Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

THE NEW TESTAMENT

MATTHEW

CHAPTER 1

The Genealogy of Jesus Christ

976 1078 * 5547 5207 *
1:1 βίβλος γενέσεως Ιησού Χριστού υιού Δαβίδ†
The book of *the* genealogy of Jesus Christ, son of David,

5207 * * 1080 3588 * *-1161
υιού Αβραάμ 1:2 Αβραάμ εγέννησε τον Ισαάκ Ισαάκ δε
son of Abraham. Abraham engendered Isaac; and Isaac

1080 3588 * *-1161 1080 3588 * 2532
εγέννησε τον Ιακώβ Ιακώβ δε εγέννησε τον Ιούδαν και
engendered Jacob; and Jacob engendered Judah and

3588 80-1473 *-1161 1080 3588 *
τους αδελφούς αυτού 1:3 Ιούδας δε εγέννησε τον Φαρές
his brothers; and Judah engendered Perez

2532 3588 * 1537 3588 * *-1161 1080
και τον Ζαρά εκ της Θάμαρ Φαρές δε εγέννησε
and Zara from out of Thamar; and Perez engendered

3588 * *-1161 1080 3588 * *-1161
τον Εσρώμ Εσρώμ δε εγέννησε τον Αράμ 1:4 Αράμ δε
Esrom; and Esrom engendered Aram; and Aram

1080 3588 * *-1161 1080 3588
εγέννησε τον Αμιναδάβ Αμιναδάβ δε εγέννησε τον
engendered Aminadab; and Aminadab engendered

* *-1161 1080 3588 * *-1161
Ναασσών Ναασσών δε εγέννησε τον Σαλμών 1:5 Σαλμών δε
Naasson; and Naasson engendered Salmon; and Salmon

1080 3588 * 1537 3588 * *-1161 1080
εγέννησε τον Βοόζ εκ της Ραχάβ Βοόζ δε εγέννησε
engendered Boaz from out of Rachab; and Boaz engendered

3588 * 1537 3588 * *-1161 1080 3588 *
τον Ωβήδ εκ της Ρούθ Ωβήδ δε εγέννησε τον Ιεσσαί
Obed from out of Ruth; and Obed engendered Jesse;

*-1161 1080 3588 * 3588 935 *-1161
1:6 Ιεσσαί δε εγέννησε τον Δαβίδ τον βασιλέα Δαβίδ δε
and Jesse engendered David the king; and David

3588 935 1080 3588 * 1537 3588
ο βασιλεύς εγέννησε τον Σολομώντα εκ της
the king engendered Solomon from out of the *wife*

3588 * *-1161 1080 3588 *
του Ουρίου 1:7 Σολομών δε εγέννησε τον Ροβοάμ
of Urias; and Solomon engendered Rehoboam;

*-1161 1080 3588 * *-1161 1080 3588
Ροβοάμ δε εγέννησε τον Αβία Αβιά δε εγέννησε τον
and Rehoboam engendered Abia; and Abia engendered

* *-1161 1080 3588 * *-1161
Ασά 1:8 Ασά δε εγέννησε τον Ιωσαφάτ Ιωσαφάτ δε
Asa; and Asa engendered Jehoshaphat; and Jehoshaphat

1080 3588 * *-1161 1080 3588 *
εγέννησε τον Ιωράμ Ιωράμ δε εγέννησε τον Οζίαν
engendered Joram; and Joram engendered Uzziah;

*-1161 1080 3588 * *-1161 1080
1:9 Οζίας δε εγέννησε τον Ιωάθαμ Ιωάθαμ δε εγέννησε
and Uzziah engendered Jotham; and Jotham engendered

3588 * *-1161 1080 3588 * *-1161
τον Άχαζ Άχαζ δε εγέννησε τον Εζεκίαν 1:10 Εζεκίας δε
Ahaz; and Ahaz engendered Hezekiah; and Hezekiah

1080 3588 * *-1161 1080 3588 *
εγέννησε τον Μανασσή Μανασσής δε εγέννησε τον Αμών
engendered Manasseh; and Manasseh engendered Amon;

*-1161 1080 3588 * *-1161 1080
Αμών δε εγέννησε τον Ιωσίαν 1:11 Ιωσίας δε εγέννησε
and Amon engendered Josiah; and Josiah engendered

3588 * 2532 3588 80-1473 1909 3588 3350
τον Ιεχονίαν και τους αδελφούς αυτού επί της μετοικεσίας
Jechoniah and his brothers, unto the displacement

* 3326-1161 3588 3350 *
Βαβυλώνος 1:12 μετά δε την μετοικεσίαν Βαβυλώνος
in Babylon. And after the displacement of Babylon,

* 1080 3588 * *-1161 1080
Ιεχονίας εγέννησε τον Σαλαθιήλ Σαλαθιήλ δε εγέννησε
Jechoniah engendered Salathiel; and Salathiel engendered

3588 * *-1161 1080 3588 *
τον Ζοροβάβελ 1:13 Ζοροβάβελ δε εγέννησε τον Αβιούδ
Zerubbabel; and Zerubbabel engendered Abiud;

*-1161 1080 3588 * *-1161 1080
Αβιούδ δε εγέννησε τον Ελιακείμ Ελιακείμ δε εγέννησε
and Abiud engendered Eliakim; and Eliakim engendered

3588 * *-1161 1080 3588 * *-1161
τον Αζώρ 1:14 Αζώρ δε εγέννησε τον Σαδώκ Σαδώκ δε
Azor; and Azor engendered Zadok; and Zadok

1080 3588 * *-1161 1080 3588 *
εγέννησε τον Αχείμ Αχείμ δε εγέννησε τον Ελιούδ
engendered Achim; and Achim engendered Eliud;

*-1161 1080 3588 * *-1161 1080
1:15 Ελιούδ δε εγέννησε τον Ελεάζαρ Ελεάζαρ δε εγέννησε
and Eliud engendered Eleazar; and Eleazar engendered

3588 * *-1161 1080 3588 * *-1161
τον Ματθάν Ματθάν δε εγέννησε τον Ιακώβ 1:16 Ιακώβ δε
Matthan; and Matthan engendered Jacob; and Jacob

1080 3588 * 3588 435 * 1537
εγέννησε τον Ιωσήφ τον άνδρα Μαρίας εξ
engendered Joseph the husband of Mary, from out of

3739 1080 * 3004 5547 3956
ης εγεννήθη Ιησούς λεγόμενος Χριστός 1:17 πάσαι
whom was born Jesus, being called Christ. All

3767 3588 1074 575 * 2193 * 1074
ουν αι γενεαί από Αβραάμ έως Δαβίδ γενεαί
then the generations from Abraham unto David – [[2]generations

1180 2532 575 * 2193 3588 3350 *
δεκατέσσαρες και από Δαβίδ έως της μετοικεσίας Βαβυλώνος
[1]fourteen]; and from David unto the displacement of Babylon –

1074 1180 2532 575 3588 3350
γενεαί δεκατέσσαρες και από της μετοικεσίας
[[2]generations [1]fourteen]; and from the displacement

* 2193 3588 5547 1074 1180
Βαβυλώνος έως του Χριστού γενεαί δεκατέσσαρες
of Babylon unto the Christ – [[2]generations [1]fourteen].

The Nativity of Jesus Christ

3588-1161 * 5547 3588 1083
1:18 του δε Ιησού Χριστού η γέννησις
And the [[2]of Jesus [3]Christ [1]nativity]

3779-1510.7.3 3423 1063 3588 3384-1473 *
ούτως ην μνηστευθείσης γαρ της μητρός αυτού Μαρίας
was thus. [[4]being espoused [1]For [2]his mother [3]Mary]

3588 * 4250 3588 4905-1473 2147
τω Ιωσήφ πριν η συνελθείν αυτούς ευρέθη
to Joseph, (before their coming together) was found

1722 1064 2192 1537 4151 39
εν γαστρί έχουσα εκ πνεύματος αγίου
[[2]in [3]*the* womb [1]having *one*] from out of [[2]spirit [1]holy].

*-1161 3588 435-1473 1342-1510.6 2532 3361 2309
1:19 Ιωσήφ δε ο ανήρ αυτής δίκαιος ων και μη θέλων
And Joseph her husband, being just, and not wanting

1473-3856 1014 2977 630
αυτήν παραδειγματίσαι εβουλήθη λάθρα απολύσαι
to make her an example, willed in private to dismiss

1473 3778 1161 1473 1760 2400
αυτήν 1:20 ταύτα δε αυτού ενθυμηθέντος ιδού
her. [[4]these *things* [1]And [2]of his [3]pondering], behold,

32 2962 2596 3677 5316 1473 3004 *
άγγελος κυρίου κατ' όναρ εφάνη αυτώ λέγων Ιωσήφ
an angel *of the* Lord by dream appeared to him, saying, Joseph

5207 * 3361-5399 3880 * 3588
υιός Δαβίδ μη φοβηθής παραλαβείν Μαριάμ την
son of David, fear not to take to yourself Mary

1135-1473 3588-1063 1722 1473 1080 1537
γυναικά σου το γαρ εν αυτή γεννηθέν εκ
your wife, for the one in her [[2]engendered [3]from out of

4151 1510.2.3 39 5088-1161 5207 2532
πνεύματός εστιν αγίου 1:21 τέξεται δε υιόν και
[5]spirit [1]is [4]holy]. And she shall bear a son, and

2564 3588 3686-1473 * 1473-1063 4982 3588
καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν αυτός γαρ σώσει τον
you shall call his name Jesus; for he shall deliver

2992-1473 575 3588 266-1473 3778-1161 3650
λαόν αυτού από των αμαρτιών αυτών 1:22 τούτο δε όλον
his people from their sins. And this completely

1096 2443 4137 3588 4483 5259
γέγονεν ίνα πληρωθή το ρηθέν υπό
happened, that should be fulfilled the *thing* having been spoken by

3588 2962 1223 3588 4396 3004 2400
του κυρίου διά του προφήτου λέγοντος 1:23 ιδού
the Lord through the prophet, saying, Behold,

3588 3933 1722 1064 2192 2532 5088
η παρθένος εν γαστρί έξει και τέξεται
the virgin [[2]in [3]*the* womb [1]has *one*], and she shall birth

---

1:1 †*CP & Six. spelling* Δαυιδ.

5207 2532 2564 3588 3686-1473 *
υιόν και καλέσουσι το όνομα αυτού Εμμανουήλ
a son, and they shall call his name Emmanuel†,

3739 1510.2.3 3177 3326 1473 3588 2316
ο εστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ημών ο θεός
which is being translated, [2with 3us 1God].

1326 1161 3588 * 575 3588 5258
1:24 διεγερθείς δε ο Ιωσήφ από του ύπνου
[3having been awakened 1And 2Joseph] from the sleep

4160 5613 4367 1473 3588 32 2962 2532
εποίησεν ως προσέταξεν αυτώ ο άγγελος κυρίου και
did as [4assigned 5to him 1the 2angel 3*of the* Lord], and

3880 3588 1135-1473 2532 3756 1097
παρέλαβε την γυναίκα αυτού 1:25 και ουκ εγίνωσκεν
took to himself his wife. And [3not 1he knew

1473 2193 3739 5088 3588 5207 1473 3588 4416
αυτήν έως ου έτεκε τον υιόν αυτής τον πρωτότοκον
2her] until of which she bore [3son 1her 2first-born].

2532 2564 3588 3686-1473 *
και εκάλεσε το όνομα αυτού Ιησούν
And he called his name Jesus.

CHAPTER 2

The Visit of the Magi

3588 1161 * 1080 1722 * 3588
2:1 του δε Ιησού γεννηθέντος εν Βηθλεέμ της
And of Jesus having been born in Bethlehem

* 1722 2250 * 3588 935 2400 3097
Ιουδαίας εν ημέραις Ηρώδου του βασιλέως ιδού μάγοι
of Judea in *the* days of Herod the king, behold, magi

575 395 3854 1519 * 3004
από ανατολών παρεγένοντο εις Ιεροσόλυμα 2:2 λέγοντες
from *the* east came unto Jerusalem, saying,

4226 1510.2.3 3588 5088 935 3588 *
που εστίν ο τεχθείς βασιλεύς των Ιουδαίων
Where is the one having been born king of the Jews?

1492-1063 1473 3588 792 1722 3588 395 2532 2064
είδομεν γαρ αυτού τον αστέρα εν τη ανατολή και ήλθομεν
for we beheld his star in the east, and we came

4352 1473 191-1161 * 3588 935
προσκυνήσαι αυτώ 2:3 ακούσας δε Ηρώδης ο βασιλεύς
to do obeisance to him. And hearing, Herod the king

5015 2532 3956 * 3326 1473 2532
εταράχθη και πάσα Ιεροσόλυμα μετ' αυτού 2:4 και
was disturbed, and all Jerusalem with him. And

4863 3956 3588 749 2532 1122 3588
συναγαγών πάντας τους αρχιερείς και γραμματείς του
gathering together all the chief priests and scribes of the

2992 4441 3844 1473 4226 3588 5547 1080
λαού επυνθάνετο παρ' αυτών που ο Χριστός γεννάται
people, he inquired of them where the Christ is born.

3588-1161 2036 1473 1722 * 3588 * 3779-1063
2:5 οι δε είπον αυτώ εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας ούτω γαρ
And they said to him, In Bethlehem of Judea. For thus

1125 1223 3588 4396 2532 1473 * 1093
γέγραπται διά του προφήτου 2:6 και συ Βηθλεέμ γη
it has been written by the prophet, And you Bethlehem, land

* 3760 1646 1510.2.2 1722 3588 2232 *
Ιούδα ουδαμώς ελαχίστη ει εν τοις ηγεμόσιν Ιούδα
of Judea, [2not at all 3least 1are] in the governs of Judea.

1537 1473 1063 1831 2233 3748
εκ σου γαρ εξελεύσεται ηγούμενος όστις
[2from out of 3you 1For] shall come forth one leading, who

4165 3588 2992-1473 3588 * 5119 * 2977
ποιμανεί τον λαόν μου τον Ισραήλ 2:7 τότε Ηρώδης λάθρα
shall tend my people Israel†. Then Herod, in private

2564 3588 3097 198 3844 1473 3588 5550
καλέσας τους μάγους ηκρίβωσε παρ' αυτών τον χρόνον
having called the magi, exacted from them the time

3588 5316 792 2532 3992 1473 1519
του φαινομένου αστέρος 2:8 και πέμψας αυτούς εις
of the [2appearing 1star]. And having sent them unto

* 2036 4198 199 1833 4012
Βηθλεέμ είπε πορευθέντες ακριβώς εξετάσατε περί
Bethlehem, he said, Having gone, exactly inquire concerning

1:23 †*See Is. 7:14*

2:6 †*See Mi. 5:2.*

3588 3813 1875-1161 2147 518
του παιδίου επάν δε εύρητε απαγγείλατέ
the child! And when you should have found, report

1473 3704 2504 2064 4352 1473
μοι όπως καγώ ελθών προσκυνήσω αυτώ
to me, so that I also having come should do obeisance to him.

3588-1161 191 3588 935 4198 2532
2:9 οι δε ακούσαντες του βασιλέως επορεύθησαν και
And they, having heard the king, went. And

2400 3588 792 3739 1492 1722 3588 395 4254
ιδού ο αστήρ ον είδον εν τη ανατολή προήγεν
behold, the star which they beheld in the east, led before

1473 2193 2064 2476 1883 3739 1510.7.3
αυτούς έως ελθών έστη επάνω ου ην
them, until having come it stood above of which *place* [3was

3588 3813 1492-1161 3588 792 5463
το παιδίον 2:10 ιδόντες δε τον αστέρα εχάρησαν
1the 2child]. And beholding the star, they rejoiced

5479 3173 4970 2532 2064 1519 3588
χαράν μεγάλην σφόδρα 2:11 και ελθόντες εις την
[2joy 1a great], exceedingly. And having come unto the

3614 1492 3588 3813 3326 * 3588 3384-1473
οικίαν είδον το παιδίον μετά Μαρίας της μητρός αυτού
residence, they saw the child with Mary his mother;

2532 4098 4352 1473 2532 455
και πεσόντες προσεκύνησαν αυτώ και ανοίξαντες
and having fallen, they did obeisance to him. And having opened

3588 2344-1473 4374 1473 1435 5557 2532
τους θησαυρούς αυτών προσήνεγκαν αυτώ δώρα χρυσόν και
their treasuries, they offered to him gifts – gold, and

3030 2532 4666
λίβανον και σμύρναν
frankincense, and myrrh.

Flight into Egypt

2532 5537 2596 3677
2:12 και χρηματισθέντες κατ' όναρ
And having received a divine message by dream

3361-344 4314 * 1223 243 3598 402
μη ανακάμψαι προς Ηρώδην δι' άλλης οδού ανεχώρησαν
to not return to Herod, [2by 3another 4way 1they withdrew]

1519 3588 5561-1473 402 1161 1473
εις την χώραν αυτών 2:13 αναχωρησάντων δε αυτών
unto their place. [3withdrawing 1And 2of their],

2400 32 2962 5316 2596 3677 3588 *
ιδού άγγελος κυρίου φαίνεται κατ' όναρ τω Ιωσήφ
behold, an angel *of the* Lord appeared by dream *to* Joseph,

3004 1453 3880 3588 3813 2532 3588
λέγων εγερθείς παράλαβε το παιδίον και την
saying, Having arisen, take to yourself the child and

3384-1473 2532 5343 1519 * 2532 1510.5 1563 2193
μητέρα αυτού και φεύγε εις Αίγυπτον και ίσθι εκεί έως
his mother, and flee into Egypt, and be there until

302 2036 1473 3195 1063 * 2212
αν είπω σοι μέλλει γαρ Ηρώδης ζητείν
whenever I should speak to you! [3*is* about 1for 2Herod] to seek

3588 3813 3588 622 1473 3588 1161 1453
το παιδίον του απολέσαι αυτό 2:14 ο δε εγερθείς
the child to destroy it. And having arisen,

3880 3588 3813 2532 3588 3384-1473 3571
παρέλαβε το παιδίον και την μητέρα αυτού νυκτός
he took to himself the child and his mother *by* night,

2532 402 1519 * 2532 1510.7.3 1563
και ανεχώρησεν εις Αίγυπτον 2:15 και ην εκεί
and withdrew into Egypt. And he was there

2193 3588 5054 * 2443 4137 3588
έως της τελευτής Ηρώδου ίνα πληρωθή το
until the decease of Herod; that should be fulfilled the *thing*

4483 5259 3588 2962 1223 3588 4396
ρηθέν υπό του κυρίου διά του προφήτου
having been spoken by the Lord through the prophet,

3004 1537 * 2564 3588 5207-1473
λέγοντος εξ Αιγύπτου εκάλεσα τον υιόν μου
saying, From out of Egypt I called my son†.

Herod Kills the Male Babies

5119 * 1492 3754 1702 5259 3588
2:16 τότε Ηρώδης ιδών ότι ενεπαίχθη υπό των
Then Herod, knowing that he was mocked by the

2:15 †*See Hos. 11:1.*

3097 2373 3029 2532 649 337
μάγων εθυμώθη λίαν και αποστείλας ανείλε
magi, was enraged exceedingly. And having sent, he did away with

3956 3588 3816 3588 1722 * 2532 1722 3956 3588
πάντας τους παίδας τους εν Βηθλέεμ και εν πάσι τοις
all the boys in Bethlehem, and in all the

3725 1473 575 1332 2532 2736 2596 3588
ορίοις αυτής από διετούς και κατωτέρω κατά τον
borders of it, from two years *old* and lower, according to the

5550 3739 198 3844 3588 3097 5119 4137
χρόνον ον ηκρίβωσε παρά των μάγων 2:17 τότε επληρώθη
time which was exacted from the magi. Then was fulfilled

3588 4483 5259 * 3588 4396 3004
το ρηθέν υπό Ιερεμίου του προφήτου λέγοντος
the *thing* having been spoken by Jeremiah the prophet, saying,

5456 1722 * 191 2355 2532 2805 2532
2:18 φωνή εν Ραμά ηκούσθη θρήνος και κλαυθμός και
A voice in Rama was heard, wailing and weeping, and

3602 4183 * 2799 3588 5043-1473 2532
οδυρμός πολύς Ραχήλ κλαίουσα τα τέκνα αυτής και
[[2]grieving [1]much], Rachel weeping over her children, and

3756-2309 3870 3754 3756-1510.2.6
ουκ ήθελε παρακληθήναι ότι ουκ εισί
she wanted not to be comforted, for they are not†.

Return to Israel

5053 1161 3588 * 2400
2:19 τελευτήσαντος δε του Ηρώδου ιδού
[[3]having come to an end [1]And [2]Herod], behold,

32 2962 2596 3677 5316 3588 * 1722
άγγελος κυρίου κατ' όναρ φαίνεται τω Ιωσήφ εν
an angel *of the* Lord by dream appears *to* Joseph in

* 3004 1453 3880 3588
Αιγύπτω 2:20 λέγων εγερθείς παράλαβε το
Egypt, saying, Having arisen, take to yourself the

3813 2532 3588 3384-1473 2532 4198 1519 1093
παιδίον και την μητέρα αυτού και πορεύου εις γην
child and his mother, and go into *the* land

* 2348 1063 3588 2212 3588 5590
Ισραήλ τεθνήκασιν γαρ οι ζητούντες την ψυχήν
of Israel! [[8]have died [1]for [2]the ones [3]seeking [4]the [5]life

3588 3813 3588 1161 1453 3880
του παιδίου 2:21 ο δε εγερθείς παρέλαβε
[6]of the [7]child]. And having arisen, he took to himself

3588 3813 2532 3588 3384-1473 2532 2064 1519 1093
το παιδίον και την μητέρα αυτού και ήλθεν εις γην
the child and his mother, and he came into *the* land

* 191-1161 3754 * 936 1909
Ισραήλ 2:22 ακούσας δε ότι Αρχέλαος βασιλεύει επί
of Israel. And having heard that Archelaus reigned over

3588 * 473 * 3588 3962-1473 5399
της Ιουδαίας αντί Ηρώδου του πατρός αυτού εφοβήθη
Judea instead of Herod his father, he feared

1563 565 5537-1161 2596
εκεί απελθείν χρηματισθείς δε κατ'
[[2]there [1]to go forth]. And having received a divine message by

3677 402 1519 3588 3313 3588 * 2532
όναρ ανεχώρησεν εις τα μέρη της Γαλιλαίας 2:23 και
dream, he withdrew into the parts of Galilee. And

2064 2730 1519 4172 3004 * 3704
ελθών κατώκησεν εις πόλιν λεγομένην Ναζαρέθ όπως
having come, he dwelt in a city being called Nazareth, so that

4137 3588 4483 1223 3588
πληρωθή το ρηθέν διά των
should be fulfilled the *thing* having been spoken through the

4396 3754 *-2564
προφητών ότι Ναζωραίος κληθήσεται
prophets that he shall be called a Nazarene.

CHAPTER 3

John Prepares the Way

1722-1161 3588 2250-1565 3854 *
3:1 εν δε ταις ημέραις εκείναις παραγίνεται Ιωάννης
And in those days came John

3588 910 2784 1722 3588 2048 3588 *
ο βαπτιστής κηρύσσων εν τη ερήμω της Ιουδαίας
the one immersing proclaiming in the wilderness of Judea,

2532 3004 3340 1448 1063 3588 932 3588
3:2 και λέγων μετανοείτε ήγγικε γαρ η βασιλεία των
and saying, Repent, [[6]approaches [1]for [2]the [3]kingdom [4]of the

3772 3778-1063 1510.2.3 3588 4483
ουρανών 3:3 ούτος γαρ εστιν ο ρηθείς
[5]heavens]! For this is the *thing* having been spoken

5259 * 3588 4396 3004 5456 994 1722 3588
υπό Ησαΐου του προφήτου λέγοντος φωνή βοώντος εν τη
by Isaiah the prophet, saying, A voice yelling in the

2048 2090 3588 3598 2962 2117 4160 3588
ερήμω ετοιμάσατε την οδόν κυρίου ευθείας ποιείτε τας
wilderness, Prepare the way of *the* Lord! [[2]straight [1]Make]

5147-1473 1473-1161 3588 * 2192 3588 1742-1473
τρίβους αυτού 3:4 αυτός δε ο Ιωάννης είχε το ένδυμα αυτού
his roads†! And he, John, had his garment

575 2359 2574 2532 2223 1193 4012 3588
από τριχών καμήλου και ζώνην δερματίνην περί την
from [[2]hair [1]camel's], and a belt made of skin around

3751-1473 3588 1161 5160-1473 1510.7.3 200 2532
οσφύν αυτού η δε τροφή αυτού ην ακρίδες και
his loin; and his nourishment was locusts and

3192 66 5119 1607 4314 1473 *
μέλι άγριον 3:5 τότε εξεπορεύετο προς αυτόν Ιεροσόλυμα
[[2]honey [1]wild]. Then came forth to him Jerusalem,

2532 3956 3588 * 2532 3956 3588 4066 3588
και πάσα η Ιουδαία και πάσα η περίχωρος του
and all Judea, and all the place round about the

* 2532 907 1722 3588 * 5259
Ιορδάνου 3:6 και εβαπτίζοντο εν τω Ιορδάνη υπ'
Jordan. And they were immersed in the Jordan by

1473 1843 3588 266-1473 1492-1161
αυτού εξομολογούμενοι τας αμαρτίας αυτών 3:7 ιδών δε
him, acknowledging their sins. And beholding

4183 3588 * 2532 * 2064 1909
πολλούς των Φαρισαίων και Σαδδουκαίων ερχομένους επί
many of the Pharisees and Sadducees coming upon

3588 908-1473 2036 1473 1081 2191 5100
το βάπτισμα αυτού είπεν αυτοίς γεννήματα εχιδνών τις
his immersion, he said to them, Offspring of vipers, who

5263 1473 5343 575 3588 3195 3709
υπέδειξεν υμίν φυγείν από της μελλούσης οργής
showed plainly to you to flee from the about *to come* anger?

4160 3767 2590 514 3588 3341 2532
3:8 ποιήσατε ουν καρπούς αξίους της μετανοίας 3:9 και
Do then fruits worthy of repentance! And

3361 1380 3004 1722 1438 3962 2192
μη δόξητε λέγειν εν εαυτοίς πατέρα έχομεν
you should not seem to say in yourselves, [[2]father [1]We have]

3588 * 3004-1063 1473 3754 1410-3588-2316 1537
τον Αβραάμ λέγω γαρ υμίν ότι δύναται ο θεός εκ
Abraham. For I say to you that God is able [[5]from out of

3588 3037-3778 1453 5043 3588 *
των λίθων τούτων εγείραι τέκνα τω Αβραάμ
[6]these stones [1]to raise up [2]children [3]to [4]Abraham].

2235-1161 2532 3588 513 4314 3588 4491 3588 1186
3:10 ήδη δε και η αξίνη προς την ρίζαν των δένδρων
But already even the axe to the root of the trees

2749 3956-3767 1186 3361 4160 2590 2570
κείται παν ουν δένδρον μη ποιούν καρπόν καλόν
is situated. For every tree not producing [[2]fruit [1]good]

1581 2532 1519 4442 906 1473 3303 907
εκκόπτεται και εις πυρ βάλλεται 3:11 εγώ μεν βαπτίζω
is cut down, and [[2]into [3]fire [1]thrown]. I indeed immerse

1473 1722 5204 1519 3341 3588-1161 3694 1473 2064
υμάς εν ύδατι εις μετάνοιαν ο δε οπίσω μου ερχόμενος
you in water for repentance. But the one [[2]after [3]me [1]coming

2478 1473 1510.2.3 3739 3756-1510.2.1 2425 3588
ισχυρότερός μου εστίν ου ουκ ειμί ικανός τα
[5]stronger than [6]me [4]is], of whom I am not fit [[2]the

5266 941 1473 1473-907 1722 4151
υποδήματα βαστάσαι αυτός υμάς βαπτίσει εν πνεύματι
[3]sandals [1]to bear]. He shall immerse you in [[2]spirit

39 2532 4442 3739 3588 4425 1722 3588
αγίω και πυρί 3:12 ου το πτύον εν τη
[1]holy], and fire; of which the winnowing fan *is* in

5495-1473 2532 1245 3588 257-1473
χειρί αυτού και διακαθαριεί την άλωνα αυτού
his hand, and he shall thoroughly cleanse his threshing-floor,

2532 4863 3588 4621-1473 1519 3588 596
και συνάξει τον σίτον αυτού εις την αποθήκην
and shall gather together his grain into the storehouse;

2:18 †*See Jer. 31:15.*

3:3 †*See Is. 40:3.*

3588-1161 892 2618 4442 762
το δε άχυρον κατακαύσει πυρί ασβέστω
but the straw he shall incinerate [[2]fire [1]by inextinguishable].

John Immerses Jesus

5119 3854 3588 * 575 3588 *
3:13 τότε παραγίνεται ο Ιησούς από της Γαλιλαίας
Then comes Jesus from Galilee

1909 3588 * 4314 3588 * 3588 907 5259
επί τον Ιορδάνην προς τον Ιωάννη του βαπτισθήναι υπ'
unto the Jordan to John, to be immersed by

1473 3588 1161 * 1254 1473 3004 1473
αυτού **3:14** ο δε Ιωάννης διεκώλυεν αυτόν λέγων εγώ
him. And John restrains him, saying, I

5532 2192 5259 1473 907 2532 1473 2064 4314 1473
χρείαν έχω υπό σου βαπτισθήναι και συ έρχη προς με
[[2]need [1]have [4]by [5]you [3]to be immersed], and you come to me?

611-1161 3588 * 2036 4314 1473 863 737
3:15 αποκριθείς δε ο Ιησούς είπε προς αυτόν άφες άρτι
And answering Jesus said to him, Allow *it* just now!

3779-1063 4241-1510.2.3 1473 4137 3956 1343
ούτω γαρ πρέπον εστίν ημίν πληρώσαι πάσαν δικαιοσύνην
For to this it is becoming to us to fulfill all righteousness.

5119 863 1473 2532 907-3588-*
τότε αφίησιν αυτόν **3:16** και βαπτισθείς ο Ιησούς
Then he allows him. And Jesus having been immersed,

305 2117.1 575 3588 5204 2532 2400 455
ανέβη ευθύς από του ύδατος και ιδού ανεώχθησαν
ascended straightway from the water; and behold, [[3]were opened

1473 3588 3772 2532 1492 3588 4151 3588 2316
αυτώ οι ουρανοί και είδε το πνεύμα του θεού
[4]to him [1]the [2]heavens], and he beheld the spirit of God

2597 5616 4058 2532 2064 1909 1473
καταβαίνον ωσεί περιστεράν και ερχόμενον επ' αυτόν
coming down as a dove, and coming upon him.

2532 2400 5456 1537 3588 3772 3004 3778
3:17 και ιδού φωνή εκ των ουρανών λέγουσα ούτος
And behold, a voice from out of the heavens, saying, This

1510.2.3 3588 5207-1473 3588 27 1722 3739 2106
εστιν ο υιός μου ο αγαπητός εν ω ευδόκησα
is my son, the beloved, in whom I take pleasure.

CHAPTER 4

The Devil Tests Jesus

5119 3588 * 321 1519 3588 2048 5259
4:1 τότε ο Ιησούς ανήχθη εις την έρημον υπό
Then Jesus was led into the wilderness by

3588 4151 3985 5259 3588 1228 2532
του πνεύματος πειρασθήναι υπό του διαβόλου **4:2** και
the spirit to be tested by the devil. And

3522 2250 5062 2532 3571 5062
νηστεύσας ημέρας τεσσαράκοντα και νύκτας τεσσαράκοντα
he fasted [[2]days [1]forty] and [[2]nights [1]forty],

5305 3983 2532 4334 1473
ύστερον επείνασε **4:3** και προσελθών αυτώ
afterwards he hungered. And having come forward to him,

3588 3985 2036 1487 5207-1510.2.2 3588 2316 2036
ο πειράζων είπεν ει υιός ει του θεού ειπέ
the one testing said, If you are son of God, speak,

2443 3588 3037-3778 740 1096 3588 1161
ίνα οι λίθοι ούτοι άρτοι γένωνται **4:4** ο δε
that these stones [[2]breads [1]should become]! And

611 2036 1125 3756 1909 740 3441
αποκριθείς είπε γέγραπται ουκ επ' άρτω μόνω
responding he said, It has been written, Not by bread alone

2198 444 235 1909 3956 4487 1607
ζήσεται άνθρωπος αλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω
shall [[2]live [1]a man], but by every word coming forth

1223 4750 2316 5119 3880 1473 3588
διά στόματος θεού **4:5** τότε παραλαμβάνει αυτόν ο
by *the* mouth of God†. Then [[3]takes [4]him [1]the

1228 1519 3588 39 4172 2532 2476 1473 1909 3588
διάβολος εις την αγίαν πόλιν και ίστησιν αυτόν επί το
[2]devil] unto the holy city, and stands him upon the

4419 3588 2413 2532 3004 1473 1487 5207-1510.2.2
πτερύγιον του ιερού **4:6** και λέγει αυτώ ει υιός ει
border of the temple. And he says to him, If you are son

4:4 †*See Dt. 8:3.*

3588 2316 906 4572 2736 1125-1063 3754
του θεού βάλε σεαυτόν κάτω γέγραπται γαρ ότι
of God, throw yourself below! For it has been written that,

3588 32-1473 1781 4012 1473 2532
τοις αγγέλοις αυτού εντελείται περί σου και
To his angels he shall give charge concerning you, And

1909 5495 142 1473 3379 4350
επί χειρών αρούσί σε μήποτε προσκόψης
By hands they shall lift you, lest at any time you should stumble

4314 3037 3588 4228-1473 5346 1473 3588 *
προς λίθον τον πόδα σου **4:7** έφη αυτώ ο Ιησούς
[[2]against [3]a stone [1]your foot]†. [[2]said [3]to him [1]Jesus],

3825 1125 3756-1598 2962 3588
πάλιν γέγραπται ουκ εκπειράσεις κύριον τον
Again it has been written, You shall not put to test *the* Lord

2316-1473 3825 3880 1473 3588 1228 1519
θεόν σου **4:8** πάλιν παραλαμβάνει αυτόν ο διάβολος εις
your God†. Again, [[3]takes [4]him [1]the [2]devil] unto

3735 5308 3029 2532 1166 1473 3956
όρος υψηλόν λίαν και δεικνυσιν αυτώ πάσας
[[3]mountain [2]high [1]an exceedingly], and shows to him all

3588 932 3588 2889 2532 3588 1391-1473 2532
τας βασιλείας του κόσμου και την δόξαν αυτών **4:9** και
the kingdoms of the world, and their glory. And

3004 1473 3778-3956 1473-1325 1437 4098
λέγει αυτώ ταύτα πάντα σοι δώσω εάν πεσών
he says to him, All these I will give to you, if falling down

4352 1473 5119 3004 1473 3588
προσκυνήσης μοι **4:10** τότε λέγει αυτώ ο
you should do obeisance to me. Then [[2]says [3]to him

* 5217 3694 1473 * 1125-1063 2962
Ιησούς ύπαγε οπίσω μου Σατανά γέγραπται γαρ κύριον
[1]Jesus], Go behind me Satan! For it is written, [[2]*the* Lord

3588 2316-1473 4352 2532 1473 3441
τον θεόν σου προσκυνήσεις και αυτώ μόνω
[3]your God [1]You shall do obeisance to], and to him alone

3000 5119 863 1473 3588 1228 2532
λατρεύσεις **4:11** τότε αφίησιν αυτόν ο διάβολος και
you shall serve†. Then [[3]left [4]him [1]the [2]devil], and

2400 32 4334 2532 1247 1473
ιδού άγγελοι προσήλθον και διηκόνουν αυτώ
behold, angels came forward and served to him.

The Beginning of Jesus' Ministry

191 1161 3588 * 3754 *
4:12 ακούσας δε ο Ιησούς ότι Ιωάννης
[[3]having heard [1]And [2]Jesus] that John

3860 402 1519 3588 * 2532
παρεδόθη ανεχώρησεν εις την Γαλιλαίαν **4:13** και
was delivered up, he withdrew into Galilee. And

2641 3588 * 2064 2730 1519 *
καταλιπών την Ναζαρέθ ελθών κατώκησεν εις Καπερναούμ
leaving Nazareth, coming, he dwelt in Capernaum

3588 3864 1722 3725 * 2532 *
την παραθαλασσίαν εν ορίοις Ζαβουλών και Νεφθαλείμ
by the sea, in *the* borders of Zebulun and Naphtali,

2443 4137 3588 4483 1223 * 3588
4:14 ίνα πληρωθή το ρηθέν διά Ησαΐου του
that [[7]should be fulfilled [1]the [2]word [3]through [4]Isaiah [5]the

4396 3004 1093 * 2532 1093 *
προφήτου λέγοντος **4:15** γη Ζαβουλών και γη Νεφθαλείμ
[6]prophet], saying, Land of Zebulun, and land of Naphtali,

3598 2281 4008 3588 * * 3588
οδόν θαλάσσης πέραν του Ιορδάνου Γαλιλαία των
way of *the* sea, on the other side of the Jordan, Galilee of the

1484 3588 2992 3588 2521 1722 4655 1492
εθνών **4:16** ο λαός ο καθήμενος εν σκότει είδεν
nations. The people sitting in darkness beheld

5457 3173 2532 3588 2521 1722 5561 2532
φως μέγα και τοις καθημένοις εν χώρα και
[[2]light [1]a great], and to the ones sitting in a place and

4639 2288 5457 393 1473 575 5119
σκιά θανάτου φως ανέτειλεν αυτοίς **4:17** από τότε
shadow of death light arose to them†. From then

4:6 †*See Ps 91:11,12.*

4:7 †*See Dt. 6:16.*

4:10 †*See Dt. 6:13.*

4:15,16 †*See Is. 9:1,2.*

756-3588-* 2784 2532 3004 3340 1448
ἤρξατο ο Ιησοῦς κηρύσσειν και λέγειν μετανοεῖτε ἤγγικε
Jesus began to proclaim and to say, Repent! [[6]approaches

1063 3588 932 3588 3772
γαρ η βασιλεία των ουρανών
[1]For [2]the [3]kingdom [4]of the [5]heavens].

Jesus Gathers His Disciples

4043 1161 3588 * 3844 3588 2281
4:18 περιπατών δε ο Ιησούς παρά την θάλασσαν
[[3]walking [1]And [2]Jesus] by the sea

3588 * 1492 1417 80 * 3588
της Γαλιλαίας είδε δυο αδελφούς Σίμωνα τον
of Galilee beheld two brothers – Simon the one

3004 * 2532 * 3588 80-1473 906
λεγόμενον Πέτρον και Ανδρέαν τον αδελφόν αυτού βάλλοντας
being called Peter, and Andrew his brother, throwing

293 1519 3588 2281 1510.7.6-1063 231
αμφίβληστρον εις την θάλασσαν ήσαν γαρ αλιείς
a casting-net into the sea; for they were fishermen.

2532 3004 1473 1205 3694 1473 2532 4160 1473
4:19 και λέγει αυτοίς δεύτε οπίσω μου και ποιήσω υμάς
And he says to them, Come after me, and I will make you

231 444 3588-1161 2112 863 3588
αλιείς ανθρώπων **4:20** οι δε ευθέως αφέντες τα
fishers of men! And the one, immediately having left the

1350 190 1473 2532 4260 1564
δίκτυα ηκολούθησαν αυτώ **4:21** και προβάς εκείθεν
nets, followed him. And advancing from there,

1492 243 1417 80 * 3588 3588 *
είδεν άλλους δύο αδελφούς Ιάκωβον τον του Ζεβεδαίου
he beheld another two brothers, James the *son* of Zebedee,

2532 * 3588 80-1473 1722 3588 4143 3326 *
και Ιωάννην τον αδελφόν αυτού εν τω πλοίω μετά Ζεβεδαίου
and John his brother, in the boat with Zebedee

3588 3962-1473 2675 3588 1350-1473 2532
του πατρός αυτών καταρτίζοντας τα δίκτυα αυτών και
their father, readying their nets; and

2564 1473 3588 1161 2112 863 3588
εκάλεσεν αυτούς **4:22** οι δε ευθέως αφέντες το
he called them. And, immediately having left the

4143 2532 3588 3962-1473 190 1473 2532
πλοίον και τον πατέρα αυτών ηκολούθησαν αυτώ **4:23** και
boat and their father, they followed him. And

4013 3650 3588 * 3588 * 1321 1722
περιήγεν όλην την Γαλιλαίαν ο Ιησούς διδάσκων εν
[[2]led about [3]all [4]Galilee [1]Jesus], teaching in

3588 4864-1473 2532 2784 3588 2098 3588
ταις συναγωγαίς αυτών και κηρύσσων το ευαγγέλιον της
their synagogues, and proclaiming the good news of the

932 2532 2323 3956 3554 2532 3956 3119
βασιλείας και θεραπεύων πάσαν νόσον και πάσαν μαλακίαν
kingdom, and curing every disease and every infirmity

1722 3588 2992 2532 565 3588 189 1473 1519 3650
εν τω λαώ **4:24** και απήλθεν η ακοή αυτού εις όλην
among the people. And went forth the report of him into all

3588 * 2532 4374 1473 3956 3588 2560
την Συρίαν και προσήνεγκαν αυτώ πάντας τους κακώς
Syria. And they brought to him all the ones [[2]an illness

2192 4164 3554 2532 931 4912
έχοντας ποικίλαις νόσοις και βασάνοις συνεχομένους
[1]having] with various diseases, and [[2]torments [1]being held by],

2532 1139 2532 4583 2532
και δαιμονιζομένους και σεληνιαζομένους και
and ones being demon-possessed, and ones acting as lunatic, and

3885 2532 2323 1473 2532 190
παραλυτικούς και εθεράπευσεν αυτούς **4:25** και ηκολούθησαν
paralytics; and he cured them. And [[3]followed

1473 3793 4183 575 3588 * 2532 *
αυτώ όχλοι πολλοί από της Γαλιλαίας και Δεκαπόλεως
[4]him [2]multitudes [1]great] from Galilee, and Decapolis,

2532 * 2532 * 2532 4008 3588
και Ιεροσολύμων και Ιουδαίας και πέραν του
and Jerusalem, and Judea, and on the other side of the

*
Ιορδάνου
Jordan.

CHAPTER 5

Jesus Teaches on the Mount

1492-1161 3588 3793 305 1519 3588
5:1 ιδών δε τους όχλους ανέβη εις το
And beholding the multitudes, he ascended into the

3735 2532 2523-1473 4334 1473
όρος και καθίσαντος αυτού προσήλθον αυτώ
mountain. And of his having sat, there came forward to him

3588 3101-1473 2532 455 3588 4750-1473
οι μαθηταί αυτού **5:2** και ανοίξας το στόμα αυτού
his disciples. And having opened his mouth,

1321 1473 3004 3107 3588 4434 3588
εδίδασκεν αυτούς λέγων **5:3** μακάριοι οι πτωχοί τω
he taught them, saying, Blessed *are* the poor in the

4151 3754 1473 1510.2.3 3588 932 3588 3772
πνεύματι ότι αυτών εστιν η βασιλεία των ουρανών
spirit; for of them is the kingdom of the heavens.

3107 3588 3996 3754 1473 3870
5:4 μακάριοι οι πενθούντες ότι αυτοί παρακληθήσονται
Blessed *are* the ones mourning; for they shall be comforted.

3107 3588 4239 3754 1473 2816 3588
5:5 μακάριοι οι πραείς ότι αυτοί κληρονομήσουσι την
Blessed *are* the gentle; for they shall inherit the

1093 3107 3588 3983 2532 1372 3588
γην **5:6** μακάριοι οι πεινώντες και διψώντες την
earth. Blessed *are* the ones hungering and thirsting

1343 3754 1473 5526 3107
δικαιοσύνην ότι αυτοί χορτασθήσονται **5:7** μακάριοι
for righteousness; for they shall be filled. Blessed *are*

3588 1655 3754 1473 1653 3107
οι ελεήμονες ότι αυτοί ελεηθήσονται **5:8** μακάριοι
the merciful; for they shall be shown mercy. Blessed *are*

3588 2513 3588 2588 3754 1473 3588 2316-3708
οι καθαροί τη καρδία ότι αυτοί τον θεόν όψονται
the clean ones in the heart; for they shall see God.

3107 3588 1518 3754 1473 5207 2316
5:9 μακάριοι οι ειρηνοποιοί ότι αυτοί υιοί θεού
Blessed *are* the peacemakers; for they [[2]sons [3]of God

2564 3107 3588 1377
κληθήσονται **5:10** μακάριοι οι δεδιωγμένοι
[1]shall be called]. Blessed *are* the ones having been persecuted

1752 1343 3754 1473 1510.2.3 3588 932 3588
ένεκεν δικαιοσύνης ότι αυτών εστιν η βασιλεία των
because of righteousness; for of them is the kingdom of the

3772 3107 1510.2.5 3752 3679
ουρανών **5:11** μακάριοί εστε όταν ονειδίσωσιν
heavens. Blessed are you, whenever they should berate

1473 2532 1377 2532 2036 3956 4190 4487 2596
υμάς και διώξωσι και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ'
you, and persecute, and shall say every wicked saying against

1473 5574 1752 1473 5463 2532 21
υμών ψευδόμενοι ένεκεν εμού **5:12** χαίρετε και αγαλλιάσθε
you in lying, because of me. Rejoice, and exult!

3754 3588 3408-1473 4183 1722 3588 3772 3779-1063
ότι ο μισθός υμών πολύς εν τοις ουρανοίς ούτω γαρ
for your wage *is* great in the heavens. For so

1377 3588 4396 3588 4253 1473
εδίωξαν τους προφήτας τους προ υμών
they persecuted the prophets before you.

Salt of the Earth: Light of the World

1473 1510.2.5 3588 217 3588 1093 1437-1161 3588
5:13 υμείς εστε το άλας της γης εάν δε το
You are the salt of the earth. But if the

217 3471 1722 5100 233 1519
άλας μωρανθή εν τίνι αλισθήσεται εις
salt becomes insipid, by what means shall it be salted? For

3762 2480 2089 1508 906 1854
ουδέν ισχύει έτι ει μη βληθήναι έξω
[[2]nothing [1]it is strong for] any longer, unless to be thrown outside,

2532 2662 5259 3588 444 1473-1510.2.5 3588
και καταπατείσθαι υπό των ανθρώπων **5:14** υμείς εστέ το
and to be trampled by the men. You are the

5457 3588 2889 3756 1410 4172 2928 1883
φως του κόσμου ου δύναται πόλις κρυβήναι επάνω
light of the world. [[2]*is* not [3]able [1]A city] to hide [[2]upon

3735 2749 3761 2545 3088 2532
όρους κειμένη **5:15** ουδέ καίουσι λύχνον και
[3]a mountain [1]being situated]. Nor do they burn a lamp, and

5087 1473 5259 3588 3426 235 1909 3588 3087 2532
τιθέασιν αυτόν υπό τον μόδιον αλλ' επί την λυχνίαν και
put it under the bushel, but upon the lamp-stand, and

2989 3956 3588 1722 3588 3614 3779 2989 3588
λάμπει πάσι τοις εν τη οικία 5:16 **ούτω λαμψάτω το**
it radiates to all the ones in the house. So let [3radiate

5457 1473 1715 3588 444 3704 1492
φως υμών έμπροσθεν των ανθρώπων όπως ίδωσιν
2light 1your] before the men, so that they should behold

1473 3588 2570 2041 2532 1392 3588 3962-1473 3588
υμών τα καλά έργα και δοξάσωσι τον πατέρα υμών τον
your good works, and should glorify your father, the one

1722 3588 3772
εν τοις ουρανοίς
in the heavens.

Jesus Teaches Concerning the Law

5:17 3361 3543 3754 2064 2647 3588
μη νομίσητε ότι ήλθον καταλύσαι τον
You should not think that I came to depose the

3551 2228 3588 4396 3756-2064 2647 235 4137
νόμον η τους προφήτας ουκ ήλθον καταλύσαι αλλά πληρώσαι
law, or the prophets. I came not to depose, but to fulfill.

5:18 281-1063 3004 1473 2193 302 3928
αμήν γαρ λέγω υμίν έως αν παρέλθη
For amen I say to you, Until whenever [6shall pass away

3588 3772 2532 3588 1093 2503 1520 2228 1520 2762
ο ουρανός και η γη ιώτα εν η μία κεραία
1the 2heaven 3and 4the 5earth], [7iota 6one 8or 9one 10dot

3766.2 3928 575 3588 3551 2193 302 3956
ου μη παρέλθη από του νόμου έως αν πάντα
1in no way 2should pass 3from 4the 5law], until whenever all

1096 3739 1437 3767 3089 1520 3588
γένηται 5:19 **ος εάν ουν λύση μίαν των**
comes to pass. Who ever then should untie one of the

1785 3778 3588 1646 2532 1321 3779
εντολών τούτων των ελαχίστων και διδάξη ούτω
[3commandments 2of these 1least], and shall teach [2so

3588 444 1646 2564 1722 3588 932
τους ανθρώπους ελάχιστος κληθήσεται εν τη βασιλεία
1men], [2least 1he shall be called] in the kingdom

3588 3772 3739-1161 302 4160 2532 1321
των ουρανών ος δ' αν ποιήση και διδάξη
of the heavens. And who ever should do and should teach,

3778 3173 2564 1722 3588 932 3588 3772
ούτος μέγας κληθήσεται εν τη βασιλεία των ουρανών
this one [2great 1shall be called] in the kingdom of the heavens.

5:20 3004-1063 1473 3754 1437 3361 4052
λέγω γαρ υμίν ότι εάν μη περισσεύση
For I say to you, That if [2should not 3abound

3588 1343-1473 4183 3588 1122 2532
η δικαιοσύνη υμών πλείον των γραμματέων και
1your righteousness] greater than of the scribes and

* 3766.2 1525 1519 3588 932 3588
Φαρισαίων ου μη εισέλθητε εις την βασιλείαν των
Pharisees, in no way should you enter into the kingdom of the

3772
ουρανών
heavens.

Murder Begins in the Heart

5:21 191 3754 4483 3588 744
ηκούσατε ότι ερρέθη τοις αρχαίοις
You heard that it was said to the ancients,

3756-5407 3739-1161 302 5407 1777-1510.8.3
ου φονεύσεις ος δ' αν φονεύση ένοχος έσται
You shall not murder; and who ever should murder shall be liable

3588 2920 1473-1161 3004 1473 3754 3956 3588
τη κρίσει 5:22 **εγώ δε λέγω υμίν ότι πας ο**
to the judgment. But I say to you, That all

3710 3588 80-1473 1500 1777-1510.8.3
οργιζόμενος τω αδελφώ αυτού εική ένοχος έσται
provoking to anger his brother in vain shall be liable

3588 2920 3739-1161 302 2036 3588 80-1473
τη κρίσει ος δ' αν είπη τω αδελφώ αυτού
to the judgment. And who ever should say *to* his brother,

4469 1777-1510.8.3 3588 4892 3739-1161 302
ρακά ένοχος έσται τω συνεδρίω ος δ' αν
Worthless! shall be liable to the sanhedrin. And who ever

2036 3474 1777-1510.8.3 1519 3588 1067
είπη μωρέ ένοχος έσται εις την γέενναν
should say, O moronic one! shall be liable for the Gehenna

3588 4442 1437 3767 4374 3588 1435-1473
του πυρός 5:23 **εάν ουν προσφέρης το δώρόν σου**
of fire. If then you should offer your gift *offering*

1909 3588 2379 2532 1563 3403 3754 3588
επί το θυσιαστήριον και εκεί μνησθής ότι ο
upon the altar, and there should remember that

80-1473 2192 5100 2596 1473 863 1563 3588
αδελφός σου έχει τι κατά σου 5:24 **άφες εκεί το**
your brother has something against you; leave there

1435-1473 1715 3588 2379 2532 5217
δώρόν σου έμπροσθεν του θυσιαστηρίου και ύπαγε
your gift *offering* before the altar, and go away!

4412 1259 3588 80-1473 2532 5119 2064
πρώτον διαλλάγηθι τω αδελφώ σου και τότε ελθών
First to reconcile *to* your brother, and then having come

4374 3588 1435-1473 1510.5 2132
πρόσφερε το δώρόν σου 5:25 **ίσθι ευνοών**
offer your gift *offering*! Be well-disposed towards

3588 476-1473 5036 2193 3748 1510.2.2 1722 3588 3598
τω αντιδίκω σου ταχύ έως ότου ει εν τη οδώ
your opponent quickly, at wherever you are in the way

3326 1473 3379 1473-3860 3588 476
μετ' αυτού μήποτέ σε παραδώ ο αντίδικος
with him, lest at any time [3should deliver you up 1the 2opponent]

3588 2923 2532 3588 2923 1473-3860 3588 5257
τω κριτή και ο κριτής σε παραδώ τω υπηρέτη
to the judge, and the judge should deliver you up to the officer,

2532 1519 5438 906 281 3004
και εις φυλακήν βληθήση 5:26 **αμήν λέγω**
and [2into 3prison 1he should throw *you*]! Amen, I say

1473 3766.2 1831 1564 2193 302
σοι ου μη εξέλθης εκείθεν έως αν
to you, In no way should you come forth from there, until whenever

591 3588 2078 2835
αποδώς τον έσχατον κοδράντην
you should deliver over the last quadrans.

Adultery Begins in the Heart

5:27 191 3754 4483 3588 744
ηκούσατε ότι ερρέθη τοις αρχαίοις
You heard that it was said to the ancients,

3756-3431 1473-1161 3004 1473 3754
ου μοιχεύσεις 5:28 **εγώ δε λέγω υμίν ότι**
You shall not commit adultery. But I say to you, That

3956 3588 991 1135 4314 3588 1937 1473
πας ο βλέπων γυναίκα προς το επιθυμήσαι αυτήν
all looking at a wife for lusting her,

2235 3431 1473 1722 3588 2588-1473
ήδη εμοίχευσεν αυτήν εν τη καρδία αυτού
already committed adultery with her in his heart.

5:29 1487-1161 3588 3788 1473 3588 1188 4624-1473
ει δε ο οφθαλμός σου ο δεξιός σκανδαλίζει σε
And if [3eye 1your 2right] causes you to stumble,

1807-1473 2532 906 575 1473 4851-1063 1473
έξελε αυτόν και βάλε από σου συμφέρει γαρ σοι
take it out, and throw *it* from you! For it is advantageous to you

2443 622 1722 3588 3196-1473 2532
ίνα απόληται εν των μελών σου και
that [3should be destroyed 1one 2of your members], and

3361 3650 3588 4983 1473 906 1519 1067
μη όλον το σώμά σου βληθή εις γέενναν
[4should not 2entire 3body 1your] be thrown into Gehenna.

5:30 2532 1487 3588 1188-1473 5495 4624-1473
και ει η δεξιά σου χείρ σκανδαλίζει σε
And if your right hand causes you to stumble,

1581-1473 2532 906 575 1473 4851-1063
έκκοψον αυτήν και βάλε από σου συμφέρει γαρ
cut it off, and throw *it* from you! For it is advantageous

1473 2443 622 1520 3588 3196-1473 2532
σοι ίνα απόληται εν των μελών σου και
to you that [3should be destroyed 1one 2of your members], and

3361 3650 3588 4983 1473 906 1519 1067
μη όλον το σώμά σου βληθή εις γέενναν
[4should not 2entire 3body 1your] be thrown into Gehenna.

Dismissing a Wife

5:31 4483-1161 3754 3739 302 630 3588
ερρέθη δε ότι ος αν απολύση την
Also it was said, That who ever should dismiss

1135-1473 1325 1473 647
γυναίκα αυτού δότω αυτή αποστάσιον
his wife, let him give to her a certificate of divorce.

1473-1161 3004 1473 3754 3739 302 630 3588
5:32 εγώ δε λέγω υμίν ότι ος αν απολύση την
But I say to you, That who ever should dismiss

1135-1473 3924 3056 4202 4160 1473
γυναίκα αυτού παρεκτός λόγου πορνείας ποιεί αυτήν
his wife, except for *the* matter of harlotry, makes her

3429 2532 3739 1437 630
μοιχάσθαι και ος εάν απολελυμένην
to commit adultery; and who ever [2a woman being divorced

1060 3429
γαμήση μοιχάται
1should marry] commits adultery.

Jesus Teaches on Oaths

3825 191 3754 4483 3588 744
5:33 πάλιν ηκούσατε ότι ερρέθη τοις αρχαίοις
Again, you heard that it was said to the ancients,

3756-1964 591-1161 3588 2962 3588
ουκ επιορκήσεις αποδώσεις δε τω κυρίω τους
You shall not swear upon, but shall render to the Lord

3727-1473 1473-1161 3004 1473 3361 3660
όρκους σου 5:34 εγώ δε λέγω υμίν μη ομόσαι
your oaths. But I say to you, Do not swear by an oath

3654 3383 1722 3588 3772 3754 2362-1510.2.3 3588 2316
όλως μήτε εν τω ουρανώ ότι θρόνος εστί του θεού
wholly; nor on the heaven; for it is *the* throne of God.

3383 1722 3588 1093 3754 5286-1510.2.3 3588 4228-1473
5:35 μήτε εν τη γη ότι υποπόδιόν εστι των ποδών αυτού
Nor on the earth; for it is *the* footstool of his feet.

3383 1519 * 3754 4172-1510.2.3 3588 3173 935
μήτε εις Ιεροσόλυμα ότι πόλις εστί του μεγάλου βασιλέως
Nor on Jerusalem; for it is *the* city of the great king.

3383 1722 3588 2776-1473 3660 3754
5:36 μήτε εν τη κεφαλή σου ομόσης ότι
Nor on your head should you swear by an oath, for

3756-1410 1520 2359 3022 2228 3189 4160
ου δύνασαι μίαν τρίχα λευκήν η μέλαιναν ποιήσαι
you are not able [2one 3hair 4white 5or 6black 1to make].

1510.5-1161 3588 3056-1473 3483 3483 3756 3756 3588-1161
5:37 έστω δε ο λόγος υμών ναι ναι ου ου το δε
But let be your word – a yes, Yes! a no, No! but

4053 3778 1537 3588 4190 1510.2.3
περισσόν τούτων εκ του πονηρού εστιν
anything extra than these [2from out of 3the 4wicked one 1is].

An Eye for an Eye

191 3754 4483 3788 473 3788
5:38 ηκούσατε ότι ερρέθη οφθαλμόν αντί οφθαλμού
You heard that it was said, An eye for an eye,

2532 3599 473 3599 1473-1161 3004 1473 3361
και οδόντα αντί οδόντος 5:39 εγώ δε λέγω υμίν μη
and a tooth for a tooth†. But I say to you, to not

436 3588 4190 235 3748 1473-4474 1909
αντιστήναι τω πονηρώ αλλ' όστις σε ραπίσει επί
oppose the wicked one. But whoever slaps you upon

3588 1188-1473 4600 4762 1473 2532 3588 243
την δεξιάν σου σιαγόνα στρέψον αυτώ και την άλλην
your right jaw, turn to him also the other!

2532 3588 2309 1473-2919 2532 3588
5:40 και τω θέλοντί σοι κριθήναι και τον
And to the one wanting to arbitrate against you, and

5509-1473 2983 863 1473 2532 3588 2440 2532
χιτώνά σου λαβείν άφες αυτώ και το ιμάτιον 5:41 και
[2your garment 1to take], leave to him also *your* cloak! And

3748 1473-29 3400 1520 5217 3326 1473 1417
όστις σε αγγαρεύσει μίλιον εν ύπαγε μετ' αυτού δύο
whoever conscripts you *to go* [2mile 1one], go with him two!

3588 154 1473 1325 2532 3588 2309 575 1473
5:42 τω αιτούντι σε δίδου και τον θέλοντα από σου
To the one asking you, give! And the one wanting from you

1155 3361 654 191 3754
δανείσασθαι μη αποστραφής 5:43 ηκούσατε ότι
to borrow, you should not turn away. You heard that

4483 25 3588 4139-1473 2532 3404
ερρέθη αγαπήσεις τον πλησίον σου και μισήσεις
it was said, You shall love your neighbor, and you shall detest

3588 2190-1473 1473-1161 3004 1473 25 3588
τον εχθρόν σου 5:44 εγώ δε λέγω υμίν αγαπάτε τους
your enemy. But I say to you, Love

5:38 †*See Ex. 21:24, Dt. 19:21.*

2190-1473 2127 3588 2672 1473 2573
εχθρούς υμών ευλογείτε τους καταρωμένους υμάς καλώς
your enemies! Bless the ones cursing you! [2well

4160 3588 3404 1473 2532 4336 5228
ποιείτε τους μισούντας υμάς και προσεύχεσθε υπέρ
1Do] *to* the ones detesting you! And pray for

3588 1908 1473 2532 1377 1473 3704
των επηρεαζόντων υμάς και διωκόντων υμάς 5:45 όπως
the ones threatening you, and persecuting you! So that

1096 5207 3588 3962-1473 3588 1722 3772
γένησθε υιοί του πατρός υμών του εν ουρανοίς
you should become sons of your father in *the* heavens.

3754 3588 2246-1473 393 1909 4190 2532 18
ότι τον ήλιον αυτού ανατέλλει επί πονηρούς και αγαθούς
For his sun rises upon wicked ones and good ones,

2532 1026 1909 1342 2532 94 1437-1063
και βρέχει επί δικαίους και αδίκους 5:46 εάν γαρ
and it rains upon just ones and unjust ones. For if

25 3588 25 1473 5100 3408 2192
αγαπήσητε τους αγαπώντας υμάς τίνα μισθόν έχετε
you should love the ones loving you, what wage have you?

3780 2532 3588 5057 3588-1473-4160 2532 1437
ουχί και οι τελώναι το αυτό ποιούσι 5:47 και εάν
Do not also the tax collectors do the same? And if

782 3588 80-1473 3440 5100 4053
ασπάσησθε τους αδελφούς υμών† μόνον τι περισσόν
you should greet your brothers only, what extra

4160 3780 2532 3588 5057 3588 1473 4160
ποιείτε ουχί και οι τελώναι το αυτό ποιούσιν
do you do? *Do* not also the tax collectors [2the 3same 1do]?

1510.8.5 3767 1473 5046 5618 3588 3962-1473
5:48 έσεσθε ουν υμείς τέλειοι ώσπερ ο πατήρ υμών
You shall be then yourselves perfect, as your father

3588 1722 3588 3772 5046-1510.2.3
ο εν τοις ουρανοίς τέλειός εστι
in the heavens is perfect.

CHAPTER 6

Charity Done in Secret

4337 3588 1654-1473 3361 4160
6:1 προσέχετε την ελεημοσύνην υμών μη ποιείν
Take heed of your charity! to not act

1715 3588 444 4314-3588 2300 1473
έμπροσθεν των ανθρώπων προς το θεαθήναι αυτοίς
in front of the men *so as* to be a spectacle to them;

1490.1 3408 3756-2192 3844 3588 3962-1473
ει δε μήγε μισθόν ουκ έχετε παρά τω πατρί υμών
otherwise [2a wage 1you have not] from your father

3588 1722 3588 3772 3752 3767 4160
τω εν τοις ουρανοίς 6:2 όταν ουν ποιής
in the heavens. Whenever then you should do

1654 3361 4537 1715 1473 5618
ελεημοσύνην μη σαλπίσης έμπροσθέν σου ώσπερ
charity, you should not trump before you as

3588 5273 4160 1722 3588 4864 2532 1722 3588 4505
οι υποκριταί ποιούσιν εν ταις συναγωγαίς και εν ταις ρύμαις
the hypocrites do in the synagogues and in the streets,

3704 1392 5259 3588 444 281 3004
όπως δοξασθώσιν υπό των ανθρώπων αμήν λέγω
so that they should be glorified by the men. Amen, I say

1473 566 3588 3408-1473 1473-1161 4160
υμίν απέχουσι τον μισθόν αυτών 6:3 σου δε ποιούντος
to you, They receive their wage. But you doing

1654 3361 1097 3588 710-1473 5100 4160 3588
ελεημοσύνην μη γνώτω η αριστερά σου τι ποιεί η
charity, let not [2know 1your left *hand*] what [2does

1188-1473 3704 1510.3 1473 3588 1654 1722 3588
δεξιά σου 6:4 όπως η σου η ελεημοσύνη εν τω
1your right], so that [3might be 1your 2charity] in

2927 2532 3588 3962-1473 3588 991 1722 3588 2927 1473
κρυπτώ και ο πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ αυτός
secret, and your father seeing in secret, he

591 1473 1722 3588 5318
αποδώσει σοι εν τω φανερώ
will recompense to you in the open!

5:47 †*CP* φιλους υμων - your friends.

Prayer and Fasting

2532 3752 4336 3756-1510.8.2 5618
6:5 **και ὁταν προσεύχῃ ουκ ἐσῃ ὥσπερ**
And whenever you pray, you should not be as
3588 5273 3754 5368 1722 3588 4864
οι υποκριταί ὁτι φιλούσιν εν ταις συναγωγαίς
the hypocrites, for they are fond of *being* in the synagogues,
2532 1722 3588 1137 3588 4113 2476 4336
και εν ταις γωνίαις των πλατειών εστώτες προσεύχεσθαι
and in the corners of the squares standing to pray,
3704 302 5316 3588 444 281 3004 1473
ὁπως αν φανώσι τοις ανθρώποις αμὴν λέγω υμίν
so that they should appear to the men. Amen, I say to you,
3754 566 3588 3408-1473 1473-1161 3752
ὁτι απέχουσι τον μισθόν αυτών **6:6** **συ δε ὁταν**
that they receive their wage. But you, whenever
4336 1525 1519 3588 5009-1473 2532
προσεύχῃ είσελθε εις το ταμείον σου και
you should pray, enter into your inner chamber! And
2808 3588 2374-1473 4336 3588 3962-1473 3588 1722
κλείσας την θύραν σου πρόσευξαι τω πατρί σου τω εν
having locked your door, pray *to* your father in
3588 2927 2532 3588 3962-1473 3588 991 1722 3588 2927
τω κρυπτώ και ο πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ
secret! And your father seeing in secret
591 1473 1722 3588 5318 4336-1161
αποδώσει σοι εν τω φανερώ **6:7** **προσευχόμενοι δε**
shall recompense to you in the open! And praying,
3361 945 5618 3588 1482 1380-1063
μη βαττολογήσητε ὥσπερ οι εθνικοί δοκούσι γαρ
do not repeat over and over as the ethnics; for they think
3754 1722 3588 4180 1473 1522
ὁτι εν τη πολυλογία αυτών εισακουσθήσονται
that by the many words of theirs they shall be listened to.
3361 3767 3666 1473 1492 1063 3588
6:8 **μη ουν ομοιωθήτε αυτοίς οίδε γαρ ο**
You should not then be like them. [3knows 1For
3962-1473 3739 5532 2192 4253 3588 1473 154
πατὴρ υμών ων χρείαν έχετε προ του υμάς αιτήσαι
2your father] of what need you have before you ask
1473 3779 3767 4336-1473 3962-1473 3588
αυτόν **6:9** **οὑτως ουν προσεύχεσθε υμείς πάτερ ημών ο**
him. So then you pray! Our father, the one
1722 3588 3772 37 3588 3686-1473 2064
εν τοις ουρανοίς αγιασθήτω το όνομά σου **6:10** **ελθέτω**
in the heavens, sanctify your name! Let [2come
3588 932-1473 1096 3588 2307-1473 5613
η βασιλεία σου γενηθήτω το θέλημά σου ὡς
1your kingdom]! Let [2come to pass 1your will]! as
1722 3772 2532 1909 3588 1093 3588 740-1473 3588
εν ουρανώ και επί της γης **6:11** **τον άρτον ημών τον**
in heaven, also upon the earth. Our bread, the
1967 1325 1473 4594 2532 863 1473 3588
επιούσιον δος ημίν σήμερον **6:12** **και άφες ημίν τα**
sufficient, give to us today! And forgive us
3783-1473 5613 2532 1473 863 3588 3781-1473
οφειλήματα ημών ὡς και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών
our debts, as also we forgive our debtors!
2532 3361 1533 1473 1519 3986 235
6:13 **και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν αλλά**
And you should not insert us for a test, but
4506 1473 575 3588 4190 3754 1473 1510.2.3 3588
ρύσαι ημάς από του πονηρού ὁτι† σου εστιν η
rescue us from the wicked one! For of you is the
932 2532 3588 1411 2532 3588 1391 1519 3588 165
βασιλεία και η δύναμις και η δόξα εις τους αιώνας††
kingdom, and the power, and the glory, into the eons,
281 1437-1063 863 3588 444 3588
αμήν **6:14** **εάν γαρ αφήτε τοις ανθρώποις τα**
amen. For if you should forgive men
3900-1473 863-2532 1473 3588 3962
παραπτώματα αυτών αφήσει και υμίν ο πατήρ
their transgressions, [4shall also forgive 5you 3father
1473 3588 3770 1437-1161 3361 863
υμών ο ουράνιος **6:15** **εάν δε μη αφήτε**
1your 2heavenly]. But if you should not forgive
3588 444 3588 3900-1473 3761 3588 3962
τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών ουδέ ο πατήρ
the men their transgressions, not even [3father
1473 3588 3770 863 3588 3900-1473
υμών ο ουράνιος† αφήσει τα παραπτώματα υμών
1your 2heavenly] shall forgive your transgressions.
3752-1161 3522 3361-1096 5618
6:16 **ὁταν δε νηστεύσητε μη γίνεσθε ὥσπερ**
And whenever you should fast, be not as
3588 5273 4659 853-1063 3588
οι υποκριταί σκυθρωποί αφανίζουσι γαρ τα
the hypocrites, looking downcast! For they obliterate
4383-1473 3704 5316 3588 444 3522
πρόσωπα αυτών ὁπως φανώσι τοις ανθρώποις νηστεύοντες
their faces, so as to appear to men as fasting.
281 3004 1473 3754 566 3588 3408-1473
αμὴν λέγω υμίν ὁτι απέχουσι τον μισθόν αυτών
Amen, I say to you, That they receive their wage.
1473-1161 3522 218 1473 3588 2776 2532 3588
6:17 **συ δε νηστεύων άλειψαί σου την κεφαλήν και το**
But you, fasting, anoint your head, and
4383-1473 3538 3704 3361 5316 3588
πρόσωπόν σου νίψαι **6:18** **ὁπως μη φανής τοις**
[2your face 1wash]! So that you should not appear *to*
444 3522 235 3588 3962-1473 3588 1722 3588 2927
ανθρώποις νηστεύων αλλά τω πατρί σου τω εν τω κρυπτώ
men as fasting, but *to* your father in secret.
2532 3588 3962-1473 3588 991 1722 3588 2927 591
και ο πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ αποδώσει
And your father seeing in secret shall recompense
1473 1722 3588 5318
σοι εν τω φανερώ†
to you in the open.

Treasures in Heaven

3361-2343 1473 2344 1909 3588
6:19 **μη θησαυρίζετε υμίν θησαυρούς επί της**
Treasure not to yourself treasures upon the
1093 3699 4597 2532 1035 853 2532 3699 2812
γης ὁπου σης και βρώσις αφανίζει και ὁπου κλέπται
earth, where moth and rust obliterate, and where thieves
1358 2532 2813 2343-1161 1473
διορύσσουσι και κλέπτουσι **6:20** **θησαυρίζετε δε υμίν**
dig through and steal! But treasure up to yourself
2344 1722 3772 3699 3777 4597 3777 1035 853
θησαυρούς εν ουρανώ ὁπου ούτε σης ούτε βρώσις αφανίζει
treasures in heaven, where neither moth nor rust obliterate,
2532 3699 2812 3756 1358 3761 2813
και ὁπου κλέπται ου διορύσσουσιν ουδέ κλέπτουσιν
and where thieves *do* not dig through nor steal!
3699-1063 1510.2.3 3588 2344-1473 1563 1510.8.3 2532
6:21 **ὁπου γαρ εστιν ο θησαυρός υμών εκεί έσται και**
For where [2is 1your treasure], there will be also
3588 2588-1473 3588 3088 3588 4983 1510.2.3
η καρδία υμών **6:22** **ο λύχνος του σώματός εστιν**
your heart. The lamp of the body is
3588 3788 1437 3767 3588 3788-1473 573-1510.3
ο οφθαλμός εάν ουν ο οφθαλμός σου απλούς η
the eye. If then your eye should be sincere,
3650 3588 4983 1473 5460 1510.8.3 1437-1161
ὁλον το σώμά σου φωτεινόν έσται **6:23** **εάν δε**
[2entire 3body 1your 5giving light 4will be]. But if
3588 3788-1473 4190-1510.3 3650 3588 4983 1473
ο οφθαλμός σου πονηρός η ὁλον το σώμά σου
your eye should be evil, [2entire 3body 1your]
4652-1510.8.3 1487 3767 3588 5457 3588 1722 1473 4655-1510.2.3
σκοτεινόν έσται ει ουν το φως το εν σοι σκότος εστί
will be dark. If then the light in you is darkness,
3588 4655 4214 3762 1410 1417 2962
το σκότος πόσον **6:24** **ουδείς δύναται δυσί κυρίοις**
[2the 3darkness 1how great]. No one is able [2two 3masters
1398 2228-1063 3588 1520 3404 2532 3588 2087 25
δουλεύειν η γαρ τον ένα μισήσει και τον ἑτερον αγαπήσει
1to serve]; for the one he will detest and the other love,
2228 1520 472 2532 3588 2087 2706
η ενός ανθέξεται και του ετέρου καταφρονήσει
or *the* one he will hold to and the other he will disdain.
3756-1410 2316-1398 2532 3126
ου δύνασθε θεώ δουλεύειν και μαμμωνά
You are not able to serve God and mammon.

6:13 †—††*CP* this text inserted in the margin.

6:15 †*Ald. omits* **ο ουρανιος**.

6:18 †*CP omits* **εν τω φανερω**.

Be Not Anxious

1223 3778 3004 1473 3361 3309
6:25 διά τοῦτο λέγω υμὶν μη μεριμνάτε
On account of this I say to you, Be not anxious

3588 5590-1473 5100 2068 2532 5100 4095
τη ψυχή υμών τι φάγητε και τι πίητε
to your life, what you should eat, and what you should drink;

3366 3588 4983-1473 5100 1746 3780 3588
μηδέ τω σώματι υμών τι ενδύσησθε ουχί η
nor *to* your body, what you should put on! [[2]not

5590 4183 1510.2.3 3588 5160 2532 3588 4983 3588
ψυχή πλειόν εστι της τροφής και το σώμα του
[3]life [4]more [1]Is] than nourishment, and the body *more than*

1742 1689 1519 3588 4071 3588 3772 3754
ενδύματος **6:26** εμβλέψατε εις τα πετεινά του ουρανού ότι
a garment? Look at the birds of the heaven! For

3756-4687 3761 2325 3761 4863
ου σπείρουσιν ουδέ θερίζουσιν ουδέ συνάγουσιν
they sow not, nor do they harvest, nor do they gather together

1519 596 2532 3588 3962 1473 3588 3770 5142
εις αποθήκας και ο πατήρ υμών ο ουράνιος τρέφει
into storehouses – and [[3]father [1]your [2]heavenly] maintains

1473 3756-1473 3123 1308 1473 5100-1161
αυτά ουχ υμείς μάλλον διαφέρετε αυτών **6:27** τις δε
them. *Are* you not rather different *than* them? And who

1537 1473 3309 1410 4369 1909 3588
εξ υμών μεριμνών δύναται προσθείναι επί την
from out of you being anxious is able to add unto

2244-1473 4083 1520 2532 4012 1742
ηλικίαν αυτού πήχυν ένα **6:28** και περί ενδύματος
his stature [[2]cubit [1]one]? And concerning a garment –

5100 3309 2648 3588 2918 3588 68 4459
τι μεριμνάτε καταμάθετε τα κρίνα του αγρού πως
why are you anxious? Study the lilies of the field, how

837 3756-2872 3761 3514 3004-1161 1473 3754
αυξάνει ου κοπιά ουδέ νήθει **6:29** λέγω δε υμίν ότι
they grow! they tire not, nor spin! And I say to you, That

3761 * 1722 3956 3588 1391-1473 4016
ουδέ Σολομών εν πάση τη δόξη αυτού περιεβάλετο
not even Solomon in all his glory was clothed

5613 1520 3778 1487-1161 3588 5528 3588 68
ως εν τούτων **6:30** ει δε τον χόρτον του αγρού
as one of these. But if the grass of the field

4594 1510.6 2532 839 1519 2823 906
σήμερον όντα και αύριον εις κλίβανον βαλλόμενον
today is being, and tomorrow [[2]into [3]an oven [1]being thrown],

3588 2316 3779 294 3756 4183 3123 1473
ο θεός ούτως αμφιέννυσιν ου πολλώ μάλλον υμάς
and God so clothes *them* – not much rather you,

3640 3361 3767 3309
ολιγόπιστοι **6:31** μη ουν μεριμνήσητε
O ones of little belief? You should not then be anxious,

3004 5100 2068 2228 5100 4095 2228
λέγοντες τι φάγωμεν η τι πίωμεν η
saying, What shall we eat? or What shall we drink? or

5100 4016 3956-1063 3778 3588 1484
τι περιβαλώμεθα **6:32** πάντα γαρ ταύτα τα έθνη
What should be worn? For all these the nations

1934 1492 1063 3588 3962 1473 3588 3770
επιζητεί οίδε γαρ ο πατήρ υμών ο ουράνιος
seek anxiously. [[5]knows [1]For [4]father [2]your [3]heavenly]

3754 5535 3778 537 2212-1161 4412
ότι χρήζετε τούτων απάντων **6:33** ζητείτε δε πρώτον
that you need these all together. But seek first

3588 932 3588 2316 2532 3588 1343-1473
την βασιλείαν του θεού και την δικαιοσύνην αυτού
the kingdom of God, and his righteousness!

2532 3778-3956 4369 1473 3361
και ταύτα πάντα προστεθήσεται υμίν **6:34** μη
and all these will be added to you. You should not

3767 3309 1519 3588 839 3588 1063 839
ουν μεριμνήσητε εις την αύριον η γαρ αύριον
then be anxious for tomorrow; for tomorrow

3309 3588 1438 713 3588 2250 3588
μεριμνήσει τα εαυτής αρκετόν τη ημέρα η
shall be anxious for the *things* of itself. Sufficient to the day *is* the

2549 1473
κακία αυτής
evil of it.

CHAPTER 7

Judging

3361-2919 2443 3361-2919 1722
7:1 μη κρίνετε ίνα μη κριθήτε **7:2** εν
Judge not, that you should not be judged! [[2]by

3739 1063 2917 2919 2919 2532 1722
ω γαρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε και εν
[3]what [1]For] judgment you judge, you shall be judged. And by

3739 3358 3354 488 1473
ω μέτρω μετρείτε αντιμετρηθήσεται υμίν
what measure you measure, it shall be measured back to you.

5100-1161 991 3588 2595 3588 1722 3588 3788
7:3 τι δε βλέπεις το κάρφος το εν τω οφθαλμώ
But why do you see the speck in the eye

3588 80-1473 3588-1161 1722 3588 4674 3788 1385
του αδελφού σου την δε εν τω σω οφθαλμώ δοκόν
of your brother, but the [[2]in [3]your [4]eye [1]beam]

3756-2657 2228 4459 2046 3588 80-1473
ου κατανοείς **7:4** η πως ερείς τω αδελφώ σου
you contemplate not? Or how shall you say *to* your brother,

863 1544 3588 2595 575 3588 3788-1473 2532
άφες εκβάλω το κάρφος από του οφθαλμού σου και
Allow me to cast out the speck from your eye; and

2400 3588 1385 1722 3588 3788-1473 5273
ιδού η δοκός εν τω οφθαλμώ σου **7:5** υποκριτά
behold, the beam *is* in your eye? Hypocrite,

1544 4412 3588 1385 1537 3588 3788-1473 2532
έκβαλε πρώτον την δοκόν εκ του οφθαλμού σου και
cast out first the beam from out of your eye! and

5119 1227 1544 3588 2595 1537 3588
τότε διαβλέψεις εκβαλείν το κάρφος εκ του
then you shall see clearly to cast out the speck from out of the

3788 3588 80-1473 3361-1325 3588
οφθαλμού του αδελφού σου **7:6** μη δώτε το
eye of your brother. You should not give the

39 3588 2965 3366 906 3588 3135-1473
άγιον τοις κυσί μηδέ βάλητε τους μαργαρίτας υμων
holy to the dogs, nor should you throw your pearls

1715 3588 5519 3379 2662 1473
έμπροσθεν των χοίρων μήποτε καταπατήσωσιν αυτούς
before the swine, lest at any time they shall trample them

1722 3588 4228-1473 2532 4762 4486 1473
εν τοις ποσίν αυτών και στραφέντες ρήξωσιν υμάς
with their feet, and having turned should tear you.

Ask, Seek, and Knock

154 2532 1325 1473 2212
7:7 αιτείτε και δοθήσεται υμίν ζητείτε
Ask, and it shall be given to you! Seek,

2532 2147 2925 2532 455 1473
και ευρήσετε κρούετε και ανοιγήσεται υμίν
and you shall find! Knock, and it shall be opened to you!

3956-1063 3588 154 2983 2532 3588 2212
7:8 πας γαρ ο αιτών λαμβάνει και ο ζητών
For every one asking receives; and the one seeking

2147 2532 3588 2925 455 2228 5100
ευρίσκει και τω κρούοντι ανοιγήσεται **7:9** η τις
finds; and to the one knocking it shall be opened. Or who

1510.2.3 1537 1473 444 3739 1437 154 3588
εστιν εξ υμών άνθρωπος ον εάν αιτήση ο
is it from out of you, *being* a man, whom ever [[2]should ask

5207-1473 740 3361 3037 1929 1473 2532
υιός αυτού άρτον μη λίθον επιδώσει αυτώ **7:10** και
[1]his son] *for* bread, [[3]a stone [1]will give [2]to him]? And

1437 2486 154 3361 3789 1929 1473
εάν ιχθύν αιτήση μη όφιν επιδώσει αυτώ
if [[2]a fish [1]he shall ask for], [[3]a serpent [1]will give [2]to him]?

1487 3767 1473 4190-1510.6 1492 1390 18 1325
7:11 ει ουν υμείς πονηροί όντες οίδατε δόματα αγαθά διδόναι
If then you, being wicked, know [[3]gifts [2]good [1]to give]

3588 5043-1473 4214 3123 3588 3962-1473 3588 1722
τοις τέκνοις υμών πόσω μάλλον ο πατήρ υμών ο εν
to your children, how much rather your father in

3588 3772 1325 18 3588 154 1473
τοις ουρανοίς δώσει αγαθά τοις αιτούσιν αυτόν
the heavens shall give good *things* to the ones asking him?

3956 3767 3745-302 2309 2443 4160
7:12 πάντα ουν όσα αν θέλητε ίνα ποιώσιν
All *things* then, as much as you should want that [[2]should do

1473 3588 444 3779 2532 1473 4160 1473 3778-1063
υμίν οι άνθρωποι ούτω και υμείς ποιείτε αυτοίς ούτος γαρ
[3]to you [1]men], so also you do to them! For this

1510.2.3 3588 3551 2532 3588 4396
εστιν ο νόμος και οι προφήται
is the law and the prophets!

Enter the Narrow Gate

1525 1223 3588 4728 4439 3754 4116
7:13 εισέλθετε διά της στενής πύλης ότι πλατεία
Enter through the narrow gate! for spacious

3588 4439 2532 2149 3588 3598 3588 520 1519 3588
η πύλη και ευρύχωρος η οδός η απάγουσα εις την
is the gate, and broad *is* the way leading unto

684 2532 4183 1510.2.6 3588 1525 1223
απώλειαν και πολλοί εισιν οι εισερχόμενοι δι’
destruction, and many are the ones entering through

1473 3754 4728 3588 4439 2532 2346 3588
αυτής **7:14** ότι στενή η πύλη και τεθλιμμένη η
it. For narrow *is* the gate, and being afflicted *is* the

3598 3588 520 1519 3588 2222 2532 3641 1510.2.6 3588
οδός η απάγουσα εις την ζωήν και ολίγοι εισίν οι
way leading unto life, and few are the ones

2147 1473 4337-1161 575 3588 5578
ευρίσκοντες αυτήν **7:15** προσέχετε δε από των ψευδοπροφητών
finding it. And take heed of the false prophets

3748 2064 4314 1473 1722 1742 4263 2081-1161
οίτινες έρχονται προς υμάς εν ενδύμασι προβάτων έσωθεν δε
who come to you in garments of sheep, but inside

1510.2.6 3074 727 575 3588 2590-1473
εισι λύκοι άρπαγες **7:16** από των καρπών αυτών
are [[2]wolves [1]predacious]! From their fruits

1921 1473 3385-4816 575
επιγνώσεσθε αυτούς μήτι συλλέγουσιν από
you shall recognize them. Do they collect together [[2]from

173 4718 2228 575 5146 4810 3779
ακανθών σταφυλήν η από τριβόλων σύκα **7:17** ούτω
[3]thorn-bushes [1]*the* grape], or [[2]from [3]thistles [1]figs]? Thus

3956 1186 18 2590 2570 4160 3588-1161
παν δένδρον αγαθόν καρπούς καλούς ποιεί το δε
every [[2]tree [1]good [5]fruits [4]good [3]produces]; but the

4550 1186 2590 4190 4160 3756
σαπρόν δένδρον καρπούς πονηρούς ποιεί **7:18** ου
rotten tree [[3]fruits [2]bad [1]produces]. [[3]*is* not

1410 1186 18 2590 4190 4160 3761
δύναται δένδρον αγαθόν καρπούς πονηρούς ποιείν ουδέ
[4]able [2]tree [1]A good [7]fruits [6]bad [5]to produce], nor

1186 4550 2590 2570 4160 3956
δένδρον σαπρόν καρπούς καλούς ποιείν **7:19** παν
[[2]tree [1]a rotten [5]fruits [4]good [3]to produce]. All

1186 3361 4160 2590 2570 1581 2532 1519
δένδρων μη ποιούν καρπόν καλόν εκκόπτεται και εις
trees not producing [[2]fruit [1]good] are cut down, and [[2]into

4442 906 686-1065 575 3588 2590-1473
πυρ βάλλεται **7:20** άρα γε από των καρπών αυτών
[3]a fire [1]thrown]. Yes, it is so – from their fruits

1921 1473 3756 3956 3588 3004 1473 2962
επιγνώσεσθε αυτούς **7:21** ου πας ο λέγων μοι κύριε
you shall recognize them. Not all saying to me, O Lord,

2962 1525 1519 3588 932 3588 3772 235
κύριε εισελεύσεται εις την βασιλείαν των ουρανών αλλ’
O Lord, shall enter into the kingdom of the heavens; but

3588 4160 3588 2307 3588 3962-1473 3588 1722 3772
ο ποιών το θέλημα του πατρός μου του εν ουρανοίς
the one doing the will of my father in heavens.

4183 2046 1473 1722 1565 3588 2250 2962 2962
7:22 πολλοί ερούσί μοι εν εκείνη τη ημέρα κύριε κύριε
Many shall say to me in that day, O Lord, O Lord,

3756 3588 4674 3686 4395 2532 3588 4674 3686
ου τω σω ονόματι προεφητεύσαμεν και τω σω ονόματι
[[2]not [4]*in* [5]your [6]name [1]did we [3]prophesy], and *in* your name

1140 1544 2532 3588 4674 3686 1411
δαιμόνια εξεβάλομεν και τω σω ονόματι δυνάμεις
[[2]demons [1]cast out], and *in* your name [[3]powerful *works*

4183 4160 2532 5119 3670 1473
πολλάς εποιήσαμεν **7:23** και τότε ομολογήσω αυτοίς
[2]many [1]do]? And then I will acknowledge to them

3754 3763 1097 1473 672 575 1473 3588
ότι ουδέποτε έγνων υμάς αποχωρείτε απ’ εμού οι
that, At no time I knew you. Retreat from me, O ones

2038 3588 458
εργαζόμενοι την ανομίαν
working lawlessness!†

Build upon the Rock

3956 3767 3748 191 1473 3588 3056
7:24 πας ουν όστις ακούει μου τους λόγους
Every one then whoever hears [[2]my [3]words

3778 2532 4160 1473 3666 1473 435 5429
τούτους και ποιεί αυτούς ομοιώσω αυτόν ανδρί φρονίμω
[1]these], and does them, I will liken him [[2]man [1]to a practical],

3748 3618 3588 3614-1473 1909 3588 4073 2532
όστις ωκοδόμησε την οικίαν αυτού επί την πέτραν **7:25** και
who built his house upon the rock. And

2597 3588 1028 2532 2064 3588 4215 2532 4154
κατέβη η βροχή και ήλθον οι ποταμοί και έπνευσαν
[[3]came down [1]the [2]rain], and [[3]came [1]the [2]rivers], and [[3]blew

3588 417 2532 4363 3588 3614-1565 2532 3756-4098
οι άνεμοι και προσέπεσον τη οικία εκείνη και ουκ έπεσε
[1]the [2]winds], and they fell on that house, and it fell not,

2311-1063 1909 3588 4073 2532 3956 3588
τεθεμελίωτο γαρ επί την πέτραν **7:26** και πας ο
for the foundation was laid upon the rock. And all

191 1473 3588 3056 3778 2532 3361 4160 1473
ακούων μου τους λόγους τούτους και μη ποιών αυτούς
hearing [[2]my [3]words [1]these], and not doing them,

3666 435 3474 3748 3618 3588
ομοιωθήσεται ανδρί μωρώ όστις ωκοδόμησε την
shall be likened [[2]man [1]to a moronic] who built

3614-1473 1909 3588 285 2532 2597 3588
οικίαν αυτού επί την άμμον **7:27** και κατέβη η
his house upon the sand. And [[3]came down [1]the

1028 2532 2064 3588 4215 2532 4154 3588 417
βροχή και ήλθον οι ποταμοί και έπνευσαν οι άνεμοι
[2]rain], and [[3]came [1]the [2]rivers], and [[3]blew [1]the [2]winds],

2532 4350 3588 3614-1565 2532 4098 2532 1510.7.3
και προσέκοψαν τη οικία εκείνη και έπεσε και ην
and struck against that house; and it fell. And [[3]was

3588 4431 1473 3173 2532 1096 3753
η πτώσις αυτής μεγάλη **7:28** και εγένετο ότε
[2]downfall [1]its] great. And it came to pass, when

4931-3588-* 3588 3056-3778 1605
συνετέλεσεν ο Ιησούς τους λόγους τούτους εξεπλήσσοντο
Jesus completed these words, [[3]were overwhelmed

3588 3793 1909 3588 1322-1473 1510.7.3-1063 1321
οι όχλοι επί τη διδαχή αυτού **7:29** ην γαρ διδάσκων
[1]the [2]multitudes] by his teaching. For he was teaching

1473 5613 1849 2192 2532 3756 5613 3588 1122
αυτούς ως εξουσίαν έχων και ουχ ως οι γραμματείς
them as [[2]authority [1]one having], and not as the scribes.

CHAPTER 8

Jesus Cleanses the Leper

2597 1161 1473 575 3588 3735
8:1 καταβάντι δε αυτώ από του όρους
[[3]coming down [1]And [2]in his] from the mountain,

190 1473 3793 4183 2532 2400
ηκολούθησαν αυτώ όχλοι πολλοί **8:2** και ιδού
[[3]followed [4]him [2]multitude [1]a great]. And behold,

3015 2064 4352 1473 3004 2962
λεπρός ελθών προσεκύνει αυτώ λέγων κύριε
a leper having come did obeisance to him, saying, O Lord,

1437 2309 1410 1473-2511 2532
εάν θέλης δύνασαί με καθαρίσαι **8:3** και
if you should want, you are able to cleanse me. And

1614 3588 5495 680 1473 3588 * 3004 2309
εκτείνας την χείρα ήψατο αυτού ο Ιησούς λέγων θέλω
stretching out the hand, [[2]touched [3]him [1]Jesus], saying, I want,

2511 2532 2112 2511 1473 3588 3014
καθαρίσθητι και ευθέως εκαθαρίσθη αυτού η λέπρα
be cleansed! And immediately he was cleansed of his leprosy.

2532 3004 1473 3588 * 3708 3367 2036
8:4 και λέγει αυτώ ο Ιησούς όρα μηδενί είπης
And [[2]says [3]to him [1]Jesus], See that [[2]no one [1]you tell]!

235 5217 4572 1166 3588 2409 2532 4374 3588
αλλ’ ύπαγε σεαυτόν δείξον τω ιερεί και προσένεγκε το
But go, [[2]yourself [1]show] to the priest, and offer the

7:23 †*See Ps. 6:8.*

1435 3588 4367-* 1519 3142 1473
δῶρον ο προσέταξε Μωσῆς εις μαρτὺριον αυτοὶς
gift *offering* Moses assigned for a testimony to them!

The Believing Centurion

1525 1161 3588 * 1519 *
8:5 εισελθὸντι δε τω Ιησοὺ εις Καπερναοὺμ
[3having entered 1And 2Jesus] into Capernaum,

4334 1473 1543 3870 1473
προσὴλθεν αυτὼ εκατὸνταρχος παρακαλὼν αυτὸν
there came forward to him a centurion, enjoining him,

2532 3004 2962 3588 3816-1473 906 1722 3588 3614
8:6 και λὲγων κὺριε ο παις μου βὲβληται εν τη οικὶα
and saying, O Lord, my servant is lying in the house

3885 1171 928 2532 3004 1473
παραλυτικὸς δεινὼς βασανιζὸμενος 8:7 και λὲγει αυτὼ
paralytic, [2awfully 1being tormented]. And [2says 3to him

3588 * 1473 2064 2323 1473 2532 611
ο Ιησοὺς εγὼ ελθὼν θεραπεὺσω αυτὸν 8:8 και αποκριθεὶς
1Jesus], I coming shall cure him. And responding

3588 1543 5346 2962 3756-1510.2.1 2425 2443 1473-5259
ο εκατὸνταρχος ὲφη κὺριε ουκ ειμὶ ικανὸς ὶνα μου υπὸ
the centurion said, O Lord, I am not fit that [2under my

3588 4721 1525 235 3440 2036 3056 2532
την στὲγην εισὲλθης αλλὰ μὸνον ειπὲ λὸγον και
3roof 1you should enter]. But only speak *the* word, and

2390 3588 3816-1473 2532 1063 1473 444
ιαθὴσεται ο παις μου 8:9 και γαρ εγὼ ὰνθρωπὸς
[2shall be healed 1my servant]! [3also 1For 2I 5a man

1510.2.1 5259 1849 2192 5259 1683 4757 2532
ειμι υπὸ εξουσὶαν ὲχων υπ' εμαυτὸν στρατιὼτας και
4am] under authority, having under myself soldiers. And

3004 3778 4198 2532 4198 2532 243 2064
λὲγω τοὺτω πορεὺθητι και πορεὺεται και ὰλλω ὲρχου
I say to this one, Go! and he goes. And to another, Come!

2532 2064 2532 3588 1401-1473 4160 3778 2532 4160
και ὲρχεται και τω δοὺλω μου ποὶησον τοὺτο και ποιεὶ
and he comes. And *to* my bondman, Do this! and he does *it*.

191-1161 3588 * 2296 2532 2036 3588
8:10 ακοὺσας δε ο Ιησοὺς εθαὺμασε και εὶπε τοις
And hearing, Jesus marveled, and said to the ones

190 281 3004 1473 3761 1722 3588 *
ακολουθοὺσιν αμὴν λὲγω υμὶν ουδὲ εν τω Ισραὴλ
following, Amen, I say to you, Not even in Israel

5118 4102 2147 3004-1161 1473 3754 4183
τοσαὺτην πὶστιν εὺρον 8:11 λὲγω δε υμὶν ὸτι πολλοὶ
[2such great 3belief 1found I]. And I say to you that many

575 395 2532 1424 2240 2532 347
απὸ ανατολὼν και δυσμὼν ὴξουσι και ανακλιθὴσονται
from east and west shall come, and shall be lain down

3326 * 2532 * 2532 * 1722 3588 932 3588
μετὰ Αβραὰμ και Ισαὰκ και Ιακὼβ εν τη βασιλεὶα των
with Abraham, and Isaac, and Jacob, in the kingdom of the

3772 3588-1161 5207 3588 932 1544 1519
ουρανὼν 8:12 οι δε υιοὶ της βασιλεὶας εκβληθὴσονται εις
heavens. But the sons of the kingdom shall be cast out into

3588 4655 3588 1857 1563 1510.8.3 3588 2805
το σκὸτος το εξὼτερον εκεὶ ὲσται ο κλαυθμὸς
the [2darkness 1outer]; there, *there* shall be weeping

2532 3588 1030 3588 3599 2532 2036-3588-* 3588
και ο βρυγμὸς των οδὸντων 8:13 και εὶπεν ο Ιησοὺς τω
and the gnashing of teeth. And Jesus said to the

1543 5217 2532 5613 4100 1096 1473 2532
εκατοντὰρχη ὺπαγε και ως επὶστευσας γενηθὴτω σοι και
centurion, Go, and as you trusted, let it be to you! And

2390 3588 3816-1473 1722 3588 5610-1565
ιὰθη ο παις αυτοὺ εν τη ὼρα εκεὶνη
[2was healed 1his servant] in that hour.

Jesus Heals Peter's Mother-in-law

2532 2064-3588-* 1519 3588 3614 *
8:14 και ελθὼν ο Ιησοὺς εις την οικὶαν Πὲτρου
And Jesus having come into the house of Peter,

1492 3588 3994-1473 906 2532 4445
εὶδε την πενθερὰν αυτοὺ βεβλημὲνην και πυρὲσσουσαν
he beheld his mother-in-law lying, and having a fever.

2532 680 3588 5495-1473 2532 863 1473 3588
8:15 και ὴψατο της χειρὸς αυτὴς και αφὴκεν αυτὴν ο
And he touched her hand, and [3left 4her 1the

4446 2532 1453 2532 1247 1473 3798 1161
πυρετὸς και ηγὲρθη και διηκὸνει αυτοὶς 8:16 οψὶας δε
2fever]; and she arose, and served to them. [3late 1And

1096 4374 1473 1139
γενομὲνης προσὴνεγκαν αυτὼ δαιμονιζομὲνους
2becoming], they brought near to him [2being demon-possessed

4183 2532 1544 3588 4151 3056 2532 3956 3588
πολλοὺς και εξὲβαλε τα πνεὺματα λὸγω και πὰντας τους
1many]. And he cast out the spirits by a word, and all

2560 2192 2323 3704 4137
κακὼς ὲχοντας εθερὰπευσεν 8:17 ὸπως πληρωθὴ
[2an illness 1having] he cured, so that might be fulfilled

3588 4483 1223 * 3588 4396
το ρηθὲν διὰ Ησαΐου του προφὴτου
the *thing* having been spoken through Isaiah the prophet

3004 1473 3588 769-1473 2983 2532 3588
λὲγοντος αυτὸς τας ασθενεὶας ημὼν ὲλαβε και τας
saying, He himself [2our weaknesses 1took], and [2the

3554 941 1492 1161 3588 * 4183
νὸσους εβὰστασεν 8:18 ιδὼν δε ο Ιησοὺς πολλοὺς
3diseases 1bore].† [3beholding 1And 2Jesus] great

3793 4012 1473 2753 565 1519 3588 4008
ὸχλους περὶ αυτὸν εκὲλευσεν απελθεὶν εις το πὲραν
multitudes around him, bid to go forth unto the other side.

2532 4334 1520 1122 2036 1473
8:19 και προσελθὼν εις γραμματεὺς εὶπεν αυτὼ
And having come forward, one scribe said to him,

1320 190 1473 3699 1437 565
διδὰσκαλε ακολουθὴσω σοι ὸπου εὰν απὲρχη
Teacher, I will follow you where ever you should go forth.

2532 3004 1473 3588 * 3588 258 5454 2192
8:20 και λὲγει αυτὼ ο Ιησοὺς αι αλὼπεκες φωλεοὺς ὲχουσι
And [2says 3to him 1Jesus], The foxes [2dens 1have],

2532 3588 4071 3588 3772 2682 3588-1161 5207
και τα πετεινὰ του ουρανοὺ κατασκηνὼσεις ο δε υιὸς
and the birds of the heaven shelters, but the son

3588 444 3756-2192 4226 3588 2776 2827
του ανθρὼπου ουκ ὲχει που την κεφαλὴν κλὶνη
of man has not where [2the 3head 1he should lean].

2087-1161 3588 3101-1473 2036 1473 2962
8:21 ὲτερος δε των μαθητὼν αυτοὺ εὶπεν αυτὼ κὺριε
And another of his disciples said to him, O Lord,

2010 1473 4412 565 2532 2290 3588
επὶτρεψὸν μοι πρὼτον απελθεὶν και θὰψαι τον
commit to my care to me first to go forth and bury

3962-1473 3588 1161 * 2036 1473 190 1473
πατὲρα μου 8:22 ο δε Ιησοὺς εὶπεν αυτὼ ακολοὺθει μοι
my father! But Jesus said to him, Follow me;

2532 863 3588 3498 2290 3588 1438 3498
και ὰφες τους νεκροὺς θὰψαι τους εαυτὼν νεκροὺς
and allow the dead ones to bury *their* own dead ones!

Jesus Calms the Storm

2532 1684-1473 1519 3588 4143 190
8:23 και εμβὰντι αυτὼ εις το πλοὶον ηκολοὺθησαν
And in his stepping into the boat, [2followed

1473 3588 3101-1473 2532 2400 4578
αυτὼ οι μαθηταὶ αυτοὺ 8:24 και ιδοὺ σεισμὸς
3him 1his disciples]. And behold, [2quaking

3173 1096 1722 3588 2281 5620 3588 4143
μὲγας εγὲνετο εν τη θαλὰσση ὼστε το πλοὶον
1a great] took place on the sea, so as to [2*the* boat

2572 5259 3588 2949 1473-1161 2518
καλὺπτεσθαι υπὸ των κυμὰτων αυτὸς δε εκὰθευδε
1cover] under the waves; but he was sleeping.

2532 4334 3588 3101-1473 1453
8:25 και προσελθὸντες οι μαθηταὶ αυτοὺ ὴγειραν
And [2coming forward 1his disciples] roused

1473 3004 2962 4982 1473 622 2532
αυτὸν λὲγοντες κὺριε σὼσον ημὰς απολλὺμεθα 8:26 και
him, saying, O Lord, save us, we perish! And

3004 1473 5100 1169-1510.2.5 3640 5119
λὲγει αυτοὶς τι δειλοὶ εστε ολιγὸπιστοι τὸτε
he says to them, Why are you timid, O ones of little belief? Then

1453 2008 3588 417 2532 3588 2281
εγερθεὶς επετὶμησε τοις ανὲμοις και τη θαλὰσση
having arisen, he gave reproach to the winds and the sea;

2532 1096 1055 3173 3588-1161 444
και εγὲνετο γαλὴνη μεγὰλη 8:27 οι δε ὰνθρωποι
and there became [2calm 1a great]. And the men

2296 3004 4217 1510.2.3 3778 3754 2532 3588
εθαὺμασαν λὲγοντες ποταπὸς εστιν οὺτος ὸτι και οι
marveled, saying, What kind is this one, that even the

8:17 †*See Is. 53:4.*

417 2532 3588 2281 5219 1473
ἄνεμοι και η θάλασσα υπακούουσιν αυτώ
winds and the sea obey him?

The Demon Possessed Men of the Gergesenes

2532 2064-1473 1519 3588 4008 1519 3588 5561
8:28 και ελθόντι αυτώ εις το πέραν εις την χώραν
And in his coming unto the other side unto the place

3588 * 5221 1473 1417 1139
των Γεργεσηνών υπήντησαν αυτώ δύο δαιμονιζόμενοι
of the Gergesenes, *there* encountered to him two demon-possessed,

1537 3588 3419 1831 5467
εκ των μνημείων εξερχόμενοι χαλεποί
[2from out of 3the 4sepulchres 1coming forth], [2ill-tempered

3029 5620 3361 2480 5100 3928 1223 3588
λίαν ώστε μη ισχύειν τινά παρελθείν διά της
1exceedingly], so that not were able any to go by

3598-1565 2532 2400 2896 3004 5100
οδού εκείνης 8:29 και ιδού έκραξαν λέγοντες τι
that way. And behold, they cried out, saying, What *is it*

1473 2532 1473 * 5207 3588 2316 2064 5602
ημίν και σοι Ιησού υιέ του θεού ήλθες ώδε
to us and to you, Jesus, O son of God? *Are* you come here

4253 2540 928 1473 1510.7.3-1161 3112 575
προ καιρού βασανίσαι ημάς 8:30 ην δε μακράν απ'
before time to torment us? And there was far from

1473 34 5519 4183 1006 3588-1161 1142
αυτών αγέλη χοίρων πολλών βοσκομένη 8:31 οι δε δαίμονες
them a herd [3swine 1of many 2grazing]. And the daimons

3870 1473 3004 1487 1544-1473 2010
παρεκάλουν αυτόν λέγοντες ει εκβάλλεις ημάς επίτρεψον
enjoined him, saying, If you cast us out, commission

1473 565 1519 3588 34 3588 5519 2532 2036
ημίν απελθείν εις την αγέλην των χοίρων 8:32 και είπεν
us to go forth into the herd of the swine! And he said

1473 5217 3588-1161 1831 565 1519
αυτοίς υπάγετε οι δε εξελθόντες απήλθον εις
to them, Go! And having gone forth, they departed into

3588 34 3588 5519 2532 2400 3729 3956 3588
την αγέλην των χοίρων και ιδού ώρμησε πάσα η
the herd of the swine. And behold, [6advanced 1all 2the

34 3588 5519 2596 3588 2911 1519 3588 2281 2532
αγέλη των χοίρων κατά του κρημνού εις την θάλασσαν και
3herd 4of the 5swine] down the precipice into the sea, and

599 1722 3588 5204 3588-1161 1006 5343
απέθανον εν τοις ύδασιν 8:33 οι δε βόσκοντες έφυγον
they died in the waters. And the ones grazing fled;

2532 565 1519 3588 4172 518 3956 2532
και απελθόντες εις την πόλιν απήγγειλαν πάντα και
and having gone forth into the city they reported all, and

3588 3588 1139 2532 2400
τα των δαιμονιζομένων 8:34 και ιδού
the *things* of the ones being demon-possessed. And behold,

3956 3588 4172 1831 1519 4877 3588 * 2532
πάσα η πόλις εξήλθεν εις συνάντησιν τω Ιησού και
all the city came forth to meet with Jesus. And

1492 1473 3870 3704 3327 575
ιδόντες αυτόν παρεκάλεσαν όπως μεταβή από
seeing him, they enjoined him how he should cross over from

3588 3725-1473
των ορίων αυτών
their borders.

CHAPTER 9

Jesus Heals the Paralytic

2532 1684 1519 3588 4143 1276 2532
9:1 και εμβάς εις το πλοίον διεπέρασε και
And stepping into the boat, he passed through, and

2064 1519 3588 2398 4172 2532 2400 4374 1473
ήλθεν εις την ιδίαν πόλιν 9:2 και ιδού προσέφερον αυτώ
came unto his own city. And behold, they brought to him

3885 1909 2825 906 2532 1492-3588-*
παραλυτικόν επί κλίνης βεβλημένον και ιδών ο Ιησούς
a paralytic [2upon 3a bed 1lying]. And Jesus beholding

3588 4102-1473 2036 3588 3885 2293 5043
την πίστιν αυτών είπε τω παραλυτικώ θάρσει τέκνον
their belief, said to the paralytic; Courage child,

863 1473 3588 266 1473 2532
αφέωνταί σοι αι αμαρτίαι σου 9:3 και
[3have been forgiven 4you 2sins 1your]! And

2400 5100 3588 1122 2036 1722 1438 3778
ιδού τινές των γραμματέων είπον εν εαυτοίς ούτος
behold, some of the scribes said to themselves, This one

987 2532 1492-3588-* 3588 1761-1473
βλασφημεί 9:4 και ιδών ο Ιησούς τας ενθυμήσεις αυτών
blasphemes. And Jesus knowing their thinking,

2036 2444 1473 1760 4190 1722 3588
είπεν ινατί υμείς ενθυμείσθε πονηρά εν ταις
said, Why do you ponder wicked *things* in

2588-1473 5100-1063 1510.2.3 2123 2036
καρδίαις υμών 9:5 τι γαρ εστιν ευκοπώτερον ειπείν
your hearts? For what is easier? to say,

863 1473 3588 266 2228 2036 1453
αφέωνταί σοι αι αμαρτίαι η ειπείν έγειραι
[3have been forgiven 4to you 1The 2sins], or to say, Arise,

2532 4043 2443-1161 1492 3754 1849
και περιπάτει 9:6 ίνα δε ειδήτε ότι εξουσίαν
and walk! But so that you should know that [5authority

2192 3588 5207 3588 444 1909 3588 1093 863 266
έχει ο υιός του ανθρώπου επί της γης αφιέναι αμαρτίας
4has 1the 2son 3of man] over the earth to forgive sins –

5119 3004 3588 3885 1453 142 1473 3588
τότε λέγει τω παραλυτικώ εγερθείς άρόν σου την
then he says to the paralytic, Having arisen, lift up your

2825 2532 5217 1519 3588 3624-1473 2532 1453
κλίνην και ύπαγε εις τον οίκόν σου 9:7 και εγερθείς
bed, and go unto your house! And having arisen,

565 1519 3588 3624-1473 1492 1161 3588
απήλθεν εις τον οίκον αυτού 9:8 ιδόντες δε οι
he went forth unto his house. [4having seen 1And 2the

3793 2296 2532 1392 3588 2316 3588 1325
όχλοι εθαύμασαν και εδόξασαν τον θεόν τον δόντα
3multitudes], marveled, and glorified God, the one giving

1849 5108 3588 444
εξουσίαν τοιαύτην τοις ανθρώποις
[2authority 1such] to men.

Matthew the Tax Collector

2532 3855-3588-* 1564 1492 444
9:9 και παράγων ο Ιησούς εκείθεν είδεν άνθρωπον
And Jesus passing by there, he beheld a man

2521 1909 3588 5058 *-3004
καθήμενον επί το τελώνιον Ματθαίον λεγόμενον
sitting down at the tax collector's station, being called Matthew.

2532 3004 1473 190 1473 2532 450
και λέγει αυτώ ακολούθει μοι και αναστάς
And he says to him, Follow me! And having arisen,

190 1473 2532 1096 1473 345
ηκολούθησεν αυτώ 9:10 και εγένετο αυτού ανακειμένου
he followed him. And it came to pass of his reclining

1722 3588 3614 2532 2400 4183 5057 2532 268
εν τη οικία και ιδού πολλοί τελώναι και αμαρτωλοί
in the house, that behold, many tax collectors and sinners

2064 4873 3588 * 2532 3588
ελθόντες συνανέκειντο τω Ιησού και τοις
having come were reclining together with Jesus and

3101-1473 2532 1492-3588-* 2036 3588
μαθηταίς αυτού 9:11 και ιδόντες οι Φαρισαίοι είπον τοις
his disciples. And the Pharisees seeing, said *to*

3101-1473 1302 3326 3588 5057 2532 268
μαθηταίς αυτού διατί μετά των τελωνών και αμαρτωλών
his disciples, Why [5with 6the 7tax collectors 8and 9sinners

2068 3588 1320 1473 3588 1161 *
εσθίει ο διδάσκαλος υμών 9:12 ο δε Ιησούς
1does 4eat 3teacher 2your]? And Jesus

191 2036 1473 3756 5532 2192 3588
ακούσας είπεν αυτοίς ου χρείαν έχουσιν οι
having heard, said to them, [4not 5a need 3have 1The ones

2480 2395 235 3588 2560 2192
ισχύοντες ιατρού αλλ' οι κακώς έχοντες
2being strong] of a physician, but the ones [2illnesses 1having] *do.*

4198-1161 3129 5100 1510.2.3 1656 2309 2532 3756
9:13 πορευθέντες δε μάθετε τι εστιν έλεον θέλω και ου
But having gone learn what it is *said*, Mercy I want, and not

2378 3756 1063 2064 2564 1342 235 268
θυσίαν ου γαρ ήλθον καλέσαι δικαίους αλλά αμαρτωλούς
sacrifice†! [3not 1For 2I came] to call *the* just, but sinners

1519 3341 5119 4334 1473 3588 3101
εις μετάνοιαν 9:14 τότε προσέρχονται αυτώ οι μαθηταί
unto repentance. Then came forward to him the disciples

9:13 †*See Hos. 6:6.*

* 3004 1302 1473 2532 3588 * 3522
Ιωάννου λέγοντες διατί ημείς και οι Φαρισαίοι νηστεύομεν
of John, saying, Why do we and the Pharisees fast
4183 3588 1161 3101-1473 3756 3522 2532
πολλά οι δε μαθηταί σου ου νηστεύουσι 9:15 και
much, but your disciples *do* not fast? And
2036 1473 3588 * 3361 1410 3588 5207 3588
είπεν αυτοίς ο Ιησούς μη δύνανται οι υιοί του
[2said 3to them 1Jesus], [5are not 6able 1the 2sons 3of the
3567 3996 1909-3745 3326 1473 1510.2.3 3588
νυμφώνος πενθείν εφ' όσον μετ' αυτών εστιν ο
4bridal chamber] to mourn as long as [4with 5them 3is 1the
3566 2064-1161 2250 3752 522 575
νυμφίος ελεύσονται δε ημέραι όταν απαρθή απ'
2groom]. But there shall come days whenever [3departs 4from
1473 3588 3566 2532 5119 3522 3762-1161
αυτών ο νυμφίος και τότε νηστεύσουσιν 9:16 ουδείς δε
5them 1the 2groom], and then they shall fast. But no one
1911 1915 4470 46 1909 2440
επιβάλλει επίβλημα ράκους αγνάφου επί ιματίω
puts a piece of cloth [2rag 1of an unshrunk] upon [2garment
3820 142 1063 3588 4138 1473 575 3588 2440
παλαιώ αίρει γαρ το πλήρωμα αυτού από του ιματίου
1an old], [5lifts away 1for 2the 3fullness 4of it] from the garment,
2532 5501 4978 1096 3761 906 3631
και χείρον σχίσμα γίνεται 9:17 ουδέ βάλλουσιν οίνον
and [3worse 1*the* split 2becomes]. Nor do they throw [2wine
3501 1519 779 3820 1490.1 4486 3588
νέον εις ασκούς παλαιούς ει δε μήγε ρήγνυνται οι
1new] into [2leather bags 1old], otherwise [3are torn 1the
779 2532 3588 3631 1632 2532 3588 779
ασκοί και ο οίνος εκχείται και οι ασκοί
2leather bags], and the wine pours out, and the leather bags
622 235 906 3631 3501 1519 779
απολούνται αλλά βάλλουσιν οίνον νέον εις ασκούς
they destroy. But they cast [2wine 1new] into [2leather bags
2537 2532 297 4933
καινούς και αμφότερα συντηρούνται
1new], and both are preserved together.

The Woman with the Flow Healed

3778 1473 2980 1473 2400
9:18 ταύτα αυτού λαλούντος αυτοίς ιδού
These *things* of his speaking to them, behold,
758 1520 2064 4352 1473 3004 3754
άρχων εις ελθών προσεκύνει αυτώ λέγων ότι
[2ruler 1one] having come did obeisance to him, saying that,
3588 2364-1473 737 5053 235 2064
η θυγάτηρ μου άρτι ετελεύτησεν αλλά ελθών
My daughter just now came to an end, but having come,
2007 3588 5495-1473 1909 1473 2532 2198 2532
επίθες την χείρά σου επ' αυτήν και ζήσεται 9:19 και
place your hand upon her, and she shall live! And
1453-3588-* 190 1473 2532 3588 3101-1473
εγερθείς ο Ιησούς ηκολούθησεν αυτώ και οι μαθηταί αυτού
Jesus having arisen followed him, and his disciples.
2532 2400 1135 131 1427 2094
9:20 και ιδού γυνή αιμορροούσα δώδεκα έτη
And behold, a woman hemorrhaging twelve years,
4334 3693 680 3588 2899
προσελθούσα όπισθεν ήψατο του κρασπέδου
having come forward behind, touched the decorative hem
3588 2440-1473 3004-1063 1722 1438 1437
του ιματίου αυτού 9:21 έλεγε γαρ εν εαυτή εάν
of his cloak. For she said in herself, If
3440 680 3588 2440-1473 4982
μόνον άψωμαι του ιματίου αυτού σωθήσομαι
only I should touch his cloak, I shall be delivered.
3588 1161 * 1994 2532 1492 1473 2036
9:22 ο δε Ιησούς επιστραφείς και ιδών αυτήν είπε
And Jesus having turned, and beholding her, said,
2293 2364 3588 4102-1473 4982 1473 2532
θάρσει θύγατερ η πίστις σου σέσωκέ σε και
Be of courage, daughter! your belief has delivered you. And
4982 3588 1135 575 3588 5610-1565
εσώθη η γυνή από της ώρας εκείνης
[3was delivered 1the 2woman] from that hour.

Jesus Raises the Ruler's Daughter

2532 2064-3588-* 1519 3588 3614 3588 758
9:23 και ελθών ο Ιησούς εις την οικίαν του άρχοντος
And Jesus having come into the house of the ruler,
2532 1492 3588 834 2532 3588 3793 2350
και ιδών τους αυλητάς και τον όχλον θορυβούμενον
and beholding the pipers and the multitude making a disruption,
3004 1473 402 3756 1063 599 3588
9:24 λέγει αυτοίς αναχωρείτε ου γαρ απέθανε το
he says to them, Withdraw! [5not 1for 4died 2the
2877 235 2518 2532 2606 1473
κοράσιον αλλά καθεύδει και κατεγέλων αυτού
3young woman], but sleeps. And they ridiculed him.
3753-1161 1544 3588 3793 1525
9:25 ότε δε εξεβλήθη ο όχλος εισελθών
But when [3was cast out 1the 2multitude], having entered,
2902 3588 5495-1473 2532 1453 3588 2877
εκράτησε της χειρός αυτής και ηγέρθη το κοράσιον
he held her hand, and [3arose 1the 2young woman].
2532 1831 3588 5345-3778 1519 3650 3588 1093
9:26 και εξήλθεν η φήμη αυτή εις όλην την γην
And went forth this reputation into [2entire 3land
1565
εκείνην
1that].

Jesus Cures and Casts Out

2532 3855 1564 3588 *
9:27 και παράγοντι εκείθεν τω Ιησού
And [2passing 3from there 1in the] of Jesus,
190 1473 1417 5185 2896 2532 3004
ηκολούθησαν αυτώ δύο τυφλοί κράζοντες και λέγοντες
there followed him two blind *men*, crying out and saying,
1653 1473 5207 * 2064-1161
ελέησον ημάς υιέ Δαβίδ 9:28 ελθόντι δε
Show mercy upon us, O son of David! And having come
1519 3588 3614 4334 1473 3588 5185 2532
εις την οικίαν προσήλθον αυτώ οι τυφλοί και
into the house, there came forward to him the blind *men*. And
3004 1473 3588 * 4100 3754 1410
λέγει αυτοίς ο Ιησούς πιστεύετε ότι δύναμαι
[2says 3to them 1Jesus], Do you believe that I am able
3778-4160 3004 1473 3483 2962 5119
τούτο ποιήσαι λέγουσιν αυτώ ναι κύριε 9:29 τότε
to do this? They say to him, Yes, O Lord. Then
680 3588 3788-1473 3004 2596 3588
ήψατο των οφθαλμών αυτών λέγων κατά την
he touched their eyes, saying, According to
4102-1473 1096 1473 2532 455
πίστιν υμών γενηθήτω υμίν 9:30 και ανεώχθησαν
your belief let it be to you! And [3were opened
1473 3588 3788 2532 1690 1473 3588
αυτών οι οφθαλμοί και ενεβριμήσατο αυτοίς ο
1their 2eyes]; and [2strictly charged 3them
* 3004 3708 3367-1097 3588-1161
Ιησούς λέγων οράτε μηδείς γινωσκέτω 9:31 οι δε
1Jesus], saying, See, you let no one know! And they,
1831 1310-1473 1722 3650 3588 1093
εξελθόντες διεφήμισαν αυτόν εν όλη τη γη
having gone forth, spread of him abroad in [2entire 3land
1565 1473-1161 1831 2400 4374
εκείνη 9:32 αυτών δε εξερχομένων ιδού προσήνεγκαν
1that]. And of their going forth, behold, they brought near
1473 444 2974 1139 2532
αυτώ άνθρωπον κωφόν δαιμονιζόμενον 9:33 και
to him [2man 1a mute] being demon-possessed. And
1544 3588 1140 2980 3588
εκβληθέντος του δαιμονίου ελάλησεν ο
having been cast out of the demon *possessed man*, [3spoke 1the
2974 2532 2296 3588 3793 3004 3763
κωφός και εθαύμασαν οι όχλοι λέγοντες ουδέποτε
2mute]. And [3marveled 1the 2multitudes], saying, At no time
5316-3779 1722 3588 * 3588-1161 *
εφάνη ούτως εν τω Ισραήλ 9:34 οι δε Φαρισαίοι
was such shown forth in Israel. But the Pharisees
3004 1722 3588 758 3588 1140 1544 3588
έλεγον εν τω άρχοντι των δαιμονίων εκβάλλει τα
said, By the ruler of the demons he casts out the
1140 2532 4013-3588-* 3588 4172 3956
δαιμόνια 9:35 και περιήγεν ο Ιησούς τας πόλεις πάσας
demons. And Jesus went about [2the 3cities 1all]
2532 3588 2968 1321 1722 3588 4864-1473 2532
και τας κώμας διδάσκων εν ταις συναγωγαίς αυτών και
and the towns, teaching in their synagogues, and
2784 3588 2098 3588 932 2532 2323
κηρύσσων το ευαγγέλιον της βασιλείας και θεραπεύων
proclaiming the good news of the kingdom, and curing

3956 3554 2532 3956 3119 1492-1161
πάσαν νόσον και πάσαν μαλακίαν† 9:36 ιδών δε
every disease and every infirmity. And having beheld
3588 3793 4697 4012 1473 3754
τους όχλους εσπλαγχνίσθη περί αυτών ότι
the multitudes, he was moved with compassion for them, for
1510.7.6 1590 2532 4495 5616 4263 3361 2192
ήσαν εκλελυμένοι και ερριμμένοι ωσεί πρόβατα μη έχοντα
they were fainting, and dropping as sheep not having
4166 5119 3004 3588 3101-1473 3588-3303
ποιμένα 9:37 τότε λέγει τοις μαθηταίς αυτού ο μεν
a shepherd. Then he says *to* his disciples, For sure
2326 4183 3588-1161 2040 3641 1189 3767
θερισμός πολύς οι δε εργάται ολίγοι 9:38 δεήθητε ουν
the harvest *is* great, but the workers few. Beseech then
3588 2962 3588 2326 3704 1544 2040 1519
του κυρίου του θερισμού όπως εκβάλη εργάτας εις
of the Lord of the harvest so that he should cast workers into
3588 2326-1473
τον θερισμόν αυτού
his harvest.

CHAPTER 10

Authority Given to the Twelve Disciples

2532 4341 3588 1427 3101
10:1 και προσκαλεσάμενος τους δώδεκα μαθητάς
And having called on [2twelve 3disciples
1473 1325 1473 1849 4151 169
αυτού έδωκεν αυτοίς εξουσίαν† πνευμάτων ακαθάρτων
1his], he gave to them authority [2spirits 1of unclean],
5620 1544-1473 2532 2323 3956 3554 2532
ώστε εκβάλλειν αυτά και θεραπεύειν πάσαν νόσον και
so as to cast them out, and to cure every disease and
3956 3119 3588-1161 1427 652 3588
πάσαν μαλακίαν 10:2 των δε δώδεκα αποστόλων τα
every infirmity. And of the twelve apostles, the
3686 1510.2.6 3778 4413 * 3588 3004
ονόματά εισι ταύτα πρώτος Σίμων ο λεγόμενος
names are these – first, Simon, the one being called
* 2532 * 3588 80-1473 * 3588 3588
Πέτρος και Ανδρέας ο αδελφός αυτού Ιάκωβος ο του
Peter, and Andrew his brother; James the *son of*
* 2532 * 3588 80-1473 *
Ζεβεδαίου και Ιωάννης ο αδελφός αυτού 10:3 Φίλιππος
Zebedee, and John his brother; Philip
2532 * * 2532 * 3588 5057
και Βαρθολομαίος Θωμάς και Ματθαίος ο τελώνης
and Bartholomew; Thomas, and Matthew the tax collector;
* 3588 3588 * 2532 * 3588 1941
Ιάκωβος ο του Αλφαίου και Λεββαίος ο επικληθείς
James the *son* of Alphaeus, and Lebbaeus, called
* * 3588 * 2532 * *
Θαδδαίος 10:4 Σίμων ο Κανανίτης και Ιούδας Ισκαριώτης
Thaddaeus; Simon the Canaanite, and Judas Iscariot,
3588 2532 3860-1473 3778 3588 1427
ο και παραδούς αυτόν 10:5 τούτους τους δώδεκα
the one also having delivered him up. These, the twelve,
649-3588-* 3853 1473 3004 1519
απέστειλεν ο Ιησούς παραγγείλας αυτοίς λέγων εις
Jesus sent, exhorting them, saying, Unto
3598 1484 3361 565 2532 1519 4172
οδόν εθνών μη απέλθητε και εις πόλιν
the way of *the* nations you should not go forth, and unto a city
* 3361 1525
Σαμαρειτών μη εισέλθητε
of Samaritans you should not enter.

Jesus Sends the Twelve

4198-1161 3123 4314 3588 4263 3588
10:6 πορεύεσθε δε μάλλον προς τα πρόβατα τα
But you go rather to the [2sheep
622 3624 * 4198-1161
απολωλότα οίκου Ισραήλ 10:7 πορευόμενοι δε
1lost] of *the* house of Israel! And going,
2784 3004 3754 1448 3588 932 3588
κηρύσσετε λέγοντες ότι ήγγικεν η βασιλεία των
proclaim! saying that, [5approaches 1The 2kingdom 3of the

3772 770 2323 3498
ουρανών 10:8 ασθενούντας θεραπεύετε νεκρούς
4heavens]. Ones being weak – cure! Dead ones –
1453 3015 2511 1140 1544 1431
εγείρετε† λεπρούς καθαρίζετε δαιμόνια εκβάλλετε δωρεάν
raise up! Leprous – cleanse! Demons – cast out! Freely
2983 1431 1325 3361 2932
ελάβετε δωρεάν δότε 10:9 μη κτήσησθε
you received, freely you give! You should not acquire
5557 3366 696 3366 5475 1519 3588 2223-1473
χρυσόν μηδέ άργυρον μηδέ χαλκόν εις τας ζώνας υμών
gold, nor silver, nor brass *coin* in your belts,
3361 4082 1519 3598 3366 1417 5509
10:10 μη πήραν εις οδόν μηδέ δύο χιτώνας
nor a provision bag for *the* way, nor two inner garments,
3366 5266 3366 4464 514 1063 3588 2040
μηδέ υποδήματα μηδέ ράβδους άξιος γαρ ο εργάτης
nor sandals, nor rods; [5worth 1for 2the 3worker
3588 5160-1473 1510.2.3 1519 3739-1161-302 4172 2228
της τροφής αυτού εστιν 10:11 εις ην δ' αν πόλιν η
6his provision 4is]. Into whatever city or
2968 1525 1833 5100 1722 1473
κώμην εισέλθητε εξετάσατε τις εν αυτή
town you should enter, inquire diligently who in it
514-1510.2.3 2546 3306 2193 302 1831
άξιός εστι κακεί μείνατε έως αν εξέλθητε
is worthy, and there remain until whenever you should go forth!
1525-1161 1519 3588 3614 782 1473
10:12 εισερχόμενοι δε εις την οικίαν ασπάσασθε αυτήν†
And entering into the house, greet it!
2532 1437 3303 1510.3 3588 3614 514 2064
10:13 και εάν μεν η η οικία αξία ελθέτω
And if indeed [3might be 1the 2house] worthy, let [2come
3588 1515-1473 1909 1473 1437-1161 3361-1510.3 514
η ειρήνη υμών επ' αυτήν εάν δε μη η αξία
1your peace] upon it! But if it might not be worthy,
3588 1515-1473 4314 1473 1994 2532 3739 1437
η ειρήνη υμών προς υμάς επιστραφήτω 10:14 και ος εάν
[2your peace 4to 5you 1let 3return]! And who ever
3361 1209 1473 3366 191 3588 3056-1473
μη δέξηται υμάς μηδέ ακούση τους λόγους υμών
should not receive you, nor should hear your words,
1831 3588 3614 2228 3588 4172-1565
εξερχόμενοι της οικίας η της πόλεως εκείνης
in going forth from the residence or that city,
1621 3588 2868 3588 4228-1473 281
εκτινάξατε τον κονιορτόν των ποδών υμών 10:15 αμήν
shake off the dust of your feet! Amen
3004 1473 414 1510.8.3 1093 * 2532
λέγω υμίν ανεκτότερον έσται γη Σοδόμων και
I say to you, More endurable will it be to *the* land of Sodom and
* 1722 2250 2920 2228 3588 4172-1565
Γομόρρων εν ημέρα κρίσεως η τη πόλει εκείνη
Gomorrah in *the* day of judgment, than *to* that city.

Sheep among Wolves

2400 1473 649 1473 5613 4263 1722
10:16 ιδού εγώ αποστέλλω υμάς ως πρόβατα εν
Behold, I send you as sheep in
3319 3074 1096 3767 5429 5613 3588 3789
μέσω λύκων γίνεσθε ουν φρόνιμοι ως οι όφεις
the midst of wolves. Be then skilled as the serpents,
2532 185 5613 3588 4058 4337-1161 575
και ακέραιοι ως αι περιστεραί 10:17 προσέχετε δε από
and unmixed as the doves! And take heed of
3588 444 3860-1063 1473 1519 4892
των ανθρώπων παραδώσουσι γαρ υμάς εις συνέδρια
the men! For they shall deliver you unto sanhedrins,
2532 1722 3588 4864-1473 3146 1473
και εν ταις συναγωγαίς αυτών μαστιγώσουσιν υμάς
and in their synagogues they shall whip you.
2532 1909 2232 1161 2532 935 71
10:18 και επί ηγεμόνας δε και βασιλείς αχθήσεσθε
And before governors also and kings you shall be led
1752 1473 1519 3142 1473 2532 3588 1484
ένεκεν εμού εις μαρτύριον αυτοίς και τοις έθνεσιν
because of me, for a testimony to them and to the nations.

9:35 †*Ald. adds* **εν τω λαω** - among the people.

10:1 †*Ald. adds* **κατα** - over.

10:8 †*CP omits* **νεκρους εγειρετε**.

10:12 †*CP adds* **λεγοντες ειρηνη τω οικω τουτω** - saying, peace to this house.

3752-1161 3860 1473 3361-3309 4459 2228
10:19 οταν δε παραδιδώσιν υμάς μη μεριμνήσητε πως η
And whenever they deliver you, be not anxious how or

5100 2980 1325-1063 1473 1722 1565 3588
τι λαλήσητε δοθήσεται γαρ υμίν εν εκείνη τη
what you should speak. For it shall be given to you in that

5610 5100 2980 3756 1063 1473 1510.2.5 3588
ώρα τι λαλήσετε 10:20 ου γαρ υμείς εστε οι
hour what you should speak. [4not 1For 2you 3are] the ones

2980 235 3588 4151 3588 3962-1473 3588 2980 1722
λαλούντες αλλά το πνεύμα του πατρός υμών το λαλούν εν
speaking, but the spirit of your father speaking in

1473 3860 1161 80 80 1519 2288
υμίν 10:21 παραδώσει δε αδελφός αδελφόν εις θάνατον
you. [3shall deliver up 1But 2brother] brother unto death,

2532 3962 5043 2532 1881 5043 1909 1118
και πατήρ τέκνον και επαναστήσονται τέκνα επί γονείς
and a father a child; and [2shall rise up 1children] against parents

2532 2289-1473 2532 1510.8.5 3404
και θανατώσουσιν αυτούς 10:22 και έσεσθε μισούμενοι
and shall put them to death. And you will be detested

5259 3956 1223 3588 3686-1473 3588-1161 5278
υπό πάντων διά το όνομά μου ο δε υπομείνας
by all on account of my name. But the one remaining

1519 5056 3778 4982 3752-1161
εις τέλος ούτος σωθήσεται 10:23 όταν δε
unto completion, this one shall be delivered. But whenever

1377 1473 1722 3588 4172-3778 5343 1519
διώκωσιν υμάς εν τη πόλει ταύτη φεύγετε εις
they should persecute you in this city, flee unto

3588 243 281-1063 3004 1473 3766.2 5055
την άλλην αμήν γαρ λέγω υμίν ου μη τελέσητε
the other! For amen, I say to you, in no way should you finish

3588 4172 3588 * 2193 302 2064 3588
τας πόλεις του Ισραήλ έως αν έλθη ο
the cities of Israel until whenever [4should come 1the

5207 3588 444 3756 1510.2.3 3101 5228
υιός του ανθρώπου 10:24 ουκ έστι μαθητής υπέρ
2son 3of man]. [3not 2is 1A disciple] above

3588 1320 3761 1401 5228 3588 2962-1473
τον διδάσκαλον ουδέ δούλος υπέρ τον κύριον αυτού
the teacher, nor a bondman above his master.

713 3588 3101 2443 1096 5613 3588
10:25 αρκετόν τω μαθητή ίνα γένηται ως ο
Sufficient to the disciple that he should become as

1320-1473 2532 3588 1401 5613 3588 2962-1473 1487
διδάσκαλος αυτού και ο δούλος ως ο κύριος αυτού ει
his teacher, and the bondman as his master. If

3588 3617 * 600.2 4214
τον οικοδεσπότην Βεελζεβούβ απεκάλεσαν πόσω
[3the 4master of the house 2Beelzebub 1they invoked], how much

3123 3588 3615-1473 3361 3767
μάλλον τους οικιακούς αυτού 10:26 μη ουν
more the ones of his same house? You should not then

5399 1473 3762-1063 1510.2.3 2572 3739
φοβηθήτε αυτούς ουδέν γαρ εστι κεκαλυμμένον ο
fear them. For nothing is being covered which

3756-601 2532 2927 3739 3756-1097
ουκ αποκαλυφθήσεται και κρυπτόν ο ου γνωσθήσεται
shall not be uncovered, and hidden which shall not be known.

3739 3004 1473 1722 3588 4653 2036 1722 3588 5457
10:27 ο λέγω υμίν εν τη σκοτία είπατε εν τω φωτί
What I say to you in the darkness, you speak in the light!

2532 3739 1519 3588 3775 191 2784 1909 3588 1430
και ο εις το ους ακούετε κηρύξατε επί των δωμάτων
And what in the ear you hear, proclaim upon the roofs!

2532 3361-5399 575 3588 615 3588 4983
10:28 και μη φοβείσθε από των αποκτεινόντων το σώμα
And fear not from the ones killing the body

3588 1161 5590 3361 1410 615 5399-1161
την δε ψυχήν μη δυναμένων αποκτείναι φοβήθητε δε
[5the 1but 6soul 2not 3being able 4to kill]! But you fear

3123 3588 1410 2532 5590 2532 4983 622 1722
μάλλον τον δυνάμενον και ψυχήν και σώμα απολέσαι εν
rather the one being able both soul and body to destroy in

1067 3780 1417 4765 787 4453
γεέννη 10:29 ουχί δύο στρουθία ασσαρίου πωλείται
Gehenna! Are not two sparrows [2an assarion 1sold for]?

2532 1520 1537 1473 3756-4098 1909 3588 1093 427
και εν εξ αυτών ου πεσείται επί την γην άνευ
and one from out of them shall not fall upon the earth without

3588 3962-1473 1473-1161 2532 3588 2359 3588 2776
του πατρός υμών 10:30 υμών δε και αι τρίχες της κεφαλής
your father. But you, even the hairs of the head

3956 705 1510.2.6 3361 3767 5399
πάσαι ηριθμημέναι εισί 10:31 μη ουν φοβηθήτε
[2all 3counted 1are]. Do not then fear!

4183 4765 1308-1473 3956 3767
πολλών στρουθίων διαφέρετε υμείς 10:32 πας ουν
[2than many 3sparrows 1you differ]. Every one then

3748 3670 1722 1473 1715
όστις ομολογήσει εν εμοί έμπροσθεν
whoever shall make acknowledgement in me before

3588 444 3670 2504
των ανθρώπων ομολογήσω καγώ
men, I shall make acknowledgement, even myself,

1722 1473 1715 3588 3962-1473 3588 1722 3772
εν αυτώ έμπροσθεν του πατρός μου του εν ουρανοίς
in him before my father in heavens.

3748-1161-302 720 1473 1715 3588 444
10:33 όστις δ' αν αρνήσηταί με έμπροσθεν των ανθρώπων
And whoever should deny me before men,

720 1473 2504 1715 3588 3962-1473
αρνήσομαι αυτόν καγώ έμπροσθεν του πατρός μου
I shall deny him, even myself, before my father

3588 1722 3772 3361 3543 3754 2064
του εν ουρανοίς 10:34 μη νομίσητε ότι ήλθον
in heavens. You should not think that I came

906 1515 1909 3588 1093 3756-2064 906 1515
βαλείν ειρήνην επί την γην ουκ ήλθον βαλείν ειρήνην
to cast peace upon the earth. I came not to cast peace

235 3162 2064-1063 1369 444 2596
αλλά μάχαιραν 10:35 ήλθον γαρ διχάσαι άνθρωπον κατά
but a sword. For I came to cleave† a man against

3588 3962-1473 2532 2364 2596 3588 3384-1473
του πατρός αυτού και θυγατέρα κατά της μητρός αυτής
his father, and a daughter against her mother,

2532 3565 2596 3588 3994-1473 2532
και νύμφην κατά της πενθεράς αυτής 10:36 και
and a daughter-in-law against her mother-in-law; and

2190 3588 444 3588 3615-1473
εχθροί του ανθρώπου οι οικιακοί αυτού
the enemies of the man *are* the ones of his own house†.

3588 5368 3962 2228 3384 5228 1473
10:37 ο φιλών πατέρα η μητέρα υπέρ εμέ
The one being fond of a father or mother above me

3756-1510.2.3 1473-514 2532 3588 5368 5207 2228
ουκ έστι μου άξιος και ο φιλών υιόν η
is not worthy of me. And the one being fond of a son or

2364 5228 1473 3756-1510.2.3 1473-514 2532
θυγατέρα υπέρ εμέ ουκ έστι μου άξιος 10:38 και
daughter above me is not worthy of me. And

3739 3756 2983 3588 4716-1473 2532 190
ος ου λαμβάνει τον σταυρόν αυτού και ακολουθεί
the one who *does* not take his cross and follow

3694 1473 3756-1510.2.3 1473-514 3588 2147 3588
οπίσω μου ουκ έστι μου άξιος 10:39 ο ευρών την
after me is not worthy of me. The one finding

5590-1473 622-1473 2532 3588 622 3588
ψυχήν αυτού απολέσει αυτήν και ο απολέσας την
his life shall lose it, and the one losing

5590-1473 1752 1473 2147 1473 3588
ψυχήν αυτού ένεκεν εμού ευρήσει αυτήν 10:40 ο
his life because of me shall find it. The one

1209 1473 1473-1209 2532 3588 1473-1209 1209
δεχόμενος υμάς εμέ δέχεται και ο εμέ δεχόμενος δέχεται
receiving you receives me, and the one receiving me receives

3588 649 1473 3588 1209 4396
τον αποστείλαντά με 10:41 ο δεχόμενος προφήτην
the one sending me. The one receiving a prophet

1519 3686 4396 3408 4396 2983 2532
εις όνομα προφήτου μισθόν προφήτου λήψεται και
in *the* name of a prophet [2a wage 3of a prophet 1shall receive]; and

3588 1209 1342 1519 3686 1342 3408
ο δεχόμενος δίκαιον εις όνομα δικαίου μισθόν
the one receiving a just one in *the* name of a just one [2a wage

1342 2983 2532 3739 1437 4222
δικαίου λήψεται 10:42 και ος εάν ποτίση
3of a just one 1shall receive]. And who ever shall give a drink

1520 3588 3397-3778 4221 5593 3440 1519
ένα των μικρών τούτων ποτήριον ψυχρού μόνον εις
to one of these small ones a cup of cold *water* only in

10:35 †*i.e.* to part.

10:35,36 †*See Mi. 7:6.*

3686 3101 281 3004 1473 3766.2 622
ονομα μαθητού αμὴν λέγω υμίν ου μη απολέση
the name of a disciple, amen, I say to you, In no way shall he lose
3588 3408-1473
τον μισθόν αυτού
his wage.

CHAPTER 11

John Sends Disciples to Jesus

2532 1096 3753 5055-3588-*
11:1 και εγένετο ότε ετέλεσεν ο Ιησούς
And it came to pass, when Jesus finished
1299 3588 1427 3101 1473 3327
διατάσσων τοις δώδεκα μαθηταίς αυτού μετέβη
setting in order to the twelve disciples of his, he crossed over
1564 3588 1321 2532 2784 1722 3588 4172-1473
εκείθεν του διδάσκειν και κηρύσσειν εν ταις πόλεσιν αυτών
from there to teach and to proclaim in their cities.
3588 1161 * 191 1722 3588 1201 3588 2041
11:2 ο δε Ιωάννης ακούσας εν τω δεσμωτηρίω τα έργα
And John having heard in the jail the works
3588 5547 3992 1417 3588 3101-1473 2036
του Χριστού πέμψας δύο των μαθητών αυτού 11:3 είπεν
of the Christ, having sent two of his disciples, said
1473 1473-1510.2.2 3588 2064 2228 2087 4328
αυτώ συ ει ο ερχόμενος η έτερον προσδοκώμεν
to him, Are you the coming one, or another *are* we expecting?
2532 611 3588 * 2036 1473 4198
11:4 και αποκριθείς ο Ιησούς είπεν αυτοίς πορευθέντες
And answering, Jesus said to them, Having gone
518 * 3739 191 2532 991 5185
απαγγείλατε Ιωάννη α ακούετε και βλέπετε 11:5 τυφλοί
report to John what you hear and see! blind
308 2532 5560 4043 3015 2511
αναβλέπουσι και χωλοί περιπατούσι λεπροί καθαρίζονται
look up, and lame walk, lepers are cleansed,
2532 2974 191 3498 1453 2532 4434
και κωφοί ακούουσι νεκροί εγείρονται και πτωχοί
and deaf-mutes hear†, dead ones are raised, and poor
2097 2532 3107 1510.2.3 3739 1437
ευαγγελίζονται 11:6 και μακάριός εστιν ος εάν
are announced good news. And blessed is who ever
3361 4624 1722 1473
μη σκανδαλισθή εν εμοί
should not be caused to stumble in me.

Jesus Speaks Concerning John

3778-1161 4198 756-3588-* 3004 3588
11:7 τούτων δε πορευομένων ήρξατο ο Ιησούς λέγειν τοις
And these having gone, Jesus began to say to the
3793 4012 * 5100 1831 1519 3588
όχλοις περί Ιωάννου τι εξήλθετε εις την
multitudes concerning John, What did you come forth into the
2048 2300 2563 5259 417 4531
έρημον θεάσασθαι κάλαμον υπό ανέμου σαλευόμενον
wilderness to see? a reed [2by 3*the* wind 1being shaken]?
235 5100 1831 1492 444 1722
11:8 αλλά τι εξήλθετε ιδείν άνθρωπον εν
But what did you come forth to behold? a man [2in
3120 2440 294 2400 3588 3588
μαλακοίς ιματίοις ημφιεσμένον ιδού οι τα
3soft 4garments 1being clothed]? Behold, the ones
3120 5409 1722 3588 3624 3588 933
μαλακά φορούντες εν τοις οίκοις των βασιλείων
[2soft *garments* 1wearing 4in 5the 6houses 7of the 8palaces
1510.2.6 235 5100 1831 1492 4396
εισίν 11:9 αλλά τι εξήλθετε ιδείν προφήτην
3are]. But what did you come forth to behold? a prophet?
3483 3004 1473 2532 4053 4396 3778-1063
ναι λέγω υμίν και περισσότερον προφήτου 11:10 ούτος γαρ
Yes, I say to you, and more extra of a prophet. For this
1510.2.3 4012 3739 1125 2400 1473
εστι περί ου γέγραπται ιδού εγώ
it is concerning of whom it has been written, Behold, I
649 3588 32-1473 4253 4383-1473 3739
αποστέλλω τον άγγελόν μου προ προσώπου σου ος
send my messenger before your face, who
2680 3588 3598-1473 1715-1473 281
κατασκευάσει την οδόν σου έμπροσθέν σου 11:11 αμήν
shall carefully prepare your way before you†. Amen,
3004 1473 3756 1453 1722 1084 1135
λέγω υμίν ουκ εγήγερται εν γεννητοίς γυναικών
I say to you, *There has* not arisen among ones born of women
3173 * 3588 910 3588-1161 3397
μείζων Ιωάννου του βαπτιστού ο δε μικρότερος
greater than John the one immersing; but the lesser
1722 3588 932 3588 3772 3173 1473 1510.2.3
εν τη βασιλεία των ουρανών μείζων αυτού εστιν
in the kingdom of the heavens [2greater than 3him 1is].
575-1161 3588 2250 * 3588 910 2193
11:12 από δε των ημερών Ιωάννου του βαπτιστού έως
And from the days of John the one immersing until
737 3588 932 3588 3772 971 2532 973
άρτι η βασιλεία των ουρανών βιάζεται και βιασταί
just now the kingdom of the heavens is forced, and [2by assailants
726-1473 3956-1063 3588 4396 2532 3588
αρπάζουσιν αυτήν 11:13 πάντες γαρ οι προφήται και ο
1is snatched]. For all the prophets and the
3551 2193 * 4395 2532 1487 2309
νόμος έως Ιωάννου προεφήτευσαν 11:14 και ει θέλετε
law [2until 3John 1prophesied]. And if you want
1209 1473 1510.2.3 * 3588 3195 2064
δέξασθαι αυτός εστιν Ηλίας ο μέλλων έρχεσθαι
to receive, he is Elijah, the one being about to come.
3588 2192 3775 191 191 5100-1161
11:15 ο έχων ώτα ακούειν ακουέτω 11:16 τίνι δε
The one having ears to hear, let him hear! But what
3666 3588 1074-3778 3664-1510.2.3 3813 1722 58
ομοιώσω την γενεάν ταύτην ομοία εστί παιδίοις εν αγορά
shall I liken this generation? It is likened to boys in a market
2521 2532 4377 3588 2083-1473 2532
καθημένοις και προσφωνούσι τοις εταίροις αυτών 11:17 και
sitting down and calling out to their companions. And
3004 832 1473 2532 3756-3738 2354
λέγουσιν ηυλήσαμεν υμίν και ουκ ωρχήσασθε εθρηνήσαμεν
they say, We piped for you, and you danced not; we wailed
1473 2532 3756-2875 2064 1063
υμίν και ουκ εκόψασθε 11:18 ήλθεν γαρ
for you, and you did not beat your chest. [3came 1For
* 3383 2068 3383 4095 2532 3004 1140
Ιωάννης μήτε εσθίων μήτε πίνων και λέγουσι δαιμόνιον
2John] neither eating nor drinking, and they say, [2a demon
2192 2064 3588 5207 3588 444 2068
έχει 11:19 ήλθεν ο υιός του ανθρώπου εσθίων
1He has]. [4came 1The 2son 3of man] eating
2532 4095 2532 3004 2400 444 5314 2532
και πίνων και λέγουσιν ιδού άνθρωπος φάγος και
and drinking, and they say, Behold, a man, a glutton, and
3630 5057 5384 2532 268 2532
οινοπότης τελωνών φίλος και αμαρτωλών και
a winebibber, [2of tax collectors 1a friend] and sinners. And
1344 3588 4678 575 3588 5043-1473
εδικαιώθη η σοφία από των τέκνων αυτής
[2was justified 1wisdom] by her children.

Woe to the Unrepentant Cities

5119 756 3679 3588 4172 1722
11:20 τότε ήρξατο ονειδίζειν τας πόλεις εν
Then he began to berate the cities in
3739 1096 3588 4183 1411-1473 3754
αις εγένοντο αι πλείσται δυνάμεις αυτού ότι
which took place the most of his *works* of power, for
3756-3340 3759 1473 * 3759
ου μετενόησαν 11:21 ουαί σοι Χοραζίν ουαί
they repented not, *saying*, Woe to you, Chorazin. Woe
1473 * 3754 1487 1722 * 2532 * 1096 3588
σοι Βηθσαϊδά ότι ει εν Τύρω και Σιδώνι εγένοντο αι
to you, Bethsaida, For if in Tyre and Sidon took place the
1411 3588 1096 1722 1473 3819 302
δυνάμεις αι γενόμεναι εν υμίν πάλαι αν
works of power, having taken place in you, earlier indeed
1722 4526 2532 4700 3340 4133
εν σάκκω και σποδώ μετενόησαν 11:22 πλήν
in sackcloth and ashes they would have repented. Only
3004 1473 * 2532 * 414-1510.8.3
λέγω υμίν Τύρω και Σιδώνι ανεκτότερον έσται
I say to you, [2to Tyre 3and 4Sidon 1It will be more endurable]

11:5 †*See Is. 42:18*

11:10 †*See Mal. 3:1.*

1722 2250 2920 2228 1473 2532 1473
εν ημέρα κρίσεως η υμίν **11:23** και συ
in *the* day of judgment, than to you. And you,

* 3588 2193 3588 3772 5312
Καπερναούμ η έως του ουρανού υψωθείσα
Capernaum, the *place* [2unto 3the 4heaven 1raised up high],

2193 86 2601 3754 1487 1722 *
έως άδου καταβιβασθήση ότι ει εν Σοδόμοις
unto Hades you shall be brought down. For if in Sodom

1096 3588 1411 3588 1096 1722 1473
εγένοντο αι δυνάμεις αι γενόμεναι εν σοι
took place the *works* of power, the ones taking place in you,

3306-302 3360 3588 4594 4133 3004
έμειναν αν μέχρι της σήμερον **11:24** πλην λέγω
they would have remained until today. Only I say

1473 3754 1093 * 414-1510.8.3 1722
υμίν ότι γη Σοδόμων ανεκτότερον έσται εν
to you, That [2*to the* land 3of Sodom 1it will be more endurable] in

2250 2920 2228 1473
ημέρα κρίσεως η σοι
day of judgment, than to you.

The Son Reveals the Father

1722 1565 3588 2540 611-3588-* 2036
11:25 εν εκείνω τω καιρώ αποκριθείς ο Ιησούς είπεν
In that time Jesus responding said,

1843 1473 3962 2962 3588 3772
εξομολογούμαι σοι πάτερ κύριε του ουρανού
I make acknowledgment to you, O father, O Lord of the heaven

2532 3588 1093 3754 613 3778 575 4680
και της γης ότι απέκρυψας ταύτα από σοφών
and of the earth, that you concealed these *things* from wise ones

2532 4908 2532 601 1473 3516 3483
και συνετών και απεκάλυψας αυτά νηπίοις **11:26** ναι
and discerning, and uncovered them to simple ones. Yes,

3588 3962 3754 3779 1096 2107 1715 1473
ο πατήρ ότι ούτως εγένετο ευδοκία έμπροσθέν σου
father, for so it was benevolent before you.

3956 1473 3860 5259 3588 3962-1473 2532
11:27 πάντα μοι παρεδόθη υπό του πατρός μου και
All *things* to me were delivered up by my father. And

3762 1921 3588 5207 1508 3588 3962 3761
ουδείς επιγινώσκει τον υιόν ει μη ο πατήρ ουδέ
no one recognizes the son were it not *for* the father. Nor

3588 3962 5100 1921 1508 3588 5207 2532
τον πατέρα τις επιγινώσκει ει μη ο υιός και
[3the 4father 1*does* any 2recognize] were it not *for* the son, and

3739 1437 1014 3588 5207 601 1205
ω εάν βούληται ο υιός αποκαλύψαι **11:28** δεύτε
to whom ever [3should will 1the 2son] to reveal. Come

4314 1473 3956 3588 2872 2532 5412 2504
προς με πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι καγώ
to me all the ones tiring and being loaded down, and I

373-1473 142 3588 2218-1473 1909 1473 2532
αναπαύσω υμάς **11:29** άρατε τον ζυγόν μου εφ' υμάς και
will cause you rest! Lift my yoke upon you, and

3129 575 1473 3754 4235-1510.2.1 2532 5011 3588 2588
μάθετε απ' εμού ότι πράος ειμι και ταπεινός τη καρδία
learn from me! for I am gentle and humble in the heart;

2532 2147 372 3588 5590-1473 3588 1063
και ευρήσετε ανάπαυσιν ταις ψυχαίς υμών **11:30** ο γαρ
and you shall find rest *to* your souls. For

2218-1473 5543 2532 3588 5413-1473 1645-1510.2.3
ζυγός μου χρηστός και το φορτίον μου ελαφρόν εστιν
my yoke *is* gracious, and my load is light.

CHAPTER 12

Jesus is Master of the Sabbath

1722 1565 3588 2540 4198-3588-* 3588
12:1 εν εκείνω τω καιρώ επορεύθη ο Ιησούς τοις
In that time Jesus went on the

4521 1223 3588 4702 3588 1161 3101-1473
σάββασι διά των σπορίμων οι δε μαθηταί αυτού
sabbaths through the wheat fields; and his disciples

3983 2532 756 5089 4719 2532 2068
επείνασαν και ήρξαντο τίλλειν στάχυας και εσθίειν
hungered, and began to pluck ears of wheat, and to eat.

3588-1161 * 1492 2036 1473 2400 3588
12:2 οι δε Φαρισαίοι ιδόντες είπον αυτώ ιδού οι
And the Pharisees seeing, said to him, Behold,

3101-1473 4160 3739 3756 1832 4160 1722 4521
μαθηταί σου ποιούσιν ο ουκ έξεστι ποιείν εν σαββάτω
your disciples do what *is* not allowed to do in a sabbath.

3588 1161 2036 1473 3756-314 5100 4160-*
12:3 ο δε είπεν αυτοίς ουκ ανέγνωτε τι εποίησε Δαβίδ
And he said to them, *Did* you not read what David did

3753 3983-1473 2532 3588 3326 1473 4459
ότε επείνασεν αυτός και οι μετ' αυτού **12:4** πως
when he hungered, and the ones with him? How

1525 1519 3588 3624 3588 2316 2532 3588 740 3588
εισήλθεν εις τον οίκον του θεού και τους άρτους της
he entered into the house of God, and the breads of the

4286 2068 3739 3756 1832 1510.7.3 1473 2068
προθέσεως έφαγεν ους ουκ εξόν ην αυτώ φαγείν
place setting he ate, which [2not 3allowable 1was] to him to eat,

3761 3588 3326 1473 1508 3588 2409 3441 2228
ουδέ τοις μετ' αυτού ει μη τοις ιερεύσι μόνοις **12:5** η
nor to the ones with him, except to the priests alone? Or

3756 314 1722 3588 3551 3754 3588 4521
ουκ ανέγνωτε εν τω νόμω ότι τοις σάββασιν
did you not read in the law, that in the sabbaths

3588 2409 1722 3588 2413 3588 4521 953 2532
οι ιερείς εν τω ιερώ το σάββατον βεβηλούσι και
the priests in the temple [2the 3sabbath 1profane], and

338-1510.2.6 3004-1161 1473 3754 3588 2413
αναίτιοί εισι **12:6** λέγω δε υμίν ότι του ιερού
they are innocent? But I say to you that [2the 3temple

3173 1510.2.3 5602 1487-1161 1097 5100
μείζον εστίν ώδε **12:7** ει δε εγνώκειτε τι
1a greater *than*] is here. And if you had known what

1510.2.3 1656 2309 2532 3756 2378 3756-302
εστιν έλεον θέλω και ου θυσίαν ουκ αν
it is, Mercy I want, and not sacrifice,† you would not have

2613 3588 338 2962 1063 1510.2.3
κατεδικάσατε τους αναιτίους **12:8** κύριος γαρ εστι
condemned the innocent ones. [6master 1For 5is

3588 4521 3588 5207 3588 444
του σαββάτου ο υιός του ανθρώπου
7of the 8sabbath 2the 3son 4of man].

Jesus Heals the Man with the Withered Hand

2532 3327 1564 2064 1519 3588
12:9 και μεταβάς εκείθεν ήλθεν εις την
And having crossed over from there, he came into

4864-1473 2532 2400 444-1510.7.3 3588
συναγωγήν αυτών **12:10** και ιδού άνθρωπος ην την
their synagogue. And behold, there was a man

5495 2192 3584 2532 1905 1473 3004
χείρα έχων ξηράν και επηρώτησαν αυτόν λέγοντες
[2a hand 1having] withered. And they asked him, saying,

1487-1832 3588 4521 2323 2443 2723
ει έξεστι τοις σάββασι θεραπεύειν ίνα κατηγορήσωσιν
Is it allowed on the sabbaths to cure? that they should charge

1473 3588 1161 2036 1473 5100 1510.8.3 1537
αυτού **12:11** ο δε είπεν αυτοίς τις έσται εξ
him. And he said to them, What [2will be 3from out of

1473 444 3739 2192 4263 1520 2532 1437
υμών άνθρωπος ος έξει πρόβατον εν και εάν
4you 1man] who shall have [2sheep 1one], and if

1706-3778 3588 4521 1519 999 3780
εμπέση τούτο τοις σάββασιν εις βόθυνον ουχί
this one should fall in the sabbaths into a cistern, shall not

2902 1473 2532 1453 4214-3767 1308
κρατήσει αυτό και εγερεί **12:12** πόσω ουν διαφέρει
grab hold of it and raise *it*? How much then differs

444 4263 5620 1832 3588 4521
άνθρωπος προβάτου ώστε έξεστι τοις σάββασι
a man *than* a sheep? So it is allowed [3on the 4sabbaths

2573 4160 5119 3004 3588 444 1614 3588
καλώς ποιείν **12:13** τότε λέγει τω ανθρώπω έκτεινον την
2well 1to do]. Then he says to the man, Stretch out

5495-1473 2532 1614 2532 600 5199
χείρά σου και εξέτεινεν και αποκατεστάθη υγιής
your hand! And he stretched *it* out, and it was restored in health

5613 3588 243 3588-1161 * 4824 2983
ως η άλλη **12:14** οι δε Φαρισαίοι συμβούλιον έλαβον
as the other. And the Pharisees [2council 1took]

2596 1473 1831 3704 1473-622
κατ' αυτού εξελθόντες όπως αυτόν απολέσωσιν
against him, having gone forth, how they should destroy him.

12:7 †*See Hos. 6:6.*

3588 1161 * 1097 402 1564 2532
12:15 ο δε Ιησούς γνους ανεχώρησεν εκείθεν και
But Jesus having known, he withdrew from there. And

190 1473 3793 4183 2532 2323 1473
ηκολούθησαν αυτώ όχλοι πολλοί και εθεράπευσεν αυτούς
[3]followed [4]him [2]multitudes [1]great], and he cured them

3956 2532 2008 1473 2443 3361 5318
πάντας 12:16 και επετίμησεν αυτοίς ινα μη φανερόν
all. And he gave reproach to them that [2not [5]openly

1473 4160 3704 4137
αυτόν ποιήσωσιν 12:17 όπως πληρωθή
[4]him *known* [1]they should [3]make], so that should be fulfilled

3588 4483 1223 * 3588 4396
το ρηθέν διά Ησαΐου του προφήτου
the *thing* having been spoken through Isaiah the prophet,

3004 2400 3588 3816-1473 3739 140 3588
λέγοντος 12:18 ιδού ο παις μου ον ηρέτισα ο
saying, Behold, my child† whom I selected;

27-1473 1519 3739 2106 3588 5590-1473 5087
αγαπητός μου εις ον ευδόκησεν η ψυχή μου θήσω
my beloved, in whom [2takes pleasure [1]my soul]. I will put

3588 4151-1473 1909 1473 2532 2920 3588 1484
το πνεύμά μου επ' αυτόν και κρίσιν τοις έθνεσιν
my spirit upon him, and [2judgment [3]to the [4]nations

518 3756-2051 3761 2905
απαγγελεί 12:19 ουκ ερίσει ουδέ κραυγάσει
[1]he will report]. He shall not contend, nor cry out,

3761 191-5100 1722 3588 4113 3588 5456-1473
ουδέ ακούσει τις εν ταις πλατείαις την φωνήν αυτού
nor shall anyone hear [2in [3]the [4]squares [1]his voice].

2563 4937 3756-2608 2532
12:20 κάλαμον συντετριμμένον ου κατεάξει και
A reed being broken he shall not break away, and

3043 5188 3756-4570 2193 302
λίνον τυφόμενον ου σβέσει έως αν
[2flax [1]smoldering] he shall not extinguish, until whenever

1544 1519 3534 3588 2920 2532 1722
εκβάλη εις νίκος την κρίσιν 12:21 και εν
he should cast forth [2into [3]victory [1]equity]. And in

3588 3686-1473 1484 1679 5119 4374
τω ονόματι αυτού έθνη ελπιούσιν 12:22 τότε προσηνέχθη
his name nations shall hope†. Then was brought

1473 1139 5185 2532 2974 2532
αυτώ δαιμονιζόμενος τυφλός και κωφός και
to him one being demon-possessed, blind and mute. And

2323 1473 5620 3588 5185 2532 2974 2532
εθεράπευσεν αυτόν ώστε τον τυφλόν και κωφόν και
he cured him, so as for the blind and mute one even

2980 2532 991 2532 1839 3956 3588
λαλείν και βλέπειν 12:23 και εξίσταντο πάντες οι
to speak and to see. And [4were amazed [1]all [2]the

3793 2532 3004 3385 3778 1510.2.3 3588 5207 *
όχλοι και έλεγον μήτι ούτός εστιν† ο υιός Δαβίδ
[3]multitudes], and said, [2not [3]this [1]Is] the son of David?

The Pharisees Question Jesus

3588-1161 * 191 2036 3778
12:24 οι δε Φαρισαίοι ακούσαντες είπον ούτος
But the Pharisees having heard, said, This one

3756 1544 3588 1140 1508 1722 3588 *
ουκ εκβάλλει τα δαιμόνια ει μη εν τω Βεελζεβούλ
does not cast out the demons except by Beelzebul,

758 3588 1140 1492 1161 3588 * 3588
άρχοντι των δαιμονίων 12:25 ειδώς δε ο Ιησούς τας
the ruler of the demons. [3knowing [1]But [2]Jesus]

1761-1473 2036 1473 3956 932 3307
ενθυμήσεις αυτών είπεν αυτοίς πάσα βασιλεία μερισθείσα
their thinking, said to them, Every kingdom portioned out

2596 1438 2049 2532 3956 4172 2228 3614
καθ' εαυτής ερημούται και πάσα πόλις η οικία
against itself is made desolate. And every city or house

3307 2596 1438 3756-2476
μερισθείσα καθ' εαυτής ου σταθήσεται
being portioned out against itself shall not be left standing.

2532 1487 3588 4567 3588 4567 1544 1909
12:26 και ει ο σατανάς τον σατανάν εκβάλλει εφ'
And if Satan [2Satan [1]casts out], [2against

1438 3307 4459 3767 2476 3588
εαυτόν εμερίσθη πως ουν σταθήσεται η
[3]himself [1]he portions]; how then shall [2be left standing

932-1473 2532 1487 1473 1722 * 1544
βασιλεία αυτού 12:27 και ει εγώ εν Βεελζεβούλ εκβάλλω
[1]his kingdom]? And if I by Beelzebul cast out

3588 1140 3588 5207-1473 1722-5100 1544
τα δαιμόνια οι υιοί υμών εν τίνι εκβάλλουσι
the demons, [2*do* your sons [1]by what *means*] cast out?

1223 3778 1473 1473-1510.8.6 2923 1487-1161
διά τούτο αυτοί υμών έσονται κριταί 12:28 ει δε
On account of this they will be your judges. But if

1473 1722 4151 2316 1544 3588 1140 686
εγώ εν πνεύματι θεού εκβάλλω τα δαιμόνια άρα
I by spirit of God cast out the demons, surely then

5348 1909 1473 3588 932 3588 2316 2228
έφθασεν εφ' υμάς η βασιλεία του θεού 12:29 η
came upon you the kingdom of God. Or

4459 1410-5100 1525 1519 3588 3614 3588 2478
πως δύναταί τις εισελθείν εις την οικίαν του ισχυρού
how is anyone able to enter into the house of the strong *man*,

2532 3588 4632-1473 1283 1437 3361 4412 1210
και τα σκεύη αυτού διαρπάσαι εάν μη πρώτον δήση
and [2his equipment [1]plunder], if not first he ties up

3588 2478 2532 5119 3588 3614-1473 1283
τον ισχυρόν και τότε την οικίαν αυτού διαρπάσει
the strong *man*? And then [2his house [1]he shall plunder].

3588 3361 1510.6 3326 1473 2596 1473 1510.2.3 2532
12:30 ο μη ων μετ' εμού κατ' εμού εστι και
The one not being with me [2against [3]me [1]is], and

3588 3361 4863 3326 1473 4650
ο μη συνάγων μετ' εμού σκορπίζει
the one not gathering together with me disperses.

Blasphemy of the Spirit

1223 3778 3004 1473 3956 266 2532
12:31 διά τούτο λέγω υμίν πάσα αμαρτία και
On account of this I say to you, every sin and

988 863 3588 444 3588-1161 3588
βλασφημία αφεθήσεται τοις ανθρώποις η δε του
blasphemy shall be forgiven to the men. But the [2of the

4151 988 3756-863 3588 444
πνεύματος βλασφημία ουκ αφεθήσεται τοις ανθρώποις
[3]spirit [1]blasphemy] shall not be forgiven to the men.

2532 3739-1437 2036 3056 2596 3588 5207 3588
12:32 και ος εάν είπη λόγον κατά του υιού του
And whoever should say a word against the son

444 863 1473 3739-1161 302 2036
ανθρώπου αφεθήσεται αυτώ ος δ' αν είπη
of man, it shall be forgiven him. But whoever should speak

2596 3588 4151 3588 39 3756-863 1473
κατά του πνεύματος του αγίου ουκ αφεθήσεται αυτώ
against the [2spirit [1]holy], it shall not be forgiven him,

3777 1722 3588 3568 165 3777 1722 3588 3195
ούτε εν τω νυν αιώνι ούτε εν τω μέλλοντι
neither in the present eon, nor in the one about to be.

2228 4160 3588 1186 2570 2532 3588 2590-1473
12:33 η ποιήσατε το δένδρον καλόν και τον καρπόν αυτού
Then make the tree good, and its fruit

2570 2228 4160 3588 1186 4550 2532 3588 2590-1473
καλόν η ποιήσατε το δένδρον σαπρόν και τον καρπόν αυτού
good; or make the tree rotten, and its fruit

4550 1537-1063 3588 2590 3588 1186 1097
σαπρόν εκ γαρ του καρπού το δένδρον γινώσκεται
rotten! for from out of the fruit, the tree is known.

1081 2191 4459 1410 18
12:34 γεννήματα εχιδνών πως δύνασθε αγαθά
Offspring of vipers, how are you able [2good *things*

2980 4190-1510.6 1537-1063 3588 4051
λαλείν πονηροί όντες εκ γαρ του περισσεύματος
[1]to speak], being wicked? For from out of the abundance

3588 2588 3588 4750 2980 3588 18 444
της καρδίας το στόμα λαλεί 12:35 ο αγαθός άνθρωπος
of the heart the mouth speaks. The good man

1537 3588 18 2344 3588 2588 1544 3588
εκ του αγαθού θησαυρού της καρδίας† εκβάλλει τα
from out of the good treasury of the heart casts forth the

18 2532 3588 4190 444 1537 3588 4190
αγαθά και ο πονηρός άνθρωπος εκ του πονηρού
good *things*, and the wicked man from out of the wicked

12:18 †*or* servant.

12:18-21 †*See Is. 42:1-4.*

12:23 †*CP adds* **ο χριστος**.

12:35 †*CP omits* **της καρδιας**.

2344 1544 3588 4190 3004-1161 1473
θησαυροῦ εκβάλλει τα πονηρὰ 12:36 λέγω δε υμὶν
treasury casts forth the wicked *things*. But I say to you

3754 3956 4487 692 3739 1437 2980 3588 444
ὅτι παν ῥῆμα αργὸν ο εὰν λαλήσωσιν οι ἄνθρωποι
that every [[2]saying [1]idle] which ever [[2]shall speak [1]men],

591 4012 1473 3056 1722 2250 2920
αποδώσουσιν περι† αυτοῦ λόγον εν ημέρα κρίσεως
they shall render for it a reckoning in *the* day of judgment.

1537-1063 3588 3056-1473 1344 2532
12:37 εκ γαρ των λόγων σου δικαιωθήση και
For from out of your words you shall be justified, and

1537 3588 3056-1473 2613
εκ των λόγων σου καταδικασθήση
from out of your words you shall be condemned.

The Wicked Seek a Sign

5119 611 5100 3588 1122 2532
12:38 τότε απεκρίθησάν τινες των γραμματέων και
Then answered some of the scribes and

* 3004 1320 2309 575 1473 4592
Φαρισαίων λέγοντες διδάσκαλε θέλομεν απὸ σου σημεὶον
Pharisees, saying, Teacher, we want [[3]from [4]you [2]a sign

1492 3588-1161 611 2036 1473 1074
ιδεὶν 12:39 ο δε αποκριθεὶς εἶπεν αυτοὶς γενεὰ
[1]to see]. And answering he said to them, A generation

4190 2532 3428 4592 1934 2532 4592
πονηρὰ και μοιχαλὶς σημεὶον επιζητεὶ και σημεὶον
wicked and adulterous [[2]a sign [1]seeks anxiously], and a sign

3756-1325 1473 1508 3588 4592 * 3588 4396
ου δοθήσεται αυτῇ ει μη το σημεὶον Ιωνὰ του προφήτου
shall not be given it, except the sign of Jonah the prophet.

5618-1063 1510.7.3-* 1722 3588 2836 3588 2785
12:40 ὥσπερ γαρ ην Ιωνὰς εν τη κοιλία του κήτους
For as Jonah was in the belly of the sea monster

5140 2250 2532 5140 3571 3779 1510.8.3 3588 5207
τρεις ημέρας και τρεις νύκτας οὕτως έσται ο υιὸς
three days and three nights, so will [[4]be [1]the [2]son

3588 444 1722 3588 2588 3588 1093 5140 2250
του ανθρώπου εν τη καρδία της γης τρεις ημέρας
[3]of man] in the heart of the earth three days

2532 5140 3571 435-* 450 1722
και τρεις νύκτας 12:41 ἄνδρες Νινευῖται αναστήσονται εν
and three nights†. Ninevite men shall rise up in

3588 2920 3326 3588 1074-3778 2532 2632
τη κρίσει μετὰ της γενεὰς ταύτης και κατακρινοῦσιν
the judgment with this generation, and shall condemn

1473 3754 3340 1519 3588 2782 * 2532
αυτὴν ὅτι μετενόησαν εις το κήρυγμα Ιωνὰ και
it, for they repented at the proclamation of Jonah; and

2400 4183 * 5602 938 3558
ιδοὺ πλεὶον Ιωνὰ ὧδε 12:42 βασίλισσα νότου
behold, a greater than Jonah *is* here. *The* queen of *the* south

1453 1722 3588 2920 3326 3588 1074-3778 2532
εγερθήσεται εν τη κρίσει μετὰ της γενεὰς ταύτης και
shall rise in the judgment with this generation and

2632 1473 3754 2064 1537 3588 4009 3588
κατακρινεὶ αυτὴν ὅτι ἦλθεν εκ των περάτων της
shall condemn it, for she came from out of the ends of the

1093 191 3588 4678 * 2532 2400 4183
γης ακοῦσαι την σοφίαν Σολομῶντος και ιδοὺ πλεὶον
earth to hear the wisdom of Solomon; and behold, a greater than

* 5602 3752-1161 3588 169 4151
Σολομῶντος ὧδε 12:43 ὅταν δε το ακάθαρτον πνεῦμα
Solomon *is* here. But whenever the unclean spirit

1831 575 3588 444 1330 1223 504
εξέλθη απὸ του ανθρώπου διέρχεται δι' ανύδρων
should go forth from the man, he goes through waterless

5117 2212 372 2532 3756 2147 5119
τόπων ζητοῦν ανάπαυσιν και ουχ ευρίσκει 12:44 τότε
places, seeking rest, and *does* not find. Then

3004 1994 1519 3588 3624-1473 3606 1831
λέγει επιστρέψω† εις τον οικόν μου ὅθεν εξῆλθον
he says, I will return into my house from where I came forth.

2532 2064 2147 4980 4563 2532
και ελθὸν ευρίσκει σχολάζοντα σεσαρωμένον και
And having come, he finds a relaxing, being swept, and

12:36 †*CP* υπερ - for.

12:40 †*See Jon. 1:17*.

12:44 †*CP* υποστρεψω - I will return.

2885 5119 4198 2532 3880 3326
κεκοσμημένον 12:45 τότε πορεύεται και παραλαμβάνει μεθ'
being adorned. Then he goes, and takes with

1438 2033 2087 4151 4190 1438 2532
εαυτοῦ επτὰ έτερα πνεύματα πονηρότερα εαυτοῦ και
himself seven other spirits more wicked than himself, and

1525 2730 1563 2532 1096 3588 2078 3588
εισελθόντα κατοικεὶ εκεὶ και γίνεται τα έσχατα του
entering he dwells there; and becomes the last

444-1565 5501 3588 4413 3779 1510.8.3 2532
ανθρώπου εκείνου χείρονα των πρώτων οὕτως έσται και
of that man worse *than* the first. So it will be also

3588 1074 3778 3588 4190
τη γενεὰ ταύτη τη πονηρὰ
to [[3]generation [1]this [2]evil].

Jesus' Mother and Brothers

2089-1161 1473 2980 3588 3793 2400 3588
12:46 έτι δε αυτοῦ λαλοῦντος τοις όχλοις ιδοὺ η
And yet of his speaking to the multitudes, behold, the

3384 2532 3588 80-1473 2476 1854 2212
μήτηρ και οι αδελφοὶ αυτοῦ ειστήκεισαν έξω ζητοῦντες
mother and his brothers stood outside, seeking

1473-2980 2036-1161 5100 1473 2400 3588
αυτῷ λαλῆσαι 12:47 εἶπε δε τις αυτῷ ιδοὺ η
to speak to him. And said a certain one to him, Behold,

3384-1473 2532 3588 80-1473 1854 2476 2212
μήτηρ σου και οι αδελφοί σου έξω εστήκασι ζητοῦντές
your mother and your brothers *are* outside standing, seeking

1473-2980 3588-1161 611 2036 3588
σοι λαλῆσαι 12:48 ο δε αποκριθεὶς είπε τω
to speak to you. And responding he said to the one

2036 1473 5100 1510.2.3 3588 3384-1473 2532 5100 1510.2.6
ειπόντι αυτῷ τις εστιν η μήτηρ μου και τίνες εισὶν
speaking to him, Who is my mother and who are

3588 80-1473 2532 1614 3588 5495-1473 1909
οι αδελφοί μου 12:49 και εκτείνας την χείρα αυτοῦ επὶ
my brothers? And stretching out his hand unto

3588 3101-1473 2036 2400 3588 3384-1473 2532 3588
τους μαθητὰς αυτοῦ εἶπεν ιδοὺ η μήτηρ μου και οι
his disciples, he said, Behold, my mother and

80-1473 3748-1063 302 4160 3588 2307 3588
αδελφοί μου 12:50 ὅστις γαρ αν ποιήση† το θέλημα του
my brothers. For who ever should do the will

3962-1473 3588 1722 3772 1473 1473 80 2532 79
πατρός μου του εν ουρανοὶς αυτός μου αδελφὸς και αδελφὴ
of my father in heavens, he [[2]my [3]brother [4]and [5]sister

2532 3384 1510.2.3
και μήτηρ εστὶν
[6]and [7]mother [1]is].

CHAPTER 13

The Parable of the Sower

1722-1161 3588 2250-1565 1831-3588-*
13:1 εν δε τη ημέρα εκείνη εξελθὼν ο Ιησοὺς
And in that day, Jesus having gone forth

575 3588 3614 2521 3844 3588 2281 2532
απὸ της οικίας εκάθητο παρὰ την θάλασσαν 13:2 και
from the house, sat down by the sea. And

4863 4314 1473 3793 4183 5620
συνήχθησαν προς αυτὸν όχλοι πολλοὶ ὥστε
were gathered together with him [[2]multitudes [1]great], so that

1473 1519 3588 4143 1684 2521 2532 3956
αυτὸν εις το πλοὶον εμβάντα καθῆσθαι και πας
he [[2]into [3]the [4]boat [1]having stepped] sat down; and all

3588 3793 1909 3588 123 2476 2532 2980
ο όχλος επὶ τον αιγιαλὸν ειστήκει 13:3 και ελάλησεν
the multitude upon the shore stood. And he spoke

1473 4183 1722 3850 3004 2400 1831
αυτοὶς πολλὰ εν παραβολαὶς λέγων ιδοὺ εξῆλθεν
to them many *things* in parables, saying, Behold, came forth

3588 4687 3588 4687 2532 1722 3588 4687-1473
ο σπείρων του σπείρειν 13:4 και εν τω σπείρειν αυτὸν
the one sowing to sow. And in his sowing,

3739-3303 4098 3844 3588 3598 2532 2064 3588
α μεν έπεσε παρὰ την οδὸν και ἦλθε τα
some *seeds* indeed fell by the way, and [[3]came [1]the

12:50 †*CP* ποιησει - shall do.

4071 2532 2719-1473
πετεινὰ και κατέφαγεν αυτά 13:5 αλλά δε έπεσεν επί τα
[2]birds] and ate them. And others fell upon the
243-1161 4098 1909 3588

4075 3699 3756-2192 1093 4183 2532 2112
πετρώδη όπου ουκ είχε γην πολλήν και ευθέως
rocky *places*, where *it did* not have [[2]earth [1]much]; and immediately

1816 1223 3588 3361 2192 899 1093
εξανέτειλε διά το μη έχειν βάθος γης
it rose up on account of the not having a depth of earth.

2246-1161 393 2739 2532 1223
13:6 ηλίου δε ανατείλαντος εκαυματίσθη και διά
But *the* sun having risen scorched it, and on account of

3588 3361 2192 4491 3583 243-1161 4098
το μη εχείν ρίζαν εξηράνθη 13:7 άλλα δε έπεσεν
the not having root it was dried up. And others fell

1909 3588 173 2532 305 3588 173 2532
επί τας ακάνθας και ανέβησαν αι άκανθαι και
by the thorn-bushes, and [[3]ascended [1]the [2]thorn-bushes] and

638 1473 243-1161 4098 1909 3588 1093 3588
απέπνιξαν αυτά 13:8 αλλά δε έπεσεν επί την γην την
choked them. And others fell upon the [[2]earth

2570 2532 1325 2590 3588 3303 1540 3739-1161
καλήν και εδίδου καρπόν ο μεν εκατόν ο δε
[1]good] and yielded fruit – some indeed a hundred, and some

1835 3588-1161 5144 3588 2192 3775 191
εξήκοντα ο δε τριάκοντα 13:9 ο έχων ώτα ακούειν
sixty, and some thirty. The one having ears to hear,

191
ακουέτω
let him hear!

The Purpose of Parables

2532 4334 3588 3101 2036 1473
13:10 και προσελθόντες οι μαθηταί είπον αυτώ
And having come, the disciples said to him,

1302 1722 3850 2980 1473 3588-1161
διατί εν παραβολαίς λαλείς αυτοίς 13:11 ο δε
Why in parables do you speak to them? And he

611 2036 1473 3754 1473 1325 1097
αποκριθείς είπεν αυτοίς ότι υμίν δέδοται γνώναι
answering said to them, That to you has been given to know

3588 3466 3588 932 3588 3772 1565-1161
τα μυστήρια της βασιλείας των ουρανών εκείνοις δε
the mysteries of the kingdom of the heavens, but to those

3756 1325 3748-1063 2192 1325
ου δέδοται 13:12 όστις γαρ έχει δοθήσεται
it has not been given. For whosoever has, it shall be given

1473 2532 4052 3748-1161 3756 2192 2532
αυτώ και περισσευθήσεται όστις δε ουκ έχει και
to him, and he shall abound. But whosoever *does* not have, even

3739 2192 142 575 1473 1223 3778
ο έχει αρθήσεται απ᾽ αυτού 13:13 διά τούτο
what he has shall be lifted from him. On account of this

1722 3850 1473-2980 3754 991 3756-991
εν παραβολαίς αυτοίς λαλώ ότι βλέποντες ου βλέπουσιν
[[2]in [3]parables [1]I speak to them], for seeing they see not,

2532 191 3756-191 3761 4920 2532
και ακούοντες ουκ ακούουσιν ουδέ συνιούσιν 13:14 και
and hearing they hear not, nor perceive. And

378 1909 1473 3588 4394 * 3588
αναπληρούται επ᾽ αυτοίς η προφητεία Ησαΐου η
is fulfilled by them the prophecy of Isaiah,

3004 189 191 2532 3766.2 4920
λέγουσα ακοή ακούσετε και ου μη συνήτε
saying, Hearing you shall hear, and in no way should you perceive;

2532 991 991 2532 3766.2 1492
και βλέποντες βλέψετε και ου μη ίδητε
and seeing you shall see, and in no way should you know.

3975 1063 3588 2588 3588 2992-3778 2532
13:15 επαχύνθη γαρ η καρδία του λαού τούτου και
[[5]was thickened [1]For [2]the [3]heart [4]of this people], and

3588 3775 917 191 2532 3588 3788-1473
τοις ωσί βαρέως ήκουσαν και τους οφθαλμούς αυτών
with the ears [[2]heavily [1]they heard], and [[2]of their eyes

2576 3379 1492 3588
εκάμμυσαν μήποτε ίδωσι τοις
[1]they closed the eyelids]; lest at any time they should see with the

3788 2532 3588 3775 191 2532 3588 2588
οφθαλμοίς και τοις ωσίν ακούσωσιν και τη καρδία
eyes, and *with* the ears should hear, and the heart

4920 2532 1994 2532 2390 1473
συνώσι και επιστρέψωσι και ιάσομαι αυτούς
should perceive, and they should turn, and I shall heal them†.

1473 1161 3107 3588 3788 3754 991
13:16 υμών δε μακάριοι οι οφθαλμοί ότι βλέπουσι
[[3]your [1]But [2]blessed *are*] eyes for they see,

2532 3588 3775-1473 3754 191 281-1063 3004
και τα ώτα υμών ότι ακούει 13:17 αμήν γαρ λέγω
and your ears for they hear. For amen, I say

1473 3754 4183 4396 2532 1342 1937
υμίν ότι πολλοί προφήται και δίκαιοι επεθύμησαν
to you, That many prophets and just ones desired

1492 3739 991 2532 3756-1492 2532 191 3739
ιδείν α βλέπετε και ουκ είδον και ακούσαι α
to behold what you see, and beheld not, and to hear what

191 2532 3756-191 1473 3767 191 3588
ακούετε και ουκ ήκουσαν 13:18 υμείς ουν ακούσατε την
you hear, and heard not. You then hear the

3850 3588 4687 3956 191
παραβολήν του σπείροντος 13:19 παντός ακούοντος
parable of the one sowing! Every one hearing

3588 3056 3588 932 2532 3361 4920 2064 3588
τον λόγον της βασιλείας και μη συνιέντος έρχεται ο
the word of the kingdom, and not perceiving, there comes the

4190 2532 726 3588 4687 1722 3588
πονηρός και αρπάζει το εσπαρμένον εν τη
evil one, and he seizes by force the *thing* being sown in

2588-1473 3778 1510.2.3 3588 3844 3588 3598 4687
καρδία αυτού ούτός εστιν ο παρά την οδόν σπαρείς
his heart – this is the one [[2]by [3]the [4]way [1]being sown].

3588-1161 1909 3588 4075 4687 3778 1510.2.3
13:20 ο δε επί τα πετρώδη σπαρείς ούτός εστιν
And the one by the rocky *places* being sown – this is

3588 3588 3056 191 2532 2117.1 3326 5479
ο τον λόγον ακούων και ευθύς μετά χαράς
the one [[2]the [3]word [1]hearing], and straightway with joy

2983 1473 3756-2192 1161 4491 1722 1438 235
λαμβάνων αυτόν 13:21 ουκ έχει δε ρίζαν εν εαυτώ αλλά
receives it; [[2]he has not [1]but] a root in himself, but

4340-1510.2.3 1096 1161 2347 2228 1375
πρόσκαιρός εστι γενομένης δε θλίψεως η διωγμού
is temporary. [[3]taking place [1]And [2]affliction] or persecution

1223 3588 3056 2117.1 4624
διά τον λόγον ευθύς σκανδαλίζεται
on account of the word, straightway he is caused to stumble.

3588-1161 1519 3588 173 4687 3778
13:22 ο δε εις τας ακάνθας σπαρείς ούτός
And the one [[2]in [3]the [4]thorn-bushes [1]being sown] – this

1510.2.3 3588 3588 3056 191 2532 3588 3308 3588
εστιν ο τον λόγον ακούων και η μέριμνα του
is the one [[2]the [3]word [1]hearing], and the anxiety

165-3778 2532 3588 539 3588 4149 4846 3588
αιώνος τούτου και η απάτη του πλούτου συμπνίγει τον
of this eon, and the deception of riches, chokes out the

3056 2532 175 1096 3588-1161 1909 3588
λόγον και άκαρπος γίνεται 13:23 ο δε επί την
word, and [[2]unfruitful [1]he becomes]. But the one [[2]upon [3]the

1093 3588 2570 4687 3778 1510.2.3 3588 3588 3056
γην την καλήν σπαρείς ούτός εστιν ο τον λόγον
[5]earth [4]good [1]being sown] – this is the one [[2]the [3]word

191 2532 4920 3739 1211 2592 2532 4160
ακούων και συνιών ος δη καρποφορεί και ποιεί
[1]hearing], and perceiving, who indeed bears fruit, and produces

3739 3303 1540 3588-1161 1835 3739-1161 5144
ο μεν εκατόν ο δε εξήκοντα ο δε τριάκοντα
some indeed a hundred, and some sixty, and some thirty.

The Parable of the Weeds

243 3850 3908 1473 3004
13:24 άλλην παραβολήν παρέθηκεν αυτοίς λέγων
Another parable he pointed out to them, saying,

3666 3588 932 3588 3772 444 4687
ωμοιώθη η βασιλεία των ουρανών ανθρώπω σπείροντι†
[[5]is like [1]The [2]kingdom [3]of the [4]heavens] a man sowing

2570 4690 1722 3588 68-1473 1722-1161 3588
καλόν σπέρμα εν τω αγρώ αυτού 13:25 εν δε τω
good seed in his field. And during the

13:14-15 †*See Is. 6:9,10.*

13:24 †*CP* σπειραντι - *ptcp.* aor. act. masc. dat. sg.

2518 3588 444 2064 1473 3588 2190 2532
καθεύδειν τους ανθρώπους ήλθεν αυτού ο εχθρός και
sleeping of the men, [3came 1his 2enemy] and

4687 2215 303.1 3588 4621 2532 565
έσπειρε ζιζάνια αναμέσον του σίτου και απήλθεν
sowed weeds in the midst of the grain, and went forth.

13:26 3753-1161 985 3588 5528 2532 2590 4160
ότε δε εβλάστησεν ο χόρτος και καρπόν εποίησε
And when [3burst forth 1the 2blade], and [2fruit 1produced],

5119 5316 2532 3588 2215 **13:27** 4334-1161
τότε εφάνη και τα ζιζάνια προσελθόντες δε
then appeared also the weeds. And coming forward,

3588 1401 3588 3617 2036 1473 2962
οι δούλοι του οικοδεσπότου είπον αυτώ κύριε
the bondmen of the master of the house said to him, O Master,

3780 2570 4690 4687 1722 3588 4674 68
ουχί καλόν σπέρμα έσπειρας εν τω σω αγρώ
was it not good seed you sowed in your field?

4159 3767 2192 3588 2215 **13:28** 3588-1161 5346 1473
πόθεν ουν έχει τα ζιζάνια ο δε έφη αυτοίς
From where then have the weeds? And he said to them,

2190 444 3778-4160 3588-1161 1401 2036
εχθρός άνθρωπος τούτο εποίησεν οι δε δούλοι είπον
an enemy, a man did this. And the bondmen said

1473 2309 3767 565 4816 1473
αυτώ θέλεις ουν απελθόντες συλλέξομεν αυτά
to him, Do you want then having gone forth we gather them?

13:29 3588-1161 5346 3756 3379 4816 3588 2215
ο δε έφη ου μήποτε συλλέγοντες τα ζιζάνια
And he said, No, lest gathering the weeds

1610 260 1473 3588 4621 **13:30** 863
εκριζώσητε άμα αυτοίς τον σίτον άφετε
you should root out together with them the grain. Allow

4885 297 3360 3588 2326 2532 1722 3588
συναυξάνεσθαι αμφότερα μέχρι του θερισμού και εν τω
[2to grow together 1both] until the harvest! And at the

2540 3588 2326 2046 3588 2327 4816
καιρώ του θερισμού ερώ τοις θερισταίς συλλέξατε
time of the harvest I will say to the harvesters, Gather together

4412 3588 2215 2532 1210 1473 1519 1197 4314 3588
πρώτον τα ζιζάνια και δήσατε αυτά εις δέσμας προς το
first the weeds, and tie them into a bundle so as

2618 1473 3588-1161 4621 4863 1519 3588
κατακαύσαι αυτά τον δε σίτον συναγάγετε εις την
to incinerate them! But the grain you gather together unto

596-1473
αποθήκην μου
my storehouse!

The Parable of the Mustard Seed

13:31 243 3850 3908 1473 3004
άλλην παραβολήν παρέθηκεν αυτοίς λέγων
Another parable he pointed out to them, saying,

3664-1510.2.3 3588 932 3588 3772 2848
ομοία εστίν η βασιλεία των ουρανών κόκκω
[5is likened 1The 2kingdom 3of the 4heavens] to a kernel

4615 3739 2983 444 4687 1722 3588
σινάπεως ον λαβών άνθρωπος έσπειρεν εν τω
of mustard, (which [2having taken 1a man] sowed in

68-1473 **13:32** 3739 3397 3303 1510.2.3 3956 3588
αγρώ αυτού ο μικρότερον μεν εστι πάντων των
his field), which [3lesser 1indeed 2is] of all the

4690 3752-1161 837 3173 3588 3001
σπερμάτων όταν δε αυξηθή μείζον των λαχάνων
seeds; but whenever it should grow, [4greater 1the 2vegetation

1510.2.3 2532 1096 1186 5620 2064 3588 4071
εστί και γίνεται δένδρον ώστε ελθείν τα πετεινά
3is], and it becomes a tree, so as for [5to come 1the 2birds

3588 3772 2532 2681 1722 3588 2798-1473
του ουρανού και κατασκηνούν εν τοις κλάδοις αυτού
3of the 4heaven] and encamp in its branches.

The Parable of the Yeast

13:33 243 3850 2980 1473 3664-1510.2.3
άλλην παραβολήν ελάλησεν αυτοίς ομοία εστίν
Another parable he spoke to them. [5is likened to

3588 932 3588 3772 2219 3739 2983
η βασιλεία των ουρανών ζύμη ην λαβούσα
1The 2kingdom 3of the 4heavens] yeast, which having taken,

1135 1470 1519 224 4568 5140 2193 3739
γυνή ενέκρυψεν εις αλεύρου σάτα τρία έως ου
a woman hides in [3of flour 2seahs 1three], until of which

2220 3650
εζυμώθη όλον
[2is leavened 1all].

The Parable Explained

13:34 3778-3956 2980-3588-* 1722 3850
ταύτα πάντα ελάλησεν ο Ιησούς εν παραβολαίς
All these *things* Jesus spoke in parables

3588 3793 2532 5565 3850 3756-2980 1473
τοις όχλοις και χωρίς παραβολής ουκ ελάλει αυτοίς
to the multitudes, and without parables he spoke not to them;

13:35 3704 4137 3588 4483
όπως πληρωθή το ρηθέν
so that should be fulfilled the *thing* having been spoken

1223 3588 4396 3004 455 1722 3850
διά του προφήτου λέγοντος ανοίξω εν παραβολαίς
through the prophet, saying, I shall open [2in 3parables

3588 4750-1473 2044 2928 575 2602
το στόμα μου ερεύξομαι κεκρυμμένα από καταβολής
1my mouth]; I will bellow *things* being hidden from *the* founding

2889 **13:36** 5119 863 3588 3793 2064
κόσμου τότε αφείς τους όχλους ήλθεν
of *the* world†. Then dismissing the multitudes, [2went

1519 3588 3614 3588 * 2532 4334 1473 3588
εις την οικίαν ο Ιησούς και προσήλθον αυτώ οι
3into 4the 5house 1Jesus]. And [2came forward 3to him

3101-1473 3004 5419 1473 3588 3850 3588
μαθηταί αυτού λέγοντες φράσον ημίν την παραβολήν των
1his disciples], saying, Expound to us the parable of the

2215 3588 68 **13:37** 3588-1161 611 2036 1473
ζιζανίων του αγρού ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς
weeds of the field. And answering he said to them,

3588 4687 3588 2570 4690 1510.2.3 3588 5207 3588
ο σπείρων το καλόν σπέρμα εστίν ο υιός του
The one sowing the good seed is the son

444 **13:38** 3588-1161 68 1510.2.3 3588 2889 3588-1161
ανθρώπου ο δε αγρός εστιν ο κόσμος το δε
of man; and the field is the world; and the

2570 4690 3778 1510.2.6 3588 5207 3588 932 3588-1161
καλόν σπέρμα ούτοί εισιν οι υιοί της βασιλείας τα δε
good seed, these are the sons of the kingdom, and the

2215 1510.2.6 3588 5207 3588 4190 **13:39** 3588-1161 2190
ζιζάνιά εισιν οι υιοί του πονηρού ο δε εχθρός
weeds are the sons of the wicked one; and the enemy

3588 4687 1473 1510.2.3 3588 1228 3588-1161 2326
ο σπείρας αυτά εστιν ο διάβολος ο δε θερισμός
sowing them is the devil; and the harvest

4930 3588 165 1510.2.3 3588-1161 2327
συντέλεια του αιώνός εστιν οι δε θερισταί
[2*the* completion 3of the 4age 1is]; and the harvesters

32-1510.2.6 **13:40** 5618 3767 4816
άγγελοί εισιν ώσπερ ουν συλλέγεται
are angels. As then [3are collected together

3588 2215 2532 4442 2618 3779 1510.8.3 1722
τα ζιζάνια και πυρί κατακαίεται† ούτως έσται εν
1the 2weeds 4and 6in fire 5incinerated], so it will be in

3588 4930 3588 165-3778 **13:41** 649
τη συντελεία του αιώνος τούτου†† αποστελεί
the completion of this eon. [4shall send forth

3588 5207 3588 444 3588 32-1473 2532
ο υιός του ανθρώπου τους αγγέλους αυτού και
1The 2son 3of man] his angels, and

4816 1537 3588 932-1473 3956
συλλέξουσιν εκ της βασιλείας αυτού πάντα
they shall gather together from out of his kingdom all

3588 4625 2532 3588 4160 3588 458
τα σκάνδαλα και τους ποιούντας την ανομίαν
the ones causing offence, and the ones committing lawlessness,

13:42 2532 906 1473 1519 3588 2575 3588 4442 1563
και βαλούσιν αυτούς εις την κάμινον του πυρός εκεί
and will throw them into the furnace of the fire. There,

1510.8.3 3588 2805 2532 3588 1030 3588 3599
έσται ο κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων
there shall be the weeping and the gnashing of the teeth.

13:43 5119 3588 1342 1584 5613 3588 2246 1722
τότε οι δίκαιοι εκλάμψουσιν ως ο ήλιος εν
Then the just ones shall shine forth as the sun in

13:35 †*See Ps. 78:2.*

13:40 †*CP* καιεται - burned.

13:40 ††*CP omits* τουτου.

3588 932 3588 3962-1473 3588 2192 3775 191
τη βασιλεία του πατρός αυτών ο έχων ώτα ακούειν
the kingdom of their father. The one having ears to hear,
191
ακουέτω
let him hear!

The Parables of the Treasure, Pearl, Dragnet and Treasury

3825 3664-1510.2.3 3588 932 3588 3772
13:44 πάλιν ομοία εστίν η βασιλεία των ουρανών
Again [5is likened 1the 2kingdom 3of the 4heavens]
2344 2928 1722 3588 68 3739 2147
θησαυρώ κεκρυμμένω εν τω αγρώ ον ευρών
to a treasure being hidden in the field; which having found,
444 2928 2532 575 3588 5479 1473 5217 2532
άνθρωπος έκρυψε και από της χαράς αυτού υπάγει και
a man hid; and from the joy of it he goes and
3956 3745 2192 4453 2532 59 3588 68-1565
πάντα όσα έχει πωλεί και αγοράζει τον αγρόν εκείνον
all as much as he has he sells and buys that field.
3825 3664-1510.2.3 3588 932 3588 3772 444
13:45 πάλιν ομοία εστίν η βασιλεία των ουρανών ανθρώπω
Again [5is likened 1the 2kingdom 3of the 4heavens] to a man,
1713 2212 2570 3135 3739 2147
εμπόρω ζητούντι καλούς μαργαρίτας 13:46 ος ευρών
a merchant seeking good pearls; who having found
1520 4186 3135 565 4097 3956
ένα πολύτιμον μαργαρίτην απελθών πέπρακε πάντα
one valuable pearl, having gone forth sells all
3745 2192 2532 59 1473 3825 3664-1510.2.3
όσα είχε και ηγόρασεν αυτόν 13:47 πάλιν ομοία εστίν
as much as he has, and buys it. Again [5is likened
3588 932 3588 3772 4522 906 1519 3588
η βασιλεία των ουρανών σαγήνη βληθείση εις την
1the 2kingdom 3of the 4heavens] to a dragnet being thrown into the
2281 2532 1537 3956 1085 4863
θάλασσαν και εκ παντός γένους συναγαγούση
sea, and [2from out of 3every 4kind 1gathering together],
3739 3753 4137 307 1909 3588
13:48 ην ότε επληρώθη αναβιβάσαντες επί τον
which when it was filled, having been hauled upon the
123 2532 2523 4816 3588 2570
αιγιαλόν και καθίσαντες συνέλεξαν τα καλά
shore, and having sat down, they gather together the good *things*
1519 30 3588-1161 4550 1854 906 3779
εις αγγεία τα δε σαπρά έξω έβαλον 13:49 ούτως
into receptacles, and the rotten [2out 1they throw]. Thus
1510.8.3 1722 3588 4930 3588 165 1831 3588
έσται εν τη συντελεία του αιώνος εξελεύσονται οι
it shall be in the completion of the age. [3shall go forth 1The
32 2532 873 3588 4190 1537 3319
άγγελοι και αφοριούσι τους πονηρούς εκ μέσου
2angels], and shall separate the evil ones from out of *the* midst
3588 1342 2532 906 1473 1519 3588
των δικαίων 13:50 και βαλούσιν αυτούς εις την
of the just ones. And they shall throw them into the
2575 3588 4442 1563 1510.8.3 3588 2805 2532
κάμινον του πυρός εκεί έσται ο κλαυθμός και
furnace of the fire. There, *there* shall be the weeping and
3588 1030 3588 3599 3004 1473 3588 *
ο βρυγμός των οδόντων 13:51 λέγει αυτοίς ο Ιησούς
the gnashing of the teeth. [2says 3to them 1Jesus],
4920 3778-3956 3004 1473 3483 2962
συνήκατε ταύτα πάντα λέγουσιν αυτώ ναι κύριε
Do you perceive all these *things*? They say to him, Yes, O Lord.
3588 1161 2036 1473 1223 3778 3956
13:52 ο δε είπεν αυτοίς διά τούτο πας
And he said to them, On account of this every
1122 3100 1519 3588 932 3588 3772
γραμματεύς μαθητευθείς εις την βασιλείαν των ουρανών
scribe discipled into the kingdom of the heavens
3664-1510.2.3 444 3617 3748 1544
ομοιός εστιν ανθρώπω οικοδεσπότη όστις εκβάλλει
is likened to a man, a master of a house, who casts out
1537 3588 2344-1473 2537 2532 3820 2532
εκ του θησαυρού αυτού καινά και παλαιά 13:53 και
from out of his treasury new and old. And
1096 3753 5055-3588-* 3588 3850-3778
εγένετο ότε ετέλεσεν ο Ιησούς τας παραβολάς ταύτας
it came to pass when Jesus finished these parables,
3332 1564
μετήρεν εκείθεν
he moved on from there.

A Prophet without Honor

2532 2064 1519 3588 3968-1473 1321
13:54 και ελθών εις την πατρίδα αυτού εδίδασκεν
And having come into his fatherland, he taught
1473 1722 3588 4864-1473 5620 1605 1473
αυτούς εν τη συναγωγή αυτών ώστε εκπλήττεσθαι αυτούς
them in their synagogue, so as to overwhelm them,
2532 3004 4159 3778 3588 4678-3778
και λέγειν πόθεν τούτω η σοφία αύτη
and *for them* to say, From what place *is* this, this wisdom,
2532 3588 1411 3756 3778-1510.2.3 3588 3588
και αι δυνάμεις 13:55 ουχ ούτός εστιν ο του
and the *works of* power? [2not 1Is this] the [2of the
5045 5207 3780 3588 3384-1473 3004 *
τέκτονος υιός ουχί η μήτηρ αυτού λέγεται Μαριάμ
3fabricator 1son]? Is not his mother called Mary,
2532 3588 80-1473 * 2532 * 2532 * 2532
και οι αδελφοί αυτού Ιάκωβος και Ιωσής και Σίμων και
and his brothers, James, and Joses, and Simon, and
* 2532 3588 79-1473 3780 3956 4314
Ιούδας 13:56 και αι αδελφαί αυτού ουχί πάσαι προς
Judas? And his sisters, [2not 3all 4with
1473 1510.2.6 4159 3767 3778 3778
ημάς εισί πόθεν ουν τούτω ταύτα
5us 1are they]? From where then [3to this one 2these *things*
3956 2532 4624 1722 1473 3588 1161
πάντα 13:57 και εσκανδαλίζοντο εν αυτώ ο δε
1*are* all]? And they were offended by him. But
* 2036 1473 3756-1510.2.3 4396 820
Ιησούς είπεν αυτοίς ουκ έστι προφήτης άτιμος
Jesus said to them, [2is not 1A prophet] without honor,
1508 1722 3588 3968-1473 2532 1722 3588 3614-1473 2532
ει μη εν τη πατρίδι αυτού και εν τη οικία αυτού 13:58 και
except in his fatherland, and in his house. And
3756-4160 1563 1411 4183 1223 3588
ουκ εποίησεν εκεί δυνάμεις πολλάς διά την
he did not do there [2*works* of power 1many] because of
570-1473
απιστίαν αυτών
their unbelief.

CHAPTER 14

John is Beheaded

1722 1565 3588 2540 191 * 3588 5076
14:1 εν εκείνω τω καιρώ ήκουσεν Ηρώδης ο τετράρχης
In that time [4heard 1Herod 2the 3tetrarch]
3588 189 * 2532 2036 3588 3816-1473 3778
την ακοήν Ιησού 14:2 και είπε τοις παισίν αυτού ούτός
the report of Jesus, and said *to* his servants, This
1510.2.3 * 3588 910 1473 1453 575 3588
εστιν Ιωάννης ο βαπτιστής αυτός ηγέρθη από των
is John the one immersing; he is risen from the
3498 2532 1223 3778 3588 1411 1754
νεκρών και διά τούτο αι δυνάμεις ενεργούσιν
dead ones, and because of this the *works of* power are exerted
1722 1473 3588 1063 * 2902 3588 * 1210
εν αυτώ 14:3 ο γαρ Ηρώδης κρατήσας τον Ιωάννην έδησεν
in him. For Herod, having held John, bound
1473 2532 5087 1722 5438 1223 * 3588
αυτόν και έθετο εν φυλακή διά Ηρωδιάδα την
him, and put *him* in prison on account of Herodias, the
1135 * 3588 80-1473 3004 1063 1473
γυναίκα Φιλίππου του αδελφού αυτού 14:4 έλεγε γαρ αυτώ
wife of Philip his brother. [3said 1For 4to him
3588 * 3756-1832 1473 2192 1473 2532
ο Ιωάννης ουκ έξεστί σοι έχειν αυτήν 14:5 και
2John], It is not allowed to you to have her. And
2309 1473-615 5399 3588 3793 3754 5613
θέλων αυτόν αποκτείναι εφοβήθη τον όχλον ότι ως
wanting to kill him, he feared the multitude, for [3as
4396 1473 2192 1077-1161 71
προφήτην αυτόν είχον 14:6 γενεσίων δε αγομένων
4a prophet 2him 1they held]. And a birthday being celebrated
3588 * 3738 3588 2364 3588 * 1722
του Ηρώδου ωρχήσατο η θυγάτηρ της Ηρωδιάδος εν
of Herod, [4danced 1the 2daughter 3of Herodias] in
3588 3319 2532 700 3588 * 3606 3326 3727
τω μέσω και ήρεσε τω Ηρώδη 14:7 όθεν μεθ' όρκου
the midst, and pleased Herod. Whereupon with an oath

3670 1473-1325 3739 1437 154 3588-1161
ωμολόγησεν αυτή δούναι ο εάν αιτήσηται 14:8 η δε
he acknowledged to give to her what ever she asked. And she,

4264 5259 3588 3384-1473 1325 1473 5346 5602
προβιβασθείσα υπό της μητρός αυτής δος μοι φησίν ώδε
being forced by her mother – Give to me, she says, here

1909 4094 3588 2776 * 3588 910 2532
επί πίνακι την κεφαλήν Ιωάννου του βαπτιστού 14:9 και
upon a platter the head of John the one immersing! And

3076 3588 935 1223-1161 3588 3727 2532 3588
ελυπήθη ο βασιλεύς διά δε τους όρκους και τους
[3fretted 1the 2king]; but on account of the oaths, and the ones

4873 2753 1325 2532
συνανακειμένους εκέλευσεν δοθήναι 14:10 και
reclining together with *him*, he bid *it* to be given. And

3992 607 3588 * 1722 3588 5438
πέμψας απεκεφάλισε τον Ιωάννην εν τη φυλακή
having sent forth, he beheaded John in the prison.

2532 3588 2776-1473 5342 1909 4094 2532
14:11 και η κεφαλή αυτού ηνέχθη επί πίνακι και
And his head was brought upon a platter, and

1325 3588 2877 2532 5342 3588 3384-1473
εδόθη τω κορασίω και ήνεγκε τη μητρί αυτής
was given to the young woman. And she brought *it to* her mother.

2532 4334 3588 3101-1473 142 3588 4983
14:12 και προσελθόντες οι μαθηταί αυτού ήραν το σώμα
And [2having come 1his disciples], carried the body,

2532 2290 1473 2532 2064 518 3588 *
και έθαψαν αυτό και ελθόντες απήγγειλαν τω Ιησού
and buried it. And having come, they reported *to* Jesus.

Jesus Feeds the Five Thousand

2532 191 3588 * 402
14:13 και ακούσας ο Ιησούς ανεχώρησεν
And [2having heard 1Jesus], withdrew

1564 1722 4143 1519 2048 5117 2596-2398 2532
εκείθεν εν πλοίω εις έρημον τόπον κατ' ιδίαν και
from there in a boat unto a desolate place in private. And

191 3588 3793 190 1473 3979 575
ακούσαντες οι όχλοι ηκολούθησαν αυτώ πεζή από
having heard, the multitudes followed him on foot from

3588 4172 2532 1831 3588 * 1492
των πόλεων 14:14 και εξελθών ο Ιησούς είδε
the cities. And having come forth Jesus beheld

4183 3793 2532 4697 1909 1473
πολύν όχλον και εσπλαγχνίσθη επ' αυτοίς
a great multitude; and he was moved with compassion over them,

2532 2323 3588 732-1473 3798-1161
και εθεράπευσε τους αρρώστους αυτών 14:15 οψίας δε
and cured their ill ones. And evening

1096 4334 1473 3588 3101-1473
γενομένης προσήλθον αυτώ οι μαθηταί αυτού
having become, there came forward to him his disciples,

3004 2048-1510.2.3 3588 5117 2532 3588 5610 2235
λέγοντες έρημός εστιν ο τόπος και η ώρα ήδη
saying, [3is desolate 1The 2place], and the hour already

3928 630 3588 3793 2443 565 1519
παρήλθεν απόλυσον τους όχλους ίνα απελθόντες εις
went by; dismiss the multitudes, that having gone forth into

3588 2968 59 1438 1033 3588
τας κώμας αγοράσωσιν εαυτοίς βρώματα 14:16 ο
the towns they should buy for themselves foods!

1161 * 2036 1473 3756 5532 2192 565
δε Ιησούς είπεν αυτοίς ου χρείαν έχουσιν απελθείν
But Jesus said to them, Not a need do they have to go forth.

1325 1473 1473 2068 3588-1161
δότε αυτοίς υμείς φαγείν 14:17 οι δε
You give to them yourselves *something* to eat! And they

3004 1473 3756-2192 5602 1508 4002 740
λέγουσιν αυτώ ουκ έχομεν ώδε ει μη πέντε άρτους
say to him, We do not have here except for five breads

2532 1417 2486 3588-1161 2036 5342 1473-1473 5602
και δύο ιχθύας 14:18 ο δε είπε φέρετέ μοι αυτούς ώδε
and two fishes. And he said, Bring them to me here!

2532 2753 3588 3793 347 1909 3588
14:19 και κελεύσας τους όχλους ανακλιθήναι επί τους
And having bid the multitudes to lie down upon the

5528 2532 2983 3588 4002 740 2532 3588 1417 2486
χόρτους και λαβών τους πέντε άρτους και τους δύο ιχθύας
grass, and having taken the five breads and the two fishes,

308 1519 3588 3772 2127 2532 2806
αναβλέψας εις τον ουρανόν ευλόγησε και κλάσας
having looked up into the heaven, he blessed. And having broken,

1325 3588 3101 3588 740 3588-1161 3101 3588
έδωκε τοις μαθηταίς τους άρτους οι δε μαθηταί τοις
he gave to the disciples the breads, and the disciples to the

3793 2532 2068-3956 2532 5526 2532
όχλοις 14:20 και έφαγον πάντες και εχορτάσθησαν και
multitudes. And all ate, and were filled. And

142 3588 4052 3588 2801 1427 2894
ήραν το περισσεύον των κλασμάτων δώδεκα κοφίνους
they lifted the abounding pieces – twelve hampers

4134 3588-1161 2068 1510.7.6 435 5616
πλήρεις 14:21 οι δε εσθίοντες ήσαν άνδρες ωσεί
full. And the ones having eaten were [3men 1about

4000 5565 1135 2532 3813
πεντακισχίλιοι χωρίς γυναικών και παιδίων
2five thousand], apart from women and children.

Jesus Walks upon the Sea

2532 2112 315 3588 * 3588
14:22 και ευθέως ηνάγκασεν ο Ιησούς τους
And immediately [2compelled 1Jesus]

3101-1473 1684 1519 3588 4143 2532 4254 1473
μαθητάς αυτού εμβήναι εις το πλοίον και προάγειν αυτόν
his disciples to step into the boat, and to lead before him

1519 3588 4008 2193 3739 630 3588 3793
εις το πέραν έως ου απολύση τους όχλους
unto the other side, until of which he should dismiss the multitudes.

2532 630 3588 3793 305 1519 3588
14:23 και απολύσας τους όχλους ανέβη εις το
And having dismissed the multitudes, he ascended into the

3735 2596 2398 4336 3798-1161 1096
όρος κατ' ιδίαν προσεύξασθαι οψίας δε γενομένης
mountain in private to pray. And evening being come,

3441 1510.7.3 1563 3588-1161 4143 2235
μόνος ην εκεί 14:24 το δε πλοίον ήδη
[3alone 1he was 2there]. And the boat [2already

3319 3588 2281 1510.7.3 928 5259 3588
μέσον της θαλάσσης ην βασανιζόμενον υπό των
3in *the* midst 4of the 5sea 1was], being tormented by the

2949 1510.7.3 1063 1727 3588 417 5067-1161
κυμάτων ην γαρ εναντίος ο άνεμος 14:25 τετάρτη δε
waves, [4was 1for 5adverse 2the 3wind]. And in *the* fourth

5438 3588 3571 565 4314 1473 3588 *
φυλακή της νυκτός απήλθε προς αυτούς ο Ιησούς
watch of the night [2went forth 3to 4them 1Jesus],

4043 1909 3588 2281 2532 1492 1473 3588
περιπατών επί της θαλάσσης 14:26 και ιδόντες αυτόν οι
walking upon the sea. And [3seeing 4him 1the

3101 1909 3588 2281 4043 5015
μαθηταί επί την θάλασσαν περιπατούντα εταράχθησαν
2disciples 6upon 7the 8sea 5walking] were disturbed,

3004 3754 5326-1510.2.3 2532 575 3588 5401 2896
λέγοντες ότι φάντασμά εστι και από του φόβου έκραξαν
saying that, It is a phantom. And from the fear they cried out.

2112-1161 2980 1473 3588 * 3004
14:27 ευθέως δε ελάλησεν αυτοίς ο Ιησούς λέγων
And immediately [2spoke 3to them 1Jesus], saying,

2293 1473 1510.2.1 3361 5399 611-1161
θαρσείτε εγώ ειμι μη φοβείσθε 14:28 αποκριθείς δε
Courage, I am *he*; do not be fearful! And responding

1473 3588 * 2036 2962 1487 1473-1510.2.2 2753 1473
αυτώ ο Πέτρος είπε κύριε ει συ ει κέλευσόν με
to him, Peter said, O Lord, if you are *he*, bid me

4314 1473-2064 1909 3588 5204 3588-1161 2036 2064
προς σε ελθείν επί τα ύδατα 14:29 ο δε είπεν ελθέ
to come to you upon the waters! And he said, Come!

2532 2597 575 3588 4143 3588 * 4043
και καταβάς από του πλοίου ο Πέτρος περιεπάτησεν
And [2descending 3from 4the 5boat 1Peter], walked

1909 3588 5204 2064 4314 3588 * 991-1161
επί τα ύδατα ελθείν προς τον Ιησούν 14:30 βλέπων δε
upon the waters to go to Jesus. But seeing

3588 417 2478 5399 2532 756 2670
τον άνεμον ισχυρόν εφοβήθη και αρξάμενος καταποντίζεσθαι
the [2wind 1strong], he feared; and beginning to sink

2896 3004 2962 4982 1473 2112-1161
έκραξε λέγων κύριε σώσόν με 14:31 ευθέως δε
he cried out, saying, O Lord, save me! And immediately,

3588 * 1614 3588 5495 1949 1473
ο Ιησούς εκτείνας την χείρα επελάβετο αυτού
Jesus having stretched out the hand, took hold of him,

2532 3004 1473 3640 1519 5100 1365
και λέγει αυτώ ολιγόπιστε εις τι εδίστασας
and says to him, O of little belief, for why did you hesitate?

2532 1684-1473 1519 3588 4143 2869 3588 417
14:32 και εμβάντων αυτών εις το πλοίον εκόπασεν ο άνεμος
And of their stepping into the boat, [3abated 1the 2wind].

3588-1161 1722 3588 4143 2064 4352
14:33 οι δε εν τω πλοίω ελθόντες προσεκύνησαν
And the ones in the boat having come did obeisance to

1473 3004 230 2316 5207 1510.2.2
αυτώ λέγοντες αληθώς θεού υιός ει
him, saying, Truly [3of God 2son 1you are].

Deliverance at Gennesaret

2532 1276 2064 1519 3588
14:34 και διαπεράσαντες ήλθον εις την
And having passed through, they came unto the

1093 * 2532 1921 1473
γην Γεννησαρέτ 14:35 και επιγνόντες αυτόν
land of Gennesaret. And having recognized him,

3588 435 3588 5117-1565 649 1519 3650 3588
οι άνδρες του τόπου εκείνου απέστειλαν εις όλην την
the men of that place sent into all

4066 1565 2532 4374 1473 3956
περίχωρον εκείνην και προσήνεγκαν αυτώ πάντας
[2round about *place* 1that], and brought to him all

3588 2560 2192 2532 3870 1473 2443
τους κακώς έχοντας 14:36 και παρεκάλουν αυτόν ίνα†
the ones [2illnesses 1having], and enjoined him that

3440 680 3588 2899 3588 2440-1473
μόνον άψωνται του κρασπέδου του ιματίου αυτού
only they might touch the decorative hem of his cloak.

2532 3745 680 1295
και όσοι ήψαντο διεσώθησαν
And as many as touched were delivered.

CHAPTER 15

The Scribes and Pharisees Question Jesus

5119 4334 3588 * 3588 575
15:1 τότε προσέρχονται τω Ιησού οι από
Then came forward *to* Jesus the ones from

* 1122 2532 * 3004 1302
Ιεροσολύμων γραμματείς και Φαρισαίοι λέγοντες 15:2 διατί
Jerusalem – scribes and Pharisees, saying, Why *do*

3588 3101-1473 3845 3588 3862 3588
οι μαθηταί σου παραβαίνουσιν την παράδοσιν των
your disciples violate the tradition of the

4245 3756 1063 3538 3588 5495-1473
πρεσβυτέρων ου γαρ νίπτονται τας χείρας αυτών
elders? [3not 1For 2they wash] their hands

3752 740 2068 3588-1161 611 2036
όταν άρτον εσθίωσιν 15:3 ο δε αποκριθείς είπεν
whenever [2bread 1they eat]. And answering he said

1473 1302 2532 1473 3845 3588 1785
αυτοίς διατί και υμείς παραβαίνετε την εντολήν
to them, Why also do you violate the commandment

3588 2316 1223 3588 3862-1473 3588 1063 2316
του θεού διά την παράδοσιν υμών 15:4 ο γαρ θεός
of God through your tradition? For God

1781 3004 5091 3588 3962 2532 3588 3384
ενετείλατο λέγων τίμα τον πατέρα και την μητέρα
gave charge, saying, Esteem the father and the mother†!

2532 3588 2551 3962 2228 3384 2288
και ο κακολογών πατέρα η μητέρα θανάτω
and, The one speaking evil of father or mother, by death

5053 1473-1161 3004 3739 302 2036
τελευτάτω 15:5 υμείς δε λέγετε ος αν είπη
shall come to an end††. But you say, Who ever should say

3588 3962 2228 3588 3384 1435 3739-1437
τω πατρί η τη μητρί δώρον ο εάν
to the father or to the mother, [5*is* a gift *offering* 1Whatever

1537 1473 5623 2532 3766.2
εξ εμού ωφεληθής 15:6 και ου μη
2from out of 3me 4you should derive benefit]; and in no way

5091 3588 3962-1473 2228 3588 3384-1473
τιμήση τον πατέρα αυτού η την μητέρα αυτού
should he esteem his father or his mother –

14:36 †*CP adds* **καν** - also if.

15:4 †*See Ex. 21:16, Dt. 5:16*.

15:4 ††*See Ex. 21:16*

2532 208 3588 1785 3588 2316 1223
και ηκυρώσατε την εντολήν του θεού διά
then you voided the commandment of God through

3588 3862-1473 5273 2573 4395
την παράδοσιν υμών 15:7 υποκριταί καλώς προεφήτευσε
your tradition. Hypocrites, well [2prophesied

4012 1473 * 3004 1448 1473
περί υμών Ησαΐας λέγων 15:8 εγγίζει μοι
3concerning 4you 1Isaiah], saying, [2approach 3me

3588 2992-3778 3588 4750-1473 2532 3588 5491
ο λαός ούτος τω στόματι αυτών και τοις χείλεσί
1This people] *with* their mouth, and with the lips

1473-5091 3588 1161 2588-1473 4206 566 575
με τιμά η δε καρδία αυτών πόρρω απέχει απ'
esteem me, but their heart *is* far off at a distance from

1473 3155-1161 4576 1473 1321 1319
εμού 15:9 μάτην δε σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας
me. But in vain they worship me, teaching instructions –

1778 444 2532 4341 3588
εντάλματα ανθρώπων 15:10 και προσκαλεσάμενος τον
precepts of men†. And having called on the

3793 2036 1473 191 2532 4920 3756
όχλον είπεν αυτοίς ακούετε και συνίετε 15:11 ου
multitude, he said to them, Hear and perceive! Not

3588 1525 1519 3588 4750 2840 3588 444
το εισερχόμενον εις το στόμα κοινοί τον άνθρωπον
the *thing* entering into the mouth defiles the man;

235 3588 1607 1537 3588 4750 3778
αλλά το εκπορευόμενον εκ του στόματος τούτο
but the *thing* going forth from out of the mouth, this

2840 3588 444 5119 4334 3588
κοινοί τον άνθρωπον 15:12 τότε προσελθόντες οι
defiles the man. Then having drawn near,

3101-1473 2036 1473 1492 3754 3588 *
μαθηταί αυτού είπον αυτώ οίδας ότι οι Φαρισαίοι
his disciples said to him, Do you know that the Pharisees

3588 191 3588 3056 4624 3588-1161
οι ακούσαντες τον λόγον εσκανδαλίσθησαν 15:13 ο δε
hearing the word were offended? And he

611 2036 3956 5451 3739 3756-5452 3588 3962
αποκριθείς είπε πάσα φυτεία ην ουκ εφύτευσεν ο πατήρ
answering said, Every plant which [4planted not 3father

1473 3588 3770 1610 863-1473
μου ο ουράνιος εκριζωθήσεται 15:14 άφετε αυτούς
1my 2heavenly], shall be rooted out. Let them go!

3595 1510.2.6 5185 5185 5185 1161 5185
οδηγοί εισι τυφλοί τυφλών τυφλός δε τυφλόν
[3guides 1they are 2blind] of *the* blind. [3*the* blind 1And 5*the* blind

1437 3594 297 1519 999 4098
εάν οδηγή αμφότεροι εις βόθυνον πεσούνται†
2if 4should guide], both [2into 3a cistern 1shall fall].

611-1161 3588 * 2036 1473 5419
15:15 αποκριθείς δε ο Πέτρος είπεν αυτώ φράσον
And responding Peter said to him, Expound

1473 3588 3850-3778 3588 1161 * 2036
ημίν την παραβολήν ταύτην 15:16 ο δε Ιησούς είπεν
to us this parable! And Jesus said,

188 2532 1473 801 1510.2.5 3768
ακμήν και υμείς ασύνετοί εστε 15:17 ούπω
At this moment even [2you 3senseless 1are]? Not yet

3539 3754 3956 3588 1531 1519 3588 4750
νοείτε ότι παν το εισπορευόμενον εις το στόμα
do you comprehend that all entering into the mouth

1519 3588 2836 5562 2532 1519 856 1544
εις την κοιλίαν χωρεί και εις αφεδρώνα εκβάλλεται
[2in 3the 4belly 1has a space], and into *the* bowel is cast out?

3588-1161 1607 1537 3588 4750
15:18 τα δε εκπορευόμενα εκ του στόματος
But the *things* going forth from out of the mouth

1537 3588 2588 1831 2548 2840 3588
εκ της καρδίας εξέρχεται κακείνα κοινοί τον
[2from out of 3the 4heart 1come forth]; and those defile the

444 1537-1063 3588 2588 1831
άνθρωπον 15:19 εκ γαρ της καρδίας εξέρχονται
man. For from out of the heart comes forth

1261 4190 5408 3430 4202 2829
διαλογισμοί πονηροί φόνοι† μοιχείαι πορνείαι κλοπαί
[2thoughts 1evil], murders, adulteries, harlotries, frauds,

15:8-9 †*See Is. 29:13*.

15:14 †*CP* **εμπεσουνται** - shall fall in.

15:19 †*Ald.* **φθονι** - envies.

5577 988
ψευδομαρτυρίαι βλασφημίαι **15:20** 3778 1510.2.3 3588 ταῦτά εστι τα
false witnesses, blasphemies. These are the *things*

2840 3588 444 3588 1161 449 5495
κοινούντα τον άνθρωπον το δε ανίπτοις χερσί
defiling the man, but [2*with* unwashed 3hands

2068 3756-2840 3588 444 2532 1831
φαγείν ου κοινοί τον άνθρωπον **15:21** και εξελθών
1to eat] defiles not the man. And [2having gone forth

1564 3588 * 402 1519 3588 3313 * 2532
εκείθεν ο Ιησούς ανεχώρησεν εις τα μέρη Τύρου και
3from there 1Jesus] withdrew into the parts of Tyre and

*
Σιδώνος
Sidon.

The Canaanite Woman

15:22 2532 2400 1135-* 575 3588
και ιδού γυνή† Χαναναία από των
And behold, a Canaanite woman from

3725-1565 1831 2905 1473 3004
ορίων εκείνων εξελθούσα εκραύγασεν αυτώ λέγουσα
those borders, coming forth, cried out to him, saying,

1653 1473 2962 5207 * 3588 2364-1473
ελέησόν με κύριε υιέ Δαβίδ η θυγάτηρ μου
Mercy on me, O Lord, O son of David! My daughter

2560 1139 3588-1161 3756-611 1473
κακώς δαιμονίζεται **15:23** ο δε ουκ απεκρίθη αυτή
is badly demon-possessed. And he answered not to her

3056 2532 4334 3588 3101 1473 2065 1473
λόγον και προσελθόντες† οι μαθηταί αυτού ηρώτων αυτόν
a word. And [3having come 2disciples 1his] asked him,

3004 630 1473 3754 2896 3693 1473
λέγοντες απόλυσον αυτήν ότι κράζει όπισθεν ημών
saying, Dismiss her! for she cries out behind us.

3588-1161 611 2036 3756-649 1508 1519 3588
15:24 ο δε αποκριθείς είπεν ουκ απεστάλην ει μη εις τα
And responding he said, I was not sent except unto the

4263 3588 622 3624 * 3588-1161
πρόβατα τα απολωλότα οικού Ισραήλ **15:25** η δε
[2sheep 1lost] of *the* house of Israel. And she

2064 4352 1473 3004 2962 997 1473
ελθούσα προσεκύνει αυτώ λέγουσα κύριε βοήθει μοι
having come did obeisance to him, saying, O Lord, help me!

3588-1161 611 2036 3756-1510.2.3 2570 2983
15:26 ο δε αποκριθείς είπεν ουκ έστι καλόν λαβείν
And answering he said, It is not good to take

3588 740 3588 5043 2532 906 3588 2952
τον άρτον των τέκνων και βαλείν τοις κυναρίοις
the bread of the children, and to throw *it* to the little dogs.

3588-1161 2036 3483 2962 2532-1063 3588 2952 2068
15:27 η δε είπεν ναι κύριε και γαρ τα κυνάρια εσθίει
And she said, Yes, O Lord, for even the little dogs eat

575 3588 5589 3588 4098 575 3588 5132 3588
απο των ψιχίων των πιπτόντων από της τραπέζης των
from the crumbs falling from the table

2962-1473 5119 611 3588 * 2036
κυρίων αυτών **15:28** τότε αποκριθείς ο Ιησούς είπεν
of their masters. Then responding Jesus said

1473 5599 1135 3173 1473 3588 4102 1096
αυτή ω γύναι μεγάλη σου η πίστις γενηθήτω
to her, O woman, great *is* [3of yours 1the 2belief]. Let it be

1473 5613 2309 2532 2390 3588 2364-1473 575
σοι ως θέλεις και ιάθη η θυγάτηρ αυτής από
to you as you want! And [2was healed 1her daughter] from

3588 5610-1565 2532 3327 1564
της ώρας εκείνης **15:29** και μεταβάς εκείθεν
that hour. And having crossed over from there,

3588 * 2064 3844 3588 2281 3588 * 2532
ο Ιησούς ήλθε παρά την θάλασσαν της Γαλιλαίας και
Jesus came by the sea of Galilee, and

305 1519 3588 3735 2521 1563
αναβάς εις το όρος εκάθητο εκεί
having ascended into the mountain was sitting there.

15:22 †*CP adds* **τις** - a certain.

15:23 †*CP adds* **αυτω** - to him.

Jesus Feeds the Four Thousand

2532 4334 1473 3793 4183 2192
15:30 και προσήλθον αυτώ όχλοι πολλοί έχοντες
And came forward to him [2multitudes 1great], having

3326 1438 5560 5185 2974 2948 2532 2087
μεθ' εαυτών χωλούς τυφλούς κωφούς κυλλούς και ετέρους
with themselves lame, blind, mutes, cripples, and [2others

4183 2532 4495 1473 3844 3588 4228 3588 *
πολλούς και έρριψαν αυτούς παρά τους πόδας του Ιησού
1many]; and they dropped them by the feet of Jesus,

2532 2323 1473 5620 3588 3793 2296
και εθεράπευσεν αυτούς **15:31** ώστε τους όχλους θαυμάσαι
and he cured them. So that the multitudes marveled

991 2974 2980 2948 5199 5560
βλέποντας κωφούς λαλούντας κυλλούς υγιείς χωλούς
seeing mutes speaking, cripples in health, lame

4043 2532 5185 991 2532 1392
περιπατούντας και τυφλούς βλέποντας και εδόξασαν
walking, and blind seeing. And they glorified

3588 2316 * 3588 1161 * 4341
τον θεόν Ισραήλ **15:32** ο δε Ιησούς προσκαλεσάμενος
the God of Israel. And Jesus, having called on

3588 3101-1473 2036 4697 1909 3588
τους μαθητάς αυτού είπε σπλαγχνίζομαι επί τον
his disciples, said, I am moved with compassion over the

3793 3754 2235 2250 5140 4357 1473
όχλον ότι ήδη ημέρας τρεις προσμένουσί μοι
multitude, for already [2days 1three] they remain with me,

2532 3756-2192 5100 2068 2532 630 1473
και ουκ έχουσι τι φάγωσι και απολύσαι αυτούς
and they have not anything to eat. And [2to dismiss 3them

3523 3756-2309 3379 1590
νήστεις ου θέλω μήποτε εκλυθώσιν
4hungry from fasting 1I do not want], lest at any time they faint

1722 3588 3598 2532 3004 1473 3588 3101-1473
εν τη οδώ **15:33** και λέγουσιν αυτώ οι μαθηταί αυτού
in the way. And [2say 3to him 1his disciples],

4159 1473 1722 2047 740 5118
πόθεν ημίν εν ερημία άρτοι τοσούτοι
From where *is there* to us, *being* in desolation, breads for so many,

5620 5526 3793 5118 2532 3004 1473
ώστε χορτάσαι όχλον τοσούτον **15:34** και λέγει αυτοίς
so as to fill a multitude so great? And [2says 3to them

3588 * 4214 740 2192 3588-1161 2036
ο Ιησούς πόσους άρτους έχετε οι δε είπον†
1Jesus], How many breads do you have? And they said,

2033 2532 3641 2485 2532 2753 3588 3793
επτά και ολίγα ιχθύδια **15:35** και εκέλευσε τοις όχλοις
Seven, and a few small fishes. And he bid the multitudes

377 1909 3588 1093 2532 2983 3588
αναπεσείν επί την γην **15:36** και λαβών τους
to recline upon the ground. And having taken the

2033 740 2532 3588 2486 2168 2806 2532
επτά άρτους και τους ιχθύας ευχαριστήσας έκλασε και
seven breads and the fishes, having given thanks, he broke and

1325 3588 3101-1473 3588-1161 3101 3588 3793
έδωκε τοις μαθηταίς αυτού οι δε μαθηταί τω όχλω
gave *to* his disciples, and the disciples to the multitude.

2532 2068-3956 2532 5526 2532 142
15:37 και έφαγον πάντες και εχορτάσθησαν και ήραν
And all ate and were filled, and they lifted up

3588 4052 3588 2801 2033 4711 4134
το περισσεύον των κλασμάτων επτά σπυρίδας πλήρεις
the abundance of the pieces – seven baskets full.

3588-1161 2068 1510.7.6 5070 435
15:38 οι δε εσθίοντες ήσαν τετρακισχίλιοι άνδρες
And the ones eating were four thousand men,

5565 1135 2532 3813 2532 630
χωρίς γυναικών και παιδίων **15:39** και απολύσας
separate from women and children. And having dismissed

3588 3793 1684 1519 3588 4143 2532 2064 1519 3588
τους όχλους ενέβη εις το πλοίον και ήλθεν εις τα
the multitudes, he stepped into the boat, and came into the

3725 *
όρια Μαγδαλά
borders of Magdala.

15:34 †*CP adds* **αυτω** - to him.

CHAPTER 16

The Pharisees and Sadducees Test Jesus

2532 4334 3588 * 2532
16:1 **και προσελθόντες οι Φαρισαίοι και**
And having come forward, the Pharisees and

* 3985 1905 1473 4592
Σαδδουκαίοι πειράζοντες επηρώτησαν αυτόν σημείον
Sadducees testing, asked him [[2]a sign

1537 3588 3772 1925 1473 3588-1161
εκ του ουρανού επιδείξαι† αυτοίς 16:2 **ο δε**
[3]from out of [4]the [5]heaven [1]to display] to them. And

611 2036 1473 3798 1096 3004
αποκρίθεις είπεν αυτοίς οψίας γενομένης λέγετε
answering, he said to them, Evening having become, you say,

2105 4449 1063 3588 3772 2532 4404
ευδία πυρράζει γαρ ο ουρανός 16:3 **και πρωΐ**
Fair weather, [[4]is fiery red [1]for [2]the [3]heaven]; and at morning,

4594 5494 4449 1063 4768
σήμερον χειμών πυρράζει γαρ στυγνάζων
Today *it will be* distressful, [[5]is fiery red [1]for [4]being gloomy

3588 3772 5273 3588-3303 4383 3588
ο ουρανός υποκριταί το μεν πρόσωπον του
[2]the [3]heaven]. Hypocrites, forasmuch as the face of the

3772 1097 1252 3588-1161 4592 3588 2540
ουρανού γινώσκετε διακρίνειν τα δε σημεία των καιρών
heaven you know to examine, but the signs of the times

3756-1410 1074 4190 3428 4592
ου δύνασθε 16:4 **γενεά πονηρά μοιχαλίς σημείον**
you are not able. [[3]generation [1]A wicked [2]adulterous [5]a sign

1934 2532 4592 3756-1325 1473 1508 3588
επιζητεί και σημείον ου δοθήσεται αυτή ει μη το
[4]seeks anxiously], and a sign shall not be given it, except the

4592 * 3588 4396 2532 2641-1473
σημείον Ιωνά του προφήτου και καταλιπών αυτούς
sign of Jonah the prophet. And leaving them behind,

565 2532 2064 3588 3101-1473
απήλθε 16:5 **και ελθόντες οι μαθηταί αυτού**
he went forth. And [[2]having come [1]his disciples]

1519 3588 4008 1950 740 2983 3588
εις το πέραν επελάθοντο άρτους λαβείν 16:6 **ο**
unto the other side forgot [[2]breads [1]to take].

1161 * 2036 1473 3708 2532 4337 575 3588
δε Ιησούς είπεν αυτοίς οράτε και προσέχετε από της
And Jesus said to them, See, and take heed from the

2219 3588 * 2532 * 3588-1161
ζύμης των Φαρισαίων και Σαδδουκαίων 16:7 **οι δε**
yeast of the Pharisees and Sadducees! And they

1260 1722 1438 3004 3754 740
διελογίζοντο εν εαυτοίς λέγοντες ότι άρτους
were arguing among themselves, saying that, [[2]breads

3756-2983 1097-1161 3588 * 2036 1473
ουκ ελάβομεν 16:8 **γνους δε ο Ιησούς είπεν αυτοίς**
[1]We did not take]. And knowing, Jesus said to them,

5100 1260 1722 1438 3640 3754
τι διαλογίζεσθε εν εαυτοίς ολιγόπιστοι ότι
Why are you arguing among yourselves, O ones of little belief, that

740 3756-2983 3768 3539
άρτους ουκ ελάβετε 16:9 **ούπω νοείτε**
[[2]breads [1]you did not take]? Not yet do you comprehend,

3761 3421 3588 4002 740 3588 4000 2532
ουδέ μνημονεύετε τους πέντε άρτους των πεντακισχιλίων και
nor remember the five breads of the five thousand, and

4214 2894 2983 3761 3588 2033 740
πόσους κοφίνους ελάβετε 16:10 **ουδέ τους επτά άρτους**
how many hampers you took up? Nor the seven breads

3588 5070 2532 4214 4711 2983
των τετρακισχιλίων και πόσας σπυρίδας ελάβετε
of the four thousand, and how many baskets you took up?

4459 3756-3539 3754 3756 4012 740
16:11 **πως ου νοείτε ότι ου περί άρτου**
How *do* you not comprehend that not concerning bread

2036 1473 4337 575 3588 2219 3588 *
είπον υμίν προσέχειν από της ζύμης των Φαρισαίων
I spoke to you, to take heed from the yeast of the Pharisees

2532 * 5119 4920 3754 3756-2036
και Σαδδουκαίων 16:12 **τότε συνήκαν ότι ουκ είπε**
and Sadducees? Then they perceived that he did not say

4337 575 3588 2219 3588 740 235 575 3588 1322
προσέχειν από της ζύμης του άρτου αλλ᾽ από της διδαχής
to take heed of the yeast of the bread, but of the teaching

3588 * 2532 *
των Φαρισαίων και Σαδδουκαίων
of the Pharisees and Sadducees.

Jesus the Christ

2064 1161 3588 * 1519 3588 3313
16:13 **ελθών δε ο Ιησούς εις τα μέρη**
[[3]having come [1]And [2]Jesus] into the parts

* 3588 * 2065 3588 3101-1473 3004
Καισαρείας της Φιλίππου ηρώτα τους μαθητάς αυτού λέγων
of Caesarea of Philippi, he asked his disciples, saying,

5100 1473 3004 3588 444 1510.1 3588 5207 3588
τίνα με λέγουσιν οι άνθρωποι είναι τον υιόν του
Whom [[4]me [1]do [3]say [2]men [8]to be [5]the [6]son

444 3588-1161 2036 3588-3303 * 3588
ανθρώπου 16:14 **οι δε είπον οι μεν Ιωάννην τον**
[7]of man]? And they said, Some John the one

910 243-1161 * 2087-1161 * 2228 1520 3588
βαπτιστήν άλλοι δε Ηλίαν έτεροι δε Ιερεμίαν η ένα των
immersing, and others, Elijah, and others, Jeremiah or one of the

4396 3004 1473 1473-1161 5100 1473-3004
προφητών 16:15 **λέγει αυτοίς υμείς δε τίνα με λέγετε**
prophets. He says to them, And you, whom do you say me

1510.1 611-1161 * * 2036 1473 1510.2.2
είναι 16:16 **αποκριθείς δε Σίμων Πέτρος είπε συ ει**
to be? And answering, Simon Peter said, You are

3588 5547 3588 5207 3588 2316 3588 2198 2532
ο Χριστός ο υιός του θεού του ζώντος 16:17 **και**
the Christ, the son of the [[2]God [1]living]. And

611 3588 * 2036 1473 3107 1510.2.2 *
αποκριθείς ο Ιησούς είπεν αυτώ μακάριος ει Σίμων
responding Jesus said to him, Blessed are you, Simon

* * 3754 4561 2532 129 3756-601 1473 235 3588
Βαρ Ιωνά ότι σαρξ και αίμα ουκ απεκάλυψέ σοι αλλ᾽ ο
Bar Jonah, for flesh and blood revealed not to you, but

3962-1473 3588 1722 3588 3772 2504-1161 1473-3004
πατήρ μου ο εν τοις ουρανοίς 16:18 **καγώ δε σοι λέγω**
my father in the heavens. And I say unto you

3754 1473 1510.2.2 * 2532 1909 3778 3588 4073 3618
ότι συ ει Πέτρος και επί ταύτη τη πέτρα οικοδομήσω
that you are Peter, and upon this rock I will build

1473 3588 1577 2532 4439 86 3756-2729
μου την εκκλησίαν και πύλαι άδου ου κατισχύσουσιν
my assembly; and *the* gates of Hades shall not prevail *against*

1473 2532 1325 1473 3588 2807 3588 932
αυτής 16:19 **και δώσω σοι τας κλείς της βασιλείας**
it. And I will give to you the keys of the kingdom

3588 3772 2532 3739-1437 1210 1909 3588
των ουρανών και ο εάν δήσης επί της
of the heavens, and whatever you should have bound upon the

1093 1510.8.3 1210 1722 3588 3772 2532 3739 1437
γης έσται δεδεμένον εν τοις ουρανοίς και ο εάν
earth, it shall be bound in the heavens, and what ever

3089 1909 3588 1093 1510.8.3 3089 1722
λύσης επί της γης έσται λελυμένον εν
you should have untied upon the earth, it shall be untied in

3588 3772 5119 1291 3588 3101-1473
τοις ουρανοίς 16:20 **τότε διεστείλατο τοις μαθηταίς αυτού**
the heavens. Then he gave orders *to* his disciples

2443 3367 2036 3754 1473 1510.2.3 * 3588 5547
ίνα μηδενί είπωσιν ότι αυτός εστιν Ιησούς ο Χριστός
that not one shall say that he is Jesus the Christ.

Jesus Foretells His Death

575 5119 756-3588-* 1166 3588
16:21 **από τότε ήρξατο ο Ιησούς δεικνύειν τοις**
From then Jesus began to show *to*

3101-1473 3754 1163 1473 565 1519
μαθηταίς αυτού ότι δει αυτόν απελθείν εις
his disciples that it is necessary *for* him to go forth unto

* 2532 4183 3958 575 3588 4245 2532
Ιεροσόλυμα και πολλά παθείν από των πρεσβυτέρων και
Jerusalem, and [[2]much [1]to suffer] from the elders and

749 2532 1122 2532 615 2532 3588
αρχιερέων και γραμματέων και αποκτανθήναι και τη
chief priests and scribes, and to be killed, and in the

5154 2250 1453 2532 4355-1473
τρίτη ημέρα εγερθήναι 16:22 **και προσλαβόμενος αυτόν**
third day to be risen. And [[2]taking him by himself

16:1 †*Ald*. **δειξαι** - to show.

3588 * 756 2008 1473 3004 2436
ο Πέτρος ἤρξατο επιτιμάν αυτώ λέγων ιλεώς
[1]Peter] began reproaching to him, saying, Kindness

1473 2962 3766.2 1510.8.3 1473 3778 3588-1161
σοι κύριε ου μη έσται σοι τούτο **16:23** ο δε
to you, O Lord, in no way will [2be 3to you 1this]. And

4762 2036 3588 * 5217 3694 1473 4567
στραφείς είπε τω Πέτρω ύπαγε οπίσω μου σατανά
having turned, he said *to* Peter, Get away behind me, Satan†!

4625-1473 1510.2.2 3754 3756-5426 3588 3588
σκάνδαλόν μου ει ότι ου φρονείς τα του
[2my obstacle 1You are], for you think not the *things*

2316 235 3588 3588 444 5119 3588 *
θεού αλλά τα των ανθρώπων **16:24** τότε ο Ιησούς
of God, but the *things* of men. Then Jesus

2036 3588 3101-1473 1536 2309 3694 1473 2064
είπεν τοις μαθηταίς αυτού ει τις θέλει οπίσω μου ελθείν
said *to* his disciples, If any wants [2after 3me 1to come],

533 1438 2532 142 3588 4716-1473
απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού
let *him* totally reject himself, and lift his cross,

2532 190 1473 3739-1063 302 2309 3588
και ακολουθείτω μοι **16:25** ος γαρ αν θέλη την
and follow me! For who ever should want

5590-1473 4982 622 1473 3739-1161 302
ψυχήν αυτού σώσαι απολέσει αυτήν ος δ' αν
[2his life 1to preserve] will lose it. But who ever

622 3588 5590-1473 1752 1473 2147 1473
απολέση την ψυχήν αυτού ένεκεν εμού ευρήσει αυτήν
should lose his life because of me shall find it.

5100-1063 5623 444 1437 3588 2889 3650
16:26 τι γαρ ωφελείται άνθρωπος εάν τον κόσμον όλον
For what benefits a man if the [2world 1entire]

2770 3588 1161 5590-1473 2210 2228
κερδήση την δε ψυχήν αυτού ζημιωθή η
he should gain, but his soul should suffer loss? Or

5100 1325 444 465 3588 5590-1473
τι δώσει άνθρωπος αντάλλαγμα της ψυχής αυτού
what [2will 4give 3a man 1bargain] for his soul?

3195 1063 3588 5207 3588 444 2064 1722
16:27 μέλλει γαρ ο υιός του ανθρώπου έρχεσθαι εν
[5is about 1For 2the 3son 4of man] to come in

3588 1391 3588 3962-1473 3326 3588 32-1473 2532
τη δόξη του πατρός αυτού μετά των αγγέλων αυτού και
the glory of his father with his angels, and

5119 591 1538 2596 3588 4234-1473
τότε αποδώσει εκάστω κατά την πράξιν αυτού
then he shall recompense each according to his actions.

281 3004 1473 1510.2.6 5100 3588 5602
16:28 αμήν λέγω υμίν εισί τινες των ώδε
Amen, I say to you, There are some of the ones here

2476 3748 3766.2 1089 2288 2193
εστηκότων οίτινες ου μη γεύσονται θανάτου έως
standing, the ones *who* in no way shall taste death until

302 1492 3588 5207 3588 444 2064
αν ίδωσιν τον υιόν του ανθρώπου ερχόμενον
whenever they should behold the son of man arriving

1722 3588 932-1473
εν τη βασιλεία αυτού
in his kingdom.

CHAPTER 17

Jesus Transformed

2532 3326 2250 1803 3880-3588-*
17:1 και μεθ' ημέρας εξ παραλαμβάνει ο Ιησούς
And after [2days 1six] Jesus takes with himself

3588 * 2532 * 2532 * 3588 80-1473
τον Πέτρον και Ιάκωβον και Ιωάννην τον αδελφόν αυτού
Peter, and James, and John his brother,

2532 399 1473 1519 3735 5308 2596-2398
και αναφέρει αυτούς εις όρος υψηλόν κατ' ιδίαν
and bears them unto [2mountain 1a high] in private.

2532 3339 1715 1473 2532 2989
17:2 και μετεμορφώθη έμπροσθεν αυτών και έλαμψεν
And he was transformed in front of them; and [2radiated

3588 4383-1473 5613 3588 2246 3588-1161 2440 1473
το πρόσωπον αυτού ως ο ήλιος τα δε ιμάτια αυτού
1his face] as the sun, and the garments of his

1096 3022 5613 3588 5457 2532 2400 3708
εγένετο λευκά ως το φως **17:3** και ιδού ώφθησαν
became white as the light. And behold, [4appeared

1473 * 2532 * 3326 1473 4814
αυτοίς Μωσής και Ηλίας μετ' αυτού συλλαλούντες
5to them 1Moses 2and 3Elijah] with him, conversing together.

611-1161 3588 * 2036 3588 * 2962
17:4 αποκριθείς δε ο Πέτρος είπεν τω Ιησού κύριε
And responding Peter said *to* Jesus, O Lord,

2570-1510.2.3 1473 5602-1510.1 1487 2309 4160
καλόν εστιν ημάς ώδε είναι ει θέλεις ποιήσωμεν
it is good for us to be here; if you want, we shall make

5602 5140 4633 1473 1520 2532 * 1520 2532 1520
ώδε τρεις σκηνάς σοι μίαν και Μωσή μίαν και μίαν
here three tents – to you one, and to Moses one, and one

* 2089 1473 2980 2400 3507 5460
Ηλία **17:5** έτι αυτού λαλούντος ιδού νεφέλη φωτεινή
to Elijah. Yet of his speaking, behold, a cloud giving light

1982 1473 2532 2400 5456 1537 3588
επεσκίασεν αυτούς και ιδού φωνή εκ της
overshadowed them; and behold, *there was* a voice from out of the

3507 3004 3778 1510.2.3 3588 5207-1473 3588 27 1722
νεφέλης λέγουσα ούτός εστιν ο υιός μου ο αγαπητός εν
cloud saying, This is my son the beloved, in

3739 2106 1473-191 2532 191
ω ευδόκησα αυτού ακούετε **17:6** και ακούσαντες
whom I take pleasure in. Hearken to him! And [3hearing

3588 3101 4098 1909 4383-1473 2532 5399
οι μαθηταί έπεσον επί πρόσωπον αυτών και εφοβήθησαν
1the 2disciples], fell upon their face, and were fearful

4970 2532 4334 3588 * 680 1473
σφόδρα **17:7** και προσελθών ο Ιησούς ήψατο αυτών
exceedingly. And coming forward Jesus touched them,

2532 2036 1453 2532 3361 5399 1869-1161
και είπεν εγέρθητε και μη φοβείσθε **17:8** επάραντες δε
and said, Arise, and be not fearful! And having lifted up

3588 3788-1473 3762 1492 1508 3588
τους οφθαλμούς αυτών ουδένα είδον ει μη τον
their eyes, [2no one 1they beheld] except

* 3441 2532 2597-1473 575 3588
Ιησούν μόνον **17:9** και καταβαινόντων αυτών από του
Jesus only. And of their going down from the

3735 1781 1473 3588 * 3004 3367
όρους ενετείλατο αυτοίς ο Ιησούς λέγων μηδενί
mountain, [2gave charge 3to them 1Jesus], saying, Not to one

2036 3588 3705 2193 3739 3588 5207 3588 444
είπητε το όραμα έως ου ο υιός του ανθρώπου
should you tell the vision until of which the son of man

1537 3498 450 2532
εκ νεκρών αναστή **17:10** και
[2from out of 3*the* dead ones 1should rise up]. And

1905 1473 3588 3101-1473 3004 5100 3767
επηρώτησαν αυτόν οι μαθηταί αυτού λέγοντες τι ουν
[2asked 3him 1his disciples], saying, Why then

3588 1122 3004 3754 * 1163 2064 4412
οι γραμματείς λέγουσιν ότι Ηλίαν δει ελθείν πρώτον
do the scribes say that Elijah must come first?

3588 1161 * 611 2036 1473 * 3303
17:11 ο δε Ιησούς αποκριθείς είπεν αυτοίς Ηλίας μεν
And Jesus answering said to them, Elijah indeed

2064 4412 2532 600 3956 3004-1161
έρχεται πρώτον και αποκαταστήσει πάντα **17:12** λέγω δε
comes first, and shall restore all. And I say

1473 3754 * 2235 2064 2532 3756-1921 1473
υμίν ότι Ηλίας ήδη ήλθε και ουκ επέγνωσαν αυτόν
to you that Elijah already came, and they did not recognize him,

235 4160 1722 1473 3745 2309 3779 2532 3588
αλλ' εποίησαν εν αυτώ οσα ηθέλησαν ούτω και ο
but did to him as much as they wanted. So also the

5207 3588 444 3195 3958 5259 1473 5119
υιός του ανθρώπου μέλλει πάσχειν υπ' αυτών **17:13** τότε
son of man *is* about to suffer by them. Then

4920 3588 3101 3754 4012 * 3588
συνήκαν οι μαθηταί ότι περί Ιωάννου του
[3perceived 1the 2disciples] that concerning John the one

910 2036 1473
βαπτιστού είπεν αυτοίς
immersing he spoke to them.

Jesus Cures the Lunatic Boy

2532 2064-1473 4314 3588 3793
17:14 και ελθόντων αυτών προς τον όχλον
And of their coming to the multitude,

16:23 †*or* adversary.

4334 1473 444 1120 1473 2532
προσήλθεν αυτώ άνθρωπος γονυπετών αυτώ και
there came forward to him a man, kneeling to him and

3004 2962 1653 1473 3588 5207 3754
λέγων **17:15** κύριε ελέησόν μου τον υιόν ότι
saying, O Lord, show mercy on my son! for

4583 2532 2560 3958 4178-1063 4098
σεληνιάζεται και κακώς πάσχει πολλάκις γαρ πίπτει
he acts lunatic, and [[2]badly [1]suffers]; for often he falls

1519 3588 4442 2532 4178 1519 3588 5204 2532
εις το πυρ και πολλάκις εις το ύδωρ **17:16** και
into the fire, and often into the water. And

4374 1473 3588 3101-1473 2532 3756-1410
προσήνεγκα αυτόν τοις μαθηταίς σου και ουκ ηδυνήθησαν
I brought him *to* your disciples, and they were not able

1473-2323 611-1161 3588 * 2036
αυτόν θεραπεύσαι **17:17** αποκριθείς δε ο Ιησούς είπεν
to cure him. And responding Jesus said,

5599 1074 571 2532 1294 2193 4219
ω γενεά άπιστος και διεστραμμένη έως πότε
O [[4]generation [1]unbelieving [2]and [3]perverted], until when

1510.8.1 3326 1473 2193 4219 430 1473 5342
έσομαι μεθ' υμών έως πότε ανέξομαι υμών φέρετέ
shall I be with you? Until when shall I endure you? Bring

1473-1473 5602 2532 2008 1473 3588 * 2532
μοι αυτόν ώδε **17:18** και επετίμησεν αυτώ ο Ιησούς και
him to me here! And [[2]reproached [3]him [1]Jesus]; and

1831 575 1473 3588 1140 2532 2323 3588
εξήλθεν απ' αυτού το δαιμόνιον και εθεραπεύθη ο
[[3]came forth [4]from [5]him [1]the [2]demon]; and [[3]was cured [1]the

3816 575 3588 5610-1565 5119 4334
παις από της ώρας εκείνης **17:19** τότε προσελθόντες
[2]child] from that hour. Then [[3]having come forward

3588 3101 3588 * 2596 2398 2036 1302 1473
οι μαθηταί τω Ιησού κατ' ιδίαν είπον διατί ημείς
[1]the [2]disciples] *to* Jesus in private, said, Why *were* we

3756 1410 1544-1473 3588 1161 *
ουκ ηδυνήθημεν εκβαλείν αυτό **17:20** ο δε Ιησούς
not able to cast it out? And Jesus

2036 1473 1223 3588 570-1473 281-1063
είπεν αυτοίς διά την απιστίαν υμών αμήν γαρ
said to them, Because of your unbelief†; for amen,

3004 1473 1437 2192 4102 5613 2848 4615
λέγω υμίν εάν έχητε πίστιν ως κόκκον σινάπεως
I say to you, If you have belief as a kernel of mustard,

2046 3588 3735-3778 3327 1782 1563
ερείτε τω όρει τούτω μετάβηθι εντεύθεν εκεί
you shall say *to* this mountain, Be crossed over from here *to* there;

2532 3327 2532 3762 101-1473
και μεταβήσεται και ουδέν αδυνατήσει υμίν
and it will cross over; and nothing shall be impossible to you.

3778-1161 3588 1085 3756 1607 1508 1722
17:21 τούτο δε το γένος ουκ εκπορεύεται ει μη εν
But this kind *does* not go forth except by

4335 2532 3521 390 1161 1473
προσευχή και νηστεία **17:22** αναστρεφομένων δε αυτών
prayer and fasting. [[3]returning [1]And [2]of their]

1722 3588 * 2036 1473 3588 * 3195
εν τη Γαλιλαία είπεν αυτοίς ο Ιησούς μέλλει
into Galilee, [[2]said [3]to them [1]Jesus], [[4]is about

3588 5207 3588 444 3860 1519 5495
ο υιός του ανθρώπου παραδίδοσθαι εις χείρας
[1]The [2]son [3]of man] to be delivered up into *the* hands

444 2532 615 1473 2532 3588 5154
ανθρώπων **17:23** και αποκτενούσιν αυτόν και τη τρίτη
of men. And they shall kill him, and the third

2250 1453 2532 3076 4970
ημέρα εγερθήσεται και ελυπήθησαν σφόδρα
day he shall be raised up. And they fretted exceedingly.

The Coin in the Fish

2064 1161 1473 1519 *
17:24 ελθόντων δε αυτών εις Καπερναούμ
[[3]having come [1]And [2]of their] into Capernaum,

4334 3588 3588 1323 2983 3588
προσήλθον οι τα δίδραχμα λαμβάνοντες τω
came forward the ones [[2]the [3]double-drachmas [1]receiving] *to*

* 2532 2036 3588 1320-1473 3756-5055 3588
Πέτρω και είπον ο διδάσκαλος υμών ου τελεί τα
Peter, and said, Your teacher, does he not fulfill the

1323 3004 3483 2532 3753 1525
δίδραχμα **17:25** λέγει ναι και ότε εισήλθεν
double-drachmas? He says, Yes. And when he entered

1519 3588 3614 4399 1473 3588 * 3004 5100
εις την οικίαν προέφθασεν αυτόν ο Ιησούς λέγων τι
into the house, [[2]anticipated [3]him [1]Jesus], saying, What

1473 1380 * 3588 935 3588 1093 575 5100
σοι δοκεί Σίμων οι βασιλείς της γης από τίνων
do you assume, Simon? The kings of the earth – from whom

2983 5056 2228 2778 575 3588 5207-1473 2228
λαμβάνουσι τέλη η κήνσον από των υιών αυτών η
do they receive taxes or tribute, from their sons, or

575 3588 245 3004 1473 3588 * 575 3588
από των αλλοτρίων **17:26** λέγει αυτώ ο Πέτρος από των
from the strangers? [[2]says [3]to him [1]Peter], From the

245 5346 1473 3588 * 686 1065 1658
αλλοτρίων έφη αυτώ ο Ιησούς άρα γε ελεύθεροί
strangers. [[2]said [3]to him [1]Jesus], It is so, indeed [[4]free

1510.2.6 3588 5207 2443-1161 3361 4624
εισιν οι υιοί **17:27** ίνα δε μη σκανδαλίσωμεν
[3]are [1]the [2]sons]. But that we should not stumble

1473 4198 1519 3588 2281 906 44 2532
αυτούς πορευθείς εις την θάλασσαν βάλε άγκιστρον και
them, having gone to the sea, throw a hook, and

3588 305 4413 2486 142 2532 455 3588
τον αναβαίνοντα πρώτον ιχθύν άρον και ανοίξας το
the [[3]ascending [1]first [2]fish] take! And having opened

4750-1473 2147 4715 1565 2983 1325
στόμα αυτού ευρήσεις στατήρα εκείνον λαβών δος
its mouth, you will find a stater *coin*; that having taken, give

1473 473 1473 2532 1473
αυτοίς αντί εμού και σου
it to them for me and you!

CHAPTER 18

The Greatest in the Kingdom

1722 1565 3588 5610 4334 3588 3101
18:1 εν εκείνη τη ώρα προσήλθον οι μαθηταί
In that hour [[3]came forward [1]the [2]disciples]

3588 * 3004 5100 686 3173-1510.2.3 1722 3588 932
τω Ιησού λέγοντες τις άρα μείζων εστίν εν τη βασιλεία
to Jesus, saying, Who then is greater in the kingdom

3588 3772 2532 4341-3588-* 3813
των ουρανών **18:2** και προσκαλεσάμενος ο Ιησούς παιδίον
of the heavens? And Jesus having called a child,

2476 1473 1722 3319 1473 2532 2036 281
έστησεν αυτό εν μέσω αυτών **18:3** και είπεν αμήν
stood it in *the* midst of them, and said, Amen,

3004 1473 1437 3361 4762 2532 1096 5613
λέγω υμίν εάν μη στραφήτε και γένησθε ως
I say to you, if you should not turn and become as

3588 3813 3766.2 1525 1519 3588 932
τα παιδία ου μη εισέλθητε εις την βασιλείαν
the children, in no way should you enter into the kingdom

3588 3772 3748 3767 5013 1438 5613 3588
των ουρανών **18:4** όστις ουν ταπεινώση εαυτόν ως το
of the heavens. Whoever then humbles himself as

3813-3778 3778 1510.2.3 3588 3173 1722 3588 932
παιδίον τούτο ούτός εστιν ο μείζων εν τη βασιλεία
this child, this one is the greater in the kingdom

3588 3772 2532 3739 1437 1209 3813 5108
των ουρανών **18:5** και ος εάν δέξηται παιδίον τοιούτον
of the heavens. And who ever receives [[3]child [2]such

1520 1909 3588 3686-1473 1473-1209 3739-1161
εν επί τω ονόματί μου εμέ δέχεται **18:6** ος δ'
[1]one] in my name receives me. And who

302 4624 1520 3588 3397-3778
αν σκανδαλίση ένα των μικρών τούτων
ever should cause to stumble one of these small ones

3588 4100 1519 1473 4851 1473
των πιστευόντων εις εμέ συμφέρει αυτώ
trusting in me, it would be advantageous to him

2443 2910 3458 3684 1909 3588
ίνα κρεμασθή μύλος ονικός επί τον
that [[3]should be hung [1]a millstone [2]of a donkey] upon

5137-1473 2532 2670 1722 3588 3989 3588
τράχηλον αυτού και καταποντισθή εν τω πελάγει της
his neck, and he should be sunk in the open

2281 3759 3588 2889 575 3588 4625
θαλάσσης **18:7** ουαί τω κόσμω από των σκανδάλων
sea. Woe to the world because of the obstacles;

17:20 †*or* distrust.

318 1063 1510.2.3 2064 3588 4625 4133
ανάγκη γαρ εστιν ελθείν τα σκάνδαλα πλην
[3a necessity 1for 2it is 6to come 4*for* the 5obstacles]; except

3759 3588 444-1565 1223 3739 3588 4625
ουαί τω ανθρώπω εκείνω δι' ου το σκάνδαλον
woe *to* that man through whom the obstacle

2064 1487-1161 3588 5495-1473 2228 3588 4228-1473
έρχεται **18:8** ει δε η χειρ σου η ο πους σου
comes. And if your hand or your foot

4624-1473 1581-1473 2532 906 575 1473
σκανδαλίζει σε έκκοψον αυτά και βάλε από σου
causes you to stumble, cut them off, and throw *them* from you!

2570 1473 1510.2.3 1525 1519 3588 2222 5560 2228
καλόν σοι εστίν εισελθείν εις την ζωήν χωλόν η
[2good 3for you 1It is] to enter into life lame or

2948 2228 1417 5495 2228 1417 4228 2192 906
κυλλόν η δύο χείρας η δύο πόδας έχοντα βληθήναι
crippled, than [2two 3hands 4or 5two 6feet 1having] to be thrown

1519 3588 4442 3588 166 2532 1487 3588 3788-1473
εις το πυρ το αιώνιον **18:9** και ει ο οφθαλμός σου
into the [2fire 1eternal]. And if your eye

4624 1473 1807-1473 2532 906 575 1473 2570
σκανδαλίζει σε έξελε αυτόν και βάλε από σου καλόν
stumbles you, take it out and cast *it* from you! [2good

1473 1510.2.3 3442 1519 3588 2222 1525 2228
σοι εστι μονόφθαλμον εις την ζωήν εισελθείν η
3for you 1It is 5one-eyed 6in 7life 4to enter], than

1417 3788 2192 906 1519 3588 1067 3588
δύο οφθαλμούς έχοντα βληθήναι εις την γέενναν του
[2two 3eyes 1having] to be thrown into the Gehenna

4442 3708 3361 2706 1520 3588
πυρός **18:10** οράτε μη καταφρονήσητε ενός των
of fire. See *that* you should not disdain one

3397-3778 3004-1063 1473 3754 3588 32-1473 1722
μικρών τούτων λέγω γαρ υμίν ότι οι άγγελοι αυτών εν
of these small ones! for I say to you that their angels in

3772 1275 991 3588 4383 3588 3962-1473
ουρανοίς διά παντός βλέπουσιν το πρόσωπον του πατρός μου
heavens continually see the face of my father

3588 1722 3772
του εν ουρανοίς
in *the* heavens.

The Lost Sheep

2064 1063 3588 5207 3588 444 4982
18:11 ήλθε γαρ ο υιός του ανθρώπου σώσαι
[5is come 1For 2the 3son 4of man] to deliver

3588 622 5100 1473 1380 1437 1096
το απολωλός **18:12** τι υμίν δοκεί εάν γένηται
the lost. What *do* you think? If there should be

5100 444 1540 4263 2532 4105 1520
τινι ανθρώπω εκατόν πρόβατα και πλανηθή εν
to any man a hundred sheep, and [2should wander 1one]

1537 1473 3780 863 3588 1767.3 1767
εξ αυτών ουχί αφείς τα ενενήκοντα εννέα
from out of them, shall he not leave the ninety nine

1909 3588 3735 4198 2212 3588 4105
επί τα όρη πορευθείς ζητεί το πλανώμενον
upon the mountains, *and* having gone seek the one wandering?

2532 1437 1096 2147 1473 281 3004 1473 3754
18:13 και εάν γένηται ευρείν αυτό αμήν λέγω υμίν ότι
And if it happens he finds it, amen, I say to you, that

5463 1909 1473 3123 2228 1909 3588 1767.3 1767 3588
χαίρει επ' αυτώ μάλλον η επί τοις ενενήκοντα εννέα τοις
he rejoices over it rather than over the ninety nine

3361 4105 3779 3756-1510.2.3 2307 1715
μη πεπλανημένοις **18:14** ούτως ουκ έστι θέλημα έμπροσθεν
not wandering. Thus it is not *the* will before

3588 3962-1473 3588 1722 3772 2443 622 1520 3588
του πατρός υμών του εν ουρανοίς ίνα απόληται εις των
your father in heavens that [3should be lost 1one

3397-3778
μικρών τούτων
2of these small ones].

When a Brother Sins

1437-1161 264 1519 1473 3588 80
18:15 εάν δε αμάρτηση εις σε ο αδελφός
But if [3should sin 4against 5you 2brother

1473 5217 2532 1651 1473 3342 1473 2532 1473
σου υπαγέ και έλεγξον αυτόν μεταξύ σου και αυτού
1your], go and reprove him between you and him

3441 1437 1473-191 2770 3588 80-1473
μόνου εάν σου ακούση εκέρδησας τον αδελφόν σου
alone! If he should hear you, you gain your brother.

1437-1161 3361 191 3880 3326 1473
18:16 εάν δε μη ακούση παράλαβε μετά σου
And if he should not hear, take with you

2089 1520 2228 1417 2443 1909 4750 1417 3144 2228
έτι ένα η δύο ίνα επί στόματος δύο μαρτύρων η
still one or two! that by *the* mouth of two witnesses or

5140 2476 3956 4487 1437-1161
τριών σταθή παν ρήμα **18:17** εάν δε
three [3shall be established 1every 2matter]†. But if

3878 1473 2036 3588 1577 1437-1161 2532
παρακούση αυτών ειπέ τη εκκλησία εάν δε και
he should disregard them, speak to the assembly! And if also

3588 1577 3878 1510.5 1473 5618
της εκκλησίας παρακούση έστω σοι ώσπερ
the assembly he should disregard, let him be to you as if

3588 1482 2532 3588 5057 281 3004 1473
ο εθνικός και ο τελώνης **18:18** αμήν λέγω υμίν
the ethnics and the tax collector! Amen, I say to you,

3745 1437 1210 1909 3588 1093 1510.8.3 1210
όσα εάν δήσητε επί της γης έσται δεδεμένα
as much as you should tie upon the earth will be tied

1722 3588 3772 2532 3745 1437 3089 1909 3588
εν τω ουρανώ και όσα εάν λύσητε επί της
in the heaven; and as much as you should untie upon the

1093 1510.8.3 3089 1722 3588 3772 3825 281
γης έσται λελυμένα εν τω ουρανώ **18:19** πάλιν αμήν
earth will be untied in the heaven. Again amen,

3004 1473 3754 1437 1417 1473 4856 1909 3588
λέγω υμίν ότι εάν δύο υμών συμφωνήσωσιν επί της
I say to you that if two of you should join in harmony upon the

1093 4012 3956 4229 3739 1437 154
γης περί παντός πράγματος ου εάν αιτήσωνται
earth concerning every matter of which ever they should ask,

1096 1473 3844 3588 3962-1473 3588 1722 3772
γενήσεται αυτοίς παρά του πατρός μου του εν ουρανοίς
it shall happen to them by my father, the one in heavens.

3739-1063 1510.2.6 1417 2228 5140 4863
18:20 ου γαρ εισι δύο η τρεις συνηγμένοι
For where there are two or three being gathered together

1519 3588 1699 3686 1563 1510.2.1 1722 3319 1473
εις το εμόν όνομα εκεί ειμί εν μέσω αυτών
in my name, there I am in *the* midst of them.

5119 4334 1473 3588 * 2036 2962
18:21 τότε προσελθών αυτώ ο Πέτρος είπε κύριε
Then having come forward to him, Peter said, O Lord,

4212 264 1519 1473 3588 80-1473 2532 863
ποσάκις αμαρτήσει εις εμέ ο αδελφός μου και αφήσω
how often shall [2sin 3against 4me 1my brother], and I forgive

1473 2193 2034 3004 1473 3588 * 3756
αυτώ έως επτάκις **18:22** λέγει αυτώ ο Ιησούς ου
him – until seven times? [2says 3to him 1Jesus], Not

3004 1473 2193 2034 235 2193 1441
λέγω σοι έως επτάκις αλλ' έως εβδομηκοντάκις
I say to you unto seven times, but unto seventy times

2033 1223 3778 3666 3588 932
επτά **18:23** διά τούτο ωμοιώθη η βασιλεία
seven. On account of this likened *is* the kingdom

3588 3772 444 935 3739 2309 4868
των ουρανών ανθρώπω βασιλεί ος ηθέλησε συνάραι
of the heavens to a man, a king, who wants to take up

3056 3326 3588 1401-1473 756
λόγον μετά των δούλων αυτού **18:24** αρξαμένου
a reckoning with his bondmen. [3having begun

1161 1473 4868 4374 1473 1520
δε αυτού συναίρειν προσηνέχθη αυτώ εις
1And 2he] to take up the matter, brings near to him one

3781 3463 5007 3361 2192 1161
οφειλέτης μυρίων ταλάντων **18:25** μη έχοντος δε
debtor of ten thousand talents. [3not 4having 1But

1473 591 2753 1473 3588 2962-1473
αυτού αποδούναι εκέλευσεν αυτόν ο κύριος αυτού
2he] *means* to give back, [2bids 3him 1his master]

4097 2532 3588 1135-1473 2532 3588 5043 2532
πραθήναι και την γυναίκα αυτού και τα τέκνα και
to be sold, and his wife and the children and

3956 3745 2192 2532 591 4098
πάντα όσα είχε και αποδοθήναι **18:26** πεσών
all as much as he had, and to render back. [4falling

18:16 †*See Dt. 19:15.*

3767 3588 1401 4352 1473 3004 2962
ουν ο δούλος προσεκύνει αυτώ λέγων κύριε
[1]Then [2]the [3]bondman], did obeisance to him, saying, O Lord,

3114 1909 1473 2532 3956 1473 591
μακροθύμησον επ' εμοί και πάντα σοι αποδώσω
be lenient upon me, and [2]all [3]to you [1]I will give back]!

4697 1161 3588 2962
18:27 σπλαγχνισθείς δε ο κύριος
[4]being moved with compassion on [1]And [2]the [3]master]

3588 1401-1565 630 1473 2532 3588 1156
του δούλου εκείνου απέλυσεν αυτόν και το δάνειον
that bondman, released him, and [3]the [4]debt

863 1473 1831-1161 3588 1401-1565
αφήκεν αυτώ **18:28** εξελθών δε ο δούλος εκείνος
[1]forgave [2]to him]. And going forth, that bondman

2147 1520 3588 4889-1473 3739 3784 1473
εύρεν ένα των συνδούλων αυτού ος ωφείλεν αυτώ
found one of his fellow-servants who owed to him

1540 1220 2532 2902 1473 4155 3004
εκατόν δηνάρια και κρατήσας αυτόν έπνιγε λέγων
a hundred denarii; and having held him he choked *him* saying,

591 1473 1536 3784 4098 3767
απόδος μοι ει τι οφείλεις **18:29** πεσών ουν
Give back to me if anything you owe! [3]falling [1]Then

3588 4889-1473 1519 3588 4228-1473 3870
ο σύνδουλος αυτού εις τους πόδας αυτού παρεκάλει
[2]his fellow-servant] at his feet enjoined

1473 3004 3114 1909 1473 2532 591
αυτόν λέγων μακροθύμησον επ' εμοί και αποδώσω
him, saying, Be lenient upon me, and I will give back

1473 3588-1161 3756-2309 235 565 906
σοι **18:30** ο δε ουκ ήθελεν αλλά απελθών έβαλεν
to you! But he wanted not. But going forth he cast

1473 1519 5438 2193-3739 591 3588
αυτόν εις φυλακήν εώς ου αποδώ το
him into prison until he should give back the *thing*

3784 1492 1161 3588 4889-1473
οφειλόμενον **18:31** ιδόντες δε οι σύνδουλοι αυτού
being owed. [3]knowing [1]And [2]his fellow-servants]

3588 1096 3076 4970 2532 2064
τα γενόμενα ελυπήθησαν σφόδρα και ελθόντες
the *things* happening fretted exceedingly. And having gone

1285 3588 2962-1473 3956 3588 1096
διεσάφησαν τω κυρίω αυτών πάντα τα γενόμενα
they made clear *to* their master all the *things* happening.

5119 4341 1473 3588 2962-1473 3004
18:32 τότε προσκαλεσάμενος αυτόν ο κύριος αυτού λέγει
Then [2]having called [3]him [1]his master], says

1473 1401 4190 3956 3588 3782-1565
αυτώ δούλε πονηρέ πάσαν την οφειλήν εκείνην
to him, [2]bondman [1]O wicked]. All that debt

863 1473 1893 3870 1473 3756 1163
αφήκά σοι επεί παρεκάλεσάς με **18:33** ουκ έδει
I canceled to you, when you enjoined me, [3]not [1]must

2532 1473 1653 3588 4889-1473 5613 2532 1473
και σε ελεήσαι τον σύνδουλόν σου ως και εγώ
[4]also [2]you] show mercy on your fellow-servant, as also I

1473-1653 2532 3710 3588
σε ηλέησα **18:34** και οργισθείς ο
showed mercy on you? And being provoked to anger,

2962-1473 3860 1473 3588 930 2193 3739
κύριος αυτού παρέδωκεν αυτόν τοις βασανισταίς εώς ου
his master delivered him to the tormenters, until of which

591 3956 3588 3784 1473 3779 2532
αποδώ παν το οφειλόμενον αυτώ **18:35** ούτως και
he should give back all being owed to him. So also

3588 3962 1473 3588 2032 4160 1473 1437 3361-863
ο πατήρ μου ο επουράνιος ποιήσει υμίν εάν μη αφήτε
[3]father [1]my [2]heavenly] shall do to you, if [2]forgives not

1538 3588 80-1473 575 3588 2588-1473 3588
έκαστος τω αδελφώ αυτού από των καρδιών υμών τα
[1]each] his brother from your hearts

3900-1473
παραπτώματα αυτών
of their transgressions.

CHAPTER 19

Jesus Teaches Concerning Divorce

2532 1096 3753 5055-3588-* 3588
19:1 και εγένετο ότε ετέλεσεν ο Ιησούς τους
And it came to pass when Jesus finished

3056-3778 3332 575 3588 * 2532 2064
λόγους τούτους μετήρεν από της Γαλιλαίας και ήλθεν
these words, he moved from Galilee and came

1519 3588 3725 3588 * 4008 3588
εις τα όρια της Ιουδαίας πέραν του
unto the borders of Judea on the other side of the

* 2532 190 1473 3793 4183
Ιορδάνου **19:2** και ηκολούθησαν αυτώ όχλοι πολλοί
Jordan. And [3]followed [4]him [2]multitudes [1]great],

2532 2323 1473 1563 2532 4334
και εθεράπευσεν αυτούς εκεί **19:3** και προσήλθον
and he cured them there. And [3]came forward

1473 3588 * 3985 1473 2532 3004 1473
αυτώ οι Φαρισαίοι πειράζοντες αυτόν και λέγοντες αυτώ
[4]to him [1]the [2]Pharisees], testing him, and saying to him,

1487 1832 444 630 3588 1135-1473 2596
ει έξεστιν ανθρώπω απολύσαι την γυναίκα αυτού κατά
Is it allowed to a man to dismiss his wife for

3956 156 3588-1161 611 2036 1473
πάσαν αιτίαν **19:4** ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς
any reason? And answering he said to them,

3756-314 3754 3588 4160 575 746
ουκ ανέγνωτε ότι ο ποιήσας απ' αρχής
Did you not read that the one making from *the* beginning

730 2532 2338 4160 1473 2532 2036
άρσεν και θήλυ εποίησεν αυτούς **19:5** και είπεν
[3]male [4]and [5]female [1]made [2]them]†. And he said,

1752 3778 2641 444 3588 3962
ένεκεν τούτου καταλείψει άνθρωπος τον πατέρα
On account of this [2]shall leave [1]a man] the father

2532 3588 3384 2532 4347 3588 1135-1473
και την μητέρα και προσκολληθήσεται τη γυναικί αυτού
and the mother and shall cleave to his wife,

2532 1510.8.6 3588 1417 1519 4561 1520 5620
και έσονται οι δύο εις σάρκα μίαν **19:6** ώστε
and [3]will be [1]the [2]two] for [2]flesh [1]one]†. So that,

3765 1510.2.6 1417 235 4561 1520 3739 3767 3588 2316
ουκέτι εισί δύο αλλά σαρξ μία ο ουν ο θεός
no longer are they two but [2]flesh [1]one]. What then God

4801 444-3361 5563 3004 1473
συνέζευξεν άνθρωπος μη χωριζέτω **19:7** λέγουσιν αυτώ
yoked together, let not man separate! They say to him,

5100 3767 *-1781 1325 975 647
τι ουν Μωσής ενετείλατο δούναι βιβλίον αποστασίου
Why then did Moses give charge to give a scroll of divorce†,

2532 630 1473 3004 1473 3754 * 4314
και απολύσαι αυτήν **19:8** λέγει αυτοίς ότι Μωσής προς
and to dismiss her? He says to them that, Moses for

3588 4641-1473 2010-1473 630
την σκληροκαρδίαν υμών επέτρεψεν υμίν απολύσαι
the hardness of your heart, committed to your care to dismiss

3588 1135-1473 575 746 1161 3756-1096
τας γυναίκας υμών απ' αρχής δε ου γέγονεν
your wives, [2]from [3]*the* beginning [1]but] it happened not

3779 3004-1161 1473 3754 3739 302 630
ούτως **19:9** λέγω δε υμίν ότι ος αν απολύση
thus. And I say to you, that who ever should dismiss

3588 1135-1473 3361 1909 4202 2532 1060
την γυναίκα αυτού μη επί πορνεία και γαμήση†
his wife, not for harlotry, and should marry

243 3429 2532 3588 630 1060
άλλην μοιχάται και ο απολελυμένην γαμήσας
another, commits adultery; and the one being dismissed marrying

3429 3004 1473 3588 3101-1473
μοιχάται **19:10** λέγουσιν αυτώ οι μαθηταί αυτού
commits adultery. [2]say [3]to him [1]His disciples],

1487 3779 1510.2.3 3588 156 3588 444 3326 3588 1135
ει ούτως εστίν η αιτία του ανθρώπου μετά της γυναικός
If thus is the fault of the man with the wife,

3756 4851 1060 3588-1161 2036 1473
ου συμφέρει γαμήσαι **19:11** ο δε είπεν αυτοίς
it is not advantageous to marry. And he said to them,

3756 3956 5562 3588 3056-3778 235 3739
ου πάντες χωρούσι τον λόγον τούτον αλλ' οις
Not all have space for this word, but to the ones whom

19:4 †*See Gen. 1:27, 5:2.*

19:5 †*See Gen. 2:24.*

19:7 †*See Dt. 24:1,3.*

19:9 †*CP* γαμησει - shall marry.

1325 19:12 1510.2.6-1063 2135 3748 1537
δέδοται εισί γαρ ευνούχοι οίτινες εκ
it has been given. For there are eunuchs who from out of

2836 3384 1080 3779 2532 1510.2.6
κοιλίας μητρός εγεννήθησαν ούτως και εισίν
[2belly 1*the* mother's] were procreated thus, and there are

2135 3748 2134 5259 3588 444
ευνούχοι οίτινες ευνουχίσθησαν υπό των ανθρώπων
eunuchs, who were made eunuchs by men,

2532 1510.2.6 2135 3748 2134 1438
και εισίν ευνούχοι οίτινες ευνούχισαν εαυτούς
and there are eunuchs who made eunuchs of themselves

1223 3588 932 3588 3772 3588 1410
διά την βασιλείαν των ουρανών ο δυνάμενος
on account of the kingdom of the heavens. The one being able

5562 5562
χωρείν χωρείτω
to have space, let him have space!

Jesus Prays for the Children

19:13 5119 4374 1473 3813 2443 3588 5495
τότε προσηνέχθη† αυτώ παιδία ίνα τας χείρας
Then they brought to him children that [2the 3hands

2007 1473 2532 4336 3588-1161 3101
επιθή αυτοίς και προσεύξηται οι δε μαθηταί
1he should place] upon them and should pray, but the disciples

2008 1473 19:14 3588 1161 * 2036 863 3588
επετίμησαν αυτοίς ο δε Ιησούς είπεν άφετε τα
reproached them. And Jesus said, Allow the

3813 2532 3361 2967 1473 2064 4314 1473 3588
παιδία και μη κωλύετε αυτά ελθείν προς με των
children, and do not restrain them to come to me!

1063 5108 1510.2.3 3588 932 3588 3772 19:15 2532
γαρ τοιούτων εστίν η βασιλεία των ουρανών και
for of such is the kingdom of the heavens. And

2007 1473 3588 5495 4198 1564
επιθείς αυτοίς τας χείρας επορεύθη εκείθεν
having placed [3upon 4them 1the 2hands] he went from there.

The Rich Young Man

19:16 2532 2400 1520 4334 2036
και ιδού εις προσελθών είπεν
And behold, one having come forward said

1473 1320 18 5100 18 4160 2443
αυτώ διδάσκαλε αγαθέ τι αγαθόν ποιήσω ίνα
to him, [2teacher 1Good], what good *thing* shall I do that

2192 2222 166 19:17 3588 1161 2036 1473
έχω ζωήν αιώνιον ο δε είπεν αυτώ
I should have life eternal? And he said to him,

5100 1473-3004 18 3762 18 1508 1520 3588
τι με λέγεις αγαθόν ουδείς αγαθός ει μη εις ο
Why do you call me good? No one *is* good except one –

2316 1487-1161 2309 1525 1519 3588 2222 5083 3588
θεός ει δε θέλεις εισελθείν εις την ζωήν τήρησον τας
God. But if you want to enter into the life, keep the

1785 19:18 3004 1473 4169 3588 1161 *
εντολάς λέγει αυτώ ποίας ο δε Ιησούς
commandments! He says to him, Which? And Jesus

2036 3588 3756-5407 3756-3431
είπε το ου φονεύσεις ου μοιχεύσεις
said, The one – you shall not murder; you shall not commit adultery;

3756-2813 3756-5576 19:19 5091
ου κλέψεις ου ψευδομαρτυρήσεις τίμα
you shall not steal; you shall not witness falsely; esteem

3588 3962-1473 2532 3588 3384-1473 2532 25
τον πατέρα σου και την μητέρα σου και αγαπήσεις
your father and your mother;† and, you shall love

3588 4139-1473 5613 4572 19:20 3004 1473 3588
τον πλησίον σου ως σεαυτόν λέγει αυτώ ο
your neighbor as yourself††. [3says 4to him 1The

3495 3956 3778 5442 1537 3503-1473
νεανίσκος πάντα ταύτα εφυλαξάμην εκ νεότητός μου
2young man], All these I kept from out of my youth.

5100 2089 5302 19:21 5346 1473 3588 * 1487 2309
τι έτι υστερώ έφη αυτώ ο Ιησούς ει θέλεις
What still do I lack? [2said 3to him 1Jesus], If you want

5046-1510.1 5217 4453 1473 3588 5224 2532 1325
τέλειος είναι ύπαγε πώλησόν σου τα υπάρχοντα και δος
to be perfect, go away *and* sell your possessions, and give

4434 2532 2192 2344 1722 3772 2532 1204
πτωχοίς και έξεις θησαυρόν εν ουρανώ και δεύρο
to poor ones! and you shall have treasure in heaven; and come,

190 1473 19:22 191 1161 3588 3495 3588
ακολούθει μοι ακούσας δε ο νεανίσκος τον
follow me! [4having heard 1And 2the 3young man] the

3056 565 3076 1510.7.3-1063 2192 2933
λόγον απήλθε λυπούμενος ην γαρ έχων κτήματα
word, he went forth fretting, for he was holding [2possessions

4183 19:23 3588 1161 * 2036 3588 3101-1473
πολλά ο δε Ιησούς είπεν τοις μαθηταίς αυτού
1many]. And Jesus said *to* his disciples,

281 3004 1473 3754 1423 4145 1525
αμήν λέγω υμίν ότι δυσκόλως πλούσιος εισελεύσεται
Amen, I say to you, That with difficulty a rich man shall enter

1519 3588 932 3588 3772 19:24 3825-1161 3004
εις την βασιλείαν των ουρανών πάλιν δε λέγω
into the kingdom of the heavens. And again I say

1473 2123-1510.2.3 2574 1223 5169
υμίν ευκοπώτερόν εστι κάμηλον διά τρυπήματος
to you, it is easier for a camel [2through 3*the* hole

4476 1330 2228 4145 1519 3588 932 3588
ραφίδος διελθείν η πλούσιον εις την βασιλείαν του
4*made by* an awl 1to go], than a rich man [2into 3the 4kingdom

2316 1525 19:25 191-1161 3588 3101-1473
θεού εισελθείν ακούσαντες δε οι μαθηταί αυτού
5of God 1to enter]. And having heard, his disciples

1605 4970 3004 5100 686 1410
εξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες τις άρα δύναται
were overwhelmed exceedingly, saying, Who then is able

4982 19:26 1689-1161 3588 * 2036 1473
σωθήναι εμβλέψας δε ο Ιησούς είπεν αυτοίς
to be delivered? And looking, Jesus said to them,

3844 444 3778 102-1510.2.3 3844-1161 2316 3956
παρά ανθρώποις τούτο αδύνατόν εστι παρά δε θεώ πάντα
By men this is impossible, but by God all *things*

1415 19:27 5119 611 3588 * 2036 1473
δυνατά τότε αποκριθείς ο Πέτρος είπεν αυτώ
are possible. Then responding Peter said to him,

2400 1473 863 3956 2532 190 1473
ιδού ημείς αφήκαμεν πάντα και ηκολουθήσαμέν σοι
Behold, we left all and followed you.

5100 686 1510.8.3 1473 19:28 3588 1161 * 2036 1473
τι άρα έσται ημίν ο δε Ιησούς είπεν αυτοίς
What then will be to us? And Jesus said to them,

281 3004 1473 3754 1473 3588 190 1473
αμήν λέγω υμίν ότι υμείς οι ακολουθήσαντές μοι
Amen, I say to you, that you, the ones following me

1722 3588 3824 3752 2523 3588 5207
εν τη παλιγγενεσία όταν καθίση ο υιός
in the regeneration, whenever [4should be seated 1the 2son

3588 444 1909 2362 1391-1473 2523 2532
του ανθρώπου επί θρόνου δόξης αυτού καθίσεσθε και
3of man] upon *the* throne of his glory, [2shall sit 3also

1473 1909 1427 2362 2919 3588 1427 5443 3588
υμείς επί δώδεκα θρόνους κρίνοντες τας δώδεκα φυλάς του
1you] upon twelve thrones, judging the twelve tribes

* 19:29 2532 3956 3739 863 3614 2228 80
Ισραήλ και πας ος αφήκεν οικίαν η αδελφούς
of Israel. And all who left house or brothers

2228 79 2228 3962 2228 3384 2228 1135 2228 5043
η αδελφάς η πατέρα η μητέρα η γυναίκα η τέκνα
or sisters or father or mother or wife or children

2228 68 1752 3588 3686-1473 1542
η αγρούς ένεκεν του ονόματός μου εκατονταπλασίονα
or fields, because of my name, [2a hundred-fold

2983 2532 2222 166 2816 19:30 4183-1161
λήψεται και ζωήν αιώνιον κληρονομήσει πολλοί δε
1shall receive], and [3life 2eternal 1shall inherit]. But many

1510.8.6-4413 2078 2532 2078 4413
έσονται πρώτοι έσχατοι και έσχατοι πρώτοι
first will be last, and last first.

CHAPTER 20

The Parable of the Vineyard

20:1 3664 1063 1510.2.3 3588 932 3588 3772
ομοία γαρ εστιν η βασιλεία των ουρανών
[7likened 1For 6is 2the 3kingdom 4of the 5heavens]

19:13 †*CP* προσηνεχθησαν - they were brought.

19:19 †*See Ex. 20:12-16, Dt. 5:16-20.*

19:18-19 ††*See Lev. 19:18.*

444 3617 3748 1831 260
ανθρώπω οικοδεσπότη όστις εξήλθεν άμα
to a man, a master of a house who came forth at the same time
4404 3409 2040 1519 3588 290-1473
πρωΐ μισθώσασθαι εργάτας εις τον αμπελώνα αυτού
in the morning to hire workers for his vineyard.
2532 4856 3326 3588 2040 1537 1220
20:2 και συμφωνήσας μετά των εργατών εκ δηναρίου
And having agreed with the workers at a denarius
3588 2250 649 1473 1519 3588 290-1473
τη ημέραν απέστειλεν αυτούς εις τον αμπελώνα αυτού
a day, he sent them into his vineyard.
2532 1831 4012 3588 5154 5610 1492
20:3 και εξελθών περί την τρίτην ώραν είδεν
And having come forth around the third hour he beheld
243 2476 1722 3588 58 692 2548
άλλους εστώτας εν τη αγορά αργούς **20:4** κακείνοις
others standing in the market idle. And to those
2036 5217 2532 1473 1519 3588 290 2532
είπεν υπάγετε και υμείς εις τον αμπελώνα και
he said; You go also yourselves into the vineyard, and
3739 1437 1510.3 1342 1325 1473 3588-1161
ο εάν η δίκαιον δώσω υμίν **20:5** οι δε
what ever might be just I will give to you! And they
565 3825 1831 4012 1622 2532 1766
απήλθον πάλιν εξελθών περί έκτην και εννάτην
went forth. Again going forth around *the* sixth and ninth
5610 4160 5615 4012-1161 3588 1734
ώραν εποίησεν ωσαύτως **20:6** περί δε την ενδεκάτην
hour he did likewise. And around the eleventh
5610 1831 2147 243 2476 692 2532
ώραν εξελθών εύρεν άλλους εστώτας αργούς και
hour having come forth he found others standing idle, and
3004 1473 5100 5602 2476 3650 3588 2250
λέγει αυτοίς τι ώδε εστήκατε όλην την ημέραν
says to them, Why [2here 1do you stand] *the* entire day
692 3004 1473 3754 3762 1473-3409
αργοί **20:7** λέγουσιν αυτώ ότι ουδείς ημάς εμισθώσατο
idle? They say to him that, No one hired us.
3004 1473 5217 2532 1473 1519 3588 290 2532
λέγει αυτοίς υπάγετε και υμείς εις τον αμπελώνα και
He says to them, You go also yourselves into the vineyard! and
3739 1437 1510.3 1342 2983 3798-1161
ο εάν η δίκαιον λήψεσθε **20:8** οψίας δε
what ever might be just you shall receive. And evening
1096 3004 3588 2962 3588 290 3588
γενομένης λέγει ο κύριος του αμπελώνος τω
having become, says the master of the vineyard *to*
2012-1473 2564 3588 2040 2532 591 1473 3588
επιτρόπω αυτού κάλεσον τους εργάτας και απόδος αυτοίς τον
his caretaker, Call the workers and render to them the
3408 756 575 3588 2078 2193 3588 4413 2532
μισθόν αρξάμενος από των εσχάτων έως των πρώτων **20:9** και
wage, beginning from the last unto the first! And
2064-3588 4012 3588 1734 5610 2983 303
ελθόντες οι περί την ενδεκάτην ώραν έλαβον ανά
the ones having come around the eleventh hour received each
1220 2064-1161 3588 4413 3543 3754
δηνάριον **20:10** ελθόντες δε οι πρώτοι ενόμισαν ότι
a denarius. And having come, the first ones thought that
4183 2983 2532 2983 2532 1473
πλείονα λήψονται και έλαβον και αυτοί
[2more 1they shall receive]; and they received also themselves
303 1220 2983-1161 1111
ανά δηνάριον **20:11** λαβόντες δε εγόγγυζον
each a denarius. And having received, they grumbled
2596 3588 3617 3004 3754 3778
κατά του οικοδεσπότου **20:12** λέγοντες ότι ούτοι
against the master of the house, saying that, These
3588 2078 1520 5610 4160 2532 2470 1473
οι έσχατοι μίαν ώραν εποίησαν και ίσους ημίν
last [2*for* one 3hour 1produced], and [2equal 3to us
1473-4160 3588 941 3588 922 3588 2250
αυτούς εποίησας τοις βαστάσασι το βάρος της ημέρας
1you made them], the ones bearing the load of the day
2532 3588 2742 3588-1161 611 2036 1520
και τον καύσωνα **20:13** ο δε αποκριθείς είπεν ενί
and the burning wind. And responding he said to one
1473 2083 3756 91 1473 3780 1220
αυτών εταίρε ουκ αδικώ σε ουχί δηναρίου
of them, My companion, [3not 1I wrong 2you]. [2not 5*for* a denarius
4856 1473 142 3588 4674 2532
συνεφώνησάς μοι **20:14** άρον το σον και
1*Did* you 3agree 4with me]? Carry the *thing* yours, and

5217 2309-1161 3778 3588 2078 1325 5613 2532
υπάγε θέλω δε τούτω τω εσχάτω δούναι ως και
go! But I want [2to these 3last ones 1to give] as also
1473 2228 3756-1832 1473 4160 3739 2309 1722
σοι **20:15** η ουκ έξεστί μοι ποιήσαι ο θέλω εν
to you. Or is it not allowed to me to do what I want in
3588 1699 1487 3588 3788-1473 4190-1510.2.3 3754 1473
τοις εμοίς ει ο οφθαλμός σου πονηρός εστιν ότι εγώ
the *things* mine? Is *it* your eye is wicked, that I
18-1510.2.1 3779 1510.8.6 3588 2078 4413 2532 3588
αγαθός ειμι **20:16** ούτως έσονται οι έσχατοι πρώτοι και οι
am good? Thus will be the last first, and the
4413 2078 4183-1063 1510.2.6 2822 3641-1161 1588
πρώτοι έσχατοι πολλοί γαρ εισι κλητοί ολίγοι δε εκλεκτοί
first last. For many are called, but few chosen.

Jesus Predicts His Death and Resurrection

2532 305 3588 * 1519 *
20:17 και αναβαίνων ο Ιησούς εις Ιεροσόλυμα
And [2ascending 1Jesus] unto Jerusalem
3880 3588 1427 3101 2596 2398 1722 3588
παρέλαβε τους δώδεκα μαθητάς κατ' ιδίαν εν τη
took with himself the twelve disciples in private on the
3598 2532 2036 1473 2400 305 1519
οδώ και είπεν αυτοίς **20:18** ιδού αναβαίνομεν εις
way and said to them; Behold, we ascend unto
* 2532 3588 5207 3588 444 3860
Ιεροσόλυμα και ο υιός του ανθρώπου παραδοθήσεται
Jerusalem, and the son of man shall be delivered up
3588 749 2532 1122 2532 2632
τοις αρχιερεύσι και γραμματεύσι και κατακρινούσιν
to the chief priests, and to scribes, and they shall condemn
1473 2288 2532 3860-1473 3588 1484
αυτόν θανάτω **20:19** και παραδώσουσιν αυτόν τοις έθνεσιν
him to death, and shall deliver him up to the nations,
1519 3588 1702 2532 3146 2532 4717 2532 3588
εις το εμπαίξαι και μαστιγώσαι και σταυρώσαι και τη
to mock, and to whip, and to crucify. And in the
5154 2250 450
τρίτη ημέρα αναστήσεται
third day he shall rise up.

The Mother of the Sons of Zebedee

5119 4334 1473 3588 3384 3588
20:20 τότε προσήλθεν αυτώ η μήτηρ των
Then came forward to him the mother of the
5207 * 3326 3588 5207-1473 4352 2532
υιών Ζεβεδαίου μετά των υιών αυτής προσκυνούσα και
sons of Zebedee with her sons, doing obeisance and
154 5100 3844 1473 3588-1161 2036 1473
αιτούσά τι παρ' αυτού **20:21** ο δε είπεν αυτή
asking something from him. And he said to her,
5100 2309 3004 1473 2036 2443 2523
τι θέλεις λέγει αυτώ ειπέ ίνα καθίσωσιν
What do you want? She says to him, Say that [5should sit
3778 3588 1417 5207 1473 1520 1537 1188-1473 2532 1520
ούτοι οι δύο υιοί μου εις εκ δεξιών σου και εις
1these 3two 4sons 2my], one at your right and one
1537 2176-1473 1722 3588 932-1473 611-1161
εξ ευωνύμων σου εν τη βασιλεία σου **20:22** αποκριθείς δε
at your left, in your kingdom! And answering
3588-* 2036 3756-1492 5100 154 1410 4095
ο Ιησούς είπεν ουκ οίδατε τι αιτείσθε δύνασθε πιείν
Jesus said, You know not what you ask. Are you able to drink
3588 4221 3739 1473 3195 4095 2532 3588 908
το ποτήριον ο εγώ μέλλω πίνειν και το βάπτισμα
the cup which I am about to drink, and the immersion
3739 1473 907 907 3004 1473
ο εγώ βαπτίζομαι βαπτισθήναι λέγουσιν αυτώ
which I *am* immersed to be immersed? They say to him,
1410 2532 3004 1473 3588 3303 4221-1473
δυνάμεθα **20:23** και λέγει αυτοίς το μεν ποτήριόν μου
We are able. And he says to them, Indeed, my cup
4095 2532 3588 908 3739 1473 907
πίεσθε και το βάπτισμα ο εγώ βαπτίζομαι
you shall drink, and the immersion which I *am* immersed
907 3588 1161 2523 1537 1188-1473 2532 1537
βαπτισθήσεσθε το δε καθίσαι εκ δεξιών μου και εξ
you shall be immersed; but to sit at my right and at
2176-1473 3756-1510.2.3 1699 1325 235 3739
ευωνύμων μου ουκ έστιν εμόν δούναι αλλ' οις
my left is not mine to give, but to the ones whom

2090 5259 3588 3962-1473 2532 191
ητοίμασται υπο του πατρός μου 20:24 και ακούσαντες
it has been prepared by my father. And having heard,

3588 1176 23 4012 3588 1417 80 3588
οι δέκα ηγανάκτησαν περί των δύο αδελφών 20:25 ο
the ten were indignant about the two brothers.

1161 * 4341 1473 2036 1492 3754
δε Ιησούς προσκαλεσάμενος αυτούς είπεν οίδατε ότι
And Jesus having called them, said, You know that

3588 758 3588 1484 2634 1473 2532 3588
οι άρχοντες των εθνών κατακυριεύουσιν αυτών και οι
the rulers of the nations dominate them, and the

3173 2715 1473 3756 3779 1161
μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αυτών 20:26 ουχ ούτως δε
great ones exercise authority over them. [2not 3so 1But]

1510.8.3 1722 1473 235 3739 1437 2309 1722 1473
έσται εν υμίν αλλ' ος εάν θέλη εν υμίν
shall it be with you; but who ever should want [3among 4you

3173 1096 1510.8.3 1473 1249 2532 3739 1437
μέγας γενέσθαι έσται υμών διάκονος 20:27 και ος εάν
2great 1to become], shall be your servant. And who ever

2309 1722 1473 1510.1 4413 1510.8.3 1473 1401
θέλη εν υμίν είναι πρώτος έσται υμών δούλος
should want among you to be first, shall be your bondman.

5618 3588 5207 3588 444 3756-2064 1247
20:28 ώσπερ ο υιός του ανθρώπου ουκ ήλθε διακονηθήναι
As the son of man came not to be served,

235 1247 2532 1325 3588 5590-1473 3083
αλλά διακονήσαι και δούναι την ψυχήν αυτού λύτρον
but to serve, and to give his life *as* a ransom

473 4183
αντί πολλών
instead of† many.

Jesus Heals Two Blind Men

2532 1607-1473 575 *
20:29 και εκπορευομένων αυτών από Ιεριχώ
And of their going forth from Jericho,

190 1473 3793 4183 2532 2400
ηκολούθησεν αυτώ όχλος πολύς 20:30 και ιδού
there followed to him [2multitude 1a great]. And behold,

1417 5185 2521 3844 3588 3598 191
δύο τυφλοί καθήμενοι παρά την οδόν ακούσαντες
two blind men sitting down by the way, having heard

3754 * 3855 2896 3004 1653
ότι Ιησούς παράγει έκραξαν λέγοντες ελέησον
that Jesus is passing by, cried out, saying, Show mercy on

1473 2962 5207 * 3588-1161 3793
ημάς κύριε υιός Δαβίδ 20:31 ο δε όχλος
us, O Lord, son of David! But the multitude

2008 1473 2443 4623 3588-1161 3173
επετίμησεν αυτοίς ίνα σιωπήσωσιν οι δε μείζον
reproached them, that they should keep silent; but all the greater

2896 3004 1653 1473 2962 5207
έκραζον λέγοντες ελέησον ημάς κύριε υιός
they cried out, saying, Show mercy on us, O Lord, son

* 2532 2476 3588 * 5455 1473
Δαβίδ 20:32 και στας ο Ιησούς εφώνησεν αυτούς
of David! And standing, Jesus called them,

2532 2036 5100 2309 4160 1473 3004
και είπε τι θέλετε ποιήσω υμίν 20:33 λέγουσιν
and said, What do you want I should do to you? They say

1473 2962 2443 455 1473 3588 3788
αυτώ κύριε ίνα ανοιχθώσιν ημών οι οφθαλμοί
to him, O Lord, that [3should be open 1our 2eyes].

4697-1161 3588 * 680 3588
20:34 σπλαγχνισθείς δε ο Ιησούς ήψατο των
And moved with compassion, Jesus touched

3788-1473 2532 2112 308 1473 3588
οφθαλμών αυτών και ευθέως ανέβλεψαν αυτών οι
their eyes. And immediately [3gained sight 1their

3788 2532 190 1473
οφθαλμοί και ηκολούθησαν αυτώ
2eyes], and they followed him.

20:28 †*or* for.

CHAPTER 21

Jesus Enters Jerusalem

2532 3753 1448 1519 * 2532 2064
21:1 και ότε ήγγισαν εις Ιεροσόλυμα και ήλθον
And when they approached unto Jerusalem, and came

1519 * 4314 3588 3735 3588 1636 5119 3588 *
εις Βηθσφαγή προς το όρος των ελαιών τότε ο Ιησούς
into Bethphage, to the Mount of Olives, then Jesus

649 1417 3101 3004 1473 4198 1519
απέστειλε δύο μαθητάς 21:2 λέγων αυτοίς πορεύθητε εις
sent two disciples, saying to them, Go into

3588 2968 3588 561 1473 2532 2112 2147
την κώμην την απέναντι υμών και ευθέως ευρήσετε
the town before you! And immediately you shall find

3688 1210 2532 4454 3326 1473 3089 71
όνον δεδεμένην και πώλον μετ' αυτής λύσαντες αγάγετέ
a donkey being tied, and a foal with her; having untied lead *them*

1473 2532 1437 5100 1473-2036 5100 2046
μοι 21:3 και εάν τις υμίν είπη τι ερείτε
to me! And if anyone should say to you anything, you say

3754 3588 2962-1473 5532 2192 2112-1161 649
ότι ο κύριος αυτών χρείαν έχει ευθέως δε αποστελλεί
that, Their master [2need 1has]; and immediately he sends

1473 3778-1161 3650 1096 2443 4137
αυτούς 21:4 τούτο δε όλον γέγονεν ίνα πληρωθή
them. And this entirely came to pass that should be fulfilled

3588 4483 1223 3588 4396 3004
το ρηθέν διά του προφήτου λέγοντος
the *thing* having been spoken through the prophet, saying,

2036 3588 2364 * 2400 3588 935-1473
21:5 είπατε τη θυγατρί Σιών ιδού ο βασιλεύς σου
Say to the daughter of Zion! Behold, your king

2064 1473 4239 2532 1910 1909 3688 2532
έρχεταί σοι πραΰς και επιβεβηκώς επί όνον και
comes to you, gentle, and being mounted upon a donkey, and

4454 5207 5268 4198 1161
πώλον υιόν υποζυγίου 21:6 πορευθέντες δε
a foal, an offspring of a beast of burden†. [4having gone 1And

3588 3101 2532 4160 2531 4367 1473 3588
οι μαθηταί και ποιήσαντες καθώς προσέταξεν αυτοίς ο
2the 3disciples], and having done as [2assigned 3to them

* 71 3588 3688 2532 3588 4454 2532 2007
Ιησούς 21:7 ήγαγον την όνον και τον πώλον και επέθηκαν
1Jesus], they led the donkey, and the foal, and placed

1883 1473 3588 2440-1473 2532 1940 1883 1473
επάνω αυτών τα ιμάτια αυτών και επεκάθισεν επάνω αυτών
upon them their cloaks. And he sat upon them.

3588-1161 4183 3793 4766 1438
21:8 ο δε πλείστος όχλος έστρωσαν εαυτών
And the greatest *part* of *the* multitude spread out their own

3588 2440 1722 3588 3598 243-1161 2875 2798 575 3588
τα ιμάτια εν τη οδώ άλλοι δε έκοπτον κλάδους από των
cloaks in the way; and others beat branches from the

1186 2532 4766 1722 3588 3598 3588-1161 3793
δένδρων και εστρώννυον εν τη οδώ 21:9 οι δε όχλοι
trees and spread *them* out in the way. And the multitudes

3588 4254 2532 3588 190 2896 3004
οι προάγοντες και οι ακολουθούντες έκραζον λέγοντες
leading before and the ones following cried out, saying,

5614 3588 5207 * 2127 3588 2064
ωσαννά τω υιώ Δαβίδ ευλογημένος ο ερχόμενος
Hosanna to the son of David; being blessed *is* the one coming

1722 3686 2962 5614 1722 3588 5310 2532
εν ονόματι κυρίου ωσαννά εν τοις υψίστοις 21:10 και
in *the* name of *the* Lord;† hosanna in the highest. And

1525-1473 1519 * 4579 3956 3588
εισελθόντος αυτού εις Ιεροσόλυμα εσείσθη πάσα η
of his entering into Jerusalem, [4was shaken 1all 2the

4172 3004 5100 1510.2.3 3778 3588-1161 3793
πόλις λέγουσα τις εστιν ούτος 21:11 οι δε όχλοι
3city], saying, Who is this? And the multitudes

3004 3778 1510.2.3 * 3588 4396 3588 575 *
έλεγον ούτός εστιν Ιησούς ο προφήτης ο από Ναζαρέτ
said, This is Jesus, the prophet from Nazareth

21:5 †*See Zec. 9:9.*

21:9 †*See Ps. 118:26.*

3588 *
της Γαλιλαίς
of Galilee.

Jesus Cleanses the Temple

2532 1525-3588-* 1519 3588 2413 3588 2316
21:12 **και εισήλθεν ο Ιησούς εις το ιερόν του θεού**
And Jesus entered into the temple of God,
2532 1544 3956 3588 4453 2532 59
και εξέβαλε πάντας τους πωλούντας και αγοράζοντας
and cast out all the ones selling and buying
1722 3588 2413 2532 3588 5132 3588 2855
εν τω ιερώ και τας τραπέζας των κολλυβιστών
in the temple, and the tables of the money-changers
2690 2532 3588 2515 3588 4453 3588
κατέστρεψε και τας καθέδρας των πωλούντων τας
he overturned and the chairs of the ones selling the
4058 2532 3004 1473 1125 3588
περιστεράς 21:13 **και λέγει αυτοίς γέγραπται ο**
doves. And he says to them, It is written,
3624-1473 3624 4335 2564 1473-1161
οίκός μου οίκος προσευχής κληθήσεται υμείς δε
My house [[2]a house [3]of prayer [1]shall be called]†; but you
1473-4160 4693 3027 2532 4334
αυτόν εποιήσατε σπήλαιον ληστών 21:14 **και προσήλθον**
made it a cave of robbers. And came forward
1473 5560 2532 5185 1722 3588 2413 2532 2323
αυτώ χωλοί και τυφλοί εν τω ιερώ και εθεράπευσεν
to him *the* lame and blind in the temple, and he cured
1473 1492 1161 3588 749 2532 3588
αυτούς 21:15 **ιδόντες δε οι αρχιερείς και οι**
them. [[7]beholding [1]And [2]the [3]chief priests [4]and [5]the
1122 3588 2297 3739 4160 2532 3588 3816
γραμματείς τα θαυμάσια α εποίησε και τους παίδας
[6]scribes] the wonders which he did, and the children
2896 1722 3588 2413 2532 3004 5614 3588
κράζοντας εν τω ιερώ και λέγοντας ωσαννά τω
crying out in the temple and saying, Hosanna to the
5207 * 23 2532 2036 1473
υιώ Δαβίδ ηγανάκτησαν 21:16 **και είπον αυτώ**
son of David; they were indignant. And they said to him,
191 5100 3778 3004 3588 1161 * 3004 1473
ακούεις τι ούτοι λέγουσιν ο δε Ιησούς λέγει αυτοίς
Do you hear what these say? And Jesus says to them,
3483 3763 314 3754 1537 4750 3516
ναι ουδέποτε ανέγνωτε οτι εκ στόματος νηπίων
Yes, at no time did you read that, From out of *the* mouth of infants
2532 2337 2675 136 2532 2641
και θηλαζόντων κατηρτίσω αίνον 21:17 **και καταλιπών**
and nursing ones I readied praise?† And leaving
1473 1831 1854 3588 4172 1519 * 2532
αυτούς εξήλθεν έξω της πόλεως εις Βηθανίαν και
them he came forth outside the city into Bethany, and
835 1563
ηυλίσθη εκεί
lodged there.

Jesus Dries Up the Fig-tree

4405-1161 1877 1519 3588 4172
21:18 **πρωΐας δε επανάγων εις την πόλιν**
And in the morning turning back into the city,
3983 2532 1492 4808 1520 1909 3588
επείνασε 21:19 **και ιδών συκήν μίαν επί της**
he hungered. And beholding [[2]fig-tree [1]one] upon the
3598 2064 1909 1473 2532 3762 2147 1722 1473
οδού ήλθεν επ' αυτήν και ουδέν εύρεν εν αυτή
way, he came unto it and [[2]nothing [1]found] on it
1508 5444 3440 2532 3004 1473 3371 1537
ει μη φύλλα μόνον και λέγει αυτή μηκέτι εκ
except leaves only. And he says to it, No longer from out of
1473 2590 1096 1519 3588 165 2532 3583
σου καρπός γένηται εις τον αιώνα και εξηράνθη
you [[2]fruit [1]should] be produced into the eon. And [[4]dried up
3916 3588 4808 2532 1492 3588 3101
παραχρήμα η συκή 21:20 **και ιδόντες οι μαθηταί**
[1]immediately [2]the [3]fig-tree]. And beholding, the disciples
2296 3004 4459 3916 3583 3588
εθαύμασαν λέγοντες πως παραχρήμα εξηράνθη η
marveled, saying, How did [[3]immediately [4]dry up [1]the
4808 611-1161 3588 * 2036 1473
συκή 21:21 **αποκριθείς δε ο Ιησούς είπεν αυτοίς**
[2]fig-tree]? And answering Jesus said to them,
281 3004 1473 1437 2192 4102 2532 3361
αμήν λέγω υμίν εάν έχητε πίστιν και μη
Amen I say to you, If you should have belief and should not
1252 3756 3440 3588 3588 4808 4160 235
διακριθήτε ου μόνον το της συκής ποιήσετε αλλά
examine, not only the *thing* of the fig-tree shall you do, but
2579 3588 3735-3778 2036 142 2532 906
καν τω όρει τούτω είπητε άρθητι και βλήθητι
even if *to* this mountain you should say, Be lifted and be thrown
1519 3588 2281 1096 2532 3956
εις την θάλασσαν γενήσεται 21:22 **και πάντα**
into the sea! it will come to pass. And all
3745 302 154 1722 3588 4335 4100
όσα αν αιτήσητε εν τη προσευχή πιστεύοντες
as much as you should have asked in the prayer, believing,
2983
λήψεσθε
you shall receive.

Jesus' Authority Questioned

2532 2064-1473 1519 3588 2413 4334
21:23 **και ελθόντι αυτώ εις το ιερόν προσήλθον**
And in his coming into the temple, [[3]came forward
1473 1321 3588 749 2532 3588 4245
αυτώ διδάσκοντι οι αρχιερείς και οι πρεσβύτεροι
[4]to him [5]*in his* teaching [1]the [2]chief priests], and the elders
3588 2992 3004 1722 4169 1849 3778-4160
του λαού λέγοντες εν ποία εξουσία ταύτα ποιείς
of the people, saying, By what authority do you do these *things*?
2532 5100 1473-1325 3588 1849-3778 611-1161
και τις σοι έδωκεν την εξουσίαν ταύτην 21:24 **αποκριθείς δε**
And who gave to you this authority? And answering
3588 * 2036 1473 2065 1473 2504 3056
ο Ιησούς είπεν αυτοίς ερωτήσω υμάς καγώ λόγον
Jesus said to them, I will ask you also [[2]word
1520 3739 1437 2036 1473 2504 1473-2046 1722
ένα ον εάν είπητέ μοι καγώ υμίν ερώ εν
[1]one], which if you should tell to me, I also will tell to you by
4169 1849 3778-4160 3588 908 *
ποία εξουσία ταύτα ποιώ 21:25 **το βάπτισμα Ιωάννου**
what authority I do these *things*. The immersion of John –
4159 1510.7.3 1537 3772 2228 1537
πόθεν ην εξ ουρανού η εξ
from what place was it? From out of heaven, or from out of
444 3588-1161 1260 3844 1438 3004
ανθρώπων οι δε διελογίζοντο παρ' εαυτοίς λέγοντες
men? And they argued by themselves, saying,
1437 2036 1537 3772 2046 1473 1302
εάν είπωμεν εξ ουρανού ερεί ημίν διάτι
If we should say, From out of heaven; he will say to us, Why
3767 3756-4100 1473 1437-1161 2036
ουν ουκ επιστεύσατε αυτώ 21:26 **εάν δε είπωμεν**
then did you not believe in him? And if we should say,
1537 444 5399 3588 3793 3956-1063
εξ ανθρώπων φοβούμεθα τον όχλον πάντες γαρ
From out of men; we fear the multitude, for all
2192 3588 * 5613 4396 2532 611
έχουσι τον Ιωάννην ως προφήτην 21:27 **και αποκριθέντες**
hold John as a prophet. And answering
3588 * 2036 3756-1492 5346 1473 2532 1473
τω Ιησού είπον ουκ οίδαμεν έφη αυτοίς και αυτός
to Jesus they said, We do not know. He said to them also himself,
3761 1473 3004 1473 1722 4169 1849 3778-4160
ουδέ εγώ λέγω υμίν εν ποία εξουσία ταύτα ποιώ
Nor I tell to you by what authority I do these *things*.

The Parable of the Two Sons

5100-1161 1473 1380 444-5100 2192
21:28 **τι δε υμίν δοκεί άνθρωπος τις είχε**
But what do you think? A certain man had
5043 1417 2532 4334 3588 4413
τέκνα δύο και προσελθών τω πρώτω
[[2]children [1]two], and having come forward to the first,
2036 5043 5217 4594 2038 1722 3588
είπεν τέκνον ύπαγε σήμερον εργάζου εν τω
he said, Child, go, today work in

21:13 †*See Is. 56:7.*

21:16 †*See Ps. 8:2.*

290-1473 3588 1161 611 2036 3756-2309
αμπελώνί μου 21:29 ο δε αποκριθείς είπεν ου θέλω
my vineyard! And responding he said, I will not,

5305-1161 3338 565 2532
ύστερον δε μεταμεληθείς απήλθεν 21:30 και
but afterwards, having changed his mind, he went forth. And

4334 3588 1208 2036 5615 3588-1161
προσελθών τω δευτέρω είπεν ωσαύτως ο δε
having come forward to the second he said likewise. And he

611 2036 1473 2962 2532 3756-565
αποκριθείς είπεν εγώ κύριε και ουκ απήλθε
answering said, I *will*, O master. And he did not go forth.

5100 1537 3588 1417 4160 3588 2307 3588 3962
21:31 τις εκ των δύο εποίησε το θέλημα του πατρός
Which from out of the two did the will of the father?

3004 1473 3588 4413 3004 1473 3588 * 281
λέγουσιν αυτώ ο πρώτος λέγει αυτοίς ο Ιησούς αμήν
They say to him, The first. [[2]says [3]to them [1]Jesus], Amen,

3004 1473 3754 3588 5057 2532 3588 4204 4254
λέγω υμίν ότι οι τελώναι και αι πόρναι προάγουσιν
I say to you that the tax collectors and the harlots go before

1473 1519 3588 932 3588 2316 2064 1063 4314
υμάς εις την βασιλείαν του θεού 21:32 ηλθε γαρ προς
you into the kingdom of God. [[3]came [1]For [4]to

1473 * 1722 3598 1343 2532 3756-4100
υμάς Ιωάννης εν οδώ δικαιοσύνης και ουκ επιστεύσατε
[5]you [2]John] in *the* way of righteousness, and you did not believe

1473 3588-1161 5057 2532 3588 4204 4100 1473
αυτώ οι δε τελώναι και αι πόρναι επίστευσαν αυτώ
him; but the tax collectors and the harlots believed him;

1473-1161 1492 3756-3338 5305 3588 4100
υμείς δε ιδόντες ου μετεμελήθητε ύστερον του πιστεύσαι
but you having seen, repented not afterwards to believe

1473
αυτώ
him.

The Parable of the Growers

243 3850 191 444-5100 1510.7.3
21:33 άλλην παραβολήν ακούσατε άνθρωπός τις ην
Another parable hear! A certain man was

3617 3748 5452 290 2532 5418 1473
οικοδεσπότης όστις εφύτευσεν αμπελώνα και φραγμόν αυτώ
master of a house who planted a vineyard and [[2]a barrier [3]to it

4060 2532 3736 1722 1473 3025 2532 3618
περιέθηκε και ώρυξεν εν αυτώ ληνόν και ωκοδόμησε
[1]put around], and dug in it a wine vat and built

4444 2532 1554-1473 1092 2532 589
πύργον και εξέδοτο αυτόν γεωργοίς και απεδήμησεν
a tower. And he handed it over to growers and traveled abroad.

3753-1161 1448 3588 2540 3588 2590
21:34 ότε δε ήγγισεν ο καιρός των καρπών
And when [[5]approached [1]the [2]season [3]of the [4]fruits],

649 3588 1401-1473 4314 3588 1092 2983
απέστειλεν τους δούλους αυτού προς τους γεωργούς λαβείν
he sent his bondmen to the growers to receive

3588 2590-1473 2532 2983 3588 1092
τους καρπούς αυτού 21:35 και λαβόντες οι γεωργοί
of his fruits. And [[3]having taken [1]the [2]growers]

3588 1401-1473 3739-3303 1194 3739-1161 615
τους δούλους αυτού ον μεν έδειραν ον δε απέκτειναν
his bondmen – one then they flayed, and one they killed,

3739-1161 3036 3825 649 243 1401
ον δε ελιθοβόλησαν 21:36 πάλιν απέστειλεν άλλους δούλους
and one they stoned. Again he sent other bondmen

4183 3588 4413 2532 4160 1473 5615
πλείονας των πρώτων και εποίησαν αυτοίς ωσαύτως
more *than* the first, and they did to them likewise.

5305-1161 649 4314 1473 3588 5207-1473
21:37 ύστερον δε απέστειλεν προς αυτούς τον υιόν αυτού
And afterwards he sent to them his son,

3004 1788 3588 5207-1473 3588-1161 1092
λέγων εντραπήσονται τον υιόν μου 21:38 οι δε γεωργοί
saying, They will respect my son. And the growers

1492 3588 5207 2036 1722 1438 3778 1510.2.3 3588
ιδόντες τον υιόν είπον εν εαυτοίς ούτός εστιν ο
seeing the son, said among themselves, This is the

2818 1205 615 1473 2532 2722 3588
κληρονόμος δεύτε αποκτείνωμεν αυτόν και κατάσχωμεν την
heir. Come, we should kill him, and take control

2817-1473 2532 2983 1544 1473
κληρονομίαν αυτού 21:39 και λαβόντες εξέβαλον αυτόν
of his inheritance. And having taken *him* they cast him

1854 3588 290 2532 615 3752 3767
έξω του αμπελώνος και απέκτειναν 21:40 όταν ουν
outside the vineyard, and killed *him*. Whenever then

2064 3588 2962 3588 290 5100 4160
έλθη ο κύριος του αμπελώνος τι ποιήσει
[[5]shall come [1]the [2]master [3]of the [4]vineyard], what will he do

3588 1092-1565 3004 1473 2556
τοις γεωργοίς εκείνοις 21:41 λέγουσιν αυτώ κακούς
to those growers? They say to him, *The* evil men,

2560 622 1473 2532 3588 290 1554
κακώς απολέσει αυτούς και τον αμπελώνα εκδόσεται
harshly he will destroy them, and the vineyard he will hand over

243 1092 3748 591 1473 3588 2590
άλλοις γεωργοίς οίτινες αποδώσουσιν αυτώ τους καρπούς
to other growers who will render to him the fruits

1722 3588 2540-1473 3004 1473 3588 *
εν τοις καιροίς αυτών 21:42 λέγει αυτοίς ο Ιησούς
in their seasons. [[2]says [3]to them [1]Jesus],

3763 314 1722 3588 1124 3037 3739
ουδέποτε ανέγνωτε εν ταις γραφαίς λίθον ον
At no time did you read in the scriptures, *The* stone which

593 3588 3618 3778 1096 1519
απεδοκίμασαν οι οικοδομούντες ούτος εγενήθη εις
[[3]rejected [1]the ones [2]building], this one became as

2776 1137 3844 2962 1096-3778 2532 1510.2.3
κεφαλήν γωνίας παρά κυρίου εγένετο αύτη και έστι
head corner*stone*. By *the* Lord this happened, and it is

2298 1722 3788-1473 1223 3778
θαυμαστή εν οφθαλμοίς ημών 21:43 διά τούτο
wonderful in our eyes?† On account of this

3004 1473 3754 142 575 1473 3588
λέγω υμίν ότι αρθήσεται αφ' υμών η
I say to you, that, [[4]shall be lifted away [5]from [6]you [1]The

932 3588 2316 2532 1325 1484 4160
βασιλεία του θεού και δοθήσεται έθνει ποιούντι
[2]kingdom [3]of God], and shall be given to a nation producing

3588 2590 1473 2532 3588 4098 1909 3588
τους καρπούς αυτής 21:44 και ο πεσών επί τον
the fruits of it. And the one falling upon

3037-3778 4917 1909 3739 1161
λίθον τούτον συνθλασθήσεται εφ' ον δ'
this stone shall be fractured in pieces; [[2]upon [3]whom [1]but]

302 4098 3039 1473 2532 191
αν πέση λικμήσει αυτόν 21:45 και ακούσαντες
ever it should fall, it shall winnow him. And [[6]hearing

3588 749 2532 3588 * 3588 3850-1473
οι αρχιερείς και οι Φαρισαίοι τας παραβολάς αυτού
[1]the [2]chief priests [3]and [4]the [5]Pharisees] his parables,

1097 3754 4012 1473 3004 2532 2212
έγνωσαν ότι περί αυτών λέγει 21:46 και ζητούντες
knew that about them he speaks. And seeking

1473-2902 5399 3588 3793 1894 5613
αυτόν κρατήσαι εφοβήθησαν τους όχλους επειδή ως
to hold him, they feared the multitudes, since [[2]as

4396 1473-2192
προφήτην αυτόν είχον
[3]a prophet [1]they held him].

CHAPTER 22

The Parable of the Wedding Feast

2532 611 3588 * 3825 2036 1473 1722
22:1 και αποκριθείς ο Ιησούς πάλιν είπεν αυτοίς εν
And responding Jesus again spoke to them in

3850 3004 3666 3588 932 3588
παραβολαίς λέγων 22:2 ωμοιώθη η βασιλεία των
parables, saying, [[5]was likened [1]The [2]kingdom [3]of the

3772 444 935 3748 4160 1062
ουρανών ανθρώπω βασιλεί όστις εποίησε γάμους
[4]heavens] to a man, a king, who prepared wedding *feasts*

3588 5207-1473 2532 649 3588 1401-1473
τω υιώ αυτού 22:3 και απέστειλε τους δούλους αυτού
for his son, and sent his bondmen

2564 3588 2564 1519 3588 1062 2532
καλέσαι τους κεκλημένους εις τους γάμους και
to call the ones being invited unto the wedding *feasts*; and

3756-2309 2064 3825 649 243
ουκ ήθελον ελθείν 22:4 πάλιν απέστειλεν άλλους
they did not want to come. Again he sent other

21:42 †*See Ps. 118:22,23.*

1401 3004 2036 3588 2564 2400
δούλους λέγων είπατε τοις κεκλημένοις ιδού
bondmen, saying, Say to the ones being invited! Behold,

3588 712-1473 2090 3588 5022-1473 2532 3588
το άριστόν μου ητοίμασα οι ταύροί μου και τα
my dinner is prepared; my bullocks and the

4619 2380 2532 3956 2092
σιτιστά τεθυμένα και πάντα έτοιμα
fattened *calves* are being sacrificed, and all *things* *are* prepared.

1205 1519 3588 1062 3588 1161 272
δεύτε εις τους γάμους 22:5 οι δε αμελήσαντες
Come to the wedding *feasts*. But neglecting,

565 3588-3303 1519 3588 2398 68 3588-1161 1519 3588
απήλθον ο μεν εις τον ίδιον αγρόν ο δε εις την
they went forth, the one unto his own field, and one unto

1711-1473 3588-1161 3062 2902
εμπορίαν αυτού 22:6 οι δε λοιποί κρατήσαντες
his trade. And the remaining having taken hold

3588 1401-1473 5195 2532 615 2532
τους δούλους αυτού ύβρισαν και απέκτειναν 22:7 και
of his bondmen, insulted, and killed *them*. And

191 3588 935 1565 3710
ακούσας ο βασιλεύς εκείνος ωργίσθη
having heard, [2king 1that] was provoked to anger.

2532 3992 3588 4753-1473 622 3588
και πέμψας τα στρατεύματα αυτού απώλεσεν τους
And having sent forth his military, he destroyed

5406-1565 2532 3588 4172-1473 1714 5119
φονείς εκείνους και την πόλιν αυτών ενέπρησε 22:8 τότε
those murderers, and their city he burned. Then

3004 3588 1401-1473 3588-3303 1062 2092-1510.2.3
λέγει τοις δούλοις αυτού ο μεν γάμος έτοιμός εστιν
he says *to* his bondmen, Indeed the wedding *feast* is prepared,

3588-1161 2564 3756-1510.7.6 514 4198 3767
οι δε κεκλημένοι ουκ ήσαν άξιοι 22:9 πορεύεσθε ουν
but the ones being invited were not worthy. You go then

1909 3588 1327 3588 3598 2532 3745-1437 2147
επί τας διεξόδους των οδών και όσους εάν εύρητε
unto the outer reaches of the ways, and as many as you should find,

2564 1519 3588 1062 2532 1831
καλέσατε εις τους γάμους 22:10 και εξελθόντες
invite to the wedding *feasts*! And [2having gone forth

3588 1401-1565 1519 3588 3598 4863 3956
οι δούλοι εκείνοι εις τας οδούς συνήγαγον πάντας
1those bondmen] into the ways gathered together all

3745 2147 4190-5037 2532 18 2532 4130
όσους εύρον πονηρούς τε και αγαθούς και επλήσθη
as many as they found, both wicked and good. And [3was filled

3588 1062 345 1525 1161
ο γάμος ανακειμένων 22:11 εισελθών δε
1the 2wedding *feast*] with ones reclining. [4entering 1And

3588 935 2300 3588 345 1492 1563
ο βασιλεύς θεάσασθαι τους ανακειμένους είδεν εκεί
2the 3king] to see the ones reclining, he beheld there

444 3756 1746 1742 1062 2532
άνθρωπον ουκ ενδεδυμένον ένδυμα γάμου 22:12 και
a man not having put on [2garment 1*the* wedding]. And

3004 1473 2083 4459 1525 5602 3361 2192 1742
λέγει αυτώ εταίρε πως εισήλθες ώδε μη έχων ένδυμα
he says to him, Friend, how did you enter here not having [2garment

1062 3588-1161 5392 5119 2036 3588 935
γάμου ο δε εφιμώθη 22:13 τότε είπεν ο βασιλεύς
1a wedding]? And he was halted. Then [3said 1the 2king]

3588 1249 1210 1473 4228 2532 5495 142
τοις διακόνοις δήσαντες αυτού πόδας και χείρας άρατε
to the servants, Having bound his feet and hands, lift

1473 2532 1544 1519 3588 4655 3588 1857 1563
αυτόν και εκβάλετε εις το σκότος το εξώτερον εκεί
him, and cast *him* into the [2darkness 1outer]! There,

1510.8.3 3588 2805 2532 3588 1030 3588 3599
έσται ο κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων
there will be the weeping and the gnashing of teeth.

4183-1063 1510.2.6 2822 3641-1161 1588
22:14 πολλοί γαρ εισι κλητοί ολίγοι δε εκλεκτοί
For many are called, but few are chosen.

Jesus Questioned Regarding Taxes

5119 4198 3588 * 4824
22:15 τότε πορευθέντες οι Φαρισαίοι συμβούλιον
Then having gone, the Pharisees [2council

2983 3704 1473-3802 1722 3056 2532
έλαβον όπως αυτόν παγιδεύσωσιν εν λόγω 22:16 και
1took] how they should ensnare him in a matter. And

649 1473 3588 3101-1473 3326 3588
αποστέλλουσιν αυτώ τους μαθητάς αυτών μετά των
they sent to him their disciples with the

* 3004 1320 1492 3754 227-1510.2.2 2532
Ηρωδιανών λέγοντες διδάσκαλε οίδαμεν ότι αληθής ει και
Herodians, saying, Teacher, we know that you are true, and

3588 3598 3588 2316 1722 225 1321 2532 3756-3199
την οδόν του θεού εν αληθεία διδάσκεις και ου μέλει
the way of God in truth you teach, and there is not a care

1473 4012 3762 3756 1063 991 1519 4383
σοι περί ουδενός ου γαρ βλέπεις εις πρόσωπον
to you concerning anyone, [3not 1for 2you see] to *the* person

444 2036-3767 1473 5100 1473 1380
ανθρώπων 22:17 ειπέ ουν ημίν τι σοι δοκεί
of men. Now then tell to us! What *do* you think?

1832 1325 2778 * 2228 3756 1097
έξεστι δούναι κήνσον Καίσαρι η ου 22:18 γνους
Is it allowed to give tribute to Caesar, or not? [3knowing

1161 3588 * 3588 4189-1473 2036 5100 1473-3985
δε ο Ιησούς την πονηρίαν αυτών είπε τι με πειράζετε
1And 2Jesus] their wickedness, said, Why do you test me,

5273 1925 1473 3588 3546 3588
υποκριταί 22:19 επιδείξατέ μοι το νόμισμα του
hypocrites? Display to me the money for the

2778 3588-1161 4374 1473 1220 2532
κήνσου οι δε προσήνεγκαν αυτώ δηνάριον 22:20 και
tribute! And they brought to him a denarius. And

3004 1473 5100 3588 1504 3778 2532 3588 1923
λέγει αυτοίς τίνος η εικών αύτη και η επιγραφή
he says to them, What *is* the image to this and the inscription?

3004 1473 * 5119 3004 1473 591
22:21 λέγουσιν αυτώ Καίσαρος τότε λέγει αυτοίς απόδοτε
They say to him, Caesar's. Then he says to them, Render

3767 3588 * * 2532 3588 3588 2316
ουν τα Καίσαρος Καίσαρι και τα του θεού
then the *things* of Caesar, to Caesar; and the *things* of God,

3588 2316 2532 191 2296 2532 863
τω θεώ 22:22 και ακούσαντες εθαύμασαν και αφέντες
to God! And having heard they marveled, and leaving

1473 565
αυτόν απήλθον
him, they went forth.

Jesus Questioned Regarding the Resurrection

1722 1565 3588 2250 4334 1473
22:23 εν εκείνη τη ημέρα προσήλθον αυτώ
On that day, [2came forward 3to him

* 3588 3004 3361-1510.1 386 2532
Σαδδουκαίοι οι λέγοντες μη είναι ανάστασιν και
1Sadducees], the ones saying there is no resurrection. And

1905 1473 3004 1320 * 2036
επηρώτησαν αυτόν 22:24 λέγοντες διδάσκαλε Μωσής είπεν
they asked him, saying, Teacher, Moses said

1437 5100 599 3361 2192 5043 1918
εάν τις αποθάνη μη έχων τέκνα επιγαμβρεύσει
that if any should die not having children, [2shall ally by marriage

3588 80-1473 3588 1135-1473 2532 450 4690
ο αδελφός αυτού την γυναίκα αυτού και αναστήσει σπέρμα
1his brother] *to* his wife, and shall raise up seed

3588 80-1473 1510.7.6-1161 3844 1473 2033
τω αδελφώ αυτού 22:25 ήσαν δε παρ' ημίν επτά
to his brother. Now there were with us seven

80 2532 3588 4413 1060 5053 2532 3361
αδελφοί και ο πρώτος γαμήσας ετελεύτησεν και μη
brothers; and the first having married came to an end, and not

2192 4690 863 3588 1135-1473 3588 80-1473
έχων σπέρμα αφήκεν την γυναίκα αυτού τω αδελφώ αυτού
having seed, he left his wife *to* his brother.

3668 2532 3588 1208 2532 3588 5154 2193 3588
22:26 ομοίως και ο δεύτερος και ο τρίτος έως των
In like manner also the second, and the third, unto the

2033 5305-1161 3956 599 2532 3588 1135
επτά 22:27 ύστερον δε πάντων απέθανε και η γυνή
seven. And afterwards all died and the wife.

1722 3588 3767 386 5100 3588 2033 1510.8.3
22:28 εν τη ουν αναστάσει τίνος των επτά έσται
In the then resurrection, which of the seven will she be

1135 3956-1063 2192 1473 611-1161 3588 *
γυνή πάντες γαρ έσχον αυτήν 22:29 αποκριθείς δε ο Ιησούς
wife? for all had her. And answering Jesus

2036 1473 4105 3361 1492 3588 1124 3366 3588
είπεν αυτοίς πλανάσθε μη ειδότες τας γραφάς μηδέ την
said to them, You err not knowing the scriptures nor the

1411 3588 2316 1722-1063 3588 386 3777
δύναμιν του θεού 22:30 εν γαρ τη αναστάσει ούτε
power of God. For in the resurrection neither
1060 3777 1547 235 5613 32 3588 2316 1722
γαμούσιν ούτε εκγαμίζονται αλλ' ως άγγελοι του θεού εν
they marry nor give in marriage, but [2as 3angels 4of God 5in
3772 1510.2.6 4012-1161 3588 386 3588
ουρανώ εισι 22:31 περί δε της αναστάσεως των
6heaven 1they are]. But concerning the resurrection of the
3498 3756-314 3588 4483 1473
νεκρών ουκ ανέγνωτε το ρηθέν υμίν
dead ones, have you not read the *thing* having been spoken to you
5259 3588 2316 3004 1473 1510.2.1 3588 2316 *
υπό του θεού λέγοντος 22:32 εγώ ειμι ο θεός Αβραάμ
by God, saying, I am the God of Abraham,
2532 3588 2316 * 2532 3588 2316 * 3756-1510.2.3 3588 2316
και ο θεός Ισαάκ και ο θεός Ιακώβ ουκ έστιν ο θεός
and the God of Isaac, and the God of Jacob?† He is not the God
3498 235 2198 2532 191 3588
νεκρών αλλά ζώντων 22:33 και ακούσαντες οι
of dead ones, but of ones living. And having heard, the
3793 1605 1909 3588 1322-1473
όχλοι εξεπλήσσοντο επί τη διδαχή αυτού
multitudes were overwhelmed at his teaching.

The Great Commandment

3588-1161 * 191 3754 5392 3588
22:34 οι δε Φαρισαίοι ακούσαντες ότι εφίμωσε τους
And the Pharisees, having heard that he halted the
* 4863 1909 3588 1473 2532
Σαδδουκαίους συνήχθησαν επί το αυτό 22:35 και
Sadducees, gathered together at the same *place*. And
1905 1520 1537 1473 3544 3985
επηρώτησεν εις εξ αυτών νομικός πειράζων
[2asked 1one] from out of them, a legal expert, testing
1473 2532 3004 1320 4169 1785
αυτόν και λέγων 22:36 διδάσκαλε ποία εντολή
him, and saying, Teacher, which commandment
3173 1722 3588 3551 3588 1161 * 5346 1473
μεγάλη εν τω νόμω 22:37 ο δε Ιησούς έφη αυτώ
is great in the law? And Jesus said to him,
25 2962 3588 2316-1473 1722 3650 3588 2588
αγαπήσεις κύριον τον θεόν σου εν όλη τη καρδία
You shall love *the* Lord your God with [2entire 3heart
1473 2532 1722 3650 3588 5590 1473 2532 1722 3650
σου και εν όλη τη ψυχή σου και εν όλη
1your], and with [2entire 3soul 1your], and with [2entire
3588 1271 1473 3778 1510.2.3 4413 2532 3173
τη διανοία σου 22:38 αύτη εστί πρώτη και μεγάλη
3thought 1your]†. This is *the* first and great
1785 1208-1161 3664 1473 25
εντολή 22:39 δευτέρα δε ομοία αυτή αγαπήσεις
commandment. And second likened to it, You shall love
3588 4139-1473 5613 4572 1722 3778 3588
τον πλησίον σου ως σεαυτόν 22:40 εν ταύταις ταις
your neighbor as yourself†. In these
1417 1785 3650 3588 3551 2532 3588 4396
δυσίν εντολαίς όλος ο νόμος και οι προφήται
two commandments all the law and the prophets
2910 4863 1161 3588 *
κρέμανται 22:41 συνηγμένων δε των Φαρισαίων
hang upon. [4being gathered together 1And 2the 3Pharisees],
1905 1473 3588 * 3004 5100 1473 1380
επηρώτησεν αυτούς ο Ιησούς 22:42 λέγων τι υμίν δοκεί
[2asked 3them 1Jesus], saying, What do you think
4012 3588 5547 5100 5207 1510.2.3 3004 1473
περί του Χριστού τίνος υιός εστι λέγουσιν αυτώ
concerning the Christ? Whose son is he? They say to him,
3588 * 3004 1473 4459 3767 *
του Δαβίδ 22:43 λέγει αυτοίς πως ουν Δαβίδ
David's. He says to them, How then *does* David
1722 4151 2962-1473 2564 3004 2036
εν πνεύματι κύριον αυτόν καλεί λέγων 22:44 είπεν
in spirit [2him Lord 1call]? saying, [3said
3588 2962 3588 2962-1473 2521 1537 1188-1473 2193
ο κύριος τω κυρίω μου κάθου εκ δεξιών μου έως
1The 2Lord†] *to* my Lord, Sit down at my right until
302 5087 3588 2190-1473 5286 3588
αν θω τους εχθρούς σου υποπόδιον των
whenever I should establish your enemies *for* a footstool
4228-1473 1487 3767 * 2564 1473 2962 4459
ποδών σου 22:45 ει ουν Δαβίδ καλεί αυτόν κύριον πως
for your feet!†† If then David calls him Lord, how
5207 1473-1510.2.3 2532 3762 1410 1473-611
υιός αυτού εστι 22:46 και ουδείς εδύνατο αυτώ αποκριθήναι
[2son 1is he his]? And no one was able to answer him
3056 3761 5111 5100 575 1565 3588 2250
λόγον ουδέ ετόλμησέ τις απ' εκείνης της ημέρας
a word, nor dared [3anything 4from 5that 6day
1905 1473 3765
επερωτήσαι αυτόν ουκέτι
1to ask 2him] anymore.

CHAPTER 23

Hypocrisy of the Scribes and Pharisees

5119 3588 * 2980 3588 3793 2532
23:1 τότε ο Ιησούς ελάλησεν τοις όχλοις και
Then Jesus spoke to the multitudes, and
3588 3101-1473 3004 1909 3588 *-2515
τοις μαθηταίς αυτού 23:2 λέγων επί της Μωσέως καθέδρας
to his disciples, saying, Upon the chair of Moses
2523 3588 1122 2532 3588 * 3956
εκάθισαν οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι 23:3 πάντα
sat the scribes and the Pharisees. All
3767 3745 302 2036 1473 5083
ουν όσα αν είπωσιν υμίν τηρείν
then, as much as they should say to you to give heed,
5083 2532 4160 2596-1161 3588 2041-1473 3361
τηρείτε και ποιείτε κατά δε τα έργα αυτών μη
you give heed and do! But according to their works do not
4160 3004-1063 2532 3756-4160 1195-1063
ποιείτε λέγουσιν γαρ και ου ποιούσι 23:4 δεσμεύουσι γαρ
do! for they speak, and *do* not do. For they bind
5413 926 2532 1419 2532 2007
φορτία βαρέα και δυσβάστακτα και επιτιθέασιν
[2load 1a heavy], and ones hard to bear, and place *them*
1909 3588 5606 3588 444 3588-1161 1147-1473
επί τους ώμους των ανθρώπων τω δε δακτύλω αυτών
upon the shoulders of men; but *with* their finger
3756-2309 2795 1473 3956-1161 3588 2041-1473
ου θέλουσι κινήσαι αυτά 23:5 πάντα δε τα έργα αυτών
they do not want to move them. And all their works
4160 4314 3588 2300 3588 444 4115-1161
ποιούσι προς το θεαθήναι τοις ανθρώποις πλατύνουσι δε
they do to be a spectacle to the men. And they widen
3588 5440-1473 2532 3170 3588 2899
τα φυλακτήρια αυτών και μεγαλύνουσιν τα κράσπεδα
their phylacteries, and magnify the decorative hems
3588 2440-1473 5368-5037 3588 4411 1722
των ιματίων αυτών 23:6 φιλούσί τε την πρωτοκλισίαν εν
of their cloaks, and are fond of first place in
3588 1173 2532 3588 4410 1722 3588 4864
τοις δείπνοις και τας πρωτοκαθεδρίας εν ταις συναγωγαίς
the suppers, and the first seats in the synagogues,
2532 3588 783 1722 3588 58 2532 2564
23:7 και τους ασπασμούς εν ταις αγοραίς και καλείσθαι
and the greetings in the markets, and to be called
5259 3588 444 4461 4461 1473-1161 3361
υπό των ανθρώπων ραββί ραββί 23:8 υμείς δε μη
by the men, Rabbi, Rabbi. But you should not
2564 4461 1520-1063 1510.2.3 1473 3588 2519 3588
κληθήτε ραββί εις γαρ εστιν υμών ο καθηγητής ο
be called Rabbi; for one is your mentor, the
5547 3956-1161 1473 80-1510.2.5 2532 3962
Χριστός πάντες δε υμείς αδελφοί εστε 23:9 και πατέρα
Christ; and all you are brothers. And [6father
3361-2564 1473 1909 3588 1093 1520 1063
μη καλέσητε υμών επί της γης εις γαρ
1call not 2*any* of yours 3upon 4the 5earth]; [3one 1for

22:32 †*See Ex. 3:6.*

22:37 †*See Dt. 6:5.*

22:39 †*See Lev. 19:18.*

22:44 †*See Psalms 110:1* LORD - the Greek proper name of Diety.

22:44 ††*See Ps. 110:1.*

1510.2.3 3588 3962-1473 3588 1722 3588 3772 3366
εστιν ο πατὴρ υμῶν ο εν τοις ουρανοίς 23:10 μηδὲ
²there is] – your father in the heavens. Nor

2564 2519 1520-1063 1473-1510.2.3 3588 2519 3588
κληθῆτε καθηγηταί εις γαρ υμῶν εστιν ο καθηγητὴς ο
be called mentors; for one is your mentor – the

5547 3588-1161 3173 1473 1510.8.3 1473 1249
Χριστός 23:11 ο δε μείζων υμῶν έσται υμῶν διάκονος
Christ. And the greater of you will be your servant.

3748-1161 5312-1438 5013 2532
23:12 όστις δε υψώσει εαυτόν ταπεινωθήσεται και
And whoever shall exalt himself, willll be humbled, and

3748 5013 1438 5312 3759 1473
όστις ταπεινώσει εαυτόν υψωθήσεται 23:13 †ουαί υμίν
whoever shall humble himself, will be exalted. Woe to you

1122 2532 * 5273 3754 2719 3588
γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί ότι κατεσθίετε τας
scribes and Pharisees, hypocrites; for you devour the

3614 3588 5503 2532 4392 3117 4336
οικίας των χηρών και προφάσει μακρά προσευχόμενοι
houses of the widows, and as an excuse [²long ¹praying];

1223 3778 2983 4053 2917
διά τούτο λήψεσθε περισσότερον κρίμα
on account of this you shall receive more extra judgment.

3759 1473 1122 2532 * 5273 3754
23:14 ουαί υμίν γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί ότι
Woe to you scribes and Pharisees, hypocrites; for

2808 3588 932 3588 3772 1715 3588 444
κλείετε την βασιλείαν των ουρανών έμπροσθεν των ανθρώπων
you lock the kingdom of the heavens before men;

1473-1063 3756-1525 3761 3588 1525
υμείς γαρ ουκ εισέρχεσθε ουδέ τους εισερχομένους
for you do not enter in, nor the ones entering

863 1525 3759 1473 1122 2532
αφίετε εισελθείν 23:15 ουαί υμίν γραμματείς και
do you allow to enter. Woe to you scribes and

* 5273 3754 4013 3588 2281 2532 3588
Φαρισαίοι υποκριταί οτι περιάγετε την θάλασσαν και την
Pharisees, hypocrites; for you lead about the sea and the

3584 4160 1520 4339 2532 3752 1096
ξηράν ποιήσαι ένα προσήλυτον και όταν γένηται
dry land to make one convert, and whenever he becomes *so*,

4160 1473 5207 1067 1362 1473
ποιείτε αυτόν υιόν γεέννης διπλότερον υμών
you make him a son of Gehenna – more double than yourselves.

3759 1473 3595 5185 3588 3004 3739 302
23:16 ουαί υμίν οδηγοί τυφλοί οι λέγοντες ος αν
Woe to you [²guides ¹blind], the ones saying, Who ever

3660 1722 3588 3485 3762-1510.2.3 3739-1161 302
ομόση εν τω ναώ ουδέν εστιν ος δ' αν
should swear by an oath on the temple, it is nothing; but who ever

3660 1722 3588 5557 3588 3485 3784
ομόση εν τω χρυσώ του ναού οφείλει
should swear by an oath on the gold of the temple, he owes.

3474 2532 5185 5100-1063 3173-1510.2.3 3588 5557 2228
23:17 μωροί και τυφλοί τις γαρ μείζων εστίν ο χρυσός η
Morons and blind; for what is greater, the gold, or

3588 3485 3588 37 3588 5557 2532 3739
ο ναός ο αγιάζων τον χρυσόν 23:18 και ος
the temple sanctifying the gold? And *saying*, Who

1437 3660 1722 3588 2379 3762-1510.2.3
εάν ομόση εν τω θυσιαστηρίω ουδέν εστιν
ever should swear by an oath on the altar, it is nothing;

3739-1161 302 3660 1722 3588 1435 3588
ος δ' αν ομόση εν τω δώρω τω
but who ever should swear by an oath by the gift *offering*

1883 1473 3784 3474 2532 5185 5100-1063
επάνω αυτού οφείλει 23:19 μωροί και τυφλοί τι γαρ
upon it, he owes. Morons and blind; for which *is*

3173 3588 1435 2228 3588 2379 3588 37
μείζον τον δώρον η το θυσιαστήριον το αγιάζον
greater, the gift *offering*, or the altar sanctifying

3588 1435 3588 3767 3660 1722 3588
το δώρον 23:20 ο ουν ομόσας εν τω
the gift *offering*? The one then swearing an oath by the

2379 3660 1722 1473 2532 1722 3956 3588
θυσιαστηρίω ομνύει εν αυτώ και εν πάσι τοις
altar, swears an oath by it and by all the *things*

1883 1473 2532 3588 3660 1722 3588 3485
επάνω αυτού 23:21 και ο ομόσας εν τω ναώ
upon it. And the one swearing an oath by the temple,

3660 1722 1473 2532 1722 3588 2730 1473
ομνύει εν αυτώ και εν τω κατοικήσαντι αυτόν
swears an oath by it and by the one having dwelt it.

2532 3588 3660 1722 3588 3772 3660
23:22 και ο ομόσας εν τω ουρανώ ομνύει
And the one swearing an oath by the heaven, swears an oath

1722 3588 2362 3588 2316 2532 1722 3588 2521 1883
εν τω θρόνω του θεού και εν τω καθημένω επάνω
by the throne of God and by the one sitting down upon

1473 3759 1473 1122 2532 * 5273
αυτού 23:23 ουαί υμίν γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί
it. Woe to you scribes and Pharisees, hypocrites;

3754 586 3588 2238 2532 3588 432 2532 3588 2951
ότι αποδεκατούτε το ηδύοσμον και το άνηθον και το κύμινον
for you tithe the mint, and the dill, and the cummin,

2532 863 3588 926 3588 3551 3588 2920 2532
και αφήκατε τα βαρύτερα του νόμου την κρίσιν και
and leave the heavier matters of the law – the judgment, and

3588 1656 2532 3588 4102 3778 1163 4160 2548
τον έλεον και την πίστιν ταύτα έδει ποιήσαι κακείνα
the mercy, and the belief – these necessary to do, and these

3361 863 3595 5185 3588 1368
μη αφιέναι 23:24 οδηγοί τυφλοί οι διϋλίζοντες
are not allowed. [²guides ¹Blind], the ones straining

3588 2971 3588 1161 2574 2666 3759
τον κώνωπα την δε κάμηλον καταπίνοντες 23:25 ουαί
the gnat, but [²a camel ¹swallowing down]. Woe

1473 1122 2532 * 5273 3754 2511 3588
υμίν γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί ότι καθαρίζετε το
to you scribes and Pharisees, hypocrites; for you cleanse the

1855 3588 4221 2532 3588 3953 2081-1161 1073
έξωθεν του ποτηρίου και της παροψίδος έσωθεν δε γέμουσιν
outside of the cup and the dish, but inside is full

1537 724 2532 192 *-5185
εξ αρπαγής και ακρασίας 23:26 Φαρισαίε τυφλέ
from out of seizure and intemperance. Blind Pharisee,

2511 4412 3588 1787 3588 4221 2532 3588
καθάρισον πρώτον το εντός του ποτηρίου και της
cleanse first the *thing* within the cup and the

3953 2443 1096-2532 3588 1623-1473 2513
παροψίδος ίνα γένηται και το εκτός αυτών καθαρόν
dish, that [²should also become ¹their outside] clean.

3759 1473 1122 2532 * 5273
23:27 ουαί υμίν γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί
Woe to you scribes and Pharisees, hypocrites;

3754 3945 5028 2867 3748 1855
ότι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις οίτινες έξωθεν
for you are like tombs being whitewashed which outside

3303 5316 5611 2081-1161 1073 3747
μεν φαίνονται ωραίοι έσωθεν δε γέμουσιν οστέων
indeed appear beautiful, but inside are full of bones

3498 2532 3956 167 3779 2532 1473
νεκρών και πάσης ακαθαρσίας 23:28 ούτω και υμείς
of dead ones and of all uncleanness. So also you

1855 3303 5316 3588 444 1342 2081-1161
έξωθεν μεν φαίνεσθε τοις ανθρώποις δίκαιοι έσωθεν δε
from outside indeed appear to men *as* just, but inside

3324-1510.2.5 5272 2532 458 3759 1473
μεστοί εστε υποκρίσεως και ανομίας 23:29 ουαί υμίν
you are full of hypocrisy and of lawlessness. Woe to you

1122 2532 * 5273 3754 3618 3588
γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί ότι οικοδομείτε τους
scribes and Pharisees, hypocrites; for you build the

5028 3588 4396 2532 2885 3588 3419 3588
τάφους των προφητών και κοσμείτε τα μνημεία των
tombs of the prophets, and adorn the memorials of the

1342 2532 3004 1487 1510.7.4 1722 3588 2250
δικαίων 23:30 και λέγετε ει ήμεθα εν ταις ημέραις
just ones, and say, If we were in the days

3588 3962-1473 3756-302 1510.7.4 2844-1473
των πατέρων ημών ουκ αν ήμεν κοινωνοί αυτών
of our fathers, [²would not *be* ¹we] their partners

1722 3588 129 3588 4396 5620 3140
εν τω αίματι των προφητών 23:31 ώστε μαρτυρείτε
in the blood of the prophets. So that you witness

1438 3754 5207-1510.2.5 3588 5407
εαυτοίς ότι υιοί εστε των φονευσάντων
against yourselves that you are sons of the ones murdering

3588 4396 2532 1473 4137 3588 3358
τους προφήτας 23:32 και υμείς πληρώσατε το μέτρον
the prophets. And you fill up the measure

3588 3962-1473 3789 1081 2191
των πατέρων υμών 23:33 οφείς γεννήματα εχιδνών
of your fathers. Serpents, offspring of vipers;

23:13 †*CP* vss. 13 & 14 reversed.

4459 5343 575 3588 2920 3588 1067
πως φύγητε από της κρίσεως της γεέννης
how should you flee from the judgment of Gehenna?

1223 3778 2400 1473 649 4314 1473
23:34 διά τούτο ιδού εγώ αποστέλλω προς υμάς
On account of this, behold, I send to you

4396 2532 4680 2532 1122 2532 1537 1473
προφήτας και σοφούς και γραμματείς και εξ αυτών
prophets, and wise ones, and scribes; and from out of them

615 2532 4717 2532 1537 1473 3146
αποκτενείτε και σταυρώσετε και εξ αυτών μαστιγώσετε
you shall kill and crucify; and from out of them you will whip

1722 3588 4864-1473 2532 1377 575 4172 1519
εν ταις συναγωγαίς υμών και διώξετε από πόλεως εις
in your synagogues, and persecute them from city to

4172 3704 2064 1909 1473 3956 129 1342
πόλιν **23:35** όπως έλθη εφ' υμάς παν αίμα δίκαιον
city; so that should come upon you all [2blood 1just]

1632 1909 3588 1093 575 3588 129 *
εκχυνόμενον επί της γης απο του αίματος Άβελ
having been poured out upon the earth, from the blood of Abel

3588 1342 2193 3588 129 * 5207 *
του δικαίου έως του αίματος Ζαχαρίου υιού Βαραχίου
the just one unto the blood of Zachariah son of Barachiah,†

3739 5407 3342 3588 3485 2532 3588 2379
ον εφονεύσατε μεταξύ του ναού και του θυσιαστηρίου
whom you murdered between the temple and the altar.

281 3004 1473 3754 2240 3956 3778
23:36 αμήν λέγω υμίν ότι ήξει πάντα ταύτα
Amen I say to you, That [3shall come 1all 2these *things*]

1909 3588 1074-3778
επί την γενεάν ταύτην
upon this generation.

Jesus Laments Over Jerusalem

* * 3588 615 3588
23:37 Ιερουσαλήμ Ιερουσαλήμ η αποκτένουσα τους
Jerusalem, Jerusalem, the one killing the

4396 2532 3036 3588 649 4314 1473
προφήτας και λιθοβολούσα τους απεσταλμένους προς αυτήν
prophets and stoning the ones sent to her.

4212 2309 1996 3588 5043-1473 3739
ποσάκις ηθέλησα επισυναγαγείν τα τέκνα σου ον
How often I wanted to assemble your children in which

5158 1996 3733 3588 3556-1438 5259 3588
τρόπον επισύναγει όρνις τα νοσσία εαυτής υπό τας
manner [2assembles 1a hen] her nestlings under the

4420 2532 3756-2309 2400 863 1473
πτέρυγας και ουκ ηθελήσατε **23:38** ιδού αφίεται υμίν
wings, and you wanted not. Behold, [2is left 3to you

3588 3624-1473 2048 3004-1063 1473 3766.2
ο οίκος υμών έρημος **23:39** λέγω γαρ υμίν ου μη
1your house] desolate. For I say to you, In no way

1473-1492 575 737 2193 302 2036
με ίδητε απ' άρτι έως αν είπητε
should you behold me from now, until whenever you should say,

2127 3588 2064 1722 3686 2962
ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι κυρίου
Being blessed *is* the one coming in *the* name *of the* Lord†.

CHAPTER 24

Signs of the End

2532 1831 3588 * 4198 575 3588
24:1 και εξελθών ο Ιησούς επορεύετο από του
And coming forth, Jesus went from the

2413 2532 4334 3588 3101-1473 1925 1473
ιερού και προσήλθον οι μαθηταί αυτού επιδείξαι αυτώ
temple, and [2came forward 1his disciples] to display to him

3588 3619 3588 2413 3588 1161 * 2036
τας οικοδομάς του ιερού **24:2** ο δε Ιησούς είπεν
the constructions of the temple. And Jesus† said

1473 3756-991 3956 3778 281 3004 1473 3766.2
αυτοίς ου βλέπετε πάντα ταύτα αμήν λέγω υμίν ου μη
to them, See you not all these? Amen, I say to you, in no way

863 5602 3037 1909 3037 3739 3766.2
αφεθή ώδε λίθος επί λίθον ος ου μη
shall there be left here stone upon stone, which in any way

2647 2521 1161 1473 1909 3588 3735
καταλυθήσεται **24:3** καθημένου δε αυτού επί του όρους
shall be resting. [3sitting down 1And 2of his] upon the Mount

3588 1636 4334 1473 3588 3101 2596 2398
των ελαιών προσήλθον αυτώ οι μαθηταί κατ' ιδίαν
of Olives, there came forward to him the disciples in private,

3004 2036 1473 4219 3778 1510.8.3 2532 5100 3588
λέγοντες ειπέ ημίν πότε ταύτα έσται και τι το
saying, Tell us when these *things* will be, and what *is* the

4592 3588 4674 3952 2532 3588 4930 3588
σημείον της σης παρουσίας και της συντελείας του
sign of your arrival, and the completion of the

165 2532 611 3588 * 2036 1473 991
αιώνος **24:4** και αποκριθείς ο Ιησούς είπεν αυτοίς βλέπετε
eon? And answering Jesus said to them, Take heed

3361 5100 1473-4105 4183-1063 2064 1909
μη τις υμάς πλανήση **24:5** πολλοί γαρ ελεύσονται επί
lest any should mislead you! For many shall come in

3588 3686-1473 3004 1473 1510.2.1 3588 5547 2532
τω ονόματί μου λέγοντες εγώ ειμι ο Χριστός και
my name, saying, I am the Christ. And

4183 4105 3195-1161 191
πολλούς πλανήσουσιν **24:6** μελλήσετε δε ακούειν
[2many 1they shall mislead]. But you shall be about to hear

4171 2532 189 4171 3708 3361 2360
πολέμους και ακοάς πολέμων οράτε μη θροείσθε
of wars and reports of wars. Look to it, lest you be alarmed!

1163 1063 3956 1096 235 3768 1510.2.3 3588
δει γαρ πάντα γενέσθαι αλλ' ούπω εστί το
[3must 1for 2all these *things*] take place, but not yet is the

5056 1453 1063 1484 1909 1484 2532 932
τέλος **24:7** εγερθήσεται γαρ έθνος επί έθνος και βασιλεία
end. [3will rise up 1For 2nation] against nation, and kingdom

1909 932 2532 1510.8.6 3042 2532 3061
επί βασιλείαν και έσονται λιμοί και λοιμοί
against kingdom. And there will be famines, and pestilent *things*,

2532 4578 2596-5117 3956-1161 3778
και σεισμοί κατά τόπους **24:8** πάντα δε ταύτα
and earthquakes, in places. And all these *things*

746 5604 5119 3860
αρχή ωδίνων **24:9** τότε παραδώσουσιν
are the beginning of birth-pangs. Then they shall deliver

1473 1519 2347 2532 615 1473 2532 1510.8.5
υμάς εις θλίψιν και αποκτενούσιν υμάς και έσεσθε
you unto affliction and shall kill you. And you shall be

3404 5259 3956 3588 1484 1223
μισούμενοι υπό πάντων των εθνών διά
ones being detested by all the nations on account of

3588 3686-1473 2532 5119 4624 4183
το όνομά μου **24:10** και τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί
my name. And then [2shall be stumbled 1many],

2532 240 3860 2532 3404
και αλλήλους παραδώσουσιν και μισήσουσιν
and [2one another 1they shall deliver up], and they shall detest

240 2532 4183 5578 1453
αλλήλους **24:11** και πολλοί ψευδοπροφήται εγερθήσονται
one another. And many false prophets shall arise,

2532 4105 4183 2532 1223 3588
και πλανήσουσι πολλούς **24:12** και διά το
and they shall mislead many. And on account of the

4129 3588 458 5594 3588 26
πληθυνθήναι την ανομίαν ψυγήσεται η αγάπη
multiplying the lawlessness, [4shall be made cold 1the 2love†

3588 4183 3588-1161 5278 1519 5056 3778
των πολλών **24:13** ο δε υπομείνας εις τέλος ούτος
3of many]. But the one remaining unto *the* end, this one

4982 2532 2784 3778 3588
σωθήσεται **24:14** και κηρυχθήσεται τούτο το
shall be delivered. And [5shall be proclaimed 1this

2098 3588 932 1722 3650 3588 3611
ευαγγέλιον της βασιλείας εν όλη τη οικουμένη
2good news 3of the 4kingdom] in *the* entire inhabitable world

1519 3142 3956 3588 1484 2532 5119
εις μαρτύριον πάσι τοις έθνεσι και τότε
for a testimony to all the ones among *the* nations; and then

2240 3588 5056
ήξει το τέλος
shall come the end.

23:35 †*See Is. 8:2*

23:39 †*See Ps. 118:26*

24:2 †*Ald. adds* **αποκριθεις** - answering.

24:12 †*or* agape *et seq.*

The Abomination of the Desolation

3752 3767 1492 3588 946
24:15 όταν ουν ίδητε το βδέλυγμα
Whenever then you should behold the abomination

3588 2050 3588 4483 1223 *
της ερημώσεως το ρηθέν διά Δανιήλ
of the desolation,† the *thing* having been spoken through Daniel

3588 4396 2476 1722 5117 39 3588 314
του προφήτου εστός εν τόπω αγίω ο αναγινώσκων
the prophet, standing in [[2]place [1]a holy] (the one reading

3539 5119 3588 1722 3588 *
νοείτω **24:16** τότε οι εν τη Ιουδαία
let him comprehend)! Then the ones in Judea,

5343 1909 3588 3735 3588 1909 3588
φευγέτωσαν επί τα όρη **24:17** ο επί του
let them flee unto the mountains! The one upon the

1430 3361-2597 142 5100 1537 3588
δώματος μη καταβαινέτω άραι τι εκ της
roof, let him not go down to lift anything from out of

3614-1473 2532 3588 1722 3588 68 3361
οικίας αυτού **24:18** και ο εν τω αγρώ μη
his house! And the one in the field, let him not

1994 3694 142 3588 2440-1473 3759-1161
επιστρεψάτω οπίσω άραι τα ιμάτια αυτού **24:19** ουαί δε
turn back to carry his garments! But woe

3588 1722 1064 2192 2532 3588 2337
ταις εν γαστρί εχούσαις και ταις θηλαζούσαις
to the ones [[2]one in [3]*the* womb [1]having], and the ones nursing

1722 1565 3588 2250 4336-1161 2443
εν εκείναις ταις ημέραις **24:20** προσεύχεσθε δε ίνα
in those days. And pray that

3361-1096 3588 5437-1473 5494
μη γένηται η φυγή υμών χειμώνος
[[2]should not take place [1]your flight into exile] in winter

3366 1722 4521 1510.8.3-1063 5119 2347
μηδέ εν σαββάτω **24:21** έσται γαρ τότε θλίψις
nor on a sabbath. For there will be then [[2]affliction

3173 3634 3756-1096 575 746 2889
μεγάλη οία ου γέγονεν απ' αρχής κόσμου
[1]great], such as has not taken place from *the* beginning of *the* world

2193 3588 3568 3761 3766.2 1096 2532 1508
έως του νυν ουδ' ου μη γένηται **24:22** και ει μη
until the present, nor in any way to be. And unless

2856 3588 2250-1565 3756 302 4982
εκολοβώθησαν αι ημέραι εκείναι ουκ αν εσώθη
[[2]were cut short [1]those days], not even was [[3]delivered

3956 4561 1223-1161 3588 1588 2856
πάσα σαρξ διά δε τους εκλεκτούς κολοβωθήσονται
[1]any [2]flesh]; but on account of the chosen ones [[2]will be cut short

3588 2250-1565 5119 1437 5100 1473-2036
αι ημέραι εκείναι **24:23** τότε εάν τις υμίν είπη
[1]those days]. Then if any should say to you,

2400 5602 3588 5547 2228 5602 3361
ιδού ώδε ο Χριστός η ώδε μη
Behold, here *is* the Christ, or here; you should not

4100 1453 1063 5580 2532
πιστεύσητε **24:24** εγερθήσονται γαρ ψευδόχριστοι και
believe. [[5]shall arise [1]For [2]false christs [3]and

5578 2532 1325 4592 3173 2532 5059 5620
ψευδοπροφήται και δώσουσιν σημεία μεγάλα και τέρατα ώστε
[4]false prophets] and shall give [[2]signs [1]great] and miracles so as

4105 1487 1415 2532 3588 1588 2400
πλανήσαι ει δυνατόν και τους εκλεκτούς **24:25** ιδού
to mislead, if possible, even the chosen ones. Behold,

4280-1473 1437 3767 2036
προείρηκα υμίν **24:26** εάν ουν είπωσιν
I described to you beforehand. If then they should say

1473 2400 1722 3588 2048 1510.2.3 3361
υμίν ιδού εν τη ερήμω εστί μη
to you, Behold, [[2]in [3]the [4]wilderness [1]he is]; you should not

1831 2400 1722 3588 5009 3361
εξέλθητε ιδού εν τοις ταμείοις μη
go forth; *or*, Behold, he is in the inner chambers; you should not

4100 5618-1063 3588 796 1831 575
πιστεύσητε **24:27** ώσπερ γαρ η αστραπή εξέρχεται από
believe *it*. For as the lightning comes forth from

395 2532 5316 2193 1424 3779 1510.8.3 2532 3588
ανατολών και φαίνεται έως δυσμών ούτως έσται και η
the east, and shines forth unto *the* west, so will be also the

24:15 †*See Dan 9:27, 12:11.*

3952 3588 5207 3588 444 3699-1063 1437
παρουσία του υιού του ανθρώπου **24:28** όπου γαρ εάν
arrival of the son of man. For where ever

1510.3 3588 4430 1563 4863 3588 105
η το πτώμα εκεί συναχθήσονται οι αετοί
might be the corpse, there [[3]will be gathered together [1]the [2]eagles].

2112-1161 3326 3588 2347 3588 2250-1565
24:29 ευθέως δε μετά την θλίψιν των ημερών εκείνων
And immediately after the affliction of those days

3588 2246 4654 2532 3588 4582 3756-1325 3588
ο ήλιος σκοτισθήσεται και η σελήνη ου δώσει το
the sun shall be darkened, and the moon will not give

5338-1473 2532 3588 792 4098 575 3588 3772 2532
φέγγος αυτής και οι αστέρες πεσούνται από του ουρανού και
her brightness, and the stars will fall from the heaven, and

3588 1411 3588 3772 4531
αι δυνάμεις των ουρανών σαλευθήσονται
the forces of the heavens will be shaken.

The Coming of the Son of Man

2532 5119 5316 3588 4592 3588 5207
24:30 και τότε φανήσεται το σημείον του υιού
And then shall appear the sign of the son

3588 444 1722 3588 3772 2532 5119 2875
του ανθρώπου εν τω ουρανώ και τότε κόψονται
of man in the heaven, and then [[6]shall beat their chest

3956 3588 5443 3588 1093 2532 3708 3588 5207
πάσαι αι φυλαί της γης και όψονται τον υιόν
[1]all [2]the [3]tribes [4]of the [5]earth], and they shall see the son

3588 444 2064 1909 3588 3507 3588 3772
του ανθρώπου ερχόμενον επί των νεφελών του ουρανού
of man coming upon the clouds of the heaven

3326 1411 2532 1391 4183 2532 649
μετά δυνάμεως και δόξης πολλής **24:31** και αποστελεί
with power and [[2]glory [1]great]. And he shall send

3588 32-1473 3326 4536 5456 3173
τους αγγέλους αυτού μετά σάλπιγγος† φωνής μεγάλης
his angels with a trumpet [[2]sound [1]of great],

2532 1996 3588 1588-1473 1537 3588
και επισυνάξουσι τους εκλεκτούς αυτού εκ των
and they shall assemble his chosen from out of the

5064 417 575 206 3772 2193 206-1473
τεσσάρων ανέμων απ' άκρων ουρανών έως άκρων αυτών
four winds, from *the* tips of *the* heavens unto their tips.

575-1161 3588 4808 3129 3588 3850 3752
24:32 από δε της συκής μάθετε την παραβολήν όταν
But from the fig-tree learn the parable! Whenever

2235 3588 2798-1473 1096 527 2532 3588 5444
ήδη ο κλάδος αυτής γένηται απαλός και τα φύλλα
already its branches become tender, and the leaves

1631 1097 3754 1451 3588 2330 3779
εκφύη γινώσκετε ότι εγγύς το θέρος **24:33** ούτως
spring forth, you know that [[2]*is* near [1]summer]. So

2532 1473 3752 1492 3956 3778 1097 3754
και υμείς όταν ίδητε πάντα ταύτα γινώσκετε ότι
also you, whenever you behold all these *things*, you know that

1451-1510.2.3 1909 2374 281 3004 1473 3766.2
εγγύς εστιν επί θύραις **24:34** αμήν λέγω υμίν ου μη
it is near – at *the* doors. Amen, I say to you, In no way

3928 3588 1074-3778 2193 302 3956
παρέλθη η γενεά αύτη έως αν πάντα
should [[2]pass away [1]this generation] until whenever all

3778 1096 3588 3772 2532 3588
ταύτα γένηται **24:35** ο ουρανός και η
these *things* should come to pass. The heaven and the

1093 3928 3588 1161 3056-1473 3766.2 3928
γη παρελεύσονται οι δε λόγοι μου ου μη παρέλθωσι
earth shall pass away, but my words in no way shall pass away.

4012-1161 3588 2250-1565 2532 5610 3762 1492
24:36 περί δε της ημέρας εκείνης και ώρας ουδείς οίδεν
But concerning that day and hour no one knows,

3761 3588 32 3588 3772 1508 3588 3962-1473
ουδέ οι άγγελοι των ουρανών ει μη ο πατήρ μου
not even the angels of the heavens, only my father

3441 5618-1161 3588 2250 3588 * 3779 1510.8.3
μόνος **24:37** ώσπερ δε αι ημέραι του Νώε ούτως έσται
alone. And as the days of Noah, so will be

2532 3588 3952 3588 5207 3588 444 5618-1063
και η παρουσία του υιού του ανθρώπου **24:38** ώσπερ γαρ
also the arrival of the son of man. For as

24:31 †*CP adds* και - and.

1510.7.6 1722 3588 2250 3588 4253 3588 2627 5176
ἦσαν εν ταις ημέραις ταις προ του κατακλυσμού τρώγοντες
were in the days before the flood chewing

2532 4095 1060 2532 1547 891 3739
και πίνοντες γαμούντες και εκγαμίζοντες άχρι ης
and drinking, marrying and giving in marriage, as far as of which

2250 1525-* 1519 3588 2787 2532 3756-1097
ημέρας εισήλθε Νώε εις την κιβωτόν **24:39** και ουκ έγνωσαν
day Noah entered into the ark, and knew not

2193 2064 3588 2627 2532 142 537 3779 1510.8.3
έως ήλθεν ο κατακλυσμός και ήρεν άπαντας ούτως έσται
until [[3]came [1]the [2]flood], and lifted all, so it will be

2532 3588 3952 3588 5207 3588 444 5119 1417
και η παρουσία του υιού του ανθρώπου **24:40** τότε δύο
also in the arrival of the son of man. Then two

1510.8.6 1722 3588 68 3588 1520 3880 2532 3588
έσονται εν τω αγρώ ο εις παραλαμβάνεται και ο
will be in the field; the one shall be taken by himself, and the

1520 863 1417 229 1722 3588 3459 1520
εις αφίεται **24:41** δύο αλήθουσαι εν τω μύλωνι μία
one left. Two *women* grinding at the mill; one

3880 2532 1520 863 1127 3767
παραλαμβάνεται και μία αφίεται **24:42** γρηγορείτε ουν
shall be taken by herself, and one left. Be vigilant then;

3754 3756-1492 4169 5610 3588 2962-1473 2064
ότι ουκ οίδατε ποία ώρα ο κύριος υμών έρχεται
for you know not what hour your Lord comes!

Be Prepared

1565-1161 1097 3754 1487 1492 3588
24:43 εκείνο δε γινώσκετε ότι ει ήδει ο
But this know! That if [[3]knew [1]the

3617 4169 5438 3588 2812 2064
οικοδεσπότης ποία φυλακή ο κλέπτης έρχεται
[2]master of the house] what watch the thief comes,

1127-302 2532 3756-302 1439
εγρηγόρησεν αν και ουκ αν είασε
he would have been vigilant, and would not have allowed

1358 3588 3614-1473 1223 3778
διορυγήναι την οικίαν αυτού **24:44** διά τούτο
[[2]to be dug through [1]his house]. On account of this

2532-1473 1096 2092 3754 3739 5610 3756-1380 3588
και υμείς γίνεσθε έτοιμοι ότι η ώρα ου δοκείτε ο
you also be prepared! for in which hour you think not the

5207 3588 444 2064 5100 686 1510.2.3 3588 4103
υιός του ανθρώπου έρχεται **24:45** τις άρα εστίν ο πιστός
son of man comes. Who then is the trustworthy

1401 2532 5429 3739 2525 3588 2962-1473
δούλος και φρόνιμος ον κατέστησεν ο κύριος αυτού
[[3]bondman [1]and [2]practical], whom [[2]placed [1]his master]

1909 3588 2322-1473 3588 1325 1473 3588 5160 1722
επί της θεραπείας αυτού του διδόναι αυτοίς την τροφήν εν
over his service, to give to them provision in

2540 3107 3588 1401-1565 3739 2064
καιρώ **24:46** μακάριος ο δούλος εκείνος ον ελθών
season? Blessed *is* that bondman, whom [[2]having come

3588 2962-1473 2147 4160 3779 281 3004
ο κύριος αυτού ευρήσει ποιούντα ούτως **24:47** αμήν λέγω
[1]his master] shall find doing thus. Amen, I say

1473 3754 1909 3956 3588 5224-1473 2525
υμίν ότι επί πάσι τοις υπάρχουσιν αυτού καταστήσει
to you that over all his possessions he shall place

1473 1437-1161 2036 3588 2556 1401 1565
αυτόν **24:48** εάν δε είπη ο κακός δούλος εκείνος
him. But if [[4]should say [2]evil [3]bondman [1]that]

1722 3588 2588-1473 5549 3588 2962-1473 2064
εν τη καρδία αυτού χρονίζει ο κύριός μου ελθείν
in his heart, [[2]passes time [1]My master] to come,

2532 756 5180 3588 4889 2068-1161
24:49 και άρξηται τύπτειν τους συνδούλους εσθίειν δε
and he should begin to beat the fellow-servants, and to eat

2532 4095 3326 3588 3184 2240
και πίνειν μετά των μεθυόντων **24:50** ήξει
and drink with the ones being intoxicated; [[4]shall come

3588 2962 3588 1401-1565 1722 2250 3739
ο κύριος του δούλου εκείνου εν ημέρα η
[1]the [2]master [3]of that bondman] in a day in which

3756-4328 2532 1722 5610 3739 3756-1097
ου προσδοκά και εν ώρα η ου γινώσκει
he does not expect and in an hour in which he knows not,

2532 1371-1473 2532 3588 3313-1473 3326
24:51 και διχοτομήσει αυτόν και το μέρος αυτού μετά
and will cut him in pieces and his portion [[2]with

3588 5273 5087 1563 1510.8.3 3588
των υποκριτών θήσει εκεί έσται ο
[3]the [4]hypocrites [1]will be established]. There, there shall be the

2805 2532 3588 1030 3588 3599
κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων
weeping and the gnashing of the teeth.

CHAPTER 25

The Parable of the Ten Virgins

5119 3666 3588 932 3588
25:1 τότε ομοιωθήσεται η βασιλεία των
Then [[5]shall be likened [1]the [2]kingdom [3]of the

3772 1176 3933 3748 2983 3588
ουρανών δέκα παρθένοις αίτινες λαβούσαι τας
[4]heavens] *to* ten virgins who having taken

2985-1473 1831 1519 529 3588 3566
λαμπάδας αυτών εξήλθον εις απάντησιν του νυμφίου
their lamps went forth to meet the groom.

4002-1161 1510.7.6 1537 1473 5429 2532 3588
25:2 πέντε δε ήσαν εξ αυτών φρόνιμοι και αι
And five [[3]were [1]from out of [2]them] practical, and

4002 3474 3748 3474 2983
πέντε μωραί **25:3** αίτινες μωραί λαβούσαι
five moronic. The ones who *were* moronic having taken

3588 2985-1473 3756-2983 3326 1438
τας λαμπάδας αυτών ουκ έλαβον μεθ' εαυτών
their lamps did not take [[2]with [3]themselves

1637 3588-1161 5429 2983 1637 1722 3588
έλαιον **25:4** αι δε φρόνιμοι έλαβον έλαιον εν τοις
[1]oil]. But the practical took oil in

30-1473 3326 3588 2985-1473 5549
αγγείοις αυτών μετά των λαμπάδων αυτών **25:5** χρονίζοντος
their receptacles with their lamps. [[4]passing time

1161 3588 3566 3573-3956 2532 2518
δε του νυμφίου ενύσταξαν πάσαι και εκάθευδον
[1]But [2]of the [3]groom], they all slumbered and slept.

3319-1161 3571 2906 1096 2400
25:6 μέσης δε νυκτός κραυγή γέγονεν ιδού
And in the middle of *the* night a cry came, Behold,

3588 3566 2064 1831 1519 529 1473 5119
ο νυμφίος έρχεται εξέρχεσθε εις απάντησιν αυτού **25:7** τότε
the groom comes; go forth to meet him! Then

1453 3956 3588 3933-1565 2532 2885 3588
ηγέρθησαν πάσαι αι παρθένοι εκείναι και εκόσμησαν τας
arose all those virgins, and trimmed

2985-1473 3588-1161 3474 3588 5429 2036
λαμπάδας αυτών **25:8** αι δε μωραί ταις φρονίμοις είπον
their lamps. And the moronic [[2]to the [3]practical [1]said],

1325 1473 1537 3588 1637-1473 3754 3588 2985-1473
δότε ημίν εκ του ελαίου υμών ότι αι λαμπάδες ημών
Give to us from out of your oil! for our lamps

4570 611 1161 3588 5429
σβέννυνται **25:9** απεκρίθησαν δε αι φρόνιμοι
are extinguishing. [[4]answered [1]And [2]the [3]practical],

3004 3379 3756-714 1473 2532
λέγουσαι μήποτε ουκ αρκέση ημίν και
saying, No, lest at any time it should not be sufficient to us and

1473 4198-1161 3123 4314 3588 4453 2532
υμίν πορεύεσθε δε μάλλον προς τους πωλούντας και
to you; but you go rather to the ones selling, and

59 1438 565 1161 1473
αγοράσατε εαυταίς **25:10** απερχομένων δε αυτών
buy for yourselves! [[3]going forth [1]And [2]of their]

59 2064 3588 3566 2532 3588 2092 1525
αγοράσαι ήλθεν ο νυμφίος και αι έτοιμοι εισήλθον
to buy, [[3]came [1]the [2]groom], and the ones prepared entered

3326 1473 1519 3588 1062 2532 2808 3588 2374
μετ' αυτού εις τους γάμους και εκλείσθη η θύρα
with him unto the wedding *feasts*; and [[3]was locked [1]the [2]door].

5305-1161 2064 2532 3588 3062 3933
25:11 ύστερον δε έρχονται και αι λοιπαί παρθένοι
And afterwards came also the remaining virgins,

3004 2962 2962 455 1473 3588-1161
λέγουσαι κύριε κύριε άνοιξον ημίν **25:12** ο δε
saying, O Master, O Master, open to us! And he

611 2036 281 3004 1473 3756-1492 1473
αποκριθείς είπεν αμήν λέγω υμίν ουκ οίδα υμάς
answering said, Amen, I say to you, I do not know you.

1127 3767 3754 3756-1492 3588 2250 3761 3588
25:13 γρηγορείτε ουν ότι ουκ οίδατε την ημέραν ουδέ την
Be vigilant then! for you know not the day nor the

5610 1722 3739 3588 5207 3588 444 2064
ὥραν εν η ο υἱὸς του ἀνθρώπου ἔρχεται
hour in which the son of man comes.

The Parable of the Talents

5618-1063 444 589 2564 3588
25:14 ὥσπερ γαρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τους
For as a man traveling abroad called

2398 1401 2532 3860 1473 3588 5224-1473
ἰδίους δούλους και παρέδωκεν αυτοῖς τα ὑπάρχοντα αυτοῦ
his own bondmen and delivered up to them his possessions.

2532 3739-3303 1325 4002 5007 3739-1161 1417
25:15 και ω μεν ἔδωκε πέντε τάλαντα ω δε δύο
And to one he gave five talents, and to *another* two,

3739-1161 1520 1538 2596 3588-2398 1411
ω δε εν ἑκάστῳ κατὰ την ἰδίαν δύναμιν
and to *another* one, to each according to his own ability;

2532 589 2112 4198-1161
και ἀπεδήμησεν εὐθέως **25:16** πορευθεὶς δε
and he traveled abroad immediately. And having gone,

3588 3588 4002 5007 2983 2038 1722 1473
ο τα πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο εν αυτοῖς
the one [[2]the [3]five [4]talents [1]receiving] worked with them,

2532 4160 243 4002 5007 5615 2532
και ἐποίησεν ἀλλὰ πέντε τάλαντα **25:17** ὡσαύτως και
and made another five talents. Likewise also

3588 3588 1417 2770 2532-1473 243 1417
ο τα δύο ἐκέρδησε και αυτὸς ἄλλα δύο
the one *receiving* the two gained himself also another two.

3588-1161 3588 1520 2983 565
25:18 ο δε το εν λαβὼν ἀπελθὼν
And the [[2]the [3]one [1]one receiving], having gone forth

3736 1722 3588 1093 2532 613 3588 694 3588
ὤρυξεν εν τη γη και ἀπέκρυψε το ἀργύριον του
dug in the ground, and concealed the money

2962-1473 3326-1161 5550 4183 2064 3588
κυρίου αυτοῦ **25:19** μετὰ δε χρόνον πολὺν ἔρχεται ο
of his master. And after [[2]time [1]a long] came the

2962 3588 1401-1565 2532 4868 3056 3326
κύριος των δούλων ἐκείνων και συναίρει λόγον μετ'
master of those bondmen and takes up a reckoning with

1473 2532 4334 3588 3588 4002
αυτῶν **25:20** και προσελθὼν ο τα πέντε
them. And [[6]having come forward [1]the one [3]the [4]five

5007 2983 4374 243 4002 5007 3004
τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων
[5]talents [2]receiving] brought another five talents, saying,

2962 4002 5007 1473 3860 2396 243
κύριε πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας ἴδε ἄλλα
O Master, five talents to me you delivered; see, another

4002 5007 2770 1909 1473 5346 1161
πέντε τάλαντα ἐκέρδησα επ' αυτοῖς **25:21** ἔφη δε
five talents I gained besides them! [[3]said [1]And

1473 3588 2962-1473 2095 1401 18 2532
αυτῷ ο κύριος αυτοῦ ευ δοῦλε ἀγαθὲ και
[4]to him [2]his master], Well *done*, O [[4]bondman [1]good [2]and

4103 1909 3641 1510.7.2 4103 1909 4183
πιστέ επὶ ὀλίγα ης πιστὸς επὶ πολλῶν
[3]trustworthy]; over a few *things* you were trustworthy, over many

1473-2525 1525 1519 3588 5479 3588 2962-1473
σε καταστήσω εἴσελθε εις την χαρὰν του κυρίου σου
I will place you – enter into the joy of your master!

4334-1161 2532 3588 3588 1417 5007
25:22 προσελθὼν δε και ο τα δύο τάλαντα
And coming forward also the one [[2]the [3]two [4]talents

2983 2036 2962 1417 5007 1473-3860
λαβὼν εἶπε κύριε δύο τάλαντά μοι παρέδωκας
[1]receiving], said, O Master, two talents you delivered up to me;

2396 243 1417 5007 2770 1909 1473 5346
ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα επ' αυτοῖς **25:23** ἔφη
see, another two talents I gained besides them! [[2]said

1473 3588 2962-1473 2095 1401 18
αυτῷ ο κύριος αυτοῦ ευ δοῦλε ἀγαθὲ
[3]to him [1]*And* his master], Well *done*, O [[4]bondman [1]good

2532 4103 1909 3641 1510.7.2 4103
και πιστὲ επὶ ὀλίγα ης πιστὸς
[2]and [3]trustworthy], over a few *things* you were trustworthy,

1909 4183 1473-2525 1525 1519 3588 5479 3588
επὶ πολλῶν σε καταστήσω εἴσελθε εις την χαρὰν του
over many I will place you – enter into the joy

2962-1473 4334-1161 2532 3588
κυρίου σου **25:24** προσελθὼν δε και ο
of your master! And having come forward also the one

3588 1520 5007 2983 2036 2962 1097
το εν τάλαντον εἰληφὼς εἶπε κύριε ἔγνων
[[2]the [3]one [4]talent [1]having taken], said, O Master, I knew

1473-3754 4642-1510.2.2 444 2325 3699 3756-4687
σε ὅτι σκληρὸς ει† ἄνθρωπος θερίζων ὅπου ουκ ἔσπειρας
that you are a hard man, harvesting where you sowed not,

2532 4863 3606 3756-1287 2532
και συνάγων ὅθεν ου διεσκόρπισας **25:25** και
and gathering from where you dispersed not. And

5399 565 2928 3588 5007-1473 1722
φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα το τάλαντόν σου εν
fearing, having gone forth, I hid your talent in

3588 1093 2396 2192 3588 4674 611-1161
τη γη ἴδε ἔχεις το σον **25:26** ἀποκριθεὶς δε
the ground – see, you have yours! And responding

3588 2962-1473 2036 1473 4190 1401 2532
ο κύριος αυτοῦ εἶπεν αυτῷ πονηρὲ δοῦλε και
his master said to him, O Wicked [[3]bondman [1]and

3636 1492 3754 2325 3699 3756-4687 2532
ὀκνηρέ ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου ουκ ἔσπειρα και
[2]lazy], you knew that I harvest where I sowed not, and

4863 3606 3756-1287 1163
συνάγω ὅθεν ου διεσκόρπισα **25:27** ἔδει
gather from where I dispersed not. It was necessary

3767 1473 906 3588 694-1473 3588 5133
ουν σε βαλεῖν το ἀργύριόν μου τοις τραπεζίταις
then for you to put my money with the bankers,

2532 2064 1473 2865 302 3588 1699
και ἐλθὼν εγὼ ἐκομισάμην αν το ἐμὸν
and coming I would be delivered whatever *was* mine

4862 5110 142 3767 575 1473 3588 5007
συν τόκῳ **25:28** ἄρατε ουν απ' αυτοῦ το τάλαντον
with interest. Take then from him the talent,

2532 1325 3588 2192 3588 1176 5007 3588
και δότε τῳ ἔχοντι τα δέκα τάλαντα **25:29** τῳ
and give it to the one having the ten talents!

1063 2192-3956 1325 2532 4052
γαρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται και περισσευθήσεται
For to every one having shall be given, and shall abound;

575-1161 3588 3361 2192 2532 3739 2192 142
ἀπὸ δε του μη ἔχοντος και ο ἔχει ἀρθήσεται
but from the one not having, even what† he has shall be taken

575 1473 2532 3588 888 1401 1544 1519
απ' αυτοῦ **25:30** και τον ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εις
from him. And [[2]the [3]useless [4]bondman [1]cast out] into

3588 4655 3588 1857 1563 1510.8.3 3588 2805
το σκότος το ἐξώτερον ἐκεῖ ἔσται ο κλαυθμὸς
[[2]darkness [1]outer]! There, there will be the weeping

2532 3588 1030 3588 3599 3752-1161 2064
και ο βρυγμὸς των ὀδόντων **25:31** ὅταν δε ἔλθῃ
and the gnashing of the teeth. And whenever [[4]comes

3588 5207 3588 444 1722 3588 1391-1473 2532 3956
ο υἱὸς του ἀνθρώπου εν τῃ δόξῃ αυτοῦ και πάντες
[1]the [2]son [3]of man] in his glory, and all

3588 39 32 3326 1473 5119 2523 1909 2362
οι ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αυτοῦ τότε καθίσει επὶ θρόνου
the holy angels with him, then he shall sit upon *the* throne

1391-1473 2532 4863 1715
δόξης αυτοῦ **25:32** και συναχθήσεται ἔμπροσθεν
of his glory. And he shall gather together before

1473 3956 3588 1484 2532 873 1473 575
αυτοῦ πάντα τα ἔθνη και ἀφοριεῖ αυτοὺς απ'
him all the nations, and will separate them from

240 5618 3588 4166 873 3588 4263
ἀλλήλων ὥσπερ ο ποιμὴν ἀφορίζει τα πρόβατα
one another, as the shepherd separates the sheep

575 3588 2056 2532 2476 3588 3303
ἀπὸ των ἐρίφων **25:33** και στήσει τα μεν
from the kids *of the goats*. And he will set the [[2]indeed

4263 1537 1188-1473 3588-1161 2055 1537 2176
πρόβατα εκ δεξιῶν αυτοῦ τα δε ἐρίφια εξ ευωνύμων
[1]sheep] at his right, and the little kids at *his* left.

5119 2046 3588 935 3588 1537 1188-1473
25:34 τότε ἐρεῖ ο βασιλεὺς τοις εκ δεξιῶν αυτοῦ
Then [[3]shall say [1]the [2]king] to the ones at his right,

1205 3588 2127 3588 3962-1473 2816 3588
δεῦτε οι εὐλογημένοι του πατρὸς μου κληρονομήσατε την
Come, O ones being blessed of my father, inherit the

25:24 †*Ald.* αυστηρος - austere.

25:29 †*CP adds* δοκει εκειν - he thinks to have.

2090 1473 932 575 2602 2889
ητοιμασμένην υμίν βασιλείαν από καταβολής κόσμου
[2being prepared 3for you 1kingdom] from *the* founding of *the* world!

3983-1063 2532 1325 1473 2068 1372 2532
25:35 επείνασα γαρ και εδώκατέ μοι φαγείν εδίψησα και
For I hungered and you gave me to eat; I thirsted and

4222-1473 3581-1510.7.1 2532 4863 1473
εποτίσατέ με ξένος ήμην και συνηγάγετέ με
you gave me a drink; I was a stranger and you brought me *in*;

1131 2532 4016 1473 770 2532 1980
25:36 γυμνός και περιεβάλετέ με ησθένησα και επεσκέψασθέ
naked and you clothed me; I was sick and you visited

1473 1722 5438 1510.7.1 2532 2064 4314 1473 5119
με εν φυλακή ήμην και ήλθετε προς με 25:37 τότε
me; [2in 3prison 1I was] and you came to me. Then

611 1473 3588 1342 3004 2962 4219
αποκριθήσονται αυτώ οι δίκαιοι λέγοντες κύριε πότε
[3will answer 4to him 1the 2just ones], saying, O Master, when

1473-1492 3983 2532 5142 2228 1372
σε είδομεν πεινώντα και εθρέψαμεν η διψώντα
did we see *you* hungering and we nourished *you*; or thirsting

2532 4222 4219-1161 1473-1492
και εποτίσαμεν 25:38 πότε δε σε είδομεν
and we gave *you* a drink? And when did we behold you

3581 2532 4863 2228 1131 2532 4016
ξένον και συνηγάγομεν η γυμνόν και περιεβάλομεν
a stranger and brought *you in*? or naked and we clothed *you*?

4219-1161 1473-1492 772 2228 1722 5438 2532
25:39 πότε δε σε είδομεν ασθενή η εν φυλακή και
And when did we behold you sick or in prison and

2064 4314 1473 2532 611 3588 935 2046
ήλθομεν προς σε 25:40 και αποκριθείς ο βασιλεύς ερεί
we came to you? And answering the king shall say

1473 281 3004 1473 1909-3745 4160 1520
αυτοίς αμήν λέγω υμίν εφ' όσον εποιήσατε ενί
to them, Amen, I say to you, in as much as you did to one

3778 3588 80-1473 3588 1646 1473-4160
τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων εμοί εποιήσατε
of these [3of my brothers 1the 2least] you did to me.

5119 2046 2532 3588 1537 2176 4198
25:41 τότε ερεί και τοις εξ ευωνύμων πορεύεσθε
Then he will say also to the ones at *his* left, Go

575 1473 3588 2672 1519 3588 4442 3588 166 3588
απ' εμού οι κατηραμένοι εις το πυρ το αιώνιον το
from me, O ones being cursed into the [2fire 1eternal]

2090 3588 1228 2532 3588 32-1473
ητοιμασμένον τω διαβόλω και τοις αγγέλοις αυτού
having been prepared for the devil and his angels!

3983-1063 2532 3756-1325 1473 2068 1372
25:42 επείνασα γαρ και ουκ εδώκατέ μοι φαγείν εδίψησα
For I hungered and you did not give to me to eat; I thirsted

2532 3756 4222-1473 3581-1510.7.1 2532
και ουκ εποτίσατέ με 25:43 ξένος ήμην και
and you did not give me a drink; I was a stranger and

3756-4863 1473 1131 2532 3756-4016 1473
ου συνηγάγετέ με γυμνός και ου περιεβάλετέ με
you did not bring me *in*; naked and you did not clothe me;

772 2532 1722 5438 2532 3756-1980 1473 5119
ασθενής και εν φυλακή και ουκ επεσκέψασθέ με 25:44 τότε
sick and in prison and you did not visit me. Then

611 1473 2532-1473 3004 2962 4219
αποκριθήσονται αυτώ και αυτοί λέγοντες κύριε πότε
[2will answer 3to him 1they also], saying, O Master, when

1473-1492 3983 2228 1372 2228 3581 2228
σε είδομεν πεινώντα η διψώντα η ξένον η
did we behold you hungering, or thirsting, or a stranger, or

1131 2228 772 2228 1722 5438 2532 3756-1247
γυμνόν η ασθενή η εν φυλακή και ου διηκονήσαμέν
naked, or sick, or in prison, and we did not serve

1473 5119 611 1473 3004 281
σοι 25:45 τότε αποκριθήσεται αυτοίς λέγων αμήν
to you? Then he will answer to them, saying, Amen,

3004 1473 1909-3745 3756-4160 1520 3778
λέγω υμίν εφ' όσον ουκ εποιήσατε ενί τούτων
I say to you, If as much as you did not do to one [3of these

3588 1646 3761 1473 4160 2532
των ελαχίστων ουδέ εμοί εποιήσατε 25:46 και
1of the 2least], not even to me did you do. And

565-3778 1519 2851 166 3588-1161 1342
απελεύσονται ούτοι εις κόλασιν αιώνιον οι δε δίκαιοι
these shall go forth unto [2punishment 1eternal], but the just ones

1519 2222 166
εις ζωήν αιώνιον
unto life eternal.

CHAPTER 26

Jesus Foretells of His Death

2532 1096 3753 5055-3588-*
26:1 και εγένετο ότε ετέλεσεν ο Ιησούς
And it came to pass when Jesus finished

3956 3588 3056-3778 2036 3588 3101-1473
πάντας τους λόγους τούτους είπε τοις μαθηταίς αυτού
all these words, he said *to* his disciples,

1492 3754 3326 1417 2250 3588 3957 1096
26:2 οίδατε ότι μετά δύο ημέρας το πάσχα γίνεται
You know that after two days the passover takes place,

2532 3588 5207 3588 444 3860 1519 3588 4717
και ο υιός του ανθρώπου παραδίδοται εις το σταυρωθήναι
and the son of man is delivered up for crucifying.

5119 4863 3588 749 2532 3588 1122
26:3 τότε συνήχθησαν οι αρχιερείς και οι γραμματείς
Then gathered together the chief priests, and the scribes,

2532 3588 4245 3588 2992 1519 3588 833
και οι πρεσβύτεροι του λαού εις την αυλήν
and the elders of the people, into the courtyard

3588 749 3588 3004 * 2532
του αρχιερέως του λεγομένου Καϊάφα 26:4 και
of the chief priest, being called Caiaphas. And

4823 2443 3588 *-2902 1388
συνεβουλεύσαντο ίνα τον Ιησούν κρατήσωσι δόλω
they were advising that they should seize Jesus by treachery

2532 615 3004-1161 3361 1722 3588 1859
και αποκτείνωσιν 26:5 έλεγον δε μη εν τη εορτή
and should kill *him*. But they said, Not during the holiday,

2443 3361 2351 1096 1722 3588 2992
ίνα μη θόρυβος γένηται εν τω λαώ
that [2should not 1a tumult] take place among the people.

A Woman Anoints Jesus

3588 1161 * 1096 1722 * 1722 3614
26:6 του δε Ιησού γενομένου εν Βηθανία εν οικία
And Jesus being in Bethany in *the* house

* 3588 3015 4334 1473 1135
Σίμωνος του λεπρού 26:7 προσήλθεν αυτώ γυνή
of Simon the leper, came forward to him a woman

211 3464 2192 927
αλάβαστρον μύρου έχουσα βαρυτίμου
[2an alabaster *flask* 3of a perfumed liquid 1having] of a heavy price,

2532 2708 1909 3588 2776-1473 345
και κατέχεεν επί την κεφαλήν αυτού ανακειμένου
and she poured it down upon his head as he reclined.

1492 1161 3588 3101-1473 23 3004
26:8 ιδόντες δε οι μαθηταί αυτού ηγανάκτησαν λέγοντες
[3seeing *it* 1And 2his disciples], were indignant, saying,

1519 5100 3588 684-3778 1410 1063
εις τι η απώλεια αύτη 26:9 ηδύνατο γαρ
For what *reason* *is* this loss? [4would be able 1For

3778 3588 3464 4097 4183 2532 1325
τούτο το μύρον πραθήναι πολλού και δοθήναι
2this 3perfumed liquid] to be sold for much, and to be given

3588 4434 1097-1161 3588 * 2036 1473
τοις πτωχοίς 26:10 γνους δε ο Ιησούς είπεν αυτοίς
to the poor. But knowing, Jesus said to them,

5100 2873 3930 3588 1135 2041 1063 2570
τι κόπους παρέχετε τη γυναικί έργον γαρ καλόν
Why [2troubles 1do you make] to the woman? [4work 1for 3a good

2038 1519 1473 3842-1063 3588 4434
ειργάσατο εις εμέ 26:11 πάντοτε γαρ τους πτωχούς
2she worked] for me. For at all times [2the 3poor

2192 3326 1438 1473-1161 3756-3842 2192
έχετε μεθ' εαυτών εμέ δε ου πάντοτε έχετε
1you have] with yourselves, but me you do not at all times have.

906 1063 3778 3588 3464-3778
26:12 βαλούσα γαρ αύτη το μύρον τούτο
[3laying 1For 2this *woman*] this perfumed liquid

1909 3588 4983-1473 4314 3588 1779 1473 4160
επί του σώματός μου προς το ενταφιάσαι με εποίησεν
upon my body, [2so 3to embalm 4me 1did].

281 3004 1473 3699 1437 2784 3588
26:13 αμήν λέγω υμίν όπου εάν κηρυχθή το
Amen I say to you, Where ever [2should be proclaimed

2098-3778 1722 3650 3588 2889 2980
ευαγγέλιον τούτο εν όλω τω κόσμω λαληθήσεται
1this good news] in *the* entire world, there shall be spoken

2532 3739 4160-3778 1519 3422 1473 5119
και ο εποίησεν αύτη εις μνημόσυνον αυτής 26:14 τότε
also what this *woman* did for a memorial of her. Then

4198 1520 3588 1427 3588 3004 *
πορευθείς εις των δώδεκα ο λεγόμενος Ιούδας
[4having gone 1one 2of the 3twelve], the one being called Judas

* 4314 3588 749 2036 5100 2309
Ισκαριώτης προς τους αρχιερείς 26:15 είπε τι θέλετέ
Iscariot, to the chief priest, said, What do you want

1473-1325 2504 1473 3860-1473 3588-1161
μοι δούναι καγώ υμίν παραδώσω αυτόν οι δε
to give me, and I [2to you 1will deliver him up]? And they

2476 1473 5144 694 2532 575
έστησαν αυτώ τριάκοντα αργύρια 26:16 και από
established to him thirty silver *pieces*. And from

5119 2212 2120 2443 1473-3860
τότε εζήτει ευκαιρίαν ίνα αυτόν παραδώ
then he sought an opportune time that he should deliver him up.

The Last Passover

3588-1161 4413 3588 106
26:17 τη δε πρώτη των αζύμων
And on the first *day* of the unleavened *breads*

4334 3588 3101 3588 * 3004 1473
προσήλθον οι μαθηταί τω Ιησού λέγοντες αυτώ
[3came forward 1the 2disciples] *to* Jesus, saying to him,

4226 2309 2090 1473 2068 3588
πού θέλεις ετοιμάσωμέν σοι φαγείν το
Where do you want we should prepare for you to eat the

3957 3588-1161 2036 5217 1519 3588 4172 4314
πάσχα 26:18 ο δε είπεν υπάγετε εις την πόλιν προς
passover? And he said, Go into the city, to

3588 1170 2532 2036 1473 3588 1320 3004
τον δείνα και είπατε αυτώ ο διδάσκαλος λέγει
a certain person, and say to him! The teacher says,

3588 2540-1473 1451-1510.2.3 4314 1473 4160 3588 3957
ο καιρός μου εγγύς εστι προς σε ποιώ το πάσχα
My time is near; with you I will observe the passover

3326 3588 3101-1473 2532 4160 3588 3101
μετά των μαθητών μου 26:19 και εποίησαν οι μαθηταί
with my disciples. And [3did 1the 2disciples]

5613 4929 1473 3588 * 2532 2090 3588
ως συνέταξεν αυτοίς ο Ιησούς και ητοίμασαν το
as [2gave orders 3to them 1Jesus]; and they prepared the

3957 3798-1161 1096 345 3326 3588
πάσχα 26:20 οψίας δε γενομένης ανέκειτο μετά των
passover. And evening becoming, he reclined with the

1427 2532 2068-1473 2036 281 3004
δώδεκα 26:21 και εσθιόντων αυτών είπεν αμήν λέγω
twelve. And of their eating, he said, Amen, I say

1473 3754 1520 1537 1473 3860-1473 2532
υμίν ότι εις εξ υμών παραδώσει με 26:22 και
to you that one from out of you shall deliver me up. And

3076 4970 756 3004 1473 1538
λυπούμενοι σφόδρα ήρξαντο λέγειν αυτώ έκαστος
fretting exceedingly, they began to say to him, each

1473 3385 1473 1510.2.1 2962 3588-1161
αυτών μήτι εγώ ειμι κύριε 26:23 ο δε
of them, By no means I am *he*, O Lord? And he

611 2036 3588 1686 3326 1473 1722 3588 5165
αποκριθείς είπεν ο εμβάψας μετ' εμού εν τω τρυβλίω
responding said, The one dipping [3with 4me 5in 6the 7saucer

3588 5495 3778 1473-3860 3588-3303 5207
την χείρα ούτός με παραδώσει 26:24 ο μεν υιός
1the 2hand] this one will deliver me up. Indeed the son

3588 444 5217 2531 1125 4012
του ανθρώπου υπάγει καθώς γέγραπται περί
of man goes away as it has been written concerning

1473 3759-1161 3588 444-1565 1223 3739 3588 5207 3588
αυτού ουαί δε τω ανθρώπω εκείνω δι' ου ο υιός του
him; but woe *to* that man by whom the son

444 3860 2570-1510.7.3 1473 1487 3756-1080
ανθρώπου παραδίδοται καλόν ην αυτώ ει ουκ εγεννήθη
of man is delivered up. It was good to him if [2was not born

3588 444-1565 611-1161 * 3588
ο άνθρωπος εκείνος 26:25 αποκριθείς δε Ιούδας ο
1that man]. And responding, Judas the one

3860-1473 2036 3385 1473 1510.2.1 4461 3004 1473
παραδιδούς αυτόν είπε μήτι εγώ ειμι ραββί λέγει αυτώ
delivering him up, said, Not I, am I *he*, Rabbi? He says to him,

1473 2036 2068 1161 1473 2983-3588-*
συ είπας 26:26 εσθιόντων δε αυτών λαβών ο Ιησούς
You said *it*. [3eating 1And 2of their], Jesus having taken

3588 740 2532 2127 2806 2532 1325 3588 3101
τον άρτον και ευλογήσας† έκλασε και εδίδου τοις μαθηταίς
the bread, and having blessed, broke *it* and gave *it* to the disciples,

2532 2036 2983 2068 3778 1510.2.3 3588 4983-1473 2532
και είπε λάβετε φάγετε τούτό εστι το σώμά μου 26:27 και
and said, Take, eat, this is my body! And

2983 3588 4221 2532 2168 1325 1473
λαβών το ποτήριον και ευχαριστήσας έδωκεν αυτοίς
having taken the cup, and giving thanks, he gave to them,

3004 4095 1537 1473 3956 3778-1063
λέγων πίετε εξ αυτού πάντες 26:28 τούτο γαρ
saying, You drink from out of it all! For this

1510.2.3 3588 129-1473 3588 3588 2537 1242 3588 4012
εστι το αίμά μου το της καινής διαθήκης το περί
is my blood of the new covenant for

4183 1632 1519 859 266 3004-1161
πολλών εκχυνόμενον εις άφεσιν αμαρτιών 26:29 λέγω δε
many, being poured out for a release of sins. And I say

1473 3754 3766.2 4095 575 737 1537 3778
υμίν ότι ου μη πίω απ' άρτι εκ τούτου
to you, that in no way shall I drink from now on from out of this

3588 1081 3588 288 2193 3588 2250-1565
του γεννήματος της αμπέλου έως της ημέρας εκείνης
offspring of the grapevine until that day

3752 1473-4095 3326 1473 2537 1722 3588 932 3588
όταν αυτό πίνω μεθ' υμών καινόν εν τη βασιλεία του
whenever I should drink it with you new in the kingdom

3962-1473 2532 5214 1831 1519
πατρός μου 26:30 και υμνήσαντες εξήλθον εις
of my father. And having sung praise, they went forth unto

3588 3735 3588 1636 5119 3004 1473 3588 *
το όρος των ελαιών 26:31 τότε λέγει αυτοίς ο Ιησούς
the Mount of Olives. Then [2says 3to them 1Jesus],

3956 1473 4624 1722 1473 1722 3588 3571-3778
πάντες υμείς σκανδαλισθήσεσθε εν εμοί εν τη νυκτί ταύτη
All you will be stumbled in me in this night,

1125-1063 3960 3588 4166 2532 1287
γέγραπται γαρ πατάξω τον ποιμένα και διασκορπισθήσεται
for it is written, I will strike the shepherd, and [5will disperse

3588 4263 3588 4167 3326-1161 3588 1453-1473
τα πρόβατα της ποίμνης 26:32 μετά δε το εγερθηναί με
1the 2sheep 3of the 4flock].† And after my rising,

4254 1473 1519 3588 * 611-1161
προάξω υμάς εις την Γαλιλαίαν 26:33 αποκριθείς δε
I will go before you into Galilee. And responding

3588 * 2036 1473 1499 3956 4624
ο Πέτρος είπεν αυτώ ει και πάντες σκανδαλισθήσονται
Peter said to him, If even all were to stumble

1722 1473 1473 3763 4624 5346
εν σοι εγώ ουδέποτε σκανδαλισθήσομαι 26:34 έφη
in you, I at no time shall be made to stumble. [2said

1473 3588 * 281 3004 1473 3754 1722 3778 3588 3571
αυτώ ο Ιησούς αμήν λέγω σοι ότι εν ταύτη τη νυκτί
3to him 1Jesus], Amen, I say to you that in this night,

4250 220 5455 5151 533 1473
πριν αλέκτορα φωνήσαι τρις απαρνήση με
before a rooster calls out, three times you shall totally reject me.

3004 1473 3588 * 2579 1163
26:35 λέγει αυτώ ο Πέτρος καν δέη
[2says 3to him 1Peter], And if it should be necessary

1473 4862 1473 599 3766.2 1473-533
με συν σοι αποθανείν ου μη σε απαρνήσομαι
for me [2with 3you 1to die], in no way shall I totally reject you.

3668 2532 3956 3588 3101 2036
ομοίως και πάντες οι μαθηταί είπον
In like manner also all the disciples spoke.

Agony at Gethsemane

5119 2064 3326 1473 3588 * 1519 5564
26:36 τότε έρχεται μετ' αυτών ο Ιησούς εις χωρίον
Then [2comes 3with 4them 1Jesus] unto a place

3004 * 2532 3004 3588 3101 2523
λεγόμενον Γεθσημανή και λέγει τοις μαθηταίς καθίσατε
being called, Gethsemane, and says to the disciples, Sit

847 2193 3739 565 4336 1563 2532
αυτού έως ου απελθών προσεύξωμαι εκεί 26:37 και
here until of which going forth I should pray there! And

26:26 †*Ald*. **ευχαριστησας** - having given thanks.

26:31 †*See Zec. 13:7.*

3880 3588 * 2532 3588 1417 5207 *
παραλαβὼν τον Πέτρον και τους δύο υιοὺς Ζεβεδαίου
taking with him Peter and the two sons of Zebedee,

756 3076 2532 85 5119 3004 1473
ἤρξατο λυπεῖσθαι και αδημονεῖν 26:38 τότε λέγει αυτοῖς
he began to fret and be anxious. Then he says to them,

4036-1510.2.3 3588 5590-1473 2193 2288 3306 5602
περίλυπός εστιν η ψυχή μου ἕως θανάτου μείνατε ὧδε
[[2]is dejected [1]My soul] unto death. Remain here,

2532 1127 3326 1473 2532 4281 3397
και γρηγορεῖτε μετ' εμοῦ 26:39 και προελθὼν μικρὸν
and be vigilant with me! And having gone forth a little,

4098 1909 4383-1473 4336 2532 3004
ἔπεσεν επὶ πρόσωπον αυτοῦ προσευχόμενος και λέγων
he fell upon his face, praying, and saying,

3962-1473 1487 1415-1510.2.3 3928 575 1473 3588
πάτερ μου ει δυνατὸν εστι παρελθέτω απ' εμοῦ το
O my father, if it is possible, let [[2]pass [3]from [4]me

4221-3778 4133 3756 5613 1473 2309 235 5613 1473
ποτήριον τοῦτο πλην ουχ ως εγὼ θέλω αλλ' ως συ
[1]this cup]; except not as I want, but as you *want*!

2532 2064 4314 3588 3101 2532 2147 1473
26:40 και ἔρχεται προς τους μαθητὰς και ευρίσκει αυτοὺς
And he comes to the disciples, and finds them

2518 2532 3004 3588 * 3779 3756-2480
καθεύδοντας και λέγει τω Πέτρω οὕτως ουκ ισχύσατε
sleeping, and says *to* Peter, So were you not able

1520 5610 1127 3326 1473 1127 2532
μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' εμοῦ 26:41 γρηγορεῖτε και
[[2]one [3]hour [1]to be vigilant] with me? Be vigilant and

4336 2443 3361-1525 1519 3986 3588-3303
προσεύχεσθε ἵνα μη εισέλθητε εις πειρασμὸν το μεν
pray, that you should not enter into a test! Indeed the

4151 4289 3588-1161 4561 772 3825 1537
πνεῦμα πρόθυμον η δε σαρξ ασθενής 26:42 πάλιν εκ
spirit *is* eager, but the flesh *is* weak. Again, from

1208 565 4336 3004 3962-1473
δευτέρου απελθὼν προσηύξατο λέγων πάτερ μου
a second *time*, having gone forth he prayed, saying, O my father,

1487 3756-1410 3778 3588 4221 3928 575 1473
ει ου δύναται τοῦτο το ποτήριον παρελθεῖν απ' εμοῦ
if it is not possible *for* this cup to pass from me

1437-3361 1473-4095 1096 3588 2307-1473 2532
εὰν μη αυτὸ πίω γενηθήτω το θέλημά σου 26:43 και
except that I drink it, let [[2]take place [1]your will]! And

2064 2147 1473 3825 2518 1510.7.6 1063
ελθὼν ευρίσκει αυτοὺς πάλιν καθεύδοντας ἦσαν γαρ
having come he finds them again sleeping, [[4]were [1]for

1473 3588 3788 916 2532 863 1473
αυτῶν οι οφθαλμοὶ βεβαρημένοι 26:44 και αφεὶς αυτοὺς
[2]their [3]eyes] weighed down. And allowing them,

565 3825 4336 1537 5154 3588 1473 3056
απελθὼν πάλιν προσηύξατο εκ τρίτου τον αυτὸν λόγον
going forth again, he prayed from a third *time*, the same word

2036 5119 2064 4314 3588 3101-1473
ειπὼν 26:45 τότε ἔρχεται προς τους μαθητὰς αυτοῦ
having said, Then he comes to his disciples,

2532 3004 1473 2518 3588 3062 2532 373
και λέγει αυτοῖς καθεύδετε το λοιπὸν και αναπαύεσθε
and says to them, Sleep the remaining, and rest!

2400 1448 3588 5610 2532 3588 5207 3588 444
ιδοὺ ἤγγικεν η ὥρα και ο υιὸς του ανθρώπου
Behold, [[3]approaches [1]the [2]hour], and the son of man

3860 1519 5495 268 1453
παραδίδοται εις χεῖρας αμαρτωλῶν 26:46 εγείρεσθε
is delivered up into *the* hands of sinners. Arise,

71 2400 1448 3588 3860-1473
ἄγωμεν ιδοὺ ἤγγικεν ο παραδιδοὺς με
we lead on! Behold, [[3]approaches [1]the one [2]delivering me up].

Jesus Betrayed by a Kiss

2532 2089 1473 2980 2400 *
26:47 και ἔτι αυτοῦ λαλοῦντος ιδοὺ Ιούδας
And yet while he was speaking, behold, Judas,

1520 3588 1427 2064 2532 3326 1473 3793
εις των δώδεκα ἦλθε και μετ' αυτοῦ ὄχλος
one of the twelve came, and with him [[2]multitude

4183 3326 3162 2532 3586 575 3588
πολὺς μετὰ μαχαιρῶν και ξύλων απὸ των
[1]a great] with swords and wood *spears*, from the

749 2532 4245 3588 2992 3588-1161
αρχιερέων και πρεσβυτέρων του λαοῦ 26:48 ο δε
chief priests and elders of the people. And the one

3860-1473 1325 1473 4592 3004 3739
παραδιδοὺς αυτὸν ἔδωκεν αυτοῖς σημεῖον λέγων ον
delivering him up gave to them a sign, saying, Whom

302 5368 1473-1510.2.3 2902 1473 2532
αν φιλήσω αυτός εστι κρατήσατε αυτόν 26:49 και
ever I should kiss, it is he; seize him! And

2112 4334 3588 * 2036 5463
ευθέως προσελθὼν τω Ιησοῦ εἶπε χαῖρε
immediately having come forward *to* Jesus he said, Hail,

4461 2532 2705 1473 3588 1161 * 2036
ραββὶ και κατεφίλησεν αυτόν 26:50 ο δε Ιησοῦς εἶπεν
rabbi! and kissed him. And Jesus said

1473 2083 1909-3739 3918 5119
αυτῷ εταῖρε εφ' ω πάρει τότε
to him, Companion, for what reason are you at hand? Then

4334 1911 3588 5495 1909 3588 * 2532
προσελθόντες επέβαλον τας χεῖρας επὶ τον Ιησοῦν και
having come forward they put hands upon Jesus and

2902 1473 2532 2400 1520 3588 3326 *
εκράτησαν αυτόν 26:51 και ιδοὺ εις των μετὰ Ιησοῦ
seized him. And behold, one of the ones with Jesus

1614 3588 5495 645 3588 3162-1473 2532
εκτείνας την χεῖρα απέσπασεν την μάχαιραν αυτοῦ και
stretching out the hand drew up his sword, and

3960 3588 1401 3588 749 851 1473 3588
πατάξας τον δοῦλον του αρχιερέως αφεῖλεν αυτοῦ το
striking the bondman of the chief priest, he removed his

5621 5119 3004 1473 3588 * 654 1473 3588
ωτίον 26:52 τότε λέγει αυτῷ ο Ιησοῦς απόστρεψόν σου την
ear. Then [[2]says [3]to him [1]Jesus], Return your

3162 1519 3588 5117-1473 3956-1063 3588 2983
μάχαιραν εις τον τόπον αυτῆς πάντες γαρ οι λαβόντες
sword unto its place! for all the ones taking

3162 1722 3162 599 2228 1380
μάχαιραν εν μαχαίρα αποθανοῦνται 26:53 η δοκεῖς
the sword [[2]by [3]a sword [1]shall die]. Or do you think

3754 3756-1410 737 3870 3588 3962-1473 2532
ὅτι ου δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τον πατέρα μου και
that I am not able just now to call for aid of my father, and

3936 1473 4183 2228 1427 3003 32
παραστήσει μοι πλείους η δώδεκα λεγεῶνας αγγέλων
he will stand by me more than twelve legions of angels?

4459 3767 4137 3588 1124 3754 3779
26:54 πως ουν πληρωθῶσιν αι γραφαὶ ὅτι οὕτως
How then should [[3]be fulfilled [1]the [2]scriptures], that thus

1163 1096 1722 1565 3588 5610 2036-3588-*
δει γενέσθαι 26:55 εν εκείνη τη ὥρα εἶπεν ο Ιησοῦς
it must take place? In that hour Jesus said

3588 3793 5613 1909 3027 1831 3326
τοις ὄχλοις ως επὶ ληστὴν εξήλθετε μετὰ
to the multitudes, As against a robber do you come forth with

3162 2532 3586 4815 1473 2596-2250 4314
μαχαιρῶν και ξύλων συλλαβεῖν με καθ' ημέραν προς
swords and wood *spears* to seize me? Daily with

1473 2516 1321 1722 3588 2413 2532 3756-2902
υμᾶς εκαθεζόμην διδάσκων εν τω ιερῷ και ουκ εκρατήσατέ
you I sat teaching in the temple, and you did not seize

1473 3778-1161 3650 1096 2443 4137 3588
με 26:56 τοῦτο δε ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν αι
me. But this all happened that [[5]should be fulfilled [1]the

1124 3588 4396 5119 3588 3101 3956 863
γραφαὶ των προφητῶν τότε οι μαθηταὶ πάντες αφέντες
[2]scriptures [3]of the [4]prophets]. Then [[2]the [3]disciples [1]all] leaving

1473 5343
αυτὸν ἔφυγον
him, fled.

Jesus Questioned by the Sanhedrin

3588-1161 2902 3588 * 520
26:57 οι δε κρατήσαντες τον Ιησοῦν απήγαγον
And the ones seizing Jesus took *him* away

4314 * 3588 749 3699 3588 1122 2532
προς Καϊάφαν τον αρχιερέα ὅπου οι γραμματεῖς και
to Caiaphas the chief priest, where the scribes and

3588 4245 4863 3588 1161
οι πρεσβύτεροι συνήχθησαν 26:58 ο δε
the elders were gathered together. And

* 190 1473 575 3113 2193 3588 833
Πέτρος ηκολούθει αυτῷ απὸ μακρόθεν ἕως της αυλῆς
Peter followed him from far off unto the courtyard

3588 749 2532 1525 2080 2521 3326 3588
του αρχιερέως και εισελθὼν ἔσω εκάθητο μετὰ των
of the chief priest. And entering inside he sat down with the

5257 1492 3588 5056 3588-1161 749
υπηρετών ιδείν το τέλος 26:59 οι δε αρχιερείς
officers to see the conclusion. And the chief priests,

2532 3588 4245 2532 3588 4892 3650 2212
και οι πρεσβύτεροι και το συνέδριον όλον εζήτουν
and the elders, and the [2sanhedrin 1entire] sought

5577 2596 3588 * 3704 2289 1473
ψευδομαρτυρίαν κατά του Ιησού όπως θανατώσωσιν αυτόν
false witness against Jesus so that they should kill him,†

2532 3756-2147 2532 4183 5575
26:60 και ουχ εύρον και πολλών ψευδομαρτύρων
and they did not find *reason*. And of many false witnesses

4334 3756-2147 5305-1161
προσελθόντων ουχ εύρον ύστερον δε
having come forward they did not find *reason*. But afterwards

4334 1417 5575 2036 3778
προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες 26:61 είπον ούτος
[3having come forward 1two 2false witnesses], said, This one

5346 1410 2647 3588 3485 3588 2316 2532 1223 5140
έφη δύναμαι καταλύσαι τον ναόν του θεού και διά τριών
said, I am able to destroy the temple of God, and in three

2250 3618 1473 2532 450 3588
ημερών οικοδομήσαι αυτόν 26:62 και αναστάς ο
days to rebuild it. And having risen up, the

749 2036 1473 3762 611 5100 3778 1473
αρχιερεύς είπεν αυτώ ουδέν αποκρίνη τι ούτοί σου
chief priest said to him, Nothing you answer? What [2these 4you

2649 3588 1161 * 4623 2532
καταμαρτυρούσιν 26:63 ο δε Ιησούς εσιώπα και
1do 3bear witness against]? But Jesus kept silent. And

611 3588 749 2036 1473 1844-1473 2596
αποκριθείς ο αρχιερεύς είπεν αυτώ εξορκίζω σε κατά
responding the chief priest said to him, I adjure you according to

3588 2316 3588 2198 2443 1473 2036 1487 1473 1510.2.2 3588
του θεού του ζώντος ίνα ημίν είπης ει συ ει ο
the [2God 1living], that to us you should say if you are the

5547 3588 5207 3588 2316 3004 1473 3588 *
Χριστός ο υιός του θεού 26:64 λέγει αυτώ ο Ιησούς
Christ, the son of God. [2says 3to him 1Jesus],

1473 2036 4133 3004 1473 575 737 3708
συ είπας πλην λέγω υμίν απ' άρτι όψεσθε
You said *it*. Furthermore I say to you, from now you shall see

3588 5207 3588 444 2521 1537 1188 3588
τον υιόν του ανθρώπου καθήμενον εκ δεξιών της
the son of man sitting down at *the* right *hand* of the

1411 2532 2064 1909 3588 3507 3588 3772
δυνάμεως και ερχόμενον επί των νεφελών του ουρανού
power, and coming upon the clouds of the heaven.

5119 3588 749 1284 3588 2440-1473 3004
26:65 τότε ο αρχιερεύς διέρρηξε τα ιμάτια αυτού λέγων
Then the chief priest tore his garments, saying

3754 987 5100 2089 5532 2192 3144
ότι εβλασφήμησε τι έτι χρείαν έχομεν μαρτύρων
that, He blasphemed – what still need do we have of witnesses?

2396 3568 191 3588 988-1473 5100 1473
ίδε νυν ηκούσατε την βλασφημίαν αυτού 26:66 τι υμίν
See! now you heard his blasphemy. What *do* you

1380 3588-1161 611 2036 1777 2288 1510.2.3
δοκεί οι δε αποκριθέντες είπον ένοχος θανάτου εστί
think? And they responding said, [2liable 3of death 1He is].

5119 1716 1519 3588 4383-1473 2532 2852
26:67 τότε ενέπτυσαν εις το πρόσωπον αυτού και εκολάφισαν
Then they spat in his face, and buffeted

1473 3588-1161 4474 3004 4395 1473
αυτόν οι δε εράπισαν 26:68 λέγοντες προφήτευσον ημίν
him; and some slapped, saying, Prophesy to us,

5547 5100 1510.2.3 3588 3817 1473
Χριστέ τις εστιν ο παίσας σε
Christ! Who is the one hitting you?

Peter Denies Jesus

3588 1161 * 1854 2521 1722 3588
26:69 ο δε Πέτρος έξω εκάθητο εν τη
And Peter [2outside 1was sitting] in the

833 2532 4334 1473 1520 3814 3004
αυλή και προσήλθεν αυτώ μία παιδίσκη λέγουσα
courtyard. And came forward to him one maidservant, saying,

2532 1473 1510.7.2 3326 * 3588 * 3588-1161
και συ ήσθα μετά Ιησού του Γαλιλαίου 26:70 ο δε
Even you were with Jesus the Galilean. But he

720 1715 3956 3004 3756-1492 5100 3004
ηρνήσατο έμπροσθεν πάντων λέγων ουκ οίδα τι λέγεις
denied before all, saying, I do not know what you say.

1831 1161 1473 1519 3588 4440 1492
26:71 εξελθόντα δε αυτόν εις τον πυλώνα είδεν
[3coming forth 1And 2him] into the vestibule, [2beheld

1473 243 2532 3004 1473 1563 2532 3778 1510.7.3
αυτόν άλλη και λέγει αυτοίς εκεί και ούτος ην
3him 1another]. And he says to them there, Even this one was

3326 * 3588 * 2532 3825 720
μετά Ιησού του Ναζωραίου 26:72 και πάλιν ηρνήσατο
with Jesus the Nazarene. And again he denied

3326 3727 3754 3756-1492 3588 444 3326
μεθ' όρκου ότι ουκ οίδα τον άνθρωπον 26:73 μετά
with an oath, that, I do not know the man. [2after

3397 1161 4334 3588 2476 2036
μικρόν δε προσελθόντες οι εστώτες είπον
3a little *while* 1And 6having come forward 4the ones 5standing] said

3588 * 230 2532 1473 1537 1473 1510.2.2 2532-1063
τω Πέτρω αληθώς και συ εξ αυτών ει και γαρ
to Peter, Truly even you [2from out of 3them 1are]; for even

3588 2981-1473 1212 1473-4160 5119 756
η λαλιά σου δήλόν σε ποιεί 26:74 τότε ήρξατο
your speech [2manifest 1makes you]. Then he began

2653 2532 3660 3754 3756-1492
καταναθεματίζειν και ομνύειν ότι ουκ οίδα
to bind by a curse, and swear by an oath that, I have not known

3588 444 2532 2112 220 5455 2532
τον άνθρωπον και ευθέως αλέκτωρ εφώνησε 26:75 και
the man. And immediately a rooster called out. And

3403-3588-* 3588 4487 * 2046 1473 3754
εμνήσθη ο Πέτρος του ρήματος Ιησού ειρηκότος αυτώ ότι
Peter remembered the saying of Jesus, having said to him that,

4250 220 5455 5151 533 1473
πριν αλέκτορα φωνήσαι τρις απαρνήση με
Before a rooster calls out, three times you shall totally reject me.

2532 1831 1854 2799 4090
και εξελθών έξω έκλαυσε πικρώς
And having gone forth outside, he wept bitterly.

CHAPTER 27

The Council Condemns Jesus

4405-1161 1096 4824 2983
27:1 πρωΐας δε γενομένης συμβούλιον έλαβον
And morning having become, [5council 4took

3956 3588 749 2532 3588 4245 3588
πάντες οι αρχιερείς και οι πρεσβύτεροι του
1all 2the 3chief priests], and the elders of the

2992 2596 3588 * 5620 2289-1473 2532
λαού κατά του Ιησού ώστε θανατώσαι αυτόν 27:2 και
people against Jesus so as to put him to death. And

1210 1473 520 2532 3860-1473 *
δήσαντες αυτόν απήγαγον και παρέδωκαν αυτόν Ποντίω
having bound him, they took, and delivered him up to Pontius

* 3588 2232
Πιλάτω τω ηγεμόνι
Pilate the governor.

Judas Hangs Himself

5119 1492 * 3588 3860-1473
27:3 τότε ιδών Ιούδας ο παραδιδούς αυτόν
Then [4beholding 1Judas 2the one 3delivering him up]

3754 2632 3338 654 3588
ότι κατεκρίθη μεταμεληθείς απέστρεψε τα
that he was condemned, changed his mind, *so as* to return the

5144 694 3588 749 2532 3588 4245
τριάκοντα αργύρια τοις αρχιερεύσι και τοις πρεσβυτέροις
thirty silver *pieces* to the chief priests and to the elders,

3004 264 3860 129 121
27:4 λέγων ήμαρτον παραδούς αίμα αθώον
saying, I sinned, having delivered up [2blood 1innocent].

3588-1161 2036 5100 4314 1473 1473 3708
οι δε είπον τι προς ημάς συ όψει
But they said, What *is that* to us? You shall see *to that*.

2532 4495 3588 694 1722 3588 3485
27:5 και ρίψας τα αργύρια εν τω ναώ
And having tossed the silver *pieces* in the temple,

402 2532 565 519 3588-1161
ανεχώρησε και απελθών απήγξατο 27:6 οι δε
he withdrew, and having gone forth he hung himself. But the

26:59 †*or* put him to death.

749 2983 3588 694 2036 3756-1832
αρχιερείς λαβόντες τα αργύρια είπον ουκ έξεστι
chief priests having taken the silver pieces, said, It is not allowed

906 1473 1519 3588 2878 1893 5092 129
βαλείν αυτά εις τον κορβανάν επεί τιμή αίματός
to throw them into the korban offering when [2*the* value 3for blood

1510.2.3 4824 1161 2983 59 1537 1473
εστι 27:7 συμβούλιον δε λαβόντες ηγόρασαν εξ αυτών
1it is]. [3council 1And 2taking], they bought from them

3588 68 3588 2763 1519 5027 3588 3581
τον αγρόν του κεραμέως εις ταφήν τοις ξένοις
the field of the potter for a burial *ground* for strangers.

1352 2564 3588 68-1565 68 129 2193
27:8 διό εκλήθη ο αγρός εκείνος αγρός αίματος έως
Therefore [2is called 1that field], Field of blood, until

3588 4594 5119 4137 3588 4483
της σήμερον 27:9 τότε επληρώθη το ρηθέν
today. Then was fulfilled the *thing* having been spoken

1223 * 3588 4396 3004 2532 2983 3588
διά Ιερεμίου του προφήτου λέγοντος και έλαβον τα
through Jeremiah the prophet, saying, And I took the

5144 694 3588 5092 3588 5091 3739
τριάκοντα αργύρια την τιμήν του τετιμημένου ον
thirty silver *pieces*, the value of the one being valued, who

5091 575 5207 * 2532 1325 1473 1519
ετιμήσαντο από υιών Ισραήλ 27:10 και έδωκαν αυτά εις
was valued by *the* sons of Israel. And they gave them for

3588 68 3588 2763 2505 4929 1473 2962
τον αγρόν του κεραμέως καθά συνέταξέ μοι κύριος
the field of the potter, as [2gave orders 3to me 1*the* Lord].

Pontius Pilate Questions Jesus

3588 1161 * 2476 1715 3588 2232
27:11 ο δε Ιησούς έστη έμπροσθεν του ηγεμόνος
And Jesus stood before the governor.

2532 1905 1473 3588 2232 3004 1473-1510.2.2
και επηρώτησεν αυτόν ο ηγεμών λέγων συ ει
And [3asked 4him 1the 2governor], saying, Are you

3588 935 3588 * 3588 1161 * 5346 1473
ο βασιλεύς των Ιουδαίων ο δε Ιησούς έφη αυτώ
the king of the Jews? And Jesus said to him,

1473 3004 2532 1722 3588 2723 1473 5259
συ λέγεις 27:12 και εν τω κατηγορείσθαι αυτόν υπό
You say *it*. And in the charging him by

3588 749 2532 3588 4245 3762 611
των αρχιερέων και των πρεσβυτέρων ουδέν απεκρίνατο
the chief priests and the elders, [2nothing 1he answered].

5119 3004 1473 3588 * 3756-191 4214
27:13 τότε λέγει αυτώ ο Πιλάτος ουκ ακούεις πόσα
Then [2says 3to him 1Pilate], Do you not hear how much

1473-2649 2532 3756-611 1473
σου καταμαρτυρούσιν 27:14 και ουκ απεκρίθη αυτώ
they witness against you? And he answered not to him –

4314 3761 1520 4487 5620 2296 3588 2232
προς ουδέ εν ρήμα ώστε θαυμάζειν τον ηγεμόνα
to not even one word, so that [3marveled 1the 2governor]

3029 2596-1161 1859 1486
λίαν 27:15 κατά δε εορτήν ειώθει
exceedingly. And according to *the* holiday [3was accustomed

3588 2232 630 1520 3588 3793 1198 3739
ο ηγεμών απολύειν ένα τω όχλω δέσμιον ον
1the 2governor] to release one [2to the 3multitude 1prisoner], whom

2309 2192-1161 5119 1198 1978
ήθελον 27:16 είχον δε τότε δέσμιον επίσημον
they wanted. And they had then [2prisoner 1a notorious],

3004 * 4863 3767
λεγόμενον Βαραββάν 27:17 συνηγμένων ουν
being called Barabbas. [3being gathered together 1Then

1473 2036 1473 3588 * 5100 2309
αυτών είπεν αυτοίς ο Πιλάτος τίνα θέλετε
2of their], [2said 3to them 1Pilate], Whom do you want

630 1473 * 2228 * 3588 3004
απολύσω υμίν Βαραββάν η Ιησούν τον λεγόμενον
I release to you? Barabbas, or Jesus the one being called

5547 1492-1063 3754 1223 5355
Χριστόν 27:18 ήδει γαρ ότι διά φθόνον
Christ. For he knew that on account of envy

3860-1473 2521 1161 1473 1909
παρέδωκαν αυτόν 27:19 καθημένου δε αυτού επί
they delivered him up. [3sitting down 1And 2of his] upon

3588 968 649 4314 1473 3588 1135-1473 3004
του βήματος απέστειλε προς αυτόν η γυνή αυτού λέγουσα
the rostrum, [2sent 3to 4him 1his wife], saying,

3367 1473 2532 3588 1342-1565 4183 1063
μηδέν σοι και τω δικαίω εκείνω πολλά γαρ
Let there be nothing *between* you and that just one; [3much 1for

3958 4594 2596 3677 1223 1473 3588-1161
έπαθον σήμερον κατ' όναρ δι' αυτόν 27:20 οι δε
2I suffered] today by a dream concerning him. But the

749 2532 3588 4245 3982 3588 3793 2443
αρχιερείς και οι πρεσβύτεροι έπεισαν τους όχλους ίνα
chief priests and the elders persuaded the multitudes that

154 3588 * 3588-1161 * 622
αιτήσωνται τον Βαραββάν τον δε Ιησούν απολέσωσιν
they should ask for Barabbas, and Jesus should perish.

611-1161 3588 2232 2036 1473 5100 2309
27:21 αποκριθείς δε ο ηγεμών είπεν αυτοίς τίνα θέλετε
And responding the governor said to them, Who do you want

575 3588 1417 630 1473 3588-1161 2036 *
από των δύο απολύσω υμίν οι δε είπον Βαραββάν
from the two I should release to you? And they said, Barabbas.

3004 1473 3588 * 5100 3767 4160
27:22 λέγει αυτοίς ο Πιλάτος τι ουν ποιήσω
[2says 3to them 1Pilate], What then shall I do with

* 3588 3004 5547 3004 1473 3956
Ιησούν τον λεγόμενον Χριστόν λέγουσιν αυτώ πάντες
Jesus the one being called Christ? [2say 3to him 1all],

4717 3588-1161 2232 5346 5100-1063
σταυρωθήτω 27:23 ο δε ηγεμών έφη τι γαρ
Let *him* be crucified! And the governor said, For what

2556 4160 3588-1161 4057 2896 3004
κακόν εποίησεν οι δε περισσώς έκραζον λέγοντες
evil did he do? And they extremely more cried out, saying,

4717 1492 1161 3588 * 3754
σταυρωθήτω 27:24 ιδών δε ο Πιλάτος ότι
Let *him* be crucified! [3seeing 1And 2Pilate] that

3762 5623 235 3123 2351 1096
ουδέν ωφελεί αλλά μάλλον θόρυβος γίνεται
in nothing he derived benefit, but rather [2a tumult 1it became],

2983 5204 633 3588 5495 561 3588 3793
λαβών ύδωρ απενίψατο τας χείρας απέναντι του όχλου
having taken water, he washed *his* hands before the multitude,

3004 121-1510.2.1 575 3588 129 3588 1342-3778 1473
λέγων αθώός ειμι από του αίματος του δικαίου τούτου υμείς
saying, I am innocent of the blood of this just one; you

3708 2532 611 3956 3588 2992 2036 3588
όψεσθε 27:25 και αποκριθείς πας ο λαός είπε το
shall see to it. And responding all the people said,

129-1473 1909 1473 2532 1909 3588 5043-1473
αίμα αυτού εφ' ημάς και επί τα τέκνα ημών
His blood *is* upon us and upon our children.

Jesus Scourged

5119 630 1473 3588 *
27:26 τότε απέλυσεν αυτοίς τον Βαραββάν
Then he released to them Barabbas.

3588 1161 *-5417 3860 2443
τον δε Ιησούν φραγελλώσας παρέδωκεν ίνα
And scourging Jesus, he delivered *him* up that

4717 5119 3588 4757 3588
σταυρωθή 27:27 τότε οι στρατιώται του
he should be crucified. Then the soldiers of the

2232 3880 3588 * 1519 3588 4232
ηγεμόνος παραλαβόντες τον Ιησούν εις το πραιτώριον
governor, having taken with *them* Jesus to the praetorium,

4863 1909 1473 3650 3588 4686 2532
συνήγαγον επ' αυτόν όλην την σπείραν 27:28 και
gathered against him *the* entire cohort. And

1562 1473 4060 1473 5511 2847
εκδύσαντες αυτόν περιέθηκαν αυτώ χλαμύδα κοκκίνην
stripping him, they put on him [2military cloak 1a scarlet].

2532 4120 4735 1537 173
27:29 και πλέξαντες στέφανον εξ ακανθών
And having plaited a crown from out of thorns,

2007 1909 3588 2776-1473 2532 2563 1909
επέθηκαν επί την κεφαλήν αυτού και κάλαμον επί
they placed *it* upon his head, and a reed in

3588 1188-1473 2532 1120 1715 1473
την δεξιάν αυτού και γονυπετήσαντες έμπροσθεν αυτού
his right hand. And kneeling before him,

1702 1473 3004 5463 3588 935 3588 *
ενέπαιζον αυτώ λέγοντες χαίρε ο βασιλεύς των Ιουδαίων
they mocked him, saying, Hail, king of the Jews!

2532 1716 1519 1473 2983 3588 2563
27:30 και εμπτύσαντες εις αυτόν έλαβον τον κάλαμον
And having spit on him, they took the reed,

2532 5180 1519 3588 2776-1473 2532 3753
και ἐτυπτον εις την κεφαλὴν αυτοὺ 27:31 και ὃτε
and beat upon his head. And when

1702 1473 1562 1473 3588 5511
ενέπαιξαν αυτὼ εξέδυσαν αυτὸν την χλαμὺδα
they mocked him, they took [3off 4him 1the 2military cloak],

2532 1746 1473 3588 2440-1473 2532 520 1473
και ενέδυσαν αυτὸν τα ιμάτια αυτοὺ και απὴγαγον αυτὸν
and they put [2on 3him 1his garments], and took him

1519 3588 4717 1831-1161 2147 444
εις το σταυρὼσαι 27:32 εξερχὸμενοι δε εὺρον ἀνθρωπον
to be crucified. And going forth, they found [2man

* 3686 * 3778 29 2443
Κυρηναίον ονὸματι Σίμωνα τοὺτον ηγγὰρευσαν ἱνα
1a Cyrenaean], by name Simon; this one they conscripted that

142 3588 4716-1473 2532 2064
ἀρη τον σταυρὸν αυτοὺ 27:33 και ελθὸντες
he should bear his cross. And having come

1519 5117 3004 * 3739 1510.2.3 3004
εις τὸπον λεγὸμενον Γολγοθὰ ο εστι λεγὸμενος
unto a place being called Golgotha, which is being called,

2898 5117 1325 1473 4095 3690
κρανίου τὸπος 27:34 ἐδωκαν αυτὼ πιεὶν ὂξος
[2of the skull 1place], they gave to him [2to drink 1vinegar],

3326 5521 3396 2532 1089 3756-2309
μετὰ χολὴς μεμιγμένον και γευσὰμενος ουκ ἠθελε
with bile being mixed; and having tasted, he did not want

4095
πιεὶν
to drink.

Jesus Crucified

4717-1161 1473 1266 3588
27:35 σταυρὼσαντες δε αυτὸν διεμερὶσαντο τα
And having crucified him, they divided

2440-1473 906 2819 2443 4137 3588
ιμὰτια αυτοὺ βὰλλοντες κλὴρον ἱνα πληρωθὴ το
his garments, casting a lot; that should be fulfilled the *thing*

4483 5259 3588 4396 1266 3588
ρηθὲν υπὸ του προφὴτου διεμερὶσαντο τα
having been spoken by the prophet, They divided

2440-1473 1438 2532 1909 3588 2441-1473
ιμὰτιὰ μου εαυτοὶς και επὶ τον ιματισμὸν μου
my garments among themselves, and over my clothes

906 2819 2532 2521 5083 1473
ἐβαλον κλὴρον 27:36 και καθὴμενοι ετὴρουν αυτὸν
they cast a lot.† And sitting down they kept him

1563 2532 2007 1883 3588 2776-1473
εκεὶ 27:37 και επέθηκαν επὰνω της κεφαλὴς αυτοὺ
there. And they placed above his head

3588 156-1473 1125 3778 1510.2.3 * 3588
την αιτίαν αυτοὺ γεγραμμένην οὺτὸς εστιν Ιησοὺς ο
his accusation being written – This is Jesus the

935 3588 * 5119 4717 4862
βασιλεὺς των Ιουδαίων 27:38 τὸτε σταυροὺνται συν
king of the Jews. Then were crucified with

1473 1417 3027 1520 1537 1188 2532 1520 1537 2176
αυτὼ δὺο λησταὶ εις εκ δεξιὼν και εις εξ ευωνὺμων
him two robbers, one at *his* right, and one at *his* left.

3588-1161 3899 987 1473
27:39 οι δε παραπορευὸμενοι εβλασφὴμουν αυτὸν
And the ones coming near blasphemed him,

2795 3588 2776-1473 2532 3004 3588
κινοὺντες τας κεφαλὰς αυτὼν 27:40 και λὲγοντες ο
shaking their heads, and saying, O one

2647 3588 3485 2532 1722 5140 2250 3618
καταλὺων τον ναὸν και εν τρισὶν ημὲραις οικοδομὼν
destroying the temple, and in three days rebuilding *it*,

4982 4572 1487 5207-1510.2.2 3588 2316 2597 575
σὼσον σεαυτὸν ει υιὸς ει του θεοὺ κατὰβηθι απὸ
deliver yourself! If you are *the* son of God, come down from

3588 4716 3668-1161 2532 3588 749
του σταυροὺ 27:41 ομοὶως δε και οι αρχιερεὶς
the cross! And in like manner also the chief priests

1702 3326 3588 1122 2532 4245 3004
εμπαὶζοντες μετὰ των γραμματέων και πρεσβυτὲρων† ἐλεγον
mocking, with the scribes and elders, said,

27:35 †*See Ps. 22:18.*

27:41 †*CP adds* **και φαρισαιων** - and Pharisees.

243 4982 1438 3756-1410 4982
27:42 ἀλλους ἐσωσεν εαυτὸν ου δὺναται σὼσαι
Others he delivered, himself he is not able to deliver.

1487 935 * 1510.2.3 2597 3568 575
ει βασιλεὺς Ισραὴλ εστι καταβὰτω νυν απὸ
If [2king 3of Israel 1he is], let him come down now from

3588 4716 2532 4100 1909 1473 3982
του σταυροὺ και πιστεὺσομεν επ'† αυτὼ 27:43 πὲποιθεν
the cross, and we will believe upon him! He relied

1909 3588 2316 4506 3568-1473 1487 2309 1473
επὶ τον θεὸν ρυσὰσθω νυν αυτὸν ει θὲλει αυτὸν
upon God; let him rescue him now, if he wants him;

2036-1063 3754 2316 1510.2.1 5207 3588-1161 1473
εὶπε γαρ ὁτι θεοὺ ειμι υιὸς 27:44 το δ' αυτὸ
for he said that, [3of God 1I am 2son]! And the same *way*

2532 3588 3027 3588 4957 1473 3679
και οι λησταὶ οι συσταυρωθὲντες αυτὼ ωνείδιζον
also the robbers being crucified along with him berated

1473 575-1161 1622 5610 4655 1096 1909
αυτὸν 27:45 απὸ δε ἐκτης ὡρας σκὸτος εγὲνετο επὶ
him. And from *the* sixth hour darkness came upon

3956 3588 1093 2193 5610 1766 4012-1161
πὰσαν την γην ἑως ὡρας ενὰτης 27:46 περὶ δε
all the land until [2hour 1*the* ninth]. And around

3588 1766 5610 310-3588-* 5456 3173
την ενὰτην ὡραν ανεβὸησεν ο Ιησοὺς φωνὴ μεγὰλη
the ninth hour Jesus yelled out [2voice 1with a great],

3004 2241 2241 3039.3 4518 5123 2316-1473 2316-1473
λὲγων ηλὶ ηλὶ λιμὰ σαβαχθανὶ τουτ' ἐστι θεὲ μου θεὲ μου†
saying, Eli, Eli, lima sabacthani; that is, My God, My God,

2444 1473-1459 5100-1161 3588
ἱνατι με εγκατὲλιπες 27:47 τινὲς δε των
why have you abandoned me?†† And some of the ones

1563-2476 191 3004 3754 *-5455 3778
εκεὶ εστὼτων ακοὺσαντες ἐλεγον ὁτι Ηλὶαν φωνεὶ οὑτος
standing there having heard, said that, [2calls Elijah 1This one].

2532 2112 5143 1520 1537 1473
27:48 και ευθὲως δραμὼν εις εξ αυτὼν
And immediately [4running 1one 2from out of 3them],

2532 2983 4699 4130 5037 3690 2532 4060
και λαβὼν σπὸγγον πλὴσας τε ὂξους και περιθεὶς
and taking a sponge, filling also of vinegar, and putting it on

2563 4222-1473 3588-1161 3062 3004 863
καλὰμω επὸτιζεν αυτὸν 27:49 οι δε λοιποὶ ἐλεγον ἀφες
a reed, gave him to drink. And the rest said, Let go,

1492 1487 2064-* 4982 1473 3588
ἰδωμεν ει ἐρχεται Ηλὶας σὼσων αυτὸν 27:50 ο
we should see if Elijah comes delivering him!

1161 * 3825 2896 5456 3173 863
δε Ιησοὺς πὰλιν κρὰξας φωνὴ μεγὰλη αφὴκε
And Jesus, again having cried out [2voice 1with a great], let go

3588 4151 2532 2400 3588 2665 3588
το πνεὺμα 27:51 και ιδοὺ το καταπὲτασμα του
the spirit. And behold, the veil of the

3485 4977 1519 1417 575 509 2193 2736 2532 3588
ναοὺ εσχὶσθη εις δὺο απὸ ἀνωθεν ἑως κὰτω και η
temple was split into two from above unto below; and the

1093 4579 2532 3588 4073 4977 2532 3588
γη εσεὶσθη και αι πὲτραι εσχὶσθησαν 27:52 και τα
earth was shaken, and the rocks split; and the

3419 455 2532 4183 4983 3588 2837
μνημεὶα ανεὼχθησαν και πολλὰ σὼματα των κεκοιμημὲνων
tombs were opened; and many bodies of the [2sleeping

39 1453 2532 1831 1537
αγὶων ηγὲρθη 27:53 και εξελθὸντες εκ
1holy ones] arose. And having come forth from out of

3588 3419 3326 3588 1454-1473 1525 1519 3588
των μνημεὶων μετὰ την ἐγερσιν αυτοὺ εισὴλθον εις την
the tombs, after his rising up, they entered into the

39 4172 2532 1718 4183 3588 1161
αγὶαν πὸλιν και ενεφανὶσθησαν πολλοὶς 27:54 ο δε
holy city, and were revealed to many. And

1543 2532 3588 3326 1473 5083 3588
εκατὸνταρχος και οι μετ' αυτοὺ τηροὺντες τον
the centurion, and the ones with him, keeping *guard over*

27:42 †*Ald. omits* **επ'**.

27:46 †*Ald. omits second* **θεε μου**.

27:46 ††*See Ps. 22:1.*

* 1492 3588 4578 2532 3588 1096
Ιησούν ιδόντες τον σεισμόν και τα γενόμενα
Jesus, having beheld the earthquake, and the *things* happening,
5399 4970 3004 230 2316-5207
εφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες αληθώς θεού υιός
feared exceedingly, saying, Truly [2son of God
1510.7.3-3778 1510.7.6-1161 1563 1135 4183 575
ην ούτος **27:55** ήσαν δε εκεί γυναίκες πολλαί από
1this was]. And were there [2women 1many] from
3113 2334 3748 190 3588 * 575
μακρόθεν θεωρούσαι αίτινες ηκολούθησαν τω Ιησού από
far off viewing, who followed Jesus from
3588 * 1247 1473 1722 3739 1510.7.3
της Γαλιλαίας διακονούσαι αυτώ **27:56** εν αις ην
Galilee, serving to him; among whom was
* 3588 * 2532 * 3588 3588 * 2532 *
Μαρία η Μαγδαληνή και Μαρία η του Ιακώβου και Ιωσή
Mary the Magdalene, and Mary the [2of James 3and 4Joses
3384 2532 3588 3384 3588 5207 *
μήτηρ και η μήτηρ των υιών Ζεβεδαίου
1mother], and the mother of the sons of Zebedee.

The Burial of Jesus

3798-1161 1096 2064 444
27:57 οψίας δε γενομένης ήλθεν άνθρωπος
And evening having become, *there* came [2man
4145 575 * 5122 * 3739 2532 1473
πλούσιος από Αριμαθαίας τούνομα Ιωσήφ ος και αυτός
1a rich] from Arimathea, by name Joseph, who also himself
3100 3588 * 3778 4334 3588
εμαθήτευσε τω Ιησού **27:58** ούτος προσελθών τω
was discipled *by* Jesus. This one having come forward *to*
* 154 3588 4983 3588 * 5119 3588 *
Πιλάτω ητήσατο το σώμα του Ιησού τότε ο Πιλάτος
Pilate, asked the body of Jesus. Then Pilate
2753 591 3588 4983 2532 2983
εκέλευσεν αποδοθήναι το σώμα. **27:59** και λαβών
bid to give the body. And having taken
3588 4983 3588 * 1794 1473 4616 2513
το σώμα ο Ιωσήφ ενετύλιξεν αυτό σινδόνι καθαρά
the body, Joseph swathed it [2fine linen 1with pure].
2532 5087 1473 1722 3588 2537-1473 3419 3739
27:60 και έθηκεν αυτό εν τω καινώ αυτού μνημείω ο
And he placed it in his new sepulchre, which
2998 1722 3588 4073 2532 4351 3037 3173
ελατόμησεν εν τη πέτρα και προσκυλίσας λίθον μέγαν
he quarried in the rock. And having rolled [2stone 1a great]
3588 2374 3588 3419 565 1510.7.3-1161
τη θύρα του μνημείου απήλθεν **27:61** ην δε
to the door of the sepulchre, he went forth. And was
1563 * 3588 * 2532 3588 243 * 2521
εκεί Μαρία η Μαγδαληνή και η άλλη Μαρία καθήμεναι
there, Mary the Magdalene, and the other Mary, sitting down
561 3588 5028 3588-1161 1887 3748 1510.2.3 3326
απέναντι του τάφου **27:62** τη δε επαύριον ήτις εστί μετά
before the tomb. And the next day, which is after
3588 3904 4863 3588 749 2532 3588
την παρασκευήν συνήχθησαν οι αρχιερείς και οι
the preparation, were gathered together the chief priests and the
* 4314 * 3004 2962 3403
Φαρισαίοι προς Πιλάτον **27:63** λέγοντες κύριε εμνήσθημεν
Pharisees to Pilate, saying, O master, we remember
3754 1565 3588 4108 2036 2089 2198 3326 5140
ότι εκείνος ο πλάνος είπεν έτι ζων μετά τρεις
that, that deluded one said, while still living, After three
2250 1453 2753 3767 805 3588
ημέρας εγείρομαι **27:64** κέλευσον ουν ασφαλισθήναι τον
days I arise. Bid then to safeguard the
5028 2193 3588 5154 2250 3379 2064 3588
τάφον έως της τρίτης ημέρας μήποτε ελθόντες οι
tomb until the third day! lest at any time [2coming
3101-1473 3571 2813 1473 2532 2036 3588
μαθηταί αυτού νυκτός κλέψωσιν αυτόν και είπωσι τω
1his disciples] at night should steal it, and should say to the
2992 1453 575 3588 3498 2532 1510.8.3 3588 2078
λαώ ηγέρθη από των νεκρών και έσται η εσχάτη
people, He is risen from the dead ones; and will be the last
4106 5501 3588 4413 5346 1161 1473 3588
πλάνη χείρων της πρώτης **27:65** έφη δε αυτοίς ο
delusion worse than the first. [3said 1And 4to them
* 2192 2892 5217 805 5613
Πιλάτος έχετε κουστωδίαν υπάγετε ασφαλίσασθε ως
2Pilate], You have a custodial guard, Go away! You safeguard as
1492 3588-1161 4198 805 3588
οίδατε **27:66** οι δε πορευθέντες ησφαλίσαντο τον
you know! And the ones having gone safeguarded the
5028 4972 3588 3037 3326 3588 2892
τάφον σφραγίσαντες τον λίθον μετά της κουστωδίας
tomb, setting a seal upon the stone by the custodial guard.

CHAPTER 28

The Resurrection of Jesus

3796-1161 4521 3588 2020 1519 1520
28:1 οψέ δε σαββάτων τη επιφωσκούση εις μίαν
And late of sabbaths, in the evening on *day* one
4521 2064 * 3588 * 2532 3588 243
σαββάτων ήλθε Μαρία η Μαγδαληνή και η άλλη
of sabbaths, came Mary the Magdalene, and the other
* 2334 3588 5028 2532 2400 4578
Μαρία θεωρήσαι τον τάφον **28:2** και ιδού σεισμός
Mary to view the tomb. And behold, [2earthquake
1096 3173 32-1063 2962 2597
εγένετο μέγας άγγελος γαρ κυρίου καταβάς
3took place 1a great]; for an angel of *the* Lord having come down
1537 3772 4334 617 3588
εξ ουρανού προσελθών απεκύλισε τον
from out of heaven, having come forward, rolled the
3037 575 3588 2374 2532 2521 1883 1473
λίθον από της θύρας και εκάθητο επάνω αυτού
stone from the door, and was sitting down upon it.
1510.7.3 1161 3588 2397-1473 5613 796 2532 3588
28:3 ην δε η ιδέα αυτού ως αστραπή και το
[3was 1And 2his shape] as lightning, and
1742-1473 3022 5616 5510 575-1161 3588 5401
ένδυμα αυτού λευκόν ωσεί χιών **28:4** από δε του φόβου
his garment white as snow. And from the fear
1473 4579 3588 5083 2532 1096
αυτού εσείσθησαν οι τηρούντες και εγένοντο
of him [3shook 1the ones 2keeping *guard*], and became
5616 3498 611-1161 3588 32 2036
ωσεί νεκροί **28:5** αποκριθείς δε ο άγγελος είπεν
as dead ones. And responding the angel said
3588 1135 3361 5399 1473 1492-1063 3754 *
ταις γυναιξί μη φοβείσθε υμείς οίδα γαρ ότι Ιησούν
to the women, [3not 2fear 1You]! For I know that [2Jesus
3588 4717 2212 3756-1510.2.3
τον εσταυρωμένον ζητείτε **28:6** ουκ έστιν
3the one 4having been crucified 1you seek]. He is not
5602 1453-1063 2531 2036 1205 1492 3588 5117
ώδε ηγέρθη γαρ καθώς είπε δεύτε ίδετε τον τόπον
here; for he is risen as he said. Come, behold the place
3699 2749 3588 2962 2532 5036
όπου έκειτο ο κύριος **28:7** και ταχύ
where [2was situated 1*the* Lord]! And quickly
4198 2036 3588 3101-1473 3754 1453
πορευθείσαι είπατε τοις μαθηταίς αυτού ότι ηγέρθη
going, say *to* his disciples that he is risen
575 3588 3498 2532 2400 4254 1473 1519
από των νεκρών και ιδού προάγει υμάς εις
from the dead ones, and behold, he goes before you into
3588 * 1563 1473-3708 2400 2036 1473
την Γαλιλαίαν εκεί αυτόν όψεσθε ιδού είπον υμίν
Galilee! There you shall see him. Behold, I told to you.
2532 1831 5036 575 3588 3419
28:8 και εξελθούσαι ταχύ από του μνημείου
And having gone forth quickly from the sepulchre,
3326 5401 2532 5479 3173 5143 518 3588
μετά φόβου και χαράς μεγάλης έδραμον απαγγείλαι τοις
with fear and [2joy 1great], they ran to report *to*
3101-1473 5613 1161-4198 518 3588
μαθηταίς αυτού **28:9** ως δε επορεύοντο απαγγείλαι τοις
his disciples. *And* as they were going to report *to*
3101-1473 2532 2400 3588 * 528 1473
μαθηταίς αυτού και ιδού ο Ιησούς απήντησεν αυταίς
his disciples, that behold, Jesus met them,
3004 5463 3588-1161 4334 2902 1473
λέγων χαίρετε αι δε προσελθούσαι εκράτησαν αυτού
saying, Hail! And they having come forward held his
3588 4228 2532 4352 1473 5119 3004
τους πόδας και προσεκύνησαν αυτώ **28:10** τότε λέγει
feet, and did obeisance to him. Then [2says
1473 3588 * 3361-5399 5217 518 3588
αυταίς ο Ιησούς μη φοβείσθε υπάγετε απαγγείλατε τοις
3to them 1Jesus], Fear not! Go, report *to*

80-1473 2443 565 1519 3588 *
αδελφοὶς μου ινα απέλθωσιν εις την Γαλιλαίαν
my brothers that they should go forth into Galilee,

2546 1473-3708 4198 1161 1473
κακεὶ με όψονται 28:11 πορευομένων δε αυτών
and there they shall see me! [3going 1And 2of their],

2400 5100 3588 2892 2064 1519 3588 4172
ιδού τινές της κουστωδίας ελθόντες εις την πόλιν
behold, some of the custodial guard having come into the city

518 3588 749 537 3588 1096
απήγγειλαν τοις αρχιερεύσιν άπαντα τα γενόμενα
reported to the chief priests all the *things* happening.

2532 4863 3326 3588 4245
28:12 και συναχθέντες μετά των πρεσβυτέρων
And having gathered together with the elders,

4824-5037 2983 694 2425 1325 3588
συμβούλιόν τε λαβόντες αργύρια ικανά έδωκαν τοις
and council having taken, [5silver 4enough 1they gave 2the

4757 3004 2036 3754 3588 3101-1473
στρατιώταις 28:13 λέγοντες είπατε ότι οι μαθηταί αυτού
3soldiers], saying, Say that! His disciples

3571 2064 2813 1473 1473 2837
νυκτός ελθόντες έκλεψαν αυτόν ημών κοιμωμένων
[2by night 1having come] stole him of us being asleep.

2532 1437 191-3778 1909 3588 2232 1473
28:14 και εάν ακουσθή τούτο επί του ηγεμόνος ημείς
And if this should be heard by the governor, we

3982 1473 2532 1473 275 4160
πείσομεν αυτόν και υμάς αμερίμνους ποιήσομεν
shall persuade him, and [2you 3free from care 1we will make].

3588-1161 2983 3588 694 4160 5613
28:15 οι δε λαβόντες τα αργύρια εποίησαν ως
And they, having taken the money, did as

1321 2532 1310 3588 3056-3778 3844
εδιδάχθησαν και διεφημίσθη ο λόγος ούτος παρά
they were taught. And was spread abroad this word by

* 3360 3588 4594
Ιουδαίοις μέχρι της σήμερον
the Jews until today.

The Eleven Ordered

3588-1161 1733 3101 4198 1519 3588
28:16 οι δε ένδεκα μαθηταί επορεύθησαν εις την
But the eleven disciples went into

* 1519 3588 3735 3739 5021 1473 3588
Γαλιλαίαν εις το όρος ου ετάξατο αυτοίς ο
Galilee, unto the mountain where [2ordered 3them

* 2532 1492 1473 4352 1473
Ιησούς 28:17 και ιδόντες αυτόν προσεκύνησαν αυτώ
1Jesus]. And seeing him, they did obeisance to him;

3588-1161 1365 2532 4334 3588 *
οι δε εδίστασαν 28:18 και προσελθών ο Ιησούς
but some hesitated. And having come forward, Jesus

2980 1473 3004 1325 1473 3956 1849 1722
ελάλησεν αυτοίς λέγων εδόθη μοι πάσα εξουσία εν
spoke to them, saying, [3was given 4to me 1All 2authority] in

3772 2532 1909 1093 4198 3767 3100
ουρανώ και επί γης 28:19 πορευθέντες ουν μαθητεύσατε
heaven and upon earth. Going then, disciple

3956 3588 1484 907 1473 1519 3588 3686
πάντα τα έθνη βαπτίζοντες αυτούς εις το όνομα
all the nations, immersing them in the name

3588 3962 2532 3588 5207 2532 3588 39 4151
του πατρός και του υιού και του αγίου πνεύματος
of the father, and of the son, and of the holy spirit!

1321 1473 5083 3956 3745
28:20 διδάσκοντες αυτούς τηρείν πάντα όσα
Teaching them to give heed to all as much as

1781 1473 2532 2400 1473 3326 1473 1510.2.1
ενετειλάμην υμίν και ιδού εγώ μεθ' υμών ειμι
I gave charge to you. And behold, I [2with 3you 1am]

3956 3588 2250 2193 3588 4930 3588 165 281
πάσας τας ημέρας έως της συντελείας του αιώνος αμήν†
all the days until the completion of the eon. Amen.

28:20 †*Ald. omits* **αμην**.

MARK

CHAPTER 1

John the one Immersing

746 3588 2098 * 5547
1:1 αρχή του ευαγγελίου Ιησού Χριστού
The beginning of the good news of Jesus Christ,

5207 3588 2316 5613 1125 1722 3588 4396
υιού του θεού 1:2 ως γέγραπται εν τοις προφήταις
son of God. As it has been written in the prophets,

2400 1473 649 3588 32-1473 4253 4383-1473
ιδού εγώ αποστέλλω τον άγγελόν μου προ προσώπου σου
Behold, I send my messenger before your face,

3739 2680 3588 3598-1473 1715 1473
ος κατασκευάσει την οδόν σου έμπροσθέν σου
who shall carefully prepare your way before you†.

5456 994 1722 3588 2048 2090 3588
1:3 φωνή βοώντος εν τη ερήμω ετοιμάσατε την
A voice yelling in the wilderness, Prepare the

3598 2962 2117 4160 3588 5147-1473
οδόν κυρίου ευθείας ποιείτε τας τρίβους αυτού
way *of the* Lord! [2straight 1Make] his roads!†

1096-* 907 1722 3588 2048 2532 2784
1:4 εγένετο Ιωάννης βαπτίζων εν τη ερήμω και κηρύσσων
John came immersing in the wilderness and proclaiming

908 3341 1519 859 266 2532
βάπτισμα μετανοίας εις άφεσιν αμαρτιών 1:5 και
an immersion of repentance for a release of sins. And

1607 4314 1473 3956 3588 * 5561 2532 3588
εξεπορεύετο προς αυτόν πάσα η Ιουδαία χώρα και οι
[4went forth 5to 6him 1all 2the 3Judean 4region] and the ones

* 2532 907-3956 1722 3588 * 4215
Ιεροσολυμίται και εβαπτίζοντο πάντες εν τω Ιορδάνη ποταμώ
of Jerusalem, and all were immersed in the Jordan river

5259 1473 1843 3588 266-1473 1510.7.3
υπ' αυτού εξομολογούμενοι τας αμαρτίας αυτών 1:6 ην
by him, acknowledging their sins. [3was

1161 * 1746 2359 2574 2532 2223
δε Ιωάννης ενδεδυμένος τρίχας καμήλου και ζώνην
1And 2John] clothed *with* hair of a camel and a belt

1193 4012 3588 3751-1473 2532 2068 200
δερματίνην περί την οσφύν αυτού και εσθίων ακρίδας
made of skin around his loin, and eating locusts

2532 3192 66 2532 2784 3004 2064
και μέλι άγριον 1:7 και εκήρυσσε λέγων έρχεται
and [2honey 1wild]. And he proclaimed, saying, Comes

3588 2478 1473 3694 1473 3739 3756-1510.2.1 2425
ο ισχυρότερός μου οπίσω μου ου ουκ ειμί ικανός
the one stronger than me after me, of whom I am not fit,

2955 3089 3588 2438 3588 5266-1473
κύψας λύσαι τον ιμάντα των υποδημάτων αυτού
having bowed down, to untie the strap of his sandals.

1473-3303 907 1473 1722 5204 1473-1161 907
1:8 εγώ μεν εβάπτισα υμάς εν ύδατι αυτός δε βαπτίσει
I indeed immerse you in water, but he shall immerse

1473 1722 4151 39
υμάς εν πνεύματι αγίω
you in [2spirit 1holy].

Jesus Immersed

2532 1096 1722 1565 3588 2250
1:9 και εγένετο εν εκείναις ταις ημέραις
And it came to pass in those days,

2064-* 575 * 3588 * 2532 907
ήλθεν Ιησούς από Ναζαρέθ της Γαλιλαίας και εβαπτίσθη
Jesus came from Nazareth of Galilee, and was immersed

5259 * 1519 3588 * 2532 2112
υπό Ιωάννου εις τον Ιορδάνην 1:10 και ευθέως
by John into the Jordan. And immediately,

305 575 3588 5204 1492 4977 3588
αναβαίνων από του ύδατος είδε σχιζομένους τους
ascending from the water, he beheld *the* splitting of the

1:2 †*See Mal. 3:1.*

1:3 †*See Is. 40:3.*

3772 2532 3588 4151 5616 4058 2597 1909
ουρανούς και το πνεύμα ωσεί περιστεράν καταβαίνον επ'
heavens, and the spirit as a dove coming down upon

1473 2532 5456 1096 1537 3588 3772
αυτόν 1:11 και φωνή εγένετο εκ των ουρανών
him. And a voice came from out of the heavens, *saying*,

1473 1510.2.2 3588 5207-1473 3588 27 1722 3739 2106
συ ει ο υιός μου ο αγαπητός εν ω ευδόκησα
You are my son the beloved, in whom I take pleasure.

Satan Tests Jesus

2532 2117.1 3588 4151 1473-1544 1519
1:12 και ευθύς το πνεύμα αυτόν εκβάλλει εις
And straightway the spirit cast him into

3588 2048 2532 1510.7.3 1563 1722 3588 2048
την έρημον 1:13 και ην εκεί εν τη ερήμω
the wilderness. And he was there in the wilderness

2250 5062 3985 5259 3588 4567 2532
ημέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος υπό του σατανά και
[2days 1forty] being tempted by Satan†, and

1510.7.3 3326 3588 2342 2532 3588 32 1247 1473
ην μετά των θηρίων και οι άγγελοι διηκόνουν αυτώ
he was with the wild beasts; and the angels served to him.

3326-1161 3588 3860 3588 * 2064-3588-*
1:14 μετά δε το παραδοθήναι τον Ιωάννην ήλθεν ο Ιησούς
And after the delivering up John, Jesus came

1519 3588 * 2784 3588 2098 3588 932
εις την Γαλιλαίαν κηρύσσων το ευαγγέλιον της βασιλείας
into Galilee, proclaiming the good news of the kingdom

3588 2316 2532 3004 3754 4137 3588 2540
του θεού 1:15 και λέγων ότι πεπλήρωται ο καιρός
of God, and saying that, [3is fulfilled 1The 2time],

2532 1448 3588 932 3588 2316 3340 2532
και ήγγικεν η βασιλεία του θεού μετανοείτε και
and [4approaches 1the 2kingdom 3of God]. Repent and

4100 1722 3588 2098
πιστεύετε εν τω ευαγγελίω
believe in the good news!

Jesus Gathers His Disciples

4043-1161 3844 3588 2281 3588 *
1:16 περιπατών δε παρά την θάλασσαν της Γαλιλαίας
And walking by the sea of Galilee,

1492 * 2532 * 3588 80-1473 906
είδε Σίμωνα και Ανδρέαν τον αδελφόν αυτού βάλλοντας
he beheld Simon and Andrew his brother casting

293 1722 3588 2281 1510.7.6-1063 231
αμφίβληστρον εν τη θαλάσση ήσαν γαρ αλιείς
a casting-net in the sea; for they were fishermen.

2532 2036 1473 3588 * 1205 3694 1473
1:17 και είπεν αυτοίς ο Ιησούς δεύτε οπίσω μου
And [2said 3to them 1Jesus], Come after me,

2532 4160 1473 1096 231 444 2532
και ποιήσω υμάς γενέσθαι αλιείς ανθρώπων 1:18 και
and I will make you to become fishers of men. And

2112 863 3588 1350-1473 190 1473
ευθέως αφέντες τα δίκτυα αυτών ηκολούθησαν αυτώ
immediately leaving their nets they followed him.

2532 4260 1564 3641 1492 * 3588
1:19 και προβάς εκείθεν ολίγον είδεν Ιάκωβον τον
And having advanced from there a little, he saw James the

3588 * 2532 * 3588 80-1473 2532 1473
του Ζεβεδαίου και Ιωάννην τον αδελφόν αυτού και αυτούς
son of Zebedee, and John his brother, and them

1722 3588 4143 2675 3588 1350 2532 2112
εν τω πλοίω καταρτίζοντας τα δίκτυα 1:20 και ευθέως
in the boat readying the nets. And immediately

2564 1473 2532 863 3588 3962-1473 *
εκάλεσεν αυτούς και αφέντες τον πατέρα αυτών Ζεβεδαίον
he called them, and having left their father Zebedee

1722 3588 4143 3326 3588 3411 565 3694 1473
εν τω πλοίω μετά των μισθωτών απήλθον οπίσω αυτού
in the boat with the hirelings they went forth after him.

2532 1531 1519 * 2532 2112
1:21 και εισπορεύονται εις Καπερναούμ και ευθέως
And they entered into Capernaum, and immediately

3588 4521 1525 1519 3588 4864 1321
τοις σάββασιν εισελθών εις την συναγωγήν εδίδασκεν
on the sabbaths, having entered into the synagogue, he taught.

1:13 †*or* the adversary.

2532 1605 1909 3588 1322-1473 1510.7.3-1063
1:22 και εξεπλήσσοντο επί τη διδαχή αυτού ην γαρ
And they were overwhelmed by his teaching, for he was

1321 1473 5613 1849 2192 2532 3756 5613 3588
διδάσκων αυτούς ως εξουσίαν έχων και ουχ ως οι
teaching them as [2authority 1one having], and not as the

1122
γραμματείς
scribes.

Jesus Casts out the Unclean Spirit

2532 1510.7.3 1722 3588 4864-1473 444 1722
1:23 και ην εν τη συναγωγή αυτών άνθρωπος εν
And was in their synagogue a man with

4151 169 2532 349 3004 1436
πνεύματι ακαθάρτω και ανέκραξε 1:24 λέγων εα
[2spirit 1an unclean]. And he shouted aloud, saying, Alas,

5100 1473 2532 1473 * * 2064
τι ημίν και σοι Ιησού Ναζαρηνέ ήλθες
what *is it* to us and to you, Jesus, O Nazarene? *Are* you come

622 1473 1492 1473 5100 1510.2.2 3588 39
απολέσαι ημάς οίδά σε τις ει ο άγιος
to destroy us? I know you, who you are, the holy *one*

3588 2316 2532 2008 1473 3588 *
του θεού 1:25 και επετίμησεν αυτώ ο Ιησούς
of God. And [2gave reproach 3to him 1Jesus],

3004 5392 2532 1831 1537 1473 2532
λέγων φιμώθητι και έξελθε εξ αυτού 1:26 και
saying, Be halted, and come forth from out of him! And

4682-1473 3588 4151 3588 169 2532
σπαράξαν αυτόν το πνεύμα το ακάθαρτον και
[4having thrown him into a spasm 3spirit 1the 2unclean], and

2896 5456 3173 1831 1537 1473
κράξαν φωνή μεγάλη εξήλθεν εξ αυτού
having cried out [2voice 1with a great], came forth from out of him.

2532 2284-3956 5620 4802 4314 1438
1:27 και εθαμβήθησαν πάντες ώστε συζητείν προς εαυτούς
And all were distraught, so as to debate among themselves,

3004 5100 1510.2.3 3778 5100 3588 1322 3588 2537 3778
λέγοντας τι εστι τούτο τις η διδαχή η καινή αύτη
saying, What is this? What [2teaching 1new] *is* this,

3754 2596 1849 2532 3588 4151 3588 169
ότι κατ' εξουσίαν και τοις πνεύμασι τοις ακαθάρτοις
that with authority even to the [2spirits 1unclean]

2004 2532 5219 1473 1831-1161 3588
επιτάσσει και υπακούουσιν αυτώ 1:28 εξήλθε δε η
he gives orders, and they obey him? And went forth the

189 1473 2117.1 1519 3650 3588 4066 3588
ακοή αυτού ευθύς εις όλην την περίχωρον της
report of him straightway into all the place round about

* 2532 2112 1537 3588 4864
Γαλιλαίας 1:29 και ευθέως εκ της συναγωγής
Galilee. And immediately, [2from out of 3the 4synagogue

1831 2064 1519 3588 3614 * 2532
εξελθόντες ήλθον εις την οικίαν Σίμωνος και
1having gone forth], they came into the house of Simon and

* 3326 * 2532 *
Ανδρέου μετά Ιακώβου και Ιωάννου
Andrew, with James and John.

Jesus Heals Simon's Mother-in-law

3588-1161 3994 * 2621
1:30 η δε πενθερά Σίμωνος κατέκειτο
And the mother-in-law of Simon was reclining

4445 2532 2112 3004 1473 4012
πυρέσσουσα και ευθέως λέγουσιν αυτώ περί
in a fever, and immediately they speak to him concerning

1473 2532 4334 1453 1473 2902
αυτής 1:31 και προσελθών ήγειρεν αυτήν κρατήσας
her. And having come forward he raised her, holding

3588 5495-1473 2532 863 1473 3588 4446 2112
της χειρός αυτής και αφήκεν αυτήν ο πυρετός ευθέως
her hand, and [4left 5her 2the 3fever 1immediately],

2532 1247 1473 3798-1161 1096 3753
και διηκόνει αυτοίς 1:32 οψίας δε γενομένης ότε
and she served to them. And evening having become, when

1416 3588 2246 5342 4314 1473 3956 3588
έδυ ο ήλιος έφερον προς αυτόν πάντας τους
[3went down 1the 2sun], they brought to him all the ones

2560 2192 2532 3588 1139 2532
κακώς έχοντας και τους δαιμονιζομένους 1:33 και
badly having *it*, and the ones being demon-possessed. And

3588 4172 3650 1996 1510.7.3 4314 3588 2374
η πόλις όλη επισυνηγμένη ην προς την θύραν
the [[2]city [1]entire] being assembled was at the door.

2532 2323 4183 2560 2192 4164 3554
1:34 και εθεράπευσε πολλούς κακώς έχοντας ποικίλαις νόσοις
And he cured many badly having *it* of various diseases,

2532 1140 4183 1544 2532 3756-863 2980 3588
και δαιμόνια πολλά εξέβαλε και ουκ ήφιε λαλείν τα
and [[3]demons [2]many [1]cast out]; and allowed not [[3]to speak [1]the

1140 3754 1492 1473 2532 4404 1773
δαιμόνια ότι ήδεισαν αυτόν **1:35** και πρωΐ έννυχον
[2]demons], for they knew him. And [[3]*in the* morning [4]by night

3029 450 1831 2532 565 1519
λίαν αναστάς εξήλθε και απήλθεν εις
[2]exceedingly [1]having risen up] he departed, and went forth unto

2048 5117 2546 4336 2532 2614
έρημον τόπον κακεί προσηύχετο **1:36** και κατεδίωξαν
a desolate place, and there prayed. And [[6]pursued

1473 3588 * 2532 3588 3326 1473 2532
αυτόν ο Σίμων και οι μετ' αυτού **1:37** και
[7]him [1]Simon [2]and [3]the ones [4]with [5]him]. And

2147 1473 3004 1473 3754 3956 2212
ευρόντες αυτόν λέγουσιν αυτώ ότι πάντες ζητούσί
having found him, they say to him that, All seek

1473 2532 3004 1473 71 1519 3588
σε **1:38** και λέγει αυτοίς άγωμεν εις τας
you. And he says to them, We should lead on unto the *places*

2192 2969 2443 2532 1563 2784 1519
εχομένας κωμοπόλεις ίνα και εκεί κηρύξω εις
having small cities, that even there I should proclaim; [[3]for

3778 1063 1831 2532 1510.7.3 2784 1722
τούτο γαρ εξελήλυθα **1:39** και ην κηρύσσων εν
[4]this [1]for [2]I have come forth]. And he was proclaiming in

3588 4864-1473 1519 3650 3588 * 2532 3588
ταις συναγωγαίς αυτών εις όλην την Γαλιλαίαν και τα
their synagogues in all Galilee, and [[2]the

1140 1544
δαιμόνια εκβάλλων
[3]demons [1]casting out].

Jesus Heals the Leper

2532 2064 4314 1473 3015 3870
1:40 και έρχεται προς αυτόν λεπρός παρακαλών
And [[2]comes [3]to [4]him [1]a leper], enjoining

1473 2532 1120-1473 2532 3004 1473 3754 1437
αυτόν και γονυπετών αυτόν και λέγων αυτώ ότι εάν
him, and kneeling down to him, and saying to him that, If

2309 1410 1473-2511 3588-1161 *
θέλης δύνασαί με καθαρίσαι **1:41** ο δε Ιησούς
you should want, you are able to cleanse me. And Jesus,

4697 1614 3588 5495 680
σπλαγχνισθείς εκτείνας την χείρα ήψατο
being moved with compassion, stretching out *his* hand he touched

1473 2532 3004 1473 2309 2511 2532
αυτού και λέγει αυτώ θέλω καθαρίσθητι **1:42** και
him, and says to him, I want; be cleansed! And

2036-1473 2112 565 575 1473 3588
ειπόντος αυτού ευθέως απήλθεν απ' αυτού η
having spoken, immediately [[3]went forth [4]from [5]him [1]the

3014 2532 2511 2532 1690
λέπρα και εκαθαρίσθη **1:43** και εμβριμησάμενος
[2]leprosy], and he was cleansed. And having given strict charge

1473 2112 1544-1473 2532 3004 1473
αυτώ ευθέως εξέβαλεν αυτόν **1:44** και λέγει αυτώ
to him, immediately he cast him away, and he says to him,

3708 3367 3367 2036 235 5217
όρα μηδενί μηδέν είπης αλλ' ύπαγε
See that [[3]to anyone [2]not one thing [1]you should say], but go

4572 1166 3588 2409 2532 4374 4012 3588
σεαυτόν δείξον τω ιερεί και προσένεγκε περί του
[[2]yourself [1]show] to the priest, and offer for

2512-1473 3739 4367-* 1519 3142
καθαρισμού σου α προσέταξε Μωσής εις μαρτύριον
your cleansing what Moses assigned for a testimony

1473 3588-1161 1831 756 2784
αυτοίς **1:45** ο δε εξελθών ήρξατο κηρύσσειν
to them! But having gone forth, he began to proclaim

4183 2532 1310 3588 3056 5620 3371
πολλά και διαφημίζειν τον λόγον ώστε μηκέτι
much, and to spread abroad the matter, so that no longer

1473-1410 5320 1519 4172 1525 235 1854
αυτόν δύνασθαι φανερώς εις πόλιν εισελθείν αλλ' έξω
was he able [[2]openly [3]into [4]a city [1]to enter], but [[2]outside

1722 2048 5117 1510.7.3 2532 2064 4314 1473
εν ερήμοις τόποις ην και ήρχοντο προς αυτόν
[3]in [4]deserted [5]places [1]was]. And they came to him

3836
πανταχόθεν
from every place.

CHAPTER 2

Jesus Heals a Paralytic

2532 3825 1525 1519 * 1223
2:1 και πάλιν εισήλθεν εις Καπερναούμ δι'
And again he entered into Capernaum after *some*

2250 2532 191 3754 1519 3624 1510.2.3 2532
ημερών και ηκούσθη ότι εις οίκόν εστι **2:2** και
days; and it was heard that [[2]in [3]*the* house [1]he is]. And

2112 4863 4183 5620 3371
ευθέως συνήχθησαν πολλοί ώστε μηκέτι
immediately were gathered together many, so that *they* no longer

5562 3366 3588 4314 3588 2374 2532 2980 1473
χωρείν μηδέ τα προς την θύραν και ελάλει αυτοίς
had space, nor the *places* by the door. And he spoke to them

3588 3056 2532 2064 4314 1473 3885
τον λόγον **2:3** και έρχονται προς αυτόν παραλυτικόν
the word. And they come to him [[2]a paralytic

5342 142 5259 5064 2532 3361 1410
φέροντες αιρόμενον υπό τεσσάρων **2:4** και μη δυνάμενοι
[1]bringing], being lifted by four *men*. And not being able

4331 1473 1223 3588 3793 648
προσεγγίσαι αυτώ διά τον όχλον απεστέγασαν
to draw near to him on account of the multitude, they unroofed

3588 4721 3699 1510.7.3 2532 1846 5465
την στέγην όπου ην και εξορύξαντες χαλώσι
the roof where he was. And having gouged *it* out, they let down

3588 2895 1909 3739 3588 3885 2621
τον κράββατον εφ' ω ο παραλυτικός κατέκειτο
the litter upon which the paralytic reclined.

1492 1161 3588 * 3588 4102-1473 3004 3588
2:5 ιδών δε ο Ιησούς την πίστιν αυτών λέγει τω
[[3]beholding [1]And [2]Jesus] their belief, says to the

3885 5043 863 1473 3588 266-1473
παραλυτικώ τέκνον αφέωνταί σοι αι αμαρτίαι σου
paralytic, Son, [[2]have been forgiven [3]you [1]your sins].

1510.7.6 1161 5100 3588 1122 1563 2521 2532
2:6 ήσαν δε τινες των γραμματέων εκεί καθήμενοι και
[[5]were [1]And [2]some [3]of the [4]scribes] there sitting down, and

1260 1722 3588 2588-1473 5100 3778
διαλογιζόμενοι εν ταις καρδίαις αυτών **2:7** τι ούτος
reasoning in their hearts, Why *does* this one

3779 2980 988 5100 1410 863 266 1508
ούτω λαλεί βλασφημίας τις δύναται αφιέναι αμαρτίας ει μη
thus speak blasphemies? Who is able to forgive sins except

1520 3588 2316 2532 2112 1921-3588-* 3588
εις ο θεός **2:8** και ευθέως επιγνούς ο Ιησούς τω
one – God? And immediately, Jesus recognizing *in*

4151-1473 3754 3779 1260 1722 1438 2036
πνεύματι αυτού ότι ούτως διαλογίζονται εν εαυτοίς είπεν
his spirit that so they reasoned in themselves, he said

1473 5100 3778-1260 1722 3588 2588-1473
αυτοίς τι ταύτα διαλογίζεσθε εν ταις καρδίαις υμών
to them, Why do you reason these *things* in your hearts?

5100 1510.2.3 2123 2036 3588 3885
2:9 τι εστιν ευκοπώτερον ειπείν τω παραλυτικώ
What is easier to say to the paralytic?

863 1473 3588 266 2228 2036 1453
αφέωνταί σου αι αμαρτίαι η ειπείν έγειραι
[[3]have been forgiven [4]you [1]The [2]sins], or to say, Arise,

2532 142 1473 3588 2895 2532 4043 2443-1161
και άρον σου τον κράββατον και περιπάτει **2:10** ίνα δε
and lift your litter and walk! But that

1492 3754 1849 2192 3588 5207 3588 444
ειδήτε ότι εξουσίαν έχει ο υιός του ανθρώπου
you should know that [[5]authority [4]has [1]the [2]son [3]of man]

863 1909 3588 1093 266 3004 3588 3885
αφιέναι επί της γης αμαρτίας λέγει τω παραλυτικώ
to forgive [[2]upon [3]the [4]earth [1]sins], he says to the paralytic,

1473 3004 1453 2532 142 3588 2895-1473 2532
2:11 σοι λέγω έγειραι και άρον τον κράββατόν σου και
To you I say, arise, and lift your litter, and

5217 1519 3588 3624-1473 2532 1453 2112
ύπαγε εις τον οίκόν σου **2:12** και ηγέρθη ευθέως
go unto your house! And he arose immediately,

2532 142 3588 2895 1831 1726 3956
και άρας τον κράββατον εξήλθεν εναντίον πάντων
and having lifted the litter, he went forth before all;

5620 1839-3956 2532 1392 3588 2316 3004 3754
ώστε εξίστασθαι πάντας και δοξάζειν τον θεόν λέγοντας ότι
so that all were amazed and glorified God, saying that,

3763 3779-1492 2532 1831 3825 3844
ουδέποτε ούτως είδομεν 2:13 και εξήλθε πάλιν παρά
At no time we beheld thus. And he went forth again by

3588 2281 2532 3956 3588 3793 2064 4314 1473 2532
την θάλασσαν και πας ο όχλος ήρχετο προς αυτόν και
the sea; and all the multitude came to him, and

1321 1473
εδίδασκεν αυτούς
he taught them.

Jesus Reclines with Sinners

2532 3855 1492 * 3588 3588 *
2:14 και παράγων είδε Λευΐν τον του Αλφαίου
And passing by, he beheld Levi the *son of* Alphaeus

2521 1909 3588 5058 2532 3004 1473
καθήμενον επί το τελώνιον και λέγει αυτώ
sitting down at the tax collector's station. And he says to him,

190 1473 2532 450 190 1473 2532
ακολούθει μοι και αναστάς ηκολούθησεν αυτώ 2:15 και
Follow me! And having risen up he followed him. And

1096 1722 3588 2621-1473 1722 3588 3614-1473
εγένετο εν τω κατακείσθαι αυτόν εν τη οικία αυτού
it came to pass in his reclining in his house,

2532 4183 5057 2532 268 4873
και πολλοί τελώναι και αμαρτωλοί συνανέκειντο
also many tax collectors and sinners reclined together with

3588 * 2532 3588 3101-1473 1510.7.6-1063 4183 2532
τω Ιησού και τοις μαθηταίς αυτού ήσαν γαρ πολλοί και
Jesus and his disciples; for there were many, and

190 1473 2532 3588 1122 2532 3588 *
ηκολούθησαν αυτώ 2:16 και οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι
they followed him. And the scribes and the Pharisees

1492 1473 2068 3326 3588 5057 2532 268
ιδόντες αυτόν εσθίοντα μετά των τελωνών και αμαρτωλών
beholding him eating with the tax collectors and sinners,

3004 3588 3101-1473 5100 3754 3326 3588 5057
έλεγον τοις μαθηταίς αυτού τι ότι μετά των τελωνών
said *to* his disciples, Why *is it* that with the tax collectors

2532 268 2068 2532 4095 2532 191-3588-*
και αμαρτωλών εσθίει και πίνει 2:17 και ακούσας ο Ιησούς
and sinners he eats and drinks? And Jesus having heard,

3004 1473 3756 5532 2192 3588 2480
λέγει αυτοίς ου χρείαν έχουσιν οι ισχύοντες
he says to them, Not a need have the ones being strong

2395 235 3588 2560 2192 3756-2064 2564
ιατρού αλλ' οι κακώς έχοντες ουκ ήλθον καλέσαι
of a physician, but the ones badly having *it*. I came not to call

1342 235 268 1519 3341 2532
δικαίους αλλά αμαρτωλούς εις μετάνοιαν 2:18 και
the just ones, but sinners to repentance. And

1510.7.6 3588 3101 * 2532 3588 3588 *
ήσαν οι μαθηταί Ιωάννου και οι των Φαρισαίων
[[8]were [1]the [2]disciples [3]of John [4]and [5]the ones [6]of the [7]Pharisees]

3522 2532 2064 2532 3004 1473 1302 3588
νηστεύοντες και έρχονται και λέγουσιν αυτώ διατί οι
fasting. And they come and say to him, Why *do* the

3101 * 2532 3588 3588 * 3522
μαθηταί Ιωάννου και οι των Φαρισαίων νηστεύουσιν
disciples of John and the ones of the Pharisees fast,

3588 1161 4674 3101 3756-3522 2532 2036 1473
οι δε σοι μαθηταί ου νηστεύουσι 2:19 και είπεν αυτοίς
but your disciples do not fast? And [[2]said [3]to them

3588 * 3361 1410 3588 5207 3588 3567 1722
ο Ιησούς μη δύνανται οι υιοί του νυμφώνος εν
[1]Jesus], *Are* [[4]able [1]the [2]sons [3]of the [4]bridal chamber], in

3739 3588 3566 3326 1473 1510.2.3 3522 3745 5550
ω ο νυμφίος μετ' αυτών εστι νηστεύειν όσον χρόνον
which the groom [[2]with [3]them [1]is], to fast? As much time

3326 1438 2192 3588 3566 3756-1410
μεθ' εαυτών έχουσι τον νυμφίον ου δύνανται
[[3]with [1]as they themselves [2]have] the groom they are not able

3522 2064-1161 2250 3752 522
νηστεύειν 2:20 ελεύσονται δε ημέραι όταν απαρθή
to fast. But will come days whenever [[3]should depart

575 1473 3588 3566 2532 5119 3522 1722
απ' αυτών ο νυμφίος και τότε νηστεύσουσιν εν
[4]from [5]them [1]the [2]groom], and then they shall fast in

1565 3588 2250 2532 3762 1915 4470
εκείναις ταις ημέραις 2:21 και ουδείς επίβλημα ράκους
those days. And no one [[2]a piece of cloth [4]rag

46 1976 1909 2440 3820 1490
αγνάφου επιρράπτει επί ιματίω παλαιώ ει δε μη
[3]of an unshrunk [1]sews] upon [[2]garment [1]an old]; otherwise

142 3588 4138-1473 3588 2537 3588 3820 2532
αίρει το πλήρωμα αυτού το καινόν του παλαιού και
[[2]lifts [1]its fullness] the new from the old, and

5501 4978 1096 2532 3762 906 3631
χείρον σχίσμα γίνεται 2:22 και ουδείς βάλλει οίνον
[[3]worse [1]*the* split [2]becomes]. And no one casts [[2]wine

3501 1519 779 3820 1490 4486 3588
νέον εις ασκούς παλαιούς ει δε μη ρήσσει ο
[1]new] into [[2]leather wine bags [1]old]; otherwise [[4]tears [1]the

3631 3588 3501 3588 779 2532 3588 3631 1632
οίνος ο νέος τους ασκούς και ο οίνος εκχείται
[3]wine [2]new] the leather wine bags, and the wine pours out,

2532 3588 779 622 235 3631 3501 1519
και οι ασκοί απολούνται αλλά οίνον νέον εις
and the leather wine bags are destroyed. But [[2]wine [1]new [4]into

779 2537 992
ασκούς καινούς βλητέον
[6]leather wine bags [5]new [3]is to be put].

Jesus is Lord of the Sabbath

2532 1096 3899-1473 1722
2:23 και εγένετο παραπορεύεσθαι αυτόν εν
And it came to pass for him to pass on

3588 4521 1223 3588 4702 2532 756
τοις σάββασιν διά των σπορίμων και ήρξαντο
the sabbaths through the wheat fields. And [[2]began

3588 3101-1473 3598 4160 5089 3588
οι μαθηταί αυτού οδόν ποιείν τίλλοντες τους
[1]his disciples [4]*their* way [3]to make] *while* plucking the

4719 2532 3588 * 3004 1473 2396
στάχυας 2:24 και οι Φαρισαίοι έλεγον αυτώ ίδε
ears of wheat. And the Pharisees said to him, See!

5100 4160 1722 3588 4521 3739 3756-1832
τι ποιούσιν εν τοις σάββασιν ο ουκ έξεστι
Why do they do in the sabbaths which is not allowed?

2532 1473 3004 1473 3763 314 5100
2:25 και αυτός έλεγεν αυτοίς ουδέποτε ανέγνωτε τι
And he said to them, At no time did you read what

4160-* 3753 5532 2192 2532 3983 1473
εποίησε Δαβίδ ότε χρείαν έσχε και επείνασεν αυτός
David did, when [[2]need [1]he had], and he hungered, himself,

2532 3588 3326 1473 4459 1525 1519 3588 3624 3588
και οι μετ' αυτού 2:26 πως εισήλθεν εις τον οίκον του
and the ones with him? How he entered into the house

2316 1909 * 3588 749 2532 3588 740 3588
θεού επί Αβιάθαρ του αρχιερέως και τους άρτους της
of God unto Abiathar the chief priest, and [[2]the [3]breads [4]of the

4286 2068 3739 3756-1832 2068 1508 3588
προθέσεως έφαγεν ους ουκ έξεστι φαγείν ει μη τοις
[5]place setting [1]ate], which is not allowed to eat, unless to the

2409 2532 1325 2532 3588 4862 1473 1510.6 2532
ιερεύσι και έδωκε και τοις συν αυτώ ούσι 2:27 και
priests, and gave even to the ones [[2]with [3]him [1]being]? And

3004 1473 3588 4521 1223 3588 444 1096
έλεγεν αυτοίς το σάββατον διά τον άνθρωπον εγένετο
he said to them, The sabbath on account of man exists,

3756 3588 444 1223 3588 4521 5620
ουχ ο άνθρωπος διά το σάββατον 2:28 ώστε
not man on account of the sabbath. So that

2962-1510.2.3 3588 5207 3588 444 2532 3588 4521
κύριός εστιν ο υιός του ανθρώπου και του σαββάτου
[[5]is lord [1]the [2]son [3]of [4]man] also of the sabbath.

CHAPTER 3

Jesus Heals on the Sabbath

2532 1525 3825 1519 3588 4864 2532 1510.7.3
3:1 και εισήλθε πάλιν εις την συναγωγήν και ην
And he entered again into the synagogue, and [[2]was

1563 444 3583 2192 3588 5495 2532
εκεί άνθρωπος εξηραμμένην έχων την χείρα 3:2 και
[3]there [1]a man [7]being withered [4]having [5]the [6]hand]. And

3906-1473 1487 3588 4521 2323
παρετήρουν αυτόν ει τοις σάββασι θεραπεύσει
they closely watched him, if on the sabbaths he will cure

1473 2443 2723 1473 2532 3004 3588
αυτὸν ινα κατηγορήσωσιν αυτού 3:3 και λέγει τω
him, that they should charge him. And he says to the

444 3588 3583 2192 3588 5495 1453
ανθρώπω τω εξηραμμένην έχοντι την χείρα έγειραι
man [4being withered 1having 2the 3hand], Arise

1519 3588 3319 2532 3004 1473 1832
εις το μέσον 3:4 και λέγει αυτοίς έξεστι
into the middle! And he says to them, Is it allowed

3588 4521 15 2228 2554 5590
τοις σάββασιν αγαθοποιήσαι η κακοποιήσαι ψυχὴν
on the sabbaths to do good, or to do evil? [2a life

4982 2228 615 3588-1161 4623 2532
σώσαι η αποκτείναι οι δε εσιώπων 3:5 και
1to preserve] or to kill? And they kept silent. And

4017 1473 3326 3709 4818
περιβλεψάμενος αυτούς μετ' οργής συλλυπούμενος
having looked round about them with anger, being grieved

1909 3588 4457 3588 2588-1473 3004 3588
επί τη πωρώσει της καρδίας αυτών λέγει τω
over the callousness of their heart, he says to the

444 1614 3588 5495-1473 2532 1614
ανθρώπω έκτεινον την χείρά σου και εξέτεινε
man, Stretch out your hand! And he stretched *it* out,

2532 600 3588 5495-1473 5199 5613 3588 243
και αποκατεστάθη η χειρ αυτού υγιής ως η άλλη
and [2was restored 1his hand] in health as the other.

2532 1831 3588 * 2112 3326
3:6 και εξελθόντες οι Φαρισαίοι ευθέως μετά
And having gone forth, the Pharisees immediately with

3588 * 4824 4160 2596 1473 3704
των Ηρωδιανών συμβούλιον εποίουν κατ' αυτού όπως
the Herodians [2council 1took] against him, how

1473-622
αυτὸν απολέσωσι
they should destroy him.

A Multitude Follows Jesus

2532 3588 * 402 3326 3588 3101-1473
3:7 και ο Ιησούς ανεχώρησε μετά των μαθητών αυτού
And Jesus withdrew with his disciples

4314 3588 2281 2532 4183 4128 575 3588 *
προς την θάλασσαν και πολύ πλήθος από της Γαλιλαίας
to the sea. And a great multitude from Galilee

190 1473 2532 575 3588 * 2532 575
ηκολούθησαν αυτώ και από της Ιουδαίας 3:8 και από
followed him, and from Judea, and from

* 2532 575 3588 * 2532 4008 3588
Ιεροσολύμων και από της Ιδουμαίας και πέραν του
Jerusalem, and from Idumea, and on the other side of the

* 2532 3588 4012 * 2532 * 4128
Ιορδάνου και οι περί Τύρον και Σιδώνα πλήθος
Jordan. And the ones around Tyre and Sidon, [2multitude

4183 191 3745 4160 2064 4314
πολύ ακούσαντες όσα εποίει ήλθον προς
1a great], having heard as much as he was doing, came to

1473 2532 2036 3588 3101-1473 2443 4142
αυτόν 3:9 και είπεν τοις μαθηταίς αυτού ινα πλοιάριον
him. And he spoke *to* his disciples that a small boat

4342 1473 1223 3588 3793 2443
προσκαρτερή αυτώ διά τον όχλον ίνα
should attend constantly to him because of the multitude, that

3361 2346 1473 4183-1063 2323
μη θλίβωσιν αυτόν 3:10 πολλούς γαρ εθεράπευσεν
they should not squeeze him. For many he cured

5620 1968 1473 2443 1473-680 3745 2192
ώστε επιπίπτειν αυτώ ινα αυτού άψωνται όσοι είχον
so as to fall upon him, that [4should touch him 1as many as 2had

3148 2532 3588 4151 3588 169 3752
μάστιγας 3:11 και τα πνεύματα τα ακάθαρτα όταν
3scourges]. And the [2spirits 1unclean], whenever

1473-2334 4363 1473 2532 2896 3004 3754
αυτὸν εθεώρει προσέπιπτεν αυτώ και έκραζε λέγοντα ότι
they viewed him, fell at him and cried out, saying that,

1473 1510.2.2 3588 5207 3588 2316 2532 4183 2008
συ ει ο υιός του θεού 3:12 και πολλά επετίμα
You are the son of God. And [3much 1he reproached

1473 2443 3361 1473 5318 4160
αυτοίς ινα μη αυτὸν φανερὸν ποιήσωσι
2them] that [2not 4him 5apparent 1they should 3make].

Jesus Appoints the Twelve

2532 305 1519 3588 3735 2532 4341
3:13 και αναβαίνει εις το όρος και προσκαλείται
And he ascends into the mountain and calls on

3739 2309-1473 2532 565 4314 1473 2532
ους ήθελεν αυτός και απήλθον προς αυτὸν 3:14 και
whom he wants. And they went forth to him. And

4160 1427 2443 1510.3 3326 1473 2532 2443
εποίησε δώδεκα ίνα ώσι μετ' αυτού και ίνα
he appointed twelve, that they might be with him, and that

649 1473 2784 2532 2192 1849
αποστέλλη αυτούς κηρύσσειν 3:15 και έχειν εξουσίαν
he should send them to proclaim, and to have authority

2323 3588 3554 2532 1544 3588 1140 2532
θεραπεύειν τας νόσους και εκβάλλειν τα δαιμόνια 3:16 και
to cure the diseases, and to cast out the demons. And

2007 3588 * 3686 * 2532 *
επέθηκε τω Σίμωνι όνομα Πέτρον 3:17 και Ιάκωβον
he placed upon Simon *the* name Peter. And James

3588 3588 * 2532 * 3588 80 3588 *
τον του Ζεβεδαίου και Ιωάννην τον αδελφὸν του Ιακώβου
the *son of* Zebedee, and John the brother of James

2532 2007 1473 3686 * 3739 1510.2.3 5207
και επέθηκεν αυτοίς ονόματα Βοανεργές ο εστιν υιοί
he placed upon them *the* names Boanerges, which is, sons

1027 2532 * 2532 * 2532 *
βροντής 3:18 και Ανδρέαν και Φίλιππον και Βαρθολομαίον
of thunder. And Andrew, and Philip, and Bartholomew,

2532 * 2532 * 2532 * 3588 3588 *
και Ματθαίον και Θωμάν και Ιάκωβον τον του Αλφαίου
and Matthew, and Thomas, and James the *son* of Alphaeus,

2532 * 2532 * 3588 * 2532 *
και Θαδδαίον και Σίμωνα τον Κανανίτην 3:19 και Ιούδαν
and Thaddaeus, and Simon the Canaanite, and Judas

* 3739 2532 3860-1473 2532 2064 1519
Ισκαριώτην ος και παρέδωκεν αυτὸν και έρχονται εις
Iscariot, who also delivered him up. And they come into

3624 2532 4905 3825 3793 5620
οίκον 3:20 και συνέρχεται πάλιν όχλος ώστε
a house. And comes together again a multitude so that

3361 1410 1473 3383 740 2068 2532
μη δύνασθαι αυτούς μήτε άρτον φαγείν 3:21 και
[2are not 3able 1they] neither [2bread 1to eat]. And

191 3588 3844 1473 1831 2902 1473
ακούσαντες οι παρ' αυτού εξήλθον κρατήσαι αυτόν
hearing, the ones of his come forth to seize him;

3004-1063 3754 1839
έλεγον γαρ ότι εξέστη
for they said that, He is startled.

The Household of God

2532 3588 1122 3588 575 *
3:22 και οι γραμματείς οι από Ιεροσολύμων
And the scribes from Jerusalem

2597 3004 3754 *-2192 2532 3754
καταβάντες έλεγον ότι Βεελζεβούλ έχει και ότι
having come down, said that, He has Beelzeboul, and that,

1722 3588 758 3588 1140 1544 3588 1140
εν τω άρχοντι των δαιμονίων εκβάλλει τα δαιμόνια
By the ruler of the demons he cast out the demons.

2532 4341 1473 1722 3850 3004
3:23 και προσκαλεσάμενος αυτούς εν παραβολαίς έλεγεν
And having called them, in parables he spoke

1473 4459 1410 4567 4567 1544
αυτοίς πως δύναται σατανάς σατανάν εκβάλλειν
to them, How *is* [2able 1Satan 4Satan 3to cast out]?

2532 1437 932 1909 1438 3307
3:24 και εάν βασιλεία εφ' εαυτήν μερισθή
And if a kingdom [2against 3itself 1should be parted out],

3756-1410 2476 3588 932-1565 2532 1437
ου δύναται σταθήναι η βασιλεία εκείνη 3:25 και εάν
[2is not able 3to stand 1that kingdom]. And if

3614 1909 1438 3307 3756-1410
οικία εφ' εαυτήν μερισθή ου δύναται
a house [2against 3itself 1should be parted out], [2is not able

2476 3588 3614-1565 2532 1487 3588 4567
σταθήναι η οικία εκείνη 3:26 και ει ο σατανάς
3to stand 1that house]. And if Satan

450 1909 1438 2532 3307 3756-1410
ανέστη εφ' εαυτὸν και μεμέρισται ου δύναται
rose up against himself, and has been parted out, he is not able

2476 235 5056 2192 3756 1410 3762 3588
σταθῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει **3:27** ου δύναται ουδείς τα
to stand, but [2end 1has an]. [2is able 1No one]

4632 3588 2478 1525 1519 3588 3614-1473
σκεύη του ισχυρού εισελθών εις την οικίαν αυτού
[2*the* items 3of the 4strong man 5by entering 6into 7his house

1283 1437 3361 4412 3588 2478 1210
διαρπάσαι εάν μη πρώτον τον ισχυρόν δήση
1to plunder], if not first [2the 3strong man 1he should tie up];

2532 5119 3588 3614-1473 1283 281 3004
και τότε την οικίαν αυτού διαρπάσει **3:28** αμήν λέγω
and then [2his house 1he will plunder]. Amen, I say

1473 3754 3956 863 3588 265 3588
υμίν ότι πάντα αφεθήσεται τα αμαρτήματα τοις
to you that all [2shall be forgiven 1sins] to the

5207 3588 444 2532 988 3745 302
υιοίς των ανθρώπων και βλασφημίαι όσας αν
sons of men, and blasphemies as many as they should

987 3739-1161 302 987 1519
βλασφημήσωσιν **3:29** ος δ' αν βλασφημήση εις
have blasphemed, but who ever should blaspheme against

3588 4151 3588 39 3756-2192 859 1519 3588 165 235
το πνεύμα το άγιον ουκ έχει άφεσιν εις τον αιώνα αλλ'
the [2spirit 1holy] has not a release into the eon, but

1777-1510.2.3 166 2920 3754 3004 4151
ένοχός εστιν αιωνίου κρίσεως **3:30** ότι έλεγον πνεύμα
is liable to eternal judgment. For they said, [3spirit

169 2192 2064-3767 3588 80 2532 3588
ακάθαρτον έχει **3:31** έρχονται ουν οι αδελφοί και η
2an unclean 1He has]. Then come the brothers and

3384-1473 2532 1854 2476 649 4314 1473
μήτηρ αυτού και έξω εστώτες απέστειλαν προς αυτόν
his mother, and [2outside 1standing] they sent to him,

5455 1473 2532 2521 3793 4012
φωνούντες αυτόν **3:32** και εκάθητο όχλος περί
calling him. And [2sat 1*the* multitude] around

1473 2036-1161 1473 2400 3588 3384-1473 2532 3588
αυτόν είπον δε αυτώ ιδού η μήτηρ σου και οι
him; and they said to him, Behold, your mother and

80-1473 1854 2212 1473 2532 611
αδελφοί σου† έξω ζητούσί σε **3:33** και απεκρίθη
your brothers outside seek you. And he answered

1473 3004 5100 1510.2.3 3588 3384-1473 2228 3588 80-1473
αυτοίς λέγων τις εστιν η μήτηρ μου η οι αδελφοί μου
to them, saying, Who is my mother, or my brothers?

2532 4017 2945 3588 4012 1473
3:34 και περιβλεψάμενος κύκλω τους περί αυτόν
And having looked round about *on* the ones [2around 3him

2521 3004 2396 3588 3384-1473 2532 3588 80-1473
καθημένους λέγει ίδε η μήτηρ μου και οι αδελφοί μου
1sitting], he says, See – my mother and my brothers!

3739-1063 302 4160 3588 2307 3588 2316 3778
3:35 ος γαρ αν ποιήση το θέλημα του θεού ούτος
For who ever should do the will of God, this one

80-1473 2532 79 2532 3384 1510.2.3
αδελφός μου και αδελφή και μήτηρ εστί
[2my brother 3and 4sister 5and 6mother 1is].

CHAPTER 4

The Parable of the Sower

2532 3825 756 1321 3844 3588 2281
4:1 και πάλιν ήρξατο διδάσκειν παρά την θάλασσαν
And again he began to teach by the sea.

2532 4863 4314 1473 3793 4183
και συνήχθη προς αυτόν όχλος πολύς
And was gathered together to him [2multitude 1a great],

5620 1473 1684 1519 3588 4143 2521 1722
ώστε αυτόν εμβάντα εις το πλοίον καθήσθαι εν
so that he having stepped into the boat sat down in

3588 2281 2532 3956 3588 3793 4314 3588 2281
τη θαλάσση και πας ο όχλος προς την θάλασσαν
the sea; and all the multitude by the sea

1909 3588 1093 1510.7.3 2532 1321 1473
επί της γης ην **4:2** και εδίδασκεν αυτούς
[2upon 3the 4ground 1*were*]. And he taught them

1722 3850 4183 2532 3004 1473 1722 3588
εν παραβολαίς πολλά και έλεγεν αυτοίς εν τη
in parables many *things*, and said to them in

3:32 †*CP adds* **και αι αδελφαί σου** - and your sisters.

1322-1473 191 2400 1831 3588 4687
διδαχή αυτού **4:3** ακούετε ιδού εξήλθεν ο σπείρων
his teaching, Hearken! Behold, went forth the one sowing

3588 4687 2532 1096 1722 3588 4687
του σπείραι **4:4** και εγένετο εν τω σπείρειν
to sow. And it came to pass in the sowing,

3739-3303 4098 3844 3588 3598 2532 2064 3588 4071
ο μεν έπεσε παρά την οδόν και ήλθε τα πετεινά
some *seed* fell by the way, and [5came 1the 2birds

3588 3772 2532 2719 1473 243-1161 4098
του ουρανού και κατέφαγεν αυτό **4:5** άλλο δε έπεσεν
3of the 4heaven] and devoured it. And other fell

1909 3588 4075 3699 3756-2192 1093 4183 2532
επί το πετρώδες όπου ουκ είχε γην πολλήν και
upon the rocky *place*, where it did not have [2earth 1much]; and

2112 1816 1223 3588 3361 2192 899 1093
ευθέως εξανέτειλε διά το μη έχειν βάθος γης
immediately it rose up because of the not having a depth of earth.

2246-1161 393 2739 2532 1223 3588
4:6 ηλίου δε ανατείλαντος εκαυματίσθη και διά το
And *the* sun having arisen it was scorched; and because of the

3361 2192 4491 3583 2532 243 4098 1519
μη έχειν ρίζαν εξηράνθη **4:7** και άλλο έπεσεν εις
not having root it was dried up. And other fell into

3588 173 2532 305 3588 173 2532 4846
τας ακάνθας και ανέβησαν αι άκανθαι και συνέπνιξαν
the thorns; and [3ascended 1the 2thorns] and choked

1473 2532 2590 3756-1325 2532 243 4098 1519
αυτό και καρπόν ουκ έδωκε **4:8** και άλλο έπεσεν εις
it, and [2fruit 1it did not give]. And other fell into

3588 1093 3588 2570 2532 1325 2590 305 2532
την γην την καλήν και εδίδου καρπόν αναβαίνοντα και
the [2earth 1good] and gave fruit ascending and

837 2532 5342 1520 5144 2532 1520 1835
αυξάνοντα και έφερεν εν τριάκοντα και εν εξήκοντα
growing; and [2bore 1one] thirty, and one sixty,

2532 1520 1540 2532 3004 1473 3588 2192
και εν εκατόν **4:9** και έλεγεν αυτοίς ο έχων
and one a hundred. And he said to them, The one having

3775 191 191 3753-1161 1096 2651
ώτα ακούειν ακουέτω **4:10** ότε δε εγένετο καταμόνας
ears to hear, let him hear! And when he was alone,

2065 1473 3588 4012 1473 4862 3588 1427 3588
ηρώτησαν αυτόν οι περί αυτόν συν τοις δώδεκα την
they asked him (the ones around him with the twelve) the

3850 2532 3004 1473 1473 1325
παραβολήν **4:11** και έλεγεν αυτοίς υμίν δέδοται
parable. And he said to them, To you has been given

1097 3588 3466 3588 932 3588 2316 1565-1161
γνώναι το μυστήριον της βασιλείας του θεού εκείνοις δε
to know the mystery of the kingdom of God; but to those

3588 1854 1722 3850 3588-3956 1096 2443
τοις έξω εν παραβολαίς τα πάντα γίνεται **4:12** ίνα
outside, [3in 4parables 1all *things* 2happen], that

991 991 2532 3361 1492 2532 191
βλέποντες βλέπωσι και μη ίδωσι και ακούοντες
in seeing they should see and not know; and hearing

191 2532 3361 4920 3379 1994
ακούωσι και μη συνιώσι μήποτε επιστρέψωσι
they should hear and not perceive; lest at any time they should turn,

2532 863 1473 3588 265 2532
και αφεθή αυτοίς τα αμαρτήματα **4:13** και
and [3should be forgiven 4to them 1*their* 2sins]†. And

3004 1473 3756-1492 3588 3850-3778 2532
λέγει αυτοίς ουκ οίδατε την παραβολήν ταύτην και
he says to them, Do you not perceive this parable? Then

4459 3956 3588 3850 1097 3588
πως πάσας τας παραβολάς γνώσεσθε **4:14** ο
how [2all 3the 4parables 1shall you perceive]? The one

4687 3588 3056 4687 3778-1161 1510.2.6 3588
σπείρων τον λόγον σπείρει **4:15** ούτοι δε εισιν οι
sowing [2the 3word 1sows]. And these are the ones

3844 3588 3598 3699 4687 3588 3056 2532 3752
παρά την οδόν όπου σπείρεται ο λόγος και όταν
by the way, where [3is sown 1the 2word]; and whenever

191 2112 2064 3588 4567 2532 142 3588
ακούσωσιν ευθέως έρχεται ο σατανάς και αίρει τον
they hear, immediately comes Satan and takes away the

3056 3588 4687 1722 3588 2588-1473 2532 3778
λόγον τον εσπαρμένον εν ταις καρδίαις αυτών **4:16** και ούτοί
word being sown in their hearts. And these

4:12 †*See Is. 6:9,10.*

1510.2.6 3668 3588 1909 3588 4075 4687
εισιν ομοίως οι επί τα πετρώδη σπειρόμενοι
are in like manner the ones upon the rocky *places* being sown;

3739 3752 191 3588 3056 2112
οι όταν ακούσωσι τον λόγον ευθέως
the ones whenever they should hear the word, immediately

3326 5479 2983 1473 2532 3756-2192
μετά χαράς λαμβάνουσιν αυτόν 4:17 **και ουκ έχουσι**
with joy receive it; and they do not have

4491 1722 1438 235 4340-1510.2.6 1534
ρίζαν εν εαυτοίς αλλά πρόσκαιροί εισιν είτα
root in themselves, but are temporary. So then *when*

1096 2347 2228 1375 1223 3588 3056
γενομένης θλίψεως η διωγμού διά τον λόγον
[2happens 1affliction] or persecution because of the word,

2112 4624 2532 3778 1510.2.6
ευθέως σκανδαλίζονται 4:18 **και ούτοί εισιν**
immediately they are caused to stumble. And these are

3588 1519 3588 173 4687 3588 3588 3056
οι εις τας ακάνθας σπειρόμενοι οι τον λόγον
the ones among the thorns being sown; the ones [2the 3word

191 2532 3588 3308 3588 165-3778
ακούοντες 4:19 **και αι μέριμναι του αιώνος τούτου**
1having heard], and the anxieties of this eon,

2532 3588 539 3588 4149 2532 3588 4012 3588
και η απάτη του πλούτου και αι περί τα
and the deception of the riches, and on account of the

3062 1939 1531 4846 3588 3056 2532
λοιπά επιθυμίαι εισπορευόμεναι συμπνίγουσι τον λόγον και
remaining desires entering in, choke the word, and

175 1096 2532 3778 1510.2.6 3588 1909
άκαρπος γίνεται 4:20 **και ούτοί εισιν οι επί**
[2unfruitful 1it becomes]. And these are the ones [2upon

3588 1093 3588 2570 4687 3748 191
την γην την καλήν σπαρέντες οίτινες ακούουσι
3the 5earth 4good 1having been sown]; the ones who hear

3588 3056 2532 3858 2532 2592 1520 5144
τον λόγον και παραδέχονται και καρποφορούσιν εν τριάκοντα
the word, and welcome *it*, and bear fruit, one thirty,

2532 1520 1835 2532 1520 1540
και εν εξήκοντα και εν εκατόν
and one sixty, and one a hundred.

A Lamp under a Bushel

2532 3004 1473 3385 3588 3088 2064 2443
4:21 **και έλεγεν αυτοίς μήτι ο λύχνος έρχεται ίνα**
And he said to them, Does the lamp come *out* that

5259 3588 3426 5087 2228 5259 3588 2825
υπό τον μόδιον τεθή η υπό την κλίνην
[2under 3the 4bushel 1it should be put], or under the bed?

3756 2443 1909 3588 3087 2007
ουχ ίνα επί την λυχνίαν επιτεθή
Is it not that [2upon 3the 4lamp-stand 1it should be placed]?

3756-1063 1510.2.3 5100 2927 3739 1437-3361
4:22 **ου γαρ εστί τι κρυπτόν ο εάν μη**
For not is anything hidden which should not

5319 3761 1096 614 235 2443 1519
φανερωθή ουδέ εγένετο απόκρυφον αλλ' ίνα εις
be made manifest; nor becomes concealed but that [2into

5318 2064 1487 5100 2192 3775 191
φανερόν έλθη 4:23 **ει τις έχει ώτα ακούειν**
3*the* open 1it should come]. If any has ears to hear

191 2532 3004 1473 991 5100 191
ακουέτω 4:24 **και έλεγεν αυτοίς βλέπετε τι ακούετε**
let him hear! And he said to them, Take heed what you hear!

1722 3739 3358 3354 3354 1473 2532
εν ω μέτρω μετρείτε μετρηθήσεται υμίν και
In what measure you measure, it shall be measured to you; and

4369 1473 3588 191 3739-1063
προστεθήσεται υμίν τοις ακούουσιν 4:25 **ος γαρ**
[3it shall be added 4to you 1to the ones 2hearing]. For who

302 2192 1325 1473 2532 3739 3756-2192
αν έχη δοθήσεται αυτώ και ος ουκ έχει
ever has, it shall be given to him; and the one who does not have,

2532 3739 2192 142 575 1473
και ο έχει αρθήσεται απ' αυτού
even what he has shall be taken from him.

The Parable of the Harvester

2532 3004 3779 1510.2.3 3588 932 3588 2316
4:26 **και έλεγεν ούτως εστίν η βασιλεία του θεού**
And he said, Thus is the kingdom of God

5613 1437 444 906 3588 4703 1909 3588 1093
ως εάν άνθρωπος βάλη τον σπόρον επί της γης
as if a man should cast the seed upon the ground,

2532 2518 2532 1453 3571 2532 2250 2532
4:27 **και καθεύδη και εγείρηται νύκτα και ημέραν και**
and should sleep, and should arise night and day, and

3588 4703 985 2532 3373 5613 3756
ο σπόρος βλαστάνη και μηκύνηται ως ουκ
the seed should burst forth, and should lengthen as [2not

1492-1473 844-1063 3588 1093 2592 4412
οίδεν αυτός 4:28 **αυτομάτη γαρ η γη καρποφορεί πρώτον**
1he knows]. For by itself the earth bears fruit; first

5528 1534 4719 1534 4134 4621 1722 3588
χόρτον είτα στάχυν είτα πλήρη σίτον εν τω
the blade, then an ear of wheat, then *the* full grain in the

4719 3752-1161 3860 3588
στάχυϊ 4:29 **όταν δε παραδώ ο**
ear of wheat. And whenever [3should be delivered up 1the

2590 2112 649 3588 1407 3754 3936
καρπός ευθέως αποστέλλει το δρέπανον ότι παρέστηκεν
2fruit], immediately he sends the sickle, for [3stands by

3588 2326
ο θερισμός
1the 2harvest].

The Parable of the Mustard Seed

2532 3004 5100 3666 3588 932
4:30 **και έλεγε τίνι ομοιώσωμεν την βασιλείαν**
And he said, To what should we liken the kingdom

3588 2316 2228 1722 4169 3850 3846 1473
του θεού η εν ποία παραβολή παραβάλωμεν αυτήν
of God? Or by what kind of parable shall we compare it?

5613 2848 4615 3739 3752 4687
4:31 **ως κόκκω σινάπεως ος όταν σπαρή**
As a kernel of mustard, which, whenever it should be sown

1909 3588 1093 3397 3956 3588 4690 1510.2.3
επί της γης μικρότερος πάντων των σπερμάτων εστί
upon the ground, [2lesser than 3all 4the 5seeds 1is]

3588 1909 3588 1093 2532 3752 4687
των επί της γης 4:32 **και όταν σπαρή**
of the ones upon the earth. And whenever it should be sown,

305 2532 1096 3956 3588 3001 3173
αναβαίνει και γίνεται πάντων των λαχάνων μείζων
it ascends, and becomes [2*than* all 3the 4vegetations 1greater],

2532 4160 2798 3173 5620 1410 5259
και ποιεί κλάδους μεγάλους ώστε δύνασθαι υπό
and produces [2branches 1great], so as to enable [6under

3588 4639-1473 3588 4071 3588 3772 2681
την σκιάν αυτού τα πετεινά του ουρανού κατασκηνούν
7its shade 1the 2birds 3of the 4heaven 5to encamp].

2532 5108 3850 4183 2980 1473
4:33 **και τοιαύταις παραβολαίς πολλαίς ελάλει αυτοίς**
And with such [2parables 1many] he spoke to them

3588 3056 2531 1410 191 5565-1161
τον λόγον καθώς ηδύναντο ακούειν 4:34 **χωρίς δε**
the word, as they were able to hear. And without

3850 3756-2980 1473 2596 2398 1161 3588
παραβολής ουκ ελάλει αυτοίς κατ' ιδίαν δε τοις
parables he did not speak to them. [2in 3private 1But 6*to*

3101-1473 1956 3956
μαθηταίς αυτού επέλυε πάντα
7his disciples 4he explained 5all].

Jesus Calms the Tempest

2532 3004 1473 1722 1565 3588 2250 3798
4:35 **και λέγει αυτοίς εν εκείνη τη ημέρα οψίας**
And he says to them in that day, Evening

1096 1330 1519 3588 4008 2532
γενομένης διέλθωμεν εις το πέραν 4:36 **και**
becoming, we should go through unto the other side. And

863 3588 3793 3880-1473 5613 1510.7.3
αφέντες τον όχλον παραλαμβάνουσιν αυτόν ως ην
letting go the multitude, they take him with themselves, as he was

1722 3588 4143 2532-243-1161 4142 1510.7.3 3326 1473
εν τω πλοίω και άλλα δε πλοιάρια ην μετ' αυτού
in the boat. But also other small boats were with him.

2532 1096 2978 417 3173 3588-1161
4:37 **και γίνεται λαίλαψ ανέμου μεγάλη τα δε**
And *there* comes a tempest [2wind 1of a great], and the

2949 1911 1519 3588 4143 5620 1473 2235
κύματα επέβαλλεν εις το πλοίον ώστε αυτό ήδη
waves put upon into the boat, so that it already

1072 2532 1510.7.3 1473 1909 3588 4403 1909
γεμίζεσθαι 4:38 και ην αυτός επί τη πρύμνη επί
was filling. And he was himself at the stern upon

3588 4344 2518 2532 1326 1473 2532
το προσκεφάλαιον καθεύδων και διεγείρουσιν αυτόν και
the pillow sleeping. And they awaken him, and

3004 1473 1320 3756 3199 1473 3754 622
λέγουσιν αυτώ διδάσκαλε ου μέλει σοι ότι απολλύμεθα
say to him, Teacher, *is it* not a care to you that we perish?

2532 1326 2008 3588 417 2532 2036
4:39 και διεγερθείς επετίμησεν τω ανέμω και είπε
And having awakened he gave reproach to the wind, and said

3588 2281 4623 5392 2532 2869 3588 417
τη θαλάσση σιώπα πεφίμωσο και εκόπασεν ο άνεμος
to the sea, Be silent! Be halted! And [3abated 1the 2wind]

2532 1096 1055 3173 2532 2036 1473
και εγένετο γαλήνη μεγάλη 4:40 και είπεν αυτοίς
and there became [2calm 1a great]. And he said to them,

5100 1169 1510.2.5 3779 4459 3756-2192 4102 2532
τι δειλοί εστε ούτω πως ουκ έχετε πίστιν 4:41 και
Why [3timid 1are you 2so]? How do you not have belief? And

5399 5401 3173 2532 3004 4314 240
εφοβήθησαν φόβον μέγαν και έλεγον προς αλλήλους
they feared [2fear 1a great], and said to one another,

5100 686 3778-1510.2.3 3754 2532 3588 417 2532 3588 2281
τις άρα ούτός εστιν ότι και ο άνεμος και η θάλασσα
Who then is this, that even the wind and the sea

5219 1473
υπακούουσιν αυτώ
obey him?

CHAPTER 5

Jesus Heals the Gadarene Man

2532 2064 1519 3588 4008 3588 2281 1519
5:1 και ήλθον εις το πέραν της θαλάσσης εις
And they came unto the other side of the sea, into

3588 5561 3588 * 2532 1831-1473
την χώραν των Γαδαρηνών 5:2 και εξελθόντι αυτώ
the place of the Gadarenes. And on his having come forth

1537 3588 4143 2112 528 1473 1537
εκ του πλοίου ευθέως απήντησεν αυτώ εκ
from out of the boat, immediately there met him from out of

3588 3419 444 1722 4151 169 3739
των μνημείων άνθρωπος εν πνεύματι ακαθάρτω 5:3 ος
the tombs a man with [2spirit 1an unclean], who

3588 2731 2192 1722 3588 3419 2532 3777
την κατοίκησιν είχεν εν τοις μνημείοις και ούτε
[2*his* dwelling 1had] in the tombs; and neither

254 3762 1410 1473-1210 1223-3588
αλύσεσιν ουδείς ηδύνατο αυτόν δήσαι 5:4 διά το
with chains, no one was able to bind him; for the reason

1473 4178 3976 2532 254 1210 2532
αυτόν πολλάκις πέδαις και αλύσεσι δεδέσθαι και
he often *with* shackles and chains had been bound. And

1288 5259 1473 3588 254 2532 3588 3976
διεσπάσθαι υπ' αυτού τας αλύσεις και τας πέδας
[3had been pulled apart 4by 5him 1the 2chains], and the shackles

4937 2532 3762 1473 2480 1150
συντετρίφθαι και ουδείς αυτόν ίσχυε δαμάσαι
had been broken; and no one [3him 1was strong *enough* 2to tame].

2532 1275 3571 2532 2250 1722 3588 3735 2532
5:5 και διαπαντός νυκτός και ημέρας εν τοις όρεσι και
And always, night and day, in the mountains and

1722 3588 3418 1510.7.3 2896 2532 2629 1438
εν τοις μνήμασιν ην κράζων και κατακόπτων εαυτόν
in the tombs, he was crying out and cutting himself

3037 1492-1161 3588 * 575 3113
λίθοις 5:6 ιδών δε τον Ιησούν από μακρόθεν
with stones. And beholding Jesus from far off,

5143 2532 4352 1473 2532 2896
έδραμε και προσεκύνησεν αυτώ 5:7 και κράξας
he ran and did obeisance to him. And having cried out

5456 3173 2036 5100 1473 2532 1473 *
φωνή μεγάλη είπε τι εμοί και σοι Ιησού
[2voice 1with a great], he said, What *is it* to me and to you, Jesus,

5207 3588 2316 3588 5310 3726 1473 3588 2316
υιέ του θεού του υψίστου ορκίζω σε τον θεόν
O son of the [2God 1highest]? I adjure you by God

3361 1473-928 3004-1063 1473
μη με βασανίσης 5:8 έλεγε γαρ αυτώ
that you should not torment me. For he said to him,

1831 3588 4151 3588 169 1537 3588 444
έξελθε το πνεύμα το ακάθαρτον εκ του ανθρώπου
Come forth, O [2spirit 1unclean], from out of the man!

2532 1905 1473 5100 1473 3686 2532 611
5:9 και επηρώτα αυτόν τι σοι όνομα και απεκρίθη
And he asked him, What *is* your name? And he answered,

3004 3003 3686-1473 3754 4183-1510.2.4 2532
λέγων λεγεών όνομά μοι ότι πολλοί εσμεν 5:10 και
saying, Legion, *is* my name; for we are many. And

3870 1473 4183 2443 3361 1473 649
παρεκάλει αυτόν πολλά ίνα μη αυτούς αποστείλη
he appealed to him much that [2not 4them 1he should 3send]

1854 3588 5561 1510.7.3-1161 1563 4314 3588 3735
έξω της χώρας 5:11 ην δε εκεί προς τα όρη
outside the place. And was there by the mountains

34 5519 3173 1006 2532 3870
αγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη 5:12 και παρεκάλεσαν
[2herd 3of swine 1a great] grazing. And [4appealed to

1473 3956 3588 1142 3004 3992-1473 1519 3588
αυτόν πάντες οι δαίμονες λέγοντες πέμψον ημάς εις τους
5him 1all 2the 3demons], saying, Send us forth into the

5519 2443 1519 1473 1525 2532 2010
χοίρους ίνα εις αυτούς εισέλθωμεν 5:13 και επέτρεψεν
swine, that into them we should enter! And [2committed

1473 2112 3588 * 2532 1831 3588
αυτοίς ευθέως ο Ιησούς και εξελθόντα τα
3them 4immediately 1Jesus]. And having come forth, the

4151 3588 169 1525 1519 3588 5519 2532
πνεύματα τα ακάθαρτα εισήλθον εις τους χοίρους και
[2spirits 1unclean] entered into the swine. And

3729 3588 34 2596 3588 2911 1519 3588 2281
ώρμησεν η αγέλη κατά του κρημνού εις την θάλασσαν
[3advanced 1the 2herd] down the precipice into the sea,

1510.7.6-1161 5613 1367 2532 4155 1722 3588
ήσαν δε ως δισχίλιοι και επνίγοντο εν τη
(and there were about two thousand); and drowned in the

2281 3588-1161 1006 3588 5519 5343
θαλάσση 5:14 οι δε βόσκοντες τους χοίρους έφυγον
sea. And the ones grazing the swine fled,

2532 312 1519 3588 4172 2532 1519 3588 68 2532
και ανήγγειλαν εις την πόλιν και εις τους αγρούς και
and announced in the city, and in the fields. And

1831 1492 5100 1510.2.3 3588 1096 2532
εξήλθον ιδείν τι εστι το γεγονός 5:15 και
they came forth to behold what it is taking place. And

2064 4314 3588 * 2532 2334 3588 1139
έρχονται προς τον Ιησούν και θεωρούσι τον δαιμονιζόμενον
they came to Jesus, and viewing the demon-possessed

2521 2532 2439 2532 4993 3588
καθήμενον και ιματισμένον και σωφρονούντα τον
sitting down and being dressed, and being of a sound mind, (the one

2192 3588 3003 2532 5399 2532 1334
εσχηκότα τον λεγεώνα και εφοβήθησαν 5:16 και διηγήσαντο
having the legion) that they feared. And [3described

1473 3588 1492 4459 1096 3588
αυτοίς οι ιδόντες πως εγένετο τω
4to them 1the ones 2beholding] how it happened to the one

1139 2532 4012 3588 5519 2532
δαιμονιζομένω και περί των χοίρων 5:17 και
being demon-possessed, and concerning the swine. And

756 3870 1473 565 575 3588 3725-1473
ήρξαντο παρακαλείν αυτόν απελθείν από των ορίων αυτών
they began to appeal to him to go forth from their borders.

2532 1684-1473 1519 3588 4143 3870 1473
5:18 και εμβάντος αυτού εις το πλοίον παρεκάλει αυτόν
And of his stepping into the boat, [3appealed to 4him

3588 1139 2443 1510.3 3326
ο δαιμονισθείς ίνα η μετ'
1the one 2having been demon-possessed] that he might be with

1473 3588-1161 * 3756-863 1473 235
αυτού 5:19 ο δε Ιησούς ουκ αφήκεν αυτόν αλλά
him. But Jesus would not allow him, but

3004 1473 5217 1519 3588 3624-1473 4314 3588-4674 2532
λέγει αυτώ ύπαγε εις τον οικόν σου προς τους σους και
says to him, Go unto your house to your own, and

312 1473 3745 1473 3588 2962 4160
ανάγγειλον αυτοίς όσα σοι ο κύριος εποίησεν
announce to them as much as [4to you 1the 2Lord 3did],

2532 1653 1473 2532 565 2532 756
και ηλέησέ σε 5:20 και απήλθε και ήρξατο
and showed mercy on you! And he went forth and began

2784 1722 3588 * 3745 4160 1473 3588
κηρύσσειν εν τη Δεκαπόλει όσα εποίησεν αυτώ ο
to proclaim in the Decapolis as much as [2did 3for him

* 2532 3956 2296
Ιησούς και πάντες εθαύμαζον
[1]Jesus]. And all marveled.

Jairus's Daughter

2532 1276 3588 * 1722 3588
5:21 και διαπεράσαντος του Ιησού εν τω
And [[2]having passed through [1]Jesus] in the

4143 3825 1519 3588 4008 4863
πλοίω πάλιν εις το πέραν συνήχθη
boat again unto the other side, *there* gathered together

3793 4183 1909 1473 2532 1510.7.3 3844 3588
όχλος πολύς επ' αυτόν και ην παρά την
[[2]multitude [1]a great] unto him; and he was by the

2281 2532 2400 2064 1520 3588
θάλασσαν 5:22 και ιδού έρχεται εις των
sea. And behold, there comes one of the

752 3686 * 2532 1492 1473
αρχισυναγώγων ονόματι Ιάειρος και ιδών αυτόν
chiefs of the synagogue, by name Jairus. And beholding him,

4098 4314 3588 4228-1473 2532 3870 1473
πίπτει προς τους πόδας αυτού 5:23 και παρεκάλει αυτόν
he falls to his feet, and appeals to him

4183 3004 3754 3588 2365-1473 2079 2192
πολλά λέγων ότι το θυγάτριόν μου εσχάτως έχει
much, saying that, My young daughter [[2]*the* last [1]is next to];

2443 2064 2007 1473 3588 5495
ίνα ελθών επιθής αυτή τας χείρας
that having come, you should place upon her *your* hands,

3704 4982 2532 2198 2532
όπως σωθή και ζήσεται 5:24 και
so that she should be delivered, and she should live. And

565 3326 1473 2532 190 1473 3793 4183
απήλθε μετ' αυτού και ηκολούθει αυτώ όχλος πολύς
he went forth with him, and [[3]followed [4]him [2]multitude [1]a great]

2532 4918 1473
και συνέθλιβον αυτόν
and squeezed together on him.

The Woman with a Flow of Blood

2532 1135-5100 1510.6 1722 4511 129 2094
5:25 και γυνή τις ούσα εν ρύσει αίματος έτη
And a certain woman being with a flow of blood [[2]years

1427 2532 4183 3958 5259 4183 2395
δώδεκα 5:26 και πολλά παθούσα υπό πολλών ιατρών
[1]twelve], and [[2]much [1]suffering] under many physicians,

2532 1159 3588 3844 1438 3956 2532 3367
και δαπανήσασα τα παρ' εαυτής πάντα και μηδέν
and having spent the *things* of hers – all, and not

5623 235 3123 1519 3588 5501 2064
ωφεληθείσα αλλά μάλλον εις το χείρον ελθούσα
deriving benefit, but rather [[2]to [3]the [4]worse [1]having come];

191 4012 3588 * 2064
5:27 ακούσασα περί του Ιησού ελθούσα
having heard concerning Jesus, she having come

1722 3588 3793 3693 680 3588 2440-1473
εν τω όχλω όπισθεν ήψατο του ιματίου αυτού
among the multitude behind, touched his cloak.

3004-1063 3754 2579 3588 2440-1473 680
5:28 έλεγε γαρ ότι καν των ιματίων αυτού άψωμαι
For she said that, If only [[2]his garments [1]I should touch],

4982 2532 2112 3583 3588
σωθήσομαι 5:29 και ευθέως εξηράνθη η
I shall be delivered. And immediately [[4]was dried [1]the

4077 3588 129-1473 2532 1097 3588 4983 3754
πηγή του αίματος αυτής και έγνω τω σώματι ότι
[2]spring [3]of her blood], and she knew in the body that

2390 575 3588 3148 2532 2112
ίαται από της μάστιγος 5:30 και ευθέως
she was healed from the scourge. And immediately

3588 * 1921 1722 1438 3588 1537 1473
ο Ιησούς επιγνούς εν εαυτώ την εξ αυτού
Jesus realizing in himself the [[3]from out of [4]him

1411 1831 1994 1722 3588 3793 3004
δύναμιν εξελθούσαν επιστραφείς εν τω όχλω έλεγε
[1]power [2]went forth], having turned among the multitude, said,

5100 1473-680 3588 2440 2532 3004 1473 3588
τις μου ήψατο των ιματίων 5:31 και έλεγον αυτώ οι
Who touched my garments? And [[2]said [3]to him

3101-1473 991 3588 3793 4918 1473 2532
μαθηταί αυτού βλέπεις τον όχλον συνθλίβοντά σε και
[1]his disciples], You see the multitude squeezing you, and

3004 5100 1473-680 2532 4017
λέγεις τις μου ήψατο 5:32 και περιεβλέπετο
you say, Who touched me? And he looked round about

1492 3588 3778-4160 3588-1161 1135
ιδείν την τούτο ποιήσασαν 5:33 η δε γυνή
to behold the one doing this. And the woman

5399 2532 5141 1492 3739 1096 1909
φοβηθείσα και τρέμουσα ειδυία ο γέγονεν επ'
being fearful and trembling, knowing what has happened to

1473 2064 2532 4363 1473 2532 2036 1473 3956 3588
αυτή ήλθε και προσέπεσεν αυτώ και είπεν αυτώ πάσαν την
her, came and fell at him and told him all the

225 3588 1161 2036 1473 2364 3588 4102
αλήθειαν 5:34 ο δε είπεν αυτή θύγατερ η πίστις
truth. And he said to her, O daughter, the belief

1473 4982 1473 5217 1519 1515 2532 1510.5 5199
σου σέσωκέ σε ύπαγε εις ειρήνην και ίσθι υγιής
of yours has delivered you. Go in peace, and be in health

575 3588 3148-1473
από της μάστιγός σου
from your scourge!

Jairus's Daughter (cont.)

2089 1473 2980 2064 575 3588
5:35 έτι αυτού λαλούντος έρχονται από του
While he was speaking, they came from the

752 3004 3754 3588 2364-1473 599
αρχισυναγώγου λέγοντες ότι η θυγάτηρ σου απέθανε
chief of the synagogue, saying that, Your daughter died;

5100 2089 4660 3588 1320 3588-1161 *
τι έτι σκύλλεις τον διδάσκαλον 5:36 ο δε Ιησούς
why yet inconvenience the teacher? But Jesus

2112 191 3588 3056 2980 3004 3588
ευθέως ακούσας τον λόγον λαλούμενον λέγει τω
immediately having heard the word being spoken, says to the

752 3361 5399 3440 4100 2532
αρχισυναγώγω μη φοβού μόνον πίστευε 5:37 και
chief of the synagogue, Do not fear, only believe! And

3756-863 3762 1473-4870 1508 *
ουκ αφήκεν ουδένα αυτώ συνακολουθήσαι ει μη Πέτρον
he did not allow anyone to follow together with him, except Peter,

2532 * 2532 * 3588 80 * 2532
και Ιάκωβον και Ιωάννην τον αδελφόν Ιακώβου 5:38 και
and James, and John the brother of James. And

2064 1519 3588 3624 3588 752 2532
έρχεται εις τον οίκον του αρχισυναγώγου και
he comes unto the house of the chief of the synagogue, and

2334 2351 2532 2799 2532 214 4183
θεωρεί θόρυβον και κλαίοντας και αλαλάζοντας πολλά
views a tumult, and weeping, and [[2]shouting [1]much].

2532 1525 3004 1473 5100 2350
5:39 και εισελθών λέγει αυτοίς τι θορυβείσθε
And having entered, he says to them, Why make a disruption

2532 2799 3588 3813 3756-599 235 2518
και κλαίετε το παιδίον ουκ απέθανεν αλλά καθεύδει
and weep? the child has not died, but sleeps.

2532 2606 1473 3588-1161 1544 537
5:40 και κατεγέλων αυτού ο δε εκβαλών άπαντας
And they ridiculed him. But casting out all,

3880 3588 3962 3588 3813 2532 3588 3384 2532
παραλαμβάνει τον πατέρα του παιδίου και την μητέρα και
he takes to himself the father of the child, and the mother, and

3588 3326 1473 2532 1531 3699 1510.7.3 3588 3813
τους μετ' αυτού και εισπορεύεται όπου ην το παιδίον
the ones with him, and enters where [[3]was [1]the [2]child]

345 2532 2902 3588 5495 3588 3813
ανακείμενον 5:41 και κρατήσας της χειρός του παιδίου
reclining. And holding the hand of the child,

3004 1473 5008 2891 3739 1510.2.3 3177
λέγει αυτή ταλιθά κούμι† ο εστι μεθερμηνευόμενον
he says to her, Talitha cumi! which is being translated,

3588 2877 1473 3004 1453 2532 2112
το κοράσιον σοι λέγω έγειραι 5:42 και ευθέως
Young woman, to you I say, Arise! And immediately

450 3588 2877 2532 4043 1510.7.3-1063 2094
ανέστη το κοράσιον και περιεπάτει ην γαρ ετών
[[3]arose [1]the [2]young woman] and walked, for she was [[2]years *old*

1427 2532 1839 1611 3173
δώδεκα και εξέστησαν εκστάσει μεγάλη
[1]twelve]. And they were amazed [[2]astonishment [1]with great].

5:41 †*Aramaic transliteration*.

2532 1291 1473 4183 2443 3367 1097
5:43 και διεστείλατο αυτοίς πολλά ίνα μηδείς γνώ
And he warned them much that no one should know
3778 2532 2036 1325 1473 2068
τούτο και είπε δοθήναι αυτή φαγείν
this, and said to give to her to eat.

CHAPTER 6

Jesus is Questioned in His Fatherland

2532 1831 1564 2532 2064 1519 3588
6:1 και εξήλθεν εκείθεν και ήλθεν εις την
And he came forth from there, and went into
3968-1473 2532 190 1473 3588 3101-1473
πατρίδα αυτού και ακολουθούσιν αυτώ οι μαθηταί αυτού
his fatherland; and [[2]follow [3]him [1]his disciples].
2532 1096 4521 756 1722 3588 4864
6:2 και γενομένου σαββάτου ήρξατο εν τη συναγωγή
And [[2]taking place [1]*the* sabbath], he began [[2]in [3]the [4]synagogue
1321 2532 4183 191 1605 3004
διδάσκειν και πολλοί ακούοντες εξεπλήσσοντο λέγοντες
[1]to teach]. And many hearing were overwhelmed, saying,
4159 3778 3778 2532 5100 3588 4678
πόθεν τούτω ταύτα και τις η σοφία
From where did this one *receive* these *things*? And what wisdom
3588 1325 1473 3754 2532 1411 5108
η δοθείσα αυτώ ότι και δυνάμεις τοιαύται
having been given to him, that even [[2]power [1]such
1223 3588 5495-1473 1096 3756-3778 1510.2.3
διά των χειρών αυτού γίνονται **6:3** ουχ ούτός εστιν
[4]through [5]his hands [3]takes place]? [[2]this not [1]Is]
3588 5045 3588 5207 * 80-1161 *
ο τέκτων ο υιός Μαρίας αδελφός δε Ιακώβου
the *son of the* fabricator, the son of Mary, and brother of James,
2532 * 2532 * 2532 * 2532 3756-1510.2.6 3588
και Ιωσή και Ιούδα και Σίμωνος και ουκ εισίν αι
and Joses, and Juda, and Simon? And are not
79-1473 5602 4314 1473 2532 4624 1722 1473
αδελφαί αυτού ώδε προς ημάς και εσκανδαλίζοντο εν αυτώ
his sisters here with us? And they were stumbled in him.
3004 1161 1473 3588 * 3754 3756-1510.2.3 4396
6:4 έλεγε δε αυτοίς ο Ιησούς ότι ουκ έστι προφήτης
[[3]said [1]And [4]to them [2]Jesus] that, [[2]is not [1]A prophet]
820 1508 1722 3588 3968-1473 2532 1722 3588
άτιμος ει μη εν τη πατρίδι αυτού και εν τοις
without honor, except in his fatherland, and among the
4773 2532 1722 3588 3614-1473 2532 3756-1410
συγγενέσι και εν τη οικία αυτού **6:5** και ουκ ηδύνατο
relatives, and in his *own* house. And he was not able
1563 3762 1411 4160 1508 3641
εκεί ουδεμίαν δύναμιν ποιήσαι ει μη ολίγοις
[[2]there [3]not even one [4]powerful work [1]to do], except to a few
732 2007 3588 5495 2323 2532
αρρώστοις επιθείς τας χείρας εθεράπευσε **6:6** και
ill ones having placed [[3]upon [1]the [2]hands] he cured. And
2296 1223 3588 570-1473 2532 4013 3588
εθαύμαζε διά την απιστίαν αυτών και περιήγε τας
he marveled because of their unbelief. And he led about the
2968 2945 1321
κώμας κύκλω διδάσκων
towns round about, teaching.

Jesus Sends the Twelve Two by Two

2532 4341 3588 1427 2532 756
6:7 και προσκαλείται τους δώδεκα και ήρξατο
And he calls on the twelve, and begins
1473-649 1417.1 2532 1325 1473 1849
αυτούς αποστέλλειν δύο δύο και εδίδου αυτοίς εξουσίαν
to send them two by two, and gave to them authority
3588 4151 3588 169 2532 3853
των πνευμάτων των ακαθάρτων **6:8** και παρήγγειλεν
of the [[2]spirits [1]unclean]. And he made exhortation
1473 2443 3367 142 1519 3598 1508
αυτοίς ίνα μηδέν αίρωσιν εις οδόν ει μη
to them that [[2]nothing [1]they should carry] in *the* way except
4464 3440 3361 4082 3361 740 3361 1519 3588
ράβδον μόνον μη πήραν μη άρτον μη εις την
a rod only – no provision bag, no bread, no [[2]in [3]the
2223 5475 235 5265 4547 2532
ζώνην χαλκόν **6:9** αλλ' υποδεδεμένους σανδάλια και
[4]belt [1]brass *coin*]; but [[2]being tied on [1]sandals], and

3361 1746 1417 5509 2532 3004 1473
μη ενδύσησθε δύο χιτώνας **6:10** και έλεγεν αυτοίς
not putting on two inner garments. And he said to them,
3699 1437 1525 1519 3614 1563 3306 2193
όπου εάν εισέλθητε εις οικίαν εκεί μένετε έως
Where ever you should enter into a house, there abide until
302 1831 1564 2532 3745
αν εξέλθητε εκείθεν **6:11** και όσοι
whenever you should come forth from there! And as many as
302 3361 1209 1473 3366 191 1473 1607
αν μη δέξωνται υμάς μηδέ ακούσωσιν υμών εκπορευόμενοι
should not receive you nor should hear you, in going forth
1564 1621 3588 5522 3588 5270 3588 4228-1473
εκείθεν εκτινάξατε τον χουν τον υποκάτω των ποδών υμών
from there, shake off the dust underneath your feet
1519 3142 1473 281 3004 1473 414
εις μαρτύριον αυτοίς αμήν λέγω υμίν ανεκτότερον
for a testimony to them! Amen, I say to you, More endurable
1510.8.3 * 2228 * 1722 2250 2920 2228
έσται Σοδόμοις η Γομόρροις εν ημέρα κρίσεως η
will it be for Sodom or Gomorrah in *the* day of judgment than
3588 4172-1565 2532 1831 2784
τη πόλει εκείνη **6:12** και εξελθόντες εκήρυσσον
that city. And having come forth they proclaimed
2443 3340 2532 1140 4183 1544
ίνα μετανοήσωσι **6:13** και δαιμόνια πολλά εξέβαλλον
that they should repent. And [[3]demons [2]many [1]they cast out],
2532 218 1637 4183 732 2532 2323
και ήλειφον ελαίω πολλούς αρρώστους και εθεράπευον
and anointed [[3]with oil† [1]many [2]ill ones], and they cured.

Herod Beheads John the one Immersing

2532 191 3588 935 * 5318 1063
6:14 και ήκουσεν ο βασιλεύς Ηρώδης φανερόν γαρ
And [[3]heard [1]king [2]Herod], ([[4]open [1]for
1096 3588 3686-1473 2532 3004 3754 * 3588
εγένετο το όνομα αυτού και έλεγεν ότι Ιωάννης ο
[3]became [2]his name]) and said that, John, the one
907 1537 3498 1453 2532 1223
βαπτίζων εκ νεκρών ηγέρθη και διά
immersing, [[2]from out of [3]dead ones [1]is arisen], and because of
3778 1754 3588 1411 1722 1473 243
τούτο ενεργούσιν αι δυνάμεις εν αυτώ **6:15** άλλοι
this [[3]operate [1]the [2]*works of* power] in him. Others
3004 3754 *-1510.2.3 243-1161 3004 3754 4396-1510.2.3
έλεγον ότι Ηλίας εστίν άλλοι δε έλεγον ότι προφήτης εστίν
said that, He is Elijah. And others said that, He is a prophet,
2228 5613 1520 3588 4396 191-1161 3588
η ως εις των προφητών **6:16** ακούσας δε ο
or as one of the prophets. And having heard,
* 2036 3754 3739 1473 607 * 3778
Ηρώδης είπεν ότι ον εγώ απεκεφάλισα Ιωάννην ούτός
Herod said that, [[2]whom [3]I [4]beheaded [1]John]; this
1510.2.3 1473 1453 1537 3498 1473-1063
εστιν αυτός ηγέρθη εκ νεκρών **6:17** αυτός γαρ
is he, he arose from out of dead ones. For he,
3588 * 649 2902 3588 * 2532 1210
ο Ηρώδης αποστείλας εκράτησε τον Ιωάννην και έδησεν
Herod, having sent, seized John, and bound
1473 1722 3588 5438 1223 * 3588 1135
αυτόν εν τη φυλακή διά Ηρωδιάδα την γυναίκα
him in the prison on account of Herodias, the wife
* 3588 80-1473 3754 1473-1060 3004
Φιλίππου του αδελφού αυτού ότι αυτήν εγάμησεν **6:18** έλεγε
of Philip his brother; for he married her. [[3]said
1063 * 3588 * 3754 3756-1832 1473 2192 3588
γαρ Ιωάννης τω Ηρώδη ότι ουκ έξεστί σοι έχειν την
[1]For [2]John] *to* Herod that, It is not allowed to you to have the
1135 3588 80-1473 3588 1161 * 1758
γυναίκα του αδελφού σου **6:19** η δε Ηρωδιάς ενείχεν
wife of your brother. But Herodias held *it* against
1473 2532 2309 1473-615 2532 3756-1410 3588
αυτώ και ήθελεν αυτόν αποκτείναι και ουκ ηδύνατο **6:20** ο
him and wanted to kill him, and was not able.
1063 * 5399 3588 * 1492 1473 435
γαρ Ηρώδης εφοβείτο τον Ιωάννην ειδώς αυτόν άνδρα
For Herod feared John, knowing him [[4]man
1342 2532 39 2532 4933 1473 2532 191
δίκαιον και άγιον και συνετήρει αυτόν και ακούσας
[1]*as* a just [2]and [3]holy], and he preserved him. And having heard

6:13 †*lit.* olive oil.

1473 4183 4160 2532 2234 1473-191
αυτού πολλά εποίει και ηδέως αυτού ήκουε
of him, [2many *things* 1he did], and with pleasure heard him.

2532 1096 2250 2121 3753 *
6:21 και γενομένης ημέρας ευκαίρου ότε Ηρώδης
And [3having become 2day 1an opportune], when Herod

3588 1077-1473 1173 4160 3588 3175-1473
τοις γενεσίοις αυτού δείπνον εποίει τοις μεγιστάσιν αυτού
[3for his birthday 2a supper 1made] *to* his great men,

2532 3588 5506 2532 3588 4413 3588
και τοις χιλιάρχοις και τοις πρώτοις της
and to the commanders of thousands, and to the first ones

* 2532 1525 3588 2364-1473
Γαλιλαίας **6:22** και εισελθούσης της θυγατρός αυτής
of Galilee; and [2having entered 1her daughter],

3588 * 2532 3738 2532 700
της Ηρωδιάδος και ορχησαμένης και αρεσάσης
(the one of Herodias), and *was* dancing, and *was* pleasing

3588 * 2532 3588 4873 2036
τω Ηρώδη και τοις συνανακειμένοις είπεν
to Herod and to the ones reclining together with *him,* [3said

3588 935 3588 2877 154 1473 3739
ο βασιλεύς τω κορασίω αίτησόν με ο
1the 2king] to the young woman, Ask me what

1437 2309 2532 1325 1473 2532
εάν θέλης και δώσω σοι **6:23** και
ever you should want, and I will give *it* to you! And

3660 1473 3754 3739 1437 1473 154
ώμοσεν αυτή ότι ο εάν με αιτήσης
he swore by an oath to her that, What ever [2me 1you should ask],

1325 1473 2193 2255 3588 932-1473
δώσω σοι έως ημίσους της βασιλείας μου
I will give *it* to you, unto half of my kingdom.

3588-1161 1831 2036 3588 3384-1473 5100
6:24 η δε εξελθούσα είπε τη μητρί αυτής τι
And she having gone forth said *to* her mother, What

154 3588-1161 2036 3588 2776 * 3588
αιτήσομαι η δε είπε την κεφαλήν Ιωάννου του
shall I ask? And she said, The head of John the one

910 2532 1525 2112 3326 4710
βαπτιστού **6:25** και εισελθούσα ευθέως μετά σπουδής
immersing. And having entered immediately with haste

4314 3588 935 154 3004 2309 2443 1473-1325
προς τον βασιλέα ητήσατο λέγουσα θέλω ίνα μοι δως
to the king, she asked, saying, I want that you give to me

1824 1909 4094 3588 2776 * 3588
εξαυτής επί πίνακι την κεφαλήν Ιωάννου του
immediately upon a platter the head of John the one

910 2532 4036 1096 3588 935
βαπτιστού **6:26** και περίλυπος γενόμενος ο βασιλεύς
immersing. And [4dejected 3being 1the 2king]

1223 3588 3727 2532 3588 4873
διά τους όρκους και τους συνανακειμένους
because of the oaths, and of the ones reclining together with *him,*

3756 2309 1473-114 2532 2112
ουκ ηθέλησεν αυτήν αθετήσαι **6:27** και ευθέως
did not want to disregard her. And [3immediately

649 3588 935 4688 2004
αποστείλας ο βασιλεύς σπεκουλάτωρα επέταξεν†
4having sent 1the 2king] a guard gave orders

5342 3588 2776-1473 3588-1161 565
ενεχθήναι την κεφαλήν αυτού ο δε απελθών
[2to be brought 1for his head]. And having gone forth

607 1473 1722 3588 5438 2532 5342
απεκεφάλισεν αυτόν εν τη φυλακή **6:28** και ήνεγκε
he beheaded him in the prison, and brought

3588 2776-1473 1909 4094 2532 1325 1473 3588
την κεφαλήν αυτού επί πίνακι και έδωκεν αυτήν τω
his head upon a platter, and gave it to the

2877 2532 3588 2877 1325 1473 3588
κορασίω και το κοράσιον έδωκεν αυτήν τη
young woman. And the young woman gave it *to*

3384-1473 2532 191 3588 3101-1473 2064
μητρί αυτής **6:29** και ακούσαντες οι μαθηταί αυτού ήλθον
her mother. And having heard, his disciples came

2532 142 3588 4430-1473 2532 5087 1473 1722 3588 3419
και ήραν το πτώμα αυτού και έθηκαν αυτό εν τω μνημείω
and lifted his corpse and put it in the tomb.

2532 4863 3588 652 4314 3588 *
6:30 και συνάγονται οι απόστολοι προς τον Ιησούν
And [3gathered together 1the 2apostles] to Jesus,

2532 518 1473 3956 2532 3745 4160 2532
και απήγγειλαν αυτώ πάντα και όσα εποίησαν και
and they reported to him all, even as much as they did, and

3745 1321 2532 2036 1473 1205-1473
όσα εδίδαξαν **6:31** και είπεν αυτοίς δεύτε υμείς
as much as they taught. And he said to them, You come

1473 2596 2398 1519 2048 5117 2532 373
αυτοί κατ' ιδίαν εις έρημον τόπον και αναπαύεσθε
by yourselves in private unto a desolate place and rest

3641 1510.7.6 1063 3588 2064 2532 3588 5217
ολίγον ήσαν γαρ οι ερχόμενοι και οι υπάγοντες
a little! [7were 1for 2the ones 3coming 4and 5the ones 6going]

4183 2532 3761 2068 2119
πολλοί και ουδέ φαγείν ηυκαίρουν
many, and not even [2to eat 1did they have an opportune time].

2532 565 1519 2048 5117 3588 4143
6:32 και απήλθεν εις έρημον τόπον τω πλοίω
And he went forth unto a desolate place in the boat

2596 2398 2532 1492 1473 5217 2532
κατ' ιδίαν **6:33** και είδον αυτούς υπάγοντας και
in private. And they beheld them going away, and

1921 1473 4183 2532 3979 575 3956 3588
επέγνωσαν αυτόν πολλοί και πεζή από πασών των
[2recognized 3him 1many], and [3on foot 4from 5all 6of the

4172 4936 1563 2532 4281-1473 2532
πόλεων συνέδραμον εκεί και προήλθον αυτούς και
7cities 1they ran together 2there], and went forth and

4905 4314 1473
συνήλθον προς αυτόν
came together to him.

Jesus Feeds the Five Thousand

2532 1831 1492 3588 * 4183
6:34 και εξελθών είδεν ο Ιησούς πολύν
And having come forth, [2beheld 1Jesus] a great

3793 2532 4697 1909 1473 3754
όχλον και εσπλαγχνίσθη επ' αυτοίς ότι
multitude and was moved with compassion over them for

1510.7.6 5613 4263 3361 2192 4166 2532 756
ήσαν ως πρόβατα μη έχοντα ποιμένα και ήρξατο
they were as sheep not having a shepherd. And he began

1321 1473 4183 2532 2235 5610
διδάσκειν αυτούς πολλά **6:35** και ήδη ώρας
to teach them many *things.* And already *the* hour

4183 1096 4334 1473 3588
πολλής γενομένης προσελθόντες αυτώ οι
[2great 1having been], [2having come forward 3to him

3101-1473 3004 3754 2048-1510.2.3 3588 5117 2532
μαθηταί αυτού λέγουσιν ότι ερημός εστιν ο τόπος και
1his disciples] say that, It is a desolate place, and

2235 5610 4183 630 1473 2443
ήδη ώρα πολλή **6:36** απόλυσον αυτούς ίνα
already [2hour† 1*it is* a great]. Dismiss them! that

565 1519 3588 2945 68 2532 2968
απελθόντες εις τους κύκλω αγρούς και κώμας
having gone forth into the [2round about 1fields] and towns

59 1438 740 5100 1063 2068
αγοράσωσιν εαυτοίς άρτους τι γαρ φάγωσιν
they should buy to themselves breads; [3anything 1for 4they shall eat

3756-2192 3588-1161 611 2036 1473
ουκ έχουσαν **6:37** ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς
2they do not have]. And he answering said to them,

1325 1473 1473 2068 2532 3004
δότε αυτοίς υμείς φαγείν και λέγουσιν
You give to them yourselves *something* to eat! And they say

1473 565 59 1250 1220
αυτώ απελθόντες αγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων
to him, Having gone forth should we buy two hundred denarii

740 2532 1325 1473 2068 3588-1161 3004
άρτους και δώμεν αυτοίς φαγείν **6:38** ο δε λέγει
of breads, and should we give to them to eat? And he says

1473 4214 740 2192 5217 2532 1492
αυτοίς πόσους άρτους έχετε υπάγετε και ίδετε
to them, How many breads do you have? Go and see!

2532 1097 3004 4002 2532 1417 2486 2532
και γνόντες λέγουσι πέντε και δύο ιχθύας **6:39** και
And having known, they say, Five and two fishes. And

2004 1473 347-3956 4849 4849
επέταξεν αυτοίς ανακλίναι πάντας συμπόσια συμπόσια
he gave orders to them to lie all down, parties by parties,

6:27 †*CP* εκελευσεν - bid.

6:35 †*i.e.* late.

1909 3588 5515 5528 2532 377 4237 4237
επί τω χλωρώ χόρτω **6:40** και ανέπεσον πρασιαί πρασιαί
upon the green grass. And they reclined, plot by plot,

303 1540 2532 303 4004 2532 2983 3588
ανά εκατόν και ανά πεντήκοντα **6:41** και λαβών τους
by hundred, and by fifty. And having taken the

4002 740 2532 3588 1417 2486 308 1519 3588
πέντε άρτους και τους δύο ιχθύας αναβλέψας εις τον
five breads and the two fishes, having looked up into the

3772 2127 2532 2622 3588 740 2532
ουρανόν ευλόγησε και κατέκλασεν τους άρτους και
heaven, he blessed and broke off in pieces of the breads, and

1325 3588 3101-1473 2443 3908 1473
εδίδου τοις μαθηταίς αυτού ίνα παραθώσιν αυτοίς
gave *to* his disciples that they should place near to them;

2532 3588 1417 2486 3307 3956 2532 2068-3956
και τους δύο ιχθύας εμέρισε πάσι **6:42** και έφαγον πάντες
and the two fishes he portioned to all. And all ate,

2532 5526 2532 142 2801 1427
και εχορτάσθησαν **6:43** και ήραν κλασμάτων δώδεκα
and were filled. And they took up [[4]of pieces [1]twelve

2894 4134 2532 575 3588 2486 2532 1510.7.6 3588
κοφίνους πλήρεις και από των ιχθύων **6:44** και ήσαν οι
[2]hampers [3]full] and of the fishes. And [[5]were [1]the ones

2068 3588 740 5616 4000 435
φαγόντες τους άρτους ωσεί πεντακισχίλιοι άνδρες
[2]having eaten [3]of the [4]breads] about five thousand men.

Jesus Walks on the Sea

2532 2112 315 3588 3101-1473
6:45 και ευθέως ηνάγκασε τους μαθητάς αυτού
And immediately he compelled his disciples

1684 1519 3588 4143 2532 4254 1519 3588 4008
εμβήναι εις το πλοίον και προάγειν εις το πέραν
to step into the boat, and to lead unto the other side

4314 * 2193 1473 630 3588 3793
προς Βηθσαϊδά έως αυτός απολύση τον όχλον
to Bethsaida, until he should dismiss the multitude.

2532 657 1473 565 1519 3588 3735
6:46 και αποταξάμενος αυτοίς απήλθεν εις το όρος
And having dismissed them, he went forth into the mountain

4336 2532 3798 1096 1510.7.3 3588
προσεύξασθαι **6:47** και οψίας γενομένης ην το
to pray. And evening having become, [[3]was [1]the

4143 1722 3319 3588 2281 2532 1473 3441
πλοίον εν μέσω της θαλάσσης και αυτός μόνος
[2]boat] in the middle of the sea; and he *was* alone

1909 3588 1093 2532 1492 1473 928
επί της γης **6:48** και είδεν αυτούς βασανιζομένους
upon the land. And he beheld them being tormented

1722 3588 1643 1510.7.3 1063 3588 417 1727 1473
εν τω ελαύνειν ην γαρ ο άνεμος εναντίος αυτοίς
in the rowing, [[4]was [1]for [2]the [3]wind] opposite them.

2532 4012 5067 5438 3588 3571 2064 4314
και περί τετάρτην φυλακήν της νυκτός έρχεται προς
And around *the* fourth watch of the night he comes to

1473 4043 1909 3588 2281 2532 2309 3928
αυτούς περιπατών επί της θαλάσσης και ήθελε παρελθείν
them, walking upon the sea, and wanted to go by

1473 3588-1161 1492 1473 4043 1909
αυτούς **6:49** οι δε ιδόντες αυτόν περιπατούντα επί
them. And they beholding him walking upon

3588 2281 1380 5326-1510.1 2532 349
της θαλάσσης έδοξαν φάντασμα είναι και ανέκραξαν
the sea, thought it to be a phantom, and shouted aloud.

3956-1063 1473-1492 2532 5015 2532 2112
6:50 πάντες γαρ αυτόν είδον και εταράχθησαν και ευθέως
For all beheld him, and were disturbed. And immediately

2980 3326 1473 2532 3004 1473 2293 1473
ελάλησε μετ' αυτών και λέγει αυτοίς θαρσείτε εγώ
he spoke with them, and says to them, Take courage! I

1510.2.1 3361-5399 2532 305 4314 1473 1519
ειμι μη φοβείσθε **6:51** και ανέβη προς αυτούς εις
am *he*; fear not! And he ascended to them into

3588 4143 2532 2869 3588 417 2532 3029
το πλοίον και εκόπασεν ο άνεμος και λίαν
the boat, and [[3]abated [1]the [2]wind]. And exceedingly

1537 4053 1722 1438 1839 2532
εκ περισσού εν εαυτοίς εξίσταντο και
beyond extra [[4]among† [5]themselves [1]they were amazed [2]and

2296 3756-1063-4920 1909 3588 740
εθαύμαζον **6:52** ου γαρ συνήκαν επί τοις άρτοις
[3]marveled], for they perceived not concerning the breads,

1510.7.3 1063 3588 2588-1473 4456
ην γαρ η καρδία αυτών πεπωρωμένη
[[3]was [1]for [2]their heart] calloused.

Jesus Heals at Gennesaret

2532 1276 2064 1909 3588
6:53 και διαπεράσαντες ήλθον επί την
And having passed through, they came unto the

1093 * 2532 4358 2532
γην Γεννησαρέτ και προσωρμίσθησαν **6:54** και
land of Gennesaret and were anchored. And

1831-1473 1537 3588 4143 2112
εξελθόντων αυτών εκ του πλοίου ευθέως
on their coming forth from out of the boat, immediately

1921 1473 4063 3650 3588
επιγνόντες αυτόν **6:55** περιδραμόντες όλην την
having recognized him, [[2]running [1]all]

4066 1565 756 1909 3588 2895 3588
περίχωρον εκείνην ήρξαντο επί τοις κραββάτοις τους
round about that *place*, began [[2]upon [3]the [4]litters [5]the ones

2560 2192 4064 3699 191
κακώς έχοντας περιφέρειν όπου ήκουον
[7]badly [6]having *it* [1]to carry round about], where they were hearing

3754 1563-1510.2.3 2532 3699 302 1531 1519
ότι εκεί εστι **6:56** και όπου αν εισεπορεύετο εις
that – He is there. And where ever he entered, into

2968 2228 4172 2228 68 1722 3588 58 5087
κώμας η πόλεις η αγρούς εν ταις αγοραίς ετίθουν
towns, or cities, or fields, [[4]in [5]the [6]markets [1]they put

3588 770 2532 3870 1473 2443 2579 3588
τους ασθενούντας και παρεκάλουν αυτόν ίνα καν του
[2]the ones [3]being invalid], and appealed to him that if only [[2]the

2899 3588 2440-1473 680 2532
κρασπέδου του ιματίου αυτού άψωνται και
[3]decorative hem [4]of his cloak [1]they could just touch]. And

3745-302 680 1473 4982
όσοι αν ήπτοντο αυτού εσώζοντο
as many as touched him were delivered.

CHAPTER 7

Jesus Questioned by the Pharisees and Scribes

2532 4863 4314 1473 3588 * 2532
7:1 και συνάγονται προς αυτόν οι Φαρισαίοι και
And [[3]gathered together [4]to [5]him [1]the [2]Pharisees], and

5100 3588 1122 2064 575 * 2532
τινες των γραμματέων ελθόντες από Ιεροσολύμων **7:2** και
some of the scribes, having come from Jerusalem. And

1492 5100 3588 3101-1473 2839 5495
ιδόντες τινάς των μαθητών αυτού κοιναίς χερσί
seeing certain ones of his disciples with common hands,

5123 449 2068 740 3201
τουτ' έστιν ανίπτοις εσθίοντας άρτους εμέμψαντο
(that is to say unwashed), *while* eating bread, they complained.

3588-1063 * 2532 3956 3588 * 1437-3361
7:3 οι γαρ Φαρισαίοι και πάντες οι Ιουδαίοι εάν μη
For the Pharisees and all the Jews unless

4435 3538 3588 5495 3756-2068 2902
πυγμή νίψωνται τας χείρας ουκ εσθίουσι κρατούντες
[[4]with a fist [1]they washed [2]the [3]hands], they do not eat, holding

3588 3862 3588 4245 2532 575
την παράδοσιν των πρεσβυτέρων **7:4** και από
the tradition of the elders. And *coming* from

58 1437 3361 907 3756-2068 2532
αγοράς εάν μη βαπτίσωνται ουκ εσθίουσι και
markets, if they should not immerse, they do not eat. And

243 4183 1510.2.3 3739 3880
άλλα πολλά εστιν α παρέλαβον
[[2]other *things* [1]many] there are which they take on themselves

2902 909 4221 2532 3582 2532
κρατείν βαπτισμούς ποτηρίων και ξεστών και
to hold – immersion of cups, and quart pitchers, and

5473 2532 2825 1899 1905
χαλκίων και κλινών **7:5** έπειτα επερωτώσιν
brass kettles, and *dinner* beds. Thereupon [[6]asked

1473 3588 * 2532 3588 1122 1302 3588
αυτόν οι Φαρισαίοι και οι γραμματείς διατί οι
[7]him [1]the [2]Pharisees [3]and [4]the [5]scribes], Why

6:51 †*or* in.

3101-1473 3756 4043 2596 3588 3862
μαθηταί σου ου περιπατούσι κατά την παράδοσιν
do your disciples not walk according to the tradition

3588 4245 235 449 5495 2068 3588
των πρεσβυτέρων αλλά ανίπτοις χερσίν εσθίουσι τον
of the elders, but *with* unwashed hands they eat the

740 3588-1161 611 2036 1473 3754 2573
άρτον **7:6** ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς ότι καλώς
bread? And he answering said to them that, Well

4395-* 4012 1473 3588 5273
προεφήτευσεν Ησαΐας περί υμών των υποκριτών
Isaiah prophesied concerning you the hypocrites,

5613 1125 3778 3588 2992 3588 5491
ως γέγραπται ούτος ο λαός τοις χείλεσί
as it has been written, This people [2with the 3lip

1473-5091 3588 1161 2588-1473 4206 566 575
με τιμά η δε καρδία αυτών πόρρω απέχει απ'
1esteem me], but their heart *is* far off at a distance from

1473 3155-1161 4576 1473 1321 1319
εμού **7:7** μάτην δε σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας
me. And in vain they worship me, teaching *as* instructions

1778 444 863-1063 3588 1785 3588
εντάλματα ανθρώπων **7:8** αφέντες γαρ την εντολήν του
the precepts of men.† For leaving the commandment

2316 2902 3588 3862 3588 444 909
θεού κρατείτε την παράδοσιν των ανθρώπων βαπτισμούς
of God you hold the tradition of men – immersions

3582 2532 4221 2532 243 3946 5108
ξεστών και ποτηρίων και άλλα παρόμοια τοιαύτα
of quart pitchers and cups, and [2other 3similar 4such *things*

4183 4160 2532 3004 1473 2573 114
πολλά ποιείτε **7:9** και έλεγεν αυτοίς καλώς αθετείτε
1many] you do. And he said to them, Well you annul

3588 1785 3588 2316 2443 3588 3862-1473
την εντολήν του θεού ίνα την παράδοσιν υμών
the commandment of God, that [2your tradition

5083 *-1063 2036 5091 3588 3962-1473
τηρήσητε **7:10** Μωσής γαρ είπε τίμα τον πατέρα σου
1you give heed to]. For Moses said, Esteem your father

2532 3588 3384-1473 2532 3588 2551 3962
και την μητέρα σου και ο κακολογών πατέρα
and your mother†! and, Let the one speaking evil of father

2228 3384 2288 5053 1473-1161 3004
η μητέρα θανάτω τελευτάτω **7:11** υμείς δε λέγετε
or mother [2in death 1come to an end]††! But you say,

1437 2036 444 3588 3962 2228 3588 3384
εάν είπη άνθρωπος τω πατρί η τη μητρί
If [2should say 1a man] *to* a father or *to* a mother,

2878 3739 1510.2.3 1435 3739 1437
κορβάν ο εστι δώρον ο εάν
It is a korban offering, (which is a gift *offering*), what ever

1537 1473 5623 2532 3765
εξ εμού ωφεληθής **7:12** και ουκέτι
from out of me you should derive benefit, that no longer

863 1473 3762 4160 3588 3962-1473 2228 3588
αφίετε αυτόν ουδέν ποιήσαι τω πατρί αυτού η τη
you allow him [2anything 1to do] *to* his father or *to*

3384-1473 208 3588 3056 3588 2316 3588
μητρί αυτού **7:13** ακυρούντες τον λόγον του θεού τη
his mother, *thereby* voiding the word of God *by*

3862-1473 3739 3860 2532 3946 5108
παραδόσει υμών η παρεδώκατε και παρόμοια τοιαύτα
your tradition, which you delivered. And [2similar 3such *things*

4183 4160
πολλά ποιείτε
1many] you do.

Defilement Comes from Within

2532 4341 3956 3588 3793 3004
7:14 και προσκαλεσάμενος πάντα τον όχλον έλεγεν
And having called all the multitude, he said

1473 191 1473 3956 2532 4920 3762-1510.2.3
αυτοίς ακούετέ μου πάντες και συνίετε **7:15** ουδέν εστιν
to them, Hear me, all, and perceive! There is nothing

1855 3588 444 1531 1519 1473 3739
έξωθεν του ανθρώπου εισπορευόμενον εις αυτόν ο
from outside of man entering into him which

1410 1473-2840 235 3588 1607 575
δύναται αυτόν κοινώσαι αλλά τα εκπορευόμενα απ'
is able to make him unclean; but the *things* going forth from

1473 1565 1510.2.3 3588 2840 3588 444
αυτού εκείνά εστι τα κοινούντα τον άνθρωπον
him, those are the *things* making [3unclean 1the 2man].

1487-1536 2192 3775 191 191 2532 3753
7:16 ει τις έχει ώτα ακούειν ακουέτω **7:17** και ότε
If any has ears to hear let him hear! And when

1525 1519 3624 575 3588 3793 1905 1473 3588
εισήλθεν εις οίκον από του όχλου επηρώτων αυτόν οι
he entered into a house from the multitude, [2asked 3him

3101-1473 4012 3588 3850 2532 3004
μαθηταί αυτού περί της παραβολής **7:18** και λέγει
1his disciples] concerning the parable. And he says

1473 3779 2532 1473 801-1510.2.5 3756-3539
αυτοίς ούτω και υμείς ασύνετοί εστε ου νοείτε
to them, Thus also you are senseless? Do you not comprehend

3754 3956 3588 1855 1531 1519 3588
ότι παν το έξωθεν εισπορευόμενον εις τον
that everything from outside entering into the

444 3756 1410 1473-2840 3754
άνθρωπον ου δύναται αυτόν κοινώσαι **7:19** ότι
man *is* not able to make him unclean, for

3756-1531 1473-1519 3588 2588 235 1519 3588
ουκ εισπορεύεται αυτού εις την καρδίαν αλλ' εις την
it enters not into his heart but into the

2836 2532 1519 3588 856 1607 2511 3956
κοιλίαν και εις τον αφεδρώνα εκπορεύεται καθαρίζον πάντα
belly, and into the bowel it goes forth, cleansing all

3588 1033 3004-1161 3754 3588 1537
τα βρώματα **7:20** έλεγε δε ότι το εκ
the foods. And he said that, The *thing* [2from out of

3588 444 1607 1565 2840 3588 444
του ανθρώπου εκπορευόμενον εκείνο κοινοί τον άνθρωπον
3the 4man 1going forth], that defiles the man.

2081-1063 1537 3588 2588 3588 444
7:21 έσωθεν γαρ εκ της καρδίας των ανθρώπων
For from inside, from out of the heart of men

3588 1261 3588 2556 1607 3430 4202
οι διαλογισμοί οι κακοί εκπορεύονται μοιχείαι πορνείαι
[2thoughts 1evil] go forth – adulteries, harlotries,

5408 2829 4124 4189 1388
φόνοι **7:22** κλοπαί πλεονεξίαι πονηρίαι δόλος
murders, frauds, desires for wealth, wickednesses, treachery,

766 3788 4190 988 5243
ασέλγεια οφθαλμός πονηρός βλασφημία υπερηφανία
lewdness, [2eye 1a wicked], blasphemy, pride,

877 3956 3778 3588 4190 2081
αφροσύνη **7:23** πάντα ταύτα τα πονηρά έσωθεν
folly. All these evils from inside

1607 2532 2840 3588 444
εκπορεύεται και κοινοί τον άνθρωπον
go forth and defile the man.

The Belief of the Greek Woman

2532 1564 450 565 1519 3588
7:24 και εκείθεν αναστάς απήλθεν εις τα
And from there having risen up he went forth into the

3181 * 2532 * 2532 1525 1519 3588 3614
μεθόρια Τύρου και Σιδώνος και εισελθών εις την οικίαν
boundaries of Tyre and Sidon. And he entered into the house

3762 2309 1097 2532 3756-1410 2990
ουδένα ήθελε γνώναι και ουκ ηδυνήθη λαθείν
[2no one 1wanting] to know, but was not able to be unaware.

191 1063 1135 4012 1473 3739 2192
7:25 ακούσασα γαρ γυνή περί αυτού ης είχε
[3having heard 1For 2a woman] about him, of which [3had

3588 2365 1473 4151 169 2064
το θυγάτριον αυτής πνεύμα ακάθαρτον ελθούσα
2young daughter 1her 5spirit 4an unclean], having come,

4363 4314 3588 4228-1473 1510.7.3 1161 3588
προσέπεσε προς τους πόδας αυτού **7:26** ην δε η
fell at his feet. [4was 1And 2the

1135 * * 3588 1085 2532 2065
γυνή Ελληνίς Συροφοίνισσα τω γένει και ηρώτα
3woman] a Greek, Syro-phoenician *by* race, and she asked

1473 2443 3588 1140 1544 1537 3588
αυτόν ίνα το δαιμόνιον εκβάλλη εκ της
him that [2the 3demon 1he should cast] from out of

2364-1473 3588-1161 * 2036 1473 863 4412
θυγατρός αυτής **7:27** ο δε Ιησούς είπεν αυτή άφες πρώτον
her daughter. And Jesus said to her, Allow [3first

7:7 †*See Is. 29:13.*

7:10 †*See Ex. 20:12, Dt. 5:16.*

7:10: ††*See Ex. 21:16.*

5526 3588 5043 3756 1063 2570 1510.2.3 2983 3588
χορτασθῆναι τα τέκνα ου γαρ καλὸν εστι λαβεῖν τον
[4]to be filled [1]the [2]children]! [[3]not [1]for [4]good [2]it is] to take the

740 3588 5043 2532 906 3588 2952 3588-1161
ἄρτον των τέκνων και βαλεῖν τοις κυναρίοις 7:28 η δε
bread of the children and to throw *it* to the little dogs. And she

611 2532 3004 1473 3483 2962 2532-1063 3588 2952
απεκρίθη και λέγει αυτῷ ναι κύριε και γαρ τα κυνάρια
answered and says to him, Yes, O Lord, but even the little dogs

5270 3588 5132 2068 575 3588 5589 3588
υποκάτω της τραπέζης εσθίει από των ψιχίων των
[[6]underneath [7]the [8]table [1]eat [2]from [3]the [4]crumbs [5]of the

3813 2532 2036 1473 1223 3778 3588
παιδίων 7:29 και είπεν αυτῇ διά τούτον τον
[6]children. And he said to her, On account of this

3056 5217 1831 3588 1140 1537 3588
λόγον ὕπαγε εξελήλυθε το δαιμόνιον εκ της
word, go! [[3]has come forth [1]the [2]demon] from out of

2364-1473 2532 565 1519 3588 3624-1473
θυγατρός σου 7:30 και απελθοῦσα εις τον οίκον αυτής
your daughter. And having gone forth unto her house,

2147 3588 1140 1831 2532 3588 2364
εὗρε το δαιμόνιον εξεληλυθός και την θυγατέρα
she found the demon having gone forth, and the daughter

906 1909 3588 2825
βεβλημένην επί της κλίνης
being laid upon the bed.

Jesus Heals the Deaf Mute

2532 3825 1831 1537 3588 3725
7:31 και πάλιν εξελθών εκ των ορίων
And again, having come forth from out of the borders

* 2532 * 2064 4314 3588 2281 3588 *
Τύρου και Σιδῶνος ἦλθε προς την θάλασσαν της Γαλιλαίας
of Tyre and Sidon, he came to the sea of Galilee

303.1 3588 3725 * 2532 5342
αναμέσον των ορίων Δεκαπόλεως 7:32 και φέρουσιν
in the midst of the borders of Decapolis. And they bring

1473 2974 3424 2532 3870 1473
αυτῷ κωφὸν μογιλάλον και παρακαλοῦσιν αυτὸν
to him a deaf-mute stammering; and they appeal to him

2443 2007 1473 3588 5495 2532
ἵνα επιθῇ αυτῷ την χεῖρα 7:33 και
that he should place [[3]upon [4]him [1]his [2]hand]. And

618-1473 575 3588 3793 2596 2398 906
απολαβόμενος αυτὸν από του ὄχλου κατ' ιδίαν έβαλε
taking him away from the multitude in private, he put

3588 1147-1473 1519 3588 3775-1473 2532 4429
τους δακτύλους αυτοῦ εις τα ὦτα αυτοῦ και πτύσας
his fingers into his ears, and having spit,

680 3588 1100-1473 2532 308 1519
ἥψατο της γλώσσης αυτοῦ 7:34 και αναβλέψας εις
touched his tongue. And having looked up into

3588 3772 4727 2532 3004 1473 2188 3739
τον ουρανὸν εστέναξε και λέγει αυτῷ εφφαθά† ο
the heaven, he moaned, and says to him, Ephphatha! which

1510.2.3 1272 2532 2112 1272
εστιν διανοίχθητι 7:35 και ευθέως διηνοίχθησαν
is, Be opened wide! And immediately were opened wide

1473 3588 189 2532 3089 3588 1199 3588
αυτοῦ αι ακοαί και ελύθη ο δεσμός της
his hearing *faculties*, and [[4]was untied [1]the [2]bond

1100-1473 2532 2980 3723 2532 1291
γλώσσης αυτοῦ και ελάλει ορθῶς 7:36 και διεστείλατο
[3]of his tongue], and he spoke rightly. And he warned

1473 2443 3367 2036 3745-1161 1473
αυτοῖς ἵνα μηδενί είπωσιν όσον δε αυτός
them that [[2]to no one [1]they should speak]; but as much as he

1473-1291 3123 4053 2784
αυτοῖς διεστέλλετο μᾶλλον περισσότερον εκήρυσσον
warned them, rather more extra they proclaimed.

2532 5249 1605 3004
7:37 και υπερπερισσῶς εξεπλήσσοντο λέγοντες
And more exceedingly they were overwhelmed, saying,

2573-3956 4160 2532 3588 2974 4160
καλῶς πάντα πεποίηκε και τους κωφοὺς ποιεῖ
[[2]all *things* well [1]He has done]. Both the deaf he makes

191 2532 3588 216 2980
ακούειν και τους αλάλους λαλεῖν
to hear, and the speechless to speak.

7:34 †*Aramaic transliteration*.

CHAPTER 8

Jesus Feeds the Four Thousand

1722 1565 3588 2250 3827
8:1 εν εκείναις ταις ημέραις παμπόλλου
In those days, a very great

3793 1510.6 2532 3361 2192 5100 2068
ὄχλου όντος και μη εχόντων τι φάγωσι
multitude being, and not having anything to eat,

4341-3588-* 3588 3101-1473 3004 1473
προσκαλεσάμενος ο Ιησοῦς τους μαθητὰς αυτοῦ λέγει αυτοῖς
Jesus, having called his disciples, says to them,

4697 1909 3588 3793 3754 2235
8:2 σπλαγχνίζομαι επί τον ὄχλον ότι ἤδη
I am moved with compassion over the multitude, for already

2250 5140 4357 1473 2532 3756-2192 5100
ημέρας τρεις προσμένουσί μοι και ουκ έχουσι τι
[[2]days [1]three] they remain with me, and have not anything

2068 2532 1437 630 1473 3523
φάγωσι 8:3 και εάν απολύσω αυτοὺς νήστεις
to eat. And if I should release them hungry from fasting

1519 3624-1473 1590 1722 3588 3598 5100-1063
εις οίκον αυτῶν εκλυθήσονται εν τη οδῷ τινές γαρ
unto their house, they shall be fainting in the way; for some

1473 3113 2240 2532 611
αυτῶν μακρόθεν ήκασι 8:4 και απεκρίθησαν
of them [[2]from far off [1]have come]. And [[2]answered

1473 3588 3101-1473 4159 3778
αυτῷ οι μαθηταί αυτοῦ πόθεν τούτους
[3]to him [1]his disciples], *saying*, From what place [[3]of these

1410 5100 5602 5526 740 1909 2047
δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι άρτων επ' ερημίας
[1]shall [5]be able [2]any [4]here] to fill of bread at a desolate *place*?

2532 1905 1473 4214 2192 740
8:5 και επηρώτα αυτούς πόσους έχετε άρτους
And he asked them, How many [[2]have you [1]breads]?

3588-1161 2036 2033 2532 3853 3588
οι δε είπον επτά 8:6 και παρήγγειλεν τω
And they said, Seven. And he gave exhortation to the

3793 377 1909 3588 1093 2532 2983
όχλω αναπεσεῖν επί της γης και λαβὼν
multitude to recline upon the ground. And having taken

3588 2033 740 2168 2806 2532 1325
τους επτά άρτους ευχαριστήσας έκλασε και εδίδου
the seven breads, having given thanks, he broke and gave

3588 3101-1473 2443 3908 2532
τοις μαθηταῖς αυτοῦ ἵνα παραθῶσι και
to his disciples that they should place *them* near, and

3908 3588 3793 2532 2192
παρέθηκαν τω όχλω 8:7 και είχον
they placed *them* near to the multitude. And they had

2485 3641 2532 2127 2036 3908
ιχθύδια ολίγα και ευλογήσας είπε παραθεῖναι
[[2]small fishes [1]a few]; and having blessed, he said to place [[2]near

2532 1473 2068-1161 2532 5526 2532 142
και αυτά 8:8 έφαγον δε και εχορτάσθησαν και ήραν
[3]also [1]them]. And they ate and were filled and lifted up

4051 2801 2033 4711 1510.7.6
περισσεύματα κλασμάτων επτά σπυρίδας 8:9 ἦσαν
an abundance of pieces – seven small baskets. [[4]were

1161 3588 2068 5613 5070 2532 630
δε οι φαγόντες ως τετρακισχίλιοι και απέλυσεν
[1]And [2]the ones [3]eating] about four thousand. And he dismissed

1473 2532 2112 1684 1519 3588 4143
αυτοὺς 8:10 και ευθέως εμβὰς εις το πλοίον
them. And immediately having stepped into the boat

3326 3588 3101-1473 2064 1519 3588 3313 *
μετά των μαθητῶν αυτοῦ ἦλθεν εις τα μέρη Δαλμανουθά
with his disciples, he came into the parts of Dalmanutha.

The Pharisees Seek a Sign

2532 1831 3588 * 2532 756 4802
8:11 και εξῆλθον οι Φαρισαῖοι και ἤρξαντο συζητεῖν
And [[3]came forth [1]the [2]Pharisees] and began to debate

1473 2212 3844 1473 4592 575 3588 3772
αυτῷ ζητοῦντες παρ' αυτοῦ σημεῖον από του ουρανοῦ
with him, seeking from him a sign from the heaven,

3985 1473 2532 389 3588 4151-1473
πειράζοντες αυτόν 8:12 και αναστενάξας τω πνεύματι αυτοῦ
testing him. And having groaned *in* his spirit,

3004 5100 3588 1074-3778 4592 1934
λέγει τι η γενεά αυτή σημείον επιζητεί
he says, Why does this generation [2a sign 1seek anxiously]?

281 3004 1473 1487 1325 3588 1074-3778 4592
αμήν λέγω υμίν ει δοθήσεται τη γενεά ταύτη σημείον
Amen, I say to you, Shall [2be given 3*to* 4this generation 1a sign]?

2532 863 1473 1684 3825 1519 3588
8:13 και αφείς αυτούς εμβάς πάλιν εις το
And having left them, [2having stepped 1again] into the

4143 565 1519 3588 4008 2532 1950
πλοίον απήλθεν εις το πέραν **8:14** και επελάθοντο
boat, he went forth unto the other side. And they forgot

2983 740 2532 1508 1520 740 3756-2192
λαβείν άρτους και ει μη ένα άρτον ουκ είχον
to take breads, and except *for* one bread they did not have *any*

3326 1438 1722 3588 4143 2532 1291 1473
μεθ' εαυτών εν τω πλοίω **8:15** και διεστέλλετο αυτοίς
with themselves in the boat. And he warned them

3004 3708 991 575 3588 2219 3588 *
λέγων οράτε βλέπετε από της ζύμης των Φαρισαίων
saying, See! Take heed of the yeast of the Pharisees

2532 3588 2219 * 2532 1260 4314
και της ζύμης Ηρώδου **8:16** και διελογίζοντο προς
and of the yeast of Herod! And they reasoned with

240 3004 3754 740 3756-2192 2532
αλλήλους λέγοντες ότι άρτους ουκ έχομεν **8:17** και
one another, saying that, [2breads 1We do not have]. And

1097 3588 * 3004 1473 5100 1260 3754
γνούς ο Ιησούς λέγει αυτοίς τι διαλογίζεσθε ότι
knowing, Jesus says to them, Why do you reason that

740 3756-2192 3768 3539 3761
άρτους ουκ έχετε ούπω νοείτε ουδέ
[2breads 1you do not have]? Not yet do you comprehend, nor

4920 2089 4456 2192 3588 2588-1473
συνίετε έτι πεπωρωμένην έχετε την καρδίαν υμών
perceive? [2still 5being calloused 1Do you 3have 4your heart]?

3788 2192 3756-991 2532 3775 2192
8:18 οφθαλμούς έχοντες ου βλέπετε και ώτα έχοντες
[2eyes 1Having], do you not see? And ears having,

3756-191 2532 3756-3421 3753 3588
ουκ ακούετε και ου μνημονεύετε **8:19** ότε τους
do you not hear? And do you not remember? When the

4002 740 2806 1519 3588 4000 4214
πέντε άρτους έκλασα εις τους πεντακισχιλίους πόσους
five breads I broke for the five thousand, how many

2894 4134 2801 142 3004 1473
κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ήρατε λέγουσιν αυτώ
hampers full of pieces did you lift? They say to him,

1427 3753-1161 3588 2033 1519 3588 5070
δώδεκα **8:20** ότε δε τους επτά εις τους τετρακισχιλίους
Twelve. And when the seven for the four thousand,

4214 4711 4138 2801 142
πόσων σπυρίδων πληρώματα κλασμάτων ήρατε
how many small baskets full of pieces did you lift?

3588-1161 2036 2033 2532 3004 1473 4459
οι δε είπον επτά **8:21** και έλεγεν αυτοίς πως
And they said, Seven. And he said to them, How

3756-4920
ου συνίετε
do you not perceive?

Jesus Heals the Blind Man

2532 2064 1519 * 2532 5342 1473
8:22 και έρχεται εις Βηθσαϊδάν και φέρουσιν αυτώ
And he comes into Bethsaida; and they bring to him

5185 2532 3870 1473 2443 1473-680
τυφλόν και παρακαλούσιν αυτόν ίνα αυτού άψηται
a blind *man*, and appeal to him that he should touch him.

2532 1949 3588 5495 3588 5185
8:23 και επιλαβόμενος της χειρός του τυφλού
And taking hold of the hand of the blind *man*,

1806 1473 1854 3588 2968 2532 4429 1519
εξήγαγεν αυτόν έξω της κώμης και πτύσας εις
he led him outside of the town. And having spit into

3588 3659-1473 2007 3588 5495 1473 1905
τα όμματα αυτού επιθείς τας χείρας αυτώ επηρώτα
his eyes, having placed his hands to him, he asks

1473 1536 991 2532 308 3004
αυτόν ει τι βλέπει **8:24** και αναβλέψας έλεγεν
him if [2anything 1he sees]. And having looked up, he said,

991 3588 444 5613 1186 4043 1534
βλέπω τους ανθρώπους ως δένδρα περιπατούντας **8:25** είτα
I see the men as trees, walking. Then

3825 2007 3588 5495 1909 3588 3788-1473 2532
πάλιν επέθηκε τας χείρας επί τους οφθαλμούς αυτού και
again he placed the hands upon his eyes, and

4160 1473 308 2532 600 2532 1689
εποίησεν αυτόν αναβλέψαι και αποκατεστάθη και ενέβλεψεν
he made him to look up. And he was restored, and looked

5081 537 2532 649 1473 1519 3588
τηλαυγώς άπαντας **8:26** και απέστειλεν αυτόν εις τον
clearly *on* all. And he sent him unto

3624-1473 3004 3366 1519 3588 2968 1525
οίκον αυτού λέγων μηδέ εις την κώμην εισέλθης
his house, saying, Neither into the town should you enter,

3366 2036 5100 1722 3588 2968
μηδέ είπης τινί εν τη κώμη
nor should you speak to any in the town.

Peter Confesses Jesus as the Christ

2532 1831-3588-* 2532 3588 3101-1473 1519
8:27 και εξήλθεν ο Ιησούς και οι μαθηταί αυτού εις
And Jesus went forth and his disciples into

3588 2968 * 3588 * 2532 1722 3588 3598 1905
τας κώμας Καισαρείας της Φιλίππου και εν τη οδώ επηρώτα
the towns of Caesarea of Philippi; and in the way he asks

3588 3101-1473 3004 1473 5100 1473 3004 3588
τους μαθητάς αυτού λέγων αυτοίς τίνα με λέγουσιν οι
his disciples, saying to them, Who [3me 2say

444 1510.1 3588-1161 611 * 3588
άνθρωποι είναι **8:28** οι δε απεκρίθησαν Ιωάννην τον
1*do* men] to be? And they answered, John the one

910 2532 243 * 243-1161 1520 3588 4396
βαπτιστήν και άλλοι Ηλίαν άλλοι δε ένα των προφητών
immersing. And others, Elijah; and others, One of the prophets.

2532 1473 3004 1473 1473-1161 5100 1473-3004 1510.1
8:29 και αυτός λέγει αυτοίς υμείς δε τίνα με λέγετε είναι
And he says to them, And you, who do you say me to be?

611-1161 3588 * 3004 1473 1473 1510.2.2 3588 5547
αποκριθείς δε ο Πέτρος λέγει αυτώ συ ει ο Χριστός
And answering, Peter says to him, You are the Christ.

2532 2008 1473 2443 3367 3004
8:30 και επετίμησεν αυτοίς ίνα μηδενί λέγωσι
And he gave reproach to them that to no one they should tell

4012 1473
περί αυτού
concerning him.

Jesus Foretells His Death

2532 756 1321 1473 3754 1163
8:31 και ήρξατο διδάσκειν αυτούς ότι δει
And he began to teach them that *it is* necessary

3588 5207 3588 444 4183 3958 2532
τον υιόν του ανθρώπου πολλά παθείν και
for the son of man [2many *things* 1to suffer], and

593 575 3588 4245 2532 749
αποδοκιμασθήναι από των πρεσβυτέρων και αρχιερέων
be rejected by the elders and chief priests

2532 1122 2532 615 2532 3326 5140 2250
και γραμματέων και αποκτανθήναι και μετά τρεις ημέρας
and scribes, and be killed, and after three days

450 2532 3954 3588 3056 2980
αναστήναι **8:32** και παρρησία τον λόγον ελάλει
rise up. And in an open manner [2the 3matter 1he spoke].

2532 4355-1473 3588 * 756 2008 1473
και προσλαβόμενος αυτόν ο Πέτρος ήρξατο επιτιμάν αυτώ
And [2taking him to himself 1Peter] began to reproach him.

3588-1161 1994 2532 1492 3588 3101-1473
8:33 ο δε επιστραφείς και ιδών τους μαθητάς αυτού
And he turned, and beholding his disciples,

2008 3588 * 3004 5217 3694 1473 4567
επετίμησεν τω Πέτρω λέγων ύπαγε οπίσω μου σατανά
he reproached Peter, saying, Go behind me, Satan†!

3754 3756-5426 3588 3588 2316 235 3588 3588
ότι ου φρονείς τα του θεού αλλά τα των
For you do not think the *things* of God, but the *things*

444
ανθρώπων
of men.

8:33 †*Hebrew transliteration* adversary.

The Cost of Following Jesus

2532 4341 3588 3793 4862 3588
8:34 και προσκαλεσάμενος τον όχλον συν τοις
And having called the multitude with

3101-1473 2036 1473 3748 2309 3694
μαθηταίς αυτού είπεν αυτοίς όστις θέλει οπίσω
his disciples, he said to them, Whoever wants [2after

1473 2064 533 1438 2532 142 3588
μου ελθείν απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον
3me 1to come], let him totally reject himself, and lift

4716-1473 2532 190 1473 3739-1063 302
σταυρόν αυτού και ακολουθείτω μοι 8:35 ος γαρ αν
his cross, and follow me! For who ever

2309 3588 5590-1473 4982 622 1473
θέλη την ψυχήν αυτού σώσαι απολέσει αυτήν
should want [2his life 1to preserve] will lose it,

3739-1161 302 622 3588 5590-1473 1752 1473
ος δ' αν απολέση την ψυχήν αυτού ένεκεν εμού
and who ever should lose his life because of me

2532 3588 2098 3778 4982 1473 5100-1063
και του ευαγγελίου ούτος σώσει αυτήν 8:36 τι γαρ
and the good news, this one will preserve it. For what

5623 444 1437 2770 3588 2889 3650
ωφελήσει άνθρωπον εάν κερδήση τον κόσμον όλον
will it benefit a man if he should gain the [2world 1whole],

2532 2210 3588 5590-1473 2228 5100 1325
και ζημιωθή την ψυχήν αυτού 8:37 η τι δώσει
and suffer loss of his soul? Or what shall [2give

444 465 3588 5590-1473 3739-1063 302
άνθρωπος αντάλλαγμα της ψυχής αυτού 8:38 ος γαρ αν
1a man] as a bargain for his soul? For who ever

1870 1473 2532 3588 1699 3056 1722 3588
επαισχυνθή με και τους εμούς λόγους εν τη
should be ashamed of me and of my words in

1074 3778 3588 3428 2532 268 2532 3588 5207
γενεά ταύτη τη μοιχαλίδι και αμαρτωλώ και ο υιός
[5generation 1this 2adulterous 3and 4sinful], even the son

3588 444 1870 1473 3752 2064
του ανθρώπου επαισχυνθήσεται αυτόν όταν έλθη
of man shall be ashamed of him whenever he should come

1722 3588 1391 3588 3962-1473 3326 3588 32 3588 39
εν τη δόξη του πατρός αυτού μετά των αγγέλων των αγίων
in the glory of his father with the [2angels 1holy].

CHAPTER 9

The Transformation of Jesus

2532 3004 1473 281 3004 1473 3754 1510.2.6
9:1 και έλεγεν αυτοίς αμήν λέγω υμίν ότι εισί
And he said to them, Amen, I say to you that there are

5100 3588 5602 2476 3748 3766.2 1089
τινες των ώδε εστηκότων οίτινες ου μη γεύσωνται
some of the ones here standing who in no way shall taste

2288 2193 302 1492 3588 932
θανάτου έως αν ίδωσι την βασιλείαν
of death until whenever they should behold the kingdom

3588 2316 2064 1722 1411 2532 3326 2250
του θεού εληλυθυίαν εν δυνάμει 9:2 και μεθ' ημέρας
of God arriving in power. And after [2days

1803 3880-3588-* 3588 * 2532 3588 *
εξ παραλαμβάνει ο Ιησούς τον Πέτρον και τον Ιάκωβον
1six] Jesus took to himself Peter, and James,

2532 3588 * 2532 399 1473 1519 3735
και τον Ιωάννην και αναφέρει αυτούς εις όρος
and John, and brought them into [2mountain

5308 2596 2398 3441 2532 3339 1715
υψηλόν κατ' ιδίαν μόνους και μετεμορφώθη έμπροσθεν
1a high] in private alone; and he was transformed in front of

1473 2532 3588 2440-1473 1096 4744 3022
αυτών 9:3 και τα ιμάτια αυτού εγένετο στίλβοντα λευκά
them. And his garments became shining, [2white

3029 5613 5510 3634 1102 1909 3588 1093
λίαν ως χιών οία γναφεύς επί της γης
1exceedingly] as snow, such as a fuller upon the earth

3756 1410 3021 2532 3708-1473 *
ου δύναται λευκάναι 9:4 και ώφθη αυτοίς Ηλίας
is not able to whiten. And appeared unto them Elijah

4862 * 2532 1510.7.6 4814 3588 *
συν Μωσεί και ήσαν συλλαλούντες τω Ιησού
with Moses, and they were conversing together *with* Jesus.

2532 611 3588 * 3004 3588 * 4461
9:5 και αποκριθείς ο Πέτρος λέγει τω Ιησού ραββί
And responding Peter says *to* Jesus, Rabbi,

2570-1510.2.3 1473 5602-1510.1 2532 4160 4633
καλόν εστιν ημάς ώδε είναι και ποιήσωμεν σκηνάς
it is good for us to be here; and we should make [2tents

5140 1473 1520 2532 * 1520 2532 * 1520 3756
τρείς σοι μίαν και Μωσεί μίαν και Ηλία μίαν 9:6 ου
1three]; to you one, and Moses one, and Elijah one. [3not

1063 1492 5100 2980 1510.7.6-1063 1630
γαρ ήδει τι λαλήσει ήσαν γαρ έκφοβοι
1For 2he knew] what he shall speak, for they were frightened.

2532 1096 3507 1982 1473 2532 2064
9:7 και εγένετο νεφέλη επισκιάζουσα αυτοίς και ήλθε
And there became a cloud overshadowing them. And came

5456 1537 3588 3507 3004 3778 1510.2.3 3588
φωνή εκ της νεφέλης λέγουσα ούτός εστιν ο
a voice from out of the cloud, saying, This is

5207-1473 3588 27 1473-191 2532 1819
υιός μου ο αγαπητός αυτού ακούετε 9:8 και εξάπινα
my son the beloved. Hear him! And suddenly,

4017 3765 3762 1492
περιβλεψάμενοι ουκέτι ουδένα είδον
having looked round about, no longer [2anyone 1they beheld],

235 3588 * 3441 3326 1438 2597
αλλά τον Ιησούν μόνον μεθ' εαυτών 9:9 καταβαινόντων
but Jesus alone with themselves. [3going down

1161 1473 575 3588 3735 1291 1473
δε αυτών από του όρους διεστείλατο αυτοίς
1And 2*of* their] from the mountain, he gave warning to them

2443 3367 1334 3739 1492 1508
ίνα μηδενί διηγήσωνται α είδον ει μη
that to no one should they describe what they saw, except

3752 3588 5207 3588 444 1537 3498
όταν ο υιός του ανθρώπου εκ νεκρών
whenever the son of man [2from out of 3dead ones

450 2532 3588 3056 2902 4314
αναστή 9:10 και τον λόγον εκράτησαν προς
1should be raised up]. And the matter they kept to

1438 4802 5100 1510.2.3 3588 1537
εαυτούς συζητούντες τι εστι το εκ
themselves, debating what is the *thing* – [2from out of

3498 450 2532 1905 1473 3004
νεκρών αναστήναι 9:11 και επηρώτων αυτόν λέγοντες
3dead ones 1to rise up]? And they asked him, saying

3754 3004 3588 1122 3754 *-1163
ότι λέγουσιν οι γραμματείς ότι Ηλίαν δει
that, [3say 1The 2scribes] that it is necessary for Elijah

2064 4412 3588-1161 611 2036 1473 *
ελθείν πρώτον 9:12 ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς Ηλίας
to come first. And he answering said to them, Elijah

3303 2064 4412 600 3956 2532 4459
μεν ελθών πρώτον αποκαθιστά πάντα και πως
indeed having come first restores all *things*. And how

1125 1909 3588 5207 3588 444 2443 4183
γέγραπται επί τον υιόν του ανθρώπου ίνα πολλά
it has been written about the son of man, that many *things*

3958 2532 1847 235
πάθη και εξουδενωθή 9:13 αλλά
he should suffer and should be treated with contempt. And

3004 1473 3754 2532 * 2064 2532 4160 1473
λέγω υμίν ότι και Ηλίας ελήλυθε και εποίησαν αυτώ
I say to you that even Elijah has come, and they did to him

3745 2309 2531 1125 1909 1473
όσα ηθέλησαν καθώς γέγραπται επ' αυτόν
as much as they wanted, as it was written of him.

Jesus Casts out the Unclean Spirit

2532 2064 4314 3588 3101 1492
9:14 και ελθών προς τους μαθητάς είδεν
And having come to the disciples, he beheld

3793 4183 4012 1473 2532 1122 4802
όχλον πολύν περί αυτούς και γραμματείς συζητούντας
[2multitude 1a great] around them, and scribes debating

1473 2532 2112 3956 3588 3793 1492
αυτοίς 9:15 και ευθέως πας ο όχλος ιδών
with them. And immediately all the multitude beholding

1473 1568 2532 4370 782 1473
αυτόν εξεθαμβήθη και προστρέχοντες ησπάζοντο αυτόν
him were astonished, and were running up to greet him.

2532 1905 3588 1122 5100 4802
9:16 και επηρώτησε τους γραμματείς τι συζητείτε
And he asked the scribes, What do you debate

4314 1473 2532 611 1520 1537 3588
προς αυτούς **9:17** και αποκριθείς εις εκ του
with them? And answering one from out of the

3793 2036 1320 5342 3588 5207-1473 4314 1473
όχλου είπε διδάσκαλε ήνεγκα τον υιόν μου προς σε
multitude said, Teacher, I brought my son to you,

2192 4151 216 2532 3699 302 1473
έχοντα πνεύμα άλαλον **9:18** και όπου αν αυτόν
having [2spirit 1a speechless]. And where ever he

2638 4486 1473 2532 875 2532 5149 3588
καταλάβη ρήσσει αυτόν και αφρίζει και τρίζει τους
should be overtaken, it tears him; and he foams, and grinds

3599-1473 2532 3583 2532 2036 3588 3101-1473
οδόντας αυτού και ξηραίνεται και είπον τοις μαθηταίς σου
his teeth, and withers. And I spoke *to* your disciples,

2443 1473-1544 2532 3756-2480 3588-1161
ίνα αυτό εκβάλωσι και ουκ ίσχυσαν **9:19** ο δε
that they should cast it out, and they prevailed not. And

611 1473 3004 5599 1074 571
αποκριθείς αυτώ λέγει ω γενεά άπιστος
answering to him, he says, O [2generation 1unbelieving],

2193-4219 4314 1473 1510.8.1 2193-4219 430
έως πότε προς υμάς έσομαι έως πότε ανέξομαι
for how long [2to 3you 1will I be]? For how long shall I endure

1473 5342 1473 4314 1473 2532 5342 1473
υμών φέρετε αυτόν προς με **9:20** και ήνεγκαν αυτόν
you? Bring him to me! And they brought him

4314 1473 2532 1492 1473 2112 3588 4151
προς αυτόν και ιδών αυτόν ευθέως το πνεύμα
to him. And beholding him, immediately the spirit

4682-1473 2532 4098 1909 3588 1093
εσπάραξεν αυτόν και πεσών επί της γης
threw him into a spasm, and having fallen upon the ground,

2947 875 2532 1905 3588 3962-1473
εκυλίετο αφρίζων **9:21** και επηρώτησε τον πατέρα αυτού
he rolled foaming. And he asked his father,

4214 5550 1510.2.3 5613 3778 1096 1473 3588-1161
πόσος χρόνος εστίν ως τούτο γέγονεν αυτώ ο δε
How long a time is it *that* this has happened to him? And he

2036 3812 2532 4178 1473 2532 1519
είπε παιδιόθεν **9:22** και πολλάκις αυτόν και εις
said, From childhood. And often [2him 3both 4into

4442 906 2532 1519 5204 2443 622 1473 235
πυρ έβαλε και εις ύδατα ίνα απολέση αυτόν αλλ'
5*the* fire 1it threw] and into waters that it should destroy him. But

1536 1410 997 1473 4697
ει τι δύνασαι βοήθησον ημίν σπλαγχνισθείς
if any *way* you are able, help us, be moved with compassion

1909 1473 3588-1161 * 2036 1473 3588
εφ' ημάς **9:23** ο δε Ιησούς είπεν αυτώ το
upon us! And Jesus said to him, The *thing*,

1487 1410 4100 3956 1415 3588
ει δύνασαι πιστεύσαι πάντα δυνατά τω
if you are able to believe – all *things* *are* possible to the one

4100 2532 2112 2896 3588 3962
πιστεύοντι **9:24** και ευθέως κράξας ο πατήρ
believing. And immediately [5crying out 1the 2father

3588 3813 3326 1144 3004 4100 2962 997
του παιδίου μετά δακρύων έλεγε πιστεύω κύριε βοήθει
3of the 4child] with tears, said, I believe, O Lord; help

1473 3588 570 1492 1161 3588 * 3754
μου τη απιστία **9:25** ιδών δε ο Ιησούς ότι
my unbelief! [3beholding 1And 2Jesus] that

1998 3793 2008 3588 4151 3588
επισυντρέχει όχλος επετίμησε τω πνεύματι τω
[2ran together 1*the* multitude], he reproached the [2spirit

169 3004 1473 3588 4151 3588 216 2532 2974
ακαθάρτω λέγων αυτώ το πνεύμα το άλαλον και κωφόν
1unclean], saying to it, O spirit speechless and mute,

1473 1473-2004 1831 1537 1473 2532 3371
εγώ σοι επιτάσσω έξελθε εξ αυτού και μηκέτι
I give orders to you, Come forth from out of him and no longer

1525 1519 1473 2532 2896 2532 4183
εισέλθης εις αυτόν **9:26** και κράξαν και πολλά
should you enter into him! And having cried out, and greatly

4682-1473 1831 2532 1096 5616
σπαράξαν αυτόν εξήλθε και εγένετο ωσεί
throwing him into a spasm, it came forth. And he became as

3498 5620 4183 3004 3754 599 3588-1161
νεκρός ώστε πολλούς λέγειν ότι απέθανεν **9:27** ο δε
a dead one, so as for many to say that he died. And

* 2902 1473 3588 5495 1453 1473 2532
Ιησούς κρατήσας αυτόν της χειρός ήγειρεν αυτόν† και
Jesus, having held him by the hand, raised him, and

450 2532 1525-1473 1519 3624 3588
ανέστη **9:28** και εισελθόντα αυτόν εις οίκον οι
he rose up. And *in* his entering into *the* house,

3101-1473 1905 1473 2596 2398 3754
μαθηταί αυτού επηρώτων αυτόν κατ' ιδίαν ότι
his disciples responded to him in private, *saying* that,

1473 3756 1410 1544-1473 2532 2036
ημείς ουκ ηδυνήθημεν εκβαλείν αυτό **9:29** και είπεν
We *were* not able to cast it out. And he said

1473 3778 3588 1085 1722 3762 1410 1831
αυτοίς τούτο το γένος εν ουδενί δύναται εξελθείν
to them, This kind by nothing is able to come forth

1508 1722 4335 2532 3521 2532 1564
ει μη εν προσευχή και νηστεία **9:30** και εκείθεν
except by prayer and fasting. And from there

1831 3899 1223 3588 * 2532
εξελθόντες παρεπορεύοντο διά της Γαλιλαίας και
having gone forth, they passed through Galilee, and

3756-2309 2443 5100 1097 1321-1063
ουκ ήθελεν ίνα τις γνώ **9:31** εδίδασκε γαρ
he did not want that any should know. For he taught

3588 3101-1473 2532 3004 1473 3754 3588 5207
τους μαθητάς αυτού και έλεγεν αυτοίς ότι ο υιός
his disciples and said to them that, The son

3588 444 3860 1519 5495 444 2532
του ανθρώπου παραδίδοται εις χείρας ανθρώπων και
of man is delivered up into *the* hands of men, and

615 1473 2532 615 3588 5154 2250
αποκτενούσιν αυτόν και αποκτανθείς τη τρίτη ημέρα
they shall kill him. And having been killed, the third day

450 3588-1161 50 3588 4487 2532 5399
αναστήσεται **9:32** †οι δε ηγνόουν το ρήμα και εφοβούντο
he shall rise up. But they knew not the saying, and feared

1473-1905
αυτόν επερωτήσαι††
to ask him.

Servanthood

2532 2064 1519 * 2532 1722 3588 3614
9:33 και ήλθεν εις Καπερναούμ και εν τη οικία
And he came into Capernaum, and [2in 3the 4house

1096 1905 1473 5100 1722 3588 3598 4314
γενόμενος επηρώτα αυτούς τι εν τη οδώ προς
1being] he asked them, What [2in 3the 4way 5among

1438 1260 3588-1161 4623
εαυτούς διελογίζεσθε **9:34** οι δε εσιώπων
6yourselves 1were you reasoning]? And they were silent

4314 240 1063 1256 1722 3588 3598
προς αλλήλους γαρ διελέχθησαν εν τη οδώ
[2with 3one another 1for] they were reasoning in the way

5100 3173 2532 2523 5455 3588
τις μείζων **9:35** και καθίσας εφώνησε τους
who *was* greater. And sitting down, he called the

1427 2532 3004 1473 1536 2309 4413-1510.1
δώδεκα και λέγει αυτοίς ει τις θέλει πρώτος είναι
twelve, and says to them, If anyone wants to be first,

1510.8.3 3956-2078 2532 3956-1249 2532
έσται πάντων έσχατος και πάντων διάκονος **9:36** και
he shall be last of all and servant of all. And

2983 3813 2476 1473 1722 3319 1473 2532
λαβών παιδίον έστησεν αυτό εν μέσω αυτών και
having taken a child he set it in *the* midst of them. And

1723 1473 2036 1473 3739 1437 1520
εναγκαλισάμενος αυτό είπεν αυτοίς **9:37** ος εάν εν
having embraced it, he said to them, Who ever [2one

3588 5108 3813 1209 1909 3588 3686-1473
των τοιούτων παιδίων δέξηται επί τω ονόματί μου
3of such 4children 1should receive] in my name

1473-1209 2532 3739 1437 1473-1209 3756 1473 1209
εμέ δέχεται και ος εάν εμέ δέξηται ουκ εμέ δέχεται
receives me; and who ever should receive me, [2not 3me 1receives]

235 3588 649 1473 611 1161 1473
αλλά τον αποστείλαντά με **9:38** απεκρίθη δε αυτώ
but the one having sent me. [3responded 1And 4to him

9:27 †*Ald. omits* εγειρεν αυτον.

9:32 †—††*Ald. omits verse.*

3588 * 3004 1320 1492 5100 3588
ο Ιωάννης λέγων διδάσκαλε είδομέν τινα τω
2John], saying, Teacher, we beheld a certain one

3686-1473 1544 1140 3739 3756 190
ονόματί σου εκβάλλοντα δαιμόνια ος ουκ ακολουθεί
[3in your name 1casting out 2demons] who *does* not follow

1473 2532 2967 1473 3754 3756-190 1473
ημίν και εκωλύσαμεν αυτόν ότι ουκ ακολουθεί ημίν
us, and we restrained him for he does not follow us.

9:39 3588-1161 * 2036 3361 2967 1473 3762
ο δε Ιησούς είπεν μη κωλύετε αυτόν ουδείς
And Jesus said, Do not restrain him! [3no none

1063 1510.2.3 3739 4160 1411 1909 3588 3686-1473
γαρ εστιν ος ποιήσει δύναμιν επί τω ονόματί μου
1for 2there is] who shall do a *work* of power in my name

2532 1410 5036 2551 1473 **9:40** 3739-1063
και δυνήσεται ταχύ κακολογήσαί με ος γαρ
and be able to quickly speak evil of me. For he who

3756-1510.2.3 2596 1473 5228 1473 1510.2.3 **9:41** 3739-1063 302
ουκ έστι καθ' ημών υπέρ ημών εστιν ος γαρ αν
is not against us [2for 3us 1is]. For who ever

4222-1473 4221 5204 1722 3588 3686-1473
ποτίση υμάς ποτήριον ύδατος εν τω ονόματί μου
should give you a drink of a cup of water in my name,

3754 5547-1510.2.5 281 3004 1473 3766.2 622
ότι Χριστού εστέ αμήν λέγω υμίν ου μη απολέση
for you are of Christ, amen, I say to you, in no way should he lose

3588 3408-1473 **9:42** 2532 3739-302 4624
τον μισθόν αυτού και ος αν σκανδαλίση
his wage. And whoever should cause to stumble

1520 3588 3397 3588 4100 1519 1473 2570 1510.2.3
ένα των μικρών των πιστευόντων εις εμέ καλόν εστιν
one of the little ones trusting in me, [2good 1it is]

1473 3123 1487 4029 3037 3457 4012
αυτώ μάλλον ει περίκειται λίθος μυλικός περί
to him rather if [3encompass 2stone 1a mill] around

3588 5137-1473 2532 906 1519 3588 2281
τον τράχηλον αυτού και βέβληται εις την θάλασσαν
his neck, and to be thrown into the sea.

9:43 2532 1437 4624-1473 3588 5495-1473
και εάν σκανδαλίζη σε η χειρ σου
And if [2should cause you to stumble 1your hand],

609-1473 2570 1473 1510.2.3 2948 1519 3588 2222
απόκοψον αυτήν καλόν σοι εστί κυλλόν εις την ζωήν
cut it off! [2good 3to you 1it is 5crippled 6into 7life

1525 2228 3588 1417 5495 2192 565
εισελθείν η τας δύο χείρας έχοντα απελθείν
4to enter], rather than [2two 3hands 1having], to go forth

1519 3588 * 1519 3588 4442 3588 762
εις την Γέενναν εις το πυρ το άσβεστον
into Gehenna, into the [2fire 1inextinguishable];

9:44 3699 3588 4663-1473 3756 5053 2532
όπου ο σκώληξ αυτών ου τελευτά και
where their worm *does* not come to an end, and

3588 4442 3756 4570 **9:45** 2532 1437 3588 4228-1473
το πυρ ου σβέννυται και εάν ο πους σου
the fire *is* not extinguished†. And if your foot

4624-1473 609-1473 2570 1510.2.3 1473
σκανδαλίζη σε απόκοψον αυτόν καλόν εστί σοι
causes you to stumble, cut it off! [2good 1it is] to you

1525 1519 3588 2222 5560 2228 3588 1417 4228
εισελθείν εις την ζωήν χωλόν η τους δύο πόδας
to enter into life lame, rather than [2two 3feet

2192 906 1519 3588 * 1519 3588 4442 3588
έχοντα βληθήναι εις την Γέενναν εις το πυρ το
1having], to be thrown into Gehenna, into the [2fire

762 **9:46** 3699 3588 4663-1473 3756
άσβεστον όπου ο σκώληξ αυτών ου
1inextinguishable]; where their worm *does* not

5053 2532 3588 4442 3756 4570 **9:47** 2532 1437
τελευτά και το πυρ ου σβέννυται και εάν
come to an end, and the fire *is* not extinguished. And if

3588 3788-1473 4624-1473 1544-1473 2570
ο οφθαλμός σου σκανδαλίζη σε έκβαλε αυτόν καλόν
your eye causes you to stumble, cast it out! [2good

1473 1510.2.3 3442 1525 1519 3588 932 3588
σοι εστί μονόφθαλμον εισελθείν εις την βασιλείαν του
3to you 1it is] [2one-eyed 1to enter] into the kingdom

2316 2228 1417 3788 2192 906 1519
θεού η δύο οφθαλμούς έχοντα βληθήναι εις
of God, rather than [2two 3eyes 1having] to be thrown into

9:44 †*See Is. 66:24.*

3588 * 3588 4442 **9:48** 3699 3588 4663-1473
την Γέενναν του πυρός όπου ο σκώληξ αυτών
Gehenna of fire; where their worm

3756 5053 2532 3588 4442 3756 4570
ου τελευτά και το πυρ ου σβέννυται
does not come to an end, and the fire *is* not extinguished.

9:49 3956-1063 4442 233 2532 3956 2378
πας γαρ πυρί αλισθήσεται και πάσα θυσία
For all [2with fire 1shall be salted], and every sacrifice

251 233 **9:50** 2570 3588 217 1437-1161 3588
άλι αλισθήσεται καλόν το άλας εάν δε το
[2with salt 1shall be salted]. [3*is* good 1The 2salt], but if the

217 358 1096 1722 5100 1473-741 2192
άλας άναλον γένηται εν τίνι αυτό αρτύσετε έχετε
salt [2insipid 1becomes], by what *means* shall you season? Have

1722 1438 217 2532 1514 1722 240
εν εαυτοίς άλας και ειρηνεύετε εν αλλήλοις
[2in 3yourselves 1salt], and make peace with one another!

CHAPTER 10

Jesus Teaches on Marriage and Divorce

10:1 2547 450 2064 1519 3588 3725 3588
κακείθεν αναστάς έρχεται εις τα όρια της
And from there rising up he comes unto the borders

* 1223 3588 4008 3588 * 2532 4848
Ιουδαίας διά του πέραν του Ιορδάνου και συμπορεύονται
of Judea by the other side of the Jordan. And [2went

3825 3793 4314 1473 2532 5613 1486
πάλιν όχλοι† προς αυτόν και ως ειώθει
3again 1multitudes] to him, and as he was accustomed,

3825 1321 1473 **10:2** 2532 4334 *
πάλιν εδίδασκεν αυτούς και προσελθόντες Φαρισαίοι
again he taught them. And coming forward Pharisees

1905 1473 1487 1832 435 1135 630
επηρώτησαν αυτόν ει έξεστιν ανδρί γυναίκα απολύσαι
asked him, Is it allowed for a man [2a wife 1to dismiss]?

3985 1473 **10:3** 3588-1161 611 2036 1473
πειράζοντες αυτόν ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς
testing him. And answering he said to them,

5100 1473 1781-* **10:4** 3588-1161 2036
τι υμίν ενετείλατο Μωσής οι δε είπον
What did [2to you 1Moses give charge]? And they said,

* 2010 975 647 1125
Μωσής επέτρεψεν βιβλίον αποστασίου γράψαι
Moses committed to one's care [2a scroll 3of divorce 1to write],

2532 630 **10:5** 2532 611 3588 * 2036
και απολύσαι και αποκριθείς ο Ιησούς είπεν
and to dismiss. And answering Jesus said

1473 4314 3588 4641-1473 1125 1473 3588
αυτοίς προς την σκληροκαρδίαν υμών έγραψεν υμίν την
to them, Because of the hardness of your heart he wrote to you

1785-3778 **10:6** 575-1161 746 2937 730
εντολήν ταύτην από δε αρχής κτίσεως άρσεν
this commandment. But from *the* beginning of creation [4male

2532 2338 4160 1473 3588 2316 **10:7** 1752 3778
και θήλυ εποίησεν αυτούς ο θεός ένεκεν τούτου
5and 6female 2made 3them 1God]†. Because of this

2641 444 3588 3962-1473 2532 3588 3384 2532
καταλείψει άνθρωπος τον πατέρα αυτού και την μητέρα και
[2shall leave 1a man] his father and mother and

4347 4314 3588 1135-1473 **10:8** 2532 1510.8.6
προσκολληθήσεται προς την γυναίκα αυτού και έσονται
shall be cleaved to his wife; and [3will be

3588 1417 1519 4561 1520 5620 3765 1510.2.6 1417 235
οι δύο εις σάρκα μίαν ώστε ουκέτι εισί δύο αλλά
1the 2two] for [2flesh 1one]†. So that no longer are they two, but

1520 4561 **10:9** 3739 3767 3588 2316 4801 444-3361
μία σάρξ ο ουν ο θεός συνέζευξεν άνθρωπος μη
one flesh. What then God yoked together, let not man

5563 **10:10** 2532 1722 3588 3614 3825 3588 3101-1473
χωριζέτω και εν τη οικία πάλιν οι μαθηταί αυτού
separate! And in the house again his disciples

4012 3588 1473 1905 1473 **10:11** 2532 3004
περί του αυτού επηρώτησαν αυτόν και λέγει
[3concerning 4the 5same 1asked 2him]. And he says

10:1 †*Ald. adds* πολυς - great.

10:6 †*See Gen. 1:27, 5:2.*

10:7-8 †*See Gen. 2:24.*

1473 3739 1437 630 3588 1135-1473 2532
αυτοίς ος εάν απολύση την γυναίκα αυτού και
to them, Who ever should dismiss his wife, and

1060 243 3429 1909 1473 2532
γαμήση άλλην μοιχάται επ' αυτήν 10:12 και
should marry another, commits adultery against her. And

1437 1135 630 3588 435-1473 2532 1060
εάν γυνή απολύση τον άνδρα αυτής και γαμηθή
if a wife should dismiss her husband, and should marry

243 3429
άλλω μοιχάται
another, she commits adultery.

Jesus Embraces the Children

2532 4374 1473 3813 2443 680
10:13 και προσέφερον αυτώ παιδία ίνα άψηται
And they brought to him children, that he should touch

1473 3588-1161 3101 2008 3588 4374
αυτών οι δε μαθηταί επετίμων τοις προσφέρουσιν
them. But the disciples gave reproach to the ones bringing them.

1492-1161 3588 * 23 2532 2036
10:14 ιδών δε ο Ιησούς ηγανάκτησεν και είπεν
And having beheld, Jesus was indignant, and said

1473 863 3588 3813 2064 4314 1473 2532 3361
αυτοίς άφετε τα παιδία έρχεσθαι προς με και μη
to them, Allow the children to come to me, and do not

2967 1473 3588-1063 5108 1510.2.3 3588 932 3588
κωλύετε αυτά των γαρ τοιούτων εστίν η βασιλεία του
restrain them! for of the ones such is the kingdom

2316 281 3004 1473 3739 1437 3361 1209
θεού 10:15 αμήν λέγω υμίν ος εάν μη δέξηται
of God. Amen, I say to you, who ever should not receive

3588 932 3588 2316 5613 3813 3766.2 1525
την βασιλείαν του θεού ως παιδίον ου μη εισέλθη
the kingdom of God as a child, in no way shall he enter

1519 1473 2532 1723 1473 5087 3588
εις αυτήν 10:16 και εναγκαλισάμενος αυτά τιθείς τας
into it. And having embraced them, having put *his*

5495 1909 1473 2127 1473
χείρας επ' αυτά ηυλόγει αυτά
hands upon them, he blessed them.

A Rich Man Questions Jesus

2532 1607-1473 1519 3598 4370
10:17 και εκπορευομένου αυτού εις οδόν προσδραμών
And *in* his going forth into *the* way, [²running up

1520 2532 1120 1473 1905 1473 1320
εις και γονυπετήσας αυτόν επηρώτα αυτόν διδάσκαλε
¹one], and kneeling at him, asked him, [²teacher

18 5100 4160 2443 2222 166 2816
αγαθέ τι ποιήσω ίνα ζωήν αιώνιον κληρονομήσω
¹Good], what shall I do that [³life ²eternal ¹I should inherit]?

3588-1161 * 2036 1473 5100 1473-3004 18
10:18 ο δε Ιησούς είπεν αυτώ τι με λέγεις αγαθόν
And Jesus said to him, Why do you call me good?

3762 18 1508 1520 3588 2316 3588 1785
ουδείς αγαθός ει μη εις ο θεός 10:19 τας εντολάς
No one *is* good except one, God. The commandments

1492 3361 3431 3361 5407 3361
οίδας μη μοιχεύσης μη φονεύσης μη
you know, Do not commit adultery. Do not murder. Do not

2813 3361 5576 3361 650 5091
κλέψης μη ψευδομαρτυρήσης μη αποστερήσης τίμα
steal. Do not witness falsely. Do not wrong. Esteem

3588 3962-1473 2532 3588 3384 3588-1161 611
τον πατέρα σου και την μητέρα 10:20 ο δε αποκριθείς
your father and mother†! And he answering

2036 1473 1320 3778 3956 5442
είπεν αυτώ διδάσκαλε ταύτα πάντα εφυλαξάμην
said to him, Teacher, these *things* all I kept

1537 3503-1473 3588 1161 * 1689
εκ νεότητός μου 10:21 ο δε Ιησούς εμβλέψας
from out of my youth. And Jesus looking at

1473 25 1473 2532 2036 1473 1520 1473
αυτώ ηγάπησεν αυτόν και είπεν αυτώ εν σοι
him loved him, and said to him, One *thing* to you

5302 5217 3745 2192 4453 2532 1325
υστερεί ύπαγε όσα έχεις πώλησον και δος
is lacking. Go, as much as you have sell, and give

3588 4434 2532 2192 2344 1722 3772 2532
τοις πτωχοίς και έξεις θησαυρόν εν ουρανώ και
to the poor! and you shall have treasure in heaven; and

1204 190 1473 142 3588 4716 3588-1161
δεύρο ακολούθει μοι άρας τον σταυρόν 10:22 ο δε
come follow me, taking up the cross! But he

4768 1909 3588 3056 565 3076 1510.7.3-1063
στυγνάσας επί τω λόγω απήλθεν λυπούμενος ην γαρ
being gloomy over the word, went forth fretting, for he was

2192 2933 4183 2532 4017
έχων κτήματα πολλά 10:23 και περιβλεψάμενος
holding [²possessions ¹many]. And looking round about,

3588 * 3004 3588 3101-1473 4459 1423
ο Ιησούς λέγει τοις μαθηταίς αυτού πως δυσκόλως
Jesus says *to* his disciples, How with difficulty

3588 3588 5536 2192 1519 3588 932 3588 2316
οι τα χρήματα έχοντες εις την βασιλείαν του θεού
the ones [²things ¹having] [²into ³the ⁴kingdom ⁵of God

1525 3588-1161 3101 2284 1909
εισελεύσονται 10:24 οι δε μαθηταί εθαμβούντο επί
¹shall enter]. And the disciples were distraught at

3588 3056-1473 3588-1161 * 3825 611 3004
τοις λόγοις αύτου ο δε Ιησούς πάλιν αποκριθείς λέγει
his words. And Jesus again responding says

1473 5043 4459 1422 1510.2.3 3588 3982
αυτοίς τέκνα πως δύσκολόν εστι τους πεποιθότας
to them, Sons, how difficult it is for the ones yielding

1909 3588 5536 1519 3588 932 3588 2316
επί τοις χρήμασιν εις την βασιλείαν του θεού
upon things [²into ³the ⁴kingdom ⁵of God

1525 2123-1510.2.3 2574 1223 3588
εισελθείν 10:25 ευκοπώτερόν εστι κάμηλον διά της
¹to enter]. It is easier for a camel [²through ³the

5168 4476 1525 2228 4145 1519 3588
τρυμαλιάς ραφίδος εισελθείν η πλούσιον εις την
⁴hole ⁵*made by* an awl ¹to enter], than a rich *person* [²into ³the

932 3588 2316 1525 3588-1161 4057
βασιλείαν του θεού εισελθείν 10:26 οι δε περισσώς
⁴kingdom ⁵of God ¹to enter]. And they were extremely

1605 3004 4314 1438 2532 5100 1410
εξεπλήσσοντο λέγοντες προς εαυτούς και τις δύναται
overwhelmed, saying to themselves, And who is able

4982 1689-1161 1473 3588 * 3004
σωθήναι 10:27 εμβλέψας δε αυτοίς ο Ιησούς λέγει
to be delivered? And looking at them Jesus says,

3844 444 102 235 3756 3844 2316 3956-1063
παρά ανθρώποις αδύνατον αλλ' ου παρά θεώ †πάντα γαρ
With men impossible, but not with God; for all

1415-1510.2.3 3844 3588 2316 2532 756-3588-* 3004
δυνατά εστι παρά των θεώ†† 10:28 και ήρξατο ο Πέτρος λεγείν
is possible with God. And Peter began to say

1473 2400 1473 863 3956 2532 190
αυτώ ιδού ημείς αφήκαμεν πάντα και ηκολουθήσαμέν
to him, Behold, we left all, and followed

1473 611-1161 3588 * 2036 281 3004 1473
σοι 10:29 αποκριθείς δε ο Ιησούς είπεν αμήν λέγω υμίν
you. And answering Jesus said, Amen I say to you,

3762-1510.2.3 3739 863 3614 2228 80 2228 79
ουδείς εστιν ος αφήκεν οικίαν η αδελφούς η αδελφάς
There is no one who left house or brothers or sisters

2228 3962 2228 3384 2228 1135 2228 5043 2228 68
η πατέρα η μητέρα η γυναίκα η τέκνα η αγρούς
or father or mother or wife or children or fields,

1752 1473 2532 3588 2098 1437-3361
ένεκεν εμού και του ευαγγελίου 10:30 εαν μη
because of me and the good news, *that* should not

2983 1542 3568 1722 3588 2540-3778 3614 2532
λάβη εκατονταπλασίονα νυν εν τω καιρώ τούτω οικίας και
receive a hundred fold now in this time – houses and

80 2532 79 2532 3384 2532 5043 2532 68
αδελφούς και αδελφάς και μητέρας και τέκνα και αγρούς
brothers and sisters and mothers and children and fields,

3326 1375 2532 1722 3588 165 3588 2064 2222
μετά διωγμών και εν τω αιώνι τω ερχομένω ζωήν
with persecutions – and in the [²eon ¹coming] life

166 4183-1161 1510.8.6-4413 2078 2532 3588
αιώνιον 10:31 πολλοί δε έσονται πρώτοι έσχατοι και οι
eternal. But many first will be last, and the

2078 4413
έσχατοι πρώτοι
last first.

10:19 †*See Ex. 20:16, Dt. 5:16.*

10:27 †—††*CP omits.*

Jesus Foretells His Death

1510.7.6-1161 1722 3588 3598 305 1519
10:32 **ἦσαν δε εν τη οδῳ αναβαίνοντες εις**
And they were in the way ascending into
* 2532 1510.7.3 4254 1473 3588 *
Ιεροσόλυμα και ην προάγων αυτοὺς ο Ιησοῦς
Jerusalem, and [2was 3leading before 4them 1Jesus];
2532 2284 2532 190 5399
και εθαμβοῦντο και ακολουθοῦντες εφοβοῦντο
and they were distraught. And following they were afraid.
2532 3880 3825 3588 1427 756
και παραλαβὼν πάλιν τους δώδεκα ἤρξατο
And having taken to himself again the twelve, he began
1473-3004 3588 3195 1473-4819
αυτοίς λέγειν τα μέλλοντα αυτῷ συμβαίνειν
to speak to them the *things* about to come to pass to him, *saying*,
3754 2400 305 1519 * 2532 3588
10:33 **ότι ιδοὺ αναβαίνομεν εις Ιεροσόλυμα και ο**
For behold, we ascend into Jerusalem; and the
5207 3588 444 3860 3588 749 2532
υιός του ανθρώπου παραδοθήσεται τοις αρχιερεῦσι και
son of man shall be delivered up to the chief priests and
3588 1122 2532 2632 1473 2288 2532
τοις γραμματεῦσι και κατακρινοῦσιν αυτὸν θανάτῳ και
to the scribes; and they shall condemn him to death and
3860-1473 3588 1484 2532 1702
παραδώσουσιν αυτὸν τοις έθνεσι **10:34** **και εμπαίξουσιν**
deliver him up to the nations. And they shall mock
1473 2532 3146 1473 2532 1716 1473 2532
αυτῷ και μαστιγώσουσιν αυτὸν και εμπτύσουσιν αυτῷ και
him, and shall whip him, and shall spit on him, and
615 1473 2532 3588 5154 2250 450
αποκτενοῦσιν αυτὸν και τη τρίτῃ ημέρα αναστήσεται
shall kill him. And in the third day he will rise up.

James and John's Request

2532 4365 1473 * 2532 *
10:35 **και προσπορεύονται αυτῷ Ιάκωβος και Ιωάννης**
And going to him, James and John,
3588 5207 * 3004 1320 2309 2443 3739
οι υιοί Ζεβεδαίου λέγοντες διδάσκαλε θέλομεν ινα ο
the sons of Zebedee, *were* saying, Teacher, we want that what
1437 154 4160 1473 3588-1161 2036
εάν αιτήσωμεν ποιήσης ημίν **10:36** **ο δε είπεν**
ever we should ask you should do for us. And he said
1473 5100 2309 4160-1473 1473 3588-1161
αυτοίς τι θέλετε ποιῆσαί με υμίν **10:37** **οι δε**
to them, What do you want me to do for you? And they
2036 1473 1325 1473 2443 1520 1537 1188-1473 2532 1520 1537
είπον αυτῷ δος ημίν ινα εις εκ δεξιῶν σου και εις εξ
said to him, Give to us that one at your right and one at
2176-1473 2523 1722 3588 1391-1473 3588-1161
ευωνύμων σου καθίσωμεν εν τη δόξῃ σου **10:38** **ο δε**
your left, should sit in your glory. And
* 2036 1473 3756-1492 5100 154 1410
Ιησοῦς είπεν αυτοίς ουκ οίδατε τι αιτεῖσθε δύνασθε
Jesus said to them, You know not what you ask. Are you able
4095 3588 4221 3739 1473 4095 2532 3588 908 3739
πιείν το ποτήριον ο εγώ πίνω και το βάπτισμα ο
to drink the cup which I drink, and the immersion which
1473 907 907 3588-1161 2036 1473
εγώ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι **10:39** **οι δε είπον αυτῷ**
I am immersed, to be immersed? And they said to him,
1410 3588-1161 * 2036 1473 3588 3303-4221
δυνάμεθα ο δε Ιησοῦς είπεν αυτοίς το μεν ποτήριον
We are able. But Jesus said to them, The cup indeed
3739 1473 4095 4095 2532 3588 908 3739
ο εγώ πίνω πίεσθε και το βάπτισμα ο
which I drink you shall drink, and the immersion which
1473 907 907 3588-1161 2523
εγώ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε **10:40** **το δε καθίσαι**
I am immersed you shall be immersed. But the sitting
1537 1188-1473 2532 1537 2176-1473 3756-1510.2.3 1699
εκ δεξιῶν μου και εξ ευωνύμων μου ουκ έστιν εμὸν
at my right and at my left is not mine
1325 235 3739 2090 2532
δοῦναι αλλ' οις ητοίμασται **10:41** **και**
to give, but to ones whom it has been prepared. And
191 3588 1176 756 23 4012
ακούσαντες οι δέκα ἤρξαντο αγανακτείν περί
hearing, the ten began to be indignant on account of
* 2532 * 3588-1161 * 4341
Ιακώβου και Ιωάννου **10:42** **ο δε Ιησοῦς προσκαλεσάμενος**
James and John. But Jesus having called
1473 3004 1473 1492 3754 3588 1380 756
αυτοὺς λέγει αυτοίς οίδατε ότι οι δοκοῦντες άρχειν
them, says to them, You know that the ones seeming to rule
3588 1484 2634 1473 2532 3588 3173-1473
των εθνῶν κατακυριεύουσιν αυτῶν και οι μεγάλοι αυτῶν
the nations dominate them, and their great ones
2715 1473 3756 3779 1161 1510.8.3
κατεξουσιάζουσιν αυτῶν **10:43** **ουχ οὕτως δε έσται**
exercise authority over them. [3not 2thus 1But] will it be
1722 1473 235 3739 1437 2309 1096 3173 1722 1473
εν υμίν αλλ' ος εαν† θέλῃ γενέσθαι μέγας εν υμίν
with you; but who ever should want to become great among you
1510.8.3 1249-1473 2532 3739 302 2309-1473
έσται διάκονος υμῶν **10:44** **και ος αν θέλῃ υμῶν**
shall be your servant. And who ever of you should want
1096 4413 1510.8.3 3956-1401 2532-1063 3588
γενέσθαι πρῶτος έσται πάντων δοῦλος **10:45** **και γαρ ο**
to become first shall be bondman of all. For even the
5207 3588 444 3756-2064 1247 235 1247
υιός του ανθρώπου ουκ ἦλθε διακονηθῆναι αλλά διακονῆσαι
son of man came not to be served, but to serve,
2532 1325 3588 5590-1473 3083 473 4183
και δοῦναι την ψυχὴν αυτοῦ λύτρον αντί πολλῶν
and to give his life a ransom for many.

Bar Timaeus Receives Sight

2532 2064 1519 * 2532 1607
10:46 **και έρχονται εις Ιεριχῶ και εκπορευομένου**
And they come unto Jericho. And [2exiting
1473 575 * 2532 3588 3101-1473 2532 3793
αυτοῦ από Ιεριχῶ και των μαθητῶν αυτοῦ και όχλου
1of his] from Jericho and his disciples and [2multitude
2425 5207 * * 3588 5185 2521
ικανοῦ υιός Τιμαίου Βαρτίμαιος ο τυφλὸς εκάθητο
1a fit], a son of Timaeus – Bar Timaeus the blind *man* was sat down
3844 3588 3598 4319 2532 191 3754 *
παρά την οδὸν προσαιτῶν **10:47** **και ακούσας ότι Ιησοῦς**
by the way begging. And having heard that [2Jesus
3588 * 1510.2.3 756 2896 2532 3004 3588 5207
ο Ναζωραίος εστιν ἤρξατο κράζειν και λέγειν ο υιός
3the 4Nazarene 1it is], he began to cry out, and to say, The son
* * 1653 1473 2532 2008
Δαβίδ Ιησοῦ ελέησόν με **10:48** **και επετίμων**
of David, Jesus, show mercy on me! And [2reproached
1473 4183 2443 4623 3588-1161 4183 3123
αυτῷ πολλοί ινα σιωπήσῃ ο δε πολλῷ μᾶλλον
3him 1many] that he should keep silent; but the more rather
2896 5207 * 1653 1473 2532
έκραζεν υιέ Δαβίδ ελέησόν με **10:49** **και**
he cried out, O son of David, show mercy on me! And
2476-3588-* 2036 1473 5455 2532 5455 3588
στας ο Ιησοῦς είπεν αυτὸν φωνηθῆναι και φωνοῦσι τον
Jesus stopping, spoke for him to be called. And they call the
5185 3004 1473 2293 1453 5455 1473
τυφλὸν λέγοντες αυτῷ θάρσει έγειραι φωνεί σε
blind *man*, saying to him, Take courage! Arise! he calls you.
3588-1161 577 3588 2440-1473 450
10:50 **ο δε αποβαλὼν το ιμάτιον αυτοῦ αναστὰς**
And throwing off his cloak, having risen up,
2064 4314 3588 * 2532 611 3004 1473 3588
ἦλθεν προς τον Ιησοῦν **10:51** **και αποκριθείς λέγει αυτῷ ο**
he came to Jesus. And responding [2says 3to him
* 5100 2309 4160 1473 3588-1161 5185
Ιησοῦς τι θέλεις ποιήσω σοι ο δε τυφλὸς
1Jesus], What do you want I should do unto you? And the blind *man*
2036 1473 4462 2443 308 3588-1161
είπεν αυτῷ ραββονί ινα αναβλέψω **10:52** **ο δε**
said to him, Rabboni, that I should gain sight. And
* 2036 1473 5217 3588 4102 1473 4982 1473
Ιησοῦς είπεν αυτῷ ὕπαγε η πίστις σου σέσωκέ σε
Jesus said to him, Go! the belief of yours has delivered you.
2532 2112 308 2532 190 3588 * 1722 3588
και ευθέως ανέβλεψεν και ηκολούθει τω Ιησοῦ εν τη
And immediately he gained sight and followed Jesus in the
3598
οδῷ
way.

10:43 †*Ald. adds* **υμων** - of you.

CHAPTER 11

Jesus Enters Jerusalem

2532 3753 1448 1519 * 1519
11:1 και ὅτε εγγίζουσιν εις Ἱερουσαλὴμ εις
And when they approached unto Jerusalem, unto

* 2532 * 4314 3588 3735 3588 1636
Βηθφαγὴ και Βηθανίαν προς το ὄρος των ελαιών
Bethphage and Bethany, to the Mount of Olives,

649 1417 3588 3101-1473 2532 3004 1473
αποστέλλει δύο των μαθητών αυτού 11:2 και λέγει αυτοίς
he sends two of his disciples, and says to them,

5217 1519 3588 2968 2713 1473 2532 2112
υπάγετε εις την κώμην κατέναντι υμών και ευθέως
Go into the town in front of you! and immediately

1531 1519 1473 2147 4454 1210 1909
εισπορευόμενοι εις αυτή ευρήσετε πώλον δεδεμένον εφ'
entering into it, you will find a foal being tied, upon

3739 3762 444 2523 3089 1473 71
ον ουδείς ανθρώπων κεκάθικε λύσαντες αυτόν αγάγετε
which not one of men has sat. Having untied it, lead it!

2532 1437 5100 1473-2036 5100 4160 3778
11:3 και εάν τις υμίν είπη τι ποιείτε τούτο
And if anyone should say to you, Why do you do this?

2036 3754 3588 2962-1473 5532 2192 2532 2112
είπατε ότι ο κύριος αυτού χρείαν έχει και ευθέως
say that, His master [[2]need [1]has], and immediately

1473 649 5602 565-1161 2532 2147
αυτόν αποστελεί ώδε 11:4 απήλθον δε και εύρον
he will send *it* here. And they went forth, and found

3588 4454 1210 4314 3588 2374 1854 1909 3588
τον πώλον δεδεμένον προς την θύραν έξω επί του
the foal being tied at the door outside upon the

296 2532 3089 1473 2532 5100 3588
αμφόδου και λύουσιν αυτόν 11:5 και τινες των
plaza, and they untied him. And some of the ones

1563-2476 3004 1473 5100 4160 3089 3588
εκεί εστηκότων έλεγον αυτοίς τι ποιείτε λύοντες τον
standing there said to them, What do you do, untying the

4454 3588-1161 2036 1473 2531 1781-3588-*
πώλον 11:6 οι δε είπον αυτοίς καθώς ενετείλατο ο Ιησούς
foal? And they spoke to them as Jesus gave charge.

2532 863 1473 2532 71 3588 4454 4314 3588
και αφήκαν αυτούς 11:7 και ήγαγον τον πώλον προς τον
And they allowed them. And they led the foal to

* 2532 1911 1473 3588 2440-1473 2532 2523
Ιησούν και επέβαλον αυτώ τα ιμάτια αυτών και εκάθισεν
Jesus, and put upon it their cloaks. And he sat

1909 1473 4183-1161 3588 2440-1473 4766
επ' αυτώ 11:8 πολλοί δε τα ιμάτια αυτών έστρωσαν
upon it. And many [[2]their cloaks [1]spread out]

1519 3588 3598 243-1161 4746 2875 1537
εις την οδόν άλλοι δε στοιβάδας έκοπτον εκ
in the way, and others [[2]boughs [1]beat] from out of

3588 1186 2532 4766 1519 3588 3598 2532
των δένδρων και εστρώννυον εις την οδόν 11:9 και
the trees and spread *them* out in the way. And

3588 4254 2532 3588 190 2896
οι προάγοντες και οι ακολουθούντες έκραζον
the ones leading before and the ones following, cried out,

3004 5614 2127 3588 2064 1722 3686
λέγοντες ωσαννά ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι
saying, Hosanna; being blessed *is* the one coming in *the* name

2962 2127 3588 2064 932 1722
κυρίου 11:10 ευλογημένη η ερχομένη βασιλεία εν
of the Lord†. Being blessed *is* the coming kingdom in

3686 2962 3588 3962-1473 * 5614 1722
ονόματι κυρίου του πατρός ημών Δαβίδ ωσαννά εν
the name *of the* Lord, of the one of our father David. Hosanna in

3588 5310 2532 1525 1519 * 3588 *
τοις υψίστοις 11:11 και εισήλθεν εις Ιεροσόλυμα ο Ιησούς†
the highest. And [[2]entered [3]into [4]Jerusalem [1]Jesus]

2532 1519 3588 2413 2532 4017 3956 3798
και εις το ιερόν και περιβλεψάμενος πάντα οψίας
and into the temple. And having looked round about all, [[5]late

2235 1510.6 3588 5610 1831 1519 * 3326 3588
ήδη ούσης της ώρας εξήλθεν εις Βηθανίαν μετά των
[4]already [3]being [1]the [2]hour], he went forth into Bethany with the

1427
δώδεκα
twelve.

Jesus Curses the Fig Tree

2532 3588 1887 1831-1473 575
11:12 και τη επαύριον εξελθόντων αυτών από
And in the next day, of their coming forth from

* 3983 2532 1492 4808 3113
Βηθανίας επείνασεν 11:13 και ιδών συκήν μακρόθεν
Bethany, he hungered. And beholding a fig-tree far off

2192 5444 2064 1487-686 2147 5100 1722 1473
έχουσαν φύλλα ήλθεν ει άρα ευρήσει τι εν αυτή
having leaves, he went to see if he shall find anything on it.

2532 2064 1909 1473 3762 2147 1508 5444
και ελθών επ' αυτήν ουδέν εύρεν ει μη φύλλα
And having come upon it, [[2]nothing [1]he found] except leaves,

3756 1063 1510.7.3 2540 4810 2532 611 3588
ου γαρ ην καιρός σύκων 11:14 και αποκριθείς ο
[[3]not [1]for [2]it was] *the* season of figs. And responding

* 2036 1473 3371 1537 1473 1519 3588 165
Ιησούς είπεν αυτή μηκέτι εκ σου εις τον αιώνα
Jesus said to it, No longer from out of you into the eon

3367 2590 2068 2532 191 3588 3101-1473
μηδείς καρπόν φάγοι και ήκουον οι μαθηταί αυτού
[[2]not one [3]fruit *be* [1]may] to eat. And [[2]heard [1]his disciples].

Jesus Cleanses the Temple

2532 2064 1519 * 2532
11:15 και έρχονται εις Ιεροσόλυμα και
And they come into Jerusalem. And

1525-3588-* 1519 3588 2413 756 1544 3588
εισελθών ο Ιησούς εις το ιερόν ήρξατο εκβάλλειν τους
Jesus having entered into the temple began to cast out the ones

4453 2532 59 1722 3588 2413 2532 3588 5132
πωλούντας και αγοράζοντας εν τω ιερώ και τας τραπέζας
selling and buying in the temple, and the tables

3588 2855 2532 3588 2515 3588 4453
των κολλυβιστών και τας καθέδρας των πωλούντων
of the money-changers and the chairs of the ones selling

3588 4058 2690 2532 3756-863 2443 5100
τας περιστεράς κατέστρεψε 11:16 και ουκ ήφιεν ίνα τις
the doves he overturned. And he did not allow that any

1308 4632 1223 3588 2413 2532 1321 3004
διενέγκη σκεύος διά του ιερού 11:17 και εδίδασκε λέγων
carry vessels through the temple. And he taught, saying

1473 3756-1125 3754 3588 3624-1473 3624
αυτοίς ου γέγραπται ότι ο οίκός μου οίκος
to them, Has it not been written that my house [[2]a house

4335 2564 3956 3588 1484 1473-1161
προσευχής κληθήσεται πάσι τοις έθνεσιν υμείς δε
[3]of prayer [1]shall be called] by all the nations?† But you

4160 1473 4693 3027 2532 191
εποιήσατε αυτόν σπήλαιον ληστών 11:18 και ήκουσαν
made it a cave of robbers. And [[6]heard

3588 1122 2532 3588 749 2532 2212 4459
οι γραμματείς και οι αρχιερείς και εζήτουν πως
[1]the [2]scribes [3]and [4]the [5]chief priests] and sought how

1473-622 5399-1063 1473 3754 3956 3588
αυτόν απολέσωσιν εφοβούντο γαρ αυτόν ότι πας ο
they should destroy him; for they feared him, for all the

3793 1605 1909 3588 1322-1473 2532
όχλος εξεπλήσσετο επί τη διδαχή αυτού 11:19 και
multitude were overwhelmed by his teaching. And

3753 3796 1096 1607 1854 3588 4172
ότε οψέ εγένετο εξεπορεύετο έξω της πόλεως
when evening became, he went forth outside the city.

The Power of Belief

2532 4404 3899 1492
11:20 και πρωΐ παραπορευόμενοι είδον
And *in the* morning, coming near, they beheld

3588 4808 3583 1537 4491 2532
την συκήν εξηραμμένην εκ ριζών 11:21 και
the fig-tree being dried up from out of *the* roots. And

11:9 †*See Ps. 118:26.*

11:11 †*Ald.* **κυριος** - Lord.

11:17 †*See Is 56:7.*

363 3588 * 3004 1473 4461 2396 3588 4808
αναμνησθεὶς ο Πέτρος λέγει αυτῷ ραββὶ ἴδε η συκὴ
calling to mind, Peter says to him, Rabbi, see! the fig-tree

3739 2672 3583 2532 611 3588 *
ην κατηράσω εξήρανται 11:22 και αποκριθεὶς ο Ιησοῦς
which you cursed is dried up. And responding Jesus

3004 1473 2192 4102 2316 281-1063 3004 1473
λέγει αυτοῖς ἔχετε πίστιν θεοῦ 11:23 αμὴν γαρ λέγω υμῖν
says to them, Have belief of God! For amen, I say to you

3754 3739 302 2036 3588 3735-3778 142 2532 906
ὅτι ος αν είπη τω ὄρει τούτῳ ἄρθητι και βλήθητι
that who ever should say *to* this mountain, Be lifted and thrown

1519 3588 2281 2532 3361 1252 1722 3588 2588-1473
εις την θάλασσαν και μη διακριθῇ εν τη καρδίᾳ αυτοῦ
into the sea; and should not examine in his heart,

235 4100 3754 3739 3004 1096 1510.8.3 1473 3739
αλλὰ πιστεύσῃ ὅτι α λέγει γίνεται ἔσται αυτῷ ο
but should trust that what he says takes place; it will be to him what

1437 2036 1223 3778 3004 1473 3956
εὰν είπῃ 11:24 διὰ τοῦτο λέγω υμῖν πάντα
ever he should say! On account of this I say to you, all

3745-302 4336 154 4100 3754 2983
ὅσα αν προσευχόμενοι αιτεῖσθε πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε
as much as [2praying 1you ask], trust that you receive,

2532 1510.8.3 1473 2532 3752 4739
και ἔσται υμῖν 11:25 και ὅταν στήκητε
and it will be to you! And whenever you stand firmly

4336 863 1487 5100-2192 2596 5100 2443
προσευχόμενοι αφίετε ει τι ἔχετε κατὰ τινος ἵνα
praying, forgive if you have anything against anyone! that

2532 3588 3962-1473 3588 1722 3588 3772 863 1473
και ο πατὴρ υμῶν ο εν τοις ουρανοῖς αφῇ υμῖν
also your father in the heavens should forgive you

3588 3900-1473 1487-1161 1473 3756 863
τα παραπτώματα υμῶν 11:26 †ει δε υμεῖς ουκ αφίετε
your transgressions. But if you *do* not forgive,

3761 3588 3962-1473 3588 1722 3588 3772 863 3588
ουδὲ ο πατὴρ υμῶν ο εν τοις ουρανοῖς αφήσει τα
not even your father in the heavens shall forgive

3900-1473
παραπτώματα υμῶν
your transgressions.

Jesus' Authority Questioned

2532 2064 3825 1519 * 2532 1722
11:27 και ἔρχονται πάλιν εις Ιεροσόλυμα και εν
And they come again into Jerusalem. And in

3588 2413 4043-1473 2064 4314 1473 3588
τω ιερῷ περιπατοῦντος αυτοῦ ἔρχονται προς αυτὸν οι
the temple of his walking, *there* comes to him the

749 2532 3588 1122 2532 3588 4245 2532
αρχιερεῖς και οι γραμματεῖς και οι πρεσβύτεροι 11:28 και
chief priests, and the scribes, and the elders. And

3004 1473 1722 4169 1849 3778-4160
λέγουσιν αυτῷ εν ποίᾳ εξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς
they say to him, By what authority do you do these *things*?

2532 5100 1473 3588 1849-3778 1325 2443
και τις σοι την εξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα
And who [2to you 3this authority 1gave] that

3778-4160 3588-1161 * 611
ταῦτα ποιῇς 11:29 ο δε Ιησοῦς αποκριθεὶς
you should do these *things*? And Jesus answering

2036 1473 1905 1473 2532 1473 1520 3056 2532
εἶπεν αυτοῖς επερωτήσω υμᾶς και εγὼ ἕνα λόγον και
said to them, [3shall ask 4you 1And 2I] one matter, and

611 1473 2532 2046 1473 1722 4169 1849
αποκρίθητέ μοι και ερῶ υμῖν εν ποίᾳ εξουσίᾳ
you answer me, and I will tell to you by what authority

3778-4160 3588 908 * 1537
ταῦτα ποιῶ 11:30 το βάπτισμα Ιωάννου εξ
I do these *things*! The immersion of John, [2from out of

3772 1510.7.3 2228 1537 444 611 1473
ουρανοῦ ην η εξ ανθρώπων αποκρίθητέ μοι
3heaven 1was it], or from out of men? You answer to me!

2532 3049 4314 1438 3004 1437
11:31 και ελογίζοντο προς εαυτοὺς λέγοντες εὰν
And they considered *it* among themselves, saying, If

2036 1537 3772 2046 1302 3767
είπωμεν εξ ουρανοῦ ερεῖ διατί οὖν
we should say, From out of heaven; he will say, Why then

3756-4100 1473 235 1437 2036 1537
ουκ επιστεύσατε αυτῷ 11:32 αλλ' εὰν είπωμεν εξ
did you not believe him? But if we should say, From out of

444 5399 3588 2992 537-1063 2192 3588
ανθρώπων εφοβοῦντο τον λαὸν ἅπαντες γαρ εἶχον τον
men; they feared the people, for all held

*-3754 3689 4396-1510.7.3 2532 611
Ιωάννην ότι ὄντως προφήτης ην 11:33 και αποκριθέντες
that John really was a prophet. And answering

3004 3588 * 3756-1492 2532 3588 * 611
λέγουσι τω Ιησοῦ ουκ οίδαμεν και ο Ιησοῦς αποκριθεὶς
they say *to* Jesus, We do not know. And Jesus answering

3004 1473 3761 1473 3004 1473 1722 4169 1849
λέγει αυτοῖς ουδὲ εγὼ λέγω υμῖν εν ποίᾳ εξουσίᾳ
says to them, Nor I will tell to you by what authority

3778 4160
ταῦτα ποιῶ
[2these *things* 1I do].

CHAPTER 12

The Parable of the Growers

2532 756 1473 1722 3850 3004
12:1 και ἤρξατο αυτοῖς εν παραβολαῖς λέγειν
And he began [2to them 3in 4parables 1to speak].

290 5452 444 2532 4060
αμπελῶνα εφύτευσεν ἄνθρωπος και περιέθηκε
[3a vineyard 2planted 1A man] and placed around it

5418 2532 3736 5276 2532 3618 4444
φραγμὸν και ὤρυξεν υπολήνιον και ωκοδόμησε πύργον
a barrier, and dug a wine-vat and built a tower.

2532 1554-1473 1092 2532 589 2532
και εξέδοτο αυτὸν γεωργοῖς και απεδήμησεν 12:2 και
And he handed it over to growers, and traveled abroad. And

649 4314 3588 1092 3588 2540 1401
απέστειλε προς τους γεωργοὺς τω καιρῷ δοῦλον
he sent to the growers [2at the 3season 1a bondman],

2443 3844 3588 1092 2983 575 3588
ἵνα παρὰ των γεωργῶν λάβῃ απὸ του
that [2from 3the 4growers 1he should receive] from the

2590 3588 290 3588-1161 2983
καρποῦ του αμπελῶνος 12:3 οι δε λαβόντες
fruit of the vineyard. But they, having taken,

1473-1194 2532 649 2756 2532 3825
αυτὸν ἔδειραν και απέστειλαν κενόν 12:4 και πάλιν
flayed him, and sent *him* away empty. And again

649 4314 1473 243 1401 2548
απέστειλε προς αυτοὺς ἄλλον δοῦλον κακεῖνον
he sent to them another bondman; and that one,

3036 2775 2532 649
λιθοβολήσαντες εκεφαλαίωσαν και απέστειλαν
having stoned, they smote on the head, and sent away

821 2532 3825 243 649
ητιμωμένον 12:5 και πάλιν ἄλλον απέστειλεν
being disgraced. And again another he sent,

2548 615 2532 4183 243 3588-3303
κακεῖνον απέκτειναν και πολλοὺς ἄλλους τους μεν
and that one they killed; and many others – some

1194 3588 1161 615 2089 3767 1520
δέροντες τους δε αποκτείνοντες 12:6 ἔτι οὖν ἕνα
flaying, and *some* killing. Still then [2one

5207 2192 27-1473 649 2532-1473 4314
υιὸν ἔχων αγαπητὸν αυτοῦ απέστειλε και αυτὸν προς
3son 1having], his beloved, he sent him also to

1473 2078 3004 3754 1788 3588
αυτοὺς ἔσχατον λέγων ὅτι εντραπήσονται τον
them last, saying, that, They will show respect for

5207-1473 1565-1161 3588 1092 2036 4314 1438
υιόν μου 12:7 εκεῖνοι δε οι γεωργοὶ εἶπον προς εαυτοὺς
my son. But those growers said to themselves

3754 3778 1510.2.3 3588 2818 1205 615 1473
ὅτι οὗτός εστιν ο κληρονόμος δεῦτε αποκτείνωμεν αυτὸν
that, This is the heir. Come, we should kill him,

2532 1473-1510.8.3 3588 2817 2532 2983 1473
και ημῶν ἔσται η κληρονομία 12:8 και λαβόντες αυτὸν
and [3will be ours 1the 2inheritance]. And taking him,

615 2532 1544 1854 3588 290 5100
απέκτειναν και εξέβαλον ἔξω του αμπελῶνος 12:9 τι
they killed him, and cast *him* outside the vineyard. What

3767 4160 3588 2962 3588 290 2064 2532
οὖν ποιήσει ο κύριος του αμπελῶνος ελεύσεται και
then shall he do – the master of the vineyard? He will come and

11:26 †*Ald. omits verse.*

622 3588 1092 2532 1325 3588 290 243
απολέσει τους γεωργούς και δώσει τον αμπελώνα άλλοις
destroy the growers, and will give the vineyard to others.

12:10 3761 3588 1124-3778 314 3037 3739
ουδέ την γραφήν ταύτην ανέγνωτε λίθον ον
Nor [[2]this scripture [1]did you read], *The* stone which

593 3588 3618 3778 1096 1519
απεδοκίμασαν οι οικοδομούντες ούτος εγενήθη εις
[[3]rejected [1]the ones [2]building], this is become for

2776 1137 3844 2962 1096-3778 2532
κεφαλήν γωνίας 12:11 παρά κυρίου εγένετο αύτη και
head of *the* corner. By *the* Lord this happened, and

1510.2.3 2298 1722 3788-1473 2532 2212
έστι θαυμαστή εν οφθαλμοίς ημών 12:12 και εζήτουν
it is wonderful in our eyes†? And they sought

1473-2902 2532 5399 3588 3793 1097-1063
αυτόν κρατήσαι και εφοβήθησαν τον όχλον έγνωσαν γαρ
to seize him, but feared the multitude, for they knew

3754 4314 1473 3588 3850 2036 2532 863
ότι προς αυτούς την παραβολήν είπε και αφέντες
that [[4]against [5]them [2]the [3]parable [1]he spoke]. And leaving

1473 565
αυτόν απήλθον
him they went forth.

The Pharisees Test Jesus

12:13 2532 649 4314 1473 5100 3588
και αποστέλλουσι προς αυτόν τινας των
And they sent to him some of the

* 2532 3588 * 2443 1473-64
Φαρισαίων και των Ηρωδιανών ίνα αυτόν αγρεύσωσι
Pharisees and of the Herodians, that they should catch him

3056 3588-1161 2064 3004 1473
λόγω 12:14 οι δε ελθόντες λέγουσιν αυτώ
in a matter. And they having come, say to him,

1320 1492 3754 227-1510.2.2 2532 3756 3199 1473
διδάσκαλε οίδαμεν ότι αληθής ει και ου μέλει σοι
Teacher, we know that you are true, and *there is* not a care to you

4012 3762 3756 1063 991 1519 4383 444
περί ουδενός ου γαρ βλέπεις εις πρόσωπον ανθρώπων
concerning anyone; [[3]not [1]for [2]you see] to *the* person of men,

235 1909 225 3588 3598 3588 2316 1321 1832
αλλ' επ' αληθείας την οδόν του θεού διδάσκεις έξεστι
but in truth the way of God you teach – is it allowed

2778 * 1325 2228 3756 1325 2228
κήνσον Καίσαρι δούναι η ου 12:15 δώμεν η
[[2]tribute [3]to Caesar [1]to give], or not? Should we give, or

3361 1325 3588-1161 1492 1473 3588 5272
μη δώμεν ο δε ειδώς αυτών την υπόκρισιν
should we not give? And he, knowing their hypocrisy,

2036 1473 5100 1473-3985 5342 1473 1220 2443
είπεν αυτοίς τι με πειράζετε φέρετέ μοι δηνάριον ίνα
said to them, Why do you test me? Bring to me a denarius that

1492 3588-1161 5342 2532 3004 1473
ίδω 12:16 οι δε ήνεγκαν και λέγει αυτοίς
I should see it! And they brought *it*. And he says to them,

5100 3588 1504 3778 2532 3588 1923 3588-1161 2036
τίνος η εικών αύτη και η επιγραφή οι δε είπον
Whose image *is* this and the inscription? And they said

1473 * 2532 611 3588 * 2036
αυτώ Καίσαρος 12:17 και αποκριθείς ο Ιησούς είπεν
to him, Caesar. And answering Jesus said

1473 591 3588 * * 2532 3588 3588
αυτοίς απόδοτε τα Καίσαρος Καίσαρι και τα του
to them, Render the *things* of Caesar to Caesar, and the *things*

2316 3588 2316 2532 2296 1909 1473
θεού τω θεώ και εθαύμασαν επ' αυτώ
of God *to* God. And they marveled at him.

Jesus Questioned About the Resurrection

12:18 2532 2064-* 4314 1473 3748
και έρχονται Σαδδουκαίοι προς αυτόν οίτινες
And Sadducees came to him who

3004 386 3361 1510.1 2532 1905 1473
λέγουσιν ανάστασιν μη είναι και επηρώτησαν αυτόν
say a resurrection not to be; and they asked him,

3004 1320 * 1125 1473 3754 1437
λέγοντες 12:19 διδάσκαλε Μωσής έγραψεν ημίν ότι εάν
saying, Teacher, Moses wrote to us that if

5100 80 599 2532 2641 1135
τινος αδελφός αποθάνη και καταλίπη γυναίκα
any brother should die, and should leave behind a wife,

2532 5043 3361-863 2443 2983 3588
και τέκνα μη αφή ίνα λάβη ο
and [[2]children [1]she should not leave], that [[2]should take

80-1473 3588 1135-1473 2532 1817 4690
αδελφός αυτού την γυναίκα αυτού και εξαναστήση σπέρμα
[1]his brother] his wife and should raise up seed

3588 80-1473 2033 80 1510.7.6 2532 3588
τω αδελφώ αυτού 12:20 επτά αδελφοί ήσαν και ο
to his brother. [[2]seven [3]brothers [1]There were]. And the

4413 2983 1135 2532 599 3756-863 4690
πρώτος έλαβε γυναίκα και αποθνήσκων ουκ αφήκε σπέρμα
first took a wife; and dying, did not leave seed.

12:21 2532 3588 1208 2983 1473 2532 599 2532 3761
και ο δεύτερος έλαβεν αυτήν και απέθανε και ουδέ
And the second took her, and he died; and not even

1473 863 4690 2532 3588 5154 5615 2532
αυτός αφήκε σπέρμα και ο τρίτος ωσαύτως 12:22 και
he left seed. And the third likewise. And

2983 1473 3588 2033 2532 3756-863 4690 2078
έλαβον αυτήν οι επτά και ουκ αφήκαν σπέρμα εσχάτη
[[3]took [4]her [1]the [2]seven] and left not a seed. Last

3956 599 2532 3588 1135 1722 3588-3767 386
πάντων απέθανε και η γυνή 12:23 εν τη ουν αναστάσει
of all [[3]died [4]also [1]the [2]wife]. In then the resurrection,

3752 450 5100 1473 1510.8.3 1135 3588-1063
όταν αναστώσι τίνος αυτών έσται γυνή οι γαρ
whenever they shall arise, which of them shall she be wife? For the

2033 2192 1473 1135 2532 611 3588 *
επτά έσχον αυτήν γυναίκα 12:24 και αποκριθείς ο Ιησούς
seven had her for a wife. And answering Jesus

2036 1473 3756 1223 3778 4105 3361 1492
είπεν αυτοίς ου διά τούτο πλανάσθε μη ειδότες
said to them, [[4]not [1]On account of [2]this [3]do you] err, not knowing

3588 1124 3366 3588 1411 3588 2316 3752-1063
τας γραφάς μηδέ την δύναμιν του θεού 12:25 όταν γαρ
the scriptures, nor the power of God? For whenever

1537 3498 450 3777 1060 3777
εκ νεκρών αναστώσιν ούτε γαμούσιν ούτε
[[2]from out of [3]dead ones [1]they rise up], neither they marry nor

1061 235 1510.2.6 5613 32 3588 1722 3588
γαμίσκονται αλλ' εισίν ως άγγελοι οι εν τοις
are given in marriage, but are as angels in the

3772 4012-1161 3588 3498 3754 1453
ουρανοίς 12:26 περί δε των νεκρών ότι εγείρονται
heavens. But concerning the dead ones, that they arise,

3756-314 1722 3588 976 * 1909 3588 942 5613
ουκ ανέγνωτε εν τη βίβλω Μωσέως επί της βάτου ως
did you not read in the book of Moses, about the bush, as

2036 1473 3588 2316 3004 1473 3588 2316 *
είπεν αυτώ ο θεός λέγων εγώ ο θεός Αβραάμ
[[2]spoke [3]to him [1]God], saying, I *am* the God of Abraham,

2532 3588 2316 * 2532 3588 2316 * 3756-1510.2.3
και ο θεός Ισαάκ και ο θεός Ιακώβ 12:27 ουκ έστιν
and the God of Isaac, and the God of Jacob†? He is not

3588 2316 3498 235 2316 2198 1473 3767 4183
ο θεός νεκρών αλλά θεός ζώντων υμείς ουν πολύ
the God of dead ones, but God of *the* living. You then greatly

4105
πλανάσθε
erred.

The Foremost Commandment

12:28 2532 4334 1520 3588 1122
και προσελθών εις των γραμματέων
And [[4]having come forward [1]one [2]of the [3]scribes],

191 1473 4802 1492 3754 2573 1473
ακούσας αυτών συζητούντων ειδώς ότι καλώς αυτοίς
having heard them debating, knowing that [[2]well [3]to them

611 1905 1473 4169 1510.2.3 4413
απεκρίθη επηρώτησεν αυτόν ποία εστί πρώτη
[1]he answered], asked him, Which is foremost

3956 1785 3588 1161 * 611
πασών εντολή 12:29 ο δε Ιησούς απεκρίθη
[[2]of all [1]commandment]? And Jesus answered

1473 3754 4413 3956 3588 1785 191
αυτώ ότι πρώτη πασών των εντολών άκουε
to him that, Foremost of all of the commandments – Hear,

12:10-11 †*See Ps. 118:22,23.*

12:26 †*See Ex. 3:6.*

* 2962 3588 2316-1473 2962 1520 1510.2.3 2532
Ισραὴλ κύριος ο θεὸς ημών κύριος εις εστί 12:30 και
O Israel, *the* Lord our God [3Lord 2one 1is]! And,

25 2962 3588 2316-1473 1537 3650 3588
αγαπήσεις κύριον τον θεόν σου εξ όλης της
You shall love *the* Lord your God from out of all

2588-1473 2532 1537 3650 3588 5590-1473 2532
καρδίας σου και εξ όλης της ψυχής σου και
your heart, and from out of all your soul, and

1537 3650 3588 1271-1473 2532 1537 3650 3588
εξ όλης της διανοίας σου και εξ όλης της
from out of all your thought, and from out of all

2479-1473 3778 4413 1785 2532
ισχύος σου αύτη πρώτη εντολή 12:31 και
your strength†. This *is the* foremost commandment. And

1208 3664 3778 25 3588 4139-1473
δευτέρα ομοία αύτη αγαπήσεις τον πλησίον σου
the second *is* likened to this, You shall love your neighbor

5613 4572 3173 3778 243 1785
ως σεαυτόν μείζων τούτων άλλη εντολή
as yourself†. [5greater than 6these 1Another 2commandment

3756 1510.2.3 2532 2036 1473 3588 1122 2573
ουκ έστι 12:32 και είπεν αυτώ ο γραμματεύς καλώς
4not 3is]. And [3said 4to him 1the 2scribe], Well,

1320 1909 225 2036 3754 1520-1510.2.3 2316 2532
διδάσκαλε επ' αληθείας είπας ότι εις εστι θεός και
teacher. In truth you spoke, that there is one God, and

3756-1510.2.3 243 4133 1473 2532 3588 25 1473
ουκ έστιν άλλος πλην αυτού 12:33 και το αγαπάν αυτόν
there is not another besides him. And to love him

1537 3650 3588 2588 2532 1537 3650
εξ όλης της καρδίας και εξ όλης
from out of *the* entire heart, and from out of *the* entire

3588 4907 2532 1537 3650 3588 5590 2532
της συνέσεως και εξ όλης της ψυχής και
understanding, and from out of *the* entire soul, and

1537 3650 3588 2479 2532 3588 25 3588 4139
εξ όλης της ισχύος και το αγαπάν τον πλησίον
from out of *the* entire strength†, and to love the neighbor

5613 1438 4183-1510.2.3 3956 3588 3646 2532
ως εαυτόν πλειόν εστι πάντων των ολοκαυτωμάτων και
as himself††, is more than all the whole burnt *offerings* and

3588 2378 2532 3588 * 1492 1473
των θυσιών 12:34 και ο Ιησούς ιδών αυτόν
the sacrifice *offerings*. And Jesus beholding him,

3754 3562 611 2036 1473 3756 3112 1510.2.2
ότι νουνεχώς απεκρίθη είπεν αυτώ ου μακράν ει
that prudently he answered, he said to him, [2not 3far 1You are]

575 3588 932 3588 2316 2532 3762 3765 5111
από της βασιλείας του θεού και ουδείς ουκέτι ετόλμα
from the kingdom of God. And no one any longer dared

1473-1905 2532 611 3588 * 3004
αυτόν επερωτήσαι 12:35 και αποκριθείς ο Ιησούς έλεγε
to question him. And responding Jesus said,

1321 1722 3588 2413 4459 3004 3588 1122 3754
διδάσκων εν τω ιερώ πως λέγουσιν οι γραμματείς ότι
of teaching in the temple, How say the scribes that

3588 5547 5207-1510.2.3 * 1473 1063 *
ο Χριστός υιός εστι Δαβίδ 12:36 αυτός γαρ Δαβίδ
the Christ is son of David? [3himself 1For 2David]

2036 1722 4151 39 2036 3588 2962 3588 2962-1473
είπεν εν πνεύματι αγίω είπεν ο κύριος τω κυρίω μου
said by [2spirit 1holy], [3said 1The 2Lord] *to* my Lord,

2521 1537 1188-1473 2193 302 5087 3588
κάθου εκ δεξιών μου έως αν θω τους
Sit down at my right, until whenever I should make

2190-1473 5286 3588 4228-1473 1473
εχθρούς σου υποπόδιον των ποδών σου 12:37 αυτός
your enemies a footstool for your feet†! [3himself

3767 * 3004 1473 2962 2532 4159 5207-1473
ούν Δαβίδ λέγει αυτόν κύριον και πόθεν υιός αυτού
2then 1David] calls him Lord; then from where [2his son

1510.2.3 2532 3588 4183 3793 191 1473 2234
εστι και ο πολύς όχλος ήκουεν αυτού ηδέως
1is he]? And the great multitude heard him with pleasure.

2532 3004 1473 1722 3588 1322-1473 991 575
12:38 και έλεγεν αυτοίς εν τη διδαχή αυτού βλέπετε από
And he said to them in his teaching, Take heed of

3588 1122 3588 2309 1722 4749 4043
των γραμματέων των θελόντων εν στολαίς περιπατείν
the scribes! of the ones wanting [2in 3robes 1to walk],

2532 783 1722 3588 58 2532 4410
και ασπασμούς εν ταις αγοραίς 12:39 και πρωτοκαθεδρίας
and greetings in the markets, and first seats

1722 3588 4864 2532 4411 1722 3588 1173
εν ταις συναγωγαίς και πρωτοκλισίας εν τοις δείπνοις
in the synagogues, and first place at the suppers,

3588 2719 3588 3614 3588 5503 2532
12:40 οι κατεσθίοντες τας οικίας των χηρών και
the ones devouring the houses of the widows, and

4392 3117 4336 3778 2983
προφάσει μακρά προσευχόμενοι ούτοι λήψονται
making an excuse [2long 1for praying]; these shall receive

4053 2917
περισσότερον κρίμα
more extra judgment!

The Widow's Offering

2532 2523-3588-* 2713 3588
12:41 και καθίσας ο Ιησούς κατέναντι του
And Jesus having sat down over against the

1049 2334 4459 3588 3793 906 5475
γαζοφυλακίου εθεώρει πως ο όχλος βάλλει χαλκόν
treasury viewed how the multitude cast money†

1519 3588 1049 2532 4183 4145 906 4183
εις το γαζοφυλάκιον και πολλοί πλούσιοι έβαλλον πολλά
into the treasury. And many rich cast much.

2532 2064 1520 5503 4434 906 3016 1417
12:42 και ελθούσα μία χήρα πτωχή έβαλε λεπτά δύο
And [4having come 1one 3widow 2poor], threw [2leptas 1two],

3739 1510.2.3 2835 2532 4341 3588
ο εστι κοδράντης 12:43 και προσκαλεσάμενος τους
which is a quadrans. And having called

3101-1473 3004 1473 281 3004 1473 3754 3588
μαθητάς αυτού λέγει αυτοίς αμήν λέγω υμίν ότι η
his disciples, he says to them, Amen, I say to you that

5503 3778 3588 4434 4183 3956 906 3588
χήρα αύτη η πτωχή πλείον πάντων βέβληκε των
[3widow 1this 2poor 5more than 6all 4cast] of the ones

906 1519 3588 1049 3956-1063 1537
βαλόντων εις το γαζοφυλάκιον 12:44 πάντες γαρ εκ
casting into the treasury; for all from out of

3588 4052-1473 906 3778-1161 1537 3588
του περισσεύοντος αυτοίς έβαλον αύτη δε εκ της
their abundance cast, but this *woman* from out of

5304-1473 3956 3745 2192 906 3650
υστερήσεως αυτής πάντα όσα είχεν έβαλεν όλον
her deficiency [2all 3as much as 4she had 1cast], [2entire

3588 979 1473
τον βίον αυτής
3livelihood 1her].

CHAPTER 13

Jesus Foretells the Destruction of the Temple

2532 1607-1473 1537 3588 2413
13:1 και εκπορευομένου αυτού εκ του ιερού
And as he was going forth from out of the temple,

3004 1473 1520 3588 3101-1473 1320 2396
λέγει αυτώ εις των μαθητών αυτού διδάσκαλε ίδε
[3says 4to him 1one 2of his disciples], Teacher, behold

4217 3037 2532 4217 3619 2532 3588
ποταποί λίθοι και ποταπαί οικοδομαί 13:2 και ο
what stones and what constructions! And

* 611 2036 1473 991 3778 3588 3173
Ιησούς αποκριθείς είπεν αυτώ βλέπεις ταύτας τας μεγάλας
Jesus responding said to him, You see these great

3619 3766.2 863 3037 1909 3037 3739
οικοδομάς ου μη αφεθή λίθος επί λίθω ος
constructions? In no way shall there be left stone upon stone which

---

12:29-30 †*See Dt. 6:4,5.*

12:31 †*See Lev. 19:18.*

12:33: †*See Dt. 6:5.*

12:33 ††*See Lev. 19:18.*

12:36 †*See Ps. 110:1.*

12:41 †*lit.* brass.

3766.2 2647
ου μη καταλυθή
shall not be broken up.

Signs of the End

2532 2521-1473 1519 3588 3735 3588 1636
13:3 και καθημένου αυτού εις το όρος των ελαιών
And as he was sitting in the Mount of Olives

2713 3588 2413 1905 1473 2596 2398 *
κατέναντι του ιερού επηρώτων αυτόν κατ' ιδίαν Πέτρος
opposite the temple, [[8]asked [9]him [10]in [11]private [1]Peter

2532 * 2532 * 2532 * 2036 1473
και Ιάκωβος και Ιωάννης και Ανδρέας 13:4 είπε ημίν
[2]and [3]James [4]and [5]John [6]and [7]Andrew], Tell to us

4219 3778 1510.8.3 2532 5100 3588 4592 3752
πότε ταύτα έσται και τι το σημείον όταν
when these *things* will be, and what the sign *is* whenever

3195 3956 3778 4931 3588-1161
μέλλη πάντα ταύτα συντελείσθαι 13:5 ο δε
[[3]are about [1]all [2]these *things*] to be completed! And

* 611 1473 756 3004 991 3361
Ιησούς αποκριθείς αυτοίς ήρξατο λέγειν βλέπετε μη
Jesus answering them began to say, Take heed *that* not

5100 1473-4105 4183-1063 2064 1909
τις υμάς πλανήση 13:6 πολλοί γαρ ελεύσονται επί
anyone should mislead you! For many shall come in

3588 3686-1473 3004 3754 1473 1510.2.1 2532 4183
τω ονόματί μου λέγοντες ότι εγώ ειμι και πολλούς
my name, saying that, I am *he*; and [[2]many

4105 3752-1161 191 4171
πλανήσουσιν 13:7 όταν δε ακούσητε πολέμους
[1]they shall mislead]. But whenever you should hear of wars

2532 189 4171 3361 2360 1163-1063
και ακοάς πολέμων μη θροείσθε δει γαρ
and reports of wars, be not alarmed! for it is necessary

1096 235 3768 3588 5056 1453-1063
γενέσθαι αλλ' ούπω το τέλος 13:8 εγερθήσεται γαρ
to take place, but not yet *is* the end. For shall rise up

1484 1909 1484 2532 932 1909 932 2532
έθνος επί έθνος και βασιλεία επί βασιλείαν και
nation against nation, and kingdom against kingdom. And

1510.8.6 4578 2596 5117 2532 1510.8.6
έσονται σεισμοί κατά τόπους και έσονται
there shall be earthquakes in *different* places, and there shall be

3042 2532 5016 746 5604 3778
λιμοί και ταραχαί αρχαί ωδίνων ταύτα
famines and disturbances; [[2]*the* beginnings [3]of pangs [1]these *are*].

991 1161 1473 1438 3860-1063
13:9 βλέπετε δε υμείς εαυτούς παραδώσουσιν γαρ
[[3]take heed [1]And [2]you] yourselves! for they shall deliver

1473 1519 4892 2532 1519 4864 1194
υμάς εις συνέδρια και εις συναγωγάς δαρήσεσθε
you up unto sanhedrins, and in synagogues you shall be flayed.

2532 1909 2232 2532 935 71 1752
και επί ηγεμόνων και βασιλέων αχθήσεσθε ένεκεν
And before governors and kings you shall be stood because of

1473 1519 3142 1473 2532 1519 3956 3588
εμού εις μαρτύριον αυτοίς 13:10 και εις πάντα τα
me, for a testimony to them. And unto all the

1484 1163 4412 2784 3588 2098
έθνη δει πρώτον κηρυχθήναι το ευαγγέλιον
nations [[3]must [4]first [5]be proclaimed [1]the [2]good news].

3752-1161 71 1473 3860
13:11 όταν δε αγάγωσιν υμάς παραδιδόντες
And whenever they should lead you being delivered up,

3361 4305 5100 2980 3366
μη προμεριμνάτε τι λαλήσητε μηδέ
do not be anxious beforehand what you should speak, nor

3191 235 3739 1437 1325 1473
μελετάτε αλλ' ο εάν δοθή υμίν
meditate upon! But what ever should be given to you

1722 1565 3588 5610 3778 2980 3756 1063 1510.2.5
εν εκείνη τη ώρα τούτο λαλείτε ου γαρ εστε
in that hour, this speak! [[4]not [1]for [3]are

1473 3588 2980 235 3588 4151 3588 39
υμείς οι λαλούντες αλλά το πνεύμα το άγιον
[2]you] the ones speaking, but the [[2]spirit [1]holy].

3860 1161 80 80 1519 2288
13:12 παραδώσει δε αδελφός αδελφόν εις θάνατον
[[3]shall deliver up [1]And [2]brother] brother unto death,

2532 3962 5043 2532 1881 5043 1909
και πατήρ τέκνον και επαναστήσονται τέκνα επί
and a father a child; and [[2]shall rise up [1]children] against

1118 2532 2289-1473 2532 1510.8.5
γονείς και θανατώσουσιν αυτούς 13:13 και έσεσθε
parents and shall put them to death. And you shall be

3404 5259 3956 1223 3588 3686-1473
μισούμενοι υπό πάντων διά το όνομά μου
a thing being detested by all on account of my name.

3588-1161 5278 1519 5056 3778 4982
ο δε υπομείνας εις τέλος ούτος σωθήσεται
But the one remaining unto *the* end, this one shall be delivered.

The Abomination of Desolation

3752-1161 1492 3588 946
13:14 όταν δε ίδητε το βδέλυγμα
And whenever you should behold the abomination

3588 2050 3588 4483 5259 * 3588
της ερημώσεως το ρηθέν υπό Δανιήλ του
of the desolation†, the *thing* having been spoken by Daniel the

4396 2476 3699 3756-1163 3588 314
προφήτου εστώς όπου ου δει ο αναγινώσκων
prophet, standing where *it* must not, (let the one reading

3539 5119 3588 1722 3588 * 5343
νοείτω τότε οι εν τη Ιουδαία φευγέτωσαν
comprehend)! then [[2]the ones [3]in [4]Judea [1]let] flee

1519 3588 3735 3588-1161 1909 3588 1430
εις τα όρη 13:15 ο δε επί του δώματος
into the mountains! And the one upon the roof,

3361-2597 1519 3588 3614 3366 1525 142
μη καταβάτω εις την οικίαν μηδέ εισελθέτω άραι
let *him* not go down into the house, nor enter to take

5100 1537 3588 3614-1473 2532 3588 1519
τι εκ της οικίας αυτού 13:16 και ο εις
anything from out of his house! And the one [[2]in

3588 68 1510.6 3361 1994 1519-3588-3694 142
τον αγρόν ων μη επιστρεψάτω εις τα οπίσω άραι
[3]the [4]field [1]being], let him not turn back to take

3588 2440-1473 3759-1161 3588 1722 1064
το ιμάτιον αυτού 13:17 ουαί δε ταις εν γαστρί
his cloak! And woe to the ones [[2]in [3]*the* womb

2192 2532 3588 2337 1722 1565 3588
εχούσαις και ταις θηλαζούσαις εν εκείναις ταις
[1]having *one*], and to the ones nursing in those

2250 4336-1161 2443 3361 1096 3588
ημέραις 13:18 προσεύχεσθε δε ίνα μη γένηται η
days. And pray that [[2]might not [3]be [4]in the

5437-1473 5494 1510.8.6 1063 3588 2250-1565
φυγή υμών χειμώνος 13:19 έσονται γαρ αι ημέραι εκείναι
[1]your flight] winter! [[3]will be [1]For [2]those days]

2347 3634 3756 1096 5108 575
θλίψις οία ου γέγονε τοιαύτη απ'
an affliction, such as *has* not taken place with this kind from

746 2937 3739 2936-3588-2316 2193 3588
αρχής κτίσεως ης έκτισεν ο θεος έως του
the beginning of *the* creation which God created until the

3568 2532 3766.2 1096 2532 1508 2962
νυν και ου μη γένηται 13:20 και ει μη κύριος
present, and in no way shall be. And unless *the* Lord

2856 3588 2250 3756 302 4982 3956 4561
εκολόβωσε τας ημέρας ουκ αν εσώθη πάσα σαρξ
cut short the days, not would [[3]have escaped [1]any [2]flesh];

235 1223 3588 1588 3739 1586 2856
αλλά διά τους εκλεκτούς ους εξελέξατο εκολόβωσε
but on account of the chosen ones, whom he chose, he cut short

3588 2250 2532 5119 1437 5100 1473-2036 2400
τας ημέρας 13:21 και τότε εάν τις υμίν είπη ιδού
the days. And then if any should say to you, behold,

5602 3588 5547 2228 2400 1563 3361 4100
ώδε ο Χριστός η ιδού εκεί μη πιστεύσητε
here *is* the Christ; or, Behold, there – do not believe *it*!

1453-1063 5580 2532 5578
13:22 εγερθήσονται γαρ ψευδόχριστοι και ψευδοπροφήται
For shall arise false christs and false prophets

2532 1325 4592 2532 5059 4314 3588 635 1487
και δώσουσι σημεία και τέρατα προς το αποπλανάν ει
and shall give signs and miracles, to lead astray, if

1415 2532 3588 1588 1473-1161 991
δυνατόν και τους εκλεκτούς 13:23 υμείς δε βλέπετε
possible, even the chosen ones. But you take heed!

2400 4280 1473 3956 235
ιδού προείρηκα υμίν πάντα 13:24 αλλ'
Behold, I have described beforehand to you all *things*. And

13:14 †*See Dan. 9:27, 12:11.*

1722 1565 3588 2250 3326 3588 2347-1565 3588
εν εκείναις ταις ημέραις μετά την θλίψιν εκείνην ο
in those days, after that affliction, the

2246 4654 2532 3588 4582 3756-1325
ήλιος σκοτισθήσεται και η σελήνη ου δώσει
sun shall be made dark, and the moon shall not give

3588 5338-1473 2532 3588 792 3588 3772
το φέγγος αυτής 13:25 και οι αστέρες του ουρανού
her brightness, and the stars of the heaven

1510.8.6 1601 2532 3588 1411 3588 1722 3588 3772
έσονται εκπίπτοντες και αι δυνάμεις αι εν τοις ουρανοίς
will be falling off, and the powers in the heavens

4531 2532 5119 3708 3588 5207 3588
σαλευθήσονται 13:26 και τότε όψονται τον υιόν του
shall be shaken. And then they shall see the son

444 2064 1722 3507 3326 1411 4183
ανθρώπου ερχόμενον εν νεφέλαις μετά δυνάμεως πολλής
of man coming in clouds with [2power 1great]

2532 1391 2532 5119 649 3588 32-1473
και δόξης 13:27 και τότε αποστελεί τους αγγέλους αυτού
and glory. And then he shall send his angels,

2532 1996 3588 1588-1473 1537 3588
και επισυνάξει τους εκλεκτούς αυτού εκ των
and they will assemble his chosen ones from out of the

5064 417 575 206 1093 2193
τεσσάρων ανέμων απ' άκρου γης έως
four winds, from *the* uttermost part of *the* earth unto

206 3772
άκρου ουρανού
the uttermost part of heaven.

The Parable of the Fig-tree

575-1161 3588 4808 3129 3588 3850
13:28 απο δε της συκής μάθετε την παραβολήν
But from the fig-tree learn the parable!

3752 1473-2235 3588 2798 527 1096
όταν αυτής ήδη ο κλάδος απαλός γένηται
Whenever already her [2branches 1tender] come to pass,

2532 1631 3588 5444 1097 3754 1451
και εκφύη τα φύλλα γινώσκετε ότι εγγύς
and she should spring forth the leaves, know that [3near

3588 2330 1510.2.3 3779 2532 1473 3752
το θέρος εστίν 13:29 ούτω και υμείς όταν
1summer 2is]! So also you, whenever

3778-1492 1096 1097 3754 1451-1510.2.3
ταύτα ίδητε γινόμενα γινώσκετε ότι εγγύς εστιν
you should see these taking place, know that it is near

1909 2374 281 3004 1473 3754 3766.2
επί θύραις 13:30 αμήν λέγω υμίν ότι ου μη
at *the* doors! Amen, I say to you that in no way

3928 3588 1074-3778 3360 3739 3956
παρέλθη η γενεά αύτη μέχρις ου πάντα
should [2pass by 1this generation] until of which all

3778 1096 3588 3772 2532 3588 1093
ταύτα γένηται 13:31 ο ουρανός και η γη
these should take place. The heaven and the earth

3928 3588-1161 3056-1473 3766.2 3928
παρελεύσονται ο δε λόγοι μου ου μη παρέλθωσι
shall pass away; but my words in no way shall pass away.

4012-1161 3588 2250-1565 2532 3588 5610
13:32 περί δε της ημέρας εκείνης και της ώρας
But concerning that day and of the hour

3762 1492 3761 3588 32 3588 1722 3772 3761
ουδείς οίδεν ουδέ οι άγγελοι οι εν ουρανώ ουδέ
no one knows, not even the angels in heaven, nor

3588 5207 1508 3588 3962 991 69 2532
ο υιός ει μη ο πατήρ 13:33 βλέπετε αγρυπνείτε και
the son – only the father. Take heed, be awake and

4336 3756-1492 1063 4219 3588 2540 1510.2.3
προσεύχεσθε ουκ οίδατε γαρ πότε ο καιρός εστιν
pray! [2you know not 1for] when the time is.

5613 444 590 863 3588 3614-1473
13:34 ως άνθρωπος απόδημος αφείς την οικίαν αυτού
It is as a man going abroad, leaving his house

2532 1325 3588 1401-1473 3588 1849 2532 1538
και δους τοις δούλοις αυτού την εξουσίαν και εκάστω
and giving *to* his bondmen the authority, and to each one

3588 2041-1473 2532 3588 2377 1781 2443
το έργον αυτού και τω θυρωρώ ενετείλατο ίνα
his work, and [2to the 3doorkeeper 1gave charge] that

1127 1127 3767 3756-1492
γρηγορή 13:35 γρηγορείτε ουν ουκ οίδατε
he should be vigilant. Be vigilant then! [2you know not

1063 4219 3588 2962 3588 3614 2064 3796 2228
γαρ πότε ο κύριος της οικίας έρχεται οψέ η
1for] when the master of the house comes – *at* evening, or

3317 2228 219 2228 4404
μεσονυκτίου η αλεκτοροφωνίας η πρωΐ
midnight, or *the* crowing of a rooster, or *in the* morning –

3361 2064 1810 2147 1473 2518
13:36 μη ελθών εξαίφνης εύρη υμάς καθεύδοντας
lest coming suddenly he should find you sleeping.

3739-1161 1473-3004 3956 3004 1127
13:37 α δε υμίν λέγω πάσι λέγω γρηγορείτε
And what shall I say to you – to all I say, Be vigilant!

CHAPTER 14

Jesus' Life Threatened

1510.7.3-1161 3588 3957 2532 3588
14:1 ην δε το πάσχα και τα
And it was the passover and the *holiday of the*

106 3326 1417 2250 2532 2212 3588 749
άζυμα μετά δύο ημέρας και εζήτουν οι αρχιερείς
unleavened *breads* after two days. And [6sought 1the 2chief priests

2532 3588 1122 4459 1473 1722 1388 2902
και οι γραμματείς πως αυτόν εν δόλω κρατήσαντες
3and 4the 5scribes] how [2him 3by 4treachery 5seizing *him*

615 3004-1161 3361 1722 3588 1859
αποκτείνωσιν 14:2 έλεγον δε μη εν τη εορτή
1they should kill]. And they said, Not during the holiday,

3379 2351-1510.8.3 3588 2992
μήποτε θόρυβος έσται του λαού
lest at any time there shall be a tumult of the people.

A Woman Anoints Jesus' Head

2532 1510.6-1473 1722 * 1722 3588 3614
14:3 και όντος αυτού εν Βηθανία εν τη οικία
And of his being in Bethany in the house

* 3588 3015 2621-1473 2064 1135 2192
Σίμωνος του λεπρού κατακειμένου αυτού ήλθε γυνή έχουσα
of Simon the leper, in his reclining, came a woman having

211 3464 3487 4101 4185
αλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικής πολυτελούς
an alabaster *jar* of perfumed [2spikenard 1liquid] of great cost.

2532 4937 3588 211 2708 1473
και συντρίψασα το αλάβαστρον κατέχεεν αυτού
And having broken the alabaster *jar* she poured out on him,

2596 3588 2776 1510.7.6-1161 5100 23
κατά της κεφαλής 14:4 ήσαν δε τινες αγανακτούντες
on the head. And there were some being indignant

4314 1438 2532 3004 1519 5100 3588 684-1473
προς εαυτούς και λέγοντες εις τι η απώλεια αύτη
within themselves, and saying, For why [2this loss

3588 3464 1096 1410-1063
του μύρου γέγονεν 14:5 ηδύνατο γαρ
3of perfumed liquid 1has] taken place? For it was possible

3778-4097 1883 5145 1220 2532 1325
τούτο πραθήναι επάνω τριακοσίων δηναρίων και δοθήναι
to sell this above three hundred denarii, and to be given

3588 4434 2532 1690 1473 3588-1161
τοις πτωχοίς και ενεβριμώντο αυτή 14:6 ο δε
to the poor. And *they* strictly charged her. And

* 2036 863-1473 5100 1473 2873 3930
Ιησούς είπεν άφετε αυτήν τι αυτή κόπους παρέχετε
Jesus said, Let her go! Why [3for her 2troubles 1do you make]?

2570 2041 2038 1519 1473 3842-1063 3588
καλόν έργον ειργάσατο εις εμέ 14:7 πάντοτε γαρ τους
[2a good 3work 1She worked] for me. For at all times [2the

4434 2192 3326 1438 2532 3752 2309
πτωχούς έχετε μεθ' εαυτών και όταν θέλητε
3poor 1you have] among yourselves, and whenever you want

1410 1473 2095 4160 1473 1161 3756 3842
δύνασθε αυτούς ευ ποιήσαι εμέ δε ου πάντοτε
you are able [3for them 2good 1to do]; [5me 1but 3not 6at all times

2192 3739 2192-3778 4160 4301
έχετε 14:8 ο είχεν αυτή εποίησεν προέλαβε
2you do 4have]. What she has, she did; she first took

3462 1473 3588 4983 1519 3588 1780 281
μυρίσαι μου το σώμα εις τον ενταφιασμόν 14:9 αμήν
to perfume my body for the embalming. Amen,

3004 1473 3699 1437 2784 3588 2098
λέγω υμίν όπου εάν κηρυχθή το ευαγγέλιον
I say to you, Where ever [3should be proclaimed 2good news

3778 1519 3650 3588 2889 2532 3739 4160-3778
τοῦτο εις ὅλον τον κόσμον και ο εποίησεν αυτή
¹this] in *the* entire world, even what this woman did
2980 1519 3422-1473
λαληθήσεται εις μνημόσυνον αυτής
shall be spoken for her memorial.

Judas Agrees to Deliver Up Jesus

2532 3588 * 3588 * 1520 3588 1427
14:10 και ο Ιούδας ο Ισκαριώτης εις των δώδεκα
And Judas Iscariot, one of the twelve,
565 4314 3588 749 2443 3860-1473
απήλθεν προς τους αρχιερείς ίνα παραδῶ αυτόν
went forth to the chief priests that he should deliver him up
1473 3588-1161 191 5463 2532
αυτοίς **14:11** οι δε ακούσαντες εχάρησαν και
to them. And they hearing, rejoiced, and
1861 1473 694 1325 2532 2212 4459
επηγγείλαντο αυτώ αργύριον δούναι και εζήτει πως
promised [³to him ²money ¹to give]. And he sought how
2122 1473-3860
ευκαίρως αυτόν παραδῶ
opportunely he should deliver him up.

The Last Passover

2532 3588 4413 2250 3588 106
14:12 και τη πρώτη ημέρα των αζύμων
And on the first day of the unleavened *breads*,
3753 3588 3957 2380 3004 1473
ότε το πάσχα έθυον λέγουσιν αυτώ
when [²the ³passover ¹they sacrifice], [²say ³to him
3588 3101-1473 4226 2309 565
οι μαθηταί αυτού που θέλεις απελθόντες
¹his disciples], Where do you want, *that* going forth,
2090 2443 2068 3588 3957 2532
ετοιμάσομεν ίνα φάγης το πάσχα **14:13** και
we shall prepare that you should eat the passover? And
649 1417 3588 3101-1473 2532 3004 1473 5217
αποστέλλει δύο των μαθητών αυτού και λέγει αυτοίς υπάγετε
he sends two of his disciples, and says to them, Go
1519 3588 4172 2532 528 1473 444 2765
εις την πόλιν και απαντήσει υμίν άνθρωπος κεράμιον
into the city, and [²will meet ³you ¹a man ⁵a clay vessel
5204 941 190 1473 2532 3699
ύδατος βαστάζων ακολουθήσατε αυτώ **14:14** και όπου
⁶of water ⁴bearing] – you follow him! And where
1437 1525 2036 3588 3617 3754 3588
εάν εισέλθη είπατε τω οικοδεσπότη ότι ο
ever he should enter, say to the master of the house that, The
1320 3004 4226 1510.2.3 3588 2646 3699 3588
διδάσκαλος λέγει που εστι το κατάλυμα όπου το
teacher says, Where is the lodging where [²the
3957 3326 3588 3101-1473 2068 2532
πάσχα μετά των μαθητών μου φάγω **14:15** και
³passover ⁴with ⁵my disciples ¹I should eat]? And
1473 1473-1166 508 3173 4766
αυτός υμίν δείξει ανώγεον μέγα εστρωμένον
he will show to you [²upper room ¹a great] being spread out
2092 1563 2090 1473 2532 1831 3588
έτοιμον εκεί ετοιμάσατε ημίν **14:16** και εξήλθον οι
prepared; there prepare for us! And [²went forth
3101-1473 2532 2064 1519 3588 4172 2532 2147 2531
μαθηταί αυτού και ήλθον εις την πόλιν και εύρον καθώς
¹his disciples], and came into the city, and found *it* as
2036 1473 2532 2090 3588 3957 2532
είπεν αυτοίς και ητοίμασαν το πάσχα **14:17** και
he said to them; and they prepared the passover. And
3798 1096 2064 3326 3588 1427 2532
οψίας γενομένης έρχεται μετά των δώδεκα **14:18** και
evening having become, he comes with the twelve. And
345-1473 2532 2068 2036-3588-* 281
ανακειμένων αυτών και εσθιόντων είπεν ο Ιησούς αμήν
as they were reclining and eating, Jesus said, Amen,
3004 1473 3754 1520 1537 1473 3860-1473
λέγω υμίν ότι εις εξ υμών παραδώσει με
I say to you that, one from out of you shall deliver me up –
3588 2068 3326 1473 3588-1161 756 3076
ο εσθίων μετ' εμού **14:19** οι δε ήρξαντο λυπείσθαι
the one eating with me. And they began to grieve,
2532 3004 1473 1520 2596 1520 3385 5100 1473 2532 243
και λέγειν αυτώ εις καθ' εις μη τι εγώ και άλλος
and to say to him one by one, No, how I? and another,

3361 5100 1473 3588-1161 611 2036 1473 1520
μη τι εγώ **14:20** ο δε αποκριθείς είπεν αυτοίς εις
No, how I? And answering he said to them, One
1537 3588 1427 3588 1686 3326 1473 1519 3588
εκ των δώδεκα ο εμβαπτόμενος μετ' εμού εις το
from out of the twelve dipping with me into the
5165 3588-3303 5207 3588 444 5217 2531
τρυβλίον **14:21** ο μεν υιός του ανθρώπου υπάγει καθώς
saucer. Indeed the son of man goes away as
1125 4012 1473 3759-1161 3588 444-1565
γέγραπται περί αυτού ουαί δε τω ανθρώπω εκείνω
it has been written concerning him, but woe *to* that man
1223 3739 3588 5207 3588 444 3860 2570-1510.7.3
δι' ου ο υιός του ανθρώπου παραδίδοται καλόν ην
by whom the son of man is delivered up; it was good
1473 1487 3756 1080 3588 444 1565 2532
αυτώ ει ουκ εγεννήθη ο άνθρωπος εκείνος **14:22** και
to him if [³*was* not ⁴born ²man ¹that]. And
2068-1473 2983-3588-* 740 2127
εσθιόντων αυτών λαβών ο Ιησούς άρτον ευλογήσας
as they were eating, Jesus having taken *the* bread, having blessed,
2806 2532 1325 1473 2532 2036 2983 2068 3778
έκλασε και έδωκεν αυτοίς και είπε λάβετε φάγετε τούτό
broke, and gave to them. And he said, Take! Eat! this
1510.2.3 3588 4983-1473 2532 2983 3588 4221
εστι το σώμά μου **14:23** και λαβών το ποτήριον
is my body. And having taken the cup,
2168 1325 1473 2532 4095 1537
ευχαριστήσας έδωκεν αυτοίς και έπιον εξ
having given thanks he gave to them, and [²drank ³from out of
1473 3956 2532 2036 1473 3778 1510.2.3 3588
αυτού πάντες **14:24** και είπεν αυτοίς τούτό εστι το
⁴it ¹all]. And he said to them, This is
129-1473 3588 3588 2537 1242 3588 4012 4183
αιμά μου το της καινής διαθήκης το περί πολλών
my blood of the new covenant, [²for ³many
1632 281 3004 1473 3754 3765
εκχυνόμενον **14:25** αμήν λέγω υμίν ότι ουκέτι
¹being poured out]. Amen, I say to you that no longer
3766.2 4095 1537 3588 1081 3588
ου μη πίω εκ του γεννήματος της
in any way shall I drink from out of the offspring of the
288 2193 3588 2250-1565 3752 1473-4095
αμπέλου έως της ημέρας εκείνης όταν αυτό πίνω
grapevine until that day whenever I should drink it
2537 1722 3588 932 3588 2316
καινόν εν τη βασιλεία του θεού
new in the kingdom of God.

Jesus Foretells Peter's Rejection

2532 5214 1831 1519
14:26 και υμνήσαντες εξήλθον εις
And having sung praise, they came forth unto
3588 3735 3588 1636 2532 3004 1473 3588
το όρος των ελαιών **14:27** και λέγει αυτοίς ο
the Mount of Olives. And [²says ³to them
* 3754 3956 4624 1722 1473 1722
Ιησούς ότι πάντες σκανδαλισθήσεσθε εν εμοί εν
¹Jesus] that, All shall be stumbled in me in
3588 3571-3778 3754 1125 3960 3588
τη νυκτί ταύτη ότι γέγραπται πατάξω τον
this night, for it has been written, I will strike the
4166 2532 1287 3588 4263 235
ποιμένα και διασκορπισθήσεται τα πρόβατα **14:28** αλλά
shepherd, and [³will be dispersed ¹the ²sheep]†. But
3326 3588 1453-1473 4254 1473 1519 3588
μετά το εγερθήναί με προάξω υμάς εις την
after my arising, I will lead before you into
* 3588-1161 * 5346 1473 2532 1487
Γαλιλαίαν **14:29** ο δε Πέτρος έφη αυτώ και ει
Galilee. And Peter said to him, Even if
3956 4624 235 3756 1473 2532 3004
πάντες σκανδαλισθήσονται αλλ' ουκ εγώ **14:30** και λέγει
all shall be stumbled, yet not I. And [²says
1473 3588 * 281 3004 1473 3754 4594 1722
αυτώ ο Ιησούς αμήν λέγω σοι ότι σήμερον εν
³to him ¹Jesus], Amen, I say to you that today, in
3588 3571-3778 4250 2228 1364 220 5455
τη νυκτί ταύτη πριν η δις αλέκτορα φωνήσαι
this night, before twice *the* rooster calls out loud

14:27 †*See Zec. 13:7.*

5151 533 1473 3588-1161 1537
τρις απαρνήση με **14:31** ο δε εκ
three times you shall totally reject me. And he *beyond*

4053 3004 3123 1437 1473-1163
περισσού έλεγε μάλλον εάν με δέη
extra said, Rather if it should be necessary for me

4880 1473 3766.2 1473-533
συναποθανείν σοι ου μη σε απαρνήσομαι
to die together with you, in no way shall I totally reject you.

5615-1161 2532 3956-3004
ωσαύτως δε και πάντες έλεγον
And likewise also all spoke.

Jesus in Gethsemane

2532 2064 1519 5564 3739 3588 3686
14:32 και έρχονται εις χωρίον ου το όνομα
And they came unto a place of which the name

* 2532 3004 3588 3101-1473 2523
Γεθσημανή και λέγει τοις μαθηταίς αυτού καθίσατε
was Gethsemane; and he says *to* his disciples, Sit

5602 2193 4336 2532 3880 3588 *
ώδε έως προσεύξομαι **14:33** και παραλαμβάνει τον Πέτρον
here while I pray! And taking Peter,

2532 3588 * 2532 * 3326 1438 2532 756
και τον Ιάκωβον και Ιωάννην μεθ' εαυτού και ήρξατο
and James and John with himself, that he began

1568 2532 85 2532 3004 1473
εκθαμβείσθαι και αδημονείν **14:34** και λέγει αυτοίς
to be astonished and anxious. And he says to them,

4036-1510.2.3 3588 5590-1473 2193 2288 3306 5602 2532
περίλυπός εστιν η ψυχή μου έως θανάτου μείνατε ώδε και
[2is dejected 1My soul] unto death. Abide here and

1127 2532 4281 3397 4098 1909
γρηγορείτε **14:35** και προελθών μικρόν έπεσεν επί
be vigilant! And having gone forth a little, he fell upon

3588 1093 2532 4336 2443 1487 1415-1510.2.3 3928
της γης και προσηύχετο ίνα ει δυνατόν εστι παρέλθη
the ground, and prayed that if it is possible [3might pass

575 1473 3588 5610 2532 3004 5 3588 3962
απ' αυτού η ώρα **14:36** και έλεγεν Αββά ο πατήρ
4from 5him 1the 2hour]. And he said, Abba, father,

3956 1415 1473 3911 3588 4221 575
πάντα δυνατά σοι παρένεγκε το ποτήριον απ'
all *things are* possible with you. Carry away [2cup 3from

1473 3778 235 3756 5100 1473 2309 235 5100 1473
εμού τούτο αλλ' ου τι εγώ θέλω αλλά τι συ
4me 1this]! but not what I want, but what you *want*.

2532 2064 2532 2147 1473 2518 2532
14:37 και έρχεται και ευρίσκει αυτούς καθεύδοντας και
And he comes and finds them sleeping, and

3004 3588 * * 2518 3756-2480 1520
λέγει τω Πέτρω Σίμων καθεύδεις ουκ ίσχυσας μίαν
says *to* Peter, Simon, do you sleep? *Were* you not able one

5610 1127 1127 2532 4336
ώραν γρηγορήσαι **14:38** γρηγορείτε και προσεύχεσθε
hour to be vigilant? Be vigilant and pray,

2443 3361 1525 1519 3986 3588-3303
ίνα μη εισέλθητε εις πειρασμόν το μεν
that you should not enter into a test! Indeed the

4151 4289 3588-1161 4561 772 2532 3825
πνεύμα πρόθυμον η δε σαρξ ασθενής **14:39** και πάλιν
spirit *is* eager, but *the* flesh weak. And again

565 4336 3588 1473 3056 2036
απελθών προσηύξατο τον αυτόν λόγον ειπών
having gone forth he prayed, [2the 3same 4word 1having said].

2532 5290 2147 1473 3825 2518
14:40 και υποστρέψας εύρεν αυτούς πάλιν καθεύδοντας
And having returned, he found them again sleeping,

1510.7.6 1063 3588 3788-1473 916 2532
ήσαν γαρ οι οφθαλμοί αυτών βεβαρημένοι και
[3were 1for 2their eyes] being weighed down; and

3756-1492 5100 1473-611 2532
ουκ ήδεισαν τι αυτώ αποκριθώσι **14:41** και
they did not know what they should answer to him. And

2064 3588 5154 2532 3004 1473 2518 3588
έρχεται το τρίτον και λέγει αυτοίς καθεύδετε το
he comes the third *time* and says to them, Sleep the

3062 2532 373 566 2064 3588 5610
λοιπόν και αναπαύεσθε απέχει ήλθεν η ώρα
remaining, and rest! Be at a distance! [3came 1the 2hour];

2400 3860 3588 5207 3588 444 1519 3588 5495
ιδού παραδίδοται ο υιός του ανθρώπου εις τας χείρας
behold, [4is delivered up 1the 2son 3of man] into the hands

3588 268 1453 71 2400
των αμαρτωλών **14:42** εγείρεσθε άγωμεν ιδού
of sinners. Arise! we should lead on. Behold,

3588 3860-1473 1448 2532 2112
ο παραδιδούς με ήγγικε **14:43** και ευθέως
the one delivering me up approaches. And immediately,

2089 1473 2980 3854-* 1520-1510.6 3588
έτι αυτού λαλούντος παραγίνεται Ιούδας εις ων των
while he *was* speaking, Judas comes, being one of the

1427 2532 3326 1473 3793 4183 3326 3162 2532
δώδεκα και μετ' αυτού όχλος πολύς μετά μαχαιρών και
twelve, and with him [2multitude 1a great] with swords and

3586 3844 3588 749 2532 3588 1122 2532 3588
ξύλων παρά των αρχιερέων και των γραμματέων και των
wood *spears*, from the chief priests and the scribes and the

4245
πρεσβυτέρων
elders.

Jesus Betrayed by a Kiss

1325 1161 3588 3860-1473
14:44 δεδώκει δε ο παραδιδούς αυτόν
[4had given 1And 2the one 3delivering him up]

4953 1473 3004 3739 302 5368
σύσσημον αυτοίς λέγων ον αν φιλήσω
an agreed upon sign to them, saying, Whom ever I should kiss,

1473-1510.2.3 2902 1473 2532 520 806
αυτός εστι κρατήσατε αυτόν και απαγάγετε ασφαλώς
it is he – seize him, and take *him* away safely!

2532 2064 2112 4334
14:45 και ελθών ευθέως προσελθών
And having come, immediately having come forward

1473 3004 1473 4461 4461 2532 2705 1473
αυτώ λέγει αυτώ ραββί ραββί† και κατεφίλησεν αυτόν
to him, he says to him, Rabbi, rabbi; and kissed him.

3588-1161 1911 1909 1473 3588 5495-1473 2532
14:46 οι δε επέβαλον επ' αυτόν τας χείρας αυτών και
And they put upon him their hands, and

2902 1473 1520 1161 5100 3588
εκράτησαν αυτόν **14:47** εις δε τις των
seized him. [3one 1But 2a certain] of the ones

3936 4685 3588 3162 3817 3588
παρεστηκότων σπασάμενος την μάχαιραν έπαισεν τον
standing by, having unsheathed the sword, hit the

1401 3588 749 2532 851 1473 3588 5621
δούλον του αρχιερέως και αφείλεν αυτού το ωτίον
bondman of the chief priest, and removed his ear.

2532 611 3588 * 2036 1473 5613 1909
14:48 και αποκριθείς ο Ιησούς είπεν αυτοίς ως επί
And responding Jesus said to them, As unto

3027 1831 3326 3162 2532 3586
ληστήν εξήλθετε μετά μαχαιρών και ξύλων
a robber do you come forth with swords and wood *spears*

4815 1473 2596 2250 1510.7.1 4314 1473 1722
συλλαβείν με **14:49** καθ ημέραν ήμην προς υμάς εν
to seize me? By day I was with you in

3588 2413 1321 2532 3756-2902 1473 235 2443
τω ιερώ διδάσκων και ουκ εκρατήσατέ με αλλ' ίνα
the temple teaching, and you did not seize me. But *it is* that

4137 3588 1124 2532 863 1473
πληρωθώσιν αι γραφαί **14:50** και αφέντες αυτόν
[3should be fulfilled 1the 2scriptures]. And leaving him,

3956 5343 2532 1520 5100 3495 190 1473
πάντες έφυγον **14:51** και εις τις νεανίσκος ηκολούθει αυτώ
all fled. And one certain young man follows him,

4016 4616 1909 1131 2532
περιβεβλημένος σινδόνα επί γυμνού και
having put on a fine linen garment upon *his* naked *body*. And

2902 1473 3588 3495 3588 1161 2641
κρατούσιν αυτόν οι νεανίσκοι **14:52** ο δε καταλιπών
[3seized 4him 1the 2young men], but leaving behind

3588 4616 1131 5343 575 1473
την σινδόνα γυμνός έφυγεν απ' αυτών
the fine linen *garment* [2naked 1he fled] from them.

Jesus Before the Sanhedrin

2532 520 3588 * 4314 3588 749
14:53 και απήγαγον τον Ιησούν προς τον αρχιερέα
And they took Jesus to the chief priest;

14:45 †*Ald. reads* **χαιρε ραββι** - Hail rabbi!

2532 4905 1473 3956 3588 749 2532
και συνέρχονται αυτώ πάντες οι αρχιερείς και
and [4gather 5to him 1all 2the 3chief priests], and

3588 4245 2532 3588 1122 2532 3588
οι πρεσβύτεροι και οι γραμματείς **14:54** και ο
the elders, and the scribes. And

* 575 3113 190 1473 2193 2080 1519
Πέτρος από μακρόθεν ηκολούθησεν αυτώ έως έσω εις
Peter from far off followed him, even inside into

3588 833 3588 749 2532 1510.7.3 4775
την αυλήν του αρχιερέως και ην συγκαθήμενος
the courtyard of the chief priest, and was sitting together

3326 3588 5257 2532 2328 4314 3588 5457
μετά των υπηρετών και θερμαινόμενος προς το φως
with the officers, and being heated by the light.

3588-1161 749 2532 3650 3588 4892 2212
14:55 οι δε αρχιερείς και όλον το συνέδριον εζήτουν
And the chief priests and *the* entire sanhedrin sought

2596 3588 * 3141 1519 3588 2289-1473 2532
κατά του Ιησού μαρτυρίαν εις το θανατώσαι αυτόν και
[2against 3Jesus 1testimony] to put him to death, and

3756-2147 4183-1063 5576 2596
ουχ εύρισκον **14:56** πολλοί γαρ εψευδομαρτύρουν κατ'
they did not find. For many witnessed falsely against

1473 2532 2470 3588 3141 3756-1510.7.6 2532
αυτού και ίσαι αι μαρτυρίαι ουκ ήσαν **14:57** και
him, and [4equal 1the 2testimonies 3were not]. And

5100 450 5576 2596 1473
τινες αναστάντες εψευδομαρτύρουν κατ' αυτού
certain ones having risen up, witnessed falsely against him,

3004 3754 1473 191 1473 3004 3754 1473
λέγοντες ότι **14:58** ημείς ηκούσαμεν αυτού λέγοντος ότι εγώ
saying that, We heard him saying that; I

2647 3588 3485-3778 5499 2532 1223 5140
καταλύσω τον ναόν τούτον χειροποίητον και διά τριών
shall break up this temple made with hands, and in three

2250 243 886 3618 2532
ημερών άλλον αχειροποίητον οικοδομήσω **14:59** και
days [2another 3not made by hands 1I will build]. And

3761 3779 2470 1510.7.3 3588 3141-1473 2532
ουδέ ούτως ίση ην η μαρτυρία αυτών **14:60** και
not even thus [3equal 1was 2their testimony]. And

450 3588 749 1519 3588 3319 1905
αναστάς ο αρχιερεύς εις το μέσον επηρώτησε
[3having risen up 1the 2chief priest] into the midst, questioned

3588 * 3004 3756-611 3762 5100 3778
τον Ιησούν λέγων ουκ αποκρίνη ουδέν τι ούτοί
Jesus, saying, *Do* you not answer one *thing*? What *is it* these

1473-2649 3588-1161 4623 2532
σου καταμαρτυρούσιν **14:61** ο δε εσιώπα και
are bearing witness against you? And he kept silent, and

3762 611 3825 3588 749 1905
ουδέν απεκρίνατο πάλιν ο αρχιερεύς επηρώτα
not one *thing* did he answer. Again the chief priest questioned

1473 2532 3004 1473 1473-1510.2.2 3588 5547 3588 5207
αυτόν και λέγει αυτώ συ ει ο Χριστός ο υιός
him, and says to him, Are you the Christ, the son

3588 2128 3588 1161 * 2036 1473 1510.2.1
του ευλογητού **14:62** ο δε Ιησούς είπεν εγώ ειμι
of the blessed? And Jesus said, I am,

2532 3708 3588 5207 3588 444 2521 1537
και όψεσθε τον υιόν του ανθρώπου καθήμενον εκ
and you shall see the son of man sitting at

1188 3588 1411 2532 2064 3326 3588 3507
δεξιών της δυνάμεως και ερχόμενον μετά των νεφελών
the right of the power, and coming with the clouds

3588 3772 3588-1161 749 1284 3588
του ουρανού **14:63** ο δε αρχιερεύς διαρρήξας τους
of the heaven. And the chief priest, having torn

5509-1473 3004 5100 2089 5532 2192 3144
χιτώνας αυτού λέγει τι έτι χρείαν έχομεν μαρτύρων
his inner garments, says, What yet need do we have of witnesses?

191 3588 988 5100 1473-5316
14:64 ηκούσατε της βλασφημίας τι υμίν φαίνεται
You heard the blasphemy. What does it appear to you?

3588-1161 3956 2632 1473 1510.1 1777 2288
οι δε πάντες κατέκριναν αυτόν είναι ένοχον θανάτου
And they all condemned him to be liable of death.

2532 756-5100 1716 1473 2532 4028
14:65 και ήρξαντό τινες εμπτύειν αυτώ και περικαλύπτειν
And some began to spit on him, and to cover

3588 4383-1473 2532 2852 1473 2532 3004 1473
το πρόσωπον αυτού και κολαφίζειν αυτόν και λέγειν αυτώ
his face, and to buffet him, and to say to him,

4395 2532 3588 5257 4475 1473 906
προφήτευσον και οι υπηρέται ραπίσμασιν αυτόν έβαλλον
Prophesy! And the officers [2slaps 3at him 1threw].

Peter Denies Jesus

2532 1510.6-3588-* 1722 3588 833 2736
14:66 και όντος του Πέτρου εν τη αυλή κάτω
And Peter being in the courtyard below,

2064 1520 3588 3814 3588 749 2532
έρχεται μία των παιδισκών του αρχιερέως **14:67** και
there comes one of the maidservants of the chief priest. And

1492 3588 * 2328 1689 1473
ιδούσα τον Πέτρον θερμαινόμενον εμβλέψασα αυτώ
beholding Peter heating himself, having looked at him,

3004 2532 1473 3326 3588 * *
λέγει και συ μετά του Ναζαρηνού Ιησού
she says, Even you [2with 4the one 5of Nazareth 3Jesus

1510.7.2 3588-1161 720 3004 3756-1492 3761
ήσθα **14:68** ο δε ηρνήσατο λέγων ουκ οίδα ουδέ
1were]. But he denied, saying, I know not, nor

1987 5100 1473 3004 2532 1831 1854 1519
επίσταμαι τι συ λέγεις και εξήλθεν έξω εις
have knowledge of what you say. And he went forth outside into

3588 4259 2532 220 5455 2532
το προαύλιον και αλέκτωρ εφώνησε **14:69** και
the porch of the courtyard; and a rooster called out. And

3588 3814 1492 1473 3825 756 3004
η παιδίσκη ιδούσα αυτόν πάλιν ήρξατο λέγειν
the maidservant beholding him, again began to say

3588 3936 3754 3778 1537 1473
τοις παρεστηκόσιν ότι ούτος εξ αυτών
to the ones standing by that, This one [2from out of 3them

1510.2.3 3588-1161 3825 720 2532 3326 3397 3825
εστιν **14:70** ο δε πάλιν ηρνείτο και μετά μικρόν πάλιν
1is]. And he again denied. And after a little, again

3588 3936 3004 3588 * 230 1537
οι παρεστώτες έλεγον τω Πέτρω αληθώς εξ
the ones standing by said *to* Peter, Truly [2from out of

1473 1510.2.2 2532-1063 *-1510.2.2 2532 3588 2981-1473
αυτών ει και γαρ Γαλιλαίος ει και η λαλιά σου
3them 1you are], for even you are a Galilean, and your speech

3662 3588-1161 756 332 2532
ομοιάζει **14:71** ο δε ήρξατο αναθεματίζειν και
coincides. And he began to devote to consumption and

3660 3754 3756-1492 3588 444-3778
ομνύειν ότι ουκ οίδα τον άνθρωπον τούτον
to swear by an oath that, I know not this man

3739 3004 2532 1537 1208 220
ον λέγετε **14:72** και εκ δευτέρου αλέκτωρ
whom you speak. And from a second *time* a rooster

5455 2532 363-3588-* 3588 4487 3739 2036
εφώνησε και ανεμνήσθη ο Πέτρος του ρήματος ου είπεν
called out. And Peter called to mind the saying which [2said

1473 3588 * 3754 4250 220 5455 1364
αυτώ ο Ιησούς ότι πριν αλέκτορα φωνήσαι δις
3to him 1Jesus] that, Before a rooster calls out twice,

533 1473 5151 2532 1911
απαρνήση με τρις και επιβαλών
you shall totally reject me three times. And giving it attention

2799
έκλαιε
he wept.

CHAPTER 15

Jesus Before Pilate

2532 2112 1909 3588 4404 4824
15:1 και ευθέως επί το πρωΐ συμβούλιον
And immediately in the morning, a council

4160 3588 749 3326 3588 4245
ποιήσαντες οι αρχιερείς μετά των πρεσβυτέρων
having been appointed, the chief priests with the elders

2532 1122 2532 3650 3588 4892 1210
και γραμματέων και όλον το συνέδριον δήσαντες
and *the* scribes and *the* entire sanhedrin, having bound

3588 * 667 2532 3860 3588 *
τον Ιησούν απήνεγκαν και παρέδωκαν τω Πιλάτω
Jesus, carried *him* away, and delivered *him* up *to* Pilate.

2532 1905 1473 3588* 1473-1510.2.2 3588 935
15:2 και επηρώτησεν αυτόν ο Πιλάτος συ ει ο βασιλεύς
And [2questioned 3him 1Pilate], Are you the king

3588 * 3588 1161 611 2036 1473 1473 3004
των Ιουδαίων ο δε αποκριθείς είπεν αυτώ συ λέγεις
of the Jews? And answering he said to him, You say *it*.

2532 2723 1473 3588 749 4183 1473-1161
15:3 και κατηγόρουν αυτού οι αρχιερείς πολλά †αυτός δε
And [3charged 4him 1the 2chief priests] much, but he

3762 611 3588 1161 * 3825
ουδέν απεκρίνατο†† 15:4 ο δε Πιλάτος πάλιν
[2not one *thing* 1answered]. And Pilate again

1905 1473 3004 3756-611 3762 2396
επηρώτησεν αυτόν λέγων ουκ αποκρίνη ουδέν ίδε
questioned him, saying, *Do* you not answer one *thing*? See

4214 1473-2649 3588-1161 *
πόσα σου καταμαρτυρούσιν 15:5 ο δε Ιησούς
how much they bear witness against you! But Jesus

3765 3762 611 5620 2296-3588-*
ουκέτι ουδέν απεκρίθη ώστε θαυμάζειν τον Πιλάτον
no longer [2anything 1answered], so that Pilate marveled.

2596-1161 1859 630 1473 1520 1198
15:6 κατά δε εορτήν απέλυεν αυτοίς ένα δέσμιον
And according to *the* holiday he loosed to them one prisoner,

3746 154 1510.7.3-1161 3588 3004
όνπερ ητούντο 15:7 ην δε ο λεγόμενος
whomsoever they asked. And there was the one being called

* 3326 3588 4955 1210 3748
Βαραββάς μετά των συστασιαστών δεδεμένος οίτινες
Barabbas, [2with 3the 4joint-conspirators 1being bound], who

1722 3588 4714 5408 4160 2532 310
εν τη στάσει φόνον πεποιήκεισαν 15:8 και αναβοήσας
with the faction [2murder 1committed]. And yelling out,

3588 3793 756 154 2531 104
ο όχλος ήρξατο αιτείσθαι καθώς αεί
the multitude began to ask *him to do* as continually

4160 1473 3588-1161 * 611 1473
εποίει αυτοίς 15:9 ο δε Πιλάτος απεκρίθη αυτοίς
he did to them. And Pilate answered them,

3004 2309 630 1473 3588 935
λέγων θέλετε απολύσω υμίν τον βασιλέα
saying, Do you want that I should release to you the king

3588 * 1097-1063 3754 1223 5355
των Ιουδαίων 15:10 εγίνωσκε γαρ ότι διά φθόνον
of the Jews? For he knew that through envy

3860-1473 3588 749 3588-1161
παραδεδώκεισαν αυτόν οι αρχιερείς 15:11 οι δε
[3delivered him up 1the 2chief priests]. But the

749 383 3588 3793 2443 3123 3588
αρχιερείς ανέσεισαν τον όχλον ίνα μάλλον τον
chief priests incited the multitude, that rather

*-630 1473
Βαραββάν απολύση αυτοίς
he should release Barabbas to them.

Jesus is Scourged and Crucified

3588 1161 * 611 3825 2036 1473
15:12 ο δε Πιλάτος αποκριθείς πάλιν είπεν αυτοίς
And Pilate responding again said to them,

5100 3767 2309 4160 3739 3004 935 3588
τι ουν θέλετε ποιήσω ον λέγετε βασιλέα των
What then do you want I shall do *to* whom you call King of the

* 3588-1161 3825 2896 4717
Ιουδαίων 15:13 οι δε πάλιν έκραξαν σταύρωσον
Jews? And again they cried out, Crucify

1473 3588-1161 * 3004 1473 5100-1063
αυτόν 15:14 ο δε Πιλάτος έλεγεν αυτοίς τι γαρ
him! And Pilate said to them, For what

2556 4160 3588 1161 4056 2896
κακόν εποίησεν οι δε περισσοτέρως έκραξαν
evil did he? But they more exceedingly cried out,

4717 1473 3588-1161 * 1014 3588
σταύρωσον αυτόν 15:15 ο δε Πιλάτος βουλόμενος τω
Crucify him! And Pilate, wanting [4for the

3793 3588 2425 4160 630 1473 3588
όχλω το ικανόν ποιήσαι απέλυσεν αυτοίς τον
5multitude 2the 3fit *thing* 1to do], released to them

* 2532 3860 3588 * 5417
Βαραββάν και παρέδωκε τον Ιησούν φραγελλώσας
Barabbas; and he delivered up Jesus, having been scourged,

2443 4717 3588-1161 4757
ίνα σταυρωθή 15:16 οι δε στρατιώται
that he should be crucified. And the soldiers

15:3 †—††*Ald. omits*.

520-1473 2080 3588 833 3739 1510.2.3 4232
απήγαγον αυτόν έσω της αυλής ο εστι πραιτώριον
took him away inside the courtyard, which is *the* praetorium,

2532 4779 3650 3588 4686 2532 1746
και συγκαλούσιν όλην την σπείραν 15:17 και ενδύουσιν
and they called together all the cohort. And they clothed

1473 4209 2532 4060 1473 4120
αυτόν πορφύραν και περιτιθέασιν αυτώ πλέξαντες
him *in* purple; and [4they put *it* on 5him 1having plaited

174 4735 2532 756 782
ακάνθινον στέφανον 15:18 και ήρξαντο ασπάζεσθαι
2a thorny 3crown]. And they began to salute

1473 5463 935 3588 * 2532 5180
αυτόν χαίρε βασιλεύ των Ιουδαίων 15:19 και έτυπτον
him, Hail, O king of the Jews! And they beat

1473 3588 2776 2563 2532 1716 1473 2532
αυτού την κεφαλήν καλάμω και ενέπτυον αυτώ και
him on the head with a reed and spat on him; and

5087 3588 1119 4352 1473 2532
τιθέντες τα γόνατα προσεκύνουν αυτώ 15:20 και
setting the knees, they did obeisance to him. And

3753 1702 1473 1562 1473 3588 4209
ότε ενέπαιξαν αυτώ εξέδυσαν αυτόν την πορφύραν
when they mocked him, they took [3off 4him 1the 2purple],

2532 1746 1473 3588 2440 3588 2398 2532
και ενέδυσαν αυτόν τα ιμάτια τα ίδια και
and put on him [2garments 1his own], and

1806-1473 2443 4717 1473 2532
εξάγουσιν αυτόν ίνα σταυρώσωσιν αυτόν 15:21 και
led him out that they should crucify him. And

29 3855 5100 * *
αγγαρεύουσι παράγοντά τινα Σίμωνα Κυρηναίον
they conscripted one passing by, a certain Simon a Cyrenian,

2064 575 68 3588 3962 * 2532 *
ερχόμενον απ' αγρού τον πατέρα Αλεξάνδρου και Ρούφου
coming from *the* field, the father of Alexander and Rufus,

2443 142 3588 4716-1473 2532 5342
ίνα άρη τον σταυρόν αυτού 15:22 και φέρουσιν
that he should carry his cross. And they brought

1473 1909 * 5117 3739 1510.2.3 3177
αυτόν επί Γολγοθά τόπον ο εστι μεθερμηνευόμενον
him unto Golgotha, a place which is being translated,

2898 5117 2532 1325 1473 4095
κρανίου τόπος 15:23 και εδίδουν αυτώ πιείν
[2of a Skull 1Place]. And they gave to him [3to drink

4669 3631 3588 1161 3756-2983 2532
εσμυρνισμένον οίνον ο δε ουκ έλαβε 15:24 και
1myrrh mixed with 2wine], but he did not take. And

4717 1473 1266 3588 2440-1473 906
σταυρώσαντες αυτόν διεμερίζονται τα ιμάτια αυτού βάλλοντες
having crucified him, they divided his garments, casting

2819 1909 1473 5100 5100-142 1510.7.3-1161 5610
κλήρον επ' αυτά τις τι άρη 15:25 ην δε ώρα
a lot over them, who should take what. And it was [2hour

5154 2532 4717 1473 2532 1510.7.3 3588
τρίτη και εσταύρωσαν αυτόν 15:26 και ην η
1*the* third], and they crucified him. And *there* was the

1923 3588 156-1473 1924 3588 935
επιγραφή της αιτίας αυτού επιγεγραμμένη ο βασιλεύς
inscription of his accusation being inscribed, The king

3588 * 2532 4862 1473 4717 1417 3027
των Ιουδαίων 15:27 και συν αυτώ σταυρούσι δύο λησтάς
of the Jews. And with him they crucified two robbers,

1520 1537 1188 2532 1520 1537 2176-1473 2532
ένα εκ δεξιών και ένα εξ ευωνύμων αυτού 15:28 και
one at *his* right, and one at his left. And

4137 3588 1124 3588 3004 2532 3326 459
επληρώθη η γραφή η λέγουσα και μετά ανόμων
[3was fulfilled 1the 2scripture] saying, And [2with 3lawless ones

3049 2532 3588 3899
ελογίσθη 15:29 και οι παραπορευόμενοι
1he was imputed].† And the ones coming near

987 1473 2795 3588 2776-1473 2532
εβλασφήμουν αυτόν κινούντες τας κεφαλάς αυτών και
blasphemed him, shaking their heads and

3004 3758 3588 2647 3588 3485 2532 1722 5140
λέγοντες ουά ο καταλύων τον ναόν και εν τρισίν
saying, Ah, the one breaking up the temple, and in three

2250 3618 4982 4572 2532 2597
ημέραις οικοδομών 15:30 σώσον σεαυτόν και κατάβα
days rebuilding *it*, deliver yourself, and come down

15:28 †*See Is. 53:12*.

575 3588 4716 3668-2532 3588 749
απὸ του σταυρού 15:31 ομοίως και οι αρχιερείς
from the cross! And in like manner the chief priests
1702 4314 240 3326 3588 1122 3004
εμπαίζοντες προς αλλήλους μετά των γραμματέων έλεγον
mocking among one another with the scribes saying,
243 4982 1438 3756-1410 4982 3588
άλλους έσωσεν εαυτόν ου δύναται σώσαι 15:32 ο
Others he delivered; himself he is not able to deliver. The
5547 3588 935 3588 * 2597 3568 575
Χριστός ο βασιλεύς του Ισραήλ καταβάτω νυν από
Christ, the king of Israel, let him come down now from
3588 4716 2443 1492 2532 4100 2532 3588
του σταυρού ίνα ίδωμεν και πιστεύσωμεν και οι
the cross, that we should know and should believe. And the ones
4957 1473 3679 1473
συνεσταυρωμένοι αυτώ ωνείδιζον αυτόν
being crucified along with him berated him.

Jesus Expires

1096-1161 5610 1622 4655
15:33 γενομένης δε ώρας έκτης σκότος
And having become [²hour ¹*the* sixth], darkness
1096 1909 3650 3588 1093 2193 5610 1766
εγένετο εφ' όλην την γην έως ώρας ενάτης
took place upon *the* entire land until [²hour ¹*the* ninth].
2532 3588 5610 3588 1766 994-3588-*
15:34 και τη ώρα τη εννάτη εβόησεν ο Ιησούς
And in the [²hour ¹ninth] Jesus yelled out
5456 3173 3004 1682 1682 3039.3 4518 3739
φωνή μεγάλη λέγων ελωϊ ελωϊ λιμά† σαβαχθανί ο
[²voice ¹a great], saying, Eloi, eloi, lima sabacthani?†† which
1510.2.3 3177 3588 2316-1473 3588 2316-1473 1519
εστι μεθερμηνευόμενον ο θεός μου ο θεός μου εις
is being translated, My God, my God, for
5100 1473-1459 2532 5100 3588
τι με εγκατέλιπες 15:35 και τινες των
why did you abandon me?††† And some of the ones
3936 191 3004 2400 *-5455
παρεστηκότων ακούσαντες έλεγον ιδού Ηλίαν φωνεί
standing by, having heard, said, Behold, he calls Elijah.
5143 1161 1520 2532 1072 4699 3690
15:36 δραμών δε εις και γεμίσας σπόγγον όξους
[³having run ¹And ²one] then filled *the* sponge *with* vinegar,
2532 4060 5037 2563 4222-1473 3004
και περιθείς τε καλάμω επότιζεν αυτόν λέγων
and having put it on also a reed, gave him to drink, saying,
863 1492 1487 2064-* 2507 1473
άφετε ίδωμεν ει έρχεται Ηλίας καθελείν αυτόν
Allow it! We should see if Elijah comes to lower him.
3588-1161 * 863 5456 3173 1606
15:37 ο δε Ιησούς αφείς φωνήν μεγάλην εξέπνευσε
And Jesus letting go [²voice ¹*with* a great], expired.

The Veil of the Temple Splits

2532 3588 2665 3588 3485 4977 1519 1417
15:38 και το καταπέτασμα του ναού εσχίσθη εις δύο
And the veil of the temple split in two
575 509 2193 2736 1492-1161 3588 2760
από άνωθεν έως κάτω 15:39 ιδών δε ο κεντυρίων
from above unto below. And beholding, the centurion
3588 3936 1537 1727 1473 3754 3779 2896
ο παρεστηκώς εξ εναντίας αυτού ότι ούτω κράξας
standing from opposite him, that thus having cried out
1606 2036 230 3588 444-3778 5207-1510.7.3 2316
εξέπνευσεν είπεν αληθώς ο άνθρωπος ούτος υιός ην θεού
he expired, said, Truly this man was son of God.
1510.7.6-1161 2532 1135 575 3113 2334
15:40 ήσαν δε και γυναίκες από μακρόθεν θεωρούσαι
And there were also women from far off viewing;
1722 3739 1510.7.3 * * 2532 * 3588 3588
εν αις ην Μαρία Μαγδαληνή και Μαρία η του
among whom was Mary Magdalene, and Mary the one of
* 3588 3397 2532 * 3384 2532 * 3739
Ιακώβου του μικρού και Ιωσή μήτηρ και Σαλώμη 15:41 αι
James the less and Joses mother, and Salome, who

2532 3753 1510.7.3 1722 3588 * 190 1473 2532
και ότε ην εν τη Γαλιλαία ηκολούθουν αυτώ και
also when he was in Galilee followed him and
1247 1473 2532 243 4183 3588 4872 1473
διηκόνουν αυτώ και άλλαι πολλαί αι συναναβάσαι αυτώ
served to him and [²others ¹many] going up with him
1519 *
εις Ιεροσόλυμα
unto Jerusalem.

The Burial of Jesus

2532 2235 3798 1096 1893 1510.7.3
15:42 και ήδη οψίας γενομένης επεί ην
And already evening having become, since it was
3904 3739 1510.2.3 4315 2064
παρασκευή ο εστι προσάββατον 15:43 ήλθεν
the preparation which is before the sabbath, there came
* 3588 575 * 2158 1010 3739
Ιωσήφ ο από Αριμαθαίας ευσχήμων βουλευτής ος
Joseph, the one from Arimathea, a decent counselor, who
2532 1473 1510.7.3 4327 3588 932 3588 2316
και αυτός ην προσδεχόμενος την βασιλείαν του θεού
also himself was waiting for the kingdom of God,
5111 1525 4314 * 2532 154 3588 4983
τολμήσας εισήλθε προς Πιλάτον και ητήσατο το σώμα
having dared, entered to Pilate, and asked the body
3588 * 3588-1161 * 2296 1487 2235
του Ιησού 15:44 ο δε Πιλάτος εθαύμασεν ει ήδη
of Jesus. And Pilate marveled that already
2348 2532 4341 3588 2760 1905
τέθνηκε και προσκαλεσάμενος τον κεντυρίωνα επηρώτησεν
he died. And having called the centurion, he questioned
1473 1487 3819 599 2532 1097 575
αυτόν ει πάλαι απέθανεν 15:45 και γνούς από
him if [²earlier ¹he died]. And having known from
3588 2760 1433 3588 4983 3588 * 2532
του κεντυρίωνος εδωρήσατο το σώμα τω Ιωσήφ 15:46 και
the centurion, he presented the body *to* Joseph. And
59 4616 2532 2507 1473 1750
αγοράσας σινδόνα και καθελών αυτόν ενείλησε
having bought fine linen, and having lowered him, he wrapped *him*
3588 4616 2532 2698-1473 1722 3419 3739 1510.7.3
τη σινδόνι και κατέθηκεν αυτόν εν μνημείω ο ην
in the fine linen. And they laid him down in a tomb which was
2998 1537 4073 2532 4351 3037 1909
λελατομημένον εκ πέτρας και προσεκύλισε λίθον επί
quarried from out of rock, and rolled a stone upon
3588 2374 3588 3419 3588 1161 * 3588 *
την θύραν του μνημείου 15:47 η δε Μαρία η Μαγδαληνή
the door of the tomb. And Mary Magdalene
2532 * * 2334 4226 5087
και Μαρία Ιωσή εθεώρουν που τίθεται
and Mary of Joses viewed where he was placed.

CHAPTER 16

The Resurrection of Jesus

2532 1230 3588 4521 * 3588
16:1 και διαγενομένου του σαββάτου Μαρία η
And *the* elapsing of the sabbath, Mary
* 2532 * 3588 3588 * 2532 *
Μαγδαληνή και Μαρία η του Ιακώβου και Σαλώμη
Magdalene, and Mary the one of James, and Salome,
59 759 2443 2064 218 1473
ηγόρασαν αρώματα ίνα ελθούσαι αλείψωσι αυτόν†
bought aromatics, that having come they should anoint him.
2532 3029 4404 3588 1520 4521
16:2 και λίαν πρωΐ της μιάς σαββάτων
And exceedingly *in the* morning *of* day one of *the* sabbaths,
2064 1909 3588 3419 393 3588 2246 2532
έρχονται επί το μνημείον ανατείλαντος του ηλίου 16:3 και
they come unto the tomb *at the* rising of the sun. And
3004 4314 1438 5100 617 1473 3588 3037
έλεγον προς εαυτάς τις αποκυλίσει ημίν τον λίθον
they said among themselves, Who shall roll away [³for us ¹the ²stone]
1537 3588 2374 3588 3419 2532 308
εκ της θύρας του μνημείου 16:4 και αναβλέψασαι
from out of the door of the tomb? And having looked up,

15:34 †*Ald.* **λαμα**

15:34 ††*Aramaic transliteration.*

15:34 †††*See Ps. 22:1.*

16:1 †*CP* **τον ιησουν** - Jesus.

2334 3754 617 3588 3037 1510.7.3-1063 3173
θεωρούσιν ότι αποκεκύλισται ο λίθος ην γαρ μέγας
they viewed that [3was rolled away 1the 2stone] – for it was [2great

4970 2532 1525 1519 3588 3419 1492
σφόδρα 16:5 και εισελθούσαι εις το μνημείον είδον
1exceedingly]. And having entered into the tomb, they saw

3495 2521 1722 3588 1188 4016
νεανίσκον καθήμενον εν τοις δεξιοίς περιβεβλημένον
a young man sitting down on the right being clothed

4749 3022 2532 1568 3588-1161 3004
στολήν λευκήν και εξεθαμβήθησαν 16:6 ο δε λέγει
[2apparel 1in white]; and they were astonished. And he says

1473 3361 1568 *-2212 3588 *
αυταίς μη εκθαμβείσθε Ιησούν ζητείτε τον Ναζαρηνόν
to them, Do not be astonished! You seek Jesus the Nazarene,

3588 4717 1453 3756-1510.2.3 5602 2396
τον εσταυρωμένον ηγέρθη ουκ έστιν ώδε ίδε
the one having been crucified. He was arisen, he is not here. See

3588 5117 3699 5087 1473 235 5217 2036 3588
ο τόπος όπου έθηκαν αυτόν 16:7 αλλ' υπάγετε είπατε τοις
the place where they put him! But go, say *to*

3101-1473 2532 3588 * 3754 4254 1473 1519
μαθηταίς αυτού και τω Πέτρω ότι προάγει υμάς εις
his disciples, and *to* Peter that he goes before you unto

3588 * 1563 1473-3708 2531 2036 1473
την Γαλιλαίαν εκεί αυτόν όψεσθε καθώς είπεν υμίν
Galilee! There you shall see him, as he said to you.

2532 1831 5036 5343 575 3588 3419
16:8 και εξελθούσαι ταχύ† έφυγον από του μνημείου
And having come forth quickly, they fled from the tomb;

2192 1161 1473 5156 2532 1611 2532
είχε δε αυτάς τρόμος και έκστασις και
[5took hold of 1and 6them 2trembling 3and 4a change of state]. And

3762 3762 2036 5399-1063
ουδενί ουδέν είπον εφοβούντο γαρ
[2no one 3not one thing 1they told], for they were afraid.

Jesus Appears to Mary and the Disciples

450-1161 4404 4413
16:9 αναστάς δε† πρωΐ πρώτη
And having risen *in the* morning *on the* first *day*

4521 5316 4412 * 3588 *
σαββάτου εφάνη πρώτον Μαρία τη Μαγδαληνή
of *the* sabbath, he appeared first to Mary Magdalene,

575 3739 1544 2033 1140 1565
αφ' ης εκβεβλήκει επτά δαιμόνια 16:10 εκείνη
from whom he had cast out seven demons. That one

4198 518 3588 3326 1473 1096
πορευθείσα απήγγειλε τοις μετ' αυτού γενομένοις
having gone reported to the ones [2with 3him 1having been],

3996 2532 2799 2548 191
πενθούσι και κλαίουσι 16:11 κακείνοι ακούσαντες
who were mourning and weeping. And those, having heard

3754 2198 2532 2300 5259 1473 569
ότι ζη και εθεάθη υπ' αυτής ηπίστησαν
that he lives, and was seen by her, disbelieved.

3326-1161 3778 1417 1537 1473
16:12 μετά δε ταύτα δυσίν εξ αυτών
And after these *things* with two from out of them

4043 5319 1722 2087 3444
περιπατούσιν εφανερώθη εν ετέρα μορφή
walking, he was made manifest in another appearance††

4198 1519 68 2548 565
πορευομένοις εις αγρόν 16:13 κακείνοι απελθόντες
in their going into *the* field. And those having gone forth

518 3588 3062 3761-1565 4100
απήγγειλαν τοις λοιποίς ουδέ εκείνοις επίστευσαν
reported to the rest, *and* those neither believed.

5305 345 1473 3588 1733
16:14 ύστερον ανακειμένοις αυτοίς τοις ένδεκα
Afterwards *with them* reclining, [2to them 3to the 4eleven

5319 2532 3679 3588 570-1473
εφανερώθη και ωνείδισε την απιστίαν αυτών
1he was made manifest]. And he berated their unbelief

2532 4641 3754 3588 2300 1473
και σκληροκαρδίαν ότι τοις θεασαμένοις αυτόν
and hardness of heart, that to the ones seeing him

1453 3756-4100 2532 2036 1473
εγηγερμένον ουκ επίστευσαν 16:15 και είπεν αυτοίς
being arisen they did not believe. And he said to them,

4198 1519 3588 2889 537 2784 3588
πορευθέντες εις τον κόσμον άπαντα κηρύξατε το
Having gone into the world all together proclaim the

2098 3956 3588 2937 3588 4100
ευαγγέλιον πάση τη κτίσει 16:16 ο πιστεύσας
good news to all in the creation! The one believing

2532 907 4982 3588-1161 569
και βαπτισθείς σωθήσεται ο δε απιστήσας
and being immersed shall be delivered; but the one disbelieving

2632 4592-1161 3588 4100-3778
κατακριθήσεται 16:17 σημεία δε τοις πιστεύσασι ταύτα
shall be condemned. And signs *to* these believing

3877 1722 3588 3686-1473 1140
παρακολουθήσει εν τω ονόματί μου δαιμόνια
shall follow closely† – in my name [2demons

1544 1100 2980 2537
εκβαλούσι γλώσσαις λαλήσουσι καιναίς
1they shall cast out]; [3languages†† 1they shall speak 2new];

3789 142 2579 2286-5100
16:18 όφεις αρούσι καν θανάσιμόν τι
[2serpents 1they shall take away]; and if anything deadly

4095 3766.2 1473-984 1909 732
πίωσιν ου μη αυτούς βλάψει επί αρρώστους
they shall drink, in no way shall it hurt them; [3upon 4ill ones

5495 2007 2532 2573 2192
χείρας επιθήσουσι και καλώς έξουσιν
2hands 1they shall place], and [2well 1they shall suffice].

3588-3303-3767 2962 3326 3588 2980 1473
16:19 ο μεν ουν κύριος μετά το λαλήσαι αυτοίς
So then the Lord, after speaking with them,

353 1519 3588 3772 2532 2523 1537 1188 3588
ανελήφθη εις τον ουρανόν και εκάθισεν εκ δεξιών του
was taken up into the heaven, and sat at *the* right

2316 1565-1161 1831 2784 3837
θεού 16:20 εκείνοι δε εξελθόντες εκήρυξαν πανταχού
of God. And those having gone forth proclaimed everywhere

3588 2962 4903-2532 3588 3056 950
του κυρίου συνεργούντος και τον λόγον βεβαιούντος
of the Lord, and *were* working together [2the 3word 1firming]

1223 3588 1872 4592 281
διά των επακολουθούντων σημείων αμήν†
by the [2following after 1signs]. Amen.

LUKE

CHAPTER 1

To Theophilus

1895 4183 2021 392
1:1 επειδήπερ πολλοί επεχείρησαν ανατάξασθαι
Seeing that many attempted to arrange

1335 4012 3588 4135 1722 1473
διήγησιν περί των πεπληροφορημένων εν ημίν
a narrative concerning the [2having a full assurance 3among 4us

4229 2531 3860 1473 3588 575
πραγμάτων 1:2 καθώς παρέδοσαν ημίν οι απ'
1things], as was delivered up to us by the ones from

746 845 2532 5257 1096 3588
αρχής αυτόπται και υπηρέται γενόμενοι του
the beginning [2eyewitnesses 3and 4assistants 1having been] of the

3056 1380 2504 3877
λόγου 1:3 έδοξε κάμοι παρηκολουθηκότι
word, it seemed *good* that I also, having followed closely

509 3956 199 2517 1473-1125
άνωθεν πάσιν ακριβώς καθεξής σοι γράψαι
from *the* beginning in all things exactly, [2in order 1to write you],

2903 * 2443 1921 4012
κράτιστε Θεόφιλε 1:4 ίνα επιγνώς περί
most excellent Theophilus, that you should realize concerning

---

16:8 †*CP omits* **ταχυ**.

16:9 †*CP adds* **ο ιησους** - Jesus.

16:12 ††*lit.* morph.

16:17 †*or* accompany.

16:17 ††*lit.* tongues.

16:20 †*Ald. omits.* **αμην**.

3739 2727 3056 3588 803
ων κατηχήθης λόγων την ασφάλειαν
[3of which 5you were instructed 4matters 1the 2certainty].

Zacharias and Elizabeth

1096 1722 3588 2250 * 3588
1:5 εγένετο εν ταις ημέραις Ηρώδου του
It came to pass in the days of Herod, the

935 3588 * 2409-5100 3686 *
βασιλέως της Ιουδαίας ιερεύς τις ονόματι Ζαχαρίας
king of Judea, *with* a certain priest by name Zacharias,

1537 2183 * 2532 3588 1135-1473
εξ εφημερίας Αβιά και η γυνή αυτού
from out of *the* daily rotations of Abia; and his wife

1537 3588 2364 * 2532 3588 3686-1473
εκ των θυγατέρων Ααρών και το όνομα αυτής
from out of the daughters of Aaron, and her name

* 1510.7.6-1161 1342 297 1799
Ελισάβετ **1:6** ήσαν δε δίκαιοι αμφότεροι ενώπιον
was Elizabeth. And they were [2just 1both] before

3588 2316 4198 1722 3956 3588 1785 2532
του θεού πορευόμενοι εν πάσαις ταις εντολαίς και
God, going in all the commandments and

1345 3588 2962 273 2532 3756-1510.7.3
δικαιώμασι του κυρίου άμεμπτοι **1:7** και ουκ ην
ordinances of the Lord blameless. And there was not

1473-5043 2530 3588 * 1510.7.3 4723 2532
αυτοίς τέκνον καθότι η Ελισάβετ ην στείρα και
a child to them, in so far as Elizabeth was sterile, and

297 4260 1722 3588 2250-1473 1510.7.6
αμφότεροι προβεβηκότες εν ταις ημέραις αυτών ήσαν
both [2advancing 3in 4their days 1were].

1096-1161 1722 3588 2407-1473 1722 3588
1:8 εγένετο δε εν τω ιερατεύειν αυτόν εν τη
And it came to pass in his officiating as priest in the

5010 3588 2183-1473 1725 3588 2316 2596
τάξει της εφημερίας αυτού έναντι του θεού **1:9** κατά
order of his daily rotation before God, according to

3588 1485 3588 2405 2975 3588 2370
το έθος της ιερατείας έλαχε του θυμιάσαι
the custom of the priesthood, he obtained by lot to burn incense

1525 1519 3588 3485 3588 2962 2532 3956 3588
εισελθών εις τον ναόν του κυρίου **1:10** και παν το
when entering into the temple of the Lord. And all the

4128 3588 2992 1510.7.3 4336 1854 3588
πλήθος του λαού ην προσευχόμενον έξω τη
multitude of the people *were* praying outside at the

5610 3588 2368 3708-1161 1473 32
ώρα του θυμιάματος **1:11** ώφθη δε αυτώ άγγελος
hour of the incense. And appeared to him an angel

2962 2476 1537 1188 3588 2379 3588
κυρίου εστώς εκ δεξιών του θυσιαστηρίου του
of the Lord standing at *the* right of the altar of the

2368 2532 5015-* 1492 2532
θυμιάματος **1:12** και εταράχθη Ζαχαρίας ιδών και
incense. And Zacharias was disturbed seeing *him*, and

5401 1968 1909 1473 2036 1161 4314 1473
φόβος επέπεσεν επ' αυτόν **1:13** είπε δε προς αυτόν
fear fell upon him. [4said 1And 5to 6him

3588 32 3361-5399 * 1360 1522 3588
ο άγγελος μη φοβού Ζαχαρία διότι εισηκούσθη η
2the 3angel], Fear not, Zacharias! for [2was heard

1162-1473 2532 3588 1135-1473 * 1080
δέησίς σου και η γυνή σου Ελισάβετ γεννήσει
1your supplication]; and your wife Elizabeth shall bear

5207 1473 2532 2564 3588 3686-1473 *
υιόν σοι και καλέσεις το όνομα αυτού Ιωάννην
a son to you, and you shall call his name John.

2532 1510.8.3 5479 1473 2532 20 2532 4183
1:14 και έσται χαρά σοι και αγαλλίασις και πολλοί
And he will be a joy to you and exultation, and many

1909 3588 1083-1473 5463 1510.8.3-1063
επί τη γεννήσει αυτού χαρήσονται **1:15** έσται γαρ
[2at 3his nativity 1shall rejoice]. For he will be

3173 1799 3588 2962 2532 3631 2532 4608 3766.2
μέγας ενώπιον του κυρίου και οίνον και σίκερα ου μη
great before the Lord, and wine and liquor in no way

4095 2532 4151 39 4130 2089
πίη και πνεύματος αγίου πλησθήσεται έτι
shall he drink. And [3spirit 2of holy 1he shall be filled], still

1537 2836 3384-1473 2532 4183 3588
εκ κοιλίας μητρός αυτού **1:16** και πολλούς των
from out of [2belly 1his mother's]. And [2many 3of the

5207 * 1994 1909 2962 3588 2316-1473
υιών Ισραήλ επιστρέψει επί κύριον τον θεόν αυτών
4sons 5of Israel 1he will turn] unto *the* Lord their God.

2532 1473 4281 1799 1473 1722 4151 2532
1:17 και αυτός προελεύσεται ενώπιον αυτού εν πνεύματι και
And he shall go forth before him in spirit and

1411 * 1994 2588 3962 1909 5043
δυνάμει Ηλίου επιστρέψαι καρδίας πατέρων επί τέκνα
power of Elijah, to turn hearts of fathers unto children,†

2532 545 1722 5428 1342
και απειθείς εν φρονήσει δικαίων
and ones resisting persuasion to *the* intelligence of *the* just ones,

2090 2962 2992 2680 2532
ετοιμάσαι κυρίω λαόν κατεσκευασμένον **1:18** και
to prepare *to the* Lord a people being carefully prepared. And

2036-* 4314 3588 32 2596 5100 1097
είπε Ζαχαρίας προς τον άγγελον κατά τι γνώσομαι
Zacharias said to the angel, By what *thing* shall I know

3778 1473-1063 1510.2.1 4246 2532 3588 1135-1473 4260
τούτο εγώ γαρ ειμι πρεσβύτης και η γυνή μου προβεβηκυία
this? For I am an old man, and my wife is advanced

1722 3588 2250-1473 2532 611 3588 32
εν ταις ημέραις αυτής **1:19** και αποκριθείς ο άγγελος
in her days. And answering the angel

2036 1473 1473 1510.2.1 * 3588 3936
είπεν αυτώ εγώ ειμι Γαβριήλ ο παρεστηκώς
said to him, I am Gabriel, the one standing

1799 3588 2316 2532 649 2980 4314 1473
ενώπιον του θεού και απεστάλην λαλήσαι προς σε
in the presence of God, and was sent to speak to you,

2532 2097 1473 3778 2532 2400
και ευαγγελίσασθαί σοι ταύτα **1:20** και ιδού
and to announce good news to you – these *things*. And behold,

1510.8.2 4623 2532 3361 1410 2980 891 3739
έση σιωπών και μη δυνάμενος λαλήσαι άχρι ης
you will be kept silent, and not be able to speak until of which

2250 1096-3778 446.2 3756-4100 3588
ημέρας γένηται ταύτα ανθ ων ουκ επίστευσας τοις
day these *things* take place, because you believed not

3056-1473 3748 4137 1519 3588 2540-1473
λόγοις μου οίτινες πληρωθήσονται εις τον καιρόν αυτών
my words which shall be fulfilled in their time.

2532 1510.7.3 3588 2992 4328 3588 *
1:21 και ην ο λαός προσδοκών τον Ζαχαρίαν
And [3were 1the 2people] expecting Zacharias,

2532 2296 1722 3588 5549-1473 1722 3588 3485
και εθαύμαζον εν τω χρονίζειν αυτόν εν τω ναώ
and wondered at his passing time in the temple.

1831-1161 3756-1410 2980 1473 2532
1:22 εξελθών δε ουκ ηδύνατο λαλήσαι αυτοίς και
And having come forth, he was not able to speak to them. And

1921 3754 3701 3708 1722 3588 3485
επέγνωσαν ότι οπτασίαν εώρακεν εν τω ναώ
they realized that [2an apparition 1he has seen] in the temple.

2532 1473 1510.7.3 1269 1473 2532 1265
και αυτός ην διανεύων αυτοίς και διέμενε
And he was signifying with *his* head to them, and he remained

2974 2532 1096 5613 4130 3588 2250
κωφός **1:23** και εγένετο ως επλήσθησαν αι ημέραι
mute. And it came to pass, as [3were filled 1the 2days]

3588 3009-1473 565 1519 3588 3624-1473
της λειτουργίας αυτού απήλθεν εις τον οίκον αυτού
of his ministration, he went forth unto his house.

3326-1161 3778 3588 2250 4815 * 3588
1:24 μετά δε ταύτας τας ημέρας συνέλαβεν Ελισάβετ η
And after these days [3conceived 1Elizabeth

1135-1473 2532 4032 1438
γυνή αυτού και περιέκρυβεν εαυτήν
2his wife], and covered round about and concealed herself

3376 4002 3004 3754 3779 1473-4160 3588
μήνας πέντε λέγουσα ότι **1:25** ούτω μοι πεποίηκεν ο
[2months 1five], saying that, Thus [3has done to me 1the

2962 1722 2250 3739 1896 851 3588
κύριος εν ημέραις αις επείδεν αφελείν το
2Lord] in *the* days in which he looked upon to remove

3681-1473 1722 444
όνειδός μου εν ανθρώποις
my scorn among men.

1:17 †*See Mal. 4:6.*

An Angel Appears unto Mary

1722-1161 3588 3376 3588 1622 649 3588 32
1:26 εν δε τω μηνί τω έκτω απεστάλη ο άγγελος
And in the [2month 1sixth 6was sent 3the 4angel

* 5259 3588 2316 1519 4172 3588 * 3588 3686
Γαβριήλ υπό του θεού εις πόλιν της Γαλιλαίας η όνομα
5Gabriel] by God unto a city of Galilee, with the name

* 4314 3933 3423 435 3739
Ναζαρέθ **1:27** προς παρθένον μεμνηστευμένην ανδρί ω
Nazareth, to a virgin being espoused to a man whose

3686 * 1537 3624 * 2532 3588 3686
όνομα Ιωσήφ εξ οίκου Δαβίδ και το όνομα
name *was* Joseph, from out of *the* house of David; and the name

3588 3933 * 2532 1525 3588 32
της παρθένου Μαριάμ **1:28** και εισελθών ο άγγελος
of the virgin *was* Mary. And [3entering 1the 2angel]

4314 1473 2036 5463 5487 3588 2962 3326
προς αυτήν είπε χαίρε κεχαριτωμένη ο κύριος μετά
to her, said, Hail, one being shown favor! The Lord *is* with

1473 2127-1473 1722 1135 3588 1161
σου ευλογημένη συ εν γυναιξίν **1:29** η δε
you, O you being blessed among women. And she

1492 1298 1909 3588 3056-1473 2532 1260
ιδούσα διεταράχθη επί τω λόγω αυτού και διελογίζετο
seeing, was disturbed over his word, and reasoned

4217 1510.4 3588 783-3778 2532 2036 3588
ποταπός είη ο ασπασμός ούτος **1:30** και είπεν ο
what [2may be 1this greeting]. And [3said 1the

32 1473 3361-5399 * 2147-1063 5484 3844
άγγελος αυτή μη φοβού Μαριάμ εύρες γαρ χάριν παρά
2angel] to her, Fear not, Mary! for you found favor with

3588 2316 2532 2400 4815 1722 1064 2532
τω θεώ **1:31** και ιδού συλλήψη εν γαστρί και
God. And behold, you shall conceive in *the* womb, and

5088 5207 2532 2564 3588 3686-1473 *
τέξη υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν
shall give birth to a son, and shall call his name Jesus.

3778 1510.8.3 3173 2532 5207 5310 2564 2532
1:32 ούτος έσται μέγας και υιός υψίστου κληθήσεται και
This one will be great, and [2son 3of highest 1will be called]; and

1325 1473 2962 3588 2316 3588 2362 * 3588
δώσει αυτώ κύριος ο θεός τον θρόνον Δαβίδ του
[3shall give 4to him 1*the* Lord 2God] the throne of David

3962-1473 2532 936 1909 3588 3624 * 1519
πατρός αυτού **1:33** και βασιλεύσει επί τον οίκον Ιακώβ εις
his father. And he shall reign over the house of Jacob into

3588 165 2532 3588 932-1473 3756-1510.8.3 5056
τους αιώνας και της βασιλείας αυτού ουκ έσται τέλος
the eons, and of his kingdom there shall not be an end.

2036 1161 * 4314 3588 32 4459 1510.8.3-3778
1:34 είπε δε Μαριάμ προς τον άγγελον πως έσται τούτο
[3said 1And 2Mary] to the angel, How will this be

1893 435 3756-1097 2532 611 3588
επεί άνδρα ου γινώσκω **1:35** και αποκριθείς ο
since [2a husband† 1I know not]? And answering the

32 2036 1473 4151 39 1904 1909 1473
άγγελος είπεν αυτή πνεύμα άγιον επελεύσεται επί σε
angel said to her, [2spirit 1holy] shall come upon you,

2532 1411 5310 1982 1473 1352 2532
και δύναμις υψίστου επισκιάσει σοι διό και
and power of *the* highest shall overshadow you; therefore also

3588 1080 1537 1473 39 2564 5207
το γεννώμενον εκ σου άγιον κληθήσεται υιός
the one being born from out of you holy shall be called Son

2316 2532 2400 * 3588 4773-1473 2532 1473
θεού **1:36** και ιδού Ελισάβετ η συγγενής σου και αυτή
of God. And behold, Elizabeth your relative, even she

4815 5207 1722 1094-1473 2532 3778 3376
συνειληφυία υιόν εν γήρει αυτής και ούτος μην
is having conceived a son in her old age; and this one [6month

1622 1510.2.3 1473 3588 2564 4723 3754 3756
έκτος εστίν αυτή τη καλουμένη στείρα **1:37** ότι ουκ
5sixth 3is 4in her 1being called 2sterile]. For not

101 3844 3588 2316 3956 4487 2036
αδυνατήσει παρά τω θεώ παν ρήμα **1:38** είπεν
shall [3be impossible 4with 5God 1any 2thing]. [3said

1161 * 2400 3588 1399 2962 1096 1473
δε Μαριάμ ιδού η δούλη κυρίου γένοιτό μοι
1And 2Mary], Behold, the bondwoman of *the* Lord; may it be to me

2596 3588 4487-1473 2532 565 575 1473 3588
κατά το ρήμά σου και απήλθεν απ' αυτής ο
according to your word. And [3went forth 4from 5her 1the

32
άγγελος
2angel].

Mary Visits Elizabeth

450 1161 * 1722 3588 2250-3778
1:39 αναστάσα δε Μαριάμ εν ταις ημέραις ταύταις
[3rising up 1And 2Mary] in these days

4198 1519 3588 3714 3326 4710 1519 4172
επορεύθη εις την ορεινήν μετά σπουδής εις πόλιν
went into the mountainous area with haste, into a city

* 2532 1525 1519 3588 3624 *
Ιούδα **1:40** και εισήλθεν εις τον οίκον Ζαχαρίου
of Judah. And she entered into the house of Zacharias,

2532 782 3588 * 2532 1096 5613
και ησπάσατο την Ελισάβετ **1:41** και εγένετο ως
and greeted Elizabeth. And it came to pass as

191-3588-* 3588 783 3588 * 4640
ήκουσεν η Ελισάβετ τον ασπασμόν της Μαρίας εσκίρτησε
Elizabeth heard the greeting of Mary, [3leaped

3588 1025 1722 3588 2836-1473 2532 4130 4151
το βρέφος εν τη κοιλία αυτής και επλήσθη πνεύματος
1the 2babe] in her belly; and [2was filled 4spirit

39 3588 * 2532 400 5456
αγίου η Ελισάβετ **1:42** και ανεφώνησε φωνή
3of holy 1Elizabeth]. And she sounded out loud [2voice

3173 2532 2036 2127-1473 1722 1135 2532
μεγάλη και είπεν ευλογημένη συ εν γυναιξί και
1*with* a great], and said, Being blessed among women, and

2127 3588 2590 3588 2836-1473 2532
ευλογημένος ο καρπός της κοιλίας σου **1:43** και
being blessed *is* the fruit of your belly. And

4159 1473-3778 2443 2064 3588 3384 3588
πόθεν μοι τούτο ίνα έλθη η μήτηρ του
from where *is* this to me that [4should come 1the 2mother

2962-1473 4314 1473 2400-1063 5613 1096 3588
κυρίου μου προς με **1:44** ιδού γαρ ως εγένετο η
3of my Lord] to me? For behold, as [4took place 1the

5456 3588 783-1473 1519 3588 3775-1473 4640 1722
φωνή του ασπασμού σου εις τα ώτά μου εσκίρτησε εν
2sound 3of your greeting] in my ears, [3leaped 4in

20 3588 1025 1722 3588 2836-1473 2532 3107
αγαλλιάσει το βρέφος εν τη κοιλία μου **1:45** και μακαρία
5exultation 1the 2babe] in my belly. And blessed *is*

3588 4100 3754 1510.8.3 5050 3588
η πιστεύσασα ότι έσται τελείωσις τοις
the one believing, for there will be a perfection to the *things*

2980 1473 3844 2962
λελαλημένοις αυτή παρά κυρίου
spoken to her by *the* Lord.

Mary Magnifies the Lord

2532 2036-* 3170 3588 5590 1473
1:46 και είπε Μαριάμ μεγαλύνει η ψυχή μου
And Mary said, [3magnifies 2soul 1My]

3588 2962 2532 21 3588 4151-1473 1909
τον κύριον **1:47** και ηγαλλίασε το πνεύμά μου επί
the Lord, and [2exults 1my spirit] over

3588 2316 3588 4990-1473 3754 1914 1909 3588
τω θεώ τω σωτήρί μου **1:48** ότι επέβλεψεν επί την
God my deliverer. For he looked upon the

5014 3588 1399-1473 2400-1063 575 3588
ταπείνωσιν της δούλης αυτού ιδού γαρ από του
low estate of his bondwoman; for behold, from the

3568 3106-1473 3956 3588 1074
νυν μακαριούσί με πάσαι αι γενεαί
present [3shall declare me blessed 1all 2generations].

3754 4160 1473-3167 3588 1415 2532
1:49 ότι εποίησέ μοι μεγαλεία ο δυνατός και
For [3did 4magnificent to me 1the 2mighty one], and

39 3588 3686-1473 2532 3588 1656-1473 1519
άγιον το όνομα αυτού **1:50** και το έλεος αυτού εις
holy *is* his name. And his mercy *is* for

1074 1074 3588 5399 1473
γενεάς γενεών τοις φοβουμένοις αυτόν
generations of generations to the ones fearing him.

4160 2904 1722 1023-1473 1287
1:51 εποίησε κράτος εν βραχίονι αυτού διεσκόρπισεν
He executed might with his arm; he dispersed

1:34 †*or* man.

5244 1271 2588-1473 2507
υπερηφάνους διανοία καρδίας αυτών 1:52 καθείλε
proud ones *in the* thought of their hearts. He demolished

1413 575 2362 2532 5312 5011
δυνάστας από θρόνων και ύψωσε ταπεινούς
mighty ones from thrones, and raised up high humble ones.

3983 1705 18 2532
1:53 πεινώντας ενέπλησεν αγαθών και
[2ones being hungry 1He filled up] of good *things*, and

4147 1821 2756 482 *
πλουτούντας εξαπέστειλεν κενούς 1:54 αντελάβετο Ισραήλ
ones being rich he sent out empty. He took hold of Israel

3816-1473 3403 1656 2531
παιδός αυτού μνησθήναι ελέους 1:55 καθώς
his servant, [2to be remembered 1for mercy], (as

2980 4314 3588 3962-1473 3588 * 2532 3588
ελάλησε προς τους πατέρας ημών τω Αβραάμ και τω
he said to our fathers, *to* Abraham and *to*

4690-1473 1519 3588 165 3306 1161 *
σπέρματι αυτού εις τον αιώνα 1:56 έμεινε δε Μαριάμ
his seed), into the eon. [3abided 1And 2Mary]

4862 1473 5616 3376 5140 2532 5290 1519 3588
συν αυτή ωσεί μήνας τρείς και υπέστρεψεν εις τον
with her about [2months 1three], and returned unto

3624-1473
οίκον αυτής
her house.

The Birth of John the one Immersing

3588-1161 * 4130 3588 5550 3588
1:57 τη δε Ελισάβετ επλήσθη ο χρόνος του
And Elizabeth fulfilled the time *of*

5088-1473 2532 1080 5207 2532 191 3588
τεκείν αυτήν και εγέννησεν υιόν 1:58 και ήκουσαν οι
her giving birth, and bore a son. And [3heard 1the ones

4040 2532 3588 4773-1473 3754 3170-2962
περίοικοι και οι συγγενείς αυτής ότι εμεγάλυνε κύριος
2adjacent] and her relatives that *the* Lord magnified

3588 1656-1473 3326 1473 2532 4796
το έλεος αυτού μετ' αυτής και συνέχαιρον
his mercy with her, and they rejoiced along with

1473 2532 1096 1722 3588 3590 2250
αυτή 1:59 και εγένετο εν τη ογδόη ημέρα
her. And it came to pass in the eighth day

2064 4059 3588 3813 2532 2564 1473
ήλθον περιτεμείν το παιδίον και εκάλουν αυτό
they came to circumcise the child; and they called it

1909 3588 3686 3588 3962-1473 * 2532
επί τω ονόματι του πατρός αυτού Ζαχαρίαν 1:60 και
after the name of his father, Zacharias. And

611 3588 3384-1473 2036 3780 235 2564
αποκριθείσα η μήτηρ αυτού είπεν ουχί αλλά κληθήσεται
answering, his mother said, No; but he shall be called

* 2532 2036 4314 1473 3754 3762
Ιωάννης 1:61 και είπον προς αυτήν ότι ουδείς
John. And they said to her that, No one

1510.2.3 1722 3588 4772-1473 3739 2564 3588
εστιν εν τη συγγενεία σου ος καλείται τω
is among your kin who is called *by*

3686-3778 1770-1161 3588 3962-1473
ονόματι τούτω 1:62 ενένευον δε τω πατρί αυτού
this name. And they beckoned *to* his father,

3588 5100 302-2309 2564 1473 2532
το τι αν θέλοι καλείσθαι αυτόν 1:63 και
for the *name* which he might want to call him. And

154 4093 1125 3004 * 1510.2.3
αιτήσας πινακίδιον έγραψε λέγων Ιωάννης εστί
asking for a writing tablet, he wrote, saying, John is

3588 3686-1473 2532 2296-3956 455
το όνομα αυτού και εθαύμασαν πάντες 1:64 ανεώχθη
his name. And they all marveled. [3was opened

1161 3588 4750-1473 3916 2532 3588 1100-1473
δε το στόμα αυτού παραχρήμα και η γλώσσα αυτού
1And 2his mouth] immediately, and his tongue,

2532 2980 2127 3588 2316 2532 1096 1909
και ελάλει ευλογών τον θεόν 1:65 και εγένετο επί
and he spoke blessing God. And [2came 3upon

3956 5401 3588 4039 1473 2532 1722 3650
πάντας φόβος τους περιοικούντας αυτούς και εν όλη
4all 1fear] the ones living about them. And in *the* entire

3588 3714 3588 * 1255 3956
τη ορεινή της Ιουδαίας διελαλείτο πάντα
mountainous area of Judea [3were discussed 1all

3588 4487-3778 2532 5087 3956 3588
τα ρήματα ταύτα 1:66 και έθεντο πάντες οι
2these matters]. And [4placed *it* 1all 2the ones

191 1722 3588 2588-1473 3004 5100 686 3588
ακούσαντες εν τη καρδία αυτών λέγοντες τι άρα το
3having heard] in their heart, saying, What then

3813-3778 1510.8.3 2532 5495 2962 1510.7.3 3326
παιδίον τούτο έσται και χείρ κυρίου ην μετ'
[2this child 1will] be? And *the* hand *of the* Lord was with

1473
αυτού
him.

The Prophecy of Zacharias

2532 * 3588 3962-1473 4130 4151
1:67 και Ζαχαρίας ο πατήρ αυτού επλήσθη πνεύματος
And Zacharias his father was filled [2spirit

39 2532 4395 3004 2128 2962
αγίου και προεφήτευσεν λέγων 1:68 ευλογητός κύριος
1of holy], and prophesied, saying, Blessed *is* *the* Lord

3588 2316 3588 * 3754 1980 2532 4160 3085
ο θεός του Ισραήλ ότι επεσκέψατο και εποίησε λύτρωσιν
God of Israel, for he visited and made a ransoming

3588 2992-1473 2532 1453 2768 4991 1473 1722
τω λαώ αυτού 1:69 και ήγειρε κέρας σωτηρίας ημίν εν
to his people, and raised a horn of deliverance to us by

3588 3624 * 3588 3816-1473 2531 2980 1223
τω οίκω Δαβίδ του παιδός αυτού 1:70 καθώς ελάλησε διά
the house of David his servant, as he spoke by

4750 3588 39 3588 575 165 4396-1473
στόματος των αγίων των απ' αιώνος προφητών αυτού
the mouth of the holy ones from *the* eon, of his prophets –

4991 1537 2190-1473 2532 1537 5495
1:71 σωτηρίαν εξ εχθρών ημών και εκ χειρός
deliverance from our enemies, and from out of *the* hand

3956 3588 3404 1473 4160 1656 3326
πάντων των μισούντων ημάς 1:72 ποιήσαι έλεος μετά
of all the ones detesting us, to do mercy with

3588 3962-1473 2532 3403 1242 39 1473
των πατέρων ημών και μνησθήναι διαθήκης αγίας αυτού
our fathers, and to remember [3covenant 2holy 1his];

3727 3739 3660 4314 * 3588 3962-1473
1:73 όρκον ον ώμοσε προς Αβραάμ τον πατέρα ημών
the oath which he swore to Abraham our father,

3588 1325 1473 870 1537 5495
του δούναι ημίν 1:74 αφόβως εκ χειρός
to grant to us; [7fearlessly 2from out of 3*the* hand

3588 2190-1473 4506 3000 1473 1722
των εχθρών ημών ρυσθέντας λατρεύειν αυτώ 1:75 εν
4of our enemies 1being rescued 5to serve 6him] in

3742 2532 1343 1799 1473 3956 3588 2250
οσιότητι και δικαιοσύνη ενώπιον αυτού πάσας τας ημέρας
sacredness and righteousness before him, all the days

3588 2222-1473 2532 1473 3813 4396 5310
της ζωής ημών 1:76 και συ παιδίον προφήτης υψίστου
of our life. And you, child, [2prophet 3of highest

2564 4313-1063 4253 4383 2962
κληθήση προπορεύση γαρ προ προσώπου κυρίου
1shall be called]; for you shall go forth before *the* face *of the* Lord

2090 3598-1473 3588 1325 1108 4991
ετοιμάσαι οδούς αυτού 1:77 του δούναι γνώσιν σωτηρίας
to prepare his ways; to give knowledge of deliverance

3588 2992-1473 1722 859 266-1473 1223
τω λαώ αυτού εν αφέσει αμαρτιών αυτών 1:78 διά
to his people in a release of their sins, through

4698 1656 2316-1473 1722 3739 1980
σπλάγχνα ελέους θεού ημών εν οις επεσκέψατο
feelings of compassion of mercy of our God, in which [4visited

1473 395 1537 5311 2014
ημάς ανατολή εξ ύψους 1:79 επιφάναι
5us 1*the* rising 2from out of 3*the* height]; to shine unto

3588 1722 4655 2532 4639 2288 2521
τοις εν σκότει και σκιά θανάτου καθημένοις
the ones in darkness and [2in *the* shadow 3of death 1sitting],

3588 2720 3588 4228-1473 1519 3598 1515
του κατευθύναι τους πόδας ημών εις οδόν ειρήνης
to straighten out our feet unto *the* way of peace.

3588-1161 3813 837 2532 2901 4151 2532
1:80 το δε παιδίον ηύξανε και εκραταιούτο πνεύματι και
And the child grew, and was fortified in spirit, and

1510.7.3 1722 3588 2048 2193 2250 323-1473 4314
ην εν ταις ερήμοις έως ημέρας αναδείξεως αυτού προς
was in the wildernesses until *the* day of his appointment with

3588 *
τον Ισραήλ
Israel.

CHAPTER 2

Jesus Born in Bethlehem

1096-1161 1722 3588 2250-1565
2:1 εγένετο δε εν ταις ημέραις εκείναις
And it came to pass in those days,

1831 1378 3844 * * 583
εξήλθε δόγμα παρά Καίσαρος Αυγούστου απογράφεσθαι
went forth a decree by Caesar Augustus to register

3956 3588 3611 3778 3588 582
πάσαν την οικουμένην 2:2 αύτη η απογραφή
all the habitable world. This census

4413 1096 2230 3588 * *
πρώτη εγένετο ηγεμονεύοντος της Συρίας Κυρηνίου
first took place [[2]governing [3]Syria [1]of Cyrenius].

2532 4198-3956 583 1538 1519
2:3 και επορεύοντο πάντες απογράφεσθαι έκαστος εις
And all went forth to register, each unto

3588 2398 4172 305 1161 2532 * 575
την ιδίαν πόλιν 2:4 ανέβη δε και Ιωσήφ από
his own city. [[4]ascended [1]And [3]also [2]Joseph] from

3588 * 1537 4172 * 1519 3588
της Γαλιλαίας εκ πόλεως Ναζαρέθ εις την
Galilee, from out of *the* city of Nazareth, into

* 1519 4172 * 3748 2564 *
Ιουδαίαν εις πόλιν Δαβίδ ήτις καλείται Βηθλεέμ
Judea, into *the* city of David, which is called Bethlehem,

1223 3588 1510.1-1473 1537 3624 2532 3965
διά το είναι αυτόν εξ οίκου και πατριάς
on account of his being from out of *the* house and family

* 583 4862 * 3588 3423
Δαβίδ 2:5 απογράψασθαι συν Μαριάμ τη μεμνηστευμένη
of David, to be registered with Mary, being espoused

1473 1135 1510.6 1471 1096-1161 1722
αυτώ γυναικί ούση εγκύω 2:6 εγένετο δε εν
to him as wife, being pregnant. And it came to pass in

3588 1510.1-1473 1563 4130 3588 2250 3588
τω είναι αυτούς εκεί επλήσθησαν αι ημέραι του
their being there, [[3]were fulfilled [1]the [2]days] *of*

5088-1473 2532 5088 3588 5207-1473
τεκείν αυτήν 2:7 και έτεκε τον υιόν αυτής
her to give birth. And she gave birth to her son,

3588 4416 2532 4683-1473 2532 347
τον πρωτότοκον και εσπαργάνωσεν αυτόν και ανέκλινεν
the first-born. And she swaddled him, and laid

1473 1722 3588 5336 1360 3756-1510.7.3 1473-5117 1722 3588
αυτόν εν τη φάτνη διότι ουκ ην αυτοίς τόπος εν τω
him in the stable, for there was not a place for them in the

2646
καταλύματι
lodging.

The Shepherds Behold the Babe

2532 4166 1510.7.6 1722 3588 5561-3588-1473
2:8 και ποιμένες ήσαν εν τη χώρα τη αυτή
And shepherds were in the same place

63 2532 5442 5438 3588 3571 1909
αγραυλούντες και φυλάσσοντες φυλακάς της νυκτός επί
living outdoors, and keeping watches of the night over

3588 4167-1473 2532 2400 32 2962
την ποίμνην αυτών 2:9 και ιδού άγγελος κυρίου
their flock. And behold, an angel *of the* Lord

2186 1473 2532 1391 2962 4034 1473 2532
επέστη αυτοίς και δόξα κυρίου περιέλαμψεν αυτούς και
stood by them, and glory *of the* Lord shone about them, and

5399 5401 3173 2532 2036 1473 3588
εφοβήθησαν φόβον μέγαν 2:10 και είπεν αυτοίς ο
they feared [[2]fear [1]a great]. And [[3]said [4]to them [1]the

32 3361-5399 2400-1063 2097-1473
άγγελος μη φοβείσθε ιδού γαρ ευαγγελίζομαι υμίν
[2]angel], Fear not! for behold, I announce to you good news –

5479 3173 3748 1510.8.3 3956 3588 2992 3754
χαράν μεγάλην ήτις έσται παντί τω λαώ 2:11 ότι
[[2]joy [1]great] which shall be to all people. For

5088 1473 4594 4990 3739 1510.2.3 5547 2962
ετέχθη υμίν σήμερον σωτήρ ος εστι Χριστός κύριος
was born to you today a deliverer who is Christ *the* Lord,

1722 4172 * 2532 3778 1473 3588 4592
εν πόλει Δαβίδ 2:12 και τούτο υμίν το σημείον
in *the* city of David. And this [[3]to you [1]*is* the [2]sign] –

2147 1025 4683 2749 1722 5336
ευρήσετε βρέφος εσπαργανωμένον κείμενον εν φάτνη
you shall find *the* babe being swaddled, lying in a stable.

2532 1810 1096 4862 3588 32 4128
2:13 και εξαίφνης εγένετο συν τω αγγέλω πλήθος
And suddenly there was with the angel a multitude

4756 3770 134 3588 2316 2532 3004
στρατιάς ουρανίου αινούντων τον θεόν και λεγόντων
[[2]military [1]of heavenly] praising God, and saying,

1391 1722 5310 2316 2532 1909 1093 1515 1722
2:14 δόξα εν υψίστοις θεώ και επί γης ειρήνη εν
Glory in *the* highest *to* God, and upon earth peace among

444 2107 2532 1096 5613
ανθρώποις ευδοκία 2:15 και εγένετο ως
men *with* benevolence. And it came to pass, as

565 575 1473 1519 3588 3772 3588 32
απήλθον απ' αυτών εις τον ουρανόν οι άγγελοι
[[3]went forth [4]from [5]them [6]into [7]the [8]heaven [1]the [2]angels],

2532 3588 444 3588 4166 2036 4314 240
και οι άνθρωποι οι ποιμένες είπον προς αλλήλους
that the men, the shepherds, said to one another,

1330 1211 2193 * 2532 1492 3588 4487-3778
διέλθωμεν δη έως Βηθλεέμ και ιδωμεν το ρήμα τούτο
We should go indeed unto Bethlehem, and behold this thing

3588 1096 3739 3588 2962 1107 1473 2532
το γεγονός ο ο κύριος εγνώρισεν ημίν 2:16 και
taking place, which the Lord made known to us. And

2064 4692 2532 429 3588 5037 *
ήλθον σπεύσαντες και ανεύρον την τε Μαριάμ
they came having hastened and discovered both Mary

2532 3588 * 2532 3588 1025 2749 1722 3588 5336
και τον Ιωσήφ και το βρέφος κείμενον εν τη φάτνη
and Joseph, and the babe lying in the stable.

1492-1161 1232 4012 3588 4487 3588
2:17 ιδόντες δε διεγνώρισαν περί του ρήματος του
And beholding, they made known concerning the thing

2980 1473 4012 3588 3813-3778 2532
λαληθέντος αυτοίς περί του παιδίου τούτου 2:18 και
being spoken to them concerning this child. And

3956 3588 191 2296 4012 3588
πάντες οι ακούσαντες εθαύμασαν περί των
all the ones having heard wondered concerning the *things*

2980 5259 3588 4166 4314 1473 3588 1161
λαληθέντων υπό των ποιμένων προς αυτούς 2:19 η δε
being spoken by the shepherds to them. But

* 3956-4933 3588 4487-3778 4820
Μαριάμ πάντα συνετήρει τα ρήματα ταύτα συμβάλλουσα
Mary preserved all these things, uniting *them*

1722 3588 2588-1473 2532 1994 3588 4166
εν τη καρδία αυτής 2:20 και επέστρεψαν οι ποιμένες
in her heart. And [[3]returned [1]the [2]shepherds],

1392 2532 134 3588 2316 1909 3956 3739 191
δοξάζοντες και αινούντες τον θεόν επί πάσιν οις ήκουσαν
glorifying and praising God for all which they heard

2532 1492 2531 2980 4314 1473
και είδον καθώς ελαλήθη προς αυτούς
and beheld, as it was told to them.

The Circumcision of Jesus

2532 3753 4130 2250 3638 3588
2:21 και ότε επλήσθησαν ημέραι οκτώ του
And when [[3]were fulfilled [2]days [1]eight] of the

4059 3588 3813 2532 2564 3588 3686-1473
περιτεμείν το παιδίον† και εκλήθη το όνομα αυτού
circumcising the child, that [[2]was called [1]his name]

* 3588 2564 5259 3588 32 4253
Ιησούς το κληθέν υπό του αγγέλου προ
Jesus, the *name* being called by the angel before

3588 4815-1473 1722 3588 2836 2532 3753
του συλληφθήναι αυτόν εν τη κοιλία 2:22 και ότε
his being conceived in the belly. And when

4130 3588 2250 3588 2512-1473 2596
επλήσθησαν αι ημέραι του καθαρισμού αυτής κατά
[[3]were fulfilled [1]the [2]days] of her cleansing, according to

3588 3551 * 321 1473 1519 *
τον νόμον Μωσέως ανήγαγον αυτόν εις Ιεροσόλυμα
the law of Moses, they led him unto Jerusalem,

2:21 †*CP* **αυτον** - him.

3936 3588 2962 2531 1125 1722
παραστήσαι τω κυρίω **2:23** καθώς γέγραπται εν
to render to the Lord, (as it has been written in

3551 2962 3754 3956 730 1272 3388 39
νόμω κυρίου ότι παν άρσεν διανοίγον μήτραν άγιον
the law *of the* Lord that, Every male opening wide *the* womb [[2]holy

3588 2962 2564 2532 3588 1325 2378
τω κυρίω κληθήσεται **2:24** και του δούναι θυσίαν
[3]to the [4]Lord [1]shall be called]), and to give a sacrifice

2596 3588 2046 1722 3551 2962 2201
κατά το ειρημένον εν νόμω κυρίου ζεύγος
according to the *thing* being said in *the* law *of the* Lord – a pair

5167 2228 1417 3502 4058
τρυγόνων η δύο νεοσσούς περιστερών
of turtle-doves, or two young pigeons.

Simeon

2532 2400 1510.7.3 444 1722 *
2:25 και ιδού ην άνθρωπος εν Ιερουσαλήμ
And behold, there was a man in Jerusalem

3739 3686 * 2532 3588 444-3778 1342
ω όνομα Συμεών και ο άνθρωπος ούτος δίκαιος
whose name *was* Simeon, and this man *was* just

2532 2126 4327 3874 3588 *
και ευλαβής προσδεχόμενος παράκλησιν του Ισραήλ
and reverent, waiting for *the* consolation of Israel,

2532 4151 39 1510.7.3 1909 1473 2532 1510.7.3
και πνεύμα άγιον ην επ' αυτόν **2:26** και ην
and [[2]spirit [1]holy] was upon him. And there was

1473 5537 5259 3588 4151 3588
αυτώ κεχρηματισμένον υπό του πνεύματος του
to him a receiving of a divine message by the [[2]spirit

39 3361-1492 2288 4250 2228-1492 3588 5547
αγίου μη ιδείν θάνατον πριν η ίδη τον Χριστόν
[1]holy] to not see death before he should behold the Christ

2962 2532 2064 1722 3588 4151 1519 3588 2413
κυρίου **2:27** και ήλθεν εν τω πνεύματι εις το ιερόν
of *the* Lord. And he came in the spirit into the temple.

2532 1722 3588 1521 3588 1118 3588 3813 * 3588
και εν τω εισαγαγείν τους γονείς το παιδίον Ιησούν του
And in the bringing [[4]by the [5]parents [1]the [2]child [3]Jesus],

4160-1473 2596 3588 1480 3588 3551
ποιήσαι αυτούς κατά το ειθισμένον του νόμου
for them to do according to the *thing* accustomed by the law

4012 1473 2532 1473 1209 1473 1519 3588 43-1473
περί αυτού **2:28** και αυτός εδέξατο αυτό εις τας αγκάλας αυτού
for him, that he received it into his embrace,

2532 2127 3588 2316 2532 2036 3568 630 3588
και ευλόγησε τον θεόν και είπε **2:29** νυν απολύεις τον
and blessed God, and said, Now loosen

1401-1473 1203 2596 3588 4487-1473 1722 1515
δούλόν σου δέσποτα κατά το ρήμά σου εν ειρήνη
your bondman, O master, according to your word, in peace.

3754 1492 3588 3788-1473 3588 4992-1473 3739
2:30 ότι είδον οι οφθαλμοί μου το σωτήριόν σου **2:31** ο
For [[2]saw [1]my eyes] your deliverance, which

2090 2596 4383 3956 3588 2992 5457
ητοίμασας κατά πρόσωπον πάντων των λαών **2:32** φως
you prepared before *the* face of all the peoples, a light

1519 602 1484 2532 1391 2992-1473 *
εις αποκάλυψιν εθνών και δόξαν λαού σου Ισραήλ
for an uncovering of nations, and glory of your people Israel.

2532 1510.7.3 * 2532 3588 3384-1473 2296 1909
2:33 και ην Ιωσήφ και η μήτηρ αυτού θαυμάζοντες επί
And [[4]were [1]Joseph† [2]and [3]his mother] marveling over

3588 2980 4012 1473 2532 2127
τοις λαλουμένοις περί αυτού **2:34** και ευλόγησεν
the *things* being spoken concerning him. And [[2]blessed

1473 * 2532 2036 4314 * 3588 3384-1473
αυτούς Συμεών και είπε προς Μαριάμ την μητέρα αυτού
[3]them [1]Simeon], and said to Mary his mother,

2400 3778 2749 1519 4431 2532 386 4183
ιδού ούτος κείται εις πτώσιν και ανάστασιν πολλών
Behold, this one is situated for a downfall and a rising up† of many

1722 3588 * 2532 1519 4592 483 2532
εν τω Ισραήλ και εις σημείον αντιλεγόμενον **2:35** και
in Israel, and for a sign being disputed; [[2]even

2:33 †*Ald.* **πατηρ** - father.

2:34 †*or* resurrection.

1473 1161 1473 3588 5590 1330 4501
σου δε αυτής την ψυχήν διελεύσεται ρομφαία
[3]you [1]and] – [[3]your [4]soul [2]shall go through [1]a broadsword],

3704 302 601 1537 4183 2588
όπως αν αποκαλυφθώσιν εκ πολλών καρδιών
so that [[5]should be [6]uncovered [2]from [3]many [4]hearts

1261
διαλογισμοί
[1]*the* thoughts].

Anna

2532 1510.7.3 * 4398 2364 *
2:36 και ην Άννα προφήτις θυγάτηρ Φανουήλ
And there was Anna a prophetess, daughter of Phanuel,

1537 5443 * 3778 4260 1722 2250
εκ φυλής Ασήρ αύτη προβεβηκυία εν ημέραις
from out of *the* tribe of Asher. She was advanced in [[2]days

4183 2198 2094 3326 435 2033 575
πολλαίς ζήσασα έτη μετά ανδρός επτά από
[1]many], having lived [[2]years [3]with [4]a husband [1]seven] from

3588 3932-1473 2532 3778 5503 5613
της παρθενίας αυτής **2:37** και αύτη χήρα ως
her virginity; and she *was* a widow about

2094 3589.3 3739 3756-868 575 3588
ετών ογδοηκοντατεσσάρων η ουκ αφίστατο από του
[[2]years [1]eighty-four], who did not leave from the

2413 3521 2532 1162 3000 3571 2532
ιερού νηστείαις και δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα και
temple, *but with* fastings and supplications serving night and

2250 2532 3778 1473 3588 5610 2186
ημέραν **2:38** και αύτη αυτή τη ώρα επιστάσα
day. And she, [[2]in *the* same [3]hour [1]standing by],

437 3588 2962 2532 2980 4012 1473
ανθωμολογείτο τω κυρίω και ελάλει περί αυτού
confessed to the Lord, and spoke concerning him

3956 3588 4327 3085 1722 *
πάσι τοις προσδεχομένοις λύτρωσιν εν Ιερουσαλήμ
to all the ones waiting *for* a ransoming in Jerusalem.

2532 5613 5055 537 3588 2596 3588
2:39 και ως ετέλεσαν άπαντα τα κατά τον
And as they finished all together the *things* according to the

3551 2962 5290 1519 3588 * 1519 3588
νόμον κυρίου υπέστρεψαν εις την Γαλιλαίαν εις την
law *of the* Lord, they returned unto Galilee, unto

4172-1438 *
πόλιν εαυτών Ναζαρέθ
their own city Nazareth.

The Child Jesus in the Temple

3588-1161 3813 837 2532 2901 4151
2:40 το δε παιδίον ηύξανε και εκραταιούτο πνεύματι
And the child grew, and was fortified in spirit,

4137 4678 2532 5484 2316 1510.7.3 1909 1473
πληρούμενον σοφίας και χάρις θεού ην επ' αυτό
being filled with wisdom; and favor of God was upon it.

2532 4198 3588 1118-1473 2596 2094 1519 *
2:41 και επορεύοντο οι γονείς αυτού κατ' έτος εις Ιερουσαλήμ
And [[2]went [1]his parents] each year unto Jerusalem

3588 1859 3588 3957 2532 3753 1096 2094
τη εορτή του πάσχα **2:42** και ότε εγένετο ετών
to the holiday of the passover. And when he was [[2]years *old*

1427 305-1473 1519 * 2596 3588
δώδεκα αναβάντων αυτών εις Ιεροσόλυμα κατά το
[1]twelve], of their ascending unto Jerusalem according to the

1485 3588 1859 2532 5048 3588 2250
έθος της εορτής **2:43** και τελειωσάντων τας ημέρας
custom of the holiday, and having finished the days,

1722 3588 5290-1473 5278 * 3588
εν τω υποστρέφειν αυτούς υπέμεινεν Ιησούς ο
in their returning, [[4]remained behind [3]Jesus [1]the

3816 1722 * 2532 3756 1097 * 2532 3588
παις εν Ιερουσαλήμ και ουκ έγνω Ιωσήφ και η
[2]child] in Jerusalem. And [[4]did not [5]know [1]Joseph [2]and

3384-1473 3543-1161 1473 1722 3588 4923
μήτηρ αυτού† **2:44** νομίσαντες δε αυτόν εν τη συνοδία
[3]his mother]; but thinking him [[2]in [3]the [4]group

1510.1 2064 2250 3598 2532 327-1473 1722
είναι ήλθον ημέρας οδόν και ανεζήτουν αυτόν εν
[1]to be], they came a day's journey, and searched him out among

2:43 †*CP* **εγνωσαν οι γονεις αυτου** - his parents knew not.

3588 4773 2532 1722 3588 1110 2532
τοις συγγενέσι και εν τοις γνωστοίς **2:45** και
the relatives and among the acquaintances. And

3361 2147 1473 5290 1519 * 2212
μη ευρόντες αυτόν υπέστρεψαν εις Ιερουσαλήμ ζητούντες
not finding him, they returned unto Jerusalem, seeking

1473 2532 1096 3326 2250 5140 2147
αυτόν **2:46** και εγένετο μεθ' ημέρας τρείς εύρον
him. And it came to pass after [2days 1three] they found

1473 1722 3588 2413 2516 1722 3319 3588
αυτόν εν τω ιερώ καθεζόμενον εν μέσω των
him in the temple, sitting in *the* midst of the

1320 2532 191 1473 2532 1905 1473
διδασκάλων και ακούοντα αυτών και επερωτώντα αυτούς
teachers, both hearing them and questioning them.

1839 1161 3956 3588 191 1473 1909
2:47 εξίσταντο δε πάντες οι ακούοντες αυτού επί
[6were amazed 1And 2all 3the ones 4hearing 5him] by

3588 4907 2532 3588 612-1473 2532 1492
τη συνέσει και ταις αποκρίσεσιν αυτού **2:48** και ιδόντες
the understanding and his answers. And seeing

1473 1605 2532 4314 1473 3588 3384-1473
αυτόν εξεπλάγησαν και προς αυτόν η μήτηρ αυτού
him, they were overwhelmed; and [3to 4him 1his mother

2036 5043 5100 4160 1473-3779 2400 3588 3962-1473
είπε τέκνον τι εποίησας ημίν ούτως ιδού ο πατήρ σου
2said], Child, why did you do so to us? Behold, your father

2504 3600 2212 1473 2532 2036 4314
καγώ οδυνώμενοι εζητούμέν σε **2:49** και είπεν προς
and I were grieving seeking you. And he said to

1473 5100 3754 2212 1473 3756-1492 3754
αυτούς τι ότι εζητείτέ με ουκ ήδειτε ότι
them, Why *is it* that you seek me? Do you not know that

1722 3588 3588 3962-1473 1163 1510.1-1473
εν τοις του πατρός μου δει είναί με
[3among 4the *things* 5of my father 1it is necessary 2for me to be]?

2532 1473 3756-4920 3588 4487 3739 2980 1473
2:50 και αυτοί ου συνήκαν το ρήμα ο ελάλησεν αυτοίς
And they did not perceive the saying which he spoke to them.

2532 2597 3326 1473 2532 2064 1519 *
2:51 και κατέβη μετ' αυτών και ήλθεν εις Ναζαρέθ
And he went down with them, and came into Nazareth,

2532 1510.7.3 5293 1473 2532 3588 3384-1473
και ην υποτασσόμενος αυτοίς και η μήτηρ αυτού
and was being submitted to them. And his mother

1301 3956 3588 4487-3778 1722 3588 2588-1473
διετήρει πάντα τα ρήματα ταύτα εν τη καρδία αυτής
kept carefully all these sayings in her heart.

2532 * 4298 4678 2532 2244 2532 5484
2:52 και Ιησούς προέκοπτε σοφία και ηλικία και χάριτι
And Jesus progressed in wisdom and stature, and in favor

3844 2316 2532 444
παρά θεώ και ανθρώποις
with God and men.

CHAPTER 3

John in the Wilderness

1722 2094 1161 4003 3588 2231
3:1 εν έτει δε πεντεκαιδεκάτω της ηγεμονίας
[2in 4year 1And 3*the* fifteenth] of the governing

* * 2230 * *
Τιβερίου Καίσαρος ηγεμονεύοντος Ποντίου Πιλάτου
of Tiberius Caesar, *and the* governing of Pontius Pilate

3588 * 2532 5075 3588 * *
της Ιουδαίας και τετραρχούντος της Γαλιλαίας Ηρώδου
of Judea, and [2being tetrarch 3of Galilee 1Herod],

*-1161 3588 80-1473 5075 3588
Φιλίππου δε του αδελφού αυτού τετραρχούντος της
and Philip his brother being tetrarch

* 2532 * 5561 2532 * 3588
Ιτουραίας και Τραχωνίτιδος χώρας και Λυσανίου της
of Ituraea and Trachonitis *the* region, and Lysanias

*-5075 1909 749 * 2532
Αβιληνής τετραρχούντος **3:2** επ' αρχιερέων Άννα και
being tetrarch of Abilene, with chief priests Annas and

* 1096 4487 2316 1909 * 3588 3588
Καϊάφα εγένετο ρήμα θεού επί Ιωάννην τον του
Caiaphas, came *the* word of God unto John the

*-5207 1722 3588 2048 2532 2064 1519 3956
Ζαχαρίου υιόν εν τη ερήμω **3:3** και ήλθεν εις πάσαν
son of Zacharias in the wilderness. And he went into all

3588 4066 3588 * 2784 908
την περίχωρον του Ιορδάνου κηρύσσων βάπτισμα
the place round about the Jordan, proclaiming an immersion

3341 1519 859 266 5613 1125
μετανοίας εις άφεσιν αμαρτιών **3:4** ως γέγραπται
of repentance for a release of sins, as it has been written

1722 976 3056 * 3588 4396 3004 5456
εν βίβλω λόγων Ησαΐου του προφήτου λέγοντος φωνή
in *the* book of *the* words of Isaiah the prophet, saying, A voice

994 1722 3588 2048 2090 3588 3598 2962
βοώντος εν τη ερήμω ετοιμάσατε την οδόν κυρίου
yelling in the wilderness, Prepare the way *of the* Lord!

2117 4160 3588 5147-1473 3956 5327
ευθείας ποιείτε τας τρίβους αυτού **3:5** πάσα φάραγξ
[2straight 1Make] his roads! Every ravine

4137 2532 3956 3735 2532 1015 5013
πληρωθήσεται και παν όρος και βουνός ταπεινωθήσεται
shall be filled, and every mountain and hill shall be lowered;

2532 1510.8.3 3588 4646 1519 2117 2532 3588 5138 1519
και έσται τα σκολιά εις ευθείαν και αι τραχείαι εις
and [3will be 1the 2crooked] for straight, and the rough for

3598 3006 2532 3708 3956 4561 3588 4992
οδούς λείας **3:6** και όψεται πάσα σαρξ το σωτήριον
[2ways 1smooth]; and [3shall see 1all 2flesh] the deliverance

3588 2316 3004 3767 3588 1607 3793
του θεού **3:7** έλεγεν ούν τοις εκπορευομένοις όχλοις
of God.† He said then to the [2coming forth 1multitudes]

907 5259 1473 1081 2191 5100 5263
βαπτισθήναι υπ' αυτού γεννήματα εχιδνών τις υπέδειξεν
to be immersed by him, Offspring of vipers, who indicated

1473 5343 575 3588 3195 3709 4160
υμίν φυγείν από της μελλούσης οργής **3:8** ποιήσατε
to you to flee from the [2about to be 1wrath]? Do

3767 2590 514 3588 3341 2532 3361
ούν καρπούς αξίους της μετανοίας και μη
then fruits worthy of repentance! For you should not

756 3004 1722 1438 3962 2192 3588
άρξησθε λέγειν εν εαυτοίς πατέρα έχομεν τον
begin to say among yourselves, [2father 1We have]

* 3004-1063 1473 3754 1410-3588-2316 1537 3588
Αβραάμ λέγω γαρ υμίν ότι δύναται ο θεός εκ των
Abraham. For I say to you that God is able from out of

3037-3778 1453 5043 3588 * 2235-1161
λίθων τούτων εγείραι τέκνα τω Αβραάμ **3:9** ήδη δε
these stones to raise children *to* Abraham. But already

2532 3588 513 4314 3588 4491 3588 1186 2749 3956
και η αξίνη προς την ρίζαν των δένδρων κείται παν
even the axe [2at 3the 4root 5of the 6trees 1is situated]. Every

3767-1186 3361 4160 2590 2570 1581 2532 1519
ουν δένδρον μη ποιούν καρπόν καλόν εκκόπτεται και εις
tree then not producing [2fruit 1good] is cut down and [2into

4442 906 2532 1905 1473 3588 3793
πυρ βάλλεται **3:10** και επηρώτων αυτόν οι όχλοι
3*the* fire 1thrown]. And [3asked 4him 1the 2multitudes],

3004 5100 3767 4160 611-1161 3004
λέγοντες τι ούν ποιήσομεν **3:11** αποκριθείς δε λέγει
saying, What then shall we do? And answering he says

1473 3588 2192 1417 5509 3330 3588
αυτοίς ο έχων δύο χιτώνας μεταδότω τω
to them, The one having two inner garments, share with the one

3361 2192 2532 3588 2192 1033 3668 4160
μη έχοντι και ο έχων βρώματα ομοίως ποιείτω
not having! And the one having foods, in like manner do!

2064-1161 2532 5057 907 2532 2036
3:12 ήλθον δε και τελώναι βαπτισθήναι και είπον
And there came also tax collectors to be immersed, and said

4314 1473 1320 5100 4160 3588-1161 2036 4314
προς αυτόν διδάσκαλε τι ποιήσομεν **3:13** ο δε είπε προς
to him, Teacher, what shall we do? And he said to

1473 3367 4183 3844 3588 1299 1473
αυτούς μηδέν πλέον παρά το διατεταγμένον υμίν
them, [2nothing 3more 4beyond 5that 6being set in order 7to you

4238 1905 1161 1473 2532 4754
πράσσετε **3:14** επηρώτων δε αυτόν και στρατευόμενοι
1exact]! [3asked 1And 4him 5also 2soldiers],

3004 2532 1473 5100 4160 2532 2036 4314
λέγοντες και ημείς τι ποιήσομεν και είπε προς
saying, And we, what shall we do? And he said to

1473 3367 1286 3366 4811 2532
αυτούς μηδένα διασείσητε μηδέ συκοφαντήσητε και
them, No one should you shake up nor extort, and

3:4-6 †*See Is. 40:3-5.*

714 3588 3800-1473 4328
αρκείσθε τοις οψωνίοις υμών 3:15 προσδοκώντος
let [2be sufficient 1your rations]! [4were expecting

1161 3588 2992 2532 1260-3956 1722
δε του λαού και διαλογιζομένων πάντων εν
1And 2the 3people], and all were reasoning in

3588 2588-1473 4012 3588 * 3379
ταις καρδίαις αυτών περί του Ιωάννου μήποτε
their hearts concerning John, if perhaps

1473 1510.4 3588 5547 611-3588-*
αυτός είη ο Χριστός 3:16 απεκρίνατο ο Ιωάννης
he may be the Christ. John answered

537 3004 1473 3303 5204 907 1473
άπασι λέγων εγώ μεν ύδατι βαπτίζω υμάς
all together, saying, I indeed [3in water 1immerse 2you];

2064-1161 3588 2478 1473 3739 3756-1510.2.1
έρχεται δε ο ισχυρότερός μου ου ουκ ειμί
but comes the one stronger than me, of whom I am not

2425 3089 3588 2438 3588 5266-1473 1473
ικανός λύσαι τον ιμάντα των υποδημάτων αυτού αυτός
fit to untie the strap of his sandals. He

1473-907 1722 4151 39 2532 4442 3739 3588
υμάς βαπτίσει εν πνεύματι αγίω και πυρί 3:17 ου το
will immerse you in [2spirit 1holy] and in fire; of whom the

4425 1722 3588 5495-1473 2532 1245
πτύον εν τη χειρί αυτού και διακαθαριεί
winnowing fan *is* in his hand, and he will thoroughly cleanse

3588 257-1473 2532 4863 3588 4621 1519 3588
την άλωνα αυτού και συνάξει τον σίτον εις την
his threshing-floor, and will gather the grain into

596-1473 3588-1161 892 2618 4442
αποθήκην αυτού το δε άχυρον κατακαύσει πυρί
his storehouse; and the straw he will incinerate with [2fire

762 4183 3303 3767 2532 2087
ασβέστω 3:18 πολλά μεν ουν και έτερα
1inextinguishable]. [4many 2indeed 3then 1And] other *things*

3870 2097 3588 2992
παρακαλών ευηγγελίζετο τον λαόν
comforting he announced good news to the people.

The Immersion of Jesus

3588 1161 * 3588 5076 1651 5259
3:19 ο δε Ηρώδης ο τετράρχης ελεγχόμενος υπ'
But Herod the tetrarch, being reproved by

1473 4012 * 3588 1135 3588 80-1473
αυτού περί Ηρωδιάδος της γυναικός του αδελφού αυτού
him concerning Herodias the wife of his brother

* 2532 4012 3956 3739 4160 4190 3588
Φιλίππου† και περί πάντων ων εποίησε πονηρών ο
Philip, and concerning all [2which 4did 1*the* evils

* 4369 2532 3778 1909 3956 2532 2623
Ηρώδης 3:20 προσέθηκε και τούτο επί πάσι και κατέκλεισε
3Herod], added also this unto all – that he imprisoned

3588 * 1722 3588 5438 1096-1161 1722 3588
τον Ιωάννην εν τη φυλακή 3:21 εγένετο δε εν τω
John in the prison. And it came to pass in the

907 537 3588 2992 2532 * 907
βαπτισθήναι άπαντα τον λαόν και Ιησού βαπτισθέντος
immersing all the people, and Jesus being immersed

2532 4336 455 3588 3772 2532
και προσευχομένου ανεωχθήναι τον ουρανόν 3:22 και
and praying, [3was opened 1the 2heaven], and

2597 3588 4151 3588 39 4984 1491 5616
καταβήναι το πνεύμα το άγιον σωματικώ είδει ωσεί
[4came down 1the 3spirit 2holy] bodily in a form as

4058 1909 1473 2532 5456 1537 3772 1096
περιστεράν επ' αυτόν και φωνήν εξ ουρανού γενέσθαι
a dove upon him, and a voice from out of heaven came,

3004 1473 1510.2.2 3588 5207-1473 3588 27 1722 1473
λέγουσαν συ ει ο υιός μου ο αγαπητός εν σοι
saying, You are my son the beloved; in you

2106
ευδόκησα
I take pleasure.

The Genealogy of Jesus

2532 1473 1510.7.3 3588 * 5616 2094
3:23 και αυτός ην ο Ιησούς ωσεί ετών
And [2himself 3was 1Jesus 4about 6years *old*

5144 756 1510.6 5613 3543 5207 *
τριάκοντα αρχόμενος ων ως ενομίζετο υιός Ιωσήφ
5thirty] in beginning, being as was thought *the* son of Joseph,

3588 * 3588 * 3588 * 3588
του Ηλί 3:24 του Ματθάτ του Λευΐ του
the *son of* Heli, the *son of* Matthat, the *son of* Levi the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588
Μελχί του Ιαννά του Ιωσήφ 3:25 του
Melchi, the *son of* Janna, the *son of* Joseph, the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588 *
Ματταθίου του Αμώς του Ναούμ του Εσλί
Mattathias, the *son of* Amos, the *son of* Naum, the *son of* Esli,

3588 * 3588 * 3588 *
του Ναγγαί 3:26 του Μαάθ του Ματταθίου
the *son of* Nagge, the *son of* Maath, the *son of* Mattathias,

3588 * 3588 * 3588 * 3588
του Σεμεΐ του Ιωσήφ του Ιούδα 3:27 του
the *son of* Semei, the *son of* Joseph, the *son of* Juda, the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588 *
Ιωαννά του Ρησά του Ζοροβάβελ του Σαλαθιήλ
Joanna, the *son of* Rhesa, the *son of* Zerubbabel, the *son of* Salathiel,

3588 * 3588 * 3588 * 3588
του Νηρί 3:28 του Μελχί του Αδδί του
the *son of* Neri, the *son of* Melchi, the *son of* Addi, the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588 *
Κωσάμ του Ελμωδάμ του Ηρ 3:29 του Ιωσή
Cosam, the *son of* Elmodam, the *son of* Er, the *son of* Jose,

3588 * 3588 * 3588 * 3588
του Ελιέζερ του Ιωρείμ του Ματθάτ του
the *son of* Eliezer, the *son of* Jorim, the *son of* Matthat, the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588 *
Λευΐ 3:30 του Σιμεών του Ιούδα του Ιωσήφ
Levi, the *son of* Simeon, the *son of* Juda, the *son of* Joseph,

3588 * 3588 * 3588 *
του Ιωνάν του Ελιακείμ 3:31 του Μελεά
the *son of* Jonan, the *son of* Eliakim, the *son of* Melea,

3588 * 3588 * 3588 * 3588
του Μαϊνάν του Ματταθά του Ναθάν του
the *son of* Menan, the *son of* Mattatha, the *son of* Nathan, the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588 *
Δαβίδ 3:32 του Ιεσσαί του Ωβήδ του Βοόζ
David, the *son of* Jesse, the *son of* Obed, the *son of* Boaz,

3588 * 3588 * 3588 *
του Σαλμών του Ναασσών 3:33 του Αμιναδάβ
the *son of* Salmon, the *son of* Naasson, the *son of* Aminadab,

3588 * 3588 * 3588 * 3588
του Αράμ του Εσρώμ του Φαρές του
the *son of* Aram, the *son of* Esrom, the *son of* Phares, the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588 *
Ιούδα 3:34 του Ιακώβ του Ισαάκ του Αβραάμ
Juda, the *son of* Jacob, the *son of* Isaac, the *son of* Abraham,

3588 * 3588 * 3588 *
του Θάρρα του Ναχώρ 3:35 του Σαρούχ
the *son of* Thara, the *son of* Nachor, the *son of* Saruch,

3588 * 3588 * 3588 * 3588
του Ραγαύ του Φαλέκ του Εβέρ του
the *son of* Ragau, the *son of* Phalec, the *son of* Heber, the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588 *
Σαλά 3:36 του Καϊνάν του Αρφαξάδ του Σημ
Sala, the *son of* Cainan, the *son of* Arphaxad, the *son of* Shem,

3588 * 3588 * 3588 *
του Νώε του Λάμεχ 3:37 του Μαθουσάλα
the *son of* Noah, the *son of* Lamech, the *son of* Mathusala,

3588 * 3588 * 3588 * 3588
του Ενώχ του Ιαρέδ του Μαλελεήλ του
the *son of* Enoch, the *son of* Jared, the *son of* Maleleel, the *son of*

* 3588 * 3588 * 3588 *
Καϊνάν 3:38 του Ενώς του Σηθ του Αδάμ
Cainan, the *son of* Enos, the *son of* Seth, the *son of* Adam,

3588 2316
του θεού
the *son of* God.

CHAPTER 4

Jesus is Tested by the Devil

*-1161 4151 39 4134 5290
4:1 Ιησούς δε πνεύματος αγίου πλήρης υπέστρεψεν
And Jesus [3spirit 2of holy 1full] returned

575 3588 * 2532 71 1722 3588 4151 1519 3588
από του Ιορδάνου και ήγετο εν τω πνεύματι εις την
from the Jordan, and was led by the spirit into the

3:19 †*Ald. omits* Φιλιππου.

2048 2250 5062 3985 5259 3588
ερημον 4:2 ημέρας τεσσαράκοντα πειραζόμενος υπό του
wilderness, [2days 1forty] being tested by the
1228 2532 3756-2068 3762 1722 3588 2250 1565
διαβόλου και ουκ έφαγεν ουδέν εν ταις ημέραις εκείναις
devil. And he did not eat anything during [2days 1those].
2532 4931-1473 5305 3983 2532
και συντελεσθεισών αυτών ύστερον επείνασε 4:3 και
And of their being completed, afterwards he hungered. And
2036 1473 3588 1228 1487 5207-1510.2.2 3588 2316 2036
είπεν αυτώ ο διάβολος ει υιός ει του θεού είπε
[3said 4to him 1the 2devil], If you are Son of God, tell
3588 3037-3778 2443 1096 740 2532 611-*
τω λίθω τούτω ίνα γένηται άρτος 4:4 και απεκρίθη Ιησούς
to this stone that it become bread! And Jesus answered
4314 1473 3004 1125 3754 3756 1909 740 3441
προς αυτόν λέγων γέγραπται ότι ουκ επ' άρτω μόνω
to him, saying, It has been written that, Not by bread alone
2198 444 235 1909 3956 4487 2316 2532
ζήσεται άνθρωπος αλλ' επί παντί ρήματι θεού 4:5 και
shall [2live 1man], but by every word of God†. And
321 1473 3588 1228 1519 3735 5308 1166
αναγαγών αυτόν ο διάβολος εις όρος υψηλόν έδειξεν
[3led 4him 1the 2devil] into [2mountain 1a high], to show
1473 3956 3588 932 3588 3611 1722 4743
αυτώ πάσας τας βασιλείας της οικουμένης εν στιγμή
to him all the kingdoms of the world in a moment
5550 2532 2036 1473 3588 1228 1473-1325
χρόνου 4:6 και είπεν αυτώ ο διάβολος σοι δώσω
of time. And [3said 4to him 1the 2devil], I shall give to you
3588 1849-3778 537 2532 3588 1391-1473 3754
την εξουσίαν ταύτην άπασαν και την δόξαν αυτών ότι
this authority all together, and their glory; for
1473-3860 2532 3739 1437 2309 1325
εμοί παραδέδοται και ω εάν θέλω δίδωμι
it has been delivered to me, and to whom ever I should want I give
1473 1473 3767 1437 4352 1799
αυτήν 4:7 συ ουν εάν προσκυνήσης ενώπιόν
it. You then, if you should do obeisance before
1473 1510.8.3 1473 3956 2532 611 1473
μου έσται σου πάντα 4:8 και αποκριθείς αυτώ
me, [2will be 3yours 1all]. And answering to him,
2036-3588-* 5217 3694 1473 4567 1125-1063
είπεν ο Ιησούς ύπαγε οπίσω μου σατανά γέγραπται γαρ
Jesus said, Go behind me Satan†! for it has been written,
4352 2962 3588 2316-1473 2532 1473 3441
προσκυνήσεις κύριον τον θεόν σου και αυτώ μόνω
You shall do obeisance to *the* Lord your God, and to him alone
3000 2532 71 1473 1519 * 2532
λατρεύσεις 4:9 και ήγαγεν αυτόν εις Ιερουσαλήμ και
shall you serve††. And he led him unto Jerusalem, and
2476 1473 1909 3588 4419 3588 2413 2532 2036 1473
έστησεν αυτόν επί το πτερύγιον του ιερού και είπεν αυτώ
stood him upon the wing of the temple, and said to him,
1487 3588 5207 1510.2.2 3588 2316 906 4572 1782
ει ο υιός ει του θεού βάλε σεαυτόν εντεύθεν
If [2the 3son 1you are] of God, throw yourself from here
2736 1125-1063 3754 3588 32-1473
κάτω 4:10 γέγραπται γαρ ότι τοις αγγέλοις αυτού
to below! For it has been written that, *To* his angels
1781 4012 1473 3588 1314 1473 2532
εντελείται περί σου του διαφυλάξαι σε 4:11 και
he shall give charge concerning you, to guard you, and
1909 5495 142 1473 3379 4350
επί χειρών αρούσί σε μήποτε προσκόψης
Upon hands they shall lift you, lest at any time [2should stumble
4314 3037 3588 4228-1473 2532 611 2036
προς λίθον τον πόδα σου 4:12 και αποκριθείς είπεν
3against 4a stone 1your foot]†. And answering [2said
1473 3588 * 3754 2046 3756-1598 2962
αυτώ ο Ιησούς ότι είρηται ουκ εκπειράσεις κύριον
3to him 1Jesus] that, It has been said, Do not put to test *the* Lord

4:4 †*See Dt. 8:3.*

4:8 †*or* adversary.

4:8 ††*See Dt. 6:13.*

4:10-11 †*See Ps. 91:11,12.*

3588 2316-1473 2532 4931 3956 3986
τον θεόν σου 4:13 και συντελέσας πάντα πειρασμόν
your God!† And [3having completed 4all 5testing
3588 1228 868 575 1473 891 2540
ο διάβολος απέστη απ' αυτού άχρι καιρού
1the 2devil], left from him until an occasion.

Jesus Begins His Ministry

2532 5290-3588-* 1722 3588 1411 3588
4:14 και υπέστρεψεν ο Ιησούς εν τη δυνάμει του
And Jesus returned in the power of the
4151 1519 3588 * 2532 5345 1831
πνεύματος εις την Γαλιλαίαν και φήμη εξήλθε
spirit into Galilee, and a reputation went forth
2596 3650 3588 4066 4012 1473
καθ' όλης της περιχώρου περί αυτού
unto *the* entire place round about concerning him.
2532 1473 1321 1722 3588 4864-1473
4:15 και αυτός εδίδασκεν εν ταις συναγωγαίς αυτών
And he taught in their synagogues,
1392 5259 3956 2532 2064 1519 3588
δοξαζόμενος υπό πάντων 4:16 και ήλθεν εις την
being extolled by all. And he came unto
* 3739 1510.7.3 5142 2532 1525
Ναζαρέθ ου ην τεθραμμένος και εισήλθε
Nazareth, of which he was reared. And he entered,
2596 3588 1486 1473 1722 3588 2250
κατά το ειωθός αυτώ εν τη ημέρα
(according to the *thing* accustomed to him in the day
3588 4521 1519 3588 4864 2532 450 314
των σαββάτων εις την συναγωγήν και ανέστη αναγνώναι
of the sabbaths), into the synagogue, and rose up to read.
2532 1929 1473 975 * 3588
4:17 και επεδόθη αυτώ βιβλίον Ησαΐου του
And there was given over to him a scroll of Isaiah the
4396 2532 380 3588 975 2147 3588 5117
προφήτου και αναπτύξας το βιβλίον εύρε τον τόπον
prophet. And unrolling the scroll, he found the place
3739 1510.7.3 1125 4151 2962 1909
ου ην γεγραμμένον 4:18 πνεύμα κυρίου επ'
of which it was written, Spirit *of the* Lord *is* upon
1473 3739-1752 5548 1473 2097
εμέ ου ένεκεν έχρισέ με ευαγγελίσασθαι
me, because of which he anointed me to announce good news
4434 649-1473 2390 3588 4937
πτωχοίς απέσταλκέ με ιάσασθαι τους συντετριμμένους
to *the* poor; he has sent me to heal the ones being broken
3588 2588 2784 164 859 2532 5185
την καρδίαν κηρύξαι αιχμαλώτοις άφεσιν και τυφλοίς
in heart, to proclaim to captives a release, and to blind
309 649 2352 1722
ανάβλεψιν αποστείλαι τεθραυσμένους εν
a recovery of sight, to send [2to the ones being devastated
859 2784 1763 2962 1184
αφέσει 4:19 κηρύξαι ενιαυτόν κυρίου δεκτόν
1a release], to proclaim [2year 3*of the* Lord 1*the* accepted]†.
2532 4428 3588 975 591 3588
4:20 και πτύξας το βιβλίον αποδούς τω
And having rolled up the scroll, having given *it* back to the
5257 2523 2532 3956 1722 3588 4864 3588
υπηρέτη εκάθισε και πάντων εν τη συναγωγή οι
assistant, he sat down. And all [2in 3the 4synagogue
3788 1510.7.6 816 1473 756-1161 3004
οφθαλμοί ήσαν ατενίζοντες αυτώ 4:21 ήρξατο δε λέγειν
1eyes] were gazing upon him. And he began to say
4314 1473 3754 4594 4137 3588 1124-3778
προς αυτούς ότι σήμερον πεπλήρωται η γραφή αύτη
to them that, Today [2has been fulfilled 1this scripture]
1722 3588 3775-1473 2532 3956 3140 1473 2532
εν τοις ωσίν υμών 4:22 και παντες εμαρτύρουν αυτώ και
in your ears. And all bore witness to him, and
2296 1909 3588 3056 3588 5484 3588 1607
εθαύμαζον επί τοις λόγοις της χάριτος τοις εκπορευομένοις
marveled over the words of favor going forth
1537 3588 4750-1473 2532 3004 3756 3778
εκ του στόματος αυτού και έλεγον ουχ ούτός
from out of his mouth. And they said, [2not 3this

4:12 †*See Dt. 6:16.*

4:18-19 †*See Is. 61:1,2.*

1510.2.3 3588 5207 * 2532 2036 4314 1473
εστιν ο υιός Ιωσήφ **4:23** και είπε προς αυτούς
1Is] the son of Joseph? And he said to them,

3843 2046 1473 3588 3850-3778 2395
πάντως ερείτέ μοι την παραβολήν ταύτην ιατρέ
Assuredly you shall say to me this parable, Physician,

2323 4572 3745 191 1096
θεράπευσον σεαυτόν όσα ηκούσαμεν γενόμενα
attend to yourself! As many *things* as we heard taking place

1722 3588 * 4160 2532 5602 1722 3588 3968-1473
εν τη Καπερναούμ ποίησον και ώδε εν τη πατρίδι σου
in Capernaum, do also here in your fatherland!

2036-1161 281 3004 1473 3754 3762 4396
4:24 είπε δε αμήν λέγω υμίν ότι ουδείς προφήτης
And he said, Amen, I say to you that not one prophet

1184-1510.2.3 1722 3588 3968-1473 1909 225 1161
δεκτός εστιν εν τη πατρίδι αυτού **4:25** επ' αληθείας δε
is accepted in his fatherland. [2in 3truth 1And]

3004 1473 4183 5503 1510.7.6 1722 3588 2250
λέγω υμίν πολλαί χήραι ήσαν εν ταις ημέραις
I say to you, [2many 3widows 1There were] in the days

* 1722 3588 * 3753 2808 3588 3772 1909
Ηλίου εν τω Ισραήλ ότε εκλείσθη ο ουρανός επί
of Elijah in Israel, when [3was locked 1the 2heaven] for

2094 5140 2532 3376 1803 5613 1096 3042
έτη τρία και μήνας εξ ως εγένετο λιμός
[2years 1three] and [2months 1six], as [3took place 2famine

3173 1909 3956 3588 1093 2532 4314 3762
μέγας επί πάσαν την γην **4:26** και προς ουδεμίαν
1a great] upon all the land; and to not one

1473 3992-* 1508 1519 * 3588 *
αυτών επέμφθη Ηλίας ει μη εις Σάρεπτα της Σιδώνος
of them was Elijah sent, except unto Sarepta of Sidon,

4314 1135 5503 2532 4183 3015 1510.7.6
προς γυναίκα χήραν **4:27** και πολλοί λεπροί ήσαν
to [2woman 1a widow]. And [2many 3lepers 1there were]

1909 * 3588 4396 1722 3588 * 2532 3762
επί Ελισσαίου του προφήτου εν τω Ισραήλ και ουδείς
in *the time* of Elisha the prophet in Israel, and not one

1473 2511 1508 * 3588 * 2532
αυτών εκαθαρίσθη ει μη Νεεμάν ο Σύρος **4:28** και
of them was cleansed except Naaman the Syrian. And

4130-3956 2372 1722 3588 4864 191
επλήσθησαν πάντες θυμού εν τη συναγωγή ακούοντες
they were all filled *with* rage in the synagogue, hearing

3778 2532 450 1544 1473 1854 3588
ταύτα **4:29** και αναστάντες εξέβαλον αυτόν έξω της
these *things*. And having risen up, they cast him outside the

4172 2532 71 1473 2193 3790 3588 3735 1909 3739
πόλεως και ήγαγον αυτόν έως οφρύος του όρους εφ' ου
city, and led him unto a brow of the mountain upon which

3588 4172-1473 3618 1519-3588 2630-1473
η πόλις αυτών ωκοδόμητο εις το κατακρημνίσαι αυτόν
their city had been built, so as to fling him downwards.

1473-1161 1330 1223 3319 1473 4198
4:30 αυτός δε διελθών διά μέσου αυτών επορεύετο
But he going through *the* midst of them went away.

2532 2718 1519 * 4172 3588 *
4:31 και κατήλθεν εις Καπερναούμ πόλιν της Γαλιλαίας
And he went down unto Capernaum, a city of Galilee,

2532 1510.7.3 1321 1473 1722 3588 4521 2532
και ην διδάσκων αυτούς εν τοις σάββασι **4:32** και
and was teaching them on the sabbaths. And

1605 1909 3588 1322-1473 3754 1722
εξεπλήσσοντο επί τη διδαχή αυτού ότι εν
they were overwhelmed at his teaching; for [3with

1849 1510.7.3 3588 3056-1473
εξουσία ην ο λόγος αυτού
4authority 2was 1his word].

The Unclean Spirits Come Forth

2532 1722 3588 4864 1510.7.3 444 2192
4:33 και εν τη συναγωγή ην άνθρωπος έχων
And in the synagogue was a man having

4151 1140 169 2532 349 5456
πνεύμα δαιμονίου ακαθάρτου και ανέκραξε φωνή
a spirit [2demon 1of an unclean]. And he shouted aloud [2voice

3173 3004 1436 5100 1473 2532 1473
μεγάλη **4:34** λέγων έα τι ημίν και σοι
1with a great], saying, Alas, what *is it* to us and to you,

* * 2064 622 1473 1492 1473 5100
Ιησού Ναζαρηνέ ήλθες απολέσαι ημάς οίδά σε τις
Jesus – Nazarene? Are you come to destroy us? I know you, who

1510.2.2 3588 39 3588 2316 2532 2008 1473
ει ο άγιος του θεού **4:35** και επετίμησεν αυτώ
you are – the holy one of God. And [2reproached 3him

3588 * 3004 5392 2532 1831 1537 1473
ο Ιησούς λέγων φιμώθητι και έξελθε εξ αυτού
1Jesus], saying, Be halted, and come forth from out of him!

2532 4495 1473 3588 1140 1519 3319 1831
και ρίψαν αυτόν το δαιμόνιον εις μέσον εξήλθεν
And [3having tossed 4him 1the 2demon] into *the* midst, came forth

575 1473 3367 984 1473 2532 1096
απ' αυτού μηδέν βλάψαν αυτόν **4:36** και εγένετο
from him in nothing having hurt him. And there became

2285 1909 3956 2532 4814 4314
θάμβος επί πάντας και συνελάλουν προς
a stupefaction upon all, and they conversed together with

240 3004 5100 3588 3056 3778 3754 1722 1849
αλλήλους λέγοντες τις ο λόγος ούτος ότι εν εξουσία
one another, saying, What word *is* this that with authority

2532 1411 2004 3588 169 4151 2532
και δυνάμει επιτάσσει τοις ακαθάρτοις πνεύμασι και
and power he gives orders to the unclean spirits, and

1831 2532 1607 2279 4012
εξέρχονται **4:37** και εξεπορεύετο ήχος περί
they come forth? And [4went forth 1*the* sound 2concerning

1473 1519 3956 5117 3588 4066
αυτού εις πάντα τόπον της περιχώρου
3him] unto every place round about.

Jesus Heals Many

450-1161 1537 3588 4864 1525
4:38 αναστάς δε εκ της συναγωγής εισήλθεν
And rising up from out of the synagogue, he entered

1519 3588 3614 * 3588 3994 1161 3588
εις την οικίαν Σίμωνος η πενθερά δε του
into the house of Simon. [2the 3mother-in-law 1And]

* 1510.7.3 4912 4446 3173 2532 2065
Σίμωνος ην συνεχομένη πυρετώ μεγάλω και ηρώτησαν
of Simon was constrained [2fever 1by a great], and they asked

1473 4012 1473 2532 2186 1883 1473
αυτόν περί αυτής **4:39** και επιστάς επάνω αυτής
him concerning her. And standing above her,

2008 3588 4446 2532 863 1473 3916-1161
επετίμησε τω πυρετώ και αφήκεν αυτήν παραχρήμα δε
he reproached the fever, and it left her. And immediately

450 1247 1473 1416-1161 3588
αναστάσα διηκόνει αυτοίς **4:40** δύνοντος δε του
rising up she served to them. And *at the* going down of the

2246 3956 3745 2192 770 3554
ηλίου πάντες όσοι είχον ασθενούντας νόσοις
sun, all as many as had ones being weak [2diseases

4164 71 1473 4314 1473 3588 1161 1520 1538
ποικίλαις ήγαγον αυτούς προς αυτόν ο δε ενί εκάστω
1by various] led them to him; and [6one 5each

1473 3588 5495 2007 2323 1473
αυτών τας χείρας επιθείς εθεράπευσεν αυτούς
7of them 2the 3hands 1having placed 4upon] he cured them.

1831-1161 2532 1140 575 4183 2896
4:41 εξήρχετο δε και δαιμόνια από πολλών κράζοντα
And there came forth also demons from many, crying out

2532 3004 3754 1473 1510.2.2 3588 5547 3588 5207 3588
και λέγοντα ότι συ ει ο Χριστός ο υιός του
and saying that, You are the Christ, the son

2316 2532 2008 3756-1439 1473 2980 3754
θεού και επιτιμών ουκ εία αυτά λαλείν ότι
of God. And reproaching he did not allow them to speak, for

1492 3588 5547 1473 1510.1 1096-1161
ήδεισαν τον Χριστόν αυτόν είναι **4:42** γενομένης δε
they knew [3the 4Christ 1him 2to be]. And becoming

2250 1831 4198 1519 2048 5117 2532 3588
ημέρας εξελθών επορεύθη εις έρημον τόπον και οι
day, having come forth, he went into a desolate place. And the

3793 2212 1473 2532 2064 2193 1473 2532 2722
όχλοι εζήτουν αυτόν και ήλθον έως αυτού και κατείχον
multitudes sought him, and came unto him, and constrained

1473 3588 3361 4198 575 1473 3588-1161 2036 4314
αυτόν του μη πορεύεσθαι απ' αυτών **4:43** ο δε είπε προς
him to not go from them. And he said to

1473 3754 2532 3588 2087 4172 2097
αυτούς ότι και ταις ετέραις πόλεσιν ευαγγελίσασθαί
them that, Also to the other cities [2to announce good news

1473-1163 3588 932 3588 2316 3754 1519
με δει την βασιλείαν του θεού ότι εις
1*it is* necessary for me] – the kingdom of God, for in

3778 649 2532 1510.7.3 2784 1722 3588
τοῦτο ἀπέσταλμαι 4:44 και ην κηρύσσων εν ταις
this I have been sent. And he was proclaiming in the
4864 3588 *
συναγωγαῖς της Γαλιλαίας
synagogues of Galilee.

CHAPTER 5

Jesus at the Lake of Gennesaret

1096-1161 1722 3588 3588 3793
5:1 εγένετο δε εν τω τον όχλον
And it came to pass in the *time* the multitude
1945 1473 3588 191 3588 3056 3588 2316 2532
επικείσθαι αυτώ του ακούειν τον λόγον του θεού και
pressed upon him to hear the word of God, and
1473 1510.7.3 2476 3844 3588 3041 * 2532
αυτός ην εστώς παρά την λίμνην Γεννησαρέτ 5:2 και
he was standing by the lake of Gennesaret, and
1492 1417 4143 2476 3844 3588 3041 3588-1161 231
είδε δύο πλοία εστώτα παρά την λίμνην οι δε αλιείς
saw two boats standing by the lake; and the fishermen
576 575 1473 637 3588 1350
αποβάντες απ' αυτών απέπλυναν τα δίκτυα
having disembarked from them *were* washing the nets.
1684-1161 1520-1722 3588 4143 3739 1510.7.3
5:3 εμβάς δε εις εν των πλοίων ο ην
And having stepped into one of the boats, which was
3588 * 2065 1473 575 3588 1093 1877
του Σίμωνος ηρώτησεν αυτόν από της γης επαναγαγείν
Simon's, he asked him [[3]from [4]the [5]land [1]to turn back
3641 2532 2523 1321 1537 3588 4143
ολίγον και καθίσας εδίδασκεν εκ του πλοίου
[2]a little]. And having sat down he taught [[3]from out of [4]the [5]boat
3588 3793
τους όχλους
[1]the [2]multitudes].

The Miracle of the Catch

5613-1161 3973 2980 2036 4314 3588 *
5:4 ως δε επαύσατο λαλών είπε προς τον Σίμωνα
And as he ceased speaking, he said to Simon,
1877 1519 3588 899 2532 5465 3588 1350-1473
επανάγαγε εις το βάθος και χαλάσατε τα δίκτυα υμών
Turn back into the depth, and let down your nets
1519 61 2532 611 3588 * 2036 1473
εις άγραν 5:5 και αποκριθείς ο Σίμων είπεν αυτώ
for a catch! And responding Simon said to him,
1988 1223 3650 3588 3571 2872 3762
επιστάτα δι' όλης της νυκτός κοπιάσαντες ουδέν
Master, through *the* entire night having tired [[2]nothing
2983 1909-1161 3588 4487-1473 5465 3588 1350
ελάβομεν επί δε τω ρήματί σου χαλάσω το δίκτυον
[1]we took]; but on your word I will let down the net.
2532 3778 4160 4788 4128 2486
5:6 και τούτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλήθος ιχθύων
And this having done, they closed up a multitude [[2]fishes
4183 1284 1161 3588 1350-1473 2532
πολύ διερρήγνυτο δε το δίκτυον αυτών 5:7 και
[1]of great], [[3]was being torn [1]and [2]their net]. And
2656 3588 3353 3588 1722 3588 2087 4143 3588
κατένευσαν τοις μετόχοις τοις εν τω ετέρω πλοίω του
they nodded to the partners in the other boat
2064 4815 1473 2532 2064 2532 4130
ελθόντας συλλαβέσθαι αυτοίς και ήλθον και έπλησαν
to come seize them. And they came, and filled
297 3588 4143 5620 1036 1473 1492-1161
αμφότερα τα πλοία ώστε βυθίζεσθαι αυτά 5:8 ιδών δε
both the boats , so as to submerge them. And beholding,
* * 4363 3588 1119 3588 * 3004
Σίμων Πέτρος προσέπεσε τοις γόνασι του Ιησού λέγων
Simon Peter fell at the knees of Jesus, saying,
1831 575 1473 3754 435 268 1510.2.1 2962
έξελθε απ' εμού ότι ανήρ αμαρτωλός ειμι κύριε
Go forth from me; for [[2]a man [3]a sinner [1]I am], O Lord.
2285-1063 4023 1473 2532 3956 3588
5:9 θάμβος γαρ περιέσχεν αυτόν και πάντας τους
For a stupefaction compassed him, and all the ones
4862 1473 1909 3588 61 3588 2486 3739 4815
συν αυτώ επί τη άγρα των ιχθύων η συνέλαβον
with him, over the catch of the fishes which they seized;

3668-1161 2532 * 2532 * 5207 *
5:10 ομοίως δε και Ιάκωβον και Ιωάννην υιούς Ζεβεδαίου
and likewise also James and John, *the* sons of Zebedee
3739 1510.7.6 2844 3588 * 2532 2036 4314 3588 *
οι ήσαν κοινωνοί τω Σίμωνι και είπε προς τον Σίμωνα
who were partners *with* Simon. And [[2]said [3]to [4]Simon
3588 * 3361-5399 575 3588 3568 444 1510.8.2
ο Ιησούς μη φοβού από του νυν ανθρώπους έση
[1]Jesus], Fear not! from now on [[3]men [1]you will be
2221 2532 2609 3588 4143 1909 3588 1093
ζωγρών 5:11 και καταγαγόντες τα πλοία επί την γην
[2]taking] alive. And leading the boats unto the land,
863 537 190 1473
αφέντες άπαντα ηκολούθησαν αυτώ
leaving all they followed him.

Jesus Heals the Leper

2532 1096 1722 3588 1510.1-1473 1722 1520
5:12 και εγένετο εν τω είναι αυτόν εν μιά
And it came to pass, in his being in one
3588 4172 2532 2400 435 4134 3014 2532
των πόλεων και ιδού ανήρ πλήρης λέπρας και
of the cities, and behold, a man full of leprosy. And
1492 3588 * 4098 1909 4383 1189 1473
ιδών τον Ιησούν πεσών επί πρόσωπον εδεήθη αυτού
seeing Jesus, falling upon *his* face, he beseeched him,
3004 2962 1437 2309 1410 1473-2511
λέγων κύριε εάν θέλης δύνασαί με καθαρίσαι
saying, O Lord, if you should want, you are able to cleanse me.
2532 1614 3588 5495 680 1473 2036
5:13 και εκτείνας την χείρα ήψατο αυτού ειπών
And having stretched out the hand he touched him, saying,
2309 2511 2532 2112 3588 3014 565 575
θέλω καθαρίσθητι και ευθέως η λέπρα απήλθεν απ'
I want; be cleansed! And immediately the leprosy went forth from
1473 2532 1473 3853 1473 3367 2036 235
αυτού 5:14 και αυτός παρήγγειλεν αυτώ μηδενί ειπείν αλλά
him. And he exhorted him [[2]no one [1]to tell]. But
565 1166 4572 3588 2409 2532 4374
απελθών δείξον σεαυτόν τω ιερεί και προσένεγκε
having gone forth show yourself to the priest, and offer
4012 3588 2512-1473 2531 4367-* 1519
περί του καθαρισμού σου καθώς προσέταξε Μωσής εις
concerning your cleansing, as Moses assigned for
3142 1473 1330 1161 3123 3588 3056
μαρτύριον αυτοίς 5:15 διήρχετο δε μάλλον ο λόγος
a testimony to them! [[4]went through [1]And [5]more [2]the [3]word]
4012 1473 2532 4905 3793 4183
περί αυτού και συνήρχοντο όχλοι πολλοί
concerning him; and [[3]gathered together [2]multitudes [1]many]
191 2532 2323 5259 1473 575 3588 769-1473
ακούειν και θεραπεύεσθαι υπ' αυτού από των ασθενειών αυτών
to hear, and to be cured by him of their sicknesses.
1473 1161 1510.7.3 5298 1722 3588 2048 2532
5:16 αυτός δε ην υποχωρών εν ταις ερήμοις και
And he was retreating in the wildernesses and
4336
προσευχόμενος
praying.

The Disabled Man Lowered Through the Roof

2532 1096 1722 1520 3588 2250 2532
5:17 και εγένετο εν μιά των ημερών και
And it came to pass on one of the days, and
1473 1510.7.3 1321 2532 1510.7.6 2521 *
αυτός ην διδάσκων και ήσαν καθήμενοι Φαρισαίοι
he was teaching, and *there* were [[2]sitting down [1]Pharisees]
2532 3547 3739 1510.7.6 2064 1537
και νομοδιδάσκαλοι οι ήσαν εληλυθότες εκ
and teachers of the law, who were coming from out of
3956 2968 3588 * 2532 * 2532 *
πάσης κώμης της Γαλιλαίας και Ιουδαίας και Ιερουσαλήμ
every town of Galilee, and Judea, and Jerusalem.
2532 1411 2962 1510.7.3 1519 3588 2390-1473
και δύναμις κυρίου ην εις το ιάσθαι αυτούς
And power *of the* Lord was *there* for them to be healed.
2532 2400 435 5342 1909 2825 444
5:18 και ιδού άνδρες φέροντες επί κλίνης άνθρωπον
And behold, men were bringing upon a bed a man
3739 1510.7.3 3886 2532 2212 1473-1533
ος ην παραλελυμένος και εζήτουν αυτόν εισενεγκείν
who was disabled. And they sought to carry him in

2532 5087 1799 1473 2532 3361 2147
και θεῖναι ενώπιον αυτού 5:19 και μη ευρόντες
and to put *him* in front of him. And not having found

1223 4169 1533-1473 1223 3588 3793
διά ποίας εισενέγκωσιν αυτόν διά τον όχλον
by what *means* they should carry him in through the multitude,

305 1909 3588 1430 1223 3588 2766
αναβάντες επί το δώμα διά των κεράμων
having ascending upon the roof [3through 4the 5ceramic *tiles*

2524 1473 4862 3588 2826 1519 3588 3319 1715
καθήκαν αυτόν συν τω κλινιδίω εις το μέσον έμπροσθεν
1they lowered 2him] with the cot into the midst before

3588 * 2532 1492 3588 4102-1473 2036 1473
του Ιησού 5:20 και ιδών την πίστιν αυτών είπεν αυτώ
Jesus. And beholding their belief, he said to him,

444 863 1473 3588 266-1473 2532
άνθρωπε αφέωνταί σοι αι αμαρτίαι σου 5:21 και
O man, [2are forgiven 3to you 1your sins]. And

756 1260 3588 1122 2532 3588 *
ήρξαντο διαλογίζεσθαι οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι
[6began 7to reason 1the 2scribes 3and 4the 5Pharisees],

3004 5100 1510.2.3 3778 3739 2980 988 5100 1410
λέγοντες τις εστιν ούτος ος λαλεί βλασφημίας τις δύναται
saying, Who is this who speaks blasphemy? Who is able

863 266 1508 3441-3588-2316 1921
αφιέναι αμαρτίας ει μη μόνος ο θεός 5:22 επιγνούς
to forgive sins, except God alone? [3recognizing

1161 3588 * 3588 1261-1473 611 2036
δε ο Ιησούς τους διαλογισμούς αυτών αποκριθείς είπε
1And 2Jesus] their thoughts, responding he said

4314 1473 5100 1260 1722 3588 2588-1473
προς αυτούς τι διαλογίζεσθε εν ταις καρδίαις υμών
to them, What do you reason in your hearts?

5100 1510.2.3 2123 2036 863 1473 3588
5:23 τι εστιν ευκοπώτερον ειπείν αφέωνταί σοι αι
What is easier to say? [2are forgiven 3to you

266-1473 2228 2036 1453 2532 4043 2443-1161
αμαρτίαι σου η ειπείν έγειραι και περιπάτει 5:24 ίνα δε
1Your sins], or to say, Arise and walk! But that

1492 3754 1849 2192 3588 5207 3588 444 1909
ειδήτε ότι εξουσίαν έχει ο υιός του ανθρώπου επί
you should know that [5authority 4has 1the 2son 3of man] upon

3588 1093 863 266 2036 3588 3886 1473
της γης αφιέναι αμαρτίας είπε τω παραλελυμένω σοι
the earth to forgive sins, he said to the disabled man, To you

3004 1453 2532 142 3588 2826-1473 4198 1519 3588
λέγω έγειραι και άρας το κλινίδιόν σου πορεύου εις τον
I say, Arise, and take your cot – go unto

3624-1473 2532 3916 450 1799 1473
οικόν σου 5:25 και παραχρήμα αναστάς ενώπιον αυτών
your house! And immediately having risen before them,

142 1909 3739 2621 565 1519 3588
άρας εφ' ω κατέκειτο απήλθεν εις τον
and having lifted *that* upon which he reclined, he went forth unto

3624-1473 1392 3588 2316 2532 1611 2983
οίκον αυτού δοξάζων τον θεόν 5:26 και έκστασις έλαβεν
his house glorifying God. And astonishment took

537 2532 1392 3588 2316 2532 4130 5401
άπαντας και εδόξαζον τον θεόν και επλήσθησαν φόβου
all, and they glorified God and were filled of fear,

3004 3754 1492 3861 4594
λέγοντες ότι είδομεν παράδοξα σήμερον
saying that, We beheld an incredible *thing* today.

Levi the Tax Collector

2532 3326 3778 1831 2532
5:27 και μετά ταύτα εξήλθε και
And after these *things* he went forth and

2300 5057 3686 * 2521 1909 3588
εθεάσατο τελώνην ονόματι Λευϊν καθήμενον επί το
saw a tax collector named Levi, sitting down at the

5058 2532 2036 1473 190 1473 2532
τελώνιον και είπεν αυτώ ακολούθει μοι 5:28 και
tax collector's station. And he said to him, Follow me! And

2641 537 450 190 1473 2532
καταλιπών άπαντα αναστας ηκολούθησεν αυτώ 5:29 και
leaving behind all, having risen, he followed him. And

4160 1403 3173 * 1473 1722 3588 3614-1473
εποίησε δοχήν μεγάλην Λευϊς αυτώ εν τη οικία αυτού
[2made 4banquet 3a great 1Levi] for him in his house.

2532 1510.7.3 3793 5057 4183 2532 243
και ην όχλος τελωνών πολύς και άλλων
And there was [2multitude 3of tax collectors 1a great], and others

3739 1510.7.6 3326 1473 2621 2532 1111
οι ήσαν μετ' αυτών κατακείμενοι 5:30 και εγόγγυζον
who were with them reclining. And [5grumbled

3588 1122-1473 2532 3588 * 4314 3588
οι γραμματείς αυτών† και οι Φαρισαίοι προς τους
1their scribes 2and 3the 4Pharisees] against

3101-1473 3004 1302 3326 3588 5057 2532
μαθητάς αυτού λέγοντες διατί μετά των τελωνών και
his disciples, saying, Why with the tax collectors and

268 2068 2532 4095 2532 611 3588
αμαρτωλών εσθίετε και πίνετε 5:31 και αποκριθείς ο
sinners does he eat and drink? And answering

* 2036 4314 1473 3756 5532 2192 3588
Ιησούς είπε προς αυτούς ου χρείαν έχουσιν οι
Jesus said to them, No need [3have 1*do* the ones

5198 2395 235 3588 2560 2192
υγιαίνοντες ιατρού αλλ' οι κακώς έχοντες
2being in health] of a physician, but the ones [2illnesses 1having].

3756-2064 2564 1342 235 268 1519
5:32 ουκ ελήλυθα καλέσαι δικαίους αλλά αμαρτωλούς εις
I have not come to call just ones, but sinners unto

3341
μετάνοιαν
repentance.

Jesus Questioned About Fasting

3588-1161 2036 4314 1473 1302 3588 3101
5:33 οι δε είπον προς αυτόν διατί οι μαθηταί
And they said to him, Why *do* the disciples

* 3522 4437 2532 1162 4160
Ιωάννου νηστεύουσι πυκνά και δεήσεις ποιούνται
of John fast frequently and [2supplications 1make],

3668-2532 3588 3588 * 3588-1161 4674
ομοίως και οι των Φαρισαίων οι δε σοι
and in like manner the ones of the Pharisees, but the ones to you

2068 2532 4095 3588-1161 2036 4314 1473
εσθίουσι και πίνουσιν 5:34 ο δε είπε προς αυτούς
eat and drink? And he said to them,

3361-1410 3588 5207 3588 3567 1722-3739
μη δύνασθε τους υιούς του νυμφώνος εν ω
Are you able [2the 3sons 4of the 5bridal chamber 7when

3588 3566 3326 1473 1510.2.3 4160 3522
ο νυμφίος μετ' αυτών εστι ποιήσαι νηστεύειν
8the 9groom 11with 12them 10is 1to make 6fast]?

2064-1161 2250 2532-3752 522 575
5:35 ελεύσονται δε ημέραι και όταν απαρθή απ'
But there will come days that whenever [3departs 4from

1473 3588 3566 5119 3522 1722 1565 3588
αυτών ο νυμφίος τότε νηστεύσουσιν εν εκείναις ταις
5them 1the 2groom]; then they shall fast in those

2250 3004-1161 2532 3850 4314 1473
ημέραις 5:36 έλεγε δε και παραβολήν προς αυτούς
days. And he spoke also a parable to them

3754 3762 1915 2440 2537 1911
ότι ουδείς επίβλημα ιματίου καινού επιβάλλει
that, No one [2a piece of cloth 4coat 3of a new 1puts]

1909 2440 3820 1490.1 2532 3588 2537 4977
επί ιμάτιον παλαιόν ει δε μήγε και το καινόν σχίζει
upon [2cloak 1an old]; otherwise also the new splits,

2532 3588 3820 3756 4856 3588 575
και τω παλαιώ ου συμφωνεί το από
and the old *cloak* *does* not join in harmony with the *piece* of

3588 2537 2532 3762 906 3631 3501 1519
του καινού 5:37 και ουδείς βάλλει οίνον νέον εις
the new. And no one casts [2wine 1new] into

779 3820 1490.1 4486 3588 3501
ασκούς παλαιούς ει δε μήγε ρήξει ο νέος
[2leather *wine* bags 1old]; otherwise [4shall tear 1the 2new

3631 3588 779 2532 1473 1632
οίνος τους ασκούς και αυτός εκχυθήσεται
3wine] the leather *wine* bags, and it will be poured out,

2532 3588 779 622 235
και οι ασκοί απολούνται 5:38 αλλά
and the leather *wine* bags will be destroyed. But

3631 3501 1519 779 2537 992 2532
οίνον νέον εις ασκούς καινούς βλητέον και
[2wine 1new 4into 6leather *wine* bags 5new 3is put], and

297 4933 2532 3762 4095
αμφότεροι συντηρούνται 5:39 και ουδείς πιών
both are preserved together. And no one having drunk

5:30 †*Ald. omits* αυτων.

3820 2112 2309 3501 3004-1063 3588 3820
παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον· λέγει γαρ ο παλαιὸς
old *wine* immediately wants new; for he says, The old
5543-1510.2.3
χρηστότερός εστιν
is better.

CHAPTER 6

Jesus is Lord of the Sabbath

1096-1161 1722 4521 1207
6:1 εγένετο δε εν σαββάτω δευτεροπρώτω
And it came to pass on sabbath following the great one
1279-1473 1223 3588 4702 2532
διαπορεύεσθαι αυτὸν διὰ των σπορίμων και
he traveled through the wheat fields. And
5089 3588 3101-1473 3588 4719 2532
ἔτιλλον οι μαθηταὶ αυτοῦ τους στάχυας και
[2were plucking 1his disciples] the ears of wheat and
2068 5597 3588 5495 5100-1161 3588
ἤσθιον ψώχοντες ταις χερσί **6:2** τινὲς δε των
eating *them*, rubbing in pieces with their hands. And some of the
* 2036 1473 5100 4160 3739 3756-1832
Φαρισαίων εἶπον αυτοίς τι ποιείτε ο ουκ ἔξεστι
Pharisees said to them, Why do you do what is not allowed
4160 1722 3588 4521 2532 611 4314 1473
ποιεὶν εν τοις σάββασι **6:3** και αποκριθεὶς προς αυτοὺς
to do on the sabbaths? And answering to them
2036-3588-* 3761 3778 314 3739 4160-*
εἶπεν ο Ιησοὺς ουδὲ τούτο ανέγνωτε ο εποίησε Δαβὶδ
Jesus said, Neither this did you read, what David did
3698 3983 1473 2532 3588 3326 1473 1510.6
οπότε επείνασεν αυτὸς και οι μετ' αυτοὺ ὄντες
when he hungered, he and the ones [2with 3him 1being]?
5613 1525 1519 3588 3624 3588 2316 2532 3588 740
6:4 ως εισῆλθεν εις τον οίκον του θεού και τους ἄρτους
How he entered into the house of God, and the breads
3588 4286 2983 2532 2068 2532 1325 2532 3588
της προθέσεως ἔλαβε και ἔφαγε και ἔδωκε και τοις
of the place setting he took, and ate, and gave also to the ones
3326 1473 3739 3756-1832 2068 1508 3441 3588
μετ' αυτοὺ ους ουκ ἔξεστι φαγεὶν ει μη μόνους τους
with him, which is not allowed to be eaten except [3only 1the
2409 2532 3004 1473 3754 2962-1510.2.3 3588 5207
ιερείς **6:5** και ἔλεγεν αυτοίς ότι κύριός εστιν ο υιὸς
2priests]. And he said to them that, [4is Lord 1The 2son
3588 444 2532 3588 4521
του ανθρώπου και του σαββάτου
3of man] even of the sabbath.

Jesus Heals on the Sabbath

1096-1161 2532 1722 2087 4521
6:6 εγένετο δε και εν ετέρω σαββάτω
And it came to pass also on another sabbath,
1525-1473 1519 3588 4864 2532 1321 2532
εισελθείν αυτὸν εις την συναγωγὴν και διδάσκειν και
for him to enter into the synagogue and to teach. And
1510.7.3 1563 444 2532 3588 5495 1473 3588 1188 1510.7.3
ην εκεί ἄνθρωπος και η χειρ αυτοὺ η δεξιὰ ην
there was there a man, and [3hand 1his 2right] was
3584 3906-1161 1473 3588 1122
ξηρά **6:7** παρετήρουν δε αυτὸν οι γραμματείς
withered. And [6closely watched 7him 1the 2scribes
2532 3588 * 1487 1722 3588 4521 2323
και οι Φαρισαίοι ει εν τω σαββάτω θεραπεύσει
3and 4the 5Pharisees], *to see* if [3on 4the 5sabbath 1he will cure
1473 2443 2147 2724 1473 1473-1161
αυτὸν ίνα εύρωσι κατηγορίαν αυτοὺ **6:8** αυτὸς δε
2him], that they should find a charge against him. But he
1492 3588 1261-1473 2532 2036 3588 444
ἤδει τους διαλογισμοὺς αυτών και είπεν τω ανθρώπω
knew their thoughts, and said to the man
3588 3584 2192 3588 5495 1453 2532 2476 1519
τω ξηρὰν ἔχοντι την χείρα ἔγειραι και στῆθι εις
[3withered 1having 2the] hand, Arise and stand in
3588 3319 3588-1161 450 2476 2036-3767 3588
το μέσον ο δε αναστὰς ἔστη **6:9** είπεν ουν ο
the midst! And he having risen up stood. Then [2said
* 4314 1473 1905 1473 5100 1832 3588
Ιησοὺς προς αυτοὺς επερωτήσω υμὰς τι ἔξεστι τοις
1Jesus] to them, I will ask you, What is allowed to the
4521 15 2228 2554 5590 4982
σάββασιν αγαθοποιῆσαι η κακοποιῆσαι ψυχὴν σώσαι
sabbaths – to do good, or to do evil? [2a soul 1to preserve],
2228 622 2532 4017
η απολέσαι **6:10** και περιβλεψάμενος
or to destroy? And having looked round about on
3956 1473 2036 3588 444 1614 3588
πάντας αυτοὺς είπεν τω ανθρώπω† ἔκτεινον την
all of them, he said to the man, Stretch out
5495-1473 3588-1161 4160 3779 2532 600 3588
χείρά σου ο δε εποίησεν οὕτως και αποκατεστάθη η
your hand! And he did thus, and [2was restored
5495-1473 5199 5613 3588 243 1473-1161 4130
χειρ αυτοὺ υγιὴς ως η ἄλλη **6:11** αυτοί δε επλήσθησαν
1his hand] in health as the other. But they were filled
454 2532 1255 4314 240 5100
ανοίας και διελάλουν προς αλλήλους τι
with thoughtlessness, and discussed with one another what
302 4160 3588 *
αν ποιήσειαν τω Ιησού
they might do *to* Jesus.

Jesus Chooses the Twelve Disciples

1096-1161 1722 3588 2250-3778
6:12 εγένετο δε εν ταις ημέραις ταύταις
And it came to pass in those days
1831 1519 3588 3735 4336 2532 1510.7.3
εξῆλθεν εις το όρος προσεύξασθαι και ην
he went forth into the mountain to pray, and was
1273 1722 3588 4335 3588 2316 2532
διανυκτερεύων εν τη προσευχῆ του θεού **6:13** και
spending the night in the prayer of God. And
3753 1096 2250 4377 3588 3101-1473
ότε εγένετο ημέρα προσεφώνησε τους μαθητὰς αυτοὺ
when it became day, he called out to his disciples;
2532 1586 575 1473 1427 3739 2532 652
και εκλεξάμενος απ' αυτών δώδεκα ους και αποστόλους
and choosing from them twelve whom also [2apostles
3687 * 3739 2532 3687 * 2532
ωνόμασε **6:14** Σίμωνα ον και ωνόμασεν Πέτρον και
1he named] *were* – Simon, whom also he named Peter, and
* 3588 80-1473 * 2532 * * 2532
Ανδρέαν τον αδελφὸν αυτοὺ Ιάκωβον και Ιωάννην Φίλιππον και
Andrew his brother; James and John; Philip and
* * 2532 * * 3588 3588
Βαρθολομαίον **6:15** Ματθαίον και Θωμὰν Ιάκωβον τον του
Bartholomew; Matthew and Thomas; James the *son of*
* 2532 * 3588 2564 * *
Αλφαίου και Σίμωνα τον καλούμενον Ζηλωτὴν **6:16** Ιούδαν
Alphaeus, and Simon being called Zealot; *and* Judas
* 2532 * * 3739 2532 1096 4273
Ιακώβου και Ιούδαν Ισκαριώτην ος και εγένετο προδότης
of James, and Judas Iscariot who also became *the* betrayer.

Jesus Heals Many

2532 2597 3326 1473 2476 1909 5117
6:17 και καταβὰς μετ' αυτών ἔστη επί τόπου
And going down with them he stopped at [2place
3977 2532 3793 3101-1473 2532 4128 4183
πεδινού και όχλος μαθητών αυτοὺ και πλῆθος πολὺ
1a flat], and a multitude of his disciples, and [2multitude 1a great]
3588 2992 575 3956 3588 * 2532 * 2532 3588
του λαού από πάσης της Ιουδαίας και Ιερουσαλὴμ και της
of the people from all Judea and Jerusalem, and of the
3882 * 2532 * 3739 2064 191 1473 2532
παραλίου Τύρου και Σιδώνος οι ἦλθον ακούσαι αυτοὺ και
coast of Tyre and Sidon, who came to hear him and
2390 575 3588 3554-1473 2532 3588 3791
ιαθῆναι από των νόσων αυτών **6:18** και οι οχλούμενοι
be healed of their diseases; even the ones being mobbed
5259 4151 169 2532 2323 2532
υπὸ πνευμάτων ακαθάρτων και εθεραπεύοντο **6:19** και
by [2spirits 1unclean] – and they were being cured. And
3956 3588 3793 2212 680 1473 3754 1411 3844 1473
πας ο όχλος εζήτει ἅπτεσθαι αυτοὺ ότι δύναμις παρ' αυτοὺ
all the multitude sought to touch him, for power by him
1831 2532 2390 3956
εξήρχετο και ιάτο πάντας
came forth, and healed all.

6:10 †*CP* αυτω - to him.

Blessings and Woes

2532 1473 1869 3588 3788-1473 1519 3588
6:20 και αυτός επάρας τους οφθαλμούς αυτού εις τους
And he lifting up his eyes unto

3101-1473 3004 3107 3588 4434 3754 5212 1510.2.3
μαθητάς αυτού έλεγε μακάριοι οι πτωχοί ότι υμετέρα εστίν
his disciples, said, Blessed *are* the poor; for yours is

3588 932 3588 2316 3107 3588 3983
η βασιλεία του θεού 6:21 μακάριοι οι πεινώντες
the kingdom of God. Blessed *are* the ones hungering

3568 3754 5526 3107 3588 2799 3568 3754
νυν ότι χορτασθήσεσθε μακάριοι οι κλαίοντες νυν ότι
now, for you shall be filled. Blessed *are* the ones weeping now, for

1070 3107 1510.2.5 3752 3404
γελάσετε 6:22 μακάριοί εστε όταν μισήσωσιν
you shall laugh. Blessed are you whenever [2should detest

1473 3588 444 2532 3752 873 1473
υμάς οι άνθρωποι και όταν αφορίσωσιν υμάς
3you 1men], and whenever they should separate you,

2532 3679 2532 1544 3588 3686-1473 5613
και ονειδίσωσι και εκβάλωσι το όνομα υμών ως
and should berate *you*, and should cast out your name as

4190 1752 3588 5207 3588 444 5463 1722
πονηρόν ένεκα του υιού του ανθρώπου 6:23 χάρητε εν
wicked, because of the son of man. Rejoice in

1565 3588 2250 2532 4640 2400-1063 3588 3408-1473
εκείνη τη ημέρα και σκιρτήσατε ιδού γαρ ο μισθός υμών
that day, and leap! For behold, your wage

4183 1722 3588 3772 2596 3778 1063 4160
πολύς εν τω ουρανώ† κατά ταύτα γαρ εποίουν
is great in the heaven. [2according to 3these *things* 1For 5did

3588 4396 3588 3962-1473 4133 3759
τοις προφήταις οι πατέρες αυτών 6:24 πλην ουαί
6to the 7prophets 4their fathers]. Furthermore, woe

1473 3588 4145 3754 566 3588 3874-1473
υμίν τοις πλουσίοις ότι απέχετε την παράκλησιν υμών
to you rich ones, for you receive your comfort.

3759 1473 3588 1705 3754 3983 3759
6:25 ουαί υμίν οι εμπεπλησμένοι ότι πεινάσετε ουαί
Woe to you being filled up, for you shall hunger. Woe

1473 3588 1070 3568 3754 3996 2532 2799
υμίν οι γελώντες νυν ότι πενθήσετε και κλαύσετε
to you laughing now, for you shall mourn and weep.

3759 3752 2573 1473 2036 3588 444
6:26 ουαί όταν καλώς υμάς είπωσιν οι άνθρωποι
Woe whenever [4well 5of you 3should speak 1the 2men],

2596 3778 1063 4160 3588 5578
κατά ταύτα γαρ εποίουν τοις ψευδοπροφήταις†
[2according to 3these *things* 1for 5did 6to the 7false prophets

3588 3962-1473
οι πατέρες αυτών
4their fathers].

Jesus Teaches on Love

235 1473 3004 3588 191 25
6:27 αλλά υμίν λέγω τοις ακούουσιν αγαπάτε
But to you I say, to the ones hearing, Love

3588 2190-1473 2573 4160 3588 3404 1473
τους εχθρούς υμών καλώς ποιείτε τοις μισούσιν υμάς
your enemies! [2well 1Do] to the ones detesting you!

2127 3588 2672 1473 2532 4336
6:28 ευλογείτε τους καταρωμένους υμίν και προσεύχεσθε
Bless the ones cursing you, and pray

5228 3588 1908 1473 3588 5180
υπέρ των επηρεαζόντων υμάς 6:29 τω τύπτοντί
for the ones threatening you! To the one beating

1473 1909 3588 4600 3930 2532 3588 243 2532 575 3588
σε επί την σιαγόνα πάρεχε και την άλλην και από του
you upon the jaw, furnish also the other! And from the one

142 1473 3588 2440 2532 3588 5509 3361
αίροντός σου το ιμάτιον και τον χιτώνα μη
taking away your cloak, also the inner garment you should not

2967 3956-1161 3588 154 1473 1325 2532 575
κωλύσης 6:30 παντί δε τω αιτούντί σε δίδου και από
restrain. And to every one asking you, give! And from

3588 142 3588-4674 3361 523 2532
του αίροντος τα σα μη απαίτει 6:31 και
the one taking away your *things*, do not exact *payment*! And

2531 2309 2443 4160 1473 3588 444 2532-1473
καθώς θέλετε ίνα ποιώσιν υμίν οι άνθρωποι και υμείς
as you want that [2should do 3to you 1men], you also

4160 1473 3668 2532 1487 25 3588
ποιείτε αυτοίς ομοίως 6:32 και ει αγαπάτε τους
do to them in like manner! And if you love the ones

25 1473 4169 1473 5484 1510.2.3 2532-1063 3588
αγαπώντας υμάς ποία υμίν χάρις εστί και γαρ οι
loving you, what [3to you 1favor 2is it]? For even the

268 3588 25 1473 25 2532
αμαρτωλοί τους αγαπώντας αυτούς αγαπώσι 6:33 και
sinners [2the ones 3loving 4them 1love]. And

1437 15 3588 15-1473
εάν αγαθοποιήτε τους αγαθοποιούντας υμάς
if you should do good for the ones doing you good,

4169 1473 5484 1510.2.3 2532-1063 3588 268 3588
ποία υμίν χάρις εστί και γαρ οι αμαρτωλοί το
what [3to you 1favor 2is it]? For even the sinners [2the

1473 4160 2532 1437 1155 3844 3739
αυτό ποιούσι 6:34 και εάν δανείζητε παρ' ων
3same 1do]. And if you should lend from whom

1679 618 4169 1473 5484 1510.2.3 2532-1063
ελπίζετε απολαβείν ποία υμίν χάρις εστί και γαρ
you hope to recover, what [3to you 1favor 2is it]? For even

268 268 1155 2443 618
αμαρτωλοί αμαρτωλοίς δανείζουσιν ίνα απολάβωσι
sinners [2to sinners 1lend] that they should recover

3588 2470 4133 25 3588 2190-1473
τα ίσα 6:35 πλην αγαπάτε τους εχθρούς υμών
what is equal. Furthermore, love your enemies,

2532 15 2532 1155 3367 560 2532
και αγαθοποιείτε και δανείζετε μηδέν απελπίζοντες και
and do good, and lend, [2nothing 1despairing for]! and

1510.8.3 3588 3408-1473 4183 2532 1510.8.5 5207 3588
έσται ο μισθός υμών πολύς και έσεσθε υιοί του
[2will be 1your wage] great, and you will be sons of the

5310 3754 1473 5543-1510.2.3 1909 3588 884
υψίστου ότι αυτός χρηστός εστιν επί τους αχαρίστους
highest. For he is gracious upon the ungracious

2532 4190 1096 3767 3629 2531 2532
και πονηρούς 6:36 γίνεσθε ουν οικτίρμονες καθώς και
and wicked. You become then pitying, as also

3588 3962-1473 3629-1510.2.3 2532 3361-2919 2532
ο πατήρ υμών οικτίρμων εστί 6:37 και μη κρίνετε και
your father is pitying! And judge not, and

3766.2 2919 3361-2613 2532 3766.2
ου μη κριθήτε μη καταδικάζετε και ου μη
in no way should you be judged! Condemn not, and in no way

2613 630 2532 630
καταδικασθήτε απολύετε και απολυθήσεσθε
should you be condemned! Dismiss, and you will be dismissed!

1325 2532 1325 1473 3358 2570
6:38 δίδοτε και δοθήσεται υμίν μέτρον καλόν
Give! and it shall be given to you [2measure 1in good];

4085 2532 4531 2532 5240
πεπιεσμένον και σεσαλευμένον και υπερεκχυνόμενον
being compressed, and shaken, and overrunning,

1325 1519 3588 2859-1473 3588-1063 1473
δώσουσιν εις τον κόλπον υμών τω γαρ αυτώ
will they give unto your bosom. For to the same

3358 3739 3354 488 1473
μέτρω ω μετρείτε αντιμετρηθήσεται υμίν
measure in which you measure, it will be measured back to you.

2036-1161 3850 1473 3385 1410
6:39 είπε δε παραβολήν αυτοίς μήτι δύναται
And he spoke a parable to them, [3in anything 1Is 4able

5185 5185 3594 3780 297
τυφλός τυφλόν οδηγείν ουχί αμφότεροι
2a blind one 6*another* blind one 5to guide]? Shall not both

1519 999 4098 3756-1510.2.3 3101 5228
εις βόθυνον πεσούνται 6:40 ουκ έστι μαθητής υπέρ
[2into 3a cistern 1fall]? [2is not 1A disciple] above

3588 1320-1473 2675-1161 3956 1510.8.3 5613
τον διδάσκαλον αυτού κατηρτισμένος δε πας έσται ως
his teacher, but by fashion every one will be as

3588 1320-1473 5100-1161 991 3588 2595
ο διδάσκαλος αυτού 6:41 τι δε βλέπεις το κάρφος
his teacher. But why do you see the speck

3588 1722 3588 3788 3588 80-1473 3588-1161 1385
το εν τω οφθαλμώ του αδελφού σου την δε δοκόν
in the eye of your brother, but the beam

6:23 †*Ald.* **τοις ουρανοις** - in the heavens.

6:26 †*Ald.* **προφηταις** - prophets.

3588 1722 3588 2398 3788 3756-2657
την εν τω ιδίω οφθαλμώ ου κατανοείς
in your own eye you do not mind?

2228
6:42 η
Or

4459 1410 3004 3588 80-1473 80 863
πως δύνασαι λέγειν τω αδελφώ σου αδελφέ άφες
how are you able to say *to* your brother, O brother, allow *me*

1544 3588 2595 3588 1722 3588 3788-1473 1473
εκβάλω το κάρφος το εν τω οφθαλμώ σου αυτός
to cast out the speck in your eye, *and* yourself

3588 1722 3588 3788-1473 1385 3756 991 5273
την εν τω οφθαλμώ σου δοκόν ου βλέπων υποκριτά
[[3]the [5]in [6]your eye [4]beam [1]*are* not [2]seeing]? Hypocrite,

1544 4412 3588 1385 1537 3588 3788-1473
έκβαλε πρώτον την δοκόν εκ του οφθαλμού σου
cast out first the beam from out of your eye!

2532 5119 1227 1544 3588 2595 3588 1722
και τότε διαβλέψεις εκβαλείν το κάρφος το εν
and then you shall see clearly to cast out the speck in

3588 3788 3588 80-1473 3756 1063 1510.2.3
τω οφθαλμώ του αδελφού σου 6:43 ου γαρ εστι
the eye of your brother. [[3]not [1]For [2]there is

1186 2570 4160 2590 4550 3761 1186
δένδρον καλόν ποιούν καρπόν σαπρόν ουδέ δένδρον
[5]tree [4]a good] producing [[2]fruit [1]rotten], nor [[2]tree

4550 4160 2590 2570 1538-1063 1186
σαπρόν ποιούν καρπόν καλόν 6:44 έκαστον γαρ δένδρον
[1]a rotten] producing [[2]fruit [1]good]. For each tree

1537 3588 2398 2590 1097 3756-1063 1537
εκ του ιδίου καρπού γινώσκεται ου γαρ εξ
from out of its own fruit is known. For not from out of

173 4816 4810 3761 1537 942
ακανθών συλλέγουσι σύκα ουδέ εκ βάτου
thorn-bushes *do* they collect figs, nor from out of a bush

5166 4718 3588 18 444
τρυγώσι σταφυλήν 6:45 ο αγαθός άνθρωπος
do they gather the vintage grape. The good man

1537 3588 18 2344 3588 2588-1473 4393
εκ του αγαθού θησαυρού της καρδίας αυτού προφέρει
from out of the good treasure of his heart brings forth

3588 18 2532 3588 4190 444 1537 3588
το αγαθόν και ο πονηρός άνθρωπος εκ του
the good *thing*; and the wicked man from out of the

4190 2344 3588 2588-1473 4393 3588 4190
πονηρού θησαυρού της καρδίας αυτού προφέρει το πονηρόν
wicked treasure of his heart brings forth the bad.

1537-1063 3588 4051 3588 2588 2980 3588
εκ γαρ του περισσεύματος της καρδίας λαλεί το
For from out of the abundance of the heart [[2]speaks

4750-1473
στόμα αυτού
[1]his mouth].

Build on the Rock

5100-1161 1473-2564 2962 2962 2532 3756-4160
6:46 τι δε με καλείτε κύριε κύριε και ου ποιείτε
And why do you call me, O Lord, O Lord, and do not do

3739 3004 3956 3588 2064 4314 1473 2532 191
α λέγω 6:47 πας ο ερχόμενος προς με και ακούων
what I say? Every one coming to me, and hearing

1473 3588 3056 2532 4160 1473 5263 1473
μου των λόγων και ποιών αυτούς υποδείξω υμίν
my words, and doing them, I will show plainly to you

5100 1510.2.3 3664 3664-1510.2.3 444 3618
τίνι εστίν όμοιος 6:48 όμοιός εστιν ανθρώπω οικοδομούντι
what he is likened. He is likened to a man building

3614 3739 4626 2532 900 2532 5087 2310 1909
οικίαν ος έσκαψε και εβάθυνε και έθηκε θεμέλιον επί
a house, who dug, and deepened, and set a foundation upon

3588 4073 4132-1161 1096 4366 3588
την πέτραν πλημμύρας δε γενομένης προσέρρηξεν ο
the rock. And an inundation having become, [[3]beat against [1]the

4215 3588 3614-1565 2532 3756-2480 4531
ποταμός τη οικία εκείνη και ουκ ίσχυσε σαλεύσαι
[2]river] that house, and it was not strong *enough* to shake

1473 2311-1063 1909 3588 4073 3588-1161
αυτήν τεθεμελίωτο γαρ επί την πέτραν 6:49 ο δε
it, for it was founded upon the rock. And the one

191 2532 3361 4160 3664-1510.2.3 444 3618
ακούσας και μη ποιήσας όμοιός εστιν ανθρώπω οικοδομήσαντι
hearing, and not doing, is likened to a man having built

3614 1909 3588 1093 5565 2310 3739 4366
οικίαν επί την γην χωρίς θεμελίου η προσέρρηξεν
a house upon the ground without a foundation, which [[3]beat against

3588 4215 2532 2112 4098 2532 1096 3588 4485
ο ποταμός και ευθέως έπεσε και εγένετο το ρήγμα
[1]the [2]river], and immediately it fell. And [[4]became [1]the [2]breakup

3588 3614-1565 3173
της οικίας εκείνης μέγα
[3]of that house] great.

CHAPTER 7

The Believing Centurion

1893-1161 4137 3956 3588 4487-1473
7:1 επεί δε επλήρωσε πάντα τα ρήματα αυτού
And when he fulfilled all his sayings

1519 3588 189 3588 2992 1525 1519 *
εις τας ακοάς του λαού εισήλθεν εις Καπερναούμ
in the hearing of the people, he entered into Capernaum.

1543 1161 5100 1401 2560
7:2 εκατοντάρχου δε τινος δούλος κακώς
[[4]of a centurion [1]And [2]a certain [3]bondman [6]an illness

2192 3195 5053 3739 1510.7.3 1473-1784
έχων έμελλε τελευτάν ος ην αυτώ έντιμος
[5]having], about to come to an end, who was of value to him,

191-1161 4012 3588 * 649 4314 1473
7:3 ακούσας δε περί του Ιησού απέστειλεν προς αυτόν
and having heard concerning Jesus, sent to him

4245 3588 * 2065 1473 3704 2064
πρεσβυτέρους των Ιουδαίων ερωτών αυτόν όπως ελθών
elders of the Jews, asking him that having come

1295 3588 1401-1473 3588-1161
διασώση τον δούλον αυτού 7:4 οι δε
he should preserve his bondman. And the ones

3854 4314 3588 * 3870 1473 4709
παραγενόμενοι προς τον Ιησούν παρεκάλουν αυτόν σπουδαίως
having come to Jesus appealed to him diligently,

3004 3754 514 1510.2.3 3739 3930
λέγοντες ότι άξιός εστιν ω παρέξει
saying that, [[5]worthy [4]is [1]The one to whom [2]he shall grant

3778 25-1063 3588 1484-1473 2532 3588 4864
τούτο 7:5 αγαπά γαρ το έθνος ημών και την συναγωγήν
[3]this], for he loves our nation, and [[3]the [4]synagogue

1473 3618 1473 3588 1161 * 4198 4862
αυτός ωκοδόμησεν ημίν 7:6 ο δε Ιησούς επορεύετο συν
[1]he [2]built] for us. And Jesus went with

1473 2235-1161 1473 3756 3112 566 575 3588
αυτοίς ήδη δε αυτού ου μακράν απέχοντος από της
them. But already he not *being* far at a distance from the

3614 3992 4314 1473 3588 1543 5384 3004
οικίας έπεμψε προς αυτόν ο εκατόνταρχος φίλους λέγων
house, [[3]sent forth [5]to [6]him [1]the [2]centurion [4]friends], saying

1473 2962 3361 4660 3756-1063 1510.2.1 2425
αυτώ κύριε μη σκύλλου ου γαρ ειμι ικανός
to him, O Lord, be not inconvenienced! For [[2]not [1]I am] fit

2443 5259 3588 4721-1473 1525 1352
ίνα υπό την στέγην μου εισέλθης 7:7 διό
that [[2]under [3]my roof [1]you should enter]. Therefore

3761 1683 515 4314 1473 2064 235 2036
ουδέ εμαυτόν ηξίωσα προς σε ελθείν αλλά είπε
not even myself I deem worthy [[2]to [3]you [1]to come]. But say

3056 2532 2390 3588 3816-1473 2532-1063
λόγω και ιαθήσεται ο παις μου 7:8 και γαρ
the word, and [[2]will be healed [1]my servant]! For also

1473 444-1510.2.1 5259 1849 5021 2192
εγώ άνθρωπός ειμι υπό εξουσίαν τασσόμενος έχων
I am a man [[2]under [3]authority [1]ordering], having

5259 1683 4757 2532 3004 3778 4198
υπ' εμαυτόν στρατιώτας και λέγω τούτω πορεύθητι
under myself soldiers. And I say to this one, Go!

2532 4198 2532 243 2064 2532 2064 2532 3588
και πορεύεται και άλλω έρχου και έρχεται και τω
and he goes; and to another, Come! and he comes; and *to*

1401-1473 4160 3778 2532 4160 191-1161
δούλω μου ποίησον τούτο και ποιεί 7:9 ακούσας δε
my bondman, Do this! and he does. And hearing

3778 3588 * 2296 1473 2532 4762 3588
ταύτα ο Ιησούς εθαύμασεν αυτόν και στραφείς τω
these *things*, Jesus marveled at him, and turning *to*

190 1473 3793 2036 3004 1473 3761
ακολουθούντι αυτώ όχλω είπε λέγω υμίν ουδέ
[[2]following [3]him [1]*the* multitude] said, I say to you, not even

1722 3588 * 5118 4102 2147 2532
εν τω Ισραήλ τοσαύτην πίστιν εύρον 7:10 και
in Israel [[2]so great [3]a belief [1]have I found]. And

5290 3588 3992 1519 3588 3624
υποστρέψαντες οι πεμφθέντες εις τον οίκον
[[3]returning [1]the ones [2]having been sent forth] unto the house,

2147 3588 770 1401 5198
εύρον τον ασθενούντα δούλον υγιαίνοντα
found the weakened bondman being in health.

The Widow's Son Raised to Life

7:11 2532 1096 1722 3588 1836 4198
και εγένετο εν τη εξής επορεύετο
And it came to pass in the next *day*, he went

1519 4172 2564 * 2532 4848 1473 3588
εις πόλιν καλουμένην Ναΐν και συνεπορεύοντο αυτώ οι
into a city being called Nain; and going with him

3101-1473 2425 2532 3793 4183
μαθηταί αυτού ικανοί και όχλος πολύς
[[2]of his disciples [1]*were* a fit *amount*], and [[2]multitude [1]a great].

7:12 5613-1161 1448 3588 4439 3588 4172 2532
ως δε ήγγισε τη πύλη της πόλεως και
And as he approached to the gate of the city, and

2400 1580 2348 5207 3439 3588
ιδού εξεκομίζετο τεθνηκώς υιός μονογενής τη
behold, [[2]was conveyed [1]one having died] – a son, an only child

3384-1473 2532 1473 1510.7.3 5503 2532 3793 3588
μητρί αυτού και αυτή ην χήρα και όχλος της
of his mother, and she was a widow. And a multitude of the

4172 2425 4862 1473 **7:13** 2532 1492 1473
πόλεως ικανός συν αυτή και ιδών αυτήν
city, a fit *amount was* with her. And beholding her,

3588 2962 4697 1909 1473 2532 2036
ο κύριος εσπλαγχνίσθη επ' αυτή και είπεν
the Lord was moved with compassion over her, and said

1473 3361-2799 **7:14** 2532 4334 680 3588 4673
αυτή μη κλαίε και προσελθών ήψατο της σορού
to her, Weep not! And coming forward he touched the coffin,

3588-1161 941 2476 2532 2036 3495
οι δε βαστάζοντες έστησαν και είπεν νεανίσκε
and the ones bearing *it* stopped. And he said, O young man,

1473 3004 1453 **7:15** 2532 339 3588 3498
σοι λέγω εγέρθητι και ανεκάθισεν ο νεκρός
to you I say, Arise! And [[3]sat erect [1]the [2]dead one]

2532 756 2980 2532 1325 1473 3588 3384-1473
και ήρξατο λαλείν και έδωκεν αυτόν τη μητρί αυτού
and began to speak. And he gave him *to* his mother.

7:16 2983 1161 5401 3956 2532 1392 3588
έλαβε δε φόβος πάντας και εδόξαζον τον
[[3]took *hold* [1]And [2]fear] of all, and they glorified

2316 3004 3754 4396 3173 1453 1722
θεόν λέγοντες ότι προφήτης μέγας εγήγερται εν
God, saying that, [[2]prophet [1]A great] has been risen up among

1473 2532 3754 1980-3588-2316 3588 2992-1473 **7:17** 2532
ημίν και ότι επεσκέψατο ο θεός τον λαόν αυτού και
us; and that, God visited his people. And

1831 3588 3056-3778 1722 3650 3588 * 4012
εξήλθεν ο λόγος ούτος εν όλη τη Ιουδαία περί
[[2]went forth [1]this word] in all of Judea concerning

1473 2532 1722 3956 3588 4066
αυτού και εν πάση τη περιχώρω
him, and in all the place round about.

John Sends Disciples to Jesus

7:18 2532 518 * 3588 3101-1473
και απήγγειλαν Ιωάννη οι μαθηταί αυτού
And [[2]reported [3]to John [1]his disciples]

4012 3956 3778 **7:19** 2532 4341
περί πάντων τούτων και προσκαλεσάμενος
concerning all these *things*. And calling on

1417-5100 3588 3101-1473 3588 * 3992
δύο τινάς των μαθητών αυτού ο Ιωάννης έπεμψε
a certain two of his disciples, John sent *them* forth

4314 3588 * 3004 1473-1510.2.2 3588 2064 2228 243
προς τον Ιησούν λέγων συ ει ο ερχόμενος η άλλον
to Jesus, saying, Are you the coming one? or another

4328 **7:20** 3854-1161 4314 1473 3588
προσδοκώμεν παραγενόμενοι δε προς αυτόν οι
should we expect? And having come to him, the

435 2036 * 3588 910 649 1473
άνδρες είπον Ιωάννης ο βαπτιστής απέσταλκεν ημάς
men said, John the one immersing has sent us

4314 1473 3004 1473-1510.2.2 3588 2064 2228 243
προς σε λέγων συ ει ο ερχόμενος η άλλον
to you, saying, Are you the coming one? or another

4328 **7:21** 1722 1473 1161 3588 5610 2323
προσδοκώμεν εν αυτή δε τη ώρα εθεράπευσε
should we expect? [[2]in [3]*the* same [1]And] hour he cured

4183 575 3554 2532 3148 2532 4151 4190
πολλούς από νόσων και μαστίγων και πνευμάτων πονηρών
many from diseases, and scourges, and [[2]spirits [1]of evil];

2532 5185 4183 5483 3588 991 **7:22** 2532
και τυφλοίς πολλοίς εχαρίσατο το βλέπειν και
and [[2]blind [1]to many] he granted to see. And

611 3588 * 2036 1473 4198 518
αποκριθείς ο Ιησούς είπεν αυτοίς πορευθέντες απαγγείλατε
answering Jesus said to them, Having gone, report

* 3739 1492 2532 191 3754 5185 308
Ιωάννη α είδετε και ηκούσατε ότι τυφλοί αναβλέπουσι
to John what you saw and heard! That blind gained sight,

5560 4043 3015 2511 2974 191
χωλοί περιπατούσι λεπροί καθαρίζονται κωφοί ακούουσι
lame walk, lepers are cleansed, deaf-mutes hear,

3498 1453 4434 2097
νεκροί εγείρονται πτωχοί ευαγγελίζονται
dead ones are raised, poor are being announced good news.

7:23 2532 3107 1510.2.3 3739 1437 3361 4624 1722
και μακάριός εστιν ος εάν μη σκανδαλισθή εν
And blessed is who ever should not be stumbled in

1473 **7:24** 565 1161 3588 32 *
εμοί απελθόντων δε των αγγέλων Ιωάννου
me. [[5]having gone forth [1]And [2]the [3]messengers [4]of John],

756 3004 3588 3793 4012 * 5100
ήρξατο λεγείν τοις όχλοις περί Ιωάννου τι
he began to speak to the multitudes concerning John, What

1831 1519 3588 2048 2300 2563 5259
εξεληλύθατε εις την έρημον θεάσασθαι κάλαμον υπό
have you come forth into the wilderness to view? A reed [[2]by

417 4531 **7:25** 235 5100 1831
ανέμου σαλευόμενον αλλά τι εξεληλύθατε
[3]*the* wind [1]being shaken]? But what have you come forth

1492 444 1722 3120 2440 294
ιδείν άνθρωπον εν μαλακοίς ιματίοις ημφιεσμένον
to behold? A man [[2]in [3]soft [4]garments [1]being clothed]?

2400 3588 1722 2441 1741 2532 5172
ιδού οι εν ιματισμώ ενδόξω και τρυφή
Behold, the ones in [[2]clothes [1]noble] and [[2]in luxury

5224 1722 3588 933 1510.2.6 **7:26** 235 5100
υπάρχοντες εν τοις βασιλείοις εισίν αλλά τι
[1]existing [4]in [5]the [6]palaces [3]are]. But what

1831 1492 4396 3483 3004 1473 2532
εξεληλύθατε ιδείν προφήτην ναι λέγω υμίν και
have you come forth to behold? A prophet? Yes, I say to you, and

4053 4396 **7:27** 3778 1510.2.3 4012 3739
περισσότερον προφήτου ούτός εστι περί ου
more extra a prophet. This is he concerning of whom

1125 2400 1473 649 3588 32-1473
γέγραπται ιδού εγώ αποστέλλω τον άγγελόν μου
it has been written, Behold, I send my messenger

4253 4383-1473 3739 2680 3588 3598-1473
προ προσώπου σου ος κατασκευάσει την οδόν σου
before your face, who shall carefully prepare your way

1715 1473 **7:28** 3004-1063 1473 3173 1722
έμπροσθέν σου λέγω γαρ υμίν μείζων εν
before you†. For I say to you, A greater [[2]among

1084 1135 4396 * 3588 910
γεννητοίς γυναικών προφήτης Ιωάννου του βαπτιστού
[1]born] women *than the* prophet John the one immersing

3762 1510.2.3 3588-1161 3397 1722 3588 932 3588 2316
ουδείς εστιν ο δε μικρότερος εν τη βασιλεία του θεού
no one is; but the lesser in the kingdom of God

3173 1473 1510.2.3 **7:29** 2532 3956 3588 2992 191
μείζων αυτού εστι και πας ο λαός ακούσας
[[2]greater than [3]he [1]is]. And all the people having heard,

2532 3588 5057 1344 3588 2316 907
και οι τελώναι εδικαίωσαν τον θεόν βαπτισθέντες
and the tax collectors justified God, having been immersed

3588 908 * **7:30** 3588-1161 * 2532 3588
το βάπτισμα Ιωάννου οι δε Φαρισαίοι και οι
in the immersion of John. But the Pharisees and the

3544 3588 1012 3588 2316 114 1519
νομικοί την βουλήν του θεού ηθέτησαν εις
legal experts [[4]the [5]counsel [6]of God [1]disregarded [2]for

7:27 †*See Mal. 3:1.*

1438 3361 907 5259 1473 5100
εαυτούς μη βαπτισθέντες υπ' αυτού 7:31 †τίνι
[3]themselves], not having been immersed by him. What

3767 3666 3588 444 3588 1074-3778 2532
ούν ομοιώσω τους ανθρώπους της γενεάς ταύτης και
then shall I liken the men of this generation? And

5100 1510.2.6 3664 3664-1510.2.6 3813 3588
τίνι εισίν όμοιοι 7:32 όμοιοί εισι παιδίοις τοις
to what are they likened? They are likened to children

1722 58 2521 2532 4377 240 2532
εν αγορά καθημένοις και προσφωνούσιν αλλήλοις και
in *the* market sitting down and calling out to one another, and

3004 832 1473 2532 3756-3738 2354
λέγουσιν ηυλήσαμεν υμίν και ουκ ωρχήσασθε εθρηνήσαμεν
they say, We piped to you, and you danced not; we lamented

1473 2532 3756-2799 2064 1063 *
υμίν και ουκ εκλαύσατε 7:33 ελήλυθε γαρ Ιωάννης
to you, and you wept not. [5has come [1]For [2]John

3588 910 3383 740 2068 3383 3631
ο βαπτιστής μήτε άρτον εσθίων μήτε οίνον
[3]the one [4]immersing] neither [[2]bread [1]eating] nor [[2]wine

4095 2532 3004 1140 2192 2064 3588
πίνων και λέγετε δαιμόνιον έχει 7:34 ελήλυθεν ο
[1]drinking], and you say, [[2]a demon [1]He has]. [[4]has come [1]The

5207 3588 444 2068 2532 4095 2532 3004 2400
υιός του ανθρώπου εσθίων και πίνων και λέγετε ιδού
[2]son [3]of man] eating and drinking, and you say, Behold,

444 5314 2532 3630 5384 5057
άνθρωπος φάγος και οινοπότης φίλος τελωνών
a man, a glutton, and a winebibber, a friend of tax collectors

2532 268 2532 1344 3588 4678 575 3588
και αμαρτωλών 7:35 και εδικαιώθη η σοφία από των
and sinners. And [[2]was justified [1]wisdom] by

5043-1473 3956
τέκνων αυτής πάντων
[[2]her children [1]all].

A Woman Anoints Jesus' Feet

2065 1161 5100 1473 3588 *
7:36 ηρώτα δε τις αυτόν των Φαρισαίων
[[5]asked [1]And [2]a certain one [6]him [3]of the [4]Pharisees]

2443 2068 3326 1473 2532 1525 1519 3588 3614
ίνα φάγη μετ' αυτού και εισελθών εις την οικίαν
that he should eat with him. And entering into the house

3588 * 347 2532 2400 1135 1722
του Φαρισαίου ανεκλίθη 7:37 και ιδού γυνή εν
of the Pharisee, he reclined. And behold, a woman in

3588 4172 3748 1510.7.3 268 1921 3754 345
τη πόλει ήτις ην αμαρτωλός επιγνούσα ότι ανάκειται
the city, who was a sinner, realizing that he reclined

1722 3588 3614 3588 * 2865 211
εν τη οικία του Φαρισαίου κομίσασα αλάβαστρον
in the house of the Pharisee, carried an alabaster *jar*

3464 2532 2476 3844 3588
μύρου 7:38 και στάσα παρά τους
of perfumed liquid, and stationed *herself* by

4228-1473 3694 2799 756 1026 3588
πόδας αυτού οπίσω κλαίουσα ήρξατο βρέχειν τους
his feet behind weeping *and* began to rain

4228-1473 3588 1144 2532 3588 2359 3588 2776-1473
πόδας αυτού τοις δάκρυσι και ταις θριξί της κεφαλής αυτής
his feet *with* tears, and with the hair of her head

1591 2532 2705 3588 4228-1473 2532 218
εξέμασσε και κατεφίλει τους πόδας αυτού και ήλειφε
she wiped clean; and she kissed his feet, and anointed

3588 3464 1492-1161 3588 *
τω μύρω 7:39 ιδών δε ο Φαρισαίος
with the perfumed liquid. And beholding, the Pharisee

3588 2564 1473 2036 1722 1438 3004 3778-1487
ο καλέσας αυτόν είπεν εν εαυτώ λέγων ούτος ει
having invited him, said to himself, saying, If this one

1510.7.3 4396 1097-302 5100 2532 4217
ην προφήτης εγίνωσκεν αν τις και ποταπή
was a prophet, he would have known who and what kind

3588 1135 3748 680 1473 3754 268-1510.2.3
η γυνή ήτις άπτεται αυτού ότι αμαρτωλός εστι
of woman she is who touches him, that she is a sinner.

2532 611 3588 * 2036 4314 1473 * 2192
7:40 και αποκριθείς ο Ιησούς είπε προς αυτόν Σίμων έχω
And responding Jesus said to him, Simon, I have

1473 5100 2036 3588-1161 5346 1320 2036
σοι τι ειπείν ο δε φησι διδάσκαλε είπε
[[3]to you [1]something [2]to say]. And he says, Teacher, speak!

1417 5533 1510.7.6 1157-5100
7:41 δύο χρεωφειλέται ήσαν δανειστή τινί
[[2]two [3]debtors [1]There were] to a certain money-lender.

3588 1520 3784 1220 4001 3588-1161 2087
ο εις ώφειλε δηνάρια πεντακόσια ο δε έτερος
The one owed [[2]denarii [1]five hundred], and the other

4004 3361 2192 1161 1473 591
πεντήκοντα 7:42 μη εχόντων δε αυτών αποδούναι
fifty. [[3]not [4]having anything [1]And [2]they] to give back,

297 5483 5100 3767 1473 2036 4183
αμφοτέροις εχαρίσατο τις ούν αυτών είπε πλείον
both he granted *pardon*. Which then of them, tell, [[2]more

1473-25 611-1161 3588 * 2036
αυτόν αγαπήσει 7:43 αποκριθείς δε ο Σίμων είπεν
[1]loves him]? And answering, Simon said,

5274 3754 3739 3588 4183 5483 3588-1161
υπολαμβάνω ότι ω το πλείον εχαρίσατο ο δε
I undertake that to whom the more he granted pardon. And he

2036 1473 3723 2919 2532 4762 4314 3588
είπεν αυτώ ορθώς έκρινας 7:44 και στραφείς προς την
said to him, Rightly you judged. And having turned to the

1135 3588-*-5346 991 3778 3588 1135 1525
γυναίκα τω Σίμωνι έφη βλέπεις ταύτην την γυναίκα εισήλθόν
woman, he said to Simon, You see this woman? I entered

1473-1519 3588 3614 5204 1909 3588 4228-1473 3756-1325
σου εις την οικίαν ύδωρ επί τους πόδας μου ουκ έδωκας
into your house – [[2]water [3]for [4]my feet [1]you gave not],

3778-1161 3588 1144 1026 1473 3588 4228 2532 3588
αύτη δε τοις δάκρυσιν έβρεξέ μου τους πόδας και ταις
but she [[2]tears [1]rained] for my feet, and with the

2359 3588 2776-1473 1591 5370 1473
θριξί της κεφαλής αυτής εξέμαξε 7:45 φίλημά μοι
hair of her head wiped clean. [[4]a kiss [3]to me

3756 1325 3778-1161 575 3739 1525
ουκ έδωκας αύτη δε αφ' ης εισήλθον
[1]You did not [2]give], but this woman from which *time* I entered,

3756-1257 2705 1473 3588 4228 1637 3588
ου διέλιπε καταφιλούσά μου τους πόδας 7:46 ελαίω την
stopped not kissing my feet. [[3]with oil

2776-1473 3756-218 3778-1161 3464
κεφαλήν μου ουκ ήλειψας αύτη δε μύρω
[2]my head [1]You anointed not]; but she with perfumed liquid

218 1473 3588 4228 3739 5484 3004 1473
ήλειψέ μου τους πόδας 7:47 ου χάριν λέγω σοι
anointed my feet. Of which favor, I say to you,

863 3588 266 1473 3588 4183 3754
αφέωνται αι αμαρτίαι αυτής αι πολλαί ότι
[[4]have been forgiven [3]sins [1]her [2]many], for

25 4183 3739-1161 3641 863 3641 25
ηγάπησε πολύ ω δε ολίγον αφίεται ολίγον αγαπά
she loved much. But to whom little is forgiven, [[2]little [1]loves].

2036-1161 1473 863 1473 3588 266
7:48 είπε δε αυτή αφέωνταί σου αι αμαρτίαι
And he said to her, [[3]have been forgiven [4]you [1]The [2]sins].

2532 756 3588 4873 3004
7:49 και ήρξαντο οι συνανακείμενοι λέγειν
And [[3]began [1]the ones [2]reclining together with him] to say

1722 1438 5100 3778-1510.2.3 3739 2532 266
εν εαυτοίς τις ούτός εστιν ος και αμαρτίας
among themselves, Who is this who even [[2]sins

863 2036-1161 4314 3588 1135 3588 4102
αφίησιν 7:50 είπε δε προς την γυναίκα η πίστις
[1]forgives]? And he said to the woman, The belief

1473 4982 1473 4198 1519 1515
σου σέσωκέ σε πορεύου εις ειρήνην
of yours has delivered you. Go in peace!

CHAPTER 8

Many Women Follow Jesus

2532 1096 1722 3588 2517 2532 1473
8:1 και εγένετο εν τω καθεξής και αυτός
And it came to pass in order, and he

1353 2596 4172 2532 2968 2784 2532
διώδευε κατά πόλιν και κώμην κηρύσσων και
traveled through by city and town, proclaiming and

2097 3588 932 3588 2316 2532
ευαγγελιζόμενος την βασιλείαν του θεού και
announcing good news – the kingdom of God. And

7:31 †*Ald. adds* ειπεν δε ο κυριος - and the Lord said.

3588 1427 4862 1473 2532 1135-5100 3739
οι δώδεκα συν αυτώ 8:2 και γυναικές τινες αι
the twelve *were* with him, and certain women who

1510.7.6 2323 575 4151 4190 2532
ήσαν τεθεραπευμέναι από πνευμάτων πονηρών και
were ones having been cured from [²spirits ¹evil] and

769 * 3588 2564 * 575 3739
ασθενειών Μαρία η καλουμένη Μαγδαληνή αφ' ης
weaknesses – Mary the one being called Magdalene, from whom

1140 2033 1831 2532 * 1135 *
δαιμόνια επτά εξεληλύθει 8:3 και Ιωάννα γυνή Χουζά
[²demons ¹seven] had come forth, and Joanna wife of Chuza

2012 * 2532 * 2532 2087 4183 3748
επιτρόπου Ηρώδου και Σουσάννα και έτεραι πολλαί αίτινες
a caretaker of Herod, and Susanna, and [²others ¹many] who

1247 1473 575 3588 5224-1473
διηκόνουν αυτώ από των υπαρχόντων αυταίς
served to him from their subsistence.

The Parable of the Sower

4895 1161 3793 4183 2532
8:4 συνιόντος δε όχλου πολλού και
[⁴being together ¹And ³multitude ²a great], and

3588 2596 4172 1975 4314 1473 2036
των κατά πόλιν επιπορευομένων προς αυτόν είπε
of the ones by city coming to him, he spoke

1223 3850 1831 3588 4687 3588
διά παραβολής 8:5 εξήλθεν ο σπείρων του
by a parable. There went forth the one sowing

4687 3588 4703-1438 2532 1722 3588 4687-1473
σπείραι τον σπόρον εαυτού και εν τω σπείρειν αυτόν
to sow his own seed. And in his sowing,

3588 3303 4098 3844 3588 3598 2532 2662 2532 3588
ο μεν έπεσε παρά την οδόν και κατεπατήθη και τα
some fell by the way; and it was trampled, and the

4071 3588 3772 2719 1473 2532 2087
πετεινά του ουρανού κατέφαγεν αυτό 8:6 και έτερον
birds of the heaven devoured it. And other

4098 1909 3588 4073 2532 5453 3583
έπεσεν επί την πέτραν και φυέν εξηράνθη
fell upon the rock; and having germinated it withered,

1223 3588 3361 2192 2429 2532 2087 4098
διά το μη έχειν ικμάδα 8:7 και έτερον έπεσεν
on account of the not having moisture. And other fell

1722 3319 3588 173 2532 4855 3588
εν μέσω των ακανθών και συμφυείσαι αι
in *the* midst of the thorn-bushes, and growing together with the

173 638 1473 2532 2087 4098 1909
άκανθαι απέπνιξαν αυτό 8:8 και έτερον έπεσεν επί
thorn-bushes they choked it. And other fell upon

3588 1093 3588 18 2532 5453 4160 2590
την γην την αγαθήν και φυέν εποίησε καρπόν
the [²earth ¹good], and having germinated, produced fruit

1542 3778 3004 5455 3588
εκατονταπλασίονα ταύτα λέγων εφώνει ο
a hundred fold. These *things* saying, he spoke out loud, The one

2192 3775 191 191 1905 1161 1473 3588
έχων ώτα ακουείν ακουέτω 8:9 επηρώτων δε αυτόν οι
having ears to hear, let him hear! [³asked ¹And ⁴him

3101-1473 3004 5100 1510.4 3588 3850-3778
μαθηταί αυτού λέγοντες τις είη η παραβολή αύτη
²his disciples], saying, What may [²be ¹this parable]?

3588-1161 2036 1473 1325 1097 3588 3466
8:10 ο δε είπεν υμίν δέδοται γνώναι τα μυστήρια
And he said, To you it has been given to know the mysteries

3588 932 3588 2316 3588-1161 3062 1722 3850
της βασιλείας του θεού τοις δε λοιποίς εν παραβολαίς
of the kingdom of God, but to the rest in parables;

2443 991 3361 991 2532 191
ίνα βλέποντες μη βλέπωσι και ακούοντες
that seeing they should not see, and hearing

3361 4920 1510.2.3 1161 3778 3588 3850
μη συνιώσιν 8:11 έστι δε αύτη η παραβολή
they should not perceive.† [³is ¹And ²this] the parable.

3588 4703 1510.2.3 3588 3056 3588 2316 3588-1161
ο σπόρος εστίν ο λόγος του θεού 8:12 οι δε
The seed is the word of God. And the ones

3844 3588 3598 1510.2.6 3588 191 1534 2064 3588
παρά την οδόν εισιν οι ακούοντες είτα έρχεται ο
by the way are the ones hearing – then comes the

8:10 †*See Is. 6:9*.

1228 2532 142 3588 3056 575 3588 2588-1473 2443-3361
διάβολος και αίρει τον λόγον από της καρδίας αυτών ίνα μη
devil, and takes the word from their heart, lest

4100 4982 3588-1161
πιστεύσαντες σωθώσιν 8:13 οι δε
having believed they should be delivered. And the ones

1909 3588 4073 3739 3752 191 3326 5479
επί της πέτρας οι όταν ακούσωσι μετά χαράς
upon the rock – the ones whenever they hear, with joy

1209 3588 3056 2532 3778 4491 3756-2192 3739 4314
δέχονται τον λόγον και ούτοι ρίζαν ουκ έχουσιν οι προς
receive the word; and these [²a root ¹have not], who for

2540 4100 2532 1722 2540 3986 868
καιρόν πιστεύουσι και εν καιρώ πειρασμού αφίστανται
a time believe, and in time of test they leave.

3588-1161 1519 3588 173 4098 3778
8:14 το δε εις τας ακάνθας πεσόν ούτοί
And the one [²into ³the ⁴thorn-bushes ¹falling] – these

1510.2.6 3588 191 2532 5259 3308 2532 4149
εισιν οι ακούσαντες και υπό μεριμνών και πλούτου
are the ones having heard, and by anxieties and riches

2532 2237 3588 979 4198 4846
και ηδονών του βίου πορευόμενοι συμπνίγονται
and pleasures of existence going along are choked,

2532 3756-5052 3588-1161 1722 3588 2570
και ου τελεσφορούσι 8:15 το δε εν τη καλή
and do not bring to perfection. But the one in the good

1093 3778 1510.2.6 3748 1722 2588 2570 2532 18
γη ούτοί εισιν οίτινες εν καρδία καλή και αγαθή
earth – these are they who with [⁴heart ¹a good ²and ³better],

191 3588 3056 2722 2532 2592 1722
ακούσαντες τον λόγον κατέχουσι και καρποφορούσιν εν
having heard the word, hold *it* and bear fruit with

5281 3762-1161 3088 680 2572 1473
υπομονή† 8:16 ουδείς δε λύχνον άψας καλύπτει αυτόν
patience. And no one [²a lamp ¹lighting] covers it

4632 2228 5270 2825 5087 235 1909
σκεύει η υποκάτω κλίνης τίθησιν αλλ' επί
with a vessel, or [²underneath ³a bed ¹puts *it*]; but upon

3087 2007 2443 3588 1531 991
λυχνίας επιτίθησιν ίνα οι εισπορευόμενοι βλέπωσι
a lamp-stand he places *it*, that the ones entering shall see

3588 5457 3756-1063 1510.2.3 2927 3739 3756 5318
το φως 8:17 ου γαρ εστι κρυπτόν ο ου φανερόν
the light. For not is *anything* hidden which [²not ⁴open

1096 3761 614 3739 3756-1097 2532
γενήσεται ουδέ απόκρυφον ο ου γνωσθήσεται και
¹shall ³become], nor concealed which shall not be known and

1519 5318 2064 991 3767 4459 191
εις φανερόν έλθη 8:18 βλέπετε ουν πως ακούετε
[²into ³*the* open ¹should come]. Take heed then how you hear!

3739-1063 302 2192 1325-1473 2532 3739-1063
ος γαρ αν έχη δοθήσεται αυτώ και ος αν
For who ever should have, to him it shall be given; and whoever

3361 2192 2532 3739 1380 2192 142 575
μη έχη και ο δοκεί έχειν αρθήσεται απ'
should not have, even what he seems to have shall be taken from

1473 3854-1161 4314 1473 3588 3384 2532 3588
αυτού 8:19 παρεγένοντο δε προς αυτόν η μήτηρ και οι
him. And *there* came to him the mother and

80-1473 2532 3756-1410 4940 1473 1223
αδελφοί αυτού και ουκ εδύναντο συντυχείν αυτώ διά
his brothers, and were not able to meet with him because of

3588 3793 2532 518 1473 3004 3588
τον όχλον 8:20 και απηγγέλη αυτώ λεγόντων η
the multitude. And it was reported to him, saying,

3384-1473 2532 3588 80-1473 2476 1854 1492
μήτηρ σου και οι αδελφοί σου εστήκασιν έξω ιδείν
Your mother and your brothers stand outside, [²to see

1473 2309 3588 1161 611 2036 4314 1473
σε θέλοντες 8:21 ο δε αποκριθείς είπε προς αυτούς
³you ¹wanting]. But responding he said to them,

3384-1473 2532 80-1473 3778-1510.2.6 3588 3588 3056
μήτηρ μου και αδελφοί μου ούτοί εισιν οι τον λόγον
My mother and my brothers are these – the ones [²the ³word

3588 2316 191 2532 4160 1473
του θεού ακούοντες και ποιούντες αυτόν
⁴of God ¹hearing], and doing it.

8:15 †*CP* +**ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω**
These *things* saying he cried out, The one having ears to hear, let him hear!

Jesus Calms the Tempest

2532 1096 1722 1520 3588 2250 2532
8:22 και εγένετο εν μιά των ημερών και
And it came to pass on one of the days, and

1473 1684 1519 4143 2532 3588 3101-1473 2532 2036
αυτός ενέβη εις πλοίον και οι μαθηταί αυτού και είπε
he stepped into a boat and his disciples. And he said

4314 1473 1330 1519 3588 4008 3588
προς αυτούς διέλθωμεν εις το πέραν της
to them, We should go through unto the other side of the

3041 2532 321 4126 1161 1473
λίμνης και ανήχθησαν **8:23** πλεόντων δε αυτών
lake. And they embarked. [3sailing 1And 2*during* their]

879 2532 2597 2978 417 1519
αφύπνωσε και κατέβη λαίλαψ ανέμου εις
he slept soundly. And [3came down 1a tempest 2of wind] onto

3588 3041 2532 4845 2532 2793
την λίμνην και συνεπληρούντο και εκινδύνευον
the lake, and they were filling up, and were exposed to danger.

4334-1161 1326 1473 3004 1988
8:24 προσελθόντες δε διήγειραν αυτόν λέγοντες επιστάτα
And coming forward they awoke him, saying, Master,

1988 622 3588-1161 1453 2008 3588
επιστάτα† απολλύμεθα ο δε εγερθείς επετίμησε τω
Master, we perish. And he having arisen, reproached the

417 2532 3588 2830 3588 5204 2532 3973 2532
ανέμω και τω κλύδωνι του ύδατος και επαύσαντο και
wind and the swell of water. And they ceased, and

1096 1055 2036-1161 1473 4226 1510.2.3 3588
εγένετο γαλήνη **8:25** είπε δε αυτοίς που εστιν η
there became a calm. And he said to them, Where is the

4102 1473 5399-1161 2296 3004 4314
πίστις υμών φοβηθέντες δε εθαύμασαν λέγοντες προς
trust† of yours? But fearing they wondered, saying to

240 5100 686 3778-1510.2.3 3754 2532 3588 417
αλλήλους τις άρα ούτός εστιν ότι και τοις ανέμοις
one another, Who then is this, that even to the winds

2004 2532 3588 5204 2532 5219 1473
επιτάσσει και τω ύδατι και υπακούουσιν αυτώ
he gives orders, and to the water, and they obey him?

Jesus Casts out Demons

2532 2668 1519 3588 5561 3588 *
8:26 και κατέπλευσαν εις την χώραν των Γαδαρηνών
And they sailed down unto the region of the Gadarenes,

3748 1510.2.3 495 3588 * 1831
ήτις εστίν αντιπέραν της Γαλιλαίας **8:27** εξελθόντι
which is opposite Galilee. [3coming forth

1161 1473 1909 3588 1093 5221 1473 435-5100
δε αυτώ επί την γην υπήντησεν αυτώ ανήρ τις
1And 2in his] unto the land, [2encountered 3him 1a certain man]

1537 3588 4172 3739 2192 1140 1537 5550
εκ της πόλεως ος είχε δαιμόνια εκ χρόνων
from out of the city who had demons from [2of time

2425 2532 2440 3756-1737 2532 1722
ικανών και ιμάτιον ουκ ενεδιδύσκετο και εν
1a fit amount]. And [2a garment 1he was not dressed in], and [2in

3614 3756-3306 235 1722 3588 3418 1492-1161
οικία ουκ έμενεν αλλ' εν τοις μνήμασιν **8:28** ιδών δε
3a house 1abided not] but in the tombs. And beholding

3588 * 2532 349 4363 1473
τον Ιησούν και ανακράξας προσέπεσεν αυτώ
Jesus, and having shouted aloud, he fell at him,

2532 5456 3173 2036 5100 1473 2532 1473
και φωνή μεγάλη είπε τι εμοί και σοι
and [2voice 1*with* a great] said, What *is it* to me and to you,

* 5207 3588 2316 3588 5310 1189 1473
Ιησού υιέ του θεού του υψίστου δέομαί σου
Jesus, O son [3God 1of the 2highest]? I beseech you,

3361 1473 928 3853-1063 3588
μη με βασανίσης **8:29** παρήγγελλε γαρ τω
[2not 4me 1you should 3torment]. For he summoned the

4151 3588 169 1831 575 3588 444
πνεύματι τω ακαθάρτω εξελθείν από του ανθρώπου
[2spirit 1unclean] to come forth from the man.

4183-1063 5550 4884-1473 2532 1196
πολλοίς γαρ χρόνοις συνηρπάκει αυτόν και εδεσμείτο
For many times it seized him with force, and he was bound

254 2532 3976 5442 2532 1284 3588
αλύσεσι και πέδαις φυλασσόμενος και διαρρήσσων τα
in chains, and [2in shackles 1being kept]; and tearing up the

1199 1643 5259 3588 1142 1519 3588 2048
δεσμά ηλαύνετο υπό του δαίμονος εις τας ερήμους
bonds, he was driven by the demon into the wildernesses.

1905 1161 1473 3588 * 3004 5100 1473
8:30 επηρώτησε δε αυτόν ο Ιησούς λέγων τι σοι
[3asked 1And 4him 2Jesus], saying, What [3*given* to you

1510.2.3 3686 3588-1161 2036 3003 3754 1140
εστίν όνομα ο δε είπεν Λεγεών ότι δαιμόνια
1is 2*the* name]? And he said, Legion, because [2demons

4183 1525 1519 1473 2532 3870 1473
πολλά εισήλθεν εις αυτόν **8:31** και παρεκάλει αυτόν
1many] entered into him. And they appealed to him

2443 3361 2004 1473 1519 3588 12
ίνα μη επιτάξη αυτοίς εις την άβυσσον
that he should not give orders to them [2into 3the 4abyss

565 1510.7.3-1161 1563 34 5519 2425
απελθείν **8:32** ην δε εκεί αγέλη χοίρων ικανών
1to go forth]. But there was there a herd of swine, a fit amount

1006 1722 3588 3735 2532 3870 1473
βοσκομένων εν τω όρει και παρεκάλουν αυτόν
grazing in the mountain. And they appealed to him

2443 2010 1473 1519 1565 1525
ίνα επιτρέψη αυτοίς εις εκείνους εισελθείν
that he should commission to them [2into 3those 1to enter].

2532 2010 1473 1831 1161 3588
και επέτρεψεν αυτοίς **8:33** εξελθόντα δε τα
And he commissioned to them. [4going forth 1And 2the

1140 575 3588 444 1525 1519 3588 5519 2532
δαιμόνια από του ανθρώπου εισήλθεν εις τους χοίρους και
3demons] from the man entered into the swine, and

3729 3588 34 2596 3588 2911 1519 3588 3041 2532
ώρμησεν η αγέλη κατά του κρημνού εις την λίμνην και
[3advanced 1the 2herd] down the precipice into the lake and

638 1492 1161 3588 1006 3588
απεπνίγη **8:34** ιδόντες δε οι βόσκοντες το
choked†. [4having beheld 1And 2the ones 3grazing] the

1096 5343 2532 565 518
γεγενημένον έφυγον και απελθόντες απήγγειλαν
thing taking place fled. And having gone forth they reported

1519 3588 4172 2532 1519 3588 68 1831-1161
εις την πόλιν και εις τους αγρούς **8:35** εξήλθον δε
in the city and in the fields. And they came forth

1492 3588 1096 2532 2064 4314 3588 * 2532
ιδείν το γεγονός και ήλθον προς τον Ιησούν και
to behold the *thing* taking place, and came to Jesus, and

2147 2521 3588 444 575 3739 3588 1140
εύρον καθήμενον τον άνθρωπον αφ' ου τα δαιμόνια
found [8sitting down 1the 2man 3from 4whom 5the 6demons

1831 2439 2532 4993 3844
εξεληλύθει ιματισμένον και σωφρονούντα παρά
7had went forth], being dressed and being of a sound mind, by

3588 4228 3588 * 2532 5399 518
τους πόδας του Ιησού και εφοβήθησαν **8:36** απήγγειλαν
the feet of Jesus. And they feared. [4reported

1161 1473 2532-3588 1492 4459 4982
δε αυτοίς και οι ιδόντες πως εσώθη
1And 5to them 2the ones also 3beholding] how [3was delivered

3588 1139 2532 2065 1473 537
ο δαιμονισθείς **8:37** και ηρώτησαν αυτόν άπαν
1the 2demon-possessed]. And [8asked 9him 1all

3588 4128 3588 4066 3588 *
το πλήθος της περιχώρου των Γαδαρηνών
2the 3multitude 4of the 5place round about 6of the 7Gadarenes]

565 575 1473 3754 5401 3173 4912
απελθείν απ' αυτών ότι φόβω μεγάλω συνείχοντο
to go forth from them, for [3fear 2by a great 1they were held].

1473-1161 1684 1519 3588 4143 5290 1189
αυτός δε εμβάς εις το πλοίον υπέστρεψεν **8:38** εδέετο
And he, stepping into the boat, returned. [9beseeched

1161 1473 3588 435 575 3739 1831 3588 1140
δε αυτού ο ανήρ αφ' ου εξεληλύθει τα δαιμόνια
1And 10him 2the 3man 4from 5whom 6came forth 7the 8demons]

1510.1 4862 1473 630 1161 1473 3588 * 3004
είναι συν αυτώ απέλυσε δε αυτόν ο Ιησούς λέγων
to be with him. [3released 1But 4him 2Jesus], saying,

5290 1519 3588 3624-1473 2532 1334 3745
8:39 υπόστρεφε εις τον οίκόν σου και διηγού όσα
Return unto your house, and describe as much as

8:24 †*CP omits second* επιστατα.

8:25 †*or* belief.

8:33 †*i.e.* drowned.

4160 1473 3588 2316 2532 565 2596 3650
εποίησέ σοι ο θεός και απήλθε καθ' όλην
[[2]did [3]for you [1]God]! And he went forth through *the* whole
3588 4172 2784 3745 4160 1473 3588 *
την πόλιν κηρύσσων όσα εποίησεν αυτώ ο Ιησούς
city proclaiming as much as [[2]did [3]for him [1]Jesus].

Jairus Appeals to Jesus

1096-1161 1722 3588 5290 3588 *
8:40 εγένετο δε εν τω υποστρέψαι τον Ιησούν
And it came to pass in the returning of Jesus,
588 1473 3588 3793 1510.7.6-1063 3956
απεδέξατο αυτόν ο όχλος ήσαν γαρ πάντες
[[3]gladly received [4]him [1]the [2]multitude], for they were all
4328 1473 2532 2400 2064 435
προσδοκώντες αυτόν **8:41** και ιδού ήλθεν ανήρ
expecting him. And behold, there came a man
3739 3686 * 2532 1473 758 3588 4864
ω όνομα Ιάειρος και αυτός άρχων της συναγωγής
whose name *was* Jairus, and he *was* a ruler of the synagogue
5224 2532 4098 3844 3588 4228 3588 *
υπήρχε και πεσών παρά τους πόδας του Ιησού
existing there. And having fallen by the feet of Jesus
3870 1473 1525 1519 3588 3624-1473 3754
παρεκάλει αυτόν εισελθείν εις τον οίκον αυτού **8:42** ότι
he appealed to him to enter into his house, for
2364 3439-1510.7.3 1473 5613 2094 1427
θυγάτηρ μονογενής ην αυτώ ως ετών δώδεκα
his daughter was an only child to him, about [[2]years *old* [1]twelve],
2532 3778 599 1722-1161 3588 5217-1473 3588 3793
και αύτη απέθνησκεν εν δε τω υπάγειν αυτόν οι όχλοι
and she was dying. And in his going, the multitudes
4846 1473
συνέπνιγον αυτόν
thronged him.

Jesus Heals the Woman with the Flow of Blood

2532 1135 1510.6 1722 4511 129 575
8:43 και γυνή ούσα εν ρύσει αίματος από
And a woman being in a flow of blood for
2094 1427 3748 1519 2395 4321
ετών δώδεκα ήτις εις ιατρούς προσαναλώσασα
[[2]years [1]twelve], who [[4]on [5]physicians [1]consumed
3650 3588 979 3756 2480 5259 3762
όλον τον βίον ουκ ίσχυσεν υπ' ουδενός
[2]*her* entire [3]livelihood], not being able by anyone
2323 4334 3693 680
θεραπευθήναι **8:44** προσελθούσα όπισθεν ήψατο
to be cured, having come forward behind *him*, she touched
3588 2899 3588 2440-1473 2532 3916 2476
του κρασπέδου του ιματίου αυτού και παραχρήμα έστη
the decorative hem of his cloak. And immediately [[4]stopped
3588 4511 3588 129-1473 2532 2036-3588-* 5100
η ρύσις του αίματος αυτής **8:45** και είπεν ο Ιησούς τις
[1]the [2]flow [3]of her blood]. And Jesus said, Who *is*
3588 680 1473 720 1161 3956 2036-3588-*
ο αψάμενός μου αρνουμένων δε πάντων είπεν ο Πέτρος
the one touching me? [[3]denying [1]And [2]all], Peter said,
2532 3588 3326 1473 1988 3588 3793 4912 1473
και οι μετ' αυτού επιστάτα οι όχλοι συνέχουσί σε
and the ones with him, Master, the multitudes constrain you
2532 598 2532 3004 5100 3588 680 1473
και αποθλίβουσι και λέγεις τις ο αψάμενός μου
and squeeze, and you say, Who *is* the one touching me?
3588 1161 * 2036 680 1473 5100 1473-1063
8:46 ο δε Ιησούς είπεν ήψατό μου τις εγώ γαρ
And Jesus said, [[2]touched [3]me [1]Someone], for I
1097 1411 1831 575 1473 1492 1161 3588
έγνων δύναμιν εξελθούσαν απ' εμού **8:47** ιδούσα δε η
know power went forth from me. [[4]knowing [1]And [2]the
1135 3754 3756-2990 5141 2064 2532
γυνή ότι ουκ έλαθε τρέμουσα ήλθε και
[3]woman] that she did not escape notice, [[2]trembling [1]came]. And
4363 1473 1223 3739 156 680 1473
προσπεσούσα αυτώ δι' ην αιτίαν ήψατο αυτού
having fallen before him, for which reason she touched him,
518 1473 1799 3956 3588 2992 2532
απήγγειλεν αυτώ ενώπιον παντός του λαού και
she reported to him in the presence of all the people and
5613 2390 3916 3588 1161 2036 1473
ως ιάθη παραχρήμα **8:48** ο δε είπεν αυτή
how she was healed immediately. And he said to her,

2293 2364 3588 4102 1473 4982 1473
θάρσει θύγατερ η πίστις σου σέσωκέ σε
Take courage, O daughter; the belief of yours has delivered you.
4198 1519 1515
πορεύου εις ειρήνην
Go in peace!

Jairus' Daughter Raised from the Dead

2089-1161 1473 2980 2064 5100 3844 3588
8:49 έτι δε αυτού λαλούντος έρχεταί τις παρά του
And while he *was* speaking, comes one from the
752 3004 1473 3754 2348 3588 2364
αρχισυναγώγου λέγων αυτώ ότι τέθνηκεν η θυγάτηρ
chief of the synagogue, saying to him that, [[3]has died [2]daughter
1473 3361 4660 3588 1320 3588 1161
σου μη σκύλλε τον διδάσκαλον **8:50** ο δε
[1]Your]. Do not inconvenience the teacher! And
* 191 611 1473 3004 3361 5399
Ιησούς ακούσας απεκρίθη αυτώ λέγων μη φοβού
Jesus having heard, responded to him, saying, Do not fear,
3440 4100 2532 4982 1525-1161 1519
μόνον πίστευε και σωθήσεται **8:51** εισελθών δε εις
only trust and she shall be delivered! And entering into
3588 3614 3756-863 1525 3762 1508 *
την οικίαν ουκ αφήκεν εισελθείν ουδένα ει μη Πέτρον
the house, he did not allow [[2]to enter [1]anyone] except Peter,
2532 * 2532 * 2532 3588 3962 3588 3816 2532
και Ιωάννην και Ιάκωβον και τον πατέρα της παιδός και
and John, and James, and the father of the child, and
3588 3384 2799 1161 3956 2532 2875
την μητέρα **8:52** έκλαιον δε πάντες και εκόπτοντο
the mother. [[3]wept [1]And [2]all], and beat their chest
1473 3588-1161 2036 3361-2799 3756-599 235
αυτήν ο δε είπε μη κλαίετε ουκ απέθανεν† αλλά
over her; but he said, Weep not! she died not, but
2518 2532 2606 1473 1492 3754 599
καθεύδει **8:53** και κατεγέλων αυτού ειδότες ότι απέθανεν
sleeps. And they ridiculed him, knowing that she died.
1473-1161 1544 1854-3956 2532 2902 3588
8:54 αυτός δε εκβαλών έξω πάντας και κρατήσας της
And he, having cast all outside, and having taken hold
5495-1473 5455 3004 3588 3816 1453 2532
χειρός αυτής εφώνησε λέγων η παις εγείρου **8:55** και
of her hand, spoke out loud, saying, Child, arise! And
1994 3588 4151-1473 2532 450 3916
επέστρεψε το πνεύμα αυτής και ανέστη παραχρήμα
[[2]returned [1]her spirit], and she rose up immediately.
2532 1299 1473 1325 2068 2532
και διέταξεν αυτή δοθήναι φαγείν **8:56** και
And he ordered for her to be given *something* to eat. And
1839 3588 1118-1473 3588-1161 3853 1473
εξέστησαν οι γονείς αυτής ο δε παρήγγειλεν αυτοίς
[[2]were amazed [1]her parents]. And he exhorted them
3367 2036 3588 1096
μηδενί ειπείν το γεγονός
[[2]no one [1]to tell] the *thing* having taken place.

CHAPTER 9

Authority Given to the Twelve Disciples

4779-1161 3588 1427 3101 1325
9:1 συγκαλεσάμενος δε† τους δώδεκα μαθητάς έδωκεν
And having called together the twelve disciples he gave
1473 1411 2532 1849 1909 3956 3588 1140 2532
αυτοίς δύναμιν και εξουσίαν επί πάντα τα δαιμόνια και
to them power and authority over all the demons, and
3554 2323 2532 649 1473 2784
νόσους θεραπεύειν **9:2** και απέστειλεν αυτούς κηρύσσειν
[[2]diseases [1]to cure]. And he sent them to proclaim
3588 932 3588 2316 2532 2390 3588 770
την βασιλείαν του θεού και ιάσθαι τους ασθενούντας
the kingdom of God and to heal the ones being weak.
2532 2036 4314 1473 3367 142 1519 3588 3598
9:3 και είπε προς αυτούς μηδέν αίρετε εις την οδόν
And he said to them, [[2]nothing [1]Take] for the way,

8:52 †*Ald. adds* **το κορασιον** - the girl.

9:1 †*Ald. adds* **ο Ιησους** - Jesus.

3383 4464 3383 4082 3383 740 3383 694
μήτε ῥάβδους† μήτε πήραν μήτε άρτον μήτε αργύριον
neither rods nor provision bag nor bread nor money

3383 303 1417 5509 2192 2532 1519
μήτε ανά δύο χιτώνας έχειν 9:4 και εις
nor [[2]up *to* [3]two [4]inner garments [1]to have]! And into

3739 302 3614 1525 1563 3306 2532 1564
ην αν οικίαν εισέλθητε εκεί μένετε και εκείθεν
which ever house you should enter, there abide! And from there

1831 2532 3745 1437 3361 1209 1473
εξέρχεσθε 9:5 και όσοι εάν μη δέξωνται υμάς
go forth! And as many as should not have received you,

1831 575 3588 4172-1565 2532 3588 2868
εξερχόμενοι από της πόλεως εκείνης και τον κονιορτόν
in going forth from that city, even the dust

575 3588 4228-1473 660 1519 3142 1909
από των ποδών υμών αποτινάξατε εις μαρτύριον επ'
from your feet brush off for a testimony unto

1473 1831-1161 1330 2596 3588 2968
αυτούς 9:6 εξερχόμενοι δε διήρχοντο κατά τας κώμας
them! And coming forth, they went according to the towns,

2097 2532 2323 3837 191
ευαγγελιζόμενοι και θεραπεύοντες πανταχού 9:7 ήκουσε
announcing good news, and curing everywhere. [[5]heard

1161 * 3588 5076 3588 1096 5259 1473
δε Ηρώδης ο τετράρχης τα γινόμενα υπ' αυτού
[1]And [2]Herod [3]the [4]tetrarch [7]the *things* [8]taking place [9]by [10]him

3956 2532 1280 1223 3588 3004 5259 5100
πάντα και διηπόρει διά το λέγεσθαι υπό τινων
[6]all]; and he was perplexed because of it being said by some

3754 * 1453 1537 3498 5259
ότι Ιωάννης εγήγερται εκ νεκρών 9:8 υπό
that, John has been raised from out of dead ones; [[2]by

5100 1161 3754 * 5316 243-1161 3754 4396
τινων δε ότι Ηλίας εφάνη άλλων δε ότι προφήτης
[3]some [1]and] that Elijah was appeared and others that a prophet,

1520 3588 744 450 2532 2036-* *
εις των αρχαίων ανέστη 9:9 και είπεν Ηρώδης Ιωάννην
one of the ancient ones rose up. And Herod said, John

1473 607 5100-1161 1510.2.3 3778 4012 3739
εγώ απεκεφάλισα τις δε εστιν ούτος περί ου
I beheaded, but who is this concerning of whom

1473 191 5108 2532 2212 1492 1473 2532
εγώ ακούω τοιαύτα και εζήτει ιδείν αυτόν 9:10 και
I hear such? And he sought to see him. And

5290 3588 652 1334 1473 3745
υποστρέψαντες οι απόστολοι διηγήσαντο αυτώ όσα
returning, the apostles described to him as much as

4160 2532 3880-1473 5298 2596 2398 1519
εποίησαν και παραλαβών αυτούς υπεχώρησε κατ' ιδίαν εις
they did. And taking them to himself he retreated in private into

5117 2048 4172 2564 *
τόπον έρημον πόλεως καλουμένης Βηθσαϊδά
[[2]place [1]a desolate] of a city being called Bethsaida.

Jesus Feeds the Five Thousand

3588-1161 3793 1097 190
9:11 οι δε όχλοι γνόντες ηκολούθησαν
But the multitudes, having known, followed

1473 2532 1209 1473 2980 1473 4012
αυτώ και δεξάμενος αυτούς ελάλει αυτοίς περί
him. And having received them, he spoke to them concerning

3588 932 3588 2316 2532 3588 5532 2192
της βασιλείας του θεού και τους χρείαν έχοντας
the kingdom of God, and the ones [[2]need [1]having]

2322 2390 3588-1161 2250 756 2827
θεραπείας ιάτο 9:12 η δε ημέρα ήρξατο κλίνειν
of treatment he healed. But the day began to decline,

4334 1161 3588 1427 2036 1473 630
προσελθόντες δε οι δώδεκα είπον αυτώ απόλυσον
[[4]having come forward [1]and [2]the [3]twelve], said to him, Dismiss

3588 3793 2443 565 1519 3588 2945 2968 2532
τον όχλον ίνα απελθόντες εις τας κύκλω κώμας και
the multitude! that going forth into the round about towns and

3588 68 2647 2532 2147 1979 3754
τους αγρούς καταλύσωσι και εύρωσιν επισιτισμόν ότι
fields they should rest up, and should find provisions; for

5602 1722 2048 5117 1510.2.4 2036-1161 4314
ώδε εν ερήμω τόπω εσμέν 9:13 είπε δε προς
[[2]here [3]in [4]a desolate [5]place [1]we are]. And he said to

9:3 †*Ald.* **ραβδον** - rod.

1473 1325 1473 1473 2068 3588-1161 2036 3756-1510.2.6
αυτούς δότε αυτοίς υμείς φαγείν οι δε είπον ουκ εισίν
them, [[2]give [3]to them [1]You] to eat! And they said, *There* are not

1473 4183 2228 4002 740 2532 1417 2486 1509
ημίν πλείον η πέντε άρτοι και δύο ιχθύες ει μήτι
with us more than five breads and two fishes, unless

4198 1473 59 1519 3956 3588 2992-3778
πορευθέντες ημείς αγοράσωμεν εις πάντα τον λαόν τούτον†
having gone we should buy [[2]for [3]all [4]this people

1033 1510.7.6-1063 5616 435 4000
βρώματα 9:14 ήσαν γαρ ωσεί άνδρες πεντακισχίλιοι
[1]foods]. For they were about [[2]men [1]five thousand].

2036-1161 4314 3588 3101-1473 2625-1473
είπε δε προς τους μαθητάς αυτού κατακλίνατε αυτούς
And he said to his disciples, Lay them down

2828 303 4004 2532 4160 3779 2532
κλισίας ανά πεντήκοντα 9:15 και εποίησαν ούτως και
in resting-places by fifty. And they did so, and

347 537 2983-1161 3588
ανέκλιναν άπαντας 9:16 λαβών δε τους
laid them [[2]down together [1]all]. And having taken the

4002 740 2532 3588 1417 2486 308 1519 3588 3772
πέντε άρτους και τους δύο ιχθύας αναβλέψας εις τον ουρανόν
five breads and the two fishes, looking up into the heaven,

2127 1473 2532 2622 2532 1325 3588
ευλόγησεν αυτούς και κατέκλασε και εδίδου τοις
he blessed them, and broke off in pieces, and gave to the

3101 3908 3588 3793 2532 2068 2532
μαθηταίς παρατιθέναι τω όχλω 9:17 και έφαγον και
disciples to place near to the multitude. And they ate, and

5526-3956 2532 142 3588 4052
εχορτάσθησαν πάντες και ήρθη το περισσεύσαν
all were filled, and was taken up the abounding *portion*

1473 2801 2894 1427 2532 1096
αυτοίς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα 9:18 και εγένετο
to them of pieces – [[2]hampers [1]twelve]. And it came to pass

1722 3588 1510.1-1473 4336 2651 4895 1473
εν τω είναι αυτόν προσευχόμενον καταμόνας συνήσαν αυτώ
in his being praying alone, [[3]were with [4]him

3588 3101 2532 1905 1473 3004 5100 1473
οι μαθηταί και επηρώτησεν αυτούς λέγων τίνα με
[1]the [2]disciples]. And he questioned them, saying, Who *do* [[4]me

3004 3588 3793 1510.1 3588-1161 611
λέγουσιν οι όχλοι είναι 9:19 οι δε αποκριθέντες
[3]say [1]the [2]multitudes] to be? And they answering

2036 * 3588 910 243-1161 * 243-1161
είπον Ιωάννην τον βαπτιστήν άλλοι δε Ηλίαν άλλοι δε
said, John the one immersing, and others, Elijah; and others

3754 4396-5100 3588 744 450 2036-1161
ότι προφήτης τις των αρχαίων ανέστη 9:20 είπε δε
that a certain prophet of the ancients rose up. And he said

1473 1473-1161 5100 1473-3004 1510.1 611-1161 *
αυτοίς υμείς δε τίνα με λέγετε είναι αποκριθείς δε Πέτρος
to them, But you, who do you say me to be? And answering Peter

2036 3588 5547 3588 2316 3588-1161 2008
είπε τον Χριστόν του θεού 9:21 ο δε επιτιμήσας
said, The Christ of God. And he having reproached

1473 3853 3367 2036 3778 2036
αυτοίς παρήγγειλε μηδενί ειπείν τούτο 9:22 ειπών
them, exhorted *them* [[2]no one [1]to tell] this, having said

3754 1163 3588 5207 3588 444 4183
ότι δει τον υιόν του ανθρώπου πολλά
that, It is necessary for the son of man [[2]many *things*

3958 2532 593 575 3588 4245 2532
παθείν και αποδοκιμασθήναι από των πρεσβυτέρων και
[1]to suffer], and to be rejected by the elders and

749 2532 1122 2532 615 2532 3588 5154
αρχιερέων και γραμματέων και αποκτανθήναι και τη τρίτη
chief priests and scribes, and to be killed, and the third

2250 1453 3004-1161 4314 3956 1487 5100 2309
ημέρα εγερθήναι 9:23 έλεγε δε προς πάντας ει τις θέλει
day to be raised. And he said to all, If any wants

3694 1473 2064 533 1438 2532 142 3588
οπίσω μου ελθείν απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον
[[2]after [3]me [1]to come], let him totally reject himself, and lift

4716-1473 2596 2250 2532 190 1473 3739-1063
σταυρόν αυτού καθ' ημέραν† και ακολουθείτω μοι 9:24 ος γαρ
his cross by day, and follow me! For who

9:13 †*Ald.* **οχλον** - multitude.

9:23 †*CP omits* **καθ' ημεραν**.

1437 2309 3588 5590-1473 4982 622 1473
εάν θέλη την ψυχήν αυτού σώσαι απολέσει αυτήν
ever should want [2his life 1to preserve] shall lose it;

3739-1161 302 622 3588 5590-1473 1752 1473
ος δ' αν απολέση την ψυχήν αυτού ένεκεν εμού
but who ever should lose his life, because of me,

3778 4982 1473 5100-1063 5623 444
ούτος σώσει αυτήν 9:25 τι γαρ ωφελείται άνθρωπος
this one shall preserve it. For what benefits a man,

2770 3588 2889 3650 1438 1161 622
κερδήσας τον κόσμον όλον εαυτόν δε απολέσας
having gained the [2world 1whole], [3himself 1but 2destroying]

2228 2210 3739-1063 302 1870 1473 2532 3588
η ζημιωθείς 9:26 ος γαρ αν επαισχυνθή με και τους
or suffering loss? For who ever is ashamed of me and

1699 3056 3778 3588 5207 3588 444 1870
εμούς λόγους τούτον ο υιός του ανθρώπου επαισχυνθήσεται
my words, this one the son of man shall be ashamed of

3752 2064 1722 3588 1391-1473 2532 3588 3962
όταν έλθη εν τη δόξη αυτού και του πατρός
whenever he should come in his glory, and of the father,

2532 3588 39 32 3004-1161 1473 230 1510.2.6
και των αγίων αγγέλων 9:27 λέγω δε υμίν αληθώς εισί
and of the holy angels. But I say to you truly, there are

5100 3588 5602 2476 3739 3766.2 1089
τινες των ώδε εστηκότων οι ου μη γεύσονται
some of the ones here standing who in no way shall taste

2288 2193 302 1492 3588 932 3588
θανάτου έως αν ίδωσι την βασιλείαν του
death until whenever they should see the kingdom

2316
θεού
of God.

Jesus is Transformed

1096-1161 3326 3588 3056-3778 5616
9:28 εγένετο δε μετά τους λόγους τούτους ωσεί
And it came to pass after these words, about

2250 3638 2532 3880 * 2532 *
ημέραι οκτώ και παραλαβών Πέτρον και Ιωάννην
[2days 1eight], and having taken with himself Peter and John

2532 * 305 1519 3588 3735 4336
και Ιάκωβον ανέβη εις το όρος προσεύξασθαι
and James, he ascended into the mountain to pray.

2532 1096 1722 3588 4336-1473 3588 1491
9:29 και εγένετο εν τω προσεύξασθαι αυτόν το είδος
And it came to pass in his praying, the form

3588 4383-1473 2087 2532 3588 2441-1473
του προσώπου αυτού έτερον και ο ιματισμός αυτού
of his person *became* another, and his clothes

3022 1823 2532 2400 435 1417
λευκός εξαστράπτων 9:30 και ιδού άνδρες δύο
[2white 1*were* flashing]. And behold, [2men 1two]

4814 1473 3748 1510.7.6 * 2532 *
συνελάλουν αυτώ οίτινες ήσαν Μωσής και Ηλίας
conversed together with him, who were Moses and Elijah.

3588 3708 1722 1391 3004 3588 1841-1473 3739
9:31 οι οφθέντες εν δόξη έλεγον την έξοδον αυτού ην
The ones appearing in glory spoke of his departure which

3195 4137 1722 * 3588 1161 *
έμελλε πληρούν εν Ιερουσαλήμ 9:32 ο δε Πέτρος
he was about to fulfill in Jerusalem. And Peter

2532 3588 4862 1473 1510.7.6 916 5258
και οι συν αυτώ ήσαν βεβαρημένοι ύπνω
and the ones with him were being weighed down with sleep;

1235-1161 1492 3588 1391-1473 2532 3588
διαγρηγορήσαντες δε είδον την δόξαν αυτού και τους
and staying awake, they beheld his glory and the

1417 435 3588 4921 1473 2532 1096
δύο άνδρας τους συνεστώτας αυτώ 9:33 και εγένετο
two men standing with him. And it came to pass

1722 3588 1316-1473 575 1473 2036-3588-*
εν τω διαχωρίζεσθαι αυτούς απ' αυτού είπεν ο Πέτρος
in their parting from him, Peter said

4314 3588 * 1988 2570-1510.2.3 1473 5602-1510.1 2532
προς τον Ιησούν επιστάτα καλόν εστιν ημάς ώδε είναι και
to Jesus, Master, it is good for us to be here; for

4160 4633 5140 1520 1473 2532 *-1520
ποιήσωμεν σκηνάς τρεις μίαν σοι και Μωσεί μίαν
we should make [2tents 1three] – one for you, and one for Moses,

2532 1520 * 3361 1492 3739 3004 3778
και μίαν Ηλία μη ειδώς ο λέγει 9:34 ταύτα
and one for Elijah; not knowing what he says. [4these *things*

1161 1473 3004 1096 3507 2532 1982
δε αυτού λέγοντος εγένετο νεφέλη και επεσκίασεν
1And 2of his 3saying], there came a cloud and overshadowed

1473 5399-1161 1722 3588 1565 1525 1519
αυτούς εφοβήθησαν δε εν τω εκείνους εισελθείν εις
them; and they were afraid in the [2of those ones 1entering] into

3588 3507 2532 5456 1096 1537 3588 3507
την νεφέλην 9:35 και φωνή εγένετο εκ της νεφέλης
the cloud. And a voice came from out of the cloud,

3004 3778 1510.2.3 3588 5207-1473 3588 27 1473 191
λέγουσα ούτός εστιν ο υιός μου ο αγαπητός αυτού ακούετε
saying, This is my son the beloved, of him hear!

2532 1722 3588 1096 3588 5456 2147-3588-*
9:36 και εν τω γενέσθαι την φωνήν ευρέθη ο Ιησούς
And in the [2taking place 1voice], Jesus was found

3441 2532 1473 4601 2532 3762 518 1722
μόνος και αυτοί εσίγησαν και ουδενί απήγγειλαν εν
alone. And they were quiet, and [2to no one 1they reported] in

1565 3588 2250 3762 3739 3708
εκείναις ταις ημέραις ουδέν ων εωράκασιν
those days anything of what they *had* seen.

The Demoniac Son Healed

1096-1161 1722 3588 1836 2250
9:37 εγένετο δε εν τη εξής ημέρα
And it came to pass on the next day,

2718-1473 575 3588 3735 4876 1473
κατελθόντων αυτών από του όρους συνήντησεν αυτώ
of their going down from the mountain, there met with him

3793 4183 2532 2400 435 575 3588 3793
όχλος πολύς 9:38 και ιδού ανήρ από του όχλου
[2multitude 1a great]. And behold, a man from the multitude

310 3004 1320 1189 1473 1914 1909
ανεβόησε λέγων διδάσκαλε δέομαί σου επιβλέψαι επί
yelled out, saying, Teacher, I beseech you to look upon

3588 5207-1473 3754 3439-1510.2.3 1473 2532 2400
τον υιόν μου ότι μονογενής εστί μοι 9:39 και ιδού
my son! for he is an only child to me. And behold,

4151 2983 1473 2532 1810 2896 2532
πνεύμα λαμβάνει αυτόν και εξαίφνης κράζει και
a spirit takes him, and suddenly he cries out; and

4682-1473 3326 876 2532 3425 672
σπαράσσει αυτόν μετά αφρού και μόγις αποχωρεί
it throws him into a spasm with foam, and hardly retreats

575 1473 4937 1473 2532 1189 3588
απ' αυτού συντρίβον αυτόν 9:40 και εδεήθην των
from him, breaking him. And I beseeched

3101-1473 2443 1544-1473 2532 3756-1410
μαθητών σου ίνα εκβάλωσιν αυτό και ουκ ηδυνήθησαν
your disciples that they should cast it out; and they were not able.

611-1161 3588 * 2036 5599 1074
9:41 αποκριθείς δε ο Ιησούς είπεν ω γενεά
And responding Jesus said, O [2generation

571 2532 1294 2193-4219 1510.8.1 4314
άπιστος και διεστραμμένη έως πότε έσομαι προς
1unbelieving] and being perverted, until how long will I be with

1473 2532 430 1473 4317 5602 3588 5207-1473
υμάς και ανέξομαι υμών προσάγαγε ώδε τον υιόν σου
you, and endure you? Bring [2here 1your son]!

2089-1161 4334-1473 4486 1473 3588
9:42 έτι δε προσερχομένου αυτού έρρηξεν αυτόν το
And while yet during his coming forward, [3tore 4him 1the

1140 2532 4952 2008 1161 3588 *
δαιμόνιον και συνεσπάραξεν επετίμησε δε ο Ιησούς
2demon] and he flailed about. [3gave reproach 1And 2Jesus]

3588 4151 3588 169 2532 2390 3588 3816 2532
τω πνεύματι τω ακαθάρτω και ιάσατο τον παίδα και
to the [2spirit 1unclean], and healed the child, and

591-1473 3588 3962-1473
απέδωκεν αυτόν τω πατρί αυτού
gave him back *to* his father.

Jesus Foretells His Death

1605 1161 3956 1909 3588 3168
9:43 εξεπλήσσοντο δε πάντες επί τη μεγαλειότητι
[3were overwhelmed 1And 2all] at the magnificence

3588 2316 3956-1161 2296 1909 3956 3739
του θεού πάντων δε θαυμαζόντων επί πάσιν οις
of God. And *as* all were wondering over all what

4160-3588-* 2036 4314 3588 3101-1473
εποίησεν ο Ιησούς† είπε προς τους μαθητάς αυτού
Jesus did, he said to his disciples,

5087-1473 1519 3588 3775-1473 3588 3056-3778
9:44 θέσθε υμείς εις τα ώτα υμών τους λόγους τούτους
You put into your ears these words!

3588-1063 5207 3588 444 3195 3860 1519 5495
ο γαρ υιός του ανθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εις χείρας
The son of man is about to be delivered into *the* hands

444 3588-1161 50 3588 4487-3778 2532
ανθρώπων 9:45 οι δε ηγνόουν το ρήμα τούτο και
of men. And they knew not this saying, and

1510.7.3 3871 575 1473 2443 3361
ην παρακεκαλυμμένον απ' αυτών ίνα μη
it was being covered up from them, that they should not

143 1473 2532 5399 2065 1473 4012 3588
αίσθωνται αυτό και εφοβούντο ερωτήσαι αυτόν περί του
perceive it; and they feared to ask him concerning

4487-3778 1525-1161 1261 1722
ρήματος τούτου 9:46 εισήλθε δε διαλογισμός εν
this saying. And there entered an arguing among

1473 3588 5100 302 1510.4 3173 1473 3588
αυτοίς το τις αν είη μείζων αυτών 9:47 ο
them – the one of who ever may be *the* greater of them.

1161 * 1492 3588 1261 3588 2588-1473
δε Ιησούς ιδών τον διαλογισμόν της καρδίας αυτών
And Jesus, knowing the arguing of their hearts,

1949 3813 2476 1473 3844 1438 2532
επιλαβόμενος παιδίου έστησεν αυτό παρ' εαυτώ 9:48 και
having taken hold of a child set it by himself. And

2036 1473 3739 1437 1209 3778 3588 3813 1909
είπεν αυτοίς ος εάν δέξηται τούτο το παιδίον επί
he said to them, Who ever should receive this child in

3588 3686-1473 1473-1209 2532 3739 1437 1473-1209 1209
τω ονόματί μου εμέ δέχεται και ος εάν εμέ δέξηται δέχεται
my name, receives me. And who ever receives me receives

3588 649 1473 3588 1063 3397 1722 3956
τον αποστείλαντά με ο γαρ μικρότερος εν πάσιν
the one sending me. For *the* lesser [2among 3all

1473 5224 3778 1510.8.3 3173 611-1161 3588
υμίν υπάρχων ούτος έσται μέγας 9:49 αποκριθείς δε ο
4you 1existing], this one will be great. And responding

* 2036 1988 1492 5100 1909 3588 3686-1473
Ιωάννης είπεν επιστάτα είδομεν τινα επί τω ονόματί σου
John said, Master, we beheld one [4by 5your name

1544 3588 1140 2532 2967 1473 3754
εκβάλλοντα τα δαιμόνια και εκωλύσαμεν αυτόν ότι
1casting out 2the 3demons], and we restrained him for

3756-190 3326 1473 2532 2036 4314 1473
ουκ ακολουθεί μεθ' ημών 9:50 και είπε προς αυτόν
he does not follow with us. And [2said 3to 4him

3588 * 3361-2967 3739-1063 3756-1510.2.3 2596
ο Ιησούς μη κωλύετε ος γαρ ουκ έστι καθ'
1Jesus], Restrain not! for the one which is not against

1473 5228 1473 1510.2.3
ημών υπέρ ημών εστιν
us [2for 3us 1is].

A Samaritan Town Rejects Jesus

1096-1161 1722 3588 4845 3588
9:51 εγένετο δε εν τω συμπληρούσθαι τας
And it came to pass in the filling up the

2250 3588 354-1473 2532 1473 3588 4383-1473
ημέρας της αναλήψεως αυτού και αυτός το πρόσωπον αυτού
days of his being lifted up, that he [2his face

4741 3588 4198 1519 * 2532
εστήριξε του πορεύεσθαι εις Ιερουσαλήμ 9:52 και
1firmly fixed] to go into Jerusalem, and

649 32 4253 4383-1473 2532
απέστειλεν αγγέλους προ προσώπου αυτού και
sent messengers before his face. And

4198 1525 1519 2968 * 5620
πορευθέντες εισήλθον εις κώμην Σαμαρειτών ώστε
having gone, they entered into a town of Samaritans, so as

2090 1473 2532 3756 1209-1473 3754
ετοιμάσαι αυτώ 9:53 και ουκ εδέξαντο αυτόν ότι
to prepare for him. And not did they receive him, for

3588 4383-1473 1510.7.3 4198 1519 *
το πρόσωπον αυτού ην πορευόμενον εις Ιερουσαλήμ
his face was *as* going to Jerusalem.

9:43 †*Ald. omits* **ο Ιησους**.

1492-1161 3588 3101-1473 * 2532 *
9:54 ιδόντες δε οι μαθηταί αυτού Ιάκωβος και Ιωάννης
And knowing, his disciples James and John

2036 2962 2309 2036 4442 2597
είπον κύριε θέλεις είπωμεν πυρ καταβήναι
said, O Lord, do you want we should tell fire to descend

575 3588 3772 2532 355 1473 5613 2532 *
από του ουρανού και αναλώσαι αυτούς ως και Ηλίας
from heaven and consume them, as also Elijah

4160 4762-1161 2008 1473 2532 2036
εποίησε 9:55 στραφείς δε† επετίμησεν αυτοίς και είπεν
did? And turning, he gave reproach to them, and said,

3756-1492 3634 4151 1510.2.5-1473 3588-1063 5207
ουκ οίδατε οίου πνεύματός εστε υμείς 9:56 ο γαρ υιός
You know not of what spirit you are, for the son

3588 444 3756-2064 5590 444 622 235
του ανθρώπου ουκ ήλθε ψυχάς ανθρώπων απολέσαι αλλά
of man came not [2lives 3of men 1to destroy] but

4982 2532 4198 1519 2087 2968
σώσαι και επορεύθησαν εις ετέραν κώμην
to preserve. And they went unto another town.

Following Jesus

1096-1161 4198-1473 1722 3588 3598
9:57 εγένετο δε πορευομένων αυτών εν τη οδώ
And it came to pass in their going in the way,

2036 5100 4314 1473 190 1473 3699 302
είπέ τις προς αυτόν ακολουθήσω σοι όπου αν
[2said 1a certain one] to him, I will follow you where ever

565 2962 2532 2036 1473 3588 * 3588
απέρχη κύριε 9:58 και είπεν αυτώ ο Ιησούς αι
you should go, O Lord. And [2said 3to him 1Jesus], The

258 5454 2192 2532 3588 4071 3588 3772
αλώπεκες φωλεούς έχουσι και τα πετεινά του ουρανού
foxes [2dens 1have], and the birds of the heaven

2682 3588-1161 5207 3588 444 3756-2192
κατασκηνώσεις ο δε υιός του ανθρώπου ουκ έχει
shelters, but the son of man does not have

4226 3588 2776 2827 2036-1161 4314
που την κεφαλήν κλίνη 9:59 είπε δε προς
where [2the 3head 1he should lean]. And he said to

2087 190 1473 3588-1161 2036 2962 2010 1473
έτερον ακολούθει μοι ο δε είπεν κύριε επίτρεψόν μοι
another, Follow me! And he said, O Lord, commit it to me

565 4412 2290 3588 3962-1473 2036
απελθόντι πρώτον θάψαι τον πατέρα μου 9:60 είπε
having gone forth first to bury my father! [3said

1161 1473 3588 * 863 3588 3498 2290 3588
δε αυτώ ο Ιησούς άφες τους νεκρούς θάψαι τους
1And 4to him 2Jesus], Let the dead ones bury

1438 3498 1473-1161 565 1229 3588 932
εαυτών νεκρούς συ δε απελθών διάγγελλε την βασιλείαν
their own dead ones, but you going forth declare the kingdom

3588 2316 2036-1161 2532 2087 190 1473
του θεού 9:61 είπε δε και έτερος ακολουθήσω σοι
of God! And said also another, I will follow you,

2962 4412-1161 2010 1473 657 3588 1519
κύριε πρώτον δε επίτρεψόν μοι αποτάξασθαι τοις εις
O Lord, but first commit to me to dismiss the ones in

3588 3624-1473 2036 1161 4314 1473 3588 * 3762
τον οίκόν μου 9:62 είπε δε προς αυτόν ο Ιησούς ουδείς
my house. [3said 1And 4to 5him 2Jesus], No one

1911 3588 5495-1473 1909 723 2532 991 1519
επιβαλών την χείρα αυτού επ' άροτρον και βλέπων εις
having put his hand upon a plow, and looking at

3588 3694 2111-1510.2.3 1519 3588 932 3588 2316
τα οπίσω εύθετός εστιν εις την βασιλείαν του θεού
the *things* behind, is fit for the kingdom of God.

CHAPTER 10

The Mission of the Seventy

3326-1161 3778 322 3588 2962
10:1 μετά δε ταύτα ανέδειξεν ο κύριος
And after these *things* [3made manifest 1the 2Lord]

2532 2087 1440 2532 649 1473 303
και ετέρους εβδομήκοντα και απέστειλεν αυτούς ανά
even another seventy, and sent them by

9:55 †*Ald. adds* **ο Ιησους** - Jesus.

1417 4253 4383-1473 1519 3956 4172 2532 5117
δύο προ προσώπου αυτού εις πάσαν πόλιν και τόπον
two before his face into every city and place,
3739 3195-1473 2064 3004-3767 4314 1473
ου έμελλεν αυτός έρχεσθαι 10:2 έλεγεν ουν προς αυτούς
where he was about to come. Then he said to them,
3588-3303 2326 4183 3588-1161 2040 3641 1189
ο μεν θερισμός πολύς οι δε εργάται ολίγοι δεήθητε
Indeed the harvest *is* great, but the workers few; beseech
3767 3588 2962 3588 2326 3704 1544 2040
ούν του κυρίου του θερισμού όπως εκβάλλη εργάτας
then the Lord of the harvest that he should put workers
1519 3588 2326-1473 5217 2400 1473 649
εις τον θερισμόν αυτού 10:3 υπάγετε ιδού εγώ αποστέλλω
into his harvest! Go! Behold, I send
1473 5613 704 1722 3319 3074 3361 941
υμάς ως άρνας εν μέσω λύκων 10:4 μη βαστάζετε
you as lambs in *the* midst of wolves. Do not bear
905 3361 4082 3366 5266 2532 3367
βαλάντιον μη πήραν μηδέ υποδήματα και μηδένα
a bag, nor provision, nor sandals! And no one
2596 3588 3598 782 1519 3739 1161
κατά την οδόν ασπάσησθε 10:5 εις ην δ'
in the way should you greet. [2into 3which 1And]
302 3614 1525 4412 3004 1515 3588
αν οικίαν εισέρχησθε πρώτον λέγετε ειρήνη τω
ever house you should enter, first you say! Peace *to*
3624-3778 2532 1437 1510.3 1563 5207 1515
οίκω τούτω 10:6 και εάν η εκεί υιός ειρήνης
this house. And if there might be there a son of peace,
1879 1909 1473 3588 1515-1473 1490.1
επαναπαύσεται επ' αυτόν η ειρήνη υμών ει δε μήγε
[2shall rest 3upon 4him 1your peace], but if not,
1909 1473 344 1722 1473 1161 3588
εφ' υμάς ανακάμψει 10:7 εν αυτή δε τη
unto you it shall return. [2in 3*the* same 1And]
3614 3306 2068 2532 4095 3588 3844 1473
οικία μένετε εσθίοντες και πίνοντες τα παρ' αυτών
house abide, eating and drinking the *things* of theirs!
514 1063 3588 2040 3588 3408-1473 1510.2.3 3361
άξιος γαρ ο εργάτης του μισθού αυτού εστι μη
[5worthy 1for 2the 3worker 6of his wage 4is]. Do not
3327 1537 3614 1519 3614 2532 1519
μεταβαίνετε εξ οικίας εις οικίαν 10:8 και εις
cross over from out of house to house! And into
1161-3739 302 4172 1525 2532 1209
δ' ην αν πόλιν εισέρχησθε και δέχωνται
what ever city you should enter, and they should receive
1473 2068 3588 3908 1473 2532
υμάς εσθίετε τα παρατιθέμενα υμίν 10:9 και
you, eat the *things* placed near to you! And
2323 3588 1722-1473 772 2532 3004 1473
θεραπεύετε τους εν αυτή ασθενείς και λέγετε αυτοίς
attend to the [2in it 1weak]! And say to them,
1448 1909 1473 3588 932 3588 2316 1519
ήγγικεν εφ' υμάς η βασιλεία του θεού 10:10 εις
[4approaches 5unto 6you 1The 2kingdom 3of God]! [2into
3739 1161 302 4172 1525 2532 3361
ην δ' αν πόλιν εισέρχησθε και μη
3which 1And] ever city you should enter, and they should not
1209 1473 1831 1519 3588 4113-1473
δέχωνται υμάς εξελθόντες εις τας πλατείας αυτής
receive you, having gone forth into its square,
2036 2532 3588 2868 3588 2853 1473
είπατε 10:11 και τον κονιορτόν τον κολληθέντα ημίν
you say! Even the dust cleaving to us
575 3588 4172-1473 631 1473 4133
από της πόλεως υμών απομασσόμεθα υμίν πλην
from your city we wipe off against you. Except
3778-1097 3754 1448 1909 1473 3588 932
τούτο γινώσκετε ότι ήγγικεν εφ' υμάς η βασιλεία
know this! that [4has approached 5unto 6you 1the 2kingdom
3588 2316 3004-1161 1473 3754 * 1722 3588
του θεού 10:12 λέγω δε υμίν ότι Σοδόμοις εν τη
3of God]. But I say to you that, [5to Sodom 1In
2250 1565 414-1510.8.3 2228 3588 4172-1565
ημέρα εκείνη ανεκτότερον έσται η τη πόλει εκείνη
3day 2that 4it will be more endurable] than *to* that city.

Woe to the Cities

3759 1473 * 3759 1473 * 3754
10:13 ουαί σοι Χοραζίν ουαί σοι Βηθσαϊδά ότι
Woe to you, Chorazin. Woe to you, Bethsaida. For
1487 1722 * 2532 * 1096 3588 1411 3588
ει εν Τύρω και Σιδώνι εγένοντο αι δυνάμεις αι
if in Tyre and Sidon took place the *works of* power, which
1096 1722 1473 3819-302 1722 4526 2532 4700
γενόμεναι εν υμίν πάλαι αν εν σάκκω και σποδώ
took place in you, even earlier [3in 4sackcloth 5and 6ashes
2521 3340 4133
καθήμεναι μετενόησαν 10:14 πλην
2sitting 1they would have repented]. Furthermore
* 2532 * 414-1510.8.3 1722 3588 2920
Τύρω και Σιδώνι ανεκτότερον έσται εν τη κρίσει
to Tyre and Sidon it will be more endurable in the judgment,
2228 1473 2532 1473 * 3588 2193
η υμίν 10:15 και συ Καπερναούμ η έως
than for you. And you, Capernaum, the one [2unto
3588 3772 5312 2193 86
του ουρανού υψωθείσα έως άδου
3the 4heaven 1having been raised up high] – unto Hades
2601 3588 191 1473
καταβιβασθήση 10:16 ο ακούων υμών
you shall be brought down. The one hearing you
1473-191 2532 3588 114 1473 1473-114
εμού ακούει και ο αθετών υμάς εμέ αθετεί
hears me, and the one disregarding you disregards me,
3588-1161 1473-114 114 3588 649
ο δε εμέ αθετών αθετεί τον αποστείλαντά
and the one disregarding me disregards the one having sent
1473 5290 1161 3588 1440 3326 5479
με 10:17 υπέστρεψαν δε οι εβδομήκοντα μετά χαράς
me. [4returned 1And 2the 3seventy] with joy,
3004 2962 2532 3588 1140 5293 1473 1722
λέγοντες κύριε και τα δαιμόνια υποτάσσεται ημίν εν
saying, O Lord, even the demons are submitted to us in
3588 3686-1473 2036-1161 1473 2334 3588
τω ονόματί σου 10:18 είπε δε αυτοίς εθεώρουν τον
your name. And he said to them, I viewed
4567 5613 796 1537 3588 3772 4098
σατανάν ως αστραπήν εκ του ουρανού πεσόντα
Satan as lightning [2from out of 3the 4heaven 1falling].
2400 1325 1473 3588 1849 3588 3961 1883
10:19 ιδού δίδωμι υμίν την εξουσίαν του πατείν επάνω
Behold, I give to you the authority to tread upon
3789 2532 4651 2532 1909 3956 3588 1411 3588 2190
όφεων και σκορπίων και επί πάσαν την δύναμιν του εχθρού
serpents and scorpions, and upon all the power of the enemy,
2532 3762 1473 3766.2 91 4133
και ουδέν υμάς ου μη αδικήσει 10:20 πλην
and nothing [3you 1in any way 2shall injure]. Furthermore
1722 3778 3361-5463 3754 3588 4151 1473-5293
εν τούτω μη χαίρετε ότι τα πνεύματα υμίν υποτάσσεται
in this rejoice not, that the spirits submit to you!
5463-1161 3754 3588 3686-1473 1125 1722 3588
χαίρετε δε ότι τα ονόματα υμών εγράφη εν τοις
But you rejoice, that your names are written in the
3772 1722 1473-3588 5610 21 3588 4151
ουρανοίς 10:21 εν αυτή τη ώρα ηγαλλιάσατο τω πνεύματι
heavens! In the same hour [2exulted 3in the 4spirit
3588 * 2532 2036 1843 1473 3962
ο Ιησούς και είπεν εξομολογούμαί σοι πάτερ
1Jesus], and said, I make acknowledgment to you, O father,
2962 3588 3772 2532 3588 1093 3754 613
κύριε του ουρανού και της γης ότι απέκρυψας
O Lord of the heaven and of the earth, that you concealed
3778 575 4680 2532 4908 2532 601 1473
ταύτα από σοφών και συνετών και απεκάλυψας αυτά
these *things* from wise ones and experts, and uncovered them
3516 3483 3588 3962 3754 3779 1096 2107
νηπίοις ναι ο πατήρ ότι ούτως εγένετο ευδοκία
to simple ones. Yes, O father, for thus it was benevolent
1715 1473 2532 4762 4314 3588 3101 2036
έμπροσθέν σου 10:22 †και στραφείς προς τους μαθητάς είπε††
before you. And turning to the disciples he said,
3956 3860 1473 5259 3588 3962-1473 2532 3762
πάντα παρεδόθη μοι υπό του πατρός μου και ουδείς
All *things* were delivered up to me by my father, and no one
1097 5100 1510.2.3 3588 5207 1508 3588 3962 2532 5100 1510.2.3
γινώσκει τις εστιν ο υιός ει μη ο πατήρ και τις εστιν
knows who is the son except the father, and who is
3588 3962 1508 3588 5207 2532 3739 1437 1014 3588
ο πατήρ ει μη ο υιός και ω εάν βούληται ο
the father except the son, and to whom ever [3wants 1the

10:22 †–††*Ald. omits.*

5207 601 2532 4762 4314 3588 3101
υιός αποκαλύψαι **10:23** και στραφείς προς τους μαθητάς
[2]son] to reveal. And having turned to the disciples,

2596 2398 2036 3107 3588 3788 3588 991
κατ' ιδίαν είπε μακάριοι οι οφθαλμοί οι βλέποντες
in private he said, Blessed *are* the eyes seeing

3739 991 3004-1063 1473 3754 4183 4396 2532
α βλέπετε **10:24** λέγω γαρ υμίν ότι πολλοί προφήται και
what you see, for I say to you, that many prophets and

935 2309 1492 3739 1473 991 2532 3756-1492 2532
βασιλείς ηθέλησαν ιδείν α υμείς βλέπετε και ουκ είδον και
kings wanted to see what you see, and saw not, and

191 3739 191 2532 3756-191
ακούσαι α ακούετε και ουκ ήκουσαν
to hear what you hear, and heard not.

The Good Samaritan

2532 2400 3544-5100 450
10:25 και ιδού νομικός τις ανέστη
And behold, a certain legal expert rose up

1598-1473 2532 3004 1320 5100 4160 2222
εκπειράζων αυτόν και λέγων διδάσκαλε τι ποιήσας ζωήν
putting him to test, and saying, Teacher, what doing [[3]life

166 2816 3588 1161 2036 4314 1473 1722
αιώνιον κληρονομήσω **10:26** ο δε είπε προς αυτόν εν
[2]eternal [1]shall I inherit]? And he said to him, In

3588 3551 5100 1125 4459 314 3588
τω νόμω τι γέγραπται πως αναγινώσκεις **10:27** ο
the law, what has been written? How do you read?

1161 611 2036 25 2962 3588 2316-1473
δε αποκριθείς είπεν αγαπήσεις κύριον τον θεόν σου
And answering he said, You shall love *the* Lord your God

1537 3650 3588 2588-1473 2532 1537 3650 3588
εξ όλης της καρδίας σου και εξ όλης της
from out of all your heart, and from out of all

5590-1473 2532 1537 3650 3588 2479-1473 2532 1537
ψυχής σου και εξ όλης της ισχύος σου και εξ
your soul, and from out of all your strength, and from out of

3650 3588 1271-1473 2532 3588 4139-1473 5613 4572
όλης της διανοίας σου και τον πλησίον σου ως σεαυτόν
all your thought†, and your neighbor as yourself††.

2036-1161 1473 3723 611 3778-4160 2532
10:28 είπε δε αυτώ ορθώς απεκρίθης τούτο ποίει και
And he said to him, Rightly you answered. Do this, and

2198 3588-1161 2309 1344 1438 2036 4314
ζήση **10:29** ο δε θέλων δικαιούν εαυτόν είπε προς
you shall live! But he, wanting to justify himself, said to

3588 * 2532 5100 1510.2.3 1473 4139 5274-1161
τον Ιησούν και τις εστί μου πλησίον **10:30** υπολαβών δε
Jesus, And who is my neighbor? And undertaking

3588 * 2036 444-5100 2597 575 *
ο Ιησούς είπεν άνθρωπός τις κατέβαινεν από Ιερουσαλήμ
Jesus said, A certain man went down from Jerusalem

1519 * 2532 3027 4045 3739 2532 1562
εις Ιεριχώ και λησταίς περιέπεσεν οι και εκδύσαντες
unto Jericho, and [[2]robbers [1]fell among], who both having stripped

1473 2532 4127 2007 565
αυτόν και πληγάς επιθέντες απήλθον
him, and [[2]wounds *upon him* [1]having placed], went forth,

863 2253 5177 2596
αφέντες ημιθανή τυγχάνοντα **10:31** κατά
leaving *him* half-dead – *all* happening by chance. [[2]by

4795 1161 2409-5100 2597 1722 3588
συγκυρίαν δε ιερεύς τις κατέβαινεν εν τη
[3]chance [1]And] a certain priest went down by

3598-1565 2532 1492 1473 492
οδώ εκείνη και ιδών αυτόν αντιπαρήλθεν
that way. And beholding him, he passed by on the other side.

3668-1161 2532 * 1096 2596 3588
10:32 ομοίως δε και Λευίτης γενόμενος κατά τον
And in like manner also a Levite, being at the

5117 2064 2532 1492 492
τόπον ελθών και ιδών αντιπαρήλθε
place, having come and beholding, passed by on the other side.

*-1161-5100 3593 2064 2596 1473 2532
10:33 Σαμαρείτης δε τις οδεύων ήλθε κατ' αυτόν και
But a certain Samaritan, traveling, came by him. And

1492 1473 4697 2532
ιδών αυτόν εσπλαγχνίσθη **10:34** και
beholding him, he was moved with compassion. And

4334 2611 3588 5134-1473 2022
προσελθών κατέδησε τα τραύματα αυτού επιχέων
having come forward, he bound his wounds, pouring on

1637 2532 3631 1913-1161 1473 1909 3588 2398
έλαιον και οίνον επιβιβάσας δε αυτόν επί το ίδιον
oil and wine. And having set him upon his own

2934 71 1473 1519 3829 2532 1959 1473
κτήνος ήγαγεν αυτόν εις πανδοχείον και επεμελήθη αυτού
beast, he led him unto an inn, and took care of him.

2532 1909 3588 839 1831 1544
10:35 και επί την αύριον εξελθών εκβαλών
And on the next morning, having come forth, casting down

1417 1220 1325 3588 3830 2532 2036 1473
δύο δηνάρια έδωκε τω πανδοχεί και είπεν αυτώ
two denarii, he gave *them* to the inn-keeper, and said to him,

1959 1473 2532 3739-5100-302 4325
επιμελήθητι αυτού και ο τι αν προσδαπανήσης
Take care of him; and whatsoever you should spend besides,

1473 1722 3588 1880-1473 591 1473 5100
εγώ εν τω επανέρχεσθαί με αποδώσω σοι **10:36** τις
I in my returning back, I will repay to you! Which

3767 3778 3588 5140 1380 1473 4139 1096
ούν τούτων των τριών δοκεί σοι πλησίον γεγονέναι
then of these three seems to you [[2]*the* neighbor [1]to have been]

3588 1706 1519 3588 3027 3588-1161
του εμπεσόντος εις τους ληστάς **10:37** ο δε
of the one having fallen among the robbers? And he

2036 3588 4160 3588 1656 3326 1473 2036 3767
είπεν ο ποιήσας το έλεος μετ' αυτού είπεν ούν
said, The one having mercy with him. [[2]said [3]then

1473 3588 * 4198 2532 1473 4160 3668
αυτώ ο Ιησούς πορεύου και συ ποίει ομοίως
[4]to him [1]Jesus], Go, and you do in like manner!

1096-1161 1722 3588 4198-1473 2532
10:38 εγένετο δε εν τω πορεύεσθαι αυτούς και
And it came to pass in their going that

1473 1525 1519 2968-5100 1135 1161 5100
αυτός εισήλθεν εις κώμην τινά γυνή δε τις
he entered into a certain town; [[3]woman [1]and [2]a certain],

3686 * 5264 1473 1519 3588 3624-1473
ονόματι Μάρθα υπεδέξατο αυτόν εις τον οίκον αυτής
by name Martha, welcomed him into her house.

2532 3592 1510.7.3 79 2564 * 3739
10:39 και τήδε ην αδελφή καλουμένη Μαρία η
And thus there was a sister being called Mary, who

2532 3869 3844 3588 4228 3588 * 191 3588
και παρακαθίσασα παρά τους πόδας του Ιησού ήκουε τον
also having sat by the feet of Jesus, heard

3056-1473 3588 1161 * 4049 4012 4183
λόγον αυτού **10:40** η δε Μάρθα περιεσπάτο περί πολλήν
his word. But Martha was distracted about much

1248 2186-1161 2036 2962 3756-3199
διακονίαν επιστάσα δε είπε κύριε ου μέλει
service. And having stood by, she said, O Lord, is it not a care

1473 3754 3588 79-1473 3441 1473-2641 1247 2036
σοι ότι η αδελφή μου μόνην με κατέλιπε διακονείν είπε
to you that my sister [[2]alone [1]left me] to serve? Speak

3767 1473 2443 1473-4878 611-1161 2036
ούν αυτή ίνα μοι συναντιλάβηται **10:41** αποκριθείς δε είπεν
then to her that she should aid me! And answering [[2]said

1473 3588 * * * 3309 2532 5182
αυτή ο Ιησούς Μάρθα Μάρθα μεριμνάς και τυρβάζη
[3]to her [1]Jesus], Martha, Martha, you are anxious and turbulent

4012 4183 1520 1161 1510.2.3 5532 *-1161
περί πολλά **10:42** ενός δε εστι χρεία Μαρία δε
concerning many *things*, [[3]one [1]but [2]*there* is] need, and Mary

3588 18 3310 1586 3748 3756-851 575
την αγαθήν μερίδα εξελέξατο ήτις ουκ αφαιρεθήσεται απ'
[[2]the [3]good [4]portion [1]chose], which shall not be removed from

1473
αυτής
her.

CHAPTER 11

Jesus Teaches on Prayer

2532 1096 1722 3588 1510.1-1473 1722
11:1 και εγένετο εν τω είναι αυτόν εν
And it came to pass in his being in

10:27 †*See Dt. 6:5.*

10:27 ††*See Lev. 19:18.*

5117-5100 4336 5613 3973 2036 5100
τόπω τινί προσευχόμενον ως επαύσατο είπέ τις
a certain place praying, as he ceased, said a certain one

3588 3101-1473 4314 1473 2962 1321 1473
των μαθητών αυτού προς αυτόν κύριε δίδαξον ημάς
of his disciples to him, O Lord, teach us

4336 2531 2532 * 1321 3588 3101-1473
προσεύχεσθαι καθώς και Ιωάννης εδίδαξε τους μαθητάς αυτού
to pray, as also John taught his disciples!

2036-1161 1473 3752 4336 3004
11:2 είπε δε αυτοίς όταν προσεύχησθε λέγετε
And he said to them, Whenever you pray, say!

3962-1473 3588 1722 3588 3772 37 3588
πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς αγιασθήτω το
Our father in the heavens, let [[2]be sanctified

3686-1473 2064 3588 932 1473 1096
όνομά σου ελθέτω η βασιλεία σου γενηθήτω
[1]your name]! Let [[3]come [2]kingdom [1]your]! Let [[2]become

3588 2307-1473 5613 1722 3772 2532 1909 3588 1093 3588
το θέλημά σου ως εν ουρανώ και επί της γης 11:3 τον
[1]your will]! as in heaven, also upon the earth.

740-1473 3588 1967 1325 1473 3588 2596 2250
άρτον ημών τον επιούσιον δίδου ημίν το καθ' ημέραν
[[3]our bread [4]sufficient [1]Give [2]to us] for *the* day!

2532 863 1473 3588 266-1473 2532-1063 1473
11:4 και άφες ημίν τας αμαρτίας ημών και γαρ αυτοί
And forgive to us our sins! for also to them

863 3956 3784 1473 2532 3361 1533
αφίεμεν παντί οφείλοντι ημίν και μη εισενέγκης
we forgive – to all owing us. And do not insert

1473 1519 3986 235 4506 1473 575 3588 4190
ημάς εις πειρασμόν αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού
us for a test! But rescue us from evil!

2532 2036 4314 1473 5100 1537 1473 2192
11:5 και είπεν προς αυτούς τις εξ υμών έξει
And he said to them, Who from out of you shall have

5384 2532 4198 4314 1473 3317 2532 2036
φίλον και πορεύσεται προς αυτόν μεσονυκτίου και είπη
a friend, and shall go to him at midnight, and should say

1473 5384 5530 1473 5140 740 1894
αυτώ φίλε χρήσόν μοι τρεις άρτους 11:6 επειδή
to him, O friend, furnish to me three breads! since

5384 1473 3854 1537 3598 4314 1473 2532
φίλος μου παρεγένετο εξ οδού προς με και
a friend of mine is come from out of a journey to me, and

3756-2192 3739 3908 1473 2548
ουκ έχω ο παραθήσω αυτώ 11:7 κακείνος
I do not have the *thing* I shall place for him? And that one

2081 611 2036 3361 1473 2873 3930
έσωθεν αποκριθείς είπη μη μοι κόπους πάρεχε
inside answering should say, Do not [[3]for me [2]troubles [1]make]!

2235 3588 2374 2808 2532 3588 3813-1473 3326 1473
ήδη η θύρα κέκλεισται και τα παιδία μου μετ' εμού
Already the door is locked, and my children [[2]with [3]me

1519 3588 2845 1510.2.6 3756-1410 450 1325 1473
εις την κοίτην εισίν ου δύναμαι αναστάς δούναί σοι
[4]in [5]bed [1]are]; I am not able to rise up to give to you.

3004 1473 1499 3756 1325 1473 450
11:8 λέγω υμίν ει και ου δώσει αυτώ αναστάς
I say to you, even if he will not give to him having risen up,

1223 3588 1510.1 1473 5384 1223-1065 3588
διά το είναι αυτού φίλον διά γε την
because of the being his friend, indeed because of his

335-1473 1453 1325 1473 3745 5535
αναίδειαν αυτού εγερθείς δώσει αυτώ όσων χρήζει
insistence he will arise to give to him as much as he needs.

Ask, Seek, and Knock

2504 1473-3004 154 2532 1325 1473
11:9 καγώ υμίν λέγω αιτείτε και δοθήσεται υμίν
And I say to you, Ask! And it shall be given to you.

2212 2532 2147 2925 2532 455 1473
ζητείτε και ευρήσετε κρούετε και ανοιγήσεται υμίν
Seek! And you shall find. Knock! And it shall be opened to you.

3956-1063 3588 154 2983 2532 3588 2212 2147
11:10 πας γαρ ο αιτών λαμβάνει και ο ζητών ευρίσκει
For all asking receive, and the one seeking finds;

2532 3588 2925 455 5100-1161 1473
και τω κρούοντι ανοιγήσεται 11:11 τίνα δε υμών
and to the one knocking it shall be opened. And which of you

3588 3962 154 3588 5207 740 3361 3037
τον πατέρα αιτήσει ο υιός άρτον μη λίθον
being a father [[3]shall ask [1]*and* the [2]son] *for* bread, will [[3]a stone

1929 1473 1487 2532 2486 3361-473 2486
επιδώσει αυτώ ει και ιχθύν μη αντί ιχθύος
[1]give [2]to him]? Will also *if he asks for a* fish, instead of a fish,

3789 1929 1473 2228 2532 1437 154
όφιν επιδώσει αυτώ 11:12 η και εάν αιτήση
[[3]a serpent [1]give [2]to him]? Or even if he should ask

5609 3361-1929 1473 4651 1487 3767 1473
ωόν μη επιδώσει αυτώ σκορπίον 11:13 ει ούν υμείς
for an egg, will he give to him a scorpion? If then you,

4190 5224 1492 1390 18 1325 3588
πονηροί υπάρχοντες οίδατε δόματα αγαθά διδόναι τοις
[[2]wicked ones [1]being], know [[3]gifts [2]good [1]to give] *to*

5043-1473 4214 3123 3588 3962 3588 1537
τέκνοις υμών πόσω μάλλον ο πατήρ ο εξ
your children, how much more the father from out of

3772 1325 4151 39 3588 154 1473
ουρανού δώσει πνεύμα άγιον τοις αιτούσιν αυτόν
heaven shall give [[2]spirit [1]holy] to the ones asking him?

A Kingdom Divided Cannot Stand

2532 1510.7.3 1544 1140 2532 1473
11:14 και ην εκβάλλων δαιμόνιον και αυτό
And he was casting out a demon, and it

1510.7.3 2974 1096-1161 3588 1140 1831
ην κωφόν εγένετο δε του δαιμονίου εξελθόντος
was mute. And it happened of the demon coming forth,

2980 3588 2974 2532 2296 3588 3793
ελάλησεν ο κωφός και εθαύμασαν οι όχλοι
[[3]spoke [1]the [2]mute]; and [[3]marveled [1]the [2]multitudes].

5100-1161 1537 1473 2036 1722 *
11:15 τινές δε εξ αυτών είπον εν Βεελζεβούλ
And certain ones from out of them said, By Beelzeboul,

758 3588 1140 1544 3588 1140
άρχοντι των δαιμονίων εκβάλλει τα δαιμόνια
ruler of the demons, he casts out the demons.

2087-1161 3985 4592 3844 1473 2212
11:16 έτεροι δε πειράζοντες σημείον παρ' αυτού εζήτουν
And others testing, [[2]a sign [3]from [4]him [1]sought]

1537 3772 1473-1161 1492 1473 3588
εξ ουρανού 11:17 αυτος δε ειδώς αυτών τα
from out of heaven. But he, knowing their

1270 2036 1473 3956 932 1909 1438
διανοήματα είπεν αυτοίς πάσα βασιλεία εφ' εαυτήν
thoughts, said to them, Every kingdom [[2]against [3]itself

1266 2049 2532 3624 1909 3624
διαμερισθείσα ερημούται και οίκος επί οίκον
[1]being divided] is made desolate, and a house against a house

4098 1487-1161 2532 3588 4567 1909 1438
πίπτει 11:18 ει δε και ο σατανάς εφ' εαυτόν
falls. And if also Satan [[2]against [3]himself

1266 4459 2476 3588 932-1473 3754 3004
διεμερίσθη πως σταθήσεται η βασιλεία αυτού ότι λέγετε
[1]be divided], how shall [[2]stand [1]his kingdom]? For you say,

1722 * 1544-1473 3588 1140 1487-1161
εν Βεελζεβούλ εκβάλλειν με τα δαιμόνια 11:19 ει δε
By Beelzeboul *is* my casting out the demons. But if

1473 1722 * 1544 3588 1140 3588 5207-1473 1722
εγώ εν Βεελζεβούλ εκβάλλω τα δαιμόνια οι υιοί υμών εν
I by Beelzeboul cast out the demons, your sons, by

5100 1544 1223 3778 2923-1473 1473
τίνι εκβάλλουσι διά τούτο κριταί υμών αυτοί
whom do they cast out? On account of this [[3]your judges [1]they

1510.8.6 1487-1161 1722 1147 2316 1544 3588
έσονται 11:20 ει δε εν δακτύλω θεού εκβάλλω τα
[2]shall be]. But if by *the* finger of God I cast out the

1140 686 5348 1909 1473 3588 932 3588 2316
δαιμόνια άρα έφθασεν εφ' υμάς η βασιλεία του θεού
demons, then came upon you the kingdom of God.

3752 3588 2478 2528 5442
11:21 όταν ο ισχυρός καθωπλισμένος φυλάσση
Whenever the strong *man*, being armed, should guard

3588 1438-833 1722 1515 1510.2.3 3588 5224
την εαυτού αυλήν εν ειρήνη εστί τα υπάρχοντα
his own courtyard, [[4]in [5]peace [3]are [2]possessions

1473 1875-1161 3588 2478 1473 1904
αυτού 11:22 επάν δε ο ισχυρότερος αυτού επελθών
[1]his]. But when the stronger one than he, in coming,

3528 1473 3588 3833-1473 142
νικήση αυτόν την πανοπλίαν αυτού αίρει
should overcome him, [[2]his full armor [1]he takes]

1909 3739 3982 2532 3588 4661-1473 1239
εφ' η επεποίθει και τα σκύλα αυτού διαδίδωσιν
upon which he yields, and [[2]his spoils [1]distributes].

3588 3361 1510.6 3326 1473 2596 1473 1510.2.3 2532 3588
11:23 ο μη ων μετ' εμού κατ' εμού εστι και ο
The one not being with me [2against 3me 1is], and the one
3361 4863 3326 1473 4650 3752
μη συνάγων μετ' εμού σκορπίζει 11:24 όταν
not gathering together with me disperses. Whenever
3588 169 4151 1831 575 3588 444
το ακάθαρτον πνεύμα εξέλθη από του ανθρώπου
the unclean spirit should go forth from the man,
1330 1223 504 5117 2212 372 2532 3361
διέρχεται δι' ανύδρων τόπων ζητούν ανάπαυσιν και μη
he goes through waterless places, seeking rest; and not
2147 3004 5290 1519 3588 3624-1473 3606
ευρίσκον λέγει υποστρέψω εις τον οικόν μου όθεν
finding, he says, I will return unto my house from where
1831 2532 2064 2147 4563
εξήλθον 11:25 και ελθόν ευρίσκει σεσαρωμένον
I came forth. And having come, he finds *it* being swept
2532 2885 5119 4198 2532 3880
και κεκοσμημένον 11:26 τότε πορεύεται και παραλαμβάνει
and trimmed. Then he goes, and takes to himself
2033 2087 4151 4190 1438 2532 1525
επτά έτερα πνεύματα πονηρότερα εαυτού και εισελθόντα
seven other [2spirits 1more evil] *than* himself; and they enter
2730 1563 2532 1096 3588 2078 3588 444-1565
κατοικεί εκεί και γίνεται τα έσχατα του ανθρώπου εκείνου
to dwell there; and becomes the last of that man
5501 3588 4413 1096-1161 1722 3588
χείρονα των πρώτων 11:27 εγένετο δε εν τω
worse than the first. And it happened in
3004-1473 3778 1869 5100 1135
λέγειν αυτόν ταύτα επάρασά τις γυνή
his saying these *things*, [3having lifted up 1a certain 2woman]
5456 1537 3588 3793 2036 1473 3107 3588
φωνήν εκ του όχλου είπεν αυτώ μακαρία η
her voice from out of the multitude, said to him, Blessed *is* the
2836 3588 941 1473 2532 3149 3739 2337
κοιλία η βαστάσασά σε και μαστοί ους εθήλασας
belly bearing you, and *the* breasts of which you nursed.
1473-1161 2036 3304 3107 3588 191 3588
11:28 αυτός δε είπε μενούνγε μακάριοι οι ακούοντες τον
And he said, Certainly, blessed *are* the ones hearing the
3056 3588 2316 2532 5442 1473
λόγον του θεού και φυλάσσοντες αυτόν
word of God and keeping it.

A Wicked Generation Seeks a Sign

3588-1161 3793 1865
11:29 των δε όχλων επαθροιζομένων
And the multitudes being gathered together,
756 3004 3588 1074-3778 4190-1510.2.3 4592
ήρξατο λέγειν η γενεά αύτη πονηρά εστι σημείον
he began to say, This generation is wicked. [2a sign
1934 2532 4592-3756 1325 1473 1508
επιζητεί και σημείον ου δοθήσεται αυτή ει μη
1It seeks anxiously], and not a sign shall be given it, except
3588 4592 * 3588 4396 2531-1063
το σημείον Ιωνά του προφήτου 11:30 καθώς γαρ
the sign of Jonah the prophet. For as
1096-* 4592 3588 * 3779 1510.8.3 2532
εγένετο Ιωνάς σημείον τοις Νινευΐταις ούτως έσται και
Jonah became a sign to the Ninevites, so shall be also
3588 5207 3588 444 3588 1074-3778 938
ο υιός του ανθρώπου τη γενεά ταύτη 11:31 βασίλισσα
the son of man *to* this generation. *The* queen
3558 1453 1722 3588 2920 3326 3588 435
νότου εγερθήσεται εν τη κρίσει μετά των ανδρών
of *the* south shall arise in the judgment with the men
3588 1074-3778 2532 2632 1473 3754 2064
της γενεάς ταύτης και κατακρινεί αυτούς ότι ήλθεν
of this generation and shall condemn them. For she came
1537 3588 4009 3588 1093 191 3588 4678
εκ των περάτων της γης ακούσαι την σοφίαν
from out of the ends of the earth to hear the wisdom
* 2532 2400 4183 * 5602
Σολομώντος και ιδού πλείον Σολομώντος ώδε
of Solomon; and behold, more than a Solomon *is* here.
435-* 450 1722 3588 2920 3326
11:32 άνδρες Νινευϊ αναστήσονται εν τη κρίσει μετά
Men of Nineveh shall rise up in the judgment with
3588 1074-3778 2532 2632 1473 3754 3340
της γενεάς ταύτης και κατακρινούσιν αυτήν ότι μετενόησαν
this generation, and shall condemn it. For they repented

1519 3588 2782 * 2532 2400 4183 *
εις το κήρυγμα Ιωνά και ιδού πλείον Ιωνά
at the proclamation of Jonah; and behold, more than a Jonah
5602 3762-1161 3088 680 1519 2927
ώδε 11:33 ουδείς δε λύχνον άψας εις κρυπτόν
is here. And no one [2a lamp 1lighting], [2in 3a hidden *place*
5087 3761 5259 3588 3426 235 1909 3588 3087
τίθησιν ουδέ υπό τον μόδιον αλλ' επί την λυχνίαν
1puts it], nor under a bushel, but upon the lamp-stand,
2443 3588 1531 3588 5338 991
ίνα οι εισπορευόμενοι το φέγγος† βλέπωσιν
that the ones entering [2*by* the 3brightness 1shall see].
3588 3088 3588 4983 1510.2.3 3588 3788 3752
11:34 ο λύχνος του σώματός εστιν ο οφθαλμός όταν
The lamp of the body is the eye. Whenever
3767 3588 3788-1473 573-1510.3 2532 3650 3588
ούν ο οφθαλμός σου απλούς η και όλον το
then your eye might be sincere, then [2entire
4983 1473 5460-1510.2.3 1875-1161 4190-1510.3 2532
σώμά σου φωτεινόν εστιν επάν δε πονηρός η και
3body 1your] is giving light. But when it might be evil, then
3588 4983-1473 4652 4648 3767 3361 3588 5457
το σώμά σου σκοτεινόν 11:35 σκόπει ούν μη το φως
your body *is* dark. Watch then lest the light
3588 1722 1473 4655-1510.2.3 1487 3767 3588 4983 1473
το εν σοι σκότος εστίν 11:36 ει ούν το σώμά σου
in you is darkness! If then [3body 1your
3650 5460 3361 2192 5100 3313 4652 1510.8.3
όλον φωτεινόν μη έχον τι μέρος σκοτεινόν έσται
2entire] *is* giving light, not having any part dark, it will be
5460 3650 5613 3752 3588 3088 3588 796
φωτεινόν όλον ως όταν ο λύχνος τη αστραπή
giving light entirely, as whenever the lamp's lighting
5461-1473
φωτίζη σε
should give you light.

Woe to the Pharisees

1722-1161 3588 2980 2065 1473
11:37 εν δε τω λαλήσαι ηρώτα αυτόν
And in his speaking [2asked 3him
*-5100 3704 709 3844 1473 1525-1161
Φαρισαϊός τις όπως αριστήση παρ' αυτώ εισελθών δε
1a certain Pharisee] that he should dine with him. And entering
377 3588-1161 * 1492 2296 3754
ανέπεσεν 11:38 ο δε Φαρισαίος ιδών εθαύμασεν ότι
he reclined. And the Pharisee beholding, wondered that
3756 4412 907 4253 3588 712 2036
ου πρώτον εβαπτίσθη προ του αρίστου 11:39 είπε
[2not 3first 1he immersed] before the dinner. [4said
1161 3588 2962 4314 1473 3568 1473 3588 * 3588
δε ο κύριος προς αυτόν νυν υμείς οι Φαρισαίοι το
1And 2the 3Lord] to him, Now you Pharisees [2the
1855 3588 4221 2532 3588 4094 2511 3588-1161
έξωθεν του ποτηρίου και του πίνακος καθαρίζετε το δε
3outside 4of the 5cup 6and 7the 8platter 1cleanse], but the
2081 1473 1073 724 2532 4189 878
έσωθεν υμών γέμει αρπαγής και πονηρίας 11:40 άφρονες
inside of you *is* full of seizure and wickedness. Foolish one,
3756 3588 4160 3588 1855 2532 3588 2081 4160
ουχ ο ποιήσας το έξωθεν και το έσωθεν εποίησε
did not the one making the outside also [2the 3inside 1make]?
4133 3588 1751 1325 1654
11:41 πλην τα ενόντα δότε ελεημοσύνη
Furthermore, the *things* being within give charity!
2532 2400 3956 2513 1473 1510.2.3 235
και ιδού πάντα καθαρά υμίν εστιν 11:42 αλλ'
And behold, *then* everything [2clean 3to you 1is]! But
3759 1473 3588 * 3754 586 3588 2238
ουαί υμίν τοις Φαρισαίοις ότι αποδεκατούτε το ηδύοσμον
woe to you, Pharisees. For you tithe the mint
2532 3588 4076 2532 3956 3001 2532 3928 3588
και το πήγανον και παν λάχανον και παρέρχεσθε την
and the rue and every vegetation, and pass by the
2920 2532 3588 26 3588 2316 3778 1163
κρίσιν και την αγάπην του θεού ταύτα έδει
judgment and the love of God – these *things* are necessary
4160 2548 3361 863 3759 1473
ποιήσαι κακείνα μη αφιέναι 11:43 ουαί υμίν
to do, and those *things are* not to be dismissed. Woe to you,

---

11:33 †*Ald.* **φως** - light.

3588 * 3754 25 3588 4410 1722 3588
τοις Φαρισαίοις ότι αγαπάτε την πρωτοκαθεδρίαν εν ταις
Pharisees, for you love the first seat in the

4864 2532 3588 783 1722 3588 58 3759
συναγωγαίς και τους ασπασμούς εν ταις αγοραίς 11:44 ουαί
synagogues, and the greetings in the markets. Woe

1473 1122 2532 * 5273 3754 1510.2.5 5613
υμίν γραμματείς και Φαρισαίοι υποκριταί ότι εστέ ως
to you, scribes and Pharisees, hypocrites, for you are as

3588 3419 3588 82 2532 3588 444 4043
τα μνημεία τα άδηλα και οι άνθρωποι περιπατούντες
the [2tombs 1concealed], and the men walking

1883 3756-1492 611-1161 5100
επάνω ουκ οίδασιν 11:45 αποκριθείς δε τις
upon *them* have not known *it*. And reponding a certain person

3588 3544 3004 1473 1320 3778 3004
των νομικών λέγει αυτώ διδάσκαλε ταύτα λέγων
of the legal experts, says to him, Teacher, these *things* saying

2532 1473 5195 3588-1161 2036 2532 1473 3588
και ημάς υβρίζεις 11:46 ο δε είπε και υμίν τοις
[2even 4us 1you 3insult]. And he said, And to you

3544 3759 3754 5412 3588 444 5413
νομικοίς ουαί ότι φορτίζετε τους ανθρώπους φορτία
legal experts, woe, for you load men *with* loads

1419 2532 1473 1520 3588 1147-1473
δυσβάστακτα και αυτοί ενί των δακτύλων υμών
hard to bear, and yourselves [4*with* one 5of your fingers

3756-4379 3588 5413 3759 1473 3754 3618
ου προσψαύετε τοις φορτίοις 11:47 ουαί υμίν ότι οικοδομείτε
1do not touch 2the 3loads]. Woe to you, for you build

3588 3419 3588 4396 3588 1161 3962-1473 615
τα μνημεία των προφητών οι δε πατέρες υμών απέκτειναν
the tombs of the prophets, but your fathers killed

1473 686 3140 2532 4909 3588 2041
αυτούς 11:48 άρα μαρτυρείτε και συνευδοκείτε τοις έργοις
them. Then you witness and assent to the works

3588 3962-1473 3754 1473 3303 615 1473
των πατέρων υμών ότι αυτοί μεν απέκτειναν αυτούς
of your fathers; for they indeed killed them,

1473-1161 3618 1473 3588 3419 1223
υμείς δε οικοδομείτε αυτών τα μνημεία 11:49 διά
and you build their tombs. On account of

3778 2532 3588 4678 3588 2316 2036 649 1519 1473
τούτο και η σοφία του θεού είπεν αποστελώ εις αυτούς
this also the wisdom of God said, I will send unto them

4396 2532 652 2532 1537 1473 615
προφήτας και αποστόλους και εξ αυτών αποκτενούσι
prophets and apostles, and from out of them they will kill

2532 1559 2443 1567 3588 129
και εκδιώξουσιν 11:50 ίνα εκζητηθή το αίμα
and drive out, that [10should be required 1the 2blood

3956 3588 4396 3588 1632 575 2602
πάντων των προφητών το εκχυνόμενον από καταβολής
3of all 4the 5prophets 6being poured out 7from 8*the* founding

2889 575 3588 1074-3778 575 3588 129
κόσμου από της γενεάς ταύτης 11:51 από του αίματος
9of *the* world] from this generation, from the blood

* 2193 3588 129 * 3588 622
Άβελ έως του αίματος Ζαχαρίου του απολομένου
of Abel unto the blood of Zachariah† the one perishing

3342 3588 2379 2532 3588 3624 3483 3004 1473
μεταξύ του θυσιαστηρίου και του οίκου ναι λέγω υμίν
between the altar and the house. Yes, I say to you,

1567 575 3588 1074-3778 3759 1473 3588
εκζητηθήσεται από της γενεάς ταύτης 11:52 ουαί υμίν τοις
It will be required from this generation. Woe to you

3544 3754 142 3588 2807 3588 1108
νομικοίς ότι ήρατε την κλείδα της γνώσεως
legal experts, for you take away the key of knowledge.

1473 3756-1525 2532 3588 1525
αυτοί ουκ εισήλθετε και τους εισερχομένους
You yourselves enter not, and the ones entering

2967 3004 1161 1473 3778 4314
εκωλύσατε 11:53 λέγοντος δε αυτού ταύτα προς
you restrain. [3saying 1And 2of his] these *things* to

1473 756 3588 1122 2532 3588 * 1171
αυτούς ήρξαντο οι γραμματείς† και οι Φαρισαίοι δεινώς
them, [6began 1the 2scribes 3and 4the 5Pharisees] awfully

1758 2532 653-1473 4012
ενέχειν και αποστοματίζειν αυτόν περί
to press, and to ensnare him with off-hand questions concerning

4183 1748 1473 2212 2340
πλειόνων 11:54 ενεδρεύοντες αυτόν ζητούντες θηρεύσαι
many *things*, lying in wait for him, seeking to hunt

5100 1537 3588 4750-1473 2443 2723
τι εκ του στόματος αυτού ίνα κατηγορήσωσιν
something from out of his mouth, that they should charge

1473
αυτού
him.

CHAPTER 12

Beware of the Hypocrisy of the Pharisees

1722 3739 1996 3588 3461
12:1 εν οις επισυναχθεισών των μυριάδων
In a time when *there* assembled of the myriads

3588 3793 5620 2662 240 756
του όχλου ώστε καταπατείν αλλήλους ήρξατο
of the multitude, so as to trample one another, he began

3004 4314 3588 3101-1473 4412 4337
λέγειν προς τους μαθητάς αυτού πρώτον προσέχετε
to say to his disciples first *of all*, Take heed

1438 575 3588 2219 3588 * 3748
εαυτοίς από της ζύμης των Φαρισαίων ήτις
to yourselves from the yeast of the Pharisees, which

1510.2.3 5272 3762-1161 4780-1510.2.3
εστίν υπόκρισις 12:2 ουδέν δε συγκεκαλυμμένον εστίν
is hypocrisy. For nothing is being covered

3739 3756-601 2532 2927 3739
ο ουκ αποκαλυφθήσεται και κρυπτόν ο
which shall not be uncovered, and hidden which

3756-1097 446.2 3745 1722 3588
ου γνωσθήσεται 12:3 ανθ ων όσα εν τη
shall not be made known. Because as much as [2in 3the

4653 2036 1722 3588 5457 191
σκοτία είπατε εν τω φωτί ακουσθήσεται
4darkness 1you should say] [2in 3the 4light 1shall be heard],

2532 3739 4314 3588 3775 2980 1722 3588 5009
και ο προς το ους ελαλήσατε εν τοις ταμείοις
and what [2in 3the 4ear 1you spoke] in the inner chambers

2784 1909 3588 1430 3004-1161 1473
κηρυχθήσεται επί των δωμάτων 12:4 λέγω δε υμίν
shall be proclaimed upon the roofs. And I say to you

3588 5384-1473 3361-5399 575 3588 615
τοις φίλοις μου μη φοβηθήτε από των αποκτεινόντων
my friends, fear not from the ones killing

3588 4983 2532 3326 3778 3361-2192 4053-5100
το σώμα και μετά ταύτα μη εχόντων περισσότερόν τι
the body, and after these *things* having nothing more extra

4160 5263-1161 1473 5100 5399
ποιήσαι 12:5 υποδείξω δε υμίν τίνα φοβηθήτε
to do! But I will plainly show to you who you should fear.

5399 3588 3326 3588 615 1849 2192
φοβήθητε τον μετά το αποκτείναι εξουσίαν έχοντα
You fear the one, after the killing, [2authority 1having]

1685 1519 3588 1067 3483 3004 1473 3778
εμβαλείν εις την γέενναν ναι λέγω υμίν τούτον
to put into Gehenna! Yes, I say to you, this one

5399 3780 4002 4765 4453 787
φοβήθητε 12:6 ουχί πέντε στρουθία πωλείται ασσαρίων
fear! Are not five sparrows sold [2assarions

1417 2532 1520 1537 1473 3756-1510.2.3 1950
δύο και εν εξ αυτών ουκ έστιν επιλελησμένον
1*for* two], and one from out of them is not forgotten

1799 3588 2316 235 2532 3588 2359 3588
ενώπιον του θεού 12:7 αλλά και αι τρίχες της
before God? But even the hairs

2776-1473 3956 705 3361 3767 5399
κεφαλής υμών πάσαι ηρίθμηνται μη ούν φοβείσθε
of your head have all been counted. Do not then fear!

4183 4765 1308-1473 3004-1161 1473
πολλών στρουθίων διαφέρετε υμείς 12:8 λέγω δε υμίν
[2from many 3sparrows 1You differ]. But I say to you,

3956 3739 302 3670 1722 1473
πας ος αν ομολογήση εν εμοί
Every one who ever should make acknowledgement in me

1715 3588 444 2532 3588 5207 3588 444
έμπροσθεν των ανθρώπων και ο υιός του ανθρώπου
before men, also the son of man

11:51 †*See Is. 8:2.*

11:53 †*Ald.* **νομικοι** - legal experts.

3670 1722 1473 1715 3588 32
ομολογήσει εν αυτῷ έμπροσθεν των αγγελών
will make acknowledgement in him before the angels

3588 2316 3588-1161 720 1473 1799 3588
του θεού 12:9 ο δε αρνησάμενός με ενώπιον των
of God. But the one denying me before

444 533 1799 3588 32 3588
ανθρώπων απαρνηθήσεται ενώπιον των αγγέλων του
men will be totally rejected before the angels

2316 2532 3956 3739 2046 3056 1519 3588 5207
θεού 12:10 και πας ος ερεί λόγον εις τον υιόν
of God. And every one who shall say a word against the son

3588 444 863 1473 3588-1161 1519
του ανθρώπου αφεθήσεται αυτῷ τῷ δε εις
of man, it shall be forgiven him; but to the one [2against

3588 39 4151 987 3756-863
το άγιον πνεύμα βλασφημήσαντι ουκ αφεθήσεται
3the 4holy 5spirit 1blaspheming], it will not be forgiven.

3752-1161 4374 1473 1909 3588 4864
12:11 όταν δε προσφέρωσιν υμάς επί τας συναγωγάς
And whenever they should bring you unto the synagogues,

2532 3588 746 2532 3588 1849 3361 3309 4459 2228
και τας αρχάς και τας εξουσίας μη μεριμνάτε πως η
and the rulers, and the authorities, be not anxious how or

5100 626 2228 5100 2036 3588-1063
τι απολογήσησθε η τι είπητε 12:12 το γαρ
what you should plead, or what you should say! For the

39 4151 1321 1473 1722 1473-3588 5610 3739 1163
άγιον πνεύμα διδάξει υμάς εν αυτή τη ώρα α δει
holy spirit shall teach you in the same hour what is necessary

2036
ειπείν
to say.

The Parable of the Rich Man

2036-1161 5100 1473 1537 3588 3793
12:13 είπε δε τις αυτῷ εκ του όχλου
And said a certain one to him from out of the multitude,

1320 2036 3588 80-1473 3307 3326 1473
διδάσκαλε είπε τῳ αδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' εμού
Teacher, tell *to* my brother to portion with me

3588 2817 3588-1161 2036 1473 444
την κληρονομίαν 12:14 ο δε είπεν αυτῷ άνθρωπε
the inheritance. And he said to him, Man,

5100 1473-2525 1348 2228 3312 1909 1473
τις με κατέστησε δικαστήν η μεριστήν εφ' υμάς
who ordained me magistrate or apportioner for you?

2036-1161 4314 1473 3708 2532 5442 575
12:15 είπε δε προς αυτούς οράτε και φυλάσσεσθε από
And he said to them, See, and guard from

3588 4124 3754 3756 1722 3588 4052 5100
της πλεονεξίας ότι ουκ εν τῳ περισσεύειν τινί
the desire for wealth! for not [4in 5the 6abundance 1to anyone

3588 2222-1473 1510.2.3 1537 3588 5224-1473
η ζωή αυτού εστιν εκ των υπαρχόντων αυτού
3his life 2is] from out of his possessions.

2036-1161 3850 4314 1473 3004 444
12:16 είπε δε παραβολήν προς αυτούς λέγων ανθρώπου
And he spoke a parable to them, saying, [5man

5100 4145 2164 3588 5561 2532
τινός πλουσίου ευφόρησεν η χώρα 12:17 και
3a certain 4rich 6bore well 1The 2place of]. And

1260 1722 1438 3004 5100 4160 3754 3756-2192
διελογίζετο εν εαυτῷ λέγων τι ποιήσω ότι ουκ έχω
he reasoned in himself, saying, What shall I do, for I do not have

4226 4863 3588 2590-1473 2532 2036
που συνάξω τους καρπούς μου 12:18 και είπεν
a place where to gather up my fruits? And he said,

3778 4160 2507 1473 3588 596 2532 3173
τούτο ποιήσω καθελώ μου τας αποθήκας και μείζονας
This I will do. I will demolish my storehouses and [2greater

3618 2532 4863 1563 3956 3588 1081-1473 2532
οικοδομήσω και συνάξω εκεί πάντα τα γενήματά μου και
1build], and I will gather there all my produce and

3588 18-1473 2532 2046 3588 5590-1473 5590 2192
τα αγαθά μου 12:19 και ερώ τη ψυχή μου ψυχή έχεις
my goods. And I will say *to* my soul, Soul, you have

4183 18 2749 1519 2094 4183 373 2068
πολλά αγαθά κείμενα εις έτη πολλά αναπαύου φάγε
many good *things* laid up for [2years 1many] – rest, eat,

4095 2165 2036 1161 1473 3588 2316 878
πίε ευφραίνου 12:20 είπεν δε αυτῷ ο θεός άφρων
drink, be glad! [3said 1But 4to him 2God], Foolish one,

3778 3588 3571 3588 5590-1473 523 575 1473 3739-1161
ταύτη τη νυκτί την ψυχήν σου απαιτούσιν από σου α δε
this night your soul will be exacted from you; and what

2090 5100 1510.8.3 3779 3588 2343
ητοίμασας τίνι έσται 12:21 ούτως ο θησαυρίζων
you prepare, to whom will it be? Thus the one treasuring up

1438 2532 3361 1519 2316 4147
εαυτῷ και μη εις θεόν πλουτών
to himself, and not [2unto 3God 1being rich].

Be Not Anxious

2036-1161 4314 3588 3101-1473 1223
12:22 είπε δε προς τους μαθητάς αυτού διά
And he said to his disciples, Because of

3778 1473-3004 3361 3309 3588 5590 1473 5100
τούτο υμίν λέγω μη μεριμνάτε τη ψυχή υμών τι
this I say to you, [2not 1Let 5be anxious 4life 3your] in what

2068 3366 3588 4983 5100 1746
φάγητε μηδέ τῳ σώματι τι ενδύσησθε
you should eat; nor the body in what you should put on!

3588-5590 4183-1510.2.3 3588 5160 2532 3588 4983
12:23 η ψυχή πλείόν εστι της τροφής και το σώμα
Life is more *than* nourishment, and the body

3588 1742 2657 3588 2876
του ενδύματος 12:24 κατανοήσατε τους κόρακας
more than the garment. Contemplate the crows!

3754 3756-4687 3761 2325 3739 3756-1510.2.3
ότι ου σπείρουσιν ουδέ θερίζουσιν οις ουκ έστι
for they sow not, nor reap; (the ones which there is not

5009 3761 596 2532 3588 2316 5142 1473
ταμείον ουδέ αποθήκη και ο θεός τρέφει αυτούς
a storeroom nor storehouse); and God maintains them.

4214 3123 1473 1308 3588 4071
πόσῳ μάλλον υμείς διαφέρετε των πετεινών
How much more you differ from the birds?

5100-1161 1537 1473 3309 1410
12:25 τις δε εξ υμών μεριμνών δύναται
But who from out of you being anxious is able

4369 1909 3588 2244-1473 4083 1520 1487
προσθείναι επί την ηλικίαν αυτού πήχυν ένα 12:26 ει
to add unto his stature [2cubit 1one]? If

3767 3777 1646 1410 5100 4012 3588
ούν ούτε ελάχιστον δύνασθε τι περί των
then neither *the* least *thing* you are able, why concerning the

3062 3309 2657 3588 2918
λοιπών μεριμνάτε 12:27 κατανοήσατε τα κρίνα
rest are you anxious? Contemplate the lilies,

4459 837 3756-2872 3761 3514 3004-1161 1473
πως αυξάνει ου κοπιά ουδέ νήθει λέγω δε υμίν
how they grow! It labors not, nor spins. But I say to you,

3761 * 1722 3956 3588 1391-1473 4016
ουδέ Σολομών εν πάση τη δόξη αυτού περιεβάλετο
not even Solomon in all his glory was clothed

5613 1520 3778 1487-1161 3588 5528 1722 3588
ως εν τούτων 12:28 ει δε τον χόρτον εν τῳ
as one of these. But if the grass in the

68 4594 1510.6 2532 839 1519 2823
αγρῷ σήμερον όντα και αύριον εις κλίβανον
field, [2today 1being†], and tomorrow [2into 3*the* oven

906 3588 2316-3779 294 4214
βαλλόμενον ο θεός ούτως αμφιέννυσι πόσῳ
1is being thrown], (the one God so clothes), how much

3123 1473 3640 2532 1473 3361
μάλλον υμάς ολιγόπιστοι 12:29 και υμείς μη
more you, O ones of little belief? And you, do not

2212 5100 2068 2228 5100 4095 2532
ζητείτε τι φάγητε η τι πίητε και
seek what you should eat, or what you should drink, and

3361 3349 3778-1063 3956 3588
μη μετεωρίζεσθε 12:30 ταυτα γαρ πάντα τα
do not be raised up high! For these *things* all the

1484 3588 2889 1934 1473-1161 3588 3962
έθνη του κόσμου επιζητεί υμών δε ο πατήρ
nations of the world seek anxiously; but your father

1492 3754 5535 3778 4133 2212 3588
οίδεν ότι χρήζετε τούτων 12:31 πλην ζητείτε την
knows that you need these. Furthermore seek the

932 3588 2316 2532 3778-3956 4369 1473
βασιλείαν του θεού και ταύτα πάντα προστεθήσεται υμίν
kingdom of God! and all these shall be added to you.

12:28 †*i.e.* exists.

3361-5399 3588 3397 4168 3754 2106 3588
12:32 μη φοβού το μικρόν ποίμνιον ότι ευδόκησεν ο
Fear not small flock! for [[2]thinks well

3962-1473 1325 1473 3588 932 4453
πατήρ υμών δούναι υμίν την βασιλείαν 12:33 πωλήσατε
[1]your father] to give to you the kingdom. Sell

3588 5224-1473 2532 1325 1654 4160
τα υπάρχοντα υμών και δότε ελεημοσύνην ποιήσατε
your possessions, and give charity! Make

1438 905 3361 3822 2344 413
εαυτοίς βαλάντια μη παλαιούμενα θησαυρόν ανέκλειπτον
to yourselves bags not growing old! a treasure unceasing

1722 3588 3772 3699 2812 3756-1448 3761
εν τοις ουρανοίς όπου κλέπτης ουκ εγγίζει ουδέ
in the heavens, where thief shall not approach, nor

4597 1311 3699-1063 1510.2.3 3588 2344-1473
σης διαφθείρει 12:34 όπου γαρ εστιν ο θησαυρός υμών
moth ruin. For where [[2]is [1]your treasure],

1563 2532 3588 2588-1473 1510.8.3 1510.5 1473
εκεί και η καρδία υμών έσται 12:35 έστωσαν υμών
there also your heart will be. Let [[3]be [1]your

3588 3751 4024 2532 3588 3088 2545
αι οσφύες περιεζωσμέναι και οι λύχνοι καιόμενοι
[2]loins] girded, and the lamps burning!

2532 1473 3664 444 4327
12:36 και υμείς όμοιοι ανθρώποις προσδεχομένοις
And you be likened to men waiting for

3588 2962-1438 4219 360 1537 3588
τον κύριον εαυτών πότε αναλύσει εκ των
their Lord, *as to* when he disengages from out of the

1062 2443 2064 2532 2925 2112
γάμων ίνα ελθόντος και κρούσαντος ευθέως
wedding *feasts*, that having come and having knocked, immediately

455 1473 3107 3588 1401-1565
ανοίξωσιν αυτώ 12:37 μακάριοι οι δούλοι εκείνοι
they should open to him. Blessed *are* those bondmen,

3739 2064 3588 2962 2147 1127 281
ους ελθών ο κύριος ευρήσει γρηγορούντας αμήν
whom [[3]coming [1]the [2]Lord] shall find being vigilant. Amen,

3004 1473 3754 4024 2532 347-1473 2532
λέγω υμίν ότι περιζώσεται και ανακλινεί αυτούς και
I say to you that he will gird himself, and lay them down, and

3928 1247 1473 2532 1437 2064
παρελθών διακονήσει αυτοίς 12:38 και εάν έλθη
going by will serve to them. And if he should come

1722 3588 1208 5438 2532 1722 3588 5154 5438
εν τη δευτέρα φυλακή και εν τη τρίτη φυλακή
in the second watch, or [[2]in [3]the [4]third [5]watch

2064 2532 2147 3779 3107 1510.2.6
έλθη και εύρη ούτως μακάριοί εισιν
[1]he should come], and should find *them* thus, blessed are

3588 1401-1565 3778 1161 1097 3754 1487
οι δούλοι εκείνοι 12:39 τούτο δε γινώσκετε ότι ει
those bondmen. [[3]this [1]But [2]know]! That if

1492 3588 3617 4169 5610 3588 2812
ήδει ο οικοδεσπότης ποία ώρα ο κλέπτης
[[3]knew [1]the [2]master of the house] what hour the thief

2064 1127-302 2532 3756-302 863
έρχεται εγρηγόρησεν αν και ουκ αν αφήκε
comes, he would have been vigilant and would not have let

1358 3588 3624-1473 2532 1473 3767 1096
διορυγήναι τον οίκον αυτού 12:40 και υμείς ουν γίνεσθε
[[2]be dug through [1]his house]. And you then be

2092 3754 3588 5610 3756-1380 3588 5207 3588 444
έτοιμοι ότι η ώρα ου δοκείτε ο υιός του ανθρώπου
prepared! for the hour you think not – the son of man

2064
έρχεται
comes.

The Parable of the Manager

2036 1161 1473 3588 * 2962 4314 1473
12:41 είπε δε αυτώ ο Πέτρος κύριε προς ημάς
[[3]said [1]And [4]to him [2]Peter], O Lord, [[3]to [4]us

3588 3850-3778 3004 2228 2532 4314 3956
την παραβολήν ταύτην λέγεις η και προς πάντας
[2]this parable [1]do you speak], or also to all?

2036 1161 3588 2962 5100 686 1510.2.3 3588 4103
12:42 είπε δε ο κύριος τις άρα εστίν ο πιστός
[[4]said [1]And [2]the [3]Lord], Who then is the trustworthy

3623 2532 5429 3739 2525 3588 2962 1909
οικονόμος και φρόνιμος ον καταστήσει ο κύριος επί
[[3]manager [1]and [2]practical], whom [[3]places [1]the [2]master] over

3588 2322-1473 3588 1325 1722 2540 3588 4620
της θεραπείας αυτού του διδόναι εν καιρώ το σιτομέτριον
his attendants, to give in time the measure of grain?

3107 3588 1401-1565 3739 2064 3588
12:43 μακάριος ο δούλος εκείνος ον ελθών ο
Blessed *is* that bondman, whom [[2]having come

2962-1473 2147 4160 3779 230 3004
κύριος αυτού ευρήσει ποιούντα ούτως 12:44 αληθώς λέγω
[1]his master] finds *him* doing thus. Truly I say

1473 3754 1909 3956 3588 5224-1473 2525
υμίν ότι επί πάσι τοις υπάρχουσιν αυτού καταστήσει
to you that over all his possessions he will place

1473 1437-1161 2036 3588 1401-1565 1722 3588
αυτόν 12:45 εαν δε είπη ο δούλος εκείνος εν τη
him. But if [[2]should say [1]that bondman] in

2588-1473 5549 3588 2962-1473 2064 2532
καρδία αυτού χρονίζει ο κύριός μου έρχεσθαι και
his heart, [[2]passes time [1]My master] to come, and

756 5180 3588 3816 2532 3588 3814
άρξηται τύπτειν τους παίδας και τας παιδίσκας
should begin to beat the menservants and the maidservants

2068-5037 2532 4095 2532 3182 2240
εσθίειν τε και πίνειν και μεθύσκεσθαι 12:46 ήξει
and to eat and drink and to be intoxicated, [[4]shall come

3588 2962 3588 1401-1565 1722 2250 3739
ο κύριος του δούλου εκείνου εν ημέρα η
[1]the [2]master [3]of that bondman] in a day in which

3756-4328 2532 1722 5610 3739 3756-1097 2532
ου προσδοκά και εν ώρα η ου γινώσκει και
he does not expect, and in an hour in which he knows not, and

1371-1473 2532 3588 3313-1473 3326 3588 571
διχοτομήσει αυτόν και το μέρος αυτού μετά των απίστων
will cut him in pieces, and his portion [[2]with [3]the [4]unbelieving

5087 1565-1161 3588 1401 3739 1097
θήσει 12:47 εκείνος δε ο δούλος ο γνούς
[1]will be put]. And that bondman, which having known

3588 2307 3588 2962-1438 2532 3361 2090 3366
το θέλημα του κυρίου εαυτού και μη ετοιμάσας μηδέ
the will of his master, and not having prepared, nor

4160 4314 3588 2307-1473 1194 4183
ποιήσας προς το θέλημα αυτού δαρήσεται πολλάς
doing according to his will, shall be flayed much.

3588-1161 3361 1097 4160-1161 514
12:48 ο δε μη γνούς ποιήσας δε άξια
But the one not having known, but doing *things* worthy

4127 1194 3641 3956-1161 3739
πληγών δαρήσεται ολίγας παντί δε ω
of strokes, shall be flayed little. And to every one to whom

1325 4183 4183 2212 3844 1473 2532
εδόθη πολύ πολύ ζητηθήσεται παρ' αυτού και
[[2]was given [1]much], much shall be sought from him. And

3739 3908 4183 4053 154
ω παρέθεντο πολύ περισσότερον αιτήσουσιν
to whom they placed near much, more extra shall they ask

1473 4442 2064 906 1519 3588 1093 2532
αυτόν 12:49 πυρ ήλθον βαλείν εις την γην και
him. [[3]fire [1]I came [2]to throw] onto the earth, and

5100 2309 1487-2235 381 908-1161
τι θέλω ει ήδη ανήφθη 12:50 βάπτισμα δε
what will I if already it be lighted? But an immersion

2192 907 2532 4459 4912 2193 3739
έχω βαπτισθήναι και πως συνέχομαι έως ου
I have to be immersed, and how constrained I am until of which

5055 1380 3754 1515
τελεσθή 12:51 δοκείτε ότι ειρήνην
it should be finished? Do you think that [[3]peace

3854 1325 1722 3588 1093 3780 3004 1473
παρεγενόμην δούναι εν τη γη ουχί λέγω υμίν
[1]I came [2]to execute] in the earth? No, I say to you,

237.1 1267 1510.8.6-1063 575 3588 3568
αλλ' η διαμερισμόν 12:52 έσονται γαρ από του νυν
but only division. For there will be from now *on*

4002 1722 3624 1520 1266 5140 1909 1417
πέντε εν οίκω ενί διαμεμερισμένοι τρεις επί δυσί
five in [[2]house [1]one] being divided – three against two,

2532 1417 1909 5140 1266 3962
και δύο επί τρισί 12:53 διαμερισθήσεται πατήρ
and two against three. [[2]shall be divided [1]Father]

1909 5207 2532 5207 1909 3962 3384 1909 2364
εφ' υιώ και υιός επί πατρί μήτηρ επί θυγατρί
against son, and son against father, mother against daughter,

2532 2364 1909 3384 3994 1909 3588
και θυγάτηρ επί μητρί πενθερά επί την
and daughter against mother, mother-in-law against the

3565 1473-2532 3565 1909 3588
νύμφην αυτης και νύμφη επι την
daughter-in-law, and she, *the* daughter-in-law, against

3994-1473 3004-1161 2532 3588 3793
πενθεράν αυτης **12:54** έλεγε δε και τοις όχλοις
her mother-in-law. And he said also to the multitudes,

3752 1492 3588 3507 393
όταν ίδητε την νεφέλην ανατέλλουσαν
Whenever you should behold the cloud arising

575 1424 2112 3004 3655 2064
από δυσμών ευθέως λέγετε όμβρος έρχεται
from *the* west, immediately you say, A heavy shower comes;

2532 1096 3779 2532 3752 3558
και γίνεται ούτω **12:55** και όταν νότον
and it happens thus. And whenever a south *wind*

4154 3004 3754 2742-1510.8.3 2532
πνέοντα λέγετε ότι καύσων έσται και
is being blown, you say that, It will be a burning wind; and

1096 5273 3588 4383 3588 3772
γίνεται **12:56** υποκριταί το πρόσωπον του ουρανού
it happens. Hypocrites, the surface of the heaven

2532 3588 1093 1492 1381 3588 1161 2540-3778
και της γης οίδατε δοκιμάζειν τον δε καιρόν τούτον
and of the earth you know to distinguish; but this time

4459 3756-1381 5100-1161 2532 575 1438
πως ου δοκιμάζετε **12:57** τι δε και αφ' εαυτών
how do you not distinguish? And why even of yourselves

3756-2919 3588 1342 5613-1063 5217 3326
ου κρίνετε το δίκαιον **12:58** ως γαρ υπάγεις μετά
do you not judge the just *thing*? For as you go with

3588 476-1473 1909 758 1722 3588 3598 1325 2039
του αντιδίκου σου επ' άρχοντα εν τη οδώ δος εργασίαν
your opponent unto *the* ruler in the way, make an effort

525 575 1473 3379 2694 1473 4314
απηλλάχθαι απ' αυτού μήποτε κατασύρη σε προς
to be dismissed from him; lest at any time he should drag you to

3588 2923 2532 3588 2923 1473-3860 3588 4233
τον κριτήν και ο κριτής σε παραδώ τω πράκτορι
the judge, and the judge should deliver you up to the exactor,

2532 3588 4233 1473-906 1519 5438 3004
και ο πράκτωρ σε βάλλη εις φυλακήν **12:59** λέγω
and the exactor should throw you into prison. I say

1473 3766.2 1831 1564 2193 3739
σοι ου μη εξέλθης εκείθεν έως ου
to you, In no way shall you come forth from there until of which

2532 3588 2078 3016 591
και το έσχατον λεπτόν αποδώς
even the last lepton you should repay.

CHAPTER 13

Repent or Perish

3918 1161 5100 1722 1473-3588 2540
13:1 παρήσαν δε τινες εν αυτώ τω καιρώ
[3were at hand 1And 2certain ones] at the same time

518 1473 4012 3588 * 3739 3588
απαγγέλλοντες αυτώ περί των Γαλιλαίων ων το
reporting to him concerning the Galileans of whom the

129 * 3396 3326 3588 2378-1473 2532
αίμα Πιλάτος έμιξε μετά των θυσιών αυτών **13:2** και
blood Pilate mixed with their sacrifices. And

611 3588 * 2036 1473 1380 3754 3588
αποκριθείς ο Ιησούς είπεν αυτοίς δοκείτε ότι οι
responding, Jesus said to them, Do you think that

*-3778 268 3844 3956 3588 *
Γαλιλαίοι ούτοι αμαρτωλοί παρά πάντας τους Γαλιλαίους
these Galileans [2sinners 3beyond 4all 5the 6Galileans

1096 3754 5108 3958 3780 3004
εγένοντο ότι τοιαύτα πεπόνθασιν **13:3** ουχί λέγω
1were], that [2such *things* 1they suffered]? No, I say

1473 235 1437 3361 3340 3956 5615
υμίν αλλ' εάν μη μετανοήτε πάντες ωσαύτως
to you; but if you should not repent, [2all 4likewise

622 2228 1565 3588 1176 2532 3638 1909
απολείσθε **13:4** η εκείνοι οι δέκα και οκτώ εφ'
1you shall 3perish]. Or those ten and eight upon

3739 4098 3588 4444 1722 3588 * 2532 615
ους έπεσεν ο πύργος εν τω Σιλωάμ και απέκτεινεν
whom fell the tower in Siloam and killed

1473 1380 3754 3778 3781 1096 3844 3956
αυτούς δοκείτε ότι ούτοι οφειλέται εγένοντο παρά πάντας
them, do you think that these [2debtors 1were] beyond all

444 3588 2730 1722 * 3780 3004
ανθρώπους τους κατοικούντας εν Ιερουσαλήμ **13:5** ουχί λέγω
men dwelling in Jerusalem? No, I say

1473 235 1437 3361 3340 3956 3668
υμίν αλλ' εάν μη μετανοήτε πάντες ομοίως
to you; but if you should not repent [2all 4in like manner

622
απολείσθε
1you shall 3perish].

The Parable of the Fig-tree

3004-1161 3778 3588 3850 4808
13:6 έλεγε δε ταύτην την παραβολήν συκήν
And he spoke this parable. [3a fig-tree

2192 5100 1722 3588 290-1473 5452
είχέ τις εν τω αμπελώνι αυτού πεφυτευμένην
2had 1A certain one] in his vineyard being planted,

2532 2064 2590 2212 1722 1473 2532 3756-2147
και ήλθε καρπόν ζητών εν αυτή και ουχ εύρεν
and he came [2fruit 1seeking] on it and found not.

2036-1161 4314 3588 289 2400 5140 2094
13:7 είπε δε προς τον αμπελουργόν ιδού τρία έτη
And he said to the vine-dresser, Behold, three years

2064 2212 2590 1722 3588 4808-3778 2532 3756-2147
έρχομαι ζητών καρπόν εν τη συκή ταύτη και ουχ ευρίσκω
I come seeking fruit on this fig-tree and found not.

1581-1473 2444 2532 3588 1093 2673
έκκοψον αυτήν ινατί και την γην καταργεί
Cut it down! Why even [2the 3land 1render] useless?

3588-1161 611 3004 1473 2962 863 1473
13:8 ο δε αποκριθείς λέγει αυτώ κύριε άφες αυτήν
But answering, he says to him, O master, leave it

2532 3778 3588 2094 2193 3748 4626 4012 1473
και τούτο το έτος έως ότου σκάψω περί αυτήν
even this year, until whenever I shall dig around it

2532 906 2874 2579 3303 4160 2590
και βάλω κοπρία **13:9** καν μεν ποιήση καρπόν
and throw manure. And if then it should produce fruit, *good*.

1490.1 1519 3588 3195 1581-1473
ει δε μήγε εις το μέλλον εκκόψεις αυτήν
But if not [2for 3the 4about to be 1you can cut it down]†.

Jesus Heals the Feeble Woman

1510.7.3-1161 1321 1722 1520 3588 4864
13:10 ην δε διδάσκων εν μια των συναγωγών
And he was teaching in one of the synagogues

1722 3588 4521 2532 2400 1135-1510.7.3
εν τοις σάββασι **13:11** και ιδού γυνή ην
in the sabbaths. And behold, there was a woman

4151 2192 769 2094 1176 2532 3638 2532
πνεύμα έχουσα ασθενείας έτη δέκα και οκτώ και
[2a spirit 1having] of feebleness [4years 1ten 2and 3eight], and

1510.7.3 4794 2532 3361 1410 352
ην συγκύπτουσα και μη δυναμένη ανακύψαι
was stooped down, and not able to raise *her* head

1519-3588-3838 1492-1161 1473 3588 *
εις το παντελές **13:12** ιδών δε αυτήν ο Ιησούς
totally. And seeing her, Jesus

4377 2532 2036 1473 1135 630
προσεφώνησε και είπεν αυτή γύναι απολέλυσαι
called out, and said to her, O woman, you have been loosened

3588 769-1473 2532 2007 1473 3588
της ασθενείας σου **13:13** και επέθηκεν αυτή τας
of your feebleness. And he placed [2upon 3her

5495 2532 3916 461 2532 1392 3588 2316
χείρας και παραχρήμα ανωρθώθη και εδόξαζε τον θεόν
1hands], and immediately she was erected, and glorified God.

611-1161 3588 752 23
13:14 αποκριθείς δε ο αρχισυνάγωγος αγανακτών
But responding, the chief of the synagogue, being indignant,

3754 3588 4521 2323 3588 * 3004 3588
ότι τω σαββάτω εθεράπευσεν ο Ιησούς έλεγεν τω
that [3on the 4sabbath 2cured 1Jesus], said to the

3793 1803 2250 1510.2.6 1722 3739 1163 2038
όχλω εξ ημέραι εισίν εν αις δει εργάζεσθαι
multitude, Six days there are in which it behooves to work.

1722 3778 3767 2064 2323 2532 3361 3588
εν ταύταις ούν ερχόμενοι θεραπεύεσθε και μη τη
During these then in coming you be cured, and not in the

13:9 †*fig*. for the waste.

2250 3588 4521 611 3767 1473
ημέρα του σαββάτου 13:15 απεκρίθη ούν αυτώ
day of the sabbath! And [3responded 4then 5to him

3588 2962 2532 2036 5273 1538 1473 3588 4521
ο κύριος και είπεν υποκριταί έκαστος υμών τω σαββάτω
1the 2Lord], and said, Hypocrite, each of you in the sabbath,

3756-3089 3588 1016-1473 2228 3588 3688 575 3588
ου λύει τον βουν αυτού η τον όνον από της
does he not untie his ox or donkey from the

5336 2532 520 4222 3778-1161
φάτνης και απαγαγών ποτίζει 13:16 ταύτην δε
stable, and having taking it away waters it? And this one,

2364 * 1510.6 3739 1210 3588 4567
θυγατέρα Αβραάμ ούσαν ην έδησεν ο σατανάς
[2a daughter 3of Abraham 1being], whom [2bound 1Satan],

2400 1176 2532 3638 2094 3756-1163 3089 575 3588
ιδού δέκα και οκτώ έτη ουκ έδει λυθήναι από του
behold, ten and eight years, must not she be untied from

1199-3778 3588 2250 3588 4521 2532
δεσμού τούτου τη ημέρα του σαββάτου 13:17 και
this bond on the day of the sabbath? And

3778 3004 1473 2617 3956
ταύτα λέγοντας αυτού κατησχύνοντο πάντες
[3these *things* 2saying 1of his], [5were put to shame 1all

3588 480 1473 2532 3956 3588 3793 5463
οι αντικείμενοι αυτώ και πας ο όχλος έχαιρεν
2the ones 3being adverse 4to him]; and all the multitude rejoiced

1909 3956 3588 1741 3588 1096 5259 1473
επί πάσι τοις ενδόξοις τοις γινομένοις υπ' αυτού
over all the noble *things* being done by him.

Likened to the Kingdom of God

3004-1161 5100 3664 1510.2.3 3588 932
13:18 έλεγε δε τίνι ομοία εστίν η βασιλεία
And he said, To what [5likened 1is 2the 3kingdom

3588 2316 2532 5100 3666 1473 3664-1510.2.3
του θεού και τίνι ομοιώσω αυτήν 13:19 ομοία εστί
4of God]? And to what shall I liken it? It is likened

2848 4615 3739 2983 444 906
κόκκω σινάπεως ον λαβών άνθρωπος έβαλεν
to a kernel of mustard which [2having taken 1a man] threw

1519 2779-1438 2532 837 2532 1096 1519 1186
εις κήπον εαυτού και ηύξησε και εγένετο εις δένδρον
into his own garden; and it grew and became into [2tree

3173 2532 3588 4071 3588 3772 2681 1722 3588
μέγα και τα πετεινά του ουρανού κατεσκήνωσεν εν τοις
1a great], and the birds of the heaven encamped in the

2798 1473 2532 3825 2036 5100 3666
κλάδοις αυτού 13:20 και πάλιν είπε τίνι ομοιώσω
branches of it. And again he said, To what shall I liken

3588 932 3588 2316 3664-1510.2.3 2219 3739
την βασιλείαν του θεού 13:21 ομοία εστί ζύμη ην
the kingdom of God? It is likened to leaven, which

2983 1135 2928 1519 224 4568 5140 2193
λαβούσα γυνή έκρυψεν εις αλεύρου σάτα τρία έως
having taken a woman hid in [3of flour 2seahs 1three] until

3739 2220 3650 2532 1279 2596
ου εζυμώθη όλον 13:22 και διεπορεύετο κατά
of which [2was leavened 1all]. And he traveled by

4172 2532 2968 1321 2532 4197 4160 1519
πόλεις και κώμας διδάσκων και πορείαν ποιούμενος εις
cities and towns, teaching, and [2a coursing 1making] unto

*
Ιερουσαλήμ
Jerusalem.

Enter by the Narrow Gate

2036-1161 5100 1473 2962 1487
13:23 είπε δε τις αυτώ κύριε ει
And said a certain one to him, O Lord, are *there*

3641 3588 4982 3588 1161 2036 4314 1473
ολίγοι οι σωζόμενοι ο δε είπε προς αυτούς
few being delivered? And he said to them,

75 1525 1223 3588 4728 4439
13:24 αγωνίζεσθε εισελθείν διά της στενής πύλης
Struggle to enter through the narrow gate!

3754 4183 3004 1473 2212 1525 2532
ότι πολλοί λέγω υμίν ζητήσουσιν εισελθείν και
for many, I say to you, will seek to enter and

3756-2480 575 3739 302 1453
ουκ ισχύσουσιν 13:25 αφ' ου αν εγερθή
will not be able. From of which ever *time* [3should arise

3588 3617 2532 608 3588 2374 2532
ο οικοδεσπότης και αποκλείση την θύραν και
1the 2master of the house] and should lock the door, and

756 1854 2476 2532 2925 3588 2374
άρξησθε έξω εστάναι και κρούειν την θύραν
you should begin outside to stand and to knock on the door,

3004 2962 2962 455 1473 2532 611
λέγοντες κύριε κύριε άνοιξον ημίν και αποκριθείς
saying, O lord, O lord, open to us! And answering

2046 1473 3756-1492 1473 4159 1510.2.5
ερεί υμίν ουκ οίδα υμάς πόθεν εστέ
he shall say to you, I do not know you – from what place you are.

5119 756 3004 2068 1799-1473 2532
13:26 τότε άρξεσθε λέγειν εφάγομεν ενώπιόν σου και
Then you will begin to say, We ate in your presence, and

4095 2532 1722 3588 4113-1473 1321 2532
επίομεν και εν ταις πλατείαις ημών εδίδαξας 13:27 και
we drank, and in our squares you taught. And

2046 3004 1473 3756-1492 1473 4159
ερεί λέγω υμίν ουκ οίδα υμάς πόθεν
he shall say, I say to you, I do not know you, from what place

1510.2.5 868 575 1473 3956 3588 2040 3588 93
εστέ απόστητε απ' εμού πάντες οι εργάται της αδικίας
you are. Depart from me, all workers of iniquity!

1563 1510.8.3 3588 2805 2532 3588 1030 3588
13:28 εκεί έσται ο κλαυθμός και ο βρυγμός των
There *there* will be the weeping and the gnashing

3599 3752 3708 * 2532 * 2532 *
οδόντων όταν όψησθε Αβραάμ και Ισαάκ και Ιακώβ
of teeth, whenever you should see Abraham and Isaac and Jacob

2532 3956 3588 4396 1722 3588 932 3588 2316
και πάντας τους προφήτας εν τη βασιλεία του θεού
and all the prophets in the kingdom of God,

1473-1161 1544 1854 2532 2240 575
υμάς δε εκβαλλομένους έξω 13:29 και ήξουσιν από
but you being cast forth outside. And they shall come from

395 2532 1424 2532 1005 2532 3558 2532 347
ανατολών και δυσμών και βορρά και νότου και ανακλιθήσονται
east and west, and north and south, and shall lie down

1722 3588 932 3588 2316 2532 2400 1510.2.6 2078
εν τη βασιλεία του θεού 13:30 και ιδού εισίν έσχατοι
in the kingdom of God. And behold, there are last

3739 1510.8.6 4413 2532 1510.2.6 4413 3739 1510.8.6 2078
οι έσονται πρώτοι και εισί πρώτοι οι έσονται έσχατοι
who will be first, and there are first who will be last.

1722 1473-3588 2250 4334 5100 *
13:31 εν αυτή τη ημέρα προσήλθόν τινες Φαρισαίοι
On the same day came forward certain Pharisees,

3004 1473 1831 2532 4198 1782 3754 *
λέγοντες αυτώ έξελθε και πορεύου εντεύθεν ότι Ηρώδης
saying to him, Come forth, and go from here! for Herod

2309 1473-615 2532 2036 1473 4198
θέλει σε αποκτείναι 13:32 και είπεν αυτοίς πορευθέντες
wants to kill you. And he said to them, Having gone,

2036 3588 258 3778 2400 1544 1140 2532
είπατε τη αλώπεκι ταύτη ιδού εκβάλλω δαιμόνια και
you tell to the fox this, Behold, I cast out demons, and

2392 2005 4594 2532 839 2532 3588
ιάσεις επιτελώ σήμερον και αύριον και τη
[2works of healing 1I complete] today and tomorrow, and in the

5154 5048 4133 1163 1473
τρίτη τελειούμαι 13:33 πλήν δει με
third *day* I am perfected. Furthermore, it is necessary for me

4594 2532 839 2532 3588 2192 4198 3754
σήμερον και αύριον και τη εχομένη πορεύεσθαι ότι
today, and tomorrow, and the next to go; for

3756-1735 4396 622 1854 *
ουκ ενδέχεται προφήτην απολέσθαι έξω Ιερουσαλήμ
it is not permitted a prophet to perish outside Jerusalem.

Jesus Laments Over Jerusalem

* * 3588 615 3588
13:34 Ιερουσαλήμ Ιερουσαλήμ η αποκτενούσα τους
Jerusalem, Jerusalem, the one killing the

4396 2532 3036 3588 649 4314 1473
προφήτας και λιθοβολούσα τους απεσταλμένους προς αυτήν
prophets, and stoning the ones being sent to her.

4212 2309 1996 3588 5043-1473 3739 5158
ποσάκις ηθέλησα επισυνάξαι τα τέκνα σου ον τρόπον
How often I wanted to assemble your children in the manner

3733 3588 1438 3555 5259 3588 4420 2532
ὀρνις† την εαυτής νοσσιὰν υπὸ τας πτέρυγας και
a hen *assembles* her own nest under the wings, and
3756-2309 2400 863 1473 3588 3624-1473
ουκ ηθελήσατε **13:35** ιδού αφίεται υμίν ο οίκος υμών
you wanted not. Behold, [²is left ³to you ¹your house]
2048 3004-1161 1473 3754 3766.2 1473-1492
έρημος λέγω δε υμίν ότι ου μη με ίδητε
desolate. And I say to you that in no way shall you behold me
2193 302 2240 3753 2036 2127
έως αν ήξη ότε είπητε ευλογημένος
until whenever it should come when you should say, Being blessed
3588 2064 1722 3686 2962
ο ερχόμενος εν ονόματι κυρίου
is the one coming in *the* name *of the* Lord†.

CHAPTER 14

Jesus Heals on the Sabbath

2532 1096 1722 3588 2064-1473 1519
14:1 και εγένετο εν τω έλθειν αυτόν εις
And it came to pass in his coming into
3624-5100 3588 758 3588 * 4521
οίκόν τινος των αρχόντων των Φαρισαίων σαββάτω
a certain house of the rulers of the Pharisees on a sabbath
2068 740 2532 1473 1510.7.6 3906 1473
φαγείν άρτον και αυτοί ήσαν παρατηρούμενοι αυτόν **14:2**
to eat bread, that they were closely watching him.
2532 2400 444-5100 1510.7.3 5203 1715 1473
και ιδού άνθρωπός τις ην υδρωπικός έμπροσθεν αυτού
And behold, a certain man was dropsical before him.
2532 611 3588 * 2036 4314 3588 3544 2532
14:3 και αποκριθείς ο Ιησούς είπε προς τους νομικούς και
And responding, Jesus spoke to the legal experts and
* 3004 1487 1832 3588 4521 2323
Φαρισαίους λέγων ει έξεστι τω σαββάτω θεραπεύειν
Pharisees, saying, Is it allowed [²on *the* sabbath ¹to cure]?
3588-1161 2270 2532 1949 2390 1473
14:4 οι δε ησύχασαν και επιλαβόμενος ιάσατο αυτόν
But they were still. And taking hold he healed him,
2532 630 2532 611 4314 1473 2036
και απέλυσεν **14:5** και αποκριθείς προς αυτούς είπε
and dismissed him. And responding to them, he said,
5100 1473 3688 2228 1016 1519 5421 1706
τίνος υμών όνος η βους εις φρέαρ εμπεσείται
Which of you *having* a donkey or ox [²into ³a well ¹*that* falls],
2532 3756 2112 385-1473 1722 3588 2250 3588
και ουκ ευθέως ανασπάσει αυτόν εν τη ημέρα του
and not immediately will pull him up on the day of the
4521 2532 3756-2480 470 1473
σάββατου **14:6** και ουκ ίσχυσαν ανταποκριθήναι αυτώ
sabbath? And they were not able to answer to him
4314 3778
προς ταύτα
as to these *things*.

The Parable of the Wedding Feast

3004-1161 4314 3588 2564 3850
14:7 έλεγε δε προς τους κεκλημένους παραβολήν
And he spoke to the ones being invited a parable,
1907 4459 3588 4411 1586 3004 4314
επέχων πως τας πρωτοκλισίας εξελέγοντο λέγων προς
giving heed how [²the ³first places ¹they chose], saying to
1473 3752 2564 5259 5100
αυτούς **14:8** όταν κληθής υπό τινος
them, Whenever you should be invited by anyone
1519 1062 3361 2625 1519 3588
εις γάμους μη κατακλιθής εις την
to wedding *feasts*, you should not lie down to eat in the
4411 3379 1784 1473
πρωτοκλισίαν μήποτε εντιμότερός σου
first place, lest at any time a more important *one than* you
1510.3 2564 5259 1473 2532 2064
η κεκλημένος υπ' αυτού **14:9** και ελθών
might be invited by him; and having come,
3588 1473 2532 1473 2564 2046 1473 1325
ο σε και αυτόν καλέσας ερεί σοι δος
the one [²you ³and ⁴him ¹having invited] shall say to you, Give
3778-5117 2532 5119 756 3326 152 3588 2078
τούτω τόπον και τότε άρξη μετ' αισχύνης τον έσχατον
place to this one! And then you begin with shame [²the ³last
5117 2722 235 3752 2564
τόπον κατέχειν **14:10** αλλ' όταν κληθής
⁴place ¹to take]. But whenever you should be invited,
4198 377 1519 3588 2078 5117 2443 3752
πορευθείς ανάπεσε εις τον έσχατον τόπον ίνα όταν
having gone, recline in the last place; that whenever
2064 3588 2564 1473 2036
έλθη ο κεκληκώς σε είπη
[⁴should come ¹the one ²having invited ³you], he should say
1473 5384 4320 511 5119 1510.8.3
σοι φίλε προσανάβηθι ανώτερον τότε έσται
to you, O friend, ascend higher! Then there will be
1473-1391 1799 3588 4873 1473
σοι δόξα ενώπιον των συνανακειμένων σοι
glory to you in the presence of the ones reclining together with you.
3754 3956 3588 5312 1438 5013 2532
14:11 ότι πας ο υψών εαυτόν ταπεινωθήσεται και
For every *one* exalting himself shall be humbled, and
3588 5013 1438 5312 3004-1161
ο ταπεινών εαυτόν υψωθήσεται **14:12** έλεγε δε
the one humbling himself shall be exalted. And he said
2532 3588 2564 1473 3752 4160
και τω κεκληκότι αυτόν όταν ποιής
also to the one having invited him, Whenever you should make
712 2228 1173 3361 5455 3588 5384-1473 3366
άριστον η δείπνον μη φώνει τους φίλους σου μηδέ
a dinner or supper, do not call your friends, nor
3588 80-1473 3366 3588 4773-1473 3366 1069
τους αδελφούς σου μηδέ τους συγγενείς σου μηδέ γείτονας
your brothers, nor your relatives, nor [²neighbors
4145 3379 2532 1473 1473-479 2532
πλουσίους μήποτε και αυτοί σε αντικαλέσωσι και
¹rich]! lest at any time also they invite you in return, and
1096 1473-468 235 3752
γένηταί σοι ανταπόδομα **14:13** αλλ' όταν
there should be a recompense to you. But whenever
4160 1403 2564 4434 376 5560
ποιής δοχήν κάλει πτωχούς αναπήρους χωλούς
you make a banquet, call *the* poor, maimed, lame,
5185 2532 3107 1510.8.2 3754 3756-2192
τυφλούς **14:14** και μακάριος έση ότι ουκ έχουσιν
blind! And blessed you will be, for they do not have
467 1473 467-1063 1473
ανταποδούναί σοι ανταποδοθήσεται γαρ σοι
anything to recompense to you; for it shall be recompensed to you
1722 3588 386 3588 1342
εν τη αναστάσει των δικαίων
in the resurrection of the just ones.

The Parable of the Great Supper

191-1161 5100 3588
14:15 ακούσας δε τις των
And having heard, a certain one of the ones
4873 3778 2036 1473 3107 3739
συνανακειμένων ταύτα είπεν αυτώ μακάριος ος
reclining together with these, said to him, Blessed *is the* one who
2068 712 1722 3588 932 3588 2316 3588-1161
φάγεται άριστον εν τη βασιλεία του θεού **14:16** ο δε
shall eat dinner in the kingdom of God. And he
2036 1473 444-5100 4160 1173 3173 2532
είπεν αυτώ άνθρωπός τις εποίησε δείπνον μέγα και
said to him, A certain man made [²supper ¹a great], and
2564 4183 2532 649 3588 1401-1473
εκάλεσε πολλούς **14:17** και απέστειλε τον δούλον αυτού
invited many. And he sent his bondman
3588 5610 3588 1173 2036 3588 2564
τη ώρα του δείπνου ειπείν τοις κεκλημένοις
at the hour of the supper to say to the ones being invited,
2064 3754 2235 2092-1510.2.3 3956 2532 756
έρχεσθε ότι ήδη έτοιμά εστι πάντα **14:18** και ήρξαντο
Come! for already [²is prepared ¹all]. And they began
575 1520 3868 3956 3588 4413 2036 1473
από μιάς παραιτείσθαι πάντες ο πρώτος είπεν αυτώ
by one to ask pardon – all *of them*. The first said to him,
68 59 2532 2192 318 1831 2532 1492
αγρόν ηγόρασα και έχω ανάγκην εξελθείν και ιδείν
[²a field ¹I bought], and I have a necessity to go forth and to see

---

13:34 †*CP adds* **επισυναγει** - gathers.

13:35 †*See Ps. 118:26.*

1473 2065 1473 2192 1473 3868 2532 2087
αυτὸν ερωτώ σε έχε με παρητημένον 14:19 και έτερος
it. I ask you, Have me pardoned! And another

2036 2201 1016 59 4002 2532 4198 1381
είπε ζεύγη βοών ηγόρασα πέντε και πορεύομαι δοκιμάσαι
said, [3teams 4of oxen 1I bought 2five], and I go to try

1473 2065 1473 2192 1473 3868 2532 2087 2036
αυτά ερωτώ σε έχε με παρητημένον 14:20 και έτερος είπε
them. I ask you, Have me pardoned! And another said,

1135 1060 2532 1223 3778 3756-1410 2064
γυναίκα έγημα και διά τούτο ου δύναμαι ελθείν
[2a wife 1I married], and on account of this I am not able to come.

2532 3854 3588 1401-1565 518 3588
14:21 και παραγενόμενος ο δούλος εκείνος απήγγειλε τω
And [2having come 1that bondman] reported *to*

2962-1473 3778 5119 3710 3588
κυρίω αυτού ταύτα τότε οργισθείς ο
his master these *things*. Then being provoked to anger, the

3617 2036 3588 1401-1473 1831 5030 1519
οικοδεσπότης είπε τω δούλω αυτού έξελθε ταχέως εις
master of the house said *to* his bondman, Go forth quickly into

3588 4113 2532 4505 3588 4172 2532 3588 4434 2532
τας πλατείας και ρύμας της πόλεως και τους πτωχούς και
the squares and streets of the city, and the poor and

376 2532 5560 2532 5185 1521 5602 2532
αναπήρους και χωλούς και τυφλούς εισάγαγε ώδε 14:22 και
maimed and lame and blind bring here! And

2036 3588 1401 2962 1096 5613 2004
είπεν ο δούλος κύριε γέγονεν ως επέταξας
[3said 1the 2bondman], O master, it has taken place as you ordered,

2532 2089 5117-1510.2.3 2532 2036 3588 2962 4314 3588
και έτι τόπος εστί 14:23 και είπεν ο κύριος προς τον
and still there is place. And [3said 1the 2master] to the

1401 1831 1519 3588 3598 2532 5418 2532 315
δούλον έξελθε εις τας οδούς και φραγμούς και ανάγκασον
bondman, Go forth into the ways and fences, and compel *them*

1525 2443 1072 3588 3624-1473 3004-1063
εισελθείν ίνα γεμισθή ο οίκός μου 14:24 λέγω γαρ
to enter, that [2should be filled 1my house]! For I say

1473 3754 3762 3588 435-1565 3588 2564
υμίν ότι ουδείς των ανδρών εκείνων των κεκλημένων
to you that not one of those men having been invited

1089 1473 3588 1173
γεύσεταί μου του δείπνου
shall taste of my supper.

Cost of Discipleship

4848-1161 1473 3793 4183
14:25 συνεπορεύοντο δε αυτώ όχλοι πολλοί
And going with him [2multitudes 1*were* great].

2532 4762 2036 4314 1473 1536
και στραφείς είπε προς αυτούς 14:26 ει τις
And having turned he said to them, If anyone

2064 4314 1473 2532 3756 3404 3588 3962-1473 2532
έρχεται προς με και ου μισεί τον πατέρα αυτού και
comes to me, and *does* not detest his father, and

3588 3384 2532 3588 1135 2532 3588 5043 2532 3588
την μητέρα και την γυναίκα και τα τέκνα και τους
mother, and wife, and children, and

80 2532 3588 79 2089-1161 2532 3588 1438 5590
αδελφούς και τας αδελφάς έτι δε και την εαυτού ψυχήν
brothers, and sisters, and still also his own life,

3756-1410 1473 3101 1510.1 2532 3748
ου δύναταί μου μαθητής είναι 14:27 και όστις
he is not able [2my 3disciple 1to be]. And whosoever

3756 941 3588 4716-1473 2532 2064 3694 1473
ου βαστάζει τον σταυρόν αυτού και έρχεται οπίσω μου
does not bear his cross and come after me,

3756-1410 1473-1510.1 3101 5100-1063 1537 1473
ου δύναταί μου ειναί μαθητής 14:28 τις γαρ εξ υμών
is not able to be my disciple. For who from out of you,

2309 4444 3618 3780 4412 2523
θέλων πύργον οικοδομήσαι ουχί πρώτον καθίσας
wanting [2a tower 1to build], not having first sat down

5585 3588 1160 1487 2192 3588 4314 535
ψηφίζει την δαπάνην ει έχει τα προς απαρτισμόν
to tally the expense, *sees* if he has the *things* for completion?

2443 3379 5087 1473 2310 2532
14:29 ίνα μήποτε θέντος αυτού θεμέλιον και
That lest at any time having set its foundation, and

3361 2480 1615 3956 3588 2334
μη ισχύοντος εκτελέσαι πάντες οι θεωρούντες
not being able to complete *it*, all the ones viewing

756 1702 1473 3004 3754 3778 3588
άρξωνται εμπαίζειν αυτώ 14:30 λέγοντες ότι ούτος ο
should begin to mock him, saying that, This

444 756 3618 2532 3756 2480 1615
άνθρωπος ήρξατο οικοδομείν και ουκ ίσχυσεν εκτελέσαι
man began to build, and *was* not able to complete.

2228 5100 935 4198 4820 2087
14:31 η τις βασιλεύς πορευόμενος συμβαλείν ετέρω
Or what king, going to engage with another

935 1519 4171 3780 2523 4412 1011
βασιλεί εις πόλεμον ουχί καθίσας πρώτον βουλεύεται
king in war, does not sit first to consult

1487 1415-1510.2.3 1722 1176 5505 528 3588 3326
ει δυνατός εστιν εν δέκα χιλιάσιν απαντήσαι τω μετά
if he is able with ten thousand to meet the one with

1501 5505 2064 1909 1473 1490.1 2089
είκοσι χιλιάδων ερχομένω επ' αυτόν 14:32 ει δε μήγε έτι
twenty thousand coming against him? But if not, still

4206 1473 1510.6 4242 649 2065
πόρρω αυτού όντος πρεσβείαν αποστείλας ερωτά
[3at a distance 1of his 2being], [2an embassy 1having sent], he asks

3588 4314 1515 3779 3767 3956 1537
τα προς ειρήνην 14:33 ούτως ουν πας εξ
the *terms* for peace. So then, every *one* from out of

1473 3739 3756 657 3956 3588 1438
υμών ος ουκ αποτάσσεται πάσι τοις εαυτού
you who *does* not send away to all the *things* he himself

5224 3756 1410 1473-1510.1 3101 2570
υπάρχουσιν ου δύναταί μου είναι μαθητής 14:34 καλόν
possesses, *is* not able to be my disciple. [2*is* good

3588 217 1437-1161 3588 217 3471 1722 5100
το άλας εάν δε το άλας μωρανθή εν τίνι
1Salt], but if the salt should become insipid, by what *means*

741 3777 1519 1093 3777 1519 2874
αρτυθήσεται 14:35 ούτε εις γην ούτε εις κοπρίαν
shall it be seasoned? Neither for ground, nor for manure

2111-1510.2.3 1854 906 1473 3588 2192 3775
εύθετόν εστιν έξω βάλλουσιν αυτό ο έχων ώτα
is it fit – [3outside 1they throw 2it]. The one having ears

191 191
ακούειν ακουέτω
to hear let him hear!

CHAPTER 15

The Parable of the Lost Sheep

1510.7.6-1161 1448 1473 3956 3588 5057
15:1 ήσαν δε εγγίζοντες αυτώ πάντες οι τελώναι
And were approaching to him all the tax collectors

2532 3588 268 191 1473 2532 1234
και οι αμαρτωλοί ακούειν αυτού 15:2 και διεγόγγυζον
and the sinners to hear him. And [6complained

3588 * 2532 3588 1122 3004 3754 3778
οι Φαρισαίοι και οι γραμματείς λέγοντες ότι ούτος
1the 2Pharisees 3and 4the 5scribes], saying that, This one

268 4327 2532 4906 1473
αμαρτωλούς προσδέχεται και συνεσθίει αυτοίς
[2sinners 1favorably receives] and eats with them.

2036-1161 4314 1473 3588 3850-3778 3004
15:3 είπε δε προς αυτούς την παραβολήν ταύτην λέγων
And he spoke to them this parable, saying,

5100 444 1537 1473 2192 1540 4263
15:4 τις άνθρωπος εξ υμών έχων εκατόν πρόβατα
What man from out of you, having a hundred sheep,

2532 622 1520 1537 1473 3756-2641 3588
και απολέσας εν εξ αυτών ου καταλείπει τα
and having lost one from out of them, leaves not the

1767.3 1767 1722 3588 2048 2532 4198 1909 3588
ενενήκοντα εννέα εν τη ερήμω και πορεύεται επί το
ninety nine in the wilderness, and goes after the one

622 2193 2147 1473 2532 2147
απολωλός έως εύρη αυτό 15:5 και ευρών
being lost, until he should find it? And having found,

2007 1909 3588 5606-1438 5463 2532
επιτίθησιν επί τους ώμους εαυτού χαίρων 15:6 και
he places *it* upon his own shoulders, rejoicing. And

2064 1519 3588 3624 4779 3588 5384 2532
ελθών εις τον οίκον συγκαλεί τους φίλους και
having come unto the house, he calls together the friends and

3588 1069 3004 1473 4796 1473 3754 2147
τους γείτονας λέγων αυτοίς συγχάρητέ μοι ότι εύρον
the neighbors, saying to them, Rejoice along with me! for I found

3588 4263-1473 3588 622 3004 1473 3754
το προβατόν μου το απολωλός 15:7 λέγω υμίν ότι
my sheep, the one being lost. I say to you that,

3779 5479 1510.8.3 1722 3588 3772 1909 1520 268
ούτως χαρά έσται εν τω ουρανώ επί ενί αμαρτωλώ
Thus [2joy 1there will be] in the heaven over one sinner

3340 2228 1909 1767.3 1767 1342 3748 3756
μετανοούντι η επί ενενήκοντα εννέα δικαίοις οίτινες ου
repenting than over ninety nine just ones who [2not

5532 2192 3341
χρείαν έχουσι μετανοίας
3a need 1have] for repentance.

The Parable of the Lost Coin

2228 5100 1135 1406 2192 1176 1437
15:8 η τις γυνή δραχμάς έχουσα δέκα εάν
Or what woman [3drachmas 1having 2ten], if

622 1406 1520 3780 680 3088 2532 4563
απολέση δραχμήν μίαν ουχί άπτει λύχνον και σαροί
she should lose [2drachma 1one], does not light a lamp, and sweeps

3588 3614 2532 2212 1960 2193 3748 2147
την οικίαν και ζητεί επιμελώς έως ότου εύρη
the house, and seeks carefully until whenever she should find *it*?

2532 2147 4779 3588 5384 2532 3588
15:9 και ευρούσα συγκαλείται τας φίλας και τας
And having found, she calls together the friends and the

1069 3004 4796 1473 3754 2147 3588
γείτονας λέγουσα συγχάρητέ μοι ότι εύρον την
neighbors, saying, Rejoice along with me! for I found the

1406 3739 622 3779 3004 1473 5479
δραχμήν ην απώλεσα 15:10 ούτως λέγω υμίν χαρά
drachma which I lost. Thus I say to you, joy

1096 1799 3588 32 3588 2316 1909 1520 268
γίνεται ενώπιον των αγγέλων του θεού επί ενί αμαρτωλώ
takes place before the angels of God over one sinner

3340
μετανοούντι
repenting.

The Parable of the Lost Son

2036-1161 444-5100 2192 1417 5207 2532
15:11 είπε δε άνθρωπός τις είχε δύο υιούς 15:12 και
And he said, A certain man had two sons. And

2036 3588 3501 1473 3588 3962 3962 1325 1473
είπεν ο νεώτερος αυτών τω πατρί πάτερ δος μοι
[4said 1the 2younger 3of them] to the father, O father, give to me

3588 1911 3313 3588 3776 2532 1244 1473 3588
το επιβάλλον μέρος της ουσίας και διείλεν αυτοίς τον
the assigned part of the wealth. And he divided to them the

979 2532 3326 3756 4183 2250 4863
βίον 15:13 και μετ' ου πολλάς ημέρας συναγαγών
livelihood. And after not many days [4having gathered

537 3588 3501 5207 589 1519 5561
άπαντα ο νεώτερος υιός απεδήμησεν εις χώραν
5all 1the 2younger 3son], traveled abroad unto a place

3117 2532 1563 1287 3588 3776-1473 2198 811
μακράν και εκεί διεσκόρπισε την ουσίαν αυτού ζων ασώτως
afar, and there dispersed his wealth living carnally.

1159 1161 1473 3956 1096 3042
15:14 δαπανήσαντος δε αυτού πάντα εγένετο λιμός
[3spending 1And 2of him] all, there became [2famine

2478 2596 3588 5561-1565 2532 1473 756 5302
ισχυρός κατά την χώραν εκείνην και αυτός ήρξατο υστερείσθαι
1a strong] in that place; and he began to fail.

2532 4198 2853 1520 3588 4177 3588
15:15 και πορευθείς εκολλήθη ενί των πολιτών της
And having gone he cleaved to one of the citizens

5561-1565 2532 3992-1473 1519 3588 68-1473
χώρας εκείνης και έπεμψεν αυτόν εις τους αγρούς αυτού
of that place, and he sent him forth into his field

1006 5519 2532 1937 1072 3588
βόσκειν χοίρους 15:16 και επεθύμει γεμίσαι την
to graze swine. And he was desiring to fill

2836-1473 575 3588 2769 3739 2068 3588
κοιλίαν αυτού από των κερατίων ων ήσθιον οι
his belly from the husks which [3were eating 1the

5519 2532 3762 1325 1473 1519 1438 1161
χοίροι και ουδείς εδίδου αυτώ 15:17 εις εαυτόν δε
2swine], and no one gave to him. [3to 4himself 1And

2064 2036 4214 3407 3588 3962-1473
ελθών είπεν πόσοι μίσθιοι του πατρός μου
2having come], he said, How many hirelings of my father

4052 740 1473-1161 3042 622
περισσεύουσιν άρτων εγώ δε λιμώ απόλλυμαι
abound of breads, but I [2in hunger 1perish].

450 4198 4314 3588 3962-1473 2532
15:18 αναστάς πορεύσομαι προς τον πατέρα μου και
Having risen up, I will go to my father, and

2046 1473 3962 264 1519 3588 3772 2532
ερώ αυτώ πάτερ ήμαρτον εις τον ουρανόν και
I will say to him, O father, I sinned unto the heaven, and

1799 1473 2532 3765 1510.2.1 514 2564
ενώπιόν σου 15:19 και ουκέτι ειμί άξιος κληθήναι
before you, and no longer am I worthy to be called

5207-1473 4160 1473 5613 1520 3588 3407-1473 2532
υιός σου ποίησόν με ως ένα των μισθίων σου 15:20 και
your son; make me as one of your hirelings! And

450 2064 4314 3588 3962-1473 2089-1161 1473
αναστάς ήλθε προς τον πατέρα αυτού έτι δε αυτού
having risen up, he went to his father. And still he

3112 566 1492 1473 3588 3962-1473
μακράν απέχοντος είδεν αυτόν ο πατήρ αυτού
[2far at a distance 1being], [2beheld 3him 1his father],

2532 4697 2532 5143 1968 1909 3588
και εσπλαγχνίσθη και δραμών επέπεσεν επί τον
and was moved with compassion, and running fell upon

5137-1473 2532 2705 1473 2036 1161
τράχηλον αυτού και κατεφίλησεν αυτόν 15:21 είπε δε
his neck and kissed him. [4said 1And

1473 3588 5207 3962 264 1519 3588 3772 2532
αυτώ ο υιός πάτερ ήμαρτον εις τον ουρανόν και
5to him 2the 3son], O father, I sinned unto the heaven, and

1799 1473 2532 3765 1510.2.1 514 2564 5207-1473
ενώπιόν σου και ουκέτι ειμί άξιος κληθήναι υιός σου
before you, and no longer am I worthy to be called your son.

2036 1161 3588 3962 4314 3588 1401-1473 1627
15:22 είπε δε ο πατήρ προς τους δούλους αυτού εξενέγκατε
[4said 1But 2the 3father] to his bondmen, Bring forth

3588 4749 3588 4413 2532 1746 1473 2532 1325
την στολήν την πρώτην και ενδύσατε αυτόν και δότε
the [2apparel 1foremost] and put *it* on him! And give

1146 1519 3588 5495-1473 2532 5266 1519 3588 4228
δακτύλιον εις την χείρα αυτού και υποδήματα εις τους πόδας
a ring for his hand, and sandals for the feet!

2532 5342 3588 3448 3588 4618 2380
15:23 και ενέγκαντες τον μόσχον τον σιτευτόν θύσατε
And having brought the [2calf 1well fed], sacrifice *it*!

2532 2068 2165 3754 3778 3588 5207-1473
και φαγόντες ευφρανθώμεν 15:24 ότι ούτος ο υιός μου
and eating we should be merry; for this my son

3498-1510.7.3 2532 326 2532 622-1510.7.3 2532 2147
νεκρός ην και ανέζησε και απολωλώς ην και ευρέθη
was a dead one, and is revived; and he was lost, and was found.

2532 756 2165 1510.7.3 1161 3588 5207 1473
και ήρξαντο ευφραίνεσθαι 15:25 ην δε ο υιός αυτού
And they began to be merry. [5was 1And 4son 2his

3588 4245 1722 68 2532 5613 2064 1448
ο πρεσβύτερος εν αγρώ και ως ερχόμενος ήγγισε
3elder] in *the* field. And as [2coming 1he approached]

3588 3614 191 4858 2532 5525
τη οικία ήκουσε συμφωνίας και χορών
to the house, he heard *the* harmony of sound and dancers.

2532 4341 1520 3588 3816 4441
15:26 και προσκαλεσάμενος ένα των παίδων επυνθάνετο
And having called on one of the servants he inquired about

5100 1510.4-3778 3588-1161 2036 1473 3754 3588
τι είη ταύτα 15:27 ο δε είπεν αυτώ ότι ο
what these *things* may be. And he said to him that,

80-1473 2240 2532 2380 3588 3962-1473 3588
αδελφός σου ήκει και έθυσεν ο πατήρ σου τον
Your brother is come; and [2sacrificed 1your father] the

3448 3588 4618 3754 5198 1473-618
μόσχον τον σιτευτόν ότι υγιαίνοντα αυτόν απέλαβεν
[2calf 1well fed], for being in health he recovered him.

3710-1161 2532 3756 2309 1525
15:28 ωργίσθη δε και ουκ ήθελεν εισελθείν
And he was provoked to anger, and *did* not want to enter.

3588 3767 3962-1473 1831 3870 1473
ο ουν πατήρ αυτού εξελθών παρεκάλει αυτόν
Then his father having come forth comforted him.

3588-1161 611 2036 3588 3962 2400 5118
15:29 ο δε αποκριθείς είπε τω πατρί ιδού τοσαύτα
And responding he said to the father, Behold, so many

2094 1398 1473 2532 3763 1785-1473 3928
έτη δουλεύω σοι και ουδέποτε εντολήν σου παρήλθον
years I served to you; and at no time [2your command 1passed by];

2532 1473 3763 1325 2056 2443 3326 3588 5384-1473
και εμοί ουδέποτε έδωκας ερίφον ίνα μετά των φίλων μου
and to me at no time did you give a kid, that [2with 3my friends
2165 3753-1161 3588 5207-1473 3778 3588
ευφρανθώ 15:30 ότε δε ο υιός σου ούτος ο
1I should be glad]. And when [2your son 1this], the one
2719 1473 3588 979 3326 4204 2064 2380
καταφαγών σου τον βίον μετά πορνών ήλθεν έθυσας
devouring your livelihood with harlots, came, you sacrificed
1473 3588 3448 3588 4618 3588-1161 2036
αυτώ τον μόσχον τον σιτευτόν 15:31 ο δε είπεν
for him the [2calf 1well fed]. And he said
1473 5043 1473 3842 3326-1473 1510.2.2 2532 3956
αυτώ τέκνον συ πάντοτε μετ εμού ει και πάντα
to him, Child, you at all times [2with me 1are], and all
3588 1699 4674-1510.2.3 2165-1161 2532 5463
τα εμά σα εστιν 15:32 ευφρανθήναι δε και χαρήναι
the *things* of mine are yours. But to be merry and rejoice
1163 3754 3588 80-1473 3778 3498-1510.7.3 2532
έδει ότι ο αδελφός σου ούτος νεκρός ην και
is necessary, for [2your brother 1this] was a dead one and
326 2532 622-1510.7.3 2532 2147
ανέζησε και απολωλώς ην και ευρέθη
is revived, and was lost and is found.

CHAPTER 16

The Parable of the Unrighteous Manager

3004-1161 2532 4314 3588 3101-1473
16:1 έλεγε δε και προς τους μαθητάς αυτού
And he said also to his disciples,
444-5100 1510.7.3 4145 3739 2192 3623 2532 3778
άνθρωπός τις ην πλούσιος ος είχεν οικονόμον και ούτος
A certain man was rich who had a manager; and this one
1225 1473 5613 1287 3588 5224-1473
διεβλήθη αυτώ ως διασκορπίζων τα υπάρχοντα αυτού
was accused by him as wasting his possessions.
2532 5455 1473 2036 1473 5100 3778 191
16:2 και φωνήσας αυτόν είπεν αυτώ τι τούτο ακούω
And having called him, he said to him, What *is* this I hear
4012 1473 591 3588 3056 3588 3622-1473
περί σου απόδος τον λόγον της οικονομίας σου
concerning you? Render a reckoning of your management;
3756 1063 1410 2089 3621 2036
ου γαρ δυνήση έτι οικονομείν 16:3 είπε
[3not 1for 2you are] able anymore to manage. [4said
1161 1722 1438 3588 3623 5100 4160 3754
δε εν εαυτώ ο οικονόμος τι ποιήσω ότι
1And 5to 6himself 2the 3manager], What shall I do? For
3588 2962-1473 851 3588 3622 575 1473
ο κύριός μου αφαιρείται την οικονομίαν απ' εμού
my master removes the management from me.
4626 3756-2480 1871 153 1097
σκάπτειν ουκ ισχύω επαιτείν αισχύνομαι 16:4 έγνων
[2to dig 1I am not strong]; to beg I am ashamed. I know
5100 4160 2443 3752 3179 3588
τι ποιήσω ίνα όταν μετασταθώ της
what I shall do that whenever [3should be changed over 1the
3622 1209 1473 1519 3588 3624-1473
οικονομίας δέξωνταί με εις τους οίκους αυτών
2management] *that* they shall receive me into their houses.
2532 4341 1520 1538 3588 5533
16:5 και προσκαλεσάμενος ένα έκαστον των χρεωφειλετών
And calling on [2one 1each] of the debtors
3588 2962-1438 3004 3588 4413 4214 3784
του κυρίου εαυτού έλεγε τω πρώτω πόσον οφείλεις
of his master, he said to the first, How much do you owe
3588 2962-1473 3588-1161 2036 1540 943
τω κυρίω μου 16:6 ο δε είπεν εκατόν βάτους
my master? And he said, A hundred baths
1637 2532 2036 1473 1209 1473 3588 1121
ελαίου και είπεν αυτώ δέξαι σου το γράμμα
of olive oil. And he said to him, Take your invoice,
2532 2523 5030 1125 4004 1899
και καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα 16:7 έπειτα
and sitting, quickly write fifty! Thereupon
2087 2036 1473-1161 4214 3784 3588-1161
ετέρω είπεν συ δε πόσον οφείλεις ο δε
to another he said, And you, how much do you owe? And
2036 1540 2884 4621 2532 3004 1473 1209-1473
είπεν εκατόν κόρους σίτου και λέγει αυτώ δέξαι σου
he said, A hundred cors of grain. And he says to him, You take

3588 1121 2532 1125 3589 2532 1867 3588
το γράμμα και γράψον ογδοήκοντα 16:8 και επήνεσεν ο
the invoice, and write eighty! And [3praised 1the
2962 3588 3623 3588 93 3754 5430
κύριος τον οικονόμον της αδικίας ότι φρονίμως
2master] the [2manager 1unrighteous], for [2with practicality
4160 3754 3588 5207 3588 165-3778 5429
εποίησεν ότι οι υιοί του αιώνος τούτου φρονιμώτεροι
1he acted]. For the sons of this eon *are* more practical
5228 3588 5207 3588 5457 1519 3588 1074 3588 1438
υπέρ τους υιούς του φωτός εις την γενεάν την εαυτών
than the sons of the light [2in 4generation 3their own
1510.2.6 2504 1473-3004 4160 1438 5384
εισι 16:9 καγώ υμίν λέγω ποιήσατε εαυτοίς φίλους
1are]. And I say to you, Make to yourselves friends
1537 3588 3126 3588 93 2443 3752
εκ του μαμωνά της αδικίας ίνα όταν
from out of the mammon of the unrighteous, that whenever
1587 1209 1473 1519 3588 166
εκλείπητε δέξωνται υμάς εις τας αιωνίους
you should fail, they should receive you into the eternal
4633 3588 4103 1722 1646 2532 1722
σκηνάς 16:10 ο πιστός εν ελαχίστω και εν
tents. The one trustworthy in *the* least also in
4183 4103-1510.2.3 2532 3588 1722 1646 94
πολλώ πιστός εστι και ο εν ελαχίστω† άδικος
much is trustworthy; and the one [2in 3*the* least 1unjust]
2532 1722 4183 94-1510.2.3 1487 3767 1722 3588 94
και εν πολλώ άδικός εστιν 16:11 ει ουν εν τω αδίκω
also [2in 3much 1is unjust]. If then in the unjust
3126 4103 3756-1096 3588 228 5100
μαμωνά πιστοί ουκ εγένεσθε το αληθινόν τις
mammon [2trustworthy 1you were not], [4the 5true 1who
1473 4100 2532 1487 1722 3588 245
υμίν πιστεύσει 16:12 και ει εν τω αλλοτρίω
3to you 2will trust]? And if in *that which is* a strangers
4103 3756-1096 3588 5212 5100 1473
πιστοί ουκ εγένεσθε το υμέτερον τις υμίν
[2trustworthy 1you were not], [4your own 1who 3to you
1325 3762 3610 1410 1417 2962
δώσει 16:13 ουδείς οικέτης δύναται δυσί κυρίοις
2will give]? No servant is able [2two 3masters
1398 2228-1063 3588 1520 3404 2532 3588 2087
δουλεύειν η γαρ τον ένα μισήσει και τον έτερον
1to serve]; for either the one he will detest and the other
25 2228 1520 472 2532 3588 2087 2706
αγαπήσει η ενός ανθέξεται και του ετέρου καταφρονήσει
he will love, or one he will hold to and the other disdain.
3756-1410 2316 1398 2532 3126 191
ου δύνασθε θεώ δουλεύειν και μαμωνά 16:14 ήκουον
You are not able [2God 1to serve] and mammon. [6heard
1161 3778-3956 2532 3588 * 5366
δε ταύτα πάντα και οι Φαρισαίοι φιλάργυροι
1And 7all these *things* 2the 3Pharisees 5fond of money
5224 2532 1592 1473 2532 2036 1473
υπάρχοντες και εξεμυκτήριζον αυτόν 16:15 και είπεν αυτοίς
4being]; and they derided him. And he said to them,
1473 1510.2.5 3588 1344 1438 1799 3588
υμείς εστε οι δικαιούντες εαυτούς ενώπιον των
You are the ones justifying yourselves before
444 3588 1161 2316 1097 3588 2588-1473 3754 3588
ανθρώπων ο δε θεός γινώσκει τας καρδίας υμών ότι το
men; but God knows your hearts. For the
1722 444 5308 946 1799 3588 2316
εν ανθρώποις υψηλόν βδέλυγμα ενώπιον του θεού
[2in 3men 1lofty *thing*] [2an abomination 3before 4God
1510.2.3 3588 3551 2532 3588 4396 2193 *
εστιν 16:16 ο νόμος και οι προφήται έως Ιωάννου
1is]. The law and the prophets *were* until John.
575 5119 3588 932 3588 2316 2097
από τότε η βασιλεία του θεού ευαγγελίζεται
From then the kingdom of God is announced as good news,
2532 3956 1519 1473 971 2123-1161
και πας εις αυτήν βιάζεται 16:17 ευκοπώτερον δε
and every one [2into 3it 1forces]. But easier
1510.2.3 3588 3772 2532 3588 1093 3928 2228 3588
εστι τον ουρανόν και την γην παρελθείν η του
it is *for* the heaven and the earth to pass away, than [4of the
3551 1520 2762 4098 3956 3588 630
νόμου μίαν κεραίαν πεσείν 16:18 πας ο απολύων
5law 1*for* one 2dot 3to fall]. Every one divorcing

16:10 †*Ald.* **ολιγω** - little.

3588 1135-1473 2532 1060 2087 3431 2532
την γυναίκα αυτού και γαμών ετέραν μοιχεύει και
his wife, and marrying another, commits adultery; and

3956 3588 630 575 435 1060
πας ο απολελυμένην από ανδρός γαμών
every one [[2]one being divorced [3]from [4]a husband [1]marrying],

3431
μοιχεύει
commits adultery.

The Rich Man and Lazarus

444 1161 5100 1510.7.3 4145 2532
16:19 άνθρωπος δε τις ην πλούσιος και
[[3]man [1]And [2]a certain] was rich, and

1737 4209 2532 1040 2165 2596-2250
ενεδιδύσκετο πορφύραν και βύσσον ευφραινόμενος καθ ημέραν
dressed in purple and linen, being merry daily

2988 4434 1161 5100 1510.7.3
λαμπρώς **16:20** πτωχός δε τις ην
and glowing. [[4]poor man [1]And [3]a certain [2]there was],

3686 * 3739 906 4314 3588 4440-1473
ονόματι Λάζαρος ος εβέβλητο προς τον πυλώνα αυτού
by name Lazarus, who was laid at his gatehouse,

1669 2532 1937 5526 575 3588
ηλκωμένος **16:21** και επιθυμών χορτασθήναι από των
one having sores, and desiring to be filled from the

5589 3588 4098 575 3588 5132 3588 4145
ψιχίων των πιπτόντων από της τραπέζης του πλουσίου
crumbs of the ones falling from the table of the rich man.

235 2532 3588 2965 2064 621 3588 1668-1473
αλλά και οι κύνες ερχόμενοι απέλειχον τα έλκη αυτού
And also the dogs coming licked his sores.

1096-1161 599 3588 4434 2532
16:22 εγένετο δε αποθανείν τον πτωχόν και
And it came to pass for [[3]to die [1]the [2]poor man], and

667-1473 5259 3588 32 1519 3588 2859 3588
απενεχθήναι αυτόν υπό των αγγέλων εις τον κόλπον του
for him to be carried by the angels into the bosom

* 599-1161 2532 3588 4145 2532 2290
Αβραάμ απέθανε δε και ο πλούσιος και ετάφη
of Abraham. And [[4]died [3]also [1]the [2]rich man], and was buried.

2532 1722 3588 86 1869 3588 3788-1473
16:23 και εν τω άδη επάρας τους οφθαλμούς αυτού
And in Hades, having lifted up his eyes,

5224 1722 931 3708 3588 * 575 3113
υπάρχων εν βασάνοις ορά τον Αβραάμ από μακρόθεν
being in torment, he sees Abraham from far off,

2532 * 1722 3588 2859-1473 2532 1473
και Λάζαρον εν τοις κόλποις αυτού **16:24** και αυτός
and Lazarus in his enfolded arms. And he

5455 2036 3962 * 1653 1473
φωνήσας είπε πάτερ Αβραάμ ελέησόν με
speaking out loud, said, O father Abraham, show mercy on me,

2532 3992 * 2443 911 3588 206 3588
και πέμψον Λάζαρον ίνα βάψη το άκρον του
and send forth Lazarus that he should dip the tip

1147-1473 5204 2532 2711 3588 1100-1473 3754
δακτύλου αυτού ύδατος και καταψύξη την γλώσσάν μου ότι
of his finger in water and cool my tongue; for

3600 1722 3588 5395-3778 2036 1161 *
οδυνώμαι εν τη φλογί ταύτη **16:25** είπεν δε Αβραάμ
I grieve in this flame. [[3]said [1]And [2]Abraham],

5043 3403 3754 618-1473 3588 18 1473
τέκνον μνήσθητι ότι απέλαβες συ τα αγαθά σου
Son, remember that you accepted the good *things* of yours

1722 3588 2222-1473 2532 * 3668 3588 2556
εν τη ζωή σου και Λάζαρος ομοίως τα κακά
in your life, and Lazarus in like manner the bad.

3568-1161 3592 3870 1473-1161 3600 2532 1909
νυν δε όδε παρακαλείται συ δε οδυνάσαι **16:26** και επί
But now thus he is comforted, but you grieve. And upon

3956 3778 3342 1473 2532 1473 5490 3173
πάσι τούτοις μεταξύ ημών και υμών χάσμα μέγα
all these *things*, between us and you [[2]chasm [1]*is* a great]

4741 3704 3588 2309 1224 1759.2 4314
εστήρικται όπως οι θέλοντες διαβήναι ένθεν προς
firmly fixed, so that the ones wanting to pass over on this side to

1473 3361 1410 3366 3588 1564 4314 1473
υμάς μη δύνωνται μηδέ οι εκείθεν προς ημάς
you are not able, nor the ones from there to us

1276 2036-1161 2065 3767 1473 3962
διαπερώσιν **16:27** είπε δε ερωτώ ούν σε πάτερ
should pass through. And he said, I ask then you, O father,

2443 3992-1473 1519 3588 3624 3588 3962-1473
ίνα πέμψης αυτόν εις τον οίκον του πατρός μου
that you should send him forth unto the house of my father,

2192-1063 4002 80 3704 1263 1473
16:28 έχω γαρ πέντε αδελφούς όπως διαμαρτύρηται αυτοίς
for I have five brothers, so that he should testify to them,

2443 3361 2532 1473 2064 1519 3588 5117-3778 3588
ίνα μη και αυτοί έλθωσιν εις τον τόπον τούτον της
that [[3]not [4]also [1]they [2]should] come unto this place

931 3004 1473 * 2192 * 2532
βασάνου **16:29** λέγει αυτώ Αβραάμ έχουσι Μωσέα και
of torment. [[3]says [1]And [2]Abraham], They have Moses and

3588 4396 191 1473 3588-1161 2036 3780
τους προφήτας ακουσάτωσαν αυτών **16:30** ο δε είπεν ουχί
the prophets; let them hear them! But he said, No,

3962 * 235 1437 5100 575 3498 4198 4314
πάτερ Αβραάμ αλλ' εάν τις από νεκρών πορευθή προς
O father Abraham. But if one from dead ones should go to

1473 3340 2036-1161 1473 1487 *
αυτούς μετανοήσουσιν **16:31** είπε δε αυτώ ει Μωσέως
them, they will repent. And he said to him, If Moses

2532 3588 4396 3756-191 3761 1437 5100 1537
και των προφητών ουκ ακούουσιν ουδέ εάν τις εκ
and the prophets they did not hear, not even if one from out of

3498 450 3982
νεκρών αναστή πεισθήσονται
dead ones should rise up will they be yielded.

CHAPTER 17

Jesus Teaches on Forgiveness and Obstacles

2036-1161 4314 3588 3101 418-1510.2.3
17:1 είπε δε προς τους μαθητάς ανένδεκτόν εστι
And he said to the disciples, It is inadmissible for

3588 3361 2064 3588 4625 3759-1161 1223
του μη ελθείν τα σκάνδαλα ουαί δε δι'
[[3]not [4]to come [1]the [2]obstacles], but woe *to him* through

3739 2064 3081 1473 1487
ου έρχεται **17:2** λυσιτελεί αυτώ ει
whom they come. It would be equitable to him if

3458 3684 4029 4012 3588
μύλος ονικός περίκειται περί τον
a millstone of a donkey was encompassed around

5137-1473 2532 4495 1519 3588 2281 2228
τράχηλον αυτού και έρριπται εις την θάλασσαν η
his neck, and he be tossed into the sea, than

2443 4624 1520 3588 3397-3778
ίνα σκανδαλίση ένα των μικρών τούτων
that he should cause [[3]to stumble [1]one [2]of these small *ones*].

4337 1438 1437-1161 264 1519 1473
17:3 προσέχετε εαυτοίς εάν δε αμάρτη εις σε
Take heed to yourselves! And if [[2]should sin [3]against [4]you

3588 80-1473 2008 1473 2532 1437 3340
ο αδελφός σου επιτίμησον αυτώ και εάν μετανοήση
[1]your brother], reproach him! And if he should repent,

863 1473 2532 1437 2034 3588 2250 264
άφες αυτώ **17:4** και εάν επτάκις της ημέρας αμάρτη
forgive him! And if seven times of the day he should sin

1519 1473 2532 2034 3588 2250 1994 3004
εις σε και επτάκις της ημέρας επιστρέψη λέγων
against you, and seven times of the day should turn, saying,

3340 863 1473
μετανοώ αφήσεις αυτώ
I repent, you shall forgive him.

Jesus Teaches on Belief

2532 2036 3588 652 3588 2962 4369
17:5 και είπον οι απόστολοι τω κυρίω πρόσθες
And [[3]said [1]the [2]apostles] to the Lord, Add

1473 4102 2036 1161 3588 2962 1487 2192
ημίν πίστιν **17:6** είπε δε ο κύριος ει έχετε
to us belief! [[4]said [1]And [2]the [3]Lord], If you have

4102 5613 2848 4615 3004-302 3588
πίστιν ως κόκκον σινάπεως ελέγετε αν τη
belief as a kernel of mustard, you would have said *to*

4807-3778 1610 2532 5452 1722 3588 2281
συκαμίνω ταύτη εκριζώθητι και φυτεύθητι εν τη θαλάσση
this sycamine tree, Be rooted out, and be planted in the sea!

2532 5219-302 1473 5100-1161 1537
και υπήκουσεν αν υμίν **17:7** τις δε εξ
and it would have obeyed you. But who from out of

1473 1401 2192 722 2228 4165
υμών δούλον έχων αροτριώντα η ποιμαίνοντα
you, [2a bondman 1having] plowing or tending,

3739 1525 1537 3588 68 2046 2112
ος εισελθόντι εκ του αγρού ερεί ευθέως
who entering from out of the field, will say immediately,

3928 377 235 3780
παρελθών ανάπεσε 17:8 αλλ' ουχί
in his having arrived, Recline *to eat*! But will he not

2046 1473 2090 5100 1172 2532
ερεί αυτώ ετοίμασον τι δειπνήσω και
say to him, Prepare something! I should have supper. And

4024 1247 1473 2193 2068 2532
περιζωσάμενος διακόνει μοι έως φάγω και
girding yourself serve to me until I should have eaten and

4095 2532 3326 3778 2068 2532 4095 1473
πίω και μετά ταύτα φάγεσαι και πίεσαι συ
drunk! And after these *things* [2shall eat 3and 4drink 1you].

3361 5484 2192 3588 1401-1565 3754 4160
17:9 μη χάριν έχει τω δούλω εκείνω ότι εποίησε
Shall [2favor 1he have] *with* that bondman because he did

3588 1299 1473 3756-1380 3779 2532 1473
τα διαταχθέντα αυτώ ου δοκώ 17:10 ούτω και υμείς
the *things* being ordered to him? I think not. Thus also you,

3752 4160 3956 3588 1299
όταν ποιήσητε πάντα τα διαταχθέντα
whenever you should have done all the *things* set in order

1473 3004 3754 1401 888 1510.2.4 3754 3739
υμίν λέγετε ότι δούλοι αχρείοί εσμεν ότι ο
for you, say that, [3bondmen 2useless 1We are], for what

3784 4160 4160
ωφείλομεν ποιήσαι πεποιήκαμεν
we ought to do we have done.

Jesus Heals the Ten Lepers

2532 1096 1722 3588 4198-1473
17:11 και εγένετο εν τω πορεύεσθαι αυτόν
And it came to pass in his going

1519 * 2532 1473 1330 1223 3319
εις Ιερουσαλήμ και αυτός διήρχετο διά μέσου
unto Jerusalem, and he went through *the* midst

* 2532 * 2532 1525-1473
Σαμαρείας και Γαλιλαίας 17:12 και εισερχομένου αυτού
of Samaria and Galilee. And of his entering

1519 5100 2968 528 1473 1176 3015 435
εις τινα κώμην απήντησαν αυτώ δέκα λεπροί άνδρες
into a certain town, there met with him ten leprous men,

3739 2476 4207 2532 1473 142 5456
οι έστησαν πόρρωθεν 17:13 και αυτοί ήραν φωνήν
who stood at a distance. And they lifted *their* voice,

3004 * 1988 1653 1473 2532
λέγοντες Ιησού επιστάτα ελέησον ημάς 17:14 και
saying, Jesus, Master, show mercy on us! And

1492 2036 1473 4198 1925 1438
ιδών είπεν αυτοίς πορευθέντες επιδείξατε εαυτούς
beholding he said to them, Having gone, display yourselves

3588 2409 2532 1096 1722 3588 5217-1473
τοις ιερεύσι και εγένετο εν τω υπάγειν αυτούς
to the priests! And it came to pass in their going away,

2511 1520-1161 1537 1473 1492
εκαθαρίσθησαν 17:15 εις δε εξ αυτών ιδών
they were cleansed. And one from out of them, beholding

3754 2390 5290 3326 5456 3173 1392
ότι ιάθη υπέστρεψε μετά φωνής μεγάλης δοξάζων
that he was healed, returned with [2voice 1a great] glorifying

3588 2316 2532 4098 1909 4383 3844 3588
τον θεόν 17:16 και έπεσεν επί πρόσωπον παρά τους
God, and fell upon *his* face by

4228-1473 2168 1473 2532 1473 1510.7.3 *
πόδας αυτού ευχαριστών αυτώ και αυτός ην Σαμαρείτης
his feet giving thanks to him. And he was a Samaritan.

611-1161 3588 * 2036 3780 3588 1176
17:17 αποκριθείς δε ο Ιησούς είπεν ουχί οι δέκα
And responding Jesus said, Were there not ten

2511 3588 1161 1767 4226 3756
εκαθαρίσθησαν οι δε εννέα που 17:18 ουχ
cleansed? [3*are* the 1But 4nine 2where]? *Were there* not

2147 5290 1325 1391 3588 2316 1508 3588
ευρέθησαν υποστρέψαντες δούναι δόξαν τω θεώ ει μη ο
found *any* returning to give glory *to* God, except

241-3778 2532 2036 1473 450
αλλογενής ούτος 17:19 και είπεν αυτώ αναστάς
this foreigner? And he said to him, Having risen up,

4198 3588 4102 1473 4982 1473
πορεύου η πίστις σου σέσωκέ σε
go! The belief of yours has delivered you.

The Day of the Son of Man

1905-1161 5259 3588 * 4219
17:20 επερωτηθείς δε υπό των Φαρισαίων πότε
And having been asked by the Pharisees, When

2064 3588 932 3588 2316 611 1473
έρχεται η βασιλεία του θεού απεκρίθη αυτοίς
comes the kingdom of God? He answered them,

2532 2036 3756-2064 3588 932 3588 2316 3326
και είπεν ουκ έρχεται η βασιλεία του θεού μετά
and said, [4comes not 1The 2kingdom 3of God] with

3907 3761 2046 2400 5602 2228
παρατηρήσεως 17:21 ουδέ ερούσιν ιδού ώδε η
observation. Nor shall they say, Behold, here, or,

2400 1563 2400-1063 3588 932 3588 2316 1787 1473
ιδού εκεί ιδού γαρ η βασιλεία του θεού εντός υμών
Behold, there. For behold, the kingdom of God [2within 3you

1510.2.3 2036-1161 4314 3588 3101 2064
εστίν 17:22 είπε δε προς τους μαθητάς ελεύσονται
1is]. And he said to the disciples, There shall come

2250 3753 1937 1520 3588 2250 3588
ημέραι ότε επιθυμήσετε μίαν των ημερών του
days when you shall desire [2one 3of the 4days 5of the

5207 3588 444 1492 2532 3756-3708 2532
υιού του ανθρώπου ιδείν και ουκ όψεσθε 17:23 και
6son 7of man 1to see], and you will not see. And

2046 1473 2400 5602 2228 2400 1563 3361
ερούσιν υμίν ιδού ώδε η ιδού εκεί μη
they shall say to you, Behold, here; or, Behold, there. Do not

565 3366 1377 5618-1063 3588 796 3588
απέλθητε μηδέ διώξητε 17:24 ώσπερ γαρ η αστραπή η
go forth, nor pursue! For as the lightning

797 1537 3588 5259 3772 1519
αστράπτουσα εκ της υπ' ουρανόν εις
flashing from out of the *one place* under heaven [2unto

3588 5259 3772 2989 3779 1510.8.3 2532
την υπ' ουρανόν λάμπει ούτως έσται και
3the *other place* 4under 5heaven 1radiates], so it will be also

3588 5207 3588 444 1722 3588 2250-1473 4412-1161
ο υιός του ανθρώπου εν τη ημέρα αυτού 17:25 πρώτον δε
the son of man in his day. But first

1163 1473 4183 3958 2532 593
δει αυτόν πολλά παθείν και αποδοκιμασθήναι
it is necessary for him [2much 1to suffer], and to be rejected

575 3588 1074-3778 2532 2531 1096 1722 3588
από της γενεάς ταύτης 17:26 και καθώς εγένετο εν ταις
by this generation. And as it happened in the

2250 * 3779 1510.8.3 2532 1722 3588 2250 3588
ημέραις Νώε ούτως έσται και εν ταις ημέραις του
days of Noah, so it will be also in the days of the

5207 3588 444 2068 4095 1060
υιού του ανθρώπου 17:27 ήσθιον έπινον εγάμουν
son of man – they ate, they drank, they married,

1547 891 3739 2250 1525-* 1519 3588
εξεγαμίζοντο άχρι ης ημέρας εισήλθε Νώε εις την
they gave in marriage, as far as which day Noah entered into the

2787 2532 2064 3588 2627 2532 622 537
κιβωτόν και ήλθεν ο κατακλυσμός και απώλεσεν άπαντας
ark, and [3came 1the 2flood] and destroyed all.

3668 2532 5613 1096 1722 3588 2250
17:28 ομοίως και ως εγένετο εν ταις ημέραις
In like manner also as it happened in the days

* 2068 4095 59 4453
Λωτ ήσθιον έπινον ηγόραζον επώλουν
of Lot – they ate, they drank, they were buying, they were selling,

5452 3618 3739-1161 2250
εφύτευον ωκοδόμουν 17:29 η δε ημέρα
they were planting, they were building. But in which day

1831-* 575 * 1026 4442 2532 2303 575
εξήλθε Λωτ από Σοδόμων έβρεξε πυρ και θείον απ'
Lot went forth from Sodom it rained fire and sulphur from

3772 2532 622 537 2596 3778
ουρανού και απώλεσεν άπαντας 17:30 κατά ταύτα
heaven and destroyed all. According to these *things*

1510.8.3 3739 2250 3588 5207 3588 444 601
έσται η ημέρα ο υιός του ανθρώπου αποκαλύπτεται
it will be in which day the son of man is revealed.

1722 1565 3588 2250 3739 1510.8.3 1909 3588 1430
17:31 εν εκείνη τη ημέρα ος έσται επί του δώματος
In that day, the one who shall be upon the roof,

2532 3588 4632-1473 1722 3588 3614 3361 2597
και τα σκεύη αυτού εν τη οικία μη καταβάτω
and his items *are* in the house, let him not go down

142 1473 2532 3588 1722 3588 68 3668 3361
άραι αυτά και ο εν τω αγρώ ομοίως μη
to take them! And the one in the field, in like manner, let him not

1994 1519 3588 3694 3421 3588
επιστρεψάτω εις τα οπίσω 17:32 μνημονεύετε της
return to the *things* behind! Remember

1135-* 3739 1437 2212 3588 5590-1473
γυναικός Λωτ 17:33 ος εάν ζητήση την ψυχήν αυτού
Lot's wife! Who ever should seek [2his soul

4982 622 1473 2532 3739 1437 622 1473
σώσαι απολέσει αυτήν και ος εάν απολέση αυτήν
1to preserve] shall lose it, and who ever should lose it

2225-1473 3004 1473 3778 3588 3571
ζωογονήσει αυτήν 17:34 λέγω υμίν ταύτη τη νυκτί
brings it forth alive. I say to you, In this night

1510.8.6 1417 1909 2825 1520 3588 1520 3880 2532
έσονται δύο επί κλίνης μιάς ο εις παραληφθήσεται και
there will be two upon [2bed 1one]; the one will be taken and

3588 2087 863 1417 1510.8.6 229
ο έτερος αφεθήσεται 17:35 δύο έσονται αλήθουσαι
the other will be left. Two *women* will be grinding

1909-3588-1473 1520 3880 2532 3588 2087 863
επί το αυτό μία παραληφθήσεται και η ετέρα αφεθήσεται
together; one will be taken, and the other will be left.

1417 1510.8.6 1722 3588 68 3588 1520 3880
17:36 δύο έσονται εν τω αγρώ ο εις παραληφθήσεται
Two *men* shall be in the field; the one will be taken

2532 3588 2087 863 2532 611 3004
και ο έτερος αφεθήσεται 17:37 και αποκριθέντες λέγουσιν
and the other will be left. And responding they say

1473 4226 2962 3588-1161 2036 1473 3699 3588 4983
αυτώ που κύριε ο δε είπεν αυτοίς όπου το σώμα
to him, Where, O Lord? And he said to them, Where the body,

1563 4863 3588 105
εκεί συναχθήσονται οι αετοί
there [3will be gathered 1the 2eagles].

CHAPTER 18

The Parable of the Widow and the Unrighteous Judge

3004-1161 2532 3850 1473 4314
18:1 έλεγε δε και παραβολήν αυτοίς προς
And he spoke also a parable to them, to

3588 1163 3842 4336 2532 3361 1573
το δειν πάντοτε προσεύχεσθαι και μη εκκακείν
the necessity at all times to pray and not to tire,

3004 2923 5100-1510.7.3 1722 5100 4172
18:2 λέγων κριτής τις ην εν τινι πόλει
saying, [2judge 1There was a certain] in a certain city

3588 2316 3361 5399 2532 444 3361 1788
τον θεόν μη φοβούμενος και άνθρωπον μη εντρεπόμενος
[3God 1not 2fearing] and [3man 1not 2respecting].

5503-1161 1510.7.3 1722 3588 4172-1565 2532 2064
18:3 χήρα δε ην εν τη πόλει εκείνη και ήρχετο
And a widow was in that city; and she came

4314 1473 3004 1556 1473 575 3588 476-1473
προς αυτόν λέγουσα εκδίκησόν με από του αντιδίκου μου
to him, saying, Avenge me of my opponent!

2532 3756-2309 1909 5550 3326-1161-3778 2036
18:4 και ουκ ηθέλησεν επί χρόνον μετά δε ταύτα είπεν
And he did not want *to* for a time; but afterwards he said

1722 1438 1499 3588 2316 3756-5399 2532 444
εν εαυτώ ει και τον θεόν ου φοβούμαι και άνθρωπον
to himself, If even God I do not fear, and man

3756-1788 1223-1065 3588 3930 1473-2873
ουκ εντρέπομαι 18:5 διά γε το παρέχειν μοι κόπον
I do not respect, yet because [2makes 3trouble to me

3588 5503-3778 1556 1473 2443 3361 1519 5056
την χήραν ταύτην εκδικήσω αυτήν ίνα μη εις τέλος
1this widow] I shall avenge her, that [2not 5in 6*the* end

2064 5299-1473 2036 1161 3588
ερχομένη υποπιάζη με 18:6 είπε δε ο
1it should 3come to pass 4bruising me]. [4said 1And 2the

2962 191 5100 3588 2923 3588 93 3004
κύριος ακούσατε τι ο κριτής της αδικίας λέγει
3Lord], Hear what the [2judge 1unrighteous] says.

3588 1161 2316 3766.2 4160 3588 1557
18:7 ο δε θεός ου μη ποιήσει την εκδίκησιν
But God, shall he in no way execute vengeance†

3588 1588-1473 3588 994 4314 1473 2250 2532
των εκλεκτών αυτού των βοώντων προς αυτόν ημέρας και
for his chosen, the ones yelling to him day and

3571 2532 3114 1909 1473 3004 1473 3754
νυκτός και μακροθυμών επ' αυτοίς 18:8 λέγω υμίν ότι
night, and is lenient unto them? I say to you that

4160 3588 1557-1473 1722-5034 4133 3588
ποιήσει την εκδίκησιν αυτών εν τάχει πλήν ο
he shall execute his vengeance quickly. Furthermore, the

5207 3588 444 2064 686 2147 3588 4102
υιός του ανθρώπου ελθών άρα ευρήσει την πίστιν
son of man having come then, shall he find belief

1909 3588 1093
επί της γης
upon the earth?

The Parable of the Repentant Tax Collector

2036-1161 2532 4314 5100 3588 3982
18:9 είπε δε και προς τινας τους πεποιθότας
And he spoke also to some, (the ones relying

1909 1438 3754 1510.2.6 1342 2532 1848
εφ' εαυτοίς ότι εισί δίκαιοι και εξουθενούντας
upon themselves that they are just ones, and treating with contempt

3588 3062 3588 3850-3778 444 1417
τους λοιπούς την παραβολήν ταύτην 18:10 άνθρωποι δύο
the rest), this parable. [2men 1Two]

305 1519 3588 2413 4336 3588 1520 *
ανέβησαν εις το ιερόν προσεύξασθαι ο εις Φαρισαίος
ascended unto the temple to pray, the one a Pharisee,

2532 3588 2087 5057 3588 * 2476
και ο έτερος τελώνης 18:11 ο Φαρισαίος σταθείς
and the other a tax collector. The Pharisee standing

4314 1438 3778 4336 3588 2316 2168
προς εαυτόν ταύτα προσηύχετο ο θεός ευχαριστώ
[3to 4himself 2these *things* 1prayed], God, I give thanks

1473 3754 3756-1510.2.1 5618 3588 3062 3588 444
σοι ότι ουκ ειμί ώσπερ οι λοιποί των ανθρώπων
to you, that I am not as the rest of the men –

727 94 3432 2228 2532 5613 3778 3588 5057
άρπαγες άδικοι μοιχοί η και ως ούτος ο τελώνης
predacious, unjust, adulterers, or even as this tax collector.

3522 1364 3588 4521 586 3956 3745
18:12 νηστεύω δις του σαββάτου αποδεκατώ πάντα όσα
I fast twice a sabbath; I tithe all as much as

2932 2532 3588 5057 3113 2476
κτώμαι 18:13 και ο τελώνης μακρόθεν εστώς
I acquire. And the tax collector far off standing,

3756-2309 3761 3588 3788 1519 3588 3772 1869
ουκ ήθελεν ουδέ τους οφθαλμούς εις τον ουρανόν επάραι
wanted not even [2*his* eyes 3unto 4the 5heaven 1to lift up],

235 5180 1519 3588 4738-1473 3004 3588 2316 2433
αλλ' έτυπτεν εις το στήθος αυτού λέγων ο θεός ιλάσθητί
but beat onto his breast, saying, God deal kindly

1473 3588 268 3004 1473 2597-3778
μοι τω αμαρτωλώ 18:14 λέγω υμίν κατέβη ούτος
with me the sinner. I say to you, this one went down

1344 1519 3588 3624-1473 2228-1063 1565 3754
δεδικαιωμένος εις τον οίκον αυτού η γαρ εκείνος ότι
justified unto his house rather than that one; for

3956 3588 5312 1438 5013 3588-1161
πας ο υψών εαυτόν ταπεινωθήσεται ο δε
every *one* exalting himself shall be humbled, and the one

5013 1438 5312
ταπεινών εαυτόν υψωθήσεται
humbling himself shall be exalted.

Jesus Welcomes the Children

4374-1161 1473 2532 3588 1025 2443 1473
18:15 προσέφερον δε αυτώ και τα βρέφη ίνα αυτών
And they brought to him also the babes that he

680 1492-1161 3588 3101 2008 1473
άπτηται ιδόντες δε οι μαθηταί επετίμησαν αυτοίς
should touch *them*; but seeing, the disciples reproached them.

3588 1161 * 4341 1473 2036 863 3588
18:16 ο δε Ιησούς προσκαλεσάμενος αυτά είπεν άφετε τα
But Jesus calling on them said, Allow the

18:7 †*i.e.* avenge.

3813 2064 4314 1473 2532 3361 2967 1473 3588-1063
παιδία έρχεσθαι προς με και μη κωλύετε αυτά των γαρ
children to come to me, and do not restrain them! for of

5108 1510.2.3 3588 932 3588 2316 281 3004
τοιούτων εστίν η βασιλεία του θεού 18:17 αμήν λέγω
such is the kingdom of God. Amen, I say

1473 3739 1437 3361 1209 3588 932 3588 2316
υμίν ος εάν μη δέξηται την βασιλείαν του θεού
to you, who ever should not receive the kingdom of God

5613 3813 3766.2 1525 1519 1473
ως παιδίον ου μη εισέλθη εις αυτήν
as a child in no way shall enter into it.

The Rich Ruler

2532 1905 5100 1473 758
18:18 και επηρώτησέ τις αυτόν άρχων
And [[3]asked [1]a certain [4]him [2]ruler],

3004 1320 18 5100 4160 2222 166
λέγων διδάσκαλε αγαθέ τι ποιήσας ζωήν αιώνιον
saying, [[2]teacher [1]Good], what having done [[2]life [3]eternal

2816 2036 1161 1473 3588 * 5100
κληρονομήσω 18:19 είπε δε αυτώ ο Ιησούς τι
[1]shall I *do to* inherit]? [[3]said [1]And [4]to him [2]Jesus], Why

1473-3004 18 3762 18 1508 1520 3588 2316
με λέγεις αγαθόν ουδείς αγαθός ει μη εις ο θεός
do you call me good? No one *is* good except one – God.

3588 1785 1492 3361 3431
18:20 τας εντολάς οίδας μη μοιχεύσης
The commandments you know. Do not commit adultery,

3361 5407 3361 2813 3361 5576
μη φονεύσης μη κλέψης μη ψευδομαρτυρήσης
do not murder, do not steal, do not witness falsely†,

5091 3588 3962-1473 2532 3588 3384-1473 3588-1161
τίμα τον πατέρα σου και την μητέρα σου 18:21 ο δε
esteem your father and your mother††! And

2036 3778 3956 5442 1537 3503-1473
είπε ταύτα πάντα εφυλαξάμην εκ νεότητός μου
he said, These all I kept from out of my youth.

191-1161 3778 3588 * 2036 1473 2089
18:22 ακούσας δε ταύτα ο Ιησούς είπεν αυτώ έτι
And having heard these *things*, Jesus said to him, Still

1520 1473 3007 3956 3745 2192 4453
εν σοι λείπει πάντα όσα έχεις πώλησον
one *thing* to you is missing. All, as much as you have, sell

2532 1239 4434 2532 2192 2344 1722
και διάδος πτωχοίς και έξεις θησαυρόν εν
and distribute to *the* poor, and you shall have treasure in

3772 2532 1204 190 1473 3588 1161 191
ουρανώ και δεύρο ακολούθει μοι 18:23 ο δε ακούσας
heaven; and come, follow me! But hearing

3778 4036 1096 1510.7.3-1063 4145
ταύτα περίλυπος εγένετο ην γαρ πλούσιος
these *things*, [[2]dejected [1]he became], for he was rich,

4970 1492 1161 1473 3588 *
σφόδρα 18:24 ιδών δε αυτόν ο Ιησούς
exceedingly. [[3]beholding [1]And [4]him [2]Jesus

4036 1096 2036 4459 1423 3588 3588
περίλυπον γενόμενον είπε πως δυσκόλως οι τα
[6]dejected [5]being], said, How with difficulty the ones

5536 2192 1525 1519 3588 932 3588 2316
χρήματα έχοντες εισελεύσονται εις την βασιλείαν του θεού
[[2]things [1]having] shall enter into the kingdom of God.

2123 1063 1510.2.3 2574 1223 5168
18:25 ευκοπώτερον γαρ εστι κάμηλον διά τρυμαλιάς
[[3]easier [1]For [2]it is] for a camel [[2]through [3]*the* hole

4476 1525 2228 4145 1519 3588 932
ραφίδος εισελθείν η πλούσιον εις την βασιλείαν
[4]from an awl [1]to enter], than a rich *man* [[2]into [3]the [4]kingdom

3588 2316 1525 2036 1161 3588 191
του θεού εισελθείν 18:26 είπεν δε οι ακούσαντες
[5]of God [1]to enter]. [[4]said [1]And [2]the ones [3]hearing],

2532 5100 1410 4982 3588-1161 2036 3588
και τις δύναται σωθήναι 18:27 ο δε είπε τα
And who is able to be delivered? And he said, The

102 3844 444 1415-1510.2.3 3844 3588 2316
αδύνατα παρά ανθρώποις δυνατά εστι παρά τω θεώ
impossible *things* by men are possible with God.

2036 1161 3588 * 2400 1473 863 3956 2532
18:28 είπε δε ο Πέτρος ιδού ημείς αφήκαμεν πάντα και
[[3]said [1]And [2]Peter], Behold, we left all and

190 1473 3588-1161 2036 1473 281 3004
ηκολουθήσαμέν σοι 18:29 ο δε είπεν αυτοίς αμήν λέγω
followed you. And he said to them, Amen, I say

1473 3754 3762 1510.2.3 3739 863 3614 2228 1118 2228
υμίν ότι ουδείς εστιν ος αφήκεν οικίαν η γονείς η
to you, that [[2]no one [1]there is] who left house or parents or

80 2228 1135 2228 5043 1752 3588 932
αδελφούς η γυναίκα η τέκνα ένεκεν της βασιλείας
brothers or wife or children, because of the kingdom

3588 2316 3739 3766.2 618 4179
του θεού 18:30 ος ου μη απολάβη πολλαπλασίονα
of God, who in no way should recover much more

1722 3588 2540-3778 2532 1722 3588 165 3588 2064 2222
εν τω καιρώ τούτω και εν τω αιώνι τω ερχομένω ζωήν
in this time, and in the [[2]eon [1]coming] life

166
αιώνιον
eternal.

The Crucifixion and Resurrection Foretold

3880-1161 3588 1427 2036
18:31 παραλαβών δε τους δώδεκα είπεν
And having taken to himself the twelve, he said

4314 1473 2400 305 1519 *
προς αυτούς ιδού αναβαίνομεν εις Ιεροσόλυμα
to them, Behold, we ascend unto Jerusalem,

2532 5055 3956 3588 1125
και τελεσθήσεται πάντα τα γεγραμμένα
and [[10]shall be finished [1]all [2]the *things* [3]being written

1223 3588 4396 3588 5207 3588 444
διά των προφητών τω υιώ του ανθρώπου
[4]by [5]the [6]prophets [7]about the [8]son [9]of man].

3860-1063 3588 1484 2532 1702
18:32 παραδοθήσεται γαρ τοις έθνεσι και εμπαιχθήσεται
For he shall be delivered to the nations and will be mocked

2532 5195 2532 1716 2532
και υβρισθήσεται και εμπτυσθήσεται 18:33 και
and insulted, and spit upon. And

3146 615 1473 2532 3588 2250 3588
μαστιγώσαντες αποκτενούσιν αυτόν και τη ημέρα τη
having been whipped they shall kill him. And the [[2]day

5154 450 2532 1473 3762 3778
τρίτη αναστήσεται 18:34 και αυτοί ουδέν τούτων
[1]third] he will rise up. And they [[2]nothing [3]of these *things*

4920 2532 1510.7.3 3588 4487 3778 2928 575 1473
συνήκαν και ην το ρήμα τούτο κεκρυμμένον απ' αυτών
[1]perceived]. For [[3]was [2]thing [1]this] being hidden from them,

2532 3756-1097 3588 3004
και ουκ εγίνωσκον τα λεγόμενα
and they did not know the *things* being said.

Jesus Heals the Blind Beggar

1096-1161 1722 3588 1448-1473 1519
18:35 εγένετο δε εν τω εγγίζειν αυτόν εις
And it came to pass in his approaching unto

* 5185-5100 2521 3844 3588 3598 4319
Ιεριχώ τυφλός τις εκάθητο παρά την οδόν προσαιτών
Jericho, a certain blind *man* sat by the way begging.

191-1161 3793 1279 4441
18:36 ακούσας δε όχλου διαπορευομένου επυνθάνετο
And hearing *the* multitude traveling about, he inquired about

5100 1510.4-3778 518-1161 1473 3754 *
τι είη τούτο 18:37 απήγγειλαν δε αυτώ ότι Ιησούς
what this may be. And they reported to him that Jesus

3588 * 3928 2532 994 3004
ο Ναζωραίος παρέρχεται 18:38 και εβόησε λέγων
the Nazarene is going by. And he yelled out, saying,

* 5207 * 1653 1473 2532 3588
Ιησού υιέ Δαβίδ ελέησόν με 18:39 και οι
Jesus, O son of David, show mercy on me! And the ones

4254 2008 1473 2443 4623 1473-1161
προάγοντες επετίμων αυτώ ίνα σιωπήση αυτός δε
going before reproached him that he should keep silent; but he

4183 3123 2896 5207 * 1653 1473
πολλώ μάλλον έκραζεν υιέ Δαβίδ ελέησόν με
more rather cried out, O son of David, show mercy on me!

2476-1161 3588 * 2753 1473
18:40 σταθείς δε ο Ιησούς εκέλευσεν αυτόν
And having stopped, Jesus urged for him

18:20 †*See Ex. 20:13-16, Dt. 5:20.*

18:20: ††*See Ex. 20:12, Dt. 5:16.*

71 4314 1473 1448 1161 1473
αχθήναι προς αυτόν εγγίσαντος δε αυτού
to be brought to him. [3having approached 1And 2at his],

1905 1473 3004 5100 1473 2309 4160
επηρώτησεν αυτόν 18:41 λέγων τι σοι θέλεις ποιήσω
he asked him, saying, What do you want I should do?

3588-1161 2036 2962 2443 308 2532 3588
ο δε είπε κύριε ίνα αναβλέψω 18:42 και οι
And he said, O Lord, that I should gain sight. And

* 2036 1473 308 3588 4102 1473 4982
Ιησούς είπεν αυτώ ανάβλεψον η πίστις σου σέσωκέ
Jesus said to him, Gain sight! The belief of yours has delivered

1473 2532 3916 308 2532 190 1473
σε 18:43 και παραχρήμα ανέβλεψε και ηκολούθει αυτώ
you. And immediately he gained sight, and followed him,

1392 3588 2316 2532 3956 3588 2992 1492 1325
δοξάζων τον θεόν και πας ο λαός ιδών έδωκεν
glorifying God. And all the people, having beheld, gave

136 3588 2316
αίνον τω θεώ
praise *to* God.

CHAPTER 19

Jesus and Zacchaeus

2532 1525 1330 3588 *
19:1 και εισελθών διήρχετο την Ιεριχώ
And having entered he went through Jericho.

2532 2400 435 3686 2564 *
19:2 και ιδού ανήρ ονόματι καλούμενος Ζακχαίος
And behold, *there was* a man by name being called Zacchaeus,

2532 1473 1510.7.3 754 2532 3778 1510.7.3
και αυτός ην αρχιτελώνης και ούτος ην
and he was a chief tax collector, and this one was

4145 2532 2212 1492 3588 *-5100 1510.2.3
πλούσιος 19:3 και εζήτει ιδείν τον Ιησούν τις εστι
rich. And he was seeking to see who Jesus is,

2532 3756-1410 575 3588 3793 3754 3588 2244
και ουκ ηδύνατο από του όχλου ότι τη ηλικία
and was not able because of the multitude, for *his* stature

3397-1510.7.3 2532 4390 1715 305 1909
μικρός ην 19:4 και προδραμών έμπροσθεν ανέβη επί
was small. And having run in front he ascended up

4809 2443 1492 1473 3754 1223 1565
συκομωραίαν ίνα ίδη αυτόν ότι δι' εκείνης
a wild fig-tree that he should behold him; for by that *place*

3195 1330 2532 5613 2064 1909 3588 5117
έμελλε διέρχεσθαι 19:5 και ως ήλθεν επί τον τόπον
he was about to go. And as he came unto the place,

308 3588 * 1492 1473 2532 2036 4314
αναβλέψας ο Ιησούς είδεν αυτόν και είπε προς
having looked up, Jesus beheld him, and said to

1473 * 4692 2597 4594-1063 1722
αυτόν Ζακχαίε σπεύσας κατάβηθι σήμερον γαρ εν
him, Zacchaeus, making haste, come down! for today [4in

3588 3624-1473 1163 1473 3306 2532
τω οίκω σου δει με μείναι 19:6 και
5your house 1it is necessary 2for me 3to remain]. And

4692 2597 2532 5264 1473 5463
σπεύσας κατέβη και υπεδέξατο αυτόν χαίρων
making haste he came down, and welcomed him rejoicing.

2532 1492 3956 1234 3004 3754
19:7 και ιδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ότι
And having seen, all complained, saying that,

3844 268 435 1525 2647 2476-1161
παρά αμαρτωλώ ανδρί εισήλθε καταλύσαι 19:8 σταθείς δε
With a sinful man he enters to rest up. But standing,

* 2036 4314 3588 2962 2400 3588 2255 3588
Ζακχαίος είπε προς τον κύριον ιδού τα ημίση των
Zacchaeus said to the Lord, Behold, the half

5224-1473 2962 1325 3588 4434 2532 1536 5100
υπαρχόντων μου κύριε δίδωμι τοις πτωχοίς και ει τινός τι
of my possessions, O Lord, I give to the poor; and if to any what

4811 591 5073 2036 1161 4314
εσυκοφάντησα αποδίδωμι τετραπλούν 19:9 είπε δε προς
I extorted, I will give back quadruple. [3said 1And 4to

1473 3588 * 3754 4594 4991 3588 3624-3778
αυτόν ο Ιησούς ότι σήμερον σωτηρία τω οίκω τούτω
5him 2Jesus] that, Today deliverance [2in this house

1096 2530 2532-1473 5207 * 1510.2.3
εγένετο καθότι και αυτός υιός Αβραάμ εστιν
1took place], in so far as he also [2a son 3of Abraham 1is].

2064 1063 3588 5207 3588 444 2212 2532 4982
19:10 ήλθε γαρ ο υιός του ανθρώπου ζητήσαι και σώσαι
[5came 1For 2the 3son 4of man] to seek and to deliver

3588 622
το απολωλός
the one being lost.

The Parable of the Minas

191 1161 1473 3778 4369
19:11 ακουόντων δε αυτών ταύτα προσθείς
[3hearing 1And 2in their] these *things*, adding

2036 3850 1223 3588 1451 1473 1510.1
είπεν παραβολήν διά το εγγύς αυτόν είναι
he spoke a parable, on account of [3near 1his 2being]

* 2532 1380-1473 3754 3916 3195
Ιερουσαλήμ και δοκείν αυτούς ότι παραχρήμα μέλλει
Jerusalem, and their thinking that immediately [4was about

3588 932 3588 2316 398 2036
η βασιλεία του θεού αναφαίνεσθαι 19:12 είπεν
1the 2kingdom 3of God] to appear. He said

3767 444 5100 2104 4198 1519 5561
ούν άνθρωπός τις ευγενής επορεύθη εις χώραν
then, [3man 1A certain 2well-born] went unto a place

3117 2983 1438 932 2532 5290
μακράν λαβείν εαυτώ βασιλείαν και υποστρέψαι
afar to receive for himself a kingdom and to return.

2564-1161 1176 1401-1438 1325 1473
19:13 καλέσας δε δέκα δούλους εαυτού έδωκεν αυτοίς
And having called ten of his bondmen, he gave to them

1176 3414 2532 2036 4314 1473 4231 2193
δέκα μνας και είπε προς αυτούς πραγματεύσασθε έως
ten minas, and said to them, Be engaged in matters until

2064 3588-1161 4177-1473 3404 1473 2532
έρχομαι 19:14 οι δε πολίται αυτού εμίσουν αυτόν και
I return. And his citizens detested him, and

649 4242 3694 1473 3004 3756-2309
απέστειλαν πρεσβείαν οπίσω αυτού λέγοντες ου θέλομεν
sent an embassy after him, saying, We do not want

3778 936 1909 1473 2532 1096 1722 3588
τούτον βασιλεύσαι εφ' ημάς 19:15 και εγένετο εν τω
this one to reign over us. And it came to pass in

1880-1473 2983 3588 932 2532 2036
επανελθείν αυτόν λαβόντα την βασιλείαν και είπε
his returning back, having received the kingdom, that he spoke

5455 1473 3588 1401-3778 3739 1325
φωνηθήναι αυτώ τους δούλους τούτους οις έδωκε
[2to be called 3to him 1for these bondmen], to whom he gave

3588 694 2443 1097 5100 5100-1281
το αργύριον ίνα γνω τις τι διεπραγματεύσατο
the money, that he should know what business each did.

3854-1161 3588 4413 3004 2962 3588 3414-1473
19:16 παρεγένετο δε ο πρώτος λέγων κύριε η μνα σου
And came the first saying, O master, your mina

4333 1176 3414 2532 2036 1473 2095
προσειργάσατο δέκα μνας 19:17 και είπεν αυτώ ευ
gained an additional ten minas. And he said to him, Good,

18 1401 3754 1722 1646 4103 1096
αγαθέ δούλε ότι εν ελαχίστω πιστός εγένου
O good bondman; for in *the* least [2trustworthy 1you were],

1510.5 1849 2192 1883 1176 4172
ίσθι εξουσίαν έχων επάνω δέκα πόλεων
let there be for you [2authority 1having] above ten cities!

2532 2064 3588 1208 3004 2962 3588 3414-1473
19:18 και ήλθεν ο δεύτερος λέγων κύριε η μνα σου
And [3came 1the 2second], saying, O master, Your mina

4160 4002 3414 2036-1161 2532 3778 2532 1473
εποίησε πέντε μνας 19:19 είπε δε και τούτω και συ
made five minas. And he said also to this one, And you

1096 1883 4002 4172 2532 2087 2064 3004
γίνου επάνω πέντε πόλεων 19:20 και έτερος ήλθε λέγων
become above five cities. And another came, saying,

2962 2400 3588 3414-1473 3739 2192 606 1722
κύριε ιδού η μνα σου ην είχον αποκειμένην εν
O master, behold, your mina, which I have is being reserved in

4676 5399-1063 1473 3754 444 840
σουδαρίω 19:21 εφοβούμην γαρ σε ότι άνθρωπος αυστηρός
a scarf. For I feared you, for [3man 2a stern

1510.2.2 142 3739 3756-5087 2532 2325
ει αίρεις ο ουκ έθηκας και θερίζεις
1you are] – you take up what you rendered not, and you harvest

3739 3756-4687 3004-1161 1473 1537 3588
ο ουκ έσπειρας 19:22 λέγει δε αυτώ εκ του
what you sowed not. And he says to him, From out of

4750-1473 2919 1473 4190 1401 1492 3754
στόματός σου κρινῶ σε πονηρὲ δοῦλε ᾔδεις ὅτι
your mouth I will judge you, O wicked bondman. You knew that

1473 444 840 1510.2.1 142 3739 3756-5087
ἐγὼ ἄνθρωπος αυστηρὸς ειμι αἴρων ο ουκ έθηκα
I [3man 2a stern 1am], taking up what I rendered not

2532 2325 3739 3756-4687 2532 1223 5100
και θερίζων ο ουκ έσπειρα **19:23** και διὰ τι
and harvesting what I sowed not. And therefore why

3756-1325 3588 694-1473 1909 3588 5132
ουκ έδωκας το αργύριόν μου επὶ την τράπεζαν
did you not give my money unto the *money lenders* table,

2532 1473 2064 4862 5110 302-4238 1473
και εγὼ ελθὼν συν τόκω αν έπραξα αυτὸ
and I having come [3with 4interest 1would have exacted 2it]?

2532 3588 3936 2036 142 575 1473 3588
19:24 και τοις παρεστῶσιν εἶπεν ἄρατε ἀπ' αυτοῦ την
And to the ones standing by, he said, Take from him the

3414 2532 1325 3588 3588 1176 3414 2192 2532
μναν και δότε τω τας δέκα μνας έχοντι **19:25** και
mina, and give *it* to the one [2ten 3minas 1having]! And

2036 1473 2962 2192 1176 3414 3004-1063
είπον αυτῷ κύριε έχει δέκα μνας **19:26** λέγω γαρ
they said to him, O master, he has ten minas. For I say

1473 3754 3956 3588 2192 1325 575-1161
υμίν ότι παντὶ τω έχοντι δοθήσεται από δε
to you that, To every *one* having, it shall be given; but of

3588 3361 2192 2532 3739 2192 142 575 1473
του μη έχοντος και ο έχει αρθήσεται απ' αυτού
the one not having, even what he has shall be taken from him.

4133 3588 2190-1473 1565 3588 3361
19:27 πλην τους εχθρούς μου εκείνους τους μη
Furthermore, my enemies, those of the ones not

2309 1473 936 1909 1473 71 5602 2532
θελήσαντάς με βασιλεύσαι επ' αυτούς αγάγετε ώδε και
wanting me to reign over them, lead *them* here and

2695 1715 1473
κατασφάξατε έμπροσθέν μου
butcher them in front of me!

Jesus Enters Jerusalem

2532 2036 3778 4198 1715
19:28 και ειπών ταύτα επορεύετο έμπροσθεν
And having said these *things*, he went ahead,

305 1519 * 2532 1096 5613
αναβαίνων εις Ιεροσόλυμα **19:29** και εγένετο ως
ascending unto Jerusalem. And it came to pass as

1448 1519 * 2532 * 4314 3588 3735
ήγγισεν εις Βηθσφαγή και Βηθανίαν προς το όρος
he approached unto Bethphage and Bethany, to the mountain

3588 2564 1636 649 1417 3588 3101-1473
το καλούμενον ελαιών απέστειλε δύο των μαθητών αυτού
being called Olives, he sent two of his disciples,

2036 5217 1519 3588 2713 2968 1722
19:30 ειπών υπάγετε εις την κατέναντι κώμην εν
having said, Go unto the opposite town, in

3739 1531 2147 4454 1210 1909 3739
η εισπορευόμενοι ευρήσετε πώλον δεδεμένον εφ' ον
which entering you will find a foal being tied, upon which

3762 4455 444 2523 3089 1473
ουδείς πώποτε ανθρώπων εκάθισε λύσαντες αυτόν
no one [2at any time 1of men] sat. Having untied him,

71 2532 1437 5100 1473-2065 1223 5100
αγάγετε **19:31** και εάν τις υμάς ερωτά διά τι
lead *him*! And if anyone asks you, On account of why

3089 3779 2046 1473 3754 3588 2962-1473
λύετε ούτως ερείτε αυτώ ότι ο κύριος αυτού
do you untie *it*? Thus shall you say to him that, His master

5532 2192 565-1161 3588 649
χρείαν έχει **19:32** απελθόντες δε οι απεσταλμένοι
[2need 1has]. And going forth, the ones having been sent

2147 2531 2036 1473 3089 1161 1473 3588
εύρον καθώς είπεν αυτοίς **19:33** λυόντων δε αυτών τον
found *it* as he said to them. [3untying 1And 2of their] the

4454 2036 3588 2962-1473 4314 1473 5100 3089 3588
πώλον είπον οι κύριοι αυτού προς αυτούς τι λύετε τον
foal, [2said 1his masters] to them, Why do you untie the

4454 3588-1161 2036 3588 2962-1473 5532 2192
πώλον **19:34** οι δε είπον ο κύριος αυτού χρείαν έχει
foal? And they said, His master [2need 1has].

2532 71 1473 4314 3588 * 2532 1977
19:35 και ήγαγον αυτόν προς τον Ιησούν και επιρρίψαντες
And they led him to Jesus. And having cast

1438 3588 2440 1909 3588 4454 1913 3588
εαυτών τα ιμάτια επί τον πώλον επεβίβασαν τον
their own garments upon the foal, they conducted

* 4198 1161 1473 5291 3588
Ιησούν **19:36** πορευομένου δε αυτού υπεστρώννυον τα
Jesus. [3going 1And 2of his], they spread

2440-1473 1722 3588 3598 1448 1161 1473
ιμάτια αυτών εν τη οδώ **19:37** εγγίζοντος δε αυτού
their garments in the way. [3approaching 1And 2of his]

2235 4314 3588 2600 3588 3735 3588 1636
ήδη προς τη καταβάσει του όρους των ελαιών
already to the descent of the Mount of Olives,

756 537 3588 4128 3588 3101 5463
ήρξαντο άπαν το πλήθος των μαθητών χαίροντες
[6began 1all 2the 3multitude 4of the 5disciples] rejoicing

134 3588 2316 5456 3173 4012 3956 3739
αινείν τον θεόν φωνή μεγάλη περί πασών ων
to praise God [2voice 1with a great] for all which

1492 1411 3004 2127 3588
είδον δυνάμεων **19:38** λέγοντες ευλογημένος ο
they beheld *of works* of power; saying, Blessed be the

2064 935 1722 3686 2962 1515 1722
ερχόμενος βασιλεύς εν ονόματι κυρίου ειρήνη εν
coming king in *the* name *of the* Lord†. Peace in

3772 2532 1391 1722 5310 2532 5100 3588
ουρανώ και δόξα εν υψίστοις **19:39** και τινες των
heaven, and glory in *the* highest. And some of the

* 575 3588 3793 2036 4314 1473 1320
Φαρισαίων από του όχλου είπον προς αυτόν διδάσκαλε
Pharisees from the multitude said to him, Teacher,

2008 3588 3101-1473 2532 611 2036
επιτίμησον τοις μαθηταίς σου **19:40** και αποκριθείς είπεν
reproach your disciples! And responding he said

1473 3004 1473 3754 1437 3778 4623 3588 3037
αυτοίς λέγω υμίν ότι εάν ούτοι σιωπήσωσιν οι λίθοι
to them, I say to you that if these should keep silent, the stones

2896
κεκράξονται
will have been crying out.

Jesus Weeps Over Jerusalem

2532 5613 1448 1492 3588 4172 2799
19:41 και ως ήγγισεν ιδών την πόλιν έκλαυσεν
And as he approached beholding the city, he wept

1909 1473 3004 3754 1487 1097 2532 1473 2532
επ' αυτή **19:42** λέγων ότι ει έγνως και συ και
over it, saying that, If you knew, even you, also

1065 1722 3588 2250-1473 3778 3588 4314 1515-1473
γε εν τη ημέρα σου ταύτη τα προς ειρήνην σου
indeed in [2your day 1this], the *things* for your peace –

3568-1161 2928 575 3788-1473 3754 2240
νυν δε εκρύβη από οφθαλμών σου **19:43** ότι ήξουσιν
but now it was hidden from your eyes. For [2shall come

2250 1909 1473 2532 4016 3588 2190-1473
ημέραι επί σε και περιβαλούσιν οι εχθροί σου
1days] upon you, and [2shall put 4around 1your enemies

5482 1473 2532 4033 1473 2532 4912
χάρακά σοι και περικυκλώσουσί σε και συνέξουσί
3a siege mound] you, and shall surround you, and shall constrain

1473 3840 2532 1474 1473 2532 3588 5043-1473
σε πάντοθεν **19:44** και εδαφιούσί σε και τα τέκνα σου
you from all sides, and shall dash you, and your children

1722 1473 2532 3756-863 1722 1473 3037 1909
εν σοι και ουκ αφήσουσιν εν σοι λίθον επί
with you; and they shall not leave among you a stone upon

3037 446.2 3756-1097 3588 2540 3588 1984-1473
λίθω ανθ' ων ουκ έγνως τον καιρόν της επισκοπής σου
a stone, because you knew not the time of your visitation.

2532 1525 1519 3588 2413 756 1544 3588
19:45 και εισελθών εις το ιερόν ήρξατο εκβάλλειν τους
And entering into the temple he began to cast out the ones

4453 1722 1473 2532 59 3004 1473
πωλούντας εν αυτώ και αγοράζοντας **19:46** λέγων αυτοίς
selling [3in 4it 1and 2buying], saying to them,

1125 3588 3624-1473 3624 4335 1510.2.3
γέγραπται ο οίκός μου οίκος προσευχής εστίν
It has been written, My house [2a house 3of prayer 1is].†

19:38 †*See Ps. 118:26.*

19:46 †*See Is. 56:7.*

1473-1161 1473-4160 4693 3027 2532
υμεις δε αυτὸν εποιήσατε σπήλαιον ληστών **19:47** και
But you made it a cave of robbers. And

1510.7.3 1321 3588 2596 2250 1722 3588 2413 3588-1161
ην διδάσκων το καθ' ημέραν εν τω ιερώ οι δε
he was teaching by day in the temple. And the

749 2532 3588 1122 2212 1473-622
αρχιερείς και οι γραμματείς εζήτουν αυτόν απολέσαι
chief priests and the scribes were seeking to destroy him,

2532 3588 4413 3588 2992 2532 3756-2147
και οι πρώτοι του λαού **19:48** και ουχ εύρισκον
and the foremost of the people, and they did not find

3588 5100 4160 3588 2992 1063 537 1582
το τι ποιήσωσιν ο λαός γαρ άπας εξεκρέματο
what they should do; [[2]the [3]people [1]for] all depended on

1473-191
αυτού ακούων
hearing him.

CHAPTER 20

The Authority of Jesus Questioned

2532 1096 1722 1520 3588 2250-1565
20:1 και εγένετο εν μιά των ημερών εκείνων
And it came to pass in one of those days,

1321-1473 3588 2992 1722 3588 2413 2532
διδάσκοντος αυτού τον λαόν εν τω ιερώ και
of his teaching the people in the temple and

2097 2186 3588 749 2532
ευαγγελιζομένου επέστησαν οι αρχιερείς και
announcing good news, [[6]stood by [1]the [2]chief priests [3]and

3588 1122 4862 3588 4245 2532 2036
οι γραμματείς συν τοις πρεσβυτέροις **20:2** και είπον
[4]the [5]scribes] with the elders, and spoke

4314 1473 3004 2036 1473 1722 4169 1849
προς αυτόν λέγοντες είπε ημίν εν ποία εξουσία
to him, saying, Tell us! by what kind of authority

3778-4160 2228 5100 1510.2.3 3588 1325
ταύτα ποιείς η τις εστιν ο δους
do you do these *things*? Or who is the one having given

1473 3588 1849-3778 611-1161 2036 4314
σοι την εξουσίαν ταύτην **20:3** αποκριθείς δε είπε προς
to you this authority? And answering he said to

1473 2065 1473 2504 1520 3056 2532 2036 1473
αυτούς ερωτήσω υμάς καγώ ένα λόγον και είπατέ μοι
them, [[2]will ask [3]you [1]And I] one word, and you tell to me!

3588 908 * 1537 3772 1510.7.3
20:4 το βάπτισμα Ιωάννου εξ ουρανού ην
The immersion of John – [[2]from out of [3]heaven [1]was it]

2228 1537 444 3588-1161 4817 4314
η εξ ανθρώπων **20:5** ο δε συνελογίσαντο προς
or from out of men? And they reckoned to

1438 3004 3754 1437 2036 1537 3772
εαυτούς λέγοντες ότι εάν είπωμεν εξ ουρανού
themselves, saying that, If we should say, From out of heaven;

2046 1223 5100 3767 375-41006 1473
ερεί διά τι ούν ουκ επιστεύσατε αυτώ
he shall say, Therefore why then did you not believe in him?

1437-1161 2036 1537 444 3956 3588 2992
20:6 εαν δε είπωμεν εξ ανθρώπων πας ο λαός
And if we should say, From out of men; all the people

2642 1473 3982 1063 1510.2.3 *
καταλιθάσει ημάς πεπεισμένος γαρ εστιν Ιωάννην
will completely stone us, [[3]persuaded [1]for [2]they are] John

4396-1510.1 2532 611 3361-1492
προφήτην είναι **20:7** και απεκρίθησαν μη ειδέναι
to be a prophet. And they answered, We do not know

4159 2532 3588 * 2036 1473 3761 1473 3004
πόθεν **20:8** και ο Ιησούς είπεν αυτοίς ουδέ εγώ λέγω
from where. And Jesus said to them, Nor do I say

1473 1722 4169 1849 3778-4160
υμίν εν ποία εξουσία ταύτα ποιώ
to you by what authority I do these *things*.

The Parable of the Growers

756-1161 4314 3588 2992 3004 3588
20:9 ήρξατο δε προς τον λαόν λέγειν την
And he began [[2]to [3]the [4]people [1]to speak]

3850-3778 444-5100 5452 290
παραβολήν ταύτην άνθρωπός τις εφύτευσεν αμπελώνα
this parable, A certain man planted a vineyard,

2532 1554-1473 1092 2532 589 5550
και εξέδοτο αυτόν γεωργοίς και απεδήμησε χρόνους
and handed it over to growers, and traveled abroad [[2]of time

2425 2532 1722 2540 649 4314 3588
ικανούς **20:10** και εν καιρώ απέστειλεν προς τους
[1]a fit *amount*]. And in *the* season he sent to the

1092 1401 2443 575 3588 2590 3588 290
γεωργούς δούλον ίνα από του καρπού του αμπελώνος
growers a bondman, that from the fruit of the vineyard

1325 1473 3588-1161 1092 1194 1473
δώσιν αυτώ οι δε γεωργοί δείραντες αυτόν
they might give to him. But the growers having flayed him

1821 2756 2532 4369 3992
εξαπέστειλαν κενόν **20:11** και προσέθετο πέμψαι
sent *him* away empty. And he proceeded to send forth

2087 1401 3588-1161 2548 1194
έτερον δούλον οι δε κακείνον δείραντες
another bondman. But they [[2]that one also [1]having flayed],

2532 818 1821 2756 2532
και ατιμάσαντες εξαπέστειλαν κενόν **20:12** και
and dishonoring *him*, sent *him* away empty. And

4369 3992 5154 3588-1161 2532 3778
προσέθετο πέμψαι τρίτον οι δε και τούτον
he proceeded to send forth a third, but they also [[2]this one

5135 1544 2036 1161 3588
τραυματίσαντες εξέβαλον **20:13** είπεν δε ο
[1]having wounded], cast *him* out. [[6]said [1]And [2]the

2962 3588 290 5100 4160 3992
κύριος του αμπελώνος τι ποιήσω πέμψω
[3]master [4]of the [5]vineyard], What shall I do? I will send forth

3588 5207-1473 3588 27 2481 3778-1492
τον υιόν μου τον αγαπητόν ίσως τούτον ιδόντες
my son, the beloved. Perhaps beholding this one

1788 1492-1161 1473 3588
εντραπήσονται **20:14** ιδόντες δε αυτόν οι
they will show respect. But beholding him, the

1092 1260 4314 1438 3004 3778
γεωργοί διελογίζοντο προς εαυτούς λέγοντες ούτός
growers reasoned to themselves, saying, This

1510.2.3 3588 2818 1205 615 1473 2443
εστιν ο κληρονόμος δεύτε αποκτείνωμεν αυτόν ίνα
is the heir. Come, we should kill him, that

1473-1096 3588 2817 2532 1544 1473
ημών γένηται η κληρονομία **20:15** και εκβαλόντες αυτόν
[[3]becomes ours [1]the [2]inheritance]. And having cast him

1854 3588 290 615 5100 3767 4160
έξω του αμπελώνος απέκτειναν τι ούν ποιήσει
outside the vineyard they killed *him*. What then shall [[5]do

1473 3588 2962 3588 290 2064
αυτοίς ο κύριος του αμπελώνος **20:16** ελεύσεται
[6]to them [1]the [2]master [3]of the [4]vineyard]? He will come

2532 622 3588 1092-3778 2532 1325 3588
και απολέσει τους γεωργούς τούτους και δώσει τον
and destroy those growers, and will give the

290 243 191-1161 2036 3361-1096
αμπελώνα άλλοις ακούσαντες δε είπον μη γένοιτο
vineyard to others. And having heard they said, May it not be.

3588-1161 1689 1473 2036 5100 3767 1510.2.3
20:17 ο δε εμβλέψας αυτοίς είπεν τι ούν εστι
And looking to them he said, What then is

3588 1125-3778 3037 3739 593
το γεγραμμένον τούτο λίθον ον απεδοκίμασαν
this having been written, *The* stone which [[3]rejected

3588 3618 3778 1096 1519 2776
οι οικοδομούντες ούτος εγενήθη εις κεφαλήν
[1]the ones [2]building], this is become for head

1137 3956 3588 4098 1909 1565 3588 3037
γωνίας **20:18** πας ο πεσών επ' εκείνον τον λίθον
of *the* corner?† Every *one* falling upon that stone,

4917 1909 3739 1161 302 4098
συνθλασθήσεται εφ' ον δ' αν πέση
will be fractured in pieces; [[2]upon [3]whom [1]but] ever it should fall,

3039 1473 2532 2212 3588 749
λικμήσει αυτόν **20:19** και εζήτησαν οι αρχιερείς
it will winnow him. And [[6]sought [1]the [2]chief priests

2532 3588 1122 1911 1909 1473 3588 5495
και οι γραμματείς επιβαλείν επ' αυτόν τας χείρας
[3]and [4]the [5]scribes] to put [[2]upon [3]him [1]hands]

20:17 †*See Ps. 118:22.*

1722 1473 3588 5610 2532 5399 1097-1063 3754
εν αυτή τη ώρα και εφοβήθησαν† έγνωσαν γαρ ότι
in that same hour, and they feared, for they knew that

4314 1473 3588 3850-3778 2036 2532
προς αυτούς την παραβολήν ταύτην είπε 20:20 και
[3against 4them 2this parable 1he spoke]. And

3906 649 1455 5271
παρατηρήσαντες απέστειλαν εγκαθέτους υποκρινομένους
closely watching, they sent ones lying in wait, pretending

1438 1342-1510.1 2443 1949 1473
εαυτούς δικαίους είναι ίνα επιλάβωνται αυτού
themselves to be just ones, that they should take hold of his

3056 1519 3588 3860-1473 3588 746 2532 3588
λόγου εις το παραδούναι αυτόν τη αρχή και τη
word, for the delivering him up to the sovereignty and to the

1849 3588 2232
εξουσία του ηγεμόνος
authority of the governor.

Give unto Caesar

2532 1905 1473 3004 1320
20:21 και επηρώτησαν αυτόν λέγοντες διδάσκαλε
And they questioned him, saying, Teacher,

1492 3754 3723 3004 2532 1321 2532 3756 2983
οίδαμεν ότι ορθώς λέγεις και διδάσκεις και ου λαμβάνεις
we know that rightly you speak and teach, and *do* not take

4383 235 1909 225 3588 3598 3588 2316 1321
πρόσωπον αλλ' επ' αληθείας την οδόν του θεού διδάσκεις
face, but in truth [2the 3way 4of God 1you teach].

1832 1473 * 5411 1325 2228 3756
20:22 έξεστιν ημίν Καίσαρι φόρον δούναι η ου
Is it allowed for us [3to Caesar 2tribute 1to give] or not?

2657-1161 1473 3588 3834 2036 4314
20:23 κατανοήσας δε αυτών την πανουργίαν είπε προς
But contemplating their cunning, he said to

1473 5100 1473-3985 1925 1473 1220
αυτούς τι με πειράζετε 20:24 επιδείξατέ μοι δηνάριον
them, Why do you test me? Display to me a denarius.

5100 2192 1504 2532 1923 611-1161
τίνος έχει εικόνα και επιγραφήν αποκριθέντες δε
Whose [4*does* it have 1image 2and 3inscription]? And answering

2036 * 3588-1161 2036 1473 591
είπον Καίσαρος 20:25 ο δε είπεν αυτοίς απόδοτε
they said, Caesar. And he said to them, Give back

5106 3588 * * 2532 3588 3588 2316
τοίνυν τα Καίσαρος Καίσαρι και τα του θεού
therefore the *things* of Caesar to Caesar, and the *things* of God

3588 2316 2532 3756-2480 1949 1473
τω θεώ 20:26 και ουκ ίσχυσαν επιλαβέσθαι αυτού
to God. And they were not able to take hold of his

4487 1726 3588 2992 2532 2296 1909 3588
ρήματος εναντίον του λαού και θαυμάσαντες επί τη
saying before the people. And marveling over

612-1473 4601
αποκρίσει αυτού εσίγησαν
his answer they were quiet.

Jesus Questioned Concerning the Resurrection

4334-1161 5100 3588 *
20:27 προσελθόντες δε τινες των Σαδδουκαίων
But coming forward certain ones of the Sadducees,

3588 483 386 3361 1510.1 1905
οι αντιλέγοντες ανάστασιν μη είναι επηρώτησαν
disputing a resurrection, *claiming* it not to be, asked

1473 3004 1320 * 1125 1473 1437
αυτόν 20:28 λέγοντες διδάσκαλε Μωσής έγραψεν ημίν εάν
him, saying, Teacher, Moses wrote to us if

5100 80 599 2192 1135 2532 3778 815
τινος αδελφός αποθάνη έχων γυναίκα και ούτος άτεκνος
anyone's brother should die, having a wife, and he [2childless

599 2443 2983 3588 80-1473 3588 1135
αποθάνη ίνα λάβη ο αδελφός αυτού την γυναίκα
1should die], that [2should take 1his brother] the wife

2532 1817 4690 3588 80-1473 2033-3767
και εξαναστήση σπέρμα τω αδελφώ αυτού 20:29 επτά ουν
and should raise up seed *to* his brother. [2then seven

80 1510.7.6 2532 3588 4413 2983 1135
αδελφοί ήσαν και ο πρώτος λαβών γυναίκα
3brothers 1There were]. And the first having taken a wife,

599 815 2532 2983 3588 1208 3588
απέθανεν άτεκνος 20:30 και έλαβεν ο δεύτερος την
died childless. And [3took 1the 2second] the

1135 2532 3778 599 815 2532 3588 5154
γυναίκα και ούτος απέθανεν άτεκνος 20:31 και ο τρίτος
wife, and he died childless. And the third

2983 1473 5615-1161 2532 3588 2033 2532 3756-2641
έλαβεν αυτήν ωσαύτως δε και οι επτά και ου κατέλιπον
took her, and likewise also the seven. And they did not leave

5043 2532 599 5305-1161 3956 599
τέκνα και απέθανον 20:32 ύστερον δε πάντων απέθανεν
children, and they died. And afterwards all died

2532 3588 1135 1722 3588-3767 386 5100 1473
και η γυνή 20:33 εν τη ουν αναστάσει τίνος αυτών
and the wife. In then the resurrection, which of them

1096 1135 3588-1063 2033 2192 1473 1135
γίνεται γυνή οι γαρ επτά έσχον αυτήν γυναίκα
does she become wife? For the seven had her as wife.

2532 611 2036 1473 3588 * 3588 5207 3588
20:34 και αποκριθείς είπεν αυτοίς ο Ιησούς οι υιοί του
And answering [2said 3to them 1Jesus], The sons

165-3778 1060 2532 1548 3588-1161
αιώνος τούτου γαμούσι και εκγαμίσκονται 20:35 οι δε
of this age marry, and give in marriage. But the ones

2661 3588 165-1565 5177 2532 3588
καταξιωθέντες του αιώνος εκείνου τυχείν και της
being deemed worthy [2of that eon 1to attain], and of the

386 3588 1537 3498 3777 1060
αναστάσεως της εκ νεκρών ούτε γαμούσιν
resurrection of the ones from out of dead ones, neither marry

3777 1547 3777-1063 599 2089
ούτε εκγαμίζονται 20:36 ούτε γαρ αποθανείν έτι
nor give in marriage. For neither [2to die 3any longer

1410 2465 1063 1510.2.6 2532 5207-1510.2.6 3588
δύνανται ισάγγελοι γαρ εισι και υιοί εισι του
1are they able], [3like angels 1for 2they are] and are sons

2316 3588 386 5207 1510.6 3754-1161
θεού της αναστάσεως υιοί όντες 20:37 ότι δε
of God, [3of the 4resurrection 2sons 1being]. But that

1453 3588 3498 2532 * 3377 1909 3588 942
εγείρονται οι νεκροί και Μωσής εμήνυσεν επί της βάτου
[3be raised 1the 2dead ones], even Moses indicated at the bush,

5613 3004 2962 3588 2316 * 2532 3588 2316 *
ως λέγει κύριον τον θεόν Αβραάμ και τον θεόν Ισαάκ
as he says, *The* Lord God of Abraham, and the God of Isaac,

2532 3588 2316 * 2316-1161 3756-1510.2.3 3498
και τον θεόν Ιακωβ 20:38 θεός δε ουκ έστι νεκρών
and the God of Jacob†. But God is not of dead ones

235 2198 3956-1063 1473-2198 611-1161
αλλά ζώντων πάντες γαρ αυτώ ζώσιν 20:39 αποκριθέντες δε
but *the* living, for all live to him. And answering

5100 3588 1122 2036 1320 2573 2036
τινες των γραμματέων είπον διδάσκαλε καλώς είπας
some of the scribes said, Teacher, well you spoke.

3765-1161 5111 1905 1473 3762
20:40 ουκέτι δε ετόλμων επερωτάν αυτόν ουδέν
And no longer they dared to ask him anything.

The Christ

2036-1161 4314 1473 4459 3004 3588 5547
20:41 είπε δε προς αυτούς πως λέγουσι τον Χριστόν
And he said to them, How do they say the Christ

5207 * 1510.1 2532 1473 * 3004 1722
υιόν Δαβίδ είναι 20:42 και αυτός Δαβίδ λέγει εν
[2*the* son 3of David 1to be]? And he, David says in

976 5568 2036 3588 2962 3588 2962-1473 2521
βίβλω ψαλμών είπεν ο κύριος τω κυρίω μου κάθου
the book of Psalms, [3said 1The 2Lord†] *to* my Lord, Sit down

1537 1188-1473 2193 302 5087 3588 2190-1473
εκ δεξιών μου 20:43 έως αν θω τους εχθρούς σου
at my right, until whenever I put your enemies

5286 3588 4228-1473 * 3767 2962-1473
υποπόδιον των ποδών σου 20:44 Δαβίδ ουν κύριον αυτόν
as a footstool for your feet.† David then [2him Lord

2564 2532 4459 5207-1473 1510.2.3 191 1161 3956
καλεί και πως υιός αυτού εστιν 20:45 ακούοντος δε παντός
1calls], so how [2his son 1is he]? [5hearing 1And 2all

20:19 †*Ald. adds* **τον λαον** - the people.

20:37 †*See Ex. 3:6.*

20:42 †*See Psalms 110:1* LORD - the Greek proper name of Diety.

20:42-43 †*See Ps. 110:1.*

3588 2992 2036 3588 3101-1473 4337 575
του λαού είπεν τοις μαθηταίς αυτού **20:46** προσέχετε από
[3]the [4]people], he said *to* his disciples, Take heed of

3588 1122 3588 2309 4043 1722 4749 2532
των γραμματέων των θελόντων περιπατείν εν στολαίς και
the scribes wanting to walk in robes, and

5368 783 1722 3588 58 2532 4410
φιλούντων ασπασμούς εν ταις αγοραίς και πρωτοκαθεδρίας
being fond of greetings in the markets, and first seats

1722 3588 4864 2532 4411 1722 3588 1173
εν ταις συναγωγαίς και πρωτοκλισίας εν τοις δείπνοις
in the synagogues, and first place in the suppers;

3739 2719 3588 3614 3588 5503 2532 4392
20:47 οι κατεσθίουσι τας οικίας των χηρών και προφάσει
who devour the houses of the widows, and for an excuse

3117 4336 3778 2983 4053 2917
μακρά προσεύχονται ούτοι λήψονται περισσότερον κρίμα
[2]long [1]they pray]. These shall receive extra judgment.

CHAPTER 21

The Widow's Offering

308-1161 1492 3588 906
21:1 αναβλέψας δε είδε τους βάλλοντας
And looking up, he beheld [2]throwing

3588 1435-1473 1519 3588 1049 4145
τα δώρα αυτών εις το γαζοφυλάκιον πλουσίους
[3]their gifts [4]into [5]the [6]treasury [1]*the* rich],

1492-1161 5100 2532 5503 3998 906
21:2 είδε δε τινα και χήραν πενιχράν βάλλουσαν
and he beheld a certain [2]widow [1]destitute] throwing

1563 1417 3016 2532 2036 230 3004 1473 3754
εκεί δύο λεπτά **21:3** και είπεν αληθώς λέγω υμίν ότι
there two leptas. And he said, Truly I say to you that

3588 5503 3588 4434 3778 4183 3956 906
η χήρα η πτωχή αύτη πλείον πάντων έβαλεν
[3]widow [2]poor [1]this [5]more than [6]all [4]threw in];

537-1063 3778 1537 3588 4052-1473
21:4 άπαντες γαρ ούτοι εκ του περισσεύοντος αυτοίς
for all these from out of their abundance

906 1519 3588 1435 3588 2316 3778-1161 1537 3588
έβαλον εις τα δώρα του θεού αύτη δε εκ του
threw in the gifts of God, but she from out of

5303-1473 537 3588 979 3739 2192
υστερήματος αυτής άπαντα τον βίον ον είχεν
her deficiency [2]all [3]the [4]livelihood [5]which [6]she had

906
έβαλε
[1]threw].

Jesus Foretells

2532 5100 3004 4012 3588 2413
21:5 και τινων λεγόντων περί του ιερού
And *as* some *were* speaking concerning the temple,

3754 3037 2570 2532 334 2885
ότι λίθοις καλοίς και αναθήμασι κεκόσμηται
that *with* [2]stones [1]goodly] and consecrated offerings it was adorned,

2036 3778 3739 2334 2064
είπε **21:6** ταύτα α θεωρείτε ελεύσονται
he said, These *things* which you view – there shall come

2250 1722 3739 3756-863 3037 1909 3037 3739
ημέραι εν αις ουκ αφεθήσεται λίθος επί λίθω ος
days in which [2]shall not be left [1]a stone] upon a stone, which

3756-2647 1905-1161 1473 3004
ου καταλυθήσεται **21:7** επηρώτησαν δε αυτόν λέγοντες
shall not be broken up. And they asked him, saying,

1320 4219 3767 3778-1510.8.3 2532 5100 3588 4592
διδάσκαλε πότε ούν ταύτα έσται και τι το σημείον
Teacher, when then will these *things* be? And what *is* the sign

3752 3195-3778 1096 3588-1161
όταν μέλλη ταύτα γίνεσθαι **21:8** ο δε
whenever these *things* are about to take place? And

2036 991 3361 4105 4183-1063
είπεν βλέπετε μη πλανηθήτε πολλοί γαρ
he said, Take heed that you should not be misled! for many

2064 1909 3588 3686-1473 3004 3754 1473 1510.2.1 2532
ελεύσονται επί τω ονόματί μου λέγοντες ότι εγώ ειμι και
shall come in my name, saying, that, I am *he*, and,

3588 2540 1448 3361 3767 4198 3694 1473
ο καιρός ήγγικε μη ούν πορευθήτε οπίσω αυτών
The time approaches. [2]not [3]then [1]You should] go after them.

3752-1161 191 4171 2532 181
21:9 όταν δε ακούσητε πολέμους και ακαταστασίας
And whenever you should hear of wars and commotions,

3361 4422 1163-1063 3778 1096
μη πτοηθήτε δει γαρ ταύτα γενέσθαι
you should not be terrified; for it is necessary these *things* take place

4412 235 3756 2112 3588 5056 5119 3004
πρώτον αλλ' ουκ ευθέως το τέλος **21:10** τότε έλεγεν
first, but not immediately *is* the end. Then he said

1473 1453 1484 1909 1484 2532 932 1909
αυτοίς εγερθήσεται έθνος επί έθνος και βασιλεία επί
to them, [2]shall rise [1]Nation] against nation, and kingdom against

932 4578 5037 3173 2596-5117
βασιλείαν **21:11** σεισμοί τε μεγάλοι κατά τόπους
kingdom. [3]earthquakes [1]Also [2]great] in places,

2532 3042 2532 3061 1510.8.6 5400
και λιμοί και λοιμοί έσονται φόβητρά
and [2]famines [3]and [4]pestilences [1]there shall be]; [2]fearful *things*

5037 2532 4592 575 3772 3173 1510.8.3
τε και σημεία απ' ουρανού μεγάλα έσται
[1]also], and [3]signs [4]from [5]heaven [2]great [1]there will be].

4253-1161 3778 537 1911 1909 1473
21:12 προ δε τούτων άπαντων επιβαλούσιν εφ' υμάς
But before these *things* all together, they shall put [2]upon [3]you

3588 5495-1473 2532 1377 3860 1519
τας χείρας αυτών και διώξουσι παραδιδόντες εις
[1]their hands], and shall persecute *you*, delivering you up unto

4864 2532 5438 71 1909 935 2532 2232
συναγωγάς και φυλακάς αγομένους επί βασιλείς και ηγεμόνας
synagogues, and prisons, leading *you* unto kings and governors

1752 3588 3686-1473 576-1161 1473 1519
ένεκεν του ονόματός μου **21:13** αποβήσεται δε υμίν εις
because of my name. But it shall result to you for

3142 5087-3767 1519 3588 2588-1473
μαρτύριον **21:14** θέσθε ουν εις τας καρδίας υμών
a testimony. Then you put it into your hearts

3361 4304 626 1473-1063
μη προμελετάν απολογηθήναι **21:15** εγώ γαρ
not to meditate beforehand to make a defense! For I

1325 1473 4750 2532 4678 3739 3756-1410
δώσω υμίν στόμα και σοφίαν η ου δυνήσονται
shall give to you a mouth and wisdom in which [5]will not be able

471 3761 436 3956 3588 480
αντειπείν ουδέ αντιστήναι πάντες οι αντικείμενοι
[6]to contradict [7]nor [8]oppose [1]all [2]the ones [3]being adverse

1473 3860-1161 2532 5259 1118 2532
υμίν **21:16** παραδοθήσεσθε δε και υπό γονέων και
[4]to you]. But you will be delivered up even by parents, and

80 2532 4773 2532 5384 2532 2289
αδελφών και συγγενών και φίλων και θανατώσουσιν
brothers, and relatives, and friends; and they shall put to death

1537 1473 2532 1510.8.5 3404 5259
εξ υμών **21:17** και έσεσθε μισούμενοι υπό
some from out of you. And you will be detested by

3956 1223 3588 3686-1473 2532 2359 1537
πάντων διά το όνομά μου **21:18** και θρίξ εκ
all on account of my name. But a hair from out of

3588 2776-1473 3766.2 622 1722 3588
της κεφαλής υμών ου μη απόληται **21:19** εν τη
your head in no way shall perish. By

5281-1473 2932 3588 5590-1473 3752-1161
υπομονή υμών κτήσασθε τας ψυχάς υμών **21:20** όταν δε
your endurance acquire your life! And whenever

1492 2944 5259 4760 3588
ίδητε κυκλουμένην υπό στρατοπέδων την
you should behold [2]being encircled [3]by [4]encamped armies

* 5119 1097 3754 1448 3588 2050-1473
Ιερουσαλήμ τότε γνώτε ότι ήγγικεν η ερήμωσις αυτής
[1]Jerusalem], then know that [2]approaches [1]her desolation].

5119 3588 1722 3588 * 5343 1519 3588
21:21 τότε οι εν τη Ιουδαία φευγέτωσαν εις τα
Then the ones in Judea let flee into the

3735 2532 3588 1722 3319 1473 1633
όρη και οι εν μέσω αυτήν εκχωρείτωσαν
mountains! And the ones in *the* midst of her let withdraw!

2532 3588 1722 3588 5561 3361 1525 1519 1473
και οι εν ταις χώραις μη εισερχέσθωσαν εις αυτήν
And let the ones in the regions not enter into her!

3754 2250 1557 3778 1510.2.6 3588 4137
21:22 ότι ημέραι εκδικήσεως αύται εισι του πληρωθήναι
For [3]days [4]of avenging [1]these [2]are] to fulfill

3956 3588 1125 3759-1161 3588
πάντα τα γεγραμμένα **21:23** ουαί δε ταις
all the *things* having been written. But woe to the ones

1722 1064 2192 2532 3588 2337 1722
εν γαστρὶ εχούσαις και ταις θηλαζούσαις εν
[[2]in [3]*the* womb [1]having one], and to the ones nursing in

1565 3588 2250 1510.8.3-1063 318 3173
εκείναις ταις ημέραις έσται γαρ ανάγκη μεγάλη
those days. For there will be [[2]distress [1]great]

1909 3588 1093 2532 3709 1722 3588 2992-3778 2532
επὶ της γης και οργὴ εν τω λαῷ τούτῳ 21:24 και
upon the land, and wrath among this people. And

4098 4750 3162 2532 163
πεσούνται στόματι μαχαίρας και αιχμαλωτισθήσονται
they shall fall by *the* mouth of *the* sword, and shall be taken captive

1519 3956 3588 1484 2532 * 1510.8.3 3961
εις πάντα τα έθνη και Ιερουσαλὴμ έσται πατουμένη
into all the nations. And Jerusalem will be for treading

5259 1484 891 4137 2540 1484
υπὸ εθνών άχρι πληρωθώσι καιροὶ εθνών
by nations until [[3]shall be fulfilled [1]*the* times [2]of *the* nations].

2532 1510.8.3 4592 1722 2246 2532 4582 2532
21:25 και έσται σημεία εν ηλίῳ και σελήνῃ και
And there shall be signs in *the* sun, and moon, and

798 2532 1909 3588 1093 4928 1484 1722 640
άστροις και επὶ της γης συνοχὴ εθνών εν απορίᾳ
stars; and upon the earth conflict of nations, in perplexity,

2278 2281 2532 4535 674
ηχούσης θαλάσσης και σάλου 21:26 αποψυχόντων
of resounding sea and tossing about; [[2]fainting

444 575 5401 2532 4329 3588 1904
ανθρώπων απὸ φόβου και προσδοκίας των επερχομένων
[1]men] from fear and expectation of the *things* coming

3588 3611 3588-1063 1411 3588 3772
τη οικουμένῃ αι γαρ δυνάμεις των ουρανών
to the inhabitable world, for the powers of the heavens

4531 2532 5119 3708 3588 5207
σαλευθήσονται 21:27 και τότε όψονται τον υιὸν
shall be shaken. And then they shall see the son

3588 444 2064 1722 3507 3326 1411
του ανθρώπου ερχόμενον εν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως
of man coming in a cloud with power

2532 1391 4183 756-1161 3778
και δόξης πολλής 21:28 αρχομένων δε τούτων
and [[2]glory [1]much]. But *at the* beginning of these *things*

1096 352 2532 1869 3588 2776-1473
γίνεσθαι ανακύψατε και επάρατε τας κεφαλὰς υμών
coming to pass, let [[2]be raised [3]and [4]lifted up [1]your heads],

1360 1448 3588 629-1473
διότι εγγίζει η απολύτρωσις υμών
for [[2]approaches [1]your release by ransom]!

The Parable of the Fig-tree

2532 2036 3850 1473 1492 3588 4808
21:29 και είπε παραβολὴν αυτοίς ίδετε την συκὴν
And he spoke a parable to them, Look at the fig-tree,

2532 3956 3588 1186 3752 4261
και πάντα τα δένδρα 21:30 όταν προβάλωσιν
and all the trees! Whenever they should burgeon

2235 991 575 1438 1097 3754 2235
ήδη βλέποντες αφ' εαυτών γινώσκετε ότι ήδη
already, seeing it yourselves you know that already

1451 3588 2330 1510.2.3 3779 2532 1473 3752
εγγὺς το θέρος εστὶν 21:31 ούτω και υμείς όταν
[[4]near [1]the [2]summer [3]is]! Thus also you, whenever

1492 3778 1096 1097 3754
ίδητε ταύτα γινόμενα γινώσκετε ότι
you should see these *things* taking place, know that

1451-1510.2.3 3588 932 3588 2316 281 3004
εγγὺς εστιν η βασιλεία του θεού 21:32 αμὴν λέγω
[[4]is near [1]the [2]kingdom [3]of God]! Amen, I say

1473 3754 3766.2 3928 3588 1074 3778
υμὶν ότι ου μη παρέλθῃ η γενεὰ αύτη
to you that, in no way shall [[3]pass away [2]generation [1]this]

2193 302 3956 1096 3588 3772
έως αν πάντα γένηται 21:33 ο ουρανὸς
until whenever all shall take place. The heaven

2532 3588 1093 3928 3588-1161 3056-1473 3766.2
και η γη παρελεύσονται οι δε λόγοι μου ου μη
and the earth shall pass away, but my words in no way

3928 4337-1161 1438 3379
παρέλθωσι 21:34 προσέχετε δε εαυτοίς μήποτε
shall pass away. But take heed to yourselves, lest at any time

925 1473 3588 2588 1722 2897 2532
βαρυνθώσιν υμών αι καρδίαι εν κραιπάλῃ και
[[3]should be weighed down [1]your [2]hearts] in dizziness, and

3178 2532 3308 982 2532 160 1909
μέθῃ και μερίμναις βιωτικαίς και αιφνίδιος εφ'
intoxication, and anxieties of life, and [[2]suddenly [4]upon

1473 2186 3588 2250-1565 5613 3803 1063
υμὰς επιστὴ η ημέρα εκείνη 21:35 ως παγὶς γαρ
[5]you [3]should stand [1]that day]! [[2]as [3]a snare [1]For]

1904 1909 3956 3588 2521 1909 4383
επελεύσεται επὶ πάντας τους καθημένους επὶ πρόσωπον
it shall come upon all the ones being settled upon *the* face

3956 3588 1093 69 3767 1722 3956 2540
πάσης της γης 21:36 αγρυπνείτε ούν εν παντὶ καιρῷ
of all the earth. Be awake then at every season!

1189 2443 2661 1628 3956
δεόμενοι ίνα καταξιωθήτε εκφυγείν πάντα
beseeching, that you should be deemed worthy to flee from† all

3588 3195 1096 2532 2476 1715
τα μέλλοντα γίνεσθαι και σταθήναι έμπροσθεν
the *things* being about to take place, and to stand before

3588 5207 3588 444 1510.7.3-1161 3588 2250 1722 3588
του υιού του ανθρώπου 21:37 ην δε τας ημέρας εν τω
the son of man. And he was *by* days in the

2413 1321 3588-1161 3571 1831 835 1519 3588
ιερῷ διδάσκων τας δε νύκτας εξερχόμενος ηυλίζετο εις το
temple teaching; and by nights coming forth to lodge in the

3735 3588 2564 1636 2532 3956 3588 2992
όρος το καλούμενον ελαιών 21:38 και πας ο λαὸς
mountain being called Olives. And all the people

3719 4314 1473 1722 3588 2413 191 1473
ώρθριζε προς αυτὸν εν τω ιερῷ ακούειν αυτού
rose early to him in the temple to hear him.

CHAPTER 22

Judas Agrees to Betray Jesus

1448 1161 3588 1859 3588
22:1 ήγγιζε δε η εορτὴ των
[[6]approached [1]And [2]the [3]holiday [4]of the

106 3588 3004 3957 2532
αζύμων η λεγομένη πάσχα 22:2 και
[5]unleavened *breads*], the one being called passover. And

2212 3588 749 2532 3588 1122 3588 4459
εζήτουν οι αρχιερείς και οι γραμματείς το πως
[[6]sought [1]the [2]chief priests [3]and [4]the [5]scribes] the *means* of how

337 1473 5399-1063 3588 2992 1525
ανέλωσιν αυτὸν εφοβούντο γαρ τον λαόν 22:3 εισήλθε
to do away with him, for they feared the people. [[3]entered

1161 4567 1519 * 3588 1941 *
δε σατανὰς εις Ιούδαν τον επικαλούμενον Ισκαριώτην
[1]And [2]Satan] into Judas being called Iscariot,

1510.6 1537 3588 706 3588 1427 2532
όντα εκ του αριθμού των δώδεκα 22:4 και
being from out of the number of the twelve. And

565 4814 3588 749
απελθὼν συνελάλησε τοις αρχιερεύσι
having gone forth he conversed together with the chief priests

2532 3588 4755 3588 4459 1473-3860
και τοις στρατηγοίς το πως αυτὸν παραδῷ
and the commandants, the *thing* of how he should deliver him up

1473 2532 5463 2532 4934 1473-694
αυτοίς 22:5 και εχάρησαν και συνέθεντο αυτῷ αργύριον
to them. And they rejoiced, and agreed [[2]money to him

1325 2532 1843 2532 2212 2120
δούναι 22:6 και εξωμολόγησε και εζήτει ευκαιρίαν
[1]to give]. And he acknowledged and sought an opportune time

3588 3860-1473 1473 817 3793
του παραδούναι αυτὸν αυτοίς άτερ όχλου
to deliver him up to them separate from *the* multitude.

2064-1161 3588 2250 3588 106 1722 3739
22:7 ήλθε δε η ημέρα των αζύμων εν η
And came the day of the unleavened *breads*, in which

1163 2380 3588 3957 2532 649
έδει θύεσθαι το πάσχα 22:8 και απέστειλε
it is necessary to sacrifice the passover. And he sent

* 2532 * 2036 4198 2090 1473
Πέτρον και Ιωάννην ειπὼν πορευθέντες ετοιμάσατε ημὶν
Peter and John, having said, Having gone prepare for us

3588 3957 2443 2068 3588-1161 2036 1473
το πάσχα ίνα φάγωμεν 22:9 οι δε είπον αυτῷ
the passover, that we should eat! And they said to him,

21:36 †*or* escape from by flight.

4226 2309 2090 3588-1161 2036
που θέλεις ετοιμάσομεν **22:10** ο δε είπεν
Where do you want we shall prepare? And he said

1473 2400 1525-1473 1519 3588 4172 4876
αυτοίς ιδού εισελθόντων υμών εις την πόλιν συναντήσει
to them, Behold, of your entering into the city, [[5]will meet

1473 444 2765 5204 941 190
υμίν άνθρωπος κεράμιον ύδατος βαστάζων ακολουθήσατε
[6]you [1]a man [3]a clay vessel [4]of water [2]bearing]; follow

1473 1519 3588 3614 3739 1531 2532
αυτώ εις την οικίαν ου εισπορεύεται **22:11** και
him into the house of which he enters. And

2046 3588 3617 3588 3614 3004 1473 3588
ερείτε τω οικοδεσπότη της οικίας λέγει σοι ο
you shall say to the master of the house, [[3]says [4]to you [1]The

1320 4226 1510.2.3 3588 2646 3699 3588 3957
διδάσκαλος που εστι το κατάλυμα όπου το πάσχα
[2]teacher], Where is the lodging where [[2]the [3]passover

3326 3588 3101-1473 2068 2548
μετά των μαθητών μου φάγω **22:12** κακείνος
[4]with [5]my disciples [1]I should eat]? And that one

1473-1166 508 3173 4766 1563
υμίν δείξει ανώγεον μέγα εστρωμένον εκεί
will show to you [[2]upper room [1]a great] being spread out – there

2090 565-1161 2147 2531
ετοιμάσατε **22:13** απελθόντες δε εύρον καθώς
prepare! And having gone forth they found as

2046 1473 2532 2090 3588 3957
είρηκεν αυτοίς και ητοίμασαν το πάσχα
he said to them, and they prepared the passover.

The Last Supper

2532 3753 1096 3588 5610 377 2532
22:14 και ότε εγένετο η ώρα ανέπεσε και
And when it became the hour, he reclined, and

3588 1427 652 4862 1473 2532 2036 4314
οι δώδεκα απόστολοι συν αυτώ **22:15** και είπε προς
the twelve apostles with him. And he said to

1473 1939 1937 3778 3588 3957 2068
αυτούς επιθυμία επεθύμησα τούτο το πάσχα φαγείν
them, With desire I desired [[2]this [3]passover [1]to eat]

3326 1473 4253 3588 1473 3958 3004-1063 1473
μεθ' υμών προ του με παθείν **22:16** λέγω γαρ υμίν
with you before my suffering. For I say to you

3754 3765 3766.2 2068 1537 1473 2193 3748
ότι ουκέτι ου μη φάγω εξ αυτού έως ότου
that no longer in any way shall I eat from it until whenever

4137 1722 3588 932 3588 2316 2532
πληρωθή εν τη βασιλεία του θεού **22:17** και
it should be fulfilled in the kingdom of God. And

1209 4221 2168 2036 2983
δεξάμενος ποτήριον ευχαριστήσας είπε λάβετε
having received a cup, having given thanks, he said, Take

3778 2532 1266 1438 3004-1063 1473
τούτο και διαμερίσατε εαυτοίς **22:18** λέγω γαρ υμίν
this and divide it among yourselves! For I say to you,

3754 3766.2 4095 575 3588 1081 3588 288
ότι ου μη πίω από του γεννήματος της αμπέλου
that in no way shall I drink from the produce of the grapevine

2193 3748 3588 932 3588 2316 2064 2532
έως ότου η βασιλεία του θεού έλθη **22:19** και
until whenever the kingdom of God should come. And

2983 740 2168 2806 2532 1325
λαβών άρτον ευχαριστήσας έκλασε και έδωκεν
having taken *the* bread, having given thanks, he broke, and gave it

1473 3004 3778 1510.2.3 3588 4983-1473 3588 5228 1473
αυτοίς λέγων τούτό εστι το σώμά μου το υπέρ υμών
to them, saying, This is my body [[2]for [3]you

1325 3778 4160 1519 3588 1699 364
διδόμενον τούτο ποιείτε εις την εμήν ανάμνησιν
[1]being given]; this do in my remembrance!

5615 2532 3588 4221 3326 3588 1172 3004
22:20 ωσαύτως και το ποτήριον μετά το δειπνήσαι λέγων
Likewise also the cup after having supper, saying,

3778 3588 4221 3588 2537 1242 1722 3588 129-1473
τούτο το ποτήριον η καινή διαθήκη εν τω αίματί μου
This cup *is* the new covenant in my blood,

3588 5228 1473 1632 4133 2400
το υπέρ υμών εκχυνόμενον **22:21** πλην ιδού
the one [[2]for [3]you [1]being poured out]. Furthermore behold,

3588 5495 3588 3860-1473 3326 1473 1909 3588
η χείρ του παραδιδόντος με μετ' εμού επί της
the hand of the one delivering me up *is* with me at the

5132 2532 3588 3303 5207 3588 444 4198
τραπέζης **22:22** και ο μεν υιός του ανθρώπου πορεύεται
table. And indeed *the* son of man goes

2596 3588 3724 4133 3759 3588 444-1565
κατά το ωρισμένον πλην ουαί τω ανθρώπω εκείνω
as having been confirmed; except woe *to* that man

1223 3739 3860 2532 1473 756 4802
δι' ου παραδίδοται **22:23** και αυτοί ήρξαντο συζητείν
by whom he is delivered up. And they began to debate

4314 1438 3588 5100 686 1510.4 1537 1473
προς εαυτούς το τις άρα είη εξ αυτών
with themselves, the thing, who then it may be from out of them

3588 3778 3195 4238
ο τούτο μέλλων πράσσειν
[[3]this [1]about [2]to do].

Jesus Teaches on Servanthood

1096-1161 2532 5379 1722 1473
22:24 εγένετο δε και φιλονεικία εν αυτοίς
And there became also a rivalry among them,

3588 5100 1473 1380 1510.1 3173 3588-1161 2036
το τις αυτών δοκεί είναι μείζων **22:25** ο δε είπεν
which of them seems to be greater. And he said

1473 3588 935 3588 1484 2961 1473 2532
αυτοίς οι βασιλείς των εθνών κυριεύουσιν αυτών και
to them, The kings of the nations dominate them; and

3588 1850 1473 2110 2564
οι εξουσιάζοντες αυτών ευεργέται καλούνται
the ones exercising authority over them [[2]benefactors [1]are called].

1473-1161 3756 3779 235 3588 3173 1722 1473
22:26 υμείς δε ουχ ούτως αλλ' ο μείζων εν υμίν
But among you not so, but the greater among you,

1096 5613 3588 3501 2532 3588 2233 5613 3588
γενέσθω ως ο νεώτερος και ο ηγούμενος ως ο
let him be as the younger; and the one leading, as the one

1247 5100-1063 3173 3588 345 2228
διακονών **22:27** τις γαρ μείζων ο ανακείμενος η
serving! For which *is* greater, the one reclining or

3588 1247 3780 3588 345 1473-1161 1510.2.1
ο διακονών ουχί ο ανακείμενος εγώ δε ειμι
the one serving? Is it not the one reclining? But I am

1722 3319 1473 5613 3588 1247 1473-1161 1510.2.5
εν μέσω υμών ως ο διακονών **22:28** υμείς δε εστε
in *the* midst of you as the one serving. But you are

3588 1265 3326 1473 1722 3588 3986-1473
οι διαμεμενηκότες μετ' εμού εν τοις πειρασμοίς μου
the ones abiding with me in my tests.

2504 1303 1473 2531 1303 1473 3588
22:29 καγώ διατίθεμαι υμίν καθώς διέθετό μοι ο
And I ordain to you, as [[2]ordained [3]to me

3962-1473 932 2443 2068 2532 4095
πατήρ μου βασιλείαν **22:30** ινα εσθίητε και πίνητε
[1]my father] a kingdom, that you should eat and should drink

1909 3588 5132-1473 1722 3588 932-1473 2532 2523
επί της τραπέζης μου εν τη βασιλεία μου και καθίσησθε
at my table in my kingdom, and you shall sit

1909 2362 2919 3588 1427 5443 3588 *
επί θρόνων κρίνοντες τας δώδεκα φυλάς του Ισραήλ
upon thrones judging the twelve tribes of Israel.

Jesus Foretells Peter's Denial

2036 1161 3588 2962 * * 2400 3588
22:31 είπε δε ο κύριος Σίμων Σίμων ιδού ο
[[4]said [1]And [2]the [3]Lord], Simon, Simon, behold,

4567 1809 1473 3588 4617 5613 3588 4621
σατανάς εξητήσατο υμάς του σινιάσαι ως τον σίτον
Satan demanded [[2]you *all* [1]to sift] as grain.

1473-1161 1189 4012 1473 2443 3361-1587 3588
22:32 εγώ δε εδεήθην περί σου ινα μη εκλείπη η
But I beseeched concerning you, that [[4]should not fail [1]the

4102 1473 2532 1473 4218 1994
πίστις σου και συ ποτέ επιστρέψας
[2]belief [3]of yours]; and you at some time or other having returned

4741 3588 80-1473 3588-1161 2036 1473
στήριξον τους αδελφούς σου **22:33** ο δε είπεν αυτώ
support your brothers! And he said to him,

2962 3326 1473 2092-1510.2.1 2532 1519 5438 2532
κύριε μετά σου έτοιμός ειμι και εις φυλακήν και
O Lord, with you I am prepared even [[2]unto [3]prison [4]and

1519 2288 4198 3588-1161 2036 3004 1473
εις θάνατον πορεύεσθαι **22:34** ο δε είπεν λέγω σοι
[5]unto [6]death [1]to go]. And he said, I say to you,

* 3766.2 5455 4594 220 4250
Πέτρε ου μη φωνήσει σήμερον αλέκτωρ πριν
Peter, in no way shall [2call out 3today 1*the* rooster], before

2228 5151 533 3361 1492 1473
η τρις απαρνήση μη ειδέναι με
three times you should totally reject *me*, to not know me.

22:35 2532 2036 1473 3753 649 1473 817
και είπεν αυτοίς ότε απέστειλα υμάς άτερ
And he said to them, When I sent you separate

905 2532 4082 2532 5266 3361
βαλαντίου και πήρας και υποδημάτων μη
of *money* bag, and provision bag, and sandals, *did you*

5100-5302 3588-1161 2036 3762 **22:36** 2036
τινος υστερήσατε οι δε είπον ουθενός είπεν
lack anything? And they said, Nothing. He said

3767 1473 235 3568 3588 2192 905 142
ούν αυτοίς αλλά νυν ο έχων βαλάντιον αράτω
then to them, But now the one having a *money* bag, take *it*,

3668 2532 4082 2532 3588 3361
ομοίως και πήραν και ο μη
and in like manner also *the* provision bag! And the one not

2192 4453 3588 2440-1473 2532 59
έχων πωλήσει το ιμάτιον αυτού και αγοράσει
having *a sword* shall sell his cloak and shall buy

3162 **22:37** 3004-1063 1473 3754 2089 3778 3588
μάχαιραν λέγω γαρ υμίν ότι έτι τούτο το
a sword! For I say to you that, yet this thing

1125 1163 5055 1722 1473 3588 2532
γεγραμμένον δει τελεσθήναι εν εμοί το και
having been written must be finished by me, the *thing saying*, And

3326 459 3049 2532-1063 3588 4012
μετά ανόμων ελογίσθη και γαρ τα περί
with *the* lawless ones he was imputed.† For also the *things* about

1473 5056 2192 **22:38** 3588-1161 2036 2962 2400
εμού τέλος έχει οι δε είπον κύριε ιδού
me [2an end 1have]. And they said, O Lord, behold,

3162 5602 1417 3588-1161 2036 1473 2425-1510.2.3
μάχαιραι ώδε δύο ο δε είπεν αυτοίς ικανόν εστι
[3swords 1here *are* 2two]. And he said to them, It is enough.

Jesus Prays on the Mount of Olives

22:39 2532 1831 4198 2596 3588-1485 1519
και εξελθών επορεύθη κατά το έθος εις
And going forth, he went according to custom unto

3588 3735 3588 1636 190 1161 1473 2532 3588
το όρος των ελαιών ηκολούθησαν δε αυτώ και οι
the Mount of Olives; [3followed 1and 4him 5also

3101-1473 **22:40** 1096-1161 1909 3588 5117 2036
μαθηταί αυτού γενόμενος δε επί του τόπου είπεν
2his disciples]. And being at the place, he said

1473 4336 3361-1525 1519 3986 **22:41** 2532
αυτοίς προσεύχεσθε μη εισελθείν εις πειρασμόν και
to them, Pray to not enter into a test! And

1473 645 575 1473 5616 3037 1000 2532 5087
αυτός απεσπάσθη απ' αυτών ωσεί λίθου βολήν και θεις
he drew away from them about a stone shot, and setting

3588 1119 4336 **22:42** 3004 3962 1487 1014
τα γόνατα προσηύχετο λέγων πάτερ ει βούλει
the knees he prayed, saying, O father, if you will

3911 3588 4221-3778 575 1473 4133 3361 3588
παρενεγκείν το ποτήριον τούτο απ' εμού πλην μη το
to carry away this cup from me – except not

2307-1473 235 3588 4674 1096 **22:43** 3708-1161
θέλημά μου αλλά το σον γινέσθω ώφθη δε
my will, but yours be. And there appeared

1473 32 575 3772 1765 1473 **22:44** 2532
αυτώ άγγελος απ' ουρανού ενισχύων αυτόν και
to him an angel from heaven strengthening him. And

1096 1722 74 1618 4336 1096 1161
γενόμενος εν αγωνία εκτενέστερον προσηύχετο εγένετο δε
being in agony more intensely he prayed. [3became 1And

3588 2402-1473 5616 2361 129 2597 1909
ο ιδρώς αυτού ωσεί θρόμβοι αίματος καταβαίνοντες επί
2his sweat] as clots of blood going down upon

3588 1093 **22:45** 2532 450 575 3588 4335
την γην και αναστάς από της προσευχής
the ground. And having risen up from the prayer,

2064 4314 3588 3101-1473 2147 1473 2837
ελθών προς τους μαθητάς αυτού εύρεν αυτούς κοιμωμένους
coming to his disciples, he found them sleeping

575 3588 3077 **22:46** 2532 2036 1473 5100 2518
από της λύπης και είπεν αυτοίς τι καθεύδετε
from the distress. And he said to them, Why do you sleep?

450 4336 2443 3361-1525 1519
αναστάντες προσεύχεσθε ίνα μη εισέλθητε εις
Having risen up pray that you should not enter into

3986
πειρασμόν
a test!

Jesus is Betrayed with a Kiss

22:47 2089-1161 1473 2980 2400 3793 2532
έτι δε αυτού λαλούντος ιδού όχλος και
And yet of his speaking, behold a multitude, and

3588 3004 * 1520 3588 1427 4281
ο λεγόμενος Ιούδας εις των δώδεκα προήρχετο
the one being called Judas, one of the twelve, was coming before

1473 2532 1448 3588 * 5368 1473
αυτών και ήγγισε τω Ιησού φιλήσαι αυτόν
them. And he approached *to* Jesus to kiss him.

22:48 * 2036 1473 * 5370 3588 5207
Ιησούς είπεν αυτώ Ιούδα φιλήματι τον υιόν
Jesus said to him, Judas, [5*with* a kiss 2the 3son

3588 444 3860 **22:49** 1492-1161
του ανθρώπου παραδίδως ιδόντες δε
4of man 1*do* you deliver up]? And [5beholding

3588 4012 1473 3588 1510.10 2036 1473 2962
οι περί αυτόν το εσόμενον είπον αυτώ κύριε
1the ones 3around 4him 2being], said to him, O Lord,

1487 3960 1722 3162 **22:50** 2532 3960 1520
ει πατάξομεν εν μαχαίρα και επάταξεν εις
shall we strike with *the* sword? And [2struck 1one]

5100 1537 1473 3588 1401 3588 749
τις εξ αυτών τον δούλον του αρχιερέως
a certain one from out of them, the bondman of the chief priest,

2532 851 1473 3588 3775 3588 1188 **22:51** 611-1161
και αφείλεν αυτού το ους το δεξιόν αποκριθείς δε
and removed his [2ear 1right]. And responding

3588 * 2036 1439 2193 3778 2532 680 3588
ο Ιησούς είπεν εάτε έως τούτου και αψάμενος του
Jesus said, Allow unto this! And having touched

5621-1473 2390 1473 **22:52** 2036 1161 3588 *
ωτίου αυτού ιάσατο αυτόν είπε δε ο Ιησούς
his ear, he healed him. [3said 1And 2Jesus]

4314 3588 3854 1909 1473 749
προς τους παραγενομένους επ' αυτόν αρχιερείς
to the ones coming unto him – *the* chief priests,

2532 4755 3588 2413 2532 4245 5613 1909
και στρατηγούς του ιερού και πρεσβυτέρους ως επί
and commandants of the temple, and elders, As against

3027 1831 3326 3162 2532 3586
ληστήν εξεληλύθατε μετά μαχαιρών και ξύλων
a robber do you come forth with swords and wood *spears*?

22:53 2596 2250 1510.6-1473 3326 1473 1722 3588 2413
καθ' ημέραν όντος μου μεθ' υμών εν τω ιερώ
By day my being with you in the temple,

3756-1614 3588 5495 1909 1473 235 3778
ουκ εξετείνατε τας χείρας επ' εμέ αλλ' αύτη
you did not stretch out hands against me. But this

1473-1510.2.3 3588 5610 2532 3588 1849 3588 4655
υμών εστιν η ώρα και η εξουσία του σκότους
is your hour, and the authority of darkness.

Peter Denies Jesus

22:54 4815-1161 1473 71 2532 1521
συλλαβόντες δε αυτόν ήγαγον και εισήγαγον
And having seized him, they led and brought

1473 1519 3588 3624 3588 749 3588 1161 * 190
αυτόν εις τον οίκον του αρχιερέως ο δε Πέτρος ηκολούθει
him into the house of the chief priest. And Peter followed

3113 **22:55** 680-1161 4442 1722 3319 3588 833
μακρόθεν αψάντων δε πυρ εν μέσω της αυλής
far off. And having lit a fire in *the* midst of the courtyard,

2532 4776-1473 2521-3588-* 1722 3319
και συγκαθισάντων αυτών εκάθητο ο Πέτρος εν μέσω
and of their having sat down, Peter sat in *the* midst

1473 **22:56** 1492 1161 1473 3814-5100
αυτών ιδούσα δε αυτόν παιδίσκη τις
of them. [3beholding 1And 4him 2a certain maidservant]

2521 4314 3588 5457 2532 816 1473 2036
καθήμενον προς το φως και ατενίσασα αυτώ είπε
sitting down by the light, and having gazed upon him, said,

22:37 †*See Is. 53:12.*

2532 3778 4862 1473 1510.7.3 3588-1161 720
και ούτος συν αυτώ ην 22:57 ο δε ηρνήσατο
Even this one [2with 3him 1was]. But he denied
1473 3004 1135 3756-1492 1473 2532 3326
αυτόν λέγων γύναι ουκ οίδα αυτόν 22:58 και μετά
him, saying, O woman, I do not know him. And after
1024 2087 1492 1473 5346 2532 1473 1537
βραχύ έτερος ιδών αυτόν έφη και συ εξ
a little, another beholding him, said, And you [2from out of
1473 1510.2.2 3588-1161 * 2036 444 3756-1510.2.1
αυτών ει ο δε Πέτρος είπεν άνθρωπε ουκ ειμί
3them 1are]. And Peter said, O man, I am not.
2532 1339 5616 5610 1520 243
22:59 και διαστάσης ωσεί ώρας μιάς άλλος
And [3having elapsed 1about 2an hour], [3one 1another
5100 1340 3004 1909 225 2532 3778
τις διϊσχυρίζετο λέγων επ' αληθείας και ούτος
2certain] contended obstinately, saying, In truth also this one
3326 1473 1510.7.3 2532-1063 *-1510.2.3 2036
μετ' αυτού ην και γαρ Γαλιλαίός εστιν 22:60 είπε
[2with 3him 1was], for also he is a Galilean. [3said
1161 3588 * 444 3756-1492 3739 3004 2532
δε ο Πέτρος άνθρωπε ουκ οίδα ο λέγεις και
1And 2Peter], O man, I do not know what you say. And
3916 2089 2980 1473 5455 220
παραχρήμα έτι λαλούντος αυτού εφώνησεν αλέκτωρ
immediately while [2still 3speaking 1he *was* 5called out 4a rooster].
2532 4762 3588 2962 1689 3588 *
22:61 και στραφείς ο κύριος ενέβλεψεν τω Πέτρω
And having turned, the Lord looked at Peter.
2532 5279-3588-* 3588 3056 3588 2962 5613 2036
και υπεμνήσθη ο Πέτρος του λόγου του κυρίου ως είπεν
And Peter remembered the word of the Lord, as he said
1473 3754 4250 220 5455 533
αυτώ ότι πριν αλέκτορα φωνήσαι απαρνήση
to him that, Before *the* rooster calls out, you shall totally reject
1473 5151 2532 1831 1854 3588
με τρις 22:62 και εξελθών έξω ο
me three times. And having gone forth outside
* 2799 4090 2532 3588 435 3588
Πέτρος έκλαυσε πικρώς 22:63 και οι άνδρες οι
Peter wept bitterly. And the men
4912 3588 * 1702 1473 1194 2532
συνέχοντες τον Ιησούν ενέπαιζον αυτώ δέροντες 22:64 και
holding Jesus mocked him, flaying *him*. And
4028-1473 5180 1473 3588 4383 2532
περικαλύψαντες αυτόν έτυπτον αυτού το πρόσωπον και
having covered him up, they beat his face, and
1905 1473 3004 4395 5100 1510.2.3 3588
επηρώτων αυτόν λέγοντες προφήτευσον τις εστιν ο
asked him, saying, Prophesy! Who is the one
3817 1473 2532 2087 4183 987
παίσας σε 22:65 και έτερα πολλά βλασφημούντες
hitting you? And [2other *things* 1many] blaspheming
3004 1519 1473
έλεγον εις αυτόν
they said to him.

Jesus Led unto the Sanhedrin

2532 5613 1096 2250 4863 3588
22:66 και ως εγένετο ημέρα συνήχθη το
And as it became day, there gathered together the
4244 3588 2992 749 2532 1122 2532
πρεσβυτέριον του λαού αρχιερείς και γραμματείς και
council of elders of the people – chief priests and scribes, and
321 1473 1519 3588 4892-1473 3004 1487
ανήγαγον αυτόν εις το συνέδριον αυτών λέγοντες 22:67 ει
they led him into their sanhedrin, saying, If
1473 1510.2.2 3588 5547 2036 1473 2036-1161 1473 1437
συ ει ο Χριστός είπε ημίν είπε δε αυτοίς εάν
you are the Christ, tell to us! And he said to them, If
1473-2036 3766.2 4100 1437-1161
υμίν είπω ου μη πιστεύσητε 22:68 εάν δε
I should tell to you, in no way should you believe. And if
2532 2065 3766.2 611 1473 2228 630
και ερωτήσω ου μη αποκριθήτέ μοι η απολύσητε
also I asked, in no way should you answer me, or loose *me*.
575 3588 3568 1510.8.3 3588 5207 3588 444
22:69 από του νυν έσται ο υιός του ανθρώπου
From the present [4will be 1the 2son 3of man]
2521 1537 1188 3588 1411 3588 2316 2036
καθήμενος εκ δεξιών της δυνάμεως του θεού 22:70 είπον
sitting down at *the* right of the power of God. [3said
1161 3956 1473-3767 1510.2.2 3588 5207 3588 2316 3588-1161 4314
δε πάντες συ ουν ει ο υιός του θεού ο δε προς
1And 2all], Then you are the son of God? And he [2to
1473 5346 1473 3004 3754 1473 1510.2.1 3588-1161 2036
αυτούς έφη υμείς λέγετε ότι εγώ ειμι 22:71 οι δε είπον
3them 1said], You say it, for I am. And they said,
5100 2089 5532 2192 3141 1473-1063
τι έτι χρείαν έχομεν μαρτυρίας αυτοί γαρ
What still need do we have of a witness? For we ourselves
191 575 3588 4750-1473
ηκούσαμεν από του στόματος αυτού
heard from his mouth.

CHAPTER 23

Jesus Led unto Pilate

2532 450 537 3588 4128 1473
23:1 και αναστάν άπαν το πλήθος αυτών
And having risen up, all the multitude of them
71 1473 1909 3588 * 756-1161 2723
ήγαγεν αυτόν επί τον Πιλάτον 23:2 ήρξαντο δε κατηγορείν
led him unto Pilate. And they began to charge
1473 3004 3778 2147 1294 3588 1484
αυτού λέγοντες τούτον εύρομεν διαστρέφοντα το έθνος
him saying, This one we find perverting the nation,
2532 2967 * 5411 1325 3004 1438
και κωλύοντα Καίσαρι φόρους διδόναι λέγοντα εαυτόν
and preventing [3to Caesar 1tribute 2to be given], saying himself
5547 935 1510.1 3588-1161 * 1905
Χριστόν βασιλέα είναι 23:3 ο δε Πιλάτος επηρώτησεν
[2Christ 3*the* king 1to be]. And Pilate asked
1473 3004 1473-1510.2.2 3588 935 3588 * 3588-1161
αυτόν λέγων συ ει ο βασιλεύς των Ιουδαίων ο δε
him, saying, Are you the king of the Jews? And
611 1473 5346 1473 3004 3588 1161 *
αποκριθείς αυτώ έφη συ λέγεις 23:4 ο δε Πιλάτος
answering to him he said, You say it. And Pilate
2036 4314 3588 749 2532 3588 3793 3762
είπε προς τους αρχιερείς και τους όχλους ουδέν
said to the chief priests and the multitudes, Not one
2147 158 1722 3588 444-3778 3588-1161
ευρίσκω αίτιον εν τω ανθρώπω τούτω 23:5 οι δε
[2do I find 1fault] in this man. And
2001 3004 3754 383 3588
επίσχυον λέγοντες ότι ανασείει τον
they grew more urgent and violent, saying that, He incites the
2992 1321 2596 3650 3588 * 756
λαόν διδάσκων καθ' όλης της Ιουδαίας αρξάμενος
people, teaching throughout entire Judea, beginning
575 3588 * 2193 5602 *-1161 191
από της Γαλιλαίας έως ώδε 23:6 Πιλάτος δε ακούσας
from Galilee unto here. And Pilate having heard
* 1905 1487 3588 444 *-1510.2.3
Γαλιλαίαν επηρώτησεν ει ο άνθρωπος Γαλιλαίός εστι
Galilee, asked if the man is a Galilean.

Pilate Sends Jesus to Herod

2532 1921 3754 1537 3588 1849
23:7 και επιγνούς ότι εκ της εξουσίας
And having realized that [2from 3the 4authority
* 1510.2.3 375 1473 4314 * 1510.6
Ηρώδου εστίν ανέπεμψεν αυτόν προς Ηρώδην όντα
5of Herod 1he is], he sent him to Herod, [2being
2532 1473 1722 * 1722 3778 3588 2250
και αυτόν εν Ιεροσολύμοις εν ταύταις ταις ημέραις
3also 1he] in Jerusalem in these days.
3588-1161 * 1492 3588 * 5463
23:8 ο δε Ηρώδης ιδών τον Ιησούν εχάρη
And Herod beholding Jesus, rejoiced
3029 1510.7.3-1063 2309 1537 2425 1492 1473
λίαν ην γαρ θέλων εξ ικανού ιδείν αυτόν
exceedingly, for he was wanting from a fit *time* to behold him,
1223 3588 191 4183 4012 1473 2532
διά το ακούειν πολλά περί αυτού και
because of the hearing many *things* concerning him, and
1679 5100 4592 1492 5259 1473 1096
ήλπιζέ τι σημείον ιδείν υπ' αυτού γινόμενον
he hoped [2any 3sign 1to behold] by him taking place.
1905-1161 1473 1722 3056 2425 1473-1161
23:9 επηρώτα δε αυτόν εν λόγοις ικανοίς αυτός δε
And he asked him with [2of words 1a *fit* amount], but he

3762 611 1473 2476-1161 3588
ουδέν απεκρίνατο αυτώ **23:10** ειστήκεισαν δε οι
[3nothing 1answered 2to him]. And standing by *were* the

749 2532 3588 1122 2159 2723
αρχιερείς και οι γραμματείς ευτόνως κατηγορούντες
chief priests and the scribes fervently charging

1473 1848 1161 1473 3588
αυτού **23:11** εξουθενήσας δε αυτόν ο
him. [5having treated 7with contempt 1And 6him

* 4862 3588 4753-1473 2532 1702
Ηρώδης συν τοις στρατεύμασιν αυτού και εμπαίξας
2Herod 3with 4his military], and having mocked *him,*

4016 1473 2066 2986 375-1473 3588
περιβαλών αυτόν εσθήτα λαμπράν ανέπεμψεν αυτόν τω
having put around him [2attire 1bright], sent him back *to*

* 1096-1161 5384 3588 5037 * 2532 3588
Πιλάτω **23:12** εγένοντο δε φίλοι ο τε Πιλάτος και ο
Pilate. And they became friends, both Pilate and

* 1722 1473 3588 2250 3326 240 4391-1063
Ηρώδης εν αυτή τη ημέρα μετ' αλλήλων προϋπήρχον γαρ
Herod, in this day with one another. For beforehand

1722 2189 1510.6 4314 1438
εν έχθρα όντες προς εαυτούς
[2at 3enmity 1*they were* being] between themselves.

Herod Sends Jesus Back to Pilate

*-1161 4779 3588 749
23:13 Πιλάτος δε συγκαλεσάμενος τους αρχιερείς
And Pilate, having called together the chief priests,

2532 3588 758 2532 3588 2992 2036 4314
και τους άρχοντας και τον λαόν **23:14** είπεν προς
and the rulers, and the people, said to

1473 4374 1473 3588 444-3778 5613
αυτούς προσηνέγκατέ μοι τον άνθρωπον τούτον ως
them, You brought to me this man as

654 3588 2992 2532 2400 1473 1799 1473
αποστρέφοντα τον λαόν και ιδού εγώ ενώπιον υμών
perverting the people. And behold, I, before you

350 3762 2147 1722 3588 444-3778
ανακρίνας ουδέν εύρον εν τω ανθρώπω τούτω
having questioned *him,* [2nothing 1find] in this man

158 3739 2723 2596 1473 235
αίτιον ων κατηγορείτε κατ' αυτού **23:15** αλλ'
for a fault of which to lay charge against him. And

3761 * 375-1063 1473 4314 1473 2532
ουδέ Ηρώδης ανέπεμψα γαρ υμάς προς αυτόν και
not even Herod, for I sent you to him; and

2400 3762 514 2288 1510.2.3 4238
ιδού ουδέν άξιον θανάτου εστί πεπραγμένον
behold, nothing worthy of death is being acted

1473 3811 3767-1473 630
αυτώ **23:16** παιδεύσας ουν αυτόν απολύσω
by him. Correcting him then, I will release *him*

318-1161 2192 630 1473 2596 1859
23:17 ανάγκην δε είχεν απολύειν αυτοίς κατά εορτήν
(and by necessity he had to release to them each holiday

1520 349-1161 3826 3004
ένα **23:18** ανέκραξαν δε παμπληθεί λέγοντες
one *person*). But they shouted aloud all at once, saying,

142 3778 630-1161 1473 3588 * 3748
αίρε τούτον απόλυσον δε ημίν τον Βαραββάν **23:19** όστις
Take this *one,* but release to us Barabbas – who

1510.7.3 1223 4714-5100 1096
ην διά στάσιν τινά γενομένην
was on account of a certain insurrection having taken place

1722 3588 4172 2532 5408 906 1519 5438
εν τη πόλει και φόνον βεβλημένος εις φυλακήν
in the city, and *for* murder, thrown into prison.

3825-3767 3588 * 4377 2309
23:20 πάλιν ουν ο Πιλάτος προσεφώνησε θέλων
Then again, Pilate called out to *them,* wanting

630 3588 *
απολύσαι τον Ιησούν
to release Jesus.

The Jews Ask to Crucify Jesus

3588-1161 2019 3004 4717
23:21 οι δε επεφώνουν λέγοντες σταύρωσον
But they were sounding out, saying, Crucify!

4717 1473 3588-1161 5154 2036 4314
σταύρωσον αυτόν **23:22** ο δε τρίτον είπε προς
Crucify him! And the third *time* he said to

1473 5100-1063 2556 4160-3778 3762 158 2288
αυτούς τι γαρ κακόν εποίησεν ούτος ουδέν αίτιον θανάτου
them, For what evil *did* this one do? No fault for death

2147 1722 1473 3811 3767-1473 630
εύρον εν αυτώ παιδεύσας ουν αυτόν απολύσω
do I find in him. Correcting him then, I will release *him.*

3588-1161 1945 5456 3173 154
23:23 οι δε επέκειντο φωναίς μεγάλαις αιτούμενοι
And they pressed [2voices 1with great], asking

1473 4717 2532 2729 3588 5456 1473
αυτόν σταυρωθήναι και κατίσχυον αι φωναί αυτών
for him to be crucified. And [3prevailed 2voices 1their]

2532 3588 749 3588 1161 * 1948
και των αρχιερέων **23:24** ο δε Πιλάτος επέκρινε
and of the chief priests. And Pilate adjudged

1096 3588 155-1473 630-1161 1473
γενέσθαι το αίτημα αυτών **23:25** απέλυσε δε αυτοίς
[2to take place 1their request]. And he released to them

3588 1223 4714 2532 5408 906 1519 3588
τον διά στάσιν και φόνον βεβλημένον εις την
the one through insurrection and murder being thrown into the

5438 3739 154 3588 1161 * 3860
φυλακήν ον ητούντο τον δε Ιησούν παρέδωκε
prison, whom they asked for; but Jesus he delivered up

3588 2307-1473 2532 5613 520-1473
τω θελήματι αυτών **23:26** και ως απήγαγον αυτόν
to their will. And as they led him away,

1949 * 5100 * 3588
επιλαβόμενοι Σίμωνός τινος Κυρηναίου του
having taken hold of Simon, a certain Cyrenian,

2064 575 68 2007 1473 3588 4716
ερχομένου απ' αγρού επέθηκαν αυτώ τον σταυρόν
coming from *the* field, they placed upon him the cross,

5342 3693 3588 * 190-1161
φέρειν όπισθεν του Ιησού **23:27** ηκολούθει δε
to bear it behind Jesus. And were following

1473 4183 4128 3588 2992 2532 1135
αυτώ πολύ πλήθος του λαού και γυναικών
him a great multitude of the people, and women,

3739 2532 2875 2532 2354 1473
αι και εκόπτοντο και εθρήνουν αυτόν
which also were beating their chest and wailing over him.

4762-1161 4314 1473 3588 * 2036 2364
23:28 στραφείς δε προς αυτάς ο Ιησούς είπε θυγατέρες
And having turned to them, Jesus said, Daughters

* 3361-2799 1909 1473 4133 1909 1438
Ιερουσαλήμ μη κλαίετε επ' εμέ πλην εφ' εαυτάς
of Jerusalem, weep not for me! Furthermore, [2for 3yourselves

2799 2532 1909 3588 5043-1473 3754 2400 2064
κλαίετε και επί τα τέκνα υμών **23:29** ότι ιδού έρχονται
1weep], and for your children! For behold, [2come

2250 1722 3739 2046 3107 3588 4723 2532
ημέραι εν αις ερούσι μακάριαι αι στείραι και
1days] in which they shall say, Blessed *are* the sterile, and

2836 3739 3756-1080 2532 3149 3588 3756-2337
κοιλίαι αι ουκ εγέννησαν και μαστοί οι ουκ εθήλασαν
bellies which bore not, and breasts *which* nursed not.

5119 756 3004 3588 3735 4098 1909
23:30 τότε άρξονται λέγειν τοις όρεσι πέσετε εφ'
Then they shall begin to say to the mountains, Fall upon

1473 2532 3588 1015 2572 1473 3754 1487 1722
ημάς και τοις βουνοίς καλύψατε ημάς **23:31** ότι ει εν
us! and to the hills, Cover us! For if in

3588 5200 3586 3778 4160 1722 3588 3584 5100
τω υγρώ ξύλω ταύτα ποιούσιν εν τω ξηρώ τι
the wet wood these *things* they do, [3in 4the 5dry 1what

1096
γένηται
2should happen]?

The Crucifixion of Jesus

71-1161 2532 2087 1417 2557 4862 1473
23:32 ήγοντο δε και έτεροι δύο κακούργοι συν αυτώ
And they led also other two evildoers with him

337 2532 3753 565 1909 3588
αναιρεθήναι **23:33** και ότε απήλθον επί τον
to be done away with. And when they went forth unto the

5117 3588 2564 2898 1563 4717 1473 2532
τόπον τον καλούμενον κρανίον εκεί εσταύρωσαν αυτόν και
place being called Skull, there they crucified him, and

3588 2557 3739-3303 1537 1188 3739-1161 1537 710
τους κακούργους ον μεν εκ δεξιών ον δε εξ αριστερών
the evildoers, *one* at *the* right and *one* at *the* left.

3588-1161 * 3004 3962 863 1473 3756-1063
23:34 ο δε Ιησούς έλεγε πάτερ άφες αυτοίς ου γαρ
And Jesus said, O Father, forgive them! for they do not
1492 5100 4160 1266-1161 3588 2440-1473
οίδασι τι ποιούσι διαμεριζόμενοι δε τα ιμάτια αυτού
know what they do. And dividing his garments
906 2819 2532 2476 3588 2992 2334
έβαλον κλήρον 23:35 και ειστήκει ο λαός θεωρών
they cast a lot. And [3stood 1the 2people] viewing.
1592-1161 2532 3588 758 4862 1473 3004
εξεμυκτήριζον δε και οι άρχοντες συν αυτοίς λέγοντες
And deriding also *were* the rulers with them, saying,
243 4982 4982 1438 1487 3778 1510.2.3 3588
άλλους έσωσε σωσάτω εαυτόν ει ούτός εστιν ο
Others he delivered; let *him* deliver himself if this is the
5547 3588 3588 2316-1588 1702 1161 1473
Χριστός ο του θεού εκλεκτός 23:36 ενέπαιζον δε αυτώ
Christ, the one chosen of God! [5mocked 1And 6at him
2532 3588 4757 4334 2532 3690 4374
και οι στρατιώται προσερχόμενοι και όξος προσφέροντες
4also 2the 3soldiers], coming forward and [2vinegar 1bringing]
1473 2532 3004 1487 1473 1510.2.2 3588 935 3588
αυτώ 23:37 και λέγοντες ει συ ει ο βασιλεύς των
to him, and saying, If you are the king of the
* 4982 4572 1510.7.3-1161 2532 1923
Ιουδαίων σώσον σεαυτόν 23:38 ην δε και επιγραφή
Jews, save yourself! And there was also an inscription
1125 1909 1473 1121 * 2532 *
γεγραμμένη επ' αυτώ γράμμασιν Ελληνικοίς και Ρωμαϊκοίς
being depicted above him in letters in Greek, and Roman,
2532 * 3778 1510.2.3 3588 935 3588 *
και Εβραϊκοίς ούτός εστιν ο βασιλεύς των Ιουδαίων
and Hebrew – This is the king of the Jews.

The Penitent Evildoer

1520-1161 3588 2910 2557
23:39 εις δε των κρεμασθέντων κακούργων
And one of the hanging evildoers
987 1473 3004 1487 1473 1510.2.2 3588 5547 4982
εβλασφήμει αυτόν λέγων ει συ ει ο Χριστός σώσον
blasphemed him, saying, If you are the Christ, save
4572 2532 1473 611-1161 3588 2087 2008
σεαυτόν και ημάς 23:40 αποκριθείς δε ο έτερος επετίμα
yourself and us! And responding the other reproached
1473 3004 3761 5399-1473 3588 2316 3754 1722 3588
αυτώ λέγων ουδέ φοβή συ τον θεόν ότι εν τω
him, saying, Not even do you fear God, for [2under 3the
1473 2917 1510.2.2 2532 1473 3303 1346
αυτώ κρίματι ει 23:41 και ημείς μεν δικαίως
4same 5judgment 1you are]? And we indeed justly;
514-1063 3739 4238 618 3778-1161
άξια γαρ ων επράξαμεν απολαμβάνομεν ούτος δε
for worthy of what we acted we receive; but this one
3762 824 4238 2532 3004 3588 *
ουδέν άτοπον έπραξε 23:42 και έλεγε τω Ιησού
did not [2out of place 1act]. And he said *to* Jesus,
3403 1473 2962 3752 2064 1722 3588
μνήσθητί μου κύριε όταν έλθης εν τη
Remember me, O Lord, whenever you should come in *to*
932-1473 2532 2036 1473 3588 * 281 3004
βασιλεία σου 23:43 και είπεν αυτώ ο Ιησούς αμήν λέγω
your kingdom. And [2said 3to him 1Jesus], Amen, I say
1473 4594 3326 1473 1510.8.2 1722 3588 3857
σοι σήμερον μετ' εμού έση εν τω παραδείσω
to you, today with me you will be in paradise.

Jesus Expires

1510.7.3-1161 5616 5610 1622 2532 4655 1096
23:44 ην δε ωσεί ώρα έκτη και σκότος εγένετο
And it was about [2hour 1*the* sixth], and darkness came
1909 3650 3588 1093 2193 5610 1766 2532
εφ' όλην την γην έως ώρας ενάτης 23:45 και
upon *the* entire land until [2hour 1*the* ninth]. And
4654 3588 2246 2532 4977 3588 2665
εσκοτίσθη ο ήλιος και εσχίσθη το καταπέτασμα
[3was darkened 1the 2sun], and [5was split 1the 2veil
3588 3485 3319 2532 5455 5456
του ναού μέσον 23:46 και φωνήσας φωνή
3of the 4temple] in the middle. And calling out [2voice
3173 3588 * 2036 3962 1519 5495-1473
μεγάλη ο Ιησούς είπεν πάτερ εις χείράς σου
1with a great], Jesus said, Father, into your hands

3908 3588 4151-1473 2532 3778 2036
παραθήσομαι το πνεύμά μου και ταύτα ειπών
I place my spirit. And these *things* having said,
1606 1492 1161 3588 1543
εξέπνευσεν 23:47 ιδών δε ο εκατόνταρχος
he expired. [4beholding 1And 2the 3centurion]
3588 1096 1392 3588 2316 3004 3689
το γενόμενον εδόξασε τον θεόν λέγων όντως
the thing taking place glorified God, saying, Really
3588 444-3778 1342-1510.7.3 2532 3956 3588
ο άνθρωπος ούτος δίκαιος ην 23:48 και πάντες οι
this man was just. And all the
4836 3793 1909 3588 2335-3778
συμπαραγενόμενοι όχλοι επί την θεωρίαν ταύτην
[2coming together 1multitudes] upon this sight,
2334 3588 1096 5180 1438
θεωρούντες τα γενόμενα τύπτοντες εαυτών
viewing the *things* having taken place, *were* beating themselves
3588 4738 5290 2476 1161 3956
τα στήθη υπέστρεφον 23:49 ειστήκεισαν δε πάντες
on the breast returning. [6stood 1And 2all
3588 1110 1473 3113 2532 1135 3588
οι γνωστοί αυτού μακρόθεν και γυναίκες αι
3the ones 4who knew 5him] afar off, even *the* women
4870 1473 575 3588 * 3708
συνακολουθήσασαι αυτώ από της Γαλιλαίας ορώσαι
following him from Galilee, seeing
3778
ταύτα
these *things*.

The Burial of Jesus

2532 2400 435 3686 *
23:50 και ιδού ανήρ ονόματι Ιωσήφ
And behold, *there was* a man named Joseph,
1010 5224 435 18 2532 1342 3778
βουλευτής υπάρχων ανήρ αγαθός και δίκαιος 23:51 ούτος
a counselor, being [2man 1a good] and just, (this one
3756-1510.7.3 4784 3588 1012 2532 3588
ουκ ην συγκατατεθειμένος τη βουλή και τη
was not assenting together with the counsel and
4234-1473 575 * 4172 3588 * 3739
πράξει αυτών από Αριμαθαίας πόλεως των Ιουδαίων ος
their action), from Arimathea, a city of the Jews, who
2532 4327 2532 1473 3588 932 3588 2316
και προσεδέχετο και αυτός την βασιλείαν του θεού
even was waiting also himself the kingdom of God.
3778 4334 3588 * 154 3588 4983
23:52 ούτος προσελθών τω Πιλάτω ητήσατο το σώμα
This one came forward *to* Pilate to ask the body
3588 * 2532 2507 1473 1794 1473
του Ιησού 23:53 και καθελών αυτό ενετύλιξεν αυτό
of Jesus. And having lowered it, he swathed it
4616 2532 5087 1473 1722 3418 2991
σινδόνι και έθηκεν αυτό εν μνήματι λαξευτώ
in fine linen, and put it in a tomb of dressed stone,
3739 3756-1510.7.3 3764 3762 2749 2532
ου ουκ ην ουδέπω ουδείς κείμενος 23:54 και
of which not was not yet any one being laid. And
2250 1510.7.3 3904 2532 4521 2020
ημέρα ην παρασκευή και σάββατον επέφωσκε
[3day 1it was 2preparation], and sabbath evening coming on.
2628-1161 2532 1135 3748
23:55 κατακολουθήσασαι δε και γυναίκες αίτινες
But following closely after also *were* women, (the ones who
1510.7.6 4905 1473 1537 3588 *
ήσαν συνεληλυθυίαι αυτώ εκ της Γαλιλαίας
were gathered together to him from out of Galilee),
2300 3588 3419 2532 5613 5087 3588 4983-1473
εθεάσαντο το μνημείον και ως ετέθη το σώμα αυτού
for seeing the sepulchre, and how [2was placed 1his body].
5290-1161 2090 759 2532
23:56 υποστρέψασαι δε ητοίμασαν αρώματα και
And having returned, they prepared aromatics and
3464 2532-3588-3303 4521 2270
μύρα και το μεν σάββατον ησύχασαν
perfumed liquids. And on the sabbath they were tranquil
2596 3588 1785
κατά την εντολήν
according to the commandment.

CHAPTER 24

The Resurrection of Jesus

3588-1161 1520 3588 4521 3722 901
24:1 τη δε μιᾷ των σαββάτων ὄρθρου βαθέως
And *day* one of the sabbaths, [2dawn 1at deep],
2064 1909 3588 3418 5342 3739 2090
ἦλθον επί το μνῆμα φέρουσαι α ητοίμασαν
they came unto the tomb, bringing [2which 3they prepared
759 2532 5100 4862 1473 2147-1161
αρώματα και τινες συν αυταίς 24:2 εύρον δε
1aromatics], and some *others* with them. And they found
3588 3037 617 575 3588 3419 2532
τον λίθον αποκεκυλισμένον από του μνημείου 24:3 και
the stone having been rolled away from the sepulcher. And
1525 3756-2147 3588 4983 3588 2962 *
εισελθούσαι ουχ εύρον το σώμα του κυρίου Ιησού
having entered they found not the body of the Lord Jesus.
2532 1096 1722 3588 1280-1473
24:4 και εγένετο εν τω διαπορείσθαι αυτάς
And it came to pass, in their being perplexed
4012 3778 2532 2400 1417 435 2186 1473
περί τούτου και ιδού δύο άνδρες επέστησαν αυταίς
on account of this, that behold, two men stood by them
1722 2067 797 1719 1161
εν εσθήσεσιν αστραπτούσαις 24:5 εμφόβων δε
in attire flashing lightning. [4thrown into fear 1And
1096 1473 2532 2827 3588 4383 1519 3588
γενομένων αυτών και κλινουσών το πρόσωπον εις την
3being 2of their], and leaning the face unto the
1093 2036 4314 1473 5100 2212 3588 2198 3326
γην είπον προς αυτάς τι ζητείτε τον ζώντα μετά
ground, they said to them, Why do you seek the living with
3588 3498 3756-1510.2.3 5602 235 1453 3403
των νεκρών 24:6 ουκ έστιν ώδε αλλ' ηγέρθη μνήσθητε
the dead ones? He is not here, but arisen. Remember
5613 2980 1473 2089 1510.6 1722 3588 * 3004
ως ελάλησεν υμίν έτι ων εν τη Γαλιλαία 24:7 λέγων
as he spoke to you still being in Galilee! Saying
3754 1163 3588 5207 3588 444 3860
ότι δει τον υιόν του ανθρώπου παραδοθήναι
that, It is necessary the son of man to be delivered up
1519 5495 444 268 2532 4717 2532
εις χείρας ανθρώπων αμαρτωλών και σταυρωθήναι και
into *the* hands [2men 1of sinful], and to be crucified, and
3588 5154 2250 450 2532 3403 3588
τη τρίτη ημέρα αναστήναι 24:8 και εμνήσθησαν των
on the third day to rise up. And they remembered
4487-1473 2532 5290 575 3588 3419
ρημάτων αυτού 24:9 και υποστρέψασαι από του μνημείου
his sayings. And they returned from the sepulchre
518 3956 3778 3588 1733 2532 3956 3588
απήγγειλαν πάντα ταύτα τοις ένδεκα και πάσι τοις
to report all these *things* to the eleven and to all the
3062 1510.7.6-1161 3588 * * 2532
λοιποίς 24:10 ήσαν δε η Μαγδαληνή Μαρία και
rest. And they were the Magdalene – Mary, and
* 2532 * * 2532 3588 3062 4862 1473
Ιωάννη και Μαρία Ιακώβου και αι λοιπαί συν αυταίς
Joanna, and Mary of James, and the rest with them,
3739 3004 4314 3588 652 3778 2532
αι έλεγον προς τους αποστόλους ταύτα 24:11 και
who spoke to the apostles these *things*. And
5316 1799 1473 5616 3026 3588 4487-1473
εφάνησαν ενώπιον αυτών ωσεί λήρος τα ρήματα αυτών
[2appeared 3before 4them 5as 6nonsense 1their words],
2532 569 1473 3588 1161 * 450
και ηπίστουν αυταίς 24:12 ο δε Πέτρος αναστάς
and they disbelieved them. But Peter having risen up
5143 1909 3588 3419 2532 3879 991 3588
έδραμεν επί το μνημείον και παρακύψας βλέπει τα
ran unto the sepulchre; and having leaned over, he sees the
3608 2749 3441 2532 565 4314-1438
οθόνια κείμενα μόνα και απήλθε προς εαυτόν
linen bands being situated alone; and he went forth to his own *place*
2296 3588 1096
θαυμάζων το γεγονός
wondering at the *thing* having taken place.

The Road to Emmaus

2532 2400 1417 1537 1473 1510.7.6 4198
24:13 και ιδού δύο εξ αυτών ήσαν πορευόμενοι
And behold, two from out of them were going
1722 1473 3588 2250 1519 2968 566 4712
εν αυτή τη ημέρα εις κώμην απέχουσαν σταδίους
on *the* same day unto a town at a distance [2stadiums
1835 575 * 3739 3686 * 2532
εξήκοντα από Ιερουσαλήμ η όνομα Εμμαούς 24:14 και
1of sixty] from Jerusalem – the name *is* Emmaus. And
1473 3656 4314 240 4012 3956
αυτοί ωμίλουν προς αλλήλους περί πάντων
they were consorting with one another concerning all
3588 4819-3778 2532 1096 1722
των συμβεβηκότων τούτων 24:15 και εγένετο εν
these *things* coming to pass. And it happened during
3588 3656-1473 2532 4802 2532 1473-3588-*
τω ομιλείν αυτούς και συζητείν και αυτός ο Ιησούς
their consorting and debating, that Jesus himself
1448 4848 1473 3588-1161
εγγίσας συνεπορεύετο αυτοίς 24:16 οι δε
having approached went with them. And
3788-1473 2902 3588 3361 1921 1473
οφθαλμοί αυτών εκρατούντο του μη επιγνώναι αυτόν
their eyes were kept to not recognize him.
2036-1161 4314 1473 5100 3588 3056 3778
24:17 είπε δε προς αυτούς τίνες οι λόγοι ούτοι
And he said to them, What words *are* these
3739 474 4314 240 4043 2532
ους αντιβάλλετε προς αλλήλους περιπατούντες και
which you argue with one another *while* walking, and
1510.2.5 4659 611-1161 3588 1520
εστε σκυθρωποί 24:18 αποκριθείς δε ο εις
are looking downcast? And answering, the one
3739 3686 * 2036 4314 1473 1473 3441
ω όνομα Κλεοπάς είπεν προς αυτόν συ μόνος
whose name *was* Cleopas, said to him, You alone
3939 * 2532 3756-1097 3588 1096
παροικείς Ιερουσαλήμ και ουκ έγνως τα γενόμενα
sojourn in Jerusalem, and know not the *things* taking place
1722 1473 1722 3588 2250-3778 2532 2036 1473
εν αυτή εν ταις ημέραις ταύταις 24:19 και είπεν αυτοίς
in it in these days? And he said to them,
4169 3588-1161 2036 1473 3588 4012 *
ποία οι δε είπον αυτώ τα περί Ιησού
What *thing*? And they said to him, The *things* concerning Jesus
3588 * 3739 1096 435 4396 1415 1722
του Ναζωραίου ος εγένετο ανήρ προφήτης δυνατός εν
the Nazarene, who was a man, a prophet, mighty in
2041 2532 3056 1726 3588 2316 2532 3956 3588 2992
έργω και λόγω εναντίον του θεού και παντός του λαού
work and word before God and all the people,
3704-5037 3860-1473 3588 749 2532 3588
24:20 όπως τε παρέδωκαν αυτόν οι αρχιερείς και οι
and how that [5delivered him up 1the 2chief priests 3and
758-1473 1519 2917 2288 2532 4717
άρχοντες ημών εις κρίμα θανάτου και εσταύρωσαν
4our rulers] unto *the* judgment of death, and they crucified
1473 1473-1161 1679 3754 1473 1510.2.3 3588
αυτόν 24:21 ημείς δε ηλπίζομεν ότι αυτός εστιν ο
him. But we were hoping that he is the one
3195 3084 3588 * 235 1065 4862 3956
μέλλων λυτρούσθαι τον Ισραήλ αλλά γε συν πάσι
about to ransom Israel. But indeed, with all
3778 5154-3778 2250 71 4594 575
τούτοις τρίτην ταύτην ημέραν άγει σήμερον αφ'
these *things*, [3this third 4day 2leads in 1today] from
3739 3778 1096 235 2532 1135-5100
ου ταύτα εγένετο 24:22 αλλά και γυναίκές τινες
which *time* these *things* took place. But also certain women
1537 1473 1839 1473 1096 3721 1909
εξ ημών εξέστησαν ημάς γενόμεναι όρθριαι επί
from out of us amazed us, happening early unto
3588 3419 2532 3361 2147 3588 4983-1473
το μνημείον 24:23 και μη ευρούσαι το σώμα αυτού
the sepulchre; and not having found his body,
2064 3004 2532 3701 32 3708
ήλθον λέγουσαι και οπτασίαν αγγέλων εωρακέναι
they came saying also [2an apparition 3of angels 1to have seen]
3739 3004 1473 2198 2532 565 5100
οι λέγουσιν αυτόν ζην 24:24 και απήλθόν τινες
who say him to be living. And [5went forth 1some

3588 4862 1473 1909 3588 3419 2532 2147 3779 2531
των συν ημίν επί το μνημείον και εύρον ούτως καθώς
[2]of the ones [3]with [4]us] unto the sepulchre and found *it* so as

2532 3588 1135 2036 1473-1161 3756-1492 2532 1473
και αι γυναίκες είπον αυτόν δε ουκ είδον **24:25** και αυτός
also the women said; but him we saw not. And he

2036 4314 1473 5599 453 2532 1021 3588 2588
είπεν προς αυτούς ω ανόητοι και βραδείς τη καρδία
said to them, O unthinking ones, and slow in the heart

3588 4100 1909 3956 3739 2980 3588 4396
του πιστεύειν επί πάσιν οις ελάλησαν οι προφήται
to trust upon all which [3]spoke [1]the [2]prophets].

3780 3778 1163 3958 3588 5547
24:26 ουχί ταύτα έδει παθείν τον Χριστόν
Is it not [5]these *things* [1]necessary [4]to suffer [2]the [3]Christ]

2532 1525 1519 3588 1391-1473 2532 756 575
και εισελθείν εις την δόξαν αυτού **24:27** και αρξάμενος από
and to enter into his glory? And beginning from

* 2532 575 3956 3588 4396 1329 1473
Μωσέως και από πάντων των προφητών διηρμήνευεν αυτοίς
Moses, and from all of the prophets, he interpreted to them

1722 3956 3588 1124 3588 4012 1438 2532
εν πάσαις ταις γραφαίς τα περί εαυτού **24:28** και
in all the scriptures the *things* concerning himself. And

1448 1519 3588 2968 3739 4198 2532 1473
ήγγισαν εις την κώμην ου επορεύοντο και αυτός
they approached unto the town where they were going, and he

4364 4206 4198 2532 3849
προσεποιείτο πορρωτέρω πορεύεσθαι **24:29** και παρεβιάσαντο
pretended [2]further [1]to be going]. And they pressured

1473 3004 3306 3326 1473 3754 4314 2073 1510.2.3
αυτόν λέγοντες μείνον μεθ' ημών ότι προς εσπέραν εστί
him, saying, Stay with us, for [2]towards [3]evening [1]it is],

2532 2827 3588 2250 2532 1525 3588 3306 4862
και κέκλικεν η ημέρα και εισήλθε του μείναι συν
and [3]has declined [1]the [2]day]. And he entered to stay with

1473 2532 1096 1722 3588 2625-1473
αυτοίς **24:30** και εγένετο εν τω κατακλιθήναι αυτόν
them. And it came to pass, in his lying down to eat

3326 1473 2983 3588 740 2127 2532 2806
μετ' αυτών λαβών τον άρτον ευλόγησε και κλάσας
with them, having taken the bread, he blessed, and having broken

1929 1473 1473-1161 1272 3588
επεδίδου αυτοίς **24:31** αυτών δε διηνοίχθησαν οι
gave *it* over to them. And their [2]were opened wide

3788 2532 1921 1473 2532 1473 855
οφθαλμοί και επέγνωσαν αυτόν και αυτός άφαντος
[1]eyes], and they recognized him; and he [2]invisible

1096 575 1473 2532 2036 4314 240 3780
εγένετο απ' αυτών **24:32** και είπον προς αλλήλους ουχί
[1]became] to them. And they said to one another, [2]not

3588 2588-1473 2545 1510.7.3 1722 1473 5613 2980
η καρδία ημών καιομένη ην εν ημίν ως ελάλει
[3]our heart [4]burning [1]Was] in us as he was speaking

1473 1722 3588 3598 2532 5613 1272 1473 3588 1124
ημίν εν τη οδώ και ως διήνοιγεν ημίν τας γραφάς
to us in the way, and as he opened wide to us the scriptures?

2532 450 1473 3588 5610 5290 1519
24:33 και αναστάντες αυτή τη ώρα υπέστρεψαν εις
And rising up the same hour they returned into

* 2532 2147 4867 3588 1733
Ιερουσαλήμ και εύρον συνηθροισμένους τους ένδεκα
Jerusalem, and found [3]being gathered together [1]the [2]eleven],

2532 3588 4862 1473 3004 3754 1453 3588
και τους συν αυτοίς **24:34** λέγοντας ότι ηγέρθη ο
and the ones with them, saying that, [3]is risen [1]The

2962 3689 2532 3708 * 2532 1473
κύριος όντως και ώφθη Σίμωνι **24:35** και αυτοί
[2]Lord] really, and he appeared to Simon. And they

1834 3588 1722 3588 3598 2532 5613 1097
εξηγούντο τα εν τη οδώ και ως εγνώσθη
described the *things* in the way, and how he was made known

1473 1722 3588 2800 3588 740
αυτοίς εν τη κλάσει του άρτου
to them in the breaking of the bread.

Jesus Appears to the Disciples

3778 1161 1473 2980
24:36 ταύτα δε αυτών λαλούντων
[4]these *things* [1]And [2]of their [3]speaking],

1473-3588-* 2476 1722 3319 1473 2532 3004 1473
αυτός ο Ιησούς έστη εν μέσω αυτών και λέγει αυτοίς
Jesus himself stood in *the* midst of them, and says to them,

1515 1473 4422-1161 2532 1719
ειρήνη υμίν **24:37** πτοηθέντες δε και έμφοβοι
Peace to you. And being terrified, and [2]thrown into fear

1096 1380 4151 2334 2532
γενόμενοι εδόκουν πνεύμα θεωρείν **24:38** και
[1]becoming], they thought [2]a spirit [1]they viewed]. And

2036 1473 5100 5015-1510.2.5 2532 1302 1261
είπεν αυτοίς τι τεταραγμένοι εστέ και διατί διαλογισμοί
he said to them, Why are you disturbed? And why do thoughts

305 1722 3588 2588-1473 1492 3588
αναβαίνουσιν εν ταις καρδίαις υμών **24:39** ίδετε τας
ascend into your hearts? Behold

5495-1473 2532 3588 4228-1473 3754 1473 1473 1510.2.1
χείράς μου και τους πόδας μου ότι αυτός εγώ ειμι
my hands and my feet, that [3]he [1]I [2]am]!

5584 1473 2532 1492 3754 4151 4561 2532 3747
ψηλαφήσατέ με και ίδετε ότι πνεύμα σάρκα και οστέα
Handle me and see! For a spirit [2]flesh [3]and [4]bones

3756-2192 2531 1473-2334 2192 2532 3778
ουκ έχει καθώς εμέ θεωρείτε έχοντα **24:40** και τούτο
[1]has not], as you view me having. And this

2036 1925 1473 3588 5495 2532 3588 4228
ειπών επέδειξεν αυτοίς τας χείρας και τους πόδας
having said, he displayed to them *his* hands and *his* feet.

2089-1161 569-1473 575 3588 5479 2532
24:41 έτι δε απιστούντων αυτών από της χαράς και
And yet of their disbelieving from the joy, and

2296 2036 1473 2192 5100 1034
θαυμαζόντων είπεν αυτοίς έχετέ τι βρώσιμον
marveling, he said to them, Have you anything eatable

1759 3588-1161 1929 1473 2486 3702
ενθάδε **24:42** οι δε επέδωκαν αυτώ ιχθύος οπτού
here? And they gave over to him [3]fish [2]of a roasted

3313 2532 575 3193 2781 2532 2983
μέρος και από μελισσίου κηρίου **24:43** και λαβών
[1]part], and from a bee's honeycomb. And having taken

1799 1473 2068 2036-1161 1473 3778 3588
ενώπιον αυτών έφαγεν **24:44** είπε δε αυτοίς ούτοι οι
before them he ate. And he said to them, These *are* the

3056 3739 2980 4314 1473 2089 1510.6 4862 1473 3754
λόγοι ους ελάλησα προς υμάς έτι ων συν υμίν ότι
words which I spoke to you while still being with you, that

1163 4137 3956 3588 1125 1722 3588
δει πληρωθήναι πάντα τα γεγραμμένα εν τω
it is necessary to fulfill all the *things* being written in the

3551 * 2532 4396 2532 5568 4012 1473
νόμω Μωσέως και προφήταις και ψαλμοίς περί εμού
law of Moses and *the* prophets and *the* psalms concerning me.

5119 1272 1473 3588 3563 3588 4920 3588
24:45 τότε διήνοιξεν αυτών τον νουν του συνιέναι τας
Then he opened wide their mind to perceive the

1124 2532 2036 1473 3754 3779 1125
γραφάς **24:46** και είπεν αυτοίς ότι ούτω γέγραπται
scriptures. And he said to them that, Thus it has been written,

2532 3779 1163 3958 3588 5547 2532
και ούτως έδει παθείν τον Χριστόν και
and thus it is necessary for [3]to suffer [1]the [2]Christ] and

450 1537 3498 3588 5154 2250 2532
αναστήναι εκ νεκρών τη τρίτη ημέρα **24:47** και
to be raised up from out of dead ones in the third day, and

2784 1909 3588 3686-1473 3341 2532
κηρυχθήναι επί τω ονόματι αυτού μετάνοιαν και
[5]to be proclaimed [6]in [7]his name [1]repentance [2]and

859 266 1519 3956 3588 1484 756 575
άφεσιν αμαρτιών εις πάντα τα έθνη αρξάμενον από
[3]release [4]of sins] unto all the nations, beginning from

* 1473-1161 1510.2.5 3144 3778
Ιερουσαλήμ **24:48** υμείς δε εστε μάρτυρες τούτων
Jerusalem. And you are witnesses of these *things*.

2532 2400 1473 649 3588 1860 3588
24:49 και ιδού εγώ αποστέλλω την επαγγελίαν του
And behold, I send the promise

3962-1473 1909 1473 1473-1161 2523 1722 3588 4172
πατρός μου εφ' υμάς υμείς δε καθίσατε εν τη πόλει
of my father unto you; but you stay in the city

* 2193 3739 1746 1411
Ιερουσαλήμ έως ου ενδύσησθε δύναμιν
of Jerusalem until of which you shall be clothed with power

1537 5311
εξ ύψους
from out of *the* height!

Jesus Borne into the Heaven

1806-1161 1473 1854 2193 1519 *
24:50 ἐξήγαγε δε αυτοὺς ἔξω ἕως εις Βηθανίαν
And he led them outside as far as unto Bethany.

2532 1869 3588 5495-1473 2127 1473
και επάρας τας χεῖρας αυτοὺ ευλόγησεν αυτοὺς
And having lifted up his hands, he blessed them.

2532 1096 1722 3588 2127-1473 1473
24:51 και εγένετο εν τω ευλογεῖν αυτὸν αυτοὺς
And it came to pass, in his blessing them,

1339 575 1473 2532 399 1519 3588 3772
διέστη απ' αυτῶν και ανεφέρετο εις τον ουρανὸν
he was parted from them and borne into the heaven.

2532 1473 4352 1473 5290 1519
24:52 και αυτοί προσκυνήσαντες αυτὸν υπέστρεψαν εις
And they having done obeisance to him, returned unto

* 3326 5479 3173 2532 1510.7.6 1275
Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης 24:53 και ἦσαν διὰ παντὸς
Jerusalem with [2joy 1great], and were always

1722 3588 2413 134 2532 2127 3588 2316 281
εν τω ιερω αινοῦντες και ευλογοῦντες τον θεὸν αμὴν
in the temple, praising and blessing God. Amen.

JOHN

CHAPTER 1

The Word

1722 746 1510.7.3 3588 3056 2532 3588 3056 1510.7.3
1:1 εν αρχὴ ην ο λόγος και ο λόγος ην
In *the* beginning was the word, and the word was

4314 3588 2316 2532 2316 1510.7.3 3588 3056 3778 1510.7.3
προς τον θεὸν και θεὸς ην ο λόγος 1:2 οὗτος ην
with God, and [4God 3was 1the 2word]. This one was

1722 746 4314 3588 2316 3956 1223 1473 1096
εν αρχὴ προς τον θεὸν 1:3 πάντα δι' αυτοὺ εγένετο
in *the* beginning with God. All through him existed,

2532 5565 1473 1096 3761 1520 3739 1096
και χωρὶς αυτοὺ εγένετο ουδὲ εν ο γέγονεν
and apart from him [3existed 1not even 2one *thing*] which exists.

1722 1473 2222-1510.7.3 2532 3588 2222 1510.7.3 3588 5457 3588 444
1:4 εν αυτῷ ζωὴ ην και η ζωὴ ην το φως των ανθρώπων
In him was life, and the life was the light of men.

2532 3588 5457 1722 3588 4653 5316 2532 3588 4653
1:5 και το φως εν τη σκοτίᾳ φαίνει και η σκοτία
And the light [2in 3the 4darkness 1appears], and the darkness

1473 3756 2638
αυτὸ ου κατέλαβεν
[2it 3not 1overtook].

John the one Immersing

1096 444 649 3844 2316
1:6 εγένετο ἄνθρωπος απεσταλμένος παρὰ θεοὺ
There existed a man being sent by God –

3686 1473 * 3778 2064 1519 3141 2443
ὄνομα αυτῷ Ἰωάννης 1:7 οὗτος ἦλθεν εις μαρτυρίαν ἵνα
the name to him *was* John. This one came for a witness, that

3140 4012 3588 5457 2443 3956 4100
μαρτυρήσῃ περὶ του φωτὸς ἵνα πάντες πιστεύσωσιν
he should witness concerning the light, that all should believe

1223 1473 3756-1510.7.3 1565 3588 5457 235 2443
δι' αυτοὺ 1:8 ουκ ην εκεῖνος το φως αλλ' ἵνα
through him. [2was not 1That one] the light, but that

3140 4012 3588 5457 1510.7.3 3588 5457
μαρτυρήσῃ περὶ του φωτὸς 1:9 ην το φως
he should witness concerning the light. [8was 1The 3light

3588 228 3739 5461 3956 444 2064
το αληθινὸν ο φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ερχόμενον
2true 4which 5enlightens 6every 7man] coming

1519 3588 2889 1722 3588 2889 1510.7.3 2532 3588
εις τον κόσμον 1:10 εν τω κόσμω ην και ο
into the world. [2in 3the 4world 1He was], and the

2889 1223 1473 1096 2532 3588 2889 1473 3756 1097
κόσμος δι' αυτοὺ εγένετο και ο κόσμος αυτὸν ουκ ἔγνω
world by him existed, and the world [2him 3not 1knew].

1519 3588-2398 2064 2532 3588-2398 1473 3756 3880
1:11 εις τα ἴδια ἦλθεν και οι ἴδιοι αυτὸν ου παρέλαβον
Unto his own he came, and his own [2him 3not 1received].

3745-1161 2983 1473 1325 1473 1849
1:12 ὅσοι δε ἔλαβον αυτὸν ἔδωκεν αυτοῖς εξουσίαν
But as many as received him, he gave to them authority

5043 2316 1096 3588 4100 1519
τέκνα θεοὺ γενέσθαι τοις πιστεύουσιν εις
[2children 3of God 1to become], to the ones believing in

3588 3686-1473 3739 3756 1537 129
το ὄνομα αυτοὺ 1:13 οι ουκ εξ αιμάτων
his name; the ones who not from out of blood,

3761 1537 2307 4561 3761 1537 2307
ουδὲ εκ θελήματος σαρκὸς ουδὲ εκ θελήματος
nor from out of will of flesh, nor from out of will

435 235 1537 2316 1080
ανδρὸς αλλ' εκ θεοὺ εγεννήθησαν
of man, but from out of God were born.

The Word Became Flesh

2532 3588 3056 4561 1096 2532 4637 1722
1:14 και ο λόγος σὰρξ εγένετο και εσκήνωσεν εν
And the word [2flesh 1became] and tented among

1473 2532 2300 3588 1391-1473 1391 5613 3439
ημὶν και εθεασάμεθα την δόξαν αυτοὺ δόξαν ως μονογενοὺς
us. And we saw his glory – glory as an only child

3844 3962 4134 5484 2532 225 *
παρὰ πατρὸς πλήρης χάριτος και αληθείας 1:15 Ἰωάννης
of *the* father, full of favor and truth. John

3140 4012 1473 2532 2896 3004 3778 1510.7.3
μαρτυρεὶ περὶ αυτοὺ και κέκραγε λέγων οὗτος ην
witnessed concerning him, and cried out, saying, This was

3739 2036 3588 3694 1473 2064 1715 1473
ον εἶπον ο οπίσω μου ερχόμενος ἔμπροσθέν μου
whom I said, The one [2after 3me 1coming] [2before 3me

1096 3754 4413 1473 1510.7.3 2532 1537
γέγονεν ὅτι πρῶτός μου ην 1:16 και εκ
1was], for [2foremost *over* 3me 1he was]. And from out of

3588 4138-1473 1473 3956 2983 2532 5484 473
του πληρώματος αυτοὺ ημεὶς πάντες ελάβομεν και χάριν αντὶ
his fullness we all received, even favor upon

5484 3754 3588 3551 1223 * 1325
χάριτος 1:17 ὅτι ο νόμος διὰ Μωσέως εδόθη
favor. For the law [2through 3Moses 1was given] –

3588 5484 2532 3588 225 1223 * 5547 1096
η χάρις και η αλήθεια διὰ Ἰησοὺ Χριστοὺ εγένετο
the favor and the truth [2through 3Jesus 4Christ 1came].

2316 3762 3708 4455 3588 3439 5207
1:18 θεὸν ουδεὶς εώρακε πώποτε ο μονογενὴς υιὸς
[3God 1No one 2has seen] at any time. The only born son,

3588 1510.6 1519 3588 2859 3588 3962 1565 1834
ο ων εις τον κόλπον του πατρὸς εκεῖνος εξηγήσατο
the one being in the bosom of the father, that one described *him*.

2532 3778 1510.2.3 3588 3141 3588 * 3753
1:19 και αὕτη εστὶν η μαρτυρία του Ἰωάννου ὅτε
And this is the witness of John, when

649 3588 * 1537 * 2409 2532
απέστειλαν οι Ἰουδαῖοι εξ Ἱεροσολύμων ιερεὶς και
[3sent 1the 2Jews] from out of Jerusalem priests and

* 2443 2065 1473 1473 5100 1510.2.2 2532
Λευΐτας ἵνα ερωτήσωσιν αυτὸν συ τις ει 1:20 και
Levites that they should ask him, [3you 1Who 2are]? And

3670 2532 3756-720 2532 3670 3754 3756
ωμολόγησε και ουκ ηρνήσατο και ωμολόγησεν ὅτι ουκ
he acknowledged, and denied not; and acknowledged that, [2not

1510.2.1-1473 3588 5547 2532 2065 1473 5100 3767
ειμὶ εγὼ ο Χριστὸς 1:21 και ηρώτησαν αυτὸν τι οὖν
1I am] the Christ. And they asked him, What then?

* 1510.2.2 1473 2532 3004 3756-1510.2.1 3588 4396
Ἠλίας ει συ και λέγει ουκ ειμὶ ο προφήτης
[3Elijah 1Are 2you]? And he says, I am not. [3the 4prophet

1510.2.2 1473 2532 611 3756 2036 3767 1473
ει συ και απεκρίθη ου 1:22 εἶπον οὖν αυτῷ
1Are 2you]? And he answered, No. They said then to him,

5100 1510.2.2 2443 612 1325 3588 3992
τις ει ἵνα απόκρισιν δῶμεν τοις πέμψασιν
Who are you that an answer we should give to the ones having sent

1473 5100 3004 4012 4572 5346 1473 5456
ημὰς τι λέγεις περὶ σεαυτοὺ 1:23 ἔφη εγὼ φωνὴ
us? What say you concerning yourself? He said, I *am* a voice

994 1722 3588 2048 2116 3588 3598 2962
βοῶντος εν τη ερήμω ευθύνατε την οδὸν κυρίου
yelling in the wilderness, Straighten the way *of the* LORD†!

1:23 †*See Is. 40:3.*

2531 2036 * 3588 4396 2532 3588
καθώς είπεν Ησαΐας ο προφήτης 1:24 και οι
as said Isaiah the prophet. And the ones

649 1510.7.6 1537 3588 * 2532
απεσταλμένοι ήσαν εκ των Φαρισαίων 1:25 και
being sent were from out of the Pharisees. And

2065 1473 2532 2036 1473 5100 3767 907
ηρώτησαν αυτόν και είπον αυτώ τι ουν βαπτίζεις
they asked him, and said to him, Why then do you immerse

1487 1473 3756-1510.2.2 3588 5547 3777 * 3777 3588 4396
ει συ ουκ ει ο Χριστός ούτε Ηλίας ούτε ο προφήτης
if you are not the Christ, nor Elijah, nor the prophet?

611 1473 3588 * 3004 1473 907 1722
1:26 απεκρίθη αυτοίς ο Ιωάννης λέγων εγώ βαπτίζω εν
[[2]answered [3]to them [1]John], saying, I immerse in

5204 3319-1161 1473 2476 3739 1473 3756-1492
ύδατι μέσος δε υμών έστηκεν ον υμείς ουκ οίδατε
water, but in *the* midst of you stands whom you know not.

1473 1510.2.3 3588 3694 1473 2064 3739 1715
1:27 αυτός εστιν ο οπίσω μου ερχόμενος ος έμπροσθέν
He is the one [[2]after [3]me [1]coming], who [[2]before

1473 1096 3739 1473 3756-1510.2.1 514 2443 3089
μου γέγονεν ου εγώ ουκ ειμί άξιος ίνα λύσω
[3]me [1]exists], of whom I am not worthy that I should untie

1473 3588 2438 3588 5266 3778 1722
αυτού το ιμάντα του υποδήματος 1:28 ταύτα εν
his strap of the sandal. These *things* [[2]in

* 1096 4008 3588 * 3699
Βηθανία εγένετο πέραν του Ιορδάνου όπου
[3]Bethania [1]took place] on the other side of the Jordan, where

1510.7.3-* 907
ην Ιωάννης βαπτίζων
John was immersing.

The Lamb of God

3588 1887 991-3588-* 3588 *
1:29 τη επαύριον βλέπει ο Ιωάννης τον Ιησούν
The next day John sees Jesus

2064 4314 1473 2532 3004 2396 3588 286 3588 2316 3588
ερχόμενον προς αυτόν και λέγει ίδε ο αμνός του θεού ο
coming to him, and says, See the lamb of God, the one

142 3588 266 3588 2889 3778 1510.2.3 4012
αίρων την αμαρτίαν του κόσμου 1:30 ούτός εστι περί
carrying the sin of the world! This is concerning

3739 1473 2036 3694 1473 2064 435 3739 1715
ου εγώ είπον οπίσω μου έρχεται ανήρ ος έμπροσθέν
of whom I said, After me comes a man who [[2]before

1473 1096 3754 4413 1473 1510.7.3 2504
μου γέγονεν ότι πρώτός μου ην 1:31 καγώ
[3]me [1]was], for [[2]foremost *over* [3]me [1]he was]. And I

3756 1492 1473 235 2443 5319 3588
ουκ ήδειν αυτόν αλλ' ίνα φανερωθή τω
did not know him; but that he should be made manifest *to*

* 1223 3778 2064-1473 1722 3588 5204 907
Ισραήλ διά τούτο ήλθον εγώ εν τω ύδατι βαπτίζων
Israel – on account of this I came in the water immersing.

2532 3140-* 3004 3754 2300 3588
1:32 και εμαρτύρησεν Ιωάννης λέγων ότι τεθέαμαι το
And John witnessed, saying that, I viewed the

4151 2597 5616 4058 1537 3772
πνεύμα καταβαίνον ωσεί περιστεράν εξ ουρανού
spirit descending as a dove from out of heaven,

2532 3306 1909 1473 2504 3756 1492 1473
και έμεινεν επ' αυτόν 1:33 καγώ ουκ ήδειν αυτόν
and it remained upon him. And I *did* not know him.

235 3588 3992-1473 907 1722 5204 1565
αλλ' ο πέμψας με βαπτίζειν εν ύδατι εκείνός
But the one having sent me forth to immerse in water, that one

1473-2036 1909 3739 302 1492 3588 4151
μοι είπεν εφ' ον αν ίδης το πνεύμα
said to me, Upon whom ever you should behold the spirit

2597 2532 3306 1909 1473 3778 1510.2.3 3588
καταβαίνον και μένον επ' αυτόν ούτός εστιν ο
descending, and remaining upon him, he is the one

907 1722 4151 39 2504 3708 2532
βαπτίζων εν πνεύματι αγίω 1:34 καγώ εώρακα και
immersing by [[2]spirit [1]holy]. And I have seen and

3140 3754 3778 1510.2.3 3588 5207 3588 2316
μεμαρτύρηκα ότι ούτός εστιν ο υιός του θεού
have witnessed that this is the son of God.

Two Disciples Follow Jesus

3588 1887 3825 2476-3588-* 2532
1:35 τη επαύριον πάλιν ειστήκει ο Ιωάννης και
The next day again John stood, and

1537 3588 3101-1473 1417 2532 1689
εξ των μαθητών αυτού δύο 1:36 και εμβλέψας
[[2]from out of [3]his disciples [1]two]. And looking at

3588 * 4043 3004 2396 3588 286 3588 2316
τω Ιησού περιπατούντι λέγει ίδε ο αμνός του θεού
Jesus walking, he says, Behold the lamb of God!

2532 191 1473 3588 1417 3101 2980 2532
1:37 και ήκουσαν αυτού οι δύο μαθηταί λαλούντος και
And [[4]heard [5]him [1]the [2]two [3]disciples] speaking, and

190 3588 * 4762 1161 3588 *
ηκολούθησαν τω Ιησού 1:38 στραφείς δε ο Ιησούς
they followed Jesus. [[3]having turned [1]And [2]Jesus],

2532 2300 1473 190 3004 1473 5100
και θεασάμενος αυτούς ακολουθούντας λέγει αυτοίς τι
and viewing them following, says to them, What

2212 3588-1161 2036 1473 4461 3739 3004
ζητείτε οι δε είπον αυτώ ραββί ο λέγεται
do you seek? And they said to him, Rabbi, (which is to say,

2059 1320 4226 3306 3004
ερμηνευόμενον διδάσκαλε πού μένεις 1:39 λέγει
being translated, Teacher), where do you stay? He says

1473 2064 2532 1492 2064 2532 1492 4226 3306
αυτοίς έρχεσθε και ίδετε ήλθον και είδον πού μένει
to them, Come and see! They came and saw where he stayed,

2532 3844 1473 3306 3588 2250-1565 5610-1161 1510.7.3
και παρ' αυτώ έμειναν την ημέραν εκείνην ώρα δε ην
and [[2]with [3]him [1]stayed] that day. And *the* hour was

5613 1181 1510.7.3 * 3588 80 *
ως δεκάτη 1:40 ην Ανδρέας ο αδελφός Σίμωνος
about *the* tenth. [[6]was [1]Andrew [2]the [3]brother [4]of Simon

* 1520 1537 3588 1417 3588 191 3844
Πέτρου εις εκ των δύο των ακουσάντων παρά
[5]Peter] one from out of the two of the ones having heard from

* 2532 190 1473 2147 3778 4413
Ιωάννου και ακολουθησάντων αυτώ 1:41 ευρίσκει ούτος πρώτος
John, and having followed him. [[3]finds [1]He [2]first]

3588 80 3588-2398 * 2532 3004 1473 2147
τον αδελφόν τον ίδιον Σίμωνα και λέγει αυτώ ευρήκαμεν
[[2]brother [1]his own] Simon, and says to him, We have found

3588 3323 3739 1510.2.3 3177 5547 2532
τον μεσίαν ο εστι μεθερμηνευόμενον Χριστός 1:42 και
the Messiah, (which is being translated, Christ). And

71 1473 4314 3588 * 1689-1161 1473 3588 *
ήγαγεν αυτόν προς τον Ιησούν εμβλέψας δε αυτώ ο Ιησούς
he led him to Jesus. And looking at him, Jesus

2036 1473 1510.2.2 * 3588 5207 * 1473 2564
είπε συ ει Σίμων ο υιός Ιωνά συ κληθήση
said, You are Simon the son of Jonah. You shall be called

* 3739 2059 4074
Κηφάς ο ερμηνεύεται πέτρος
Cephas (which is translated, a piece of rock).†

Philip and Nathanael

3588 1887 2309 1831 1519 3588 *
1:43 τη επαύριον ηθέλησεν εξελθείν εις την Γαλιλαίαν
The next day he wanted to go forth into Galilee,

2532 2147 * 2532 3004 1473 3588 * 190
και ευρίσκει Φίλιππον και λέγει αυτώ ο Ιησούς ακολούθει
and he finds Philip, and [[2]says [3]to him [1]Jesus], Follow

1473 1510.7.3 1161 3588 * 575 * 1537
μοι 1:44 ην δε ο Φίλιππος από Βηθσαϊδά εκ
me! [[3]was [1]And [2]Philip] from Bethsaida, from out of

3588 4172 * 2532 * 2147-*
της πόλεως Ανδρέου και Πέτρου 1:45 ευρίσκει Φίλιππος
the city of Andrew and Peter. Philip finds

3588 * 2532 3004 1473 3739 1125-*
τον Ναθανήλ και λέγει αυτώ ον έγραψε Μωσής
Nathanael and says to him, *The* one whom Moses wrote

1722 3588 3551 2532 3588 4396 2147 *
εν τω νόμω και οι προφήται ευρήκαμεν Ιησούν
in the law, and the prophets, we have found – Jesus

3588 5207 3588 * 3588 575 * 2532 2036
τον υιόν του Ιωσήφ τον από Ναζαρέτ 1:46 και είπεν
the son of Joseph, from Nazareth. And [[2]said

1:42 †*translt.* Petros *or* Peter.

1473 * 1537 * 1410 5100
αυτώ Ναθανὴλ εκ Ναζαρὲτ δύναται τι
3to him 1Nathanael], [5from out of 6Nazareth 3able 1*Is* anything

18 1510.1 3004 1473 * 2064 2532 1492
αγαθὸν είναι λέγει αυτώ Φίλιππος έρχου και ίδε
2good 4to be]? [2says 3to him 1Philip], Come and see!

1:47 1492-3588-* 3588 * 2064 4314 1473
είδεν ο Ιησούς τον Ναθαναὴλ ερχόμενον προς αυτὸν
Jesus beheld Nathanael coming to him,

2532 3004 4012 1473 2396 230 * 1722
και λέγει περὶ αυτού ίδε αληθώς Ισραηλίτης εν
and says concerning him, See! Truly an Israelite, in

3739 1388 3756-1510.2.3 3004 1473 *
ω δόλος ουκ έστι **1:48** λέγει αυτώ Ναθαναὴλ
whom [2deceit 1there is not]. [2says 3to him 1Nathanael],

4159 1473-1097 611-3588-* 2532 2036
πόθεν με γινώσκεις απεκρίθη ο Ιησούς και είπεν
From what place do you know me? Jesus answered and said

1473 4253 3588 1473 * 5455 1510.6 5259 3588
αυτώ προ του σε Φίλιππον φωνήσαι όντα υπὸ την
to him, Before [3you 1Philip 2calling], being under the

4808 1492 1473 611-* 2532 3004 1473
συκήν είδόν σε **1:49** απεκρίθη Ναθαναὴλ και λέγει αυτώ
fig-tree, I beheld you. Nathanael responded and says to him,

4461 1473 1510.2.2 3588 5207 3588 2316 1473 1510.2.2 3588 935 3588
ραββὶ συ ει ο υιὸς του θεού συ ει ο βασιλεὺς του
Rabbi, you are the son of God; you are the king

* 611-* 2532 2036 1473 3754 2036
Ισραὴλ **1:50** απεκρίθη Ιησούς και είπεν αυτώ ότι είπόν
of Israel. Jesus responded and said to him, Because I said

1473 1492 1473 5270 3588 4808 4100 3173
σοι είδόν σε υποκάτω της συκής πιστεύεις μείζων
to you, I beheld you underneath the fig-tree, you believe? Greater

3778 3708 2532 3004 1473 281 281 3004
τούτων όψει **1:51** και λέγει αυτώ αμὴν αμὴν λέγω
of these you shall see. And he says to him, Amen, amen, I say

1473 575 737 3708 3588 3772 455 2532 3588
υμίν απ' άρτι όψεσθε τον ουρανὸν ανεωγότα και τους
to you, From now on you shall see the heaven opening, and the

32 3588 2316 305 2532 2597 1909 3588
αγγέλους του θεού αναβαίνοντας και καταβαίνοντας επὶ τον
angels of God ascending and descending upon the

5207 3588 444
υιὸν του ανθρώπου
son of man.

CHAPTER 2

The Wedding at Cana

2:1 2532 3588 2250 3588 5154 1062 1096 1722
και τη ημέρα τη τρίτη γάμος εγένετο εν
And in the [2day 1third] a wedding took place in

* 3588 * 2532 1510.7.3 3588 3384 3588 * 1563
Κανὰ της Γαλιλαίας και ην η μήτηρ του Ιησού εκεί
Cana of Galilee, and [4was 1the 2mother 3of Jesus] there.

2:2 2564-1161 2532 3588 * 2532 3588 3101-1473
εκλήθη δε και ο Ιησούς και οι μαθηταὶ αυτού
And were invited also Jesus and his disciples

1519 3588 1062 2532 5302 3631 3004 3588
εις τον γάμον **2:3** και υστερήσαντος οίνου λέγει η
unto the wedding. And lacking wine, [4says 1the

3384 3588 * 4314 1473 3631 3756-2192
μήτηρ του Ιησού προς αυτὸν οίνον ουκ έχουσι
2mother 3of Jesus] to him, [2wine 1They do not have].

2:4 3004 1473 3588 * 5100 1473 2532 1473
λέγει αυτή ο Ιησούς τι εμοὶ και σοι
[2says 3to her 1Jesus], What *is it* to me and to you,

1135 3768 2240 3588 5610 1473 3004
γύναι ούπω ήκει η ώρα μου **2:5** λέγει
O woman? [4not yet 3is 5come 2hour 1My]. Says

3588 3384-1473 3588 1249 3748 302 3004
η μήτηρ αυτού τοις διακόνοις ο τι αν λέγη
his mother to the servants, What ever he should say

1473 4160 1510.7.6-1161 1563 5201
υμίν ποιήσατε **2:6** ήσαν δε εκεί υδρίαι
to you, you do *it*! And there were there [3water-pitchers

3035 1803 2749 2596 3588 2512 3588
λίθιναι εξ κείμεναι κατὰ τον καθαρισμὸν των
2stone 1six], being situated for the cleansing of the

* 5562 303 3355 1417 2228 5140
Ιουδαίων χωρούσαι ανὰ μετρητὰς δύο η τρεις
Jews, having capacity of up *to* [4measures 1two 2or 3three].

2:7 3004 1473 3588 * 1072 3588 5201
λέγει αυτοίς ο Ιησούς γεμίσατε τας υδρίας
[2says 3to them 1Jesus], Fill the water-pitchers

5204 2532 1072 1473 2193 507 2532 3004
ύδατος και εγέμισαν αυτὰς έως άνω **2:8** και λέγει
with water! And they filled them unto upward. And he says

1473 501 3568 2532 5342 3588 755 2532
αυτοίς αντλήσατε νυν και φέρετε τω αρχιτρικλίνω και
to them, Draw out now, and bring *it* to the chief attendant! And

5342 5613-1161 1089 3588 755 3588
ήνεγκαν **2:9** ως δε εγεύσατο ο αρχιτρίκλινος το
they brought. And as [3tasted 1the 2chief attendant] the

5204 3631 1096 2532 3756-1492 4159 1510.2.3 3588-1161
ύδωρ οίνον γεγενημένον και ουκ ήδει πόθεν εστὶν οι δε
water [2wine 1becoming], and knew not from where it is (but the

1249 1492 3588 501 3588 5204 5455 3588
διάκονοι ήδεισαν οι ηντληκότες το ύδωρ φωνεί τον
servants knew, the ones drawing the water), [3calls 4the

3566 3588 755 2532 3004 1473 3956
νυμφίον ο αρχιτρίκλινος **2:10** και λέγει αυτώ πας
5groom 1the 2chief attendant]. And he says to him, Every

444 4412 3588 2570 3631 5087 2532 3752
άνθρωπος πρώτον τον καλὸν οίνον τίθησι και όταν
man [5first 2the 3good 4wine 1places], and whenever

3184 5119 3588 1640 1473 5083 3588
μεθυσθώσι τότε τον ελάσσω συ τετήρηκας τον
they should be intoxicated, then the lesser. You have kept the

2570 3631 2193 737 3778 4160 3588 746
καλὸν οίνον έως άρτι **2:11** ταύτην εποίησεν την αρχὴν
good wine until just now. This [6did 1the 2beginning

3588 4592 3588 * 1722 * 3588 * 2532
των σημείων ο Ιησούς εν Κανὰ της Γαλιλαίας και
3of the 4signs 5Jesus] in Cana of Galilee, and

5319 3588 1391-1473 2532 4100 1519 1473 3588
εφανέρωσε την δόξαν αυτού και επίστευσαν εις αυτὸν οι
manifested his glory; and [2believed 3in 4him

3101-1473 3326 3778 2597 1519 *
μαθηταὶ αυτού **2:12** μετὰ τούτο κατέβη εις Καπερναούμ
1his disciples]. After this he went down into Capernaum,

1473 2532 3588 3384-1473 2532 3588 80-1473 2532 3588
αυτὸς και η μήτηρ αυτού και οι αδελφοὶ αυτού και οι
he, and his mother, and his brothers, and

3101-1473 2532 1563 3306 3756 4183 2250
μαθηταὶ αυτού και εκεί έμειναν ου πολλὰς ημέρας
his disciples. And there they stayed not many days.

Jesus Cleanses the Temple

2:13 2532 1451 1510.7.3 3588 3957 3588 * 2532
και εγγὺς ην το πάσχα των Ιουδαίων και
And [5near 4was 1the 2passover 3of the 4Jews], and

305 1519 * 3588 * 2532 2147 1722
ανέβη εις Ιεροσόλυμα ο Ιησούς **2:14** και εύρεν εν
[2ascended 3unto 4Jerusalem 1Jesus]. And he found in

3588 2413 3588 4453 1016 2532 4263 2532 4058
τω ιερώ τους πωλούντας βόας και πρόβατα και περιστερὰς
the temple the ones selling oxen and sheep and doves,

2532 3588 2773 2521 2532 4160
και τους κερματιστὰς καθημένους **2:15** και ποιήσας
and the money-changers sitting down. And having made

5416 1537 4979 3956-1544 1537
φραγέλλιον εκ σχοινίων πάντας εξέβαλεν εκ
a scourge from out of rough cords, he cast out all from out of

3588 2413 3588-5037 4263 2532 3588 1016 2532 3588
του ιερού τα τε πρόβατα και τους βόας και των
the temple – both the sheep, and the oxen. And of the

2855 1632 3588 2772 2532 3588 5132
κολλυβιστών εξέχεε το κέρμα και τας τραπέζας
money-changers, he poured out the brass coins, and the tables

390 2532 3588 3588 4058 4453
ανέστρεψε **2:16** και τοις τας περιστερὰς πωλούσιν
he overturned. And to the ones [2the 3doves 1selling]

2036 142 3778 1782 3361 4160 3588 3624 3588
είπεν άρατε ταύτα εντεύθεν μη ποιείτε τον οίκον του
he said, Take these from here! Do not make the house

3962-1473 3624 1712 3403 1161
πατρός μου οίκον εμπορίου **2:17** εμνήσθησαν δε
of my father a house of a market-place! [3remembered 1And

3588 3101-1473 3754 1125 1510.2.3 3588 2205 3588
οι μαθηταὶ αυτού ότι γεγραμμένον εστὶν ο ζήλος του
2his disciples] that [2being written 1it is], The zeal

3624-1473 2719 1473 611 3767 3588
οἴκου σου κατέφαγέ† με 2:18 ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ
of your house devoured me††. [3responded 4then 1The

* 2532 2036 1473 5100 4592 1166 1473 3754
Ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι
2Jews], and said to him, What sign do you show to us that

3778 4160 611-3588-* 2532 2036 1473
ταῦτα ποιεῖς 2:19 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς
these *things* you do? Jesus answered and said to them,

3089 3588 3485-3778 2532 1722 5140 2250 1453
λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ
Loosen this temple, and in three days I will raise

1473 2036-3767 3588 * 5062 2532 1803
αὐτόν 2:20 εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τεσσαράκοντα καὶ ἕξ
it! [3then said 1The 2Jews], Forty and six

2094 3618 3588 3485-3778 2532 1473 1722 5140 2250
ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς οὗτος καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις
years it took to build this temple, and you in three days

1453 1473 1565-1161 3004 4012 3588 3485 3588
ἐγερεῖς αὐτόν 2:21 ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ
will raise it? But that one spoke concerning the temple

4983-1473 3753 3767 1453 1537 3588
σώματος αὐτοῦ 2:22 ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ τῶν
of his body. When then he was raised from out of the

3498 3403 3588 3101-1473 3754 3778 3004
νεκρῶν ἐμνήσθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν
dead ones, [2remembered 1his disciples] that this he said

1473 2532 4100 3588 1124 2532 3588 3056 3739
αὐτοῖς καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ᾧ
to them; and they believed in the scripture and in the word which

2036-3588-*
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς
Jesus spoke.

Many Believe in Jesus

5613-1161 1510.7.3 1722 * 1722 3588 3957
2:23 ὡς δὲ ἦν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα
And as he was in Jerusalem at the passover,

1722 3588 1859 4183 4100 1519 3588 3686-1473
ἐν τῇ ἑορτῇ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ
in the holiday *feast*, many believed in his name,

2334 1473 3588 4592 3739 4160 1473 1161
θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει 2:24 αὐτὸς δὲ
viewing his signs which he did. [3himself 1But

3588 * 3756-4100 1438 1473 1223 3588
ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς διὰ τὸ
2Jesus] did not entrust himself to them, on account of

1473 1097 3956 2532 3754 3756 5532 2192 2443
αὐτὸν γινώσκειν πάντας 2:25 καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα
his knowing all, and that [2not 3a need 1he had] that

5100 3140 4012 3588 444 1473-1063 1097
τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκε
any should witness concerning man, for he knew

5100 1510.7.3 1722 3588 444
τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
what was in man.

CHAPTER 3

Nicodemus and the Birth from Above

1510.7.3-1161 444 1537 3588 *
3:1 ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων
And there was a man from out of the Pharisees,

* 3686 1473 758 3588 *
Νικόδημος ὄνομα αὐτῷ ἄρχων τῶν Ἰουδαίων
Nicodemus *was the* name to him, a ruler of the Jews.

3778 2064 4314 3588 * 3571 2532 2036 1473
3:2 οὗτος ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ
This one came to Jesus by night and said to him,

4461 1492 3754 575 2316 2064 1320
ῥαββί οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος
Rabbi, we know that from God you have come *as* a teacher;

3762-1063 3778 3588 4592 1410 4160 3739 1473 4160
οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς
for no one [3these 4signs 1is able 2to do] which you do

1437-3361 1510.3-3588-2316 3326 1473 611-3588-*
ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ 3:3 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς
unless God should be with him. Jesus responded

2532 2036 1473 281 281 3004 1473 1437-3361 5100
καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ἐὰν μή τις
and said to him, Amen, amen, I say to you, unless one

1080 509 3756-1410 1492 3588 932
γεννηθῇ ἄνωθεν οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν
should be born from above, he is not able to behold the kingdom

3588 2316 3004 4314 1473 3588 * 4459
τοῦ θεοῦ 3:4 λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος πῶς
of God. [2says 3to 4him 1Nicodemus], How

1410 444 1080 1088-1510.6 3361-1410 1519
δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν μὴ δύναται εἰς
is [2able 1a man] to be born being aged? Is he able [2into

3588 2836 3588 3384-1473 1208 1525 2532
τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ
3the 4belly 5of his mother 6a second *time* 1to enter] and

1080 611-3588-* 281 281 3004
γεννηθῆναι 3:5 ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω
be born? Jesus answered, Amen, amen, I say

1473 1437-3361 5100 1080 1537 5204 2532
σοι ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ
to you, unless one should be born from out of water and

4151 3756-1410 1525 1519 3588 932 3588
πνεύματος οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
spirit, he is not able to enter into the kingdom

2316 3588 1080 1537 3588 4561
θεοῦ 3:6 τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς
of God. The one being born from out of the flesh

4561-1510.2.3 2532 3588 1080 1537 3588 4151
σάρξ ἐστι καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος
is flesh, and the one being born from out of the spirit

4151-1510.2.3 3361-2296 3754 2036 1473
πνεῦμά ἐστι 3:7 μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι
is spirit. You should not wonder that I said to you,

1163 1473 1080 509 3588 4151
δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν 3:8 τὸ πνεῦμα
It is necessary for you to be born from above. The wind

3699 2309 4154 2532 3588 5456-1473 191 235
ὅπου θέλει πνεῖ καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις ἀλλ'
[2where 3it wants 1blows], and its sound you hear, but

3756-1492 4159 2064 2532 4226 5217 3779
οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει οὕτως
you know not from what place it comes and where it goes. So

1510.2.3 3956 3588 1080 1537 3588 4151
ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος
is every *one* being born from out of the spirit.

611-* 2532 2036 1473 4459 1410
3:9 ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ πῶς δύναται
Nicodemus answered and said to him, How is it possible

3778 1096 611-* 2532 2036
ταῦτα γενέσθαι 3:10 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν
for these *things* to be? Jesus answered and said

1473 1473 1510.2.2 3588 1320 3588 * 2532 3778
αὐτῷ σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα
to him, You are the teacher of Israel, and these *things*

3756-1097 281 281 3004 1473 3754 3739
οὐ γινώσκεις 3:11 ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ
you know not? Amen, amen, I say to you that, what

1492 2980 2532 3739 3708 3140 2532 3588
οἴδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν καὶ τὴν
we know we speak, and what we have seen we witness, and

3141-1473 3756-2983 1487 3588 1919
μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε 3:12 εἰ τὰ ἐπίγεια
our witness you do not receive. If the earthly *things*

2036 1473 2532 3756-4100 4459 1437 2036
εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε πῶς ἐὰν εἴπω
I told to you and you believe not, how then [2if 3I should speak

1473 3588 2032 4100 2532 3762
ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε 3:13 καὶ οὐδεὶς
4to you 5the 6heavenly *things* 1will you believe]? And no one

305 1519 3588 3772 1508 3588 1537 3588
ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ
has ascended into the heaven except the one [2from out of 3the

3772 2597 3588 5207 3588 444 3588 1510.6 1722
οὐρανοῦ καταβάς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν
4heaven 1descending] – the son of man being in

3588 3772 2532 2531 * 5312 3588 3789
τῷ οὐρανῷ 3:14 καὶ καθὼς Μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν
the heaven. And as Moses raised up high the serpent

1722 3588 2048 3779 5312 1163 3588
ἐν τῇ ἐρήμῳ οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν
in the wilderness, so [5be raised up high 1is it necessary 2the

---

2:17 †*CP* καταφαγεται - shall devour.

2:17 ††*See Ps. 69:9.*

5207 3588 444 2443 3956 3588 4100 1519 1473
υιόν του ανθρώπου **3:15** ινα πας ο πιστεύων εις αυτόν
[3]son [4]of man]. That every *one* believing in him
3361 622 235 2192 2222 166
μη απόληται αλλ' έχη ζωὴν αιώνιον
should not perish but have life eternal.†

God Loves the World

3779-1063 25-3588-2316 3588 2889 5620 3588
3:16 ούτω γαρ ηγάπησεν ο θεός τον κόσμον ώστε τον
For thus God loved the world, so that
5207 1473 3588 3439 1325 2443 3956 3588 4100
υιόν αυτού τον μονογενή έδωκεν ινα πας ο πιστεύων
[4son 2his 3only born 1he gave], that every *one* believing
1519 1473 3361 622 235 2192 2222 166
εις αυτόν μη απόληται αλλ' έχη ζωὴν αιώνιον
in him should not perish, but should have life eternal.
3756 1063 649 3588 2316 3588 5207-1473
3:17 ου γαρ απέστειλεν ο θεός τον υιόν αυτού
[3*did* not 1For 4send 2God] his son
1519 3588 2889 2443 2919 3588 2889 235 2443
εις τον κόσμον ινα κρίνη τον κόσμον αλλ' ινα
into the world that he should judge the world; but that
4982 3588 2889 1223 1473 3588
σωθή ο κόσμος δι' αυτού **3:18** ο
[3should be delivered 1the 2world] by him. The one
4100 1519 1473 3756 2919 3588-1161 3361 4100
πιστεύων εις αυτόν ου κρίνεται ο δε μη πιστεύων
believing in him *is* not judged; but the one not believing
2235 2919 3754 3361-4100 1519 3588 3686
ήδη κέκριται ότι μη πεπίστευκεν εις το όνομα
already has been judged, for he believes not in the name
3588 3439 5207 3588 2316 3778-1161 1510.2.3
του μονογενούς υιού του θεού **3:19** αύτη δε εστιν
of the only born son of God. And this is
3588 2920 3754 3588 5457 2064 1519 3588 2889 2532
η κρίσις ότι το φως ελήλυθεν εις τον κόσμον και
the judgment, that the light has come into the world, and
25 3588 444 3123 3588 4655 2228 3588 5457
ηγάπησαν οι άνθρωποι μάλλον το σκότος η το φως
[2loved 1men 5more 3the 4darkness] than the light,
1510.7.3 1063 4190 1473 3588 2041 3956-1063 3588
ην γαρ πονηρά αυτών τα έργα **3:20** πας γαρ ο
[4*were* 1for 5evil 2their 3works]. For every *one*
5337 4238 3404 3588 5457 2532 3756 2064
φαύλα πράσσων μισεί το φως και ουκ έρχεται
[2heedlessly 1acting] detests the light and *does* not come
4314 3588 5457 2443 3361 1651 3588 2041-1473
προς το φως ινα μη ελεγχθή τα έργα αυτού
to the light, that [2should not 3be reproved 1his works].
3588-1161 4160 3588 225 2064 4314 3588 5457
3:21 ο δε ποιών την αλήθειαν έρχεται προς το φως
But the one observing the truth comes to the light,
2443 5319 1473 3588 2041 3754 1722 2316
ινα φανερωθή αυτού τα έργα ότι εν θεώ
that [3should be made manifest 1his 2works], that in God
1510.2.3 2038 3326 3778 2064-3588-* 2532
εστιν ειργασμένα **3:22** μετά ταύτα ήλθεν ο Ιησούς και
they are working. After these *things* Jesus came and
3588 3101-1473 1519 3588 * 1093 2532 1563 1304
οι μαθηταί αυτού εις την Ιουδαίαν γην και εκεί διέτριβε
his disciples into the Judean land, and there he spent time
3326 1473 2532 907 1510.7.3 1161 2532 *
μετ' αυτών και εβάπτιζεν **3:23** ην δε και Ιωάννης
with them and was immersing. [4was 1And 2also 3John]
907 1722 * 1451 3588 * 3754 5204 4183
βαπτίζων εν Αινών εγγύς του Σαλήμ ότι ύδατα πολλά
immersing in Aenon near Salim, for [3water 2much
1510.7.3 1563 2532 3854 2532 907
ην εκεί και παρεγίνοντο και εβαπτίζοντο
1there was] there. And they were arriving and being immersed.
3768-1063 1510.7.3 906 1519 3588 5438 3588
3:24 ούπω γαρ ην βεβλημένος εις την φυλακήν ο
For not yet was [2thrown 3into 4the 5prison
*
Ιωάννης
1John].

The Disciples of John Question Jesus

1096 3767 2214 1537 3588 3101
3:25 εγένετο ουν ζήτησις εκ των μαθητών
Became then an inquiry from out of the disciples
* 3326 * 4012 2512 2532
Ιωάννου μετά Ιουδαίων περί καθαρισμού **3:26** και
of John with *the* Jews concerning cleansing. And
2064 4314 3588 * 2532 2036 1473 4461 3739
ήλθον προς τον Ιωάννην και είπον αυτώ ραββί ος
they came to John and said to him, Rabbi, the one who
1510.7.3 3326 1473 4008 3588 * 3739 1473
ην μετά σου πέραν του Ιορδάνου ω συ
was with you *on* the other side of the Jordan, in whom you
3140 2396 3778 907 2532 3956 2064
μεμαρτύρηκας ίδε ούτος βαπτίζει και πάντες έρχονται
witnessed – see, this one immerses, and all come
4314 1473 611-* 2532 2036 3756
προς αυτόν **3:27** απεκρίθη Ιωάννης και είπεν ου
to him! John answered and said, [2*is* not
1410 444 2983 3762 1437-3361 1510.3
δύναται άνθρωπος λαμβάνειν ουδέν εαν μη η
3able 1Man] to receive anything unless it should be
1325 1473 1537 3588 3772 1473-1473
δεδομένον αυτώ εκ του ουρανού **3:28** αυτοί υμείς
given to him from out of the heaven. You yourselves
1473-3140 3754 2036 3756 1510.2.1 1473 3588 5547 235
μοι μαρτυρείτε ότι είπον ουκ ειμί εγώ ο Χριστός αλλ'
witness to me, that I said, [3not 2am 1I] the Christ, but
3754 649-1510.2.1 1715 1565 3588
ότι απεσταλμένος ειμί έμπροσθεν εκείνου **3:29** ο
that I am one being sent before that one. The one
2192 3588 3565 3566-1510.2.3 3588-1161 5384 3588
έχων την νύμφην νυμφίος εστίν ο δε φίλος του
having the bride is *the* groom. And the friend of the
3566 3588 2476 2532 191 1473 5479 5463
νυμφίου ο εστηκώς και ακούων αυτού χαρά χαίρει
groom, standing and hearing him, with joy rejoices
1223 3588 5456 3588 3566 3778 3767 3588 5479
διά την φωνήν του νυμφίου αύτη ουν η χαρά
because of the voice of the groom. This then [2joy
3588 1699 4137 1565 1163 837 1473-1161
η εμή πεπλήρωται **3:30** εκείνον δει αυξάνειν εμέ δε
1my] is fulfilled. That one must grow, but me
1642 3588 509 2064 1883
ελαττούσθαι **3:31** ο άνωθεν ερχόμενος επάνω
to lessen. The one [2from above 1coming] [2above
3956 1510.2.3 3588 1510.6 1537 3588 1093 1537
πάντων εστίν ο ων εκ της γης εκ
3all 1is]. The one being from out of the earth, [2from out of
3588 1093 1510.2.3 2532 1537 3588 1093 2980 3588
της γης εστί και εκ της γης λαλεί ο
3the 4earth 1is], and from out of the earth he speaks. The one
1537 3588 3772 2064 1883 3956 1510.2.3
εκ του ουρανού ερχόμενος επάνω πάντων εστί
[2from out of 3the 4heaven 1coming 6above 7all 5is].
2532 3739 3708 2532 191 3778 3140 2532
3:32 και ο εώρακε και ήκουσε τούτο μαρτυρεί και
And what he has seen and heard, this one witnesses; and
3588 3141-1473 3762 2983 3588 2983
την μαρτυρίαν αυτού ουδείς λαμβάνει **3:33** ο λαβών
his witness no one receives. The one receiving
1473 3588 3141 4972 3754 3588 2316 227-1510.2.3
αυτού την μαρτυρίαν εσφράγισεν ότι ο θεός αληθής εστιν
of his witness set a seal that God is true.
3739-1063 649-3588-2316 3588 4487 3588
3:34 ον γαρ απέστειλεν ο θεός τα ρήματα του
For the one whom God sent [2the 3sayings
2316 2980 3756-1063 1537 3358 1325 3588
θεού λαλεί ου γαρ εκ μέτρου δίδωσιν ο
4of God 1speaks], for not from out of measure does [2give
2316 3588 4151 3588 3962 25 3588 5207 2532 3956
θεός το πνεύμα **3:35** ο πατήρ αγαπά τον υιόν και πάντα
1God] the spirit. The father loves the son, and all *things*
1325 1722 3588 5495-1473 3588 4100 1519 3588
δέδωκεν εν τη χειρί αυτού **3:36** ο πιστεύων εις τον
he has put in his hand. The one believing in the
5207 2192 2222 166 3588-1161 544 3588 5207 3756-3708
υιόν έχει ζωὴν αιώνιον ο δε απειθών τω υιώ ουκ όψεται
son has life eternal; but the one resisting the son shall not see
3588 2222 237.1 3709 3588 2316 3306 1909 1473
την ζωὴν αλλ' η οργή του θεού μένει επ' αυτόν
life; but the anger of God remains upon him.

3:15 †*or* aeonial *et seq*.

CHAPTER 4

The Woman of Samaria

5613 3767 1097 3588 2962 3754 191 3588
4:1 ως ούν έγνω ο κύριος ότι ήκουσαν οι
When therefore [3knew 1the 2Lord†] that [3heard 1the

* 3754 * 4183 3101 4160 2532 907
Φαρισαίοι ότι Ιησούς πλείονας μαθητάς ποιεί και βαπτίζει
2Pharisees] that Jesus [4more 5disciples 1made 2and 3immersed]

2228 * 2544 * 1473 3756 907
η Ιωάννης 4:2 καίτοιγε Ιησούς αυτός ουκ εβάπτιζεν
than John (though indeed Jesus himself *did* not immerse,

235 3588 3101-1473 863 3588 * 2532 565
αλλ' οι μαθηταί αυτού 4:3 αφήκε την Ιουδαίαν και απήλθεν
but his disciples), he left Judea and went forth

1519 3588 * 1163-1161 1473 1330
εις την Γαλιλαίαν 4:4 έδει δε αυτόν διέρχεσθαι
into Galilee. But it was necessary for him to go

1223 3588 * 2064 3767 1519 4172 3588
διά της Σαμαρείας 4:5 έρχεται ούν εις πόλιν της
through Samaria. He comes then into a city

* 3004 * 4139 3588 5564 3739
Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ πλησίον του χωρίου ο
of Samaria being called Sychar, neighboring the place which

1325-* * 3588 5207-1473 1510.7.3 1161 1563
έδωκεν Ιακώβ Ιωσήφ τω υιώ αυτού 4:6 ην δε εκεί
Jacob gave to Joseph his son. [4was 1And 5there

4077 3588 * 3588 3767 * 2872 1537
πηγή του Ιακώβ ο ούν Ιησούς κεκοπιακώς εκ
2*the* spring 3of Jacob]. Then Jesus, being tired from

3588 3597 2516 3779 1909 3588 4077 5610 1510.7.3
της οδοιπορίας εκαθέζετο ούτως επί τη πηγή ώρα ην
the journey, sat thus at the spring – [4hour 1it was

5616 1622 2064 1135 1537 3588
ωσεί έκτη 4:7 έρχεται γυνή εκ της
2about 3*the* sixth]. There comes a woman from out of

* 501 5204 3004 1473 3588 * 1325 1473
Σαμαρείας αντλήσαι ύδωρ λέγει αυτή ο Ιησούς δος μοι
Samaria to draw water. [2says 3to her 1Jesus], Give to me

4095 3588-1063 3101-1473 565 1519 3588
πιείν 4:8 οι γαρ μαθηταί αυτού απεληλύθεισαν εις την
to drink! For his disciples went forth into the

4172 2443 5160 59 3004 3767 1473
πόλιν ίνα τροφάς αγοράσωσι 4:9 λέγει ουν αυτώ
city that [2provisions 1they should buy]. [5says 1Then 6to him

3588 1135 3588 * 4459 1473 *-1510.6 3844
η γυνή η Σαμαρείτις πως συ Ιουδαίος ων παρ'
4woman 2the 3Samaritan], How do you, being a Jew, [2from

1473 4095 154 1510.6 1135-* 3756 1063
εμού πιείν αιτείς ούσης γυναικός Σαμαρείτιδος ου γαρ
3me 4to drink 1ask], being a Samaritan woman? [3*do* not 1For

4798 * * 611-*
συγχρώνται Ιουδαίοι Σαμαρείταις 4:10 απεκρίθη Ιησούς
4have dealings with 2Jews] Samaritans. Jesus answered

2532 2036 1473 1487 1492 3588 1431 3588 2316 2532 5100
και είπεν αυτή ει ήδεις την δωρέαν του θεού και τις
and said to her, If you knew the gift of God, and who

1510.2.3 3588 3004 1473 1325 1473 4095 1473 302
εστιν ο λέγων σοι δος μοι πιείν συ αν
is the one saying to you, Give to me to drink! you would have

154 1473 2532 1325-302 1473 5204 2198
ήτησας αυτόν και έδωκεν αν σοι ύδωρ ζων
asked him, and he would have given to you [2water 1living].

3004 1473 3588 1135 2962 3777 502
4:11 λέγει αυτώ η γυνή κύριε ούτε άντλημα
[3says 4to him 1The 2woman], O master, neither a bucket

2192 2532 3588 5421 1510.2.3 901 4159 3767
έχεις και το φρέαρ εστί βαθύ πόθεν ούν
do you have, and the well is deep. From what place then

2192 3588 5204 3588 2198 3361 1473 3173
έχεις το ύδωρ το ζων 4:12 μη συ μείζων
have you the [2water 1living]? [2you 3greater than

1510.2.2 3588 3962-1473 * 3739 1325 1473 3588 5421
ει του πατρός ημών Ιακώβ ος έδωκεν ημίν το φρέαρ
1Are] our father Jacob, who gave to us the well,

2532 1473 1537 1473 4095 2532 3588 5207-1473
και αυτός εξ αυτού έπιε και οι υιοί αυτού
and himself [2from out of 3it 1drank], and his sons

2532 3588 2353-1473 611-3588-* 2532 2036
και τα θρέμματα αυτού 4:13 απεκρίθη ο Ιησούς και είπεν
and his livestock? Jesus answered and said

1473 3956 3588 4095 1537 3588 5204-3778 1372
αυτή πας ο πίνων εκ του ύδατος τούτου διψήσει
to her, Every *one* drinking from this water thirsts

3825 3739-1161-302 4095 1537 3588 5204
πάλιν 4:14 ος δ' αν πίη εκ του ύδατος
again, but whoever should drink from out of the water

3739 1473 1325 1473 3766.2 1372 1519 3588 165
ου εγώ δώσω αυτώ ου μη διψήση εις τον αιώνα
which I give to him in no way should he thirst into the eon.

235 3588 5204 3739 1325 1473 1096 1722 1473
αλλά το ύδωρ ο δώσω αυτώ γενήσεται εν αυτώ
But the water which I shall give to him shall become in him

4077 5204 242 1519 2222 166 3004 4314
πηγή ύδατος αλλομένου εις ζωήν αιώνιον 4:15 λέγει προς
a spring of water leaping up into life eternal. Says to

1473 3588 1135 2962 1325 1473 3778 3588 5204 2443
αυτόν η γυνή κύριε δος μοι τούτο το ύδωρ ίνα
him the woman, O master, give to me this water, that

3361-1372 3366 2064 1759 501 3004
μη διψώ μηδέ έρχωμαι ενθάδε αντλείν 4:16 λέγει
I should not thirst, nor should come here to draw! [2says

1473 3588 * 5217 5455 3588 435-1473 2532 2064
αυτή ο Ιησούς ύπαγε φώνησον τον άνδρα σου και ελθέ
3to her 1Jesus], Go, call your husband, and come

1759 611 3588 1135 2532 2036 3756-2192
ενθάδε 4:17 απεκρίθη η γυνή και είπεν ουκ έχω
here! [3answered 1The 2woman] and said, I do not have

435 3004 1473 3588 * 2573 2036 3754
άνδρα λέγει αυτή ο Ιησούς καλώς είπας ότι
a husband. [2says 3to her 1Jesus], Well you said that,

435 3756-2192 4002-1063 435 2192
άνδρα ουκ έχω 4:18 πέντε γαρ άνδρας έσχες
[2a husband 1I have not], for [2five 3husbands 1you had],

2532 3568 3739 2192 3756-1510.2.3 1473 435 3778
και νυν ον έχεις ουκ έστι σου ανήρ τούτο
and now the one whom you have is not your husband; this

227 2046 3004 1473 3588 1135 2962
αληθές είρηκας 4:19 λέγει αυτώ η γυνή κύριε
truly you have said. [3says 4to him 1The 2woman], O master,

2334 3754 4396 1510.2.2-1473 3588 3962-1473
θεωρώ ότι προφήτης ει συ 4:20 οι πατέρες ημών
I view that [2a prophet 1you are]. Our fathers

1722 3588 3735-3778 4352 2532 1473 3004
εν τω όρει τούτω προσεκύνησαν και υμείς λέγετε
[2in 3this mountain 1did obeisance], and you say

3754 1722 * 1510.2.3 3588 5117 3699 1163
ότι εν Ιεροσολύμοις εστίν ο τόπος όπου δει
that in Jerusalem is the place where it is necessary

4352 3004 1473 3588 * 1135
προσκυνείν 4:21 λέγει αυτή ο Ιησούς γύναι
to do obeisance. [2says 3to her 1Jesus], O woman,

4100 1473 3754 2064 5610 3753 3777 1722 3588
πίστευσόν μοι ότι έρχεται ώρα ότε ούτε εν τω
trust me, that there comes an hour when neither in

3735-3778 3777 1722 * 4352
όρει τούτω ούτε εν Ιεροσολύμοις προσκυνήσετε
this mountain, nor in Jerusalem, shall you do obeisance to

3588 3962 1473 4352 3739 3756-1492 1473
τω πατρί 4:22 υμείς προσκυνείτε ο ουκ οίδατε ημείς
the father. You do obeisance to whom you know not; we

4352 3739 1492 3754 3588 4991 1537
προσκυνούμεν ο οίδαμεν ότι η σωτηρία εκ
do obeisance to whom we know, for deliverance [2from out of

3588 * 1510.2.3 235 2064 5610 2532 3568
των Ιουδαίων εστίν 4:23 αλλ' έρχεται ώρα και νυν
3the 4Jews 1is]. But comes *the* hour, and now

1510.2.3 3753 3588 228 4353 4352 3588
εστιν ότε οι αληθινοί προσκυνηταί προσκυνήσουσιν τω
is, when the true *ones* doing obeisance shall do obeisance to the

3962 1722 4151 2532 225 2532-1063 3588 3962 5108
πατρί εν πνεύματι και αληθεία και γαρ ο πατήρ τοιούτους
father in spirit and truth; for also the father [2such

2212 3588 4352 1473 4151-3588-2316 2532
ζητεί τους προσκυνούντας αυτόν 4:24 πνεύμα ο θεός και
1seeks] to do obeisance to him. God *is* spirit, and

3588 4352 1473 1722 4151 2532 225
τους προσκυνούντας αυτόν εν πνεύματι και αληθεία
the ones doing obeisance to him [3in 4spirit 5and 6truth

1163 4352 3004 1473 3588 1135 1492
δει προσκυνείν 4:25 λέγει αυτώ η γυνή οίδα
1must 2do obeisance]. [3says 4to him 1The 2woman], I know

4:1 †*CP* **Ιησους** - Jesus.

3754 3323 2064 3588 3004 5547 3752
ὅτι μεσίας ἔρχεται ὁ λέγομενος Χριστὸς ὅταν
that Messiah comes, the one being called Christ. Whenever

2064 1565 312 1473 3956 3004
ἔλθη ἐκεῖνος ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα 4:26 λέγει
he should come, that one will announce to us all *things*. [[2]says

1473 3588 * 1473 1510.2.1 3588 2980 1473 2532
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι 4:27 καὶ
[3]to her [1]Jesus], I am *he*, the one speaking to you. And

1909 3778 2064 3588 3101-1473 2532 2296
ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἐθαύμασαν
upon this came his disciples, and they marvelled

3754 3326 1135 2980 3762 3305 2036 5100
ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει οὐδεὶς μέντοι εἶπε τί
that [[2]with [3]a woman [1]he spoke]. No one however said, What

2212 2228 5100 2980 3326 1473 863-3767
ζητεῖς ἢ τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς 4:28 ἀφῆκεν οὖν
do you seek? or, Why do you speak with her? [[3]then left

3588 5201-1473 3588 1135 2532 565 1519 3588 4172
τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν
[4]her water-pitcher [1]The [2]woman], and went forth into the city,

2532 3004 3588 444 1205 1492 444 3739
καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις 4:29 δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς
and says to the men, Come, see a man who

2036 1473 3956 3745 4160 3385 3778 1510.2.3 3588
εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα μήτι οὗτός ἐστιν ὁ
told to me all *things* as much as I did! Maybe this is the

5547 1831 3767 1537 3588 4172 2532
Χριστός 4:30 ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως καὶ
Christ? They came forth then from out of the city and

2064 4314 1473 1722-1161 3588 3342 2065 1473 3588
ἤρχοντο πρὸς αὐτόν 4:31 ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ
came to him. But in between [[3]asked [4]him [1]the

3101 3004 4461 2068 3588-1161 2036 1473
μαθηταὶ λέγοντες ῥαββί φάγε 4:32 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς
[2]disciples], saying, Rabbi, eat! And he said to them,

1473 1035 2192 2068 3739 1473 3756-1492 3004
ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε 4:33 ἔλεγον
I [[2]food [1]have] to eat which you know not. [[4]said

3767 3588 3101 4314 240 3385 5342
οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους μή τις ἤνεγκεν
[1]Then [2]the [3]disciples] to one another, Did anyone bring *anything*

1473 2068 3004 1473 3588 * 1699 1033
αὐτῷ φαγεῖν 4:34 λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἐμὸν βρῶμά
to him to eat? [[2]says [3]to them [1]Jesus], My food

1510.2.3 2443 4160 3588 2307 3588 3992 1473 2532
ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ
is that I do the will of the one having sent me, and

5048 1473 3588 2041 3756-1473 3004 3754
τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον 4:35 οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι
I should perfect his work. Do you not say that,

2089 5072 1510.2.3 2532 3588 2326 2064 2400
ἔτι τετράμηνός ἐστι καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται ἰδοὺ
[[2]still [3]four months [1]It is], and the harvest comes? Behold,

3004 1473 1869 3588 3788-1473 2532 2300
λέγω ὑμῖν ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε
I say to you, lift up your eyes, and see

3588 5561 3754 3022-1510.2.6 4314 2326 2235 2532
τὰς χώρας ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη 4:36 καὶ
the places! for they are white for harvest already. And

3588 2325 3408 2983 2532 4863 2590 1519
ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς
the one harvesting [[2]a wage [1]receives], and gathers fruit unto

2222 166 2443 2532 3588 4687 3674 5463
ζωὴν αἰώνιον ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ
life eternal, that also the one sowing [[2]together [1]should rejoice]

2532 3588 2325 1722-1063 3778 3588 3056
καὶ ὁ θερίζων 4:37 ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος
also *with* the one harvesting. For in this the word

1510.2.3 3588 228 3754 243 1510.2.3 3588 4687 2532
ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ
is true that, Another is the one sowing, and

243 3588 2325 1473 649 1473 2325
ἄλλος ὁ θερίζων 4:38 ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν
another *is* the one harvesting. I sent you to harvest

3739 3756-1473 2872 243 2872 2532 1473
ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε ἄλλοι κεκοπιάκασι καὶ ὑμεῖς
what you have not tired in; others have tired, and you

1519 3588 2873-1473 1525 1537-1161
εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε 4:39 ἐκ δὲ
[[2]into [3]their toil [1]have entered]. And from out of

3588 4172-1565 4183 4100 1519 1473 3588
τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν
that city many believed in him of the

* 1223 3588 3056 3588 1135 3140
Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης
Samaritans because of the word of the woman witnessing

3754 2036 1473 3956 3745 4160 5613-3767
ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα 4:40 ὡς οὖν
that, He told to me all *things* as much as I did. Then as

2064 4314 1473 3588 * 2065 1473 3306
ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι
they came to him, the Samaritans asked him to stay

3844 1473 2532 3306 1563 1417 2250 2532 4183
παρ' αὐτοῖς καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας 4:41 καὶ πολλῷ
with them; and he stayed there two days. And many

4183 4100 1223 3588 3056-1473 3588-5037
πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ 4:42 τῇ τε
more believed because of his word. Also to the

1135 3004 3754 3765 1223 3588 4674 2981
γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν
woman they said that, No longer because of your speech

4100 1473-1063 191 2532 1492 3754
πιστεύομεν αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἴδαμεν ὅτι
do we believe, for ourselves we have heard, and know that

3778 1510.2.3 230 3588 4990 3588 2889 3588 5547
οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός
this is truly the deliverer of the world, the Christ.

3326-1161 3588 1417 2250 1831 1564 2532
4:43 μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ
And after the two days he came forth from there and

565 1519 3588 * 1473 1063 3588 *
ἀπῆλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν 4:44 αὐτὸς γὰρ ὁ Ἰησοῦς
went forth into Galilee. [[3]himself [1]For [2]Jesus]

3140 3754 4396 1722 3588 2398 3968 5092
ἐμαρτύρησεν ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν
testified that a prophet [[3]in [4]his own [5]fatherland [2]a value

3756-2192 3753 3767 2064 1519 3588 * 1209
οὐκ ἔχει 4:45 ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐδέξαντο
[1]has not]. When then he came into Galilee, [[3]received

1473 3588 * 3956-3708 3739 4160
αὐτὸν οἱ Γαλιλαῖοι πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν
[4]him [1]the [2]Galileans], having seen all the *things* which he did

1722 * 1722 3588 1859 2532 1473 1063 2064
ἐν Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον
in Jerusalem during the holiday *feast*; [[3]also [2]they [1]for] went

1519 3588 1859
εἰς τὴν ἑορτήν
to the holiday *feast*.

The Royal Official's Son is Healed

2064-3767 3588 * 3825 1519 3588 * 3588
4:46 ἦλθεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν Κανὰ τῆς
Then came Jesus again into Cana

* 3699 4160 3588 5204 3631 2532 1510.7.3 5100
Γαλιλαίας ὅπου ἐποίησε τὸ ὕδωρ οἶνον καὶ ἦν τις
of Galilee, where he made the water wine. And there was a certain

937 3739 3588 5207 770 1722 *
βασιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καπερναοὺμ
royal *official* [[3]whose [4]son [5]was weak [1]in [2]Capernaum].

3778 191 3754 * 2240 1537 3588
4:47 οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς
He having heard that Jesus is come from out of

* 1519 3588 * 565 4314 1473 2532
Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ
Judea into Galilee he went forth to him and

2065 1473 2443 2597 2532 2390 1473
ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ
asked him that he should come down and heal his

3588 5207 3195-1063 599 2036 3767
τὸν υἱόν ἤμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν 4:48 εἶπεν οὖν
son, for he was about to die. [[3]said [1]Then

3588 * 4314 1473 1437 3361 4592 2532 5059
ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα
[2]Jesus] to him, If [[2]not [4]signs [5]and [6]miracles

1492 3766.2 4100 3004
ἴδητε οὐ μὴ πιστεύσητε 4:49 λέγει
[1]you should [3]behold], in no way should you believe†. [[3]says

4314 1473 3588 937 2962 2597 4250
πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικὸς κύριε κατάβηθι πρὶν
[4]to [5]him [1]The [2]royal *official*], O Lord, come down before

4:48 †*or* trust.

599 3588 3813-1473 3004 1473 3588 *
αποθανείν το παιδίον μου 4:50 λέγει αυτώ ο Ιησούς
[[2]dies [1]my child]! [[2]says [3]to him [1]Jesus],

4198 3588 5207-1473 2198 2532 4100 3588 444
πορεύου ο υιός σου ζη και επίστευσεν ο άνθρωπος
Go, your son lives! And [[3]believed [1]the [2]man]

3588 3056 3739 2036 1473 3588 * 2532 4198
τω λόγω ω είπεν αυτώ ο Ιησούς και επορεύετο
in the word which [[2]said [3]to him [1]Jesus], and he went.

2235-1161 1473-2597 3588 1401-1473
4:51 ήδη δε αυτού καταβαίνοντος οι δούλοι αυτού
And already as he was going down, his bondmen

528 1473 2532 518 3004 3754 3588 3816-1473
απήντησαν αυτώ και απήγγειλαν λέγοντες ότι ο παις σου
met him and reported, saying that, Your child

2198 4441 3767 3844 1473 3588 5610 1722 3739
ζη 4:52 επύθετο ουν παρ' αυτών την ώραν εν η
lives. He inquired then of them the hour in which

2866 2192 2532 2036 1473 3754 5504
κομψότερον έσχε και είπον αυτώ ότι χθές
[[2]much better [1]he sufficed]. And they said to him that, Yesterday

5610 1442 863 1473 3588 4446 1097 3767
ώραν εβδόμην αφήκεν αυτόν ο πυρετός 4:53 έγνω ουν
[[2]hour [1]*the* seventh [5]left [6]him [3]the [4]fever]. [[4]knew [1]Then

3588 3962 3754 1722 1565 3588 5610 1722 3739 2036 1473
ο πατήρ ότι εν εκείνη τη ώρα εν η είπεν αυτώ
[2]the [3]father] that *it was* in that hour in which [[2]said [3]to him

3588 * 3754 3588 5207-1473 2198 2532 4100 1473
ο Ιησούς ότι ο υιός σου ζη και επίστευσεν αυτός
[1]Jesus] that, Your son lives. And he believed him,

2532 3588 3614 1473 3650 3778 3825 1208
και η οικία αυτού όλη 4:54 τούτο πάλιν δεύτερον
and [[3]family [1]his [2]entire]. This again *was* a second

4592 4160-3588-* 2064 1537 3588 *
σημείον εποίησεν ο Ιησούς ελθών εκ της Ιουδαίας
sign Jesus did coming from out of Judea

1519 3588 *
εις την Γαλιλαίαν
into Galilee.

CHAPTER 5

Jesus Heals at Bethesda

3326 3778 1510.7.3 1859 3588 * 2532
5:1 μετά ταύτα ην εορτή των Ιουδαίων και
After these was a holiday of the Jews, and

305-3588-* 1519 * 1510.2.3-1161 1722
ανέβη ο Ιησούς εις Ιεροσόλυμα 5:2 έστι δε εν
Jesus ascended unto Jerusalem. And *there* is in

3588 * 1909 3588 4262 2861 3588
τοις Ιεροσολύμοις επί τη προβατική κολυμβήθρα η
Jerusalem at the sheep *gate* a pool, the one

1951 * * 4002 4745 2192 1722
επιλεγομένη Εβραϊστί Βηθεσδά πέντε στοάς έχουσα 5:3 εν
being called in Hebrew Bethesda, [[2]five [3]stoas [1]having]. In

3778 2621 4128 4183 3588 770
ταύταις κατέκειτο πλήθος πολύ των ασθενούντων
these reclined [[2]multitude [1]a great] being weak,

5185 5560 3584 1551 3588 3588 5204
τυφλών χωλών ξηρών εκδεχομένων την του ύδατος
blind, lame, withered, looking out for the [[2]of the [3]water

2796 32-1063 2596 2540 2597 1722
κίνησιν 5:4 άγγελος γαρ κατά καιρόν κατέβαινεν εν
[1]movement]. For an angel at times came down in

3588 2861 2532 5015 3588 5204 3588-3767 4413
τη κολυμβήθρα και ετάρασσε το ύδωρ ο ουν πρώτος
the pool and disturbed the water; the one then first

1684 3326 3588 5016 3588 5204 5199 1096
εμβάς μετά την ταραχήν του ύδατος υγιής εγίνετο
stepping in after the disturbance of the water [[2]sound [1]became]

3739-1221 2722 3553 1510.7.3-1161 5100
ω δήποτε κατείχετο νοσήματι 5:5 ην δε τις
in whatsoever [[2]he was held [1]disease]. And there was a certain

444 1563 5144 2532 3638 2094 2192 1722 3588
άνθρωπος εκεί τριάκοντα και οκτώ έτη έχων εν τη
man there thirty and eight years being held in his

769 3778 1492 3588 * 2621
ασθενεία 5:6 τούτον ιδών ο Ιησούς κατακείμενον
feebleness. [[3]this one [2]seeing [1]Jesus] reclining,

2532 1097 3754 4183 2235 5550 2192 3004
και γνούς ότι πολύν ήδη χρόνον έχει λέγει
and knowing that [[2]a long [1]already] time he was held, says

1473 2309 5199 1096 611 1473
αυτώ θέλεις υγιής γενέσθαι 5:7 απεκρίθη αυτώ
to him, Do you want [[2]sound [1]to be]? [[3]answered [4]to him

3588 770 2962 444-3756 2192 2443
ο ασθενών κύριε άνθρωπον ουκ έχω ίνα
[1]The one [2]being invalid], O lord, [[2]not a man [1]I have] that

3752 5015 3588 5204 906 1473 1519 3588
όταν ταραχθή το ύδωρ βάλη με εις την
whenever [[3]should be disturbed [1]the [2]water] should lay me in the

2861 1722 3739 1161 2064-1473 243 4253
κολυμβήθραν εν ω δε έρχομαι εγώ άλλος προ
pool; [[2]in [3]which *time* [1]but] I come, another before

1473 2597 3004 1473 3588 * 1453 142 3588
εμού καταβαίνει 5:8 λέγει αυτώ ο Ιησούς έγειραι άρον τον
me descends. [[2]says [3]to him [1]Jesus], Arise, lift

2895-1473 2532 4043 2532 2112 1096
κράββατόν σου και περιπάτει 5:9 και ευθέως εγένετο
your litter and walk! And immediately [[3]became

5199 3588 444 2532 142 3588 2895-1473
υγιής ο άνθρωπος και ήρε τον κράββατον αυτού
[4]in health [1]the [2]man], and lifted his litter,

2532 4043 1510.7.3-1161 4521 1722 1565 3588
και περιεπάτει ην δε σάββατον εν εκείνη τη
and walked. And it was *the* sabbath on that

2250 3004-3767 3588 * 3588 2323
ημέρα 5:10 έλεγον ουν οι Ιουδαίοι τω τεθεραπευμένω
day. Then said the Jews to the one being cured,

4521-1510.2.3 3756-1832 1473 142 3588 2895
σάββατόν εστιν ουκ έξεστί σοι άραι τον κράββατον
It is a sabbath; it is not allowed for you to carry the litter.

611 1473 3588 4160 1473 5199
5:11 απεκρίθη αυτοίς ο ποιήσας με υγιή
He responded to them, *saying*, The one making me in health,

1565 1473-2036 142 3588 2895-1473 2532 4043
εκείνός μοι είπεν άρον τον κράββατόν σου και περιπάτει
that one told me, Carry your litter and walk!

2065-3767 1473 5100 1510.2.3 3588 444 3588
5:12 ηρώτησαν ουν αυτόν τις εστιν ο άνθρωπος ο
Then they asked him, Who is the man

2036 1473 142 3588 2895-1473 2532 4043
ειπών σοι άρον τον κράββατόν σου και περιπάτει
having said to you, Carry your litter and walk?

3588-1161 2390 3756-1492 5100 1510.2.3 3588
5:13 ο δε ιαθείς ουκ ήδει τις εστιν ο
But the one having been healed knew not who it is,

1063 * 1593 3793 1510.6 1722 3588 5117
γαρ Ιησούς εξένευσεν όχλου όντος εν τω τόπω
for Jesus turned aside, of a multitude being in the place.

3326 3778 2147 1473 3588 * 1722 3588 2413
5:14 μετά ταύτα ευρίσκει αυτόν ο Ιησούς εν τω ιερώ
After these *things* [[2]finds [3]him [1]Jesus] in the temple,

2532 2036 1473 2396 5199 1096 3371 264
και είπεν αυτώ ίδε υγιής γέγονας μηκέτι αμάρτανε
and he said to him, See, [[2]in health [1]you are]; no longer sin,

2443 3361-5501-5100 1473-1096 565 3588
ίνα μη χείρόν τι σοι γένηται 5:15 απήλθεν ο
that nothing worse should happen to you! [[3]went forth [1]The

444 2532 312 3588 * 3754 * 1510.2.3
άνθρωπος και ανήγγειλε τοις Ιουδαίοις ότι Ιησούς εστιν
[2]man] and announced to the Jews that Jesus is

3588 4160 1473 5199 2532 1223
ο ποιήσας αυτόν υγιή 5:16 και διά
the one making him in health. And on account of

3778 1377 3588 * 3588 * 2532 2212
τούτο εδίωκον τον Ιησούν οι Ιουδαίοι και εζήτουν
this [[3]persecuted [4]Jesus [1]the [2]Jews], and sought

1473-615 3754 3778 4160 1722 4521 3588
αυτόν αποκτείναι ότι ταύτα εποίει εν σαββάτω 5:17 ο
to kill him, for these *things* he did on a sabbath.

1161 * 611 1473 3588 3962-1473 2193 737
δε Ιησούς απεκρίνατο αυτοίς ο πατήρ μου έως άρτι
But Jesus answered to them, My father [[2]until [3]now

2038 2504 2038 1223 3778 3767
εργάζεται καγώ εργάζομαι 5:18 διά τούτο ουν
[1]works], and I work. On account of this then

3123 2212 1473 3588 * 615 3754 3756 3440
μάλλον εζήτουν αυτόν οι Ιουδαίοι αποκτείναι ότι ου μόνον
[[4]more [3]sought [6]him [1]the [2]Jews [5]to kill], for not only

3089 3588 4521 235 2532 3962 2398 3004 3588
έλυε το σάββατον αλλά και πατέρα ίδιον έλεγεν τον
he untied the sabbath, but also [[4]father [3]his own [1]called

2316 2470 1438 4160 3588 2316
θεόν ίσον εαυτόν ποιών τω θεώ
[2]God], [[3]equal [2]himself [1]making] *to* God.

The Father and the Son

611-3767 3588 * 2532 2036 1473 281
5:19 **απεκρίνατο ουν ο Ιησούς και είπεν αυτοίς αμήν**
Then answered Jesus and said to them, Amen,

281 3004 1473 3756-1410 3588 5207 4160 575 1438
αμήν λέγω υμίν ου δύναται ο υιός ποιείν αφ' εαυτού
amen, I say to you, [3is not able 1the 2son] to do of himself

3762 1437-3361 5100 991 3588 3962 4160
ουδέν εάν μη τι βλέπη τον πατέρα ποιούντα
anything, unless what he should see the father doing;

3739-1063 302 1565 4160 3778 2532 3588 5207
α γαρ αν εκείνος ποιή ταύτα και ο υιός
for what ever *things* that one should do, these also the son

3668 4160 3588-1063 3962 5368 3588
ομοίως ποιεί **5:20** **ο γαρ πατήρ φιλεί τον**
in like manner does. For *the* father is fond of the

5207 2532 3956 1166 1473 3739 1473 4160
υιόν και πάντα δεικνυσιν αυτώ α αυτός ποιεί
son, and [3all *things* 1shows 2to him] which he does.

2532 3173 3778 1166 1473 2041 2443
και μείζονα τούτων δείξει αυτώ έργα ίνα
And greater [2than these 3he will show 4to him 1works], that

1473 2296 5618-1063 3588 3962 1453 3588
υμείς θαυμάζητε **5:21** **ώσπερ γαρ ο πατήρ εγείρει τους**
you should marvel. For as the father raises the

3498 2532 2227 3779 2532 3588 5207 3739 2309
νεκρούς και ζωοποιεί ούτως και ο υιός ους θέλει
dead ones and restores to life, so also the son whom he wants

2227 3761-1063 3588 3962 2919 3762
ζωοποιεί **5:22** **ουδέ γαρ ο πατήρ κρίνει ουδένα**
he restores to life. For neither the father judges any one,

235 3588 2920-3956 1325 3588 5207 2443 3956
αλλά την κρίσιν πάσαν δέδωκε τω υιώ **5:23** **ίνα πάντες**
but all judgment he has given to the son, that all

5091 3588 5207 2531 5091 3588 3962 3588
τιμώσι τον υιόν καθώς τιμώσι τον πατέρα ο
should esteem the son as they esteem the father. The one

3361 5091 3588 5207 3756-5091 3588 3962 3588 3992
μη τιμών τον υιόν ου τιμά τον πατέρα τον πέμψαντα
not esteeming the son esteems not the father sending

1473 281 281 3004 1473 3754 3588 3588 3056-1473
αυτόν **5:24** **αμήν αμήν λέγω υμίν ότι ο τον λόγον μου**
him. Amen, amen, I say to you that the *one* [2my word

191 2532 4100 3588 3992 1473 2192 2222
ακούων και πιστεύων τω πέμψαντί με έχει ζωήν
1hearing] and believing in the one sending me has life

166 2532 1519 2920 3756-2064 235 3327
αιώνιον και εις κρίσιν ουκ έρχεται αλλά μεταβέβηκεν
eternal and [2into 3judgment 1comes not], but has crossed over

1537 3588 2288 1519 3588 2222 281 281
εκ του θανάτου εις την ζωήν **5:25** **αμήν αμήν**
from out of death unto life. Amen, amen,

3004 1473 3754 2064 5610 2532 3568 1510.2.3 3753
λέγω υμίν ότι έρχεται ώρα και νυν εστιν ότε
I say to you that there comes an hour, and now is, when

3588 3498 191 3588 5456 3588 5207 3588 2316
οι νεκροί ακούσονται της φωνής του υιού του θεού
the dead ones shall hear the voice of the son of God;

2532 3588 191 2198 5618-1063 3588 3962
και οι ακούσαντες ζήσονται **5:26** **ώσπερ γαρ ο πατήρ**
and the ones hearing shall live. For as the father

2192 2222 1722 1438 3779 1325 2532 3588 5207 2222
έχει ζωήν εν εαυτώ ούτως έδωκε και τω υιώ ζωήν
has life in himself, so he gave also to the son [2life

2192 1722 1438 2532 1849 1325 1473 2532
έχειν εν εαυτώ **5:27** **και εξουσίαν έδωκεν αυτώ και**
1to have] in himself, and [2authority 1gave] to him even

2920 4160 3754 5207 444 1510.2.3 3361
κρίσιν ποιείν ότι υιός ανθρώπου εστί **5:28** **μη**
[2judgment 1to execute], for [2son 3of man 1he is]. Do not

2296 3778 3754 2064 5610 1722 3739 3956 3588
θαυμάζετε τούτο ότι έρχεται ώρα εν η πάντες οι
wonder at this! for comes an hour in which all the ones

1722 3588 3419 191 3588 5456-1473 2532
εν τοις μνημείοις ακούσονται της φωνής αυτού **5:29** **και**
in the tombs shall hear his voice, and

1607 3588 3588 18 4160 1519
εκπορεύσονται οι τα αγαθά ποιήσαντες εις
shall exit – the ones [2good *things* 1doing] unto

386 2222 3588-1161 3588 5337 4238 1519
ανάστασιν ζωής οι δε τα φαύλα πράξαντες εις
a resurrection of life, but the ones [2heedlessly 1acting], unto

386 2920 3756 1410-1473 4160 575
ανάστασιν κρίσεως **5:30** **ου δύναμαι εγώ ποιείν απ'**
a resurrection of judgment. Not am I able to do of

1683 3762 2531 191 2919 2532 3588 2920
εμαυτού ουδέν καθώς ακούω κρίνω και η κρίσις
myself anything. As I hear, I judge; and [2judgment

3588 1699 1342-1510.2.3 3754 3756-2212 3588 2307 3588 1699
η εμή δικαία εστίν ότι ου ζητώ το θέλημα το εμόν
1my] is just; for I seek not [2will 1my],

235 3588 2307 3588 3992-1473 3962 1437
αλλά το θέλημα του πέμψαντός με πατρός **5:31** **εάν**
but the will of the [2sending me forth 1father]. If

1473 3140 4012 1683 3588 3141-1473 3756-1510.2.3
εγώ μαρτυρώ περί εμαυτού η μαρτυρία μου ουκ έστιν
I testify concerning myself, my testimony is not

227 243-1510.2.3 3588 3140 4012 1473
αληθής **5:32** **άλλος εστίν ο μαρτυρών περί εμού**
true. There is another testifying concerning me,

2532 1492 3754 227-1510.2.3 3588 3141 3739 3140
και οίδα ότι αληθής εστιν η μαρτυρία ην μαρτυρεί
and I know that [3is true 1the 2testimony] which he testifies

4012 1473 1473 649 4314 * 2532
περί εμού **5:33** **υμείς απεστάλκατε προς Ιωάννην και**
concerning me. You have sent to John, and

3140 3588 225 1473-1161 3756 3844 444
μεμαρτύρηκε τη αληθεία **5:34** **εγώ δε ου παρά ανθρώπου**
he testifies the truth. But I *do* not [4from 5man

3588 3141 2983 235 3778 3004 2443 1473
την μαρτυρίαν λαμβάνω αλλ' ταύτα λέγω ίνα υμείς
2the 3testimony 1receive]. And these *things* I say that you

4982 1565 1510.7.3 3588 3088 3588
σωθήτε **5:35** **εκείνος ην ο λύχνος ο**
should be delivered. That one was the lamp

2545 2532 5316 1473-1161 2309 21 4314
καιόμενος και φαίνων υμείς δε ηθελήσατε αγαλλιασθήναι προς
burning and shining, and you wanted to exult for

5610 1722 3588 5457-1473 1473-1161 2192 3588 3141
ώραν εν τω φωτί αυτού **5:36** **εγώ δε έχω την μαρτυρίαν**
an hour in his light. But I have the testimony

3173 3588 * 3588-1063 2041 3739 1325 1473 3588 3962
μείζω του Ιωάννου τα γαρ έργα α έδωκέ μοι ο πατήρ
greater *than* John; for the works which [3gave 4me 1the 2father]

2443 5048 1473 1473 3588 2041 3739 1473
ίνα τελειώσω αυτά αυτά τα έργα α εγώ
that I should perfect them, [3themselves 1the 2works] which I

4160 3140 4012 1473 3754 3588 3962 1473-649
ποιώ μαρτυρεί περί εμού ότι ο πατήρ με απέσταλκε
do, testify concerning me, that the father has sent me.

2532 3588 3992-1473 3962 1473 3140
5:37 **και ο πέμψας με πατήρ αυτός μεμαρτύρηκεν**
And the [2sending me forth 1father], he has testified

4012 1473 3777 5456-1473 191 4455
περί εμού ούτε φωνήν αυτού ακηκόατε πώποτε
concerning me. Neither his voice have you heard at any time,

3777 1491-1473 3708 2532 3588 3056-1473
ούτε είδος αυτού εωράκατε **5:38** **και τον λόγον αυτού**
nor his appearance have you seen. And his word

3756-2192 3306 1722 1473 3754 3739 649-1565
ουκ έχετε μένοντα εν υμίν ότι ον απέστειλεν εκείνος
you have not abiding in you, for whom that one sent,

3778 1473 3756 4100 2045 3588 1124
τούτω υμείς ου πιστεύετε **5:39** **ερευνάτε τας γραφάς**
this one you *do* not believe. You search the scriptures;

3754 1473 1380 1722 1473 2222 166 2192 2532
ότι υμείς δοκείτε εν αυταίς ζωήν αιώνιον έχειν και
for you think in them [2life 3eternal 1to have]; and

1565 1510.2.6 3588 3140 4012 1473 2532
εκείναί εισιν αι μαρτυρούσαι περί εμού **5:40** **και**
these are the ones testifying concerning me. And

3756-2309 2064 4314 1473 2443 2222 2192
ου θέλετε ελθείν προς με ίνα ζωήν έχητε
you do not want to come to me that [2life 1you should have].

1391 3844 444 3756-2983 235 1097
5:41 **δόξαν παρά ανθρώπων ου λαμβάνω** **5:42** **αλλ' έγνωκα**
Glory from men I receive not. But I have known

1473 3754 3588 26 3588 2316 3756-2192 1722 1438
υμάς ότι την αγάπην του θεού ουκ έχετε εν εαυτοίς
you, that the love of God you have not in yourselves.

1473 2064 1722 3588 3686 3588 3962-1473 2532
5:43 **εγώ ελήλυθα εν τω ονόματι του πατρός μου και**
I have come in the name of my father, and

3756-2983 1473 1437 243 2064 1722 3588 3686
ου λαμβάνετέ με εάν άλλος έλθη εν τω ονόματι
you did not receive me; if another should come in [2name

3588 2398 1565 2983 4459 1410-1473
τω ιδίω εκείνον λήψεσθε 5:44 πως δύνασθε υμείς
[1]his own], that one you will receive. How are you able

4100 1391 3844 240 2983 2532 3588 1391
πιστεύσαι δόξαν παρά αλλήλων λαμβάνοντες και την δόξαν
to believe, [[2]glory [3]from [4]one another [1]receiving], and the glory

3588 3844 3588 3441 2316 3756-2212 3361 1380
την παρά του μόνου θεού ου ζητείτε 5:45 μη δοκείτε
from the only God you do not seek? Do not think

3754 1473 2723 1473 4314 3588 3962 1510.2.3 3588
ότι εγώ κατηγορήσω υμών προς τον πατέρα έστιν ο
that I accuse you to the father! There is the one

2723 1473 * 1519 3739 1473 1679 1487-1063
κατηγορών υμών Μωσής εις ον υμείς ηλπίκατε 5:46 ει γαρ
accusing you – Moses, in whom you hope. For if

4100 * 4100-302 1473 4012-1063
επιστεύετε Μωσεί επιστεύετε αν εμοί περί γαρ
you believed Moses, you would have believed in me; for concerning

1473 1565 1125 1487-1161 3588 1565 1121
εμού εκείνος έγραψεν 5:47 ει δε τοις εκείνου γράμμασιν
me that one wrote. But if in that one's letters

3756-4100 4459 3588 1699 4487 4100
ου πιστεύετε πως τοις εμοίς ρήμασι πιστεύσετε
you believe not, how [[2]in my [3]sayings [1]shall you believe]?

CHAPTER 6

Jesus Feeds the Five Thousand

3326 3778 565-3588-* 4008
6:1 μετά ταύτα απήλθεν ο Ιησούς πέραν
After these *things* Jesus went forth on the other side

3588 2281 3588 * 3588 * 2532
της θαλάσσης της Γαλιλαίας της Τιβεριάδος 6:2 και
of the sea of Galilee – the one of Tiberias. And

190 1473 3793 4183 3754 3708 1473 3588
ηκολούθει αυτώ όχλος πολύς ότι εώρων αυτού τα
there followed him [[2]multitude [1]a great], for they saw his

4592 3739 4160 1909 3588 770 424 1161
σημεία α εποίει επί των ασθενούντων 6:3 ανήλθε δε
signs which he did for the invalids. [[3]went up [1]And

1519 3588 3735 3588 * 2532 1563 2521 3326 3588
εις το όρος ο Ιησούς και εκεί εκάθητο μετά των
[4]into [5]the [6]mountain [2]Jesus], and there sat down with

3101-1473 1510.7.3-1161 1451 3588 3957 3588 1859
μαθητών αυτού 6:4 ην δε εγγύς το πάσχα η εορτή
his disciples. And it was near the passover, the holiday

3588 * 1869 3767 3588 * 3588
των Ιουδαίων 6:5 επάρας ούν ο Ιησούς τους
of the Jews. [[3]having lifted up [1]Then [2]Jesus] the

3788 2532 2300 3754 4183 3793 2064 4314
οφθαλμούς και θεασάμενος ότι πολύς όχλος έρχεται προς
eyes, and seeing that a great multitude comes to

1473 3004 4314 3588 * 4159 59
αυτόν λέγει προς τον Φίλιππον πόθεν αγοράσομεν
him, says to Philip, From what place should we buy

740 2443 2068-3778 3778-1161 3004 3985 1473
άρτους ίνα φάγωσιν ούτοι 6:6 τούτο δε έλεγε πειράζων αυτόν
breads, that these should eat? But this he said testing him,

1473-1063 1492 5100 3195 4160 611 1473
αυτός γαρ ήδει τι έμελλε ποιείν 6:7 απεκρίθη αυτώ
for he knew what he was about to do. [[2]answered [3]to him

* 1250 1220 740 3756 714
Φίλιππος διακοσίων δηναρίων άρτοι ουκ αρκούσιν
[1]Philip], Of two hundred denarii *worth of* breads *are* not sufficient

1473 2443 1538 1473 1024-5100 2983
αυτοίς ίνα έκαστος αυτών βραχύ τι λάβη
for them, that each of them [[2]a little [1]should receive].

3004 1473 1520 1537 3588 3101-1473 *
6:8 λέγει αυτώ εις εκ των μαθητών αυτού Ανδρέας
Says to him one from out of his disciples, Andrew

3588 80 * * 1510.2.3 3808 1520 5602
ο αδελφός Σίμωνος Πέτρου 6:9 έστι παιδάριον εν ώδε
the brother of Simon Peter, There is [[2]boy [1]one] here

3739 2192 4002 740 2916 2532 1417 3795 235
ο έχει πέντε άρτους κριθίνους και δύο οψάρια αλλά
who has five breads of barley, and two little fishes – but

3778 5100-1510.2.3 1519 5118 2036 1161 3588 *
ταύτα τι εστιν εις τοσούτους 6:10 είπε δε ο Ιησούς
these, what are they for so many? [[3]said [1]And [2]Jesus],

4160 3588 444 377 1510.7.3-1161 5528
ποιήσατε τους ανθρώπους αναπεσείν ην δε χόρτος
Make the men recline! And there was [[2]grass

4183 1722 3588 5117 377 3767 3588 435 3588 706
πολύς εν τω τόπω ανέπεσον ούν οι άνδρες τον αριθμόν
[1]much] in the place. [[4]reclined [1]Then [2]the [3]men] – the number

5616 4000 2983 1161 3588 740 3588
ωσεί πεντακισχίλιοι 6:11 έλαβε δε τους άρτους ο
was about five thousand. [[3]took [1]And [4]the [5]breads

* 2532 2168 1239 3588 3101
Ιησούς και ευχαριστήσας διέδωκε τοις μαθηταίς
[2]Jesus]; and having given thanks he distributed to the disciples,

3588-1161 3101 3588 345 3668 2532
οι δε μαθηταί τοις ανακειμένοις ομοίως και
and the disciples to the ones reclining; in like manner also

1537 3588 3795 3745 2309 5613-1161
εκ των οψαρίων όσον ήθελον 6:12 ως δε
from the little fishes, as much as they wanted. And as

1705 3004 3588 3101-1473 4863
ενεπλήσθησαν λέγει τοις μαθηταίς αυτού συναγάγετε
they were filled up, he says *to* his disciples, Gather together

3588 4052 2801 2443 3361-5100 622
τα περισσεύσαντα κλάσματα ίνα μη τι απόληται
the abounding pieces, that nothing should perish!

4863 3767 2532 1072 1427 2894
6:13 συνήγαγον ούν και εγέμισαν δώδεκα κοφίνους
They gathered together then, and filled twelve hampers

2801 1537 3588 4002 740 3588 2916 3739
κλασμάτων εκ των πέντε άρτων των κριθίνων α
of pieces from out of the five breads of barley which

4052 3588 977 3588 3767-444
επερίσσευσε τοις βεβρωκόσιν 6:14 οι ουν άνθρωποι
abounded to the ones having eaten. The men then,

1492 3739 4160 4592 3588 * 3004 3754
ιδόντες ο εποίησε σημείον ο Ιησούς έλεγον ότι
having seen what [[3]did [1]sign [2]Jesus], said that,

3778 1510.2.3 230 3588 4396 3588 2064 1519 3588
ούτός εστιν αληθώς ο προφήτης ο ερχόμενος εις τον
This is truly the prophet coming into the

2889 * 3767 1097 3754 3195 2064
κόσμον 6:15 Ιησούς ούν γνούς ότι μέλλουσιν έρχεσθαι
world. Jesus then knowing that they were about to come

2532 726-1473 2443 4160-1473 935 3825
και αρπάζειν αυτόν ίνα ποιήσωσιν αυτόν βασιλέα πάλιν
and seize him by force, that they should make him king, again

402 1519 3588 3735 1473 3441
ανεχώρησεν εις το όρος αυτός μόνος
he withdrew unto the mountain himself alone.

Jesus Walks on the Sea

5613-1161 3798 1096 2597 3588
6:16 ως δε οψία εγένετο κατέβησαν οι
And as [[2]late [1]it became], [[2]went down

3101-1473 1909 3588 2281 2532 1684
μαθηταί αυτού επί την θάλασσαν 6:17 και εμβάντες
[1]his disciples] unto the sea, and having stepped

1519 3588 4143 2064 4008 3588 2281
εις το πλοίον ήρχοντο πέραν της θαλάσσης
into the boat, they went to the other side of *the* sea

1519 * 2532 4653 2235 1096 2532 3756
εις Καπερναούμ και σκοτία ήδη εγεγόνει και ουκ
unto Capernaum. And darkness already was, and [[2]*had* not

2064 4314 1473 3588 * 3739 5037 2281
εληλύθει προς αυτούς ο Ιησούς 6:18 η τε θάλασσα
[3]come [4]with [5]them [1]Jesus]; in which also *the* sea

417 3173 4154 1326 1643
ανέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο 6:19 εληλακότες
[[3]wind [2]by a great [4]blowing [1]was awakened]. Having rowed

3767 5613 4712 1501.7 2228 5144 2334
ούν ως σταδίους εικοσιπέντε η τριάκοντα θεωρούσι
then about [[2]stadiums [1]twenty-five] or thirty, they viewed

3588 * 4043 1909 3588 2281 2532 1451 3588
τον Ιησούν περιπατούντα επί της θαλάσσης και εγγύς του
Jesus walking upon the sea, and [[2]near [3]the

4143 1096 2532 5399 3588-1161 3004 1473
πλοίου γινόμενον και εφοβήθησαν 6:20 ο δε λέγει αυτοίς
[4]boat [1]coming]; and they feared. And he says to them,

1473 1510.2.1 3361-5399 2309 3767 2983
εγώ ειμι μη φοβείσθε 6:21 ήθελον ούν λαβείν
I am *he*; fear not! They wanted then to receive

1473 1519 3588 4143 2532 2112 3588 4143 1096
αυτόν εις το πλοίον και ευθέως το πλοίον εγένετο
him into the boat, and immediately the boat became

1909 3588 1093 1519 3739 5217 3588 1887
επί της γης εις ην υπήγον 6:22 τη επαύριον
upon the land into which they were going. The next day,

3588 3793 3588 2476 4008 3588 2281
ο ὄχλος ο εστηκώς πέραν της θαλάσσης
the multitude standing on the other side of the sea,
1492 3754 4142 243-3756 1510.7.3-1563 1508 1520
ιδών ότι πλοιάριον άλλο ουκ ην εκεί ει μη εν
seeing that [3boat 2not another 1there was] except one,
1565 1519 3739 1684 3588 3101 1473 2532 3754
εκείνο εις ο ενέβησαν οι μαθηταί αυτού και ότι
that one into which [3stepped into 2disciples 1his], and that
3756-4897 3588 3101-1473 3588 * 1519
ου συνεισήλθε τοις μαθηταίς αυτού ο Ιησούς εις
[2entered not together with 3his disciples 1Jesus] into
3588 4142 235 3441 3588 3101-1473 565
το πλοιάριον αλλά μόνοι οι μαθηταί αυτού απήλθον
the boat, but that [3alone 1his disciples 2went forth],
243-1161 2064 4142 1537 * 1451 3588
6:23 άλλα δε ήλθε πλοιάρια εκ Τιβεριάδος εγγύς του
(but other [2came 1small boats] from Tiberias near the
5117 3699 2068 3588 740 2168 3588 2962
τόπου όπου έφαγον τον άρτον ευχαριστήσαντος του κυρίου
place where they ate the bread, having given thanks *to* the Lord) –
3753 3767 1492 3588 3793 3754 * 3756-1510.2.3
6:24 ότε ούν είδεν ο όχλος ότι Ιησούς ουκ έστιν
when then [3saw 1the 2multitude] that Jesus is not
1563 3761 3588 3101-1473 1684 2532 1473
εκεί ουδέ οι μαθηταί αυτού ενέβησαν και αυτοί
there, nor his disciples, they stepped also themselves
1519 3588 4143 2532 2064 1519 * 2212 3588
εις τα πλοία και ήλθον εις Καπερναούμ ζητούντες τον
into the boats, and came unto Capernaum seeking
* 2532 2147 1473 4008 3588
Ιησούν **6:25** και ευρόντες αυτόν πέραν της
Jesus. And having found him on the other side of *the*
2281 2036 1473 4461 4219 5602 1096
θαλάσσης είπον αυτώ ραββί πότε ώδε γέγονας
sea, they said to him, Rabbi, how [2here 1have you become]?
611 1473 3588 * 2532 2036 281 281 3004
6:26 απεκρίθη αυτοίς ο Ιησούς και είπεν αμήν αμήν λέγω
[2answered 3to them 1Jesus] and said, Amen, amen, I say
1473 2212 1473 3756 3754 1492 4592 235 3754 2068
υμίν ζητείτέ με ουχ ότι είδετε σημεία αλλ' ότι εφάγετε
to you, you seek me, not that you saw signs, but that you ate
1537 3588 740 2532 5526 2038 3361 3588
εκ των άρτων και εχορτάσθητε **6:27** εργάζεσθε μη την
from the breads and were filled. Work not *for* the
1035 3588 622 235 3588 1035 3588 3306 1519
βρώσιν την απολλυμένην αλλά την βρώσιν την μένουσαν εις
food perishing, but the food abiding unto
2222 166 3739 3588 5207 3588 444 1473-1325
ζωήν αιώνιον ην ο υιός του ανθρώπου υμίν δώσει
life eternal, which the son of man will give to you!
3778-1063 3588 3962 4972 3588 2316 2036
τούτον γαρ ο πατήρ εσφράγισεν ο θεός **6:28** είπον
for this one [2the 3father 4set seal upon 1God]. They said
3767 4314 1473 5100 4160 2443 2038 3588 2041
ούν προς αυτόν τι ποιώμεν ίνα εργαζώμεθα τα έργα
then to him, What should we do that we work the works
3588 2316 611-3588-* 2532 2036 1473 3778
του θεού **6:29** απεκρίθη ο Ιησούς και είπεν αυτοίς τούτό
of God? Jesus answered and said to them, This
1510.2.3 3588 2041 3588 2316 2443 4100
εστι το έργον του θεού ίνα πιστεύσητε
is the work of God, that you should have believed
1519 3739 649-1565 2036 3767 1473 5100
εις ον απέστειλεν εκείνος **6:30** είπον ούν αυτώ τι
in whom that one sent. They said then to him, What
3767 4160-1473 4592 2443 1492 2532 4100
ούν ποιείς συ σημείον ίνα ίδωμεν και πιστεύσωμέν
[2then 3do you do 1sign], that we should know, and should believe
1473 5100 2038 3588 3962-1473 3588
σοι τι εργάζη **6:31** οι πατέρες ημών το
in you? What work do you do? Our fathers [2the
3131 2068 1722 3588 2048 2531 1510.2.3 1125
μάννα έφαγον εν τη ερήμω καθώς εστι γεγραμμένον
3manna 1ate] in the wilderness; as it is written,
740 1537 3588 3772 1325 1473 2068 2036
άρτον εκ του ουρανού έδωκεν αυτοίς φαγείν **6:32** είπεν
Bread from out of the heaven he gave to them to eat†. [3said
3767 1473 3588 * 281 281 3004 1473 3756-*
ούν αυτοίς ο Ιησούς αμήν αμήν λέγω υμίν ου Μωσής
2then 4to them 1Jesus], Amen, amen, I say to you, Moses has not
1325 1473 3588 740 1537 3588 3772 235 3588
δέδωκεν υμίν τον άρτον εκ του ουρανού αλλ' ο
given to you the bread from out of the heaven, but
3962-1473 1325 1473 3588 740 1537 3588 3772
πατήρ μου δίδωσιν υμίν τον άρτον εκ του ουρανού
my father gives to you the bread from out of the heaven –
3588 228 3588 1063 740 3588 2316 1510.2.3 3588
τον αληθινόν **6:33** ο γαρ άρτος του θεού εστιν ο
the true. For *the* bread of God is the one
2597 1537 3588 3772 2532 2222 1325 3588
καταβαίνων εκ του ουρανού και ζωήν διδούς τω
descending from out of the heaven, and [2life 1giving] to the
2889 2036 3767 4314 1473 2962 3842
κόσμω **6:34** είπον ούν προς αυτόν κύριε πάντοτε
world. They said then to him, O Master, at all times
1325 1473 3588 740-3778 2036 1161 1473 3588
δος ημίν τον άρτον τούτον **6:35** είπε δε αυτοίς ο
give to us this bread! [3said 1And 4to them
* 1473 1510.2.1 3588 740 3588 2222 3588 2064
Ιησούς εγώ ειμι ο άρτος της ζωής ο ερχόμενος
2Jesus], I am the bread of life. The one coming
4314 1473 3766.2 3983 2532 3588 4100 1519 1473
προς με ου μη πεινάση και ο πιστεύων εις εμέ
to me in no way should hunger, and the one believing in me
3766.2 1372 4455 235 2036 1473 3754 2532
ου μη διψήση πώποτε **6:36** αλλ' είπον υμίν ότι και
in no way should thirst at any time. But I said to you that even
3708 1473 2532 3756 4100 3956 3739 1325
εωράκατέ με και ου πιστεύετε **6:37** παν ο δίδωσί
you have seen me and *do* not believe. All which [3gives
1473 3588 3962 4314 1473 2240 2532 3588 2064
μοι ο πατήρ προς εμέ ήξει και τον ερχόμενον
4to me 1the 2father] [2to 3me 1shall come]; and the one coming
4314 1473 3766.2 1544 1854 3754 2597
προς με ου μη εκβάλω έξω **6:38** ότι καταβέβηκα
to me in no way shall I cast outside. For I have descended
1537 3588 3772 3756 2443 4160 3588 2307 3588
εκ του ουρανού ουχ ίνα ποιώ το θέλημα το
from out of the heaven, not that I should do [2will
1699 235 3588 2307 3588 3992 1473 3778-1161
εμόν αλλά το θέλημα του πέμψαντός με **6:39** τούτο δε
1my], but the will of the one having sent me. And this
1510.2.3 3588 2307 3588 3992 1473 3962 2443 3956 3739
εστι το θέλημα του πέμψαντός με πατρός ίνα παν ο
is the will of the [2having sent 3me 1father], that all which
1325 1473 3361 622 1537 1473 235
δέδωκέ μοι μη απολέσω εξ αυτού αλλά
he has given to me I should not lose from out of it, but
450-1473 1722 3588 2078 2250 3778-1161 1510.2.3
αναστήσω αυτό εν τη εσχάτη ημέρα **6:40** τούτο δε εστι
should raise it in the last day. And this is
3588 2307 3588 3992 1473 2443 3956 3588 2334
το θέλημα του πέμψαντός με ίνα πας ο θεωρών
the will of the one having sent me, that every *one* viewing
3588 5207 2532 4100 1519 1473 2192 2222 166 2532
τον υιόν και πιστεύων εις αυτόν έχη ζωήν αιώνιον και
the son and trusting in him, should have life eternal; and
450-1473 1473 3588 2078 2250
αναστήσω αυτόν εγώ τη εσχάτη ημέρα
I will raise him up – I in the last day.

Jesus Rejected by the Jews

1111 3767 3588 * 4012 1473
6:41 εγόγγυζον ούν οι Ιουδαίοι περί αυτού
[3were grumbling 4then 1The 2Jews] concerning him,
3754 2036 1473 1510.2.1 3588 740 3588 2597 1537
ότι είπεν εγώ ειμι ο άρτος ο καταβάς εκ
because he said, I am the bread descending from out of
3588 3772 2532 3004 3756 3778 1510.2.3 *
του ουρανού **6:42** και έλεγον ουχ ούτός εστιν Ιησούς
the heaven. And they said, [3not 2this 1Is] Jesus,
3588 5207 * 3739 1473 1492 3588 3962 2532
ο υιός Ιωσήφ ου ημείς οίδαμεν τον πατέρα και
the son of Joseph, of whom we know the father and
3588 3384 4459 3767 3004 3778 3754 1537 3588
την μητέρα πως ούν λέγει ούτος ότι εκ του
the mother? How then says this one that, From out of the
3772 2597 611 3767 3588 * 2532
ουρανού καταβέβηκα **6:43** απεκρίθη ούν ο Ιησούς και
heaven I have descended? [2answered 3then 1Jesus] and
2036 1473 3361 1111 3326 240 3762
είπεν αυτοίς μη γογγύζετε μετ' αλλήλων **6:44** ουδείς
said to them, Do not grumble with one another! No one

6:31 †*See Ps. 78:24.*

1410 2064 4314 1473 1437-3361 3588 3962 3588 3992
δύναται ελθείν προς με εαν μη ο πατήρ ο πέμψας
is able to come to me unless the father having sent

1473 1670 1473 2532 1473 450-1473 3588 2078
με ελκύση αυτόν και εγώ αναστήσω αυτόν τη εσχάτη
me should draw him; and I will raise him up in the last

2250 1510.2.3 1125 1722 3588 4396 2532
ημέρα 6:45 έστι γεγραμμένον εν τοις προφήταις και
day. It is written in the prophets, *saying* And

1510.8.6 3956 1318 3588 2316 3956 3767 3588
έσονται πάντες διδακτοί του θεού πας ούν ο
they will be all instructed of God†. Every *one* then

191 3844 3588 3962 2532 3129 2064 4314 1473
ακούων παρά του πατρός και μαθών έρχεται προς με
hearing from the father and having learned comes to me.

3756 3754 3588 3962 5100 3708 1508 3588
6:46 ουχ ότι τον πατέρα τις εώρακεν ει μη ο
Not that [3the 4father 1anyone 2has seen], except the one

1510.6 3844 3588 2316 3778 3708 3588 3962 281
ων παρά του θεού ούτος εώρακε τον πατέρα 6:47 αμήν
being from God; this one has seen the father. Amen,

281 3004 1473 3588 4100 1519 1473 2192 2222 166
αμήν λέγω υμίν ο πιστεύων εις εμέ έχει ζωήν αιώνιον
amen, I say to you, the one believing in me has life eternal.

1473 1510.2.1 3588 740 3588 2222 3588 3962-1473
6:48 εγώ ειμι ο άρτος της ζωής 6:49 οι πατέρες υμών
I am the bread of life. Your fathers

2068 3588 3131 1722 3588 2048 2532 599 3778
έφαγον το μάννα εν τη ερήμω και απέθανον 6:50 ούτός
ate the manna in the wilderness, and died. This

1510.2.3 3588 740 3588 1537 3588 3772 2597
εστιν ο άρτος ο εκ του ουρανού καταβαίνων
is the bread [2from out of 3the 4heaven 1descending],

2443 5100 1537 1473 2068 2532 3361-599
ίνα τις εξ αυτού φάγη και μη αποθάνη
that whoever [2from 3it 1should eat] even should not die.

1473 1510.2.1 3588 740 3588 2198 3588 1537 3588
6:51 εγώ ειμι ο άρτος ο ζών ο εκ του
I am the [2bread 1living] [2from out of 3the

3772 2597 1437 5100 2068 1537 3778
ουρανού καταβάς εάν τις φάγη εκ τούτου
4heaven 1having descended]. If anyone shall eat from this

3588 740 2198 1519 3588 165 2532 3588 740 1161
του άρτου ζήσεται εις τον αιώνα και ο άρτος δε
bread, he shall live into the eon; [2also 3the 4bread 1but]

3739 1473 1325 3588 4561-1473 1510.2.3 3739 1473 1325
ον εγώ δώσω η σάρξ μου εστίν ην εγώ δώσω
which I shall give [2my flesh 1is], which I shall give

5228 3588 3588 2889 2222 3164 3767
υπέρ της του κόσμου ζωής 6:52 εμάχοντο ούν
for the [2of the 3world 1life]. [4were quarreling 1Then

4314 240 3588 * 3004 4459 1410-3778
προς αλλήλους οι Ιουδαίοι λέγοντες πως δύναται ούτος
5with 6one another 2the 3Jews], saying, How will this one be able

1473-1325 3588 4561 2068 2036 3767 1473 3588
ημίν δούναι την σάρκα φαγείν 6:53 είπεν ούν αυτοίς ο
to give to us the flesh to eat? [3said 1Then 4to them

* 281 281 3004 1473 1437-3361 2068
Ιησούς αμήν αμήν λέγω υμίν εάν μη φάγητε
2Jesus], Amen, amen, I say to you, unless you should have eaten

3588 4561 3588 5207 3588 444 2532 4095 1473
την σάρκα του υιού του ανθρώπου και πίητε αυτού
the flesh of the son of man, and should have drunk of his

3588 129 3756-2192 2222 1722 1438 3588
το αίμα ουκ έχετε ζωήν εν εαυτοίς 6:54 ο
blood, you shall not have life in yourselves. The one

5176 1473 3588 4561 2532 4095 1473 3588 129 2192 2222
τρώγων μου την σάρκα και πίνων μου το αίμα έχει ζωήν
chewing of my flesh, and drinking of my blood, has life

166 2532 1473 450-1473 3588 2078 2250 3588
αιώνιον και εγώ αναστήσω αυτόν τη εσχάτη ημέρα 6:55 η
eternal, and I will raise him up in the last day.

1063 4561-1473 230 1510.2.3 1035 2532 3588 129-1473
γαρ σάρξ μου αληθώς εστι βρώσις και το αίμά μου
For my flesh truly is solid food, and my blood

230 1510.2.3 4213 3588 5176 1473 3588 4561
αληθώς εστι πόσις 6:56 ο τρώγων μου την σάρκα
truly is drink. The one chewing of my flesh,

2532 4095 1473 3588 129 1722 1473 3306 2504 1722
και πίνων μου το αίμα εν εμοί μένει καγώ εν
and drinking of my blood, [2in 3me 1abides], and I in

1473 2531 649 1473 3588 2198 3962 2504
αυτώ 6:57 καθώς απέστειλέ με ο ζών πατήρ καγώ
him. As [4sent 5me 1the 2living 3father], I also

2198 1223 3588 3962 2532 3588 5176 1473 2548
ζω διά τον πατέρα και ο τρώγων με κάκεινος
live on account of the father, and the one chewing me, that one

2198 1223 1473 3778 1510.2.3 3588 740 3588 1537
ζήσεται δι' εμέ 6:58 ούτός εστιν ο άρτος ο εκ
shall live through me. This is the bread [2from out of

3588 3772 2597 3756 2531 2068 3588 3962
του ουρανού καταβάς ου καθώς έφαγον οι πατέρες
3the 4heaven 1having descended] – not as [3ate 2fathers

1473 3588 3131 2532 599 3588 5176 3778 3588
υμών το μάννα και απέθανον ο τρώγων τούτον τον
1your] the manna, and died. The one chewing this

740 2198 1519 3588 165 3778 2036 1722
άρτον ζήσεται εις τον αιώνα 6:59 ταύτα είπεν εν
bread shall live into the eon. These *things* he said in

4864 1321 1722 *
συναγωγή διδάσκων εν Καπερναούμ
the synagogue teaching in Capernaum.

Many Disciples Grumble Concerning Jesus

4183 3767 191 1537 3588
6:60 πολλοί ούν ακούσαντες εκ των
Many then having heard from out of

3101-1473 2036 4642-1510.2.3 3778 3588 3056 5100
μαθητών αυτού είπον σκληρός εστιν ούτος ο λόγος τις
his disciples, said, [3is hard 1this 2word]; who

1410 1473-191 1492 1161 3588 * 1722
δύναται αυτού ακούειν 6:61 ειδώς δε ο Ιησούς εν
is able to hear it? [3knowing 1And 2Jesus] in

1438 3754 1111 4012 3778 3588 3101-1473
εαυτώ ότι γογγύζουσι περί τούτου οι μαθηταί αυτού
himself that [2grumbled 3concerning 4this 1his disciples],

2036 1473 3778 1473-4624 1437-3767
είπεν αυτοίς τούτο υμάς σκανδαλίζει 6:62 εάν ουν
he said to them, This causes you to stumble? *What* then if

2334 3588 5207 3588 444 305 3699
θεωρήτε τον υιόν του ανθρώπου αναβαίνοντα όπου
you should view the son of man ascending where

1510.7.3 3588 4387 3588 4151 1510.2.3 3588
ην το πρότερον 6:63 το πνεύμά εστι το
he was formerly? The spirit is the one

2227 3588 4561 3756 5623 3762 3588 4487
ζωοποιούν η σάρξ ουκ ωφελεί ουδέν τα ρήματα
restoring to life, the flesh *does* not benefit anyone. The sayings

3739 1473 2980 1473 4151-1510.2.3 2532 2222-1510.2.3 235
α εγώ λαλώ υμίν πνεύμά εστι και ζωή εστιν 6:64 αλλ'
which I speak to you is spirit, and is life. But

1510.2.6 1537 1473 5100 3739 3756 4100 1492
εισίν εξ υμών τινες οι ου πιστεύουσιν ήδει
there are from out of you ones who *do* not believe. [3knew

1063 1537 746 3588 * 5100 1510.2.6 3588
γαρ εξ αρχής ο Ιησούς τίνες εισίν οι
1For 4from 5*the* beginning 2Jesus] who are the ones

3361 4100 2532 5100 1510.2.3 3588 3860-1473
μη πιστεύοντες και τις εστιν ο παραδώσων αυτόν
not believing, and who it is that shall be delivering him up.

2532 3004 1223 3778 2046 1473 3754 3762
6:65 και έλεγε διά τούτο είρηκα υμίν ότι ουδείς
And he said, On account of this I have said to you that no one

1410 2064 4314 1473 1437-3361 1510.3 1325 1473
δύναται ελθείν προς με εάν μη η δεδομένον αυτώ
is able to come to me unless it should be given to him

1537 3588 3962-1473
εκ του πατρός μου
from my father.

The Words of Life

1537 3778 4183 565 3588 3101-1473
6:66 εκ τούτου πολλοί απήλθον των μαθητών αυτού
From this, many [2departed 1of his disciples]

1519-3588-3694 2532 3765 3326 1473 4043 2036
εις τα οπίσω και ουκέτι μετ' αυτού περιεπάτουν 6:67 είπεν
to the rear, and no longer [2with 3him 1walked]. [3said

3767 3588 * 3588 1427 3361 2532-1473 2309 5217
ούν ο Ιησούς τοις δώδεκα μη και υμείς θέλετε υπάγειν
1Then 2Jesus] to the twelve, Do you also want to go away?

611 3767 1473 * * 2962 4314
6:68 απεκρίθη ουν αυτώ Σίμων Πέτρος κύριε προς
[4answered 1Then 5to him 2Simon 3Peter], O Lord, to

6:45 †*See Is. 54:13*.

5100 565 4487 2222 166 2192
τίνα απελευσόμεθα ῥήματα ζωῆς αιωνίου έχεις
whom shall we go forth? [2*the* words 4life 3of eternal 1You have].

2532 1473 4100 2532 1097 3754 1473 1510.2.2
6:69 και ημείς πεπιστεύκαμεν και εγνώκαμεν ότι συ ει
And we have believed and have known that you are

3588 5547 3588 5207 3588 2316-3588-2198 611
ο Χριστός ο υιός του θεού του ζώντος 6:70 απεκρίθη
the Christ, the son of the living God. [2responded

1473 3588 * 3756-1473 1473 3588 1427 1586
αυτοίς ο Ιησούς ουκ εγώ υμάς τους δώδεκα εξελεξάμην
3to them 1Jesus], *Did* I not [2you 3the 4twelve 1choose],

2532 1537 1473 1520 1228 1510.2.3 3004-1161
και εξ υμών εις διάβολός εστιν 6:71 έλεγε δε
and from out of you one [2a devil 1is]? But he spoke

3588 * * * 3778-1063 3195
τον Ιούδαν Σίμωνος Ισκαριώτην ούτος γαρ έμελλεν
of Judas *son of* Simon Iscariot, for this one was about

1473-3860 1520-1510.6 1537 3588 1427
αυτόν παραδιδόναι εις ων εκ των δώδεκα
to deliver him up, being one from out of the twelve.

CHAPTER 7

Jesus at the Feast of Tabernacles

2532 4043-3588-* 3326 3778 1722 3588 *
7:1 και περιεπάτει ο Ιησούς μετά ταύτα εν τη Γαλιλαία
And Jesus was walking with these in Galilee;

3756 1063 2309 1722 3588 * 4043 3754 2212
ου γαρ ήθελεν εν τη Ιουδαία περιπατείν ότι εζήτουν
[3not 1for 2he wanted 5in 6Judea 4to walk], for [3sought

1473 3588 * 615 1510.7.3-1161 1451 3588
αυτόν οι Ιουδαίοι αποκτείναι 7:2 ην δε εγγύς η
5him 1the 2Jews 4to kill]. And it was near the

1859 3588 * 3588 4634 2036 3767
εορτή των Ιουδαίων η σκηνοπηγία 7:3 είπον ουν
holiday of the Jews – the one of pitching tents. [3said 1Then

4314 1473 3588 80-1473 3327 1782 2532 5217
προς αυτόν οι αδελφοί αυτού μετάβηθι εντεύθεν και ύπαγε
4to 5him 2his brothers], Cross over from here, and go

1519 3588 * 2443 2532 3588 3101-1473 2334
εις την Ιουδαίαν ίνα και οι μαθηταί σου θεωρήσωσιν
into Judea, that also your disciples should view

3588 2041-1473 3739 4160 3762-1063 1722 2927
τα έργα σου α ποιείς 7:4 ουδείς γαρ εν κρυπτώ
your works which you do! For no one [2in 3secret

5100-4160 2532 2212 1473 1722 3954
τι ποιεί και ζητεί αυτός εν παρρησία
1does anything] and [2seeks 1he himself 4in 5an open manner

1510.1 1487 3778 4160 5319 4572 3588
είναι ει ταύτα ποιείς φανέρωσον σεαυτόν τω
3to be]. If these *things* you do, manifest yourself to the

2889 3761-1063 3588 80-1473 4100 1519
κόσμω 7:5 ουδέ γαρ οι αδελφοί αυτού επίστευον εις
world! For neither his brothers believed in

1473 3004-3767 1473-3588-* 3588 2540 3588 1699
αυτόν 7:6 λέγει ουν αυτοίς ο Ιησούς ο καιρός ο εμός
him. Then says Jesus to them, [2time 1My]

3768 3918 3588 1161 2540 3588 5212 3842 1510.2.3
ούπω πάρεστιν ο δε καιρός ο υμέτερος πάντοτέ εστιν
is not yet at hand, but [2time 1your] at all times is

2092 3756 1410 3588 2889 3404 1473 1473-1161
έτοιμος 7:7 ου δύναται ο κόσμος μισείν υμάς εμέ δε
ready. [3*is* not 4able 1The 2world] to detest you, but me

3404 3754 1473 3140 4012 1473 3754 3588 2041-1473
μισεί ότι εγώ μαρτυρώ περί αυτού ότι τα έργα αυτού
it detests for I testify concerning it, that its works

4190-1510.2.3 1473 305 1519 3588 1859-3778 1473
πονηρά εστιν 7:8 υμείς ανάβητε εις την εορτήν ταύτην εγώ
are evil. You ascend unto this holiday *feast*! I

3768 305 1519 3588 1859-3778 3754 3588 2540 3588
ούπω αναβαίνω εις την εορτήν ταύτην ότι ο καιρός ο
not yet ascend unto this holiday *feast*, for [2time

1699 3768 4137 3778-1161 2036
εμός ούπω πεπλήρωται 7:9 ταύτα δε ειπών
1my] *has* not yet been fulfilled. And these *things* having said

1473 3306 1722 3588 * 5613-1161 305 3588
αυτοίς έμεινεν εν τη Γαλιλαία 7:10 ως δε ανέβησαν οι
to them, he stayed in Galilee. But as [2ascended

80-1473 5119 2532 1473 305 1519 3588 1859 3756
αδελφοί αυτού τότε και αυτός ανέβη εις την εορτήν ου
1his brothers], then also he ascended unto the holiday *feast*, not

5320 235 5613 1722 2927 3588-3767 * 2212
φανερώς αλλ' ως εν κρυπτώ 7:11 οι ουν Ιουδαίοι εζήτουν
openly, but as in secret. Then the Jews sought

1473 1722 3588 1859 2532 3004 4226 1510.2.3 1565
αυτόν εν τη εορτή και έλεγον πού εστιν εκείνος
him during the holiday *feast*, and said, Where is that one?

2532 1112 4183 4012 1473 1510.7.3 1722
7:12 και γογγυσμός πολύς περί αυτού ην εν
And [3grumbling† 2much 4concerning 5him 1there was] among

3588 3793 3588-3303 3004 3754 18-1510.2.3 243 3004
τοις όχλοις οι μεν έλεγον ότι αγαθός εστιν άλλοι έλεγον
the multitudes. Some said that, He is good; others said,

3756 235 4105 3588 3793 3762 3305
ου αλλά πλανά τον όχλον 7:13 ουδείς μέντοι
No, but he misleads the multitude. No one however

3954 2980 4012 1473 1223 3588 5401 3588
παρρησία ελάλει περί αυτού διά τον φόβον των
in an open manner spoke concerning him for fear of the

*
Ιουδαίων
Jews.

Jesus Teaches in the Temple

2235-1161 3588 1859 3322
7:14 ήδη δε της εορτής μεσούσης
But already [2of the 3holiday 1being in the middle]

305-3588-* 1519 3588 2413 2532 1321 2532
ανέβη ο Ιησούς εις το ιερόν και εδίδασκε 7:15 και
Jesus ascended into the temple and was teaching. And

2296 3588 * 3004 4459 3778 1121
εθαύμαζον οι Ιουδαίοι λέγοντες πως ούτος γράμματα
[3marvelled 1the 2Jews], saying, How did this one [2letters

1492 3361 3129 611 1473 3588
οίδε μη μεμαθηκώς 7:16 απεκρίθη αυτοίς ο
1know], not having learned? [2answered 3them

* 2532 2036 3588 1699 1322 3756-1510.2.3 1699 235
Ιησούς και είπεν η εμή διδαχή ουκ έστιν εμή αλλά
1Jesus], and said, My teaching is not mine, but

3588 3992 1473 1437 5100 2309 3588
του πέμψαντός με 7:17 εάν τις θέλη το
the one having sent me. If anyone should want

2307-1473 4160 1097 4012 3588 1322
θέλημα αυτού ποιείν γνώσεται περί της διδαχής
[2his will 1to do], he shall know concerning the teaching,

4220 1537 3588 2316 1510.2.3 2228 1473 575 1683
πότερον εκ του θεού εστιν η εγώ απ' εμαυτού
whether [2from out of 3God 1it is] or I [2from 3myself

2980 3588 575 1438 2980 3588 1391
λαλώ 7:18 ο αφ' εαυτού λαλών την δόξαν
1speak]. The one [2from 3himself 1speaking] [3glory

3588 2398 2212 3588-1161 2212 3588 1391 3588
την ιδίαν ζητεί ο δε ζητών την δόξαν του
2his own 1seeks]; but the one seeking the glory of the one

3992 1473 3778 227-1510.2.3 2532 93
πέμψαντος αυτόν ούτος αληθής εστι και αδικία
having sent him, this one is true, and unrighteousness

1722 1473 3756-1510.2.3 3756 * 1325 1473 3588
εν αυτώ ουκ έστιν 7:19 ου Μωσής δέδωκεν υμίν τον
[2in 3him 1is not]. *Has* not Moses given to you the

3551 2532 3762 1537 1473 4160 3588 3551 5100
νόμον και ουδείς εξ υμών ποιεί τον νόμον τι
law, and not one from out of you practices the law? Why

1473 2212 615 611 3588 3793
με ζητείτε αποκτείναι 7:20 απεκρίθη ο όχλος
[3me 1do you seek 2to kill]? [3answered 1The 2multitude]

2532 2036 1140 2192 5100 1473 2212 615
και είπεν δαιμόνιον έχεις τις σε ζητεί αποκτείναι
and said, [2a demon 1You have]. Who [3you 1seeks 2to kill]?

611-3588-* 2532 2036 1473 1520 2041 4160
7:21 απεκρίθη ο Ιησούς και είπεν αυτοίς εν έργον εποίησα
Jesus answered and said to them, One work I did,

2532 3956 2296 1223 3778 * 1325
και πάντες θαυμάζετε 7:22 διά τούτο Μωσής δέδωκεν
and you all marvel. On account of this Moses has given

1473 3588 4061 3756 3754 1537 3588 *
υμίν την περιτομήν ουχ ότι εκ του Μωσέως
to you circumcision (not that [2from out of 3Moses

1510.2.3 235 1537 3588 3962 2532 1722 4521
εστίν αλλ' εκ των πατέρων και εν σαββάτω
1it is], but from out of the fathers), and on *the* sabbath

7:12 †*or* murmuring.

4059 444 1487 4061 2983
περιτέμνετε ἄνθρωπον 7:23 ει περιτομὴν λαμβάνει
you circumcise a man. If [3circumcision 2receives

444 1722 4521 2443 3361 3089 3588
ἄνθρωπος εν σαββάτῳ ἵνα μη λυθῇ ο
1a man] on *the* sabbath, that [4should not 5be untied 1the

3551 * 1473 5520 3754 3650
νόμος Μωσέως εμοί χολᾶτε ὅτι ὅλον
2law 3of Moses], [2with me 1*why* are you incensed] that [3entirely

444 5199 4160 1722 4521 3361-2919
ἄνθρωπον υγιῆ εποίησα εν σαββάτῳ 7:24 μη κρίνετε
2a man 3in health 1I made] on *the* sabbath? Judge not

2596 3799 235 3588 1342 2920 2919
κατ' ὄψιν αλλὰ την δικαίαν κρίσιν κρίνατε
according to appearance, but [2the 3just 4judgment 1judge]!

3004 3767 5100 1537 3588 *
7:25 ἔλεγον οὖν τινες εκ των Ιεροσολυμιτῶν
Said then some from out of the ones of Jerusalem,

3756 3778-1510.2.3 3739 2212 615 2532 2396
ουχ οὗτός εστιν ον ζητοῦσιν αποκτεῖναι 7:26 και ἴδε
[2not 1Is this] whom they seek to kill? And see!

3954 2980 2532 3762 1473 3004
παρρησία λαλεῖ και ουδὲν αυτῷ λέγουσι
[2in an open manner 1he speaks], and [2nothing 3to him 1they say].

3379 230 1097 3588 758 3754 3778 1510.2.3
μήποτε αληθῶς ἔγνωσαν οι ἄρχοντες ὅτι οὗτός εστιν
Perhaps truly [3know 1the 2rulers] that this is

230 3588 5547 235 3778 1492 4159
αληθῶς ο Χριστὸς 7:27 αλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν
truly the Christ. But this we know from what place

1510.2.3 3588-1161 5547 3752 2064 3762 1097
εστὶν ο δε Χριστὸς ὅταν ἔρχηται ουδεὶς γινώσκει
he is – but the Christ, whenever he should come, no one knows

4159 1510.2.3 2896 3767 1722 3588 2413
πόθεν εστίν 7:28 ἔκραξεν οὖν εν τω ιερῷ
from what place he is. [3cried out 2then 4in 5the 6temple

1321 3588 * 2532 3004 2504 1492
διδάσκων ο Ιησοὺς και λέγων καμὲ οἴδατε
7teaching 1Jesus], and saying, And me you have known,

2532 1492 4159 1510.2.1 2532 575 1683
και οἴδατε πόθεν ειμί και απ' εμαυτοὺ
and you have known from what place I am; and of myself

3756-2064 235 1510.2.3 228 3588 3992 1473
ουκ ελήλυθα αλλ' ἔστιν αληθινὸς ο πέμψας με
I have not come, but [4is 5true 1the one 2sending 3me],

3739 1473 3756-1492 1473 1492 1473 3754 3844
ον υμεὶς ουκ οἴδατε 7:29 εγὼ οἶδα αυτὸν ὅτι παρ'
whom you know not. I have known him, for from

1473 1510.2.1 2548 1473-649 2212
αυτοὺ ειμι κακεῖνός με απέστειλεν 7:30 εζήτουν
him I am, and that one sent me. They were seeking

3767 1473-4084 2532 3762 1911 1909 1473 3588
οὖν αυτὸν πιάσαι και ουδεὶς επέβαλεν επ' αυτὸν την
then to lay hold of him; and no one put [3upon 4him 1the

5495 3754 3768 2064 3588 5610-1473 4183-1161
χεῖρα ὅτι οὔπω εληλύθει η ὥρα αυτοὺ 7:31 πολλοὶ δε
2hand], for [2had not yet 3come 1his hour]. But many

1537 3588 3793 4100 1519 1473 2532 3004 3754
εκ του ὄχλου επίστευσαν εις αυτὸν και ἔλεγον ὅτι
from out of the multitude believed in him, and said that,

3588 5547 3752 2064 3385 4183 4592
ο Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ μήτι πλείονα σημεία
The Christ, whenever he should come, will [2more 3signs

3778 4160 3739 3778 4160 191
τούτων ποιήσει ων οὗτος εποίησεν 7:32 ἤκουσαν
4*than* these 1he do] which this one did? [3heard

3588 * 3588 3793 1111 4012 1473
οι Φαρισαίοι του ὄχλου γογγύζοντος περὶ αυτοὺ
1The 2Pharisees] of the multitude murmuring [2concerning 3him

3778 2532 649 5257 3588 * 2532 3588
ταῦτα και απέστειλαν υπηρέτας οι Φαρισαίοι και οι
1these *things*], and [6sent 7officers 1the 2Pharisees 3and 4the

749 2443 4084 1473 2036 3767
αρχιερεὶς ἵνα πιάσωσιν αυτὸν 7:33 εἶπεν οὖν
5chief priests] that they should lay hold of him. [2said 3then

1473 3588 * 2089 3397 5550 3326 1473 1510.2.1 2532
αυτοὶς ο Ιησοὺς ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' υμῶν ειμι και
4to them 1Jesus], Still a little time [2with 3you 1I am], and

5217 4314 3588 3992 1473 2212 1473
υπάγω προς τον πέμψαντά με 7:34 ζητήσετέ με
I go away to the one having sent me. You shall seek me,

2532 3756-2147 2532 3699 1510.2.1-1473 1473 3756 1410
και ουχ ευρήσετε και ὅπου ειμὶ εγὼ υμεὶς ου δύνασθε
and shall not find, and where I am, you *are* not able

2064 2036 3767 3588 * 4314 1438 4226
ελθεὶν 7:35 εἶπον οὖν οι Ιουδαίοι προς εαυτοὺς ποῦ
to come. [3said 4then 1The 2Jews] to themselves, Where

3778 3195 4198 3754 1473 3756-2147 1473
οὗτος μέλλει πορεύεσθαι ὅτι ημεὶς ουχ ευρήσομεν αυτὸν
is this one about to go that we shall not find him?

3361 1519 3588 1290 3588 * 3195 4198
μη εις την διασποράν των Ελλήνων μέλλει πορεύεσθαι
Is [3unto 4the 5dispersion 6of the 7Greeks 1he about 2to go],

2532 1321 3588 * 5100 1510.2.3 3778 3588 3056
και διδάσκειν τους Ελληνας 7:36 τίς εστιν οὗτος ο λόγος
and to teach the Greeks? What is this word

3739 2036 2212 1473 2532 3756-2147 2532 3699
ον εἶπε ζητήσετέ με και ουχ ευρήσετε και ὅπου
which he said, You shall seek me and shall not find *me*, and where

1510.2.1-1473 1473 3756 1410 2064 1722-1161 3588
ειμὶ εγὼ υμεὶς ου δύνασθε ελθεὶν 7:37 εν δε τη
I am you *are* not able to come? And during the

2078 2250 3588-3173 3588 1859 2476-3588-*
εσχάτη ημέρα τη μεγάλῃ της εορτὴς ειστήκει ο Ιησοὺς
last day, the great one of the holiday, Jesus stood

2532 2896 3004 1437 5100 1372 2064 4314
και ἔκραξε λέγων εάν τις διψᾷ ερχέσθω προς
and cried out, saying, If anyone should thirst, come to

1473 2532 4095 3588 4100 1519 1473 2531
με και πινέτω 7:38 ο πιστεύων εις εμέ καθὼς
me and drink! The one believing in me, as

2036 3588 1124 4215 1537 3588 2836-1473
εἶπεν η γραφὴ ποταμοὶ εκ της κοιλίας αυτοὺ
[3said 1the 2scripture], [4rivers 1from out of 2his belly

4482 5204 2198 3778-1161 2036 4012
ρεύσουσιν ὕδατος ζῶντος 7:39 τοῦτο δε εἶπε περὶ
3shall flow 6water 5of living]. But this he said concerning

3588 4151 3739 3195 2983 3588
του πνεύματος ου ἔμελλον λαμβάνειν οι
the spirit, of which [5were about 6to receive 1the ones

4100 1519 1473 3768 1063 1510.7.3 4151 39 3754
πιστεύοντες εις αυτὸν οὔπω γαρ ην πνεῦμα ἅγιον ὅτι
2believing 3in 4him]; [3not yet 1for 2there was 5spirit 4holy], for

3588 * 3764 1392 4183 3767 1537
ο Ιησοὺς ουδέπω εδοξάσθη 7:40 πολλοὶ οὖν εκ
Jesus was not yet glorified. Many then from out of

3588 3793 191 3588 3056 3004 3778 1510.2.3 230
του ὄχλου ακούσαντες τον λόγον ἔλεγον οὗτός εστιν αληθὼς
the multitude, hearing the word, said, This is truly

3588 4396 243 3004 3778 1510.2.3 3588 5547
ο προφήτης 7:41 ἄλλοι ἔλεγον οὗτός εστιν ο Χριστὸς
the prophet. Others said, This is the Christ.

243-1161 3004 3361-1063 1537 3588 * 3588
ἄλλοι δε ἔλεγον μη γαρ εκ της Γαλιλαίας ο
And others said, Does [4from out of 5Galilee 1the

5547 2064 3780 3588 1124 2036 3754 1537
Χριστὸς ἔρχεται 7:42 ουχὶ η γραφὴ εἶπεν ὅτι εκ
2Christ 3come]? [2not 3the 4scripture 1Said] that from out of

3588 4690 * 2532 575 * 3588 2968 3699
του σπέρματος Δαβὶδ και από Βηθλεέμ της κώμης ὅπου
the seed of David, and from Bethlehem, of the town where

1510.7.3-* 3588 5547 2064 4978 3767 1722
ην Δαβὶδ ο Χριστὸς ἔρχεται 7:43 σχίσμα οὖν εν
David was from, the Christ comes? A split then among

3588 3793 1096 1223 1473 5100-1161 2309
τω ὄχλῳ εγένετο δι' αυτόν 7:44 τινὲς δε ἤθελον
the multitude took place because of him. But some [3wanted

1537 1473 4084 1473 235 3762 1911
εξ αυτῶν πιάσαι αυτὸν αλλ' ουδεὶς επέβαλεν
1from out of 2them] to lay hold of him, but no one put

1909 1473 3588 5495
επ' αυτὸν τας χεῖρας
[2upon 3him 1hands].

The Unbelief of the Religious Leaders

2064 3767 3588 5257 4314 3588 749 2532
7:45 ἦλθον οὖν οι υπηρέται προς τους αρχιερεὶς και
Came then the officers to the chief priests and

* 2532 2036 1473 1565 1223 5100 3756-71
Φαρισαίους και εἶπον αυτοὶς εκεῖνοι διά τι ουκ ηγάγετε
Pharisees; and [2said 3to them 1those], For why did you not bring

1473 611 3588 5257 3763 3779
αυτὸν 7:46 απεκρίθησαν οι υπηρέται ουδέποτε οὕτως
him? [3answered 1The 2officers], At no time thus

2980 444 5613 3778 3588 444 611
ελάλησεν ἄνθρωπος ως οὗτος ο ἄνθρωπος 7:47 απεκρίθησαν
spoke a man as this man. [3responded

3767 1473 3588 * 3361 2532-1473 4105
ουν αυτοίς οι Φαρισαίοι μη και υμείς πεπλάνησθε
[4]then [5]to them [1]The [2]Pharisees], Have you also been misled?

3385 1537 3588 758 4100 1519 1473 2228
7:48 μη τις εκ των αρχόντων επίστευσεν εις αυτόν η
Did any from out of the rulers believe in him, or

1537 3588 * 235 3588 3793-3778 3588 3361
εκ των Φαρισαίων 7:49 αλλ' ο όχλος ούτος ο μη
from out of the Pharisees? But this multitude not

1097 3588 3551 1944-1510.2.6 3004-*
γινώσκων τον νόμον επικατάρατοί εισι 7:50 λέγει Νικόδημος
knowing the law are accursed. Nicodemus says

4314 1473 3588 2064 3571 4314 1473 1520-1510.6
προς αυτούς ο ελθών νυκτός προς αυτόν εις ων
to them (the one coming by night to him, being one

1537 1473 3361 3588 3551-1473 2919 3588
εξ αυτών 7:51 μη ο νόμος ημών κρίνει τον
from out of them), Does our law judge the

444 1437 3361 191 3844 1473 4387 2532
άνθρωπον εάν μη ακούση παρ' αυτού πρότερον και
man, if it not be heard from him prior, and

1097 5100 4160 611 2532 2036 1473
γνω τι ποιεί 7:52 απεκρίθησαν και είπον αυτώ
made known what he does? They answered and said to him,

3361 2532-1473 1537 3588 * 1510.2.2 2045 2532
μη και συ εκ της Γαλιλαίας ει ερεύνησον και
[[2]you also [3]from out of [4]Galilee [1]Are]? Search, and

1492 3754 4396 1537 3588 * 3756-1453
ιδε ότι προφήτης εκ της Γαλιλαίας ουκ εγήγερται
see, that a prophet [[2]from out of [3]Galilee [1]arises not]!

2532 4198 1538 1519 3588 3624-1473
7:53 και επορεύθη έκαστος εις τον οίκον αυτού
And [[2]went [1]each] unto his house.

CHAPTER 8

The Woman Caught in Adultery

*-1161 4198 1519 3588 3735 3588 1636
8:1 Ιησούς δε επορεύθη εις το όρος των ελαιών
And Jesus went to the Mount of Olives.

3722-1161 3825 3854 1519 3588 2413 2532 3956
8:2 όρθρου δε πάλιν παρεγένετο εις το ιερόν και πας
And at dawn again he came into the temple, and all

3588 2992 2064 4314 1473 2532 2523 1321 1473
ο λαός ήρχετο προς αυτόν και καθίσας εδίδασκεν αυτούς
the people came to him; and having sat he taught them.

71 1161 3588 1122 2532 3588 * 4314
8:3 άγουσι† δε οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι προς
[[7]led [1]And [2]the [3]scribes [4]and [5]the [6]Pharisees] to

1473 1135 1722 3430 2638 2532
αυτόν γυναίκα εν μοιχεία κατειλημμένην και
him a woman [[2]adultery [1]having been overtaken in]. And

2476 1473 1722 3319 3004 1473 1320
στήσαντες αυτήν εν μέσω 8:4 λέγουσιν αυτώ διδάσκαλε
having stood her in *the* midst, they say to him, Teacher,

3778 2147 1888 3431
ταύτην εύρομεν επαυτοφώρω μοιχευομένην
this *woman* we found in the very act committing adultery.

1722-1161 3588 3551-1473 * 1781 3588 5108
8:5 εν δε τω νόμω ημών Μωσής ενετείλατο τας τοιαύτας
And in our law, Moses gave charge for such

3036 1473 3767 5100 3004 3778-1161 3004
λιθοβολείσθαι συ ουν τι λέγεις 8:6 τούτο δε έλεγον
to be stoned. You then, what do you say? But this they said

3985 1473 2443 2192 2724 2596
πειράζοντες αυτόν ίνα έχωσι κατηγορίαν κατ'
testing him, that they should have a charge against

1473 3588 1161 * 2736 2955 3588 1147 1125
αυτού ο δε Ιησούς κάτω κύψας τω δακτύλω έγραφεν
him. But Jesus [[2]low [1]bowing], with the finger he wrote

1519 3588 1093 5613-1161 1961 2065 1473
εις την γην† 8:7 ως δε επέμενον ερωτώντες αυτόν
on the ground. And as they continued asking him,

352 2036 4314 1473 3588 361
ανακύψας είπε προς αυτούς ο αναμάρτητος
having raised the head he said to them, The one sinless

1473 4413 3588 3037 1909 1473 906 2532
υμών πρώτος τον λίθον επ' αυτή βαλέτω 8:8 και
of you [[3]first [2]the [4]stone [5]at [6]her [1]let him cast]! And

3825 2736 2955 1125 1519 3588 1093 3588-1161
πάλιν κάτω κύψας έγραφεν εις την γην 8:9 οι δε
again [[2]low [1]bowing] he wrote on the ground. And they

191 2532 5259 3588 4893 1651
ακούσαντες †και υπό της συνειδήσεως ελεγχόμενοι†
having heard, and by their consciences being reproved,

1831 1520 2596 1520 756 575 3588 4245
εξήρχοντο εις καθ' εις αρξάμενοι από των πρεσβυτέρων††
went forth one by one, beginning from the older.

2532 2641 3441 3588 * 2532 3588 1135 1722
και κατελείφθη μόνος ο Ιησούς και η γυνή εν
And [[2]was left behind [3]alone [1]Jesus], and the woman [[2]in

3319 1510.6 352 1161 3588
μέσω ούσα 8:10 ανακύψας δε ο
[3]the middle [1]being]. [[3]having raised the head [1]And

* 2532 3367 2300 4133 3588 1135 2036
Ιησούς και μηδένα θεασάμενος πλην της γυναικός είπεν
[2]Jesus], and [[2]no one [1]seeing] except the woman, said

1473 1135 4226 1510.2.6 1565 3588 2725-1473
αυτή γύναι που εισιν εκείνοι οι κατήγοροί σου
to her, Woman, where are they, those your accusers?

3762 1473-2632 3588 1161 2036 3762
ουδείς σε κατέκρινεν 8:11 η δε είπεν ουδείς
Did no one condemn you? And she said, No one,

2962 2036 1161 1473 3588 * 3761 1473 1473-2632
κύριε είπε δε αυτή ο Ιησούς ουδέ εγώ σε κατακρίνω
O Lord. [[3]said [1]And [4]to her [2]Jesus], Nor I condemn you.

4198 2532 575 3588 3568 3371 264
πορεύου και από του νυν μηκέτι αμάρτανε
Go, and from the present no longer sin!

The Light of the World

3825 3767 1473 3588 * 2980 3004
8:12 πάλιν ουν αυτοίς ο Ιησούς ελάλησε λέγων
Again then to them Jesus spoke, saying,

1473 1510.2.1 3588 5457 3588 2889 3588 190 1473
εγώ ειμι το φως του κόσμου ο ακολουθών εμοί
I am the light of the world. The one following me

3766.2 4043 1722 3588 4653 235 2192 3588
ου μη περιπατήση εν τη σκοτία αλλ' έξει το
in no way should walk in the darkness, but shall have the

5457 3588 2222 2036 3767 1473 3588 * 1473
φως της ζωής 8:13 είπον ουν αυτώ οι Φαρισαίοι συ
light of life. [[3]said [4]then [5]to him [1]The [2]Pharisees], You

4012 4572 3140 3588 3141-1473 3756-1510.2.3
περί σεαυτού μαρτυρείς η μαρτυρία σου ουκ έστιν
[[2]concerning [3]yourself [1]testify]; your testimony is not

227 611-* 2532 2036 1473 2579 1473
αληθής 8:14 απεκρίθη Ιησούς και είπεν αυτοίς καν εγώ
valid. Jesus answered and said to them, Even if I

3140 4012 1683 227-1510.2.3 3588 3141-1473
μαρτυρώ περί εμαυτού αληθής εστιν η μαρτυρία μου
testify concerning myself, [[2]is valid [1]my testimony],

3754 1492 4159 2064 2532 4226 5217 1473-1161
ότι οίδα πόθεν ήλθον και που υπάγω υμείς δε
for I know from what place I came and where I go; but you

3756 1492 4159 2064 2532 4226 5217
ουκ οίδατε πόθεν έρχομαι και που υπάγω
do not know from what place I come and where I go.

1473 2596 3588 4561 2919 1473 3756 2919
8:15 υμείς κατά την σάρκα κρίνετε εγώ ου κρίνω
You [[2]according to [3]the [4]flesh [1]judge]; I *do* not judge

3762 2532 1437 2919 1161 1473 3588 2920 3588
ουδένα 8:16 και εάν κρίνω δε εγώ η κρίσις η
anyone. And if [[3]judge [2]also [1]I], [[2]judgment

1699 227-1510.2.3 3754 3441 3756-1510.2.1 235 1473 2532 3588
εμή αληθής εστιν ότι μόνος ουκ ειμί αλλ' εγώ και ο
[1]my] is valid; because [[2]alone [1]I am not], but I and the

3992 1473 3962 2532 1722 3588 3551 1161 3588
πέμψας με πατήρ 8:17 και εν τω νόμω δε τω
[[2]having sent [3]me [1]father]. And in [[2]law [3]also

5212 1125 3754 1417 444 3588 3141
υμετέρω γέγραπται ότι δύο ανθρώπων η μαρτυρία
[1]your] it has been written that of two men the testimony

8:3 †*Ald.* **φερουσιν** - brought.

8:6 †*CP adds* **μη προσποιουμενος** - not pretending.

8:9 †*CP adds; Ald. omits.*

8:9 ††*CP adds* **εως των εσχατων** - unto the last.

227-1510.2.3 1473 1510.2.1 3588 3140 4012
αληθής εστιν **8:18** εγώ ειμι ο μαρτυρών περί
is valid. I am the one testifying concerning

1683 2532 3140 4012 1473 3588 3992
εμαυτού και μαρτυρεί περί εμού ο πέμψας
myself, and [[5]testifies [6]concerning [7]me [1]the [3]having sent

1473 3962 3004 3767 1473 4226 1510.2.3 3588
με πατήρ **8:19** έλεγον ούν αυτώ πού εστιν ο
[4]me [2]father]. They said then to him, Where is

3962-1473 611-* 3777 1473 1492 3777 3588
πατήρ σου απεκρίθη Ιησούς ούτε εμέ οίδατε ούτε τον
your father? Jesus answered, Neither me you know, nor

3962-1473 1487 1473-1492 2532 3588 3962-1473
πατέρα μου ει εμέ ήδειτε και τον πατέρα μου
my father. If you *would* have known me, also [[2]my father

1492-302
ήδειτε αν
[1]you *would* have known].

Jesus Warns of Unbelief

3778 3588 4487 2980-3588-* 1722 3588
8:20 ταύτα τα ρήματα ελάλησεν ο Ιησούς εν τω
These words Jesus spoke in the

1049 1321 1722 3588 2413 2532 3762 4084
γαζοφυλακίω διδάσκων εν τω ιερώ και ουδείς επίασεν
treasury, teaching in the temple; and no one laid hold

1473 3754 3768 2064 3588 5610-1473 2036
αυτόν ότι ούπω εληλύθει η ώρα αυτού **8:21** είπεν
of him, for [[2]had not yet [3]come [1]his hour]. [[4]said

3767 3825 1473 3588 * 1473 5217 2532 2212
ούν πάλιν αυτοίς ο Ιησούς εγώ υπάγω και ζητήσετέ
[1]Then [2]again [5]to them [3]Jesus], I go away, and you shall seek

1473 2532 1722 3588 266-1473 599 3699 1473
με και εν τη αμαρτία υμών αποθανείσθε όπου εγώ
me, and in your sin you shall die. Where I

5217 1473 3756 1410 2064 3004 3767
υπάγω υμείς ου δύνασθε ελθείν **8:22** έλεγον ούν
go you *are* not able to come. [[4]said [1]Then

3588 * 3385 615 1438 3754 3004 3699
οι Ιουδαίοι μήτι αποκτενεί εαυτόν ότι λέγει όπου
[2]the [3]Jews], Maybe he will kill himself, that he says, Where

1473 5217 1473 3756 1410 2064 2532 2036
εγώ υπάγω υμείς ου δύνασθε ελθείν **8:23** και είπεν
I go you *are* not able to come. And he said

1473 1473 1537 3588 2736 1510.2.5 1473 1537
αυτοίς υμείς εκ των κάτω εστέ εγώ εκ
to them, You [[2]from out of [3]the [4]lowers [1]are]; I [[2]from out of

3588 507 1510.2.1 1473 1537 3588 2889-3778 1510.2.5
των άνω ειμί υμείς εκ του κόσμου τούτου εστέ
[3]the [4]uppers [1]am]. You [[2]from out [3]this world [1]are],

1473 3756-1510.2.1 1537 3588 2889-3778 2036 3767
εγώ ουκ ειμί εκ του κόσμου τούτου **8:24** είπον ούν
I am not from out of this world. I said then

1473 3754 599 1722 3588 266-1473 1437-1063
υμίν ότι αποθανείσθε εν ταις αμαρτίαις υμών εάν γαρ
to you that you shall die in your sins; for if

3361-4100 3754 1473 1510.2.1 599 1722 3588
μη πιστεύσητε ότι εγώ ειμι αποθανείσθε εν ταις
you should not believe that I am, you shall die in

266-1473 3004 3767 1473 1473 5100 1510.2.2
αμαρτίαις υμών **8:25** έλεγον ούν αυτώ συ τις ει
your sins. They said then to him, You, who are *you*?

2532 2036 1473 3588 * 3588 746 3748
και είπεν αυτοίς ο Ιησούς την αρχήν ο τι
And [[2]said [3]to them [1]Jesus], The source of whatever

2532 2980 1473 4183 2192 4012
και λαλώ υμίν **8:26** πολλά έχω περί
also I speak to you. Many *things* I have [[2]concerning

1473 2980 2532 2919 235 3588 3992 1473
υμών λαλείν και κρίνειν αλλ' ο πέμψας με
[3]you [1]to say], and to judge. But the one having sent me

227-1510.2.3 2504 3739 191 3844 1473 3778 3004
αληθής εστι κάγω α ήκουσα παρ' αυτού ταύτα λέγω
is true, and I, what I heard from him these *things* I say

1519 3588 2889 3756-1097 3754 3588 3962
εις τον κόσμον **8:27** ουκ έγνωσαν ότι τον πατέρα
unto the world. They knew not that [[3]of the [4]father

1473 3004 2036 3767 1473 3588 *
αυτοίς έλεγεν **8:28** είπεν ούν αυτοίς ο Ιησούς
[2]to them [1]he spoke]. [[2]said [3]then [4]to them [1]Jesus],

3752 5312 3588 5207 3588 444 5119
όταν υψώσητε τον υιόν του ανθρώπου τότε
Whenever you should raise up high the son of man, then

1097 3754 1473 1510.2.1 2532 575 1683 4160 3762
γνώσεσθε ότι εγώ ειμι και απ' εμαυτού ποιώ ουδέν
you shall know that I am, and from myself I do nothing;

235 2531 1321 1473 3588 3962-1473 3778 2980
αλλά καθώς εδίδαξέ με ο πατήρ μου ταύτα λαλώ
but as [[2]taught [3]me [1]my father], these *things* I speak.

2532 3588 3992 1473 3326 1473 1510.2.3 3756 863
8:29 και ο πέμψας με μετ' εμού εστιν ουκ αφήκέ
And the one having sent me [[2]with [3]me [1]is]. [[5]not [3]left

1473 3441 3588 3962 3754 1473 3588 701 1473
με μόνον ο πατήρ ότι εγώ τα αρεστά αυτώ
[4]me [6]alone [1]The [2]father], for I [[2]the *things* [3]pleasing [4]to him

4160 3842 3778 1473 2980 4183
ποιώ πάντοτε **8:30** ταύτα αυτού λαλούντος πολλοί
[1]do] at all times. These *things* of his having spoken, many

4100 1519 1473
επίστευσαν εις αυτόν
believed in him.

The Truth Shall Free You

3004 3767 3588 * 4314 3588 4100
8:31 έλεγεν ούν ο Ιησούς προς τους πεπιστευκότας
[[3]said [1]Then [2]Jesus] to the [[2]believing

1473 * 1437 1473 3306 1722 3588 3056 3588 1699
αυτώ Ιουδαίους εάν υμείς μείνητε εν τω λόγω τω εμώ
[3]in him [1]Jews], If you should stay in [[2]word [1]my],

230 3101 1473-1510.2.5 2532 1097 3588
αληθώς μαθηταί μου εστέ **8:32** και γνώσεσθε την
truly [[2]disciples [1]you are my]; and you shall know the

225 2532 3588 225 1659 1473 611
αλήθειαν και η αλήθεια ελευθερώσει υμάς **8:33** απεκρίθησαν
truth, and the truth shall free you. They answered

1473 4690 * 1510.2.4 2532 3762
αυτώ σπέρμα Αβραάμ εσμεν και ουδενί
to him, [[2]seed [3]of Abraham [1]We are], and to no one

1398 4455 4459 1473 3004 3754
δεδουλεύκαμεν πώποτε πως συ λέγεις ότι
have we been a slave to at any time. How do you say that,

1658 1096 611 1473 3588
ελεύθεροι γενήσεσθε **8:34** απεκρίθη αυτοίς ο
[[2]free [1]You shall become]? [[2]answered [3]to them

* 281 281 3004 1473 3754 3956 3588 4160
Ιησούς αμήν αμήν λέγω υμίν ότι πας ο ποιών
[1]Jesus], Amen, amen, I say to you that, every *one* committing

3588 266 1401-1510.2.3 3588 266 3588-1161
την αμαρτίαν δούλός εστι της αμαρτίας **8:35** ο δε
the sin is a bondman of the sin. And the

1401 3756-3306 1722 3588 3614 1519 3588 165 3588 5207 3306
δούλος ου μένει εν τη οικία εις τον αιώνα ο υιός μένει
bondman abides not in the house into the eon – the son abides

1519 3588 165 1437 3767 3588 5207 1473-1659 3689
εις τον αιώνα **8:36** εάν ούν ο υιός υμάς ελευθερώση όντως
into the eon. If then the son should free you, really

1658-1510.8.5
ελεύθεροι έσεσθε
you will be free.

Children of Abraham

1492 3754 4690 * 1510.2.5 235
8:37 οίδα ότι σπέρμα Αβραάμ εστε αλλά
I know that [[2]seed [3]of Abraham [1]you are], but

2212 1473-615 3754 3588 3056 3588 1699 3756
ζητείτέ με αποκτείναι ότι ο λόγος ο εμός ου
you seek to kill me, for [[2]word [1]my] *does* not

5562 1722 1473 1473 3739 3708 3844 3588
χωρεί εν υμίν **8:38** εγώ ο εώρακα παρά τω
have space in you. I [[2]what [3]I have seen [4]by

3962-1473 2980 2532 1473 3767 3739 3708 3844
πατρί μου λαλώ και υμείς ούν ο εωράκατε παρά
[5]my father [1]speak], and you then what you have seen by

3588 3962-1473 4160 611 2532 2036 1473
τω πατρί υμών ποιείτε **8:39** απεκρίθησαν και είπον αυτώ
your father you do. They answered and said to him,

3588 3962-1473 *-1510.2.3 3004 1473 3588 * 1487
ο πατήρ ημών Αβραάμ εστι λέγει αυτοίς ο Ιησούς ει
Our father is Abraham. [[2]says [3]to them [1]Jesus], If

5043 3588 * 1510.7.5 3588 2041 3588 *
τέκνα του Αβραάμ ήτε τα έργα του Αβραάμ
[[2]children [3]of [4]Abraham [1]you were], [[2]the [3]works [4]of Abraham

4160-302 3568-1161 2212 1473-615
εποιείτε αν **8:40** νυν δε ζητείτέ με αποκτείναι
[1]you *would* have done]. But now you seek to kill me,

444 3739 3588 225 1473 2980 3739 191
ἀνθρωπον ος την αληθειαν υμιν λελάληκα ην ήκουσα
a man who [2the 3truth 4to you 1has spoken], which I heard

3844 3588 2316 3778 * 3756-4160 1473
παρά του θεού τούτο Αβραάμ ουκ εποίησεν **8:41** υμείς
from God – this Abraham did not do. You

4160 3588 2041 3588 3962-1473 2036 3767 1473
ποιείτε τα έργα του πατρός υμών είπον ούν αυτώ
do the works of your father. They said then to him,

1473 1537 4202 3756 1080 1520 3962
ημείς εκ πορνείας ου γεγεννήμεθα ένα πατέρα
We [3from 4harlotry 1*have* not 2been born]; [2one 3father

2192 3588 2316 2036 1473 3588 * 1487 3588
έχομεν τον θεόν **8:42** είπεν αυτοίς ο Ιησούς ει ο
1we have] – God. [2said 3to them 1Jesus], If

2316 3962 1473-1510.7.3 25-302 1473 1473-1063 1537
θεός πατήρ υμών ην ηγαπάτε αν εμέ εγώ γαρ εκ
God [2father 1was your], you would have loved me, for I [2from

3588 2316 1831 2532 2240 3761-1063 575 1683
του θεού εξήλθον και ήκω ουδέ γαρ απ' εμαυτού
3God 1came forth], and I come; for neither from myself

2064 235 1565 1473-649 1302 3588 2981
ελήλυθα αλλ' εκείνος με απέστειλε **8:43** διατί την λαλιάν
have I come, but that one sent me. Why [3speech

3588 1699 3756-1097 3754 3756-1410 191 3588
την εμήν ου γινώσκετε ότι ου δύνασθε ακούειν τον
2my 1do you not know]? For you are not able to hear

3056 3588 1699 1473 1537 3588 3962 3588
λόγον τον εμόν **8:44** υμείς εκ του πατρός του
[2word 1my]. You [2from out of 3the 4father 5of the

1228 1510.2.5 2532 3588 1939 3588 3962-1473 2309
διαβόλου εστέ και τας επιθυμίας του πατρός υμών θέλετε
6devil† 1are], and the desires of your father you want

4160 1565 443 1510.7.3 575 746 2532
ποιείν εκείνος ανθρωποκτόνος ην απ' αρχής και
to do. That one [2a man-killer 1was] from *the* beginning, and

1722 3588 225 3756-2476 3754 3756-1510.2.3 225 1722
εν τη αληθεία ουχ έστηκεν ότι ουκ έστιν αλήθεια εν
[2in 3the 4truth 1stood not], for [2is not 1truth] in

1473 3752 2980 3588 5579 1537 3588
αυτώ όταν λαλή το ψεύδος εκ των
him. Whenever he should speak the lie, from out of

2398 2980 3754 5583-1510.2.3 2532 3588 3962 1473
ιδίων λαλεί ότι ψεύστης εστί και ο πατήρ αυτού
his own he speaks, for he is a liar and the father of it.

1473-1161 3754 3588 225 3004 3756-4100
8:45 εγώ δε ότι την αλήθειαν λέγω ου πιστεύετέ
But I - for [2the 3truth 1I speak], *but* you do not believe

1473 5100 1537 1473 1651 1473 4012 266
μοι **8:46** τις εξ υμών ελέγχει με περί αμαρτίας
me. Who from out of you reproves me concerning sin?

1487-1161 225 3004 1302 1473 3756 4100 1473
ει δε αλήθειαν λέγω διατί υμείς ου πιστεύετέ μοι
But if [2truth 1I speak], why do you not believe in me?

3588 1510.6 1537 3588 2316 3588 4487 3588 2316
8:47 ο ων εκ του θεού τα ρήματα του θεού
The one being from out of God [2the 3sayings 4of God

191 1223 3778 1473 3756 191 3754 1537
ακούει διά τούτο υμείς ουκ ακούετε ότι εκ
1hears]. On account of this, you *do* not hear, for [2from out of

3588 2316 3756-1510.2.5
του θεού ουκ εστέ
3God 1you are not].

The Jews Dishonor Jesus

611 3767 3588 * 2532 2036 1473
8:48 απεκρίθησαν ουν οι Ιουδαίοι και είπον αυτώ
[4answered 1Then 2the 3Jews], and said to him,

3756 2573 3004 1473 3754 * 1510.2.2-1473 2532
ου καλώς λέγομεν ημείς ότι Σαμαρείτης ει συ και
[2not 4well 3speak 1Do we] that [2a Samaritan 1you are], and

1140 2192 611-* 1473 1140 3756
δαιμόνιον έχεις **8:49** απεκρίθη Ιησούς εγώ δαιμόνιον ουκ
[2a demon 1have]? Jesus answered, I [3a demon 1*do* not

2192 235 5091 3588 3962-1473 2532 1473 818
έχω αλλά τιμώ τον πατέρα μου και υμείς ατιμάζετέ
2have]; but I esteem my father, and you dishonor

1473 1473-1161 3756-2212 3588 1391-1473 1510.2.3 3588
με **8:50** εγώ δε ου ζητώ την δόξαν μου έστιν ο
me. But I seek not my glory; there is the one

2212 2532 2919 281 281 3004 1473 1437 5100
ζητών και κρίνων **8:51** αμήν αμήν λέγω υμίν εάν τις
seeking and judging. Amen, amen, I say to you, If anyone

3588 3056 3588 1699 5083 2288 3766.2
τον λόγον τον εμόν τηρήση θάνατον ου μη
[3word 2my 1should give heed to 6death 4in no way

2334 1519 3588 165 2036 3767 1473 3588
θεωρήση εις τον αιώνα **8:52** είπον ούν αυτώ οι
5shall he view] into the eon. [3said 4then 5to him 1The

* 3568 1097 3754 1140 2192 *
Ιουδαίοι νυν εγνώκαμεν ότι δαιμόνιον έχεις Αβραάμ
2Jews], Now we know that [2a demon 1you have]. Abraham

599 2532 3588 4396 2532 1473 3004 1437 5100 3588 3056
απέθανε και οι προφήται και συ λέγεις εάν τις τον λόγον
died, and the prophets; and you say, If anyone [2word

1473-5083 3766.2 1089 2288 1519 3588
μου τηρήση ου μη γεύσεται θανάτου εις τον
1should give heed to my] in no way shall he taste death into the

165 3361 1473 3173 1510.2.2 3588 3962-1473
αιώνα **8:53** μη συ μείζων ει του πατρός ημών
eon. [2you 3greater than 1Are] our father

* 3748 599 2532 3588 4396 599 5100
Αβραάμ όστις απέθανε και οι προφήται απέθανον τίνα
Abraham who died, and the prophets *that* died? Whom

4572 1473 4160 611-* 1437 1473
σεαυτόν συ ποιείς **8:54** απεκρίθη Ιησούς εάν εγώ
[3yourself 1do you 2make]? Jesus answered, If I

1392 1683 3588 1391-1473 3762-1510.2.3 1510.2.3 3588 3962-1473
δοξάζω εμαυτόν η δόξα μου ουδέν εστιν έστιν ο πατήρ μου
glorify myself, my glory is nothing. It is my father

3588 1392 1473 3739 1473 3004 3754 2316-1473 1510.2.3
ο δοξάζων με ον υμείς λέγετε ότι θεός υμών εστι
glorifying me, whom you say that [2your God 1he is].

2532 3756-1097 1473 1473-1161 1492 1473 2532
8:55 και ουκ εγνώκατε αυτόν εγώ δε οίδα αυτόν και
And you have not known him; but I know him. And

1437 2036 3754 3756-1492 1473 1510.8.1 3664
εάν είπω ότι ουκ οίδα αυτόν έσομαι όμοιος
if I should say that, I do not know him, I will be like

1473 5583 235 1492 1473 2532 3588 3056-1473
υμών ψεύστης αλλ' οίδα αυτόν και τον λόγον αυτού
you, a liar; but I know him, and his word

5083 * 3588 3962-1473 21 2443
τηρώ **8:56** Αβραάμ ο πατήρ υμών ηγαλλιάσατο ίνα
I give heed to. Abraham your father exulted that

1492 3588 2250 3588 1699 2532 1492 2532 5463
ίδη την ημέραν την εμήν και είδε και εχάρη
he should behold [2day 1my], and he saw and rejoiced.

I Am

2036-3767 3588 * 4314 1473 4004
8:57 είπον ουν οι Ιουδαίοι προς αυτόν πεντήκοντα
Then said the Jews to him, [3fifty

2094 3768 2192 2532 * 3708
έτη ούπω έχεις και Αβραάμ εώρακας
4years 2not yet 1You have], and [2Abraham 1you have seen]?

2036 1473 3588 * 281 281 3004 1473 4250
8:58 είπεν αυτοίς ο Ιησούς αμήν αμήν λέγω υμίν πριν
[2said 3to them 1Jesus], Amen, amen, I say to you, before

* 1096 1473 1510.2.1 142-3767 3037 2443
Αβραάμ γενέσθαι εγώ ειμι **8:59** ήραν ουν λίθους ίνα
Abraham existed, I am. Then they lifted stones that

906 1909 1473 *-1161 2928 2532 1831
βάλωσιν επ' αυτόν Ιησούς δε εκρύβη και εξήλθεν
they should throw at him; but Jesus was hidden and went forth

1537 3588 2413 1330 1223 3319 1473 2532
εκ του ιερού διελθών διά μέσου αυτών και
from out of the temple, going through *the* midst of them, and

3855 3779
παρήγεν ούτως
passed by thus.

CHAPTER 9

Jesus Heals the Blind Man

2532 3855 1492 444 5185 1537
9:1 και παράγων† είδεν άνθρωπον τυφλόν εκ
And passing on, he beheld a man blind from out of

8:44 †*or* slanderer.

9:1 †*Ald. adds* **ο Ιησους** - Jesus.

1079 2532 2065 1473 3588 3101-1473 3004
γενετής 9:2 και ηρώτησαν αυτόν οι μαθηταί αυτού λέγοντες
birth. And [[2]asked [3]him [1]his disciples], saying,

4461 5100 264 3778 2228 3588 1118-1473 2443 5185
ραββί τις ήμαρτεν ούτος η οι γονείς αυτού ίνα τυφλός
Rabbi, Who sinned, this one or his parents, that [[2]blind

1080 611-3588-* 3777 3778 264
γεννηθή 9:3 απεκρίθη ο Ιησούς ούτε ούτος ήμαρτεν
[1]he was born]? Jesus answered, Neither this one sinned,

3777 3588 1118-1473 235 2443 5319 3588
ούτε οι γονείς αυτού αλλ' ίνα φανερωθή τα
nor his parents, but that should be made manifest the

2041 3588 2316 1722 1473 1473-1163 2038 3588
έργα του θεού εν αυτώ 9:4 εμέ δει εργάζεσθαι τα
works of God in him. It is necessary to work the

2041 3588 3992-1473 2193 2250-1510.2.3 2064
έργα του πέμψαντός με έως ημέρα εστίν έρχεται
works of the one sending me forth while it is day; there comes

3571 3753 3762 1410 2038 3752
νυξ ότε ουδείς δύναται εργάζεσθαι 9:5 όταν
the night when no one is able to work. Whenever

1722 3588 2889 1510.3 5457 1510.2.1 3588 2889
εν τω κόσμω ω φως ειμι το κόσμου
[[2]in [3]the [4]world [1]I should be], [[3]light [1]I am [2]the] of *the* world.

3778 2036 4429 5476 2532 4160
9:6 ταύτα ειπών έπτυσε χαμαί και εποίησε
These *things* having said, he spat on *the* ground and made

4081 1537 3588 4427 2532 2025 3588 4081
πηλόν εκ του πτύσματος και επέχρισε τον πηλόν
mud from out of the spittle; and he smeared the mud

1909 3588 3788 3588 5185 2532 2036 1473
επί τους οφθαλμούς του τυφλού 9:7 και είπεν αυτώ
upon the eyes of the blind *man*. And he said to him,

5217 3538 1519 3588 2861 3588 * 3739
ύπαγε νίψαι εις την κολυμβήθραν του Σιλωάμ ο
Go wash in the pool of Siloam! (which

2059 649 565 3767 2532 3538 2532
ερμηνεύεται απεσταλμένος απήλθεν ουν και ενίψατο και
is translated, Being sent). He went forth then and washed, and

2064 991 3588-3767 1069 2532 3588 2334
ήλθεν βλέπων 9:8 οι ουν γείτονες και οι θεωρούντες
came seeing. Then the neighbors and the ones viewing

1473 3588 4387 3754 5185-1510.7.3 3004 3756 3778
αυτόν το πρότερον ότι τυφλός ην έλεγον ουχ ούτός
him prior *knowing* that he was blind said, [[2]not [3]this

1510.2.3 3588 2521 2532 4319 243 3004
εστιν ο καθήμενος και προσαιτών 9:9 άλλοι έλεγον
[1]Is] the one sitting down and begging? Others said

3754 3778 1510.2.3 243-1161 3754 3664 1473 1510.2.3
ότι ούτός εστιν άλλοι δε ότι όμοιος αυτώ εστιν
that, This one is *he*. And others that, [[2]likened [3]to him [1]He is].

1565 3004 3754 1473 1510.2.1 3004 3767 1473
εκείνος έλεγεν ότι εγώ ειμι 9:10 έλεγον ουν αυτώ
That one said that, I am *he*. They said then to him,

4459 455 1473 3588 3788 611-1565
πως ανεώχθησάν σου οι οφθαλμοί 9:11 απεκρίθη εκείνος
How were [[3]opened [1]your [2]eyes]? That one answered

2532 2036 444 3004 * 4081 4160 2532
και είπεν άνθρωπος λεγόμενος Ιησούς πηλόν εποίησε και
and said, A man being called Jesus [[2]mud [1]made] and

2025 1473 3588 3788 2532 2036 1473 5217
επέχρισέ μου τους οφθαλμούς και είπέ μοι ύπαγε
smeared *it* upon my eyes and said to me, Go

1519 3588 2861 3588 * 2532 3538 565-1161
εις την κολυμβήθραν του Σιλωάμ και νίψαι απελθών δε
unto the pool of Siloam and wash! And going forth

2532 3538 308 2036 3767 1473 4226
και νιψάμενος ανέβλεψα 9:12 είπον ουν αυτώ που
and washing, I gained sight. They said then to him, Where

1510.2.3 1565 3004 3756-1492 71 1473 4314
εστιν εκείνος λέγει ουκ οίδα 9:13 άγουσιν αυτόν προς
is that one? He says, I know not. They led him to

3588 * 3588 4218 5185 1510.7.3-1161
τους Φαρισσαίους τον ποτε τυφλόν 9:14 ην δε
the Pharisees – the one at one time blind. And it was

4521 3753 3588 4081 4160 3588 * 2532 455
σάββατον ότε τον πηλόν εποίησεν ο Ιησούς και ανέωξεν
a sabbath when [[3]the [4]mud [2]made [1]Jesus] and opened

1473 3588 3788 3825-3767 2065 1473 2532
αυτού τους οφθαλμούς 9:15 πάλιν ουν ηρώτων αυτόν και
his eyes. Then again [[3]asked [4]him [5]also

3588 * 4459 308 3588 1161 2036 1473
οι Φαρισαίοι πως ανέβλεψεν ο δε είπεν αυτοίς
[1]the [2]Pharisees] how he gained sight. And he said to them,

4081 2007 1473 1909 3588 3788 2532 3538
πηλόν επέθηκέ μοι επί τους οφθαλμούς και ενιψάμην
[[2]mud [1]He placed] to me upon the eyes, and I washed,

2532 991 3004 3767 1537 3588 *
και βλέπω 9:16 έλεγον ουν εκ των Φαρισαίων
and I see. [[6]said [1]Then [3]from out of [4]the [5]Pharisees

5100 3778 3588 444 3756-1510.2.3 3844 3588 2316 3754
τινές ούτος ο άνθρωπος ουκ έστι παρά του θεού ότι
[2]one], This man is not from God, for

3588 4521 3756-5083 243 3004 4459 1410
το σάββατον ου τηρεί άλλοι έλεγον πως δύναται
[[2]the [3]sabbath [1]he did not heed]. Others said, How *is* [[3]able

444 268 5108 4592 4160 2532 4978
άνθρωπος αμαρτωλός τοιαύτα σημεία ποιείν και σχίσμα
[1]a man [2]a sinner] [[2]such [3]signs [1]to do]? And a split

1510.7.3 1722 1473 3004 3767 3588 5185
ην εν αυτοίς 9:17 λέγουσι ουν τω τυφλώ
was among them. They say then to the blind *man*

3825 1473 5100 3004 4012 1473 3754 455
πάλιν συ τι λέγεις περί αυτού ότι ήνοιξέ
again, You, what say you concerning him for he opened

1473 3588 3788 3588 1161 2036 3754 4396-1510.2.3
σου τους οφθαλμούς ο δε είπεν ότι προφήτης εστίν
your eyes? And he said that, He is a prophet.

3756 4100 3767 3588 * 4012 1473
9:18 ουκ επίστευσαν ουν οι Ιουδαίοι περί αυτού
[[3]*did* not [4]believe [5]then [1]The [2]Jews] concerning him,

3754 5185-1510.7.3 2532 308 2193 3748 5455 3588
ότι τυφλός ην και ανέβλεψεν έως ότου εφώνησαν τους
that he was blind and gained sight, until whenever [[2]spoke up

1118-1473 3588 308 2532 2065
γονείς αυτού του αναβλέψαντος 9:19 και ηρώτησαν
[1]his parents] – of the one gaining sight. And they asked

1473 3004 3778-1510.2.3 3588 5207-1473 3739 1473 3004
αυτούς λέγοντες ούτός εστιν ο υιός υμών ον υμείς λέγετε
them saying, Is this your son, whom you say

3754 5185 1080 4459 3767 737 991
ότι τυφλός εγεννήθη πως ουν άρτι βλέπει
that [[2]blind [1]he was born]? How then just now does he see?

611 1473 3588 1118-1473 2532 2036
9:20 απεκρίθησαν αυτοίς οι γονείς αυτού και είπον
[[2]answered [3]to them [1]His parents] and said,

1492 3754 3778 1510.2.3 3588 5207-1473 2532 3754 5185
οίδαμεν ότι ούτός εστιν ο υιός ημών και ότι τυφλός
We know that this is our son, and that [[2]blind

1080 4459-1161 3568 991 3756-1492 2228
εγεννήθη 9:21 πως δε νυν βλέπει ουκ οίδαμεν η
[1]he was born]. But how now he sees we know not, or

5100 455 1473 3588 3788 1473 3756-1492 1473
τις ήνοιξεν αυτού τους οφθαλμούς ημείς ουκ οίδαμεν αυτός
who opened his eyes we know not. He

2244 2192 1473-2065 1473 4012 1473 2980
ηλικίαν έχει αυτόν ερωτήσατε αυτός περί αυτού λαλήσει
[[2]age [1]has]; ask him! He [[2]for [3]himself [1]shall speak].

3778 2036 3588 1118-1473 3754 5399 3588
9:22 ταύτα είπον οι γονείς αυτού ότι εφοβούντο τους
These *things* [[2]said [1]his parents] for they feared the

* 2235-1063 4934 3588 * 2443 1437 5100
Ιουδαίους ήδη γαρ συνετέθειντο οι Ιουδαίοι ίνα εάν τις
Jews. For already [[3]agreed [1]the [2]Jews] that if anyone

1473-3670 5547 656
αυτόν ομολογήση Χριστόν αποσυνάγωγος
should acknowledge him *the* Christ, [[2]removed from the synagogue

1096 1223 3778 3588 1118-1473
γένηται 9:23 διά τούτο οι γονείς αυτού
[1]he should be]. On account of this his parents

2036 3754 2244 2192 1473-2065 5455
είπον ότι ηλικίαν έχει αυτόν ερωτήσατε 9:24 εφώνησαν
said that, [[2]age [1]He has]; ask him! They called

3767 1537 1208 3588 444 3739 1510.7.3 5185 2532
ουν εκ δευτέρου τον άνθρωπον ος ην τυφλός και
then from a second *time* the man who was blind, and

2036 1473 1325 1391 3588 2316 1473 1492 3754 3588
είπον αυτώ δος δόξαν τω θεώ ημείς οίδαμεν ότι ο
said to him, Give glory *to* God! We know that

444-3778 268-1510.2.3 611 3767
άνθρωπος ούτος αμαρτωλός εστιν 9:25 απεκρίθη ουν
this man is a sinner. [[3]answered [1]Then

1565 2532 2036 1487 268-1510.2.3 3756-1492 1520
εκείνος και είπεν ει αμαρτωλός εστιν ουκ οίδα εν
[2]that one] and said, If he is a sinner, I know not. One *thing*

1492 3754 5185-1510.6 737 991 2036-1161 1473
οίδα ότι τυφλός ων άρτι βλέπω 9:26 είπον δε αυτώ
I know; that being blind, now I see. And they said to him

3825 5100 4160 1473 4459 455 1473 3588
πάλιν τι εποίησέ σοι πως ήνοιξέ σου τους
again, What did he do to you? How did he open your

3788 611 1473 2036 1473 2235 2532
οφθαλμούς **9:27** απεκρίθη αυτοίς είπον υμίν ήδη και
eyes? He answered to them, I told you already, and

3756-191 5100 3825 2309 191 3361 2532 1473
ουκ ηκούσατε τι πάλιν θέλετε ακούειν μη και υμείς
you heard not. Why again do you want to hear? Do also you

2309 1473 3101 1096 3058-3767
θέλετε αυτού μαθηταί γενέσθαι **9:28** ελοιδόρησαν ουν
want [2his 3disciples 1to become]? Then they reviled

1473 2532 2036 1473 1510.2.2 3101-1565 1473-1161
αυτόν και είπον συ ει μαθητής εκείνου ημείς δε
him and said, You are that one's disciple, but we

3588 * 1510.2.4 3101 1473 1492 3754
του Μωσέως εσμέν μαθηταί **9:29** ημείς οίδαμεν ότι
[3of Moses 1are 2disciples]. We know that

* 2980 3588 2316 3778-1161 3756-1492
Μωσεί λελάληκεν ο θεός τούτον δε ουκ οίδαμεν
to Moses [2has spoken 1God]; but this one, we know not

4159 1510.2.3 611 3588 444
πόθεν εστίν **9:30** απεκρίθη ο άνθρωπος
from what place he is. [3answered 1The 2man]

2532 2036 1473 1722-1063 3778 2298-1510.2.3 3754
και είπεν αυτοίς εν γαρ τούτω θαυμαστόν εστιν ότι
and said to them, For this is wonderful, that

1473 3756-1492 4159 1510.2.3 2532 455 1473 3588
υμείς ουκ οίδατε πόθεν εστί και ανέωξέ μου τους
you know not from where he is, and he opened my

3788 1492-1161 3754 268 3588 2316
οφθαλμούς **9:31** οίδαμεν δε ότι αμαρτωλών ο θεός
eyes. And we know that [4sinners 1God

3756 191 235 1437 5100 2318-1510.3 2532 3588
ουκ ακούει αλλ' εάν τις θεοσεβής η και το
2*does* not 3hear]; but if anyone might be godly, and

2307-1473 4160 3778 191 1537
θέλημα αυτού ποιή τούτου ακούει **9:32** εκ
[2his will 1should do], this one he hears. From out of

3588 165 3756-191 3754 455-5100 3788
του αιώνος ουκ ηκούσθη ότι ήνοιξέ τις οφθαλμούς
the eon it was not heard that anyone opened *the* eyes

5185 1080 1508 1510.7.3-3778 3844 2316
τυφλού γεγεννημένου **9:33** ει μη ην ούτος παρά θεού
[2blind 1of one being born]. Unless this one was from God,

3756-1410 4160 3762 611 2532
ουκ ηδύνατο ποιείν ουδέν **9:34** απεκρίθησαν και
he would not be able to do anything. They answered and

2036 1473 1722 266 1473 1080 3650
είπον αυτώ εν αμαρτίαις συ εγεννήθης όλος
said to him, In sin you [2born 1were entirely],

2532 1473 1321 1473 2532 1544-1473 1854
και συ διδάσκεις ημάς και εξέβαλον αυτόν έξω
and you teach us? And they cast him outside.

191-3588-* 3754 1544 1473 1854 2532
9:35 ήκουσεν ο Ιησούς ότι εξέβαλον αυτόν έξω και
Jesus heard that they cast him outside; and

2147 1473 2036 1473 1473 4100 1519 3588
ευρών αυτόν είπεν αυτώ συ πιστεύεις εις τον
having found him, he said to him, Do you believe in the

5207 3588 2316 611-1565 2532 2036 2532 5100
υιόν του θεού **9:36** απεκρίθη εκείνος και είπε και τις
son of God? That one answered and said, And who

1510.2.3 2962 2443 4100 1519 1473 2036 1161
εστι κύριε ίνα πιστεύσω εις αυτόν **9:37** είπε δε
is he, O Lord, that I should believe in him? [3said 1And

1473 3588 * 2532 3708 1473 2532 3588 2980
αυτώ ο Ιησούς και εώρακας αυτόν και ο λαλών
4to him 2Jesus], Both you see him, and the one speaking

3326 1473 1565-1510.2.3 3588 1161 5346 4100 2962
μετά σου εκείνός εστιν **9:38** ο δε έφη πιστεύω κύριε
with you is that one. And he said, I believe, O Lord.

2532 4352 1473 2532 2036-3588-* 1519
και προσεκύνησεν αυτώ **9:39** και είπεν ο Ιησούς εις
And he did obeisance to him. And Jesus said, For

2917 1473 1519 3588 2889-3778 2064 2443 3588
κρίμα εγώ εις τον κόσμον τούτον ήλθον ίνα οι
judgment I [2into 3this world 1came], that the ones

3361 991 991 2532 3588 991 5185
μη βλέποντες βλέπωσι και οι βλέποντες τυφλοί
not seeing shall see, and the ones seeing [2blind

1096 2532 191 1537 3588
γένωνται **9:40** και ήκουσαν εκ των
1should become]. And [3heard 1*some* from out of

*-3778 3588 1510.6 3326 1473 2532 2036 1473
Φαρισαίων ταύτα οι όντες μετ' αυτού και είπον αυτώ
2these Pharisees], the ones being with him, and said to him,

3361-2532 1473 5185-1510.2.4 2036 1473 3588 *
μη και ημείς τυφλοί εσμεν **9:41** είπεν αυτοίς ο Ιησούς
And not we – are we blind? [2said 3to them 1Jesus],

1487 5185-1510.7.5 3756-302-2192 266 3568-1161 3004
ει τυφλοί ήτε ουκ αν είχετε αμαρτίαν νυν δε λέγετε
If you were blind, you would not have sin. But now you say

3754 991 3588-3767 266-1473 3306
ότι βλέπομεν η ουν αμαρτία υμών μένει
that, We see. Therefore your sin remains.

CHAPTER 10

The Good Shepherd

281 281 3004 1473 3588 3361 1525
10:1 αμήν αμήν λέγω υμίν ο μη εισερχόμενος
Amen, amen, I say to you, The one not entering

1223 3588 2374 1519 3588 833 3588 4263 235
διά της θύρας εις την αυλήν των προβάτων αλλά
through the door into the courtyard of the sheep, but

305 237 1565 2812-1510.2.3 2532 3027
αναβαίνων αλλαχόθεν εκείνος κλέπτης εστί και λῃστής
ascending from elsewhere, that one is a thief and robber.

3588-1161 1525 1223 3588 2374 4166-1510.2.3
10:2 ο δε εισερχόμενος διά της θύρας ποιμήν εστι
But the one entering through the door is *the* shepherd

3588 4263 3778 3588 2377 455
των προβάτων **10:3** τούτω ο θυρωρός ανοίγει
of the sheep. To this one the doorkeeper opens,

2532 3588 4263 3588 5456-1473 191 2532 3588-2398
και τα πρόβατα της φωνής αυτού ακούει και τα ίδια
and the sheep [2his voice 1hear]; and his own

4263 2564 2596 3686 2532 1806-1473 2532
πρόβατα καλεί κατ' όνομα και εξάγει αυτά **10:4** και
sheep he calls by name and leads them out. And

3752 3588-2398 4263 1544 1715 1473
όταν τα ίδια πρόβατα εκβάλη έμπροσθεν αυτών
whenever his own sheep should come forth, [2in front of 3them

4198 2532 3588 4263 1473-190 3754 1492
πορεύεται και τα πρόβατα αυτώ ακολουθεί ότι οίδασι
1he goes]; and the sheep follow him, for they know

3588 5456-1473 245-1161 3766.2 190
την φωνήν αυτού **10:5** αλλοτρίω δε ου μη ακολουθήσωσιν
his voice. But a stranger in no way shall they follow,

235 5343 575 1473 3754 3756-1492 3588 245
αλλά φεύξονται απ' αυτού ότι ουκ οίδασι των αλλοτρίων
but will flee from him, for they know not the stranger's

3588 5456 3778 3588 3942 2036 1473 3588
την φωνήν **10:6** ταύτην την παροιμίαν είπεν αυτοίς ο
voice. This proverb [2spoke 3to them

* 1565-1161 3756-1097 5100 1510.7.3 3739 2980
Ιησούς εκείνοι δε ουκ έγνωσαν τίνα ην α ελάλει
1Jesus], but those knew not what it was which he spoke

1473 2036 3767 3825 1473 3588 * 281
αυτοίς **10:7** είπεν ουν πάλιν αυτοίς ο Ιησούς αμήν
to them. [2said 3then 4again 5to them 1Jesus], Amen,

281 3004 1473 3754 1473 1510.2.1 3588 2374 3588 4263
αμήν λέγω υμίν ότι εγώ ειμι η θύρα των προβάτων
amen, I say to you that, I am the door of the sheep.

3956 3745 2064 2812-1510.2.6 2532 3027 235
10:8 πάντες όσοι ήλθον κλέπται εισί και λῃσταί αλλ'
All as many as came are thieves and robbers; but

3756 191 1473 3588 4263 1473 1510.2.1 3588
ουκ ήκουσαν αυτών τα πρόβατα **10:9** εγώ ειμι η
[3*did* not 4hear 5them 1the 2sheep]. I am the

2374 1223 1473 1437 5100 1525 4982
θύρα δι' εμού εάν τις εισέλθη σωθήσεται
door. Through me if anyone should enter, he shall be delivered,

2532 1525 2532 1831 2532 3542 2147
και εισελεύσεται και εξελεύσεται και νομήν ευρήσει
and shall enter and shall go forth and [2pasture 1shall find].

3588 2812 3756-2064 1508 2443 2813
10:10 ο κλέπτης ουκ έρχεται ει μη ίνα κλέψη
The thief comes not, except that he should steal,

2532 2380 2532 622 1473 2064 2443 2222
και θύση και απολέση εγώ ήλθον ίνα ζωήν
and should sacrifice†, and should destroy. I came that [2life

---

10:10 †*i.e.* to slay.

2192 2532 4053 2192 1473
ἔχωσι και περισσὸν ἔχωσιν 10:11 εγὼ
[1]they should have], and [[2]extra [1]they should have]. I
1510.2.1 3588 4166 3588 2570 3588 4166 3588 2570
ειμι ο ποιμὴν ο καλὸς ο ποιμὴν ο καλὸς
am the [[2]shepherd [1]good]. The [[2]shepherd [1]good]
3588 5590-1473 5087 5228 3588 4263 3588
την ψυχὴν αυτοῦ τίθησιν υπὲρ των προβάτων 10:12 ο
[[2]his life [1]renders] for the sheep. [[2]the
3411 1161 2532 3756 1510.6 4166 3739 3756-1510.2.6
μισθωτὸς δε και ουκ ων ποιμὴν ου ουκ εισὶ
[3]hireling [1]But], and not being *the* shepherd, whose [[2]are not
3588 4263 2398 2334 3588 3074 2064 2532 863
τα πρόβατα ἴδια θεωρεὶ τον λύκον ερχόμενον και αφίησι
[1]sheep] his own, views the wolf coming and leaves
3588 4263 2532 5343 2532 3588 3074 726-1473
τα πρόβατα και φεύγει και ο λύκος αρπάζει αυτὰ
the sheep and flees. And the wolf seizes them by force
2532 4650 3588 4263 3588-1161 3411 5343
και σκορπίζει τα πρόβατα 10:13 ο δε μισθωτὸς φεύγει
and disperses the sheep. And the hireling flees,
3754 3411-1510.2.3 2532 3756 3199 1473 4012
ὅτι μισθωτός εστι και ου μέλει αυτὼ περὶ
for he is a hireling, and *there is* not a care to him concerning
3588 4263 1473 1510.2.1 3588 4166 3588 2570
των προβάτων 10:14 εγὼ ειμι ο ποιμὴν ο καλὸς
the sheep. I am the [[2]shepherd [1]good],
2532 1097 3588-1699 2532 1097 5259 3588
και γινώσκω τα εμὰ και γινώσκομαι υπὸ των
and I know the ones mine, and I am known by the ones
1699 2531 1097 1473 3588 3962 2504 1097
εμῶν 10:15 καθὼς γινώσκει με ο πατὴρ καγὼ γινώσκω
of mine. As [[3]knows [4]me [1]the [2]father], I also know
3588 3962 2532 3588 5590-1473 5087 5228 3588 4263
τον πατέρα και την ψυχὴν μου τίθημι υπὲρ των προβάτων
the father; and my life I place for the sheep.
2532 243 4263 2192 3739 3756-1510.2.3 1537
10:16 και αλλὰ πρόβατα ἔχω α ουκ ἔστιν εκ
And other sheep I have which are not from out of
3588 833-3778 2548 1473-1163 71 2532
της αυλῆς ταύτης κακεινά με δει αγαγεὶν και
this yard†; and those it is necessary for me to lead, and
3588 5456-1473 191 2532 1096 1520 4167
της φωνῆς μου ακούσουσι και γενήσεται μία ποίμνη
[[2]my voice [1]they shall hear]; and there shall be one flock,
1520 4166 1223 3778 3588 3962 1473-25
εις ποιμὴν 10:17 διὰ τοῦτο ο πατὴρ με αγαπὰ
one shepherd. On account of this the father loves me,
3754 1473 5087 3588 5590-1473 2443 3825 2983 1473
ὅτι εγὼ τίθημι την ψυχὴν μου ἵνα πάλιν λάβω αυτὴν
for I place my life that again I should take it.
3762 142 1473 575 1473 235 1473 5087-1473 575
10:18 ουδεὶς αίρει αυτὴν απ' εμοῦ αλλ' εγὼ τίθημι αυτὴν απ'
No one takes it from me, but I place it of
1683 1849 2192 5087-1473 2532 1849 2192
εμαυτοῦ εξουσίαν ἔχω θεῖναι αυτὴν και εξουσίαν ἔχω
myself. [[2]authority [1]I have] to place it, and [[2]authority [1]I have]
3825 2983 1473 3778 3588 1785 2983 3844
πάλιν λαβεῖν αυτὴν ταύτην την εντολὴν ἔλαβον παρὰ
again to take it. This commandment I received from
3588 3962-1473 4978-3767 3825 1096 1722 3588
του πατρός μου 10:19 σχίσμα ουν πάλιν εγένετο εν τοις
my father. Then a split again took place among the
* 1223 3588 3056-3778 3004 1161
Ιουδαίοις διὰ τους λόγους τούτους 10:20 ἔλεγον δε
Jews on account of these words. [[5]said [1]And
4183 1537 1473 1140 2192 2532 3105
πολλοὶ εξ αυτῶν δαιμόνιον ἔχει και μαίνεται
[2]many [3]from out of [4]them], [[2]a demon [1]He has] and is maniacal.
5100 1473-191 243 3004 3778 3588 4487
τι αυτοῦ ακούετε 10:21 ἄλλοι ἔλεγον ταῦτα τα ρήματα
Why listen to him? Others said, These sayings
3756-1510.2.3 1139 3361 1140 1410
ουκ ἔστι δαιμονιζομένου μη δαιμόνιον δύναται
are not of one being demon-possessed. Is a demon able
5185 3788 455
τυφλῶν οφθαλμοὺς ανοίγειν
[[3]of blind ones [2]eyes [1]to open]?

10:16 †*i.e.* sheepfold.

Jesus at the Feast of Rededication

1096-1161 3588 1456 1722
10:22 εγένετο δε τα εγκαίνια εν
And took place the holiday of rededication in
* 2532 5494-1510.7.3 2532 4043-3588-*
Ιεροσολύμοις και χειμὼν ην 10:23 και περιεπάτει ο Ιησοῦς
Jerusalem, and it was winter. And Jesus was walking
1722 3588 2413 1722 3588 4745 * 2944
εν τω ιερῷ εν τη στοᾷ Σολομῶντος 10:24 εκύκλωσαν
in the temple, in the stoa of Solomon. [[4]encircled
3767 1473 3588 * 2532 3004 1473 2193-4219
οὖν αυτὸν οι Ιουδαίοι και ἔλεγον αυτῶ ἕως πότε
[1]Then [5]him [2]the [3]Jews], and said to him, For how long
3588 5590-1473 142 1487 1473 1510.2.2 3588 5547
την ψυχὴν ημῶν αἴρεις ει συ ει ο Χριστὸς
[[2]our soul [1]do you carry]? If you are the Christ,
2036 1473 3954 611 1473 3588
εἰπὲ ημὶν παρρησία 10:25 απεκρίθη αυτοὶς ο
tell us in an open manner! [[2]answered [3]to them
* 2036 1473 2532 3756-4100 3588 2041 3739
Ιησοῦς εἶπον υμὶν και ου πιστεύετε τα ἔργα α
[1]Jesus], I told to you, and you believe not. The works which
1473 4160 1722 3588 3686 3588 3962-1473 3778 3140
εγὼ ποιῶ εν τω ονόματι του πατρός μου ταῦτα μαρτυρεὶ
I do in the name of my father, these testify
4012 1473 235 1473 3756-4100 3756 1063
περὶ εμοῦ 10:26 αλλ' υμεὶς ου πιστεύετε ου γαρ
concerning me. But you believe not, [[3]not [1]for
1510.2.5 1537 3588 4263 3588 1699 2531 2036
εστε εκ των προβάτων των εμῶν καθὼς εἶπον
[2]you are] from out of [[2]sheep [1]my], as I said
1473 3588 4263 3588 1699 3588 5456-1473 191 2504
υμὶν 10:27 τα πρόβατα τα εμὰ της φωνῆς μου ακούει καγὼ
to you. [[2]sheep [1]My [4]my voice [3]hear], and I
1097 1473 2532 190 1473 2504 2222 166
γινώσκω αυτὰ και ακολουθοῦσί μοι 10:28 καγὼ ζωὴν αιώνιον
know them, and they follow me. And I [[3]life [4]eternal
1325 1473 2532 3766.2 622 1519 3588 165
δίδωμι αυτοὶς και ου μη απόλωνται εις τον αιῶνα
[1]give [2]to them], and in no way shall they perish into the eon;
2532 3756 726-5100-1473 1537 3588 5495-1473
και ουχ αρπάσει τις αυτὰ εκ της χειρός μου
and not shall any seize them by force from out of my hand.
3588 3962-1473 3739 1325 1473 3173 3956
10:29 ο πατὴρ μου ος δέδωκέ μοι μείζων πάντων
My father, who has given to me, [[2]greater than [3]of all
1510.2.3 2532 3762 1410 726 1537 3588
εστὶ και ουδεὶς δύναται αρπάζειν εκ της
[1]is]; and no one is able to seize them by force from out of the
5495 3588 3962-1473 1473 2532 3588 3962 1520-1510.2.4
χειρὸς του πατρός μου 10:30 εγὼ και ο πατὴρ εν εσμεν
hand of my father. I and the father – we are one.
941 3767 3825 3037 3588 * 2443
10:31 εβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οι Ιουδαίοι ἵνα
[[5]bore [1]Then [2]again [6]stones [3]the [4]Jews] that
3034 1473 611 1473 3588 *
λιθάσωσιν αυτὸν 10:32 απεκρίθη αυτοὶς ο Ιησοῦς
they should stone him. [[2]responded [3]to them [1]Jesus],
4183 2570 2041 1166 1473 1537 3588 3962-1473
πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα υμὶν εκ του πατρός μου
Many good works I showed to you from out of my father.
1223 4169 1473-2041 3034 1473 611
διὰ ποῖον αυτῶν ἔργον λιθάζετέ με 10:33 απεκρίθησαν
For what work of them do you stone me? [[3]answered
1473 3588 * 3004 4012 2570 2041
αυτῶ οι Ιουδαίοι λέγοντες περὶ καλοῦ ἔργοῦ
[4]to him [1]The [2]Jews], saying, Concerning a good work
3756-3034 1473 235 4012 988 2532 3754 1473
ου λιθάζομέν σε αλλὰ περὶ βλασφημίας και ὅτι συ
we do not stone you, but concerning blasphemy, and that you,
444-1510.6 4160 4572 2316 611 1473
ἄνθρωπος ων ποιεὶς σεαυτὸν θεὸν 10:34 απεκρίθη αυτοὶς
being a man, make yourself God. [[2]responded [3]to them
3588 * 3756-1510.2.3 1125 1722 3588 3551-1473 1473
ο Ιησοῦς ουκ ἔστι γεγραμμένον εν τω νόμω υμῶν εγὼ
[1]Jesus], Is it not written in your law, I
2036 2316-1510.2.5 1487 1565 2036 2316 4314
εἶπα θεοί εστε 10:35 ει εκείνους εἶπε θεοὺς προς
said, You are gods†? If those he said of gods, to

10:34 †*See Ps. 82:6.*

3739 3588 3056 3588 2316 1096 2532 3756 1410
ους ο λόγος του θεού εγένετο και ου δύναται
whom the word of God came (and [[3]*is* not [4]able

3089 3588 1124 10:36 3739 3588 3962
λυθήναι η γραφή ον ο πατήρ
[5]to be untied [1]the [2]scripture]), the one whom the father

37 2532 649 1519 3588 2889 1473 3004 3754
ηγίασεν και απέστειλεν εις τον κόσμον υμείς λέγετε ότι
sanctified, and sent into the world, you say that,

987 3754 2036 5207-3588 2316 1510.2.1 10:37 1487
βλασφημείς ότι είπον υιός του θεού ειμι ει
You blaspheme; for I said, [[2]the son [3]of God [1]I am]? If

3756-4160 3588 2041 3588 3962-1473 3361 4100 1473
ου ποιώ τα έργα του πατρός μου μη πιστεύετέ μοι
I do not the works of my father, do not believe me!

10:38 1487-1161 4160 2579 1473 3361 4100 3588
ει δε ποιώ καν εμοί μη πιστεύητε τοις
But if I do, and if [[3]me [1]you should not [2]believe], [[2]the

2041 4100 2443 1097 2532 4100
έργοις πιστεύσατε ίνα γνώτε και πιστεύσητε
[3]works [1]believe]! that you should know, and should believe,

3754 1722 1473 3588 3962 2504 1722 1473 10:39 2212
ότι εν εμοί ο πατήρ καγώ εν αυτώ εζήτουν
that [[3]*is* in [4]me [1]the [2]father], and I in him. They sought

3767 3825 1473-4084 2532 1831 1537 3588
ούν πάλιν αυτόν πιάσαι και εξήλθεν εκ της
then again to lay hold of him, and he went forth from out of

5495-1473 10:40 2532 565 3825 4008
χειρός αυτών και απήλθε πάλιν πέραν
their hand. And he went forth again on the other side

3588 * 1519 3588 5117 3699 1510.7.3-* 3588 4412
του Ιορδάνου εις τον τόπον όπου ην Ιωάννης το πρώτον
of the Jordan unto the place where John was first

907 2532 3306 1563 10:41 2532 4183 2064 4314
βαπτίζων και έμεινεν εκεί και πολλοί ήλθον προς
immersing, and stayed there. And many came to

1473 2532 3004 3754 * 3303 4592 4160
αυτόν και έλεγον ότι Ιωάννης μεν σημείον εποίησεν
him and said that, John indeed [[3]sign [1]did

3762 3956-1161 3745 2036-* 4012 3778
ουδέν πάντα δε όσα είπεν Ιωάννης περί τούτου
[2]no], but all as much as John said concerning this one

227-1510.7.3 10:42 2532 4100 4183 1563 1519 1473
αληθή ην και επίστευσαν πολλοί εκεί εις αυτόν
was true. And [[2]believed [1]many] there in him.

CHAPTER 11

The Death of Lazarus

11:1 1510.7.3-1161 5100 770 * 575
ην δε τις ασθενών Λάζαρος από
And there was a certain sick *man*, Lazarus from

* 1537 3588 2968 * 2532 * 3588
Βηθανίας εκ της κώμης Μαρίας και Μάρθας της
Bethany, from out of the town of Mary and Martha

79-1473 11:2 1510.7.3 1161 * 3588 218 3588
αδελφής αυτής ην δε Μαρία η αλείψασα τον
her sister. [[3]was [1]And [2]Mary] the one anointing the

2962 3464 2532 1591 3588 4228-1473
κύριον μύρω και εκμάξασα τους πόδας αυτού
Lord with perfumed liquid and wiped clean his feet

3588 2359-1473 3739 3588 80 * 770
ταις θριξίν αυτής ης ο αδελφός Λάζαρος ησθένει
with her hair, whose brother Lazarus was sick.

11:3 649 3767 3588 79 4314 1473 3004
απέστειλαν ούν αι αδελφαί προς αυτόν λέγουσαι
[[3]sent [4]then [1]The [2]sisters] to him, saying,

2962 2396 3739 5368 770 11:4 191-1161
κύριε ίδε ον φιλείς ασθενεί ακούσας δε
O Lord, behold, whom you are fond of is sick. And hearing,

3588 * 2036 3778 3588 769 3756-1510.2.3 4314 2288
ο Ιησούς είπεν αύτη η ασθένεια ουκ έστι προς θάνατον
Jesus said, This sickness is not to death,

235 5228 3588 1391 3588 2316 2443 1392
αλλ' υπέρ της δόξης του θεού ίνα δοξασθή
but for the glory of God, that [[4]should be glorified

3588 5207 3588 2316 1223 1473 11:5 25 1161 3588
ο υιός του θεού δι' αυτής ηγάπα δε ο
[1]the [2]son [3]of God] through it. [[3]loved [1]And

* 3588 * 2532 3588 79-1473 2532 3588 *
Ιησούς την Μάρθαν και την αδελφήν αυτής και τον Λάζαρον
[2]Jesus] Martha and her sister and Lazarus.

11:6 5613-3767 191 3754 770 5119 3303 3306
ως ουν ήκουσεν ότι ασθενεί τότε μεν έμεινεν
Then as he heard that he is sick, then indeed he stayed

1722 3739 1510.7.3 5117 1417 2250 11:7 1899
εν ω ην τόπω δύο ημέρας έπειτα
in [[2]where [3]he was [1]*the* place] two days. Thereupon

3326 3778 3004 3588 3101 71 1519 3588
μετά τούτο λέγει τοις μαθηταίς άγωμεν εις την
after this he says to the disciples, We should lead unto

* 3825 11:8 3004 1473 3588 3101 4461
Ιουδαίαν πάλιν λέγουσιν αυτώ οι μαθηταί ραββί
Judea again. [[3]say [4]to him [1]The [2]disciples], Rabbi,

3568 2212 1473-3034 3588 * 2532 3825 5217
νυν εζήτουν σε λιθάσαι οι Ιουδαίοι και πάλιν υπάγεις
now [[3]seek [4]to stone you [1]the [2]Jews], and again you go

1563 11:9 611-3588-* 3780 1427 1510.2.6
εκεί απεκρίθη ο Ιησούς ουχί δώδεκά εισιν
there? Jesus answered, [[2]not [3]twelve [1]Are there]

5610 3588 2250 1437 5100 4043 1722 3588 2250
ώραι της ημέρας εάν τις περιπατή εν τη ημέρα
hours in the day? If anyone should walk in the day,

3756-4350 3754 3588 5457 3588 2889-3778 991
ου προσκόπτει ότι το φως του κόσμου τούτου βλέπει
he shall not stumble, for the light of this world he sees.

11:10 1437-1161 5100 4043 1722 3588 3571 4350 3754
εάν δε τις περιπατή εν τη νυκτί προσκόπτει ότι
But if anyone should walk in the night, he stumbles, for

3588 5457 3756-1510.2.3 1722 1473 11:11 3778 2036 2532 3326
το φως ουκ έστιν εν αυτώ ταύτα είπε και μετά
the light is not in him. These *things* he said, and after

3778 3004 1473 * 3588 5384-1473 2837
τούτο λέγει αυτοίς Λάζαρος ο φίλος ημών κεκοίμηται
this he says to them, Lazarus our friend has went to sleep,

235 4198 2443 1852-1473 11:12 2036
αλλά πορεύομαι ίνα εξυπνίσω αυτόν είπον
but I shall go that I should wake him up. [[2]said

3767 3588 3101-1473 2962 1487 2837
ούν οι μαθηταί αυτού κύριε ει κεκοίμηται
[3]then [1]His disciples], O Lord, if he has went to sleep,

4982 11:13 2046 1161 3588 *
σωθήσεται ειρήκει δε ο Ιησούς
he will be preserved. [[3]had spoken [1]But [2]Jesus]

4012 3588 2288-1473 1565-1161 1380 3754 4012
περί του θανάτου αυτού εκείνοι δε έδοξαν ότι περί
concerning his death, but they thought that concerning

3588 2838 3588 5258 3004 11:14 5119 3767
της κοιμήσεως του ύπνου λέγει τότε ούν
the resting of sleep he spoke of. Then therefore

2036 1473 3588 * 3954 * 599
είπεν αυτοίς ο Ιησούς παρρησία Λάζαρος απέθανε
[[2]said [3]to them [1]Jesus] in an open manner, Lazarus died.

11:15 2532 5463 1223 1473 2443 4100
και χαίρω δι' υμάς ίνα πιστεύσητε
And I rejoice because of you that you should believe,

3754 3756-1510.7.1 1563 235 71 4314 1473
ότι ουκ ήμην εκεί αλλ' άγωμεν προς αυτόν
for I was not there; but we should lead on to him.

11:16 2036-3767 * 3588 3004 * 3588
είπεν ουν Θωμάς ο λεγόμενος Δίδυμος τοις
Then said Thomas, the one being called Didymus, to the

4827 71 2532 1473 2443 599
συμμαθηταίς άγωμεν και ημείς ίνα αποθάνωμεν
fellow-disciples, We should lead on also ourselves that we should die

3326 1473 11:17 2064 3767 3588 * 2147 1473
μετ' αυτού ελθών ούν ο Ιησούς εύρεν αυτόν
with him. Having come then, Jesus found him

5064 2250 2235 2192 1722 3588 3419
τέσσαρας ημέρας ήδη έχοντα εν τω μνημείω
four days already having *been* in the sepulchre.

11:18 1510.7.3 1161 3588 * 1451 3588 * 5613
ην δε η Βηθανία εγγύς των Ιεροσολύμων ως
[[3]was [1]And [2]Bethany] near Jerusalem, about

575 4712 1178 11:19 2532 4183 1537 3588
από σταδίων δεκαπέντε και πολλοί εκ των
[[2]stadiums [1]fifteen]. And many from out of the

* 2064 4314 3588 4012 * 2532 *
Ιουδαίων εληλύθεισαν προς τας περί Μάρθαν και Μαρίαν
Jews had come to the ones around Martha and Mary,

2443 3888 1473 4012 3588 80-1473
ίνα παραμυθήσωνται αυτάς περί του αδελφού αυτών
so as to console them concerning their brother.

11:20 3588 3767 * 5613 191 3754 3588 * 2064
η ούν Μάρθα ως ήκουσεν ότι ο Ιησούς έρχεται
Then Martha, as she heard that Jesus comes,

5221 1473 *-1161 1722 3588 3624 2516
υπήντησεν αυτώ Μαρία δε εν τω οίκω εκαθέζετο
met him, but Mary [2in 3the 4house 1was seated].

2036-3767 3588 * 4314 3588 * 2962 1487
11:21 είπεν ουν η Μάρθα προς τον Ιησούν κύριε ει
Then said Martha to Jesus, O Lord, if

1510.7.2 5602 3588 80-1473 3756-302 2348
ης ώδε ο αδελφός μου ουκ αν ετεθνήκει
you were here, my brother would not have died.

235 2532 3568 1492 3754 3745 302-154 3588
11:22 αλλά και νυν οίδα ότι όσα αν αιτήση τον
But even now I know that as much as you should ask

2316 1325 1473 3588 2316 3004 1473 3588 *
θεόν δώσει σοι ο θεός 11:23 λέγει αυτή ο Ιησούς
God, [2will give 3to you 1God]. [2says 3to her 1Jesus],

450 3588 80-1473 3004 1473 *
αναστήσεται ο αδελφός σου 11:24 λέγει αυτώ Μάρθα
[2shall arise 1Your brother]. [2says 3to him 1Martha],

1492 3754 450 1722 3588 386 1722 3588 2078
οίδα ότι αναστήσεται εν τη αναστάσει εν τη εσχάτη
I know that he will rise up in the resurrection in the last

2250
ημέρα
day.

The Resurrection and the Life

2036 1473 3588 * 1473 1510.2.1 3588 386
11:25 είπεν αυτή ο Ιησούς εγώ ειμι η ανάστασις
[2said 3to her 1Jesus], I am the resurrection,

2532 3588 2222 3588 4100 1519 1473 2579 599
και η ζωή ο πιστεύων εις εμέ καν αποθάνη
and the life. The one believing in me, even if he should die,

2198 2532 3956 3588 2198 2532 4100
ζήσεται 11:26 και πας ο ζων και πιστεύων
he shall live. And every *one* living and believing

1519 1473 3766.2 599 1519 3588 165 4100
εις εμέ ου μη αποθάνη εις τον αιώνα πιστεύεις
in me in no way should die into the eon. *Do* you believe

3778 3004 1473 3483 2962 1473 4100
τούτο 11:27 λέγει αυτώ ναι κύριε εγώ πεπίστευκα
this? She says to him, Yes, O Lord, I believe

3754 1473 1510.2.2 3588 5547 3588 5207 3588 2316 3588
ότι συ ει ο Χριστός ο υιός του θεού ο
that you are the Christ, the son of God, the one

1519 3588 2889 2064 2532 3778 2036
εις τον κόσμον ερχόμενος 11:28 και ταύτα ειπούσα
[2into 3the 4world 1coming]. And these *things* having said,

565 2532 5455 * 3588 79-1473
απήλθε και εφώνησεν Μαρίαν την αδελφήν αυτής
she went forth, and called Mary her sister

2977 2036 3588 1320 3918 2532 5455 1473
λάθρα ειπούσα ο διδάσκαλος πάρεστι και φωνεί σε
in private, having said, The teacher is at hand and calls you.

1565 5613 191 1453 5036 2532 2064 4314
11:29 εκείνη ως ήκουσεν εγείρεται ταχύ και έρχεται προς
That one as she heard, rises quickly and comes to

1473 3768-1161 2064-3588-* 1519 3588 2968 235
αυτόν 11:30 ούπω δε εληλύθει ο Ιησούς εις την κώμην αλλ'
him. But not yet was Jesus come into the town, but

1510.7.3 1722 3588 5117 3699 5221 1473 3588 *
ην εν τω τόπω όπου υπήντησεν αυτώ η Μάρθα
was in the place where [2met 3him 1Martha].

3588-3767 * 3588 1510.6 3326 1473 1722 3588 3614
11:31 οι ουν Ιουδαίοι οι όντες μετ' αυτής εν τη οικία
Then the Jews being with her in the house,

2532 3888 1473 1492 3588 * 3754 5030
και παραμυθούμενοι αυτήν ιδόντες την Μαρίαν ότι ταχέως
and consoling her, seeing Mary, that quickly

450 2532 1831 190 1473 3004 3754
ανέστη και εξήλθεν ηκολούθησαν αυτή λέγοντες ότι
she rose up and went forth, followed her, saying that,

5217 1519 3588 3419 2443 2799 1563 3588
υπάγει εις το μνημείον ίνα κλαύση εκεί 11:32 η
She goes unto the sepulchre that she should weep there.

3767 * 5613 2064 3699 1510.7.3-3588-* 1492 1473
ούν Μαρία ως ήλθεν όπου ην ο Ιησούς ιδούσα αυτόν
Then Mary as she came where Jesus was, seeing him,

4098 1519 3588 4228-1473 3004 1473 2962 1487
έπεσεν εις τους πόδας αυτού λέγουσα αυτώ κύριε ει
fell unto his feet, saying to him, O Lord, if

1510.3 5602 3756-302 599 1473 3588
ης ώδε ουκ αν απέθανέ μου ο
you might have been here, [3would not have 4died 1my

80 * 3767 5613 1492 1473 2799 2532
αδελφός 11:33 Ιησούς ούν ως είδεν αυτήν κλαίουσαν και
2brother]. Jesus then as he beheld her weeping, and

3588 4905 1473 * 2799 1690
τους συνελθόντας αυτή Ιουδαίους κλαίοντας ενεβριμήσατο
the [2coming with 3her 1Jews] weeping, was deeply moved

3588 4151 2532 5015 1438 2532 2036 4226
τω πνεύματι και ετάραξεν εαυτόν 11:34 και είπε πού
in the spirit, and troubled himself. And he said, Where

5087 1473 3004 1473 2962 2064 2532 1492
τεθείκατε αυτόν λέγουσιν αυτώ κύριε έρχου και ίδε
have you placed him? They say to him, O Lord, come and see!

1145-3588-* 3004-3767 3588 * 2396
11:35 εδάκρυσεν ο Ιησούς 11:36 έλεγον ουν οι Ιουδαίοι ίδε
Jesus burst into tears. Then said the Jews, See

4459 5368 1473 5100-1161 1537 1473 2036
πως εφίλει αυτόν 11:37 τινές δε εξ αυτών είπον
how he was fond of him! But some from out of them said,

3756 1410 3778 3588 455 3588 3788 3588
ουκ ηδύνατο ούτος ο ανοίξας τους οφθαλμούς του
[2not 3able 1Was this one], opening the eyes of the

5185 4160 2443 2532 3778 3361 599
τυφλού ποιήσαι ίνα και ούτος μη αποθάνη
blind, to execute that also this one should not have died?

Lazarus Raised from the Dead

* 3767 3825 1690 1722 1438 2064
11:38 Ιησούς ούν πάλιν εμβριμώμενος εν εαυτώ έρχεται
Jesus then again deeply moved in himself comes

1519 3588 3419 1510.7.3-1161 4693 2532 3037 1945
εις το μνημείον ην δε σπήλαιον και λίθος επέκειτο
unto the sepulchre. And it was a cave, and a stone was pressed

1909 1473 3004-3588-* 142 3588 3037 3004 1473
επ' αυτώ 11:39 λέγει ο Ιησούς άρατε τον λίθον λέγει αυτώ
against it. Jesus says, Lift the stone! [6says 7to him

3588 79 3588 2348 * 2962 2235
η αδελφή του τεθνηκότος Μάρθα κύριε ήδη
2the 3sister 4of the one 5having died 1Martha], O Lord, already

3605 5066 1063 1510.2.3 3004 1473 3588
όζει τεταρταίος γαρ εστι 11:40 λέγει αυτή ο
he reeks; [3*the* fourth day 1for 2it is]. [2says 3to her

* 3756-2036 1473 3754 1437 4100 3708
Ιησούς ουκ είπόν σοι ότι εάν πιστεύσης όψει
1Jesus], Said I not to you that if you should believe you shall see

3588 1391 3588 2316 142-3767 3588 3037
την δόξαν του θεού 11:41 ήραν ουν τον λίθον
the glory of God? Then they lifted away the stone

3739 1510.7.3 3588 2348 2749 3588 1161 * 142
ου ην ο τεθνηκώς κείμενος ο δε Ιησούς ήρε
where [3was 1the one 2having died] situated. And Jesus lifted

3588 3788 507 2532 2036 3962 2168 1473 3754
τους οφθαλμούς άνω και είπε πάτερ ευχαριστώ σοι ότι
his eyes upward and said, O father, I give thanks to you that

191 1473 1473-1161 1492 3754 3842 1473-191
ήκουσάς μου 11:42 εγώ δε ήδειν ότι πάντοτέ μου ακούεις
you heard me. And I know that at all times you hear me.

235 1223 3588 3793 3588 4026 2036 2443
αλλά διά τον όχλον τον περιεστώτα είπον ίνα
But on account of the multitude standing around I spoke, that

4100 3754 1473 1473-649 2532 3778
πιστεύσωσιν ότι συ με απέστειλας 11:43 και ταύτα
they should believe that you sent me. And these *things*

2036 5456 3173 2905 * 1204
είπων φωνή μεγάλη εκραύγασε Λάζαρε δεύρο
having said, [2voice 1with a great] he cried out, Lazarus, come

1854 2532 1831 3588 2348 1210 3588
έξω 11:44 και εξήλθεν ο τεθνηκώς δεδεμένος τους
outside. And came forth the one having died being tied of the

4228 2532 3588 5495 2750 2532 3588 3799-1473 4676
πόδας και τας χείρας κειρίαις και η όψις αυτού σουδαρίω
feet, and the hands swathed, and his face with a scarf

4019 3004 1473 3588 * 3089 1473 2532 863
περιεδέδετο λέγει αυτοίς ο Ιησούς λύσατε αυτόν και άφετε
tied about. [2says 3to them 1Jesus], Untie him, and let *him*

5217 4183-3767 1537 3588 * 3588 2064
υπάγειν 11:45 πολλοί ουν εκ των Ιουδαίων οι ελθόντες
go! Then many from the Jews having come

4314 3588 * 2532 2300 3739 4160-3588-*
προς την Μαρίαν και θεασάμενοι α εποίησεν ο Ιησούς
with Mary, and seeing what Jesus did,

4100 1519 1473 5100-1161 1537 1473 565
επίστευσαν εις αυτόν 11:46 τινές δε εξ αυτών απήλθον
believed in him. But some from them went forth

4314 3588 * 2532 2036 1473 3739 4160-3588-*
προς τους Φαρισαίους και είπον αυτοίς α εποίησεν ο Ιησοῦς
to the Pharisees and told to them what Jesus did.

4863 3767 3588 749 2532 3588
11:47 συνήγαγον οὖν οι αρχιερείς και οι
[[7]gathered together [1]Then [2]the [3]chief priests [4]and [5]the

* 4892 2532 3004 5100 4160 3754 3778 3588
Φαρισαίοι συνέδριον και ἔλεγον τι ποιοῦμεν ὅτι οὗτος ο
[6]Pharisees] *the* sanhedrin, and said, What do we do? For this

444 4183 4592 4160 1437 863 1473 3779
ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ 11:48 ἐὰν ἀφῶμεν αὐτὸν οὕτως
man [[2]many [3]signs [1]does]. If we let him *do* thus,

3956 4100 1519 1473 2532 2064 3588 *
πάντες πιστεύσουσιν εις αὐτὸν και ελεύσονται οι Ρωμαίοι
all shall believe in him and [[3]shall come [1]the [2]Romans]

2532 142 1473 2532 3588 5117 2532 3588 1484 1520
και αρούσιν ημών και τον τόπον και το έθνος 11:49 εις
and take us and the place and the nation. [[3]one

1161 5100 1537 1473 * 749-1510.6 3588
δε τις εξ αυτών Καϊάφας αρχιερεύς ων του
[1]And [2]a certain] from out of them, Caiaphas, being chief priest

1763-1565 2036 1473 1473 3756 1492 3762
ενιαυτού εκείνου είπεν αυτοίς υμείς ουκ οίδατε ουδέν
that year, said to them, You *do* not know anything,

3761 1260 3754 4851 1473 2443 1520
11:50 ουδέ διαλογίζεσθε ότι συμφέρει ημίν ίνα εις
nor reason that it be advantageous to us that one

444 599 5228 3588 2992 2532 3361 3650 3588
άνθρωπος αποθάνη υπέρ του λαού και μη όλον το
man should die for the people, and [[4]not [1]*the* entire

1484 622 3778-1161 575 1438 3756 2036
έθνος απόληται 11:51 τούτο δε αφ' εαυτού ουκ είπεν
[2]nation [3]should] perish. But this [[3]of [4]himself [2]not [1]he said];

235 749-1510.6 3588 1763-1565 4395 3754
αλλά αρχιερεύς ων του ενιαυτού εκείνου προεφήτευσεν ότι
but being chief priest that year he prophesied that

3195-3588-* 599 5228 3588 1484 2532 3756
έμελλεν ο Ιησούς αποθνήσκειν υπέρ του έθνους 11:52 και ουχ
Jesus was about to die for the nation, and not

5228 3588 1484 3440 235 2443 2532 3588 5043 3588 2316 3588
υπέρ του έθνους μόνον αλλ' ίνα και τα τέκνα του θεού τα
for the nation only, but that also the children of God

1287 4863 1519 1520 575
διεσκορπισμένα συναγάγη εις εν 11:53 απ'
being dispersed should be brought together into one. From

1565 3767 3588 2250 4823 2443 615
εκείνης ούν της ημέρας συνεβουλεύσαντο ίνα αποκτείνωσιν
that [[2]then [1]day] they advised that they should kill

1473 * 3767 3765 3954 4043
αυτόν 11:54 Ιησούς ούν ουκέτι παρρησία περιεπάτει
him. Jesus then no longer in an open manner walked

1722 3588 * 235 565 1564 1519 3588 5561
εν τοις Ιουδαίοις αλλά απήλθεν εκείθεν εις την χώραν
among the Jews, but went forth from there into the place

1451 3588 2048 1519 *-3004 4172 2546
εγγύς της ερήμου εις Εφραΐμ λεγομένην πόλιν κακεί
near the wilderness, into [[2]being called Ephraim [1]a city], and there

1304 3326 3588 3101-1473 1510.7.3-1161 1451 3588
διέτριβε μετά των μαθητών αυτού 11:55 ην δε εγγύς το
spent time with his disciples. And it was near the

3957 3588 * 2532 305 4183 1519 *
πάσχα των Ιουδαίων και ανέβησαν πολλοί εις Ιεροσόλυμα
passover of the Jews, and [[2]ascended [1]many] unto Jerusalem

1537 3588 5561 4253 3588 3957 2443 48
εκ της χώρας προ του πάσχα ίνα αγνίσωσιν
from out of the region before the passover, that they should purify

1438 2212-3767 3588 * 2532
εαυτούς 11:56 εζήτουν ουν τον Ιησούν και
themselves. Then they were seeking Jesus, and

3004 3326 240 1722 3588 2413 2476 5100
έλεγον μετ' αλλήλων εν τω ιερώ εστηκότες τι
spoke with one another [[2]in [3]the [4]temple [1]*while* standing], What

1380-1473 3754 3766.2 2064 1519 3588 1859
δοκεί υμίν ότι ου μη έλθη εις την εορτήν
do you think, that in no way should he come unto the holiday *feast*?

1325 1161 2532 3588 749 2532 3588
11:57 δεδώκεισαν δε και οι αρχιερείς και οι
[[8]gave [1]And [2]even [3]the [4]chief priests [5]and [6]the

* 1785 2443 1437 5100 1097 4226 1510.2.3
Φαρισαίοι εντολήν ίνα εάν τις γνω που εστι
[7]Pharisees] a command, that if any should know where he is,

3377 3704 4084 1473
μηνύση όπως πιάσωσιν αυτόν
he should indicate *it*, so that they should lay hold of him.

CHAPTER 12

Mary Anoints the Feet of Jesus

3588 3767 * 4253 1803 2250 3588 3957
12:1 ο ούν Ιησούς προ εξ ημέρων του πάσχα
Then Jesus, [[3]before [1]six [2]days] the passover,

2064 1519 * 3699 1510.7.3-* 3588 2348
ήλθεν εις Βηθανίαν όπου ην Λάζαρος ο τεθνηκώς
came into Bethany, where Lazarus was, the one having died,

3739 1453 1537 3498 4160 3767
ον ήγειρεν εκ νεκρών† 12:2 εποίησαν ούν
whom he raised from out of dead ones. They made then

1473 1173 1563 2532 3588 * 1247 3588 1161 *
αυτώ δείπνον εκεί και η Μάρθα διηκόνει ο δε Λάζαρος
for him a supper there, and Martha served, and Lazarus

1520-1510.7.3 3588 345 1473 3588 3767
εις ην των ανακειμένων αυτώ 12:3 η ούν
was one of the ones reclining with him. Then

* 2983 3046 3464 3487 4101
Μαρία λαβούσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικής
Mary, having taken a liter of [[2]perfumed [3]spikenard [4]liquid

4186 218 3588 4228 3588 * 2532 1591
πολυτίμου ήλειψε τους πόδας του Ιησού και εξέμαξε
[1]valuable], anointed the feet of Jesus, and wiped clean

3588 2359-1473 3588 4228-1473 3588-1161 3614 4137
ταις θριξίν αυτής τους πόδας αυτού η δε οικία επληρώθη
[[2]*with* [3]her hair [1]his feet]. And the house was filled

1537 3588 3744 3588 3464 3004 3767 1520
εκ της οσμής του μύρου 12:4 λέγει ούν εις
from the scent of the perfumed liquid. Says then one

1537 3588 3101-1473 * * *
εκ των μαθητών αυτού Ιούδας Σίμωνος† Ισκαριώτης
from out of his disciples, Judas son of Simon Iscariot,

3588 3195 1473-3860 1302 3778 3588
ο μέλλων αυτόν παραδιδόναι 12:5 διατί τούτο το
the one being about to deliver him up, Why *was* this

3464 3756 4097 5145 1220 2532 1325
μύρον ουκ επράθη τριακοσίων δηναρίων και εδόθη
perfumed liquid not sold *for* three hundred denarii and given

4434 2036-1161 3778 3756 3754 4012 3588
πτωχοίς 12:6 είπε δε τούτο ουχ ότι περί των
to *the* poor? But he said this not that [[3]concerning [4]the

4434 3199 1473 235 3754 2812-1510.7.3 2532 3588
πτωχών έμελεν αυτώ αλλ' ότι κλέπτης ην και το
[5]poor [1]it was a care [2]to him], but that he was a thief, and [[2]the

1101 2192 2532 3588 906 941
γλωσσόκομον είχε και τα βαλλόμενα εβάσταζεν
[3]*money* container [1]had]; and the *things* being thrown in *it* he bore.

2036-3767 3588 * 863 1473 1519 3588 2250
12:7 είπεν ουν ο Ιησούς άφες αυτήν εις την ημέραν
[[2]then said [1]Jesus], Leave her *alone*! [[3]for [4]the [5]day

3588 1780-1473 5083 1473 3588 4434
του ενταφιασμού μου τετήρηκεν αυτό 12:8 τους πτωχούς
[6]of my embalming [1]She has kept [2]it]. [[4]the [5]poor

1063 3842 2192 3326 1438 1473-1161 3756 3842
γαρ πάντοτε έχετε μεθ' εαυτών εμέ δε ου πάντοτε
[1]For [2]at all times [3]you have] with you, but me [[2]not [3]at all times

2192 1097 3767 3793 4183 1537
έχετε 12:9 έγνω ουν όχλος πολύς εκ
[1]you have]. [[7]knew [1]Then [3]multitude [2]a great [4]from out of

3588 * 3754 1563-1510.2.3 2532 2064 3756 1223
των Ιουδαίων ότι εκεί εστι και ήλθον ου διά
[5]the [6]Jews] that he is there; and they came not on account of

3588 * 3440 235 2443 2532 3588 *-1492 3739
τον Ιησούν μόνον αλλ' ίνα και τον Λάζαρον ίδωσιν ον
Jesus only, but that also they should see Lazarus, whom

1453 1537 3498 1011 1161 3588
ήγειρεν εκ νεκρών 12:10 εβουλεύσαντο δε οι
he raised from out of dead ones. [[4]consulted [1]And [2]the

749 2443 2532 3588 * 615 3754
αρχιερείς ίνα και τον Λάζαρον αποκτείνωσιν 12:11 ότι
[3]chief priests] that also [[2]Lazarus [1]they should kill], for

4183 1223 1473 5217 3588 * 2532
πολλοί δι' αυτόν υπήγον των Ιουδαίων και
many [[4]because of [5]him [3]drew away [1]of the [2]Jews], and

---

12:1 †*Ald. adds* **ο Ιησους** - Jesus.

12:4 †*Ald. omits* **Σιμωνος**.

4100 1519 3588 *
επίστευον εις τον Ιησούν
believed on Jesus.

Jesus Enters into Jerusalem

3588 1887 3793 4183 3588 2064
12:12 τη επαύριον όχλος πολύς ο ελθών
The next day [[2]multitude [1]a great] having come

1519 3588 1859 191 3754 2064-3588-* 1519
εις την εορτήν ακούσαντες ότι έρχεται ο Ιησούς εις
unto the holiday *feast*, having heard that Jesus comes unto

* 2983 3588 902 3588 5404 2532
Ιεροσόλυμα 12:13 έλαβον τα βαΐα των φοινίκων και
Jerusalem, took palm fronds of the palm trees, and

1831 1519 5222 1473 2532 2896 5614
εξήλθον εις υπάντησιν αυτώ και έκραζον ωσαννά
came forth to meet him, and were crying out, Hosanna;

2127 3588 2064 1722 3686 2962
ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι κυρίου
being blessed *is* the one coming in *the* name *of the* LORD,†

3588 935 3588 * 2147 1161 3588
ο βασιλεύς του Ισραήλ 12:14 ευρών δε ο
the king of Israel. [[3]having found [1]And

* 3678 2523 1909 1473 2531 1510.2.3
Ιησούς ονάριον εκάθισεν επ' αυτό καθώς εστι
[2]Jesus] a young donkey, sat upon it, as it is

1125 3361-5399 2364 * 2400 3588
γεγραμμένον 12:15 μη φοβού θύγατερ Σιών ιδού ο
written, Fear not, daughter of Zion; behold,

935-1473 2064 2521 1909 4454 3688
βασιλεύς σου έρχεται καθήμενος επί πώλον όνου
your king comes sitting upon *the* foal of a donkey†.

3778-1161 3756 1097 3588 3101-1473 3588
12:16 ταύτα δε ουκ έγνωσαν οι μαθηταί αυτού το
But these *things* [[2]*did* not [3]know [1]his disciples]

4412 235 3753 1392-3588-* 5119 3403
πρώτον αλλ' ότε εδοξάσθη ο Ιησούς τότε εμνήσθησαν
at first; but when Jesus was glorified then they remembered

3754 3778 1510.7.3 1909 1473 1125 2532 3778
ότι ταύτα ην επ' αυτώ γεγραμμένα και ταύτα
that these *things were* [[2]about [3]him [1]written], and these *things*

4160 1473 3140 3767 3588 3793
εποίησαν αυτώ 12:17 εμαρτύρει ουν ο όχλος
they did to him. [[7]testified [1]Then [2]the [3]multitude

3588 1510.6 3326 1473 3753 3588 *-5455
ο ων μετ' αυτού ότε τον Λάζαρον εφώνησεν
[4]being [5]with [6]him], *about* when he called Lazarus

1537 3588 3419 2532 1453 1473 1537
εκ του μνημείου και ήγειρεν αυτόν εκ
from out of the sepulchre, and raised him from out of

3498 1223 3778 2532 5221 1473
νεκρών 12:18 διά τούτο και υπήντησεν αυτώ
dead ones. On account of this also [[3]met [4]him

3588 3793 3754 191 3778 1473-4160 3588
ο όχλος ότι ήκουσε τούτο αυτόν πεποιηκέναι το
[1]the [2]multitude], for it heard this [[2]for him to have done

4592 3588-3767 * 2036 4314 1438
σημείον 12:19 οι ουν Φαρισαίοι είπον προς εαυτούς
[1]sign]. Then the Pharisees said to themselves,

2334 3754 3756-5623 3762 2396 3588
θεωρείτε ότι ουκ ωφελείτε ουδέν ίδε ο
Do you contemplate that you benefit not one thing? See, the

2889 3694 1473 565
κόσμος οπίσω αυτού απήλθεν
world [[2]after [3]him [1]went forth]!

Jesus Foretells of His own Death

1510.7.6-1161 5100 * 1537
12:20 ήσαν δε τινες Έλληνες εκ
And there were certain Greeks from out of

3588 305 2443 4352 1722 3588
των αναβαινόντων ίνα προσκυνήσωσιν εν τη
the ones ascending, that they should do obeisance during the

1859 3778 3767 4334 * 3588
εορτή 12:21 ούτοι ουν προσήλθον Φιλίππω τω
holiday *feast*. These then came forward to Philip, to the one

575 * 3588 * 2532 2065 1473 3004
από Βηθσαϊδά της Γαλιλαίας και ηρώτων αυτόν λέγοντες
from Bethsaida of Galilee, and asked him, saying,

2962 2309 3588 *-1492 2064-*
κύριε θέλομεν τον Ιησούν ιδείν 12:22 έρχεται Φίλιππος
O master, we want to see Jesus. Philip comes

2532 3004 3588 * 2532 3825 * 2532 *
και λέγει τω Ανδρέα και πάλιν Ανδρέας και Φίλιππος
and speaks *to* Andrew, and again Andrew and Philip

3004 3588 * 3588 1161 * 611 1473
λέγουσι τω Ιησού 12:23 ο δε Ιησούς απεκρίνατο αυτοίς
speak *to* Jesus. But Jesus answered to them

3004 2064 3588 5610 2443 1392 3588
λέγων ελήλυθεν η ώρα ίνα δοξασθή ο
saying, [[3]has come [1]The [2]hour] that [[4]should be glorified [1]the

5207 3588 444 281 281 3004 1473 1437-3361
υιός του ανθρώπου 12:24 αμήν αμήν λέγω υμίν εάν μη
[2]son [3]of man]. Amen, amen, I say to you, unless

3588 2848 3588 4621 4098 1519 3588 1093 599 1473
ο κόκκος του σίτου πεσών εις την γην αποθάνη αυτός
the kernel of grain falling into the earth should die, it

3441 3306 1437-1161 599 4183 2590 5342
μόνος μένει εάν δε αποθάνη πολύν καρπόν φέρει
alone remains; and if it should die, [[2]much [3]fruit [1]it bears].

3588 5368 3588 5590-1473 622 1473 2532
12:25 ο φιλών την ψυχήν αυτού απολέσει αυτήν και
The one being fond of his life, shall lose it; and

3588 3404 3588 5590-1473 1722 3588 2889-3778 1519
ο μισών την ψυχήν αυτού εν τω κόσμω τούτω εις
the one detesting his life in this world [[3]unto

2222 166 5442 1473 1437 1473 1247
ζωήν αιώνιον φυλάξει αυτήν 12:26 εάν εμοί διακονή
[4]life [5]eternal [1]shall keep [2]it]. If [[3]to me [2]should serve

5100 1473 190 2532 3699 1510.2.1-1473 1563 2532 3588
τις εμοί ακολουθείτω και όπου ειμί εγώ εκεί και ο
[1]anyone] – [[2]me [1]follow]! And where I am, there also

1249 3588 1699 1510.8.3 2532 1437 5100 1473-1247
διάκονος ο εμός έσται και εάν τις εμοί διακονή
[[2]servant [1]my] will be. And if anyone should serve to me,

5091 1473 3588 3962 3568 3588 5590-1473
τιμήσει αυτόν ο πατήρ 12:27 νυν η ψυχή μου
[[3]shall esteem [4]him [1]the [2]father]. Now my soul

5015 2532 5100 2036 3962 4982 1473
τετάρακται και τι είπω πάτερ σώσόν με
has been disturbed; and what should I say? O father, deliver me

1537 3588 5610-3778 235 1223 3778 2064 1519
εκ της ώρας ταύτης αλλά διά τούτο ήλθον εις
from this hour! But on account of this I came unto

3588 5610-3778 3962 1392 1473 3588 3686
την ώραν ταύτην 12:28 πάτερ δόξασόν σου το όνομα
this hour. O father, glorify your name!

2064-3767 5456 1537 3588 3772 2532 1392
ήλθεν ουν φωνή εκ του ουρανού και εδόξασα
Then came a voice from out of the heaven, Even I glorified,

2532 3825 1392 3588-3767 3793 3588 2476
και πάλιν δοξάσω 12:29 ο ουν όχλος ο εστώς
and again I will glorify. Then the multitude standing

2532 191 3004 1027 1096 243 3004
και ακούσας έλεγεν βροντήν γεγονέναι άλλοι έλεγον
and hearing, said, Thunder has taken place. Others said,

32 1473-2980 611-3588-* 2532 2036
άγγελος αυτώ λελάληκεν 12:30 απεκρίθη ο Ιησούς και είπεν
An angel has spoken to him. Jesus answered and said,

3756 1223 1473 3778 3588 5456 1096 235
ου δι' εμέ αύτη η φωνή γέγονεν αλλά
Not on account of me *has* this voice taken place, but

1223 1473 3568 2920-1510.2.3 3588 2889-3778
δι' υμάς 12:31 νυν κρίσις εστί του κόσμου τούτου
on account of you. Now is judgment of this world.

3568 3588 758 3588 2889-3778 1544 1854
νυν ο άρχων του κόσμου τούτου εκβληθήσεται έξω
Now the ruler of this world shall be cast outside.

2504 1437 5312 1537 3588 1093
12:32 καγώ εάν υψωθώ εκ της γης
And I, if I be raised up high from out of the earth,

3956-1670 4314 1683 3778-1161 3004 4591
πάντας ελκύσω προς εμαυτόν 12:33 τούτο δε έλεγε σημαίνων
I will draw all to myself. And this he said, signifying

4169 2288 3195 599 611 1473
ποίω θανάτω ήμελλεν αποθνήσκειν 12:34 απεκρίθη αυτώ
what death he was about to die. [[3]answered [4]him

3588 3793 1473 191 1537 3588 3551 3754
ο όχλος ημείς ηκούσαμεν εκ του νόμου ότι
[1]The [2]multitude], We hear from out of the law that

12:13 †*See Ps 118:26.*

12:15 †*See Zec. 9:9.*

3588 5547 3306 1519 3588 165 2532 4459 1473-3004 3754
ο Χριστός μένει εις τον αιώνα και πως συ λέγεις ότι
the Christ abides into the eon; and how say you that,

1163 5312 3588 5207 3588 444
δει υψωθήναι τον υιόν του ανθρώπου
It is necessary for [4to be raised up high 1the 2son 3of man]?

5100 1510.2.3 3778 3588 5207 3588 444 2036-3767
τις εστιν ούτος ο υιός του ανθρώπου 12:35 είπεν ουν
Who is this son of man? Then said

1473-3588-* 2089 3397 5550 3588 5457 3326 1473
αυτοίς ο Ιησούς έτι μικρόν χρόνον το φως μεθ' υμών
Jesus to them, Still a little time the light [2with 3you

1510.2.3 4043 2193 3588 5457 2192 2443 3361
εστι περιπατείτε έως το φως έχετε ίνα μη
1is]. Walk while [2the 3light 1you have], that [3not

4653 1473 2638 2532 3588 4043
σκοτία υμάς καταλάβη και ο περιπατών
1darkness 5you 2should 4overtake]; and the one walking

1722 3588 4653 3756-1492 4226 5217 2193
εν τη σκοτία ουκ οίδε που υπάγει 12:36 έως
in the darkness knows not where he goes. While

3588 5457 2192 4100 1519 3588 5457 2443 5207
το φως έχετε πιστεύετε εις το φως ίνα υιοί
[2the 3light 1you have], trust in the light, that [2sons

5457 1096 3778 2980-3588-*
φωτός γένησθε ταύτα ελάλησεν ο Ιησούς
3of light 1you should become]! These *things* Jesus spoke,

2532 565 2928 575 1473 5118 1161
και απελθών εκρύβη απ' αυτών 12:37 τοσαύτα δε
and going forth, was hid from them. [4such great 1But

1473 4592 4160 1715 1473 3756-4100
αυτού σημεία πεποιηκότος έμπροσθεν αυτών ουκ επίστευον
2his 5signs 3doing] in front of them, they believed not

1519 1473 2443 3588 3056 * 3588 4396
εις αυτόν 12:38 ίνα ο λόγος Ησαΐου του προφήτου
in him, that the word of Isaiah the prophet

4137 3739 2036 2962 5100 4100
πληρωθή ον είπεν κύριε τις επίστευσε
should be fulfilled, which he said, O Lord, who believed

3588 189-1473 2532 3588 1023 2962 5100
τη ακοή ημών και ο βραχίων κυρίου τίνι
our report? And the arm *of the* Lord, to whom

601 1223 3778 3756-1410
απεκαλύφθη 12:39 διά τούτο ουκ ηδύναντο
was it uncovered†? On account of this they were not able

4100 3754 3825 2036-* 5186
πιστεύειν ότι πάλιν είπεν Ησαΐας 12:40 τετύφλωκεν
to believe, for again Isaiah said, He has blinded

1473 3588 3788 2532 4456 1473 3588 2588
αυτών τους οφθαλμούς και πεπώρωκεν αυτών την καρδίαν
their eyes, and calloused their heart,

2443 3361 1492 3588 3788 2532 3539
ίνα μη ίδωσι τοις οφθαλμοίς και νοήσωσι
that they should not see *with* the eyes, and comprehend

3588 2588 2532 1994 2532 2390 1473
τη καρδία και επιστραφώσι και ιάσωμαι αυτούς
with the heart, and be turned, and I should heal them†.

3778 2036-* 3753 1492 3588 1391-1473
12:41 ταύτα είπεν Ησαΐας ότε είδε την δόξαν αυτού
These *things* Isaiah said, when he beheld his glory,

2532 2980 4012 1473 3676 3305 2532 1537
και ελάλησε περί αυτού 12:42 όμως μέντοι και εκ
and spoke concerning him. Even however also [2from

3588 758 4183 4100 1519 1473 235 1223
των αρχόντων πολλοί επίστευσαν εις αυτόν αλλά διά
3the 4rulers 1many] believed in him, but because of

3588 * 3756-3670 2443 3361
τους Φαρισαίους ουχ ωμολόγουν ίνα μη
the Pharisees they acknowledged *it* not, that they should not

656 1096 25-1063
αποσυνάγωγοι γένωνται 12:43 ηγάπησαν γαρ
[2removed from the synagogue 1be]. For they loved

3588 1391 3588 444 3123 2260 3588 1391 3588 2316
την δόξαν των ανθρώπων μάλλον ήπερ την δόξαν του θεού
the glory of men rather than the glory of God.

*-1161 2896 2532 2036 3588 4100 1519 1473
12:44 Ιησούς δε έκραξε και είπεν ο πιστεύων εις εμέ
And Jesus cried out and said, The one believing in me,

12:38 †*See Is. 53:1.*

12:40 †*See Is. 6:10.*

3756-4100 1519 1473 235 1519 3588 3992 1473 2532
ου πιστεύει εις εμέ αλλ' εις τον πέμψαντά με 12:45 και
believes not in me, but in the one having sent me. And

3588 2334 1473 2334 3588 3992 1473
ο θεωρών εμέ θεωρεί τον πέμψαντά με
the one contemplating me, contemplates the one having sent me.

1473 5457 1519 3588 2889 2064 2443 3956
12:46 εγώ φως εις τον κόσμον ελήλυθα ίνα πας
I [2a light 3unto 4the 5world 1have come], that every *one*

3588 4100 1519 1473 1722 3588 4653 3361-3306
ο πιστεύων εις εμέ εν τη σκοτία μη μείνη
believing in me [2in 3the 4darkness 1should not abide].

2532 1437 5100 1473-191 3588 4487 2532
12:47 και εάν τις μου ακούση των ρημάτων και
And if anyone should hear of my sayings, and

3361 4100 1473 3756 2919 1473 3756 1063
μη πιστεύση εγώ ου κρίνω αυτόν ου γαρ
should not believe, I *do* not judge him; [3not 1for

2064 2443 2919 3588 2889 235 2443 4982
ήλθον ίνα κρίνω τον κόσμον αλλ' ίνα σώσω
2I came] that I judge the world, but that I should† deliver

3588 2889 3588 114 1473 2532 3361-2983
τον κόσμον 12:48 ο αθετών εμέ και μη λαμβάνων
the world. The one disregarding me, and receives not

3588 4487-1473 2192 3588 2919 1473 3588 3056 3739
τα ρήματά μου έχει τον κρίνοντα αυτόν ο λόγος ον
my words, has the *thing* judging him – the word which

2980 1565 2919 1473 1722 3588 2078 2250
ελάλησα εκείνος κρινεί αυτόν εν τη εσχάτη ημέρα
I have spoken, that one shall judge him in the last day.

3754 1473 1537 1683 3756-2980 235 3588
12:49 ότι εγώ εξ εμαυτού ουκ ελάλησα αλλ' ο
For I [2from out of 3myself 1spoke not]; but the

3992 1473 3962 1473 1473 1785 1325
πέμψας με πατήρ αυτός μοι εντολήν έδωκε
[2having sent 3me 1father], he [3to me 2a commandment 1gave],

5100 2036 2532 5100 2980 2532 1492 3754
τι είπω και τι λαλήσω 12:50 και οίδα ότι
what I should say and what I should speak. And I know that

3588 1785-1473 2222 166 1510.2.3 3739 3767 2980-1473
η εντολή αυτού ζωή αιώνιός εστιν α ούν λαλώ εγώ
his commandment [2life 3eternal 1is]. What then I speak,

2531 2046 1473 3588 3962 3779 2980
καθώς είρηκέ μοι ο πατήρ ούτως λαλώ
as [3has said 4to me 1the 2father], so I speak.

CHAPTER 13

Jesus Washes the Disciples' Feet

4253-1161 3588 1859 3588 3957
13:1 προ δε της εορτής του πάσχα
But before the holiday *feast* of the passover,

1492-3588-* 3754 2064 1473 3588 5610 2443
ειδώς ο Ιησούς ότι ελήλυθεν αυτού η ώρα ίνα
Jesus knew that [3has come 1his 2hour], that

3327 1537 3588 2889-3778 4314 3588
μεταβή εκ του κόσμου τούτου προς τον
he should cross over from out of this world to the

3962 25 3588 2398 3588 1722 3588 2889 1519 5056
πατέρα αγαπήσας τους ιδίους τους εν τω κόσμω εις τέλος
father, having loved his own in the world – unto *the* end

25 1473 2532 1173 1096 3588 1228
ηγάπησεν αυτούς 13:2 και δείπνου γενομένου του διαβόλου
he loved them. And supper taking place, the devil

2235 906 1519 3588 2588 * *
ήδη βεβληκότος εις την καρδίαν Ιούδα Σίμωνος
already casting into the heart of Judas *son of* Simon

* 2443 1473-3860 1492-3588-*
Ισκαριώτου ίνα αυτόν παραδώ 13:3 ειδώς ο Ιησούς
Iscariot, that he should deliver him up, Jesus knowing

3754 3956 1325 1473 3588 3962 1519 3588 5495
ότι πάντα δέδωκεν αυτώ ο πατήρ εις τας χείρας
that [5all 3had given 4to him 1the 2father] into *his* hands,

2532 3754 575 2316 1831 2532 4314 3588 2316 5217
και ότι από θεού εξήλθε και προς τον θεόν υπάγει
and that from God he came forth, and to God he goes;

1453 1537 3588 1173 2532 5087 3588 2440 2532
13:4 εγείρεται εκ του δείπνου και τίθησι τα ιμάτια και
he rises from the supper, and puts *aside his* garments, and

12:47 †*or* shall.

2983 3012 1241 1438 1534 906
λαβὼν λέντιον διέζωσεν εαυτόν 13:5 εἶτα βάλλει
taking a linen towel he girded up himself. Then he throws

5204 1519 3588 3537 2532 756 3538 3588 4228 3588
ὕδωρ εις τον νιπτῆρα και ἤρξατο νίπτειν τους πόδας των
water into the washpot, and began to wash the feet of the

3101 2532 1591 3588 3012 3739
μαθητών και εκμάσσειν τω λεντίω ω
disciples, and to wipe *them* clean *with* the linen towel in which

1510.7.3 1241 2064 3767 4314 *
ην διεζωσμένος 13:6 έρχεται οὖν προς Σίμωνα
he was girding himself up. He comes then to Simon

* 2532 3004 1473 1565 2962 1473 1473-3538
Πέτρον και λέγει αυτώ εκείνος κύριε συ μου νίπτεις
Peter. And [2]says [3]to him [1]that one], O Lord, do you wash my

3588 4228 611-* 2532 2036 1473 3739
τους πόδας 13:7 απεκρίθη Ιησοὺς και είπεν αυτώ ο
feet? Jesus answered and said to him, What

1473 4160 1473 3756-1492 737 1097-1161 3326
εγώ ποιώ συ ουκ οίδας άρτι γνώση δε μετὰ
I do you know not just now, but you shall know after

3778 3004 1473 * 3766.2 3538
ταὺτα 13:8 λέγει αυτώ Πέτρος ου μη νίψης
these *things*. [2]says [3]to him [1]Peter], In no way should you wash

3588 4228-1473 1519 3588 165 611 1473 3588
τους πόδας μου εις τον αιώνα απεκρίθη αυτώ ο
my feet into the eon. [2]responded [3]to him

* 1437-3361 3538 1473 3756-2192 3313 3326
Ιησοὺς εὰν μη νίψω σε ουκ έχεις μέρος μετ'
[1]Jesus], Unless I should wash you, you have not a part with

1473 3004 1473 * * 2962 3361 3588
εμού 13:9 λέγει αυτώ Σίμων Πέτρος κύριε μη τους
me. [3]says [4]to him [1]Simon [2]Peter], O Lord, not

4228-1473 3440 235 2532 3588 5495 2532 3588 2776
πόδας μου μόνον αλλὰ και τας χείρας και την κεφαλὴν
my feet only, but also the hands and the head.

3004 1473 3588 * 3588 3068 3756 5532
13:10 λέγει αυτώ ο Ιησοὺς ο λελουμένος ου χρείαν
[2]says [3]to him [1]Jesus], The one being bathed [2]not [3]a need

2192 2228 3588 4228 3538 235 1510.2.3 2513 3650
έχει η τους πόδας νίψασθαι αλλ' εστι καθαρὸς όλος
[1]has] than [2]the [3]feet [1]to wash], but is clean entirely;

2532 1473 2513-1510.2.5 235 3780 3956 1492-1063
και υμείς καθαροί εστε αλλ' ουχὶ πάντες 13:11 ήδει γαρ
and you are clean, but not all. For he knew

3588 3860-1473 1223 3778 2036 3780
τον παραδιδόντα αυτὸν διὰ τούτο είπεν ουχὶ
the one delivering him up; on account of this he said, Not

3956 2513-1510.2.5 3753 3767 3538 3588
πάντες καθαροί εστε 13:12 ότε οὖν ένιψε τους
all are clean. When therefore he washed

4228-1473 2532 2983 3588 2440-1473 377
πόδας αυτών και έλαβε τα ιμάτια αυτού αναπεσὼν
their feet, and took his garments, having reclined

3825 2036 1473 1097 5100 4160 1473
πάλιν είπεν αυτοίς γινώσκετε τι πεποίηκα υμίν
again, he said to them, Do you know what I have done to you?

1473 5455 1473 3588 1320 2532 3588 2962
13:13 υμείς φωνείτέ με ο διδάσκαλος και ο κύριος
You call me, The teacher, and, The Lord.

2532 2573 3004 1510.2.1-1063 1487 3767 1473 3538
και καλώς λέγετε ειμὶ γαρ 13:14 ει οὖν εγώ ένιψα
And well you speak, for I am. If then I washed

1473 3588 4228 3588 2962 2532 3588 1320 2532 1473
υμών τους πόδας ο κύριος και ο διδάσκαλος και υμείς
your feet, *being* the Lord and the teacher, even you

3784 240 3538 3588 4228 5262
οφείλετε αλλήλων νίπτειν τους πόδας 13:15 υπόδειγμα
ought [2]one another's [1]to wash] feet. [4]an example

1063 1325 1473 2443 2531 1473 4160 1473 2532
γαρ έδωκα υμίν ίνα καθὼς εγώ εποίησα υμίν και
[1]For [2]I gave [3]to you], that as I did to you also

1473 4160 281 281 3004 1473 3756 1510.2.3
υμείς ποιήτε 13:16 αμὴν αμὴν λέγω υμίν ουκ έστι
you should do. Amen, amen, I say to you, [3]not [2]is

1401 3173 3588 2962-1473 3761 652
δούλος μείζων του κυρίου αυτού ουδὲ απόστολος
[1]A bondman] greater than his master; nor an apostle

3173 3588 3992 1473 1487 3778
μείζων του πέμψαντος αυτὸν 13:17 ει ταύτα
greater than the one having sent him. If these *things*

1492 3107 1510.2.5 1437 4160 1473 3756
οίδατε μακάριοί εστε εὰν ποιήτε αυτὰ 13:18 ου
you know, blessed are you if you should do them. Not

4012 3956 1473 3004 1473 1492 3739 1586
περὶ πάντων υμών λέγω εγώ οίδα ους εξελεξάμην
concerning all of you I speak. I know whom I chose;

235 2443 3588 1124 4137 3588 5176 3326
αλλ' ίνα η γραφὴ πληρωθὴ ο τρώγων μετ'
but that the scripture should be fulfilled, The one chewing [2]with

1473 3588 740 1869 1909 1473 3588 4418-1473
εμού τον άρτον επῆρεν επ' εμὲ την πτέρναν αυτού
[3]me [1]bread] lifts [2]against [3]me [1]his heel].†

575 737 3004 1473 4253 3588 1096
13:19 απ' άρτι λέγω υμίν προ του γενέσθαι
From just now I tell *it* to you before it takes place,

2443 3752 1096 4100 3754 1473 1510.2.1
ίνα όταν γένηται πιστεύσητε ότι εγώ ειμι
that whenever it takes place, you should believe that I am *he*.

281 281 3004 1473 3588 2983 1437-5100
13:20 αμὴν αμὴν λέγω υμίν ο λαμβάνων εάν τινα
Amen, amen, I say to you, the one receiving whomsoever

3992 1473-2983 3588-1161 1473-2983 2983
πέμψω εμὲ λαμβάνει ο δε εμὲ λαμβάνων λαμβάνει
I shall send, receives me; and the one receiving me, receives

3588 3992 1473 3778 2036 3588
τον πέμψαντά με 13:21 ταύτα ειπὼν ο
the one having sent me. These *things* having said,

* 5015 3588 4151 2532 3140 2532
Ιησοὺς εταράχθη τω πνεύματι και εμαρτύρησε και
Jesus was disturbed in the spirit, and testified, and

2036 281 281 3004 1473 3754 1520 1537 1473
είπεν αμὴν αμὴν λέγω υμίν ότι εις εξ υμών
said, Amen, amen, I say to you, that one from out of you

3860-1473 991 3767 1519 240 3588
παραδώσει με 13:22 έβλεπον οὖν εις αλλήλους οι
shall deliver me up. [4]looked [1]Then [5]at [6]one another [2]the

3101 639 4012 5100 3004 1510.7.3
μαθηταὶ απορούμενοι περὶ τίνος λέγει 13:23 ην
[3]disciples], being perplexed concerning what he says. [4]was

1161 345 1520 3588 3101-1473 1722 3588 2859
δε ανακείμενος εις των μαθητών αυτού εν τω κόλπω
[1]And [5]reclining [2]one [3]of his disciples] at the bosom

3588 * 3739 25-3588-* 3506 3767
του Ιησού ον ηγάπα ο Ιησοὺς 13:24 νεύει οὖν
of Jesus, whom Jesus loved. [4]nodded [1]Then

3778 * * 4441 5100 302-1510.4
τούτω Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τις αν είη
[5]to this one [2]Simon [3]Peter] to inquire about who it may be

4012 3739 3004 1968 1161
περὶ ου λέγει 13:25 επιπεσὼν δε
concerning of whom he speaks. [3]having fallen [1]And

1565 1909 3588 4738 3588 * 3004 1473 2962 5100
εκείνος επὶ το στήθος του Ιησού λέγει αυτώ κύριε τις
[2]that one] upon the breast of Jesus, says to him, O Lord, who

1510.2.3 611-3588-* 1565 1510.2.3 3739
εστιν 13:26 αποκρίνεται ο Ιησοὺς εκείνὸς εστιν ω
is it? Jesus answers, That one is to whom

1473 911 3588 5596 1929 2532 1686 3588
εγὼ βάψας το ψωμίον επιδώσω και εμβάψας το
I having dipped the morsel shall give *it*. And having dipped the

5596 1325 * * * 2532
ψωμίον δίδωσιν Ιούδα Σίμωνος Ισκαριώτη 13:27 και
morsel, he gives *it* to Judas *son of* Simon Iscariot. And

3326 3588 5596 5119 1525 1519 1565 3588 4567 3004
μετὰ το ψωμίον τότε εισῆλθεν εις εκείνον ο σατανὰς λέγει
after the morsel, then [2]entered [3]into [4]that one [1]Satan]. [2]says

3767 1473 3588 * 3739 4160 4160 5032
οὖν αυτώ ο Ιησοὺς ο ποιείς ποίησον τάχιον
[3]then [4]to him [1]Jesus], What you do, do more quickly!

3778 1161 3762 1097 3588 345
13:28 τούτο δε ουδείς έγνω των ανακειμένων
[4]this [1]But [2]no one [3]knew] of the ones reclining

4314 5100 2036 1473 5100-1063 1380 1893 3588
προς τι είπεν αυτώ 13:29 τινὲς γαρ εδόκουν επεὶ το
about what he said to him. For some thought, since [3]the

1101 2192 3588 * 3754 3004 1473 3588 *
γλωσσόκομον είχεν ο Ιούδας ότι λέγει αυτώ ο Ιησοὺς
[4]*money* container [2]had [1]Judas], that [2]says [3]to him [1]Jesus],

59 3739 5532 2192 1519 3588 1859 2228 3588
αγόρασον ων χρείαν έχομεν εις την εορτὴν η τοις
Buy what [2]need [1]we have] for the holiday *feast*, or [3]to the

4434 2443 5100-1325 2983 3767
πτωχοίς ίνα τι δώ 13:30 λαβὼν οὖν
[4]poor [1]that [2]he should give something]. Having taken then

---

13:18 †*See Ps. 41:9.*

3588 5596 1565 2112 1831 1510.7.3-1161 3571
το ψωμίον εκείνος ευθέως εξήλθεν ην δε νυξ
the morsel, that one immediately went forth – and it was night.

A New Commandment

3753 1831 3004-3588-* 3568
13:31 ότε εξήλθε λέγει ο Ιησούς νυν
When he went forth, Jesus says, Now

1392 3588 5207 3588 444 2532 3588 2316 1392
εδοξάσθη ο υιός του ανθρώπου και ο θεός εδοξάσθη
[4was glorified 1the 2son 3of man], and God was glorified

1722 1473 1487 3588 2316 1392 1722 1473 2532 3588 2316
εν αυτώ 13:32 ει ο θεός εδοξάσθη εν αυτώ και ο θεός
in him. If God was glorified in him, also God

1392 1473 1722 1438 2532 2117.1 1392
δοξάσει αυτόν εν εαυτώ και ευθύς δοξάσει
shall glorify him in himself, and straightway shall glorify

1473 5040 2089 3397 3326 1473 1510.2.1
αυτόν 13:33 τεκνία έτι μικρόν μεθ' υμών ειμι
him. Sons, still a little *while* [2with 3you 1I am].

2212 1473 2532 2531 2036 3588 * 3754
ζητήσετέ με και καθώς είπον τοις Ιουδαίοις ότι
You shall seek me, and as I said to the Jews that,

3699 5217-1473 1473 3756-1410 2064 2532 1473
όπου υπάγω εγώ υμείς ου δύνασθε ελθείν και υμίν
Where I go, you will not be able to come; and to you

3004 737 1785 2537 1325 1473
λέγω άρτι 13:34 εντολήν καινήν δίδωμι υμίν
I speak just now. [2commandment 1A new] I give to you,

2443 25 240 2531 25 1473 2443-2532 1473
ίνα αγαπάτε αλλήλους καθώς ηγάπησα υμάς ίνα και υμείς
that you love one another! As I loved you, that also you

25 240 1722 3778 1097-3956
αγαπάτε αλλήλους 13:35 εν τούτω γνώσονται πάντες
love one another! In this all shall know

3754 1699 3101 1510.2.5 1437 26 2192
ότι εμοί μαθηταί εστε εάν αγάπην έχητε
that [2my 3disciples 1you are], if [2love 1you should have]

1722 240 3004 1473 * *
εν αλλήλοις 13:36 λέγει αυτώ Σίμων Πέτρος
among one another. [3says 4to him 1Simon 2Peter],

2962 4226 5217 611 1473 3588 * 3699
κύριε πού υπάγεις απεκρίθη αυτώ ο Ιησούς όπου
O Lord, where do you go? [2answered 3to him 1Jesus], Where

5217 3756-1410 1473 3568 190 5305-1161
υπάγω ου δύνασαί μοι νυν ακολουθήσαι ύστερον δε
I go you are not able [2me 3now 1to follow], but afterwards

190 1473 3004 1473 3588 * 2962
ακολουθήσεις μοι 13:37 λέγει αυτώ ο Πέτρος κύριε
you shall follow me. [2says 3to him 1Peter], O Lord,

1302 3756-1410 1473-190 737 3588 5590-1473
διατί ου δύναμαί σοι ακολουθήσαι άρτι την ψυχήν μου
why *am* I not able to follow you just now? [2my life

5228 1473 5087 611 1473 3588 *
υπέρ σου θήσω 13:38 απεκρίθη αυτώ ο Ιησούς
3for 4you 1I will put]. [2answered 3to him 1Jesus],

3588 5590-1473 5228 1473 5087 281 281
την ψυχήν σου υπέρ εμού θήσεις αμήν αμήν
[2your life 3for 4me 1Shall you place]? Amen, amen,

3004 1473 3766.2 220 5455 2193 3739
λέγω σοι ου μη αλέκτωρ φωνήσει έως ου
I say to you, in no way *the* rooster shall call out until of which

533 1473 5151
απαρνήση με τρις
you shall totally reject me three times.

CHAPTER 14

The Way, the Truth, and the Life

3361 5015 1473 2588 4100 1519
14:1 μη ταρασσέσθω υμών καρδία πιστεύετε εις
Let not [3be disturbed 1your 2heart]! Believe in

3588 2316 2532 1519 1473 4100 1722 3588 3614
τον θεόν και εις εμέ πιστεύετε 14:2 εν τη οικία
God, and [2in 3me 1believe]! In the residence

3588 3962-1473 3438 4183 1510.2.6 1490
του πατρός μου μοναί πολλαί εισιν ει δε μη
of my father [3abodes 2many 1there are]. But if not,

2036-302 1473 4198 2090 5117 1473
είπον αν υμίν πορεύομαι ετοιμάσαι τόπον υμίν
I would have told you. I go to prepare a place for you.

2532 1437 4198 2532 2090 1473 5117
14:3 και εάν πορευθώ και ετοιμάσω υμίν τόπον
And whenever I should go and should prepare for you a place,

3825 2064 2532 3880 1473 4314 1683 2443
πάλιν έρχομαι και παραλήψομαι υμάς προς εμαυτόν ίνα
again I will come and take you to myself; that

3699 1510.2.1-1473 2532 1473 1510.3 2532 3699
όπου ειμί εγώ και υμείς ήτε 14:4 και όπου
where I am, [3also 1you 2should be]. And where

1473 5217 1492 2532 3588 3598 1492 3004
εγώ υπάγω οίδατε και την οδόν οίδατε 14:5 λέγει
I go you know, and the way you know. [2says

1473 * 2962 3756-1492 4226 5217 2532 4459
αυτώ Θωμάς κύριε ουκ οίδαμεν πού υπάγεις και πως
3to him 1Thomas], O Lord, we know not where you go, and how

1410 3588 3598 1492 3004 1473 3588 *
δυνάμεθα την οδόν ειδέναι 14:6 λέγει αυτώ ο Ιησούς
are we able [2the 3way 1to know]? [2says 3to him 1Jesus],

1473-1510.2.1 3588 3598 2532 3588 225 2532 3588 2222 3762 2064
εγώ ειμι η οδός και η αλήθεια και η ζωή ουδείς έρχεται
I am the way, and the truth, and the life. No one comes

4314 3588 3962 1508 1223 1473
προς τον πατέρα ει μη δι' εμού
to the father unless through me.

The Father Revealed

1487 1097 1473 2532 3588 3962-1473
14:7 ει εγνώκειτέ με και τον πατέρα μου
If you had known me, [3also 2my father

1097-302 2532 575 737 1097 1473 2532
εγνώκειτε αν και απ' άρτι γινώσκετε αυτόν και
1you would have known]; and from now on you know him, and

3708 1473 3004 1473 * 2962 1166
εωράκατε αυτόν 14:8 λέγει αυτώ Φίλιππος κύριε δείξον
you have seen him. [2says 3to him 1Philip], O Lord, show

1473 3588 3962 2532 714 1473 3004 1473 3588
ημίν τον πατέρα και αρκεί ημίν 14:9 λέγει αυτώ ο
to us the father, and it suffices to us! [2says 3to him

* 5118 5550 3326 1473 1510.2.1 2532 3756 1097
Ιησούς τοσούτον χρόνον μεθ' υμών ειμι και ουκ έγνωκάς
1Jesus], So great a time [2with 3you 1I am], and [3not 1you know

1473 * 3588 3708 1473 3708 3588 3962 2532 4459
με Φίλιππε ο εωρακώς εμέ εώρακε τον πατέρα και πως
2me], Philip? The one seeing me has seen the father; and how

1473 3004 1166 1473 3588 3962 3756-4100
συ λέγεις δείξον ημίν τον πατέρα 14:10 ου πιστεύεις
do you say, Show us the father? *Do* you not believe

3754 1473 1722 3588 3962 2532 3588 3962 1722 1473 1510.2.3 3588
ότι εγώ εν τω πατρί και ο πατήρ εν εμοί εστι τα
that I *am* in the father, and the father [2in 3me 1is]? The

4487 3739 1473 2980 1473 575 1683 3756-2980
ρήματα α εγώ λαλώ υμίν απ' εμαυτού ου λαλώ
words which I speak to you [2from 3myself 1I speak not];

3588-1161 3962 3588 1722 1473 3306 1473 4160 3588 2041
ο δε πατήρ ο εν εμοί μένων αυτός ποιεί τα έργα
but the father [2in 3me 1abiding], he does the works.

4100 1473 3754 1473 1722 3588 3962 2532 3588 3962 1722
14:11 πιστεύετέ μοι ότι εγώ εν τω πατρί και ο πατήρ εν
Believe me that I *am* in the father, and the father [2in

1473 1510.2.3 1490 1223 3588 2041 1473 4100
εμοί εστιν ει δε μη διά τα έργα αυτά πιστεύετέ
3me 1is]! But if not, because of the works themselves believe

1473 281 281 3004 1473 3588 4100 1519 1473
μοι 14:12 αμήν αμήν λέγω υμίν ο πιστεύων εις εμέ
me! Amen, amen, I say to you, the one believing in me,

3588 2041 3739 1473 4160 2548 4160 2532 3173
τα έργα α εγώ ποιώ κακείνος ποιήσει και μείζονα
the works which I do even that one will do; and greater

3778 4160 3754 1473 4314 3588 3962-1473 4198
τούτων ποιήσει ότι εγώ προς τον πατέρα μου πορεύομαι
than these he shall do, for I [2to 3my father 1go].

2532 3739-5100-302 154 1722 3588 3686-1473 3778
14:13 και ο τι αν αιτήσητε εν τω ονόματί μου τούτο
And whatever you should ask in my name, this

4160 2443 1392 3588 3962 1722 3588 5207
ποιήσω ίνα δοξασθή ο πατήρ εν τω υιώ
I shall do, that [3should be glorified 1the 2father] in the son.

1437 5100-154 1722 3588 3686-1473 1473
14:14 εάν τι αιτήσητε εν τω ονόματί μου εγώ
If you should ask anything in my name, I

4160
ποιήσω
shall act.

The Promise of The Spirit

1437 25 1473 3588 1785 3588
14:15 εάν αγαπάτέ με τας εντολάς τας
If you should love me, [3commandments
1699 5083 2532 1473 2065 3588 3962 2532
εμάς τηρήσατε **14:16** και εγώ ερωτήσω τον πατέρα και
2my 1give heed to]! And I will ask the father, and
243 3875 1325 1473 2443 3306
άλλον παράκλητον δώσει υμίν ίνα μένη
[3another 4comforter 1he shall give 2to you], that he should abide
3326 1473 1519 3588 165 3588 4151 3588 225 3739
μεθ' υμών εις τον αιώνα **14:17** το πνεύμα της αληθείας ο
with you into the eon – the spirit of truth, whom
3588 2889 3756 1410 2983 3754 3756-2334
ο κόσμος ου δύναται λαβείν ότι ου θεωρεί
the world *is* not able to receive, for it does not contemplate
1473 3761 1097 1473 1473-1161 1097 1473 3754 3844
αυτό ουδέ γινώσκει αυτό υμείς δε γινώσκετε αυτό ότι παρ'
it, nor knows it. But you know it, for [2with
1473 3306 2532 1722 1473 1510.8.3 3756-863
υμίν μένει και εν υμίν έσται **14:18** ουκ αφήσω
3you 1it abides], and [2in 3you 1it will be]. I will not leave
1473 3737 2064 4314 1473 2089 3397
υμάς ορφανούς έρχομαι προς υμάς **14:19** έτι μικρόν
you orphans; I am coming to you. Yet a little *while*
2532 3588 2889 1473 3765 2334 1473-1161 2334 1473
και ο κόσμος με ουκέτι θεωρεί υμείς δε θεωρείτέ με
and the world [3me 1no longer 2views], but you view me –
3754 1473 2198 2532 1473 2198 1722 1565 3588 2250
ότι εγώ ζω και υμείς ζήσεσθε **14:20** εν εκείνη τη ημέρα
for I live, and you shall live. In that day
1097-1473 3754 1473 1722 3588 3962-1473 2532 1473 1722 1473
γνώσεσθε υμείς ότι εγώ εν τω πατρί μου και υμείς εν εμοί
you shall know that I *am* in my father, and you in me,
2504 1722 1473 3588 2192 3588 1785-1473
καγώ εν υμίν **14:21** ο έχων τας εντολάς μου
and I in you. The one having my commandments,
2532 5083 1473 1565 1510.2.3 3588 25 1473
και τηρών αυτάς εκείνός εστιν ο αγαπών με
and giving heed to them, that one is the one loving me.
3588-1161 25 1473 25 5259 3588 3962-1473 2532
ο δε αγαπών με αγαπηθήσεται υπό του πατρός μου και
And the one loving me shall be loved by my father, and
1473 25 1473 2532 1718 1473-1683 3004
εγώ αγαπήσω αυτόν και εμφανίσω αυτώ εμαυτόν **14:22** λέγει
I will love him and will reveal myself to him. [2says
1473 * 3756 3588 * 2962 5100 1096
αυτώ Ιούδας ουχ ο Ισκαριώτης κύριε τι γέγονεν
3to him 1Judas] (not Iscariot) O Lord, what has taken place
3754 1473 3195 1718 4572 2532 3780 3588 2889
ότι ημίν μέλλεις εμφανίζειν σεαυτόν και ουχί τω κόσμω
that to us you are about to reveal yourself, and not to the world?
611-3588-* 2532 2036 1473 1437 5100 25
14:23 απεκρίθη ο Ιησούς και είπεν αυτώ εάν τις αγαπά
Jesus answered and said to him, If anyone loves
1473 3588 3056-1473 5083 2532 3588 3962-1473
με τον λόγον μου τηρήσει και ο πατήρ μου
me, [2my word 1he will give heed to]; and my father
25 1473 2532 4314 1473 2064 2532 3438
αγαπήσει αυτόν και προς αυτόν ελευσόμεθα και μονήν
will love him, and to him we will come and [2an abode
3844 1473 4160 3588 3361 25 1473 3588
παρ' αυτώ ποιήσομεν **14:24** ο μη αγαπών με τους
3with 4him 1will make]. The one not loving me
3056-1473 3756 5083 2532 3588 3056 3739
λόγους μου ου τηρεί και ο λόγος ον
[3my words 1*does* not 2give heed to]; and the word which
191 3756-1510.2.3 1699 235 3588 3992 1473 3962
ακούετε ουκ έστιν εμός αλλά του πέμψαντός με πατρός
you hear is not mine, but the [2having sent 3me 1father].
3778 2980 1473 3844 1473 3306
14:25 ταύτα λελάληκα υμίν παρ' υμίν μένων
These *things* I have spoken to you, [2with 3you 1abiding].
3588-1161 3875 3588 4151 3588 39 3739 3992
14:26 ο δε παράκλητος το πνεύμα το άγιον ο πέμψει
But the comforter, the [2spirit 1holy], whom [3will send
3588 3962 1722 3588 3686-1473 1565 1473-1321 3956
ο πατήρ εν τω ονόματί μου εκείνος υμάς διδάξει πάντα
1the 2father] in my name, that one will teach you all *things*,
2532 5279 1473 3956 3739 2036 1473 1515
και υπομνήσει υμάς πάντα α είπον υμίν **14:27** ειρήνη
and will remind you all *things* which I said to you. Peace

863 1473 1515 3588 1699 1325 1473 3756 2531
αφίημι υμίν ειρήνην την εμήν δίδωμι υμίν ου καθώς
I leave with you, [2peace 1my] I give to you – not as
3588 2889 1325 1473-1325 1473 3361 5015
ο κόσμος δίδωσιν εγώ δίδωμι υμίν μη ταρασσέσθω
the world gives give I to you. Let not [3be disturbed
1473 3588 2588 3366 1168 191 3754 1473
υμών η καρδία μηδέ δειλιάτω **14:28** ηκούσατε ότι εγώ
1your 2heart], nor be timid! You heard that I
2036 1473 5217 2532 2064 4314 1473 1487 25 1473
είπον υμίν υπάγω και έρχομαι προς υμάς ει ηγαπάτέ με
said to you, I go away and I come to you. If you loved me,
5463-302 3754 2036 4198 4314 3588 3962
εχάρητε αν ότι είπον πορεύομαι προς τον πατέρα
you would have rejoiced that I said, I go to the father;
3754 3588 3962-1473 3173 1473 1510.2.3 2532 3568
ότι ο πατήρ μου μείζων μου εστι **14:29** και νυν
for my father [2greater than 3me 1is]. And now
2046 1473 4250 1096 2443 3752 1096
είρηκα υμίν πριν γενέσθαι ίνα όταν γένηται
I have told *it* to you before it takes place, that whenever it happens,
4100 3765 4183 2980
πιστεύσητε **14:30** ουκέτι πολλά λαλήσω
you should believe. No longer [2many *things* 1will I speak]
3326 1473 2064 1063 3588 3588 2889 758 2532
μεθ' υμών έρχεται γαρ ο του κόσμου άρχων και
with you, [5comes 1for 2the one 3of the 4world] – *the* ruler, and
1722 1473 3756-2192 3762 235 2443 1097 3588
εν εμοί ουκ έχει ουδέν **14:31** αλλ' ίνα γνώ ο
with me he has not one thing. But that [3should know 1the
2889 3754 25 3588 3962 2532 2531 1781 1473
κόσμος ότι αγαπώ τον πατέρα και καθώς ενετείλατό μοι
2world] that I love the father, and as [3gave charge 4to me
3588 3962 3779 4160 1453 71 1782
ο πατήρ ούτως ποιώ εγείρεσθε άγωμεν εντεύθεν
1the 2father], so I do. Arise, we should lead on from here.

CHAPTER 15

The True Grapevine

1473-1510.2.1 3588 288 3588 228 2532 3588
15:1 εγώ ειμι η άμπελος η αληθινή και ο
I am the [2grapevine 1true], and
3962-1473 3588 1092 1510.2.3 3956 2814 1722
πατήρ μου ο γεωργός εστι **15:2** παν κλήμα εν
my father [2the 3grower 1is]. Every vine branch in
1473 3361 5342 2590 142 1473 2532 3956
εμοί μη φέρον καρπόν αίρει αυτό και παν
me not bearing fruit, he takes it; and every *branch*
3588 2590 5342 2508 1473 2443 4183 2590
το καρπόν φέρον καθαίρει αυτό ίνα πλείονα καρπόν
[2fruit 1bearing] he cleanses it, that [2more 3fruit
5342 2235 1473 2513-1510.2.5 1223 3588
φέρη **15:3** ήδη υμείς καθαροί εστε διά τον
1it should bear]. Already you are clean through the
3056 3739 2980 1473 3306 1722 1473 2504
λόγον ον λελάληκα υμίν **15:4** μείνατε εν εμοί καγώ
word which I have spoken to you. Abide in me, and I
1722 1473 2531 3588 2814 3756-1410 2590 5342 575
εν υμίν καθώς το κλήμα ου δύναται καρπόν φέρειν αφ'
in you! As the vine branch is not able [2fruit 1to bear] of
1438 1437-3361 3306 1722 3588 288 3779 3761
εαυτού εάν μη μείνη εν τη αμπέλω ούτως ουδέ
itself, unless it should abide in the grapevine, so not even
1473 1437-3361 1722 1473 3306 1473-1510.2.1
υμείς εάν μη εν εμοί μείνητε **15:5** εγώ ειμι
you, unless [2in 3me 1you should abide]. I am
3588 288 1473 3588 2814 3588 3306 1722
η άμπελος υμείς τα κλήματα ο μένων εν
the grapevine, you *are* the vine branches. The one abiding in
1473 2504 1722 1473 3778 5342 2590 4183 3754
εμοί καγώ εν αυτώ ούτος φέρει καρπόν πολύν ότι
me, and I in him, this one bears [2fruit 1much]; for
5565 1473 3756-1410 4160 3762 1437-3361
χωρίς εμού ου δύνασθε ποιείν ουδέν **15:6** εαν μη
apart from me you are not able to do anything. Unless
5100 3306 1722 1473 906 1854 5613 3588 2814
τις μείνη εν εμοί εβλήθη έξω ως το κλήμα
one should abide in me, he is thrown outside as the vine branch,
2532 3583 2532 4863 1473 2532 1519 4442
και εξηράνθη και συνάγουσιν αυτά και εις πυρ
and withers; and they gather them and [2*them* into 3*the* fire

906 2532 2545 1437 3306 1722 1473 2532
βάλλουσι και καίεται **15:7** εάν μείνητε εν εμοί και
[1]cast], and *they* are burned. If you abide in me, and

3588 4487-1473 1722 1473 3306 3739-1437 2309
τα ρήματά μου εν υμίν μείνη ο εάν θέλητε
my words [[2]in [3]you [1]abide], whatever you should want,

154 2532 1096 1473 1722 3778 1392
αιτήσεσθε και γενήσεται υμίν **15:8** εν τούτω εδοξάσθη
ask, and it shall be to you! In this [[2]is glorified

3588 3962-1473 2443 2590 4183 5342 2532
ο πατήρ μου ίνα καρπόν πολύν φέρητε και
[1]my father], that [[3]fruit [2]much [1]you should bear]; and

1096 1699 3101 2531 25
γενήσεσθε εμοί μαθηταί **15:9** καθώς ηγάπησέ
you should become [[2]to me [1]disciples]. As [[3]loved

1473 3588 3962 2504 25 1473 3306 1722 3588
με ο πατήρ καγώ ηγάπησα υμάς μείνατε εν τη
[4]me [1]the [2]father], I also loved you; abide in the

26 3588 1699 1437 3588 1785-1473
αγάπη τη εμή **15:10** εάν τας εντολάς μου
love – in the one mine! If [[2]my commandments

5083 3306 1722 3588 26-1473 2531
τηρήσητε μενείτε εν τη αγάπη μου καθώς
[1]you should keep], you shall abide in my love; as

1473 3588 1785 3588 3962-1473 5083 2532
εγώ τας εντολάς του πατρός μου τετήρηκα και
I [[2]the [3]commandments [4]of my father [1]have kept] and

3306 1473 1722 3588 26 3778 2980
μένω αυτού εν τη αγάπη **15:11** ταύτα λελάληκα
abide [[4]of his [1]in [2]the [3]love]. These *things* I have spoken

1473 2443 3588 5479 3588 1699 1722 1473 3306 2532 3588
υμίν ίνα η χαρά η εμή εν υμίν μείνη και η
to you, that [[2]joy [1]my [4]in [5]you [3]should abide], and

5479-1473 4137 3778 1510.2.3 3588 1785
χαρά υμών πληρωθή **15:12** αύτη εστίν η εντολή
your joy should be full. This is [[2]commandment

3588 1699 2443 25 240 2531 25 1473
η εμή ίνα αγαπάτε αλλήλους καθώς ηγάπησα υμάς
[1]my], that you love one another as I loved you!

3173 3778-26 3762 2192 2443 5100 3588
15:13 μείζονα ταύτης αγάπην ουδείς έχει ίνα τις την
Greater love *than* this no one has, that one

5590-1473 5087 5228 3588 5384-1473 1473
ψυχήν αυτού θη υπέρ των φίλων αυτού **15:14** υμείς
[[2]his life [1]should place] for his friends. You

5384-1473 1510.2.5 1437 4160 3745 1473 1781
φίλοι μου εστέ εάν ποιήτε όσα εγώ εντέλλομαι
[[2]my friends [1]are], if you should do as much as I give charge

1473 3765 1473-3004 1401 3754 3588 1401
υμίν **15:15** ουκέτι υμάς λέγω δούλους ότι ο δούλος
to you. No longer do I call you bondmen, for the bondman

3756-1492 5100 4160 1473 3588 2962 1473 1161 2046
ουκ οίδε τι ποιεί αυτού ο κύριος υμάς δε είρηκα
knows not what [[3]does [1]his [2]master]; [[3]you [1]but [2]I have called]

5384 3754 3956 3739 191 3844 3588 3962-1473
φίλους ότι πάντα α ήκουσα παρά του πατρός μου
friends, for all *things* which I heard from my father

1107 1473 3756 1473 1473-1586 235
εγνώρισα υμίν **15:16** ουχ υμείς με εξελέξασθε αλλ'
I made known to you. [[3]not [1]You [2]chose me], but

1473 1586 1473 2532 5087 1473 2443 1473 5217
εγώ εξελεξάμην υμάς και έθηκα υμάς ίνα υμείς υπάγητε
I chose you and appointed you, that you should go

2532 2590 5342 2532 3588 2590-1473 3306 2443
και καρπόν φέρητε και ο καρπός υμών μένη ίνα
and [[2]fruit [1]bear], and your fruit should abide, that

3739-5100-302 154 3588 3962 1722 3588 3686-1473
ο τι αν αιτήσητε τον πατέρα εν τω ονόματί μου
whatever you should ask the father in my name

1325 1473 3778 1781 1473 2443
δω υμίν **15:17** ταύτα εντέλλομαι υμίν ίνα
he should give to you. These *things* I give charge to you, that

25 240
αγαπάτε αλλήλους
you should love one another.

Enmity of the World

1487 3588 2889 1473-3404 1097 3754 1473
15:18 ει ο κόσμος υμάς μισεί γινώσκετε ότι εμέ
If the world detests you, know that [[2]me

4412 1473 3404 1487 1537 3588
πρώτον υμών μεμίσηκεν **15:19** ει εκ του
[3]first [4]*before* you [1]it detested]! If [[2]from out of [3]the

2889 1510.7.5 3588 2889 302 3588 2398 5368
κόσμου ήτε ο κόσμος αν το ίδιον εφίλει
[4]world [1]you were], the world would [[2]its own [1]be fond of].

3754-1161 1537 3588 2889 3756-1510.2.5 235
ότι δε εκ του κόσμου ουκ εστέ αλλ'
But because [[2]from out of [3]the [4]world [1]you are not], but

1473 1586 1473 1537 3588 2889 1223
εγώ εξελεξάμην υμάς εκ του κόσμου διά
I chose you from out of the world, on account of

3778 3404 1473 3588 2889 3421 3588
τούτο μισεί υμάς ο κόσμος **15:20** μνημονεύετε του
this [[3]detests [4]you [1]the [2]world]. Remember the

3056 3739 1473 2036 1473 3756 1510.2.3 1401
λόγου ου εγώ είπον υμίν ουκ έστι δούλος
word which I said to you! [[3]not [2]is [1]A bondman]

3173 3588 2962-1473 1487 1473 1377 2532 1473
μείζων του κυρίου αυτού ει εμέ εδίωξαν και υμάς
greater than his master. If me they persecuted, also you

1377 1487 3588 3056-1473 5083 2532
διώξουσιν ει τον λόγον μου ετήρησαν και
they shall persecute. If [[2]my word [1]they give heed to], then

3588 5212 5083 235 3778-3956
τον υμέτερον τηρήσουσιν **15:21** αλλά ταύτα πάντα
[[2]yours [1]they will give heed to]. But all these *things*

4160 1473 1223 3588 3686-1473 3754 3756-1492
ποιήσουσιν υμίν διά το όνομά μου ότι ουκ οίδασι
they will do to you because of my name, for they know not

3588 3992 1473 1508 2064 2532 2980 1473
τον πέμψαντά με **15:22** ει μη ήλθον και ελάλησα αυτοίς
the one having sent me. Unless I came and spoke to them,

266 3756-2192 3568-1161 4392 3756-2192
αμαρτίαν ουκ είχον νυν δε πρόφασιν ουκ έχουσι
[[2]sin [1]they had not], but now [[2]an excuse [1]they have not]

4012 3588 266-1473 3588 1473-3404 2532
περί της αμαρτίας αυτών **15:23** ο εμέ μισών και
concerning their sin. The one detesting me even

3588 3962-1473 3404 1487 3588 2041 3361-4160
τον πατέρα μου μισεί **15:24** ει τα έργα μη εποίησα
[[2]my father [1]detests]. If [[2]the [3]works [1]I did not]

1722 1473 3739 3762 243 4160 266
εν αυτοίς α ουδείς άλλος πεποίηκεν αμαρτίαν
among them which no other has done, [[2]sin

3756-2192 3568-1161 2532 3708 2532 3404
ουκ είχον νυν δε και εωράκασι και μεμισήκασι
[1]they had not]. But now even they have seen and have detested

2532 1473 2532 3588 3962-1473 235 2443 4137
και εμέ και τον πατέρα μου **15:25** αλλ' ίνα πληρωθή
even me and my father. But that [[3]should be fulfilled

3588 3056 3588 1125 1722 3588 3551-1473
ο λόγος ο γεγραμμένος εν τω νόμω αυτών
[1]the [2]word], the one having been written in their law

3754 3404 1473 1431 3752-1161
ότι εμίσησάν με δωρεάν **15:26** όταν δε
that, They detested me without a charge†. But whenever

2064 3588 3875 3739 1473 3992 1473 3844
έλθη ο παράκλητος ον εγώ πέμψω υμίν παρά
[[3]should come [1]the [2]comforter], whom I send to you from

3588 3962 3588 4151 3588 225 3739 3844 3588 3962
του πατρός το πνεύμα της αληθείας ο παρά του πατρός
the father, the spirit of the truth, who from the father

1607 1565 3140 4012 1473 2532
εκπορεύεται εκείνος μαρτυρήσει περί εμού **15:27** και
goes forth, that one will witness concerning me. [[2]also

1473-1161 3140 3754 575 746 3326 1473
υμείς δε μαρτυρείτε ότι απ' αρχής μετ' εμού
[1]And you] witness, for [[4]from [5]*the* beginning [2]with [3]me

1510.2.5
εστε
[1]you were].

CHAPTER 16

The Coming Persecution

3778 2980 1473 2443 3361
16:1 ταύτα λελάληκα υμίν ίνα μη
These *things* I have spoken to you, that you should not

4624 656 4160
σκανδαλισθήτε **16:2** αποσυναγώγους ποιήσουσιν
be caused to stumble. Out of the synagogue they shall put

15:25 †*See Ps. 69:4.*

1473 235 2064 5610 2443 3956 3588 615
υμάς αλλ' έρχεται ώρα ίνα πας ο αποκτείνας
you. And *there* comes an hour that every *one* killing
1473 1380 2999 4374 3588 2316 2532 3778
υμάς δόξη λατρείαν προσφέρειν τω θεώ 16:3 και ταύτα
you thinks [2service 1he offers] *to* God. And these *things*
4160 3754 3756-1097 3588 3962 3761 1473 235
ποιήσουσιν ότι ουκ έγνωσαν τον πατέρα ουδέ εμέ 16:4 αλλά
they shall do for they know not the father nor me. But
3778 2980 1473 2443 3752 2064
ταύτα λελάληκα υμίν ίνα όταν έλθη
these *things* I have spoken to you, that whenever [3should come
3588 5610 3421 1473 3754 1473 2036 1473
η ώρα μνημονεύητε αυτών ότι εγώ είπον υμίν
1the 2hour], you should remember them, that I spoke to you.
3778-1161 1473 1537 746 3756 2036 3754
ταύτα δε υμίν εξ αρχής ουκ είπον ότι
But these *things* [3to you 4from 5*the* beginning 2not 1I said], for
3326 1473 1510.7.1
μεθ' υμών ήμην
[2with 3you 1I was].

The Comforter

3568-1161 5217 4314 3588 3992 1473
16:5 νυν δε υπάγω προς τον πέμψαντά με
But now I go away to the one having sent me;
2532 3762 1537 1473 2065 1473 4226 5217 235
και ουδείς εξ υμών ερωτά με που υπάγεις 16:6 αλλ'
and not one from you asks me, Where *do* you go? But
3754 3778 2980 1473 3588 3077 4137
ότι ταύτα λελάληκα υμίν η λύπη πεπλήρωκεν
because these *things* I have spoken to you, distress has filled
1473 3588 2588 235 1473 3588 225 3004
υμών την καρδίαν 16:7 αλλ' εγώ την αλήθειαν λέγω
your heart. But I [3the 4truth 1speak
1473 4851 1473 2443 1473 565 1437-1063
υμίν συμφέρει υμίν ίνα εγώ απέλθω εάν γαρ
2to you]. It is advantageous to you that I go forth; for if
1473 3361-565 3588 3875 3756-2064 4314
εγώ μη απέλθω ο παράκλητος ουκ ελεύσεται προς
I should not go forth, the comforter shall not come to
1473 1437-1161 4198 3992 1473 4314 1473 2532
υμάς εάν δε πορευθώ πέμψω αυτόν προς υμάς 16:8 και
you; but if I go, I will send him to you. And
2064 1565 1651 3588 2889 4012
ελθών εκείνος ελέγξει τον κόσμον περί
having come, that one will reprove the world concerning
266 2532 4012 1343 2532 4012 2920
αμαρτίας και περί δικαιοσύνης και περί κρίσεως
sin, and concerning righteousness, and concerning judgment.
4012 266 3303 3754 3756-4100 1519 1473
16:9 περί αμαρτίας μεν ότι ου πιστεύουσιν εις εμέ
Concerning sin then, that they believe not in me;
4012 1343 1161 3754 4314 3588 3962-1473
16:10 περί δικαιοσύνης δε ότι προς τον πατέρα μου
[2concerning 3righteousness 1and], that to my father
5217 2532 3765 2334 1473 4012-1161
υπάγω και ουκέτι θεωρείτέ με 16:11 περί δε
I go away and no longer you view me; and concerning
2920 3754 3588 758 3588 2889-3778 2919
κρίσεως ότι ο άρχων του κόσμου τούτου κέκριται
judgment, for the ruler of this world has been judged.
2089 4183 2192 3004 1473 235 3756-1410
16:12 έτι πολλά έχω λέγειν υμίν αλλ' ου δύνασθε
Still many *things* I have to say to you, but you are not able
941 737 3752-1161 2064-1565
βαστάζειν άρτι 16:13 όταν δε έλθη εκείνος
to bear *them* just now. But whenever that one should come,
3588 4151 3588 225 3594 1473 1519 3956 3588
το πνεύμα της αληθείας οδηγήσει υμάς εις πάσαν την
the spirit of the truth, he will guide you into all the
225 3756 1063 2980 575 1438 235 3745
αλήθειαν ου γαρ λαλήσει αφ' εαυτού αλλ' όσα
truth; [3not 1for 2he shall] speak from himself, but as much as
302 191 2980 2532 3588 2064
αν ακούση λαλήσει και τα ερχόμενα
whatever he should hear he shall speak; and the *things* coming
312 1473 1565 1473 1392
αναγγελεί υμίν 16:14 εκείνος εμέ δοξάσει
he shall announce to you. That one [2me 1will glorify],
3754 1537 3588 1699 2983 2532 312 1473
ότι εκ του εμού λήψεται και αναγγελεί υμίν
for from out of mine he shall take and shall announce to you.

3956 3745 2192 3588 3962 1699-1510.2.3 1223
16:15 πάντα όσα έχει ο πατήρ εμά εστι διά
All as much as [3has 1the 2father] is mine. On account of
3778 2036 3754 1537 3588 1699 2983 2532
τούτο είπον ότι εκ του εμού λαμβάνει και
this I said that, From out of mine he takes, and
312 1473 3397 2532 3756-2334
αναγγελεί υμίν 16:16 μικρόν και ου θεωρείτέ
shall announce to you. A little *while*, and you shall not view
1473 2532 3825 3397 2532 3708 1473 3754 5217 4314
με και πάλιν μικρόν και όψεσθέ με ότι υπάγω προς
me, and again a little *while* and you shall see me, for I go away to
3588 3962 2036 3767 1537 3588 3101-1473 4314
τον πατέρα 16:17 είπον ούν εκ των μαθητών αυτού προς
the father. Said then *some* from his disciples to
240 5100 1510.2.3 3778 3739 3004 1473 3397
αλλήλους τι εστι τούτο ο λέγει ημίν μικρόν
one another, What is this which he says to us, A little *while*,
2532 3756-2334 1473 2532 3825 3397 2532 3708
και ου θεωρείτέ με και πάλιν μικρόν και όψεσθέ
and you will not view me, and again a little *while*, and you shall see
1473 2532 3754 1473 5217 4314 3588 3962 3004 3767
με και ότι εγώ υπάγω προς τον πατέρα 16:18 έλεγον ούν
me; and, For I go away to the father? They said then,
3778 5100 1510.2.3 3739 3004 3588 3397 3756-1492
τούτο τι εστιν ο λέγει το μικρόν ουκ οίδαμεν
[3this 1What 2is] which he says, the, Little *while*? We do not know
5100 2980 1097 3767 3588 * 3754 2309
τι λαλεί 16:19 έγνω ούν ο Ιησούς ότι ήθελον
what he speaks. [2knew 3then 1Jesus] that they wanted
1473-2065 2532 2036 1473 4012 3778 2212
αυτόν ερωτάν και είπεν αυτοίς περί τούτου ζητείτε
to ask him, and he said to them, Concerning this do you seek
3326 240 3754 2036 3397 2532 3756-2334
μετ' αλλήλων ότι είπον μικρόν και ου θεωρείτέ
with one another, that I said, A little *while*, and you shall not view
1473 2532 3825 3397 2532 3708 1473 281
με και πάλιν μικρόν και όψεσθέ με 16:20 αμήν
me; and again a little *while*, and you shall see me? Amen,
281 3004 1473 3754 2799 2532 2354 1473
αμήν λέγω υμίν ότι κλαύσετε και θρηνήσετε υμείς
amen, I say to you that [2will weep 3and 4wail 1you],
3588-1161 2889 5463 1473-1161 3076 237.1
ο δε κόσμος χαρήσεται υμείς δε λυπηθήσεσθε αλλ' η
but the world will rejoice; and you will be distressed, but
3077-1473 1519 5479 1096 3588 1135
λύπη υμών εις χαράν γενήσεται 16:21 η γυνή
your distress [2for 3joy 1will become]. The woman,
3752 5088 3077 2192 3754 2064 3588
όταν τίκτη λύπην έχει ότι ήλθεν η
whenever she should give birth [2distress 1has] for [3came
5610 1473 3752-1161 1080 3588 3813 3765
ώρα αυτής όταν δε γεννήση το παιδίον ουκέτι
2hour 1her]; but whenever she should bear the child, no longer
3421 3588 2347 1223 3588 5479 3754
μνημονεύει της θλίψεως διά την χαράν ότι
does she remember the affliction, on account of the joy that
1080 444 1519 3588 2889 2532 1473
εγεννήθη άνθρωπος εις τον κόσμον 16:22 και υμείς
[2was born 1a man] into the world. And you
3767 3077 3303 3568 2192 3825-1161 3708 1473
ούν λύπην μεν νυν έχετε πάλιν δε όψομαι υμάς
then [4distress 1indeed 2now 3have]; but again I shall see you,
2532 5463 1473 3588 2588 2532 3588 5479-1473
και χαρήσεται υμών η καρδία και την χαράν υμών
and [3shall rejoice 1your 2heart], and your joy
3762 142 575 1473 2532 1722 1565 3588 2250
ουδείς αίρει αφ' υμών 16:23 και εν εκείνη τη ημέρα
no one shall take from you. And in that day
1473 3756 2065 3762 281 281 3004 1473
εμέ ουκ ερωτήσετε ουδέν αμήν αμήν λέγω υμίν
[4me 2not 1you shall 3ask] any thing. Amen, amen, I say to you
3754 3745-302 154 3588 3962 1722 3588
ότι όσα αν αιτήσητε τον πατέρα εν τω
that whatever as much as you should ask the father in
3686-1473 1325 1473 2193 737 3756-154
ονόματί μου δώσει υμίν 16:24 έως άρτι ουκ ητήσατε
my name he will give to you. Until now you asked not
3762 1722 3588 3686-1473 154 2532 2983 2443
ουδέν εν τω ονόματί μου αιτείτε και λήψεσθε ίνα
any thing in my name. Ask, and you shall receive, that
3588 5479-1473 1510.3 4137 3778
η χαρά υμών η πεπληρωμένη 16:25 ταύτα
your joy should be filled! [2these *things*

1722 3942 2980 1473 235 2064 5610
εν παροιμίαις λελάληκα υμίν αλλ' έρχεται ώρα
[3]in [4]proverbs [1]I have spoken] to you; but comes *the* hour

3753 3765 1722 3942 2980 1473 235
ότε ουκέτι εν παροιμίαις λαλήσω υμίν αλλά
when no longer in proverbs shall I speak to you, but

3954 4012 3588 3962 312
παρρησία περί του πατρός αναγγελώ
[[6]in an open manner [3]concerning [4]the [5]father [1]I will announce

1473 1722 1565 3588 2250 1722 3588 3686-1473
υμίν **16:26** εν εκείνη τη ημέρα εν τω ονόματί μου
[2]to you]. In that day [[2]in [3]my name

154 2532 3756-3004 1473 3754 1473 2065 3588 3962
αιτήσεσθε και ου λέγω υμίν ότι εγώ ερωτήσω τον πατέρα
[1]you shall ask]; and I say not to you that I will ask the father

4012 1473 1473 1063 3588 3962 5368 1473
περί υμών **16:27** αυτός γαρ ο πατήρ φιλεί υμάς
concerning you; [[4]himself [1]for [2]the [3]father] is fond of you,

3754 1473 1473-5368 2532 4100 3754 1473 3844
ότι υμείς εμέ πεφιλήκατε και πεπιστεύκατε ότι εγώ παρά
for you are fond of me, and have believed that I [[2]from

3588 2316 1831
του θεού εξήλθον
[3]God [1]have come forth];

Be of Good Courage

1831 3844 3588 3962 2532 2064 1519
16:28 εξήλθον παρά του πατρός και ελήλυθα εις
I came forth from the father, and I have come into

3588 2889 3825 863 3588 2889 2532 4198 4314 3588
τον κόσμον πάλιν αφίημι τον κόσμον και πορεύομαι προς τον
the world. Again, I leave the world and I go to the

3962 3004 1473 3588 3101-1473 2396 3568
πατέρα **16:29** λέγουσιν αυτώ οι μαθηταί αυτού ίδε νυν
father. [[2]say [3]to him [1]His disciples], See, now

3954 2980 2532 3942 3762 3004
παρρησία λαλείς και παροιμίαν ουδεμίαν λέγεις
in an open manner you speak, and [[2]proverb [1]not one] do you say!

3568 1492 3754 1492 3956 2532 3756 5532
16:30 νυν οίδαμεν ότι οίδας πάντα και ου χρείαν
Now we know that you know all *things*, and [[2]not [3]a need

2192 2443 5100 1473-2065 1722 3778 4100
έχεις ίνα τις σε ερωτά εν τούτω πιστεύομεν
[1]you have] that anyone should ask you. In this we believe

3754 575 2316 1831 611 1473
ότι από θεού εξήλθες **16:31** απεκρίθη αυτοίς
that [[2]from [3]God [1]you came forth]. [[2]responded [3]to them

3588 * 737 4100 2400 2064 5610
ο Ιησούς άρτι πιστεύετε **16:32** ιδού έρχεται ώρα
[1]Jesus], Now you believe? Behold, there comes an hour,

2532 3568 2064 2443 4650 1538 1519 3588
και νυν ελήλυθεν ίνα σκορπισθήτε έκαστος εις τα
and now has come, that you will be dispersed each unto

2398 2532 1473 3441 863 2532 3756-1510.2.1
ίδια και εμέ μόνον αφήτε και ουκ ειμί
his own *place*, and [[2]me [3]alone [1]you shall leave]. And I am not

3441 3754 3588 3962 3326 1473 1510.2.3 3778
μόνος ότι ο πατήρ μετ' εμού εστι **16:33** ταύτα
alone, for the father [[2]with [3]me [1]is]. These *things*

2980 1473 2443 1722 1473 1515 2192 1722
λελάληκα υμίν ίνα εν εμοί ειρήνην έχητε εν
I have spoken to you, that in me [[2]peace [1]you should have]. In

3588 2889 2347 2192 235 2293 1473
τω κόσμω θλίψιν έχετε αλλά θαρσείτε εγώ
the world [[2]tribulation [1]you shall have]; but be of courage! I

3528 3588 2889
νενίκηκα τον κόσμον
have overcome the world.

CHAPTER 17

Jesus' Prayer

3778 2980-3588-* 2532 1869 3588
17:1 ταύτα ελάλησεν ο Ιησούς και επήρε τους
These *things* Jesus spoke, and lifted up

3788-1473 1519 3588 3772 2532 2036 3962 2064
οφθαλμούς αυτού εις τον ουρανόν και είπε πάτερ ελήλυθεν
his eyes unto the heaven, and said, O father, [[3]has come

3588 5610 1392 1473 3588 5207 2443 2532 3588 5207-1473
η ώρα δόξασόν σου τον υιόν ίνα και ο υιός σου
[1]the [2]hour]. Glorify your son, that also your son

1392 1473 2531 1325 1473 1849 3956
δοξάση σε **17:2** καθώς έδωκας αυτώ εξουσίαν πάσης
should glorify you! As you gave to him authority *over* all

4561 2443 3956 3739 1325 1473 1325 1473
σαρκός ίνα παν ο δέδωκας αυτώ δώσει αυτοίς
flesh, that all whom you have given to him he gives to them

2222 166 3778-1161 1510.2.3 3588 166 2222 2443
ζωήν αιώνιον **17:3** αύτη δε εστιν η αιώνιος ζωή ίνα
life eternal. And this is the eternal life, that

1097 1473 3588 3441 228 2316 2532 3739
γινώσκωσί σε τον μόνον αληθινόν θεόν και ον
they should know you, the only true God, and [[3]whom

649 * 5547 1473 1473-1392 1909 3588
απέστειλας Ιησούν Χριστόν **17:4** εγώ σε εδόξασα επί της
[4]you sent [1]Jesus [2]Christ]. I glorified you upon the

1093 3588 2041 5048 3739 1325 1473
γης το έργον ετελείωσα ο δέδωκάς μοι
earth. [[2]the [3]work [1]I perfected] which you have given to me

2443 4160 2532 3568 1392 1473 1473 3962
ίνα ποιήσω **17:5** και νυν δόξασόν με συ πάτερ
that I should do. And now [[2]glorify [3]me [1]you], O father,

3844 4572 3588 1391 3739 2192 4253 3588 3588
παρά σεαυτώ τη δόξη η είχον προ του τον
with [[3]of yourself [1]the [2]glory], which I had [[3]before [4]the

2889 1510.1 3844 1473 5319
κόσμον είναι παρά σοι **17:6** εφανέρωσά
[5]world [6]being *in existence* [1]with [2]you]! I made manifest

1473 3588 3686 3588 444 3739 1325 1473
σου το όνομα τοις ανθρώποις ους δέδωκάς μοι
your name to the men whom you have given to me

1537 3588 2889 4674-1510.7.6 2532 1473-1473
εκ του κόσμου σοι ήσαν και εμοί αυτούς
from out of the world. They were yours, and [[2]them to me

1325 2532 3588 3056-1473 5083
δέδωκας και τον λόγον σου τετηρήκασι
[1]you have given], and your word they have given heed.

3568 1097 3754 3956 3745 1325
17:7 νυν έγνωκαν ότι πάντα όσα δέδωκάς
Now they have known that all *things*, as many as you have given

1473 3844 1473 1510.2.3 3754 3588 4487 3739
μοι παρά σου εστιν **17:8** ότι τα ρήματα α
to me, [[2]from [3]you [1]are]. For the words which

1325 1473 1325 1473 2532 1473 2983 2532
δέδωκάς μοι δέδωκα αυτοίς και αυτοί έλαβον και
you have given to me I have given to them; and they received, and

1097 230 3754 3844 1473 1831 2532 4100
έγνωσαν αληθώς ότι παρά σου εξήλθον και επίστευσαν
they know truly that from you I came forth; and they believed

3754 1473 1473-649 1473 4012 1473 2065
ότι συ με απέστειλας **17:9** εγώ περί αυτών ερωτώ
that you sent me. I [[2]concerning [3]them [1]ask].

3756 4012 3588 2889 2065 235 4012 3739
ου περί του κόσμου ερωτώ αλλά περί ων
Not concerning the world do I ask, but concerning whom

1325 1473 3754 4674-1510.2.6 2532 3588
δέδωκάς μοι ότι σοι εισι **17:10** και τα
you have given to me, for they are yours. And the ones

1699 3956 4674 1510.2.3 2532 3588 4674 1699 2532
εμά πάντα σα εστι και τα σα εμά και
mine [[2]all [3]yours [1]are], and the ones yours mine, and

1392 1722 1473 2532 3765 1510.2.1
δεδόξασμαι εν αυτοίς **17:11** και ουκέτι ειμί
I have been glorified in them. And no longer am I

1722 3588 2889 2532 3778 1722 3588 2889 1510.2.6 2532 1473
εν τω κόσμω και ούτοι εν τω κόσμω εισί και εγώ
in the world, but these [[2]in [3]the [4]world [1]are], and I

4314 1473 2064 3962 39 5083 1473 1722 3588
προς σε έρχομαι πάτερ άγιε τήρησον αυτούς εν τω
[[2]to [3]you [1]come]. [[2]father [1]O holy], keep them in

3686-1473 3739 1325 1473 2443 1510.3 1520
ονόματί σου ους† δέδωκάς μοι ίνα ώσιν εν
your name – whom you have given to me, that they might be one,

2531 1473 3753 1510.7.1 3326 1473 1722 3588 2889 1473
καθώς ημείς **17:12** ότε ήμην μετ' αυτών εν τω κόσμω εγώ
as we! When I was with them in the world, I

5083 1473 1722 3588 3686-1473 3739 1325
ετήρουν αυτούς εν τω ονόματί σου ους δέδωκάς
kept them in your name. [[2]whom [3]you have given

1473 5442 2532 3762 1537 1473 622 1508
μοι εφύλαξα και ουδείς εξ αυτών απώλετο ει μη
[4]to me [1]I guarded]; and not one from them perished except

---

17:11 †*CP* **ω** - which.

3588 5207 3588 684 2443 3588 1124 4137
ο υιός της απωλείας ίνα η γραφή πληρωθή
the son of destruction, that the scripture should be fulfilled.

17:13 3568-1161 4314 1473 2064 2532 3778 2980
νυν δε προς σε έρχομαι και ταύτα λαλώ
And now [[2]to [3]you [1]I come]; and these *things* I speak

1722 3588 2889 2443 2192 3588 5479 3588 1699
εν τω κόσμω ίνα έχωσι την χαράν την εμήν
in the world, that they should have [[2]joy [1]my]

4137 1722 1473 1473 1325 1473 3588
πεπληρωμένην εν αυτοίς 17:14 εγώ δέδωκα αυτοίς τον
having been filled in them. I have given to them

3056-1473 2532 3588 2889 3404 1473 3754 3756-1510.2.6
λόγον σου και ο κόσμος εμίσησεν αυτούς ότι ουκ εισίν
your word; and the world detested them for they are not

1537 3588 2889 2531 1473 3756-1510.2.1 1537 3588
εκ του κόσμου καθώς εγώ ουκ ειμί εκ του
from out of the world, as I am not from out of the

2889 3756-2065 2443 142 1473 1537
κόσμου 17:15 ουκ ερωτώ ίνα άρης αυτούς εκ
world. I ask not that you should take them from out of

3588 2889 235 2443 5083 1473 1537 3588
του κόσμου αλλ' ίνα τηρήσης αυτούς εκ του
the world, but that you should keep them from out of the

4190 1537 3588 2889 3756-1510.2.6 2531 1473
πονηρού 17:16 εκ του κόσμου ουκ εισί καθώς εγώ
evil. [[2]from [3]the [4]world [1]They are not], as I

1537 3588 2889 3756-1510.2.1 37 1473 1722 3588
εκ του κόσμου ουκ ειμί 17:17 αγίασον αυτούς εν τη
[[2]from [3]the [4]world [1]am not]. Sanctify them in

225-1473 3588 3056 3588 4674 225-1510.2.3 2531
αληθεία σου ο λόγος ο σος αλήθειά εστι 17:18 καθώς
your truth! [[2]word [1]Your] is truth. As

1473-649 1519 3588 2889 2504 649 1473 1519
εμέ απέστειλας εις τον κόσμον καγώ απέστειλα αυτούς εις
you sent me into the world, I also send them into

3588 2889 2532 5228 1473 1473 37 1683 2443
τον κόσμον 17:19 και υπέρ αυτών εγώ αγιάζω εμαυτόν ίνα
the world. And for them I sanctify myself, that

2532 1473 1510.3 37 1722 225
και αυτοί ώσιν ηγιασμένοι εν αληθεία
also they might be ones having been sanctified in truth.

3756 4012 3778 1161 2065 3440 235 2532 4012
17:20 ου περί τούτων δε ερωτώ μόνον αλλά και περί
[[3]not [4]for [5]these [1]And [2]I ask] only, but also for

3588 4100 1223 3588 3056-1473 1519 1473
των πιστευσόντων διά του λόγου αυτών εις εμέ
the ones believing [[3]through [4]their word [1]in [2]me];

2443 3956 1520-1510.3 2531 1473 3962 1722 1473
17:21 ίνα πάντες εν ώσι καθώς συ πάτερ εν εμοί
that all might be one, as you, O father, *are* in me,

2504 1722 1473 2443 2532 1473 1520 1473 1520-1510.3 2443 3588
καγώ εν σοι ίνα και αυτοί εν ημίν εν ώσιν ίνα ο
and I in you; that also they in us might be one, that the

2889 4100 3754 1473 1473-649 2532 1473
κόσμος πιστεύση ότι συ με απέστειλας 17:22 και εγώ
world should believe that you sent me. And I

3588 1391 3739 1325 1473 1325 1473
την δόξαν ην δέδωκάς μοι δέδωκα αυτοίς
[[3]the [4]glory [5]which [6]you have given [7]to me [1]have given [2]to them],

2443 1510.3 1520 2531 1473 1520-1510.2.4 1473 1722
ίνα ώσιν εν καθώς ημείς εν εσμεν 17:23 εγώ εν
that they should be one as we are one. I in

1473 2532 1473 1722 1473 2443 1510.3 5048 1519
αυτοίς και συ εν εμοί ίνα ώσι τετελειωμένοι εις
them, and you in me; that they should be perfected into

1520 2532 2443 1097 3588 2889 3754 1473 1473-649
εν και ίνα γινώσκη ο κόσμος ότι συ με απέστειλας
one, and that [[3]should know [1]the [2]world] that you sent me,

2532 25 1473 2531 1473-25 3962
και ηγάπησας αυτούς καθώς εμέ ηγάπησας 17:24 πάτερ
and loved them as you loved me. O father,

3739 1325 1473 2309 2443 3699 1510.2.1-1473 2548
ους δέδωκάς μοι θέλω ίνα όπου ειμί εγώ κακείνοι
whom you have given to me, I want that where I am, also those

1510.3 3326 1473 2443 2334 3588 1391 3588 1699
ώσι μετ' εμού ίνα θεωρώσι την δόξαν την εμήν
should be with me; that they should view [[2]glory [1]my]

3739 1325 1473 3754 25 1473 4253 2602
ην έδωκάς μοι ότι ηγάπησάς με προ καταβολής
which you gave to me; for you loved me before *the* founding

2889 3962 1342 2532 3588 2889 1473
κόσμου 17:25 πάτερ δίκαιε και ο κόσμος σε
of *the* world. [[2]father [1]O just], even the world [[2]you

3756 1097 1473-1161 1473-1097 2532 3778 1097 3754 1473
ουκ έγνω εγώ δε σε έγνων και ούτοι έγνωσαν ότι συ
[3]not [1]knew], but I knew you; and these knew that you

1473-649 2532 1107 1473 3588 3686-1473
με απέστειλας 17:26 και εγνώρισα αυτοίς το όνομά σου
sent me. And I made known to them your name,

2532 1107 2443 3588 26 3739 25 1473 1722
και γνωρίσω ίνα η αγάπη ην ηγάπησάς με εν
and will make *it* known, that the love which you loved me [[2]in

1473 1510.3 2504 1722 1473
αυτοίς η καγώ εν αυτοίς
[3]them [1]should be], and I in them.

CHAPTER 18

Jesus Prays in the Garden

3778 2036 3588 * 1831 4862
18:1 ταύτα ειπών ο Ιησούς εξήλθε συν
These *things* having said, Jesus came forth with

3588 3101-1473 4008 3588 5493
τοις μαθηταίς αυτού πέραν του χειμάρρου
his disciples on the other side of the rushing stream

3588 * 3699 1510.7.3 2779 1519 3739 1525
των Κέδρων όπου ην κήπος εις ον εισήλθεν
of the Kidron, where there was a garden into which [[4]entered

1473 2532 3588 3101-1473 1492 1161 2532
αυτός και οι μαθηταί αυτού 18:2 ήδει δε και
[1]he [2]and [3]his disciples]. [[6]knew [1]And [5]also

* 3588 3860-1473 3588 5117 3754 4178
Ιούδας ο παραδιδούς αυτόν τον τόπον ότι πολλάκις
[2]Judas [3]the one [4]delivering him up] the place; for often

4863-3588-* 1563 3326 3588 3101-1473
συνήχθη ο Ιησούς εκεί μετά των μαθητών αυτού
Jesus gathered together there with his disciples.

Judas Delivers Up Jesus

3588 3767 * 2983 3588 4686 2532 1537
18:3 ο ούν Ιούδας λαβών την σπείραν και εκ
Then Judas, taking the cohort, and [[2]from out of

3588 749 2532 * 5257 2064 1563
των αρχιερέων και Φαρισαίων υπηρέτας έρχεται εκεί
[3]the [4]chief priests [5]and [6]Pharisees [1]officers], came there

3326 5322 2532 2985 2532 3696 * 3767
μετά φανών και λαμπάδων και όπλων 18:4 Ιησούς ούν
with torches, and lamps, and weapons. Jesus then,

1492 3956 3588 2064 1909 1473 1831
ειδώς πάντα τα ερχόμενα επ' αυτόν εξελθών
knowing all *things* coming upon him, having come forth

2036 1473 5100 2212 611 1473
είπεν αυτοίς τίνα ζητείτε 18:5 απεκρίθησαν αυτώ
said to them, Whom do you seek? They answered to him,

* 3588 * 3004 1473 3588 * 1473 1510.2.1
Ιησούν τον Ναζωραίον λέγει αυτοίς ο Ιησούς εγώ ειμι
Jesus the Nazarene. [[2]says [3]to them [1]Jesus], I am *he*.

2476-1161 2532 * 3588 3860-1473 3326
ειστήκει δε και Ιούδας ο παραδιδούς αυτόν μετ'
And standing by also *was* Judas, the one delivering him up, with

1473 5613-3767 2036 1473 3754 1473 1510.2.1 565
αυτών 18:6 ως ουν είπεν αυτοίς ότι εγώ ειμι απήλθον
them. When then he said to them that, I am *he*, they went

1519-3588-3694 2532 4098 5476 3825 3767
εις τα οπίσω και έπεσον χαμαί 18:7 πάλιν ούν
rearwards and fell on the ground. Again then

1473-1905 5100 2212 3588 1161 2036
αυτούς επηρώτησε τίνα ζητείτε οι δε είπον
he asked them, Whom do you seek? And they said,

* 3588 * 611-3588-* 2036 1473
Ιησούν τον Ναζωραίον 18:8 απεκρίθη ο Ιησούς είπον υμίν
Jesus the Nazarene. Jesus answered, I said to you

3754 1473 1510.2.1 1487 3767 1473-2212 863 3778 5217
ότι εγώ ειμι ει ούν εμέ ζητείτε άφετε τούτους υπάγειν
that I am *he*. If then you seek me, let these go!

2443 4137 3588 3056 3739 2036 3754
18:9 ίνα πληρωθή ο λόγος ον είπεν ότι
That [[5]should be fulfilled [1]the [2]word [3]which [4]he said], that,

3739 1325 1473 3756-622 1537 1473
ους δέδωκάς μοι ουκ απώλεσα εξ αυτών
Of whom you have given to me perished not from out of them

3762 * 3767-* 2192 3162 1670
ουδένα 18:10 Σίμων ουν Πέτρος έχων μάχαιραν είλκυσεν
not one. Simon Peter then, having a sword, drew

1473 2532 3817 3588 3588 749 1401 2532
αυτήν και έπαισε τον του αρχιερέως δούλον και
it and hit the [[2]of the [3]chief priest [1]bondman], and

609 1473 3588 5621 3588 1188 1510.7.3 1161 3686
απέκοψεν αυτού το ωτίον το δεξιόν ην δε όνομα
cut off his [[2]ear [1]right]. [[5]was [1]And [2]*the* name

3588 1401 * 2036 3767 3588 * 3588
τω δούλω Μάλχος **18:11** είπεν ουν ο Ιησούς τω
[3]to the [4]bondman] Malchus. [[3]said [1]then [2]Jesus] *to*

* 906 3588 3162-1473 1519 3588 2336 3588 4221
Πέτρω βάλε την μάχαιράν σου εις την θήκην το ποτήριον
Peter, Put your sword into its holder! The cup

3739 1325 1473 3588 3962 3766.2 4095 1473
ο δέδωκέ μοι ο πατήρ ου μη πίω αυτό
which [[3]has given [4]to me [1]the [2]father], should I in no way drink it?

3588-3767 4686 2532 3588 5506 2532 3588 5257 3588
18:12 η ουν σπείρα και ο χιλίαρχος και οι υπηρέται των
Then the cohort and the commander and the officers of the

* 4815 3588 * 2532 1210 1473 2532
Ιουδαίων συνέλαβον τον Ιησούν και έδησαν αυτόν **18:13** και
Jews seized Jesus, and bound him. And

520-1473 4314 * 4412 1510.7.3-1063 3995
απήγαγον αυτόν προς Άνναν πρώτον ην γαρ πενθερός
they took him away to Annas first, for he was father-in-law

3588 * 3739 1510.7.3 749 3588 1763-1565
του Καϊάφα ος ην αρχιερεύς του ενιαυτού εκείνου
of Caiaphas who was chief priest that year.

1510.7.3-1161 * 3588 4823 3588 * 3754
18:14 ην δε Καϊάφας ο συμβουλεύσας τοις Ιουδαίοις ότι
And it was Caiaphas advising the Jews that

4851 1520 444 622 5228 3588 2992
συμφέρει ένα άνθρωπον απολέσθαι υπέρ του λαού
it is advantageous *for* one man to perish for the people.

Peter Denies Jesus

190 1161 3588 * * * 2532
18:15 ηκολούθει δε τω Ιησού Σίμων Πέτρος και
[[4]followed [1]And [5]Jesus [2]Simon [3]Peter], and

243 3101 3588 1161 3101-1565 1510.7.3 1110
άλλος μαθητής ο δε μαθητής εκείνος ην γνωστός
another disciple. And that disciple was known

3588 749 2532 4897 3588 * 1519 3588
τω αρχιερεί και συνεισήλθε τω Ιησού εις την
to the chief priest, and entered together with Jesus into the

833 3588 749 3588 1161 * 2476
αυλήν του αρχιερέως **18:16** ο δε Πέτρος ειστήκει
courtyard of the chief priest. And Peter stood

4314 3588 2374 1854 1831 3767 3588 3101 3588
προς τη θύρα έξω εξήλθεν ούν ο μαθητής ο
by the door outside. [[4]came forth [5]then [1]The [3]disciple

243 3739 1510.7.3 1110 3588 749 2532 2036
άλλος ος ην γνωστός τω αρχιερεί και είπε
[2]other], who was known to the chief priest, and spoke

3588 2377 2532 1521 3588 * 3004
τη θυρωρώ και εισήγαγεν τον Πέτρον **18:17** λέγει
with the doorkeeper, and she brought in Peter. Says

3767 3588 3814 3588 2377 3588 * 3361 2532
ούν η παιδίσκη η θυρωρός τω Πέτρω μη και
then the maidservant doorkeeper *to* Peter, [[3]not [4]also

1473 1537 3588 3101 1510.2.2 3588 444-3778
συ εκ των μαθητών ει του ανθρώπου τούτου
[2]you [5]from out of [6]the [7]disciples [1]Are] of this man?

3004-1565 3756-1510.2.1 2476 1161 3588
λέγει εκείνος ουκ ειμί **18:18** ειστήκεισαν δε οι
That one says, I am not. [[7]were standing [1]And [2]the

1401 2532 3588 5257 439 4160 3754
δούλοι και οι υπηρέται ανθρακιάν πεποιηκότες ότι
[3]bondmen [4]and [5]the [6]officers], [[2]a charcoal bed [1]having made], for

5592-1510.7.3 2532 2328 1510.7.3 1161 3326
ψύχος ην και εθερμαίνοντο ην δε μετ'
it was chilly, and they were heating themselves. [[3]was [1]And [5]with

1473 3588 * 2476 2532 2328
αυτών ο Πέτρος εστώς και θερμαινόμενος
[6]them [2]Peter [4]standing] and heating himself.

Jesus is Questioned by the Chief Priest

3588-3767 749 2065 3588 * 4012
18:19 ο ουν αρχιερεύς ηρώτησε τον Ιησούν περί
Then the chief priest asked Jesus concerning

3588 3101-1473 2532 4012 3588 1322-1473
των μαθητών αυτού και περί της διδαχής αυτού
his disciples, and concerning his teaching.

611 1473 3588 * 1473 3954
18:20 απεκρίθη αυτώ ο Ιησούς εγώ παρρησία
[[2]answered [3]to him [1]Jesus], I in an open manner

2980 3588 2889 1473 3842 1321 1722 3588 4864
ελάλησα τω κόσμω εγώ πάντοτε εδίδαξα εν τη συναγωγή
spoke to the world. I at all times taught in the synagogue

2532 1722 3588 2413 3699 3842 3588 * 4905
και εν τω ιερώ όπου πάντοτε οι Ιουδαίοι συνέρχονται
and in the temple, where at all times the Jews come together,

2532 1722 2927 2980 3762 5100 1473 1905
και εν κρυπτώ ελάλησα ουδέν **18:21** τι με επερωτάς
and in secret I spoke nothing. Why do you ask?

1905 3588 191 5100 2980 1473
επερώτησον τους ακηκοότας τι ελάλησα αυτοίς
Ask the ones hearing what I spoke to them!

2396 3778 1492 3739 2036-1473 3778
ιδε ούτοι οίδασιν α είπον εγώ **18:22** ταύτα
Behold, these know what I said! [[4]these *things*

1161 1473 2036 1520 3588 5257 3936
δε αυτού ειπόντος εις των υπηρετών παρεστηκώς
[1]And [2]in his [3]having said], one of the officers standing by

1325 4475 3588 * 2036 3779 611 3588
έδωκε ράπισμα τω Ιησού ειπών ούτως αποκρίνη τω
gave a slap *to* Jesus, having said, Thus you answer to the

749 611 1473 3588 * 1487 2560
αρχιερεί **18:23** απεκρίθη αυτώ ο Ιησούς ει κακώς
chief priest? [[2]responded [3]to him [1]Jesus], If ill

2980 3140 4012 3588 2556 1487-1161 2573
ελάλησα μαρτύρησον περί του κακού ει δε καλώς
I have spoken, testify concerning the bad; but if well,

5100 1473-1194 649 1473 3588 *
τι με δέρεις **18:24** απέστειλεν αυτόν ο Άννας
why do you flay at me? *And* [[2]sent [3]him [1]Annas]

1210 4314 * 3588 749 1510.7.3 1161
δεδεμένον προς Καϊάφαν τον αρχιερέα **18:25** ην δε
being bound to Caiaphas the chief priest. [[4]was [1]And

* * 2476 2532 2328 2036-3767
Σίμων Πέτρος εστώς και θερμαινόμενος είπον ουν
[2]Simon [3]Peter] standing and heating himself. Then one said

1473 3361 2532 1473 1537 3588 3101-1473
αυτώ μη και συ εκ των μαθητών αυτού
to him, [[3]not [4]also [2]you [5]from out of [6]his disciples

1510.2.2 720-1565 2532 2036 3756-1510.2.1 3004
ει ηρνήσατο εκείνος και είπεν ουκ ειμί **18:26** λέγει
[1]are]? That one denied, and said, I am not. Says

1520 1537 3588 1401 3588 749 4773-1510.6
εις εκ των δούλων του αρχιερέως συγγενής ων
one from the bondmen of the chief priest, being a relative

3739 609-* 3588 5621 3756-1473 1473-1492 1722
ου απέκοψε Πέτρος το ωτίον ουκ εγώ σε είδον εν
of whom Peter cut off the ear, *Did* I not see you in

3588 2779 3326 1473 3825-3767 720-3588-*
τω κήπω μετ' αυτού **18:27** πάλιν ουν ηρνήσατο ο Πέτρος
the garden with him? Then again Peter denied;

2532 2112 220 5455 71-3767 3588
και ευθέως αλέκτωρ εφώνησεν **18:28** άγουσιν ουν τον
and immediately a rooster called out. Then they led

* 575 3588 * 1519 3588 4232 1510.7.3-1161
Ιησούν από του Καϊάφα εις το πραιτώριον ην δε
Jesus from Caiaphas unto the praetorium, and it was

4405 2532 1473 3756 1525 1519 3588 4232 2443
πρωΐα και αυτοί ουκ εισήλθον εις το πραιτώριον ίνα
morning. And they *did* not enter into the praetorium, that

3361-3392 235 2443 2068 3588 3957
μη μιανθώσιν αλλ' ίνα φάγωσι το πάσχα
they should not be defiled, but that they should eat the passover.

Jesus Before Pilate

1831-3767 3588 * 4314 1473 2532 2036
18:29 εξήλθεν ουν ο Πιλάτος προς αυτούς† και είπε
Then came forth Pilate to them, and said,

5100 2724 5342 2596 3588 444-3778
τίνα κατηγορίαν φέρετε κατά του ανθρώπου τούτου
What charge do you bring against this man?

611 2532 2036 1473 1508 1510.7.3 3778
18:30 απεκρίθησαν και είπον αυτώ ει μη ην ούτος
They answered and said to him, If [[3]not [2]was [1]this one]

2555 3756-302 1473 3860-1473
κακοποιός ουκ αν σοι παρεδώκαμεν αυτόν
doing evil [[2]would not [4]to you [1]we [3]have delivered him up].

18:29 †*Ald. adds* **εξω** - outside.

2036-3767 1473-3588-* 2983 1473 1473 2532
18:31 ειπεν ουν αυτοις ο Πιλάτος λάβετε αυτόν υμείς και
Then said Pilate to them, [2take 3him 1You] and

2596 3588 3551-1473 2919 1473 2036 3767 1473
κατά τον νόμον υμών κρίνατε αυτόν είπον ούν αυτώ
according to your law judge him! [4said 1Then 5to him

3588 * 1473 3756-1832 615 3762 2443
οι Ιουδαίοι ημίν ουκ έξεστιν αποκτείναι ουδένα 18:32 ινα
2the 3Jews], To us it is not allowed to kill anyone, that

3588 3056 3588 * 4137 3739 2036 4591
ο λόγος του Ιησού πληρωθή ον είπε σημαίνων
the word of Jesus should be fulfilled which he spoke signifying

4169 2288 3195 599 1525
ποίω θανάτω ήμελλεν αποθνήσκειν 18:33 εισήλθεν
by what death he was about to die. [2entered

3767 1519 3588 4232 3825 3588 * 2532 5455
ούν εις το πραιτώριον πάλιν ο Πιλάτος και εφώνησε
3then 4into 5the 6praetorium 7again 1Pilate], and called

3588 * 2532 2036 1473 1473-1510.2.2 3588 935 3588
τον Ιησούν και είπεν αυτώ συ ει ο βασιλεύς των
Jesus, and said to him, Are you the king of the

* 611 1473 3588 * 575 1438
Ιουδαίων 18:34 απεκρίθη αυτώ ο Ιησούς αφ' εαυτού
Jews? [2answered 3to him 1Jesus], From yourself

1473 3778-3004 2228 243 1473-2036 4012 1473
συ τούτο λέγεις η άλλοι σοι είπον περί εμού
do you say this, or others spoke to you concerning me?

611-3588-* 3385 1473 * 1510.2.1
18:35 απεκρίθη ο Πιλάτος μήτι εγώ Ιουδαίός ειμι
Pilate answered, Much less, [2I 3a Jew 1am]?

3588 1484 3588 4674 2532 3588 749 3860
το έθνος το σον και οι αρχιερείς παρέδωκάν
[2nation 1Your] and the chief priests delivered

1473 1473 5100 4160 611-3588-* 3588
σε εμοί τι εποίησας 18:36 απεκρίθη ο Ιησούς η
you to me. What did you do? Jesus answered,

932 3588 1699 3756-1510.2.3 1537 3588 2889-3778 1487
βασιλεία η εμή ουκ έστιν εκ του κόσμου τούτου ει
[2kingdom 1My] is not from this world. If

1537 3588 2889-3778 1510.7.3 3588 932 3588 1699 3588
εκ του κόσμου τούτου ην η βασιλεία η εμή οι
[4from 5this world 3was 2kingdom 1my],

5257 302 3588 1699 75 2443 3361
υπηρέται αν οι εμοί ηγωνίζοντο ίνα μη
[2officers 3would 1my] have been struggling that I should not

3860 3588 * 3568-1161 3588 932 3588
παραδοθώ τοις Ιουδαίοις νυν δε η βασιλεία η
be delivered up to the Jews. But now [2kingdom

1699 3756-1510.2.3 1782 2036-3767 1473-3588-*
εμή ουκ έστιν εντεύθεν 18:37 είπεν ουν αυτώ ο Πιλάτος
1my] is not from here. Then said Pilate to him,

3766 935 1510.2.2-1473 611-3588-* 1473 3004
ουκούν βασιλεύς ει συ απεκρίθη ο Ιησούς συ λέγεις
Then [2a king 1you are]? Jesus answered, You say *it*,

3754 935 1510.2.1 1473 1473 1519 3778 1080
ότι βασιλεύς ειμι εγώ εγώ εις τούτο γεγέννημαι
for [3a king 2am 1I]. I [2for 3this 1have been born],

2532 1519 3778 2064 1519 3588 2889 2443 3140
και εις τούτο ελήλυθα εις τον κόσμον ίνα μαρτυρήσω
and for this I have come into the world, that I should testify

3588 225 3956 3588 1510.6 1537 3588 225 191
τη αληθεία πας ο ων εκ της αληθείας ακούει
to the truth. Every *one* being from the truth hears

1473 3588 5456 3004 1473 3588 * 5100 1510.2.3
μου της φωνής 18:38 λέγει αυτώ ο Πιλάτος τι εστιν
my voice. [2says 3to him 1Pilate], What is

225 2532 3778 2036 3825 1831 4314
αλήθεια και τούτο ειπών πάλιν εξήλθε προς
truth? And this having said, again he came forth to

3588 * 2532 3004 1473 1473 3762 156
τους Ιουδαίους και λέγει αυτοίς εγώ ουδεμίαν αιτίαν
the Jews, and says to them, I [2not one 3fault

2147 1722 1473 1510.2.3-1161 4914 1473 2443
ευρίσκω εν αυτώ 18:39 έστι δε συνήθεια υμίν ίνα
1find] in him. But it is a custom with you that

1520 1473 630 1722 3588 3957 1014
ένα υμίν απολύσω εν τω πάσχα βούλεσθε
[2one 3to you 1I should loosen] at the passover. Do you want

3767 1473-630 3588 935 3588 *
ούν υμίν απολύσω τον βασιλέα των Ιουδαίων
then I should loose to you the king of the Jews?

2905 3767 3825 3956 3004 3361 3778
18:40 εκραύγασαν ούν πάλιν πάντες λέγοντες μη τούτον
They cried out then again, all saying, Not this one,

235 3588 * 1510.7.3 1161 3588 * 3027
αλλά τον Βαραββάν ην δε ο Βαραββάς ληστής
but Barabbas. [3was 1And 2Barabbas] a robber.

CHAPTER 19

The Crown of Thorns

5119 3767 2983-3588-* 3588 * 2532
19:1 τότε ούν έλαβεν ο Πιλάτος τον Ιησούν και
Then therefore Pilate took Jesus, and

3146 2532 3588 4757 4120 4735
εμαστίγωσε 19:2 και οι στρατιώται πλέξαντες στέφανον
whipped *him*. And the soldiers, having plaited a crown

1537 173 2007 1473 3588 2776 2532 2440
εξ ακανθών επέθηκαν αυτού τη κεφαλή και ιμάτιον
from out of thorns, placed *it* upon his head, and a cloak

4210 4016 1473 2532 3004 5463 3588
πορφυρούν περιέβαλον αυτόν 19:3 και έλεγον χαίρε ο
of purple they put around him, and said, Hail, the

935 3588 * 2532 1325 1473 4475
βασιλεύς των Ιουδαίων και εδίδουν αυτώ ραπίσματα
king of the Jews! And they gave him slaps.

1831 3767 3825 1854 3588 * 2532 3004
19:4 εξήλθεν ούν πάλιν έξω ο Πιλάτος και λέγει
[2came forth 3then 4again 5outside 1Pilate], and says

1473 2396 71 1473-1473 1854 2443 1097
αυτοίς ίδε άγω υμίν αυτόν έξω ίνα γνώτε
to them, See! I bring him to you outside, that you should know

3754 1722 1473 3762 156 2147 1831-3767
ότι εν αυτώ ουδεμίαν αιτίαν ευρίσκω 19:5 εξήλθεν ουν
that in him not one fault I find. [2then came forth

3588 * 1854 5409 3588 174 4735 2532 3588
ο Ιησούς έξω φορών τον ακάνθινον στέφανον και το
1Jesus] outside, wearing the thorny crown, and the

4210 2440 2532 3004 1473 2396 3588 444
πορφυρούν ιμάτιον και λέγει αυτοίς ίδε ο άνθρωπος
purple cloak. And he says to them, Behold the man!

The Jews Ask to Crucify Jesus

3753 3767 1492 1473 3588 749 2532
19:6 ότε ούν είδον αυτόν οι αρχιερείς και
When then [6beheld 7him 1the 2chief priests 3and

3588 5257 2905 3004 4717 4717
οι υπηρέται εκραύγασαν λέγοντες σταύρωσον σταύρωσον
4the 5officers], they cried out saying, Crucify, crucify

1473 3004 1473 3588 * 2983 1473 1473
αυτόν λέγει αυτοίς ο Πιλάτος λάβετε αυτόν υμείς
him! [2says 3to them 1Pilate], Take him yourselves,

2532 4717 1473-1063 3756-2147 1722 1473 156
και σταυρώσατε εγώ γαρ ουχ ευρίσκω εν αυτώ αιτίαν
and crucify, for I *do* not find [2in 3him 1fault].

611 1473 3588 * 1473 3551 2192 2532
19:7 απεκρίθησαν αυτώ οι Ιουδαίοι ημείς νόμον έχομεν και
[3answered 4him 1The 2Jews], We [2a law 1have], and

2596 3588 3551-1473 3784 599 3754 1438
κατά τον νόμον ημών οφείλει αποθανείν ότι εαυτόν
according to our law he ought to die, for [2himself

5207 2316 4160 3753-3767 191-3588-*
υιόν θεού εποίησεν 19:8 ότε ουν ήκουσεν ο Πιλάτος
3a son 4of God 1he made]. Then when Pilate heard

3778 3588 3056 3123 5399 2532 1525 1519
τούτον τον λόγον μάλλον εφοβήθη 19:9 και εισήλθεν εις
this word, more he feared. And he entered into

3588 4232 3825 2532 3004 3588 * 4159
το πραιτώριον πάλιν και λέγει τω Ιησού πόθεν
the praetorium again, and says *to* Jesus, From what place

1510.2.2 1473 3588 1161 * 612 3756-1325 1473
ει συ ο δε Ιησούς απόκρισιν ουκ έδωκεν αυτώ
are you? But Jesus [2an answer 1gave not] to him.

3004-3767 1473-3588-* 1473 3756-2980
19:10 λέγει ουν αυτώ ο Πιλάτος εμοί ου λαλείς
Then says Pilate to him, To me you speak not?

3756-1492 3754 1849 2192 4717 1473 2532
ουκ οίδας ότι εξουσίαν έχω σταυρώσαι σε και
Do you not know that [2authority 1I have] to crucify you, and

1849 2192 630 1473 611-3588-*
εξουσίαν έχω απολύσαι σε 19:11 απεκρίθη ο Ιησούς
[2authority 1I have] to release you? Jesus answered,

3756-2192 1849 3762 2596 1473 1508
ουκ είχες εξουσίαν ουδεμίαν κατ' εμού ει μη
You have not an authority in anything against me, except

1510.7.3 1473-1325 509 1223 3778 3588
ην σοι δεδομένον άνωθεν διά τούτο ο
what was given to you from above. On account of this, the one

3860-1473 1473 3173 266 2192 1537
παραδιδούς με σοι μείζονα αμαρτίαν έχει 19:12 εκ
delivering me up to you [2*the* greater 3sin 1has]. From

3778 2212-3588-* 630 1473 3588-1161 *
τούτου εζήτει ο Πιλάτος απολύσαι αυτόν οι δε Ιουδαίοι
this Pilate sought to release him. But the Jews

2896 3004 1437 3778 630 3756-1510.2.2
έκραζον λέγοντες εάν τούτον απολύσης ουκ ει
cried out, saying, If this one you should release, you are not

5384 3588 * 3956 3588 935 1438-4160
φίλος του Καίσαρος πας ο βασιλέα εαυτόν ποιών
a friend of Caesar. Every *one* [2king 1making himself],

483 3588 * 3588 3767 * 191
αντιλέγει τω Καίσαρι 19:13 ο ούν Πιλάτος ακούσας
speaks against Caesar. Then Pilate hearing

3778 3588 3056 71 1854-3588-* 2532 2523 1909 3588
τούτον τον λόγον ήγαγεν έξω τον Ιησούν και εκάθισεν επί του
this word, brought Jesus outside, and sat upon the

968 1519 5117 3004 3038 *-1161
βήματος εις τόπον λεγόμενον Λιθόστρωτον Εβραϊστί δε
rostrum in *the* place being called Lithostratus, but in Hebrew

* 1510.7.3-1161 3904 3588 3957
Γαββαθά 19:14 ην δε παρασκευή του πάσχα
Gabbatha. And it was preparation of the passover,

5610 1161 5616 1622 2532 3004 3588 *
ώρα δε ωσεί έκτη και λέγει τοις Ιουδαίοις
[4hour 1and 2about 3*the* sixth]. And he says to the Jews,

2396 3588 935-1473 3588 1161 2905
ίδε ο βασιλεύς υμών 19:15 οι δε εκραύγασαν
Behold your king! And they cried out,

142 142 4717 1473 3004 1473 3588
άρον άρον σταύρωσον αυτόν λέγει αυτοίς ο
Take *him*, take *him*! Crucify him! [2says 3to them

* 3588 935-1473 4717 611 3588
Πιλάτος τον βασιλέα υμών σταυρώσω απεκρίθησαν οι
1Pilate], [2your king 1Shall I crucify]? [3answered 1The

749 3756-2192 935 1508 * 5119
αρχιερείς ουκ έχομεν βασιλέα ει μη Καίσαρα 19:16 τότε
2chief priests], We have not a king except Caesar. Then

3767 3860-1473 1473 2443 4717
ούν παρέδωκεν αυτόν αυτοίς ίνα σταυρωθή
therefore he delivered him up to them that he should be crucified.

3880-1161 3588 * 2532 71
παρέλαβον δε τον Ιησούν και ήγαγον
And they took Jesus, and led him.

The Crucifixion

2532 941 3588 4716-1473 1831
19:17 και βαστάζων τον σταυρόν αυτού εξήλθεν
And bearing his cross, he came forth

1519 3588 3004 2898 5117 3739 3004
εις τον λεγόμενον κρανίου τόπον ος λέγεται
unto the [2being called 3of *the* Skull 1place], which is called

* * 3699 1473-4717 2532 3326
Εβραϊστί Γολγοθά 19:18 όπου αυτόν εσταύρωσαν και μετ'
in Hebrew, Golgotha; where they crucified him, and with

1473 243 1417 1782 2532 1782
αυτού άλλους δύο εντεύθεν και εντεύθεν
him [2others 1two], *one here on this side* and one here *on that side*,

3319 1161 3588 * 1125 1161 2532
μέσον δε τον Ιησούν 19:19 έγραψε δε και
[3in the middle 1and 2Jesus]. [3wrote 1And 4also

5102 3588 * 2532 5087 1909 3588 4716 1510.7.3-1161
τίτλον ο Πιλάτος και έθηκεν επί του σταυρού ην δε
5a title 2Pilate], and put *it* upon the cross. And was

1125 * 3588 * 3588 935 3588
γεγραμμένον Ιησούς ο Ναζωραίος ο βασιλεύς των
written, Jesus the Nazarene the King of the

* 3778 3767 3588 5102 4183 314
Ιουδαίων 19:20 τούτον ούν τον τίτλον πολλοί ανέγνωσαν
Jews. This [2then 1title] many [3read

3588 * 3754 1451-1510.7.3 3588 5117 3588 4172
των Ιουδαίων ότι εγγύς ην ο τόπος της πόλεως†
1of the 2Jews], for [3was near 1the 2place] the city

3699 4717-3588-* 2532 1510.7.3 1125 *
όπου εσταυρώθη ο Ιησούς και ην γεγραμμένον Εβραϊστί
where Jesus was crucified. And it was written in Hebrew,

* * 3004 3767 3588 * 3588
Ελληνιστί Ρωμαϊστί 19:21 έλεγον ούν τω Πιλάτω οι
in Greek, in Roman. [6said 1then 7*to* 8Pilate 2the

749 3588 * 3361-1125 3588 935 3588
αρχιερείς των Ιουδαίων μη γράφε ο βασιλεύς των
3chief priests 4of the 5Jews], Write not, The King of the

* 235 3754 1565 2036 935-1510.2.1 3588 *
Ιουδαίων αλλ' ότι εκείνος είπε βασιλεύς ειμι των Ιουδαίων
Jews! but that that one said, I am king of the Jews.

611-3588-* 3739 1125 1125
19:22 απεκρίθη ο Πιλάτος ο γέγραφα γέγραφα
Pilate answered, What I have written, I have written.

3588-3767 4757 3753 4717 3588 *
19:23 οι ουν στρατιώται ότε εσταύρωσαν τον Ιησούν
Then the soldiers, when they crucified Jesus,

2983 3588 2440-1473 2532 4160 5064 3313 1538
έλαβον τα ιμάτια αυτού και εποίησαν τέσσαρα μέρη εκάστω
took his garments and made four parts – to each

4757 3313 2532 3588 5509 1510.7.3 1161 3588
στρατιώτη μέρος και τον χιτώνα ην δε ο
soldier a part, and the inner garment. [4was 1But 2the

5509 729 1537 3588 509 5307 1223
χιτών άρραφος εκ των άνωθεν υφαντός δι'
3inner garment] seamless, from the top woven through

3650 2036 3767 4314 240 3361-4977
όλου 19:24 είπον ούν προς αλλήλους μη σχίσωμεν
entire. They said then to one another, We should not split

1473 235 2975 4012 1473 5100 1510.8.3 2443 3588
αυτόν αλλά λάχωμεν περί αυτού τίνος έσται ίνα η
it, but obtain by lot for it, whose it shall be, that the

1124 4137 3588 3004 1266
γραφή πληρωθή η λέγουσα διεμερίσαντο
scripture should be fulfilled, saying, They divided into parts

3588 2440-1473 1438 2532 1909 3588 2441-1473
τα ιμάτιά μου εαυτοίς και επί τον ιματισμόν μου
my garments among themselves, and over my clothes

906 2819 3588 3303-3767 4757 3778-4160
έβαλον κλήρον οι μεν ουν στρατιώται ταύτα εποίησαν
they cast a lot†. Then indeed *the* soldiers did these *things*.

2476-1161 3844 3588 4716 3588 * 3588
19:25 ειστήκεισαν δε παρά τω σταυρώ του Ιησού η
And stood by the cross of Jesus

3384-1473 2532 3588 79 3588 3384-1473 * 3588
μήτηρ αυτού και η αδελφή της μητρός αυτού Μαρία η
his mother, and the sister of his mother, Mary the

3588 * 2532 * 3588 * * 3767
του Κλωπά και Μαρία η Μαγδαληνή 19:26 Ιησούς ούν
one of Cleophas, and Mary Magdalene. Jesus then

1492 3588 3384 2532 3588 3101 3936 3739 25
ιδών την μητέρα και τον μαθητήν παρεστώτα ον ηγάπα
seeing the mother, and the disciple standing by whom he loved,

3004 3588 3384-1473 1135 1492 3588 5207-1473 1534
λέγει τη μητρί αυτού γύναι ιδέ ο υιός σου 19:27 είτα
he says *to* his mother, O woman, see your son! Then

3004 3588 3101 2400 3588 3384-1473 2532 575 1565
λέγει τω μαθητή ιδού η μήτηρ σου και απ' εκείνης
he says to the disciple, Behold, your mother. And from that

3588 5610 2983 1473 3588 3101 1519 3588-2398
της ώρας έλαβεν αυτήν ο μαθητής εις τα ίδια
hour [3took 4her 1the 2disciple] for his own.

Jesus Delivers Up His Spirit

3326 3778 1492-3588-* 3754 3956 2235
19:28 μετά τούτο ιδών ο Ιησούς ότι πάντα ήδη
After this, Jesus knowing that all *things* already

5055 2443 5048 3588 1124
τετέλεσται ίνα τελειωθή η γραφή
have been finished, that [3should be perfected 1the 2scripture],

3004 1372 4632 3767 2749 3690
λέγει διψώ 19:29 σκεύος ούν έκειτο όξους
says, I thirst. A utensil then was situated [2of vinegar

3324 3588-1161 4130 4699 3690 2532
μεστόν οι δε πλήσαντες σπόγγον όξους και
1full]; and the ones having filled a sponge with vinegar, and

5301 4060 4374 1473 3588 4750
υσσώπω περιθέντες προσήνεγκαν αυτού τω στόματι
[2hyssop 1putting on], brought *it* near his mouth.

19:20 †*Ald. omits* της πολεως.

19:24 †*See Ps. 22:18.*

3753 3767 2983 3588 3690 3588 *
19:30 ὅτε οὖν ἔλαβεν το ὄξος ο Ιησοῦς
When therefore [2took 3the 4vinegar 1Jesus],
2036 5055 2532 2827 3588 2776
εἶπε τετέλεσται και κλίνας την κεφαλὴν
he said, It has been finished. And having leaned the head,
3860 3588 4151 3588-3767 * 2443
παρέδωκεν το πνεῦμα 19:31 οι ουν Ιουδαίοι ἵνα
he delivered up the spirit. Then the Jews (that
3361 3306 1909 3588 4716 3588 4983
μη μείνη επὶ του σταυροῦ τα σώματα
[3should not 4remain 5upon 6the 7cross 1the 2bodies]
1722 3588 4521 1893 3904-1510.7.3 1510.7.3 1063
εν τω σαββάτω επεὶ παρασκευὴ ην ην γαρ
during the sabbath, since it was preparation, [3was 1for
3173 3588 2250 1565 3588 4521 2065
μεγάλη η ημέρα εκείνου του σαββάτου ηρώτησαν
4a great 5day 2that] of the sabbath), asked
3588 * 2443 2608 1473 3588 4628 2532
τον Πιλάτον ἵνα κατεαγῶσιν αυτῶν τα σκέλη και
Pilate that [3should be broken 1their 2legs], and
142 2064-3767 3588 4757
αρθῶσιν 19:32 ἦλθον ουν οι στρατιῶται
they should be taken away. Then came the soldiers.
2532 3588 3303-4413 2608 3588 4628 2532 3588 243
και του μεν πρώτου κατέαξαν τα σκέλη και του ἄλλου
And the first one they broke the legs, and the other
3588 4957 1473 1909 1161 3588
του συσταυρωθέντος αυτῷ 19:33 επὶ δε τον
being crucified along with him. [3unto 1But
* 2064 5613 1492 1473 2235 2348
Ιησοῦν ελθόντες ως εἶδον αυτὸν ἤδη τεθνηκότα
4Jesus 2having come], when they saw him already having died,
3756-2608 1473 3588 4628 235 1520 3588
ου κατέαξαν αυτοῦ τα σκέλη 19:34 αλλ' εις των
they did not break his legs. But one of the
4757 3057 1473 3588 4125 3572 2532
στρατιωτῶν λόγχη αυτοῦ την πλευρὰν ἔνυξε και
soldiers with a lance [2his 3side 1pierced], and
2112 1831 129 2532 5204 2532 3588
ευθέως εξῆλθεν αἷμα και ὕδωρ 19:35 και ο
immediately came forth blood and water. And the one
3708 3140 2532 228 1510.2.3 3588 3141
εωρακὼς μεμαρτύρηκε και αληθινὴ εστὶν η μαρτυρία
seeing bears witness, and [4true 3is 2testimony
1473 2548 1492 3754 227 3004 2443 1473
αυτοῦ κακεῖνος οἶδεν ὅτι αληθῆ λέγει ἵνα† υμεῖς
1his]. And that one knows that [2true 1he speaks], that you
4100 1096 1063 3778 2443 3588
πιστεύσητε 19:36 εγένετο γαρ ταῦτα ἵνα η
should believe. [3took place 1For 2these *things*], that the
1124 4137 3747-3756 4937-1473
γραφὴ πληρωθῇ οστοῦν ου συντριβήσεται αυτοῦ
scripture should be fulfilled, Not a bone of his shall be broken†.
2532 3825 2087 1124 3004 3708 1519 3739
19:37 και πάλιν ετέρα γραφὴ λέγει ὄψονται εις ον
And again another scripture says, They shall look on whom
1574
εξεκέντησαν
they pierced†.

The Burial of Jesus

3326-1161 3778 2065 3588 *
19:38 μετὰ δε ταῦτα ηρώτησε τον Πιλάτον
And after these *things* [4asked 5Pilate
3588 * 3588 575 * 1510.6 3101
ο Ιωσὴφ ο απὸ Αριμαθαίας ων μαθητὴς
1Joseph 2of 3Arimathea], (being a disciple
3588 * 2928-1161 1223 3588 5401 3588
του Ιησοῦ κεκρυμμένος δε διὰ τον φόβον των
of Jesus, but being hidden for the fear of the
* 2443 142 3588 4983 3588 * 2532
Ιουδαίων ἵνα ἄρη το σῶμα του Ιησοῦ και
Jews), that he should take the body of Jesus. And
2010-3588-* 2064-3767 2532 142 3588 4983
επέτρεψεν ο Πιλάτος ἦλθεν †ουν και ἦρε το σῶμα
Pilate committed it to his care. Then he came and took the body

19:35 †*Ald. adds* και - also.

19:36 †*See Nm. 9:12.*

19:37 †*See Zec. 12:10.*

3588 * 2064-1161 2532 * 3588 2064
του Ιησοῦ†† 19:39 ἦλθε δε και Νικόδημος ο ελθὼν
of Jesus. And came also Nicodemus, (the one coming
4314 3588 * 3571 3588 4412 5342 3395 4666
προς τον Ιησοῦν νυκτὸς το πρῶτον φέρων μίγμα σμύρνης
to Jesus by night at first), bearing a mixture of myrrh
2532 250 5613 3046 1540 2983-3767 3588
και αλόης ως λίτρας εκατόν 19:40 ἔλαβον ουν το
and aloe, about [2liters 1a hundred]. They then took the
4983 3588 * 2532 1210 1473 1722 3608 3326
σῶμα του Ιησοῦ και ἔδησαν αυτὸ εν οθονίοις μετὰ
body of Jesus, and tied it with small pieces of cloth with
3588 759 2531 1485-1510.2.3 3588 * 1779
των αρωμάτων καθὼς ἔθος εστὶ τοις Ιουδαίοις ενταφιάζειν
the aromatics, as is custom with the Jews to embalm.
1510.7.3 1161 1722 3588 5117 3699 4717
19:41 ην δε εν τω τόπω ὅπου εσταυρώθη
[3was 1And 4in 5the 6place 7where 8he was crucified
2779 2532 1722 3588 2779 3419 2537 1722 3739
κῆπος και εν τω κήπω μνημεῖον καινὸν εν ω
2a garden]; and in the garden [2sepulchre 1a new], in which
3764 3762 5087 1563 3767 1223 3588
ουδέπω ουδεὶς ετέθη 19:42 εκεῖ οὖν διὰ την
not yet was anyone placed. There then, (because of the
3904 3588 * 3754 1451-1510.7.3 3588 3419
παρασκευὴν των Ιουδαίων ὅτι εγγὺς ην το μνημεῖον
preparation of the Jews, for [3was near 1the 2sepulchre]),
5087 3588 *
ἔθηκαν τον Ιησοῦν
they placed Jesus.

CHAPTER 20

The Resurrection

3588-1161 1520 3588 4521 * 3588
20:1 τη δε μιᾷ των σαββάτων Μαρία η
But on *day* one of the sabbaths, Mary the
* 2064 4404 4653 2089 1510.6 1519
Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης εις
Magdalene comes *in the* morning, [3darkness 1still 2being], unto
3588 3419 2532 991 3588 3037 142 1537
το μνημεῖον και βλέπει τον λίθον ηρμένον εκ
the sepulchre, and sees the stone having been lifted from out of
3588 3419 5143 3767 2532 2064 4314 *
του μνημείου 20:2 τρέχει οὖν και ἔρχεται προς Σίμωνα
the sepulchre. She runs then, and comes to Simon
* 2532 4314 3588 243 3101 3739 5368-3588-* 2532
Πέτρον και προς τον ἄλλον μαθητὴν ον εφίλει ο Ιησοῦς και
Peter, and to the other disciple, whom Jesus is fond of, and
3004 1473 142 3588 2962 1537 3588 3419
λέγει αυτοῖς ἦραν τον κύριον εκ του μνημείου
says to them, They took the Lord from out of the sepulchre,
2532 3756-1492 4226 5087 1473 1831 3767
και ουκ οἴδαμεν που ἔθηκαν αυτόν 20:3 εξῆλθεν οὖν
and we knew not where they put him. [2went forth 3then
3588 * 2532 3588 243 3101 2532 2064 1519 3588
ο Πέτρος και ο ἄλλος μαθητὴς και ἤρχοντο εις το
1Peter], and the other disciple, and they came unto the
3419 5143 1161 3588 1417 3674 2532 3588 243
μνημεῖον 20:4 ἔτρεχον δε οι δύο ομοῦ και ο ἄλλος
sepulchre. [4ran 1And 2the 3two] together, and the other
3101 4390 5032 3588 * 2532 2064 4413
μαθητὴς προέδραμε τάχιον του Πέτρου και ἦλθε πρῶτος
disciple ran in front more quickly *than* Peter, and came first
1519 3588 3419 2532 3879 991 2749
εις το μνημεῖον 20:5 και παρακύψας βλέπει κείμενα
unto the sepulchre. And leaning over, he sees [3lying
3588 3608 3756 3305 1525 2064 3767
τα οθόνια ου μέντοι εισῆλθεν 20:6 ἔρχεται οὖν
1the 2linen bands]; [3not 1however 2he enters]. [4comes 1Then
* * 190 1473 2532 1525 1519 3588 3419
Σίμων Πέτρος ακολουθῶν αυτῷ και εισῆλθεν εις το μνημεῖον
2Simon 3Peter] following him, and he entered into the sepulchre,
2532 2334 3588 3608 2749 2532 3588 4676 3739
και θεωρεῖ τα οθόνια κείμενα 20:7 και το σουδάριον ο
and views the linen bands lying, and the scarf which
1510.7.3 1909 3588 2776-1473 3756 3326 3588 3608
ην επὶ της κεφαλῆς αυτοῦ ου μετὰ των οθονίων
was upon his head *is* not [2with 3the 4linen bands

19:38 †—††*Ald. omits.*

2749 235 5565 1794 1519 1520
κειμενον αλλά χωρίς εντετυλιγμένον εις ένα
[1]lying], but separate from *them*, being swathed in one
5117 5119 3767 1525 2532 3588 243 3101
τόπον **20:8** τότε ούν εισήλθε και ο άλλος μαθητής
place. Then therefore entered also the other disciple,
3588 2064 4413 1519 3588 3419 2532 1492
ο ελθών πρώτος εις το μνημείον και είδε
the one having come first, into the sepulchre; and he saw,
2532 4100 3764-1063 1492 3588 1124
και επίστευσεν **20:9** ουδέπω γαρ ήδεισαν την γραφήν
and believed. For not yet they knew the scripture
3754 1163 1473 1537 3498 450
ότι δει αυτόν εκ νεκρών αναστήναι
that it is necessary for him [[2]from out of [3]dead ones [1]to rise up].
565 3767 3825 4314 1438 3588 3101
20:10 απήλθον ούν πάλιν προς εαυτούς οι μαθηταί
[[4]went forth [1]Then [5]again [6]to [7]their own [2]the [3]disciples].

Jesus Appears unto Mary Magdalene

*-1161 2476 4314 3588 3419 2799
20:11 Μαρία δε ειστήκει προς το μνημείον κλαίουσα
But Mary stood at the sepulchre weeping
1854 5613 3767 2799 3879 1519 3588 3419
έξω ως ούν έκλαιε παρέκυψεν εις το μνημείον
outside. As then she wept, she leaned over into the sepulchre,
2532 2334 1417 32 1722 3022 2516 1520
20:12 και θεωρεί δύο αγγέλους εν λευκοίς καθεζομένους ένα
and views two angels in white, [[2]being seated [1]one]
4314 3588 2776 2532 1520 4314 3588 4228 3699 2749
προς τη κεφαλή και ένα προς τοις ποσίν όπου έκειτο†
at the head, and one at the feet, where [[4]has been laid
3588 4983 3588 * 2532 3004 1473 1565
το σώμα του Ιησού **20:13** και λέγουσιν αυτή εκείνοι
[1]the [2]body [3]of Jesus]. And they say to her, those ones,
1135 5100 2799 3004 1473 3754 142 3588
γύναι τι κλαίεις λέγει αυτοίς ότι ήραν τον
O woman, why do you weep? She says to them that, They took
2962-1473 2532 3756-1492 4226 5087 1473 2532
κύριόν μου και ουκ οίδα που έθηκαν αυτόν **20:14** και
my Lord, and I know not where they placed him. And
3778 2036 4762 1519 3588 3694 2532 2334
ταύτα ειπούσα εστράφη εις τα οπίσω και θεωρεί
these *things* having said, she turns to the rear, and she views
3588 * 2476 2532 3756-1492 3754 3588 *-1510.2.3
τον Ιησούν εστώτα και ουκ ήδει ότι ο Ιησούς εστι
Jesus standing, and knows not that it is Jesus.
3004 1473 3588 * 1135 5100 2799 5100
20:15 λέγει αυτή ο Ιησούς γύναι τι κλαίεις τίνα
[[2]says [3]to her [1]Jesus], O woman, Why do you weep? Whom
2212 1565 1380 3754 3588 2780 1510.2.3 3004
ζητείς εκείνη δοκούσα ότι ο κηπουρός εστι λέγει
do you seek? That one, thinking that [[2]the [3]gardener [1]he is], says
1473 2962 1487 1473 941 1473 2036 1473 4226
αυτώ κύριε ει συ εβάστασας αυτόν ειπέ μοι που
to him, O master, if you bore him, tell me where
5087 1473 2504 1473-142 3004 1473 3588 *
έθηκας αυτόν καγώ αυτόν αρώ **20:16** λέγει αυτή ο Ιησούς
you put him, and I will take him. [[2]says [3]to her [1]Jesus],
* 4762 1565 3004 1473 4462 3739 3004
Μαρία στραφείσα εκείνη λέγει αυτώ ραββουνί ο λέγεται
Mary. Turning, that one says to him, Rabboni, (which is to say,
1320 3004 1473 3588 * 3361 1473-680
διδάσκαλε **20:17** λέγει αυτή ο Ιησούς μη μου άπτου
Teacher). [[2]says [3]to her [1]Jesus], Do not touch me!
3768-1063 305 4314 3588 3962-1473 4198-1161
ούπω γαρ αναβέβηκα προς τον πατέρα μου πορεύου δε
for not yet have I ascended to my father. But go
4314 3588 80-1473 2532 2036 1473 305 4314 3588
προς τους αδελφούς μου και είπε αυτοίς αναβαίνω προς τον
to my brothers and say to them! I ascend to
3962-1473 2532 3962-1473 2532 2316-1473 2532 2316-1473
πατέρα μου και πατέρα υμών και θεόν μου και θεόν υμών
my father and your father, and my God and your God.
2064 * 3588 * 518 3588
20:18 έρχεται Μαρία η Μαγδαληνή απαγγέλλουσα† τοις
[[3]comes [1]*Then* Mary [2]Magdalene] reporting to the

3101 3754 3708 3588 2962 2532 3778 2036
μαθηταίς ότι εώρακε τον κύριον και ταύτα είπεν
disciples that she has seen the Lord, and these *things* he said
1473
αυτή
to her.

Jesus Appears to the Disciples

1510.6 3767 3798 3588 2250-1565 3588 1520
20:19 ούσης ούν οψίας τη ημέρα εκείνη τη μιά
It being then late *in* that day, in the *day* one
3588 4521 2532 3588 2374 2808 3699 1510.7.6 3588
των σαββάτων και των θυρών κεκλεισμένων όπου ήσαν οι
of the sabbaths, and the doors being locked where [[3]were [1]the
3101 4863 1223 3588 5401 3588
μαθηταί συνηγμένοι διά τον φόβον των
[2]disciples] being gathered together, because of the fear of the
* 2064-3588-* 2532 2476 1519 3588 3319 2532 3004
Ιουδαίων ήλθεν ο Ιησούς και έστη εις το μέσον και λέγει
Jews, Jesus came and stood in the midst, and says
1473 1515 1473 2532 3778 2036 1166
αυτοίς ειρήνη υμίν **20:20** και τούτο ειπών έδειξεν
to them, Peace to you. And this having said, he showed
1473 3588 5495 2532 3588 4125 1473 5463 3767
αυτοίς τας χείρας και την πλευράν αυτού εχάρησαν ούν
to them [[2]hands [3]and [4]the [5]side [1]his]. [[3]rejoiced [4]then
3588 3101 1492 3588 2962 2036 3767 1473
οι μαθηταί ιδόντες τον κύριον **20:21** είπεν ούν αυτοίς
[1]The [2]disciples] seeing the Lord. [[2]said [3]then [4]to them
3588 * 3825 1515 1473 2531 649 1473 3588
ο Ιησούς πάλιν ειρήνη υμίν καθώς απέσταλκέ με ο
[1]Jesus] again, Peace to you. As [[3]sent [4]me [1]the
3962 2504 3992 1473
πατήρ καγώ πέμπω υμάς
[2]father], I also send you.

The Disciples Receive Holy Spirit

2532 3778 2036 1720 2532
20:22 και τούτο ειπών ενεφύσησε και
And this having said, he breathed onto, and
3004 1473 2983 4151 39 302-5100
λέγει αυτοίς λάβετε πνεύμα άγιον **20:23** άν τινων
says to them, Receive [[2]spirit [1]holy]. Of whomsoever
863 3588 266 863 1473
αφήτε τας αμαρτίας αφίενται αυτοίς
[[2]you should forgive [1]sins], they are forgiven to them;
302-5100 2902 2902
άν τινων κρατήτε κεκράτηνται
of whomsoever you should hold, they are held.

The Unbelief of Thomas

*-1161 1520 1537 3588 1427
20:24 Θωμάς δε εις εκ των δώδεκα
But Thomas, one from out of the twelve,
3588 3004 * 3756-1510.7.3 3326 1473 3753
ο λεγόμενος Δίδυμος ουκ ην μετ' αυτών ότε
the one being called Didymus, was not with them when
2064-3588-* 3004 3767 1473 3588 243
ήλθεν ο Ιησούς **20:25** έλεγον ούν αυτώ οι άλλοι
Jesus came. [[4]said [5]then [6]to him [1]The [2]other
3101 3708 3588 2962 3588 1161 2036 1473
μαθηταί εωράκαμεν τον κύριον ο δε είπεν αυτοίς
[3]disciples], We have seen the Lord. And he said to them,
1437-3361 1492 1722 3588 5495-1473 3588 5179
εάν μη ίδω εν ταις χερσίν αυτού τον τύπον
Unless I should see in his hands the impression
3588 2247 2532 906 3588 1147-1473 1519 3588
των ήλων και βάλω τον δάκτυλόν μου εις τον
of the nails, and should put my finger into the
5179 3588 2247 2532 906 3588 5495-1473 1519
τύπον των ήλων και βάλω την χείρά μου εις
impression of the nails, and should put my hand into
3588 4125-1473 3766.2 4100 2532 3326
την πλευράν αυτού ου μη πιστεύσω **20:26** και μεθ'
his side, in no way shall I believe. And after
2250 3638 3825 1510.7.6 2080 3588 3101-1473 2532
ημέρας οκτώ πάλιν ήσαν έσω οι μαθηταί αυτού και
[[2]days [1]eight] again [[2]were [3]inside [1]his disciples], and
* 3326 1473 2064 3588 * 3588 2374
Θωμάς μετ' αυτών έρχεται ο Ιησούς των θυρών
Thomas *was* with them. *Then* comes Jesus, of the doors

20:12 †*Ald*. **εθηκαν** - they put.

20:18 †*Ald*. **αναγγελλουσα** - announcing.

2808 2532 2476 1519 3588 3319 2532 2036 1515
κεκλεισμένων και έστη εις το μέσον και είπεν ειρήνη
having been locked, and stood in the midst, and said, Peace
1473 1534 3004 3588 * 5342 3588 1147-1473
υμίν 20:27 είτα λέγει τω Θωμά φέρε τον δάκτυλόν σου
to you. So then he says *to* Thomas, Bring your finger
5602 2532 1492 3588 5495-1473 2532 5342 3588 5495-1473 2532
ώδε και ίδε τας χείράς μου και φέρε την χείρά σου και
here, and behold my hands; and bring your hand, and
906 1519 3588 4125-1473 2532 3361-1096 571 235
βάλε εις την πλευράν μου και μη γίνου άπιστος αλλά
put *it* into my side; and be not unbelieving, but
4103 2532 611-3588-* 2532 2036 1473
πιστός 20:28 και απεκρίθη ο Θωμάς και είπεν αυτώ
believing! And Thomas responded and said to him,
3588 2962-1473 2532 3588 2316-1473 3004 1473 3588
ο κύριός μου και ο θεός μου 20:29 λέγει αυτώ ο
My Lord and my God. [[2]says [3]to him
* 3754 3708 1473 4100 3107
Ιησούς ότι εώρακάς με πεπίστευκας μακάριοι
[1]Jesus], Because you have seen me, you have believed. Blessed *are*
3588 3361 1492 2532 4100 4183-3303
οι μη ιδόντες και πιστεύσαντες 20:30 πολλά μεν
the ones not seeing, and having believed. Indeed many
3767 2532 243 4592 4160-3588-* 1799
ούν και αλλά σημεία εποίησεν ο Ιησούς ενώπιον
then even other signs Jesus did in the presence of
3588 3101-1473 3739 3756-1510.2.3 1125 1722 3588
των μαθητών αυτού α ουκ έστι γεγραμμένα εν τω
his disciples, which are not written in
975-3778 3778-1161 1125 2443
βιβλίω τούτω 20:31 ταύτα δε γέγραπται ίνα
this scroll. But these *things* have been written that
4100 3754 3588 * 1510.2.3 3588 5547 3588 5207
πιστεύσητε ότι ο Ιησούς εστιν ο Χριστός ο υιός
you should believe that Jesus is the Christ, the son
3588 2316 2532 2443 4100 2222 2192 1722 3588
του θεού και ινα πιστεύοντες ζωήν έχητε εν τω
of God, and that believing [[2]life [1]you should have] in
3686-1473
ονόματι αυτού
his name.

CHAPTER 21

Jesus Appears at the Sea of Tiberias

3326 3778 5319 1438 3825 3588
21:1 μετά ταύτα εφανέρωσεν εαυτόν πάλιν ο
After these *things* [[2]manifested [3]himself [4]again
* 3588 3101 1909 3588 2281 3588 *
Ιησούς τοις μαθηταίς† επί της θαλάσσης της Τιβεριάδος
[1]Jesus] to the disciples at the sea of Tiberias –
5319-1161 3779 1510.7.6 3674 * *
εφανέρωσε δε ούτως 21:2 ήσαν όμου Σίμων Πέτρος
and he manifested thus. *There* were together Simon Peter,
2532 * 3588 3004 * 2532 * 3588
και Θωμάς ο λεγόμενος Δίδυμος και Ναθαναήλ ο
and Thomas, the one being called Didymus, and Nathanael, the one
575 * 3588 * 2532 3588 3588 * 2532 243
από Κανά της Γαλιλαίας και οι του Ζεβεδαίου και άλλοι
from Cana of Galilee, and the *sons of* Zebedee, and [[2]others
1537 3588 3101-1473 1417 3004 1473
εκ των μαθητών αυτού δύο 21:3 λέγει αυτοίς
[3]from out of [4]his disciples [1]two]. [[3]says [4]to them
* * 5217 232 3004 1473 2064 2532
Σίμων Πέτρος υπάγω αλιεύειν λέγουσιν αυτώ ερχόμεθα και
[1]Simon [2]Peter], I go to fish. They say to him, [[3]go [2]also
1473 4862 1473 1831-2532 305 1519 3588 4143
ημείς συν σοι εξήλθον και ανέβησαν εις το πλοίον
[1]We] with you. And they went forth, ascending into the boat
2117.1 2532 1722 1565 3588 3571 4084 3762
ευθύς και εν εκείνη τη νυκτί επίασαν ουδέν
straightly. And in that night they laid hold of nothing.
4405-1161 2235 1096 2476-3588-* 1519
21:4 πρωΐας δε ήδη γενομένης έστη ο Ιησούς εις
And morning already coming to pass, Jesus stood on
3588 123 3756 3305 1492 3588 3101 3754
τον αιγιαλόν ου μέντοι ήδεισαν οι μαθηταί ότι
the shore. [[5]not [1]However [4]knew [2]the [3]disciples] that

*-1510.2.3 3004-3767 1473 3588 * 3813
Ιησούς εστι 21:5 λέγει ουν αυτοίς ο Ιησούς παιδία
it is Jesus. [[2]then says [3]to them [1]Jesus], Sons
3385 4371 2192 611 1473
μη τι προσφάγιον έχετε απεκρίθησαν αυτώ
[[2]anything [3]for eating [1]do you have]? They answered to him,
3756 3588 1161 2036 1473 906 1519 3588 1188 3313
ου 21:6 ο δε είπεν αυτοίς βάλετε εις τα δεξιά μέρη
No. And he said to them, Cast unto the right parts
3588 4143 3588 1350 2532 2147 906 3767
του πλοίου το δίκτυον και ευρήσετε έβαλον ούν
of the boat *with* the net, and you shall find. They cast then,
2532 3765 1473-1670 2480 575 3588
και ουκέτι αυτό ελκύσαι ίσχυσαν από του
and no longer [[2]to draw [1]were they able] because of the
4128 3588 2486 3004 3767 3588 3101-1565
πλήθους των ιχθύων 21:7 λέγει ούν ο μαθητής εκείνος
multitude of the fishes. Says then that disciple
3739 25-3588-* 3588 * 3588 2962 1510.2.3
ον ηγάπα ο Ιησούς τω Πέτρω ο κύριός εστι
whom Jesus loved *to* Peter, [[2]the [3]Lord [1]It is].
*-3767 * 191 3754 3588 2962 1510.2.3 3588
Σίμων ουν Πέτρος ακούσας ότι ο κύριός εστι τον
Then Simon Peter having heard that [[2]the [3]Lord [1]it is],
1903 1241 1510.7.3-1063 1131 2532 906
επενδύτην διεζώσατο ην γαρ γυμνός και έβαλεν
[[2]*the* outer garment [1]girded up], (for he was naked), and threw
1438 1519 3588 2281 3588-1161 243 3101 3588
εαυτόν εις την θάλασσαν 21:8 οι δε άλλοι μαθηταί τω
himself into the sea. And the other disciples [[2]in the
4142 2064 3756 1063 1510.7.6 3112 575 3588
πλοιαρίω ήλθον ου γαρ ήσαν μακράν από της
[3]boat [1]came]; ([[3]not [1]for [2]they were] far from the
1093 235 5613-575 4083 1250 4951 3588
γης αλλ' ως από πηχών διακοσίων σύροντες το
land, but about [[2]cubits [1]two hundred]), dragging along the
1350 3588 2486 5613-3767 576 1519
δίκτυον των ιχθύων 21:9 ως ουν απέβησαν εις
net of the fishes. Then as they disembarked onto
3588 1093 991 439 2749 2532 3795
την γην βλέπουσιν ανθρακιάν κειμένην και οψάριον
the land, they see a charcoal bed being situated, and fish
1945 2532 740 3004 1473 3588 *
επικείμενον και άρτον 21:10 λέγει αυτοίς ο Ιησούς
resting upon it, and bread. [[2]says [3]to them [1]Jesus],
5342 575 3588 3795 3739 4084 3568
ενέγκατε από των οψαρίων ων επιάσατε νυν
bring from the little fish which you laid hold of just now.
305 * * 2532 1670 3588 1350 1909
21:11 ανέβη Σίμων Πέτρος και είλκυσεν το δίκτυον επί
[[3]ascended [1]Simon [2]Peter], and drew the net upon
3588 1093 3324 2486 3173 1540 4004.8
της γης μεστόν ιχθύων μεγάλων εκατόν πεντηκοντατριών
the land full [[2]fishes [1]of great], a hundred *and* fifty-three.
2532 5118-1510.6 3756 4977 3588 1350 3004
και τοσούτων όντων ουκ εσχίσθη το δίκτυον 21:12 λέγει
And being so great [[3]*was* not [4]split [1]the [2]net]. [[2]says
1473 3588 * 1205 709 3762-1161 5111 3588
αυτοίς ο Ιησούς δεύτε αριστήσατε ουδείς δε ετόλμα των
[3]to them [1]Jesus], Come dine! But no one dared of the
3101 1833 1473 1473 5100 1510.2.2
μαθητών εξετάσαι αυτόν συ τις ει
disciples to diligently inquire of him, [[3]you [1]Who [2]are]? –
1492 3754 3588 2962 1510.2.3 2064-3767 3588
ειδότες ότι ο κύριός εστιν 21:13 έρχεται ουν ο
knowing that [[2]the [3]Lord [1]it is]. Then comes
* 2532 2983 3588 740 2532 1325 1473 2532
Ιησούς και λαμβάνει τον άρτον και δίδωσιν αυτοίς και
Jesus, and takes the bread, and gives to them, and
3588 3795 3668 3778 2235 5154
το οψάριον ομοίως 21:14 τούτο ήδη τρίτον
the little fish in like manner. This *is* already *the* third *time*
5319-3588-* 3588 3101-1473 1453
εφανερώθη ο Ιησούς τοις μαθηταίς αυτού εγερθείς
Jesus was manifested to his disciples, having been raised
1537 3498 3753 3767 709
εκ νεκρών 21:15 ότε ούν ηρίστησαν
from out of dead ones. When therefore they dined,
3004 3588 * * 3588 * * *
λέγει τω Σίμωνι Πέτρω ο Ιησούς Σίμων Ιωνά
[[2]says [3]*to* [4]Simon [5]Peter [1]Jesus], Simon, *son of* Jonah,
25 1473 4183 3778 3004 1473 3483 2962
αγαπάς με πλείον τούτων λέγει αυτώ ναι κύριε
do you love me more than these? He says to him, Yes, O Lord;

21:1 †*Ald.* *omits* τοις μαθηταις.

1473 1492 3754 5368 1473 3004 1473 1006 3588
συ οίδας ότι φιλώ σε λέγει αυτώ βόσκε τα
you know that I am fond of you. He says to him, Graze

721-1473 3004 1473 3825 1208 *
αρνία μου 21:16 λέγει αυτώ πάλιν δεύτερον Σίμων
my little lambs! He says to him again a second *time*, Simon,

* 25 1473 3004 1473 3483 2962
Ιωνά αγαπάς με λέγει αυτώ ναι κύριε
son of Jonah, do you love me? He says to him, Yes, O Lord;

1473 1492 3754 5368 1473 3004 1473 4165
συ οίδας ότι φιλώ σε λέγει αυτώ ποίμαινε
you know that I am fond of you. He says to him, Tend

3588 4263-1473 3004 1473 3588 5154 *
τα πρόβατά μου 21:17 λέγει αυτώ το τρίτον Σίμων
my sheep! He says to him the third *time*, Simon,

* 5368 1473 3076-3588-* 3754 2036
Ιωνά φιλείς με ελυπήθη ο Πέτρος ότι είπεν
son of Jonas, are you fond of me? Peter fretted that he said

1473 3588 5154 5368 1473 2532 2036 1473
αυτώ το τρίτον φιλείς με και είπεν αυτώ
to him the third *time*, Are you fond of me? And he said to him,

2962 1473 3956-1492 1473 1097 3754 5368 1473
κύριε συ πάντα οίδας συ γινώσκεις ότι φιλώ σε
O Lord, you know all *things*; you know that I am fond of you.

3004 1473 3588 * 1006 3588 4263-1473 281
λέγει αυτώ ο Ιησούς βόσκε τα πρόβατά μου 21:18 αμήν
[[2]says [3]to him [1]Jesus], Graze my sheep! Amen,

281 3004 1473 3753 1510.7.2 3501 2224
αμήν λέγω σοι ότε ης νεώτερος εζώννυες
amen, I say to you, when you were younger, you tied up†

4572 2532 4043 3699 2309 3752-1161
σεαυτόν και περιεπάτεις όπου ήθελες όταν δε
yourself, and walked where you wanted; but whenever

1095 1614 3588 5495-1473 2532
γηράσης εκτενείς τας χείράς σου και
you shall grow old, you shall stretch out your hands, and

243 1473-2224 2532 5342 3699 3756-2309
άλλος σε ζώσει και οίσει όπου ου θέλεις
another will tie you up and shall bring *you* where you want not.

3778-1161 2036 4591 4169 2288 1392
21:19 τούτο δε είπεν σημαίνων ποίω θανάτω δοξάσει
And this he said, signifying by what death he shall glorify

3588 2316 2532 3778 2036 3004 1473 190 1473
τον θεόν και τούτο ειπών λέγει αυτώ ακολούθει μοι
God. And this having said, he says to him, You follow me!

1994 1161 3588 * 991 3588 3101 3739
21:20 επιστραφείς δε ο Πέτρος βλέπει τον μαθητήν ον
[[3]turning [1]And [2]Peter], sees the disciple whom

25-3588-* 190 3739 2532 377 1722 3588
ηγάπα ο Ιησούς ακολουθούντα ος και ανέπεσεν εν τω
Jesus loved following, who also reclined at the

1173 1909 3588 4738-1473 2532 2036 2962 5100 1510.2.3
δείπνω επί το στήθος αυτού και είπε κύριε τις εστιν
supper upon his breast, and said, O Lord, who is

3588 3860-1473 3778-1492 3588 * 3004
ο παραδιδούς σε 21:21 τούτον ιδών ο Πέτρος λέγει
the one delivering you up? Seeing this one, Peter says

3588 * 2962 3778 1161 5100 3004
τω Ιησού κύριε ούτος δε τι 21:22 λέγει
to Jesus, O Lord, [[3]*about* this one [1]But [2]what]? [[2]says

1473 3588 * 1437 1473-2309 3306 2193 2064
αυτώ ο Ιησούς εάν αυτόν θέλω μένειν έως έρχομαι
[3]to him [1]Jesus], If I want him to remain until I come,

5100 4314 1473 1473 190 1473 1831 3767
τι προς σε συ ακολούθει μοι 21:23 εξήλθεν ουν
what *is it* to you? You follow me! [[3]went forth [1]Then

3588 3056-3778 1519 3588 80 3754 3588 3101-1565
ο λόγος ούτος εις τους αδελφούς ότι ο μαθητής εκείνος
[2]this word] unto the brothers that that disciple

3756-599 2532 3756-2036 1473 3588 * 3754
ουκ αποθνήσκει και ουκ είπεν αυτώ ο Ιησούς ότι
does not die. But [[2]said not [3]to him [1]Jesus] that

3756-599 235 1437 1473-2309 3306 2193 2064
ουκ αποθνήσκει αλλ' εάν αυτόν θέλω μένειν έως έρχομαι
he *does* not die; but, If I want him to remain until I come,

5100 4314 1473 3778 1510.2.3 3588 3101 3588 3140
τι προς σε 21:24 ούτός εστιν ο μαθητής ο μαρτυρών
what *is it* to you? This is the disciple witnessing

4012 3778 2532 1125 3778 2532 1492 3754
περί τούτων και γράψας ταύτα και οίδαμεν ότι
concerning these *things*, and writing these *things*, and we know that

21:18 †*i.e.* girded.

227-1510.2.3 3588 3141-1473 1510.2.3-1161 2532
αληθής εστιν η μαρτυρία αυτού 21:25 έστι δε και
[[2]is true [1]his witness]. And there are also

243 4183 3745 4160-3588-* 3748 1437
άλλα πολλά όσα εποίησεν ο Ιησούς άτινα εάν
[[2]other *things* [1]many], as much as Jesus did, which if

1125 2596-1722 3761 1473 3633 3588
γράφηται καθ' εν ουδέ αυτόν οίμαι τον
they should be written *one* by one, [[2]not even [5]itself [1]I imagine [3]the

2889 5562 3588 1125 975 281
κόσμον χωρήσαι τα γραφόμενα βιβλία αμην†
[4]world] to have space for the [[2]being written [1]scrolls]. Amen.

ACTS

CHAPTER 1

A Second Letter to Theophilus

3588-3303 4413 3056 4160 4012
1:1 τον μεν πρώτον λόγον εποιησάμην περί
Indeed the first matter I made concerning

3956 5599 * 3739 756-3588-* 4160-5037
πάντων ω Θεόφιλε ων ήρξατο ο Ιησούς ποιείν τε
all *the things*, O Theophilus, which Jesus began to both do

2532 1321 891 3739 2250 1781 3588
και διδάσκειν 1:2 άχρι ης ημέρας εντειλάμενος τοις
and to teach, until which day, giving charge to the

652 1223 4151 39 3739 1586
αποστόλοις διά πνεύματος αγίου ους εξελέξατο
apostles through [[2]spirit [1]holy] whom he chose,

353 3739 2532 3936 1438 2198
ανελήφθη 1:3 οις και παρέστησεν εαυτόν ζώντα
he was taken up. To whom also he rendered himself living

3326 3588 3958-1473 1722 4183 5039 1223 2250
μετά το παθείν αυτόν εν πολλοίς τεκμηρίοις δι' ημερών
after his suffering with many evidences, during [[2]days

5062 3700 1473 2532 3004 3588
τεσσαράκοντα οπτανόμενος αυτοίς και λέγων τα
[1]forty] being seen by them, and speaking the *things*

4012 3588 932 3588 2316
περί της βασιλείας του θεού
concerning the kingdom of God.

Promise of Holy Spirit

2532 4871 3853 1473
1:4 και συναλιζόμενος παρήγγειλεν αυτοίς
And being assembled together, he exhorted to them

575 * 3361 5563 235 4037
από Ιεροσολύμων μη χωρίζεσθαι αλλά περιμένειν
[[3]from [4]Jerusalem [1]to not [2]separate], but to remain about

3588 1860 3588 3962 3739 191
την επαγγελίαν του πατρός ην ηκούσατέ
for the promise of the father, Which *he said*, you heard

1473 3754 * 3303 907 5204 1473-1161
μου 1:5 ότι Ιωάννης μεν εβάπτισεν ύδατι υμείς δε
of me. For John indeed immersed in water. But you

907 1722 4151 39 3756 3326 4183-3778
βαπτισθήσεσθε εν πνεύματι αγίω ου μετά πολλάς ταύτας
shall be immersed in [[2]spirit [1]holy] not after these many

2250 3588 3303 3767 4905
ημέρας 1:6 οι μεν ουν συνελθόντες
days. The ones indeed then having come together,

1905 1473 3004 2962 1487 1722 3588 5550-3778
επηρώτων αυτόν λέγοντες κύριε ει εν τω χρόνω τούτω
they asked him, saying, O Lord, is *it* in this time

600 3588 932 3588 * 2036-1161 4314
αποκαθιστάνεις την βασιλείαν τω Ισραήλ 1:7 είπε δε προς
you restore the kingdom *to* Israel? And he said to

1473 3756 1473 1510.2.3 1097 5550 2228 2540 3739
αυτούς ουχ υμών εστι γνώναι χρόνους η καιρούς ους
them, [[2]not [3]for you [1]It is] to know times or seasons which

3588 3962 5087 1722 3588-2398 1849 235 2983
ο πατήρ έθετο εν τη ιδία εξουσία 1:8 αλλά λήψεσθε
the father put in his own authority. But you shall receive

21:25 †*Ald. omits* **αμην**.

1411 1904 3588 39 4151 1909 1473 2532
δύναμιν επελθόντος του αγίου πνεύματος εφ' υμάς και
power [[4]coming [1]of the [2]holy [3]spirit] upon you. And
1510.8.5 1473 3144 1722 5037 * 2532 1722 3956
έσεσθέ μοι μάρτυρες εν τε Ιερουσαλήμ και εν πάση
you will be to me witnesses in both Jerusalem, and in all
3588 * 2532 * 2532 2193 2078 3588 1093
τη Ιουδαία και Σαμαρεία και έως εσχάτου της γης
Judea and Samaria, and unto *the* end of the earth.

The Ascension of Jesus

2532 3778 2036 991-1473
1:9 και ταύτα ειπών βλεπόντων αυτών
And [[2]these *things* [1]having said], of their looking,
1869 2532 3507 5274 1473 575 3588
επήρθη και νεφέλη υπέλαβεν αυτόν από των
he was lifted up, and a cloud undertook him from
3788-1473 2532 5613 816-1510.7.6 1519
οφθαλμών αυτών 1:10 και ως ατενίζοντες ήσαν εις
their eyes. And as they were gazing into
3588 3772 4198-1473 2532 2400 435 1417
τον ουρανόν πορευομένου αυτού και ιδού άνδρες δύο
the heaven at his going, and behold, [[2]men [1]two]
3936 1473 1722 2066 3022 3739 2532
παρειστήκεισαν αυτοίς εν εσθήτι λευκή 1:11 οι και
stood by them in [[2]attire [1]white], ones who also
2036 435 * 5100 2476 1689 1519 3588
είπον άνδρες Γαλιλαίοι τι εστήκατε εμβλέποντες εις τον
said, Men, Galileans, why do you stand looking into the
3772 3778 3588 * 3588 353 575 1473 1519
ουρανόν ούτος ο Ιησούς ο αναληφθείς αφ' υμών εις
heaven? This Jesus being taken up from you into
3588 3772 3779 2064 3739 5158 2300 1473
τον ουρανόν ούτως ελεύσεται ον τρόπον εθεάσασθε αυτόν
the heaven, so shall come in which manner you saw him
4198 1519 3588 3772 5119 5290 1519
πορευόμενον εις τον ουρανόν 1:12 τότε υπέστρεψαν εις
going into the heaven. Then they returned unto
* 575 3735 3588 2564 1638 3739
Ιερουσαλήμ από όρους του καλουμένου ελαιώνος ο
Jerusalem from *the* mount being called Olive Grove, which
1510.2.3 1451 * 4521 2192 3598
εστιν εγγύς Ιερουσαλήμ σαββάτου έχον οδόν
is near Jerusalem, [[2]for a sabbath [1]sufficing] journey.

The Upper Room

2532 3753 1525 305 1519 3588
1:13 και ότε εισήλθον ανέβησαν εις το
And when they entered, they ascended unto the
5253 3739 1510.7.6 2650 3739-5037 * 2532
υπερώον ου ήσαν καταμένοντες ο τε Πέτρος και
upper room where were staying both Peter, and
* 2532 * 2532 * * 2532 *
Ιάκωβος και Ιωάννης και Ανδρέας Φίλιππος και Θωμάς
James, and John, and Andrew, Philip, and Thomas,
* 2532 * * * 2532 *
Βαρθολομαίος και Ματθαίος Ιάκωβος Αλφαίου και Σίμων
Bartholomew, and Matthew, James of Alphaeus, and Simon
3588 * 2532 * * 3778 3956 1510.7.6
ο Ζηλωτής και Ιούδας Ιακώβου 1:14 ούτοι πάντες ήσαν
the Zealot, and Jude of James. These all were
4342 3661 3588 4335 2532 3588
προσκαρτερούντες ομοθυμαδόν τη προσευχή και τη
attending constantly with one accord in the prayer and in the
1162 4862 1135 2532 * 3588 3384 3588 *
δεήσει συν γυναιξί και Μαρία τη μητρί του Ιησού
supplication, with *the* women and Mary the mother of Jesus,
2532 4862 3588 80-1473
και συν τοις αδελφοίς αυτού
and with his brothers.

Peter Addresses the Multitude

2532 1722 3588 2250-3778 450-*
1:15 και εν ταις ημέραις ταύταις αναστάς Πέτρος
And in those days, Peter having risen up
1722 3319 3588 3101 2036 1510.7.3-5037 3793
εν μέσω των μαθητών είπεν ην τε όχλος
in *the* midst of the disciples, said, (and was *the* multitude
3686 1909-3588-1473 5613 1540 1501 435
ονομάτων επί το αυτό ως εκατόν είκοσιν 1:16 άνδρες
of names together about a hundred twenty), Men,
80 1163 4137 3588 1124-3778
αδελφοί έδει πληρωθήναι την γραφήν ταύτην
brothers, it was necessary to fulfill this scripture,
3739 4277 3588 4151 3588 39 1223 4750
ην προείπε το πνεύμα το άγιον διά στόματος
which [[4]foretold [1]the [3]spirit [2]holy] through *the* mouth
* 4012 * 3588 1096 3595 3588
Δαβίδ περί Ιούδα του γενομένου οδηγού τοις
of David concerning Judas, the one becoming a guide to the ones
4815 3588 * 3754 2674-1510.7.3 4862 1473
συλλαβούσι τον Ιησούν 1:17 ότι κατηριθμημένος ην συν ημίν
seizing Jesus; for he was counted with us,
2532 2975 3588 2819 3588 1248-3778 3778
και έλαχεν τον κλήρον της διακονίας ταύτης 1:18 ούτος
and obtained a lot of this service. This one
3303 3767 2932 5564 1537 3588 3408 3588
μεν ουν εκτήσατο χωρίον εκ του μισθού της
indeed then acquired a place from out of the wage
93 2532 4248 1096 2997
αδικίας και πρηνής γενόμενος ελάκησε
of iniquity; and [[2]fallen headlong [1]being], he split open
3319 2532 1632 3956 3588 4698-1473
μέσος και εξεχύθη πάντα τα σπλάγχνα αυτού
in the middle, and [[3]poured out [1]all [2]his intestines].
2532 1110 1096 3956 3588 2730
1:19 και γνωστόν εγένετο πάσι τοις κατοικούσιν
And [[2]known [1]it became] to all the ones dwelling
* 5620 2564 3588 5564-1565 3588 2398
Ιερουσαλήμ ώστε κληθήναι το χωρίον εκείνο τη ιδία
in Jerusalem, so as to call that place, *in* [[2]own
1258 1473 * 5123 5564 129
διαλέκτω αυτών Ακελδαμά τουτ' έστιν χωρίον αίματος
[3]dialect [1]their], Akeldama, that is, Place of Blood.
1125-1063 1722 976 5568 1096
1:20 γέγραπται γαρ εν βίβλω ψαλμών γενηθήτω
For it has been written in *the* book of Psalms, Let [[3]become
3588 1886 1473 2048 2532 3361 1510.5 3588
η έπαυλις αυτού έρημος και μη έστω ο
[2]property [1]his] desolate, and let there not be
2730 1722 1473 2532 3588 1984-1473 2983
κατοικών εν αυτή και την επισκοπήν αυτού λάβοι
one dwelling in it! and, [[4]his overseeing [1]May [3]receive
2087 1163 3767 3588 4905
έτερος 1:21 δει ουν των συνελθόντων
[2]another]†. It is necessary then of the [[2]coming together
1473 435 1722 3956 5550 1722 3739 1525 2532
ημίν ανδρών εν παντί χρόνω εν ω εισήλθε και
[3]with us [1]men] during all *the* time in which [[4]entered [5]and
1831 1909 1473 3588 2962 * 756
εξήλθεν εφ' ημάς ο κύριος Ιησούς 1:22 αρξάμενος
[6]went forth [7]among [8]us [1]the [2]Lord [3]Jesus], beginning
575 3588 908 * 2193 3588 2250 3739
από του βαπτίσματος Ιωάννου έως της ημέρας ης
from the immersion of John until the day of which
353 575 1473 3144 3588 386-1473
ανελήφθη αφ' ημών μάρτυρα της αναστάσεως αυτού
he was taken up from us, [[4]a witness [7]of his resurrection
1096 4862 1473 1520 3778
γενέσθαι συν ημίν ένα τούτων
[3]to become [5]with [6]us [1]*for* one [2]of these].

Matthias Chosen by Lot

2532 2476 1417 * 3588 2564
1:23 και έστησαν δύο Ιωσήφ τον καλούμενον
And they established two – Joseph being called
* 3739 1941 * 2532 * 2532
Βαρσαβάν ος επεκλήθη Ιούστος και Ματθίαν 1:24 και
Barsabas, who was called *by name* Justus, and Matthias. And
4336 2036 1473 2962 2589
προσευξάμενοι είπον συ κύριε καρδιογνώστα
praying they said, You, O Lord, *are* a knower of hearts
3956 322 3739 1586 1537 3778 3588
πάντων ανάδειξον ον εξελέξω εκ τούτων των
of all, make manifest whom you chose from out of these – [[2]of the
1417 1520 2983 3588 2819 3588 1248-3778
δύο ένα 1:25 λαβείν τον κλήρον της διακονίας ταύτης
[3]two [1]*the* one], to receive the lot of this service
2532 651 1537 3739 3845-* 4198
και αποστολής εξ ης παρέβη Ιούδας πορευθήναι
and commission from out of which Judas violated to go

1:20 †*See Ps. 109:8.*

1519 3588 5117 3588 2398 2532 1325 2819-1473
εις τον τόπον τον ίδιον **1:26** και έδωκαν κλήρους αυτών
unto [[2]place [1]*his* own]! And they gave their lots,

2532 4098 3588 2819 1909 * 2532 4785
και έπεσεν ο κλήρος επί Ματθίαν και συγκατεψηφίσθη
and [[3]fell [1]the [2]lot] upon Matthias. And he was alloted

3326 3588 1733 652
μετά των ένδεκα αποστόλων
with the eleven apostles.

CHAPTER 2

Pentecost

2532 1722 3588 4845 3588 2250
2:1 και εν τω συμπληρούσθαι την ημέραν
And in the filling up the days

3588 4005 1510.7.6 537 3661
της πεντηκοστής ήσαν άπαντες ομοθυμαδόν
of Pentecost, they were all together with one accord

1909-3588-1473 2532 1096 869 1537 3588
επί το αυτό **2:2** και εγένετο άφνω εκ του
in the same place. And came suddenly from out of the

3772 2279 5618 5342 4157 972
ουρανού ήχος ώσπερ φερομένης πνοής βιαίας
heaven a sound as if [[4]being brought [1]of a [3]breath [2]violent],

2532 4137 3650 3588 3624 3739 1510.7.6 2521
και επλήρωσεν όλον τον οίκον ου ήσαν καθήμενοι
and it filled *the* whole house of which they were settled.

2532 3708 1473 1266 1100 5616
2:3 και ώφθησαν αυτοίς διαμεριζόμεναι γλώσσαι ωσεί
And there appeared to them divided tongues as

4442 2523-5037 1909 1520 1538 1473 2532
πυρός εκάθισέ τε εφ' ένα έκαστον αυτών **2:4** και
of fire, and it sat upon [[2]one [1]each] of them. And

4130 537 4151 39 2532 756
επλήσθησαν άπαντες πνεύματος αγίου και ήρξαντο
they were filled all together [[2]spirit [1]of holy] and began

2980 2087 1100 2531 3588 4151 1325
λαλείν ετέραις γλώσσαις καθώς το πνεύμα εδίδου
to speak with other languages†, as the spirit gave

1473 669 1510.7.6-1161 1722 *
αυτοίς αποφθέγγεσθαι **2:5** ήσαν δε εν Ιερουσαλήμ
to them to be declared. And there were [[3]in [4]Jerusalem

2730 * 435 2126 575 3956 1484
κατοικούντες Ιουδαίοι άνδρες ευλαβείς από παντός έθνους
[2]dwelling [1]Jews], [[2]men [1]reverent] from every nation

3588 5259 3588 3772 1096 1161
των υπό τον ουρανόν **2:6** γενομένης δε
of the ones under the heaven. [[5]having taken place [1]And

3588 5456 3778 4905 3588 4128 2532
της φωνής ταύτης συνήλθε το πλήθος και
[2]the [3]report [4]of this], [[3]came together [1]the [2]multitude], and

4797 3754 191 1520 1538 3588 2398
συνεχύθη ότι ήκουον εις έκαστος τη ιδία
were confounded, for they heard [[2]one [1]each [4]*in* [5]his own

1258 2980-1473 1839-1161 2532
διαλέκτω λαλούντων αυτών **2:7** εξίσταντο δε και
[6]dialect [3]of them speaking]. And they were amazed and

2296 3004 4314 240 3756 2400 3956
εθαύμαζον λέγοντες προς αλλήλους ουκ ιδού πάντες
marvelled, saying to one another, [[4]not [1]Behold [5]all

3778 1510.2.6 3588 2980 * 2532
ούτοί εισιν οι λαλούντες Γαλιλαίοι **2:8** και
[3]these [2]are] *which are* speaking Galileans? And

4459 1473-191 1538 3588 2398 1258 1473
πως ημείς ακούομεν έκαστος τη ιδία διαλέκτω ημών
how hear we each *in* [[2]own [3]dialect [1]our],

1722 3739 1080 * 2532 * 2532
εν η εγεννήθημεν **2:9** Πάρθοι και Μήδοι και
in which we were born? Parthians, and Medes, and

* 2532 3588 2730 3588 *
Ελαμίται και οι κατοικούντες την Μεσοποταμίαν
Elamites, and the ones inhabiting Mesopotamia,

*-5037 2532 * * 2532 3588 *
Ιουδαίαν τε και Καππαδοκίαν Πόντον και την Ασίαν
and Judea, and Cappadocia, Pontus, and Asia,

*-5037 2532 * * 2532 3588 3313
2:10 Φρυγίαν τε και Παμφυλίαν Αίγυπτον και τα μέρη
both Phrygia and Pamphylia, Egypt, and the parts

2:4 †*or* tongues.

3588 * 3588 2596 * 2532 3588 1927-*
της Λιβύης της κατά Κυρήνην και οι επιδημούντες Ρωμαίοι
of Libya about Cyrene, and the Romans emigrating *here*,

*-5037 2532 4339 * 2532 *
Ιουδαίοί τε και προσήλυτοι **2:11** Κρήτες και Άραβες
both Jews and converts, Cretans and Arabians –

191 2980-1473 3588 2251 1100 3588
ακούομεν λαλούντων αυτών ταις ημετέραις γλώσσαις τα
we hear them speaking in our own languages the

3167 3588 2316 1839 1161 3956
μεγαλεία του θεού **2:12** εξίσταντο δε πάντες
magnificent *things* of God. [[3]were amazed [1]And [2]all]

2532 1280 243 4314 243 3004 5100
και διηπόρουν άλλος προς άλλον λέγοντες τι
and perplexed, [[2]*the* other [3]to [4]another [1]saying], What

302 2309 3778 1510.1 2087-1161 5512 3004
αν θέλοι τούτο είναι **2:13** έτεροι δε χλευάζοντες έλεγον
ever would this be? But others taunting said

3754 1098 3325-1510.2.6 2476
ότι γλεύκους μεμεστωμένοι εισί **2:14** σταθείς
that, [[2]sweet new wine [1]They are stuffed with]. [[3]standing

1161 * 4862 3588 1733 1869 3588 5456-1473
δε Πέτρος συν τοις ένδεκα επήρε την φωνήν αυτού
[1]And [2]Peter] with the eleven, lifted up his voice,

2532 669 1473 435 * 2532 3588
και απεφθέγξατο αυτοίς άνδρες Ιουδαίοι και οι
and declared to them, Men, Jews, and [[2]the ones

2730 * 537 3778 1473-1110
κατοικούντες Ιερουσαλήμ άπαντες τούτο υμίν γνωστόν
[3]dwelling [4]in Jerusalem [1]all], [[2]this [4]made known to you

1510.5 2532 1801 3588 4487-1473 3756 1063
έστω και ενωτίσασθε τα ρήματά μου **2:15** ου γαρ
[1]let [3]be], and give ear to my words! [[3]*are* not [1]For

5613 1473 5274 3778 3184 1510.2.3-1063 5610
ως υμείς υπολαμβάνετε ούτοι μεθύουσιν έστι γαρ ώρα
[5]as [6]you [7]undertake [2]these [4]intoxicated], for it is [[2]hour

5154 3588 2250 235 3778 1510.2.3 3588
τρίτη της ημέρας **2:16** αλλά τούτό εστι το
[1]*the* third] of the day. But this is the *thing*

2046 1223 3588 4396 * 2532 1510.8.3 1722
ειρημένον διά του προφήτου Ιωήλ **2:17** και έσται εν
being spoken by the prophet Joel – And it will be in

3588 2078 2250 3004 3588 2316 1632 575 3588
ταις εσχάταις ημέραις λέγει ο θεός εκχεώ από του
the last days, says God, I will pour out from

4151-1473 1909 3956 4561 2532 4395 3588
πνεύματός μου επί πάσαν σάρκα και προφητεύσουσιν οι
my spirit upon all flesh; and [[4]shall prophesy

5207-1473 2532 3588 2364-1473 2532 3588 3495-1473
υιοί υμών και αι θυγατέρες υμών και οι νεανίσκοι υμών
[1]your sons [2]and [3]your daughters], and your young men

3706 3708 2532 3588 4245-1473 1798
οράσεις όψονται και οι πρεσβύτεροι υμών ενύπνια
[[2]visions [1]shall see], and your old men [[2]dreams

1797 2532 1065 1909 3588 1401-1473
ενυπνιασθήσονται **2:18** και γε επί τους δούλους μου
[1]shall dream]. And indeed upon my bondmen

2532 1909 3588 1399-1473 1722 3588 2250-1565
και επί τας δούλας μου εν ταις ημέραις εκείναις
and upon my bondwomen in those days

1632 575 3588 4151-1473 2532 4395
εκχεώ από του πνεύματός μου και προφητεύσουσιν
I will pour out from my spirit; and they shall prophesy.

2532 1325 5059 1722 3588 3772 507 2532
2:19 και δώσω τέρατα εν τω ουρανώ άνω και
And I will execute miracles in the heaven upward, and

4592 1909 3588 1093 2736 129 2532 4442 2532 822
σημεία επί της γης κάτω αίμα και πυρ και ατμίδα
signs upon the earth below – blood, and fire, and vapor

2586 3588 2246 3344 1519 4655
καπνού **2:20** ο ήλιος μεταστραφήσεται εις σκότος
of smoke. The sun shall be converted into darkness,

2532 3588 4582 1519 129 4250 2228 2064 3588 2250
και η σελήνη εις αίμα πριν η ελθείν την ημέραν
and the moon into blood, before the coming – the [[4]day

2962 3588 3173 2532 2016 2532 1510.8.3 3956
κυρίου την μεγάλην και επιφανή **2:21** και έσται πας
[5]*of the* Lord [1]great [2]and [3]apparent]. And it shall be all,

3739 302 1941 3588 3686 2962 4982
ος αν επικαλέσηται το όνομα κυρίου σωθήσεται
who ever should call upon the name *of the* Lord shall be delivered.†

2:17-21 †*See Joel 2:28-32*.

435 * 191 3588 3056-3778 *
2:22 ἀνδρες Ισραηλῖται ακούσατε τους λόγους τούτους Ιησοῦν
Men, Israelites, hear these words! Jesus

3588 * 435 575 3588 2316 584 1519
τον Ναζωραίον ἄνδρα ἀπό του θεοῦ αποδεδειγμένον εις
the Nazarene, a man from God exhibited unto

1473 1411 2532 5059 2532 4592 3739 4160
υμάς δυνάμεσι και τέρασι και σημείοις οις εποίησε
you powers, and miracles, and signs which [2]did

1223 1473 3588 2316 1722 3319-1473 2531 2532
δι' αυτού ο θεός εν μέσω υμών καθώς και
[3]through [4]him [1]God] in your midst, as even

1473 1492 3778 3588 3724 1012
αυτοί οίδατε 2:23 τούτον τη ωρισμένη βουλή
you yourselves know. This one [2]by the [3]confirmed [4]counsel

2532 4268 3588 2316 1560 2983 1223
και προγνώσει του θεού έκδοτον λαβόντες διά
[5]and [6]foreknowledge [7]of God [1]delivered up], having taken, [2]by

5495 459 4362 337 3739
χειρών ανόμων προσπήξαντες ανείλετε 2:24 ον
[4]hands [3]lawless [5]staking *him* up [1]you did away with]. Whom

3588 2316 450 3089 3588 5604 3588 2288
ο θεός ανέστησε λύσας τας ωδίνας του θανάτου
God raised up, having loosed the pangs of death,

2530 3756-1510.7.3 1415 2902-1473 5259 1473
καθότι ουκ ην δυνατόν κρατείσθαι αυτόν υπ' αυτού
in so far as it was not possible for him to be held by it.

*-1063 3004 1519 1473 4308 3588
2:25 Δαβίδ γαρ λέγει εις αυτόν προωρώμην τον
For David says concerning him, I foresaw the

2962 1799-1473 1275 3754 1537 1188-1473
κύριον ενώπιόν μου διά παντός ότι εκ δεξιών μου
Lord before me continually, for [2]at [3]my right *hand*

1510.2.3 2443 3361-4531 1223 3778
εστίν ίνα μη σαλευθώ 2:26 διά τούτο
[1]he is], that I shall not be shaken. On account of this

2165 3588 2588-1473 2532 21 3588
ευφράνθη η καρδία μου και ηγαλλιάσατο η
[2]was made merry [1]my heart], and [2]exulted

1100-1473 2089-1161 2532 3588 4561-1473 2681 1909
γλώσσά μου έτι δε και η σαρξ μου κατασκηνώσει επ'
[1]my tongue]. But still also my flesh shall encamp in

1680 3754 3756-1459 3588 5590-1473 1519
ελπίδι 2:27 ότι ουκ εγκαταλείψεις την ψυχήν μου εις
hope. For you shall not abandon my soul into

86 3761 1325 3588 3741-1473 1492 1312
Άδου ουδέ δώσεις τον όσιόν σου ιδείν διαφθοράν
Hades, nor shall you give your sacred one to see corruption.

1107 1473 3598 2222 4137
2:28 εγνώρισάς μοι οδούς ζωής πληρώσεις
You made known to me *the* ways of life; you shall fill

1473 2167 3326 3588 4383-1473 435
με ευφροσύνης μετά του προσώπου σου 2:29 άνδρες
me with gladness with your countenance†. Men,

80 1832 2036 3326 3954 4314 1473
αδελφοί εξόν ειπείν μετά παρρησίας προς υμάς
brothers, it is allowed to speak with an open manner to you

4012 3588 3966 * 3754 2532 5053
περί του πατριάρχου Δαβίδ ότι και ετελεύτησε
concerning the patriarch David, that both he came to an end

2532 2290 2532 3588 3418-1473 1510.2.3 1722 1473
και ετάφη και το μνήμα αυτού εστιν εν ημίν
and was entombed, and his tomb is among us

891 3588 2250-3778 4396 3767 5224 2532
άχρι της ημέρας ταύτης 2:30 προφήτης ουν υπάρχων και
as far as this day. A prophet then being, and

1492 3754 3727 3660 1473 3588 2316 1537
ειδώς ότι όρκω ώμοσεν αυτώ ο θεός εκ
knowing that [4]an oath [2]swore [3]to him [1]God], (from out of

2590 3588 3751-1473 3588 2596 4561
καρπού της οσφύος αυτού †το κατά σάρκα
the fruit of his loin, the one according to *the* flesh),

450 3588 5547 2523 1909 3588 2362-1473
αναστήσειν τον χριστόν†† καθίσαι επί του θρόνου αυτού
to raise up the Christ to sit upon his throne.

4275 2980 4012 3588 386
2:31 προϊδών ελάλησε περί της αναστάσεως
Looking out ahead he spoke concerning the resurrection

2:25-28 †*See Ps. 16:8-11.*

2:30 †—††*Ald. omits.*

3588 5547 3754 3756-2641 3588 5590-1473 1519 86
του χριστού ότι ου κατελείφθη η ψυχή αυτού εις Άδου
of the Christ, that [2]was not left [1]his soul] in Hades,

3761 3588 4561-1473 1492 1312 3778 3588 *
ουδέ η σαρξ αυτού είδε διαφθοράν 2:32 τούτον τον Ιησούν
nor his flesh saw corruption. This Jesus

450-3588-2316 3739 3956 1473 1510.2.4 3144
ανέστησεν ο θεός ου πάντες ημείς εσμεν μάρτυρες
God raised up, of which all we are witnesses.

3588 1188 3767 3588 2316 5312
2:33 τη δεξιά ουν του θεού υψωθείς
By the right *hand* then of God having been raised up high,

3588-5037 1860 3588 39 4151 2983 3844
την τε επαγγελίαν του αγίου πνεύματος λαβών παρά
and the promise of the holy spirit having received by

3588 3962 1632 3778 3739 3568-1473 991 2532
του πατρός εξέχεε τούτο ο νυν υμείς βλέπετε και
the father, he poured out this which you now see and

191 3756 1063 * 305 1519 3588 3772
ακούετε 2:34 ου γαρ Δαβίδ ανέβη εις τους ουρανούς
hear. [3]*did* not [1]For [2]David] ascend into the heavens.

3004-1161 1473 2036-3588-2962 3588 2962-1473 2521
λέγει δε αυτός είπεν ο κύριος τω κυρίω μου κάθου
But he says himself, *The* Lord said *to* my Lord, Sit down

1537 1188-1473 2193 302 5087 3588
εκ δεξιών μου 2:35 έως αν θω τους
at my right, until whenever I should establish

2190-1473 5286 3588 4228-1473 806
εχθρούς σου υποπόδιον των ποδών σου 2:36 ασφαλώς
your enemies *as* a footstool of your feet†. With certainty

3767 1097 3956 3624 * 3754 2532 2962 2532
ουν γινωσκέτω πας οίκος Ισραήλ ότι και κύριον και
then let [4]know [1]all [2]*the* house [3]of Israel] that [4]both [5]Lord [6]and

5547 1473 3588 2316 4160 3778 3588 * 3739 1473
χριστόν αυτόν ο θεός εποίησε τούτον τον Ιησούν ον υμείς
[7]Christ [3]him [1]God [2]made] – this Jesus whom you

4717
εσταυρώσατε
crucified!

Three Thousand Added to the Assembly

191-1161 2660 3588 2588
2:37 ακούσαντες δε κατενύγησαν τη καρδία
And having heard, they were vexed in the heart,

2036-5037 4314 3588 * 2532 3588 3062 652 5100
είπόν τε προς τον Πέτρον και τους λοιπούς αποστόλους τι
and said to Peter and the rest of *the* apostles, What

4160 435 80 *-1161 5346 4314 1473
ποιήσομεν άνδρες αδελφοί 2:38 Πέτρος δε έφη προς αυτούς
shall we do, men, brothers? And Peter said to them,

3340 2532 907 1538 1473 1909 3588 3686
μετανοήσατε και βαπτισθήτω έκαστος υμών επί τω ονόματι
Repent, and [3]be immersed [1]each [2]of you] in the name

* 5547 1519 859 266 2532 2983
Ιησού χριστού εις άφεσιν αμαρτιών και λήψεσθε
of Jesus Christ for a release of sins, and you shall receive

3588 1431 3588 39 4151 1473-1063 1510.2.3
την δωρεάν του αγίου πνεύματος 2:39 υμίν γαρ εστιν
the present of the holy spirit! For to you is

3588 1860 2532 3588 5043-1473 2532 3956 3588
η επαγγελία και τοις τέκνοις υμών και πάσι τοις
the promise, and *to* your children, and to all the ones

1519 3112 3745 302-4341 2962 3588
εις μακράν όσους αν προσκαλέσηται κύριος ο
far *away*, as many as should call on *the* Lord

2316-1473 2087 5037 3056 4183
θεός ημών 2:40 ετέροις τε λόγοις πλείοσιν
our God. [3]other [1]And *with* [4]words [2]many more]

1263 2532 3870 3004 4982 575 3588
διεμαρτύρετο και παρεκάλει λέγων σώθητε από της
he testified and appealed, saying, Be delivered from

1074 3588 4646-3778 3588 3303 3767
γενεάς της σκολιάς ταύτης 2:41 οι μεν ουν
[2]generation [1]this crooked]. The ones indeed then

780 588 3588 3056-1473 907 2532
ασμένως αποδεξάμενοι τον λόγον αυτού εβαπτίσθησαν και
gladly receiving his word were immersed; and

4369 3588 2250 1565 5590 5616 5153
προσετέθησαν τη ημέρα εκείνη ψυχαί ωσεί τρισχίλιαι
[4]were added [6]day [5]in that [3]souls [1]about [2]three thousand].

2:35 †*See Ps. 110:1.*

Possessions Held in Common

1510.7.6-1161 4342 3588 1322 3588
2:42 ἦσαν δε προσκαρτεροῦντες τη διδαχῆ των
And they were attending constantly in the teaching of the

652 2532 3588 2842 2532 3588 2800 3588
αποστόλων και τη κοινωνία και τη κλάσει του
apostles, and in the fellowship, and in the breaking

740 2532 3588 4335 1096 1161 3956
ἄρτου και ταις προσευχαίς **2:43** εγένετο δε πάση
of bread, and in the prayers. [[3]came [1]And [4]to every

5590 5401 4183-5037 5059 2532 4592 1223 3588
ψυχή φόβος πολλά τε τέρατα και σημεία διά των
[5]soul [2]fear]. And many miracles and signs [[2]through [3]the

652 1096 3956-1161 3588 4100
αποστόλων εγίνετο **2:44** πάντες δε οι πιστεύοντες
[4]apostles [1]took place]. But all the ones believing

1510.7.6 1909-3588-1473 2532 2192 537 2839 2532
ἦσαν επί το αυτό και είχον ἅπαντα κοινά **2:45** και
were together, and had all in common. And

3588 2933 2532 3588 5223 4097 2532
τα κτήματα και τας υπάρξεις επίπρασκον και
the possessions and the *things* of substance they sold, and

1266 1473 3956 2530 302-5100 5532 2192 2596
διεμέριζον αυτά πάσι καθότι αν τις χρείαν είχε **2:46** καθ'
parted them to all in so far as anyone [[2]need [1]had]. [[2]by

2250 5037 4342 3661 1722 3588 2413
ημέραν τε προσκαρτερούντες ομοθυμαδόν εν τω ιερώ
[3]day [1]And] attending constantly with one accord in the temple,

2806-5037 2596-3624 740 3335 5160
κλώντές τε κατ' οίκον άρτον μετελάμβανον τροφής
and breaking [[2]in their houses [1]bread], they shared provision

1722 20 2532 858 2588 134 3588
εν αγαλλιάσει και αφελότητι καρδίας **2:47** αινούντες τον
with exultation and simplicity of heart, praising

2316 2532 2192 5484 4314 3650 3588 2992 3588-1161 2962
θεόν και έχοντες χάριν προς όλον τον λαόν ο δε κύριος
God, and having favor with all the people. And the Lord

4369 3588 4982 2596-2250 3588 1577
προσετίθει τους σωζομένους καθ' ημέραν τη εκκλησία
added the ones being delivered daily to the assembly.

CHAPTER 3

The Lame Man Healed

1909-3588-1473 1161 * 2532 * 305
3:1 επί το αυτό δε Πέτρος και Ιωάννης ανέβαινον
[[2]together [1]And] Peter and John ascended

1519 3588 2413 1909 3588 5610 3588 4335 3588 1766
εις το ιερόν επί την ώραν της προσευχής την εννάτην
unto the temple at the hour of prayer – the ninth.

2532 5100 435 5560 1537 2836 3384-1473
3:2 και τις ανήρ χωλός εκ κοιλίας μητρός αυτού
And a certain man [[2]lame [3]from out of [5]belly [4]his mother's

5224 941 3739 5087 2596-2250 4314 3588
υπάρχων εβαστάζετο ον ετίθουν καθ' ημέραν προς την
[1]being] was borne, whom they put daily at the

2374 3588 2413 3588 3004 5611 3588 154
θύραν του ιερού την λεγομένην ωραίαν του αιτείν
door of the temple being called Beautiful, to ask

1654 3844 3588 1531 1519 3588 2413
ελεημοσύνην παρά των εισπορευομένων εις το ιερόν
charity from the ones entering into the temple.

3739 1492 * 2532 * 3195 1524 1519
3:3 ος ιδών Πέτρον και Ιωάννην μέλλοντας εισιέναι εις
Who seeing Peter and John being about to enter into

3588 2413 2065 1654 816 1161 *
το ιερόν ηρώτα ελεημοσύνην **3:4** ατενίσας δε Πέτρος
the temple, asked charity. [[3]gazing [1]And [2]Peter]

1519 1473 4862 3588 * 2036 991 1519 1473 3588
εις αυτόν συν τω Ιωάννη είπεν βλέψον εις ημάς **3:5** ο
at him with John, said, Look at us!

1161 1907 1473 4328 5100 3844 1473
δε επείχεν αυτοίς προσδοκών τι παρ' αυτών
And he waited for them, expecting [[2]something [3]from [4]them

2983 2036 1161 * 694 2532 5553
λαβείν **3:6** είπεν δε Πέτρος αργύριον και χρυσίον
[1]to receive]. [[3]said [1]But [2]Peter], Silver and gold

3756 5224 1473 3739-1161 2192 3778 1473-1325
ουχ υπάρχει μοι ο δε έχω τούτο σοι δίδωμι
does not exist to me. But what I have, this I give to you.

1722 3588 3686 * 5547 3588 * 1453
εν τω ονόματι Ιησού χριστού του Ναζωραίου έγειραι
In the name of Jesus Christ of Nazareth arise

2532 4043 2532 4084 1473 3588 1188
και περιπάτει **3:7** και πιάσας αυτόν της δεξιάς
and walk! And laying hold of him by the right

5495 1453 3916-1161 4732 1473
χειρός ήγειρε παραχρήμα δε εστερεώθησαν αυτού
hand, he raised *him.* And immediately [[5]were solidified [1]his

3588 939 2532 3588 4974 2532 1814 2476
αι βάσεις† και τα σφυρά **3:8** και εξαλλόμενος έστη
[2]bases [3]and [4]ankles]. And leaping up, he stood

2532 4043 2532 1525 4862 1473 1519 3588 2413
και περιεπάτει και εισήλθε συν αυτοίς εις το ιερόν
and walked, and entered with them into the temple,

4043 2532 242 2532 134 3588 2316 2532 1492
περιπατών και αλλόμενος και αινών τον θεόν **3:9** και είδεν
walking and leaping and praising God. And [[4]saw

1473 3956 3588 2992 4043 2532 134 3588 2316
αυτόν πας ο λαός περιπατούντα και αινούντα τον θεόν
[5]him [1]all [2]the [3]people] walking and praising God.

1921-5037 1473 3754 3778 1510.7.3 3588 4314
3:10 επεγίνωσκόν τε αυτόν ότι ούτος ην ο προς
And they recognized him, that this one was the one [[2]for

3588 1654 2521 1909 3588 5611 4439 3588
την ελεημοσύνην καθήμενος επί τη ωραία πύλη του
[3]charity [1]sitting down] at the Beautiful Gate of the

2413 2532 4130 2285 2532 1611
ιερού και επλήσθησαν θάμβους και εκστάσεως
temple. And they were filled with stupefaction and astonishment

1909 3588 4819 1473 2902 1161
επί τω συμβεβηκότι αυτώ **3:11** κρατούντος δε
over the *thing* having happened to him. [[5]holding [1]And

3588 2390 5560 3588 * 2532 *
του ιαθέντος χωλού τον Πέτρον και Ιωάννην
[2]of the [4]who was healed [3]lame man] Peter and John,

4936 4314 1473 3956 3588 2992 1909 3588 4745 3588
συνέδραμε προς αυτούς πας ο λαός επί τη στοά τη
[[4]ran together [5]to [6]them [1]all [2]the [3]people] unto the stoa

2564 * 1569 1492-1161
καλουμένη Σολομώντος έκθαμβοι **3:12** ιδών δε
being called Solomon's, utterly astonished. And seeing,

* 611 4314 3588 2992 435 *
Πέτρος απεκρίνατο προς τον λαόν άνδρες Ισραηλίται
Peter responded to the people, Men, Israelites,

5100 2296 1909 3778 2228 1473 5100 816
τι θαυμάζετε επί τούτω η ημίν τι ατενίζετε
why do you marvel at this? Or [[3]us [1]why [2]gaze upon]

5613 2398 1411 2228 2150 4160 3588
ως ιδία δυνάμει η ευσεβεία πεποιηκόσι του
as *if it was* by our own power or piety making

4043-1473 3588 2316 * 2532 * 2532
περιπατείν αυτόν **3:13** ο θεός Αβραάμ και Ισαάκ και
him to walk? The God of Abraham, and Isaac, and

* 3588 2316 3588 3962-1473 1392 3588 3816-1473
Ιακώβ ο θεός των πατέρων ημών εδόξασε τον παίδα αυτού
Jacob, the God of our fathers, glorified his servant

* 3739 1473 3860 2532 720 1473
Ιησούν ον υμείς παρεδώκατε και ηρνήσασθε αυτόν
Jesus, whom you delivered up, and denied him

2596-4383 * 2919 1565-630
κατά πρόσωπον Πιλάτου κρίναντος εκείνον απολύειν
in front of Pilate, having adjudged to release that one.

1473-1161 3588 39 2532 1342 720 2532 154
3:14 υμείς δε τον άγιον και δίκαιον ηρνήσασθε και ητήσασθε
But you [[2]the [3]holy [4]and [5]just one [1]denied], and asked for

435 5406 5483 1473 3588-1161 747
άνδρα φονέα χαρισθήναι υμίν **3:15** τον δε αρχηγόν
a man, a murderer, to be granted to you. But the chief

3588 2222 615 3739 3588 2316 1453 1537
της ζωής απεκτείνατε ον ο θεός ήγειρεν εκ
of life you killed, whom God raised from out of

3498 3739 1473 3144-1510.2.4 2532 1909
νεκρών ου ημείς μάρτυρές εσμεν **3:16** και επί
dead ones, of which we are witnesses. And by

3588 4102 3588 3686-1473 3778 3739 2334 2532
τη πίστει του ονόματος αυτού τούτον ον θεωρείτε και
the belief of his name, this one whom you view and

1492 4732 3588 3686-1473 2532 3588 4102 3588
οίδατε εστερέωσε το όνομα αυτού και η πίστις η
know, he made solid by his name. And the belief which *is*

3:7 †*i.e.* feet.

1223 1473 1325 1473 3588 3647-3778 561
δι’ αυτού έδωκεν αυτώ την ολοκληρίαν ταύτην απέναντι
through him he gave to him this wholeness before

3956 1473 2532 3568 80 1492 3754 2596
πάντων υμών **3:17** και νυν αδελφοί οίδα ότι κατά
all of you. And now, brothers, I know that according to

52 4238 5618 2532 3588 758-1473 3588
άγνοιαν επράξατε ώσπερ και οι άρχοντες υμών **3:18** ο
ignorance you acted, as also your rulers.

1161 2316-3739 4293 1223 4750 3956 3588
δε θεός α προκατήγγειλε διά στόματος πάντων των
But what God preannounced through *the* mouth of all

4396-1473 3958 3588 5547 4137 3779
προφητών αυτού παθείν τον χριστόν επλήρωσεν ούτως
his prophets, [[3]to suffer [1]*for* the [2]Christ], he fulfilled thus.

3340 3767 2532 1994 1519 3588 1813
3:19 μετανοήσατε ούν και επιστρέψατε εις το εξαλειφθήναι
Repent then and turn, for the wiping away

1473 3588 266 3704 302-2064 2540 403
υμών τας αμαρτίας όπως αν έλθωσι καιροί αναψύξεως
of your sins! so that [[3]should come [1]times [2]of respite]

575 4383 3588 2962 2532 649 3588
από προσώπου του κυρίου **3:20** και αποστείλη τον
from *the* presence of the Lord; and he should send the one

4296 1473 * 5547 3739
προκεκηρυγμένον υμίν Ιησούν χριστόν **3:21** ον
who was publicly proclaimed to you – Jesus Christ, whom

1163 3772 3303 1209 891 5550 605
δει ουρανόν μεν δέξασθαι άχρι χρόνων αποκαταστάσεως
[[2]must [1]heaven] indeed receive till times of restoration

3956 3739 2980-3588-2316 1223 4750 3956
πάντων ων ελάλησεν ο θεός διά στόματος πάντων
of all *things*, of which God spoke through *the* mouth of all

39-1473 4396 575 165 * 3303
αγίων αυτού προφητών απ’ αιώνος **3:22** Μωσής μεν
his holy prophets from *the* eon. [[2]Moses [3]indeed

1063 4314 3588 3962 2036 3754 4396 1473
γαρ προς τους πατέρας είπεν ότι προφήτην υμίν
[1]For [5]to [6]the [7]fathers [4]said] that, [[4]a prophet [5]unto you

450 2962 3588 2316-1473 1537 3588
αναστήσει κύριος ο θεός υμών εκ των
[3]shall raise up [1]*The* Lord [2]your God] from out of

80-1473 5613 1473 1473 191 2596
αδελφών υμών ως εμέ αυτού ακούσεσθε κατά
your brothers, as me; him you shall hear† according to

3956 3745 302-2980 4314 1473 1510.8.3-1161
πάντα όσα αν λαλήση προς υμάς **3:23** έσται δε
all as much as he should speak to you. And it shall be

3956 5590 3748 302 3361 191 3588 4396-1565
πάσα ψυχή ήτις αν μη ακούση του προφήτου εκείνου
every soul which ever should not hearken to that prophet

1842 1537 3588 2992 2532
εξολοθρευθήσεται εκ του λαού **3:24** και
shall be utterly destroyed from out of the people. And

3956-1161 3588 4396 575 * 2532 3588 2517
πάντες δε οι προφήται από Σαμουήλ και των καθεξής
indeed all the prophets from Samuel and of the ones in order,

3745 2980 2532 2605 3588 2250-3778
όσοι ελάλησαν και κατήγγειλαν τας ημέρας ταύτας
as many as spoke, also announced these days.

1473-1510.2.5 5207 3588 4396 2532 3588 1242
3:25 υμείς εστε υιοί των προφητών και της διαθήκης
You are sons of the prophets, and of the covenant

3739 1303-3588-2316 4314 3588 3962-1473 3004 4314
ης διέθετο ο θεός προς τους πατέρας ημών λέγων προς
of which God ordained to our fathers, saying to

* 2532 1722 3588 4690-1473 1757 3956
Αβραάμ και εν τω σπέρματί σου ενευλογηθήσονται πάσαι
Abraham, And in your seed shall be blessed all

3588 3965 3588 1093 1473 4412 3588 2316
αι πατριαί της γης **3:26** υμίν πρώτον ο θεός
the families of the earth†. To you first God,

450 3588 3816-1473 * 649 1473
αναστήσας τον παίδα αυτού Ιησούν απέστειλεν αυτόν
having raised up his servant Jesus, sent him

2127 1473 1722 3588 654 1538 575 3588
ευλογούντα υμάς εν τω αποστρέφειν έκαστον από των
blessing you, in the turning each from

4189-1473
πονηριών υμών
your wickednesses.

CHAPTER 4

Five Thousand Believe

2980 1161 1473 4314 3588 2992 2186
4:1 λαλούντων δε αυτών προς τον λαόν επέστησαν
[[3]speaking [1]And [2]of their] to the people, [[3]stood by

1473 3588 2409 2532 3588 4755 3588 2413
αυτοίς οι ιερείς και ο στρατηγός του ιερού
[4]them [1]the [2]priests], and the commandant of the temple,

2532 3588 * 1278 1223 3588
και οι Σαδδουκαίοι **4:2** διαπονούμενοι διά το
and the Sadducees, being worked up because of

1321-1473 3588 2992 2532 2605 1722 3588 *
διδάσκειν αυτούς τον λαόν και καταγγέλλειν εν τω Ιησού
their teaching the people, and announcing in Jesus

3588 386 3588 3498 2532 1911 1473
την ανάστασιν των νεκρών **4:3** και επέβαλον αυτοίς
the resurrection of the dead ones. And they put upon them

3588 5495 2532 5087 1519 5084 1519 3588 839 1510.7.3-1063
τας χείρας και έθεντο εις τήρησιν εις την αύριον ην γαρ
hands, and put *them* in keep until the morrow, for it was

2073 2235 4183-1161 3588 191 3588 3056
εσπέρα ήδη **4:4** πολλοί δε των ακουσάντων τον λόγον
evening already. But many of the ones hearing the word

4100 2532 1096 3588 706 3588 435 5616
επίστευσαν και εγενήθη ο αριθμός των ανδρών ωσεί
believed; and [[5]was [1]the [2]number [3]of the [4]men] about

5505 4002
χιλιάδες πέντε
[[2]thousand [1]five].

Peter and John before the Sanhedrin

1096-1161 1909 3588 839 4863
4:5 εγένετο δε επί την αύριον συναχθήναι
And it came to pass upon the morrow, [[3]gathered together

1473 3588 758 2532 4245 2532 1122 1519
αυτών τους άρχοντας και πρεσβυτέρους και γραμματείς εις
[1]their [2]rulers], and elders, and scribes in

* 2532 * 3588 749 2532 *
Ιερουσαλήμ **4:6** και Άνναν τον αρχιερέα και Καϊάφαν
Jerusalem, and Annas the chief priest, and Caiaphas,

2532 * 2532 * 2532 3745 1510.7.6 1537
και Ιωάννην και Αλέξανδρον και όσοι ήσαν εκ
and John, and Alexander, and as many as were from out of

1085 748 2532 2476 1473 1722
γένους αρχιερατικού **4:7** και στήσαντες αυτούς εν
the family of *the* chief priest. And having stood them in

3588 3319 4441 1722 4169 1411 2228 1722 4169
τω μέσω επυνθάνοντο εν ποία δυνάμει η εν ποίω
the midst, they inquired, By what power, or in whose

3686 4160 3778-1473 5119 * 4130
ονόματι εποιήσατε τούτο υμείς **4:8** τότε Πέτρος πλησθείς
name do you this? Then Peter, filled

4151 39 2036 4314 1473 758 3588 2992 2532
πνεύματος αγίου είπε προς αυτούς άρχοντες του λαού και
[[2]spirit [1]of holy], said to them, Rulers of the people, and

4245 3588 * 1487 1473 4594 350
πρεσβύτεροι του Ισραήλ **4:9** ει ημείς σήμερον ανακρινόμεθα
elders of Israel. If we today are questioned

1909 2108 444 772 1722 5100 3778
επί ευεργεσία ανθρώπου ασθενούς εν τίνι ούτος
about a good work [[2]man [1]of an infirm], by how this one

4982 1110-1510.5 3956-1473 2532 3956
σέσωσται **4:10** γνωστόν έστω πάσιν υμίν και παντί
was delivered, let it be made known to you all, and to all

3588 2992 * 3754 1722 3588 3686 * 5547
τω λαώ Ισραήλ ότι εν τω ονόματι Ιησού χριστού
the people of Israel, that in the name of Jesus Christ

3588 * 3739 1473 4717 3739 3588 2316
του Ναζωραίου ον υμείς εσταυρώσατε ον ο θεός
the Nazarene, whom you crucified, whom God

1453 1537 3498 1722 3778 3778 3936
ήγειρεν εκ νεκρών εν τούτω ούτος παρέστηκεν
raised from out of dead ones, by this one this *man* stands

1799 1473 5199 3778 1510.2.3 3588 3037 3588
ενώπιον υμών υγιής **4:11** ούτός εστιν ο λίθος ο
before you in health. This one is the stone

3:22 †*See Dt. 18:15.*

3:25 †*See Gen. 22:18.*

1848 5259 1473 3588 3618
ἐξουθενηθεὶς ὑφ ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων
being treated with contempt by you the ones building,

3588 1096 1519 2776 1137 2532 3756-1510.2.3
ο γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας 4:12 καὶ οὐκ ἔστιν
the one becoming for head of *the* corner. And *there* is not

1722 243 3762 3588 4991 3777-1063 3686 1510.2.3
ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν
[[2]in [4]other [3]no one [1]deliverance], for neither [[3]name [1]is there

2087 5259 3588 3772 3588 1325 1722 444
ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν† τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις
[2]another] under the heaven being given to men

1722 3739 1163 4982 1473 2334-1161 3588
ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς 4:13 θεωροῦντες δὲ τὴν
by which [[2]must [3]be delivered [1]we]. And viewing the

3588 *-3954 2532 * 2532 2638
τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου καὶ καταλαβόμενοι
open manner of Peter and John, and perceiving

3754 444 62 1510.2.6 2532 2399
ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται
that [[3]men [2]illiterate [1]they are] and common people,

2296 1921-5037 1473 3754 4862 3588 *
ἐθαύμαζον ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ
they marvelled. And they recognized them, that [[2]with [3]Jesus

1510.7.6 3588 1161 444 991 4862 1473
ἦσαν 4:14 τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς
[1]they were]. [[3]the [1]But [4]man [2]seeing] with them

2476 3588 2323 3762 2192 471
ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμένον οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν
standing having been cured, [[2]nothing [1]they had] to contradict.

2753-1161 1473 1854 3588 4892 565
4:15 κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν
And having bid them [[2]outside [3]the [4]sanhedrin [1]to go forth],

4820 4314 240 3004 5100 4160
συνέβαλλον πρὸς ἀλλήλους 4:16 λέγοντες τί ποιήσομεν
they engaged with one another, saying, What shall we do

3588 444-3778 3754-3303-1063 1110 4592
τοῖς ἀνθρώποις τούτοις ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον
to these men? For indeed a known sign

1096 1223 1473 3956 3588 2730
γέγονε δι' αὐτῶν πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν
having taken place through them [[2]to all [3]the ones [4]dwelling

* 5318 2532 3756-1410 720
Ἰερουσαλὴμ φανερὸν καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι
[5]in Jerusalem [1]*is* apparent], and we are not able to deny.

235 2443 3361 1909 4183 1268 1519 3588
4:17 ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν
But that [[2]not [4]unto [5]more [1]it should [3]be spread] among the

2992 547 546 1473 3371
λαὸν ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς μηκέτι
people, [[3]with intimidation [1]we should threaten [2]them] to no longer

2980 1909 3588 3686-3778 3367 444 2532
λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων 4:18 καὶ
speak in this name to anyone of men. And

2564 1473 3853 1473 3588 2527
καλέσαντες αὐτοὺς παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου
having called them, they summoned them [[3]altogether

3361 5350 3366 1321 1909 3588 3686 3588
μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ
[1]to not [2]utter a sound] nor to teach in the name

* 3588 1161 * 2532 * 611
Ἰησοῦ 4:19 ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες
of Jesus. But Peter and John answering

4314 1473 2036 1487 1342-1510.2.3 1799 3588 2316
πρὸς αὐτοὺς εἶπον εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
to them said, If it is just before God

1473-191 3123 2228 3588 2316 2919 3756
ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ κρίνατε 4:20 οὐ
to hearken to you rather than God, you judge! [[3]*are* not

1410 1063 1473 3739 1492 2532 191 3361
δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ
[4]able [1]For [2]we] what we know and hear to not

2980 3588-1161 4324 630
λαλεῖν 4:21 οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν
speak. And the one, adding threats, released

1473 3367 2147 3588 4459 2849
αὐτοὺς μηδὲν εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσονται
them, [[2]nothing [1]finding] how they shall punish

1473 1223 3588 2992 3754 3956 1392 3588
αὐτοὺς διὰ τὸν λαὸν ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν
them, on account of the people, for all glorified

4:12 †*See Ald. for variants.*

2316 1909 3588 1096 2094 1063
θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι 4:22 ἐτῶν γὰρ
God over the *thing* having taken place. [[7]years *old* [1]For

1510.7.3 4183 5062 3588 444 1909 3739
ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν
[4]was [5]more than [6]forty [2]the [3]man] upon which

1096 3588 4592-3778 3588 2392
ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως
had taken place this sign of healing.

Filled of Holy Spirit

630-1161 2064 4314 3588 2398
4:23 ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους
And having been released, they came to *their* own

2532 518 3745 4314 1473 3588 749
καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς
and reported as much as [[7]to [8]them [1]the [2]chief priests

2532 3588 4245 2036 3588 1161 191
καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπον 4:24 οἱ δὲ ἀκούσαντες
[3]and [4]the [5]elders [6]said]. And having heard,

3661 142 5456 4314 3588 2316 2532 2036
ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπον
with one accord they lifted a voice to God and said,

1203 1473 3588 2316 3588 4160 3588 3772
δέσποτα σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν
O master, you *are* God, the one making the heaven,

2532 3588 1093 2532 3588 2281 2532 3956 3588
καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ
and the earth, and the sea, and all the *things*

1722 1473 3588 1223 4750 * 3588
ἐν αὐτοῖς 4:25 ὁ διὰ στόματος Δαβὶδ τοῦ
in them. The one [[2]through [3]*the* mouth [4]of David

3816-1473 2036 2444 5433 1484
παιδός σου εἰπών ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη
[5]your servant [1]having spoken], *saying*, Why do [[2]neigh [1]nations],

2532 2992 3191 2756 3936
καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά 4:26 παρέστησαν
and peoples meditate upon vain *things*? [[5]stood

3588 935 3588 1093 2532 3588 758 4863
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν
[1]The [2]kings [3]of the [4]earth], and the rulers gathered

1909-3588-1473 2596 3588 2962 2532 2596 3588 5547-1473
ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ
together against the Lord, and against his Christ†.

4863-1063 1909 225 1909 3588
4:27 συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν
For they gathered together in truth against the

39 3816-1473 * 3739 5548 *-5037
ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν ὃν ἔχρισας Ἡρῴδης τε
holy one, your servant Jesus, whom you anointed – both Herod

2532 * * 4862 1484 2532 2992 *
καὶ Πόντιος Πιλάτος σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ
and Pontius Pilate, with nations, and peoples of Israel,

4160 3745 3588 5495-1473 2532 3588 1012-1473
4:28 ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή σου
to do as much as your hand and your counsel

4309 1096 2532 3569 2962 1896
προώρισε γενέσθαι 4:29 καὶ τὰ νῦν κύριε ἔπιδε
predefined to take place. And at present, O Lord, look

1909 3588 547-1473 2532 1325 3588 1401-1473 3326
ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ
upon their intimidations, and grant *to* your bondmen with

3954-3956 2980 3588 3056-1473 1722 3588 3588
παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου 4:30 ἐν τῷ τὴν
every open manner to speak your word, in the

5495-1473 1614 1519 2392 2532 4592 2532
χεῖρά σου ἐκτείνειν εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα καὶ
[[2]of your hand [1]stretching out] for healing; and signs and

5059 1096 1223 3588 3686 3588 39 3816
τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός
miracles to take place through the name [[2]holy [3]servant

1473 * 2532 1189-1473 4531 3588
σου Ἰησοῦ 4:31 καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ
[1]of your] Jesus! And in their beseeching [[7]was shaken [1]the

5117 1722 3739 1510.7.6 4863 2532
τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι καὶ
[2]place [3]in [4]which [5]they were [6]being gathered together]; and

4130 537 4151 39 2532 2980
ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου καὶ ἐλάλουν
they were [[2]filled [1]all [4]spirit [3]of holy], and they spoke

4:25-26 †*See Ps. 2:1,2.*

3588 3056 3588 2316 3326 3954 3588-1161 4128
τον λόγον του θεού μετά παρρησίας 4:32 του δε πλήθους
the word of God with confidence. And the multitude

3588 4100 1510.7.3 3588 2588 2532 3588 5590
των πιστευσάντων ην η καρδία και η ψυχή
of the ones believing was [[2]heart [3]and [4]soul

1520 2532 3761 1520 5100 3588 5224 1473
μία και ουδέ εις τι των υπαρχόντων αυτώ
[1]of one]. And not even one [[2]anything [3]existing [4]to him

3004 2398-1510.1 235 1510.7.3 1473 537 2839
έλεγεν ίδιον είναι αλλ' ην αυτοίς άπαντα κοινά
[1]said†] to be his own, but [[2]*were* [4]to them [1]all things [3]in common].

2532 3173 1411 591 3588 3142 3588
4:33 και μεγάλη δυνάμει απεδίδουν το μαρτύριον οι
And *with* great power [[3]rendered [4]testimony [1]the

652 3588 386 3588 2962 * 5484 5037
απόστολοι της αναστάσεως του κυρίου Ιησού† χάρις τε
[2]apostles] of the resurrection of the Lord Jesus. [[3]favor [1]And

3173 1510.7.3 1909 3956 1473 3761-1063 1729
μεγάλη ην επί πάντας αυτούς 4:34 ουδέ γαρ ενδεής
[2]great] was upon all of them. For neither [[2]lacking

5100 5224 1722 1473 3745-1063 2935
τις υπήρχεν εν αυτοίς όσοι γαρ κτήτορες
[1]anyone] existed among them; for as many as *were* owners

5564 2228 3614 5224 4453 5342 3588
χωρίων η οικιών υπήρχον πωλούντες έφερον τας
of places or houses existing *to them*, by selling they brought the

5092 3588 4097 2532 5087 3844 3588
τιμάς των πιπρασκομένων 4:35 και ετίθουν παρά τους
value of the *things* being sold, and put *them* by the

4228 3588 652 1239-1161 1538 2530
πόδας των αποστόλων διεδίδοτο δε εκάστω καθότι
feet of the apostles. And it was distributed to each in so far as

302-5100 5532 2192 *-1161 3588 1941
αν τις χρείαν είχεν 4:36 Ιωσής δε ο επικληθείς
any should [[2]need [1]have]. And Joses, the one being called

* 5259 3588 652 3739 1510.2.3 3177
Βαρναβάς υπό των αποστόλων ο εστι μεθερμηνευόμενον†
Barnabas by the apostles (which is being translated

5207 3874 * * 3588 1085 5224
υιός παρακλήσεως Λευΐτης Κύπριος τω γένει 4:37 υπάρχοντος
Son of Comfort), a Levite, a Cypriot *by* race, [[3]existing

1473 68 4453 5342 3588 5536 2532 5087 3844
αυτώ αγρού πωλήσας ήνεγκε το χρήμα και έθηκε παρά
[4]to him [2]a field [1]having sold], brought the thing and put it by

3588 4228 3588 652
τους πόδας των αποστόλων
the feet of the apostles.

CHAPTER 5

Ananias and Sapphira

435 1161 5100 * 3686 4862
5:1 ανήρ δε τις Ανανίας ονόματι συν
[[3]man [1]And [2]a certain], Ananias by name, with

* 3588 1135-1473 4453 2933 2532
Σαπφείρη τη γυναικί αυτού επώλησε κτήμα 5:2 και
Sapphira his wife, sold a possession. And

3557 575 3588 5092 4894 2532
ενοσφίσατο από της τιμής συνειδυίας και
he pilfered from the value. [[3]being fully conscious of *it* [1]And

3588 1135-1473 2532 5342 3313-5100
της γυναικός αυτού και ενέγκας μέρος τι
[2]his wife], and he having brought a certain part,

3844 3588 4228 3588 652 5087 2036
παρά τους πόδας των αποστόλων έθηκεν 5:3 είπε
[[2]by [3]the [4]feet [5]of the [6]apostles [1]put *it*]. [[3]said

1161 * * 1302 4137-3588-* 3588
δε Πέτρος Ανανία διατί επλήρωσεν ο Σατανάς την
[1]And [2]Peter], Ananias, why has Satan filled

2588-1473 5574-1473 3588 4151 3588 39
καρδίαν σου ψεύσασθαί σε το πνεύμα το άγιον
your heart *for* you to lie *against* the [[2]spirit [1]holy]

2532 3557 575 3588 5092 3588 5564 3780
και νοσφίσασθαι από της τιμής του χωρίου 5:4 ουχί
and to pilfer from the value of the place? [[4]not

3306 1473 3306 2532 4097 1722
μένον σοι έμενε και πραθέν εν
[1]Remaining [2]in your *possession* [3]did it] remain? And *for* selling [[2]in

3588 4674 1849 5224 5100 3754 5087 1722 3588
τη ση εξουσία υπήρχε τι ότι έθου εν τη
[3]your [4]authority [1]it existed]? Why *is it* that you put [[2]in

2588-1473 3588 4229-3778 3756-5574 444 235
καρδία σου το πράγμα τούτο ουκ εψεύσω ανθρώποις αλλά
[3]your heart [1]this thing]? You lied not to men, but

3588 2316 191 1161 3588 * 3588 3056-3778
τω θεώ 5:5 ακούων δε ο Ανανίας τους λόγους τούτους
to God. [[3]hearing [1]And [2]Ananias] these words,

4098 1634 2532 1096 5401 3173 1909
πεσών εξέψυξε και εγένετο φόβος μέγας επί
falling down he expired. And there became [[2]fear [1]great] upon

3956 3588 191 3778 450-1161
πάντας τους ακούοντας ταύτα 5:6 αναστάντες δε
all the ones hearing these *things*. And having risen up,

3588 3501 4958 1473 2532 1627
οι νεώτεροι συνέστειλαν αυτόν και εξενέγκαντες
the younger men wrapped him; and having brought *him* forth,

2290 1096-1161 5613 5610 5140
έθαψαν 5:7 εγένετο δε ως ωρών τριών
they entombed *him*. And it came to pass about [[2]hours [1]three]

1292 2532 3588 1135-1473 3361 1492 3588 1096
διάστημα και η γυνή αυτού μη ειδυία το γεγονός
interval, and his wife, not knowing what happened,

1525 611 1161 1473 3588 * 2036 1473
εισήλθεν 5:8 απεκρίθη δε αυτή ο Πέτρος ειπέ μοι
entered. [[3]responded [1]And [4]to her [2]Peter], Tell me

1487 5118 3588 5564 591 3588 1161 2036
ει τοσούτου το χωρίον απέδοσθε η δε είπεν
if [[2]so much [3]for the [4]place [1]you rendered]? And she said,

3483 5118 3588 1161 * 2036 4314 1473 5100
ναι τοσούτου 5:9 ο δε Πέτρος είπεν προς αυτήν τι
Yes, for so much. And Peter said to her, Why *is it*

3754 4856-1473 3985 3588 4151 2962
ότι συνεφωνήθη υμίν πειράσαι το πνεύμα κυρίου
that you joined in one accord to test the spirit of *the* Lord?

2400 3588 4228 3588 2290 3588 435-1473 1909
ιδού οι πόδες των θαψάντων τον άνδρα σου επί
Behold, the feet of the ones burying your husband *are* at

3588 2374 2532 1627-1473 4098-1161 3916
τη θύρα και εξοίσουσί σε 5:10 έπεσε δε παραχρήμα
the door, and shall bring you forth. And she fell immediately

3844 3588 4228-1473 2532 1634 1525 1161 3588
παρά τους πόδας αυτού και εξέψυξεν εισελθόντες δε οι
by his feet, and expired. [[4]having entered [1]And [2]the

3495 2147 1473 3498 2532 1627
νεανίσκοι εύρον αυτήν νεκράν και εξενέγκαντες
[3]young men], found her dead, and, having brought *her* forth

2290 4314 3588 435-1473 2532 1096
έθαψαν προς τον άνδρα αυτής 5:11 και εγένετο
they entombed *her* by her husband. And there became

5401 3173 1909 3650 3588 1577 2532 1909 3956
φόβος μέγας εφ' όλην την εκκλησίαν και επί πάντας
[[2]fear [1]great] upon *the* entire assembly and upon all

3588 191 3778 1223-1161 3588 5495
τους ακούοντας ταύτα 5:12 διά δε των χειρών
the ones hearing these *things*. And by the hands

3588 652 1096 4592 2532 5059 1722
των αποστόλων εγίνετο σημεία και τέρατα εν
of the apostles *there* took place signs and miracles among

3588 2992 4183 2532 1510.7.6 3661 537
τω λαώ πολλά και ήσαν ομοθυμαδόν άπαντες
the people – many, (and they were with one accord all together

1722 3588 4745 * 3588-1161 3062 3762
εν τη στοά Σολομώντος 5:13 των δε λοιπών ουδείς
in the stoa of Solomon. But of the rest no one

5111 2853 1473 235 3170 1473 3588
ετόλμα κολλάσθαι αυτοίς αλλ' εμεγάλυνεν αυτούς ο
dared join them, but [[3]magnified [4]them [1]the

2992 3123-1161 4369 4100 3588
λαός 5:14 μάλλον δε προσετίθεντο πιστεύοντες τω
[2]people]. And more were added believing in the

2962 4128 435 5037-2532 1135 5620 2596
κυρίω πλήθη ανδρών τε και γυναικών 5:15 ώστε κατά
Lord – multitudes of men and also of women), so as in

3588 4113 1627 3588 772 2532 5087 1909
τας πλατείας εκφέρειν τους ασθενείς και τιθέναι επί
the squares to bring forth the weak and to put *them* upon

2825 2532 2895 2443 2064 * 2579 3588 4639
κλινών και κραββάτων ίνα ερχομένου Πέτρου καν η σκιά
beds and litters, that *at the* coming of Peter even the shadow

4:32 †*i.e.* claimed.

4:33 †*CP adds* χριστου - Christ.

4:36 †*Ald. omits* μεθερμηνευομενον.

1982 5100 1473 4905-1161
επισκιάση τινὶ αυτών **5:16** συνήρχετο δε
should overshadow some one of them. And came together

2532 3588 4128 3588 4038 4172 1519 *
και τα πλήθος των πέριξ πόλεων εις Ιερουσαλήμ
also the multitudes of the [[2]all around [1]cities] into Jerusalem,

5342 772 2532 3791 5259 4151
φέροντες ασθενείς και οχλουμένους υπό πνευμάτων
bringing *the* weak, and ones being mobbed by [[2]spirits

169 3748 2323 537
ακαθάρτων οίτινες εθεραπεύοντο άπαντες
[1]unclean], who were cured all together.

Apostles Imprisoned

450-1161 3588 749 2532 3956
5:17 αναστάς δε ο αρχιερεύς και πάντες
And having risen up, the chief priest and all

3588 4862 1473 3588 1510.6 139 3588 *
οι συν αυτώ η ούσα αίρεσις των Σαδδουκαίων
the ones with him (*which* is *the* sect of the Sadducees),

4130 2205 2532 1911 3588 5495-1473
επλήσθησαν ζήλου **5:18** και επέβαλον τας χείρας αυτών
were filled of zeal. And they put their hands

1909 3588 652 2532 5087 1473 1722 5084 1219
επί τους αποστόλους και έθεντο αυτούς εν τηρήσει δημοσία
upon the apostles, and put them in [[2]keep [1]a public].

32-1161 2962 1223 3588 3571 455 3588 2374
5:19 άγγελος δε κυρίου διά της νυκτός ήνοιξε τας θύρας
But an angel of the Lord by night opened the doors

3588 5438 1806 5037 1473 2036 4198
της φυλακής εξαγαγών τε αυτούς είπεν **5:20** πορεύεσθε
of the prison, [[2]leading [4]out [1]and [3]them] said, Go,

2532 2476 2980 1722 3588 2413 3588 2992 3956
και σταθέντες λαλείτε εν τω ιερώ τω λαώ πάντα
and standing speak in the temple to the people all

3588 4487 3588 2222-3778 191-1161
τα ρήματα της ζωής ταύτης **5:21** ακούσαντες δε
the words of this life! And having heard,

1525 5259 3588 3722 1519 3588 2413 2532 1321
εισήλθον υπό τον όρθρον εις το ιερόν και εδίδασκον
they entered at the dawn into the temple, and were teaching.

3854-1161 3588 749 2532 3588 4862 1473
παραγενόμενος δε ο αρχιερεύς και οι συν αυτώ
But having come, the chief priest and the ones with him,

4779 3588 4892 2532 3956 3588 1087
συνεκάλεσαν το συνέδριον και πάσαν την γερουσίαν
called together the sanhedrin, and all the council of elders

3588 5207 * 2532 649 1519 3588 1201
των υιών Ισραήλ και απέστειλαν εις το δεσμωτήριον
of the sons of Israel, and sent to the jail

71-1473 3588-1161 5257 3854
αχθήναι αυτούς **5:22** οι δε υπηρέται παραγενόμενοι
for them to be brought. And the officers having come

3756 2147 1473 1722 3588 5438 390-1161
ουχ εύρον αυτούς εν τη φυλακή αναστρέψαντες δε
did not find them in the prison. And having returned,

518 3004 3754 3588 3303 1201
απήγγειλαν **5:23** λέγοντες ότι το μεν δεσμωτήριον
they reported, saying that, Indeed *the* jail

2147 2808 1722 3956 803 2532 3588
εύρομεν κεκλεισμένον εν πάση ασφαλεία και τους
we found locked with all security, and the

5441 2476 4253 3588 2374 455-1161
φύλακας† εστώτας προ των θυρών ανοίξαντες δε
keepers standing before the doors. But having opened

2080 3762 2147 5613-1161 191 3588
έσω ουδένα εύρομεν **5:24** ως δε ήκουσαν τους
[[3]inside [2]no one [1]we found]. And as they heard

3056-3778 3588-5037 2409 2532 3588 4755 3588
λόγους τούτους ο τε ιερεύς και ο στρατηγός του
these words, both the priest and the commandant of the

2413 2532 3588 749 1280 4012 1473
ιερού και οι αρχιερείς διηπόρουν περί αυτών
temple and the chief priests were perplexed concerning them,

5100-302 1096-3778 3854-1161 5100
τι αν γένοιτο τούτο **5:25** παραγενόμενος δε τις
whatever this might be. And having come, a certain one

5:23 †*Ald. adds* εξω - outside.

518 1473 3004 3754 2400 3588 435 3739
απήγγειλεν αυτοίς λέγων† ότι ιδού οι άνδρες ους
reported to them, saying that, Behold, the men whom

5087 1722 3588 5438 1510.2.6 1722 3588 2413 2476 2532
έθεσθε εν τη φυλακή εισίν εν τω ιερώ εστώτες και
you put in the prison are in the temple standing and

1321 3588 2992 5119 565 3588
διδάσκοντες τον λαόν **5:26** τότε απελθών ο
teaching the people. Then [[3]having gone forth [1]the

4755 4862 3588 5257 71 1473 3756 3326
στρατηγός συν τοις υπηρέταις ήγαγεν αυτούς ου μετά
[2]commandant] with the officers led them, not with

970 5399-1063 3588 2992 2443 3361 3034
βίας εφοβούντο γαρ τον λαόν ίνα μη λιθασθώσιν
force, for they feared the people, that they should not be stoned.

71-1161 1473 2476 1722 3588 4892
5:27 αγαγόντες δε αυτούς έστησαν εν τω συνεδρίω
And having brought them, they stood *them* in the sanhedrin.

2532 1905 1473 3588 749 3004 3756
και επηρώτησεν αυτούς ο αρχιερεύς **5:28** λέγων ου
And [[3]asked [4]them [1]the [2]chief priest], saying, *Was it* not

3852 3853 1473 3361 1321 1909
παραγγελία παρηγγείλαμεν υμίν μη διδάσκειν επί
with an exhortation we exhorted to you to not teach in

3588 3686-3778 2532 2400 4137 3588 *
τω ονόματι τούτω και ιδού πεπληρώκατε την Ιερουσαλήμ
this name? And behold, you have filled Jerusalem

3588 1322-1473 2532 1014 1863 1909 1473 3588
της διδαχής υμών και βούλεσθε επαγαγείν εφ' ημάς το
with your teaching, and you want to bring upon us the

129 3588 444-3778 611-1161 * 2532
αίμα του ανθρώπου τούτου **5:29** αποκριθείς δε Πέτρος και
blood of this man. And answering Peter and

3588 652 2036 3980 1163 2316
οι απόστολοι είπον πειθαρχείν δει θεώ
the apostles said, [[2]to yield obedience [1]It is necessary] to God

3123 2228 444 3588 2316 3588 3962-1473
μάλλον η ανθρώποις **5:30** ο θεός των πατέρων ημών
rather than men. The God of our fathers

1453 * 3739 1473 1315 2910 1909
ήγειρεν Ιησούν ον υμείς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες επί
raised Jesus, whom you laid hands upon having hanged upon

3586 3778 3588 2316 747 2532 4990 5312 3588
ξύλου **5:31** τούτον ο θεός αρχηγόν και σωτήρα ύψωσε τη
a tree†. This one God, chief and deliverer, exalted *by*

1188-1473 1325 3341 3588 * 2532 859 266
δεξιά αυτού δούναι μετάνοιαν τω Ισραήλ και άφεσιν αμαρτιών
his right *hand* to give repentance *to* Israel and release of sins.

2532 1473 1510.2.4 1473 3144 3588 4487-3778
5:32 και ημείς εσμεν αυτού μάρτυρες των ρημάτων τούτων
And we are his witnesses of these things,

2532 3588 4151 1161 3588 39 3739 1325-3588-2316 3588
και το πνεύμα δε το άγιον ο έδωκεν ο θεός τοις
[[2]also [3]the [5]spirit [1]but [4]holy] which God gave to the ones

3980 1473 3588-1161 191
πειθαρχούσιν αυτώ **5:33** οι δε ακούσαντες
yielding obedience to him. And the ones hearing

1282 2532 1011 337 1473
διεπρίοντο και εβουλεύοντο ανελείν αυτούς
were sawed through, and consulted to do away with them.

Gamaliel's Advice

450-1161 5100 1722 3588 4892
5:34 αναστάς δε τις εν τω συνεδρίω
And having risen up, a certain one in the sanhedrin,

* 3686 * 3547 5093 3956
Φαρισαίος ονόματι Γαμαλιήλ νομοδιδάσκαλος τίμιος παντί
a Pharisee by name Gamaliel, a teacher of the law esteemed by all

3588 2992 2753 1854 1024-5100 3588 652
τω λαώ εκέλευσεν έξω βραχύ τι τους αποστόλους
the people, urged [[4]outside [5]a little [1]the [2]apostles

4160 2036-5037 4314 1473 435
ποιήσαι **5:35** είπέ τε προς αυτούς άνδρες
[3]to be made *to go*]. And he said to them, Men,

* 4337 1438 1909 3588 444-3778
Ισραηλίται προσέχετε εαυτοίς επί τοις ανθρώποις τούτοις
Israelites, take heed to yourselves over these men

5:25 †*Ald. omits* λεγων.

5:30 †*or* timber.

5100 3195 4238 4253-1063 3778 3588 2250
τι μέλλετε πράσσειν **5:36** προ γαρ τούτων των ημερών
what you are about to act! For before these days

450-* 3004 1510.1 5100 1438 3739
ανέστη Θευδάς λέγων είναί τινα εαυτόν† ω
Theudas rose up, naming [2to be 3somebody 1himself], in whom

4345.1 706 435 5616 5071 3739
προσεκλήθη αριθμός ανδρών ωσεί τετρακοσίων ος
[3leaned towards 1a number 2of men], about four hundred, who

337 2532 3956 3745 3982
ανηρέθη και πάντες όσοι επείθοντο
were done away with. And all, as many as were persuaded

1473 1262 2532 1096 1519 3762 3326
αυτώ διελύθησαν και εγένοντο εις ουδέν **5:37** μετά
by him, were parted, and came to nothing. After

3778 450 * 3588 * 1722 3588 2250
τούτον ανέστη Ιούδας ο Γαλιλαίος εν ταις ημέραις
this [4rose up 1Judas 2the 3Galilean] in the days

3588 582 2532 868 2992 2425
της απογραφής και απέστησε λαόν ικανόν
of the census, and separated [2of people 1a fit *amount*]

3694 1473 2548 622 2532 3956 3745
οπίσω αυτού κακείνος απώλετο και πάντες όσοι
to *go* after him. And that one perished and all as many as

3982 1473 1287 2532 3569
επείθοντο αυτώ διεσκορπίσθησαν **5:38** και τα νυν
were persuaded by him were dispersed. And at present

3004 1473 868 575 3588 444-3778 2532 1439
λέγω υμίν απόστητε από των ανθρώπων τούτων και εάσατε
I say to you, abstain from these men, and allow

1473 3754 1437 1510.3 1537 444 3588 1012-1473
αυτούς ότι εάν η εξ ανθρώπων η βουλή αυτη
them! for if [2should be 3from 4men 1this counsel],

2228 3588 2041-3778 2647 1487-1161
η το έργον τούτο καταλυθήσεται **5:39** ει δε
then this work will be broken up. But if

1537 2316 1510.2.3 3756-1410 2647-1473
εκ θεού εστιν ου δύνασθε καταλύσαι αυτό
[2from 3God 1it is], you will not be able to break it up –

3379 2532 2314 2147
μήποτε και θεομάχοι ευρεθήτε
lest at any time even [2fighters against God 1you be found].

3982-1161 1473 2532 4341
5:40 επείσθησαν δε αυτώ και προσκαλεσάμενοι
And they were persuaded by him, and having called

3588 652 1194 3853 3361
τους αποστόλους δείραντες παρήγγειλαν μη
the apostles having flayed *them*, they exhorted *them* to not

2980 1909 3588 3686 3588 * 2532 630 1473
λαλείν επί τω ονόματι του Ιησού και απέλυσαν αυτούς
speak in the name of Jesus, and they released them.

3588 3303 3767 4198 5463 575 4383 3588
5:41 οι μεν ουν επορεύοντο χαίροντες από προσώπου του
Indeed then they went rejoicing from in front of the

4892 3754 2661 5228 3588 3686
συνεδρίου ότι κατηξιώθησαν υπέρ του ονόματος
sanhedrin, that they were deemed worthy for the name

3588 * 818 3956-5037 2250 1722
του Ιησού ατιμασθήναι **5:42** πάσάν τε ημέραν εν
of Jesus to be dishonored. And every day in

3588 2413 2532 2596 3624 3756-3973 1321 2532
τω ιερώ και κατ' οίκον ουκ επαύοντο διδάσκοντες και
the temple, and by house, they ceased not teaching and

2097 * 3588 5547
ευαγγελιζόμενοι Ιησούν τον χριστόν
announcing good news of Jesus the Christ.

CHAPTER 6

The Hellenists and Hebrews

1722-1161 3588 2250-3778 4129 3588
6:1 εν δε ταις ημέραις ταύταις πληθυνόντων των
And in these days, of *the* multiplying of the

3101 1096 1112 3588 * 4314
μαθητών εγένετο γογγυσμός των Ελληνιστών προς
disciples, there took place a grumbling of the Hellenists against

3588 * 3754 3865 1722 3588 1248 3588
τους Εβραίους ότι παρεθεωρούντο εν τη διακονία τη
the Hebrews, that [2were overlooked 3in 4the 6service

2522 3588 5503-1473 4341 1161
καθημερινή αι χήραι αυτών **6:2** προσκαλεσάμενοι δε
5daily 1their widows]. [4having called 1And

3588 1427 3588 4128 3588 3101 2036 3756 701
οι δώδεκα το πλήθος των μαθητών είπον ουκ αρεστόν
2the 3twelve] the multitude of the disciples said, [2not 3pleasing

1510.2.3 1473 2641 3588 3056 3588 2316 1247
εστιν ημάς καταλείψαντας τον λόγον του θεού διακονείν
1It is] for us leaving behind the word of God to serve

5132 1980 3767 80 435 1537
τραπέζαις **6:3** επισκέψασθε ουν αδελφοί άνδρας εξ
tables. Number [2then 1brothers], men from out of

1473 3140 2033 4134 4151 39
υμών μαρτυρουμένους επτά πλήρεις πνεύματος αγίου
you being witnesses – seven *men*, full [2spirit 1of holy]

2532 4678 3739 2525 1909 3588 5532-3778
και σοφίας ους καταστήσομεν επί της χρείας ταύτης
and wisdom, whom we will place over this need!

1473-1161 3588 4335 2532 3588 1248 3588 3056
6:4 ημείς δε τη προσευχή και τη διακονία του λόγου
But we in the prayer and in the service of the word

4342
προσκαρτερήσομεν
will attend constantly.

Stephen

2532 700 3588 3056 1799 3956 3588
6:5 και ήρεσεν ο λόγος ενώπιον παντός του
And [3was pleasing 1the 2word] before all the

4128 2532 1586 * 435 4134 4102
πλήθους και εξελέξαντο Στέφανον άνδρα πλήρη πίστεως
multitude. And they chose Stephen, a man full of belief

2532 4151 39 2532 * 2532 * 2532
και πνεύματος αγίου και Φίλιππον και Πρόχορον και
and [2spirit 1holy], and Philip, and Prochorus, and

* 2532 * 2532 * 2532 * 4339
Νικάνορα και Τίμωνα και Παρμενάν και Νικόλαον προσήλυτον
Nicanor, and Timon, and Parmenas, and Nicolas a convert

* 3739 2476 1799 3588 652 2532
Αντιοχέα **6:6** ους έστησαν ενώπιον των αποστόλων και
of Antioch, whom they stood before the apostles; and

4336 2007 1473 3588 5495 2532 3588
προσευξάμενοι επέθηκαν αυτοίς τας χείρας **6:7** και ο
having prayed, they placed [2on them 1hands]. And the

3056 3588 2316 837 2532 4129 3588 706
λόγος του θεού ηύξανε και επληθύνετο ο αριθμός
word of God grew, and [5was multiplied 1the 2number

3588 3101 1722 * 4970 4183-5037
των μαθητών εν Ιερουσαλήμ σφόδρα πολύς τε
3of the 4disciples] in Jerusalem exceedingly, also a great

3793 3588 2409 5219 3588 4102 *-1161
όχλος των ιερέων υπήκουον τη πίστει **6:8** Στέφανος δε
multitude of the priests hearkened to the belief. And Stephen,

4134 4102 2532 1411 4160 5059 2532 4592
πλήρης πίστεως και δυνάμεως εποίει τέρατα και σημεία
full of belief and power, did miracles and [2signs

3173 1722 3588 2992 450-1161 5100
μεγάλα εν τω λαώ **6:9** ανέστησαν δε τινες
1great] among the people. And rose up certain ones

3588 1537 3588 4864 3588 3004 *
των εκ της συναγωγής της λεγομένης Λιβερτίνων
from out of the synagogue being called, Libertines,

2532 * 2532 * 2532 3588 575
και Κυρηναίων και Αλεξανδρέων και των από
and Cyrenians, and Alexandrians, and of the ones from

* 2532 * 4802 3588 * 2532
Κιλικίας και Ασίας συζητούντες τω Στεφάνω **6:10** και
Cilicia, and Asia, debating *with* Stephen. And

3756-2480 436 3588 4678 2532 3588 4151
ουκ ίσχυον αντιστήναι τη σοφία και τω πνεύματι
they were not able to withstand the wisdom and the spirit

3739 2980 5119 5260 435 3004
ω ελάλει **6:11** τότε υπέβαλον άνδρας λέγοντας
which he spoke. Then they suborned men, saying

3754 191 1473 2980 4487 989
ότι ακηκόαμεν αυτού λαλούντος ρήματα βλάσφημα
that, We have heard him speaking [2words 1blasphemous]

1519 * 2532 3588 2316 4787-5037
εις Μωυσήν και τον θεόν **6:12** συνεκίνησάν τε
against Moses and God. And they agitated together

3588 2992 2532 3588 4245 2532 3588 1122 2532
τον λαόν και τους πρεσβυτέρους και τους γραμματείς και
the people, and the elders, and the scribes; and

5:36 †*CP adds* μεγαν - great.

2186 4884 1473 2532 71 1519 3588
επιστάντες συνήρπασαν αυτόν και ήγαγον εις το
attending *to it* they seized him, and brought *him* to the

4892 2476-5037 3144 5571 3004
συνέδριον **6:13** έστησάν τε μάρτυρας ψευδείς λέγοντας
sanhedrin. And they set [[2]witnesses [1]false], saying,

3588 444-3778 3756 3973 4487 989
ο άνθρωπος ούτος ου παύεται ρήματα βλάσφημα
This man *does* not cease [[3]words [2]blasphemous

2980 2596 3588 5117 3588 39 3778 2532 3588 3551
λαλών κατά του τόπου του αγίου τούτου και του νόμου
[1]speaking] against [[3]place [2]holy [1]this], and the law;

191-1063 1473 3004 3754 * 3588 *
6:14 ακηκόαμεν γαρ αυτού λέγοντος ότι Ιησούς ο Ναζωραίος
for we have heard him saying that [[2]Jesus [3]the [4]Nazarene

3778 2647 3588 5117-3778 2532 236 3588 1485
ούτος καταλύσει τον τόπον τούτον και αλλάξει τα έθη
[1]this] shall destroy this place and change the customs

3739 3860 1473 * 2532 816 1519
α παρέδωκεν ημίν Μωϋσής **6:15** και ατενίσαντες εις
which [[2]delivered up [3]to us [1]Moses]. And having gazed onto

1473 537 3588 2516 1722 3588 4892 1492
αυτόν άπαντες οι καθεζόμενοι εν τω συνεδρίω είδον
him, all the ones being seated in the sanhedrin beheld

3588 4383-1473 5616 4383 32
το πρόσωπον αυτού ωσεί πρόσωπον αγγέλου
his face as *the* face of an angel.

CHAPTER 7

Stephen Relates the History of the Jews

2036 1161 3588 749 1487 686 3778
7:1 είπε δε ο αρχιερεύς ει άρα ταύτα
[[4]said [1]And [2]the [3]chief priest], Do then these *things*

3779 2192 3588 1161 5346 435 80 2532
ούτως έχει **7:2** ο δε έφη άνδρες αδελφοί και
so hold to? And he said, Men, brothers, and

3962 191 3588 2316 3588 1391 3708 3588
πατέρες ακούσατε ο θεός της δόξης ώφθη τω
fathers, hearken! The God of glory appeared *to*

3962-1473 * 1510.6 1722 3588 * 4250
πατρί ημών Αβραάμ όντι εν τη Μεσοποταμία πριν
our father Abraham being in Mesopotamia before

2228 2730-1473 1722 * 2532 2036 4314
η κατοικήσαι αυτόν εν Χαρράν **7:3** και είπε προς
his dwelling in Haran, and he said to

1473 1831 1537 3588 1093-1473 2532 1537 3588
αυτόν έξελθε εκ της γης σου και εκ της
him, Go forth from out of your land, and from out of

4772-1473 2532 1204 1519 1093 3739 302-1473-1166
συγγενείας σου και δεύρο εις γην ην αν σοι δείξω
your kin, and come into a land which I will show to you†!

5119 1831 1537 1093 *
7:4 τότε εξελθών εκ γης Χαλδαίων
Then having gone forth from out of *the* land of the Chaldeans

2730 1722 * 2547 3326 3588 599
κατώκησεν εν Χαρράν κακείθεν μετά το αποθανείν
he dwelt in Haran. And from there, after the dying

3588 3962-1473 3351 1473 1519 3588 1093-3778 1519
τον πατέρα αυτού μετώκισεν αυτόν εις την γην ταύτην εις
of his father, he displaced him into this land into

3739 1473 3568 2730 2532 3756-1325 1473
ην υμείς νυν κατοικείτε **7:5** και ουκ έδωκεν αυτώ
which you now dwell. And he did not give to him

2817 1722 1473 3761 968 4228 2532 1861
κληρονομίαν εν αυτή ουδέ βήμα ποδός και επηγγείλατο
an inheritance in it, nor [[2]stool [1]a foot]. And he promised

1325 1473 1519 2697 1473 2532 3588 4690-1473
δούναι αυτώ εις κατάσχεσιν αυτήν και τω σπέρματι αυτού
to give [[2]to him [3]for [4]a possession [1]it], and *to* his seed

3326 1473 3756 1510.6 1473-5043 2980 1161
μετ' αυτόν ουκ όντος αυτώ τέκνου **7:6** ελάλησε δε
after him – *there* not being a child to him. [[4]spoke [1]And

3779 3588 2316 3754 1510.8.3 3588 4690-1473 3941
ούτως ο θεός ότι έσται το σπέρμα αυτού πάροικον
[3]thus [2]God], that [[2]will be [1]his seed] a sojourner

1722 1093 245 2532 1402 1473 2532 2559
εν γη αλλοτρία και δουλώσουσιν αυτό και κακώσουσιν
in [[2]land [1]an alien], and they shall enslave it, and inflict evil

7:3 †*See Gen. 12:1.*

2094 5071 2532 3588 1484 3739 1437
έτη τετρακόσια **7:7** και το έθνος ω εάν
[[2]years [1]*for* four hundred]. And the nation which ever

1398 2919-1473 2036 3588 2316 2532 3326
δουλεύσωσι κρινώ εγώ είπεν ο θεός και μετά
shall enslave *them* I shall judge†, said God. And after

3778 1831 2532 3000 1473 1722 3588
ταύτα εξελεύσονται και λατρεύσουσί μοι εν τω
these *things* they shall come forth, and shall serve to me in

5117-3778 2532 1325 1473 1242 4061
τόπω τούτω **7:8** και έδωκεν αυτώ διαθήκην περιτομής
this place. And he gave to him a covenant of circumcision;

2532 3779 1080 3588 * 2532 4059 1473
και ούτως εγέννησε τον Ισαάκ και περιέτεμεν αυτόν
and thus he engendered Isaac and circumcised him

3588 2250 3588 3590 2532 3588 * 3588 *
τη ημέρα τη ογδόη και ο Ισαάκ τον Ιακώβ
the [[2]day [1]eighth]; and Isaac *engendered* Jacob,

2532 3588 * 3588 1427 3966 2532 3588
και ο Ιακώβ τους δώδεκα πατριάρχας **7:9** και οι
and Jacob the twelve patriarchs. And the

3966 2206 3588 * 591 1519 *
πατριάρχαι ζηλώσαντες τον Ιωσήφ απέδοντο εις Αίγυπτον
patriarchs, envying Joseph, rendered *him* into Egypt.

2532 1510.7.3-3588-2316 3326 1473 2532 1807 1473
και ην ο θεός μετ' αυτού **7:10** και εξείλετο αυτόν
And God was with him, and delivered him

1537 3956 3588 2347-1473 2532 1325 1473
εκ πασών των θλίψεων αυτού και έδωκεν αυτώ
from out of all his afflictions, and gave to him

5484 2532 4678 1726 * 935 * 2532
χάριν και σοφίαν εναντίον Φαραώ βασιλέως Αιγύπτου και
favor and wisdom before Pharaoh king of Egypt; and

2525 1473 2233 1909 * 2532 3650 3588
κατέστησεν αυτόν ηγούμενον επ' Αίγυπτον και όλον τον
he placed him as leader over Egypt and [[2]whole

3624 1473 2064-1161 3042 1909 3650
οίκον αυτού **7:11** ήλθε δε λιμός εφ' όλην
[3]house [1]his]. And there came a famine upon *the* entire

3588 1093 * 2532 * 2532 2347 3173
την γην Αιγύπτου και Χαναάν και θλίψις μεγάλη
land of Egypt and Canaan, and [[2]affliction [1]great].

2532 3756 2147 5527 3588 3962-1473
και ουχ εύρισκον χορτάσματα οι πατέρες ημών
And [[2]*did* not [3]find [4]fodder [1]our fathers].

191 1161 * 1510.6 4621 1722 *
7:12 ακούσας δε Ιακώβ όντα σίτα εν Αιγύπτω
[[3]hearing [1]And [2]Jacob] *of their* being grain in Egypt,

1821 3588 3962-1473 4412 2532 1722 3588
εξαπέστειλε τους πατέρας ημών πρώτον **7:13** και εν τω
sent forth our fathers a first *time*. And in the

1208 319-* 3588 80-1473
δευτέρω ανεγνωρίσθη Ιωσήφ τοις αδελφοίς αυτού
second *time* Joseph made himself known *to* his brothers,

2532 5318 1096 3588 * 3588 1085 3588
και φανερόν εγένετο τω Φαραώ το γένος του
and [[5]apparent [4]became [6]*to* [7]Pharaoh [1]the [2]family

* 649 1161 * 3333 3588
Ιωσήφ **7:14** αποστείλας δε Ιωσήφ μετεκαλέσατο τον
[3]of Joseph]. [[3]having sent [1]And [2]Joseph], he called back

3962-1473 * 2532 3956 3588 4772-1473 1722
πατέρα αυτού Ιακώβ και πάσαν την συγγένειαν αυτού εν
his father Jacob, and all his kin, in *total*

5590 1440 4002 2597 1161 * 1519
ψυχαίς εβδομήκοντα πέντε **7:15** κατέβη δε Ιακώβ εις
[[3]souls [1]seventy [2]five]. [[3]went down [1]And [2]Jacob] unto

* 2532 5053 1473 2532 3588 3962-1473
Αίγυπτον και ετελεύτησεν αυτός και οι πατέρες ημών
Egypt, and [[4]came to an end [1]he [2]and [3]our fathers].

2532 3346 1519 * 2532 5087 1722
7:16 και μετετέθησαν εις Συχέμ και ετέθησαν εν
And they were transferred unto Shechem and were put in

3588 3418 3739 5608-* 5092 694 3844
τω μνήματι ω ωνήσατο Αβραάμ τιμής αργυρίου παρά
the tomb which Abraham purchased for a value of silver from

3588 5207 * 3588 * 2531-1161 1448
των υιών Εμμόρ του Συχέμ **7:17** καθώς δε ήγγιζεν
the sons of Emmor of Shechem. And as [[3]approached

3588 5550 3588 1860 3739 3660-3588-2316
ο χρόνος της επαγγελίας ης ώμοσεν ο θεός
[1]the [2]time] of the promise of which God swore by an oath

7:7 †*See Gen. 15:14.*

3588 * 837 3588 2992 2532 4129 1722
τω Αβραὰμ ηὔξησεν ο λαὸς και επληθύνθη εν
to Abraham, [3grew 1the 2people] and multiplied in

* 891 3739 450 935 2087
Αιγύπτω 7:18 ἄχρις ου ανέστη βασιλεὺς έτερος
Egypt, until of which there rose up [2king 1another]

3739 3756-1492 3588 * 3778 2686
ος ουκ ἤδει τον Ιωσὴφ 7:19 ούτος κατασοφισάμενος
who knew not Joseph†. This one having dealt subtly with

3588 1085-1473 2559 3588 3962-1473 3588
το γένος ημών εκάκωσε τους πατέρας ημών του
our race, inflicted evil upon our fathers,

4160 1570 3588 1025-1473 1519-3588 3361
ποιείν έκθετα τα βρέφη αυτών εις το μη
to make *them* expose their babies, so that they should not

2225 1722 3739 2540 1080-*
ζωογονείσθαι 7:20 εν ω καιρώ εγεννήθη Μωυσής
be brought forth alive. In which time Moses was born,

2532 1510.7.3 791 3588 2316 3739 397 3376 5140 1722
και ην αστείος τω θεώ ος ανετράφη μήνας τρείς εν
and was fair *to* God, who was reared [2months 1three] in

3588 3624 3588 3962-1473 1620 1161 1473
τω οίκω του πατρὸς αυτού 7:21 εκτεθέντα δε αυτὸν
the house of his father. [3being exposed 1And 2he],

337-1473 3588 2364 * 2532 397
ανείλετο αυτὸν η θυγάτηρ Φαραὼ και ανεθρέψατο
[4took him up 1the 2daughter 3of Pharaoh] and reared

1473 1438 1519 5207 2532 3811-* 3956
αυτὸν εαυτή εις υιὸν 7:22 και επαιδεύθη Μωυσής πάση
him herself for a son. And Moses was instructed in all

4678 * 1510.7.3-1161 1415 1722 3056 2532 1722
σοφία Αιγυπτίων ην δε δυνατὸς εν λόγοις και εν
wisdom of *the* Egyptians. And he was mighty in words and in

2041 5613-1161 4137 1473 5063
έργοις† 7:23 ως δε επληρούτο αυτώ τεσσαρακονταετὴς
works. And as [3was filled up 4to him 1forty years

5550 305 1909 3588 2588-1473 1980
χρόνος ανέβη επί την καρδίαν αυτού επισκέψασθαι
2of time], it ascended unto his heart to visit

3588 80-1473 3588 5207 * 2532 1492
τους αδελφούς αυτού τους υιούς Ισραὴλ 7:24 και ιδὼν
his brothers of the sons of Israel. And beholding

5100 91 292 2532 4160 1557
τινα αδικούμενον ημύνατο και εποίησεν εκδίκησιν
a certain one being wronged, he defended and executed vengeance

3588 2669 3960 3588 *
τω καταπονουμένω πατάξας τον Αιγύπτιον
for the one being harassed, having struck the Egyptian.

3543-1161 4920 3588 80-1473 3754
7:25 ενόμιζε δε συνιέναι τους αδελφούς αυτού ότι
And he thought [2would perceive 1his brothers] that

3588 2316 1223 5495-1473 1325 1473-4991
ο θεὸς διά χειρὸς αυτού δίδωσιν αυτοίς σωτηρίαν
God [3through 4his hand 1is giving 2deliverance to them].

3588 1161 3756-4920 3588-5037 1966 2250
οι δε ου συνήκαν 7:26 τη τε επιούση ημέρα
But they perceived not. And the following day

3708 1473 3164 2532 4900 1473
ώφθη αυτοίς μαχομένοις και συνήλασεν αυτούς
he appeared to ones doing combat, and forced them

1519 1515 2036 435 80 1510.2.5-1473 2444
εις ειρήνην ειπὼν άνδρες αδελφοί εστε υμείς ινατί
to peace, having said, Men, [2brothers 1you are]; why

91 240 3588-1161 91 3588 4139
αδικείτε αλλήλους 7:27 ο δε αδικών τον πλησίον
wrong one another? But the one wronging the neighbor,

683-1473 2036 5100 1473-2525 758 2532
απώσατο αυτὸν ειπὼν τις σε κατέστησεν άρχοντα και
thrust him away, having said, Who placed you ruler and

1348 1909 1473 3361 337 1473 1473-2309
δικαστὴν εφ' ημάς 7:28 μη ανελείν με συ θέλεις
magistrate over us? Do [2to do away with 3me 1you want],

3739 5158 337 5504-3588-*
ον τρόπον ανείλες χθὲς τον Αιγύπτιον
in which manner you did away with the Egyptian yesterday†?

7:18 †*See Ex. 1:8.*

7:22 †*See CP & Ald. for variants.*

7:27,28 †*See Ex. 2:14.*

5343-1161-* 1722 3588 3056-3778 2532 1096
7:29 έφυγε δε Μωυσής εν τω λόγω τούτω και εγένετο
And Moses fled at this word, and became

3941 1722 1093 * 3739 1080
πάροικος εν γη Μαδιὰμ ου εγέννησεν
a sojourner in *the* land of Midian, of which *place* he engendered

5207 1417 2532 4137 2094 5062
υιούς δύο 7:30 και πληρωθέντων ετών τεσσαράκοντα
[2sons 1two]. And [3being fulfilled 2years 1forty],

3708 1473 1722 3588 2048 3588 3735 *
ώφθη αυτώ εν τη ερήμω του όρους Σινά
there appeared to him in the wilderness of mount Sinai

32 2962 1722 5395 4442 942 3588 1161
άγγελος κυρίου εν φλογί πυρὸς βάτου 7:31 ο δε
an angel of *the* Lord in a flame of fire of a bush. And

* 1492 2296 3588 3705 4334
Μωυσής ιδὼν εθαύμαζε το όραμα προσερχομένου
Moses beholding, marvelled at the vision. [3coming forward

1161 1473 2657 1096 5456 2962
δε αυτού κατανοήσαι εγένετο φωνὴ κυρίου
1And 2of his] to study *it*, there came *the* voice of *the* Lord

4314 1473 1473 3588 2316 3588 3962-1473
προς αυτὸν 7:32 εγὼ ο θεὸς των πατέρων σου
to him, *saying*, I *am* the God of your fathers,

3588 2316 * 2532 3588 2316 * 2532 3588 2316
ο θεὸς Αβραὰμ και ο θεὸς Ισαὰκ και ο θεὸς
the God of Abraham, and the God of Isaac, and the God

* 1790 1161 1096 * 3756-5111
Ιακὼβ έντρομος δε γενόμενος Μωυσής ουκ ετόλμα
of Jacob†. [4trembling 1And 3having become 2Moses], dared not

2657 2036 1161 1473 3588 2962 3089 3588
κατανοήσαι 7:33 είπε δε αυτώ ο κύριος λύσον το
to study *it*. [4said 1And 5to him 2the 3Lord], Untie the

5266 3588 4228-1473 3588-1063 5117 1722 3739 2476
υπόδημα των ποδών σου ο γαρ τόπος εν ω έστηκας
sandal of your feet, for the place in which you stand

1093 39-1510.2.3 1492 1492 3588 2561
γη αγία εστίν 7:34 ιδὼν είδον την κάκωσιν
[2ground 1is holy]†! In beholding, I saw the ill-treatment

3588 2992-1473 3588 1722 * 2532 3588 4726-1473
του λαού μου του εν Αιγύπτω και του στεναγμού αυτών
of my people in Egypt, and [2their moaning

191 2532 2597 1807 1473 2532 3568 1204
ήκουσα και κατέβην εξελέσθαι αυτούς και νυν δεύρο
1I heard], and I came down to rescue them†. And now come,

649 1473 1519 * 3778 3588 *
αποστελώ σε εις Αίγυπτον 7:35 τούτον τον Μωϋσήν
I shall send you to Egypt††. This Moses

3739 720 2036 5100 1473-2525 758
ον ηρνήσαντο ειπόντες τις σε κατέστησεν άρχοντα
whom they denied, having said, Who placed you ruler

2532 1348 3778 3588 2316 758 2532 3086
και δικαστὴν τούτον ο θεὸς άρχοντα και λυτρωτὴν
and magistrate†? This one God [2*as* ruler 3and 4ransomer

649 1722 5495 32 3588 3708 1473 1722
απέστειλεν εν χειρί αγγέλου του οφθέντος αυτώ εν
1sent] by *the* hand of an angel appearing to him in

3588 942 3778 1806-1473 4160 5059
τη βάτω 7:36 ούτος εξήγαγεν αυτούς ποιήσας τέρατα
the bush. This one led them out, having done miracles

2532 4592 1722 1093 * 2532 1722 2063 2281
και σημεία εν γη Αιγύπτω και εν ερυθρά θαλάσση
and signs in *the* land of Egypt, and in *the* Red Sea,

2532 1722 3588 2048 2094 5062 3778 1510.2.3
και εν τη ερήμω έτη τεσσαράκοντα 7:37 ούτός εστιν
and in the wilderness [2years 1forty]. This is

3588 * 3588 2036 3588 5207 * 4396
ο Μωϋσής ο ειπὼν τοις υιοίς Ισραὴλ προφήτην
the Moses having said to the sons of Israel, [4a prophet

1473 450 2962 3588 2316-1473 1537 3588
υμίν αναστήσει κύριος ο θεὸς ημών εκ των
5to you 3shall raise up 1*The* lord 2our God] from out of

7:32 †*See Ex. 3:6.*

7:33 †*See Ex. 3:5.*

7:33-34 †*See Ex. 3:7,8.*

7:34 ††*See Ex. 3:10.*

7:35 †*See Ex. 2:14.*

80-1473 5613 1473 3778 1510.2.3 3588 1096
αδελφών υμών ως εμέ† 7:38 ούτός εστιν ο γενόμενος
your brothers as me†. This is the one being

1722 3588 1577 1722 3588 2048 3326 3588 32 3588
εν τη εκκλησία εν τη ερήμω μετά του αγγέλου του
among the assembly in the wilderness with the angel

2980 1473 1722 3588 3735 * 2532 3588 3962-1473
λαλούντος αυτώ εν τω όρει Σινά και των πατέρων ημών
speaking to him on mount Sinai, and our fathers;

3739 1209 3051 2198 1325 1473 3739
ος εδέξατο λόγια ζώντα δούναι ημίν 7:39 ω
who received [[2]oracles [1]living] to give to us, to whom

3756-2309 5255 1096 3588 3962-1473 235
ουκ ηθέλησαν υπήκοοι γενέσθαι οι πατέρες ημών αλλ’
[[2]wanted not [4]subjects [3]to become [1]our fathers], but

683 2532 4762 3588 2588-1473 1519
απώσαντο και εστράφησαν ταις καρδίαις† αυτών εις
they thrust away, and turned their hearts unto

* 2036 3588 * 4160 1473 2316
Αίγυπτον 7:40 ειπόντες τω Ααρών ποίησον ημίν θεούς
Egypt, having said *to* Aaron, Make us gods

3739 4313 1473 3588 1063 *-3778 3739
οι προπορεύσονται ημών ο γαρ Μωυσής ούτος ος
who shall go before us; for this Moses who

1806-1473 1537 1093 * 3756-1492
εξήγαγεν ημάς εκ γης Αιγύπτου ουκ οίδαμεν
led us from out of *the* land of Egypt, we know not

5100 1096 1473 2532 3447
τι γέγονεν αυτώ 7:41 και εμοσχοποίησαν
what has happened to him.† And they made a calf image

1722 3588 2250-1565 2532 321 2378 3588
εν ταις ημέραις εκείναις και ανήγαγον θυσίαν τω
in those days, and led up a sacrifice to the

1497 2532 2165 1722 3588 2041 3588 5495-1473
ειδώλω και ευφραίνοντο εν τοις έργοις των χειρών αυτών
idol, and made merry in the works of their hands.

4762 1161 3588 2316 2532 3860-1473 3000
7:42 έστρεψε δε ο θεός και παρέδωκεν αυτούς λατρεύειν
[[3]turned [1]And [2]God] and delivered them up to serve

3588 4756 3588 3772 2531 1125 1722
τη στρατιά του ουρανού καθώς γέγραπται εν
the military of the heaven, as it has been written in

976 3588 4396 3361 4968
βίβλω των προφητών μη σφάγια
the book of the prophets, Did you not [[3]victims for slaughter

2532 2378 4374 1473 2094 5062
και θυσίας προσηνέγκατέ μοι έτη τεσσαράκοντα
[4]and [5]sacrifices [1]offer [2]to me] [[2]years [1]*for* forty]

1722 3588 2048 3624 * 2532 353
εν τη ερήμω οίκος Ισραήλ 7:43 και ανελάβετε
in the wilderness, O house of Israel? And you take up

3588 4633 3588 * 2532 3588 798 3588 2316-1473
την σκηνήν του Μολόχ και το άστρον του θεού υμών
the tent of Molech, and the star of your god

* 3588 5179 3739 4160 4352
Ρεμφάν τους τύπους ους εποιήσατε προσκυνείν
Remphan, the models of which you made to do obeisance to

1473 2532 3351 1473 1900 * 3588
αυτοίς και μετοικιώ υμάς επέκεινα Βαβυλώνος 7:44 η
them; and I will displace you beyond Babylon†. The

4633 3588 3142 1510.7.3 3588 3962-1473 1722 3588
σκηνή του μαρτυρίου ην τοις πατράσιν ημών εν τη
tent of testimony was *with* our fathers in the

2048 2531 1299 3588 2980 3588 *
ερήμω καθώς διετάξατο ο λαλών τω Μωυσή
wilderness, as set in order *by* the one speaking *to* Moses

4160 1473 2596 3588 5179 3739 3708
ποιήσαι αυτήν κατά τον τύπον ον εωράκει
to make it according to the model which he had seen,

3739 2532 1521 1237 3588 3962-1473
7:45 ην και εισήγαγον διαδεξάμενοι οι πατέρες ημών
which also [[3]brought in [2]relieving [1]our fathers]

3326 * 1722 3588 2697 3588 1484 3739
μετά Ιησού εν τη κατασχέσει των εθνών ων
after Joshua in the taking possession of the nations, whom

1856-3588-2316 575 4383 3588 3962-1473 2193 3588
εξώσεν ο θεός από προσώπου των πατέρων ημών έως των
God pushed out from in front of our fathers, until the

2250 * 3739 2147 5484 1799 3588 2316 2532
ημερών Δαβίδ 7:46 ος εύρε χάριν ενώπιον του θεού και
days of David, who found favor before God and

154 2147 4638 3588 2316 * *-1161
ητήσατο ευρείν σκήνωμα τω θεώ Ιακώβ 7:47 Σολομών δε
asked to find a tent for the God of Jacob. But Solomon

3618 1473 3624 235 3756 3588 5310
ωκοδόμησεν αυτώ οίκον 7:48 αλλ’ ουχ ο ύψιστος
built to him a house. But [[3]*does* not [1]the [2]highest

1722 5499 3485 2730 2531 3588 4396
εν χειροποιήτοις ναοίς κατοικεί καθώς ο προφήτης
[5]in [7]made by hands [6]temples [4]dwell], as the prophet

3004 3588 3772 1473 2362 3588-1161 1093 5286
λέγει 7:49 ο ουρανός μοι θρόνος η δε γη υποπόδιον
says, The heaven *is* my throne. And the earth a footstool

3588 4228-1473 4169 3624 3618 1473 3004 2962
των ποδών μου ποίον οίκον οικοδομήσετέ μοι λέγει κύριος
for my feet. What house will you build to me? says *the* Lord,

2228 5100 5117 3588 2663-1473 3780 3588
η τις τόπος της καταπαύσεώς μου 7:50 ουχί η
Or what place for my rest? Did not

5495-1473 4160 3778-3956 4644 2532
χειρ μου εποίησε ταύτα πάντα 7:51 σκληροτράχηλοι και
my hand make all these *things*†? O hard-necked and

564 3588 2588 2532 3588 3775 1473 104
απερίτμητοι τη καρδία και τοις ωσίν υμείς αει
uncircumcised in the heart and in the ears, you continually

3588 4151 3588 39 496 5613 3588
τω πνεύματι τω αγίω αντιπίπτετε ως οι
[[2]the [4]spirit [3]holy [1]rush headlong against] – as

3962-1473 2532 1473 5100 3588 4396 3756
πατέρες υμών και υμείς 7:52 τίνα των προφητών ουκ
your fathers, *so* also you. Which of the prophets [[2]not

1377 3588 3962-1473 2532 615 3588
εδίωξαν οι πατέρες υμών και απέκτειναν τους
[3]persecute [1]*did* your fathers]? And they killed the ones

4293 4012 3588 1660 3588 1342
προκαταγγείλαντας περί της ελεύσεως του δικαίου
preannouncing concerning the advent of the just *one*,

3739 3568-1473 4273 2532 5406 1096
ου νυν υμείς προδόται και φονείς γεγένησθε
of whom you now [[2]betrayers [3]and [4]murderers [1]have become],

3748 2983 3588 3551 1519 1296 32 2532
7:53 οίτινες ελάβετε τον νόμον εις διαταγάς αγγέλων και
who received the law by disposition of angels, and

3756-5442
ουκ εφυλάξατε
kept not.

Stephen Stoned to Death

191-1161 3778 1282 3588
7:54 ακούοντες δε ταύτα διεπρίοντο ταις
And hearing these *things*, they were sawed through *in*

2588-1473 2532 1031 3588 3599 1909 1473
καρδίαις αυτών και έβρυχον τους οδόντας επ’ αυτόν
their hearts, and gnashed *their* teeth against him.

5224-1161 4134 4151 39 816 1519
7:55 υπάρχων δε πλήρης πνεύματος αγίου ατενίσας εις
And being full [[2]spirit [1]of holy], having gazed into

3588 3772 1492 1391 2316 2532 * 2476 1537
τον ουρανόν είδε δόξαν θεού και Ιησούν εστώτα εκ
the heaven he beheld *the* glory of God, and Jesus standing at

1188 3588 2316 2532 2036 2400 2334 3588 3772
δεξιών του θεού 7:56 και είπεν ιδού θεωρώ τους ουρανούς
the right of God, and said, Behold, I view the heavens

455 2532 3588 5207 3588 444 1537 1188 2476
ανεωγμένους και τον υιόν του ανθρώπου εκ δεξιών εστώτα
being opened, and the son of man [[2]at [3]*the* right [1]standing]

3588 2316 2896-1161 5456 3173 4912
του θεού 7:57 κράξαντες δε φωνή μεγάλη συνέσχον
of God. And crying out [[2]voice [1]with a great], they held

3588 3775-1473 2532 3729 3661 1909 1473
τα ώτα αυτών και ώρμησαν ομοθυμαδόν επ’ αυτόν
their ears, and advanced with one accord against him.

2532 1544 1854 3588 4172 3036 2532
7:58 και εκβαλόντες έξω της πόλεως ελιθοβόλουν και
And having cast *him* outside the city, they stoned *him*. And

7:37 †*See Dt. 18:15*.

7:39 †*Ald*. **τη καρδια** - the heart.

7:40 †*See Ex. 32:1,23*.

7:42-43 †*See Am. 5:25-27*.

7:49-50 †*See Is. 66:1,2*.

3588 3144 659 3588 2440-1473 3844 3588 4228
οι μάρτυρες απεθέντο τα ιμάτια αυτών παρά τους πόδας
the witnesses put aside their garments by the feet

3494 2564 * 2532 3036 3588
νεανίου καλουμένου Σαύλου **7:59** και ελιθοβόλουν τον
of a young man being called Saul. And they stoned

* 1941 2532 3004 2962 * 1209
Στέφανον επικαλούμενον και λέγοντα κύριε Ιησού δέξαι
Stephen, *the* one calling upon and saying, O Lord Jesus, receive

3588 4151-1473 5087-1161 3588 1119 2896
το πνεύμά μου **7:60** θεις δε τα γόνατα έκραξε
my spirit! And having placed the knees, he cried out

5456 3173 2962 3361 2476 1473 3588
φωνή μεγάλη κύριε μη στήσης αυτοίς την
[[2]voice [1]a great], O Lord, you should not set [[2]to them

266-3778 2532 3778 2036 2837
αμαρτίαν ταύτην και τούτο ειπών εκοιμήθη
[1]this sin]. And this having said, he went to sleep.

CHAPTER 8

The Persecution of the Assembly

*-1161 1510.7.3 4909 3588 336-1473
8:1 Σαύλος δε ην συνευδοκών τη αναιρέσει αυτού
And Saul was assenting with his removal.

1096-1161 1722 1565 3588 2250 1375 3173
εγένετο δε εν εκείνη τη ημέρα διωγμός μέγας
And came to pass in that day [[2]persecution [1]a great]

1909 3588 1577 3588 1722 * 3956-1161
επί την εκκλησίαν την εν Ιεροσολύμοις πάντες δε
against the assembly in Jerusalem. And all

1289 2596 3588 5561 3588 * 2532 *
διεσπάρησαν κατά τας χώρας της Ιουδαίας και Σαμαρείας
were dispersed throughout the places of Judea and Samaria,

4133 3588 652 4792 1161 3588 *
πλην των αποστόλων **8:2** συνεκόμισαν δε τον Στέφανον
except the apostles. [[4]collected up [1]And [5]Stephen

435 2126 2532 4160 2870
άνδρες ευλαβείς και εποιήσαντο κοπετόν
[3]men [2]reverent], and were making [[2]beating of the breast

3173 1909 1473 *-1161 3075 3588 1577
μέγαν επ' αυτώ **8:3** Σαύλος δε ελυμαίνετο την εκκλησίαν
[1]a great] over him. But Saul laid waste the assembly

2596-3588-3624 1531 4951-5037 435 2532
κατά τους οίκους εισπορευόμενος σύρων τε άνδρας και
[[2]by houses† [1]entering]; dragging both men and

1135 3860 1519 5438 3588
γυναίκας παρεδίδου εις φυλακήν **8:4** οι
women, he delivered *them* up into prison. The ones

3303-3767 1289 1330 2097
μεν ουν διασπαρέντες διήλθον ευαγγελιζόμενοι
then being scattered went through announcing good news –

3588 3056 *-1161 2718 1519 4172 3588
τον λόγον **8:5** Φίλιππος δε κατελθών εις πόλιν της
the word. And Philip going down unto a city

* 2784 1473 3588 5547 4337
Σαμαρείας εκήρυσσεν αυτοίς τον χριστόν **8:6** προσείχόν
of Samaria proclaimed to them the Christ. [[4]took heed

5037 3588 3793 3588 3004 5259 3588
τε οι όχλοι τοις λεγομένοις υπό του
[1]And [2]the [3]multitudes] to the *things* being said by

* 3661 1722 3588 191-1473 2532
Φιλίππου ομοθυμαδόν εν τω ακούειν αυτούς και
Philip with one accord, in their hearing and

991 3588 4592 3739 4160 4183-1063 3588
βλέπειν τα σημεία α εποίει **8:7** πολλών γαρ των
seeing the signs which he did. For many of the ones

2192 4151 169 994 5456 3173
εχόντων πνεύματα ακάθαρτα βοώντα φωνή μεγάλη
having [[2]spirits [1]unclean], [[2]yelling [4]voice [3]*with* a great

1831 4183-1161 3886
εξήρχετο πολλοί δε παραλελυμένοι
[1]*the unclean spirits* came forth]. And many having been disabled

2532 5560 2323 2532 1096 5479 3173
και χωλοί εθεραπεύθησαν **8:8** και εγένετο χαρά μεγάλη
and lame were cured. And came to pass [[2]joy [1]a great]

1722 3588 4172-1565
εν τη πόλει εκείνη
in that city.

8:3 †*i.e.* house by house.

Simon and the Magic Arts

435 1161 5100 3686 * 4391
8:9 ανήρ δε τις ονόματι Σίμων προϋπήρχεν
[[3]man [1]And [2]a certain], by name Simon, beforehand

1722 3588 4172 3096 2532 1839 3588 1484
εν τη πόλει μαγεύων και εξιστών το έθνος
in the city *was* practicing magic and amazing the nation

3588 * 3004 1510.1 5100 1438 3173
της Σαμαρείας λέγων είναί τινα εαυτόν μέγαν
of Samaria, saying [[2]to be [3]some [1]himself] great one.

3739 4337-3956 575 3397 2193 3173
8:10 ω προσείχον πάντες από μικρού έως μεγάλου
To whom all gave heed from small unto great,

3004 3778 1510.2.3 3588 1411 3588 2316 3588
λέγοντες ούτός εστιν η δύναμις του θεού η
saying, This one is the power of the [[2]God

3173 4337-1161 1473 1223
μεγάλη **8:11** προσείχον δε αυτώ διά
[1]great]. And they were giving heed to him, on account of

3588 2425 5550 3588 3095 1839
το ικανώ χρόνω ταις μαγείαις εξεστακέναι
the *spending* a fit amount of time with the magic to amaze

1473 3753-1161 4100 3588 *
αυτούς **8:12** ότε δε επίστευσαν τω Φιλίππω
them. And when they believed, *with* Philip

2097 3588 4012 3588 932 3588
ευαγγελιζομένω τα περί της βασιλείας του
announcing good news – the *things* concerning the kingdom

2316 2532 3588 3686 * 5547 907
θεού και του ονόματος Ιησού χριστού εβαπτίζοντο
of God and the name of Jesus Christ, they were immersed,

435-5037 2532 1135 3588 1161 * 2532 1473
άνδρες τε και γυναίκες **8:13** ο δε Σίμων και αυτός
both men and women. And Simon even himself

4100 2532 907 1510.7.3 4342
επίστευσε και βαπτισθείς ην προσκαρτερών
believed. And having been immersed, he was constantly attending

3588 * 2334-5037 1411 2532 4592
τω Φιλίππω θεωρών τε δυνάμεις και σημεία†
to Philip. And viewing *works of* power and signs

1096 1839 191 1161 3588
γινόμενα εξίστατο **8:14** ακούσαντες δε οι
being done, he was amazed. [[6]having heard [1]And [2]the

1722 * 652 3754 1209-3588-* 3588
εν Ιεροσολύμοις απόστολοι ότι δέδεκται η Σαμάρεια τον
[4]in [5]Jerusalem [3]apostles] that Samaria received the

3056 3588 2316 649 4314 1473 3588 * 2532
λόγον του θεού απέστειλαν προς αυτούς τον Πέτρον και
word of God, they sent to them Peter and

* 3748 2597 4336
Ιωάννην **8:15** οίτινες καταβάντες προσηύξαντο
John, the ones who having gone down prayed

4012 1473 3704 2983 4151 39
περί αυτών όπως λάβωσι πνεύμα άγιον
concerning them that they should receive [[2]spirit [1]holy].

3768-1063 1510.7.3 1909 3762 1473 1968
8:16 ούπω γαρ ην επ' ουδενί αυτών επιπεπτωκός
For not yet was it [[2]upon [3]any one [4]of them [1]falling].

3440-1161 907 5224 1519 3588 3686 3588
μόνον δε βεβαπτισμένοι υπήρχον εις το όνομα του
But only one [[2]immersed [1]being] in the name of the

2962 * 5119 2007 3588 5495 1909 1473 2532
κυρίου Ιησού **8:17** τότε επετίθουν τας χείρας επ' αυτούς και
Lord Jesus. Then they placed hands upon them, and

2983 4151 39 2300 1161 3588 *
ελάμβανον πνεύμα άγιον **8:18** θεασάμενος δε ο Σίμων
they received [[2]spirit [1]holy]. [[3]seeing [1]And [2]Simon]

3754 1223 3588 1936 3588 5495 3588 652
ότι διά της επιθέσεως των χειρών των αποστόλων
that through the laying on of the hands of the apostles

1325 3588 4151 3588 39 4374 1473
δίδοται το πνεύμα το άγιον προσήνεγκεν αυτοίς
[[4]was given [1]the [3]spirit [2]holy], he brought to them

5536 3004 1325 2504 3588 1849-3778
χρήματα **8:19** λέγων δότε καμοί την εξουσίαν ταύτην
things, saying, Give to me also this authority,

2443 3739 302 2007 3588 5495 2983
ίνα ω αν επιθώ τας χείρας λαμβάνη
that whom ever I should place the hands should receive

8:13 †*CP adds* μεγαλα - great.

4151 39 *-1161 2036 1473 3588 694-1473
πνεῦμα ἅγιον 8:20 Πέτρος δε εἶπε αυτόν το αργύριόν σου
[[2]spirit [1]holy]. And Peter said to him, [[2]your money

4862 1473 1510.4 1519 684 3754 3588 1431
συν σοι είη εις απώλειαν ότι την δωρεὰν
[4]with [5]you [1]May [3]be] unto destruction, for [[2]the [3]gift

3588 2316 3543 1223 5536 2932
του θεοῦ ενόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι
[4]of God [1]you thought [6]by [7]things [5]*is* to be acquired].

3756-1510.2.3 1473-3310 3761 2819 1722 3588 3056-3778
8:21 ουκ έστι σοι μερὶς ουδὲ κλῆρος εν τω λόγω τούτω
There is not a portion to you nor lot in this matter,

3588 1063 2588-1473 3756-1510.2.3 2117 1799 3588 2316
η γαρ καρδία σου ουκ εστιν ευθεία ενώπιον του θεοῦ
for your heart is not straight before God.

3340 3767 575 3588 2549-1473 3778 2532 1189
8:22 μετανόησον οὖν ἀπὸ της κακίας σου ταύτης και δεήθητι
Repent then from [[2]your evil [1]this], and beseech

3588 2316 1487 686 863 1473 3588 1963 3588
του θεοῦ ει ἄρα αφεθήσεταί σοι η επίνοια της
God if then [[4]shall be forgiven [5]to you [1]the [2]thought

2588-1473 1519-1063 5521 4088 2532 4886
καρδίας σου 8:23 εις γαρ χολὴν πικρίας και σύνδεσμον
[3]of your heart]! For in bile of bitterness and bond

93 3708 1473 1510.6 611-1161 3588
αδικίας ορῶ σε ὄντα 8:24 αποκριθεὶς δε ο
of unrighteousness I see you being. And responding

* 2036 1189-1473 5228 1473 4314 3588 2962 3704
Σίμων είπε δεήθητε υμεῖς υπὲρ εμοῦ προς τον κύριον ὅπως
Simon said, You beseech for me to the Lord, so that

3367 1904 1909 1473 3739 2046 3588
μηδὲν επέλθη επ' εμὲ ων ειρήκατε 8:25 οι
nothing should come upon me of which you have said! They

3303 3767 1263 2532 2980 3588 3056 3588
μεν οὖν διαμαρτυράμενοι και λαλήσαντες τον λόγον του
indeed then testifying and having spoken the word of the

2962 5290 1519 * 4183-5037 2968 3588
κυρίου υπέστρεψαν εις Ιερουσαλὴμ πολλάς τε κώμας των
Lord returned unto Jerusalem, and *in* many towns of the

* 2097
Σαμαρειτῶν ευηγγελίσαντο
Samaritans they announced good news.

Philip and the Ethiopian Eunuch

32-1161 2962 2980 4314 *
8:26 ἄγγελος δε κυρίου ελάλησε προς Φίλιππον
And an angel of *the* Lord spoke to Philip,

3004 450 2532 4198 2596 3314 1909
λέγων ανάστηθι και πορεύου κατὰ μεσημβρίαν επὶ
saying, Rise up and go according to *the* south unto

3588 3598 3588 2597 575 * 1519 *
την οδὸν την καταβαίνουσαν ἀπὸ Ιερουσαλὴμ εις Γάζαν
the way going down from Jerusalem unto Gaza –

3778 1510.2.3 2048 2532 450 4198
αὕτη εστὶν ἔρημος 8:27 και αναστὰς επορεύθη
(this is wilderness)! And having risen up he went.

2532 2400 435-* 2135 1413 *
και ιδοὺ ανὴρ Αιθίοψ ευνοῦχος δυνάστης Κανδάκης
And behold, an Ethiopian man, a eunuch, a mighty one of Candace

3588 938 * 3739 1510.7.3 1909 3956 3588
της βασιλίσσης Αιθιόπων ος ην επὶ πάσης της
the queen of *the* Ethiopians, who was over all

1047-1473 3739 2064 4352 1519 *
γάζης αυτῆς ος εληλύθει προσκυνήσων εις Ιερουσαλὴμ
her treasury, who had come to do obeisance in Jerusalem,

1510.7.3-5037 5290 2532 2521 1909 3588
8:28 ην τε υποστρέφων και καθήμενος επὶ του
was returning, and sitting upon

716-1473 314 3588 4396 * 2036
ἅρματος αυτοῦ† ανεγίνωσκε τον προφήτην Ησαΐαν 8:29 εἶπε
his chariot. *And* he read the prophet Isaiah. [[4]said

1161 3588 4151 3588 * 4334 2532 2853 3588
δε το πνεῦμα τω Φιλίππω πρόσελθε και κολλήθητι τω
[1]And [2]the [3]spirit] *to* Philip, Draw near and join *to*

716-3778 4370-1161 3588 * 191
ἅρματι τούτω 8:30 προσδραμὼν δε ο Φίλιππος ἤκουσεν
this chariot. And running up, Philip heard

1473 314 3588 4396 * 2532 2036 686
αυτοῦ αναγινώσκοντος τον προφήτην Ησαΐαν και εἶπεν ἀρὰ
him reading the prophet Isaiah, and said, Then

8:28 †*Ald. adds* **και** - and.

1065 1097 3739 314 3588 1161 2036
γε γινώσκεις α αναγινώσκεις 8:31 ο δε είπε
indeed you know what you read? And he said,

4459-1063 302-1410 1437-3361 5100 3594 1473
πως γαρ αν δυναίμην εὰν μη τις οδηγήση με
For how might I be able, unless someone should guide me?

3870-5037 3588 * 305 2523 4862
παρεκάλεσέ τε τον Φίλιππον αναβάντα καθίσαι συν
And he appealed to Philip, having ascended to sit with

1473 3588-1161 4042 3588 1124 3739 314
αυτῶ 8:32 η δε περιοχὴ της γραφῆς ην ανεγίνωσκεν
him. And the section of the scripture which he read

1510.7.3 3778 5613 4263 1909 4967 71 2532 5613
ην αὕτη ως πρόβατον επὶ σφαγὴν ἤχθη και ως
was this, As a sheep unto slaughter he was led; and as

286 1726 3588 2751 1473 880 3779
αμνὸς εναντίον του κείροντος αυτὸν ἄφωνος οὕτως
a lamb before the one shearing it *is* voiceless, so

3756-455 3588 4750-1473 1722 3588 5014-1473
ουκ ανοίγει το στόμα αυτοῦ 8:33 εν τη ταπεινώσει αυτοῦ
he opens not his mouth. In his humiliation

3588 2920-1473 142 3588 1161 1074-1473
η κρίσις αυτοῦ ἤρθη την δε γενεὰν αυτοῦ
his equity was taken away. And [[3]his generation

5100 1334 3754 142 575 3588 1093 3588
τις διηγήσεται ὅτι αἴρεται ἀπὸ της γης η
[1]who [2]shall describe], for [[2]*is* taken [3]from [4]the [5]earth

2222-1473 611 1161 3588 2135 3588 *
ζωὴ αυτοῦ 8:34 αποκριθεὶς δε ο ευνοῦχος τω Φιλίππω
[1]his life]†? [[4]responding [1]And [2]the [3]eunuch] *to* Philip,

2036 1189 1473 4012 5100 3588 4396 3004
εἶπε δέομαί σου περὶ τίνος ο προφήτης λέγει
said, I beseech you, concerning whom [[2]prophet [3]speak

3778 4012 1438 2228 4012 2087-5100
τοῦτο περὶ εαυτοῦ η περὶ ετέρου τινός
[1]*does* this]? – concerning himself, or concerning some other?

455 1161 3588 * 3588 4750-1473 2532
8:35 ανοίξας δε ο Φίλιππος το στόμα αυτοῦ και
[[3]having opened [1]And [2]Philip] his mouth, and

756 575 3588 1124-3778 2097
αρξάμενος ἀπὸ της γραφῆς ταύτης ευηγγελίσατο
having begun from this scripture, announced good news

1473 3588 * 5613-1161 4198 2596 3588
αυτῶ τον Ιησοῦν 8:36 ως δε επορεύοντο κατὰ την
to him – Jesus. And as they were going along the

3598 2064 1909 5100 5204 2532 5346 3588 2135
οδὸν ἦλθον επὶ τι ὕδωρ και φησιν ο ευνοῦχος
way, they came upon some water. And [[3]says [1]the [2]eunuch],

2400 5204 5100 2967 1473 907 2036
ιδοὺ ὕδωρ τι κωλύει με βαπτισθῆναι 8:37 †είπε
Behold, water. What prevents me to be immersed? [[3]said

1161 3588 * 1487 4100 1537 3650
δε ο Φίλιππος ει πιστεύεις εξ ὅλης
[1]And [2]Philip], If you believe from out of *your* entire

3588 2588 1832 611-1161 2036 4100
της καρδίας ἔξεστιν αποκριθεὶς δε εἶπε πιστεύω
heart, it is allowed. And responding he said, I believe

3588 5207 3588 2316 1510.1 3588 * 5547 2532
τον υιὸν του θεοῦ εἶναι τον Ιησοῦν χριστὸν 8:38 και
[[4]the [5]son [6]of God [3]to be [1]Jesus [2]Christ]. And

2753 2476 3588 716 2532 2597 297
εκέλευσε στῆναι το ἅρμα και κατέβησαν αμφότεροι
he urged [[3]to stop [1]the [2]chariot]. And [[2]went down [1]both]

1519 3588 5204 3588 5037 * 2532 3588 2135 2532
εις το ὕδωρ ο τε Φίλιππος και ο ευνοῦχος και
into the water, indeed Philip and the eunuch, and

907 1473 3753-1161 305 1537
εβάπτισεν αυτὸν 8:39 ὅτε δε ανέβησαν εκ
he immersed him. And when they ascended from out of

3588 5204 4151 2962 726-3588-* 2532
του ὕδατος πνεῦμα κυρίου ἥρπασε τον Φίλιππον και
the water, spirit of *the* Lord seized Philip by force, and

3756-1492 1492 1473 3765 3588 2135 4198-1063
ουκ εἶδεν αυτὸν ουκέτι ο ευνοῦχος επορεύετο γαρ
[[5]not [3]saw [4]him [6]any longer [1]the [2]eunuch]; for he went

3588 3598-1473 5463 *-1161 2147 1519
την οδὸν αυτοῦ χαίρων 8:40 Φίλιππος δε ευρέθη εις
his way rejoicing. And Philip was found in

8:32-33 †*See Is. 53:7,8.*

8:37 †*CP omits verse but inserts lines of zeros; text Ald.*

* 2532 1330 2097 3588
Ἄζωτον και διερχόμενος ευηγγελίζετο τας
Azotus. And going through, he announced good news *to* [2the
4172 3956 2193 3588 2064-1473 1519 *
πόλεις πάσας έως του ελθείν αυτόν εις Καισάρειαν
3cities 1all] until he came unto Caesarea.

CHAPTER 9

The Conversion of Saul

3588 1161 * 2089 1709 547 2532
9:1 ο δε Σαύλος έτι εμπνέων απειλής και
And Saul still breathing intimidation and
5408 1519 3588 3101 3588 2962 4334
φόνου εις τους μαθητάς του κυρίου προσελθών
carnage against the disciples of the Lord, having come forward
3588 749 154 3844 1473 1992 1519
τω αρχιερεί **9:2** ητήσατο παρ' αυτού επιστολάς εις
to the chief priest, asked from him letters for
* 4314 3588 4864 3704 1437 5100 2147
Δαμασκόν προς τας συναγωγάς όπως εάν τινας εύρη
Damascus to the synagogues, so that if any should be found
3588 3598 1510.6 435-5037 2532 1135 1210
της οδού όντας άνδρας τε και γυναίκας δεδεμένους
[2of the 3way 1being], both men and women, having bound *them*
71 1519 * 1722-1161 3588 4198
αγάγη εις Ιερουσαλήμ **9:3** εν δε τω πορεύεσθαι
he should lead *them* unto Jerusalem. And in the going
1096 1473 1448 3588 * 2532 1810
εγένετο αυτόν εγγίζειν τη Δαμασκώ και εξαίφνης
it happened *as* he approached *to* Damascus, and suddenly
4015 1473 5457 575 3588 3772 2532 4098
περιήστραψεν αυτόν φως από του ουρανού **9:4** και πεσών
flashed about him light from the heaven. And having fallen
1909 3588 1093 191 5456 3004 1473 * *
επί την γην ήκουσε φωνήν λέγουσαν αυτώ Σαούλ Σαούλ
upon the ground, he heard a voice saying to him, Saul, Saul,
5100 1473-1377 2036-1161 5100 1510.2.2 2962
τι με διώκεις **9:5** είπε δε τις ει κύριε
why do you persecute me? And he said, Who are you, O Lord?
3588 1161 2962 2036 1473 1510.2.1 * 3739 1473 1377
ο δε κύριος είπεν εγώ ειμι Ιησούς ον συ διώκεις
And *the* Lord said, I am Jesus, whom you persecute.
4642 1473 4314 2759 2979 5141-5037
†σκληρόν σοι προς κέντρα λακτίζειν **9:6** †τρέμων τε
It is hard to you [2against 3spurs 1to kick]. And trembling
2532 2284 2036 2962 5100 1473-2309 4160 2532
και θαμβών είπε κύριε τι με θέλεις ποιήσαι και
and distraught, he said, O Lord, what do you want me to do? And
3588 2962 4314 1473 235 450 2532 1525 1519 3588
ο κύριος προς αυτόν†† αλλά ανάστηθι και είσελθε εις την
the Lord *said* to him, But rise up and enter into the
4172 2532 2980 1473 5100 1473 1163 4160 3588-1161
πόλιν και λαληθήσεταί σοι τι σε δει ποιείν **9:7** οι δε
city, and it will be told to you what you must do! But the
435 3588 4922 1473 2476 1769 191
άνδρες οι συνοδεύοντες αυτώ ειστήκεισαν εννεοί ακούοντες
men journeying with him stood dumb, hearing
3303 3588 5456 3367 1161 2334 1453 1161
μεν της φωνής μηδένα δε θεωρούντες **9:8** ηγέρθη δε
indeed the voice†, [3no one 1but 2viewing]. [3rose 1And
3588 * 575 3588 1093 455 5037 3588
ο Σαύλος από της γης ανεωγμένων τε των
2Saul] from the ground, [3having been opened 1and
3788-1473 3762 991 5496 1161
οφθαλμών αυτού ουδένα έβλεπε χειραγωγούντες δε
2his eyes], [2no one 1he saw]. [2leading 4by the hand 1And
1473 1521 1519 * 2532 1510.7.3 2250
αυτόν εισήγαγον εις Δαμασκόν **9:9** και ην ημέρας
3him] they brought *him* unto Damascus. And he was [2days
5140 3361 991 2532 3756-2068 3761 4095
τρείς μη βλέπων και ουκ έφαγεν ουδέ έπιεν
1three] not seeing, and he ate not nor drank.

Ananias and Saul

1510.7.3-1161 5100 3101 1722 * 3686
9:10 ην δε τις μαθητής εν Δαμασκώ ονόματι
And there was a certain disciple in Damascus by name
* 2532 2036 4314 1473 3588 2962 1722 3705
Ανανίας και είπε προς αυτόν ο κύριος εν οράματι
Ananias. And [3said 4to 5him 1the 2Lord] in a vision,
* 3588 1161 2036 2400 1473 2962 3588
Ανανία ο δε είπεν ιδού εγώ κύριε **9:11** ο
Ananias! And he said, Behold, *it is* I, O Lord.
1161 2962 4314 1473 450 4198 1909 3588
δε κύριος προς αυτόν αναστάς πορεύθητι επί την
And *the* Lord *said* to him, Rise up, go unto the
4505 3588 2564 2117 2532 2212 1722 3614
ρύμην την καλουμένην ευθείαν και ζήτησον εν οικία
street called Straight, and seek in *the* house
* *-3686 * 2400-1063 4336
Ιούδα Σαύλον ονόματι Ταρσέα ιδού γαρ προσεύχεται
of Judas *for* one named Saul of Tarsus! for behold he prays.
2532 1492 1722 3705 435 3686 * 1525
9:12 και είδεν εν οράματι άνδρα ονόματι Ανανίαν εισελθόντα
And he saw in a vision a man, by name Ananias entering
2532 2007 1473 5495 3704 308
και επιθέντα αυτώ χείρα όπως αναβλέψη
and placing upon him a hand, so that he should gain sight.
611 1161 * 2962 191 575
9:13 απεκρίθη δε Ανανίας κύριε ακήκοα από
[3responded 1And 2Ananias], O Lord, I have heard from
4183 4012 3588 435-3778 3745 2556 4160
πολλών περί του ανδρός τούτου όσα κακά εποίησε
many concerning this man, how many evils he did
3588 39-1473 1722 * 2532 5602 2192
τοις αγίοις σου εν Ιερουσαλήμ **9:14** και ώδε έχει
to your holy ones in Jerusalem. And here he has
1849 3844 3588 749 1210 3956 3588
εξουσίαν παρά των αρχιερέων δήσαι πάντας τους
authority by the chief priests to bind all the ones
1941 3588 3686-1473 2036 1161 4314
επικαλουμένους το όνομά σου **9:15** είπε δε προς
calling upon your name. [4said 1And 5to
1473 3588 2962 4198 3754 4632 1589 1473
αυτόν ο κύριος πορεύου ότι σκεύος εκλογής μοι
6him 2the 3Lord], Go! for [2a utensil 3of choice 4to me
1510.2.3-3778 3588 941 3588 3686-1473 1799 1484 2532
εστίν ούτος του βαστάσαι το όνομά μου ενώπιον εθνών και
1this one is], to bear my name before nations, and
935 5207-5037 * 1473-1063 5263
βασιλέων υιών τε Ισραήλ **9:16** εγώ γαρ υποδείξω
kings, and *the* sons of Israel. For I will show plainly
1473 3745 1163-1473 5228 3588 3686-1473 3958
αυτώ όσα δει αυτόν υπέρ του ονόματός μου παθείν
to him how much he must [2for 3my name 1suffer].
565 1161 * 2532 1525 1519 3588 3614
9:17 απήλθε δε Ανανίας και εισήλθεν εις την οικίαν
[3went forth 1And 2Ananias], and entered into the house;
2532 2007 1909 1473 3588 5495 2036 *-80
και επιθείς επ' αυτόν τας χείρας είπε Σαούλ αδελφέ
and having placed [2upon 3him 1hands] he said, O brother Saul,
3588 2962 649 1473 3588 3708 1473 1722 3588 3598
ο κύριος απέσταλκέ με† ο οφθείς σοι εν τη οδώ
the Lord has sent me, the one appearing to you in the way
3739 2064 3704 308 2532 4130
η ήρχου όπως αναβλέψης και πλησθής
by which you came, that you should gain sight, and should be filled
4151 39 2532 2112 634 575
πνεύματος αγίου **9:18** και ευθέως απέπεσον από
[2spirit 1of holy]. And immediately there fell away from
3588 3788-1473 5616 3013 308-5037 2532
των οφθαλμών αυτού ωσεί λεπίδες ανέβλεψέ τε† και
his eyes as *it were* scales, and he gained sight; and
450 907 2532 2983 5160
αναστάς εβαπτίσθη **9:19** και λαβών τροφήν
having risen up, he was immersed. And taking nourishment
1765 1096 1161 3588 * 3326 3588 1722 *
ενίσχυσεν εγένετο δε ο Σαύλος μετά των εν Δαμασκώ
he strengthed. [3existed 1And 2Saul] with the [2in 3Damascus

9:5-6 †—††*CP omits text but inserts lines of zeros*.

9:7 †*or* sound.

9:17 †*CP adds* **Ιησους** - Jesus.

9:18 †*CP adds* **παραχρημα** - immediately.

3101 2250-5100 2532 2112 1722 3588
μαθητών ημέρας τινάς 9:20 και ευθέως εν ταις
1disciples] some days. And immediately in the

4864 2784 3588 5547 3754 3778 1510.2.3
συναγωγαίς εκήρυσσε τον χριστόν ότι ούτός εστιν
synagogues he was proclaiming the Christ, that this one is

3588 5207 3588 2316 1839 1161 3956 3588
ο υιός του θεού 9:21 εξίσταντο δε πάντες οι
the son of God. [5were amazed 1And 2all 3the ones

191 2532 3004 3756 3778 1510.2.3 3588 4199
ακούοντες και έλεγον ουχ ούτός εστιν ο πορθήσας
4hearing], and said, [2not 3this 1Is] the one ravaging

1722 * 3588 1941 3588 3686-3778
εν Ιερουσαλήμ τους επικαλουμένους το όνομα τούτο
in Jerusalem the ones calling upon this name,

2532 5602 1519 3778 2064 2443 1210-1473
και ώδε εις τούτο ελήλυθει ίνα δεδεμένους αυτούς
and [4here 1for 2this 3has come], that [2them bound

71 1909 3588 749 *-1161
αγάγη επί τους αρχιερείς 9:22 Σαύλος† δε
1he should lead] unto the chief priests? And Saul

3123 1743 2532 4797 3588 * 3588
μάλλον ενεδυναμούτο και συνέχυνε τους Ιουδαίους τους
the more was empowered, and confounded the Jews

2730 1722 * 4822 3754 3778 1510.2.3 3588
κατοικούντας εν Δαμασκώ συμβιβάζων ότι ούτός εστιν ο
dwelling in Damascus, instructing that this is the

5547
χριστός
Christ.

The Plot to Kill Saul

5613-1161 4137 2250 2425
9:23 ως δε επληρούντο ημέραι ικαναί
And when [3were fulfilled 2of days 1a fit amount],

4823 3588 * 337 1473
συνεβουλεύσαντο οι Ιουδαίοι ανελείν αυτόν
[3advised 1the 2Jews] to do away with him.

1097 1161 3588 * 3588 1917-1473
9:24 εγνώσθη δε τω Σαύλω η επιβουλή αυτών
[3was made known 1And 4*to* 5Saul 2their plot].

3906-5037 3588 4439 2250-5037 2532
παρετήρουν τε τας πύλας ημέρας τε και
And they were closely watching the gates both day and

3571 3704 1473-337 2983 1161 1473
νυκτός όπως αυτόν ανέλωσι 9:25 λαβόντες δε αυτόν
night so as to do away with him. [4taking 1And 5him

3588 3101 3571 2524 1223 3588 5038
οι μαθηταί νυκτός καθήκαν διά του τείχους
2the 3disciples] by night lowered *him* through the wall

5465 1722 4711
χαλάσαντες εν σπυρίδι
letting *him* down in a small basket.

Saul Joins the Disciples in Jerusalem

3854 1161 3588 * 1722 *
9:26 παραγενόμενος δε ο Σαύλος εν Ιερουσαλήμ
[3having arrived 1And 2Saul] in Jerusalem,

3985 2853 3588 3101 2532 3956 5399
επειράτο κολλάσθαι τοις μαθηταίς και πάντες εφοβούντο
attempted to join the disciples; and all were afraid of

1473 3361 4100 3754 1510.2.3 3101 *-1161
αυτόν μη πιστεύοντες ότι εστί μαθητής 9:27 Βαρναβάς δε
him, not believing that *he* is a disciple. But Barnabas,

1949 1473 71 4314 3588 652
επιλαβόμενος αυτόν ήγαγε προς τους αποστόλους
having taken him, brought *him* to the apostles,

2532 1334 1473 4459 1722 3588 3598 1492 3588
και διηγήσατο αυτοίς πως εν τη οδώ είδε τον
and described to them how in the way he saw the

2962 2532 3754 2980 1473 2532 4459 1722 *
κύριον και ότι ελάλησεν αυτώ και πως εν Δαμασκώ
Lord, and that he spoke to him, and how in Damascus

3955 1722 3588 3686 3588 * 2532
επαρρησιάσατο εν τω ονόματι του Ιησού 9:28 και
he spoke openly in the name of Jesus. And

1510.7.3 3326 1473 1531 1519 * 2532
ην μετ' αυτών εισπορευόμενος εις Ιερουσαλήμ 9:29 και
he was with them entering into Jerusalem, and

3955 1722 3588 3686 3588 2962 *
παρρησιαζόμενος εν τω ονόματι του κυρίου Ιησού
speaking openly in the name of the Lord Jesus.

2980-5037 2532 4802 4314 3588 * 3588 1161
ελάλει τε και συνεζήτει προς τους Ελληνιστάς οι δε
And he spoke and debated with the Hellenists, but

2021 1473-337 1921-1161 3588
επεχείρουν αυτόν ανελείν 9:30 επιγνόντες δε οι
they attempted to do away with him. And knowing, the

80 2609-1473 1519 * 2532 1821
αδελφοί κατήγαγον αυτόν εις Καισάρειαν και εξαπέστειλαν
brothers led him down unto Caesarea, and they sent

1473 1519 * 3588 3303 3767 1577
αυτόν εις Ταρσόν 9:31 αι μεν ούν εκκλησίαι
him to Tarsus. [3the 1Indeed 2then] assemblies

2596 3650-3588 * 2532 * 2532 *
καθ' όλης της Ιουδαίας και Γαλιλαίας και Σαμαρείας
according to *the* whole of Judea, and Galilee, and Samaria

2192 1515 3618 2532 4198 3588 5401
είχον ειρήνην οικοδομούμεναι και πορευόμεναι τω φόβω
had peace, being built up and going in the fear

3588 2962 2532 3588 3874 3588 39 4151
του κυρίου και τη παρακλήσει του αγίου πνεύματος
of the Lord; and in the comfort of the holy spirit

4129
επληθύνοντο
they were multiplied.

Peter Heals the Paralyzed Man

1096-1161 * 1330 1223
9:32 εγένετο δε Πέτρον διερχόμενον διά
And it came to pass, Peter going through

3956 2718 2532 4314 3588 39 3588 2730
πάντων κατελθείν και προς τους αγίους τους κατοικούντας
all *places,* went down also to the holy ones dwelling in

* 2147-1161 1563 444-5100 * 3686
Λύδδαν 9:33 εύρε δε εκεί άνθρωπόν τινα Αινέαν ονόματι
Lydda. And he found there a certain man, Aeneas by name,

1537 2094 3638 2621 1909 2895 3739
εξ ετών οκτώ κατακείμενον επί κραββάτω ος
who was from [2years 1eight] reclining upon a litter, who

1510.7.3 3886 2532 2036 1473 3588 *
ην παραλελυμένος 9:34 και είπεν αυτώ ο Πέτρος
was disabled. And [2said 3to him 1Peter],

* 2390 1473 * 3588 5547 450 2532
Αινέα ιάταί σε Ιησούς ο χριστός ανάστηθι και
Aeneas, [4heals 5you 1Jesus 2the 3Christ]. Rise up and

4766 4572 2532 2112 450 2532
στρώσον σεαυτώ και ευθέως ανέστη 9:35 και
make [2bed 1your own]! And immediately he rose up. And

1492 1473 3956 3588 2730 * 2532 3588
είδον αυτόν πάντες οι κατοικούντες Λύδαν και τον
[7saw 8him 1all 2the ones 3dwelling 4Lydda 5and

* 3748 1994 1909 3588 2962
Σαρωναν† οίτινες επέστρεψαν επί τον κύριον
6Saron] – the ones who turned unto the Lord.

Dorcas Restored to Life

1722-*-1161 5100-1510.7.3 3102 3686
9:36 εν Ιόππη δε τις ην μαθήτρια ονόματι
And in Joppa there was a certain disciple by name

* 3739 1329 3004 * 3778
Ταβιθά η διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς αύτη
Tabitha, which being interpreted is called Dorcas. She

1510.7.3 4134 18 2041 2532 1654 3739
ην πλήρης αγαθών έργων και ελεημοσυνών ων
was full of good works and charity which

4160 1096-1161 1722 3588 2250-1565
εποίει 9:37 εγένετο δε εν ταις ημέραις εκείναις
she did. And it came to pass in those days

770-1473 599 3068-1161 1473
ασθενήσασαν αυτήν αποθανείν λούσαντες δε αυτήν
she having weakened died. And having bathed her,

5087 1722 5253 1451 1161 1510.6 *
έθηκαν εν υπερώω 9:38 εγγύς δε ούσης Λύδδης
they put *her* in an upper room. [4near 1And 3being 2Lydda]

3588 * 3588 3101 191 3754 * 1510.2.3 1722
τη Ιόππη οι μαθηταί ακούσαντες ότι Πέτρος εστίν εν
Joppa, the disciples having heard that Peter is in

9:22 †*CP* **Παυλος** - Paul.

9:35 †*Ald.* **Ασσαρωνα**.

1473 649 1417 435 4314 1473 3870 3361
αυτή απέστειλαν δύο άνδρας† προς αυτόν παρακαλούντες μη
it, sent two men to him, appealing to not

3635 1330 2193 1473 450-1161 *
οκνήσαι διελθείν έως αυτών 9:39 αναστάς δε Πέτρος
be reluctant to go unto them. And having risen up Peter

4905 1473 3739 3854 321
συνήλθεν αυτοίς ον παραγενόμενον ανήγαγον
came together with them. Whom having arrived, they led up

1519 3588 5253 2532 3936 1473 3956
εις το υπερώον και παρέστησαν αυτώ πάσαι
to the upper room. And there stood beside him all

3588 5503 2799 2532 1925 5509
αι χήραι κλαίουσαι και επιδεικνύμεναι χιτώνας
the widows weeping, and displaying inner garments

2532 2440 3745 4160 3326 1473 1510.6 3588
και ιμάτια όσα εποίει μετ' αυτών ούσα η
and cloaks, as many as [2made 4with 5them 3*while* being

* 1544 1161 1854 3956 3588 *
Δορκάς 9:40 εκβαλών δε έξω πάντας ο Πέτρος
1Dorcas]. [3having put 1And 5outside 4all 2Peter],

5087 3588 1119 4336 2532 1994
θεις τα γόνατα προσηύξατο και επιστρέψας
having placed *his* knees, he prayed. And having turned

4314 3588 4983 2036 * 450 3588 1161 455
προς το σώμα είπε Ταβιθά ανάστηθι η δε ήνοιξε
to the body, he said, Tabitha, rise up! And she opened

3588 3788-1473 2532 1492 3588 * 339
τους οφθαλμούς αυτής και ιδούσα τον Πέτρον ανεκάθισε
her eyes, and seeing Peter, she sat erect.

1325-1161 1473 5495 450-1473
9:41 δους δε αυτή χείρα ανέστησεν αυτήν
And having given to her *his* hand he raised her up.

5455-1161 3588 39 2532 3588 5503 3936
φωνήσας δε τους αγίους και τας χήρας παρέστησεν
And having called the holy ones and the widows, he presented

1473 2198 1110 1161 1096 2596
αυτήν ζώσαν 9:42 γνωστόν δε εγένετο καθ'
her living. [3known 1And 2it became] throughout

3650-3588 * 2532 4183 4100 1909 3588 2962
όλης της Ιόππης και πολλοί επίστευσαν επί τον κύριον
the whole of Joppa, and many believed upon the Lord.

1096-1161 2250 2425 3306-1473
9:43 εγένετο δε ημέρας ικανάς μείναι αυτόν
And it came to pass [3of days 2a fit amount 1that he abided]

1722 * 3844 5100 * 1038
εν Ιόππη παρά τινι Σίμωνι βυρσεί
in Joppa with a certain Simon, a tanner.

CHAPTER 10

Cornelius Receives a Message from God

435 1161 5100 1510.7.3 1722 * 3686
10:1 ανήρ δε τις ην εν Καισαρεία ονόματι
[3man 1And 2a certain] was there in Caesarea, by name

* 1543 1537 4686 3588 2564
Κορνήλιος εκατοντάρχης εκ σπείρης της καλουμένης
Cornelius, a centurion from *the* cohort being called,

* 2152 2532 5399 3588 2316 4862 3956
Ιταλικής 10:2 ευσεβής και φοβούμενος τον θεόν συν παντί
Italic, pious and fearing God with all

3588 3624-1473 4160-5037 1654 4183 3588
τω οίκω αυτού ποιών τε ελεημοσύνας πολλάς τω
his house, both performing [2charity 1much] to the

2992 2532 1189 3588 2316 1275 1492
λαώ και δεόμενος του θεού διά παντός 10:3 είδεν
people, and beseeching God always. He beheld

1722 3705 5320 5616 5610 1766 3588 2250
εν οράματι φανερώς ωσεί ώραν εννάτην της ημέρας
in a vision openly about [2hour 1*the* ninth] of the day

32 3588 2316 1525 4314 1473 2532 2036 1473
άγγελον του θεού εισελθόντα προς αυτόν και ειπόντα αυτώ
an angel of God entering to him, and having said to him,

* 3588 1161 816 1473 2532 1719
Κορνήλιε 10:4 ο δε ατενίσας αυτώ και έμφοβος
Cornelius. And gazing upon him, and [2thrown into fear

1096 2036 5100 1510.2.3 2962 2036-1161 1473
γενόμενος είπε τι εστι κύριε είπε δε αυτώ
1becoming], he said, What is it, O Lord? And he said to him,

9:38 †*Ald. omits* **δυο ανδρας**.

3588 4335-1473 2532 3588 1654-1473 305 1519
αι προσευχαί σου και αι ελεημοσύναι σου ανέβησαν εις
Your prayers and your charity ascended for

3422 1799 3588 2316 2532 3568 3992 1519
μνημόσυνον ενώπιον του θεού 10:5 και νυν πέμψον εις
a memorial before God. And now send forth [2unto

* 435 2532 3343 * 3739 1941
Ιόππην άνδρας και μετάπεμψαι Σίμωνα †ος επικαλείται
3Joppa 1men], and fetch Simon who is called

* 3778 3579 3844 5100 * 1038
Πέτρος† 10:6 ούτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεί
Peter. This one lodges with a certain Simon a tanner,

3739 1510.2.3-3614 3844 2281 3778 2980 1473
ω εστιν οικία παρά θάλασσαν †ούτος λαλήσει σοι
whose house is by *the* sea. This one shall tell to you

5100 1473-1163 4160 5613-1161 565
τι σε δει ποιείν†† 10:7 ως δε απήλθεν
what is necessary for you to do. And when [6departed

3588 32 3588 2980 3588 * 5455
ο άγγελος ο λαλών τω Κορνηλίω φωνήσας
1the 2angel 3speaking 4*to* 5Cornelius], having called

1417 3588 3610-1473 2532 4757 2152 3588
δύο των οικετών αυτού και στρατιώτην ευσεβή των
two of his servants, and [2soldier 1a pious] of the ones

4342 1473 2532 1834 1473
προσκαρτερούντων αυτώ 10:8 και εξηγησάμενος αυτοίς
attending constantly to him, and having described to them

537 649 1473 1519 3588 *
άπαντα απέστειλεν αυτούς εις την Ιόππην
all things, he sent them unto Joppa.

Peter Beholds Heaven Opened

3588-1161 1887 3596-1565 2532
10:9 τη δε επαύριον οδοιπορούντων εκείνων και
And the next day, as those are journeying and

3588 4172 1448 305-* 1909 3588 1430
τη πόλει εγγιζόντων ανέβη Πέτρος επί το δώμα
[2the 3city 1approaching], Peter ascended upon the roof

4336 4012 5610 1622 1096-1161
προσεύξασθαι περί ώραν έκτην 10:10 εγένετο δε
to pray around [2hour 1*the* sixth]. And he became

4361 2532 2309 1089 3903
πρόσπεινος και ήθελε γεύσασθαι παρασκευαζόντων
hungry, and wanted to taste. [3were making preparations

1161 1565 1968 1909 1473 1611 2532
δε εκείνων επέπεσεν επ' αυτόν έκστασις 10:11 και
1But 2as those], there fell upon him a change of state, and

2334 3588 3772 455 2532 2597 1909 1473
θεωρεί τον ουρανόν ανεωγμένον και καταβαίνον επ' αυτόν
he viewed the heaven being opened and descending unto him

4632-5100 5613 3607 3173 5064 746
σκεύός τι ως οθόνην μεγάλην τέσσαρσιν αρχαίς
a certain item as [2piece of cloth 1a great], *the* four corners

1210 2532 2524 1909 3588 1093 1722 3739
δεδεμένον και καθιέμενον επί της γης 10:12 εν ω
being tied, and being lowered unto the earth, in which

5224 3956 3588 5074 3588 1093 2532 3588
υπήρχε πάντα τα τετράποδα της γης και τα
were all the four-footed *creatures* of the earth, and the

2342 2532 3588 2062 2532 3588 4071 3588 3772
θηρία και τα ερπετά και τα πετεινά του ουρανού
wild beasts, and the reptiles, and the birds of the heaven.

2532 1096 5456 4314 1473 450 * 2380
10:13 και εγένετο φωνή προς αυτόν αναστάς Πέτρε θύσον
And there came a voice to him, Rise up, Peter; sacrifice†

2532 2068 3588 1161 * 2036 3365 2962 3754
και φάγε 10:14 ο δε Πέτρος είπε μηδαμώς κύριε ότι
and eat! And Peter said, By no means, O Lord, for

3763 2068 3956 2839 2228 169 2532
ουδέποτε έφαγον παν κοινόν η ακάθαρτον 10:15 και
at no time ate I anything common or unclean. And

5456 3825 1537 1208 4314 1473 3739 3588 2316
φωνή πάλιν εκ δευτέρου προς αυτόν α ο θεός
a voice again from a second *time came* to him, What God

2511 1473-3361 2840 3778-1161 1096
εκαθάρισε συ μη κοίνου 10:16 τούτο δε εγένετο
cleansed you *are* not to make unclean! And this happened

10:5 †*Ald.* **επικαλουμενον Πετρον** - being called Peter.

10:6 †—††*CP omits text but inserts lines of zeros*.

10:13 †*i.e.* slay.

1909 5151 2532 3825 353 3588 4632 1519
επὶ τρις και πάλιν ανελήφθη το σκεύος εις
unto three *times*. And again [[3]was taken up [1]the [2]item] into

3588 3772 5613-1161 1722 1438 1280 3588
τον ουρανόν 10:17 ως δε εν εαυτώ διηπόρει ο
the heaven. And as [[3]within [4]himself [2]was perplexed

* 5100 302 1510.4 3588 3705 3739 1492 2532
Πέτρος τι αν είη το όραμα ο είδε και
[1]Peter] what ever [[3]may be [1]the [2]vision] which he beheld, that

2400 3588 435 3588 649 575 3588 *
ιδού οι άνδρες οι απεσταλμένοι από του Κορνηλίου
behold, the men being sent from Cornelius

1331 3588 3614 * 2186 1909
διερωτήσαντες† την οικίαν Σίμωνος επέστησαν επί
having inquired about the house of Simon, stood at

3588 4440 2532 5455 4441 1487
τον πυλώνα 10:18 και φωνήσαντες επυνθάνοντο ει
the vestibule. And calling out they inquired, Does

* 3588 1941 * 1759 3579
Σίμων ο επικαλούμενος Πέτρος ενθάδε ξενίζεται
Simon, the one being called Peter, [[2]here [1]lodge]?

3588 1161 * 1760 4012 3588 3705
10:19 του δε Πέτρου ενθυμουμένου περί του οράματος
And Peter pondering over the vision,

2036 1473 3588 4151 2400 435 5140 2212
είπεν αυτώ το πνεύμα ιδού άνδρες τρεις† ζητούσί
[[3]said [4]to him [1]the [2]spirit], Behold, [[2]men [1]three] seek

1473 235 450 2597 2532 4198 4862
σε 10:20 αλλά αναστάς κατάβηθι και πορεύου συν
you, and having risen up, go down, and go with

1473 3367 1252 1360 1473 649 1473
αυτοίς μηδέν διακρινόμενος διότι εγώ απέσταλκα αυτούς
them [[2]nothing [1]examining]! for I have sent them.

2597 1161 * 4314 3588 435 2036
10:21 καταβάς δε Πέτρος προς τους άνδρας† είπεν
[[3]having gone down [1]And [2]Peter] to the men, said,

2400 1473-1510.2.1 3739 2212 5100 3588 156 1223 3739
ιδού εγώ ειμι ον ζητείτε τις η αιτία δι' ην
Behold, I am whom you seek. What *is* the reason for which

3918 3588-1161 2036 * 1543
πάρεστε 10:22 οι δε είπον Κορνήλιος εκατοντάρχης
you are at hand? And they said, Cornelius a centurion,

435 1342 2532 5399 3588 2316 3140-5037 5259
ανήρ δίκαιος και φοβούμενος τον θεόν μαρτυρούμενός τε υπό
[[2]man [1]a just], and one fearing God, and borne witness by

3650 3588 1484 3588 * 5537
όλου του έθνους των Ιουδαίων εχρηματίσθη
the entire nation of the Jews, received a divine message

5259 32 39 3343 1473 1519 3588 3624-1473
υπό αγγέλου αγίου μεταπέμψασθαί σε εις τον οίκον αυτού
by [[2]angel [1]a holy] to fetch you unto his house,

2532 191 4487 3844 1473 1528-3767
και ακούσαι ρήματα παρά σου 10:23 εισκαλεσάμενος ουν
and to hear words from you. Then having invited

1473 3579 3588-1161 1887 3588 * 1831
αυτούς εξένισε τη δε επαύριον ο Πέτρος εξήλθε
them, he lodged *them*. And the next day Peter went forth

4862 1473 2532 5100 3588 80 3588 575 *
συν αυτοίς και τινες των αδελφών των από Ιόππης
with them, and certain ones of the brothers from Joppa

4905 1473
συνήλθον αυτώ
went together with him.

Peter and Cornelius

2532 3588 1887 1525 1519 3588
10:24 και τη επαύριον εισήλθον εις την
And the next day they entered into

* 3588 1161 * 1510.7.3 4328 1473
Καισάρειαν ο δε Κορνήλιος ην προσδοκών αυτούς
Caesarea. And Cornelius was expecting them,

4779 3588 4773-1473 2532 3588 316
συγκαλεσάμενος τους συγγενείς αυτού και τους αναγκαίους
having called together his relatives and important

5384 5613-1161 1096 1525-3588-*
φίλους 10:25 ως δε εγένετο εισελθείν τον Πέτρον
friends. And as it came to pass at Peter entering,

4876 1473 3588 * 4098 1909 3588
συναντήσας αυτώ ο Κορνήλιος πεσών επί τους
having met him, Cornelius, having fallen at the

4228 4352 3588 1161 * 1453 1473
πόδας προσεκύνησεν 10:26 ο δε Πέτρος ήγειρε αυτον
feet did obeisance. But Peter raised him,

3004 450 2504 1473 444-1510.2.1 2532
λέγων ανάστηθι καγώ αυτός άνθρωπός ειμι 10:27 και
saying, Rise up! I also myself am a man. And

4926 1473 1525 2532 2147 4905
συνομιλών αυτώ εισήλθε και ευρίσκει συνεληλυθότας
accompanying him, he entered and found [[2]were come together

4183 5346-5037 4314 1473 1473 1987 5613
πολλούς 10:28 έφη τε προς αυτούς υμείς επίστασθε ως
[1]many]. And he said to them, You know that

111-1510.2.3 435 * 2853 2228 4334
αθέμιτόν εστιν ανδρί Ιουδαίω κολλάσθαι η προσέρχεσθαι
it is unlawful *for* a man, a Jew, to join or approach

246 2532 1473 3588 2316 1166 3367 2839 2228
αλλοφύλω και εμοί ο θεός έδειξε μηδένα κοινόν η
a philistine. And [[3]to me [1]God [2]showed] not [[3]common [4]or

169 3004 444 1352 2532 369
ακάθαρτον λέγειν άνθρωπον 10:29 διό και αναντιρρήτως
[5]unclean [1]to call [2]a man]. Therefore also indisputably

2064 3343 4441 3767 5100 3056
ήλθον μεταπεμφθείς πυνθάνομαι ούν τίνι λόγω
I came, having been fetched. I inquire then to what matter

3343 1473 2532 3588 * 5346 575
μετεπέμψασθέ με 10:30 και ο Κορνήλιος έφη από
you fetched me? And Cornelius said, From

5067 2250 3360 3778 3588 5610 1510.7.1 3522
τετάρτης ημέρας μέχρι ταύτης της ώρας ήμην νηστεύων
four days ago until this hour I was fasting;

2532 3588 1766 5610 4336 1722 3588 3624-1473 2532
και την ενάτην ώραν προσευχόμενος εν τω οίκω μου και
and the ninth hour praying in my house, and

2400 435 2476 1799 1473 1722 2066 2986 2532
ιδού ανήρ έστη ενώπιόν μου εν εσθήτι λαμπρά 10:31 και
behold, a man stood before me in [[2]attire [1]bright], and

5346 * 1522 1473 3588 4335 2532
φησί Κορνήλιε εισηκούσθη σου η προσευχή και
he says, Cornelius, [[3]was listened to [1]your [2]prayer], and

3588 1654-1473 3403 1799 3588 2316
αι ελεημοσύναι σου εμνήσθησαν ενώπιόν του θεού
your *gifts* of charity were remembered before God.

3992 3767 1519 * 2532 3333 * 3739
10:32 πέμψον ούν εις Ιόππην και μετακάλεσαι Σίμωνα ος
Send forth then unto Joppa, and call for Simon, who

1941 * 3778 3579 1722 3614 *
επικαλείται Πέτρος ούτος ξενίζεται εν οικία Σίμωνος
is called Peter! This one lodges in *the* house of Simon

1038 3844 2281 3739 3854 2980
βυρσέως παρά θάλασσαν ος παραγενόμενος λαλήσει
a tanner by *the* sea, who, having come, shall speak

1473 1824 3767 3992 4314 1473 1473-5037 2573
σοι 10:33 εξαυτής ούν έπεμψα προς σε συ τε καλώς
to you. Immediately then I sent to you, and you [[2]well

4160 3854 3568 3767 3956 1473 1799
εποίησας παραγενόμενος νυν ούν πάντες ημείς ενώπιον
[1]did] having come. Now then, all we before

3588 2316 3918 191 3956 3588 4367
του θεού πάρεσμεν ακούσαι πάντα τα προστεταγμένα
God are at hand to hear all the *things* assigned

1473 5259 3588 2316 455 1161 *
σοι υπό του θεού 10:34 ανοίξας δε Πέτρος
to you by God. [[3]having opened [1]And [2]Peter]

3588 4750-1473 2036 1909 225 2638 3754
το στόμα αυτού είπεν επ' αληθείας καταλαμβάνομαι ότι
his mouth, said, In truth I am overtaken that

3756-1510.2.3 4381 3588 2316 235 1722 3956
ουκ έστι προσωπολήπτης ο θεός 10:35 αλλ' εν παντί
[[2]is not [3]one who discriminates [1]God]. But in every

1484 3588 5399 1473 2532 2038 1343
έθνει ο φοβούμενος αυτόν και εργαζόμενος δικαιοσύνην
nation fearing him and practicing righteousness

1184 1473 1510.2.3 3588 3056 3739 649
δεκτός αυτώ εστι 10:36 τον λόγον ον απέστειλε
[[2]acceptable [3]to him [1]it is]. The word which he sent

3588 5207 * 2097 1515 1223
τοις υιοίς Ισραήλ ευαγγελιζόμενος ειρήνην διά
to the sons of Israel, announcing good news, peace through

* 5547 3778 1510.2.3 3956-2962 1473
Ιησού χριστού ούτός εστι πάντων κύριος 10:37 υμείς
Jesus Christ – this one is Lord of all. You

10:17 †*CP adds* **και μαθοντες** - and learning.

10:19 †*Ald. omits* **τρεις**.

10:21 †*See CP for variants*.

1492 3588 1096 4487 2596 3650 3588 *
οιδατε το γενόμενον ρήμα καθ' όλης της Ιουδαίας
know the [2taking place 1thing] in all Judea,

756 575 3588 * 3326 3588 908 3739
αρξάμενον από της Γαλιλαίας μετά το βάπτισμα ο
beginning from Galilee, after the immersion which

2784-* * 3588 575 * 5613
εκήρυξεν Ιωάννης 10:38 Ιησούν τον από Ναζαρέτ ως
John proclaimed – Jesus, the one from Nazareth, how

5548 1473 3588 2316 4151 39 2532 1411
έχρισεν αυτόν ο θεός πνεύματι αγίω και δυνάμει
[2anointed 3him 1God 5spirit 4in holy] and power,

3739 1330 2109 2532 2390 3956 3588
ος διήλθεν ευεργετών και ιώμενος πάντας τους
who went through benefiting and healing all the ones

2616 5259 3588 1228 3754 3588 2316 1510.7.3 3326
καταδυναστευομένους υπό του διαβόλου ότι ο θεός ην μετ'
being overpowered by the devil, for God was with

1473 2532 1473 1510.2.4 3144 3956 3739 4160
αυτού 10:39 και ημείς εσμεν μάρτυρες πάντων ων εποίησεν
him. And we are witnesses of all which he did

1722-5037 3588 5561 3588 * 2532 1722 * 3739
εν τε τη χώρα των Ιουδαίων και εν Ιερουσαλήμ ον†
both in the region of the Jews and in Jerusalem, whom

337 2910 1909 3586 3778
ανείλον κρεμάσαντες επί ξύλου 10:40 τούτον
they did away with by hanging upon a timber. This one

3588 2316 1453 3588 5154 2250 2532 1325 1473
ο θεός ήγειρε τη τρίτη ημέρα και έδωκεν αυτόν
God raised up in the third day, and appointed him

1717 1096 3756 3956 3588 2992 235
εμφανή γενέσθαι 10:41 ου παντί τω λαώ αλλά
[2apparent 1to become], not to all the people, but

3144 3588 4401 5259 3588 2316 1473 3748
μάρτυσι τοις προκεχειροτονημένοις υπό του θεού ημίν οίτινες
to witnesses being inaugurated by God, to us who

4906 2532 4844 1473 3326 3588 450-1473
συνεφάγομεν και συνεπίομεν αυτώ μετά το αναστήναι αυτόν
ate with and drank with him after his rising up

1537 3498 2532 3853 1473 2784
εκ νεκρών 10:42 και παρήγγειλεν ημίν κηρύξαι
from out of dead ones. And he exhorted us to proclaim

3588 2992 2532 1263 3754 1473 1510.2.3 3588
τω λαώ και διαμαρτύρασθαι ότι αυτός εστιν ο
to the people, and to testify that he is the one

3724 5259 3588 2316 2923 2198 2532 3498
ωρισμένος υπό του θεού κριτής ζώντων και νεκρών
being confirmed by God *as* judge of *the* living and dead ones.

3778 3956 3588 4396 3140 859
10:43 τούτω πάντες οι προφήται μαρτυρούσιν άφεσιν
To him all the prophets bear witness, [2a release

266 2983 1223 3588 3686-1473 3956
αμαρτιών λαβείν διά του ονόματος αυτού πάντα
3of sins 1to receive] through his name for every *one*

3588 4100 1519 1473
τον πιστεύοντα εις αυτόν
believing in him.

The Nations Receive the Present of the Holy Spirit

2089 2980 3588 * 3588 4487-3778
10:44 έτι λαλούντος του Πέτρου τα ρήματα ταύτα
While [2*was* speaking 1Peter] these things,

1968 3588 4151 3588 39 1909 3956 3588
επέπεσε το πνεύμα το άγιον επί πάντας τους
[4fell 1the 3spirit 2holy] upon all the ones

191 3588 3056 2532 1839 3588 1537
ακούοντας τον λόγον 10:45 και εξέστησαν οι εκ
hearing the word. And [5were amazed 1the 3from

4061 4103 3745 4905 3588 * 3754
περιτομής πιστοί όσοι συνήλθον τω Πέτρω ότι
4*the* circumcision 2believers], as many as came with Peter, that

2532 1909 3588 1484 3588 1431 3588 39 4151
και επί τα έθνη η δωρεά του αγίου πνεύματος
also [7upon 8the 9nations 1the 2present 3of the 4holy 5spirit

1632 191-1063 1473 2980
εκκέχυται 10:46 ήκουον γαρ αυτών λαλούντων
6has been poured out]. For they heard them speaking

1100 2532 3170 3588 2316 5119 611-3588-*
γλώσσαις και μεγαλυνόντων τον θεόν τότε απεκρίθη ο Πέτρος
languages, and magnifying God. Then Peter responded,

10:39 †*CP adds* **και** - also.

3385 3588 5204 2967 1410 5100
10:47 μήτι το ύδωρ κωλύσαι δύναται τις
Shall water [2to be restrained 1be able] to anyone

3588 3361 907 3778 3748 3588 4151 3588
του μη βαπτισθήναι τούτους οίτινες το πνεύμα το
[2to not 3be immersed 1of these] who [2the 4spirit

39 2983 2531 2532 1473 4367-5037 1473
άγιον έλαβον καθώς και ημείς 10:48 προσέταξέ τε αυτούς
3holy 1received] as also we? And he assigned them

907 1722 3588 3686 3588 2962 5119 2065
βαπτισθήναι εν τω ονόματι του κυρίου† τότε ηρώτησαν
to be immersed in the name of the Lord. Then they asked

1473 1961 2250-5100
αυτόν επιμείναι ημέρας τινάς
him to remain some days.

CHAPTER 11

Peter Reports to the Jerusalem Assembly

191 1161 3588 652 2532 3588 80
11:1 ήκουσαν δε οι απόστολοι και οι αδελφοί
[4heard 1And 2the 3apostles], and the brothers

3588 1510.6 2596 3588 * 3754 2532 3588 1484 1209
οι όντες κατά την Ιουδαίαν ότι και τα έθνη εδέξαντο
being in Judea, that also the nations received

3588 3056 3588 2316 2532 3753 305-*
τον λόγον του θεού 11:2 και ότε ανέβη Πέτρος
the word of God. And when Peter ascended

1519 * 1252 4314 1473 3588
εις Ιεροσόλυμα διεκρίνοντο προς αυτόν οι
unto Jerusalem, [4argued 5with 6him 1the ones

1537 4061 3004 3754 4314 435
εκ περιτομής 11:3 λέγοντες ότι προς άνδρας
2from 3*the* circumcision], saying that, To men

203 2192 1525 2532
ακροβυστίαν έχοντας εισήλθες και
[2an uncircumcised *condition* 1having] you entered *unto* and

4906 1473 756-1161 3588 * 1620
συνέφαγες αυτοίς 11:4 αρξάμενος δε ο Πέτρος εξετίθετο
ate with them. And beginning, Peter displayed

1473 2517 3004 1473 1510.7.1 1722 4172 *
αυτοίς καθεξής λέγων 11:5 εγώ ήμην εν πόλει Ιόππη
to them in order, saying, I was in *the* city of Joppa

4336 2532 1492 1722 1611 3705
προσευχόμενος και είδον εν εκστάσει όραμα
praying; and I beheld in a change of state a vision,

2597 4632-5100 5613 3607 3173
καταβαίνον σκεύός τι ως οθόνην μεγάλην
[2coming down 1a certain item] as [2piece of cloth 1a great],

5064 746 2524 1537 3588 3772
τέσσαρσιν αρχαίς καθιεμένην εκ του ουρανού
[2*by* four 3corners 1being lowered] from out of the heaven;

2532 2064 891 1473 1519 3739 816
και ήλθεν άχρις εμού 11:6 εις ην ατενίσας
and it came as far as me. On which having gazed upon

2657 2532 1492 3588 5074 3588 1093 2532
κατενόουν και είδον τα τετράποδα της γης και
I contemplated, and I saw the four-footed *creatures* of the earth, and

3588 2342 2532 3588 2062 2532 3588 4071 3588 3772
τα θηρία και τα ερπετά και τα πετεινά του ουρανού
the wild beasts, and the reptiles, and the birds of the heaven.

191-1161 5456 3004 1473 450 *
11:7 ήκουσα δε φωνής λεγούσης μοι αναστάς Πέτρε
And I heard a voice saying to me, Having risen up, Peter;

2380 2532 2068 2036-1161 3365 2962 3754
θύσον και φάγε 11:8 είπον δε μηδαμώς κύριε ότι
sacrifice and eat! And I said, By no means, O Lord, for

3956 2839 2228 169 3763 1525 1519 3588
παν κοινόν η ακάθαρτον ουδέποτε εισήλθεν εις το
all common or unclean at no time entered into

4750-1473 611 1161 1473 5456 1537
στόμα μου 11:9 απεκρίθη δε μοι φωνή εκ
my mouth. [3responded 1And 4to me 2*the* voice] from

1208 1537 3588 3772 3739 3588 2316 2511
δευτέρου εκ του ουρανού α ο θεός εκαθάρισε
a second *time* from out of heaven, What God cleansed

1473-3361 2840 3778-1161 1096 1909
συ μη κοίνου 11:10 τούτο δε εγένετο επί
you are not to make unclean! And this happened unto

10:48 †*CP adds* **Ιησου** - Jesus.

5151 2532 3825 385 537 1519 3588
τρις και πάλιν ανεσπάσθη άπαντα εις τον
three times, and again it *was* pulled up all together into the

3772 2532 2400 1824 5140 435 2186
ουρανόν 11:11 και ιδού εξαυτής τρεις άνδρες επέστησαν
heaven. And behold, immediately three men stood

1909 3588 3614 1722 3739 1510.7.1 649 575 *
επί την οικίαν εν η ήμην απεσταλμένοι από Καισαρείας
at the house in which I was, ones being sent from Caesarea

4314 1473 2036 1161 1473 3588 4151 4905
προς με 11:12 είπε δε μοι το πνεύμα συνελθείν
to me. [[4]said [1]And [5]to me [2]the [3]spirit] to come together

1473 3367 1252 2064-1161 4862 1473 2532
αυτοίς μηδέν διακρινόμενον ήλθον δε συν εμοί και
with them [[2]nothing [1]examining]. And went with me also

3588 1803 80 3778 2532 1525 1519 3588 3624
οι εξ αδελφοί ούτοι και εισήλθομεν εις την οίκον
[[2]six [3]brothers [1]these], and we entered into the house

3588 435 518-5037 1473 4459 1492 3588
του ανδρός 11:13 απήγγειλέ τε ημίν πως είδε τον
of the man. And he reported to us how he beheld the

32 1722 3588 3624-1473 2476 2532 2036 1473
άγγελον εν τω οίκω αυτού σταθέντα και ειπόντα αυτώ
angel in his house, standing and having said to him,

649 1519 * 435 2532 3343 *
απόστειλον εις Ιόππην άνδρας και μετάπεμψαι Σίμωνα
Send [[2]unto [3]Joppa [1]men], and fetch Simon

3588 1941 * 3739 2980 4487 4314
τον επικαλούμενον Πέτρον 11:14 ος λαλήσει ρήματα προς
the one called Peter, who will speak words to

1473 1722 3739 4982 1473 2532 3956 3588 3624-1473
σε εν οις σωθήση συ και πας ο οίκός σου
you by which you shall be delivered – you and all your house!

1722-1161 3588 756-1473 2980 1968 3588 4151
11:15 εν δε τω άρξασθαί με λαλείν επέπεσε το πνεύμα
And in my beginning to speak, [[4]fell [1]the [3]spirit

3588 39 1909 1473 5618 2532 1909 1473 1722 746
το άγιον επ' αυτούς ώσπερ και εφ' ημάς εν αρχή
[2]holy] upon them, as also upon us in *the* beginning.

3403-1161 3588 4487 2962 5613 3004
11:16 εμνήσθην δε του ρήματος κυρίου ως έλεγεν
And I remembered the saying of *the* Lord, how he said,

* 3303 907 5204 1473-1161 907
Ιωάννης μεν εβάπτισεν ύδατι υμείς δε βαπτισθήσεσθε
John indeed immersed in water, but you shall be immersed

1722 4151 39 1487 3767 3588 2470 1431 1325
εν πνεύματι αγίω 11:17 ει ουν την ίσην δωρεάν έδωκεν
in [[2]spirit [1]holy]. If then [[4]the [5]equal [6]present [2]gave

1473 3588 2316 5613 2532 1473 4100 1909 3588 2962
αυτοίς ο θεός ως και ημίν πιστεύσασιν επί τον κύριον
[3]to them [1]God] as also to us having believed on the Lord

* 5547 1473-1161 5100 1510.7.1 1415 2967 3588
Ιησούν χριστόν εγώ δε τις ήμην δυνατός κωλύσαι τον
Jesus Christ – but I, who was I to be able to restrain

2316 191-1161 3778 2270 2532
θεόν 11:18 ακούσαντες δε ταύτα ησύχασαν και
God? And having heard these *things* they were still; and

1392 3588 2316 3004 686 1065 2532 3588
εδόξαζον τον θεόν λέγοντες άρα γε και τοις
they glorified God, saying, It is so indeed *that* also to the

1484 3588 2316 3588 3341 1325 1519 2222
έθνεσιν ο θεός την μετάνοιαν έδωκεν εις ζωήν
nations God [[2]repentance [1]gave] unto life.

Conversion of the Nations

3588 3303 3767 1289 575
11:19 οι μεν ουν διασπαρέντες από
The ones indeed then being disseminated because of

3588 2347 3588 1096 1909 * 1330 2193
της θλίψεως της γενομένης επί Στεφάνω διήλθον έως
the affliction taking place with Stephen went unto

* 2532 * 2532 * 3367 2980
Φοινίκης και Κύπρου και Αντιοχείας μηδενί λαλούντες
Phoenicia, and Cyprus, and Antioch, [[4]to no one [1]speaking

3588 3056 1508 3440 * 1510.7.6-1161
τον λόγον ει μη μόνον Ιουδαίοις 11:20 ήσαν δε
[2]the [3]word] except only to Jews. And there were

5100 1537 1473 435 * 2532 * 3748
τινες εξ αυτών άνδρες Κύπριοι και Κυρηναίοι οίτινες
certain [[2]from [3]them [1]men], Cypriots and Cyrenians, who,

1525 1519 * 2980 4314 3588 *
εισελθόντες εις Αντιόχειαν ελάλουν προς τους Ελληνιστάς
having entered unto Antioch, spoke to the Hellenists,

2097 3588 2962 * 2532 1510.7.3
ευαγγελιζόμενοι τον κύριον Ιησούν 11:21 και ην
announcing good news – the Lord Jesus. And [[3]was

5495 2962 3326 1473 4183-5037 706
χειρ κυρίου μετ' αυτων† πολύς τε αριθμός
[1]*the* hand [2]of *the* Lord] with them, and a great number

4100 1994 1909 3588 2962 191
πιστεύσας επέστρεψεν επί τον κύριον 11:22 ηκούσθη
having believed turned unto the Lord. [[4]was heard

1161 3588 3056 1519 3588 3775 3588 1577 3588 1722
δε ο λόγος εις τα ώτα της εκκλησίας της εν
[1]And [2]the [3]word] in the ears of the assembly in

* 4012 1473 2532 1821 *
Ιεροσολύμοις περί αυτών και εξαπέστειλαν Βαρνάβαν
Jerusalem concerning them, and they sent out Barnabas

1330 2193 * 3739 3854 2532
διελθείν έως Αντιοχείας 11:23 ος παραγενόμενος και
to go through unto Antioch. Who having come and

1492 3588 5484 3588 2316 5463 2532 3870
ιδών την χάριν του θεού εχάρη και παρεκάλει
having seen the favor of God, rejoiced, and exhorted

3956 3588 4286 3588 2588 4357 3588 2962
πάντας τη προθέσει της καρδίας προσμένειν τω κυρίω
all to the attention of the heart to remain in the Lord.

3754 1510.7.3 435 18 2532 4134 4151 39
11:24 ότι ην ανήρ αγαθός και πλήρης πνεύματος αγίου
For he was [[2]man [1]a good], and full [[2]spirit [1]of holy]

2532 4102 2532 4369 3793 2425 3588 2962
και πίστεως και προσετέθη όχλος ικανός τω κυρίω
and of belief. And [[3]was added [2]multitude [1]a fit] to the Lord.

1831 1161 1519 * 3588 * 327
11:25 εξήλθε δε εις Ταρσόν ο Βαρνάβας αναζητήσαι
[[3]went forth [1]And [4]unto [5]Tarsus [2]Barnabas], to search out

* 2532 2147 1473 71 1473 1519
Σαύλον 11:26 και ευρών αυτόν ήγαγεν αυτόν εις
Saul. And having found him, he brought him unto

* 1096-1161 1473 1763 3650
Αντιόχειαν εγένετο δε αυτούς ενιαυτόν όλον
Antioch. And it came to pass for them [[6]year [5]a whole

4863 1722 3588 1577 2532 1321 3793
συναχθήναι εν τη εκκλησία και διδάξαι όχλον
[1]to be gathered [2]with [3]the [4]assembly], and to teach [[2]multitude

2425 5537 5037 4412 1722 * 3588 3101
ικανόν χρηματίσαι τε πρώτον εν Αντιοχεία τους μαθητάς
[1]a fit]. [[4]were [6]treated [1]And [5]first [8]in [9]Antioch [2]the [3]disciples

*
χριστιανούς
[7]as Christians].

Agabus Signifies a Great Famine

1722 3778 1161 3588 2250 2718
11:27 εν ταύταις δε ταις ημέραις κατήλθον
[[2]in [3]these [1]And] days came down

575 * 4396 1519 *
από Ιεροσολύμων προφήται εις Αντιόχειαν
from Jerusalem prophets unto Antioch.

450-1161 1520 1537 1473 3686 *
11:28 αναστάς δε εις εξ αυτών ονόματι Άγαβος
And having arisen, one from them, by name Agabus,

4591 1223 3588 4151 3042 3173 3195
εσήμανε διά του πνεύματος λιμόν μέγαν μέλλειν
signified through the spirit [[2]famine [1]a great] about

1510.9 1909 3650 3588 3611 3748 2532 1096
έσεσθαι εφ' όλην την οικουμένην όστις και εγένετο
to be upon *the* entire world, which also came to pass

1909 * * 3588-1161 3101 2531
επί Κλαυδίου Καίσαρος 11:29 των δε μαθητών καθώς
under Claudius Caesar. And the disciples, as

2141-5100 3724 1538 1473 1519
ηυπορείτό τις ώρισαν έκαστος αυτών εις
any one was well-provided, [[3]confirmed [1]each [2]of them] for

1248 3992 3588 2730 1722 3588 *
διακονίαν πέμψαι τοις κατοικούσιν εν τη Ιουδαία
service to send *help* to the [[2]dwelling [3]in [4]Judea

80 3739 2532 4160 649 4314 3588
αδελφοίς 11:30 ο και εποίησαν αποστείλαντες προς τους
[1]brothers], which also they did, sending *it* to the

4245 1223 5495 * 2532 *
πρεσβυτέρους διά χειρός Βαρνάβα και Σαύλου
elders by *the* hand of Barnabas and Saul.

11:21 †*CP adds* του ιάσθαι αυτούς - to heal them.

CHAPTER 12

James is Killed by Herod

2596 1565 1161 3588 2540 1911 *
12:1 **κατ' ἐκεῖνον δε τον καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρώδης**
[2at 3that 1And] time [4put upon 1Herod

3588 935 3588 5495 2559 5100 3588 575
ο βασιλεὺς τας χεῖρας κακῶσαί τινας των ἀπὸ
2the 3king] the hands to afflict some of the ones of

3588 1577 337-1161 * 3588
της ἐκκλησίας 12:2 **ανεῖλε δε Ἰάκωβον τον**
the assembly. And he did away with James the

80 * 3162 2532 1492 3754
ἀδελφὸν Ἰωάννου μαχαίρα 12:3 **και ιδὼν ὅτι**
brother of John *by the* sword. And having seen that

701-1510.2.3 3588 * 4369 4815 2532
ἀρεστόν ἐστι τοις Ιουδαίοις προσέθετο συλλαβεῖν και
it is pleasing to the Jews, he proceeded to seize also

* 1510.7.6-1161 3588 2250 3588 106
Πέτρον ἦσαν δε αι ἡμέραι των ἀζύμων
Peter, (and they were the days of the unleavened *breads*),

3739 2532 4084 5087 1519 5438
12:4 **ον και πιάσας ἔθετο εις φυλακὴν**
whom also having laid hold of, he put into prison,

3860 5064 5069 4757
παραδοὺς τέσσαρσι τετραδίοις στρατιωτῶν
having delivered *him* up to four parties of four soldiers

5442 1473 1014 3326 3588 3957 321
φυλάσσειν αυτὸν βουλόμενος μετὰ το πάσχα αναγαγεῖν
to guard him, wanting after the passover to lead

1473 3588 2992
αυτὸν τω λαῷ
him to the people.

An Angel Releases Peter from Prison

3588 3303-3767 * 5083 1722 3588
12:5 **ο μεν ουν Πέτρος ετηρεῖτο εν τη**
Then indeed Peter was given heed to in the

5438 4335 1161 1510.7.3 1618 1096 5259 3588
φυλακὴ προσευχὴ δε ην εκτενὴς γινομένη υπὸ της
prison. [4prayer 1And 2there was 3intense] taking place by the

1577 4314 3588 2316 5228 1473 3753-1161 3195
ἐκκλησίας προς τον θεὸν υπὲρ αυτοῦ 12:6 **οτε δε ἔμελλε**
assembly unto God for him. And when [2was about

1473-4254 3588 * 3588 3571-1565
αυτὸν προαγεῖν ο Ἡρώδης τη νυκτὶ ἐκείνη
3to lead him before *them* 1Herod], *in* that night

1510.7.3-3588-* 2837 3342 1417 4757 1210
ην ο Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δεδεμένος
Peter was sleeping between two soldiers, being bound

254 1417 5441-5037 4253 3588 2374 5083 3588
αλύσεσι δυσί φύλακές τε προ της θύρας ετήρουν την
[2chains 1with two]; and guards before the door kept the

5438 2532 2400 32 2962 2186
φυλακήν 12:7 **και ιδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη**
prison. And behold, an angel of the Lord stood by,

2532 5457 2989 1722 3588 3612 3960-1161
και φως ἔλαμψεν εν τω οικήματι πατάξας δε
and a light radiated in the building. And having struck

3588 4125 3588 * 1453 1473 3004 450
την πλευρὰν του Πέτρου ἤγειρεν αυτὸν λέγων ἀνάστα
the side of Peter, he roused him, saying, Rise up

1722-5034 2532 1601 1473 3588 254 1537 3588 5495
εν τάχει και ἐξέπεσον αυτοῦ αι αλύσεις εκ των χειρῶν
quickly! And [3fell off 4of him 1the 2chains] from *his* hands.

2036 5037 3588 32 4314 1473 4024
12:8 **εἰπέ τε ο ἄγγελος προς αυτὸν περίζωσαι**
[4said 1And 2the 3angel] to him, Gird yourself

2532 5265 3588 4547-1473 4160-1161 3779 2532
και υπόδησαι τα σανδάλιά σου εποίησε δε ούτως και
and tie on your sandals! And he did so. And

3004 1473 4016 3588 2440-1473 2532 190
λέγει αυτῷ περιβαλοῦ το ιμάτιόν σου και ακολούθει
he says to him, Put on your cloak and follow

1473 2532 1831 190 1473 2532 3756-1492 3754
μοι 12:9 **και εξελθὼν ηκολούθει αυτῷ και ουκ ήδει ότι**
me! And going forth he followed him, and knew not that

227-1510.2.3 3588 1096 1223 3588 32 1380-1161
αληθές εστι το γινόμενον διὰ του αγγέλου εδόκει δε
it *was* true – the *thing* taking place by the angel. But he thought

3705 991 1330-1161
όραμα βλέπειν 12:10 **διελθόντες δε**
[2a vision 1*he was* seeing]. And having gone through

4413 5438 2532 1208 2064 1909 3588 4439
πρώτην φυλακὴν και δευτέραν ἦλθον επὶ την πύλην
a first guard and a second, they came unto the gate

3588 4603 3588 5342 1519 3588 4172 3748 844
την σιδηρᾶν την φέρουσαν εις την πόλιν ἥτις αυτομάτη
of iron, bearing into the city, which by itself

455 1473 2532 1831 4281 4505
ηνοίχθη αυτοῖς και εξελθόντες προῆλθον ρύμην
opened to them; and having come forth they went [2street

1520 2532 2112 868 3588 32 575
μιαν και ευθέως απέστη ο άγγελος απ'
1by one], and immediately [3separated 1the 2angel] from

1473 2532 3588 * 1096 1722 1438
αυτοῦ 12:11 **και ο Πέτρος γενόμενος εν εαυτῷ**
him. And Peter having come to himself,

2036 3568 1492 230 3754 1821-2962 3588
εἶπε νυν οἶδα αληθῶς ότι εξαπέστειλε κύριος τον
said, Now I know truly that *the* Lord sent

32-1473 2532 1807 1473 1537 5495 *
άγγελον αυτοῦ και εξείλετό με εκ χειρὸς Ηρώδου
his angel, and rescued me from out of *the* hand of Herod,

2532 3956 3588 4329 3588 2992 3588 *
και πάσης της προσδοκίας του λαοῦ των Ιουδαίων
and *from* all the expectation of the people of the Jews.

4894-5037 2064 1909 3588 3614
12:12 **συνιδών τε ἦλθεν επὶ την οικίαν**
And being fully conscious, he came unto the house of

* 3588 3384 * 3588 1941 * 3739
Μαρίας της μητρὸς Ιωάννου του επικαλουμένου Μάρκου ου
Mary, the mother of John being called Mark, where

1510.7.6 2425 4867 2532 4336
ἦσαν ικανοὶ συνηθροισμένοι† και προσευχόμενοι
there were a fit *amount* being gathered together and praying.

2925 1161 3588 * 3588 2374 3588
12:13 **κρούσαντος δε του Πέτρου την θύραν του**
[3having knocked 1And 2Peter] at the door of the

4440 4334 3814 5219 3686
πυλῶνος προσῆλθε παιδίσκη υπακοῦσαι ονόματι
vestibule, there came forward a maidservant to listen, by name

* 2532 1921 3588 5456 3588 *
Ῥόδη 12:14 **και επιγνοῦσα την φωνὴν του Πέτρου**
Rhoda. And having recognized the voice of Peter,

575 3588 5479 3756-455 3588 4440 1532-1161
από της χαρᾶς ουκ ήνοιξε τον πυλῶνα εισδραμοῦσα δε
from the joy she did not open the vestibule. But having ran in,

518 2476-3588-* 4253 3588 4440
απήγγειλεν εστάναι τον Πέτρον προ του πυλῶνος
she reported Peter to be standing before the vestibule.

3588-1161 4314 1473 2036 3105 3588
12:15 **οι δε προς αυτὴν εἶπον μαίνη η**
But the ones by her said, You are maniacal.

1161 1340 3779 2192 3588-1161-3004
δε διϊσχυρίζετο ούτως έχειν οι δε έλεγον
But she contended obstinately thus to have *been*. And they said,

3588 32-1473 1510.2.3 3588-1161 * 1961
ο άγγελος αυτοῦ εστιν 12:16 **ο δε Πέτρος επέμενε**
[2his angel 1It is]. But Peter continued

2925 455-1161 1492 1473 2532 1839
κρούων ανοίξαντες δε είδον αυτὸν και εξέστησαν
knocking. And having opened they beheld him, and were amazed.

2678-1161 1473 3588 5495 4601
12:17 **κατασείσας δε αυτοῖς τη χειρὶ σιγᾶν**
And having waved to them with the hand to be quiet,

1334 1473 4459 3588 2962 1473-1806 1537
διηγήσατο αυτοῖς πως ο κύριος αυτὸν εξήγαγεν εκ
he described to them how the Lord led him from out of

3588 5438 2036-1161 518 * 2532 3588
της φυλακῆς εἶπε δε απαγγείλατε Ιακώβῳ και τοις
the prison. And he said, Report to James and to the

80 3778 2532 1831 4198 1519
αδελφοῖς ταῦτα και εξελθὼν επορεύθη εις
brothers these *things*! And having come forth he went to

2087 5117 1096 1161 2250 1510.7.3
έτερον τόπον 12:18 **γενομένης δε ημέρας ην**
another place. [3having come 1And 2day], there was

5017 3756 3641 1722 3588 4757 5100 686
τάραχος ουκ ολίγος εν τοις στρατιώταις τι άρα
[3disturbance 1not 2a little] among the soldiers to what then

---

12:12 †*CP adds* **αδελφοί** - brothers.

3588 *-1096 *-1161 1934-1473
ο Πέτρος εγένετο 12:19 **Ηρώδης δε επιζητήσας αυτόν**
became of Peter. And Herod seeking him anxiously

2532 3361 2147 350 3588 5441 2753
και μη ευρών ανακρίνας τους φύλακας εκέλευσεν
and not finding, having questioned the guards urged *them*

520 2532 2718 575 3588 * 1519
απαχθήναι και κατελθών από της Ιουδαίας εις
to be taken away. And having gone down from Judea to

3588 * 1304
την Καισάρειαν διέτριβεν
Caesarea, he spent time.

The Death of Herod the Tetrarch

1510.7.3 1161 * 2371 *
12:20 **ην δε Ηρώδης θυμομαχών Τυρίοις**
[[3]was [1]And [2]Herod] violently incensed *with the* Tyrians

2532 * 3661-1161 3918 4314 1473
και Σιδωνίοις ομοθυμαδόν δε παρήσαν προς αυτόν
and Sidonians. But with one accord they were at hand with him,

2532 3982 * 3588 1909 3588 2846 3588
και πείσαντες Βλάστον τον επί του κοιτώνος του
and having persuaded Blastus the one over the bedroom of the

935 154 1515 1223 3588 5142 1473
βασιλεώς ητούντο ειρήνην διά το τρέφεσθαι αυτών
king, they asked peace, because [[3]was maintained [1]their

3588 5561 575 3588 937 5002 1161 2250 3588
την χώραν από της βασιλικής 12:21 **τακτή δε ημέρα ο**
[2]place] by the royalty. [[3]appointed [1]And [4]a day

* 1746 2066 937 2532 2523 1909 3588
Ηρώδης ενδυσάμενος εσθήτα βασιλικήν και καθίσας επί του
[2]Herod], having put on [[2]attire [1]royal], and having sat upon the

968 1215 4314 1473 3588-1161
βήματος εδημηγόρει προς αυτούς 12:22 **ο δε**
rostrum, delivered a public address to them. And the

1218 2019 5456 2316 2532 3756 444
δήμος επεφώνει φωνή θεού και ουκ ανθρώπου
people sounded out, *saying, The* voice of a god, and not a man.

3916-1161 3960 1473 32 2962
12:23 **παραχρήμα δε επάταξεν αυτόν άγγελος κυρίου**
And immediately [[3]struck [4]him [1]an angel [2]of *the* Lord],

446.2 3756-1325 3588 1391 3588 2316 2532 1096
ανθ' ων ουκ έδωκε την δόξαν τω θεώ και γενόμενος
because he gave not the glory *to* God. And becoming

4662 1634 3588-1161 3056 3588 2316
σκωληκόβρωτος εξέψυξεν 12:24 **ο δε λόγος του θεού**
worm-eaten, he expired. But the word of God

837 2532 4129 *-1161 2532 *
ηύξανε και επληθύνετο 12:25 **Βαρνάβας δε και Σαύλος†**
grew and multiplied. And Barnabas and Saul

5290 1537 * 4137 3588 1248
υπέστρεψαν εξ Ιερουσαλήμ†† πληρώσαντες την διακονίαν
returned from Jerusalem having fulfilled the service,

4838 2532 * 3588 1941 *
συμπαραλαβόντες και Ιωάννην τον επικληθέντα Μάρκον
having taken along also John, the one called Mark.

CHAPTER 13

Paul and Barnabas

1510.7.6-1161 5100 1722 * 2596 3588
13:1 **ήσαν δε τινες εν Αντιοχεία κατά την**
And there were some in Antioch, according to the

1510.6 1577 4396 2532 1320 3739-5037
ούσαν εκκλησίαν προφήται και διδάσκαλοι ο τε
[[2]being *there* [1]assembly], prophets and teachers – both

* 2532 * 3588 2564 * 2532 * 3588
Βαρνάβας και Συμεών ο καλούμενος Νίγερ και Λούκιος ο
Barnabas, and Simeon being called Niger, and Lucius the

* * * 3588 5076 4939
Κυρηναίος Μαναήν τε Ηρώδου του τετράρχου σύντροφος
Cyrenian, and Manaen [[2]of Herod [3]the [4]tetrarch [1]a companion],

2532 * 3008 1161 1473 3588 2962
και Σαύλος 13:2 **λειτουργούντων δε αυτών τω κυρίω**
and Saul. [[3]officiating [1]And [2]of their] to the Lord,

2532 3522 2036 3588 4151 3588 39 873
και νηστευόντων είπε το πνεύμα το άγιον αφορίσατε
and fasting, [[4]said [1]the [3]spirit [2]holy], Separate

1211 1473 3588 * 2532 3588 * 1519 3588
δη μοι τον Βαρνάβαν και τον Σαύλον εις το
indeed to me Barnabas and Saul for the

2041 3739 4341 1473 5119 3522
έργον ο προσκέκλημαι αυτούς 13:3 **τότε νηστεύσαντες**
work which I have called them. Then fasting

2532 4336 2532 2007 3588 5495 1473
και προσευξάμενοι και επιθέντες τας χείρας αυτοίς
and praying, and placing the hands *upon* them,

630 3778 3303 3767 1599 5259
απέλυσαν 13:4 **ούτοι μεν ουν εκπεμφθέντες υπό**
they dismissed *them.* These indeed then having been sent by

3588 4151 3588 39 2718 1519 3588 *
του πνεύματος του αγίου κατήλθον εις την Σελεύκειαν
the [[2]spirit [1]holy], went down unto Seleucia,

1564-5037 636 1519 3588 * 2532
εκείθέν τε απέπλευσαν εις την Κύπρον 13:5 **και**
and from there they sailed away unto Cyprus. And

1096 1722 * 2605 3588 3056 3588 2316
γενόμενοι εν Σαλαμίνι κατήγγελλον τον λόγον του θεού
having come unto Salamis, they announced the word of God

1722 3588 4864 3588 * 2192-1161-2532 *
εν ταις συναγωγαίς των Ιουδαίων είχον δε και Ιωάννην
in the synagogues of the Jews. And they also had John

5257 1330-1161 3588 3520 891
υπηρέτην 13:6 **διελθόντες δε την νήσον άχρι**
as an assistant. And having gone through the island as far as

* 2147 5100 3097 5578 *
Πάφου ευρόν τινα μάγον ψευδοπροφήτην Ιουδαίον
Paphos, they found a certain magus, a false prophet, a Jew,

3739 3686 * 3739 1510.7.3 4862 3588 446
ω όνομα Βαριησούς 13:7 **ος ην συν τω ανθυπάτω**
whose name *was* Bar-jesus, who was with the proconsul

* * 435 4908 3778 4341
Σεργίω Παύλω ανδρί συνετώ ούτος προσκαλεσάμενος
Sergius Paulus, [[2]man [1]a discerning]. This one calling on

* 2532 * 1934 191 3588 3056 3588
Βαρνάβαν και Σαύλον επεζήτησεν ακούσαι τον λόγον του
Barnabas and Saul, sought anxiously to hear the word

2316
θεού
of God.

Elymas the Magus

436 1161 1473 * 3588 3097 3779-1063
13:8 **ανθίστατο δε αυτοίς Ελύμας ο μάγος ούτω γαρ**
[[5]opposed [1]But [6]them [2]Elymas [3]the [4]magus] (for so

3177 3588 3686-1473 2212 1294 3588
μεθερμηνεύεται το όνομα αυτού ζητών διαστρέψαι τον
is translated his name) seeking to turn aside the

446 575 3588 4102 *-1161 3588 2532
ανθύπατον από της πίστεως 13:9 **Σαύλος δε ο και**
proconsul from the belief. And Saul, the one also *called*

* 4130 4151 39 2532 816 1519
Παύλος πλησθείς πνεύματος αγίου και ατενίσας εις
Paul, being filled [[2]spirit [1]of holy], and having gazed at

1473 2036 5599 4134 3956 1388 2532 3956
αυτόν 13:10 **είπεν ω πλήρης παντός δόλου και πάσης**
him, said, O one full of all treachery and all

4468 5207 1228 2190 3956 1343
ραδιουργίας υιέ διαβόλου εχθρέ πάσης δικαιοσύνης
villainy, O son of *the* devil, O enemy of all righteousness,

3756-3973 1294 3588 3598 2962 3588
ου παύση διαστρέφων τας οδούς κυρίου τας
will you not cease turning aside the [[2]ways [3]of *the* Lord

2117 2532 3568 2400 5495 2962 1909
ευθείας 13:11 **και νυν ιδού χειρ κυρίου επί**
[1]straight]? And now, behold, *the* hand of the Lord *is* upon

1473 2532 1510.8.2 5185 3361 991 3588 2246 891
σε και έση τυφλός μη βλέπων τον ήλιον άχρι
you, and you will be blind, not seeing the sun for

2540 3916-1161 1968 1909 1473 887 2532
καιρού παραχρήμα δε επέπεσεν επ' αυτόν αχλύς και
a time. And immediately there fell upon him a mistiness and

4655 2532 4013 2212 5497
σκότος και περιάγων εζήτει χειραγωγούς
darkness, and leading about he sought ones to guide *him* by hand.

5119 1492 3588 446 3588 1096
13:12 **τότε ιδών ο ανθύπατος το γεγονός**
Then [[3]beholding [1]the [2]proconsul] the *thing* having taken place,

---

12:25 †*Ald.* **Παυλος** - Paul.

12:25 ††*CP adds* **εις Αντιόχειαν** - to Antioch.

4100 1605 1909 3588 1322 3588 2962
επίστευσεν εκπλησσόμενος επι τη διδαχή του κυρίου
believed, being overwhelmed over the teaching of the Lord.

At Antioch of Pisidia

321 1161 575 3588 * 3588
13:13 αναχθέντες δε από της Πάφου οι
[5having embarked 1And 6from 7Paphos 2the ones

4012 3588 * 2064 1519 * 3588 *
περί τον Παύλον ήλθον εις Πέργην της Παμφυλίας
3around 4Paul], they came unto Perga of Pamphylia.

*-1161 672 575 1473 5290 1519
Ιωάννης δε αποχωρήσας απ' αυτών υπέστρεψεν εις
And John retreating from them, returned unto

* 1473-1161 1330 575 3588
Ιεροσόλυμα. **13:14** αυτοί δε διελθόντες από της
Jerusalem. And they, having gone through from

* 3854 1519 * 3588 * 2532
Πέργης παρεγένοντο εις Αντιόχειαν της Πισιδίας και
Perga, came into Antioch of Pisidia. And

1525 1519 3588 4864 3588 2250 3588 4521
εισελθόντες εις την συναγωγήν τη ημέρα των σαββάτων
having entered into the synagogue on the day of the sabbaths,

2523 3326-1161 3588 320 3588 3551 2532
εκάθισαν. **13:15** μετά δε την ανάγνωσιν του νόμου και
they sat. And after the reading of the law and

3588 4396 649 3588 752 4314
των προφητών απέστειλαν οι αρχισυνάγωγοι προς
of the prophets, [3sent 1the 2chiefs of the synagogue] to

1473 3004 435 80 1487 1510.2.3 3056 1722 1473
αυτούς λέγοντες άνδρες αδελφοί ει έστι λόγος εν υμίν
them, saying, Men, brothers, if there is a word in you

3874 4314 3588 2992 3004 450
παρακλήσεως προς τον λαόν λέγετε. **13:16** αναστάς
of comfort to the people, speak! [3having risen up

1161 * 2532 2678 3588 5495 2036 435 *
δε Παύλος και κατασείσας τη χειρί είπεν άνδρες Ισραηλίται
1And 2Paul], and waving the hand, said, Men, Israelites,

2532 3588 5399 3588 2316 191 3588 2316 3588
και οι φοβούμενοι τον θεόν ακούσατε. **13:17** ο θεός του
and the ones fearing God, hearken! The God

2992-3778 * 1586 3588 3962-1473 2532 3588
λαού τούτου Ισραήλ† εξελέξατο τους πατέρας ημών και τον
of this people Israel chose our fathers, and [2the

2992 5312 1722 3588 3940 1722 1093 *
λαόν ύψωσεν ††εν τη παροικία††† εν γη Αιγύπτω
3people 1exalted] in the sojourn in *the* land of Egypt,

2532 3326 1023 5308 1806 1473 1537 1473
και μετά βραχίονος υψηλού εξήγαγεν αυτούς εξ αυτής
and with [2arm 1a high] led them from out of it.

2532 5613 5063 5550 5159
13:18 και ως τεσσαρακονταετή χρόνον ετροποφόρησεν
And about forty years time he bore with

1473 1722 3588 2048 2532 2507
αυτούς εν τη ερήμω. **13:19** και καθελών
them in the wilderness. And having demolished

1484 2033 1722 1093 * 2624
έθνη επτά εν γη Χαναάν κατεκληροδότησεν
[2nations 1seven] in *the* land of Canaan, he divided [3by lot

1473 3588 1093-1473 2532 3326 3778 5613
αυτοίς την γην αυτών. **13:20** και μετά ταύτα ως
1to them 2their land]. And after these *things*, about

2094 5071 2532 4004 1325 2923 2193
έτεσι τετρακοσίοις και πεντήκοντα έδωκε κριτάς έως
[4years 1four hundred 2and 3fifty], he gave judges, until

* 3588 4396 2547 154
Σαμουήλ του προφήτου. **13:21** κακείθεν ητήσαντο
Samuel the prophet. And from there they asked

935 2532 1325 1473 3588 2316 3588 * 5207 *
βασιλέα και έδωκεν αυτοίς ο θεός τον Σαούλ υιόν Κις
for a king; and [2gave 3to them 1God] Saul son of Kis,

435 1537 5443 * 2094 5062
άνδρα εκ φυλής Βενιαμίν έτη τεσσαράκοντα
a man from out of *the* tribe of Benjamin – [2years 1*for* forty].

2532 3179 1473 1453 1473 3588 *
13:22 και μεταστήσας αυτόν ήγειρεν αυτοίς τον Δαβίδ
And having removed him, he raised up to them David

1519 935 3739 2532 2036 3140 2147
εις βασιλέα ω και είπε μαρτυρήσας εύρον
for king, to whom also [2he said 1having borne witness], I found

* 3588 3588 * 435 2596 3588 2588-1473
Δαβίδ τον του Ιεσσαί άνδρα κατά την καρδίαν μου
David the one of Jesse, a man according to my heart,

3739 4160 3956 3588 2307-1473 3778
ος ποιήσει πάντα τα θελήματά μου. **13:23** τούτου
who will do all my wants. [5of this one

3588 2316 575 3588 4690 2596 1860
ο θεός από του σπέρματος κατ' επαγγελίαν
1God 2from 3the 4seed], according to *the* promise,

1453 3588 *-4991 4990 *
ήγειρε τω Ισραήλ σωτήριαν σωτήρα Ιησούν
raised up deliverance to Israel – a deliverer, Jesus.

4296-* 4253 4383
13:24 προκηρύξαντος Ιωάννου προ προσώπου
Which John having publicly proclaimed before *the* presence

3588 1529-1473 908 3341 3956 3588
της εισόδου αυτού βάπτισμα μετανοίας †παντί τω
of his entrance an immersion for repentance to all the

2992 3588 * 5613-1161 4137-3588-* 3588
λαώ†† του Ισραήλ. **13:25** ως δε επλήρου ο Ιωάννης τον
people of Israel. And as John was fulfilling the

1408 3004 5100 1473-5282 1510.1 3756-1510.2.1-1473
δρόμον έλεγε τίνα με υπονοείτε είναι ουκ ειμί εγώ
race†, he said, Who do you suspect me to be? I am not *he*.

235 2400 2064 3326 1473 3739 3756-1510.2.1 514
αλλ' ιδού έρχεται μετ' εμέ ου ουκ ειμί άξιος
But behold, comes after me, of whom I am not worthy

3588 5266 3588 4228 3089 435
το υπόδημα των ποδών λύσαι. **13:26** άνδρες
[2the 3sandal 4of *his* 5feet 1to untie]. Men,

80 5207 1085 * 2532 3588 1722 1473
αδελφοί υιοί γένους Αβραάμ και οι εν υμίν
brothers, sons of *the* race of Abraham, and the ones among you

5399 3588 2316 1473 3588 3056 3588 4991-3778
φοβούμενοι τον θεόν υμίν ο λόγος της σωτηρίας ταύτης
fearing God, to you the word of this deliverance

649 3588-1063 2730 1722 * 2532 3588
απεστάλη. **13:27** οι γαρ κατοικούντες εν Ιερουσαλήμ και οι
was sent. For the ones dwelling in Jerusalem, and

758-1473 3778 50 2532 3588 5456
άρχοντες αυτών τούτον αγνοήσαντες και τας φωνάς
their rulers, [2this one 1not having known], nor the voices

3588 4396 3588 2596 3956 4521 314
των προφητών τας κατά παν σάββατον αναγινωσκομένας
of the prophets [2on 3every 4sabbath 1being read],

2919 4137 2532 3367 156
κρίναντες επλήρωσαν. **13:28** και μηδεμίαν αιτίαν
[2having judged *him* 1they fulfilled]. And not one reason

2288 2147 154 * 337
θανάτου ευρόντες ητήσαντο Πιλάτον αναιρεθήναι
for death having found, they asked Pilate to do away with

1473 5613-1161 5055 3956 3588 4012
αυτόν. **13:29** ως δε ετέλεσαν πάντα τα περί
him. And as they finished all the *things* [2concerning

1473 1125 2507 575 3588 3586 5087
αυτού γεγραμμένα καθελόντες από του ξύλου έθηκαν
3him 1being written], lowering *him* from the tree, they put *him*

1519 3419 3588 1161 2316 1453 1473 1537
εις μνημείον. **13:30** ο δε θεός ήγειρεν αυτόν εκ
into a tomb. But God raised him from out of

3498 3739 3708 1909 2250 4183 3588
νεκρών **13:31** ος ώφθη επί ημέρας πλείους τοις
dead ones – who appeared for [2days 1many] to the ones

4872 1473 575 3588 * 1519 *
συναναβάσιν αυτώ από της Γαλιλαίας εις Ιερουσαλήμ
having gone up with him from Galilee unto Jerusalem,

3748 1510.2.6 3144 1473 4314 3588 2992 2532 1473
οίτινές εισι μάρτυρες αυτού προς τον λαόν. **13:32** και ημείς
who are witnesses of him to the people. And we

1473-2097 3588 4314 3588 3962 1860
υμάς ευαγγελιζόμεθα την προς τους πατέρας επαγγελίαν
announce you good news – the [2to 3the 4fathers 1promise]

1096 3754 3778 3588 2316 1603 3588
γενομένην **13:33** ότι ταύτην ο θεός εκπεπλήρωκε τοις
taking place, that this God has fulfilled

13:17 †*Ald. omits.* Ισραηλ.

13:17 ††—†††*CP omits.*

13:24 †—††*See Ald. for variants.*

13:25 †*or* course.

5043-1473 1473 450 * 5613-2532 1722 3588
τέκνοις αυτών ημίν αναστήσας Ιησούν ως και εν τω
[2their children 1to us], having raised up Jesus. And as in the

5568 3588 1208 1125 5207-1473 1510.2.2-1473
ψαλμώ τω δευτέρω γέγραπται υιός μου ει συ
[2Psalm 1second] it has been written, [2my son 1You are],

1473 4594 1080-1473 3754-1161 450
εγώ σήμερον γεγέννηκά σε **13:34** ότι δε ανέστησεν
I today have engendered you†. And that he raised

1473 1537 3498 3371 3195 5290
αυτόν εκ νεκρών μηκέτι μέλλοντα υποστρέφειν†
him from out of dead ones, no longer to be about to return

1519 1312 3779 2046 3754 1325 1473 3588
εις διαφθοράν ούτως είρηκεν ότι δώσω υμίν τα
unto corruption, thus he has spoken that, I will give to you the

3741 * 3588 4103 1352 2532
όσια Δαβίδ τα πιστά **13:35** διό και
[2sacred *things* 3of David 1trustworthy]††. Wherefore also

1722 2087 3004 3756-1325 3588 3741-1473 1492
εν ετέρω λέγει ου δώσεις τον όσιόν σου ιδείν
in another he says, You shall not give your sacred one to see

1312 * 3303 1063 2398 1074
διαφθοράν **13:36** Δαβίδ μεν γαρ ιδία γενεά
corruption†. [2David 3indeed 1For 5his own 6generation

5256 3588 3588 2316-1012 2837 2532
υπηρετήσας τη του θεού βουλή εκοιμήθη και
4having assisted] by the counsel of God, went to sleep, and

4369 4314 3588 3962-1473 2532 1492 1312
προσετέθη προς τους πατέρας αυτού και είδε διαφθοράν
was added to his fathers, and saw corruption.

3739-1161 3588 2316 1453 3756 1492 1312
13:37 ον δε ο θεός ήγειρεν ουκ είδε διαφθοράν
But the one whom God raised, *did* not see corruption.

1110 3767 1510.5 1473 435 80 3754
13:38 γνωστόν ούν έστω υμίν άνδρες αδελφοί ότι
[2made known 3then 1Let it be] to you men, brothers, that

1223 3778 1473 859 266 2605
διά τούτου υμίν άφεσις αμαρτιών καταγγέλλεται
through this one [4to you 1a release 2of sins 3is announced].

2532 575 3956 3739 3756-1410 1722 3588 3551
13:39 και από πάντων ων ουκ ηδυνήθητε εν τω νόμω
And from all *things* of which you were not able in the law

* 1344 1722 3778 3956 3588 4100
Μωσέως δικαιωθήναι εν τούτω πας ο πιστεύων
of Moses to be justified, in this one every *one* believing

1344 991 3767 3361 1904 1909
δικαιούται **13:40** βλέπετε ούν μη επέλθη εφ'
is justified. Take heed then, that it should not come upon

1473 3588 2046 1722 3588 4396 1492
υμάς το ειρημένον εν τοις προφήταις **13:41** ίδετε
you – the *thing* being spoken by the prophets, Behold,

3588 2707 2532 2296 2532 853 3754
οι καταφρονηταί και θαυμάσατε† και αφανίσθητε ότι
O despisers, and wonder, and vanish! For

2041 1473 2038 1722 3588 2250-1473 3739
έργον εγώ εργάζομαι εν ταις ημέραις υμών ο
a work I work during your days, which

3766.2 4100 1437 5100 1555-1473
ου μη πιστεύσητε εάν τις εκδιηγήται υμίν
in no way should you believe if one should tell you in detail††.

1826-1161 1537 3588 4864 3588 *
13:42 εξιόντων δε εκ της συναγωγής των Ιουδαίων
And exiting from out of the synagogue of the Jews,

3870 3588 1484 1519 3588 3342 4521
παρεκάλουν τα έθνη εις το μεταξύ σάββατον
[3appealed *to them* 1the 2nations] in the *time* between *the* sabbath

2980 1473 3778 4487 3089 1161
λαληθήναι αυτοίς ταύτα ρήματα **13:43** λυθείσης δε
to speak to them these things. [4being dismissed 1And

3588 4864 190 4183 3588 * 2532
της συναγωγής ηκολούθησαν πολλοί των Ιουδαίων και
2the 3synagogue], [7followed 1many 2of the 3Jews 4and

3588 4576 4339 3588 * 2532 3588 *
των σεβομένων προσηλύτων τω Παύλω και τω Βαρνάβα
5worshiping 6converts] Paul and Barnabas,

3748 4354 3982 1473 1961 3588
οίτινες προσλαλούντες έπειθον αυτούς επιμένειν τη
who speaking, persuaded them to continue in the

5484 3588 2316 3588-5037 2064 4521
χάριτι του θεού **13:44** τω τε ερχομένω σαββάτω
favor of God. And on the coming sabbath,

4975 3956 3588 4172 4863 191 3588 3056 3588
σχεδόν πάσα η πόλις συνήχθη ακούσαι τον λόγον του
nearly all the city gathered to hear the word

2316 1492 1161 3588 * 3588 3793
θεού **13:45** ιδόντες δε οι Ιουδαίοι τους όχλους
of God. [4beholding 1But 2the 3Jews] the multitudes,

4130 2205 2532 483 3588 5259
επλήσθησαν ζήλου και αντέλεγον τοις υπό
were filled with jealousy, and spoke against the *things* [2by

3588 * 3004 483 2532 987
του Παύλου λεγομένοις αντιλέγοντες και βλασφημούντες
3Paul 1being spoken], disputing and blaspheming.

3955-1161 3588 * 2532 3588 * 2036
13:46 παρρησιασάμενοι δε ο Παύλος και ο Βαρνάβας είπον
But speaking openly, Paul and Barnabas said,

1473 1510.7.3 316 4412 2980 3588 3056
υμίν ην αναγκαίον πρώτον λαληθήναι τον λόγον
To you it was important first [4to be spoken 1for the 2word

3588 2316 1894 683-1473 2532 3756 514
του θεού επειδή απωθείσθε αυτόν και ουκ αξίους
3of God]; *but* since you thrust it away, and *do* not [3worthy

2919 1438 3588 166 2222 2400 4762 1519
κρίνετε εαυτούς της αιωνίου ζωής ιδού στρεφόμεθα εις
1judge 2yourselves] of eternal life, behold, we turn unto

3588 1484 3779-1063 1781 1473 3588 2962
τα έθνη **13:47** ούτω γαρ εντέταλται ημίν ο κύριος
the nations. For thus [3has given charge 4to us 1the 2Lord],

5087 1473 1519 5457 1484 3588 1510.1-1473 1519
τέθεικά σε εις φως εθνών του είναί σε εις
saying, I have put you for a light of nations, *for* you to be for

4991 2193 2078 3588 1093 191-1161
σωτηρίαν έως εσχάτου της γης **13:48** ακούοντα δε
deliverance unto *the* end of the earth†. And hearing,

3588 1484 5463 2532 1392 3588 3056 3588 2962 2532
τα έθνη έχαιρε και εδόξαζον τον λόγον του κυρίου και
the nations rejoiced, and glorified the word of the Lord. And

4100 3745 1510.7.6 5021 1519 2222 166
επίστευσαν όσοι ήσαν τεταγμένοι εις ζωήν αιώνιον
[7believed 1as many as 2were 3being arranged 4for 5life 6eternal].

1308 1161 3588 3056 3588 2962 1223
13:49 διεφέρετο δε ο λόγος του κυρίου δι'
[6was carried 1And 2the 3word 4of the 5Lord] through

3650 3588 5561 3588-1161 * 3951 3588
όλης της χώρας **13:50** οι δε Ιουδαίοι παρώτρυναν τας
the entire region. But the Jews instigated the

4576 1135 2532 3588 2158 2532 3588 4413
σεβομένας γυναίκας και τας ευσχήμονας και τους πρώτους
worshiping women, and the decent and the foremost *men*

3588 4172 2532 1892 1375 1909 3588 *
της πόλεως και επήγειραν διωγμόν επί τον Παύλον
of the city, and roused up a persecution against Paul

2532 3588 * 2532 1544-1473 575 3588 3725-1473
και τον Βαρνάβαν και εξέβαλον αυτούς από των ορίων αυτών
and Barnabas, and cast them from their borders.

3588-1161 1621 3588 2868 3588 4228-1473
13:51 οι δε εκτιναξάμενοι τον κονιορτόν των ποδών αυτών
And they having shaken off the dust of their feet

1909 1473 2064 1519 * 3588-1161 3101
επ' αυτούς ήλθον εις Ικόνιον **13:52** οι δε μαθηταί
against them, came unto Iconium. And the disciples

4137 5479 2532 4151 39
επληρούντο χαράς και πνεύματος αγίου
were filled with joy and [2spirit 1holy].

CHAPTER 14

Paul and Barnabas at Iconium

1096-1161 1722 * 2596-3588-1473
14:1 εγένετο δε εν Ικονίω κατά το αυτό
And it came to pass in Iconium, [2together

13:33 †*See Ps. 2:7.*

13:34 †*CP adds* **αυτον** - him.

13:34 ††*See Is. 55:3.*

13:35 †*See Ps. 16:10.*

13:41 †*CP adds* **και επιβλεψατε** - and pay attention.

13:41 ††*See Hab. 1:5.*

13:47 †*See Is. 49:6.*

1525-1473 1519 3588 4864 3588 * 2532
εισελθείν αυτούς εις την συναγωγήν των Ιουδαίων και
[1]they entered] into the synagogue of the Jews, and
2980 3779 5620 4100 *-5037 2532 *
λαλήσαι ούτως ώστε πιστεύσαι Ιουδαίων τε και Ελλήνων
spoke thus so as for [[6]to believe [3]of both Jews [4]and [5]Hellenists
4183 4128 3588-1161 544-*
πολύ πλήθος 14:2 οι δε απειθούντες Ιουδαίοι
[1]a great [2]multitude]. But the Jews resisting persuasion,
1892 2532 2559 3588 5590 3588 1484
επήγειραν και εκάκωσαν τας ψυχάς των εθνών
roused up and afflicted the souls of the ones of nations
2596 3588 80 2425 3303-3767 5550 1304
κατά των αδελφών 14:3 ικανόν μεν ουν χρόνον διέτριψαν
against the brothers. [[3]a fit [1]Then [4]time [2]they spent]
3955 1909 3588 2962 3588 3140 3588 3056
παρρησιαζόμενοι επί τω κυρίω τω μαρτυρούντι τω λόγω
speaking openly in the Lord, in the bearing witness to the word
3588 5484-1473 1325 4592 2532 5059 1096
της χάριτος αυτού διδόντι σημεία και τέρατα γίνεσθαι
of his favor, granting signs and miracles to take place
1223 3588 5495-1473 4977 1161 3588 4128
διά των χειρών αυτών 14:4 εσχίσθη δε το πλήθος
through their hands. [[6]was split [1]And [2]the [3]multitude
3588 4172 2532 3588-3303 1510.7.6 4862 3588 * 3588-1161
της πόλεως και οι μεν ήσαν συν τοις Ιουδαίοις οι δε
[4]of the [5]city]; and some were with the Jews, but some
4862 3588 652 5613-1161 1096 3730
συν τοις αποστόλοις 14:5 ως δε εγένετο ορμή
with the apostles. And as there became a movement
3588 1484 5037-2532 * 4862 3588 758-1473
των εθνών τε και Ιουδαίων συν τοις άρχουσιν αυτών
by the nations, and also of Jews with their rulers,
5195 2532 3036 1473 4894
υβρίσαι και λιθοβολήσαι αυτούς 14:6 συνιδόντες
to insult and to stone them, being fully conscious
2703 1519 3588 4172 3588 * * 2532
κατέφυγον εις τας πόλεις της Λυκαονίας Λύστραν και
they took refuge in the cities of Lycaonia – Lystra and
* 2532 3588 4066 2546 1510.7.6
Δέρβην και την περίχωρον 14:7 κακεί ήσαν
Derbe, and the place round about. And there they were
2097
ευαγγελιζόμενοι
announcing good news.

A Lame Man of Lystra Healed

2532 5100 435 1722 * 102 3588 4228
14:8 και τις ανήρ εν Λύστροις αδύνατος τοις ποσίν
And a certain man in Lystra disabled in the feet
2521 5560 1537 2836 3384-1473 5224
εκάθητο χωλός εκ κοιλίας μητρός αυτού υπάρχων
sat, [[2]lame [3]from out of [4]*the* belly [5]of his mother [1]one being],
3739 3763 4043 3778 191 3588 *
ος ουδέποτε περιεπεπατήκει 14:9 ούτος ήκουσε του Παύλου
who at no time walked. This one heard Paul
2980 3739 816 1473 2532 1492 3754 4102
λαλούντος ος ατενίσας αυτώ και ιδών ότι πίστιν
speaking, who having gazed upon him, and seeing that [[2]belief
2192 3588 4982 2036 3173 3588 5456
έχει του σωθήναι 14:10 είπε μεγάλη τη φωνή
[1]he had] to be delivered, said with a great voice,
450 1909 3588 4228-1473 3717 2532 242
ανάστηθι† επί τους πόδας σου ορθός και ήλλετο
Rise upon your feet straight! And he leaped up
2532 4043 3588-1161 3793 1492 3739
και περιεπάτει 14:11 οι δε όχλοι ιδόντες ο
and walked. And the multitudes beholding what
4160-3588-* 1869 3588 5456-1473 *
εποίησεν ο Παύλος επήραν την φωνήν αυτών Λυκαονιστί
Paul did, lifted up their voice in Lycaonian,
3004 3588 2316 3666 444 2597
λέγοντες οι θεοί ομοιωθέντες ανθρώποις κατέβησαν
saying, The gods having become like men are come down
4314 1473 2564-5037 3588 3303 * * 3588
προς ημάς 14:12 εκάλουν τε τον μεν Βαρνάβαν Δία τον
to us. And they called Barnabas – Dia†,

1161 * * 1894 1473 1510.7.3 3588 2233
δε Παύλον Ερμήν επειδή αυτός ην ο ηγούμενος
and Paul – Hermes, since he was the one leading
3588 3056 3588-1161 2409 3588 * 3588 1510.6
του λόγου 14:13 ο δε ιερεύς του Διός του όντος
by word. And the priest of Dia, being
4253 3588 4172-1473 5022 2532 4725 1909
προ της πόλεως αυτών ταύρους και στέμματα επί
before their city, [[2]bulls [3]and [4]garlands [5]unto
3588 4440 5342 4862 3588 3793 2309
τους πυλώνας ενέγκας συν τοις όχλοις ήθελε
[6]the [7]vestibules [1]having brought] with the multitudes, wanted
2380 191-1161 3588 652 *
θύειν 14:14 ακούσαντες δε οι απόστολοι Βαρνάβας
to sacrifice. And having heard, the apostles Barnabas
2532 * 1284 3588 2440-1473 1530
και Παύλος διαρρήξαντες τα ιμάτια αυτών εισεπήδησαν
and Paul, having torn their garments, rushed
1519 3588 3793 2896 2532 3004 435
εις τον όχλον κράζοντες 14:15 και λέγοντες άνδρες
into the multitude, crying, and saying, Men,
5100 3778-4160 2532 1473 3663
τι ταύτα ποιείτε και ημείς ομοιοπαθείς
why do you do these *things*? Even we [[3]having the same passions
1510.2.4 1473 444 2097 1473 575
εσμεν υμίν άνθρωποι ευαγγελιζόμενοι υμάς από
[1]are [4]as you [2]men], announcing good news – *for* you [[2]from
3778 3588 3152 1994 1909 3588 2316 3588 2198
τούτων των ματαίων επιστρέφειν επί τον θεόν τον ζώντα
[3]these [4]vanities [1]to turn] unto the [[2]God [1]living],
3739 4160 3588 3772 2532 3588 1093 2532 3588 2281 2532
ος εποίησε τον ουρανόν και την γην και την θάλασσαν και
who made the heaven, and the earth, and the sea, and
3956 3588 1722 1473 3739 1722 3588 3944
πάντα τα εν αυτοίς 14:16 ος εν ταις παρωχημέναις
all the *things* in them, who in the [[2]passing by
1074 1439 3956 3588 1484 4198 3588
γενεαίς είασε πάντα τα έθνη πορεύεσθαι ταις
[1]generations] allowed all the nations to go *by*
3598-1473 2544 3756 267-1438
οδοίς αυτών 14:17 καίτοιγε ουκ αμάρτυρον εαυτόν
their ways. Though indeed not without his own witness
863 15 3771 1473 5205
αφήκεν αγαθοποιών ουρανόθεν υμίν υετούς
did he allow *it*, *but was* doing good from heaven to you – [[2]rains
1325 2532 2540 2593 1705 5160 2532
διδούς και καιρούς καρποφόρους εμπιπλών τροφής και
[1]giving], and seasons bearing fruit, filling up provision and
2167 3588 2588-1473 2532 3778-3004
ευφροσύνης τας καρδίας ημών 14:18 και ταύτα λέγοντες
gladness of our hearts. And saying these *things*,
3433 2664 3588 3793 3588 3361 2380
μόλις κατέπαυσαν τους όχλους του μη θύειν
[[3]hardly [4]ceased [1]the [2]multitudes] to not sacrifice
1473 1904 1161 575 * 2532 *
αυτοίς 14:19 †επήλθον δε από Αντιοχείας και Ικονίου
to them. [[3]came [1]And [4]from [5]Antioch [6]and [7]Iconium
* 2532 3982 3588 3793 2532 3034
Ιουδαίοι και πείσαντες τους όχλους και λιθάσαντες
[2]Jews]; and having persuaded the multitudes, and having stoned
3588 * 4951 1854 3588 4172 3543
τον Παύλον έσυραν έξω της πόλεως νομίσαντες
Paul, they dragged him outside the city thinking
1473 2348 2944 1161 1473 3588
αυτόν τεθνάναι 14:20 κυκλωσάντων δε αυτόν των
him to have died. [[4]having encircled [1]But [5]him [2]the
3101 450 1525 1519 3588 4172 2532
μαθητών αναστάς εισήλθεν εις την πόλιν και
[3]disciples], having risen up, he entered into the city. And
3588 1887 1831 4862 3588 * 1519 *
τη επαύριον εξήλθε συν τω Βαρνάβα εις Δέρβην
the next day he went forth with Barnabas unto Derbe.
2097-5037 3588 4172-1565 2532
14:21 ευαγγελισάμενοί τε την πόλιν εκείνην και
And having announced good news in that city, and
3100 2425 5290 1519 3588 * 2532
μαθητεύσαντες ικανούς υπέστρεψαν εις την Λύστραν και
having discipled a fit *amount*, they returned unto Lystra, and

---

14:10 †*CP adds* **σοι λεγω εν τω ονοματι του κυριου Ιησου Χριστου** - to you I say in the name of the Lord Jesus Christ.

14:12 †*i.e.* a goddess related to Zeus.

14:19 †*CP adds* **διατριβοντων δε αυτων και διδασκοντων** - and spending time and teaching.

* 2532 *
Ικόνιον και Αντιόχειαν
Iconium, and Antioch,
1991 3588 5590 3588
14:22 επιστηρίζοντες τας ψυχάς των
staying up the souls of the
3101 3870 1696 3588 4102 2532 3754
μαθητών παρακαλούντες εμμένειν τη πίστει και ότι
disciples, appealing *to them* to adhere to the belief, and *saying* that,
1223 4183 2347 1163-1473 1525 1519 3588 932 3588
διά πολλών θλίψεων δει ημάς εισελθείν εις την βασιλείαν του
By many afflictions we must enter into the kingdom
2316
θεού
of God.

Elders Appointed in Every Assembly

5500-1161 1473 4245
14:23 χειροτονήσαντες δε αυτοίς πρεσβυτέρους
And having hand picked for them elders
2596 1577 4336 3326 3521 3908
κατ' εκκλησίαν προσευξάμενοι μετά νηστειών παρέθεντο
in every assembly, having prayed with fastings, they placed
1473 3588 2962 1519 3739 4100 2532
αυτούς τω κυρίω εις ον πεπιστεύκεισαν 14:24 και
them to the Lord in whom they had believed. And
1330 3588 * 2064 1519 *
διελθόντες την Πισιδίαν ήλθον εις Παμφυλίαν
having gone through Pisidia, they came unto Pamphylia.
2532 2980 1722 * 3588 3056 2597
14:25 και λαλήσαντες εν Πέργη τον λόγον κατέβησαν
And having spoken [3in 4Perga 1the 2word], they went down
1519 * 2547 636 1519
εις Αττάλειαν 14:26 κακείθεν απέπλευσαν εις
unto Attalia. And from there they sailed away unto
* 3606 1510.7.6 3860 3588
Αντιόχειαν όθεν ήσαν παραδεδομένοι τη
Antioch, from where they were delivered up to the
5484 3588 2316 1519 3588 2041 3739 4137
χάριτι του θεού εις το έργον ο επλήρωσαν
favor of God for the work which they fulfilled.
3854-1161 2532 4863 3588
14:27 παραγενόμενοι δε και συναγαγόντες την
And having arrived, and having gathered together the
1577 312 3745 4160-3588-2316 3326
εκκλησίαν ανήγγειλαν όσα εποίησεν ο θεός μετ'
assembly, they announced as much as God did with
1473 2532 3754 455 3588 1484 2374 4102
αυτών και ότι ήνοιξε τοις έθνεσι θύραν πίστεως
them, and that he opened to the nations a door of belief.
1304-1161 1563-5550 3756 3641 4862 3588 3101
14:28 διέτριβον δε εκεί χρόνον ουκ ολίγον συν τοις μαθηταίς
And they spent [3time there 1not 2a little] with the disciples.

CHAPTER 15

The Council at Jerusalem

2532 5100 2718 575 3588 *
15:1 και τινες κατελθόντες από της Ιουδαίας
And certain ones having come down from Judea
1321 3588 80 3754 1437 3361
εδίδασκον τους αδελφούς ότι εάν μη
taught the brothers, *saying* that, If you should not
4059 3588 1485 * 3756-1410
περιτέμνησθε τω έθει Μωϋσέως ου δύνασθε
be circumcised in the custom of Moses, you are not able
4982 1096 3767 4714
σωθήναι 15:2 γενομένης ούν στάσεως
to be delivered. [3having taken place 2then 1A faction],
2532 2214 3756 3641 3588 * 2532 3588 *
και ζητήσεως ουκ ολίγης τω Παύλω και τω Βαρνάβα
and [3inquiry 1not 2a small] *with* Paul and Barnabas
4314 1473 5021 305 * 2532 *
προς αυτούς έταξαν αναβαίνειν Παύλον και Βαρνάβαν
with them, they ordered [4to ascend 1Paul 2and 3Barnabas],
2532 5100 243 1537 1473 4314 3588 652 2532
και τινας άλλους εξ αυτών προς τους αποστόλους και
and certain others from them, to the apostles and
4245 1519 * 4012 3588 2213-3778
πρεσβυτέρους εις Ιερουσαλήμ περί του ζητήματος τούτου
elders in Jerusalem concerning this matter.
3588-3303-3767 4311 5259 3588 1577
15:3 οι μεν ουν προπεμφθέντες υπό της εκκλησίας
They then indeed having been sent forward by the assembly,
1330 3588 * 2532 * 1555
διήρχοντο την Φοινίκην και Σαμάρειαν εκδιηγούμενοι
went through Phoenicia and Samaria, telling in detail
3588 1995 3588 1484 2532 4160 5479
την επιστροφήν των εθνών και εποίουν χαράν
the turning of the nations; and they caused [2joy
3173 3956 3588 80 3854-1161
μεγάλην πάσι τοις αδελφοίς 15:4 παραγενόμενοι δε
1great] to all the brothers. And having come
1519 * 588 5259 3588
εις Ιερουσαλήμ απεδέχθησαν υπό της
unto Jerusalem, they were gladly received by the
1577 2532 3588 652 2532 3588 4245
εκκλησίας και των αποστόλων και των πρεσβυτέρων
assembly, and the apostles and the elders;
312-5037 3745 3588 2316 4160 3326 1473
ανήγγειλάν τε όσα ο θεός εποίησε μετ' αυτών
and they announced as much as God did with them.
1817-1161 5100 3588 575 3588 139
15:5 εξανέστησαν δε τινες των από της αιρέσεως
And there rose up some of the ones from the sect
3588 *-4100 3004 3754 1163
των Φαρισαίων πεπιστευκότες λέγοντες ότι δει
of the believing Pharisees, saying that, It is necessary
4059 1473 3853-5037 5083 3588
περιτέμνειν αυτούς παραγγέλλειν τε τηρείν τον
to circumcise them, also to exhort *them* to give heed to the
3551 * 4863-1161 3588
νόμον Μωϋσέως 15:6 συνήχθησάν δε οι
law of Moses. And there were gathered together the
652 2532 3588 4245 1492 4012 3588
απόστολοι και οι πρεσβύτεροι ιδείν περί του
apostles and the elders to know concerning
3056-3778 4183-1161 4803 1096
λόγου τούτου 15:7 πολλής δε συζητήσεως γενομένης
this matter. And much debating having taken place,
450-* 2036 4314 1473 435 80 1473
αναστάς Πέτρος είπε προς αυτούς άνδρες αδελφοί υμείς
Peter having risen up, said to them, Men, brothers, you
1987 3754 575 2250 744 3588 2316 1722 1473
επίστασθε ότι αφ' ημερών αρχαίων ο θεός εν ημίν
know that from days of old God among us
1586 1223 3588 4750-1473 191 3588 1484
εξελέξατο διά του στόματός μου ακούσαι τα έθνη
chose by my mouth [3to hear 1*for* the 2nations]
3588 3056 3588 2098 2532 4100 2532 3588
τον λόγον του ευαγγελίου και πιστεύσαι 15:8 και ο
the word of the good news, and to believe. And the
2589 2316 3140 1473 1325 1473
καρδιογνώστης θεός εμαρτύρησεν αυτοίς δους† αυτοίς
knower of hearts – God, he bore witness to them, giving to them
3588 4151 3588 39 2531 2532 1473 2532 3762
το πνεύμα το άγιον καθώς και ημίν 15:9 και ουδέν
the [2spirit 1holy] as also to us, and in nothing
1252 3342 1473 5037-2532 1473 3588 4102
διέκρινε μεταξύ ημών τε και αυτών τη πίστει
discriminating between us and even them, by the belief
2511 3588 2588-1473 3568 3767 5100
καθαρίσας τας καρδίας αυτών 15:10 νυν ούν τι
having cleansed their hearts. Now then why
3985 3588 2316 2007 2218 1909 3588 5137
πειράζετε τον θεόν επιθείναι ζυγόν επί τον τράχηλον
test God, to place a yoke upon the neck
3588 3101 3739 3777 3588 3962-1473 3777 1473
των μαθητών ον ούτε οι πατέρες ημών ούτε ημείς
of the disciples, which neither our fathers nor we
2480 941 235 1223 3588 5484 3588
ισχύσαμεν βαστάσαι 15:11 αλλά διά της χάριτος του
were able to bear? But by the favor of the
2962 * * 4100 4982 2596
κυρίου Ιησού χριστού πιστεύομεν σωθήναι καθ'
Lord Jesus Christ we believe to be delivered in
3739 5158 2548 4601 1161 3956 3588
ον τρόπον κακείνοι 15:12 εσίγησε δε παν το
which manner as those. [5was quiet 1And 2all 3the
4128 2532 191 * 2532 * 1834
πλήθος και ήκουον Βαρνάβα και Παύλου εξηγουμένων
4multitude], and they heard Barnabas and Paul describing
3745 4160-3588-2316 4592 2532 5059 1722 3588
όσα εποίησεν ο θεός σημεία και τέρατα εν τοις
as much as God did by signs and miracles among the

15:8 †*Ald. omits* **δους αυτοις**.

1484 1223 1473 3326-1161 3588 4601-1473
ἔθνεσι δι’ αυτών **15:13** μετὰ δε το σιγῆσαι αυτούς
nations through them. And after their quieting,

611-* 3004 435 80 191 1473
απεκρίθη Ιάκωβος λέγων άνδρες αδελφοί ακούσατέ μου
James responded saying, Men, brothers, hear me!

* 1834 2531 4412 3588 2316 1980
15:14 Συμεών εξηγήσατο καθώς πρώτον ο θεός επεσκέψατο
Simeon described as *how* first God visited

2983 1537 1484 2992 1909 3588 3686-1473
λαβείν εξ εθνών λαόν επί τω ονόματι αυτού
to take from out of nations a people for his name.

2532 3778 4856 3588 3056 3588 4396
15:15 και τούτω συμφωνούσιν οι λόγοι των προφητών
And with this [[5]agreed [1]the [2]words [3]of the [4]prophets],

2531 1125 3326 3778 390
καθώς γέγραπται **15:16** μετά ταύτα αναστρέψω
as it has been written, After these *things* I will return,

2532 456 3588 4633 * 3588 4098
και ανοικοδομήσω την σκηνήν Δαβίδ την πεπτωκυίαν
and will rebuild the tent of David, the one fallen.

2532 3588 2679 1473 456 2532
και τα κατεσκαμμένα αυτής ανοικοδομήσω και
And the *things* having been razed of it I will rebuild, and

461 1473 3704-302 1567 3588
ανορθώσω αυτήν **15:17** όπως αν εκζητήσωσιν οι
I will re-erect it. So that [[4]shall seek after [1]the

2645 3588 444 3588 2962 2532 3956 3588 1484
κατάλοιποι των ανθρώπων τον κύριον και πάντα τα έθνη
[2]remnants [3]of men] the Lord, and all the nations

1909 3739 1941 3588 3686-1473 1909 1473
εφ’ ους επικέκληται το όνομά μου επ’ αυτούς
upon which [[2]has been called upon [1]my name] by them,

3004 2962 3588 4160 3778-3956 1110
λέγει κύριος ο ποιών ταύτα πάντα **15:18** γνωστά
says *the* Lord – the one doing all these *things*†. [[6]known

575 165 1510.2.3 3588 2316 3956 3588 2041-1473
απ’ αιώνός εστι τω θεώ πάντα τα έργα αυτού†
[7]from [8]*the* eon [5]are [1]To [2]God [3]all [4]his works].

1352 1473 2919 3361 3926 3588
15:19 διό εγώ κρίνω μη παρενοχλείν τοις
Therefore I judge to not cause trouble to the ones

575 3588 1484 1994 1909 3588 2316 235
από των εθνών επιστρέφουσιν επί τον θεόν **15:20** αλλά
from the nations turning towards God, but

1989 1473 3588 566 575 3588 234
επιστείλαι αυτοίς του απέχεσθαι από των αλισγημάτων
write to them to be at a distance from the pollutions

3588 1497 2532 3588 4202 2532 3588 4156 2532
των ειδώλων και της πορνείας και του πνικτού και
of the idols, and harlotry, and the *thing* strangled, and

3588 129 *-1063 1537 1074 744
του αίματος **15:21** Μωσής γαρ εκ γενεών αρχαίων
blood. For Moses, from generations of old

2596-4172 3588 2784 1473 2192 1722 3588
κατά πόλιν τους κηρύσσοντας αυτόν έχει εν ταις
[[3]in every city [2]the ones [4]proclaiming [5]him [1]has], [[2]in [3]the

4864 2596-3956 4521 314 5119
συναγωγαίς κατά παν σάββατον αναγινωσκόμενος **15:22** τότε
[4]synagogues [5]every [6]sabbath [1]being read]. Then

1380 3588 652 2532 3588 4245
έδοξε τοις αποστόλοις και τοις πρεσβυτέροις
it seemed good to the apostles and to the elders,

4862 3650-3588 1577 1586 435 1537 1473
συν όλη τη εκκλησία εκλεξαμένους άνδρας εξ αυτών
with the entire assembly, [[2]chosen [3]men [4]from [5]them

3992 1519 * 4862 * 2532 *
πέμψαι εις Αντιόχειαν συν Παύλω και Βαρνάβα
[1]to send forth] unto Antioch with Paul and Barnabas –

* 3588 1941 * 2532 * 435
Ιούδαν τον επικαλούμενον Βαρσαββάν και Σίλαν άνδρας
Judas the one called Barsabas, and Silas†, [[2]men

2233 1722 3588 80 1125 1223
ηγουμένους εν τοις αδελφοίς **15:23** γράψαντες διά
[1]leading] among the brothers, having written by

5495-1473 3592 3588 652 2532 3588 4245 2532
χειρός αυτών τάδε οι απόστολοι και οι πρεσβύτεροι και
their hand thus; The apostles, and the elders, and

3588 80 3588 2596 3588 * 2532 *
οι αδελφοί τοις κατά την Αντιόχειαν και Συρίαν
the brothers, to the ones in Antioch, and Syria,

2532 * 80 3588 1537 1484
και Κιλικίαν αδελφοίς τοις εξ εθνών
and Cilicia. To *the* brothers from out of *the* nations,

5463 1894 191 3754 5100 1537 1473
χαίρειν **15:24** επειδή ηκούσαμεν ότι τινές εξ ημών†
rejoice! Since we heard that some from out of us,

1831 5015 1473 3056 384 3588
εξελθόντες ετάραξαν υμάς λόγοις ανασκευάζοντες τας
having come forth, disturbed you *in* words, subverting

5590-1473 3004 4059 2532 5083 3588
ψυχάς υμών λέγοντες περιτέμνεσθαι και τηρείν τον
your souls, saying to be circumcised and to give heed to the

3551 3739 3756-1291 1380
νόμον οις ου διεστειλάμεθα **15:25** έδοξεν
law, to whom we did not give orders – it seemed *good*

1473 1096 3661 1586 435
ημίν γενομένοις ομοθυμαδόν εκλεξαμένους άνδρας
to us, taking place with one accord, choosing men

3992 4314 1473 4862 3588 27-1473 * 2532
πέμψαι προς υμάς συν τοις αγαπητοίς ημών Βαρνάβα και
to send to you with our beloved Barnabas and

* 444 3860 3588 5590-1473
Παύλω **15:26** ανθρώποις παραδεδωκόσι τας ψυχάς αυτών
Paul, men delivering up their lives

5228 3588 3686 3588 2962-1473 * 5547
υπέρ του ονόματος του κυρίου ημών Ιησού χριστού
for the name of our Lord Jesus Christ.

649 3767 * 2532 * 2532 1473 1223 3056
15:27 απεστάλκαμεν ούν Ιούδαν και Σίλαν και αυτούς διά λόγου
We have sent then Judas and Silas, and they by word

518 3588 1473 1380-1063 3588
απαγγέλλοντας τα αυτά **15:28** έδοξε γαρ τω
are reporting the same *things*. For it seemed *good* to the

39 4151 2532 1473 3367 4183 2007 1473 922
αγίω πνεύματι και ημίν μηδέν πλέον επιτίθεσθαι υμίν βάρος
holy spirit, and to us, [[3]no [4]more [1]to place upon [2]you] load

4133 3588 1876-3778 566
πλην των επάναγκες τούτων **15:29** απέχεσθαι
except these *things* of necessity – to be at a distance

1494 2532 129 2532 4156
ειδωλοθύτων και αίματος και πνικτού
of things sacrificed to idols, and of blood, and *of what is* strangled,

2532 4202 1537 3739 1301-1438 2095
και πορνείας† εξ ων διατηρούντες εαυτούς εν
and of harlotry; from which keeping yourselves [[2]good

4238 4517 3588 3303 3767 630
πράξετε έρρωσθε **15:30** οι μεν ουν απολυθέντες
[1]you do]. Stay firm! The ones indeed then being dismissed,

2064 1519 * 2532 4863 3588
ήλθον εις Αντιόχειαν και συναγαγόντες το
came unto Antioch; and having gathered together the

4128 1929 3588 1992 314-1161
πλήθος επέδωκαν την επιστολήν **15:31** αναγνόντες δε
multitude, they gave over the letter. And having read,

5463 1909 3588 3874 *-5037 2532 *
εχάρησαν επί τη παρακλήσει **15:32** Ιούδας τε και Σίλας
they rejoiced over the exhortation. And Judas and Silas

2532 1473 4396-1510.6 1223 3056
και αυτοί προφήται όντες διά λόγου
also themselves being prophets, through [[2]communication

4183 3870 3588 80 2532 1991
πολλού παρεκάλεσαν τους αδελφούς και επεστήριξαν
[1]much] exhorted the brothers, and stayed *them* up.

4160-1161 5550 630 3326
15:33 ποιήσαντες δε χρόνον απελύθησαν μετ’
And having spent time, they were dismissed with

1515 575 3588 80 4314 3588 652
ειρήνης από των αδελφών προς τους αποστόλους
peace from the brothers to the apostles.

1380-1161 3588 * 1961 847
15:34 έδοξε δε τω Σίλα επιμείναι αυτού
And it seemed *good to* Silas to remain himself.

15:16-17 †*See Am. 9:11,12.*

15:18 †*See CP for variant reading of verse 18.*

15:22 †Called Silvanus by Paul and Peter.

15:24 †*CP omits* εξ ημων.

15:29 †*See CP for variant.*

Paul and Barnabas Separate

*-1161 2532 * 1304 1722 *
15:35 Παῦλος δε και Βαρνάβας διέτριβον εν Αντιοχεία
And Paul and Barnabas spent time in Antioch,

1321 2532 2097 3326 2532 2087
διδάσκοντες και ευαγγελιζόμενοι μετά και ετέρων
teaching and announcing good news – [5with 6also 8others

4183 3588 3056 3588 2962 3326-1161
πολλών τον λόγον του κυρίου 15:36 μετά δε
7many 1the 2word 3of the 4Lord –]. And after

5100 2250 2036-* 4314 * 1994
τινας ημέρας είπε Παύλος προς Βαρνάβαν επιστρέψαντες
some days Paul said to Barnabas, Returning,

1211-1980 3588 80-1473 2596 3956 4172
δη επισκεψώμεθα τους αδελφούς ημών κατά πάσαν πόλιν
we should indeed visit our brothers in every city

1722 3739 2605 3588 3056 3588 2962 4459
εν αις κατηγγείλαμεν τον λόγον του κυρίου πως
in which we announced the word of the Lord, *to see* how

2192 *-1161 1011 4838
έχουσι 15:37 Βαρνάβας δε εβουλεύσατο συμπαραλαβείν
they suffice. And Barnabas planned to take along

3588 * 3588 2564 * *-1161
τον Ιωάννην τον καλούμενον Μάρκον 15:38 Παύλος δε
John, the one being called Mark. But Paul

515 3588 868 575 1473 575
ηξίου τον αποστάντα απ' αυτών από
thought it worthy *that* the one separating from them from

* 2532 3361 4905 1473 1519 3588 2041
Παμφυλίας και μη συνελθόντα αυτοίς εις το έργον
Pamphylia, and not coming together with them for the work,

3361 4838-3778 1096 3767
μη συμπαραλαβείν τούτον 15:39 εγένετο ουν
to not take this one along. There took place then

3948 5620 673-1473 575 240
παροξυσμός ώστε αποχωρισθήναι αυτούς απ' αλλήλων
a fit of temper so that they separated from one another.

3588 5037 * 3880 3588 *
τον τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τον Μάρκον
And Barnabas, having taken [2with himself 1Mark],

1602 1519 * *-1161 1951 *
εκπλεύσαι εις Κύπρον 15:40 Παύλος δε επιλεξάμενος Σίλαν
sailed across unto Cyprus. And Paul, having chosen Silas,

1831 3860 3588 5484 3588 2316
εξήλθε παραδοθείς τη χάριτι του θεού
went forth, having been delivered up to the favor of God

5259 3588 80 1330-1161 3588 * 2532
υπό των αδελφών 15:41 διήρχετο δε την Συρίαν και
by the brothers. And he went through Syria and

* 1991 3588 1577
Κιλικίαν επιστηρίζων τας εκκλησίας
Cilicia, staying up the assemblies.

CHAPTER 16

Timothy Joins Paul and Silas

2658-1161 1519 * 2532 * 2532 2400
16:1 κατήντησε δε εις Δέρβην και Λύστραν και ιδού
And he arrived at Derbe and Lystra. And behold,

3101-5100 1510.7.3 1563 3686 * 5207 1135
μαθητής τις ην εκεί ονόματι Τιμόθεος υιός γυναικός
a certain disciple was there, by name Timothy, son [4woman

5100 * 4103 3962-1161 *
τινος Ιουδαίας πιστής πατρός δε Έλληνος
1of a certain 3Jewish 2believing], but *the* father *was* a Greek,

3739 3140 5259 3588 1722 * 2532
16:2 ος εμαρτυρείτο υπό των εν Λύστροις και
who was borne witness to by the [2in 3Lystra 4and

* 80 3778 2309-3588-*
Ικονίω αδελφών 16:3 τούτον ηθέλησεν ο Παύλος
5Iconium 1brothers]. [2this one 1Paul wanted

4862 1473 1831 2532 2983 4059
συν αυτώ εξελθείν και λαβών περιέτεμεν
4with 5him 3to go forth]. And having taken he circumcised

1473 1223 3588 * 3588 1510.6 1722 3588
αυτόν διά τους Ιουδαίους τους όντας εν τοις
him on account of the Jews being in

5117-1565 1492 1063 537 3588 3962-1473
τόποις εκείνοις ήδεισαν γαρ άπαντες τον πατέρα αυτού
those places, [2they 4knew 1for 3all] his father,

3754 *-5224 5613-1161 1279 3588 4172
ότι Έλλην υπήρχεν 16:4 ως δε διεπορεύοντο τας πόλεις
that he was a Greek. And as they traveled the cities,

3860 1473 5442 3588 1378 3588
παρεδίδουν αυτοίς φυλάσσειν τα δόγματα τα
they delivered up to them [4to keep 1the 2decrees

2919 5259 3588 652 2532 3588 4245
κεκριμένα υπό των αποστόλων και των πρεσβυτέρων
3being adjudged], by the apostles and the elders

3588 1722 * 3588 3303-3767 1577
των εν Ιερουσαλήμ 16:5 αι μεν ουν εκκλησίαι
in Jerusalem. [2the 1Then indeed] assemblies

4732 3588 4102 2532 4052 3588 706 2596
εστερεούντο τη πίστει και επερίσσευον τω αριθμώ καθ'
were solidified in the belief, and abounded *in* number by

2250 1330-1161 3588 * 2532 3588
ημέραν 16:6 διελθόντες δε την Φρυγίαν και την
day. And having gone through the Phrygian, and the

* 5561 2967 5259 3588 39 4151
Γαλατικήν χώραν κωλυθέντες υπό του αγίου πνεύματος
Galacian region, they were restrained by the holy spirit

2980 3588 3056 1722 3588 * 2064 2596 3588
λαλήσαι τον λόγον εν τη Ασία 16:7 ελθόντες κατά την
to speak the word in Asia. Having come down

* 3985 2596 3588 * 4198 2532
Μυσίαν επείραζον κατά την Βιθυνίαν πορεύεσθαι και
to Mysia, they attempted [2towards 3Bithynia 1to go], but

3756 1439 1473 3588 4151 3928-1161 3588
ουκ είασεν αυτούς το πνεύμα 16:8 παρελθόντες δε την
[3*did* not 4allow 5them 1the 2spirit]. And going by

* 2597 1519 *
Μυσίαν κατέβησαν εις Τρωάδα
Mysia, they went down unto Troas.

Paul's Vision

2532 3705 1223 3588 3571 3708 3588 *
16:9 και όραμα διά της νυκτός ώφθη τω Παύλω
And a vision by the night appeared *to* Paul –

435-5100 1510.7.3-* 2476 3870 1473
ανήρ τις ην Μακεδών εστώς παρακαλών αυτόν
a certain man of Macedonia was standing, appealing to him,

2532 3004 1224 1519 * 997
και λέγων διαβάς εις Μακεδονίαν βοήθησον
and saying, Having passed over into Macedonia, help

1473 5613-1161 3588 3705 1492 2112
ημίν 16:10 ως δε το όραμα είδεν ευθέως
us! And as [2the 3vision 1he beheld], immediately

2212 1831 1519 3588 * 4822
εζητήσαμεν εξελθείν εις την Μακεδονίαν συμβιβάζοντες
we sought to go forth into Macedonia, being instructed

3754 4341 1473 3588 2962 2097
ότι προσκέκληται ημάς ο κύριος ευαγγελίσασθαι
that [3called on 4us 1the 2Lord] to announce good news to

1473 321 3767 575 3588 *
αυτούς 16:11 αναχθέντες ουν από της Τρωάδος
them. Having embarked then from Troas,

2113 1519 * 3588-5037 1966 1519
ευθυδρομήσαμεν εις Σαμοθράκην τη τε επιούση εις
we ran direct unto Samothrace, and the following day to

* 1564-5037 1519 * 3748 1510.2.3
Νεάπολιν 16:12 εκείθέν τε εις Φιλίππους ήτις εστί
Neapolis, and from there to Philippi, which is

4413 3588 3310 3588 * 4172 2862
πρώτη της μερίδος της Μακεδονίας πόλις κολώνια
a foremost [2of the 3portion 4of Macedonia 1city] – a colony.

1510.7.4-1161 1722 1473 3588 4172 1304 2250-5100
ήμεν δε εν αυτή τη πόλει διατρίβοντες ημέρας τινάς
And we were in this city spending time some days.

3588-5037 2250 3588 4521 1831 1854
16:13 τη τε ημέρα των σαββάτων εξήλθομεν έξω
And on the day of the sabbaths we went forth outside

3588 4172 3844 4215 3739 3543 4335 1510.1
της πόλεως παρά ποταμόν ου ενομίζετο προσευχή είναι
the city by a river, of which we thought prayer to be;

2532 2523 2980 3588 4905
και καθίσαντες ελαλούμεν ταις συνελθούσαις
and having sat down we spoke to the [2having gathered together

1135
γυναιξί
1women].

Lydia Immersed

2532 5100 1135 3686 * 4211
16:14 και τις γυνὴ ονόματι Λυδία πορφυρόπωλις
And a certain woman, by name Lydia, a seller of purple,
4172 * 4576 3588 2316 191
πόλεως Θυατείρων σεβομένη τον θεὸν ήκουεν
of *the* city of Thyatira, who worshiped God, was listening,
3739 3588 2962 1272 3588 2588 4337
ης ο κύριος διήνοιξε την καρδίαν προσέχειν
of whom the Lord opened wide *her* heart to take heed
3588 2980 5259 3588 * 5613-1161
τοις λαλουμένοις υπό του Παύλου 16:15 ως δε
to the *things* being spoken by Paul. And as
907 2532 3588 3624-1473 3870
εβαπτίσθη και ο οίκος αυτής παρεκάλεσε
she was being immersed, and her house, she appealed,
3004 1487 2919 1473 4103 3588 2962 1510.1
λέγουσα ει κεκρίκατέ με πιστὴν τω κυρίω είναι
saying, If you adjudge me [2trustworthy 3to the 4Lord 1to be],
1525 1519 3588 3624-1473 3306 2532 3849
εισελθόντες εις τον οίκόν μου μείνατε και παρεβιάσατο
having entered into my house, abide! And she pressured
1473
ημάς
us.

A Woman with Spirit of Python

1096-1161 4198-1473 1519
16:16 εγένετο δε πορευομένων ημών εις
And it came to pass of our going unto
4335 3814-5100 2192 4151
προσευχὴν παιδίσκην τινά έχουσαν πνεύμα
prayer, a certain maidservant having a spirit
4436 528 1473 3748 2039 4183
πύθωνος απαντήσαι ημίν ήτις εργασίαν πολλὴν
of python met us, which [3work 2much
3930 3588 2962-1473 3132 3778
παρείχε τοις κυρίοις αυτής μαντευομένη 16:17 αύτη
1furnished] to her masters divining oracles. She
2628 3588 * 2532 1473 2896
κατακολουθήσασα τω Παύλω και ημίν έκραζε
having followed closely after Paul and us, cried out
3004 3778 3588 444 1401 3588 2316
λέγουσα ούτοι οι άνθρωποι δούλοι του θεού
saying, These men [2bondmen 3of God
3588 5310 1510.2.6 3748 2605 1473 3598
του υψίστου εισίν οίτινες καταγγέλλουσιν ημίν οδὸν
4the 5highest 1are], who shall announce to us *the* way
4991 3778-1161 4160 1909 4183 2250
σωτηρίας 16:18 τούτο δε εποίει επί πολλὰς ημέρας
of deliverance. And this she did for many days.
1278 1161 3588 * 2532 1994 3588
διαπονηθείς δε ο Παύλος και επιστρέψας τω
[3being worked up 1And 2Paul], and having turned, [2to the
4151 2036 3853 1473 1722 3588 3686 *
πνεύματι είπε παραγγέλλω σοι εν τω ονόματι Ιησού
3spirit 1said], I summon to you in the name of Jesus
5547 1831 575 1473 2532 1831 1473 3588
χριστού εξελθείν απ' αυτής και εξήλθεν αυτή τη
Christ to come forth from her. And it came forth the same
5610 1492 1161 3588 2962-1473 3754 1831
ώρα 16:19 ιδόντες δε οι κύριοι αυτής ότι εξήλθεν
hour. [3seeing 1And 2her masters] that [4went forth
3588 1680 3588 2039-1473 1949 3588 *
η ελπίς της εργασίας αυτών επιλαβόμενοι τον Παύλον
1the 2hope 3of their work], having taken hold of Paul
2532 3588 * 1670 1519 3588 58 1909 3588 758
και τον Σίλαν είλκυσαν εις την αγοράν επί τους άρχοντας
and Silas, drew *them* into the market unto the rulers.
2532 4317-1473 3588 4755 2036
16:20 και προσαγαγόντες αυτούς τοις στρατηγοίς είπον
And leading them forward to the commandants, they said,
3778 3588 444 1613 1473 3588 4172
ούτοι οι άνθρωποι εκταράσσουσιν ημών την πόλιν
These men disturb our city,
*-5224 2532 2605 1485 3739
Ιουδαίοι υπάρχοντες 16:21 και καταγγέλλουσιν έθη α
being Jews, and announce customs which
3756 1832 1473 3858 3761 4160 *-1510.6
ουκ έξεστιν ημίν παραδέχεσθαι ουδέ ποιείν Ρωμαίοις ούσι
are not allowed for us to welcome, nor to do, being Romans.

2532 4911 3588 3793 2596 1473 2532
16:22 και συνεπέστη ο όχλος κατ' αυτών και
And rose up together the multitude against them. And
3588 4755 4048 3588 2440-1473 2753
οι στρατηγοί περιρρήξαντες τα ιμάτια αυτών εκέλευον
the commandants having torn off their garments, bid
4463
ραβδίζειν
to beat *them* with a rod.

Paul and Silas Imprisoned

4183 5037 2007 1473 4127
16:23 πολλάς τε επιθέντες αυτοίς πληγάς
[4many 1And 2having placed upon 3them] strokes,
906 1519 5438 3853 3588 1200
έβαλον εις φυλακήν παραγγείλαντες τω δεσμοφύλακι
they threw *them* into prison, exhorting the jailer
806 5083 1473 3739 3852 5108
ασφαλώς τηρείν αυτούς 16:24 ος παραγγελίαν τοιαύτην
[3safely 1to keep 2them]. Who [3exhortation 2such
2983 906 1473 1519 3588 2082 5438
ειληφώς έβαλεν αυτούς εις την εσωτέραν φυλακὴν
1having received], cast them in the inner prison,
2532 3588 4228-1473 805 1519 3588 3586
και τους πόδας αυτών ησφαλίσατο εις το ξύλον
and [2their feet 1safeguarded] in the wood *stocks*.
2596-1161 3588 3317 * 2532 *
16:25 κατά δε το μεσονύκτιον Παύλος και Σίλας
And towards midnight, Paul and Silas
4336 5214 3588 2316 1874 1161
προσευχόμενοι ύμνουν τον θεόν επηκροώντο δε
were praying, singing praise to God. [4heeded 1And
1473 3588 1198 869-1161 4578
αυτών οι δέσμιοι 16:26 άφνω δε σεισμός
5them 2the 3prisoners]. And suddenly [2earthquake
1096 3173 5620 4531 3588 2310
εγένετο μέγας ώστε σαλευθήναι τα θεμέλια
3took place 1a great], so as to shake the foundations
3588 1201 455 5037 3916 3588
του δεσμωτηρίου ανεώχθησάν τε παραχρήμα αι
of the jail. [6were opened 1And 2immediately 4the
2374 3956 2532 3956 3588 1199 447
θύραι πάσαι και πάντων τα δεσμά ανέθη
5doors 3all], and all the bonds were unfastened.
1853 1161 1096 3588 1200
16:27 έξυπνος δε γενόμενος ο δεσμοφύλαξ
[5awakened out of sleep 1And 4being 2the 3jailer],
2532 1492 455 3588 2374 3588 5438
και ιδών ανεωγμένας τας θύρας της φυλακής
and beholding [5being open 1the 2doors 3of the 4prison],
4685 3162 3195 1438-337
σπασάμενος μάχαιραν έμελλεν εαυτόν αναιρείν
unsheathed *his* sword, being about to do away with himself,
3543 1628 3588 1198 5455 1161
νομίζων εκπεφευγέναι τους δεσμίους 16:28 εφώνησε δε
thinking [3to have fled 1the 2prisoners]. [3spoke out 1And
5456 3173 3588 * 3004 3367 4238
φωνή μεγάλη ο Παύλος λέγων μηδέν πράξης
5voice 4with a great 2Paul], saying, You should not exact
4572 2556 537 1063 1510.2.4 1759
σεαυτώ κακόν άπαντες γαρ εσμεν ενθάδε
[2on yourself 1hurt], [3all together 1for 2we are] here.

The Philippian Jailer

154-1161 5457 1530 2532 1790
16:29 αιτήσας δε φώτα εισεπήδησε και έντρομος
And asking for lights, he rushed in, and [2trembling
1096 4363 3588 * 2532 3588 *
γενόμενος προσέπεσε τω Παύλω και τω Σίλα
1being], fell before Paul and Silas.
2532 4254 1473 1854 5346 2962
16:30 και προαγαγών αυτούς έξω έφη κύριοι
And having led them outside, he said, Masters,
5100 1473-1163 4160 2443 4982
τι με δει ποιείν ίνα σωθώ
what is necessary for me to do that I should be delivered?
3588-1161 2036 4100 1909 3588 2962 *
16:31 οι δε είπον πίστευσον επί τον κύριον Ιησούν
And they said, Believe upon the Lord Jesus

5547 2532 4982 1473 2532 3588 3624-1473
χριστὸν† και σωθήσῃ συ και ο οικός σου
Christ, and you shall be delivered, you and your house.

16:32 2532 2980 1473 3588 3056 3588 2962 2532
και ελάλησαν αυτῷ τον λόγον του κυρίου και
And they spoke to him the word of the Lord, and

3956 3588 1722 3588 3614-1473 **16:33** 2532 3880
πάσι τοις εν τη οικία αυτού και παραλαβὼν
to all the ones in his house. And having taken

1473 1722 1565 3588 5610 3588 3571 3068 575
αυτοὺς εν εκείνῃ τη ώρα της νυκτὸς έλουσεν από
them in that hour of the night, he bathed *them* from

3588 4127 2532 907-1473 2532 3588 1473-3956
των πληγών και εβαπτίσθη αυτὸς και οι αυτού πάντες†
the strokes; and he was immersed, and all his *family*,

3916 **16:34** 321-5037 1473 1519 3588 3624-1473
παραχρῆμα αναγαγών τε αυτοὺς εις τον οίκον αυτού
immediately. And having led them into his house,

3908 5132 2532 21 3832
παρέθηκε τράπεζαν και ηγαλλιάσατο πανοικὶ
he placed a table, and exulted with his whole family,

4100 3588 2316 **16:35** 2250-1161 1096
πεπιστευκὼς τω θεῷ ημέρας δε γενομένης
having believed *in* God. And day having come

649 3588 4755 3588 4465 3004
απέστειλαν οι στρατηγοί τους ραβδούχους λέγοντες
[[5]sent [1]the [2]commandants [3]of the [4]lictors], saying,

630 3588 444-1565 **16:36** 518 1161
απόλυσον τους ανθρώπους εκείνους απήγγειλε δε
Release those men! [[4]reported [1]And

3588 1200 3588 3056-3778 4314 3588 *
ο δεσμοφύλαξ τους λόγους τούτους προς τον Παύλον
[2]the [3]jailer] these words to Paul,

3754 649 3588 4755 2443 630
ότι απεστάλκασιν οι στρατηγοί ίνα απολυθήτε
that, [[3]have sent [1]The [2]commandants] that you be released.

3568 3767 1831 4198 1722 1515 **16:37** 3588
νυν ούν εξελθόντες πορεύεσθε εν ειρήνῃ ο
Now then having gone forth, go in peace!

1161 * 5346 4314 1473 1194 1473 1219
δε Παύλος έφη προς αυτούς δείραντες ημάς δημοσία
But Paul said to them, Having flayed us in public,

178 444 *-5224 906
ακατακρίτους ανθρώπους Ρωμαίους υπάρχοντας έβαλον
uncondemned men being Romans, they cast *us*

1519 5438 2532 3568 2977 1473-1544
εις φυλακὴν και νυν λάθρα ημάς εκβάλλουσιν
into prison. And now in private they cast us out?

3756-1063 235 2064 1473 1473-1806
ου γαρ αλλά ελθόντες αυτοί ημάς εξαγαγέτωσαν
For no, but having come [[2]themselves [1]let *them* lead us out]!

16:38 312 1161 3588 4755 3588 4465
ανήγγειλαν δε τοις στρατηγοίς οι ραβδούχοι
[[4]announced [1]And [5]to the [6]commandants [2]the [3]lictors]

3588 4487-3778 2532 5399 191 3754
τα ρήματα ταύτα και εφοβήθησαν ακούσαντες ότι
these words. And they feared, having heard that

*-1510.2.6 **16:39** 2532 2064 3870
Ρωμαίοί εισι και ελθόντες παρεκάλεσαν
they are Romans. And having come, they appealed to

1473 2532 1806 2065 1831 3588
αυτούς και εξαγάγοντες ηρώτων εξελθείν της
them, and having led *them* out, asked *them* to go forth out of the

4172 **16:40** 1831-1161 1537 3588 5438
πόλεως εξελθόντες δε εκ της φυλακής
city. And having gone forth from out of the prison,

1525 4314 3588 * 2532 1492 3588 80
εισήλθον προς την Λυδίαν και ιδόντες τους αδελφούς
they entered to Lydia; and having seen the brothers,

3870 1473 2532 1831
παρεκάλεσαν αυτούς και εξήλθον
they comforted them and went forth.

16:31 †*Ald. omits* **Χριστον**.

16:33 †*CP omits* **παντες**.

CHAPTER 17

Paul in Thessalonica

17:1 1353-1161 3588 * 2532
διοδεύσαντες δε την Αμφίπολιν και
And having traveled through Amphipolis and

* 2064 1519 * 3699 1510.7.3
Απολλωνίαν ήλθον εις Θεσσαλονίκην όπου ην
Apollonia, they came unto Thessalonica, where there was

3588 4864 3588 * **17:2** 2596-1161 3588
η συναγωγή των Ιουδαίων κατά δε το
the synagogue of the Jews. And according to the *thing*

1486 3588 * 1525 4314 1473 2532 1909 4521
ειωθὸς τω Παύλω εισήλθε προς αυτούς και επί σάββατα
accustomed *to* Paul, he entered to them, and for [[2]sabbaths

5140 1256 1473 575 3588 1124 **17:3** 1272
τρία διελέγετο αυτοίς από των γραφών διανοίγων
[1]three] reasoned with them from the scriptures, opening

2532 3908 3754 3588 5547 1163 3958
και παρατιθέμενος ότι τον χριστὸν έδει παθείν
and pointing out that [[2]for the [3]Christ [1]*it was* a must] to suffer

2532 450 1537 3498 2532 3754 3778
και αναστήναι εκ νεκρών και ότι ούτός
and to be raised up from out of dead ones; and *saying* that, This one

1510.2.3 3588 5547 * 3739 1473 2605 1473
εστιν ο χριστὸς Ιησούς ον εγώ καταγγέλλω υμίν
is the Christ – Jesus, whom I announce to you.

17:4 2532 5100 1537 1473 3982 2532 4345
και τινες εξ αυτών επείσθησαν και προσεκληρώθησαν
And some from them yielded and associated with

3588 * 2532 3588 * 3588-5037 4576 *
τω Παύλω και τω Σίλα των τε σεβομένων Ελλήνων
Paul and Silas – both of the worshiping Greeks

4183 4128 1135 5037 3588 4413 3756 3641
πολὺ πλήθος γυναικών τε των πρώτων ουκ ολίγαι
a great multitude, [[4]women [1]and [2]of the [3]foremost] not a few.

17:5 4355-1161 3588 * 3588 544
προσλαβόμενοι δε οι Ιουδαίοι οι απειθούντες
And having taken up with the Jews resisting persuasion

3588 60 5100 435 4190 2532 3792
των αγοραίων τινὰς άνδρας πονηροὺς και οχλοποιήσαντες
of the advocates, certain [[2]men [1]wicked], even having raised a mob

2350 3588 4172 2186-5037 3588 3614
εθορύβουν την πόλιν επιστάντες τε τη οικία
made a disruption in the city. And having stood by the house

* 2212 1473-71 1519 3588 1218 **17:6** 3361
Ιάσονος εζήτουν αυτούς αγαγείν εις τον δήμον μη
of Jason, they sought to lead them unto the people. [[2]not

2147 1161 1473 4951 3588 * 2532 5100
ευρόντες δε αυτούς έσυρον τον Ιάσονα και τινας
[3]having found [1]But] them, they dragged Jason and certain

80 1909 3588 4173 994 3754 3588
αδελφούς επί τους πολιτάρχας βοώντες ότι οι
brothers unto the rulers of the city, yelling that, The ones

3588 3611 387 3778 2532 1759
την οικουμένην αναστατώσαντες ούτοι και ενθάδε
[[2]the [3]inhabitable world [1]overthrowing] are these, and [[2]here

3918 **17:7** 3739 5264-* 2532 3778
πάρεισιν ους υποδέδεκται Ιάσων και ούτοι
[1]they are at hand], whom Jason has welcomed. And these

3956 561 3588 1378 * 4238
πάντες απέναντι των δογμάτων Καίσαρος πράσσουσι
all [[2]contrary [3]of the [4]decrees [5]of Caesar [1]act],

935 3004 2087 1510.1 * **17:8** 5015
βασιλέα λέγοντες έτερον είναι Ιησούν ετάραξαν
[[4]king [1]saying [2]another [3]to be] – Jesus. [[7]were disturbed

1161 3588 3793 2532 3588 4173 191
δε τον όχλον και τους πολιτάρχας ακούοντας
[1]And [2]the [3]multitude [4]and [5]the [6]rulers of the city] hearing

3778 **17:9** 2532 2983 3588 2425 3844 3588
ταύτα και λαβόντες το ικανὸν παρά του
these *things*. And having taken a fit *security* from

* 2532 3588 3062 630 1473
Ιάσονος και των λοιπών απέλυσαν αυτούς
Jason, and the rest, they released them.

The Word is Received in Berea

17:10 3588-1161 80 2112 1223 3588 3571
οι δε αδελφοί ευθέως διά της νυκτὸς
And the brothers immediately by the night

1599 3588-5037 * 2532 3588 * 1519 *
εξέπεμψαν τον τε Παύλον και τον Σίλαν εις Βέροιαν
sent forth both Paul and Silas unto Berea.

3748 3854 1519 3588 4864 549 3588
οίτινες παραγενόμενοι εις την συναγωγήν απήεσαν των
Who being come, [[2]into [3]the [4]synagogue [1]they went] of the

* 3778-1161 1510.7.6 2104 3588 1722
Ιουδαίων 17:11 ούτοι δε ήσαν ευγενέστεροι των εν
Jews. And these were more well-born† of the ones in

* 3748 1209 3588 3056 3326 3956 4288
Θεσσαλονίκη οίτινες εδέξαντο τον λόγον μετά πάσης προθυμίας
Thessalonica, who received the word with all eagerness,

3588-2596 2250 350 3588 1124 1487 2192-3778
το καθ' ημέραν ανακρίνοντες τας γραφάς ει έχοι ταύτα
by the day examining the scriptures if these held

3779 4183 3303 3767 1537 1473 4100
ούτως 17:12 πολλοί μεν ουν εξ αυτών επίστευσαν
such *things*. Many indeed then from them believed;

2532 3588 * 1135 3588 2158 2532 435
και των Ελληνίδων γυναικών των ευσχημόνων και ανδρών
and of the [[2]Greek [3]women [1]decent], and men,

3756 3641 5613-1161 1097 3588 575 3588
ουκ ολίγοι 17:13 ως δε έγνωσαν οι από της
there were not a few. But when [[5]knew [1]the [3]from

* * 3754 2532 1722 3588 * 2605
Θεσσαλονίκης Ιουδαίοι ότι και εν τη Βεροία κατηγγέλη
[4]Thessalonica [2]Jews] that also in Berea [[4]was announced

5259 3588 * 3588 3056 3588 2316 2064 2546
υπό του Παύλου ο λόγος του θεού ήλθον κακεί
[5]by [6]Paul [1]the [2]word [3]of God], they came also

4531 3588 3793 2112-1161 5119 3588
σαλεύοντες τους όχλους 17:14 ευθέως δε τότε τον
shaking *up* the multitudes. And immediately then

*-1821 3588 80 4198 5613-1909 3588
Παύλον εξαπέστειλαν οι αδελφοί πορεύεσθαι ως επί την
[[3]sent Paul [1]the [2]brothers] to go as by the

2281 5278 1161 3588 5037 * 2532 3588
θάλασσαν υπέμενον δε ο τε Σίλας και ο
sea. [[6]remained behind [1]But [2]both [3]Silas [4]and

* 1563
Τιμόθεος εκεί
[5]Timothy] there.

Paul in Athens

3588-1161 2525 3588 * 71 1473
17:15 οι δε καθιστώντες τον Παύλον ήγαγον αυτόν
And the ones standing by Paul led him

2193 * 2532 2983 1785 4314 3588 * 2532
έως Αθηνών και λαβόντες εντολήν προς τον Σίλαν και
unto Athens. And receiving a command to Silas and

* 2443 5613-5033 2064 4314 1473
Τιμόθεον ίνα ως τάχιστα έλθωσι προς αυτόν
Timothy, that as quickly as possible they should come to him,

1826 1722-1161 3588 * 1551 1473
εξήεσαν 17:16 εν δε ταις Αθήναις εκδεχομένου αυτούς
they exited. But in Athens, [[2]looking out for [3]them

3588 * 3947 3588 4151-1473 1722 1473
του Παύλου παρωξύνετο το πνεύμα αυτού εν αυτώ
[1]Paul], was provoked in his spirit, in his

2334 2712 1510.6 3588 4172 1256
θεωρούντι κατείδωλον ούσαν την πόλιν 17:17 διελέγετο
viewing [[4]full of idols [3]being [1]the [2]city]. He reasoned

3303 3767 1722 3588 4864 3588 * 2532 3588
μεν ουν εν τη συναγωγή τοις Ιουδαίοις και τοις
indeed then in the synagogue with the Jews, and the ones

4576 2532 1722 3588 58 2596-3956 2250 4314
σεβομένοις και εν τη αγορά κατά πάσαν ημέραν προς
worshiping, and in the market every day with

3588 3909 5100-1161 3588 *
τους παρατυγχάνοντας 17:18 τινές δε των Επικουρείων
the ones coming by. And some of the Epicureans,

2532 3588 * 5386 4820 1473 2532 5100
και των Στωϊκών φιλοσόφων συνέβαλλον αυτώ και τινες
and of the Stoics, philosophers, engaged with him. And some

3004 5100 302 2309 3588 4691 3778 3004
έλεγον τι αν θέλοι ο σπερμολόγος ούτος λέγειν
said, What ever does [[3]want [2]word sower [1]this] to say?

3588-1161 3581 1140 1380 2604
οι δε ξένων δαιμονίων δοκεί καταγγελεύς
And some *said*, [[4]of strange [5]demons [1]He seems [3]an announcer

1510.1 3754 3588 * 2532 3588 386 1473
είναι ότι τον Ιησούν και την ανάστασιν αυτοίς
[2]to be] – because [[2]of Jesus [3]and [4]the [5]resurrection [6]to them

2097
ευηγγελίζετο
[1]he announced good news].

Paul on the Areopagus

1949-5037 1473 1909 3588 *
17:19 επιλαβόμενοί τε αυτού επί τον Άρειον Πάγον
And taking hold of him, [[2]unto [3]the [4]Areopagus

71 3004 1410 1097 5100 3588 2537-3778
ήγαγον λέγοντες δυνάμεθα γνώναι τις η καινή αύτη
[1]they led *him*], saying, Are we able to know what this new

3588 5259 1473 2980 1322 3579
η υπό σου λαλουμένη διδαχή 17:20 ξενίζοντα
[[3]by [4]you *is* [2]being spoken [1]teaching]? [[3]being strange

1063 5100 1533 1519 3588 189-1473 1014
γαρ τινα εισφέρεις εις τας ακοάς ημών βουλόμεθα
[1]For [2]some *things*] you insert into our hearing. We want

3767 1097 5100 302 2309-3778 1510.1 *
ουν γνώναι τι αν θέλοι ταύτα είναι 17:21 Αθηναίοι
then to know what ever these *things* will to be. [[3]Athenians

1161 3956 2532 3588 1927 3581 1519 3762 2087
δε πάντες και οι επιδημούντες ξένοι εις ουδέν έτερον
[1]And [2]all], and the emigrating strangers, [[2]in [3]nothing [4]else

2119 2228 3004 5100 2532 191
ηυκαίρουν η λέγειν τι και ακούειν
[1]*spend their* opportune time] than to tell [[3]something [1]and [2]to hear]

2537 2476 1161 3588 * 1722 3319
καινότερον 17:22 σταθείς δε ο Παύλος εν μέσω
newer. [[3]having stood [1]And [2]Paul] in the middle

3588 * 5346 435 * 2596-3956 5613
του Αρείου Πάγου έφη άνδρες Αθηναίοι κατά πάντα ως
of the Areopagus, said, Men, Athenians, [[2]in all *things* [3]as

1174 1473-2334 1330-1063
δεισιδαιμονεστέρους υμάς θεωρώ 17:23 διερχόμενος γαρ
[4]ones reverent of gods [1]I view you]. For going through,

2532 333 3588 4574-1473 2147 2532
και αναθεωρών τα σεβάσματα υμών εύρον και
and contemplating your objects of worship, I found also

1041 1722 3739 1924 57 2316
βωμόν εν ω επεγέγραπτο αγνώστω θεώ
a shrine in which had been inscribed, To an unknown God.

3739 3767 50 2151 3778 1473
ον ουν αγνοούντες ευσεβείτε τούτον εγώ
Whom then not knowing you are pious towards, this one I

2605 1473 3588 2316 3588 4160 3588 2889
καταγγέλλω υμίν 17:24 ο θεός ο ποιήσας τον κόσμον
announce to you. The God making the world

2532 3956 3588 1722 1473 3778 3772 2532
και πάντα τα εν αυτώ ούτος ουρανού και
and all the *things* in it, this one [[3]of heaven [4]and

1093 2962 5224 3756 1722 5499 3485
γης κύριος υπάρχων ουκ εν χειροποιήτοις ναοίς
[5]earth [2]Lord [1]being], *does* not [[2]in [3]handmade [4]temples

2730 3761 5259 5495 444 2323
κατοικεί 17:25 ουδέ υπό χειρών ανθρώπων θεραπεύεται
[1]dwell]; nor by *the* hands of men attending

4326-5100 1473 1325 3956 2222 2532
προσδεόμενός τινος αυτός διδούς πάσι ζωήν και
is there any feeling any want, himself giving to all life, and

4157 2532 3588 3956 4160-5037 1537 1520
πνοήν και τα πάντα 17:26 εποίησέ τε εξ ενός
breath, and all *things*; and he made from out of one

129 3956 1484 444 2730 1909 3956 3588
αίματος παν έθνος ανθρώπων κατοικείν επί παν το
blood every nation of men to dwell upon all the

4383 3588 1093 3724 4367
πρόσωπον της γης ορίσας προστεταγμένους
face of the earth, (having confirmed beforehand

2540 2532 3588 3734 3588 2733-1473 2212
καιρούς και τας οροθεσίας της κατοικίας αυτών 17:27 ζητείν
times and the boundaries of their dwelling), to seek

3588 2962 1487 686-1065 5584 1473 2532
τον κύριον ει άρα γε ψηλαφήσειαν αυτόν και
the Lord, if then perhaps they might grope after him, and

2147 2544 3756 3112 575 1520 1538
εύροιεν καίτοιγε ου μακράν από ενός εκάστου
might find *him*, though indeed [[2]not [3]far [4]from [6]one [5]each

1473 5224 1722 1473 1063 2198 2532 2795
ημών υπάρχοντα 17:28 εν αυτώ γαρ ζώμεν και κινούμεθα
[7]of us [1]he being]. [[2]in [3]him [1]For] we live, and move,

---

17:11 †*CP* **των αλλων** - of the others.

2532 1510.2.4 5613 2532 5100 3588 2596-1473 4163 2046
και εσμεν ως και τινες των καθ' υμάς ποιητών ειρήκασι
and are; as also some of the [2among you 1poets] have said,

3588-1063 2532 1085 1510.2.4 1085 3767
του γαρ και γένος εσμέν **17:29** γένος ούν
For of him [2also 3a family 1we are]. [2a family 3then

5224 3588 2316 3756-3784 3543 5557 2228
υπάρχοντες του θεού ουκ οφείλομεν νομίζειν χρυσώ η
1Being] of God, we ought not to think gold, or

696 2228 3037 5480 5078 2532 1761
αργύρω η λίθω χαράγματι τέχνης και ενθυμήσεως
silver, or stone, (an imprint of a craft, and thinking

444 3588 2304 1510.1 3664 3588 3303
ανθρώπου το θείον είναι όμοιον **17:30** τους μεν
of man), [3the 4divine 1to be 2like]? [3the 1Indeed

3767 5550 3588 52 5237 3588 2316
ούν χρόνους της αγνοίας υπεριδών ο θεός
2then] times of ignorance [2having overlooked 1God],

3569 3853 3588 444-3956 3837
τανύν παραγγέλλει τοις ανθρώποις πάσι πανταχού
at present exhorts all men everywhere

3340 1360 2476 2250 1722 3739 3195
μετανοείν **17:31** διότι έστησεν ημέραν εν η μέλλει
to repent. For he set a day in which he is about

2919 3588 3611 1722 1343 1722 435 3739
κρίνειν την οικουμένην εν δικαιοσύνη εν ανδρί ω
to judge the world in righteousness by a man in whom

3724 4102 3930 3956 450
ώρισε πίστιν παρασχών πάσιν αναστήσας
he confirmed; [2belief 1having furnished] to all, having raised

1473 1537 3498 191-1161 386
αυτόν εκ νεκρών **17:32** ακούσαντες δε ανάστασιν
him from out of dead ones. And hearing a resurrection

3498 3588-3303 5512 3588-1161 2036 191
νεκρών οι μεν εχλεύαζον οι δε είπον ακουσόμεθά
of dead ones, some taunted. And some said, We will hear

1473 3825 4012 3778 2532 3779 3588 *
σου πάλιν περί τούτου **17:33** και ούτως ο Παύλος
you again concerning this. And thus Paul

1831 1537 3319 1473 5100-1161 435
εξήλθεν εκ μέσου αυτών **17:34** τινές δε άνδρες
came forth from out of *the* midst of them. But some men

2853 1473 4100 1722 3739 2532 *
κολληθέντες αυτώ επίστευσαν εν οις και Διονύσιος
cleaving to him believed, among whom also *was* Dionysius

3588 * 2532 1135 3686 * 2532 2087 4862
ο Αρεοπαγίτης και γυνή ονόματι Δάμαρις και έτεροι συν
the Areopagite, and a woman by name Damaris, and others with

1473
αυτοίς
them.

CHAPTER 18

Paul in Corinth

3326-1161 3778 5563-3588-* 1537
18:1 μετά δε ταύτα χωρισθείς ο Παύλος εκ
And after these *things* Paul having separated from out of

3588 * 2064 1519 * 2532 2147 5100
των Αθηνών ήλθεν εις Κόρινθον **18:2** και ευρών τινα
Athens came unto Corinth. And having found a certain

* 3686 * * 3588 1085 4373
Ιουδαίον ονόματι Ακύλαν Ποντικόν τω γένει προσφάτως
Jew, by name Aquila, of Pontus *by* race, recently

2064 575 3588 * 2532 * 1135-1473
εληλυθότα από της Ιταλίας και Πρίσκιλλαν γυναίκα αυτού
come from Italy, and Priscilla his wife,

1223 3588 1299-* 5563 3956
διά το διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας
(because Claudius ordered [4to separate 1all

3588 * 1537 3588 * 4334
τους Ιουδαίους εκ της Ρώμης προσήλθεν
2the 3Jews] from out of Rome); he came forward

1473 2532 1223 3588 3673-1510.1
αυτοίς **18:3** και διά το ομότεχνον είναι
to them. And because of being the same trade,

3306 3844 1473 2532 2038 1510.7.6-1063 4635
έμενε παρ' αυτοίς και ειργάζετο ήσαν γαρ σκηνοποιοί
he stayed with them, and worked; for they were tentmakers

3588 5078 1256-1161 1722 3588 4864
τη τέχνη **18:4** διελέγετο δε εν τη συναγωγή
in the craft. And he reasoned in the synagogue

2596 3956 4521 3982 5037 * 2532
κατά παν σάββατον έπειθέ τε Ιουδαίους και
according to every sabbath, to persuade both Jews and

* 5613-1161 2718 575 3588 *
Έλληνας **18:5** ως δε κατήλθον από της Μακεδονίας
Greeks. And when [5came down 6from 7Macedonia

3588-5037 * 2532 3588 * 4912 3588
ο τε Σίλας και οι Τιμόθεος συνείχετο τω
1both 2Silas 3and 4Timothy], [2was constrained 3in the

4151 3588 * 1263 3588 *
πνεύματι ο Παύλος διαμαρτυρόμενος τοις Ιουδαίοις
4spirit 1Paul], testifying [3to the 4Jews

3588 5547 * 498 1161 1473
τον χριστόν Ιησούν **18:6** αντιτασσομένων δε αυτών
1the 2Christ] – Jesus. [3being rebellious 1And 2they]

2532 987 1621 3588 2440
και βλασφημούντων εκτιναξάμενος τα ιμάτια
and blaspheming, *Paul* having shaken off *his* garments,

2036 4314 1473 3588 129-1473 1909 3588 2776-1473
είπε προς αυτούς το αίμα υμών επί την κεφαλήν υμών
said to them, Your blood *be* upon your head;

2513-1473 575 3588-3568 1519 3588 1484 4198
καθαρός εγώ από του νυν εις τα έθνη πορεύσομαι
I *am* clean. From now on [2unto 3the 4nations 1I shall go].

2532 3327 1564 2064 1519 3614
18:7 και μεταβάς εκείθεν ήλθεν εις οικίαν
And having crossed over from there he came unto *the* house

5100 3686 * 4576 3588 2316 3739
τινός ονόματι Ιούστου σεβομένου τον θεόν ου
of a certain one by name Justus, *who* worshiped God, of whose

3588 3614 1510.7.3 4927 3588 4864 *-1161
η οικία ην συνομορούσα τη συναγωγή **18:8** Κρίσπος δε
house was adjoining the synagogue. But Crispus,

3588 752 4100 3588 2962 4862 3650
ο αρχισυνάγωγος επίστευσε τω κυρίω συν όλω
the chief of the synagogue trusted in the Lord with [2entire

3588 3624 1473 2532 4183 3588 * 191
τω οίκω αυτού και πολλοί των Κορινθίων ακούοντες
3house 1his]. And many of the Corinthians hearing,

4100 2532 907 2036 1161 3588 2962 1223
επίστευον και εβαπτίζοντο **18:9** είπε δε ο κύριος δι'
believed and were immersed. [4said 1And 2the 3Lord] by

3705 1722 3571 3588 * 3361-5399 235 2980 2532
οράματος εν νυκτί τω Παύλω μη φοβού αλλά λάλει και
a vision at night *to* Paul, Fear not, but speak, and

3361 4623 1360 1473 1510.2.1 3326 1473 2532 3762
μη σιωπήσης **18:10** διότι εγώ ειμι μετά σου και ουδείς
do not keep silent! For I am with you, and no one

2007 1473 3588 2559 1473 1360 2992 1510.2.3
επιθήσεταί σοι του κακώσαί σε διότι λαός εστί
shall attack you to inflict evil on you; for [3people 1there are

1473 4183 1722 3588 4172-3778 2523-5037
μοι πολύς εν τη πόλει ταύτη **18:11** εκάθισέ τε
4with me 2many] in this city. And he stayed

1763 2532 3376 1803 1321 1722 1473 3588 3056
ενιαυτόν και μήνας εξ διδάσκων εν αυτοίς τον λόγον
a year and [2months 1six], teaching among them the word

3588 2316 *-1161 445 3588 *
του θεού **18:12** Γαλλίωνος δε ανθυπατεύοντος της Αχαΐας
of God. And Gallio being proconsul of Achaia,

2721 3661 3588 * 3588 * 2532
κατεπέστησαν ομοθυμαδόν οι Ιουδαίοι τω Παύλω και
[3rose up against 5with one accord 1the 2Jews 4Paul], and

71 1473 1909 3588 968 3004 3754 3844 3588
ήγαγον αυτόν επί το βήμα **18:13** λέγοντες ότι παρά τον
led him unto the rostrum, saying that, By

3551-3778 374 3588 444 4576 3588 2316
νόμον ούτος αναπείθει τους ανθρώπους σέβεσθαι τον θεόν
this law he dissuades men to worship God.

3195 1161 3588 * 455 3588 4750
18:14 μέλλοντος δε του Παύλου ανοίγειν το στόμα
[3being about 1And 2Paul] to open *his* mouth,

2036-3588-* 4314 3588 * 1487 3303 3767 1510.7.3
είπεν ο Γαλλίων προς τους Ιουδαίους ει μεν ούν ην
Gallio said to the Jews, If indeed then it was

92-5100 2228 4467 4190 5599 * 2596
αδίκημά τι η ραδιούργημα πονηρόν ω Ιουδαίοι κατά
some offence or [2villainy 1evil], O Jews, on

3056 302-430 1473 1487-1161 2213
λόγον αν ηνεσχόμην υμών **18:15** ει δε ζήτημά
this account I would have endured you. But if *the* matter

1510.2.3 4012 3056 2532 3686 2532 3551 3588 2596 1473
εστι περί λόγου και ονομάτων και νόμου του καθ' υμάς
is concerning a word and names and a law of yours,

3708 1473 2923 1063 1473 3778
ὄψεσθε αυτοί κριτής γαρ εγώ τούτων
you shall see *to it* yourselves; [6a judge 1for 2I 7of these *things*
3756 1014 1510.1 2532 556-1473 575
ου βούλομαι είναι 18:16 και απήλασεν αυτούς από
3*do* not 4want 5to be]. And he drove them away from
3588 968 1949 1161 3956 3588 *
του βήματος 18:17 επιλαβόμενοι δε πάντες οι Έλληνες
the rostrum. [5taking hold of 1And 2all 3the 4Greeks]
* 3588 752 5180 1715 3588
Σωσθένην τον αρχισυνάγωγον έτυπτον έμπροσθεν του
Sosthenes, the chief of the synagogue, beat *him* in front of the
968 2532 3762 3778 3588 * 3199
βήματος και ουδέν τούτων τω Γαλλίωνι έμελεν
rostrum. And [4not one *thing* 5of these 1*to* 2Gallio 3he cared].
3588 1161 * 2089 4357 2250 2425
18:18 ο δε Παύλος έτι προσμείνας ημέρας ικανάς
But Paul, yet having remained [2of days 1a fit amount],
3588 80 657 1602 1519 3588 *
τοις αδελφοίς αποταξάμενος εξέπλει εις την Συρίαν
[2the 3brothers 1having dismissed], sailed across unto Syria,
2532 4862 1473 * 2532 * 2751 3588
και συν αυτώ Πρίσκιλλα και Ακύλας κειράμενος την
and with him Priscilla and Aquila; having shorn *his*
2776 1722 * 2192-1063 2171 2658-1161
κεφαλήν εν Κεγχρεαίς είχε γαρ ευχήν 18:19 κατήντησε δε
head in Cenchrea – for he had a vow. And he arrived
1519 * 2548 2641 847 1473-1161
εις Έφεσον κακείνους κατέλιπεν αυτού αυτός δε
in Ephesus, and those he left behind there. But he himself
1525 1519 3588 4864 1256 3588 *
εισελθών εις την συναγωγήν διελέχθη τοις Ιουδαίοις
having entered into the synagogue reasoned *with* the Jews.
2065-1161 1473 1909 4183 5550 3306 3844
18:20 ερωτώντων δε αυτών επί πλείονα χρόνον μείναι παρ'
And being asked of them for more time to stay with
1473 3756-1962 235 657-1473
αυτοίς ουκ επένευσεν 18:21 αλλά απετάξατο αυτοίς
them, he did not nod assent, but sent them away,
2036 1163 1473 3843 3588 1859 3588
ειπών δει με πάντως την εορτήν την
having said, It is necessary for me assuredly with the [2holiday
2064 4160 1519 * 3825-1161 344
ερχομένην ποιήσαι εις Ιεροσόλυμα πάλιν δε ανακάμψω
1coming] to observe *it* in Jerusalem. But again I will return
4314 1473 3588 2316 2309 2532 321 575 3588 *
προς υμάς του θεού θέλοντος και ανήχθη από της Εφέσου
to you, God willing. And he embarked from Ephesus.
2532 2718 1519 * 305
18:22 και κατελθών εις Καισάρειαν αναβάς
And having gone down unto Caesarea, having ascended
2532 782 3588 1577 2597 1519 *
και ασπασάμενος την εκκλησίαν κατέβη εις Αντιόχειαν
and having greeted the assembly, he went down to Antioch.
2532 4160 5550-5100 1831 1330
18:23 και ποιήσας χρόνον τινά εξήλθε διερχόμενος
And having spent some time, he went forth going through
2517 3588 * 5561 2532 * 1991
καθεξής την Γαλατικήν χώραν και Φρυγίαν επιστηρίζων
[6in order 1the 2Galatian 5region 3and 4Phrygian], staying up
3956 3588 3101
πάντας τους μαθητάς
all the disciples.

Aquila and Priscilla

* 1161 5100 * 3686
18:24 Ιουδαίος δε τις Απολλώς ονόματι
[3Jew 1And 2a certain], Apollos by name,
* 3588 1085 435 3052 2658 1519
Αλεξανδρεύς τω γένει ανήρ λόγιος κατήντησεν εις
an Alexandrian *by* race, [2man 1a learned], arrived in
* 1415-1510.6 1722 3588 1124 3778
Έφεσον δυνατός ων εν ταις γραφαίς 18:25 ούτος
Ephesus, being mighty in the scriptures. This one
1510.7.3 2727 3588 3598 3588 2962 2532 2204
ην κατηχημένος την οδόν του κυρίου και ζέων
was being instructed in the way of the Lord; and bubbling
3588 4151 2980 2532 1321 199 3588
τω πνεύματι ελάλει και εδίδασκεν ακριβώς τα
in the spirit, he spoke and taught exactly the *things*
4012 3588 2962 1987 3440 3588 908
περί του κυρίου επιστάμενος μόνον το βάπτισμα
concerning the Lord, having knowledge of only the immersion

* 3778 5037 756 3955
Ιωάννου 18:26 ούτός τε ήρξατο παρρησιάζεσθαι
of John. This one also began to speak openly
1722 3588 4864 191 1161 1473 *
εν τη συναγωγή ακούσαντες δε αυτού Ακύλας
in the synagogue. [5having heard 1And 6him 2Aquila
2532 * 4355-1473 2532 199
και Πρίσκιλλα προσελάβοντο αυτόν και ακριβέστερον
3and 4Priscilla], took him to themselves and more exactly
1473-1620 3588 3588 2316-3598 1014
αυτώ εξέθεντο την του θεού οδόν 18:27 βουλομένου
expounded to him the way of God. [3wanting
1161 1473 1330 1519 3588 * 4389 3588
δε αυτού διελθείν εις την Αχαΐαν προτρεψάμενοι οι
1And 2he] to go through into Achaia, [3encouraging 1the
80 1125 3588 3101 588 1473 3739
αδελφοί έγραψαν τοις μαθηταίς αποδέξασθαι αυτόν ος
2brothers] wrote to the disciples to gladly receive him; who
3854 4820 4183 3588 4100
παραγενόμενος συνεβάλετο πολύ τοις πεπιστευκόσι
having arrived, he engaged much *with* the ones believing
1223 3588 5484 2159-1063 3588 *
διά της χάριτος 18:28 ευτόνως γαρ τοις Ιουδαίοις
through favor; for fervently *with* the Jews
1246 1219 1925 1223 3588 1124
διακατηλέγχετο δημοσία επιδεικνύς διά των γραφών
he thoroughly confuted in public, displaying through the scriptures
1510.1 3588 5547 *
είναι τον χριστόν Ιησούν
[2to be 3the 4Christ 1Jesus].

CHAPTER 19

Paul in Ephesus

1096-1161 1722 3588 3588 * 1510.1 1722
19:1 εγένετο δε εν τω τον Απολλώ είναι εν
And it came to pass, in the *fact* of Apollos being in
* * 1330 3588 510 3313 2064
Κορίνθω Παύλον διελθόντα τα ανωτερικά μέρη ελθείν
Corinth, Paul having gone through the remote parts, came
1519 * 2532 2147 5100 3101 2036
εις Έφεσον και ευρών τινας μαθητάς 19:2 είπε
unto Ephesus. And having found certain disciples, he said
4314 1473 1487 4151 39 2983 4100
προς αυτούς ει πνεύμα άγιον ελάβετε πιστεύσαντες
to them, Did [3spirit 2holy 1you receive] having believed?
3588 1161 2036 4314 1473 235-3761 1487 4151 39
οι δε είπον προς αυτόν αλλ' ουδέ ει πνεύμα άγιόν
And they said to him, Not even if [3spirit 2holy
1510.2.3 191 2036-5037 4314 1473 1519
εστιν ηκούσαμεν 19:3 είπέ τε προς αυτούς εις
1there is] have we heard. And he said to them, By
5100 3767 907 3588 1161 2036 1519 3588
τι ούν εβαπτίσθητε οι δε είπον εις το
what then were you immersed? And they said, By the
*-908 2036 1161 * * 3303
Ιωάννου βάπτισμα 19:4 είπε δε Παύλος Ιωάννης μεν
immersion of John. [3said 1And 2Paul], John indeed
907 908 3341 3588 2992 3004
εβάπτισε βάπτισμα μετανοίας τω λαώ λέγων
immersed an immersion of repentance, [2to the 3people 1saying],
1519 3588 2064 3326 1473 2443 4100
εις τον ερχόμενον μετ' αυτόν ίνα πιστεύσωσι
[3on 4the one 5coming 6after 7him 1that 2they should believe],
5123 1519 3588-* 5547 191-1161
τουτ' έστιν εις τον Ιησούν χριστόν 19:5 ακούσαντες δε
that is to say, in Jesus the Christ. And having heard,
907 1519 3588 3686 3588 2962 * 2532
εβαπτίσθησαν εις το όνομα του κυρίου Ιησού 19:6 και
they were immersed in the name of the Lord Jesus. And
2007 1473 3588 * 3588 5495 2064 3588
επιθέντος αυτοίς του Παύλου τας χείρας ήλθε το
[2having put 4upon 5them 1Paul 3hands], [4came 1the
4151 3588 39 1909 1473 2980-5037 1100 2532
πνεύμα το άγιον επ' αυτούς ελάλουν τε γλώσσαις και
3spirit 2holy] upon them, both speaking languages and
4395 1510.7.6 1161 3588 3956 435 5616 1177
προεφήτευον 19:7 ήσαν δε οι πάντες άνδρες ωσεί δεκαδύο
prophesying. [5were 1And 3the 2all 4men] about twelve.
1525-1161 1519 3588 4864 3955
19:8 εισελθών δε εις την συναγωγήν επαρρησιάζετο
And having entered into the synagogue he spoke openly

1909 3376 5140 1256 2532 3982 3588
επί μήνας τρεις διαλεγόμενος και πείθων τα
for [2months 1three], reasoning and persuading the *things*

4012 3588 932 3588 2316 5613-1161 5100
περί της βασιλείας του θεού **19:9** ως δε τινες
concerning the kingdom of God. But when some

4645 2532 544 2551 3588 3598
εσκληρύνοντο και ηπείθουν κακολογούντες την οδόν
were hardened and resisted persuasion, speaking evil of the way

1799 3588 4128 868 575 1473 873
ενώπιον του πλήθους αποστάς απ' αυτών αφώρισε
before the multitude, having left from them he separated

3588 3101 2596 2250 1256 1722 3588 4981
τους μαθητάς καθ' ημέραν διαλεγόμενος εν τη σχολή
the disciples, by day reasoning in the school

*-5100 3778-1161 1096 1909 2094 1417
Τυράννου τινός **19:10** τούτο δε εγένετο επί έτη δύο
of a certain Tyrannus. And this took place for [2years 1two],

5620 3956 3588 2730 3588 * 191 3588
ώστε πάντας τους κατοικούντας την Ασίαν ακούσαι τον
so that all the ones dwelling Asia heard the

3056 3588 2962 * *-5037 2532 *
λόγον του κυρίου Ιησού Ιουδαίους τε και Έλληνας
word of the Lord Jesus, both Jews and Greeks.

The Sons of Sceva

1411-5037 3756 3588 5177
19:11 δυνάμεις τε ου τας τυχούσας
And *works of* power, not happening by chance,

4160-3588-2316 1223 3588 5495 * 5620 2532
εποίει ο θεός διά των χειρών Παύλου **19:12** ώστε και
God did through the hands of Paul, so that even

1909 3588 770 2018 575 3588 5559-1473
επί τους ασθενούντας επιφέρεσθαι από του χρωτός αυτού
unto the ones being invalid [6were borne 4from 5his flesh

4676 2228 4612 2532 525 575 1473 3588
σουδάρια η σιμικίνθια και απαλλάσσεσθαι απ' αυτών τας
1scarfs 2or 3aprons], and [3were rid 4from 5them 1the

3554 3588-5037 4151 3588 4190 1831 575 1473
νόσους τα τε πνεύματα τα πονηρά εξέρχεσθαι απ' αυτών
2diseases], and the [2spirits 1evil] went forth from them.

2021 1161 5100 575 3588 4022
19:13 επεχείρησαν δε τινες από των περιερχομένων
[8attempted 1But 2certain ones 3of 4the 5traveling

* 1845 3687 1909 3588 2192 3588
Ιουδαίων εξορκιστών ονομάζειν επί τους έχοντας τα
6Jewish 7exorcists] to name [6against 7the ones 8having

4151 3588 4190 3588 3686 3588 2962 * 3004
πνεύματα τα πονηρά το όνομα του κυρίου Ιησού λέγοντες
10spirits 9evil 1the 2name 3of the 4Lord 5Jesus], saying,

3726 1473 3588 * 3739 3588 * 2784
ορκίζομεν υμάς τον Ιησούν ον ο Παύλος κηρύσσει
We bind you *by* the Jesus whom Paul proclaims!

1510.7.6-1161 5100 5207 * *
19:14 ήσαν δε τινες υιοί Σκευά Ιουδαίου
And there were certain ones, [2sons 3of Sceva 4a Jew

749 2033 3588 3778-4160 611-1161
αρχιερέως επτά οι τούτο ποιούντες **19:15** αποκριθέν δε
5chief priest 1seven], doing this. And responding

3588 4151 3588 4190 2036 3588 * 1097 2532 3588
το πνεύμα το πονηρόν είπε τον Ιησούν γινώσκω και τον
the [2spirit 1evil] said, Jesus I know, and

* 1987 1473-1161 5100 1510.2.5 2532
Παύλον επίσταμαι υμείς δε τίνες εστέ **19:16** και
Paul I have knowledge of; but you, who are you? And

2177 1909 1473 3588 444 1722 3739 1510.7.3
εφαλλόμενος επ' αυτούς ο άνθρωπος εν ω ην
[3springing 4upon 5them 1the 2man], in whom was

3588 4151 3588 4190 2532 2634 1473 2480
το πνεύμα το πονηρόν και κατακυριεύσας αυτών ίσχυσε
the [2spirit 1evil], and having dominated them, prevailed

2596 1473 5620 1131 2532 5135 1628
κατ' αυτών ώστε γυμνούς και τετραυματισμένους εκφυγείν
against them, so that naked and wounded they fled

1537 3588 3624-1565 3778-1161 1096 1110
εκ του οίκου εκείνου **19:17** τούτο δε εγένετο γνωστόν
from out of that house. And this became known

3956 *-5037 2532 * 3588 2730 3588 *
πάσιν Ιουδαίοις τε και Έλλησι τοις κατοικούσι την Έφεσον
to all, both Jews and Greeks, dwelling in Ephesus.

2532 1968 5401 1909 3956 1473 2532 3170
και επέπεσε φόβος επί πάντας αυτούς και εμεγαλύνετο
And [2fell 1fear] upon all of them, and [6was magnified

3588 3686 3588 2962 * 4183-5037 3588
το όνομα του κυρίου Ιησού **19:18** πολλοί τε των
1the 2name 3of the 4Lord 5Jesus]. And many of the ones

4100 2064 1843 2532 312
πεπιστευκότων ήρχοντο εξομολογούμενοι και αναγγέλλοντες
believing came acknowledging and announcing

3588 4234-1473 2425-1161 3588 3588
τας πράξεις αυτών **19:19** ικανοί δε των τα
their actions. And a fit amount of the ones

4021 4238 4851 3588 976
περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τας βίβλους
[2useless works 1practicing] found it advantageous [2the 3books

2618 1799 3956 2532 4860 3588
κατέκαιον ενώπιον πάντων και συνεψήφισαν τας
1to incinerate] before all. And they joined in tallying

5092-1473 2532 2147 694 3461 4002
τιμάς αυτών και εύρον αργυρίου μυριάδας πέντε
their value, and found *it to be* [3of silver 2myriads 1five].

3779 2596 2904 3588 3056 3588 2962 837
19:20 ούτω κατά κράτος ο λόγος του κυρίου ηύξανε
Thus with might the word of the Lord grew

2532 2480 5613-1161 4137-3778
και ίσχυεν **19:21** ως δε επληρώθη ταύτα
and strengthened. And when these *things* were fulfilled,

5087-3588-* 1722 3588 4151 1330 3588
έθετο ο Παύλος εν τω πνεύματι διελθών την
Paul set in the spirit, having gone through

* 2532 * 4198 1519 *
Μακεδονίαν και Αχαΐαν πορεύεσθαι εις Ιερουσαλήμ
Macedonia and Achaia, to go unto Jerusalem,

2036 3754 3326 3588 1096-1473 1563 1163 1473
ειπών ότι μετά το γενέσθαι με εκεί δει με
having said that, After my being there, it is necessary for me

2532 *-1492 649-1161 1519 3588 *
και Ρώμην ιδείν **19:22** αποστείλας δε εις την Μακεδονίαν
also to see Rome. And having sent unto Macedonia

1417 3588 1247 1473 * 2532 *
δύο των διακονούντων αυτώ Τιμόθεον και Έραστον
two of the ones serving to him, Timothy and Erastus,

1473 1907 5550 1519 3588 *
αυτός επέσχε χρόνον εις την Ασίαν
he waited for a time in Asia.

An Outcry in Ephesus

1096-1161 2596 3588 2540-1565
19:23 εγένετο δε κατά τον καιρόν εκείνον
And came to pass according to that time

5017 3756 3641 4012 3588 3598
τάραχος ουκ ολίγος περί της οδού
[3disturbance 1not 2a little] concerning the way.

*-1063 5100 3686 695 4160
19:24 Δημήτριος γαρ τις ονόματι αργυροκόπος ποιών
For Demetrius, a certain one by name, a silversmith, making

3485 693 * 3930 3588 5079
ναούς αργυρούς Αρτέμιδος παρείχετο τοις τεχνίταις
temples† of silver of Artemis, furnished to the craftsmen

2039 3756 3641 3739 4867 2532
εργασίαν ουκ ολίγην **19:25** ους συναθροίσας και
[3work 1not 2a little], whom gathering together, and

3588 4012 3588 5108 2040 2036 435 1987
τους περί τα τοιαύτα εργάτας είπεν άνδρες επίστασθε
the ones concerning such workers, said, Men, you know

3754 1537 3778 3588 2039 3588 2142-1473
ότι εκ ταύτης της εργασίας η ευπορία ημών
that from out of this work [2our means

1510.2.3 2532 2334 2532 191 3754 3756 3440
εστι **19:26** και θεωρείτε και ακούετε ότι ου μόνον
1is]. And you view and hear that not only

* 235 4975 3956 3588 * 3588 *-3778
Εφέσου αλλά σχεδόν πάσης της Ασίας ο Παύλος ούτος
Ephesus, but nearly all Asia, this Paul

3982 3179 2425 3793 3004 3754
πείσας μετέστησεν ικανόν όχλον λέγων ότι
having persuaded changed over a fit multitude, saying that

3756-1510.2.6 2316 3588 1223 5495 1096 3756
ουκ εισί θεοί οι διά χειρών γινόμενοι **19:27** ου
[5*are* not 6gods 1the *things* 3by 4hands 2being *made*]. [2not

19:24 †*i.e.* miniatures.

3440 1161 3778 2793 1473 3588 3313 1519
μόνον δε τούτο κινδυνεύει ημίν το μέρος εις
[3]only [1]And] this, it exposes danger to us, *lest* the part† [[2]into

557 2064 235 2532 3588 3588 3173 2299
απελεγμόν ελθείν αλλά και το της μεγάλης θεάς
[3]disrepute [1]come], but also the [[2]of the [3]great [4]goddess

* 2413 1519 3762 3049 3195 1161
Αρτέμιδος ιερόν εις ουδέν λογισθήναι μέλλειν δε
[5]Artemis [1]temple [7]as [8]nothing [6]*is* considered], [[4]is about [1]and

2532 2507 3588 3168-1473 3739 3650 3588
και καθαιρείσθαι την μεγαλειότητα αυτής ην όλη η
[3]also [5]to be lowered [2]her magnificence], which all

* 2532 3588 3611 4576 191-1161
Ασία και η οικουμένη σέβεται 19:28 ακούσαντες δε
Asia and the habitable world worship. And having heard,

2532 1096 4134 2372 2896 3004
και γενόμενοι πλήρεις θυμού έκραζον λέγοντες
and having become full of rage, they cried out, saying,

3173 3588 * * 2532 4130
μεγάλη η Άρτεμις Εφεσίων 19:29 και επλήσθη
Great *is* Artemis of *the* Ephesians. And [[4]was filled

3588 4172 3650 4799 3729-5037 3661
η πόλις όλη συγχύσεως ώρμησάν τε ομοθυμαδόν
[1]the [3]city [2]entire] of confusion, and advanced with one accord

1519 3588 2302 4884 * 2532 *
εις το θέατρον συναρπάσαντες Γαΐον και Αρίσταρχον
unto the theater, having seized by force Gaius and Aristarcus,

* 4898 3588 * 3588 1161
Μακεδόνας συνεκδήμους του Παύλου 19:30 του δε
Macedonian traveling companions of Paul. And

* 1014 1525 1519 3588 1218 3756
Παύλου βουλομένου εισελθείν εις τον δήμον ουκ
Paul wanting to enter unto the people, [[3]*did* not

1439 1473 3588 3101 5100-1161 2532
είων αυτόν οι μαθηταί 19:31 τινές δε και
[4]allow [5]him [1]the [2]disciples]. And certain ones also

3588 * 1510.6 1473-5384 3992 4314
των Ασιαρχών όντες αυτώ φίλοι πέμψαντες προς
of the Asiarchs, being friends with him, sending to

1473 3870 3361 1325 1438 1519 3588
αυτόν παρεκάλουν μη δούναι εαυτόν εις το
him appealed *for him* to not put himself in the

2302 243-3303-3767-243-5100
θέατρον 19:32 άλλοι μεν ουν άλλο τι
theater. Others therefore one *thing* and some another

2896 1510.7.3 1063 3588 1577 4797 2532 3588
έκραζον ην γαρ η εκκλησία συγκεχυμένη και οι
were crying out, [[4]was [1]for [2]the [3]assembly] in tumult, and

4183 3756 1492 5100-1752 4905
πλείους ουκ ήδεισαν τίνος ένεκεν συνεληλύθεισαν
most *did* not know for what *reason* they had come together.

1537-1161 3588 3793 4264 *
19:33 εκ δε του όχλου προεβίβασαν Αλέξανδρον
And from out of the multitude they forced Alexander,

4261-1473 3588 * 3588 1161 *
προβαλλόντων αυτόν των Ιουδαίων ο δε Αλέξανδρος
[[3]burgeoning him *forth* [1]of the [2]Jews]. But Alexander,

2678 3588 5495 2309 626 3588 1218
κατασείσας την χείρα ήθελεν απολογείσθαι τω δήμω
having waved *his* hand, wanted to make a defense to the people.

1921-1161 3754 *-1510.2.3 5456 1096
19:34 επιγνόντες δε ότι Ιουδαίός εστι φωνή εγένετο
And recognizing that he is a Jew, [[3]voice [1]there became

1520 1537 3956 5613-1909 5610 1417 2896 3173 3588
μία εκ πάντων ως επί ώρας δύο κραζόντων μεγάλη η
[2]one] from all, for about [[2]hours [1]two] crying out, Great *is*

* * 2687 1161 3588
Άρτεμις Εφεσίων 19:35 καταστείλας δε ο
Artemis of *the* Ephesians. [[4]having restrained [1]And [2]the

1122 3588 3793 5346 435 * 5100-1063
γραμματεύς τον όχλον φησίν άνδρες Εφέσιοι τις γαρ
[3]scribe] the multitude, says, Men, Ephesians, for what

1510.2.3-444 3739 3756 1097 3588 *
εστιν άνθρωπος ος ου γινώσκει την Εφεσίων
man is *there* who *does* not know the [[2]of *the* Ephesians

4172 3511-1510.6 3588 3173 2299 *
πόλιν νεωκόρον ούσαν της μεγάλης θεάς Αρτέμιδος
[1]city] being a devotee of the great goddess Artemis,

2532 3588 1356 368 3767 1510.6
και του Διοπετούς 19:36 αναντιρρήτων ουν όντων
even of the one sent by Zeus? Indisputable then [[2]being

19:27 †*i.e.* business.

3778 1163-1510.2.3 1473 2687 5224
τούτων δέον εστίν υμάς κατεσταλμένους υπάρχειν
[1]these *things*], it is necessary for you [[2]restrained [1]to be],

2532 3367 4312 4238 71-1063
και μηδέν προπετές πράσσειν 19:37 ηγάγετε γαρ
and in nothing [[2]precipitously [1]to act]. For you brought

3588 435-3778 3777 2417 3777
τους άνδρας τούτους ούτε ιεροσύλους ούτε
these men, *who are* neither sacrilegious, nor

987 3588 2316-1473 1487 3303 3767
βλασφημούντας την θεόν υμών 19:38 ει μεν ούν
blasphemous of your god. If indeed then

* 2532 3588 4862 1473 5079 4314 5100
Δημήτριος και οι συν αυτώ τεχνίται προς τινα
Demetrius and the [[2]with [3]him [1]craftsmen] [[3]against [4]anyone

3056 2192 60 71 2532 446-1510.2.6
λόγον έχουσι αγοραίοι άγονται και ανθύπατοί εισιν
[2]a matter [1]have], *let* advocates be led, and there are procounsuls –

1458 240 1487-1161 5100 4012
εγκαλείτωσαν αλλήλοις 19:39 ει δε τι περί
let them accuse one another! But if anything concerning

2087 1934 1722 3588 1772 1577
ετέρων επιζητείτε εν τη εννόμω εκκλησία
other *matters* you anxiously seek, [[2]in [3]the [4]lawful [5]assembly

1956 2532-1063 2793
επιλυθήσεται 19:40 και γαρ κινδυνεύομεν
[1]it shall be explained]. For also we are exposed to danger

1458 4714 4012 3588 4594 3367
εγκαλείσθαι στάσεως περί της σήμερον μηδενός
to be accused of insurrection concerning today, *with* no one

158 5224 4012 3739 1410 1325
αιτίου υπάρχοντας περί ου δυνησόμεθα δούναι
reason existing concerning which we shall be able to render

3056 3588 4963-3778 2532 3778 2036
λόγον της συστροφής ταύτης 19:41 και ταύτα ειπών
a word for this tumult. And these *things* having said,

630 3588 1577
απέλυσε την εκκλησίαν
he dismissed the assembly.

CHAPTER 20

Paul's Journey in Greece

3326-1161 3588 3973 3588 2351
20:1 μετά δε το παύσασθαι τον θόρυβον
And after [[3]ceased [1]the [2]tumult],

4341 3588 * 3588 3101 2532
προσκαλεσάμενος ο Παύλος τους μαθητάς και
[[2]having called [1]Paul] the disciples, and

782 1831 4198 1519 3588 *
ασπασάμενος εξήλθε πορευθήναι εις την Μακεδονίαν
saluting, went forth to go into Macedonia.

1330-1161 3588 3313-1565 2532 3870
20:2 διελθών δε τα μέρη εκείνα και παρακαλέσας
And having gone through those parts and comforting

1473 3056 4183 2064 1519 3588 *
αυτούς λόγω πολλώ ήλθεν εις την Ελλάδα
them [[2]communication [1]by much], he came unto Greece.

4160-5037 3376 5140 1096
20:3 ποιήσας τε μήνας τρεις γενομένης
And having spent [[2]months [1]three], [[2]having been made

1473 1917 5259 3588 * 3195
αυτώ επιβουλής υπό των Ιουδαίων μέλλοντι
[3]against him [1]with a plot] by the Jews, being about

321 1519 3588 * 1096 1106 3588
ανάγεσθαι εις την Συρίαν εγένετο γνώμη του
to embark unto Syria, he became of *the* opinion

5290 1223 * 4902-1161
υποστρέφειν διά Μακεδονίας 20:4 συνείπετο δε
to return through Macedonia. And there accompanied

1473 891 3588 * * *
αυτώ άχρι της Ασίας Σώπατρος† Βερροιαίος
him as far as Asia; Sopator a Berean;

*-1161 * 2532 * 2532 *
Θεσσαλονικέων δε Αρίσταρχος και Σεκούνδος και Γαΐος
and of Thessalonians, Aristarchus and Secundus; and Gaius

* 2532 * *-1161 * 2532 *
Δερβαίος και Τιμόθεος Ασιανοί δε Τυχικός και Τρόφιμος
of Derbe, and Timothy; and of Asia, Tychicus and Trophimus.

20:4 †*CP adds* **Πυρρου** - of Pyrrhus.

3778 4281 3306 1473 1722 *
20:5 ουτοι προελθόντες έμενον ημάς εν Τρωάδι
These having gone forward waited for us in Troas.

1473-1161 1602 3326 3588 2250 3588
20:6 ημείς δε εξεπλεύσαμεν μετά τας ημέρας των
And we sailed across, after the days of the

106 575 * 2532 2064 4314 1473
αζύμων από Φιλίππων και ήλθομεν προς αυτούς
unleavened *breads*, from Philippi, and came to them

1519 3588 * 891 2250 4002 3739 1304 2250
εις την Τρωάδα άχρι ημερών πέντε ου διετρίψαμεν ημέρας
in Troas unto [2days 1five], where we spent [2days

2033
επτά
1seven].

Eutychus Raised from the Dead

1722-1161 3588 1520 3588 4521
20:7 εν δε τη μιά των σαββάτων
And on *day* one of the sabbaths,

4863 3588 3101 2806 740 3588
συνηγμένων των μαθητών κλάσαι άρτον ο
[3having been gathered 1the 2disciples] to break bread,

* 1256 1473 3195 1826 3588
Παύλος διελέγετο αυτοίς μέλλων εξιέναι τη
Paul reasoned with them, being about to exit the

1887 3905-5037 3588 3056 3360 3317
επαύριον παρέτεινέ τε τον λόγον μέχρι μεσονυκτίου
next day, and he extended the word until midnight.

1510.7.6-1161 2985 2425 1722 3588 5253
20:8 ήσαν δε λαμπάδες ικαναί εν τω υπερώω
And there were [2of lamps 1a fit amount] in the upper room

3739 1510.7.4 4863 2521-1161
ου ήμεν συνηγμένοι 20:9 καθήμενος δε
where we were gathered together. And there was sitting down

5100 3494 3686 * 1909 3588 2376
τις νεανίας ονόματι Εύτυχος επί της θυρίδος
a certain young one, by name Eutychus, by the window,

2702 5258 901 1256-3588-*
καταφερόμενος ύπνω βαθεί διαλεγομένου του Παύλου
being sunk [2sleep 1in a deep]. *And with* Paul reasoning

1909-4183 2702 575 3588 5258 4098
επί πλείον κατενεχθείς από του ύπνου έπεσεν
for a long *time*, having sunken from the sleep, he fell

575 3588 5152 2736 2532 142 3498
από του τριστέγου κάτω και ήρθη νεκρός
from the third level to below, and was lifted up dead.

2597-1161 3588 * 1968 1473 2532
20:10 καταβάς δε ο Παύλος επέπεσεν αυτώ και
And having descended, Paul fell upon him, and

4843 2036 3361 2350 3588
συμπεριλαβών είπε μη θορυβείσθε η
having wrapped around *him*, said, Do not make a disruption,

1063 5590-1473 1722 1473 1510.2.3 305-1161 2532
γαρ ψυχή αυτού εν αυτώ εστιν 20:11 αναβάς δε και
for his life [2in 3him 1is]. And having ascended, and

2806 740 2532 1089 1909-2425-5037 3656
κλάσας άρτον και γευσάμενος εφ' ικανόν τε ομιλήσας
having broken bread, and having tasted, and for a fit *time* consorting

891 827 3779 1831 71-1161 3588
άχρις αυγής ούτως εξήλθεν 20:12 ήγαγον δε τον
until daylight, thus he went forth. And they brought the

3816 2198 2532 3870 3756 3357
παίδα ζώντα και παρεκλήθησαν ου μετρίως
child alive, and were comforted not moderately.

Setting Sail for Jerusalem

1473-1161 4281 1909 3588 4143 321
20:13 ημείς δε προελθόντες επί το πλοίον ανήχθημεν
And we, having gone forth unto the boat, embarked

1519 3588 * 1564 3195 353
εις την Άσσον εκείθεν μέλλοντες αναλαμβάνειν
unto Assos, from there being about to take up

3588 * 3779-1063 1510.7.3 1299
τον Παύλον ούτω γαρ ην διατεταγμένος
Paul; for so it was having been set in order,

3195-1473 3978 5613-1161 4820
μέλλων αυτός πεζεύειν 20:14 ως δε συνέβαλεν
himself being about to go on foot. And when he united

1473 1519 3588 * 353-1473 2064 1519
ημίν εις την Άσσον αναλαβόντες αυτόν ήλθομεν εις
with us at Assos, having taken him in, we came unto

*
Μιτυλήνην
Mitylene.

2547 636 3588
20:15 κακείθεν αποπλεύσαντες τη
And from there sailing away, on the

1966 2658 481 * 3588-1161 2087
επιούση κατηντήσαμεν αντικρύ Χίου τη δε ετέρα
following day we arrived towards Chios. And in the other *day*

3846 1519 * 2532 3306 1722 *
παρεβάλομεν εις Σάμον και μείναντες εν Τρωγυλλίω
we set aside unto Samos, and abided in Trogyllium.

3588 2192 2064 1519 *
τη εχομένη ήλθομεν εις Μίλητον
And the next *day* we came to Miletus.

2919 1063
20:16 έκρινε γαρ
[3decided 1For

3588 * 3896 3588 * 3704 3361
ο Παύλος παραπλεύσαι την Έφεσον όπως μη
2Paul] to sail by Ephesus, so that it should not

1096 1473 5551 1722 3588 * 4692-1063
γένηται αυτώ χρονοτριβήσαι εν τη Ασία έσπευδε γαρ
happen for him to spend time in Asia; for he hastened,

1487 1415-1510.7.3 1473 3588 2250 3588 4005
ει δυνατόν ην αυτώ την ημέραν της πεντηκοστής
if it was possible for him, [4on the 5day 6of Pentecost

1096 1519 *
γενέσθαι εις Ιεροσόλυμα
1to be 2in 3Jerusalem].

Paul's Farewell Address

575-1161 3588 * 3992 1519 *
20:17 απο δε της Μιλήτου πέμψας εις Έφεσον
And from Miletus, having sent to Ephesus,

3333 3588 4245 3588 1577
μετεκαλέσατο τους πρεσβυτέρους της εκκλησίας
he called for the elders of the assembly.

5613-1161 3854 4314 1473 2036 1473
20:18 ως δε παρεγένοντο προς αυτόν είπεν αυτοίς
And when they were come to him, he said to them,

1473 1987 575 4413 2250 575-3739 1910 1519
υμείς επίστασθε από πρώτης ημέρας αφ' ης επέβην εις
You know, from *the* first day of which I set foot in

3588 * 4459 3326 1473 3588-3956 5550 1096
την Ασίαν πως μεθ' υμών τον πάντα χρόνον εγενόμην
Asia, how [2with 3you 4all the 5time 1I was],

1398 3588 2962 3326 3956 5012
20:19 δουλεύων τω κυρίω μετά πάσης ταπεινοφροσύνης
serving to the Lord with all humility,

2532 4183 1144 2532 3986 3588 4819
και πολλών δακρύων και πειρασμών των συμβάντων
and many tears and tests, of the ones coming to pass

1473 1722 3588 1917 3588 * 5613 3762
μοι εν ταις επιβουλαίς των Ιουδαίων 20:20 ως ουδέν
to me in the plots of the Jews; how [2nothing

5288 3588 4851 3588 3361
υπεστειλάμην των συμφερόντων του μη
1I kept back] of the *things* advantageous *unto you*, so as to not

312 1473 2532 1321 1473 1219 2532 2596 3624
αναγγείλαι υμίν και διδάξαι υμάς δημοσία και κατ' οίκους
announce *it* to you, and to teach you in public, and by houses,

1263 *-5037 2532 * 3588 1519
20:21 διαμαρτυρόμενος Ιουδαίοις τε και Έλλησι την εις
testifying both to Jews, and Greeks, the *thing* for

3588 2316 3341 2532 4102 3588 1519 3588 2962-1473
τον θεόν μετάνοιαν και πίστιν την εις τον κύριον ημών
God – repentance and belief in our Lord

* 5547 2532 3568 2400 1473 1210
Ιησούν χριστόν 20:22 και νυν ιδού εγώ δεδεμένος
Jesus Christ. And now, behold, I being bound

3588 4151 4198 1519 * 3588 1722
τω πνεύματι πορεύομαι εις Ιερουσαλήμ τα εν
in the spirit go unto Jerusalem, [3the *things* 4in

1473 4876 1473 3361 1492 4133 3754 3588
αυτή συναντήσοντά μοι μη ειδώς 20:23 πλην ότι το
5it 6meeting up with 7me 1not 2knowing], except that the

4151 3588 39 2596-4172 1263 3004 3754 1199
πνεύμα το άγιον κατά πόλιν διαμαρτύρεται† λέγον ότι δεσμά
[2spirit 1holy] in every city testifies, saying that bonds

1473 2532 2347 3306 235 3762 3056
με και θλίψεις μένουσιν 20:24 αλλ' ουδενός λόγον
[4me 1and 2afflictions 3await]. But [3of nothing 2account

4160 3761 2192 3588 5590-1473 5093 1683
ποιούμαι ουδέ έχω την ψυχήν μου τιμίαν εμαυτώ
1I make]; nor do I hold my life esteemed to myself,

20:23 †*CP adds* **μοι** - to me.

5613 5048 3588 1408-1473 3326 5479 2532 3588 1248
ὡς τελειῶσαι τον δρόμον μου μετὰ χαρᾶς και την διακονίαν
so as to finish my race with joy, and the service

3739 2983 3844 3588 2962 * 1263
ην ἔλαβον παρὰ του κυρίου Ιησοῦ διαμαρτύρασθαι
which I received from the Lord Jesus, to testify

3588 2098 3588 5484 3588 2316 2532 3568
το ευαγγέλιον της χάριτος του θεοῦ **20:25** και νυν
the good news of the favor of God. And now

2400 1473 1492 3754 3765 3708 3588 4383-1473
ιδοὺ εγὼ οἶδα ὅτι ουκέτι ὄψεσθε το πρόσωπόν μου
behold, I know that no longer shall [[3]see [4]my face

1473 3956 1722 3739 1330 2784 3588
υμεῖς πάντες εν οις διῆλθον κηρύσσων την
[1]you [2]all], among whom I went about proclaiming the

932 3588 2316 1352 3143 1473
βασιλείαν του θεοῦ **20:26** διὸ μαρτύρομαι υμὶν
kingdom of God. Therefore I testify to you

1722 3588 4594 2250 3754 2513-1473 575 3588 129
εν τη σήμερον ημέρα ὅτι καθαρὸς εγὼ ἀπὸ του αἵματος
in today's day that I am clean from the blood

3956 3756 1063 5288 3588 3361 312
πάντων **20:27** ου γαρ υπεστειλάμην του μη αναγγεῖλαι
of all. [[3]*did* not [1]For [2]I] keep back to announce

1473 3956 3588 1012 3588 2316 4337
υμὶν πᾶσαν την βουλὴν του θεοῦ **20:28** προσέχετε
to you all the counsel of God. Take heed

3767 1438 2532 3956 3588 4168 1722 3739 1473
οὖν εαυτοῖς και παντὶ τω ποιμνίῳ εν ω υμᾶς
then to yourselves, and to all the flock, in which [[5]you

3588 4151 3588 39 5087 1985 4165 3588
το πνεῦμα το ἅγιον ἔθετο επισκόπους ποιμαίνειν την
[1]the [3]spirit [2]holy [4]placed] as overseers, to tend the

1577 3588 2316 3739 4046 1223 3588
εκκλησίαν του† θεοῦ ην περιεποιήσατο διὰ του
assembly of God, which he procured through

2398 129 1473-1063 1492 3778 3754 1525
ιδίου αἵματος **20:29** εγὼ γαρ οἶδα τοῦτο ὅτι εισελεύσονται
his own blood! For I know this, that [[3]shall enter

3326 3588 867-1473 3074 926 1519 1473 3361
μετὰ την ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εις υμᾶς μη
[4]after [5]my departure [2]wolves [1]grievous] unto you, not

5339 3588 4168 2532 1537 1473-1473
φειδόμενοι του ποιμνίου **20:30** και εξ υμῶν αυτῶν
sparing the flock. And from out of your own selves

450 435 2980 1294 3588
αναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα του
shall rise up men speaking *things* being perverted,

645 3588 3101 3694 1473 1352
αποσπᾶν τους μαθητὰς οπίσω αυτῶν **20:31** διὸ
to draw away the disciples after them. Therefore

1127 3421 3754 5148 3571
γρηγορεῖτε μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν νύκτα
be vigilant! remembering that for a space of three years, night

2532 2250 3756-3973 3326 1144 3560 1520
και ημέραν ουκ επαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν ἕνα
and day I ceased not with tears admonishing [[2]one

1538 2532 3569 3908-1473 80 3588
ἕκαστον **20:32** και τα νυν παρατίθεμαι υμᾶς αδελφοὶ τω
[1]each]. And at present I point you out, brothers, *to*

2316 2532 3588 3056 3588 5484-1473 3588 1410
θεῷ και τω λόγῳ της χάριτος αυτοῦ τω δυναμένῳ
God, and to the word of his favor, to the *thing* being able

2026 2532 1325 1473 2817 1722 3588
εποικοδομῆσαι και δοῦναι υμὶν κληρονομίαν εν τοις
to build up, and to give to you an inheritance among [[2]the ones

37 3956 694 2228 5553 2228
ηγιασμένοις πᾶσιν **20:33** αργυρίου η χρυσίου η
[3]having been sanctified [1]all]. [[3]silver [4]or [5]gold [6]or

2441 3762 1937 1473-1097
ιματισμοῦ ουδενὸς επεθύμησα **20:34** αυτοὶ γινώσκετε
[7]clothes [2]of no one [1]I desired]. You know yourselves,

3754 3588 5532-1473 2532 3588 1510.6 3326 1473 5256
ὅτι ταις χρείαις μου και τοις οὖσι μετ' εμοῦ υπηρέτησαν
that my needs, and the ones being with me, [[3]assisted

3588 5495 3778 3956 5263 1473
αι χεῖρες αὗται **20:35** πάντα υπέδειξα υμὶν
[2]hands [1]these]. All *things* I plainly showed to you,

3754 3779 2872 1163 482 3588
ὅτι οὕτω κοπιῶντας δει αντιλαμβάνεσθαι των
that so tiring it is necessary to assist the ones

20:28 †*CP adds* **κυριου και** - of *the* Lord and.

770 3421-5037 3588 3056 3588 2962 *
ασθενούντων μνημονεύειν τε των λόγων† του κυρίου Ιησοῦ
being weak, and to remember the words of the Lord Jesus,

3754 1473 2036 3107 1510.2.3 1325 3123 2228 2983
ὅτι αυτὸς εἶπε μακάριόν εστι διδόναι μᾶλλον η λαμβάνειν
that he said, [[3]blessed [1]It is [4]to give [2]more] than to receive.

2532 3778 2036 5087 3588 1119-1473
20:36 και ταῦτα ειπὼν θεὶς τα γόνατα αυτοῦ
And these *things* having said, having set his knees

4862 3956-1473 4336 2425 1161
συν πᾶσιν αυτοῖς προσηύξατο **20:37** ικανὸς δε
with them all, he prayed. [[3]a fit *amount* [1]And

1096 2805 3956 2532 1968 1909 3588
εγένετο κλαυθμὸς πάντων και επιπεσόντες επὶ τον
[2]there became] of weeping by all. And falling upon the

5137 3588 * 2705 1473 3600
τράχηλον του Παύλου κατεφίλουν αυτὸν **20:38** οδυνώμενοι
neck of Paul they kissed him, being grieved

3122 1909 3588 3056 3739 2046 3754 3765
μάλιστα επὶ τω λόγῳ ω ειρήκει ὅτι ουκέτι
especially over the word which he had said, that no longer

3195 3588 4383-1473 2334 4311-1161
μέλλουσι το πρόσωπον αυτοῦ θεωρεῖν †προέπεμπον δε
are they about [[2]his face [1]to view]. And they sent

1473 1519 3588 4143
αυτὸν εις το πλοῖον††
him unto the boat.

CHAPTER 21

Paul Embarks for Jerusalem

5613-1161 1096 321-1473
21:1 ὡς δε εγένετο αναχθῆναι ημᾶς
And when it came to pass, we embarked,

645 575 1473 2113 2064
αποσπασθέντας απ' αυτῶν ευθυδρομήσαντες ἤλθομεν
having drawn away from them, having run direct, we came

1519 3588 * 3588-1161 1836 1519 3588 *
εις την Κων τη δε εξῆς εις την Ρόδον
unto Cos, and the next *day* unto Rhodes,

2547 1519 * 2532 2147 4143
κακεῖθεν εις Πάταρα **21:2** και ευρόντες πλοῖον
and from there unto Patara. And having found a boat

1276 1519 * 1910 321
διαπερῶν εις Φοινίκην επιβάντες ανήχθημεν
passing through unto Phoenicia, having set foot *on it*, we embarked.

398 1161 3588 * 2532 2641
21:3 αναφανέντες δε την Κύπρον και καταλιπόντες
[[3]having appeared [1]And [2]Cyprus], and having left

1473 2176 4126 1519 * 2532 2609 1519
αυτὴν ευώνυμον επλέομεν εις Συρίαν και κατήχθημεν εις
it on *the* left, we sailed unto Syria, and led down unto

* 1566-1063 1510.7.3 3588 4143 670 3588
Τύρον εκεῖσε γαρ ην το πλοῖον αποφορτιζόμενον τον
Tyre; for at that place [[3]was [1]the [2]boat] unloading the

1117 2532 429 3588 3101 1961
γόμον **21:4** και ανευρόντες τους μαθητὰς επεμείναμεν
cargo. And having discovered the disciples, (we remained

847 2250 2033 3748 3588 *-3004 1223
αυτοῦ ημέρας επτά οἵτινες τω Παύλῳ ἔλεγον διὰ
there [[2]days [1]seven]), who said to Paul through

3588 4151 3361-305 1519 * 3753-1161
του πνεύματος μη αναβαίνειν εις Ιεροσολὴν **21:5** ὅτε δε
the spirit to not ascend unto Jerusalem. But when

1096 1473 1822 3588 2250 1831
εγένετο ημᾶς εξαρτίσαι τας ημέρας εξελθόντες
it happened we accomplished the days, having gone forth

4198 4311-1473 3956 4862 1135
επορευόμεθα προπεμπόντων ημᾶς πάντων συν γυναιξὶ
we went [[6]escorting us [2]all [1]with [3]*the* women

2532 5043 2193 1854 3588 4172 2532 5087 3588 1119
και τέκνοις ἕως ἔξω της πόλεως και θέντες τα γόνατα
[4]and [5]children] as far as outside the city. And setting the knees

1909 3588 123 4336 2532 782
επὶ τον αιγιαλὸν προσηυξάμεθα **21:6** και ασπασάμενοι
upon the shore we prayed. And having saluted

20:35 †*CP reads* **τον λογον** - the word.

20:38 †—††*CP omits*.

240 1910 1519 3588 4143 1565-1161 5290
αλλήλους ἐπέβημεν εις το πλοίον εκείνοι δε υπέστρεψαν
one another, we mounted into the boat, and those returned

1519 3588-2398 1473-1161 3588 4144 1274
εις τα ίδια **21:7** ημείς δε τον πλουν διανύσαντες
to their own. And we [[2]the [3]voyage [1]having concluded]

575 * 2658 1519 * 2532 782
από Τύρον κατηντήσαμεν εις Πτολεμαΐδα και ασπασάμενοι
from Tyre, arrived at Ptolemais. And having saluted

3588 80 3306 2250 1520 3844 1473 3588-1161
τους αδελφούς εμείναμεν ημέραν μίαν παρ' αυτοίς **21:8** τη δε
the brothers, we abode [[2]day [1]one] with them. And the

1887 1831 3588 4012 3588 *
επαύριον εξελθόντες †οι περί τον Παύλον††
next day, [[4]having gone forth [1]the ones [2]around [3]Paul],

2064 1519 * 2532 1525 1519 3588 3624
ήλθον εις Καισάρειαν και εισελθόντες εις τον οίκον
they came unto Caesarea. And having entered into the house

* 3588 2099 1510.6 1537 3588 2033
Φιλίππου του ευαγγελιστού όντος εκ των επτά
of Philip the evangelist, being from out of the seven,

3306 3844 1473 3778-1161 1510.7.6 2364
εμείναμεν παρ' αυτώ **21:9** τούτω δε ήσαν θυγατέρες
we stayed with him. And to this *man* were [[3]daughters

3933 5064 4395 1961
παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι **21:10** επιμενόντων
[2]virgin [1]four] who prophesied. [[3]remaining

1161 1473 2250 4183 2718 5100
δε ημών ημέρας πλείους κατήλθέ τις
[1]And [2]of our [5]days [4]many], there came down a certain one

575 3588 * 4396 3686 * 2532
από της Ιουδαίας προφήτης ονόματι Άγαβος **21:11** και
from Judea, a prophet by name Agabus. And

2064 4314 1473 2532 142 3588 2223 3588 *
ελθών προς ημάς και άρας την ζώνην του Παύλου
having come to us, and having taken the belt of Paul,

1210-5037 1473 3588 5495 2532 3588 4228 2036
δήσας τε αυτού τας χείρας και τους πόδας είπε
and having bound his hands and feet, he said,

3592 3004 3588 4151 3588 39 3588 435 3739
τάδε λέγει το πνεύμα το άγιον τον άνδρα ου
Thus says the [[2]spirit [1]holy], The man of which

1510.2.3 3588 2223-3778 3779 1210 1519 *
εστιν η ζώνη αύτη ούτω δήσουσιν εις Ιερουσαλήμ
is this belt, so shall [[5]bind [3]in [4]Jerusalem

3588 * 2532 3860 1519 5495 1484
οι Ιουδαίοι και παραδώσουσιν εις χείρας εθνών
[1]the [2]Jews], and deliver up into *the* hands of *the* nations.

5613-1161 191 3778 3870 1473-5037
21:12 ως δε ηκούσαμεν ταύτα παρεκαλούμεν ημείς τε
And when we heard these *things*, [[5]appealed [1]both we

2532 3588 1786 3588 3361 305 1473
και οι εντόπιοι του μη αναβαίνειν αυτόν
[2]and [3]the ones [4]of that place [7]to not [8]ascend [6]for him]

1519 * 611 5037 3588 * 5100
εις Ιερουσαλήμ **21:13** απεκρίθη τε ο Παύλος τι
unto Jerusalem. [[3]responded [1]And [2]Paul], Why

4160 2799 2532 4919 1473 3588 2588
ποιείτε κλαίοντες και συνθρύπτοντές μου την καρδίαν
do you cause weeping and breaking of my heart?

1473-1063 3756 3440 1210 235 2532 599 1519
εγώ γαρ ου μόνον δεθήναι αλλά και αποθανείν εις
For I not only to be bound, but also [[3]to die [4]in

* 2093 2192 5228 3588 3686 3588 2962
Ιερουσαλήμ ετοίμως έχω υπέρ του ονόματος του κυρίου
[5]Jerusalem [1]readily [2]hold] for the name of the Lord

* 3361 3982 1161 1473 2270
Ιησού **21:14** μη πειθομένου δε αυτού ησυχάσαμεν
Jesus. [[3]not [4]being persuaded [1]And [2]he], we were still,

2036 3588 2307 3588 2962 1096 3326-1161
ειπόντες το θέλημα του κυρίου γινέσθω **21:15** μετά δε
having said, The will of the Lord, let it be! And after

3588 2250-3778 1980.1 305 1519
τας ημέρας ταύτας επισκευασάμενοι ανεβαίνομεν εις
these days, having packed up, we ascended unto

* 4905-1161 2532 3588 3101
Ιερουσαλήμ **21:16** συνήλθον δε και των μαθητών
Jerusalem. And came together also *some* of the disciples

21:8 †—††*CP omits.*

575 * 4862 1473 71 3844 3739
από Καισαρείας συν ημίν άγοντες† παρ' ω
from Caesarea with us, bringing *the* one with whom

3579 *-5100 * 744 3101
ξενισθώμεν Μνάσωνί τινι Κυπρίω αρχαίω μαθητή
we should lodge, a certain Mnason a Cypriot, [[2]of old [1]a disciple].

Paul's Arrival in Jerusalem

1096 1161 1473 1519 * 780
21:17 γενομένων δε ημών εις Ιεροσόλυμα ασμένως
[[3]being [1]And [2]of our] in Jerusalem, [[3]gladly

1209 1473 3588 80 3588-1161 1966
εδέξαντο ημάς οι αδελφοί **21:18** τη δε επιούση
[4]received [5]us [1]the [2]brothers]. And the following day

1524-3588-* 4862 1473 4314 * 3956-5037
εισήει ο Παύλος συν ημίν προς Ιάκωβον πάντες τε
Paul enters with us to James, and all

3854 3588 4245 2532 782
παρεγένοντο οι πρεσβύτεροι **21:19** και ασπασάμενος
[[3]arrived [1]the [2]elders]. And having greeted

1473 1834 2596 1520 1538 3739 4160
αυτούς εξηγείτο καθ' εν έκαστον ων εποίησεν
them, he described according to [[2]one [1]each] what [[2]did

3588 2316 1722 3588 1484 1223 3588 1248-1473
ο θεός εν τοις έθνεσι διά της διακονίας αυτού
[1]God] among the nations through his service.

3588-1161 191 1392 3588 2962 2036-5037
21:20 οι δε ακούσαντες εδόξαζον τον κύριον† είπόν τε
And they having heard, glorified the Lord. And they said

1473 2334 80 4214 3461 1510.2.6
αυτώ θεωρείς αδελφέ πόσαι μυριάδες εισίν
to him, You view, O brother, how many myriads [[2]there are

*-3588-4100 2532 3956 2207 3588
Ιουδαίων των πεπιστευκότων και πάντες ζηλωταί του
[1]of believing Jews], and all [[2]zealous [3]of the

3551 5224 2727-1161 4012 1473 3754
νόμου υπάρχουσι **21:21** κατηχήθησαν δε περί σου ότι
[4]law [1]being]. And they instruct concerning you that

646 1321 575 * 3588 2596 3588
αποστασίαν διδάσκεις από Μωυσέως τους κατά τα
[[7]defection [1]you teach [8]from [9]Moses [4]among [5]the

1484 3956 * 3004 3361 4059 1473 3588
έθνη πάντας Ιουδαίους λέγων μη περιτέμνειν αυτούς τα
[6]nations [2]all [3]*the* Jews], saying not to circumcise their

5043 3366 3588 1485 4043 5100 3767
τέκνα μηδέ τοις έθεσι περιπατείν **21:22** τι ούν
children, nor [[2]in the [3]customs [1]to walk]. What then

1510.2.3 3843 1163 4128 4905
εστι πάντως δει πλήθος συνελθείν
is it? Assuredly it is necessary for a multitude to come together,

191-1063 3754 2064 3778 3767
ακούσονται γαρ ότι ελήλυθας **21:23** τούτο ούν
for they shall hear that you have come. This then

4160 3739 1473-3004 1510.2.6 1473 435 5064
ποίησον ο σοι λέγομεν εισίν ημίν άνδρες τέσσαρες
do what we tell you! There are with us [[2]men [1]four

2171 2192 1909 1438 3778-3880
ευχήν έχοντες εφ' εαυτών **21:24** τούτους παραλαβών
[4]a vow [3]having] upon themselves; taking these,

48 4862 1473 2532 1159 1909 1473 2443
αγνίσθητι συν αυτοίς και δαπάνησον επ' αυτοίς ίνα
be purified with them, and spend for them, that

3587 3588 2776 2532 1097-3956 3754 3739
ξυρήσωνται την κεφαλήν και γνώσι πάντες ότι ων
they may shave the head! And all should know that of which

2727 4012 1473 3762-1510.2.3 235
κατήχηνται περί σου ουδέν εστιν αλλά
they have been instructed concerning you is nothing, but

4748 2532 1473 3588 3551 5442
στοιχείς και αυτός τον νόμον φυλάσσων
you conform to [[4]even [5]yourself [2]the [3]law [1]keeping].

4012-1161 3588 4100 1484 1473
21:25 περί δε των πεπιστευκότων εθνών ημείς
But concerning the ones believing of *the* nations, we

1989 2919 3367 5108 5083-1473
επεστείλαμεν κρίναντες μηδέν τοιούτον τηρείν αυτούς
wrote, judging [[2]no [3]such *thing* [1]them to give heed to],

21:16 †*CP* αγαγοντες - bringing.

21:20 †*CP reads* θεον - God.

1508 5442-1473 3588-5037 1494 2532
ει μη φυλάσσεσθαι αυτούς το τε ειδωλόθυτον και
except to keep themselves from both that sacrificed to idols, and

3588 129 2532 4156 2532 4202
το αίμα και πνικτόν και πορνείαν
the blood, and *what is* strangled, and harlotry.

A Riot in the Temple

5119 3588 * 3880 3588 435 3588
21:26 τότε ο Παύλος παραλαβών τους άνδρας τη
Then Paul, having taken the men the

2192 2250 4862 1473 48 1524
εχομένη ημέρα συν αυτοίς αγνισθείς εισήει
next day, with them having been purified, he entered

1519 3588 2413 1229 3588 1604 3588 2250
εις το ιερόν διαγγέλλων την εκπλήρωσιν των ημερών
into the temple, declaring the fulfillment of the days

3588 49 2193 3739 4374 5228 1520 1538
του αγνισμού έως ου προσηνέχθη υπέρ ενός εκάστου
of the purification, while [[3]was offered [4]for [6]one [5]each

1473 3588 4376 5613-1161 3195
αυτών η προσφορά **21:27** ως δε έμελλον
[7]of them [1]the [2]offering]. And when [[4]were about

3588 2033 2250 4931 3588 575 3588 *
αι επτά ημέραι συντελείσθαι οι από της Ασίας
[1]the [2]seven [3]days] to be completed, the [[2]from [3]Asia

* 2300 1473 1722 3588 2413 4797
Ιουδαίοι θεασάμενοι αυτόν εν τω ιερώ συνέχεον
[1]Jews], having seen him in the temple, caused a tumult

3956 3588 3793 2532 1911 3588 5495 1909 1473
πάντα τον όχλον και επέβαλον τας χείρας επ' αυτόν
with all the multitude and put hands upon him,

2896 435 * 997 3778 1510.2.3
21:28 κράζοντες άνδρες Ισραηλίται βοηθείτε ούτός εστιν
crying out, Men, Israelites, help! This is

3588 444 3588 2596 3588 2992 2532 3588 3551
ο άνθρωπος ο κατά του λαού και του νόμου
the man [[4]against [5]the [6]people [7]and [8]the [9]law

2532 3588 5117-3778 3956 3837 1321
και του τόπου τούτου πάντας πανταχού διδάσκων
[10]and [11]this place [2]all [3]everywhere [1]teaching].

2089 5037 2532 * 1521 1519 3588 2413 2532
έτι τε και Έλληνας εισήγαγεν εις το ιερόν και
Still indeed even Greeks he brings into the temple, and

2840 3588 39 5117 3778 1510.7.6-1063
κεκοίνωκε τον άγιον τόπον τούτον **21:29** ήσαν γαρ
makes [[4]unclean [2]holy [3]place [1]this]. (For they were

3708 * 3588 * 1722 3588 4172 4862 1473
εωρακότες Τρόφιμον τον Εφέσιον εν τη πόλει συν αυτώ
seeing Trophimus the Ephesian [[3]in [4]the [5]city [1]with [2]him],

3739 3543 3754 1519 3588 2413 1521 3588
ον ενόμιζον ότι εις το ιερόν εισήγαγεν ο
whom they thought that [[3]into [4]the [5]temple [2]brought

* 2795 5037 3588 4172 3650 2532
Παύλος **21:30** εκινήθη τε η πόλις όλη και
[1]Paul].) And [[4]was shaken [5]indeed [1]the [3]city [2]entire], and

1096 4890 3588 2992 2532 1949
εγένετο συνδρομή του λαού και επιλαβόμενοι
there became a stampede of people. And having taken hold of

3588 * 1670 1473 1854 3588 2413 2532 2112
του Παύλου είλκον αυτόν έξω του ιερού και ευθέως
Paul, they drew him outside of the temple, and immediately

2808 3588 2374 2212-1161 1473-615
εκλείσθησαν αι θύραι **21:31** ζητούντων δε αυτόν αποκτείναι
locked the doors. And seeking to kill him,

305 5334 3588 5506 3588 4686 3754 3650
ανέβη φάσις τω χιλιάρχω της σπείρης ότι όλη
[[2]ascended [1]a report] to the commander of the cohort that all

4797-* 3739 1824 3880
συγκέχυται Ιερουσαλήμ **21:32** ος εξαυτής παραλαβών
Jerusalem was in tumult; who immediately, having taken

4757 2532 1543 2701 1909 1473
στρατιώτας και εκατοντάρχους κατέδραμεν επ' αυτούς
soldiers and centurions, ran down upon them.

3588-1161 1492 3588 5506 2532 3588 4757
οι δε ιδόντες τον χιλίαρχον και τους στρατιώτας
And the ones beholding the commander and the soldiers,

3973 5180 3588 * 1448-1161
επαύσαντο τύπτοντες τον Παύλον **21:33** εγγίσας δε
they ceased beating Paul. And having approached,

3588 5506 1949 1473 2532 2753 1210
ο χιλίαρχος επελάβετο αυτού και εκέλευσε δεθήναι
the commander took hold of him, and bid *him* to be tied

254 1417 2532 4441 5100 302-1510.4 2532 5100
αλύσεσι δυσί και επυνθάνετο τις αν είη και τι
[[2]chains [1]with two], and to inquire about who he may be and what

1510.2.3 4160 243-1161-243-5100 994 1722
εστι πεποιηκώς **21:34** άλλοι δε άλλο τι εβόων εν
he is doing. And others to another were yelling in

3588 3793 3361 1410 1161 1097 3588 804
τω όχλω μη δυνάμενος δε γνώναι το ασφαλές
the multitude. [[2]not [3]being able [1]And] to know safely

1223 3588 2351 2753 71 1473 1519 3588
διά τον θόρυβον εκέλευσεν άγεσθαι αυτόν εις την
because of the tumult, he bid *them* to lead him unto the

3925 3753-1161 1096 1909 3588 304
παρεμβολήν **21:35** ότε δε εγένετο επί τους αναβάθμους
camp. And when he was at the stairs,

4819 941-1473 5259 3588 4757 1223
συνέβη βαστάζεσθαι αυτόν υπό των στρατιωτών διά
it happened that he was borne by the soldiers because of

3588 970 3588 3793 190 1063 3588 4128
την βίαν του όχλου **21:36** ηκολούθει γαρ το πλήθος
the force of the multitude. [[6]followed [1]For [2]the [3]multitude

3588 2992 2896 142 1473 3195-5037
του λαού κράζον αίρε αυτόν **21:37** μέλλων τε
[4]of the [5]people], crying out, Take him *away*! And being about

1521 1519 3588 3925 3588 * 3004 3588
εισάγεσθαι εις την παρεμβολήν ο Παύλος λέγει τω
to be brought into the camp, Paul says to the

5506 1487 1832 1473 2036 4314 1473 3588 1161
χιλιάρχω ει έξεστί μοι ειπείν προς σε ο δε
commander, Is it allowed for me to speak to you? And

5346 *-1097 3756 686 1473-1510.2.2 3588
έφη Ελληνιστί γινώσκεις **21:38** ουκ άρα συ ει ο
he said, You know Greek? [[2]not [3]then [1]Are you] the

* 3588 4253 3778 3588 2250 387 2532
Αιγύπτιος ο προ τούτων των ημερών αναστατώσας και
Egyptian, *who* before these days overthrew and

1806 1519 3588 2048 3588 5070 435 3588
εξαγαγών εις την έρημον τους τετρακισχιλίους άνδρας των
led out into the wilderness the four thousand men of the

* 2036 1161 3588 * 1473 444 3303
σικαρίων **21:39** είπε δε ο Παύλος εγώ άνθρωπος μεν
Sicari? [[3]said [1]And [2]Paul], I a man indeed,

1510.2.1 * * 3588 * 3756 767
ειμι Ιουδαίος Ταρσεύς της Κιλικίας ουκ ασήμου
am a Jew of Tarsus of Cilicia, [[2]*of* not [3]an unmarked

4172 4177 1189-1161 1473 2010-1473
πόλεως πολίτης δέομαι δε σου επίτρεψόν μοι
[4]city [1]a citizen]; and I beseech you, commit it to my care

2980 4314 3588 2992 2010 1161 1473
λαλήσαι προς τον λαόν **21:40** επιτρέψαντος δε αυτού
to speak to the people. [[3]having permitted [1]And [2]he],

3588 * 2476 1909 3588 304 2678 3588 5495
ο Παύλος εστώς επί των αναβάθμων κατέσεισε τη χειρί
Paul standing upon the stairs, waved *his* hand

3588 2992 4183-1161 4602 1096
τω λαώ πολλής δε σιγής γενομένης
to the people. And with a great quietness having taken place,

4377 3588 * 1258 3004
προσεφώνησε τη Εβραΐδι διαλέκτω λέγων
he called out in the Hebrew dialect, saying,

CHAPTER 22

Paul's Defense

435 80 2532 3962 191 1473 3588
22:1 άνδρες αδελφοί και πατέρες ακούσατέ μου της
Men, brothers, and fathers, hear my

4314 1473 3568 627 191-1161 3754 3588
προς υμάς νυν απολογίας **22:2** ακούσαντες δε ότι τη
[[2]to [3]you [4]now [1]defense]! And hearing that in the

* 1258 4377 1473 3123 3930
Εβραΐδι διαλέκτω προσεφώνει αυτοίς μάλλον παρέσχον
Hebrew dialect he called out to them, *the* more they made

2271 2532 5346 1473 3303 1510.2.1 435 *
ησυχίαν **22:3** και φησίν εγώ μεν ειμι ανήρ Ιουδαίος
rest. And he says, I indeed am a man, a Jew,

1080 1722 * 3588 * 397-1161 1722
γεγεννημένος εν Ταρσώ της Κιλικίας ανατεθραμμένος δε εν
being born in Tarsus of Cilicia, but being reared in

3588 4172-3778 3844 3588 4228 * 3811
τη πόλει ταύτη παρά τους πόδας Γαμαλιήλ πεπαιδευμένος
this city by the feet of Gamaliel, being instructed

2596 195 3588 3971 3551 2207
κατὰ ἀκρίβειαν του πατρῴου νόμου ζηλωτὴς
according to *the* exactness of the paternal law, [2zealous

5224 3588 2316 2531 3956 1473 1510.2.5 4594
υπάρχων του θεού καθώς πάντες υμείς εστε σήμερον
1being] of God as all you are today,

22:4 3739 3778 3588 3598 1377 891 2288
ος ταύτην την οδόν εδίωξα ἄχρι θανάτου
one who [2this 3way 1persecuted] unto death,

1195 2532 3860 1519 5438 435-5037 2532
δεσμεύων και παραδιδούς εις φυλακάς ἄνδρας τε και
binding and delivering up unto prisons both men and

1135 22:5 5613 2532 3588 749 3140 1473
γυναίκας ως και ο αρχιερεύς μαρτυρεί μοι
women, as also the chief priest bears witness to me,

2532 3956 3588 4244 3844 3739 2532 1992
και παν το πρεσβυτέριον παρ' ων και επιστολάς
and all the council of elders; by whom also letters

1209 4314 3588 80 1519 * 4198
δεξάμενος προς τους αδελφούς εις Δαμασκόν επορευόμην
having received, [2to 3the 4brothers 5in 6Damascus 1I went]

71 2532 3588 1566 1510.6 1210 1519
ἄξων και τους εκείσε όντας δεδεμένους εις
for leading also the ones at that place being bound unto

* 2443 5097 22:6 1096-1161
Ιερουσαλήμ ίνα τιμωρηθώσιν εγένετο δε
Jerusalem that they should be punished. And it happened

1473 4198 2532 1448 3588 * 4012
μοι πορευομένω και εγγίζοντι τη Δαμασκώ περί
to me, going and approaching *to* Damascus around

3314 1810 1537 3588 3772 4015
μεσημβρίαν εξαίφνης εκ του ουρανού περιαστράψαι
midday, suddenly from out of the heaven flashed about

5457 2425 4012 1473 22:7 4098-5037 1519 3588
φως ικανόν περί εμέ έπεσόν τε εις το
a light, a fit *amount* around me. And I fell onto the

1475 2532 191 5456 3004 1473 * *
έδαφος και ήκουσα φωνής λεγούσης μοι Σαούλ Σαούλ
ground and heard a voice saying to me, Saul, Saul,

5100 1473-1377 22:8 1473-1161 611 5100 1510.2.2
τι με διώκεις εγώ δε απεκρίθην τις ει
why do you persecute me? And I answered, Who are you,

2962 2036-5037 4314 1473 1473 1510.2.1 * 3588 *
κύριε είπέ τε προς με εγώ ειμι Ιησούς ο Ναζωραίος
O Lord? And he said to me, I am Jesus the Nazarene,

3739 1473 1377 22:9 3588-1161 4862 1473 1510.6
ον συ διώκεις οι δε συν εμοί όντες
whom you persecute. And the ones [2with 3me 1being]

3588 3303 5457 2300 2532 1719 1096
το μεν φως εθεάσαντο και έμφοβοι εγένοντο
indeed [2a light 1saw] and [2thrown into fear 1became];

3588 1161 5456 3756-191 3588 2980 1473
την δε φωνήν ουκ ήκουσαν του λαλούντός μοι
[3the 1but 4voice 2they heard not] of the one speaking to me.

22:10 2036-1161 5100 4160 2962 3588 1161 2962 2036
είπον δε τι ποιήσω κύριε ο δε κύριος είπε
And I said, What shall I do, O Lord? And *the* Lord said

4314 1473 450 4198 1519 * 2546
προς με αναστάς πορεύου εις Δαμασκόν κακεί
to me, Having risen up go unto Damascus, and there

1473-2980 4012 3956 3739 5021
σοι λαληθήσεται περί πάντων ων τέτακταί
it shall be told to you concerning all of which is arranged

1473 4160 22:11 5613-1161 3756-1689
σοι ποιήσαι ως δε ουκ ενέβλεπον
to you to do! And as I looked not upon *anything*

575 3588 1391 3588 5457-1565 5496 5259
από της δόξης του φωτός εκείνου χειραγωγούμενος υπό
because of the glory of that light, being led by the hand by

3588 4895 1473 2064 1519 * 22:12 *
των συνόντων μοι ήλθον εις Δαμασκόν Ανανίας
the ones being with me, I came unto Damascus. [3Ananias

1161 5100 435 2152 2596 3588 3551
δε τις ανήρ ευσεβής† κατά τον νόμον
1And 2a certain], [2man 1a pious] according to the law,

3140 5259 3956 3588 2730 1722 *
μαρτυρούμενος υπό πάντων των κατοικούντων εν Δαμασκώ††
borne witness to by all the [2dwelling 3in 4Damascus

22:12 †*CP* **ευλαβης** - reverent.

22:12 ††*Ald. omit* **εν Δαμασκω**.

* 2064 4314 1473 2532 2186
Ιουδαίων 22:13 ελθών προς με και επιστάς
1Jews], having come to me, and having stood by,

2036 1473 *-80 308 2504 1473-3588 5610
είπέ μοι Σαούλ αδελφέ ανάβλεψον καγώ αυτή τη ώρα
said to me, O brother Saul, look up! And I the same hour

308 1519 1473 22:14 3588 1161 2036 3588 2316 3588
ανέβλεψα εις αυτόν ο δε είπεν ο θεός των
looked up on him. And he said, The God

3962-1473 4400 1473 1097 3588 2307-1473
πατέρων ημών προεχειρίσατό σε γνώναι το θέλημα αυτού
of our fathers handpicked you to know his will,

2532 1492 3588 1342 2532 191 5456 1537
και ιδείν τον δίκαιον και ακούσαι φωνήν εκ
and to behold the just one, and to hear *the* voice from out of

3588 4750-1473 22:15 3754 1510.8.2 3144 1473
του στόματος αυτού ότι έση μάρτυς αυτώ
his mouth. For you will be a witness to him

4314 3956 444 3739 3708 2532 191
προς πάντας ανθρώπους ων εώρακας και ήκουσας
to all men of what you have seen and heard.

22:16 2532 3568 5100 3195 450 907
και νυν τι μέλλεις αναστάς βάπτισαι
And now, why be about *to*†? Having arisen, be immersed,

2532 628 3588 266-1473 1941 3588 3686
και απόλουσαι τας αμαρτίας σου επικαλεσάμενος το όνομα
and wash off your sins, calling upon the name

3588 2962 22:17 1096-1161 1473 5290
του κυρίου εγένετο δε μοι υποστρέψαντι
of the Lord. And it happened to me in returning

1519 * 2532 4336-1473 1722 3588 2413
εις Ιερουσαλήμ και προσευχομένου μου εν τω ιερώ
unto Jerusalem, and my praying in the temple,

1096 1473-1722 1611 22:18 2532 1492
γενέσθαι με εν εκστάσει και ιδείν
there took place in me a change of state; and beholding

1473 3004 1473 4692 2532 1831 1722 5034 1537
αυτόν λέγοντά μοι σπεύσον και έξελθε εν τάχει εξ
him saying to me, Hasten, and go forth quickly from out of

* 1360 3756-3858 1473 3588 3141
Ιερουσαλήμ διότι ου παραδέξονταί σου την μαρτυρίαν
Jerusalem! for they will not welcome your testimony

4012 1473 22:19 2504 2036 2962 1473 1987
περί εμού καγώ είπον κύριε αυτοί επίστανται
concerning me. And I said, O Lord, they know

3754 1473 1510.7.1 5439 2532 1194 2596 3588
ότι εγώ ήμην φυλακίζων και δέρων κατά τας
that I was casting into prison and flaying against the

4864 3588 4100 1909 1473 22:20 2532 3753
συναγωγάς τους πιστεύοντας επί σε και ότε
synagogues of the ones believing upon you. And when

1632 3588 129 * 3588 3144-1473 2532
εξεχείτο το αίμα Στεφάνου του μάρτυρός† σου και
[5was poured out 1the 2blood 3of Stephen 4your witness], also

1473 1510.7.1 2186 2532 4909 3588 336-1473
αυτός ήμην εφεστώς και συνευδοκών τη αναιρέσει αυτού
I myself was standing by and assenting with his removal,

5442 3588 2440 3588 337 1473
φυλάσσων τα ιμάτια των αναιρούντων αυτόν
guarding the garments of the ones doing away with him.

22:21 2532 2036 4314 1473 4198 3754 1473 1519 1484
και είπε προς με πορεύου ότι εγώ εις έθνη
And he said to me, Go! For I [3unto 4nations

3112 1821 1473 22:22 191-1161 1473
μακράν εξαποστελώ σε ήκουον δε αυτού
5far *off* 1shall send 2you]! And they heard him

891 3778 3588 3056 2532 1869 3588 5456-1473
ἄχρι τούτου του λόγου και επήραν την φωνήν αυτών
until this word, and they lifted up their voice,

3004 142 575 3588 1093 3588 5108 3756-1063
λέγοντες αίρε από της γης τον τοιούτον ου γαρ
saying, Take [2from 3the 4earth 1such a one]! for *it is* not

2520 1473 2198 22:23 2896 1161 1473 2532
καθήκεν αυτόν ζην κραζόντων δε αυτών και
fit for him to live. [3crying out 1And 2of their], and

4495 3588 2440 2532 2868 906 1519 3588
ριπτούντων τα ιμάτια και κονιορτόν βαλλόντων εις τον
tossing their garments, and [2dust 1throwing] into the

22:16 †*i.e.* delay.

22:20 †*CP* **πρωτομαρτυρος** - chief-witness.

109 2753 1473 3588 5506 71 1519
αέρα **22:24** εκέλευσεν αυτόν ο χιλίαρχος άγεσθαι εις
air, [3bid 4him 1the 2commander] to be led unto
3588 3925 2036 3148 426 1473
την παρεμβολήν ειπών μάστιξιν ανετάζεσθαι αυτόν
the camp, having said, [3with whips 1Investigate 2him]!
2443 1921 1223 3739 156 3779 2019
ίνα επιγνώ δι' ην αιτίαν ούτως επεφώνουν
that we should know for what reason thus they sounded out
1473 5613-1161 4385-1473 3588
αυτώ **22:25** ως δε προέτειναν αυτόν τοις
against him. And as they stretched him forward with the
2438 2036 4314 3588 2476 1543 3588 *
ιμάσιν είπε προς τον εστώτα εκατόνταρχον ο Παύλος
straps, [2said 3to 4the 6standing 5centurion 1Paul],
1487 444-* 2532 178 1832 1473
ει άνθρωπον Ρωμαίον και ακατάκριτον έξεστιν υμίν
Is it [4a Roman man 5and 6uncondemned 1allowed 2to you
3147 191-1161 3588 1543
μαστίζειν **22:26** ακούσας δε ο εκατόνταρχος
3to crack the whip on]? And hearing, the centurion
4334 518 3588 5506 3004 3708 5100
προσελθών απήγγειλε τω χιλιάρχω λέγων όρα τι
came forward to report to the commander, saying, Look to what
3195 4160 3588 1063 444-3778 *-1510.2.3
μέλλεις ποιείν ο γαρ άνθρωπος ούτος Ρωμαίός εστι
you are about to do! for this man is a Roman.
4334-1161 3588 5506 2036 1473 3004
22:27 προσελθών δε ο χιλίαρχος είπεν αυτώ λέγε
And having come forward, the commander said to him, Tell
1473 1487 1473 *-1510.2.2 3588 1161 5346 3483 611
μοι ει συ Ρωμαίος ει ο δε έφη ναι **22:28** απεκρίθη
me if you are a Roman? And he said, Yes. [4responded
5037 3588 5506 1473 4183 2774 3588
τε ο χιλίαρχος εγώ πολλού κεφαλαίου την
1And 2the 3commander], I by a great sum
4174-3778 2932 3588 1161 * 5346 1473-1161
πολιτείαν ταύτην εκτησάμην ο δε Παύλος έφη εγώ δε
[2this citizenship 1acquired]. And Paul said, But I
2532 1080 2112-3767 868 575
και γεγέννημαι **22:29** ευθέως ουν απέστησαν απ'
even was born *to it*. Then immediately [4abstained 5from
1473 3588 3195 1473-426 2532 3588
αυτού οι μέλλοντες αυτόν ανετάζειν και ο
6him 1the ones 2being about 3to investigate him]; and the
5506 1161 5399 1921 3754 *-1510.2.3 2532
χιλίαρχος δε εφοβήθη επιγνούς ότι Ρωμαίός εστι και
commander also feared, realizing that he is a Roman, and
3754 1510.7.3 1473-1210 3588-1161 1887 1014
ότι ην αυτόν δεδεκώς **22:30** τη δε επαύριον βουλόμενος
that he was tied up by him. And the next day, wanting
1097 3588 804 3588 5100-2723 3844 3588 *
γνώναι το ασφαλές το τι κατηγορείται παρά των Ιουδαίων
to know safely why he is charged by the Jews,
3089 1473 575 3588 1199 2532 2753 2064 3588
έλυσεν αυτόν από των δεσμών και εκέλευσεν ελθείν τους
he loosed him from the bonds, and bid [3to come 1the
749 2532 3650 3588 4892-1473 2532 2609
αρχιερείς και όλον το συνέδριον αυτών και καταγαγών
2chief priests] and all their sanhedrin; and leading down
3588 * 2476 1519 1473
τον Παύλον έστησεν εις αυτούς
Paul, he stood *him* among them.

CHAPTER 23

Paul Stands Before the Sanhedrin

816 1161 3588 * 3588 4892
23:1 ατενίσας δε ο Παύλος τω συνεδρίω
[3gazing upon 1And 2Paul] the sanhedrin,
2036 435 80 1473 3956 4893 18
είπεν άνδρες αδελφοί εγώ πάση συνειδήσει αγαθή
said, Men, brothers, I in all [2conscience 1good]
4176 3588 2316 891 3778 3588
πεπολίτευμαι τω θεώ άχρι ταύτης της
have conducted myself in public *to* God as far as this
2250 3588 1161 749 * 2004
ημέρας **23:2** ο δε αρχιερεύς Ανανίας επέταξε
day. But *the* chief priest Ananias gave orders
3588 3936 1473 5180 1473 3588 4750
τοις παρεστώσιν αυτώ τύπτειν αυτού το στόμα
to the ones standing beside him to strike his mouth.

5119 3588 * 4314 1473 2036 5180 1473
23:3 τότε ο Παύλος προς αυτόν είπε τύπτειν σε
Then Paul [2to 3him 1said], [3to beat 4you
3195 3588 2316 5109 2867 2532 1473
μέλλει ο θεός τοίχε κεκονιαμένε και συ
2is about 1God], *O* wall being whitewashed. And you,
2521 2919 1473 2596 3588 3551 2532
κάθη κρίνων με κατά τον νόμον και
do you sit down judging me according to the law, and
3891 2753 1473 5180 3588-1161
παρανομών κελεύεις με τύπτεσθαι **23:4** οι δε
acting unlawfully you bid me to be struck? And the ones
3936 2036 3588 749 3588 2316 3058
παρεστώτες είπον τον αρχιερέα του θεού λοιδορείς
standing beside said, The chief priest of God you revile?
5346 5037 3588 * 3756-1492 80 3754 1510.2.3
23:5 έφη τε ο Παύλος ουκ ήδειν αδελφοί ότι εστίν
[3said 1And 2Paul], I knew not brothers that he is
749 1125-1063 758 3588 2992-1473
αρχιερεύς γέγραπται γαρ άρχοντα του λαού σου
chief priest; for it has been written, [3of a ruler 4of your people
3756-2046 2560 1097 1161 3588
ουκ ερείς κακώς **23:6** γνούς δε ο
1You shall not speak 2ill]†. [3having known 1And
* 3754 3588 1520 3313 1510.2.3 * 3588-1161 2087
Παύλος ότι το εν μέρος εστί Σαδδουκαίων το δε έτερον
2Paul] that the one part is of Sadducees, and the other
* 2896 1722 3588 4892 435 80 1473
Φαρισαίων έκραξεν εν τω συνεδρίω άνδρες αδελφοί εγώ
of Pharisees, cried out in the sanhedrin, Men, brothers, I
*-1510.2.1 5207 * 4012 1680 2532
Φαρισαίός ειμι υιός Φαρισαίου περί ελπίδος και
am a Pharisee, a son of a Pharisee; concerning hope and
386 3498 1473 2919 3778-1161 1473
αναστάσεως νεκρών εγώ κρίνομαι **23:7** τούτο δε αυτού
a resurrection of dead ones I am judged. And this he
2980 1096 4714 3588 *
λαλήσαντος εγένετο στάσις των Φαρισαίων
having said, there became a faction *between* the Pharisees
2532 3588 * 2532 4977 3588 4128
και των Σαδδουκαίων και εσχίσθη το πλήθος
and the Sadducees. And [3was split 1the 2multitude].
* 3303 1063 3004 3361-1510.1 386
23:8 Σαδδουκαίοι μεν γαρ λέγουσι μη είναι ανάστασιν
[2*the* Sadducees 3indeed 1For] say to not be a resurrection,
3366 32 3383 4151 *-1161 3670
μηδέ άγγελον μήτε πνεύμα Φαρισαίοι δε ομολογούσι
nor angel, nor spirit; but the Pharisees acknowledge
3588 297 1096-1161 2906 3173 2532
τα αμφότερα **23:9** εγένετο δε κραυγή μεγάλη και
both. And there became [2cry 1a great]. And
450 3588 1122 3588 3313 3588 *
αναστάντες οι γραμματείς του μέρους των Φαρισαίων
having risen up, the scribes of the part of the Pharisees
1264 3004 3762 2556 2147 1722 3588
διεμάχοντο λέγοντες ουδέν κακόν ευρίσκομεν εν τω
disputed violently, saying, Nothing bad do we find in
444-3778 1487-1161 2532 4151 2980 1473 2228
ανθρώπω τούτω ει δε και† πνεύμα ελάλησεν αυτώ η
this man. But if also a spirit spoke to him, or
32 3361 2313 4183 1161
άγγελος μη θεομαχώμεν **23:10** πολλής δε
an angel, we should not fight against God. [3a great 1And
1096 4714 2125 3588 5506 3361
γενομένης στάσεως ευλαβηθείς ο χιλίαρχος μη
2there being] faction, [3being cautious 1the 2commander], lest
1288-3588-* 5259 1473 2753 3588 4753
διασπασθή ο Παύλος υπ' αυτών εκέλευσε το στράτευμα
Paul be pulled apart by them, bid the military
2597 2532 726 1473 1537 3319 1473
καταβήναι και αρπάσαι αυτόν εκ μέσου αυτών
to go down and to seize him from out of *the* midst of them,
71-5037 1519 3588 3925 3588-1161 1966
άγειν τε εις την παρεμβολήν **23:11** τη δε επιούση
and to lead *him* unto the camp. And the following
3571 2186 1473 3588 2962 2036 2293 *
νυκτί επιστάς αυτώ ο κύριος είπε θάρσει Παύλε
night, standing by him, the Lord said, Take courage, Paul!

23:5 †*See Ex. 22:28.*

23:9 †*Ald. omits* και.

5613-1063 1263 3588 4012 1473 1519 *
ως γαρ διεμαρτύρω τα περί εμού εις Ιερουσαλήμ
For as you testified the *things* concerning me in Jerusalem,

3779 1473 1163 2532 1519 * 3140
ούτω σε δει και εις Ρώμην μαρτυρήσαι
so you must also [2in 3Rome 1testify].

A Plot to Kill Paul

1096-1161 2250 4160 5100 3588
23:12 γενομένης δε ημέρας ποιήσαντές τινες των
And becoming day, [4having made 1some 2of the

* 4963 332 1438 3004
Ιουδαίων συστροφήν ανεθεμάτισαν εαυτούς λέγοντες
3Jews] a confederacy, devoted themselves, saying

3383 2068 3383 4095 2193-3739 615 3588 *
μη τε φαγείν μη τε πιείν έως ου αποκτείνωσι τον Παύλον
to neither eat nor drink until they should kill Paul.

1510.7.6 1161 4183 5062 3588 3778
23:13 ήσαν δε πλείους τεσσαράκοντα οι ταύτην
[6were 1And 7more than 8forty 2the ones 4this

3588 4945 4160 3748 4334
την συνωμοσίαν πεποιηκότες 23:14 οίτινες προσελθόντες
5conspiracy 3making], who having come forward

3588 749 2532 3588 4245 2036 331
τοις αρχιερεύσι και τοις πρεσβυτέροις είπον αναθέματι
to the chief priests and to the elders, said, [3to consumption

332 1438 3367 1089 2193
ανεθεματίσαμεν εαυτούς μηδενός γεύσασθαι έως
1We devoted 2ourselves] to not [2one *thing* 1taste] until

3739 615 3588 * 3568 3767 1473
ου αποκτείνωμεν τον Παύλον 23:15 νυν ούν υμείς
of which we should kill Paul. Now then, you

1718 3588 5506 4862 3588 4892 3704
εμφανίσατε τω χιλιάρχω συν τω συνεδρίω όπως
reveal yourselves to the commander with the sanhedrin, so that

839 1473-2609 4314 1473 5613 3195
αύριον αυτόν καταγάγη προς υμάς ως μέλλοντας
tomorrow he should lead him to you, as being about

1231 199 3588 4012 1473
διαγινώσκειν ακριβέστερον τα περί αυτού
to determine more exactly the *things* concerning him.

1473-1161 4253 3588 1448-1473 2092-1510.2.4 3588
ημείς δε προ του εγγίσαι αυτόν έτοιμοί εσμεν του
And we, before his approaching, are prepared

337 1473 191 1161 3588 5207
ανελείν αυτόν 23:16 ακούσας δε ο υιός
to do away with him. [7having heard 1And 2the 3son

3588 79 * 3588 1749 3854 2532
της αδελφής Παύλου το ένεδρον παραγενόμενος και
4of the 5sister 6of Paul] the ambush, having come and

1525 1519 3588 3925 518 3588 *
εισελθών εις την παρεμβολήν απήγγειλε τω Παύλω
entered into the camp, reported *it* *to* Paul.

4341 1161 3588 * 1520 3588
23:17 προσκαλεσάμενος δε ο Παύλος ένα των
[3having called 1And 2Paul] one of the

1543 5346 3588 3494-3778 520 4314 3588
εκατοντάρχων έφη τον νεανίαν τούτον απάγαγε προς τον
centurions, said, [2this young man 1Take] to the

5506 2192-1063 5100 518 1473 3588
χιλίαρχον έχει γαρ τι απαγγείλαι αυτώ 23:18 ο
commander, for he has something to report to him!

3303-3767 3880 1473 71 4314 3588
μεν ουν παραλαβών αυτόν ήγαγε προς τον
Then indeed having taken him, he brought *him* to the

5506 2532 5346 3588 1198 * 4341
χιλίαρχον και φησίν ο δέσμιος Παύλος προσκαλεσάμενός
commander and says, The prisoner Paul having called

1473 2065 3778 3588 3494 71 4314 1473 2192
με ηρώτησε τούτον τον νεανίαν αγαγείν προς σε έχοντά
me asked *me* [2this 3young man 1to lead] to you, having

5100 2980 1473 1949 1161 3588
τι λαλήσαί σοι 23:19 επιλαβόμενος δε της
something to say to you. [4having taken hold of 1And

5495-1473 3588 5506 2532 402 2596-2398
χειρός αυτού ο χιλίαρχος και αναχωρήσας κατ' ιδίαν
5his hand 2the 3commander], and having withdrawn in private,

4441 5100 1510.2.3 3739 2192 518 1473
επυνθάνετο τι εστιν ο έχεις απαγγείλαί μοι
inquired, What is it which you have to report to me?

2036-1161 3754 3588 * 4934 3588 2065
23:20 είπε δε ότι οι Ιουδαίοι συνέθεντο του ερωτήσαί
And he said that, The Jews agreed to ask

1473 3704 839 1519 3588 4892 2609 3588
σε όπως αύριον εις το συνέδριον καταγάγης τον
you that tomorrow [3unto 4the 5sanhedrin 1you should lead

* 5613 3195 5100 199 4441
Παύλον ως μέλλοντες τι ακριβέστερον πυνθάνεσθαι
2Paul], as being about something to more exactly ascertain

4012 1473 1473 3767 3361 3982
περί αυτού 23:21 συ ούν μη πεισθής
concerning him. You then should not be persuaded

1473 1748-1063 1473 1537 1473 435
αυτοίς ενεδρεύουσι γαρ αυτόν εξ αυτών άνδρες
by them, for they lie in wait for him, [4from 5them 3men

4183 5062 3748 332
πλείους τεσσαράκοντα οίτινες ανεθεμάτισαν
1more than 2forty], who devoted [2unto consumption

1438 3383 2068 3383 4095 2193 3739
εαυτούς μήτε φαγείν μήτε πιείν έως ου
1themselves], to neither eat nor drink until of which

337 1473 2532 3568 2092-1510.2.6
ανέλωσιν αυτόν και νυν έτοιμοί εισι
they should do away with him. And now they are ready,

4327 3588 575 1473 1860 3588-3303-3767
προσδεχόμενοι την από σου επαγγελίαν 23:22 ο μεν ουν
waiting [2from 3you 1a promise]. Then the

5506 630 3588 3494 3853 3367
χιλίαρχος απέλυσε τον νεανίαν παραγγείλας μηδενί
commander dismissed the young man, exhorting, *saying*, [2to no one

1583 3754 3778 1718 4314 1473
εκλαλήσαι ότι ταύτα ενεφάνισας προς με
1Divulge] that these *things* were revealed to me.

Paul Led to Caesarea

2532 4341 1417 5100 3588
23:23 και προσκαλεσάμενος δύο τινάς των
And having called on two certain

1543 2036 2090 4757 1250
εκατοντάρχων είπεν ετοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους
centurions, he said, Prepare [2soldiers 1two hundred],

3704 4198 2193 * 2532 2460
όπως πορευθώσιν έως Καισαρείας και ιππείς
that they should go unto Caesarea, and [2horsemen

1440 2532 1187 1250 575 5154
εβδομήκοντα και δεξιολάβους διακοσίους από τρίτης
1seventy], and [2spearmen 1two hundred], from *the* third

5610 3588 3571 2934 5037 3936 2443
ώρας της νυκτός 23:24 κτήνη τε παραστήσαι ίνα
hour of the night; [3beasts 1and 2present] that

1913-3588-* 1295 4314
επιβιβάσαντες τον Παύλον διασώσωσι προς
Paul setting upon *one* they should deliver *him* to

* 3588 2232 1125 1992
Φήλικα τον ηγεμόνα 23:25 γράψας επιστολήν
Felix the governor, having [2written 1a letter]

4023 3588 5179-3778 * *
περιέχουσαν τον τύπον τούτον 23:26 Κλαύδιος Λυσίας
containing this impression. Claudius Lysias,

3588 2903 2232 * 5463 3588
τω κρατίστω ηγεμόνι Φήλικι χαίρειν 23:27 τον
to the most excellent governor Felix, Hail!

435-3778 4815 5259 3588 * 2532
άνδρα τούτον συλληφθέντα υπό των Ιουδαίων και
This man having been seized by the Jews and

3195 337 5259 1473 2186 4862 3588
μέλλοντα αναιρείσθαι υπ' αυτών επιστάς συν τω
being about to be done away with by them, attending with the

4753 1807 1473 3129 3754 *-1510.2.3
στρατεύματι εξειλόμην αυτόν μαθών ότι Ρωμαίός εστι
military, I rescued him, having learned that he is a Roman.

1014-1161 1097 3588 156 1223 3739 1458
23:28 βουλόμενος δε γνώναι την αιτίαν δι' ην ενεκάλουν
And wanting to know the reason for which they accused

1473 2609-1473 1519 3588 4892-1473 3739
αυτώ κατήγαγον αυτόν εις το συνέδριον αυτών 23:29 ον
him, I led him down unto their sanhedrin whom

2147 1458 4012 2213 3588 3551-1473
εύρον εγκαλούμενον περί ζητημάτων του νόμου αυτών
I found to be accused concerning matters of their law,

3367 1161 514 2288 2228 1199 1462 2192
μηδέν δε άξιον θανάτου η δεσμών έγκλημα έχοντα
[3not one 1but 5worthy 6of death 7or 8bonds 4indictment 2having].

3377-1161 1473 1917 1519 3588
23:30 μηνυθείσης δε μοι επιβουλής εις τον
And having been indicated to me of a plot against the

435 3195 1510.9 5259 3588 * 1824
ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἐξαυτῆς
man, being about to be by the Jews, immediately

3992 4314 1473 3853 2532 3588 2725 3004
ἔπεμψα πρὸς σε παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν
I sent forth to you, exhorting also the accusers to say

3588 4314 1473 1909 1473 4517 3588-3303
τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σου ἔρρωσο **23:31** οἱ μὲν
the *things* against him unto you. Be in health! The

3767-4757 2596 3588 1299 1473
οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς
soldiers then, according to the *thing* being set in order to them,

353 3588 * 71 1223 3588 3571 1519
ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς
having taken Paul, led *him* through the night unto

3588 * 3588-1161 1887 1439
τὴν Ἀντιπατρίδα **23:32** τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες
Antipatris. And the next day they allowed

3588 2460 4198 4862 1473 5290
τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ ὑπέστρεψαν
the horsemen to go with him, *and* they returned

1519 3588 3925 3748 1525 1519 3588
εἰς τὴν παρεμβολήν **23:33** οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν
unto the camp. Who, having entered into

* 2532 325 3588 1992 3588 2232
Καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι
Caesarea, and having delivered the letter to the governor,

3936 2532 3588 * 1473 314
παρέστησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ **23:34** ἀναγνοὺς
presented also Paul to him. [[4]having read *it*

1161 3588 2232 2532 1905 1537 4169
δὲ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας
[1]And [2]the [3]governor], and having asked from out of what

1885 1510.2.3 2532 4441 3754 575 *
ἐπαρχίας ἐστὶ καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας
jurisdiction he is, and having ascertained that *he is* from Cilicia,

1251 1473 5346 3752 2532 3588
23:35 διακούσομαί σου ἔφη ὅταν καὶ οἱ
[[2]I will hold a hearing [3]for you [1]said] whenever also

2725-1473 3854 2753-5037 1473 1722 3588
κατήγοροί σου παραγένωνται ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῷ
your accusers should come. And he bid him [[2]in [3]the

4232 * 5442
πραιτωρίῳ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι
[4]praetorium [5]of Herod [1]to be kept].

CHAPTER 24

Paul Appears before Felix

3326-1161 4002 2250 2597 3588
24:1 μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ
And after five days there came down the

749 * 3326 3588 4245 2532 4489
ἀρχιερεὺς Ἀνανίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος
chief priest Ananias with the elders and a rhetorician,

*-5100 3748 1718 3588 2232
Τερτύλλου τινός οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι
a certain Tertullus, who revealed *themselves* to the governor

2596 3588 * 2564-1161 1473
κατὰ τοῦ Παύλου **24:2** κληθέντος δὲ αὐτοῦ
against Paul. And having been called, [[2]himself

756 2723 3588 * 3004 4183 1515
ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων πολλῆς εἰρήνης
[3]began [4]to charge [1]Tertullus], saying, Great peace

5177 1223 1473 2532 2735 1096 3588
τυγχάνοντες διά σου καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ
is happening through you, and great feats *are* happening *to*

1484-3778 1223 3588 4674 4307 3839-5037 2532
ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας **24:3** πάντῃ τε καὶ
this nation because of your forethought, both totally and

3837 588 2903 * 3326 3956
πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα κράτιστε Φῆλιξ μετὰ πάσης
everywhere we receive *it* gladly, most excellent Felix, with all

2169 2443-1161 3361 1909 4183 1473
εὐχαριστίας **24:4** ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε
thankfulness. But so that [[2]should not [4]upon [6]much more [5]you

1465 3870 191-1473 1473 4935 3588 4674
ἐγκόπτω παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ
[1]I [3]hinder], I appeal *for* you to hear us so suddenly in your

1932 2147-1063 3588 435-3778 3061
ἐπιεικείᾳ **24:5** εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν
clemency. For having found this man mischievous,

2532 2795 4714 3956 3588 * 3588 2596
καὶ κινοῦντα στάσιν πᾶσι τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ
and moving insurrection among all the Jews in

3588 3611 4414-5037 3588 3588 *
τὴν οἰκουμένην πρωτοστάτην τε τῆς τῶν Ναζωραίων
the habitable world, and front rank of the [[2]of the [3]Nazarenes

139 3739 2532 3588 2413 3985 953
αἱρέσεως **24:6** ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασε βεβηλῶσαι
[1]sect], who also [[3]the [4]temple [1]attempted [2]to profane],

3739 2532 2902 2532 2596 3588 2251 3551
ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατὰ τὸν ἡμέτερον νόμον
whom also we seized, and according to our law

2309 2919 3928 1161 * 3588
ἠθελήσαμεν κρίναι **24:7** παρελθὼν δὲ Λυσίας ὁ
we wanted to judge. [[5]having come by [1]But [2]Lysias [3]the

5506 4183 970 1537 3588 5495-1473
χιλίαρχος πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν†
[4]commander] *with* a great force [[2]from out of [3]our hands

520 2753 3588 2725-1473 2064
ἀπήγαγε **24:8** κελεύσας τοὺς κατηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι
[1]took *him*], bidding his accusers to come,

3844 3739 1410 1473 350 4012
παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ
from whom you will be able, he having questioned concerning

3956 3778 1921 3739 1473 2723
πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν
all these *things*, to realize what we accuse

1473 4902.4 1161 2532 3588 *
αὐτοῦ **24:9** συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι
him. [[5]joined in making an attack [1]And [2]also [3]the [4]Jews],

5335 3778 3779 2192 611
φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν **24:10** ἀπεκρίθη
maintaining these *things* thus to suffice. [[3]responded

1161 3588 * 3506 1473 3588 2232
δὲ ὁ Παῦλος νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος
[1]And [2]Paul], [[3]nodding [4]to him [1]of the [2]governor]

3004 1537 4183 2094 1510.6-1473 2923 3588
λέγειν ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ
to speak, *saying*, From many years you being judge *to*

1484-3778 1987 2115 3588 4012
ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθυμότερον τὰ περὶ
this nation, knowing *this*, more cheerfully the *things* concerning

1683 626 1410-1473 1097 3754
ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι **24:11** δυναμένου σου γνῶναι ὅτι
myself I make a defense. You being able to know that

3756 4183 1510.2.6 1473 2250 1177 575 3739
οὐ πλείους εἰσί μοι ἡμέραι δεκαδύο ἀφ' ἧς
[[2]not [3]more than [1]there were [6]to me [5]days [4]twelve] from which

305 4352 1519 * 2532 3777
ἀνέβην προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ **24:12** καὶ οὔτε
I ascended to do obeisance into Jerusalem. And neither

1722 3588 2413 2147 1473 4314 5100 1256
ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον
in the temple did they find me with anyone reasoning,

2228 1999 4160 3793 3777 1722 3588
ἢ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου οὔτε ἐν ταῖς
or [[2]a conspiracy [1]causing] of a multitude, neither in the

4864 3777 2596 3588 4172 3777 3936
συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν **24:13** οὔτε παραστῆσαι
synagogues, nor in the city, nor [[2]to render *proof*

1410 4012 3739 3568 2723 1473
δύνανται περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου
[1]are they able] concerning which now they charge me.

3670-1161 3778 1473 3754 2596 3588
24:14 ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι ὅτι κατὰ τὴν
But I acknowledge this to you, that according to the

3598 3739 3004 139 3779 3000 3588 3971
ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν οὕτω λατρεύω τῷ πατρῴῳ
way, which they call a sect, so I serve to the paternal

2316 4100 3956 3588 2596 3588 3551 2532
θεῷ πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ
God, believing in all *things* according to the law and

3588 4396 1125 1680
τοῖς προφήταις γεγραμμένοις **24:15** ἐλπίδα
to the *things* [[2]in *the* prophets [1]having been written], [[2]a hope

2192 1519 3588 2316 3739 2532 1473 3778 4327
ἔχων εἰς τὸν θεὸν ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται
[1]having] in God, which also they themselves wait for –

24:7 †*CP adds* αφειλετο και προς σε απεστειλε - removed and sent to you.

386 3195 1510.9 3498 1342-5037
ανάστασιν μέλλειν έσεσθαι νεκρών δικαίων τε
a resurrection about to be of dead ones, both of just ones

2532 94 1722-3778-1161 1473-778
και αδίκων 24:16 εν τούτω δε αυτός ασκώ
and unjust ones. And in this I discipline myself,

677 4893 2192 4314
απρόσκοπον συνείδησιν έχων προς
not causing *anyone* to stumble, [2a conscience 1having] towards

3588 2316 2532 3588 444 1275 1223 2094
τον θεόν και τους ανθρώπους διά παντός 24:17 δι' ετών
God and men continually. [2after 4years

1161 4183 3854 1654 4160 1519 3588
δε πλειόνων παρεγενόμην ελεημοσύνας ποιήσων εις το
1And 3more] I came [2charity 1offering] to

1484-1473 2532 4376 1722 3739 2147 1473
έθνος μου και προσφοράς 24:18 εν οις εύρόν με
my nation, and offerings. In which they found me

48 1722 3588 2413 3756 3326 3793 3761 3326
ηγνισμένον εν τω ιερώ ου μετά όχλου ουδέ μετά
purified in the temple, not with a multitude, nor with

2351 5100-1161 575 3588 * * 3739
θορύβου τινές δε από της Ασίας Ιουδαίοι 24:19 ους
a tumult. But certain [2from 3Asia 1Jews], whom

1163 1909 1473 3918 2532 2723 1536
δει επί σου παρείναι και κατηγορείν ει τι
must [2before 3you 1be at hand], and to charge, if anything

2192 4314 1473 2228 1473 3778
έχοιεν προς με 24:20 η αυτοί ούτοι
they may have against me; and [2these 3themselves

2036 1487 5100-2147 1722 1473 92
ειπάτωσαν ει τι εύρον εν εμοί αδίκημα
1let] speak! if they found anything in me for an offence,

2476-1473 1909 3588 4892 2228 4012
στάντος μου επί του συνεδρίου 24:21 η περί
with my standing before the sanhedrin, *other* than concerning

1520-3778 5456 3739 2896 2476 1722 1473
μιάς ταύτης φωνής ης έκραξα εστώς εν αυτοίς
this one voice which I cried out standing among them,

3754 4012 386 3498 1473 2919
ότι περί αναστάσεως νεκρών εγώ κρίνομαι
that, Concerning a resurrection of dead ones I am judged

4594 5259 1473 191-1161 3778 3588 *
σήμερον υπ' υμών 24:22 ακούσας δε ταύτα ο Φήλιξ
today by you. And hearing these *things*, Felix

306 1473 199 1492 3588 4012
ανεβάλετο αυτούς ακριβέστερον ειδώς τα περί
postponed them, more exactly knowing the *things* concerning

3588 3598 2036 3752 * 3588 5506
της οδού ειπών όταν Λυσίας ο χιλίαρχος
the way, having said, Whenever Lysias the commander

2597 1231 3588 2596-1473
καταβή διαγνώσομαι τα καθ' υμάς
should come down, I will determine the *things* as to you.

1299-5037 3588 1543 5083 3588
24:23 διαταξάμενός τε τω εκατοντάρχη τηρείσθαι τον
And having given orders to the centurion to keep

* 2192-5037 425 2532 3367 2967
Παύλον έχειν τε άνεσιν και μηδένα κωλύειν
Paul and to *let him* have relaxation, and *for* no one to restrain

3588-2398-1473 5256 2228 4334 1473
των ιδίων αυτού υπηρετείν η προσέρχεσθαι αυτώ
the ones of his own to assist or to come forward to him.

3326-1161 2250-5100 3854-3588-* 4862
24:24 μετά δε ημέρας τινάς παραγενόμενος ο Φήλιξ συν
And after some days, Felix having come with

* 3588 1135-1473 1510.6 * 3343 3588
Δρουσίλλη τη γυναικί αυτού ούση Ιουδαία μετεπέμψατο τον
Drusilla his wife, being Jewish, he fetched

* 2532 191 1473 4012 3588 1519 5547 4102
Παύλον και ήκουσεν αυτού περί της εις χριστόν† πίστεως
Paul and heard him concerning the [2in 3Christ 1belief].

1256 1161 1473 4012 1343
24:25 διαλεγομένου δε αυτού περί δικαιοσύνης
[3reasoning 1And 2of his] concerning righteousness,

2532 1466 2532 3588 2917 3588 3195 1510.9
και εγκρατείας και του κρίματος του μέλλοντος έσεσθαι
and self-control, and the judgment about to be,

1719 1096 3588 * 611 3588-3568
έμφοβος γενόμενος ο Φήλιξ απεκρίθη το νυν
[3thrown into fear 2becoming 1Felix] responded, For now

24:24 †*CP adds* **Ιησουν** - Jesus.

2192 4198 2540-1161 3335 3333-1473
έχον πορεύου καιρόν δε μεταλαβών μετακαλέσομαί σε
it suffices; go! But a time for sharing I will call you back.

260-1161 2532 1679 3754 5536 1325
24:26 άμα δε και ελπίζων ότι χρήματα δοθήσεται
But at the same time also hoping that things shall be given

1473 5259 3588 * 3704 3089 1473 1352
αυτώ υπό του Παύλου όπως λύση αυτόν διό
to him by Paul, so that he should loose him. Therefore

2532 4437 1473-3343 3656
και πυκνότερον αυτόν μεταπεμπόμενος ωμίλει
also more frequently fetching him, he consorted

1473 1333-1161 4137
αυτώ 24:27 διετίας δε πληρωθείσης
with him. And a space of two years having been fulfilled

2983 1240 3588 * * * 2309-5037
έλαβε διάδοχον ο Φήλιξ Πόρκιον Φήστον θέλων τε
[2received 3as a successor 1Felix] Porcius Festus. And wanting

5484 2698 3588 * 3588 * 2641
χάριτας καταθέσθαι τοις Ιουδαίοις ο Φήλιξ κατέλιπε
favors to be laid away with the Jews, Felix left

3588 * 1210
τον Παύλον δεδεμένον
Paul bound.

CHAPTER 25

Paul Appears before Festus

*-3767 1910 3588 1885 3326
25:1 Φήστος ουν επιβάς τη επαρχία μετά
Then Festus, having set foot in the jurisdiction after

5140 2250 305 1519 * 575 *
τρείς ημέρας ανέβη εις Ιεροσόλυμα από Καισαρείας
three days, ascended unto Jerusalem from Caesarea.

1718 1161 1473 3588 749 2532
25:2 ενεφάνισαν δε αυτώ ο αρχιερεύς και
[4revealed 1And 5to him 2the 3chief priest], and

3588 4413 3588 * 2596 3588
οι πρώτοι των Ιουδαίων κατά του
the foremost *men* of the Jews, *the things* against

* 2532 3870 1473 154 5484
Παύλου και παρεκάλουν αυτόν 25:3 αιτούμενοι χάριν
Paul, that they appealed to him, asking a favor

2596 1473 3704 3343 1473 1519 *
κατ' αυτού όπως μεταπέμψηται αυτόν εις Ιερουσαλήμ
against him, that he should fetch him unto Jerusalem,

1747 4160 337 1473 2596 3588 3598
ενέδραν ποιούντες ανελείν αυτόν κατά την οδόν
[2an ambush 1*while* making] to do away with him along the way.

3588-3303-3767 * 611 5083-3588-*
25:4 ο μεν ουν Φήστος απεκρίθη τηρείσθαι τον Παύλον
Then Festus responded for Paul to be kept

1722 * 1438-1161 3195 1722 5034
εν Καισαρεία εαυτόν δε μέλλειν εν τάχει
in Caesarea, but he himself was about to quickly

1607 3588 3767 1415 1722 1473
εκπορεύεσθαι 25:5 οι ουν δυνατοί εν υμίν
go forth. The ones then mighty among you,

5346 4782 1536 1510.2.3 824 1722 3588
φησί συγκαταβάντες ει τι εστιν άτοπον εν τω
says he, having gone down, if anything is out of place in

435-3778 2723 1473 1304-1161
ανδρί τούτω κατηγορείτωσαν αυτού 25:6 διατρίψας δε
this man, let them accuse him! And having spent time

1722 1473 2250 4183 2228 1176 2597
εν αυτοίς ημέρας πλείους η δέκα† καταβάς
among them [4days 1more 2than 3ten], having gone down

1519 * 3588 1887 2523 1909 3588 968
εις Καισάρειαν τη επαύριον καθίσας επί του βήματος
unto Caesarea, the next day having sat upon the rostrum,

2753 3588 * 71 3854
εκέλευσε τον Παύλον αχθήναι 25:7 παραγενομένου
he bid Paul to be led in. [3being come

1161 1473 4026 3588 575 *
δε αυτού περιέστησαν οι από Ιεροσολύμων
1And 2he], there stood around the [3from 4Jerusalem

2597 * 4183 2532 926 159.1
καταβεβηκότες Ιουδαίοι πολλά και βαρέα αιτιώματα
2having come down 1Jews], with many and grievous accusations

25:6 †*CP* **οκτω** - eight.

5342 2596 3588 * 3739 3756-2480 584
φέροντες κατὰ του Παύλου α ουκ ισχυον αποδεῖξαι
bringing against Paul, which they were not able to exhibit†;

626-1473 3754 3777 1519 3588 3551
25:8 απολογουμένου αυτοῦ ότι ούτε εις τον νόμον
while of his pleading, *saying* that, Neither against the law

3588 * 3777 1519 3588 2413 3777 1519 *
των Ιουδαίων ούτε εις το ιερὸν ούτε εις Καίσαρά
of the Jews, nor against the temple, nor against Caesar

5100 264 3588 *-1161 3588 *
τι ήμαρτον 25:9 ο Φῆστος δε τοις Ιουδαίοις
in anything I sinned. And Festus, [4with the 5Jews

2309 5484 2698 611 3588 * 2036
θέλων χάριν καταθέσθαι αποκριθεὶς τω Παύλω είπε
1wanting 3favor 2to lay down], responding *to* Paul, said,

2309 1519 * 305 1563 4012
θέλεις εις Ιεροσόλυμα αναβὰς εκεί περὶ
Are you willing [2unto 3Jerusalem 1to ascend 7there 8concerning

3778 2919 1909 1473 2036 1161 3588
τούτων κρίνεσθαι επ' εμού 25:10 είπε δε ο
9these *things* 4to be judged 5by 6me]? [3said 1And

* 1909 3588 968 * 2476-1510.2.1 3739
Παύλος επὶ του βήματος Καίσαρος εστώς ειμι ου
2Paul], Unto the rostrum of Caesar I am standing, of which

1473-1163 2919 * 3762 91
με δει κρίνεσθαι Ιουδαίους ουδὲν ηδίκησα
it is necessary for me to be judged. To Jews I did no wrong,

5613 2532 1473 2573 1921 1487 3303 1063
ως και συ κάλλιον επιγινώσκεις 25:11 ει μεν γαρ
as also you well realize. [2if 3indeed 1For]

91 2532 514 2288 4238 5100
αδικώ και άξιον θανάτου πέπραχά τι
I do wrong, and [3worthy 4of death 1have acted 2in anything],

3756-3868 3588 599 1487-1161 3762-1510.2.3
ου παραιτούμαι το αποθανείν ει δε ουδέν εστιν
I do not ask pardon to die; but if there is nothing

3739 3778 2723 1473 3762 1473 1410 1473
ων ούτοι κατηγορούσι μου ουδείς με δύναται αυτοίς
of which they charge me, no one [3me 1can 4to them

5483 * 1941 5119 3588 *
χαρίσασθαι Καίσαρα επικαλούμαι 25:12 τότε ο Φήστος
2grant]. To Caesar I call upon. Then Festus

4814 3326 3588 4824 611 *
συλλαλήσας μετὰ του συμβουλίου απεκρίθη Καίσαρα
conversing together with the council, responded, To Caesar

1941 1909 * 4198
επικέκλησαι επὶ Καίσαρα πορεύση
you have called upon; unto Caesar you shall go.

Bernice and Agrippa

2250 1161 1230 5100 *
25:13 ημερών δε διαγενομένων τινών Αγρίππας
[3days 1And 4having elapsed 2some], Agrippa

3588 935 2532 * 2658 1519 *
ο βασιλεὺς και Βερνίκη κατήντησαν εις Καισάρειαν
the king and Bernice arrived at Caesarea,

782 3588 * 5613-1161 4183 2250
ασπασόμενοι τον Φήστον 25:14 ως δε πλείους ημέρας
saluting Festus. And when [2many 3days

1304 1563 3588 * 3588 935 394 3588
διέτριβον εκεί ο Φήστος τω βασιλεί ανέθετο τα
1they spent] there, Festus the king presented the *things*

2596 3588 * 3004 435 5100 1510.2.3
κατὰ τον Παύλον λέγων ανήρ τις εστι
relating to Paul, saying, [3man 2a certain 1There is]

2641 5259 * 1198 4012
καταλελειμμένος υπὸ Φήλικος δέσμιος 25:15 περὶ
being left by Felix – a prisoner. Concerning

3739 1096-1473 1519 * 1718 3588
ου γενομένου μου εις Ιεροσόλυμα ενεφάνισαν οι
whom, on my being in Jerusalem, [8revealed 1the

749 2532 3588 4245 3588 * 154
αρχιερείς και οι πρεσβύτεροι των Ιουδαίων αιτούμενοι
2chief priests 3and 4the 5elders 6of the 7Jews], asking for

2596 1473 1349 4314 3739 611 3754
κατ' αυτού δίκην 25:16 προς ους απεκρίθην ότι
[2against 3him 1punishment]. To whom I answered that,

3756-1510.2.3 1485 * 5483 5100 444 1519
ουκ έστιν έθος Ρωμαίοις χαρίζεσθαί τινα άνθρωπον εις
It is not a custom with Romans to grant any man for

684 4250 2228 3588 2723 2596-4383
απώλειαν πριν η ο κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον
destruction, before the one being accused [4face to face

2192 3588 2725 5117-5037 627 2983
έχοι† τους κατηγόρους τόπον τε απολογίας λάβοι
1may have 2the 3accusers], *and* [2a place 3of defense 1may receive]

4012 3588 1462 4905 3767 1473
περὶ του εγκλήματος 25:17 συνελθόντων ούν αυτών
concerning the indictment. [3having come 1Then 2they]

1759 311 3367 4160 3588 1836
ενθάδε αναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος τη εξής
here, [3delay 1not 2making], in the next *day*

2523 1909 3588 968 2753 71 3588 435
καθίσας επὶ του βήματος εκέλευσα αχθήναι τον άνδρα
having seated at the rostrum, I bid [3to be led *in* 1the 2man].

4012 3739 2476 3588 2725 3762
25:18 περὶ ου σταθέντες οι κατήγοροι ουδεμίαν
Concerning whom, [3standing up 1the 2accusers], [2no

156 2018 3739 5282-1473 2213
αιτίαν επέφερον ων υπενόουν εγώ 25:19 ζητήματα
3accusation 1brought] which I suspected. [3matters

1161 5100 4012 3588 2398 1175 2192
δε τινα περὶ της ιδίας δεισιδαιμονίας είχον
1But 2certain] concerning their own reverence of God they had

4314 1473 2532 4012 5100 * 2348
προς αυτὸν και περὶ τινος Ιησού τεθνηκότος
against him, and concerning a certain Jesus having died,

3739 5335-3588-* 2198 639
ον έφασκεν ο Παύλος ζην 25:20 απορούμενος
whom Paul maintained to be alive. [3being perplexed

1161 1473 3588 4012 3778 2214 3004 1487
δε εγώ την περὶ τούτου ζήτησιν έλεγον ει
1And 2I] concerning this inquiry, said, Shall

1014 4198 1519 * 2546 2919
βούλοιτο πορεύεσθαι εις Ιερουσαλὴμ κακεί κρίνεσθαι
he be willing to go unto Jerusalem, and there to be judged

4012 3778 3588 1161 * 1941
περὶ τούτων 25:21 του δε Παύλου επικαλεσαμένου
concerning these *things*? But Paul, having called upon

5083-1473 1519 3588 3588 *-1233 2753
τηρηθήναι αυτὸν εις την του Σεβαστού διάγνωσιν εκέλευσα
himself to be kept for the inquiry of Augustus†, I bid

5083 1473 2193 3739 3992-1473 4314
τηρείσθαι αυτὸν έως ου πέμψω αυτὸν προς
to keep him until of which I should send him forth to

* *-1161 4314 3588 * 5346
Καίσαρα 25:22 Αγρίππας δε προς τον Φήστον έφη
Caesar. And Agrippa [2to 3Festus 1said],

1014 2532 1473 3588 444 191 3588-1161
εβουλόμην και αυτὸς του ανθρώπου ακούσαι ο δε
I wanted also myself [2the 3man 1to hear]. And the

839 5346 191 1473 3588-3767 1887
αύριον φησίν ακούση αυτού 25:23 τη ουν επαύριον
morrow, he says, you shall hear him. Then in the next day

2064 3588 * 2532 3588 * 3326 4183
ελθόντος του Αγρίππα και της Βερνίκης μετὰ πολλής
[4having come 1Agrippa 2and 3Bernice] with much

5325 2532 1525 1519 3588 201 4862
φαντασίας και εισελθόντων εις το ακροατήριον συν
visible display, and having entered into the auditorium, with

5037 3588 5506 2532 435 3588 2596 1851 1510.6
τε τοις χιλιάρχοις και ανδράσι τοις κατ' εξοχὴν ούσι
both the commanders, and men of prominence being

3588 4172 2532 2753-3588-* 71-3588-*
της πόλεως και κελεύσαντος του Φήστου ήχθη ο Παύλος
of the city, and Festus having bid, Paul was led *in*.

2532 5346-3588-* *-935 2532 3956 3588
25:24 και φησιν ο Φήστος Αγρίππα βασιλεύ και πάντες οι
And Festus says, O king Agrippa, and all the

4840 1473 435 2334 3778 4012
συμπαρόντες ημίν άνδρες θεωρείτε τούτον περὶ
[2being present with 3us 1men], you view this one concerning

3739 3956 3588 4128 3588 * 1793 1473
ου παν το πλήθος των Ιουδαίων ενέτυχόν μοι
whom all the multitude of the Jews interceded with me,

1722 5037 * 2532 1759 1916 3361-1163
εν τε Ιεροσολύμοις και ενθάδε επιβοώντες μη δειν
in both Jerusalem and here, yelling aloud [2must not

25:7 †*i.e.* prove.

25:16 †*CP* εχει - he has.

25:21 †*i.e.* the venerable one.

2198 1473 3371 1473-1161 2638 3367
ζην αυτόν μηκέτι 25:25 εγώ δε καταλαβόμενος μηδέν
[3]live [1]he] any longer. And I having perceived [[3]nothing

514 2288 1473 4238 2532 1473 1161
άξιον θανάτου αυτόν πεπραχέναι και αυτού δε
[4]worthy [5]of death [1]him [2]to have done], [[3]also [4]himself [1]and

3778 1941 3588 * 2919 3992
τούτου επικαλεσαμένου τον Σεβαστόν έκρινα πέμπειν
[2]this one] having called upon Augustus, I judged to send

1473 4012 3739 804-5100 1125
αυτόν 25:26 περί ου ασφαλές τι γράψαι
him. Concerning of which [[2]anything safe [3]to write

3588 2962 3756-2192 1352 4254 1473 1909
τω κυρίω ουκ έχω διό προήγαγον αυτόν εφ'
[4]to *my* [5]lord [1]I have not]. Therefore I led him unto

1473 2532 3122 1909 1473 935 * 3704 3588
υμών και μάλιστα επί σου βασιλεύ Αγρίππα όπως της
you, and especially unto you, O king Agrippa, so that the

351 1096 2192 5100 1125
ανακρίσεως γενομένης σχω τι γράψαι.
examination having taken place, I should have something to write.

249 1063 1473 1380 3992 1198
25:27 άλογον γαρ μοι δοκεί πέμποντα δέσμιον
[[3]illogical [1]For [4]to me [2]it seems] to send forth a prisoner,

3361-2532 3588 2596 1473 156 4591
μη και τας κατ' αυτού αιτίας σημάναι
and not [[2]the [4]against [5]him [3]accusations [1]signifying].

CHAPTER 26

Paul's Defense before Agrippa

*-1161 4314 3588 * 5346 2010
26:1 Αγρίππας δε προς τον Παύλον έφη επιτρέπεταί
And Agrippa [[2]to [3]Paul [1]said], It is permitted

1473-5228 4572 3004 5119 3588 *
σοι υπέρ σεαυτού λέγειν τότε ο Παύλος
for you [[2]for yourself [1]to speak]. Then Paul

626 1614 3588 5495 4012
απελογείτο εκτείνας την χείρα 26:2 περί
made a defense, having stretched out the hand. Concerning

3956 3739 1458 5259 * 935 *
πάντων ων εγκαλούμαι υπό Ιουδαίων βασιλεύ Αγρίππα
all of which I am accused by *the* Jews, O king Agrippa,

2233 1683 3107 3195 626
ήγημαι εμαυτόν μακάριον μέλλων απολογείσθαι
I esteem myself blessed being about to make a defense

1909 1473 4594 3122 1109 1510.6 1473
επί σου σήμερον 26:3 μάλιστα γνώστην όντα σε
unto you today, especially [[3]a diviner [2]being [1]you]

3956 3588 2596 * 1485-5037 2532
πάντων των κατά Ιουδαίους εθών τε και
of all the *things* among *the* Jews of both customs and

2213 1352 1189 1473 3116 191
ζητημάτων διό δέομαί σου μακροθύμως ακούσαί
matters. Therefore I beseech you leniently to hear

1473 3588-3303-3767 981-1473 3588 1537
μου 26:4 την μεν ουν βίωσίν μου την εκ
me. Indeed then the mode of my life from out of

3503 3588 575 746 1096 1722 3588
νεότητος την απ' αρχής γενομένην εν τω
youth, the *thing* from *the* beginning happening among

1484-1473 1722 * 2467 3956 3588 *
έθνει μου εν Ιεροσολύμοις ίσασι πάντες οι Ιουδαίοι
my nation in Jerusalem, [[4]understand [1]all [2]the [3]Jews],

4267 1473 509 1437 2309
26:5 προγινώσκοντές με άνωθεν εάν θέλωσι
foreknowing me from *the* beginning, (if they should want

3140 3754 2596 3588 196 139 3588
μαρτυρείν ότι κατά την ακριβεστάτην αίρεσιν της
to witness), that according to the exactest sect

2251 2356 2198 * 2532 3568 1909 1680
ημετέρας θρησκείας έζησα Φαρισαίος 26:6 και νυν επ' ελπίδι
of our religion I lived a Pharisee. And now for *the* hope

3588 4314 3588 3962 1860 1096 5259 3588 2316
της προς τους πατέρας επαγγελίας γενομένης υπό του θεού
of the [[5]to [6]the [7]fathers [1]promise [2]being [3]by [4]God]

2476 2919 1519 3739 3588 1429-1473
έστηκα κρινόμενος 26:7 εις ην το δωδεκάφυλον ημών
I stand being judged. In which our twelve tribes,

1722 1616 3571 2532 2250 3000 1679 2658
εν εκτενεία νύκτα και ημέραν λατρεύον ελπίζει καταντήσαι
[[2]with [3]intensity [4]night [5]and [6]day [1]serving], hope to arrive.

4012 3739 1680 1458 935 *
περί ης ελπίδος εγκαλούμαι βασιλεύ Αγρίππα
Concerning which hope I am accused, O king Agrippa,

5259 3588 * 5100 571 2919 3844
υπό των Ιουδαίων 26:8 τι άπιστον κρίνεται παρ'
by the Jews. Why [[2]unbelievable [1]is it judged] by

1473 1487 3588 2316 3498 1453 1473 3303
υμίν ει ο θεός νεκρούς εγείρει 26:9 εγώ μεν
you, if God [[2]dead ones [1]raises]? I indeed

3767 1380 1683 4314 3588 3686 * 3588
ούν έδοξα εμαυτώ προς το όνομα Ιησού του
then thought to myself [[5]towards [6]the [7]name [8]of Jesus [9]the

* 1163 4183 1727 4238
Ναζωραίου δειν πολλά εναντία πράξαι
[10]Nazarene [1]that it was necessary [2]in many *things* [4]opposite [3]to act].

3739 2532 4160 1722 * 2532 4183
26:10 ο και εποίησα εν Ιεροσολύμοις και πολλούς
Which also I did in Jerusalem, and many

3588 39 1473 5438 2623 3588 3844 3588
των αγίων εγώ φυλακαίς κατέκλεισα την παρά των
of the holy ones I [[2]in prisons [1]imprisoned], [[3]from [4]the

749 1849 2983 337-5037 1473
αρχιερέων εξουσίαν λαβών αναιρουμένων τε αυτών
[5]chief priests [2]authority [1]receiving]; and for doing away with them

2702 5586 2532 2596-3956 3588 4864
κατήνεγκα ψήφον 26:11 και κατά πάσας τας συναγωγάς
I brought down a vote. And in all the synagogues

4178 5097 1473 315 987
πολλάκις τιμωρών αυτούς ηνάγκαζον βλασφημείν
often punishing them I compelled *them* to blaspheme;

4057-5037 1693 1473 1377 2193-2532
περισσώς τε εμμαινόμενος αυτοίς εδίωκον έως και
and extremely raging against them, I persecuted *them* even as

1519 3588 1854 4172 1722 3739 2532 4198 1519
εις τας έξω πόλεις 26:12 εν οις και πορευόμενος εις
unto the outer cities. In which also going unto

3588 * 3326 1849 2532 2011 3588 3844
την Δαμασκόν μετ' εξουσίας και επιτροπής της παρά
Damascus with authority and delegated power by

3588 749 2250 3319 2596 3588
των αρχιερέων 26:13 ημέρας μέσης κατά την
the chief priests, [[2]of *the* day [1]in the middle] in the

3598 1492 935 3771 5228 3588 2987
οδόν είδον βασιλεύ ουρανόθεν υπέρ την λαμπρότητα
way, I beheld, O king, from heaven above, [[2]the [3]brightness

3588 2246 4034 1473 5457 2532 3588 4862 1473
του ηλίου περιλάμψαν με φως και τους συν εμοί
[4]of the [5]sun [6]shining about [7]me [1]light] *as did* the ones [[2]with [3]me

4198 3956-1161 2667-1473 1519
πορευομένους 26:14 πάντων δε καταπεσόντων ημών εις
[1]going]. And all of us having fallen down onto

3588 1093 191 5456 2980 4314 1473 2532 3004
την γην ήκουσα φωνήν λαλούσαν προς με και λέγουσαν
the ground, I heard a voice speaking to me, and saying

3588 1258 * * 5100 1473-1377
τη Εβραΐδι διαλέκτω Σαούλ Σαούλ τι με διώκεις
in the Hebrew dialect, Saul, Saul, why do you persecute me?

4642 1473 4314 2759 2979 1473-1161 2036
σκληρόν σοι προς κέντρα λακτίζειν 26:15 εγώ δε είπον
It is hard for you [[2]against [3]spurs [1]to kick]. And I said,

5100 1510.2.2 2962 3588 1161 2036 1473 1510.2.1 *
τις ει κύριε ο δε είπεν εγώ ειμι Ιησούς
Who are you, O Lord? And he said, I am Jesus,

3739 1473 1377 235 450 2532 2476 1909 3588
ον συ διώκεις 26:16 αλλά ανάστηθι και στήθι επί τους
whom you persecute. But rise up, and stand upon

4228-1473 1519 3778 1063 3708 1473 4400 1473
πόδας σου εις τούτο γαρ ώφθην σοι προχειρίσασθαί σε
your feet! [[2]in [3]this [1]for] I appeared to you, to handpick you

5257 2532 3144 3739-5037 1492 3739-5037
υπηρέτην και μάρτυρα ων τε είδες ων τε
as an assistant and witness both of what you beheld and of what

3708 1473 1807-1473 1537
οφθήσομαί σοι 26:17 εξαιρούμενός σε εκ
I shall make known to you, taking you from out of

3588 2992 2532 3588 1484 1519 3739 3568 1473-649
του λαού και των εθνών εις ους νυν† σε αποστέλλω
the people, and of the nations, unto whom now I shall send you,

455 3788-1473 3588 1994 575 4655
26:18 ανοίξαι οφθαλμούς αυτών του επιστρέψαι από σκότους
to open their eyes, to turn *them* from darkness

26:17 †*CP* εγω - I.

1519 5457 2532 3588 1849 3588 4567 1909 3588 2316 3588
εις φως και της εξουσίας του σατανά επί τον θεόν του
unto light, and the authority of Satan unto God,

2983-1473 859 266 2532 2819 1722 3588
λαβείν αυτούς άφεσιν αμαρτιών και κλήρον εν τοις
for them to receive a release of sins and a lot among the ones

37 4102-3588 1519 1473 3606
ηγιασμένοις πίστει τη εις εμέ **26:19** όθεν
having been sanctified by the belief in me. From where,

935 * 3756 1096 545 3588
βασιλεύ Αγρίππα ουκ εγενόμην απειθής τη
O king Agrippa, not to be resisting persuasion to the

3770 3701 235 3588 1722 *
ουρανίω οπτασία **26:20** αλλά τοις εν Δαμασκώ
heavenly apparition, but to the ones in Damascus

4412 2532 * 1519 3956 5037 3588 5561
πρώτον και Ιεροσολύμοις εις πάσάν τε την χώραν
first, and Jerusalem, [2in 3all 1and] the region

3588 * 2532 3588 1484 518 3340 2532
της Ιουδαίας και τοις έθνεσιν απήγγελλον μετανοείν και
of Judea, and to the nations, I reported to repent and

1994 1909 3588 2316 514 3588 3341 2041
επιστρέφειν επί τον θεόν άξια της μετανοίας έργα
to turn unto God, [3worthy 4of repentance 2works

4238 1752 3778 1473 3588 *
πράσσοντας **26:21** ένεκα τούτων με οι Ιουδαίοι
1doing]. Because of these *things* [4me 1the 2Jews

4815 1722 3588 2413 3985 1315
συλλαβόμενοι εν τω ιερώ επειρώντο διαχειρίσασθαι
3having seized] in the temple attempted to lay hands upon *me*.

1947 3767 5177 3588 3844 3588
26:22 επικουρίας ουν τυχών της παρά του
[2aid 3then 1Having attained] from

2316 891 3588 2250-3778 2476 3143
θεού άχρι της ημέρας ταύτης έστηκα μαρτυρόμενος
God, unto this day I have stood testifying

3397-5037 2532 3173 3762 1623 3004 3739
μικρώ τε και μεγάλω ουδέν εκτός λέγων ων
both to small and great, [2nothing 3outside 1saying] of what

5037 3588 4396 2980 3195 1096 2532
τε οι προφήται ελάλησαν μελλόντων γίνεσθαι και
both the prophets [3said 4was about 5to happen 1and

* 1487 3805 3588 5547
Μωυσής **26:23** ει παθητός ο χριστός
2Moses] – whether [3is susceptible of suffering 1the 2Christ];

1487 4413 1537 386 3498 5457
ει πρώτος εξ αναστάσεως νεκρών φως
whether *he* first from out of a resurrection of dead ones [3light

3195 2605 3588 2992 2532 3588 1484
μέλλει καταγγέλλειν τω λαώ και τοις έθνεσι
1is about 2to announce] to the people, and to the nations.

3778 1161 1473-626 3588
26:24 ταύτα δε αυτού απολογουμένου ο
[3*with* these *things* 1And 2having made his defense],

* 3173 3588 5456 5346 3105 * 3588
Φήστος μεγάλη τη φωνή έφη μαίνη Παύλε τα
Festus with a great voice said, You are maniacal, Paul. The

4183 1473 1121 1519 3130 4062 3588 1161
πολλά σε γράμματα εις μανίαν περιτρέπει **26:25** ο δε
many [3you 1letters 4into 5a frenzy 2dizzies]. But

3756-3105 5346 2903 * 235 225
ου μαίνομαι φησί κράτιστε Φήστε αλλά αληθείας
I am not maniacal, he says, most excellent Festus, but truth

2532 4997 4487 669 1987
και σωφροσύνης ρήματα αποφθέγγομαι **26:26** επίσταται
and discreetness of words I declare. [6knows

1063 4012 3778 3588 935 4314 3739
γαρ περί τούτων ο βασιλεύς προς ον
1For 2concerning 3these *things* 4the 5king], to whom

2532 3955 2980 2990 1063 1473
και παρρησιαζόμενος λαλώ λανθάνειν γαρ αυτόν
also openly speaking I speak, [7to be unaware 1for 6for him

5100 3778 3756 3982 3762
τι τούτων ου πείθομαι ουδέν
8in any 9of these *things* 3not 2I am 4persuaded 5in any way],

3756-1063 1722 1137 4238 3778 4100
ου γαρ εν γωνία πεπραγμένον τούτο **26:27** πιστεύεις
for not in a corner [2being done 1*is* this]. You believe,

935 * 3588 4396 1492 3754 4100
βασιλεύ Αγρίππα τοις προφήταις οίδα ότι πιστεύεις
O king Agrippa, the prophets? I know that you believe.

3588 1161 * 4314 3588 * 5346 1722 3641
26:28 ο δε Αγρίππας προς τον Παύλον έφη εν ολίγω
And Agrippa [2to 3Paul 1said], By little

1473-3982 *-1096 3588 1161 *
με πείθεις Χριστιανόν γενέσθαι **26:29** ο δε Παύλος
you persuade me to become a Christian. And Paul

2036 2172 302 3588 2316 2532 1722 3641
είπεν ευξαίμην αν τω θεώ και εν ολίγω
said, I would make a vow even *to* God, both in a little

2532 1722 4183 3756 3440 1473 235 2532 3956 3588
και εν πολλώ ου μόνον σε αλλά και πάντας τους
and in much, not only you, but also all the ones

191 1473 4594 1096 5108 3697
ακούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους οποίος
hearing me today to become such as to like what

2504 1510.2.1 3924 3588 1199-3778 2532
καγώ ειμι παρεκτός των δεσμών τούτων **26:30** και
even I am, except these bonds. And

3778 2036-1473 450 3588 935 2532 3588
ταύτα ειπόντος αυτού ανέστη ο βασιλεύς και ο
these *things* him having said, [3rose up 1the 2king], and the

2232 3588 5037 * 2532 3588 4775
ηγεμών η τε Βερνίκη και οι συγκαθήμενοι
governor, and also Bernice, and the ones sitting together

1473 2532 402 2980 4314
αυτοίς **26:31** και αναχωρήσαντες ελάλουν προς
with them. And having withdrawn they spoke with

240 3004 3754 3762 2288 514 2228
αλλήλους λέγοντες ότι ουδέν θανάτου άξιον η
one another, saying that, Nothing [2of death 1worthy] or

1199 4238 3588 444-3778 *-1161
δεσμών πράσσει ο άνθρωπος ούτος **26:32** Αγρίππας δε
bonds [2does 1this man]. And Agrippa

3588 *-5346 630 1410 3588 444-3778
τω Φήστω έφη απολελύσθαι εδύνατο ο άνθρωπος ούτος
said to Festus, [3to be loosed 2was able 1This man]

1508 1941 *
ει μη επεκέκλητο Καίσαρα
if he had not called upon Caesar.

CHAPTER 27

The Voyage to Rome

5613-1161 2919 3588 636-1473
27:1 ως δε εκρίθη του αποπλείν ημάς
And when it was decided for us to sail away

1519 3588 * 3860 3588 5037 * 2532
εις την Ιταλίαν παρεδίδουν τον τε Παύλον και
unto Italy, they delivered up both Paul and

5100 2087 1202 1543 3686 *
τινας ετέρους δεσμώτας εκατοντάρχη ονόματι Ιουλίω
certain other prisoners to a centurion, by name Julius,

4686 * 1910-1161 4143
σπείρης Σεβαστής **27:2** επιβάντες δε πλοίω
of *the* cohort of Augustus. And having set foot in a boat

* 3195 4126 3588 2596 3588 *
Αδραμυττηνώ μέλλοντες πλείν τους κατά την Ασίαν
of Adramyttium, being about to sail the [2along 3Asia

5117 321 1510.1 4862 1473 *
τόπους ανήχθημεν όντος συν ημίν Αριστάρχου
1places], we embarked, [5being *with* 1with 6us 2Aristarchus

* * 3588-5037 2087
Μακεδόνος Θεσσαλονικέως **27:3** τη τε ετέρα
3a Macedonian 4of Thessalonica]. And in the other *day*

2609 1519 * 5364 5037 3588 *
κατήχθημεν εις Σιδώνα φιλανθρώπως τε ο Ιούλιος
we led down unto Sidon. [3kindly 1And 2Julius]

3588 *-5530 2010 4314 3588 5384
τω Παύλω χρησάμενος επετρέψε προς τους φίλους
treating Paul, permitted *him* [2to 3*his* friends

4198 1958 5177 2547
πορευθέντα επιμελείας τυχείν **27:4** κακείθεν
1going 5care 4to attain]. And from there

321 5284 3588 * 1223 3588 3588
αναχθέντες υπεπλεύσαμεν την Κύπρον διά το τους
embarking, we sailed under Cyprus, because of the

417 1510.1 1727 3588-5037 3989 3588 2596
ανέμους είναι εναντίους **27:5** το τε πέλαγος το κατά
winds being adverse. And the open sea along

3588 * 2532 * 1277 2718
την Κιλικίαν και Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν
Cilicia and Pamphylia having sailed, we went down

1519 * 3588 * 2546 2147 3588
εις Μύρα της Λυκίας **27:6** κακεί ευρών ο
unto Myra of Lycia. And there, [3having found 1the

1543 4143 * 4126 1519 3588 *
εκατόνταρχος πλοίον Αλεξανδρινόν πλέον εις την Ιταλίαν
[2]centurion] a boat of Alexandria sailing to Italy,

1688 1473 1519 1473 1722 2425 1161 2250
ενεβίβασεν ημάς εις αυτό 27:7 εν ικαναίς δε ημέραις
boarded us onto it. [[2]in [3]a fit *amount* [1]And] of days

1020 2532 3433 1096 2596 3588 * 3361
βραδυπλοούντες και μόλις γενόμενοι κατά την Κνίδον μη
sailing slowly, and hardly coming near Cnidus, [[3]not

4330-1473 3588 417 5284 3588 * 2596
προσεώντος ημάς του ανέμου υπεπλεύσαμεν την Κρήτην κατά
[4]allowing us further [1]the [2]wind], we sailed under Crete, near

* 3433-5037 3881 1473 2064 1519
Σαλμώνην 27:8 μόλις τε παραλεγόμενοι αυτήν ήλθομεν εις
Salmone. And hardly sailing along it, we came to

5117-5100 2564 2570 3040 3739 1451 1510.7.3
τόπον τινά καλούμενον Καλούς Λιμένας ω εγγύς ην
a certain place being called, Good Harbors, which [[2]near [1]was]

4172 * 2425-1161 5550 1230
πόλις Λασαία 27:9 ικανού δε χρόνου διαγενομένου
a city of Lasea. And a fit amount of time having elapsed,

2532 1510.6 2235 2000 3588 4144 1223 3588 2532
και όντος ήδη επισφαλούς του πλοός διά το και
and being already a dangerous voyage, because also

3588 3521 2235 3928 3867-3588-*
την νηστείαν ήδη παρεληλυθέναι παρήνει ο Παύλος
the fasting already went by, Paul earnestly advised,

3004 1473 435 2334 3754 3326 5196
27:10 λέγων αυτοίς άνδρες θεωρώ ότι μετά ύβρεως
saying to them, Men, I contemplate that with damage

2532 4183 2209 3756 3440 3588 5413 2532 3588
και πολλής ζημίας ου μόνον του φορτίου και του
and much loss, not only of the load of cargo and of the

4143 235 2532 3588 5590-1473 3195 1510.9 3588
πλοίου αλλά και των ψυχών ημών μέλλειν έσεσθαι τον
boat, but also [[6]of our lives [4]about [3]is [5]to be [1]the

4144 3588-1161 1543 3588 2942
πλουν 27:11 ο δε εκατοντάρχης τω κυβερνήτη
[2]voyage]. But the centurion [[2]by the [3]navigator

2532 3588 3490 3982 3123 2228 3588
και τω ναυκλήρω επείθετο μάλλον η τοις
[4]and [5]the [6]shipmaster [1]was persuaded] rather than the *things*

5259 3588 * 3004 428 1161 3588
υπό του Παύλου λεγομένοις 27:12 ανευθέτου δε του
[[2]by [3]Paul [1]being said]. [[5]*being* unsuitable [1]And [2]the

3040 5224 4314 3915 3588 4183 5087
λιμένος υπάρχοντος προς παραχειμασίαν οι πλείους έθεντο
[4]harbor [3]existing] for wintering, the more they made

1012 321 2547 1513 1410
βουλήν αναχθήναι κακείθεν είπως δύναιντο
counsel to embark from there, if by any means they might be able,

2658 1519 * 3914 3040
καταντήσαντες εις Φοίνικα παραχειμάσαι λιμένα
arriving at Phoenix, to pass the winter, *which is* a harbor

3588 * 991 2596 3047 2532 2596
της Κρήτης βλέποντα κατά λίβα και κατά
of Crete, looking towards *the* southwest and towards

5566
χώρον
the northwest.

Euroclydon

5285-1161 3558 1380 3588 4286
27:13 υποπνεύσαντος δε νότου δόξαντες της προθέσεως
And blowing gently south, thinking the purpose

2902 142 788 3881
κεκρατηκέναι άραντες άσσον παρελέγοντο
to have been reached, having lifted *off* [[2]close by [1]they sailed]

3588 * 3326 3756 4183 1161 906 2596
την Κρήτην 27:14 μετ' ου πολύ δε έβαλε κατ'
Crete. [[4]after [2]not [3]long [1]But [7]shot [8]by

1473 417 5189 3588 2564 *
αυτής άνεμος τυφωνικός ο καλούμενος Ευροκλύδων
[9]it [6]wind [5]a stormy], being called Euroclydon.

4884 1161 3588 4143 2532
27:15 συναρπασθέντος δε του πλοίου και
[[4]being seized with force [1]And [2]the [3]boat], and

3361 1410 503 3588 417 1929
μη δυναμένου αντοφθαλμείν τω ανέμω επιδόντες
not able to tack into the wind, giving up

5342 3519 1161 5100 5295
εφερόμεθα 27:16 νησίον δε τι υποδραμόντες
we bore off. [[4]small island [1]And [3]some [2]running under]

2564 * 3433 2480 4031
καλούμενον Κλαύδην μόλις ισχύσαμεν περικρατείς
being called Clauda, [[2]hardly [1]we were [3]able [5]control

1096 3588 4627 3739 142
γενέσθαι της σκάφης 27:17 ην άραντες
[4]to take] of the skiff, which having taken up,

996 5530 5269 3588 4143
βοηθείας εχρώντο υποζωννύντες το πλοίον
[[2]helps [1]they employed], undergirding the boat,

5399-5037 3361 1519 3588 * 1601
φοβούμενοί τε μη εις την Σύρτιν εκπέσωσι
and fearing lest [[2]into [3]the [4]Syrtis *Gulf* [1]they should fall off],

5465 3588 4632 3779 5342
χαλάσαντες το σκεύος ούτως εφέροντο
letting down the rigging, thus they were borne along.

4971-1161 5492-1473 3588
27:18 σφοδρώς δε χειμαζομένων ημών τη
And vehemently with our being tossed by the storm, on the

1836 1546 4160 2532 3588
εξής εκβολήν εποιούντο 27:19 και τη
next *day* an expulsion *of cargo* *was* made. And the

5154 849 3588 4631 3588 4143
τρίτη αυτόχειρες την σκευήν του πλοίου
third *day* with our own hands [[2]the [3]rigging [4]of the [5]boat

4495 3383-1161 2246 3383 798
ερρίψαμεν 27:20 μήτε δε ηλίου μήτε άστρων
[1]we tossed out]. And neither sun nor stars

2014 1909 4183 2250 5494 5037
επιφαινόντων επί πλείονας ημέρας χειμώνός τε
were appearing for many more days, [[4]distress [1]and

3756 3641 1945 3062 4014
ουκ ολίγου επικειμένου λοιπόν περιηρείτο
[2]not [3]a small] was pressed upon *us*, [[2]remaining [4]was removed

3956 1680 3588 4982-1473 4183-1161
πάσα ελπίς του σώζεσθαι ημάς 27:21 πολλής δε
[1]*and* all [3]hope] for us to be preserved. And a long

776 5224 5119 2476-3588-* 1722
ασιτίας υπαρχούσης τότε σταθείς ο Παύλος εν
lack of food existing, then Paul standing in

3319-1473 2036 1163-3303 5599 435
μέσω αυτών είπεν έδει μεν ω άνδρες
their midst said, Indeed it behooved you, O men,

3980 1473 3361 321 575
πειθαρχήσαντάς μοι μη ανάγεσθαι από
having yielded obedience to me, to not have embarked from

3588 * 2770-5037 3588 5196-3778 2532 3588 2209
της Κρήτης κερδήσαί τε την ύβριν ταύτην και την ζημίαν
Crete, so as to gain this damage and the loss.

2532 3569 3867 1473 2114 580
27:22 και ταυνύν παραινώ υμάς ευθυμείν αποβολή
And at present I earnestly advise you be cheerful! [[5]cast off

1063 5590 3762 1510.8.3 1537 1473 4133 3588 4143
γαρ ψυχής ουδεμία έσται εξ υμών πλην του πλοίου
[1]for [3]life [2]not one [4]will be] from you, except the boat.

3936-1063 1473 3588 3571-3778 32 3588
27:23 παρέστη γαρ μοι τη νυκτί ταύτη άγγελος του
For there stood beside me *in* this night an angel

2316 3739 1510.2.1 3739-2532 3000 3004
θεού ου ειμι ω και λατρεύω 27:24 λέγων
of God, of whom I am, and in whom I serve, saying,

3361-5399 * * 1473 1163 3936 2532 2400
μη φοβού Παύλε Καίσαρί σε δει παραστήναι και ιδού
Fear not, Paul, Caesar you must stand before, and behold,

5483 1473 3588 2316 3956 3588 4126 3326
κεχάρισταί σοι ο θεός πάντας τους πλέοντας μετά
[[2]has granted [3]to you [1]God] all the ones sailing with

1473 1352 2114 435 4100-1063 3588
σου 27:25 διό ευθυμείτε άνδρες πιστεύω γαρ τω
you. Therefore be cheerful, men! for I believe *in*

2316 3754 3779 1510.8.3 2596 3739 5158 2980
θεώ ότι ούτως έσται καθ' ον τρόπον λελάληταί
God, that so it will be in which manner it has been spoken

1473 1519 3520 1161 5100 1163-1473 1601
μοι 27:26 εις νήσον δε τινα δει ημάς εκπεσείν
to me. [[2]onto [4]island [1]But [3]a certain] we must fall.

5613-1161 5065 3571 1096
27:27 ως δε τεσσαρεσκαιδεκάτη νυξ εγένετο
And when *the* fourteenth night came to pass,

1308-1473 1722 3588 * 2596 3319 3588
διαφερομένων ημών εν τω Αδρία κατά μέσον της
we being carried about in the Adriatic, towards the middle of the

3571 5282 3588 3492 4317 5100 1473 5561
νυκτὸς υπενόουν οι ναῦται προσάγειν τινὰ αυτοίς χώραν
night [[3]suspected [1]the [2]seamen [6]neared [4]some [7]them [5]region].

2532 1001 2147 3712 1501
27:28 και βολίσαντες εὕρον οργυιὰς είκοσι
And having sounded, they found it [[2]fathoms [1]twenty];

1024-1161 1339 2532 3825 1001
βραχὺ δε διαστήσαντες και πάλιν βολίσαντες
and a short *time* having elapsed, and again having sounded,

2147 3712 1178 5399-5037 3381
εὕρον οργυιὰς δεκαπέντε 27:29 φοβούμενοί τε μήπως
they found *it* [[2]fathoms [1]fifteen]. And fearing perhaps

1519 5138 5117 1601 1537 4403
εις τραχείς τόπους εκπέσωμεν εκ πρύμνης
[[2]into [3]rough [4]places [1]they should fall], [[4]from out of [5]*the* stern

4495 45 5064 2172 2250 1096
ρίψαντες αγκύρας τέσσαρας ηύχοντο ημέραν γενέσθαι
[1]they tossed [3]anchors [2]four], vowing day to come.

3588-1161 3492 2212 5343 1537 3588
27:30 των δε ναυτών ζητούντων φυγείν εκ του
And the seamen seeking to flee from out of the

4143 2532 5465 3588 4627 1519 3588 2281
πλοίου και χαλασάντων την σκάφην εις την θάλασσαν
boat, and having let down the skiff into the sea,

4392 5613 1537 4408 3195 45
προφάσει ως εκ πρώρας μελλόντων αγκύρας
with an excuse as [[4]from [5]*the* prow [1]to be about [3]*the* anchors

1614 2036-3588-* 3588 1543
εκτείνειν 27:31 είπεν ο Παύλος τω εκατοντάρχη
[2]to stretch out], Paul said to the centurion,

2532 3588 4757 1437 3361-3778 3306 1722 3588
και τοις στρατιώταις εάν μη ούτοι μείνωσιν εν τω
and to the soldiers, If these do not stay in the

4143 1473 4982 3756-1410 5119
πλοίω υμείς σωθήναι ου δύνασθε 27:32 τότε
boat, you [[2]to be preserved [1]will not be able]. Then

3588 4757 609 3588 4979 3588 4627
οι στρατιώται απέκοψαν τα σχοινία της σκάφης
the soldiers cut off the lines of the skiff,

2532 1439 1473 1601 891-1161-3739 3195
και είασαν αυτήν εκπεσείν 27:33 άχρι δε ου έμελλεν
and allowed it to fall off. And until [[2]*was* about

2250 1096 3870-3588-* 537 3335
ημέρα γίνεσθαι παρεκάλει ο Παύλος άπαντας μεταλαβείν
[1]day] to come, Paul appealed for all to share

5160 3004 5065 4594 2250
τροφής λέγων τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμερον ημέραν
in nourishment, saying, [[2]*is the* fourteenth [1]Today] day

4328 777 1300 3367
προσδοκώντες άσιτοι διατελείτε μηδέν
[[2]expecting† [3]without eating [1]you continue], [[2]nothing

4355 1352 3870 1473
προσλαβόμενοι 27:34 διό παρακαλώ υμάς
[1]having taken] to yourselves. Therefore I appeal to you

4355 5160 3778-1063 4314 3588 5212
προσλαβείν τροφής τούτο γαρ προς της υμετέρας
to take nourishment, for this [[2]for [3]your

4991 5224 3762 1063 1473 2359 1537
σωτηρίας υπάρχει ουδενός γαρ υμών θρίξ εκ
[4]deliverance [1]exists]; [[2]not one [1]for [4]of yours [3]hair [6]from out of

3588 2776 4098 2036-1161 3778 2532
της κεφαλής πεσείται 27:35 ειπών δε ταύτα και
[7]*your* head [5]shall fall]. And having said these *things*, and

2983 740 2168 3588 2316 1799 3956
λαβών άρτον ευχαρίστησε τω θεώ ενώπιον πάντων
having taken bread, he gave thanks *to* God before all;

2532 2806 756 2068 2115 1161
και κλάσας ήρξατο εσθίειν 27:36 εύθυμοι δε
and having broken he began to eat. [[4]cheerful [1]And

1096 3956 2532 1473 4355 5160
γενόμενοι πάντες και αυτοί προσελάβοντο τροφής
[3]having become [2]all], also they took nourishment.

1510.7.4-1161 1722 3588 4143 3588 3956 5590 1250
27:37 ήμεν δε εν τω πλοίω αι πάσαι ψυχαί διακόσιαι
And we in the boat *were* all [[4]souls [1]two hundred

1440 1803 2880-1161 5160
εβδομήκοντα εξ 27:38 κορεσθέντες δε τροφής
[2]seventy [3]six]. And being satisfied with nourishment,

2893 3588 4143 1544 3588 4621 1519 3588
εκούφιζον το πλοίον εκβαλλόμενοι τον σίτον εις την
they lightened the boat casting out the grain into the

27:33 †*or* watching.

2281
θάλασσαν
sea.

Shipwreck on Malta

3753-1161 2250 1096 3588
27:39 ότε δε ημέρα εγένετο την
And when [[2]day [1]it became], [[2]the

1093 3756-1921 2859 1161 5100
γην ουκ επεγίνωσκον κόλπον δε τινα
[3]land [1]they did not recognize]. [[4]bay [1]But [3]a certain

2657 2192 123 1519 3739 1011
κατενόουν έχοντα αιγιαλόν εις ον εβουλεύσαντο
[2]they contemplated] having a shore, on which they consulted

1487 1415 1856 3588 4143 2532 3588
ει δυνατόν εξώσαι το πλοίον 27:40 και τας
if *they are* able to thrust the boat. And [[2]the

45 4014 1439 1519 3588 2281
αγκύρας περιελόντες είων εις την θάλασσαν
[3]anchors [1]having removed], they gave up unto the sea,

260 447 3588 2202 3588 4079 2532
άμα ανέντες τας ζευκτηρίας των πηδαλίων και
together unfastening the tillers of the rudder. And

1869 3588 736 3588 4154 2722 1519 3588
επάραντες τον αρτέμωνα τη πνεούση κατείχον εις τον
having lifted up the mainsail to the blow, they held for the

123 4045-1161 1519 5117 1337
αιγιαλόν 27:41 περιπεσόντες δε εις τόπον διθάλασσον
shore. And having fallen into a place between two seas,

2027 3588 3491 2532 3588-3303 4408 2043
επώκειλαν την ναύν και η μεν πρώρα ερείσασα
they ran [[3]aground [1]the [2]ship]. And the prow having stuck,

3306 761 3588-1161 4403 3089 5259 3588
έμεινεν ασάλευτος η δε πρύμνα ελύετο υπό της
remained unshaken, but the stern *was* loose by the

970 3588 2949 3588-1161 4757 1012
βίας των κυμάτων 27:42 των δε στρατιωτών βουλή
force of the waves. And the soldiers plan

1096 2443 3588 1202 615 3361 5100
εγένετο ίνα τους δεσμώτας αποκτείνωσι μη τις
was that [[2]the [3]prisoners [1]they should kill], lest any

1579 1309 3588-1161 1543
εκκολυμβήσας διαφύγη 27:43 ο δε εκατόνταρχος
swimming should have escaped. But the centurion

1014 1295 3588 * 2967 1473 3588
βουλόμενος διασώσαι τον Παύλον εκώλυσεν αυτούς του
wanting to save Paul, restrained them of their

1013 2753-5037 3588 1410 2860
βουλήματος εκέλευσέ τε τους δυναμένους κολυμβάν
will. And he bid the ones able to swim,

641 4413 1909 3588 1093 1826
απορρίψαντας πρώτους επί την γην εξιέναι
having thrown *themselves off* first, [[2]unto [3]the [4]land [1]to exit],

2532 3588 3062 3739-3303 1909 4548 3739-1161
27:44 και τους λοιπούς ους μεν επί σανίσιν ους δε
and the rest, some indeed upon planks, and others

1909 5100-3588 575 3588 4143 2532 3779 1096
επί τινων των από του πλοίου και ούτως εγένετο
upon some of the *things* from the boat. And so it came to pass

3956 1295 1909 3588 1093
πάντας διασωθήναι επί την γην
all came through safe unto the land.

CHAPTER 28

Paul Bitten by a Viper

2532 1295 5119 1921
28:1 και διασωθέντες τότε επέγνωσαν
And having come through safe, then they knew

3754 * 3588 3520 2564 3588-1161 915
ότι Μελίτη η νήσος καλείται 28:2 οι δε βάρβαροι
that [[4]Malta [1]the [2]island [3]is called]. And the barbarians

3930 3756 3588 5177 5363 1473
παρείχον ου την τυχούσαν φιλανθρωπίαν ημίν
furnished not the happen by chance† humane treatment to us;

381-1063 4443 4355 3956
ανάψαντες γαρ πυράν προσελάβοντο πάντας
for having lit a bonfire they took [[3]unto themselves [1]all

28:2 †*i.e.* they went out of their way to help.

1473 1223 3588 5205 3588 2186 2532 1223
ημάς διά τον υετόν τον εφεστώτα και διά
[2]of us], because of the rain attending and because of

3588 5592 4962 1161 3588 * 5434
το ψύχος 28:3 συστρέψαντος δε του Παύλου φρυγάνων
the chilliness. [[3]bundled up [1]And [2]Paul [5]of sticks

4128 2532 2007 1909 3588 4443 2191 1537
πλήθος και επιθέντος επί την πυράν έχιδνα εκ
[4]a multitude], and having placed *them* on the bonfire, a viper [[2]from

3588 2329 1326.7 2510
της θέρμης διεξελθούσα καθήψε
[3]the [4]heat [1]having gone completely through], clinched onto

3588 5495-1473 5613-1161 1492 3588 915
της χειρός αυτού 28:4 ως δε είδον οι βάρβαροι
his hand. And when [[3]beheld [1]the [2]barbarians

2910 3588 2342 1537 3588 5495-1473 3004 4314
κρεμάμενον το θηρίον εκ της χειρός αυτού έλεγον προς
[6]hanging [4]the [5]beast] from his hand, they said to

240 3843 5406-1510.2.3 3588 444-3778
αλλήλους πάντως φονεύς εστιν ο άνθρωπος ούτος
one another, Assuredly [[2]is a murderer [1]this man],

3739 1295 1537 3588 2281 3588 1349
ον διασωθέντα εκ της θαλάσσης η δίκη
whom having been delivered from out of the sea, Dice†

2198 3756-1439 3588-3303 3767 660
ζην ουκ είασεν 28:5 ο μεν ούν αποτινάξας
[[2]to live [1]allowed not]. He indeed then, having brushed off

3588 2342 1519 3588 4442 3958 3762 2556 3588-1161
το θηρίον εις το πυρ έπαθεν ουδέν κακόν 28:6 οι δε
the beast into the fire, suffered no hurt. And the ones

4328 1473 3195 4092 2228
προσεδόκων αυτόν μέλλειν πίμπρασθαι η
expecting him to be about to become inflamed, or

2667 869 3498 1909 4183 1161 1473
καταπίπτειν άφνω νεκρόν επί πολύ δε αυτών
to fall down suddenly dead, [[2]for [3]a long *time* [1]and] of their

4328 2532 2334 3367 824 1519
προσδοκώντων και θεωρούντων μηδέν άτοπον εις
expecting, and viewing *that* nothing out of place [[2]to

1473 1096 3328 3004 2316 1473
αυτόν γινόμενον μεταβαλλόμενοι έλεγον θεόν αυτόν
[3]him [1]was happening], changing *their minds* said [[3]a god [1]him

1510.1 1722-1161 3588 4012 3588 5117-1565 5224
είναι 28:7 εν δε τοις περί τον τόπον εκείνον υπήρχε
[2]to be]. And in the *parts* around that place existed

5564 3588 4413 3588 3520 3686 *
χωρία τω πρώτω της νήσου ονόματι Ποπλίω
a place *belonging to* the foremost *man* of the island, by name Publius,

3739 324 1473 5140 2250 5390 3579
ος αναδεξάμενος ημάς τρεις ημέρας φιλοφρόνως εξένισεν
who having received us, three days obligingly lodged *us*.

1096-1161 3588 3962 3588 * 4446 2532
28:8 εγένετο δε τον πατέρα του Ποπλίου πυρετοίς και
And it happened the father of Publius [[3]*with* fevers [4]and

1420 4912 2621 4314 3739 3588 *
δυσεντερία συνεχόμενον κατακείσθαι προς ον ο Παύλος
[5]dysentery [2]constrained [1]reclined]; to whom Paul

1525 2532 4336 2007 3588 5495
εισελθών και προσευξάμενος επιθείς τας χείρας
having entered, and having prayed, having placed the hands

1473 2390 1473 3778 3767 1096
αυτώ ιάσατο αυτόν 28:9 τούτου ούν γενομένου
on him, healed him. This then having taken place,

2532 3588 3062 3588 2192 769 1722 3588 3520
και οι λοιποί οι έχοντες ασθενείας εν τη νήσω
also the rest, (the ones having sicknesses in the island),

4334 2532 2323 3739 2532 4183
προσήρχοντο και εθεραπεύοντο 28:10 οι και πολλαίς
came forward, and were cured. Who also with much

5092 5091 1473 2532 321 2007 3588 4314
τιμαίς ετίμησαν ημάς και αναγομένοις επέθεντο τα προς
honor esteemed us; and embarking, placed the *things* for

3588 5532
την χρείαν
our need.

Paul's Arrival at Rome

3326-1161 5140 3376 321 1722 4143
28:11 μετά δε τρεις μήνας ανήχθημεν εν πλοίω
And after three months we embarked in a boat,

3914 1722 3588 3520 *
παρακεχειμακότι εν τη νήσω Αλεξανδρινώ
(having passed the winter in the island), an Alexandrian

3902 * 2532 2609 1519
παρασήμω Διοσκούροις 28:12 και καταχθέντες εις
marked by the ensign Dioscuri. And leading down unto

* 1961 2250 5140 3606
Συρακούσας επεμείναμεν ημέρας τρεις 28:13 όθεν
Syracuse, we remained [[2]days [1]three]. From where

4022 2658 1519 * 2532 3326
περιελθόντες κατηντήσαμεν εις Ρήγιον και μετά
having gone around we arrived at Rhegium. And after

1520 2250 1920 3558 1206
μίαν ημέραν επιγενομένου νότου δευτεραίοι
one day [[2]ensued [1]a south *wind*]; on the second day

2064 1519 * 3739 2147 80
ήλθομεν εις Ποτιόλους 28:14 ου ευρόντες αδελφούς
we came into Puteoli, of which having found brothers,

3870 1909 1473 1961 2250 2033 2532
παρεκλήθημεν επ' αυτοίς επιμείναι ημέρας επτά και
we were appealed upon by them to remain [[2]days [1]seven]. And

3779 1519 3588 * 2064 2547 3588
ούτως εις την Ρώμην ήλθομεν 28:15 κακείθεν οι
thus to Rome we came. And from there, the

80 191 3588 4012 1473 1831
αδελφοί ακούσαντες τα περί ημών εξήλθον
brothers having heard the *things* concerning us, they came forth

1519 529 1473 891 * 2532 * *
εις απάντησιν ημίν άχρις Αππίου Φόρου και Τριών Ταβερνών
to meet us as far as Appii Forum and Three Taverns.

3739 1492-3588-* 2168 3588 2316 2983
ους ιδών ο Παύλος ευχαριστήσας τω θεώ έλαβε
Whom Paul seeing, having given thanks *to* God, took

2294 3753-1161 2064 1519 * 3588 1543
θάρσος 28:16 ότε δε ήλθομεν εις Ρώμην ο εκατόνταρχος
courage. And when we came unto Rome, the centurion

3860 3588 1198 3588 4759
παρέδωκε τους δεσμίους τω στρατοπεδάρχη
delivered up the prisoners to the commander of the camp.

3588-1161 * 2010 3306 2596 1438 4862
τω δε Παύλω επετράπη μένειν καθ' εαυτόν συν
But *to* Paul it was committed to remain by himself with

3588 5442 1473 4757
τω φυλάσσοντι αυτόν στρατιώτη
the [[2]guarding [3]him [1]soldier].

Paul's Ministry at Rome

1096-1161 3326 2250 5140
28:17 εγένετο δε μετά ημέρας τρεις
And it came to pass after [[2]days [1]three],

4779 3588 * 3588 1510.6 3588 *
συγκαλέσασθαι τον Παύλον τους όντας των Ιουδαίων
[[2]calling together [1]Paul] the ones being [[2]of the [3]Jews

4413 4905 1161 1473 3004 4314
πρώτους συνελθόντων δε αυτών έλεγε προς
[1]foremost], [[3]having come together [1]and [2]they], he said to

1473 435 80 1473 3762 1727 4160
αυτούς άνδρες αδελφοί εγώ ουδέν εναντίον ποιήσας
them, Men, brothers, I [[2]nothing [3]against [1]having done]

3588 2992 2228 3588 1485 3588 3971 1198
τω λαω η τοις έθεσι τοις πατρώοις δέσμιος
the people or the [[2]customs [1]paternal], [[2]a prisoner

1537 * 3860 1519 3588 5495
εξ Ιεροσολύμων παρεδόθην εις τας χείρας
[3]from out of [4]Jerusalem [1]was delivered up] into the hands

3588 * 3748 350 1473 1014
των Ρωμαίων 28:18 οίτινες ανακρίναντές με εβούλοντο
of the Romans, who, having questioned me, wanted

630 1223 3588 3367 156 2288
απολύσαι διά το μηδεμίαν αιτίαν θανάτου
to loose me, on account of the not one reason for death

5224 1722 1473 483 1161 3588 *
υπάρχειν εν εμοί 28:19 αντιλεγόντων δε των Ιουδαίων
being in me. [[4]disputing [1]But [2]the [3]Jews],

315 1941 * 3756 5613 3588
ηναγκάσθην επικαλέσασθαι Καίσαρα ουχ ως του
I was compelled to call upon Caesar, [[3]not [1]as

1484-1473 2192 5100 2723 1223 3778
έθνους μου έχων τι κατηγορήσαι 28:20 διά ταύτην
[2]my nation] having anything to accuse. For this

3767-3588-156 3870 1473 1492 2532 4354
ουν την αιτίαν παρεκάλεσα υμάς ιδείν και προσλαλήσαι
reason then I appealed to you, to see and to speak to you;

28:4 †*i.e.* the goddess of justice.

1752-1063 3588 1680 3588 * 3588 254-3778
ένεκεν γαρ της ελπίδος του Ισραήλ την άλυσιν ταύτην
for on account of the hope of Israel [[2]*with* this chain

4029 3588-1161 4314 1473 2036 1473
περίκειμαι 28:21 **οι δε προς αυτόν είπον ημείς**
[1]I am encompassed]. And they [[2]to [3]him [1]said], We

3777 1121 4012 1473 1209 575 3588
ούτε γράμματα περί σου εδεξάμεθα από της
[[2]neither [3]letters [4]concerning [5]you [1]received] from

* 3777 3854 5100 3588 80
Ιουδαίας ούτε παραγενόμενός τις των αδελφών
Judea, nor having come *has* any one of the brothers

518 2228 2980 5100 4012 1473 4190
απήγγειλεν η ελάλησέ τι περί σου πονηρόν
reported or spoke anything [[2]concerning [3]you [1]bad].

515-1161 3844 1473 191 3739 5426
28:22 **αξιούμεν δε παρά σου ακούσαι α φρονείς**
But we deem it worthy [[2]from [3]you [1]to hear] what you think;

4012-3303-1063 3588 139-3778 1110-1510.2.3
περί μεν γαρ της αιρέσεως ταύτης γνωστόν εστιν
for indeed concerning this sect, it is known

1473 3754 3837 483 5021-1161
ημίν ότι πανταχού αντιλέγεται 28:23 **ταξάμενοι δε**
to us that everywhere it is spoken against. And arranging

1473 2250 2240 4314 1473 1519 3588 3578
αυτώ ημέραν ήκον προς αυτόν εις την ξενίαν
for him a day, there came to him [[2]unto [3]*his* guest room

4183 3739 1620 1263 3588
πλείονες οις εξετίθετο διαμαρτυρόμενος την
[1]many more], to whom he expounded, testifying the

932 3588 2316 3982-5037 1473 3588
βασιλείαν του θεού πείθων τε αυτούς τα
kingdom of God, and persuading them the *things*

4012 3588 * 575 5037 3588 3551 * 2532
περί του Ιησού από τε του νόμου Μωσέως και
concerning Jesus from both the law of Moses and

3588 4396 575 4404 2193 2073 2532
των προφητών από πρωΐ έως εσπέρας 28:24 **και**
of the prophets, from morning until evening. And

3588-3303 3982 3588 3004 3588-1161
οι μεν επείθοντο τοις λεγομένοις οι δε
some indeed were persuaded to the *things* being said, and some

569 800 1161 1510.6 4314 240
ηπίστουν 28:25 **ασύμφωνοι δε όντες προς αλλήλους**
disbelieved. [[3]disharmonious [1]And [2]being] with one another,

630 2036 3588 * 4487 1520 3754
απελύοντο ειπόντος του Παύλου ρήμα εν ότι
they retired *at* [[2]having spoken [1]Paul [4]discourse [3]one], that,

2573 3588 4151 3588 39 2980 1223 * 3588
καλώς το πνεύμα το άγιον ελάλησε διά Ησαΐου του
Well the [[2]spirit [1]holy] spoke through Isaiah the

4396 4314 3588 3962-1473 3004 4198
προφήτου προς τους πατέρας ημών 28:26 **λέγον πορεύθητι**
prophet to our fathers, saying, Go

4314 3588 2992-3778 2532 2036 189 191
προς τον λαόν τούτον και είπον ακοή ακούσετε
to this people, and say! In hearing you shall hear,

2532 3766.2 4920 2532 991 991
και ου μη συνήτε και βλέποντες βλέψετε
and in no way should you perceive; and seeing you shall see,

2532 3766.2 1492 3975 1063
και ου μη ίδητε 28:27 **επαχύνθη γαρ**
and in no way should you know. [[5]was thickened [1]For

3588 2588 3588 2992-3778 2532 3588 3775 917
η καρδία του λαού τούτου και τοις ωσί βαρέως
[2]the [3]heart [4]of this people], and [[3]with the [4]ears [2]heavily

191 2532 3588 3788-1473 2576
ήκουσαν και τους οφθαλμούς αυτών εκάμμυσαν
[1]they heard], and [[2]of their eyes [1]they closed the eyelids],

3379 1492 3588 3788 2532 3588
μήποτε ίδωσι τοις οφθαλμοίς και τοις
lest at any time they should see with the eyes, and [[2]with the

3775 191 2532 3588 2588 4920 2532
ωσίν ακούσωσι και τη καρδία συνώσι και
[3]ears [1]should hear], and with the heart should perceive and

1994 2532 2390 1473 1110 3767
επιστρέψωσι και ιάσωμαι αυτούς 28:28 **γνωστόν ουν**
should turn, and I should heal them†. [[2]known [3]then

1510.5 1473 3754 3588 1484 649 3588 4992
έστω υμίν ότι τοις έθνεσιν απεστάλη το σωτήριον
[1]Let it be] to you that to the nations [[4]was sent [1]the [2]deliverance

3588 2316 1473-2532 191 2532 3778
του θεού αυτοί και ακούσονται 28:29 **και ταύτα**
[3]of God], and they will hearken! And these *things*

1473 2036 565 3588 * 4183 2192
αυτού ειπόντος απήλθον οι Ιουδαίοι πολλήν έχοντες
he having said, [[3]went forth [1]the [2]Jews [5]much [4]having

1722 1438 4803 3306 1161 3588
εν εαυτοίς συζήτησιν 28:30 **έμεινε δε ο**
[7]among [8]themselves [6]debating]. [[3]stayed [1]And

* 1333 3650 1722 2398 3410
Παύλος διετίαν όλην εν ιδίω μισθώματι
[2]Paul [5]space of two years [4]a whole] in his own hired *house*,

2532 588 3956 3588 1531 4314 1473
και απεδέχετο πάντας τους εισπορευομένους προς αυτόν
and gladly received all the ones entering to him,

2784 3588 932 3588 2316 2532 1321
28:31 **κηρύσσων την βασιλείαν του θεού και διδάσκων**
proclaiming the kingdom of God, and teaching

3588 4012 3588 2962 * 5547 3326 3956
τα περί του κυρίου Ιησού χριστού† μετά πάσης
the *things* concerning the Lord Jesus Christ, with all

3954 209
παρρησίας ακωλύτως
confidence, unrestrainedly.

ROMANS

CHAPTER 1

Chosen of Jesus Christ

* 1401 * 5547 2822
1:1 **Παύλος δούλος Ιησού χριστού κλητός**
Paul, a bondman of Jesus Christ, a chosen

652 873 1519 2098 2316 3739
απόστολος αφωρισμένος εις ευαγγέλιον θεού 1:2 **ο**
apostle, being separated for *the* good news of God, (which

4279 1223 3588 4396-1473 1722 1124
προεπηγγείλατο διά των προφητών αυτού εν γραφαίς
he preannounced through his prophets in [[2]scriptures

39 4012 3588 5207-1473 3588 1096
αγίαις 1:3 **περί του υιού αυτού του γενομένου**
[1]holy]), concerning his son, (the one born

1537 4690 * 2596 4561 3588
εκ σπέρματος Δαβίδ κατά σάρκα 1:4 **του**
from out of *the* seed of David according to flesh; the one

3724 5207 2316 1722 1411 2596 4151
ορισθέντος υιού θεού εν δυνάμει κατά πνεύμα
being confirmed son of God in power according to spirit

42 1537 386 3498 *
αγιωσύνης εξ αναστάσεως νεκρών Ιησού
of holiness, from out of a resurrection of dead ones), Jesus

5547 3588 2962-1473 1223 3739 2983
χριστού του κυρίου ημών 1:5 **δι' ου ελάβομεν**
Christ our Lord. Through whom we received

5484 2532 651 1519 5218 4102 1722 3956 3588
χάριν και αποστολήν εις υπακοήν πίστεως εν πάσι τοις
favor and a commission for obedience of belief among all the

1484 5228 3588 3686-1473 1722 3739 1510.2.5 2532
έθνεσιν υπέρ του ονόματος αυτού 1:6 **εν οις εστέ και**
nations for his name, among whom are also

1473 2822 * 5547 3956 3588 1510.6 1722
υμείς κλητοί Ιησού χριστού 1:7 **πάσι τοις ούσιν εν**
you chosen of Jesus Christ. To all the ones being in

* 27 2316 2822 39 5484 1473 2532
Ρώμη αγαπητοίς θεού κλητοίς αγίοις χάρις υμίν και
Rome, beloved of God, chosen holy ones. Favor to you and

1515 575 2316 3962-1473 2532 2962 * 5547
ειρήνη από θεού πατρός ημών και κυρίου Ιησού χριστού
peace from God our Father, and Lord Jesus Christ.

Paul's Desire to Go to Rome

4412 3303 2168 3588 2316-1473 1223
1:8 **πρώτον μεν ευχαριστώ τω θεώ μου διά**
First indeed, I give thanks *to* my God through

28:26-27 †*See Is. 6:9,10.*

28:31 †*Ald. omits* **χριστου**.

* 5547 5228 3956 1473 3754 3588 4102 1473
Ιησού χριστού υπέρ πάντων υμών ότι η πίστις υμών
Jesus Christ for all of you, that the belief of yours

2605 1722 3650 3588 2889 3144 1063 1473
καταγγέλλεται εν όλω τω κόσμω 1:9 **μάρτυς γαρ μου**
is announced in *the* entire world. [5witness 1For 4my

1510.2.3 3588 2316 3739 3000 1722 3588 4151-1473 1722 3588
εστιν ο θεός ω λατρεύω εν τω πνεύματί μου εν τω
3is 2God], in whom I serve in my spirit in the

2098 3588 5207-1473 5613 89 3417 1473
ευαγγελίω του υιού αυτού ως αδιαλείπτως μνείαν υμών
good news of his son, how continually [2mention 3of you

4160 3842 1909 3588 4335-1473 1189
ποιούμαι πάντοτε επί των προσευχών μου 1:10 **δεόμενος**
1I make] at all times at my prayers, beseeching,

1513 2235 4218 2137 1722
είπως ήδη ποτέ ευοδωθήσομαι εν
(if by any means already at some time or other I shall prosper in

3588 2307 3588 2316 2064 4314 1473 1971-1063
τω θελήματι του θεού ελθείν προς υμάς 1:11 **επιποθώ γαρ**
the will of God), to come to you. For I long

1492 1473 2443 5100 3330 5486 1473
ιδείν υμάς ίνα τι μεταδώ χάρισμα υμίν
to see you, that some [3I should share 2favor 4with you

4152 1519 3588 4741-1473 3778-1161
πνευματικόν εις το στηριχθήναι υμάς 1:12 **τούτο δε**
1spiritual] for your support. And this,

1510.2.3 4837 1722 1473 1223 3588 1722
εστι συμπαρακληθήναι εν υμίν διά της εν
it is to be comforted together with you through the [2*that is* in

240 4102 1473-5037 2532 1473 3756-2039-1161
αλλήλοις πίστεως υμών τε και εμού 1:13 **ου θέλω δε**
3one another 1belief] – both yours and mine. But I do not want

1473 50 80 3754 4178 4388 2064
υμάς αγνοείν αδελφοί ότι πολλάκις προεθέμην ελθείν
you to be ignorant, brothers, for often I purposed to come

4314 1473 2532 2967 891 3588 1204 2443 5100
προς υμάς και εκωλύθην άχρι του δεύρο ίνα τινά
to you, and was restrained as far as the coming, that [2some

2590 2192 2532 1722 1473 2531 2532 1722
καρπόν σχω και εν υμίν καθώς και εν
3fruit 1I should have] also among you, as also among

3588 3062 1484 *-5037 2532 915
τοις λοιποίς έθνεσιν 1:14 **Έλλησί τε και βαρβάροις**
the rest of *the* nations. Both to Greeks and barbarians,

4680-5037 2532 453 3781-1510.2.1
σοφοίς τε και ανοήτοις οφειλέτης ειμί
both to wise ones and unthinking – I am a debtor.

The Just Shall Live of Belief

3779 3588-2596 1473 4289 2532 1473 3588 1722
1:15 **ούτως το κατ' εμέ πρόθυμον και υμίν τοις εν**
So as to me *to be* eager also [2to you 3the ones 4in

* 2097 3756-1063 1870
Ρώμη ευαγγελίσασθαι 1:16 **ου γαρ επαισχύνομαι**
5Rome 1to announce good news]. For not am I ashamed of

3588 2098 3588 5547 1411 1063 2316 1510.2.3
το ευαγγέλιον του χριστού δύναμις γαρ θεού εστιν
the good news of the Christ, [3power 1for 4of God 2it is]

1519 4991 3956 3588 4100 *-5037
εις σωτηρίαν παντί τω πιστεύοντι Ιουδαίω τε
for deliverance to every one believing – both to the Jew

4412 2532 * 1343-1063 2316
πρώτον και Έλληνι 1:17 **δικαιοσύνη γαρ θεού**
first, and to *the* Greek. For righteousness of God

1722 1473 601 1537 4102 1519 4102
εν αυτώ αποκαλύπτεται εκ πίστεως εις πίστιν
[2in 3it 1is revealed] from out of belief for belief;

2531 1125 3588-1161 1342 1537 4102
καθώς γέγραπται ο δε δίκαιος εκ πίστεως
as has been written, But the just one [2from out of 3belief

2198
ζήσεται
1shall live]†.

God's Anger Uncovered

601 1063 3709 2316 575 3772
1:18 **αποκαλύπτεται γαρ οργή θεού απ' ουρανού**
[4is uncovered 1For 2anger 3of God] from heaven

1909 3956 763 2532 93 444 3588
επί πάσαν ασέβειαν και αδικίαν ανθρώπων των
upon all impiety and unrighteousness of men

3588 225 1722 93 2722 1360
την αλήθειαν εν αδικία κατεχόντων 1:19 **διότι**
[2the 3truth 4in 5unrighteousness 1constraining]. For

3588 1110 3588 2316 5318-1510.2.3 1722
το γνωστόν του θεού φανερόν εστιν εν
the *thing* made known of God is apparent among

1473 3588 1063 2316 1473-5319 3588-1063
αυτοίς ο γαρ θεός αυτοίς εφανέρωσε 1:20 **τα γαρ**
them, for God made *it* apparent to them. For

517-1473 575 2937 2889 3588
αόρατα αυτού από κτίσεως κόσμου τοις
his unseen *attributes* from *the* creation of *the* world to the

4161 3539 2529 3588-5037
ποιήμασιν νοούμενα καθοράται η τε
actions being comprehended are looked at – both

126-1473 1411 2532 2305 1519 3588 1510.1-1473
αΐδιος αυτού δύναμις και θειότης εις το είναι αυτούς
his everlasting power and divinity; for them to be

379 1360 1097 3588 2316 3756 5613
αναπολογήτους 1:21 **διότι γνόντες τον θεόν ουχ ως**
inexcusable. For having known God, [2not 3as

2316 1392 2228 2168 235 3154
θεόν εδόξασαν η ευχαρίστησαν αλλ' εματαιώθησαν
4God 1they glorified *him*], or gave thanks, but acted in folly

1722 3588 1261-1473 2532 4654 3588
εν τοις διαλογισμοίς αυτών και εσκοτίσθη η
in their thoughts, and [4was darkened

801 1473 2588 5335 1510.1 4680
ασύνετος αυτών καρδία 1:22 **φάσκοντες είναι σοφοί**
2senseless 1their 3heart]. Maintaining to be wise ones,

3471 2532 236 3588 1391 3588
εμωράνθησαν 1:23 **και ήλλαξαν την δόξαν του**
they became moronic, and bartered the glory of the

862 2316 1722 3667 1504 5349
αφθάρτου θεού εν ομοιώματι εικόνος φθαρτού
incorruptible God for a representation of an image of corruptible

444 2532 4071 2532 5074 2532
ανθρώπου και πετεινών και τετραπόδων και
man, and birds, and four-footed *creatures*, and

2062 1352 2532 3860-1473 3588 2316
ερπετών 1:24 **διό και παρέδωκεν αυτούς ο θεός**
reptiles. Therefore also [2delivered them up 1God]

1722 3588 1939 3588 2588-1473 1519 167
εν ταις επιθυμίαις των καρδιών αυτών εις ακαθαρσίαν
in the desires of their hearts, unto uncleanness,

3588 818 3588 4983-1473 1722 1438
του ατιμάζεσθαι τα σώματα αυτών εν εαυτοίς
to dishonor their bodies among themselves.

3748 3337 3588 225 3588 2316
1:25 **οίτινες μετήλλαξαν την αλήθειαν του θεού**
The ones who changed over the truth of God

1722 3588 5579 2532 4573 2532 3000 3588
εν τω ψεύδει και εσεβάσθησαν και ελάτρευσαν τη
into the lie, and worshiped and served to the

2937 3844 3588 2936 3739 1510.2.3
κτίσει παρά τον κτίσαντα ος εστιν
created *thing* over the one having created *it*, who is

2128 1519 3588 165 281 1223 3778
ευλογητός εις τους αιώνας αμήν 1:26 **διά τούτο**
blessed into the eons. Amen. On account of this

3860-1473 3588 2316 1519 3806 819 3739
παρέδωκεν αυτούς ο θεός εις πάθη ατιμίας αι
[2delivered them up 1God] unto passions of dishonor.

5037-1063 2338-1473 3337 3588 5446 5540
τε γαρ θήλειαι αυτών μετήλλαξαν την φυσικήν χρήσιν†
For both their females changed over the physical use

1519 3588 3844 5449 3668 5037 2532
εις την παρά φύσιν 1:27 **ομοίως τε και**
unto the one against nature. [3in like manner 2indeed 1And]

3588 730 863 3588 5446 5540 3588 2338
οι άρρενες αφέντες την φυσικήν χρήσιν της θηλείας
the males, leaving the physical use of the female,

1572 1722 3588 3715-1473 1519 240 730
εξεκαύθησαν εν τη ορέξει αυτών εις αλλήλους άρσενες
burned away in their lust for one another – males

1722 730 3588 808 2716 2532 3588
εν άρσεσι την ασχημοσύνην κατεργαζόμενοι και την
in males [2indecency 1manufacturing], and [4the

1:17 †*See Hab. 2:4.*

1:26 †*Ald. adds* **της θηλειας** - of the female.

489 3739 1163 3588 4106-1473 1722
αντιμισθίαν ην έδει της πλάνης αυτών εν
[5]compensation [6]which [7]was a necessity [8]of their delusion [2]in

1438 618 2532 2531 3756-1381
εαυτοίς απολαμβάνοντες **1:28** και καθώς ουκ εδοκίμασαν
[3]themselves [1]accepting]. And as they tried not

3588 2316-2192 1722 1922 3860-1473 3588
τον θεόν έχειν εν επιγνώσει παρέδωκεν αυτούς ο
to hold God in full knowledge, [[2]delivered them up

2316 1519 96 3563 4160 3588 3361 2520
θεός εις αδόκιμον νουν ποιείν τα μη καθήκοντα
[1]God] unto a debased mind, to do the *things* not fitting;

4137 3956 93 4202 4189
1:29 πεπληρωμένους πάση αδικία πορνεία πονηρία
being filled with all unrighteousness, harlotry, wickedness,

4124 2549 3324 5355 5408 2054 1388
πλεονεξία κακία μεστούς φθόνου φόνου έριδος δόλου
desire for wealth, evil, full of envy, murder, strife, treachery,

2550 5588 2637 2319
κακοηθείας ψιθυριστάς **1:30** καταλάλους θεοστυγείς
depraved morals, whisperers, *speaking* vulgarities, hating God,

5197 5244 213 2182 2556
υβριστάς υπερηφάνους αλαζόνας εφευρετάς κακών
insulting, proud, ostentatious, devisers of evils,

1118 545 801 802
γονεύσιν απειθείς **1:31** ασυνέτους ασυνθέτους
to parents resisting persuasion, senseless, contract-breakers,

794 786 415 3748 3588
αστόργους ασπόνδους ανελεήμονας **1:32** οίτινες το
unaffectionate, hostile, unmerciful; who [[2]the

1345 3588 2316 1921 3754 3588 3588 5108
δικαίωμα του θεού επιγνόντες ότι οι τα τοιαύτα
[3]ordinance [4]of God [1]recognizing], (that the ones [[2]such

4238 514 2288 1510.2.6 3756 3440 1473-4160
πράσσοντες άξιοι θανάτου εισίν ου μόνον αυτά ποιούσιν
[1]acting [4]worthy [5]of death [3]are]), not only do the same,

235 2532 4909 3588 4238
αλλά και συνευδοκούσι τοις πράσσουσι
but also are assenting with the ones acting *such*.

CHAPTER 2

Judging Others

1352 379 1510.2.2 5599 444
2:1 διό αναπολόγητος ει ω άνθρωπε
Therefore [[2]inexcusable [1]you are], O man,

3956 3588 2919 1722 3739 1063 2919 3588 2087
πας ο κρίνων εν ω γαρ κρίνεις τον έτερον
every *one* judging, [[2]in [3]which *way* [1]for] you judge the other,

4572 2632 3588 1063 1473 4238 3588
σεαυτόν κατακρίνεις τα γαρ αυτά πράσσεις ο
yourself you condemn – [[3]the [1]for [4]same *things* [2]you do], O one

2919 1492-1161 3754 3588 2917 3588 2316 1510.2.3
κρίνων **2:2** οίδαμεν δε ότι το κρίμα του θεού εστι
judging. For we know that the judgment of God is

2596 225 1909 3588 3588-5108 4238
κατά αλήθειαν επί τους τα τοιαύτα πράσσοντας
according to truth upon the ones [[2]such *things* [1]doing].

3049-1161 3778 5599 444 3588 2919
2:3 λογίζη δε τούτο ω άνθρωπε ο κρίνων
But do you think this, O man, (the one judging

3588 3588 5108 4238 2532 4160
τους τα τοιαύτα πράσσοντας και ποιών
the ones [[2]such *things* [1]doing], and *yourself* doing

1473 3754 1473 1628 3588 2917 3588 2316
αυτά ότι συ εκφεύξη το κρίμα του θεού
them), that you shall flee from the judgment of God?

2228 3588 4149 3588 5544-1473 2532 3588
2:4 η του πλούτου της χρηστότητος αυτού και της
Or the riches of his graciousness and the

463 2532 3588 3115 2706 50
ανοχής και της μακροθυμίας καταφρονείς αγνοών
forbearance and the leniency do you disdain, not knowing

3754 3588 5543 3588 2316 1519 3341 1473-71
ότι το χρηστόν του θεού εις μετάνοιάν σε άγει
that the graciousness of God [[2]to [3]repentance [1]leads you]?

2596-1161 3588 4643-1473 2532 279
2:5 κατά δε την σκληρότητά σου και αμετανόητον
But according to your hardness and impenitent

2588 2343 4572 3709 1722 2250 3709
καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτώ οργήν εν ημέρα οργής
heart you treasure up to yourself wrath in *the* day of wrath

2532 602 1341 3588 2316
και αποκαλύψεως† δικαιοκρισίας του θεού
and revelation of *the* righteous judgment of God;

3739 591 1538 2596 3588 2041-1473
2:6 ος αποδώσει εκάστω κατά τα έργα αυτού
who will recompense each according to his works –

3588-3303 2596 5281 2041 18 1391 2532
2:7 τοις μεν καθ' υπομονήν έργου αγαθού δόξαν και
to the ones with endurance [[2]work [1]of good], [[2]glory [3]and

5092 2532 861 1934 2222 166
τιμήν και αφθαρσίαν επιζητούσι ζωήν αιώνιον
[4]honor [5]and [6]incorruptibility [1]seeking anxiously] – life eternal;

3588-1161 1537 2052 2532 544 3303
2:8 τοις δε εξ εριθείας και απειθούσιν μεν
and to the ones from contention and resisting persuasion, indeed

3588 225 3982-1161 3588 93 2372 2532 3709
τη αληθεία πειθομένοις δε τη αδικία θυμός και οργή
to the truth, and being yielded *to* iniquity – rage and wrath,

2347 2532 4730 1909 3956 5590 444
2:9 θλίψις και στενοχωρία επί πάσαν ψυχήν ανθρώπου
affliction and straits, upon every soul of man

3588 2716 3588 2556 *-5037 4412 2532
του κατεργαζομένου το κακόν Ιουδαίου τε πρώτον και
manufacturing the evil *thing* – both of Jew first and

* 1391-1161 2532 5092 2532 1515 3956 3588
Έλληνος **2:10** δόξα δε και τιμή και ειρήνη παντί τω
Greek; but glory, and honor, and peace to all

2038 3588 18 *-5037 4412 2532 *
εργαζομένω το αγαθόν Ιουδαίω τε πρώτον και Έλληνι
working the good – both to *the* Jew first and Greek.

3756 1063 1510.2.3 4382 3844 3588 2316
2:11 ου γαρ εστι προσωποληψία παρά τω θεώ
[[3]not [1]For [2]there is] a discrimination by God.

Doers of the Law

3745-1063 460 264 460 2532
2:12 όσοι γαρ ανόμως ήμαρτον ανόμως και
For as many as lawlessly sinned, lawlessly also

622 2532 3745 1722 3551 264 1223 3551
απολούνται και όσοι εν νόμω ήμαρτον διά νόμου
they shall perish. And as many as in law sinned, by law

2919 3756 1063 3588 202 3588
κριθήσονται **2:13** ου γαρ οι ακροαταί του
they shall be judged; ([[6]*are* not [1]for [2]the [3]listeners [4]of the

3551 1342 3844 3588 2316 235 3588 4163 3588 3551
νόμου δίκαιοι παρά τω θεώ αλλ' οι ποιηταί του νόμου
[5]law] just ones with God, but the doers of the law

1344 3752-1063 1484 3588 3361 3551
δικαιωθήσονται **2:14** όταν γαρ έθνη τα μη νόμον
shall be justified; for whenever nations not [[2]law

2192 5449 3588 3588 3551 4160 3778
έχοντα φύσει τα του νόμου ποιή ούτοι
[1]having] by nature [[2]the *things* [3]of the [4]law [1]should do], these,

3551 3361 2192 1438 1510.2.6 3551 3748
νόμον μη έχοντες εαυτοίς εισι νόμος **2:15** οίτινες
[[3]law [1]not [2]having [5]to themselves [4]are [6]law], who

1731 3588 2041 3588 3551 1123 1722 3588
ενδείκνυνται το έργον του νόμου γραπτόν εν ταις
demonstrate the work of the law written in

2588-1473 4828 1473 3588 4893
καρδίαις αυτών συμμαρτυρούσης αυτών της συνειδήσεως
their hearts, [[3]bearing witness with [1]of their [2]conscience]

2532 3342 240 3588 3053 2723 2228
και μεταξύ αλλήλων των λογισμών κατηγορούντων η
and between one another with devices charging or

2532 626 1722 2250 3753 2919-3588-2316 3588
και απολογουμένων **2:16** εν ημέρα ότε κρινεί ο θεός τα
also making a defense); in a day when God judges the

2927 3588 444 2596 3588 2098-1473
κρυπτά των ανθρώπων κατά το ευαγγέλιόν μου
hidden *things* of men, (according to my good news),

1223 * 5547
διά Ιησού χριστού
through Jesus Christ.

Circumcision of the Heart

2396 1473 *-2028 2532 1879
2:17 ίδε συ Ιουδαίος επονομάζη και επαναπαύη
Behold! you are named a Jew, and rest upon

2:5 †*CP adds* και - and.

3588 3551 2532 2744 1722 2316 2532 1097 3588
τω νόμω και καυχάσαι εν θεώ 2:18 και γινώσκεις το
the law, and boast in God, and you know the

2307 2532 1381 3588 1308 2727
θέλημα και δοκιμάζεις τα διαφέροντα κατηχούμενος
will, and you distinguish the differences, being instructed

1537 3588 3551 3982-5037 4572 3595-1510.1
εκ του νόμου 2:19 πέποιθάς τε σεαυτόν οδηγόν είναι
from out of the law, also persuading yourself to be a guide

5185 5457 3588 1722 4655 3810
τυφλών φως των εν σκότει 2:20 παιδευτήν
of *the* blind, a light of the ones in darkness, a corrector

878 1320 3516 2192 3588 3446
αφρόνων διδάσκαλον νηπίων έχοντα την μόρφωσιν
of foolish ones, a teacher of infants, having the appearance

3588 1108 2532 3588 225 1722 3588 3551 3588
της γνώσεως και της αληθείας εν τω νόμω 2:21 ο
of the knowledge and of the truth in the law. The one

3767 1321 2087 4572 3756-1321 3588
ούν διδάσκων έτερον σεαυτόν ου διδάσκεις ο
then teaching another – [2yourself 1do you not teach]? The one

2784 3361 2813 2813 3588
κηρύσσων μη κλέπτειν κλέπτεις 2:22 ο
proclaiming, not to steal – do you steal? The one

3004 3361 3431 3431
λέγων μη μοιχεύειν μοιχεύεις
saying, do not commit adultery – do you commit adultery?

3588 948 3588 1497 2416
ο βδελυσσόμενος τα είδωλα ιεροσυλείς
The one abhorring the idols – do you commit sacrilege?

3739 1722 3551 2744 1223 3588 3847
2:23 ος εν νόμω καυχάσαι διά της παραβάσεως
The one who [2in 3*the* law 1boasts] – through the violation

3588 3551 3588 2316-818 3588-1063 3686 3588
του νόμου τον θεόν ατιμάζεις 2:24 το γαρ όνομα του
of the law do you dishonor God? For the name

2316 1223 1473 987 1722 3588 1484 2531
θεού δι' υμάς βλασφημείται εν τοις έθνεσι καθώς
of God [2through 3you 1is blasphemed] among the nations†, as

1125 4061 3303-1063 5623
γέγραπται 2:25 περιτομή μεν γαρ ωφελεί
it has been written. [2circumcision 1For indeed] derives benefit

1437 3551 4238 1437-1161 3848 3551
εάν νόμον πράσσης εαν δε παραβάτης νόμου
if [2*the* law 1you should practice]. But if [2a violator 3of *the* law

1510.3 3588 4061-1473 203 1096
ης η περιτομή σου ακροβυστία γέγονεν
1you should be], your circumcision [2uncircumcision 1becomes].

1437 3767 3588 203 3588 1345 3588 3551
2:26 εάν ούν η ακροβυστία τα δικαιώματα του νόμου
If then the uncircumcised [2the 3ordinances 4of the 5law

5442 3780 3588 203-1473 1519 4061
φυλάσση ουχί η ακροβυστία αυτού εις περιτομήν
1keep], shall not his uncircumcision [2for 3circumcision

3049 2532 2919 3588 1537 5449
λογισθήσεται 2:27 και κρινεί η εκ φύσεως
1be considered]? And [8shall judge 1the one 2from 3nature

203 3588 3551 5055 1473 3588 1223 1121
ακροβυστία τον νόμον τελούσα σε τον διά γράμματος
4uncircumcised 6the 7law 5fulfilling] you, the one with contract

2532 4061 3848 3551 3756-1063 3588 1722
και περιτομής παραβάτην νόμου 2:28 ου γαρ ο εν
and circumcision, *but* a violator of *the* law. For not the one in

3588 5318 * 1510.2.3 3761 3588 1722 3588 5318 1722
τω φανερώ Ιουδαίός εστιν ουδέ η εν τω φανερώ εν
the open [2a Jew 1is], nor the *thing* in the open in

4561 4061 235 3588 1722 3588 2927 *
σαρκί περιτομή 2:29 αλλ' ο εν τω κρυπτώ Ιουδαίος
flesh circumcision. But the one in the hiding *is a* Jew,

2532 4061 2588 1722 4151 3756 1121
και περιτομή καρδίας εν πνεύματι ου γράμματι
and circumcision *is in the* heart, in spirit, not by contract;

3739 3588 1868 3756 1537 444 235 1537 3588 2316
ου ο έπαινος ουκ εξ ανθρώπων αλλ' εκ του θεού
of whom the high praise *is* not from men, but from God.

2:24 †*See Eze. 36:22.*

CHAPTER 3

Benefit of Circumcision

5100-3767 3588 4053 3588 * 2228 5100
3:1 τι ουν το περισσόν του Ιουδαίου η τις
Then what *is* the extra *thing* of the Jew, or what

3588 5622 3588 4061 4183 2596 3956
η ωφέλεια της περιτομής 3:2 πολύ κατά πάντα
is the benefit of the circumcision? Much in every

5158 4412-3303-1063 3754 4100 3588 3051
τρόπον πρώτον μεν γαρ ότι επιστεύθησαν τα λόγια
manner. For indeed first that they were trusted with the oracles

3588 2316 5100-1063 1487 569-5100 3361 3588
του θεού 3:3 τι γαρ ει ηπίστησάν τινες μη η
of God. For what if some disbelieved? *Does*

570-1473 3588 4102 3588 2316 2673
απιστία αυτών την πίστιν του θεού καταργήσει
their unbelief [2the 3belief 4of God 1cease to work]?

3361-1096 1096 1161 3588 2316 227
3:4 μη γένοιτο γινέσθω δε ο θεός αληθής
May it not be. [2let 4be 1But 3God] true,

3956-1161 444 5583 2531 1125 3704
πας δε άνθρωπος ψεύστης καθώς γέγραπται όπως
and every man a liar; as it has been written that,

302-1344 1722 3588 3056-1473 2532 3528
αν δικαιωθής εν τοις λόγοις σου και νικήσης
You should be justified in your words, and should overcome

1722 3588 2919-1473 1487-1161 3588 93-1473
εν τω κρίνεσθαί σε 3:5 ει δε η αδικία ημών
in your being judged†. But if our unrighteousness

2316 1343 4921 5100 2046 3361
θεού δικαιοσύνην συνίστησι τι ερούμεν μη
[2God's 3righteousness 1commends], what shall we say? *Is*

94 3588 2316 3588 2018 3588 3709 2596
άδικος ο θεός ο επιφέρων την οργήν κατά
[2unjust 1God], the one bearing upon the anger? (according to

444 3004 3361-1096 1893 4459 2919-3588-2316
άνθρωπον λέγω 3:6 μη γένοιτο επεί πως κρινεί ο θεός
man I speak.) May it not be; since how shall God judge

3588 2889 1487-1063 3588 225 3588 2316 1722 3588 1699
τον κόσμον 3:7 ει γαρ η αλήθεια του θεού εν τω εμώ
the world? For if the truth of God [2in 3my

5582 4052 1519 3588 1391-1473 5100 2089 2504 5613
ψεύσματι επερίσσευσεν εις την δόξαν αυτού τι έτι καγώ ως
4untruth 1abounded] to his glory, why yet also I as

268 2919 2532 3361 2531 987
αμαρτωλός κρίνομαι 3:8 και μη καθώς βλασφημούμεθα
a sinner am judged? And not, as we are blasphemed,

2532 2531 5346-5100 1473 3004 3754 4160 3588
και καθώς φασί τινες ημάς λέγειν ότι ποιήσωμεν τα
and as some say we say, that, We should do the

2556 2443 2064 3588 18 3739 3588 2917
κακά ίνα έλθη τα αγαθά ων το κρίμα
bad *things* that [3should come 1the 2good *things*] – *their* judgment

1738-1510.2.3
ένδικόν εστι
is just.

All are under Sin

5100 3767 4284 3756-3843
3:9 τι ούν προεχόμεθα ου πάντως
What then, Do we have an advantage? Assuredly not.

4256-1063 *-5037 2532 * 3956
προητιασάμεθα γαρ Ιουδαίους τε και Έλληνας πάντας
For we showed before both Jews and Greeks, all

5259 266 1510.1 2531 1125
υφ' αμαρτίαν είναι 3:10 καθώς γέγραπται
[2under 3sin 1to be]. As it has been written,

3756-1510.2.3 1342 3761 1520 3756-1510.2.3 3588
ουκ έστι δίκαιος ουδέ εις 3:11 ουκ έστιν ο
There is not a just one, not even one. There is not the one

4920 3756-1510.2.3 3588 1567 3588 2316 3956
συνιών ουκ έστιν ο εκζητών τον θεόν 3:12 πάντες
perceiving; there is not the one seeking after God. All

1578 260 889 3756-1510.2.3
εξέκλιναν άμα ηχρειώθησαν ουκ έστι
have turned aside; together they became useless; there is not *one*

3:4 †*See Ps. 51:4.*

4160 5544 3756-1510.2.3 2193 1520 5028
ποιῶν χρηστότητα ουκ έστιν έως ενός 3:13 τάφος
having graciousness, there is not even one†. [[3]*is* a tomb

455 3588 2995-1473 3588 1100-1473
ανεωγμένος ο λάρυγξ αυτών ταις γλώσσαις αυτών
[2]having been opened [1]Their throat]. *With* their tongues

1387 2447 785 5259 3588 5491-1473
εδολιούσαν ιός ασπίδων υπό τα χείλη αυτών
they use deceit†; *the* poison of asps *is* under their lips††;

3:14 3739 3588 4750 685 2532 4088 1073
ων το στόμα αράς και πικρίας γέμει
whose mouth [[2]of curse [3]and [4]bitterness [1]is full]†.

3:15 3691 3588 4228-1473 1632 129 3:16 4938
οξείς οι πόδες αυτών εκχέαι αίμα σύντριμμα
Keen *are* their feet to pour out blood; destruction

2532 5004 1722 3588 3598-1473 3:17 2532 3598 1515
και ταλαιπωρία εν ταις οδοίς αυτών και οδόν ειρήνης
and misery *are* in their ways; and *the* way of peace

3756-1097 3:18 3756-1510.2.3 5401 2316 561 3588
ουκ έγνωσαν ουκ έστι φόβος θεού απέναντι των
they knew not†. There is not a fear of God before

3788-1473
οφθαλμών αυτών
their eyes†.

Justified Without Charge

3:19 1492-1161 3754 3745 3588 3551 3004
οίδαμεν δε ότι όσα ο νόμος λέγει
And we know that as much as the law says,

3588 1722 3588 3551 2980 2443 3956 4750
τοις εν τω νόμω λαλεί ίνα παν στόμα
[[2]to the ones [3]in [4]the [5]law [1]it speaks], that every mouth

5420 2532 5267 1096 3956 3588 2889 3588
φραγή και υπόδικος γένηται πας ο κόσμος τω
should be shut, and [[5]subject to trial [4]should be [1]all [2]the [3]world] *to*

2316 3:20 1360 1537 2041 3551 3756-1344
θεώ διότι εξ έργων νόμου ου δικαιωθήσεται
God. For from out of works of law [[3]shall not be justified

3956 4561 1799 1473 1223-1063 3551 1922
πάσα σαρξ ενώπιον αυτού διά γαρ νόμου επίγνωσις
[1]all [2]flesh] before him. For through law *is* full knowledge

266 3:21 3568-1161 5565 3551 1343
αμαρτίας νυνί δε χωρίς νόμου δικαιοσύνη
of sin. But now [[4]separate [5]of law [1]righteousness

2316 5319 3140 5259 3588
θεού πεφανέρωται μαρτυρουμένη υπό του
[2]of God [3]has been made apparent], being witnessed by the

3551 2532 3588 4396 3:22 1343-1161 2316
νόμου και των προφητών δικαιοσύνη δε θεού
law and the prophets – even righteousness of God

1223 4102 * 5547 1519 3956 2532 1909
διά πίστεως Ιησού χριστού εις πάντας και επί
through belief of Jesus Christ unto all and for

3956 3588 4100 3756 1063 1510.2.3 1293
πάντας τους πιστεύοντας ου γαρ εστι διαστολή
all the ones trusting; [[3]not [1]for [2]there is] a difference;

3:23 3956-1063 264 2532 5302 3588 1391 3588
πάντες γαρ ήμαρτον και υστερούνται της δόξης του
for all sinned and lack the glory

2316 3:24 1344 1431 3588 1473 5484
θεού δικαιούμενοι δωρεάν τη αυτού χάριτι
of God, being justified without charge by his favor

1223 3588 629 3588 1722 5547 * 3:25 3739
διά της απολυτρώσεως της εν χριστώ Ιησού ον
through the release by ransom in Christ Jesus, whom

4388-3588-2316 2435 1223 3588 4102 1722
προέθετο ο θεός ιλαστήριον διά της πίστεως εν
God set forth *as* an atonement-seat, through the belief in

3588 1473 129 1519 1732 3588 1343-1473
τω αυτού αίματι εις ένδειξιν της δικαιοσύνης αυτού
his blood, for a demonstration of his righteousness

1223 3588 3929 3588 4266 265
διά την πάρεσιν των προγεγονότων αμαρτημάτων
through the letting pass the preceding sins,

3:26 1722 3588 463 3588 2316 4314 1732
εν τη ανοχή του θεού προς ένδειξιν
in the forbearance of God, for a demonstration

3588 1343-1473 1722 3588 3568 2540 1519 3588
της δικαιοσύνης αυτού εν τω νυν καιρώ εις το
of his righteousness in the present time, for

1510.1-1473 1342 2532 1344 3588 1537 4102
είναι αυτόν δίκαιον και δικαιούντα τον εκ πίστεως
his being just and justifying the one from out of belief

* 3:27 4226 3767 3588 2746 1576
Ιησού πού ούν η καύχησις εξεκλείσθη
of Jesus. Where then *is* the boasting? It was excluded.

1223 4169 3551 3588 2041 3780 235 1223
διά ποίου νόμου των έργων ουχί αλλά διά
Through what kind of law? The one of works? No, but through

3551 4102 3:28 3049 3767 4102 1344
νόμου πίστεως λογιζόμεθα ούν πίστει δικαιούσθαι
a law of belief. We consider then [[3]by belief [2]to be justified

444 5565 2041 3551 3:29 2228 *
άνθρωπον χωρίς έργων νόμου η Ιουδαίων
[1]a man] separate from works of law. Or [[3]of Jews

3588 2316 3440 3780-1161 2532 1484 3483 2532
ο θεός μόνον ουχί δε και εθνών ναι και
[1]*is* God [2]only]? But *is he* not also of nations? Yes, also

1484 3:30 1897 1520 3588 2316 3739 1344
εθνών επείπερ εις ο θεός ος δικαιώσει
of nations, since indeed *there is* one God who shall justify

4061 1537 4102 2532 203 1223
περιτομήν εκ πίστεως και ακροβυστίαν διά
the circumcision from out of belief and uncircumcision through

3588 4102 3:31 3551 3767 2673 1223
της πίστεως νόμον ούν καταργούμεν διά
the belief. [[3]law [1]Then [2]do we render] useless through

3588 4102 3361-1096 235 3551 2476
της πίστεως μη γένοιτο αλλά νόμον ιστώμεν
the belief? May it not be. But [[2]law [1]we establish].

CHAPTER 4

Abraham Justified by Trusting

4:1 5100 3767 2046 * 3588 3962-1473
τι ούν ερούμεν Αβραάμ τον πατέρα ημών
What then, shall we say *that* Abraham our father

2147 2596 4561 4:2 1487-1063 * 1537
ευρηκέναι κατά σάρκα ει γαρ Αβραάμ εξ
has found according to flesh? For if Abraham [[2]from out of

2041 1344 2192 2745 235 3756 4314
έργων εδικαιώθη έχει καύχημα αλλ' ου προς
[3]works [1]was justified], he has boasting, but not towards

3588 2316 4:3 5100-1063 3588 1124 3004 4100
τον θεόν τι γαρ η γραφή λέγει επίστευσε
God. For what *does* the scripture say? [[3]trusted

1161 * 3588 2316 2532 3049 1473 1519
δε Αβραάμ τω θεώ και ελογίσθη αυτώ εις
[1]But [2]Abraham] *in* God, and it was imputed to him for

1343 4:4 3588-1161 2038 3588 3408
δικαιοσύνην τω δε εργαζομένω ο μισθός
righteousness†. And to the one working, the wage

3756 3049 2596 5484 235 2596 3588
ου λογίζεται κατά χάριν αλλά κατά το
is not considered according to favor, but according to the

3783 4:5 3588-1161 3361 2038 4100-1161
οφείλημα τω δε μη εργαζομένω πιστεύοντι δε
debt. But to the one not working, but trusts

1909 3588 1344 3588 765 3049 3588
επί τον δικαιούντα τον ασεβή λογίζεται η
upon the one justifying the impious one, [[2]is imputed

4102-1473 1519 1343 4:6 2509 2532 *
πίστις αυτού εις δικαιοσύνην καθάπερ και Δαβίδ
[1]his trust] for righteousness. Just as also David

3004 3588 3108 3588 444 3739 3588
λέγει τον μακαρισμόν του ανθρώπου ω ο
says *about* the blessing of the man to whom

2316 3049 1343 5565 2041
θεός λογίζεται δικαιοσύνην χωρίς έργων
God imputes righteousness separate from works, *saying*,

3:10-12 †*See Ps. 53:1-3.*

3:13 †*See Ps. 5:9.*

3:13 ††*See Ps. 140:3.*

3:14 †*See Ps. 10:7.*

3:15-17 †*See Is. 59:7,8.*

3:18 †*See Ps. 36:1.*

4:3 †*See Gen. 15:6.*

3107 3739 863 3588 458 2532
4:7 **μακάριοι ων αφέθησαν αι ανομίαι και**
Blessed *are* whom [[3]were forgiven [1]the [2]lawless *deeds*], and

3739 1943 3588 266 3107 435
ων επεκαλύφθησαν αι αμαρτίαι **4:8** **μακάριος ανήρ**
whom [[3]were covered over [1]the [2]sins]. Blessed *is* a man

3739 3766.2 3049-2962 266 3588
ω ου μη λογίσηται κύριος αμαρτίαν **4:9** **ο**
in whom in no way *the* Lord should impute sin†.

3108 3767 3778 1909 3588 4061 2228
μακαρισμός ούν ούτος επί την περιτομήν η
[[2]blessing [3]then [1]Is this] upon the circumcision *only*, or

2532 1909 3588 203 3004-1063 3754 3049
και επί την ακροβυστίαν λέγομεν γαρ ότι ελογίσθη
also upon the uncircumcision? For we say that [[2]was imputed

3588 * 3588 4102 1519 1343 4459 3767
τω Αβραάμ η πίστις εις δικαιοσύνην **4:10** **πως ούν**
[3]*to* [4]Abraham [1]belief] for righteousness. How then

3049 1722 4061 1510.6 2228 1722 203
ελογίσθη εν περιτομή όντι η εν ακροβυστία
was it imputed? [[2]in [3]circumcision [1]Being], or in uncircumcision?

3756 1722 4061 235 1722 203 2532 4592
ουκ εν περιτομή αλλ' εν ακροβυστία **4:11** **και σημείον**
Not in circumcision, but in uncircumcision. And [[2]*the* sign

2983 4061 4973 3588 1343 3588
έλαβε περιτομής σφραγίδα της δικαιοσύνης της
[1]he received] of circumcision (a seal of the righteousness of the

4102 3588-1722 3588 203 1519 3588 1510.1-1473
πίστεως της εν τη ακροβυστία εις το είναι αυτόν
belief) *while being* in the uncircumcision, for him to be

3962 3956 3588 4100 1223 203
πατέρα πάντων των πιστευόντων δι' ακροβυστίας
father of all of the ones trusting through uncircumcision,

1519 3588 3049 2532 1473 3588 1343
εις το λογισθήναι και αυτοίς την δικαιοσύνην
for [[3]to be imputed [4]also [5]to them [1]the [2]righteousness],

2532 3962 4061 3588 3756 1537
4:12 **και πατέρα περιτομής τοις ουκ εκ**
and father of circumcision to the ones not from out of

4061 3440 235 2532 3588 4748 3588
περιτομής μόνον αλλά και τοις στοιχούσι τοις
circumcision only, but also to the ones conforming to the

2487 3588 4102 3588 1722 3588 203 3588
ίχνεσι της †πίστεως τοις εν τη ακροβυστία του
tracks of the belief – to the ones in the uncircumcision

3962-1473 *
πατρός ημών Αβραάμ††
of our father Abraham.

The Promise to Abraham

3756-1063 1223 3551 3588 1860
4:13 **ου γαρ διά νόμου η επαγγελία**
For not through law *was* the promise

3588 * 2228 3588 4690-1473 3588 2818
τω Αβραάμ η τω σπέρματι αυτού το κληρονόμον
to Abraham or *to* his seed [[3]heir

1473 1510.1 3588 2889 235 1223 1343
αυτόν είναι του κόσμου αλλ' διά δικαιοσύνης
[1]for him [2]to be] of the world, but through righteousness

4102 1487-1063 3588 1537 3551 2818
πίστεως **4:14** **ει γαρ οι εκ νόμου κληρονόμοι**
of belief. For if the ones from out of *the* law *be* heirs,

2758 3588 4102 2532 2673 3588 1860
κεκένωται η πίστις και κατήργηται η επαγγελία
[[3]is empty [1]the [2]belief], and [[3]ceases to work [1]the [2]promise].

3588-1063 3551 3709 2716 3739-1063 3756-1510.2.3
4:15 **ο γαρ νόμος οργήν κατεργάζεται ου γαρ ουκ έστι**
For the law [[2]wrath [1]manufactures]; for where there is not

3551 3761 3847 1223 3778
νόμος ουδέ παράβασις **4:16** **διά τούτο**
law not even *is there* a violation. On account of this

1537 4102 2443 2596 5484 1519 3588
εκ πίστεως ίνα κατά χάριν εις το
it is from out of belief that according to favor, for the

1510.1 949 3588 1860 3956 3588 4690 3756
είναι βεβαίαν την επαγγελίαν παντί τω σπέρματι ου
[[2]to be [3]firm [1]promise] to all the seed – not

3588 1537 3588 3551 3440 235 2532 3588
τω εκ του νόμου μόνον αλλά και τω
to the one from out of the law only, but also to the one

1537 4102 * 3739 1510.2.3 3962 3956
εκ πίστεως Αβραάμ ος εστι πατήρ πάντων
from out of belief of Abraham, who is father of all

1473 2531 1125 3754 3962 4183
ημών **4:17** **καθώς γέγραπται ότι πατέρα πολλών**
of us (as it has been written that, [[3]father [4]of many

1484 5087 1473 2713 3739 4100
εθνών τέθεικά σε κατέναντι ου επίστευσε
[5]nations [1]I have established [2]you]†) in front of which he trusted

2316 3588 2227 3588 3498 2532 2564
θεού του ζωοποιούντος τους νεκρούς και καλούντος
God restoring [[3]to life [1]the [2]dead ones], and calling

3588 3361 1510.6 5613 1510.6 3739 3844 1680
τα μη όντα ως όντα **4:18** **ος παρ' ελπίδα**
the ones not being, as being; who, against hope

1909 1680 4100 1519 3588 1096-1473 3962
επ' ελπίδι επίστευσεν εις το γενέσθαι αυτόν πατέρα
[[2]upon [3]hope [1]trusted], for him to become father

4183 1484 2596 3588 2046 3779
πολλών εθνών κατά το ειρημένον ούτως
of many nations, according to the *thing* being said, So

1510.8.3 3588 4690-1473 2532 3361 770
έσται το σπέρμα σου **4:19** **και μη ασθενήσας**
shall [[2]be [1]your seed]†. And not being weak

3588 4102 3756-2657 3588 1438 4983 2235
τη πίστει ου κατενόησε το εαυτού σώμα ήδη
in the belief, he contemplated not his own body already

3499 1541 4225 5224
νενεκρωμένον εκατονταέτης που υπάρχων
deadened, [[3]a hundred years *old* [2]somewhere *about* [1]being],

2532 3588 3500 3588 3388 * 1519-1161 3588
και την νέκρωσιν της μήτρας Σάρρας **4:20** **εις δε την**
and the deadening of the womb of Sarah. And at the

1860 3588 2316 3756-1252 3588 570 235
επαγγελίαν του θεού ου διεκρίθη τη απιστία αλλ'
promise of God he did not examine in the unbelief, but

1743 3588 4102 1325 1391 3588 2316 2532
ενεδυναμώθη τη πίστει δους δόξαν τω θεώ **4:21** **και**
was empowered in the belief, giving glory *to* God; and

4135 3754 3739 1861 1415-1510.2.3
πληροφορηθείς ότι ο επήγγελται δυνατός εστι
having full assurance that what he has promised, he is able

2532 4160 1352 2532 3049 1473 1519
και ποιήσαι **4:22** **διό και ελογίσθη αυτώ εις**
also to do. Therefore also it was imputed to him for

1343 3756-1125 1161 1223 1473
δικαιοσύνην **4:23** **ουκ εγράφη δε δι' αυτόν**
righteousness†. [[2]it was not written [1]But] on account of him

3440 3754 3049 1473 235 2532 1223
μόνον ότι ελογίσθη αυτώ **4:24** **αλλά και δι'**
only, that it was imputed to him; but also on account of

1473 3739 3195 3049 3588
ημάς οις μέλλει λογίζεσθαι τοις
us, to whom *it was* about to be imputed, to *us* the ones

4100 1909 3588 1453 * 3588 2962-1473
πιστεύουσιν επί τον εγείραντα Ιησούν τον κύριον ημών
trusting upon the one having raised Jesus our Lord

1537 3498 3739 3860 1223
εκ νεκρών **4:25** **ος παρεδόθη διά**
from out of dead ones; who was delivered up on account of

3588 3900-1473 2532 1453 1223 3588
τα παραπτώματα ημών και ηγέρθη διά την
our transgressions, and was raised on account of

1347-1473
δικαίωσιν ημών
our justification.

4:7-8 †*See Ps. 32:1,2.*

4:12 †—††*see CP & Ald.*

4:17 †*See Gen. 17:4.*

4:18 †*See Gen. 15:5.*

4:22 †*See Gen. 15:6.*

CHAPTER 5

Christ Died for Us

1344 3767 1537 4102 1515
5:1 δικαιωθέντες οὖν εκ πίστεως ειρήνην
Having been justified then from out of belief†, [[2]peace

2192 4314 3588 2316 1223 3588 2962-1473 *
έχομεν προς τον θεόν διά του κυρίου ημών Ιησού
[1]we have] towards God through our Lord Jesus

5547 1223 3739 2532 3588 4318 2192
χριστού 5:2 δι' ου και την προσαγωγήν εσχήκαμεν
Christ, through whom also [[2]access [1]we have]

3588 4102 1519 3588 5484-3778 1722 3739 2476
τη πίστει εις την χάριν ταύτην εν η εστήκαμεν
by the belief into this favor in which we stand,

2532 2744 1909 1680 3588 1391 3588 2316
και καυχώμεθα επ' ελπίδι της δόξης του θεού
and boast upon hope of the glory of God.

3756 3440 1161 235 2532 2744 1722 3588
5:3 ου μόνον δε αλλά και καυχώμεθα εν ταις
[[2]not [3]only *that* [1]And], but also we boast in the

2347 1492 3754 3588 2347 5281 2716
θλίψεσιν ειδότες ότι η θλίψις υπομονήν κατεργάζεται
afflictions, knowing that the affliction [[2]endurance [1]manufactures];

3588-1161 5281 1382 3588-1161 1382 1680
5:4 η δε υπομονή δοκιμήν η δε δοκιμή ελπίδα
and the endurance – proof; and the proof – hope;

3588-1161 1680 3756-2617 3754 3588 26 3588 2316
5:5 η δε ελπίς ου καταισχύνει ότι η αγάπη του θεού
and the hope *does* not shame, for the love of God

1632 1722 3588 2588-1473 1223 4151
εκκέχυται εν ταις καρδίαις ημών διά πνεύματος
has been poured out in our hearts through [[2]spirit

39 3588 1325 1473 2089-1063 5547
αγίου του δοθέντος ημίν 5:6 έτι γαρ χριστός
[1]holy] having been given to us. For still while [[4]Christ

1510.6 1473 772 2596-2540 5228 765
όντων ημών ασθενών κατά καιρόν υπέρ ασεβών
[2]were [1]we [3]weak [6]in due time [7]for [8]*the* impious ones

599 3433-1063 5228 1342 5100 599
απέθανε 5:7 μόλις γαρ υπέρ δικαίου τις αποθανείται
[5]died]. For hardly for a just one shall one die;

5228-1063 3588 18 5029 5100 2532 5111 599
υπέρ γαρ του αγαθού τάχα τις και τολμά αποθανείν
for over the good one perhaps someone even dares to die;

4921 1161 3588 1438 26 1519 1473 3588
5:8 συνίστησι δε την εαυτού αγάπην εις ημάς ο
[[3]commends [1]but [4]his own [5]love [6]for [7]us

2316 3754 2089 268-1510.6 1473 5547 5228 1473
θεός ότι έτι αμαρτωλών όντων ημών χριστός υπέρ ημών
[2]God], that yet [[2]being sinners [1]we], Christ [[2]for [3]us

599 4183 3767-3123 1344 3568
απέθανεν 5:9 πολλώ ουν μάλλον δικαιωθέντες νυν
[1]died]. Much more then, having been justified now

1722 3588 129-1473 4982 1223 1473 575
εν τω αίματι αυτού σωθησόμεθα δι' αυτού από
in his blood, we shall be delivered by him from

3588 3709 1487-1063 2190-1510.6 2644 3588
της οργής 5:10 ει γαρ εχθροί όντες κατηλλάγημεν τω
the wrath. For if being enemies we were reconciled *to*

2316 1223 3588 2288 3588 5207-1473 4183 3123
θεώ διά του θανάτου του υιού αυτού πολλώ μάλλον
God through the death of his son, how much more,

2644 4982 1722 3588 2222-1473
καταλλαγέντες σωθησόμεθα εν τη ζωή αυτού
having been reconciled, shall we be delivered by his life.

3756 3440 1161 235 2532 2744 1722 3588 2316
5:11 ου μόνον δε αλλά και καυχώμενοι εν τω θεώ
[[2]not [3]only *that* [1]And], but also boasting in God

1223 3588 2962-1473 * 5547 1223 3739 3568
διά του κυρίου ημών Ιησού χριστού δι' ου νυν
through our Lord Jesus Christ, through whom now

3588 2643 2983 1223 3778
την καταλλαγήν ελάβομεν 5:12 διά τούτο
[[2]the [3]reconciliation [1]we received]. On account of this,

5618 1223 1520 444 3588 266 1519 3588 2889
ώσπερ δι' ενός ανθρώπου η αμαρτία εις τον κόσμον
as if through one man sin [[2]into [3]the [4]world

1525 2532 1223 3588 266 3588 2288 2532 3779
εισήλθε και διά της αμαρτίας ο θάνατος και ούτως
[1]entered], and through sin death, and thus

1519 3956 444 3588 2288 1330 1909
εις πάντας ανθρώπους ο θάνατος διήλθεν εφ'
to all men death went through, because

3739 3956 264 891-1063 3551 266
ω πάντες ήμαρτον 5:13 άχρι γαρ νόμου αμαρτία
by which *reason* all sinned. For until law sin

1510.7.3 1722 2889 266-1161 3756 1677 3361 1510.6
ην εν κόσμω αμαρτία δε ουκ ελλογείται μη όντος
was in *the* world – but sin not charged, (not being

3551 235 936 3588 2288 575 * 3360
νόμου 5:14 αλλ' εβασίλευσεν ο θάνατος από Αδάμ μέχρι
a law). But [[2]reigned [1]death] from Adam until

* 2532 1909 3588 3361 264 1909 3588
Μωσέως και επί τους μη αμαρτήσαντας επί τω
Moses, *reigning* even upon the ones not having sinned in the

3667 3588 3847 * 3739 1510.2.3 5179
ομοιώματι της παραβάσεως Αδάμ ος εστι τύπος
likeness of the violation of Adam, who is a model

3588 3195 235 3756 5613 3588
του μέλλοντος 5:15 αλλ' ουχ ως το
of the one being about *to come*. But *shall* not as the

3900 3779 2532 3588 5486 1487-1063 3588 3588
παράπτωμα ούτως και το χάρισμα ει γαρ τω του
transgression, so also *be* the favor? For if in the [[2]of the

1520 3900 3588 4183 599 4183 3123 3588
ενός παραπτώματι οι πολλοί απέθανον πολλώ μάλλον η
[3]one [1]transgression] the many died, to many more the

5484 3588 2316 2532 3588 1431 1722 5484 3588 3588
χάρις του θεού και η δωρεά εν χάριτι τη του
favor of God, (and the gift by favor in the *favor* of the

1520 444 * 5547 1519 3588 4183 4052
ενός ανθρώπου Ιησού χριστού εις τους πολλούς επερίσσευσε
one man Jesus Christ to many), abounded.

2532 3756 5613 1223 1520 264 3588 1434
5:16 και ουχ ως δι' ενός αμαρτήσαντος το δώρημα
And not as by one *man* having sinned *was* the gift.

3588-3303-1063 2917 1537 1520 1519 2631
το μεν γαρ κρίμα εξ ενός εις κατάκριμα
For indeed the judgment from out of one *was* unto condemnation,

3588-1161 5486 1537 4183 3900 1519
το δε χάρισμα εκ πολλών παραπτωμάτων εις
but the favor from out of many transgressions *was* unto

1345 1487-1063 3588 3588 1520 3900
δικαίωμα 5:17 ει γαρ τω του ενός παραπτώματι
justice. For if in the [[2]of the [3]one *man* [1]transgression]

3588 2288 936 1223 3588 1520 4183 3123
ο θάνατος εβασίλευσε διά του ενός πολλώ μάλλον
death reigned through the one *man*; how much more

3588 3588 4050 3588 5484 2532 3588 1431
οι την περισσείαν της χάριτος και της δωρεάς
the ones [[2]the [3]abundance [4]of the [5]favor [6]and [7]the [8]gift

3588 1343 2983 1722 2222 936
της δικαιοσύνης λαμβάνοντες εν ζωή βασιλεύσουσι
[9]of righteousness [1]receiving] [[2]in [3]life [1]shall reign]

1223 3588 1520 * 5547 686 3767 5613
διά του ενός Ιησού χριστού 5:18 άρα ούν ως
through the one *man* Jesus Christ. It is so then as

1223 1520 3900 1519 3956 444 1519
δι' ενός παραπτώματος εις πάντας ανθρώπους εις
through one transgression *it was* unto all men for

2631 3779 2532 1223 1520 1345 1519
κατάκριμα ούτως και δι' ενός δικαιώματος εις
condemnation, so also through one right action *it was* unto

3956 444 1519 1347 2222 5618-1063
πάντας ανθρώπους εις δικαίωσιν ζωής 5:19 ώσπερ γαρ
all men for justification of life. For as

1223 3588 3876 3588 1520 444 268
διά της παρακοής του ενός ανθρώπου αμαρτωλοί
by the disobedience of the one man [[3]*as* sinners

2525 3588 4183 3779 2532 1223 3588 5218
κατεστάθησαν οι πολλοί ούτω και διά της υπακοής
[2]were established [1]many], so also by the obedience

3588 1520 1342 2525 3588 4183
του ενός δίκαιοι κατασταθήσονται οι πολλοί
of the one *man* [[3]*as* just ones [2]shall be established [1]many].

3551-1161 3922 2443 4121
5:20 νόμος δε παρεισήλθεν ίνα πλεονάση
But law entered privately, that [[2]should be superabundant

3588 3900 3739-1161 4121 3588 266
το παράπτωμα ου δε επλεόνασεν η αμαρτία
[1]transgression]. But where [[2]was superabundant [1]sin],

5:1 †*or* trust.

5248 3588 5484 2443 5618 936
υπερεπερίσσευσεν η χάρις **5:21** ινα ώσπερ εβασίλευσεν
[[2]superabounded [1]favor], that as [[2]reigned

3588 266 1722 3588 2288 3779 2532 3588 5484 936
η αμαρτία εν τω θανάτω ούτω και η χάρις βασιλεύση
[1]sin] in death, so also the favor should reign

1223 1343 1519 2222 166 1223 * 5547
διά δικαιοσύνης εις ζωήν αιώνιον διά Ιησού χριστού
through righteousness to life eternal through Jesus Christ

3588 2962-1473
του κυρίου ημών†
our Lord.

CHAPTER 6

Dying to Sin

5100 3767 2046 1961 3588 266
6:1 τι ούν ερούμεν επιμενούμεν τη αμαρτία
What then shall we say? Shall we remain *in* sin

2443 3588 5484 4121 3361
ινα η χάρις πλεονάση **6:2** μη
that favor should be superabundant? May it not

1096 3748 599 3588 266 4459 2089
γένοιτο οίτινες απεθάνομεν τη αμαρτία πως έτι
be. We who died *to* sin, how shall we still

2198 1722 1473 2228 50 3754 3745
ζήσομεν εν αυτή **6:3** η αγνοείτε ότι όσοι
live in it? Or do you not know that as many as

907 1519 5547 * 1519 3588 2288-1473
εβαπτίσθημεν εις χριστόν Ιησούν εις τον θάνατον αυτού
we were immersed unto Christ Jesus, unto his death

907 4916 3767 1473
εβαπτίσθημεν **6:4** συνετάφημεν ουν αυτώ
we were immersed? We were buried together then *with* him

1223 3588 908 1519 3588 2288 2443 5618
διά του βαπτίσματος εις τον θάνατον ίνα ώσπερ
through the immersion into death. That as

1453 5547 1537 3498 1223 3588 1391 3588
ηγέρθη χριστός εκ νεκρών διά της δόξης του
[[2]arose [1]Christ] from out of dead ones by the glory of the

3962 3779 2532 1473 1722 2538 2222 4043
πατρός ούτως και ημείς εν καινότητι ζωής περιπατήσωμεν
father, so also we in newness of life should walk.

1487-1063 4854 1096 3588 3667
6:5 ει γαρ σύμφυτοι γεγόναμεν τω ομοιώματι
For if [[2]planted together [1]we have become] in the likeness

3588 2288-1473 235-2532 3588 386 1510.8.4
του θανάτου αυτού αλλά και της αναστάσεως εσόμεθα
of his death, so also of *his* resurrection we shall be.

3778-1097 3754 3588 3820-1473 444
6:6 τούτο γινώσκοντες ότι ο παλαιός ημών άνθρωπος
Knowing this, that our old man

4957 2443 2673 3588 4983
συνεσταυρώθη ίνα καταργηθή το σώμα
was crucified along with *him*, that [[4]should cease work [1]the [2]body

3588 266 3588 3371 1398 1473 3588
της αμαρτίας του μηκέτι δουλεύειν ημάς τη
[3]of sin], that [[2]no longer [3]are to be a slave [1]we] *to*

266 3588-1063 599 1344 575
αμαρτία **6:7** ο γαρ αποθανών δεδικαίωται από
sin. For the one having died has been justified from

3588 266 1487-1161 599 4862 5547 4100
της αμαρτίας **6:8** ει δε απεθάνομεν συν χριστώ πιστεύομεν
sin. And if we died with Christ, we trust

3754 2532 4800 1473 1492 3754 5547
ότι και συζήσομεν αυτώ **6:9** ειδότες ότι χριστός
that also we shall live together with him, knowing that Christ,

1453 1537 3498 3765 599
εγερθείς εκ νεκρών ουκέτι αποθνήσκει
having been raised from out of dead ones, no longer dies –

2288 1473 3765 2961 3588-1063 599
θάνατος αυτού ουκέτι κυριεύει **6:10** ο γαρ απέθανεν
death [[3]him [1]no longer [2]dominates]. For the *fact* he died –

3588 266 599 2178 3588-1161 2198 2198
τη αμαρτία απέθανεν εφάπαξ ο δε ζη ζη
[[2]*to* [3]sin [1]he died] once for all. But the *fact* he lives – he lives

3588 2316 3779 2532 1473 3049 1438 3498
τω θεώ **6:11** ούτω και υμείς λογίζεσθε εαυτούς νεκρούς
to God. So also you consider yourselves [[2]dead ones

3303 1510.1 3588 266 2198-1161 3588 2316 1722 5547
μεν είναι τη αμαρτία ζώντας δε τω θεώ εν χριστώ
[3]indeed [1]to be] *to* sin, but being alive *to* God in Christ

* 3588 2962-1473 3361 3767 936 3588
Ιησού τω κυρίω ημών **6:12** μη ούν βασιλευέτω η
Jesus our Lord. [[3]not [1]Then [2]let [5]reign

266 1722 3588 2349-1473 4983 1519 3588 5219
αμαρτία εν τω θνητώ υμών σώματι εις το υπακούειν
[4]sin] in your mortal body, for the obeying

1473 1722 3588 1939-1473 3366 3935.1
αυτή εν ταις επιθυμίαις αυτού **6:13** μηδέ παριστάνετε
it in its desires! Nor present

3588 3196-1473 3696 93 3588 266 235
τα μέλη υμών όπλα αδικίας τη αμαρτία αλλά
your members as weapons of iniquity *to* sin! But

3936 1438 3588 2316 5613 1537 3498
παραστήσατε εαυτούς τω θεώ ως εκ νεκρών
render yourselves *to* God, as [[2]from out of [3]dead ones

2198 2532 3588 3196-1473 3696 1343
ζώντας και τα μέλη υμών όπλα δικαιοσύνης
[1]*one* living], and your members *as* weapons of righteousness

3588 2316 266-1063 1473 3756-2961 3756
τω θεώ **6:14** αμαρτία γαρ υμών ου κυριεύσει ου
to God! For sin [[2]you [1]shall not dominate], [[3]not

1063 1510.2.5 5259 3551 235 5259 5484 5100
γαρ εστε υπό νόμον αλλ' υπό χάριν **6:15** τι
[1]for [2]you are] under law, but under favor. What

3767 264 3754 3756-1510.2.4 5259 3551 235 5259
ούν αμαρτήσομεν ότι ουκ εσμέν υπό νόμον αλλ' υπό
then? Should we sin that we are not under law, but under

5484 3361 1096 3756-1492 3754 3739
χάριν μη γένοιτο **6:16** ουκ οίδατε ότι ω
favor? May it not be. Do you not know that to whom

3935.1 1438 1401 1519 5218 1401
παριστάνετε εαυτούς δούλους εις υπακοήν δούλοί
you present yourselves bondmen to obedience, [[2]bondmen

1510.2.5 3739 5219 2273 266 1519 2288
εστε ω υπακούετε ήτοι αμαρτίας εις θάνατον
[1]you are] to whom you obey, either sin unto death,

2228 5218 1519 1343 5484-1161 3588
η υπακοής εις δικαιοσύνην **6:17** χάρις δε τω
or obedience unto righteousness? But favor *be to*

2316 3754 1510.7.5 1401 3588 266 5219-1161
θεώ ότι ήτε δούλοι της αμαρτίας υπηκούσατε δε
God, for you were bondmen of sin, but you obeyed

1537 2588 1519 3739 3860 5179
εκ καρδίας εις ον παρεδόθητε τύπον
from out of *the* heart in which [[3]you were delivered by [1]model

1322 1659-1161 575 3588 266
διδαχής **6:18** ελευθερωθέντες δε από της αμαρτίας
[2]of teaching]. And having been set free from sin,

1402 3588 1343 442 3004
εδουλώθητε τη δικαιοσύνη **6:19** ανθρώπινον λέγω
you were enslaved *to* righteousness. Humanly I speak,

1223 3588 769 3588 4561-1473 5618-1063
διά την ασθένειαν της σαρκός υμών ώσπερ γαρ
on account of the weakness of your flesh. For as

3936 3588 3196-1473 1400 3588 167 2532
παρεστήσατε τα μέλη υμών δούλα τη ακαθαρσία και
you rendered your members subservient *to* uncleanness and

3588 458 1519 3588 458 3779 3568 3936 3588
τη ανομία εις την ανομίαν ούτως νυν παραστήσατε τα
to lawlessness unto lawlessness, so now render

3196-1473 1400 3588 1343 1519 38
μέλη υμών δούλα τη δικαιοσύνη εις αγιασμόν
your members subservient *to* righteousness unto sanctification!

3753-1063 1401-1510.7.5 3588 266 1658-1510.7.5
6:20 ότε γαρ δούλοι ήτε της αμαρτίας ελεύθεροι ήτε
For when you were bondmen of sin, you were free

3588 1343 5100 3767-2590 2192 5119
τη δικαιοσύνη **6:21** τίνα ουν καρπόν είχετε τότε
in righteousness. What fruit therefore had you then

1909-3739 3568 1870 3588-1063 5056
εφ οις νυν επαισχύνεσθε το γαρ τέλος
in the *things* in which now you are ashamed? For the end

1565 2288 3568-1161 1659 575
εκείνων θάνατος **6:22** νυνί δε ελευθερωθέντες από
of those *things* *is* death. But now having been set free from

3588 266 1402-1161 3588 2316 2192 3588
της αμαρτίας δουλωθέντες δε τω θεώ έχετε τον
sin, and having been enslaved *to* God, you have

2590-1473 1519 38 3588-1161 5056 2222 166
καρπόν υμών εις αγιασμόν το δε τέλος ζωήν αιώνιον
your fruit unto sanctification, and the end – life eternal.

5:21 †*Ald. omits* **του κυριου ημων**.

3588-1063 3800 3588 266 2288 3588-1161 5486 3588
6:23 τα γαρ οψώνια της αμαρτίας θάνατος το δε χάρισμα του
For the rations of sin *is* death, but the favor
2316 2222 166 1722 5547 * 3588 2962-1473
θεού ζωή αιώνιος εν χριστώ Ιησού τω κυρίω ημών
of God *is* life eternal in Christ Jesus our Lord.

CHAPTER 7

Free from the Law

2228 50 80 1097-1063
7:1 η αγνοείτε αδελφοί γινώσκουσιν γαρ
Or do you not know, brothers (for to the ones knowing
3551 2980 3754 3588 3551 2961 3588 444 1909
νόμον λαλώ ότι ο νόμος κυριεύει του ανθρώπου εφ'
law I speak), that the law dominates the man over
3745 5550 2198 3588-1063 5220 1135
όσον χρόνον ζη **7:2** η γαρ ύπανδρος γυνή
as much time *as* he lives? For the married woman
3588 2198 435 1210 3551 1437-1161 599
τω ζώντι ανδρί δέδεται νόμω εάν δε αποθάνη
[[3]to the [4]living [5]husband [1]is tied [2]by law]; but if [[3]should die
3588 435 2673 575 3588 3551 3588 435
ο ανήρ κατήργηται από του νόμου του ανδρός
[1]the [2]husband], she is cleared from the law of the husband.
686 3767 2198 3588 435 3428
7:3 άρα ουν ζώντος του ανδρός μοιχαλίς
Surely then [[3]living [1]*with* the [2]husband], [[2]*as* an adulteress
5537 1437 1096 435 2087
χρηματίσει εάν γένηται ανδρί ετέρω
[1]she shall be treated], if she becomes [[2]man [1]to another].
1437-1161 599 3588 435 1658-1510.2.3 575
εάν δε αποθάνη ο ανήρ ελευθέρα εστίν από
But if [[3]should die [1]the [2]husband], she is free from
3588 3551 3588 3361-1510.1-1473 3428 1096
του νόμου του μη είναι αυτήν μοιχαλίδα γενομένην
the law, for her to not be an adulteress, having become
435 2087 5620 80-1473 2532 1473
ανδρί ετέρω **7:4** ώστε αδελφοί μου και υμείς
[[2]man [1]to another]. So that, my brothers, also you
2289 3588 3551 1223 3588 4983 3588 5547
εθανατώθητε τω νόμω διά του σώματος του† χριστού
were put to death to the law through the body of the Christ,
1519 3588 1096-1473 2087 3588 1537
εις το γενέσθαι υμάς†† ετέρω τω εκ
for you to become to another, to the one [[2]from out of
3498 1453 2443 2592 3588 2316
νεκρών εγερθέντι ίνα καρποφορήσωμεν τω θεώ
[3]dead ones [1]being arisen], that we should bear fruit *to* God.
3753-1063 1510.7.4 1722 3588 4561 3588 3804 3588
7:5 ότε γαρ ήμεν εν τη σαρκί τα παθήματα των
For when we were in the flesh, the passions of the
266 3588 1223 3588 3551 1754 1722 3588
αμαρτιών τα διά του νόμου ενηργείτο εν τοις
sins through the law exerted energy in
3196-1473 1519 3588 2592 3588 2288 3568-1161
μέλεσιν ημών εις το καρποφορήσαι τω θανάτω **7:6** νυνί δε
our members for the bearing fruit *to* death. But now
2673 575 3588 3551 599 1722 3739
κατηργήθημεν από του νόμου αποθανόντες εν ω
we were cleared from the law, having died in which
2722 5620 1398-1473 1722 2538 4151
κατειχόμεθα ώστε δουλεύειν ημάς εν καινότητι πνεύματος
we were held, so as *for* us to serve in newness of spirit,
2532 3756 3821 1121 5100 3767 2046
και ου παλαιότητι γράμματος **7:7** τι ουν ερούμεν
and not oldness of contract. What then shall we say?
3588 3551 266 3361 1096 235 3588 266
ο νόμος αμαρτία μη γένοιτο αλλά την αμαρτίαν
Is the law sin? May it not be. But sin
3756-1097 1508 1223 3551 3588 5037-1063 1939
ουκ έγνων ει μη διά νόμου την τε γαρ επιθυμίαν
I knew not, except through *the* law. For also [[2]lust
3756-1492 1508 3588 3551 3004 3756-1937
ουκ ήδειν ει μη ο νόμος έλεγεν ουκ επιθυμήσεις
[1]I knew not], except the law said, You shall not lust†.

874 1161 2983 3588 266 1223 3588
7:8 αφορμήν δε λαβούσα η αμαρτία διά της
[[4]an opportunity [1]But [3]taking [2]sin] through the
1785 2716 1722 1473 3956 1939
εντολής κατειργάσατο εν εμοί πάσαν επιθυμίαν
commandment, manufactured [[3]in [4]me [1]every [2]lust].
5565-1063 3551 266 3498 1473-1161 2198
χωρίς γαρ νόμου αμαρτία νεκρά **7:9** εγώ δε έζων
For separate from *the* law sin *was* dead. And I was alive
5565 3551 4218 2064 1161
χωρίς νόμου ποτέ ελθούσης δε
separate from *the* law at some time or other, [[4]having come [1]but
3588 1785 3588 266 326 1473-1161 599
της εντολής η αμαρτία ανέζησεν εγώ δε απέθανον
[2]the [3]commandment], sin was revived and I died.
2532 2147 1473 3588 1785 3588 1519 2222
7:10 και ευρέθη μοι η εντολή η εις ζωήν
And [[5]was found [6]by me [1]the [2]commandment [3]for [4]life],
3778 1519 2288 3588 1063 266 874
αύτη εις θάνατον **7:11** η γαρ αμαρτία αφορμήν
for this *to be* to death. For sin [[2]opportunity
2983 1223 3588 1785 1818 1473 2532
λαβούσα διά της εντολής εξηπάτησέ με και
[1]having taken] through the commandment, cheated me, and
1223 1473 615 5620 3588 3303-3551 39
δι' αυτής απέκτεινεν **7:12** ώστε ο μεν νόμος άγιος
through it killed *me*. So that the law indeed *is* holy,
2532 3588 1785 39 2532 1342 2532 18 3588
και η εντολή αγία και δικαία και αγαθή **7:13** το
and the commandment holy, and just, and good. The *thing*
3767 18 1473 1096 2288 3361
ουν αγαθόν εμοί γέγονε θάνατος μη
then good – [[3]to me [1]has it become [2]death]? May it not
1096 235 3588 266 2443 5316 266
γένοιτο αλλά η αμαρτία ίνα φανή αμαρτία
be. But sin, that it should appear sin,
1223 3588 18 1473 2716 2288
διά του αγαθού μοι κατεργαζομένη θάνατον
[[3]through [4]the [5]good [6]in me [1]was manufacturing [2]death],
2443 1096 2596-5236 268 3588 266
ίνα γένηται καθ' υπερβολήν αμαρτωλός η αμαρτία
that [[2]should become [3]excessively [4]sinful [1]sin]
1223 3588 1785 1492-1063 3754 3588 3551
διά της εντολής **7:14** οίδαμεν γαρ ότι ο νόμος
through the commandment. For we know that the law
4152-1510.2.3 1473-1161 4559-1510.2.1 4097
πνευματικός εστιν εγώ δε σαρκικός ειμι πεπραμένος
is spiritual, but I am fleshly, having been sold
5259 3588 266 3739-1063 2716 3756-1097
υπό την αμαρτίαν **7:15** ο γαρ κατεργάζομαι ου γινώσκω
under sin. For what I manufacture, I do not know.
3756-1063 3739 2309 3778 4238 235 3739 3404
ου γαρ ο θέλω τούτο πράσσω αλλ' ο μισώ
For not what I want *to do*, this I practice. And what I detest,
3778 4160 1487-1161 3739 3756-2309 3778 4160
τούτο ποιώ **7:16** ει δε ο ου θέλω τούτο ποιώ
this I do. But if what I do not want *to do*, this I do,
4852 3588 3551 3754 2570 3568-1161 3765
σύμφημι τω νόμω ότι καλός **7:17** νυνί δε ουκέτι
then I assent to the law that *it is* good. But now, no longer
1473 2716 1473 237.1 3611 1722 1473 266
εγώ κατεργάζομαι αυτό αλλ' η οικούσα εν εμοί αμαρτία
I manufacture it, but *it is* [[2]living [3]in [4]me [1]sin].
1492-1063 3754 3756 3611 1722 1473 5123
7:18 οίδα γαρ ότι ουκ οικεί εν εμοί τουτ' έστιν
For I know that *there does* not live in me (that is to say,
1722 3588 4561-1473 18 3588-1063 2309 3873
εν τη σαρκί μου αγαθόν το γαρ θέλειν παράκειταί
in my flesh), *anything* good. For the will is present
1473 3588-1161 2716 3588 2570 3756-2147
μοι το δε κατεργάζεσθαι το καλόν ουχ ευρίσκω
with me, but the manufacturing the good I do not find.
3756 1063 3739 2309 4160 18 235 3739
7:19 ου γαρ ο θέλω ποιώ αγαθόν αλλ' ο
[[3]not *do* [1]For [5]which [6]I want *to do* [2]I do [4]*the* good], but [[2]which
3756-2309 2556 3778 4238 1487-1161 3739
ου θέλω κακόν τούτο πράσσω **7:20** ει δε ο
[3]I do not want *to do* [1]*the* evil], this I practice. But if what
3756 2309 1473 3778 4160 3765 1473 2716
ου θέλω εγώ τούτο ποιώ ουκέτι εγώ κατεργάζομαι
[[2]do not [3]want to do [1]I], this I do, no longer I manufacture
1473 237.1 3611 1722 1473 266 2147 686
αυτό αλλ' η οικούσα εν εμοί αμαρτία **7:21** ευρίσκω άρα
it, but *it is* [[2]living [3]in [4]me [1]sin]. I find then

7:4 †*Ald. adds* **Ιησου** - of Jesus.

7:4 ††*CP adds* **ανδρι** - husband *or* man.

7:7 †*See Ex. 20:17, Dt. 5:21.*

3588 3551 3588 2309 1473 4160 3588 2570 3754 1473
τον νόμον τω θέλοντι εμοί ποιείν το καλόν ότι εμοί
the law wanting in me to do the good, that with me
3588 2556 3873 4913-1063 3588 3551 3588
το κακόν παράκειται 7:22 συνήδομαι γαρ τω νόμω του
the evil is present. For I delight in the law
2316 2596 3588 2080 444 991-1161 2087
θεού κατά τον έσω άνθρωπον 7:23 βλέπω δε έτερον
of God according to the inside man. But I see another
3551 1722 3588 3196-1473 497
νόμον εν τοις μέλεσί μου αντιστρατευόμενον
law in my members, undertaking an expedition against
3588 3551 3588 3563-1473 2532 163 1473 3588 3551
τω νόμω του νοός μου και αιχμαλωτίζοντά με τω νόμω
the law of my mind, and captivating me to the law
3588 266 3588 1510.6 1722 3588 3196-1473 5005
της αμαρτίας τω όντι εν τοις μέλεσί μου 7:24 ταλαίπωρος
of sin being in my members. O miserable
1473-444 5100 1473-4506 1537 3588 4983
εγώ άνθρωπος τις με ρύσεται εκ του σώματος
man *am* I. Who shall rescue me from out of [2body
3588 2288 3778 2168 3588 2316 1223 *
του θανάτου τούτου 7:25 ευχαριστώ τω θεώ διά Ιησού
3of death 1this]? I give thanks *to* God through Jesus
5547 3588 2962-1473 686 3767 1473-1473 3588-3303
χριστού του κυρίου ημών άρα ουν αυτός εγώ τω μεν
Christ our Lord. It is so, then, I myself indeed to the
3563 1398 3551 2316 3588-1161 4561 3551 266
νοΐ δουλεύω νόμω θεού τη δε σαρκί νόμω αμαρτίας
mind serve *the* law of God, but to the flesh *the* law of sin.

CHAPTER 8

The Law of the Spirit

3762 686 3568 2631 3588 1722
8:1 ουδέν άρα νυν κατάκριμα τοις εν
In nothing then *is there* now condemnation to the ones in
5547 * 3361 2596 4561 4043 235
χριστώ Ιησού μη κατά σάρκα περιπατούσιν αλλά
Christ Jesus, not [2according to 3*the* flesh 1walking], but
2596 4151 3588-1063 3551 3588 4151 3588
κατά πνεύμα 8:2 ο γαρ νόμος του πνεύματος της
according to spirit. For the law of the spirit of the
2222 1722 5547 * 1659 1473 575 3588 3551 3588
ζωής εν χριστώ Ιησού ηλευθέρωσέ με από του νόμου της
life in Christ Jesus freed me from the law
266 2532 3588 2288 3588-1063 102 3588
αμαρτίας και του θανάτου 8:3 το γαρ αδύνατον του
of sin and of death. For the powerlessness of the
3551 1722 3739 770 1223 3588 4561 3588 2316 3588
νόμου εν ω ησθένει διά της σαρκός ο θεός τον
law, in which it was weak through the flesh, God
1438 5207 3992 1722 3667 4561 266 2532
εαυτού υιόν πέμψας εν ομοιώματι σαρκός αμαρτίας και
[2his own 3son 1sent forth] in *the* likeness of flesh of sin, and
4012 266 2632 3588 266 1722 3588 4561
περί αμαρτίας κατέκρινε την αμαρτίαν εν τη σαρκί
concerning sin condemned sin in the flesh,
2443 3588 1345 3588 3551 4137 1722 1473
8:4 ίνα το δικαίωμα του νόμου πληρωθή εν ημίν
that the ordinance of the law should be fulfilled in us
3588 3361 2596 4561 4043 235 2596
τοις μη κατά σάρκα περιπατούσιν αλλ' κατά
the ones not [2according to 3flesh 1walking], but according to
4151 3588-1063 2596 4561 1510.6 3588
πνεύμα 8:5 οι γαρ κατά σάρκα όντες τα
spirit. For the ones [2according to 3flesh 1being] [2the *things*
3588 4561 5426 3588-1161 2596 4151
της σαρκός φρονούσιν οι δε κατά πνεύμα
3of the 4flesh 1think], but the ones according to spirit
3588 3588 4151 3588-1063 5427 3588
τα του πνεύματος 8:6 το γαρ φρόνημα της
think the *things* of the spirit. For the thought of the
4561 2288 3588-1161 5427 3588 4151 2222 2532
σαρκός θάνατος το δε φρόνημα του πνεύματος ζωή και
flesh *is* death, but the thought of the spirit *is* life and
1515 1360 3588 5427 3588 4561 2189 1519 2316
ειρήνη 8:7 διότι το φρόνημα της σαρκός έχθρα εις θεόν
peace. For the thought of the flesh *is* hatred to God;
3588-1063 3551 3588 2316 3756-5293 3761-1063 1410
τω γαρ νόμω του θεού ουχ υποτάσσεται ουδέ γαρ δύναται
for to the law of God it submits not, for neither is it able;

3588-1161 1722 4561 1510.6 2316 700 3756
8:8 οι δε εν σαρκί όντες θεώ αρέσαι ου
and the ones [2in 3flesh 1being 7God 6to please 4*are* not
1410 1473-1161 3756-1510.2.5 1722 4561 235 1722 4151
δύνανται 8:9 υμείς δε ουκ εστέ εν σαρκί αλλ' εν πνεύματι
5able]. But you are not in flesh, but in spirit,
1512 4151 2316 3611 1722 1473 1487-1161 5100 4151
είπερ πνεύμα θεού οικεί εν υμίν ει δε τις πνεύμα
if indeed spirit of God lives in you. But if anyone [3spirit
5547 3756 2192 3778 3756-1510.2.3 1473 1487-1161
χριστού ουκ έχει ούτος ουκ έστιν αυτού 8:10 ει δε
4of Christ 1*does* not 2have], this one is not of him. But if
5547 1722 1473 3588-3303 4983 3498 1223 266
χριστός εν υμίν το μεν σώμα νεκρόν δι' αμαρτίαν
Christ *is* in you, indeed the body *is* dead on account of sin,
3588-1161 4151 2222 1223 1343 1487-1161 3588
το δε πνεύμα ζωή διά δικαιοσύνην 8:11 ει δε το
but the spirit *is* life through righteousness. And if the
4151 3588 1453 * 1537 3498
πνεύμα του εγείραντος Ιησούν εκ νεκρών
spirit of the one raising Jesus from out of dead ones
3611 1722 1473 3588 1453 3588 5547 1537
οικεί εν υμίν ο εγείρας τον χριστόν εκ
lives in you, the one having raised the Christ from out of
3498 2227 2532 3588 2349 4983 1473
νεκρών ζωοποιήσει και τα θνητά σώματα υμών
dead ones shall restore to life also [2mortal 3bodies 1your]
1223 3588 1774 1473 4151 1722 1473
διά το ενοικούντος αυτού πνεύματος εν υμίν
on account of [3dwelling 1his 2spirit] in you.
686 3767 80 3781 1510.2.4 3756 3588 4561
8:12 άρα ουν αδελφοί οφειλέται εσμέν ου τη σαρκί
It is so then, brothers, [3debtors 1we are 2not] to the flesh,
3588 2596 4561 2198 1487-1063 2596
του κατά σάρκα ζην 8:13 ει γαρ κατά
[2according to 3flesh 1to live]. For if [2according to
4561 2198 3195 599 1487-1161 4151
σάρκα ζήτε μέλλετε αποθνήσκειν ει δε πνεύματι
3flesh 1you live] you are about to die. But if in spirit
3588 4234 3588 4983 2289 2198
τας πράξεις του σώματος θανατούτε ζήσεσθε
[2the 3actions 4of the 5body 1you put to death] you shall live.
3745-1063 4151 2316 71 3778 1510.2.6
8:14 όσοι γαρ πνεύματι θεού άγονται ούτοί εισιν
For as many as [2in spirit 3of God 1are led], these are
5207 2316 3756 1063 2983 4151 1397
υιοί θεού 8:15 ου γαρ ελάβετε πνεύμα δουλείας
sons of God. [3not 1For 2you received] a spirit of slavery
3825 1519 5401 235 2983 4151 5206 1722
πάλιν εις φόβον αλλ' ελάβετε πνεύμα υιοθεσίας εν
again unto fear, but you received a spirit of adoption in
3739 2896 5 3588 3962 1473 3588 4151
ω κράζομεν αββά ο πατήρ 8:16 αυτό το πνεύμα
which we cry out, Abba, Father. [3itself 1The 2spirit]
4828 3588 4151-1473 3754 1510.2.4 5043
συμμαρτυρεί τω πνεύματι ημών ότι εσμέν τέκνα
bears witness together *to* our spirit that we are children
2316 1487-1161 5043 2532 2818 2818 3303
θεού 8:17 ει δε τέκνα και κληρονόμοι κληρονόμοι μεν
of God. And if children, also heirs – heirs indeed
2316 4789-1161 5547 1512 4841
θεού συγκληρονόμοι δε χριστού είπερ συμπάσχομεν
of God, but joint-heirs of Christ, if indeed we suffer together,
2443 2532 4888
ίνα και συνδοξασθώμεν
that also we should be glorified together.

The Sufferings of the Present Time

3049-1063 3754 3756 514 3588
8:18 λογίζομαι γαρ ότι ουκ άξια τα
For I consider that [6*are* not 7worthy *to be compared* 1the
3804 3588 3568 2540 4314 3588 3195 1391
παθήματα του νυν καιρού προς την μέλλουσαν δόξαν
2sufferings 3of the 4present 5time] to the [2about to be 1glory]
601 1519 1473 3588-1063 603
αποκαλυφθήναι εις ημάς 8:19 η γαρ αποκαραδοκία
uncovered unto us. For the earnest expectation
3588 2937 3588 602 3588 5207 3588 2316
της κτίσεως την αποκάλυψιν των υιών του θεού
of the creation [2the 3uncovering 4of the 5sons 6of God
553 3588-1063 3153 3588 2937 5293
απεκδέχεται 8:20 τη γαρ ματαιότητι η κτίσις υπετάγη
1awaits]. For to vanity the creation was submitted,

3756 1635 235 1223 3588 5293 1909 1680
ουχ εκούσα αλλὰ διὰ τον υποτάξαντα επ' ελπίδι
not willingly, but through the one submitting upon hope;

8:21 3754 2532 1473 3588 2937 1659 575
ότι και αυτὴ η κτίσις ελευθερωθήσεται από
that even [[3]itself [1]the [2]creation] shall be freed from

3588 1397 3588 5356 1519 3588 1657 3588
της δουλείας της φθοράς εις την ελευθερίαν της
the slavery of corruption, unto the freedom of the

1391 3588 5043 3588 2316 **8:22** 1492-1063 3754
δόξης των τέκνων του θεού οίδαμεν γαρ ότι
glory of the children of God. For we know that

3956 3588 2937 4959 2532 4944
πάσα η κτίσις συστενάζει και συνωδίνει
all creation groans together and suffers distress together

891 3588 3568 **8:23** 3756 3440 1161 235 2532
άχρι του νυν ου μόνον δε αλλὰ και
as far as the present. [[2]not [3]only *that* [1]And], but also

1473 3588 536 3588 4151 2192 2532 1473
αυτοί την απαρχὴν του πνεύματος έχοντες και ημείς
ourselves, [[2]the [3]first-fruit [4]of the [5]spirit [1]having], even we

1473 1722 1438 4727 5206 553
αυτοί εν εαυτοίς στενάζομεν υιοθεσίαν απεκδεχόμενοι
ourselves [[2]in [3]ourselves [1]moan], [[2]adoption [1]awaiting] –

3588 629 3588 4983-1473 **8:24** 3588-1063
την απολύτρωσιν του σώματος ημών τη γαρ
the release by ransom of our body. For in the

1680 4982 1680-1161 991 3756-1510.2.3 1680
ελπίδι εσώθημεν ελπὶς δε βλεπομένη ουκ έστιν ελπίς
hope we were delivered. But hope being seen is not hope.

3739-1063 991-5100 5100 2532 1679 **8:25** 1487-1161
ο γαρ βλέπει τις τι και ελπίζει ει δε
For what anyone sees, why also does he hope? But if

3739 3756-991 1679 1223 5281 553
ο ου βλέπομεν ελπίζομεν δι' υπομονής απεκδεχόμεθα
[[2]*for* what [3]we see not [1]we hope], [[2]by [3]endurance [1]we await].

8:26 5615-1161 2532 3588 4151 4878 3588
ωσαύτως δε και το πνεύμα συναντιλαμβάνεται ταις
And likewise also the spirit aids *in*

769-1473 3588-1063 5100 4336 2526
ασθενείαις ημών το γαρ τι προσευξώμεθα καθὸ
our weaknesses. For the *thing* – what we pray for according to

1163 3756-1492 235 1473 3588 4151 5241
δει ουκ οίδαμεν αλλ' αυτὸ το πνεύμα υπερεντυγχάνει
necessity, we know not. But [[3]itself [1]the [2]spirit] intercedes

5228 1473 4726 215 **8:27** 3588-1161
υπέρ ημών† στεναγμοίς αλαλήτοις ο δε
for us [[2]moanings [1]with unutterable]. But the one

2045 3588 2588 1492 5100 3588 5427 3588
ερευνών τας καρδίας οίδε τι το φρόνημα του
searching the hearts knows what the thought of the

4151 3754 2596 2316 1793 5228 39
πνεύματος ότι κατὰ θεὸν εντυγχάνει υπὲρ αγίων
spirit *is*, for according to God it intercedes for *the* holy ones.

8:28 1492-1161 3754 3588 25 3588 2316 3956
οίδαμεν δε ότι τοις αγαπώσι τον θεὸν πάντα
But we know that to the ones loving God all *things*

4903 1519 18 3588 2596 4286
συνεργεί εις αγαθὸν τοις κατὰ πρόθεσιν
work together for good to the ones [[3]according to [4]purpose

2822 1510.6 **8:29** 3754 3739 4267 2532 4309
κλητοίς ούσιν ότι ους προέγνω και προώρισεν
[2]called [1]being]. For of whom he foreknew, also he predefined

4832 3588 1504 3588 5207-1473 1519 3588 1510.1-1473
συμμόρφους της εικόνος του υιού αυτού εις το είναι αυτὸν
conformable to the image of his son, for him to be

4416 1722 4183 80 **8:30** 3739-1161
πρωτότοκον εν πολλοίς αδελφοίς ους δε
first-born among many brothers. But *the ones* whom

4309 3778 2532 2564 2532 3739 2564 3778
προώρισε τούτους και εκάλεσεν και ους εκάλεσε τούτους
he predefined, these also he called. And whom he called, these

2532 1344 3739-1161 1344 3778 2532 1392
και εδικαίωσεν ους δε εδικαίωσε τούτους και εδόξασε
also he justified. And whom he justified, these also he glorified.

God's Everlasting Love

8:31 5100 3767 2046 4314 3778 1487 3588
τι ούν ερούμεν προς ταύτα ει ο
What then shall we say to these *things*? If

8:26 †*CP* **υμων** - you.

2316 5228 1473 5100 2596 1473 **8:32** 3739 1065
θεὸς υπὲρ ημών τις καθ' ημών ος γε
God *is* for us, who *is* against us? The one who indeed

3588 2398 5207 3756-5339 235 5228 1473 3956
του ιδίου υιού ουκ εφείσατο αλλ' υπὲρ ημών πάντων
[[2]his own [3]son [1]spared not], but [[2]for [3]us [4]all

3860-1473 4459 3780 2532 4862 1473 3588-3956 1473
παρέδωκεν αυτὸν πως ουχὶ και συν αυτώ τα πάντα ημίν
[1]delivered him up], how [[2]not [3]also [7]with [8]him [5]all *things* [6]to us

5483 **8:33** 5100 1458 2596 1588 2316
χαρίσεται τις εγκαλέσει κατὰ εκλεκτών θεού
[1]shall he [4]grant]? Who accuses against *the* chosen of God?

2316 3588 1344 **8:34** 5100 3588 2632
θεὸς ο δικαιών τις ο κατακρίνων
God *is* the one justifying. Who *is* the one condemning?

5547 3588 599 3123-1161 2532 1453
χριστὸς ο αποθανών μάλλον δε και εγερθείς
Christ *is* the one having died, and more, also being arisen,

3739 2532 1510.2.3 1722 1188 3588-2316 3739 2532 1793
ος και έστιν εν δεξιά του θεού ος και εντυγχάνει
who also is at *the* right of God, who also intercedes

5228 1473 **8:35** 5100 1473-5563 575 3588 26
υπὲρ ημών τις ημάς χωρίσει από της αγάπης
for us. Who shall separate us from the love

3588 5547 2347 2228 4730 2228 1375 2228
του χριστού† θλίψις η στενοχωρία η διωγμὸς η
of the Christ? affliction, or straits, or persecution, or

3042 2228 1132 2228 2794 2228 3162 **8:36** 2531
λιμὸς η γυμνότης η κίνδυνος η μάχαιρα καθώς
hunger, or nakedness, or danger, or sword? As

1125 3754 1752 1473 2289
γέγραπται ότι ένεκά σου θανατούμεθα
it has been written that, Because of you we are put to death

3650-3588 2250 3049 5613 4263 4967
όλην την ημέραν ελογίσθημεν ως πρόβατα σφαγής
the entire day; we are considered as sheep for slaughter†.

8:37 235 1722 3778-3956 5245 1223
αλλ' εν τούτοις πάσιν υπερνικώμεν διὰ
But in all these *things* we are completely victorious through

3588 25 1473 **8:38** 3982-1063 3754 3777
του αγαπήσαντος ημάς πέπεισμαι γαρ ότι ούτε
the one having loved us. For I am persuaded that neither

2288 3777 2222 3777 32 3777 746 3777 1411
θάνατος ούτε ζωὴ ούτε άγγελοι ούτε αρχαὶ ούτε δυνάμεις
death, nor life, nor angels, nor sovereignties, nor powers,

3777 1764 3777 3195 **8:39** 3777 5313 3777
ούτε ενεστώτα ούτε μέλλοντα ούτε ύψωμα ούτε
nor things present, nor things about to be, nor height, nor

899 3777 5100 2937 2087 1410 1473-5563 575
βάθος ούτε τις κτίσις ετέρα δυνήσεται ημάς χωρίσαι από
depth, nor any [[2]creation [1]other], shall be able to separate us from

3588 26 3588 2316 3588 1722 5547 * 3588 2962-1473
της αγάπης του θεού της εν χριστώ Ιησού τω κυρίω ημών
the love of God in Christ Jesus our Lord.

CHAPTER 9

Paul's Grief for His Brothers

9:1 225 3004 1722 5547 3756-5574
αλήθειαν λέγω εν χριστώ ου ψεύδομαι
[[2]truth [1]I speak] in Christ, I do not lie,

4828 1473 3588 4893-1473 1722 4151
συμμαρτυρούσης μοι της συνειδήσεώς μου εν πνεύματι
(bearing witness with me is my conscience in [[2]spirit

39 **9:2** 3754 3077 1473-1510.2.3 3173 2532 88
αγίω ότι λύπη μοι εστί μεγάλη και αδιάλειπτος
[1]holy]), that [[2]distress [3]is with me [1]great], and continual

3601 3588 2588-1473 **9:3** 2172-1063 1473-1473
οδύνη τη καρδία μου ηυχόμην γαρ αυτὸς εγώ
grief *in* my heart. For I would make a vow, I myself

331-1510.1 575 3588 5547 5228 3588 80-1473 3588
ανάθεμα είναι από του χριστού υπὲρ των αδελφών μου των
to be anathema from the Christ for my brothers,

4773-1473 2596 4561 **9:4** 3748 1510.2.6 *
συγγενών μου κατὰ σάρκα οίτινές εισιν Ισραηλίται
of my relatives according to flesh, who are Israelites,

8:35 †*Ald.* **θεου** - of God.

8:36 †*See Ps. 44:22.*

3739 3588 5206 2532 3588 1391 2532 3588 1242 2532 3588
ων η υιοθεσία και η δόξα και αι διαθήκαι και η
whom *is* the adoption, and the glory, and the covenants, and the

3548 2532 3588 2999 2532 3588 1860 3739 3588
νομοθεσία και η λατρεία και αι επαγγελίαι **9:5** ων οι
legislation, and the service, and the promises; whom *are* the

3962 2532 1537 3739 3588 5547 3588 2596
πατέρες και εξ ων ο χριστός το κατά
fathers, and from out of whom the Christ *came* according to

4561 3588 1510.6 1909 3956 2316 2128 1519 3588
σάρκα ο ων επί πάντων θεός ευλογητός εις τους
flesh, the one being over all – God blessed into the

165 281 3756 3634 1161 3754 1601
αιώνας αμήν **9:6** ουχ οίον δε ότι εκπέπτωκεν
eons. Amen. [²not ³such as ¹But *it is*] that [⁴has fallen

3588 3056 3588 2316 3756-1063 3956 3588 1537
ο λόγος του θεού ου γαρ πάντες οι εξ
¹the ²word ³of God]. For not all the ones from out of

* 3778 * 3761 3754 1510.2.6 4690
Ισραήλ ούτοι Ισραήλ **9:7** ουδ' ότι εισί σπέρμα
Israel *are* these Israel. And not that [³are ⁴seed

* 3956 5043 235 1722 * 2564
Αβραάμ πάντες τέκνα αλλ' εν Ισαάκ κληθήσεταί
⁵of Abraham ¹all ²children] – but, In Isaac [²shall be called

1473 4690 5123 3756 3588 5043 3588
σοι σπέρμα **9:8** τουτ' έστιν ου τα τέκνα της
³to you ¹a seed]†. That is to say, not the children of the

4561 3778 5043 3588 2316 235 3588 5043 3588
σαρκός ταύτα τέκνα του θεού αλλά τα τέκνα της
flesh *are* these children of God; but the children of the

1860 3049 1519 4690 1860-1063 3588
επαγγελίας λογίζεται εις σπέρμα **9:9** επαγγελίας γαρ ο
promise are imputed for seed. For of promise

3056-3778 2596 3588 2540-3778 2064 2532
λόγος ούτος κατά τον καιρόν τούτον ελεύσομαι και
is this word, According to this time I will come, and

1510.8.3 3588 * 5207 3756 3440 1161 235
έσται τη Σάρρα υιός **9:10** ου μόνον δε αλλά
[²will be ³*to* ³Sarah ¹a son]†. [²not ³only *this* ¹And], but

2532 * 1537 1520 2845 2192 * 3588
και Ρεβέκκα εξ ενός κοίτην έχουσα Ισαάκ του
also Rebecca from out of one marriage-bed had Isaac

3962-1473 3380-1063 1080 3366 4238
πατρός ημών **9:11** μήπω γαρ γεννηθέντων μηδέ πραξάντων
our father (for not yet being born, nor having done

5100 18 2228 2556 2443 3588 2596 1589 3588
τι αγαθόν η κακόν ίνα η κατ' εκλογήν του
anything good or bad, that [⁴according to ⁵choice

2316 4286 3306 3756 1537 2041 235
θεού πρόθεσις μένη ουκ εξ έργων αλλ'
²of God ¹*the* intention ³should abide], not from out of works but

1537 3588 2564 4483 1473 3754 3588
εκ του καλούντος **9:12** ερρέθη αυτή ότι ο
from out of the one calling), it was said to her that, The

3173 1398 3588 1640 2531 1125
μείζων δουλεύσει τω ελάσσονι **9:13** καθώς γέγραπται
greater shall serve the lesser†. As it has been written,

3588 * 25 3588 1161 * 3404 5100 3767
τον Ιακώβ ηγάπησα τον δε Ησαύ εμίσησα **9:14** τι ουν
Jacob I loved, but Esau I detested†. What then

2046 3361 93 3844 3588 2316 3361 1096
ερούμεν μη αδικία παρά τω θεώ μη γένοιτο
shall we say? *Is there* not injustice with God? May it not be.

3588-1063 * 3004 1653 3739 302
9:15 τω γαρ Μωσή λέγει ελεήσω ον αν
For *to* Moses he says, I will show mercy on whom ever

1653 2532 3627 3739 302 3627
ελεώ και οικτειρήσω ον αν οικτείρω
I should show mercy, and I shall pity whom ever I should pity†.

686 3767 3756 3588 2309 3761 3588
9:16 άρα ουν ου του θέλοντος ουδέ του
So then *it is* not of the one wanting, nor of the one

5143 235 3588 1653 2316 3004 1063
τρέχοντος αλλά του ελεούντος θεού **9:17** λέγει γαρ
running, but of the [²showing mercy ¹God]. [⁴says ¹For

3588 1124 3588 * 3754 1519 1473-3778
η γραφή τω Φαραώ ότι εις αυτό τούτο
²the ³scripture] *speaking to* Pharaoh that, For this same *thing*

1825 1473 3704 1731 1722 1473 3588
εξήγειρά σε όπως ενδείξωμαι εν σοι την
I awakened you, so that I should demonstrate in you

1411-1473 2532 3704 1229 3588 3686-1473 1722
δύναμίν μου και όπως διαγγελή το όνομά μου εν
my power, and so that I should declare my name in

3956 3588 1093 686 3767 3739 2309 1653
πάση τη γη **9:18** άρα ουν ον θέλει ελεεί
all the earth†. So then whom he wants he shows mercy,

3739-1161 2309 4645 2046 3767 1473
ον δε θέλει σκληρύνει **9:19** ερείς ουν μοι
but whom he wants he hardens. You will say then to me,

5100 2089 3201 3588-1063 1013-1473
τι έτι μέμφεται τω γαρ βουλήματι αυτού
Why yet does he complain? For *against* his will

5100 436 3304 5599 444 1473 5100
τις ανθέστηκεν **9:20** μενούνγε ω άνθρωπε συ τις
who has opposed? Certainly, O man, [³you ¹who

1510.2.2 3588 470 3588 2316 3361 2046 3588
ει ο ανταποκρινόμενος τω θεώ μη ερεί το
²are] answering *to* God? Shall [³say ¹the

4110 3588 4111 5100 1473-4160
πλάσμα τω πλάσαντι τι με εποίησας
²thing shaped] to the one shaping, Why have you made me

3779 2228 3756-2192 1849 3588 2763 3588
ούτως **9:21** η ουκ έχει εξουσίαν ο κεραμεύς του
thus? Or has not [³authority ¹the ²potter] of the

4081 1537 3588 1473 5445 4160 3588
πηλού εκ του αυτού φυράματος ποιήσαι ο
clay, from out of the same batch to make the one

3303 1519 5092 4632 3739-1161 1519 819
μεν εις τιμήν σκεύος ο δε εις ατιμίαν
indeed for [²of honor ¹a vessel] and the *other* for dishonor?

1487-1161 2309-3588-2316 1731 3588 3709 2532
9:22 ει δε θέλων ο θεός ενδείξασθαι την οργήν και
And if God wanting to demonstrate the wrath and

1107 3588 1415-1473 5342 1722 4183 3115
γνωρίσαι το δυνατόν αυτού ήνεγκεν εν πολλή μακροθυμία
make known his might, he bore with much leniency

4632 3709 2675 1519 684 2532 2443
σκεύη οργής κατηρτισμένα εις απώλειαν **9:23** και ίνα
on vessels of wrath being readied for destruction, and that

1107 3588 4149 3588 1391-1473 1909 4632
γνωρίση τον πλούτον της δόξης αυτού επί σκεύη
he should make known the riches of his glory upon vessels

1656 3739 4282 1519 1391 3739
ελέους α προητοίμασεν εις δόξαν **9:24** ους
of mercy, which he prepared beforehand for glory, whom

2532 2564 1473 3756 3440 1537 * 235
και εκάλεσεν ημάς ου μόνον εξ Ιουδαίων αλλά
also he called us, not only from out of Jews, but

2532 1537 1484 5613 2532 1722 3588 * 3004
και εξ εθνών **9:25** ως και εν τω Ωσηέ λέγει
also from out of nations. As also in Hosea he says,

2564 3588 3756 2992-1473 2992-1473 2532 3588 3756
καλέσω τον ου λαόν μου λαόν μου και την ουκ
I will call the one not my people, My people; and the one not

25 25 2532 1510.8.3 1722 3588 5117
ηγαπημένην ηγαπημένην **9:26** και έσται εν τω τόπω
being loved, One being loved. And it will be in the place

3739 4483 1473 3756 2992-1473 1473 1563
ου ερρέθη αυτοίς ου λαός μου υμείς εκεί
where it was said to them, [²not ³my people ¹You *are*], there

2564 5207 2316-2198 *-1161
κληθήσονται υιοί θεού ζώντος **9:27** Ησαΐας δε
they shall be called, Sons of *the* living God†. And Isaiah

2896 5228 3588 * 1437 1510.3 3588 706
κράζει υπέρ του Ισραήλ εάν η ο αριθμός
cries out over Israel, *saying*, Though [⁶should be ¹the ²number

3588 5207 * 5613 3588 285 3588 2281
των υιών Ισραήλ ως η άμμος της θαλάσσης
³of the ⁴sons ⁵of Israel] as the sand of the sea,

9:7 †*See Gen. 21:12.*

9:9 †*See Gen. 18:10,14.*

9:12 †*See Gen. 25:23.*

9:13 †*See Mal. 1:2,3.*

9:15 †*See Ex. 33:19.*

9:17 †*See Ex. 9:16.*

9:26 †*See Hos. 1:10.*

3588 2640 4982 3056 1063
το καταλειμμα σωθήσεται 9:28 λόγον γαρ
the vestige shall be preserved. [[3]a reckoning [1]For

4931 2532 4932 1722 1343 3754
συντελών και συντέμνων εν δικαιοσύνη ότι
[2]completing], and rendering *it* concise in righteousness; that *thus*

3056 4932 4160 2962 1909 3588 1093
λόγον συντετμημένον ποιήσει κύριος επί της γης
[[4]reckoning [3]a concise [2]will make [1]*the* Lord] upon the earth†.

2532 2531 4280-* 1508 2962 4519
9:29 και καθώς προείρηκεν Ησαΐας ει μη κύριος σαβαώθ
And as Isaiah described before, Unless *the* Lord of host

1459 1473 4690 5613 * 302-1096
εγκατέλιπεν ημίν σπέρμα ως Σόδομα αν εγενήθημεν
left behind for us a seed, [[2]as [3]Sodom [1]we would have become],

2532 5613 * 302-3666 5100
και ως Γόμορρα αν ωμοιώθημεν 9:30 τι
and [[2]as [3]Gomorrah [1]we would have been like]†. What

3767 2046 3754 1484 3588 3361 1377 1343
ούν ερούμεν ότι έθνη τα μη διώκοντα δικαιοσύνην
then shall we say? That nations not pursuing righteousness,

2638 1343 1343-1161 3588 1537
κατέλαβε δικαιοσύνην δικαιοσύνην δε την εκ
overtook righteousness; but righteousness – the one from out of

4102 *-1161 1377 3551 1343 1519
πίστεως 9:31 Ισραήλ δε διώκων νόμον δικαιοσύνης εις
belief; but Israel, pursuing a law of righteousness, [[2]unto

3551 1343 3756-5348 1302 3754
νόμον δικαιοσύνης ουκ έφθασε 9:32 διατί ότι
[3]*the* law [4]of righteousness [1]attained not]. Why? Because

3756 1537 4102 235 5613 1537 2041
ουκ εκ πίστεως αλλ' ως εξ έργων
it was not from out of belief, but as from out of works

3551 4350-1063 3588 3037 3588 4348
νόμου προσέκοψαν γαρ τω λίθω του προσκόμματος
of law. For they stumbled against the stone of stumbling.

2531 1125 2400 5087 1722 * 3037
9:33 καθώς γέγραπται ιδού τίθημι εν Σιών λίθον
As it has been written, Behold, I put in Zion a stone

4348 2532 4073 4625 2532 3956 3588
προσκόμματος και πέτραν σκανδάλου και πας ο
of stumbling and rock of offence; and every one

4100 1909 1473 3756-2617
πιστεύων επ' αυτώ ου καταισχυνθήσεται
believing upon him shall not be disgraced†.

CHAPTER 10

Deliverance Offered to Jews and Greeks

80 3588-3303 2107 3588 1699 2588
10:1 αδελφοί η μεν ευδοκία της εμής καρδίας
Brothers, indeed the good-pleasure of my heart

2532 3588 1162 3588 4314 3588 2316 5228 3588 *
και η δέησις η προς τον θεόν υπέρ του Ισραήλ
and the supplication towards God for Israel

1510.2.3 1519 4991 3140-1063 1473 3754
εστιν εις σωτηρίαν 10:2 μαρτυρώ γαρ αυτοίς ότι
is for deliverance. For I bear witness to them that

2205 2316 2192 235 3756 2596 1922
ζήλον θεού έχουσιν αλλ' ου κατ' επίγνωσιν
[[2]zeal [3]of God [1]they have], but not according to full knowledge.

50-1063 3588 3588 2316-1343 2532
10:3 αγνοούντες γαρ την του θεού δικαιοσύνην και
For being ignorant of the *thing* of the righteousness of God, and

3588 2398 1343 2212 2476 3588
την ιδίαν δικαιοσύνην ζητούντες στήσαι τη
[[3]their own [4]righteousness [1]seeking [2]to establish], [[2]to the

1343 3588 2316 3756-5293 5056
δικαιοσύνη του θεού ουχ υπετάγησαν 10:4 τέλος
[3]righteousness [4]of God [1]they submitted not]. [[3]*is the* end

1063 3551 5547 1519 1343 3956 3588
γαρ νόμου χριστός εις δικαιοσύνην παντί τω
[1]For [6]of *the* law [2]Christ [4]for [5]righteousness] to every one

4100 *-1063 1125 3588 1343
πιστεύοντι 10:5 Μωϋσής γαρ γράφει την δικαιοσύνην
believing. For Moses writes about the righteousness

9:27-28 †*See Is. 10:22,23.*

9:29 †*See Is. 1:9.*

9:33: †*See Is. 28:16.*

3588 1537 3588 3551 3754 3588 4160 1473 444
την εκ του νόμου ότι ο ποιήσας αυτά άνθρωπος
from out of the law, that, The [[2]observing [3]them [1]man]

2198 1722 1473 3588-1161 1537 4102
ζήσεται εν αυτοίς 10:6 η δε εκ πίστεως
shall live by them†. But the [[2]from out of [3]belief

1343 3779 3004 3361 2036 1722 3588
δικαιοσύνη ούτως λέγει μη είπης εν τη
[1]righteousness] thus he says, You should not say in

2588-1473 5100 305 1519 3588 3772 5123
καρδία σου τις αναβήσεται εις τον ουρανόν τουτ' έστι
your heart, Who shall ascend unto the heaven? (that is,

5547 2609 2228 5100 2597 1519 3588
χριστόν καταγαγείν 10:7 η τις καταβήσεται εις την
[[2]Christ [1]to lead] down), or, Who shall go down into the

12 5123 5547 1537 3498 321
άβυσσον τουτ' έστι χριστόν εκ νεκρών αναγαγείν
abyss? (that is, [[2]Christ [3]from out of [4]dead ones [1]to lead]).

235 5100 3004 1451 1473 3588 4487 1510.2.3
10:8 αλλά τι λέγει εγγύς σου το ρήμά εστιν
But what does it say? [[4]near [5]you [1]The [2]word [3]is],

1722 3588 4750-1473 2532 1722 3588 2588-1473 5123
εν τω στόματί σου και εν τη καρδία σου τουτ' έστι
in your mouth and in your heart† (that is to say,

3588 4487 3588 4102 3739 2784 3754 1437
το ρήμα της πίστεως ο κηρύσσομεν 10:9 ότι εάν
the word of the belief which we proclaim); that if

3670 1722 3588 4750-1473 2962 *
ομολογήσης εν τω στόματί σου κύριον Ιησούν
you should acknowledge in your mouth *the* Lord

2532 4100 1722 3588 2588-1473 3754 3588 2316 1473-1453
και πιστεύσης εν τη καρδία σου ότι ο θεός αυτόν ήγειρεν
and believe in your heart that God raised him

1537 3498 4982 2588-1063
εκ νεκρών σωθήση 10:10 καρδία γαρ
from out of dead ones, you shall be delivered. For *the* heart

4100 1519 1343 4750-1161 3670 1519
πιστεύεται εις δικαιοσύνην στόματι δε ομολογείται εις
believes unto righteousness, and *the* mouth acknowledges to

4991 3004 1063 3588 1124 3956 3588
σωτηρίαν 10:11 λέγει γαρ η γραφή πας ο
deliverance. [[4]says [1]For [2]the [3]scripture], Every *one*

4100 1909 1473 3756-2617 3756 1063
πιστεύων επ' αυτώ ου καταισχυνθήσεται 10:12 ου γαρ
believing upon him shall not be disgraced†. [[3]not [1]For

1510.2.3 1293 *-5037 2532 * 3588-1063 1473
εστι διαστολή Ιουδαίου τε και Έλληνος ο γαρ αυτός
[2]there is] a difference both of Jew and Greek, for the same

2962 3956 4147 1519 3956 3588 1941
κύριος πάντων πλουτών εις πάντας τους επικαλουμένους
Lord of all *is* being rich unto all the ones calling upon

1473 3956-1063 3739 302 1941 3588 3686
αυτόν 10:13 πας γαρ ος αν επικαλέσηται το όνομα
him. For every *one* who ever should call upon the name

2962 4982 4459 3767 1941
κυρίου σωθήσεται 10:14 πως ουν επικαλέσονται
of *the* Lord shall be delivered†. How then should they call

1519 3739 3756-4100 4459-1161 4100
εις ον ουκ επίστευσαν πως δε πιστεύσουσιν
unto whom they do not believe? And how shall they believe

3739 3756-191 4459-1161 191 5565
ου ουκ ήκουσαν πως δε ακούσουσι χωρίς
of whom they heard not? And how shall they hear separate from

2784 4459-1161 2784 1437
κηρύσσοντος 10:15 πως δε κηρύξουσιν εάν
one proclaiming? And how shall they proclaim, if

3361 649 2531 1125 5613
μη αποσταλώσι καθώς γέγραπται ως
there should not be one sent? As it has been written, How

5611 3588 4228 3588 2097 1515
ωραίοι οι πόδες των ευαγγελιζομένων ειρήνην
beautiful the feet of the ones announcing good news of peace,

10:5 †*See Lev. 18:5.*

10:8 †*See Dt. 30:14.*

10:11 †*See Is. 28:16.*

10:13 †*See Joel 2:32.*

3588 2097 3588 18 235
των ευαγγελιζομένων τα αγαθά **10:16** αλλ'
of the ones announcing good news of good *things*†. But

3756 3956 5219 3588 2098 *-1063 3004
ου πάντες υπήκουσαν τω ευαγγελίω Ησαΐας γαρ λέγει
not all hearkened to the good news. For Isaiah says,

2962 5100 4100 3588 189-1473 686 3588
κύριε τις επίστευσε τη ακοή ημών **10:17** άρα η
O Lord, who believed our report†? So the

4102 1537 189 3588-1161 189 1223 4487
πίστις εξ ακοής η δε ακοή διά ρήματος
belief *is* from out of report, and the report through *the* word

2316 235 3004 3378 191 3304
θεού **10:18** αλλά λέγω μη ουκ ήκουσαν μενούνγε
of God. But I say, Did they not hear? Certainly.

1519 3956 3588 1093 1831 3588 5353-1473
εις πάσαν την γην εξήλθεν ο φθόγγος αυτών
For, [3*unto* all 4the 5earth 2went forth 1Their knell],

2532 1519 3588 4009 3588 3611 3588
και εις τα πέρατα της οικουμένης τα
and [2*went* unto 3the 4ends 5of the 6habitable world

4487-1473 235 3004 3378 1097-* 4413
ρήματα αυτών **10:19** αλλά λέγω μη ουκ έγνω Ισραήλ πρώτος
1their words]†. But I say, Did not Israel know? First

* 3004 1473 3863-1473 1909 3756
Μωυσής λέγει εγώ παραζηλώσω υμάς επ' ουκ
Moses says, I will provoke you to jealousy over *that* not

1484 1909 1484 801 3949-1473
έθνει επί έθνει ασυνέτω παροργιώ υμάς
a nation, by [2nation 1a senseless] I will provoke you to anger†.

*-1161 662 2532 3004 2147 3588
10:20 Ησαΐας δε αποτολμά και λέγει ευρέθην τοις
And Isaiah was very bold and says, I was found by the ones

1473 3361 2212 1717 1096 3588 1473 3361
εμέ μη ζητούσιν εμφανής εγενόμην τοις εμέ μη
[3me 1not 2seeking]; [2apparent 1I became] to the ones [3for me 1not

1905 4314-1161 3588 * 3004 3650-3588 2250
επερωτώσι **10:21** προς δε τον Ισραήλ λέγει όλην την ημέραν
2asking]. But to Israel he says, The entire day

1600 3588 5495-1473 4314 2992 544
εξεπέτασα τας χείράς μου προς λαόν απειθούντα
I spread forth my hands to a people resisting persuasion

2532 483
και αντιλέγοντα
and disputing†.

CHAPTER 11

The Remnant of Israel

3004 3767 3361 683-3588-2316 3588 2992-1473
11:1 λέγω ούν μη απώσατο ο θεός τον λαόν αυτού
I say then, did God thrust away his people?

3361 1096 2532-1063 1473 *-1510.2.1 1537
μη γένοιτο και γαρ εγώ Ισραηλίτης ειμί εκ
May it not be. For even I am an Israelite, from out of

4690 * 5443 * 3756
σπέρματος Αβραάμ φυλής Βενϊαμίν **11:2** ουκ
the seed of Abraham, of *the* tribe of Benjamin. [2*did* not

683 3588 2316 3588 2992-1473 3739 4267
απώσατο ο θεός τον λαόν αυτού ον προέγνω
3thrust away 1God] his people whom he foreknew.

2228 3756-1492 1722 * 5100 3004 3588 1124
η ουκ οίδατε εν Ηλία τι λέγει η γραφή
Or do you not know in Elijah what [3says 1the 2scripture]?

5613 1793 3588 2316 2596 3588 * 3004
ως εντυγχάνει τω θεώ κατά του Ισραήλ λέγων
how he intercedes *with* God according to Israel, saying,

2962 3588 4396-1473 615 2532 3588
11:3 κύριε τους προφήτας σου απέκτειναν και τα
O Lord, [2your prophets 1they killed] and

2379-1473 2679 2504 5275 3441
θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν καγώ υπελείφθην μόνος
your altars they razed, and I [2*am* left 1alone],

2532 2212 3588 5590-1473 235 5100 3004 1473 3588
και ζητούσι την ψυχήν μου **11:4** αλλά τι λέγει αυτώ ο
and they seek my life†. But what says [3to him 1the

5538 2641 1683 2035 435
χρηματισμός κατέλιπον εμαυτώ επτακισχιλίους άνδρας
2divine answer]? I left behind to myself seven thousand men

3748 3756 2578 1119 3588 * 3779 3767 2532
οίτινες ουκ έκαμψαν γόνυ τη Βάαλ **11:5** ούτως ούν και
who *have* not bent a knee *to* Baal†. So then also

1722 3588 3568 2540 3005 2596 1589 5484
εν τω νυν καιρώ λείμμα κατ' εκλογήν χάριτος
in the present time a remnant according to choice of favor

1096 1487-1161 5484 3765 1537 2041
γέγονεν **11:6** ει δε χάριτι ουκέτι εξ έργων
takes place. But if by favor, no longer from out of works;

1893 3588 5484 3765 1096 5484 1487-1161 1537
επεί η χάρις ουκέτι γίνεται χάρις ει δε εξ
else the favor no longer becomes favor. But if from out of

2041 3765 1510.2.3 5484 1893 3588 2041 3765 1510.2.3
έργων ουκέτι εστί χάρις επεί το έργον ουκέτι εστίν
works, no longer is it favor; else the work no longer is

2041 5100 3767 3739 1934-* 3778
έργον **11:7** τι ούν ο επιζητεί Ισραήλ τούτου
work. What then? What Israel seeks anxiously this

3756-2013 3588-1161 1589 2013 3588-1161 3062
ουκ επέτυχεν η δε εκλογή επέτυχεν οι δε λοιποί
it did not succeed in; but the chosen succeeded, and the remaining

4456 2531 1125 1325 1473
επωρώθησαν **11:8** καθώς γέγραπται έδωκεν αυτοίς
were callous, (as it has been written, [2gave 3to them

3588 2316 4151 2659 3788 3588 3361 991
ο θεός πνεύμα κατανύξεως οφθαλμούς του μη βλέπειν
1God] a spirit of vexation, of eyes to not see,

2532 3775 3588 3361 191 2193 3588 4594 2250 2532
και ώτα του μη ακούειν έως της σήμερον ημέρας **11:9** και
and ears to not hear), until today's day†. And

* 3004 1096 3588 5132-1473 1519 3803 2532
Δαβίδ λέγει γενηθήτω η τράπεζα αυτών εις παγίδα και
David says, Let [2become 1their table] for a snare, and

1519 2339 2532 1519 4625 2532 1519 468 1473
εις θήραν και εις σκάνδαλον και εις ανταπόδομα αυτοίς
for a trap, and for an obstacle, and for a recompense to them!

4654 3588 3788-1473 3588 3361 991
11:10 σκοτισθήτωσαν οι οφθαλμοί αυτών του μη βλέπειν
Let [2be darkened 1their eyes] to not see,

2532 3588 3577-1473 1275 4781
και τον νώτον αυτών διαπαντός σύγκαμψον
and their back always bent downwards†!

The Engrafted Branches

3004 3767 3361-4417 2443 4098
11:11 λέγω ούν μη έπταισαν ίνα πέσωσι
I say then, Did they stumble that they should fall?

3361 1096 235 3588 1473 3900
μη γένοιτο αλλά τω αυτών παραπτώματι
May it not be. But *in* their transgression

3588 4991 3588 1484 1519 3588
η σωτηρία τοις έθνεσιν εις το
the deliverance *came* to the nations, for the

3863-1473 1487-1161 3588
παραζηλώσαι αυτούς **11:12** ει δε το
provoking them to jealousy. But if

3900-1473 4149 2889 2532 3588
παράπτωμα αυτών πλούτος κόσμου και το
their transgression *was for the* wealth of *the* world, and

2275-1473 4149 1484 4214 3123
ήττημα αυτών πλούτος εθνών πόσω μάλλον
their vanquishing *for the* wealth of nations, how much more

3588 4138-1473 1473 1063 3004 3588
το πλήρωμα αυτών **11:13** υμίν γαρ λέγω τοις
their fullness? [3to you 1For 2I speak]

1484 1909 3745 3303 1510.2.1-1473 1484
έθνεσιν εφ' όσον μεν ειμι εγώ εθνών
nations; upon as much as indeed I am [2of nations

10:15 †*See Nah. 1:15.*

10:16 †*See Is. 53:1.*

10:18 †*See Ps. 19:4.*

10:19 †*See Dt. 32:21.*

10:20-21 †*See Is. 65:1,2.*

11:3 †*See 1Ki. 19:10,14.*

11:4 †*See 1Ki. 19:18.*

11:8 †*See Dt. 29:4.*

11:9-10 †*See Ps. 69:22,23.*

652 3588 1248-1473 1392 1513
απόστολος την διακονίαν μου δοξάζω 11:14 είπως
1an apostle], [2my service 1I glorify]. If by any means

3863 1473 3588 4561 2532
παραζηλώσω μου την σάρκα και
I should provoke to jealousy *the ones* of my flesh, and

4982 5100 1537 1473 1487-1063 3588 580
σώσω τινάς εξ αυτών 11:15 ει γαρ η αποβολή
shall deliver some from out of them. For if the casting off

1473 2643 2889 5100 3588
αυτών καταλλαγή κόσμου τις η
of them *be for the* reconciliation of *the* world, what *will be* the

4356 1508 2222 1537 3498 1487-1161
πρόσληψις ει μη ζωή εκ νεκρών 11:16 ει δε
reception *of them*, unless life from out of dead ones. And if

3588 536 39 2532 3588 5445 2532 1487 3588 4491
η απαρχή αγία και το φύραμα και ει η ρίζα
the first-fruit *be* holy, also the batch; and if the root

39 2532 3588 2798 1487-1161 5100 3588 2798
αγία και οι κλάδοι 11:17 ει δε τινες των κλάδων
be holy, also the branches. But if some of the branches

1575 1473-1161 65-1510.6 1461
εξεκλάσθησαν συ δε αγριέλαιος ων ενεκεντρίσθης
were broken off, and you, being a wild olive tree, were engrafted

1722 1473 2532 4791 3588 4491 2532 3588 4096
εν αυτοίς και συγκοινωνός της ρίζης και της πιότητος
in them, and [2fellow-partakers 3of the 4root 5and 6the 7fatness

3588 1636 1096 3361-2620 3588 2798
της ελαίας εγένου 11:18 μη κατακαυχώ των κλάδων
8of the 9olive tree 1became], glory not over the branches!

1487-1161 2620 3756-1473 3588 4491
ει δε κατακαυχάσαι ου συ την ρίζαν
But if you gloried over *them*, *know that* you do not [2the 3root

941 235 3588 4491 1473 2046 3767
βαστάζεις αλλά η ρίζα σε 11:19 ερείς ουν
1bear], but the root *bears* you. You will say then,

1575 3588 2798 2443 1473 1461
εξεκλάσθησαν οι κλάδοι ίνα εγώ εγκεντρισθώ
[3were broken off 1the 2branches] that I should be engrafted.

2573 3588 570 1575 1473-1161 3588 4102
11:20 καλώς τη απιστία εξεκλάσθησαν συ δε τη πίστει
Well; *in* unbelief they were broken off, and you *in* belief

2476 3361 5309 235 5399 1487-1063 3588 2316
έστηκας μη υψηλοφρόνει αλλά φοβού 11:21 ει γαρ ο θεός
stand. Be not high-minded, but fear. For if God

3588 2596 5449 2798 3756-5339 3381
των κατά φύσιν κλάδων ουκ εφείσατο μήπως
[3according to 4nature 2*the* branches 1spared not], perhaps

3761 1473 5339 1492 3767 5544
ουδέ σου φείσεται 11:22 ίδε ουν χρηστότητα
not even you he shall spare. Behold then *the* graciousness

2532 663 2316 1909-3303 3588 4098
και αποτομίαν θεού επί μεν τους πεσόντας
and severity of God! Indeed upon the ones having fallen –

663 1909-1161 1473 5544 1437 1961
αποτομίαν επί δε σε χρηστότητα εάν επιμείνης
severity; but upon you – graciousness, if you should remain

3588 5544 1893 2532 1473 1581 2532
τη χρηστότητι επεί και συ εκκοπήση 11:23 και
in graciousness; else also you shall be cut off. [2also

1565 1161 1437 3361 1961 3588 570
εκείνοι δε εάν μη επιμείνωσι τη απιστία
3those 1And], if they do not remain *in* unbelief,

1461 1415 1063 1510.2.3 3588 2316 3825
εγκεντρισθήσονται δυνατός γαρ εστιν ο θεός πάλιν
shall be engrafted; [4able 1for 3is 2God] again

1461 1473 1487-1063 1473 1537 3588
εγκεντρίσαι αυτούς 11:24 ει γαρ συ εκ της
to engraft them. For if you, [2from out of

2596 5449 1581 65 2532 3844
κατά φύσιν εξεκόπης αγριελαίου και παρά
4according to 5nature 1were cut off 3*the* wild olive tree], and contrary

5449 1461 1519 2565 4214
φύσιν ενεκεντρίσθης εις καλλιέλαιον πόσω
to nature were engrafted into *the* fruitful olive tree, how much

3123 3778 3588 2596 5449 1461 3588
μάλλον ούτοι οι κατά φύσιν εγκεντρισθήσονται τη
more these according to nature, shall be engrafted *into*

2398 1636
ιδία ελαία
their own olive tree?

Future Deliverance for Israel

3756-1063 2309 1473 50 80 3588
11:25 ου γαρ θέλω υμάς αγνοείν αδελφοί το
For I do not want you to be ignorant, brothers,

3466-3778 2443 3361 1510.3 3844 1438
μυστήριον τούτο ίνα μη ήτε παρ' εαυτοίς
of this mystery, that you should not be [2in 3yourselves

5429 3754 4457 575-3313 3588 *
φρόνιμοι ότι πώρωσις από μέρους τω Ισραήλ
1intelligent], for callousness [2in part 3*to* 4Israel

1096 891 3739 3588 4138 3588 1484
γέγονεν άχρις ου το πλήρωμα των εθνών
1has happened] until of which the fullness of the nations

1525 2532 3779 3956 * 4982
εισέλθη 11:26 και ούτω πας Ισραήλ σωθήσεται
should enter in. And so all Israel shall be delivered;

2531 1125 2240 1537 *
καθώς γέγραπται ήξει εκ Σιών
as it has been written, [3shall come 4from out of 5Zion

3588 4506 2532 654 763 575
ο ρυόμενος και αποστρέψει ασεβείας από
1The one 2rescuing], and shall turn impious deeds† from

* 2532 3778 1473 3588 3844 1473
Ιακώβ 11:27 και αύτη αυτοίς η παρ' εμού
Jacob; and this [3to them 1*is* the 4by 5me

1242 3752 851 3588 266-1473
διαθήκη όταν αφέλωμαι τας αμαρτίας αυτών
2covenant], whenever I should remove their sins†.

2596-3303 3588 2098 2190 1223-1473
11:28 κατά μεν το ευαγγέλιον εχθροί δι υμάς
Indeed according to the good news enemies for your account,

2596-1161 3588 1589 27 1223 3588
κατά δε την† εκλογήν αγαπητοί διά τους
but according to the selection, beloved on account of the

3962 278-1063 3588 5486 2532
πατέρας 11:29 αμεταμέλητα γαρ τα χαρίσματα και
fathers. For irrevocable *are* the favors and

3588 2821 3588 2316 5618-1063 2532 1473
η κλήσις του θεού 11:30 ώσπερ γαρ και υμείς
the calling of God. For as also you

4218 544 3588 2316 3568-1161
ποτέ ηπειθήσατε τω θεώ νυν δε
at some time or other resisted persuasion *to* God, but now

1653 3588 3778 543 3779
ηλεήθητε τη τούτων απειθεία 11:31 ούτω
you were shown mercy in the [2of these 1disobedience], so

2532 3778 3568 544 3588 5212 1656 2443
και ούτοι νυν ηπείθησαν τω υμετέρω ελέει ίνα
also these now resisted persuasion *to* your mercy, that

2532 1473 1653 4788 1063
και αυτοί ελεηθώσι 11:32 συνέκλεισε γαρ
also they should be shown mercy. [3closed up 1For

3588 2316 3588-3956 1519 543 2443 3588-3956
ο θεός τους πάντας εις απείθειαν ίνα τους πάντας
2God] all of the ones in disobedience, that all of the ones

1653 5599 899 4149 2532 4678
ελεήση 11:33 ω βάθος πλούτου και σοφίας
he should show mercy. O *the* depth of wealth and wisdom

2532 1108 2316 5613 419 3588 2917-1473
και γνώσεως θεού ως ανεξερεύνητα τα κρίματα αυτού
and knowledge of God. As unsearchable *are* his judgments,

2532 421 3588 3598-1473 5100-1063 1097 3563
και ανεξιχνίαστοι αι οδοί αυτού 11:34 τις γαρ έγνω νουν
and untraceable *are* his ways. For who knew *the* mind

2962 2228 5100 4825-1473 1096 2228
κυρίου η τις σύμβουλος αυτού εγένετο 11:35 η
of *the* Lord? Or who [2his counselor 1became]†? Or

5100 4272 1473 2532 467 1473 3754
τις προέδωκεν αυτώ και ανταποδοθήσεται αυτώ 11:36 ότι
who first gave to him and he shall recompense to him? For

1537 1473 2532 1223 1473 2532 1519 1473 3588-3956
εξ αυτού και δι' αυτού και εις αυτόν τα πάντα
from out of him, and through him, and unto him, *are* all *things*.

11:26 †*or* ungodliness.

11:26-27 †*See Is. 27:9, 59:20,21.*

11:28 †*Ald. omits* **την**.

11:34 †*See Is. 40:13.*

1473 3588 1391 1519 3588 165 281
αυτώ η δόξα εις τους αιώνας αμήν
To him *be* the glory into the eons. Amen.

CHAPTER 12

Living Sacrifices

3870-3767 1473 80 1223 3588 3628 3588
12:1 παρακαλώ ούν υμάς αδελφοί διά των οικτιρμών του
Then I exhort you, brothers, by the compassions

2316 3936 3588 4983-1473 2378 2198 39
θεού παραστήσαι τα σώματα υμών θυσίαν ζώσαν αγίαν
of God, to present your bodies [[2]sacrifices [1]living], holy,

2101 3588 2316 3588 3050 2999 1473 2532
ευάρεστον τω θεώ την λογικήν λατρείαν υμών **12:2** και
well-pleasing *to* God, the rational service of yours. And

3361 4964 3588 165-3778 235 3339
μη συσχηματίζεσθε τω αιώνι τούτω αλλά μεταμορφούσθε
be not conformed *to* this eon, but be transformed

3588 342 3588 3563-1473 1519 3588 1381-1473
τη ανακαινώσει του νοός υμών εις το δοκιμάζειν υμάς
in the renewal of your mind, in the trying of yourselves

5100 3588 2307 3588 2316 3588 18 2532 2101
τι το θέλημα του θεού το αγαθόν και ευάρεστον
in what *is* the [[6]will [7]of God [1]good [2]and [3]well-pleasing

2532 5046 3004-1063 1223 3588 5484 3588
και τέλειον **12:3** λέγω γαρ διά της χάριτος της
[4]and [5]perfect]! For I say, through the favor

1325 1473 3956 3588 1510.6 1722 1473 3361
δοθείσης μοι παντί τω όντι εν υμίν μη
being given to me, to every *one* being among you, to not

5252 3844 3739 1163 5426 235 5426 1519
υπερφρονείν παρ' ο δει φρονείν αλλά φρονείν εις
be high-minded above what *you* must think, but to think to

3588 4993 1538 5613 3588 2316 3307 3358
το σωφρονείν εκάστω ως ο θεός εμέρισε μέτρον
be of a sound mind, to each as God portioned a measure

4102
πίστεως
of belief.

Many Members but One Body

2509-1063 1722 1520 4983 3196 4183
12:4 καθάπερ γαρ εν ενί σώματι μέλη πολλά
For just as in one body [[3]members [2]many

2192 3588 1161 3196 3956 3756 3588 1473 2192
έχομεν τα δε μέλη πάντα ου την αυτήν έχει
[1]we have], [[3]the [1]but [4]members [2]all] *do* not [[2]the [3]same [1]have]

4234 3779 3588 4183 1520 4983 1510.2.4 1722
πράξιν **12:5** ούτως οι πολλοί εν σώμά εσμεν εν
action, thus [[2]the [3]many [4]*are* one [5]body [1]we] in

5547 3588-1161-2596 1520 240 3196 2192-1161
χριστώ ο δε καθ' εις αλλήλων μέλη **12:6** έχοντες δε
Christ, and each one [[2]of another [1]members]. But having

5486 2596 3588 5484 3588 1325 1473
χαρίσματα κατά την χάριν την δοθείσαν ημίν
[[2]favors [3]according to [4]the [5]favor [6]being given [7]to us

1313 1535 4394 2596 3588
διάφορα είτε προφητείαν κατά την
[1]diverse]; whether prophecy, *let it be* according to the

356 3588 4102 1535 1248 1722
αναλογίαν της πίστεως **12:7** είτε διακονίαν εν
ratio of the belief; whether service – in

3588 1248 1535 3588 1321 1722 3588 1319
τη διακονία είτε ο διδάσκων εν τη διδασκαλία
the service; whether the teaching – in the instruction;

1535 3588 3870 1722 3588 3874 3588
12:8 είτε ο παρακαλών εν τη παρακλήσει ο
whether the comforting – in the comfort; the

3330 1722 572 3588 4291 1722 4710
μεταδιδούς εν απλότητι ο προϊστάμενος εν σπουδή
sharing – in simplicity; the being in charge – with diligence;

3588 1653 1722 2432 3588 26
ο ελεών εν ιλαρότητι **12:9** η αγάπη
the showing of mercy – with happiness; the love –

505 655 3588 4190 2853 3588
ανυπόκριτος αποστυγούντες το πονηρόν κολλώμενοι τω
unpretentious; abhorring the evil – cleaving to the

18 3588 5360 1519 240
αγαθώ **12:10** τη φιλαδελφία εις αλλήλους
good; in the brotherly affection – [[2]for [3]one another

5387 3588 5092 240
φιλόστοργοι τη τιμή αλλήλους
[1]having a strong natural affection]; in the honor – [[2]for one another

4285 3588 4710 3361 3636 3588
προηγούμενοι **12:11** τη σπουδή μη οκνηροί τω
[1]giving preference]; in the diligence – not lazy; in the

4151 2204 3588 2962 1398 3588
πνεύματι ζέοντες τω κυρίω δουλεύοντες **12:12** τη
spirit – bubbling; to the Lord – serving; in the

1680 5463 3588 2347 5278 3588 4335
ελπίδι χαίροντες τη θλίψει υπομένοντες τη προσευχή
hope – rejoicing; in the affliction – enduring; in the prayer –

4342 3588 5532 3588 39
προσκαρτερούντες **12:13** ταις χρείαις των αγίων
constantly attending to; in the needs of the holy ones –

2841 3588 5381 1377 2127
κοινωνούντες την φιλοξενίαν διώκοντες **12:14** ευλογείτε
participating in; the hospitality – pursuing. Bless

3588 1377 1473 2127 2532 3361 2672
τους διώκοντας υμάς ευλογείτε και μη καταράσθε
the ones persecuting you! Bless and do not curse!

5463 3326 5463 2532 2799 3326 2799
12:15 χαίρειν μετά χαιρόντων και κλαίειν μετά κλαιόντων
Rejoice with ones rejoicing, and weep with ones weeping!

3588 1473 1519 240 5426 3361 3588 5308
12:16 το αυτό εις αλλήλους φρονούντες μη τα υψηλά
[[2]the [3]same [4]to [5]one another [1]*Be* thinking]; not the high

5426 235 3588 5011 4879 3361
φρονούντες αλλά τοις ταπεινοίς συναπαγόμενοι μη
thinking, but [[2]the [3]lowly [1]associating with]. Do not

1096 5429 3844 1438 3367 2556 473
γίνεσθε φρόνιμοι παρ' εαυτοίς **12:17** μηδενί κακόν αντί
become intelligent for yourselves! To no one [[2]bad [3]for

2556 591 4306 2570 1799
κακού αποδιδόντες προνοούμενοι καλά ενώπιον
[4]bad [1]rendering]. Thinking beforehand good *things* before

3956 444 1487 1415 3588-1537-1473
πάντων ανθρώπων **12:18** ει δυνατόν το εξ υμών
all men. If possible, as from yourselves,

3326 3956 444 1514 3361
μετά πάντων ανθρώπων ειρηνεύοντες **12:19** μη
[[2]with [3]all [4]men [1]being at peace]; not

1438 1556 27 235 1325 5117 3588 3709
εαυτούς εκδικούντες αγαπητοί αλλά δότε τόπον τη οργή
by yourselves avenging, beloved, but give place *to* wrath!

1125-1063 1473-1557 1473 467
γέγραπται γαρ εμοί εκδίκησις εγώ ανταποδώσω
For it has been written, Vengeance *is* mine; I will recompense,

3004 2962 1437 3767 3983 3588 2190-1473
λέγει κύριος **12:20** εάν ούν πεινά ο εχθρός σου
says the Lord. If then [[2]should hunger [1]your enemy],

5595 1473 1437 1372 4222-1473 3778-1063
ψώμιζε αυτόν †εάν διψά πότιζε αυτόν τούτο γαρ
feed him! If he should thirst, give him a drink! For this

4160 440 4442 4987 1909 3588 2776-1473
ποιών άνθρακας πυρός σωρεύσεις επί την κεφαλήν αυτού
doing [[2]coals [3]of fire [1]you shall heap] upon his head†.

3361 3528 5259 3588 2556 235 3528 1722 3588
12:21 μη νικώ υπό του κακού αλλά νίκα εν τω
Be not overcome by the evil, but overcome [[3]by [4]the

18 3588 2556
αγαθώ το κακόν
[5]good [1]the [2]evil]!

CHAPTER 13

Submission to Authorities

3956 5590 1849 5242
13:1 πάσα ψυχή εξουσίαις υπερεχούσαις
Every soul [[2]to authorities [3]being superior

5293 3756 1063 1510.2.3 1849 1508 575 2316
υποτασσέσθω ου γαρ εστιν εξουσία ει μη από θεού
[1]be submitted]! [[3]not [1]For [2]there is] an authority unless from God.

3588-1161 1510.6 1849 5259 3588 2316 5021-1510.2.6
αι δε ούσαι εξουσίαι υπό του θεού τεταγμέναι εισίν
And the ones being authorities [[2]by [3]God [1]are ordered].

5620 3588 498 3588 1849 3588 3588
13:2 ώστε ο αντιτασσόμενος τη εξουσία τη του
So that the one rebelling against the authority, [[2]the

12:20 †*See Pr. 25:21,22.*

2316-1296 436 3588-1161 436
θεοῦ διαταγῇ ανθέστηκεν οι δε ανθεστηκότες
[3]disposition of God [1]opposes], and the ones opposing,
1438 2917 2983 3588-1063 758
εαυτοίς κρίμα λήψονται **13:3** οι γαρ άρχοντες
[[3]to themselves [2]judgment [1]shall receive]. For the rulers
3756-1510.2.6 5401 3588 18 2041 235 3588
ουκ εισί φόβος των αγαθών έργων αλλά των
are not a fear of the ones of good works, but of the ones
2556 2309 1161 3361 5399 3588
κακών θέλεις δε μη φοβείσθαι την
of evils. [[2]you should [4]want [1]But [3]not] to be fearful of the
1849 3588 18 4160 2532 2192 1868
εξουσίαν το αγαθόν ποίει και έξεις έπαινον
authority – by the [[2]good [1]doing] even you shall have high praise
1537 1473 2316 1063 1249-1510.2.3 1473
εξ αυτής **13:4** θεού γαρ διάκονός εστί σοι
from out of it. [[3]of God [1]For [2]it is a servant] to you
1519 3588 18 1437-1161 3588 2556 4160 5399
εις το αγαθόν εάν δε το κακόν ποιής φοβού
for good. But if [[2]evil [1]you should do], fear!
3756-1063 1500 3588 3162 5409 2316 1063
ου γαρ εική την μάχαιραν φορεί θεού γαρ
for *it does* not [[4]in vain [2]the [3]sword [1]wear]. [[4]of God [1]For
1249 1510.2.3 1558 1519 3709 3588 3588 2556
διάκονός εστίν εκδίκος εις οργήν τω το κακόν
[3]a servant [2]it is], punishing for wrath to the one [[2]evil
4238 1352 318 5293
πράσσοντι **13:5** διό ανάγκη υποτάσσεσθαι†
[1]doing]. Therefore *it is* a necessity to be submitted,
3756 3440 1223 3588 3709 235 2532 1223
ου μόνον διά την οργήν αλλά και διά
not only because of the wrath, but also because of
3588 4893 1223 3778 1063 2532
την συνείδησιν **13:6** διά τούτο γαρ και
the conscience. [[2]on account of [3]this [1]For] also
5411 5055 3011 1063 2316 1510.2.6
φόρους τελείτε λειτουργοί γαρ θεού εισιν
[[2]*paying the* tribute [1]fulfill]! [[3]ministers [1]for [4]of God [2]they are]
1519 1473-3778 4342 591 3767
εις αυτό τούτο προσκαρτερούντες **13:7** απόδοτε ούν
in this same *thing* attending to constantly. Render then
3956 3588 3782 3588 3588 5411 3588 5411
πάσι τας οφειλάς τω τον φόρον τον φόρον
to all the debts! To the one for the tribute – the tribute;
3588 3588 5056 3588 5056 3588 3588 5401
τω το τέλος το τέλος τω τον φόβον
to the one for the tax – the tax; to the one *commanding* fear –
3588 5401 3588 3588 5092 3588 5092
τον φόβον τω την τιμήν την τιμήν
the fear; to the one *commanding* honor – the honor.
3367 3367-3784 1508 3588 25 240
13:8 μηδενί μηδέν οφείλετε ει μη το αγαπάν αλλήλους
To no one owe anything, unless *it be* loving one another.
3588-1063 25 3588 2087 3551 4137
ο γαρ αγαπών τον έτερον νόμον πεπλήρωκεν
For the one loving the other [[2]*the* law [1]has fulfilled].
3588-1063 3756-3431
13:9 το γαρ ου μοιχεύσεις
For the *commandment*, You shall not commit adultery,
3756-5407 3756-2813 3756-1937
ου φονεύσεις ου κλέψεις† ουκ επιθυμήσεις
you shall not murder, you shall not steal, you shall not lust††;
2532 1536 2087 1785 1722 3778 3588 3056
και ει τις ετέρα εντολή εν τούτω τω λόγω
and if any other commandment, in this the word
346 1722 3588 25 3588 4139-1473
ανακεφαλαιούται εν τω αγαπήσεις τον πλησίον σου
is recapitulated in the *saying*, You shall love your neighbor
5613 1438 3588 26 3588 4139 2556
ως εαυτόν **13:10** η αγάπη τω πλησίον κακόν
as yourself†††. Love to the neighbor [[2]evil
3756-2038 4138-3767 3551 3588 26
ουκ εργάζεται πλήρωμα ουν νόμου η αγάπη
[1]works not], [[2]then *is the* fullness [3]of *the* law [1]love].

13:5 †*CP* υποτασσεσθε - to be submitted!

13:9 †*Ald.* ου ψευδομαρτυρησεις - do not bear false witness.

13.9: ††*See Ex. 20:13-17.*

13:9 †††*See Lev. 19:18.*

Clothe on The Lord Jesus Christ

2532 3778 1492 3588 2540 3754 5610 1473
13:11 και τούτο ειδότες τον καιρόν ότι ώρα ημάς
Also this, knowing the time, that *the* hour we
2235 1537 5258 1453 3568-1063 1451 1473
ήδη εξ ύπνου εγερθήναι νυν γαρ εγγύτερον ημών
already [[2]from out of [3]sleep [1]arise]. For now [[2]*is* nearer [3]us
3588 4991 2228 3753 4100 3588 3571
η σωτηρία η ότε επιστεύσαμεν **13:12** η νυξ
[1]deliverance] than when we believed. The night
4298 3588-1161 2250 1448 659 3767
προέκοψεν η δε ημέρα ήγγικεν αποθώμαθα ούν
progressed, and the day approaches. We should put aside then
3588 2041 3588 4655 2532 1746 3588 3696 3588
τα έργα του σκότους και ενδυσώμεθα τα όπλα του
the works of darkness, and put on the weapons of the
5457 5613 1722 2250 2156 4043 3361
φωτός **13:13** ως εν ημέρα ευσχημόνως περιπατήσωμεν μη
light. As [[3]by [4]day [2]decently [1]we should walk], not
2970 2532 3178 3361 2845 2532 766
κώμοις και μέθαις μη κοίταις και ασελγείαις
in debaucheries and in intoxications, not in beds and in lewdnesses,
3361 2054 2532 2205 235 1746 3588 2962
μη έριδι και ζήλω **13:14** αλλ' ενδύσασθε τον κύριον
not in strife and in jealousy. But clothe on the Lord
* 5547 2532 3588 4561 4307 3361 4160
Ιησούν χριστόν και της σαρκός πρόνοιαν μη ποιείσθε
Jesus Christ, and [[6]of the [7]flesh [3]forethought [1]do not [2]have
1519 1939
εις επιθυμίας
[4]for [5]desire].

CHAPTER 14

Receive the Weak

3588-1161 770 3588 4102 4355
14:1 τον δε ασθενούντα τη πίστει προσλαμβάνεσθε
But the one being weak in belief take to yourselves,
3361 1519 1253 1261 3739-3303 4100
μη εις διακρίσεις διαλογισμών **14:2** ος μεν πιστεύει
not for distinction† of arguings! Indeed one trusts
2068 3956 3588-1161 770 3001
φαγείν πάντα ο δε ασθενών λάχανα
to eat all *things*, and the one being weak [[2]vegetables
2068 3588 2068 3588 3361 2068
εσθίει **14:3** ο εσθίων τον μη εσθίοντα
[1]eats]. The one eating, [[2]the one [3]not [4]eating
3361-1848 2532 3588 3361 2068 3588
μη εξουθενείτω και ο μη εσθίων τον
[1]treat not with contempt], and the one not eating, [[2]the one
2068 3361-2919 3588 2316-1063 1473-4355
εσθίοντα μη κρινέτω ο θεός γαρ αυτόν προσελάβετο
[3]eating [1]judge not]! for God received him to himself.
1473 5100 1510.2.2 3588 2919 245 3610 3588
14:4 συ τις ει ο κρίνων αλλότριον οικέτην τω
[[3]you [1]Who [2]are], the one judging a stranger's servant? *To*
2398 2962 4739 2228 4098 2476-1161
ιδίω κυρίω στήκει η πίπτει σταθήσεται δε
his own master he stands or falls. But he shall be established,
1415 1063 1510.2.3 3588 2316 2476 1473
δυνατός γαρ εστιν ο θεός στήσαι αυτόν
[[4]able [1]for [3]is [2]God] to establish him.
3739-3303 2919 2250 3844 2250
14:5 ος μεν κρίνει ημέραν παρ' ημέραν
The one who indeed judges a day over a day,
3739-1161 2919 3956 2250 1538 1722 3588
ος δε κρίνει πάσαν ημέραν έκαστος εν τω
and the one who judges every day *alike* – [[2]each [4]in
2398 3563 4135 3588 5426
ιδίω νοΐ πληροφορείσθω **14:6** ο φρονών
[5]his own [6]mind [1]let [3]have full assurance]! The one regarding
3588 2250 2962-5426 2532 3588 3361 5426
την ημέραν κυρίω φρονεί και ο μη φρονών
the day, regards it to *the* Lord; and the one not regarding
3588 2250 2962 3756-5426 3588 2068
την ημέραν κυρίω ου φρονεί ο εσθίων
the day, [[2]to *the* Lord [1]regards it not]. The one eating,

14:1 †*i.e.* purpose.

2962-2068 2168-1063 3588 2316 2532 3588
κυρίω εσθίει ευχαριστεί γαρ τω θεώ και ο
eats to *the* Lord, for he gives thanks *to* God; and the one
3361 2068 2962 3756-2068 2532 2168 3588
μη εσθίων κυρίω ουκ εσθίει και ευχαριστεί τω
not eating, [2to *the* Lord 1eats not], and he gives thanks *to*
2316 3762-1063 1473 1438-2198 2532 3762
θεώ **14:7** ουδείς γαρ ημών εαυτώ ζη και ουδείς
God. For not one of us lives to himself, and no one
1438-599 1437 5037 1063 2198
εαυτώ αποθνήσκει **14:8** εάν τε γαρ ζώμεν
dies to himself. [2if 3both 1For] we should live,
3588 2962 2198 1437-5037 599 3588
τω κυρίω ζώμεν εάν τε αποθνήσκωμεν τω
[2to the 3Lord 1we should live]; and if we should die, [2to the
2962 599 1437 5037 3767 2198 1437-5037
κυρίω αποθνήσκομεν εάν τε ουν ζώμεν εάν τε
3Lord 1we should die]. If both then we should live, and if
599 3588 2962 1510.2.4 1519 3778-1063
αποθνήσκωμεν του κυρίου εσμέν **14:9** εις τούτο γαρ
we should die, [2of the 3Lord 1we are]. For, for this
5547 2532 599 2532 450 2532 2198 2443 2532 3498
χριστός και απέθανε και ανέστη και έζησεν ίνα και νεκρών
Christ both died and rose up and lived, that both dead ones
2532 2198 2961 1473-1161 5100 2919
και ζώντων κυριεύση **14:10** συ δε τι κρίνεις
and living he should lord over. But you, why do you judge
3588 80-1473 2228 2532 1473-5100 1848 3588
τον αδελφόν σου η και συ τι εξουθενείς τον
your brother? Or also why do you treat with contempt
80-1473 3956-1063 3936 3588 968
αδελφόν σου πάντες γαρ παραστησόμεθα τω βήματι
your brother? For all of us shall stand before the rostrum
3588 5547 1125-1063 2198-1473 3004
του χριστού **14:11** γέγραπται γαρ ζω εγώ λέγει
of the Christ. For it has been written, *As* I live, says
2962 3754 1473 2578 3956 1119 2532 3956 1100
κύριος ότι εμοί κάμψει παν γόνυ και πάσα γλώσσα
the Lord, that to me [3shall bend 1every 2knee], and every tongue
1843 3588 2316 686 3767 1538
εξομολογήσεται τω θεώ **14:12** άρα ουν έκαστος
shall make acknowledgment *to* God†. So then each
1473 4012 1438 3056 1325 3588 2316
ημών περί εαυτού λόγον δώσει τω θεώ
of us concerning himself [2account 1shall give] *to* God.

The Law of Love

3371 3767 240 2919 235
14:13 μηκέτι ουν αλλήλους κρίνωμεν αλλά
No longer then [2one another 1should we judge], but
3778 2919 3123 3588 3361 5087 4348
τούτο κρίνατε μάλλον το μη τιθέναι πρόσκομμα
this judge rather – the not putting an occasion of stumbling
3588 80 2228 4625 1492 2532 3982 1722
τω αδελφώ η σκάνδαλον **14:14** οίδα και πέπεισμαι εν
to the brother or an obstacle! I know and am persuaded in
2962 * 3754 3762 2839 1223 1473 1508 3588
κυρίω† Ιησού ότι ουδέν κοινόν δι' αυτού ει μη τω
the Lord Jesus that nothing *is* profane of itself; except to the one
3049 5100 2839-1510.1 1565 2839
λογιζομένω τι κοινόν είναι εκείνω κοινόν
considering anything to be profane – to that one *it is* profane.
1487-1161 1223 1033 3588 80-1473 3076
14:15 ει δε διά βρώμα ο αδελφός σου λυπείται
But if [3on account of 4food 1your brother 2frets],
3765 2596 26 4043 3361 3588
ουκέτι κατά αγάπην περιπατείς μη τω
no longer [2according to 3love 1do you walk]. Do not
1033-1473 1565 622 5228 3739 5547 599
βρώματί σου εκείνον απόλλυε υπέρ ου χριστός απέθανεν
[3by your food 2that one 1destroy], for whom Christ died!
3361 987 3767 1473 3588 18
14:16 μη βλασφημείσθω ουν υμών το αγαθόν
[5not 1Let 6be blasphemed 2then 3your 4good]!
3756 1063 1510.2.3 3588 932 3588 2316 1035
14:17 ου γαρ εστιν η βασιλεία του θεού βρώσις
[6not 1For 5is 2the 3kingdom 4of God] food

2532 4213 235 1343 2532 1515 2532 5479 1722 4151
και πόσις αλλά δικαιοσύνη και ειρήνη και χαρά εν πνεύματι
and drink, but righteousness and peace and joy in [2spirit
39 3588-1063 1722 3778 1398 3588 5547
αγίω **14:18** ο γαρ εν τούτοις δουλεύων τω χριστώ
1holy]. For the one [4in 5these *things* 1serving 2the 3Christ]
2101 3588 2316 2532 1384 3588 444 686
ευάρεστος τω θεώ και δόκιμος τοις ανθρώποις **14:19** άρα
is well-pleasing *to* God, and approved by men. So
3767 3588 3588 1515 1377 2532 3588
ουν τα της ειρήνης διώκωμεν και τα
then the *things* of peace we should pursue, and the *things*
3588 3619 3588 1519 240 3361
της οικοδομής της εις αλλήλους **14:20** μη
of the edifying the *thing* for one another. Do not
1752 1033 2647 3588 2041 3588 2316
ένεκεν βρώματος κατάλυε το έργον του θεού
[5because of 6food 1destroy 2the 3work 4of God].
3956 3303 2513 235 2556 3588 444 3588
πάντα μεν καθαρά αλλά κακόν τω ανθρώπω τω
All *things* indeed are pure, but *it is* evil to the man
1223 4348 2068 2570
διά προσκόμματος εσθίοντι **14:21** καλόν
[2by 3an occasion of stumbling *someone* 1*who* eats]. *It is* good
3588 3361 2068 2907 3366 4095 3631 3366 1722
το μη φαγείν κρέα μηδέ πιείν οίνον μηδέ εν
to not eat meats, nor to drink wine, nor *do anything* in
3739 3588 80-1473 4350 2228 4624
ω ο αδελφός σου προσκόπτει η σκανδαλίζεται
which your brother stumbles against, or be caused to stumble,
2228 770 1473 4102 2192 2596 4572
η ασθενεί **14:22** συ πίστιν έχεις κατά σεαυτόν
or *made* weak. You [2belief 1have]? According to yourself
2192 1799 3588 2316 3107 3588 3361 2919 1438
έχε ενώπιον του θεού μακάριος ο μη κρίνων εαυτόν
have it before God! Blessed *is* the one not judging himself
1722 3739 1381 3588-1161 1252
εν ω δοκιμάζει **14:23** ο δε διακρινόμενος
in what he distinguishes. But the one scrutinizing,
1437 2068 2632 3754 3756 1537
εάν φάγη κατακέκριται ότι ουκ εκ
if he should eat, has been condemned, for *it is* not from out of
4102 3956-1161 3739 3756 1537 4102
πίστεως παν δε ο ουκ εκ πίστεως
belief; and everything which *is* not from out of belief
266-1510.2.3
αμαρτία εστίν
is sin.

CHAPTER 15

Bear One Another's Weaknesses

3784 1161 1473 3588 1415
15:1 οφείλομεν δε ημείς οι δυνατοί
[5ought 1But 2we 3the ones 4able]
3588 771 3588 102 941 2532 3361
τα ασθενήματα των αδυνάτων βαστάζειν και μη
[2the 3weaknesses 4of the 5powerless 1to bear], and not
1438-700 1538 1063 1473 3588 4139
εαυτοίς αρέσκειν **15:2** έκαστος γαρ ημών τω πλησίον
to please *just* ourselves. [3each 1For 4of us 6*his* neighbor
700 1519 3588 18 4314 3619 2532-1063 3588
αρεσκέτω εις το αγαθόν προς οικοδομήν **15:3** και γαρ ο
2let 5please] for good *and* for edifying! For even the
5547 3756 1438 700 235 2531 1125
χριστός ουχ εαυτώ ήρεσεν αλλά καθώς γέγραπται
Christ [2not 3himself 1pleased]; but as it has been written,
3588 3680 3588 3679 1473 1968 1909
οι ονειδισμοί των ονειδιζόντων σε επέπεσον επ'
The scornings of the ones berating you fell upon
1473 3745-1063 4270 1519 3588
εμέ **15:4** όσα γαρ προεγράφη εις την
me†. For as much as was written beforehand [2for
2251 1319 4270 2443 1223 3588
ημετέραν διδασκαλίαν προεγράφη ίνα διά της
3our 4instruction 1was written beforehand], that through the
5281 2532 1223 3588 3874 3588 1124
υπομονής και διά της παρακλήσεως των γραφών
endurance and on account of the comfort of the scriptures

14:11 †*See Is. 45:23.*

14:14 †*CP* χριστω - Christ.

15:3 †*See Ps. 69:9.*

3588 1680 2192 3588-1161 2316 3588 5281
την ελπίδα έχωμεν **15:5** ο δε θεός της υπομονής
[2hope 1we should have]. And the God of patience

2532 3588 3874 1325-1473 3588 1473 5426 1722
και της παρακλήσεως δώη υμίν το αυτό φρονείν εν
and comfort – may he give to you the same regard with

240 2596 5547 * 2443 3661
αλλήλοις κατά χριστόν Ιησούν **15:6** ίνα ομοθυμαδόν
one another according to Christ Jesus, that with one accord

1722 1520 4750 1392 3588 2316 2532 3962 3588
εν ενί στόματι δοξάζητε τον θεόν και πατέρα του
in one mouth you should glorify the God and father

2962-1473 * 5547 1352 4355
κυρίου ημών Ιησού χριστού **15:7** διό προσλαμβάνεσθε
of our Lord Jesus Christ. Therefore take to yourself

240 2531 2532 3588 5547 4355-1473 1519
αλλήλους καθώς και ο χριστός προσελάβετο υμάς† εις
one another, as also the Christ took you to himself for

1391 2316 3004-1161 5547 * 1249
δόξαν θεού **15:8** λέγω δε χριστόν Ιησούν διάκονον
the glory of God! But I say, Christ Jesus [2a servant

1096 4061 5228 225 2316 1519 3588
γεγενήσθαι περιτομής υπέρ αληθείας θεού εις το
1has become] of *the* circumcision for *the* truth of God, for the

950 3588 1860 3588 3962 3588-1161 1484
βεβαιώσαι τας επαγγελίας των πατέρων **15:9** τα δε έθνη
firming the promises of the fathers; and the nations

5228 1656 1392 3588 2316 2531 1125
υπέρ ελέους δοξάσαι τον θεόν καθώς γέγραπται
for mercy to glorify God, as it has been written, *saying,*

1223 3778 1843 1473 1722
διά τούτο εξομολογήσομαί σοι εν
Because of this I will make acknowledgment to you among

1484 2532 3588 3686-1473 5567 2532 3825
έθνεσι και τω ονόματί σου ψαλώ **15:10** και πάλιν
the nations, and *to* your name I will strum†. And again

3004 2165 1484 3326 3588 2992-1473 2532
λέγει ευφράνθητε έθνη μετά του λαού αυτού **15:11** και
it says, Be glad, O nations, with his people†! And

3825 134 3588 2962 3956 3588 1484 2532 1867
πάλιν αινείτε τον κύριον πάντα τα έθνη και επαινέσατε
again, Praise the Lord, all the nations! And praise

1473 3956 3588 2992 2532 3825 * 3004
αυτόν πάντες οι λαοί **15:12** και πάλιν Ησαΐας λέγει
him all the peoples†! And again Isaiah says,

1510.8.3 3588 4491 3588 * 2532 3588 450
έσται η ρίζα του Ιεσσαί και ο ανιστάμενος
There will be the root of Jesse, and the one rising up

756 1484 1909 1473 1484 1679 3588-1161
άρχειν εθνών επ' αυτώ έθνη ελπιούσι **15:13** ο δε
to rule nations – upon him nations shall hope†. And the

2316 3588 1680 4137 1473 3956 5479 2532 1515
θεός της ελπίδος πληρώσαι υμάς πάσης χαράς και ειρήνης
God of hope – may he fill you with all joy and peace

1722 3588 4100 1519 3588 4052-1473 1722 3588 1680
εν τω πιστεύειν εις το περισσεύειν υμάς εν τη ελπίδι
in trusting, for you abounding in the hope,

1722 1411 4151 39
εν δυνάμει πνεύματος αγίου
in power [2spirit 1of holy].

Ministry to the Nations

3982-1161 80-1473 2532 1473-1473
15:14 πέπεισμαι δε αδελφοί μου και αυτός εγώ
But I am persuaded, my brothers, even I myself

4012 1473 3754 2532 1473 3324-1510.2.5
περί υμών ότι και αυτοί μεστοί εστε
concerning you, that even you yourselves are full

19 4137 3956 1108 1410
αγαθωσύνης πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως δυνάμενοι
of goodness, being filled with all knowledge, being able

2532 243 3560 5112-1161 1125
και άλλους νουθετείν **15:15** τολμηρότερον δε έγραψα
even [2others 1to admonish]. But more daring I wrote

1473 80 575-3313 5613 1878 1473 1223
υμίν αδελφοί από μέρους ως επαναμιμνήσκων υμάς διά
to you, brothers, in part, as reminding you, through

3588 5484 3588 1325 1473 5259 3588 2316 1519
την χάριν την δοθείσάν μοι υπό του θεού **15:16** εις
the favor being given to me by God, for

3588 1510.1-1473 3011 * 5547 1519 3588 1484
το είναί με λειτουργόν Ιησού χριστού εις τα έθνη
me to be a minister of Jesus Christ to the nations,

2418 3588 2098 3588 2316 2443
ιερουργούντα το ευαγγέλιον του θεού ίνα
administering in sacred service the good news of God, that

1096 3588 4376 3588 1484 2144
γένηται η προσφορά των εθνών ευπρόσδεκτος
[5should be 1the 2offering 3of the 4nations] well-received,

37 1722 4151 39 2192 3767
ηγιασμένη εν πνεύματι αγίω **15:17** έχω ούν
having been sanctified in [2spirit 1holy]. I have then

2746 1722 5547 * 3588 4314 3588 2316 3756
καύχησιν εν χριστώ Ιησού τα προς τον θεόν **15:18** ου
a boasting in Christ Jesus – the *things* about God. [3not

1063 5111 2980 5100 3739 3756-2716
γαρ τολμήσω λαλείν τι ων ου κατειργάσατο
1For 2I dare] to speak anything which [2did not manufacture

5547 1223 1473 1519 5218 1484 3056
χριστός δι' εμού εις υπακοήν εθνών λόγω
1Christ] through me for *the* obedience of *the* nations – by word

2532 2041 1722 1411 4592 2532 5059 1722 1411
και έργω **15:19** εν δυνάμει σημείων και τεράτων εν δυνάμει
and work, in *the* power of signs and miracles, in *the* power

4151 2316 5620 1473 575 * 2532 2945
πνεύματος θεού ώστε με από Ιερουσαλήμ και κύκλω
of spirit of God, so as for me from Jerusalem and round about

3360 3588 * 4137 3588 2098 3588
μέχρι του Ιλλυρικού πεπληρωκέναι το ευαγγέλιον του
unto Illyricum to accomplish the good news of the

5547 3779-1161 5389 2097
χριστού **15:20** ούτω δε φιλοτιμούμενον ευαγγελίζεσθαι
Christ. And so, striving earnestly to announce good news

3756 3699 3687 5547 2443 3361 1909
ουχ όπου ωνομάσθη χριστός ίνα μη επ'
[3*was* not 1where 4named 2Christ], that [2not 4upon

245 2310 3618 235 2531
αλλότριον θεμέλιον οικοδομώ **15:21** αλλά καθώς
5another's 6foundation 1I should 3build], but as

1125 3739 3756-312
γέγραπται οις ουκ ανηγγέλη
it has been written, To the ones to whom it was not announced

4012 1473 3708 2532 3739 3756
περί αυτού όψονται και οι ουκ
concerning him, they shall see; and the ones who *have* not

191 4920 1352 2532 1465
ακηκόασι συνήσουσιν **15:22** διό και ενεκοπτόμην
heard, they shall perceive†. Therefore also I was hindered

3588 4183 3588 2064 4314 1473 3568-1161
τα πολλά του ελθείν προς υμάς **15:23** νυνί δε
the many *times* to come to you. But now

3371 5117 2192 1722 3588 2824-3778 1974
μηκέτι τόπον έχων εν τοις κλίμασι τούτοις επιποθίαν
no longer [2a place 1having] in these regions, [3a longing

1161 2192 3588 2064 4314 1473 575 4183 2094
δε έχων του ελθείν προς υμάς από πολλών ετών
1and 2having] to come to you for many years,

5613-1437 4198 1519 3588 * 2064 4314
15:24 ως εάν πορεύωμαι εις την Σπανίαν† ελεύσομαι προς
whenever I should go into Spain, I will come to

1473 1679-1063 1279 2300 1473 2532 5259
υμάς ελπίζω γαρ διαπορευόμενος θεάσασθαι υμάς και υφ'
you. For I hope traveling by to see you, and by

1473 4311 1563 1437 1473 4412 575
υμών προπεμφθήναι εκεί εάν υμών πρώτον από
you to be sent forward there, if I should [5by you 1first 3in

3313 1705 3568-1161 4198 1519 *
μέρους εμπλησθώ **15:25** νυνί δε πορεύομαι εις Ιερουσαλήμ
4part 2be filled up]. But now I go unto Jerusalem

15:7 †*Ald.* **ημας** - us.

15:9 †*See 2Sa. 22:50.*

15:10 †*See Dt. 32:43.*

15:11 †*See Ps. 117:1.*

15:12 †*See Is. 11:10.*

15:21 †*See Is. 52:15.*

15:24 †*CP* **Ισπανιαν**.

1247 3588 39 2106 1063 *
διακονών τοις αγίοις 15:26 ευδόκησαν γαρ Μακεδονία
serving to the holy ones. [5think well 1For 2Macedonia

2532 * 2842 5100 4160
και Αχαΐα κοινωνίαν τινά ποιήσασθαι
3and 4Achaia 8fellowship *contribution* 7a certain 6to make]

1519 3588 4434 3588 39 3588 1722 *
εις τους πτωχούς των αγίων των εν Ιερουσαλήμ
unto the poor of the holy ones in Jerusalem.

2106-1063 2532 3781 1473-1510.2.6
15:27 ευδόκησαν γαρ και οφειλέται αυτών εισιν
For they take pleasure *in it*, and [2debtors 1they are their].

1487-1063 3588 4152 1473-2841 3588
ει γαρ τοις πνευματικοίς αυτών εκοινώνησαν τα
For if to the [3spiritual *things* 2they participated in their

1484 3784 2532 1722 3588 4559 3008
έθνη οφείλουσιν και εν τοις σαρκικοίς λειτουργήσαι
1nations], they ought also in the fleshly *things* minister

1473 3778 3767 2005 2532 4972
αυτοίς 15:28 τούτο ούν επιτελέσας και σφραγισάμενος
to them. This then completing, and having sealed

1473 3588 2590-3778 565 1223 1473 1519 3588
αυτοίς τον καρπόν τούτον απελεύσομαι δι' υμών εις την
to them this fruit, I will go forth by you into

* 1492-1161 3754 2064 4314 1473 1722
Σπανίαν† 15:29 οίδα δε ότι ερχόμενος προς υμάς εν
Spain. And I know that coming to you, [2in

4138 2129 3588 2098 3588 5547
πληρώματι ευλογίας του ευαγγελίου του χριστού
3fullness 4of blessing 5of the 6good news 7of the 8Christ

2064 3870-1161 1473 80 1223 3588
ελεύσομαι 15:30 παρακαλώ δε υμάς αδελφοί διά του
1I shall come]. But I appeal to you, brothers, through

2962-1473 * 5547 2532 1223 3588 26 3588
κυρίου ημών Ιησού χριστού και διά της αγάπης του
our Lord Jesus Christ, and through the love of the

4151 4865 1473 1722 3588 4335
πνεύματος συναγωνίσασθαί μοι εν ταις προσευχαίς
spirit, to be companion at arms with me in the prayers

5228 1473 4314 3588 2316 2443 4506 575
υπέρ εμού προς τον θεόν 15:31 ίνα ρυσθώ από
for me to God, that I should be rescued from

3588 544 1722 3588 * 2532 2443 3588
των απειθούντων εν τη Ιουδαία και ίνα η
the ones resisting persuasion among the Jews, and that

1248-1473 3588 1519 * 2144 1096
διακονία μου η εις Ιερουσαλήμ ευπρόσδεκτος γένηται
my service for Jerusalem [2well-received 1should be]

3588 39 2443 1722 5479 2064 4314 1473
τοις αγίοις 15:32 ίνα εν χαρά έλθω προς υμάς
by the holy ones, that in joy I should come to you

1223 2307 2316 2532 4875
διά θελήματος θεού και συναναπαύσωμαι
by *the* will of God, and I should be refreshed together with

1473 3588-1161 2316 3588 1515 3326 3956-1473
υμίν 15:33 ο δε θεός της ειρήνης μετά πάντων υμών
you. And the God of peace *be* with you all.

281
αμήν
Amen.

CHAPTER 16

Greeting to the Assembly

4921-1161 1473 * 3588 79-1473
16:1 συνίστημι δε υμίν Φοίβην την αδελφήν ημών
But I commend to you Phoebe our sister,

1510.6 1249 3588 1577 3588 1722 * 2443
ούσαν διάκονον της εκκλησίας της εν Κεγχρεαίς 16:2 ίνα
being a servant of the assembly in Cenchrea, that

1473-4327 1722 2962 516 3588
αυτήν προσδέξησθε εν κυρίω αξίως των
you should favorably receive her in *the* Lord worthily of the

39 2532 3936 1473 1722 3739 302 1473
αγίων και παραστήτε αυτή εν ω αν υμών
holy ones, and you should stand beside her in what ever [3of you

5535 4229 2532-1063 3778 4368 4183
χρήζη πράγματι και γαρ αυτή προστάτις πολλών
2she should need 1thing]; for also she [2a patroness 3of many

1096 2532 1473-1473 782 * 2532
εγενήθη και αυτού εμού 16:3 ασπάσασθε Πρίσκιλλαν και
1was] and of myself. Greet Priscilla and

* 3588 4904-1473 1722 5547 * 3748
Ακύλαν τους συνεργούς μου εν χριστώ Ιησού 16:4 οίτινες
Aquila, my fellow-workers in Christ Jesus, (who

5228 3588 5590-1473 3588 1438 5137 5294 3739
υπέρ της ψυχής μου τον εαυτών τράχηλον υπέθηκαν οις
[4for 5my life 2their own 3neck 1placed], to whom

3756 1473 3441 2168 235 2532 3956 3588 1577
ουκ εγώ μόνος ευχαριστώ αλλά και πάσαι αι εκκλησίαι
not I only give thanks, but also all the assemblies

3588 1484 2532 3588 2596 3624-1473 1577
των εθνών), 16:5 και την κατ' οίκον αυτών εκκλησίαν
of the nations), and the [2at 3their house 1assembly]!

782 * 3588 27-1473 3739 1510.2.3 536
ασπάσασθε Επαινετόν τον αγαπητόν μου ος εστιν απαρχή
Greet Epaenetus my beloved, who is a first-fruit

3588 * 1519 5547 782 * 3748
της Αχαΐας εις χριστόν 16:6 ασπάσασθε Μαριάμ ήτις
of Achaia for Christ! Greet Mary, who

4183 2872 1519 1473 782 *
πολλά εκοπίασεν εις ημάς 16:7 ασπάσασθε Ανδρόνικον
[2much 1tired] for us! Greet Andronicus

2532 * 3588 4773-1473 2532 4869-1473
και Ιουνίαν τους συγγενείς μου και συναιχμαλώτους μου
and Junias, my relatives, and my fellow-captives,

3748 1510.2.6 1978 1722 3588 652 3739 2532
οίτινές εισιν επίσημοι εν τοις αποστόλοις οι και
who are notable among the apostles, who also

4253 1473 1096 1722 5547 782
προ εμού γεγόνασιν εν χριστώ 16:8 ασπάσασθε
[2before 3me 1were] in Christ! Greet

* 3588 27-1473 1722 2962 782
Αμπλίαν τον αγαπητόν μου εν κυρίω 16:9 ασπάσασθε
Amplias, my beloved in *the* Lord! Greet

* 3588 4904-1473 1722 5547 2532 * 3588
Ουρβανόν τον συνεργόν ημών εν χριστώ και Στάχην τον
Urbanus, our fellow-worker in Christ, and Stachys

27-1473 782 * 3588 1384
αγαπητόν μου 16:10 ασπάσασθε Απελλήν τον δόκιμον
my beloved! Greet Apelles, the one approved

1722 5547 782 3588 1537 3588
εν χριστώ ασπάσασθε τους εκ των
in Christ! Greet the ones from out of the *household*

* 782 * 3588 4773-1473
Αριστοβούλου 16:11 ασπάσασθε Ηρωδίωνα τον συγγενή μου
of Aristobulus! Greet Herodion, my relative!

782 3588 1537 3588 * 3588 1510.6
ασπάσασθε τους εκ των Ναρκίσσου τους όντας
Greet the ones from out of the ones of Narcissus being

1722 2962 782 * 2532 *
εν κυρίω 16:12 ασπάσασθε Τρύφαιναν και Τρυφώσαν
in *the* Lord! Greet Tryphena and Tryphosa,

3588 2872 1722 2962 782 *
τας κοπιώσας εν κυρίω ασπάσασθε Περσίδα
the ones tiring *by labor* in *the* Lord! Greet Persis,

3588 27 3748 4183 2872 1722 2962
την αγαπητήν ήτις πολλά εκοπίασεν εν κυρίω
the beloved, who by much *labor* tired in *the* Lord!

782 * 3588 1588 1722 2962 2532
16:13 ασπάσασθε Ρούφον τον εκλεκτόν εν κυρίω και
Greet Rufus, the chosen in *the* Lord, and

3588 3384-1473 2532 1473 782 *
την μητέρα αυτού και εμού 16:14 ασπάσασθε Ασύγκριτον
his mother and mine! Greet Asyncritus,

* * * * 2532 3588 4862 1473
Φλέγοντα Ερμάν Πατρόβαν Ερμήν και τους συν αυτοίς
Phlegon, Hermas, Patrobas, Hermes, and the [2with 3them

80 782 * 2532 * *
αδελφούς 16:15 ασπάσασθε Φιλόλογον και Ιουλίαν Νηρέαν
1brothers]! Greet Philologus and Julias, Nereus

2532 3588 79-1473 2532 * 2532 3588 4862 1473
και την αδελφήν αυτού και Ολυμπάν και τους συν αυτοίς
and his sister, and Olympas, and the ones with them –

3956 39 782 240 1722 5370
πάντας αγίους 16:16 ασπάσασθε αλλήλους εν φιλήματι
all holy ones! Greet one another with [2kiss

39 782 1473 3588 1577 3588 5547
αγίω ασπάζονται υμάς αι εκκλησίαι του χριστού
1a holy]! [4greet 5you 1The 2assemblies 3of Christ].

15:28 †*CP* **Ισπανιαν**.

Paul's Appeal to the Brothers

3870-1161 1473 80 4648 3588
16:17 παρακαλώ δε υμάς αδελφοί σκοπείν τους
And I appeal to you, brothers, to watch the ones

3588 1370 2532 3588 4625 3844 3588 1322
τας διχοστασίας και τα σκάνδαλα παρά την διδαχήν
[2the 3discords 4and 5the 6obstacles 7by 8the 9teaching

3739 1473 3129 4160 2532 1578 575 1473
ην υμείς εμάθετε ποιούντας και εκκλίνατε απ' αυτών
10which 11you 12learned 1making], and turn aside from them.

3588-1063 5108 3588 2962-1473 * 5547
16:18 οι γαρ τοιούτοι τω κυρίω ημών Ιησού χριστώ
For the ones such [2*to* 3our Lord 4Jesus 5Christ

3756-1398 235 3588 1438 2836 2532 1223 3588
ου δουλεύουσιν αλλά τη εαυτών κοιλία και διά της
1serve not], but in their own belly, and by

5542 2532 2129 1818 3588 2588 3588
χρηστολογίας και ευλογίας εξαπατώσι τας καρδίας των
flattery and blessing they cheat the hearts of the

172 3588-1063 1473-5218 1519 3956
ακάκων 16:19 η γαρ υμών υπακοή εις πάντας
guileless. For the obedience of yours [2unto 3all

864 5463 3767 3588 1909 1473 2309-1161 1473 4680
αφίκετο χαίρω ούν το εφ' υμίν θέλω δε υμάς σοφούς
1reached]. I rejoice then over you. But I want you [2wise ones

3303 1510.1 1519 3588 18 185-1161 1519 3588 2556
μεν είναι εις το αγαθόν ακεραίους δε εις το κακόν
3indeed 1to be] unto the good, but unmixed unto evil.

3588-1161 2316 3588 1515 4937 3588 * 5259
16:20 ο δε θεός της ειρήνης συντρίψει τον Σατανάν† υπό
But the God of peace will destroy Satan under

3588 4228-1473 1722-5034 3588 5484 3588 2962-1473 *
τους πόδας υμών εν τάχει η χάρις του κυρίου ημών Ιησού
your feet quickly. The favor of our Lord Jesus

5547 3326 1473
χριστού μεθ' υμών
Christ *be* with you.

Greetings from the Assembly

782 1473 * 3588 4904-1473
16:21 ασπάζονται υμάς Τιμόθεος ο συνεργός μου
[3greets 4you 1Timothy 2my fellow-worker],

2532 * 2532 * 2532 * 3588 4773-1473
και Λούκιος και Ιάσων και Σωσίπατρος οι συγγενείς μου
and Luke, and Jason, and Sosipater, my relatives.

782 1473 1473 * 3588 1125
16:22 ασπάζομαι υμάς εγώ Τέρτιος ο γράψας
[3greet 4you 1I 2Tertius], the one writing

3588 1992 1722 2962 782 1473
την επιστολήν εν κυρίω 16:23 ασπάζεται υμάς
the letter, in *the* Lord. [2greets 3you

* 3588 3581-1473 2532 3588 1577 3650
Γαΐος ο ξένος μου και της εκκλησίας όλης
1Gaius], my host, and of the [2assembly 1entire].

782 1473 * 3588 3623 3588 4172
ασπάζεται υμάς Έραστος ο οικονόμος της πόλεως
[6greets 7you 1Erastus 2the 3manager 4of the 5city],

2532 * 3588 80 3588 5484 3588
και Κούαρτος ο αδελφός 16:24 η χάρις του
and Quartus the brother. The favor

2962-1473 * 5547 3326 3956-1473 281
κυρίου ημών Ιησού χριστού μετά πάντων υμών αμήν
of our Lord Jesus Christ *be* with you all. Amen.

3588-1161 1410 1473-4741 2596
16:25 τω δε δυναμένω υμάς στηρίξαι κατά
And to the one able to support you according to

3588 2098-1473 2532 3588 2782 * 5547
το ευαγγέλιόν μου και το κήρυγμα Ιησού χριστού
my good news and the proclamation of Jesus Christ,

2596 602 3466 5550 166
κατά αποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αιωνίοις
according to an uncovering of *the* mystery, in times eternal

4601 5319-1161 3568 1223-5037
σεσιγημένου 16:26 φανερωθέντος δε νυν διά τε
having been quiet, but made apparent now, even through

1124 4397 2596 2003 3588
γραφών προφητικών κατ' επιταγήν του
[2scriptures 1*the* prophetic], according to *the* command of the

166 2316 1519 5218 4102 1519 3956 3588 1484
αιωνίου θεού εις υπακοήν πίστεως εις πάντα τα έθνη
eternal God, for obedience of belief, [2unto 3all 4the 5nations

1107 3441 4680 2316 1223
γνωρισθέντος 16:27 μόνω σοφώ θεώ διά
1having been made known] – *the* only wise God, through

* 5547 3739 3588 1391 1519 3588 165 281
Ιησού χριστού ω η† δόξα εις τους αιώνας αμήν
Jesus Christ, to whom *be* the glory into the eons. Amen.

16:20 †*or* the adversary.

16:27 †*CP omits* **ω η**.

1 CORINTHIANS

CHAPTER 1

Paul Gives Thanks

* 2822 652 * 5547 1223
1:1 Παύλος κλητός απόστολος Ιησού χριστού διά
Paul, a chosen apostle of Jesus Christ through

2307 2316 2532 * 3588 80 3588
θελήματος θεού και Σωσθένης ο αδελφός 1:2 τη
the will of God, and Sosthenes the brother, to the

1577 3588 2316 3588 1510.6 1722 * 37
εκκλησία του θεού τη ούση εν Κορίνθω ηγιασμένοις
assembly of God being in Corinth, having been sanctified

1722 5547 * 2822 39 4862 3956 3588
εν χριστώ Ιησού κλητοίς αγίοις συν πάσι τοις
in Christ Jesus, chosen holy ones, with all the ones

1941 3588 3686 3588 2962-1473 * 5547
επικαλουμένοις το όνομα του κυρίου ημών Ιησού χριστού
calling upon the name of our Lord Jesus Christ

1722 3956 5117 1473-5037 2532 1473 5484 1473 2532
εν παντί τόπω αυτών τε και ημών 1:3 χάρις υμίν και
in every place, both theirs and ours. Favor to you, and

1515 575 2316 3962-1473 2532 2962 * 5547
ειρήνη από θεού πατρός ημών και κυρίου Ιησού χριστού
peace from God our father, and *the* Lord Jesus Christ.

2168 3588 2316-1473 3842 4012 1473 1909 3588
1:4 ευχαριστώ τω θεώ μου πάντοτε περί υμών επί τη
I give thanks *to* my God at all times for you, for the

5484 3588 2316 3588 1325 1473 1722 5547 *
χάριτι του θεού τη δοθείση υμίν εν χριστώ Ιησού
favor of God being given to you in Christ Jesus,

3754 1722 3956 4148 1722 1473 1722 3956 3056
1:5 ότι εν παντί επλουτίσθητε εν αυτώ εν παντί λόγω
that in everything you were enriched in him, in all word

2532 3956 1108 2531 3588 3142 3588 5547
και πάση γνώσει 1:6 καθώς το μαρτύριον του χριστού
and in all knowledge, as the testimony of the Christ

950 1722 1473 5620 1473 3361 5302
εβεβαιώθη εν υμίν 1:7 ώστε υμάς μη υστερείσθαι
was firmed up in you, so that you be not lacking

1722 3367 5486 553 3588 602 3588
εν μηδενί χαρίσματι απεκδεχομένους την αποκάλυψιν του
in not one favor, awaiting the revelation

2962-1473 * 5547 3739 2532 950 1473 2193
κυρίου ημών Ιησού χριστού 1:8 ος και βεβαιώσει υμάς έως
of our Lord Jesus Christ, who also will firm up you unto

5056 410 1722 3588 2250 3588 2962-1473 *
τέλους ανεγκλήτους εν τη ημέρα του κυρίου ημών Ιησού
the end, without reproach in the day of our Lord Jesus

5547 4103 3588 2316 1223 3739 2564
χριστού 1:9 πιστός ο θεός δι' ου εκλήθητε
Christ. Trustworthy *is* God through whom you were called

1519 2842 3588 5207-1473 * 5547 3588 2962-1473
εις κοινωνίαν του υιού αυτού Ιησού χριστού του κυρίου ημών
into a fellowship of his son Jesus Christ our Lord.

Divisions Among the Brothers

3870-1161 1473 80 1223 3588 3686
1:10 παρακαλώ δε υμάς αδελφοί διά του ονόματος
And I appeal to you, brothers, through the name

3588 2962-1473 * 5547 2443 3588 1473
του κυρίου ημών Ιησού χριστού ίνα το αυτό
of our Lord Jesus Christ, that [4the 5same *thing*

3004 3956 2532 3361-1510.3 1722
λέγητε πάντες και μη η εν
[1]you should [3]say [2]all], and there should be no [[2]among
1473 4978 1510.3-1161 2675
υμίν σχίσματα ήτε δε κατηρτισμένοι
[3]you [1]splits†], but that you should be readying yourselves
1722 3588 1473 3563 2532 1722 3588 1473 1106
εν τω αυτώ νοΐ και εν τη αυτή γνώμη
with the same mind, and with the same opinion.
1213-1063 1473 4012 1473 80-1473
1:11 εδηλώθη γαρ μοι περί υμών αδελφοί μου
For it was made manifest to me concerning you, my brothers,
5259 3588 * 3754 2054 1722 1473 1510.2.6
υπό των Χλόης ότι έριδες εν υμίν εισι
by the ones of Chloe, that [[2]strifes [3]among [4]you [1]there are].
3004-1161 3778 3754 1538 1473 3004 1473 3303 1510.2.1
1:12 λέγω δε τούτο ότι έκαστος υμών λέγει εγώ μεν ειμι
And I say this, that each of you says, I indeed am
* 1473-1161 * 1473-1161 * 1473-1161 5547
Παύλου εγώ δε Απολλώ εγώ δε Κηφά εγω δε χριστού
of Paul, and I of Apollos, and I of Cephas, and I of Christ.
3307 3588 5547 3361 * 4717
1:13 μεμέρισται ο χριστός μη Παύλος εσταυρώθη
Has [[3]been portioned [1]the [2]Christ]? Was Paul crucified
5228 1473 2228 1519 3588 3686 * 907
υπέρ υμών η εις το όνομα Παύλου εβαπτίσθητε
for you? Or in the name of Paul were you immersed?
2168 3588 2316 3754 3762 1473 907 1508
1:14 ευχαριστώ τω θεώ ότι ουδένα υμών εβάπτισα ει μη
I give thanks *to* God that not one of you I immersed, except
* 2532 * 2443 3361 5100 2036 3754 1519 3588
Κρίσπον και Γάϊον **1:15** ίνα μη τις είπη ότι εις το
Crispus and Gaius, that not any should say that in
1699 3686 907 907-1161 2532 3588
εμόν όνομα εβάπτισα **1:16** εβάπτισα δε και τον
my name he was immersed. And I immersed also the
*-3624 3062 3756-1492 1536 243 907
Στεφανά οίκον λοιπόν ουκ οίδα ει τινά άλλον εβάπτισα
house of Stephanas. *The* rest I know not if any other I immersed.
3756 1063 649 1473 5547 907 235
1:17 ου γαρ απέστειλέ με χριστός βαπτίζειν αλλ'
[[3]*did* not [1]For [4]send [5]me [2]Christ] to immerse, but
2097 3756 1722 4678 3056 2443-3361
ευαγγελίζεσθαι ουκ εν σοφία λόγου ίνα μη
to announce good news. Not in wisdom of word, lest
2758 3588 4716 3588 5547
κενωθή ο σταυρός του χριστού
[[5]should be an empty *work* [1]the [2]cross [3]of the [4]Christ].

Christ – God's Power and Wisdom

3588 3056-1063 3588 3588 4716 3588
1:18 ο λόγος γαρ ο του σταυρού τοις
For *the* word of the cross to the ones
3303 622 3472-1510.2.3 3588-1161 4982
μεν απολλυμένοις μωρία εστί τοις δε σωζομένοις
indeed perishing is moronity; but to the ones being preserved,
1473 1411 2316 1510.2.3 1125-1063
ημίν δύναμις θεού εστι **1:19** γέγραπται γαρ
to us [[2]*the* power [3]of God [1]it is]. For it has been written,
622 3588 4678 3588 4680 2532 3588 4907
απολώ την σοφίαν των σοφών και την σύνεσιν
I will destroy the wisdom of the wise ones, and the understanding
3588 4908 114 4226 4680
των συνετών αθετήσω **1:20** που σοφός
of the experts I will disregard†. Where *is the* wise one?
4226 1122 4226 4804 3588 165-3778
που γραμματεύς που συζητητής του αιώνος τούτου
Where *is the* scribe? Where *is the* debater of this eon?
3780 3471 3588 2316 3588 4678 3588
ουχί εμώρανεν ο θεός την σοφίαν του
Did not [[2]make moronic [1]God] the wisdom
2889-3778 1894-1063 1722 3588 4678 3588 2316
κόσμου τούτου **1:21** επειδή γαρ εν τη σοφία του θεού
of this world? For since in the wisdom of God
3756 1097 3588 2889 1223 3588 4678 3588
ουκ έγνω ο κόσμος διά της σοφίας τον
[[3]*did* not [4]know [1]the [2]world [6]through [7]wisdom
2316 2106 3588 2316 1223 3588 3472 3588
θεόν ευδόκησεν ο θεός διά της μωρίας του
[5]God], [[2]thought well [1]God] through the moronity of the
2782 4982 3588 4100 1894 2532
κηρύγματος σώσαι τους πιστεύοντας **1:22** επειδή και
proclamation to deliver the ones believing. Since both
* 4592 154 2532 * 4678 2212
Ιουδαίοι σημείον αιτούσι και Έλληνες σοφίαν ζητούσιν
Jews [[2]a sign [1]ask for], and Greeks [[2]by wisdom [1]seek];
1473-1161 2784 5547 4717 *
1:23 ημείς δε κηρύσσομεν χριστόν εσταυρωμένον Ιουδαίοις
but we proclaim Christ being crucified, to Jews
3303 4625 *-1161 3472 1473-1161 3588
μεν σκάνδαλον Έλλησιν δε μωρίαν **1:24** αυτοίς δε τοις
indeed an obstacle, and to Greeks moronity, but to these the
2822 *-5037 2532 * 5547 2316 1411 2532
κλητοίς Ιουδαίοις τε και Έλλησιν χριστόν θεού δύναμιν και
chosen, both Jews and Greeks, Christ – God's power and
2316 4678 3754 3588 3474 3588 2316 4680
θεού σοφίαν **1:25** ότι το μωρόν του θεού σοφώτερον
God's wisdom. For the moronic of God [[2]wiser than
3588 444 1510.2.3 2532 3588 772 3588 2316
των ανθρώπων εστί και το ασθενές του θεού
[3]the *wisdom* [4]of men [1]is], and the weakness of God
2478 3588 444 1510.2.3 991-1063
ισχυρότερον των ανθρώπων εστί **1:26** βλέπετε γαρ
[[2]stronger than [3]the *strength* [4]of men [1]is]. For you see
3588 2821-1473 80 3754 3756 4183 4680
την κλήσιν υμών αδελφοί ότι ου πολλοί σοφοί
your calling, brothers, that *there are* not many wise ones
2596 4561 3756 4183 1415 3756 4183 2104
κατά σάρκα ου πολλοί δυνατοί ου πολλοί ευγενείς
according to flesh, not many mighty, not many well-born.
235 3588 3474 3588 2889 1586-3588-2316 2443
1:27 αλλά τα μωρά του κόσμου εξελέξατο ο θεος ίνα
But the moronic of the world God chose, that
3588 4680 2617 2532 3588 772 3588 2889
τους σοφούς καταισχύνη και τα ασθενή του κόσμου
the wise ones should be disgraced, and the weak of the world
1586-3588-2316 2443 2617 3588 2478 2532
εξελέξατο ο θεος ίνα καταισχύνη τα ισχυρά **1:28** και
God chose, that [[3]should be disgraced [1]the [2]strong]; and
3588 36 3588 2889 2532 3588 1848
τα αγενή του κόσμου και τα εξουθενημένα
the ignoble of the world, and the ones being treated with contempt
1586-3588-2316 2532 3588 3361 1510.6 2443 3588 1510.6
εξελέξατο ο θεος και τα μη όντα ίνα τα όντα
God chose; and the *things* not being, that the *things* being
2673 3704 3361 2744
καταργήση **1:29** όπως μη καυχήσηται
he should render useless, so that [[3]should not [4]boast
3956 4561 1799 1473 1537 1473 1161 1473
πάσα σαρξ ενώπιον αυτού **1:30** εξ αυτού δε υμείς
[1]all [2]flesh] before him. [[4]from out of [5]him [1]But [2]you
1510.2.5 1722 5547 * 3739 1096 1473-4678 575 2316
εστε εν χριστώ Ιησού ος εγενήθη ημίν σοφία από θεού
[3]are] in Christ Jesus, who became wisdom to us from God –
1343-5037 2532 38 2532 629
δικαιοσύνη τε και αγιασμός και απολύτρωσις
both righteousness, and sanctification, and release by ransom,
2443 2531 1125 3588 2744 1722
1:31 ίνα καθώς γέγραπται ο καυχώμενος εν
that, as it has been written, The one boasting, [[2]in
2962 2744
κυρίω καυχάσθω
[3]*the* Lord [1]let him boast]!

CHAPTER 2

The Wisdom of God Revealed

2504 2064 4314 1473 80 2064 3756
2:1 καγώ ελθών προς υμάς αδελφοί ήλθον ου
And I having come to you, brothers, came not
2596 5247 3056 2228 4678 2605
καθ' υπεροχήν λόγου η σοφίας καταγγέλλων
according to superiority of word or wisdom announcing
1473 3588 3142 3588 2316 3756 1063 2919
υμίν το μαρτύριον του θεού **2:2** ου γαρ έκρινα
to you the testimony of God. [[3]not [1]For [2]I decided]
3588 1492 5100 1722 1473 1508 * 5547
του ειδέναι τι εν υμίν ει μη Ιησούν χριστόν
to know anything among you except Jesus Christ,

1:10 †*lit*. schisms *et seq*.

1:19 †*See Is*. 29:14.

2532 3778 4717 2532 1473 1722 769
και τούτον εσταυρωμένον **2:3** και εγώ εν ασθενεία
and this one being crucified. And I in weakness,

2532 1722 5401 2532 1722 5156 4183 1096 4314
και εν φόβω και εν τρόμω πολλώ εγενόμην προς
and in fear, and in [[2]trembling [1]much] was with

1473 2532 3588 3056-1473 2532 3588 2782-1473
υμάς **2:4** και ο λόγος μου και το κήρυγμά μου
you. And my word, and my proclaiming

3756 1722 3981 442 4678 3056 235
ουκ εν πειθοίς ανθρωπίνης σοφίας λόγοις αλλ'
was not in persuasive human [[2]of wisdom [1]words], but

1722 585 4151 2532 1411 2443 3588
εν αποδείξει πνεύματος και δυνάμεως **2:5** ίνα η
in a demonstration of spirit and power, that the

4102 1473 3361-1510.3 1722 4678 444 235 1722
πίστις υμων† μη η εν σοφία ανθρώπων αλλ' εν
belief of yours should not be in wisdom of men, but in

1411 2316 4678 1161 2980 1722 3588
δυνάμει θεού **2:6** σοφίαν δε λαλούμεν εν τοις
power of God. [[3]wisdom [1]But [2]we speak] among the ones

5046 4678-1161 3756 3588 165-3778 3761 3588
τελείοις σοφίαν δε ου του αιώνος τούτου ουδέ των
completed, but wisdom not of this eon, nor of the

758 3588 165-3778 3588 2673
αρχόντων του αιώνος τούτου των καταργουμένων
rulers of this eon, of the ones being rendered useless.

235 2980 4678 2316 1722 3466 3588
2:7 αλλά λαλούμεν σοφίαν θεού εν μυστηρίω την
But we speak wisdom of God in a mystery

613 3739 4309-3588-2316 4253 3588 165
αποκεκρυμμένην ην προώρισεν ο θεός προ των αιώνων
being concealed, which God predefined before the eons

1519 1391-1473 3739 3762 3588 758 3588
εις δόξαν ημών **2:8** ην ουδείς των αρχόντων του
for our glory, which not one of the rulers

165-3778 1097 1487-1063 1097 3756 302 3588
αιώνος τούτου έγνωκεν ει γαρ έγνωσαν ουκ αν τον
of this eon has known; for if they knew, [[3]not [2]would [5]the

2962 3588 1391 4717 235 2531
κύριον της δόξης εσταύρωσαν **2:9** αλλ' καθώς
[6]Lord [7]of glory [1]they [4]have crucified]. But as

1125 3739 3788 3756-1492 2532 3775
γέγραπται α οφθαλμός ουκ είδε και ους
it has been written, *That* which eye saw not, and ear

3756-191 2532 1909 2588 444 3756-305 3739
ουκ ήκουσε και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ ανέβη α
heard not, and into *the* heart of man ascended not which

2090-3588-2316 3588 25 1473 1473-1161
ητοίμασεν ο θεός τοις αγαπώσιν αυτόν **2:10** ημίν δε
God prepared to the ones loving him. But to us

3588 2316 601 1223 3588 4151-1473 3588-1063
ο θεός απεκάλυψε διά του πνεύματος αυτού το γαρ
God revealed by his spirit. For the

4151 3956-2045 2532 3588 899 3588 2316
πνεύμα πάντα ερευνά και τα βάθη του θεού
spirit searches all *things*, even the deep *things* of God.

5100-1063 1492 444 3588 3588 444
2:11 τις γαρ οίδεν ανθρώπων τα του ανθρώπου
For who [[2]knows [1]of men] the *things* of the man,

1508 3588 4151 3588 444 3588 1722 1473 3779
ει μη το πνεύμα του ανθρώπου το εν αυτώ ούτως
except the spirit of the man in him? So

2532 3588 3588 2316 3762 1492 1508 3588 4151
και τα του θεού ουδείς οίδεν ει μη το πνεύμα
also the *things* of God no one knows except the spirit

3588 2316 1473-1161 3756 3588 4151 3588 2889
του θεού **2:12** ημείς δε ου το πνεύμα του κόσμου
of God. But we [[2]not [3]the [4]spirit [5]of the [6]world

2983 235 3588 4151 3588 1537 3588 2316
ελάβομεν αλλά το πνεύμα το εκ του θεού
[1]received], but the spirit from out of God,

2443 1492 3588 5259 3588 2316 5483
ίνα ειδώμεν τα υπό του θεού χαρισθέντα
that we should know the *things* [[3]by [4]God [1]being granted

1473 3739 2532 2980 3756 1722 1318
ημίν **2:13** α και λαλούμεν ουκ εν διδακτοίς
[2]to us]. Which also we speak, not in [[2]instructed

442 4678 3056 235 1722 1318 4151
ανθρωπίνης σοφίας λόγοις αλλ' εν διδακτοίς πνεύματος
[3]by human [4]wisdom [1]words], but by *words* instructed [[2]spirit

2:5 †*CP* ημων - of ours.

39 4152 4152 4793
αγίου πνευματικοίς πνευματικά συγκρίνοντες
[1]of holy] – [[3]in spiritual *ways* [1]spiritual *things* [2]being interpreted].

5591-1161 444 3756 1209 3588 3588
2:14 ψυχικός δε άνθρωπος ου δέχεται τα του
But *the* physical man *does* not receive the *things* of the

4151 3588 2316 3472 1063 1473 1510.2.3 2532
πνεύματος του θεού μωρία γαρ αυτώ εστι και
spirit of God, [[3]moronity [1]for [4]to him [2]it is], and

3756-1410 1097 3754 4153 350
ου δύναται γνώναι ότι πνευματικώς ανακρίνεται
he is not able to know *them*, for [[2]spiritually [1]*they are* examined].

3588-1161 4152 350 3303 3956 1473-1161
2:15 ο δε πνευματικός ανακρίνει μεν πάντα αυτός δε
But the spiritual one examines indeed all *things*, but he

5259 3762 350 5100-1063 1097 3563
υπ' ουδενός ανακρίνεται **2:16** τις γαρ έγνω νουν
[[2]by [3]no one [1]is examined]. For who knew *the* mind

2962 3739 4822 1473 1473-1161 3563 5547
κυρίου ος συμβιβάσει αυτόν ημείς δε νουν χριστού
of *the* Lord? Who instructs him?† But we [[2]*the* mind [3]of Christ

2192
έχομεν
[1]have].

CHAPTER 3

Divisions among the Brothers

2532 1473 80 3756 1410 2980 1473 5613
3:1 και εγώ αδελφοί ουκ ηδυνήθην λαλήσαι υμίν ως
And I, brothers, *was* not able to speak to you as

4152 235 5613 4559 5613 3516 1722 5547
πνευματικοίς αλλ' ως σαρκικοίς ως νηπίοις εν χριστώ
to spiritual ones, but as fleshly ones, as infants in Christ.

1051 1473 4222 2532 3756 1033 3768-1063
3:2 γάλα υμάς επότισα και ου βρώμα ούπω γαρ
[[3]milk [2]you [1]I gave [4]to drink], and not food; for not yet

1410 235 3777 2089 3568 1410 2089
εδύνασθε αλλ' ούτε έτι νυν δύνασθε **3:3** έτι
were you able, and neither yet now are you able; [[3]still

1063 4559 1510.2.5 3699-1063 1722 1473
γαρ σαρκικοί εστε όπου γαρ εν υμίν
[1]for [4]fleshly ones [2]you are]. For where *there are* among you

2205 2532 2054 2532 1370 3780 4559 1510.2.5
ζήλος και έρις και διχοστασίαι ουχί σαρκικοί εστε
jealousy, and strife, and discord, [[2]not [3]fleshly ones [1]are you],

2532 2596 444 4043 3752-1063
και κατά άνθρωπον περιπατείτε **3:4** όταν γαρ
and [[2]according to [3]man [1]walk]? For whenever

3004-5100 1473 3303 1510.2.1 * 2087-1161 1473
λέγη τις εγώ μεν ειμι Παύλου έτερος δε εγώ
one should say, I indeed am of Paul, and another, I *am*

* 3780 4559 1510.2.5 5100 3767 1510.2.3
Απολλώ ουχί σαρκικοί εστε **3:5** τις ούν εστι
of Apollos, [[2]not [3]fleshly ones [1]are you]? Who then is

* 5100-1161 * 237.1 1249 1223 3739
Παύλος τις δε Απολλώς αλλ' η διάκονοι δι' ων
Paul, and who Apollos, but only servants through whom

4100 2532 1538 5613 3588 2962 1325 1473
επιστεύσατε και εκάστω ως ο κύριος έδωκεν **3:6** εγώ
you believed, and to each as the Lord gave? I

5452 * 4222 235 3588 2316 837
εφύτευσα Απολλώς επότισεν αλλ' ο θεός ηύξανεν
planted, Apollos watered, but God gave growth.

5620 3777 3588 5452 1510.2.3 5100 3777
3:7 ώστε ούτε ο φυτεύων εστί τι ούτε
So that neither the one planting is anything, nor

3588 4222 235 3588 837 2316 3588
ο ποτίζων αλλ' ο αυξάνων θεός **3:8** ο
the one watering, but the one giving growth *is* God. [[2]the one

5452 1161 2532 3588 4222 1520-1510.2.6 1538-1161
φυτεύων δε και ο ποτίζων εν εισιν έκαστος δε
[3]planting [1]And] and the one watering are one, and each

3588-2398 3408 2983 2596 3588-2398 2873
τον ίδιον μισθόν λήψεται κατά τον ίδιον κόπον
[[2]his own [3]wage [1]shall receive] according to his own toil.

2316 1063 1510.2.4 4904 2316 1091
3:9 θεού γαρ εσμεν συνεργοί θεού γεώργιον
[[4]of God [1]For [2]we are [3]fellow-workers]; of God's farm.

2:16 †*See Is. 40:13.*

2316 3619 1510.2.5
θεοῦ οικοδομὴ εστε
[[2]God's [3]construction [1]You are].

Jesus is the Foundation

2596 3588 5484 3588 2316 3588 1325
3:10 κατὰ την χάριν του θεοῦ την δοθεῖσὰν
According to the favor of God being given

1473 5613 4680 753 2310 5087 243-1161
μοι ως σοφὸς αρχιτέκτων θεμέλιον τέθεικα ἀλλος δε
to me, as a wise architect [[2]*the* foundation [1]I set], and another

2026 1538 1161 991 4459 2026
εποικοδομεί έκαστος δε βλεπέτω πως εποικοδομεί
builds. [[3]each [1]But [2]let] take heed how he builds!

2310 1063 243 3762 1410 5087 3844
3:11 θεμέλιον γαρ ἀλλον ουδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ
[[3]foundation [1]For [2]another] no one is able to set except

3588 2749 3739 1510.2.3 * 5547 1487-1161
τον κείμενον ος εστιν Ιησοὺς χριστὸς **3:12** ει δε
the one being laid which is Jesus Christ. And if

5100 2026 1909 3588 2310-3778 5557 696
τις εποικοδομεί επί τον θεμέλιον τούτον χρυσὸν ἀργυρον
anyone builds upon this foundation *with* gold, silver,

3037 5093 3586 5528 2562 1538 3588
λίθους τιμίους ξύλα χόρτον καλάμην **3:13** εκάστου το
[[2]stones [1]precious], wood, grass, stubble, [[3]of each [1]the

2041 5318 1096 3588-1063 2250 1213 3754
έργον φανερὸν γενήσεται η γαρ ημέρα δηλώσει ότι
[2]work [5]apparent [4]shall become], for the day will manifest *it*, for

1722 4442 601 2532 1538 3588 2041 3697-1510.2.3
εν πυρί αποκαλύπτεται και εκάστου το έργον οποιόν εστι
by fire it is revealed, and of each work [[4]what it is like

3588 4442 1381 1536 3588 2041 3306 3739
το πυρ δοκιμάσει **3:14** ει τινος το έργον μένει ο
[1]the [2]fire [3]shall prove]. If anyone's work abides which

2026 3408 2983 1536
εποικοδόμησεν μισθὸν λήψεται **3:15** ει τινος
he built upon, [[2]a wage [1]he shall receive]. If anyone's

3588 2041 2618 2210-1473 1161
το έργον κατακαήσεται ζημιωθήσεται αυτὸς δε
work shall be incinerated, he shall suffer loss; but

4982 3779-1161 5613 1223 4442
σωθήσεται ούτως δε ως διά πυρός
he shall be delivered, but thus as through fire.

The Temple of God

3756-1492 3754 3485 2316 1510.2.5 2532
3:16 ουκ οιδατε ότι ναός θεοῦ εστε και
Know you not that [[2]a temple [3]of God [1]you are], and

3588 4151 3588 2316 3611 1722 1473 1536 3588
το πνεύμα του θεοῦ οικεί εν υμίν **3:17** ει τις τον
the spirit of God lives in you? If anyone [[2]the

3485 3588 2316 5351 5351 3778 3588 2316
ναὸν του θεοῦ φθείρει φθερεί τούτον ο θεός
[3]temple [4]of God [1]corrupts], [[2]shall corrupt [3]this one [1]God].

3588-1063 3485 3588 2316 39-1510.2.3 3748 1510.2.5-1473
ο γαρ ναὸς του θεοῦ ἁγιός εστιν οιτινές εστε υμεὶς
For the temple of God is holy, which you are.

3367 1438 1818 1536 1380
3:18 μηδεὶς εαυτὸν εξαπατάτω ει τις δοκεί
[[2]no one [4]himself [1]Let [3]cheat]! If anyone thinks *himself*

4680-1510.1 1722 1473 1722 3588 165-3778 3474
σοφὸς είναι εν υμίν εν τω αιώνι τούτω μωρὸς
to be wise among you in this eon, [[2]moronic

1096 2443 1096 4680 3588-1063
γενέσθω ίνα γένηται σοφὸς **3:19** η γαρ
[1]let him become] that he should become wise! For the

4678 3588 2889-3778 3472 3844 3588 2316 1510.2.3
σοφία του κόσμου τούτου μωρία παρὰ τω θεὼ εστι
wisdom of this world [[2]moronity [3]with [4]God [1]is].

1125-1063 3588 1405 3588 4680
γέγραπται γαρ ο δρασσόμενος τους σοφοὺς
For it has been written, *He is* the one grabbing the wise ones

1722 3588 3834-1473 2532 3825 2962 1097
εν τη πανουργία αυτών **3:20** και πάλιν κύριος γινώσκει
in their cleverness. And again, *The* Lord knows

3588 1261 3588 4680 3754 1510.2.6 3152
τους διαλογισμούς των σοφών ότι εισί μάταιοι
the devices of the wise ones, that they are vain†.

5620 3367 2744 1722 444 3956-1063
3:21 ὡστε μηδεὶς καυχάσθω εν ανθρώποις πάντα γαρ
So that let no one boast among men! For all *things*

1473-1510.2.3 1535 * 1535 * 1535
υμών εστιν **3:22** είτε Παύλος είτε Απολλώς είτε
are yours, whether Paul, whether Apollos, whether

* 1535 2889 1535 2222 1535 2288 1535
Κηφὰς είτε κόσμος είτε ζωὴ είτε θάνατος είτε
Cephas, whether *the* world, whether life, whether death, whether

1764 1535 3195 3956 1473-1510.2.3
ενεστώτα είτε μέλλοντα πάντα υμών εστιν
things present, whether things about to be – all are yours.

1473-1161 5547 5547-1161 2316
3:23 υμείς δε χριστοὺ χριστὸς δε θεοῦ
But you *are* of Christ, and Christ of God.

CHAPTER 4

Assistants of Christ

3779 1473 3049 444 5613 5257
4:1 ούτως ημάς λογιζέσθω ἀνθρωπος ως υπηρέτας
So [[4]us [1]let [3]consider [2]a man] as assistants

5547 2532 3623 3466 2316 3588-1161
χριστού και οικονόμους μυστηρίων θεοῦ **4:2** ο δε
of Christ, and managers of *the* mysteries of God! But

3062 2212 1722 3588 3623 2443 4103 5100
λοιπὸν ζητείται εν τοις οικονόμοις ίνα πιστός τις
remaining, it is sought in the managers that [[3]trustworthy [1]one

2147 1473-1161 1519 1646 1510.2.3 2443
ευρεθή **4:3** εμοί δε εις ελάχιστόν εστιν ίνα
[2]should be found]. But to me [[2]a least *thing* [1]it is [3]that

5259 1473 350 2228 5259 442 2250
υφ' υμών ανακριθώ η υπὸ ανθρωπίνης ημέρας
[5]by [6]you [4]I should be examined], or by a human's day.

235 3761 1683 350 3762-1063 1683
αλλ' ουδὲ εμαυτὸν ανακρίνω **4:4** ουδὲν γαρ εμαυτώ
But, not even myself do I examine. For nothing by myself

4894 235 3756 1722 3778 1344
σύνοιδα αλλ' ουκ εν τούτω δεδικαίωμαι
am I fully conscious; but not in this have I been justified.

3588-1161 350 1473 2962-1510.2.3 5620 3361 4253
ο δε ανακρίνων με κύριός εστιν **4:5** ώστε μη προ
But the one examining me is *the* Lord. So that [[2]not [4]before

2540 5100 2919 2193 302 2064 3588
καιρού τι κρίνετε έως αν έλθη ο
[5]*its* time [3]anything [1]judge]! until whenever [[3]should come [1]the

2962 3739 2532 5461 3588 2927 3588 4655
κύριος ος και φωτίσει τα κρυπτὰ του σκότους
[2]Lord], who both will give light to the hidden *things* of the darkness,

2532 5319 3588 1012 3588 2588 2532 5119 3588
και φανερώσει τας βουλὰς των καρδιών και τότε ο
and will make manifest the counsels of the hearts. And then the

1868 1096 1538 575 3588 2316
έπαινος γενήσεται εκάστω από του θεοῦ
high praise shall be to each from God.

Paul Questions Motives

3778-1161 80 3345 1519
4:6 ταύτα δε αδελφοί μετεσχημάτισα εις
And these *things*, brothers, I changed appearance to

1683 2532 * 1223 1473 2443 1722 1473
εμαυτὸν και Απολλώ δι' υμάς ίνα εν ημίν
myself and to Apollos on account of you; that in us

3129 3588 3361 5228 3739 1125
μάθητε το μη υπέρ ο γέγραπται
you should learn not [[2]above [3]what [4]has been written

5426 2443 3361 1520 5228 3588 1520 5448 2596
φρονείν ίνα μη εις υπέρ του ενός φυσιούσθε κατά
[1]to think], that not one over one you be inflated against

3588 2087 5100-1063 1473-1252 5100-1161 2192
του ετέρου **4:7** τις γαρ σε διακρίνει τι δε έχεις
the other. For who scrutinizes you? And what do you have

3739 3756-2983 1487-1161 2532 2983 5100
ο ουκ έλαβες ει δε και έλαβες τι
which you have not received? And if also you received, why

2744 5613 3361 2983 2235 2880
καυχάσαι ως μη λαβών **4:8** ήδη κεκορεσμένοι
do you boast, as not having received? [[2]already [3]satisfied

1510.2.5 2235 4147 5565 1473
εστέ ήδη επλουτήσατε χωρίς ημών
[1]Are you]? [[2]already [1]Are you] enriched? [[2]apart from [3]us

---

3:20 †*See Ps. 94:11.*

936 2532 3784 1065 936 2443 2532
εβασιλεύσατε και όφελόν γε εβασιλεύσατε ίνα και
[1]Do you reign]? And I ought indeed *that* you reigned, that also

1473 1473 4821 1380-1063
ημείς υμίν συμβασιλεύσωμεν **4:9** **δοκώ γαρ**
we with you should have reigned together. For I think

3754 3588 2316 1473 652 2078 584
ότι ο θεός ημάς αποστόλους εσχάτους απέδειξεν
that God [[2]us [3]apostles [4]last [1]exhibited],

5613 1935 3754 2302 1096 3588
ως επιθανατίους ότι θέατρον εγενήθημεν τω
as condemned to death; for [[2]a theater [1]we became] to the

2889 2532 32 2532 444 1473 3474
κόσμω και αγγέλοις και ανθρώποις **4:10** **ημείς μωροί**
world, and to angels, and to men. We *are* moronic

1223 5547 1473-1161 5429 1722 5547 1473
διά χριστόν υμείς δε φρόνιμοι εν χριστώ ημείς
on account of Christ, but you are skilled in Christ. We

772 1473-1161 2478 1473 1741 1473-1161
ασθενείς υμείς δε ισχυροί υμείς ένδοξοι ημείς δε
are weak, but you *are* strong. You *are* honorable, but we

820 891 3588 737 5610 2532
άτιμοι **4:11** **άχρι της άρτι ώρας και**
are without honor. As far as the present hour we both

3983 2532 1372 2532 1130 2532 2852
πεινώμεν και διψώμεν και γυμνητεύομεν και κολαφιζόμεθα
hunger, and thirst, and are naked, and are buffeted,

2532 790 2532 2872 2038 3588-2398
και αστατούμεν **4:12** **και κοπιώμεν εργαζόμενοι ταις ιδίαις**
and unsettled. And we tire, working with our own

5495 3058 2127 1377 430
χερσί λοιδορούμενοι ευλογούμεν διωκόμενοι ανεχόμεθα
hands. Being reviled, we bless; being persecuted, we endure;

987 3870 5613 4027
4:13 **βλασφημούμενοι παρακαλούμεν ως περικαθάρματα**
being blasphemed, we appeal; as *the* rubbish

3588 2889 1096 3956 4067 2193 737
του κόσμου εγενήθημεν πάντων περίψημα έως άρτι
of the world, we were of all *the* sweepings until now.

3756 1788 1473 1125 3778 235 5613
4:14 **ουκ εντρέπων υμάς γράφω ταύτα αλλ' ως**
Not shaming you do I write these *things*, but as

5043 1473 27 3560 1437-1063 3463
τέκνα μου αγαπητά νουθετώ **4:15** **εάν γαρ μυρίους**
[[3]children [1]my [2]beloved] I admonish. For if [[2]ten thousand

3807 2192 1722 5547 235 3756 4183
παιδαγωγούς έχητε εν χριστώ αλλ' ου πολλούς
[3]instructors [1]you should have] in Christ, but not many

3962 1722-1063 5547 * 1223 3588 2098
πατέρας εν γαρ χριστώ Ιησού διά του ευαγγελίου
fathers. For in Christ Jesus through the good news

1473 1473-1080 3870 3767-1473 3402
εγώ υμάς εγέννησα **4:16** **παρακαλώ ουν υμάς μιμηταί**
I engendered you. I appeal to you then, [[2]imitators

1473 1096 1223 3778 3992 1473
μου γίνεσθε **4:17** **διά τούτο έπεμψα υμίν**
[3]of me [1]become]! On account of this I send to you

* 3739 1510.2.3 5043 1473 27 2532 4103 1722
Τιμόθεον ος εστι τέκνον μου αγαπητόν και πιστόν εν
Timothy, who is [[3]child [1]my [2]beloved], and trustworthy in

2962 3739 1473-363 3588 3598-1473 3588 1722 5547
κυρίω ος υμάς αναμνήσει τας οδούς μου τας εν χριστώ
the Lord, who shall remind you of my ways in Christ,

2531 3837 1722 3956 1577 1321 5613
καθώς πανταχού εν πάση εκκλησία διδάσκω **4:18** **ως**
as everywhere in every assembly I teach. [[2]as to

3361 2064 1161 1473 4314 1473 5448-5100
μη ερχομένου δε μου προς υμάς εφυσιώθησάν τινες
[4]not [5]coming [1]And [3]my] to you, some were inflated.

2064-1161 5030 4314 1473 1437 3588 2962
4:19 **ελεύσομαι δε ταχέως προς υμάς εάν ο κύριος**
But I shall come quickly to you, if the Lord

2309 2532 1097 3756 3588 3056 3588
θελήση και γνώσομαι ου τον λόγον των
should want, and I will know, not the word of the ones

5448 235 3588 1411 3756-1063 1722 3056
πεφυσιωμένων αλλά την δύναμιν **4:20** **ου γαρ εν λόγω**
being inflated, but the power. For not [[4]in [5]word

3588 932 3588 2316 235 1722 1411 5100
η βασιλεία του θεού αλλ' εν δυνάμει **4:21** **τι**
[1]is the [2]kingdom [3]of God], but in power. What

2309 1722 4464 2064 4314 1473 2228 1722
θέλετε εν ράβδω έλθω προς υμάς η εν
do you want? [[2]with [3]a rod [1]Should I come] to you, or in

26 4151-5037 4236
αγάπη πνεύματί τε πραότητος
love and a spirit of gentleness?

CHAPTER 5

Reports of Immorality

3654 191 1722 1473 4202 2532 5108
5:1 **όλως ακούεται εν υμίν πορνεία και τοιαύτη**
[[3]wholly [2]is [4]heard [5]among [6]you [1]Harlotry], and such

4202 3748 3761 1722 3588 1484 3687
πορνεία ήτις ουδέ εν τοις έθνεσιν ονομάζεται
harlotry which not even among the nations is named,

5620 1135 5100 3588 3962 2192 2532
ώστε γυναικά τινα του πατρός έχειν **5:2** **και**
so as for [[4]wife [1]one [3]*his* father's [2]to have]. And

1473 5448-1510.2.5 2532 3780 3123 3996 2443
υμείς πεφυσιωμένοι εστέ και ουχί μάλλον επενθήσατε ίνα
you, are you being inflated, and not rather mourned, that

1808 1537 3319-1473 3588 3588
εξαρθή εκ μέσου υμών ο το
[[4]should be removed [5]from out of [6]your midst [1]the one

2041-3778 4160 1473-3303-1063 5613 548
έργον τούτο ποιήσας **5:3** **εγώ μεν γαρ ως απών**
[3]this work [2]having done]. For indeed I (as being absent

3588 4983 3918-1161 3588 4151 2235
τω σώματι παρών δε τω πνεύματι ήδη
in the body, but being at hand in the spirit), already

2919 5613 3918 3588 3779
κέκρικα ως παρών τον ούτω
have judged as one being at hand, *concerning* the one thus

3778-2716 1722 3588 3686 3588 2962-1473
τούτο κατεργασάμενον **5:4** **εν τω ονόματι του κυρίου ημών**
manufacturing this, in the name of our Lord

* 5547 4863 1473 2532 3588 1699
Ιησού χριστού συναχθέντων υμών και του εμού
Jesus Christ, having brought together you and my

4151 4862 3588 1411 3588 2962-1473 * 5547
πνεύματος συν τη δυνάμει του κυρίου ημών Ιησού χριστού
spirit, with the power of our Lord Jesus Christ,

3860 3588 5108 3588 * 1519 3639 3588
5:5 **παραδούναι τον τοιούτον τω Σατανά εις όλεθρον της**
to deliver up such *to* Satan† for ruin of the

4561 2443 3588 4151 4982 1722 3588 2250
σαρκός ίνα το πνεύμα σωθή εν τη ημέρα
flesh, that the spirit should be delivered in the day

3588 2962 * 3756 2570 3588 2745-1473
του κυρίου Ιησού **5:6** **ου καλόν το καύχημα υμών**
of the Lord Jesus. [[2]*is* not [3]good [1]Your boasting].

3756-1492 3754 3397 2219 3650 3588 5445 2220
ουκ οίδατε ότι μικρά ζύμη όλον το φύραμα ζυμοί
Know you not that a little yeast [[2]*the* entire [3]batch [1]leavens]?

1571 3767 3588 3820 2219 2443 1510.3
5:7 **εκκαθάρατε ούν την παλαιάν ζύμην ίνα ήτε**
Clear out then the old yeast, that you should be

3501 5445 2531 1510.2.5 106 2532-1063 3588
νέον φύραμα καθώς εστε άζυμοι και γαρ το
a new batch – as you are unleavened *breads*! For indeed

3957-1473 5228 1473 2380 5547 5620
πάσχα ημών υπέρ ημών ετύθη χριστός **5:8** **ώστε**
[[2]our passover [4]for [5]us [3]was sacrificed [1]Christ]. So that

1858 3361 1722 2219 3820 3366
εορτάζωμεν μη εν ζύμη παλαιά μηδέ
we should solemnize a holiday, not with [[2]yeast [1]old], nor

1722 2219 2549 2532 4189 235 1722 106
εν ζύμη κακίας και πονηρίας αλλ' εν αζύμοις
with yeast of evil and wickedness, but with unleavened *breads*

1505 2532 225 1125 1473 1722 3588 1992
ειλικρινείας και αληθείας **5:9** **έγραψα υμίν εν τη επιστολή**
of honesty and truth. I wrote to you in the letter

3361 4874 4205 2532 3756 3843 3588
μη συναναμίγνυσθαι πόρνοις **5:10** **και ου πάντως τοις**
not to intermingle with fornicators. But not assuredly with the

4205 3588 2889-3778 2228 3588 4123
πόρνοις του κόσμου τούτου η τοις πλεονέκταις
fornicators of this world, or with the hoarders of wealth,

2228 727 2228 1496 1893 3784 686
η άρπαξιν η ειδωλολάτραις επεί οφείλετε άρα
or predacious, or idolaters; since you ought then

5:5 †*or* to the adversary.

1537 3588 2889 1831 3568-1161 1125
εκ του κόσμου εξελθείν 5:11 νυνί δε έγραψα
[2from out of 3the 4world 1to come forth]. But now I wrote

1473 3361 4874 1437 5100 80 3687
υμίν μη συναναμίγνυσθαι εάν τις αδελφός ονομαζόμενος
to you to not intermingle (if any brother being named,

2228 4205 2228 4123 2228 1496 2228
η πόρνος η πλεονέκτης η ειδωλολάτρης η
be a fornicator, or a hoarder of wealth, or an idolater, or

3060 2228 3183 2228 727 3588
λοίδορος η μέθυσος η άρπαξ τω
a reviler, or an intoxicated *person*, or predacious) with the one

5108 3366 4906 5100-1063 1473 2532 3588
τοιούτω μηδέ συνεσθίειν 5:12 τι γαρ μοι και τους
such – nor to eat with. For what *is it* to me and the ones

1854 2919 3780 3588 2080 1473 2919
έξω κρίνειν ουχί τους έσω υμείς κρίνετε
outside to judge? [2not 4the ones 5inside 1*Shall* you 3judge]?

3588-1161 1854 3588 2316 2919 2532 1808
5:13 τους δε έξω ο θεός κρίνει και εξαρείτε
But the ones outside God judges. And you shall lift away

3588 4190 1537 1473 1473
τον πονηρόν εξ υμών αυτών
the wicked one from out of you of them†.

CHAPTER 6

Lawsuits Among the Saints

5111 5100 1473 4229 2192 4314 3588 2087
6:1 τολμά τις υμών πράγμα έχων προς τον έτερον
Dare any one of you, [2a thing 1having] against the other,

2919 1909 3588 94 2532 3780 1909 3588 39
κρίνεσθαι επί των αδίκων και ουχί επί των αγίων
plead before the unjust, and not before the holy ones?

3756-1492 3754 3588 39 3588 2889 2919
6:2 ουκ οίδατε ότι οι άγιοι τον κόσμον κρινούσι
Know you not that the holy ones [2the 3world 1shall judge]?

2532 1487 1722 1473 2919 3588 2889 370-1510.2.5
και ει εν υμίν κρίνεται ο κόσμος ανάξιοί εστε
And if by you [3is judged 1the 2world], are you unworthy

2922 1646 3756-1492 3754 32
κριτηρίων ελαχίστων 6:3 ουκ οίδατε ότι αγγέλους
of *the* judgment seat of *the* least? Know you not that [2angels

2919 3385 1065 982
κρινούμεν μήτι γε βιωτικά
1we shall judge]? How much more indeed of the cares of life?

982 3303 3767 2922 1437 2192
6:4 βιωτικά μεν ουν κριτήρια εάν έχητε
[6*the* cares of life 5as to 3then 4*the* judgment seat 1If 2you have]

3588 1848 1722 3588 1577
τους εξουθενημένους εν τη εκκλησία
of the ones being treated with contempt, [3in 4the 5assembly

3778 2523 4314 1791-1473 3004
τούτους καθίζετε 6:5 προς εντροπήν υμίν λέγω
2of these 1*then* do you sit]? To make you ashamed I speak.

3779 3756 1520 1722 1473 4680 3761 1520 3739
ούτως ουκ ένι εν υμίν σοφός ουδέ εις ος
So *is there* not one among you *being* a wise one, nor one who

1410 1252 303.1 3588 80-1473 235
δυνήσεται διακρίναι αναμέσον του αδελφού αυτού 6:6 αλλά
is able to litigate between his brother? But

80 3326 80 2919 2532 3778 1909 571
αδελφός μετά αδελφού κρίνεται και τούτο επί απίστων
brother against brother goes to law, and this before unbelievers.

2235 3303 3767 3654 2275 1722 1473 1510.2.3
6:7 ήδη μεν ουν όλως ήττημα εν υμίν εστιν
Already indeed then utterly [2failure 3among 4you 1there is],

3754 2917 2192 3326 1438 1302 3780 3123
ότι κρίματα έχετε μεθ' εαυτών διατί ουχί μάλλον
for [2lawsuits 1you have] with yourselves. Why not rather

91 1302 3780 3123 650 235
αδικείσθε διατί ουχί μάλλον αποστερείσθε 6:8 αλλά
be wronged? Why not rather be deprived? But

1473 91 2532 650 2532 3778 80
υμείς αδικείτε και αποστερείτε και ταύτα αδελφούς
you do wrong and deprive – and these *things* of brothers.

2228 3756-1492 3754 94 932 2316
6:9 η ουκ οίδατε ότι άδικοι βασιλείαν θεού
Or know you not that *the* unjust [2*the* kingdom 3of God

3756-2816 3361 4105 3777 4205
ου κληρονομήσουσι μη πλανάσθε ούτε πόρνοι
1shall not inherit]? Do not be misled. Neither fornicators,

3777 1496 3777 3432 3777 3120 3777
ούτε ειδωλολάτραι ούτε μοιχοί ούτε μαλακοί ούτε
nor idolaters, nor adulterers, nor soft, nor

733 3777 2812 3777 4123
αρσενοκοίται 6:10 ούτε κλέπται ούτε πλεονέκται
homosexuals, nor thieves, nor hoarders of wealth,

3777 3183 3756 3060 3756 727 932
ούτε μέθυσοι ου λοίδοροι ουχ άρπαγες βασιλείαν
nor intoxicated ones, not revilers, not predacious, [2*the* kingdom

2316 2816 2532 3778 5100 1510.7.5
θεού κληρονομήσουσιν 6:11 και ταύτά τινες ήτε
3of God 1shall inherit]. And [3these 1some 2of you were].

235 628 235 37 235
αλλά απελούσασθε αλλά ηγιάσθητε αλλά
But you were washed off, but you were sanctified, but

1344 1722 3588 3686 3588 2962 * 2532
εδικαιώθητε εν τω ονόματι του κυρίου Ιησού και
you were justified in the name of the Lord Jesus and

1722 3588 4151 3588 2316-1473
εν τω πνεύματι του θεού ημών
by the spirit of our God.

Members of Christ

3956 1473 1832 235 3756 3956
6:12 πάντα μοι έξεστιν αλλ' ου πάντα
All *things* to me are allowed, but not all

4851 3956 1473 1832 235 3756 1473
συμφέρει πάντα μοι έξεστιν αλλ' ουκ εγώ
advantageous. All *things* to me *are* allowed, but [3not 1I

1850 5259 5100 3588
εξουσιασθήσομαι υπό τινος 6:13 τα
2shall] be brought under the authority by any. The

1033 3588 2836 2532 3588 2836 3588 1033 3588
βρώματα τη κοιλία και η κοιλία τοις βρώμασιν ο
foods *are for* the belly, and the belly for the foods,

1161 2316 2532 3778 2532 3778 2673
δε θεός και ταύτην και ταύτα καταργήσει
but God [2both 3this *body* 4and 5these *foods* 1will render useless].

3588-1161 4983 3756 3588 4202 235 3588 2962 2532
το δε σώμα ου τη πορνεία αλλά τω κυρίω και
But the body *is* not *for* harlotry but for the Lord; and

3588 2962 3588 4983 3588 1161 2316 2532
ο κύριος τω σώματι 6:14 ο δε θεός και
the Lord for the body. And God [2also

3588 2962 1453 2532 1473-1825 1223 3588
τον κύριον ήγειρε και ημάς εξεγερεί διά της
3the 4Lord 1raised up], and will awaken us through

1411-1473 3756-1492 3754 3588 4983-1473
δυνάμεως αυτού 6:15 ουκ οίδατε ότι τα σώματα υμών
his power. Know you not that your bodies

3196 5547 1510.2.3 142 3767 3588 3196
μέλη χριστού εστιν άρας ουν τα μέλη
[2members 3of Christ 1are]? Having taken then the members

3588 5547 4160 4204 3196 3361
του χριστού ποιήσω πόρνης μέλη μη
of the Christ, shall I make *them* [2of a harlot 1members]? May

1096 2228 3756-1492 3754 3588 2853 3588
γένοιτο 6:16 η ουκ οίδατε ότι ο κολλώμενος τη
it not be. Or, know you not that the one cleaving to the

4204 1520 4983 1510.2.3 1510.8.6 1063 5346 3588 1417 1519
πόρνη εν σώμά εστιν έσονται γαρ φησίν οι δύο εις
harlot, [2one 3body 1is]? [5shall be 1For 2he says 3the 4two] for

4561 1520 3588-1161 2853 3588 2962 1520
σάρκα μίαν 6:17 ο δε κολλώμενος τω κυρίω εν
[2flesh 1one]†. But the one cleaving to the Lord [2one

4151 1510.2.3 5343 3588 4202 3956 265
πνεύμά εστι 6:18 φεύγετε την πορνείαν παν αμάρτημα
3spirit 1is]. Flee harlotry! Every sin

3739 1437 4160 444 1623 3588 4983
ο εάν ποιήση άνθρωπος εκτός του σώματός
which ever [2should commit 1a man 4outside 5of the 6body

1510.2.3 3588-1161 4203 1519 3588 2398
εστιν ο δε πορνεύων εις το ίδιον
3is], but the one committing harlotry [2against 3his own

4983 264 2228 3756-1492 3754 3588 4983-1473
σώμα αμαρτάνει 6:19 η ουκ οίδατε ότι το σώμα υμών
4body 1sins]. Or, know you not that your body

5:13 †*See Dt. 17:7, 19:19, 22:21,24, 24:7.*

6:16 †*See Gen. 2:24.*

3485 3588 1722 1473 39 4151 1510.2.3 3739 2192
ναὸς του εν υμιν αγίου πνεύματός εστιν ου έχετε
[[2]a temple [3]of the [6]in [7]you [4]holy [5]spirit [1]is], which you have

575 2316 2532 3756-1510.2.5 1438 6:20 59-1063
από θεού και ουκ εστέ εαυτών ηγοράσθητε γαρ
from God, and you are not your own? For you were bought

5092 1392 1211 3588 2316 1722 3588 4983-1473 2532
τιμής δοξάσατε δη τον θεόν εν τω σώματι υμών και
of value; glorify [[2]indeed [1]God] in your body and

1722 3588 4151-1473 3748 1510.2.3 3588 2316
εν τω πνεύματι υμών άτινά εστι του θεού
in your spirit, which is the one of God!

CHAPTER 7

Concerning Marriage

7:1 4012-1161 3739 1125 1473 2570
περί δε ων εγράψατέ μοι καλόν
But concerning what you wrote to me. It is good

444 1135 3361-680 7:2 1223-1161 3588
ανθρώπω γυναικός μη άπτεσθαι διά δε τας
for a man [[2]a woman [1]to not touch]. But because of the

4202 1538 3588 1438 1135 2192 2532
πορνείας έκαστος την εαυτού γυναίκα εχέτω και
harlotries, [[2]each *man* [4]his own [5]wife [1]let [3]have], and

1538 3588 2398 435 2192 7:3 3588
εκάστη τον ίδιον άνδρα εχέτω τη
[[2]each *woman* [4]her own [5]husband [1]let [3]have]! [[5]to the

1135 3588 435 3588 3784 2133 591
γυναικί ο ανήρ την οφειλομένην εύνοιαν αποδιδότω
[6]wife [2]the [3]husband [7]the [9]owed [8]good-will [1]Let [4]render],

3668-1161 2532 3588 1135 3588 435 7:4 3588 1135
ομοίως δε και η γυνή τω ανδρί η γυνή
and in like manner also the wife to the husband! The wife

3588 2398 4983 3756 1850 235
του ιδίου σώματος ουκ εξουσιάζει αλλ'
[[3]of her own [4]body [1]*does* not [2]exercise authority], but

3588 435 3668-1161 2532 3588 435 3588-2398
ο ανήρ ομοίως δε και ο ανήρ του ιδίου
the husband. And in like manner also the husband [[3]of his own

4983 3756 1850 237.1 1135 7:5 3361
σώματος ουκ εξουσιάζει αλλ' η γυνή μη
[4]body [1]*does* not [2]exercise authority], but the wife. Do not

650 240 1509-302 1537 4859
αποστερείτε αλλήλους ει μη τι αν εκ συμφώνου
deprive one another, except from out of harmony's sake

4314 2540 2443 4980 3588 3521 2532 3588
προς καιρόν ίνα σχολάζητε τη νηστεία και τη
for a time, that you should relax in the fasting, and in the

4335 2532 3825 1909-3588-1473 4905
προσευχή και πάλιν επί το αυτό συνέρχησθε
prayer! And again at the same *time* you should come together,

2443 3361 3985 1473 3588 4567 1223 3588
ίνα μη πειράζη υμάς ο σατανάς διά την
that [[2]should not [3]test [4]you [1]Satan] because of

192-1473 3778-1161 3004 2596 4774
ακρασίαν υμών 7:6 τούτο δε λέγω κατά συγγνώμην
your intemperance. But this I say according to allowance,

3756 2596 2003 2309-1063 3956 444
ου κατ' επιταγήν 7:7 θέλω γαρ πάντας ανθρώπους
not according to command. For I want all men

1510.1 5613 2532 1683 235 1538 2398 5486
είναι ως και εμαυτόν αλλ' έκαστος ίδιον χάρισμα
to be as even myself. But each [[2]his own [3]favor

2192 1537 2316 3739-3303 3779 3739-1161 3779
έχει εκ θεού ος μεν ούτως ος δε ούτως
[1]has] from out of God – one so, and another so.

7:8 3004-1161 3588 22 2532 3588 5503 2570
λέγω δε τοις αγάμοις και ταις χήραις καλόν
But I say to the unmarried and to the widows; [[2]good

1473 1510.2.3 1437 3306 5613 2504 7:9 1487-1161
αυτοίς εστιν εάν μείνωσιν ως καγώ ει δε
[3]for them [1]it is] if they remain as even I. But if

3756-1467 1060 2908 1063 1510.2.3
ουκ εγκρατεύονται γαμησάτωσαν κρείσσον γαρ εστι
they control not, let *them* marry! [[3]better [1]For [2]it is]

1060 2228 4448 7:10 3588-1161 1060
γαμήσαι η πυρούσθαι τοις δε γεγαμηκόσι
to marry than to be set on fire. And to the ones being married

3853 3756 1473 235 3588 2962 1135 575 435
παραγγέλλω ουκ εγώ αλλ' ο κύριος γυναίκα από ανδρός
I exhort, not I, but the Lord – a wife [[2]from [3]a husband

3361-5563 7:11 1437-1161 2532 5563
μη χωρισθήναι εάν δε και χωρισθή
[1]to not separate]. But if even she should separate,

3306 22 2228 3588 435 2644
μενέτω άγαμος η τω ανδρί καταλλαγήτω
let her remain unmarried, or [[2]to the [3]husband [1]be reconciled]!

2532 435 1135 3361 863 7:12 3588-1161
και άνδρα γυναίκα μη αφιέναι τοις δε
And a man's wife *is* not to be let go. And to the

3062 1473 3004 3756 3588 2962 1536 80 1135
λοιποίς εγώ λέγω ουχ ο κύριος ει τις αδελφός γυναίκα
rest I say, not the Lord; If any brother [[3]wife

2192 571 2532 1473 4909 3611 3326 1473
έχει άπιστον και αυτή συνευδοκεί οικείν μετ' αυτού
[1]has [2]an unbelieving], and she assents to live with him,

3361 863-1473 7:13 2532 1135 3748 2192 435
μη αφιέτω αυτήν και γυνή ήτις έχει άνδρα
he *is* not to leave her! And a woman who has [[2]husband

571 2532 1473 4909 3611 3326 1473
άπιστον και αυτός συνευδοκεί οικείν μετ' αυτής
[1]an unbelieving], and he assents to live with her,

3361 863 1473 7:14 37 1063 3588 435
μη αφιέτω αυτόν ηγίασται γαρ ο ανήρ
she *is* not to leave him! [[5]is sanctified [1]For [4]husband

3588 571 1722 3588 1135 2532 37 3588 1135
ο άπιστος εν τη γυναικί και ηγίασται η γυνή
[2]the [3]unbelieving] by the wife, and [[4]is sanctified [3]wife

3588 571 1722 3588 435 1893 686 3588 5043-1473
η άπιστος εν τω ανδρί επεί άρα τα τέκνα υμών
[1]the [2]unbelieving] by the husband; since then your children

169-1510.2.3 3568-1161 39-1510.2.3 7:15 1487-1161 3588 571
ακάθαρτά εστι νυν δε άγιά εστιν ει δε ο άπιστος
are unclean – but now they are holy. But if the unbeliever

5563 5563 3756 1402 3588 80
χωρίζεται χωριζέσθω ου δεδούλωται ο αδελφός
separates, let him be separated! [[3]*is* not [4]enslaved [1]The [2]brother],

2228 3588 79 1722 3588 5108 1722-1161 1515 2564
η η αδελφή εν τοις τοιούτοις εν δε ειρήνη κέκληκεν
or the sister in such *cases*. But in peace [[2]has called

1473 3588 2316 7:16 5100-1063 1492 1135 1487 3588
ημάς ο θεός τι γαρ οίδας γύναι ει τον
[3]us [1]God]. For what do you know, O wife, if [[2]the

435 4982 2228 5100 1492 435
άνδρα σώσεις η τι οίδας άνερ
[3]husband [1]you shall deliver]? Or what do you know, O husband,

1487 3588 1135 4982
ει την γυναίκα σώσεις
if [[2]the [3]wife [1]you shall deliver]?

Abiding in the Call

7:17 1508 1538 5613 3307-3588-2316 1538 5613
ει μη εκάστω ως εμέρισεν ο θεός έκαστον ως
Except to each as God portioned, [[3]each [5]as

2564 3588 2962 3779 4043 2532 3779 1722 3588
κέκληκεν ο κύριος ούτω περιπατείτω και ούτως εν ταις
[8]called [6]the [7]Lord [1]so [2]let [4]walk]! And so in [[2]the

1577 3956 1299 7:18 4059
εκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι περιτετμημένος
[3]assemblies [1]all] I set an order. [[3]*while* being circumcised

5100 2564 3361 1986 1722
τις εκλήθη μη επισπάσθω εν
[1]Who [2]is called], let him not become uncircumcised! [[3]in

203 5100 2564 3361 4059
ακροβυστία τις εκλήθη μη περιτεμνέσθω
[4]uncircumcision [1]Who [2]is called], let him not be circumcised!

7:19 3588-4061 3762-1510.2.3 2532 3588 203 3762-1510.2.3
η περιτομή ουδέν εστι και η ακροβυστία ουδέν εστιν
Circumcision is nothing, and uncircumcision is nothing,

235 5084 1785 2316 7:20 1538 1722
αλλά τήρησις εντολών θεού έκαστος εν
but keeping *the* commandments of God *is*. Each in

3588 2821 3739 2564 1722 3778 3306
τη κλήσει η εκλήθη εν ταύτη μενέτω
the calling in which he was called – in this let him abide!

7:21 1401 2564 3361 1473-3199 235 1487 2532
δούλος εκλήθης μη σοι μελέτω αλλ' ει και
A bondman being called – let it not be a care. But if even

1410 1658 1096 3123 5530 7:22 3588-1063
δύνασαι ελεύθερος γενέσθαι μάλλον χρήσαι ο γαρ
you are able [[2]free [1]to be], rather use it! For the

1722 2962 2564 1401 558 2962
εν κυρίω κληθείς δούλος απελεύθερος κυρίου
[[3]in [4]*the* Lord [2]being called [1]bondman [7]freedman [6]*the* Lord's

1510.2.3 3668 2532 3588 1658 2564 1401
εστίν ομοίως και ο ελεύθερος κληθείς δούλός
5is]. In like manner also the free one being called, [3bondman

1510.2.3 5547 5092 59 3361 1096
εστι χριστού 7:23 τιμής ηγοράσθητε μη γίνεσθε
1is 2Christ's]. Of value you were bought; do not become

1401 444 1538 1722 3739 2564
δούλοι ανθρώπων 7:24 έκαστος εν ω εκλήθη
bondmen of men! Each in which he was called,

80 1722 3778 3306 3844 2316
αδελφοί εν τούτω μενέτω παρά θεώ
brothers, in this abide with God!

Concerning the Unmarried

4012-1161 3588 3933 2003 2962
7:25 περί δε των παρθένων επιταγήν κυρίου
And concerning the virgins [2a command 3of *the* Lord

3756-2192 1106-1161 1325 5613 1653
ουκ έχω γνώμην δε δίδωμι ως ηλεημένος
1I do not have]. But an opinion I give as one being shown mercy

5259 2962 4103-1510.1 3543 3767 3778 2570
υπό κυρίου πιστός είναι 7:26 νομίζω ουν τούτο καλόν
by *the* Lord to be trustworthy. I think then this [2*is* good

5224 1223 3588 1764 318 3754 2570
υπάρχειν διά την ενεστώσαν ανάγκην ότι καλόν
1existing] because of the present necessity, that it is good

444 3588 3779 1510.1 1210 1135
ανθρώπω το ούτως είναι 7:27 δέδεσαι γυναικί
for a man so to be. Have you been tied to a wife,

3361 2212 3080 3089 575 1135
μη ζήτει λύσιν λέλυσαι από γυναικός
do not seek a loosening! Have you been untied from a wife,

3361 2212 1135 1437-1161 2532 1060
μη ζήτει γυναίκα 7:28 εάν δε και γήμης
do not seek a wife! But if also you should marry,

3756-264 2532 1437 1060 3588 3933
ουχ ήμαρτες και εάν γήμη η παρθένος
you sinned not; and if [3should have married 1the 2virgin]

3756-264 2347-1161 3588 4561 2192 3588
ουχ ήμαρτε θλίψιν δε τη σαρκί έξουσιν οι
she sinned not. But affliction in the flesh [2shall have

5108 1473-1161 1473-5339 3778-1161 5346 80
τοιούτοι εγώ δε υμών φείδομαι 7:29 τούτο δε φημι αδελφοί
1such] – but I spare you. But this I say, brothers,

3588 2540 4958 3588 3062 1510.2.3 2443 2532
ο καιρός συνεσταλμένος το λοιπόν εστιν ίνα και
the [2time 4wrapping up 1remaining 3is], that also

3588 2192 1135 5613 3361 2192 1510.3
οι έχοντες γυναίκας ως μη έχοντες ώσι
the ones having wives [2as 3not 4having 1should be].

2532 3588 2799 5613 3361 2799 2532 3588
7:30 και οι κλαίοντες ως μη κλαίοντες και οι
And the ones weeping as not weeping; and the ones

5463 5613 3361 5463 2532 3588 59
χαίροντες ως μη χαίροντες και οι αγοράζοντες
rejoicing as not rejoicing; and the ones buying

5613 3361 2722 2532 3588 5530
ως μη κατέχοντες 7:31 και οι χρώμενοι
as not holding *possessions*; and the ones dealing

3588 2889-3778 5613 3361 2710 3855 1063
τω κόσμω τούτω ως μη καταχρώμενοι παράγει γαρ
in this world as not abusing *it*. [5passes by 1For

3588 4976 3588 2889-3778 2309-1161 1473
το σχήμα του κόσμου τούτου 7:32 θέλω δε υμάς
2the 3condition 4of this world]. But I want you

275-1510.1 3588 22 3309 3588 3588
αμερίμνους είναι ο άγαμος μεριμνά τα του
to be free from care. The unmarried is anxious for the *things* of the

2962 4459 700 3588 2962 3588-1161 1060
κυρίου πως αρέσει τω κυρίω 7:33 ο δε γαμήσας
Lord – how he is pleasing to the Lord. But the one married

3309 3588 3588 2889 4459 700 3588 1135
μεριμνά τα του κόσμου πως αρέσει τη γυναικί
is anxious for the *things* of the world – how he pleases the wife.

3307 2532 3588 1135 2532 3588 3933 3588
7:34 μεμέρισται και η γυνή και η παρθένος η
[6are assigned a part 7even 1The 2wife 3and 4the 5virgin]. The

22 3309 3588 3588 2962 2443 1510.3
άγαμος μερίμνα τα του κυρίου ίνα η
unmarried is anxious for the *things* of the Lord, that she might be

39 2532 4983 2532 4151 3588-1161 1060
αγία και σώματι και πνεύματι η δε γαμήσασα
holy, both in body and in spirit. But she having married

3309 3588 3588 2889 4459 700 3588
μεριμνά τα του κόσμου πως αρέσει τω
is anxious for the *things* of the world – how she shall please the

435 3778-1161 4314 3588 1473-1473 4851 3004
ανδρί 7:35 τούτο δε προς το υμών αυτών συμφέρον λέγω
husband. But this for your own advantage I speak,

3756 2443 1029 1473-1911 235 4314 3588
ουχ ίνα βρόχον υμίν επιβάλω αλλά προς το
not that [2a noose 1I should put] around you, but [2to 3the

2158 2532 2145 3588 2962 563
εύσχημον και ευπρόσεδρον† τω κυρίω απερισπάστως
4decent 5and 6well-occupied *thing* 7to the 8Lord 1*be* undisturbed].

1487-1161 5100 807 1909 3588 3933-1473
7:36 ει δε τις ασχημονείν επί την παρθένον αυτού
But if anyone [2to be disgraced 3over 4his virgin

3543 1437 1510.3 5230 2532 3779 3784
νομίζει εάν η υπέρακμος και ούτως οφείλει
1thinks], if she should be advanced in years, and so it ought

1096 3739 2309 4160 3756-264 1060
γίνεσθαι ο θέλει ποιείτω ουχ αμαρτάνει γαμείτωσαν
to be what he wants to do, he sins not – let them marry!

3739-1161 2476 1476 1722 3588 2588 3361 2192
7:37 ος δε έστηκεν εδραίος εν τη καρδία μη έχων
But the one who stands settled in the heart, not having

318 1849 1161 2192 4012 3588-2398 2307
ανάγκην εξουσίαν δε έχει περί του ιδίου θελήματος
necessity, [3authority 1but 2has] concerning his own will,

2532 3778 2919 1722 3588 2588-1473 3588 5083
και τούτο κέκρικεν εν τη καρδία αυτού του τηρείν
and this he has judged in his heart to give heed to

3588 1438 3933 2573 4160 5620 2532 3588
την εαυτού παρθένον καλώς ποιεί 7:38 ώστε και ο
his own virgin – well he does. So that also the one

1547 2573 4160 3588-1161 3361 1547
εκγαμίζων καλώς ποιεί ο δε μη εκγαμίζων
giving in marriage [2well 1does], and the one not giving in marriage

2908 4160 1135 1210 3551 1909-3745
κρείσσον ποιεί 7:39 γυνή δέδεται νόμω εφ όσον
[2better 1does]. A wife is tied by law for as long

5550 2198 3588 435-1473 1437-1161 2837 3588
χρόνον ζη ο ανήρ αυτής εάν δε κοιμηθή ο
a time [2lives 1as her husband]; but if [2should sleep

435-1473 1658-1510.2.3 3739 2309 1060
ανήρ αυτής ελευθέρα εστίν ω θέλει γαμηθήναι
1her husband], she is free to whom she wants to marry,

3440 1722 2962 3107-1161 1510.2.3 1437 3779
μόνον εν κυρίω 7:40 μακαριωτέρα δε εστιν εάν ούτω
only in *the* Lord. But more blessed is she if so

3306 2596 3588 1699 1106 1380-1161
μείνη κατά την εμήν γνώμην δοκώ δε
she should remain, according to my opinion. But I think

2504 4151 2316 2192
καγώ πνεύμα θεού έχειν
I also [2spirit 3of God 1have].

CHAPTER 8

Sensitivity to Conscience

4012-1161 3588 1494 1492
8:1 περί δε των ειδωλοθύτων οίδαμεν
And concerning the *things* sacrificed to idols – we know

3754 3956 1108 2192 3588 1108 5448
ότι πάντες γνώσιν έχομεν η γνώσις φυσιοί
that [2all 3knowledge 1we have]. Knowledge inflates,

3588 1161 26 3618 1487-1161 5100 1380 1492
η δε αγάπη οικοδομεί 8:2 ει δε τις δοκεί ειδέναι
but love builds. But if anyone thinks to know

5100 3764-3762 1097 2531 1163 1097
τι ουδέπω ουδέν έγνωκε καθώς δει γνώναι
anything, nothing yet he knows as necessary to know.

1487-1161 5100 25 3588 2316 3778 1097 5259 1473
8:3 ει δε τις αγαπά τον θεόν ούτος έγνωσται υπ' αυτού
But if anyone loves God, this one is known by him.

4012 3588 1035 3767 3588 1494
8:4 περί της βρώσεως ουν των ειδωλοθύτων
Concerning the food then of the ones sacrificing to idols –

1492 3754 3762 1497 1722 2889 2532 3754
οίδαμεν ότι ουδέν είδωλον εν κόσμω και ότι
we know that [2*is* nothing 1an idol] in *the* world, and that *there is*

7:35 †*CP* **ευπαρεδρον** - assisting.

3762 2316-2087 1508 1520 2532-1063 1512 1510.2.6
ουδείς θεός έτερος ει μη εις 8:5 και γαρ είπερ εισί
no other God except one. For even if indeed there are

3004 2316 1535 1722 3772 1535 1909
λεγόμενοι θεοί είτε εν ουρανώ είτε επί
ones being called gods, whether in heaven, whether upon

3588 1093 5618 1510.2.6 2316-4183 2532 2962-4183
της γης ώσπερ εισί θεοί πολλοί και κύριοι πολλοί
the earth, (as there are many gods, and many lords),

235 1473 1520 2316 3588 3962 1537 3739 3588
8:6 αλλ' ημίν εις θεός ο πατήρ εξ ου τα
but to us *there is* one God – the father, from out of whom

3956 2532 1473 1519 1473 2532 1520 2962 * 5547
πάντα και ημείς εις αυτόν και εις κύριος Ιησούς χριστός
are all *things*, and we in him; and one Lord – Jesus Christ,

1223 3739 3588 3956 2532 1473 1223 1473 235
δι' ου τα πάντα και ημείς δι' αυτού 8:7 αλλ'
through whom *are* all *things*, and we through him. But

3756 1722 3956 3588 1108 5100-1161 3588 4893
ουκ εν πάσιν η γνώσις τινές δε τη συνειδήσει
[2*is* not 3in 4all 1knowledge]. But some in the conscience

3588 1497 2193 737 5613 1494
του ειδώλου έως άρτι ως ειδωλόθυτον
of the idol, until just now, [2as of *a thing* 3sacrificed to idols

2068 2532 3588 4893-1473 772-1510.6 3435
εσθίουσι και η συνείδησις αυτών ασθενής ούσα μολύνεται
1eat]; and their conscience being weak is tainted.

1033-1161 1473 3756 3936 3588 2316 3777-1063
8:8 βρώμα δε ημάς ου παρίστησι τω θεώ ούτε γαρ
But a food [3us 1*does* not 2stand] before God; for neither

1437 2068 4052 3777 1437 3361 2068
εάν φάγωμεν περισσεύομεν ούτε εάν μη φάγωμεν
if we eat do we abound; nor if we do not eat

5302 991-1161 3381 3588 1849
υστερούμεθα 8:9 βλέπετε δε μήπως η εξουσία
do we lack. But take heed, lest perhaps [3authority

1473 3778 4348 1096 3588
υμών αύτη πρόσκομμα γένηται τοις
2your 1this] [2an occasion for stumbling 1becomes] to the ones

770 1437-1063 5100 1492 1473 3588 2192
ασθενούσιν 8:10 εάν γαρ τις ίδη σε τον έχοντα
being weak! For if any should behold you, the one having

1108 1722 1493 2621 3780 3588
γνώσιν εν ειδωλείω κατακείμενον ουχί η
knowledge, [2in 3*the* temple of an idol 1reclining], will not

4893-1473 772-1510.6 3618 1519 3588
συνείδησις αυτού ασθενούς όντος οικοδομηθήσεται εις το
his conscience being weak be built up for

3588 1494 2068 2532 622
τα ειδωλόθυτα εσθίειν 8:11 και απολείται
[2the *things* 3sacrificed to idols 1eating]? And [3shall perish

3588 770 80 1909 3588 4674 1108
ο ασθενών αδελφός επί τη ση γνώσει
2being weak 1*the* brother] over your knowledge,

1223 3739 5547 599 3779-1161 264
δι' ον χριστός απέθανεν 8:12 ούτω δε αμαρτάνοντες
for whom Christ died. And thus sinning

1519 3588 80 2532 5180 1473 3588 4893
εις τους αδελφούς και τύπτοντες αυτών την συνείδησιν
against the brothers, and striking their conscience

770 1519 5547 264 1355
ασθενούσαν εις χριστόν αμαρτάνετε 8:13 διόπερ
which is weakened, [2against 3Christ 1you sin]. Therefore

1487 1033 4624 3588 80-1473 3766.2
ει βρώμα σκανδαλίζει τον αδελφόν μου ου μη
if a food causes [2to stumble 1my brother], in no way

2068 2907 1519 3588 165 2443 3361 3588 80-1473
φάγω κρέα εις τον αιώνα ίνα μη τον αδελφόν μου
shall I eat meats into the eon, that [2not 4my brother

4624
σκανδαλίσω
1I should 3cause] to stumble.

CHAPTER 9

The Rights of Apostleship

3756-1510.2.1 652 3756-1510.2.1 1658 3780 *
9:1 ουκ ειμί απόστολος ουκ ειμί ελεύθερος ουχί Ιησούν
Am I not an apostle? Am I not free? [2not 4Jesus

5547 3588 2962-1473 3708 3756 3588 2041-1473
χριστόν τον κυριόν ημών εώρακα ου το έργον μου
5Christ 6our Lord 1Have I 3seen]? [2not 3my work

1473-1510.2.5 1722 2962 1487 243 3756-1510.2.1 652
υμείς εστε εν κυρίω 9:2 ει άλλοις ουκ ειμί απόστολος
1Are you] in *the* Lord? If to others I am not an apostle,

235 1065 1473 1510.2.1 3588 1063 4973 3588 1699
αλλά γε υμίν ειμι η γαρ σφραγίς της εμής
but indeed [2to you 1I am]. [3the 1For 4seal 5of my

651 1473-1510.2.5 1722 2962 3588-1699 627
αποστολής υμείς εστε εν κυρίω 9:3 η εμή απολογία
6commission 2you are] in *the* Lord. My defense

3588 1473-350 3778-1510.2.3 3378
τοις εμέ ανακρίνουσιν αύτη εστί 9:4 μη ουκ
to the ones questioning me is this, Do we not

2192 1849 2068 2532 4095 3378 2192
έχομεν εξουσίαν φαγείν και πιείν 9:5 μη ουκ έχομεν
have authority to eat and to drink? Do we not have

1849 79 1135 4013 5613 2532 3588 3062
εξουσίαν αδελφήν γυναίκα περιάγειν ως και οι λοιποί
authority [2a sister 3a wife 1to lead about], as also the rest

652 2532 3588 80 3588 2962 2532 *
απόστολοι και οι αδελφοί του κυρίου και Κηφάς
of *the* apostles, and the brothers of the Lord, and Cephas?

2228 3441 1473 2532 * 3756-2192 1849 3588
9:6 η μόνος εγώ και Βαρνάβας ουκ έχομεν εξουσίαν του
Or only I and Barnabas have not authority

3361 2038 5100 4754 2398 3800
μη εργάζεσθαι 9:7 τις στρατεύεται ιδίοις οψωνίοις
to not work? Who soldiers by his own rations

4218 5100 5452 290 2532 1537 3588
ποτέ τις φυτεύει αμπελώνα και εκ του
at any time? Who plants a vineyard and from out of the

2590 1473 3756 2068 2228 5100 4165 4167
καρπού αυτού ουκ εσθίει η τις ποιμαίνει ποίμνην
fruit of it *does* not eat? Or who tends a flock

2532 1537 3588 1051 3588 4167 3756 2068
και εκ του γάλακτος της ποίμνης ουκ εσθίει
and from out of the milk of the flock *does* not eat?

3361 2596 444 3778 2980 2228 3780
9:8 μη κατά άνθρωπον ταύτα λαλώ† η ουχί
Is it according to a man these *things* I speak? Or does not

2532 3588 3551 3778-3004 1722-1063 3588 *-3551
και ο νόμος ταύτα λέγει 9:9 εν γαρ τω Μωσέως νόμω
also the law say these *things*? For in the law of Moses

1125 3756-5392 1016 248 3361
γέγραπται ου φιμώσεις βουν αλοώντα μη
it has been written, You shall not muzzle an ox threshing†. Is not

3588 1016 3199 3588 2316 2228 1223 1473 3843
των βοών μέλει τω θεώ 9:10 η δι' ημάς πάντως
the ox a care *to* God? Or because of us assuredly

3004 1223 1473 1063 1125 3754 1909 1680
λέγει δι' ημάς γαρ εγράφη ότι επ' ελπίδι
it says? [2because of 3us 1For] it was written that, [5in 6hope

3784 3588 722 722 2532 3588 248
οφείλει ο αροτριών αροτριάν και ο αλοών
3ought 1The one 2plowing 4to plow], and the one threshing

3588 1680-1473 3348 1909 1680 1487
της ελπίδος αυτού μετέχειν επ' ελπίδι 9:11 ει
[4of the *thing* 5of his hope 3*is* to partake 1in 2hope]. If

1473 1473 3588 4152 4687 3173
ημείς υμίν τα πνευματικά εσπείραμεν μέγα
we [4to you 2the 3spiritual *things* 1sowed], *is it* a great *thing*

1487 1473 1473 3588 4559 2325 1487 243
ει ημείς υμών τα σαρκικά θερίσομεν 9:12 ει άλλοι
if we [2your 3fleshly *things* 1harvest]? If others

3588 1849 1473 3348 3756 3123-1473
της εξουσίας υμών μετέχουσιν ου μάλλον ημείς
[2of the 3authority 4*over* you 1partake], *should* not we more?

235 3756-5530 3588 1849-3778 235 3956
αλλ' ουκ εχρησάμεθα τη εξουσία ταύτη αλλά πάντα
But we did not use this authority, but all *things*

4722 2443 3361 1464-5100 1325 3588
στέγομεν ίνα μη εγκοπήν τινα δώμεν τω
we hold off that [2not 4any hindrance 1we should 3give] to the

2098 3588 5547 3756-1492 3754 3588
ευαγγελίω του χριστού 9:13 ουκ οίδατε ότι οι
good news of the Christ. Know you not that the ones

3588 2413 2038 1537 3588 2413
τα ιερά εργαζόμενοι εκ του ιερού
[6the 7consecrated *things* 1working 2from 3the 4temple

9:8 †*CP* **λεγω** - I say.

9:9 †*See Dt. 25:4.*

2068 3588 3588 2379 4332
εσθίουσιν οι τω θυσιαστηρίω προσεδρεύοντες
5shall eat]? *And* the ones [2the 3altar 1taking care of

3588 2379 4829 3779 2532 3588
τω θυσιαστηρίω συμμερίζονται **9:14** ούτως και ο
5the 6altar 4receive a portion of]? So also the

2962 1299 3588 3588 2098 2605
κύριος διέταξε τοις το ευαγγέλιον καταγγέλλουσιν
Lord set in order to the ones [2the 3good news 1announcing]

1537 3588 2098 2198
εκ του ευαγγελίου ζην
[2from out of *the announcing* 3of the 4good news 1to live].

1473-1161 3762 5530 3778 3756-1125-1161
9:15 εγώ δε ουδενί εχρησάμην τούτων ουκ έγραψα δε
But I [2none 1used] of these *things*. But I wrote not

3778 2443 3779 1096 1722 1473 2570-1063
ταύτα ίνα ούτω γένηται εν εμοί καλόν γαρ
these *things*, that thus it should happen with me; for *it is* good

1473 3123 599 2228 3588 2745-1473 2443 5100
μοι μάλλον αποθανείν η το καύχημά μου ίνα τις
for me rather to die, than [4my boasting 1that 2anyone

2758 1437-1063 2097 3756-1510.2.3
κενώση **9:16** εάν γαρ ευαγγελίζωμαι ουκ έστι
3should nullify]. For if I announce good news, there is not

1473-2745 318-1063 1473-1945 3759 1161
μοι καύχημα ανάγκη γαρ μοι επίκειται ουαί δε
a boasting to me, for a necessity is pressed upon me; [3woe 1but

1473 1510.2.3 1437 3361 2097 1487-1063
μοι εστιν εάν μη ευαγγελίζωμαι **9:17** ει γαρ
4to me 2it is] if I should not announce good news. For if

1635 3778-4238 3408 2192 1487-1161 210
εκών τούτο πράσσω μισθόν έχω ει δε άκων
I willingly do this, [2a wage 1I have]; but if unwillingly,

3622 4100 5100 3767 1473
οικονομίαν πεπίστευμαι **9:18** τις ούν μοι
[2a management 1I am entrusted with]. What then to me

1510.2.3 3588 3408 2443 2097 77
εστιν ο μισθός ίνα ευαγγελιζόμενος αδάπανον
is the wage? That announcing good news freely

5087 3588 2098 3588 5547 1519 3588 3361
θήσω το ευαγγέλιον του χριστού εις το μη
I should establish the good news of the Christ, for the not

2710 3588 1849-1473 1722 3588 2098
καταχρήσασθαι τη εξουσία μου εν τω ευαγγελίω
abusing my authority in the good news.

Serve All Men

1658 1063 1510.6 1537 3956 3956
9:19 ελεύθερος γαρ ων εκ πάντων πάσιν
[3free 1For 2being] from out of all, [3to all

1683 1402 2443 3588 4183 2770 2532
εμαυτόν εδούλωσα ίνα τους πλείονας κερδήσω **9:20** και
2myself 1I enslaved], that the many more I should gain, and

1096 3588 * 5613 * 2443 *-2770
εγενόμην τοις Ιουδαίοις ως Ιουδαίος ίνα Ιουδαίους κερδήσω
I became to the Jews as a Jew, that I should gain *the* Jews;

3588 5259 3551 5613 5259 3551 2443 3588 5259
τοις υπό νόμον ως υπό νόμον ίνα τους υπό
to the ones under law, as *myself* under law, that the ones under

3551 2770 3588 459 5613 459
νόμον κερδήσω **9:21** τοις ανόμοις ως άνομος
law I should gain; to the lawless ones, as a lawless one,

3361 1510.6 459 2316 235 1772 5547 2443
μη ων άνομος θεώ αλλ' έννομος χριστώ ίνα
(not being lawless to God, but lawful to Christ), that

2770 459 1096 3588 772
κερδήσω ανόμους **9:22** εγενόμην τοις ασθενέσιν
I should gain *the* lawless ones. I became to the weak

5613 772 2443 3588 772 2770 3588-3956
ως ασθενής ίνα τους ασθενείς κερδήσω τοις πάσι
as weak, that the weak I should gain. To all these

1096 3588-3956 2443 3843 5100 4982
γέγονα τα πάντα ίνα πάντως τινάς σώσω
I have become all *things*, that assuredly some I should deliver.

3778-1161 4160 1223 3588 2098 2443
9:23 τούτο δε ποιώ διά το ευαγγέλιον ίνα
But this I do on account of the good news, that

4791 1473 1096
συγκοινωνός αυτού γένωμαι
[2a fellow-partaker with 3him 1I should become].

Run to Win

3756-1492 3754 3588 1722 4712 5143
9:24 ουκ οίδατε ότι οι εν σταδίω τρέχοντες
Know you not that the ones [2in 3*the* stadium 1running]

3956 3303 5143 1520-1161 2983 3588 1017
πάντες μεν τρέχουσιν εις δε λαμβάνει το βραβείον
all indeed run, but one receives the victory prize?

3779 5143 2443 2638 3956-1161
ούτω τρέχετε ίνα καταλάβητε **9:25** πας δε
Thus you run that you should overtake! But every *athlete*

3588 75 3956 1467 1565 3303
ο αγωνιζόμενος πάντα εγκρατεύεται εκείνοι μεν
struggling [2in all *things* 1controls himself]; that indeed

3767 2443 5349 4735 2983 1473-1161
ούν ίνα φθαρτόν στέφανον λάβωσιν ημείς δε
then that a corruptible crown they should receive, but we

862 1473 5106 3779 5143 5613 3756
άφθαρτον **9:26** εγώ τοίνυν ούτω τρέχω ως ουκ
an incorruptible *crown*. I therefore so run, as not

84 3779 4438 5613 3756 109 1194 235
αδήλως ούτω πυκτεύω ως ουκ αέρα δέρων **9:27** αλλ'
uncertainly. So I box, as not [2the air 1flaying]. But

5299 1473 3588 4983 2532 1396 3381 243
υπωπιάζω μου το σώμα και δουλαγωγώ μήπως άλλοις
I bruise my body, and bring it into slavery, lest to others

2784 1473 96 1096
κηρύξας αυτός αδόκιμος γένωμαι
having proclaimed, myself [2debased 1I should be].

CHAPTER 10

Israel a Model

3756-2309-1161 1473 50 80
10:1 ου θέλω δε υμάς αγνοείν αδελφοί
But I do not want you to be ignorant, brothers,

3754 3588 3962-1473 3956 5259 3588 3507
ότι οι πατέρες ημών πάντες υπό την νεφέλην
but know that our fathers all [2under 3the 4cloud

1510.7.6 2532 3956 1223 3588 2281 1330 2532
ήσαν και πάντες διά της θαλάσσης διήλθον **10:2** και
1were], and all [2through 3the 4sea 1went], and

3956 1519 3588 * 907 1722 3588 3507
πάντες εις τον Μωυσήν εβαπτίσαντο εν τη νεφέλη
all unto Moses were immersed in the cloud

2532 1722 3588 2281 2532 3956 3588 1473 1033
και εν τη θαλάσση **10:3** και πάντες το αυτό βρώμα
and in the sea, and all [2the 3same 5food

4152 2068 2532 3956 3588 1473 4188
πνευματικόν έφαγον **10:4** και πάντες το αυτό πόμα
4spiritual 1ate], and all [2the 3same 5drink

4152 4095 4095-1063 1537 4152
πνευματικόν έπιον έπινον γαρ εκ πνευματικής
4spiritual 1drank]. For they drank from out of a spiritual

190 4073 3588-1161 4073 1510.7.3 3588 5547
ακολουθούσης πέτρας η δε πέτρα ην ο χριστός
[2following 1rock]. And the rock was the Christ.

235 3756 1722 3588 4183 1473 2106
10:5 αλλ' ουκ εν τοις πλείοσιν αυτών ευδόκησεν
But not with the most of them did [2think well of

3588 2316 2693-1063 1722 3588 2048
ο θεός κατεστρώθησαν γαρ εν τη ερήμω
1God], for they were prostrated in the wilderness.

3778-1161 5179 1473 1096 1519 3588 3361
10:6 ταύτα δε τύποι ημών εγενήθησαν εις το μη
But these *things* [2models 3for us 1became], for [2not

1510.1 1473 1938 2556 2531 2548 1937
είναι ημάς επιθυμητάς κακών καθώς κακείνοι επεθύμησαν
3to be 1us] cravers of evils, as those also were cravers.

3366 1496 1096 2531 5100 1473 5613
10:7 μηδέ ειδωλολάτραι γίνεσθε καθώς τινες αυτών ως
Neither [2idolaters 1become], as some of them. As

1125 2523 3588 2992 2068 2532 4095
γέγραπται εκάθισεν ο λαός φαγείν και πιείν
it has been written, [3sat down 1The 2people] to eat and to drink,

2532 450 3815 3366 4203
και ανέστησαν παίζειν **10:8** μηδέ πορνεύωμεν
and rose up to play†. Neither should we commit harlotry,

10:7 †*See Ex. 32:6.*

2531 5100 1473 4203 2532 4098 1722 1520
καθὼς τινες αυτών επόρνευσαν και έπεσον εν μιᾷ
as some of them committed harlotry, and [³fell ⁴in ⁵one

2250 1501.9 5505 3366 1598
ημέρα εικοσιτρείς χιλιάδες **10:9** μηδέ εκπειράζωμεν
⁶day ¹twenty-three ²thousand]; neither should we put to test

3588 5547 2531 2532 5100 1473 3985 2532 5259
τον χριστόν καθώς και τινες αυτών επείρασαν και υπό
the Christ†, as also some of them tested, and by

3588 3789 622 3366 1111 2531 2532
των όφεων απώλοντο **10:10** μηδέ γογγύζετε καθώς και
the serpents perished; neither grumble, as also

5100 1473 1111 2532 622 5259 3588 3644
τινες αυτών εγόγγυσαν και απώλοντο υπό του ολοθρευτού
some of them grumbled, and perished by the annihilator!

3778-1161 3956 5179 4819 1565
10:11 ταύτα δε πάντα τύποι συνέβαινον εκείνοις
And these *things* all [³as models ¹came to pass ²to them],

1125-1161 4314 3559-1473 1519 3739 3588 5056
εγράφη δε προς νουθεσίαν ημών εις ους τα τέλη
and were written for our admonition, unto whom the ends

3588 165 2658 5620 3588 1380
των αιώνων κατήντησεν **10:12** ώστε ο δοκών
of the eons are arrived. So that the one thinking

2476 991 3361 4098 3986 1473
εστάναι βλεπέτω μη πέση **10:13** πειρασμός υμάς
to stand take heed lest he should fall! A test [³you

3756 2983 1508 442 4103
ουκ είληφεν ει μη ανθρώπινος πιστός
¹*has* not ²taken] except what belongs to a human. [³is trustworthy

1161 3588 2316 3739 3756-1439 1473 3985 5228
δε ο θεός ος ουκ εάσει υμάς πειρασθήναι υπέρ
¹But ²God], who will not allow you to be tested above

3739 1410 235 4160 4862 3588 3986 2532 3588
ο δύνασθε αλλά ποιήσει συν τω πειρασμώ και την
what you are able, but will make with the test also the

1545 3588 1410 1473 5297 1355
έκβασιν του δύνασθαι υμάς υπενεγκείν **10:14** διόπερ†
result [²to be able ¹for you] to endure. Therefore,

27-1473 5343 575 3588 1495 5613
αγαπητοί μου φεύγετε από της ειδωλολατρίας **10:15** ως
my beloved, flee from the idolatry! As

5429 3004 2919-1473 3739 5346 3588 4221
φρονίμοις λέγω κρίνατε υμείς ο φημι **10:16** το ποτήριον
practical I speak; you judge what I say! The cup

3588 2129 3739 2127 3780 2842 3588
της ευλογίας ο ευλογούμεν ουχί κοινωνία του
of the blessing which we bless, [²not ³fellowship ⁴of the

129 3588 5547 1510.2.3 3588 740 3739 2806
αίματος του χριστού εστι τον άρτον ον κλώμεν
⁵blood ⁶of the ⁷Christ ¹is it]? The bread which we break,

3780 2842 3588 4983 3588 5547 1510.2.3
ουχί κοινωνία του σώματος του χριστού εστιν
[²not ³fellowship ⁴of the ⁵body ⁶of the ⁷Christ ¹is it]?

3754 1520 740 1520 4983 3588 4183 1510.2.4
10:17 ότι εις άρτος εν σώμα οι πολλοί εσμεν
For *as* one bread, [⁴*are* one ⁵body ²the ³many ¹we];

3588 1063 3956 1537 3588 1520 740 3348
οι γαρ πάντες εκ του ενός άρτου μετέχομεν
for [²all ⁴from out of ⁵the ⁶one ⁷bread ¹we ³partake].

991 3588 * 2596 4561 3780 3588
10:18 βλέπετε τον Ισραήλ κατά σάρκα ουχί οι
Look at Israel according to *the* flesh! [²not ³the ones

2068 3588 2378 2844 3588 2379 1510.2.6
εσθίοντες τας θυσίας κοινωνοί του θυσιαστηρίου εισί
⁴eating ⁵the ⁶sacrifices ⁷partners ⁸of the ⁹altar ¹Are]?

5100 3767 5346 3754 1497 5100-1510.2.3 2228 3754
10:19 τι ουν φημι ότι είδωλόν τι εστιν η ότι
What then say I? That an idol is anything, or that

1494 5100-1510.2.3 235 3754 3739
ειδωλόθυτόν τι εστιν **10:20** αλλ' ότι α
what is sacrificed to an idol is anything? But that which

2380 3588 1484 1140 2380 2532 3756
θύει τα έθνη δαιμονίοις θύει και ου
[³sacrifice ¹the ²nations], [²to demons ¹they sacrifice], and not

2316 3756-2309-1161 1473 2844 3588 1140
θεώ ου θέλω δε υμάς κοινωνούς των δαιμονίων
to God. But I do not want you [²partners ³of the ⁴demons

1096 3756-1410 4221 2962
γίνεσθαι **10:21** ου δύνασθε ποτήριον κυρίου
¹to become]. You are not able to [²*the* cup ³of *the* Lord

4095 2532 4221 1140 3756-1410 5132
πίνειν και ποτήριον δαιμονίων ου δύνασθε τραπέζης
¹drink] and *the* cup of demons. You are not able [²of *the* table

2962 3348 2532 5132 1140 2228
κυρίου μετέχειν και τραπέζης δαιμονίων **10:22** η
³of *the* Lord ¹to partake] and *the* table of demons. Or

3863 3588 2962 3361 2478
παραζηλούμεν τον κύριον μη ισχυρότεροι
do we provoke [³to jealousy ¹the ²Lord]? Are [²stronger

1473 1510.2.4 3956 1473 1832 235 3756
αυτού εσμέν **10:23** πάντα μοι έξεστιν αλλ' ου
³*than* he ¹we]? All *things* to me are allowed, but not

3956 4851 3956 1473 1832 235 3756
πάντα συμφέρει πάντα μοι έξεστιν αλλ' ου
all *things* are advantageous. All *things* to me are allowed, but not

3956 3618 3367 3588 1438 2212
πάντα οικοδομεί **10:24** μηδείς το εαυτού ζητείτω
all *things* build up. [²no one ⁴of himself ¹Let ³seek],

235 3588 3588 2087 1538 3956
αλλά το του ετέρου έκαστος **10:25** παν
but [²the *thing* ³of the ⁴other ¹each]. Everything

3588 1722 3111 4453 2068 3367
το εν μακέλλω πωλούμενον εσθίετε μηδέν
in *the* market place being sold eat of, [²nothing

350 1223 3588 4893 3588-1063
ανακρίνοντες διά την συνείδησιν **10:26** του γαρ
¹questioning] on account of conscience! For of the

2962 3588 1093 2532 3588 4138 1473 1487-1161
κυρίου η γη και το πλήρωμα αυτής **10:27** ει δε
Lord *is* the earth, and the fullness of it†. And if

5100 2564 1473 3588 571 2532 2309
τις καλεί υμάς των απίστων και θέλετε
anyone invite you of the unbelieving ones, and you want

4198 3956 3588 3908 1473 2068 3367
πορεύεσθαι παν το παρατιθέμενον υμίν εσθίετε μηδέν
to go, [²all ³being placed near ⁴to you ¹eat of], [²nothing

350 1223 3588 4893 1437-1161
ανακρίνοντες διά την συνείδησιν **10:28** εάν δε
¹questioning] on account of conscience! But if

5100 1473-2036 3778 1494-1510.2.3 3361 2068
τις υμίν είπη τούτο ειδωλόθυτόν εστι μη εσθίετε
anyone should say to you, This is sacrificed to idols, do not eat

1223 1565 3588 3377 2532 3588 4893
δι' εκείνον τον μηνύσαντα και την συνείδησιν
on account of that one indicating, and conscience sake!

3588-1063 2962 3588 1093 2532 3588 4138 1473
του γαρ κυρίου η γη και το πλήρωμα αυτής
For of the Lord *is* the earth, and the fullness of it.

4893-1161 3004 3780 3588 1438 235
10:29 συνείδησιν δε λέγω ουχί την εαυτού αλλά
But conscience, I say, *is* not the one of yourself, but

3588 3588 2087 2444-1063 3588 1657-1473 2919 5259
την του ετέρου ινατί γαρ η ελευθερία μου κρίνεται υπό
the one of the other. For why *is* my freedom judged by

243 4893 1487 1473 5484 3348 5100
άλλης συνειδήσεως **10:30** ει εγώ χάριτι μετέχω τι
another's conscience? If I [²favor ¹partake in], why

987 5228 3739 1473 2168 1535 3767
βλασφημούμαι υπέρ ου εγώ ευχαριστώ **10:31** είτε ούν
am I blasphemed for what I give thanks? Whether then

2068 1535 4095 1535 5100 4160 3956
εσθίετε είτε πίνετε είτε τι ποιείτε πάντα
you eat, *or* whether you drink, *or* whether anything you do, [²all

1519 1391 2316 4160 677
εις δόξαν θεού ποιείτε **10:32** απρόσκοποι
³unto ⁴*the* glory ⁵of God ¹do]! [²not a cause for stumbling

1096 2532 * 2532 * 2532 3588 1577
γίνεσθε και Ιουδαίοις και Έλλησιν και τη εκκλησία
¹Become], even to Jews, even to Greeks, even to the assembly

3588 2316 2531 2504 3956 3956 700
του θεού **10:33** καθώς καγώ πάντα πάσιν αρέσκω
of God! as even I [²all *men* ³in all *things* ¹please],

3361 2212 3588 1683 4851 235 3588 3588
μη ζητών το εμαυτού συμφέρον αλλά το των
not seeking for myself advantage, but the *advantage* for the

4183 2443 4982
πολλών ίνα σωθώσι
many, that they should be delivered.

10:9 †*or* anointing.

10:14 †*CP* **διο αδελφοι μου** - therefore my brothers.

10:26 †*See Ps. 24:1.*

CHAPTER 11

God's Order of Headship

3402 1473 1096 2531 2504
11:1 μιμηταί μου γίνεσθε καθώς καγώ
[2mimics 3of me 1Become], as even I

5547 1867-1161 1473 80 3754 3956
χριστού **11:2** επαινώ δε υμάς αδελφοί ότι πάντα
of Christ! But I praise you, brothers, that in all *things*

1473-3403 2532 2531 3860 1473
μου μέμνησθε και καθώς παρέδωκα υμίν
you have remembrance of me, and [4as 5I delivered 6to you

3588 3862 2722 2309-1161 1473 1492 3754
τας παραδόσεις κατέχετε **11:3** θέλω δε υμάς ειδέναι ότι
2the 3traditions 1hold]. But I want you to know, that

3956 435 3588 2776 3588 5547 1510.2.3 2776-1161
παντός ανδρός η κεφαλή ο χριστός εστι κεφαλή δε
[6of every 7man 4the 5head 1the 2Christ 3is], and *the* head

1135 3588 435 2776-1161 5547 3588 2316
γυναικός ο ανήρ κεφαλή δε χριστού ο θεός
of *the* woman *is* the man, and *the* head of Christ *is* God.

3956 435 4336 2228 4395 2596
11:4 πας ανήρ προσευχόμενος η προφητεύων κατά
Every man praying or prophesying, [2on

2776 2192 2617 3588 1438 2776
κεφαλής έχων καταισχύνει την εαυτού κεφαλήν
3*his* head 1having *anything*], disgraces his own head.

3956-1161 1135 4336 2228 4395
11:5 πάσα δε γυνή προσευχομένη η προφητεύουσα
And every woman praying or prophesying

177 3588 2776 2617 3588 2776-1438
ακατακαλύπτω τη κεφαλή καταισχύνει την κεφαλήν εαυτής
with uncovered head, disgraces her own head;

1520 1063 1510.2.3 2532 3588 1473 3588-3587 1487-1063
εν γαρ εστι και το αυτό τη εξυρημένη **11:6** ει γαρ
[3one 1for 2it is] and the same as having been shaven. For if

3756 2619 1135 2532 2751
ου κατακαλύπτεται γυνή και κειράσθω
[2*be* not 3covered up 1a woman], also let her be shorn!

1487-1161 149 1135 3588 2751 2228 3587
ει δε αισχρόν γυναικί το κείρασθαι η ξυράσθαι
But if *it be* shameful for a woman to be shorn or shaven,

2619 435 3303 1063 3756-3784
κατακαλυπτέσθω **11:7** ανήρ μεν γαρ ουκ οφείλει
let her be covered up! [3a man 2indeed 1For] ought not

2619 3588 2776 1504 2532 1391 2316
κατακαλύπτεσθαι την κεφαλήν εικών και δόξα θεού
to be covered *of* the head, [2an image 3and 4glory 5of God

5224 1135-1161 1391 435 1510.2.3 3756-1063 1510.2.3
υπάρχων γυνή δε δόξα ανδρός εστιν **11:8** ου γαρ εστιν
1being]; but a woman [2glory 3of man 1is]. For not is

435 1537 1135 235 1135 1537 435
ανήρ εκ γυναικός αλλά γυνή εξ ανδρός
a man from out of woman, but a woman *is* from out of man.

2532-1063 3756 2936 435 1223 3588 1135
11:9 και γαρ ουκ εκτίσθη ανήρ διά την γυναίκα
For even [2*was* not 3created 1man] on account of the woman,

235 1135 1223 3588 435 1223 3778
αλλά γυνή διά τον άνδρα **11:10** διά τούτο
but *the* woman on account of the man. Because of this

3784 3588 1135 1849 2192 1909 3588 2776
οφείλει η γυνή εξουσίαν εχείν επί της κεφαλής
[3ought 1the 2woman 5*the* authority 4to have] upon the head,

1223 3588 32 4133 3777 435
διά τους αγγέλους **11:11** πλήν ούτε ανήρ
because of the angels. Furthermore neither *is* man

5565 1135 3777 1135 5565 435 1722
χωρίς γυναικός ούτε γυνή χωρίς ανδρός εν
separate from woman, nor woman separate from man in

2962 5618-1063 3588 1135 1537 3588 435
κυρίω **11:12** ώσπερ γαρ η γυνή εκ του ανδρός
the Lord. For as the woman *is* from out of the man,

3779 2532 3588 435 1223 3588 1135 3588 1161 3956
ούτω και ο ανήρ διά της γυναικός τα δε πάντα
so also the man *is* through the woman; but all *things*

1537 3588 2316 1722 1473-1473 2919
εκ του θεού **11:13** εν υμίν αυτοίς κρίνατε
are from out of God. Among you yourselves judge!

4241-1510.2.3 1135 177 3588 2316-4336
πρέπον εστί γυναίκα ακατακάλυπτον τω θεώ προσεύχεσθαι
Is it becoming [2woman 1for an uncovered] *to* pray to God?

2228 3761 1473-3588-5449 1321 1473 3754 435
11:14 η ουδέ αυτή η φύσις διδάσκει υμάς ότι ανήρ
Or *does* not even nature itself teach you that a man

3303 1437 2863 819 1473 1510.2.3
μεν εάν κομά ατιμία αυτώ εστί
indeed if he should have long hair, [2a dishonor 3to him 1it is]?

1135-1161 1437 2863 1391 1473
11:15 γυνή δε εάν κομά δόξα αυτή
But a woman, if she should have long hair [2a glory 3to her

1510.2.3 3754 3588 2864 473 4018 1325
εστίν ότι η κόμη αντί περιβολαίου δέδοται
1it is]; for the hair of the head instead of a wrap is given

1473 1487-1161 5100 1380 5380-1510.1 1473
αυτή **11:16** ει δε τις δοκεί φιλόνεικος είναι ημείς
to her. But if anyone thinks to be contentious, we

5108 4914 3756 2192 3761 3588 1577 3588
τοιαύτην συνήθειαν ουκ έχομεν ουδέ αι εκκλησίαι του
[3such 4a custom 1*do* not 2have], nor the assemblies

2316
θεού
of God.

Conduct at the Lord's Supper

3778-1161 3853 3756-1867
11:17 τούτο δε παραγγέλλων ουκ επαινώ
But in this exhorting I do not praise *you,*

3754 3756 1519 3588 2908 235 1519 3588 2276
ότι ουκ εις το κρείττον αλλ' εις το ήττον
for [2*do* not 4for 5the 6better 7but 8for 9the 10worse

4905 4412 3303 1063
συνέρχεσθε **11:18** πρώτον μεν γαρ
1you 3come together]. [3first 2indeed 1For]

4905-1473 1722 1577 191 4978 1722
συνερχομένων υμών εν εκκλησία ακούω σχίσματα εν
in your coming together in assembly, I hear of splits [2among

1473 5224 2532 3313-5100 4100 1163-1063 2532
υμίν υπάρχειν και μέρος τι πιστεύω **11:19** δει γαρ και
3you 1existing], and partly I believe *it.* For must [2even

1722 1473 139 1510.1 2443 3588 1384 5318
εν υμίν αιρέσεις είναι ίνα οι δόκιμοι φανεροί
4among 5you 1sects 3be], that the ones approved [2apparent

1096 1722 1473 4905 3767
γένωνται εν υμίν **11:20** συνερχομένων ούν
1should become] among you? [2coming together 3then

1473 1909-3588-1473 3756-1510.2.3 2960 1173
υμών επί το αυτό ουκ έστι κυριακόν δείπνον
1In your] in the same place, is it not [2*the* Lord's 3supper

2068 1538-1063 3588-2398 1173 4301
φαγείν **11:21** έκαστος γαρ το ίδιον δείπνον προλαμβάνει
1to eat]? But each [2his own 3supper 1first takes]

1722 3588 2068 2532 3739-3303 3983 3739-1161 3184
εν τω φαγείν και ος μεν πεινά ος δε μεθύει
in the eating, and *one* hungers, and *another* is intoxicated.

3361-1063 3614 3756-2192 1519 3588 2068 2532
11:22 μη γαρ οικίας ουκ έχετε εις το εσθίειν και
For do [2houses 1you not have] for the eating and

4095 2228 3588 1577 3588 2316 2706 2532
πίνειν η της εκκλησίας του θεού καταφρονείτε και
drinking? Or [2the 3assembly 4of God 1do you disdain], and

2617 3588 3361 2192 5100 1473-2036
καταισχύνετε τους μη έχοντας τι υμίν είπω
disgrace the ones not having? What should I say to you?

1867 1473 1722 3778 3756-18 1473-1063
επαινέσω υμάς εν τούτω ουκ επαινώ **11:23** εγώ γαρ
Shall I praise you in this? I do not praise. For I

3880 575 3588 2962 3739 2532 3860 1473 3754
παρέλαβον από του κυρίου ο και παρέδωκα υμίν ότι
received from the Lord what also I delivered up to you; that

3588 2962 * 1722 3588 3571 3739 3860
ο κύριος Ιησούς† εν τη νυκτί η παρεδίδοτο
the Lord Jesus, in the night in which he was delivered up

2983 740 2532 2168 2806 2532
έλαβεν άρτον **11:24** και ευχαριστήσας έκλασεν και
took bread; and having given thanks, he broke *it,* and

2036 2983 2068 3778 1473-1510.2.3 3588 4983 3588
είπεν λάβετε φάγετε τούτό μου εστι το σώμα το
said, Take, eat! This is my body, the one

5228 1473 2806 3778 4160 1519 3588 1699
υπέρ υμών κλώμενον τούτο ποιείτε εις την εμήν
[2for 3you 1being broken]; this do in my

11:23 †*Ald. adds* χριστος - Christ.

364 11:25 5615 2532 3588 4221 3326
ανάμνησιν 11:25 ωσαύτως και το ποτήριον μετά
remembrance! Likewise also the cup after

3588 1172 3004 3778 3588 4221 3588 2537
το δειπνήσαι λέγων τούτο το ποτήριον η καινή
having supper, saying, This cup [2the 3new

1242 1510.2.3 1722 3588 1699 129 3778 4160 3740
διαθήκη εστίν εν τω εμώ αίματι τούτο ποιείτε οσάκις
4covenant 1is] in my blood; this do as often as

302-4095 1519 3588 1699 364 3740-1063
αν πίνητε εις την εμήν ανάμνησιν 11:26 οσάκις γαρ
you should drink in my remembrance! For as often as

302-2068 3588 740-3778 2532 3588 4221-3778
αν εσθίητε τον άρτον τούτον και το ποτήριον τουτο
you should eat this bread and [2this cup

4095 3588 2288 3588 2962 2605 891
πίνητε τον θάνατον του κυρίου καταγγέλλετε άχρις
1should drink], the death of the Lord you announce until

3739 302 2064 5620 3739 302
ου αν έλθη 11:27 ώστε ος αν
of which ever *time* he should come. So that who ever

2068 3588 740-3778 2228 4095 3588 4221
εσθίη τον άρτον τούτον η πίνη το ποτήριον
should eat this bread or should drink the cup

3588 2962 371 1777-1510.8.3 3588 4983 2532
του κυρίου αναξίως ένοχος έσται του σώματος και
of the Lord unworthily will be liable of the body and

129 3588 2962 1381 1161 444
αίματος του κυρίου 11:28 δοκιμαζέτω δε άνθρωπος
blood of the Lord. [2let 4prove 1But 3a man]

1438 2532 3779 1537 3588 740 2068
εαυτόν και ούτως εκ του άρτου εσθιέτω
himself, and thus [2from out of 3the 4bread 1let *him* eat],

2532 1537 3588 4221 4095 3588-1063
και εκ του ποτηρίου πινέτω 11:29 ο γαρ
and [2from out of 3the 4cup 1drink]! For the one

2068 2532 4095 371 2917 1438 2068
εσθίων και πίνων αναξίως κρίμα εαυτώ εσθίει
eating and drinking unworthily, [4judgment 5to himself 1eats

2532 4095 3361 1252 3588 4983 3588 2962
και πίνει μη διακρίνων το σώμα του κυρίου
2and 3drinks], not discriminating the body of the Lord.

1223 3778 1722 1473 4183 772 2532
11:30 διά τούτο εν υμίν πολλοί ασθενείς και
Because of this [2among 3you 1many] *are* weak and

732 2532 2837 2425 1487-1063
άρρωστοι και κοιμώνται ικανοί 11:31 ει γαρ
ill, and [2gone to sleep 1a fit amount]. For if

1438 1252 3756 302 2919
εαυτούς διεκρίνομεν ουκ αν εκρινόμεθα
[2ourselves 1we examine 4not 3we should] be judged.

2919-1161 5259 3588 2962 3811 2443
11:32 κρινόμενοι δε υπό του κυρίου παιδευόμεθα ίνα
But being judged by the Lord we *are* corrected, that

3361 4862 3588 2889 2632 5620
μη συν τω κόσμω κατακριθώμεν 11:33 ώστε
[2not 4with 5the 6world 1we should 3be condemned]. So that,

80-1473 4905 1519 3588 2068 240
αδελφοί μου συνερχόμενοι εις το φαγείν αλλήλους
my brothers, coming together for the eating, [2one another

1551 1487-1161 5100 3983 1722 3624
εκδέχεσθε 11:34 ει δε τις πεινά εν οίκω
1let us look out for]! But if anyone hungers, [2in 3*his* house

2068 2443 3361 1519 2917 4905
εσθιέτω ίνα μη εις κρίμα συνέρχησθε
1let him eat], that [2not 4for 5judgment 1you should 3come together]!

3588-1161 3062 5613-302 2064 1299
το δε λοιπά ως αν έλθω διατάξομαι
And the rest whenever I should come I shall set in order.

CHAPTER 12

Concerning the Divisions of the Spirituals

4012-1161 3588 4152 80 3756-2309
12:1 περί δε των πνευματικών αδελφοί ου θέλω
But concerning the spirituals, brothers, I do not want

1473 50 1492 3754 3753 1484-1510.7.5
υμάς αγνοείν 12:2 οίδατε ότι ότε έθνη ήτε
you to be ignorant. You know that when you were nations,

4314 3588 1497 3588 880 5613-302 71
προς τα είδωλα τα άφωνα ως αν ήγεσθε
[2to 3the 5idols 4voiceless 6even as 7you were led

520 1352 1107 1473 3754
απαγόμενοι 12:3 διό γνωρίζω υμίν ότι
1being led away]. Therefore I make known to you that

3762 1722 4151 2316 2980 3004 331-*
ουδείς εν πνεύματι θεού λαλών λέγει ανάθεμα Ιησούν
no one [2in 3spirit 4of God 1speaking] says, Jesus *is* anathema;

2532 3762 1410 2036 2962 * 1508 1722 4151
και ουδείς δύναται ειπείν κύριον Ιησούν ει μη εν πνεύματι
and no one is able to say, Lord Jesus, except by [2spirit

39 1243-1161 5486 1510.2.6 3588-1161 1473
αγίω 12:4 διαιρέσεις δε χαρισμάτων εισί το δε αυτό
1holy]. But [2divisions 3of favors 1there are], but the same

4151 2532 1243 1248 1510.2.6 2532 3588
πνεύμα 12:5 και διαιρέσεις διακονιών εισι και ο
spirit. And [2divisions 3of services 1there are], and the

1473 2962 2532 1243 1755 1510.2.6
αυτός κύριος 12:6 και διαιρέσεις ενεργημάτων εισίν
same Lord. And [2divisions 3of operations 1there are],

3588 1161 1473 1510.2.3 2316 3588 1754 3588 3956 1722 3956
ο δε αυτός εστι θεός ο ενεργών τα πάντα εν πάσιν
[3the 1but 4same 2it is] God operating all *things* in all.

1538-1161 1325 3588 5321 3588 4151 4314
12:7 εκάστω δε δίδοται η φανέρωσις του πνεύματος προς
And to each is given the open display of the spirit for

3588 4851 3739-3303-1063 1223 3588 4151
το συμφέρον 12:8 ω μεν γαρ διά του πνεύματος
advantage. For indeed one through the spirit

1325 3056 4678 243-1161 3056 1108
δίδοται λόγος σοφίας άλλω δε λόγος γνώσεως
is given word of wisdom, and to another word of knowledge

2596 3588 1473 4151 2087-1161 4102 1722
κατά το αυτό πνεύμα 12:9 ετέρω δε πίστις εν
according to the same spirit, and to another belief in

3588 1473 4151 243-1161 5486 2386 1722 3588
τω αυτώ πνεύματι άλλω δε χαρίσματα ιαμάτων εν τω
the same spirit, and to another favors of cures in the

1473 4151 243-1161 1755 1411
αυτώ πνεύματι 12:10 άλλω δε ενεργήματα δυνάμεων
same spirit, and to another operations of powers,

243-1161 4394 243-1161 1253 4151
άλλω δε προφητεία άλλω δε διακρίσεις πνευμάτων
and to another prophecy, and to another distinction of spirits,

2087-1161 1085 1100 243-1161 2058
ετέρω δε γένη γλωσσών† άλλω δε ερμηνεία
and to another types of languages, and to another translation

1100 3956-1161 3778 1754 3588 1520 2532 3588
γλωσσών† 12:11 πάντα δε ταύτα ενεργεί το εν και το
of languages. But all these operate by the one and the

1473 4151 1244 2398 1538 2531 1014
αυτό πνεύμα διαιρούν ιδία εκάστω καθώς βούλεται
same spirit, dividing privately to each as he wills.

One Body, Many Members

2509-1063 3588 4983 1520-1510.2.3 2532 3196
12:12 καθάπερ γαρ το σώμα εν εστι και μέλη
For just as the body is one, and [3members

2192 4183 3956-1161 3588 3196 3588 4983 3588
έχει πολλά πάντα δε τα μέλη του σώματος του
1has 2many], but all the members of the [2body

1520 4183-1510.6 1520-1510.2.3 4983 3779 2532 3588 5547
ενός πολλά όντα εν εστι σώμα ούτω και ο χριστός
1one], being many, are one body; so also the Christ.

2532-1063 1722 1520 4151 1473 3956 1519 1520 4983
12:13 και γαρ εν ενί πνεύματι ημείς πάντες εις εν σώμα
For also in one spirit we all in one body

907 1535 * 1535 * 1535
εβαπτίσθημεν είτε Ιουδαίοι είτε Έλληνες είτε
were immersed – whether Jews, whether Greeks, whether

1401 1535 1658 2532 3956 1519 1520 4151
δούλοι είτε ελεύθεροι και πάντες εις εν πνεύμα
bondmen, whether free; and all into one spirit

4222 2532-1063 3588 4983 3756-1510.2.3 1520 3196
εποτίσθημεν 12:14 και γαρ το σώμα ουκ έστιν εν μέλος
given to drink. For also the body is not one member,

235 4183 1437 2036 3588 4228 3754 3756-1510.2.1
αλλά πολλά 12:15 εάν είπη ο πους ότι ουκ ειμί
but many. If [3should say 1the 2foot] that, I am not

5495 3756-1510.2.1 1537 3588 4983 3756 3844 3778
χειρ ουκ ειμί εκ του σώματος ου παρά τούτο
a hand, I am not from the body; *it is* not because of this

12:10 †*lit.* tongues.

3756-1510.2.3 1537 3588 4983 2532 1437 2036 3588
ουκ έστιν εκ του σώματος 12:16 και εάν είπη το
it is not from the body? And if [3should say 1the

3775 3754 3756-1510.2.1 3788 3756-1510.2.1 1537 3588 4983
ους ότι ουκ ειμί οφθαλμός ουκ ειμί εκ του σώματος
2ear] that, I am not an eye, I am not from the body;

3756 3844 3778 3756-1510.2.3 1537 3588 4983 1487
ου παρά τούτο ουκ έστιν εκ του σώματος 12:17 ει
it is not because of this it is not from the body? If

3650 3588 4983 3788 4226 3588 189 1487
όλον το σώμα οφθαλμός που η ακοή ει
all the body *was* an eye, where *would be* the hearing? If

3650 189 4226 3588 3750 3568-1161
όλον ακοή που η όσφρησις 12:18 νυνί δε
all *was* hearing, where *would be* the smelling? But now

3588 2316 5087 3588 3196 1520 1538 1473 1722 3588
ο θεός έθετο τα μέλη εν έκαστον αυτών εν τω
God made the members, [2one 1each] of them, in the

4983 2531 2309 1487-1161 1510.7.3 3588 3956
σώματι καθώς ηθέλησεν 12:19 ει δε ην τα πάντα
body as he wanted. But if it was all

1520 3196 4226 3588 4983 3568-1161 4183
εν μέλος που το σώμα 12:20 νυν δε πολλά
one member, where the body? But now *there are* many

3303-3196 1520-1161 4983 3756 1410 1161
μεν μέλη εν δε σώμα 12:21 ου δύναται δε
members indeed, but one body. [3*is* not 4able 1And

3788 2036 3588 5495 5532 1473 3756-2192 2228
οφθαλμός ειπείν τη χειρί χρείαν σου ουκ έχω η
2*the* eye] to say to the hand, [2a need 3of you 1I have not]; or

3825 3588 2776 3588 4228 5532 1473 3756-2192
πάλιν η κεφαλή τοις ποσί χρείαν υμών ουκ έχω
again the head to the feet, [2a need 3of you 1I have not].

235 4183 3123 3588 1380 3196 3588
12:22 αλλά πολλώ μάλλον τα δοκούντα μέλη του
But more rather, the [4which seem 1members 2of the

4983 772 5224 316-1510.2.3 2532
σώματος ασθενέστερα υπάρχειν αναγκαία εστι 12:23 και
3body 6weaker 5to be] are important. And

3739 1380 820-1510.1 3588
α δοκούμεν ατιμότερα είναι του
the ones which seem to be exceedingly without honor of the

4983 3778 5092 4053 4060 2532 3588
σώματος τούτοις τιμήν περισσοτέραν περιτίθεμεν και τα
body, these [3honor 2more extra 1we invest]; and

809 1473 2157 4053 2192
ασχήμονα ημών ευσχημοσύνην περισσοτέραν έχει
[2indecent *parts* 1our 5decency 4more extra 3have];

3588 1161 2158 1473 3756 5532 2192 235 3588 2316
12:24 τα δε ευσχήμονα ημών ου χρείαν έχει αλλ' ο θεός
but [2decent *parts* 1our 4not 5a need 3have]. But God

4786 3588 4983 3588 5302 4053
συνεκέρασε το σώμα τω υστερούντι περισσοτέραν
mixed together the body to the *part* lacking, [2more extra

1325 5092 2443 3361-1510.3 4978
δους τιμήν 12:25 ίνα μη η σχίσμα
1having given *it*] honor, that there might not be a split

1722 3588 4983 235 3588 1473 5228 240
εν τω σώματι αλλά το αυτό υπέρ αλλήλων
in the body, but [4the 5same 7for 8one another

3309 3588 3196 2532 1535
μεριμνώσι τα μέλη 12:26 και είτε
3should have 6concern 1*that* the 2members]. And whether

3958 1520 3196 4841 3956 3588 3196
πάσχει εν μέλος συμπάσχει πάντα τα μέλη
[3suffers 1one 2member], [4suffer along 1all 2the 3members];

1535 1392 1520 3196 4796 3956 3588
είτε δοξάζεται εν μέλος συγχαίρει πάντα τα
whether [3be glorified 1one 2member], [4rejoice along 1all 2the

3196 1473-1161 1510.2.5 4983 5547 2532 3196
μέλη 12:27 υμείς δε εστε σώμα χριστού και μέλη
3members]. But you are *the* body of Christ, and members

1537 3313 2532 3739 3303 5087 3588 2316 1722
εκ μέρους 12:28 και ους μεν έθετο ο θεός εν
from part. And whom indeed [2appointed 1God] in

3588 1577 4412 652 1208 4396 5154
τη εκκλησία πρώτον αποστόλους δεύτερον προφήτας τρίτον
the assembly, first apostles, second prophets, third

1320 1899 1411 1534 5486 2386
διδασκάλους έπειτα δυνάμεις είτα χαρίσματα ιαμάτων
teachers, thereupon *works* of power, then favors of cures,

484 2941 1085 1100 3361 3956
αντιλήψεις κυβερνήσεις γένη γλωσσών 12:29 μη πάντες
assistance, guidance, types of languages. Not all

652 3361 3956 4396 3361 3956 1320
απόστολοι μη πάντες προφήται μη πάντες διδάσκαλοι
are apostles. Not all *are* prophets. Not all *are* teachers.

3361 3956 1411 3361 3956 5486
μη πάντες δυνάμεις 12:30 μη πάντες χαρίσματα
Not all *are works* of power. Not all [2favors

2192 2386 3361 3956 1100 2980 3361 3956
έχουσιν ιαμάτων μη πάντες γλώσσαις λαλούσι μη πάντες
1have] of cures. Not all [2languages 1speak]. Not all

1329 2206-1161 3588 5486 3588
διερμηνεύουσιν 12:31 ζηλούτε δε τα χαρίσματα τα
interpret. But be zealous for the [2favors

2908 2532 2089 2596-5236 3598 1473-1166
κρείττονα και έτι καθ' υπερβολήν οδόν υμίν δείκνυμι
1better]. And yet [3that exceeds 2a way 1I will show to you].

CHAPTER 13

The Preeminence of Love

1437 3588 1100 3588 444 2980 2532
13:1 εάν ταις γλώσσαις των ανθρώπων λαλώ και
If [2the 3languages 4of men 1I speak] and

3588 32 26 1161 3361 2192 1096
των αγγέλων αγάπην δε μη έχω γέγονα
of the angels, [4love 1but 3not 2I have], I have become

5475 2278 2228 2950 214 2532
χαλκός ηχών η κύμβαλον αλαλάζον 13:2 και
brass resounding, or a cymbal sounding loudly. And

1437 2192 4394 2532 1492 3588 3466 3956
εάν έχω προφητείαν και ειδώ τα μυστήρια πάντα
if I have prophecy, and I know the mysteries – all,

2532 3956 3588 1108 2532 1437 2192 3956 3588
και πάσαν την γνώσιν και εάν έχω πάσαν την
and all knowledge, and if I have all

4102 5620 3735 3179 26 1161 3361-2192
πίστιν ώστε όρη μεθιστάνειν αγάπην δε μη έχω
belief, so as [2mountains 1to remove], [3love 1but 2I have not],

3762-1510.2.1 2532 1437 5595 3956 3588
ουθέν ειμι 13:3 και εάν ψωμίσω πάντα τα
I am nothing. And if I should distribute all

5224-1473 2532 1437 3860 3588 4983-1473
υπάρχοντά μου και εάν παραδώ το σώμά μου
my possessions, and if I should deliver up my body

2443 2545 26 1161 3361-2192 3762
ίνα καυθήσωμαι αγάπην δε μη έχω ουδέν
that it should be burned, [3love 1but 2I have not], not one

5623 3588 26 3114 5541
ωφελούμαι 13:4 η αγάπη μακροθυμεί χρηστεύεται
benefit do I derive. Love† is lenient, is kind;

3588 26 3756 2206 3588 26 3756 4068
η αγάπη ου ζηλοί η αγάπη ου περπερεύεται
love *is* not jealous; love *is* not rash,

3756 5448 3756 807 3756 2212 3588
ου φυσιούται 13:5 ουκ ασχημονεί ου ζητεί τα
not inflated, not indecent, *does* not seek the *things*

1438 3756 3947 3756 3049 3588 2556
εαυτής ου παροξύνεται ου λογίζεται το κακόν
for itself, *is* not provoked, *does* not consider the bad;

3756 5463 1909 3588 93 4796-1161 3588
13:6 ου χαίρει επί τη αδικία συγχαίρει δε τη
does not rejoice at injustice, but rejoices with the

225 3956 4722 3956 4100 3956
αλήθεια 13:7 πάντα στέγει πάντα πιστεύει πάντα
truth; all *things* it sustains, all *things* it trusts, all *things*

1679 3956 5278 3588 26 3763
ελπίζει πάντα υπομένει 13:8 η αγάπη ουδέποτε
it hopes, all *things* it endures. Love at no time

1601 1535-1161 4394 2673 1535
εκπίπτει είτε δε προφητείαι καταργηθήσονται είτε
falls off. But whether prophecies, they shall cease work; whether

1100 3973 1535 1108 2673
γλώσσαι παύσονται είτε γνώσις καταργηθήσεται
languages, they shall cease; whether knowledge, it shall cease work.

1537 3313 1161 1097 2532 1537
13:9 εκ μέρους δε γινώσκομεν και εκ
[2from out of 3part 1But] we know, and from out of

13:4 †*or* the agape *et seq*.

3313 4395 3752-1161 2064 3588
μέρους προφητεύομεν 13:10 οταν δε έλθη το
part we prophesy. But whenever [3]should come [1]the

5046 5119 3588 1537 3313 2673
τέλειον τότε το εκ μέρους καταργηθήσεται
[2]perfect], then the *thing* from out of part shall cease work.

3753 1510.7.1 3516 5613 3516 2980 5613 3516
13:11 οτε ήμην νήπιος ως νήπιος ελάλουν ως νήπιος
When I was an infant, [[2]as [3]an infant [1]I spoke], [[2]as [3]an infant

5426 5613 3516 3049 3753-1161 1096 435
εφρόνουν ως νήπιος ελογιζόμην οτε δε γέγονα ανήρ
[1]I thought], [[2]as [3]an infant [1]I considered]; but when I became a man,

2673 3588 3588 3516 991-1063 737 1223
κατήργηκα τα του νηπίου 13:12 βλέπομεν γαρ άρτι δι'
I ceased in the *things* of the infant. For we see now by

2072 1722 135 5119-1161 4383 4314 4383 737
εσόπτρου εν αινίγματι τότε δε πρόσωπον προς πρόσωπον άρτι
a mirror in an enigma; but then face to face. Now

1097 1537 3313 5119-1161 1921 2531 2532
γινώσκω εκ μέρους τότε δε επιγνώσομαι καθώς και
I know from out of part. But then I shall recognize as also

1921 3568-1161 3306 4102 1680 26 3588
επεγνώσθην 13:13 νυνί δε μένει πίστις ελπίς αγάπη τα
I was recognized. But now abide belief, hope, love,

5140-3778 3173-1161 3778 3588 26
τρία ταύτα μείζων δε τούτων η αγάπη
these three; but greater of these *is* love.

CHAPTER 14

Concerning Prophecy and Languages

1377 3588 26 2206-1161 3588 4152
14:1 διώκετε την αγάπην ζηλούτε δε τα πνευματικά
Pursue love, and be zealous for the spirituals!

3123-1161 2443 4395 3588-1063
μάλλον δε ίνα προφητεύητε 14:2 ο γαρ
But more that you should prophesy. For the one

2980 1100 3756 444 2980 235 3588
λαλών γλώσση ουκ ανθρώποις λαλεί αλλά τω
speaking a language† [[2]not [3]to men [1]speaks] but *to*

2316 3762-1063 191 4151-1161 2980 3466
θεώ ουδείς γαρ ακούει πνεύματι δε λαλεί μυστήρια
God, for no one hears *him*, but in spirit he speaks mysteries.

3588-1161 4395 444 2980 3619 2532
14:3 ο δε προφητεύων ανθρώποις λαλεί οικοδομήν και
But the one prophesying [[2]to men [1]speaks] for edifying and

3874 2532 3889 3588 2980 1100
παράκλησιν και παραμυθίαν 14:4 ο λαλών γλώσση
comfort and consolation. The one speaking a language

1438-3618 3588-1161 4395 1577
εαυτόν οικοδομεί ο δε προφητεύων εκκλησίαν
edifies himself; but the one prophesying [[2]*the* assembly

3618 2309-1161 3956-1473 2980 1100
οικοδομεί 14:5 θέλω δε πάντας υμάς λαλείν γλώσσαις
[1]edifies]. But I want you all to speak languages,

3123-1161 2443 4395 3173-1063 3588 4395
μάλλον δε ίνα προφητεύητε μείζων γαρ ο προφητεύων
but more that you prophesy; for greater *is* the one prophesying

2228 3588 2980 1100 1623 1508 1329
η ο λαλών γλώσσαις εκτός ει μη διερμηνεύει
than the one speaking languages, outside of unless he interprets,

2443 3588 1577 3619 2983 3568-1161
ίνα η εκκλησία οικοδομήν λάβη 14:6 νυνί δε
that the assembly [[2]edification [1]should receive]. And now,

80 1437 2064 4314 1473 1100 2980
αδελφοί εάν έλθω προς υμάς γλώσσαις λαλών
brothers, if I should come to you [[2]languages [1]speaking],

5100 1473-5623 1437-3361 1473-2980 2228
τι υμάς ωφελήσω εάν μη υμίν λαλήσω η
what shall I benefit you, unless I shall speak to you either

1722 602 2228 1722 1108 2228 1722 4394
εν αποκαλύψει η εν γνώσει η εν προφητεία
in revelation, or in knowledge, or in prophecy,

2228 1722 1322 3676 3588 895 5456
η εν διδαχή 14:7 όμως τα άψυχα φωνήν
or in teaching? Even the lifeless *things* [[2]a sound

1325 1535 836 1535 2788 1437 1293
διδόντα είτε αυλός είτε κιθάρα εάν διαστολήν
[1]giving], whether pipe, whether harp, if [[3]a distinction

3588 5353 3361 1325 4459 1097
τοις φθόγγοις μη δω πως γνωσθήσεται
[4]to the [5]tones [1]they should not [2]give], how shall [[3]be known

3588 832 2228 3588 2789 2532-1063
το αυλούμενον η το κιθαριζόμενον 14:8 και γαρ
[1]the *thing* [2]piped], or the *thing* being harped? For also

1437 82 5456 4536 1325 5100
εάν άδηλον φωνήν σάλπιγξ δω τις
if [[3]a concealed [4]sound [1]a trumpet [2]should give], who

3903 1519 4171 3779 2532 1473
παρασκευάσεται εις πόλεμον 14:9 ούτως και υμείς
shall make preparations for battle? So also you

1223 3588 1100 1437 3361 2154 3056
διά της γλώσσης εάν μη εύσημον λόγον
through the tongue, if [[2]not [4]a well-marked [5]word

1325 4459 1097 3588 2980
δώτε πως γνωσθήσεται το λαλούμενον
[1]you should [3]give], how shall [[3]be known [1]the *thing* [2]being spoken]?

1510.8.5-1063 1519 109 2980 5118 1487
έσεσθε γαρ εις αέρα λαλούντες 14:10 τοσαύτα ει
For you will be [[2]into [3]air [1]speaking]. [[3]so many [1]Since

5177 1085 5456 1510.2.3 1722 2889 2532
τύχοι γένη φωνών εστίν εν κόσμω και
[6]by chance [4]kinds [5]of sounds [2]there are] in *the* world, and

3762 1473 880 1437 3767 3361 1492 3588
ουδέν αυτών άφωνον 14:11 εάν ουν μη ειδώ την
none of them voiceless; if then I do not know the

1411 3588 5456 1510.8.1 3588 2980 915
δύναμιν της φωνής έσομαι τω λαλούντι βάρβαρος
ability of the sound, I will be to the one speaking a barbarian,

2532 3588 2980 1722 1473 915 3779
και ο λαλών εν εμοί βάρβαρος 14:12 ούτω
and the one speaking with me a barbarian. So

2532 1473 1893 2207-1510.2.5 4151 4314 3588
και υμείς επεί ζηλωταί εστε πνευμάτων προς την
also you, when you are zealous of spirits, [[4]for [5]the

3619 3588 1577 2212 2443 4052
οικοδομήν της εκκλησίας ζητείτε ίνα περισσεύητε
[6]edification [7]of the [8]assembly [1]seek [2]that [3]you should abound]!

1355 3588 2980 1100 4336 2443
14:13 διόπερ ο λαλών γλώσση προσευχέσθω ίνα
Therefore *let* the one speaking a language pray that

1329 1437-1063 4336 1100
διερμηνεύη 14:14 εάν γαρ προσεύχωμαι γλώσση
he should interpret! For if I should pray in a language,

3588 4151-1473 4336 3588 1161 3563-1473 175-1510.2.3
το πνεύμά μου προσεύχεται ο δε νους μου άκαρπός εστι
my spirit prays, but my intellect is unfruitful.

5100 3767 1510.2.3 4336 3588 4151
14:15 τι ουν εστί προσεύξομαι τω πνεύματι
What then is it? I will pray with the spirit,

4336-1161 2532 3588 3563 5567
προσεύξομαι δε και τω νοΐ ψαλώ
but I will pray also with the intellect. I will strum *praise*

3588 4151 5567-1161 2532 3588 3563
τω πνεύματι ψαλώ δε και τω νοΐ
with the spirit, but I will strum *praise* also with the intellect.

1893 1437 2127 3588 4151 3588
14:16 επεί εάν ευλογήσης τω πνεύματι ο
Since if you should bless with the spirit, the one

378 3588 5117 3588 2399 4459 2046
αναπληρών τον τόπον του ιδιώτου πως ερεί
filling the place of the common person, how shall he say

3588 281 1909 3588 4674 2169 1894 5100 3004
το αμήν επί τη ση ευχαριστία επειδή τι λέγεις
the Amen at your thanksgiving, since what you say

3756-1492 1473 3303 1063 2573 2168
ουκ οίδε 14:17 συ μεν γαρ καλώς ευχαριστείς
he knows not? [[2]you [3]indeed [1]For] well give thanks,

235 3588 2087 3756 3618 2168 3588
αλλ' ο έτερος ουκ οικοδομείται 14:18 ευχαριστώ τω
but the other *is* not edified. I give thanks *to*

2316-1473 3956 1473 3123 1100 2980
θεώ μου πάντων υμών μάλλον γλώσσαις λαλών
my God, [[4]all [5]of you [3]more than [2]languages [1]speaking];

235 1722 1577 2309 4002 3056 1223
14:19 αλλ' εν εκκλησία θέλω πέντε λογούς διά
but in *the* assembly I want [[2]five [3]words [4]through

3588 3563-1473 2980 2443 2532 243 2727
του νοός μου λαλήσαι ίνα και άλλους κατηχήσω
[5]my intellect [1]to speak], that also others I should instruct,

2228 3463 3056 1722 1100 80
η μυρίους λόγους εν γλώσση 14:20 αδελφοί
rather than ten thousand words in a language. Brothers,

14:2 †*lit*. tongue.

3361 3813 1096 3588 5424 235 3588 2549
μη παιδία γίνεσθε ταις φρεσίν αλλά τη κακία
[2not 3children 1be] in the senses; but in evil

3515 3588-1161 5424 5046 1096 1722
νηπιάζετε ταις δε φρεσί τέλειοι γίνεσθε **14:21** εν
act like infants, but in the senses [2complete 1become]! In

3588 3551 1125 3754 1722 2084 2532 1722
τω νόμω γέγραπται ότι εν ετερογλώσσοις και εν
the law it has been written that, In other languages, and by

5491 2087 2980 3588 2992-3778 2532 3761 3779
χείλεσιν ετέροις λαλήσω τω λαώ τούτω και ουδ' ούτως
[2lips 1other] I will speak *to* this people; and neither thus

1522 1473 3004 2962 5620 3588 1100
εισακούσονταί μου λέγει κύριος **14:22** ώστε αι γλώσσαι
shall they listen to me, says *the* Lord. So that the languages

1519 4592 1510.2.6 3756 3588 4100 235 3588
εις σημείόν εισιν ου τοις πιστεύουσιν αλλά τοις
[2for 3a sign 1are], not to the ones believing, but to the

571 3588-1161 4394 3756 3588 571 235
απίστοις η δε προφητεία ου τοις απίστοις αλλά
unbelievers. And the prophecy *is* not to the unbelievers, but

3588 4100 1437 3767 4905
τοις πιστεύουσιν **14:23** εάν ούν συνέλθη
to the ones believing. If then [4should come together

3588 1577 3650 1909-3588-1473 2532 3956 1100
η εκκλησία όλη επί το αυτό και πάντες γλώσσαις
1the 3assembly 2entire] in one place, and all [2languages

2980 1525-1161 2399 2228 571
λαλώσιν εισέλθωσι δε ιδιώται η άπιστοι
1speak], and *there* should enter common people or unbelievers,

3756-2046 3754 3105 1437-1161 3956
ουκ ερούσιν ότι μαίνεσθε **14:24** εάν δε πάντες
shall they not say that you are maniacal? And if all

4395 1525-1161 5100 571 2228
προφητεύωσιν εισέλθη δε τις άπιστος η
prophesy, and *there* should enter some unbeliever, or

2399 1651 5259 3956 350
ιδιώτης ελέγχεται υπό πάντων ανακρίνεται
common person, he is reproved by all, he is examined

5259 3956 2532 3779 3588 2927 3588
υπό πάντων **14:25** και ούτω τα κρυπτά της
by all. And thus the hidden *things*

2588-1473 5318 1096 2532 3779 4098 1909
καρδίας αυτού φανερά γίνεται και ούτω πεσών επί
of his heart [2open 1become]; and thus falling upon

4383 4352 3588 2316 518 3754 3588
πρόσωπον προσκυνήσει τω θεώ απαγγέλλων ότι ο
his face he does obeisance *to* God, reporting that

2316 3689 1722 1473 1510.2.3 5100 3767 1510.2.3
θεός όντως εν υμίν εστί **14:26** τι ούν εστιν
God really [2among 3you 1is]. What then is it,

80 3752 4905 1538 1473
αδελφοί όταν συνέρχησθε έκαστος υμών
brothers? Whenever you should come together, each of you

5568 2192 1322 2192 1100 2192 602
ψαλμόν έχει διδαχήν έχει γλώσσαν έχει αποκάλυψιν
[2a psalm 1has], [2a teaching 1has], [2a language 1has], [2a revelation

2192 2058 2192 3956 4314 3619 1096
έχει ερμηνείαν έχει πάντα προς οικοδομήν γενέσθω
1has], [2a translation 1has]. [2all *things* 4for 5edification 1Let 3be]!

1535 1100 5100 2980 2596 1417 2228
14:27 είτε γλώσση τις λαλεί κατά δύο η
Whether [3a language 1anyone 2speaks], *let it be* two, or

3588 4183 5140 2532 303 3313 2532 1520 1329
το πλείστον τρεις και ανά μέρος και εις διερμηνευέτω
the most three, and by turn, and [2one 1let] interpret!

1437-1161 3361-1510.3 1328 4601
14:28 εάν δε μη η διερμηνευτής σιγάτω
And if there should not be an interpreter, let him be quiet

1722 1577 1438 1161 2980 2532 3588 2316
εν εκκλησία εαυτώ δε λαλείτω και τω θεώ
in *the* assembly, [3to himself 1and 2let him speak], and *to* God!

4396-1161 1417 2228 5140 2980 2532 3588 243
14:29 προφήται δε δύο η τρεις λαλείτωσαν και οι άλλοι
And prophets – [2two 3or 4three 1let] speak, and the others

1252 1437-1161 243 601
διακρινέτωσαν **14:30** εάν δε άλλω αποκαλυφθή
scrutinize! But if [2to another 1it should be revealed]

2521 3588 4413 4601 1410-1063
καθημένω ο πρώτος σιγάτω **14:31** δύνασθε γαρ
sitting by, [2the 3first 1let] be quiet! For you are able

2596-1520 3956 4395 2443 3956 3129 2532
καθ' ένα† πάντες προφητεύειν ίνα πάντες μανθάνωσιν και
one by one all to prophesy, that all should learn, and

3956 3870 2532 4151 4396
πάντες παρακαλώνται **14:32** και πνεύματα προφητών
all should be comforted. For spirits of prophets

4396 5293 3756 1063 1510.2.3 181
προφήταις υποτάσσεται **14:33** ου γαρ εστιν ακαταστασίας
[2to prophets 1submit]. [3not 1For 2he is 6of commotion

3588 2316 235 1515 5613 1722 3956 3588 1577 3588
ο θεός αλλ' ειρήνης ως εν πάσαις ταις εκκλησίαις των
4the 5God] but peace, as in all the assemblies of the

39 3588 1135-1473 1722 3588 1577
αγίων **14:34** αι γυναίκες υμών εν ταις εκκλησίαις
holy ones. [2your wives 3in 4the 5assemblies

4601 3756-1063 2010-1473 2980 235
σιγάτωσαν ου γαρ επιτέτραπται αυταίς λαλείν αλλ'
1Let] be quiet, for not is it committed to their care to speak! But

5293 2531 2532 3588 3551 3004 1487-1161
υποτάσσεσθαι καθώς και ο νόμος λέγει **14:35** ει δε
let them be submitted! as also the law says. But if

5100 3129 2309 1722 3624 3588-2398 435
τι μαθείν θέλουσιν εν οίκω τους ιδίους άνδρας
any [2to learn 1shall want], [4in 5*the* house 2their own 3husbands

1905 149 1063 1510.2.3 1135 1722 1577
επερωτάτωσαν αισχρόν γαρ εστι γυναιξίν εν εκκλησία
1let them ask]; [3shameful 1for 2it is] for wives [2in 3assembly

2980 2228 575 1473 3588 3056 3588 2316
λαλείν **14:36** η αφ' υμών ο λόγος του θεού
1to speak]. Or, [2from 3you 4the 5word 6of God

1831 2228 1519 1473 3441 2658 1536
εξήλθεν η εις υμάς μόνους κατήντησεν **14:37** ει τις
1came forth]? Or to you alone it arrived? If any

1380 4396-1510.1 2228 4152 1921 3739
δοκεί προφήτης είναι η πνευματικός επιγινωσκέτω α
thinks to be a prophet or spiritual, let him recognize what

1125 1473 3754 2962 1510.2.6 1785
γράφω υμίν ότι κυρίου εισίν εντολαί
I write to you! that [3of *the* Lord 1they are 2commandments].

1487-1161 5100 50 50 5620
14:38 ει δε τις αγνοεί αγνοείτω **14:39** ώστε
But if any be ignorant, let him be ignorant! So that,

80 2206 3588 4395 2532 3588 2980 1100
αδελφοί† ζηλούτε το προφητεύειν και το λαλείν γλώσσαις
brothers, be jealous to prophesy! and to speak languages

3361 2967 3956 2156 2532 2596
μη κωλύετε **14:40** πάντα ευσχημόνως και κατά
be not restrained! All *things* decently and according to

5010 1096
τάξιν γινέσθω
order let be!

CHAPTER 15

The Good News

1107-1161 1473 80 3588 2098
15:1 γνωρίζω δε υμίν αδελφοί το ευαγγέλιον
But I make known to you, brothers, the good news

3739 2097 1473 3739 2532 3880
ο ευηγγελισάμην υμίν ο και παρελάβετε
which I announced as good news to you, which also you received,

1722 3739 2532 2476 1223 3739 2532
εν ω και εστήκατε **15:2** δι' ου και
in which also you stand, through which also

4982 5100 3056 2097
σώζεσθε τίνι λόγω ευηγγελισάμην
you are being delivered, [3what 4word 5I announced as good news

1473 1487 2722 1623 1508 1500
υμίν ει κατέχετε εκτός ει μη εική
6to you 1if 2you take control] – outside of unless in vain

4100 3860-1063 1473 1722 4413
επιστεύσατε **15:3** παρέδωκα γαρ υμίν εν πρώτοις
you believed. For I delivered up to you at first

3739 2532 3880 3754 5547 599 5228
ο και παρέλαβον ότι χριστός απέθανεν υπέρ
that which also I received; that Christ died for

14:31 †*CP adds* εκαστοι - each.

14:39 †*CP adds* μου - my.

3588 266-1473 2596 3588 1124 2532
των αμαρτιών ημών κατὰ τας γραφὰς 15:4 και
our sins according to the scriptures, and

3754 2290 2532 3754 1453 3588 5154
ότι ετάφη και ότι εγήγερται τη τρίτη
that he was entombed, and that he was raised in the third

2250 2596 3588 1124 2532 3754 3708
ημέρα κατὰ τας γραφὰς 15:5 και ότι ώφθη
day according to the scriptures, and that he appeared

* 1534 3588 1427 1899 3708
Κηφὰ είτα τοις δώδεκα 15:6 έπειτα ώφθη
to Cephas, then to the twelve. Thereupon, he appeared

1883 4001 80 2178 1537 3739 3588
επάνω πεντακοσίοις αδελφοίς εφάπαξ εξ ων οι
to above five hundred brothers at once, from out of whom the

4183 3306 2193 737 5100-1161 2532 2837
πλείους μένουσιν έως άρτι τινές δε και εκοιμήθησαν
most remain until now, but some also are fallen asleep.

1899 3708 * 1534 3588 652
15:7 έπειτα ώφθη Ιακώβω είτα τοις αποστόλοις
Thereupon he appeared to James, then [2the 3apostles

3956 2078-1161 3956 5619 3588 1626
πάσιν 15:8 έσχατον δε πάντων ωσπερί τω εκτρώματι
1to all]. And last of all, just as if *to* a miscarriage,

3708 2504 1473-1063 1510.2.1 3588 1646
ώφθη καμοί 15:9 εγὼ γαρ ειμι ο ελάχιστος
he appeared also to me. For I am the least

3588 652 3739 3756-1510.2.1 2425 2564
των αποστόλων ος ουκ ειμί ικανὸς καλείσθαι
of the apostles, whom I am not fit to be called

652 1360 1377 3588 1577 3588 2316
απόστολος διότι εδίωξα την εκκλησίαν του θεού
an apostle, for I persecuted the assembly of God.

5484-1161 2316 1510.2.1 3739 1510.2.1 2532 3588 5484-1473
15:10 χάριτι δε θεού ειμί ο ειμι και η χάρις αυτού
But by favor of God I am what I am, and his favor

3588 1519 1473 3756 2756 1096 235
η εις εμέ ου κενὴ εγενήθη αλλὰ
which was towards me *has* not [2empty 1become]; but

4053 1473 3956 2872 3756 1473 1161
περισσότερον αυτών πάντων εκοπίασα ουκ εγὼ δε
more extra than them all I tire in labor, [2not 3I 1but],

237.1 5484 3588 2316 3588 4862 1473 1535 3767 1473
αλλ' η χάρις του θεού η συν εμοί 15:11 είτε ούν εγὼ
but the favor of God with me. Whether then I,

1535 1565 3779 2784 2532 3779 4100
είτε εκείνοι ούτω κηρύσσομεν και ούτως επιστεύσατε
or whether they, so we proclaim, and so you believed.

1487-1161 5547 2784 3754 1537 3498
15:12 ει δε χριστὸς κηρύσσεται ότι εκ νεκρών
And if Christ is proclaimed that [2from out of 3dead ones

1453 4459 3004 5100 1722 1473 3754
εγήγερται πως λέγουσί τινες εν υμίν ότι
1he has been raised], how say some among you that

386 3498 3756-1510.2.3 1487-1161
ανάστασις νεκρών ουκ έστιν 15:13 ει δε
[2a resurrection 3of dead ones 1there is not]? And if

386 3498 3756-1510.2.3 3761 5547
ανάστασις νεκρών ουκ έστιν ουδέ χριστὸς
[2a resurrection 3of dead ones 1there is not], not even Christ

1453 1487-1161 5547 3756-1453
εγήγερται 15:14 ει δε χριστὸς ουκ εγήγερται
has been raised. And if Christ has not been raised,

2756 686 3588 2782-1473 2756-1161 2532 3588
κενὸν άρα το κήρυγμα ημών κενὴ δε και η
[3*is* empty 1then 2our proclamation], and empty also *is* the

4102 1473 2147-1161 2532 5575
πίστις υμών 15:15 ευρισκόμεθα δε και ψευδομάρτυρες
belief of yours. And we are found even as false witnesses

3588 2316 3754 3140 2596 3588 2316
του θεού ότι εμαρτυρήσαμεν κατὰ του θεού
of God, for we witnessed concerning God

3754 1453 3588 5547 3739 3756-1453 1512
ότι ήγειρε τον χριστόν ον ουκ ήγειρεν είπερ
that he raised the Christ, whom he raised not, if indeed

686 3498 3756-1453 1487-1063 3498
άρα νεκροί ουκ εγείρονται 15:16 ει γαρ νεκροί
it is so dead ones are not raised. For if dead ones

3756-1453 3761 5547 1453 1487-1161
ουκ εγείρονται ουδέ χριστὸς εγήγερται 15:17 ει δε
are not raised, not even Christ has been raised. And if

5547 3756 1453 3152 3588 4102 1473
χριστὸς ουκ εγήγερται ματαία η πίστις υμών
Christ *has* not been raised, [4*is* in vain 1the 2belief 3of yours];

2089-1510.2.5 1722 3588 266-1473 686-2532 3588
έτι εστέ εν ταις αμαρτίαις υμών 15:18 άρα και οι
you are still in your sins. And then the ones

2837 1722 5547 622 1487
κοιμηθέντες εν χριστώ απώλοντο 15:19 ει
having been fallen asleep in Christ perished. If

1722 3588 2222-3778 1679 1510.2.4 1722 5547 3440
εν τη ζωή ταύτη ηλπικότες εσμέν εν χριστώ μόνον
in this life [3hoping 2we are 4in 5Christ 1only],

1652 3956 444 1510.2.4 3568-1161
ελεεινότεροι πάντων ανθρώπων εσμέν 15:20 νυνί δε
more pitiable than all men are we. But now

5547 1453 1537 3498 536
χριστὸς εγήγερται εκ νεκρών απαρχὴ
Christ has been raised from out of dead ones – [2first-fruit

3588 2837 1096 1894-1063
των κεκοιμημένων εγένετο 15:21 επειδὴ γαρ
3of the ones 4sleeping 1he became]. For since

1223 444 3588 2288 2532 1223 444
δι' ανθρώπου ο θάνατος και δι' ανθρώπου
through man death *came*, then through man

386 3498 5618-1063 1722 3588
ανάστασις νεκρών 15:22 ώσπερ γαρ εν τω
came the resurrection of dead ones. For as [3in

* 3956 599 3779 2532 1722 3588 5547
Αδὰμ πάντες αποθνήσκουσιν ούτω και εν τω χριστώ
4Adam 1all 2shall die], so also in the Christ

3956 2227 1538-1161 1722 3588 2398
πάντες ζωοποιηθήσονται 15:23 έκαστος δε εν τω ιδίω
all shall be restored to life. But each in his own

5001 536 5547 1899 3588 3588 5547
τάγματι απαρχὴ χριστὸς έπειτα οι του χριστού
order. *The* first-fruit *is* Christ; thereupon the ones of the Christ

1722 3588 3952-1473 1534 3588 5056 3752
εν τη παρουσία αυτού 15:24 είτα το τέλος όταν
at his arrival. Then the end, whenever

3860 3588 932 3588 2316 2532 3962
παραδώ την βασιλείαν τω θεώ και πατρί
he should have delivered up the kingdom to the God and father,

3752 2673 3956 746 2532 3956 1849
όταν καταργήση πάσαν αρχὴν και πάσαν εξουσίαν
whenever he should clear away all rule and all authority

2532 1411 1163-1063 1473 936 891
και δύναμιν 15:25 δει γαρ αυτὸν βασιλεύειν άχρις
and power. For it is necessary for him to reign until

3739 302 5087 3956 3588 2190 5259
ου αν θη πάντας τους εχθρούς υπὸ
of which ever he should have put all the enemies under

3588 4228-1473 2078 2190 2673 3588
τους πόδας αυτού 15:26 έσχατος εχθρὸς καταργείται ο
his feet. *The* last enemy cleared away

2288 3956-1063 5293 5259 3588 4228-1473
θάνατος 15:27 πάντα γαρ υπέταξεν υπὸ τους πόδας αυτού
is death. For all *things* he subjected under his feet.†

3752-1161 2036 3754 3956 5293
όταν δε είπη ότι πάντα υποτέτακται
But whenever it should say that all *things* have been subjected,

1212 3754 1623 3588 5293 1473
δήλον ότι εκτὸς του υποτάξαντος αυτώ
it is manifest that *it is* outside of the one subjecting to him

3588-3956 3752-1161 5293 1473
τα πάντα 15:28 όταν δε υποταγή αυτώ
all *things*. And whenever [2should be subjected 3to him

3588-3956 5119 2532 1473 3588 5207 5293
τα πάντα τότε και αυτὸς ο υιὸς υποταγήσεται
1all the *things*], then also he himself, the son, shall be subjected

3588 5293 1473 3588-3956 2443 1510.3-3588-2316
τω υποτάξαντι αυτώ τα πάντα ίνα η ο θεὸς
to the one having subjected to him all *the things*, that God should be

3588 3956 1722 3956 1893 5100 4160 3588
τα πάντα εν πάσιν 15:29 επεί τι ποιήσουσιν οι
the all in all. Since what shall [6do 1the ones

907 5228 3588 3498 1487 3654 3498
βαπτιζόμενοι υπέρ των νεκρών ει όλως νεκροί
2being immersed 3for 4the 5dead ones] if wholly dead ones

3756 1453 5100 2532 907 5228 3588
ουκ εγείρονται τι και βαπτίζονται υπέρ των
are not raised? Why also are they immersed for the

15:27 †*See Ps. 8:6.*

3498 | 5100 2532 1473 2793 3956
νεκρῶν 15:30 τι και ημεῖς κινδυνεύομεν† πᾶσαν
dead ones? Why also are we exposed to danger every

5610 | 2596-2250 599 3513 3588 5212
ὥραν 15:31 καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω νη την υμετέραν
hour? Daily I die by your

2746 3739 2192 1722 5547 * 3588 2962-1473
καύχησιν ην ἔχω εν χριστῷ Ἰησοῦ τω κυρίῳ ημῶν
boasting, which I have in Christ Jesus our Lord.

1487 2596 444 2341
15:32 ει κατὰ ἄνθρωπον εθηριομάχησα
If according to man I fought with wild beasts

1722 * 5100 1473 3588 3786 1487 3498
εν Ἐφέσῳ τι μοι το ὄφελος ει νεκροὶ
in Ephesus, what [[2]is it to me [1]benefit] if dead ones

3756 1453 2068 2532 4095 839-1063
ουκ εγείρονται φάγωμεν και πίωμεν αὔριον γαρ
are not raised? We should eat and drink, for tomorrow

599 3361 4105 5351 2239
αποθνήσκομεν 15:33 μη πλανᾶσθε φθείρουσιν ἤθη
we die?† Be not misled – [[3]corrupt [5]morals

5543 3657 2556 1594 1346
χρηστὰ ομιλίαι κακαί 15:34 εκνήψατε δικαίως
[4]gracious [2]companionships [1]evil]. Sober up righteously,

2532 3361 264 56 1063 2316 5100 2192
και μη αμαρτάνετε αγνωσίαν γαρ θεοῦ τινὲς ἔχουσι
and do not sin! [[4]an ignorance [1]For [5]of God [2]some [3]have] –

4314 1791-1473 3004
προς εντροπὴν υμὶν λέγω
to your shame I speak.

A Glorious Body

235 2046-5100 4459 1453 3588
15:35 ἀλλ' ερεῖ τις πως εγείρονται οι
But someone will say, How *are* [[3]raised [1]the

3498 4169-1161 4983 2064
νεκροί ποίῳ δε σώματι ἔρχονται
[2]dead ones]? And with what kind of body *do* they come?

878 1473-3588 4687 3756 2227 1437-3361
15:36 ἄφρον συ ο σπείρεις ου ζωοποιεῖται ἐὰν μη
Foolish one, what you sow *is* not restored to life unless

599 2532 3739 4687 3756 3588 4983
αποθάνῃ 15:37 και ο σπείρεις ου το σῶμα
it should die. And what you sowed *is* not the body

3588 1096 4687 235 1131 2848
το γενησόμενον σπείρεις ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον
coming to pass *which* you sowed, but *is* a bare kernel –

1487 5177 4621 2228 5100 3588 3062 3588
ει τύχοι σίτου η τινος των λοιπῶν 15:38 ο
if by chance grain or some of the rest.

1161 2316 1473 1325 4983 2531 2309 2532 1538
δε θεὸς αυτῷ δίδωσι σῶμα καθὼς ηθέλησε και εκάστῳ
And God [[2]to it [1]gives] a body as he wants, and to each

3588 4690 3588-2398 4983 3756 3956 4561 3588
των σπερμάτων το ἴδιον σῶμα 15:39 ου πᾶσα σαρξ η
of the seeds its own body. Not every flesh *is* the

1473 4561 235 243-3303 4561 444 243-1161
αυτὴ σαρξ ἀλλὰ ἄλλη μεν σαρξ ανθρώπων ἄλλη δε
same flesh, but indeed other flesh *is* of men, and another

4561 2934 243-1161 2486 243-1161 4421
σαρξ κτηνῶν ἄλλη δε ιχθύων ἄλλη δε πετεινῶν
flesh of cattle, and another of fishes, and another of birds,

2532 4983 2032 2532 4983 1919 235
15:40 και σώματα επουράνια και σώματα επίγεια ἀλλ'
and [[2]bodies [1]heavenly], and [[2]bodies [1]earthly]. But

2087 3303 3588 3588 2032 1391 2087-1161
ετέρα μεν η των επουρανίων δόξα ετέρα δε
another indeed *is* the [[2]of the [3]heavenlies [1]glory], and another

3588 3588 1919 243 1391 2246
η των επιγείων 15:41 ἄλλη δόξα ηλίου
is the ones of the earthly. Another glory of *the* sun,

2532 243 1391 4582 2532 243 1391 792
και ἄλλη δόξα σελήνης και ἄλλη δόξα αστέρων
and another glory of *the* moon, and another glory of *the* stars;

792-1063 792 1308 1722 1391 3779 2532 3588
αστὴρ γαρ αστέρος διαφέρει εν δόξῃ 15:42 οὕτω και η
for star *from* star differs in glory. So also the

386 3588 3498 4687 1722 5356 1453
ανάστασις των νεκρῶν σπείρεται εν φθορᾷ εγείρεται
resurrection of the dead ones. It is sown in corruption, it is raised

1722 861 4687 1722 819 1453
εν αφθαρσίᾳ 15:43 σπείρεται εν ατιμίᾳ εγείρεται
in incorruptibility. It is sown in dishonor, it is raised

1722 1391 4687 1722 769 1453 1722 1411
εν δόξῃ σπείρεται εν ασθενείᾳ εγείρεται εν δυνάμει
in glory. It is sown in weakness, it is raised in power.

4687 4983 5591 1453 4983 4152
15:44 σπείρεται σῶμα ψυχικόν εγείρεται σῶμα πνευματικόν
It is sown [[2]body [1]a physical], it is raised [[2]body [1]a spiritual].

1510.2.3 4983 5591 2532 1510.2.3 4983 4152
ἔστι σῶμα ψυχικόν και ἔστι σῶμα πνευματικόν
There is [[2]body [1]a physical], and there is [[2]body [1]a spiritual].

3779 2532 1125 1096 3588 4413
15:45 οὕτω και γέγραπται εγένετο ο πρῶτος
So also it has been written, [[5]became [1]The [2]first

444 * 1519 5590 2198 3588 2078 *
ἄνθρωπος Αδὰμ εις ψυχὴν ζῶσαν ο έσχατος Αδὰμ
[3]man [4]Adam] [[2]soul [1]a living].† The last Adam

1519 4151 2227 235 3756 4412
εις πνεῦμα ζωοποιοῦν 15:46 ἀλλ' ου πρῶτον
into a spirit being restored to life. But [[3]*was* not [4]first

3588 4152 235 3588 5591 1899 3588 4152
το πνευματικὸν ἀλλὰ το ψυχικὸν ἔπειτα το πνευματικὸν
[1]the [2]spiritual], but the physical; thereupon the spiritual.

3588 4413 444 1537 1093 5517 3588
15:47 ο πρῶτος ἄνθρωπος εκ γης χοϊκός ο
The first man *was* from out of *the* earth, of dust; the

1208 444 3588 2962 1537 3772 3634
δεύτερος ἄνθρωπος ο κύριος εξ ουρανοῦ 15:48 οἷος
second man, the Lord from out of heaven. Such as

3588 5517 5108 2532 3588 5517 2532 3634 3588
ο χοϊκός τοιοῦτοι και οι χοϊκοί και οἷος ο
the one of dust, such also the ones of dust. And such as the

2032 5108 2532 3588 2032 2532 2531
επουράνιος τοιοῦτοι και οι επουράνιοι 15:49 και καθὼς
heavenly *one*, such also the heavenly *ones*. And as

5409 3588 1504 3588 5517 5409 2532 3588 1504
εφορέσαμεν την εικόνα του χοϊκοῦ φορέσομεν και την εικόνα
we wore the image of dust, we shall wear also the image

3588 2032 3778-1161 5346 80 3754 4561 2532
του επουρανίου 15:50 τοῦτο δε φημι αδελφοί ότι σαρξ και
of the heavenly. But this I say, brothers, that flesh and

129 932 2316 2816 3756 1410 3761
αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι ου δύνανται ουδὲ
blood [[4]*the* kingdom [5]of God [3]to inherit [1]*is* not [2]able], nor

3588 5356 3588 861 2816 2400
η φθορὰ την αφθαρσίαν κληρονομεῖ 15:51 ιδοὺ
can corruption [[2]incorruptibility [1]inherit]. Behold,

3466 1473 3004 3956 3303 3756 2837
μυστήριον υμὶν λέγω πάντες μεν ου κοιμηθησόμεθα
[[2]a mystery [3]to you [1]I speak]. [[3]all [4]indeed [2]not [1]We shall] sleep,

3956-1161 236 1722 823 1722 4493
πάντες δε αλλαγησόμεθα 15:52 εν ατόμῳ εν ριπῇ
but all shall be changed – in an instant, in a blink

3788 1722 3588 2078 4536 4537-1063
οφθαλμοῦ εν τη εσχάτῃ σάλπιγγι σαλπίσει γαρ
of an eye, at the last trumpet. For it shall trump,

2532 3588 3498 1453 862 2532 1473
και οι νεκροί εγερθήσονται ἄφθαρτοι και ημεῖς
and the dead ones shall be raised incorruptible, and we

236 1163-1063 3588 5349-3778
αλλαγησόμεθα 15:53 δει γαρ το φθαρτὸν τοῦτο
shall be changed. For it is necessary this corruption

1746 861 2532 3588 2349-3778 1746
ενδύσασθαι αφθαρσίαν και το θνητὸν τοῦτο ενδύσασθαι
to put on incorruptibility, and this mortal to put on

110 3752-1161 3588 5349-3778
αθανασίαν 15:54 όταν δε το φθαρτὸν τοῦτο
immortality. But whenever this corruptible

1746 861 2532 3588 2349-3778
ενδύσηται αφθαρσίαν και το θνητὸν τοῦτο
should have put on incorruptibility, and this mortal

1746 110 5119 1096 3588 3056
ενδύσηται αθανασίαν τότε γενήσεται ο λόγος
should have put on immortality, then shall come to pass the word

3588 1125 2666 3588 2288 1519
ο γεγραμμένος κατεπόθη ο θάνατος εις
having been written, [[2]was swallowed down [1]Death] in

15:30 †*CP adds* κατα - by.

15:32 †*See Is. 22:13.*

15:45 †*See Gen. 2:7.*

3534 4226 1473 2288 3588 2759 4226
νικος 15:55 που σου θάνατε το κέντρον που
victory. Where *is* your [2O death 1sting]? Where

1473 86 3588 3534 3588-1161 2759 3588
σου ᾅδη το νικος 15:56 το δε κέντρον του
is your [2O Hades 1victory]†? And the sting

2288 3588 266 3588-1161 1411 3588 266 3588 3551
θανάτου η αμαρτία η δε δύναμις της αμαρτίας ο νόμος
of death *is* sin. And the power of sin *is* the law.

3588-1161 2316 5484 3588 1325 1473 3588 3534
15:57 τω δε θεώ χάρις τω διδόντι ημίν το νίκος
But *to* God be favor, to the one giving to us the victory

1223 3588 2962-1473 * 5547 5620 80
διά του κυρίου ημών Ιησού χριστού 15:58 ώστε αδελφοί
through our Lord Jesus Christ. So that, [3brothers

1473 27 1476 1096 277 4052 1722
μου αγαπητοί εδραίοι γίνεσθε αμετακίνητοι περισσεύοντες εν
1my 2beloved], [2settled 1be], immovable, abounding in

3588 2041 3588 2962 3842 1492 3754 3588 2873-1473
τω έργω του κυρίου πάντοτε ειδότες ότι ο κόπος υμών
the work of the Lord at all times, knowing that your toil

3756-1510.2.3 2756 1722 2962
ουκ έστι κενός εν κυρίω
is not in vain in *the* Lord!

CHAPTER 16

Concerning the Collection

4012-1161 3588 3048 3588 1519 3588 39
16:1 περί δε της λογίας της εις τους αγίους
But concerning the collection for the holy ones,

5618 1299 3588 1577 3588 * 3779
ώσπερ διέταξα ταις εκκλησίαις της Γαλατίας ούτω
as I set in order to the assemblies of Galatia, so

2532 1473 4160 2596 1520 4521
και υμείς ποιήσατε 16:2 κατά μίαν σαββάτων
also you do! According to one of *the* sabbaths

1538 1473 3844 1438 5087 2343 3748
έκαστος υμών παρ' εαυτώ τιθέτω θησαυρίζων ο τι
each of you by yourself put in†! treasuring up what

302 2137 2443 3361 3752 2064
αν ευοδώται ίνα μη όταν έλθω
ever way he should be prospered in, that not whenever I come

5119 3048 1096 3752-1161
τότε λογίαι γίνωνται 16:3 όταν δε
then *the* collections should take place. And whenever

3854 3739 1437 1381 1223 1992
παραγένωμαι ους εάν δοκιμάσητε δι' επιστολών
I should come, whom ever you should approve through letters,

3778 3992 667 3588 5484-1473 1519
τούτους πέμψω απενεγκείν την χάριν υμών εις
these I will send forth to carry away your favor unto

* 1437-1161 1510.3 514 3588 2504
Ιερουσαλήμ 16:4 εάν δε η άξιον του καμέ
Jerusalem. And if it should be worth for me also

4198 4862 1473 4198 2064-1161
πορεύεσθαι συν εμοί πορεύσονται 16:5 ελεύσομαι δε
to go, [2with 3me 1they shall go]. And I will come

4314 1473 3752 *-1330
προς υμάς όταν Μακεδονίαν διέλθω
to you whenever I shall have gone through Macedonia;

*-1063 1330 4314 1473 1161
Μακεδονίαν γαρ διέρχομαι 16:6 προς υμάς δε
for Macedonia I do go through. [2with 3you 1And]

5177 3887 2228 2532 3914 2443
τυχόν παραμενώ η και παραχειμάσω ίνα
by chance I shall remain, or even pass the winter, that

1473 1473-4311 3739 1437 4198
υμείς με προπέμψητε ου εάν πορεύωμαι
you should send me forward of which ever *place* I should go.

3756-2309 1063 1473 737 1722 3938 1492
16:7 ου θέλω γαρ υμάς άρτι εν παρόδω ιδείν
[2I do not want 1For 5you 3just now 6in 7passing 4to see];

1679-1161 5550-5100 1961 4314 1473 1437 3588 2962
ελπίζω δε χρόνον τινά επιμείναι προς υμάς εάν ο κύριος
but I hope for some time to remain with you, if the Lord

2010 1961-1161 1722 * 2193
επιτρέπη 16:8 επιμενώ δε εν Εφέσω έως
commits it to my care. But I shall remain in Ephesus until

3588 4005 2374-1063 1473-455 3173 2532
της πεντηκοστής 16:9 θύρα γαρ μοι ανέωγε μεγάλη και
Pentecost. For a door opens to me great and

1756 2532 480 4183 1437-1161
ενεργής και αντικείμενοι πολλοί 16:10 εάν δε
active, and *the* ones acting as adversaries *are* many. And if

2064-* 991 2443 870 1096 4314
έλθη Τιμόθεος βλέπετε ίνα αφόβως γένηται προς
Timothy should come, see that fearlessly he should be with

1473 3588-1063 2041 2962 2038 5613 2532 1473 3361
υμάς το γαρ έργον κυρίου εργάζεται ως και εγώ 16:11 μη
you! for the work of *the* Lord he works, as also I. Not

5100 3767 1473-1848 4311-1161
τις ουν αυτόν εξουθενήση προπέμψατε δε
anyone then should treat him with contempt. But forward

1473 1722 1515 2443 2064 4314 1473 1551-1063
αυτόν εν ειρήνη ίνα έλθη προς με εκδέχομαι γαρ
him in peace, that he should come to me! For I look out

1473 3326 3588 80 4012-1161 *
αυτόν μετά των αδελφών 16:12 περί δε Απολλώ
for him with the brothers! And concerning Apollos

3588 80 4183 3870 1473 2443 2064
του αδελφού πολλά παρεκάλεσα αυτόν ίνα έλθη
the brother; much I appealed to him that he should come

4314 1473 3326 3588 80 2532 3843 3756-1510.7.3
προς υμάς μετά των αδελφών και πάντως ουκ ην
to you with the brothers, and assuredly it was not

2307 2443 3568 2064 2064-1161 3752
θέλημα ίνα νυν έλθη ελεύσεται δε όταν
his will that now he should come; but he will come whenever

2119
ευκαιρήση
he should have an opportune time.

Final Exhortations

1127 4739 1722 3588 4102 407
16:13 γρηγορείτε στήκετε εν τη πίστει ανδρίζεσθε
Be vigilant! Stand firmly in the belief! Be manly!

2901 3956 1473 1722 26 1096
κραταιούσθε 16:14 πάντα υμών εν αγάπη γινέσθω
Be fortified! [2all 3of you 5in 6love 1Let 4be]!

3870-1161 1473 80 1492 3588 3614
16:15 παρακαλώ δε υμάς αδελφοί οίδατε την οικίαν
But I appeal to you, brothers, (you know the house

* 3754 1510.2.3 536 3588 * 2532 1519
Στεφανά ότι εστίν απαρχή της Αχαΐας και εις
of Stephanas, that it is first-fruit of Achaia, and [3for

1248 3588 39 5021 1438
διακονίαν τοις αγίοις έταξαν εαυτούς
4service 5to the 6holy ones 1they arranged 2themselves]),

2443 2532 1473 5293 3588 5108 2532 3956
16:16 ίνα και υμείς υποτάσσησθε τοις τοιούτοις και παντί
that also you should submit to such, and to all

3588 4903 2532 2872 5463-1161
τω συνεργούντι και κοπιώντι 16:17 χαίρω δε
working together and tiring in labor. And I rejoice

1909 3588 3952 * 2532 * 2532
επί τη παρουσία Στεφανά και Φουρτουνάτου και
over the arrival of Stephanas, and Fortunatus, and

* 3754 3588 1473-5303 3778 378
Αχαϊκού ότι το υμών υστέρημα ούτοι ανεπλήρωσαν
Achaicus, for the deficiency of yours these supplied.

373-1063 3588 1699 4151 2532 3588 1473
16:18 ανέπαυσαν γαρ το εμόν πνεύμα και το υμών
For they rested my spirit and the one of yours.

1921 3767 3588 5108 782 1473 3588
επιγινώσκετε ουν τους τοιούτους 16:19 ασπάζονται υμάς αι
Recognize then such! [4greet 5you 1The

1577 3588 * 782 1473 1722 2962 4183
εκκλησίαι της Ασίας ασπάζονται υμάς εν κυρίω πολλά
2assemblies 3of Asia]. [4greet 5you 7in 8*the* Lord 6much

* 2532 * 4862 3588 2596 3624-1473 1577
Ακύλας και Πρίσκιλλα συν τη κατ' οίκον αυτών εκκλησία
1Aquila 2and 3Priscilla], with the [2in 3their house 1assembly].

782 1473 3588 80 3956 782
16:20 ασπάζονται υμάς οι αδελφοί πάντες ασπάσασθε
[4greet 5you 2the 3brothers 1All]. Greet

240 1722 5370 39 3588 783 3588
αλλήλους εν φιλήματι αγίω 16:21 ο ασπασμός τη
one another with [2kiss 1a holy]! The greeting *by*

15:55 †*See Hos. 13:14.*

16:2 †*i.e.* contribute.

1699 5495 * 1536 3756 5368 3588 2962
εμή χειρί Παύλου 16:22 ει τις ου φιλεί τον κύριον
my hand, Paul. If anyone *is* not fond of the Lord

* 5547 1510.5 331 3134 3588 5484
Ιησούν χριστόν ήτω ανάθεμα μαραναθά 16:23 η χάρις
Jesus Christ, be anathema! Maranatha. The favor

3588 2962 * 5547 3326 1473 3588 26-1473
του κυρίου Ιησού χριστού μεθ' υμών 16:24 η αγάπη μου
of the Lord Jesus Christ *be* with you. My love

3326 3956-1473 1722 5547 * 281
μετά πάντων υμών εν χριστώ Ιησού αμήν
is with you all in Christ Jesus. Amen.

2 CORINTHIANS

CHAPTER 1

Concerning Affliction and Comfort

* 652 * 5547 1223 2307
1:1 Παύλος απόστολος Ιησού χριστού διά θελήματος
Paul, an apostle of Jesus Christ through *the* will

2316 2532 * 3588 80 3588 1577 3588 2316 3588
θεού και Τιμόθεος ο αδελφός τη εκκλησία του θεού τη
of God, and Timothy the brother, to the assembly of God

1510.6 1722 * 4862 3588 39 3956 3588 1510.6 1722 3650
ούση εν Κορίνθω συν τοις αγίοις πάσι τοις ούσιν εν όλη
being in Corinth, with [2the 3holy ones 1all] being in all

3588 * 5484 1473 2532 1515 575 2316 3962-1473
τη Αχαΐα 1:2 χάρις υμίν και ειρήνη από θεού πατρός ημών
Achaia. Favor to you and peace from God our father,

2532 2962 * 5547 2128 3588 2316 2532 3962
και κυρίου Ιησού χριστού 1:3 ευλογητός ο θεός και πατήρ
and *the* Lord Jesus Christ. Blessed *be* the God and father

3588 2962-1473 * 5547 3588 3962 3588 3628
του κυρίου ημών Ιησού χριστού ο πατήρ των οικτιρμών
of our Lord Jesus Christ, the father of compassions,

2532 2316 3956 3874 3588 3870 1473
και θεός πάσης παρακλήσεως 1:4 ο παρακαλών ημάς
and God of all comfort; the one comforting us

1909 3956 3588 2347-1473 1519 3588 1410 1473 3870
επί πάση τη θλίψει ημών εις το δύνασθαι ημάς παρακαλείν
in all our affliction, for the enabling us to comfort

3588 1722 3956 2347 1223 3588 3874
τους εν πάση θλίψει διά της παρακλήσεως
the ones in every affliction, through the consolation

3739 3870 1473 5259 3588 2316 3754
ης παρακαλούμεθα αυτοί υπό του θεού 1:5 ότι
of which we are comforted in ourselves by God. For

2531 4052 3588 3804 3588 5547 1519 1473
καθώς περισσεύει τα παθήματα του χριστού εις ημάς
as [5abound 1the 2sufferings 3of the 4Christ] in us,

3779 1223 5547 4052-2532 3588 3874-1473
ούτω διά χριστού περισσεύει και η παράκλησις ημων
so through Christ [2also abounds 1our comfort].

1535-1161 2346 5228 3588 1473 3874
1:6 είτε δε θλιβόμεθα υπέρ της υμών παρακλήσεως
But whether we are afflicted, *it is* for your comfort

2532 4991 3588 1754 1722 5281 3588
και σωτηρίας της ενεργουμένης εν υπομονή των
and deliverance, being energized in *the* endurance of the

1473 3804 3739 2532 1473 3958 2532 3588
αυτών παθημάτων ων και ημείς πάσχομεν 1:7 και η
same sufferings which also we suffer, (and

1680-1473 949 5228 1473 1535 3870
ελπίς ημών βεβαία υπέρ υμών είτε παρακαλούμεθα
our hope is firm for you); or whether we are comforted,

5228 3588 1473 3874 2532 4991 1492 3754
υπέρ της υμών παρακλήσεως και σωτηρίας ειδότες ότι
it is for your comfort and deliverance; knowing that

5618 2844 1510.2.5 3588 3804 3779 2532 3588
ώσπερ κοινωνοί εστε των παθημάτων ούτω και της
as [2partners 1you are] of the sufferings, so also of the

3874 3756 1063 2309 1473 50
παρακλήσεως 1:8 ου γαρ θέλομεν υμάς αγνοείν
comfort. [3not 1For 2we do] want you to be ignorant,

80 5228 3588 2347-1473 3588 1096 1473 1722
αδελφοί υπέρ της θλίψεως ημών της γενομένης ημίν εν
brothers, over our affliction happening to us in

3588 * 3754 2596 5236 916
τη Ασία ότι καθ' υπερβολήν εβαρήθημεν
Asia; that [2in 3excess 1we were weighed down],

5228 1411 5620 1820-1473 2532 3588
υπέρ δύναμιν ώστε εξαπορηθήναι ημάς και του
beyond power, so as for us to be destitute even *of*

2198 235 1473 1722 1438 3588 610 3588
ζην 1:9 αλλά αυτοί εν εαυτοίς το απόκριμα του
living. But we [5in 6ourselves 2the 3sentence

2288 2192 2443 3361 3982 1510.3
θανάτου εσχήκαμεν ίνα μη πεποιθότες ώμεν
4of death 1have had], that [2not 4relying 1we should 3be]

1909 1438 235 1909 3588 2316 3588 1453 3588
εφ' εαυτοίς αλλ' επί τω θεώ τω εγείροντι τους
upon ourselves, but upon God, the one raising the

3498 3739 1537 5082 2288 4506
νεκρούς 1:10 ος εκ τηλικούτου θανάτου ερρύσατο
dead ones, who from out of such a death rescued

1473 2532 4506 1519 3739 1679 3754 2532 2089
ημάς και ρύεται εις ον ηλπίκαμεν ότι και έτι
us, and does rescue; in whom we have hope that also still

4506 4943 2532-1473 5228 1473
ρύσεται 1:11 συνυπουργούντων και υμών υπέρ ημών
he shall rescue, working along with you also for us

3588 1162 2443 1537 4183 4383 3588 1519 1473
τη δεήσει ίνα εκ πολλών προσώπων το εις ημάς
by supplication, that from many persons the [2to 3us

5486 1223 4183 2168 5228
χάρισμα διά πολλών ευχαριστηθή υπέρ
1favor 5through 6many 4should be for giving thanks] for

1473 3588 1063 2746-1473 3778 1510.2.3 3588 3142
υμών 1:12 η γαρ καύχησις ημών αύτη εστί το μαρτύριον
you. For [3our boasting 1this 2is] – the testimony

3588 4893-1473 3754 1722 572 2532 1505
της συνειδήσεως ημών ότι εν απλότητι και ειλικρινεία
of our conscience that in singleness and honesty

2316 3756 1722 4678 4559 235 1722 5484 2316
θεού ουκ εν σοφία σαρκική αλλ' εν χάριτι θεού
of God (not in [2wisdom 1fleshy], but by favor of God),

390 1722 3588 2889 4056-1161 4314 1473
ανεστράφημεν εν τω κόσμω περισσοτέρως δε προς υμάς
we behaved in the world, and more exceedingly to you.

3756-1063 243 1125 1473 235 2228 3739
1:13 ου γαρ αλλά γράφομεν υμίν αλλ' η α
For not another *thing* *do* we write to you other than what

314 2228 2532 1921 1679-1161 3754 2532 2193
αναγινώσκετε η και επιγινώσκετε ελπίζω δε ότι και έως
you read or also recognize; and I hope that even until

5056 1921 2531 2532 1921 1473
τέλους επιγνώσεσθε 1:14 καθώς και επέγνωτε ημάς
the end you will recognize; as also you recognized us

575 3313 3754 2745 1473-1510.2.4 2509 2532 1473
από μέρους ότι καύχημα υμών εσμέν καθάπερ και υμείς
in part, that [2boasting 1we are your], just as also you *are*

1473 1722 3588 2250 3588 2962 * 2532 3778
ημών εν τη ημέρα του κυρίου Ιησού 1:15 και ταύτη
ours in the day of the Lord Jesus. And in this

3588 4006 1014 2064 4314 1473 4387
τη πεποιθήσει εβουλόμην ελθείν προς υμάς πρότερον
reliance I was wanting to come to you prior,

2443 1208 5484 2192 2532 1223 1473
ίνα δευτέραν χάριν έχητε 1:16 και δι' υμών
that a second favor you should have; and by you

1330 1519 * 2532 3825 575 *
διελθείν εις Μακεδονίαν και πάλιν από Μακεδονίας
to go through into Macedonia, and again from Macedonia

2064 4314 1473 2532 5259 1473 4311 1519 3588
ελθείν προς υμάς και υφ' υμών προπεμφθήναι εις την
to come to you, and by you to be sent forward into

* 3778 3767 1011 3385 686
Ιουδαίαν 1:17 τούτο ουν βουλευόμενος μη τι άρα
Judea. This then planning, lest anything [2it

3588 1644 5530 2228 3739 1011 2596
τη ελαφρία εχρησάμην η α βουλεύομαι κατά
3*in* 4lightness 1did I treat]? Or what I planned, [2according to

4561 1011 2443 1510.3 3844 1473 3588 3483
σάρκα βουλεύομαι ίνα η παρ' εμοί το ναι
3*the* flesh 1did I plan], that there might be by me the yes,

3483 2532 3588 3756 3756 4103-1161 3588 2316 3754
ναι και το ου ου 1:18 πιστός δε ο θεός ότι
Yes, and the no, No? But trustworthy *is* God, that

3588 3056-1473 3588 4314 1473 3756-1096 3483 2532 3756
ο λόγος ημών ο προς υμάς ουκ εγένετο ναι και ου
our word to you became not, Yes and No.

3588-1063 3588 2316-5207 * 5547 3588 1722
1:19 ο γαρ του θεού υιός Ιησούς χριστός ο εν
For the son of God, Jesus Christ, the one among
1473 1223 1473 2784 1223 1473 2532 *
υμίν δι' ημών κηρυχθείς δι' εμού και Σιλουανού
you [[2]by [3]us [1]being proclaimed] (by me and Silvanus
2532 * 3756-1096 3483 2532 3756 235 3483 1722 1473
και Τιμοθέου ουκ εγένετο ναι και ου αλλά ναι εν αυτώ
and Timothy) was not Yes and No, but, Yes [[2]in [3]him
1096 3745-1063 1860 2316 1722
γέγονεν **1:20** όσαι γαρ επαγγελίαι θεού εν
[1]became]. For as many promises of God *there are*, in
1473 3588 3483 2532 1722 1473 3588 281 3588 2316 4314 1391 1223
αυτώ το ναι και εν αυτώ το αμήν τω θεώ προς δόξαν δι'
him *is* the yes, and in him the Amen, *to* God for glory by
1473 3588-1161 950 1473 4862 1473 1519 5547 2532
ημών **1:21** ο δε βεβαιών ημάς συν υμίν εις χριστόν και
us. But the one firming us with you unto Christ, and
5548 1473 2316 3588-2532 4972
χρίσας ημάς θεός **1:22** ο και σφραγισάμενος
having anointed us *is* God; even the one setting a seal upon
1473 2532 1325 3588 728 3588 4151 1722 3588
ημάς και δους τον αρραβώνα του πνεύματος εν ταις
us and having given the deposit of the spirit in
2588-1473 1473-1161 3144 3588 2316-1941
καρδίαις ημών **1:23** εγώ δε μάρτυρα τον θεόν επικαλούμαι
our hearts. And I [[2]*as* witness [1]call upon God]
1909 3588 1699 5590 3754 5339 1473 3765 2064 1519
επί την εμήν ψυχήν ότι φειδόμενος υμών ουκέτι ήλθον εις
upon my soul, that sparing you no longer came I to
* 3756 3754 2961 1473 3588 4102 235
Κόρινθον **1:24** ουχ ότι κυριεύομεν υμών της πίστεως αλλά
Corinth. Not that we dominate [[3]of yours [1]the [2]belief], but
4904-1510.2.4 3588 5479-1473 3588-1063 4102 2476
συνεργοί εσμεν της χαράς υμών τη γαρ πίστει εστήκατε
are fellow-workers of your joy – for in the belief you stand.

CHAPTER 2

Love the Brothers

2919-1161 1683 3778 3588 3361 3825 2064 1722
2:1 έκρινα δε εμαυτώ τούτο το μη πάλιν ελθείν εν
But I decided in myself this, not again to come in
3077 4314 1473 1487-1063 1473 3076 1473 2532 5100 1510.2.3
λύπη προς υμάς **2:2** ει γαρ εγώ λυπώ υμάς και τις εστιν
distress to you. For if I grieve you, then who is
3588 2165 1473 1508 3588 3076 1537 1473
ο ευφραίνων με ει μη ο λυπούμενος εξ εμού
the one gladdening me, unless *it be* the one being grieved from me?
2532 1125 1473 3778 1473 2443-3361 2064
2:3 και έγραψα υμίν τούτο αυτό ίνα μη ελθών
And I wrote to you this same *thing*, lest, having come
3077 2192 575 3739 1163 1473 5463
λύπην† έχω αφ' ων έδει με χαίρειν
[[2]distress [1]I should have] from whom it behooved me to rejoice *over*;
3982 1909 3956-1473 3754 3588 1699 5479 3956 1473
πεποιθώς επί πάντας υμάς ότι η εμή χαρά πάντων υμών
relying upon you all, that my joy [[2]all [3]of you
1510.2.3 1537-1063 4183 2347 2532 4928
εστιν **2:4** εκ γαρ πολλής θλίψεως και συνοχής
[1]is]. For from out of much affliction and conflict
2588 1125 1473 1223 4183 1144 3756 2443
καρδίας έγραψα υμίν διά πολλών δακρύων ουχ ίνα
of heart I wrote to you through many tears; not that
3076 235 3588 26 2443 1097
λυπηθήτε αλλά την αγάπην ίνα γνώτε
you should be grieved, but [[3]the [4]love [1]that [2]you should know]
3739 2192 4056 1519 1473 1487-1161 5100
ην έχω περισσοτέρως εις υμάς **2:5** ει δε τις
which I have more exceedingly towards you. But if any
3076 3756 1473 3076 235 575-3313 2443
λελύπηκεν ουκ εμέ λελύπηκεν αλλ' από μέρους ίνα
has grieved, [[2]not [4]me [1]he has [3]grieved], but in part; that
3361 1912 3956-1473 2425 3588
μη επιβαρώ πάντας υμάς **2:6** ικανόν τω
I should not overburden you all. [[5]*is* enough
5108 3588 2009-3778 3588 5259 3588 4183
τοιούτω η επιτιμία αύτη η υπό των πλειόνων
[6]to such a one [1]This reproach [2]by [3]the [4]many].

2:3 †*CP* επι λυπη σχω - upon distress I should have had.

5620 5121 3123 1473 5483
2:7 ώστε τουναντίον μάλλον υμάς χαρίσασθαι
So that on the other hand rather you *are* to grant *favor*
2532 3870 3381 3588 4053 3077
και παρακαλέσαι μήπως τη περισσοτέρα λύπη
and to comfort *him*, lest the more extra distress
2666 3588 5108 1352 3870
καταποθή ο τοιούτος **2:8** διό παρακαλώ
should swallow down such a one. Therefore I appeal to
1473 2964 1519 1473 26 1519 3778 1063 2532
υμάς κυρώσαι εις αυτόν αγάπην **2:9** εις τούτο γαρ και
you to validate [[2]unto [3]him [1]love]. [[2]unto [3]this [1]For] also
1125 2443 1097 3588 1382-1473 1487 1519 3956
έγραψα ίνα γνω την δοκιμήν υμών ει εις πάντα
I wrote, that I should know your proof, if in everything
5255-1510.2.5 3739-1161 5100-5483
υπήκοοί εστε **2:10** ω δε τι χαρίζεσθε
you are subjects. But to whom you grant *favor* in anything,
2532 1473 2532-1063 1473 1536 5483 3739
και εγώ και γαρ εγώ ει τι κεχάρισμαι ω
so also I. For also I, if anything have granted *favor*, to whom
5483 1223-1473 1722 4383 5547
κεχάρισμαι δι' υμάς εν προσώπω χριστού
I have granted *favor*, it is for your sake in *the* person of Christ,
2443 3361-4122 5259 3588 4567
2:11 ίνα μη πλεονεκτηθώμεν υπό του σατανά†
that we should not be taken advantage of by Satan;
3756 1063 1473 3588 3540 50
ου γαρ αυτού τα νοήματα αγνοούμεν
[[3]not [1]for [5]of his [6]thoughts [2]we are [4]ignorant].

Triumphant in Christ

2064-1161 1519 3588 * 1519 3588 2098
2:12 ελθών δε εις την Τρωάδα εις το ευαγγέλιον
Now, having come unto Troas for the good news
3588 5547 2532 2374 1473-455 1722 2962
του χριστού και θύρας μοι ανεωγμένης εν κυρίω
of the Christ, even a door was opened to me in *the* Lord.
3756-2192 425 3588 4151-1473 3588 3361-2147-1473
2:13 ουκ έσχηκα άνεσιν τω πνεύματί μου τω μη ευρείν με
I did not have relaxation *in* my spirit *at* my not finding
* 3588 80-1473 235 657 1473 1831
Τίτον τον αδελφόν μου αλλά αποταξάμενος αυτοίς εξήλθον
Titus my brother; but being sent off by them I went forth
1519 * 3588-1161 2316 5484 3588 3842
εις Μακεδονίαν **2:14** τω δε θεώ χάρις τω πάντοτε
into Macedonia. But *to* God *be* favor *at* all times,
2358-1473 1722 3588 5547 2532 3588 3744 3588
θριαμβεύοντι ημάς εν τω χριστώ και την οσμήν της
causing us to triumph in the Christ, and [[2]the [3]scent [4]of the
1108 1473 5319 1223 1473 1722 3956
γνώσεως αυτού φανερούντι δι' ημών εν παντί
[5]knowledge [6]of him [1]making manifest] through us in every
5117 3754 5547 2175 1510.2.4
τόπω **2:15** ότι χριστού ευωδία εσμέν
place. For of Christ [[2]a pleasant aroma *offering* [1]we are]
3588 2316 1722 3588 4982 2532 1722 3588
τω θεώ εν τοις σωζομένοις και εν τοις
to God among the ones being delivered and among the ones
622 3739-3303 3744 2288 1519 2288
απολλυμένοις **2:16** οις μεν οσμή θανάτου εις θάνατον
perishing. To some, a scent of death to death;
3739-1161 3744 2222 1519 2222 2532 4314 3778 5100
οις δε οσμή ζωής εις ζωήν και προς ταύτα τις
but to some a scent of life to life. And for these *things* who
2425 3756-1063 1510.2.4 5613 3588 3062 2585 3588
ικανός **2:17** ου γαρ εσμεν ως οι λοιποί καπηλεύοντες τον
is fit? For not are we as the rest, peddling the
3056 3588 2316 235 5613 1537 1505 235 5613
λόγον του θεού αλλ' ως εξ ειλικρινείας αλλ' ως
word of God; but as from out of honesty, but as
1537 2316 2714 3588 2316 1722 5547 2980
εκ θεού κατενώπιον του θεού εν χριστώ λαλούμεν
from out of God, before God in Christ we speak.

2:11 †*or* the adversary.

CHAPTER 3

Fit Servants

756 3825 1438-4921 1508
3:1 **αρχόμεθα πάλιν εαυτούς συνιστάνειν ει μη**
Do we begin again to commend ourselves? Unless

5535 5613 5100 4956 1992 4314 1473 2228
χρήζομεν ως τινες συστατικών επιστολών προς υμάς η
we need, as some, of introductory letters to you, or

1537 1473 4956 3588 1992-1473 1473
εξ υμών συστατικών 3:2 **η επιστολή ημών υμείς**
[^{2}from ^{3}you ^{1}introductory *letters*]? [^{3}our letter ^{1}You

1510.2.5 1449 1722 3588 2588-1473 1097 2532
εστέ εγγεγραμμένη εν ταις καρδίαις ημών γινωσκομένη και
^{2}are] being written in our hearts, being known and

314 5259 3956 444 5319
αναγινωσκομένη υπό πάντων ανθρώπων 3:3 **φανερούμενοι**
being read by all men; being manifested

3754 1510.2.5 1992 5547 1247 5259 1473
ότι εστέ επιστολή χριστού διακονηθείσα υφ' ημών
that you are [^{2}letter ^{1}Christ's] served by us,

1449 3756 3188 235 4151 2316-2198
εγγεγραμμένη ου μέλανι αλλά πνεύματι θεού ζώντος
having been written not *with* ink, but by spirit of *the* living God;

3756 1722 4109 3035 235 1722 4109 2588
ουκ εν πλαξί λιθίναις αλλ' εν πλαξί καρδίας
not on tablets of stones, but on [^{2}tablets ^{3}of *the* heart

4560 4006 1161 5108 2192 1223
σαρκιναίς 3:4 **πεποίθησιν δε τοιαύτην έχομεν διά**
^{1}fleshly]. [^{3}reliance ^{1}And ^{2}such] we have through

3588 5547 4314 3588 2316 3756 3754 2425-1510.2.4 575
του χριστού προς τον θεόν 3:5 **ουχ ότι ικανοί εσμεν αφ'**
the Christ towards God. Not that we are fit of

1438 3049 5100 5613 1537 1438 237.1
εαυτών λογίσασθαί τι ως εξ εαυτών αλλ' η
ourselves to consider anything as from out of ourselves, but

2426-1473 1537 3588 2316 3739 2532 2427-1473
ικανότης ημών εκ του θεού 3:6 **ος και ικάνωσεν ημάς**
our fitness *is* from God, who also made us fit

1249 2537 1242 3756 1121 235 4151
διακόνους καινής διαθήκης ου γράμματος αλλά πνεύματος
servants of a new covenant, not of contract but of spirit;

3588-1063 1121 615 3588-1161 4151 2227
το γαρ γράμμα αποκτείνει το δε πνεύμα ζωοποιεί
for the contract kills, but the spirit restores to life.

Changed from Glory to Glory

1487-1161 3588 1248 3588 2288 1722 1121
3:7 **ει δε η διακονία του θανάτου εν γράμμασιν**
And if the service of death in contracts,

1795 1722 3037 1096 1722 1391 5620
εντετυπωμένη εν λίθοις εγενήθη εν δόξη ώστε
having been impressed in stones, happened for glory, so as for

3361 1410 816 3588 5207 * 1519 3588
μη δύνασθαι ατενίσαι τους υιούς Ισραήλ εις το
[^{4}to not ^{5}be able ^{6}to gaze ^{1}the ^{2}sons ^{3}of Israel] into the

4383 * 1223 3588 1391 3588 4383-1473
πρόσωπον Μωυσέως διά την δόξαν του προσώπου αυτού
face of Moses because of the glory of his face,

3588 2673 4459 3780 3123 3588 1248
την καταργουμένην 3:8 **πως ουχί μάλλον η διακονία**
the *glory* being cleared away, how not more the service

3588 4151 1510.8.3 1722 1391 1487-1063 3588 1248
του πνεύματος έσται εν δόξη 3:9 **ει γαρ η διακονία**
of the spirit will be in glory? For if the service

3588 2633 1391 4183 3123 4052 3588
της κατακρίσεως δόξα πολλώ μάλλον περισσεύει η
of condemnation *be* glory, much rather abounds the

1248 3588 1343 1722 1391 2532-1063 3761
διακονία της δικαιοσύνης εν δόξη 3:10 **και γαρ ουδέ**
service of righteousness in glory. For also not even

1392 3588 1392 1722 3778
δεδόξασται το δεδοξασμένον εν τούτω
[^{3}has been glorified ^{1}the *thing* ^{2}having been glorified] in this

3588 3313 1752 3588 5235 1391 1487-1063
τω μέρει ένεκεν της υπερβαλλούσης δόξης 3:11 **ει γαρ**
part, on account of the exceeding glory. For if

3588 2673 1223 1391 4183 3123
το καταργούμενον διά δόξης πολλώ μάλλον
the *thing* being cleared away *was* through glory, much rather

3588 3306 1722 1391 2192 3767 5108
το μένον εν δόξη 3:12 **έχοντες ουν τοιαύτην**
the *thing which* remains *is* in glory. Having then such

1680 4183 3954 5530 2532 3756 2509
ελπίδα πολλή παρρησία χρώμεθα 3:13 **και ου καθάπερ**
hope, [^{2}in much ^{3}confidence ^{1}we deal] – and not as

* 5087 2571 1909 3588 4383 1438 4314
Μωυσής ετίθει κάλυμμα επί το πρόσωπον εαυτού προς
Moses put a covering upon the face of himself, for

3588 3361 816 3588 5207 * 1519 3588 5056
το μη ατενίσαι τους υιούς Ισραήλ εις το τέλος
the *thing* [^{4}to not ^{5}gaze ^{1}of the ^{2}sons ^{3}of Israel] unto the end

3588 2673 235 4456 3588
του καταργουμένου 3:14 **αλλ' επωρώθη τα**
of the *thing* being cleared away. But [^{2}were calloused

3540-1473 891-1063 3588 4594 3588 1473 2571
νοήματα αυτών άχρι γαρ της σήμερον το αυτό κάλυμμα
^{1}their thoughts]. For as far as today the same covering

1909 3588 320 3588 3820 1242 3306 3361
επί τη αναγνώσει της παλαιάς διαθήκης μένει μη
[^{2}upon ^{3}the ^{4}reading ^{5}of the ^{6}old ^{7}covenant ^{1}remains], not

343 3754 1722 5547 2673
ανακαλυπτόμενον ότι εν χριστώ καταργείται
uncovered, which in Christ is being cleared away.

235 2193 4594 2259 314-*
3:15 **αλλ' έως σήμερον ηνίκα αναγινώσκεται Μωυσής**
But unto today, when Moses is read,

2571 1909 3588 2588-1473 2749 2259-1161
κάλυμμα επί την καρδίαν αυτών κείται 3:16 **ηνίκα δ'**
a covering [^{2}upon ^{3}their heart ^{1}lies]. But when

302 1994 4314 2962 4014 3588
αν επιστρέψη προς κύριον περιαιρείται το
ever it should turn towards *the* Lord, [^{3}is being removed ^{1}the

2571 3588-1161 2962 3588 4151 1510.2.3 3739-1161
κάλυμμα 3:17 **ο δε κύριος το πνεύμά εστιν ου δε**
^{2}covering]. And the Lord [^{2}the ^{3}spirit ^{1}is]; but where

3588 4151 2962 1563 1657 1473-1161
το πνεύμα κυρίου εκεί ελευθερία 3:18 **ημείς δε**
the spirit of *the* Lord *is*, there *is* freedom. But we

3956 343 4383 3588 1391 2962
πάντες ανακεκαλυμμένω προσώπω την δόξαν κυρίου
all with uncovered face [^{2}the ^{3}glory ^{4}of *the* Lord

2734 3588 1473 1504 3339 575 1391
κατοπτριζόμενοι την αυτήν εικόνα μεταμορφούμεθα από δόξης
^{1}*are* reflecting], the same image being transformed from glory

1519 1391 2509 575 2962 4151
εις δόξαν καθάπερ από κυρίου πνεύματος
unto glory, just as from *the* Lord of spirit.

CHAPTER 4

Christ the Image of the Unseen God

1223-3778 2192 3588 1248-3778 2531
4:1 **δια τούτο έχοντες την διακονίαν ταύτην καθώς**
Therefore, having this service, as

1653 3756-1573 235 550 3588
ηλεήθημεν ουκ εκκακούμεν 4:2 **αλλ' απειπάμεθα τα**
we were shown mercy, we tire not. But we forbade the

2927 3588 152 3361 4043 1722 3834
κρυπτά της αισχύνης μη περιπατούντες εν πανουργία
hidden *things* of shame, not walking in cleverness,

3366 1389 3588 3056 3588 2316 235 3588
μηδέ δολούντες τον λόγον του θεού αλλά τη
nor acting treacherously in the word of God, but *by*

5321 3588 225 4921 1438 4314 3956
φανερώσει της αληθείας συνιστώντες εαυτούς προς πάσαν
open display of the truth commending ourselves to every

4893 444 1799 3588 2316 1487-1161 2532
συνείδησιν ανθρώπων ενώπιον του θεού 4:3 **ει δε και**
conscience of men before God. But if even

1510.2.3 2572 3588 2098-1473 1722 3588
έστι κεκαλυμμένον το ευαγγέλιον ημών εν τοις
[^{2}is ^{3}being covered ^{1}our good news], [^{3}among ^{4}the ones

622 1510.2.3 2572 1722 3739 3588 2316 3588
απολλυμένοις εστί κεκαλυμμένον 4:4 **εν οις ο θεός του**
^{5}perishing ^{1}it is ^{2}covered], in whom the god

165-3778 5186 3588 3540 3588 571 1519-3588
αιώνος τούτου ετύφλωσε τα νοήματα των απίστων εις το
of this eon blinded the thoughts of the unbelieving, so as

3361 826 1473 3588 5462 3588 2098
μη αυγάσαι αυτοίς τον φωτισμόν του ευαγγελίου
to not shine forth to them the illumination of the good news

3588 1391 3588 5547 3739 1510.2.3 1504 3588
της δόξης του χριστού ος εστιν εικών του
of the glory of the Christ, who is *the* image of the

517 2316 3756 1063 1438 2784
αοράτου θεού 4:5 ου γαρ εαυτούς κηρύσσομεν
unseen of God. [3not 1For 5ourselves 2we do 4proclaim],

235 5547 * 2962 1438-1161 1401-1473
αλλά χριστόν Ιησούν κύριον εαυτούς δε δούλους υμών
but Christ Jesus – Lord; and ourselves *are* your bondmen

1223 * 3754 3588 2316 3588 2036
διά Ιησούν 4:6 ότι ο θεός ο ειπών
for the sake of Jesus. For God *is* the one having told

1537 4655 5457 2989 3739 2989 1722 3588
εκ σκότους φως λάμψαι ος έλαμψεν εν ταις
[3from out of 4darkness 1light 2to radiate], who radiated in

2588-1473 4314 5462 3588 1108 3588 1391
καρδίαις ημών προς φωτισμόν της γνώσεως της δόξης
our hearts for *the* illumination of the knowledge of the glory

3588 2316 1722 4383 * 5547 2192-1161 3588
του θεού εν προσώπω Ιησού χριστού 4:7 έχομεν δε τον
of God in *the* person of Jesus Christ. But we have

2344-3778 1722 3749 4632 2443 3588 5236
θησαυρόν τούτον εν οστρακίνοις σκεύεσιν ίνα η υπερβολή
this treasure in earthenware vessels, that the excess

3588 1411 1510.3 3588 2316 2532 3361 1537 1473
της δυνάμεως η του θεού και μη εξ ημών
of the power might be of God, and not from out of us.

1722 3956 2346 235 3756 4729
4:8 εν παντί θλιβόμενοι αλλ' ου στενοχωρούμενοι
We are in every *way* afflicted, but not having been restricted;

639 235 3756 1820 1377 235
απορούμενοι αλλ' ουκ εξαπορούμενοι 4:9 διωκόμενοι αλλ'
perplexed, but not left destitute; persecuted, but

3756 1459 2598 235 3756 622
ουκ εγκαταλειπόμενοι καταβαλλόμενοι αλλ' ουκ απολλύμενοι
not abandoned; thrown down, but not destroyed;

3842 3588 3500 3588 2962 * 1722 3588
4:10 πάντοτε την νέκρωσιν του κυρίου Ιησού εν τω
at all times the slaying of the Lord Jesus [2in 3the

4983 4064 2443 2532 3588 2222 3588 *
σώματι περιφέροντες ίνα και η ζωή του Ιησού
4body 1carrying round about], that also the life of Jesus

1722 3588 4983-1473 5319 104-1063
εν τω σώματι ημών φανερωθή 4:11 αεί γαρ
in our body should be manifested. For continually,

1473 3588 2198 1519 2288 3860 1223
ημείς οι ζώντες εις θάνατον παραδιδόμεθα διά
we the living, [2unto 3death 1are delivered up] on account of

* 2443 2532 3588 2222 3588 * 5319 1722
Ιησούν ίνα και η ζωή του Ιησού φανερωθή εν
Jesus, that also the life of Jesus should be manifested in

3588 2349 4561 1473 5620 3588 3303 2288 1722
τη θνητή σαρκί ημών 4:12 ώστε ο μεν θάνατος εν
[2mortal 3flesh 1our]. So that indeed, death [2in

1473 1754 3588 1161 2222 1722 1473 2192-1161 3588 1473
ημίν ενεργείται η δε ζωή εν υμίν 4:13 έχοντες δε το αυτό
3us 1operates], but life in you. And having the same

4151 3588 4102 2596 3588 1125
πνεύμα της πίστεως κατά το γεγραμμένον
spirit of the belief, according to the *thing* having been written,

4100 1352 2980 2532-1473 4100 1352
επίστευσα διό ελάλησα και ημείς πιστεύομεν διό
I believed, therefore I spoke†; we also believe, therefore

2532-2980 1492 3754 3588 1453 3588
και λαλούμεν 4:14 ειδότες ότι ο εγείρας τον
we also speak, knowing that the one having raised the

2962 * 2532 1473 1223 * 1453 2532
κύριον Ιησούν και ημάς διά Ιησού εγερεί† και
Lord Jesus also [2us 3through 4Jesus 1will raise], and

3936 4862 1473 3588 1063 3956 1223
παραστήσει συν υμίν 4:15 τα γαρ πάντα δι'
will stand beside with you. For all *things are* on account of

1473 2443 3588 5484 4121 1223 3588 4183
υμάς ίνα η χάρις πλεονάσασα διά των πλειόνων
you, that the favor superabounding through the many

3588 2169 4052 1519 3588 1391
την ευχαριστίαν περισσεύση εις την δόξαν
[2thanksgiving 1should cause] to abound to the glory

3588 2316 1352 3756-1573 235 1499
του θεού 4:16 διό ουκ εκκακούμεν αλλ' ει και
of God. Therefore we tire not. But even if

3588 1854-1473 444 1311 235 3588 2081
ο έξω ημών άνθρωπος διαφθείρεται αλλ' ο έσωθεν†
our outer man be corrupted, yet the inner *man*

341 2250 2532 2250 3588-1063 3910
ανακαινούνται ημέρα και ημέρα 4:17 το γαρ παραυτίκα
is restored day by day. For the immediate

1645 3588 2347-1473 2596 5236 1519
ελαφρόν της θλίψεως ημών καθ' υπερβολήν εις
lightness of our affliction, [2according to 3excess 4to

5236 166 922 1391 2716 1473
υπερβολήν αιώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ημίν
5excess 6an eternal 7load 8of glory 1manufactures] to us;

3361 4648 1473 3588 991 235
4:18 μη σκοπούντων ημών τα βλεπόμενα αλλά
[2not 3watching 1of our] the *things* being seen, but

3588 3361 991 3588-1063 991 4340
τα μη βλεπόμενα τα γαρ βλεπόμενα πρόσκαιρα
the *things* not being seen. For the *things* being seen *are* temporary;

3588-1161 3361 991 166
τα δε μη βλεπόμενα αιώνια
but the *things* not being seen *are* eternal.

CHAPTER 5

Longing for a Heavenly Body

1492-1063 3754 1437 3588 1919-1473 3614
5:1 οίδαμεν γαρ ότι εάν η επίγειος ημών οικία
For we know that if our earthly house

3588 4636 2647 3619 1537 2316
του σκήνους καταλυθή οικοδομήν εκ θεού
of the tent be rested up, [2a construction 3from 4God

2192 3614 886 166 1722 3588 3772
έχομεν οικίαν αχειροποίητον αιώνιον εν τοις ουρανοίς
1we have], a house not made by hands, eternal in the heavens.

2532-1063 1722 3778 4727 3588 3613-1473
5:2 και γαρ εν τούτω στενάζομεν το οικητήριον ημών
For also in this we moan, [3our dwelling-place

3588 1537 3772 1902 1971 1489
το εξ ουρανού επενδύσασθαι επιποθούντες 5:3 είγε
4from 5heaven 2to put on 1longing]; if indeed

2532 1746 3756 1131 2147 2532-1063
και ενδυσάμενοι ου γυμνοί ευρεθησόμεθα 5:4 και γαρ
also being clothed, [2not 4naked 1we shall 3be found]. For also

3588 1510.6 1722 3588 4636 4727 916
οι όντες εν τω σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι
[2the ones 3being 4in 5the 6tent 1we] moan, being weighed down,

1894 3756-2309 1562 235 1902
επειδή ου θέλομεν εκδύσασθαι αλλ' επενδύσασθαι
since we do not want to be stripped, but to put on,

2443 2666 3588 2349 5259 3588 2222
ίνα καταποθή το θνητόν υπό της ζωής
that [3should be swallowed down 1the 2mortal] by the life.

3588-1161 2716 1473 1519 1473-3778
5:5 ο δε κατεργασάμενος ημάς εις αυτό τούτο
And the one manufacturing us for this same *thing*

2316 3588 2532 1325 1473 3588 728 3588
θεός ο και δους ημίν τον αρραβώνα του
is God, the one also having given to us the deposit of the

4151 2292 3767 3842 2532 1492
πνεύματος 5:6 θαρρούντες ουν πάντοτε και ειδότες
spirit. Taking courage then at all times, and knowing

3754 1736 1722 3588 4983 1553 575
ότι ενδημούντες εν τω σώματι εκδημούμεν από
that *while* dwelling at home in the body we are abroad from

3588 2962 1223 4102 1063 4043 3756 1223 1491
του κυρίου 5:7 διά πίστεως γαρ περιπατούμεν ου διά είδους
the Lord, [3by 4belief 1for 2we walk], not by sight.

2292-1161 2532 2106 3123 1553
5:8 θαρρούμεν δε και ευδοκούμεν μάλλον εκδημήσαι
And we take courage, and take pleasure rather to be abroad

1537 3588 4983 2532 1736 4314 3588 2962
εκ του σώματος και ενδημήσαι προς τον κύριον
from out of the body, and to dwell at home with the Lord.

1352 2532 5389 1535 1736
5:9 διό και φιλοτιμούμεθα είτε ενδημούντες
Therefore also we strive earnestly, whether dwelling at home

4:13 †*See Ps. 116:10.*

4:14 †*CP.* εξεγερει - will raise up.

4:16 †*CP* εσω - inside.

1535 1553 2101 1473 1510.1
είτε εκδημούντες ευάρεστοι αυτώ είναι
or whether being abroad, [2well-pleasing 3to him 1to be].

Everyone Shall Give an Account

3588 1063 3956 1473 5319
5:10 τους γαρ πάντας ημάς φανερωθήναι
[3the ones 1For 2all] of us [2be manifested

1163 1715 3588 968 3588 5547 2443
δει έμπροσθεν του βήματος του χριστού ινα
1must] before the rostrum of the Christ; that

2865 1538 3588 1223 3588 4983 4314 3739
κομίσηται έκαστος τα διά† του σώματος προς α
[2should receive 1each] the *things* of the body, as *to* what

4238 1535 18 1535 2556 1492
έπραξεν είτε αγαθόν είτε κακόν **5:11** ειδότες
he practiced, whether good *or* whether bad. Knowing

3767 3588 5401 3588 2962 444 3982
ούν τον φόβον του κυρίου ανθρώπους πείθομεν
then the fear of the Lord, [2men 1we persuade];

2316-1161 5319 1679-1161 2532
θεώ δε πεφανερώμεθα ελπίζω δε και
but to God we have been made apparent, and I hope also

1722 3588 4893-1473 5319
εν ταις συνειδήσεσιν υμών πεφανερώσθαι
in your consciences we have been made apparent.

3756-1063 3825 1438 4921 1473
5:12 ου γαρ πάλιν εαυτούς συνιστάνομεν υμίν
For [2not 5again 4ourselves 1we do 3commend] to you,

235 874 1325 1473 2745 5228 1473
αλλά αφορμήν διδόντες υμίν καυχήματος υπέρ ημών
but [3opportunity 1are giving 2you] for boasting over us,

2443 2192 4314 3588 1722 4383
ίνα έχητε προς τους εν προσώπω
that you should have *something* against the ones [2in 3appearance

2744 2532 3756 2588 1535-1063 1839
καυχωμένους και ου καρδία **5:13** είτε γαρ εξέστημεν
1boasting], and not in heart. For whether we were startled,

2316 1535 4993 1473
θεώ είτε σωφρονούμεν υμίν
it was to God; or whether we were of a sound mind, *it is* for you.

3588-1063 26 3588 5547 4912 1473
5:14 η γαρ αγάπη του χριστού συνέχει ημάς
For the love of the Christ constrains us;

2919 3778 3754 1487 1520 5228 3956 599
κρίναντας τούτο ότι ει εις υπέρ πάντων απέθανεν
having adjudged this, that if one [2for 3all 1died],

686 3588 3956 599 2532 5228 3956 599
άρα οι πάντες απέθανον **5:15** και υπέρ πάντων απέθανεν
then all died; and [2for 3all 1*that* he died],

2443 3588 2198 3371 1438-2198 235
ίνα οι ζώντες μηκέτι εαυτοίς ζώσιν αλλά
that the ones living no longer should live to themselves, but

3588 5228 1473 599 2532 1453 5620
τω υπέρ αυτών αποθανόντι και εγερθέντι **5:16** ώστε
to the one [2for 3them 1having died] and arising. So that

1473 575 3588 3568 3762 1492 2596 4561
ημείς από του νυν ουδένα οίδαμεν κατά σάρκα
we from the present [2nothing 1know] according to *the* flesh.

1487-1161 2532 1097 2596 4561 5547 235
ει δε και εγνώκαμεν κατά σάρκα χριστόν αλλά
And if also we have known [2according to 3*the* flesh 1Christ], but

3568 3765 1097 5620 1536 1722
νυν ουκέτι γινώσκομεν **5:17** ώστε ει τις εν
now no longer do we know *him thus*. So that if anyone *be* in

5547 2537 2937 3588 744 3928 2400
χριστώ καινή κτίσις τα αρχαία παρήλθεν ιδού
Christ, *he is* a new creation. The old *things* passed away; behold,

1096 2537 3588-3956 3588 1161 3956 1537
γέγονε καινά τα πάντα **5:18** τα δε πάντα εκ
[2have become 3new 1all *things*]. And all *things are* from

3588 2316 3588 2644 1473 1438 1223 *
του θεού του καταλλάξαντος ημάς εαυτώ διά Ιησού
God, of the reconciling us to himself through Jesus

5547 2532 1325 1473 3588 1248 3588 2643
χριστού και δόντος ημίν την διακονίαν της καταλλαγής
Christ, and having given to us the service of the reconciliation,

5613 3754 2316 1510.7.3 1722 5547 2889 2644
5:19 ως ότι θεός ην εν χριστώ κόσμον καταλλάσσων
how that, God was in Christ, [2*the* world 1reconciling]

1438 3361 3049 1473 3588 3900-1473
εαυτώ μη λογιζόμενος αυτοίς τα παραπτώματα αυτών
to himself, not imputing to them their transgressions,

2532 5087 1722 1473 3588 3056 3588 2643 5228
και θέμενος εν ημίν τον λόγον της καταλλαγής **5:20** υπέρ
and having put in us the word of the reconciliation. For

5547 3767 4243 5613 2316 3870
χριστού ούν πρεσβεύομεν ως θεού παρακαλούντος
of Christ then we *are* ambassadors, as of God appealing

1223 1473 1189 5228 5547 2644 3588 2316
δι' ημών δεόμεθα υπέρ χριστού καταλλάγητε τω θεώ
through us; we beseech for Christ – be reconciled *to* God!

3588-1063 3361 1097 266 5228 1473 266
5:21 τον γαρ μη γνόντα αμαρτίαν υπέρ ημών αμαρτίαν
For the one not knowing sin, [3for 4us 2a sin *offering*

4160 2443 1473 1096 1343 2316 1722 1473
εποίησεν ίνα ημείς γινώμεθα δικαιοσύνη θεού εν αυτώ
1he made], that we should be righteousness of God in him.

CHAPTER 6

Now is the Day of Deliverance

4903-1161 2532 3870 3361
6:1 συνεργούντες δε και παρακαλούμεν μη
And working together also we appeal [2to not

1519 2756 3588 5484 3588 2316 1209 1473
εις κενόν την χάριν του θεού δέξασθαι υμάς
7in 8vain 4the 5favor 6of God 3receive 1for you],

3004-1063 2540 1184 1873 1473 2532
6:2 λέγει γαρ καιρώ δεκτώ επήκουσά σου και
(for he says, [2time 1In an accepted] I heeded you, and

1722 2250 4991 997 1473 2400 3568
εν ημέρα σωτηρίας εβοήθησά σοι ιδού νυν
in *the* day of deliverance I helped you†. Behold, now

2540 2144 2400 3568 2250 4991
καιρός ευπρόσδεκτος ιδού νυν ημέρα σωτηρίας
[2time 1is a well-received]; behold, now *is the* day of deliverance);

3367 1722 3367 1325 4349 2443
6:3 μηδεμίαν εν μηδενί διδόντες προσκοπήν ίνα
in no way [3in 4anything 1giving 2a cause for stumbling], that

3361 3469 3588 1248 235 1722 3956
μη μωμηθή η διακονία **6:4** αλλ' εν παντί
[3should not 4be scoffed at 1the 2service]. But in everything

4921 1438 5613 2316 1249 1722 5281
συνιστώντες εαυτούς ως θεού διάκονοι εν υπομονή
commending ourselves as God's servants – in [2endurance

4183 1722 2347 1722 318 1722 4730
πολλή εν θλίψεσιν εν ανάγκαις εν στενοχωρίαις
1much], in afflictions, in necessities, in straits,

1722 4127 1722 5438 1722 181
6:5 εν πληγαίς εν φυλακαίς εν ακαταστασίαις
in strokes, in imprisonments, in commotions,

1722 2873 1722 70 1722 3521 1722
εν κόποις εν αγρυπνίαις εν νηστείαις **6:6** εν
in toils, in sleeplessnesses, in fastings, in

54 1722 1108 1722 3115 1722 5544
αγνότητι εν γνώσει εν μακροθυμία εν χρηστότητι
purity, in knowledge, in leniency, in graciousness,

1722 4151 39 1722 26 505 1722
εν πνεύματι αγίω εν αγάπη ανυποκρίτω **6:7** εν
in [2spirit 1holy], in [2love 1unpretentious], in *the*

3056 225 1722 1411 2316 1223 3588 3696 3588
λόγω αληθείας εν δυνάμει θεού διά των όπλων της
word of truth, in power of God through the weapons

1343 3588 1188 2532 710 1223 1391
δικαιοσύνης των δεξιών και αριστερών **6:8** διά δόξης
of righteousness of the right and left, through glory

2532 819 1223 1426 2532 2162 5613 4108
και ατιμίας διά δυσφημίας και ευφημίας ως πλάνοι
and dishonor, through evil report and good report; as deluded,

2532 227 5613 50 2532 1921
και αληθείς **6:9** ως αγνοούμενοι και επιγινωσκόμενοι
and *yet* true; as being not known, and *yet* being recognized;

5613 599 2532 2400 2198 5613 3811
ως αποθνήσκοντες και ιδού ζώμεν ως παιδευόμενοι
as dying, and behold, we live; as ones being corrected,

2532 3361 2289 5613 3076 104-1161
και μη θανατούμενοι **6:10** ως λυπούμενοι αεί δε
and not being put to death; as grieving, but continually

5:10 †*CP* ιδια - of their own.

6:2 †*See Is. 49:8.*

5463 5613 4434 4183 1161 4148 5613 3367
χαίροντες ως πτωχοί πολλούς δε πλουτίζοντες ως μηδέν
rejoicing; as poor, [3many 1but 2enriching]; as [2nothing
2192 2532 3956 2722
έχοντες και πάντα κατέχοντες
1having], and [2all *things* 1holding].

Be Not Unequally Yoked

3588-4750-1473 455 4314
6:11 το στόμα ημών ανέωγε προς
Our mouth has been opened to
1473 * 3588 2588-1473 4115
υμάς Κορίνθιοι η καρδία ημών πεπλάτυνται
you, O Corinthians; our heart widened.
3756-4729 1722 1473 4729
6:12 ου στενοχωρείσθε εν ημίν στενοχωρείσθε
You have not been restricted by us, [4have been restricted
1161 1722 3588 4698-1473 3588-1161
δε εν τοις σπλάγχνοις υμών **6:13** την δε
1but 2in 3your feelings of compassion you]. But the
1473 489 5613 5043 3004 4115
αυτήν αντιμισθίαν ως τέκνοις λέγω πλατύνθητε
same compensation, (as to children I speak), [2be widened
2532 1473 3361 1096 2086
και υμείς **6:14** μη γίνεσθε ετεροζυγούντες
3also 1you]. Do not become yoked with a different kind –
571 5100-1063 3352 1343 2532 458
απίστοις τις γαρ μετοχή δικαιοσύνη και ανομία
unbelievers. For what sharing *is* righteousness and lawlessness?
5100-1161 2842 5457 4314 4655 5100-1161
τις δε κοινωνία φωτί προς σκότος **6:15** τις δε
And what fellowship light with darkness? And what
4857 5547 4314 * 2228 5100 3310 4103 3326
συμφώνησις χριστώ προς Βελιάλ η τις μερίς πιστώ μετά
harmony Christ with Belial? Or what portion believing with
571 5100-1161 4783 3485 2316 3326
απίστου **6:16** τις δε συγκατάθεσις ναώ θεού μετά
unbelieving? And what accord a temple of God with
1497 1473-1063 3485 2316 1510.2.5 2198 2531
ειδώλων υμείς γαρ ναός θεού εστε ζώντος καθώς
idols? For you [2a temple 4God 1are 3of *the* living]. As
2036-3588-2316 3754 1774 1722 1473 2532 1704
είπεν ο θεός ότι ενοικήσω εν αυτοίς και εμπεριπατήσω
God said that, I will dwell among them and will walk about.
2532 1510.8.1 1473 2316 2532 1473 1510.8.6 1473 2992
και έσομαι αυτών θεός και αυτοί έσονταί μοι λαός
And I will be their God, and they will be to me a people†.
1352 1831 1537 3319 1473 2532
6:17 διό εξέλθετε εκ μέσου αυτών και
Therefore come forth from out of *the* midst of them, and
873 3004 2962 2532 169 3361-680 2504
αφορίσθητε λέγει κύριος και ακαθάρτου μη άπτεσθε καγώ
be separated, says *the* Lord, and [2*the* unclean 1touch not], and I
1523-1473 2532 1510.8.1 1473 1519 3962 2532
εισδέξομαι υμάς **6:18** και έσομαι υμίν εις πατέρα και
will take you in†! And I will be to you for father, and
1473 1510.8.5 1473 1519 5207 2532 2364 3004 2962
υμείς έσεσθέ μοι εις υιούς και θυγατέρας λέγει κύριος
you shall be to me for sons and daughters, says *the* Lord
3841
παντοκράτωρ
almighty.

CHAPTER 7

Paul's Confidence

3778 3767 2192 3588 1860 27
7:1 ταύτας ουν έχοντες τας επαγγελίας αγαπητοί
[3these 2then 1Having] promises, beloved,
2511 1438 575 3956 3436
καθαρίσωμεν εαυτούς από παντός μολυσμού
we should cleanse ourselves from all contamination
4561 2532 4151 2005 42 1722 5401
σαρκός και πνεύματος επιτελούντες αγιωσύνην εν φόβω
of *the* flesh and spirit, completing holiness in fear
2316 5562 1473 3762 91 3762
θεού **7:2** χωρήσατε ημάς ουδένα ηδικήσαμεν ουδένα
of God. Have space for us. No one we wronged, no one
5351 3762 4122 3756 4314
εφθείραμεν ουδένα επλεονεκτήσαμεν **7:3** ου προς
we corrupted, no one we took advantage of. [2not 3for
2633 3004 4280-1063 3754
κατάκρισιν λέγω προείρηκα γαρ ότι
4condemnation 1I speak]; for I have described beforehand that
1722 3588 2588-1473 1510.2.5 1519 3588 4880 2532
εν ταις καρδίαις ημών εστέ εις το συναποθανείν και
[2in 3our hearts 1you are] for the dying together and
4800 4183-1473 3954 4314
συζήν **7:4** πολλή μοι παρρησία προς
living together. *It is* much to me *to be* in an open manner with
1473 4183 1473 2746 5228 1473 4137
υμάς πολλή μοι καύχησις υπέρ υμών πεπλήρωμαι
you; *it is* much to me in boasting over you. I have been filled
3588 3874 5248 3588 5479 1909 3956 3588
τη παρακλήσει υπερπερισσεύομαι τη χαρά επί πάση τη
with comfort. I superabound in the joy over all
2347-1473 2532-1063 2064-1473 1519 *
θλίψει ημών **7:5** και γαρ ελθόντων ημών εις Μακεδονίαν
our affliction. For even our coming into Macedonia,
3762 2192 425 3588 4561-1473 235 1722 3956
ουδεμίαν έσχηκεν άνεσιν η σαρξ ημών αλλ' εν παντί
[3no 2had 4relaxation 1our flesh], but in every *way*
2346 1855 3163 2081 5401
θλιβόμενοι έξωθεν μάχαι έσωθεν φόβοι
being afflicted; from outside – battles, from inside – fears.
235 3588 3870 3588 5011 3870
7:6 αλλ' ο παρακαλών τους ταπεινούς παρεκάλεσεν
But the one comforting the humble, comforts
1473 3588 2316 1722 3588 3952 * 3756
ημάς ο θεος† εν τη παρουσία Τίτου **7:7** ου
us – God, by the arrival of Titus. [2not
3440 1161 1722 3588 3952-1473 235 2532 1722 3588
μόνον δε εν τη παρουσία αυτού αλλά και εν τη
3only 1But] in his arrival, but also in the
3874 3739 3870 1909 1473 312
παρακλήσει η παρεκλήθη εφ' υμίν αναγγέλλων
comfort in which he was comforted by you, announcing
1473 3588 1473 1972 3588 1473 3602 3588 1473
ημίν την υμών επιπόθησιν τον υμών οδυρμόν τον υμών
to us your longing, your grieving, your
2205 5228 1473 5620 1473 3123 5463 3754
ζήλον υπέρ εμού ώστε με μάλλον χαρήναι **7:8** ότι
zeal for me, so as for me [2more 1to rejoice]. For
1499 3076 1473 1722 3588 1992 3756-3338
ει και ελύπησα υμάς εν τη επιστολή ου μεταμέλομαι
if even I grieved you in the letter, I repent not,
1499 3338 991-1063 3754 3588 1992-1565
ει και μετεμελόμην βλέπω γαρ ότι η επιστολή εκείνη
if even I repented. For I see that that letter
1499 4314 5610 3076 1473 3568 5463
ει και προς ώραν ελύπησεν υμάς **7:9** νυν χαίρω
(if even for an hour) grieved you. Now I rejoice,
3756 3754 3076 235 3754 3076 1519
ουχ ότι ελυπήθητε αλλ' ότι ελυπήθητε εις
not that you were grieved, but that you were grieved into
3341 3076-1063 2596 2316 2443 1722
μετάνοιαν ελυπήθητε γαρ κατά θεόν ίνα εν
repentance. For you were grieved according to God, that in
3367 2210 1537 1473 3588 1063 2596
μηδενί ζημιωθήτε εξ ημών **7:10** η γαρ κατά
nothing you should suffer loss from us. For [5towards
2316 3077 3341 1519 4991 278
θεόν λύπη μετάνοιαν εις σωτηρίαν αμεταμέλητον
6God 1distress 4repentance 7unto 8deliverance 3an irrevocable
2716 3588-1161 3588 2889 3077 2288
κατεργάζεται †η δε του κόσμου λύπη θάνατον
2manufactures]; but the [2of the 3world 1distress 5death
2716 2400-1063 1473-3778 3588 2596
κατεργάζεται†† **7:11** ιδού γαρ αυτό τούτο το κατά
4manufactures]. For behold, *for* this same *thing* [3towards
2316 3076 1473 4214 2716 1473
θεόν λυπηθήναι υμάς πόσην κατειργάσατο υμίν
4God 2fretted 1you]. *See* how much it manufactured in you –

6:16 †*See Lev. 26:12.*

6:17 †*See Is. 52:11.*

7:6 †*CP omits* ο θεος.

7:10 †—††*CP omits, but adds a line of circles.*

4710 235 627 235 24 235
σπουδὴν αλλὰ απολογίαν αλλὰ αγανάκτησιν αλλὰ
even diligence, even defense, even indignation, even

5401 235 1972 235 2205 235 1557 1722
φόβον αλλὰ επιπόθησιν αλλὰ ζῆλον αλλ' εκδίκησιν εν
fear, even longing, even zeal, even punishment. In

3956 4921 1438 53-1510.1 1722 3588
παντὶ συνεστήσατε εαυτοὺς αγνοὺς είναι εν τω
every *way* you commended yourselves to be pure in the

4229 686 1499 1125 1473 3756 1752
πράγματι 7:12 **ἄρα ει και έγραψα υμὶν ουχ είνεκεν**
matter. Then if even I wrote to you, *it was* not because of

3588 91 3761 1752 3588 91
του αδικήσαντος ουδὲ είνεκεν του αδικηθέντος
the one doing wrong, nor because of the one being wronged,

235 1752 3588 5319 3588 4710-1473 3588
αλλ' είνεκεν του φανερωθῆναι την σπουδὴν ημῶν την
but because of the manifesting our diligence

5228 1473 4314 1473 1799 3588 2316 1223
υπὲρ υμῶν προς υμὰς ενώπιον του θεοῦ 7:13 **διὰ**
over you, for you before God. On account of

3778 3870 1909 3588 3874-1473
τοῦτο παρακεκλήμεθα επὶ τη παρακλήσει υμῶν
this we have been comforted over your comfort.

4056-1161 3123 5463 1909 3588 5479 *
περισσοτέρως δε μᾶλλον εχάρημεν επὶ τη χαρὰ Τίτου
But more exceedingly rather we rejoiced at the joy of Titus,

3754 373 3588 4151-1473 575 3956 1473
ότι αναπέπαυται το πνεῦμα αυτοῦ απὸ πάντων υμῶν
that [2has been put at rest 1his spirit] by all of you.

3754 1536 1473 5228 1473 2744
7:14 **ότι ει τι αυτῶ υπὲρ υμῶν κεκαύχημαι**
For if in anything [2to him 3about 4you 1I have boasted] –

3756-2617 235 5613 3956 1722 225 2980
ου κατησχύνθην αλλ' ως πάντα εν αληθεία ελαλήσαμεν
I was not disgraced. But as [2all *things* 4in 5truth 1we spoke

1473 3779 2532 3588 2746-1473 3588 1909 *
υμὶν ούτω και η καύχησις ημῶν η επὶ Τίτου
3to you], so also our boasting unto Titus

225 1096 2532 3588 4698-1473
αλήθεια εγενήθη 7:15 **και τα σπλάγχνα αυτοῦ**
[2truth 1became]. And his feelings of compassion

4056 1519 1473 1510.2.3 363
περισσοτέρως εις υμὰς εστιν αναμιμνησκομένου
[2more exceedingly 3towards 4you 1are], calling to mind

3588 3956 1473 5218 5613 3326 5401 2532
την πάντων υμῶν υπακοὴν ως μετὰ φόβου και
the [2of all 3of you 1obedience], as [3with 4fear 5and

5156 1209 1473 5463 3754 1722 3956
τρόμου εδέξασθε αυτὸν 7:16 **χαίρω ότι εν παντὶ**
6trembling 1you received 2him]. I rejoice that in everything

2292 1722 1473
θαρρῶ εν υμὶν
I take courage in you.

CHAPTER 8

The Collections

1107-1161 1473 80 3588 5484
8:1 **γνωρίζομεν δε υμὶν αδελφοὶ την χάριν**
But we make known to you, brothers, the favor

3588 2316 3588 1325 1722 3588 1577
του θεοῦ την δεδομένην εν ταις εκκλησίαις
of God having been given in the assemblies

3588 * 3754 1722 4183 1382 2347
της Μακεδονίας 8:2 **ότι εν πολλὴ δοκιμὴ θλίψεως**
of Macedonia; that in much proof of affliction,

3588 4050 3588 5479-1473 2532 3588 2596
η περισσεία της χαρὰς αυτῶν και η κατὰ
the abundance of their joy, and the [2according to

899 4432-1473 4052 1519 3588 4149 3588
βάθους πτωχεία αυτῶν επερίσσευσεν εις τον πλοῦτον της
1depth] their poorness abounded to the riches

572-1473 3754 2596 1411 3140
απλότητος αυτῶν 8:3 **ότι κατὰ δύναμιν μαρτυρῶ**
of their simplicity. For according to *their* power, I witness,

2532 5228 1411 830 3326 4183
και υπὲρ δύναμιν αυθαίρετοι 8:4 **μετὰ πολλῆς**
and above their power *their* enthusiasiam, with much

3874 1189 1473 3588 5484 2532 3588 2842
παρακλήσεως δεόμενοι ημῶν την χάριν και την κοινωνίαν
consolation beseeching of us the favor and the fellowship

3588 1248 3588 1519 3588 39 1209-1473
της διακονίας της εις τους αγίους δέξασθαι ημὰς
of the service for the holy ones, for us to receive *it*.

2532 3756 2531 1679 235 1438 1325
8:5 **και ου καθὼς ηλπίσαμεν αλλ' εαυτοὺς έδωκαν**
And not *only* as we hoped, but of themselves they gave

4412 3588 2962 2532 1473 1223 2307 2316
πρῶτον τω κυρίω και ημὶν διὰ θελήματος θεοῦ
first to the Lord, and to us through *the* will of God.

1519-3588 3870-1473 * 2443 2531 4278
8:6 **εις το παρακαλέσαι ημὰς Τίτον ίνα καθὼς προενήρξατο**
So that we appealed to Titus, that as he began before,

3779 2532 2005 1519 1473 2532 3588 5484-3778
ούτω και επιτελέση εις υμὰς και την χάριν ταύτην
so also he should complete with you also this favor.

235 5618 1722 3956 4052 4102 2532
8:7 **αλλ' ώσπερ εν παντὶ περισσεύετε πίστει και**
But as in every *way* you abound in belief, and

3056 2532 1108 2532 3956 4710 2532 3588 1537
λόγω και γνώσει και πάση σπουδὴ και τη εξ
word, and knowledge, and all diligence, and in the [2from

1473 1722 1473 26 2443 2532 1722 3778 3588 5484
υμῶν εν ημὶν αγάπη ίνα και εν ταύτη τη χάριτι
3you 4to 5us 1love], *see* that also in this favor

4052 3756 2596 2003 3004
περισσεύητε 8:8 **ου κατ' επιταγὴν λέγω**
you should abound. Not according to command I speak,

235 1223 3588 2087 4710 2532 3588 3588
αλλ' διὰ της ετέρων σπουδῆς και το της
but through the [2of others 1diligence], and the [2of the

5212 26 1103 1381 1097-1063
υμετέρας αγάπης γνήσιον δοκιμάζων 8:9 **γινώσκετε γαρ**
4of your 5love 3genuineness 1proving]. For you know

3588 5484 3588 2962-1473 * 5547 3754 1223 1473
την χάριν του κυρίου ημῶν Ιησοῦ χριστοῦ ότι δι' υμὰς
the favor of our Lord Jesus Christ, that for you

4433 4145-1510.6 2443 1473 3588-1565 4432
επτώχευσε πλούσιος ων ίνα υμεὶς τη εκείνου πτωχεία
he became poor – being rich; that you by that one's poorness

4147 2532 1106 1722 3778 1325
πλουτήσητε 8:10 **και γνώμην εν τούτω δίδωμι**
should be enriched. And an opinion in this I give;

3778-1063 1473-4851 3748 3756 3440 3588
τοῦτο γαρ υμὶν συμφέρει οίτινες ου μόνον το
for this is advantageous to you who not only the

4160 235 2532 3588 2309 4278 575-4070
ποιῆσαι αλλὰ και το θέλειν προενήρξασθε απὸ πέρυσι
doing but also the wanting began before a year ago.

3568-1161 2532 3588 4160 2005 3704 2509
8:11 **νυνὶ δε και το ποιῆσαι επιτελέσατε όπως καθάπερ**
But now also the doing – complete *it*! So that just as

3588 4288 3588 2309 3779 2532 3588 2005
η προθυμία του θέλειν ούτω και το επιτελέσαι
the eagerness of the *thing* wanted, so also the completing

1537 3588 2192 1487-1063 3588 4288 4295
εκ του έχειν 8:12 **ει γαρ η προθυμία πρόκειται**
from out of the having *it*. For if the eagerness is situated

2526 1437 2192-5100 2144
καθὸ εάν έχη τις ευπρόσδεκτος
according to what ever anyone should have†, *it is* well-received,

3756 2526 3756-2192 3756-1063
ου καθὸ ουκ έχει 8:13 **ου γαρ**
for it is not according to what he does not have. For *it is* not

2443 243 425 1473-1161 2347 235 1537
ίνα άλλοις άνεσις υμὶν δε θλίψις 8:14 **αλλ' εξ**
that others *have* liberty, but to you affliction; but from out of

2471 1722 3588 3568 2540 3588 1473 4051 1519
ισότητος εν τω νυν καιρῶ το υμῶν περίσσευμα εις
equality in the present time, that your abundance *be* for

3588 1565 5303 2443 2532 3588 1565 4051
το εκείνων υστέρημα ίνα και το εκείνων περίσσευμα
their deficiency, that also their abundance

1096 1519 3588 1473 5303 3704 1096
γένηται εις το υμῶν υστέρημα όπως γένηται
should be for your deficiency, so that [2should take place

2471 2531 1125 3588
ισότης 8:15 **καθὼς γέγραπται ο**
1equality]. As it has been written, The one *gathering*

3588 4183 3756 4121 2532 3588 3588
το πολὺ ουκ επλεόνασε και ο το
much *was* not superabundant, and the one *gathering*

8:12 †*Ald.* **εχει** - has.

3641 3756 1641 8:16 5484-1161 3588 2316
ολίγον ουκ ηλαττόνησε **8:16** χάρις δε τω θεώ
few *did* not have less†. But gratitude *be to* God,

3588 1325 3588 1473 4710 5228 1473 1722 3588
τω διδόντι την αυτήν σπουδήν υπέρ υμών εν τη
to the one giving the same diligence over you in the

2588 * 3754 3588 3303-3874 1209
καρδία Τίτου **8:17** ότι την μεν παράκλησιν εδέξατο
heart of Titus. For the comfort indeed he received;

4705-1161 5224 830 1831 4314
σπουδαιότερος δε υπάρχων αυθαίρετος εξήλθεν προς
but more diligent, being enthusiastic, he came forth to

1473 4842-1161 3326 1473 3588 80 3739
υμάς **8:18** συνεπέμψαμεν δε μετ' αυτού τον αδελφόν ου
you. And we sent with him the brother of whom

3588 1868 1722 3588 2098 1223 3956 3588 1577
ο έπαινος εν τω ευαγγελίω διά πασών των εκκλησιών
the high praise *is* in the good news through all the assemblies,

3756-3440-1161 235 2532 5500 5259 3588 1577
8:19 ου μόνον δε αλλά και χειροτονηθείς υπό των εκκλησιών
and not only *so*, but also handpicked by the assemblies

4898-1473 4862 3588 5484-3778 3588
συνέκδημος ημών συν τη χάριτι ταυτη τη
for our traveling companion with this favor, *which is*

1247 5259 1473 4314 3588 1473 3588 2962 1391
διακονουμένη υφ' ημών προς την αυτού του κυρίου δόξαν
being served by us to the [[4]himself [2]of the [3]Lord [1]glory]

2532 4288-1473 4724 3778
και προθυμίαν υμών **8:20** στελλόμενοι τούτο
and *to show* your eagerness, getting in readiness for this,

3361 5100 1473-3469 1722 3588 100 3778 3588
μη τις ημάς μωμήσηται εν τη αδρότητι ταύτη τη
lest anyone should scoff at us in the vigor *by which* this

1247 5259 1473 4306 2570
διακονουμένη υφ' ημών **8:21** προνοούμενοι καλά
is being served by us – thinking beforehand good *things*,

3756 3440 1799 2962 235 2532 1799 444
ου μόνον ενώπιον κυρίου αλλά και ενώπιον ανθρώπων
not only before *the* Lord, but also before men.

4842-1161 1473 3588 80-1473 3739
8:22 συνεπέμψαμεν δε αυτοίς τον αδελφόν ημών ον
And we sent together with them our brother whom

1381 1722 4183 4178 4705 1510.6
εδοκιμάσαμεν εν πολλοίς πολλάκις σπουδαίον όντα
we approved [[4]in [5]many *things* [3]often [2]diligent [1]being],

3568-1161 4183 4705 4006 4183 3588 1519
νυνί δε πολύ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλή τη εις
but now much more diligent, [[2]reliance [1]in much] towards

1473 1535 5228 * 2844 1699 2532 1519
υμάς **8:23** είτε υπέρ Τίτου κοινωνός εμός και εις
you – whether for Titus, [[2]partner [1]my], and for

1473 4904 1535 80-1473 652
υμάς συνεργός είτε αδελφοί ημών αποστολοί
you a fellow-worker; *or* whether of our brothers, apostles

1577 1391 5547 3588 3767-1732
εκκλησιών δόξα χριστού **8:24** την ουν ένδειξιν
of assemblies, *the* glory of Christ. The demonstration then

3588 26-1473 2532 1473 2746 5228 1473 1519 1473
της αγάπης υμών και ημών καυχήσεως υπέρ υμών εις αυτούς
of your love, and our boasting for you, [[2]to [3]them

1731 2532 1519 4383 3588 1577
ενδείξασθε και εις πρόσωπον των εκκλησιών
[1]demonstrate], and in front of the assemblies!

CHAPTER 9

God's Provisions Are Sufficient

4012 3303 1063 3588 1248 3588 1519
9:1 περί μεν γαρ της διακονίας της εις
[[3]concerning [2]indeed [1]For] the service for

3588 39 4053 1473 1510.2.3 3588 1125
τους αγίους περισσόν μοι εστι το γράφειν
the holy ones, [[2]more extra† [3]for me [1]it is] to write

1473 1492-1063 3588 4288-1473 3739 5228 1473
υμίν **9:2** οίδα γαρ την προθυμίαν υμών ην υπέρ υμών
to you; for I know your eagerness, which [[2]over [3]you

8:15 †*See Ex. 16:18.*

9:1 †*or* superfluous.

2744 * 3754 * 3903 575
καυχώμαι Μακεδόσιν ότι Αχαϊα παρεσκεύασται από
[1]I boast] to Macedonia, that Achaia made preparations over

4070 2532 3588 1537 1473 2205 2042 3588 4183
πέρυσι και ο εξ υμών ζήλος ηρέθισε τους πλείονας
a year ago; and the *result* from your zeal excited the many.

3992-1161 3588 80 2443-3361 3588 2745-1473
9:3 επεμψα δε τους αδελφούς ίνα μη το καύχημα ημών
And I sent forth the brothers, lest our boasting

3588 5228 1473 2758 1722 3588 3313-3778
το υπέρ υμών κενωθή εν τω μέρει τούτω
over you should be nullified in this portion,

2443 2531 3004 3903 1510.3
ίνα καθώς έλεγον παρεσκευασμένοι ήτε
that, as I said, [[2]making preparations [1]you should be];

3381 1437 2064 4862 1473 *
9:4 μήπως εάν έλθωσι συν εμοί Μακεδόνες
lest perhaps if [[2]should come [3]with [4]me [1]Macedonians],

2532 2147 1473 532 2617-1473
και εύρωσιν υμάς απαρασκευάστους καταισχυνθώμεν ημείς
and should find you unprepared, we should be disgraced,

2443 3361-3004 1473 1722 3588 5287-3778 3588
ίνα μη λέγωμεν υμείς εν τη υποστάσει ταύτη της
(so that we should not say – You) in this support

2746 316 3767 2233 3870
καυχήσεως **9:5** αναγκαίον ούν ηγησάμην παρακαλέσαι
of boasting. [[2]important [3]then [1]I esteemed it] to appeal to

3588 80 2443 4281 1519 1473 2532
τους αδελφούς ίνα προέλθωσιν εις υμάς και
the brothers that they should go forth unto you and

4294 3588 4293 2129 1473
προκαταρτίσωσι την προκατηγγελμένην ευλογίαν υμών
complete beforehand [[3]preannounced [4]blessing [2]your

3778 2092-1510.1 3779 5613 2129 2532 3361 5618
ταύτην ετοίμην είναι ούτως ως ευλογίαν και μη ώσπερ
[1]this] being prepared – thus as a blessing, and not as if

4124
πλεονεξίαν
a desire for wealth.

Sow Generously

3778-1161 3588 4687 5340 5340
9:6 τούτο δε ο σπείρων φειδομένως φειδομένως
But this *I say*, The one sowing sparingly [[3]sparingly

2532 2325 2532 3588 4687 1909 2129 1909
και θερίσει και ο σπείρων επ' ευλογίαις επ'
[1]also [2]harvests]; and the one sowing for blessings for

2129 2532 2325 1538 2531 4255
ευλογίαις και θερίσει **9:7** έκαστος καθώς προαιρείται
blessings also he shall harvest. *Let* each *do* as he resolves

3588 2588 3361 1537 3077 2228 1537 318
τη καρδία μη εκ λύπης η εξ ανάγκης
in the heart, not from out of distress or from out of necessity;

2431 1063 1395 25 3588 2316 1415 1161 3588
ιλαρόν γαρ δότην αγαπά ο θεός **9:8** δυνατός δε ο
[[4]a happy [1]for [5]giver [3]loves [2]God]. [[3]*is* able [1]And

2316 3956 5484 4052 1519 1473 2443 1722 3956
θεός πάσαν χάριν περισσεύσαι εις υμάς ίνα εν παντί
[2]God [5]every [6]favor [4]to abound] unto you, that in every *way*

3842 3956 841 2192 4052
πάντοτε πάσαν αυτάρκειαν έχοντες περισσεύητε
at all times [[3]all [4]sufficiency [2]having [1]you should abound]

1519 3956 2041 18 2531 1125
εις παν έργον αγαθόν **9:9** καθώς γέγραπται
for every [[2]work [1]good], (as it has been written,

4650 1325 3588 3993 3588 1343-1473
εσκόρπισεν έδωκε τοις πένησιν η δικαιοσύνη αυτού
He dispersed, he gave to the needy; his righteousness

3306 1519 3588 165 3588-1161 2023 4690
μένει εις τον αιώνα **9:10** ο δε επιχορηγών σπέρμα
abides into the eon†. And the one supplying seed

3588 4687 2532 740 1519 1035 5524
τω σπείροντι και άρτον εις βρώσιν χορηγήσαι
to the one sowing, even [[2]bread [3]for [4]food [1]may he supply]†,

2532 4129 3588 4703-1473 2532 837 3588
και πληθύναι τον σπόρον υμών και αυξήσαι τα
and multiply your sowing, and may he increase the

9:9 †*See Ps. 112:9.*

9:10 †*See Is. 55:10.*

1081 3588 1343-1473 1722 3956
γενήματα της δικαιοσύνης υμών 9:11 εν παντί
offspring of your righteousness), in every *way*

4148 1519 3956 572 3748 2716
πλουτιζόμενοι εις πάσαν απλότητα ήτις κατεργάζεται
being enriched in all simplicity, which manufactures

1223 1473 2169 3588 2316 3754 3588 1248 3588
δι' ημών ευχαριστίαν τω θεώ 9:12 ότι η διακονία της
through us thankfulness *to* God. For the service

3009-3778 3756 3440 1510.2.3 4322 3588
λειτουργίας ταύτης ου μόνον εστί προσαναπληρούσα τα
of this ministration not only is filling up in addition the

5303 3588 39 235 2532 4052 1223
υστερήματα των αγίων αλλά και περισσεύουσα διά
deficiencies of the holy ones, but also abounding through

4183 2169 3588 2316 1223 3588 1382
πολλών ευχαριστιών τω θεώ 9:13 διά της δοκιμής
many thanksgivings *to* God, through the proof

3588 1248-3778 1392 3588 2316 1909 3588 5292
της διακονίας ταύτης δοξάζοντες τον θεόν επί τη υποταγή
of this service, glorifying God by the submission

3588 3671-1473 1519 3588 2098 3588
της ομολογίας υμών εις το ευαγγέλιον του
of your acknowledgment *offering* to the good news of the

5547 2532 572 3588 2842 1519 1473 2532 1519
χριστού και απλότητι της κοινωνίας εις αυτούς και εις
Christ, and a simplicity of the fellowship to them and unto

3956 2532 1473 1162 5228 1473 1971
πάντας 9:14 και αυτών δεήσει υπέρ υμών επιποθούντων
all, and their supplication for you, longing after

1473 1223 3588 5235 5484 3588 2316 1909 1473
υμάς διά την υπερβάλλουσαν χάριν του θεού εφ' υμίν
you through the exceeding favor of God unto you.

5484-1161 3588 2316 1909 3588 411-1473 1431
9:15 χάρις δε τω θεώ επί τη ανεκδιηγήτω αυτού δωρεά
And gratitude *be to* God over his inexpressible gift.

CHAPTER 10

The Weapons of God

1473 1161 1473 * 3870 1473 1223 3588
10:1 αυτός δε εγώ Παύλος παρακαλώ υμάς διά της
[3myself 1But 2I], Paul appeal to you through the

4236 2532 1932 3588 5547 3739 2596-4383
πραότητος και επιεικείας του χριστού ος κατά πρόσωπον
gentleness and clemency of the Christ, who in person

3303 5011 1722 1473 548-1161 2292 1519 1473
μεν ταπεινός εν υμίν απών δε θαρρώ εις υμάς
indeed *am* humble among you, and absent I take courage in you.

1189-1161 3588 3361 3918 2292 3588
10:2 δέομαι δε το μη παρών θαρρήσαι τη
But I beseech *you*, the one not at hand, to take courage with the

4006 3739 3049 5111 1909 5100 3588
πεποιθήσει η λογίζομαι τολμήσαι επί τινας τους
reliance which I consider to dare against some of the ones

3049 1473 5613 2596 4561 4043
λογιζομένους ημάς ως κατά σάρκα περιπατούντας
considering us as [2according to 3*the* flesh 1walking].

1722 4561 1063 4043 3756 2596 4561
10:3 εν σαρκί γαρ περιπατούντες ου κατά σάρκα
[3in 4*the* flesh 1For 2walking 6not 7according to 8*the* flesh

4754 3588-1063 3696 3588 4752-1473 3756
στρατευόμεθα 10:4 τα γαρ όπλα της στρατείας ημών ου
5we soldier]. For the weapons of our army *are* not

4559 235 1415 3588 2316 4314 2506 3794
σαρκικά αλλά δυνατά τω θεώ προς καθαίρεσιν οχυρωμάτων
fleshly, but mighty *with* God to *the* demolition of fortresses,

3053 2507 2532 3956 5313 1869
10:5 λογισμούς καθαιρούντες και παν ύψωμα επαιρόμενον
[2devices 1demolishing], and every height being lifted up

2596 3588 1108 3588 2316 2532 163 3956
κατά της γνώσεως του θεού και αιχμαλωτίζοντες παν
against the knowledge of God, and captivating every

3540 1519 3588 5218 3588 5547 2532 1722
νόημα εις την υπακοήν του χριστού 10:6 και εν
thought into the obedience of the Christ, and [2in

2092 2192 1556 3956 3876 3752
ετοίμω έχοντες εκδικήσαι πάσαν παρακοήν όταν
3readiness 1having] to punish all disobedience whenever

4137 1473 3588 5218 3588
πληρωθή υμών η υπακοή 10:7 τα
[3should be fulfilled 1your 2obedience]. The *things*

2596 4383 991 1536
κατά πρόσωπον βλέπετε ει τις
according to appearance do you take heed *only*? If anyone

3982 1438 5547-1510.1 3778-3049 3825
πέποιθεν εαυτώ χριστού είναι τούτο λογιζέσθω πάλιν
is persuaded in himself to be of Christ, let him consider this again

575 1438 3754 2531 1473 5547 3779 2532 1473
αφ' εαυτού ότι καθώς αυτός χριστού ούτω και ημείς
of himself, that, as he *is* of Christ, so also we *are*

5547 1437-5037-1063 2532 4053 5100
χριστού 10:8 εάν τε γαρ και περισσότερόν τι
of Christ. For if also even more extra somewhat

2744 4012 3588 1849-1473 3739 1325
καυχήσωμαι περί της εξουσίας ημών ης έδωκεν
I should boast concerning our authority, (of which [3gave

3588 2962 1473 1519 3619 2532 3756 1519 2506-1473
ο κύριος ημίν εις οικοδομήν και ουκ εις καθαίρεσιν υμών
1the 2Lord] to us for construction, and not for your demolition),

3756-153 2443 3361 1380 5613 302
ουκ αισχυνθήσομαι 10:9 ίνα μη δόξω ως αν
I shall not be ashamed†, that I should not seem as if

1629 1473 1223 3588 1992 3754 3588
εκφοβείν υμάς διά των επιστολών 10:10 ότι αι
to frighten you through letters. For the

3303-1992 5346 926 2532 2478 3588 1161 3952
μεν επιστολαί φησί βαρείαι και ισχυραί η δε παρουσία
letters indeed, one says, *are* heavy and strong, but *the* arrival

3588 4983 772 2532 3588 3056 1848
του σώματος ασθενής και ο λόγος εξουθενημένος
of his person weak, and the word being with contempt.

3778 3049 3588 5108 3754 3634 1510.2.4 3588
10:11 τούτο λογιζέσθω ο τοιούτος ότι οίοί εσμεν τω
[4this 1Let 3consider 2such], that as we are *in*

3056 1223 1992 548 5108 2532
λόγω δι' επιστολών απόντες τοιούτοι και
word through letters *while* being absent, such [3when

3918 3588 2041 3756-1063 5111 1469 2228
παρόντες τω έργω 10:12 ου γαρ τολμώμεν εγκρίναι η
4at hand 1the 2work]. For not do we dare to approve or

4793 1438 5100 3588 1438-4921
συγκρίναι εαυτούς τισι των εαυτούς συνιστανόντων
compare ourselves to some of the ones commending themselves.

235 1473 1722 1438 1438 3354
αλλά αυτοί εν εαυτοίς εαυτούς μετρούντες
But [2*that* they 5by 6themselves 4themselves 3*are* measuring

2532 4793 1438 1438 3756-4920
και συγκρίνοντες εαυτούς εαυτοίς ου συνιούσι
7and 8comparing 9themselves 10to themselves 1they notice not].

1473-1161 3780 1519 3588 280 2744
10:13 ημείς δε ουχί εις τα άμετρα καυχησόμεθα
But we [2not 4to 5the *things* 6immeasurable 1shall 3boast],

235 2596 3588 3358 3588 2583 3739
αλλά κατά το μέτρον του κανόνος ου
but according to the measure of the rule of which

3307-3588-2316 1473 3358 2185 891 2532 1473
εμέρισεν ο θεός ημίν μέτρου εφικέσθαι άχρι και υμών
God portioned to us, a measure reaching as far as even of you.

3756-1063 5613 3361 2185 1519 1473 5239
10:14 ου γαρ ως μη εφικνούμενοι εις υμάς υπερεκτείνομεν
For not as *one* not reaching [3to 4you 1do we overstretch

1438 891-1063 2532 1473 5348 1722 3588 2098
εαυτούς άχρι γαρ και υμών εφθάσαμεν εν τω ευαγγελίω
2ourselves], for unto even you we arrive with the good news

3588 5547 3756 1519 3588 280 2744
του χριστού 10:15 ουκ εις τα άμετρα καυχώμενοι
of the Christ; not [2in 3things 4immeasurable 1boasting]

1722 245 2873 1680 1161 2192 837 3588
εν αλλοτρίοις κόποις ελπίδα δε έχοντες αυξανομένης της
in another's toils; [3hope 1but 2having], increasing of the

4102 1473 1722 1473 3170 2596 3588
πίστεως υμών εν υμίν μεγαλυνθήναι κατά τον
belief of yours, [2among 3you 1to be magnified] according to

2583-1473 1519 4050 1519 3588 5238
κανόνα ημών εις περισσείαν 10:16 εις τα υπερέκεινα
our rule in abundance, [2to 3the ones 4farther

1473 2097 3756 1722 245
υμών ευαγγελίσασθαι ουκ εν αλλοτρίω
5from you 1to announce good news], *and* not [2in 3another's

2583 1519-3588 2092 2744 3588-1161
κανόνι εις τα έτοιμα καυχήσασθαι 10:17 ο δε
4rule 5*already* 6prepared 1to boast]. But the one

10:8 †*Ald.* **καταισχυνθησομαι** - disgraced.

2744 1722 2962 2744 3756-1063
καυχώμενος εν κυρίω καυχάσθω **10:18** ου γαρ
boasting, [2in 3*the* Lord 1let him boast]. For *it is* not
3588 1438-4921 1565 1510.2.3 1384 235 3739
ο εαυτόν συνιστών εκείνός εστι δόκιμος αλλ' ον
the one commending himself that is approved, but whom
3588 2962 4921
ο κύριος συνίστησιν
the Lord commends.

CHAPTER 11

Paul's Motives Defended

3784 430 1473 3397 3588 877
11:1 όφελον ανείχεσθέ μου μικρόν τη αφροσύνη
I would you endure me a little folly –
235 2532 430 1473 2205-1063 1473
αλλά και ανέχεσθέ μου **11:2** ζηλώ γαρ υμάς
but even endure me! For I am zealous for you *with*
2206 2316 718-1063 1473 1520 435 3933
ζήλω θεού ηρμοσάμην γαρ υμάς ενί ανδρί παρθένον
zeal of God. For I suited you to one husband, [2virgin
53 3936 3588 5547 5399-1161 3381
αγνήν παραστήσαι τω χριστώ **11:3** φοβούμαι δε μήπως
1*as* a pure], to present to the Christ. But I fear, perhaps
5613 3588 3789 *-1818 1722 3588 3834-1473
ως ο όφις Εύαν εξηπάτησεν εν τη πανουργία αυτού
as the serpent cheated Eve in his cleverness,
3779 5351 3588 3540-1473 575 3588
ούτω φθαρή τα νοήματα υμών από της
so [2should be corrupted 1your thoughts] from the
572 3588 1519 3588 5547 1487-3303-1063
απλότητος της εις τον χριστόν **11:4** ει μεν γαρ
simplicity of the one in the Christ. For if indeed
3588 2064 243 * 2784 3739
ο ερχόμενος άλλον Ιησούν κηρύσσει ον
the one coming [2another 3Jesus 1to proclaim], whom
3756-2784 2228 4151 2087 2983
ουκ εκηρύξαμεν η πνεύμα έτερον λαμβάνετε
we proclaimed not, or [3spirit 2another 1you received],
3739 3756-2983 2228 2098 2087
ο ουκ ελάβετε η ευαγγέλιον έτερον
which you received not *from us*; or [2good news 1another],
3739 3756-1209 2573 430
ο ουκ εδέξασθε καλώς ηνείχεσθε
which you received not *from us* – well you withhold *from it*.
3049-1063 3367 5302 3588 5228 3029
11:5 λογίζομαι γαρ μηδέν υστερηκέναι των υπέρ λίαν
For I consider in nothing to be lacking of the more exceeding
652 1487-1161 2532 2399 3588
αποστόλων **11:6** ει δε και ιδιώτης τω
apostles. And if even *I be* a common person in the
3056 235 3756 3588 1108 235 1722
λόγω αλλ' ου τη γνώσει αλλ' εν
communication, but *I am* not in the knowledge; but *I am* in
3956 5319 1722 3956 1519 1473 2228
παντί φανερωθέντες εν πάσιν εις υμάς **11:7** η
every way making manifest in all *things* to you. Or
266 4160 1683 5013 2443 1473
αμαρτίαν εποίησα εμαυτόν ταπεινών ίνα υμείς
[2sin 1did I commit 4myself 3humbling] that you
5312 3754 1431 3588 3588 2316-2098
υψωθήτε ότι δωρεάν το του θεού ευαγγέλιον
should be exalted, that without charge [2the 3good news of God
2097 1473 243 1577 4813 2983
ευηγγελισάμην υμίν **11:8** άλλας εκκλησίας εσύλησα λαβών
1I announced] to you? Other assemblies I robbed, taking
3800 4314 3588 1473 1248 2532 3918
οψώνιον προς την υμών διακονίαν **11:9** και παρών
a ration for your service. And being at hand
4314 1473 2532 5302 3756-2655 3762
προς υμάς και υστερηθείς ου κατενάρκησα ουδενός
with you, and being lacking, I was not lax of anyone.
3588 1063 5303-1473 4322 3588 80
το γαρ υστέρημά μου προσανεπλήρωσαν οι αδελφοί
For my deficiency [3filled up in addition 1the 2brothers],
2064 575 * 2532 1722 3956 4 1473
ελθόντες από Μακεδονίας και εν παντί αβαρή υμίν
having come from Macedonia. And in everything [3easy 4to you
1683 5083 2532 5083 1510.2.3 225
εμαυτόν ετήρησα και τηρήσω **11:10** έστιν αλήθεια
2myself 1I kept], and I will keep *it so*. It is *the* truth

5547 1722 1473 3754 3588 2746-3778 3756-5420
χριστού εν εμοί ότι η καύχησις αύτη ου φραγήσεται
of Christ in me, that this boasting shall not be shut up
1519 1473 1722 3588 2824 3588 * 1302
εις εμέ εν τοις κλίμασι της Αχαΐας **11:11** διατί
in me in the regions of Achaia. Why?
3754 3756-25 1473 3588 2316 1492 3739-1161
ότι ουκ αγαπώ υμάς ο θεός οίδεν **11:12** ο δε
Because I do not love you? God knows. But what
4160 2532 4160 2443 1581 3588 874
ποιώ και ποιήσω ίνα εκκόψω την αφορμήν
I do, also I shall do, that I should cut off the opportunity
3588 2309 874 2443 1722 3739 2744
των θελόντων αφορμήν ίνα εν ω καυχώνται
of the ones wanting an opportunity, that in what they boast,
2147 2531 2532 1473 3588 1063 5108
ευρεθώσι καθώς και ημείς **11:13** οι γαρ τοιούτοι
they should be found as also we. For such ones
5570 2040 1386 3345 1519
ψευδαπόστολοι εργάται δόλιοι μετασχηματιζόμενοι εις
are false apostles, [2workers 1deceitful], changing appearance into
652 5547 2532 3756 2298 1473
αποστόλους χριστού **11:14** και ου θαυμαστόν αυτός
apostles of Christ. For *it is* not surprising [3himself
1063 3588 4567 3345 1519 32 5457
γαρ ο σατανάς μετασχηματίζεται εις άγγελον φωτός
1for 2Satan] to change appearance into an angel of light.
3756 3173 3767 1499 3588 1249-1473
11:15 ου μέγα ουν ει και οι διάκονοι αυτού
It is not a great *thing* then if even his servants
3345 5613 1249 1343 3739 3588
μετασχηματίζονται ως διάκονοι δικαιοσύνης ων το
change appearance as servants of righteousness, whom the
5056 1510.8.3 2596 3588 2041-1473 3825 3004
τέλος έσται κατά τα έργα αυτών **11:16** πάλιν λέγω
end will be according to their works. Again I say,
3361 5100 1473-1380 878-1510.1 1490 1065
μη τις με δόξη άφρονα είναι ει δε μη γε
no one should assume me to be foolish. But if not, indeed,
2579 5613 878 1209 1473 2443 3397 5100 2504
καν ως άφρονα δέξασθέ με ίνα μικρόν τι καγώ
if as foolish receive me, that [4a little 3some 1I also
2744 3739 2980 3756-2980 2596
καυχήσωμαι **11:17** ο λαλώ ου λαλώ κατά
2should boast]! What I *now* say, I say not according to
2962 235 5613 1722 877 1722 3778 3588 5287
κύριον αλλ' ως εν αφροσύνη εν ταύτη τη υποστάσει
the Lord, but as in folly, in this essence
3588 2746 1893 4183 2744 2596 3588
της καυχήσεως **11:18** επεί πολλοί καυχώνται κατά την
of boasting. Since many boast according to the
4561 2504 2744 2234-1063 430
σάρκα καγώ καυχήσομαι **11:19** ηδέως γαρ ανέχεσθε
flesh, also I shall boast. For with pleasure you endure
3588 878 5429-1510.6 430-1063 1536
των αφρόνων φρόνιμοι όντες **11:20** ανέχεσθε γαρ ει τις
the foolish ones, being practical. For you endure if anyone
1473-2615 1536 2719 1536 2983
υμάς καταδουλοί ει τις κατεσθίει ει τις λαμβάνει
reduce you to slavery, if anyone devours, if anyone takes,
1536 1869 1536 1473 1519 4383 1194
ει τις επαίρεται ει τις υμάς εις πρόσωπον δέρει
if anyone lifts up *himself*, if anyone [2you 3in 4*the* face 1flays].
2596 819 3004 5613 3754 1473 770
11:21 κατά ατιμίαν λέγω ως ότι ημείς ησθενήσαμεν
According to dishonor I speak, as that we were weak.
1722 3739 1161 302 5100 5111 1722 877
εν ω δ' αν τις τολμά εν αφροσύνη
[2in 3which 4ever 1But] anyone should be daring (in folly
3004 5111 2504 *-1510.2.6 2504
λέγω τολμώ καγώ **11:22** Εβραίοί εισι καγώ
I speak) [2am daring 1I also]. They are Hebrews? I also.
*-1510.2.6 2504 4690 * 1510.2.6
Ισραηλίταί εισι καγώ σπέρμα Αβραάμ εισι
They are Israelites? I also. [2seed 3of Abraham 1They are]?
2504 1249 5547 1510.2.6 3912
καγώ **11:23** διάκονοι χριστού εισι παραφρονών
I also. [2servants 3of Christ 1They are]? (ranting
2980 5228 1473 1722 2873 4056 1722 4127
λαλώ υπέρ εγώ εν κόποις περισσοτέρως εν πληγαίς
I speak over) I *also*. In toils – more exceedingly; in beatings –
5234 1722 5438 4056 1722
υπερβαλλόντως εν φυλακαίς περισσοτέρως εν
above measure; in imprisonments – more exceedingly; in

2288 4178 5259 * 3999 5062
θανάτοις πολλάκις 11:24 υπὸ Ιουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα
deaths – often. By *the* Jews five times [2forty *strokes*

3844 1520 2983 5151 4463
παρὰ μίαν έλαβον 11:25 τρις ερραβδίσθην
3save 4one 1I received]. Three times I was beaten with a rod,

530 3034 5151 3489 3574
άπαξ ελιθάσθην τρις εναυάγησα νυχθήμερον
once I was stoned, three times I was shipwrecked, night and day

1722 3588 1037 4160 3597 4178
εν τω βυθώ πεποίηκα 11:26 οδοιπορίας πολλάκις
in the deep I have spent, in journeys often,

2794 4215 2794 3027 2794 1537
κινδύνοις ποταμών κινδύνοις ληστών κινδύνοις εκ
in dangers of rivers, in dangers of robbers, in dangers from

1085 2794 1537 1484 2794 1722 4172 2794
γένους κινδύνοις εξ εθνών κινδύνοις εν πόλει κινδύνοις
my race, in dangers from nations, in dangers in *the* city, in dangers

1722 2047 2794 1722 2281 2794 1722
εν ερημία κινδύνοις εν θαλάσση κινδύνοις εν
in desolate *places*, in dangers in *the* sea, in dangers among

5569 1722 2873 2532 3449 1722 70
ψευδαδέλφοις 11:27 εν κόπω και μόχθω εν αγρυπνίαις
false brothers, in toil and trouble, in sleeplessnesses

4178 1722 3042 2532 1373 1722 3521 4178
πολλάκις εν λιμώ και δίψει εν νηστείαις πολλάκις
often, in hunger and thirst, in fastings often,

1722 5592 2532 1132 5565 3588
εν ψύχει και γυμνότητι 11:28 χωρίς των
in chilliness and nakedness. Separate from the *things*

3924 3588 1999 1473 3588 2596-2250
παρεκτός η επισύστασίς μου η καθ ημέραν
outwardly, *there is* the conspiring against me in the daily

3588 3308 3956 3588 1577 5100
η μέριμνα πασών των εκκλησιών 11:29 τις
anxiety concerning all the assemblies. Who

770 2532 3756-770 5100 4624 2532 3756-1473
ασθενεί και ουκ ασθενώ τις σκανδαλίζεται και ουκ εγώ
is weak, and I am not weak? Who is stumbled, and I am not

4448 1487 2744 1163 3588 3588
πυρούμαι 11:30 ει καυχάσθαι δει τα της
on fire? If [2boast 1I must], [2*in* the *things*

769-1473 2744 3588 2316 2532 3962 3588
ασθενείας μου καυχήσομαι 11:31 ο θεός και πατήρ του
3of my weakness 1I will boast]. The God and father of the

2962 * 5547 1492 3588 1510.6 2128 1519 3588
κυρίου Ιησού χριστού οίδεν ο ων ευλογητός εις τους
Lord Jesus Christ knows, the one being blessed into the

165 3754 3756-5574 1722 * 3588 1481
αιώνας ότι ου ψεύδομαι 11:32 εν Δαμασκώ ο εθνάρχης
eons, that I do not lie. In Damascus the ethnarch

* 3588 935 5432 3588 *-4172
Αρέτα του βασιλέως εφρούρει την Δαμασκηνών πόλιν
of Aretas the king guarded the city of *the* Damascenes,

4084 1473 2309 2532 1223 2376 1722
πιάσαι με θέλων 11:33 και διά θυρίδος εν
[2to lay hold 3of me 1wanting]. And through a window in

4553 5465 1223 3588 5038 2532 1628
σαργάνη εχαλάσθην διά του τείχους και εξέφυγον
a cord basket I was let down through the wall, and fled from

3588 5495-1473
τας χείρας αυτού
his hands.

CHAPTER 12

Paul Boasts in His Weakness

2744 1211 3756 4851 1473
12:1 καυχάσθαι δη ου συμφέρει μοι
To boast indeed *is* not an advantage to me.

2064-1063 1519 3701 2532 602 2962
ελεύσομαι γαρ εις οπτασίας και αποκαλύψεις κυρίου
For I will come unto apparitions and revelations of *the* Lord.

1492 444 1722 5547 4253 2094 1180
12:2 οίδα άνθρωπον εν χριστώ προ ετών δεκατεσσάρων
I know a man in Christ [3ago 2years 1fourteen],

1535 1722 4983 3756-1492 1535 1623 3588
είτε εν σώματι ουκ οίδα είτε εκτός του
(whether in body I know not, *or* whether outside the

4983 3756-1492 3588 2316 1492 726
σώματος ουκ οίδα ο θεός οίδεν αρπαγέντα
body I know not – God knows); being seized by force

3588 5108 2193 5154 3772 2532 1492
τον τοιούτον έως τρίτου ουρανού 12:3 και οίδα
was such a one unto *the* third heaven. And I know

3588 5108 444 1535 1722 4983 1535
τον τοιούτον άνθρωπον είτε εν σώματι είτε
such a man, (whether in *the* body or whether

1623 3588 4983 3756-1492 3588 2316 1492 3754
εκτός του σώματος ουκ οίδα ο θεός οίδεν 12:4 ότι
outside the body I know not – God knows); that

726 1519 3588 3857 2532 191
ηρπάγη εις τον παράδεισον και ήκουσεν
he was seized by force into paradise, and heard

731 4487 3739 3756-1832 444
άρρητα ρήματα α ουκ εξόν ανθρώπω
[2not made known 1sayings], which is not allowed for a man

2980 5228 3588 5108 2744
λαλήσαι 12:5 υπέρ του τοιούτου καυχήσομαι
to speak. Concerning such a one I will boast;

5228-1161 1683 3756-2744 1508 1722 3588
υπέρ δε εμαυτού ου καυχήσομαι ει μη εν ταις
but concerning myself I shall not boast, unless in

769-1473 1437-1063 2309 2744
ασθενείαις μου 12:6 εάν γαρ θελήσω καυχήσασθαι
my weaknesses. For if I should want to boast,

3756-1510.8.1 878 225 1063 2046
ουκ έσομαι άφρων αλήθειαν γαρ ερώ
I will not be a foolish one; [3*the* truth 1for 2I shall speak].

5339-1161 3361 5100 1519 1473-3049 5228 3739
φείδομαι δε μη τις εις εμέ λογίσηται υπέρ ο
But I spare, lest anyone should consider me above what

991 1473 2228 191 5100 1537 1473 2532
βλέπει με η ακούει τι εξ εμού 12:7 και
he sees me *to be*, or hears anything from me. And

3588 5236 3588 602 2443 3361
τη υπερβολή των αποκαλύψεων ίνα μη
[4*over* the 5excess 6of the 7revelations 1so that 2I should not

5229 1325 1473 4647 3588 4561
υπεραίρωμαι εδόθη μοι σκόλοψ τη σαρκί
3be elevated], there was given to me a barb in the flesh,

32 4566 2443 1473-2852 2443 3361
άγγελος σατάν ίνα με κολαφίζη ίνα μη
a messenger of Satan that he should buffet me, that I should not

5229 5228 3778 5151 3588 2962
υπεραίρωμαι 12:8 υπέρ τούτου τρις τον κύριον
be elevated. For this three times [2the 3Lord

3870 2443 868 575 1473 2532
παρεκάλεσα ίνα αποστή απ' εμού 12:9 και
1I appealed to], that it should abstain from me. And

2046 1473 714 1473 3588 5484-1473 3588
είρηκέ μοι αρκεί σοι η χάρις μου η
he has said to me, Sufficient to you *is* my favor.

1063 1411-1473 1722 769 5048 2236
γαρ δύναμίς μου εν ασθενεία τελειούται ήδιστα
For my power [2in 3weakness 1is perfected]. Most gladly

3767 3123 2744 1722 3588 769-1473 2443
ούν μάλλον καυχήσομαι εν ταις ασθενείαις μου ίνα
then rather I will boast in my weaknesses, that

1981 1909 1473 3588 1411 3588 5547
επισκηνώση επ' εμέ η δύναμις του χριστού
[5should set up tent 6over 7me 1the 2power 3of the 4Christ].

1352 2106 1722 769 1722 5196
12:10 διό ευδοκώ εν ασθενείαις εν ύβρεσιν
Therefore I think well in weaknesses, in insults,

1722 318 1722 1375 1722 4730 5228
εν ανάγκαις εν διωγμοίς εν στενοχωρίαις υπέρ
in necessities, in persecutions, in straits for

5547 3752-1063 770 5119 1415-1510.2.1
χριστού όταν γαρ ασθενώ τότε δυνατός ειμι
Christ. For whenever I should be weak, then I am mighty.

1096 878 2744 1473
12:11 γέγονα άφρων καυχώμενος υμείς
I have become a foolish one boasting – you

1473-315 1473-1063 3784 5259 1473 4921
με ηναγκάσατε εγώ γαρ ώφειλον υφ' υμών συνίστασθαι
compelled me. For I ought [2by 3you 1to be commended];

3762-1063 5302 3588 5228 3029 652
ουδέν γαρ υστέρησα των υπέρ λίαν αποστόλων
for in nothing was I lacking of the more exceeding apostles,

1499 3762-1510.2.1 3588-3303 4592 3588 652
ει και ουδέν ειμι 12:12 τα μεν σημεία του αποστόλου
if even I am nothing. Indeed the signs of the apostle

2716 1722 1473 1722 3956 5281 1722 4592
κατειργάσθη εν υμίν εν πάση υπομονή εν σημείοις
were worked among you in all endurance, in signs,

2532 5059 2532 1411 5100-1063 1510.2.3 3739
και τέρασι και δυνάμεσι 12:13 τι γαρ εστιν ο
and miracles, and *works* of power. For in what is it that

2274 5228 3588 3062 1577 1508
ηττήθητε υπέρ τας λοιπάς εκκλησίας ει μη
you were inferior beyond the rest of *the* assemblies, unless

3754 1473-1473 3756 2655 1473 5483 1473
ότι αυτός εγώ ου κατενάρκησα υμών χαρίσασθέ μοι
that I myself *was* not lax of you? Grant me

3588 93-3778 2400 5154 2093 2192
την αδικίαν ταύτην 12:14 ιδού τρίτον ετοίμως έχω
this injustice! Behold, a third *time* readily I have

2064 4314 1473 2532 3756-2655 1473 3756-1063-2212
ελθείν προς υμάς και ου καταναρκήσω υμών ου γαρ ζητώ
come to you. And I will not be lax of you; for I seek not

3588 1473 235 1473 3756 1063 3784 3588 5043
τα υμών αλλ' υμάς ου γαρ οφείλει τα τέκνα
the *things* of yours, but you. [[5]not [1]For [4]ought [2]the [3]children

3588 1118 2343 235 3588 1118 3588 5043
τοις γονεύσι θησαυρίζειν αλλ' οι γονείς τοις τέκνοις
[7]for the [8]parents [6]to treasure up], but the parents for the children.

1473-1161 2236 1159 2532 1550 5228
12:15 εγώ δε ήδιστα δαπανήσω και εκδαπανηθήσομαι υπέρ
And I most gladly will spend and expend for

3588 5590-1473 1499 4056 1473-25 2276
των ψυχών υμών ει και περισσοτέρως υμάς αγαπών ήττον
your souls; if even more exceedingly loving you, [[2]less

25 1510.5-1161 1473 3756 2599 1473
αγαπώμαι 12:16 έστω δε εγώ ου κατεβάρησα υμάς
[1]I be loved]. But let it be! I *did* not burden you.

235 5224 3835 1388 1473-2983 3361
αλλ' υπάρχων πανούργος δόλω υμάς έλαβον 12:17 μη
But being clever, in cunning I took you. Did

5100 3739 649 4314 1473 1223 1473 4122
τινα ων απέσταλκα προς υμάς δι' αυτού επλεονέκτησα
by any whom I sent to you, through him take advantage

1473 3870 * 2532 4882 3588
υμάς 12:18 παρεκάλεσα Τίτον και συναπέστειλα τον
of you? I appealed to Titus, and sent along with *him* the

80 3385 4122 1473 * 3756
αδελφόν μη τι επλεονέκτησεν υμάς Τίτος ου
brother. [[4]in anything [2]take advantage [3]of you [1]*Did* Titus]? [[2]not

3588 1473 4151 4043 3756 3588 1473
τω αυτώ πνεύματι περιεπατήσαμεν ου τοις αυτοίς
[4]by the [5]same [6]spirit [1]*Do* we [3]walk]? Not in the same

2487 3825 1380 3754 1473 626
ίχνεσι 12:19 πάλιν δοκείτε ότι υμίν απολογούμεθα
tracks? Again, *do* you think that to you we make a defense?

2714 3588 2316 1722 5547 2980 3588 1161 3956
κατενώπιον του θεού εν χριστώ λαλούμεν τα δε πάντα
Before God in Christ we speak. But all *things*,

27 5228 3588 1473 3619 5399-1063
αγαπητοί υπέρ της υμών οικοδομής 12:20 φοβούμαι γαρ
beloved, *is* for your edification. For I fear

3381 2064 3756 3634 2309 2147 1473
μήπως ελθών ουχ οίους θέλω εύρω υμάς
perhaps having come [[3]not [4]as [5]I want [1]I should find [2]you],

2504 2147 1473 3634 3756-2309 3381
καγώ ευρεθώ υμίν οίον ου θέλετε μήπως
and I should be found by you such as you want not; lest perhaps

2054 2205 2372 2052 2636
έρις ζήλοι θυμοί εριθείαι καταλαλιαί
there be strife, jealousies, rages, contentions, evil speakings,

5587 5450 181 3361
ψιθυρισμοί φυσιώσεις ακαταστασίαι 12:21 μη
whisperings, inflation of minds, commotions; *and* lest

3825 2064 1473-5013 3588 2316-1473 4314 1473
πάλιν ελθόντα με ταπεινώση ο θεός μου προς υμάς
again having come, [[2]should humble me [1]my God] as to you,

2532 3996 4183 3588 4258 2532
και πενθήσω πολλούς των προημαρτηκότων και
and I should mourn much of the ones previously sinning, and

3361 3340 1909 3588 167 2532 4202 2532
μη μετανοησάντων επί τη ακαθαρσία και πορνεία και
not having repented over the uncleanness and harlotry and

766 3739 4238
ασελγεία η έπραξαν
lewdness which they practiced.

CHAPTER 13

Final Exhortations

5154-3778 2064 4314 1473 1909 4750
13:1 τρίτον τούτο έρχομαι προς υμάς επί στόματος
This third *time* I come to you. By *the* mouth

1417 3144 2532 5140 2476 3956 4487
δύο μαρτύρων και τριών σταθήσεται παν ρήμα
of two witnesses and three [[3]is established [1]every [2]saying]†.

4280 2532 4302 5613
13:2 προείρηκα και προλέγω ως
I have described beforehand, and say beforehand as

3918 3588 1208 2532 548 3568 1125
παρών το δεύτερον και απών νυν γράφω
being at hand the second *time*; and being absent now I write

3588 4258 2532 3588 3062-3956 3754
τοις προημαρτηκόσι και τοις λοιποίς πάσιν ότι
to the ones who previously sinned, and to all the rest, that

1437 2064 1519 3588 3825 3756-5339 1893
εάν έλθω εις το πάλιν ου φείσομαι 13:3 επεί
if I should come, for the again, I shall not spare – since

1382 2212 3588 1722 1473 2980 5547 3739
δοκιμήν ζητείτε του εν εμοί λαλούντος χριστού ος
[[2]a proof [1]you seek] of the [[3]in [4]me [2]speaking [1]Christ], which

1519 1473 3756-770 235 1414 1722 1473 2532-1063
εις υμάς ουκ ασθενεί αλλά δυνατεί εν υμίν 13:4 και γαρ
among you is not weak, but is mighty in you. For even

1487 4717 1537 769 235 2198
ει εσταυρώθη εξ ασθενείας αλλά ζη
if he was crucified from out of weakness, yet he lives

1537 1411 2316 2532-1063 1473 770 1722
εκ δυνάμεως θεού και γαρ ημείς ασθενούμεν εν
from out of power of God. For even we are weak in

1473 235 2198 4862 1473 1537 1411-2316
αυτώ αλλά ζησόμεθα συν αυτώ εκ δυνάμεως θεού
him, but we shall live with him from out of God's power

1519 1473 1438-3985 1487 1510.2.5 1722 3588
εις υμάς 13:5 εαυτούς πειράζετε ει εστέ εν τη
among you. Test yourselves if you are in the

4102 1438-1381 2228 3756-1921 1438
πίστει εαυτούς δοκιμάζετε η ουκ επιγινώσκετε εαυτούς
belief! Try yourselves! Or do you not recognize yourselves,

3754 * 5547 1722 1473 1510.2.3 1509 96-1510.2.5
ότι Ιησούς χριστός εν υμίν εστίν ει μη τι αδόκιμοί εστε
that Jesus Christ [[2]in [3]you [1]is] – except you are rejected.

1679-1161 3754 1097 3754 1473 3756-1510.2.4 96
13:6 ελπίζω δε ότι γνώσεσθε ότι ημείς ουκ εσμέν αδόκιμοι
But I hope that you know that we are not rejected.

2172-1161 4314 3588 2316 3361-4160 1473
13:7 εύχομαι δε προς τον θεόν μη ποιήσαι υμάς
But I make a vow to God [[2]to not do [1]for you

2556 3367 3756 2443 1473 1384 5316
κακόν μηδέν ουχ ίνα ημείς δόκιμοι φανώμεν
[4]evil [3]anything]; not that we [[2]approved† [1]should appear],

235 2443 1473 3588 2570 4160 1473-1161 5613 96
αλλ' ίνα υμείς το καλόν ποιήτε ημείς δε ως αδόκιμοι
but that you [[2]good [1]should do], and we [[2]as [3]rejected

1510.3 3756-1063 1410 5100 2596 3588
ώμεν 13:8 ου γαρ δυνάμεθά τι κατά της
[1]might be]. For not are we able *to do* anything against the

225 235 5228 3588 225 5463-1063 3752
αληθείας αλλ' υπέρ της αληθείας 13:9 χαίρομεν γαρ όταν
truth, but for the truth. For we rejoice whenever

1473 770 1473-1161 1415-1510.3 3778-1161 2532
ημείς ασθενώμεν υμείς δε δυνατοί ήτε τούτο δε και
we should be weak, but you should be mighty. But this also

2172 3588 1473 2676 1223-3778
ευχόμεθα την υμών κατάρτισιν 13:10 διά τούτο
we make a vow – your readying. On account of

3778 548 1125 2443 3918 3361
ταύτα απών γράφω ίνα παρών μη
these *things* [[2]being absent [1]I write], that being at hand [[2]not

664 5530 2596 3588 1849 3739
αποτόμως χρήσωμαι κατά την εξουσίαν ην
[4]severely [1]I should [3]treat *you*], according to the authority which

13:1 †*See Dt. 19:15.*

13:7 †*i.e.* should appear right.

1325 1473 3588 2962 1519 3619 2532 3756 1519 2506
εδωκέ μοι ο κύριος εις οικοδομήν και ουκ εις καθαίρεσιν
[3gave 4to me 1the 2Lord] for edification, and not for demolition.

3062 80 5463 2675 3870 3588
13:11 λοιπόν αδελφοί χαίρετε καταρτίζεσθε παρακαλείσθε το
The rest, brothers, rejoice! Be readied! Be comforted! The

1473 5426 1514 2532 3588 2316 3588 26 2532
αυτό φρονείτε ειρηνεύετε και ο θεός της αγάπης και
same *thing* think! Make peace! And the God of love and

1515 1510.8.3 3326 1473 782 240 1722
ειρήνης έσται μεθ' υμών **13:12** ασπάσασθε αλλήλους εν
peace will be with you. Greet one another with

39 5370 782 1473 3588 39 3956
αγίω φιλήματι **13:13** ασπάζονται υμάς οι άγιοι πάντες
a holy kiss! [4greet 5you 2the 3holy ones 1All].

3588 5484 3588 2962 * 5547 2532 3588 26
13:14 η χάρις του κυρίου Ιησού χριστού και η αγάπη
The favor of the Lord Jesus Christ, and the love

3588 2316 2532 3588 2842 3588 39 4151 3326
του θεού και η κοινωνία του αγίου πνεύματος μετά
of God, and the fellowship of the holy spirit, *be* with

3956-1473 281
πάντων υμών αμήν
you all. Amen.

GALATIANS

CHAPTER 1

Greetings to the Assemblies

* 652 3756 575 444 3761 1223
1:1 Παύλος απόστολος ουκ απ' ανθρώπων ουδέ δι'
Paul, an apostle, (not from men, nor through

444 235 1223 * 5547 2532 2316 3962
ανθρώπου αλλά διά Ιησού χριστού και θεού πατρός
man, but through Jesus Christ, and God *the* father,

3588 1453 1473 1537 3498 2532
του εγείραντος αυτόν εκ νεκρών **1:2** και
the one raising him from out of dead ones), and

3588 4862 1473 3956 80 3588 1577 3588
οι συν εμοί πάντες αδελφοί ταις εκκλησίαις της
[2the 4with 5me 1all 3brothers], to the assemblies

* 5484 1473 2532 1515 575 2316 3962
Γαλατίας **1:3** χάρις υμίν και ειρήνη από θεού πατρός
of Galatia. Favor to you and peace from God *the* father,

2532 2962-1473 * 5547 3588 1325 1438
και κυρίου ημών Ιησού χριστού **1:4** του δόντος εαυτόν
and our Lord Jesus Christ, the one giving himself

4012 3588 266-1473 3704 1807 1473 1537
περί των αμαρτιών ημών όπως εξέληται ημάς εκ
for our sins, so as to rescue us from out of

3588 1764 165 4190 2596 3588 2307
του ενεστώτος αιώνος πονηρού κατά το θέλημα
the present [2age 1wicked], according to the will

3588 2316 2532 3962 1473 3739 3588 1391
του θεού και πατρός ημών **1:5** ω η δόξα
[2God 3and 4father 1of our], to whom *be* the glory

1519 3588 165 3588 165 281 2296 3754
εις τους αιώνας των αιώνων αμήν **1:6** θαυμάζω ότι
into the eons of the eons. Amen. I marvel that

3779 5030 3346 575 3588 2564-1473
ούτω ταχέως μετατίθεσθε από του καλέσαντος υμάς
so quickly you are transferred from your calling

1722 5484 5547 1519 2087 2098 3739
εν χάριτι χριστού† εις έτερον ευαγγέλιον **1:7** ο
in favor of Christ to another good news, which

3756-1510.2.3 243 1508 5100-1510.2.6 3588 5015
ουκ έστιν άλλο ει μη τινές εισιν οι ταράσσοντες
is not another; except there are some disturbing

1473 2532 2309 3344 3588 2098 3588
υμάς και θέλοντες μεταστρέψαι το ευαγγέλιον του
you, and wanting to convert the good news of the

5547 235 2532 1437 1473 2228 32 1537
χριστού **1:8** αλλά και εάν ημείς η άγγελος εξ
Christ. But even if we or an angel from out of

3772 2097 1473 3844 3739
ουρανού ευαγγελίζηται υμίν παρ' ο
heaven should announce good news to you beyond which

2097-1473 331-1510.5 5613
ευηγγελισάμεθα υμίν ανάθεμα έστω **1:9** ως
good news we announced to you, let him be anathema! As

4280 2532 737 3825 3004 1536
προειρήκαμεν και άρτι πάλιν λέγω ει τις
we described beforehand, and just now again I say, If anyone

1473-2097 3844 3739 3880
υμάς ευαγγελίζεται παρ' ο παρελάβετε
announces good news to you beyond what you took to yourselves,

331-1510.5
ανάθεμα έστω
let him be anathema!

Paul Recounts His Conversion

737-1063 444 3982 2228 3588
1:10 άρτι γαρ ανθρώπους πείθω η τον
For now, [2men 1do I comply with], or

2316 2228 2212 444 700 1487-1063 2089
θεόν η ζητώ ανθρώποις αρέσκειν ει γαρ έτι
God? Or do I seek [2men 1to please]? For if still

444 700 5547 1401 3756 302 1510.7.1
ανθρώποις ήρεσκον χριστού δούλος ουκ αν ήμην
[2men 1I please], [4Christ's 5bondman 2not 3then 1I was].

1107-1161 1473 80 3588 2098 3588
1:11 γνωρίζω δε υμίν αδελφοί το ευαγγέλιον το
But I make known to you, brothers, the good news, the

2097 5259 1473 3754 3756-1510.2.3 2596
ευαγγελισθέν υπ' εμού ότι ουκ έστι κατά
good news announced by me, that it is not according to

444 3761 1063 1473 3844 444
άνθρωπον **1:12** ουδέ γαρ εγώ παρά ανθρώπου
man. [3not even 1For 2I 6from 7man

3880 1473 3777 1321 235 1223 602
παρέλαβον αυτό ούτε εδιδάχθην αλλά δι' αποκαλύψεως
4received 5it], nor was taught *it*, but through a revelation

* 5547 191-1063 3588 1699 391
Ιησού χριστού **1:13** ηκούσατε γαρ την εμήν αναστροφήν
of Jesus Christ. For you heard my behavior

4218 1722 3588 2454 3754 2596
ποτέ εν τω Ιουδαϊσμώ ότι καθ'
at some time or other in Judaism, that according to

5236 1377 3588 1577 3588 2316 2532
υπερβολήν εδίωκον την εκκλησίαν του θεού και
excess I persecuted the assembly of God, and

4199 1473 2532 4298 1722 3588 2454
επόρθουν αυτήν **1:14** και προέκοπτον εν τω Ιουδαϊσμώ
ravaged it. And I progressed in Judaism

5228 4183 4915 1722 3588 1085-1473
υπέρ πολλούς συνηλικιώτας εν τω γένει μου
beyond many contemporaries among my race,

4056 2207 5224 3588 3967-1473
περισσοτέρως ζηλωτής υπάρχων των πατρικών μου
[2exceedingly more 3zealous 1being 5of my fathers

3862 3753-1161 2106-3588-2316 3588
παραδόσεων **1:15** ότε δε ευδόκησεν ο θεός ο
4of *the* traditions]. But when God thought well

873 1473 1537 2836 3384-1473 2532 2564
αφορίσας με εκ κοιλίας μητρός μου και καλέσας
to separate me from out of *the* belly of my mother, and called *me*

1223 3588 5484-1473 601 3588 5207-1473 1722
διά της χάριτος αυτού **1:16** αποκαλύψαι τον υιόν αυτού εν
by his favor, to reveal his son in

1473 2443 2097-1473 1722 3588 1484
εμοί ίνα ευαγγελίζωμαι αυτόν εν τοις έθνεσι
me, that I should announce him good news among the nations,

2112 3756-4323 4561 2532 129 3761
ευθέως ου προσανεθέμην σαρκί και αίματι **1:17** ουδέ
immediately I conferred not *with* flesh and blood, nor

424 1519 * 4314 3588 4253 1473 652
ανήλθον εις Ιεροσόλυμα προς τους προ εμού αποστόλους
went I up to Jerusalem to the [2before 3me 1apostles];

235 565 1519 * 2532 3825 5290 1519
αλλά απήλθον εις Αραβίαν και πάλιν υπέστρεψα εις
but I went forth to Arabia, and again returned to

* 1899 3326 2094 5140 424 1519
Δαμασκόν **1:18** έπειτα μετά έτη τρία ανήλθον εις
Damascus. Thereupon after [2years 1three] I went up to

* 2477 * 2532 1961 4314 1473
Ιεροσόλυμα ιστορήσαι Πέτρον και επέμεινα προς αυτόν
Jerusalem to inquire of Peter, and I remained with him

1:6 †*Ald*. θεου - of God.

2250 1178 2087-1161 3588 652 3756-1492
ημέρας δεκαπέντε 1:19 έτερον δε των αποστόλων ουκ είδον
[2days 1fifteen]. But other apostles I saw not,

1508 * 3588 80 3588 2962 3739-1161
ει μη Ιάκωβον τον αδελφόν του κυρίου 1:20 α δε
except James the brother of the Lord. And what *things*

1125 1473 2400 1799 3588 2316 3754 3756-5574
γράφω υμίν ιδού ενώπιον του θεού ότι ου ψεύδομαι
I write to you, behold, before God, that I do not lie.

1899 2064 1519 3588 2824 3588 * 2532 3588
1:21 έπειτα ήλθον εις τα κλίματα της Συρίας και της
Thereupon I came to the regions of Syria and

* 1510.7.1-1161 50 3588 4383 3588
Κιλικίας 1:22 ήμην δε αγνοούμενος τω προσώπω ταις
Cilicia. And I was not known *by* face to the

1577 3588 * 3588 1722 5547 3440-1161
εκκλησίαις της Ιουδαίας ταις εν χριστώ 1:23 μόνον δε
assemblies of Judea in Christ. Only

191-1510.7.6 3754 3588 1377 1473 4218 3568
ακούοντες ήσαν ότι ο διώκων ημάς ποτέ νυν
they were hearing that, The one persecuting us at one time, now

2097 3588 4102 3739 4218 4199
ευαγγελίζεται την πίστιν ην ποτε επόρθει
announces good news, the belief which at one time he ravaged.

2532 1392 1722 1473 3588 2316
1:24 και εδόξαζον εν εμοί το θεόν
And they glorified [2in 3me 1God].

CHAPTER 2

Paul Recounts His Ministry

1899 1223 1180 2094 3825 305
2:1 έπειτα διά δεκατεσσάρων ετών πάλιν ανέβην
Then after fourteen years again I ascended

1519 * 3326 * 4838 2532
εις Ιεροσόλυμα μετά Βαρνάβα συμπαραλαβών και
to Jerusalem with Barnabas, taking along also

* 305-1161 2596 602 2532
Τίτον 2:2 ανέβην δε κατά αποκάλυψιν και
Titus. And I ascended according to revelation, and

394 1473 3588 2098 3739 2784 1722
ανεθέμην αυτοίς το ευαγγέλιον ο κηρύσσω εν
presented to them the good news which I proclaim among

3588 1484 2596-2398-1161 3588 1380
τοις έθνεσι κατ' ιδίαν δε τοις δοκούσι
the nations, and in private to the ones assuming *leadership*,

3381 1519 2756 5143 2228 5143 235
μήπως εις κενόν τρέχω η έδραμον 2:3 αλλ'
lest perhaps in vain I run, or ran. But

3761 * 3588 4862 1473 *-1510.6 315
ουδέ Τίτος ο συν εμοί Έλλην ων ηναγκάσθη
not even Titus, the one with me, being a Greek, was compelled

4059 1223-1161 3588 3920
περιτμηθήναι 2:4 διά δε τους παρεισάκτους
to be circumcised. And *that* on account of the intrusions

5569 3748 3922 2684 3588
ψευδαδελφούς οίτινες παρεισήλθον κατασκοπήσαι την
of false brothers, who entered privately to spy out

1657-1473 3739 2192 1722 5547 * 2443
ελευθερίαν ημών ην έχομεν εν χριστώ Ιησού ίνα
our freedom which we have in Christ Jesus, that

1473-2615 3739 3761 4314
ημάς καταδουλώσωνται 2:5 οις ουδέ προς
they shall reduce us to slavery. To whom not even for

5610 1502 3588 5292 2443 3588 225
ώραν είξαμεν τη υποταγή ίνα η αλήθεια
an hour we yielded way in the submission; that the truth

3588 2098 1265 4314 1473 575-1161 3588
του ευαγγελίου διαμείνη προς υμάς 2:6 από δε των
of the good news should abide with you. But from the ones

1380 1510.1 5100 3697 4218 1510.7.6 3762
δοκούντων είναί τι οποίοί ποτε ήσαν ουδέν
seeming to be something, as to like whatever they were [2nothing

1473 1308 4383 2316 444 3756 2983
μοι διαφέρει πρόσωπον θεός ανθρώπου ου λαμβάνει
3to me 1differs]. [4*the* person 1God 5of a man 2*does* not 3take];

1473 1063 3588 1380 3762 4323
εμοί γαρ οι δοκούντες ουδέν προσανέθεντο
[6to me 1for 2the ones 3seeming *important* 5nothing 4conferred].

235 5121 1492 3754 4100
2:7 αλλά τουναντίον ιδόντες ότι πεπίστευμαι
But on the other hand, having seen that I have been trusted

3588 2098 3588 203 2531 * 3588
το ευαγγέλιον της ακροβυστίας καθώς Πέτρος της
with the good news of the uncircumcised, as Peter of the

4061 3588-1063 1754 * 1519 651
περιτομής 2:8 ο γαρ ενεργήσας Πέτρω εις αποστολήν
circumcision, (for the one operating in Peter for commission

3588 4061 1754 2532 1473 1519 3588 1484
της περιτομής ενήργησε και εμοί εις τα έθνη
of the circumcision, operated also to me among the nations),

nation 2532 1097 3588 5484 3588 1325 1473 *
2:9 και γνόντες την χάριν την δοθείσάν μοι Ιάκωβος
and knowing the favor being given to me, James,

2532 * 2532 * 3588 1380 4769-1510.1
και Κήφας και Ιωάννης οι δοκούντες στύλοι είναι
and Cephas, and John, assuming to be columns *of strength*,

1188 1325 1473 2532 * 2842 2443
δεξιάς έδωκαν εμοί και Βαρνάβα κοινωνίας ίνα
[5*their* right *hands* 1gave 2to me 3and 4Barnabas] of fellowship, that

1473 1519 3588 1484 1473-1161 1519 3588 4061
ημείς εις τα έθνη αυτοί δε εις την περιτομήν
we *should go* unto the nations, but they to the circumcision.

3440 3588 4434 2443 3421 3739 2532
2:10 μόνον των πτωχών ίνα μνημονεύωμεν ο και
Only [3the 4poor 1that 2we should remember], which even

4704 1473-3778 4160
εσπούδασα αυτό τούτο ποιήσαι
I was hurried [2this same *thing* 1to do].

Paul Confronts Peter's Hypocrisy

3753-1161 2064-* 1519 *
2:11 ότε δε ήλθε Πέτρος† εις Αντιόχειαν
But when Peter came to Antioch

2596-4383 1473-436 3754 2607-1510.7.3
κατά πρόσωπον αυτώ αντέστην ότι κατεγνωσμένος ην
in person, I opposed him, for he was for condemning.

4253 3588 1063 2064 5100 575 * 3326 3588
2:12 προ του γαρ ελθείν τινάς από Ιακώβου μετά των
[2before 3the 1For] coming of some from James, [2with 3the

1484 4906 3753-1161 2064 5288 2532
εθνών συνήσθιεν ότε δε ήλθον υπέστελλε και
4Gentiles 1he was eating]. But when they came, he kept back and

873 1438 5399 3588 1537 4061
αφώριζεν εαυτόν φοβούμενος τους εκ περιτομής
separated himself, fearing the ones from *the* circumcision.

2532 4942 1473 2532 3588 3062
2:13 και συνυπεκρίθησαν αυτώ και οι λοιποί
And [5acted the hypocrite with 6him 1also 2the 3rest

* 5620 2532 * 4879 1473 3588
Ιουδαίοι ώστε και Βαρνάβας συναπήχθη αυτών τη
4of *the* Jews], so that even Barnabas was led away by them in the

5272 235 3753 1492 3754 3756-3716 4314
υποκρίσει 2:14 αλλ' ότε είδον ότι ουκ ορθοποδούσι προς
hypocrisy. But when I saw that he walked not uprightly to

3588 225 3588 2098 2036 3588 * 1715
την αλήθειαν του ευαγγελίου είπον τω Πέτρω έμπροσθεν
the truth of the good news, I said *to* Peter in front of

3956 1487 1473 2450 5224 1483 2198
πάντων ει συ Ιουδαίος υπάρχων εθνικώς ζης
all, If you, [2Jewish-like 1being], [2like the nations 1live]

2532 3756 * 5100 3588 1484 315 *
και ουκ Ιουδαϊκώς τι τα έθνη αναγκάζεις Ιουδαΐζειν
and not like a Jew, why [2the 3nations 1do you compel] to Judaize?

1473 5449 * 2532 3756 1537 1484
2:15 ημείς φύσει Ιουδαίοι και ουκ εξ εθνών
We are by nature Jews, and not [2from out of 3*the* nations

268 1492-1161 3754 3756 1344 444
αμαρτωλοί 2:16 ειδότες δε ότι ου δικαιούται άνθρωπος
1sinners], and knowing that [2*is* not 3justified 1man]

1537 2041 3551 1437-3361 1223 4102 *
εξ έργων νόμου εάν μη διά πίστεως Ιησού
from out of works of law, but through belief of Jesus

5547 2532 1473 1519 5547 * 4100 2443
χριστού και ημείς εις χριστόν Ιησούν επιστεύσαμεν ίνα
Christ, and we [2in 3Christ 4Jesus 1trusted] that

1344 1537 4102 5547 2532 3756
δικαιωθώμεν εκ πίστεως χριστού και ουκ
we should be justified from out of belief of Christ, and not

1537 2041 3551 1360 3756 1344 1537
εξ έργων νόμου διότι ου δικαιωθήσεται εξ
from out of works of law; for not shall [3be justified 4from out of

---

2:11 †*Eusebius* **Κηφας**.

2041 3551 3956 4561 1487-1161 2212 1344
έργων νόμου πάσα σάρξ 2:17 ει δε ζητούντες δικαιωθήναι
[5]works [6]of law [1]any [2]flesh]. And if seeking to be justified

1722 5547 2147 2532 1473 268 686
εν χριστώ ευρέθημεν και αυτοί αμαρτωλοί άρα
in Christ, we have been found also ourselves sinners, *is* then

5547 266 1249 3361-1096 1487-1063 3739
χριστός αμαρτίας διάκονος μη γένοιτο 2:18 ει γαρ α
Christ [[2]of sin [1]a servant]? May it not be. For if what

2647 3778 3825 3618 3848 1683
κατέλυσα ταύτα πάλιν οικοδομώ παραβάτην εμαυτόν
I deposed, these *things* again I build *back up*, [[2]a violator [3]myself

4921 1473-1063 1223 3551 3551 599 2443
συνίστημι 2:19 εγώ γαρ διά νόμου νόμω απέθανον ίνα
[1]I stand]. For I through law [[2]to law [1]died] that

2316 2198 5547 4957
θεώ ζήσω 2:20 χριστώ συνεσταύρωμαι
to God I should live. [[2]Christ [1]I have been crucified with].

2198-1161 3765 1473 2198 1161 1722 1473 5547
ζω δε ουκέτι εγώ ζη δε εν εμοί χριστός
But I live; no longer I, [[3]lives [1]but [4]in [5]me [2]Christ].

3739-1161 3568 2198 1722 4561 1722 4102 2198
ο δε νυν ζω εν σαρκί εν πίστει ζω
But that [[2]which [4]now [3]I [5]live [6]in [1]flesh], [[2]in [3]belief [1]I live] –

3588 3588 5207 3588 2316 3588 25 1473 2532
τη του υιού του θεού του αγαπήσαντός με και
in the one of the son of God loving me, and

3860-1438 5228 1473 3756-114 3588 5484 3588
παραδόντος εαυτόν υπέρ εμού 2:21 ουκ αθετώ την χάριν του
delivering himself up for me. I do not annul the favor

2316 1487-1063 1223 3551 1343 686 5547
θεού ει γαρ διά νόμου δικαιοσύνη άρα χριστός
of God; for if [[2]*is* through [3]law [1]righteousness], then Christ

1431 599
δωρεάν απέθανεν
[[2]for nothing [1]died].

CHAPTER 3

Sons of Abraham are of Belief

5599 453 * 5100 1473-940
3:1 ω ανόητοι Γαλάται τις υμάς εβάσκανε
O unthinking Galatians, who charmed you

3588 225 3361 3982 3739-2596 3788
τη αληθεία μη πείθεσθαι οις κατ' οφθαλμούς
[[3]the [4]truth [1]to not [2]yield to], before whose eyes

* 5547 4270 1722 1473
Ιησούς χριστός προεγράφη εν υμίν
Jesus Christ was written about beforehand, [[2]among [3]you

4717 3778 3440 2309 3129 575 1473
εσταυρωμένος 3:2 τούτο μόνον θέλω μαθείν αφ' υμών
[1]being crucified]? This only I want to learn from you;

1537 2041 3551 3588 4151 2983 2228
εξ έργων νόμου το πνεύμα ελάβετε η
was it from out of works of law [[2]the [3]spirit [1]you received], or

1537 189 4102 3779 453 1510.2.5
εξ ακοής πίστεως 3:3 ούτως ανόητοί εστε
from out of report of belief? [[2]so [3]unthinking [1]Are you]?

1728 4151 3568 4561 2005
εναρξάμενοι πνεύματι νυν σαρκί επιτελείσθε
Commencing in spirit, [[2]now [4]in flesh [1]you are [3]completed]?

5118 3958 1500 1489 2532
3:4 τοσαύτα επάθετε εική είγε και
[[2]so many *things* [1]Did you suffer] in vain? If indeed even

1500 3588 3767 2023 1473 3588 4151
εική 3:5 ο ούν επιχορηγών υμίν το πνεύμα
it be vain. The one then supplying to you the spirit,

2532 1754 1411 1722 1473 1537 2041 3551
και ενεργών δυνάμεις εν υμίν εξ έργων νόμου
and operates power in you – *is it* from out of works of law,

2228 1537 189 4102 2531 *
η εξ ακοής πίστεως 3:6 καθώς Αβραάμ
or *is it* from out of report of belief? – as *how* Abraham

4100 3588 2316 2532 3049 1473 1519 1343
επίστευσε τω θεώ και ελογίσθη αυτώ εις δικαιοσύνην
trusted *in* God, and it was imputed to him for righteousness†.

1097 686 3754 3588 1537 4102 3778
3:7 γινώσκετε άρα ότι οι εκ πίστεως ούτοί
Know then that the ones from out of belief, these

3:6 †*See Gen. 15:6.*

1510.2.6 5207 * 4275 1161 3588
εισιν υιοί Αβραάμ 3:8 προϊδούσα δε η
are sons of Abraham. [[4]saw at a distance [1]And [2]the

1124 3754 1537 4102 1344 3588 1484
γραφή ότι εκ πίστεως δικαιοί τα έθνη
[3]scripture] that from out of belief [[2]justifies [3]the [4]nations

3588 2316 4283 3588 * 3754
ο θεός προευηγγελίσατο τω Αβραάμ ότι
[1]God], advancing good news *to* Abraham, *saying* that,

2127 1722 1473 3956 3588 1484 5620
ευλογηθήσονται εν σοι πάντα τα έθνη 3:9 ώστε
[[4]shall be blessed [5]by [6]you [1]All [2]the [3]nations]†. So that

3588 1537 4102 2127 4862 3588 4103
οι εκ πίστεως ευλογούνται συν τω πιστώ
the ones from out of belief are blessed with the believing

* 3745-1063 1537 2041 3551 1510.2.6
Αβραάμ 3:10 όσοι γαρ εξ έργων νόμου εισίν
Abraham. For as many as [[2]from out of [3]works [4]of law [1]are],

5259 2671 1510.2.6 1125-1063 1944 3956
υπό κατάραν εισί γέγραπται γαρ επικατάρατος πας
[[2]under [3]a curse [1]are]. For it has been written, Accursed *be* all

3739 3756 1696 1722 3956 3588 1125 1722
ος ουκ εμμένει εν πάσι τοις γεγραμμένοις εν
who *do* not adhere in all the *things* having been written in

3588 975 3588 3551 3588 4160 1473
τω βιβλίω του νομου του ποιήσαι αυτά
the scroll of the law to do them†.

The Just Shall Live from out of Belief

3754-1161 1722 3551 3762 1344 3844
3:11 ότι δε εν νόμω ουδείς δικαιούται παρά
But that by law no one is being justified with

3588 2316 1212 3754 3588 1342 1537
τω θεώ δήλον ότι ο δίκαιος εκ
God *is* manifest; for *it says*, The just one [[2]from out of

4102 2198 3588-1161 3551 3756-1510.2.3 1537
πίστεως ζήσεται 3:12 ο δε νόμος ουκ έστιν εκ
[3]belief [1]shall live]†. But the law is not from out of

4102 235 3588 4160 1473 444 2198
πίστεως αλλ' ο ποιήσας αυτά άνθρωπος ζήσεται
belief. But the [[2]observing [3]them [1]man] shall live

1722 1473 5547 1473-1805 1537 3588
εν αυτοίς 3:13 χριστός ημάς εξηγόρασεν εκ της
by them.† Christ bought us back from out of the

2671 3588 3551 1096 5228 1473 2671
κατάρας του νόμου γενόμενος υπέρ ημών κατάρα
curse of the law, having become [[2]for [3]us [1]a curse].

1125-1063 1944 3956 3588 2910
γέγραπται γαρ επικατάρατος πας ο κρεμάμενος
For it has been written, Accursed is every *one* hanging

1909 3586 2443 1519 3588 1484 3588 2129 3588
επί ξύλου 3:14 ίνα εις τα έθνη η ευλογία του
upon a tree†. That to the nations the blessing

* 1096 1722 5547 * 2443 3588
Αβραάμ γένηται εν χριστώ Ιησού ίνα την
of Abraham should take place in Christ Jesus; that the

1860 3588 4151 2983 1223 3588
επαγγελίαν του πνεύματος λάβωμεν διά της
promise of the spirit we should receive through the

4102 80 2596 444 3004 3676
πίστεως 3:15 αδελφοί κατά άνθρωπον λέγω όμως
belief. Brothers, according to man† I speak. Even

444 2964 1242 3762 114
ανθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην ουδείς αθετεί
[[2]of a man [3]having been validated [1]a covenant], no one annuls

2228 1928 3588-1161 * 4483
η επιδιατάσσεται 3:16 τω δε Αβραάμ ερρέθησαν
or adds further. And to Abraham [[3]were spoken

3588 1860 2532 3588 4690-1473 3756-3004-2532
αι επαγγελίαι και τω σπέρματι αυτού ου λέγει και
[1]the [2]promises], and *to* his seed. And he says not,

3:8 †*See Gen. 18:18.*

3:10 †*See Dt. 27:26.*

3:11 †*See Hab. 2:4.*

3:12 †*See Lev. 18:5.*

3:13 †*See Dt. 21:23.*

3:15 †*i.e.* man's system.

3588 4690 5613 1909 4183 235 5613 1909 1520
τοις σπέρμασιν ως επί πολλών αλλ' ως εφ' ενός
to the seeds, as unto many; but as unto one, *saying*,

2532 3588 4690-1473 3739 1510.2.3 5547 3778-1161
και τω σπέρματί σου ος εστι χριστός **3:17** τούτο δε
And *to* your seed† – who is Christ. And this

3004 1242 4300 5259 3588 2316
λέγω διαθήκην προκεκυρωμένην υπό του θεού
I say, *that the* covenant being validated before by God

1519 5547 3588 3326 2094 5071 2532 5144
εις χριστού ο μετά έτη τετρακόσια και τριάκοντα
in Christ – [[3]after [7]years [4]four hundred [5]and [6]thirty

1096 3551 3756-208 1519-3588 2673 3588
γεγονώς νόμος ουκ ακυροί εις το καταργήσαι την
[2]taking place [1]*the* law] voids not so as to render [[3]useless [1]the

1860 1487-1063 1537 3551 3588 2817
επαγγελίαν **3:18** ει γαρ εκ νόμου η κληρονομία
[2]promise]. For if [[3]*is* from out of [4]law [1]the [2]inheritance],

3765 1537 1860 3588-1161 * 1223
ουκέτι εξ επαγγελίας τω δε Αβραάμ δι'
no longer *is it* from out of promise; but to Abraham through

1860 5483-3588-2316
επαγγελίας κεχάρισται ο θεός
promise God granted it.

The Purpose of the Law

5100 3767 3588 3551 3588 3847 5484
3:19 τι ούν ο νόμος των παραβάσεων χάριν
Why then the law? [[3]of the [4]violations [2]for favor

4369 891 3739 2064 3588 4690 3739
προσετέθη άχρις ου έλθη το σπέρμα ω
[1]It was added], until of which [[3]should come [1]the [2]seed] to whom

1861 1299 1223 32 1722
επήγγελται διαταγείς δι' αγγέλων εν
it has been promised; *and* it was set in order by messengers in

5495 3316 3588-1161 3316 1520 3756
χειρί μεσίτου **3:20** ο δε μεσίτης ενός ουκ
the hand of a mediator. But the mediator [[3]*for* one [2]not

1510.2.3 3588 1161 2316 1520-1510.2.3 3588-3767 3551 2596
έστιν ο δε θεός εις εστιν **3:21** ο ουν νόμος κατά
[1]is]; but God is one. Then *is* the law against

3588 1860 3588 2316 3361-1096 1487-1063 1325
των επαγγελιών του θεού μη γένοιτο ει γαρ εδόθη
the promises of God? May it not be. For if [[2]was given

3551 3588 1410 2227 3689 302 1537
νόμος ο δυνάμενος ζωοποιήσαι όντως αν εκ
[1]a law] being able to restore life, *then* really [[4]then [5]from out of

3551 1510.7.3 3588 1343 235 4788
νόμου ην η δικαιοσύνη **3:22** αλλά συνέκλεισεν
[6]law [3]was [1]the [2]righteousness]. But [[3]consigned

3588 1124 3588-3956 5259 266 2443 3588 1860
η γραφή τα πάντα υπό αμαρτίαν ίνα η επαγγελία
[1]the [2]scripture] the whole under sin, that the promise

1537 4102 * 5547 1325 3588
εκ πίστεως Ιησού χριστού δοθή τοις
from out of belief of Jesus Christ should be given to the ones

4100 4253 3588 1161 2064 3588 4102
πιστεύουσι **3:23** προ του δε ελθείν την πίστιν
trusting. [[2]before [1]But [5]coming [3]the [4]belief],

5259 3551 5432 4788 1519 3588
υπό νόμον εφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εις την
[[2]by [3]law [1]we were guarded], having been consigned to the

3195 4102 601 5620 3588 3551
μέλλουσαν πίστιν αποκαλυφθήναι **3:24** ώστε ο νόμος
about to be [[2]of belief [1]uncovering]. So that the law

3807-1473 1096 1519 5547 2443 1537
παιδαγωγός ημών γέγονεν εις χριστόν ίνα εκ
[[2]our instructor [1]has become] up to Christ, that [[2]from out of

4102 1344 2064 1161 3588
πίστεως δικαιωθώμεν **3:25** ελθούσης δε της
[3]belief [1]we should be justified]. [[4]having come [1]But [2]of the

4102 3765 5259 3807 1510.2.4 3956
πίστεως ουκέτι υπό παιδαγωγόν εσμεν **3:26** πάντες
[3]belief], no longer [[2]under [3]an instructor [1]are we]; [[3]all

1063 5207 2316 1510.2.5 1223 3588 4102 1722 5547
γαρ υιοί θεού εστέ διά της πίστεως εν χριστώ
[1]for [4]sons [5]of God [2]you are] through the belief in Christ

3:16 †*See Gen. 12:7, 13:15, 24:7.*

* 3745-1063 907 5547 1746
Ιησού **3:27** όσοι γαρ† εβαπτίσθητε χριστόν ενεδύσασθε
Jesus. For as many as were immersed [[2]Christ [1]put on].

3756-1762 * 3761 * 3756-1762 1401 3761
3:28 ουκ ένι Ιουδαίος ουδέ Έλλην ουκ ένι δούλος ουδέ
There is not Jew nor Greek, there is not bondman nor

1658 3756-1762 730 2532 2338 3956 1063 1473
ελεύθερος ουκ ένι άρσεν και θήλυ πάντες γαρ υμείς
free, there is not male and female. [[4]all [1]For [2]you

1520 1510.2.5 1722 5547 * 1487-1161 1473 5547
εις εστέ εν χριστώ Ιησού **3:29** ει δε υμείς χριστού
[5]one [3]are] in Christ Jesus. And if you *are* of Christ,

686 3588 * 4690 1510.2.5 2532 2596
άρα του Αβραάμ σπέρμα εστέ και κατ'
then [[2]of the [4]of Abraham [3]seed [1]you are], and [[2]according to

1860 2818
επαγγελίαν κληρονόμοι
[3]promise [1]heirs].

CHAPTER 4

Heirs of God Through Christ

3004-1161 1909 3745 5550 3588 2818
4:1 λέγω δε εφ' όσον χρόνον ο κληρονόμος
And I say, for as long a time the heir

3516-1510.2.3 3762 1308 1401
νήπιός εστιν ουδέν διαφέρει δούλου
is an infant, in no way does he differ from a bondman, *though*

2962 3956 1510.6 235 5259 2012 1510.2.3
κύριος πάντων ων **4:2** αλλά υπό επιτρόπους εστί
[[2]master [3]of all [1]being]. But [[2]under [3]caretakers [1]he is]

2532 3623 891 3588 4287 3588 3962 3779
και οικονόμους άχρι της προθεσμίας του πατρός **4:3** ούτως
and managers until the fixed day of the father. So

2532 1473 3753 1510.7.4 3516 5259 3588 4747 3588
και ημείς ότε ήμεν νήπιοι υπό τα στοιχεία του
also us, when we were infants under the elements of the

2889 1510.7.4 1402 3753-1161 2064 3588
κόσμου ήμεν δεδουλωμένοι **4:4** ότε δε ήλθε το
world, we were being enslaved. But when came the

4138 3588 5550 1821-3588-2316 3588 5207-1473
πλήρωμα του χρόνου εξαπέστειλεν ο θεός τον υιόν αυτού
fullness of the time, God sent forth his son,

1096 1537 1135 1096 5259 3551
γενόμενον εκ γυναικός γενόμενον υπό νόμον
being born from out of a woman, being born under law,

2443 3588 5259 3551 1805 2443 3588
4:5 ίνα τους υπό νόμον εξαγοράση ίνα την
that the ones under law he should buy back, that the

5206 618 3754-1161 1510.2.5 5207
υιοθεσίαν απολάβωμεν **4:6** ότι δε εστε υιοί
adoption we should accept. But because you are sons,

1821-3588-2316 3588 4151 3588 5207-1473 1519 3588
εξαπέστειλεν ο θεός το πνεύμα του υιού αυτού εις τας
God sent out the spirit of his son into

2588-1473 2896 5 3588 3962 5620 3765
καρδίας υμών κράζον αββά ο πατήρ **4:7** ώστε ουκέτι
your hearts, crying out, Abba, Father. So that no longer

1510.2.2 1401 235 5207 1487-1161 5207 2532 2818
ει δούλος αλλ' υιός ει δε υιός και κληρονόμος
are you a bondman, but a son; and if a son, also an heir

2316 1223 5547 235 5119 3303 3756 1492
θεού διά χριστού **4:8** αλλά τότε μεν ουκ ειδότες
of God through Christ. But then, indeed, not knowing

2316 1398 3588 3361 5449 1510.6 2316
θεόν εδουλεύσατε τοις μη φύσει ούσι θεοίς
God you were a slave to the ones not by nature being gods.

3568-1161 1097 2316 3123-1161 1097
4:9 νυν δε γνόντες θεόν μάλλον δε γνωσθέντες
But now, having known God, but rather having been known

5259 2316 4459 1994 3825 1909 3588 772 2532
υπό θεού πως επιστρέφετε πάλιν επί τα ασθενή και
by God, how do you return again unto the weak and

4434 4747 3739 3825 509 1398
πτωχά στοιχεία οις πάλιν άνωθεν δουλεύειν
poor elements, in which again as at the beginning [[2]to serve

2309 2250 3906 2532 3376 2532
θέλετε **4:10** ημέρας παρατηρείσθε και μήνας και
[1]you want]? [[2]days [1]You closely watch] and months and

3:27 †*CP adds* **εις χριστον** - in Christ.

2540 2532 1763 4:11 5399 1473 3381
καιροὺς και ενιαυτούς φοβοῦμαι υμᾶς μήπως
times and years. I fear for you, lest perhaps

1500 2872 1519 1473 4:12 1096 5613
εικὴ κεκοπίακα εις υμᾶς γίνεσθε ὡς
in vain I have tired in labor for you. [4become 5as

1473 3754 2504 5613 1473 80 1189 1473
εγὼ ὅτι καγὼ ὡς υμεῖς αδελφοί δέομαι υμῶν
6I *am* 7for 8also I *am* 9as 10you 3brothers 1I beseech 2you]!

3762 1473-91 4:13 1492-1161 3754 1223
ουδέν με ηδικήσατε οἴδατε δε ὅτι δι'
In nothing you wronged me. But you know that through

769 3588 4561 2097 1473 3588
ασθένειαν της σαρκὸς ευηγγελισάμην υμῖν το
weakness of the flesh I announced good news to you

4387 4:14 2532 3588 3986-1473 3588 1722 3588 4561-1473
πρότερον και τον πειρασμόν μου τον εν τη σαρκί μου
formerly. And my test in my flesh

3756-1848 3761 1609 235
ουκ εξουθενήσατε ουδὲ εξεπτύσατε αλλ'
you treated not with contempt, nor rejected with contempt, but

5613 32 2316 1209 1473 5613 5547 *
ὡς ἄγγελον θεοῦ εδέξασθέ με ὡς χριστὸν Ιησοῦν
as a messenger of God you received me, even as Christ Jesus.

Paul's Relationship to the Galatians

4:15 5100 3767 1510.7.3 3588 3108-1473
τις οὖν ην ο μακαρισμὸς υμῶν
What then was your blessing?

3140-1063 1473 3754 1487 1415 3588 3788
μαρτυρῶ γαρ υμῖν ὅτι ει δυνατὸν τους οφθαλμοὺς
For I witness to you that if able, [2eyes

1473-1846 302-1325 1473
υμῶν εξορύξαντες αν εδώκατέ μοι
1having gouged out your] you would have given *them* to me.

4:16 5620 2190 1473-1096 226
ὥστε εχθρὸς υμῶν γέγονα αληθεύων
So then [2enemy 1have I become your], being truthful

1473 4:17 2206 1473 3756 2573 235
υμῖν ζηλοῦσιν υμᾶς ου καλῶς αλλὰ
with you? They are zealous for you, *but* not for well; but

1576 1473 2309 2443 1473-2206
εκκλεῖσαι υμᾶς θέλουσιν ἵνα αυτοὺς ζηλοῦτε
[2to exclude 3you 1they want], that you should be zealous for them.

4:18 2570-1161 3588 2206 1722 2570 3842
καλὸν δε το ζηλοῦσθαι εν καλῷ πάντοτε
But *it is* good to be zealous in good at all times,

2532 3361 3440 1722 3588 3918-1473 4314 1473
και μη μόνον εν τω παρεῖναί με προς υμᾶς
and not only in my being at hand with you.

4:19 5040-1473 3739 3825 5605 891 3739
τεκνία μου ους πάλιν ωδίνω ἄχρις ου
My sons, *for* whom again I travail as far as of which *time*

3445 5547 1722 1473 4:20 2309-1161
μορφωθῇ χριστὸς εν υμῖν ἤθελον δε
[2should have been formed 1Christ] in you, and I wanted

3918 4314 1473 737 2532 236 3588 5456-1473
παρεῖναι προς υμᾶς ἄρτι και αλλάξαι την φωνήν μου
to be at hand with you just now, and to change my voice;

3754 639 1722 1473 4:21 3004 1473 3588 5259
ὅτι απορούμαι εν υμῖν λέγετέ μοι οι υπὸ
for I am perplexed as to you. Tell me, O ones [3under

3551 2309 1510.1 3588 3551 3756-191
νόμον θέλοντες εἶναι τον νόμον ουκ ακούετε
4law 1wanting 2to be] – [2the 3law 1Do you not hearken to]?

4:22 1125-1063 3754 * 1417 5207 2192
γέγραπται γαρ ὅτι Αβραὰμ δύο υιοὺς ἔσχεν
For it has been written, that Abraham [2two 3sons 1had];

1520 1537 3588 3814 2532 1520 1537 3588
ἕνα εκ της παιδίσκης και ἕνα εκ της
one from out of the maidservant, and one from out of the

1658 4:23 235 3588 3303 1537 3588 3814
ελευθέρας αλλ' ο μεν εκ της παιδίσκης
free *woman.* But the one indeed from out of the maidservant

2596 4561 1080 3588-1161 1537
κατὰ σάρκα γεγέννηται ο δε εκ
[2according to 3flesh 1has been born], but the one from out of

3588 1658 1223 3588 1860 4:24 3748
της ελευθέρας διὰ της επαγγελίας ἅτινά
the free *woman was* through the promise. Which *things*

1510.2.3 238 3778-1063 1510.2.6 3588 1417 1242
εστιν αλληγορούμενα αὗται γαρ εισιν αι δύο διαθῆκαι
are allegorized. For these are the two covenants;

1520 3303 575 3735 * 1519 1397 1080 3748
μία μεν από ὄρους Σινᾶ εις δουλείαν γεννῶσα ἥτις
one indeed from mount Sinai, [2in 3slavery 1born], which

1510.2.3 * 4:25 3588 1063 * * 3735 1510.2.3 1722
εστὶν Αγάρ το γαρ Αγὰρ Σινᾶ ὄρος εστὶν εν
is Hagar. For Hagar [3Sinai 2mount 1is] in

3588 * 4960-1161 3588 3568 *
τη Αραβίᾳ συστοιχεῖ δε τη νυν Ιερουσαλὴμ
Arabia, and corresponding with the present Jerusalem,

1398-1161 3326 3588 5043-1473 4:26 3588-1161 507
δουλεύει δε μετὰ των τέκνων αυτῆς η δε ἄνω
and she slaved with her children. But the upward

* 1658-1510.2.3 3748 1510.2.3 3384 3956
Ιερουσαλὴμ ελευθέρα εστίν ἥτις εστὶ μήτηρ πάντων
Jerusalem is free, which is mother of all

1473 4:27 1125-1063 2165 4723
ημῶν γέγραπται γαρ ευφράνθητι στεῖρα
of us. For it has been written, Be glad, O sterile one

3588 3756 5088 4486 2532 994 3588 3756
η ου τίκτουσα ῥῆξον και βόησον η ουκ
not giving birth! Break asunder and yell, O one not

5605 3754 4183 3588 5043 3588 2048 3123
ωδίνουσα ὅτι πολλὰ τα τέκνα της ερήμου μᾶλλον
travailing! For many *are* the children of the barren rather

2228 3588 2192 3588 435 4:28 1473-1161 80
η της εχούσης τον ἄνδρα ημεῖς δε αδελφοί
than of the one having the husband†. And we, brothers,

2596 * 1860 5043 1510.2.4 4:29 235 5618 5119
κατὰ Ισαὰκ επαγγελίας τέκνα εσμέν αλλ' ὥσπερ τότε
like Isaac, [3of promise 2children 1are]. But as then

3588 2596 4561 1080 1377 3588
ο κατὰ σάρκα γεννηθεὶς εδίωκε τον
the one [2according to 3flesh 1born] persecuted the one *born*

2596 4151 3779 2532 3568 4:30 235 5100 3004
κατὰ πνεῦμα οὕτως και νυν αλλὰ τι λέγει
according to spirit, so also now. But what says

3588 1124 1544 3588 3814 2532 3588 5207-1473
η γραφή ἔκβαλε την παιδίσκην και τον υιὸν αυτῆς
the scripture? Cast out the maidservant and her son!

3756-1063-3361 2816 3588 5207 3588 3814
ου γαρ μη κληρονομήσει ο υιὸς της παιδίσκης
for not in any way shall [5inherit 1the 2son 3of the 4maidservant]

3326 3588 5207 3588 1658 4:31 686 80 3756-1510.2.4
μετὰ του υιοῦ της ελευθέρας ἄρα αδελφοί ουκ εσμὲν
with the son of the free one†. So then, brothers, we are not

3814 5043 235 3588 1658
παιδίσκης τέκνα αλλὰ της ελευθέρας
[2of *the* maidservant 1children], but of the free one.

CHAPTER 5

The Freedom of Christ

5:1 3588 1657 3767 3739 5547
τη ελευθερίᾳ οὖν η χριστὸς
In the freedom then in which Christ

1473-1659 4739 2532 3361 3825 2218
ημᾶς ηλευθέρωσεν στήκετε και μη πάλιν ζυγῷ
freed us, stand firmly, and not again [2with *the* yoke

1397 1758 5:2 2396 1473 * 3004
δουλείας ενέχεσθε ἴδε εγὼ Παῦλος λέγω
3of slavery 1be pressed upon]! Behold! I Paul say

1473 3754 1437 4059 5547 1473 3762
υμῖν ὅτι εάν περιτέμνησθε χριστὸς υμᾶς ουδὲν
to you that if you should be circumcised, Christ [2you 3no

5623 5:3 3143-1161 3825 3956
ωφελήσει μαρτύρομαι δε πάλιν παντὶ
1shall derive] benefit. And I testify again to every

444 4059 3754 3781-1510.2.3 3650
ανθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι οφειλέτης εστίν ὅλον
man being circumcised, that he is a debtor [2*the* entire

3588 3551 4160 5:4 2673 575
τον νόμον ποιῆσαι κατηργήθητε απὸ
3law 1to observe]. You were rendered useless from

3588 5547 3748 1722 3551 1344
του χριστοῦ οἵτινες εν νόμῳ δικαιοῦσθε
the Christ, O ones whoever [2by 3*the* law 1are being justified];

4:27 †*See Is. 54:1.*

4:30 †*See Gen. 21:10.*

3588 5484 1601 1473-1063 4151
της χάριτος εξεπέσατε **5:5** ημείς γαρ πνεύματι
[[2]favor [1]you fell from]. For we in spirit

1537 4102 1680 1343 553
εκ πίστεως ελπίδα δικαιοσύνης απεκδεχόμεθα
from out of belief [[2]*the* hope [3]of righteousness [1]await].

1722-1063 5547 * 3777 4061 5100-2480 3777
5:6 εν γαρ χριστώ Ιησού ούτε περιτομή τι ισχύει ούτε
For in Christ Jesus neither circumcision prevails any, nor

203 235 4102 1223 26 1754
ακροβυστία αλλά πίστις δι' αγάπης ενεργουμένη
uncircumcision, but belief [[2]through [3]love [1]operating].

5143 2573 5100 1473-348 3588
5:7 ετρέχετε καλώς τις υμάς ανέκοψε τη
You were running well. Who hindered you [[3]with the

225 3361 3982 3588 3988 3756 1537
αληθεία μη πείθεσθαι **5:8** η πεισμονή ουκ εκ
[4]truth [1]to not [2]comply]? The persuasion *is* not from out of

3588 2564 1473 3397 2219 3650 3588 5445
του καλούντος υμάς **5:9** μικρά ζύμη όλον το φύραμα
him calling you. A little yeast [[2]*the* entire [3]batch

2220 1473 3982 1519 1473 1722 2962 3754 3762
ζυμοί **5:10** εγώ πέποιθα εις υμάς εν κυρίω ότι ουδέν
[1]leavens]. I *am* persuaded as to you in *the* Lord, that [[2]not

243 5426 3588-1161 5015 1473
άλλο φρονήσετε ο δε ταράσσων υμάς
[4]*any* other *way* [1]you shall [3]think]; and the one disturbing you

941 3588 2917 3748 302-1510.3
βαστάσει το κρίμα όστις αν η
shall bear the judgment, whoever he should be.

The Fruit of The Spirit

1473-1161 80 1487 4061 2089-2784 5100
5:11 εγώ δε αδελφοί ει περιτομήν έτι κηρύσσω τι
But I, brothers, if circumcision I still proclaim, why

2089 1377 686 2673 3588 4625
έτι διώκομαι άρα κατήργηται το σκάνδαλον
yet *am* I persecuted? Then [[5]is cleared away [1]the [2]obstacle

3588 4716 3784 2532 609 3588
του σταυρού **5:12** όφελον και αποκόψονται οι
[3]of the [4]cross]. Ought that they shall cut off the ones

387 1473 1473-1063 1909 1657
αναστατούντες υμάς **5:13** υμείς γαρ επ' ελευθερία
overthrowing you. For you [[2]unto [3]freedom

2564 80 3440 3361 3588 1657 1519
εκλήθητε αδελφοί μόνον μη την ελευθερίαν εις
[1]were called], brothers; only not the freedom in

874 3588 4561 235 1223 3588 26 1398
αφορμήν τη σαρκί αλλά διά της αγάπης δουλεύετε
opportunity in the flesh; but through the love serve

240 3588-1063 3956 3551 1722 1520 3056
αλλήλοις **5:14** ο γαρ πας νόμος εν ενί λόγω
one another! For the whole law in one account

4137 1722 3588 25 3588 4139-1473 5613
πληρούται εν τω αγαπήσεις τον πλησίον σου ως
is fulfilled, in the *saying*, You shall love your neighbor as

1438 1487-1161 240 1143 2532 2719
εαυτόν **5:15** ει δε αλλήλους δάκνετε και κατεσθίετε
yourself†. But if [[2]one another [1]you bite] and devour,

991 3361 5259 240 355
βλέπετε μη υπό αλλήλων αναλωθήτε
take heed! lest by one another you should be consumed.

3004-1161 4151 4043 2532 1939 4561
5:16 λέγω δε πνεύματι περιπατείτε και επιθυμίαν σαρκός
And I say, [[2]in spirit [1]Walk]! and [[3]*the* desire [4]of *the* flesh

3766.2 5055 3588-1063 4561 1937
ου μη τελέσητε **5:17** η γαρ σαρξ επιθυμεί
[1]in no way [2]should you fulfill]. For the flesh lusts

2596 3588 4151 3588-1161 4151 2596 3588 4561
κατά του πνεύματος το δε πνεύμα κατά της σαρκός
against the spirit, and the spirit against the flesh.

3778-1161 480 240 2443 3361 3739 302
ταύτα δε αντίκειται αλλήλοις ίνα μη α αν
And these are an adversary to one another, that not what ever

2309 3778 4160 1487-1161
θέλητε ταύτα ποιήτε **5:18** ει δε
you should want *to do* these *things* you should do. But if

4151 71 3756-1510.2.5 5259 3551 5318
πνεύματι άγεσθε ουκ εστέ υπό νόμον **5:19** φανερά
in spirit you be led, you are not under law. [[7]apparent

5:14 †*See Lev. 19:18.*

1161 1510.2.3 3588 2041 3588 4561 3748 1510.2.3 3430
δε εστι τα έργα της σαρκός άτινά εστι μοιχεία
[1]And [6]are [2]the [3]works [4]of the [5]flesh], which are; adultery,

4202 167 766 1495 5331
πορνεία ακαθαρσία ασέλγεια **5:20** ειδωλολατρία φαρμακεία
harlotry, uncleanness, lewdness, idolatry, sorcery,

2189 2054 2205 2372 2052 1370
έχθραι έρεις ζήλοι θυμοί εριθείαι διχοστασίαι
hatreds, strifes, jealousies, rages, contentions, discords,

139 5355 5408 3178 2970
αιρέσεις **5:21** φθόνοι φόνοι μέθαι κώμοι
sects, envies, murders, intoxications, debaucheries,

2532 3588 3664 3778 3739 4302 1473
και τα όμοια τούτοις α προλέγω υμίν
and the *things* likened to these; which I say beforehand to you,

2531 2532 4277 3754 3588 3588 5108 4238
καθώς και προείπον ότι οι τα τοιαύτα πράσσοντες
as also I foretold, that the ones [[2]such *things* [1]practicing

932 2316 3756-2816 3588-1161 2590
βασιλείαν θεού ου κληρονομήσουσιν **5:22** ο δε καρπός
[4]*the* kingdom [5]of God [3]shall not inherit]. But the fruit

3588 4151 1510.2.3 26 5479 1515 3115
του πνεύματός εστιν αγάπη χαρά ειρήνη μακροθυμία
of the spirit is love, joy, peace, leniency,

5544 19 4102 4236 1466
χρηστότης αγαθωσύνη πίστις **5:23** πραότης εγκράτεια
graciousness, goodness, belief†, gentleness, self-control;

2596 3588 5108 3756-1510.2.3 3551 3588-1161
κατά των τοιούτων ουκ έστι νόμος **5:24** οι δε
against such *things* there is not a law. But the ones

3588 5547 3588 4561 4717 4862 3588 3804
του χριστού την σάρκα εσταύρωσαν συν τοις παθήμασι
of the Christ [[2]the [3]flesh [1]crucified] with the passions

2532 3588 1939 1487 2198 4151 4151
και ταις επιθυμίαις **5:25** ει ζώμεν πνεύματι πνεύματι
and the lusts. If we live in spirit, in spirit

2532 4748 3361 1096
και στοιχώμεν **5:26** μη γινώμεθα
also we should be conformed to. We should not become

2755 240 4292
κενόδοξοι αλλήλους προκαλούμενοι
ones self-seeking of glory, [[2]one another [1]challenging],

240 5354
αλλήλοις φθονούντες
[[2]one another [1]bearing a grudge against].

CHAPTER 6

Bear One Another's Loads

80 1437 2532 4301 444
6:1 αδελφοί εάν και προληφθή άνθρωπος
Brothers, if even [[2]should be taken first [1]a man]

1722 5100 3900 1473 3588 4152 2675
εν τινι παραπτώματι υμείς οι πνευματικοί καταρτίζετε
in some transgression, you the spiritual ones ready

3588 5108 1722 4151 4236 4648 4572
τον τοιούτον εν πνεύματι πραότητος σκοπών σεαυτόν
such in spirit of gentleness, watching yourself

3361 2532 1473 3985 240 3588 922
μη και συ πειρασθής **6:2** αλλήλων τα βάρη
lest also you should be tested! [[2]one another's [3]loads

941 2532 3779 378 3588 3551 3588
βαστάζετε και ούτως αναπληρώσατε τον νόμον του
[1]Bear], and so you shall fulfill the law of the

5547 1487-1063 1380-5100 1510.1 5100 3367-1510.6
χριστού **6:3** ει γαρ δοκεί τις είναί τι μηδέν ων
Christ! For if anyone thinks to be anything, being nothing,

1438-5422 3588 1161 2041-1438 1381
εαυτόν φρεναπατά **6:4** το δε έργον εαυτού δοκιμαζέτω
he deceives his own mind. And [[4]his own work [1]let [3]try

1538 2532 5119 1519 1438 3441 3588 2745
έκαστος και τότε εις εαυτόν μόνον το καύχημα
[2]each], and then in himself only [[2]*cause for* boasting

2192 2532 3756 1519 3588 2087 1538-1063 3588
έξει και ουκ εις τον έτερον **6:5** έκαστος γαρ το
[1]shall he have], and not as to another! For each

2398 5413 941 2841 1161
ίδιον φορτίον βαστάσει **6:6** κοινωνείτω δε
[[2]his own [3]load [1]shall bear]. [[2]let [7]participate with [1]And

5:22 †*or* trust.

3588 2727 3588 3056 3588 2727 1722
ο κατηχούμενος τον λόγον τω κατηχούντι εν
3the one 4being instructed in 5the 6word] the one instructing in

3956 18
πάσιν αγαθοίς
all good *things*!

Sowing and Reaping

3361 4105 2316 3756 3456
6:7 μη πλανάσθε θεός ου μυκτηρίζεται
Be not misled! God *is* not to be sneered at.

3739-1063 1437 4687 444 3778 2532 2325
ο γαρ εάν σπείρη άνθρωπος τούτο και θερίσει
For whatever [2should 3sow 1a man], this also he shall reap.

3754 3588 4687 1519 3588 4561-1438 1537
6:8 ότι ο σπείρων εις την σάρκα εαυτού εκ
For the one sowing to his own flesh, from out of

3588 4561 2325 5356 3588-1161 4687 1519
της σαρκός θερίσει φθοράν ο δε σπείρων εις
the flesh shall harvest corruption; but the one sowing in

3588 4151 1537 3588 4151 2325 2222 166
το πνεύμα εκ του πνεύματος θερίσει ζωήν αιώνιον
the spirit, from out of the spirit shall reap life eternal.

3588 1161 2570 4160 3361 1573 2540
6:9 το δε καλόν ποιούντες μη εκκακώμεν καιρώ
And in [2good 1doing] we should not tire, [3time

1063 2398 2325 3361 1590 686 3767
γαρ ιδίω θερίσομεν μη εκλυόμενοι 6:10 άρα ουν
1for 2in its own] we shall harvest, not fainting. So then

5613 2540 2192 2038 3588 18 4314 3956
ως καιρόν έχομεν εργαζώμεθα το αγαθόν προς πάντας
as [2occasion 1we have], we should work good to all,

3122-1161 4314 3588 3609 3588 4102
μάλιστα δε προς τους οικείους της πίστεως
and especially to the members of the family of the belief.

Boast Only in Christ

1492 4080 1473 1121 1125 3588 1699
6:11 ίδετε πηλίκοις υμίν γράμμασιν έγραψα τη εμή
Behold how great [3to you 1letters 2I wrote] *by* my

5495 3745 2309 2146 1722
χειρί 6:12 όσοι θέλουσιν ευπροσωπήσαι εν
hand! As many as want to have the right appearance in

4561 3778 315 1473 4059 3440 2443
σαρκί ούτοι αναγκάζουσιν υμάς περιτέμνεσθαι μόνον ίνα
the flesh, these compel you to be circumcised, only that

3361 3588 4716 3588 5547 1377
μη τω σταυρώ του χριστού διώκωνται
[2not 4*for* the 5cross 6of the 7Christ 1they should 3be persecuted].

3761-1063 3588 4059 1473 3551
6:13 ουδέ γαρ οι περιτεμνομένοι αυτοί νόμον
For neither the ones being circumcised themselves [2*the* law

5442 235 2309 1473 4059 2443 1722
φυλάσσουσιν αλλά θέλουσιν υμάς περιτέμνεσθαι ίνα εν
1guard], but they want you to be circumcised, that [2in

3588 5212 4561 2744 1473-1161 3361
τη υμετέρα σαρκί καυχήσωνται 6:14 εμοί δε μη
3your 4flesh 1they should boast]. But for me may it not

1096 2744 1508 1722 3588 4716 3588 2962-1473
γένοιτο καυχάσθαι ει μη εν τω σταυρώ του κυρίου ημών
be to boast except in the cross of our Lord

* 5547 1223 3739 1473 2889 4717
Ιησού χριστού δι' ου εμοί κόσμος εσταύρωται
Jesus Christ, through whom to me *the* world has been crucified,

2504 3588 2889 1722-1063 5547 * 3777
καγώ τω κόσμω 6:15 εν γαρ χριστώ Ιησού ούτε
and I to the world. For in Christ Jesus neither

4061 5100-2480 3777 203 235 2537
περιτομή τι ισχύει ούτε ακροβυστία αλλά καινή
circumcision prevails in anything nor uncircumcision, but a new

2937 2532 3745 3588 2583-3778 4748
κτίσις 6:16 και όσοι τω κανόνι τούτω στοιχήσουσιν
creation. And as many as [2to this rule 1shall conform],

1515 1909 1473 2532 1656 2532 1909 3588 *
ειρήνη επ' αυτούς και έλεος και επί τον Ισραήλ
peace *be* upon them, and mercy, and upon the Israel

3588 2316 3588 3062 2873 1473 3367
του θεού 6:17 του λοιπού κόπους μοι μηδείς
of God. For the rest, [4troubles 5for me 2no one

3930 1473-1063 3588 4742 3588 2962 * 1722 3588
παρεχέτω εγώ γαρ τα στίγματα του κυρίου Ιησού εν τω
1let 3make]. For I [2the 3marks 4of the 5Lord 6Jesus 7in

4983-1473 941 3588 5484 3588 2962-1473 *
σώματί μου βαστάζω 6:18 η χάρις του κυρίου ημών Ιησού
8my body 1bear]. The favor of our Lord Jesus

5547 3326 3588 4151-1473 80 281
χριστού μετά του πνεύματος υμών αδελφοί αμήν
Christ *be* with your spirit, brothers. Amen.

EPHESIANS

CHAPTER 1

Chosen Before the Foundation of the World

* 652 * 5547 1223 2307
1:1 Παύλος απόστολος Ιησού χριστού διά θελήματος
Paul, an apostle of Jesus Christ, through *the* will

2316 3588 39 3588 1510.6 1722 * 2532 4103
θεού τοις αγίοις τοις ούσιν εν Εφέσω και πιστοίς
of God, to the holy ones being in Ephesus, and believers

1722 5547 * 5484 1473 2532 1515 575 2316
εν χριστώ Ιησού 1:2 χάρις υμίν και ειρήνη από θεού
in Christ Jesus. Favor to you, and peace from God

3962-1473 2532 2962 * 5547 2128 3588 2316
πατρός ημών και κυρίου Ιησού χριστού 1:3 ευλογητός ο θεός
our father, and *the* Lord Jesus Christ. Blessed be the God

2532 3962 3588 2962-1473 * 5547 3588 2127
και πατήρ του κυρίου ημών Ιησού χριστού ο ευλογήσας
and father of our Lord Jesus Christ, the one having blessed

1473 1722 3956 2129 4152 1722 3588 2032 1722
ημάς εν πάση ευλογία πνευματική εν τοις επουρανίοις εν
us with every [2blessing 1spiritual] in the heavenlies in

5547 2531 1586 1473 1722 1473 4253 2602
χριστώ 1:4 καθώς εξελέξατο ημάς εν αυτώ προ καταβολής
Christ. As he chose us in him before *the* founding

2889 1510.1-1473 39 2532 299 2714
κόσμου είναι ημάς αγίους και αμώμους κατενώπιον
of *the* world, for us to be holy and unblemished before

1473 1722 26 4309 1473 1519 5206
αυτού εν αγάπη 1:5 προορίσας ημάς εις υιοθεσίαν
him in love, having predefined us for adoption

1223 * 5547 1519 1473 2596 3588 2107
διά Ιησού χριστού εις αυτόν κατά την ευδοκίαν
through Jesus Christ to himself, according to the good-pleasure

3588 2307-1473 1519 1868 1391 3588
του θελήματος αυτού 1:6 εις έπαινον δόξης της
of his will, in high praise of *the* glory

5484-1473 1722 3739 5487 1473 1722 3588
χάριτος αυτού εν η εχαρίτωσεν ημάς εν τω
of his favor, in which he showed favor on us by the one

25 1722 3739 2192 3588 629
ηγαπημένω 1:7 εν ω έχομεν την απολύτρωσιν
being loved. By whom we have the release by ransom

1223 3588 129-1473 3588 859 3588 3900
διά του αίματος αυτού την άφεσιν των παραπτωμάτων
through his blood, the release of transgressions,

2596 3588 4149 3588 5484-1473 3739
κατά τον πλούτον της χάριτος αυτού 1:8 ης
according to the riches of his favor, which

4052 1519 1473 1722 3956 4678 2532 5428
επερίσσευσεν εις ημάς εν πάση σοφία και φρονήσει
he abounded in us in all wisdom and intelligence,

1107 1473 3588 3466 3588 2307-1473
1:9 γνωρίσας ημίν το μυστήριον του θελήματος αυτού
having made known to us the mystery of his will,

2596 3588 2107-1473 3739 4388 1722 1473
κατά την ευδοκίαν αυτού ην προέθετο εν αυτώ
according to his good-pleasure which he purposed in himself,

1519 3622 3588 4138 3588 2540
1:10 εις οικονομίαν του πληρώματος των καιρών
for administration of the fullness of the times,

346 3588 3956 1722 3588 5547 3588 1722
ανακεφαλαιώσασθαι τα πάντα εν τω χριστώ τα εν
recapitulating all *things* in the Christ – the *things* in

3588 3772 2532 3588 1722 3588 1093 1722 1473 1722
τοις ουρανοίς και τα επί της γης εν αυτώ 1:11 εν
the heavens, and the *things* on the earth, in him, in

3739 2532 2820 4309 2596
ω και εκληρώθημεν προορισθέντες κατά
whom also we were chosen by lot†, being predefined according to
4286 3588 3588-3956 1754 2596 3588
πρόθεσιν του τα πάντα ενεργούντος κατά την
the intention of the one [2all *things* 1operating] according to the
1012 3588 2307-1473 1519 3588 1510.1-1473 1519
βουλήν του θελήματος αυτού 1:12 εις το είναι ημάς εις
counsel of his will, for us to be in
1868 3588 1391-1473 3588 4276 1722 3588
έπαινον της δόξης αυτού τους προηλπικότας εν τω
high praise of his glory – of the ones hoping earlier in the
5547
χριστώ
Christ.

Sealed by The Spirit of the Promise

1722 3739 2532-1473 191 3588 3056 3588
1:13 εν ω και υμείς ακούσαντες τον λόγον της
In whom you also, having heard the word of the
225 3588 2098 3588 4991-1473 1722 3739 2532
αληθείας το ευαγγέλιον της σωτηρίας υμών εν ω και
truth – the good news of your deliverance; in whom also
4100 4972 3588 4151 3588 1860
πιστεύσαντες εσφραγίσθητε τω πνεύματι της επαγγελίας
having trusted, you were sealed *in* the spirit of the promise
3588 39 3739 1510.2.3 728 3588 2817-1473
τω αγίω 1:14 ος εστιν αρραβών της κληρονομίας ημών
in the holy, who is *the* deposit of our inheritance
1519 629 3588 4047 1519 1868 3588
εις απολύτρωσιν της περιποιήσεως εις έπαινον της
in a release by ransom of the procurement, in high praise
1391-1473 1223 3778 2504 191 3588
δόξης αυτού 1:15 διά τούτο καγώ ακούσας την
of his glory. Because of this, I also having heard the
2596-1473 4102 1722 3588 2962 * 2532 3588 26 3588
καθ' υμάς πίστιν εν τω κυρίω Ιησού και την αγάπην την
[2among you 1belief] in the Lord Jesus, and the love
1519 3956 3588 39 3756-3973 2168
εις πάντας τους αγίους 1:16 ου παύομαι ευχαριστών
towards all the holy ones, cease not giving thanks
5228 1473 3417 1473 4160 1909 3588 4335-1473
υπέρ υμών μνείαν υμών ποιούμενος επί των προσευχών μου
for you, [2mention 3of you 1making] in my prayers;
2443 3588 2316 3588 2962-1473 * 5547 3588
1:17 ίνα ο θεός του κυρίου ημών Ιησού χριστού ο
that the God of our Lord Jesus Christ, the
3962 3588 1391 1325 1473 4151 4678 2532
πατήρ της δόξης δώη υμίν πνεύμα σοφίας και
father of glory, should give [3to you 1spirit 2of wisdom] and
602 1722 1922 1473 5461
αποκαλύψεως εν επιγνώσει αυτού 1:18 πεφωτισμένους
revelation in full knowledge of him, giving light
3588 3788 3588 1271-1473 1519 3588 1492-1473 5100
τους οφθαλμούς της διανοίας υμών† εις το ειδέναι υμάς τις
of the eyes of your thought; for you to know what
1510.2.3 3588 1680 3588 2821-1473 2532 5100 3588 4149
εστιν η ελπίς της κλήσεως αυτού και τις ο πλούτος
is the hope of his calling, and what *is* the riches
3588 1391 3588 2817-1473 1722 3588 39 2532
της δόξης της κληρονομίας αυτού εν τοις αγίοις 1:19 και
of the glory of his inheritance in the holy ones, and
5100 3588 5235 3174 3588 1411-1473 1519 1473
τι το υπερβάλλον μέγεθος της δυνάμεως αυτού εις ημάς
what *is* the exceeding greatness of his power in us
3588 4100 2596 3588 1753 3588 2904
τους πιστεύοντας κατά την ενέργειαν του κράτους
the ones believing, according to the energy of the might
3588 2479-1473 3739 1754 1722 3588 5547
της ισχύος αυτού 1:20 ην ενήργησεν εν τω χριστώ
of his strength, which he operated in the Christ,
1453 1473 1537 3588 3498 2532 2523
εγείρας αυτόν εκ των νεκρών και εκάθισεν
having raised him from out of the dead ones, and seated him
1722 1188-1473 1722 3588 2032 5231 3956
εν δεξιά αυτού εν τοις επουρανίοις 1:21 υπεράνω πάσης
at his right *hand* in the heavenlies, above every
746 2532 1849 2532 1411 2532 2963 2532
αρχής και εξουσίας και δυνάμεως και κυριότητος και
sovereignty, and authority, and power, and lordship, and
3956 3686 3687 3756 3440 1722 3588 165-3778
παντός ονόματος ονομαζομένου ου μόνον εν τω αιώνι τούτω
every name named, not only in this eon,
235 2532 1722 3588 3195 2532 3956 5293
αλλά και εν τω μέλλοντι 1:22 και πάντα υπέταξεν
but also in the one about to be. And all *things* he submitted
5259 3588 4228-1473 2532 1473-1325 2776 5228
υπό τους πόδας αυτού και αυτόν έδωκε κεφαλήν υπέρ
under his feet, and gave him *to be* head over
3956 3588 1577 3748 1510.2.3 3588 4983-1473
πάντα τη εκκλησία 1:23 ήτις εστί το σώμα αυτού
all *things* to the assembly, which is his body,
3588 4138 3588 3956 1722 3956 4137
το πλήρωμα του πάντα εν πάσι πληρουμένου
the fullness of the [2all *things* 3in 4all 1one fulfilling].

CHAPTER 2

Alive in Christ

2532 1473 1510.6 3498 3588 3900 2532
2:1 και υμάς όντας νεκρούς τοις παραπτώμασι και
And you being dead ones in transgressions and
3588 266 1722 3739 4218 4043
ταις αμαρτίαις 2:2 εν αις ποτέ περιεπατήσατε
sins; in which at one time you walked
2596 3588 165 3588 2889-3778 2596 3588
κατά τον αιώνα του κόσμου τούτου κατά τον
according to the eon of this world, according to the
758 3588 1849 3588 109 3588 4151 3588
άρχοντα της εξουσίας του αέρος του πνεύματος του
ruler of the authority of the air, of the spirit
3568 1754 1722 3588 5207 3588 543 1722
νυν ενεργούντος εν τοις υιοίς της απειθείας 2:3 εν
now operating in the sons of disobedience, among
3739 2532 1473 3956 390 4218
οις και ημείς πάντες ανεστράφημέν ποτε
whom also we all behaved at some time or other
1722 3588 1939 3588 4561-1473 4160 3588-2307
εν ταις επιθυμίαις της σαρκός ημών ποιούντες τα θελήματα
in the desires of our flesh, doing the wants
3588 4561 2532 3588 1271 2532 1510.7.4 5043 5449
της σαρκός και των διανοιών και ήμεν τέκνα φύσει
of the flesh and the thoughts, and were children by nature
3709 5613 2532 3588 3062 3588-1161 2316 4145-1510.6
οργής ως και οι λοιποί 2:4 ο δε θεός πλούσιος ων
of wrath, as even the rest. But the God being rich
1722 1656 1223 3588 4183 26 1473 3739
εν ελέει διά την πολλήν αγάπην αυτού ην
in mercy, through the great love of his which
25 1473 2532 1510.6-1473 3498 3588
ηγάπησεν ημάς 2:5 και όντας ημάς νεκρούς τοις
he loved us, and we being dead ones in the
3900 4806 3588 5547 5484
παραπτώμασι συνεζωοποίησε τω χριστώ χάριτί
transgressions, *are* made alive together in the Christ (by favor
1510.2.5 4982 2532 4891 2532
εστε σεσωσμένοι 2:6 και συνήγειρε και
you are being delivered), and raised up together, and
4776 1722 3588 2032 1722 5547 * 2443
συνεκάθισεν εν τοις επουρανίοις εν χριστώ Ιησού 2:7 ίνα
seated together in the heavenlies in Christ Jesus, that
1731 1722 3588 165 3588 1904 3588
ενδείξηται εν τοις αιώσι τοις επερχομένοις τον
he should demonstrate in the eons coming the
5235 4149 3588 5484-1473 1722 5544
υπερβάλλοντα πλούτον της χάριτος αυτού εν χρηστότητι
exceeding riches of his favor in graciousness
1909 1473 1722 5547 * 3588 1063 5484 1510.2.5
εφ' ημάς εν χριστώ Ιησού. 2:8 τη γαρ χάριτί εστε
upon us in Christ Jesus. For by favor you are
4982 1223 3588 4102 2532 3778 3756
σεσωσμένοι διά της πίστεως και τούτο ουκ
being preserved through the belief, and this [3*is* not
1537 1473 2316 3588 1435 3756 1537
εξ υμών θεού το δώρον 2:9 ουκ εξ
4from out of 5you 2of God 1gift] – not from out of
2041 2443-3361 5100 2744
έργων ίνα μη τις καυχήσηται
works, lest any should boast.

1:11 †*or* allotted.

1:18 †*CP* **καρδιας υμων** - your heart.

Created for Good Works

1473 1063 1510.2.4 4161 2936
2:10 αυτού γαρ εσμεν ποίημα κτισθέντες
[[4]by him [1]For [2]we are [3]*a thing* made], being created

1722 5547 * 1909 2041 18 3739
εν χριστώ Ιησού επί έργοις αγαθοίς οις
in Christ Jesus for [[2]works [1]good], the ones whom

4282-3588-2316 2443 1722 1473 4043
προητοίμασεν ο θεός ίνα εν αυτοίς περιπατήσωμεν
God prepared beforehand that in them we should walk.

1352 3421 3754 1473 4218 3588
2:11 διό μνημονεύετε ότι υμείς ποτέ τα
Therefore remember (that you at some time or other, the

1484 1722 4561 3588 3004 203 5259
έθνη εν σαρκί οι λεγόμενοι ακροβυστία υπό
nations in *the* flesh, the ones being called *the* uncircumcision by

3588 3004 4061 1722 4561 5499
της λεγομένης περιτομής εν σαρκί χειροποιήτου
the one being called *the* circumcision in *the* flesh made by hand) –

3754 1510.7.5 1722 3588 2540-1565 5565 5547
2:12 ότι ήτε εν τω καιρώ εκείνω χωρίς χριστού
that you were in that time separate from Christ,

526 3588 4174 3588 * 2532 3581
απηλλοτριωμένοι της πολιτείας του Ισραήλ και ξένοι
being separate of the citizenship of Israel, and strangers

3588 1242 3588 1860 1680 3361 2192 2532
των διαθηκών της επαγγελίας ελπίδα μη έχοντες και
of the covenants of the promise, [[3]hope [1]not [2]having], and

112 1722 3588 2889 3568-1161 1722 5547 * 1473
άθεοι εν τω κόσμω 2:13 νυνί δε εν χριστώ Ιησού υμείς
atheists† in the world! But now in Christ Jesus, you,

3588 4218 1510.6 3112 1451 1096
οι ποτέ όντες μακράν εγγύς εγενήθητε
the ones at some time or other being far *off*, [[2]near [1]became]

1722 3588 129 3588 5547 1473-1063 1510.2.3 3588
εν τω αίματι του χριστού 2:14 αυτός γαρ εστιν η
by the blood of the Christ. For he is

1515-1473 3588 4160 3588 297 1520 2532 3588
ειρήνη ημών ο ποιήσας τα αμφότερα εν και το
our peace, the one having made both one, and [[2]the

3320 3588 5418 3089 3588 2189
μεσότοιχον του φραγμού λύσας 2:15 την έχθραν
[3]partition [4]of the [5]barrier [1]having loosed]; the enmity

1722 3588 4561-1473 3588 3551 3588 1785 1722
εν τη σαρκί αυτού τον νόμον των εντολών εν
[[7]by [8]his flesh [1]*of* the [2]law [3]of commandments [4]in

1378 2673 2443 3588 1417 2936 1722
δόγμασι καταργήσας ίνα τους δύο κτίση εν
[5]decrees [6]he cleared away], that the two he should create in

1438 1519 1520 2537 444 4160 1515 2532
εαυτώ εις ένα καινόν άνθρωπον ποιών ειρήνην 2:16 και
himself into one new man, making peace; and

604 3588 297 1722 1520 4983 3588 2316
αποκαταλλάξη τους αμφοτέρους εν ενί σώματι τω θεώ
should reconcile both in one body *to* God

1223 3588 4716 615 3588 2189 1722 1473
διά του σταυρού αποκτείνας την έχθραν εν αυτώ
through the cross, having killed the enmity by it.

2532 2064 2097 1515 1473
2:17 και ελθών ευηγγελίσατο ειρήνην υμίν
And having come to announce good news *of* peace to you,

3588 3112 2532 3588 1451 3754 1223
τοις μακράν και τοις εγγύς 2:18 ότι δι'
to the ones far and to the ones near; that through

1473 2192 3588 4318 3588 297 1722 1520
αυτού έχομεν την προσαγωγήν οι αμφότεροι εν ενί
him we [[2]have [3]the [4]access [1]both] by one

4151 4314 3588 3962 686 3767 3765 1510.2.5
πνεύματι προς τον πατέρα 2:19 άρα ουν ουκέτι εστέ
spirit to the father. So then, no longer are you

3581 2532 3941 235 4847 3588 39
ξένοι και πάροικοι αλλά συμπολίται των αγίων
strangers and sojourners, but fellow-citizens of the holy ones

2532 3609 3588 2316 2026
και οικείοι του θεού 2:20 εποικοδομηθέντες
and members of the family of God, being built

1909 3588 2310 3588 652 2532 4396 1510.6
επί τω θεμελιώ των αποστόλων και προφητών όντος
upon the foundation of the apostles and prophets – [[4]being

2:12 †*i.e.* ones without God.

204 1473 * 5547 1722 3739 3956
ακρογωνιαίου αυτού Ιησού χριστού 2:21 εν ω πάσα
[5]*the one* cornering [3]himself [1]Jesus [2]Christ], in whom every

3619 4883 837 1519 3485 39
οικοδομή συναρμολογουμένη αύξει εις ναόν άγιον
construction fits together to grow into [[2]temple [1]a holy]

1722 2962 1722 3739 2532 1473 4925
εν κυρίω 2:22 εν ω και υμείς συνοικοδομείσθε
in *the* Lord, in whom also you *are* being built up together

1519 2732 3588 2316 1722 4151
εις κατοικητήριον του θεού εν πνεύματι.
for a home of God in spirit.

CHAPTER 3

The Mystery of Christ Revealed

3778 5484 1473 * 3588 1198 3588 5547
3:1 τούτου χάριν εγώ Παύλος ο δέσμιος του χριστού
For this favor I, Paul, the prisoner of Christ

* 5228 1473 3588 1484 1489 191 3588
Ιησού υπέρ υμών των εθνών† 3:2 είγε ηκούσατε την
Jesus for you of the nations – if indeed you heard the

3622 3588 5484 3588 2316 3588 1325
οικονομίαν της χάριτος του θεού της δοθείσης
administration of the favor of God having been given

1473 1519 1473 3754 2596 602 1107
μοι εις υμάς 3:3 ότι κατά αποκάλυψιν εγνώρισέ
to me towards you, that by revelation he made known

1473 3588 3466 2531 4270 1722-3641
μοι το μυστήριον καθώς προέγραψα εν ολίγω
to me the mystery (as I wrote beforehand a little,

4314 3739 1410 314 3539 3588
3:4 προς ο δύνασθε αναγινώσκοντες νοήσαι την
to which you are able reading to comprehend

4907-1473 1722 3588 3466 3588 5547 3739
σύνεσίν μου εν τω μυστηρίω του χριστού 3:5 ο
my understanding in the mystery of the Christ), which

1722 2087 1074 3756 1107 3588 5207 3588
εν ετέραις γενεαίς ουκ εγνωρίσθη τοις υιοίς των
unto other generations *was* not made known to the sons

444 5613 3568 601 3588 39 652
ανθρώπων ως νυν απεκαλύφθη τοις αγίοις αποστόλοις
of men, as now it was revealed *to* [[2]holy [3]apostles

1473 2532 4396 1722 4151 1510.1 3588
αυτού και προφήταις εν πνεύματι† 3:6 είναι τα
[1]his] and prophets in spirit; [[3]to be [1]for the

1484 4789 2532 4954 2532 4830 3588
έθνη συγκληρόνομα και σύσσωμα και συμμέτοχα της
[2]nations] joint-heirs, and joint-bodies, and joint-partners

1860-1473 1722 3588 5547 1223 3588 2098
επαγγελίας αυτού εν τω χριστώ διά του ευαγγελίου
of his promise in the Christ through the good news,

3739 1096 1249 2596 3588 1431
3:7 ου εγενόμην διάκονος κατά την δωρεάν
of which I became servant according to the gift

3588 5484 3588 2316 3588 1325 1473 2596 3588
της χάριτος του θεού την δοθείσάν μοι κατά την
of the favor of God given to me according to the

1753 3588 1411-1473 1473 3588 1647
ενέργειαν της δυνάμεως αυτού 3:8 εμοί τω ελαχιστοτέρω
energy of his power. To me, the less than the least

3956 3588 39 1325 3588 5484-3778 1722 3588
πάντων των αγίων εδόθη η χάρις αύτη εν τοις
of all of the holy ones, was given this favor among the

1484 2097 3588 421 4149
έθνεσιν ευαγγελίσασθαι τον ανεξιχνίαστον πλούτον
nations, to announce good news – the untraceable riches

3588 5547 2532 5461 3956 5100 3588
του χριστού 3:9 και φωτίσαι πάντας τις η
of the Christ, and to enlighten all *as to* what *is* the

2842 3588 3466 3588 613 575
κοινωνία† του μυστηρίου του αποκεκρυμμένου από
fellowship of the mystery of the thing being concealed from

3588 165 1722 3588 2316 3588 3588-3956 2936
των αιώνων εν τω θεώ τω τα πάντα κτίσαντι
the eons by God to the one [[2]all *things* [1]having created]

3:1 †*CP omits* **των εθνων**.

3:5 †*CP adds* **αγιω** - holy.

3:9 †*CP* **οικονομια** - administration.

1223 * 5547 2443 1107 3568
διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ 3:10 ἵνα γνωρισθῇ νυν
through Jesus Christ; that [[5]should be made known [6]now

3588 746 2532 3588 1849 1722 3588
ταις αρχαὶς και ταις εξουσίαις εν τοις
[7]to the [8]sovereignties [9]and [10]to the [11]authorities [12]among [13]the

2032 1223 3588 1577 3588 4182
επουρανίοις διὰ της εκκλησίας η πολυποίκιλος
[14]heavenlies [15]through [16]the [17]assembly [1]the [2]multifarious

4678 3588 2316 2596 4286 3588
σοφία του θεοῦ 3:11 κατὰ πρόθεσιν των
[3]wisdom [4]of God], according to *the* intention of the

165 3739 4160 1722 5547 * 3588 2962-1473
αιώνων ην εποίησεν εν χριστῷ Ἰησοῦ τω κυρίω ημών
eons, which he made in Christ Jesus our Lord,

1722 3739 2192 3588 3954 2532 3588 4318
3:12 εν ω έχομεν την παρρησίαν και την προσαγωγὴν
in whom we have an open manner and access

1722 4006 1223 3588 4102 1473 1352
εν πεποιθήσει διὰ της πίστεως αυτοῦ 3:13 διὸ
in reliance through the belief of his. Therefore

154 3361 1573 1722 3588 2347-1473 5228 1473
αιτοῦμαι μη εκκακείν εν ταις θλίψεσί μου υπὲρ υμών
I ask not to tire in my afflictions for you,

3748 1510.2.3 1391-1473 3778 5484 2578 3588
ἥτις εστὶ δόξα υμών 3:14 τούτου χάριν κάμπτω τα
which is your glory. For this favor I bend

1119-1473 4314 3588 3962 3588 2962-1473 *
γόνατά μου προς τον πατέρα του κυρίου ημών Ἰησοῦ
my knees to the father of our Lord Jesus

5547 1537 3739 3956 3965 1722 3772
χριστοῦ 3:15 εξ ου πάσα πατριὰ εν ουρανοίς
Christ, from out of whom every family in *the* heavens

2532 1909 1093 3687 2443 1325 1473
και επὶ γης ονομάζεται 3:16 ἵνα δώη υμὶν
and upon earth is named, that he should give to you,

2596 3588 4149 3588 1391-1473 1411 2901
κατὰ τον πλοῦτον της δόξης αυτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι
according to the riches of his glory, power to be fortified

1223 3588 4151-1473 1519 3588 2080 444
διὰ του πνεύματος αυτοῦ εις τον έσω άνθρωπον
through his spirit, in the inside man;

2730 3588 5547 1223 3588 4102 1722
3:17 κατοικῆσαι τον χριστὸν διὰ της πίστεως εν
[[3]to dwell [1]for the [2]Christ] through the belief in

3588 2588-1473 1722 26 4492 2532 2311
ταις καρδίαις υμών εν αγάπη ερριζωμένοι και τεθεμελιωμένοι
your hearts, in love being rooted and founded;

2443 1840 2638 4862 3956 3588
3:18 ἵνα εξισχύσητε καταλαβέσθαι συν πάσι τοις
that you should be competent to perceive with all the

39 5100 3588 4114 2532 3372 2532 899 2532 5311
αγίοις τι το πλάτος και μῆκος και βάθος και ὕψος
holy ones what *is* the width, and length, and depth, and height;

1097-5037 3588 5235 3588 1108 26
3:19 γνῶναί τε την υπερβάλλουσαν της γνώσεως αγάπην
and to know [[5]*which* [6]exceeds [1]the [7]knowledge [2]love

3588 5547 2443 4137 1519 3956 3588 4138
του χριστοῦ ἵνα πληρωθῆτε εις παν το πλήρωμα
[3]of the [4]Christ], that you should be filled in all the fullness

3588 2316 3588-1161 1410 5228 3956 4160
του θεοῦ 3:20 τω δε δυναμένω υπὲρ πάντα ποιῆσαι
of God. And to the one being able above all to do

5238.1 3739 154 2228 3539 2596
υπερεκπερισσοῦ ων αιτούμεθα η νοοῦμεν κατὰ
superabundantly what we ask or comprehend, according to

3588 1411 3588 1754 1722 1473 1473 3588 1391
την δύναμιν την ενεργουμένην εν ημὶν 3:21 αυτῷ η δόξα
the power operating in us, to him *be* the glory

1722 3588 1577 1722 5547 * 1519 3956 3588 1074
εν τη εκκλησία εν χριστῷ Ἰησοῦ εις πάσας τας γενεὰς
in the assembly in Christ Jesus, to all the generations

3588 165 3588 165 281
του αιῶνος των αιώνων αμήν
of the eon of the eons. Amen.

CHAPTER 4

Walk Worthy of the Calling

3870 3767 1473 1473 3588 1198 1722
4:1 παρακαλῶ οὖν υμὰς εγὼ ο δέσμιος εν
I appeal then *to* you, I the prisoner in

2962 516 4043 3588 2821 3739
κυρίω αξίως περιπατῆσαι της κλήσεως ης
the Lord, [[2]worthily [1]to walk] of the calling of which

2564 3326 3956 5012 2532
εκλήθητε 4:2 μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης και
you were called, with all humility and

4236 3326 3115 430 240 1722
πραότητος μετὰ μακροθυμίας ανεχόμενοι αλλήλων εν
gentleness, with leniency, enduring one another in

26 4704 5083 3588 1775 3588 4151
αγάπη 4:3 σπουδάζοντες τηρεὶν την ενότητα του πνεύματος
love, hurrying to keep the unity of the spirit

1722 3588 4886 3588 1515 1520 4983 2532
εν τω συνδέσμω της ειρήνης 4:4 εν σώμα και
in the bonding together of peace. One body, and

1520 4151 2531 2532 2564 1722 1520 1680 3588
εν πνεύμα καθὼς και εκλήθητε εν μιὰ ελπίδι της
one spirit, as also you were called in one hope

2821-1473 1520 2962 1520 4102 1520 908
κλήσεως υμών† 4:5 εις κύριος μία πίστις εν βάπτισμα
of your calling; one Lord, one belief, one immersion,

1520 2316 2532 3962 3956 3588 1909 3956 2532 1223
4:6 εις θεὸς και πατὴρ πάντων ο επὶ πάντων και διὰ
one God and father of all, the one over all, and through

3956 2532 1722 3956-1473
πάντων και εν πάσιν υμὶν†
all, and in you all.

Gifts to the Saints

1520 1161 1538 1473 1325 3588 5484
4:7 ενὶ δε εκάστω ημών εδόθη η χάρις
[[3]one [1]And [2]in each] of us was given the favor

2596 3588 3358 3588 1431 3588 5547
κατὰ το μέτρον της δωρεὰς του χριστοῦ
according to the measure of the gift of the Christ.

1352 3004 305 1519 5311
4:8 διὸ λέγει αναβὰς εις ὕψος
Therefore he says, Having ascended into *the* height

162 161 2532 1325 1390 3588
ηχμαλώτευσεν αιχμαλωσίαν και έδωκε δόματα τοις
he captured *the* captivity, and he gave gifts

444 3588-1161 305 5100 1510.2.3
ανθρώποις 4:9 το δε ανέβη τι εστιν
to men†. (And the one that ascended, what is it

1508 3754 2532 2597 4412 1519 3588 2737
ει μη ὅτι και κατέβη πρῶτον εις το κατώτερα
unless that also he came down first unto the lower

3313 3588 1093 3588 2597 1473
μέρη της γης 4:10 ο καταβὰς αυτὸς
parts of the earth? The one having come down, he

1510.2.3 2532 3588 305 5231 3956 3588
εστι και ο αναβὰς υπεράνω πάντων των
is also the one having ascended up above all the

3772 2443 4137 3588-3956 2532 1473 1325
ουρανῶν ἵνα πληρώση τα πάντα 4:11 και αυτὸς έδωκε
heavens, that he should fulfill all *things*.) And he gave

3588-3303 652 3588 1161 4396 3588 1161
τους μεν αποστόλους τους δε προφήτας τους δε
some, apostles, and some prophets, and some

2099 3588 1161 4166 2532 1320
ευαγγελιστὰς τους δε ποιμένας και διδασκάλους
evangelists, but some shepherds and teachers,

4314 3588 2677 3588 39 1519 2041 1248
4:12 προς τον καταρτισμὸν των αγίων εις έργον διακονίας
for the readying of the holy ones for a work of service,

1519 3619 3588 4983 3588 5547 3360
εις οικοδομὴν του σώματος του χριστοῦ 4:13 μέχρι
for edification of the body of the Christ, until

2658 3588 3956 1519 3588 1775 3588 4102 2532
καταντήσωμεν οι πάντες εις την ενότητα της πίστεως και
we should [[2]arrive [1]all] in the unity of the belief, and

3588 1922 3588 5207 3588 2316 1519 435 5046
της επιγνώσεως του υιοῦ του θεοῦ εις άνδρα τέλειον
of the full knowledge of the son of God, in [[2]man [1]a perfect],

1519 3358 2244 3588 4138 3588 5547
εις μέτρον ηλικίας του πληρώματος του χριστοῦ
in *the* measure of *the* stature of the fullness of the Christ;

4:4 †*CP* **ημων** - our.

4:6 †*CP* **ημιν** - us.

4:8 †*See Ps. 68:18.*

2443 3371 1510.3 3516 2831 2532
4:14 ινα μηκέτι ώμεν νήπιοι κλυδωνιζόμενοι και
that no longer should we be infants, being swelled and
4064 3956 417 3588 1319 1722 3588
περιφερόμενοι παντί ανέμω της διδασκαλίας εν τη
carried round about by every wind of the instruction, in the
2940 3588 444 1722 3834 4314 3588 3180
κυβεία των ανθρώπων εν πανουργία προς την μεθοδείαν
cunning of men, in cleverness to the craft
3588 4106 226-1161 1722 26 837
της πλάνης 4:15 αληθεύοντες δε εν αγάπη αυξήσωμεν
of the delusion; but being truthful in love, we should grow
1519 1473 3588-3956 3739 1510.2.3 3588 2776 3588 5547
εις αυτόν τα πάντα ος εστιν η κεφαλή ο χριστός
into him *in* all *things*, which is the head – the Christ.
1537 3739 3956 3588 4983 4883
4:16 εξ ου παν το σώμα συναρμολογούμενον
From out of whom all the body being fitted together
2532 4822 1223 3956 860 3588 2024
και συμβιβαζόμενον διά πάσης αφής της επιχορηγίας
and instructed by every ligament of the supply,
2596 1753 1722 3358 1520 1538 3313
κατ' ενέργειαν εν μέτρω ενός εκάστου μέρους
according to energy in measure [2one 1of each] part,
3588 838 3588 4983 4160 1519
την αύξησιν του σώματος ποιείται εις
be for the growth of the body to produce for itself to
3619 1438 1722 26
οικοδομήν εαυτού εν αγάπη
the construction of itself in love.

Be Renewed in the Spirit of Your Mind

3778 3767 3004 2532 3143 1722 2962
4:17 τούτο ουν λέγω και μαρτύρομαι εν κυρίω
This then I say, and testify in *the* Lord,
3371-1473 4043 2531 2532 3588 3062 1484
μηκέτι υμάς περιπατείν καθώς και τα λοιπά έθνη
for you no longer to walk as also the rest of *the* nations
4043 1722 3153 3588 3563-1473 4654
περιπατεί εν ματαιότητι του νοός αυτών 4:18 εσκοτισμένοι
walk, in *the* folly of their mind, being darkened
3588 1271 1510.6 526 3588 2222 3588 2316
τη διανοία όντες απηλλοτριωμένοι της ζωής του θεού
in the mind, being separated from the life of God,
1223 3588 52 3588 1510.6 1722 1473 1223 3588
διά την άγνοιαν την ούσαν εν αυτοίς διά την
through the ignorance being in them, through the
4457 3588 2588-1473 3748 524
πώρωσιν της καρδίας αυτών 4:19 οίτινες απηλγηκότες
callousness of their heart; who being numbed,
1438-3860 3588 766 1519 2039
εαυτούς παρέδωκαν τη ασελγεία εις εργασίαν
delivered themselves up *to* lewdness, for a work
167-3956 1722 4124 1473-1161 3756
ακαθαρσίας πάσης εν πλεονεξία 4:20 υμείς δε ουχ
of all uncleanness in a desire for wealth. But you [2not
3779 3129 3588 5547 1489 1473-191 2532
ούτως εμάθετε τον χριστόν 4:21 είγε αυτόν ηκούσατε και
3thus 1learned] the Christ, if indeed you heard him and
1722 1473 1321 2531 1510.2.3-225 1722 3588 *
εν αυτώ εδιδάχθητε καθώς εστιν αλήθεια εν τω Ιησού
[2by 3him 1were taught] – as truth is in Jesus;
659-1473 2596 3588 4387 391
4:22 αποθέσθαι υμάς κατά την προτέραν αναστροφήν
for you to put aside, according to the former behavior,
3588 3820 444 3588 5351 2596 3588
τον παλαιόν άνθρωπον τον φθειρόμενον κατά τας
the old man being corrupt according to the
1939 3588 539 365-1161 3588
επιθυμίας της απάτης 4:23 ανανεούσθαι δε τω
desires of the deception; and to be renewed in the
4151 3588 3563-1473 2532 1746 3588
πνεύματι του νοός υμών 4:24 και ενδύσασθαι τον
spirit of your mind; and to put on the
2537 444 3588 2596 2316 2936 1722
καινόν άνθρωπον τον κατά θεόν κτισθέντα εν
new man, the one according to God being created in
1343 2532 3742 3588 225 1352
δικαιοσύνη και οσιότητι της αληθείας 4:25 διό
righteousness and sacredness of the truth. Therefore
659 3588 5579 2980 225 1538 3326
αποθέμενοι το ψεύδος λαλείτε αλήθειαν έκαστος μετά
having put aside the lie, let [2speak 3truth 1each] with
3588 4139-1473 3754 1510.2.4 240 3196
του πλησίον αυτού ότι εσμέν αλλήλων μέλη
his neighbor†! For we are [2of one another 1members].
3710 2532 3361 264 3588 2246 3361
4:26 οργίζεσθε και μη αμαρτάνετε ο ήλιος μη
Be you angry? Then do not sin†! [3the 4sun 1Do not
1931 1909 3588 3950-1473 3366
επιδυέτω επί τω παροργισμώ υμών 4:27 μηδέ
2let] set upon the provocation of your anger! Nor
1325 5117 3588 1228 3588 2813 3371
δίδοτε τόπον τω διαβόλω 4:28 ο κλέπτων μηκέτι
give place to the devil! The one stealing no longer
2813 3123-1161 2872 2038 3588 18
κλεπτέτω μάλλον δε κοπιάτω εργαζόμενος το αγαθόν
let him steal! But rather let him tire working the good *thing*
3588 5495 2443 2192 3330 3588
ταις† χερσίν ίνα έχη μεταδιδόναι τω
with the hands, that he should have *something* to share with the one
5532 2192 3956 3056 4550 1537 3588
χρείαν έχοντι 4:29 πας λόγος σαπρός εκ του
[2need 1having]! Every [2word 1rotten] from out of
4750-1473 3361 1607 235 1536 18
στόματος υμών μη εκπορευέσθω αλλ' ει τις αγαθός
your mouth let not go forth! But if anything good
4314 3619 3588 5532 2443 1325 5484
προς οικοδομήν της χρείας ίνα δω χάριν
let it be for edification of the need – that it should give favor
3588 191 2532 3361 3076 3588 4151
τοις ακούουσι 4:30 και μη λυπείτε το πνεύμα
to the ones hearing. And do not fret the [2spirit
3588 39 3588 2316 1722 3739 4972 1519 2250
το άγιον του θεού εν ω εσφραγίσθητε εις ημέραν
1holy] of God, in which you were sealed for *the* day
629 3956 4088 2532 2372 2532 3709
απολυτρώσεως 4:31 πάσα πικρία και θυμός και οργή
of release by ransom! All bitterness, and rage, and anger,
2532 2906 2532 988 142 575 1473 4862 3956
και κραυγή και βλασφημία αρθήτω αφ' υμών συν πάση
and roaring, and blasphemy, take away from you with all
2549 1096-1161 1519 240 5543 2155
κακία 4:32 γίνεσθε δε εις αλλήλους χρηστοί εύσπλαγχνοι
evil! And be to one another gracious, compassionate,
5483 1438 2531 2532 3588 2316 5483 1473
χαριζόμενοι εαυτοίς καθώς και ο †θεός εχαρίσατο ημίν
granting to each other, as also God granted to us
1722 5547
εν χριστω††
in Christ!

CHAPTER 5

Become Mimics of God

1096 3767 3402 3588 2316 5613 5043
5:1 γίνεσθε ουν μιμηταί του θεού ως τέκνα
Become then mimics of God as [2children
27 2532 4043 1722 26 2531 2532
αγαπητά 5:2 και περιπατείτε εν αγάπη καθώς και
1beloved]! And walk in love, as also
3588 5547 25 1473 2532 3860 1438
ο χριστός ηγάπησεν ημάς και παρέδωκεν εαυτόν
the Christ loved us and delivered himself up
5228 1473 4376 2532 2378 3588 2316 1519 3744
υπέρ ημών προσφοράν και θυσίαν τω θεώ εις οσμήν
for us *as* an offering and sacrifice *to* God for a scent
2175 4202-1161 2532 3956 167
ευωδίας 5:3 πορνεία δε και πάσα ακαθαρσία
of pleasant aroma! And harlotry, and all uncleanness,
2228 4124 3366 3687 1722 1473 2531
η πλεονεξία μηδέ ονομαζέσθω εν υμίν καθώς
or desire for wealth, let not be named among you, as
4241 39 2532 151 2532 3473
πρέπει αγίοις 5:4 και αισχρότης και μωρολογία
is becoming to holy ones, and indecency, and moronic talking,

---

4:25 †*See Zec. 8:16.*

4:26 †*See Ps. 4:4.*

4:28 †*CP* ιδιας - ones own.

4:32 †—††*CP* χριστος εχαρισατο ημιν - Christ granted to us.

2228 2160 3588 3756 433 235 3123 2169
η ευτραπελία τα ουκ ανήκοντα αλλά μάλλον ευχαριστία
or obscene jokes not relating – but rather thankfulness!

3778-1063 1510.2.5 1097 3754 3956 4205 2228
5:5 τούτο γαρ εστε γινώσκοντες ότι πας πόρνος η
For this you are knowing, that every fornicator, or

169 2228 4123 3739 1510.2.3 1496
ακάθαρτος η πλεονέκτης ος εστιν ειδωλολάτρης
unclean, or hoarder of wealth, who is an idolater,

3756 2192 2817 1722 3588 932 3588 5547 2532
ουκ έχει κληρονομίαν εν τη βασιλεία του χριστού και
does not have an inheritance in the kingdom of the Christ and

2316 3367 1473 538 2756 3056
θεού **5:6** μηδείς υμάς απατάτω κενοίς λόγοις
of God. [[2]not one [3]of you [1]Let] be deceived with empty words!

1223 3778 1063 2064 3588 3709 3588 2316
διά ταύτα γαρ έρχεται η οργή του θεού
[[2]on account of [3]these *things* [1]For] comes the wrath of God

1909 3588 5207 3588 543 3361 3767 1096
επί τους υιούς της απειθείας **5:7** μη ουν γίνεσθε
upon the sons of disobedience. Do not then become

4830 1473 1510.7.5-1063 4218
συμμέτοχοι αυτών **5:8** ήτε γαρ ποτε
joint-partners with them! For you were at some time or other

4655 3568-1161 5457 1722 2962 5613 5043 5457
σκότος νυν δε φως εν κυρίω ως τέκνα φωτός
darkness, but now light in *the* Lord – [[2]as [3]children [4]of light

4043 3588-1063 2590 3588 4151 1722 3956
περιπατείτε **5:9** ο γαρ καρπός του πνεύματος εν πάση
[1]walk] (for the fruit of the spirit *is* in all

19 2532 1343 2532 225 1381
αγαθωσύνη και δικαιοσύνη και αληθεία **5:10** δοκιμάζοντες
goodness and righteousness and truth), distinguishing

5100 1510.2.3 2101 3588 2962 2532 3361
τι εστιν ευάρεστον τω κυρίω **5:11** και μη
what is well-pleasing to the Lord! And do not

4790 3588 2041 3588 175 3588 4655
συγκοινωνείτε τοις έργοις τοις ακάρποις του σκότους
partake together with the [[2]works [1]unfruitful] of darkness,

3123-1161 2532 1651 3588-1063 2931 1096
μάλλον δε και ελέγχετε **5:12** τα γαρ κρυφή γινόμενα
but rather even reprove! For the *things* secretly taking place

5259 1473 149-1510.2.3 2532 3004 3588-1161 3956
υπ' αυτών αισχρόν εστι και λέγειν **5:13** τα δε πάντα
by them is shameful even to speak. But all

1651 5259 3588 5457 5319 3956
ελεγχόμενα υπό του φωτός φανερούται παν
being reproved [[2]by [3]the [4]light [1]are made manifest], [[4]all *things*

1063 3588 5319 5457-1510.2.3 1352 3004
γαρ το φανερούμενον φως εστι **5:14** διό λέγει
[1]for [2]the *thing* [3]manifesting] is light. Therefore he says,

1453 3588 2518 2532 450 1537 3588 3498
έγειρε ο καθεύδων και ανάστα εκ των νεκρών
Arise, O sleeping one, and rise up from out of the dead ones,

2532 2017 1473 3588 5547 991 3767 4459
και επιφαύσει σοι ο χριστός **5:15** βλέπετε ουν πως
and [[3]shall shine upon [4]you [1]the [2]Christ]! Take heed then how

199 4043 3361 5613 781 235 5613 4680
ακριβώς περιπατείτε μη ως άσοφοι αλλ' ως σοφοί
exactly you walk! not as unwise ones, but as wise ones,

1805 3588 2540 3754 3588 2250 4190-1510.2.6
5:16 εξαγοραζόμενοι τον καιρόν ότι αι ημέραι πονηραί εισι
buying back the time, for the days are wicked.

1223 3778 3361 1096 878 235
5:17 διά τούτο μη γίνεσθε άφρονες αλλά
On account of this do not become foolish ones, but

4920 5100 3588 2307 3588 2962 2532
συνιέντες τι το θέλημα του κυρίου **5:18** και
be perceiving what the will of the Lord *is*! And

3361 3182 3631 1722 3739 1510.2.3 810 235
μη μεθύσκεσθε οίνω εν ω εστιν ασωτία αλλά
be not intoxicated with wine, in which is carnality! But

4137 1722 4151 2980 1438 5568
πληρούσθε εν πνεύματι **5:19** λαλούντες εαυτοίς ψαλμοίς
be filled in spirit! speaking to yourselves in psalms

2532 5215 2532 5603 4152 103 2532 5567 1722
και ύμνοις και ωδαίς πνευματικαίς άδοντες και ψάλλοντες εν
and hymns and [[2]odes [1]spiritual], singing and strumming in

3588 2588-1473 3588 2962 2168 3842
τη καρδία υμών τω κυρίω **5:20** ευχαριστούντες πάντοτε
your heart to the Lord, giving thanks at all times

5228 3956 1722 3686 3588 2962-1473 * 5547 3588
υπέρ πάντων εν ονόματι του κυρίου ημών Ιησού χριστού τω
for all *things* in *the* name of our Lord Jesus Christ, to the

2316 2532 3962 5293 240 1722 5401
θεώ και πατρί **5:21** υποτασσόμενοι αλλήλοις εν φόβω
God and father, being submitted to one another in a fear

2316
θεού†
of God.

Concerning Submission

3588 1135 3588 2398 435 5293
5:22 αι γυναίκες τοις ιδίοις ανδράσιν υποτάσσεσθε
[[2]the [3]wives [5]to their [6]own [7]husbands [1]Let [4]submit],

5613 3588 2962 3754 3588 435 1510.2.3 2776 3588
ως τω κυρίω **5:23** ότι ο ανήρ εστι κεφαλή της
as to the Lord! For the husband is head of the

1135 5613 2532 3588 5547 2776 3588 1577
γυναικός ως και ο χριστός κεφαλή της εκκλησίας
wife, as also the Christ *is* head of the assembly;

2532 1473 1510.2.3 4990 3588 4983 235 5618
και αυτός εστι σωτήρ του σώματος **5:24** αλλ' ώσπερ
and he is deliverer of the body. But as

3588 1577 5293 3588 5547 3779 2532 3588
η εκκλησία υποτάσσεται τω χριστώ ούτω και αι
the assembly submits to the Christ, so also the

1135 3588 2398 435 1722 3956 3588
γυναίκες τοις ιδίοις ανδράσιν εν παντί **5:25** οι
wives to their own husbands in all *things*. [[2]the

435 25 3588 1135-1438 2531 2532 3588
άνδρες αγαπάτε τας γυναίκας εαυτών καθώς και ο
[3]husbands [1]Let] love their own wives, as also the

5547 25 3588 1577 2532 1438-3860 5228
χριστός ηγάπησε την εκκλησίαν και εαυτόν παρέδωκεν υπέρ
Christ loved the assembly, and delivered himself up for

1473 2443 1473-37 2511 3588
αυτής **5:26** ίνα αυτήν αγιάση καθαρίσας τω
it, that he should sanctify it, having cleansed it in the

3067 3588 5204 1722 4487 2443 3936
λουτρώ του ύδατος εν ρήματι **5:27** ίνα παραστήση
bath of water by *the* word, that he should present

1473 1438 1741 3588 1577 3361 2192 4695
αυτήν εαυτώ ένδοξον την εκκλησίαν μη έχουσαν σπίλον
it to himself [[2]honorable [1]the [3]assembly], not having stain

2228 4512 2228 5100 3588 5108 235 2443 1510.3
η ρυτίδα η τι των τοιούτων αλλ' ίνα η
or wrinkle or any such *things*, but that it should be

39 2532 299 3779 3784 3588 435
αγία και άμωμος **5:28** ούτως οφείλουσιν οι άνδρες
holy and unblemished. So ought the husbands

25 3588-1438 1135 5613 3588-1438 4983 3588
αγαπάν τας εαυτών γυναίκας ως τα εαυτών σώματα ο
to love their own wives as their own bodies; the one

25 3588-1438 1135 1438-25 3762-1063
αγαπών την εαυτού γυναίκα εαυτόν αγαπά **5:29** ουδείς γαρ
loving his own wife loves himself. For no one

4218 3588 1438 4561 3404 235
ποτε την εαυτού σάρκα εμίσησεν αλλ'
at some time or other [[2]his own [3]flesh [1]detests], but

1625 2532 2282 1473 2531 2532 3588 2962 3588
εκτρέφει και θάλπει αυτήν καθώς και ο κύριος την
nourishes and comforts it, as also the Lord *for* the

1577 3754 3196-1510.2.4 3588 4983-1473
εκκλησίαν **5:30** ότι μέλη εσμέν του σώματος αυτού
assembly. For we are members of his body,

1537 3588 4561-1473 2532 1537 3588 3747-1473
εκ της σαρκός αυτού και εκ των οστέων αυτού
from out of his flesh, and from out of his bones.

473 3778 2641 444 3588 3962-1473 2532
5:31 αντί τούτου καταλείψει άνθρωπος τον πατέρα αυτού και
For of this [[2]leaves behind [1]a man] his father and

3588 3384 2532 4347 4314 3588 1135-1473 2532
την μητέρα και προσκολληθήσεται προς την γυναίκα αυτού και
mother and cleaves to his wife, and

1510.8.6 3588 1417 1519 4561 1520 3588 3466-3778
έσονται οι δύο εις σάρκα μίαν **5:32** το μυστήριον τούτο
[[3]will be [1]the [2]two] for [[2]flesh [1]one]†. This mystery

3173-1510.2.3 1473-1161 3004 1519 5547 2532 1519 3588 1577
μέγα εστίν εγώ δε λέγω εις χριστόν και εις την εκκλησίαν
is great – and I speak as to Christ, and as to the assembly.

5:21 †*CP* χριστου - Christ.

5:31 †*See Gen. 2:24.*

4133 2532 1473 3588-2596-1520 1538 3588 1438 1135
5:33 πλὴν και υμεὶς οι καθ’ ένα έκαστος την εαυτού γυναίκα
Only also you, everyone, [[3]each [5]his own [6]wife

3779 25 5613 1438 3588-1161 1135 2443 5399
ούτως αγαπάτω ως εαυτόν η δε γυνή ίνα φοβήται
[1]so [2]let [4]love] as himself; and the wife – that she should fear

3588 435
τον άνδρα
the husband!

CHAPTER 6

Concerning Family Relationships

3588 5043 5219 3588 1118-1473 1722
6:1 τα τέκνα υπακούετε τοις γονεύσιν υμών εν
The children – obey your parents in

2962 3778-1063 1510.2.3 1342 5091 3588 3962-1473
κυρίω τούτο γαρ εστι δίκαιον 6:2 τίμα τον πατέρα σου
the Lord, for this is just! Esteem your father

2532 3588 3384 3748 1510.2.3 4413 1785 1722
και την μητέρα ήτις εστι πρωτή εντολή εν
and mother; (which is *the* first commandment in

1860 2443 2095 1473 1096 2532 1510.8.2
επαγγελία 6:3 ίνα ευ σοι γένηται και έση
promise), that [[2]good [3]to you [1]it should be], and you will be

3118 1909 3588 1093 2532 3588 3962
μακροχρόνιος επί της γης 6:4 και οι πατέρες
a long time upon the earth†! And the fathers –

3361 3949 3588 5043-1473 235 1625
μη παροργίζετε τα τέκνα υμών αλλ’ εκτρέφετε
do not provoke to anger your children, but nourish

1473 1722 3809 2532 3559 2962 3588
αυτά εν παιδεία και νουθεσία κυρίου 6:5 οι
them in instruction and admonition of *the* Lord! The

1401 5219 3588 2962 2596 4561 3326
δούλοι υπακούετε τοις κύριος κατά σάρκα μετά
bondmen – obey the masters according to flesh, with

5401 2532 5156 1722 572 3588 2588-1473 5613
φόβου και τρόμου εν απλότητι της καρδίας υμών ως
fear and trembling, in simplicity of your heart, as

3588 5547 3361 2596 3787 5613
τω χριστώ 6:6 μη κατ’ οφθαλμοδουλείαν ως
to the Christ! not according to eyeservice, as

441 235 5613 1401 3588 5547
ανθρωπάρεσκοι αλλ’ ως δούλοι του χριστού
ones who try to please men, but as bondmen of the Christ,

4160 3588 2307 3588 2316 1537 5590 3326
ποιούντες το θέλημα του θεού εκ ψυχής 6:7 μετ’
doing the will of God from out of *the* soul, with

2133 1398 5613 3588 2962 2532 3756 444
ευνοίας δουλεύοντες ως τω κυρίω και ουκ ανθρώποις
good-will serving as to the Lord, and not to men,

1492 3754 3739 1437 5100 1538 4160 18
6:8 ειδότες ότι ο εάν τι έκαστος ποιήση αγαθόν
knowing that what ever any [[2]each [3]should do [1]good],

3778 2865 3844 3588 2962 1535 1401 1535
τούτο κομιείται παρά του κυρίου είτε δούλος είτε
this he shall carry from the Lord, whether bondman or whether

1658 2532 3588 2962 3588 1473 4160 4314
ελεύθερος 6:9 και οι κύριοι τα αυτά ποιείτε προς
free. And the masters – [[2]the [3]same *things* [1]do] to

1473 447 3588 547 1492 3754 2532 1473-1473
αυτούς ανιέντες την απειλήν ειδότες ότι και υμών αυτών
them, sparing intimidation! knowing that also your own

3588 2962 1510.2.3 1722 3772 2532 4382 3756 1510.2.3
ο κύριός εστιν εν ουρανοίς και προσωποληψία ουκ έστι
master is in heavens, and [[3]discrimination [2]not [1]there is]

3844 1473
παρ’ αυτώ
with him.

The Full Armor of God

3588 3062 80-1473 1743 1722
6:10 το λοιπόν αδελφοί μου ενδυναμούσθε εν
For the rest, my brothers, be empowered in

2962 2532 1722 3588 2904 3588 2479-1473 1746
κυρίω και εν τω κράτει της ισχύος αυτού 6:11 ενδύσασθε
the Lord and in the might of his strength! Put on

3588 3833 3588 2316 4314 3588 1410-1473 2476
την πανοπλίαν του θεού προς το δύνασθαι υμάς στήναι
the full armor of God, for you to be able to stand

4314 3588 3180 3588 1228 3754 3756-1510.2.3
προς τας μεθοδείας του διαβόλου 6:12 ότι ουκ έστιν
against the craft of the devil! For [[3]is not

1473 3588 3823 4314 129 2532 4561 235 4314 3588
ημίν η πάλη προς αίμα και σάρκα αλλά προς τας
[4]to us [1]the [2]wrestling] against blood and flesh, but against the

746 4314 3588 1849 4314 3588 2888
αρχάς προς τας εξουσίας προς τους κοσμοκράτορας
sovereignties, against the authorities, against the world rulers

3588 4655 3588 165-3778 4314 3588 4152
του σκότους του αιώνος τούτου προς τα πνευματικά
of the darkness of this eon, against the spirituals

3588 4189 1722 3588 2032 1223 3778
της πονηρίας εν τοις επουρανίοις 6:13 διά τούτο
of the wickedness in the heavenlies. On account of this

353 3588 3833 3588 2316 2443 1410
αναλάβετε την πανοπλίαν του θεού ίνα δυνηθήτε
take up the full armor of God, that you should be able

436 1722 3588 2250 3588 4190 2532 537
αντιστήναι εν τη ημέρα τη πονηρά και άπαντα
to oppose in the [[2]day [1]wicked], and all *things*

2716 2476 2476 3767 4024
κατεργασάμενοι στήναι 6:14 στήτε ούν περιζωσάμενοι
being worked out, to stand! Stand then, girding

3588 3751-1473 1722 225 2532 1746 3588 2382
την οσφύν υμών εν αληθεία και ενδυσάμενοι τον θώρακα
your loin in truth, and putting on the chest *plate*

3588 1343 2532 5265 3588 4228
της δικαιοσύνης 6:15 και υποδησάμενοι τους πόδας
of righteousness, and having *sandals* tied on the feet

1722 2091 3588 2098 3588 1515 1909
εν ετοιμασία του ευαγγελίου της ειρήνης 6:16 επί
in preparation of the good news of peace; upon

3956 353 3588 2375 3588 4102 1722 3739
πάσιν αναλαβόντες τον θυρεόν της πίστεως εν ω
all having taken up the shield of belief in which

1410 3956 3588 956 3588 4190
δυνήσεσθε πάντα τα βέλη του πονηρού
you shall be able [[2]all [3]the [4]arrows [5]of the [6]wicked one

3588 4448 4570 2532 3588
τα πεπυρωμένα σβέσαι 6:17 και την
[7]being setting on fire [1]to extinguish]! And [[2]the

4030 3588 4992 1209 2532 3588 3162
περικεφαλαίαν του σωτηρίου δέξασθε και την μάχαιραν
[3]helmet [4]of deliverance [1]receive], and the sword

3588 4151 3739 1510.2.3 4487 2316
του πνεύματος ο εστι ρήμα θεού
of the spirit, which is [[2]word [1]God's]!

Prayer and Supplication

1223 3956 4335 2532 1162
6:18 διά πάσης προσευχής και δεήσεως
Through all prayer and supplication

4336 1722 3956 2540 1722 4151 2532 1519
προσευχόμενοι εν παντί καιρώ εν πνεύματι και εις
praying at every time in spirit, and in

1473-3778 69 1722 3956 4343 2532
αυτό τούτο αγρυπνούντες εν πάση προσκαρτερήσει και
this same *thing* being sleepless with all attention and

1162 4012 3956 3588 39 2532 5228 1473 2443
δεήσει περί πάντων των αγίων 6:19 και υπέρ εμού ίνα
supplication for all the holy ones; and for me, that

1473 1325 3056 1722 457 3588 4750-1473 1722
μοι δοθή λόγος εν ανοίξει του στόματός μου εν
to me should be given a word in opening my mouth in

3954 1107 3588 3466 3588 2098
παρρησία γνωρίσαι το μυστήριον του ευαγγελίου
an open manner to make known the mystery of the good news,

5228 3739 4243 1722 254 2443 1722 1473
6:20 υπέρ ου πρεσβεύω εν αλύσει ίνα εν αυτώ
for which I am an ambassador in a chain; that in it

3955 5613 1163 1473 2980 2443-1161
παρρησιάσωμαι ως δει με λαλήσαι 6:21 ίνα δε
I should speak openly as necessary for me to speak. But that

1492 2532 1473 3588 2596 1473 5100
ειδήτε και υμείς τα κατ’ εμέ τι
[[3]should know [2]also [1]you] the *things* concerning me, what

4238 3956 1473 1107 *
πράσσω πάντα υμίν γνωρίσει Τυχικός
I am doing – all *things* [[2]to you [1]will be made known] *by* Tychicus

6:2-3 †*See Ex. 20:12, Dt. 5:16.*

3588 27 80 2532 4103 1249 1722 2962
ο αγαπητὸς αδελφὸς και πιστὸς διάκονος εν κυρίω
the beloved brother and trustworthy servant in *the* Lord,

3739 3992 4314 1473 1519 1473-3778 2443
6:22 ον ἔπεμψα προς υμὰς εις αυτὸ τοὺτο ἵνα
whom I sent forth to you for this *very* same *thing*, that

1097 3588 4012 1473 2532 3870
γνώτε τα περὶ ημών και παρακαλέση
you should know the *things* concerning us, and he should comfort

3588 2588-1473 1515 3588 80 2532 26 3326
τας καρδίας υμών **6:23** ειρήνη τοις αδελφοίς και αγάπη μετὰ
your hearts. Peace to the brothers, and love with

4102 575 2316 3962 2532 2962 * 5547 3588
πίστεως από θεού πατρὸς και κυρίου Ιησού χριστού **6:24** η
belief, from God *the* father and *the* Lord Jesus Christ.

5484 3326 3956 3588 25 3588 2962-1473
χάρις μετὰ πάντων των αγαπώντων τον κύριον ημών
Favor *be* with all the ones loving our Lord

* 5547 1722 861 281
Ιησούν χριστὸν εν αφθαρσία αμὴν
Jesus Christ in incorruptibility. Amen.

PHILIPPIANS

CHAPTER 1

Paul's Greeting

* 2532 * 1401 * 5547
1:1 Παὺλος και Τιμόθεος δούλοι Ιησού χριστού
Paul and Timothy, bondmen of Jesus Christ,

3956 3588 39 1722 5547 * 3588 1510.6 1722
πάσι τοις αγίοις εν χριστώ Ιησού τοις ούσιν εν
to all the holy ones in Christ Jesus being in

* 4862 1985 2532 1249 5484 1473
Φιλίπποις συν επισκόποις και διακόνοις **1:2** χάρις υμίν
Philippi, with *the* overseers and servants. Favor to you

2532 1515 575 2316 3962-1473 2532 2962 * 5547
και ειρήνη από θεού πατρὸς ημών και κυρίου Ιησού χριστού
and peace from God our father and *the* Lord Jesus Christ.

2168 3588 2316-1473 1909 3956 3588 3417 1473
1:3 ευχαριστώ τω θεώ μου επὶ πάση τη μνεία υμών
I give thanks *to* my God for [[4]all [1]the [2]memory [3]of you],

3842 1722 3956 1162 1473 5228 3956
1:4 πάντοτε εν πάση δεήσει μου υπέρ πάντων
at all times in every supplication of mine for all

1473 3326 5479 3588 1162 4160 1909
υμών μετὰ χαρὰς την δέησιν ποιούμενος **1:5** επὶ
of you, [[3]with [4]joy [2]supplication [1]making], for

3588 2842-1473 1519 3588 2098 575 4413 2250
τη κοινωνία υμών εις το ευαγγέλιον από πρώτης ημέρας
your fellowship in the good news from *the* first day

891 3588 3568 3982 1473-3778 3754
άχρι του νυν **1:6** πεποιθὼς αυτὸ τούτο ότι
until the present, being persuaded *in* this same *thing*, that

3588 1728 1722 1473 2041 18 2005
ο εναρξάμενος εν υμὶν έργον αγαθὸν επιτελέσει
the one commencing in you [[2]work [1]a good] will complete it

891 2250 * 5547 2531 1510.2.3 1342 1473
άχρις ημέρας Ιησού χριστού **1:7** καθὼς εστι δίκαιον εμοί
until *the* day of Jesus Christ; as is just for me

3778-5426 5228 3956-1473 1223 3588 2192 1473
τούτο φρονείν υπέρ πάντων υμών διὰ το έχειν με
to think this as to you all, because of [[2]having [3]me

1722 3588 2588 1473 1722-5037 3588 1199-1473 2532 1722 3588
εν τη καρδία υμὰς εν τε τοις δεσμοίς μου και εν τη
[4]in [5]*your* heart [1]you], both in my bonds, and in the

627 2532 951 3588 2098 4791
απολογία και βεβαιώσει του ευαγγελίου συγκοινωνούς
defense and security of the good news, [[4]fellow-partakers

1473 3588 5484 3956 1473 1510.6 3144
μου της χάριτος πάντας υμὰς όντας **1:8** μάρτυς
[5]of my [6]favor [2]all [1]you [3]being]. [[5]witness

1063 1473 1510.2.3 3588 2316 5613 1971 3956-1473
γαρ μου εστιν ο θεὸς ως επιποθώ πάντας υμὰς
[1]For [4]my [3]is [2]God], how I long after you all

1722 4698 * 5547 2532 3778
εν σπλάγχνοις Ιησού χριστού **1:9** και τούτο
in feelings of compassion of Jesus Christ. And this

4336 2443 3588 26 1473 2089 3123 2532 3123
προσεύχομαι ίνα η αγάπη υμών έτι μάλλον και μάλλον
I pray, that the love of yours still more and more

4052 1722 1922 2532 3956 144 1519
περισσεύη εν επιγνώσει και πάση αισθήσει **1:10** εις
should abound in full knowledge and in all perception, for

3588 1381-1473 3588 1308 2443 1510.3
το δοκιμάζειν υμὰς τα διαφέροντα ίνα ήτε
you to approve the *things* differing, that you might be

1506 2532 677 1519 2250 5547
ειλικρινείς και απρόσκοποι εις ημέραν χριστού
honest and without cause to stumble in *the* day of Christ;

4137 2590 1343 3588 1223 *
1:11 πεπληρωμένοι καρπών δικαιοσύνης των διὰ Ιησού
being filled with fruits of righteousness by Jesus

5547 1519 1391 2532 1868 2316
χριστού εις δόξαν και έπαινον θεού
Christ, to glory and high praise of God.

Paul's Motives

1097 1161 1473 1014 80 3754 3588
1:12 γινώσκειν δε υμὰς βούλομαι αδελφοί ότι τα
[[4]to know [1]But [3]you [2]I want], brothers, that the *things*

2596 1473 3123 1519 4297 3588 2098
κατ' εμὲ μάλλον εις προκοπὴν του ευαγγελίου
concerning me rather in progression of the good news

2064 5620 3588 1199-1473 5318 1722 5547
ελήλυθεν **1:13** ώστε τους δεσμούς μου φανερούς εν χριστώ
have come, so as my bonds [[2]apparent [3]in [4]Christ

1096 1722 3650 3588 4232 2532 3588 3062-3956
γενέσθαι εν όλω τω πραιτωρίω και τοις λοιποίς πάσι
[1]to become] in *the* whole praetorium, and *to* all the rest;

2532 3588 4183 3588 80 1722 2962 3982
1:14 και τους πλείονας των αδελφών εν κυρίω πεποιθότας
and the more of the brothers [[2]in [3]*the* Lord [1]relying],

3588 1199-1473 4056 5111 870 3588
τοις δεσμοίς μου περισσοτέρως τολμὰν αφόβως τον†
[[3]in my bonds [2]more exceedingly [1]dare] [[4]fearlessly [2]the

3056 2980 5100 3303 2532 1223 5355
λόγον λαλείν **1:15** τινές μεν και διὰ φθόνον
[3]word [1]to speak]. Some indeed also through envy

2532 2054 5100-1161 2532 1223 2107 3588 5547
και έριν τινές δε και δι' ευδοκίαν τον χριστὸν
and strife, but some also through good-pleasure [[2]the [3]Christ

2784 3588 3303 1537 2052
κηρύσσουσιν **1:16** οι μεν εξ εριθείας
[1]proclaim]. The ones indeed from out of contention

3588 5547 2605 3756 55 3633 2347
τον χριστὸν καταγγέλλουσιν ουχ αγνώς οιόμενοι θλίψιν
[[2]the [3]Christ [1]announce] not purely, imagining [[2]affliction

2018 3588 1199-1473 3588-1161 1537
επιφέρειν τοις δεσμοίς μου **1:17** οι δε εξ
[1]to add] to my bonds. But the ones from out of

26 1492 3754 1519 627 3588 2098
αγάπης ειδότες ότι εις απολογίαν του ευαγγελίου
love, knowing that for a defense of the good news

2749 5100-1063 4133 3956 5158 1535
κείμαι **1:18** τι γαρ πλην παντί τρόπω είτε
I am situated. For what? Only in every manner, whether

4392 1535 225 5547 2605 2532 1722
προφάσει είτε αληθεία χριστὸς καταγγέλλεται και εν
an excuse, whether truth, Christ is announced; and in

3778 5463 235 2532 5463 1492-1063 3754
τούτω χαίρω αλλὰ και χαρήσομαι **1:19** οίδα γαρ ότι
this I rejoice, but also I will rejoice. For I know that

3778 1473 576 1519 4991 1223 3588 1473
τούτό μοι αποβήσεται εις σωτηρίαν διὰ της υμών
this to me shall result in deliverance through your

1162 2532 2024 3588 4151 * 5547
δεήσεως και επιχορηγίας του πνεύματος Ιησού χριστού
supplication and *the* supplying of the spirit of Jesus Christ,

2596 3588 603 2532 1680 1473 3754
1:20 κατὰ την αποκαραδοκίαν και ελπίδα μου ότι
according to [[2]earnest expectation [3]and [4]hope [1]my] that

1722 3762 153 235 1722 3956 3954
εν ουδενί αισχυνθήσομαι αλλ' εν πάση παρρησία
in nothing I shall be ashamed, but in every open manner,

5613 3842 2532 3568 3170 5547 1722 3588
ως πάντοτε και νυν μεγαλυνθήσεται χριστὸς εν τω
as at all times, and now [[2]shall be magnified [1]Christ] in

---

1:14 †*CP adds* **του θεου** - of God.

4983-1473 1535 1223 2222 1535 1223 2288
σώματί μου είτε διά ζωής είτε διά θανάτου
my body, whether through life, whether through death.

1:21 1473-1063 3588 2198 5547 2532 3588 599 2771
εμοί γαρ το ζην χριστός και το αποθανείν κέρδος
For to me to live *is* Christ, and to die gain.

1:22 1487-1161 3588 2198 1722 4561 3778 1473 2590 2041
ει δε το ζην εν σαρκί τούτό μοι καρπός έργου
But if to live in flesh, this to me *is* fruit of work.

2532 5100 138 3756-1107 4912-1161
και τι αιρήσομαι ου γνωρίζω **1:23** συνέχομαι δε
And what I shall take up I know not. But I am constrained

1537 3588 1417 3588 1939 2192 1519 3588 360
εκ των δύο την επιθυμίαν έχων εις το αναλύσαι
from the two, [[2]the [3]desire [1]having] for disengaging

2532 4862 5547 1510.1 4183 3123 2908 3588
και συν χριστώ είναι πολλώ μάλλον κρείσσον **1:24** το
and [[2]with [3]Christ [1]to be [5]much [4]*is* rather] better;

1161 1961 1722 3588 4561 316 1223 1473
δε επιμένειν εν τη σαρκί αναγκαιότερον δι' υμάς
but to remain in the flesh *is* more important for you.

1:25 2532 3778 3982 1492 3754 3306
και τούτο πεποιθώς οίδα ότι μενώ
And this being persuaded of, I know that I shall abide

2532 4839 3956-1473 1519 3588 1473 4297
και συμπαραμενώ πάσιν υμίν εις την υμών προκοπήν
and continue with you all in your progression

2532 5479 3588 4102 2443 3588 2745-1473
και χαράν της πίστεως **1:26** ίνα το καύχημα υμών
and joy of the belief; that your boasting

4052 1722 5547 * 1722 1473 1223 3588 1699
περισσεύη εν χριστώ Ιησού εν εμοί διά της εμής
should abound in Christ Jesus in me through my

3952 3825 4314 1473 3440 516 3588
παρουσίας πάλιν προς υμάς **1:27** μόνον αξίως του
arrival again with you. Only [[2]worthily [3]of the

2098 3588 5547 4176 2443
ευαγγελίου του χριστού πολιτεύεσθε ίνα
[4]good news [5]of the [6]Christ [1]conduct yourselves in public], that

1535 2064 2532 1492 1473 1535 548
είτε ελθών και ιδών υμάς είτε απών
whether having come and having seen you, *or* whether being absent,

191 3588 4012 1473 3754 4739 1722
ακούσω τα περί υμών ότι στήκετε εν
I should hear the *things* concerning you, that you stand firmly in

1520 4151 1520 5590 4866 3588 4102 3588
ενί πνεύματι μιά ψυχή συναθλούντες τη πίστει του
one spirit, one soul, fighting together in the belief of the

2098 2532 3361 4426 1722 3367 5259 3588
ευαγγελίου **1:28** και μη πτυρόμενοι εν μηδενί υπό των
good news, and not being terrified in anything by the ones

480 3748 1473 3303 1510.2.3 1732
αντικειμένων ήτις αυτοίς μεν εστιν ένδειξις
being an adversary, which to them indeed is a demonstration

684 1473-1161 4991 2532 3778 575 2316
απωλείας υμίν δε σωτηρίας και τούτο από θεού
of destruction, but to you deliverance – and this from God!

1:29 3754 1473 5483 3588 5228 5547 3756 3440
ότι υμίν εχαρίσθη το υπέρ χριστού ου μόνον
For to you it was granted concerning Christ, not only

3588 1519 1473 4100 235 2532 3588 5228 1473 3958
το εις αυτόν πιστεύειν αλλά και το υπέρ αυτού πάσχειν
the [[2]in [3]him [1]trusting], but also the [[2]for [3]him [1]suffering];

1:30 3588 1473 73 2192 3634 1492 1722 1473 2532 3568
τον αυτόν αγώνα έχοντες οίον είδετε εν εμοί και νυν
[[2]the [3]same [4]struggle [1]having] as you saw in me, and now

191 1722 1473
ακούετε εν εμοί
hear of *is* in me.

CHAPTER 2

Be of One Mind

2:1 1536-5100-3767 3874 1722 5547 1536
ει τις ουν παράκλησις εν χριστώ ει τι
If then *there be* any comfort in Christ, if any

3890 26 1536 2842 4151 1536
παραμύθιον αγάπης ει τις κοινωνία πνεύματος ει τις
consolation of love, if any fellowship of spirit, if any

4698 2532 3628 4137 1473
σπλάγχνα και οικτιρμοί **2:2** πληρώσατέ μου
feelings of compassion and pities, fulfill my

3588 5479 2443 3588 1473 5426 3588
την χαράν ίνα το αυτό φρονήτε την
joy that [[2]the [3]same [1]you should be thinking], [[2]the

1473 26 2192 4861 3588 1520 5426
αυτήν αγάπην έχοντες σύμψυχοι το εν φρονούντες
[3]same [4]love [1]having], unanimous, [[2]one *thing* [1]thinking];

2:3 3367 2596 2052 2228 2754 235
μηδέν κατά εριθείαν η κενοδοξίαν αλλά
nothing according to contention or self seeking-glory, but

3588 5012 240 2233 5242
τη ταπεινοφροσύνη αλλήλους ηγούμενοι υπερέχοντας
in humility, [[2]one another [1]esteeming] superior

1438 3361 3588 1438
εαυτών **2:4** μη τα εαυτών
than themselves! [[2]not [5]*for* the *things* [6]of themselves

1538 4648 235 2532 3588 2087
έκαστος σκοπείτε αλλά και τα ετέρων
[3]each [1]Let [4]watch out], but [[2]also [3]the *things* [4]of others

1538 3778 1063 5426 1722 1473 3739
έκαστος **2:5** τούτο γαρ φρονείσθω εν υμίν ο
[1]each]! [[3]this [1]For [2]let [4]thinking] *be* in you which

2532 1722 5547 * 3739 1722 3444
και εν χριστώ Ιησού **2:6** ος εν μορφή
also *is* in Christ Jesus! Who [[2]in [3]*the* appearance

2316 5224 3756 725 2233 3588 1510.1
θεού υπάρχων ουχ αρπαγμόν ηγήσατο το είναι
[4]of God [1]existing], [[2]not [3]a seizure [1]esteemed it] to be

2470 2316 235 1438-2758 3444
ίσα θεώ **2:7** αλλ' εαυτόν εκένωσε μορφήν
equal with God, but emptied himself, [[2]*the* appearance

1401 2983 1722 3667 444
δούλου λαβών εν ομοιώματι ανθρώπων
[3]of a bondman [1]having taken on], [[2]in [3]*the* likeness [4]of men

1096 2532 4976 2147 5613
γενόμενος **2:8** και σχήματι ευρεθείς ως
[1]having become]. And in condition having been found as

444 5013 1438 1096 5255 3360
άνθρωπος εταπείνωσεν εαυτόν γενόμενος υπήκοος μέχρι
a man, he humbled himself, having become subject unto

2288 2288-1161 4716 1352 2532 3588 2316
θανάτου θανάτου δε σταυρού **2:9** διό και ο θεός
death, even death of *the* cross. Therefore also God

1473-5251 2532 5483 1473 3686 3588 5228
αυτόν υπερύψωσε και εχαρίσατο αυτώ όνομα το υπέρ
greatly exalted him, and granted to him *the* name above

3956 3686 2443 1722 3588 3686 * 3956 1119
παν όνομα **2:10** ίνα εν τω ονόματι Ιησού παν γόνυ
every name. That at the name of Jesus every knee

2578 2032 2532 1919 2532 2709
κάμψη επουρανίων και επιγείων και καταχθονίων
should bend – heavenly, and earthly, and underground,

2:11 2532 3956 1100 1843 3754 2962
και πάσα γλώσσα εξομολογήσηται ότι κύριος
and every tongue should acknowledge that [[3]*is* Lord

* 5547 1519 1391 2316 3962 5620
Ιησούς χριστός εις δόξαν θεού πατρός **2:12** ώστε
[1]Jesus [2]Christ], to *the* glory of God *the* father. So that,

27-1473 2531 3842 5219 3361 5613 1722
αγαπητοί μου καθώς πάντοτε υπηκούσατε μη ως εν
my beloved, as at all times you obeyed, (not as at

3588 3952-1473 3440 235 3568 4183 3123 1722 3588
τη παρουσία μου μόνον αλλ' νυν πολλώ μάλλον εν τη
my arrival only, but now much rather in

666-1473 3326 5401 2532 5156 3588 1438
απουσία μου μετά φόβου και τρόμου την εαυτών
my absence), [[4]with [5]fear [6]and [7]trembling [2]your own

4991 2716 3588 2316-1063 1510.2.3 3588
σωτηρίαν κατεργάζεσθε **2:13** ο θεός γαρ εστιν ο
[3]deliverance [1]work out]! For God is the one

1754 1722 1473 2532 3588 2309 2532 3588 1754 5228
ενεργών εν υμίν και το θέλειν και το ενεργείν υπέρ
operating in you both to want and to operate for

3588 2107 3956-4160 5565 1112
της ευδοκίας **2:14** πάντα ποιείτε χωρίς γογγυσμών†
the good-pleasure. Do all *things* without grumblings

2532 1261 2443 1096 273
και διαλογισμών **2:15** ίνα γένησθε άμεμπτοι
and arguings! that you should become blameless

2532 185 5043 2316 298 1722 3319
και ακέραιοι τέκνα θεού αμώμητα εν μέσω
and unmixed, children of God, without blemish, in *the* midst

---

2:14 †*CP* οργης - wrath.

1074 4646 2532 1294 1722 3739
γενεὰς σκολιὰς και διεστραμμένης εν οις
of a generation crooked and perverted, among whom

5316 5613 5458 1722 2889 3056 2222
φαίνεσθε ως φωστῆρες εν κόσμω 2:16 λόγον ζωῆς
you appear as luminaries in *the* world, [[2]*the* word [3]of life

1907 1519 2745 1473 1519 2250 5547 3754
επέχοντες εις καύχημα εμοί εις ημέραν χριστού ότι
[1]giving heed to], for a boasting to me in *the* day of Christ, that

3756 1519 2756 5143 3761 1519 2756 2872 235
ουκ εις κενὸν έδραμον ουδὲ εις κενὸν εκοπίασα 2:17 αλλ'
[[2]not [3]in [4]vain [1]I ran], nor in vain I tired. But

1499 4689 1909 3588 2378 2532 3009
ει και σπένδομαι επί τη θυσία και λειτουργία
even if I am offered as a libation upon the sacrifice and ministration

3588 4102 1473 5463 2532 4796 3956
της πίστεως υμών χαίρω και συγχαίρω πάσιν
of the belief of yours, I rejoice, and I rejoice along with all

1473 3588-1161-1473 2532 1473 5463 2532 4796
υμίν 2:18 το δ' αυτό και υμείς χαίρετε και συγχαίρετέ
you. And likewise also you rejoice, even rejoice along with

1473
μοι
me!

Paul and Timothy

1679-1161 1722 2962 * * 5030
2:19 ελπίζω δε εν κυρίω Ιησού Τιμόθεον ταχέως
But I hope in *the* Lord Jesus [[2]Timothy [3]quickly

3992 1473 2443 2504 2174
πέμψαι υμίν ίνα καγώ ευψυχώ
[1]to send forth] to you, that I also should be full of confidence,

1097 3588 4012 1473 3762
γνούς τα περί υμών 2:20 ουδένα
having known the *things* concerning you. [[3]no one

1063 2192 2473 3748 1104 3588
γαρ έχω ισόψυχον όστις γνησίως τα
[1]For [2]I have] like-minded, who genuinely [[2]the *things*

4012 1473 3309 3588 3956
περί υμών μεριμνήσει 2:21 οι πάντες
[3]concerning [4]you [1]shall have concern for]. [[2]all

1063 3588 1438 2212 3756 3588 3588
γαρ τα εαυτών ζητούσιν ου τα του
[1]For [4]the *things* [5]of themselves [3]seek], not the *things*

5547 * 3588-1161 1382 1473 1097
χριστού Ιησού 2:22 την δε δοκιμήν αυτού γινώσκετε
of Christ Jesus. But the proof of him you know,

3754 5613 3962 5043 4862 1473 1398
ότι ως πατρί τέκνον συν εμοί εδούλευσεν
that as to a father [[2]*as* a child [3]with [4]me [1]he served]

1519 3588 2098 3778 3303 3767 1679
εις το ευαγγέλιον 2:23 τούτον μεν ούν ελπίζω
in the good news. This one indeed then I hope

3992 5613 302 542 3588 4012
πέμψαι ως αν απίδω τα περί
to send forth (as whenever I look over the *things* concerning

1473 1824 3982-1161 1722 2962 3754
εμέ εξαυτής 2:24 πέποιθα δε εν κυρίω ότι
me) immediately. And I am persuaded in *the* Lord that

2532 1473 5030 2064 316 1161
και αυτός ταχέως ελεύσομαι 2:25 αναγκαίον δε
also I myself [[2]quickly [1]shall come]. [[3]important [1]But

2233 * 3588 80 2532 4904
ηγησάμην Επαφρόδιτον τον αδελφόν και συνεργόν
[2]I esteemed *it*] *that* Epaphroditus the brother and fellow-worker

2532 4961-1473 1473-1161 652 2532 3011 3588
και συστρατιώτην μου υμών δε απόστολον και λειτουργόν της
and my fellow-soldier, but your apostle, and minister

5532-1473 3992 4314 1473 1894 1971-1510.7.3
χρείας μου πέμψαι προς υμάς 2:26 επειδή επιποθών ην
of my need, to send to you, since he was longing after

3956-1473 2532 85 1360 191 3754 770
πάντας υμάς και αδημονών διότι ηκούσατε ότι ησθένησε
you all, and *was* anxious that you heard that he was sick.

2532-1063 770 3897 2288 235 3588
2:27 και γαρ ησθένησε παραπλήσιον θανάτω αλλ' ο
For even he was sick – close to death; but

2316 1473-1653 3756 1473 1161 3440 235
θεός αυτόν ηλέησεν ουκ αυτόν δε μόνον αλλά
God showed mercy on him. [[2]not [3]him [1]And] only, but

2532 1473 2443 3361 3077 1909 3077 2192
και εμέ ίνα μη λύπην επί λύπην σχώ
also me, that [[2]not [4]distress [5]upon [6]distress [1]I should [3]have].

4708 3767 3992 1473 2443 1492 1473
2:28 σπουδαιοτέρως ούν έπεμψα αυτόν ίνα ιδόντες αυτόν
More diligently then I sent him, that, seeing him

3825 5463 2504 253-1510.3
πάλιν χαρήτε καγώ αλυπότερος ω
again you should rejoice, and I should be free from sorrow.

4327 3767-1473 1722 2962 3326 3956
2:29 προσδέχεσθε ουν αυτόν εν κυρίω μετά πάσης
Favorably receive him then in *the* Lord with all

5479 2532 3588 5108 1784 2192 3754 1223
χαράς και τους τοιούτους εντίμους έχετε 2:30 ότι διά
joy and [[2]such ones [3]in esteem [1]have]! For because of

3588 2041 3588 5547 3360 2288 1448
το έργον του χριστού μέχρι θανάτου ήγγισε
the work of the Christ [[2]unto [3]death [1]he approached],

3851 3588 5590 2443 378 3588 1473
παραβουλευσάμενος τη ψυχή ίνα αναπληρώση† το υμών
risking *his* life, that he should supply your

5303 3588 4314 1473 3009
υστέρημα της προς με λειτουργίας
deficiency of the [[2]towards [3]me [1]ministration].

CHAPTER 3

Warning to Believers

3588 3062 80-1473 5463 1722 2962 3588
3:1 το λοιπόν αδελφοί μου χαίρετε εν κυρίω τα
To the rest, my brothers, rejoice in *the* Lord! The

1473 1125 1473 1473 3303 3756 3636 1473-1161
αυτά γράφειν υμίν εμοί μεν ουκ οκνηρόν υμίν δε
same *things* to write to you, to me indeed *is* not laziness, but for you

804 991 3588 2965 991 3588 2556
ασφαλές 3:2 βλέπετε τους κύνας βλέπετε τους κακούς
safe. Take heed of the dogs! Take heed of the evil

2040 991 3588 2699 1473-1063 1510.2.4
εργάτας βλέπετε την κατατομήν 3:3 ημείς γαρ εσμεν
workers! Take heed to the circumcisers! For we are

3588 4061 3588 4151 2316 3000 2532
η περιτομή οι πνεύματι θεού λατρεύοντες και
the circumcision, the ones [[2]in spirit [3]of God [1]serving], and

2744 1722 5547 * 2532 3756 1722 4561 3982
καυχώμενοι εν χριστώ Ιησού και ουκ εν σαρκί πεποιθότες
boasting in Christ Jesus, and not [[2]in [3]flesh [1]relying],

2539 1473 2192 4006 2532 1722 4561 1536 1380
3:4 καίπερ εγώ έχων πεποίθησιν και εν σαρκί ει τις δοκεί
though I have reliance even in flesh. If any [[2]thinks

243 3982 1722 4561 1473 3123 4061
άλλος πεποιθέναι εν σαρκί εγώ μάλλον 3:5 περιτομή
[1]other] to rely in flesh, I more. *As to* circumcision –

3637 1537 1085 * 5443
οκταήμερος εκ γένους Ισραήλ φυλής
on the eight day; from out of *the* race – of Israel; *as to* tribe –

* * 1537 * 2596 3551
Βενιαμίν Εβραίος εξ Εβραίων κατά νόμον
Benjamin; a Hebrew – from out of Hebrews; according to law –

* 2596 2205 1377 3588 1577
Φαρισαίος 3:6 κατά ζήλον διώκων την εκκλησίαν
a Pharisee; according to zeal – persecuting the assembly;

2596 1343 3588 1722 3551 1096
κατά δικαιοσύνην την εν νόμω γενόμενος
according to righteousness in *the* law – having become

273 235 3748 1510.7.3 1473 2771 3778 2233
άμεμπτος 3:7 αλλ' άτινα ην μοι κέρδη ταύτα ήγημαι
blameless. But what was to me gain, these I esteemed

1223 3588 5547 2209 235 3304 2532 2233
διά τον χριστόν ζημίαν 3:8 αλλά μενούνγε και ηγούμαι
[[2]through [3]the [4]Christ [1]loss]. But certainly, also I esteem

3956 2209-1510.1 1223 3588 5242 3588
πάντα ζημίαν είναι διά το υπερέχον της
all *things* to be loss on account of the superiority of the

1108 5547 * 3588 2962-1473 1223 3739
γνώσεως χριστού Ιησού του κυρίου μου δι' ου
knowledge of Christ Jesus my Lord, through whom

3588-3956 2210 2532 2233 4657-1510.1 2443
τα πάντα εζημιώθην και ηγούμαι σκύβαλα είναι ίνα
all *things* I suffered loss, and esteem *them* to be dung, that

5547 2770 2532 2147 1722 1473
χριστόν κερδήσω 3:9 και ευρεθώ εν αυτώ
[[2]Christ [1]I should gain], and should be found in him

2:30 †*Ald.* **πληρωση** - he should fill.

3361 2192 1699 1343 3588 1537 3551
μη έχων εμήν δικαιοσύνην την εκ νόμου
not having my righteousness, the one from out of *the* law,

235 3588 1223 4102 5547 3588 1537
αλλά την διά πίστεως χριστού την εκ
but the one through belief of Christ, the [2from out of

2316 1343 1909 3588 4102 3588 1097 1473
θεού δικαιοσύνην επί τη πίστει **3:10** του γνώναι αυτόν
3God 1righteousness] unto belief; to know him

2532 3588 1411 3588 386-1473 2532 3588 2842
και την δύναμιν της αναστάσεως αυτού και την κοινωνίαν
and the power of his resurrection, and the fellowship

3588 3804-1473 4833 3588 2288-1473
των παθημάτων αυτού συμμορφούμενος τω θανάτω αυτού
of his sufferings, being conformable *to* his death,

1513 2658 1519 3588 1815 3588
3:11 είπως καταντήσω εις την εξανάστασιν των
if by any means I should arrive at the resurrection of the

3498 3756 3754 2235 2983 2228 2235
νεκρών **3:12** ουχ ότι ήδη έλαβον η ήδη
dead ones. Not that already I received, or already

5048 1377-1161 1499 2638 1909
τετελείωμαι διώκω δε ει και καταλάβω εφ'
I have been perfected; but I pursue, if even I should overtake upon

3739 2532 2638 5259 3588 5547 * 80
ω και κατελήφθην υπό του χριστού Ιησού† **3:13** αδελφοί
which also I was overtaken by the Christ – Jesus. Brothers,

1473 1683 3756-3049 2638 1520-1161 3588
εγώ εμαυτόν ου λογίζομαι† κατειληφέναι εν δε τα
I myself consider not to have overtaken; but in [3the *things*

3303 3694 1950 3588-1161 1715
μεν οπίσω επιλανθανόμενος τοις δε έμπροσθεν
2indeed 4behind 1forgetting], but the *things* in front

1901 2596 4649 1377 1909 3588
επεκτεινόμενος **3:14** κατά σκοπόν διώκω επί το
stretching out farther, towards *the* aim I pursue unto the

1017 3588 507 2821 3588 2316 1722 5547
βραβείον της άνω κλήσεως του θεού εν χριστώ
victory prize of the upward calling of God in Christ

* 3745 3767 5046 3778-5426 2532
Ιησού **3:15** όσοι ούν τέλειοι τούτο φρονώμεν και
Jesus. As many as then *are* complete should think this; and

1536 2088 5426 2532 3778 3588 2316 1473-601
ει τι ετέρως φρονείτε και τούτο ο θεός υμίν αποκαλύψει
if any [2differently 1think], also this God will reveal to you.

4133 1519 3739 5348 3588 1473 4748
3:16 πλην εις ο εφθάσαμεν τω αυτώ στοιχείν
Besides, in what we attained, by the same [2*we are* to conform

2583 3588 1473 5426
κανόνι το αυτό φρονείν
1rule 4the 5same 3to think].

Become Imitators

4831 1473 1096 80 2532
3:17 συμμιμηταί μου γίνεσθε αδελφοί και
[2imitators together 3of me 1Become], brothers, and

4648 3588 3779 4043 2531 2192
σκοπείτε τους ούτω περιπατούντας καθώς έχετε
watch the ones thus walking, as you have

5179-1473 4183-1063 4043 3739
τύπον ημάς **3:18** πολλοί γαρ περιπατούσιν ους
us for a model! For many walk, of whom

4178 3004 1473 3568-1161 2532 2799 3004 3588
πολλάκις έλεγον υμίν νυν δε και κλαίων λέγω τους
often I told you, and now even weeping I tell – of the ones

2190 3588 4716 3588 5547 3739 3588 5056
εχθρούς του σταυρού του χριστού **3:19** ων το τέλος
enemies of the cross of the Christ; whose end

684 3739 3588 2316 3588 2836 2532 3588 1391 1722
απώλεια ων ο θεός η κοιλία και η δόξα εν
is destruction, whose god *is* the belly, and the glory *is* in

3588 152-1473 3588 3588 1919 5426
τη αισχύνη αυτών οι τα επίγεια φρονούντες
their shame, the ones [2earthly *things* 1thinking].

1473-1063 3588 4175 1722 3772 5224
3:20 ημών γαρ το πολίτευμα εν ουρανοίς υπάρχει
For of us the citizenship in *the* heavens exists,

1537 3739 2532 4990 553 2962
εξ ου και σωτήρα απεκδεχόμεθα κύριον
from out of which also [2a deliverer 1we await] – *the* Lord

* 5547 3739 3345 3588 4983
Ιησούν χριστόν **3:21** ος μετασχηματίσει το σώμα
Jesus Christ, who will change [3appearance 1the 2body]

3588 5014-1473 1519 3588 1096-1473 4832
της ταπεινώσεως ημών εις το γενέσθαι αυτο σύμμορφον
of our humiliation, for its becoming conformable

3588 4983 3588 1391-1473 2596 3588 1753 3588
τω σώματι της δόξης αυτού κατά την ενέργειαν του
to the body of his glory, according to the energy

1410-1473 2532 5293 1438 3588-3956
δύνασθαι αυτόν και υποτάξαι εαυτώ τα πάντα
of his being able, and to subject to himself the whole.

CHAPTER 4

Stand Firm in The Lord

5620 80 1473 27 2532 1973
4:1 ώστε αδελφοί μου αγαπητοί και επιπόθητοι
So that, [5brothers 1my 2beloved 3and 4longed for],

5479 2532 4735 1473 3779 4739 1722 2962
χαρά και στέφανός μου ούτως στήκετε εν κυρίω
[2joy 3and 4crown 1my], so stand firm in *the* Lord,

27 * 3870 2532 * 3870
αγαπητοί **4:2** Ευοδίαν παρακαλώ και Συντύχην παρακαλώ
beloved! Euodia I appeal, and Syntyche I appeal,

3588 1473 5426 1722 2962 3483 2065 2532 1473
το αυτό φρονείν εν κυρίω **4:3** ναι ερωτώ και σε
[2the 3same 1to think] in *the* Lord. Yes, I ask also you

4805 1103 4815 1473 3748
σύζυγε γνήσιε συλλαμβάνου αυταίς αίτινες
[2fellow-companion† 1genuine], aid these *women* who

1722 3588 2098 4866 1473 3326-2532 *
εν τω ευαγγελίω συνήθλησάν μοι μετά και Κλήμεντος
in the good news fought together with me, also with Clement,

2532 3588 3062 4904-1473 3739 3588 3686 1722
και των λοιπών συνεργών μου ων τα ονόματα εν
and the rest of my fellow-workers, whose names *are* in

976 2222 5463 1722 2962 3842 3825 2046
βίβλω ζωής **4:4** χαίρετε εν κυρίω πάντοτε πάλιν ερώ
the book of life! Rejoice in *the* Lord at all times! Again, I say,

5463 3588 1933-1473 1097 3956 444
χαίρετε **4:5** το επιεικές υμών γνωσθήτω πάσιν ανθρώποις
Rejoice! [2your leniency 1Let] be known to all men!

3588 2962 1451 3367 3309 235 1722 3956
ο κύριος εγγύς **4:6** μηδέν μεριμνάτε αλλ' εν παντί
The Lord *is* near. Let no one be anxious, but in all –

3588 4335 2532 3588 1162 3326 2169 3588
τη προσευχή και τη δεήσει μετά ευχαριστίας τα
in the prayer and in the supplication with thankfulness

155-1473 1107 4314 3588 2316 2532 3588
αιτήματα υμών γνωριζέσθω προς τον θεόν **4:7** και η
[2your requests 1let] be made known to God! And the

1515 3588 2316 3588 5242 3956 3563 5432 3588
ειρήνη του θεού η υπερέχουσα πάντα νουν φρουρήσει τας
peace of God, surpassing every mind, shall guard

2588-1473 2532 3588 3540-1473 1722 5547 *
καρδίας υμών και τα νοήματα υμών εν χριστώ Ιησού
your hearts and your thoughts in Christ Jesus.

Consider These Virtues

3588 3062 80 3745 1510.2.3 227
4:8 το λοιπόν αδελφοί όσα εστίν αληθή
For the rest, brothers, as much as is true,

3745 4586 3745 1342 3745 53
όσα σεμνά όσα δίκαια όσα αγνά
as much as *is* serious, as much as *is* just, as much as *is* pure,

3745 4375 3745 2163 1536 703
όσα προσφιλή όσα εύφημα ει τις αρετή
as much as *is* friendly, as much as *is* of good report, if any virtue,

2532 1536 1868 3778 3049 3739 2532
και ει τις έπαινος ταύτα λογίζεσθε **4:9** α και
and if any high praise, these *things* consider! What also

3129 2532 3880 2532 191 2532 1492 1722 1473
εμάθετε και παρελάβετε και ηκούσατε και είδετε εν εμοί
you learned, and received, and heard, and saw in me –

3:12 †*CP adds* κυριου Ιησου χριστου - the Lord Jesus Christ

3:13 †*Ald.* ουπω λογίζομαι - not yet consider.

4:3 †*or* Szygus.

3778 4238 2532 3588 2316 3588 1515 1510.8.3 3326
ταῦτα πράσσετε και ο θεὸς της ειρήνης έσται μεθ'
these *things* practice, and the God of peace will be with

1473 5463-1161 1722 2962 3171 3754 2235
υμών **4:10** εχάρην δε εν κυρίω μεγάλως ότι ήδη
you! And I rejoiced in *the* Lord greatly, that already

4218 330 3588 5228 1473 5426
ποτέ ανεθάλετε το υπέρ εμού φρονείν
at some time you flourished again [2about 3me 1to think];

1909 3739 2532 5426 170-1161 3756 3754
εφ' ω και εφρονείτε ηκαιρείσθε δε **4:11** ουχ ότι
upon which also you thought, but lacked means. Not that

2596 5304 3004 1473-1063 3129 1722 3739 1510.2.1
καθ' υστέρησιν λέγω εγώ γαρ έμαθον εν οις ειμί
[2as to 3deficiency 1I speak], for I learned in what I am

842-1510.1 1492 2532 5013 1492 2532
αυτάρκης είναι **4:12** οίδα και ταπεινούσθαι οίδα και
to be self-sufficient. I know also to be humble, I know also

4052 1722 3956 2532 1722 3956 3453 2532
περισσεύειν εν παντί και εν πάσι μεμύημαι και
to abound. In everything and in all *things* I am initiated both

5526 2532 3983 2532 4052 2532 5302
χορτάζεσθαι και πεινάν και περισσεύειν και υστερείσθαι
to be full and to hunger, and to abound and to be lacking.

3956-2480 1722 3588 1743 1473
4:13 πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούντι με
I am strong for all *things* in the one empowering me –

5547 4133 2573 4160 4790
χριστώ **4:14** πλην καλώς εποιήσατε συγκοινωνήσαντές
Christ. Besides [2well 1you did] partaking together with

1473 3588 2347 1492-1161 2532 1473 *
μου τη θλίψει **4:15** οίδατε δε και υμείς Φιλιππήσιοι
my affliction. And know also you, O Philippians,

3754 1722 746 3588 2098 3753 1831 575
ότι εν αρχή του ευαγγελίου ότε εξήλθον από
that in *the* beginning of the good news, when I came forth from

* 3762 1473 1577 2841 1519
Μακεδονίας ουδεμία μοι εκκλησία εκοινώνησεν εις
Macedonia, not one [3me 1assembly 2participated with] in

3056 1394 2532 3028 1508 1473 3441
λόγον δόσεως και λήψεως ει μη υμείς μόνοι
the matter of portioning out and receiving, except you alone.

3754 2532 1722 * 2532 530 2532 1364 1519 3588
4:16 ότι και εν Θεσσαλονίκη και άπαξ και δις εις την
For also in Thessalonica even once and twice [2for

5532-1473 3992 3756 3754 1934 3588
χρείαν μοι επέμψατε **4:17** ουχ ότι επιζητώ το
3my need 1you sent forth]. Not that I anxiously seek the

1390 235 1934 3588 2590 3588 4121
δόμα αλλ' επιζητώ τον καρπόν τον πλεονάζοντα
gift; but I anxiously seek the fruit being superabundant

1519 3056-1473 566-1161 3956 2532 4052
εις λόγον υμών **4:18** απέχω δε πάντα και περισσεύω
for your account. But I receive all *things* and abound.

4137 1209 3844 * 3588 3844
πεπλήρωμαι δεξάμενος παρά Επαφροδίτου τα παρ'
I am full, having received by Epaphroditus the *things* from

1473 3744 2175 2378 1184 2101
υμών οσμήν ευωδίας θυσίαν δεκτήν ευάρεστον
you – a scent of pleasant aroma, a sacrifice accepted, well-pleasing

3588 2316
τω θεώ
to God.

God will Fill all your Need

3588 1161 2316-1473 4137 3956 5532-1473
4:19 ο δε θεός μου πληρώσει πάσαν χρείαν υμών
And my God will fill all your need

2596 3588 4149-1473 1722 1391 1722 5547 *
κατά τον πλούτον αυτού εν δόξη εν χριστώ Ιησού
according to his riches in glory in Christ Jesus.

3588-1161 2316 2532 3962 1473 3588 1391 1519 3588 165
4:20 τω δε θεώ και πατρί ημών η δόξα εις τους αιώνας
But to the God and father of us *be* the glory into the eons

3588 165 281 782 3956 39 1722
των αιώνων αμήν **4:21** ασπάσασθε πάντα άγιον εν
of the eons. Amen. Greet every holy one in

5547 * 782 1473 3588 4862 1473 80
χριστώ Ιησού ασπάζονται υμάς οι συν εμοί αδελφοί
Christ Jesus! [5greet 6you 1The 3with 4me 2brothers].

782 1473 3956 3588 39 3122-1161
4:22 ασπάζονται υμάς πάντες οι άγιοι μάλιστα δε
[4greet 5you 1All 2the 3holy ones], and especially

3588 1537 3588 *-3614 3588 5484 3588
οι εκ της Καίσαρος οικίας **4:23** η χάρις του
the ones from out of the house of Caesar. The favor

2962-1473 * 5547 3326 3956-1473 281
κυρίου ημών† Ιησού χριστού μετά πάντων υμών αμήν
of our Lord Jesus Christ *be* with you all. Amen.

COLOSSIANS

CHAPTER 1

Paul's Greetings

* 652 * 5547 1223 2307
1:1 Παύλος απόστολος Ιησού χριστού διά θελήματος
Paul, an apostle of Jesus Christ by *the* will

2316 2532 * 3588 80 3588 1722 *
θεού και Τιμόθεος ο αδελφός **1:2** τοις εν Κολοσσαίς
of God, and Timothy the brother, to the [2in 3Colosse

39 2532 4103 80 1722 5547 5484 1473
αγίοις και πιστοίς αδελφοίς εν χριστώ χάρις υμίν
1holy ones], and trustworthy brothers in Christ. Favor to you

2532 1515 575 2316 3962-1473 2532 2962 * 5547
και ειρήνη από θεού πατρός ημών και κυρίου Ιησού χριστού
and peace from God our father and *the* Lord Jesus Christ.

2168 3588 2316 2532 3962 3588 2962-1473 *
1:3 ευχαριστούμεν τω θεώ και πατρί του κυρίου ημών Ιησού
We give thanks to the God and father of our Lord Jesus

5547 3842 4012 1473 4336 191
χριστού πάντοτε περί υμών προσευχόμενοι **1:4** ακούσαντες
Christ, at all times [2for 3you 1praying], having heard

3588 4102 1473 1722 5547 * 2532 3588 26 3588
την πίστιν υμών εν χριστώ Ιησού και την αγάπην την
the belief of yours in Christ Jesus, and the love

1519 3956 3588 39 1223 3588 1680 3588
εις πάντας τους αγίους **1:5** διά την ελπίδα την
towards all the holy ones; on account of the hope

606 1473 1722 3588 3772 3739 4257
αποκειμένην υμίν εν τοις ουρανοίς ην προηκούσατε
being reserved for you in the heavens, which you heard before

1722 3588 3056 3588 225 3588 2098 3588
εν τω λόγω της αληθείας του ευαγγελίου **1:6** του
in the word of the truth of the good news

3918 1519 1473 2531 2532 1722 3956 3588 2889
παρόντος εις υμάς καθώς και εν παντί τω κόσμω
being at hand in you, as also in all the world;

2532 1510.2.3 2592 2531 2532 1722 1473 575
και εστι καρποφορούμενον† καθώς και εν υμίν αφ'
and is bearing fruit, as also among you from

3739 2250 191 2532 1921 3588 5484 3588 2316
ης ημέρας ηκούσατε και επέγνωτε την χάριν του θεού
which day you heard and realized the favor of God

1722 225 2531 2532 3129 575 * 3588
εν αληθεία **1:7** καθώς και εμάθετε από Επαφρά του
in truth; as also you learned from Epaphras, the

27 4889 1473 3739 1510.2.3 4103 5228
αγαπητού συνδούλου ημών ος εστι πιστός υπέρ
beloved fellow-servant of ours, who is a trustworthy [2for

1473 1249 3588 5547 3588 2532 1213
υμών διάκονος του χριστού **1:8** ο και δηλώσας
3you 1servant] of the Christ; the one also having manifested

1473 3588 1473 26 1722 4151 1223 3778
ημίν την υμών αγάπην εν πνεύματι **1:9** διά τούτο
to us your love in spirit. On account of this

2532 1473 575 3739 2250 191 3756-3973 5228
και ημείς αφ' ης ημέρας ηκούσαμεν ου πανόμεθα υπέρ
also we from which day we heard cease not [2for

1473 4336 2532 154 2443 4137
υμών προσευχόμενοι και αιτούμενοι ινα πληρωθήτε
3you 1praying], and asking that you should be filled with

3588 1922 3588 2307-1473 1722 3956 4678 2532
την επίγνωσιν του θελήματος αυτου εν πάση σοφία και
the full knowledge of his will in all wisdom and

4907 4152 4043-1473 516
συνέσει πνευματική **1:10** περιπατήσαι υμάς αξίως
[2understanding 1spiritual]; for you to walk worthily

4:23 †*CP omits* **ημων**.

1:6 †*CP adds* **και αυξανομενον** - and growing.

3588 2962 1519 3956 699 1722 3956 2041 18
του κυρίου εις πάσαν αρέσκειαν εν παντί έργω αγαθώ
of the Lord [2to 3all 1pleasing], [2in 3every 5work 4good

2592 2532 837 1519 3588 1922 3588
καρποφορούντες και αυξανόμενοι εις την επίγνωσιν του
1bearing fruit], and growing in the full knowledge

2316 1722 3956 1411 1412 2596
θεού 1:11 εν πάση δυνάμει δυναμούμενοι κατά
of God; [2in 3all 4power 1being strengthened], according to

3588 2904 3588 1391-1473 1519 3956 5281 2532
το κράτος της δόξης αυτού εις πάσαν υπομονήν και
the might of his glory, in all patience and

3115 3326 5479 2168 3588 2316 2532
μακροθυμίαν μετά χαράς 1:12 ευχαριστούντες τω θεώ και†
long-suffering with joy; giving thanks to the God and

3962 3588 2427-1473 1519 3588 3310 3588 2819 3588
πατρί τω ικανώσαντι ημάς εις την μερίδα του κλήρου των
father making us fit in the portion of the lot of the

39 1722 3588 5457 3739 4506 1473 1537 3588
αγίων εν τω φωτί 1:13 ος ερρύσατο ημάς εκ της
holy ones in the light; who rescued us from out of the

1849 3588 4655 2532 3179 1519 3588 932
εξουσίας του σκότους και μετέστησεν εις την βασιλείαν
authority of the darkness, and changed *us* over to the kingdom

3588 5207 3588 26-1473 1722 3739 2192 3588
του υιού της αγάπης αυτού 1:14 εν ω έχομεν την
of the son of his love, in whom we have the

629 1223 3588 129-1473 3588 859 3588
απολύτρωσιν †διά του αίματος αυτού†† την άφεσιν των
release by ransom through his blood – the release

266 3739 1510.2.3 1504 3588 2316-3588-517
αμαρτιών 1:15 ος εστιν εικών του θεού του αοράτου
of sins; who is *the* image of the unseen God,

4416 3956 2937 3754 1722 1473 2936
πρωτότοκος πάσης κτίσεως 1:16 ότι εν αυτώ εκτίσθη
first-born of all creation. For in him were created

3588-3956 3588 1722 3588 3772 2532 3588 1909 3588
τα πάντα τα εν τοις ουρανοίς και τα επί της
the whole – the things in the heavens, and the *things* upon the

1093 3588 3707 2532 3588 517 1535 2362 1535
γης τα ορατά και τα αόρατα είτε θρόνοι είτε
earth, the visible and the unseen, whether thrones, whether

2963 1535 746 1535 1849 3588-3956
κυριότητες είτε αρχαί είτε εξουσίαι τα πάντα
lordships, whether sovereignties, whether authorities; the whole

1223 1473 2532 1519 1473 2936
δι' αυτού και εις αυτόν έκτισται
through him and in him have been created.

The Preeminence of Christ

2532 1473 1510.2.3 4253 3956 2532 3588-3956 1722
1:17 και αυτός εστι προ πάντων και τα πάντα εν
And he is before all, and the whole in

1473 4921 2532 1473 1510.2.3 3588 2776 3588
αυτώ συνέστηκε 1:18 και αυτός εστιν η κεφαλή του
him combine. And he is the head of the

4983 3588 1577 3739 1510.2.3 746 4416
σώματος της εκκλησίας ος εστιν αρχή πρωτότοκος
body of the assembly; who is *the* beginning, *the* first-born

1537 3588 3498 2443 1096 1722 3956 1473
εκ των νεκρών ίνα γένηται εν πάσιν αυτός
from out of the dead ones, that [2should be 4in 5all *things* 1he

4409 3754 1722 1473 2106 3956 3588
πρωτεύων 1:19 ότι εν αυτώ ευδόκησε παν το
3preeminent]. For in him [4thought well 1all 2the

4138 2730 2532 1223 1473 604
πλήρωμα κατοικήσαι 1:20 και δι' αυτού αποκαταλλάξαι
3fullness] to dwell, and through him to reconcile

3588-3956 1519 1473 1517 1223 3588 129
τα πάντα εις αυτόν ειρηνοποιήσας διά του αίματος
the whole to himself, having made peace through the blood

3588 4716-1473 1223 1473 1535 3588 1909 3588
του σταυρού αυτού δι' αυτού είτε τα επί της
of his cross, by him – whether the *things* upon the

1093 1535 3588 1722 3588 3772 2532 1473
γης είτε τα εν τοις ουρανοίς 1:21 και υμάς
earth, whether the *things* in the heavens. And you

4218 1510.6 526 2532 2190 3588
ποτέ όντας απηλλοτριωμένους και εχθρούς τη
at some time or other being separated and enemies *in*

1271 1722 3588 2041 3588 4190 3568-1161 604
διανοία εν τοις έργοις τοις πονηροίς νυνί δε αποκατήλλαξεν
thought by [2works 1wicked], but now he reconciled

1722 3588 4983 3588 4561-1473 1223 3588 2288
1:22 εν τω σώματι της σαρκός αυτού διά του θανάτου
in the body of his flesh through death,

3936 1473 39 2532 299 2532 410
παραστήσαι υμάς αγίους και αμώμους και ανεγκλήτους
to present you holy, and unblemished, and without reproach

2714 1473 1489 1961 3588 4102
κατενώπιον αυτού 1:23 είγε επιμένετε τη πίστει
before him; if indeed you remain in the belief,

2311 2532 1476 2532 3361 3334
τεθεμελιωμένοι και εδραίοι και μη μετακινούμενοι
being founded and settled, and not being moved about

575 3588 1680 3588 2098 3739 191 3588
από της ελπίδος του ευαγγελίου ου ηκούσατε του
from the hope of the good news, of which you heard

2784 1722 3956 3588 2937 3588 5259 3588 3772
κηρυχθέντος εν πάση τη κτίσει τη υπό τον ουρανόν
being proclaimed in all the creation under the heaven,

3739 1096 1473 * 1249 3568 5463
ου εγενόμην εγώ Παύλος διάκονος 1:24 νυν χαίρω
of which [3became 1I 2Paul] servant. Now I rejoice

1722 3588 3804-1473 5228 1473 2532 466
εν τοις παθήμασί μου υπέρ υμών και ανταναπληρώ
in my sufferings for you, and I fill up again

3588 5303 3588 2347 3588 5547 1722 3588
τα υστερήματα των θλίψεων του χριστού εν τη
the deficiencies of the afflictions of the Christ in

4561-1473 5228 3588 4983-1473 3739 1510.2.3 3588
σαρκί μου υπέρ του σώματος αυτού ο εστιν η
my flesh, on account of his body, which is the

1577 3739 1096-1473 1249 2596
εκκλησία 1:25 ης εγενόμην εγώ διάκονος κατά
assembly, of which I became servant according to

3588 3622 3588 2316 3588 1325 1473 1519 1473
την οικονομίαν του θεού την δοθείσάν μοι εις υμάς
the management of God given to me for you,

4137 3588 3056 3588 2316 3588 3466 3588
πληρώσαι τον λόγον του θεού 1:26 το μυστήριον το
to fulfill the word of God – the mystery

613 575 3588 165 2532 575 3588 1074
αποκεκρυμμένον από των αιώνων και από των γενεών
being concealed from the eons and from the generations,

3568-1161 5319 3588 39-1473 3739
νυνί δε εφανερώθη τοις αγίοις αυτού 1:27 οις
but now made manifest *to* his holy ones; ones to whom

2309-3588-2316 1107 5100 3588 4149 3588 1391
ηθέλησεν ο θεός γνωρίσαι τι το πλούτος της δόξης
God wanted to make known what the wealth of the glory

3588 3466-3778 1722 3588 1484 3739 1510.2.3
του μυστηρίου τούτου εν τοις έθνεσιν ος εστι
of this mystery *is* among the nations; which is

5547 1722 1473 3588 1680 3588 1391 3739 1473
χριστός εν υμίν η ελπίς της δόξης 1:28 ον ημείς
Christ in you, the hope of the glory; whom we

2605 3560 3956 444 2532 1321
καταγγέλλομεν νουθετούντες πάντα άνθρωπον και διδάσκοντες
announce, admonishing every man, and teaching

3956 444 1722 3956 4678 2443 3936
πάντα άνθρωπον† εν πάση σοφία ίνα παραστήσωμεν
every man in all wisdom, that we should present

3956 444 5046 1722 5547 * 1519 3739 2532
πάντα άνθρωπον τέλειον†† εν χριστώ Ιησού 1:29 εις ο και
every man perfect in Christ Jesus. In which also

2872 75 2596 3588 1753-1473
κοπιώ αγωνιζόμενος κατά την ενέργειαν αυτού
I tire in labor, struggling according to his energy

3588 1754 1722 1473 1722 1411
την ενεργουμένην εν εμοί εν δυνάμει
operating in me in power.

1:12 †*Ald. omits* **θεω και**.

1:14 †—††*CP omits*.

1:28 †*CP omits* **παντα ανθρωπον**.

1:28 ††*CP omits* **τελειον**.

CHAPTER 2

Let No One Mislead You

2309-1063 1473 1492 2245 73 2192
2:1 θέλω γαρ υμάς ειδέναι ηλίκον αγώνα έχω
For I want you to know how much struggle I have

4012 1473 2532 3588 1722 * 2532 3745
περί υμών και των εν Λαοδικεία και όσοι
for you, and the ones in Laodicea, and as many as

3756 3708 3588 4383-1473 1722 4561 2443
ουχ εωράκασι το πρόσωπόν μου εν σαρκί 2:2 ίνα
have not seen my face in flesh, that

3870 3588 2588-1473 4822
παρακληθώσιν αι καρδίαι αυτών συμβιβασθέντων
[2should be comforted 1their hearts], being instructed

1722 26 2532 1519 3956 4149 3588 4136 3588
εν αγάπη και εις πάντα πλούτον της πληροφορίας της
in love, and in all riches of the full assurance of the

4907 1519 1922 3588 3466 3588 2316
συνέσεως εις επίγνωσιν του μυστηρίου του θεού
understanding, in full knowledge of the mystery of the God

2532 3962 2532 3588 5547 1722 3739 1510.2.6 3956
και πατρός και του χριστού 2:3 εν ω εισί πάντες
and father and of the Christ, in whom are all

3588 2344 3588 4678 2532 3588 1108 614
οι θησαυροί της σοφίας και της γνώσεως απόκρυφοι
the treasures of the wisdom and of the knowledge concealed.

3778-1161 3004 2443 3361 5100 1473-3884 1722
2:4 τούτο δε λέγω ίνα μη τις υμάς παραλογίζηται εν
And this I say that not anyone should mislead you in

4086 1487-1063 2532 3588 4561 548
πιθανολογία 2:5 ει γαρ και τη σαρκί άπειμι
plausible arguments. For if even in the flesh I am absent,

235 3588 4151 4862 1473 1510.2.1 5463 2532
αλλά τω πνεύματι συν υμίν ειμί χαίρων και
yet in the spirit [2with 3you 1I am], rejoicing and

991 1473 3588 5010 2532 3588 4733 3588 1519 5547
βλέπων υμών την τάξιν και το στερέωμα της εις χριστόν
seeing your order and the firmness [2in 3Christ

4102-1473 5613 3767 3880 3588 5547
πίστεως υμών 2:6 ως ουν παρελάβετε τον χριστόν
1of your belief]. As then you took to yourself the Christ –

* 3588 2962 1722 1473 4043 4492
Ιησούν τον κύριον εν αυτώ περιπατείτε 2:7 ερριζωμένοι
Jesus the Lord, [2in 3him 1*so* walk]! being rooted

2532 2026 1722 1473 2532 950 1722 3588
και εποικοδομούμενοι εν αυτώ και βεβαιούμενοι εν τη
and built up in him, and being firmed up in the

4102 2531 1321 4052 1722 1473 1722
πίστει καθώς εδιδάχθητε περισσεύοντες εν αυτή εν
belief, as you were taught, abounding in it with

2169 991 3361 5100 1473 1510.8.3
ευχαριστία 2:8 βλέπετε μη τις υμάς έσται
thankfulness. Take heed lest [2anyone 4you 1there shall be

3588 4812 1223 3588 5385 2532
ο συλαγωγών διά της φιλοσοφίας και
3robbing] through the fondness of intellectual pursuits and

2756 539 2596 3588 3862 3588 444
κενής απάτης κατά την παράδοσιν των ανθρώπων
empty deception, according to the tradition of men,

2596 3588 4747 3588 2889 2532 3756 2596
κατά τα στοιχεία του κόσμου και ου κατά
according to the elements of the world, and not according to

5547
χριστόν
Christ!

The Deity of Christ

3754 1722 1473 2730 3956 3588 4138 3588
2:9 ότι εν αυτώ κατοικεί παν το πλήρωμα της
For in him dwells all the fullness of the

2320 4985 2532 1510.2.5 1722 1473 4137
θεότητος σωματικώς 2:10 και εστέ εν αυτώ πεπληρωμένοι
deity bodily; and you are [2in 3him 1being fulfilled],

3739 1510.2.3 3588 2776 3956 746 2532 1849
ος εστιν η κεφαλή πάσης αρχής και εξουσίας
who is the head of all sovereignty and authority.

1722 3739 2532 4059 4061
2:11 εν ω και περιετμήθητε περιτομή
In whom also you were circumcised *by* a circumcision

886 1722 3588 555 3588 4983 3588
αχειροποιήτω εν τη απεκδύσει του σώματος των
not made by hands, in the stripping of the body of the

266 3588 4561 1722 3588 4061 3588 5547
αμαρτιών της σαρκός εν τη περιτομή του χριστού
sins of the flesh by the circumcision of the Christ,

4916 1473 1722 3588 908
2:12 συνταφέντες αυτώ εν τω βαπτίσματι
having been buried together with him in the immersion,

1722 3739 2532 4891 1223 3588 4102
εν ω και συνηγέρθητε διά της πίστεως
in which also you were risen up together through the belief,

3588 1753 3588 2316 3588 1453 1473 1537
της ενεργείας του θεού του εγείραντος αυτόν εκ
by the energy of the God having raised him from out of

3588 3498 2532 1473 3498-1510.6 1722 3588
των νεκρών 2:13 και υμάς νεκρούς όντας εν τοις
the dead ones. And you, being dead ones in the

3900 2532 3588 203 3588 4561-1473
παραπτώμασι και τη ακροβυστία της σαρκός υμών
transgressions and in the uncircumcision of your flesh,

4806-1473 4862 1473 5483 1473
συνεζωοποίησεν υμάς† συν αυτώ χαρισάμενος ημίν
he made you alive together with him, granting *forgiveness* to us

3956 3588 3900 1813 3588
πάντα τα παραπτώματα 2:14 εξαλείψας το
for all the transgressions; having wiped away the

2596 1473 5498 3588 1378 3739 1510.7.3
καθ' ημών χειρόγραφον τοις δόγμασιν ο ην
[4against 5us 1handwriting 2by the 3decrees], which was

5227 1473 2532 1473-142 1537 3588 3319
υπεναντίον ημίν και αυτό ήρκεν εκ του μέσου
contrary to us, and lifted it from out of the midst,

4338-1473 3588 4716 554
προσηλώσας αυτό τω σταυρώ 2:15 απεκδυσάμενος
having fastened it with a nail to the cross. Having divested

3588 746 2532 3588 1849 1165 1722
τας αρχάς και τας εξουσίας εδειγμάτισεν εν
the sovereignties and the authorities, he made an example in

3954 2358 1473 1722 1473 3361
παρρησία θριαμβεύσας αυτούς εν αυτώ 2:16 μη
an open manner triumphing over them by it. [2not

3767 5100 1473 2919 1722 1035 2228 1722 4213
ουν τις υμάς κρινέτω εν βρώσει η εν πόσει
3then 4anyone 6you 1Let 5judge] in food, or in drink,

2228 1722 3313 1859 2228 3561 2228 4521
η εν μέρει εορτής η νουμηνίας η σαββάτων
or in *the* rank of a holiday *feast*, or new moon, or sabbaths!

3739 1510.2.3 4639 3588 3195 3588-1161 4983
2:17 α εστι σκιά των μελλόντων το δε σώμα
which are a shadow of the things about to be – but the body

3588 5547 3367 1473 2603
του χριστού 2:18 μηδείς υμάς καταβραβευέτω
is of the Christ. [2no one 4you 1Let 3deprive] of due reward!

2309 1722 5012 2532 2356 3588
θέλων εν ταπεινοφροσύνη και θρησκεία των
wanting by deprivation, and *following* a religion

32 3739 3361 3708 1687
αγγέλων α μη εώρακεν εμβατεύων
of angels, [2things which 3he has not 4seen 1entering into],

1500 5448 5259 3588 3563 3588 4561-1473 2532
εική φυσιούμενος υπό του νοός της σαρκός αυτού 2:19 και
vainly being inflated by the mind of his flesh, and

3756 2902 3588 2776 1537 3739 3956 3588 4983
ου κρατών την κεφαλήν εξ ου παν το σώμα
not holding onto the head, from out of which all the body

1223 3588 860 2532 4886 2023 2532
διά των αφών και συνδέσμων επιχορηγούμενον και
through the ligaments and sinews being supplied and

4822 837 3588 838 3588 2316 1487 3767
συμβιβαζόμενον αύξει την αύξησιν του θεού 2:20 ει ουν
being instructed grow by the growth of God. If then

599 4862 3588 5547 575 3588 4747 3588 2889
απεθάνετε συν τω χριστώ από των στοιχείων του κόσμου
you died with the Christ from the elements of the world,

5100 5613 2198 1722 2889 1379
τι ως ζώντες εν κόσμω δογματίζεσθε
why, as living in *the* world, do you subject yourselves to decrees,

3361 680 3366 1089 3366
2:21 μη άψη μηδέ γεύση μηδέ
(*that is*, You should not touch, nor should you taste, nor

2:13 †*Ald*. **ημας** - us.

2345
θίγης
should you lightly touch;

2:22 3739 1510.2.3 3956 1519
α εστι πάντα εις
which *things* are all for

5356 3588 671 2596 3588 1778 2532
φθοράν τη αποχρήσει κατά τα εντάλματα και
corruption *in* abuse), according to the precepts and

1319 3588 444 2:23 3748 1510.2.3 3056
διδασκαλίας των ανθρώπων ... ἅτινά εστι λόγον
instructions of men? Which is communication

3303 2192 4678 1722 1479 2532 5012
μεν έχοντα σοφίας εν εθελοθρησκεία και ταπεινοφροσύνη
then having wisdom in man made religion, and deprivation,

2532 857 4983 3756 1722 5092-5100 4314 4140
και αφειδία σώματος ουκ εν τιμή τινί προς πλησμονήν
and austerity of *the* body, not in any value to fullness

3588 4561
της σαρκός
of the flesh.

CHAPTER 3

Seek Heavenly Things

3:1 1487 3767 4891 3588 5547
ει ουν συνηγέρθητε τω χριστώ
If then you were raised up together with the Christ,

3588 507 2212 3739 3588 5547 1510.2.3 1722
τα άνω ζητείτε ου ο χριστός εστιν εν
[2the *things* 3upward 1seek], of which the Christ is at

1188 3588 2316 2521 3:2 3588 507
δεξιά του θεού καθήμενος τα άνω
the right *hand* of God sitting down! [2the *things* 3upward

5426 3361 3588 1909 3588 1093 3:3 599-1063
φρονείτε μη τα επί της γης απεθάνετε γαρ
1Think], not the *things* upon the earth! For you died,

2532 3588 2222-1473 2928 4862 3588 5547 1722 3588
και η ζωή υμών κέκρυπται συν τω χριστώ εν τω
and your life has been hid with the Christ in

2316 3:4 3752 3588 5547 5319 3588
θεώ όταν ο χριστός φανερωθή η
God. Whenever the Christ should be manifested in

2222-1473 5119 2532 1473 4862 1473 5319 1722
ζωή ημών τότε και υμείς συν αυτώ φανερωθήσεσθε εν
our life, then also you [2with 3him 1shall be manifested] in

1391 3:5 3499 3767 3588 3196-1473 3588 1909 3588
δόξη νεκρώσατε ουν τα μέλη υμών τα επί της
glory. Deaden then your members upon the

1093 4202 167 3806 1939 2556 2532 3588
γης πορνείαν ακαθαρσίαν πάθος επιθυμίαν κακήν και την
earth – harlotry, uncleanness, passion, [2desire 1evil], and the

4124 3748 1510.2.3 1495 3:6 1223 3739
πλεονεξίαν ήτις εστίν ειδωλολατρεία δι' α
desire for wealth, which is idolatry! through which

2064 3588 3709 3588 2316 1909 3588 5207 3588 543
έρχεται η οργή του θεού επί τους υιούς της απειθείας
comes the wrath of God upon the sons of disobedience.

3:7 1722 3739 2532 1473 4043 4218
εν οις και υμείς περιεπατήσατέ ποτε
Among whom also you walked at some time or other,

3753 2198 1722 1473 3:8 3568-1161 659 2532
ότε εζήτε εν αυτοίς νυνί δε απόθεσθε και
when you were living in these *things*. But now put aside, even

1473 3588 3956 3709 2372 2549 988 148
υμείς τα πάντα οργήν θυμόν κακίαν βλασφημίαν αισχρολογίαν
you, all anger, rage, evil, blasphemy, obscene talk

1537 3588 4750-1473 3:9 3361 5574 1519
εκ του στόματος υμών μη ψεύδεσθε εις
from out of your mouth! Do not lie to

240 554 3588 3820 444 4862
αλλήλους απεκδυσάμενοι τον παλαιόν άνθρωπον συν
one another! *but* be divesting the old man with

3588 4234-1473 3:10 2532 1746 3588 3501
ταις πράξεσιν αυτου και ενδυσάμενοι τον νέον
his actions, and putting on the new *man*

3588 341 1519 1922 2596 1504
τον ανακαινούμενον εις επίγνωσιν κατ' εικόνα
being restored in full knowledge according to *the* image

3588 2936 1473 3:11 3699 3756-1762 * 2532
του κτίσαντος αυτόν όπου ουκ ένι Έλλην και
of the one creating him; where there is not Greek and

* 4061 2532 203 915 *
Ιουδαίος περιτομή και ακροβυστία βάρβαρος Σκύθης
Jew, circumcision and uncircumcision, barbarian, Scythian,

1401 1658 235 3588 3956 2532 1722 3956 5547
δούλος ελεύθερος αλλά τα πάντα και εν πάσι χριστός
bondman, free, but [2*is* the 3all 4and 5in 6all 1Christ]!

3:12 1746 3767 5613 1588 3588 2316 39
ενδύσασθε ουν ως εκλεκτοί του θεού άγιοι
Put on then as chosen ones of God, holy ones,

2532 25 4698 3628 5544
και ηγαπημένοι σπλάγχνα οικτιρμού† χρηστότητα
and beloved – feelings of compassion, pity, graciousness,

5012 4236 3115 3:13 430
ταπεινοφροσύνην πραότητα μακροθυμίαν ανεχόμενοι
humility, gentleness, long-suffering, enduring

240 2532 5483 1438 1437 5100
αλλήλων και χαριζόμενοι εαυτοίς εάν τις
one another, and granting *forgiveness* to each other, if any

4314 5100 2192 3437 2531 2532 3588 5547
προς τινα έχη μομφήν καθώς και ο χριστός
[3against 4any 1should have *any* 2blame]! as also the Christ

5483 1473 3779 2532 1473 3:14 1909
εχαρίσατο υμίν† ούτω και υμείς επί
granted *forgiveness* to you, so also you *do*. [2upon

3956 1161 3778 3588 26 3748 1510.2.3
πάσι δε τούτοις την αγάπην ήτις εστί
3all 1And] these *things* *put on* the love which is

4886 3588 5047 3:15 2532 3588 1515
σύνδεσμος της τελειότητος και η ειρήνη
the bonding together of the perfection! And [2the 3peace

3588 2316 1018 1722 3588 2588-1473 1519 3739
του θεού βραβευέτω εν ταις καρδίαις υμών εις ην
4of God 1let] preside in your hearts, in which

2532 2564 1722 1520 4983 2532 2170 1096
και εκλήθητε εν ενί σώματι και ευχάριστοι γίνεσθε
also you were called in one body! And [2gracious 1be]!

3:16 3588 3056 3588 5547 1774 1722 1473 4146
ο λόγος του χριστού ενοικείτω εν υμίν πλουσίως
[2the 3word 4of the 5Christ 1Let] dwell in you richly

1722 3956 4678 1321 2532 3560 1438
εν πάση σοφία διδάσκοντες και νουθετούντες εαυτούς
in all wisdom! teaching and admonishing yourselves

5568 2532 5215 2532 5603 4152 1722 5484
ψαλμοίς και ύμνοις και ωδαίς πνευματικαίς εν χάριτι
in psalms and hymns and [2odes 1spiritual], with favor,

103 1722 3588 2588-1473 3588 2962 3:17 2532 3956
άδοντες εν τη καρδία υμών τω κυρίω και παν
singing in your heart to the Lord. And everything,

3739 302 4160 1722 3056 2228 1722 2041 3956 1722
ο αν ποιήτε εν λόγω η εν έργω πάντα εν
what ever you should do in word or in work, *do* all in

3686 2962 * 2168 3588 2316 2532 3962
ονόματι κυρίου Ιησού ευχαριστούντες τω θεώ και πατρί
the name of *the* Lord Jesus, giving thanks to the God and father

1223 1473
δι' αυτού
through him.

Concerning Submission

3:18 3588 1135 5293 3588 2398
αι γυναίκες υποτάσσεσθε τοις ιδίοις†
The wives – submit *to* your own

435 5613 433 1722 2962 3:19 3588 435
ανδράσιν ως ανήκεν εν κυρίω οι άνδρες
husbands, as relates in *the* Lord! The husbands –

25 3588 1135 2532 3361 4087 4314 1473
αγαπάτε τας γυναίκας και μη πικραίνεσθε προς αυτάς
love the wives, and be not bitter against them!

3:20 3588 5043 5219 3588 1118 2596 3956
τα τέκνα υπακούετε τοις γονεύσι κατά πάντα
The children – obey the parents in all *things*,

3778-1063 1510.2.3 2101 3588 2962 3:21 3588 3962
τούτο γαρ εστιν ευάρεστον τω κυρίω οι πατέρες
for this is well-pleasing to the Lord! The fathers –

3361 2042 3588 5043-1473 2443 3361
μη ερεθίζετε τα τέκνα υμών ίνα μη
do not aggravate your children, *so* that they should not

120 3:22 3588 1401 5219 2596 3956
αθυμώσιν οι δούλοι υπακούετε κατά πάντα
be depressed! The bondmen – obey in all *things*

3:12 †*CP* **οικτιρμων** - pities.

3:13 †*CP* **ημιν** - to us.

3:18 †*CP omits* **ιδιοις**.

3588 2596 4561 2962 3361 1722 3787
τοις κατὰ σάρκα κυρίοις μη εν οφθαλμοδουλείαις
the [2]according to [3]*the* flesh [1]masters], not in eyeservices
5613 441 235 1722 572 2588
ως ανθρωπάρεσκοι αλλ' εν απλότητι καρδίας
as ones who try to please men, but in simplicity of heart,
5399 3588 2316 2532 3956 3748 1437
φοβούμενοι τον θεόν **3:23** και παν ο τι εάν
fearing God! And all, whatever you should
4160 1537 5590 2038 5613 3588 2962 2532
ποιήτε εκ ψυχής εργάζεσθε ως τω κυρίω και
do, [2]from out of [3]*the* soul [1]work] as to the Lord, and
3756 444 1492 3754 575 2962 618
ουκ ανθρώποις **3:24** ειδότες ότι από κυρίου απολήψεσθε
not to men! knowing that from *the* Lord you shall accept
3588 469 3588 2817 3588-1063 2962 5547
την ανταπόδοσιν της κληρονομίας τω γαρ κυρίω χριστώ
the reward of the inheritance – for to the Lord Christ
1398 3588-1161 91 2865 3739
δουλεύετε **3:25** ο δε αδικών κομιείται ο
serve! And the one wronging shall receive for what
91 2532 3756-1510.2.3 4382
ηδίκησε και ουκ έστι προσωποληψία
he wronged; and there is not a discrimination.

CHAPTER 4

Attend Constantly to Prayer

3588 2962 3588 1342 2532 3588 2471
4:1 οι κύριοι το δίκαιον και την ισότητα
[2]the [3]masters [5]the *thing* [6]just [7]and [8]equal
3588 1401 3930 1492 3754 2532 1473 2192
τοις δούλοις παρέχεσθε ειδότες ότι και υμείς έχετε
[9]to the [10]bondmen [1]Let [4]furnish], knowing that also you have
2962 1722 3772 3588 4335 4342
κύριον εν ουρανοίς **4:2** τη προσευχή προσκαρτερείτε
a master in heavens! In the prayer – attend constantly,
1127 1722 1473 1722 2169 4336
γρηγορούντες εν αυτή εν ευχαριστία **4:3** προσευχόμενοι
being vigilant in it in thankfulness! praying
260 2532 4012 1473 2443 3588 2316 455 1473 2374
άμα και περί ημών ίνα ο θεός ανοίξη ημίν θύραν
together also for us, that God should open to us a door
3588 3056 2980 3588 3466 3588 5547 1223
του λόγου λαλήσαι το μυστήριον του χριστού δι'
of the word, to speak the mystery of the Christ, on account of
3739 2532 1210 2443 5319-1473
ο και δέδεμαι **4:4** ίνα φανερώσω αυτό
which also I have been bound, that I should make it manifest
5613 1163 1473 2980 1722 4678 4043
ως δει με λαλήσαι **4:5** εν σοφία περιπατείτε
as is necessary for me to speak. [2]in [3]wisdom [1]Walk]
4314 3588 1854 3588 2540 1805 3588
προς τους έξω τον καιρόν εξαγοραζόμενοι **4:6** ο
to the ones outside! [2]the [3]time [1]buying back];
3056-1473 3842 1722 5484 217 741
λόγος υμών πάντοτε εν χάριτι άλατι ηρτυμένος
with your word at all times in favor, [2]with salt [1]being seasoned],
1492 4459 1163-1473 1520 1538 611
ειδέναι πως δει υμάς ενί εκάστω αποκρίνεσθαι
to know how it is necessary for you [3]one [2]each [1]to answer].
3588 2596 1473 3956 1107 1473
4:7 τα κατ' εμέ πάντα γνωρίσει υμίν
[2]the *things* [3]concerning [4]me [1]All [6]will make known [7]to you
* 3588 27 80 2532 4103 1249 2532
Τυχικός ο αγαπητός αδελφός και πιστός διάκονος και
[5]Tychicus], the beloved brother, and trustworthy servant, and
4889 1722 2962 3739 3992 4314 1473 1519
σύνδουλος εν κυρίω **4:8** ον έπεμψα προς υμάς εις
fellow-servant in *the* Lord; whom I sent forth to you for
1473-3778 2443 1097 3588 4012 1473
αυτό τούτο ίνα γνω τα περί υμών
this same *purpose*, that he should know the *things* concerning you,
2532 3870 3588 2588-1473 4862 * 3588
και παρακαλέση τας καρδίας υμών **4:9** συν Ονησίμω τω
and should comfort your hearts, with Onesimus the
4103 2532 27 80 3739 1510.2.3 1537 1473 3956
πιστώ και αγαπητώ αδελφώ ος εστιν εξ υμών πάντα
trustworthy and beloved brother, who is from you. All
1473-1107 3588 5602 782
υμίν γνωριούσι τα ώδε **4:10** ασπάζεται
[3]they shall make known to you [1]the *things* [2]here]. [3]greets

1473 * 3588 4869-1473 2532 * 3588
υμάς Αρίσταρχος ο συναιχμάλωτός μου και Μάρκος ο
[4]you [1]Aristarchus [2]my fellow-captive], and Mark the
431 * 4012 3739 2983 1785
ανεψιός Βαρνάβα περί ου ελάβετε εντολάς
cousin of Barnabas, (concerning whom you received commands –
1437 2064 4314 1473 1209 1473 2532
εάν έλθη προς υμάς δέξασθε αυτόν **4:11** και
if he should come to you, receive him!) and
* 3588 3004 * 3588 1510.6 1537
Ιησούς ο λεγόμενος Ιούστος οι όντες εκ
Joshua, the one being called Justus, the ones being from out of
4061 3778 3441 4904 1519 3588 932
περιτομής ούτοι μόνοι συνεργοί εις την βασιλείαν
the circumcision. These alone *are* fellow-workers in the kingdom
3588 2316 3748 1096 1473-3931
του θεού οίτινες εγενήθησάν μοι παρηγορία
of God who became an encouragement to me.
782 1473 * 3588 1537 1473
4:12 ασπάζεται υμάς Επαφράς ο εξ υμών
[2]greets [3]you [1]Epaphras], the one from out of you,
1401 5547 3842 75 5228 1473 1722
δούλος χριστού πάντοτε αγωνιζόμενος υπέρ υμών εν
a bondman of Christ, at all times struggling for you in
3588 4335 2443 2476 5046 2532 4137
ταις προσευχαίς ίνα στήτε τέλειοι και πεπληρωμένοι
the prayers, that you should stand perfect and being filled
1722 3956 2307 3588 2316 3140-1063 1473
εν παντί θελήματι του θεού **4:13** μαρτυρώ γαρ αυτώ
in every will of God. For I bear witness to him
3754 2192 2205 4183 5228 1473 2532 3588 1722 *
ότι έχει ζήλον πολύν υπέρ υμών και των εν Λαοδικεία
that he has [2]zeal [1]much] for you, and the ones in Laodicea,
2532 3588 1722 * 782 1473 * 3588
και των εν Ιεραπόλει **4:14** ασπάζεται υμάς Λουκάς ο
and the ones in Hierapolis. [5]greets [6]you [1]Luke
2395 3588 27 2532 * 782 3588 1722
ιατρός ο αγαπητός και Δημάς **4:15** ασπάσασθε τους εν
[4]physician [2]the [3]beloved], and Demas. You greet the [2]in
* 80 2532 * 2532 3588 2596 3624-1473
Λαοδικεία αδελφούς και Νυμφάν και την κατ' οίκον αυτού
[3]Laodicea [1]brothers], and Nymphas, and the [2]in [3]his house
1577 2532 3752 314 3844 1473 3588
εκκλησίαν **4:16** και όταν αναγνωσθή παρ' υμίν η
[1]assembly]! And whenever [3]should be read [4]by [5]you [1]the
1992 4160 2443 2532 1722 3588 *-1577
επιστολή ποιήσατε ίνα και εν τη Λαοδικέων εκκλησία
[2]letter], do it that also in the assembly of Laodiceans
314 2532 3588 1537 * 2443 2532
αναγνωσθή και την εκ Λαοδικείας ίνα και
it should be read, and the one from out of Laodicea, that also
1473 314 2532 2036 * 991
υμείς αναγνώτε **4:17** και είπατε Αρχίππω βλέπε
you should read *it*! And say to Archippus, Take heed to
3588 1248 3739 3880 1722 2962 2443
την διακονίαν ην παρέλαβες εν κυρίω ίνα
the service which you took to yourself in *the* Lord, that
1473-4137 3588 783 3588 1699 5495 *
αυτήν πληροίς **4:18** ο ασπασμός τη εμή χειρί Παύλου
you should fulfill it! The greeting *by* my hand, Paul.
3421 1473 3588 1199 3588 5484 3326 1473 281
μνημονεύετέ μου των δεσμών η χάρις μεθ' υμών αμήν
Remember my bonds! The favor *be* with you. Amen.

1 THESSALONIANS

CHAPTER 1

Paul's Greetings to the Thessalonians

* 2532 * 2532 * 3588 1577
1:1 Παύλος και Σιλουανός και Τιμόθεος τη εκκλησία
Paul, and Silvanus, and Timothy, to the assembly
* 1722 2316 3962 2532 2962 *
Θεσσαλονικέων εν θεώ πατρί και κυρίω Ιησού
of Thessalonians, in God *the* father, and in *the* Lord Jesus
5547 5484 1473 2532 1515 575 2316 3962-1473 2532
χριστώ χάρις υμίν και ειρήνη από θεού πατρός ημών και
Christ. Favor to you, and peace from God our father, and

2962 * 5547 2168 3588 2316 3842
κυρίου Ιησού χριστού 1:2 ευχαριστούμεν τω θεώ πάντοτε
the Lord Jesus Christ. We give thanks *to* God at all times

4012 3956 1473 3417 1473 4160 1909
περί πάντων υμών μνείαν υμών ποιούμενοι επί
concerning all of you, [[2]mention [3]of you [1]making] in

3588 4335-1473 89 3421 1473
των προσευχών ημών 1:3 αδιαλείπτως μνημονεύοντες υμών
our prayers, continually remembering your

3588 2041 3588 4102 2532 3588 2873 3588 26 2532
του έργου της πίστεως και του κόπου της αγάπης και
work of the belief, and the toil of the love, and

3588 5281 3588 1680 3588 2962-1473 * 5547
της υπομονής της ελπίδος του κυρίου ημών Ιησού χριστού
the endurance of the hope of our Lord Jesus Christ,

1715 3588 2316 2532 3962 1473 1492 80
έμπροσθεν του θεού και πατρός ημών 1:4 ειδότες αδελφοί
before [[2]God [3]and [4]father [1]our]. Knowing brothers,

25 5259 2316 3588 1589-1473 3754 3588
ηγαπημένοι υπό θεού την εκλογήν υμών 1:5 ότι το
O ones being loved by God, of your selection, that

2098-1473 3756 1096 1519 1473 1722 3056 3440
ευαγγέλιον ημών ουκ εγενήθη εις υμάς εν λόγω μόνον
our good news *did* not take place in you in word only,

235 2532 1722 1411 2532 1722 4151 39 2532 1722
αλλά και εν δυνάμει και εν πνεύματι αγίω και εν
but also in power, and in [[2]spirit [1]holy], and in

4136 4183 2531 1492 3634 1096 1722
πληροφορία πολλή καθώς οίδατε οίοι εγενήθημεν εν
[[2]full assurance [1]much], as you know what we became among

1473 1223 1473 2532 1473 3402 1473 1096 2532
υμίν δι' υμάς 1:6 και υμείς μιμηταί ημών εγενήθητε και
you for you. And you [[2]imitators [3]of us [1]became] and

3588 2962 1209 3588 3056 1722 2347 4183
του κυρίου δεξάμενοι τον λόγον εν θλίψει πολλή
of the Lord, having received the word in [[2]affliction [1]much],

3326 5479 4151 39 5620 1096-1473
μετά χαράς πνεύματος αγίου 1:7 ώστε γενέσθαι υμάς
with joy [[2]spirit [1]of holy], so that you became

5179 3956 3588 4100 1722 3588 * 2532
τύπους πάσι τοις πιστεύουσιν εν τη Μακεδονία και
models to all the ones believing in Macedonia and

3588 * 575 1473 1063 1837 3588 3056
τη Αχαΐα 1:8 αφ' υμών γαρ εξήχηται ο λόγος
Achaia. [[7]from [8]you [1]For [6]has resounded [2]the [3]word

3588 2962 3756 3440 1722 3588 * 2532 1722 *
του κυρίου ου μόνον εν τη Μακεδονία και εν Αχαΐα
[4]of the [5]Lord], not only in Macedonia and in Achaia,

235 2532 1722 3956 5117 3588 4102 1473 3588 4314
αλλά και εν παντί τόπω η πίστις υμών η προς
but also in every place the belief of yours towards

3588 2316 1831 5620 3361 5532 1473 2192
τον θεόν εξελήλυθεν ώστε μη χρείαν ημάς έχειν
God has gone forth, so as [[3]no [4]need [1]for us [2]to have]

2980 5100 1473-1063 4012 1473
λαλείν τι 1:9 αυτοί γαρ περί ημών
to say anything. For they themselves [[2]concerning [3]us

518 3697 1529 2192 4314 1473
απαγγέλλουσιν οποίαν είσοδον έσχομεν προς υμάς
[1]report] as to like what introduction we had towards you,

2532 4459 1994 4314 3588 2316 575 3588 1497 1398
και πως επεστρέψατε προς τον θεόν από των ειδώλων δουλεύειν
and how you turned to God from the idols to serve

2316 2198 2532 228 2532 362 3588 5207-1473
θεώ ζώντι και αληθινώ 1:10 και αναμένειν τον υιόν αυτού
[[4]God [1]a living [2]and [3]true], and to await his son

1537 3588 3772 3739 1453 1537 3498
εκ των ουρανών ον ήγειρεν εκ νεκρών
from out of the heavens, whom he raised from out of dead ones –

* 3588 4506 1473 575 3588 3709 3588 2064
Ιησούν τον ρυόμενον ημάς από της οργής της ερχομένης
Jesus, the one rescuing us from the [[2]wrath [1]coming].

CHAPTER 2

Paul's Motives

1473-1063 1492 80 3588 1529-1473
2:1 αυτοί γαρ οίδατε αδελφοί την είσοδον ημών
For you yourselves know, brothers, our introduction

3588 4314 1473 3754 3756 2756 1096 235 2532
την προς υμάς ότι ου κενή γέγονεν 2:2 αλλά και
towards you, that [[2]not [4]in vain [1]it has [3]been]. But also

4310 2532 5195 2531 1492
προπαθόντες και υβρισθέντες καθώς οίδατε
having suffered before, and having been insulted, as you know,

1722 * 3955 1722 3588 2316-1473
εν Φιλίπποις επαρρησιασάμεθα εν τω θεώ ημών
in Philippi, we were speaking openly in our God,

2980 4314 1473 3588 2098 3588 2316 1722 4183
λαλήσαι προς υμάς το ευαγγέλιον του θεού εν πολλώ
to speak to you the good news of God with much

73 3588 1063 3874-1473 3756 1537
αγώνι 2:3 η γαρ παράκλησις ημών ουκ εκ
struggle. For our exhortation *was* not from out of

4106 3761 1537 167 3777 1722 1388 235
πλάνης ουδέ εξ ακαθαρσίας ούτε εν δόλω 2:4 αλλά
delusion, nor from out of uncleanness, nor in deceit. But

2531 1381 5259 3588 2316 4100 3588
καθώς δεδοκιμάσμεθα υπό του θεού πιστευθήναι το
as having been proved by God to be trusted with the

2098 3779 2980 3756 5613 444 700
ευαγγέλιον ούτως λαλούμεν ουχ ως ανθρώποις αρέσκοντες
good news, so we speak, not as [[2]men [1]pleasing],

235 3588 2316 3588 1381 3588 2588-1473
αλλά τω θεώ τω δοκιμάζοντι τας καρδίας ημών
but *to* God – the one trying our hearts.

3777-1063 4218 1722 3056 2850 1096
2:5 ούτε γαρ ποτέ εν λόγω κολακείας εγενήθημεν
For neither at any time with word of flattery did we exist,

2531 1492 3777 1722 4392 4124 2316
καθώς οίδατε ούτε εν προφάσει πλεονεξίας θεός
(as you know), nor with an excuse *for* a desire for wealth, (God

3144 3777 2212 1537 444 1391 3777 575
μάρτυς 2:6 ούτε ζητούντες εξ ανθρώπων δόξαν ούτε αφ'
is witness), nor seeking [[2]from [3]men [1]glory], nor from

1473 3777 575 243 1410 1722 922 1510.1 5613
υμών ούτε από άλλων δυνάμενοι εν βάρει είναι ως
you, nor from others, *though* being able to in weight being as

5547 652 235 1096 2261 1722 3319-1473
χριστού απόστολοι 2:7 αλλ' εγενήθημεν ήπιοι εν μέσω υμών
Christ's apostles. But we became calm in your midst,

5613 302 5162 2282 3588-1438 5043 3779
ως αν τροφός θάλπη τα εαυτής τέκνα 2:8 ούτως
as even a nurse should comfort her own children. Thus

2442 1473 2106 3330 1473 3756 3440
ιμειρόμενοι υμών ευδοκούμεν μεταδούναι υμίν ου μόνον
longing over you, we thought well to share with you not only

3588 2098 3588 2316 235 2532 3588 1438 5590
το ευαγγέλιον του θεού αλλά και τας εαυτών ψυχάς
the good news of God, but also our own lives,

1360 27 1473 1096 3421-1063
διότι αγαπητοί ημίν γεγένησθε 2:9 μνημονεύετε γαρ
for [[2]beloved [3]to us [1]you have become]. For you remember,

80 3588 2873-1473 2532 3588 3449 3571 1063
αδελφοί τον κόπον ημών και τον μόχθον νυκτός γαρ
brothers, our toil and trouble; [[3]night [1]for

2532 2250 2038 4314 3588 3361-1912 5100
και ημέρας εργαζόμενοι προς το μη επιβαρήσαι τινα
[4]and [5]day [2]working], so as to not overburden any

1473 2784 1519 1473 3588 2098 3588 2316
υμών εκηρύξαμεν εις υμάς το ευαγγέλιον του θεού
of you, we proclaimed to you the good news of God.

1473 3144 2532 3588 2316 5613 3743 2532 1346
2:10 υμείς μάρτυρες και ο θεός ως οσίως και δικαίως
You *are* witnesses, and God, how sacredly and justly

2532 274 1473 3588 4100 1096
και αμέμπτως υμίν τοις πιστεύουσιν εγενήθημεν
and blamelessly [[2]to you [3]the ones [4]believing [1]we were].

2509 1492 5613 1520-1538 1473 5613 3962
2:11 καθάπερ οίδατε ως ένα έκαστον υμών ως πατήρ
Just as you know how each one of you [[6]as [7]a father

5043-1438 3870 1473 2532 3888
τέκνα εαυτού παρακαλούντες υμάς και παραμυθούμενοι
[8]his own children [1]*we were* comforting [5]you [2]and consoling

2532 3143 1519 3588 4043-1473 516 3588
και μαρτυρόμενοι 2:12 εις το περιπατήσαι υμάς αξίως του
[3]and [4]testifying *to*], for you to walk worthily

2316 3588 2564 1473 1519 3588 1438 932 2532
θεού του καλούντος υμάς εις την εαυτού βασιλείαν και
of God, the one calling you into his own kingdom and

1391 1223 3778 2532 1473 2168 3588
δόξαν 2:13 διά τούτο και ημείς ευχαριστούμεν τω
glory. On account of this also we give thanks *to*

2316 89 3754 3880 3056 189 3844
θεώ αδιαλείπτως ότι παραλαβόντες λόγον ακοής παρ'
God continually, that taking to yourselves *the* word of report [[2]by

1473 3588 2316 1209 3756 3056 444 235
ημών του θεού εδέξασθε ου λόγον ανθρώπων αλλά
[3]us [1]of God], you received not *the* word of men, but

2531 1510.2.3 230 3056 2316 3739 2532 1754 1722
καθώς εστιν αληθώς λόγον θεού ος και ενεργείται εν
as it is truly, *the* word of God, which also exerts energy in

1473 3588 4100 1473-1063 3402 1096
υμίν τοις πιστεύουσιν **2:14** υμείς γαρ μιμηταί εγενήθητε
you the ones believing. For you [[2]imitators [1]became],

80 3588 1577 3588 2316 3588 1510.6 1722 3588
αδελφοί των εκκλησιών του θεού των ουσών εν τη
brothers, of the assemblies of God being in

* 1722 5547 * 3754 3588-1473 3958 2532
Ιουδαία εν χριστώ Ιησού ότι τα αυτά επάθετε και
Judea in Christ Jesus; that the same *things* [[3]suffered [2]also

1473 5259 3588-2398 4853 2531 2532 1473 5259
υμείς υπό των ιδίων συμφυλετών καθώς και αυτοί υπό
[1]you] by your own fellow-tribesmen, as also they by

3588 * 3588 2532 3588 2962 615
των Ιουδαίων **2:15** των και τον κύριον αποκτεινάντων
the Jews, the ones both [[2]the [3]Lord [1]killing]

* 2532 3588-2398 4396 2532 1473-1559 2532
Ιησούν και τους ιδίους προφήτας και ημάς εκδιωξάντων και
Jesus, and their own prophets, and driving you out, and

2316 3361 700 2532 3956 444 1727
θεώ μη αρεσκόντων και πάσιν ανθρώποις εναντίων
[[3]to God [1]*are* not [2]pleasing], and [[2]to all [3]men [1]opposing];

2967 1473 3588 1484 2980 2443
2:16 κωλυόντων ημάς τοις έθνεσι λαλήσαι ίνα
(ones restraining us [[2]to the [3]nations [1]to speak] that

4982 1519 3588 378 1473 3588
σωθώσιν εις το αναπληρώσαι αυτών τας
they should be delivered), so as to fill up their

266 3842 5348-1161 1909 1473 3588 3709 1519
αμαρτίας πάντοτε έφθασε δε επ' αυτούς η οργή εις
sins at all times. But came upon them the wrath to

5056 1473-1161 80 642 575 1473
τέλος **2:17** ημείς δε αδελφοί απορφανισθέντες αφ' υμών
the end. But we, brothers, being orphaned from you

4314 2540 5610 4383 3756 2588 4056
προς καιρόν ώρας προσώπω ου καρδία περισσοτέρως
for [[2]time [1]an hour], in person, not in heart, more exceedingly

4704 3588 4383-1473 1492 1722 4183
εσπουδάσαμεν το πρόσωπον υμών ιδείν εν πολλή
hurried [[2]your face [1]to behold] with much

1939 1352 2309 2064 4314 1473
επιθυμία **2:18** διό ηθελήσαμεν ελθείν προς υμάς
desire. Therefore we wanted to come to you,

1473-3303 * 2532 530 2532 1364 2532 1465 1473
εγώ μεν Παύλος και άπαξ και δις και ενέκοψεν ημάς
even indeed I Paul, even once and twice, and [[2]hindered [3]us

3588 4567 5100-1063 1473 1680 2228 5479 2228 4735
ο σατανάς **2:19** τις γαρ ημών ελπίς η χαρά η στέφανος
[1]Satan]. For what *is* our hope, or joy, or crown

2746 2228 3780 2532 1473 1715 3588 2962-1473
καυχήσεως η ουχί και υμείς έμπροσθεν του κυρίου ημών
of boasting? Or is it not also you in front of our Lord

* 5547 1722 3588 1473 3952 1473-1063 1510.2.5
Ιησού χριστού εν τη αυτού παρουσία **2:20** υμείς γαρ εστε
Jesus Christ at his arrival? For you are

3588 1391-1473 2532 3588 5479
η δόξα ημών και η χαρά
our glory and joy.

CHAPTER 3

Timothy's Ministry to the Thessalonians

1352 3371 4722 2106
3:1 διό μηκέτι στέγοντες ευδοκήσαμεν
Therefore no longer holding off, we thought well

2641 1722 * 3441 2532 3992
καταλειφθήναι εν Αθήναις μόνοι **3:2** και επέμψαμεν
to be left behind in Athens alone, and we sent forth

* 3588 80-1473 2532 1249 3588 2316 2532
Τιμόθεον τον αδελφόν ημών και διάκονον του θεού και
Timothy our brother and servant of God, and

4904-1473 1722 3588 2098 3588 5547 1519 3588
συνεργόν ημών εν τω ευαγγελίω του χριστού εις το
our fellow-worker in the good news of the Christ, for the

4741 1473 2532 3870 1473 4012 3588 4102
στηρίξαι υμάς και παρακαλέσαι υμάς περί της πίστεως
supporting you, and to comfort you concerning the belief

1473 3588 3367 4525 1722 3588 2347-3778
υμών **3:3** τω μηδένα σαίνεσθαι εν ταις θλίψεσι ταύταις
of yours, in the no one shrinking in these afflictions;

1473-1063 1492 3754 1519 3778 2749
αυτοί γαρ οίδατε ότι εις τούτο κείμεθα
for you yourselves know that in this we are situated.

2532-1063 3753 4314 1473 1510.7.4 4302
3:4 και γαρ ότε προς υμάς ήμεν προελέγομεν
For also, when [[2]with [3]you [1]we were], we said beforehand

1473 3754 3195 2346 2531 2532 1096
υμίν ότι μέλλομεν θλίβεσθαι καθώς και εγένετο
to you that we are about to be afflicted, as also it happened,

2532 1492 1223 3778 2504 3371 4722
και οίδατε **3:5** διά τούτο καγώ μηκέτι στέγων
and you know. Because of this, I also no longer holding off,

3992 1519 3588 1097 3588 4102 1473 3381
έπεμψα εις το γνώναι την πίστιν υμών μήπως
sent forth for the knowing the belief of yours, lest perhaps

3985 1473 3588 3985 2532 1519 2756 1096
επείρασεν υμάς ο πειράζων και εις κενόν γένηται
[[3]tested [4]you [1]the one [2]testing], and [[3]in [4]vain [2]became

3588 2873-1473 737-1161 2064-* 4314 1473
ο κόπος ημών **3:6** άρτι δε ελθόντος Τιμοθέου προς ημάς
[1]our toil]. But now Timothy having come to us

575 1473 2532 2097 1473 3588 4102
αφ' υμών και ευαγγελισαμένου ημίν την πίστιν
from you, and having announced good news to us – the belief

2532 3588 26 1473 2532 3754 2192 3417
και την αγάπην υμών και ότι έχετε μνείαν
and the love of yours; and that you have [[3]remembrance

1473 18 3842 1971 1473-1492 2509
ημών αγαθήν πάντοτε επιποθούντες ημάς ιδείν καθάπερ
[4]of us [2]a good [1]at all times], longing to see us, just as

2532 1473 1473 1223 3778 3870
και ημείς υμάς **3:7** διά τούτο παρεκλήθημεν
also we you. Because of this we were comforted,

80 1909 1473 1909 3956 3588 2347 2532 318
αδελφοί εφ' υμίν επί πάση τη θλίψει και ανάγκη
brothers, over you in all [[2]affliction [3]and [4]necessity

1473 1223 3588 1473-4102 3754 3568 2198 1437
ημών διά της υμών πίστεως **3:8** ότι νυν ζώμεν εάν
[1]our], because of the belief of yours. For now we live if

1473 4739 1722 2962 5100-1063 2169
υμείς στήκετε εν κυρίω **3:9** τίνα γαρ ευχαριστίαν
you stand firmly in *the* Lord. For what thankfulness

1410 3588 2316-467 4012 1473 1909 3956
δυνάμεθα τω θεώ ανταποδούναι περί υμών επί πάση
are we able to recompense God concerning you, for all

3588 5479 3739 5463 1223 1473 1715 3588
τη χαρά η χαίρομεν δι' υμάς έμπροσθεν του
the joy which we rejoice on account of you before

2316-1473 3571 2532 2250 5238.1 1189
θεού ημών **3:10** νυκτός και ημέρας υπερεκπερισσού δεόμενοι
our God, night and day superabundantly beseeching

1519 3588 1492 1473 3588 4383 2532 2675 3588
εις το ιδείν υμών το πρόσωπον και καταρτίσαι τα
for the beholding your face, and to ready the

5303 3588 4102-1473 1473 1161 3588
υστερήματα της πίστεως υμών **3:11** αυτός δε ο
deficiencies of the belief of yours? [[7]himself [1]And

2316 2532 3962 1473 2532 3588 2962-1473 * 5547
θεός και πατήρ ημών και ο κύριος ημών Ιησούς χριστός
[4]God [5]and [6]father [3]our [8]and [9]our Lord [10]Jesus [11]Christ

2720 3588 3598-1473 4314 1473 1473
κατευθύναι την οδόν ημών προς υμάς **3:12** υμάς
[2]may] straighten out our way to you. [[6]you

1161 3588 2962 4121 2532 4052 3588
δε ο κύριος πλεονάσαι και περισσεύσαι τη
[1]And [3]the [4]Lord [2]may [5]superabound], and may he abound the

26 1519 240 2532 1519 3956 2509 2532
αγάπη εις αλλήλους και εις πάντας καθάπερ και
love towards one another and towards all, just as also

1473 1519 1473 1519 3588 4741 1473 3588 2588
ημείς εις υμάς **3:13** εις το στηρίξαι υμών τας καρδίας
we towards you, so as to support your hearts

273 1722 42 1715 3588 2316 2532 3962-1473
αμέμπτους εν αγιωσύνη έμπροσθεν του θεού και πατρός ημών
blameless in holiness before the God and our father

1722 3588 3952 3588 2962-1473 * 5547 3326 3956
εν τη παρουσία του κυρίου ημών Ιησού χριστού μετά πάντων
at the arrival of our Lord Jesus Christ with all

3588 39-1473
των αγίων αυτού
his holy ones.

CHAPTER 4

An Appeal to Sanctification

3588 3062 3767 80 2065 1473 2532
4:1 το λοιπόν ουν αδελφοί ερωτώμεν υμάς και
The rest then, brothers, we ask you, and

3870 1722 2962 * 2531 3880 3844 1473
παρακαλούμεν εν κυρίω Ιησού καθώς παρελάβετε παρ' ημών
appeal in *the* Lord Jesus, *that* as you received from us

3588 4459 1163-1473 4043 2532 700
το πως δει υμάς περιπατείν και αρέσκειν
the *thing* how it was necessary for you to walk and to please

2316 2443 4052 3123 1492-1063 5100
θεώ ίνα περισσεύητε μάλλον 4:2 οίδατε γαρ τίνας
God, that you should abound more; for you know what

3852 1325 1473 1223 3588 2962 *
παραγγελίας εδώκαμεν υμίν διά του κυρίου Ιησού
exhortations we gave to you through the Lord Jesus.

3778-1063 1510.2.3 2307 3588 2316 3588 38-1473
4:3 τούτο γαρ εστι θέλημα του θεού ο αγιασμός υμών
For this is *the* will of God – your sanctification;

566-1473 575 3588 4202 1492
απέχεσθαι υμάς από της πορνείας 4:4 ειδέναι
for you to be at a distance from harlotry; [[3]to know

1538 1473 3588 1438 4632 2932 1722 38
έκαστον υμών το εαυτού σκεύος κτάσθαι εν αγιασμώ
[1]*for* each [2]of you] his own vessel, to possess *it* in sanctification

2532 5092 3361 1722 3806 1939 2509 2532 3588
και τιμή 4:5 μη εν πάθει επιθυμίας καθάπερ και τα
and honor, not in passion of desire, as even the

1484 3588 3361 1492 3588 2316 3588 3361 5233
έθνη τα μη ειδότα τον θεόν 4:6 το μη υπερβαίνειν
nations not knowing God; to not surpass

2532 4122 1722 3588 4229 3588 80-1473 1360
και πλεονεκτείν εν τω πράγματι τον αδελφόν αυτού διότι
and to overabound in the matter of his brother; for

1558 3588 2962 4012 3956 3778
έκδικος ο κύριος περί πάντων τούτων
the one punishing *is* the Lord concerning all these *things*,

2531 2532 4277 1473 2532 1263 3756 1063
καθώς και προείπαμεν υμίν και διεμαρτυράμεθα 4:7 ου γαρ
as also we foretold to you and testified. [[5]not [1]For

2564 1473 3588 2316 1909 167 235 1722 38
εκάλεσεν ημάς ο θεός επί ακαθαρσία αλλ' εν αγιασμώ
[3]called [4]us [2]God] unto uncleanness, but in sanctification.

5105 3588 114 3756 444 114
4:8 τοιγαρούν ο αθετών ουκ άνθρωπον αθετεί
Accordingly the one disregarding, [[2]not [3]man [1]disregards],

235 3588 2316 3588 2532 1325 3588 4151 1473 3588
αλλά τον θεόν τον και δόντα† το πνεύμα αυτού το
but God, the one also having given [[3]spirit [1]his

39 1519 1473 4012-1161 3588 5360 3756
άγιον εις ημάς 4:9 περί δε της φιλαδελφίας ου
[2]holy] to us. And concerning brotherly affection [[2]not

5532 2192 1125 1473 1473 1063 1473
χρείαν έχετε γράφειν υμίν αυτοί γαρ υμείς
[3]a need [1]you have] *for me* to write to you, [[3]yourselves [1]for [2]you]

2312-1510.2.5 1519 3588 25 240 2532-1063
θεοδίδακτοί εστε εις το αγαπάν αλλήλους 4:10 και γαρ
are taught by God to love one another. For even

4160 1473 1519 3956 3588 80 3588 1722 3650
ποιείτε αυτό εις πάντας τους αδελφούς τους εν όλη
do this towards all the brothers in all

3588 * 3870-1161 1473 80 4052
τη Μακεδονία παρακαλούμεν δε υμάς αδελφοί περισσεύειν
Macedonia! But we appeal to you, brothers, to abound

3123 2532 5389 2270 2532 4238
μάλλον 4:11 και φιλοτιμείσθαι ησυχάζειν και πράσσειν
more; and to strive earnestly to be quiet, and to do

3588-2398 2532 2038 3588 2398 5495 1473 2531
τα ίδια και εργάζεσθαι ταις ιδίαις χερσίν υμών καθώς
your own *things*, and to work *with* [[2]own [3]hands [1]your], as

1473-3853 2443 4043 2156
υμίν παρηγγείλαμεν 4:12 ίνα περιπατήτε ευσχημόνως
we exhorted to you, that you should walk decently

4314 3588 1854 2532 3367 5532 2192
προς τους έξω και μηδενός χρείαν έχητε
towards the ones outside, and no one [[2]need [1]should have].

The Arrival of The Lord

3756 2309 1161 1473 50 80
4:13 ου θέλομεν δε υμάς αγνοείν αδελφοί
[[2]I *do* not [3]want [1]But] you to be ignorant, brothers,

4012 3588 2837 2443 3361-3076 2531
περί των κεκοιμημένων ίνα μη λυπήσθε καθώς
concerning the ones having gone to sleep, that you fret not as

2532 3588 3062 3588 3361 2192 1680 1487-1063 4100
και οι λοιποί οι μη έχοντες ελπίδα 4:14 ει γαρ πιστεύομεν
even the rest not having hope. For if we believe

3754 * 599 2532 450 3779 2532 3588 2316 3588
ότι Ιησούς απέθανε και ανέστη ούτω και ο θεός τους
that Jesus died and rose up, so also God [[4]the ones

2837 1223 3588 * 71 4862 1473
κοιμηθέντας διά του Ιησού άξει συν αυτώ
[5]having gone to sleep [6]through [7]Jesus [1]will bring [2]with [3]him].

3778-1063 1473 3004 1722 3056 2962 3754 1473
4:15 τούτο γαρ υμίν λέγομεν εν λόγω κυρίου ότι ημείς
For this to you we say by word of *the* Lord, that we,

3588 2198 3588 4035 1519 3588 3952 3588
οι ζώντες οι περιλειπόμενοι εις την παρουσίαν του
the ones living, the ones remaining at the arrival of the

2962 3766.2 5348 3588 2837
κυρίου ου μη φθάσωμεν τους κοιμηθέντας
Lord, in no way should anticipate the ones having gone to sleep.

3754 1473 3588 2962 1722 2752 1722 5456
4:16 ότι αυτός ο κύριος εν κελεύσματι εν φωνή
For [[3]himself [1]the [2]Lord] in a word of command by *the* voice

743 2532 1722 4536 2316 2597 575
αρχαγγέλου και εν σάλπιγγι θεού καταβήσεται απ'
of an archangel, and with a trumpet of God, shall descend from

3772 2532 3588 3498 1722 5547 450 4412
ουρανού και οι νεκροί εν χριστώ αναστήσονται πρώτον
heaven, and the dead ones in Christ shall rise up first.

1899 1473 3588 2198 3588 4035 260
4:17 έπειτα ημείς οι ζώντες οι περιλειπόμενοι άμα
Thereupon we the living, the ones remaining, together

4862 1473 726 1722 3507 1519 529 3588
συν αυτοίς αρπαγησόμεθα εν νεφέλαις εις απάντησιν του
with them shall be seized in clouds for meeting the

2962 1519 109 2532 3779 3842 4862 2962 1510.8.4
κυρίου εις αέρα και ούτω πάντοτε συν κυρίω εσόμεθα
Lord in *the* air. And thus at all times with *the* Lord we shall be.

5620 3870 240 1722 3588 3056-3778
4:18 ώστε παρακαλείτε αλλήλους εν τοις λόγοις τούτοις
So then comfort one another by these words!

CHAPTER 5

The Day of The Lord

4012-1161 3588 5550 2532 3588 2540 80
5:1 περί δε των χρόνων και των καιρών αδελφοί
But concerning the times and the seasons, brothers,

3756 5532 2192 1473 1125 1473
ου χρείαν έχετε υμίν γράφεσθαι 5:2 αυτοί
[[2]not [3]a need [1]You have [5]to you [4]to be written]. [[3]yourselves

1063 199 1492 3754 3588 2250 2962 5613
γαρ ακριβώς οίδατε ότι η ημέρα κυρίου ως
[1]For [5]exactly [2]you [4]know] that the day of *the* Lord [[3]as

2812 1722 3571 3779 2064 3752-1063
κλέπτης εν νυκτί ούτως έρχεται 5:3 όταν γαρ
[4]a thief [5]in [6]*the* night [1]so [2]comes]. For whenever

3004 1515 2532 803 5119 160
λέγωσιν ειρήνη και ασφάλεια τότε αιφνίδιος
they should say, Peace and safety; then sudden

1473-2186 3639 5618 3588 5604 3588 1722
αυτοίς εφίσταται όλεθρος ώσπερ η ωδίν τη εν
[[2]sets upon them [1]ruin], as if the pangs to the one [[2]in

1064 2192 2532 3766.2 1628
γαστρί εχούση και ου μη εκφύγωσιν
[3]*the* womb [1]having *one*]; and in no way should they flee from *it*.

1473-1161 80 3756-1510.2.5 1722 4655 2443 3588
5:4 υμείς δε αδελφοί ουκ εστέ εν σκότει ίνα η
But you, brothers, are not in darkness, that the

2250 1473 5613 2812 2638 3956 1473
ημέρα υμάς ως κλέπτης καταλάβη 5:5 πάντες υμείς
day [[2]you [3]as [4]a thief [1]should overtake]. [[3]all [1]You

5207 5457 1510.2.5 2532 5207 2250 3756-1510.2.4 3571
υιοί φωτός εστε και υιοί ημέρας ουκ εσμέν νυκτός
[4]sons [5]of light [2]are], and sons of day. We are not of night

---

4:8 †*Ald. reads* **διδοντα** - giving.

3761 4655 686 3767 3361 2518
ουδὲ σκότους 5:6 ἄρα οὖν μη καθεύδωμεν
nor of darkness. So then we should not be sleeping

5613 2532 3588 3062 235 1127 2532 3525
ως και οι λοιποί αλλὰ γρηγορῶμεν και νήφωμεν
as also the rest; but we should be vigilant and be sober.

3588-1063 2518 3571 2518 2532 3588
5:7 οι γαρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύδουσι και οι
For the ones sleeping, [2night 1sleep at], and the ones

3182 3571 3184 1473-1161
μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν 5:8 ημείς δε
being intoxicated, [2at night 1are intoxicated]. But we

2250-1510.6 3525 1746 2382
ημέρας ὄντες† νήφωμεν ενδυσάμενοι θώρακα
being of day should be sober, putting on *the* chest *plate*

4102 2532 26 2532 4030 1680 4991
πίστεως και αγάπης και περικεφαλαίαν ελπίδα σωτηρίας
of belief and love, and helmet – *the* hope of deliverance.

3754 3756 5087 1473 3588 2316 1519 3709 235 1519
5:9 ότι ουκ έθετο ημάς ο θεὸς εις οργὴν αλλ' εις
For [4not 2set 3us 1God] for wrath, but for

4047 4991 1223 3588 2962-1473 *
περιποίησιν σωτηρίας διὰ του κυρίου ημών Ιησού
the procurement of deliverance through our Lord Jesus

5547 3588 599 5228 1473 2443 1535
χριστού 5:10 του αποθανόντος υπὲρ ημών ίνα είτε
Christ, the one having died for us, that whether

1127 1535 2518 260 4862 1473
γρηγορῶμεν είτε καθεύδωμεν άμα συν αυτώ
we be vigilant, *or* whether we sleep, together with him

2198 1352 3870 240 2532
ζήσωμεν 5:11 διὸ παρακαλείτε αλλήλους και
we shall live. Therefore comfort one another, and

3618 1520 3588 1520 2531 2532 4160
οικοδομείτε εις τον ένα καθὼς και ποιείτε
let [2build up 1one] the *other* one, as even you do!

Final Exhortations

2065-1161 1473 80 1492 3588
5:12 ερωτῶμεν δε υμάς αδελφοί ειδέναι τους
And we ask you, brothers, to know the ones

2872 1722 1473 2532 4291 1473 1722
κοπιῶντας εν υμίν και προϊσταμένους υμών εν
tiring in labor among you, and being set over you in

2962 2532 3560 1473 2532 2233 1473
κυρίω και νουθετούντας υμάς 5:13 και ηγείσθαι αυτούς
the Lord, and admonishing you, and to esteem them

5238.1 1722 26 1223 3588 2041-1473
υπερεκπερισσού εν αγάπη διὰ το έργον αυτών
superabundantly in love on account of their work.

1514 1722 1438 3870-1161 1473
ειρηνεύετε εν εαυτοίς 5:14 παρακαλούμεν δε υμάς
Make peace among yourselves! And we appeal to you,

80 3560 3588 813 3888 3588
αδελφοί νουθετείτε τους ατάκτους παραμυθείσθε τους
brothers, admonish the ones in disorder! Console the ones

3642 472 3588 772 3114
ολιγοψύχους αντέχεσθε των ασθενών μακροθυμείτε
being faint-hearted! Hold to the weak! Be long-suffering

4314 3956 3708 3361 5100 2556 473 2556 5100
προς πάντας 5:15 οράτε μη τις κακὸν αντὶ κακού τινὶ
to all! See that not anyone [3hurt 4for 5hurt 2anyone

591 235 3842 3588 18 1377
αποδῶ αλλὰ πάντοτε το αγαθὸν διώκετε
1should recompense]! But at all times [2good 1pursue],

2532 1519 240 2532 1519 3956 3842
και εις αλλήλους και εις πάντας 5:16 πάντοτε
both towards one another and towards all! At all times

5463 89 4336 1722 3956
χαίρετε 5:17 αδιαλείπτως προσεύχεσθε 5:18 εν παντὶ
rejoice! Continually pray! In everything

2168 3778-1063 2307 2316 1722 5547 * 1519
ευχαριστείτε τούτο γαρ θέλημα θεού εν χριστῶ Ιησού εις
give thanks! for this *is the* will of God in Christ Jesus for

1473 3588 4151 3361 4570 4394
υμάς 5:19 το πνεύμα μη σβέννυτε 5:20 προφητείας
you. [3the 4spirit 1Do not 2extinguish]! [3prophecies

3361 1848 3956 1381 3588
μη εξουθενείτε 5:21 πάντα δοκιμάζετε το
1Do not 2treat] with contempt! [2all *things* 1Prove]! [2the

5:8 †*CP adds* **υιοι** - sons.

2570 2722 575 3956 1491 4190
καλὸν κατέχετε 5:22 από παντὸς είδους πονηρού
3good 1Hold to]! [2from 3every 4appearance 5of evil

566 1473-1161 3588 2316 3588 1515
απέχεσθε 5:23 αυτὸς δε ο θεὸς της ειρήνης
1Be at a distance]! And he, the God of peace,

37 1473 3651 2532 3648-1473
αγιάσαι υμάς ολοτελείς και ολόκληρον υμών
may he sanctify you perfectly complete; and *may* your entire

3588 4151 2532 3588 5590 2532 3588 4983 274 1722
το πνεύμα και η ψυχὴ και το σώμα αμέμπτως εν
spirit and soul and body [2blamelessly 3in

3588 3952 3588 2962-1473 * 5547 5083
τη παρουσία του κυρίου ημών Ιησού χριστού τηρηθείη
4the 5arrival 6of our Lord 7Jesus 8Christ 1be kept].

4103 3588 2564 1473 3739 2532 4160
5:24 πιστὸς ο καλῶν υμάς ος και ποιήσει†
[4*is* trustworthy 1The one 2calling 3you], who also will act.

80 4336 4012 1473 782 3588
5:25 αδελφοί προσεύχεσθε περὶ ημών 5:26 ασπάσασθε τους
Brothers, pray for us! Greet [2the

80 3956 1722 5370 39 3726-1473
αδελφοὺς πάντας εν φιλήματι αγίω 5:27 ορκίζω υμάς
3brothers 1all] with [2kiss 1a holy]! I adjure you

3588 2962 314 3588 1992 3956 3588
τον κύριον αναγνωσθήναι την επιστολὴν πάσι τοις
by the Lord, [3to be read 1for the 2letter] to all the

39 80 3588 5484 3588 2962-1473 *
αγίοις αδελφοίς 5:28 η χάρις του κυρίου ημών Ιησού
sanctified brothers. The favor of our Lord Jesus

5547 3326 1473 281
χριστού μεθ' υμών αμὴν
Christ *be* with you. Amen.

2 THESSALONIANS

CHAPTER 1

Endurance in Afflictions

* 2532 * 2532 * 3588 1577
1:1 Παύλος και Σιλουανὸς και Τιμόθεος τη εκκλησία
Paul, and Silvanus, and Timothy, to the assembly

* 1722 2316 3962-1473 2532 2962 *
Θεσσαλονικέων εν θεῶ πατρὶ ημών και κυρίω Ιησού
of Thessalonians in God our father and *the* Lord Jesus

5547 5484 1473 2532 1515 575 2316 3962-1473
χριστῶ 1:2 χάρις υμίν και ειρήνη από θεού πατρὸς ημών
Christ. Favor to you and peace from God our father

2532 2962 * 5547 2168 3784 3588
και κυρίου Ιησού χριστού 1:3 ευχαριστείν οφείλομεν τω
and *the* Lord Jesus Christ. [2to give thanks 1We ought] *to*

2316 3842 4012 1473 80 2531 514-1510.2.3
θεῶ πάντοτε περὶ υμών αδελφοί καθὼς άξιόν εστιν
God at all times concerning you, brothers, as it is worthy,

3754 5232 3588 4102-1473 2532
ότι υπεραυξάνει η πίστις υμών και
that [2is caused to grow exceedingly 1your belief], and

4121 3588 26 1520 1538 3956 1473
πλεονάζει η αγάπη ενὸς εκάστου πάντων υμών
[7*is* superabundant 1the 2love 4one 3of each 5of all 6of you]

1519 240 5620 1473 1473 1722 1473 2744
εις αλλήλους 1:4 ώστε ημάς αυτούς εν υμίν καυχάσθαι
to one another, so as for us ourselves [2in 3you 1to boast],

1722 3588 1577 3588 2316 5228 3588 5281-1473
εν ταις εκκλησίαις του θεού υπὲρ της υπομονής υμών
among the assemblies of God over your endurance

2532 4102 1722 3956 3588 1375-1473 2532 3588 2347
και πίστεως εν πάσι τοις διωγμοίς υμών και ταις θλίψεσιν
and belief in all your persecutions and afflictions

3739 430 1730 3588 1342 2920
αις ανέχεσθε 1:5 ένδειγμα της δικαίας κρίσεως
which you endure – a demonstration of the just judgment

3588 2316 1519 3588 2661-1473 3588 932 3588
του θεού εις το καταξιωθήναι υμάς της βασιλείας του
of God, in the deeming you worthy of the kingdom

5:24 †*CP adds* **την ελπιδα υμων βεβαιαν** - of your firm hope.

2316 5228 3739 2532 3958 1512 1342 3844
θεοῦ ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε 1:6 εἴπερ δίκαιον παρὰ
of God, for which also you suffer; if indeed *it be* just by

2316 467 3588 2346 1473 2347
θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν
God to recompense to the ones afflicting you with affliction,

2532 1473 3588 2346 425 3326 1473 1722
1:7 καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν ἐν
and to you, the ones being afflicted, a relaxation with us, in

3588 602 3588 2962 * 575 3772 3326 32
τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων
the revelation of the Lord Jesus from heaven with angels

1411-1473 1722 4442 5395 1325 1557
δυνάμεως αὐτοῦ 1:8 ἐν πυρὶ φλογὸς διδόντος ἐκδίκησιν
of his power, in fire of flame, giving punishment

3588 3361 1492 2316 2532 3588 3361 5219
τοῖς μὴ εἰδόσι θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι
to the ones not knowing God, and to the ones not obeying

3588 2098 3588 2962-1473 * 5547 3748
τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ 1:9 οἵτινες
the good news of our Lord Jesus Christ; ones who

1349 5099 3639 166 575 4383 3588
δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ
with punishment shall pay [[2]ruin [1]eternal] from *the* face of the

2962 2532 575 3588 1391 3588 2479-1473 3752
κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ 1:10 ὅταν
Lord, and from the glory of his strength, whenever

2064 1740 1722 3588 39-1473 2532
ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ
he should come to be glorified among his holy ones, and

2296 1722 3956 3588 4100 3754
θαυμασθῆναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύσασιν† ὅτι
to be marveled at by all the ones having believed (because

4100 3588 3142-1473 1909 1473 1722 3588
ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς ἐν τῇ
[[4]was believed [1]our testimony [2]to [3]you]) in

2250-1565 1519 3739 2532 4336 3842 4012
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 1:11 εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ
that day. For which also we pray at all times for

1473 2443 1473 515 3588 2821 3588 2316-1473
ὑμῶν ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν
you that you should be worthy of the calling of our God,

2532 4137 3956 2107 19 2532 2041
καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον
and should fulfill every good-pleasure of goodness and work

4102 1722 1411 3704 1740 3588
πίστεως ἐν δυνάμει 1:12 ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ
of belief with power, so that [[6]should be glorified [1]the

3686 3588 2962-1473 * 5547 1722 1473 2532 1473
ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν ὑμῖν καὶ ὑμεῖς
[2]name [3]of our Lord [4]Jesus [5]Christ] in you, and you

1722 1473 2596 3588 5484 3588 2316-1473 2532 2962
ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου
in him, according to the favor of our God and of *the* Lord

* 5547
Ἰησοῦ χριστοῦ
Jesus Christ.

CHAPTER 2

The Arrival of The Lord

2065-1161 1473 80 5228 3588 3952
2:1 ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί ὑπὲρ τῆς παρουσίας
And we ask you, brothers, concerning the arrival

3588 2962-1473 * 5547 2532 1473 1997
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς
of our Lord Jesus Christ and our assemblage

1909 1473 1519 3588 3361 5030 4531 1473
ἐπ' αὐτὸν 2:2 εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς
unto him, for [[2]to not [3]quickly [4]be shaken [1]you]

575 3588 3563 3383 2360 3383 1223 4151
ἀπὸ τοῦ νοὸς μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος
of the mind, nor to be alarmed, neither by spirit

3383 1223 3056 3383 1223 1992 5613 1223 1473 5613
μήτε διὰ λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν ὡς
nor by word nor by letter, as by us, as

3754 1764 3588 2250 3588 5547 3361
ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ χριστοῦ 2:3 μὴ
that [[5]is present [1]the [2]day [3]of the [4]Christ]. *Let* not

5100 1473-1818 2596 3367 5158 3754 1437-3361
τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον ὅτι ἐὰν μὴ
any completely deceive you in not one manner! For unless

2064 3588 646 4412 2532 601
ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ
[[3]should come [1]the [2]defection] first, and [[4]should be uncovered

3588 444 3588 266 3588 5207 3588 684
ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας
[1]the [2]man [3]of sin] – the son of destruction,

3588 480 2532 5229 1909 3956
2:4 ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα
the one being an adversary and elevating himself above all

3004 2316 2228 4574 5620 1473 1519 3588
λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν
being called god or object of worship; so as for him [[2]in [3]the

3485 3588 2316 5613 2316 2523 584 1438 3754
ναὸν τοῦ θεοῦ ὡς θεὸν καθίσαι ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι
[4]temple [5]of God [6]as [7]God [1]to sit], exhibiting himself that

1510.2.3 2316 3756-3421 3754 2089 1510.6 4314 1473
ἐστὶ θεός 2:5 οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν πρὸς ὑμᾶς
he is God. Do you not remember that still being with you

3778 3004 1473 2532 3568 3588 2722
ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν 2:6 καὶ νῦν τὸ κατέχον
[[2]these *things* [1]I said] to you? And now the one constraining

1492 1519 3588 601 1473 1722 3588 1438 2540
οἴδατε εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ
you know, for the uncovering him in his own time.

3588-1063 3466 2235 1754 3588 458
2:7 τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας
For the mystery [[2]already [3]operates [1]of lawlessness];

3440 3588 2722 737 2193 1537
μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ
only *there is* the one constraining just now until [[2]from out of

3319 1096 2532 5119 601
μέσου γένηται 2:8 καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται
[3]*the* midst [1]he should be]. And then [[3]shall be uncovered

3588 459 3739 3588 2962 355 3588
ὁ ἄνομος ὃν ὁ κύριος ἀναλώσει τῷ
[1]the [2]lawless one], whom the Lord shall consume by the

4151 3588 4750-1473 2532 2673 3588
πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ
breath of his mouth, and shall render [[4]useless [1]the

2015 3588 3952-1473 3739 1510.2.3 3588
ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ 2:9 οὗ ἐστιν ἡ
[2]grandeur [3]of his arrival]; whose [[2]is

3952 2596 1753 3588 4567 1722 3956 1411
παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει
[1]arrival] according to *the* energy of Satan, in every power,

2532 4592 2532 5059 5579 2532 1722 3956
καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους 2:10 καὶ ἐν πάσῃ
and signs, and miracles of a lie, and in every

539 3588 93 1722 3588 622
ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις
deception of unrighteousness among the ones being destroyed,

446.2 3588 26 3588 225 3756-1209
ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο
because of which [[2]the [3]love [4]of the [5]truth [1]they received not]

1519 3588 4982-1473 2532 1223 3778
εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς 2:11 καὶ διὰ τοῦτο
for them to be delivered. And on account of this

3992 1473 3588 2316 1753 4106 1519
πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλάνης εἰς
[[2]shall send forth [3]to them [1]God] an energy of delusion, for

3588 4100-1473 3588 5579 2443 2919
τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει 2:12 ἵνα κριθῶσι
them to believe in the lie, that [[11]should be judged

3956 3588 3361 4100 3588 225 235
πάντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλ'
[1]all [2]the ones [3]not [4]believing [5]in the [6]truth [7]but

2106 1722 3588 93 1473-1161
εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ 2:13 ἡμεῖς δὲ
[8]taking pleasure [9]in [10]unrighteousness]. But we

3784 2168 3588 2316 3842 4012 1473
ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν
ought to give thanks to God at all times concerning you,

80 25 5259 2962 3754 138-1473 3588 2316
ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ θεὸς
brothers, beloved by *the* Lord, that [[2]took you up [1]God]

575 746 1519 4991 1722 38 4151
ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος
from *the* beginning for deliverance in sanctification of spirit

2532 4102 225 1519 3739 2564 1473 1223 3588
καὶ πίστει ἀληθείας 2:14 εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ
and belief of truth, in which he called you through

1:10 †*Ald*. **πιστευσουσιν** - they shall believe.

2098-1473 1519 4047 1391 3588 2962-1473
ευαγγελίου ημών εις περιποίησιν δόξης του κυρίου ημών
our good news, in procurement of *the* glory of our Lord

* 5547 686 3767 80 4739 2532
Ιησού χριστού **2:15** άρα ούν αδελφοί στήκετε και
Jesus Christ. So then, brothers, stand firmly and

2902 3588 3862 3739 1321 1535 1223
κρατείτε τας παραδόσεις ας εδιδάχθητε είτε διά
hold the traditions which you were taught, whether by

3056 1535 1223 1992-1473 1473 1161 3588
λόγου είτε δι' επιστολής ημών **2:16** αυτός δε ο
word, *or* whether by our letter! [[5]himself [1]But

2962-1473 * 5547 2532 3588 2316 2532 3962-1473
κύριος ημών Ιησούς χριστός και ο θεός και πατήρ ημών
[2]our Lord [3]Jesus [4]Christ], and the God and our father,

3588 25 1473 2532 1325 3874 166 2532
ο αγαπήσας ημάς και δούς παράκλησιν αιωνίαν και
the one having loved us, and gave [[2]comfort [1]eternal], and

1680 18 1722 5484 3870 1473 3588 2588
ελπίδα αγαθήν εν χάριτι **2:17** παρακαλέσαι υμών τας καρδίας
[[2]hope [1]good] in favor, may he comfort your hearts,

2532 4741 1473 1722 3956 3056 2532 2041 18
και στηρίξαι υμάς εν παντί λόγω και έργω αγαθώ
and support you in every [[2]word [3]and [4]work [1]good].

CHAPTER 3

Paul's Exhortation

3588 3062 4336 80 4012 1473 2443 3588
3:1 το λοιπόν προσεύχεσθε αδελφοί περί ημών ίνα ο
For the rest, pray brothers for us! that the

3056 3588 2962 5143 2532 1392 2531 2532
λόγος του κυρίου τρέχη και δοξάζηται καθώς και
word of the Lord should run, and should be glorified, as also

4314 1473 2532 2443 4506 575 3588 824
προς υμάς **3:2** και ίνα ρυσθώμεν από των ατόπων
to you, and that we should be rescued from the unnatural

2532 4190 444 3756 1063 3956 3588 4102
και πονηρών ανθρώπων ου γαρ πάντων η πίστις
and wicked men; [[4]*is* not [1]for [5]of all [2]the [3]belief].

4103-1161 1510.2.3 3588 2962 3739 4741 1473 2532
3:3 πιστός δε εστιν ο κύριος ος στηρίξει υμάς και
But trustworthy is the Lord, who will support you and

5442 575 3588 4190 3982-1161 1722 2962 1909
φυλάξει από του πονηρού **3:4** πεποίθαμεν δε εν κυρίω εφ'
guard *you* from evil. But we rely in *the* Lord as to

1473 3754 3739 3853 1473 2532 4160
υμάς ότι α παραγγέλλομεν υμίν και ποιείτε
you, that in which we exhort unto you both you are doing

2532 4160 3588 1161 2962-2720 1473
και ποιήσετε **3:5** ο δε κύριος κατευθύναι υμών
and will do. And may the Lord straighten out your

3588 2588 1519 3588 26 3588 2316 2532 1519 3588
τας καρδίας εις την αγάπην του θεού και εις την
hearts in the love of God and in the

5281 3588 5547 3853-1161 1473
υπομονήν του χριστού **3:6** παραγγέλλομεν δε υμίν
endurance of the Christ. And we make exhortation to you,

80 1722 3686 3588 2962-1473 * 5547
αδελφοί εν ονόματι του κυρίου ημών Ιησού χριστού
brothers, in *the* name of our Lord Jesus Christ,

4724-1473 575 3956 80 814
στέλλεσθαι υμάς από παντός αδελφού ατάκτως
for you to be in readiness from every brother [[2]disorderly

4043 2532 3361 2596 3588 3862 3739
περιπατούντος και μη κατά την παράδοσιν ην
[1]walking] and not according to the tradition which

3880 3844 1473 1473-1063 1492 4459
παρέλαβον παρ' ημών **3:7** αυτοί γαρ οίδατε πως
he took to himself from us. For you yourselves know how

1163 3401 1473 3754 3756-812
δει μιμείσθαι ημάς ότι ουκ ητακτήσαμεν
it is necessary to imitate us, for we have not acted disorderly

1722 1473 3761 1431 740 2068 3844 5100
εν υμίν **3:8** ουδέ δωρεάν άρτον εφάγομεν παρά τινος
among you; nor [[3]freely [2]bread [1]did we eat] from anyone,

235 1722 2873 2532 3449 3571 2532 2250 2038 4314-3588
αλλ' εν κόπω και μόχθω νύκτα και ημέραν εργαζόμενοι προς το
but in toil and trouble night and day working so as

3361 1912 5100 1473 3756 3754 3756-2192
μη επιβαρήσαί τινα υμών **3:9** ουχ ότι ουκ έχομεν
to not overburden any of you. Not that we do not have

1849 235 2443 1438 5179 1325
εξουσίαν αλλ' ίνα εαυτούς τύπον δώμεν
authority, but that [[2]ourselves [3]*as* a model [1]we should give]

1473 1519 3588 3401 1473 2532-1063 3753 1510.7.4
υμίν εις το μιμείσθαι ημάς **3:10** και γαρ ότε ήμεν
to you for the imitating us. For also when we were

4314 1473 3778-3853 1473 3754 1536 3756
προς υμάς τούτο παρηγγέλλομεν υμίν ότι ει τις ου
with you, we exhorted this unto you; that if any *does* not

2309 2038 3366 2068 191-1063 5100
θέλει εργάζεσθαι μηδέ εσθιέτω **3:11** ακούομεν γαρ τινας
want to work, neither let him eat! For we hear some

4043 1722 1473 814 3367 2038 235
περιπατούντας εν υμίν ατάκτως μηδέν εργαζομένους αλλά
are walking among you disorderly, not working, but

4020 3588-1161 5108 3853 2532
περιεργαζομένους **3:12** τοις δε τοιούτοις παραγγέλλομεν και
intermeddling. And to such we exhort and

3870 1223 3588 2962-1473 * 5547 2443 3326
παρακαλούμεν διά του κυρίου ημών Ιησού χριστού ίνα μετά
appeal by our Lord Jesus Christ that [[2]with

2271 2038 3588 1438 740 2068
ησυχίας εργαζόμενοι τον εαυτών άρτον εσθίωσιν
[3]tranquility [1]working] [[2]their own [3]bread [1]they should eat].

1473-1161 80 3361 1573 2569
3:13 υμείς δε αδελφοί μη εκκακήσητε καλοποιούντες
But you, brothers, should not tire doing good.

1487-1161 5100 3756 5219 3588 3056-1473 1223
3:14 ει δε τις ουχ υπακούει τω λόγω ημών διά
And if anyone *does* not obey our word by

3588 1992-3778 4593 2532 3361 4874
της επιστολής τούτον σημειούσθε και μη συναναμίγνυσθε
this letter, signify and do not intermingle

1473 2443 1788 2532 3361 5613 2190
αυτώ ίνα εντραπή **3:15** και μη ως εχθρόν
with him, that he should be ashamed! But not as an enemy

2233 235 3560 5613 80 1473
ηγείσθε αλλά νουθετείτε ως αδελφόν **3:16** αυτός
esteem *him*, but admonish *him* as a brother! [[6]himself

1161 3588 2962 3588 1515 1325 1473 3588 1515
δε ο κύριος της ειρήνης δώη υμίν την ειρήνην
[1]And [3]the [4]Lord [5]of peace [2]may] give to you peace

1275 1722 3956 5158 3588 2962 3326 3956
διά παντός εν παντί τρόπω ο κύριος μετά πάντων
continually in every manner. The Lord *be* with all

1473 3588 783 3588 1699 5495 * 3739 1510.2.3
υμών **3:17** ο ασπασμός τη εμή χειρί Παύλου ο εστι
of you. The greeting *by* my hand, Paul, which is

4592 1722 3956 1992 3779 1125 3588 5484 3588
σημείον εν πάση επιστολή ούτως γράφω **3:18** η χάρις του
a sign in every letter – so I write. The favor

2962-1473 * 5547 3326 3956 1473 281
κυρίου ημών Ιησού χριστού μετά πάντων υμών αμήν
of our Lord Jesus Christ *be* with all of you. Amen.

1 TIMOTHY

CHAPTER 1

Paul's Exhortation to Teach Sound Doctrine

* 652 * 5547 2596
1:1 Παύλος απόστολος Ιησού χριστού κατ'
Paul, an apostle of Jesus Christ, according to

2003 2316 3962 2532 4990-1473 *
επιταγήν θεού πατρός και† σωτήρος ημών Ιησού
the command of God *the* father and our deliverer Jesus

5547 3588 1680-1473 * 1103 5043
χριστού της ελπίδος ημών **1:2** Τιμοθέω γνησίω τέκνω
Christ, the one of our hope; to Timothy, genuine child

1722 4102 5484 1656 1515 575 2316 3962-1473 2532
εν πίστει χάρις έλεος ειρήνη από θεού πατρός ημών και
in belief. Favor, mercy, peace, from God our father and

* 5547 3588 2962-1473 2531 3870
Ιησού χριστού του κυρίου ημών **1:3** καθώς παρεκάλεσά
Jesus Christ our Lord. As I appealed to

1:1 †*Ald. omit* πατρος και.

1473 4357 1722 * 4198 1519 *
σε προσμείναι εν Εφέσω πορευόμενος εις Μακεδονίαν
you to remain in Ephesus, going to Macedonia,

2443 3853 5100 3361 2085
ινα παραγγείλης τισί μη ετεροδιδασκαλείν
that you should exhort some not to teach a different doctrine,

3366 4337 3454 2532 1076 562
1:4 μηδέ προσέχειν μύθοις και γενεαλογίαις απεράντοις
nor take heed to fables and [2genealogies 1unlimited],

3748 2214 3930 3123 2228 3622
αίτινες ζητήσεις παρέχουσι μάλλον η οικονομίαν
which [2inquiries 1make for] rather than *the* administration

2316 3588 1722 4102 3588-1161 5056 3588 3852
θεού την εν πίστει 1:5 το δε τέλος της παραγγελίας
of God, the one in belief. But the end of the exhortation

1510.2.3 26 1537 2513 2588 2532 4893
εστίν αγάπη εκ καθαράς καρδίας και συνειδήσεως
is love from out of a clean heart, and [2conscience

18 2532 4102 505 3739 5100
αγαθής και πίστεως ανυποκρίτου 1:6 ων τινές
1a good], and [2belief 1of unpretentious]; which some

795 1624 1519 3150
αστοχήσαντες εξετράπησαν εις ματαιολογίαν
having missed their aim, turn aside to useless discussion,

2309 1510.1 3547 3361 3539
1:7 θέλοντες είναι νομοδιδάσκαλοι μη νοούντες
wanting to be teachers of the law, not comprehending

3739 3004 3383 4012 5100 1226
α λέγουσι μήτε† περί τίνων διαβεβαιούνται
what they say nor concerning what they positively assert.

1492-1161 3754 2570 3588 3551 1437 5100 1473
1:8 οίδαμεν δε ότι καλός ο νόμος εάν τις αυτώ
But we know that [3*is* good 1the 2law] if anyone [2it

3545 5530 1492 3778 3754 1342
νομίμως χρήται 1:9 ειδώς τούτο ότι δικαίω
3lawfully 1should treat]; knowing this, that to a just one

3551 3756-2749 459-1161 2532 506
νόμος ου κείται ανόμοις δε και ανυποτάκτοις
the law is not situated, but for lawless ones, and unsubmissive ones,

765 2532 268 462 2532 952
ασεβέσι και αμαρτωλοίς ανοσίοις και βεβήλοις
impious ones, and sinners, unholy ones, and profane ones,

3964 2532 3389
πατραλώαις και μητραλώαις
murderers of one's father, and murderers of one's mother,

409 4205 733 405
ανδροφόνοις 1:10 πόρνοις αρσενοκοίταις ανδραποδισταίς
manslayers, fornicators, homosexuals, slave traders,

5583 1965 2532 1536 2087 3588 5198
ψεύσταις επιόρκοις και ει τι έτερον τη υγιαινούση
liars, perjurers, and if any other [2to healthy

1319 480 2596 3588 2098
διδασκαλία αντίκειται 1:11 κατά το ευαγγέλιον
3instruction 1be an adversary]; according to the good news

3588 1391 3588 3107 2316 3739 4100-1473
της δόξης του μακαρίου θεού ο επιστεύθην εγώ
of the glory of the blessed God, which I was entrusted.

2532 5484 2192 3588 1743
1:12 και χάριν έχω τω ενδυναμώσαντί
And [2gratitude 1I have] to the one empowering

1473 5547 * 3588 2962-1473 3754 4103
με χριστώ Ιησού† τω κυρίω ημών ότι πιστόν
me – [3Christ 4Jesus 1*to* 2our Lord], that [2trustworthy

1473-2233 5087 1519 1248 3588
με ηγήσατο θέμενος εις διακονίαν 1:13 τον
1he esteemed me], appointing *me* to service; the one

4387 1510.6 989 2532 1376 2532 5197
πρότερον όντα βλάσφημον και διώκτην και υβριστήν
formerly being blasphemous, and a persecutor, and arrogant;

235 1653 3754 50 4160 1722
αλλά ηλεήθην ότι αγνοών εποίησα εν
but I was shown mercy, for being ignorant I acted in

570 5250 1161 3588 5484 3588
απιστία 1:14 υπερεπλεόνασε δε η χάρις του
unbelief. [5more than superabounded 1But 2the 3favor

2962-1473 3326 4102 2532 26 3588 1722 5547 *
κυρίου ημών μετά πίστεως και αγάπης της εν χριστώ Ιησού
4of our Lord] with belief and love in Christ Jesus.

1:7 †*Ald. omits* **μητε**.

1:12 †*CP omits* **Ιησου**.

4103 3588 3056 2532 3956 594 514 3754
1:15 πιστός ο λόγος και πάσης αποδοχής άξιος ότι
Trustworthy *is* the word, and [2of all 3acceptance 1worthy], that

5547 * 2064 1519 3588 2889 268 4982
χριστός Ιησούς ήλθεν εις τον κόσμον αμαρτωλούς σώσαι
Christ Jesus came into the world [2sinners 1to deliver],

3739 4413 1510.2.1-1473 235 1223 3778
ων πρώτός ειμι εγώ 1:16 αλλά διά τούτο
of whom [2foremost 1I am]. And because of this

1653 2443 1722 1473 4413 1731
ηλεήθην ίνα εν εμοί πρώτω ενδείξηται
I was shown mercy, that in me [4foremost 3should demonstrate

* 5547 3588 3956 3115 4314 5296
Ιησούς χριστός την πάσαν μακροθυμίαν προς υποτύπωσιν
1Jesus 2Christ] all leniency, for setting a pattern

3588 3195 4100 1909 1473 1519 2222 166
των μελλόντων πιστεύειν επ' αυτώ εις ζωήν αιώνιον
for the ones being about to believe upon him unto life eternal.

3588-1161 935 3588 165 862 517
1:17 τω δε βασιλεί των αιώνων αφθάρτω αοράτω
And to the king of the eons, incorruptible, unseen,

3441 4680 2316 5092 2532 1391 1519 3588 165 3588
μόνω σοφώ θεώ τιμή και δόξα εις τους αιώνας των
only wise God, *be* honor and glory to the eons of the

165 281 3778 3588 3852 3908
αιώνων αμήν 1:18 ταύτην την παραγγελίαν παρατίθεμαί
eons. Amen. This exhortation I place

1473 5043 * 2596 3588 4254
σοι τέκνον Τιμόθεε κατά τας προαγούσας
unto you, son Timothy, according to the [2going before

1909 1473 4394 2443 4754 1722 1473
επί σε προφητείας ίνα στρατεύη εν αυταίς
3over 4you 1prophecies], that you should soldier in them

3588 2570 4752 2192 4102 2532 18
την καλήν στρατείαν 1:19 έχων πίστιν και αγαθήν
the good warfare, having belief, and good

4893 3739 5100 683 4012 3588 4102
συνείδησιν ην τινες απωσάμενοι περί την πίστιν
conscience, which some having thrust away concerning the belief

3489 3739 1510.2.3 * 2532 *
εναυάγησαν 1:20 ων εστιν Υμέναιος και Αλέξανδρος
made shipwreck, of whom are Hymeneus and Alexander;

3739 3860 3588 4567 2443 3811 3361
ους παρέδωκα τω σατανά ίνα παιδευθώσι μη
whom I delivered up *to* Satan† that they may be corrected not

987
βλασφημείν
to blaspheme.

CHAPTER 2

Pray for All Men

3870 3767 4412 3956 4160 1162
2:1 παρακαλώ ουν πρώτον πάντων ποιείσθαι δεήσεις
I appeal then, first of all to make supplications,

4335 1783 2169 5228 3956 444
προσευχάς εντεύξεις ευχαριστίας υπέρ πάντων ανθρώπων
prayers, intercessions, thankfulnesses for all men;

5228 935 2532 3956 3588 1722 5247
2:2 υπέρ βασιλέων και πάντων των εν υπεροχή
for kings, and of all the ones [2in 3superiority

1510.6 2443 2263 2532 2272 979 1236
όντων ίνα ήρεμον και ησύχιον βίον διάγωμεν
1being], that a calm and unassuming existence should be led

1722 3956 2150 2532 4587 3778-1063 2570
εν πάση ευσεβεία και σεμνότητι 2:3 τούτο γαρ καλόν
in all piety and seriousness. For this *is* good

2532 587 1799 3588 4990-1473 2316
και απόδεκτον ενώπιον του σωτήρος ημών θεού
and worthy of being received before [2our deliverer 1God],

3739 3956 444 2309 4982 2532 1519
2:4 ος πάντας ανθρώπους θέλει σωθήναι και εις
who [2all 3men 1wants] to be delivered, and [2to

1922 225 2064 1520-1063 2316
επίγνωσιν αληθείας ελθείν 2:5 εις γαρ θεός
3full knowledge 4of truth 1to come]. For *there is* one God,

1520-2532 3316 2316 2532 444 444 5547
εις και μεσίτης θεού και ανθρώπων άνθρωπος χριστός
and one mediator of God and of men – *the* man Christ

1:20 †*or* to the adversary.

* 3588 1325 1438 487 5228 3956
Ιησούς† **2:6** ο δους εαυτόν αντίλυτρον υπέρ πάντων
Jesus, the one giving himself a ransom for all,

3588 3142 2540 2398 1519 3739
το μαρτύριον καιροίς ιδίοις **2:7** εις ο
the testimony *to be rendered* [2times 1in its own], to which

5087-1473 2783 2532 652 225 3004 1722
ετέθην εγώ κήρυξ και απόστολος αλήθειαν λέγω εν
I was established a herald and apostle, (truth I speak in

5547 3756-5574 1320 1484 1722 4102
χριστώ ου ψεύδομαι διδάσκαλος εθνών εν πίστει
Christ, I do not lie), a teacher of *the* nations in belief

2532 225 1014 3767 4336 3588 435
και αληθεία **2:8** βούλομαι ούν προσεύχεσθαι τους άνδρας
and truth. I want then [3to pray 1the 2men]

1722 3956 5117 1869 3741 5495 5565
εν παντί τόπω επαίροντας οσίους χείρας χωρίς
in every place, lifting up sacred hands, separate from

3709 2532 1261 5615 2532 3588 1135 1722
οργής και διαλογισμού **2:9** ωσαύτως και τας γυναίκας εν
anger and arguing. Likewise also the wives† in

2689 2887 3326 127 2532 4997 2885
καταστολή κοσμίω μετά αιδούς και σωφροσύνης κοσμείν
[2apparel 1composed], with respect and discreetness to adorn

1438 3361 1722 4117 2228 5557 2228 3135
εαυτάς μη εν πλέγμασιν†† η χρυσώ η μαργαρίταις
themselves, not in laces, or gold, or pearls,

2228 2441 4185 235 3739 4241
η ιματισμώ πολυτελεί **2:10** αλλ' ο πρέπει
or [2clothes 1very costly], but what is becoming

1135 1861 2317 1223 2041 18
γυναιξίν επαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι' έργων αγαθών
to wives promising godliness through [2works 1good].

1135 1722 2271 3129 1722 3956 5292
2:11 γυνή εν ησυχία μανθανέτω εν πάση υποταγή
[2a wife 4at 5rest 1Let 3learn] in all submission!

1135-1161 1321 3756 2010 3761
2:12 γυναικί δε διδάσκειν ουκ επιτρέπω ουδέ
And a wife [4to teach 2not 1I commit 3to their care], nor

831 435 235 1510.1 1722 2271 *-1063
αυθεντείν ανδρός αλλ' είναι εν ησυχία **2:13** Αδάμ γαρ
to domineer a husband†, but to be at rest. For Adam

4413 4111 1534 * 2532 * 3756 538
πρώτος επλάσθη είτα Εύα **2:14** και Αδάμ ουκ ηπατήθη
first was shaped, then Eve. And Adam *was* not deceived,

3588-1161 1135 538 1722 3847 1096
η δε γυνή απατηθείσα εν παραβάσει γέγονε
but the wife having been deceived [2in 3violation 1has become].

4982-1161 1223 3588 5042 1437
2:15 σωθήσεται δε διά της τεκνογονίας εάν
But she shall be preserved through childbearing, if

3306 1722 4102 2532 26 2532 38 3326
μείνωσιν εν πίστει και αγάπη και αγιασμώ μετά
they abide in belief and love and sanctification with

4997
σωφροσύνης
discreetness.

CHAPTER 3

Qualifications for Overseership

4103 3588 3056 1536 1984
3:1 πιστός ο λόγος ει τις επισκοπής
Trustworthy *is* the word. If any [2overseership

3713 2570 2041 1937 1163
ορέγεται καλού έργου επιθυμεί **3:2** δει
1reaches for], [2a good 3work 1he desires]. It is necessary

3767 3588 1985 423-1510.1 1520 1135
ούν τον επίσκοπον ανεπίληπτον είναι μιάς γυναικός
then the overseer to be unassailable, [2of one 3wife

435 3524 4998 2887 5382
άνδρα νηφάλιον σώφρονα κόσμιον φιλόξενον
1a husband], sober, discreet, composed, hospitable,

2:5 †*CP* Ιησους χριστος - Jesus Christ.

2:9 †*or* woman *et. seq.*

2:9 ††*CP adds* αργυριω - silver.

2:12 †*or* husband *et. seq.*

1317 3361 3943 3361
διδακτικόν **3:3** μη πάροινον μη
qualified for teaching, not intemperate in the use of wine, not

4131 3361 146 235 1933 269
πλήκτην μη αισχροκερδή αλλ' επιεική άμαχον
a brawler, not profiting through vice; but lenient, not quarrelsome,

866 3588 2398 3624 2573 4291
αφιλάργυρον **3:4** του ιδίου οίκου καλώς προϊστάμενον
not loving money, [2his own 3house 4well 1standing over],

5043 2192 1722 5292 3326 3956 4587
τέκνα έχοντα εν υποταγή μετά πάσης σεμνότητος
[2children 1having] in submission with all seriousness.

1487-1161 5100 3588-2398 3624 4291 3756-1492
3:5 ει δε τις του ιδίου οίκου προστήναι ουκ οίδε
(And if any [3his own 4house 2*how* to stand over 1knows not],

4459 1577 2316 1959 3361
πως εκκλησίας θεού επιμελήσεται **3:6** μη
how [2*the* assembly 3of God 1shall he care for]?); not

3504 2443 3361 5187 1519 2917 1706
νεόφυτον ίνα μη τυφωθείς εις κρίμα εμπέση
a neophyte, that not being deluded [2in 3judgment 1he should fall]

3588 1228 1163-1161 1473 2532 3141
του διαβόλου **3:7** δει δε αυτόν και μαρτυρίαν
of the devil. But it is necessary for him also [3witness

2570 2192 575 3588 1855 2443 3361 1519 3680
καλήν έχειν από των έξωθεν ίνα μη εις ονειδισμόν
2a good 1to have] from the ones outside, that [2not 4into 5scorning

1706 2532 3803 3588 1228
εμπέση και παγίδα του διαβόλου
1he should 3fall], and *the* snare of the devil.

Qualifications of Servanthood

1249 5615 4586 3361 1351
3:8 διακόνους ωσαύτως σεμνούς μη διλόγους
Servants likewise *be* serious, not double-talking,

3361 3631 4183 4337 3361 146
μη οίνω πολλώ προσέχοντας μη αισχροκερδείς
not [3wine 2to much 1attentive], not profiting through vice;

2192 3588 3466 3588 4102 1722 2513
3:9 έχοντας το μυστήριον της πίστεως εν καθαρά
having the mystery of the belief with a clean

4893 2532-3778-1161 1381 4412
συνειδήσει **3:10** και ούτοι δε δοκιμαζέσθωσαν πρώτον
conscience. And these also, let them be approved first;

1534 1247 410-1510.6 1135
είτα διακονείτωσαν ανέγκλητοι όντες **3:11** γυναίκας
then let them serve being without reproach! Wives†

5615 4586 3361 1228 3524 4103
ωσαύτως σεμνάς μη διαβόλους νηφαλίους πιστάς
likewise *be* serious, not slanderers, sober, trustworthy

1722 3956 1249 1510.5 1520 1135
εν πάσι **3:12** διάκονοι έστωσαν μιάς γυναικός
in all *things*. Servants be [2of one 3wife

435 5043 2573 4291 2532 3588-2398
άνδρες τέκνων καλώς προϊστάμενοι και των ιδίων
1husbands], [2children 3well 1standing over] and their own

3624 3588-1063 2573 1247 898
οίκων **3:13** οι γαρ καλώς διακονήσαντες βαθμόν
houses! For the ones [2well 1having served 5rank

1438 2570 4046 2532 4183 3954
εαυτοίς καλόν περιποιούνται και πολλήν παρρησίαν
6for themselves 4a good 3procure], and much confidence

1722 4102 3588 1722 5547 * 3778 1473
εν πίστει τη εν χριστώ Ιησού **3:14** ταύτά σοι
in belief in Christ Jesus. These *things* to you

1125 1679 2064 4314 1473 5032 1437-1161
γράφω ελπίζων ελθείν προς σε τάχιον **3:15** εαν δε
I write, hoping to come to you more quickly; but if

1019 2443 1492 4459 1163
βραδύνω ίνα ειδής πως δει
I should be slowed, *it is* that you should know how it is necessary

1722 3624 2316 390 3748 1510.2.3 1577
εν οίκω θεού αναστρέφεσθαι ήτις εστίν εκκλησία
[2in 3*the* house 4of God 1to behave], which is *the* assembly

2316-2198 4769 2532 1477 3588 225 2532
θεού ζώντος στύλος και εδραίωμα της αληθείας **3:16** και
of *the* living God, column and base of the truth. And

3672 3173 1510.2.3 3588 3588 2150 3466
ομολογουμένως μέγα εστί το της ευσεβείας μυστήριον
confessedly great is the [2of the 3piety 1mystery] –

3:11 †*or* women.

2316 5319 1722 4561 1344 1722 4151 3708
θεός εφανερώθη εν σαρκί εδικαιώθη εν πνεύματι ώφθη
God made manifest in flesh, justified in spirit, seen

32 2784 1722 1484 4100 1722 2889
αγγέλοις εκηρύχθη εν έθνεσιν επιστεύθη εν κόσμω
by angels, proclaimed among nations, believed in *the* world,

353 1722 1391
ανελήφθη εν δόξη
taken up in glory.

CHAPTER 4

Confronting False Doctrine

3588-1161 4151 4490 3004 3754 1722 5306 2540
4:1 το δε πνεύμα ρητώς λέγει ότι εν υστέροις καιροίς
But the spirit expressly says that in later times

868-5100 3588 4102 4337 4151
αποστήσονταί τινες της πίστεως προσέχοντες πνεύμασι
some shall leave the belief, taking heed to spirits

4106 2532 1319 1140 1722 5272
πλάνης και διδασκαλίαις δαιμονίων **4:2** εν υποκρίσει
of delusion, and instructions of demons, in hypocrisy

5573 2743 3588-2398 4893
ψευδολόγων κεκαυτηριασμένων την ιδίαν συνείδησιν
of speaking lies, [[3]being seared [1]their own [2]conscience],

2967 1060 566 1033
4:3 κωλυόντων γαμείν απέχεσθαι βρωμάτων
restraining to marry, *restraining* to be at a distance from foods

3739 3588 2316 2936 1519 3336 3326 2169
α ο θεός έκτισεν εις μετάληψιν μετά ευχαριστίας
which God created for participation with thankfulness

3588 4103 2532 1921 3588 225 3754
τοις πιστοίς και επεγνωκόσι την αλήθειαν **4:4** ότι
to the ones trustworthy and recognizing the truth. For

3956 2938 2316 2570 2532 3762 579 3326
παν κτίσμα θεού καλόν και ουδέν απόβλητον μετά
every creation of God *is* good, and nothing to be spurned, with

2169 2983 37-1063 1223
ευχαριστίας λαμβανόμενον **4:5** αγιάζεται γαρ διά
thankfulness being received; for it is sanctified through

3056 2316 2532 1783 3778-5294
λόγου θεού και εντεύξεως **4:6** ταύτα υποτιθέμενος
the word of God and intercession. *In* placing these *things* before

3588 80 2570-1510.8.2 1249 * 5547
τοις αδελφοίς καλός έση διάκονος Ιησού χριστού
the brothers, you will be a good servant of Jesus Christ,

1789 3588 3056 3588 4102 2532 3588 2570
εντρεφόμενος τοις λόγοις της πίστεως και της καλής
being trained up in the words of the belief and the good

1319 3739 3877 3588-1161
διδασκαλίας η παρηκολούθηκας **4:7** τους δε
instruction which you have followed closely. But the

952 2532 1126 3454 3868 1128-1161 4572
βεβήλους και γραώδεις μύθους παραιτού γύμναζε δε σεαυτόν
profane and old wives fables refuse, but exercise yourself

4314 2150 3588-1063 4984 1129 4314
προς ευσέβειαν **4:8** η γαρ σωματική γυμνασία προς
to piety! For the bodily exercise for

3641 1510.2.3 5624 3588 1161 2150 4314 3956
ολίγον εστίν ωφέλιμος η δε ευσέβεια προς πάντα
a little is beneficial, but piety [[2]for [3]all *things*

5624-1510.2.3 1860 2192 2222 3588 3568 2532
ωφέλιμός εστιν επαγγελίαν έχουσα ζωής της νυν και
[1]is beneficial], [[2]promise [1]having] of life – of the present, and

3588 3195
της μελλούσης
of the one being about *to be*.

The Christian Model

4103 3588 3056 2532 3956 594 514
4:9 πιστός ο λόγος και πάσης αποδοχής άξιος
Trustworthy *is* the word and [[2]of all [3]acceptance [1]worthy].

1519 3778 1063 2532 2872 2532 3679
4:10 εις τούτο γαρ και κοπιώμεν και ονειδιζόμεθα
[[2]in [3]this [1]For] also we tire in labor and are berated,

3754 1679 1909 2316-2198 3739 1510.2.3 4990
ότι ηλπίκαμεν επί θεώ ζώντι ος εστι σωτήρ
because we have hope upon a living God, who is deliverer

3956 444 3122 4103 3853
πάντων ανθρώπων μάλιστα πιστών **4:11** παράγγελλε
of all men, especially ones believing. Exhort

3778 2532 1321 3367 1473 3588 3503
ταύτα και δίδασκε **4:12** μηδείς σου της νεότητος
these *things* and teach! [[2]no one [4]your [5]youth

2706 235 5179 1096 3588 4103
καταφρονείτω αλλά τύπος γίνου των πιστών
[1]Let [3]disdain]! but [[2]a model [1]become] for the ones believing –

1722 3056 1722 391 1722 26 1722 4151 1722 4102
εν λόγω εν αναστροφή εν αγάπη εν πνεύματι εν πίστει
in word, in behavior, in love, in spirit, in belief,

1722 47 2193 2064 4337 3588 320 3588
εν αγνεία **4:13** έως έρχομαι πρόσεχε τη αναγνώσει τη
in purity. Until I come, take heed to the reading, to the

3874 3588 1319 3361 272 3588 1722 1473
παρακλήσει τη διδασκαλία **4:14** μη αμέλει του εν σοι
consolation, to the instruction! Do not neglect the [[2]in [3]you

5486 3739 1325 1473 1223 4394 3326
χαρίσματος ο εδόθη σοι διά προφητείας μετά
[1]favor], which was given to you through prophecy with

1936 3588 5495 3588 4244 3778
επιθέσεως των χειρών του πρεσβυτερίου **4:15** ταύτα
laying on of the hands of the council of elders! These *things*

3191 1722 3778 1510.5 2443 1473 3588 4297
μελέτα εν τούτοις ίσθι ίνα σου η προκοπή
meditate upon! [[2]in [3]these *things* [1]Be], that your progression

5318-1510.3 1722 3956 1907 4572 2532
φανερά η εν πάσιν **4:16** επέχε σεαυτώ και
should be apparent to all! Give heed to yourself, and

3588 1319 1961 1473 3778-1063 4160 2532
τη διδασκαλία επίμενε αυτοίς τούτο γαρ ποιών και
to the instruction! Remain in them! for this doing [[2]both

4572 4982 2532 3588 191 1473
σεαυτόν σώσεις και τους ακούοντάς σου
[3]yourself [1]you shall deliver] and the ones hearing you.

CHAPTER 5

Concerning Widows

4245 3361 1969 235
5:1 πρεσβυτέρω μη επιπλήξης αλλά
[[4]an elder [2]not [1]You should [3]rebuke], but

3870 5613 3962 3501 5613 80
παρακάλει ως πατέρα νεωτέρους ως αδελφούς
appeal to him as a father! younger *men* as brothers,

4245 5613 3384 3501 5613 79
5:2 πρεσβυτέρας ως μητέρας νεωτέρας ως αδελφάς
elder *women* as mothers, younger *women* as sisters,

1722 3956 47 5503 5091 3588 3689
εν πάση αγνεία **5:3** χήρας τίμα τας όντως
with all purity. [[2]widows [1]Esteem] really

5503 1487-1161 5100 5503 5043 2228 1549
χήρας **5:4** ει δε τις χήρα τέκνα η έκγονα
widows! And if any widow [[2]children [3]or [4]progeny

2192 3129 4412 3588 2398 3624
έχει μανθανέτωσαν πρώτον τον ίδιον οίκον
[1]has], let them learn first [[2]for their own [3]house

2151 2532 287 591 3588 4269
ευσεβείν και αμοιβάς αποδιδόναι τοις προγόνοις
[1]to be pious], and [[2]a repayment [1]to repay] to their precursors!

3778-1063 1510.2.3 2570 2532 587 1799
τούτο γαρ εστι καλόν και απόδεκτον ενώπιον
for this is good and worthy of being received before

3588 2316 3588-1161 3689 5503 2532 3443
του θεού **5:5** η δε όντως χήρα και μεμονωμένη
God. And the one really a widow, and being left alone,

1679 1909 3588 2316 2532 4357 3588 1162
ήλπικεν επί τον θεόν και προσμένει ταις δεήσεσι
has hope in God, and remains in the supplications

2532 3588 4335 3571 2532 2250 3588-1161
και ταις προσευχαίς νυκτός και ημέρας **5:6** η δε
and in the prayers night and day. But the one

4684 2198 2348 2532 3778
σπαταλώσα ζώσα τέθνηκε **5:7** και ταύτα
living extravagantly, *while* living, has died. And these *things*

3853 2443 423-1510.3 1487-1161
παράγγελλε ίνα ανεπίληπτοι ώσιν **5:8** ει δε
exhort, that they should be unassailable! And if

5100 3588 2398 2532 3122 3588 3609
τις των ιδίων και μάλιστα των οικείων
any [[2]of his own [3]and [4]especially [5]the ones [6]of *his* family

3756-4306 3588 4102 720 2532 1510.2.3
ου προνοεί την πίστιν ήρνηται και έστιν
[1]thinks not beforehand], [[2]the [3]belief [1]he has denied] and is

571 5501 5503 2639 3361
απίστου χείρων 5:9 χήρα καταλεγέσθω μη
[[2]unbelieving [1]worse than]. [[3]a widow [1]Let [4]be enrolled [2]not

1640 2094 1835 1096 1520 435 1135
έλαττον ετών εξήκοντα γεγονυία ενός ανδρός γυνή
[6]less *than* [8]years *old* [7]sixty [5]being [10]of one [11]husband [9]a wife],

1722 2041 2570 3140 1487 5044
5:10 εν έργοις καλοίς μαρτυρουμένη ει ετεκνοτρόφησεν
with [[2]works [1]good] being witnessed; if she reared children,

1487 3580 1487 39 4228 3538
ει εξενοδόχησεν ει αγίων πόδας ένιψεν
if she was hospitable, if [[2]holy one's [3]feet [1]she washed],

1487 2346 1884 1487 3956 2041
ει θλιβομένοις επήρκεσεν ει παντί έργω
if [[2]ones being afflicted [1]she assisted], if [[2]every [4]work

18 1872 3501-1161 5503 3868
αγαθώ επηκολούθησε 5:11 νεωτέρας δε χήρας παραιτού
[3]good [1]she followed after]. And younger widows refuse;

3752-1063 2691 3588 5547
όταν γαρ καταστρηνιάσωσι του χριστού
for whenever they should grow careless towards the Christ,

1060 2309 2192 2917 3754 3588
γαμείν θέλουσιν 5:12 έχουσαι κρίμα ότι την
[[2]to marry [1]they want], having judgment because the

4413 4102 114 260-1161 2532 692
πρώτην πίστιν ηθέτησαν 5:13 άμα δε και αργαί
first belief they disregarded. And together also idly

3129 4022 3588 3614 3756 3440 1161 692
μανθάνουσι περιερχόμεναι τας οικίας ου μόνον δε αργαί
they learn to go around the houses; [[2]not [3]only [1]but] idle,

235 2532 5397 2532 4021 2980 3588
αλλά και φλύαροι και περίεργοι λαλούσαι τα
but also in prating and useless works, speaking the *things*

3361-1163 1014 3767 3501 1060
μη δέοντα 5:14 βούλομαι ουν νεωτέρας† γαμείν
they must not. I prefer then younger ones to marry,

5041 3616 3367 874
τεκνογονείν οικοδεσποτείν μηδεμίαν αφορμήν
to bear children, to manage the home, not one opportunity

1325 3588 480 3059 5484 2235-1063
διδόναι τω αντικειμένω λοιδορίας χάριν 5:15 ήδη γαρ
to give to the adversary *thus* reviling favor. For already

5100 1624 3694 3588 4567 1536
τινες εξετράπησαν οπίσω του σατανά 5:16 ει τις
some were turned aside after Satan. If any

4103 2228 4103 2192 5503 1884
πιστος η πιστή έχει χήρας επαρκείτω
believing *man* or believing *woman* have widows, assist

1473 2532 3361 916 3588 1577 2443 3588
αυταίς και μη βαρείσθω η εκκλησία ίνα ταις
them, and do not weigh down the assembly, that [[2]the ones

3689 5503 1884
όντως χήραις επαρκέση
[3]really [4]widows [1]it should assist]!

Concerning Elders

3588 2573 4291 4245 1362
5:17 οι καλώς προεστώτες πρεσβύτεροι διπλής
[[2]the [4]*being* well [5]in charge [3]elders [7]of double

5092 515 3122 3588 2872 1722
τιμής αξιούσθωσαν μάλιστα οι κοπιώντες εν
[8]honor [1]Let [6]be worthy], especially the ones tiring in

3056 2532 1319 3004 1063 3588 1124
λόγω και διδασκαλία 5:18 λέγει γαρ η γραφή
the word and instruction! [[4]says [1]For [2]the [3]scripture],

1016 248 3756-5392 2532 514
βουν αλοώντα ου φιμώσεις και άξιος
[[2]an ox [3]threshing [1]You shall not muzzle]†, and, [[3]*is* worthy

3588 2040 3588 3408-1473 2596 4245
ο εργάτης του μισθού αυτού 5:19 κατά πρεσβυτέρου
[1]The [2]worker] of his wage. [[4]against [5]an elder

2724 3361 3858 1623 1508 1909 1417
κατηγορίαν μη παραδέχου εκτός ει μη επί δύο
[3]a charge [1]Do not [2]welcome] from outside, unless by two

2228 5140 3144 3588 264 1799
η τριών μαρτύρων 5:20 τους αμαρτάνοντας ενώπιον
or three witnesses! The ones sinning [[2]before

3956 1651 2443 2532 3588 3062 5401 2192
πάντων έλεγχε ίνα και οι λοιποί φόβον έχωσι
[3]all [1]reprove], that also the rest [[2]fear [1]should have]!

1263 1799 3588 2316 2532 2962 *
5:21 διαμαρτύρομαι ενώπιον του θεού και κυρίου Ιησού
I testify before God, and *the* Lord Jesus

5547 2532 3588 1588 32 2443 3778
χριστού και των εκλεκτών αγγέλων ίνα ταύτα
Christ, and the chosen angels, that these *things*

5442 5565 4299 3367 4160
φυλάξης χωρίς προκρίματος μηδέν ποιών
you should guard, separate from prejudice, [[2]nothing [1]doing]

2596 4346 5495 5030 3367-2007
κατά πρόσκλισιν 5:22 χείρας ταχέως μηδενί επιτίθει
by inclination. [[2]a hand [3]quickly [1]Place upon no one],

3366 2841 266 245 4572 53
μηδέ κοινώνει αμαρτίαις αλλοτρίαις σεαυτόν αγνόν
nor participate with sins of strangers! [[2]yourself [3]pure

5083 3371 5202 235 3631 3641 5530
τήρει 5:23 μηκέτι υδροπότει αλλ' οίνω ολίγω χρώ
[1]Keep]! No longer drink water, but [[3]wine [2]a little [1]use]

1223 3588 4751-1473 2532 3588 4437-1473 769
διά τον στόμαχόν σου και τας πυκνάς σου ασθενείας
because of your stomach, and your frequent sicknesses!

5100 444 3588 266 4271-1510.2.6
5:24 τινών ανθρώπων αι αμαρτίαι πρόδηλοί εισι
Of some men the sins are exposed to view,

4254 1519 2920 5100-1161 2532 1872
προάγουσαι εις κρίσιν τισί δε και επακολουθούσιν
leading before to judgment; but some also follow after.

5615 2532 3588 2570 2041 4271-1510.2.3 2532
5:25 ωσαύτως και τα καλά έργα πρόδηλά εστι και
Likewise, also the good works are exposed to view, and

3588 247 2192 2928 3756 1410
τα άλλως έχοντα κρυβήναι ου δύναται
the ones otherwise having *taken place* [[3]to be hid [1]*are* not [2]able].

CHAPTER 6

Concerning Masters

3745 1510.2.6 5259 2218 1401
6:1 όσοι εισίν υπό ζυγόν δούλοι
As many [[2]as [3]are [4]under [5]*the* yoke [1]bondmen],

3588-2398 1203 3956 5092 514 2233
τους ιδίους δεσπότας πάσης τιμής αξίους ηγείσθωσαν
[[2]their own [3]masters [5]of all [6]honor [4]worthy [1]let them esteem],

2443 3361 3588 3686 3588 2316 2532 3588 1319
ίνα μη το όνομα του θεού και η διδασκαλία
that [[7]should not [1]the [2]name [3]of God [4]and [5]the [6]instruction]

987 3588-1161 4103 2192 1203
βλασφημήται 6:2 οι δε πιστούς έχοντες δεσπότας
be blasphemed! And the ones [[2]believing [1]having] masters –

3361-2706 3754 80-1510.2.6 235 3123
μη καταφρονείτωσαν ότι αδελφοί εισιν αλλά μάλλον
disdain not because they are brothers! But rather,

1398 3754 4103-1510.2.6 2532 27 3588
δουλευέτωσαν ότι πιστοί εισι και αγαπητοί οι
let them serve *them*, for they are believers and beloved ones

3588 2108 482 3778 1321 2532
της ευεργεσίας αντιλαμβανόμενοι ταύτα δίδασκε και
[[2]of good works [1]taking hold]! These *things* teach and

3870
παρακάλει
appeal towards!

Concerning Unhealthy Doctrine

1536 2085 2532 3361
6:3 ει τις ετεροδιδασκαλεί και μη
If anyone teaches a different doctrine, and does not

4334 5198 3056 3588 3588 2962-1473
προσέρχεται υγιαίνουσι λόγοις τοις του κυρίου ημών
come forward with healthy words, to the ones of our Lord

* 5547 2532 3588 2596 2150 1319
Ιησού χριστού και τη κατ' ευσέβειαν διδασκαλία
Jesus Christ, and in the [[2]according to [3]piety [1]instruction],

5187 3367 1987 235 3552
6:4 τετύφωται μηδέν επιστάμενος αλλά νοσών
he is deluded, [[2]nothing [1]having knowledge of], but diseased

4012 2214 2532 3055 1537
περί ζητήσεις και λογομαχίας εξ
concerning inquiries and arguings over words, from out of

5:14 †*Comp. adds* χηρας - widows.

5:18 †*See Dt. 25:4*.

3739 1096 5355 2054 988 5283 4190
ων γίνεται φθόνος έρις βλασφημίαι υπόνοιαι πονηραί
which becomes envy, strife, blasphemies, [[2]opinions [1]bad],

1283.1 1311 444 3588 3563 2532
6:5 διαπαρατριβαί διεφθαρμένων ανθρώπων τον νουν και
useless disputations [[2]corrupting [1]of men] the mind, and

650 3588 225 3543 4200 1510.1
απεστερημένων της αληθείας νομιζόντων πορισμόν είναι
depriving of the truth, to think revenue to be

3588 2150 868 575 3588 5108 1510.2.3-1161
την ευσέβειαν αφίστασο από των τοιούτων 6:6 έστι δε
piety – separate from such! But there is

4200 3173 3588 2150 3326 841 3762
πορισμός μέγας η ευσέβεια μετά αυταρκείας 6:7 ουδέν
[[2]revenue [1]great] – piety with sufficiency. [[3]nothing

1063 1533 1519 3588 2889 1212 3754
γαρ εισηνέγκαμεν εις τον κόσμον δήλον ότι
[1]For [2]we have carried] into the world, *and it is* manifest that

3761 1627-5100 1410 2192-1161
ουδέ εξενεγκείν τι δυνάμεθα 6:8 έχοντες δε
not even [[2]to bring forth anything [1]are we able]. But having

1305 2532 4629 3778 714
διατροφάς και σκεπάσματα τούτοις αρκεσθησόμεθα
nourishment and shelters – with these we shall be sufficient.

3588-1161 1014 4147 1706 1519
6:9 οι δε βουλόμενοι πλουτείν εμπίπτουσιν εις
But the ones wanting to be rich fall into

3986 2532 3803 2532 1939 4183 453
πειρασμόν και παγίδα και επιθυμίας πολλάς ανοήτους
a test and a snare, and [[5]desires [1]many [2]unthinking

2532 983 3748 1036 3588 444 1519 3639
και βλαβεράς αίτινες βυθίζουσι τους ανθρώπους εις όλεθρον
[3]and [4]hurtful] which submerge the men into ruin

2532 684 4491-1063 3956 3588 2556 1510.2.3 3588
και απώλειαν 6:10 ρίζα γαρ πάντων των κακών εστίν η
and destruction. For a root of all the evils is the

5365 3739 5100 3713 635
φιλαργυρία ης τινές ορεγόμενοι απεπλανήθησαν
fondness of money, of which some reaching for were led astray

575 3588 4102 2532 1438-4044 3601
από της πίστεως και εαυτούς περιέπειραν οδύναις
from the belief, and pierced themselves on all sides [[2]griefs

4183
πολλαίς
[1]with many].

Flee Evil and Pursue Good

1473-1161 3739 444 3588 2316 3778-5343
6:11 συ δε ω άνθρωπε του θεού ταύτα φεύγε
But you, O man of God, flee these *things*!

1377-1161 1343 2150 4102 26 5281
δίωκε δε δικαιοσύνην ευσέβειαν πίστιν αγάπην υπομονήν
And pursue righteousness, piety, belief, love, endurance,

4236 75 3588 2570 73 3588 4102
πραότητα 6:12 αγωνίζου τον καλόν αγώνα της πίστεως
gentleness! Struggle the good struggle of the belief!

1949 3588 166 2222 1519 3739 2532 2564
επιλαβού της αιωνίου ζωής εις ην και εκλήθης
Take hold of the eternal life! in which also you were called,

2532 3670 3588 2570 3671 1799
και ωμολόγησας την καλήν ομολογίαν ενώπιον
and acknowledged the good acknowledgment *offering* before

4183 3144 3853 1473 1799 3588
πολλών μαρτύρων 6:13 παραγγέλλω σοι ενώπιον του
many witnesses. I exhort to you before

2316 3588 2227 3588-3956 2532 5547 *
θεού του ζωοποιούντος τα πάντα και χριστού Ιησού
God, the one restoring to life all *things*, and Christ Jesus,

3588 3140 1909 * * 3588 2570
του μαρτυρήσαντος επί Ποντίου Πιλάτου την καλήν
the one witnessing unto Pontius Pilate the good

3671 5083-1473 3588 1785
ομολογίαν 6:14 τηρήσαί σε την εντολήν
acknowledgment *offering*, for you to keep the commandment

784 423 3360 3588 2015 3588 2962-1473
άσπιλον ανεπίληπτον μέχρι της επιφανείας του κυρίου ημών
spotless, unassailable until the grandeur of our Lord

* 5547 3739 2540 2398 1166 3588
Ιησού χριστού 6:15 ην καιροίς ιδίοις δείξει ο
Jesus Christ, which [[2]times [1]in its own] [[6]shall show [1]the

3107 2532 3441 1413 3588 935 3588
μακάριος και μόνος δυνάστης ο βασιλεύς των
[2]blessed [3]and [4]only [5]mighty one] – the king of the ones

936 2532 2962 3588 2961 3588
βασιλευόντων και κύριος των κυριευόντων 6:16 ο
reigning, and Lord of the ones dominating; the one

3441 2192 110 5457 3611 676
μόνος έχων αθανασίαν φως οικών απρόσιτον
alone having immortality, [[2]light [1]living in] not to be equalled,

3739 1492 3762 444 3761 1492 1410
ον είδεν ουδείς ανθρώπων ουδέ ιδείν δύναται
whom [[3]beheld [1]not one [2]of man], nor [[2]to behold [1]is able];

3739 5092 2532 2904 166 281
ω τιμή και κράτος αιώνιον αμήν
to whom *is* honor and [[2]might [1]eternal]. Amen.

Advice to the Rich

3588 4145 1722 3588 3568 165 3853
6:17 τοις πλουσίοις εν τω νυν αιώνι παράγγελλε
To the rich in the present eon, exhort

3361 5309 3366 1679 1909 4149
μη υψηλοφρονείν μηδέ ηλπικέναι επί πλούτου
to not be high-minded! nor to hope upon [[2]of riches

83 235 1722 3588 2316-3588-2198 3588 3930
αδηλότητι αλλ' εν τω θεώ τω ζώντι τω παρέχοντι
[1]*the* uncertainty], but in the living God furnishing

1473 3956 4146 1519 619 14
ημίν πάντα πλουσίως εις απόλαυσιν 6:18 αγαθοεργείν
to us all *things* richly for enjoyment; to do good works,

4147 1722 2041 2570 2130 1510.1 2843
πλουτείν εν έργοις καλοίς ευμεταδότους είναι κοινωνικούς
to be rich in [[2]works [1]good], ready to share, to be sociable;

597 1438 2310 2570 1519
6:19 αποθησαυρίζοντας εαυτοίς θεμέλιον καλόν εις
amassing for themselves [[2]foundation [1]a good] for

3588 3195 2443 1949 3588 166
το μέλλον ίνα επιλάβωνται της αιωνίου
the *time* about to be, that they should take hold of the eternal

2222 5599 * 3588 3872 5442
ζωής 6:20 ω Τιμόθεε την παρακαταθήκην φύλαξον
life. O Timothy, [[2]the [3]deposit in your care [1]guard]!

1624 3588 952 2757 2532 477
εκτρεπόμενος τας βεβήλους κενοφωνίας και αντιθέσεις
turning aside from the profane idle talk, and oppositions

3588 5581 1108 3739 5100 1861
της ψευδωνύμου γνώσεως 6:21 ην τινες επαγγελλόμενοι
of the falsely named knowledge, which some promising

4012 3588 4102 795 3588 5484 3326 1473
περί την πίστιν ηστόχησαν η χάρις μετά σου
concerning the belief missed the aim. The favor *be* with you.

281
αμήν
Amen.

2 TIMOTHY

CHAPTER 1

Paul's Longing to See Timothy

* 652 5547 * 1223 2307
1:1 Παύλος απόστολος χριστού Ιησού διά θελήματος
Paul, an apostle of Christ Jesus, through *the* will

2316 2596 1860 2222 3588 1722 5547 *
θεού κατ' επαγγελίαν ζωής της εν χριστώ Ιησού
of God, according to promise of life in Christ Jesus.

* 27 5043 5484 1656 1515 575 2316
1:2 Τιμοθέω αγαπητώ τέκνω χάρις έλεος ειρήνη από θεού
To Timothy, *my* beloved son. Favor, mercy, peace, from God

3962 2532 5547 * 3588 2962-1473 5484
πατρός και χριστού Ιησού του κυρίου ημών 1:3 χάριν
the father and Christ Jesus our Lord. Gratitude

2192 3588 2316 3739 3000 575 4269 1722
έχω τω θεώ ω λατρεύω από προγόνων εν
I have *to* God, in whom I serve from *my* precursors with

2513 4893 5613 88 2192 3588 4012
καθαρά συνειδήσει ως αδιάλειπτον έχω την περί
a clean conscience, how [[6]continually [1]I have [2]the [4]concerning

1473 3417 1722 3588 1162-1473 3571 2532 2250
σου μνείαν εν ταις δεήσεσί μου νυκτός και ημέρας
[5]you [3]memory] in my supplications night and day,

1971 1473-1492 3403 1473 3588 1144 2443
1:4 επιποθών σε ιδείν μεμνημένος σου των δακρύων ίνα
longing to see you, remembering your tears, that

5479 4137 5280 2983 3588
χαρὰς πληρωθῶ 1:5 υπόμνησιν λαμβάνων της
with joy I should be filled, [2]recollection [1]taking] of the

1722 1473 505 4102 3748 1774 4412 1722
εν σοι ανυποκρίτου πίστεως ήτις ενώκησε πρώτον εν
[3]in [4]you [1]unpretentious [2]belief], which dwelt first in

3588 3125-1473 * 2532 3588 3384-1473 *
τη μάμμη σου Λωΐδι και τη μητρί σου Ευνίκη
your grandmother Lois, and *in* your mother Eunice,

3982-1161 3754 2532 1722 1473
πέπεισμαι δε ότι και εν σοι
and I am persuaded that also *is* in you.

Rekindle the Favor of God

1223 3739 156 363 1473 329
1:6 δι' ην αιτίαν αναμιμνήσκω σε αναζωπυρείν
For which reason I remind you to rekindle

3588 5486 3588 2316 3739 1510.2.3 1722 1473 1223 3588
το χάρισμα του θεού ο εστιν εν σοι διά της
the favor of God, which is in you by the

1936 3588 5495-1473 3756 1063 1325 1473
επιθέσεως των χειρών μου 1:7 ου γαρ έδωκεν ημίν
laying on of my hands. [3]*did* not [1]For [4]give [5]to us

3588 2316 4151 1167 235 1411 2532 26 2532
ο θεός πνεύμα δειλίας αλλά δυνάμεως και αγάπης και
[2]God] a spirit of dread, but of power and of love and

4995 3361-3767 1870
σωφρονισμού 1:8 μη ουν επαισχυνθής
of a sound mind. Therefore you should not be ashamed of

3588 3142 3588 2962-1473 3366 1473 3588 1198-1473
το μαρτύριον του κυρίου ημών μηδέ εμέ τον δέσμιον αυτού
the testimony of our Lord, nor me his prisoner,

235 4777 3588 2098 2596 1411
αλλά συγκακοπάθησον τω ευαγγελίω κατά δύναμιν
but suffer evil along with the good news according to *the* power

2316 3588 4982 1473 2532 2564 2821
θεού 1:9 του σώσαντος ημάς και καλέσαντος† κλήσει
of God! of the one preserving us, and having called [2]calling

39 3756 2596 3588 2041-1473 235 2596
αγία ου κατά τα έργα ημών αλλά κατ'
[1]with a holy], not according to our works, but according to

2398 4286 2532 5484 3588 1325 1473 1722
ιδίαν πρόθεσιν και χάριν την δοθείσαν ημίν εν
his own intention and favor having been given to us in

5547 * 4253 5550 166 5319-1161
χριστώ Ιησού προ χρόνων αιωνίων 1:10 φανερωθείσαν δε
Christ Jesus before times everlasting, and made manifest

3568 1223 3588 2015 3588 4990-1473 * 5547
νυν διά της επιφανείας του σωτήρος ημών Ιησού χριστού
now through the grandeur of our deliverer Jesus Christ,

2673 3303 3588 2288 5461-1161
καταργήσαντος μεν τον θάνατον φωτίσαντος δε
the one clearing away indeed death, and having enlightened

2222 2532 861 1223 3588 2098 1519
ζωήν και αφθαρσίαν διά του ευαγγελίου 1:11 εις
life and incorruptibility through the good news, in

3739 5087-1473 2783 2532 652 2532 1320
ο ετέθην εγώ κήρυξ και απόστολος και διδάσκαλος
which I was appointed herald, and apostle, and teacher

1484 1223 3739 156 2532 3778 3958
εθνών 1:12 δι' ην αιτίαν και ταύτα πάσχω
of nations, for which reason also these *things* I suffer.

235 3756-1870 1492-1063 3739 4100
αλλ' ουκ επαισχύνομαι οίδα γαρ ω πεπίστευκα
But I am not ashamed, for I know in whom I have believed,

2532 3982 3754 1415-1510.2.3 3588 3872-1473
και πέπεισμαι ότι δυνατός εστι την παρακαταθήκην† μου
and am persuaded that he is able [2]my deposit in his care

5442 1519 1565 3588 2250
φυλάξαι εις εκείνην την ημέραν
[1]to keep] for that day.

Speak Healthy Words

5296 2192 5198 3056 3739 3844
1:13 υποτύπωσιν έχε υγιαινόντων λόγων ων παρ'
[2]a pattern [1]Have] of healthy words which [2]by

1473 191 1722 4102 2532 26 3588 1722 5547 *
εμού ήκουσας εν πίστει και αγάπη τη εν χριστώ Ιησού
[3]me [1]you heard], in belief and love in Christ Jesus!

3588 2570 3866 5442 1223 4151
1:14 την καλήν παραθήκην φύλαξον διά πνεύματος
[2]the [3]good [4]trust [1]Guard] through [2]spirit

39 3588 1774 1722 1473 1492 3778 3754
αγίου του ενοικούντος εν ημίν 1:15 οίδας τούτο ότι
[1]holy] dwelling in us! Know this, that

654 1473 3956 3588 1722 3588 *
απεστράφησάν με πάντες οι εν τη Ασία
they turned away from me– all the ones in Asia;

3739 1510.2.3 * 2532 * 1325
ων εστι Φύγελλος και Ερμογένης 1:16 δώη
of whom is Phygellus and Hermogenes. May [3]give

1656 3588 2962 3588 *-3624 3754 4178
έλεος ο κύριος τω Ονησιφόρου οίκω ότι πολλάκις
[4]mercy [1]the [2]Lord] to the house of Onesiphorus, for often

1473-404 2532 3588 254-1473 3756-1870
με ανέψυξε και την άλυσίν μου ουκ επαισχύνθη
he refreshed me, and [2]of my chain [1]was not ashamed];

235 1096 1722 * 4705 2212
1:17 αλλά γενόμενος εν Ρώμη σπουδαιότερον εζήτησέ
but being in Rome, more diligently he sought

1473 2532 2147 1325 1473 3588 2962 2147
με και εύρε 1:18 δώη αυτώ ο κύριος ευρείν
me, and found me. May [3]grant [4]to him [1]the [2]Lord] to find

1656 3844 2962 1722 1565 3588 2250 2532 3745 1722
έλεος παρά κυρίου εν εκείνη τη ημέρα και όσα εν
mercy from *the* Lord in that day; and *for* as much as in

* 1247 957 1473 1097
Εφέσω διηκόνησε βέλτιον συ γινώσκεις
Ephesus he served – better you know it.

CHAPTER 2

Endure Hardship

1473 3767 5043-1473 1743 1722 3588 5484
2:1 συ ουν τέκνον μου ενδυναμού εν τη χάριτι
You then, my child, be empowered in the favor

3588 1722 5547 * 2532 3739 191 3844 1473
τη εν χριστώ Ιησού 2:2 και α ήκουσας παρ' εμού
in Christ Jesus! And the *things* you heard from me

1223 4183 3144 3778 3908 4103
διά πολλών μαρτύρων ταύτα παράθου πιστοίς
through many witnesses, these *things* place unto trustworthy

444 3748 2425-1510.8.6 2532 2087 1321
ανθρώποις οίτινες ικανοί έσονται και ετέρους διδάξαι
men who will be fit also [2]others [1]to teach]!

1473 3767 2553 5613 2570 4757 *
2:3 συ ουν κακοπάθησον ως καλός στρατιώτης Ιησού
You then suffer hardship as a good soldier of Jesus

5547 3762 4754 1707 3588
χριστού 2:4 ουδείς στρατευόμενος εμπλέκεται ταις
Christ! No one soldiering entangles himself in the

3588 979 4230 2443 3588 4758
του βίου πραγματείαις ίνα τω στρατολογήσαντι
[2]existence [1]matters of], that [2]the one [3]recruiting him

700 1437-1161 2532 118-5100
αρέση 2:5 εάν δε και αθλή τις
[1]he should have pleased]. And if also anyone should fight,

3756-4737 1437 3361 3545 118 3588
ου στεφανούται εάν μη νομίμως αθλήση 2:6 τον
he is not crowned if [2]not [4]lawfully [1]he should [3]fight]. The

2872 1092 1163 4413 3588 2590
κοπιώντα γεωργόν δει πρώτον των καρπών
[3]tire by labor [1]farmer [2]must] *before* first [2]the [3]fruits

3335 3539 3739 3004 1325 1063
μεταλαμβάνειν 2:7 νόει α λέγω δώη γαρ
[1]sharing]. Comprehend what I say! [2]may [5]give [1]for

1473 3588 2962 4907 1722 3956 3421
σοι ο κύριος σύνεσιν εν πάσι 2:8 μνημόνευε
[6]to you [3]the [4]Lord] understanding in all *things*. Remember

* 5547 1453 1537 3498 1537
Ιησούν χριστόν εγηγερμένον εκ νεκρών εκ
Jesus Christ being raised up from out of dead ones! from out of

4690 * 2596 3588 2098-1473 1722
σπέρματος Δαβίδ κατά το ευαγγελιόν μου 2:9 εν
the seed of David, according to my good news, in

3739 2553 3360 1199 5613 2557 235
ω κακοπαθώ μέχρι δεσμών ως κακούργος αλλ'
which I suffer hardship unto bonds as an evildoer; (but

1:9 †*Ald. adds* **ημας** - us.

1:12 †*Ald.* **παραθηκην** - trust.

3588 3056 3588 2316 3756 1210 1223 3778
ο λόγος του θεού ου δέδεται 2:10 διά τούτο
the word of God *is* not bound). Because of this

3956 5278 1223 3588 1588 2443 2532
πάντα υπομένω διά τους εκλεκτούς ίνα και
[2all *things* 1I endure] on account of the chosen ones, that also

1473 4991 5177 3588 1722 5547 *
αυτοί σωτηρίας τύχωσι της εν χριστώ Ιησού
they [2deliverance 1should attain] in Christ Jesus

3326 1391 166 4103 3588 3056 1487-1063
μετά δόξης αιωνίου 2:11 πιστός ο λόγος ει γαρ
with [2glory 1eternal]. Trustworthy *is* the word, for if

4880 2532 4800 1487 5278
συναπεθάνομεν και συζήσομεν 2:12 ει υπομένομεν
we died together, also we shall live together. If we endure,

2532 4821 1487 720 2548
και συμβασιλεύσομεν ει αρνούμεθα κακείνος
also we shall reign together. If we deny, that one also

720 1473 1487 569 1565 4103
αρνήσεται ημάς 2:13 ει απιστούμεν εκείνος πιστός
will deny us. If we disbelieve, that one *is* sure

3306 720 1438 3756-1410 3778
μένει αρνήσασθαι εαυτόν ου δύναται 2:14 ταύτα
to abide; to deny himself he is not able. These *things*

5279 1263 1799 3588 2962 3361
υπομίμνησκε διαμαρτυρόμενος ενώπιον του κυρίου μη
be reminded! testifying before the Lord not

3054 1519 3762 5539 1909 2692
λογομαχείν εις ουδέν χρήσιμον επί καταστροφή
to argue over words for no profit, unto *the* undoing

3588 191 4704 4572 1384
των ακουόντων 2:15 σπούδασον σεαυτόν δόκιμον
of the ones hearing. Hurry [2yourself 3unadulterated

3936 3588 2316 2040 422 3718
παραστήσαι τω θεώ εργάτην ανεπαίσχυντον ορθοτομούντα
1to present] *to* God! a worker unashamed, cutting straight

3588 3056 3588 225 3588-1161 952 2757
τον λόγον της αληθείας 2:16 τας δε βεβήλους κενοφωνίας
the word of truth. And the profane idle talk

4026 1909 4183 1063 4298 763
περιΐστασο επί πλείον γαρ προκόψουσιν ασεβείας
stand *from*! [2unto 3more 1for] they will progress in impious *deeds*,

2532 3588 3056-1473 5613 1044 3542 2192
2:17 και ο λόγος αυτών ως γάγγραινα νομήν έξει
and their word as a gangrenous pasture holds forth,

3739 1510.2.3 * 2532 * 3748 4012
ων εστιν Υμέναιος και Φιλητός 2:18 οίτινες περί
of whom is Hymeneus and Philetus, ones who concerning

3588 225 795 3004 3588 386 2235
την αλήθειαν ηστόχησαν λέγοντες την ανάστασιν ήδη
the truth miss the aim, saying, The resurrection already

1096 2532 396 3588 5100-4102
γεγονέναι και ανατρέπουσι την τινων πίστιν
has taken place. And they are upsetting the belief of some.

3588 3305 4731 2310 3588 2316 2476
2:19 ο μέντοι στερεός θεμέλιος του θεού έστηκεν
However [4solid 1*the* foundation 2of God 3stands],

2192 3588 4973-3778 1097-2962 3588 1510.6
έχων την σφραγίδα ταύτην έγνω κύριος τους όντας
having this seal, The Lord knows the ones being

1473 2532 868 575 93 3956 3588 3687
αυτού και αποστήτω από αδικίας πας ο ονομάζων
his†, and, Let [6abstain 7from 8iniquity 1every *one* 2naming

3588 3686 5547 1722 3173 1161 3614 3756
το όνομα χριστού 2:20 εν μεγάλη δε οικία ουκ
3the 4name 5of Christ]! [2in 3a great 1But] house not

1510.2.3-3440 4632 5552 2532 693 235 2532 3585
έστι μόνον σκεύη χρυσά και αργυρά αλλά και ξύλινα
only are there utensils of gold and silver, but also wooden

2532 3749 2532 3739-3303 1519 5092 3739-1161 1519
και οστράκινα και α μεν εις τιμήν α δε εις
and earthenware, and some for honor, but others for

819 1437 3767 5100 1571 1438 575
ατιμίαν 2:21 εάν ούν τις εκκαθάρη εαυτόν από
dishonor. If then one should have cleared himself from

3778 1510.8.3 4632 1519 5092 37
τούτων έσται σκεύος εις τιμήν ηγιασμένον
these, he shall be a utensil for honor, having been sanctified

2532 2173 3588 1203 1519 3956 2041 18
και εύχρηστον τω δεσπότη εις παν έργον αγαθόν
and useful to the master, [2for 3every 5work 4good

2090 3588-1161 3512 1939
ητοιμασμένον 2:22 τας δε νεωτερικάς επιθυμίας
1having been prepared]. But the youthful desires

5343 1377-1161 1343 4102 26 1515
φεύγε δίωκε δε δικαιοσύνην πίστιν αγάπην ειρήνην
flee from; and pursue righteousness, belief, love, peace,

3326 3588 1941 3588 2962 1537
μετά των επικαλουμένων τον κύριον εκ
with the ones calling upon the Lord from out of

2513 2588 3588-1161 3474 2532 521
καθαράς καρδίας 2:23 τας δε μωράς και απαιδεύτους
a clean heart! But the moronic and uninstructed

2214 3868 1492 3754 1080 3163
ζητήσεις παραιτού ειδώς ότι γεννώσι μάχας
inquiries ask pardon from, knowing that they engender fights!

1401-1161 2962 3756-1163 3164 235
2:24 δούλον δε κυρίου ου δει μάχεσθαι αλλ'
And a bondman of *the* Lord must not quarrel, but

2261-1510.1 4314 3956 1317 420
ήπιον είναι προς πάντας διδακτικόν ανεξίκακον
be calm to all, qualified for teaching, enduring evil,

1722 4236 3811 3588 475
2:25 εν πραότητι παιδεύοντα τους αντιδιατιθεμένους
in gentleness correcting the ones being in opposition,

3379 1325 1473 3588 2316 3341
μηποτέ δω αυτοίς ο θεός μετάνοιαν
lest at any time [2should give 3to them 1God] a change of heart

1519 1922 225 2532 366
εις επίγνωσιν αληθείας 2:26 και ανανήψωσιν
to full knowledge of truth, and they should recover

1537 3588 3588 1228 3803 2221
εκ της του διαβόλου παγίδος εζωγρημένοι
from out of the [2of the 3devil 1snare], having been taken alive

5259 1473 1519 3588 1565 2307
υπ' αυτού εις το εκείνου θέλημα
by him for that one's's will.

CHAPTER 3

Evil Men in the Last Days

3778-1161 1097 3754 1722 2078 2250
3:1 τούτο δε γίνωσκε ότι εν εσχάταις ημέραις
But this know, that in *the* last days

1764 2540 5467 1510.8.6 1063
ενστήσονται καιροί χαλεποί 3:2 έσονται γαρ
[3will be present 2times 1ill-tempered]. [3will be 1For

3588 444 5367 5366 213
οι άνθρωποι φίλαυτοι φιλάργυροι αλαζόνες
2men] fond of themselves, fond of money, ostentatious,

5244 989 1118 545
υπερήφανοι βλάσφημοι γονεύσιν απειθείς
proud, blasphemous, [2of parents 1resisting *the* persuasion],

884 462 794 786 1228
αχάριστοι ανόσιοι 3:3 άστοργοι άσπονδοι διάβολοι
ungracious, unholy, unaffectionate, hostile, devilish,

193 434 865 4273 4312
ακρατείς ανήμεροι αφιλάγαθοι 3:4 προδόται προπετείς
immoderate, untamed, disliking good, betrayers, precipitous,

5187 5369 3123 2228 5377
τετυφωμένοι φιλήδονοι μάλλον η φιλόθεοι
being deluded, friends of pleasure rather than friends of God;

2192 3446 2150 3588 1161 1411-1473
3:5 έχοντες μόρφωσιν ευσεβείας την δε δύναμιν αυτής
having *the* appearance of piety but [2its power

720 2532 3778 665 1537
ηρνημένοι και τούτους αποτρέπου 3:6 εκ
1denying]! Even these turn away from! [2from out of

3778 1063 1510.2.6 3588 1744 1519 3588 3614 2532
τούτων γαρ εισιν οι ενδύνοντες εις τας οικίας και
3these 1For] are the ones entering into the houses and

162 3588 1133 4987 266
αιχμαλωτεύοντες τα γυναικάρια σεσωρευμένα αμαρτίαις
capturing the vain women heaped with sins,

71 1939 4164 3842 3129
αγόμενα επιθυμίαις ποικίλαις 3:7 πάντοτε μανθάνοντα
being led [2desires 1by various], at all times learning

2532 3368 1519 1922 225 2064
και μηδέποτε εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν
and not at any time [3in 4full knowledge 5of *the* truth 2to come

1410 3739 5158 1161 * 2532 *
δυνάμενα 3:8 ον τρόπον δε Ιαννής και Ιαμβρής
1being able]. [2in which manner 1And] Jannes and Jambres

2:19 †*See Nm. 16:5.*

436 * 3779 2532 3778 436 3588 225
αντέστησαν Μωϋσει ούτω και ούτοι ανθίστανται τη αληθεία
opposed Moses, so also these oppose the truth;

444 2704 3588 3563 96 4012 3588
άνθρωποι κατεφθαρμένοι τον νουν αδόκιμοι περί την
men being corrupted in the mind, unproved concerning the

4102 235 3756-4298 1909 4183 3588 1063
πίστιν 3:9 αλλ' ου προκόψουσιν επί πλείον η γαρ
belief; but they shall not progress unto more, for

454-1473 1552-1510.8.3 3956 5613 2532 3588 1565
άνοια αυτών έκδηλος έσται πάσιν ως και η εκείνων
their thoughtlessness will be evident to all, as also theirs

1096
εγένετο
was.

Imitate Paul's Conduct

1473-1161 3877 1473 3588 1319
3:10 συ δε παρηκολούθηκάς μου τη διδασκαλία
But you have closely followed my instruction,

3588 72 3588 4286 3588 4102 3588 3115
τη αγωγή τη προθέσει τη πίστει τη μακροθυμία
in the conduct, in the intention, in the belief, in the long-suffering,

3588 26 3588 5281 3588 1375
τη αγάπη τη υπομονή 3:11 τοις διωγμοίς
in the love, in the endurance, in the persecutions,

3588 3804 3634 1473-1096 1722 * 1722
τοις παθήμασιν οιά μοι εγένετο εν Αντιοχεία εν
in the sufferings, such as happened to me in Antioch, in

* 1722 * 3634 1375 5297 2532
Ικονίω εν Λύστροις οίους διωγμούς υπήνεγκα και
Iconium, in Lystra – of such persecutions I endured. And

1537 3956 1473-4506 3588 2962 2532
εκ πάντων με ερρύσατο ο κύριος 3:12 και
from out of all [3rescued me 1the 2Lord]. [2even

3956 1161 3588 2309 2153 2198 1722 5547
πάντες δε οι θέλοντες ευσεβώς ζην εν χριστώ
3all 1But] the ones wanting [2piously 1to live] in Christ

* 1377 4190-1161 444 2532
Ιησού διωχθήσονται 3:13 πονηροί δε άνθρωποι και
Jesus shall be persecuted. But wicked men and

1114 4298 1909 3588 5501 4105 2532
γόητες προκόψουσιν επί το χείρον πλανώντες και
impostors shall progress unto the worse, misleading and

4105 1473-1161 3306 1722 3739 3129
πλανώμενοι 3:14 συ δε μένε εν οις έμαθες
being misled. But you abide in *the things* which you learned,

2532 4104 1492 3844 5100 3129 2532
και επιστώθης ειδώς παρά τίνος έμαθες 3:15 και
and were trustworthy, knowing from whom you learned! And

3754 575 1025 3588 2413 1121 1492 3588
ότι από βρέφους τα ιερά γράμματα οίδας τα
that from a babe [2the 3consecrated 4writings 1you knew],

1410 1473-4679 1519 4991 1223 4102
δυνάμενά σε σοφίσαι εις σωτηρίαν διά πίστεως
being able to make you wise unto deliverance through belief,

3588 1722 5547 *
της εν χριστώ Ιησού
of the one in Christ Jesus.

Scripture Is God Inspired

3956 1124 2315 2532 5624 4314
3:16 πάσα γραφή θεόπνευστος και ωφέλιμος προς
Every scripture *is* God inspired, and beneficial for

1319 4314 1650 4314 1882 4314 3809
διδασκαλίαν προς έλεγχον προς επανόρθωσιν προς παιδείαν
teaching, for reproof, for correction, for instruction

3588 1722 1343 2443 739 1510.3 3588 3588
την εν δικαιοσύνη 3:17 ίνα άρτιος η ο του
in righteousness, that [5complete 4should be 1the

2316 444 4314 3956 2041 18 1822
θεού άνθρωπος προς παν έργον αγαθόν εξηρτισμένος
3of God 2man] for [2every 4work 3good 1accomplishing].

CHAPTER 4

Preach the Word

1263 3767 1473 1799 3588 2316
4:1 διαμαρτύρομαι ουν εγώ ενώπιον του θεού
[2testify 3then 1I] in the presence of God

2532 3588 2962 * 5547 3588 3195 2919
και του κυρίου Ιησού χριστού του μέλλοντος κρίνειν
and the Lord Jesus Christ, the one being about to judge

2198 2532 3498 2596 3588 2015-1473
ζώντας και νεκρούς κατά την επιφάνειαν αυτού
the living and dead ones, according to his grandeur

2532 3588 932-1473 2784 3588 3056
και την βασιλείαν αυτού 4:2 κήρυξον τον λόγον
and his kingdom. Proclaim the word!

2186 2122 171 1651 2008
επίστηθι ευκαίρως ακαίρως έλεγξον επιτίμησον
Attend opportunely *and* inopportunely! Reprove! Reproach!

3870 1722 3956 3115 2532 1322
παρακάλεσον εν πάση μακροθυμία και διδαχή
Comfort in all long-suffering and teaching!

1510.8.3-1063 2540 3753 3588 5198 1319
4:3 έσται γαρ καιρός ότε της υγιαινούσης διδασκαλίας
For there will be a time when [2healthy 3teaching

3756-430 235 2596 3588 1939
ουκ ανέξονται αλλά κατά τας επιθυμίας
1they will not endure], but according to [2desires

3588-2398 1438 2002 1320
τας ιδίας εαυτοίς επισωρεύσουσι διδασκάλους
1their own 4to themselves 3they will accumulate] teachers

2833 3588 189 2532 575 3303 3588 225
κνηθόμενοι την ακοήν 4:4 και από μεν της αληθείας
tickling the hearing. And from [2indeed 3the 4truth,

3588 189 654 1909 1161 3588 3454
την ακοήν αποστρέψουσιν επί δε τους μύθους
1hearing] they shall turn away, [3unto 1and 4the 5fables

1624 1473-1161 3525 1722 3956
εκτραπήσονται 4:5 συ δε νήφε εν πάσι
2shall be turned aside]. But you be sober in all *things*!

2553 2041 4160 2099 3588
κακοπάθησον έργον ποίησον ευαγγελιστού την
Suffer hardships! [2*the* work 1Do] of an evangelist!

1248-1473 4135
διακονίαν σου πληροφόρησον
Of your service have full assurance!

Paul's Struggle

1473-1063 2235 4689 2532 3588
4:6 εγώ γαρ ήδη σπένδομαι και ο
For I already am offered as a libation, and the

2540 3588 1699 359 2186 3588 73
καιρός της εμής αναλύσεως εφέστηκε 4:7 τον αγώνα
time of my separation stands by. The [2struggle

3588 2570 75 3588 1408 5055 3588
τον καλόν ηγώνισμαι τον δρόμον τετέλεκα την
1good] I have struggled, the race I have finished, the

4102 5083 3062 606 1473 3588
πίστιν τετήρηκα 4:8 λοιπόν απόκειταί μοι ο
belief I have kept. Remaining reserved for me *is* the

3588 1343 4735 3739 591 1473
της δικαιοσύνης στέφανος ον αποδώσει μοι
[2of righteousness 1crown], which [6will recompense 7to me

3588 2962 1722 1565 3588 2250 3588 1342 2923
ο κύριος εν εκείνη τη ημέρα ο δίκαιος κριτής
1the 2Lord 8in 9that 10day 3the 4just 5judge];

3756 3440 1161 1473 235 2532 3956 3588 25
ου μόνον δε εμοί αλλά και πάσι τοις ηγαπηκόσι
[2not 3only 1and] to me, but also to all the ones loving

3588 2015-1473 4704 2064 4314 1473
την επιφάνειαν αυτού 4:9 σπούδασον ελθείν προς με
his grandeur. Hurry to come to me

5030 *-1063 1473-1459 25 3588
ταχέως 4:10 Δημάς γαρ με εγκατέλιπεν αγαπήσας τον
quickly! For Demas abandoned me, having loved the

3568 165 2532 4198 1519 * * 1519
νυν αιώνα και επορεύθη εις Θεσσαλονίκην Κρήσκης εις
present eon, and is gone to Thessalonica; Crescens to

* * 1519 * * 1510.2.3 3441 3326
Γαλατίαν Τίτος εις Δαλματίαν 4:11 Λουκάς εστί μόνος μετ'
Galatia, Titus to Dalmatia. Luke is alone with

1473 *-353 71 3326 4572 1510.2.3-1063
εμού Μάρκον αναλαβών άγε μετά σεαυτού έστι γαρ
me. Having taken up Mark bring *him* with yourself, for he is

1473-2173 1519 1248 *-1161 649 1519
μοι εύχρηστος εις διακονίαν 4:12 Τυχικόν δε απέστειλα εις
useful to me in service! And Tychicus I sent to

* 3588 5341 3739 620 1722 *
Έφεσον 4:13 τον φελόνην ον απέλιπον εν Τρωάδι
Ephesus. The hooded cloak which I left in Troas

3844 * 2064 5342 2532 3588 975 3122 3588
παρὰ Κάρπῳ ερχόμενος φέρε και τα βιβλία μάλιστα τας
with Carpus, *when* coming bring, and the scrolls, especially the

3200 * 3588 5471 4183 1473
μεμβράνας 4:14 Αλέξανδρος ο χαλκεύς πολλά μοι
parchments! Alexander the brazier [2many 4against me

2556 1731 591 1473 3588 2962
κακά ενεδείξατο αποδώη αυτώ ο κύριος
3bad *things* 1demonstrated]. May [3render 4to him 1the 2Lord]

2596 3588 2041-1473 3739 2532-1473 5442
κατά τα έργα αυτού 4:15 ον και συ φυλάσσου
according to his works – whom you also watch *out for*!

3029-1063 436 3588 2251 3056 1722
λίαν γαρ ανθέστηκε τοις ημετέροις λόγοις 4:16 εν
For exceedingly he has opposed our words. In

3588 4413-1473 627 3762 1473-4836 235
τη πρώτη μου απολογία ουδείς μοι συμπαρεγένετο αλλά
my first defense no one came together with me, but

3956 1473-1459 3361 1473 3049
πάντες με εγκατέλιπον μη αυτοίς λογισθείη
all abandoned me. [2not 4against them 1May it 3be imputed].

3588-1161 2962 1473-3936 2532 1743 1473 2443
4:17 ο δε κύριός μοι παρέστη και ενεδυνάμωσέ με ίνα
But the Lord stood by me, and empowered me, that

1223 1473 3588 2782 4135 2532
δι' εμού το κήρυγμα πληροφορηθή και
through me the proclamation should be fully assured, and

191 3956 3588 1484 2532 4506 1537
ακούση πάντα τα έθνη και ερρύσθην εκ
[4should hear 1all 2the 3nations]. And I was rescued from out of

4750 3023 2532 4506 1473 3588 2962
στόματος λέοντος 4:18 και ρύσεταί με ο κύριος
the mouth of *the* lion. And [3shall rescue 4me 1the 2Lord]

575 3956 2041 4190 2532 4982 1519 3588
από παντός έργου πονηρού και σώσει εις την
from every [2work 1evil], and shall preserve *me* for

932 1473 3588 2032 3739 3588 1391 1519 3588
βασιλείαν αυτού την επουράνιον ω η δόξα εις τους
[3kingdom 1his 2heavenly]; to whom *be* the glory into the

165 3588 165 281 782 * 2532
αιώνας των αιώνων αμήν 4:19 ασπάσαι Πρίσκαν† και
eons of the eons. Amen. Greet Prisca and

* 2532 3588 *-3624 * 3306
Ακύλαν και τον Ονησιφόρου οίκον 4:20 Εραστος έμεινεν
Aquila, and the house of Onesiphorus! Erastus stayed

1722 * *-1161 620 1722 * 770
εν Κορίνθω Τρόφιμον δε απέλιπον εν Μιλήτω ασθενούντα
in Corinth, but Trophimus I left in Miletus sick.

4704 4253 5494 2064 782 1473
4:21 σπούδασον προ χειμώνος ελθείν ασπάζεταί σε
Hurry before winter to come! [2greets 3you

* 2532 * 2532 * 2532 * 2532 3588
Εύβουλος και Πούδης και Λίνος και Κλαυδία και οι
1Eubulus], and Pudens, and Linus, and Claudia, and [2the

80 3956 3588 2962 * 5547 3326 3588
αδελφοί πάντες 4:22 ο κύριος Ιησούς χριστός μετά του
3brothers 1all]. The Lord Jesus Christ *be* with

4151-1473 3588 5484 3326 1473 281
πνεύματός σου η χάρις μεθ' υμών αμήν
your spirit. Favor *be* with you. Amen.

TITUS

CHAPTER 1

Paul's Salutation to Titus

* 1401 2316 652-1161 *
1:1 Παύλος δούλος θεού απόστολος δε Ιησού
Paul, a bondman of God and an apostle of Jesus

5547 2596 4102 1588 2316 2532 1922
χριστού κατά πίστιν εκλεκτών θεού και επίγνωσιν
Christ, for belief of *the* chosen of God and full knowledge

225 3588 2596 2150 1909 1680
αληθείας της κατ' ευσέβειαν 1:2 επ' ελπίδι
of truth according to piety, unto *the* hope

4:19 †*Variant spelling* **Πρισκιλλαν**.

2222 166 3739 1861 3588 893
ζωής αιωνίου ην επηγγείλατο ο αψευδής
of life eternal which [4promised 1the 3incapable of falsehood

2316 4253 5550 166 5319-1161 2540
θεός προ χρόνων αιωνίων 1:3 εφανέρωσε δε καιροίς
2God] before times eternal. But he manifested [2times

2398 3588 3056-1473 1722 2782 3739
ιδίοις τον λόγον αυτού εν κηρύγματι ο
1in his own†] his word by proclamation, which

4100-1473 2596 2003 3588 4990-1473
επιστεύθην εγώ κατ' επιταγήν του σωτήρος ημών
I was entrusted with according to command [2our deliverer

2316 * 1103 5043 2596 2839
θεού 1:4 Τίτω γνησίω τέκνω κατά κοινήν
1of God]. To Titus, genuine child according to *our* common

4102 5484 1656 1515 575 2316 3962 2532 2962
πίστιν χάρις έλεος ειρήνη από θεού πατρός και κυρίου
belief; favor, mercy, peace from God *the* father and *the* Lord

* 5547 3588 4990-1473
Ιησού χριστού του σωτήρος ημών
Jesus Christ our deliverer.

Elders Appointed

3778 5484 2641 1473 1722 * 2443 3588
1:5 τούτου χάριν κατέλιπόν σε εν Κρήτη ίνα τα
For this favor I left you in Crete, that the *things*

3007 1930 2532 2525 2596-4172
λείποντα επιδιορθώση και καταστήσης κατά πόλιν
missing you should correct, and should place [2in every city

4245 5613 1473 1473-1299 1536
πρεσβυτέρους ως εγώ σοι διεταξάμην 1:6 ει τις
1elders] as I set in order for you to do – if anyone

1510.2.3 410 1520 1135 435 5043
εστιν ανέγκλητος μιάς γυναικός ανήρ τέκνα
is without reproach, [2of one 3wife 1husband], [3children

2192 4103 3361 1722 2724 810 2228
έχων πιστά μη εν κατηγορία ασωτίας η
1having 2trustworthy], not with a charge of carnality or

506 1163-1063 3588 1985
ανυπότακτα 1:7 δει γαρ τον επίσκοπον
unsubmissiveness. For it is necessary the overseer

410-1510.1 5613 2316 3623 3361 829
ανέγκλητον είναι ως θεού οικονόμον μη αυθάδη
to be without reproach, as God's manager, not self-willed,

3361 3711 3361 3943 3361
μη οργίλον μη πάροινον μη
not prone to anger, not intemperate in the use of wine, not

4131 3361 146 235 5382
πλήκτην μη αισχροκερδή 1:8 αλλά φιλόξενον
a brawler, not profiting through vice, but hospitable,

5358 4998 1342 3741 1468
φιλάγαθον σώφρονα δίκαιον όσιον εγκρατή
a friend of good men, discreet, just, sacred, self-controlled;

472 3588 2596 3588 1322 4103
1:9 αντεχόμενον του κατά την διδαχήν πιστού
holding to [3according to 4the 5teaching 1*the* trustworthy

3056 2443 1415-1510.3 2532 3870 1722 3588
λόγου ίνα δυνατός η και παρακαλείν εν τη
2word], that he might be able both to encourage in the

1319 3588 5198 2532 3588 483
διδασκαλία τη υγιαινούση και τους αντιλέγοντας
[2teaching 1sound], and [2the ones 3disputing

1651 1510.2.6-1063 4183 506 2532
ελέγχειν 1:10 εισί γαρ πολλοί ανυπότακτοι και
1to reprove]. For there are many unsubmissive and

3151 2532 5423 3122 3588 1537
ματαιολόγοι και φρεναπάται μάλιστα οι εκ
vain talkers and mind-deceivers, especially the ones from out of

4061 3739 1163 1993 3748
περιτομής 1:11 ους δει επιστομίζειν οίτινες
the circumcision, whom it is necessary to muzzle, who

3650 3624 396 1321 3739 3361-1163
όλους οίκους ανατρέπουσι διδάσκοντες α μη δει
[2entire 3houses 1upset], teaching what they must not,

149 2771 5484 2036 5100
αισχρού κέρδους χάριν 1:12 ειπέ τις
[2of shameful 3gain 1for favor]. *There* said a certain one

1537 1473 2398-1473 4396 *
εξ αυτών ίδιος αυτών προφήτης Κρήτες
from out of them, [2of their own 1a prophet], *saying*, Cretans

1:3 †*or* its own times.

104 5583 2556 2342 1064 692 3588
αεί ψεύσται κακά θηρία γαστέρες αργαί 1:13 η
continually *are* liars, evil wild beasts, [2bellies 1idle].

3141-3778 1510.2.3 227 1223 3739 156 1651 1473
μαρτυρία αύτη εστίν αληθής δι' ην αιτίαν έλεγχε αυτούς
This testimony is true. For which reason reprove them

664 2443 5198 1722 3588 4102 3361
αποτόμως ίνα υγιαίνωσιν εν τη πίστει 1:14 μη
severely! that they should be sound in the belief, not

4337 * 3454 2532 1785 444
προσέχοντες Ιουδαϊκοίς μύθοις και εντολαίς ανθρώπων
giving heed to Jewish fables, and commandments of men,

654 3588 225 3956 3303 2513
αποστρεφομένων την αλήθειαν 1:15 πάντα μεν καθαρά
turning away from the truth. All *things* indeed *are* pure

3588 2513 3588-1161 3392 2532 571
τοις καθαροίς τοις δε μεμιαμμένοις και απίστοις
to the pure. But to the ones being defiled and unbelieving

3762 2513 235 3392 1473-2532 3588 3563 2532 3588
ουδέν καθαρόν αλλά μεμίανται αυτών και ο νους και η
nothing *is* pure; but [5is defiled 1even their 2mind 3and

4893 2316 3670 1492 3588-1161
συνείδησις 1:16 θεόν ομολογούσιν ειδέναι τοις δε
4conscience]. [3God 1They acknowledge 2to know], but in the

2041 720 947-1510.6 2532 545
έργοις αρνούνται βδελυκτοί όντες και απειθείς
works they deny *him*, being abominable, and resisting persuasion,

2532 4314 3956 2041 18 96
και προς παν έργον αγαθόν αδόκιμοι
and [2for 3every 5work 4good 1rejected].

CHAPTER 2

Qualities of Christian Behavior

1473-1161 2980 3739 4241 3588 5198
2:1 συ δε λάλει α πρέπει τη υγιαινούση
But you speak what *is* becoming *for* sound

1319 4246 3524-1510.1 4586
διδασκαλία 2:2 πρεσβύτας νηφαλίους είναι σεμνούς
instruction! Old men *are* to be sober, serious,

4998 5198 3588 4102 3588 26
σώφρονας υγιαίνοντας τη πίστει τη αγάπη
discreet, being sound in the belief, in the love,

3588 5281 4247 5615 1722
τη υπομονή 2:3 πρεσβύτιδας ωσαύτως εν
in the endurance. Old women likewise, with

2688 2412 3361 1228 3361
καταστήματι ιεροπρεπείς μη διαβόλους μη
[2character 1a consecrated], not slanderers, not

3631 4183 1402 2567
οίνω πολλώ δεδουλωμένας καλοδιδασκάλους
[3wine 2to much 1being enslaved], teachers of virtue.

2443 4994 3588 3501
2:4 ίνα σωφρονίζωσι τας νέας
And that [3are to be of a sound mind 1the 2young women],

5362-1510.1 5388
φιλάνδρους είναι φιλοτέκνους
to be ones loving their husbands, ones fond of children,

4998 53 3626 18 5293
2:5 σώφρονας αγνάς οικουρούς αγαθάς υποτασσομένας
discreet, pure, housekeepers, good, ones being submitted

3588 2398 435 2443 3361 3588 3056 3588 2316
τοις ιδίοις ανδράσιν ίνα μη ο λόγος του θεού
to their own husbands, that [5not 1the 2word 3of God

987 3588 3501 5615
βλασφημήται 2:6 τους νεωτέρους ωσαύτως
4should] be blasphemed. The younger men likewise

3870 4993 4012 3956 4572
παρακάλει σωφρονείν 2:7 περί πάντα σεαυτόν
enjoin to be of a sound mind! In all *things* [2yourself

3930 5179 2570 2041 1722 3588 1319
παρεχόμενος τύπον καλών έργων εν τη διδασκαλία
1making] a model of good works; in the teaching

90 4587 861 3056
αδιαφθορίαν σεμνότητα αφθαρσίαν† 2:8 λόγον
having integrity, seriousness, incorruptibility, [2word

5199 176 2443 3588 1537 1727
υγιή ακατάγνωστον ίνα ο εξ εναντίας
1sound], not open to condemnation; that the one at opposite

1788 3367 2192 4012 1473
εντραπή μηδέν έχων περί ημών
should be ashamed, [2nothing 1having 5concerning 6us

3004 5337 1401 2398 1203
λέγειν φαύλον 2:9 δούλους ιδίοις δεσπόταις
4to say 3heedless]. Bondmen [2to their own 3masters

5293 1722 3956 2101-1510.1 3361
υποτάσσεσθαι εν πάσιν ευαρέστους είναι μη
1*are* to be submitted]! in everything to be well-pleasing, not

483 3361 3557 235 4102
αντιλέγοντας 2:10 μη νοσφιζομένους αλλά πίστιν
disputing, not pilfering, but [4belief†

3956 1731 18 2443 3588 1319 3588
πάσαν ενδεικνυμένους αγαθήν ίνα την διδασκαλίαν του
2all 1demonstrating 3good], that the teaching

4990-1473 2316 2885 1722 3956
σωτήρος ημών θεού κοσμώσιν εν πάσιν
[2our deliverer 1of God] should be adorned in all *things*.

2014 1063 3588 5484 3588 2316 3588 4992.1
2:11 επεφάνη γαρ η χάρις του θεού η σωτηρίος
[5appeared 1For 2the 3favor 4of God] – the deliverance

3956 444 3811 1473 2443 720
πάσιν ανθρώποις 2:12 παιδεύουσα ημάς ίνα αρνησάμενοι
to all men; *and* correcting us, that denying

3588 763 2532 3588 2886 1939 4996 2532
την ασέβειαν και τας κοσμικάς επιθυμίας σωφρόνως και
impiety and the worldly desires, *that* sanely, and

1346 2532 2153 2198 1722 3588 3568 165
δικαίως και ευσεβώς ζήσωμεν εν τω νυν αιώνι
righteously, and piously, we should live in the present eon,

4327 3588 3107 1680 2532 2015 3588
2:13 προσδεχόμενοι την μακαρίαν ελπίδα και επιφάνειαν της
awaiting the blessed hope, and grandeur of the

1391 3588 3173 2316 2532 4990-1473 * 5547
δόξης του μεγάλου θεού και σωτήρος ημών Ιησού χριστού
glory of the great God and our deliverer Jesus Christ,

3739 1325 1438 5228 1473 2443 3084 1473
2:14 ος έδωκεν εαυτόν υπέρ ημών ίνα λυτρώσηται ημάς
who gave himself for us, that he should ransom us

575 3956 458 2532 2511 1438 2992
από πάσης ανομίας και καθαρίση εαυτώ λαόν
from all lawlessness, and should cleanse to himself [2people

4041 2207 2570 2041 3778 2980 2532
περιούσιον ζηλωτήν καλών έργων 2:15 ταύτα λάλει και
1a prized], zealous of good works. These *things* speak, and

3870 2532 1651 3326 3956 2003 3367 1473
παρακάλει και έλεγχε μετά πάσης επιταγής μηδείς σου
encourage, and reprove with all command! [2no one 4you

4065
περιφρονείτω
1Let 3speculate about]!

CHAPTER 3

Submit to Authorities

5279 1473 746 2532
3:1 υπομίμνησκε αυτούς αρχαίς και
Remind them [2to sovereignties 3and

1849 5293 3980 4314
εξουσίαις υποτάσσεσθαι πειθαρχείν προς
4authorities 1to submit], to yield obedience, [2for

3956 2041 18 2092-1510.1 3367
παν έργον αγαθόν ετοίμους είναι 3:2 μηδένα
3every 5work 4good 1to be prepared], [2no one

987 269-1510.1 1933 3956
βλασφημείν αμάχους είναι επιεικείς πάσαν
1to blaspheme], to not be quarrelsome, *but* lenient, [2all

1731 4236 4314 3956 444
ενδεικνυμένους πραότητα προς πάντας ανθρώπους
1demonstrating] gentleness to all men!

1510.7.4-1063 4218 2532 1473 453
3:3 ήμεν γαρ ποτε και ημείς ανόητοι
For we were at some time or other also ourselves unthinking,

545 4105 1398 1939 2532
απειθείς πλανώμενοι δουλεύοντες επιθυμίαις και
resisting persuasion, erring, being a slave to desires and

2237 4164 1722 2549 2532 5355 1236
ηδοναίς ποικίλαις εν κακία και φθόνω διάγοντες
[2satisfactions 1various], [2in 3evil 4and 5envy 1leading],

2:7 †*Ald. omits* αφθαρσιαν.

2:10 †*or* trust.

4767 3404 240 3753-1161 3588 5544
στυγητοί μισοῦντες ἀλλήλους 3:4 ὅτε δε η χρηστότης
odious, detesting one another. But when the graciousness

2532 3588 5363 2014 3588 4990-1473
και η φιλανθρωπία επεφάνη του σωτῆρος ημῶν
and the humane treatment appeared [2our deliverer

2316 3756 1537 2041 3588 1722 1343
θεοῦ 3:5 ουκ εξ ἔργων των εν δικαιοσύνη
1of God], not from out of works in righteousness

3739 4160-1473 235 2596 3588 1473 1656
ων εποιήσαμεν ημεῖς αλλὰ κατὰ τον αυτοῦ ἔλεον
which we did, but according to his mercy

4982 1473 1223 3067 3824 2532
ἔσωσεν ημᾶς διὰ λουτροῦ παλιγγενεσίας και
he delivered us, through *the* bath of regeneration, and

342 4151 39 3739 1632
ανακαινώσεως πνεύματος αγίου 3:6 ου εξέχεεν
renewal [2spirit 1of holy], of which he poured out

1909 1473 4146 1223 * 5547 3588 4990-1473
εφ' ημᾶς πλουσίως διὰ Ιησοῦ χριστοῦ του σωτῆρος ημῶν
upon us richly through Jesus Christ our deliverer,

2443 1344 3588 1565 5484 2818
3:7 ἵνα δικαιωθέντες τη εκείνου χάριτι κληρονόμοι
that having been justified *by* that favor, [2heirs

1096 2596 1680 2222 166
γενώμεθα κατ' ελπίδα ζωῆς αιωνίου
1we should be] according to a hope of life eternal.

Concerning Heresies

4103 3588 3056 2532 4012 3778
3:8 πιστὸς ο λόγος και περὶ τούτων
Trustworthy *is* the word; and concerning these *things*

1014 1473 1226 2443 5431
βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι ἵνα φροντίζωσι
I want you to positively assert, that [4should be thoughtful

2570 2041 4291 3588 4100 3588
καλῶν ἔργων προΐστασθαι οι πεπιστευκότες τω
6good 7works 5to be set over 1the ones 2trusting

2316 3778 1510.2.3 3588 2570 2532 5624 3588
θεῷ ταῦτά εστι τα καλὰ και ωφέλιμα τοις
3in God]. These are the good and beneficial *things*

444 3474-1161 2214 2532 1076 2532 2054
ανθρώποις 3:9 μωρὰς δε ζητήσεις και γενεαλογίας και ἔρεις
to men. But moronic inquiries, and genealogies, and strifes,

2532 3163 3544 4026 1510.2.6-1063 512 2532
και μάχας νομικὰς περιΐστασο εισὶ γαρ ανωφελεῖς και
and [2battles 1legal], stand off from! for they are unprofitable and

3152 141 444 3326 1520 2532 1208
μάταιοι 3:10 αιρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν και δευτέραν
vain. A heretical man, after one and a second

3559 3868 1492 3754 1612 3588
νουθεσίαν παραιτοῦ 3:11 ειδὼς ὅτι εξέστραπται ο
admonition, refuse! knowing that [2is distorted

5108 2532 264 1510.6 843
τοιοῦτος και αμαρτάνει ων αυτοκατάκριτος
1such a one] and sins, being self-condemned.

Paul's Final Greetings

3752 3992 * 4314 1473 2228
3:12 ὅταν πέμψω Αρτεμὰν προς σε η
Whenever I should send forth Artemas to you, or

* 4704 2064 4314 1473 1519 * 1563-1063
Τυχικὸν σπούδασον ελθεῖν προς με εις Νικόπολιν εκεῖ γαρ
Tychicus, hurry to come to me in Nicopolis! for there

2919 3914 * 3588 3544
κέκρικα παραχειμάσαι 3:13 Ζηνὰν τον νομικὸν
I have decided to pass the winter. Zenas the legal expert

2532 * 4709 4311 2443 3367 1473
και Απολλὼ σπουδαίως πρόπεμψον ἵνα μηδὲν αυτοῖς
and Apollos diligently send forward, that nothing [2to them

3007 3129 1161 2532 3588
λείπῃ 3:14 μανθανέτωσαν δε και οι
1should be missing]! [2let 6learn 1But 3also 4the ones of

2251 2570 2041 4291 1519 3588 316 5532
ημέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εις τας αναγκαίας χρείας
5ours 8good 9works 7to be set over] for the important needs,

2443 3361-1510.3 175 782 1473 3588
ἵνα μη ὦσιν ἄκαρποι 3:15 ασπάζονταί σε οι
that they should not be unfruitful! [5greet 6you 2the ones

3326 1473 3956 782 3588 5368 1473 1722
μετ' εμοῦ πάντες ἄσπασαι τους φιλοῦντας ημᾶς εν
3with 4me 1All]. You greet the ones being fond of us in

4102 3588 5484 3326 3956-1473 281
πίστει η χάρις μετὰ πάντων υμῶν αμήν
belief! Favor *be* with you all. Amen.

PHILEMON

CHAPTER 1

Paul Addresses Philemon

* 1198 5547 * 2532 * 3588
1:1 Παῦλος δέσμιος χριστοῦ Ιησοῦ και Τιμόθεος ο
Paul, a prisoner of Christ Jesus, and Timothy the

80 * 3588 27 2532 4904-1473 2532
αδελφὸς Φιλήμονι τω αγαπητῷ και συνεργῷ ημῶν 1:2 και
brother, to Philemon the beloved, and our fellow-worker, and

* 3588 27 2532 * 3588 4961-1473
Απφίᾳ τη αγαπητῇ και Αρχίππῳ τω συστρατιώτῃ ημῶν
to Apphia the beloved, and Archippus our fellow-soldier,

2532 3588 2596 3624-1473 1577 5484 1473
και τη κατ' οἶκόν σου εκκλησίᾳ 1:3 χάρις υμῖν
and to the [2at 3your house 1assembly]. Favor to you,

2532 1515 575 2316 3962-1473 2532 2962 *
και ειρήνη απὸ θεοῦ πατρὸς ημῶν και κυρίου Ιησοῦ
and peace from God our father and of *the* Lord Jesus

5547 2168 3588 2316-1473 3842 3417
χριστοῦ 1:4 ευχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε μνείαν
Christ. I give thanks *to* my God at all times [2mention

1473 4160 1909 3588 4335-1473 191 1473
σου ποιούμενος επὶ των προσευχῶν μου 1:5 ακούων σου
3of you 1making] at my prayers, hearing of your

3588 26 2532 3588 4102 3739 2192 4314 3588
την αγάπην και την πίστιν ην ἔχεις προς τον
love, and the belief which you have towards the

2962 * 2532 1519 3956 3588 39 3704
κύριον Ιησοῦν και εις πάντας τους αγίους 1:6 ὅπως
Lord Jesus, and to all the sanctified ones, that

3588 2842 3588 4102-1473 1756 1096 1722
η κοινωνία της πίστεώς σου ενεργὴς γένηται εν
the fellowship of your belief [2active 1should become] in

1922 3956 2041 18 3588 1722 1473 1519 5547
επιγνώσει παντὸς ἔργου† αγαθοῦ του εν υμῖν†† εις χριστὸν
full knowledge of every [2work 1good] in you in Christ

* 5484 1063 2192 4183 2532 3874
Ιησοῦν 1:7 χάριν γαρ ἔχομεν πολλὴν και παράκλησιν
Jesus. [4gratitude 1For 2we have 3much] and comfort

1909 3588 26-1473 3754 3588 4698 3588
επὶ τη αγάπῃ σου ὅτι τα σπλάγχνα των
over your love, because the feelings of compassion of the

39 373 1223 1473 80
αγίων αναπέπαυται διὰ σου αδελφέ
sanctified ones has been rested through you, O brother.

Paul's Appeal for Onesimus

1352 4183 1722 5547 3954 2192
1:8 διὸ πολλὴν εν χριστῷ παρρησίαν ἔχων
Therefore, [2a great 4in 5Christ 3openness 1having],

2004 1473 3588 433 1223
επιτάσσειν σοι το ανῆκον 1:9 διὰ
to give orders to you *about* the related *thing*, [3through

3588 26 3123 3870 5108-1510.6 5613
την αγάπην μᾶλλον παρακαλῶ τοιοῦτος ων ὡς
4the 5love 2rather 1I appeal], being such a one as

* 4246 3568-1161 2532 1198 * 5547
Παῦλος πρεσβύτης νυνὶ δε και δέσμιος Ιησοῦ χριστοῦ
Paul an old man, and now also a prisoner of Jesus Christ.

3870 1473 4012 3588 1699 5043 3739
1:10 παρακαλῶ σε περὶ του εμοῦ τέκνου ὃν
I appeal to you concerning my child, whom

1080 1722 3588 1199-1473 * 3588
εγέννησα εν τοις δεσμοῖς μου Ονήσιμον 1:11 τον
I engendered in my bonds – Onesimus, the one

4218 1473-890 3568-1161 1473 2532 1473
ποτέ σοι ἄχρηστον νυνὶ δε σοι και εμοὶ
at some time or other useless to you, but now [2to you 3and 4to me

---

1:6 †*Ald. omit*.

1:6 ††*CP* **ημῖν** - us.

2173 3739 375 1473-1161 1473
ευχρηστον ον ανέπεμψα **1:12** συ δε αυτόν
[1]useful], whom I sent back *to you*. But you, ([2]for him

5123 3588 1699 4698
τουτ' έστι τα εμά σπλάγχνα
[1]that is]) [[2]the *things* [3]concerning my [4]feelings of compassion

4355 3739 1473 1014 4314 1683
προσλαβού **1:13** ον εγώ εβουλόμην προς εμαυτόν
[1]receive], whom I wanted [[2]for [3]myself

2722 2443 5228 1473 1247 1473 1722 3588
κατέχειν ίνα υπέρ σου διακονή μοι εν τοις
[1]to keep], that for you he should be serving to me in the

1199 3588 2098 5565-1161 3588 4674
δεσμοίς του ευαγγελίου **1:14** χωρίς δε της σης
bonds of the good news! But without *the* help of your

1106 3762 2309 4160 2443 3361 5613 2596
γνώμης ουδέν ηθέλησα ποιήσαι ίνα μη ως κατά
opinion [[3]nothing [1]I wanted [2]to do], that [[4]not [6]as [7]according to

318 3588 18 1473 1510.3 235 2596 1595
ανάγκην το αγαθόν σου η αλλά κατά εκούσιον
[8]necessity [2]good [1]your [3]should [5]be], but as voluntary.

5029-1063 1223-3778 5563 4314 5610
1:15 τάχα γαρ δια τούτο εχωρίσθη προς ώραν
For perhaps on account of this he was separated for an hour,

2443 166 1473-566 3765 5613
ίνα αιώνιον αυτόν απέχης **1:16** ουκέτι ως
that [[2]eternal [1]you should receive him]; no longer as

1401 235 5228 1401 80 27
δούλον αλλ' υπέρ δούλον αδελφόν αγαπητόν
a bondman, but above a bondman, [[2]brother [1]a beloved],

3122 1473 4214-1161 3123 1473 2532 1722 4561
μάλιστα εμοί πόσω δε μάλλον σοι και εν σαρκί
especially to me – but how much more to you, both in flesh,

2532 1722 2962 1487 3767 1473-2192 2844
και εν κυρίω **1:17** ει ουν εμε έχεις κοινωνόν
and in *the* Lord. If then you have me for a partner,

4355-1473 5613 1473 1487-1161 5100 91
προσλαβού αυτόν ως εμέ **1:18** ει δε τι ηδίκησέ
receive him as me! And if in anything he wronged

1473 2228 3784 3778 1473 1677
σε η οφείλει τούτο εμοί ελλόγει
you, or owes, [[2]this [3]to me [1]charge]!

Philemon's Debt

1473 * 1125 3588 1699 5495 1473 661 2443
1:19 εγώ Παύλος έγραψα τη εμή χειρί εγώ αποτίσω ίνα
I Paul write *in* my hand. I will pay – for

3361-3004 1473 3754 2532 4572 1473-4359
μη λέγω σοι ότι και σεαυτόν μοι προσοφείλεις
I should not say to you that even *you* yourself owe me besides.

3483 80 1473 1473 3685 1722 2962
1:20 ναι αδελφέ εγώ σου οναίμην εν κυρίω
Yes, O brother, [[2]I [4]you [1]may [3]oblige] in *the* Lord;

373 1473 3588 4698 1722 2962
ανάπαυσόν μου τα σπλάγχνα εν κυρίω
rest my feelings of compassion in *the* Lord!

3982 3588 5218-1473 1125 1473 1492
1:21 πεποιθώς τη υπακοή σου έγραψά σοι ειδώς
Relying upon your obedience, I wrote to you, knowing

3754 2532 5228 3739 3004 4160 260-1161
ότι και υπέρ ο λέγω ποιήσεις **1:22** άμα δε
that even above what I say you will do. But at the same time

2532 2090 1473 3578 1679-1063 3754 1223 3588
και ετοίμαζέ μοι ξενίαν ελπίζω γαρ ότι διά των
also prepare for me a guest room! for I hope that through

4335-1473 5483 1473 782
προσευχών υμών χαρισθήσομαι υμίν **1:23** ασπάζονταί
your prayers I shall be granted to you. They greet

1473 * 3588 4869-1473 1722 5547 *
σε Επαφράς ο συναιχμάλωτός μου εν χριστώ Ιησού
you – Epaphras, my fellow-captive in Christ Jesus,

* * * * 3588 4904-1473
1:24 Μάρκος Αρίσταρχος Δημάς Λουκάς οι συνεργοί μου
and Mark, Aristarchus, Demas, Luke, my fellow workers.

3588 5484 3588 2962-1473 * 5547 3326 3588
1:25 η χάρις του κυρίου ημών Ιησού χριστού μετά του
The favor of our Lord Jesus Christ *be* with

4151-1473 281
πνεύματος υμών αμήν
your spirit. Amen.

HEBREWS

CHAPTER 1

Jesus' Exalted State

4181 2532 4187 3819 3588 2316
1:1 πολυμερώς και πολυτρόπως πάλαι ο θεός
In various parts and in various ways earlier, God,

2980 3588 3962 1722 3588 4396 1909
λαλήσας τοις πατράσιν εν τοις προφήταις **1:2** επ'
having spoken to the fathers by the prophets, in

2078 3588 2250 3778 2980 1473 1722 5207 3739
εσχάτου† των ημερών τούτων ελάλησεν ημίν εν υιώ ον
[[2]last [3]days [1]these] spoke to us by *the* son, whom

5087 2818 3956 1223 3739 2532 3588
έθηκε κληρονόμον πάντων δι' ου και τους
he established heir of all, through whom also [[2]the

165 4160 3739 1510.6 541 3588 1391
αιώνας εποίησεν **1:3** ος ων απαύγασμα της δόξης
[3]eons [1]he made]; who being *the* radiance of the glory,

2532 5481 3588 5287-1473 5342-5037 3588-3956
και χαρακτήρ της υποστάσεως αυτού φέρων τε τα πάντα
and impression of his essence, and bearing the whole

3588 4487 3588 1411-1473 1223 1438 2512
τω ρήματι της δυνάμεως αυτού δι' εαυτού καθαρισμόν
by the word of his power, by himself [[2]a cleansing

4160 3588 266-1473 2523 1722 1188
ποιησάμενος των αμαρτιών ημών εκάθισεν εν δεξιά†
[1]making] of our sins, sat at *the* right

3588 3172 1722 5308 5118 2908
της μεγαλωσύνης εν υψηλοίς **1:4** τοσούτω κρείττων
of the greatness in heights, [[2]so much [3]better than

1096 3588 32 3745 1313 3844
γενόμενος των αγγέλων όσω διαφορώτερον παρ'
[1]having become] the angels, [[3]as much [4]more diverse [5]from

1473 2816 3686 5100-1063 2036
αυτούς κεκληρονόμηκεν όνομα **1:5** τίνι γαρ είπέ
[6]them [1]he has inherited [2]a name]. For to whom said he

4218 3588 32 5207-1473 1510.2.2-1473
ποτε των αγγέλων υιός μου ει συ
at some time or other of the angels? [[2]my son [1]You are],

1473 4594 1080 1473 2532 3825 1473 1510.8.1
εγώ σήμερον γεγέννηκά σε και πάλιν εγώ έσομαι
I today engendered you†. And again, I will be

1473 1519 3962 2532 1473 1510.8.3 1473 1519 5207
αυτώ εις πατέρα και αυτός έσται μοι εις υιόν
to him for father, and he will be to me for son††.

3752 1161 3825 1521 3588 4416
1:6 όταν δε πάλιν εισάγαγη τον πρωτότοκον
[[3]whenever [1]And [2]again] he should bring in the first-born

1519 3588 3611 3004 2532 4352
εις την οικουμένην λέγει και προσκυνησάτωσαν
into the inhabitable world, he says, And let [[4]do obeisance

1473 3956 32 2316 2532 4314-3303 3588
αυτώ παντες άγγελοι θεού **1:7** και προς μεν τους
[5]to him [1]all [2]angels [3]of God]†! And indeed to the

32 3004 3588 4160 3588 32-1473
αγγέλους λέγει ο ποιών τους αγγέλους αυτού
angels he says, The one making his angels

4151 2532 3588 3011-1473 4442 5395
πνεύματα και τους λειτουργούς αυτού πυρός φλόγα
spirits, and his ministers [[2]of fire [1]a flame]†.

4314-1161 3588 5207 3588 2362-1473 3588 2316 1519
1:8 προς δε τον υιόν ο θρόνος σου ο θεός εις
But to the son, *saying* Your throne, O God, into

3588 165 3588 165 4464 2118 3588 4464
τον αιώνα του αιώνος ράβδος ευθύτητος η ράβδος
the eon of the eon; a rod of uprightness *is* the rod

1:2 †*Ald.* **εσχατων** - last.

1:3 †*CP adds* **του θρονου** - of the throne.

1:5 †*See Ps. 2:7.*

1:5 ††*See 1Ch. 17:13.*

1:6 †*See Dt. 32:43.*

1:7 †*See Ps. 104:4.*

3588 932-1473 25 1343 2532
της βασιλείας σου 1:9 ηγάπησας δικαιοσύνην και
of your kingdom. You loved righteousness, and

3404 458 1223 3778 5548 1473
εμίσησας ανομίαν διά τούτο έχρισέ σε
detested lawlessness; on account of this [[3]anointed [4]you

3588 2316 3588 2316-1473 1637 20 3844 3588
ο θεός ο θεός σου έλαιον αγαλλιάσεως παρά τους
[1]God [2]your God] with oil of exultation above

3353-1473 2532 1473 2596 746
μετόχους σου 1:10 και συ κατ' αρχάς
your partakers†. And, *saying*, You according to beginnings,

2962 3588 1093 2311 2532 2041 3588
κύριε την γην εθεμελίωσας και έργα των
O Lord, [[2]of the [3]earth [1]laid the foundation], and *the* works

5495-1473 1510.2.6 3588 3772 1473 622
χειρών σου εισιν οι ουρανοί 1:11 αυτοί απολούνται
of your hands are the heavens; they shall perish,

1473-1161 1265 2532 3956 5613 2440 3822
συ δε διαμένεις και πάντες ως ιμάτιον παλαιωθήσονται
but you abide; and all as a garment shall grow old;

2532 5616 4018 1667 1473
1:12 και ωσεί περιβόλαιον ελίξεις αυτούς
and as a wrap-around garment, you shall coil them,

2532 236 1473-1161 3588 1473 1510.2.2 2532 3588
και αλλαγήσονται συ δε ο αυτός ει και τα
and they shall be changed. But you [[2]the [3]same [1]are], and

2094-1473 3756-1587 4314 5100 1161 3588
έτη σου ουκ εκλείψουσι 1:13 προς τίνα δε των
your years shall not fail†. [[2]to [3]which [1]And] of the

32 2046 4218 2521 1537 1188-1473
αγγέλων είρηκέ ποτε κάθου εκ δεξιών μου
angels said he at some time or other? Sit down at my right,

2193 302 5087 3588 2190-1473 5286
έως αν θω τους εχθρούς σου υποπόδιον
until whenever I should put your enemies as a footstool

3588 4228-1473 3780 3956 1510.2.6 3010
των ποδών σου 1:14 ουχί πάντες εισί λειτουργικά
of your feet†! [[2]not [3]all [1]Are they] ministering

4151 1519 1248 649 1223 3588
πνεύματα εις διακονίαν αποστελλόμενα διά τους
spirits [[2]in [3]service [1]being sent] on account of the ones

3195 2816 4991
μέλλοντας κληρονομείν σωτηρίαν
being about to inherit deliverance?

CHAPTER 2

Jesus' Humbled State

1223 3778 1163 4056
2:1 διά τούτο δει περισσοτέρως
On account of this it is necessary more exceedingly

1473 4337 3588 191 3379
ημάς προσέχειν τοις ακουσθείσι μηποτέ
for us to heed the *things* heard, lest at any time

3901 1487-1063 3588 1223 32 2980
παραρρυώμεν 2:2 ει γαρ ο δι' αγγέλων λαληθείς
we flow away. For if the [[3]through [4]angels [2]being spoken

3056 1096 949 2532 3956 3847 2532 3876
λόγος εγένετο βέβαιος και πάσα παράβασις και παρακοή
[1]word] became firm, and every violation and disobedience

2983 1738 3405 4459 1473 1628
έλαβεν ένδικον μισθαποδοσίαν 2:3 πως ημείς εκφευξόμεθα
received just payment; how shall we flee

5082 272 4991 3748 746
τηλικαύτης αμελήσαντες σωτηρίας ήτις αρχήν
[[2]such a [1]neglecting] deliverance, which in *the* beginning

2983 2980 1223 3588 2962 5259 3588 191
λαβούσα λαλείσθαι διά του κυρίου υπό των ακουσάντων
receiving, being spoken by the Lord, [[4]by [5]the ones [6]hearing *him*

1519 1473 950 4901 3588 2316
εις ημάς εβεβαιώθη 2:4 συνεπιμαρτυρούντος του θεού
[2]in [3]us [1]was firmed up]; [[2]bearing witness with [1]God]

4592-5037 2532 5059 2532 4164 1411 2532
σημείοις τε και τέρασι και ποικίλαις δυνάμεσι και
both signs and miracles, and various *works of* power, and

1:8-9 †*See Ps. 45:6,7.*

1:10-12 †*See Ps. 102:25-27.*

1:13 †*See Ps 110:1.*

4151 39 3311 2596 3588 1473 2308
πνεύματος αγίου μερισμοίς κατά την αυτού θέλησιν
[[3]spirit [2]of holy [1]distributions], according to his volition?

3756-1063 32 5293 3588 3611 3588
2:5 ου γαρ αγγέλοις υπέταξε την οικουμένην την
For not to angels he submitted the inhabitable world

3195 4012 3739 2980 1263-1161
μέλλουσαν περί ης λαλούμεν 2:6 διεμαρτύρατο δε
about to be, concerning of which we speak. But [[2]testified

4225 5100 3004 5100 1510.2.3 444 3754
που τις λέγων τι εστιν άνθρωπος ότι
[3]somewhere [1]one] saying, What is man, that

3403 1473 2228 5207 444 3754 1980 1473
μιμνήσκη αυτού η υιός ανθρώπου ότι επισκέπτη αυτόν
you remember him, or a son of man that you visit him?

1642 1473 1024-5100 3844 32 1391
2:7 ηλάττωσας αυτόν βραχύ τι παρ' αγγέλους δόξη
You lessened him some a little than the angels; with glory

2532 5092 4737 1473 2532 2525 1473 1909 3588
και τιμή εστεφάνωσας αυτόν και κατέστησας αυτόν επί τα
and honor you crowned him, and established him over the

2041 3588 5495-1473 3956 5293 5270
έργα των χειρών σου 2:8 πάντα υπέταξας υποκάτω
works of your hands. All *things* you submitted underneath

3588 4228-1473 1722-1063 3588 5293 1473 3588-3956
των ποδών αυτού εν γαρ τω υποτάξαι αυτώ τα πάντα
his feet†. For in the submitting to him all *things*,

3762 863 1473-506 3568-1161 3768 3708
ουδέν αφήκεν αυτώ ανυπότακτον νυν δε ούπω ορώμεν
[[2]nothing [1]he left] unsubmissive to him. But now not yet do we see

1473 3588-3956 5293 3588 1161 1024-5100 3844
αυτώ τα πάντα υποτεταγμένα 2:9 τον δε βραχύ τι παρ'
[[3]to him [1]all *things* [2]being submitted]. But [[4]a little [5]than

32 1642 991 * 1223 3588
αγγέλους ηλαττωμένον βλέπομεν Ιησούν διά το
[6]*the* angels [3]being lessened [1]we see [2]Jesus], on account of the

3804 3588 2288 1391 2532 5092 4737
πάθημα του θανάτου δόξη και τιμή εστεφανωμένον
suffering of death, [[2]with glory [3]and [4]honor [1]being crowned],

3704 5484 2316 5228 3956 1089 2288
όπως χάριτι θεού υπέρ παντός γεύσηται θανάτου
that by favor of God [[3]for [4]all [1]he should taste [2]death].

4241-1063 1473 1223 3739 3588-3956 2532
2:10 έπρεπε γαρ αυτώ δι' ον τα πάντα και
For it was becoming to him, (through whom *is* the whole, and

1223 3739 3588-3956 4183 5207 1519 1391 71
δι' ου τα πάντα πολλούς υιούς εις δόξαν αγαγόντα
of whom *is* the whole), [[2]many [3]sons [4]in [5]glory [1]for leading],

3588 747 3588 4991-1473 1223 3804
τον αρχηγόν της σωτηρίας αυτών διά παθημάτων
[[2]the [3]head [4]of their deliverance [5]through [6]sufferings

5048 3739-5037-1063 37 2532 3588
τελειώσαι 2:11 ο τε γαρ αγιάζων και οι
[1]to perfect]. For both the one sanctifying and the ones

37 1537 1520 3956 1223 3739 156
αγιαζόμενοι εξ ενός πάντες δι' ην αιτίαν
being sanctified [[2]from out of [3]one [1]*are* all], for which reason

3756-1870 80 1473-2564 3004
ουκ επαισχύνεται αδελφούς αυτούς καλείν 2:12 λέγων
he is not ashamed [[2]brothers [1]to call them], saying,

518 3588 3686-1473 3588 80-1473 1722 3319
απαγγελώ το όνομά σου τοις αδελφοίς μου εν μέσω
I will report your name *to* my brothers; in *the* midst

1577 5214 1473 2532 3825 1473
εκκλησίας υμνήσω σε 2:13 και πάλιν εγώ
of *the* assembly I will sing praise to you†. And again, I

1510.8.1 3982 1909 1473 2532 3825 2400 1473 2532
έσομαι πεποιθώς επ' αυτώ και πάλιν ιδού εγώ και
will be yielding upon him†. And again, Behold I and

3588 3813 3739 1473-1325 3588 2316 1893 3767
τα παιδία α μοι έδωκεν ο θεός 2:14 επεί ουν
the children which [[2]gave to me [1]God]††. Since then

3588 3813 2841 4561 2532 129 2532
τα παιδία κεκοινώνηκε σαρκός και αίματος και
the children have participated of flesh and blood, also

2:6-8 †*See Ps. 8:4-6.*

2:12 †*See Ps. 22:22.*

2:13 †*See 2Sa. 22:3.*

2:13 ††*See Is. 8:18.*

1473 3898 3348 3588 1473 2443 1223 3588
αυτὸς παραπλησίως μετέσχε των αυτών ινα διὰ του
he closely partook of the same; that through

2288 2673 3588 3588 2904 2192 3588
θανάτου καταργήση τον το κράτος έχοντα του
death he should cease the work [[2]the [3]might [1]having]

2288 5123 3588 1228 2532 525
θανάτου τουτ' έστι τον διάβολον 2:15 και απαλλάξη
of death, that is to say – the devil; and should dismiss

3778 3745 5401 2288 1223 3956 3588
τούτους όσοι φόβω θανάτου διὰ παντὸς του
those, as many as by fear of death on account of all of the

2198 1777-1510.7.6 1397 3756-1063 1222
ζην ένοχοι ήσαν δουλείας 2:16 ου γαρ δήπου
living, were liable of servitude. For not in any way

32 1949 235 4690 *
αγγέλων επιλαμβάνεται αλλὰ σπέρματος Αβραάμ
[[2]angels [1]does he take hold of], but *the* seed of Abraham

1949 3606 3784 2596 3956 3588
επιλαμβάνεται 2:17 όθεν ώφειλε κατὰ πάντα τοις
he takes hold of. Whereupon, he owed in all *things* [[2]to the

80 3666 2443 1655 1096 2532
αδελφοίς ομοιωθήναι ινα ελεήμων γένηται και
[3]brothers [1]to be likened], that [[2]a merciful [1]he should become] and

4103 749 3588 4314 3588 2316 1519-3588
πιστὸς αρχιερεὺς τα προς τον θεὸν εις το
trustworthy chief priest *in* the *things* towards God, so as

2433 3588 266 3588 2992 1722-3739-1063
ιλάσκεσθαι τας αμαρτίας του λαού 2:18 εν ω γαρ
to atone the sins of the people. For in that

3958 1473 3985 1410 3588
πέπονθεν αυτὸς πειρασθεὶς δύναται τοις
he suffered himself, having been tested, he is able [[2]the ones

3985 997
πειραζομένοις βοηθήσαι
[3]being tested [1]to help].

CHAPTER 3

Partakers of Christ

3606 80 39 2821 2032
3:1 όθεν αδελφοί άγιοι κλήσεως επουρανίου
Whereupon, [[2]brothers [1]holy], [[3]calling [2]of *the* heavenly

3353 2657 3588 652 2532 749
μέτοχοι κατανοήσατε τον απόστολον και αρχιερέα
[1]partakers], contemplate the apostle and chief priest

3588 3671-1473 5547 *
της ομολογίας ημών χριστὸν Ιησούν
of our acknowledgment *offering* – Christ Jesus!

4103-1510.6 3588 4160 1473 5613 2532 *
3:2 πιστὸν όντα τω ποιήσαντι αυτὸν ως και Μωϋσής
being trustworthy to the one appointing him, as also Moses

1722 3650 3588 3624-1473 4183 1063 1391 3778 3844
εν όλω τω οίκω αυτού 3:3 πλείονος γαρ δόξης ούτος παρὰ
in all his house. [[4]more [1]For [5]glory [2]this one [6]than

* 515 2596 3745
Μωϋσήν ηξίωται καθ' όσον
[7]Moses [3]has been counted worthy of], on account of as much as

4183 5092 2192 3588 3624 3588 2680
πλείονα τιμὴν έχει του οίκου ο κατασκευάσας
[[5]more [6]honor [4]has [7]*than* the [8]house [1]the one [2]carefully preparing

1473 3956-1063 3624 2680 5259
αυτόν 3:4 πας γαρ οίκος κατασκευάζεται υπὸ
[3]*the house*]. For every house is carefully prepared by

5100 3588-1161 3588-3956 2680 2316
τινος ο δε τα πάντα κατασκευάσας θεὸς
someone, but the one [[2]the whole [1]carefully preparing] *is* God.

2532 * 3303 4103 1722 3650 3588
3:5 και Μωϋσής μεν πιστὸς εν όλω τω
And Moses indeed *was* trustworthy in all

3624-1473 5613 2324 1519 3142 3588
οίκω αυτού ως θεράπων εις μαρτύριον των
his house as an attendant, for a testimony of the *things*

2980 5547-1161 5613 5207 1909 3588
λαληθησομένων 3:6 χριστὸς δε ως υιὸς επί τον
going to be spoken; but Christ as a son over

3624-1473 3739 3624 1510.2.4 1473 1437.1 3588 3954
οίκον αυτού ου οίκός εσμεν ημείς εάνπερ την παρρησίαν
his house, whose house are we, if indeed the confidence

2532 3588 2745 3588 1680 3360 5056 949
και το καύχημα της ελπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν
and the boasting of the hope [[3]until [4]*the* end [2]firm

2722 1352 2531 3004 3588 4151 3588
κατάσχωμεν 3:7 διό καθώς λέγει το πνεύμα το
[1]we should hold]; therefore, (as [[4]says [1]the [3]spirit

39 4594 1437 3588 5456-1473 191
άγιον σήμερον εάν της φωνής αυτού ακούσητε
[2]holy], Today, if [[2]his voice [1]you should hearken to],

3361 4645 3588 2588-1473 5613 1722 3588
3:8 μη σκληρύνητε τας καρδίας υμών ως εν τω
you should not harden your hearts as in the

3894 2596 3588 2250 3588 3986 1722 3588
παραπικρασμώ κατὰ την ημέραν του πειρασμού εν τη
embittering, in the day of the test in the

2048 3739 3985 1473 3588 3962-1473
ερήμω 3:9 ου επείρασάν με οι πατέρες υμών
wilderness; of which *place* [[2]tested [3]me [1]your fathers],

1381 1473 2532 1492 3588 2041-1473 5062 2094
εδοκίμασάν με και είδον τα έργα μου τεσσαράκοντα έτη
tried me, and beheld my works forty years.

1352 4360 3588 1074-1565 2532 2036
3:10 διό προσώχθισα τη γενεά εκείνη και είπον
Therefore I loathed that generation, and said,

104 4105 3588 2588 1473-1161 3756-1097
αεί πλανώνται τη καρδία αυτοί δε ουκ έγνωσαν
Continually they err in the heart, and they knew not

3588 3598-1473 5613 3660 1722 3588 3709-1473
τας οδούς μου 3:11 ως ώμοσα εν τη οργή μου
my ways. As I swore by an oath in my wrath,

1487-1525 1525 1519 3588 2663-1473 991
ει εισελεύσονται εις την κατάπαυσίν μου 3:12 βλέπετε
Shall they enter into my rest?)† take heed,

80 3379 1510.8.3 1722 5100 1473 2588
αδελφοί μήποτε έσται εν τινι υμών καρδία
brothers, lest at any time there shall be in some of you [[3]in heart

4190 570 1722 3588 868 575 2316-2198
πονηρὰ απιστίας εν τω αποστήναι από θεού ζώντος
[1]a wicked [2]unbelief], in the separating from *the* living God;

235 3870 1438 2596 1538 2250
3:13 αλλὰ παρακαλείτε εαυτούς καθ' εκάστην ημέραν
but encourage yourselves according to each day,

891 3739 3588 4594 2564 2443 3361
άχρις ου το σήμερον καλείται ίνα μη
as long as of which [[2]today [1]it is called], that you should not

4645 5100 1537 1473 5100 539 3588
σκληρυνθή τις εξ υμών τις απάτη της
be hardened, any from out of you, any by deception

266 3353 1063 1096 3588 5547
αμαρτίας 3:14 μέτοχοι γαρ γεγόναμεν του χριστού
of sin. [[3]partakers [1]For [2]we have become] of the Christ,

1437.1 3588 746 3588 5287 3360 5056
εάνπερ την αρχὴν της υποστάσεως μέχρι τέλους
if indeed the beginning of the support [[3]until [4]*the* end

949 2722 1722 3588 3004 4594
βεβαίαν κατάσχωμεν 3:15 εν τω λέγεσθαι σήμερον
[2]firm [1]we should hold], *as* in the saying, Today,

1437 3588 5456-1473 191 3361
εάν της φωνής αυτού ακούσητε μη
if [[2]his voice [1]you should hearken to], you should not

4645 3588 2588-1473 5613 1722 3588 3894
σκληρύνητε τας καρδίας υμών ως εν τω παραπικρασμώ
harden your hearts as in the embittering†.

5100-1063 191 3893 235 3756 3956
3:16 τινές γαρ ακούσαντες παρεπίκραναν αλλ' ου πάντες
For some having heard, rebelled – but not all

3588 1831 1537 * 1223 *
οι εξελθόντες εξ Αιγύπτου διά Μωσέως
the ones coming forth from out of Egypt with Moses.

5100-1161 4360 5062 2094 3780
3:17 τίσι δε προσώχθισε τεσσαράκοντα έτη ουχί
And to whom did he loathe forty years? Was it not

3588 264 3739 3588 2966 4098 1722
τοις αμαρτήσασιν ων τα κώλα έπεσεν εν
to the ones having sinned, whose carcasses fell in

3588 2048 5100-1161 3660
τη ερήμω 3:18 τίσι δε ώμοσε
the wilderness? And to whom did he swear by an oath

3361-1525 1519 3588 2663-1473 1508 3588
μη εισελεύσεσθαι εις την κατάπαυσιν αυτού ει μη τοις
to not to enter into his rest, unless to the ones

3:7-11 †*See Ps. 95:7-11.*

3:15 †*See Ps. 95:7-8.*

544
απειθήσασι
resisting persuasion?

3:19 2532 991 3754 3756-1410
και βλέπομεν ότι ουκ ηδυνήθησαν
And we see that they were not able

1525 1223 570
εισελθείν δι' απιστίαν
to enter because of unbelief.

CHAPTER 4

God's Rest

4:1 5399 3767 3379 2641
φοβηθώμεν ούν μήποτε καταλειπομένης
We should fear then, lest at any time, being left behind

1860 1525 1519 3588 2663-1473
επαγγελίας εισελθείν εις την κατάπαυσιν αυτού
of *the* promise to enter into his rest,

1380 5100 1537 1473 5302
δοκή τις εξ υμών υστερηκέναι
[[4]should seem [1]any [2]from out of [3]you] to fail.

4:2 2532-1063
και γαρ
For even

1510.2.4 2097 2509 2548 235
εσμεν ευηγγελισμένοι καθάπερ κακείνοι αλλ'
we are being announced good news, just as those also; but

3756 5623 3588 3056 3588 189 1565 3361
ουκ ωφέλησεν ο λόγος της ακοής εκείνους μη
[[5]*did* not [6]benefit [1]the [2]word [3]of the [4]report] those, not

4786 3588 4102 3588 191
συγκεκραμένους τη πίστει τοις ακούσασιν
being mixed together in the belief to the ones having heard.

4:3 1525-1063 1519 3588 2663 3588
εισερχόμεθα γαρ εις την κατάπαυσιν οι
For we entering into the rest, the ones

4100 2531 2046 5613 3660 1722 3588
πιστεύσαντες καθώς είρηκεν ως ώμοσα εν τη
having believed, as he has said, As I swore by an oath in

3709-1473 1487 1525 1519 3588 2663-1473
οργή μου ει εισελεύσονται εις την κατάπαυσίν μου
my wrath, shall they enter into my rest?

2543 3588 2041 575 2602 2889 1096
καίτοι των έργων από καταβολής κόσμου γενηθέντων
And yet the works from *the* founding of *the* world were taking place.

4:4 2046-1063 4225 4012 3588 1442 3779
είρηκε γαρ που περί της εβδόμης ούτως
For he has said somewhere concerning the seventh *day*, thus,

2532 2664-3588-2316 1722 3588 2250 3588 1442 575
και κατέπαυσεν ο θεος εν τη ημέρα τη εβδόμη από
And God rested in the [[2]day [1]seventh] from

3956 3588 2041-1473
πάντων των έργων αυτού
all his works†;

4:5 2532 1722 3778 3825 1487
και εν τούτω πάλιν ει
and in this *place* again, Shall they

1525 1519 3588 2663-1473
εισελεύσονται εις την κατάπαυσίν μου
enter into my rest†?

4:6 1893 3767
επεί ούν
Since then

620 5100 1525 1519 1473 2532 3588 4387
απολείπεται τινάς εισελθείν εις αυτήν και οι πρότερον
it leaves some to enter into it, and the ones prior

2097 3756 1525 1223 543
ευαγγελισθέντες ουκ εισήλθον δι' απειθείαν
having been announced *did* not enter because of disobedience,

4:7 3825 5100 3724 2250 4594 1722 *
πάλιν τινά ορίζει ημέραν σήμερον εν Δαβίδ
again a certain [[2]he confirms [1]day], Today, [[2]in [3]David

3004 3326 5118 5550 2531 2046 4594
λέγων μετά τοσούτον χρόνον καθώς είρηται σήμερον
[1]saying], after so great a time; as it has been said, Today,

1437 3588 5456-1473 191 3361
εάν της φωνής αυτού ακούσητε μη
if [[2]*to* [3]his voice [1]you should hearken], you should not

4645 3588 2588-1473
σκληρύνητε τας καρδίας υμών
harden your hearts†.

4:8 1487-1063 1473 *
ει γαρ αυτούς Ιησούς
For if [[3]them [1]Joshua

2664 3756-302 4012 243 2980
κατέπαυσεν ουκ αν περί άλλης ελάλει
[2]gave] rest, then *he would* not [[2]concerning [3]another [1]speak

3326 3778 2250
μετά ταύτα ημέρας
[5]after [6]these *things* [4]day].

4:9 686 620 4520
άρα απολείπεται σαββατισμός
Then *there* is left a sabbath *rest*

3588 2992 3588 2316
τω λαώ του θεού
to the people of God.

4:10 3588-1063 1525 1519
ο γαρ εισελθών εις
For the one entering into

3588 2663-1473 2532-1473 2664 575
την κατάπαυσιν αυτού και αυτός κατέπαυσεν από
his rest, himself also rested from

3588 2041-1473 5618 575 3588-2398 3588 2316
των έργων αυτού ώσπερ από των ιδίων ο θεός
his works, as [[2]from [3]his own [1]God].

4:11 4704 3767 1525 1519 1565 3588 2663
σπουδάσωμεν ούν εισελθείν εις εκείνην την κατάπαυσιν
We should hurry then to enter into that rest,

2443-3361 1722 3588 1473 5100 5262 4098
ινα μη εν τω αυτώ τις υποδείγματι πέση
lest [[3]in [4]the [5]same [1]anyone [6]example [2]should fall]

3588 543
της απειθείας
of disobedience.

4:12 2198 1063 3588 3056 3588
ζων γαρ ο λόγος του
[[5]*is* living [1]For [2]the [3]word

2316 2532 1756 2532 5114 5228 3956 3162
θεού και ενεργής και τομώτερος υπέρ πάσαν μάχαιραν
[4]of God], and active, and sharper than any [[2]sword

1366 2532 1338 891 3311
δίστομον και διϊκνούμενος άχρι μερισμού
[1]double-edged], and penetrating as far as *the* distribution

5590-5037 2532 4151 719-5037 2532 3452 2532
ψυχής τε και πνεύματος αρμών τε και μυελών και
of both soul and spirit, also of joints and marrows, and

2924 1761 2532 1771 2588
κριτικός ενθυμήσεων και εννοιών καρδίας
is a discerner of *the* thinking and reflections of *the* heart.

4:13 2532
και
And

3756-1510.2.3 2937 852 1799 1473 3956-1161
ουκ έστι κτίσις αφανής ενώπιον αυτού πάντα δε
there is not a creation unapparent before him, but all

1131 2532 5136 3588 3788-1473 4314
γυμνά και τετραχηλισμένα τοις οφθαλμοίς αυτού προς
are naked and laid bare *to* his eyes to

3739 1473 3588 3056
ον ημίν ο λόγος
whom [[3]*is* to us [1]the [2]reckoning].

Jesus the Chief Priest

4:14 2192 3767 749 3173 1330
έχοντες ούν αρχιερέα μέγαν διεληλυθότα
Having then [[2]chief priest [1]a great] having gone through

3588 3772 * 3588 5207 3588 2316 2902
τους ουρανούς Ιησούν τον υιόν του θεού κρατώμεν
the heavens, (Jesus the son of God), let us keep

3588 3671
της ομολογίας
the acknowledgment *offering*.

4:15 3756-1063 2192
ου γαρ έχομεν
For not do we have

749 3361 1410 4834 3588 769-1473
αρχιερέα μη δυνάμενον συμπαθήσαι ταις ασθενείαις ημών
a chief priest not being able to sympathize in our weaknesses,

3985-1161 2596 3956 2596 3665
πεπειραμένον δε κατά πάντα καθ' ομοιότητα
but one having been tested in all *things* according to *our* likeness,

5565 266
χωρίς αμαρτίας
separate from sin.

4:16 4334 3767 3326
προσερχώμεθα ούν μετά
Let us come forward then with

3954 3588 2362 3588 5484 2443 2983
παρρησίας τω θρόνω της χάριτος ινα λάβωμεν
confidence to the throne of favor, that we should receive

1656 2532 5484 2147 1519 2121 996
έλεον και χάριν εύρωμεν εις εύκαιρον βοήθειαν
mercy, and [[2]favor [1]should find] for opportune help.

CHAPTER 5

Duties of the Chief Priest

5:1 3956-1063 749 1537 444
πας γαρ αρχιερεύς εξ ανθρώπων
For every chief priest [[2]from out of [3]men

2983 5228 444 2525 3588 4314
λαμβανόμενος υπέρ ανθρώπων καθίσταται τα προς
[1]being taken], [[2]for [3]men [1]is established] in the *things* for

3588 2316 2443 4374 1435-5037 2532 2378 5228
τον θεόν ίνα προσφέρη δώρά τε και θυσίας υπέρ
God, that he should offer both gift *offerings* and sacrifices for

266 3356 1410 3588
αμαρτιών μετριοπαθείν δυνάμενος τοις
sin *offerings*;

5:2
[[2]to moderate emotions [1]being able] with the ones

4:4 †*See Gen. 2:2.*

4:5 †*See Ps. 95:11.*

4:7 †*See Ps. 95:7-8.*

50 2532 4105 1893 2532 1473 4029
αγνοούσι και πλανωμένοις επεί και αυτός περίκειται
being ignorant and erring, since also he is encompassed

769 2532 1223 3778 3784 2531
ασθένειαν 5:3 και διά ταύτην οφείλει καθώς
with weakness. And on account of this he ought, as

4012 3588 2992 3779 2532 4012 1438 4374
περί του λαού ούτω και περί εαυτού προσφέρειν
concerning the people, so also concerning himself to offer

5228 266 2532 3756 1438 5100 2983
υπέρ αμαρτιών 5:4 και ουχ εαυτώ τις λαμβάνει
for sins. And not to himself *does* anyone take

3588 5092 235 3588 2564 5259 3588 2316 2509
την τιμήν αλλά ο καλούμενος υπό του θεού καθάπερ
the honor, but the one being called by God, just as

2532 * 3779 2532 3588 5547 3756 1438-1392
και Ααρών 5:5 ούτω και ο χριστός ουχ εαυτόν εδόξασε
Aaron. Thus also the Christ *did* not glorify himself

1096 749 235 3588 2980 4314 1473 5207-1473
γενηθήναι αρχιερέα αλλ' ο λαλήσας προς αυτόν υιός μου
to become chief priest, but the one saying to him, [2my son

1510.2.2-1473 1473 4594 1080 1473
ει συ εγώ σήμερον γεγέννηκά σε
1You are], I today have engendered you†.

Order of Melchisedek

2531 2532 1722 2087 3004 1473 2409
5:6 καθώς και εν ετέρω λέγει συ ιερεύς
As also in another *place* he says, You *are* a priest

1519 3588 165 2596 3588 5010 * 3739
εις τον αιώνα κατά την τάξιν Μελχισεδέκ 5:7 ος
into the eon, according to the order of Melchisedek†. Who

1722 3588 2250 3588 4561-1473 1162-5037
εν ταις ημέραις της σαρκός αυτού δεήσεις τε
in the days of his flesh† *offered* both supplications

2532 2428 4314 3588 1410 4982 1473
και ικετηρίας προς τον δυνάμενον σώζειν αυτόν
and earnest entreaties to the one being able to deliver him

1537 2288 3326 2906 2478 2532 1144
εκ θανάτου μετά κραυγής ισχυράς και δακρύων
from out of death, with [2cry 1a strong] and [2tears

4374 2532 1522 575 3588 2124
προσενέγκας και εισακουσθείς από της ευλαβείας
1having offered], and was listened to because of *his* veneration;

2539 1510.6 5207 3129 575 3739 3958 3588
5:8 καίπερ ων υιός έμαθεν αφ' ων έπαθε την
though being a son, he learned [2from 3what 4he suffered

5218 2532 5048 1096 3588
υπακοήν 5:9 και τελειωθείς εγένετο τοις
1obedience]. And having been perfected, he became [2the ones

5219 1473 3956 158 4991 166
υπακούουσιν αυτώ πάσιν αίτιος σωτηρίας αιωνίου
3obeying 4him 1to all] *the* reason [2deliverance 1of eternal];

4316 5259 3588 2316 749 2596
5:10 προσαγορευθείς υπό του θεού αρχιερεύς κατά
having been addressed by God *as* chief priest according to

3588 5010 * 4012 3739 4183 1473
την τάξιν Μελχισεδέκ 5:11 περί ου πολύς ημίν
the order of Melchisedek. Concerning of whom [3*is* much 1our

3588 3056 2532 1421 3004 1893 3576
ο λόγος και δυσερμήνευτος λέγειν επεί νωθροί
2word] and difficult in interpretation to speak, since [2dull

1096 3588 189 2532-1063 3784
γεγόνατε ταις ακοαίς 5:12 και γαρ οφείλοντες
1you have become] in the hearings. For though *you* ought

1510.1 1320 1223 3588 5550 3825 5532 2192
είναι διδάσκαλοι διά τον χρόνον πάλιν χρείαν έχετε
to be teachers because of the time, again [2need 1you have]

3588 1321 1473 5100 3588 4747 3588 746
του διδάσκειν υμάς τίνα τα στοιχεία της αρχής
of the teaching you what *are* the elements of the beginning

3588 3051 3588 2316 2532 1096 5532 2192
των λογίων του θεού και γεγόνατε χρείαν έχοντες
of the oracles of God; and you have become [2need 1having]

1051 2532 3756 4731 5160 3956-1063
γάλακτος και ου στερεάς τροφής 5:13 πας γαρ
of milk, and not of solid nourishment. For every *one*

3588 3348 1051 552 3056
ο μετέχων γάλακτος άπειρος λόγου
partaking of milk *is* inexperienced of *the* word

1343 3516 1063 1510.2.3 5046
δικαιοσύνης νήπιος γαρ εστι 5:14 τελείων
of righteousness, [3an infant 1for 2he is]. [5for full grown

1161 1510.2.3 3588 4731 5160 3588 1223
δε εστιν η στερεά τροφή των διά
1But 4is 2solid 3nourishment], *even* of the ones through

3588 1838 3588 145 1128 2192 4314
την έξιν τα αισθητήρια γεγυμνασμένα εχόντων προς
the manner [2the 3senses 4exercised 1of having] for

1253 2570-5037 2532 2556
διάκρισιν καλού τε και κακού
the distinction of both good and evil.

CHAPTER 6

Warnings Regarding Unbelief

1352 863 3588 3588 746 3588
6:1 διό αφέντες τον της αρχής του
Therefore having left the [2of the 3beginning 4of the

5547 3056 1909 3588 5047 5342 3361
χριστού λόγον επί την τελειότητα φερώμεθα μη
5Christ 1matter], [2unto 3the 4perfection 1we should bear on], (not

3825 2310 2598 3341
πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας
again [2a *beginning* foundation 1casting down]) unto repentance

575 3498 2041 2532 4102 1909 2316 909
από νεκρών έργων και πίστεως επί θεόν 6:2 βαπτισμών
from dead works, and of belief upon God, [2of immersions

1322 1936-5037 5495 386-5037
διδαχής επιθέσεως τε χειρών αναστάσεως τε
1*of the* teaching], and of laying on of hands, and of resurrection

3498 2532 2917 166 2532 3778 4160
νεκρών και κρίματος αιωνίου 6:3 και τούτο ποιήσομεν
of dead ones, and [2judgment 1eternal]. And this we shall do,

1437.1 2010-3588-2316 102-1063 3588
εάνπερ επιτρέπη ο θεός 6:4 αδύνατον γαρ τους
if indeed God should permit. For it is impossible of the ones

530 5461 1089 5037 3588 1431 3588
άπαξ φωτισθέντας γευσαμένους τε της δωρεάς της
once enlightened, having tasted also of the [2gift

2032 2532 3353 1096 4151 39
επουρανίου και μετόχους γενηθέντας πνεύματος αγίου
1heavenly], and [2partakers 1becoming 4spirit 3of holy],

2532 2570 1089 2316 4487 1411-5037
6:5 και καλόν γευσαμένους θεού ρήμα δυνάμεις τε
and [2*the* good 1having tasted 4of God 3word], and of powers

3195 165 2532 3895 3825
μέλλοντος αιώνος 6:6 και παραπεσόντας πάλιν
[2about to be 1of *the* eon], and having fallen, again

340 1519 3341 388 1438 3588
ανακαινίζειν εις μετάνοιαν ανασταυρούντας εαυτοίς τον
to renew to repentance, crucifying again to themselves the

5207 3588 2316 2532 3856 1093-1063
υιόν του θεού και παραδειγματίζοντας 6:7 γη γαρ
son of God, and making an example of him. For *the* earth

3588 4095 3588 1909 1473 4178 2064 5205
η πιούσα τον επ' αυτής πολλάκις ερχόμενον υετόν
having drunk the [4upon 5it 3often 2coming 1rain],

2532 5088 1008 2111 1565 1223 3739
και τίκτουσα βοτάνην εύθετον εκείνοις δι' ους
and giving birth to [2pasturage 1fit] for those through whom

2532 1090 3335 2129 575 3588
και γεωργείται μεταλαμβάνει ευλογίας από του
also it is cultivated, shares of *the* blessing from

2316 1627-1161 173 2532 5146
θεού 6:8 εκφέρουσα δε ακάνθας και τριβόλους
God. But *that* bringing forth thorn-bushes and thistles

96 2532 2671 1451 3739 3588 5056 1519
αδόκιμος και κατάρας εγγύς ης το τέλος εις
is rejected, and [2a curse 1near to], whose end *is* for

2740 3982-1161 4012 1473 27
καύσιν 6:9 πεπείσμεθα δε περί υμών αγαπητοί
burning. But we are persuaded concerning you, beloved,

3588-2908 2532 2192 4991 1499 3779 2980
τα κρείττονα και εχόμενα σωτηρίας ει και ούτω λαλούμεν
of better *things*, and having deliverance, if even thus we speak.

3756 1063 94 3588 2316 1950 3588 2041-1473
6:10 ου γαρ άδικος ο θεός επιλαθέσθαι του έργου υμών
[3*is* not 1For 4unjust 2God] to forget your work

5:5 †*See Ps. 2:7.*

5:6 †*See Ps. 110:4.*

5:7 †*i.e.* Christ.

2532 3588 2873 3588 26 3739 1731 1519
και του κόπου της αγάπης ης ενεδείξασθε εις
and the toil of the love which you demonstrated in
3588 3686-1473 1247 3588 39 2532
το όνομα αυτού διακονήσαντες τοις αγίοις και
his name, having served to the sanctified ones, and
1247 1937-1161 1538 1473 3588
διακονούντες 6:11 επιθυμούμεν δε έκαστον υμών την
still serving. But we desire each of you [[2]the
1473 1731 4710 4314 3588 4136
αυτήν ενδείκνυσθαι σπουδήν προς την πληροφορίαν
[3]same [1]to demonstrate] diligence to the full assurance
3588 1680 891 5056 2443 3361 3576
της ελπίδος άχρι τέλους 6:12 ινα μη νωθροί
of the hope as far as until *the* end. That [[2]not [4]dull
1096 3402-1161 3588 1223 4102
γένησθε μιμηταί δε των διά πίστεως
[1]you should [3]become], but imitators of the ones through belief
2532 3115 2816 3588 1860
και μακροθυμίας κληρονομούντων τας επαγγελίας
and long-suffering *are* inheriting the promises.

God's Promise by an Oath

3588-1063 * 1861-3588-2316 1893
6:13 τω γαρ Αβραάμ επαγγειλάμενος ο θεός επεί
For *to* Abraham God having promised, since
2596 3762 2192 3173 3660
κατ' ουδενός είχε μείζονος ομόσαι
according to no one had he greater to swear an oath by,
3660 2596 1438 3004 2229
ώμοσε καθ' εαυτού 6:14 λέγων ημήν
swore an oath according to himself, saying, Assuredly
2127 2127 1473 2532 4129 4129 1473
ευλογών ευλογήσω σε και πληθύνων πληθυνώ σε
blessing I will bless you, and multiplying I will multiply you†.
2532 3779 3114 2013 3588
6:15 και ούτω μακροθυμήσας επέτυχε της
And thus, having been long-suffering, he succeeded in the
1860 444 3303 1063 2596 3588 3173
επαγγελίας 6:16 άνθρωποι μεν γαρ κατά του μείζονος
promise. [[2]men [3]indeed [1]For [5]by [6]the [7]greater
3660 2532 3956 1473-485 4009 1519
ομνύουσι και πάσης αυτοίς αντιλογίας πέρας εις
[4]swear an oath], and [[6]*in* all [7]disputes to them [3]*is* an end [4]for
951 3588 3727 1722 3739 4053 1014
βεβαίωσιν ο όρκος 6:17 εν ω περισσότερον βουλόμενος
[5]security [1]the [2]oath]. In which [[2]more extra [3]wanting
3588 2316 1925 3588 2818 3588 1860 3588
ο θεός επιδείξαι τοις κληρονόμοις της επαγγελίας το
[1]God] to display to the heirs of the promise the
276 3588 1012-1473 3315 3727 2443
αμετάθετον της βουλής αυτού εμεσίτευσεν όρκω 6:18 ίνα
immutability of his counsel, mediated by an oath, that
1223 1417 4229 276 1722 3739 102
διά δύο πραγμάτων αμεταθέτων εν οις αδύνατον
through two [[2]things [1]immutable], (in which *it was* impossible
5574-2316 2478 3874 2192 3588
ψεύσασθαι θεόν ισχυράν παράκλησιν έχωμεν οι
for God to lie), [[2]strong [3]consolation [1]we should have]
2703 2902 3588 4295 1680
καταφυγόντες κρατήσαι της προκειμένης ελπίδος
taking refuge to hold to the [[2]situated before us [1]hope].
3739 5613 45 2192 3588 5590
6:19 ην ως άγκυραν έχομεν της ψυχής
Which *hope* [[2]as [3]an anchor [1]we have] of the soul,
804-5037 2532 949 2532 1525 1519 3588 2082
ασφαλή τε και βεβαίαν και εισερχομένην εις το εσώτερον
both safe and firm, and entering into the inner
3588 2665 3699 4274 5228 1473
του καταπετάσματος 6:20 όπου πρόδρομος υπέρ ημών
veil, where as forerunner for us,
1525-* 2596 3588 5010 *
εισήλθεν Ιησούς κατά την τάξιν Μελχισεδέκ
Jesus entered according to the order of Melchisedek,
749 1096 1519 3588 165
αρχιερεύς γενόμενος εις τον αιώνα
[[2]chief priest [1]becoming] into the eon.

6:14 †*See Gen. 22:17.*

CHAPTER 7

The Melchisedek Priesthood

3778-1063 3588 * 935 *
7:1 ούτος γαρ ο Μελχισεδέκ βασιλεύς Σαλήμ
For this Melchisedek, king of Salem,
2409 3588 2316 3588 5310 3588 4876
ιερεύς του θεού του υψίστου ο συναντήσας
priest of God the highest, the one having met with
* 5290 575 3588 2871 3588 935
Αβραάμ υποστρέφοντι από της κοπής των βασιλέων
Abraham returning from the slaughter of the kings,
2532 2127 1473 3739 2532 1181 575 3956
και ευλογήσας αυτόν 7:2 ω και δεκάτην από πάντων
and having blessed him, to whom also [[3]a tenth [4]of [5]all
3307 * 4412 3303 2059
εμέρισεν Αβραάμ πρώτον μεν ερμηνευόμενος
[2]portioned [1]Abraham], *whose* name first indeed being translated
935 1343 1899-1161 2532 935 *
βασιλεύς δικαιοσύνης έπειτα δε και βασιλεύς Σαλήμ
king of righteousness, and thereupon also king of Salem,
3739 1510.2.3 935 1515 540 282
ο εστι βασιλεύς ειρήνης 7:3 απάτωρ αμήτωρ
which is king of peace; fatherless, motherless,
35 3383 746 2250 3383 2222
αγενεαλόγητος μήτε αρχήν ημερών μήτε ζωής
of unknown genealogy, neither beginning of days, nor [[3]of life
5056 2192 871-1161 3588 5207 3588
τέλος έχων αφωμοιωμένος δε τω υιώ του
[2]an end [1]having], and taking an exact image to the son
2316 3306 2409 1519 3588 1336 2334-1161
θεού μένει ιερεύς εις το διηνεκές† 7:4 θεωρείτε δε
of God, abides a priest for perpetuity. And view
4080 3778 3739 2532 1181 *
πηλίκος ούτος ω και δεκάτην Αβραάμ
how great this one *was*, to whom [[5]even [6]a tenth [1]Abraham
1325 1537 3588 205 3588 3966 2532
έδωκεν εκ των ακροθινίων ο πατριάρχης 7:5 και
[4]gave [7]from out of [8]the [9]choice parts [2]the [3]patriarch]. And
3588-3303 1537 3588 5207 * 3588 2405
οι μεν εκ των υιών Λευΐ την ιερατείαν
indeed the ones from out of the sons of Levi, [[2]the [3]priesthood
2983 1785 2192 586 3588 2992
λαμβάνοντες εντολήν έχουσιν αποδεκατούν τον λαόν
[1]receiving], [[2]a commandment [1]have] to tithe the people
2596 3588 3551 5123 3588 80-1473
κατά τον νόμον τουτ' έστι τους αδελφούς αυτών
according to the law, that is to say, the ones of their brothers,
2539 1831 1537 3588 3751
καίπερ εξεληλυθότας εκ της οσφύος
though *they are ones* having come forth from out of the loin
* 3588-1161 3361 1075 1537
Αβραάμ 7:6 ο δε μη γενεαλογούμενος εξ
of Abraham. But the one not tracing descent from out of
1473 1183 3588 * 2532 3588 2192
αυτών δεδεκάτωκε τον Αβραάμ και τον έχοντα
them received a tenth *from* Abraham, and [[2]the one [3]having
3588 1860 2127 5565-1161 3956
τας επαγγελίας ευλόγηκε 7:7 χωρίς δε πάσης
[4]the [5]promises [1]has blessed]. But separate from all
485 3588 1640 5259 3588 2908 2127 2532
αντιλογίας το έλαττον υπό του κρείττονος ευλογείται 7:8 και
dispute, the lesser [[2]by [3]the [4]better† [1]is blessed]. And
5602 3303 1181 599 444 2983
ώδε μεν δεκάτας αποθνήσκοντες άνθρωποι λαμβάνουσιν
here indeed [[4]tenths [2]die [1]men [3]*who* receive];
1563-1161 3140 3754 2198
εκεί δε μαρτυρούμενος ότι ζη
but there *receives tenths* one being witnessed of that he lives.
2532 5613 2031 2036 1223 * 2532 *
7:9 και ως έπος ειπείν διά Αβραάμ και Λευΐ
And, as literally to speak, through Abraham even Levi
3588 1181 2983 1183 2089 1063 1722
ο δεκάτας λαμβάνων δεδεκάτωται 7:10 έτι γαρ εν
the one [[2]tenths [1]receiving] pays a tenth, [[3]still [1]for [4]in

7:3 †*CP adds* εν ω οτι και του Αβρααμ προετιμηθη - that in which also Abraham esteemed.

7:7 †*or* superior.

3588 3751 3588 3962 1510.7.3 3753 4876 1473
τη οσφύϊ του πατρὸς ην ότε συνήντησεν αυτώ
[5]the [6]loin [7]of the [8]father [2]he was] when [[2]met with [3]him

3588 * 1487 3303 3767 5050 1223
ο Μελχισεδὲκ 7:11 ει μεν ουν τελείωσις διὰ
[1]Melchisedek]. If indeed then perfection [[2]through

3588 * 2420 1510.7.3 3588 2992 1063 1909
της Λευϊτικής ιερωσύνης ην ο λαὸς γαρ επ'
[3]the [4]Levitical [5]priesthood [1]*were*] ([[2]the [3]people [1]for [5]upon

1473 3549 5100 2089 5532 2596
αυτή νενομοθέτητο τις έτι χρεία κατὰ
[6]it [4]established law]), what still need *was there* [[4]according to

3588 5010 * 2087 450 2409
την τάξιν Μελχισεδὲκ έτερον ανίστασθαι ιερέα
[5]the [6]order [7]of Melchisedek [1]for another [3]to arise [2]priest],

2532 3756 2596 3588 5010 * 3004
και ου κατὰ την τάξιν Ααρὼν λέγεσθαι
and not [[2]according to [3]the [4]order [5]of Aaron [1]to be called]?

3346 1063 3588 2420 1537 318
7:12 μετατιθεμένης γαρ της ιερωσύνης εξ ανάγκης
[[4]being transposed [1]For [2]the [3]priesthood], from out of necessity

2532 3551 3331 1096 1909-3739-1063
και νόμου μετάθεσις γίνεται 7:13 εφ ον γαρ
also [[2]of law [1]a transposition] takes place. For of whom

3004 3778 5443 2087 3348
λέγεται ταύτα φυλής ετέρας μετέσχηκεν
[[2]are spoken [1]these *things*] [[3]tribe [2]of another [1]partakes]

575 3739 3762 4337 3588 2379
αφ' ης ουδείς προσέσχηκε τω θυσιαστηρίω
from which no one has given attention to the altar.

4271-1063 3754 1537 * 393
7:14 πρόδηλον γαρ ότι εξ Ιούδα ανατέταλκεν
For it is exposed to view that [[3]from out of [4]Judah [2]has risen

3588 2962-1473 1519 3739 5443 3762 4012
ο κύριος ημών εις ην φυλὴν ουδὲν περὶ
[1]our Lord], for which tribe [[3]nothing [4]concerning

2420 * 2980 2532 4053 2089
ιερωσύνης Μωϋσής ελάλησε 7:15 και περισσότερον έτι
[5]priesthood [1]Moses [2]spoke]. And more extra still

2612-1510.2.3 1487 2596 3588 3665 *
κατάδηλόν εστιν ει κατὰ την ομοιότητα Μελχισεδὲκ
it is quite evident, since according to the likeness of Melchisedek

450 2409 2087 3739 3756 2596 3551
ανίσταται ιερεὺς έτερος 7:16 ος ου κατὰ νόμον
[[3]arises [2]priest [1]another], who not according to *the* law

1785 4559 1096 235 2596 1411
εντολής σαρκικής γέγονεν αλλὰ κατὰ δύναμιν
[[2]commandment [1]of fleshly] exists, but according to *the* power

2222 179 3140-1063 3754 1473
ζωής ακαταλύτου 7:17 μαρτυρεί γαρ ότι συ
[[2]life [1]of an indissoluble]. For he testifies, that, You

2409 1519 3588 165 2596 3588 5010 *
ιερεὺς εις τον αιώνα κατὰ την τάξιν Μελχισεδὲκ
are a priest into the eon according to the order of Melchisedek†.

115 3303 1063 1096 4254
7:18 αθέτησις μεν γαρ γίνεται προαγούσης
[[3]an annulment [2]indeed [1]For [6]takes place [5]before

1785 1223 3588 1473 772 2532
εντολής διὰ το αυτής ασθενὲς και
[4]of *the* commandment] because of its weak and

512 3762 1063 5048 3588 3551
ανωφελὲς 7:19 ουδὲν γαρ ετελείωσεν ο νόμος
unprofitable *state*, [[5]nothing [1]for [4]perfected [2]the [3]law];

1898-1161 2908 1680 1223
επεισαγωγὴ δε κρείττονος ελπίδος δι'
but *there is the* further introduction of a better hope, through

3739 1448 3588 2316 2532 2596 3745
ης εγγίζομεν τω θεώ 7:20 και καθ' όσον
which we approach *to* God. And according to as much as

3756 5565 3728
ου χωρὶς ορκωμοσίας
not separate from *the* swearing of an oath *he was made priest*

3588-3303-1063 5565 3728
7:21 οι μεν γαρ χωρὶς ορκωμοσίας
(for indeed the ones separate from swearing of an oath

1510.2.6 2409 1096 3588-1161 3326 3728
εισὶν ιερείς γεγονότες ο δε μετὰ ορκωμοσίας
are [[2]priests [1]become], but the one with swearing of an oath

1223 3588 3004 4314 1473 3660-2962
διὰ του λέγοντος προς αυτὸν ώμοσε κύριος
through the saying as to him, *The* Lord swore by an oath,

7:17 †*See Ps. 110:4.*

2532 3756-3338 1473 2409 1519 3588 165
και ου μεταμεληθήσεται συ ιερεὺς εις τον αιώνα
and will not change his mind; you *are* a priest into the eon

2596 3588 5010 * 2596 5118
κατὰ την τάξιν Μελχισεδὲκ 7:22 κατὰ τοσούτον
according to the order of Melchisedek†), by so much

2908 1242 1096 1450 * 2532
κρείττονος διαθήκης γέγονεν έγγυος Ιησούς 7:23 και
of a better covenant [[3]has become [3]surety [1]Jesus]. And

3588 3303 4183-1510.2.6 1096 2409 1223 3588
οι μεν πλειονές εισι γεγονότες ιερείς διὰ το
indeed, there are more [[2]being [1]priests] [[3]on account of

2288 2967 3887 3588-1161 1223 3588
θανάτω κωλύεσθαι παραμένειν 7:24 ο δε διὰ το
[4]death [1]restrained [2]from remaining]; but he, because of

3306-1473 1519 3588 165 531 2192 3588 2420
μένειν αυτὸν εις τον αιώνα απαράβατον έχει την ιερωσύνην
his abiding into the eon, [[3]inviolable [1]has [2]the] priesthood.

3606 2532 4982 1519-3588-3838 1410
7:25 όθεν και σώζειν εις το παντελὲς δύναται
From where [[2]even [3]to deliver [4]totally [1]he is able]

3588 4334 1223 1473 3588 2316 3842
τους προσερχομένους δι' αυτού τω θεώ πάντοτε
the ones coming forward through him *to* God, at all times

2198 1519-3588-1793 5228 1473 5108-1063
ζων εις το εντυγχάνειν υπὲρ αυτών 7:26 τοιούτος γαρ
living to intercede for them. For such

1473 4241 749 3741 172 283
ημίν έπρεπεν αρχιερεὺς όσιος άκακος αμίαντος
[[3]us [2]becomes [1]a chief priest] – sacred, guileless, undefiled,

5563 575 3588 268 2532 5308 3588
κεχωρισμένος απὸ των αμαρτωλών και υψηλότερος των
being separated from sinners, and [[2]higher [3]than the

3772 1096 3739 3756-2192 2596-2250 318
ουρανών γενόμενος 7:27 ος ουκ έχει καθ' ημέραν ανάγκην
[4]heavens [1]becoming]; who has not had a daily necessity,

5618 3588 749 4387 5228 3588-2398 266
ώσπερ οι αρχιερείς πρότερον υπὲρ των ιδίων αμαρτιών
as the chief priests *had* prior [[3]for [4]their own [5]sins

2378 399 1899 3588 3588 2992
θυσίας αναφέρειν έπειτα των του λαού
[2]sacrifices [1]to offer], and thereupon for the *sins* of the people.

3778-1063 4160 2178 1438 399
τούτο γαρ εποίησεν εφάπαξ εαυτὸν ανενέγκας
For this he did once for all [[2]himself [1]having offered].

3588 3551 1063 444 2525 749
7:28 ο νόμος γαρ ανθρώπους καθίστησιν αρχιερείς
[[2]the [3]law [1]For [5]men [4]ordains] chief priests,

2192 769 3588 3056 1161 3588 3728
έχοντας ασθένειαν ο λόγος δε της ορκωμοσίας
ones having weakness, [[2]the [3]word [1]but] of the swearing of an oath,

3588 3326 3588 3551 5207 1519 3588 165 5048
της μετὰ τον νόμον υιὸν εις τον αιώνα τετελειωμένον
the one after the law, [[2]a son [3]into [4]the [5]eon [1]has perfected].

CHAPTER 8

The Chief Priest of the New Covenant

2774-1161 1909 3588 3004
8:1 κεφάλαιον δε επὶ τοις λεγομένοις
But *the* total sum upon the *things* being spoken *is* –

5108 2192 749 3739 2523 1722 1188
τοιούτον έχομεν αρχιερέα ος εκάθισεν εν δεξιὰ
[[2]such [1]we have] a chief priest, one who sat at *the* right

3588 2362 3588 3172 1722 3588 3772 3588
του θρόνου της μεγαλωσύνης εν τοις ουρανοίς 8:2 των
of the throne of the greatness in the heavens, [[2]of the

39 3011 2532 3588 4633 3588 228 3739
αγίων λειτουργὸς και της σκηνής της αληθινής ην
[3]holies [1]a minister], and of the [[2]tent [1]true], which

4078 3588 2962 2532 3756 444 3956-1063 749
έπηξεν ο κύριος και ουκ άνθρωπος 8:3 πας γαρ αρχιερεὺς
[[3]pitched [1]the [2]Lord], and not man. For every chief priest

1519 3588 4374 1435-5037 2532 2378 2525
εις το προσφέρειν δώρά τε και θυσίας καθίσταται
[[2]for [3]the [4]*act of* offering [5]both gifts [6]and [7]sacrifices [1]is ordained].

3606 316 2192 5100 2532 3778
όθεν αναγκαίον έχειν τι και τούτον
Whereupon it is important [[3]to have [4]something [1]even [2]this one]

7:21 †*See Ps. 110:4.*

3739 4374 1487-3303-1063 1510.7.3 1909 1093
ο προσενέγκη 8:4 ει μεν γαρ ην επί γης
which he should offer. For if indeed he was upon *the* earth,

3761-302-1510.7.3 2409 1510.6 3588 2409 3588
ουδ᾽ αν ην ιερεύς όντων των ιερέων των
not even *would he be* a priest, there being the priests of the ones

4374 2596 3588 3551 3588 1435 3748
προσφερόντων κατά τον νόμον τα δώρα 8:5 οίτινες
offering [3according to 4the 5law 1the 2gifts]; who

5262 2532 4639 3000 3588 2032 2531
υποδείγματι και σκιά λατρεύουσι των επουρανίων καθώς
[2*the* example 3and 4shadow 1serve] of the heavenlies, as

5537-* 3195 2005 3588 4633
κεχρημάτισται Μωϋσής μέλλων επιτελείν την σκηνήν
Moses was divinely instructed being about to complete the tent.

3708-1063 5346 4160 3956 2596 3588 5179
όρα γαρ φησι ποιήσεις πάντα κατά τον τύπον
For, See, says he, you shall make all *things* according to the model

3588 1166 1473 1722 3588 3735 3568-1161
τον δειχθέντα σοι εν τω όρει 8:6 νυνί δε
having been shown to you on the mountain†. But now

1313 5177 3009 3745 2532
διαφορωτέρας τέτευχε λειτουργίας όσω και
a more diverse [2he has attained 1ministration], in as much as also

2908 1510.2.3 1242 3316 3748 1909 2908
κρείττονός εστι διαθήκης μεσίτης ήτις επί κρείττοσιν
[3of a better 1he is 4covenant 2mediator], which [2upon 3better

1860 3549 1487-1063 3588 4413-1565
επαγγελίαις νενομοθέτηται 8:7 ει γαρ η πρώτη εκείνη
4promises 1is established]. For if that first *covenant*

1510.7.3 273 3756-302 1208 2212
ην άμεμπτος ουκ αν δευτέρας εζητείτο
was blameless, [2would not 5for a second 1there 3be sought

5117 3201-1063 1473 3004 2400
τόπος 8:8 μεμφόμενος γαρ αυτοίς λέγει ιδού
4place]. For complaining against them, he says, Behold,

2250 2064 3004 2962 2532 4931 1909
ημέραι έρχονται λέγει κύριος και συντελέσω επί
days come, says *the* Lord, and I will complete upon

3588 3624 * 2532 1909 3588 3624 * 1242
τον οίκον Ισραήλ και επί τον οίκον Ιούδα διαθήκην
the house of Israel and upon the house of Judah [2covenant

2537 3756 2596 3588 1242 3739 4160
καινήν 8:9 ου κατά την διαθήκην ην εποίησα
1a new]. Not according to the covenant which I made

3588 3962-1473 1722 2250 1949-1473 3588
τοις πατράσιν αυτών εν ημέρα επιλαβομένου μου της
with their fathers in *the* day of my taking hold of

5495-1473 1806-1473 1537 1093 *
χειρός αυτών εξαγαγείν αυτούς εκ γης Αιγύπτου
their hand to lead them from out of *the* land of Egypt;

3754 1473 3756-1696 1722 3588 1242-1473 2504 272
ότι αυτοί ουκ ενέμειναν εν τη διαθήκη μου καγώ ημέλησα
for they adhered not to my covenant, and I neglected

1473 3004 2962 3754 3778 3588 1242 3739
αυτών λέγει κύριος 8:10 ότι αύτη η διαθήκη ην
them, says *the* Lord. But this *is* the covenant which

1303 3588 3624 * 3326 3588 2250-1565
διαθήσομαι τω οίκω Ισραήλ μετά τας ημέρας εκείνας
I will ordain with the house of Israel after those days,

3004 2962 1325 3551-1473 1519 3588 1271-1473
λέγει κύριος διδούς νόμους μου εις την διάνοιαν αυτών
says *the* Lord – imputing my laws into their mind,

2532 1909 2588-1473 1924 1473 2532 1510.8.1
και επί καρδίας αυτών επιγράψω αυτούς και έσομαι
and [3upon 4their hearts 1I will inscribe 2them]. And I will be

1473 1519 2316 2532 1473 1510.8.6 1473 1519 2992 2532
αυτοίς εις θεόν και αυτοί έσονταί μοι εις λαόν 8:11 και
to them for God, and they will be to me for a people. And

3766.2 1321 1538 3588 4139-1473 2532
ου μη διδάξωσιν έκαστος τον πλησίον† αυτού και
in no way [2teach 1should each] his neighbor, *nor*

1538 3588 80-1473 3004 1097 3588 2962 3754
έκαστος τον αδελφόν αυτού λέγων γνώθι τον κύριον ότι
each his brother, saying, Know the Lord! For

3956 1492 1473 575 3397-1473 2193 3173-1473
πάντες ειδήσουσί με από μικρού αυτών έως μεγάλου αυτών
all shall know me, from their small unto their great.

8:5 †*See Ex. 25:40.*

8:11 †*CP reads* **πολιτην** - fellow-citizen.

3754 2436-1510.8.1 3588 93-1473 2532 3588
8:12 ότι ίλεως έσομαι ταις αδικίαις αυτών και των
For I will be kind to their unrighteousness, and

266-1473 2532 3588 458-1473 3766.2
αμαρτιών αυτών και των ανομιών αυτών ου μη
their sins and of their lawless deeds in no way

3403 2089 1722 3588 3004 2537
μνησθώ έτι 8:13 εν τω λέγειν καινήν
should I remember anymore†. In the saying, New,

3822 3588 4413 3588-1161 3822 2532
πεπαλαίωκε την πρώτην το δε παλαιούμενον και
he has made [3old 1the 2first]. And the one being old and

1095 1451 854
γηράσκον εγγύς αφανισμού
growing old *is* near extinction.

CHAPTER 9

The Old and New Covenants Compared

2192 3303 3767 2532 3588 4413 4633
9:1 είχε μεν ούν και η πρώτη σκηνή†
[4had 5indeed 6then 7also 1The 2first 3tent]

1345 2999 3588-5037 39 2886 4633
δικαιώματα λατρείας το τε άγιον κοσμικόν 9:2 σκηνή
ordinances of service, and the [2holy place 1worldly]. [4tent

1063 2680 3588 4413 1722 3739 3739 5037
γαρ κατεσκευάσθη η πρώτη εν η η τε
1For 5was carefully prepared 2the 3first], in which was both

3087 2532 3588 5132 2532 3588 4286 3588 740
λυχνία και η τράπεζα και η πρόθεσις των άρτων
lamp-stand and the table, and the place setting of the breads,

3748 3004 39 3326-1161 3588 1208 2665
ήτις λέγεται άγια 9:3 μετά δε το δεύτερον καταπέτασμα
which is called holy; and after the second veil,

4633 3588 3004 39 39 5552
σκηνή η λεγομένη άγια αγίων 9:4 χρυσούν
a tent being called Holy of Holies, [2a golden

2192 2369 2532 3588 2787 3588 1242
έχουσα θυμιατήριον και την κιβωτόν της διαθήκης
1having] incense pan, and the ark of the covenant

4028 3840 5553 1722 3739
περικεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσίω εν η
having been covered over on all sides in gold, in which *was*

4713 5552 2192 3588 3131 2532 3588 4464
στάμνος χρυσή έχουσα το μάννα και η ράβδος
[2jar 1*the* golden] having the manna, and the rod

* 3588 985 2532 3588 4109 3588 1242
Ααρών η βλαστήσασα και αι πλάκες της διαθήκης
of Aaron having burst forth, and the tablets of the covenant;

5231-1161 1473 5502 1391 2683
9:5 υπεράνω δε αυτής χερουβίμ δόξης κατασκιάζοντα
and up above it *were the* cherubim of glory shading

3588 2435 4012 3739 3756-1510.2.3 3568 3004
το ιλαστήριον περί ων ουκ έστι νυν λέγειν
the atonement-seat. Concerning which it is not for now to speak

2596 3313 3778-1161 3779 2680
κατά μέρος 9:6 τούτων δε ούτω κατεσκευασμένων
in turn. And of these *things* thus being carefully prepared,

1519 3303 3588 4413 4633 1275-3956 1524 3588
εις μεν την πρώτην σκηνήν διά πάντος εισίασιν οι
[6into 5indeed 7the 8first 9tent 3always 4enter 1the

2409 3588 2999 2005 1519-1161 3588 1208
ιερείς τας λατρείας επιτελούντες 9:7 εις δε την δευτέραν
2priests], [2the 3services 1completing]. But into the second *part*

530 3588-1763 3441 3588 749 3756 5565
άπαξ του ενιαυτού μόνος ο αρχιερεύς ου χωρίς
[4once 5a year 3*went in* alone 1the 2chief priest], not without

129 3739 4374 5228 1438 2532 3588 3588 2992
αίματος ο προσφέρει υπέρ εαυτού και των του λαού
blood, which he offers for himself, and the [2for the 3people

51 3778 1213 3588 4151
αγνοημάτων 9:8 τούτο δηλούντος του πνεύματος
1ignorance *sacrifices*]. This manifesting of the [2spirit

3588 39 3380 5319 3588 3588 39
του αγίου μήπω πεφανερώσθαι την των αγίων
1holy] not yet has been made apparent [7of the 9of the 10holies

8:8-12 †*See Jer. 31:31-34.*

9:1 †*Ald. omits* **σκηνη**.

3598 2089 3588 4413 4633 2192 4714
οδὸν ἔτι της πρώτης σκηνὴς εχούσης στάσιν
[8]way [1]while still [2]the [3]first [4]tent [5]was having [6]a position].

3748 3850 1519 3588 2540 3588 1764 2596
9:9 ἥτις παραβολὴ εις τον καιρὸν τον ενεστηκότα καθ'
Which *is* a parable in the time being present, in

3739 1435-5037 2532 2378 4374 3361 1410 2596
ον δῶρά τε και θυσίαι προσφέρονται μη δυνάμεναι κατὰ
which both gifts and sacrifices are offered, not being able as to

4893 5048 3588 3000 3440
συνείδησιν τελειῶσαι τον λατρεύοντα **9:10** μόνον
conscience to perfect the one serving; *consisting* only

1909 1033 2532 4188 2532 1313 909 2532
επὶ βρώμασι και πόμασι και διαφόροις βαπτισμοῖς και
in foods and drinks, and diverse immersions, and

1345 4561 3360 2540 1357 1945
δικαιώμασι σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως επικείμενα
ordinances of flesh, until a time of straightening rests.

5547-1161 3854 749 3588 3195
9:11 χριστὸς δε παραγενόμενος αρχιερεὺς των μελλόντων
But Christ being come *is* chief priest of the [[2]about to be

18 1223 3588 3173 2532 5046 4633 3756
αγαθῶν διὰ της μείζονος και τελειοτέρας σκηνὴς ου
[1]good *things*], through the greater and more perfect tent, not

5499 5123 3756 3778 3588 2937 3761
χειροποιήτου τουτ' ἔστιν ου ταύτης της κτίσεως **9:12** ουδὲ
made by hand – that is to say, not of this creation. Nor

1223 129 5131 2532 3448 1223-1161 3588-2398
δι' αἵματος τράγων και μόσχων διὰ δε του ιδίου
through *the* blood of he-goats and calves, but by his own

129 1525 2178 1519 3588 39 166
αἵματος εισῆλθεν εφάπαξ εις τα ἅγια αιωνίαν
blood he entered once for all into the holies, [[2]an eternal

3085 2147 1487-1063 3588 129 5022
λύτρωσιν ευράμενος **9:13** ει γαρ το αἷμα ταύρων
[3]ransoming [1]having found]. For if the blood of bulls

2532 5131 2532 4700 1151 4472 3588
και τράγων και σποδὸς δαμάλεως ραντίζουσα τους
and he-goats, and ashes of a heifer sprinkling the ones

2840 37 4314 3588 3588 4561 2514
κεκοινωμένους αγιάζει προς την της σαρκὸς καθαρότητα
being unclean, sanctifies for the [[2]of the [3]flesh [1]cleanliness],

4214 3123 3588 129 3588 5547 3739 1223
9:14 πόσω μᾶλλον το αἷμα του χριστοῦ ος διὰ
how much more the blood of the Christ, (who through

4151 166 1438-4374 299 3588 2316
πνεύματος αιωνίου εαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τω θεῷ
[[2]spirit [1]eternal] offered himself unblemished *to* God),

2511 3588 4893-1473 575 3498 2041 1519 3588
καθαριεῖ την συνείδησιν υμῶν απὸ νεκρῶν ἔργων εις το
shall cleanse your conscience from dead works for

3000 2316-2198 2532 1223 3778 1242
λατρεύειν θεῷ ζῶντι **9:15** και διὰ τοῦτο διαθήκης
serving *the* living God. And because of this [[4]covenant

2537 3316 1510.2.3 3704 2288 1096
καινὴς μεσίτης εστὶν ὅπως θανάτου γενομένου
[3]of a new [2]mediator [1]he is], so that death having taken place,

1519 629 3588 1909 3588 4413 1242
εις απολύτρωσιν των επὶ τη πρώτη διαθήκη
for *the* release by ransom of the [[2]unto [3]the [4]first [5]covenant

3847 3588 1860 2983 3588
παραβάσεων την επαγγελίαν λάβωσιν οι
[1]violations], [[4]of the [5]promise [3]should receive [1]*so as* the ones

2564 3588 166 2817 3699-1063
κεκλημένοι της αιωνίου κληρονομίας **9:16** ὅπου γαρ
[2]having been called] of the eternal inheritance. For where

1242 2288 318 5342
διαθήκη θάνατον ανάγκη φέρεσθαι
there is a will†, [[2]*for the* death [1]*it is* a necessity [5]to come to bear

3588 1303 1242-1063 1909 3498
του διαθεμένου **9:17** διαθήκη γαρ επὶ νεκροῖς
[3]of the one [4]ordaining *the will*]. For a will with dead ones

949 1893 3379 2480 3753 2198
βεβαία επεὶ μήποτε ισχύει ὅτε ζῆ
is firm; since not at any time does it prevail when [[3]lives

3588 1303 3606 3761 3588
ο διαθέμενος **9:18** ὅθεν ουδ' η
[1]the one [2]ordaining *the will*]. Whereupon neither the

4413 5565 129 1457
πρώτη χωρὶς αἵματος εγκεκαίνισται
first *covenant* [[2]separate from [3]blood [1]has been dedicated].

9:16 †*or* covenant.

2980 1063 3956 1785
9:19 λαληθείσης γαρ πάσης εντολὴς
[[4]having been spoken [1]For [2]every [3]commandment]

2596 3588 3551 5259 * 3956 3588 2992
κατὰ τον νόμον υπὸ Μωϋσέως παντὶ τω λαῷ
according to the law by Moses to all the people,

2983 3588 129 3588 3448 2532 5131 3326 5204
λαβὼν το αἷμα των μόσχων και τράγων μετὰ ὕδατος
having taken the blood of the calves and he-goats, with water,

2532 2053 2847 2532 5301 1473-5037 3588 975 2532
και ερίου κοκκίνου και υσσώπου αυτό τε το βιβλίον και
and [[2]wool [1]scarlet], and hyssop, both itself the scroll, and

3956 3588 2992 4472 3004 3778 3588 129 3588
πάντα τον λαὸν ερράντισε **9:20** λέγων τοῦτο το αἷμα της
all the people he sprinkled, saying, This is the blood of the

1242 3739 1781 4314 1473 3588 2316 2532
διαθήκης ης ενετείλατο προς υμὰς ο θεὸς **9:21** και
covenant which [[2]gave charge [3]to [4]you [1]God]†. [[2]also

3588 4633 1161 2532 3956 3588 4632 3588 3009
την σκηνὴν δε και πάντα τα σκεύη της λειτουργίας
[3]the [4]tent [1]But], and all the utensils of the ministration,

3588 129 3668 4472 2532 4975
τω αἵματι ομοίως ερράντισε **9:22** και σχεδὸν
with blood in like manner he sprinkled. And nearly

1722 129 3956 2511 2596 3588 3551
εν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ τον νόμον
[[3]with [4]blood [1]all *things* [2]are cleansed] according to the law;

2532 5565 130 3756-1096 859
και χωρὶς αιματεκχυσίας ου γίνεται ἄφεσις
and separate from blood-letting there becomes not a release.

318 3767 3588-3303 5262 3588
9:23 ανάγκη οὖν τα μεν υποδείγματα των
It was a necessity then *for* indeed the examples of the *things*

1722 3588 3772 3778 2511 1473
εν τοις ουρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι αυτὰ
in the heavens [[2]with these [1]to be cleansed]; [[4]themselves

1161 3588 2032 2908 2378 3844 3778
δε τα επουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ ταύτας
[1]but [2]the [3]heavenly *things*] *with* better sacrifices than these.

3756-1063 1519 5499 39 1525 3588 5547
9:24 ου γαρ εις χειροποίητα ἅγια εισῆλθεν ο χριστὸς
For not into hand made holy places [[3]entered [1]the [2]Christ],

499 3588 228 235 1519 1473-3588-3772
αντίτυπα των αληθινῶν αλλ' εις αυτὸν τον ουρανὸν
which are antitypes of the true, but into heaven itself,

3568 1718 3588 4383 3588 2316 5228 1473
νυν εμφανισθῆναι τω προσώπω του θεοῦ υπὲρ ημῶν
now to be revealed to the face of God for us.

3761 2443 4178 4374 1438 5618 3588
9:25 ουδ' ἵνα πολλάκις προσφέρη εαυτὸν ὥσπερ ο
Nor that he should often offer himself, as the

749 1525 1519 3588 39 2596-1763 1722
αρχιερεὺς εισέρχεται εις τα ἅγια κατ' ενιαυτὸν εν
chief priest enters into the holy places yearly with

129 245 1893 1163
αἵματι αλλοτρίω **9:26** επεὶ ἔδει
[[2]blood [1]another's] – since it would have been necessary

1473 4178 3958 575 2602 2889
αυτὸν πολλάκις παθεῖν απὸ καταβολῆς κόσμου
for him to often suffer from *the* founding of *the* world.

3568-1161 530 1909 4930 3588 165 1519 115
νυν δε ἅπαξ επὶ συντελεία των αιώνων εις αθέτησιν
But now once at *the* completion of the eons, for annulment

266 1223 3588 2378-1473 5319
αμαρτίας διὰ της θυσίας αυτοῦ πεφανέρωται
of sin, [[2]through [3]his sacrifice [1]he has been manifested].

2532 2596-3745 606 3588 444
9:27 και καθ' ὅσον απόκειται τοις ανθρώποις
And for as much as it has been reserved *to* men

530 599 3326-1161 3778 2920 3779
ἅπαξ αποθανεῖν μετὰ δε τοῦτο κρίσις **9:28** οὕτω
once to die, but after this *the* judgment; so

2532 3588 5547 530 4374 1519 3588 4183
και ο χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εις το πολλῶν
also the Christ once having been offered for [[3]of many

399 266 1537 1208 5565 266
ανενεγκεῖν αμαρτίας εκ δευτέρου χωρὶς αμαρτίας
[1]bearing [2]*the* sins], from a second *time* separate from sin

3708 3588 1473-553 1519 4991
οφθήσεται τοις αυτὸν απεκδεχομένοις εις σωτηρίαν
he shall appear to the ones awaiting him for deliverance.

9:20 †*See Ex. 24:8*.

CHAPTER 10

The New Covenant

10:1 4639 1063 2192 3588 3551 3588
σκιὰν γαρ ἔχων ο νόμος των
[[5]a shadow [1]For [4]having [2]the [3]law] of the

3195 18 3756 1473 3588 1504
μελλόντων αγαθῶν ουκ αυτὴν την εικόνα
[[2]about to be [1]good *things*], *is* not itself the *very* image

3588 4229 2596-1763 3588 1473 2378
των πραγμάτων κατ' ενιαυτὸν ταις αυταις θυσίαις
of the things [[3]yearly [4]with the [5]same [6]sacrifices

3739 4374 1519-3588-1336 3763
ας προσφέρουσιν εις το διηνεκές ουδέποτε
[1]which [2]they offer] in perpetuity, and at no time

1410 3588 4334 5048 1893
δύναται τους προσερχομένους τελειῶσαι 10:2 επεὶ
is able [[2]the ones [3]coming forward [1]to perfect]; since

3756-302 3973 4374 1223
ουκ αν επαύσαντο προσφερόμεναι διὰ
[[2]would not [1]they] have ceased to be offered, on account of

3588-3367 2192 2089 4893 266
το μηδεμίαν έχειν έτι συνείδησιν αμαρτιῶν
[[6]nothing [5]have [7]any longer [8]of a conscience [9]of sins

3588 3000 530 2508 235 1722
τους λατρεύοντας ἅπαξ κεκαθαρμένους 10:3 αλλ' εν
[1]the ones [2]serving [3]once [4]being cleansed]; but in

1473 364 266 2596-1763
αυταις ανάμνησις αμαρτιῶν κατ' ενιαυτὸν
these *sacrifices* *there is* a remembrance of sins yearly.

10:4 102-1063 129 5022 2532 5131
αδύνατον γαρ αἷμα ταύρων και τράγων
For it is impossible *for the* blood of bulls and of he-goats

851 266 1352 1525 1519 3588
αφαιρεῖν αμαρτίας 10:5 διὸ εισερχόμενος εις τον
to remove sins. Therefore entering into the

2889 3004 2378 2532 4376 3756-2309
κόσμον λέγει θυσίαν και προσφορὰν ουκ ηθέλησας
world, he says, Sacrifice and offering you wanted not,

4983-1161 2675 1473 3646 2532
σῶμα δε κατηρτίσω μοι 10:6 ολοκαυτώματα και
but a body you readied for me. Whole burnt-offerings and

4012 266 3756-2106 5119 2036
περὶ αμαρτίας ουκ ευδόκησας 10:7 τότε εἶπον
sacrifices for sin you thought not well of. Then I said,

2400 2240 1722 2777 975 1125
ιδοὺ ἥκω εν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται
Behold, I come (in *the* roll of *the* scroll it has been written

4012 1473 3588 4160 3588 2316 3588 2307-1473
περὶ εμοῦ του ποιῆσαι ο θεός το θέλημά σου
concerning me), to do, O God, your will†.

10:8 507 3004 3754 2378 2532 4376 2532
ανώτερον λέγων ότι θυσίαν και προσφορὰν και
By earlier saying that, Sacrifice and offering and

3646 2532 4012 266 3756-2309 3761
ολοκαυτώματα και περὶ αμαρτίας ουκ ηθέλησας ουδὲ
whole burnt *offerings* and for sin *offerings* you wanted not, nor

2106 3748 2596 3588 3551 4374
ευδόκησας αίτινες κατὰ τον νόμον προσφέρονται
think well of (which [[2]according to [3]the [4]law [1]*are* offered]);

10:9 5119 2046 2400 2240 3588 4160 3588 2316 3588
τότε είρηκεν ιδοὺ ἥκω του ποιῆσαι ο θεός το
then he said, Behold, I come to do, O God,

2307-1473 337 3588 4413 2443 3588
θέλημά σου αναιρεῖ το πρῶτον ινα το
your will. *In* this he does away with the first, that the

1208 2476 1722 3739 2307
δεύτερον στήσῃ 10:10 εν ω θελήματι
second should be established. By which will

37-1510.2.4 1223 3588 4376 3588 4983
ηγιασμένοι εσμὲν διὰ της προσφορὰς του σώματος
we are sanctified through the offering of the body

3588 * 5547 2178 2532 3956-3303
του Ιησοῦ χριστοῦ εφάπαξ 10:11 και πας μεν
of Jesus Christ once for all. And indeed every

10:5-7 †*See Ps. 40:6-8.*

2409 2476 2596-2250 3008 2532 3588 1473
ιερεὺς† έστηκε καθ' ημέραν λειτουργῶν και τας αυτὰς
priest stands daily officiating and [[2]the [3]same

4178 4374 2378 3748 3763 1410
πολλάκις προσφέρων θυσίας αίτινες ουδέποτε δύνανται
[5]often [1]offering [4]sacrifices], which at no time *are* able

4014 266 1473-1161 1520 5228 266
περιελεῖν αμαρτίας 10:12 αυτὸς δε μίαν υπὲρ αμαρτιῶν
to remove sins. But he, [[2]one [4]for [5]sins

4374 2378 1519-3588-1336 2523 1722 1188
προσενέγκας θυσίαν εις το διηνεκὲς εκάθισεν εν δεξιᾷ
[1]having offered [3]sacrifice] in perpetuity, sat at *the* right

3588 2316 3588 3062 1551 2193
του θεοῦ 10:13 το λοιπὸν εκδεχόμενος έως
of God; *for* the remaining *time* looking out until

5087 3588 2190-1473 5286 3588 4228-1473
τεθῶσιν οι εχθροί αυτοῦ υποπόδιον των ποδῶν αυτοῦ
[[2]be placed [1]his enemies] as a footstool of his feet.

10:14 1520-1063 4376 5048 1519-3588-1336
μιᾷ γαρ προσφορᾷ τετελείωκεν εις το διηνεκὲς
For *by* one offering he has perfected in perpetuity

3588 37 3140 1161
τους αγιαζομένους 10:15 μαρτυρεῖ δε
the ones having been sanctified. [[5]bears witness [1]And

1473 2532 3588 4151 3588 39 3326-1063 3588
ημῖν και το πνεῦμα το άγιον μετὰ γαρ το
[6]to us [7]also [2]the [4]spirit [3]holy]; for after

4280 3778 3588 1242 3739
προειρηκέναι 10:16 αύτη η διαθήκη ην
he describes beforehand, This *is* the covenant which

1303 4314 1473 3326 3588 2250-1565
διαθήσομαι προς αυτοὺς μετὰ τας ημέρας εκείνας
I will ordain with them after those days,

3004 2962 1325 3551-1473 1909 2588-1473
λέγει κύριος διδοὺς νόμους μου επὶ καρδίας αυτῶν
says *the* Lord, putting my laws upon their hearts;

2532 1909 3588 1271-1473 1924 1473
και επὶ των διανοιῶν αυτῶν επιγράψω αυτοὺς
and upon their thoughts I will inscribe them,

10:17 2532 3588 266-1473 2532 3588 458-1473
και των αμαρτιῶν αυτῶν και των ανομιῶν αυτῶν
and, their sins and their lawless deeds

3766.2 3403 2089 3699-1161
ου μη μνησθῶ έτι 10:18 όπου δε
in no way shall I remember any longer†. But where

859 3778 3765 4376 4012
άφεσις τούτων† ουκέτι προσφορὰ περὶ
there is a release of these, *there is* no longer an offering for

266 2192 3767 80 3954 1519
αμαρτίας 10:19 έχοντες οὖν αδελφοί παρρησίαν εις
sin. Having then, brothers, confidence for

3588 1529 3588 39 1722 3588 129 3588 *
την είσοδον των αγίων εν τω αἵματι του Ιησοῦ
the entrance *into* the holies by the blood of Jesus,

10:20 3739 1457 1473 3598 4372 2532 2198
ην ενεκαίνισεν ημῖν οδὸν πρόσφατον και ζῶσαν
which he dedicated to us a way newly made and living,

1223 3588 2665 5123 3588 4561-1473
διὰ του καταπετάσματος τουτ' έστι της σαρκὸς αυτοῦ
through the veil, that is to say, his flesh,

10:21 2532 2409 3173 1909 3588 3624 3588 2316
και ιερέα μέγαν επὶ τον οίκον του θεοῦ
and *having* [[2]priest [1]a great] over the house of God,

10:22 4334 3326 228 2588 1722 4136
προσερχώμεθα μετὰ αληθινῆς καρδίας εν πληροφορίᾳ
let us draw near with a true heart in full assurance

4102 4472 3588 2588 575 4893
πίστεως ερραντισμένοι τας καρδίας απὸ συνειδήσεως
of belief, [[3]being sprinkled [1]*with* [2]hearts] from [[2]conscience

4190 2532 3068 3588 4983 5204 2513
πονηρᾶς και λελουμένοι το σῶμα ὕδατι καθαρῷ
[1]a wicked], and [[3]being bathed [1]the [2]body [5]water [4]with clean].

10:23 2722 3588 3671 3588
κατέχωμεν την ομολογίαν της
Let us hold fast the acknowledgment *offering* of the

1680 186 4103-1063 3588 1861
ελπίδος ακλινῆ πιστὸς γαρ ο επαγγειλάμενος
hope unwavering! for trustworthy *is* the one promising.

10:11 †*CP* αρχιερευς - chief priest.

10:16,17 †*See Jer. 31:33,34.*

10:18 †*Ald. omits. CP reads* αυτων - of them.

2532 2657 240 1519 3948
10:24 και κατανοώμεν αλλήλους εις παροξυσμόν
And let us mind one another for stimulating

26 2532 2570 2041 3361 1459 3588
αγάπης και καλών έργων 10:25 μη εγκαταλείποντες την
love and good works, not abandoning the

1997 1438 2531 1485 5100 235
επισυναγωγήν εαυτών καθώς έθος τισίν αλλά
assemblage of ourselves, as *the* custom with some, but

3870 2532 5118 3123 3745
παρακαλούντες και τοσούτω μάλλον όσω
encouraging *one another*, and by so much more as much as

991 1448 3588 2250 1596-1063
βλέπετε εγγίζουσαν την ημέραν 10:26 εκουσίως γαρ
you see [[3]approaching [1]the [2]day]! For *where* voluntarily

264-1473 3326 3588 2983 3588 1922 3588
αμαρτανόντων ημών μετά το λαβείν την επίγνωσιν της
we sin after receiving the full knowledge of the

225 3765 4012 266 620 2378
αληθείας ουκέτι περί αμαρτιών απολείπεται θυσία
truth, no longer [[3]for [4]sins [1]is left [2]a sacrifice],

5398 1161 5100 1561 2920 2532
10:27 φοβερά δε τις εκδοχή κρίσεως και
[[3]fearful [1]but [2]a certain] expectation of judgment, and

4442 2205 2068 3195 3588 5227
πυρός ζήλος εσθίειν μέλλοντος τους υπεναντίους
[[2]fire [1]a zealous [4]to devour [3]being about] the adversaries.

114-5100 3551 * 5565
10:28 αθετήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρίς
Anyone disregarding *the* law of Moses [[2]without the help

3628 1909 1417 2228 5140 3144
οικτιρμών επί δυσίν η τρισί μάρτυσιν
[3]of compassions [4]upon *the testimony* [5]of two [6]or [7]three [8]witnesses

599 4214 1380 5501
αποθνήσκει 10:29 πόσω δοκείτε χείρονος
[1]dies]. Of how much do you think worse

515 5098 3588 3588 5207 3588 2316
αξιωθήσεται τιμωρίας ο τον υιόν του θεού
shall he be worthy of punishment – the one [[2]the [3]son [4]of God

2662 2532 3588 129 3588 1242 2839
καταπατήσας και το αίμα της διαθήκης κοινόν
[1]having trampled], and [[2]the [3]blood [4]of the [5]covenant [6]as common

2233 1722 3739 37 2532 3588 4151
ηγησάμενος εν ω ηγιάσθη και το πνεύμα
[1]esteeming] in which he was sanctified, and [[2]the [3]spirit

3588 5484 1796 1492-1063 3588
της χάριτος ενυβρίσας 10:30 οίδαμεν γαρ τον
[4]of favor [1]having insulted]? For we know the one

2036 1473-1557 1473 467 3004
ειπόντα εμοί εκδίκησις εγώ ανταποδώσω λέγει
having said, Punishment is mine, I will recompense†, says

2962 2532 3825 2962 2919 3588 2992-1473
κύριος και πάλιν κύριος κρινεί τον λαόν αυτού
the Lord. And again, *saying*, *The* Lord will judge his people††.

5398 3588 1706 1519 5495 2316-2198
10:31 φοβερόν το εμπεσείν εις χείρας θεού ζώντος
It is fearful to fall into *the* hands of *the* living God.

363-1161 3588 4387 2250 1722 3739
10:32 αναμιμνήσκεσθε δε τας πρότερον ημέρας εν αις
But call to mind the prior days, in which,

5461 4183 119 5278
φωτισθέντες πολλήν άθλησιν υπεμείνατε
having been enlightened, [[2]much [3]conflict [1]you endured]

3804 3778 3303 3680-5037 2532
παθημάτων 10:33 τούτο μεν ονειδισμοίς τε και
of sufferings – this indeed, [[2]both in scornings [3]and

2347 2301 3778-1161 2844
θλίψεσι θεατριζόμενοι τούτο δε κοινωνοί
[4]afflictions [1]being made a public spectacle]; and this – [[2]partners

3588 3779 390 1096
των ούτως αναστρεφομένων γενηθέντες
[3]of the ones [4]thus [5]behaving *in being scorned* [1]having become];

2532-1063 3588 1199-1473 4834 2532 3588
10:34 και γαρ τοις δεσμοίς μου συνεπαθήσατε και την
for both *in* my bonds you sympathized, and the

724 3588 5224-1473 3326 5479 4327
αρπαγήν των υπαρχόντων υμών μετά χαράς προσεδέξασθε
seizure of your possessions with joy you accepted,

1097 2192 1722 1438 2908 5223
γινώσκοντες έχειν† εν εαυτοίς κρείττονα ύπαρξιν
knowing to have in yourselves a better possession

1722 3772 2532 3306 3361 577 3767
εν ουρανοίς και μένουσαν 10:35 μη αποβάλητε ουν
in heavens, and abiding. Do not throw off then

3588 3954-1473 3748 2192 3405 3173
την παρρησίαν υμών ήτις έχει μισθαποδοσίαν μεγάλην
your confidence, which has [[2]payment [1]great].

5281 1063 2192 5532 2443 3588 2307
10:36 υπομονής γαρ έχετε χρείαν ίνα το θέλημα
[[4]of endurance [1]For [2]you have [3]need], that [[2]the [3]will

3588 2316 4160 2865 3588 1860
του θεού ποιήσαντες κομίσησθε την επαγγελίαν
[4]of God [1]having done], you should receive the promise, *saying*,

2089-1063 3397-3745-3745 3588 2064 2240
10:37 έτι γαρ μικρόν όσον όσον ο ερχόμενος ήξει
For yet a little while, the one coming shall come

2532 3756-5549 3588-1161 1342 1537 4102
και ου χρονιεί 10:38 ο δε δίκαιος εκ πίστεως
and will not delay. But the just one [[2]from out of [3]belief

2198 2532 1437 5288 3756-2106 3588
ζήσεται και εάν υποστείληται ουκ ευδοκεί η
[1]shall live]; and if he keeps back, [[2]takes not pleasure

5590-1473 1722 1473 1473-1161 3756-1510.2.4 5289
ψυχή μου εν αυτώ 10:39 ημείς δε ουκ εσμέν υποστολής
[1]my soul] in him†. But we are not keeping back

1519 684 235 4102 1519 4047 5590
εις απώλειαν αλλά πίστεως εις περιποίησιν ψυχής†
to destruction; but of belief for a procurement of life.

CHAPTER 11

Examples of Belief

1510.2.3 1161 4102 1679 5287
11:1 έστι δε πίστις ελπιζομένων υπόστασις
[[3]is [1]And [2]belief [5]of hoping [4]*the* reality]

4229 1650 3756 991 1722 3778
πραγμάτων έλεγχος ου βλεπομένων 11:2 εν ταύτη
of things, *the* proof not being seen. [[2]in [3]this

1063 3140 3588 4245 4102
γαρ εμαρτυρήθησαν οι πρεσβύτεροι 11:3 πίστει
[1]For [6]were borne witness to [4]the [5]elders]. By belief

3539 2675 3588 165 4487 2316
νοούμεν κατηρτίσθαι τους αιώνας ρήματι θεού
we comprehend [[3]to be fashioned [1]the [2]eons] by *the* word of God,

1519-3588 3361 1537 5316 3588 991
εις το μη εκ φαινομένων τα βλεπόμενα
so that not from out of *things* appearing [[2]the *things* [3]seen

1096 4102 4183 2378 * 3844
γεγονέναι 11:4 πίστει πλείονα θυσίαν Άβελ παρά
[1]take place]. By belief [[3]a greater [4]sacrifice [1]Abel [5]than

* 4374 3588 2316 1223 3739 3140 1510.1
Καϊν προσήνεγκε τω θεώ δι' ης εμαρτυρήθη είναι
[6]Cain [2]offered] *to* God, by which he bore witness to be

1342 3140 1909 3588 1435-1473 3588 2316
δίκαιος μαρτυρούντος επί τοις δώροις αυτού του θεού
just, [[2]testifying [3]over [4]his gifts [1]by God];

2532 1223 1473 599 2089 2980 4102
και δι' αυτής αποθανών έτι λαλείται 11:5 πίστει
and through it having died still speaks. By belief

* 3346 3588 3361 1492 2288 2532 3756
Ενώχ μετετέθη του μη ιδείν θάνατον και ουχ
Enoch was transposed to not know death; and *was* not

2147 1360 3346 1473 3588 2316 4253-1063 3588
ευρίσκετο διότι μετέθηκεν αυτόν ο θεός προ γαρ της
found, for [[2]transposed [3]him [1]God]. For before

3331-1473 3140 2100
μεταθέσεως αυτού μεμαρτύρηται ευηρεστηκέναι
his transposition he bore witness, to have been well-pleasing

3588 2316 5565-1161 4102 102
τω θεώ 11:6 χωρίς δε πίστεως αδύνατον
to God†. But apart from belief *it is* impossible

10:30 †*See Dt. 32:35.*

10:30 ††*See Ps. 135:14.*

10:34 †*Ald. omits* εχειν.

10:37-38 †*See Hab. 2:3,4.*

10:39 †*CP omits* ψυχης.

11:5 †*See Gen. 5:24.*

2100 4100 1063 1163 3588
ευαρεστήσαι πιστεύσαι γαρ δει τον
to well-please. [[7]to believe [1]For [2]it is necessary [3]for the one

4334 3588 2316 3754 1510.2.3 2532 3588
προσερχόμενον τω θεώ ότι έστι και τοις
[4]coming forward [5]*to* [6]God] that he is, and to the ones

1567 1473 3406 1096 4102
εκζητούσιν αυτόν μισθαποδότης γίνεται 11:7 πίστει
seeking after him [[2]a paymaster [1]he becomes]. By belief

5537-* 4012 3588
χρηματισθείς Νώε περί των
Noah having received a divine message concerning the *things*

3369 991 2125 2680
μηδέπω βλεπομένων ευλαβηθείς κατεσκεύασε
not as yet being seen, showing reverence, carefully prepared

2787 1519 4991 3588 3624-1473 1223 3739 2632
κιβωτόν εις σωτηρίαν του οίκου αυτού δι' ης κατέκρινε
the ark for deliverance of his house, by which he condemned

3588 2889 2532 3588 2596 4102 1343
τον κόσμον και της κατά πίστιν δικαιοσύνης
the world and of the *thing* according to belief [[3]of righteousness

1096 2818 4102 2564-*
εγένετο κληρονόμος 11:8 πίστει καλούμενος Αβραάμ
[1]he became [2]heir]. By belief Abraham being called

5219 1831 1519 3588 5117 3739 3195
υπήκουσεν εξελθείν εις τον τόπον ον έμελλε
obeyed to go forth unto the place which he was about

2983 1519 2817 2532 1831 3361
λαμβάνειν εις κληρονομίαν και εξήλθε μη
to receive for an inheritance. And he went forth, not

1987 4226 2064 4102 3939
επιστάμενος που έρχεται 11:9 πίστει παρώκησεν†
having knowledge of where he went. By belief he sojourned

1519 3588 1093 3588 1860 5613 245 1722 4633
εις την γην της επαγγελίας ως αλλοτρίαν εν σκηναίς
in the land of the promise, as an alien in tents

2730 3326 * 2532 * 3588 4789
κατοικήσας μετά Ισαάκ και Ιακώβ των συγκληρονόμων
dwelling with Isaac and Jacob the joint-heirs

3588 1860-3588-1473 1551-1063 3588
της επαγγελίας της αυτής 11:10 εξεδέχετο γαρ την
of the same promise; for he looked out for the

3588 2310 2192 4172 3739 5079 2532
τους θεμελίους έχουσαν πόλιν ης τεχνίτης και
[[3]foundations [2]having [1]city], of which *the* craftsman and

1217 3588 2316 4102 2532 1473-*
δημιουργός ο θεός 11:11 πίστει και αυτή Σάρρα†
engineer *is* God. By belief also Sarah herself

1411 1519 2602 4690 2983 2532 3844
δύναμιν εις καταβολήν σπέρματος έλαβε και παρά
[[2]power [3]for [4]founding [5]seed [1]received], and past

2540 2244 5088 1893 4103 2233 3588
καιρόν ηλικίας έτεκεν επεί πιστόν ηγήσατο τον
the time of vigor gave birth, since believing she esteemed the one

1861 1352 2532 575 1520 1080
επαγγειλάμενον 11:12 διό και αφ' ενός εγεννήθησαν
promising. Therefore also from one they were born,

2532 3778 3499 2531 3588 798 3588 3772
και ταύτα νενεκρωμένου καθώς τα άστρα του ουρανού
(and these were as deadened), as the stars of the heaven

3588 4128 2532 5613 3588 285 3588 3844 3588 5491
τω πλήθει και ως η άμμος η παρά το χείλος
in multitude, and as the sand by the edge

3588 2281 3588 382 2596
της θαλάσσης η αναρίθμητος 11:13 κατά
of the sea *is* innumerable. According to

4102 599 3778 3956 3361 2983 3588 1860
πίστιν απέθανον ούτοι πάντες μη λαβόντες τας επαγγελίας
belief [[3]died [1]these [2]all], not receiving the promises,

235 4207 1473-1492 2532 3982 2532
αλλά πόρρωθεν αυτάς ιδόντες και πεισθέντες και
but at a distance beholding them, and being persuaded, and

782 2532 3670 3754 3581 2532
ασπασάμενοι και ομολογήσαντες ότι ξένοι και
greeting, and acknowledging that [[2]strangers [3]and

3927 1510.2.6 1909 3588 1093 3588-1063
παρεπίδημοι εισιν επί της γης 11:14 οι γαρ
[4]immigrants [1]they are] upon the earth. For the ones

5108 3004 1718 3754 3968
τοιαύτα λέγοντες εμφανίζουσιν ότι πατρίδα
[[2]such *things* [1]saying] reveal that [[2]*the* fatherland

1934 2532 1487 3303 1565 3421
επιζητούσι 11:15 και ει μεν εκείνης εμνημόνευον
[1]they anxiously seek]. And if indeed those remembering

575 3739 1831 2192 302 2540 344
αφ' ης εξήλθον είχον αν καιρόν ανακάμψαι
from where they came forth *from*, they had even time to return.

3568-1161 2908 3713 5123
11:16 νυν δε κρείττονος ορέγονται τουτ' έστιν
But now a better *thing* they reach for, that is to say,

2032 1352 3756 1870 1473 3588 2316
επουρανίου διό ουκ επαισχύνεται αυτούς ο θεός
a heavenly. Therefore [[2]*is* not [3]ashamed of [4]them [1]God]

2316 1941 1473 2090-1063 1473 4172
θεός επικαλείσθαι αυτών ητοίμασε γαρ αυτοίς πόλιν
[[3]God [1]to be called [2]their], for he prepared for them a city.

4102 4374-* 3588 * 3985
11:17 πίστει προσενήνοχεν Αβραάμ τον Ισαάκ πειραζόμενος
By belief† Abraham offered Isaac, being tested,

2532 3588 3439 4374 3588 3588 1860
και τον μονογενή προσέφερεν ο τας επαγγελίας
and [[5]the [6]only child [4]offered up [2]the [3]promises

324 4314 3739 2980 3754 1722
αναδεξάμενος 11:18 προς ον ελαλήθη ότι εν
[1]the one receiving], towards whom it was said that, In

* 2564 1473 4690 3049
Ισαάκ κληθήσεταί σοι σπέρμα 11:19 λογισάμενος
Isaac [[2]shall be called [3]to you [1]a seed]†; considering

3754 2532 1537 3498 1453 1415 3588
ότι και εκ νεκρών εγείρειν δυνατός ο
that [[4]even [5]from out of [6]dead ones [3]to raise [2]*was* able

2316 3606 1473 2532 1722 3850 2865
θεός όθεν αυτόν και εν παραβολή εκομίσατο
[1]God], from where [[2]him [3]even [4]in [5]parable [1]he received].

4102 4012 3195 2127-*
11:20 πίστει περί μελλόντων ευλόγησεν Ισαάκ
By belief concerning things about to be Isaac blessed

3588 * 2532 3588 * 4102 * 599
τον Ιακώβ και τον Ησαύ 11:21 πίστει Ιακώβ αποθνήσκων
Jacob and Esau. By belief Jacob dying,

1538 3588 5207 * 2127 2532 4352
έκαστον των υιών Ιωσήφ ευλόγησε και προσεκύνησεν
[[2]each [3]of the [4]sons [5]of Joseph [1]blessed], and did obeisance

1909 3588 206 3588 4464-1473 4102 *
επί το άκρον της ράβδου αυτού 11:22 πίστει Ιωσήφ
upon the top of his cane†. By belief Joseph,

5053 4012 3588 1841 3588 5207
τελευτών περί της εξόδου των υιών
coming to an end, [[2]concerning [3]the [4]exodus [5]of the [6]sons

* 3421 2532 4012 3588 3747-1473
Ισραήλ εμνημόνευσε και περί των οστέων αυτού
[7]of Israel [1]made mention], and [[2]concerning [3]his bones

1781 4102 * 1080 2928
ενετείλατο 11:23 πίστει Μωϋσής γεννηθείς εκρύβη
[1]gave charge]. By belief Moses, having been born, was hid

5150 5259 3588 3962-1473 1360 1492 791
τρίμηνον υπό των πατέρων αυτού διότι είδον αστείον
three months by his fathers†, for they saw [[3]as fair

3588 3813 2532 3756-5399 3588 1297 3588
το παιδίον και ουκ εφοβήθησαν το διάταγμα του
[1]the [2]child]; and they feared not the edict of the

935 4102 * 3173 1096
βασιλέως 11:24 πίστει Μωϋσής μέγας γενόμενος
king. By belief Moses, [[2]great [1]having become],

720 3004 5207 2364-* 3123
ηρνήσατο λέγεσθαι υιός θυγατρός Φαράω 11:25 μάλλον
denied to be called son of Pharoah's daughter, rather

138 4778 3588 2992 3588 2316 2228
ελόμενος συγκακουχείσθαι τω λαώ του θεού η
it being good to suffer affliction with the people of God, than

4340 2192 266 619 3173
πρόσκαιρον έχειν αμαρτίαις απόλαυσιν 11:26 μείζονα
[[2]temporary [1]to have [4]in sins [3]enjoyment], [[6]greater

---

11:9 †*CP adds* **Αβρααμ** - Abraham.

11:11 †*CP adds* **στειρα ουσα** - being sterile.

11:17 †*or* trust.

11:18 †*See Gen. 21:12.*

11:21 †*See Gen. 47:31.*

11:23 †*i.e.* parents.

4149 2233 3588 1722 * 2344 3588
πλοῦτον ηγησάμενος των εν Αιγύπτω θησαυρών τον
[7]riches [1]esteeming [8]than the [10]in [11]Egypt [9]treasures [2]the

3680 3588 5547 578-1063 1519 3588
ονειδισμόν του χριστού απέβλεπε γαρ εις την
[3]scorning [4]of the [5]anointed]; for he looked away to the

3405 4102 2641 * 3361
μισθαποδοσίαν **11:27** πίστει κατέλιπεν Αίγυπτον μη
payment. By belief he left Egypt, not

5399 3588 2372 3588 935 3588 1063 517
φοβηθείς τον θυμόν του βασιλέως τον γαρ αόρατον
fearing the rage of the king; for [3*the* unseen

5613 3708 2594 4102 4160
ως ορών εκαρτέρησε **11:28** πίστει πεποίηκε
[1]as [2]seeing] he persevered. By belief he observed

3588 3957 2532 3588 4378 3588 129 2443-3361
το πάσχα και την πρόσχυσιν του αίματος ίνα μη
the passover, and the pouring of the blood, lest

3588 3645 3588 4416 2345 1473
ο ολοθρεύων τα πρωτότοκα θίγη αυτών
the one annihilating the first-born should touch them.

4102 1224 3588 2063 2281 5613
11:29 πίστει διέβησαν την ερυθράν θάλασσαν ως
By belief they passed over the red sea as

1223 3584 3739 3984 2983 3588 *
διά ξηράς ης πείραν λαβόντες οι Αιγύπτιοι
through dry *land*, of which [4*the* attempt [3]taking [1]the [2]Egyptians]

2666 4102 3588 5038 * 4098
κατεπόθησαν **11:30** πίστει τα τείχη Ιεριχώ έπεσε
were swallowed down. By belief the walls of Jericho fell,

2944 1909 2033 2250 4102 * 3588
κυκλωθέντα επί επτά ημέρας **11:31** πίστει Ραάβ η
having been encircled for seven days. By belief Rahab the

4204 3756 4881 3588 544
πόρνη ου συναπώλετο τοις απειθήσασι
harlot *was* not destroyed together with the ones having disobeyed,

1209 3588 2685 3326 1515 2532 5100
δεξαμένη τους κατασκόπους μετ' ειρήνης **11:32** και τι
receiving the spies with peace. And what

2089 3004 1952-1063 1473 1334 3588 5550
έτι λέγω επιλείψει γαρ με διηγούμενον ο χρόνος
yet say I? For it shall be deficient of me *not* describing the time

4012 * * 5037-2532 * 2532 *
περί Γεδεών Βαράκ τε και Σαμψών και Ιεφθάε
concerning Gideon, Barak, and also Samson, and Jephthah,

*-5037 2532 * 2532 3588 4396 3739
Δαβίδ τε και Σαμουήλ και των προφητών **11:33** οι
also David and Samuel, and the prophets; who

1223 4102 2610 932 2038
διά πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας ειργάσαντο
through belief conquered kingdoms, worked

1343 2013 1860 5420 4750
δικαιοσύνην επέτυχον επαγγελιών έφραξαν στόματα
righteousness, succeeded in *the* promises, shut up mouths

3023 4570 1411 4442 5343 4750
λεόντων **11:34** έσβεσαν δύναμιν πυρός έφυγον στόματα
of lions, extinguished *the* power of fire, fled *the* mouths

3162 1743 575 769 1096 2478
μαχαίρας ενεδυναμώθησαν από ασθενείας εγενήθησαν ισχυροί
of swords, were empowered from weakness, became strong

1722 4171 3925 2827 245 2983
εν πολέμω παρεμβολάς έκλιναν αλλοτρίων **11:35** έλαβον
in war, [2*the* camps [1]leaned†] of aliens; [2received

1135 1537 386 3588 3498-1473 243-1161
γυναίκες εξ αναστάσεως τους νεκρούς αυτών άλλοι δε
[1]women] from a resurrection of their dead ones, and others

5178 3756 4327 3588 629 2443
ετυμπανίσθησαν ου προσδεξάμενοι την απολύτρωσιν ίνα
were pounded, not accepting the release by ransom, that

2908 386 5177 2087-1161
κρείττονος αναστάσεως τύχωσιν **11:36** έτεροι δε
a better resurrection they should attain. And others

1701 2532 3148 3984 2983 2089-1161
εμπαιγμών και μαστίγων πείραν έλαβον έτι δε
[3of mocking [4]and [5]of whips [2]a trial [1]received], and still

1199 2532 5438 3034 4249
δεσμών και φυλακής **11:37** ελιθάσθησαν επρίσθησαν
of bonds and prison. They were stoned, were sawn,

3985 1722 5408 3162 599 4022
επειράσθησαν εν φόνω μαχαίρας απέθανον περιήλθον
were tested, [2by [3]murder [4]of *the* sword [1]died], went around

11:34 †*i.e.* to put to flight.

1722 3374 1722 122 1192 5302
εν μηλωταίς εν αιγείοις δέρμασιν υστερούμενοι
in sheepskins, in goat's skins, lacking,

2346 2558 3739 3756-1510.7.3
θλιβόμενοι κακουχούμενοι **11:38** ων ουκ ην
being afflicted, being mistreated; (of whom [3was not

514 3588 2889 1722 2047 4105 2532
άξιος ο κόσμος εν ερημίαις πλανώμενοι και
[4]worthy [1]the [2]world]), [2in [3]desolate places [1]wandering], and

3735 2532 4693 2532 3588 3692 3588 1093
όρεσι και σπηλαίοις και τας οπαίς της γης
in mountains, and in caves, and the openings of the earth.

2532 3778 3956 3140 1223 3588 4102
11:39 και ούτοι πάντες μαρτυρηθέντες διά της πίστεως
And these all testifying on account of the belief,

3756 2865 3588 1860 3588 2316 4012
ουκ εκομίσαντο την επαγγελίαν **11:40** του θεού περί
while not receiving the promise, [3of God [4]for

1473 2908-5100 4265 2443 3361 5565
ημών κρείττόν τι προβλεψαμένου ίνα μη χωρίς
[5]us [2]something better [1]having foreseen], that [2not [4]separate from

1473 5048
ημών τελειωθώσι
[5]us [1]they should [3]be perfected].

CHAPTER 12

Christ the Perfection of Belief

5105 2532 1473 5118 2192 4029
12:1 τοιγαρούν και ημείς τοσούτον έχοντες περικείμενον
Accordingly also we, [2so great [1]having [5]encompassing

1473 3509 3144 3591 659 3956
ημίν νέφος μαρτύρων όγκον αποθέμενοι πάντα
[6]us [3]a cloud [4]of witnesses], [3swelling [1]having put aside [2]every]

2532 3588 2139 266 1223 5281 5143
και την ευπερίστατον αμαρτίαν δι' υπομονής τρέχωμεν
and accessible sin, through endurance let us run

3588 4295 1473 73 872
τον προκείμενον ημίν αγώνα **12:2** αφορώντες
the [2being situated before [3]us [1]struggle], looking

1519 3588 3588 4102 747 2532 5051 *
εις τον της πίστεως αρχηγόν και τελειωτήν Ιησούν
to [2the [6]of the [7]belief [3]head [4]and [5]perfection [1]Jesus],

3739 473 3588 4295 1473 5479 5278
ος αντί της προκειμένης αυτώ χαράς υπέμεινε
who instead of the [2being situated before [3]him [1]joy] endured

4716 152 2706 1722 1188 5037 3588
σταυρόν αισχύνης καταφρονήσας εν δεξιά τε του
the cross, [2*the* shame [1]disdaining], [2at [3]*the* right [1]and] of the

2362 3588 2316 2523 357-1063
θρόνου του θεού κεκάθικεν **12:3** αναλογίσασθε γαρ
throne of God has sat. For consider the cost

3588 5108 5278 5259 3588 268
τον τοιαύτην υπομεμενηκότα υπό των αμαρτωλών
by the one [2such [1]enduring [6]by [7]the [8]sinners

1519 1473 485 2443 3361 2577 3588
εις αυτόν αντιλογίαν ίνα μη κάμητε ταις
[4]against [5]him [3]dispute†], that you should not weary [2*in*

5590-1473 1590 3768 3360 129
ψυχαίς υμών εκλυόμενοι **12:4** ούπω μέχρις αίματος
[3]your souls [1]fainting]. Not yet unto blood

478 4314 3588 266 464
αντικατέστητε προς την αμαρτίαν ανταγωνιζόμενοι
have you stood firm, [2against [3]sin [1]struggling].

2532 1585 3588 3874
12:5 και εκλέλησθε της παρακλήσεως
And have you been totally forgotten† of the exhortation

3748 1473 5613 5207 1256 5207-1473
ήτις υμίν ως υιοίς διαλέγεται υιέ μου
which [2to you [3]as [4]to sons [1]he reasons], *saying*, O my son,

3361 3643 3809 2962 3366
μη ολιγώρει παιδείας κυρίου μηδέ
do not have little regard for *the* instruction of the Lord, nor

1590 5259 1473 1651 3739-1063
εκλύου υπ' αυτού ελεγχόμενος **12:6** ον γαρ
be enfeebled [2by [3]him [1]being reproved]! For whom

12:3 †*i.e.* hostility.

12:5 †*or* have you totally forgotten...?

25-2962 3811 3146-1161 3956 5207 3739
αγαπά κύριος παιδεύει μαστιγοί δε πάντα υιόν ον
the Lord loves he corrects. And he whips every son whom

3858 1487 3809 5278 5613 5207 1473
παραδέχεται 12:7 ει παιδείαν υπομένετε ως υιοίς υμίν
he welcomes†. If [2discipline 1you endure], [4as 5sons 3to you

4374 3588 2316 5100-1063 1510.2.3 5207 3739 3756
προσφέρεται ο θεός τις γαρ εστιν υιός ον ου
2brings *discipline* 1God]. For who is *the* son whom [2*does* not

3811 3962 1487-1161 5565-1510.2.5
παιδεύει πατήρ 12:8 ει δε χωρίς εστε
3correct 1a father]? And if you are without the help of

3809 3739 3353 1096 3956 686
παιδείας ης μέτοχοι γεγόνασι πάντες άρα
instruction, of which [3partakers 2have become 1all], then

3541-1510.2.5 2532 3756 5207 1534 3588-3303 3588
νόθοι εστέ και ουχ υιοί 12:9 είτα τους μεν της
you are illegitimate, and not sons. So then indeed, by the

4561 1473 3962 2192 3810 2532 1788
σαρκός ημών πατέρας είχομεν παιδευτάς και ενετρεπόμεθα
flesh of our fathers we have correctors, and we show respect;

3756 4183 3123 5293 3588 3962
ου πολλώ μάλλον υποταγησόμεθα τω πατρί
[2not *then* 4much 5more 1shall we 3be] submitted to the father

3588 4151 2532 2198 3588 3303 1063
των πνευμάτων και ζήσομεν 12:10 οι μεν γαρ
of the spirits, and shall live? [2they 3indeed 1For]

4314 3641 2250 2596 3588 1380 1473 3811
προς ολίγας ημέρας κατά το δοκούν αυτοίς επαίδευον
for a few days as it seemed *good* to them corrected,

3588-1161 1909 3588 4851 1519 3588 3335 3588
ο δε επί το συμφέρον εις το μεταλαβείν της
but he *does so* for the advantage, for *us* to share in

41-1473 3956-1161 3809 4314 3303 3588
αγιότητος αυτού 12:11 πάσα δε παιδεία προς μεν το
his sanctity. But any discipline by indeed the

3918 3756 1380 5479-1510.1 235 3077 5305-1161
παρόν ου δοκεί χαράς είναι αλλά λύπης ύστερον δε
hand *does* not seem to be joy, but distress. But afterwards

2590 1516 3588 1223 1473 1128
καρπόν ειρηνικόν τοις δι' αυτής γεγυμνασμένοις
[3fruit 2peaceable 5to the ones 7by 8it 6having been exercised

591 1343
αποδίδωσι δικαιοσύνης
1it renders 4of righteousness].

Christian Instruction

1352 3588 3935 5495 2532 3588
12:12 διό τας παρειμένας χείρας και τα
Therefore the weakened hands and the

3886 1119 461 2532 5163
παραλελυμένα γόνατα ανορθώσατε 12:13 και τροχιάς
disabled knees re-erect! And [3tracks

3717 4160 3588 4228-1473 2443 3361 3588
ορθάς ποιήσατε τοις ποσίν υμών ίνα μη το
2straight 1make] *to* your feet, that [4not 1the

5560 1624 2390 1161
χωλόν εκτραπή ιαθή δε
2lame 3should] be turned aside, [3should be healed 1but

3123 1515 1377 3326 3956 2532 3588
μάλλον 12:14 ειρήνην διώκετε μετά πάντων και τον
2rather]! [2peace 1Pursue] with all, and the

38 3739-5565 3762 3708 3588 2962
αγιασμόν ου χωρίς ουδείς όψεται τον κύριον
sanctification, (apart from which no one shall see the Lord);

1983 3361 5100 5302 575 3588 5484
12:15 επισκοπούντες μη τις υστερών από της χάριτος
overseeing, lest any *should* lack from the favor

3588 2316 3361 5100 4491 4088 507 5453
του θεού μη τις ρίζα πικρίας άνω φύουσα
of God; lest any root of bitterness [2upward 1germinating]

1776 2532 1223 3778 3392
ενοχλή και διά ταύτης μιανθώσι
should be trouble, and through this [2should be defiled

4183 3361 5100 4205 2228 952
πολλοί 12:16 μη τις πόρνος η βέβηλος
1many]; lest *there be* any fornicator or profane *person*

5613 * 3739 473 1035 1520 591
ως Ησαύ ος αντί βρώσεως μιάς απέδοτο
as Esau, who for [2of food 1one *portion*] delivered over

12:5,6 †*See Pr. 3:11,12.*

3588 4415-1473 2467-1063
τα πρωτοτόκια αυτού 12:17 ίστε γαρ
his rights of the first-born! For you understand

3754 2532 3347 2309 2816 3588 2129
ότι και μετέπειτα θέλων κληρονομήσαι την ευλογίαν
that also afterwards, wanting to inherit the blessing,

593 3341 1063 5117 3756 2147
απεδοκιμάσθη μετανοίας γαρ τόπον ουχ εύρε
he was rejected, [5for repentance 1for 2a place 3*was* not 4found],

2539 3326 1144 1567 1473 3756 1063
καίπερ μετά δακρύων εκζητήσας αυτήν 12:18 ου γαρ
(though with tears he sought it†). [3not 1For

4334 5584 3735
προσεληλύθατε ψηλαφωμένω όρει
2you have] come forward to [2being handled† 1*the* mountain]

2532 2545 4442 2532 1105 2532 4655
και κεκαυμένω πυρί και γνόφω και σκότω
and being kindled with fire, and to dimness, and to darkness,

2532 2366 2532 4536 2279 2532
και θυέλλη 12:19 και σάλπιγγος ήχω και
and to storm, and *to the* trumpet's sound, and

5456 4487 3739 3588 191
φωνή ρημάτων ης οι ακούσαντες
to the voice of utterances, of which the ones hearing

3868 3361 4369 1473 3056
παρητήσαντο μη προστεθήναι αυτοίς λόγον
asked pardon [2to not 3proceed 4to them 1*for the* word];

3756-5342 1063 3588 1291 2579
12:20 ουκ έφερον γαρ το διαστελλόμενον καν
[2they could not bear 1for] the giving of orders, *saying*, And if

2342 2345 3588 3735 3036
θηρίον θίγη του όρους λιθοβοληθήσεται
a beast should touch lightly upon the mountain, it shall be stoned,

2228 1002 2700 2532 3779 5398
†η βολίδι κατατοξευθήσεται†† 12:21 και ούτω φοβερόν
or [2an arrow 1shot with]. And so fearful

1510.7.3 3588 5324 * 2036 1630-1510.2.1 2532
ην το φανταζόμενον Μωϋσής είπεν έκφοβός ειμι† και
was the visible display, Moses said, I am frightened and

1790 235 4334 *-3735 2532
έντρομος 12:22 αλλά προσεληλύθατε Σιών όρει και
trembling. But you have come forward to mount Zion, and

4172 2316-2198 *-2032 2532 3461
πόλει θεού ζώντος Ιερουσαλήμ επουρανίω και μυριάσιν
the city of *the* living God, heavenly Jerusalem, and to myriads

32 3831 2532 1577 4416
αγγέλων 12:23 πανηγύρει και εκκλησία πρωτοτόκων
of angels, to *the* festival and to *the* assembly of *the* first-born,

1722 3772 583 2532 2923-2316
εν ουρανοίς απογεγραμμένων και κριτή θεώ
[2in 3*the* heavens 1having been registered], and to God *the* judge

3956 2532 4151 1342 5048
πάντων και πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων
of all, and to spirits of just ones having been perfected,

2532 1242 3501 3316 * 2532
12:24 και διαθήκης νέας μεσίτη Ιησού και
and [4covenant 3of a new 2*the* mediator 1Jesus], and

129 4473 2908 2980 3844 3588
αίματι ραντισμού κρείττον λαλούντι παρά τον
to *the* blood of sprinkling, [2better 1speaking] than the one

* 991 3361 3868
Άβελ 12:25 βλέπετε μη παραιτήσησθε
of Abel. Take heed that you should not refuse

3588 2980 1487-1063 1565 3756 5343 3588
τον λαλούντα ει γαρ εκείνοι ουκ έφυγον τον
the one speaking! For if those *did* not flee *escaping*, [2the one

1909 1093 3868 5537
επί γης παραιτησάμενοι χρηματίζοντα
4upon 5earth 1refusing 3receiving a divine message],

4183 3123 1473 3588 3588 575 3772
πολλώ μάλλον ημείς οι τον απ' ουρανών
how much more we the ones [2the one 3from 4heavens

654 3739 3588 5456 3588 1093 4531
αποστρεφόμενοι 12:26 ου η φωνή την γην εσάλευσε
1turning away], of whose voice the earth shook

12:17 †*i.e.* the blessing.

12:18 †*or* touched.

12:20 †—††*CP omits*.

12:21 †*see* Dt. 9:19.

5119 3568-1161 1861 3004 2089 530 1473
τότε νυν δε επήγγελται λέγων έτι άπαξ εγώ
then; but now he has promised, saying, Still once *more* I

4579 3756 3440 3588 1093 235 2532 3588 3772
σείω ου μόνον την γην αλλά και τον ουρανόν
will shake not only the earth, but also the heaven†.

12:27 3588-1161 2089 530 1213 3588
το δε έτι άπαξ δηλοί των
And the *saying*, Still once *more*, manifests [[3]of the *things*

4531 3588 3331 5613 4160 2443
σαλευομένων την μετάθεσιν ως πεποιημένων ίνα
[4]being shaken [1]the [2]transposition], as *things* being made, that

3306 3588 3361 4531 **12:28** 1352
μείνη τα μη σαλευόμενα διό
[[4]should abide [1]the *things* [2]not [3]being shaken]. Therefore

932 761 3880 2192 5484
βασιλείαν ασάλευτον παραλαμβάνοντες έχωμεν χάριν
[[2]a kingdom [3]unshaken [1]receiving] we should have favor

1223 3739 3000 2102 3588 2316 3326 127 2532
δι' ης λατρεύωμεν ευαρέστως τω θεώ μετά αιδούς και
by which we should serve [[2]pleasantly [1]God] with respect and

2124 2532-1063 3588 2316-1473 4442 2654
ευλαβείας **12:29** και γαρ ο θεός ημών πυρ καταναλίσκον
veneration. For even our God [[2]fire [1]*is* a consuming].

CHAPTER 13

Concluding Exhortations

13:1 3588 5360 3306 **13:2** 3588
η φιλαδελφία μενέτω της
[[2]brotherly affection [1]Let] abide!

5381-3361 1950 1223 3778 1063
φιλοξενίας μη επιλανθάνεσθε διά ταύτης γαρ
Let not hospitality be forgotten! [[2]by [3]this [1]for]

2990-5100 3579 32 **13:3** 3403
έλαθόν τινες ξενίσαντες αγγέλους μιμνήσκεσθε
some were unaware having lodged angels†. Remember

3588 1198 5613 4887 3588
των δεσμίων ως συνδεδεμένοι των
the prisoners, as ones being tied with *them*, the ones

2558 5613 2532 1473 1510.6 1722 4983
κακουχουμένων ως και αυτοί όντες εν σώματι
being mistreated, as also yourselves being in *the* body!

13:4 5093 3588 1062 1722 3956 2532
τίμιος ο γάμος εν πάσι και
[[3]*is* esteemed [1]The wedding] in every way, and

3588 2845 283 4205-1161 2532 3432
η κοίτη αμίαντος πόρνους δε και μοιχούς
the marriage-bed undefiled; but fornicators and adulterers

2919-3588-2316 866 3588 5158
κρινεί ο θεός **13:5** αφιλάργυρος ο τρόπος
God will judge. *Let* not loving money *be* the manner,

714 3588 3918 1473-1063
αρκούμενοι τοις παρούσιν αυτός γαρ
but let being sufficient with the *things* at hand. For he himself

2046 3766.2 1473-447 3761 3766.2
είρηκεν ου μη σε ανώ ουδ' ου μη
has said, In no way will I forsake you, nor in any way

1473-1459 5620 2292 1473 3004
σε εγκαταλίπω **13:6** ώστε θαρρούντας ημάς λέγειν
will I abandon you†. So that taking courage we say,

2962 1473 998 2532 3756-5399 5100 4160
κύριος εμοί βοηθός και ου φοβηθήσομαι τι ποιήσει
The Lord *is* to me a helper, and I will not be afraid what [[2]shall do

1473 444 3421 3588 2233
μοι άνθρωπος **13:7** μνημονεύετε των ηγουμένων
[3]to me [1]man]†. Remember the ones leading

1473 3748 2980 1473 3588 3056 3588 2316 3739
υμών οίτινες ελάλησαν υμίν τον λόγον του θεού ων
you, who spoke to you the word of God, whom

333 3588 1545 3588 391 3401
αναθεωρούντες την έκβασιν της αναστροφής μιμείσθε
contemplating the result of the behavior, you *then* imitate

3588 4102 * 5547 5504 2532 4594 3588
την πίστιν **13:8** Ιησούς χριστός χθες και σήμερον ο
the belief! Jesus Christ yesterday and today the

1473 2532 1519 3588 165 1322 4164 2532
αυτός και εις τους αιώνας **13:9** διδαχαίς ποικίλαις και
same, and into the eons. [[6]teachings [3]by various [4]and

3581 3361 4064 2570-1063 5484
ξέναις μη περιφέρεσθε καλόν γαρ χάριτι
[5]strange [1]Be not [2]carried about]! For it is a good *thing* [[4]with favor

950 3588 2588 3756 1033 1722 3739
βεβαιούσθαι την καρδίαν ου βρώμασιν εν οις
[1]to be firmed up [2]in the [3]heart], not with foods in which

3756-5623 3588 4043 **13:10** 2192
ουκ ωφελήθησαν οι περιπατήσαντες έχομεν
[[3]derive not a benefit [1]the ones [2]walking]. We have

2379 1537 3739 2068 3756 2192 1849
θυσιαστήριον εξ ου φαγείν ουκ έχουσιν εξουσίαν
an altar from out of which [[8]to eat [5]*do* not [6]have [7]authority

3588 3588 4633 3000 3739-1063
οι τη σκηνή λατρεύοντες **13:11** ων γαρ
[1]the ones [3]the [4]tent [2]serving]. For those [[2]whose

1533 2226 3588 129 4012 266 1519 3588
εισφέρεται ζώων το αίμα περί αμαρτίας εις τα
[4]*is* carried in [1]creatures [3]blood] for a sin *offering* into the

39 1223 3588 749 3778 3588 4983 2618
άγια διά του αρχιερέως τούτων τα σώματα κατακαίεται
holies by the chief priest, of these the bodies are incinerated

1854 3588 3925 1352 2532 * 2443
έξω της παρεμβολής **13:12** διό και Ιησούς ίνα
outside the camp. Therefore also Jesus, that

37 1223 3588 2398 129 3588 2992
αγιάση διά του ιδίου αίματος τον λαόν
he should sanctify [[3]by [4]his own [5]blood [1]the [2]people

1854 3588 4439 3958 5106 1831
έξω της πύλης έπαθε **13:13** τοίνυν εξερχώμεθα
[7]outside [8]the [9]gate [6]suffered]. Therefore let us go forth

4314 1473 1854 3588 3925 3588 3680 1473
προς αυτόν έξω της παρεμβολής τον ονειδισμόν αυτού
to him outside the camp, [[3]scorn [2]his

5342 3756 1063 2192 5602 3306 4172
φέροντες **13:14** ου γαρ έχομεν ώδε μένουσαν πόλιν
[1]bearing]. [[3]not [1]For [2]we do] have here an abiding city,

235 3588 3195 1934 **13:15** 1223
αλλά την μέλλουσαν επιζητούμεν δι'
but [[2]the one [3]about to be [1]we anxiously seek]. By

1473 3767 399 2378 133 1275-3956
αυτού ούν αναφέρωμεν θυσίαν αινέσεως διά παντός
him then we should offer a sacrifice of praise at all times

3588 2316 5123 2590 5491 3670 3588
τω θεώ τουτ' έστι καρπόν χειλέων ομολογούντων τω
to God, that is to say, fruit of *the* lips of acknowledging *to*

3686-1473 3588-1161 2140 2532 2842 3361
ονόματι αυτού **13:16** της δε ευποιΐας και κοινωνίας μη
his name. But of the well-doing and fellowship do not

1950 5108-1063 2378 2100-3588-2316
επιλανθάνεσθε τοιαύταις γαρ θυσίαις ευαρεστείται ο θεός
forget! for with such sacrifices God is well-pleased.

13:17 3982 3588 2233 1473 2532 5226
πείθεσθε τοις ηγουμένοις υμών και υπείκετε
Comply with the ones leading you, and give precedence!

1473-1063 69 5228 3588 5590-1473 5613 3056
αυτοί γαρ αγρυπνούσιν υπέρ των ψυχών υμών ως λόγον
for they *are* sleepless over your souls, for [[2]a reckoning

591 2443 3326 5479 3778-4160 2532
αποδώσοντες ίνα μετά χαράς τούτο ποιώσι και
[1]recompensing], that with joy they should do this, and

3361 4727 255 1063 1473 3778
μη στενάζοντες αλυσιτελές γαρ υμίν τούτο
not moaning, [[3]*would be* unserviceable [1]for [4]to you [2]this].

13:18 4336 4012 1473 3982-1063 3754
προσεύχεσθε περί ημών πεποίθαμεν γαρ ότι
Pray for us! for we are persuaded that

2570 4893 2192 1722 3956 2573 2309
καλήν συνείδησιν έχομεν εν πάσι καλώς θέλοντες
[[2]a good [3]conscience [1]we have], in all *things* [[3]well [1]wanting

390 4056-1161 3870
αναστρέφεσθαι **13:19** περισσοτέρως δε παρακαλώ
[2]to behave]. And more exceedingly I encourage

3778-4160 2443 5032 600 1473
τούτο ποιήσαι ίνα τάχιον αποκατασταθώ υμίν
you to do this, that more quickly I should be restored to you.

12:26 †*See Hag. 2:6.*

13:2 †*or* messengers.

13:5 †*See Dt. 31:6,8.*

13:6 †*See Ps. 118:6.*

3588-1161 2316 3588 1515 3588 321 1537
13:20 ο δε θεὸς της ειρήνης ο αναγαγὼν εκ
And the God of peace (leading [5from out of

3498 3588 4166 3588 4263 3588 3173
νεκρῶν τον ποιμένα των προβάτων τον μέγαν
6dead ones 1the 2shepherd 3of the 4sheep], the great *shepherd*

1722 129 1242 166 3588 2962-1473 *
εν αίματι διαθήκης αιωνιόυ τον κύριον ημών Ιησούν
in *the* blood [2covenant 1of *the* eternal] of our Lord Jesus

5547 2675 1473 1722 3956 2041 18
χριστόν† 13:21 καταρτίσαι υμάς εν παντί έργω αγαθώ
Christ), ready you in every [2work 1good],

1519 3588 4160 3588 2307-1473 4160 1722 1473 3588
εις το ποιήσαι το θέλημα αυτού ποιών εν υμίν το
for the doing of his will – *the* doing in you the *thing*

2101 1799 1473 1223 * 5547 3739 3588
ευάρεστον ενώπιον αυτού διά Ιησού χριστού ω η
well-pleasing before him, through Jesus Christ, to whom *is* the

1391 1519 3588 165 3588 165 281 3870-1161
δόξα εις τους αιώνας των αιώνων† αμήν 13:22 παρακαλώ δε
glory in the eons of the eons. Amen. But I exhort

1473 80 430 3588 3056 3588 3874 2532-1063
υμάς αδελφοί ανέχεσθε του λόγου της παρακλήσεως και γαρ
you, brothers, endure the word of the exhortation! for also

1223 1024 1989 1473 1097 3588 80
διά βραχέων επέστειλα υμίν 13:23 γινώσκετε τον αδελφόν
in short I wrote to you. Know the brother

* 630 3326 3739 1437 5032
Τιμόθεον απολελυμένον μεθ' ου εάν τάχιον
Timothy having been released, with whom if [2more quickly

2064 3708 1473 782 3956
έρχηται όψομαι υμάς 13:24 ασπάσασθε πάντας
1he should come], I shall see you. Greet all

3588 2233-1473 2532 3956 3588 39 782
τους ηγουμένους υμών και παντός τους αγίους ασπάζονται
your leaders, and all the holy ones! [4greet

1473 3588 575 3588 * 3588 5484 3326
υμάς οι από της Ιταλίας 13:25 η χάρις μετά
5you 1The ones 2from 3Italy]. Favor *be* with

3956-1473 281
πάντων υμών αμήν
you all. Amen.

JAMES

CHAPTER 1

Godly Endurance

* 2316 2532 2962 * 5547
1:1 Ιάκωβος θεού και κυρίου Ιησού χριστού
James, [2of God 3and 4*the* Lord 5Jesus 6Christ

1401 3588 1427 5443 3588 1722 3588 1290
δούλος ταις δώδεκα φυλαίς ταις εν τη διασπορά
1bondman], to the twelve tribes in the dispersion,

5463 3956 5479 2233 80-1473 3752
χαίρειν 1:2 πάσαν χαράν ηγήσασθε αδελφοί μου όταν
hail. [2all 3joy 1Esteem it], my brothers, whenever

3986 4045 4164 1097 3754
πειρασμοίς περιπέσητε ποικίλοις 1:3 γινώσκοντες ότι
[3tests 1you should fall into 2various]! Knowing that

3588 1383 1473 3588 4102 2716 5281
το δοκίμιον υμών της πίστεως κατεργάζεται υπομονήν
the proving [3of yours 1of the 2belief] manufactures endurance.

3588 1161 5281 2041 5046 2192 2443
1:4 η δε υπομονή έργον τέλειον εχέτω ίνα
And [2endurance 5work 4its perfect 1let 3have], that

1510.3 5046 2532 3648 1722 3367 3007
ήτε τέλειοι και ολόκληροι εν μηδενί λειπόμενοι
you should be perfect and entire, with nothing missing!

1487-1161 5100 1473 3007 4678 154 3844
1:5 ει δε τις υμών λείπεται σοφίας αιτείτω παρά
And if anyone of you miss wisdom, let him ask from

3588 1325 2316 3956 574 2532 3361 3679 2532
του διδόντος θεού πάσιν απλώς και μη ονειδίζοντος και
the giving [2God 1to all] simply and not berating! and

1325 1473 154-1161 1722 4102 3367
δοθήσεται αυτώ 1:6 αιτείτω δε εν πίστει μηδέν
it shall be given to him. But let him ask in belief, [2nothing

1252 3588-1063 1252 1503 2830
διακρινόμενος ο γαρ διακρινόμενος έοικε κλύδωνι
1scrutinizing]†! For the one scrutinizing is like a swell

2281 416 2532 4494 3361
θαλάσσης ανεμιζομένω και ριπιζομένω 1:7 μη
of *the* sea driven by wind and being blown about. [3not

1063 3633 3588 444 1565 3754 2983
γαρ οιέσθω ο άνθρωπος εκείνος ότι λήψεταί
1For 2let 6imagine 5man 4that] that he shall receive

5100 3844 3588 2962 435 1374
τι παρά του κυρίου 1:8 ανήρ δίψυχος
anything from the Lord! [2man 1*For he is* a double-minded]

182 1722 3956 3588 3598-1473 2744 1161
ακατάστατος εν πάσαις ταις οδοίς αυτού 1:9 καυχάσθω δε
confused in all his ways. [2let 6boast 1But

3588 80 3588 5011 1722 3588 5311-1473 3588-1161
ο αδελφός ο ταπεινός εν τω ύψει αυτού 1:10 ο δε
3the 5brother 4humble] in his stature, and the

4145 1722 3588 5014-1473 3754 5613 438
πλούσιος εν τη ταπεινώσει αυτού ότι ως άνθος
rich in his humiliation! For as *the* flower

5528 3928 393 1063 3588 2246
χόρτου παρελεύσεται 1:11 ανέτειλε γαρ ο ήλιος
of grass he will pass away. [4rose 1For 2the 3sun]

4862 3588 2742 2532 3583 3588 5528 2532 3588
συν τω καύσωνι και εξήρανε τον χόρτον και το
with the burning wind, and dried the grass, and

438-1473 1601 2532 3588 2143 3588 4383-1473
άνθος αυτού εξέπεσε και η ευπρέπεια του προσώπου αυτού
its flower fell, and the beauty of its countenance

622 3779 2532 3588 4145 1722 3588 4197-1473
απώλετο ούτω και ο πλούσιος εν ταις πορείαις αυτού
perished; so also the rich one in his goings

3133 3107 435 3739 5278 3986
μαρανθήσεται 1:12 μακάριος ανήρ ος υπομενεί πειρασμόν
shall wither. Blessed *is* a man who endures a test;

3754 1384 1096 2983 3588 4735
ότι δόκιμος γενόμενος λήψεται τον στέφανον
for [2unadulterated 1becoming], he shall receive the crown

3588 2222 3739 1861 3588 2962 3588 25
της ζωής ον επηγγείλατο ο κύριος τοις αγαπώσιν
of life which [3promised 1the 2Lord] to the ones loving

1473 3367 3985 3004 3754 575 2316
αυτόν 1:13 μηδείς πειραζόμενος λεγέτω ότι από θεού
him. [2no one 3being tested 1Let] say that, From God

3985 3588 1063 2316 551-1510.2.3 2556 3985 1161
πειράζομαι ο γαρ θεός απείραστός εστι κακών πειράζει δε
I am tested! for God is beyond testing by evils, [3tests 1and

1473 3762 1538-1161 3985 5259 3588-2398
αυτός ουδένα 1:14 έκαστος δε πειράζεται υπό της ιδίας
2he himself] no one. But each is tested by his own

1939 1828 2532 1185 1534
επιθυμίας εξελκόμενος και δελεαζόμενος 1:15 είτα
desire, being dragged away and being entrapped. So then

3588 1939 4815 5088 266 3588
η επιθυμία συλλαβούσα τίκτει αμαρτίαν η
the desire having conceived, it gives birth to sin;

1161 266 658 616 2288 3361
δε αμαρτία αποτελεσθείσα αποκύει θάνατον 1:16 μη
but sin, being perpetrated, engenders death. Do not

4105 80 1473 27 3956 1394 18
πλανάσθε αδελφοί μου αγαπητοί 1:17 πάσα δόσις αγαθή
be misled, [3brothers 1my 2beloved]! Every [2portion 1good]

2532 3956 1434 5046 509 1510.2.3 2597
και παν δώρημα τέλειον άνωθέν εστι καταβαίνον
and every [2gift 1perfect] [2from above 1is], coming down

575 3588 3962 3588 5457 3844 3739 3756-1762 3883
από του πατρός των φώτων παρ' ω ουκ ένι παραλλαγή
from the father of lights, of whom there is not an alteration

2228 5157 644 1014 616 1473
η τροπής αποσκίασμα 1:18 βουληθείς απεκύησεν ημάς
or [2circuit 1shaded]. Willingly he engendered us

3056 225 1519 3588 1510.1-1473 536-5100 3588
λόγω αληθείας εις το είναι ημάς απαρχήν τινα των
by word of truth, for us being certain first-fruit of the ones

1473 2938 5620 80 1473 27 1510.5
αυτού κτισμάτων 1:19 ώστε αδελφοί μου αγαπητοί έστω
of his creations. So that, [3brothers 1my 2beloved], let [3be

---

13:20 †*Ald. omits* **χριστον**.

13:21 †*CP omits* **των αιωνων**.

1:6 †*i.e.* picking and choosing.

3956 444 5036 1519 3588 191 1021 1519 3588 2980
πας ανθρωπος ταχὺς εις το ακούσαι βραδὺς εις το λαλῆσαι
[1]every [2]man] quick in the hearing, slow in the speaking,

1021 1519 3709 3709 1063 435 1343 2316
βραδὺς εις οργήν **1:20** οργή γαρ ανδρὸς δικαιοσύνην θεοῦ
slow in anger! [[3]anger [1]For [2]man's [6]righteousness [7]of God

3756 2716 1352 659 3956
ου κατεργάζεται **1:21** διὸ αποθέμενοι πᾶσαν
[4]*does* not [5]manufacture]. Therefore having put aside all

4507 2532 4050 2549 1722 4240 1209 3588
ρυπαρίαν και περισσείαν κακίας εν πραΰτητι δέξασθε τον
filthiness and abundance of evil, in gentleness receive the

1721 3056 3588 1410 4982 3588 5590-1473
έμφυτον λόγον τον δυνάμενον σώσαι τας ψυχάς υμών
implanted word, being able to deliver your souls!

1096-1161 4163 3056 2532 3361 3440 202
1:22 γίνεσθε δε ποιηταί λόγου και μη μόνον† ακροαταί
But become doers of *the* word, and not only listeners,

3884 1438 3754 1536 202
παραλογιζόμενοι εαυτούς **1:23** ότι ει τις ακροατής
misleading yourselves! For if any [[2]a listener

3056 1510.2.3 2532 3756 4163 3778 1503 435
λόγου εστί και ου ποιητής ούτος έοικεν ανδρί
[3]of *the* word [1]is], and not a doer, this one is like a man

2657 3588 4383 3588 1078-1473 1722 2072
κατανοούντι το πρόσωπον της γενέσεως αυτού εν εσόπτρω
contemplating the face of his creation in a mirror;

2657-1063 1438 2532 565 2532 2112
1:24 κατενόησε γαρ εαυτόν και απελήλυθε και ευθέως
for he contemplated himself, and went forth, and immediately

1950 3697-1510.7.3 3588-1161 3879
επελάθετο οποίος ην **1:25** ο δε παρακύψας
forgot *what* he was like. But the one having leaned over

1519 3551 5046 3588 3588 1657 2532 3887
εις νόμον τέλειον τον της ελευθερίας και παραμείνας
into [[2]law [1]*the* perfect] of freedom, and remained –

3778 3756 202 1953 1096 235 4163
ούτος ουκ ακροατής επιλησμονής γενόμενος αλλά ποιητής
this one *is* not [[3]listener [2]a forgetful [1]becoming], but a doer

2041 3778 3107 1722 3588 4162-1473 1510.8.3
έργου ούτος μακάριος εν τη ποιήσει αυτού έσται
of work, this one [[2]blessed [3]in [4]his doing [1]shall be].

1487 5100 1380 2357-1510.1 1722 1473 3361
1:26 ει τις δοκεί θρήσκος είναι εν υμίν μη
If anyone seems to be religious among you, *and* not

5468 1100-1473 235 538 2588-1473
χαλιναγωγών γλώσσαν αυτού αλλά απατών καρδίαν αυτού
bridling his tongue, but deceiving his heart,

3778 3152 3588 2356 2356 2513 2532
τούτου μάταιος η θρησκεία **1:27** θρησκεία καθαρά και
of this one [[2]*is* in vain [1]religion]. Religion pure and

283 3844 3588 2316 2532 3962 3778-1510.2.3 1980
αμίαντος παρά τω θεώ και πατρί αύτη εστίν επισκέπτεσθαι
undefiled before the God and father is this – to visit

3737 2532 5503 1722 3588 2347-1473 784
ορφανούς και χήρας εν τη θλίψει αυτών άσπιλον
orphans and widows in their affliction, *and* [[3]spotless

1438 5083 575 3588 2889
εαυτόν τηρείν από του κόσμου
[2]oneself [1]to keep] from the world.

CHAPTER 2

Concerning Discrimination

80-1473 3361 1722 4382 2192 3588
2:1 αδελφοί μου μη εν προσωποληψίαις έχετε την
My brothers, [[2]no [4]in [3]discrimination [1]have] the

4102 3588 2962-1473 * 5547 3588 1391
πίστιν του κυρίου ημών Ιησού χριστού της δόξης
belief of our Lord Jesus Christ, the *belief* of glory!

1437-1063 1525 1519 3588 4864-1473 435
2:2 εάν γαρ εισέλθη εις την συναγωγήν υμών ανήρ
For if [[2]should enter [3]into [4]your gathering [1]a man]

5554 1722 2066 2986 1525-1161 2532
χρυσοδακτύλιος εν εσθήτι λαμπρά εισέλθη δε και
wearing gold rings in [[2]attire [1]bright], and there should enter also

4434 1722 4508 2066 2532 1914 1909
πτωχός εν ρυπαρά εσθήτι **2:3** και επιβλέψητε επί
a poor *man* in filthy attire, and you should look unto

3588 5409 3588 2066 3588 2986 2532 2036 1473
τον φορούντα την εσθήτα την λαμπράν και είπητε αυτώ
the one wearing the [[2]attire [1]bright], and should say to him,

1473 2521 5602 2573 2532 3588 4434 2036
συ κάθου ώδε καλώς και τω πτωχώ είπητε
You sit down here, †well! And to the poor *man* you should say,

1473 2476 1563 2228 2521 5602 5259 3588 5286-1473
συ στήθι εκεί η κάθου ώδε υπό του υποπόδιόν μου
You stand there! or, Sit down here under my footstool!

2532 3756-1252 1722 1438 2532 1096
2:4 και ου διεκρίθητε εν εαυτοίς και εγένεσθε
Then did you not discriminate among yourselves, and became

2923 1261 4190 191 80 1473
κριταί διαλογισμών πονηρών **2:5** ακούσατε αδελφοί μου
judges [[2]thoughts [1]of evil]? Hearken, [[3]brothers [1]my

27 3756 3588 2316 1586 3588 4434 3588
αγαπητοί ουχ ο θεός εξελέξατο τους πτωχούς του
[2]beloved]! *Did* not God choose the poor

2889-3778 4145 1722 4102 2532 2818 3588
κόσμου τούτου πλουσίους εν πίστει και κληρονόμους της
of this world, rich in belief, and heirs of the

932 3739 1861 3588 25 1473
βασιλείας ης επηγγείλατο τοις αγαπώσιν αυτόν
kingdom which he promised to the ones loving him?

1473-1161 818 3588 4434 3756 3588 4145
2:6 υμείς δε ητιμάσατε τον πτωχόν ουχ οι πλούσιοι
But you dishonored the poor. *Do* not the rich

2616 1473 2532 1473 1670 1473 1519
καταδυναστεύουσιν υμών και αυτοί έλκουσιν υμάς εις
tyrannize over you, and they draw you to

2922 3756 1473 987 3588 2570
κριτήρια **2:7** ουκ αυτοί βλασφημούσι το καλόν
judgment seats? [[3]not [2]they [1]Do] blaspheme the good

3686 3588 1941 1909 1473 1487 3305 3551
όνομα το επικληθέν εφ' υμάς **2:8** ει μέντοι νόμον
name [[2]are called [3]by [1]you]? If however [[3]law

5055 937 2596 3588 1124 25
τελείτε βασιλικόν κατά την γραφήν αγαπήσεις
[1]you fulfill [2]*the* royal] according to the scripture – You shall love

3588 4139-1473 5613 4572 2573 4160 1487-1161
τον πλησίον σου ως σεαυτόν καλώς ποιείτε **2:9** ει δε
your neighbor as yourself†; [[2]well [1]you do]. But if

4380 266 2038
προσωποληπτείτε αμαρτίαν εργάζεσθε
you discriminate because of appearance, [[2]sin [1]you practice],

1651 5259 3588 3551 5613 3848 3748-1063
ελεγχόμενοι υπό του νόμου ως παραβάται **2:10** όστις γαρ
being reproved by the law as violators. For whoever

3650 3588 3551 5083 4417-1161
όλον τον νόμον τηρήσει πταίσει δε
[[2]*the* entire [3]law [1]shall give heed to], but shall be at fault

1722 1520 1096 3956-1777 3588-1063
εν ενί γέγονε πάντων ένοχος **2:11** ο γαρ
in one *thing*, has become liable of all. For the one

2036 3361 3431 2036 2532 3361
ειπών μη μοιχεύσης είπε και μη
having said, You shall not commit adultery, said also, You shall not

5407 1487-1161 3756-3431 5407-1161
φονεύσης ει δε ου μοιχεύσεις φονεύσεις δε
murder. But if you shall not commit adultery, but shall murder,

1096 3848 3551 3779 2980 2532
γέγονας παραβάτης νόμου **2:12** ούτω λαλείτε και
you have become a violator of *the* law. So speak, and

3779 4160 5613 1223 3551 1657 3195 2919
ούτω ποιείτε ως διά νόμου ελευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι
so do, as by *the* law of freedom, being about to be judged!

3588 1063 2920 448 3588 3361 4160 1656
2:13 η γαρ κρίσις ανίλεως τω μη ποιήσαντι έλεος
For judgment is merciless to the one not having mercy,

2532 2620 1656 2920
και κατακαυχάται έλεον κρίσεως
and [[2]glories over [1]mercy] judgment.

Belief and Works

5100 3588 3786 80-1473 1437 4102
2:14 τι το όφελος αδελφοί μου εάν πίστιν
What *is* the benefit, my brothers, if [[4]belief

1:22 †*Ald. omits* **μονον**.

2:3 †*i.e.* please.

2:8 †*See Lev. 19:18*.

3004 5100 2192 2041 1161 3361 2192
λέγη τις έχειν έργα δε μη έχη
[2]should say [1]anyone [3]to have], [[5]works [1]but [3]not [2]should [4]have]?

3361 1410 3588 4102 4982 1473 1437-1161
μη δύναται η πίστις σώσαι αυτόν **2:15** εάν δε
Shall [[3]be able [1]the [2]belief] to deliver him? And if

80 2228 79 1131 5224 2532 3007-1510.3
αδελφός η αδελφή γυμνοί υπάρχωσι και λειπόμενοι ώσι
a brother or sister [[2]naked [1]should be], and should be forsaken

3588 2184 5160 2036-1161 5100
της εφημέρου τροφής **2:16** είπη δε τις
of the daily nourishment, and [[4]should say [1]anyone

1473 1537 1473 5217 1722 1515 2328
αυτοίς εξ υμών υπάγετε εν ειρήνη θερμαίνεσθε
[5]to them [2]from out of [3]you], Go in peace, be warmed

2532 5526 3361 1325 1161 1473 3588 2006
και χορτάζεσθε μη δώτε δε αυτοίς τα επιτήδεια
and filled! [[2]does not [3]give [1]but] to them the *things* needful

3588 4983 5100 3588 3786 3779 2532 3588 4102 1437
του σώματος τι το όφελος **2:17** ούτω και η πίστις εάν
of the body – what *is* the benefit? So also belief, if

3361 2041 2192 3498-1510.2.3 2596 1438 235
μη έργα έχη νεκρά εστι καθ' εαυτήν **2:18** αλλ'
[[2]not [4]works [1]it should [3]have] it is dead by itself. But

2046-5100 1473 4102 2192 2504 2041 2192 1166
ερεί τις συ πίστιν έχεις καγώ έργα έχω δείξόν
one shall say, You [[2]belief [1]have], and I [[2]works [1]have]. Show

1473 3588 4102-1473 1537 3588 2041-1473 2504 1166
μοι την πίστιν σου εκ των έργων σου καγώ δείξω
to me your belief from out of your works, and I will show

1473 1537 3588 2041-1473 3588 4102-1473 1473
σοι εκ των έργων μου την πίστιν μου **2:19** συ
to you from out of my works my belief! You

4100 3754 3588 2316 1520-1510.2.3 2573 4160 2532 3588
πιστεύεις ότι ο θεός εις εστί καλώς ποιείς και τα
believe that God is one. [[2]well [1]You do]. Even the

1140 4100 2532 5425 2309-1161
δαιμόνια πιστεύουσι και φρίσσουσι **2:20** θέλεις δε
demons believe and shudder. But do you want

1097 5599 444 2756 3754 3588 4102 5565
γνώναι ω άνθρωπε κενέ ότι η πίστις χωρίς
to know, O [[2]man [1]vain], that belief separate from

3588 2041 3498-1510.2.3 * 3588 3962-1473 3756
των έργων νεκρά εστιν **2:21** Αβραάμ ο πατήρ ημών ουκ
works is dead? [[3]Abraham [4]our Father [2]not

1537 2041 1344 399 * 3588
εξ έργων εδικαιώθη ανενέγκας Ισαάκ τον
[6]from out of [7]works [1]Was [5]justified], having offered Isaac

5207-1473 1909 3588 2379 991 3754 3588
υιόν αυτού επί το θυσιαστήριον **2:22** βλέπεις ότι η
his son upon the altar? Do you see that

4102 4903 3588 2041-1473 2532 1537
πίστις συνήργει τοις έργοις αυτού και εκ
belief was working together *with* his works, and from out of

3588 2041 3588 4102 5048 2532 4137
των έργων η πίστις ετελειώθη **2:23** και επληρώθη
the works belief was perfected? And [[3]was fulfilled

3588 1124 3588 3004 4100 1161 * 3588
η γραφή η λέγουσα επίστευσε δε Αβραάμ τω
[1]the [2]scripture], saying, [[3]believed [1]And [2]Abraham] *in*

2316 2532 3049 1473 1519 1343 2532 5384
θεώ και ελογίσθη αυτώ εις δικαιοσύνην και φίλος
God, and it was imputed to him for righteousness† – and [[2]friend

2316 2564 3708 5106 3754 1537
θεού εκλήθη **2:24** οράτε τοίνυν ότι εξ
[3]of God [1]he was called]. See therefore that from out of

2041 1344 444 2532 3756 1537 4102 3440
έργων δικαιούται άνθρωπος και ουκ εκ πίστεως μόνον
works [[2]*is* justified [1]a man], and not from out of belief only!

3668-1161 2532 * 3588 4204 3756 1537
2:25 ομοίως δε και Ραάβ η πόρνη ουκ εξ
And in like manner also Rahab the harlot – [[2]not [4]from out of

2041 1344 5264 3588 32 2532
έργων εδικαιώθη υποδεξαμένη τους αγγέλους και
[5]works [1]was she [3]justified], welcoming the messengers, and

2087 3598 1544 5618-1063 3588 4983
ετέρα οδώ εκβαλούσα **2:26** ώσπερ γαρ το σώμα
[[2]by another [3]way [1]putting *them* out]? For as the body

5565 4151 3498-1510.2.3 3779 2532 3588 4102
χωρίς πνεύματος νεκρόν εστιν ούτω και η πίστις
separate from spirit is dead, so also belief

2:23 †*See Gen. 15:6.*

5565 3588 2041 3498-1510.2.3
χωρίς των έργων νεκρά εστι
separate from works is dead.

CHAPTER 3

The Tongue

3361 4183 1320 1096 80-1473
3:1 μη πολλοί διδάσκαλοι γίνεσθε αδελφοί μου
[[2]not [4]many [5]teachers [1]Let there [3]be], my brothers,

1492 3754 3173 2917 2983
ειδότες ότι μείζον κρίμα ληψόμεθα
knowing that [[2]greater [3]judgment [1]we shall receive]!

4183-1063 4417 537 1536 1722 3056
3:2 πολλά γαρ πταίομεν άπαντες ει τις εν λόγω
For many *times* we are at fault all together. If any in word

3756 4417 3778 5046 435 1415 5468
ου πταίει ούτος τέλειος ανήρ δυνατός χαλιναγωγήσαι
is not at fault, this one is a perfect man, able to bridle

2532 3650 3588 4983 2396 3588 2462 3588 5469
και όλον το σώμα **3:3** ιδε† των ίππων τους χαλινούς
even his entire body. See! [[7]of the [8]horses [2]the [3]bits

1519 3588 4750 906 4314 3588 3982-1473 1473
εις τα στόματα βάλλομεν προς το πείθεσθαι αυτούς ημίν
[4]into [5]the [6]mouths [1]We put], for them to comply to us;

2532 3650 3588 4983 1473 3329 2400
και όλον το σώμα αυτών μετάγομεν **3:4** ιδού
and [[3]entire [4]body [2]their [1]we lead around]. Behold,

2532 3588 4143 5082-1510.6 2532 5259 4642 417
και τα πλοία τηλικαύτα όντα και υπό σκληρών ανέμων
also the boats being so great, and [[2]by [3]harsh [4]winds

1643 3329 5259 1646 4079
ελαυνόμενα μετάγεται υπό ελαχίστου πηδαλίου
[1]*are* being driven], *yet are* led around by *the* least *size* rudder,

3699 302 3588 3730 3588 2116 1014
όπου αν η ορμή του ευθύνοντος βούληται
where even the thrust of the one straightening wills *it to go*.

3779 2532 3588 1100 3397 3196 1510.2.3 2532
3:5 ούτω και η γλώσσα μικρόν μέλος εστί και
So also the tongue [[2]a small [3]member [1]is], and

3166 2400 3641 4442 2245 5208 381
μεγαλαυχεί ιδού ολίγον πυρ ηλίκην ύλην ανάπτει
brags. Behold, a little fire how much material it lights.

2532 3588 1100 4442 3588 2889 3588 93
3:6 και η γλώσσα πυρ ο κόσμος της αδικίας
And the tongue *is a* fire – the world of unrighteousness.

3779 3588 1100 2525 1722 3588 3196-1473 3588
ούτως η γλώσσα καθίσταται εν τοις μέλεσιν υμών η
Thus the tongue is placed among our members,

4696 3650 3588 4983 2532 5394 3588 5164 3588
σπιλούσα όλον το σώμα και φλογίζουσα τον τροχόν της
staining *the* entire body, and blazing the whirlwind

1078 2532 5394 5259 3588 1067 3956-1063
γενέσεως και φλογιζομένη υπό της γεέννης **3:7** πάσα γαρ
of creation, and being set ablaze by Gehenna. For every

5449 2342-5037 2532 4071 2062-5037
φύσις θηρίων τε και πετεινών ερπετών τε
species of nature, both of wild beasts, and of birds, both of reptiles

2532 1724 1150 2532 1150 3588 5449 3588
και εναλίων δαμάζεται και δεδάμασται τη φύσει τη
and marine life, is tamed, and has been tamed by the [[2]nature

442 3588-1161 1100 3762 1410 444
ανθρωπίνη **3:8** την δε γλώσσαν ουδείς δύναται ανθρώπων
[1]human]. But the tongue no one is able of men

1150 183 2556 3324 2447 2287
δαμάσαι ακατάσχετον κακόν μεστή ιού θανατηφόρου
to tame. *It is* an unrestrained evil, full of poison causing death.

1722 1473 2127 3588 2316 2532 3962 2532 1722
3:9 εν αυτή ευλογούμεν τον θεόν και πατέρα και εν
By it we bless God, and father, and by

1473 2672 3588 444 3588 2596
αυτή καταρώμεθα τους ανθρώπους τους καθ'
it we curse men, the ones [[2]according to

3669 2316 1096 1537 3588 1473
ομοίωσιν θεού γεγονότας **3:10** εκ του αυτού
[3]*the* likeness [4]of God [1]born]. From out of the same

4750 1831 2129 2532 2671 3756 5534
στόματος εξέρχεται ευλογία και κατάρα ου χρή
mouth comes forth blessing and curse. *It does* not behoove *us*,

3:3 †*Ald.* **ιδου** - behold.

80-1473 3778 3779 1096 3385 3588
αδελφοί μου† ταύτα ούτως γίνεσθαι 3:11 μήτι η
my brothers, *for* these *things* so to be. *Does* the

4077 1537 3588 1473 3692 1032 3588 1099 2532
πηγή εκ της αυτής οπής βρύει το γλυκύ και
spring [2from out of 3the 4same 5opening 1gush] the sweet and

3588 4089 3361 1410 80-1473 4808 1636
το πικρόν 3:12 μη δύναται αδελφοί μου συκή ελαίας
the bitter? *Is* [2able 3my brothers 1*the* fig-tree 5olives

4160 2228 288 4810 3779 3762 4077
ποιήσαι η άμπελος σύκα ούτως ουδεμία πηγή
4to produce], or a grapevine, figs? Thus not one spring *is able*

252 2532 1099 4160 5204
αλυκόν και γλυκύ ποιήσαι ύδωρ
[2salty 3and 4sweet 1to produce] water.

Wisdom from Above

5100 4680 2532 1990 1722 1473 1166
3:13 τις σοφός και επιστήμων εν υμίν δειξάτω
Who *is* wise and intelligent among you? Let him show

1537 3588 2570 391 3588 2041-1473 1722 4240
εκ της καλής αναστροφής τα έργα αυτού εν πραΰτητι
from out of the good behavior of his works in gentleness

4678 1487-1161 2205 4089 2192 2532
σοφίας 3:14 ει δε ζήλον πικρόν έχετε και
of wisdom! But if [3jealousy 2bitter 1you have] and

2052 1722 3588 2588-1473 3361 2620 2532
εριθείαν εν τη καρδία υμών μη κατακαυχάσθε και
contention in your heart, do not glory over and

5574 2596 3588 225 3756-1510.2.3 3778 3588
ψεύδεσθε κατά της αληθείας 3:15 ουκ έστιν αύτη η
lie against the truth! [2is not 1This] the

4678 509 2718 235 1919 5591
σοφία άνωθεν κατερχομένη αλλ' επίγειος ψυχική
wisdom [2from above 1coming down], but earthly, physical,

1141 3699-1063 2205 2532 2052
δαιμονιώδης 3:16 όπου γαρ ζήλος και εριθεία
demoniacal. For where *there is* jealousy and contention,

1563 181 2532 3956 5337 4229 3588-1161
εκεί ακαταστασία και παν φαύλον πράγμα 3:17 η δε
there *is* commotion and every heedless thing. But the

509 4678 4412 3303 53-1510.2.3 1899
άνωθεν σοφία πρώτον μεν αγνή εστιν έπειτα
[2from above 1wisdom] first indeed is pure, thereupon

1516 1933 2138 3324 1656 2532 2590
ειρηνική επιεικής ευπειθής μεστή ελέους και καρπών
peaceable, lenient, obeys readily, full of mercy and [2fruits

18 87 2532 505 2590-1161 3588
αγαθών αδιάκριτος και ανυπόκριτος 3:18 καρπός δε της
1of good], impartial, and unpretentious. And fruit

1343 1722 1515 4687 3588 4160
δικαιοσύνης εν ειρήνη σπείρεται τοις ποιούσιν
of righteousness in peace is sown to the ones making

1515
ειρήνην
peace.

CHAPTER 4

Warring in Your Members

4159 4171 2532 3163 1722 1473 3756
4:1 πόθεν πόλεμοι και μάχαι εν υμίν ουκ
From where *come* wars and fights among you? *Is it* not

1782 1537 3588 2237-1473 3588 4754 1722
εντεύθεν εκ των ηδονών υμών των στρατευομένων εν
from here, from out of your pleasures soldiering† in

3588 3196-1473 1937 2532 3756-2192 5407
τοις μέλεσιν υμών 4:2 επιθυμείτε και ουκ έχετε φονεύετε
your members? You desire and do not have. You murder,

2532 2206 2532 3756 1410 2013 3164
και ζηλούτε και ου δύνασθε επιτυχείν μάχεσθε
and are jealous, and *are* not able to succeed. You do combat

2532 4170 3756-2192 1223 3588 3361 154
και πολεμείτε ουκ έχετε διά το μη αιτείσθαι
and wage war, *yet* you have not because [2do not 3ask

1473 154 2532 3756 2983 1360 2560
υμάς 4:3 αιτείτε και ου λαμβάνετε διότι κακώς
1you]. You ask and *do* not receive, for wickedly

154 2443 1722 3588 2237-1473 1159
αιτείσθε ίνα εν ταις ηδοναίς υμών δαπανήσητε
you ask, that [2for 3your own pleasures 1you should spend].

3432 2532 3428 3756-1492 3754 3588 5373
4:4 μοιχοί και μοιχαλίδες ουκ οίδατε ότι η φιλία
Adulterers and adulteresses, know you not that the friendship

3588 2889 2189 3588 2316 1510.2.3 3739 302 3767
του κόσμου έχθρα του θεού εστίν ος αν ούν
of the world [2hatred 3of God 1is]? Who ever therefore

1014 5384-1510.1 3588 2889 2190 3588 2316
βουληθή φίλος είναι του κόσμου εχθρός του θεού
should want to be a friend of the world [2*as* enemy 3of God

2525 2228 1380 3754 2761 3588 1124
καθίσταται 4:5 η δοκείτε ότι κενώς η γραφή
1stands]. Or do you think that uselessly the scripture

3004 4314 5355 1971 3588 4151 3739 2730
λέγει προς φθόνον επιποθεί το πνεύμα ο κατώκησεν
says, [8with 9envy 7longs after 1The 2spirit 3which 4dwells

1722 1473 3173 1161 1325 5484 1352 3004
εν ημίν 4:6 μείζονα δε δίδωσι χάριν διό λέγει
5in 6us]? [3greater 1But 2he gives] favor. Therefore he says,

2962 5244 498 5011-1161 1325
κύριος υπερηφάνοις αντιτάσσεται ταπεινοίς δε δίδωσι
The LORD [2*the* proud 1resists], but to the humble he gives

5484 5293 3767 3588 2316 436 3588 1228
χάριν 4:7 υποτάγητε ουν τω θεώ αντίστητε τω διαβόλω
favor†. Be submitted then *to* God! Oppose the devil,

2532 5343 575 1473 1448 3588 2316 2532
και φεύξεται αφ' υμών 4:8 εγγίσατε τω θεώ και
and he will flee from you! Approach *to* God, and

1448 1473 2511 5495 268 2532
εγγιεί υμίν καθαρίσατε χείρας αμαρτωλοί και
he will approach unto you! Cleanse *your* hands, O sinners, and

48 2588 1374 5003 2532
αγνίσατε καρδίας δίψυχοι 4:9 ταλαιπωρήσατε και
purify *your* hearts, O double-minded! Languish and

3996 2532 2799 3588 1071-1473 1519 3997
πενθήσατε και κλαύσατε ο γέλως υμών εις πένθος
mourn and weep! [2your laughter 4into 5mourning

3344 2532 3588 5479 1519 2726
μεταστραφήτω και η χαρά εις κατήφειαν
1Let 3be converted], and *your* joy into sadness!

Humble Yourself before The Lord

5013 1799 3588 2962 2532
4:10 ταπεινώθητε ενώπιον του κυρίου και
Humble yourselves before the Lord, and

5312 1473 3361 2635 240
υψώσει υμάς 4:11 μη καταλαλείτε αλλήλων
he will exalt you! Do not speak ill of one another,

80 3588 2635 80 2532 2919 3588
αδελφοί ο καταλαλών αδελφού και κρίνων τον
brothers! The one speaking ill of a brother, and judging

80-1473 2635 3551 2532 2919 3551 1487-1161
αδελφόν αυτού καταλαλεί νόμου και κρίνει νόμον ει δε
his brother, speaks ill of *the* law, and judges *the* law. But if

3551 2919 3756-1510.2.2 4163 3551 235 2923
νόμον κρίνεις ουκ ει ποιητής νόμου αλλά κριτής
[2*the* law 1you judge], you are not a doer of law, but a judge.

1520-1510.2.3 3588 3550 3588 1410 4982 2532
4:12 εις εστίν ο νομοθέτης ο δυνάμενος σώσαι και
There is one lawgiver being able to deliver and

622 1473-1161 5100-1161 1510.2.2 3739 2919 3588 2087
απολέσαι συ δε τις δε ει ος κρίνεις τον έτερον
to destroy. But you, and who are you who judges the other?

33 3568 3588 3004 4594 2532 839
4:13 άγε νυν οι λέγοντες σήμερον και αύριον
Come now, O ones saying, Today and tomorrow

4198 1519 3592 3588 4172 2532 4160 1563
πορευσώμεθα εις τήνδε την πόλιν και ποιήσωμεν εκεί
we should go to thus the city, and we should spend there

1763 1520 2532 1710 2532 2770
ενιαυτόν ένα και εμπορευσώμεθα και κερδησώμεν
[2year 1one], and should trade, and should *make* gain;

3748 3756-1987 3588 3588 839
4:14 οίτινες ουκ επίστασθε το της αύριον
you who know not the *thing* of tomorrow.

3:10 †*CP adds* αγαπητοι - beloved.

4:1 †*or* warring.

4:6 †*See Pr. 3:34*.

4169-1063 3588 2222-1473 822 1063 1510.8.3 3588 4314
ποία γαρ η ζωή υμών ατμίς γαρ έσται η προς
For what *is* your life? [[3]a vapor [1]For [2]it shall be], [[2]for

3641 5316 1899-1161 853 473
ολίγον φαινομένη έπειτα δε αφανιζομένη **4:15** αντί
[3]a little [1]appearing], and thereupon disappearing. Instead

3588 3004-1473 1437 3588 2962 2309 2532
του λέγειν υμάς εάν ο κύριος θελήση και
your saying *should be*, If the Lord should will, and

2198 2532 4160 3778 2228 1565 3568-1161
ζήσωμεν και ποιήσωμεν τούτο η εκείνο **4:16** νυν δε
we should live, then we should do this or that. But now

2744 1722 3588 212-1473 3956 2746 5108
καυχάσθε εν ταις αλαζονείαις υμών πάσα καύχησις τοιαύτη
you boast in your ostentatiousness. All [[2]boasting [1]such]

4190-1510.2.3 1492 3767 2570 4160 2532 3361 4160
πονηρά εστιν **4:17** ειδότι ουν καλόν ποιείν και μη ποιούντι
is wicked. Knowing then [[2]good [1]to do] and not doing,

266 1473 1510.2.3
αμαρτία αυτώ εστίν
[[2]sin [3]to him [1]it is].

CHAPTER 5

A Warning to the Rich

33 3568 3588 4145 2799 3649
5:1 άγε νυν οι πλούσιοι κλαύσατε ολολύζοντες
Come now, O rich, weep shrieking

1909 3588 5004-1473 3588 1904
επί ταις ταλαιπωρίαις υμών ταις επερχομέναις
over your miseries coming upon you!

3588-4149-1473 4595 2532 3588 2440-1473
5:2 ο πλούτος υμών σέσηπε και τα ιμάτια υμών
Your riches are rotted, and your garments

4598 1096 3588 5557-1473 2532 3588
σητόβρωτα γέγονεν **5:3** ο χρυσός υμών και ο
[[2]moth-eaten [1]have become]. Your gold and

696 2728 2532 3588 2447-1473 1519 3142
άργυρος κατίωται και ο ιός αυτών εις μαρτύριον
silver is corroded, and their poison [[2]for [3]a testimony

1473 1510.8.3 2532 2068 3588 4561-1473 5613
υμίν έσται και φάγεται τας σάρκας υμών ως
[4]against you [1]shall be], and shall eat your flesh as

4442 2343 1722 2078 2250 2400 3588
πυρ εθησαυρίσατε εν εσχάταις ημέραις **5:4** ιδού ο
fire. You treasured up in *your* last days. Behold, the

3408 3588 2040 3588 270 3588 5561-1473
μισθός των εργατών των αμησάντων τας χώρας υμών
wage of the workers reaping your places.

3588 650 575 1473 2896 2532 3588 995
ο απεστερημένος αφ' υμών κράζει και αι βοαί
The one being deprived by you cries out, and the yells

3588 2325 1519 3588 3775 2962 4519
των θερισάντων εις τα ώτα κυρίου σαβαώθ
of the ones harvesting [[2]into [3]the [4]ears [5]of *the* Lord [6]of hosts

1525 5171 1909 3588 1093 2532
εισεληλύθασιν **5:5** ετρυφήσατε επί της γης και
[1]have entered]. You indulged upon the earth, and

4684 5142 3588 2588-1473 5613 1722
εσπαταλήσατε εθρέψατε τας καρδίας υμών ως εν
lived extravagantly; you maintained your hearts, as in

2250 4967 2613 5407 3588
ημέρα σφαγής **5:6** κατεδικάσατε εφονεύσατε τον
a day of slaughter. You condemned, you murdered; the

1342 3756-498 1473
δίκαιον ουκ αντιτάσσεται υμίν
just one does not resist against you.

Ending Exhortations

3114 3767 80 2193 3588 3952
5:7 μακροθυμήσατε ουν αδελφοί έως της παρουσίας
Patiently wait then, brothers, until the arrival

3588 2962 2400 3588 1092 1551 3588 5093
του κυρίου ιδού ο γεωργός εκδέχεται τον τίμιον
of the Lord! Behold, the farmer looks out for the precious

2590 3588 1093 3114 1909 1473 2193 302
καρπόν της γης μακροθυμών επ' αυτώ έως αν
fruit of the earth, patiently waiting for it, until whenever

2983 5205 4406 2532 3797 3114
λάβη υετόν πρώϊμον και όψιμον **5:8** μακροθυμήσατε
it should receive [[4]rain [1]*the* early [2]and [3]late]. [[3]patiently wait

2532 1473 4741 3588 2588-1473 3754 3588 3952
και υμείς στηρίξατε τας καρδίας υμών ότι η παρουσία
[2]also [1]You]! Establish your hearts! for the arrival

3588 2962 1448 3361 4727 2596
του κυρίου ήγγικε **5:9** μη στενάζετε κατ'
of the Lord approaches. Do not moan against

240 80 2443 3361 2919 2400 3588
αλλήλων αδελφοί ίνα μη κριθήτε ιδού ο
one another, brothers, that you should not be judged! Behold, the

2923 4253 3588 2374 2476 5262 2983
κριτής προ των θυρών έστηκεν **5:10** υπόδειγμα λάβετε
judge [[2]before [3]the [4]doors [1]stands]. [[2]for an example [1]Take]

3588 2552 80-1473 2532 3588 3115 3588
της κακοπαθείας αδελφοί μου και της μακροθυμίας τους
the evil suffering, my brothers, and the long-suffering of the

4396 3739 2980 3588 3686 2962 2400
προφήτας οι ελάλησαν τω ονόματι κυρίου **5:11** ιδού
prophets, who spoke in the name of the Lord! Behold,

3106 3588 5278 3588 5281 *
μακαρίζομεν τους υπομένοντας την υπομονήν Ιώβ
we declare happy the ones enduring. The endurance of Job

191 2532 3588 5056 2962 1492 3754
ηκούσατε και το τέλος κυρίου είδετε ότι
you have heard, and the end by the Lord you know; that

4184 1510.2.3 2532 3629 4253
πολύσπλαγχνός εστι και οικτίρμων **5:12** προ
[[2]very compassionate [1]he is] and pitying. [[2]before

3956 1161 80-1473 3361 3660 3383
πάντων δε αδελφοί μου μη ομνύετε μήτε
[3]all *things* [1]But], my brothers, do not swear by an oath, neither *by*

3588 3772 3383 3588 1093 3383 243-5100 3727 1510.5 1161
τον ουρανόν μήτε την γην μήτε άλλον τινά όρκον ήτω δε
the heaven, nor the earth, nor any other oath. [[2]let [5]be [1]But

1473 3588 3483 3483 2532 3588 3756 3756 2443 3361 1519 5272
υμών το ναι ναι και το ου ου ίνα μη εις υπόκρισιν
[3]your [4]yes], Yes; and the no, No! that [[2]not [4]into [5]hypocrisy

4098 2553-5100 1722
πέσητε **5:13** κακοπαθεί τις εν
[1]you should [3]fall]. *Does* anyone suffer hardships among

1473 4336 2114-5100 5567
υμίν προσευχέσθω ευθυμεί τις ψαλλέτω
you? Let him pray! *Is* anyone cheerful? Let him strum *praise*!

770-5100 1722 1473 4341 3588
5:14 ασθενεί τις εν υμίν προσκαλεσάσθω τους
Is anyone sick among you? Let him call on the

4245 3588 1577 2532 4336 1909
πρεσβυτέρους της εκκλησίας και προσευξάσθωσαν επ'
elders of the assembly, and let them pray over

1473 218 1473 1637 1722 3588 3686
αυτόν αλείψαντες αυτόν ελαίω εν τω ονόματι
him, having anointed him with olive oil in the name

3588 2962 2532 3588 2171 3588 4102 4982
του κυρίου **5:15** και η ευχή της πίστεως σώσει
of the Lord! And the vow of belief will deliver

3588 2577 2532 1453 1473 3588 2962 2579
τον κάμνοντα και εγερεί αυτόν ο κύριος καν
the weary one, and [[3]will raise [4]him [1]the [2]Lord]. And if

266 1510.3 4160 863 1473
αμαρτίας η πεποιηκώς αφεθήσεται αυτώ
[[3]sins [1]he should be [2]committing], it shall be forgiven him.

1843 240 3588 3900 2532
5:16 εξομολογείσθε αλλήλοις τα παραπτώματα και
Acknowledge to one another the transgressions, and

2172 5228 240 3704 2390
εύχεσθε υπέρ αλλήλων όπως ιαθήτε
make a vow for one another, so that you should be healed!

4183 2480 1162 1342 1754
πολύ ισχύει δέησις δικαίου ενεργουμένη
Much prevails *by the* supplication [[2]by a just one [1]being energized].

* 444-1510.7.3 3663 1473 2532
5:17 Ηλίας άνθρωπος ην ομοιοπαθής ημίν και
Elijah was a man having the same passions as us, and

4335 4336 3588 3361 1026 2532 3756-1026 1909
προσευχή προσηύξατο του μη βρέξαι και ουκ έβρεξεν επί
with prayer he prayed *for it* not to rain; and it rained not upon

3588 1093 1763 5140 2532 3376 1803 2532
της γης ενιαυτούς τρεις και μήνας εξ **5:18** και
the earth [[2]years [1]*for* three] and [[2]months [1]six]. And

3825 4336 2532 3588 3772 5205 1325 2532 3588 1093
πάλιν προσηύξατο και ο ουρανός υετόν έδωκε και η γη
again he prayed, and the heaven [[2]rain [1]gave], and the earth

985 3588 2590-1473 80 1437 5100 1722
εβλάστησε τον καρπόν αυτής **5:19** αδελφοί εάν τις εν
burst forth its fruit. Brothers, if any among

1473 4105 575 3588 225 2532 1994-5100
υμιν πλανηθῇ ἀπὸ της αληθείας και επιστρέψῃ τις
you should be misled from the truth, and anyone should return

1473 1097 3754 3588 1994 268
αυτὸν **5:20** γινωσκέτω ὅτι ο επιστρέψας αμαρτωλὸν
him, know that the one turning a sinner

1537 4106 3598-1473 4982 5590 1537
εκ πλάνης οδοῦ αυτοῦ σώσει ψυχὴν εκ
from out of *the* delusion of his way will deliver a soul from out of

2288 2532 2572 4128 266
θανάτου και καλύψει πλῆθος αμαρτιῶν
death and shall cover a multitude of sins!

1 PETER

CHAPTER 1

Regeneration

* 652 * 5547 1588
1:1 Πέτρος απόστολος Ιησοῦ χριστοῦ εκλεκτοῖς
Peter, an apostle of Jesus Christ, to *the* chosen

3927 1290 * * *
παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου Γαλατίας Καππαδοκίας
immigrants of *the* dispersion of Pontus, Galatia, Cappadocia,

* 2532 * 2596 4268 2316
Ασίας και Βιθυνίας **1:2** κατὰ πρόγνωσιν θεοῦ
Asia, and Bithynia, according to *the* foreknowledge of God

3962 1722 38 4151 1519 5218 2532
πατρὸς εν αγιασμῷ πνεύματος εις υπακοὴν και
the father, in sanctification of spirit, in obedience and

4473 129 * 5547 5484 1473 2532
ραντισμὸν αἵματος Ιησοῦ χριστοῦ χάρις υμιν και
sprinkling of *the* blood of Jesus Christ. Favor to you and

1515 4129 2128 3588 2316 2532 3962
ειρήνη πληθυνθείη **1:3** ευλογητὸς ο θεὸς και πατὴρ
peace be multiplied. Blessed *is* the God and father

3588 2962-1473 * 5547 3588 2596 3588
του κυρίου ημῶν Ιησοῦ Χριστοῦ ο κατὰ το
of our Lord Jesus Christ, the one according to

4183-1473 1656 313 1473 1519 1680 2198
πολὺ αυτοῦ ἔλεος αναγεννήσας ημᾶς εις ελπίδα ζῶσαν
his great mercy regenerated us unto [[2]hope [1]a living]

1223 386 * 5547 1537 3498
δι' αναστάσεως Ιησοῦ χριστου εκ νεκρῶν
through *the* resurrection of Jesus Christ from out of dead ones,

1519 2817 862 2532 283 2532 263
1:4 εις κληρονομίαν ἄφθαρτον και αμίαντον και αμάραντον
unto an inheritance incorruptible, and undefiled, and unfading,

5083 1722 3772 1519 1473 3588 1722
τετηρημένην εν ουρανοῖς εις υμᾶς **1:5** τους εν
being kept in *the* heavens for us, the ones by

1411 2316 5432 1223 4102 1519 4991
δυνάμει θεοῦ φρουρουμενους διὰ πίστεως εις σωτηρίαν
power of God being guarded through belief unto deliverance

2092 601 1722 2540 2078 1722 3739
ετοίμην αποκαλυφθῆναι εν καιρῷ εσχάτῳ **1:6** εν ῳ
prepared to be uncovered in [[2]time [1]*the* last]. In which

21 3641 737 1487 1163-1510.2.3 3076 1722
αγαλλιᾶσθε ολίγον ἄρτι ει δέον εστὶ λυπηθέντες εν
you exult a little just now, if it is necessary, being fretted by

4164 3986 2443 3588 1383 1473 3588
ποικίλοις πειρασμοῖς **1:7** ἵνα το δοκίμιον υμῶν της
various tests; that the proving [[3]of yours [1]of the

4102 4183 5093 5553 3588 622
πίστεως πολὺ τιμιώτερον χρυσίου του απολλυμένου
[2]belief], (much more esteemed than gold that perishes),

1223 4442 1161 1381 2147 1519
διὰ πυρὸς δε δοκιμαζομένου ευρεθῇ εις
[[3]through [4]fire [1]even [2]being tried], should be found in

1868 2532 1391 2532 5092 1722 602 *
ἔπαινον και δόξαν και τιμὴν εν αποκαλύψει Ιησοῦ
high praise and glory and honor in revelation of Jesus

5547 3739 3756 1492 25 1519 3739
χριστοῦ **1:8** ον ουκ ειδότες αγαπᾶτε εις ον
Christ. Whom not having seen, you love; in whom

737 3361 3708 4100-1161 21 5479
ἄρτι μη ορῶντες πιστεύοντες δε αγαλλιᾶσθε χαρᾷ
now not looking on, but believing, you exult with joy

412 2532 1392 2865 3588 5056
ανεκλαλήτῳ και δεδοξασμένῃ **1:9** κομιζόμενοι το τέλος
unspeakable, and glorifying, carrying *on* the end

3588 4102-1473 4991 5590 4012
της πίστεως υμῶν σωτηρίαν ψυχῶν **1:10** περὶ
of the your belief – a deliverance of *your* souls. Concerning

3739 4991 1567 2532 1830 4396
ης σωτηρίας εξεζήτησαν και εξηρεύνησαν προφῆται
which deliverance [[2]sought after [3]and [4]searched out [1]*the* prophets],

3588 4012 3588 1519 1473 5484 4395
οι περὶ της εις υμᾶς χάριτος προφητεύσαντες
the ones [[2]concerning [3]the [5]towards [6]you [4]favor [1]prophesying],

2045 1519 5100 2228 4169 2540 1213
1:11 ερευνῶντες εις τίνα η ποῖον καιρὸν εδήλου
searching in what, or what kind of time [[3]was manifest

3588 1722 1473 4151 5547 4303 3588
το εν αυτοῖς πνεῦμα χριστοῦ προμαρτυρόμενον τα
[4]in [5]them [1]spirit [2]of Christ], testifying beforehand the

1519 5547 3804 2532 3588 3326 3778 1391
εις χριστὸν παθήματα και τας μετὰ ταῦτα δόξας
[[2]in [3]Christ [1]sufferings], and the [[2]after [3]these *things* [1]glories].

3739 601 3754 3756 1438 1473-1161
1:12 οις απεκαλύφθη ὅτι ουχ εαυτοῖς ημῖν δε
To whom it was revealed that *it was* not to themselves, but to us

1247 1473 3739 3568 312 1473
διηκόνουν αυτὰ α νυν ανηγγέλη υμιν
they were serving up those *things*, which now were announced to you

1223 3588 2097 1473 1722 4151 39
διὰ των ευαγγελισαμένων υμᾶς εν πνεύματι αγίῳ
by the ones announcing good news *to* you in [[2]spirit [1]holy]

649 575 3772 1519 3739 1937 32
αποσταλέντι απ' ουρανοῦ εις α επιθυμοῦσιν ἄγγελοι
sent from heaven; in which [[2]desire [1]angels]

3879
παρακύψαι
to lean over to see.

Instructions for Holy Living

1352 328 3588 3751 3588
1:13 διὸ αναζωσάμενοι τας οσφύας της
Therefore having girded the loins

1271-1473 3525 5049 1679 1909 3588
διανοίας υμῶν νήφοντες τελείως ελπίσατε επὶ την
of your mind, being sober, perfectly hope upon the

5342 1473 5484 1722 602 * 5547
φερομένην υμιν χάριν εν αποκαλύψει Ιησοῦ χριστοῦ
[[2]being brought [3]to you [1]favor] in *the* revelation of Jesus Christ;

5613 5043 5218 3361 4964 3588
1:14 ως τέκνα υπακοῆς μη συσχηματιζόμενοι ταις
as children of obedience, not conforming to the

4387 1722 3588 52 1473 1939 235
πρότερον εν τη αγνοίᾳ υμῶν επιθυμίαις **1:15** αλλὰ
former *things* in the ignorance of your desires! But

2596 3588 2564 1473 39 2532 1473 39
κατὰ τον καλέσαντα υμᾶς ἅγιον και αυτοὶ ἅγιοι
as the one calling you *is* holy, even you yourselves [[2]holy

1722 3956 391 1096 1360 1125
εν πάσῃ αναστροφῇ γενήθητε **1:16** διότι γέγραπται
[3]in [4]all [5]*your* behavior [1]become]! For it has been written,

39 1096 3754 1473 39-1510.2.1 2532 1487 3962
ἅγιοι γένεσθε ὅτι εγὼ ἅγιός ειμι **1:17** και ει πατέρα
[[2]holy [1]Become]! for I am holy†. And if [[2]*the* father

1941 3588 678 2919 2596
επικαλεῖσθε τον απροσωπολήπτως κρίνοντα κατὰ
[1]you call upon], the one impartially judging according to

3588 1538 2041 1722 5401 3588 3588 3940 1473 5550
το εκάστου ἔργον εν φόβῳ τον της παροικίας υμῶν χρόνον
the [[2]of each [1]work], [[6]in [7]fear [2]the [3]sojourn [4]of your [5]time

390 1492 3754 3756 5349
αναστράφητε **1:18** ειδότες ὅτι ου φθαρτοῖς
[1]behave]! *And be* knowing that [[2]not [4]by corruptible

694 2228 5553 3084 1537 3588
αργυρίῳ η χρυσίῳ ελυτρώθητε εκ της
[5]silver [6]or [7]gold [1]you were [3]ransomed] from out of

3152-1473 391 3970
ματαίας υμῶν αναστροφῆς πατροπαραδότου
your vain behavior handed down from *your* fathers,

235 5093 129 5613 286 299 2532
1:19 αλλὰ τιμίῳ αἵματι ως αμνοῦ αμώμου και
but by *the* esteemed blood, (as of a lamb unblemished and

1:16 †*See Lev. 19:2.*

784 5547 4267 3303 4253
ασπίλου χριστού 1:20 προεγνωσμένου μεν προ
spotless), of Christ; having been foreknown indeed before

2602 2889 5319-1161 1909 2078 3588
καταβολής κόσμου φανερωθέντος δε επ' εσχάτων των
the founding of *the* world, but being manifested at *the* last of the

5550 1223 1473 3588 1223 1473 4100
χρόνων δι' υμάς 1:21 τους δι' αυτού πιστεύοντας
times for us, the ones through him believing

1519 2316 3588 1453 1473 1537 3498 2532 1391
εις θεόν τον εγείραντα αυτόν εκ νεκρών και δόξαν
in God raising him from out of dead ones, and [[2]glory

1473 1325 5620 3588 4102-1473 2532 1680 1510.1
αυτώ δόντα ώστε την πίστιν υμών και ελπίδα είναι
[3]to him [1]having given], so as for your belief and hope to be

1519 2316 3588 5590-1473 48 1722 3588 5218
εις θεόν 1:22 τας ψυχάς υμών ηγνικότες εν τη υπακοή
in God; your souls being purified in the obedience

3588 225 1223 4151 1519 5360
της αληθείας διά πνεύματος εις φιλαδελφίαν
of the truth through spirit in [[2]brotherly affection

505 1537 2513 2588 240
ανυπόκριτον εκ καθαράς καρδίας αλλήλους
[1]unpretentious]. From out of a pure heart [[2]one another

25 1619 313 3756 1537
αγαπήσατε εκτενώς 1:23 αναγεγεννημένοι ουκ εκ
[1]love] intensely, being regenerated, not from out of

4701 5349 235 862 1223 3056
σποράς φθαρτής αλλά αφθάρτου διά λόγου
[[2]sowing [1]a corruptible], but of incorruptible, by *the* word

2198-2316 2532 3306 1519 3588 165 1360 3956
ζώντος θεού και μένοντος εις τον αιώνα 1:24 διότι πάσα
of God living and abiding in the eon! For all

4561 5613 5528 2532 3956 1391 444 5613 438
σαρξ ως χόρτος και πάσα δόξα ανθρώπου ως άνθος
flesh *is* as grass, and all glory of man *is* as *the* flower

5528 3583 3588 5528 2532 3588 438-1473 1601
χόρτου εξηράνθη ο χόρτος και το άνθος αυτού εξέπεσε
of grass; [[3]withered [1]the [2]grass], and its flower fell away.

3588-1161 4487 2962 3306 1519 3588 165 3778-1161
1:25 το δε ρήμα κυρίου μένει εις τον αιώνα τούτο δε
But the word of *the* Lord abides into the eon†. And this

1510.2.3 3588 4487 3588 2097 1519 1473
εστι το ρήμα το ευαγγελισθέν εις υμάς
is the word – the good news being announced to you.

CHAPTER 2

Living Stones and the Cornerstone

659 3767 3956 2549 2532 3956
2:1 αποθέμενοι ούν πάσαν κακίαν και πάντα
Having put aside then all evil, and all

1388 2532 5272 2532 5355 2532 3956 2636
δόλον και υποκρίσεις και φθόνους και πάσας καταλαλιάς
treachery, and hypocrisies, and envies, and all evil speakings,

5613 738 1025 3588 3050 97 1051
2:2 ως αρτιγέννητα βρέφη το λογικόν άδολον γάλα
as newborn babes, [[2]the [3]rational [4]sincere [5]milk

1971 2443 1722 1473 837 1512
επιποθήσατε ίνα εν αυτώ αυξηθήτε 2:3 είπερ
[1]long after], that by it you should grow! if indeed

1089 3754 5543 3588 2962 4314 3739
εγεύσασθε ότι χρηστός ο κύριος 2:4 προς ον
you tasted that [[3]is gracious [1]the [2]Lord]†. To whom

4334 3037 2198 5259 444 3303
προσερχόμενοι λίθον ζώντα υπό ανθρώπων μεν
coming forward [[2]stone [1]as a living], [[3]by [4]men [1]indeed

593 3844-1161 2316 1588 1784 2532
αποδεδοκιμασμένον παρά δε θεώ εκλεκτόν έντιμον 2:5 και
[2]being rejected], but by God chosen, valued, also

1473 5613 3037 2198 3618 3624
αυτοί ως λίθοι ζώντες οικοδομείσθε οίκος
you yourselves, as [[2]stones [1]living], are being built up [[2]house

4152 2406 39 399 4152
πνευματικός ιεράτευμα άγιον ανενέγκαι πνευματικάς
[1]a spiritual], [[2]priesthood [1]a holy], to offer spiritual

1:24,25 †*See Is. 40:6-8.*

2:3 †*See Ps. 34:8.*

2378 2144 3588 2316 1223 * 5547
θυσίας ευπροσδέκτους τω θεώ διά Ιησού χριστού
sacrifices well-received *to* God through Jesus Christ.

1360 4023 1722 3588 1124 2400 5087 1722 *
2:6 διότι περιέχει εν τη γραφή ιδού τίθημι εν Σιών
For it is contained in the scripture, Behold, I place in Zion

3037 204 1588 1784 2532 3588 4100
λίθον ακρογωνιαίον εκλεκτόν έντιμον και ο πιστεύων
[[4]stone [3]cornering [1]a chosen [2]valued], and the one believing

1909 1473 3766.2 2617 1473 3767 3588
επ' αυτώ ου μη καταισχυνθή 2:7 υμίν ούν η
upon him in no way shall be disgraced†. To you then *a stone of*

5092 3588 4100 544-1161 3037
τιμή τοις πιστεύουσιν απειθούσι δε λίθον
value – to the ones believing. But to the ones disobeying, a stone

3739 593 3588 3618 3778 1096
ον απεδοκίμασαν οι οικοδομούντες ούτος εγενήθη
which [[3]rejected [1]the ones [2]building], this one became

1519 2776 1137 2532 3037 4348 2532
εις κεφαλήν γωνίας 2:8 και λίθος προσκόμματος και
for head of *the* corner,† and a stone of stumbling, and

4073 4625 3739 4350 3588 3056
πέτρα σκανδάλου οι προσκόπτουσι τω λόγω
a rock causing offence, which [[2]they stumble against [3]the [4]word,

544 1519 3739 2532 5087
απειθούντες εις ο και ετέθησαν
[1]being disobedient]; to which also they were appointed.

A Chosen Race

1473-1161 1085 1588 934 2406
2:9 υμείς δε γένος εκλεκτόν βασίλειον ιεράτευμα
But you [[2]race [1]*are* a chosen], a royal priesthood†,

1484 39 2992 1519 4047 3704 3588
έθνος άγιον λαός εις περιποίησιν όπως τας
[[2]nation [1]a holy], a people for procurement; so that [[2]the

703 1804 3588 1537 4655
αρετάς εξαγγείλητε του εκ σκότους
[3]virtues [1]you should publish] of the one [[2]from out of [3]darkness

1473-2564 1519 3588 2298-1473 5457 3588
υμάς καλέσαντος εις το θαυμαστόν αυτού φως 2:10 οι
[1]calling you] into his wonderful light. The ones

4218 3756 2992 3568-1161 2992 2316
ποτέ ου λαός νυν δε λαός θεού
at some time or other not a people, but now *are* a people of God.

3588 3756 1653 3568-1161 1653
οι ουκ ηλεημένοι νυν δε ελεηθέντες
The ones not being shown mercy, but now *are* shown mercy.

27 3870 5613 3941 2532 3927
2:11 αγαπητοί παρακαλώ ως παροίκους και παρεπιδήμους
Beloved, I appeal to *you* as sojourners and immigrants,

566 3588 4559 1939 3748
απέχεσθε των σαρκικών επιθυμιών αίτινες
to be at a distance from the fleshy desires, which

4754 2596 3588 5590 3588 391
στρατεύονται κατά της ψυχής 2:12 την αναστροφήν
soldier† against the soul, [[2]behavior

1473-2192 2570 1722 3588 1484 2443 1722 3739
υμών έχοντες καλήν εν τοις έθνεσιν ίνα εν ω
[1]having your] good among the nations, that in what

2635 1473 5613 2555 1537 3588
καταλαλούσιν υμών ως κακοποιών εκ των
they speak ill of you as ones doing evil, *that* from out of [[2]the

2570 2041 2029 1392 3588 2316
καλών έργων εποπτεύσαντες δοξάσωσι τον θεόν
[3]good [4]works [1]having scrutinized], they should glorify God

1722 2250 1984
εν ημέρα επισκοπής
in *the* day of visitation.

Concerning Submission to Institutions

5293 3767 3956 442 2937
2:13 υποτάγητε ούν πάση ανθρωπίνη κτίσει
Submit then to every human institution

2:6 †*See Is. 28:16.*

2:7 †*See Ps. 118:22.*

2:9 †*See Ex. 19:6.*

2:11 †*or* war.

1223 3588 2962 1535 935 5613 5242
διὰ τον κύριον είτε βασιλεί ως υπερέχοντι
on account of the Lord, whether to king as being superior,

1535 2232 5613 1223 1473 3992
2:14 είτε ηγεμόσιν ως δι' αυτού πεμπομένοις
or whether to governors as [[2]by [3]him [1]being sent]

1519 1557 3303 2555 1868-1161
εις εκδίκησιν μεν κακοποιών έπαινον δε
for punishment indeed on ones doing evil, and high praise

17 3754 3779 1510.2.3 3588 2307
αγαθοποιών 2:15 ότι ούτως εστί το θέλημα
on ones beneficial! For so is the will

3588 2316 15 5392 3588 3588 878
του θεού αγαθοποιούντας φιμούν την των αφρόνων
of God, *by* doing good to halt the [[2]of foolish

444 56 5613 1658 2532 3361 5613
ανθρώπων αγνωσίαν 2:16 ως ελεύθεροι και μη ως
[3]men [1]ignorance] – as free, and not [[3]as

1942 2192 3588 2549 3588 1657 235 5613
επικάλυμμα έχοντες της κακίας την ελευθερίαν αλλ' ως
[4]a covering [1]having [5]of evil [2]freedom], but as

1401 2316 3956-5091 3588 81
δούλοι θεού 2:17 πάντας τιμήσατε την αδελφότητα
bondmen of God. Honor all! [[2]the [3]brotherhood

25 3588 2316-5399 3588 935 5091 3588
αγαπάτε τον θεόν φοβείσθε τον βασιλέα τιμάτε 2:18 οι
[1]Love]! Fear God! [[2]the [3]king [1]Honor]!

3610 5293 1722 3956 5401 3588
οικέται υποτασσόμενοι εν παντί φόβω τοις
Domestic servants – being submitted with all fear to the

1203 3756 3440 3588 18 2532 1933 235
δεσπόταις ου μόνον τοις αγαθοίς και επιεικέσιν αλλά
masters, not only to the good and lenient, but

2532 3588 4646 3778-1063 5484 1487 1223
και τοις σκολιοίς 2:19 τούτο γαρ χάρις ει διά
also to the crooked. For this *is* favor, if through

4893 2316 5297-5100 3077 3958 95
συνείδησιν θεού υποφέρει τις λύπας πάσχων αδίκως
conscience of God anyone endures distress, suffering unjustly.

4169-1063 2811 1487 264 2532 2852
2:20 ποίον γαρ κλέος ει αμαρτάνοντες και κολαφιζόμενοι
For what fame if sinning, and [[2]being buffeted

5278 235 1487 15 2532 3958
υπομενείτε αλλ' ει αγαθοποιούντες και πάσχοντες
[1]you endure]? But if doing good, and [[2]suffering

5278 3778 5484 3844 2316 1519-3778-1063
υπομενείτε τούτο χάρις παρά θεώ 2:21 εις τούτο γαρ
[1]you endure], this *is* favorable with God. For this

2564 3754 2532 5547 3958 5228 1473
εκλήθητε ότι και χριστός έπαθεν υπέρ ημών
you were called, for also Christ suffered for us,

1473-5277 5261 2443 1872
ημίν υπολιμπάνων υπογραμμόν ίνα επακολουθήσητε
leaving behind to us a pattern, that you should follow after

3588 2487-1473 3739 266 3756 4160
τοις ίχνεσιν αυτού 2:22 ος αμαρτίαν ουκ εποίησεν
his tracks; who [[3]sin [2]not [1]did],

3761 2147 1388 1722 3588 4750-1473
ουδέ ευρέθη δόλος εν τω στόματι αυτού
nor was there [[2]found [1]treachery] in his mouth†;

3739 3058 3756-486 3958
2:23 ος λοιδορούμενος ουκ αντελοιδόρει πάσχων
who being reviled returned not verbal abuse; *when* suffering

3756-546 3860-1161 3588 2919
ουκ ηπείλει παρεδίδου δε τω κρίνοντι
threatened not; but delivered *himself* up to the one judging

1346 3739 3588 266-1473 1473 399
δικαίως 2:24 ος τας αμαρτίας ημών αυτός ανήνεγκεν
justly; who [[3]our sins [1]himself [2]bore]

1722 3588 4983-1473 1909 3588 3586 2443 3588 266
εν τω σώματι αυτού επί το ξύλον ίνα ταις αμαρτίαις
in his body upon the timber, that [[2]to sins

581 3588 1343 2198 3739 3588
απογενόμενοι τη δικαιοσύνη ζήσωμεν ου τω
[1]becoming dead] [[2]*to* [3]righteousness [1]we should live]; of which *by*

3468-1473 2390 1510.7.5-1063 5613 4263
μώλωπι αυτού ιάθητε 2:25 ήτε γαρ ως πρόβατα
his stripe you were healed. For you were as sheep

4105 235 1994 3568 1909 3588 4166 2532
πλανώμενα αλλ' επεστράφητε νυν επί τον ποιμένα και
wandering, but are returned now unto the shepherd and

1985 3588 5590-1473
επίσκοπον των ψυχών υμών
overseer of your souls.

CHAPTER 3

Concerning Submission in Marriage

3668 3588 1135 5293 3588
3:1 ομοίως αι γυναίκες υποτασσόμεναι τοις
In like manner the wives, being submitted *to their*

2398 435 2443 2532 1536 544 3588
ιδίοις ανδράσιν ίνα και εί τινες απειθούσι τω
own husbands; that even if any resist persuasion to the

3056 1223 3588 3588 1135 391 427 3056
λόγω διά της των γυναικών αναστροφής άνευ λόγου
word, by the [[2]of the [3]wives [1]behavior [5]without [6]a word

2770 2029 3588 1722 5401 53
κερδηθήσονται 3:2 εποπτεύσαντες την εν φόβω αγνήν
[4]they shall be gained]; having scrutinized [[4]in [5]fear [2]pure

391 1473 3739 1510.5-3756 3588 1855
αναστροφήν υμών 3:3 ων έστω ουχ ο έξωθεν
[3]behavior [1]your]. Whom let there not be the outward

1708 2359 2532 4025 5553 2228 1745
εμπλοκής τριχών και περιθέσεως χρυσίων η ενδύσεως
braiding of hair, and adornment of gold, or clothing

2440 2889 235 3588 2927
ιματίων κόσμος 3:4 αλλ' ο κρυπτός
of garments of ornamentation! But *let it be* the hidden

3588 2588 444 1722 3588 862
της καρδίας άνθρωπος εν τω αφθάρτω
[[2]of the [3]heart [1]mankind], in the incorruptible *ornament*

3588 4239 2532 2272 4151 3739 1510.2.3
του πραέος και ησυχίου πνεύματος ο εστιν
of the gentle and unassuming spirit, which is

1799 3588 2316 4185 3779-1063
ενώπιον του θεού πολυτελές 3:5 ούτω γαρ
[[2]in the presence of [3]of God [1]lavish]. For thus

4218 2532 3588 39 1135 3588 1679
ποτε και αι άγιαι γυναίκες αι ελπίζουσαι
at some time or other also the holy wives hoping

1909 3588 2316 2885 1438 5293 3588
επί τον θεόν εκόσμουν εαυτάς υποτασσόμεναι τοις
upon God, adorned themselves, being submitted to *their*

2398 435 5613 * 5219 3588 * 2962
ιδίοις ανδράσιν 3:6 ως Σάρρα υπήκουσε τω Αβραάμ κύριον
own husbands; as Sarah obeyed *to* Abraham, [[3]lord

1473 2564 3739 1096 5043 15
αυτόν καλούσα ης εγενήθητε τέκνα αγαθοποιούσαι
[2]him [1]calling]; of whom you became children, doing good

2532 3361 5399 3367 4423 3588 435
και μη φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν 3:7 οι άνδρες
and not fearing with any terror. The husbands

3668 4924 2596 1108 5613
ομοίως συνοικούντες κατά γνώσιν ως
in like manner, living with *them* according to knowledge, as

772 4632 3588 1134 632 5092
ασθενεστέρω σκεύει τω γυναικείω απονέμοντες τιμήν
being a weaker utensil in the feminine *way*, bestowing honor

5613 2532 4789 5484 2222 1519-3588-3361 1465
ως και συγκληρονόμοι χάριτος ζωής εις το μη εγκόπτεσθαι
as also joint-heirs of favor of life, so as to not hinder

3588 4335-1473 3588-1161 5056 3956
τας προσευχάς υμών 3:8 το δε τέλος πάντες
your prayers. But the conclusion – all *be*

3675 4835 5361 2155 5391
ομόφρονες συμπαθείς φιλάδελφοι εύσπλαγχνοι φιλόφρονες
agreeing, sympathizing, affectionate, compassionate, obliging,

3361 591 2556 473 2556 2228 3059 473
3:9 μη αποδιδόντες κακόν αντί κακού η λοιδορίαν αντί
not rendering evil for evil, or reviling for

3059 5121-1161 2127 1492 3754
λοιδορίας τουναντίον δε ευλογούντες ειδότες ότι
reviling. But on the other hand blessing, knowing that

1519 3778 2564 2443 2129 2816
εις τούτο εκλήθητε ίνα ευλογίαν κληρονομήσητε
in this you were called, that [[2]a blessing [1]you should inherit].

3588-1063 2309 2222 25 2532 1492 2250
3:10 ο γαρ θέλων ζωήν αγαπάν και ιδείν ημέρας
For the one wanting [[2]life [1]to love], and to behold [[2]days

18 3973 3588 1100-1473 575 2556 2532
αγαθάς παυσάτω την γλώσσαν αυτού από κακού και
[1]good], let *him* cease his tongue from evil, and

2:22 †*See Is. 53:9.*

5491-1473 3588 3361-2980 1388 1578
χειλη αυτού του μη λαλήσαι δόλον 3:11 εκκλινάτω
his lips to not speak deceit! Let *him* turn aside

575 2556 2532 4160 18 2212 1515 2532
από κακού και ποιησάτω αγαθόν ζητησάτω ειρήνην και
from evil, and let *him* do good! Let *him* seek peace, and

1377 1473 3754 3588 3788 2962 1909
διωξάτω αυτήν 3:12 ότι οι οφθαλμοί κυρίου επί
pursue it! For the eyes of *the* Lord *are* upon

1342 2532 3775-1473 1519 1162-1473 4383-1161
δικαίους και ώτα αυτού εις δέησιν αυτών πρόσωπον δε
just ones, and his ears towards their supplication. But *the* face

2962 1909 4160 2556 3588 1842
κυρίου επί ποιούντας κακά του εξολοθρεύσαι
of *the* Lord *is* against the ones doing evil to utterly destroy

1473 1537 1093 2532 5100 3588 2559
αυτούς εκ γης 3:13 και τις ο κακώσων
them from out of *the* earth†. And who *is* the one afflicting

1473 1437 3588 18 3402 1096
υμάς εάν του αγαθού μιμηταί γένησθε
you, if [3of the 4good 2mimics 1you should become]?

235 1487 2532 3958 1223 1343
3:14 αλλ' ει και πάσχοιτε διά δικαιοσύνην
But if also you may suffer because of righteousness,

3107 3588-1161 5401 1473 3361 5399
μακάριοι τον δε φόβον αυτών μη φοβηθήτε
blessed *are you*; but the fear of them you should not fear,

3366 5015 2962 1161 3588 2316
μηδέ ταραχθήτε 3:15 κύριον δε τον θεόν
nor should you be disturbed†. [3*the* Lord 1But 4God

37 1722 3588 2588-1473 2092-1161 104 4314
αγιάσατε εν ταις καρδίαις υμών έτοιμοι δε αεί προς
2sanctify] in your hearts! and *be* ready continually for

627 3956 3588 154 1473 3056 4012 3588
απολογίαν παντί τω αιτούντι υμάς λόγον περί της
a defense to all – to the one asking you a word concerning the

1722 1473 1680 3326 4240 2532 5401 4893
εν υμίν ελπίδος μετά πραΰτητος και φόβου 3:16 συνείδησιν
[2in 3you 1hope], with gentleness and fear; [3conscience

2192 18 2443 1722 3739 2635 1473 5613
έχοντες αγαθήν ίνα εν ω καταλαλώσιν υμών ως
1having 2a good], that in what they should speak ill of you as

2555 2617 3588 1908
κακοποιών καταισχυνθώσιν οι επηρεάζοντες
ones doing evil, [8should be put to shame 1the ones 2threatening

1473 3588 18 1722 5547 391 2908-1063
υμών την αγαθήν εν χριστώ αναστροφήν 3:17 κρείττον γαρ
3your 4good 6in 7Christ 5behavior]. For *it is* better

15 1487 2309 3588 2307 3588 2316
αγαθοποιούντας ει θέλοι το θέλημα του θεού
[7*for* doing good 1if 5wants *you* 2the 3will 4of God

3958 2228 2554 3754 2532-5547 530
πάσχειν η κακοποιούντας 3:18 ότι και χριστός άπαξ
6to suffer] than doing evil. For Christ also [2once

4012 266 3958 1342 5228 94 2443
περί αμαρτιών έπαθε δίκαιος υπέρ αδίκων ίνα
3for 4sins 1suffered], *the* just one for *the* unjust ones, that

1473-4317 3588 2316 2289 3303
ημάς προσαγάγη τω θεώ θανατωθείς μεν
he should lead us forward *to* God, having put to death indeed

4561 2227-1161 3588 4151 1722 3739
σαρκί ζωοποιηθείς δε τω† πνεύματι 3:19 εν ω
the flesh, but being restored to life to the spirit, in which

2532 3588 1722 5438 4151 4198 2784
και τοις εν φυλακή πνεύμασι πορευθείς εκήρυξεν
also [3to the 5in 6prison 4spirits 1having gone 2he proclaimed],

544 4218 3753
3:20 απειθήσασί ποτε ότε
to the ones who disobeyed at some time or other, when

530 1209 3588 3588 2316 3115 1722
άπαξ εξεδέχετο η του θεού μακροθυμία εν
once [4was accepted 1the 3of God 2long-suffering] in

2250 * 2680 2787 1519 3739
ημέραις Νώε κατασκευαζομένης κιβωτού εις ην
the days of Noah, carefully preparing an ark, in which

3641 5123 3638 5590 1295 1223 5204
ολίγαι τουτ' έστιν οκτώ ψυχαί διεσώθησαν δι' ύδατος
few, that is to say, eight souls were preserved through water.

3739 2532 1473 499 3568 4982 908
3:21 ο και ημάς αντίτυπον νυν σώζει βάπτισμα
Which [2also 5us 1antitype 3now 4delivers] – immersion

3756 4561 595 4509 235 4893 18
ου σαρκός απόθεσις ρύπου αλλά συνειδήσεως αγαθής
(not flesh getting rid of filth, but [3conscience 2of a good

1906 1519 2316 1223 386 *
επερώτημα εις θεόν δι' αναστάσεως Ιησού
1*the* response] towards God), through *the* resurrection of Jesus

5547 3739 1510.2.3 1722 1188 3588 2316 4198 1519
χριστού 3:22 ος εστιν εν δεξιά του θεού πορευθείς εις
Christ, who is at *the* right of God, being gone into

3772 5293 1473 32 2532 1849
ουρανόν υποταγέντων αυτώ αγγέλων και εξουσιών
heaven, [6being submitted 7to him 1*with* angels 2and 3authorities

2532 1411
και δυνάμεων
4and 5powers].

CHAPTER 4

Instructions for Sound Living

5547 3767 3958 5228 1473 4561
4:1 χριστού ουν παθόντος υπέρ ημών σαρκί
Christ then having suffered for us in flesh,

2532-1473 3588 1473 1771 3695 3754 3588
και υμείς την αυτήν έννοιαν οπλίσασθε ότι ο
you also [2*by* the 3same 4reflection 1be armed]! for the one

3958 1722 4561 3973 266 1519-3588-3371
παθών εν σαρκί πέπαυται αμαρτίας 4:2 εις το μηκέτι
suffering in flesh, has ceased sin, to no longer

444 1939 235 2307 2316 3588 1954
ανθρώπων επιθυμίαις αλλά θελήματι θεού τον επίλοιπον
[7of men's 8desires 9but 11will 10God's 2the 3remaining

1722 4561 980 5550 713-1063 1473 3588
εν σαρκί βιώσαι χρόνον 4:3 αρκετός γαρ ημίν ο
5in 6*the* flesh 1spend 4time]. For sufficient to us *was* the

3928 5550 3588 979 3588 2307 3588 1484
παρεληλυθώς χρόνος του βίου το θέλημα των εθνών
having passed time of the existence [2the 3will 4of the 5nations

2716 4198 1722 766 1939
κατεργάσασθαι πεπορευμένους εν ασελγείαις επιθυμίαις
1to have worked], going in lewdnesses, desires,

3632 2970 4224 2532
οινοφλυγίαις κώμοις πότοις και
drunkennesses with wine, debaucheries, *drinking* banquets, and

111 1495 1722 3739 3579
αθεμίτοις ειδωλολατρείαις 4:4 εν ω ξενίζονται
unlawful idolatries. In which they think it strange

3361 4936 1473 1519 3588 1473 3588 810
μη συντρεχόντων υμών εις την αυτήν της ασωτίας
[2not 3running together 1your] in the same [2of carnality

401 987 3739 591
ανάχυσιν βλασφημούντες 4:5 οι αποδώσουσι
1pouring out], being blasphemous; ones who shall render

3056 3588 2093 2192 2919 2198
λόγον τω ετοίμως έχοντι κρίναι ζώντας
an account to the one readily sufficing to judge *the* living

2532 3498 1519 3778 1063 2532 3498
και νεκρούς 4:6 εις τούτο γαρ και νεκροίς
and dead ones. [2in 3this 1For] also to dead ones

2097 2443 2919 3303
ευηγγελίσθη ίνα κριθώσι μεν
was announced good news, that they should be judged indeed

2596 444 4561 2198-1161 2596
κατά ανθρώπους σαρκί ζώσι δε κατά
according to men in flesh, but should live according to

2316 4151 3956-1161 3588 5056 1448
θεόν πνεύματι 4:7 πάντων δε το τέλος ήγγικε
God in spirit. But of all *things* the end approaches.

4993 3767 2532 3525 1519 3588 4335
σωφρονήσατε ούν και νήψατε εις τας προσευχάς
Be of sound mind then, and be sober in the prayers!

4253 3956 1161 3588 1519 1438 26
4:8 προ πάντων δε την εις εαυτούς αγάπην
[2before 3all *things* 1But 5the 8among 9yourselves 7love

1618 2192 3754 3588 26 2572 4128 266
εκτενή έχοντες ότι η αγάπη καλύψει πλήθος αμαρτιών
6intense 4having], for love covers a multitude of sins.

3:10-12 *See Ps. 34:12-16*.

3:14 †*See Is. 8:12*.

3:18 †*CP omits* τω.

5382 1519 240 427 1112
4:9 φιλόξενοι εις αλλήλους άνευ γογγυσμών
Being hospitable to one another without grumblings –

1538 2531 2983 5486 1519 1438
4:10 έκαστος καθώς έλαβε χάρισμα εις εαυτούς
each as he received favor, to each other

1473-1247 5613 2570 3623 4164 5484
αυτό διακονούντες ως καλοί οικονόμοι ποικίλης χάριτος
a same serving, as good managers of *the* variegated favor

2316 1536 2980 5613 3051 2316 1536
θεού 4:11 ει τις λαλεί ως λόγια θεού ει τις
of God. If any speaks, *let it be* as oracles of God. If any

1247 5613 1537 2479 3739 5524-3588-2316
διακονεί ως εξ ισχύος ης χορηγεί ο θεός
serves, *let it be* as from out of strength which God supplies,

2443 1722 3956 1392-3588-2316 1223 *
ίνα εν πάσι δοξάζηται ο θεός διά Ιησού
that in all *things* God should be glorified through Jesus

5547 3739 1510.2.3 3588 1391 2532 3588 2904 1519
χριστού ω εστίν η δόξα και το κράτος εις
Christ, to whom is the glory and the might into

3588 165 3588 165 281 27 3361
τους αιώνας των αιώνων αμήν 4:12 αγαπητοί μη
the eons of the eons. Amen. Beloved, do not

3579 3588 1722 1473 4451 4314 3986
ξενίζεσθε τη εν υμίν πυρώσει προς πειρασμόν
take it as strange the [3]among [4]you [1]burning fire [5]to [6]test

1473 1096 5613 3581 1473-4819
υμίν γινομένη ως ξένου υμίν συμβαίνοντος
[7]you [2]taking place], as a strange *thing* happening to you.

235 2526 2841 3588 3588
4:13 αλλά καθό κοινωνείτε τοις του
But according to that which you participate with the [2]of the

5547 3804 5463 2443 2532 1722 3588 602
χριστού παθήμασι χαίρετε ίνα και εν τη αποκαλύψει
[3]Christ [1]sufferings] rejoice, that also in the revelation

3588 1391-1473 5463 21 1487
της δόξης αυτού χαρήτε αγαλλιώμενοι 4:14 ει
of his glory you should rejoice exulting! If

3679 1722 3686 5547 3107 3754
ονειδίζεσθε εν ονόματι χριστού μακάριοι ότι
you are berated in *the* name of Christ, blessed *are you*, for

3588 3588 1391 2532 3588 3588 2316-4151 1909
το της δόξης και το του θεού πνεύμα εφ'
the *fact* of the glory and the *fact* of the spirit of God [2]unto

1473 373 2596-3303 1473 987
υμάς αναπαύεται κατά μεν αυτούς βλασφημείται
[3]you [1]gives rest]. Indeed according to them he is blasphemed,

2596-1161 1473 1392 3361-1063 5100 1473
κατά δε υμάς δοξάζεται 4:15 μη γαρ τις υμών
but according to you he is glorified. For let not any of you

3958 5613 5406 2228 2812 2228 2555 2228
πασχέτω ως φονεύς η κλέπτης η κακοποιός η
suffer as a murderer, or thief, or one doing evil, or

5613 244 1487-1161 5613 * 3361
ως αλλοτριοεπίσκοπος 4:16 ει δε ως χριστιανός μη
as a busybody! But if as a Christian, let him not

153 1392-1161 3588 2316 1722 3588 3313-3778
αισχυνέσθω δοξαζέτω δε τον θεόν εν τω μέρει τούτω
be ashamed; but let him glorify God in this part!

3754 3588 2540 3588 756 3588 2917 575 3588
4:17 ότι ο καιρός του άρξασθαι το κρίμα από του
For *it is* the time to begin the judgment from the

3624 3588 2316 1487-1161 4412 575 1473 5100 3588 5056
οίκου του θεού ει δε πρώτον αφ' ημών τι το τέλος
house of God. And if first from us, what *is* the end

3588 544 3588 3588 2316-2098
των απειθούντων τω του θεού ευαγγελίω
of the ones disobeying to the *thing* of the good news of God?

2532 1487 3588 1342 3433 4982 3588 765
4:18 και ει ο δίκαιος μόλις σώζεται ο ασεβής
And if the just one hardly is delivered, the impious one

2532 268 4226 5316 5620 2532
και αμαρτωλός που φανείται 4:19 ώστε και
and sinner, where shall they appear†? So then, even

3588 3958 2596 3588 2307 3588 2316 5613
οι πάσχοντες κατά το θέλημα του θεού ως
the ones suffering according to the will of God, as to

4103 2939 3908 3588 5590-1473 1722
πιστώ κτίστη παρατιθέσθωσαν τας ψυχάς αυτών εν
a trustworthy creator, let them place their souls in

4:18 †*See Pr. 11:31*.

16
αγαθοποιΐα
doing good.

CHAPTER 5

Exhortations to Elders

4245 3588 1722 1473 3870 3588
5:1 πρεσβυτέρους τους εν υμίν παρακαλώ ο
Elders, the ones among you, I exhort, *I* the

4850 2532 3144 3588 3588 5547 3804
συμπρεσβύτερος και μάρτυς των του χριστού παθημάτων
fellow-elder and witness of the [2]of the [3]Christ [1]sufferings],

3588 2532 3588 3195 601 1391
ο και της μελλούσης αποκαλύπτεσθαι δόξης
the one also [2]of the [3]about to be [4]revealed [5]glory

2844 4165 3588 1722 1473 4168 3588
κοινωνός 5:2 ποιμάνατε το εν υμίν ποίμνιον του
[1]partner] – tend the [3]among [4]you [1]flock

2316 1983 3361 317 235 1596 3366
θεού† επισκοπούντες μη αναγκαστώς αλλ' εκουσίως μηδέ
[2]of God], overseeing, not *by* compelling but voluntarily, nor

147 235 4290 3366 5613 2634
αισχροκερδώς αλλά προθύμως 5:3 μηδέ ως κατακυριεύοντες
sordidly but eagerly; nor as one dominating

3588 2819 235 5179 1096 3588 4168
των κλήρων αλλά τύποι γινόμενοι του ποιμνίου
the lots, but [2]models [1]becoming] for the flock!

2532 5319 3588 750 2865
5:4 και φανερωθέντος του αρχιποίμενος κομιείσθε
And *at the* manifesting of the chief shepherd, you shall carry

3588 262 3588 1391 4735 3668
τον αμαράντινον της δόξης στέφανον 5:5 ομοίως
the unfading [2]of glory [1]crown]. In like manner,

3501 5293 4245 3956-1161
νεώτεροι υποτάγητε πρεσβυτέροις πάντες δε
let *the* younger ones submit to older ones! And all

240 5293 3588 5012
αλλήλοις υποτασσόμενοι την ταπεινοφροσύνην
[4]one to another [3]being submitted [2]humility

1463 3754 3588 2316 5244 498
εγκομβώσασθε ότι ο θεός υπερηφάνοις αντιτάσσεται
[1]adorn]! For God [2]*the* proud [1]resists],

5011 1161 1325 5484 5013 3767
ταπεινοίς δε δίδωσι χάριν 5:6 ταπεινώθητε ούν
[4]to *the* humble [1]but [2]gives [3]favor]†. Be humbled then

5259 3588 2900 5495 3588 2316 2443 1473-5312
υπό την κραταιάν χείρα του θεού ίνα υμάς υψώση
under the fortified hand of God, that he should exalt you

1722 2540 3956 3588 3308-1473 1977 1909
εν καιρώ 5:7 πάσαν την μέριμναν υμών επιρρίψαντες επ'
in time! [2]all [3]your anxiety [1]*while* casting] upon

1473 3754 1473 3199 4012 1473 3525
αυτόν ότι αυτώ μέλει περί υμών 5:8 νήψατε
him, for with him there is a care concerning you. Be sober!

1127 3588 476-1473 1228 5613 3023 5612
γρηγορήσατε ο αντίδικος υμών διάβολος ως λέων ωρυόμενος
Be vigilant! Your opponent *the* devil [2]as [4]lion [3]a roaring

4043 2212 5100 2666 3739
περιπατεί ζητών τίνα καταπίη 5:9 ω
[1]walks] seeking whom he should swallow down. To whom

436 4731 3588 4102 1492 3588 1473 3588
αντίστητε στερεοί τη πίστει ειδότες τα αυτά των
oppose solid in the belief, knowing the same

3804 3588 1722 2889 1473 81
παθημάτων τη εν κόσμω υμών αδελφότητι
sufferings to the one in *the* world [2]by your [3]brotherhood

2005 3588-1161 2316 3956 5484
επιτελείσθαι† 5:10 ο δε θεός πάσης χάριτος
[1]are being completed]! But the God of all favor,

3588 2564 1473 1519 3588 166-1473 1391 1722
ο καλέσας ημάς εις την αιώνιον αυτού δόξαν εν
having called us into his eternal glory in

5547 * 3641 3958 1473-2675 1473
χριστώ Ιησού ολίγον παθόντας αυτός καταρτίσαι υμάς
Christ Jesus, [2]a little [1]having suffered], may he ready you,

5:2 †*Ald.* χριστου - of Christ.

5:5 †*See Pr. 3:34*.

5:9 †*CP omits* επιτελεισθαι.

4741 4599 2311 1473 3588
στηρίξαι σθενώσαι θεμελιώσαι 5:11 αυτώ η
support *you*, strengthen *you*, found *you*. To him *be* the

1391 2532 3588 2904 1519 3588 165 3588 165 281
δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων αμήν
glory and the might into the eons of the eons. Amen.

1223 * 1473 3588 4103 80
5:12 διά Σιλουανού υμίν του πιστού αδελφού
Through Silvanus†, [[4]to you [1]the [2]trustworthy [3]brother],

5613 3049 1223-3641 1125 3870 2532 1957
ως λογίζομαι δι ολίγων έγραψα παρακαλών και επιμαρτυρών
as I consider, a little I wrote, appealing and attesting

3778 1510.1 227 5484 3588 2316 1519 3739 2476
ταύτην είναι αληθή χάριν του θεού εις ην εστήκατε
this to be *the* true favor of God in which you stand.

782 1473 3588 1722 * 4899
5:13 ασπάζεται υμάς η εν Βαβυλώνι συνεκλεκτή
[[5]greets [6]you [1]She [3]in [4]Babylon [2]chosen with *you*];

2532 * 3588 5207-1473 782 240 1722
και Μάρκος ο υιός μου 5:14 ασπάσασθε αλλήλους εν
and Mark my son. Greet one another with

5370 26 1515 1473 3956 3588 1722 5547
φιλήματι αγάπης ειρήνη υμίν πάσι τοις εν χριστώ
a kiss of love! Peace to you, to all the ones in Christ

* 281
Ιησού αμήν
Jesus. Amen.

2 PETER

CHAPTER 1

Exhortation for Godly Living

* * 1401 2532 652 *
1:1 Σύμεων Πέτρος δούλος και απόστολος Ιησού
Simon Peter, a bondman and an apostle of Jesus

5547 3588 2472 1473 2975
χριστού τοις ισότιμον ημίν λαχούσι
Christ, to the ones equally honored with us having obtained

4102 1722 1343 3588 2316-1473 2532 4990 *
πίστιν εν δικαιοσύνη του θεού ημών και σωτήρος Ιησού
belief in righteousness of our God and deliverer Jesus

5547 5484 1473 2532 1515 4129 1722
χριστού 1:2 χάρις υμίν και ειρήνη πληθυνθείη εν
Christ. Favor to you and [[2]peace [1]may] be multiplied in

1922 3588 2316 2532 * 3588 2962-1473 5613
επιγνώσει του θεού και Ιησού του κυρίου ημών 1:3 ως
full knowledge of God and of Jesus our Lord, as

3956 1473 3588 2304 1411 1473 3588 4314
πάντα ημίν της θείας δυνάμεως αυτού τα προς
all *things* to us [[2]divine [3]power [1]of his], the *things* for

2222 2532 2150 1433 1223 3588 1922
ζωήν και ευσέβειαν δεδωρημένης διά της επιγνώσεως
life and piety, being presented through the full knowledge

3588 2564 1473 1223 1391 2532 703 1223
του καλέσαντος ημάς διά δόξης και αρετής 1:4 δι'
of the one having called us by glory and virtue, by

3739 3588 5093 1473 2532 3173 1862
ων τα τίμια ημίν και μέγιστα επαγγέλματα
which [[2]the *things* [3]esteemed [4]for us [5]and [6]greatest [7]declarations

1433 2443 1223 3778 1096
δεδώρηται ίνα διά τούτων γένησθε
[1]he has presented], that through these you should become

2304 2844 5449 668 3588 1722 2889
θείας κοινωνοί φύσεως αποφυγόντες της εν κόσμω
[[2]divine [1]partners of] nature, having escaped the [[2]in [3]*the* world

1722 1939 5356 2532 1473-3778
εν επιθυμία φθοράς 1:5 και αυτό τούτο
[4]by [5]lust [1]corruption]. [[2]also [3]for this same *reason*

1161 4710 3956 3923 2023
δε σπουδήν πάσαν παρεισενέγκαντες επιχορηγήσατε
[1]And], [[3]diligence [2]all [1]adding], supply

1722 3588 4102-1473 3588 703 1722-1161 3588 703 3588
εν τη πίστει υμών την αρετήν εν δε τη αρετή την
[[2]in [3]your belief [1]virtue], and in virtue

1108 1722-1161 3588 1108 3588 1466 1722-1161
γνώσιν 1:6 εν δε τη γνώσει την εγκράτειαν εν δε
knowledge, and in knowledge self-control, and in

3588 1466 3588 5281 1722-1161 3588 5281 3588
τη εγκρατεία την υπομονήν εν δε τη υπομονή την
self-control endurance, and in endurance

2150 1722-1161 3588 2150 3588 5360
ευσέβειαν 1:7 εν δε τη ευσεβεία την φιλαδελφίαν
piety, and in piety brotherly affection,

1722-1161 3588 5360 3588 26 3778-1063
εν δε τη φιλαδελφία την αγάπην 1:8 ταύτα γαρ
and in brotherly affection love! For these *things*

1473-5224 2532 4121 3756 692
υμίν υπάρχοντα και πλεονάζοντα ουκ αργούς
being in you, and being superabundant, [[2]not [3]idle

3761 175 2525 1519 3588 3588 2962-1473
ουδέ ακάρπους καθίστησιν εις την του κυρίου ημών
[4]nor [5]unfruitful [1]they stand] in the [[2]of our Lord

* 5547 1922 3739-1063 3361
Ιησού χριστού επίγνωσιν 1:9 ω γαρ μη
[3]Jesus [4]Christ [1]full knowledge]. But in whom [[2]are not

3918 3778 5185-1510.2.3 3467 3024
πάρεστι ταύτα τυφλός εστι μυωπάζων λήθην
[3]at hand [1]these *things*] is blind, losing sight, [[2]forgetfulness

2983 3588 2512 3588 3819-1473 266
λαβών του καθαρισμού των πάλαι αυτού αμαρτιών
[1]having taken] of the cleansing of his earlier sins.

1352 3123 80 4704 949
1:10 διό μάλλον αδελφοί σπουδάσατε βέβαιαν
Therefore rather, brethren, hurry [[6]firm

1473 3588 2821 2532 1589 4160 3778-1063
υμών την κλήσιν και εκλογήν ποιείσθαι ταύτα γαρ
[2]your [3]calling [4]and [5]selection [1]to make]! For these *things*

4160 3766.2 4417 4218
ποιούντες ου μη πταίσητέ ποτε
doing, in no way should you fail at some time or other.

3779-1063 4146 2023 1473 3588
1:11 ούτω γαρ πλουσίως επιχορηγηθήσεται υμίν η
For thus richly shall be supplied to you the

1529 1519 3588 166 932 3588 2962-1473 2532
είσοδος εις την αιώνιον βασιλείαν του κυρίου ημών και
entrance into the eternal kingdom of our Lord and

4990 * 5547 1352 3756-272
σωτήρος† Ιησού χριστού 1:12 διό ουκ αμελήσω
deliverer Jesus Christ. Therefore I shall not neglect

1473 104 5279 4012 3778 2539
υμάς αεί υπομιμνήσκειν περί τούτων καίπερ
[[2]you [3]continually [1]to remind] concerning these *things*, though

1492 2532 4741 1722 3588 3918 225
ειδότας και εστηριγμένους εν τη παρούση αληθεία
knowing *them*, and being fixed firmly *are* in the [[2]at hand [1]truth].

1342-1161 2233 1909 3745 1510.2.1 1722 3778 3588
1:13 δίκαιον δε ηγούμαι εφ' όσον ειμί εν τούτω τω
But [[2]just [1]I esteem *it*], for as long as I am in this

4638 1326 1473 1722 5280 1492
σκηνώματι διεγείρειν υμάς εν υπομνήσει 1:14 ειδώς
tent, to awaken you by recollection, knowing

3754 5031 1510.2.3 3588 595 3588 4638-1473
ότι ταχινή εστιν η απόθεσις του σκηνώματός μου
that [[5]quick [4]is [1]the [2]getting rid [3]of my tent],

2531 2532 3588 2962-1473 * 5547 1213 1473
καθώς και ο κύριος ημών Ιησούς χριστός εδήλωσέ μοι
as also our Lord Jesus Christ manifested to me.

4704-1161 2532 1539 2192-1473 3326 3588 1699
1:15 σπουδάσω δε και εκάστοτε έχειν υμάς μετά την εμήν
But I will hurry also always for you to have after my

1841 3588 3778 3420 4160 3756-1063
έξοδον την τούτων μνήμην ποιείσθαι 1:16 ου γαρ
exodus the [[3]of these *things* [2]remembrance [1]making]. For not

4679 3454 1811 1107
σεσοφισμένοις μύθοις εξακολουθήσαντες εγνωρίσαμεν
[[2]discerning [3]fables [1]following after] *did* we make known

1473 3588 3588 2962-1473 * 5547 1411
υμίν την του κυρίου ημών Ιησού χριστού δύναμιν
to you the thing of the [[4]of our Lord [5]Jesus [6]Christ [1]power

2532 3952 235 2030 1096 3588 1565
και παρουσίαν αλλ' επόπται γενηθέντες της εκείνου
[2]and [3]arrival] – but [[2]spectators [1]having been] of that ones'

3168 2983-1063 3844 2316 3962
μεγαλειότητος 1:17 λαβών γαρ παρά θεού πατρός
magnificence. For having received from God *the* father

5:12 †Called Silas in the Book of Acts.

1:11 †*CP omits* **και σωτήρος**.

5092 2532 1391 5456 5342 1473 5107
τιμὴν και δόξαν φωνὴς ενεχθείσης αυτὼ τοιάσδε
honor and glory, [[2]voice [3]having been brought [4]to him [1]such a]

5259 3588 3169 1391 3778 1510.2.3 3588 5207-1473
υπὸ της μεγαλοπρεπούς δόξης ούτός εστιν ο υιός μου
by the majestic glory, *said*, This is my son

3588 27 1519 3739 1473 2106 2532 3778
ο αγαπητός εις ον εγὼ ευδόκησα **1:18** και ταύτην
the beloved, in whom I take pleasure. And this

3588 5456 1473 191 1537 3772 5342
την φωνὴν ημείς ηκούσαμεν εξ ουρανού ενεχθείσαν
voice we heard [[2]from out of [3]heaven [1]brought],

4862 1473 1510.6 1722 3588 3735 3588 39
συν αυτὼ όντες εν τω όρει τω αγίω
[[2]with [3]him [1]being] on the [[2]mountain [1]holy].

The Prophetic Word

2532 2192 949 3588 4397 3056
1:19 και έχομεν βεβαιότερον τον προφητικὸν λόγον
And we have more firm the prophetic word,

3739 2573 4160 4337 5613 3088 5316 1722
ω καλώς ποιείτε προσέχοντες ως λύχνω φαίνοντι εν
which well you do heeding as a lamp shining forth in

850 5117 2193 3739 2250 1306
αυχμηρώ τόπω έως ου ημέρα διαυγάση
a dismal place, until of which day should shine through,

2532 5459 393 1722 3588 2588-1473
και φωσφόρος ανατείλη εν ταις καρδίαις υμών
and *the* morning star should arise in your hearts.

3778 4412 1097 3754 3956 4394 1124
1:20 τούτο πρώτον γινώσκοντες ότι πάσα προφητεία γραφής
This first knowing, that every prophecy of scripture

2398 1955 3756 1096 3756-1063
ιδίας επιλύσεως ου γίνεται **1:21** ου γαρ
[[3]by private [4]explanation [1]*does* not [2]take place]. For not

2307 444 5342 4218
θελήματι ανθρώπου ηνέχθη ποτέ
by will of man was [[2]borne [3]at some time or other

4394 235 5259 4151 39 5342 2980
προφητεία αλλὰ υπὸ πνεύματος αγίου φερόμενοι ελάλησαν
[1]prophecy], but by [[2]spirit [1]holy] being borne [[5]spoke

3588 39 2316 444
οι άγιοι θεού άνθρωποι
[1]the [2]holy [4]of God [3]men].

CHAPTER 2

Concerning False Prophets and Teachers

1096-1161 2532 5578 1722 3588
2:1 εγένοντο δε και ψευδοπροφήται εν τω
But there existed also false prophets among the

2992 5613 2532 1722 1473 1510.8.6 5572
λαὼ ως και εν υμὶν έσονται ψευδοδιδάσκαλοι
people, as also among you there will be false teachers

3748 3919 139 684 2532
οίτινες παρεισάξουσιν αιρέσεις απωλείας και
who shall introduce privately [[2]sects [1]destructive], and

3588 59 1473 1203 720 1863
τον αγοράσαντα αυτούς δεσπότην αρνούμενοι επάγοντες
[[2]the [4]buying [5]them [3]master [1]denying], bringing

1722 1438 5031 684 2532 4183
εν εαυτοίς ταχινὴν απώλειαν **2:2** και πολλοί
unto themselves quick destruction. And many

1811 1473 3588 684 1223
εξακολουθήσουσιν αυτών ταις απωλείαις† δι'
shall follow after them in the destructions, through

3739 3588 3598 3588 225 987
ους η οδός της αληθείας βλασφημηθήσεται
whom the way of the truth shall be blasphemed.

2532 1722 4124 4112 3056
2:3 και εν πλεονεξία πλαστοίς λόγοις
And by a desire for wealth, with shaped words,

1473-1710 3739 3588 2917
υμάς εμπορεύσονται οις το κρίμα
they shall make trade of you – ones for whom the judgment

1597 3756-691 2532 3588 684-1473 3756-3573
έκπαλαι ουκ αργεί και η απώλεια αυτών ου νυστάζει
of old *is* not idle, and their destruction shall not slumber.

2:2 †*CP reads* ασελγείαις - lewdness.

1487-1063 3588 2316 32 264 3756-5339
2:4 ει γαρ ο θεός αγγέλων αμαρτησάντων ουκ εφείσατο
For since God [[2]of angels [3]sinning [1]spared not],

235 4577 2217 5020 3860
αλλὰ σειραίς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν
but in chains *of the* infernal region† delivered *them* up

1519 2920 5083 2532 744 2889
εις κρίσιν τετηρημένους **2:5** και αρχαίου κόσμου
for [[2]judgment [1]being kept for]; and *the* ancient world

3756-5339 235 3590 * 1343
ουκ εφείσατο αλλὰ όγδοον Νώε δικαιοσύνης
he spared not, but [[3]*the* eighth [2]Noah [5]of righteousness

2783 5442 2627 2889 765
κήρυκα εφύλαξε κατακλυσμὸν κόσμω ασεβών
[4]herald [1]kept], [[2]a flood [3]in *the* world [4]for impious ones

1863 2532 4172 * 2532 *
επάξας **2:6** και πόλεις Σοδόμων και Γομόρρας
[1]having brought]; and *the* cities of Sodom and Gomorrah

5077 2692 2632
τεφρώσας καταστροφή κατέκρινεν
having reduced to ashes, [[2]by a final event [1]he condemned],

5262 3195 764 5087
υπόδειγμα μελλόντων ασεβείν τεθεικώς
[[2]an example [3]for *the* ones being about [4]to be impious [1]having set];

2532 1342 * 2669 5259 3588 3588 113
2:7 και δίκαιον Λωτ καταπονούμενον υπὸ της των αθέσμων
and [[2]*the* just [3]Lot [4]being harassed [5]by [6]the [7]unlawful ones

1722 766 391 4506 990-1063 2532
εν ασελγεία αναστροφής ερρύσατο **2:8** βλέμματι γαρ και
[8]in [9]lewdness [10]of behavior [1]rescued], (for by sight and

189 3588 1342 1460 1722 1473 2250 1537
ακοή ο δίκαιος εγκατοικών εν αυτοίς ημέραν εξ
hearing, the just one dwelling among them, day *by*

2250 5590 1342 459 2041 928
ημέρας ψυχὴν δικαίαν ανόμοις έργοις εβασάνιζεν
day [[3]soul [2]*his* just [4]*by their* lawless [5]works [1]tormented]) –

1492-2962 2152 1537 3986
2:9 οίδε κύριος ευσεβείς εκ πειρασμών
but the Lord knows [[2]*the* pious [3]from out of [4]tests

4506 94-1161 1519 2250 2920
ρύεσθαι αδίκους δε εις ημέραν κρίσεως
[1]to rescue], and *the* unrighteous [[2]for [3]a day [4]of judgment

2849 5083 3122-1161 3588 3694
κολαζομένους τηρείν **2:10** μάλιστα δε τους οπίσω
[5]being punished [1]to keep]; and especially the ones [[2]after

4561 1722 1939 3394 4198 2532
σαρκὸς εν επιθυμία μιασμού πορευομένους και
[3]*the* flesh [4]in [5]a desire [6]for defilement [1]going], and

2963 2706 5113 829 1391
κυριότητος καταφρονούντας τολμηταί αυθάδεις δόξας
[[2]lordship [1]disdaining]; daring, self-willed, [[3]glories

3756-5141 987 3699 32
ου τρέμουσι βλασφημούντες **2:11** όπου άγγελοι
[1]they tremble not [2]*in* blaspheming], where angels

2479 2532 1411 3173 1510.6 3756 5342 2596
ισχύϊ και δυνάμει μείζονες όντες ου φέρουσι κατ'
[[2]in strength [3]and [5]power [4]greater [1]being] *do* not bring against

1473 3844 2962 989 2920 3778-1161
αυτών παρὰ κυρίω βλάσφημον κρίσιν **2:12** ούτοι δε
them before *the* Lord a blasphemous case. But these,

5613 249 2226 5446 1080
ως άλογα ζώα φυσικὰ γεγεννημένα
(as [[2]illogical [3]living creatures [1]physical], engendered

1519 259 2532 5356 1722 3739 50
εις άλωσιν και φθορὰν εν οις αγνοούσι
for conquest and corruption in [[2]what [3]they know not

987 1722 3588-5356-1473 2704
βλασφημούντες εν τη φθορὰ αυτών καταφθαρήσονται
[1]blaspheming]), in their corruption shall be laid waste,

2865 3408 93 2237
2:13 κομιούμενοι μισθὸν αδικίας ηδονὴν
carrying a wage of unrighteousness; [[4]satisfaction

2233 3588 1722-2250 5172 4695 2532 3470
ηγούμενοι την εν ημέρα τρυφὴν σπίλοι και μώμοι
[1]esteeming [2]the [3]daily] a delicacy – stains and blemishes,

1792 1722 3588 539-1473 4910 1473
εντρυφώντες εν ταις απάταις αυτών συνευωχούμενοι υμὶν
reveling in their deceptions, feasting together with you,

3788 2192 3324 3428 2532
2:14 οφθαλμούς έχοντες μεστούς μοιχαλίδος και
[[2]eyes [1]having] full of an adulterous one, and

2:4 †*or* Tartarus. See #5019.1

180 266 1185 5590 793
ακαταπαύστους αμαρτίας δελεάζοντες ψυχὰς αστηρίκτους
ceaseless of sin; entrapping [[2]souls [1]unstable];
2588 1128 4124 2192
καρδίαν γεγυμνασμένην πλεονεξίας έχοντες
[[2]a heart [3]being exercised [4]for a desire for wealth [1]having];
2671 5043 2641 3588 2117 3598
κατάρας τέκνα **2:15** καταλιπόντες την ευθείαν οδὸν
[[2]of curse [1]children]. Leaving behind the straight way,
4105 1811 3588 3598 3588 *
επλανήθησαν εξακολουθήσαντες τη οδῶ του Βαλαὰμ
they wandered, following after the way of Balaam
3588 * 3739 3408 93 25
του Βοσόρ ος μισθὸν αδικίας ηγάπησεν
the *son of* Bosor, who [[2]*the* wage [3]of unrighteousness [1]loved];
1649 1161 2192 2398 3892 5268
2:16 ἔλεγξιν δε έσχεν ιδίας παρανομίας υποζύγιον
[[3]rebuke [1]but [2]had] of his own unlawfulness – [[2]beast of burden
880 1722 444 5456 5350 2967 3588
ἄφωνον εν ανθρώπου φωνὴ φθεγξάμενον εκώλυσε την
[1]a voiceless] in a man's voice uttering a sound restrained the
3588 4396 3913 3778 1510.2.6 4077
του προφήτου παραφρονίαν **2:17** ούτοί εισι πηγαί
[[2]of the [3]prophet [1]ranting]. These are [[2]springs
504 3507 5259 2978 1643 3739
ἄνυδροι νεφέλαι υπὸ λαίλαπος ελαυνόμεναι οις
[1]waterless], clouds [[2]by [3]a tempest [1]being driven], ones to whom
3588 2217 3588 4655 1519 165 5083
ο ζόφος του σκότους εις αιῶνα τετήρηται
the infernal region of darkness [[2]into [3]*the* eon [1]is kept].
5246-1063 3153 5350 1185
2:18 υπέρογκα γαρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν
For [[2]pompous [4]of folly [1]uttering [3]sounds], they entrap
1722 1939 4561 766 3588 3689
εν επιθυμίαις σαρκὸς ασελγείαις τους ὄντως†
by *the* desires of *the* flesh, in lewdnesses, the ones *who* really
668 3588 1722 4106 390
αποφυγόντας τους εν πλάνη αναστρεφομένους
escaped *from* the ones [[2]in [3]delusion [1]behaving],
1657 1473 1861 1473
2:19 ελευθερίαν αυτοίς επαγγελλόμενοι αυτοί
[[2]freedom [3]to them [1]*while* promising] – *but* they *themselves*
1401 5224 3588 5356 3739-1063 5100
δούλοι υπάρχοντες της φθοράς ω γαρ τις
[[2]bondmen [1]being] of corruption; for by whom anyone
2274 3778 2532 1402 1487-1063
ήττηται τούτω και δεδούλωται **2:20** ει γαρ†
has been vanquished, by this one even he is enslaved. For if
668 3588 3393 3588 2889 1722
αποφυγόντες τα μιάσματα του κόσμου εν
they having escaped the defilements of the world in
1922 3588 2962 2532 4990 * 5547
επιγνώσει του κυρίου και σωτήρος Ιησού χριστού
the full knowledge of the Lord and deliverer Jesus Christ,
3778-1161 3825 1707 2274
τούτοις δε πάλιν εμπλακέντες ηττώνται
and in these *things* again being entangled are vanquished,
1096 1473 3588 2078 5501 3588 4413
γέγονεν αυτοίς τα έσχατα χείρονα των πρώτων
[[3]has become [4]to them [1]the [2]last] worse than the first.
2908 1063 1510.7.3 1473 3361-1921 3588
2:21 κρείττον γαρ ην αυτοίς μη επεγνωκέναι την
[[3]better [1]For [2]it was] for them to have not known the
3598 3588 1343 2228 1921 1994
οδὸν της δικαιοσύνης η επιγνούσιν επιστρέψαι
way of righteousness, than having known, to have turned
1537 3588 3860 1473 39 1785
εκ της παραδοθείσης αυτοίς αγίας εντολής
from out of the [[3]delivered [4]to them [1]holy [2]commandment].
4819-1161 1473 3588 3588 227
2:22 συμβέβηκε δε αυτοίς το της αληθούς
But has come to pass to them the *word* of the true
3942 2965 1994 1909 3588-2398 1829
παροιμίας κύων επιστρέψας επὶ το ίδιον εξέραμα
proverb, A dog having returned unto its own excrement†,
2532 5300 3068 1519 2946 1004
και υς λουσαμένη εις κύλισμα βορβόρου
and [[2]pig [1]a bathed] unto wallowing in mire.

2:18 †*CP reads* **ολίγον** - a little.

2:20 †*CP* **οι γαρ** - for the ones.

2:22 †*See Pr. 26:11.*

CHAPTER 3

Regarding the Last Days

3778 2235 27 1208 1473 1125
3:1 ταύτην ήδη αγαπητοί δευτέραν υμίν γράφω
This already, beloved, a second [[3]to you [2]I write
1992 1722 3739 1326 1473 1722 5280 3588
επιστολὴν εν αις διεγείρω υμών εν υπομνήσει την
[1]letter] (in which I awaken your [[3]in [4]recollection
1506 1271 3403 3588 4280
ειλικρινὴ διάνοιαν **3:2** μνησθήναι των προειρημένων
[1]honest [2]consideration]), to remember the before described
4487 5259 3588 39 4396 2532 3588 3588 652
ρημάτων υπὸ των αγίων προφητών και της των αποστόλων
sayings by the holy prophets, and of the [[7]the [8]apostles
1473 1785 3588 2962 2532 4990 3778
ημών εντολής του κυρίου και σωτήρος **3:3** τούτο
[6]of us [1]commandment [2]of the [3]Lord [4]and [5]deliverer]. This
4412 1097 3754 2064 1909 2078 3588
πρώτον γινώσκοντες ότι ελεύσονται επ' εσχάτων των
first knowing, that [[2]will come [3]at [4]*the* last [5]of the
2250 1703 2596 3588 2398-1473 1939
ημερών εμπαίκται κατὰ τας ιδίας αυτών επιθυμίας
[6]days [1]mockers], [[2]according to [3]their own [4]lusts
4198 2532 3004 4226 1510.2.3 3588 1860 3588
πορευόμενοι **3:4** και λέγοντες που εστὶν η επαγγελία της
[1]going], and saying, Where is the promise
3952-1473 575 3739 1063 3588 3962
παρουσίας αυτού αφ' ης γαρ οι πατέρες
of his arrival? [[2]from [3]of which *time* [1]For] the fathers
2837 3956 3779 1265 575 746
εκοιμήθησαν πάντα ούτως διαμένει απ' αρχής
went to sleep, all *things* thus continue from *the* beginning
2937 2990 1063 1473 3778 2309 3754
κτίσεως **3:5** λανθάνει γαρ αυτοὺς τούτο θέλοντας ότι
of creation. [[3]escaped [5]notice [1]For [4]their [2]this] willingly; that
3772 1510.7.6 1597 2532 1093 1537 5204 2532 1223
ουρανοί ήσαν έκπαλαι και γη εξ ύδατος και δι'
heavens were of old, and earth from out of water and through
5204 4921 3588 3588 2316-3056 1223
ύδατος συνεστώσα τω του θεού λόγω **3:6** δι'
water stood together by the word of God, on account of
3739 3588 5119 2889 5204 2626
ων ο τότε κόσμος ύδατι κατακλυσθείς
which *things* the [[2]then [1]world [5]by water [4]having been flooded
622 3588-1161 3568 3772 2532 3588 1093 3588
απώλετο **3:7** οι δε νυν ουρανοί και η γη τω
[3]perished]. But the present heavens and the earth, in the
1473 3056 2343-1510.2.6 4442 5083 1519
αυτού λόγω τεθησαυρισμένοι εισί πυρὶ τηρούμενοι εις
same word are treasured up for fire, being kept for
2250 2920 2532 684 3588 765 444
ημέραν κρίσεως και απωλείας των ασεβών ανθρώπων
a day of judgment and destruction of the impious men.
1520-1161-3778 3361 2990 1473 27 3754 1520
3:8 εν δε τούτο μη λανθανέτω υμάς αγαπητοί ότι μία
But in this, let it not be unaware to you, beloved, that one
2250 3844 2962 5613 5507 2094 2532 5507
ημέρα παρὰ κυρίω ως χίλια έτη και χίλια
day with *the* Lord *is* as a thousand years, and a thousand
2094 5613 2250 1520 3756 1019 3588 2962 3588
έτη ως ημέρα μία **3:9** ου βραδύνει ο κύριος της
years as [[2]day [1]one]. [[3]*is* not [4]slow [1]The [2]Lord]
1860 5613 5100 1022 2233 235 3114
επαγγελίας ως τινες βραδυτήτα ηγούνται αλλὰ μακροθυμεί
of promise, as some [[2]slowness [1]esteem], but is long-suffering
1519 1473 3361 1014 5100 622 235
εις ημάς μη βουλόμενός τινας απολέσθαι αλλὰ
towards us, not willing for anyone to perish but
3956 1519 3341 5562 2240-1161
πάντας εις μετάνοιαν χωρήσαι **3:10** ήξει δε
for all [[2]for [3]repentance [1]to have space]. But shall come
3588 2250 2962 5613 2812 1722 3571 1722 3588
η ημέρα κυρίου ως κλέπτης εν νυκτί εν η
the day of *the* Lord as a thief in *the* night, in which
3588 3772 4500 3928 4747-1161
οι ουρανοί ροιζηδὸν παρελεύσονται στοιχεία δε
the heavens by a loud noise shall pass away, and *the* elements

2741 3089 2532 1093 2532 3588
καυσούμενα λυθήσονται και γη και τα
being destroyed by fire shall be loosed, and *the* earth and the

1722 1473 2041 2618 3778 3767
εν αυτή έργα κατακαήσεται **3:11** τούτων ουν
[[2]in [3]it [1]works] shall be incinerated. These *things* then

3956 3089 4217 1163 5224-1473
πάντων λυομένων ποταπούς δει υπάρχειν υμάς
all being loosed, what kind *of persons* must you be

1722 39 391 2532 2150 4328 2532
εν αγίαις αναστροφαίς και ευσεβείαις **3:12** προσδοκώντας και
in holy behavior and piety, expecting and

4692 3588 3952 3588 3588 2316-2250 1223 3739
σπεύδοντας την παρουσίαν της του θεού ημέρας δι' ην
hastening the arrival of the day of God, by which

3772 4448 3089 2532 4747
ουρανοί πυρούμενοι λυθήσονται και στοιχεία
the heavens being set on fire shall be loosed, and *the* elements

2741 5080 2537-1161
καυσούμενα τακήσεται **3:13** καινούς δε
being destroyed by fire shall melt away? But new

3772 2532 1093 2537 2596 3588 1862-1473
ουρανούς και γην καινήν κατά το επάγγελμα αυτού
heavens and [[2]earth [1]a new]†, according to his declaration,

4328 1722 3739 1343 2730 1352
προσδοκώμεν εν οις δικαιοσύνη κατοικεί **3:14** διό
we expect, in which righteousness dwells. Therefore,

27 3778 4328 4704 784 2532
αγαπητοί ταύτα προσδοκώντες σπουδάσατε άσπιλοι και
beloved, these *things* expecting, endeavor [[3]spotless [4]and

298 1473 2147 1722 1515 2532
αμώμητοι αυτώ ευρεθήναι εν ειρήνη **3:15** και
[5]without blemish [2]by him [1]to be found] in peace! And

3588 3588 2962-1473 3115 4991 2233
την του κυρίου ημών μακροθυμίαν σωτηρίαν ηγείσθε
[[2]the [5]of our Lord [3]long-suffering [4]deliverance [1]esteem];

2531 2532 3588 27-1473 80 * 2596
καθώς και ο αγαπητός ημών αδελφός Παύλος κατά
as also our beloved brother Paul, according to

3588 1473 1325 4678 1125 1473 5613
την αυτώ δοθείσαν σοφίαν έγραψεν υμίν **3:16** ως
the [[3]to him [2]given [1]wisdom] wrote to you, as

2532 1722 3956 3588 1992 2980 1722 1473
και εν πάσαις ταις επιστολαίς λαλών εν αυταίς
also in all the letters, speaking in them

4012 3778 1722 3739 1510.2.3 1425
περί τούτων εν οις έστι δυσνόητά
concerning these *things*, in which [[2]are [3]hard to comprehend

5100 3739 3588 261 2532 793 4761
τινα α οι αμαθείς και αστήρικτοι στρεβλούσιν
[1]some *things*], which the illiterate and unstable make crooked,

5613 2532 3588 3062 1124 4314 3588 2398-1473
ως και τας λοιπάς γραφάς προς την ιδίαν αυτών
as also the rest of scriptures, to their own

684 1473 3767 27 4267
απώλειαν **3:17** υμείς ουν αγαπητοί προγινώσκοντες
destruction. You then, beloved, foreknowing,

5442 2443 3361 3588 3588 113
φυλάσσεσθε ίνα μη τη των αθέσμων
guard that not by the [[2]of the [3]unlawful ones

4106 4879 1601 3588-2398
πλάνη συναπαχθέντες εκπέσητε του ιδίου
[1]delusion] having been led away, you should fall from your own

4740 837-1161 1722 5484 2532 1108
στηριγμού **3:18** αυξάνετε δε εν χάριτι και γνώσει
steadfastness! But grow in *the* favor and knowledge

3588 2962-1473 2532 4990 * 5547 1473
του κυρίου ημών και σωτήρος Ιησού χριστού αυτώ
of our Lord and deliverer Jesus Christ! To him

3588 1391 2532 3568 2532 1519 2250 165 281
η δόξα και νυν και εις ημέραν αιώνος αμήν
be the glory both now and into day of eon. Amen.

3:13 †*See Is. 65:17, 66:22.*

1 JOHN

CHAPTER 1

Fellowship with Jesus

3739 1510.7.3 575 746 3739
1:1 ο ην απ' αρχής ο
Which was from *the* beginning, which

191 3739 3708 3588 3788-1473 3739
ακηκόαμεν ο εωράκαμεν τοις οφθαλμοίς ημών ο
we have heard, which we have seen *with* our eyes, which

2300 2532 3588 5495-1473 5584
εθεασάμεθα και αι χείρες ημών εψηλάφησαν
we were spectators of, and our hands handled,

4012 3588 3056 3588 2222 2532 3588 2222
περί του λόγου της ζωής **1:2** και η ζωή
concerning the word of the life, (and the life

5319 2532 3708 2532 3140 2532
εφανερώθη και εωράκαμεν και μαρτυρούμεν και
was made manifest, and we have seen, and bear witness, and

2605 1473 3588 2222 3588 166 3748 1510.7.3
καταγγέλλομεν† υμίν την ζωήν την αιώνιον ήτις ην
announce to you the life eternal which was

4314 3588 3962 2532 5319 1473 3739
προς τον πατέρα και εφανερώθη ημίν **1:3** ο
with the father and was made manifest to us), which

3708 2532 191 518 1473 2443 2532
εωράκαμεν και ακηκόαμεν απαγγέλλομεν υμίν ίνα και
we have seen and have heard we report to you, that also

1473 2842 2192 3326 1473 2532 3588 2842
υμείς κοινωνίαν έχητε μεθ' ημών και η κοινωνία
you [[2]fellowship [1]should have] with us; and [[2]the [3]fellowship

1161 3588 2251 3326 3588 3962 2532 3326 3588
δε η ημετέρα μετά του πατρός και μετά του
[1]indeed], the one ours, *is* with the father, and with

5207-1473 * 5547 2532 3778 1125
υιού αυτού Ιησού χριστού **1:4** και ταύτα γράφομεν
his son Jesus Christ. And these *things* we write

1473 2443 3588 5479-1473 1510.3-4137 2532 3778
υμίν ίνα η χαρά ημών η πεπληρωμένη **1:5** και αύτη
to you, that our joy *is* being full. And this

1510.2.3 3588 1860 3739 191 575 1473 2532
εστίν η επαγγελία ην ακηκόαμεν απ' αυτού και
is the promise which we have heard from him and

312 1473 3754 3588 2316 5457-1510.2.3 2532 4653
αναγγέλλομεν υμίν ότι ο θεός φως εστί και σκοτία
announce to you, that God is light, and darkness

1722 1473 3756-1510.2.3 3762 1437 2036
εν αυτώ ουκ έστιν ουδεμία **1:6** εάν είπωμεν
[[3]in [4]him [1]is not [2]in any way]. If we should say

3754 2842 2192 3326 1473 2532 1722 3588 4655
ότι κοινωνίαν έχομεν μετ' αυτού και εν τω σκότει
that [[2]fellowship [1]we have] with him, and in the darkness

4043 5574 2532 3756-4160 3588 225
περιπατώμεν ψευδόμεθα και ου ποιούμεν την αλήθειαν
should walk, we lie and do not observe the truth.

1437-1161 1722 3588 5457 4043 5613 1473 1510.2.3
1:7 εάν δε εν τω φωτί περιπατώμεν ως αυτός εστιν
But if [[2]in [3]the [4]light [1]we should walk], as he is

1722 3588 5457 2842 2192 3326 240 2532
εν τω φωτί κοινωνίαν έχομεν μετ' αλλήλων και
in the light, [[2]fellowship [1]we have] with one another, and

3588 129 * 5547 3588 5207-1473 2511 1473
το αίμα Ιησού χριστού του υιού αυτού καθαρίζει ημάς
the blood of Jesus Christ his son cleanses us

575 3956 266 1437 2036 3754 266
από πάσης αμαρτίας **1:8** εάν είπωμεν ότι αμαρτίαν
from all sin. If we should say that [[2]sin

3756-2192 1438-4105 2532 3588 225 3756-1510.2.3
ουκ έχομεν εαυτούς πλανώμεν και η αλήθεια ουκ έστιν
[1]we do not have], we mislead ourselves, and the truth is not

1722 1473 1437 3670 3588 266-1473
εν ημίν **1:9** εάν ομολογώμεν τας αμαρτίας ημών
in us. If we should acknowledge our sins,

4103-1510.2.3 2532 1342 2443 863 1473
πιστός εστι και δίκαιος ίνα αφή ημίν
he is trustworthy and just that he should have forgiven to us

1:2 †*CP* επαγγελλομεν - we report.

3588 266 2532 2511 1473 575 3956 93
τας αμαρτίας και καθαρίση ημάς από πάσης αδικίας
the sins, and should have cleansed us from all iniquity.

1437 2036 3754 3756-264 5583 4160
1:10 εάν είπωμεν ότι ουχ ημαρτήκαμεν ψεύστην ποιούμεν
If we should say that we sinned not, [[3]a liar [1]we make

1473 2532 3588 3056-1473 3756-1510.2.3 1722 1473
αυτόν και ο λόγος αυτού ουκ έστιν εν ημίν
[2]him], and his word is not in us.

CHAPTER 2

Abiding in Christ

5040-1473 3778 1125 1473 2443 3361
2:1 τεκνία μου ταύτα γράφω υμίν ίνα μη
My sons, these *things* I write to you, that you should not

264 2532 1437 5100 264 3875 2192 4314 3588
αμάρτητε και εάν τις αμάρτη παράκλητον έχομεν προς τον
sin. And if any should sin, [[2]a comforter [1]we have] with the

3962 * 5547 1342 2532 1473 2434-1510.2.3
πατέρα Ιησούν χριστόν δίκαιον 2:2 και αυτός ιλασμός εστι
father – Jesus Christ *the* just one. And he is atonement

4012 3588 266-1473 3756 4012 3588 2251 1161 3440
περί των αμαρτιών ημών ου περί των ημετέρων δε μόνον
for our sins; [[2]not [4]for [5]ours [1]but [3]only],

235 2532 4012 3650-3588 2889 2532 1722 3778 1097
αλλά και περί όλου του κόσμου 2:3 και εν τούτω γινώσκομεν
but also for the whole world. And by this we know

3754 1097 1473 1437 3588 1785 1473 5083
ότι εγνώκαμεν αυτόν εάν τας εντολάς αυτού τηρώμεν
that we have known him, if the commandments of his we keep.

3588 3004 1097 1473 2532 3588 1785-1473
2:4 ο λέγων έγνωκα αυτόν και τας εντολάς αυτού
The one saying, I know him, and [[2]his commandments

3361-5083 5583-1510.2.3 2532 1722 3778 3588 225
μη τηρών ψεύστης εστί και εν τούτω η αλήθεια
[1]*is* not keeping], is a liar, and [[4]in [5]this one [1]the [2]truth

3756-1510.2.3 3739-1161 302 5083 1473 3588 3056
ουκ έστιν 2:5 ος δ' αν τηρή αυτού τον λόγον
[3]is not]. But who ever should give heed of his word,

230 1722 3778 3588 26 3588 2316 5048 1722
αληθώς εν τούτω η αγάπη του θεού τετελείωται εν
truly in this one the love of God has been perfected. By

3778 1097 3754 1722 1473 1510.2.4 3588 3004
τούτω γινώσκομεν ότι εν αυτώ εσμέν 2:6 ο λέγων
this we know that [[2]in [3]him [1]we are]. The one saying

1722 1473 3306 3784 2531 1565 4043 2532
εν αυτώ μένειν οφείλει καθώς εκείνος περιεπάτησε και
[[2]in [3]him [1]*to be* abiding], ought as that one walked, also

1473 3779 4043 80 3756 1785
αυτός ούτω περιπατείν 2:7 αδελφοί ουκ εντολήν
himself so to walk. Brothers, [[2]*do* not [6]commandment

2537 1125 1473 235 1785 3820 3739
καινήν γράφω υμίν αλλ' εντολήν παλαιάν ην
[5]a new [1]I [3]write [4]to you], but [[2]commandment [1]an old] which

2192 575 746 3588 1785 3588 3820
είχετε απ' αρχής η εντολή η παλαιά
you had from *the* beginning. The [[2]commandment [1]old]

1510.2.3 3588 3056 3739 191 575 746 3825
εστιν ο λόγος ον ηκούσατε απ' αρχής 2:8 πάλιν
is the word which you heard from *the* beginning. Again,

1785 2537 1125 1473 3739 1510.2.3 227 1722
εντολήν καινήν γράφω υμίν ο εστιν αληθές εν
[[2]commandment [1]a new] I write to you, which is true in

1473 2532 1722 1473 3754 3588 4653 3855 2532 3588 5457
αυτώ και εν υμίν ότι η σκοτία παράγεται και το φως
him, and in you, for the darkness passes away, and the [[2]light

3588 228 2235 5316 3588 3004 1722 3588
το αληθινόν ήδη φαίνει 2:9 ο λέγων εν τω
[1]true] already shines forth. The one saying [[2]in [3]the

5457 1510.1 2532 3588 80-1473 3404 1722 3588 4653
φωτί είναι και τον αδελφόν αυτού μισών εν τη σκοτία
[4]light [1]to be], and [[2]his brother [1]detests], [[2]in [3]the [4]darkness

1510.2.3 2193 737 3588 25 3588 80-1473 1722
εστίν έως άρτι 2:10 ο αγαπών τον αδελφόν αυτού εν
[1]is] until now. The one loving his brother [[2]in

3588 5457 3306 2532 4625 1722 1473 3756-1510.2.3
τω φωτί μένει και σκάνδαλον εν αυτώ ουκ έστιν
[3]the [4]light [1]abides], and [[2]a cause of offence [3]in [4]him [1]there is not].

3588-1161 3404 3588 80-1473 1722 3588 4653
2:11 ο δε μισών τον αδελφόν αυτού εν τη σκοτία
But the one detesting his brother [[2]in [3]the [4]darkness

1510.2.3 2532 1722 3588 4653 4043 2532 3756 1492 4226
εστί και εν τη σκοτία περιπατεί και ουκ οίδε που
[1]is], and in the darkness walks, and *does* not know where

5217 3754 3588 4653 5186 3588 3788-1473
υπάγει ότι η σκοτία ετύφλωσε τους οφθαλμούς αυτού
he goes, because the darkness blinded his eyes.

1125 1473 5040 3754 863 1473
2:12 γράφω υμίν τεκνία ότι αφέωνται υμίν
I write to you, sons, for [[3]have been forgiven [4]to you

3588 266 1223 3588 3686-1473 1125 1473
αι αμαρτίαι διά το όνομα αυτού 2:13 γράφω υμίν
[1]the [2]sins] through his name. I write to you,

3962 3754 1097 3588 575 746
πατέρες ότι εγνώκατε τον απ' αρχής
fathers, because you have known the one from *the* beginning.

1125 1473 3495 3754 3528 3588
γράφω υμίν νεανίσκοι ότι νενικήκατε τον
I write to you, young men, because you have overcome the

4190 1125 1473 3813 3754 1097 3588
πονηρόν γράφω υμίν παιδία ότι εγνώκατε τον
wicked *one*. I write to you, children, because you have known the

3962 1125 1473 3962 3754 1097
πατέρα 2:14 †έγραψα υμίν πατέρες ότι εγνώκατε
father. I wrote to you, fathers, because you have known

3588 575 746 1125 1473 3495 3754
τον απ' αρχής†† έγραψα υμίν νεανίσκοι ότι
the one from *the* beginning. I wrote to you, young men, because

2478-1510.2.5 2532 3588 3056 3588 2316 1722 1473 3306 2532
ισχυροί εστε και ο λόγος του θεού εν υμίν μένει και
you are strong, and the word of God [[2]in [3]you [1]abides], and

3528 3588 4190
νενικήκατε τον πονηρόν
you have overcome the wicked *one*.

Love Not the World

3361 25 3588 2889 3366 3588 1722 3588
2:15 μη αγαπάτε τον κόσμον μηδέ τα εν τω
Do not love the world, nor the *things* in the

2889 1437 5100 25 3588 2889 3756-1510.2.3 3588 26
κόσμω εάν τις αγαπά τον κόσμον ουκ έστιν η αγάπη
world! If anyone should love the world, [[5]is not [1]the [2]love

3588 3962 1722 1473 3754 3956 3588 1722 3588 2889
του πατρός εν αυτώ 2:16 ότι παν το εν τω κόσμω
[3]of the [4]father] in him. For every *thing* in the world –

3588 1939 3588 4561 2532 3588 1939 3588 3788
η επιθυμία της σαρκός και η επιθυμία των οφθαλμών
the desire of the flesh, and the desire of the eyes,

2532 3588 212 3588 979 3756-1510.2.3 1537
και η αλαζονεία του βίου ουκ έστιν εκ
and the ostentatiousness of existence, is not from out of

3588 3962 235 1537 3588 2889 1510.2.3 2532 3588
του πατρός αλλ' εκ του κόσμου εστί 2:17 και ο
the father, but [[2]from out of [3]the [4]world [1]is]. And the

2889 3855 2532 3588 1939 1473 3588-1161 4160
κόσμος παράγεται και η επιθυμία αυτού ο δε ποιών
world passes away, and the desire of it; but the one doing

3588 2307 3588 2316 3306 1519 3588 165 3813
το θέλημα του θεού μένει εις τον αιώνα 2:18 παιδία
the will of God abides into the eon. Children,

2078 5610 1510.2.3 2532 2531 191 3754 3588 500
εσχάτη ώρα εστί και καθώς ηκούσατε ότι ο αντίχριστος
[[2]*the* last [3]hour [1]it is]; and as you heard that the antichrist

2064 2532 3568 500 4183 1096 3606
έρχεται και νυν αντίχριστοι πολλοί γεγόνασιν όθεν
comes, and now [[2]antichrists [1]many] exist; whereupon

1097 3754 2078 5610 1510.2.3 1537 1473
γινώσκομεν ότι εσχάτη ώρα εστίν 2:19 εξ ημών
we know that [[2]*the* last [3]hour [1]it is]. From out of us

1831 235 3756-1510.7.6 1537 1473 1487-1063
εξήλθον αλλ' ουκ ήσαν εξ ημών ει γαρ
they went forth, but they were not from out of us. For if

1510.7.6 1537 1473 3306-302 3326 1473
ήσαν εξ ημών μεμενήκεισαν αν μεθ' ημών
they were from out of us, they would have remained with us.

235 2443 5319 3754 3756 1510.2.6
αλλ' ινα φανερωθώσιν ότι ουκ εισί
But *it was* that they should be made manifest that [[3]not [2]are

3956 1537 1473 2532 1473 5545 2192
πάντες εξ ημών 2:20 και υμείς χρίσμα έχετε
[1]all] from out of us. And you [[2]an anointing [1]have]

2:14 †—††*CP omits*.

575 3588 39 2532 1492 3956 3756-1125 1473
απὸ του αγίου και οίδατε πάντα 2:21 ουκ έγραψα υμίν
from the holy *one*, and you know all *things*. I wrote not to you

3754 3756-1492 3588 225 235 3754 1492
ότι ουκ οίδατε την αλήθειαν αλλ' ότι οίδατε
because you know not the truth, but because you do know

1473 2532 3754 3956 5579 1537 3588 225 3756
αυτήν και ότι παν ψεύδος εκ της αληθείας ουκ
it, and that every lie [[3]from out of [4]the [5]truth [2]not

1510.2.3 5100 1510.2.3 3588 5583 1508 3588 720
έστι 2:22 τις εστιν ο ψεύστης ει μη ο αρνούμενος
[1]is]. Who is the liar, if not the one denying, *saying*

3754 * 3756-1510.2.3 3588 5547 3778 1510.2.3 3588 500
ότι Ιησούς ουκ έστιν ο† χριστός ούτός εστιν ο αντίχριστος
that, Jesus is not the Christ? This is the antichrist,

3588 720 3588 3962 2532 3588 5207 3956 3588
ο αρνούμενος τον πατέρα και τον υιόν 2:23 πας ο
the one denying the father and the son. Every *one*

720 3588 5207 3761 3588 3962 2192 1473 3767
αρνούμενος τον υιόν ουδέ τον πατέρα έχει 2:24 υμείς ούν
denying the son, neither [[2]the [3]father [1]has]. You then,

3739 191 575 746 1722 1473 3306 1437
ο ηκούσατε απ' αρχής εν υμίν μενέτω εάν
what you heard from *the* beginning, [[2]in [3]you [1]let it abide]! If

1722 1473 3306 3739 575 746 191
εν υμίν μείνη ο απ' αρχής ηκούσατε
[[6]in [7]you [5]should abide [1]what [3]from [4]*the* beginning [2]you heard],

2532 1473 1722 3588 5207 2532 1722 3588 3962 3306
και υμείς εν τω υιώ και εν τω πατρί μενείτε
then you [[2]in [3]the [4]son [5]and [6]in [7]the [8]father [1]shall abide].

2532 3778 1510.2.3 3588 1860 3739 1473 1861
2:25 και αύτη εστίν η επαγγελία ην αυτός επηγγείλατο
And this is the promise which he promised

1473 3588 2222 3588 166 3778 1125 1473
ημίν την ζωήν την αιώνιον 2:26 ταύτα έγραψα υμίν
to us – the life eternal. These *things* I wrote to you

4012 3588 4105 1473 2532 1473 3588
περί των πλανώντων υμάς 2:27 και υμείς το
concerning the ones misleading you. And you – the

5545 3739 2983 575 1473 1722 1473 3306 2532
χρίσμα ο ελάβετε απ' αυτού εν υμίν μένει και
anointing which you received from him [[2]in [3]you [1]abides], and

3756 5532 2192 2443 5100 1321 1473 235 5613
ου χρείαν έχετε ίνα τις διδάσκη υμάς αλλ' ως
[[2]not [3]a need [1]you have] that any should teach you. But as

3588 1473 5545 1321 1473 4012 3956 2532
το αυτό χρίσμα διδάσκει υμάς περί πάντων και
the same anointing teaches you concerning all *things*, and

227-1510.2.3 2532 3756-1510.2.3 5579 2532 2531 1321 1473
αληθές εστι και ουκ έστι ψεύδος και καθώς εδίδαξεν υμάς
is true, and is not a lie, and as it taught you,

3306 1722 1473 2532 3568 5040 3306 1722
μενείτε εν αυτώ 2:28 και νυν τεκνία μένετε εν
you shall abide in him. And now, sons, abide in

1473 2443 3752 5319 2192
αυτώ ίνα όταν φανερωθή έχωμεν
him, that whenever he should be made manifest, we should have

3954 2532 3361 153 575 1473
παρρησίαν και μη αισχυνθώμεν απ' αυτού
an open manner, and we should not be ashamed before him

1722 3588 3952-1473 1437 1492 3754 1342-1510.2.3
εν τη παρουσία αυτού 2:29 εάν ειδήτε ότι δίκαιός εστι
at his arrival! If you know that he is just,

1097 3754 3956 3588 4160 3588 1343 1537
γινώσκετε ότι πας ο ποιών την δικαιοσύνην εξ
you know that every *one* doing righteousness [[2]from out of

1473 1080
αυτού γεγέννηται
[3]him [1]is engendered].

CHAPTER 3

Be Imitators of Christ

1492 4217 26 1325 1473
3:1 ίδετε ποταπήν αγάπην δέδωκεν ημίν
Behold what kind of love [[3]has given [4]to us

3588 3962 2443 5043 2316 2564
ο πατήρ ίνα τέκνα θεού κληθώμεν
[1]the [2]father], that [[2]children [3]of God [1]we should be called]!

2:22 †*Ald. omits* **ο**.

1223 3778 3588 2889 3756 1097 1473 3754
διά τούτο ο κόσμος ου γινώσκει ημάς ότι
On account of this the world *does* not know us, because

3756-1097 1473 27 3568 5043 2316
ουκ έγνω αυτόν 3:2 αγαπητοί νυν τέκνα θεού
it did not know him. Beloved, now [[2]children [3]of God

1510.2.4 2532 3768 5319 5100 1510.8.4 1492-1161
εσμέν και ούπω εφανερώθη τι εσόμεθα οίδαμεν δε
[1]we are]; and not yet was it manifested what we will be. But we know

3754 1437 5319 3664 1473 1510.8.4
ότι εάν φανερωθή όμοιοι αυτώ εσόμεθα
that if he should be manifested, [[2]likened [3]to him [1]we will be];

3754 3708 1473 2531 1510.2.3 2532 3956 3588
ότι οψόμεθα αυτόν καθώς εστι 3:3 και πας ο
for we shall see him as he is. And every *one*

2192 3588 1680-3778 1909 1473 48 1438 2531
έχων την ελπίδα ταύτην επ' αυτώ αγνίζει εαυτόν καθώς
having this hope upon him purifies himself, as

1565 53-1510.2.3 3956 3588 4160 3588 266
εκείνος αγνός εστι 3:4 πας ο ποιών την αμαρτίαν
that one is pure. Every *one* committing sin

2532 3588 458 4160 2532 3588 266 1510.2.3 3588
και την ανομίαν ποιεί και η αμαρτία εστίν η
also [[2]lawlessness [1]commits], and sin is

458 2532 1492 3754 1565 5319
ανομία 3:5 και οίδατε ότι εκείνος εφανερώθη
lawlessness. And you know that that one was made manifest

2443 3588 266-1473 142 2532 266
ίνα τας αμαρτίας ημών άρη και αμαρτία
that [[2]our sins [1]he should lift away], and sin

1722 1473 3756 1510.2.3 3956 3588 1722 1473 3306
εν αυτώ ουκ έστι 3:6 πας ο εν αυτώ μένων
[[3]in [4]him [2]not [1]is]. Anyone [[2]in [3]him [1]abiding]

3756-264 3956 3588 264 3756 3708
ουχ αμαρτάνει πας ο αμαρτάνων ουχ εώρακεν
sins not. Anyone sinning *has* not seen

1473 3761 1097 1473 5040 3367 4105
αυτόν ουδέ έγνωκεν αυτόν 3:7 τεκνία μηδείς πλανάτω
him, nor has known him. Sons, let no one mislead

1473 3588 4160 3588 1343 1342-1510.2.3 2531
υμάς ο ποιών την δικαιοσύνην δίκαιός εστι καθώς
you! The one executing righteousness is just, as

1565 1342-1510.2.3 3588 4160 3588 266
εκείνος δίκαιός εστιν 3:8 ο ποιών την αμαρτίαν
that one is just. The one committing sin

1537 3588 1228 1510.2.3 3754 575 746 3588
εκ του διαβόλου εστίν ότι απ' αρχής ο
[[2]from out of [3]the [4]devil [1]is], for from *the* beginning the

1228 264 1519 3778 5319 3588 5207
διάβολος αμαρτάνει εις τούτο εφανερώθη ο υιός
devil sins. For this [[4]was made manifest [1]the [2]son

3588 2316 2443 3089 3588 2041 3588 1228
του θεού ίνα λύση τα έργα του διαβόλου
[3]of God], that he should loosen the works of the devil.

3956 3588 1080 1537 3588 2316 266
3:9 πας ο γεγεννημένος εκ του θεού αμαρτίαν
Anyone engendered from out of God [[3]sin

3756 4160 3754 4690-1473 1722 1473 3306
ου ποιεί ότι σπέρμα αυτού εν αυτώ μένει
[1]*does* not [2]commit]; for his seed [[2]in [3]him [1]abides];

2532 3756-1410 264 3754 1537 3588 2316
και ου δύναται αμαρτάνειν ότι εκ του θεού
and he is not able to sin, because [[2]from out of [3]God

1080
γεγέννηται
[1]he has been engendered].

Love the Brothers

1722 3778 5318-1510.2.3 3588 5043 3588 2316
3:10 εν τούτω φανερά εστι τα τέκνα του θεού
In this [[4]are apparent [1]the [2]children [3]of God],

2532 3588 5043 3588 1228 3956 3588 3361 4160
και τα τέκνα του διαβόλου πας ο μη ποιών
and the children of the devil. Every *one* not executing

1343 3756-1510.2.3 1537 3588 2316 2532 3588
δικαιοσύνην ουκ έστι εκ του θεού και ο
righteousness is not from out of God, even the one

3361 25 3588 80-1473 3754 3778 1510.2.3 3588
μη αγαπών τον αδελφόν αυτού 3:11 ότι αύτη εστίν η
not loving his brother. For this is the

31 3739 191 575 746 2443 25
αγγελία ην ηκούσατε απ' αρχής ίνα αγαπώμεν
message which you heard from *the* beginning, that we should love

240 3756 2531 * 1537 3588 4190
αλλήλους **3:12** ου καθώς Καϊν εκ του πονηρού
one another. Not as Cain, [[2]from out of [3]the [4]wicked one

1510.7.3 2532 4969 3588 80-1473 2532 5484-5100
ην και έσφαξε τον αδελφόν αυτού και χάριν τίνος
[1]*who* was] and slew his brother. And for what favor

4969 1473 3754 3588 2041-1473 4190-1510.7.3 3588-1161
έσφαξεν αυτόν ότι τα έργα αυτού πονηρά ην τα δε
did he slay him? For his works *were* wicked, but the ones

3588 80-1473 1342 3361-2296 80-1473
του αδελφού αυτού δίκαια **3:13** μη θαυμάζετε αδελφοί μου
of his brother just. Marvel not, my brothers,

1487 3404 1473 3588 2889 1473 1492 3754
ει μισεί υμάς ο κόσμος **3:14** ημείς οίδαμεν ότι
if [[3]detests [4]you [1]the [2]world]! We know that

3327 1537 3588 2288 1519 3588 2222
μεταβεβήκαμεν εκ του θανάτου εις την ζωήν
we have crossed over from out of death into life,

3754 25 3588 80 3588 3361 25 3588
ότι αγαπώμεν τους αδελφούς ο μη αγαπών τον
for we love the brothers. The one not loving the

80 3306 1722 3588 2288 3956 3588 3404
αδελφόν μένει εν τω θανάτω **3:15** πας ο μισών
brothers abides in death. Everyone detesting

3588 80-1473 443-1510.2.3 2532 1492 3754
τον αδελφόν αυτού ανθρωποκτόνος εστί και οίδατε ότι
his brother is a man-killer, and you know that

3956 443 3756 2192 2222 166 1722 1473
πας ανθρωποκτόνος ουκ έχει ζωήν αιώνιον εν αυτώ
every man-killer *does* not have life eternal [[2]in [3]him

3306 1722 3778 1097 3588 26 3588
μένουσαν **3:16** εν τούτω εγνώκαμεν την αγάπην του
[1]abiding]. By this we have known the love

2316 3754 1565 5228 1473 3588 5590-1473 5087
θεού† ότι εκείνος υπέρ ημών την ψυχήν αυτού έθηκε
of God, because that one [[3]for [4]us [2]his life [1]placed].

2532 1473 3784 5228 3588 80 3588 5590
και ημείς οφείλομεν υπέρ των αδελφών τας ψυχάς
And we ought [[3]for [4]the [5]brothers [2]*our* lives

5087 3739-1161 302 2192 3588 979 3588
τιθέναι **3:17** ος δ' αν έχη τον βίον του
[1]to place]. But who ever should have the livelihood of the

2889 2532 2334 3588 80-1473 5532 2192 2532
κόσμου και θεωρή τον αδελφόν αυτού χρείαν έχοντα και
world, and should view his brother [[2]need [1]having], and

2808 3588 4698-1473 575 1473 4459
κλείση τα σπλάγχνα αυτού απ' αυτού πως
should lock up his feelings of compassion from him, how *does*

3588 26 3588 2316 3306 1722 1473 5040-1473
η αγάπη του θεού μένει εν αυτώ **3:18** τεκνία μου
the love of God abide in him? My sons,

3361 25 3056 3366 1100 235 2041 2532
μη αγαπώμεν λόγω μηδέ γλώσση αλλ' έργω και
we should not love *in* word nor tongue, but in work and

225 2532 1722 3778 1097 3754 1537
αληθεία **3:19** και εν τούτω γινώσκομεν ότι εκ
truth. And in this we know that [[2]from out of

3588 225 1510.2.4 2532 1715 1473 3982 3588
της αληθείας εσμέν και έμπροσθεν αυτού πείσομεν τας
[3]the [4]truth [1]we are], and before him we shall yield

2588-1473 3754 1437 2607 1473 3588 2588
καρδίας ημών **3:20** ότι εάν καταγινώσκη ημών η καρδία
our hearts. For if [[3]should condemn [1]our [2]heart],

3754 3173 1510.2.3 3588 2316 3588 2588-1473
ότι μείζων εστίν ο θεός της καρδίας ημών
know that [[3]greater than [2]is [1]God] our heart,

2532 1097 3956 27 1437 3588 2588-1473
και γινώσκει πάντα **3:21** αγαπητοί εάν η καρδία ημών
and knows all *things*. Beloved, if our heart

3361-2607 1473 3954 2192 4314 3588
μη καταγινώσκη ημών παρρησίαν έχομεν προς τον
should not condemn us, [[2]confidence [1]we have] before

2316 2532 3739 1437 154 2983 3844
θεόν **3:22** και ο εάν αιτώμεν λαμβάνομεν παρ'
God. And what ever we should ask, we receive from

1473 3754 3588 1785-1473 5083 2532 3588
αυτού ότι τας εντολάς αυτού τηρούμεν και τα
him, for his commandments we keep, and the *things*

701 1799 1473 4160 2532 3778 1510.2.3
αρεστά ενώπιον αυτού ποιούμεν **3:23** και αύτη εστίν
pleasing before him we do. And this is

3588 1785-1473 2443 4100 3588 3686
η εντολή αυτού ίνα πιστεύσωμεν τω ονόματι
his commandment – that we should believe in the name

3588 5207-1473 * 5547 2532 25 240
του υιού αυτού Ιησού χριστού και αγαπώμεν αλλήλους
of his son Jesus Christ, and should love one another,

2531 1325 1785 2532 3588 5083 3588
καθώς έδωκεν εντολήν **3:24** και ο τηρών τας
as he gave commandment. And the one keeping

1785-1473 1722 1473 3306 2532 1473 1722 1473 2532
εντολάς αυτού εν αυτώ μένει και αυτός εν αυτώ και
his commandments [[2]in [3]him [1]abides], and he in him. And

1722 3778 1097 3754 3306 1722 1473 1537 3588
εν τούτω γινώσκομεν ότι μένει εν ημίν εκ του
by this we know that he abides in us, from out of the

4151 3739 1473-1325
πνεύματος ου ημίν έδωκεν
spirit which he gave to us.

CHAPTER 4

Distinguish the Spirits

27 3361 3956 4151 4100 235
4:1 αγαπητοί μη παντί πνεύματι πιστεύετε αλλά
Beloved, [[2]not [3]every [4]spirit [1]believe], but

1381 3588 4151 1487 1537 3588 2316 1510.2.3
δοκιμάζετε τα πνεύματα ει εκ του θεού εστίν
distinguish the spirits if [[2]from out of [3]God [1]*they are*]!

3754 4183 5578 1831 1519 3588 2889
ότι πολλοί ψευδοπροφήται εξεληλύθασιν εις τον κόσμον
For many false prophets have gone forth into the world.

1722 3778 1097 3588 4151 3588 2316 3956 4151
4:2 εν τούτω γινώσκετε το πνεύμα του θεού παν πνεύμα
By this you know the spirit of God – every spirit

3739 3670 * 5547 1722 4561 2064
ο ομολογεί Ιησούν χριστόν εν σαρκί εληλυθότα
which acknowledges Jesus Christ [[2]in [3]flesh [1]having come

1537 3588 2316 1510.2.3 2532 3956 4151 3739
εκ του θεού εστί **4:3** και παν πνεύμα ο
[5]from out of [6]God [4]is]. And every spirit which

3361 3670 3588 * 5547 1722 4561 2064
μη ομολογεί τον Ιησούν χριστόν εν σαρκί εληλυθότα
does not acknowledge Jesus Christ [[2]in [3]flesh [1]having come

1537 3588 2316 3756-1510.2.3 2532 3778 1510.2.3 3588
εκ του θεού ουκ έστι και τούτό εστι το
[5]from out of [6]God [4]is not]. And this is the *thing*

3588 500 3739 191 3754 2064 2532 3568 1722
του αντιχρίστου ο ακηκόατε ότι έρχεται και νυν εν
of the antichrist, which you heard that it comes, and now [[2]in

3588 2889 1510.2.3 2235 1473 1537 3588 2316
τω κόσμω εστίν ήδη **4:4** υμείς εκ του θεού
[3]the [4]world [1]is] already. You from out of God

1510.2.5 5040 2532 3528 1473 3754 3173 1510.2.3
εστέ τεκνία και νενικήκατε αυτούς ότι μείζων εστίν
are sons, and have overcome them. For greater is

3588 1722 1473 2228 3588 1722 3588 2889 1473
ο εν υμίν η ο εν τω κόσμω **4:5** αυτοί
the one in you, than the one in the world. They

1537 3588 2889 1510.2.6 1223 3778 1537
εκ του κόσμου εισί διά τούτο εκ
[[2]from out of [3]the [4]world [1]are]. Because of this [[2]from out of

3588 2889 2980 2532 3588 2889 1473-191
του κόσμου λαλούσι και ο κόσμος αυτών ακούει
[3]the [4]world [1]they speak], and the world hears them.

1473 1537 3588 2316 1510.2.4 3588 1097 3588
4:6 ημείς εκ του θεού εσμέν ο γινώσκων τον
We [[2]from out of [3]God [1]are]. The one knowing

2316 191 1473 3739 3756-1510.2.3 1537 3588 2316
θεόν ακούει ημών ος ουκ έστιν εκ του θεού
God hears us; the one who is not from out of God

3756 191 1473 1537 3778 1097 3588 4151 3588
ουκ ακούει ημών εκ τούτου γινώσκομεν το πνεύμα της
does not hear us. From this we know the spirit of the

225 2532 3588 4151 3588 4106
αληθείας και το πνεύμα της πλάνης
truth and the spirit of the delusion.

Love One Another

27 25 240 3754 3588 26
4:7 αγαπητοί αγαπώμεν αλλήλους ότι η αγάπη
Beloved, we should love one another, for love

3:16 †*Ald. omits* **του θεου**.

1537 3588 2316 1510.2.3 2532 3956 3588 25
εκ του θεού εστί και πας ο αγαπών
[2from out of 3God 1is]; and every *one* loving

1537 3588 2316 1080 2532 1097 3588
εκ του θεού γεγέννηται και γινώσκει τον
[2from out of 3God 1is engendered], and knows

2316 3588 3361 25 3756 1097 3588 2316
θεόν **4:8** ο μη αγαπών ουκ έγνω τον θεόν
God. The one not loving *does* not know God;

3754 3588 2316 26-1510.2.3 1722 3778 5319
ότι ο θεός αγάπη εστίν **4:9** εν τούτω εφανερώθη
for God is love. In this was made manifest

3588 26 3588 2316 1722 1473 3754 3588 5207-1473 3588
η αγάπη του θεού εν ημίν ότι τον υιόν αυτού τον
the love of God in us, that his son, the

3439 649-3588-2316 1519 3588 2889 2443 2198
μονογενή απέσταλκεν ο θεος εις τον κόσμον ίνα ζήσωμεν
only born, God sent into the world, that we should live

1223 1473 1722 3778 1510.2.3 3588 26 3756 3754
δι' αυτού **4:10** εν τούτω εστίν η αγάπη ουχ ότι
through him. In this is the love, not that

1473 25 3588 2316 235 3754 1473 25
ημείς ηγάπησαμεν τον θεόν αλλ' ότι αυτός ηγάπησεν
we loved God, but that he loved

1473 2532 649 3588 5207-1473 2434 4012
ημάς και απέστειλε τον υιόν αυτού ιλασμόν περί
us and sent his son *as* an atonement for

3588 266-1473 27 1487 3779 3588 2316
των αμαρτιών ημών **4:11** αγαπητοί ει ούτως ο θεός
our sins. Beloved, if thus God

25 1473 2532 1473 3784 240 25
ηγάπησεν ημάς και ημείς οφείλομεν αλλήλους αγαπάν
loved us, also we ought [2one another 1to love].

2316 3762 4455 2300 1437 25
4:12 θεόν ουδείς πώποτε τεθέαται εάν αγαπώμεν
[3God 1No one 4at any time 2has seen]. If we should love

240 3588 2316 1722 1473 3306 2532 3588 26-1473
αλλήλους ο θεός εν ημίν μένει και η αγάπη αυτού
one another, God [2in 3us 1abides], and his love

5048-1510.2.3 1722 1473 1722 3778 1097 3754
τετελειωμένη εστίν εν ημίν **4:13** εν τούτω γινώσκομεν ότι
has been perfected in us. By this we know that

1722 1473 3306 2532 1473 1722 1473 3754 1537 3588
εν αυτώ μένομεν και αυτός εν ημίν ότι εκ του
in him we abide, and he in us – that from out of

4151-1473 1325 1473 2532 1473 2300
πνεύματος αυτού δέδωκεν ημίν **4:14** και ημείς τεθεάμεθα
his spirit he has given to us. And we have seen

2532 3140 3754 3588 3962 649 3588 5207 4990
και μαρτυρούμεν ότι ο πατήρ απέσταλκε τον υιόν σωτήρα
and bear witness that the father has sent the son *as* deliverer

3588 2889 3739 302 3670 3754 *
του κόσμου **4:15** ος αν ομολογήση ότι Ιησούς
of the world. Who ever should acknowledge that Jesus

1510.2.3 3588 5207 3588 2316 3588 2316 1722 1473 3306 2532 1473
εστίν ο υιός του θεού ο θεός εν αυτώ μένει και αυτός
is the son of God, God [2in 3him 1abides], and he

1722 3588 2316 2532 1473 1097 2532 4100
εν τω θεώ **4:16** και ημείς εγνώκαμεν και πεπιστεύκαμεν
in God. And we have known and have believed

3588 26 3739 2192-3588-2316 1722 1473 * 2316 26-1510.2.3
την αγάπην ην έχει ο θεός εν ημίν ο θεός αγάπη εστί
the love which God has for us. God is love;

2532 3588 3306 1722 3588 26 1722 3588 2316 3306 2532
και ο μένων εν τη αγάπη εν τω θεώ μένει και
and the one abiding in the love [2in 3God 1abides], and

3588 2316 1722 1473 1722 3778 5048 3588
ο θεός εν αυτω† **4:17** εν τούτω τετελείωται η
God in him. In this [3has been perfected 1the

26 3326 1473 2443 3954 2192 1722 3588
αγάπη μεθ' ημών ίνα παρρησίαν έχωμεν εν τη
2love] with us, that [2confidence 1we should have] in the

2250 3588 2920 3754 2531 1565 1510.2.3 2532 1473
ημέρα της κρίσεως ότι καθώς εκείνός εστι και ημείς
day of the judgment. For as that one is, also we

1510.2.4 1722 3588 2889-3778 5401 3756-1510.2.3 1722 3588
εσμέν εν τω κόσμω τούτω **4:18** φόβος ουκ έστιν εν τη
are in this world. Fear is not in

26 235 3588 5046 26 1854 906 3588 5401
αγάπη αλλ' η τελεία αγάπη έξω βάλλει τον φόβον
love, but perfect love [3outside 1casts 2fear];

3754 3588 5401 2851 2192 3588-1161 5399
ότι ο φόβος κόλασιν έχει ο δε φοβούμενος
for fear [2punishment 1holds], and the one fearing

3756 5048 1722 26 1473 25 1473
ου τετελείωται εν αγάπη **4:19** ημείς αγαπώμεν αυτόν
has not been made perfect in love. We love him,

3754 1473 4413 25 1473 1437 5100 2036
ότι αυτός πρώτος ηγάπησεν ημάς **4:20** εάν τις είπη
for he first loved us. If anyone should say

3754 25 3588 2316 2532 3588 80-1473 3404
ότι αγαπώ τον θεόν και τον αδελφόν αυτού μισή
that, I love God, and [2his brother 1should detest],

5583-1510.2.3 3588-1063 3361 25 3588 80-1473
ψεύστης εστίν ο γαρ μη αγαπών τον αδελφόν αυτού
he is a liar. For the one not loving his brother,

3739 3708 3588 2316 3739 3756-3708 4459
ον εώρακε τον θεόν ον ουχ εώρακε πως
whom he has seen, [4God 5whom 6he has not seen 1how

1410 25 2532 3778 3588 1785 2192
δύναται αγαπάν **4:21** και ταύτην την εντολήν έχομεν
2is he able 3to love]? And this commandment we have

575 1473 2443 3588 25 3588 2316 25 2532 3588
απ' αυτού ίνα ο αγαπών τον θεόν αγαπά και τον
from him; that the one loving God should love also

80-1473
αδελφόν αυτού
his brother.

CHAPTER 5

Love God

3956 3588 4100 3754 * 1510.2.3 3588
5:1 πας ο πιστεύων ότι Ιησούς εστίν ο
Every *one* believing that Jesus is the

5547 1537 3588 2316 1080 2532 3956 3588
χριστός εκ του θεού γεγέννηται και πας ο
Christ [2from out of 3God 1is engendered]. And every *one*

25 3588 1080 25 2532 3588 1080
αγαπών τον γεννήσαντα αγαπά και τον γεγεννημένον
loving the one engendering, loves also the one being engendered

1537 1473 1722 3778 1097 3754 25
εξ αυτού **5:2** εν τούτω γινώσκομεν ότι αγαπώμεν
from out of him. By this we know that we love

3588 5043 3588 2316 3752 3588 2316-25 2532
τα τέκνα του θεού όταν τον θεόν αγαπώμεν και
the children of God, whenever we love God and

3588 1785-1473 5083 3778-1063 1510.2.3 3588
τας εντολάς αυτού τηρώμεν **5:3** αύτη γαρ εστιν η
[2his commandments 1should keep]. For this is the

26 3588 2316 2443 3588 1785-1473 5083
αγάπη του θεού ίνα τας εντολάς αυτού τηρώμεν
love of God, that his commandments we should keep.

2532 3588 1785-1473 926 3756-1510.2.6 3754 3956
και αι εντολαί αυτού βαρείαι ουκ εισίν **5:4** ότι παν
And his commandments [2heavy 1are not]. For every *one*

3588 1080 1537 3588 2316 3528 3588 2889
το γεγεννημένον εκ του θεού νικά τον κόσμον
being engendered from out of God overcomes the world.

2532 3778 1510.2.3 3588 3529 3588 3528 3588 2889 3588
και αύτη εστίν η νίκη η νικήσασα τον κόσμον η
And this is the victory in the overcoming the world – the

4102 1473 5100 1510.2.3 3588 3528 3588 2889
πίστις ημών† **5:5** τις εστιν ο νικών τον κόσμον
belief of ours. Who is the one overcoming the world,

1508 3588 4100 3754 * 1510.2.3 3588 5207 3588
ει μη ο πιστεύων ότι Ιησούς εστίν ο υιός του
unless *it be* the one believing that Jesus is the son

2316 3778 1510.2.3 3588 2064 1223 5204 2532 129
θεού **5:6** ούτός εστιν ο ελθών δι' ύδατος και αίματος
of God? This is the one coming by water and blood –

* 3588 5547 3756 1722 3588 5204 3440 235 1722 3588 5204
Ιησούς ο χριστός ουκ εν τω ύδατι μόνον αλλ' εν τω ύδατι
Jesus the Christ; not by the water only, but by the water

2532 3588 129 2532 3588 4151 1510.2.3 3588 3140 3754
και τω αίματι και το πνεύμά εστι το μαρτυρούν ότι
and the blood. And the spirit is the one witnessing, for

3588 4151 1510.2.3 3588 225 3754 5140 1510.2.6 3588
το πνεύμά εστιν η αλήθεια **5:7** ότι τρεις εισίν οι
the spirit is the truth. For three are the ones

4:16 †*CP adds* μενει - abides.

5:4 †*CP reads* υμων - of yours.

3140 1722 3588 3772 3588 3962 2532 3588 3056 2532
μαρτυροῦντες †εν τω ουρανῷ ο πατὴρ και ο λόγος και
bearing witness in the heaven – the father, and the word and
3588 39 4151 2532 3588 5140 1519 1520 1510.2.6 2532 5140 1510.2.6
το ἅγιον πνεῦμα και οι τρεις εις εν εισι και τρεις εισὶν
the holy spirit; and the three in one are. And three are
3588 3140 1909 3588 1093 3588 4151 2532 3588
οι μαρτυροῦντες επὶ της γης†† 5:8 †το πνεῦμα και το
the ones witnessing upon the earth – the spirit, and the
5204 2532 3588 129 2532 3588 5140 1519 3588 1520 1510.2.6 1487
ὕδωρ και το αἷμα †και οι τρεις εις το εν εισιν†† 5:9 ει
water, and the blood; and the three [2in 3the 4one 1are]. If
3588 3141 3588 444 2983 3588 3141 3588
την μαρτυρίαν των ανθρώπων λαμβάνομεν η μαρτυρία του
the witness of the men we receive, the witness
2316 3173-1510.2.3 3754 3778 1510.2.3 3588 3141 3588 2316
θεοῦ μείζων εστὶν ότι αὕτη εστὶν η μαρτυρία του θεοῦ
of God is greater. For this is the witness of God
3739 3140 4012 3588 5207-1473 3588
ην μεμαρτύρηκε περὶ του υιοῦ αυτοῦ 5:10 ο
which he has witnessed concerning his son. The one
4100 1519 3588 5207 3588 2316 2192 3588 3141 1722 1438
πιστεύων εις τον υιὸν του θεοῦ έχει την μαρτυρίαν εν εαυτῷ
believing in the son of God has the witness in himself.
3588 3361 4100 3588 2316 5583 4160 1473 3754
ο μη πιστεύων τω θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αυτὸν ότι
The one not believing *in* God, [3a liar 1has made 2him]; for
3756-4100 1519 3588 3141 3739 3140 3588
ου πεπίστευκεν εις την μαρτυρίαν ην μεμαρτύρηκεν ο
he has not believed in the witness which [2has witnessed
2316 4012 3588 5207-1473 2532 3778 1510.2.3 3588
θεὸς περὶ του υιοῦ αυτοῦ 5:11 και αύτη εστὶν η
1God] concerning his son. And this is the
3141 3754 2222 166 1325 1473 3588 2316 2532 3778 3588
μαρτυρία ότι ζωὴν αιώνιον έδωκεν ημὶν ο θεὸς και αυτη η
witness – that [4life 5eternal 2gave 3to us 1God], and this
2222 1722 3588 5207-1473 1510.2.3 3588 2192 3588 5207 2192
ζωὴ εν τω υιῷ αυτοῦ εστὶν 5:12 ο έχων τον υιὸν έχει
life [2in 3his son 1is]. The one having the son, has
3588 2222 3588 3361 2192 3588 5207 3588 2316 3588 2222 3756
την ζωὴν ο μη έχων τον υιὸν του θεοῦ την ζωὴν ουκ
life; the one not having the son of God [3life 1*does* not
2192 3778 1125 1473 3588 4100
έχει 5:13 ταῦτα έγραψα υμὶν τοις πιστεύουσιν
2have]. These *things* I wrote to you, to the ones believing
1519 3588 3686 3588 5207 3588 2316 2443 1492 3754
εις το όνομα του υιοῦ του θεοῦ ίνα ειδῆτε ότι
in the name of the son of God, that you should know that
2222 166 2192 2532 2443 4100 1519 3588
ζωὴν αιώνιον έχετε και ίνα πιστεύητε εις το
[2life 3eternal 1you have], and that you should believe in the
3686 3588 5207 3588 2316
όνομα του υιοῦ του θεοῦ
name of the son of God.

Asking in Confidence

2532 3778 1510.2.3 3588 3954 3739 2192
5:14 και αὕτη εστὶν η παρρησία ην έχομεν
And this is the confidence which we have
4314 1473 3754 1437 5100 154 2596 3588
προς αυτὸν ότι εάν τι αιτώμεθα κατὰ το
with him, that, if anything we should ask according to
2307-1473 191 1473 2532 1437 1492 3754
θέλημα αυτοῦ ακούει ημῶν 5:15 και εάν οίδαμεν ότι
his will, he hears us. And if we know that
191 1473 3739 302 154 1492 3754 2192
ακούει ημῶν ο αν αιτώμεθα οίδαμεν ότι έχομεν
he hears us, what ever we should ask, we know that we have
3588 155 3739 154 3844 1473 1437 5100
τα αιτήματα α ητήκαμεν παρ' αυτοῦ 5:16 εάν τις
the requests which we ask from him. If anyone
1492 3588 80-1473 264 266 3361 4314
ίδη τον αδελφὸν αυτοῦ αμαρτάνοντα αμαρτίαν μη προς
should see his brother sinning a sin not to
2288 154 2532 1325 1473 2222 3588
θάνατον αιτήσει και δώσει αυτῷ ζωὴν τοις
death, he shall ask, and he shall give to him life – to the ones
264-3361 4314 2288 1510.2.3 266 4314 2288
αμαρτάνουσι μη προς θάνατον έστιν αμαρτία προς θάνατον
not sinning to death. There is sin to death;
3756 4012 1565 3004 2443 2065 3956
ου περὶ εκείνης λέγω ίνα ερωτήση 5:17 πάσα
not concerning that do I say that he should ask. Every
93 266-1510.2.3 2532 1510.2.3 266 3756 4314
αδικία αμαρτία εστί και έστιν αμαρτία ου προς
unrighteousness is sin, and there is sin not to
2288 1492 3754 3956 3588 1080
θάνατον 5:18 οίδαμεν ότι πας ο γεγεννημένος
death. We know that every *one* being engendered
1537 3588 2316 3756 264 235 3588 1080
εκ του θεοῦ ουχ αμαρτάνει αλλ' ο γεννηθεὶς
from out of God *does* not sin; but the one engendered
1537 3588 2316 5083 1438 2532 3588 4190 3756
εκ του θεοῦ τηρεὶ εαυτὸν και ο πονηρὸς ουχ
from out of God keeps himself, and the wicked *one does* not
680 1473 1492 3754 1537 3588 2316
άπτεται αυτοῦ 5:19 οίδαμεν ότι εκ του θεοῦ
touch him. We know that [2from out of 3God
1510.2.4 2532 3588 2889 3650 1722 3588 4190 2749
εσμὲν και ο κόσμος όλος εν τω πονηρῷ κείται
1we are], and the [2world 1whole 4to 5the 6evil one 3is situated].
1492-1161 3754 3588 5207 3588 2316 2240 2532 1325
5:20 οίδαμεν δε ότι ο υιὸς του θεοῦ ήκει και δέδωκεν
And we know that the son of God has come and has given
1473 1271 2443 1097 3588 228 2532 1510.2.4
ημὶν διάνοιαν ίνα γινώσκωμεν τον αληθινόν και εσμεν
to us thought, that we should know the one true; and we are
1722 3588 228 1722 3588 5207-1473 * 5547 3778
εν τω αληθινῷ εν τω υιῷ αυτοῦ Ιησοῦ χριστῷ ούτὸς
in the one true, in his son Jesus Christ – this one
1510.2.3 3588 228 2316 2532 3588 2222 166 5040
εστιν ο αληθινὸς θεὸς και η ζωὴ αιώνιος 5:21 τεκνία
is the true God, and the life eternal. Sons,
5442 1438 575 3588 1497 281
φυλάξατε εαυτοὺς απὸ των ειδώλων αμὴν
guard yourselves from the idols! Amen.

2 JOHN

The Truth Abides into the Eon

3588 4245 1588 2959 2532 3588
1:1 ο πρεσβύτερος εκλεκτῆ κυρία και τοις
The elder, to *the* chosen lady, and *to*
5043-1473 3739 1473 25 1722 225 2532 3756 1473
τέκνοις αυτῆς ους εγὼ αγαπῶ εν αληθεία και ουκ εγὼ
her children, whom I love in truth, and not I
3441 235 2532 3956 3588 1097 3588 225
μόνος αλλὰ και πάντες οι εγνωκότες την αλήθειαν
alone, but also all the ones knowing the truth,
1223 3588 225 3588 3306 1722 1473 2532
1:2 διὰ την αλήθειαν την μένουσαν εν ημὶν και
on acccount of the truth abiding in us and
3326 1473 1510.8.3 1519 3588 165 1510.8.3 3326
μεθ' ημῶν έσται εις τον αιῶνα 1:3 έσται μεθ'
[2with 3us 1shall be] into the eon. *There* shall be with
1473 5484 1656 1515 3844 2316 3962 2532 3844
ημῶν χάρις έλεος ειρήνη παρὰ θεοῦ πατρὸς και παρὰ
us favor, mercy, peace from God *the* father and from
2962 * 5547 3588 5207 3588 3962 1722 225
κυρίου Ιησοῦ χριστοῦ του υιοῦ του πατρὸς εν αληθεία
the Lord Jesus Christ, the son of the father, in truth
2532 26 5463 3029 3754 2147 1537 3588
και αγάπη 1:4 εχάρην λίαν ότι εύρηκα εκ των
and love. I rejoiced exceedingly that I have found from
5043-1473 4043 1722 225 2531 1785
τέκνων σου περιπατοῦντας εν αληθεία καθὼς εντολὴν
your children walking in truth, as [2commandment
2983 3844 3588 3962 2532 3568 2065 1473 2959
ελάβομεν παρὰ του πατρὸς 1:5 και νυν ερωτῶ σε κυρία
1we received] from the father. And now I ask you, lady,
3756 5613 1785 1125 1473 2537 235 3739
ουχ ως εντολὴν γράφων σοι καινὴν αλλὰ ην
not as [4commandment 1writing 2to you 3a new], but which
2192 575 746 2443 25 240
είχομεν απ' αρχῆς ίνα αγαπῶμεν αλλήλους
we had from *the* beginning, that we should love one another.

5:7 †—††*Ald omits verses.*

5:8 †—††*CP omits verses.*

2532 3778 1510.2.3 3588 26 2443 4043 2596
1:6 και αυτη εστίν η αγάπη ινα περιπατώμεν κατά
And this is love, that we should walk according to
3588 1785-1473 3778 1510.2.3 3588 1785 2531
τας εντολάς αυτού αύτη εστίν η εντολή καθώς
his commandments. This is the commandment as
191 575 746 2443 1722 1473 4043
ηκούσατε απ' αρχής ίνα εν αυτή περιπατήτε
you heard from *the* beginning, that in it you should walk.

Beware of Antichrists

3754 4183 4108 1525 1519 3588 2889
1:7 ότι πολλοί πλάνοι εισήλθον εις τον κόσμον
For many deluded ones entered into the world
3588 3361 3670 * 5547 2064 1722
οι μη ομολογούντες Ιησούν χριστόν ερχόμενον εν
not acknowledging Jesus Christ coming in
4561 3778 1510.2.3 3588 4108 2532 3588 500
σαρκί ούτός εστιν ο πλάνος και ο αντίχριστος
flesh. This is the deluded one and the antichrist.
991 1438 2443 3361-622 3739
1:8 βλέπετε εαυτούς ίνα μη απολέσωμεν α
Take heed of yourselves, that we should not lose what *things*
2038 235 3408 4134 618 3956
ειργασάμεθα† αλλά μισθόν πλήρη απολάβωμεν 1:9 πας
we worked, but [3wage 2a full 1should accept]! Anyone
3588 3845 2532 3361 3306 1722 3588 1322 3588 5547
ο παραβαίνων και μη μένων εν τη διδαχή του χριστού
violating and not abiding in the teaching of the Christ
2316 3756 2192 3588 3306 1722 3588 1322 3588
θεόν ουκ έχει ο μένων εν τη διδαχή του
[3God 1*does* not 2have]. The one abiding in the teaching of the
5547 3778 2532 3588 3962 2532 3588 5207 2192
χριστού ούτος και τον πατέρα και τον υιόν έχει
Christ, this one [2even 3the 4father 5and 6the 7son 1has].
1536 2064 4314 1473 2532 3778 3588 1322
1:10 ει τις έρχεται προς υμάς και ταύτην την διδαχήν
If anyone comes to you, and this teaching
3756 5342 3361 2983 1473 1519 3614 2532
ου φέρει μη λαμβάνετε αυτόν εις οικίαν και
does not bring, do not receive him in *the* house, and
5463 1473 3361 3004 3588-1063 3004 1473
χαίρειν αυτώ μη λέγετε 1:11 ο γαρ λέγων αυτώ
[3hail 4to him 1do not 2say]! For the one saying to him,
5463 2841 3588 2041 1473 3588 4190
χαίρειν κοινωνεί τοις έργοις αυτού τοις πονηροίς
Hail, participates with [3works 1his 2evil].
4183 2192 1473-1125 3756-1014 1223
1:12 πολλά έχων υμίν γράφειν ουκ ηβουλήθην διά
Many *things* having to write to you, I do not want to with
5489 2532 3188 235 1679 2064 4314 1473 2532 4750
χάρτου και μέλανος αλλά ελπίζω ελθείν προς υμάς και στόμα
papyrus and ink; but I hope to come to you and mouth
4314 4750 2980 2443 3588 5479-1473 1510.3 4137
προς στόμα λαλήσαι ίνα η χαρά ημών η πεπληρωμένη
to mouth to speak, that our joy might be filling.
782 1473 3588 5043 3588 79 1473 3588
1:13 ασπάζεταί σε τα τέκνα της αδελφής σου της
[6greet 7you 1The 2children 5sister 3of your
1588 281
εκλεκτής αμήν
4chosen]. Amen.

3 JOHN

CHAPTER 1

Walk in Truth

3588 4245 * 3588 27 3739
1:1 ο πρεσβύτερος Γαΐω τω αγαπητώ ον
The elder, to Gaius the beloved, whom
1473 25 1722 225 27 4012 3956
εγώ αγαπώ εν αληθεία 1:2 αγαπητέ περί πάντων
I love in truth. Beloved, concerning all *things*
2172 1473 2137 2532 5198 2531
εύχομαί σε ευοδούσθαι και υγιαίνειν καθώς
I make a vow for you to prosper and to be in health, as
2137 1473 3588 5590 5463-1063 3029
ευοδούταί σου η ψυχή 1:3 εχάρην γαρ λίαν
[3prospers 1your 2soul]. For I rejoiced exceedingly
2064 80 2532 3140 1473 3588
ερχομένων αδελφών και μαρτυρούντων σου τη
[2coming 1of *the* brothers] and bearing witness of you in the
225 2531 1473 1722 225 4043 3173
αληθεία καθώς συ εν αληθεία περιπατείς 1:4 μειζοτέραν
truth, as you [2in 3truth 1walk]. [3a greater
3778 3756 2192 5479 2443 191 3588 1699 5043
τούτων ουκ έχω χαράν ίνα ακούω τα εμά τέκνα
5*than* this 2not 1I have 4joy], that I should hear of my children
1722 225 4043 27 4103 4160
εν αληθεία περιπατούντα 1:5 αγαπητέ πιστόν ποιείς
[2in 3truth 1walking]. Beloved, [2trusting 1do]
3739 1437 2038 1519 3588 80 2532 1519 3588
ο εάν εργάση εις τους αδελφούς και εις τους
what ever you should work among the brothers, and among the
3581 3588 3140 1473 3588 26 1799
ξένους 1:6 οι εμαρτύρησάν σου τη αγάπη ενώπιον
strangers, witnessing [3of yours 1to the 2love] before
1577 3739 2573 4160 4311
εκκλησίας ους καλώς ποιήσεις προπέμψας
the assembly; whom [2well 1you shall do] having sent forward
516 3588 2316 5228-1063 3588 3686-1473
αξίως του θεού 1:7 υπέρ γαρ του ονόματος αυτού
worthily of God. For on account of his name
1831 3367 2983 575 3588 1484
εξήλθον μηδέν λαμβάνοντες από των εθνών
they went forth, [2nothing 1taking] from the nations.
1473 3767 3784 618 3588 5108 2443
1:8 ημείς ούν οφείλομεν απολαμβάνειν τους τοιούτους ίνα
We then ought to accept such, that
4904 1096 3588 225 1125
συνεργοί γινώμεθα τη αληθεία 1:9 έγραψα
[2fellow-workers 1we should become] in the truth. I wrote
3588 1577 235 3588 5383 1473
τη εκκλησία αλλ' ο φιλοπρωτεύων αυτών
to the assembly, but the one enjoying being first of them –
* 3756 1926 1473 1223-3778
Διοτρεφής ουκ επιδέχεται ημάς 1:10 δια τούτο
Diotrephes, *does* not welcome us. On account of this,
1437 2064 5279 1473 3588 2041 3739 4160
εάν έλθω υπομνήσω αυτού τα έργα α ποιεί
if I come, I will remind him the works which he does –
3056 4190 5396 1473 2532 3361 714
λόγοις πονηροίς φλυαρών ημάς και μη αρκούμενος
[2words 1evil] prating against us. And not being sufficient
1909 3778 3777 1473 1926 3588 80
επί τούτοις ούτε αυτός επιδέχεται τους αδελφούς
with these, neither he himself welcomes the brothers,
2532 3588 1014 2967 2532 1537 3588
και τους βουλομένους κωλύει και εκ της
and the ones wanting to he restrains, and [2from out of 3the
1577 1544 27 3361 3401 3588
εκκλησίας εκβάλλει 1:11 αγαπητέ μη μιμού το
4assembly 1casts *them* out]. Beloved, do not imitate
2556 235 3588 18 3588 15 1537 3588
κακόν αλλά το αγαθόν ο αγαθοποιών εκ του
evil, but the good! The one doing good [2from out of
2316 1510.2.3 3588-1161 2554 3756 3708 3588 2316
θεού εστίν ο δε κακοποιών ουχ εώρακε τον θεόν
3God 1is]. But the one doing evil *has* not seen God.
* 3140 5259 3956 2532 5259 1473
1:12 Δημητρίω μεμαρτύρηται υπό πάντων και υπ' αυτής
To Demetrius witness is borne by all, and by [3itself
3588 225 2532-1473-1161 3140 2532 1492 3754 3588
της αληθείας και ημείς δε μαρτυρούμεν και οίδατε ότι η
1the 2truth]. And we also bear witness, and you know that
3141-1473 227-1510.2.3 4183 2192 1125
μαρτυρία ημών αληθής εστι 1:13 πολλά είχον γράφειν
our witness is true. Many *things* I have to write,
235 3756-2309 1223 3188 2532 2563 1473-1125
αλλ' ου θέλω διά μέλανος και καλάμου σοι γράψαι
but I do not want by ink and reed to write to you.
1679-1161 2112 1492 1473 2532 4750 4314 4750
1:14 ελπίζω δε ευθέως ιδείν σε και στόμα προς στόμα
But I hope immediately to see you, and mouth to mouth
2980 1515 1473 782 1473 3588 5384
λαλήσομεν ειρήνη σοι ασπάζονταί σε οι φίλοι
we shall speak. Peace to you. [3greet 4you 1The 2friends].

1:8 †*CP adds* **καλά** - good.

782 3588 5384 2596 3686
ασπάζου τους φίλους κατ' όνομα†
Greet the friends by name!

JUDE

CHAPTER 1

Contend for the Faith

1:1 * * 5547 1401 80-1161
Ιούδας Ιησού χριστού δούλος αδελφός δε
Jude, [2of Jesus 3Christ 1bondman], and brother

* 3588 1722 2316 3962 37
Ιακώβου τοις εν θεώ πατρί ηγιασμένοις
of James, to the ones [2in 3God 4*the* father 1having been sanctified],

2532 * 5547 5083 2822 1656 1473
και Ιησού χριστώ τετηρημένοις κλητοίς 1:2 **έλεος υμίν**
and of Jesus Christ being kept – called ones. Mercy to you,

2532 1515 2532 26 4129 27 3956
και ειρήνη και αγάπη πληθυνθείη 1:3 **αγαπητοί πάσαν**
and [2peace 3and 4love 1may] be multiplied. Beloved, [2all

4710 4160 1125 1473 4012 3588 2839
σπουδήν ποιούμενος γράφειν υμίν περί της κοινής
3diligence 1having] to write to you concerning the common

4991 318 2192 1125 1473 3870
σωτηρίας ανάγκην έσχον γράψαι υμίν παρακαλών
deliverance, [2necessity 1I had] to write to you, exhorting *you*

1864 3588 530 3860 3588 39
επαγωνίζεσθαι τη άπαξ παραδοθείση τοις αγίοις
to contend earnestly in the [2once 3delivered up 4to the 5holy ones

4102
πίστει
1belief].

Beware of Evil Men

1:4 3921 1063 5100 444 3588
παρεισέδυσαν γαρ τινες άνθρωποι οι
[4crept in 1For 2certain 3men], the ones

3819 4270 1519 3778 3588 2917
πάλαι προγεγραμμένοι εις τούτο το κρίμα
earlier being written about beforehand in this judgment –

765 3588 3588 2316-1473 5484 3346 1519
ασεβείς την του θεού ημών χάριν μετατιθέντες εις
impious ones, [2the 4of our God 3favor 1transposing] into

766 2532 3588 3441 1203 2316 2532 2962-1473
ασέλγειαν και τον μόνον δεσπότην θεόν και κύριον ημών
lewdness, and [2the 3only 4master 1God], and our Lord

* 5547 720 5279 1161 1473
Ιησούν χριστόν αρνούμενοι 1:5 **υπομνήσαι δε υμάς**
Jesus Christ denying. [3to remind 1And 4you

1014 1492 1473 530 3778 3754 3588 2962 2992
βούλομαι ειδότας υμάς άπαξ τούτο ότι ο κύριος λαόν
2I want], [3knowing 1you 2once] this, that the Lord [2people

1537 1093 * 4982 3588 1208
εκ γης Αιγύπτου σώσας το δεύτερον
3from out of 4*the* land 5of Egypt 1having delivered], the second

3588 3361 4100 622 32-5037
τους μη πιστεύσαντας απώλεσεν 1:6 **αγγέλους τε**
of the ones not believing he destroyed. Also angels

3588 3361 5083 3588-1473 746 235 620
τους μη τηρήσαντας την εαυτών αρχήν αλλά απολιπόντας
not keeping their own sovereignty, but leaving

3588-2398 3613 1519 2920 3173 2250 1199
το ίδιον οικητήριον εις κρίσιν μεγάλης ημέρας δεσμοίς
their own dwelling-place, [6for 9judgment 8of great 7a day 3bonds

126 5259 2217 5083 5613
αϊδίοις υπό ζόφον τετήρηκεν 1:7 **ως**
2in everlasting 4under 5*the* infernal region 1he keeps]. As

* 2532 * 2532 3588 4012 1473 4172 3588
Σόδομα και Γόμορρα και αι περί αυτάς πόλεις τον
Sodom and Gomorrah, and the [2around 3them 1cities]

3664 3778 5158 1608 2532
όμοιον τούτοις τρόπον εκπορνεύσασαι και
likened to these in manner, given themselves to fornication, and

565 3694 4561 2087 4295 1164
απελθούσαι οπίσω σαρκός ετέρας πρόκεινται δείγμα
having gone after [2flesh 1other], are situated as an example,

4442 166 1349 5254 3668
πυρός αιωνίου δίκην υπέχουσαι 1:8 **ομοίως**
[4fire 3of eternal 2punishment 1undergoing]. In like manner

3305 2532 3778 1797 4561 3303
μέντοι και ούτοι ενυπνιαζόμενοι σάρκα μεν
however also these dreaming ones, [3*the* flesh 1indeed

3392 2963 1161 114 1391 1161
μιαίνουσι κυριότητα δε αθετούσι δόξας δε
2defile], [3lordships 1and 2annul], [3glorious *things* 1and

987 3588 1161 * 3588 743
βλασφημούσιν 1:9 **ο δε Μιχαήλ ο αρχάγγελος**
2blaspheme]. And Michael the archangel,

3753 3588 1228 1252 1256 4012
ότε τω διαβόλω διακρινόμενος διελέγετο περί
when [2the 3devil 1litigating *against*], reasoned concerning

3588 * 4983 3756 5111 2920 2018
του Μωσέως σώματος ουκ ετόλμησε κρίσιν επενεγκείν
Moses's body, *did* not dare [3case 1to bear

988 235 2036 2008 1473 2962
βλασφημίας αλλ' είπεν επιτιμήσαι σοι κύριος
2a blasphemous], but said, May [2reproach 3you 1*the* Lord].

1:10 3778-1161 3745-3303 3756-1492
ούτοι δε όσα μεν ουκ οίδασι
But these, indeed as many *things* as they know not of,

987 3745-1161 5447 5613 3588
βλασφημούσιν όσα δε φυσικώς ως τα
they blaspheme. And as many *things* as [2physically 4as

249 2226 1987 1722
άλογα ζώα επίστανται εν
5illogical 6living creatures 1they 3have knowledge of], in

3778 5351 3759 1473 3754 3588
τούτοις φθείρονται 1:11 **ουαί αυτοίς ότι τη**
these *things* they corrupt themselves. Woe to them. For in the

3598 3588 * 4198 2532 3588 4106 3588 *
οδώ του Καΐν επορεύθησαν και τη πλάνη του Βαλαάμ
way of Cain they went, and in the delusion of Balaam

3408 1632 2532 3588 485 3588 * 622
μισθού εξεχύθησαν και τη αντιλογία του Κορέ απώλοντο
for a wage they shed, and in the dispute of Core perished.

1:12 3778 1510.2.6 1722 3588 26-1473 4694
ούτοί εισιν εν ταις αγάπαις υμών σπιλάδες
These are in your love *feasts* *as* hidden reefs,

4910 1473 870 1438-4165
συνευωχούμενοι υμίν αφόβως εαυτούς ποιμαίνοντες
feasting together among you, fearlessly tending themselves –

3507 504 5259 417 3911 1186
νεφέλαι άνυδροι υπό ανέμων παραφερόμεναι† δένδρα
[2clouds 1waterless 4by 5winds 3being carried about]; [3trees

5352 175 1364 599 1610
φθινοπώρινα άκαρπα δις αποθανόντα εκριζωθέντα
2autumnal 1unfruitful], twice having died, being rooted out;

1:13 2949 66 2281 1890 3588-1438 152
κύματα άγρια θαλάσσης επαφρίζοντα τας εαυτών αισχύνας
[2waves 1wild] of *the* sea foaming up their own shame;

792 4107 3739 3588 2217 3588 4655
αστέρες πλανήται οις ο ζόφος του σκότους
[2stars 1wandering] to whom the infernal region of darkness

1519 3588 165 5083 4395 1161 2532
εις τον αιώνα τετήρηται 1:14 **προεφήτευσε δε και**
[2into 3the 4eon 1*is* being kept]. [7prophesied 1And 2also

3778 1442 575 * * 3004 2400
τούτοις έβδομος από Αδάμ Ενώχ λέγων ιδού
8to these 4*the* seventh 5from 6Adam 3Enoch], saying, Behold,

2064-2962 1722 39 3461 1473 4160
ήλθε κύριος εν αγίαις μυριάσιν αυτού 1:15 **ποιήσαι**
the Lord came with [2holy 3myriads 1his], executing

2920 2596 3956 2532 1651 3956 3588 765
κρίσιν κατά πάντων και ελέγξαι πάντας τους ασεβείς
judgment against all, and to reprove all the impious ones

1473 4012 3956 3588 2041 763-1473 3739
αυτών περί πάντων των έργων ασεβείας αυτών ων
of them concerning all the works of their impiety which

764 2532 4012 3956 3588 4642 3739
ησέβησαν και περί πάντων των σκληρών ων
they were impious, and concerning all of the hard *things* which

2980 2596 1473 268 765 3778
ελάλησαν κατ' αυτού αμαρτωλοί ασεβείς 1:16 **ούτοί**
[3spoke 4against 5him 2sinners 1impious]. These

1:14 †*CP adds* **αμήν** - amen.

1:12 †*Ald.* **περιφερομεναι** - being carried round about.

1510.2.6 1113 3202 2596 3588
εισι γογγυσταὶ μεμψίμοιροι κατὰ τας
are grumblers, being discontented, [[2]according to

1939-1473 4198 2532 3588 4750-1473 2980
επιθυμίας αυτών πορευόμενοι και το στόμα αυτών λαλεί
[3]their desires [1]going]; and their mouth speaks

5246 2296 4383 5622 5484
υπέρογκα θαυμάζοντες πρόσωπα ωφελείας χάριν
pompous *things*, admiring a person for *the* benefit of favor.

Regarding the End Time

1473-1161 27 3403 3588 4487 3588
1:17 υμείς δε αγαπητοί μνήσθητε των ρημάτων των
But you, beloved, remember the sayings

4280 5259 3588 652 3588 2962-1473
προειρημένων υπό των αποστόλων του κυρίου ημών
being described beforehand by the apostles of our Lord

* 5547 3754 3004 1473 3754 1722 2078 5550
Ιησού χριστού **1:18** ότι έλεγον υμίν ότι εν εσχάτω χρόνω
Jesus Christ! For they said to you that in *the* end of time

1510.8.6 1703 2596 3588-1438 1939
έσονται εμπαίκται κατά τας εαυτών επιθυμίας
there will be mockers [[2]according to [3]their own [4]desires

4198 3588 763 3778 1510.2.6 3588
πορευόμενοι των ασεβειών **1:19** ούτοί εισιν οι
[1]going] of the impious deeds. These are the ones

592 5591 4151 3361 2192 1473-1161
αποδιορίζοντες ψυχικοί πνεύμα μη έχοντες **1:20** υμείς δε
separating bounds, physical, [[3]spirit [1]not [2]having]. But you,

27 3588 39-1473 4102 2026
αγαπητοί τη αγιωτάτη υμών πίστει εποικοδομούντες
beloved, [[3]*in* [4]your most holy [5]belief [1]building up

1438 1722 4151 39 4336 1438
εαυτούς εν πνεύματι αγίω προσευχόμενοι **1:21** εαυτούς
[2]yourselves], [[2]in [4]spirit [3]holy [1]praying]. [[2]yourselves

1722 26 2316 5083 4327 3588 1656 3588
εν αγάπη θεού τηρήσατε προσδεχόμενοι το έλεος του
[3]in [4]love [5]of God [1]keep]! waiting for the mercy

2962-1473 * 5547 1519 2222 166 2532
κυρίου ημών Ιησού χριστού εις ζωήν αιώνιον **1:22** και
of our Lord Jesus Christ, unto life eternal. And

3739-3303 1653 1252 3739-1161 1722
ους μεν ελεείτε διακρινόμενοι **1:23** ους δε εν
indeed on some show mercy, scrutinizing! And some with

5401 4982 1537 3588 4442 726 3404
φόβω σώζετε εκ του πυρός αρπάζοντες μισούντες
fear, deliver from out of the fire by seizing! detesting

2532 3588 575 3588 4561 4696 5509
και τον από της σαρκός εσπιλωμένον χιτώνα
even the [[3]by [4]the [5]flesh [2]being stained [1]inner garment].

3588-1161 1410 5442 1473 679 2532
1:24 τω δε δυναμένω φυλάξαι αυτούς απταίστους και
But to him being able to keep them steady, and

2476 2714 3588 1391-1473 299 1722
στήσαι κατενώπιον της δόξης αυτού αμώμους εν
to stand *them* in front of his glory unblemished in

20 3441 4680 2316 4990-1473 1391
αγαλλιάσει **1:25** μόνω σοφώ θεώ† σωτήρι ημών δόξα
exultation, to *the* only wise God, our deliverer, *be* glory

2532 3172 2904 2532 1849 2532 3568 2532 1519 3956
και μεγαλωσύνη κράτος και εξουσία και νυν και εις πάντας
and greatness, might and authority, even now and into all

3588 165 281
τους αιώνας αμήν
the eons. Amen.

REVELATION

CHAPTER 1

The Revelation of Jesus Christ

602 * 5547 3739 1325 1473
1:1 αποκάλυψις Ιησού χριστού ην έδωκεν αυτώ
The revelation of Jesus Christ, which [[2]gave [3]to him

3588 2316 1166 3588 1401-1473 3739 1163 1096
ο θεός δείξαι τοις δούλοις αυτού α δει γενέσθαι
[1]God] to show *to* his bondmen what must take place

1:25 †*CP omits*.

1722-5034 2532 4591 649 1223 3588 32-1473 3588
εν τάχει και εσήμανεν αποστείλας διά του αγγέλου αυτού τω
quickly. And he signified having sent by his angel *to*

1401-1473 * 3739 3140 3588 3056 3588 2316
δούλω αυτού Ιωάννη **1:2** ος εμαρτύρησε τον λόγον του θεού
his bondman John, who testified the word of God,

2532 3588 3141 * 5547 3745 5037 1492
και την μαρτυρίαν Ιησού χριστού όσα τε είδε†
and the testimony of Jesus Christ, as much as indeed he saw.

3107 3588 314 2532 3588 191 3588
1:3 μακάριος ο αναγινώσκων και οι ακούοντες τους
Blessed *is* the one reading, and the ones hearing the

3056 3588 4394 2532 5083 3588 1722 1473
λόγους της προφητείας και τηρούντες τα εν αυτή
words of the prophecy, and heeding the *things* [[2]in [3]it

1125 3588-1063 2540 1451
γεγραμμένα ο γαρ καιρός εγγύς
[1]being written]; for the time *is* near.

To the Seven Assemblies

* 3588 2033 1577 3588 1722 3588 *
1:4 Ιωάννης ταις επτά εκκλησίαις ταις εν τη Ασία
John, to the seven assemblies in Asia.

5484 1473 2532 1515 575 3588 1510.6 2532 3739 1510.7.3 2532
χάρις υμίν και ειρήνη από ο ων και ος ην και
Favor to you and peace from the one being and who was and

3588 2064 2532 575 3588 2033 4151 3739 1510.2.3
ο ερχόμενος και από των επτά πνευμάτων α εστιν
the one coming, and from the seven spirits which are

1799 3588 2362-1473 2532 575 * 5547 3588
ενώπιον του θρόνου αυτού **1:5** και από Ιησού χριστού ο
before his throne, and from Jesus Christ, the

3144 3588 4103 3588 4416 3588 3498 2532
μάρτυς ο πιστός ο πρωτοτόκος των νεκρών και
[[2]witness [1]trustworthy], the first-born of the dead ones, and

3588 758 3588 935 3588 1093 3588 25
ο άρχων των βασιλέων της γης τω αγαπήσαντι
the ruler of the kings of the earth. To the one loving

1473 2532 3068 1473 575 3588 266-1473 1722 3588
ημάς και λούσαντι ημάς από των αμαρτιών ημών εν τω
us and bathing us from our sins in

129-1473 2532 4160 1473 932 2409 3588
αίματι αυτού **1:6** και εποίησεν ημάς βασιλείαν† ιερείς τω
his blood, and made us a kingdom – priests *to*

2316 2532 3962-1473 1473 3588 1391 2532 3588 2904
θεώ και πατρί αυτού αυτώ η δόξα και το κράτος
God, and to his father; to him *be* the glory and the might

1519 3588 165 3588 165 281 2400 2064
εις τους αιώνας των αιώνων αμήν **1:7** ιδού έρχεται
into the eons of the eons. Amen. Behold, he comes

3326 3588 3507 2532 3708 1473 3956 3788 2532
μετά των νεφελών και όψεται αυτόν πας οφθαλμός και
with the clouds; and [[3]shall see [4]him [1]every [2]eye], even

3748 1473-1574 2532 2875 1909 1473
οίτινες αυτόν εξεκέντησαν και κόψονται επ' αυτόν
the ones which stabbed him. And [[6]shall lament [7]over [8]him

3956 3588 5443 3588 1093 3483 281 1473 1510.2.1
πάσαι αι φυλαί της γης ναι αμήν **1:8** εγώ ειμι
[1]all [2]the [3]tribes [4]of the [5]earth]. Yes. Amen. I am

2532 3588 1 2532 3588 5598 746 2532 5056 3004
και το Α† και το Ω αρχή και τέλος†† λέγει
even the Alpha and the Omega, beginning and end, says

2962 3588 2316 3588 1510.6 2532 3588 1510.7.3 2532 3588
κύριος ο θεός ο ων και ο ην και ο
the Lord God, the being one and the one *who* was and the one

2064 3588 3841
ερχόμενος ο παντοκράτωρ
coming – the almighty.

John on the Island of Patmos

1473 * 3588 80-1473 2532 2844 1722 3588
1:9 εγώ Ιωάννης ο αδελφός υμών και κοινωνός εν τη
I John, your brother and partner in the

1:2 †*CP adds* **και ατινα εισι και α χρη γενεσθαι μετα ταυτα** - and infamous are also what behooves to take place after these things.

1:6 †*Ald.* **βασιλεις** - kings.

1:8 †*CP* **εγω ειμι το αλφα** - I am the Alpha.

1:8 ††*CP omits* **αρχη και τελος**.

2347 2532 932 2532 5281 5547 * 1096
θλίψει και βασιλεία και υπομονή χριστώ Ιησού εγενόμην
affliction and kingdom and endurance of Christ Jesus, came *to be*
1722 3588 3520 3588 2564 * 1223 3588 3056
εν τη νήσω τη καλουμένη Πάτμω διά τον λόγον
on the island being called Patmos on account of the word
3588 2316 2532 1223 3588 3141 * 5547
του θεού και διά την μαρτυρίαν Ιησού χριστού
of God, and on account of the testimony of Jesus Christ.
1096 1722 4151 1722 3588 2960 2250 2532 191
1:10 εγενόμην εν πνεύματι εν τη κυριακή ημέρα και ήκουσα
I became in spirit on the Lord's day, and I heard
5456 3694 1473 3173 5613 4536 3004
φωνήν οπίσω μου μεγαλήν ως σάλπιγγος **1:11** λεγούσης†
[[2]sound [3]behind [4]me [1]a great], as a trumpet, saying,
3739 991 1125 1519 975 2532 3992 3588 2033
ο βλέπεις γράψον εις βιβλίον και πέμψον ταις επτά
What you see, write in a scroll, and send forth to the seven
1577 1519 * 2532 1519 * 2532 1519 *
εκκλησίαις εις Έφεσον και εις Σμύρναν και εις Πέργαμον
assemblies – in Ephesus, and in Smyrna, and in Pergamos,
2532 1519 * 2532 1519 * 2532 1519 * 2532 1519
και εις Θυάτειρα και εις Σάρδεις και εις Φιλαδέλφειαν και εις
and in Thyatira, and in Sardis, and in Philadelphia, and in
* 2532 1563 1994 991 3588 5456 3748
Λαοδίκειαν **1:12** και εκεί επέστρεψα βλέπειν την φωνήν ήτις
Laodicea! And there I turned to see the voice which
2980 3326 1473 2532 1994 1492 2033 3087
ελάλει μετ' εμού και επιστρέψας είδον επτά λυχνίας
spoke with me. And having turned I beheld seven [[2]lamp-stands
5552 2532 1722 3319 3588 2033 3087
χρυσάς **1:13** και εν μέσω των επτά λυχνιών
[1]golden], and in *the* midst of the seven lamp-stands
3664 5207 444 1746 4158
όμοιον υιώ ανθρώπου ενδεδυμένον ποδήρη
one likened *to* son of man, being clothed with a foot length robe,
2532 4024 4314 3588 3149 2223 5552
και περιεζωσμένον προς τοις μαστοίς ζώνην χρυσήν
and being girded to the breasts [[2]belt [1]*with* a golden].
3588 1161 2776-1473 2532 3588 2359 3022 5616
1:14 η δε κεφαλή αυτού και αι τρίχες λευκαί ωσεί
And of his head – even the hairs *were* white as
2053 3022 5613 5510 2532 3588 3788-1473 5613 5395
έριον λευκόν ως χιών και οι οφθαλμοί αυτού ως φλοξ
wool, white as snow, and his eyes as a flame
4442 2532 3588 4228-1473 3664 5474
πυρός **1:15** και οι πόδες αυτού όμοιοι χαλκολιβάνω
of fire; and his feet *were* likened to fine brass,
5613 1722 2575 4448 2532 3588 5456-1473 5613
ως εν καμίνω πεπυρωμένοι και η φωνή αυτού ως
as in a furnace being with fire, and his voice *was* as
5456 5204 4183 2532 2192 1722 3588 1188 5495
φωνή υδάτων πολλών **1:16** και έχων εν τη δεξιά χειρί
a sound [[2]waters [1]of many]; and having [[3]in [5]right [6]hand
1473 792 2033 2532 1537 3588 4750-1473
αυτού αστέρας επτά και εκ του στόματος αυτού
[4]his [2]stars [1]seven], and from out of his mouth
4501 1366 3691 1607 2532 3588
ρομφαία δίστομος οξεία εκπορευομένη και η
[[3]broadsword [2]double-edged [1]a sharp] going forth, and
3799-1473 5613 3588 2246 5316 1722 3588 1411-1473
όψις αυτού ως ο ήλιος φαίνει εν τη δυνάμει αυτού
his appearance *was* as the sun shines in its power.
2532 3753 1492 1473 4098 4314 3588 4228-1473 5613
1:17 και ότε είδον αυτόν έπεσα προς τους πόδας αυτού ως
And when I beheld him, I fell to his feet as
3498 2532 2007 3588 1188-1473 5495 1909 1473 3004
νεκρός και επέθηκε την δεξιάν αυτού χείρα επ' εμέ λέγων
a dead one. And he placed his right hand upon me, saying,
3361 5399 1473 1510.2.1 3588 4413 2532 3588 2078 2532
μη φοβού εγώ ειμι ο πρώτος και ο έσχατος **1:18** και
Do not fear! I am the first and the last, and
3588 2198 2532 1096 3498 2532 2400 2198-1510.2.1
ο ζων και εγενόμην νεκρός και ιδού ζων ειμί
the living one, and I became a dead one; and behold, I am living
1519 3588 165 3588 165 281 2532 2192 3588 2807
εις τους αιώνας των αιώνων αμήν και έχω τας κλείς
into the eons of the eons. Amen. And I have the keys

1:11 †*Ald.*+ εγω ειμι το α το ω ο προτος και ο εσχατος και - I am the first and the last and.

3588 2288 2532 3588 86 1125 3767 3739
του θανάτου και του άδου **1:19** γράψον ουν α
of death and of Hades. Write then *the things* which
1492 2532 3739 1510.2.6 2532 3739 3195
είδες και α εισι και α μέλλει
you saw, and *the things* which are, and *the things* which are about
1096 3326 3778 3588 3466 3588 2033
γίνεσθαι μετά ταύτα **1:20** το μυστήριον των επτά
to take place after these! The mystery of the seven
792 3739 1492 1909 3588 1188-1473 2532 3588 2033
αστέρων ων είδες επί της δεξιάς μου και τας επτά
stars which you saw upon my right, and the seven
3087 3588 5552 3588 2033 792 32 3588
λυχνίας τας χρυσάς οι επτά αστέρες άγγελοι των
[[2]lamp-stands [1]golden] – the seven stars [[2]angels [3]of the
2033 1577 1510.2.6 2532 3588 2033 3087 3739 1492
επτά εκκλησιών εισί και αι επτά λυχνίαι ας είδες
[4]seven [5]assemblies [1]are], and the seven lamp-stands which you saw
2033 1577 1510.2.6
επτά εκκλησίαι εισί
[[2]seven [3]assemblies [1]are].

CHAPTER 2

To the Assembly at Ephesus

3588 32 3588 1577 * 1125 3592
2:1 τω αγγέλω της εκκλησίας Εφέσω γράψον τάδε
To the angel of the assembly in Ephesus write! Thus
3004 3588 2902 3588 2033 792 1722 3588 1188-1473
λέγει ο κρατών τους επτά αστέρας εν τη δεξιά αυτού
says the one holding the seven stars in his right *hand*,
3588 4043 1722 3319 3588 2033 3087 3588
ο περιπατών εν μέσω των επτά λυχνιών των
walking in *the* midst of the seven [[2]lamp stands
5552 1492 3588 2041-1473 2532 3588 2873-1473 2532
χρυσών **2:2** οίδα τα έργα σου και τον κόπον σου και
[1]golden]; I know your works, and your toil, and
3588 5281-1473 2532 3754 3756-1410 941 2556
την υπομονή σου και ότι ου δύνη βαστάσαι κακούς
your endurance, and that you are not able to bear evil ones.
2532 3985 3588 3004 1438 652 2532
και επείρασας τους λέγοντας εαυτούς αποστόλους και
And you tested the ones calling themselves apostles and
3756-1510.2.6 2532 2147 1473 5571 2532 941 2532
ουκ εισί και εύρες αυτούς ψευδείς **2:3** †και εβάστασας και
are not, and found them liars; and you bore and
5281 2192 1223 3588 3686-1473 2532 3756-2872
υπομονήν έχεις διά το όνομά μου και ουκ εκοπίασας
[[2]endurance [1]have], because of my name, and you tired not.
235 2192 2596 1473 3754 3588 26 1473 3588 4413
2:4 αλλά έχω κατά σου ότι την αγάπην σου την πρώτην
But I have against you, that the [[2]love [3]of yours [1]first]
863 3421 3767 4159 1601 2532
αφήκας **2:5** μνημόνευε ουν πόθεν εκπέπτωκας και
you have left. Remember then from where you have fallen, and
3340 2532 3588 4413 2041 4160 1490 2064
μετανόησον και τα πρώτα έργα ποίησον ει δε μη έρχομαί
repent, and [[2]the [3]first [4]works [1]do]! But if not, I come
1473 5036 2532 2795 3588 3087-1473 1537 3588
σοι ταχύ και κινήσω την λυχνίαν σου εκ του
to you quickly, and I will move your lamp stand from out of
5117-1473 1437-3361 3340 235 3778 2192
τόπου αυτής εάν μη μετανοήσης **2:6** αλλά τούτο έχεις
its place, unless you should repent. But this you have,
3754 3404 3588 2041 3588 * 3739 2504 3404
ότι μισείς τα έργα των Νικολαϊτών α καγώ μισώ
that you detest the works of the Nicolaitans, which I also detest.
3588 2192 3775 191 5100 3588 4151 3004
2:7 ο έχων ους ακουσάτω τι το πνεύμα λέγει
The one having an ear, hear what the spirit says
3588 1577 3588 3528 1325 1473 2068
ταις εκκλησίαις τω νικώντι δώσω αυτώ φαγείν
to the assemblies! To the one overcoming I will give to him to eat
1537 3588 3586 3588 2222 3739 1510.2.3 1722 3319 3588
εκ του ξύλου της ζωής ο εστιν εν μέσω του
from out of the tree of life, which is in *the* midst of the
3857 3588 2316-1473
παραδείσου του θεού μου
paradise of my God.

2:3 †*See Ald. for variant.*

To the Assembly at Smyrna

2532 3588 32 3588 1722 * 1577
2:8 και τω αγγέλω της εν Σμύρνη εκκλησίας
And to the angel of the [[2]in [3]Smyrna [1]assembly]

1125 3592 3004 3588 4413 2532 3588 2078 3739 1096
γράψον τάδε λέγει ο πρώτος και ο έσχατος ος εγένετο
write! Thus says the first and the last, who became

3498 2532 2198 1492 1473 3588 2041 2532 3588
νεκρός και έζησεν 2:9 οιδά σου τα έργα και την
a dead one, and lived; I know your works, and

2347 2532 3588 4432 235 4145 1510.2.2 2532 3588
θλίψιν και την πτωχείαν αλλά πλούσιος ει και την
affliction, and poorness (but [[2]rich [1]you are]); and the

988 3588 3004 *-1510.1 1438
βλασφημίαν των λεγόντων Ιουδαίους είναι εαυτούς
blasphemy of the ones calling [[2]to be Jews [1]themselves]

2532 3756-1510.2.6 235 4864 3588 4567 3367
και ουκ εισίν αλλά συναγωγή του σατανά 2:10 μηδέν
and are not, but a synagogue of Satan. By no means

5399 3739 3195 3958 2400 1211 3195
φοβού α μέλλεις πάσχειν ιδού δη μέλλει
fear what *things* you are about to suffer! Behold indeed, [[3]is about

906 3588 1228 1537 1473 1519 5438
βαλείν ο διάβολος εξ υμών εις φυλακήν
[4]to throw [1]the [2]devil] *some* from out of you in prison,

2443 3985 2532 2192 2347 2250
ίνα πειρασθήτε και έξετε θλίψιν ημερών
that you should be tested, and you shall have affliction [[2]days

1176 1096 4103 891 2288 2532 1325 1473 3588
δέκα γίνου πιστός άχρι θανάτου και δώσω σοι τον
[1]ten]. Be trustworthy unto death, and I will give to you the

4735 3588 2222 3588 2192 3775 191 5100
στέφανον της ζωής 2:11 ο έχων ους ακουσάτω τι
crown of life! The one having an ear, hear what

3588 4151 3004 3588 1577 3588 3528 3766.2
το πνεύμα λέγει ταις εκκλησίαις ο νικών ου μη
the spirit says to the assemblies! The one overcoming in no way

91 1537 3588 2288 3588 1208
αδικηθή εκ του θανάτου του δευτέρου
should be injured from the [[2]death [1]second].

To the Assembly at Pergamos

2532 3588 32 3588 1722 * 1577
2:12 και τω αγγέλω της εν Περγάμω εκκλησίας
And to the angel of the [[2]in [3]Pergamos [1]assembly]

1125 3592 3004 3588 2192 3588 4501 3588
γράψον τάδε λέγει ο έχων την ρομφαίαν την
write! Thus says the one having the [[3]broadsword

1366 3588 3691 1492 3588 2041-1473 2532 4226
δίστομον την οξείαν 2:13 οιδα τα έργα σου και που
[2]double-edged [1]sharp]. I know your works, and where

2730 3699 3588 2362 3588 4567 2532 2902 3588
κατοικείς όπου ο θρόνος του σατανά και κρατείς το
you dwell, where the throne of Satan *is*. And you hold

3686-1473 2532 3756-720 3588 4102 1473 1722 3588 2250
ονομά μου και ουκ ηρνήσω την πίστιν μου εν ταις ημέραις
my name, and denied not the belief of me in the days

1722 3739 * 3588 3144 1473 3588 4103 3739
εν αις Αντίπας ο μάρτυς μου ο πιστός ος
in which Antipas [[3]witness [1]my [2]trustworthy] *was*, who

615 3844 1473 3699 3588 4567 2730 235
απεκτάνθη παρ' υμίν όπου ο σατανάς κατοικεί 2:14 αλλ'
was killed among you, where Satan dwells. But

2192 2596 1473 3641 3754 2192 1563 2902 3588
έχω κατά σου ολίγα ότι έχεις εκεί κρατούντας την
I have against you a little. That you have there ones holding the

1322 * 3739 1321 3588 * 906 4625
διδαχήν Βαλαάμ ος εδίδασκε τον Βαλάκ βαλείν σκάνδαλον
teaching of Balaam, who taught Balak to throw an obstacle

1799 3588 5207 * 2068 1494 2532
ενώπιον των υιών Ισραήλ φαγείν ειδωλόθυτα και
before the sons of Israel, to eat things sacrificed to idols, and

4203 3779 2192 2532 1473 2902
πορνεύσαι 2:15 ούτως έχεις και συ κρατούντας
to commit harlotry. Thus [[3]have [1]also [2]you] ones holding

3588 1322 3588 * 3668 3340
την διδαχήν των Νικολαϊτών ομοίως 2:16 μετανόησον
the teaching of the Nicolaitans in like manner. Repent!

1490 2064 1473 5036 2532 4170 3326 1473
ει δε μη έρχομαί σοι ταχύ και πολεμήσω μετ' αυτών
But if not, I come to you quickly, and I shall wage war with them

1722 3588 4501 3588 4750-1473 3588 2192
εν τη ρομφαία του στόματός μου 2:17 ο έχων
by the broadsword of my mouth. The one having

3775 191 5100 3588 4151 3004 3588 1577
ους ακουσάτω τι το πνεύμα λέγει ταις εκκλησίαις
an ear, hear what the spirit says to the assemblies!

3588 3528 1325 1473 2068 575 3588 3131
τω νικώντι δώσω αυτώ φαγείν από του μάννα
To the one overcoming I will give to him to eat from the manna

3588 2928 2532 1325 1473 5586 3022 2532
του κεκρυμμένου και δώσω αυτώ ψήφον λευκήν και
being hid. And will give to him [[2]small stone† [1]a white], and

1909 3588 5586 3686 2537 1125 3739 3762
επί την ψήφον όνομα καινόν γεγραμμένον ο ουδείς
upon the small stone [[2]name [1]a new] being written which no one

1492 1508 3588 2983
οίδεν ει μη ο λαμβάνων
knew except the one receiving.

To the Assembly of Thyatira

2532 3588 32 3588 1722 * 1577
2:18 και τω αγγέλω της εν Θυατείροις εκκλησίας
And to the angel of the [[2]in [3]Thyatira [1]assembly]

1125 3592 3004 3588 5207 3588 2316 3588 2192 3588
γράψον τάδε λέγει ο υιός του θεού ο έχων τους
write! Thus says the son of God, the one having

3788-1473 5613 5395 4442 2532 3588 4228-1473
οφθαλμούς αυτού ως φλόγα πυρός και οι πόδες αυτού
his eyes as a flame of fire, and his feet

3664 5474 1492 1473 3588 2041 2532 3588
όμοιοι χαλκολιβάνω 2:19 οιδά σου τα έργα και την
likened to fine brass. I know your works, and

26 2532 3588 4102 2532 3588 1248 2532 3588 5281-1473
αγάπην και την πίστιν και την διακονίαν και την υπομονήν σου
love, and belief, and service, and your endurance,

2532 3588 2041-1473 3588 2078 4183 3588 4413
και τα έργα σου τα έσχατα πλείονα των πρώτων
and your works – the last more than the first.

235 2192 2596 1473 3754 863 3588 1135-1473
2:20 αλλ' έχω κατά σου† ότι αφείς την γυναικά σου
But I have against you, that you allow your woman

3588 * 3739 3004 1438 4398 2532 1321 2532
την Ιεζάβηλ η λέγει εαυτήν προφήτιν και διδάσκει και
Jezebel, who calls herself a prophetess; and she teaches and

4105 3588 1699 1401 4203 2532 2068
πλανά τους εμούς δούλους πορνεύσαι και φαγείν
misleads my bondmen to commit harlotry, and to eat

1494 2532 1325 1473 5550 2443
ειδωλόθυτα 2:21 και έδωκα αυτή χρόνον ίνα
things sacrificed to an idol. And I gave to her time that

3340 2532 3756-2309 3340 1537 3588
μετανοήση και ου θέλει μετανοήσαι εκ της
she should repent, and she wanted not to repent from

4202-1473 2400 906 1473 1519 2825 2532
πορνείας αυτής 2:22 ιδού βάλλω αυτήν εις κλίνη και
her harlotry. Behold, I throw her into a bed, and

3588 3431 3326 1473 1519 2347 3173
τους μοιχεύοντας μετ' αυτής εις θλίψιν μεγάλην
the ones committing adultery with her into [[2]affliction [1]great],

1437-3361 3340 1537 3588 2041-1473 2532 3588
εάν μη μετανοήσωσιν εκ των έργων αυτης† 2:23 και τα
unless they should repent from her works. And

5043-1473 615 1722 2288 2532 1097 3956
τέκνα αυτής αποκτενώ εν θανάτω και γνώσονται πάσαι
[[2]her children [1]I will kill] by plague. And they shall know in all

3588 1577 3754 1473 1510.2.1 3588 2045 3510
αι εκκλησίαι ότι εγώ ειμι ο ερευνών νεφρούς
the assemblies that I am the one searching *the* kidneys†

2532 2588 2532 1325 1473 1538 2596 3588
και καρδίας και δώσω υμίν εκάστω κατά τα
and hearts. And I will give to you each according to

2041-1473 1473-1161 3004 3588 3062 3588 1722
έργα υμών 2:24 υμίν δε λέγω τοις λοιποίς τοις εν
your works. And to you I say, to the rest in

2:17 †*or* a lot.

2:20 †*Ald.* **ολιγα** - a little.

2:22 †*Ald.* **εργων αυτων** - their works.

2:23 †Considered the seat of thoughts.

* 3745 3756-2192 3588 1322-3778 2532
Θυατείροις ὅσοι ουκ ἔχουσι την διδαχὴν ταύτην και
Thyatira, as many as have not this teaching, and

3748 3756-1097 3588 901 3588 4567 5613 3004
οἵτινες ουκ ἔγνωσαν τα βαθέα† του σατανὰ ὡς λέγουσιν
who knew not the deeps of Satan, as they say –

3756-906 1909 1473 243 922 4133 3739 2192
ου βαλῶ εφ' υμᾶς ἄλλο βάρος **2:25** πλὴν ο ἔχετε
I will not throw upon you another load. Only what you have

2902 891 3739 302 2240 2532 3588
κρατήσατε ἄχρις ου αν ἥξω **2:26** και ο
hold until of when ever I shall come! And the one

3528 2532 3588 5083 891 5056 3588 2041-1473
νικῶν και ο τηρῶν ἄχρι τέλους τα ἔργα μου
overcoming, and the one giving heed until *the* end of my works,

1325 1473 1849 1909 3588 1484 2532 4165
δώσω αυτῷ εξουσίαν επὶ των εθνῶν **2:27** και ποιμανεῖ
I will give to him authority over the nations. And he shall tend

1473 1722 4464 4603 5613 3588 4632 3588 2764
αυτοὺς εν ῥάβδῳ σιδηρᾷ ὡς τα σκεύη τα κεραμικὰ
them with a rod of iron; as the vessels made of clay

4937 5613 2504 2983 3844 3588 3962-1473
συντριβήσεται ὡς καγὼ εἴληφα παρὰ του πατρός μου
shall be broken†; as I also have received from my father;

2532 1325 1473 3588 792 3588 4407
2:28 και δώσω αυτῷ τον αστέρα τον πρωϊνόν
and I will give to him the [2star 1early morning].

3588 2192 3775 191 5100 3588 4151 3004
2:29 ο ἔχων ους ακουσάτω τι το πνεῦμα λέγει
The one having an ear, hear what the spirit says

3588 1577
ταις εκκλησίαις
to the assemblies!

CHAPTER 3

To the Assembly at Sardis

2532 3588 32 3588 1722 * 1577
3:1 και τω αγγέλῳ της εν Σάρδεσιν εκκλησίας
And to the angel of the [2in 3Sardis 1assembly]

1125 3592 3004 3588 2192 3588 2033 4151 3588
γράψον τάδε λέγει ο ἔχων τα επτὰ πνεύματα του
write! Thus says the one having the seven spirits

2316 2532 3588 2033 792 1492 1473 3588 2041
θεοῦ και τους επτὰ αστέρας οἶδά σου τα ἔργα
of God and the seven stars; I know your works,

3754 3686 2192 3754 2198 2532 3498-1510.2.2
ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς και νεκρὸς ει
that [2a name 1you have] that you live, but you are a dead one.

1096 1127 2532 4741 3588 3062 3739
3:2 γίνου γρηγορῶν και στήρισον τα λοιπὰ α
Become being vigilant, and support the rest which

3195 577 3756-1063-2147 1473 3588 2041
ἔμελλες αποβάλλειν† ου γαρ εὕρηκά σου τα ἔργα
you are about to throw off! For I have not found your works

4137 1799 3588 2316-1473 3421 3767
πεπληρωμένα ενώπιον του θεοῦ μου **3:3** μνημόνευε οὖν
being fulfilled before my God. Remember then

4459 2983 2532 191 2532 5083 2532 3340
πως εἴληφας και ἤκουσας και τήρει και μετανόησον
how you received and heard; and give heed, and repent!

1437 3767 3361 1127 2240 1909 1473 5613
εὰν οὖν μη γρηγορήσῃς ἥξω επί σε ὡς
If then you should not be vigilant, I will come upon you as

2812 2532 3766.2 1097 4169 5610 2240
κλέπτης και ου μη γνῷς ποίαν ὥραν ἥξω
a thief, and in no way should you know what hour I will come

1909 1473 235 3641 2192 3686 1722 *
επὶ σε **3:4** αλλ' ολίγα ἔχεις ονόματα εν Σάρδεσιν
upon you. But [2a few 1you have] names in Sardis

3739 3756-3435 3588 2440-1473 2532 4043 3326
α ουκ εμόλυναν τα ιμάτια αυτῶν και περιπατήσουσι μετ'
which tainted not their garments; and they shall walk with

1473 1722 3022 3754 514-1510.2.6 3588 3528
εμοῦ εν λευκοῖς ὅτι ἄξιοί εισιν **3:5** ο νικῶν
me in white, for they are worthy. The one overcoming,

3778 4016 1722 2440 3022 2532 3766.2
οὗτος περιβαλεῖται εν ιματίοις λευκοῖς και ου μη
this one shall be covered with [2garments 1white], and in no way

1813 3588 3686-1473 1537 3588 976
εξαλείψω το ὄνομα αυτοῦ εκ της βίβλου
shall I wipe away his name from out of the book

3588 2222 2532 3670 3588 3686-1473 1799
της ζωῆς και ομολογήσω το ὄνομα αυτοῦ ενώπιον
of life; and I will acknowledge his name before

3588 3962-1473 2532 1799 3588 32-1473
του πατρός μου και ενώπιον των αγγέλων αυτοῦ
my father, even in the presence of his angels.

3588 2192 3775 191 5100 3588 4151 3004
3:6 ο ἔχων ους ακουσάτω τι το πνεῦμα λέγει
The one having an ear, let *him* hear what the spirit says

3588 1577
ταις εκκλησίαις
to the assemblies!

To the Assembly at Philadelphia

2532 3588 32 3588 1722 * 1577
3:7 και τω αγγέλῳ της εν Φιλαδελφείᾳ εκκλησίας
And to the angel of the [2in 3Philadelphia 1assembly]

1125 3592 3004 3588 39 3588 228 3588
γράψον τάδε λέγει ο ἅγιος ο αληθινός ο
write! Thus says the holy *one*, the true, the one

2192 3588 2807 3588 * 3588 455 2532 3762
ἔχων την κλεῖν του Δαβὶδ ο ανοίγων και ουδεὶς
having the key of David, the one opening and no one

2808 2532 2808 2532 3762 455 1492 1473 3588
κλείει †και κλείει και ουδεὶς ανοίγει **3:8** οἶδά σου τα
locks, and locks and no one opens. I know your

2041 2400 1325 1799 1473 2374 455
ἔργα ιδοὺ δέδωκα ενώπιόν σου θύραν ανεῳγμένην
works. Behold, I have put before you a door being opened,

3739 3762 1410 2808 1473 3754 3397 2192
ην ουδεὶς δύναται κλεῖσαι αυτήν ὅτι μικρὰν ἔχεις
which no one is able to lock it. For [2a little 1you have]

1411 2532 5083 1473 3588 3056 2532 3756-720 3588
δύναμιν και ετήρησάς μου τον λόγον και ουκ ηρνήσω το
power, and gave heed to my word, and denied not

3686-1473 2400 1325 1537 3588 4864
ὄνομά μου **3:9** ιδοὺ δίδωμι εκ της συναγωγῆς
my name. Behold, I give from out of the synagogue

3588 4567 3588 3004 1438 *-1510.1
του σατανὰ των λεγόντων εαυτοὺς Ιουδαίους εἶναι
of Satan of the ones saying themselves to be Jews,

2532 3756-1510.2.6 235 5574 2400 4160 1473 2443
και ουκ εισὶν αλλὰ ψεύδονται ιδοὺ ποιήσω αυτοὺς ἵνα
and are not, but lie. Behold, I will make them that

2240 2532 4352 1799 3588 4228 1473
ἥξουσι και προσκυνήσουσιν ενώπιον των ποδῶν σου
they shall come and do obeisance before the feet of you,

2532 1097 3754 25 1473 3754 5083
και γνῶσιν ὅτι ηγάπησά σε **3:10** ὅτι ετήρησας
and they should know that I love you; *in* that you kept

3588 3056 3588 5281-1473 2504 1473-5083 1537
τον λόγον της υπομονῆς μου καγώ σε τηρήσω εκ
the word of my endurance, and I will keep you from out of

3588 5610 3588 3986 3588 3195 2064 1909
της ὥρας του πειρασμοῦ της μελλούσης ἔρχεσθαι επὶ
the hour of the test about to come upon

3588 3611 3650 3985 3588 2730 1909
της οικουμένης ὅλης πειράσαι τους κατοικοῦντας επὶ
the [2world 1entire], to test the ones dwelling upon

3588 1093 2064 5036 2902 3739 2192 2443
της γης **3:11** ἔρχομαι ταχὺ κράτει ο ἔχεις ἵνα
the earth. I come quickly. Hold what you have, that

3367 2983 3588 4735-1473 3588 3528
μηδεὶς λάβῃ τον στέφανόν σου **3:12** ο νικῶν
no one should take your crown! The one overcoming,

4160 1473 4769 1722 3588 3485 3588 2316-1473 2532
ποιήσω αυτὸν στύλον εν τω ναῷ του θεοῦ μου και
I will make him a column in the temple of my God, and

1854 3766.2 1831 2089 2532 1125
ἔξω ου μη εξέλθῃ ἔτι και γράψω
outside in no way should he go forth any longer. And I will write

1909 1473 3588 3686 3588 2316-1473 2532 3588 3686 3588 4172
επ' αυτὸν το ὄνομα του θεοῦ μου και το ὄνομα της πόλεως
upon him the name of my God, and the name of the city

2:24 †*Ald.* βαθη - depths.

2:27 †*See Ps. 2:9.*

3:2 †*Ald.* μελλει αποθανειν - are about to die.

3:7 †*See Ald. for variants.*

3588 2316-1473 3588 2537 * 3739 2597
του θεοὺ μου της καινὴς Ἱερουσαλὴμ η καταβαὶνει
of my God, (of the new Jerusalem, which comes down

1537 3588 3772 575 3588 2316-1473 2532 3588 3686
εκ του ουρανοὺ απὸ του θεοὺ μου και το ὀνομὰ
from out of the heaven from my God), and [[3]name

1473 3588 2537 3588 2192 3775 191 5100 3588
μου το καινὸν **3:13** ο ἐχων ους ακουσὰτω τι το
[1]my [2]new]. The one having an ear, hear what the

4151 3004 3588 1577
πνεὺμα λὲγει ταις εκκλησὶαις
spirit says to the assemblies!

To the Assembly at Laodicea

2532 3588 32 3588 1722 * 1577
3:14 και τω αγγὲλω της εν Λαοδικ'ια εκκλησὶας
And to the angel of the [[2]in [3]Laodicea [1]assembly]

1125 3592 3004 3588 281 3588 3144 3588 4103 2532
γρὰψον τὰδε λὲγει ο αμὴν ο μὰρτυς ο πιστὸς και
write! Thus says the Amen, the [[4]witness [1]trustworthy [2]and

228 3588 746 3588 2937 3588 2316 1492 1473
αληθινὸς η αρχὴ της κτὶσεως του θεοὺ **3:15** οιδὰ σου
[3]true], the source of the creation of God. I know your

3588 2041 3754 3777 5593 1510.2.2 3777 2200 3784
τα ἐργα ὀτι οὺτε ψυχρὸς ει οὺτε ζεστὸς ὀφελον
works, that [[2]neither [3]cold [1]you are] nor boiling hot; ought

5593 1510.3 2228 2200 3779 3754
ψυχρὸς ης η ζεστὸς **3:16** οὺτως ὀτι
[[2]cold [1]you should be] or boiling hot. Thus, because

5513-1510.2.2 2532 3756 2200 3777 5593 3195
χλιαρὸς ει και ου ζεστὸς οὺτε ψυχρὸς μὲλλω
you are lukewarm, and not boiling hot nor cold, I am about

1473-1692 1537 3588 4750-1473 3754 3004 3754
σε εμὲσαι εκ του στὸματὸς μου **3:17** ὀτι λὲγεις ὀτι
to vomit you from out of my mouth. For you say that,

4145-1510.2.1 2532 4147 2532 3762 5532 2192
πλοὺσιὸς ειμι και πεπλοὺτηκα και ουδενὸς χρεὶαν ἐχω
I am rich, and am enriched, and [[2]no [3]need [1]have] –

2532 3756-1492 3754 1473 1510.2.2 3588 5005 2532 3588
και ουκ οἰδας ὀτι συ ει ο ταλαὶπωρος και ο
and you know not that you are the miserable, and the

1652 2532 4434 2532 5185 2532 1131 4823
ελεεινὸς και πτωχὸς και τυφλὸς και γυμνὸς **3:18** συμβουλεὺω
pitiable, and poor, and blind, and naked. I advise

1473 59 5553 3844 1473 4448 1537
σοι αγορὰσαι χρυσὶον παρ' εμοὺ πεπυρωμὲνον εκ
you to buy gold from me purified from out of

4442 2443 4147 2532 2440 3022 2443
πυρὸς ἱνα πλουτὴσης και ιμὰτια λευκὰ ἱνα
fire, that you should be rich; and [[4]garments [3]*with* white [1]that

4016 2532 3361 5319 3588
περιβὰλη και μη φανερωθὴ η
[2]you should be covered], and [[4]should not [5]be made manifest [1]the

152 3588 1132-1473 2532 2854 1472 1909
αισχὺνη της γυμνὸτητὸς σου και κουλλὺριον ἐγχρισον επὶ
[2]shame [3]of your nakedness]; and [[2]collyrium [1]rub] upon

3588 3788-1473 2443 991 1473 3745
τους οφθαλμοὺς σου ἱνα βλὲπης **3:19** εγὼ ὀσους
your eyes, that you should see! I, as many as

1437 5368 1651 2532 3811 2206 3767 2532
εὰν φιλὼ ελὲγχω και παιδεὺω ζὴλωσον οὺν και
I should be fond of, I reprove and correct. Be zealous then, and

3340 2400 2476 1909 3588 2374 2532 2925 1437
μετανὸησον **3:20** ιδοὺ ἑστηκα επὶ την θὺραν και κροὺω εὰν
repent! Behold, I stand at the door, and I knock. If

5100 191 3588 5456-1473 2532 455 3588 2374 2532
τις ακοὺση της φωνὴς μου και ανοὶξη την θὺραν και
any should hear my voice, and should open the door, even

1525 4314 1473 2532 1172 3326 1473 2532 1473
εισελεὺσομαι προς αυτὸν και δειπνὴσω μετ' αυτοὺ και αυτὸς
I will enter to him, and have supper with him, and he

3326 1473 3588 3528 1325 1473 2523 3326
μετ' εμοὺ **3:21** ο νικὼν δὼσω αυτὼ καθὶσαι μετ'
with me. The one overcoming I will give to him to sit with

1473 1722 3588 2362-1473 5613 2504 3528 2532 2523 3326
εμοὺ εν τω θρὸνω μου ως καγὼ ενὶκησα και εκὰθισα μετὰ
me on my throne, as even I overcame and sat with

3588 3962-1473 1722 3588 2362-1473 3588 2192 3775
του πατρὸς μου εν τω θρὸνω αυτοὺ **3:22** ο ἐχων ους
my father on his throne. The one having an ear,

191 5100 3588 4151 3004 3588 1577
ακουσὰτω τι το πνεὺμα λὲγει ταις εκκλησὶαις
hear what the spirit says to the assemblies!

CHAPTER 4

The Throne in Heaven

3326 3778 1492 2532 2400 2374 455
4:1 μετὰ ταὺτα εἰδον και ιδοὺ θὺρα ανεωγμὲνη
After these *things* I saw, and behold, a door being opened

1722 3588 3772 2532 3588 5456 3588 4413 3739 191
εν τω ουρανὼ και η φωνὴ η πρὼτη ην ἤκουσα
in the heaven. And the [[2]voice [1]first] which I heard

5613 4536 2980 3326 1473 3004 305
ως σὰλπιγγος λαλοὺσης μετ' εμοὺ λὲγουσα ανὰβα
was as a trumpet speaking with me, saying, Ascend

5602 2532 1166 1473 3739 1163 1096 3326 3778
ὡδε και δεὶξω σοι α δει γενὲσθαι μετὰ ταὺτα
here, and I will show to you what must take place after these!

2532 2112 1096 1722 4151 2532 2400
4:2 και ευθὲως εγενὸμην εν πνεὺματι και ιδοὺ
And immediately I existed in spirit. And behold,

2362 2749 1722 3588 3772 2532 1909 3588 2362
θρὸνος ἐκειτο εν τω ουρανὼ και επὶ τον θρὸνου
a throne was situated in the heaven, and upon the throne

2521 3664 3706 3037 2393 2532
καθὴμενος **4:3** ὁμοιος ορὰσει λὶθω ιὰσπιδι και
one sitting, likened in sight [[2]stone [1]to a jasper], and

4556 2532 2463 2943 3588 2362 3664
σαρδὶνω† και ἰρις κυκλὸθεν του θρὸνου ομοὶα
sardius. And a rainbow *was* round about the throne, likened

3706 4664 2532 2943 3588 2362
ορὰσει σμαραγδὶνω **4:4** και κυκλὸθεν του θρὸνου
to the sight of emerald. And round about the throne *were*

2362 1501.8 2532 1909 3588 2362 1492 3588
θρὸνοι εικοσιτὲσσαρες και επὶ τους θρὸνους εἰδον τους
[[2]thrones [1]twenty-four], and upon the thrones I saw the

1501.8 4245 2521 4016
εικοσιτὲσσαρες πρεσβυτὲρους καθημὲνους περιβεβλημὲνους
twenty-four elders sitting down, being covered

1722 2440 3022 2532 1909 3588 2776-1473 4735
εν ιματὶοις λευκοὶς και επὶ τας κεφαλὰς αυτὼν στεφὰνους
in [[2]garments [1]white]; and upon their heads [[2]crowns

5552 2532 1537 3588 2362 1607 796
χρυσοὺς **4:5** και εκ του θρὸνου εκπορεὺονται αστραπαὶ
[1]golden]. And from out of the throne went forth lightnings,

2532 5456 2532 1027 2532 2033 2985 4442 2545
και φωναὶ και βρονταὶ και επτὰ λαμπὰδες πυρὸς καιὸμεναι
and voices, and thunders. And seven lamps of fire were burning

1799 3588 2362-1473 3739 1510.2.6 2033 4151
ενὼπιον του θρὸνου αυτοὺ αι εισιν επτὰ πνεὺματα
before his throne, which are seven spirits

3588 2316 2532 1799 3588 2362 5613 2281
του θεοὺ **4:6** και ενὼπιον του θρὸνου ως θὰλασσα
of God. And before the throne *was* as a sea

5193 3664 2930 2532 1722 3319 3588 2362 2532
υαλὶνη ομοὶα κρυστὰλλω και εν μὲσω του θρὸνου και
of glass, likened to ice†. And in *the* midst of the throne, and

2945 3588 2362 5064 2226 1073
κὺκλω του θρὸνου τὲσσαρα ζὼα γὲμοντα
round about the throne, *were* four living creatures full

3788 1715 2532 3693 2532 3588 2226
οφθαλμὼν ἐμπροσθεν και ὀπισθεν **4:7** και το ζὼον
of eyes in front and behind. And the [[2]living creature

3588 4413 3664 3023 2532 3588 1208 2226
το πρὼτον ὁμοιον λὲοντι και το δεὺτερον ζὼον
[1]first] *was* likened to a lion, and the second living creature

3664 3448 2532 3588 5154 2226 2192 3588
ὁμοιον μὸσχω και το τρὶτον ζὼον ἐχον το
was likened to a calf, and the third living creature having the

4383 5613 444 2532 3588 5067 2226
πρὸσωπον ως ἀνθρωπος και το τὲταρτον ζὼον
face as a man, and the fourth living creature

3664 105 4072 2532 5064 2226
ὁμοιον αετὼ πετωμὲνω **4:8** και τὲσσαρα ζὼα
was likened [[2]eagle [1]to a flying]. And *the* four living creatures

1520 2596 1520 1473 2192 303 4420 1803 2943 2532
εν καθ' εν αυτὼν ἐχον ανὰ πτὲρυγας εξ κυκλὸθεν και
one by one of them having each [[2]wings [1]six] round about; and

4:3 †*CP* σαρδιω - sardius.

4:6 †*or* crystal.

2081 1073 3788 2532 372 3756 2192
έσωθεν γέμοντα† οφθαλμών και ανάπαυσιν ουκ έχουσιν
from inside being full of eyes. And [[3]rest [2]not [1]they have]
2250 2532 3571 3004 39 39 39 39 39
ημέρας και νυκτός λέγοντες άγιος άγιος άγιος άγιος άγιος
day and night, saying, Holy, holy, holy, holy, holy,
39 39 39 39 2962 3588 2316 3588 3841
άγιος άγιος άγιος άγιος κύριος ο θεός ο παντοκράτωρ
holy, holy, holy, holy, Lord God almighty,
3588 1510.7.3 2532 3588 1510.6 2532 3588 2064
ο ην και ο ων και ο ερχόμενος
the one *who* was, and the one being, and the one coming.
2532 3752 1325 3588 2226 1391 2532
4:9 και όταν δώσουσι τα ζώα δόξαν και
And whenever [[3]shall give [1]the [2]living creatures] glory, and
5092 2532 2169 3588 2521 1909 3588 2362
τιμήν και ευχαριστίαν τω καθημένω επί του θρόνου
honor, and thankfulness to the one sitting upon the throne
3588 2198 1519 3588 165 3588 165 4098
τω ζώντι εις τους αιώνας των αιώνων **4:10** πεσούνται
living into the eons of the eons, [[4]shall fall
3588 1501.8 4245 1799 3588 2521
οι εικοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ενώπιον του καθημένου
[1]the [2]twenty four [3]elders] before the one sitting
1909 3588 2362 2532 4352 3588 2198 1519
επί του θρόνου και προσκυνούσι τω ζώντι εις
upon the throne and shall do obeisance to the one living into
3588 165 3588 165 2532 906 3588 4735-1473
τους αιώνας των αιώνων και βάλουσι τους στεφάνους αυτών
the eons of the eons, and shall cast their crowns
1799 3588 2362 3004 514 1510.2.2 3588 2962
ενώπιον του θρόνου λέγοντες **4:11** άξιος ει ο κύριος
before the throne, saying, Worthy are you, the Lord
2532 3588 2316 1473 3588 39 2983 3588 1391 2532 3588
και ο θεός ημών ο άγιος λαβείν την δόξαν και την
and our God, the holy one, to receive the glory, and the
5092 2532 3588 1411 3754 1473 2936 3588 3956 2532 1223 3588
τιμήν και την δύναμιν ότι συ έκτισας τα πάντα και διά το
honor, and the power; for you created all, and by
2307-1473 1510.2.6 2532 2936
θέλημά σου εισί και εκτίσθησαν
your will they are and were created.

CHAPTER 5

The Sealed Scroll

2532 1492 1909 3588 1188 3588 2521
5:1 και είδον επί την δεξιάν του καθημένου
And I saw upon the right of the one sitting
1909 3588 2362 975 1125 2081 2532 1855
επί του θρόνου βιβλίον γεγραμμένον έσωθεν και έξωθεν
upon the throne a scroll being written on inside and outside,
2696 4973 2033 2532 1492
κατεσφραγισμένον σφραγίσιν επτά **5:2** και είδον
being sealed up [[2]seals [1]by seven]. And I saw
32 2478 2784 5456 3173 5100 1510.2.3
άγγελον ισχυρόν κηρύσσοντα φωνή μεγάλη τις εστιν
[[2]angel [1]a strong] proclaiming [[2]voice [1]in a great], Who is
514 455 3588 975 2532 3089 3588 4973-1473
άξιος ανοίξαι το βιβλίον και λύσαι τας σφραγίδας αυτού
worthy to open the scroll, and to loose its seals?
2532 3762 1410 1722 3588 3772 3761 1909 3588 1093
5:3 και ουδείς εδύνατο εν τω ουρανώ ουδέ επί της γης
And no one was able in the heaven, nor upon the earth,
3761 5270 3588 1093 455 3588 975 3761 991
ουδέ υποκάτω της γης ανοίξαι το βιβλίον ουδέ βλέπειν
nor underneath the earth, to open the scroll, nor to look at
1473 2532 1473 2799 4183 3754 3762 514 2147
αυτό **5:4** και εγώ έκλαιον πολύ ότι ουδείς άξιος ευρέθη
it. And I wept much, for no one worthy was found
455 2532 314 3588 975 3777 991 1473 2532
ανοίξαι και αναγνώναι το βιβλίον ούτε βλέπειν αυτό **5:5** και
to open and to read the scroll, nor to look at it. And
1520 1537 3588 4245 3004 1473 3361-2799 2400
εις εκ των πρεσβυτέρων λέγει μοι μη κλαίε ιδού
one from out of the elders says to me, Weep not! Behold,
3528 3588 3023 3588 1510.6 1537 3588 5443
ενίκησεν ο λέων ο ων εκ της φυλής
[[3]overcame [1]the [2]lion], the one being from out of the tribe

4:8 †*CP* γεμουσιν - full.

* 3588 4491 * 455 3588 975 2532 3089 3588
Ιούδα η ρίζα Δαβίδ ανοίξαι το βιβλίον και λύσαι τας
of Judah, the root of David, to open the scroll and to loose the
2033 4973 1473
επτά σφραγίδας αυτού
seven seals of it.

The Lamb

2532 1492 2532 2400 1722 3319 3588 2362
5:6 και είδον και ιδού εν μέσω του θρόνου
And I saw, and behold, in *the* midst of the throne
2532 3588 5064 2226 2532 1722 3319 3588
και των τεσσάρων ζώων και εν μέσω των
and of the four living creatures, and in *the* midst of the
4245 721 2476 5613 4969 2192 2768
πρεσβυτέρων αρνίον εστηκός ως εσφαγμένον έχον κέρατα
elders, a lamb standing as being slain, having [[2]horns
2033 2532 3788 2033 3739-1510.2.6 3588 2033 4151
επτά και οφθαλμούς επτά οι εισι τα επτά πνεύματα
[1]seven] and [[2]eyes [1]seven], which are the seven spirits
3588 2316 649 1519 3956 3588 1093 2532
του θεού αποστελλόμενα εις πάσαν την γην **5:7** και
of God being sent into all the earth. And
2064 2532 2983 1537 3588 1188 3588
ήλθε και είληφεν εκ της δεξιάς του
he came and took [[2]from out of [3]the [4]right *hand* [5]of the one
2521 1909 3588 2362 975 2532 3753 2983
καθημένου επί του θρόνου βιβλίον **5:8** και ότε έλαβε
[6]sitting [7]upon [8]the [9]throne [1]a scroll]. And when he took
3588 975 3588 5064 2226 2532 1501.8
το βιβλίον τα τέσσαρα ζώα και εικοσιτέσσαρες
the scroll, the four living creatures and twenty-four
4245 4098 1799 3588 721 2192 1538
πρεσβύτεροι έπεσαν ενώπιον του αρνίου έχοντες έκαστος
elders fell before the lamb, [[2]having [1]each]
2788 2532 5357 5552 1073 2368 3739
κιθάρας και φιάλας χρυσάς γεμούσας θυμιαμάτων αι
harps, and bowls made of gold being full of incenses, which
1510.2.6 3588 4335 3588 39 2532 103 5603
εισιν αι προσευχαί των αγίων **5:9** και άδουσιν ωδήν
are the prayers of the holy ones. And they sang [[2]ode
2537 3004 514 1510.2.2 2983 3588 975 2532 455
καινήν λέγοντες άξιος ει λαβείν το βιβλίον και ανοίξαι
[1]a new], saying, Worthy are you to take the scroll, and to open
3588 4973-1473 3754 4969 2532 59 3588
τας σφραγίδας αυτού ότι εσφάγης και ηγόρασας τω
its seals; for you were slain, and you bought
2316-1473 1722 3588 129-1473 1537 3956 5443 2532
θεώ ημάς εν τω αίματί σου εκ πάσης φυλής και
us to God by your blood, from out of every tribe and
1100 2532 2992 2532 1484 2532 4160 1473
γλώσσης και λαού και έθνους **5:10** και εποίησας αυτούς
tongue and people and nation. And you made them
3588 2316-1473 935 2532 2409 2532 936 1909
τω θεώ ημών βασιλείς και ιερείς και βασιλεύουσιν† επί
[[4]*to* [5]our God [1]kings [2]and [3]priests]; and they reign upon
3588 1093 2532 1492 2532 191 5613 5456 32
της γης **5:11** και είδον και ήκουσα ως φωνήν αγγέλων
the earth. And I saw, and I heard as a sound [[2]angels
4183 2945 3588 2362 2532 3588 2226 2532
πολλών κύκλω του θρόνου και των ζώων και
[1]of many] round about the throne, and of the living creatures, and
3588 4245 2532 1510.7.3 3588 706 1473 3461
των πρεσβυτέρων και ην ο αριθμός αυτών μυριάδες
of the elders, and was the number of them myriads
3461 2532 5505 5505 3004 5456
μυριάδων και χιλιάδες χιλιάδων **5:12** λέγοντες φωνή
of myriads, and thousands of thousands, saying [[2]voice
3173 514 1510.2.3 3588 721 3588 4969
μεγάλη άξιόν εστι το αρνίον το εσφαγμένον
[1]*with* a great], Worthy is the lamb having been slain,
2983 3588 1411 2532 4149 2532 4678 2532 2479
λαβείν την δύναμιν και πλούτον και σοφίαν και ισχύν
to receive power, and riches, and wisdom, and strength,
2532 5092 2532 1391 2532 2129 2532 3956 2938
και τιμήν και δόξαν και ευλογίαν **5:13** και παν κτίσμα
and honor, and glory, and blessing. And every creature
3739 1510.2.3 1722 3588 3772 2532 1909 3588 1093 2532 5270
ο εστιν εν τω ουρανώ και επί της γης και υποκάτω
which is in the heaven, and upon the earth, and underneath

5:10 †*Ald.* βασιλευσομεν - we shall reign.

3588 1093 2532 1909 3588 2281 3739 1510.2.3 2532 3588
της γης και επί της θαλάσσης α εστι και τα
the earth, and [3upon 4the 5sea 1which 2are], and [2the ones

1722 1473 3956 191 3004 3588 2521 1909
εν αυτοίς πάντας ήκουσα λέγοντας τω καθημένω επί
3in 4them 1all], I heard, saying, to the one sitting upon

3588 2362 2532 3588 721 3588 2129 2532 3588 5092 2532 3588
του θρόνου και τω αρνίω η ευλογία και η τιμή και η
the throne, and to the lamb, Blessing, and honor, and

1391 2532 3588 2904 1519 3588 165 3588 165 2532
δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων **5:14** και
glory, and might, to the eons of the eons; and

3588 5064 2226 3004 3588 281 2532 3588 1501
τα τέσσαρα ζώα λέγοντα το αμήν και οι είκοσι
the four living creatures saying the Amen. And the twenty

5064 4245 4098 2532 4352
τέσσαρες πρεσβύτεροι έπεσον και προσεκύνησαν†
four elders fell and did obeisance.

CHAPTER 6

First Seal: A White Horse

2532 1492 3754 455 3588 721 1520 1537 3588
6:1 και είδον ότι ήνοιξε το αρνίον μίαν εκ των
And I saw that [3opened 1the 2lamb] one from out of the

2033 4973 2532 191 1520 1537 3588 5064
επτά σφραγίδων και ήκουσα ενός εκ των τεσσάρων
seven seals. And I heard one from out of the four

2226 3004 5613 5456 1027 2064 2532 991
ζώων λέγοντος ως φωνή βροντής έρχου και βλέπε
living creatures saying as a sound of thunder, Come and see!

2532 1492 2532 2400 2462 3022 2532 3588 2521
6:2 και είδον και ιδού ίππος λευκός και ο καθήμενος
And I saw, and behold, [2horse 1a white]; and the one sitting

1909 1473 2192 5115 2532 1325 1473 4735 2532
επ' αυτόν έχων τόξον και εδόθη αυτώ στέφανος και
upon it having a bow. And was given to him a crown. And

1831 3528 2532 2443 3528
εξήλθε νικών και ίνα νικήση
he went forth overcoming, and that he should overcome.

Second Seal: A Fiery Horse

2532 3753 455 3588 1208 4973 191
6:3 και ότε ήνοιξε την δευτέραν σφραγίδα ήκουσα
And when he opened the second seal, I heard

3588 1208 2226 3004 2064 2532 991 2532
του δευτέρου ζώου λέγοντος έρχου και βλέπε **6:4** και
the second living creature saying, Come and see! And

1831 243 2462 4450 2532 3588 2521 1909
εξήλθεν άλλος ίππος πυρρός και τω καθημένω επ'
went forth another horse, fiery. And to the one sitting upon

1473 1325 1473 2983 3588 1515 1537 3588
αυτόν εδόθη αυτώ λαβείν την ειρήνην εκ της
it was given to him to take peace from out of the

1093 2443 240 4969 2532 1325 1473
γης ίνα αλλήλους σφάξωσι και εδόθη αυτώ
earth, that [2one another 1they shall slay]; and [3was given 4to him

3162 3173
μάχαιρα μεγάλη
2sword 1a great].

Third Seal: A Black Horse

2532 3753 455 3588 4973 3588 5154 191
6:5 και ότε ήνοιξε την σφραγίδα την τρίτην ήκουσα
And when he opened the [2seal 1third], I heard

3588 5154 2226 3004 2064 2532 991 2532 1492 2532
του τρίτου ζώου λέγοντος έρχου και βλέπε και είδον και
the third living creature saying, Come and see! And I saw, and

2400 2462 3189 2532 3588 2521 1909 1473 2192
ιδού ίππος μέλας και ο καθήμενος επ' αυτόν έχων
behold, [2horse 1a black]; and the one sitting upon it having

2218 1722 3588 5495-1473 2532 191 5456
ζυγόν εν τη χειρί αυτού **6:6** και ήκουσα φωνήν
a yoke *balance scale* in his hand. And I heard a voice

1722 3319 3588 5064 2226 3004 5518
εν μέσω των τεσσάρων ζώων λέγουσαν χοίνιξ
in *the* midst of the four living creatures saying, A choenix

---

5:14 †*Ald. adds* ζωντι τους αιωνας των αιωνων - to *the* ones living of the eons of the eons.

4621 1220 2532 5140 5518 2915 1220
σίτου δηναρίου και τρεις χοίνικες κριθής δηναρίου
of grain of a denarius, and three choenices of barley of a denarius;

2532 3588 1637 2532 3588 3631 3361 91
και το έλαιον και τον οίνον μη αδικήσης
and the olive oil and the wine you should not harm.

Fourth Seal: A Pale Horse

2532 3753 455 3588 5067 4973 191
6:7 και ότε ήνοιξε την τετάρτην σφραγίδα ήκουσα
And when he opened the fourth seal, I heard

5456 3588 5067 2226 3004 2064 2532 991
φωνήν του τετάρτου ζώου λέγοντος έρχου και βλέπε
the voice of the fourth living creature saying, Come and see!

2532 1492 2532 2400 2462 5515 2532 3588 2521
6:8 και είδον και ιδού ίππος χλωρός και ο καθήμενος
And I saw, and behold, [2horse 1a pale]; and the one sitting

1883 1473 3686-1473 2288 2532 3588 86 190
επάνω αυτού όνομα αυτώ θάνατος και ο άδης ακολουθεί
upon it, his name *was* Death, and Hades followed

3326 1473 2532 1325 1473 1849 1909 3588 5067
μετ' αυτού και εδόθη αυτώ εξουσία επί το τέταρτον
after him. And was given to him authority upon the fourth

3588 1093 615 1722 4501 2532 1722 3042 2532 1722
της γης αποκτείναι εν ρομφαία και εν λιμώ και εν
of the earth, to kill by broadsword, and by hunger, and by

2288 2532 5259 3588 2342 3588 1093
θανάτω και υπό των θηρίων της γης
plague, and by the wild beasts of the earth.

Fifth Seal: Martyrs

2532 3753 455 3588 3991 4973 1492
6:9 και ότε ήνοιξε την πέμπτην σφραγίδα είδον
And when he opened the fifth seal, I saw

5270 3588 2379 3588 5590 3588 444
υποκάτω του θυσιαστηρίου τας ψυχάς των ανθρώπων
underneath the altar the souls of men

3588 4969 1223 3588 3056 3588 2316 2532
των εσφαγμένων διά τον λόγον του θεού και
having been slain because of the word of God, and

1223 3588 3141 3588 721 3739 2192 2532
διά την μαρτυρίαν του αρνίου ην είχον **6:10** και
because of the testimony of the lamb which they had. And

2896 5456 3173 3004 2193-4219 3588
έκραζον φωνή μεγάλη λέγοντες έως πότε ο
they cried out [2voice 1with a great], saying, How long, O

1203 3588 39 2532 3588 228 3756-2919 2532
δεσπότης ο άγιος και ο αληθινός ου κρίνεις και
master, the holy and the true, do you not judge and

1556 3588 129-1473 1537 3588 2730 1909 3588
εκδικείς το αίμα ημών εκ των κατοικούντων επί της
avenge our blood from the ones dwelling upon the

1093 2532 1325 1538 4749 3022 2532
γης **6:11** και εδόθησαν εκάσταις †στολαί λευκαί και
earth? And [3were given 4to each 2robes 1white]; and

4483 1473 2443 373 2089 5550 2193 3739
ερρέθη αυτοίς ίνα αναπαύσωνται έτι χρόνον έως ου
it was said to them that they should rest yet a time, until of which

4137 2532 3588 4889-1473 2532 3588
πληρωθώσι και οι σύνδουλοι αυτών και οι
they should be fulfilled – both their fellow-servants and

80-1473 3588 3195 615 5613 2532 1473
αδελφοί αυτών οι μέλλοντες αποκτείνεσθαι ως και αυτοί
their brothers about to be killed, as also they.

Sixth Seal: Earthquake and Disturbance in the Heaven

2532 1492 2532 3753 455 3588 4973 3588
6:12 και είδον και ότε ήνοιξε την σφραγίδα την
And I saw. And when he opened the [2seal

1622 2532 4578 3173 1096 2532 3588 2246
έκτην και σεισμός μέγας εγένετο και ο ήλιος
1sixth], even [2earthquake 1a great] took place; and the sun

3189 1096 5613 4526 5155 2532 3588 4582
μέλας εγένετο ως σάκκος τρίχινος και η σελήνη
[2black 1became] as a sackcloth made of hair, and the moon

1096 5613 129 2532 3588 792 3588 3772
εγένετο ως αίμα **6:13** και οι αστέρες του ουρανού
became as blood. And the stars of the heaven

6:11 †*See Compl. for variant...text Ald.*

4098 1519 3588 1093 5613 4808 906 3588 3653-1473
ἔπεσον εις την γην ως συκή βάλλει τους ολύνθους αυτής
fell unto the earth, as a fig-tree casts its immature figs
5259 3173 417 4579 2532 3588 3772
υπό μεγάλου ανέμου σειομένη **6:14** και ο ουρανός
[2by 3a great 4wind 1being shaken]. And the heaven
673 5613 975 1507 2532 3956 3735
απεχωρίσθη ως βιβλίον ελισσόμενον και παν όρος
had been separated as a scroll being rolled; and every mountain
2532 3520 1537 3588 5117-1473 2795 2532
και νήσος εκ των τόπων αυτών εκινήθησαν **6:15** και
and island from out of their places were shaken. And
3588 935 3588 1093 2532 3588 3175 2532 3588
οι βασιλείς της γης και οι μεγιστάνες και οι
the kings of the earth, and the great men, and the
5506 2532 3588 4145 2532 3588 2478
χιλίαρχοι και οι πλούσιοι και οι ισχυροί
commanders of thousands, and the rich, and the mighty ones,
2532 3956 1401 2532 3956 1658 2928 1438 1519
και πας δούλος και πας ελεύθερος έκρυψαν εαυτούς εις
and every bondman, and every free *man*, hid themselves in
3588 4693 2532 1519 3588 4073 3588 3735 2532
τα σπήλαια και εις τας πέτρας των ορέων **6:16** και
the caves and in the rocks of the mountains. And
3004 3588 3735 2532 3588 4073 4098 1909 1473
λέγουσι τοις όρεσι και ταις πέτραις πέσατε εφ' ημάς
they say to the mountains and to the rocks, Fall upon us,
2532 2928 1473 575 4383 3588 2521 1909
και κρύψατε ημάς από προσώπου του καθημένου επί
and hide us from *the* face of the one sitting upon
3588 2362 2532 575 3588 3709 3588 721 3754 2064 3588
του θρόνου και από της οργής του αρνίου **6:17** ότι ήλθεν η
the throne, and from the anger of the lamb! For is come the
2250 3588 3173 3588 3709-1473 2532 5100 1410 2476
ημέρα η μεγάλη της οργής αυτού και τις δύναται σταθήναι
[2day 1great] of his anger, and who is able to stand?

CHAPTER 7

Four Angels

2532 3326 3778 1492 5064 32 2476 1909
7:1 και μετά τούτο είδον τέσσαρας αγγέλους εστώτας επί
And after this I saw four angels standing upon
3588 5064 1137 3588 1093 2902 3588 5064
τας τέσσαρας γωνίας της γης κρατούντας τους τέσσαρας
the four corners of the earth, holding the four
417 3588 1093 2443 3361 4154 417 1909 3588
ανέμους της γης ίνα μη πνέη άνεμος επί της
winds of the earth, that they should not blow wind upon the
1093 3383 1909 3588 2281 3383 1909 3956 1186 2532
γης μήτε επί της θαλάσσης μήτε επί παν δένδρον **7:2** και
earth, nor upon the sea, nor upon any tree. And
1492 243 32 305 575 395 2246
είδον άλλον άγγελον αναβαίνοντα από ανατολής ηλίου
I saw another angel having ascended from *the* rising of *the* sun,
2192 4973 2316-2198 2532 2896 5456
έχοντα σφραγίδα θεού ζώντος και έκραξε φωνή
having *the* seal of *the* living God. And he cried out [2voice
3173 3588 5064 32 3739 1325
μεγάλη τοις τέσσαρσιν αγγέλοις οις εδόθη
1with a great] to the four angels to whom it was given
1473 91 3588 1093 2532 3588 2281 3004
αυτοίς αδικήσαι την γην και την θάλασσαν **7:3** λέγων
to them to injure the earth and the sea, saying,
3361-91 3588 1093 3383 3588 2281 3383 3588 1186
μη αδικήσητε την γην μήτε την θάλασσαν μήτε τα δένδρα
Injure not the earth, nor the sea, nor the trees,
891 3739 4972 3588 1401 3588 2316-1473 1909 3588
άχρις ου σφραγίσωμεν τους δούλους του θεού ημών επί των
until we seal the bondmen of our God upon
3359-1473
μετώπων αυτών
their foreheads.

144,000 Sealed

2532 191 3588 706 3588
7:4 και ήκουσα των αριθμών των
And I heard the numbers of the ones
4972 1540 2532 5062 5064
εσφραγισμένων εκατόν και τεσσαράκοντα τέσσαρες
having been sealed – a hundred and forty four
5505 4972 1537 3956 5443 5207
χιλιάδες εσφραγισμένοι εκ πάσης φυλής υιών
thousand having been sealed, from out of every tribe of *the* sons
* 1537 5443 * 1427 5505
Ισραήλ **7:5** εκ φυλής Ιούδα δώδεκα χιλιάδες
of Israel. From out of *the* tribe of Judah – twelve thousand
4972 1537 5443 *
εσφραγισμένοι εκ φυλής Ρουβείμ
having been set seal upon; from out of *the* tribe of Reuben –
1427 5505 4972 1537
δώδεκα χιλιάδες εσφραγισμένοι εκ
twelve thousand having been set seal upon; from out of
5443 * 1427 5505 4972
φυλής Γαδ δώδεκα χιλιάδες εσφραγισμένοι
the tribe of Gad – twelve thousand having been set seal upon;
1537 5443 * 1427 5505
7:6 εκ φυλής Ασήρ δώδεκα χιλιάδες
from out of *the* tribe of Asher – twelve thousand
4972 1537 5443 *
εσφραγισμένοι εκ φυλής Νεφθαλείμ
having been set seal upon; from out of *the* tribe of Naphtali –
1427 5505 4972 1537 5443
δώδεκα χιλιάδες εσφραγισμένοι εκ φυλής
twelve thousand having been set seal upon; from out of *the* tribe
* 1427 5505 4972
Μανασσή δώδεκα χιλιάδες εσφραγισμένοι
of Manasseh – twelve thousand having been set seal upon;
1537 5443 * 1427 5505
7:7 εκ φυλής Συμεών δώδεκα χιλιάδες
from out of *the* tribe of Simeon – twelve thousand
4972 1537 5443 * 1427
εσφραγισμένοι εκ φυλής Λευΐ δώδεκα
having been set seal upon; from out of *the* tribe of Levi – twelve
5505 4972 1537 5443
χιλιάδες εσφραγισμένοι εκ φυλής
thousand having been set seal upon; from out of *the* tribe
* 1427 5505 4972
Ισαχάρ δώδεκα χιλιάδες εσφραγισμένοι
of Issachar – twelve thousand having been set seal upon;
1537 5443 * 1427 5505
7:8 εκ φυλής Ζαβουλών δώδεκα χιλιάδες
from out of *the* tribe Zebulun – twelve thousand
4972 1537 5443 *
εσφραγισμένοι εκ φυλής Ιωσήφ
having been set seal upon; from out of *the* tribe of Joseph –
1427 5505 4972 1537 5443
δώδεκα χιλιάδες εσφραγισμένοι εκ φυλής
twelve thousand having been set seal upon; from out of *the* tribe
* 1427 5505 4972
Βενιαμίν δώδεκα χιλιάδες εσφραγισμένοι
of Benjamin – twelve thousand having been set seal upon.

A Great Multitude from the Great Affliction

3326 3778 1492 2532 2400 3793 4183
7:9 μετά ταύτα είδον και ιδού όχλος πολύς
After these *things* I saw, and behold, [2multitude 1a great]
3739 705 3762 1410 1537 3956 1484
ον αριθμήσαι ουδείς εδύνατο εκ παντός έθνους
which [3to count 1no one 2was able], from out of every nation,
2532 5443 2532 2992 2532 1100 2476 1799 3588
και φυλών και λαών και γλωσσών εστώτας ενώπιον του
and tribes, and peoples, and languages, standing before the
2362 2532 1799 3588 721 4016 4749 3022
θρόνου και ενώπιον του αρνίου περιβεβλημένοι στολάς λευκάς
throne, and before the lamb, wearing [2robes 1white],
2532 5404 1722 3588 5495-1473 2532 2896 5456
και φοίνικες εν ταις χερσίν αυτών **7:10** και κράζουσι φωνή
and palms in their hands. And they cry out [2voice
3173 3004 3588 4991 3588 2316-1473 3588 2521
μεγάλη λέγοντες η σωτηρία τω θεώ ημών τω καθημένω
1a great], saying, Deliverance *to* our God sitting
1909 3588 2362 2532 3588 721 2532 3956 3588 32
επί του θρόνου και τω αρνίω **7:11** και πάντες οι άγγελοι
upon the throne, and to the lamb. And all the angels
2476 2945 3588 2362 2532 3588 4245
ειστήκεισαν κύκλω του θρόνου και των πρεσβυτέρων
stood round about the throne, and the elders,
2532 3588 5064 2226 2532 4098 1799 3588
και των τεσσάρων ζώων και έπεσον ενώπιον του
and the four living creatures. And they fell before the
2362 1909 3588 4383-1473 2532 4352 3588 2316
θρόνου επί τα πρόσωπα αυτών και προσεκύνησαν τω θεώ
throne upon their faces, and did obeisance to God,

3004 281 3588 2129 2532 3588 1391 2532 3588 4678
7:12 λέγοντες αμὴν η ευλογία και η δόξα και η σοφία
saying, Amen, blessing, and glory, and wisdom,

2532 3588 2169 2532 3588 5092 2532 3588 1411 2532 3588
και η ευχαριστία και η τιμὴ και η δύναμις και η
and thankfulness, and honor, and power, and

2479 3588 2316-1473 1519 3588 165 3588 165 281
ισχὺς τω θεώ ημών εις τους αιώνας των αιώνων αμὴν
strength *to* our God into the eons of the eons. Amen.

2532 611 1520 1537 3588 4245 3004 1473
7:13 και απεκρίθη εις εκ των πρεσβυτέρων λέγων μοι
And answered one from out of the elders, saying to me,

3778 3588 4016 3588 4749 3588 3022 5100 1510.2.6
ούτοι οι περιβεβλημένοι τας στολὰς τας λευκὰς τίνες εισί
These wearing the [[2]robes [1]white], who are they,

2532 4159 2064 2532 2036 1473 2962-1473
και πόθεν ήλθον **7:14** και είπον αυτώ κύριε μου
and from where came they? And I said to him, O my Lord,

1473 1492 2532 2036 1473 3778 1510.2.6 3588 2064
συ οίδας και είπέ μοι ούτοί εισιν οι ερχόμενοι
you know. And he said to me, These are the ones coming

1537 3588 2347 3588 3173 2532 4150 3588
εκ της θλίψεως της μεγάλης και έπλυναν τας
from out of the [[2]affliction [1]great], and they washed

4749-1473 2532 3021 1473 1722 3588 129 3588 721
στολὰς αυτών και ελεύκαναν αυτὰς εν τω αίματι του αρνίου
their robes, and whitened them in the blood of the lamb.

1223 3778 1510.2.6 1799 3588 2362 3588 2316
7:15 διὰ τούτό εισιν ενώπιον του θρόνου του θεού
Because of this they are before the throne of God,

2532 3000 1473 2250 2532 3571 1722 3588 3485-1473
και λατρεύουσιν αυτώ ημέρας και νυκτὸς εν τω ναώ αυτού
and they serve to him day and night in his temple.

2532 3588 2521 1909 3588 2362 4637 1909 1473
και ο καθήμενος επί τω θρόνω σκηνώσει επ' αυτούς
And the one sitting upon the throne shall encamp over them.

3756-3983 2089 3761 1372 2089
7:16 ου πεινάσουσιν έτι ουδέ διψήσουσιν ετι
They shall not hunger anymore, nor thirst anymore,

3761 3766.2 4098 1909 1473 3588 2246 3761 3956
ουδ' ου μη πέση επ' αυτούς ο ήλιος ουδέ παν
nor in any way shall [[3]fall [4]upon [5]them [1]the [2]sun], nor any

2738 3754 3588 721 3588 303.1 3588 2362
καύμα **7:17** ότι το αρνίον το αναμέσον του θρόνου
sweltering heat. For the lamb in the midst of the throne

4165 1473 2532 3594 1473 1909 2222 4077
ποιμανεί αυτούς και οδηγήσει αυτούς επί ζωής† πηγάς
shall tend them. And he shall guide them unto [[3]of life [1]springs

5204 2532 1813 3588 2316 3956 1144 1537
υδάτων και εξαλείψει ο θεὸς παν δάκρυον εκ
[2]of waters]. And [[2]will wipe away [1]God] every tear from

3588 3788-1473
των οφθαλμών αυτών
their eyes.

CHAPTER 8

Seventh Seal: Silence in Heaven

2532 3753 455 3588 4973 3588 1442
8:1 και ότε ήνοιξε την σφραγίδα την εβδόμην
And when he opened the [[2]seal [1]seventh],

1096 4602 1722 3588 3772 5613 2256 2532
εγένετο σιγὴ εν τω ουρανώ ως ημιώριον **8:2** και
there became quietness in the heaven about a half-hour. And

1492 3588 2033 32 3739 1799 3588 2316 2476 2532
είδον τους επτὰ αγγέλους οι ενώπιον του θεού εστήκασι και
I saw the seven angels which [[2]before [3]God [1]stand]; and

1325 1473 2033 4536 2532 243 32
εδόθησαν αυτοίς επτὰ σάλπιγγες **8:3** και άλλος άγγελος
were given to them seven trumpets. And another angel

2064 2532 2476 1909 3588 2379 2192 3031
ήλθε και εστάθη επί του θυσιαστηρίου έχων λιβανωτὸν
came and stood at the altar, having [[2]censer

5552 2532 1325 1473 2368 4183 2443
χρυσούν και εδόθη αυτώ θυμιάματα πολλὰ ίνα
[1]a golden]. And [[3]*were* given [4]to him [2]incenses [1]many], that

1325 3588 4335 3588 39 3956 1909 3588
δώση ταις προσευχαίς των αγίων πάντων επί το
he should offer the prayers [[2]the [3]holy ones [1]of all] upon the

7:17 †*Ald*. ζωσας - living.

2379 3588 5552 3588 1799 3588 2362 2532
θυσιαστήριον το χρυσούν το ενώπιον του θρόνου **8:4** και
[[2]altar [1]golden] before the throne. And

305 3588 2586 3588 2368 3588 4335
ανέβη ο καπνὸς των θυμιαμάτων ταις προσευχαίς
[[5]ascended [1]the [2]smoke [3]of the [4]incenses], in the prayers

3588 39 1537 5495 3588 32 1799 3588
των αγίων εκ χειρὸς του αγγέλου ενώπιον του
of the holy ones from out of *the* hand of the angel, before

2316 2532 2983 3588 32 3588 3031 2532 1072
θεού **8:5** και είληφεν ο άγγελος τον λιβανωτὸν και εγέμισεν
God. And [[3]took [1]the [2]angel] the censer, and filled

1473 1537 3588 4442 3588 2379 2532 906 1519
αυτὸν εκ του πυρὸς του θυσιαστηρίου και έβαλεν εις
it from out of the fire of the altar, and cast unto

3588 1093 2532 1096 5456 2532 1027 2532 796
την γην και εγένοντο φωναὶ και βρονταὶ και αστραπαὶ
the earth. And there became sounds, and thunders, and lightnings,

2532 4578 2532 3588 2033 32 3588 2192 3588
και σεισμὸς **8:6** και οι επτὰ άγγελοι οι έχοντες τας
and an earthquake. And the seven angels having the

2033 4536 2090 1438 2443 4537
επτὰ σάλπιγγας ητοίμασαν εαυτούς ίνα σαλπίσωσι
seven trumpets prepared themselves that they should trump.

First Trumpet: Incineration

2532 3588 4413 4537 2532 1096 5464
8:7 και ο πρώτος εσάλπισε και εγένετο χάλαζα
And the first trumped. And came to pass hail

2532 4442 3396 1722 129 2532 906 1519 3588 1093 2532
και πυρ μεμιγμένα εν αίματι και εβλήθη εις την γην και
and fire being mixed in blood, and was cast unto the earth; and

3588 5154 3588 1093 2618 2532 3956 5528 5515
το τρίτον της γης† κατεκάη και πας χόρτος χλωρὸς
the third of the earth was incinerated, and all [[2]grass [1]green]

2618
κατεκάη
was incinerated.

Second Trumpet: The Sea Struck

2532 3588 1208 32 4537 2532 5613
8:8 και ο δεύτερος άγγελος εσάλπισε και ως
And the second angel trumped. And *it was* as

3735 3173 2545 906 1519 3588 2281 2532
όρος μέγα καιόμενον εβλήθη εις την θάλασσαν και
[[3]mountain [1]a great [2]burning] cast into the sea; and

1096 3588 5154 3588 2281 129 2532 599
εγένετο το τρίτον της θαλάσσης αίμα **8:9** και απέθανε
[[5]became [1]the [2]third [3]of the [4]sea] blood. And [[8]died

3588 5154 3588 2938 1722 3588 2281 3588 2192
το τρίτον των κτισμάτων εν τη θαλάσση τα έχοντα
[1]the [2]third [3]of the [4]creatures [5]in [6]the [7]sea], the ones having

5590 2532 3588 5154 3588 4143 1311
ψυχὰς και το τρίτον των πλοίων διεφθάρη
lives, and the third of the ships were utterly destroyed.

Third Trumpet: Star from Heaven

2532 3588 5154 32 4537 2532 4098
8:10 και ο τρίτος άγγελος εσάλπισε και έπεσεν
And the third angel trumped. And [[3]fell

1537 3588 3772 792 3173 2545 5613 2985
εκ του ουρανού αστὴρ μέγας καιόμενος ως λαμπὰς
[4]from out of [5]the [6]heaven [2]star [1]a great], burning as a lamp,

2532 4098 1909 3588 5154 3588 4215 2532 1909 3588 4077
και έπεσεν επί το τρίτον των ποταμών και επί τας πηγὰς
and it fell upon the third of the rivers, and upon the springs

3588 5204 2532 3588 3686 3588 792 3004
των υδάτων **8:11** και το όνομα του αστέρος λέγεται
of the waters. And the name of the star is called

3588 894 2532 1096 3588 5154 3588 5204 1519
ο άψινθος και εγένετο το τρίτον των υδάτων εις
Absinthium†; and [[5]became [1]the [2]third [3]of the [4]waters] into

894 2532 4183 3588 444 599 1537 3588
άψινθον και πολλοί των ανθρώπων απέθανον εκ των
absinthium; and many of the men died from the

5204 3754 4087
υδάτων ότι επικράνθησαν
waters, for they were made bitter.

8:7 †*Ald*. των δενδρων - of the trees.

8:11 †*or* wormwood.

Fourth Trumpet: Darkness

2532 3588 5067 32 4537 2532 4141
8:12 και ο τέταρτος άγγελος εσάλπισε και επλήγη
And the fourth angel trumped. And [[5]was struck

3588 5154 3588 2246 2532 3588 5154 3588 4582 2532
το τρίτον του ηλίου και το τρίτον της σελήνης και
[1]the [2]third [3]of the [4]sun], and the third of the moon, and

3588 5154 3588 792 2443 4654 3588 5154
το τρίτον των αστέρων ίνα σκοτισθή το τρίτον
the third of the stars, that [[3]should be darkened [1]a third

1473 2532 3588 2250 3361-5316 3588 5154 1473
αυτών και η ημέρα μη φαίνη το τρίτον αυτής
[2]of them]; and the day should not appear *for* a third of it,

2532 3588 3571 3668 2532 1492 2532 191
και η νυξ ομοίως 8:13 και είδον και ήκουσα
and the night in like manner. And I saw and heard

1520 105 4072 1722 3321 3004 5456
ενός αετού† πετομένου εν μεσουρανήματι λέγοντος φωνή
one eagle flying in mid-heaven, saying [[2]voice

3173 3759 3759 3759 3588 2730 1909 3588
μεγάλη†† ουαί ουαί ουαί τοις κατοικούσιν επί της
[1]with a great], Woe, woe, woe to the ones dwelling upon the

1093 1537 3588 3062 5456 3588 4536 3588 5140
γης εκ των λοιπών φωνών της σάλπιγγος των τριών
earth, from the remaining sounds of the trumpet of the three

32 3588 3195 4537
αγγέλων των μελλόντων σαλπίζειν
angels being about to trump.

CHAPTER 9

Fifth Trumpet: Smoke and Locusts – 1st Woe

2532 3588 3991 32 4537 2532 1492 792
9:1 και ο πέμπτος άγγελος εσάλπισε και είδον αστέρα
And the fifth angel trumped. And I saw a star

1537 3588 3772 4098 1519 3588 1093 2532
εκ του ουρανού πεπτωκότα εις την γην και
[[2]from out of [3]the [4]heaven [1]falling] unto the earth; and

1325 1473 3588 2807 3588 5421 3588 12 2532
εδόθη αυτώ η κλεις του φρέατος της αβύσσου 9:2 και
was given to him the key of the well of the abyss. And

455 3588 5421 3588 12 2532 305 2586
ήνοιξε το φρέαρ της αβύσσου †και ανέβη καπνός
he opened the well of the abyss, and ascended smoke

1537 3588 5421 5613 2586 2575 2545 2532
εκ του φρέατος ως καπνός καμίνου καιομένης και
from out of the well as smoke of a furnace burning. And

4654 3588 2246 2532 3588 109 1537 3588 2586 3588
εσκοτίσθη ο ήλιος και ο αήρ εκ του καπνού του
[[6]were darkened [1]the [2]sun [3]and [4]the [5]air] from the smoke of the

5421 2532 1537 3588 2586 1831 200
φρέατος 9:3 και εκ του καπνού εξήλθον ακρίδες
well. And from out of the smoke came forth locusts

1519 3588 1093 2532 1325 1473 1849 5613 2192
εις την γην και εδόθη αυταίς εξουσιά ως έχουσιν
unto the earth. And [[2]was given [3]to them [1]authority], as [[5]have

1849 3588 4651 3588 1093 2532 4483
εξουσίαν οι σκορπίοι της γης 9:4 και ερρέθη
[6]authority [1]the [2]scorpions [3]of the [4]earth]. And it was said

1473 2443 3361 91 3588 5528 3588 1093
αυταίς ίνα μη αδικήσωσι τον χόρτον της γης
to them that they should not injure the grass of the earth,

3761 3956 5515 3761 3956 1186 1508 3588 444
ουδέ παν χλωρόν ουδέ παν δένδρον ει μη τους ανθρώπους
nor any green *thing*, nor any tree, except the men

3441 3748 3756-2192 3588 4973 3588 2316 1909 3588
μόνους οίτινες ουκ έχουσι την σφραγίδα του θεού επί των
only who have not the seal of God upon

3359-1473 2532 1325 1473 2443 3361
μετώπων αυτών 9:5 και εδόθη αυταίς ίνα μη
their foreheads. And was given to them that they should not

615 1473 235 2443 928
αποκτείνωσιν αυτούς αλλ' ίνα βασανισθώσι
kill them, but that they should be tormented

3376 4002 2532 3588 929-1473 5613 929
μήνας πέντε και ο βασανισμός αυτών ως βασανισμός
[[2]months [1]five]. And their torment *was* as *the* torment

4651 3752 3817 444 2532 1722 3588
σκορπίου όταν παίση† άνθρωπον 9:6 και εν ταις
of a scorpion whenever it should smite a man. And in

2250-1565 2212 3588 444 3588 2288 2532
ημέραις εκείναις ζητήσουσιν οι άνθρωποι τον θάνατον και
those days [[2]shall seek [1]men] death and

3766.2 2147 1473 2532 1937 599 2532
ου μη ευρήσουσιν αυτόν και επιθυμήσουσιν αποθανείν και
in no way shall they find it; and shall desire to die, and

5343 575 1473 3588 2288 2532 3588 3667
φεύξεται απ' αυτών ο θάνατος 9:7 και τα ομοιώματα
[[2]shall flee [3]from [4]them [1]death]. And the representations

3588 200 3664 2462 2090 1519 4171
των ακρίδων όμοια ίπποις ητοιμασμένοις εις πόλεμον
of the locusts *were* likened to horses being prepared for war;

2532 1909 3588 2776-1473 5613 4735 5552 2532 3588
και επί τας κεφαλάς αυτών ως στέφανοι χρυσοί και τα
and upon their heads as [[2]crowns [1]golden], and

4383-1473 5613 4383 444 2532 2192
πρόσωπα αυτών ως πρόσωπα ανθρώπων 9:8 και είχον
their faces as faces of men. And they had

2359 5613 2359 1135 2532 3588 3599-1473 5613 3023
τρίχας ως τρίχας γυναικών και οι οδόντες αυτών ως λεόντων
hair as hair of women, and their teeth [[2]as [3]lions

1510.7.6 2532 2192 2382 5613 2382 4603
ήσαν 9:9 και είχον θώρακας ως θώρακας σιδηρούς
[1]were]. And they had chest *plates*, as chest *plates* of iron;

2532 3588 5456 3588 4420-1473 5613 5456 716
και η φωνή των πτερύγων αυτών ως φωνή αρμάτων
and the sound of their wings *was* as *the* sound [[2]chariots

2462 4183 5143 1519 4171 2532 2192
ίππων πολλών τρεχόντων εις πόλεμον 9:10 και έχουσιν
[3]of horses [1]of many] running to war. And they have

3769 3664 4651 2532 2759 2532 1722 3588 3769-1473
ουράς ομοίας σκορπίοις και κέντρα και εν ταις ουραίς αυτών
tails likened to scorpions, and stings; and in their tails

1849 2192 3588 91 3588 444 3376
εξουσίαν έχουσι του αδικήσαι τους ανθρώπους μήνας
[[2]authority [1]they have] to injure men [[2]months

4002 2192 935 1909 1473 32 3588
πέντε 9:11 έχουσι† βασιλέα επ' αυτών άγγελον της
[1]five]. They have a king over them – *the* angel of the

12 3686-1473 * * 1722-1161 3588
αβύσσου όνομα αυτώ Εβραϊστί Αβαδδών εν δε τη
abyss. His name in Hebrew *is* Abaddon. But in the

* 3686 2192 3588 * 3588 3759 3588
Ελληνική όνομα έχει ο Απολλύων 9:12 η ουαί η
Greek [[2]*the* name [1]he has] Apollyon. The [[2]woe

1520 565 2400 2064 2089 1417 3759 3326 3778
μία απήλθεν ιδού έρχεται έτι δύο ουαί μετά ταύτα
[1]one] went forth. Behold, comes still two woes after these.

Sixth Trumpet: Four Angels at the Euphrates – 2nd Woe

2532 3588 1622 32 4537 2532 191 5456
9:13 και ο έκτος άγγελος εσάλπισε και ήκουσα φωνήν
And the sixth angel trumped; and I heard [[2]voice

1520 1537 3588 5064 2768 3588 2379
μίαν εκ των τεσσάρων κεράτων του θυσιαστηρίου
[1]one] from out of the four horns of the [[2]altar

3588 5552 3588 1799 3588 2316 3004 3588
του χρυσού του ενώπιον του θεού 9:14 λέγουσαν τω
[1]golden] before God, saying to the

1622 32 3588 2192 3588 4536 3089 3588 5064
έκτω αγγέλω ο έχων την σάλπιγγα λύσον τους τέσσαρας
sixth angel having the trumpet, Loose the four

32 3588 1210 1909 3588 4215 3588 3173
αγγέλους τους δεδεμένους επί τω ποταμώ τω μεγάλω
angels being bound at the [[2]river [1]great]

* 2532 3089 3588 5064 32
Ευφράτη 9:15 και ελύθησαν οι τέσσαρες άγγελοι
Euphrates! And [[4]were loosened [1]the [2]four [3]angels],

3588 2090 1519 3588 5610 2532 2250 2532 3376
οι ητοιμασμένοι εις την ώραν και ημέραν και μήνα
the ones being prepared for the hour, and day, and month,

8:13 †*Ald.* **αγγελος** - angel.

8:13 ††*CP adds* **τρις** - thrice.

9:2 †*See Ald. for variants.*

9:5 †*CP* **πληξη** - it should strike.

9:11 †*CP* **εχουσαι** - to have

2532 1763 2443 615 3588 5154 3588 444
και ενιαυτόν ίνα αποκτείνωσι το τρίτον των ανθρώπων
and year, that they should kill the third of men.

2532 3588 706 3588 4753 3588 2462
9:16 και ο αριθμός των στρατευμάτων του ίππου
And the number of the military of the horses –

3461 3461 2532 191 3588 706-1473 2532
†μυριάδες μυριάδων και ήκουσα τον αριθμόν αυτών **9:17** και
myriads of myriads; and I heard their number. And

3779 1492 3588 2462 1722 3588 3706 2532 3588
ούτως είδον τους ίππους εν τη οράσει και τους
thus I saw the horses in the vision, and the ones

2521 1909 1473 2192 2382 4447 2532
καθημένους επ' αυτών έχοντας θώρακας πυρίνους και
sitting down upon them having chest *plates* of fiery *color*, and

5191 2532 2306 2532 3588 2776 3588 2462
υακινθίνους και θειώδεις και αι κεφαλαί των ίππων
of blue, and sulphurous. And the heads of the horses

5613 2776 3023 2532 1537 3588 4750-1473
ως κεφαλαί λεόντων και εκ των στομάτων αυτών
were as heads of lions, and from out of their mouths

1607 4442 2532 2586 2532 2303 575 3588
εκπορεύεται πυρ και καπνός και θείον **9:18** από των
went forth fire, and smoke, and sulphur. From

5140 4127 3778 615 3588 5154 3588 444
τριών πληγών τούτων απεκτάνθησαν το τρίτον των ανθρώπων
[2three 3plagues 1these] were killed the third of men

1537 3588 4442 2532 1537 3588 2586 2532 3588 2303 3588
εκ του πυρός και εκ του καπνού και του θείου του
from the fire, and from the smoke, and of the sulphur

1607 1537 3588 4750-1473 3588-1063
εκπορευομένου εκ των στομάτων αυτών **9:19** η γαρ
going forth from out of their mouths. For the

1849 3588 2462 1722 3588 4750-1473 1510.2.3 2532 1722
εξουσία των ίππων† εν τω στόματι αυτών εστι και εν
authority of the horses [2in 3their mouth 1is], and in

3588 3769-1473 3588 1063 3769-1473 3664 3789
ταις ουραίς αυτών αι γαρ ουραί αυτών όμοιαι όφεσιν
their tails; for their tails *are* likened to serpents,

2192 2776 2532 1722 1473 91 2532 3588
έχουσαι κεφαλάς και εν αυταίς αδικούσι **9:20** και οι
having heads; and by them they injure. And the

3062 3588 444 3739 3756 615 1722
λοιποί των ανθρώπων οι ουκ απεκτάνθησαν εν
rest of the men who *were* not killed by

3588 4127-3778 3756-3340 1537 3588 2041 3588
ταις πληγαίς ταύταις ου μετενόησαν εκ των έργων των
these calamities repented not from the works

5495-1473 2443 3361 4352 3588 1140
χειρών αυτών ίνα μη προσκυνήσωσι τα δαιμόνια
of their hands, that they should not do obeisance to the demons,

2532 3588 1497 3588 5552 2532 3588 693 2532 3588 5470 2532
και τα είδωλα τα χρυσά και τα αργυρά και τα χαλκά και
and the idols – the golden, and the silver, and the brass, and

3588 3035 2532 3588 3585 3739 3777 991 1410 3777
τα λίθινα και τα ξύλινα α ούτε βλέπειν δύναται ούτε
the stones, and the wooden, which neither [2to see 1are able], nor

191 3777 4043 2532 3756-3340 1537 3588
ακούειν ούτε περιπατείν **9:21** και ου μετενόησαν εκ των
to hear, nor to walk; and they repented not from

5408-1473 3777 1537 3588 5331-1473 3777 1537 3588
φόνων αυτών ούτε εκ των φαρμακειών αυτών ούτε εκ της
their murders, nor from their sorceries, nor from

4202-1473 3777 1537 3588 2809-1473
πορνείας αυτών ούτε εκ των κλεμμάτων αυτών
their harlotry, nor from their thefts.

CHAPTER 10

The Strong Angel with the Small Scroll

2532 1492 32 2478 2597 1537
10:1 και είδον άγγελον ισχυρόν καταβαίνοντα εκ
And I saw [2angel 1a strong] coming down from out of

3588 3772 4016 3507 2532 3588 2463 1909
του ουρανού περιβεβλημένον νεφέλην και η ίρις επί
the heaven, wearing a cloud, and the rainbow upon

3588 2776-1473 2532 3588 4383-1473 5613 3588 2246
της κεφαλής αυτου και το πρόσωπον αυτού ως ο ήλιος
his head, and his face *was* as the sun,

2532 3588 4228-1473 5613 4769 4442 2532 2192 1722
και οι πόδες αυτού ως στύλοι πυρός **10:2** και είχεν εν
and his feet as columns of fire. And he had in

3588 5495-1473 974 455 2532 5087 3588 4228
τη χειρί αυτού βιβλιδάριον ανεωγμένον και έθηκε τον πόδα
his hand a small scroll being opened. And he put [3foot

1473 3588 1188 1909 3588 2281 3588-1161 2176 1909
αυτού τον δεξιόν επί της θαλάσσης τον δε ευώνυμον επί
1his 2right] upon the sea, but the left upon

3588 1093
της γης
the land.

The Seven Thunders

2532 2896 5456 3173 5618 3023
10:3 και έκραξε φωνή μεγάλη ώσπερ λέων
And he cried out [2voice 1with a great], as a lion

3455 2532 3753 2896 2980 3588 2033 1027
μυκάται και ότε έκραξεν ελάλησαν αι επτά βρονταί
roars. And when he cried out, [4spoke 1the 2seven 3thunders]

3588 1438 5456 2532 3753 2980 3588
τας εαυτών φωνάς **10:4** και ότε ελάλησαν αι
the *things* of their own voices. And when [4spoke 1the

2033 1027 3195 1125 2532 191 5456
επτά βρονταί† έμελλον γράφειν και ήκουσα φωνήν
2seven 3thunders], I was about to write; and I heard a voice

1537 3588 3772 3004 1473 4972 3739
εκ του ουρανού λέγουσάν μοι σφράγισον α
from out of the heaven saying to me, Set a seal upon what

2980 3588 2033 1027 2532 3361 3778-1125
ελάλησαν αι επτά βρονταί και μη ταύτα γράψης
[4spoke 1the 2seven 3thunders], and do not write these *things*.

2532 3588 32 3739 1492 2476 1909 3588 2281
10:5 και ο άγγελος ον είδον εστώτα επί της θαλάσσης
And the angel whom I saw standing upon the sea

2532 1909 3588 1093 142 3588 5495-1473 3588 1188 1519
και επί της γης ήρε την χείρα αυτού την δεξιάν εις
and upon the earth lifted his hand, the right one, to

3588 3772 2532 3660 1722 3588 2198
τον ουρανόν **10:6** και ώμοσεν εν τω ζώντι
the heaven. And he swore by an oath, by the one living

1519 3588 165 3588 165 3739 2936 3588 3772 2532
εις τους αιώνας των αιώνων ος έκτισε τον ουρανόν και
into the eons of the eons, who created the heaven and

3588 1722 1473 2532 3588 1093 2532 3588 1722 1473 2532 3588
τα εν αυτώ και την γην και τα εν αυτή και την
the *things* in it, and the earth and the *things* in it, and the

2281 2532 3588 1722 1473 3754 5550 3756 2089
θάλασσαν και τα εν αυτή ότι χρόνος ουκ έτι
sea and the *things* in it, that delay† [2not 3any longer

1510.8.3 235 1722 3588 2250 3588 5456 3588 1442
έσται **10:7** αλλ' εν ταις ημέραις της φωνής του εβδόμου
1shall] be, but in the days of the sound of the seventh

32 3752 3195 4537 2532 5055
αγγέλου όταν μέλλη σαλπίζειν και τελεσθή
angel, whenever he is about to trump, and [4should be initiated

3588 3466 3588 2316 3739 2097 3588
το μυστήριον του θεού †ο ευηγγελίσατο τους
1the 2mystery 3of God], which good news was announced *by*

1401-1473 3588 4396
δούλους αυτού τους προφήτας
his bondmen the prophets.

The Small Scroll Is Eaten

2532 3588 5456 3739 191 1537 3588 3772
10:8 και η φωνή ην ήκουσα εκ του ουρανού
And the voice which I heard from out of the heaven

3825 2980 3326 1473 2532 3004 5217 2983 3588
πάλιν λαλούσα μετ' εμού και λέγουσα ύπαγε λάβε το
again spoke with me, and saying, Go! Take the

974 3588 455 1722 3588 5495 3588 32 3588
βιβλιδάριον το ανεωγμένον εν τη χειρί του αγγέλου του
small scroll being open in the hand of the angel

9:16 †*Ald.* **του ιππικου δυο** - of the horsemen, two...

9:19 †*See Ald. for variants.*

10:4 †*Ald. adds* **τας φωνας εαυτων** - their voices.

10:6 †*or* time.

10:7 †*See Ald. for variants.*

2476 1909 3588 2281 2532 1909 3588 1093 2532
εστώτος επί της θαλάσσης και επί της γης 10:9 και
standing upon the sea and upon the land! And
565 4314 3588 32 3004 1473 1325 1473 3588
απήλθον προς τον άγγελον λέγων αυτώ δος μοι το
I went forth to the angel, saying to him, Give to me the
974 2532 3004 1473 2983 2532 2719 1473 2532
βιβλιδάριον και λέγει μοι λάβε και κατάφαγε αυτό και
small scroll! And he says to me, Take and devour it, and
4087 1473 3588 2836 235 1722 3588 4750-1473
πικρανεί σου την κοιλίαν αλλ' εν τω στόματί σου
it shall embitter your belly, but in your mouth
1510.8.3 1099 5613 3192 2532 2983 3588 974
έσται γλυκύ ως μέλι 10:10 και έλαβον το βιβλιδάριον
it will be sweet as honey! And I took the small scroll
1537 3588 5495 3588 32 2532 2719 1473 2532
εκ της χειρός του αγγέλου και κατέφαγον αυτό και
from out of the hand of the angel, and devoured it; and
1510.7.3 1722 3588 4750-1473 5613 3192 1099 2532 3753
ην εν τω στόματί μου ως μέλι γλυκύ και ότε
it was in my mouth as [2honey 1sweet]. And when
2068 1473 4087 3588 2836-1473 2532 3004
έφαγον αυτό επικράνθη η κοιλία μου 10:11 και λέγει
I ate it, [2was made bitter 1my belly]. And he says
1473 1163 1473 3825 4395 1909 2992 2532
μοι δει σε πάλιν προφητεύσαι επί λαοίς και
to me, It is necessary for you again to prophesy over peoples, and
1909 1484 2532 1100 2532 935 4183
επί έθνεσι και γλώσσαις και βασιλεύσι πολλοίς
over nations, and languages, and kings – many.

CHAPTER 11

The Holy City Measured

2532 1325 1473 2563 3664 4464 2532
11:1 και εδόθη μοι κάλαμος όμοιος ράβδω και
And was given to me a reed *measure* likened to a rod. And
2476 3588 32 3004 1453 2532 3354 3588 3485
ειστήκει ο άγγελος λέγων έγειραι και μέτρησον τον ναόν
[2stood 1the 2angel], saying, Arise and measure the temple
3588 2316 2532 3588 2379 2532 3588 4352
του θεού και το θυσιαστήριον και τους προσκυνούντας
of God, and the altar, and the ones doing obeisance
1722 1473 2532 3588 833 3588 1855 3588 3485
εν αυτώ 11:2 και την αυλήν την έξωθεν του ναού
in it! And the [2courtyard 1outer] of the temple
1544 1854 2532 3361 1473-3354 3754 1325 3588
έκβαλε έξω και μη αυτήν μετρήσης† ότι εδόθη τοις
put out, and do not measure it, for it was given to the
1484 2532 3588 4172 3588 39 3961 3376
έθνεσι και την πόλιν την αγίαν πατήσουσι μήνας
nations. And [2the 4city 3holy 1they shall tread 7months
5062 1417
τεσσαράκοντα δύο
5forty 6two]!

The Two Witnesses

2532 1325 3588 1417 3144 1473 2532
11:3 και δώσω τοις δυσί μάρτυσί μου και
And I will give *to* [2two 3witnesses 1my], and
4395 2250 5507 1250 1835
προφητεύσουσιν ημέρας χιλίας διακοσίας εξήκοντα
they shall prophesy [4days 1a thousand 2two hundred 3sixty]
4016 4526 3778 1510.2.6 3588 1417 1636
περιβεβλημένοι σάκκους 11:4 ούτοί εισιν αι δύο ελαίαι
wearing sackcloths. These are the two olive trees,
2532 3588 1417 3087 3588 1799 3588 2962 3588 1093
και αι δύο λυχνίαι αι ενώπιον του κυρίου της γης
and the two lamp-stands [2before 3the 4Lord 5of the 6earth
2476 2532 1536 1473 2309 91 4442
εστώσαι 11:5 και ει τις αυτούς θέλει αδικήσαι πυρ
1standing]. And if anyone [3them 1wants 2to injure], fire
1607 1537 3588 4750-1473 2532 2719
εκπορεύεται εκ του στόματος αυτών και κατεσθίει
goes forth from out of their mouth, and it devours
3588 2190-1473 2532 1536 2309 1473 91
τους εχθρούς αυτών και ει τις θέλει αυτούς αδικήσαι
their enemies. And if anyone wants [2them 1to injure],

11:2 †*CP* **μετρησεις** - fut. act. ind. 2sg.

3779 1163 1473 615 3778 2192 1849
ούτω δει αυτόν αποκτανθήναι 11:6 ούτοι έχουσιν εξουσίαν
thus must he be killed. These have authority
2808 3588 3772 2443 3361 5205 1026 3588 2250
κλείσαι τον ουρανόν ίνα μη υετός βρέχη τας ημέρας
to lock the heaven, that it should not [2rain 1rain] the days
3588 4394-1473 2532 1849 2192 1909 3588
της προφητείας αυτών και εξουσίαν έχουσιν επί των
of their prophecy. And [2authority 1they have] over the
5204 4762 1473 1519 129 2532 3960 3588 1093
υδάτων στρέφειν αυτά εις αίμα και πατάξαι την γην
waters to turn them into blood, and to strike the earth
1722 3956 4127 3740 1437-2309 2532
εν πάση πληγή οσάκις εάν θελήσωσιν 11:7 και
with every calamity, as often as they should want. And
3752 5055 3588 3141-1473 3588 2342
όταν τελέσωσι την μαρτυρίαν αυτών το θηρίον
whenever they should finish their witness, the wild beast
3588 305 1537 3588 12 4160 3326 1473
το αναβαίνον εκ της αβύσσου ποιήσει μετ' αυτών
ascending from out of the abyss shall make [2with 3them
4171 2532 3528 1473 2532 615 1473
πόλεμον και νικήσει αυτούς και αποκτενεί αυτούς
1war], and shall overcome them, and shall kill them.
2532 3588 4430-1473 1909 3588 4113 3588
11:8 και τα πτώματα αυτών επί της πλατείας της
And their corpses *will be* upon the square of the
4172 3588 3173 3748 2564 4153 * 2532
πόλεως της μεγάλης ήτις καλείται πνευματικώς Σόδομα και
[2city 1great], which *is* [2called 1spiritually] Sodom and
* 3699 2532 3588 2962-1473 4717 2532
Αίγυπτος όπου και ο κύριος αυτών εσταυρώθη 11:9 και
Egypt, where even their Lord was crucified. And
991 1537 3588 2992 2532 5443 2532 1100
βλέπουσιν εκ των λαών και φυλών και γλωσσών
shall see from out of the peoples, and tribes, and languages,
2532 1484 3588 4430-1473 2250 5140 2532 2255 2532
και εθνών τα πτώματα αυτών ημέρας τρεις και ήμισυ και
and nations, their corpses [2days 1three] and a half. And
3588 4430-1473 3756-863 5087 1519 3418
τα πτώματα αυτών ουκ αφήσουσι τεθήναι εις μνήμα
[2their corpses 1they will not allow] to be put in a tomb.
2532 3588 2730 1909 3588 1093 5463 1909
11:10 και οι κατοικούντες επί της γης χαίρουσιν επ'
And the ones dwelling upon the earth shall rejoice over
1473 2532 2165 2532 1435 3992 240
αυτοίς και ευφρανθήσονται και δώρα πέμψουσιν αλλήλοις
them, and shall be glad, and [2gifts 1shall send] to one another,
3754 3778 3588 1417 4396 928 3588 2730
ότι ούτοι οι δύο προφήται εβασάνισαν τους κατοικούντας
for these two prophets tormented the ones dwelling
1909 3588 1093 2532 3326 5140 2250 2532 2255
επί της γης 11:11 και μετά τρεις ημέρας και ήμισυ
upon the earth. And after three days and a half
4151 2222 1537 3588 2316 1525 1909 1473 2532
πνεύμα ζωής εκ του θεού εισήλθεν επ' αυτούς και
breath of life from out of God entered unto them, and
2476 1909 3588 4228-1473 2532 5401 3173 4098
έστησαν επί τους πόδας αυτών και φόβος μέγας επέσεν
they stood upon their feet, and [2fear 1great] fell
1909 3588 2334 1473 2532 191 5456
επί τους θεωρούντας αυτούς 11:12 και ήκουσα φωνήν
upon the ones viewing them. And they heard [2voice
3173 1537 3588 3772 3004 1473 305
μεγαλήν εκ του ουρανού λέγουσαν αυτοίς ανάβητε
1a great] from out of the heaven saying to them, Ascend
5602 2532 305 1519 3588 3772 1722 3588 3507 2532
ώδε και ανέβησαν εις τον ουρανόν εν τη νεφέλη και
here! And they ascended into the heaven in the cloud, and
2334 1473 3588 2190-1473 2532 1722 1565 3588
εθεώρησαν αυτούς οι εχθροί αυτών 11:13 και εν εκείνη τη
[2viewed 3them 1their enemies]. And in that
2250 1096 4578 3173 2532 3588 1181 3588
ημέρα† εγένετο σεισμός μέγας και το δέκατον της
day [3took place 2earthquake 1a great], and the tenth of the
4172 4098 2532 615 1722 3588 4578 3686
πόλεως έπεσε και απεκτάνθησαν εν τω σεισμώ ονόματα
city fell, and were killed in the earthquake *the* names
444 5505 2033 2532 3588 3062 1719
ανθρώπων χιλιάδες επτά και οι λοιποί έμφοβοι
[3men 2thousand 1of seven]. And the rest [2thrown into fear

11:13 †*Ald.* **ωρα** - hour.

1096 2532 1325 1391 3588 2316 3588 3772 3588
εγένοντο και έδωκαν δόξαν τω θεώ του ουρανού 11:14 η
1became], and gave glory to the God of the heaven. The

3759 3588 1208 565 3588 3759 3588 5154 2400 2064
ουαί η δευτέρα απήλθεν η ουαί η τρίτη ιδού έρχεται
[2woe 1second] departed. The [2woe 1third], behold, it comes

5036
ταχύ
quickly.

The Seventh Trumpet: Reign, Wrath and Judgment

2532 3588 1442 32 4537 2532 1096
11:15 και ο έβδομος άγγελος εσάλπισε και εγένοντο
And the seventh angel trumped. And there were

5456 3173 1722 3588 3772 3004 1096
φωναί μεγάλαι εν τω ουρανώ λέγουσαι εγένετο
[2voices 1great] in the heaven, saying, [5is become

3588 932 3588 2889 3588 2962-1473 2532 3588
η βασιλεία† του κόσμου του κυρίου ημών και του
1The 2kingdom 3of the 4world] of our Lord, and

5547-1473 2532 936 1519 3588 165 3588 165
χριστού αυτού και βασιλεύσει εις τους αιώνας των αιώνων
of his Christ, and he shall reign into the eons of the eons.

2532 3588 1501 5064 4245 3588 1799 3588
11:16 και οι είκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι οι ενώπιον του
And the twenty four elders [2before

2316 2521 1909 3588 2362-1473 4098 1909 3588
θεού καθήμενοι επί τους θρόνους αυτών έπεσον επί τα
3God 1sitting] upon their thrones fell upon

4383-1473 2532 4352 3588 2316 3004
πρόσωπα αυτών και προσεκύνησαν τω θεώ 11:17 λέγοντες
their faces and did obeisance to God, saying,

2168 1473 2962 3588 2316 3588 3841
ευχαριστούμέν σοι κύριε ο θεός ο παντοκράτωρ
We give thanks to you, O Lord God almighty,

3588 1510.6 2532 3588 1510.7.3 2532 3588 2064 3754
ο ων και ο ην και ο ερχόμενος ότι
the one being and the one *who* was and the one coming, for

2983 3588 1411 1473 3588 3173 2532 936
είληφας την δύναμίν σου την μεγάλην και εβασίλευσας
you have taken [3power 1your 2great] and reigned.

2532 3588 1484 3710 2532 2064 3588 3709-1473
11:18 και τα έθνη ωργίσθησαν και ήλθεν η οργή σου
And the nations were angry, and [2came 1your wrath],

2532 3588 2540 3588 3498 2919 2532 1325 3588
και ο καιρός των νεκρών κριθήναι και δούναι τον
and the time of the dead ones to be judged, and to give the

3408 3588 1401-1473 3588 4396 2532 3588 39
μισθόν τοις δούλοις σου τοις προφήταις και τοις αγίοις
wage *to* your bondmen the prophets, and to the holy ones,

2532 3588 5399 3588 3686-1473 3588 3397
και τοις φοβουμένοις το όνομά σου τοις μικροίς
and to the ones fearing your name, to the ones small

2532 3588 3173 2532 1311 3588 1311
και τοις μεγάλοις και διαφθείραι τους διαφθείροντας
and to the ones great; even to corrupt the ones corrupting

3588 1093 2532 455 3588 3485 3588 2316 1722
την γην 11:19 και ηνοίγη ο ναός του θεού εν
the earth. And [4was opened 1the 2temple 3of God] in

3588 3772 2532 3708 3588 2787 3588 1242 3588
τω ουρανώ και ώφθη η κιβωτός της διαθήκης του
the heaven, and [7was seen 1the 2ark 3of the 4covenant 5of the

2962 1722 3588 3485-1473 2532 1096 796 2532
κυρίου εν τω ναώ αυτού και εγένοντο αστραπαί και
6Lord] in his temple. And there took place lightnings, and

5456 2532 1027 2532 5464 3173
φωναί και βρονταί και χάλαζα μεγάλη
sounds, and thunders, and [2hail 1great].

CHAPTER 12

Signs in Heaven

2532 4592 3173 3708 1722 3588 3772
12:1 και σημείον μέγα ώφθη εν τω ουρανώ
And [2sign 1a great] appeared in the heaven;

1135 4016 3588 2246 2532 3588 4582 5270
γυνή περιβεβλημένη τον ήλιον και η σελήνη υποκάτω
a woman wearing the sun, and the moon underneath

3588 4228-1473 2532 1909 3588 2776-1473 4735
των ποδών αυτής και επί της κεφαλής αυτής στέφανος
her feet, and upon her head a crown

792 1427 2532 1722 1064 2192
αστέρων δώδεκα 12:2 και εν γαστρί έχουσα
[2stars 1of twelve]. And [2in 3*the* womb 1having one],

2896 5605 2532 928 5088
έκραζεν ωδίνουσα και βασινιζομένη τεκείν
she cried out travailing and being tormented to give birth.

2532 3708 243 4592 1722 3588 3772 2532
12:3 και ώφθη αλλό σημείον εν τω ουρανώ και
And appeared another sign in the heaven. And

2400 1404 3173 4450 2192 2776 2033
ιδού δράκων μέγας πυρρός έχων κεφαλάς επτά
behold, [3dragon 1a great 2fiery] having [2heads 1seven]

2532 2768 1176 2532 1909 3588 2776-1473 2033
και κέρατα δέκα και επί τας κεφαλάς αυτού επτά
and [2horns 1ten], and upon his heads *were* seven

1238 2532 3588 3769-1473 4951 3588 5154 3588
διαδήματα 12:4 και η ουρά αυτού σύρει το τρίτον των
diadems. And his tail drags the third of the

792 3588 3772 2532 906 1473 1519 3588 1093 2532
αστέρων του ουρανού και έβαλεν αυτούς εις την γην και
stars of the heaven, and did cast them to the earth. And

3588 1404 2476 1799 3588 1135 3588 3195
ο δράκων έστηκεν ενώπιον της γυναικός της μελλούσης
the dragon stands before the woman about

5088 2443 3752 5088 3588 5043
τίκτειν ίνα όταν τέκη το τέκνον
to give birth, that whenever she should give birth [3child

1473 2719 2532 5088 5207 730
αυτής καταφάγη 12:5 και έτεκεν υιόν άρρενα
2her 1he should devour]. And she bore [2son 1a male]

3739 3195 4165 3956 3588 1484 1722 4464 4603
ος μέλλει ποιμαίνειν πάντα τα έθνη εν ράβδω σιδηρά
who is about to tend all the nations with a rod of iron.

2532 726 3588 5043-1473 4314 3588 2316 2532
και ηρπάγη το τέκνον αυτής προς τον θεόν και
And [2was snatched away 1her child] to God, and

4314 3588 2362-1473 2532 3588 1135 5343 1519 3588
προς τον θρόνον αυτού 12:6 και η γυνή έφυγεν εις την
to his throne. And the woman fled into the

2048 3699 2192 5117 2090 575 3588 2316 2443
έρημον όπου έχει τόπον ητοιμασμένον από του θεού ίνα
wilderness, where she has a place being prepared by God, that

1563 1625-1473 2250 5507 1250
εκεί εκτρέφωσιν αυτήν ημέρας χιλίας διακοσίας
there she should be nourished [4days 1a thousand 2two hundred

1835
εξήκοντα
3sixty].

War in Heaven

2532 1096 4171 1722 3588 3772 3588 *
12:7 και εγένετο πόλεμος εν τω ουρανώ ο Μιχαήλ
And there was war in the heaven – Michael

2532 3588 32-1473 3588 4170 3326 3588 1404
και οι άγγελοι αυτού του πολεμήσαι μετά του δράκοντος
and his angels to wage war with the dragon.

2532 3588 1404 4170 2532 3588 32-1473 2532
και ο δράκων επολέμησε και οι άγγελοι αυτού 12:8 και
And the dragon waged war and his angels. And

3756-2480 3761 5117 2147 1473 2089 1722
ουκ ίσχυσεν ουδέ τόπος ευρέθη αυτώ έτι εν
he prevailed not, nor was a place found for him any longer in

3588 3772 2532 906 3588 1404 3588 3173 3588
τω ουρανώ 12:9 και εβλήθη ο δράκων ο μέγας ο
the heaven. And [4was cast *out* 1the 3dragon 2great] – the

3789 3588 744 3588 2564 1228 2532 4567
όφις ο αρχαίος ο καλούμενος διάβολος και σατανάς
[2serpent 1ancient], being called *the* devil and Satan;

3588 4105 3588 3611 3650 906 1519
ο πλανών την οικουμένην όλην εβλήθη εις
the one misleading the [2inhabitable world 1entire] was cast unto

3588 1093 2532 3588 32-1473 3326 1473 906
την γην και οι άγγελοι αυτού μετ' αυτού εβλήθησαν
the earth, and his angels [2with 3him 1were cast].

2532 191 5456 3173 1722 3588 3772 3004
12:10 και ήκουσα φωνήν μεγάλην εν τω ουρανώ λέγουσαν
And I heard [2voice 1a great] in the heaven, saying,

737 1096 3588 4991 2532 3588 1411 2532 3588 932
άρτι εγένετο η σωτηρία και η δύναμις και η βασιλεία
Now is come the deliverance, and the power, and the kingdom

11:15 †*Ald.* **εγενοντο αι βασιλειαι** - were the kingdoms.

3588 2316-1473 2532 3588 1849 3588 5547-1473 3754
του θεού ημών και η εξουσία του χριστού αυτού ότι
of our God, and the authority of his Christ, for

2598 3588 2725 3588 80-1473 3588
κατεβλήθη ο κατήγορος των αδελφών ημών ο
[4was cast down 1the 2accuser 3of our brothers], the one

2723 1473 1799 3588 2316-1473 2250 2532 3571
κατηγορών αυτών ενώπιον του θεού ημών ημέρας και νυκτός
accusing them before our God day and night.

2532 1473 3528 1473 1223 3588 129 3588 721
12:11 και αυτοί ενίκησαν αυτόν διά το αίμα του αρνίου
And they overcame him through the blood of the lamb,

2532 1223 3588 3056 3588 3141-1473 2532 3756-25
και διά τον λόγον της μαρτυρίας αυτών και ουκ ηγάπησαν
and through the word of their testimony, and they loved not

3588 5590-1473 891 2288
την ψυχήν αυτών άχρι θανάτου
their life until death.

The Devil on the Earth – 3rd Woe

1223 3778 2165 3588 3772 2532 3588
12:12 διά τούτο ευφραίνεσθε οι ουρανοί και οι
Because of this be glad, O heavens, and O ones

1722 1473 4637 3759 3588 1093 2532 3588 2281
εν αυτοίς σκηνούντες ουαί τη γη και τη θαλάσση
[2in 3them 1encamping]! Woe to the earth, and to the sea,

3754 2597 3588 1228 4314 1473 2192 2372
ότι κατέβη ο διάβολος προς υμάς έχων θυμόν
for [3is come down 1the 2devil] to you, having [2rage

3173 1492 3754 3641 2540 2192 2532 3753
μέγαν ειδώς ότι ολίγον καιρόν έχει 12:13 και ότε
1great], knowing that [2a short 3time 1he has]. And when

1492 3588 1404 3754 906 1519 1093 1377 3588
είδεν ο δράκων ότι εβλήθη εις γην εδίωξε την
[3saw 1the 2dragon] that he was cast to earth, he pursued the

1135 3748 5088 3588 730 2532 1325
γυναίκα ήτις έτεκε τον άρρενα 12:14 και εδόθησαν
woman who gave birth to the male. And were given

3588 1135 1417 4420 3588 105 3588 3173 2443
τη γυναικί δύο πτέρυγες του αετού του μεγάλου ίνα
to the woman two wings of the [2eagle 1great], that

4072 1519 3588 2048 1519 3588 5117-1473 3704
πέτηται εις την έρημον εις τον τόπον αυτής όπως
she should fly into the wilderness, to her place, where

5142 1563 2540 2532 2540 2532 2255
τρέφηται εκεί καιρόν και καιρούς και ημισύ
she should be nourished there a time, and times, and half

2540 575 4383 3588 3789 2532 906 3588
καιρού από προσώπου του όφεως 12:15 και έβαλεν ο
a time, from *the* face of the serpent. And [3shot 1the

3789 1537 3588 4750-1473 3694 3588 1135
όφις εκ του στόματος αυτού οπίσω της γυναικός
2serpent] from out of his mouth [4after 5the 6woman

5204 5613 4215 2443 1473 4216 4160
ύδωρ ως ποταμόν ίνα αυτήν ποταμοφόρητον ποιήση
1water 2as 3a river], that [2her 3river borne 1he should make].

2532 997 3588 1093 3588 1135 2532 455
12:16 και εβοήθησεν η γη τη γυναικί και ήνοιξεν
And [3helped 1the 2earth] the woman, and [3opened

3588 1093 3588 4750-1473 2532 2666 3588 4215
η γη το στόμα αυτής και κατέπιε τον ποταμόν
1the 2earth] her mouth and swallowed down the river

3739 906 3588 1404 1537 3588 4750-1473
ον έβαλεν ο δράκων εκ του στόματος αυτού
which [3shot 1the 2dragon] from out of his mouth.

2532 3710 3588 1404 1909 3588
12:17 και ωργίσθη ο δράκων επί τη
And [3was provoked to anger 1the 2dragon] against the

1135 2532 565 4160 4171 3326 3588 3062 3588
γυναικί και απήλθε ποιήσαι πόλεμον μετά των λοιπών του
woman, and went forth to make war with the rest

4690-1473 3588 5083 3588 1785 3588
σπέρματος αυτής των τηρούντων τας εντολάς του
of her seed giving heed to the commandments

2316 2532 2192 3588 3141 3588 *
θεού και εχόντων την μαρτυρίαν του Ιησού†
of God, and having the testimony of Jesus.

12:17 †*Ald. adds* **χριστου** - Christ.

CHAPTER 13

The Wild Beast with Seven Heads

2532 2476 1909 3588 285 3588 2281 2532 1492
13:1 και εστάθη επί την άμμον της θαλάσσης και είδον
And I stood upon the sand of the sea, and I saw

1537 3588 2281 2342 305 2192 2768
εκ της θαλάσσης θηρίον αναβαίνον έχον κέρατα
from out of the sea a wild beast ascending, having [2horns

1176 2532 2776 2033 2532 1909 3588 2768-1473 1176
δέκα και κεφαλάς επτά και επί των κεράτων αυτού δέκα
1ten] and [2heads 1seven], and upon his horns ten

1238 2532 1909 3588 2776-1473 3686 988
διαδήματα και επί τας κεφαλάς αυτού ονόμα† βλασφημίας
diadems, and upon his heads a name of blasphemy.

2532 3588 2342 3739 1492 1510.7.3 3664 3917 2532
13:2 και το θηρίον ο είδον ην όμοιον παρδάλει και
And the wild beast which I saw was likened to a leopard, and

3588 4228-1473 5613 715 2532 3588 4750-1473 5613 4750
οι πόδες αυτού ως άρκτου και το στόμα αυτού ως στόμα
his feet as a bear, and his mouth as a mouth

3023 2532 1325 1473 3588 1404 3588 1411-1473
λέοντος και έδωκεν αυτώ ο δράκων την δύναμιν αυτού
of a lion. And [3gave 4to him 1the 2dragon] his power,

2532 3588 2362-1473 2532 1849 3173 2532 1520
και τον θρόνον αυτού και εξουσίαν μεγάλην 13:3 και μίαν
and his throne, and [2authority 1great]. And one

1537 3588 2776-1473 5616 4969 1519
εκ των κεφαλών αυτού ωσεί εσφαγμένην εις
from out of his heads *was* as having been slain to

2288 2532 3588 4127 3588 2288-1473 2323 2532
θάνατον και η πληγή του θανάτου αυτού εθεραπεύθη και
death; and the wound of his death was cured. And

2296 3650 3588 1093 3694 3588 2342 2532
εθαύμασεν όλη η γη οπίσω του θηρίου 13:4 †και
there was wonder in all the earth after the wild beast. And

4352 3588 1404 3588 1325 3588 1849
προσεκύνησαν τω δράκοντι τω δεδωκότι την εξουσίαν
they did obeisance to the dragon giving the authority

3588 2342 2532 4352 3588 2342 3004
τω θηρίω και προσεκύνησαν τω θηρίω λέγοντες
to the wild beast; and they did obeisance to the wild beast, saying,

5100 3664 3588 2342 2532 5100 1415 4170
τις όμοιος τω θηρίω και τις δυνατός πολεμήσαι
Who *is* likened to the wild beast? And who *is* mighty to wage war

3326 1473 2532 1325 1473 4750 2980
μετ' αυτού 13:5 και εδόθη αυτώ στόμα λαλούν
with him? And [2was given 3to him 1a mouth] speaking

3173 2532 988 2532 1325 1473 1849
μεγάλα και βλασφημίαν και εδόθη αυτώ εξουσία
great *things* and blasphemy. And [2was given 3to him 1authority

4171 4160 3376 5062 1417 2532
πόλεμον ποιήσαι μήνας τεσσαράκοντα δύο 13:6 και
5war 4to make 8months 6forty 7two]. And

455 3588 4750-1473 1519 988 4314 3588 2316
ήνοιξε το στόμα αυτού εις βλασφημίαν προς τον θεόν
he opened his mouth for blasphemy against God,

987 3588 3686-1473 2532 3588 4633-1473 2532
βλασφημήσαι το όνομα αυτού και την σκηνήν αυτού και
to blaspheme his name, and his tent, and

3588 1722 3588 3772 4637 2532 1325
τους εν τω ουρανώ σκηνούντας 13:7 και εδόθη
the ones [2in 3the 4heaven 1encamping]. And was given

1473 4160 4171 3326 3588 39 2532 3528
αυτώ ποιήσαι πόλεμον μετά των αγίων και νικήσαι
to him to make war with the holy ones, and to overcome

1473 2532 1325 1473 1849 1909 3956 5443 2532
αυτούς και εδόθη αυτώ εξουσία επί πάσαν φυλήν και
them. And was given to him authority over every tribe, and

1100 2532 1484 2532 4352 1473 3956
γλώσσαν και έθνος 13:8 και προσκυνήσουσιν αυτώ πάντες
language, and nation. And they did obeisance to him, all

3588 2730 1909 3588 1093 3739 3756-1125
οι κατοικούντες επί της γης ων ου γέγραπται
the ones dwelling upon the earth, whose [2has not been written

3588 3686 1722 3588 975 3588 2222 3588 721 3588
το όνομα εν τω βιβλίω της ζωής του αρνίου του
1name] in the book of the life of the lamb

13:1 †*CP* **ονοματα** - names.

13:4 †*See Ald. for variants.*

4969 575 2602 2889 1536
εσφαγμένου από καταβολής κόσμου **13:9** ει τις
having being slain from *the* founding of *the* world. If anyone

2192 3775 191 1536 2192 161
έχει ους ακουσάτω **13:10** †ει τις έξει αιχμαλωσίαν
has an ear, hear! If anyone has captivity,

1519 161 5217 1536 1722 3162 615
εις αιχμαλωσίαν υπάγει ει τις εν μαχαίρα αποκτενεί
into captivity he goes. If anyone [2with 3a sword 1kills],

1163 1473 1722 3162 615 5602 1510.2.3 3588
δει αυτόν εν μαχαίρα αποκτανθήναι ώδε εστιν η
it is a must for him [2by 3a sword 1to be killed]. Here is the

5281 2532 3588 4102 3588 39
υπομονή και η πίστις των αγίων
endurance and the belief of the holy ones.

The Wild Beast with Two Horns

2532 1492 243 2342 305 1537
13:11 και είδον άλλο θηρίον αναβαίνον εκ
And I saw another wild beast ascending from out of

3588 1093 2532 2192 2768 1417 3664 721 2532 2980
της γης και είχε κέρατα δύο όμοια αρνίω και ελάλει
the earth, and he had [2horns 1two] likened to a lamb, and spoke

5613 1404 2532 3588 1849 3588 4413 2342
ως δράκων **13:12** και την εξουσίαν του πρώτου θηρίου
as a dragon. And [2the 3authority 4of the 5first 6wild beast

3956-4160 1799 1473 2532 4160 3588 1093 2532 3588
πάσαν ποιεί ενώπιον αυτού και εποίει την γην και τους
1he executes all] before him, and caused the earth and the ones

1722 1473 2730 2443 4352 3588
εν αυτή κατοικούντας ίνα προσκυνήσωσι το
[2in 3it 1dwelling] that they should do obeisance to the

2342 3588 4413 3739 2323 3588 4127 3588
θηρίον το πρώτον ου εθεραπεύθη η πληγή του
[2wild beast 1first], of which was cured the wound

2288-1473 2532 4160 4592 3173 2532 4442
θανάτου αυτού **13:13** και ποιεί† σημεία μεγάλα και πυρ
of his death. And he works [2signs 1great] and fire,

2443 1537 3588 3772 2597 1909 3588 1093
ίνα εκ του ουρανού καταβαίνη επί την γην
that from out of the heaven it should come down upon the earth

1799 3588 444
ενώπιον των ανθρώπων
before men.

The Image to the Wild Beast

2532 4105 3588 1699 3588 2730
13:14 και πλανά τους εμούς τους κατοικούντας
And he misleads the ones of mine dwelling

1909 3588 1093 1223 3588 4592 3739 1325 1473 4160
επί της γης διά τα σημεία α εδόθη αυτώ ποιήσαι
upon the earth by the signs which were given to him to do

1799 3588 2342 3004 3588 2730 1909 3588
ενώπιον του θηρίου λέγων τοις κατοικούσιν επί της
before the wild beast, saying to the ones dwelling upon the

1093 4160 1504 3588 2342 3739 2192 3588 4127
γης ποιήσαι εικόνα τω θηρίω ο είχε την πληγήν
earth, to make an image† to the wild beast which had the wound

3588 3162 2532 2198 2532 1325 1473 4151
της μαχαίρας και έζησε **13:15** και εδόθη αυτώ πνεύμα
of the sword and lived. And was given to him breath

1325 3588 1504 3588 2342 2443 2532 2980
δούναι τη εικόνι του θηρίου ίνα και λαλήση
to give to the image of the wild beast, that also [5should speak

3588 1504 3588 2342 2532 4160 3745
η εικών του θηρίου και ποιήση όσοι
1the 2image 3of the 4wild beast], and should cause as many as

302 3361 4352 3588 1504 3588 2342 2443
αν μη προσκυνήσωσι τη εικόνι του θηρίου ίνα
would not do obeisance to the image of the wild beast that

615 2532 4160 3956 3588 3397
αποκτανθώσι **13:16** και ποιεί πάντας τους μικρούς
they should be killed. And he causes all, the small

2532 3588 3173 2532 3588 4145 2532 3588 4434 2532
και τους μεγάλους και τους πλουσίους και τους πτωχούς και
and the great, and the rich and the poor, and

3588 1658 2532 3588 1401 2443 1325
τους ελευθέρους και τους δούλους ίνα δώση†
the free and the bondmen, that there should be given

1473 5480 1909 3588 5495 1473 3588 1188 2228 1909
αυτοίς χαράγμα επί της χειρός αυτών της δεξιάς η επί
to them an imprint upon [3hand 1their 2right], or upon

3588 3359 1473 2532 2443 3361-5100 1410
των μέτωπων αυτών **13:17** και ίνα μη τις δύνηται
[2foreheads 1their], and that no one should be able

59 2228 4453 1508 3588 2192 3588 5480 2228
αγοράσαι η πωλήσαι ει μη ο έχων το χάραγμα η
to buy or sell except the one having the imprint or

3588 3686 3588 2342 2228 3588 706 3588 3686-1473
το όνομα του θηρίου η τον αριθμόν του ονόματος αυτού
the name of the wild beast, or the number of his name.

5602 3588 4678-1510.2.3 3588 2192 3588 3563 5585
13:18 ώδε η σοφία εστίν ο έχων τον νουν ψηφισάτω
Here is wisdom. The one having the mind tally

3588 706 3588 2342 706 1063 444 1510.2.3
τον αριθμόν του θηρίου αριθμός γαρ ανθρώπου εστί
the number of the wild beast; [3a number 1for 4of a man 2it is],

2532 3588 706-1473 5462.1 3577.2 2193.2
και ο αριθμός αυτού †χ ξ ς
and his number *is* 600 60 6.

CHAPTER 14

144,000

2532 1492 2532 2400 721 2476 1909
14:1 και είδον και ιδού αρνίον εστηκός επί
And I saw, and behold, a lamb standing upon

3588 3735 * 2532 3326 1473 1540 5062
το όρος Σιών και μετ' αυτού εκατόν τεσσαράκοντα
Mount Zion, and with him a hundred forty

5064 5505 2192 3588 3686-1473 2532 3588 3686
τέσσαρες χιλιάδες έχουσαι το όνομα αυτού και το όνομα
four thousand, having his name and the name

3588 3962-1473 1125 1909 3588 3359-1473
του πατρός αυτού γεγραμμένον† επί των μετώπων αυτών
of his father being written upon their foreheads.

2532 191 5456 1537 3588 3772 5613 5456
14:2 και ήκουσα φωνήν εκ του ουρανού ως φωνήν
And I heard a sound from out of the heaven, as a sound

5204 4183 2532 5613 5456 1027 3173 2532 3588
υδάτων πολλών και ως φωνήν βροντής μεγάλης και η
[2waters 1of many], and as a sound [2thunder 1of great]. And

5456 3739 191 5613 2790 2789 1722
φωνή ην ήκουσα ως κιθαρωδών κιθαριζόντων εν
the sound which I heard *was* as harpists harping with

3588 2788-1473 2532 103 5603 2537 1799
ταις κιθάραις αυτών **14:3** και άδουσιν ωδήν καινήν ενώπιον
their harps. And they sing [2ode 1a new] before

3588 2362 2532 1799 3588 5064 2226 2532 3588
του θρόνου και ενώπιον των τεσσάρων ζώων και των
the throne, and before the four living creatures, and the

4245 2532 3762 1410 3129 3588 5603 1508 3588
πρεσβυτέρων και ουδείς ηδύνατο μαθείν την ωδήν ει μη αι
elders. And no one is able to learn the ode, except the

1540 5062 5064 5505 3588 59
εκατόν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες οι ηγορασμένοι
hundred forty four thousand being bought

575 3588 1093 3778 1510.2.6 3739 3326 1135
από της γης **14:4** ούτοί εισιν οι μετά γυναικών
from the earth. These are the ones [3with 4women

3756 3435 3933 1063 1510.2.6 3778 1510.2.6 3588
ουκ εμολύνθησαν παρθένοι γαρ εισιν ούτοι εισιν οι
1not 2tainted], [3virgins 1for 2they are]. These are the ones

190 3588 721 3699 302 5217 3778 5259
ακολουθούντες τω αρνίω όπου αν υπάγη ούτοι υπό
following the lamb where ever he should go. These [2by

* 59 575 3588 444 536 3588 2316
Ιησού ηγοράσθησαν από των ανθρώπων απαρχή τω θεώ
3Jesus 1were bought] from men *as* first-fruit *to* God

2532 3588 721 2532 1722 3588 4750-1473 3756 2147
και τω αρνίω **14:5** και εν τω στόματι αυτών ουχ ευρέθη
and to the lamb. And in their mouth *was* not found

13:10 †*See Ald. for variants.*

13:13 †*CP* **εποιει** - he worked.

13:14 †*or* icon.

13:16 †*CP* **δωσιν** - they should give.

13:18 †*CP* **εξακοσιοι εξηκοντα εξ** - six hundred, sixty, six

14:1 †*Ald. reads* **καιομενον** being burnt.

5579 299 1063 1510.2.6 2532 1492 243
ψεῦδος ἄμωμοι γαρ εισι† **14:6** και εἶδον ἄλλον
a lie, [³unblemished ¹for ²they are]. And I saw another

32 4072 1722 3321 2192 2098
ἄγγελον πετόμενον εν μεσουρανήματι ἔχοντα ευαγγέλιον
angel flying in mid-heaven, having [²good news

166 2097 3588 2521 1909
αιώνιον ευαγγελίσαι τους καθημένους επί
¹eternal] to announce good news for the ones being settled upon

3588 1093 2532 1909 3956 1484 2532 5443 2532 1100 2532
της γης και επί παν έθνος και φυλήν και γλώσσαν και
the earth, and unto every nation, and tribe, and language, and

2992 3004 1722 5456 3173 5399 3588 2316 2532
λαόν **14:7** λέγων εν φωνή μεγάλη φοβήθητε τον θεόν και
people, saying with [²voice ¹a great], Fear God, and

1325 1473 1391 3754 2064 3588 5610 3588 2920-1473
δότε αυτώ δόξαν ότι ήλθεν η ώρα της κρίσεως αυτού
give to him glory! for [⁴came ¹the ²hour ³of his judgment];

2532 4352 3588 4160 3588 3772 2532
και προσκυνήσατε τω ποιήσαντι τον ουρανόν και
and do obeisance to the one having made the heaven, and

3588 1093 2532 3588 2281 2532 4077 5204 2532
την γην και την θάλασσαν και πηγάς υδάτων **14:8** και
the earth, and the sea, and springs of waters! And

243 32 1208 190 3004 4098 4098
άλλος άγγελος δεύτερος ηκολούθησε λέγων έπεσεν έπεσε
another angel, a second followed, saying, Is fallen, is fallen,

* 3588 3173 1537 3588 3631 3588 2372 3588
Βαβυλών η μεγάλη εκ του οίνου του θυμού της
Babylon the great, from out of the wine of the wrath

4202-1473 4222 3956 3588 1484
πορνείας αυτής πεπότικε πάντα τα έθνη
of her harlotry she has given [⁴to drink ¹all ³the ³nations].

2532 243 32 5154 190 1473 3004 1722
14:9 και άλλος άγγελος τρίτος ηκολούθησεν αυτοίς λέγων εν
And another angel, a third followed them, saying with

5456 3173 1536 4352 3588 2342 2532 3588
φωνή μεγάλη ει τις προσκυνεί το θηρίον και την
[²voice ¹a great], If any does obeisance to the wild beast and

1504-1473 2532 2983 5480 1909 3588 3359-1473
εικόνα αυτού και λαμβάνει χάραγμα επί του μετώπου αυτού
his image, and receives an imprint upon his forehead

2228 1909 3588 5495-1473 2532 1473 4095 1537
η επί την χείρα αυτού **14:10** και αυτός πίεται εκ
or upon his hand, even he shall drink from out of

3588 3631 3588 2372 3588 2316 3588 2767 194
του οίνου του θυμού του θεού του κεκερασμένου ακράτου
the wine of the rage of God being mixed undiluted

1722 3588 4221 3588 3709-1473 2532 928 1722
εν τω ποτηρίω της οργής αυτού και βασανισθήσεται εν
in the cup of his wrath. And he shall be tormented by

4442 2532 2303 1799 3588 39 32 2532 1799
πυρί και θείω ενώπιον των αγίων αγγέλων και ενώπιον
fire and sulphur before the holy angels and before

3588 721 2532 3588 2586 3588 929-1473
του αρνίου **14:11** και ο καπνός του βασανισμού αυτών
the lamb. And the smoke of their torment

1519 165 165 305 2532 3756-2192 372
εις αιώνας αιώνων αναβαίνει και ουκ έχουσιν ανάπαυσιν
[²into ³*the* eons ⁴of eons ¹ascends]; and they have not rest

2250 2532 3571 3588 4352 3588 2342 2532
ημέρας και νυκτός οι προσκυνούντες το θηρίον και
day and night – the ones doing obeisance to the wild beast and

3588 1504-1473 2532 1536 2983 3588 5480 3588
την εικόνα αυτού και είτις λαμβάνει το χάραγμα του
his image, and if anyone takes the imprint

3686-1473 5602 3588 5281 3588 39
ονόματος αυτού **14:12** ώδε η υπομονή των αγίων
of his name. Here [²the ³endurance ⁴of the ⁵holy ones

1510.2.3 5602 3588 5083 3588 1785 3588 2316
εστίν ώδε οι τηρούντες τας εντολάς του θεού
¹is]; here *are* the ones keeping the commandments of God,

2532 3588 4102 3588 * 2532 191 5456 1537
και την πίστιν του Ιησού **14:13** και ήκουσα φωνής εκ
and the belief of Jesus. And I heard a voice from out of

3588 3772 3004 1473 1125 3107 3588 3498
του ουρανού λεγούσης μοι γράψον μακάριοι οι νεκροί
the heaven saying to me, Write! Blessed *are* the dead ones

3588 1722 2962 599 575 737 3004 3483 3588
οι εν κυρίω αποθνήσκοντες απ' άρτι λέγει ναι το
[²in ³*the* Lord ¹dying] from now on. [³says ⁴Yes ¹The

4151 2443 373 1537 3588 2873-1473 3588 1161
πνεύμα ίνα αναπαύσονται εκ των κόπων αυτών τα δε
²spirit], for they shall rest from their toils, and

2041-1473 190 3326 1473
έργα αυτών ακολουθεί μετ' αυτών
their works shall follow after them.

The Angel with the Sickle

2532 1492 2532 2400 3507 3022 2532
14:14 και είδον και ιδού νεφέλη λευκή και
And I saw, and behold, [²cloud ¹a white], and

1909 3588 3507 2521 3664 5207 444
επί την νεφέλην καθήμενος όμοιος υιώ ανθρώπου
upon the cloud sitting *was* one likened to son of man,

2192 1909 3588 2776-1473 4735 5552 2532
έχων επί της κεφαλής αυτού στέφανον χρυσούν και
having upon his head [²crown ¹a golden], and

1722 3588 5495-1473 1407 3691 2532 243
εν τη χειρί αυτού δρέπανον οξύ **14:15** και άλλος
in his hand [²sickle ¹a sharp]. And another

32 1831 1537 3588 3485 2896 1722 5456
άγγελος εξήλθεν εκ του ναού κράζων εν φωνή
angel came forth from out of the temple, crying out with [²voice

3173 3588 2521 1909 3588 3507 3992 3588
μεγάλη τω καθημένω επί της νεφέλης πέμψον το
¹a great] to the one sitting upon the cloud, Send forth

1407-1473 2532 2325 3754 2064 3588 5610 3588 2325
δρέπανόν σου και θέρισον ότι ήλθεν η ώρα του θερίσαι
your sickle and reap! for [³came ¹the ²hour†] to reap,

3754 3583 3588 2326 3588 1093 2532 906
ότι εξηράνθη ο θερισμός της γης **14:16** και έβαλεν
for [⁵is dried ¹the ²harvest ³of the ⁴earth]. And [⁶put

3588 2521 1909 3588 3507 3588 1407-1473
ο καθήμενος επί την νεφέλην το δρέπανον αυτού
¹the one ²sitting ³upon ⁴the ⁵cloud] his sickle

1909 3588 1093 2532 2325 3588 1093 2532 243
επί την γην και εθερίσθη η γη **14:17** και άλλος
unto the earth, and [³was reaped ¹the ²earth]. And another

32 1831 1537 3588 3485 3588 1722 3588 3772
άγγελος εξήλθεν εκ του ναού του εν τω ουρανώ
angel came forth from out of the temple in the heaven,

2192 2532 1473 1407 3691 2532 243 32
έχων και αυτός δρέπανον οξύ **14:18** και άλλος άγγελος
having also himself [²sickle ¹a sharp]. And another angel

1831 1537 3588 2379 2192 1849 1909
εξήλθεν εκ του θυσιαστηρίου έχων εξουσίαν επί
came forth from out of the altar, having authority over

3588 4442 2532 5455 2906 3173 3588 2192
του πυρός και εφώνησε κραυγή μεγάλη τω έχοντι
the fire, and called [²cry ¹*with* a great] to the one having

3588 1407 3588 3691 3004 3992 1473 3588 1407
το δρέπανον το οξύ λέγων πέμψον σου το δρέπανον
the [²sickle ¹sharp], saying, Send forth your [²sickle

3588 3691 2532 5166 3588 1009 3588
το οξύ και τρύγησον τους βότρυας της
¹sharp], and gather the vintage of the clusters of grapes of the

288 3588 1093 3754 187 3588 4718-1473
αμπέλου της γης ότι ήκμασαν αι σταφυλαί αυτής
grapevine of the earth! for [²are ripened ¹her grapes].

2532 906 3588 32 3588 1407-1473 1519 3588 1093
14:19 και έβαλεν ο άγγελος το δρέπανον αυτού εις την γην
And [³put ¹the ²angel] his sickle to the earth,

2532 5166 3588 288 3588 1093 2532 906
και ετρύγησε την άμπελον της γης και έβαλεν
and gathered the vintage – the grapevine of the earth. And he cast

1519 3588 3025 3588 2372 3588 2316-3588-3173 2532
εις την ληνόν του θυμού του θεού τον μέγαν **14:20** και
into the wine vat of the rage of the great God. And

3961 3588 3025 1855 3588 4172 2532 1831
επατήθη η ληνός έξωθεν της πόλεως και εξήλθεν
[³was trodden ¹the ²wine vat] outside the city. And came forth

129 1537 3588 3025 891 3588 5469 3588 2462
αίμα εκ της ληνού άχρι των χαλινών των ίππων
blood from out of the wine vat as far as the bridle of the horses,

575 4712 5507 1812
από σταδίων χιλίων εξακοσίων
from [³stadiums ¹a thousand ²six hundred].

14:5 †*Ald. adds* **ενωπιον του θρονου του θεου** - before the throne of God.

14:15 †*or* season.

CHAPTER 15

The Angels with the Seven Calamities

2532 1492 243 4592 1722 3588 3772 3173
15:1 και είδον άλλο σημείον εν τω ουρανώ μέγα
And I saw another sign in the heaven, great

2532 2298 32 2033 2192 4127 2033
και θαυμαστόν αγγέλους επτά έχοντας πληγάς επτά
and wonderful, [2angels 1seven] having [4calamities 3seven

3588 2078 3754 1722 1473 5055 3588 2372 3588
τας εσχάτας ότι εν αυταίς ετελέσθη ο θυμός του
1the 2last]; for in them [4was finished 1the 2rage

2316 2532 1492 5613 2281 5193 4442
θεού **15:2** και είδον ως θάλασσαν υαλίνην πυρί
3of God]. And I saw as [2sea 1a glass] with fire

3396 2532 3588 3528 1537 3588 2342 2532 1537
μεμιγμένην και τους νικώντας εκ του θηρίου και εκ
being mixed, and the ones overcoming from the wild beast, and from

3588 1504-1473 2532 1537 3588 706 3588 3686-1473
της εικόνος αυτού† και εκ του αριθμού του ονόματος αυτού
his image, and from the number of his name,

2476 1909 3588 2281 3588 5193 2192 2788
εστώτας επί την θάλασσαν την υαλίνην έχοντας κιθάρας
were standing upon the [2sea 1glass], having harps

3588 2316 2532 103 3588 5603 * 3588
του θεού **15:3** και άδουσι την ωδήν Μωυσέως του
of God. And they sing the ode of Moses, the

1401 3588 2316 2532 3588 5603 3588 721 3004
δούλου του θεού και την ωδήν του αρνίου λέγοντες
bondman of God, and the ode of the lamb, saying,

3173 2532 2298 3588 2041-1473 2962 3588 2316
μεγάλα και θαυμαστά τα έργα σου κύριε ο θεός
Great and wonderful *are* your works, O Lord God

3588 3841 1342 2532 228 3588 3598-1473 3588
ο παντοκράτωρ δίκαιαι και αληθιναί αι οδοί σου ο
almighty; just and true *are* your ways, O

935 3588 1484 5100 3766.2 5399 1473
βασιλεύς των εθνών **15:4** τις ου μη φοβηθή σε
king of the nations. Who in no way should fear you,

2962 2532 1392 3588 3686-1473 3754 3441 39 1510.2.2
κύριε και δοξάση το όνομά σου ότι μόνος άγιος ει
O Lord, and glorify your name? For [2alone 3holy 1you are].

3754 3956 3588 1484 2240 2532 4352 1799
ότι πάντα τα έθνη ήξουσι και προσκυνήσουσιν ενώπιόν
For all the nations shall come and shall do obeisance before

1473 3754 3588 1345-1473 5319 2532 3326
σου ότι τα δικαιώματά σου εφανερώθησαν **15:5** και μετά
you, for your ordinances were manifested. And after

3778 1492 2532 455 3588 3485 3588 4633
ταύτα είδον και ηνοίγη ο ναός της σκηνής
these *things* I saw, and [7was opened 1the 2temple 3of the 4tent

3588 3142 1722 3588 3772 2532 1831 3588
του μαρτυρίου εν τω ουρανώ **15:6** και εξήλθον οι
5of the 6testimony] in the heaven. And came forth the

2033 32 3588 2192 3588 2033 4127 3588 1510.7.6
επτά άγγελοι οι έχοντες τας επτά πληγάς† οι ήσαν
seven angels having the seven calamities, *who* were

1746 3043 2513 2532 2986 2532 4024
ενδεδυμένοι λίνον καθαρόν και λαμπρόν και περιεζωσμένοι
being clothed in [4flax 1clean 2and 3bright], and being girded

4012 3588 4738 2223 5552 2532 1520 1537
περί τα στήθη ζώνας χρυσάς **15:7** και εν εκ
around the breasts [2belts 1by golden]. And one from out of

3588 5064 2226 1325 3588 2033 32 2033
των τεσσάρων ζώων έδωκε τοις επτά αγγέλοις επτά
the four living creatures gave to the seven angels seven

5357 5552 1073 3588 2372 3588 2316 3588
φιάλας χρυσάς γεμούσας του θυμού του θεού του
[2bowls 1golden] being full of the rage of God, of the one

2198 1519 3588 165 3588 165 2532 1072
ζώντος εις τους αιώνας των αιώνων **15:8** και εγεμίσθη
living into the eons of the eons. And [3was filled

3588 3485 2586 1537 3588 1391 3588 2316 2532 1537 3588
ο ναός καπνού εκ της δόξης του θεού και εκ της
1the 2temple] of smoke from the glory of God, and from

1411-1473 2532 3762 1410 1525 1519 3588 3485
δυνάμεως αυτού και ουδείς εδύνατο εισελθείν εις τον ναόν
his power; and no one was able to enter into the temple

891 5055 3588 2033 4127 3588 2033 32
άχρι τελεσθώσιν αι επτά πληγαί των επτά αγγέλων
until [7were finished 1the 2seven 3calamities 4of the 5seven 6angels].

15:2 †*Ald. adds* **και εκ ου χαραγματος αυτου** - and of his imprint.

15:6 †*CP adds* **εκ του ουρανου** - from the heaven.

CHAPTER 16

First Bowl: Sores

2532 191 5456 3173 1537 3588 3485
16:1 και ήκουσα φωνής μεγάλης εκ του ναού
And I heard [2voice 1a great] from out of the temple,

3004 3588 2033 32 5217 1632 3588 5357
λεγούσης τοις επτά αγγέλοις υπάγετε εκχέατε τας φιάλας
saying to the seven angels, Go pour out the bowls

3588 2372 3588 2316 1519 3588 1093 2532 565
του θυμού του θεού εις την γην **16:2** και απήλθεν
of the rage of God unto the earth! And went forth

3588 4413 2532 1632 3588 5357-1473 1909 3588 1093
ο πρώτος και εξέχεε την φιάλην αυτού επί την γην
the first and poured out his bowl upon the earth,

2532 1096 1668 2556 2532 4190 1519 3588
και εγένετο έλκος κακόν και πονηρόν εις τους
and there became [4sore 1a hurtful 2and 3severe] to the

444 3588 2192 3588 5480 3588 2342 2532
ανθρώπους τους έχοντας το χάραγμα του θηρίου και
men having the imprint of the wild beast and

3588 4352 3588 1504-1473
τους προσκυνούντας τη εικόνι αυτού
the ones doing obeisance *to* his image.

Second Bowl: Sea Becomes Blood

2532 3588 1208 32 1632 3588
16:3 και ο δεύτερος άγγελος εξέχεε την
And the second angel poured out

5357-1473 1519 3588 2281 2532 1096 129 5613
φιάλην αυτού εις την θάλασσαν και εγένετο αίμα ως
his bowl into the sea, and it became blood as

3498 2532 3956 5590 2198 599 1722 3588 2281
νεκρού και πάσα ψυχή ζώσα απέθανεν εν τη θαλάσση
of a dead one; and every [2soul 1living] died in the sea.

Third Bowl: Rivers Become Blood

2532 3588 5154 32 1632 3588 5357-1473
16:4 και ο τρίτος άγγελος εξέχεε την φιάλην αυτού
And the third angel poured out his bowl

1519 3588 4215 2532 3588 4077 3588 5204 2532 1096
εις τους ποταμούς και τας πηγάς των υδάτων και εγένετο
into the rivers and the springs of the waters; and they became

129 2532 191 3588 32 3588 5204 3004
αίμα **16:5** και ήκουσα του αγγέλου των υδάτων λέγοντος
blood. And I heard the angel of the waters saying,

1342-1510.2.2 3588 1510.6 2532 3588 1510.7.3 3588 3741
δίκαιος† ει ο ων και ο ην ο όσιος
You are just, the being one and the one *who* was the sacred one,

3754 3778 2919 3754 129 39
ότι ταύτα έκρινας **16:6** ότι αίμα αγίων
that [2these *things* 1you judged]. For *the* blood of holy ones

2532 4396 1632 2532 129-1473 1325
και προφητών εξέχεαν και αίμα αυτοίς έδωκας
and prophets they poured out, and [2to them blood 1you gave]

4095 514 1510.2.6 2532 191 1537 3588
πιείν άξιοι εισί **16:7** και ήκουσα εκ του
to drink – [2worthy 1they are]. And I heard from out of the

2379 3004 3483 2962 3588 2316 3588 3841
θυσιαστηρίου λέγοντος ναι κύριε ο θεός ο παντοκράτωρ
altar, saying, Yes, O lord God the almighty,

228 2532 1342 3588-2920-1473
αληθιναί και δίκαιαι αι κρίσεις σου
true and just *are* your judgments.

Fourth Bowl: Men Scorched

2532 3588 5067 32 1632 3588
16:8 και ο τέταρτος άγγελος εξέχεε την
And the fourth angel poured out

16:5 †*Ald.* **κυριε** - O Lord.

5357-1473 1909 3588 2246 2532 1325 1473 2739
φιάλην αυτού επί τον ήλιον και εδόθη αυτώ καυματίσαι
his bowl upon the sun, and was given to him to scorch

3588 444 1722 4442 2532 2739 3588
τους ανθρώπους εν πυρί 16:9 και εκαυματίσθησαν οι
the men by fire. And [[3]were scorched [1]the

444 2738 3173 2532 987
άνθρωποι καύμα μέγα και εβλασφήμησαν
[2]men [5]sweltering heat [4]with a great], and [[3]blasphemed

3588 444 3588 3686 3588 2316 3588 2192 3588
οι άνθρωποι το όνομα του θεού του έχοντος την
[1]the [2]men] the name of God, of the one having the

1849 1909 3588 4127-3778 2532 3756-3340 1325
εξουσίαν επί τας πληγάς ταύτας και ου μετενόησαν δούναι
authority over these calamities; and they repented not to give

1473 1391
αυτώ δόξαν
to him glory.

Fifth Bowl: Darkness and Pain

2532 3588 3991 32 1632 3588
16:10 και ο πέμπτος άγγελος εξέχεε την
And the fifth angel poured out

5357-1473 1909 3588 2362 3588 2342 2532 1096
φιάλην αυτού επί τον θρόνον του θηρίου και εγένετο
his bowl upon the throne of the wild beast; and [[2]became

3588 932-1473 4656 2532 3145 3588
η βασιλεία αυτού εσκοτωμένη και εμασσώντο τας
[1]his kingdom] enveloped in darkness; and they gnawed

1100-1473 1537 3588 4192 2532 987
γλώσσας αυτών εκ του πόνου 16:11 και εβλασφήμησαν
their tongues from the misery. And they blasphemed

3588 2316 3588 3772 1537 3588 4192-1473 2532 1537
τον θεόν του ουρανού εκ των πόνων αυτών και εκ
the God of heaven from out of their miseries, and from

3588 1668-1473 2532 3756-3340 1537 3588 2041-1473
των ελκών αυτών και ου μετενόησαν εκ των έργων αυτών
their sores, and they repented not from their works.

Sixth Bowl: The Euphrates Dries Up

2532 3588 1622 32 1632 3588 5357-1473
16:12 και ο έκτος άγγελος εξέχεε την φιάλην αυτού
And the sixth angel poured out his bowl

1909 3588 4215 3588 3173 3588 * 2532 3583
επί τον ποταμόν τον μέγαν τον Ευφράτην και εξηράνθη
upon the [[2]river [1]great] Euphrates, and [[2]was dried up

3588 5204-1473 2443 2090 3588 3598 3588
το ύδωρ αυτού ίνα ετοιμασθή η οδός των
[1]its water], that [[5]should be prepared [1]the [2]way [3]of the

935 3588 575 395 2246 2532
βασιλέων των από ανατολών ηλίου 16:13 και
[4]kings], of the ones from *the* rising of *the* sun. And

1492 1537 3588 4750 3588 1404 2532 1537
είδον εκ του στόματος του δράκοντος και εκ
I saw from out of the mouth of the dragon, and from out of

3588 4750 3588 2342 2532 1537 3588 4750
του στόματος του θηρίου και εκ του στόματος
the mouth of the wild beast, and from out of the mouth

3588 5578 4151 5140 169 5613 944
του ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ακάθαρτα ως† βάτραχοι
of the false prophet, [[3]spirits [1]three [2]unclean] as frogs.

1510.2.6-1063 4151 1142 4160 4592
16:14 εισί γαρ πνεύματα δαιμόνων ποιούντα σημεία
For they are spirits of daimons, doing signs

3739 1607 1909 3588 935 3588 3611
α εκπορεύεται επί τους βασιλείς της οικουμένης
which go forth unto the kings of the [[2]inhabitable world

3650 4863-1473 1519 4171 3588 2250 1565
όλης συναγαγείν αυτούς εις πόλεμον της ημέρας εκείνης
[1]entire], to gather them together for battle [[3]day [1]of that

3588 3173 3588 2316 3588 3841 2400
της μεγάλης του θεού του παντοκράτορος 16:15 ιδού
[2]great] of God almighty. Behold,

2064 5613 2812 3107 3588 1127 2532
έρχομαι ως κλέπτης μακάριος ο γρηγορών και
I come as a thief. Blessed *is* the one being vigilant, and

5083 3588 2440-1473 2443 3361 1131 4043
τηρών τα ιμάτια αυτού ίνα μη γυμνός περιπατή
keeping his garments, that [[2]not [4]naked [1]he should [3]walk],

2532 991 3588 808-1473 2532
και βλέπωσι την ασχημοσύνην αυτού 16:16 και
and they shall see his indecency. And

4863-1473 1519 3588 5117 3588 2564
συνήγαγεν αυτούς εις τον τόπον τον καλούμενον
he gathered them together into the place being called

* *
Εβραϊστί Αρμαγεδών
in Hebrew Armageddon.

Seventh Bowl: Earthquake

2532 3588 1442 32 1632 3588
16:17 και ο έβδομος άγγελος εξέχεε την
And the seventh angel poured out

5357-1473 1519 3588 109 2532 1831 5456 3173
φιάλην αυτού εις τον αέρα και εξήλθε φωνή μεγάλη
his bowl into the air, and came forth [[2]voice [1]a great]

575 3588 3485 3588 3772 575 3588 2362 3004
από του ναού του ουρανού από του θρόνου λέγουσα
from the temple of the heaven, from the throne, saying,

1096 2532 1096 796 2532 1027
γέγονε 16:18 και εγένοντο αστραπαί και βρονταί
It has taken place. And there were lightnings, and thunders,

2532 5456 2532 4578 1096 3173 3634 3756
και φωναί και σεισμός εγένετο μέγας οίος ουκ
and sounds; and [[2]earthquake [3]took place [1]a great], such as *has* not

1096 575 3739 3588 444 1096 1909 3588 1093
εγένετο αφ' ου οι άνθρωποι εγένοντο επί της γης
taken place from which *time* men were upon the earth

5082 4578 3779 3173 2532 1096 3588
τηλικούτος σεισμός ούτω μέγας 16:19 και εγένετο η
with such an earthquake so great. And [[4]became [1]the

4172 3588 3173 1519 5140 3313 2532 3588 4172 3588 1484
πόλις η μεγάλη εις τρία μέρη και αι πόλεις των εθνών
[3]city [2]great] into three parts, and the cities of the nations

4098 2532 * 3588 3173 3403 1799
έπεσον και Βαβυλών η μεγάλη εμνήσθη ενώπιον
fell. And Babylon the great was remembered before

3588 2316 1325 1473 3588 4221 3588 3631 3588 2372
του θεού δούναι αυτή το ποτήριον του οίνου του θυμού
God, to give to her the cup of the wine of the rage

3588 3709-1473 2532 3956 3520 5343 2532 3735
της οργής αυτού 16:20 και πάσα νήσος έφυγε και όρη
of his wrath. And every island fled, and mountains

3756-2147 2532 5464 3173 5613 5006
ουχ ευρέθησαν 16:21 και χάλαζα μεγάλη ως ταλαντιαία
were not found. And [[2]hail [1]great] as a talent weight

2597 1537 3588 3772 1909 3588 444 2532
καταβαίνει εκ του ουρανού επί τους ανθρώπους και
descends from out of the heaven upon men. And

987 3588 444 3588 2316 1537 3588 4127 3588
εβλασφήμησαν οι άνθρωποι τον θεόν εκ της πληγής της
[[3]blasphemed [1]the [2]men] God from the calamity of the

5464 3754 3173 1510.2.3 3588 4127-1473 4970
χαλάζης ότι μεγάλη εστίν η πληγή αυτής σφόδρα
hail; for [[4]great [2]is [1]its calamity [3]exceedingly].

CHAPTER 17

The Great Harlot

2532 2064 1520 1537 3588 2033 32
17:1 και ήλθεν εις εκ των επτά αγγέλων
And came one from out of the seven angels

3588 2192 3588 2033 5357 2532 2980 3326 1473
των εχόντων τας επτά φιάλας και ελάλησε μετ' εμού
of the ones having the seven bowls, and spoke with me,

3004 1204 1166 1473 3588 2917 3588 4204
λέγων δεύρο δείξω σοι το κρίμα της πόρνης
saying, Come, I will show to you the judgment of the [[2]harlot

3588 3173 3588 2521 1909 3588 5204 3588 4183
της μεγάλης της καθημένης επί των υδάτων των πολλών
[1]great] sitting upon the [[2]waters [1]many],

3326 3739 4203 3588 935 3588 1093
17:2 μεθ' ης επόρνευσαν οι βασιλείς της γης
with whom [[5]committed harlotry [1]the [2]kings [3]of the [4]earth],

2532 3184 3588 2730 3588 1093 1537
και εμεθύσθησαν οι κατοικούντες την γην εκ
and [[5]were intoxicated [1]the ones [2]dwelling on [3]the [4]earth] from

3588 3631 3588 4202-1473 2532 667-1473
του οίνου της πορνείας αυτής 17:3 και απήνεγκέ με
the wine of her harlotry. And he carried me away

16:13 †*Ald.* **ομοια** - like.

1519 2048 1722 4151 2532 1492 1135 2521
εις έρημον εν πνεύματι και είδον γυναίκα καθημένην
into *the* wilderness in spirit. And I saw a woman sitting

1909 2342 2847 1073 3686 988
επί θηρίον κόκκινον γέμον ονομάτων βλασφημίας
upon [2wild beast 1a scarlet] being full of names of blasphemy,

2192 2776 2033 2532 2768 1176 2532 3588 1135
έχον κεφαλάς επτά και κέρατα δέκα 17:4 και η γυνή
having [2heads 1seven] and [2horns 1ten]. And the woman

1510.7.3 4016 4209 2532 2847 5558
ην περιβεβλημένη πορφύρα και κόκκινον κεχρυσωμένη
was wearing purple and scarlet, gilded

5557 2532 3037 5093 2532 3135 2192 5552
χρυσώ και λίθω τιμίω και μαργαρίταις έχουσα χρυσούν
with gold and [2stone 1precious] and pearls, having a golden

4221 1722 3588 5495-1473 1073 946 2532
ποτήριον εν τη χειρί αυτής γέμον βδελυγμάτων και
cup in her hand full of abominations and

3588 169 3588 4202-1473 2532 1909 3588
τα ακάθαρτα της πορνείας αυτής 17:5 και επί το
the uncleanlinesses of her harlotry. And upon

3359-1473 3686 1125 3466 * 3588
μέτωπον αυτής όνομα γεγραμμένον μυστήριον Βαβυλών η
her forehead a name being written, Mystery, Babylon the

3173 3588 3384 3588 4204 2532 3588 946 3588
μεγάλη η μήτηρ των πόρνων και των βδελυγμάτων της
great, the mother of the harlots and of the abominations of the

1093 2532 1492 3588 1135 3184 1537 3588
γης 17:6 και είδον την γυναίκα μεθύουσαν εκ του
earth. And I saw the woman being intoxicated from the

129 3588 39 2532 1537 3588 129 3588 3144
αίματος των αγίων και εκ του αίματος των μαρτύρων
blood of the holy ones, and from the blood of the witnesses

* 2532 2296 1492 1473 2295 3173
Ιησού και εθαύμασα ιδών αυτήν θαύμα μέγα
of Jesus. And I marveled, having seen her, [2wonder 1with great].

2532 2036 1473 3588 32 1302 2296 1473
17:7 και είπέ μοι ο άγγελος διατί εθαύμασας εγώ
And [3said 4to me 1the 2angel], Why did you marvel? I

1473-2046 3588 3466 3588 1135 2532 3588 2342
σοι ερώ το μυστήριον της γυναικός και του θηρίου
will tell to you the mystery of the woman, and of the wild beast

3588 941 1473 3588 2192 3588 2033 2776 2532
του βαστάζοντος αυτήν του έχοντος τας επτά κεφαλάς και
bearing her, having the seven heads and

3588 1176 2768 3588 2342 3739 1492 1510.7.3 2532
τα δέκα κέρατα 17:8 το θηρίον ο είδες ην και
the ten horns. The wild beast which you saw was, and

3756-1510.2.3 2532 3195 305 1537 3588 12
ουκ έστι και μέλλει αναβαίνειν εκ της αβύσσου
is not, and is about to ascend from out of the abyss,

2532 1519 684 5217 2532 2296 3588
και εις απώλειαν υπάγειν και θαυμάσονται οι
and [2into 3destruction 1to go away]. And [6shall marvel 1the ones

2730 1909 3588 1093 3739 3756 1125
κατοικούντες επί της γης ων ου γέγραπται
2dwelling 3upon 4the 5earth], whose [2*are* not 3written

3588 3686 1909 3588 975 3588 2222 575 2602
τα ονόματα επί το βιβλίον της ζωής από καταβολής
1names] upon the scroll of the life from *the* founding

2889 991 3588 2342 3754 1510.7.3 2532 3756-1510.2.3
κόσμου βλεπόντων το θηρίον ότι ην και ουκ έστι
of *the* world, seeing the wild beast that was, and is not,

2532 3918 5602 3588 3563 3588 2192 4678
και παρέσται 17:9 ώδε ο νους ο έχων σοφίαν
and shall be at hand. Here *is* the mind having wisdom –

3588 2033 2776 2033 3735 1510.2.6 3699 3588 1135
αι επτά κεφαλαί επτά όρη εισίν όπου η γυνή
the seven heads [2seven 3mountains 1are] where the woman

2521 1909 1473 2532 935 2033 1510.2.6
κάθηται επ' αυτών 17:10 και βασιλείς επτά εισιν
sits upon them. And [3kings 2seven 1there are] –

3588 4002 4098 3588 1520 1510.2.3 3588 243 3768 2064
οι πέντε έπεσον ο εις έστιν ο άλλος ούπω ήλθε
the five fallen, the one is, the other not yet is come;

2532 3752 2064 3641 1473 1163 3306
και όταν έλθη ολίγον αυτόν δει μείναι
and whenever he should come, [4a little 1he 2must 3remain].

2532 3588 2342 3739 1510.7.3 2532 3756-1510.2.3 2532 1473
17:11 και το θηρίον ο ην και ουκ έστι και αυτός
And the wild beast which was, and is not, even he

3590-1510.2.3 2532 1537 3588 2033 1510.2.3 2532 1519
όγδοός εστι και εκ των επτά εστι και εις
is eighth, and [2from out of 3the 4seven 1is], and [2unto

684 5217 2532 3588 1176 2768 3739 1492
απώλειαν υπάγει 17:12 και τα δέκα κέρατα α είδες
3destruction 1goes]. And the ten horns which you saw

1176 935 1510.2.6 3748 932 3768 2983
δέκα βασιλείς εισίν οίτινες βασιλείαν ούπω έλαβον
[2ten 3kings 1are], the one who [3a kingdom 1not yet 2received],

235 1849 5613 935 1520 5610 2983 3326 3588
αλλ' εξουσίαν ως βασιλείς μίαν ώραν λαμβάνουσι μετά του
but [2authority 3as 4kings 5one 6hour 1receive] with the

2342 3778 1520 1106 2192 2532 3588 1411
θηρίου 17:13 ούτοι μίαν γνώμην έχουσι και την δύναμιν
wild beast. These [2one 3opinion 1have], and [2the 3power

2532 3588 1849-1473 3588 2342 1325
και την εξουσίαν αυτών τω θηρίω διδόασιν
4and 5their authority 6to the 7wild beast 1they give].

The Lamb

3778 3326 3588 721 4170 2532
17:14 ούτοι μετά του αρνίου πολεμήσουσι και
These [2against 3the 4lamb 1shall wage war], and

3588 721 3528 1473 3754 2962 2962 1510.2.3
το αρνίον νικήσει αυτούς ότι κύριος κυρίων εστί
the lamb will overcome them. For [2Lord 3of lords 1he is]

2532 935 935 2532 3588 3326 1473 2822
και βασιλεύς βασιλέων και οι μετ' αυτού κλητοί
and king of kings; and the ones with him *are* called,

2532 1588 2532 4103 2532 3004 1473 3588
και εκλεκτοί και πιστοί 17:15 και λέγει μοι τα
and chosen, and trustworthy. And he says to me, The

5204 3739 1492 3739 3588 4204 2521 2992 2532
ύδατα α είδες ου η πόρνη κάθηται λαοί και
waters which you saw, where the harlot sits, [2peoples 3and

3793 1510.2.6 2532 1484 2532 1100 2532 3588 1176
όχλοι εισί και έθνη και γλώσσαι 17:16 και τα δέκα
4multitudes 1are], and nations, and languages. And the ten

2768 3739 1492 1909 3588 2342 3778 3404
κέρατα α είδες επί† το θηρίον ούτοι μισήσουσιν
horns which you saw upon the wild beast, these shall detest

3588 4204 2532 2049 4160 1473 2532
την πόρνην και ηρημωμένην ποιήσουσιν αυτήν και
the harlot, and [3being made desolate 1shall cause 2her], and

1131 4160 1473 2532 3588 4561-1473 2068
γυμνήν ποιήσουσιν αυτήν και τας σάρκας αυτής φάγονται
[3naked 1shall make 2her], and [2her flesh 1shall devour],

2532 1473-2618 1722 4442 3588 1063 2316 1325
και αυτήν κατακαύσουσιν εν πυρί 17:17 ο γαρ θεός έδωκεν
and shall incinerate her by fire. For God gave

1519 3588 2588-1473 4160 3588 1106-1473 2532 4160
εις τας καρδίας αυτών ποιήσαι την γνώμην αυτού και ποιήσαι
to their hearts to do his design, and to do

1106 1520 2532 1325 3588 932-1473 3588 2342
γνώμην μίαν και δούναι την βασιλείαν αυτών τω θηρίω
[2design 1one], and to give their kingdom to the wild beast,

891 5055 3588 3056 3588 2316 2532 3588
άχρι τελεσθήσονται οι λόγοι† του θεού 17:18 και η
until [4shall be fulfilled 1the 2words 3of God]. And the

1135 3739 1492 1510.2.3 3588 4172 3588 3173 3588 2192
γυνή ην είδες εστίν η πόλις η μεγάλη η έχουσα
woman whom you saw is the [2city 1great], having

932 1909 3588 935 3588 1093
βασιλείαν επί των βασιλέων της γης
kingship over the kings of the earth.

CHAPTER 18

Babylon is Fallen

2532 3326 3778 1492 243 32
18:1 και μετά ταύτα είδον άλλον άγγελον
And after these *things* I saw another angel

2597 1537 3588 3772 2192 1849
καταβαίνοντα εκ του ουρανού έχοντα εξουσίαν
descending from out of the heaven, having [2authority

3173 2532 3588 1093 5461 1537 3588 1391-1473
μεγάλην και η γη εφωτίσθη εκ της δόξης αυτού
1great], and the earth was enlightened from his glory.

17:16 †*CP* **και** - and...

17:17 †*Ald.* **τα ρηματα** - the words.

2532 2896 1722 2478 5456 3004 4098 4098
18:2 και έκραξεν εν ισχυρά φωνή λέγων έπεσεν έπεσε
And he cried out in strength of voice, saying, Is fallen, is fallen,

* 3588 3173 2532 1096 2732 1142
Βαβυλών η μεγάλη και εγένετο κατοικητήριον δαιμόνων
Babylon the great, and is become home of daimons,

2532 5438 3956 4151 169 2532 5438 3956
και φυλακή παντός πνεύματος ακαθάρτου και φυλακή παντός
and a prison of every [[2]spirit [1]unclean], and a prison of every

3732 169 2532 3404 3754 1537
ορνέου ακαθάρτου και μεμισημένου 18:3 ότι εκ
[[4]bird [1]unclean [2]and [3]detested]. For from out of

3588 2372 3588 3631 3588 4202-1473 4222
του θυμού του οίνου της πορνείας αυτής πεπότικε
the rage of the wine of her harlotry [[4]are given to drink

3956 3588 1484 2532 3588 935 3588 1093 3326 1473
πάντα τα έθνη και οι βασιλείς της γης μετ' αυτής
[1]all [2]the [3]nations], and the kings of the earth [[2]with [3]her

4203 2532 3588 1713 3588 1093 1537
επόρνευσαν και οι έμποροι της γης εκ
[1]committed harlotry], and the merchants of the earth [[2]from out of

3588 1411 3588 4764-1473 4147 2532
της δυνάμεως του στρήνους αυτής επλούτησαν 18:4 και
[3]the [4]power [5]of her indulgence [1]were enriched]. And

191 243 5456 1537 3588 3772 3004
ήκουσα άλλην φωνήν εκ του ουρανού λέγουσαν
I heard another voice from out of the heaven saying,

1831 1537 1473 3588 2992-1473 2443 3361
εξέλθετε εξ αυτής ο λαός μου ίνα μη
Come forth from out of her, my people, that you should not

4790 3588 266-1473 2532 1537
συγκοινωνήσητε ταις αμαρτίαις αυτής και εκ
partake together with her sins; and [[4]from out of

3588 4127-1473 2443 3361 2983 3754
των πληγών αυτής ίνα μη λάβητε 18:5 ότι
[5]her calamities [1]that [2]you should not [3]receive]! For

2853 1473 3588 266 891 3588 3772
εκολλήθησαν† αυτής αι αμαρτίαι άχρι του ουρανού
[[3]cleaved [1]her [2]sins] as far as the heaven,

2532 3421 1473 3588 2316 3588 92 1473
και εμνημόνευσεν αυτής ο θεός τα αδικήματα αυτής
and [[2]remembered [3]her [1]God] – the offences of hers.

591 1473 5613 2532 1473 591 1473 2532 1363
18:6 απόδοτε αυτή ως και αυτή απέδωκεν υμίν και διπλώσατε
Render to her as also she rendered to you, and double up

1473 1362 2596 3588 2041-1473 1722 3588 4221
αυτή διπλά κατά τα έργα αυτής εν τω ποτηρίω
to her double according to her works! In the cup

3739 2767 2767 1473 1362 3745
ω εκέρασε κεράσατε αυτή διπλούν 18:7 όσα
which she mixed, you mix to her double! So much as

1392 1438 2532 4763 5118 1325
εδόξασεν εαυτήν και εστρηνίασε τοσούτον δότε
she glorified herself, and lived indulgently, so for that much you give

1473 929 2532 3997 3754 1722 3588 2588-1473
αυτή βασανισμόν και πένθος ότι εν τη καρδία αυτής
to her torment and mourning! For in her heart

3004 3754 2521 938 2532 5503 3756-1510.2.1 2532
λέγει ότι κάθημαι βασίλισσα και χήρα ουκ ειμί και
she says that, I sit a queen, and [[2]a widow [1]I am not], and

3997 3766.2 1492 1223 3778 1722
πένθος ου μη ίδω 18:8 διά τούτο εν
[[3]mourning [1]in no way [2]shall I see]. On account of this in

1520 2250 2240 3588 4127-1473 2288 2532 3997
μιά ημέρα ήξουσιν αι πληγαί αυτής θάνατος† και πένθος
one day shall come her calamities – death, and mourning,

2532 3042 2532 1722 4442 2618 3754 2478
και λιμός και εν πυρί κατακαυθήσεται ότι ισχυρός
and hunger. And [[2]by [3]fire [1]she shall be incinerated], for [[5]*is* strong

2962 3588 2316 3588 2919 1473 2532 2799
κύριος ο θεός ο κρίνας αυτήν 18:9 και κλαύσουσι
[1]*the* Lord [2]God [3]judging [4]her]. And [[5]shall weep

1473 2532 2875 1909 1473 3588 935
αυτήν και κόψονται επ' αυτή οι βασιλείς
[6]for her [7]and [8]beat their *chests* [9]over [10]her [1]the [2]kings

3588 1093 3588 3326 1473 4203
της γης οι μετ' αυτής πορνεύσαντες
[3]of the [4]earth], the ones [[4]with [5]her [1]committing harlotry

18:5 †*Ald. reads* ηκολουθησαν - followed.

18:8 †*or* plague.

2532 4763 3752 991 3588 2586
και στρηνιάσαντες όταν βλέπωσι τον καπνόν
[2]and [3]living indulgently], whenever they should see the smoke

3588 4451-1473 575 3113 2476
της πυρώσεως αυτής 18:10 από μακρόθεν εστηκότες
of her burning fire, [[2]from [3]far off [1]standing]

1223 3588 5401 3588 929-1473 3004
διά τον φόβον του βασανισμού αυτής λέγοντες
on account of the fear of her torment, saying,

3759 3759 3588 4172 3588 3173 * 3588 4172 3588
ουαί ουαί η πόλις η μεγάλη Βαβυλών η πόλις η
Woe, woe to the [[2]city [1]great] Babylon, the [[2]city

2478 3754 1722 1520 5610 2064 3588 2920-1473 2532
ισχυρά ότι εν μιά ώρα ήλθεν η κρίσις σου 18:11 και
[1]strong]. For in one hour [[2]came [1]your judgment]. And

3588 1713 3588 1093 2799 2532 3996 1909 1473
οι έμποροι της γης κλαίουσι και πενθούσιν επ' αυτήν
the merchants of the earth shall weep and mourn over her,

3754 3588 1117-1473 3762 59 3765
ότι τον γόμον αυτών ουδείς αγοράζει ουκέτι
for [[3]of their merchandise [1]no one [2]buys] any longer.

1117 5557 2532 696 2532 3037 5093
18:12 γόμον χρυσού και αργύρου και λίθου τιμίου
Merchandise of gold, and of silver, and [[2]stone [1]of precious],

2532 3135 2532 1040 2532 4210 2532 4596
και μαργαρίτου και βύσσου και πορφυρού και σηρικού
and of pearl, and of linen, and of purple *goods*, and of silk,

2532 2847 2532 3956 3586 2367 2532 3956 4632
και κοκκίνου και παν ξύλον θύϊνον και παν σκεύος
and of scarlet *goods*, and all wood of thyine, and every item

1661 2532 3956 4632 1537 3586 5093
ελεφάντινον και παν σκεύος εκ ξύλου τιμιωτάτου
of ivory, and every item from out of [[2]wood [1]most precious],

2532 5475 2532 4604 2532 3139 2532 2792
και χαλκού και σιδήρου και μαρμάρου 18:13 και κινάμωμον
and of brass, and of iron, and of marble, and cinnamon,

2532 2368 2532 3464 2532 3030 2532 3631
και θυμιάματα και μύρον και λίβανον και οίνον
and incenses, and perfumed liquid, and frankincense, and wine,

2532 1637 2532 4585 2532 4621 2532 2934 2532 4263
και έλαιον και σεμίδαλιν και σίτον και κτήνη και πρόβατα
and olive oil, and fine flour, and grain, and cattle, and sheep,

2532 2462 2532 4480 2532 4983 2532 5590 444
και ίππων και ραιδών και σωμάτων και ψυχάς ανθρώπων
and horses, and coaches, and bodies, and souls of men.

2532 3588 3703 3588 1939 3588 5590-1473
18:14 και η οπώρα της επιθυμίας της ψυχής σου
And the autumn fruits of the desire of your soul

565 575 1473 2532 3956 3588 3045 2532 3588
απήλθεν από σου και πάντα τα λιπαρά και τα
are departed from you. And all the lustrous *things*; and the

2986 622 575 1473 2532 3765 3766.2
λαμπρά απώλοντο από σου και ουκέτι ου μη
bright *things* are destroyed from you, and no longer in any way

2147 1473 3588 1713 3778 3588
ευρήσεις αυτά 18:15 οι έμποροι τούτων οι
shall you find them. The merchants of these *things*,

4147 575 1473 575 3113 2476
πλουτήσαντες απ' αυτής από μακρόθεν στήσονται
who were enriched from her, [[2]from [3]far off [1]shall stand]

1223 3588 5401 3588 929-1473 2799 2532
διά τον φόβον του βασανισμού αυτής κλαίοντες και
because of the fear of her torment, weeping and

3996 2532 3004 3759 3759 3588 4172 3588
πενθούντες 18:16 και λέγοντες ουαί ουαί η πόλις η
mourning, and saying, Woe, woe, to the [[2]city

3173 3588 4016 1039 2532 4210 2532
μεγάλη η περιβεβλημένη βύσσινον και πορφυρούν και
[1]great], the one wearing fine linen, and purple, and

2847 2532 5558 1722 5557 2532 3037 5093
κόκκινον και κεχρυσωμένη εν χρυσώ και λίθω τιμίω
scarlet, and being gilded with gold, and [[2]stone [1]precious],

2532 3135 3754 1520 5610 2049
και μαργαρίταις 18:17 ότι μιά ώρα ηρημώθη
and pearls. For in one hour was made desolate

3588 5118 4149 2532 3956 2942 2532 3956 3588
ο τοσούτος πλούτος και πας κυβερνήτης και πας ο
so great a wealth. And every navigator, and all

1909 3588 4143 4126 2532 3492 2532 3745 3588
επί των πλοίων πλέων και ναύται και όσοι την
upon the boats sailing, and seamen, and as many as [[2]the

2281 2038 575 3113 2476 2532
θάλασσαν εργάζονται από μακρόθεν έστησαν 18:18 και
[3]sea [1]work [5]from [6]far off [4]stood], and

2896 991 3588 2586 3588 4451-1473 3004
ἔκραζον βλέποντες τον καπνὸν της πυρώσεως αυτής λέγοντες
cried out seeing the smoke of her burning fire, saying,

5100 3664 3588 4172 3588 3173 2532 906
τις ομοία τη πόλει τη μεγάλη **18:19** και έβαλον
What *is* likened to the [2city 1great]? And they threw

5522 1909 3588 2776-1473 2532 2896 2799 2532
χουν επὶ τας κεφαλὰς αυτών και έκραζον κλαίοντες και
dust upon their heads, and cried out, weeping and

3996 2532 3004 3759 3759 3588 4172 3588 3173
πενθούντες και λέγοντες ουαί ουαί η πόλις η μεγάλη
mourning, and saying, Woe, woe, the [2city 1great],

1722 3739 4147 3956 3588 2192 3588 4143 1722
εν η επλούτησαν πάντες οι έχοντες τα πλοία εν
in which were enriched all the ones having the ships in

3588 2281 1537 3588 5094-1473 3754 1520 5610
τη θαλάσση εκ της τιμιότητος αυτής ότι μιά ώρα
the sea from out of her valuables, for in one hour

2049 2165 1909 1473 3772
ηρημώθη **18:20** ευφραίνου επ' αυτή ουρανέ
she was made desolate. Be glad over her, O heaven,

2532 3588 39 2532 3588 652 2532 3588 4396 3754
και οι άγιοι και οι απόστολοι και οι προφήται ότι
and holy ones, and apostles, and prophets! for

2919 3588 2316 3588 2917-1473 1537 1473 2532
έκρινεν ο θεὸς το κρίμα υμών εξ αυτής **18:21** και
[2judged 1God] your case from out of her. And

142 1520 32 2478 3037 5613 3458 3173
ήρεν εις άγγελος ισχυρὸς λίθον ως μύλον μέγαν
[4lifted 1one 3angel 2strong] a stone as [2millstone 1a great],

2532 906 1519 3588 2281 3004 3779 3731
και έβαλεν εις την θάλασσαν λέγων ούτως ορμήματι
and cast *it* in the sea, saying, Thus with impulse

906 * 3588 3173 4172 2532 3766.2
βληθήσεται Βαβυλὼν η μεγάλη πόλις και ου μη
shall [5be thrown 1Babylon 2the 3great 4city], and in no way

2147 2089 2532 5456 2790 2532
ευρέθη έτι **18:22** και φωνὴ κιθαρωδών και
shall be found anymore. And a sound of harpists, and

3451 2532 834 2532 4538 3766.2 191
μουσικών και αυλητών και σαλπιστών ου μη ακουσθή
musicians, and pipers, and trumpeters, in no way shall be heard

1722 1473 2089 2532 3956 5079 3956 5078 3766.2
εν σοι έτι και πας τεχνίτης πάσης τέχνης ου μη
in you anymore; and every craftsman of every craft in no way

2147 1722 1473 2089 2532 5456 3458
ευρεθή εν σοι έτι και φωνὴ μύλου
shall be found in you anymore; and *the* sound of a millstone

3766.2 191 1722 1473 2089 2532 5457
ου μη ακουσθή εν σοι έτι **18:23** και φως
in no way shall be heard in you anymore; and *the* light

3088 3766.2 5316 1722 1473 2089 2532 5456
λύχνου ου μη φανή εν σοι έτι και φωνὴ
of a lamp in no way shall shine in you anymore; and *the* voice

3566 2532 3565 3766.2 191 1722 1473 2089
νυμφίου και νύμφης ου μη ακουσθή εν σοι έτι
of *the* groom and bride in no way shall be heard in you anymore.

3754 3588 1713-1473 1510.7.6 3588 3175 3588 1093 3754
ότι οι έμποροί σου ήσαν οι μεγιστάνες της γης ότι
For your merchants were the great men of the earth, for

1722 3588 5331-1473 4105 3956 3588 1484
εν τη φαρμακεία σου επλανήθησαν πάντα τα έθνη
by your sorcery [4were misled 1all 2the 3nations].

2532 1722 1473 129 4396 2532 39 2147
18:24 και εν αυτή αίμα† προφητών και αγίων ευρέθη
And in her *the* blood of prophets and holy ones was found,

2532 3956 3588 4969 1909 3588 1093
και πάντων των εσφαγμένων επί της γης
and of all the ones being slain upon the earth.

CHAPTER 19

Alleluia

2532 3326 3778 191 5613 5456 3793
19:1 και μετὰ ταύτα ήκουσα ως φωνὴν όχλου
And after these *things* I heard as a sound [3multitude

4183 3173 1722 3588 3772 3004 239 3588
πολλού μεγάλην εν τω ουρανώ λεγόντος αλληλούϊα η
1of a vast 2great] in the heaven, saying, Alleluia; the

4991 2532 3588 1411 2532 3588 1391 3588 2316-1473
σωτηρία και η δύναμις και η δόξα† του θεού ημών
deliverance, and the power, and the glory of our God.

3754 228 2532 1342 3588 2920-1473 3754 2919
19:2 ότι αληθιναί και δίκαιαι αι κρίσεις αυτού ότι έκρινε
For true and just *are* his judgments, for he judged

3588 4204 3588 3173 3748 1311 3588 1093 1722 3588
την πόρνην την μεγάλην ήτις διέφθειρε την γην εν τη
the [2harlot 1great] who corrupted the earth with

4202-1473 2532 1556 3588 129 3588 1401-1473
πορνεία αυτής και εξεδίκησε το αίμα των δούλων αυτού
her harlotry; and he avenged the blood of his bondmen

1537 5495-1473 2532 1208 2046
εκ χειρὸς αυτής **19:3** και δεύτερον είρηκαν
from out of her hand. And a second *time* they said,

239 2532 3588 2586-1473 305 1519 3588
αλληλούϊα και ο καπνὸς αυτής αναβαίνει εις τους
Alleluia. And her smoke ascends into the

165 3588 165 2532 4098 3588 4245
αιώνας των αιώνων **19:4** και έπεσον οι πρεσβύτεροι
eons of the eons. And [4fell 1the 3elders

3588 1501.8 2532 3588 5064 2226 2532
οι εικοσιτέσσαρες και τα τέσσαρα ζώα και
2twenty-four], and the four living creatures and

4352 3588 2316 3588 2521 1909 3588 2362
προσεκύνησαν τω θεώ τω καθημένω επὶ του θρόνου
did obeisance to God, to the one sitting upon the throne,

3004 281 239 2532 5456 1537 3588
λέγοντες αμὴν αλληλούϊα **19:5** και φωνὴ εκ του
saying, Amen. Alleluia. And a voice from out of the

2362 1831 3004 134 3588 2316-1473 3956 3588
θρόνου εξήλθε λέγουσα αινείτε τον θεὸν ημών πάντες οι
throne came forth, saying, Praise our God all

1401-1473 2532 3588 5399 1473 3588 3397 2532 3588
δούλοι αυτού και οι φοβούμενοι αυτὸν οι μικροί και οι
his bondmen, and the ones fearing him – the small and the

3173 2532 191 5613 5456 3793 4183
μεγάλοι **19:6** και ήκουσα ως φωνὴν όχλου πολλού
great! And I heard as a sound [2multitude 1of a vast],

2532 5613 5456 5204 4183 2532 5613 5456 1027
και ως φωνὴν υδάτων πολλών και ως φωνὴν βροντών
and as a sound [2waters 1of abundant], and as a sound [2thunders

2478 3004 239 3754 936 2962 3588
ισχυρών λεγόντων αλληλούϊα ότι εβασίλευσε κύριος ο
1of strong], saying, Alleluia. For [4reigns 1*the* Lord

2316 3588 3841
θεὸς ο παντοκράτωρ
2God 3almighty].

The Wedding of the Lamb

5463 2532 21 2532 1325 3588
19:7 χαίρωμεν και αγαλλιώμεθα και δώμεν την
Let us rejoice and exult, and let us give the

1391 1473 3754 2064 3588 1062 3588 721 2532
δόξαν αυτώ ότι ήλθεν ο γάμος του αρνίου και
glory to him! for [5is come 1the 2wedding 3of the 4lamb], and

3588 1135-1473 2090 1438 2532 1325 1473
η γυνὴ αυτού ητοίμασεν εαυτὴν **19:8** και εδόθη αυτή
his wife prepared herself. And it was given to her

2443 4016 1039 2986 2532 2513 3588-1063
ίνα περιβάληται βύσσινον λαμπρὸν και καθαρὸν το γαρ
that she should wear fine linen bright and clean; for the

1039 3588 1345 1510.2.3 3588 39 2532
βύσσινον τα δικαιώματά εστι των αγίων **19:9** και
fine linen [2the 3right actions 1is] of the holy ones. And

3004 1473 1125 3107 3588 1519 3588 1173
λέγει μοι γράψον μακάριοι οι εις το δείπνον
he says to me, Write! Blessed *are* the ones [2to 3the 4supper

3588 1062 3588 721 2564 2532 3004 1473
του γάμου του αρνίου κεκλημένοι και λέγει μοι
5of the 6wedding 7of the 8lamb 1being called]. And he says to me,

3778 3588 3056 228-1510.2.6 3588 2316 2532 4098
ούτοι οι λόγοι αληθινοί εισι του θεού **19:10** και έπεσον
These words [2are true 1of God]. And I fell

1715 3588 4228-1473 4352 1473 2532 3004
έμπροσθεν των ποδών αυτού προσκυνήσαι αυτώ και λέγει
before his feet to do obeisance to him. And he says

1473 3708 3361 4889 1473-1510.2.1 2532 3588
μοι όρα μη σύνδουλός σου ειμί και των
to me, See *that you do* not! [2fellow-servant 1I am your], and

18:24 †*CP* **αιματα** - bloods.

19:1 †*Ald. adds* **και η τιμη** - and the honor.

80-1473 3588 2192 3588 3141 3588 * 3588 2316
αδελφών σου των εχόντων την μαρτυρίαν του Ιησού τω θεώ
of your brothers having the testimony of Jesus. *To* God

4352 3588-1063 3141 3588 * 1510.2.3 3588 4151
προσκύνησον η γαρ μαρτυρία του Ιησού εστί το πνεύμα
do obeisance! For the testimony of Jesus is the spirit

3588 4394
της προφητείας
of the prophecy.

A White Horse

2532 1492 3588 3772 455 2532 2400
19:11 και είδον τον ουρανόν ανεωγμένον και ιδού
And I saw the heaven being opened, and behold

2462 3022 2532 3588 2521 1909 1473 2564
ίππος λευκός και ο καθήμενος επ' αυτόν καλούμενος
[[2]horse [1]a white]; and the one sitting upon him being called

4103 2532 228 2532 1722 1343 2919 2532
πιστός και αληθινός και εν δικαιοσύνη κρίνει και
Trustworthy and True, and with righteousness he judges and

4170 3588 1161 3788-1473 5395 4442 2532
πολεμεί 19:12 οι δε οφθαλμοί αυτού φλοξ πυρός και
wages war. And his eyes a flame of fire, and

1909 3588 2776-1473 1238 4183 2192 3686
επί την κεφαλήν αυτού διαδήματα πολλά έχων ονόματα
upon his head [[2]diadems [1]many]; having names

1125 2532 3686 1125 3739 3762 1492
γεγραμμένα και όνομα γεγραμμένον ο ουδείς οίδεν
being written, and a name being written which no one knows

1508 1473 2532 4016 2440 911
ει μη αυτός 19:13 και περιβεβλημένος ιμάτιον βεβαμμένον
except himself; and wearing a cloak being dipped

129 2532 2564 3588 3686-1473 3588 3056 3588
αίματι και καλείται το όνομα αυτού ο λόγος του
in blood, and [[2]is called [1]his name], The Word

2316 2532 3588 4753 3588 1722 3588 3772
θεού 19:14 και τα στρατεύματα τα εν τω ουρανώ
of God. And the militaries in the heaven

190 1473 1909 2462 3022 1746 1039
ηκολούθει αυτώ επί ίπποις λευκοίς ενδεδυμένοι βύσσινον
followed him upon [[2]horses [1]white], being clothed in [[3]fine linen

3022 2513 2532 1537 3588 4750-1473
λευκόν καθαρόν 19:15 και εκ του στόματος αυτού
[2]white [1]clean]. And from out of his mouth

1607 4501 1366 3691 2443 1722 1473
εκπορεύεται ρομφαία δίστομος οξεία ίνα εν αυτή
goes forth [[3]broadsword [2]double-edged [1]a sharp], that with it

3960 3588 1484 2532 1473 4165 1473 1722
πατάξη τα έθνη και αυτός ποιμανεί αυτούς εν
he should strike the nations. And he shall tend them with

4464 4603 2532 1473 3961 3588 3025 3588 3631 3588
ράβδω σιδηρά και αυτός πατεί την ληνόν του οίνου του
a rod of iron. And he treads the wine vat of the wine of the

2372 3588 3709 3588 2316 3588 3841 2532
θυμού της οργής του θεού του παντοκράτορος 19:16 και
rage of the wrath of God almighty. And

2192 1909 3588 2440 2532 1909 3588 3382-1473 3686
έχει επί το ιμάτιον και επί τον μηρόν αυτού όνομα
he has upon the cloak and upon his thigh a name

1125 935 935 2532 2962 2962
γεγραμμένον βασιλεύς βασιλέων και κύριος κυρίων
being written, King of kings, and Lord of lords.

War with the Wild Beast

2532 1492 1520 32 2476 1722 3588 2246
19:17 και είδον ένα άγγελον εστώτα εν τω ηλίω
And I saw one angel standing in the sun;

2532 2896 5456 3173 3004 3956 3588
και έκραξε φωνή μεγάλη λέγων πάσι τοις
and he cried out [[2]voice [1]with a great], saying to all the

3732 3588 4072 1722 3321 1205 2532
ορνέοις τοις πετομένοις εν μεσουρανήματι δεύτε και
birds flying in mid-heaven, Come, and

4863 1519 3588 1173 3588 3173 3588 2316
συνάχθητε† εις το δείπνον το μέγα του†† θεού
be gathered together for the [[2]supper [1]great] of God,

2443 2068 4561 935 2532 4561
19:18 ίνα φάγητε σάρκας βασιλέων και σάρκας
that you should eat flesh of kings, and flesh

5506 2532 4561 2478 2532
χιλιάρχων και σάρκας ισχυρών και
of commanders of thousands, and flesh of strong *men*, and

4561 2462 2532 3588 2521 1909 1473 2532
σάρκας ίππων και των καθημένων επ' αυτών και
flesh of horses, and of the ones sitting upon them, and

4561 3956 1658-5037 2532 1401 3397-5037 2532
σάρκας πάντων ελευθέρων τε και δούλων μικρών τε και
flesh of all, both free and bondmen, both small and

3173 2532 1492 3588 2342 2532 3588 935
μεγάλων 19:19 και είδον το θηρίον και τους βασιλείς
great. And I saw the wild beast, and the kings

3588 1093 2532 3588 4753-1473 4863
της γης και τα στρατεύματα αυτών συνηγμένα
of the earth, and their militaries being gathered together

4160 4171 3326 3588 2521 1909 3588 2462 2532
ποιήσαι πόλεμον μετά του καθημένου επί του ίππου και
to make war with the one sitting upon the horse, and

3326 3588 4753-1473 2532 4084
μετά του στρατεύματος αυτού 19:20 και επιάσθη
with his military. And [[3]was laid hold of

3588 2342 2532 3326 3778 3588 5578 3588
το θηρίον και μετά τούτου† ο ψευδοπροφήτης ο
[1]the [2]wild beast], and with this one the false prophet

4160 3588 4592 1799 1473 1722 3739 4105
ποιήσας τα σημεία ενώπιον αυτού εν οις επλάνησε
performing the signs before him, in which he misled

3588 2983 3588 5480 3588 2342 2532 3588
τους λαβόντας το χάραγμα του θηρίου και τους
the ones receiving the imprint of the wild beast, and the ones

4352 3588 1504-1473 2198 906 3588
προσκυνούντας τη εικόνι αυτού ζώντες εβλήθησαν οι
doing obeisance to his image. [[4]living [3]were thrown [1]The

1417 1519 3588 3041 3588 4442 3588 2545 1722 3588
δύο εις την λίμνην του πυρός την καιομένην εν τω
[2]two] into the lake of fire burning with

2303 2532 3588 3062 615 1722 3588
θείω 19:21 και οι λοιποί απεκτάνθησαν εν τη
sulphur. And the rest were killed by the

4501 3588 2521 1909 3588 2462 3588
ρομφαία του καθημένου επί του ίππου τη
broadsword of the one sitting upon the horse, by the one

1831 1537 3588 4750-1473 2532 3956 3588
εξελθούση† εκ του στόματος αυτού και πάντα τα
going forth from out of his mouth. And all the

3732 5526 1537 3588 4561-1473
όρνεα εχορτάσθησαν εκ των σαρκών αυτών
birds were filled from their flesh.

CHAPTER 20

Satan Bound a Thousand Years

2532 1492 32 2597 1537 3588
20:1 και είδον άγγελον καταβαίνοντα εκ του
And I saw an angel coming down from out of the

3772 2192 3588 2807 3588 12 2532 254 3173
ουρανού έχοντα την κλειν της αβύσσου και άλυσιν μεγάλην
heaven, having the key of the abyss and [[2]chain [1]a great]

1909 3588 5495-1473 2532 2902 3588 1404 3588
επί την χείρα αυτού 20:2 και εκράτησε τον δράκοντα τον
in his hand. And he seized the dragon, the

3789 3588 744 3739 1510.2.3 1228 2532 3588 4567
όφιν τον αρχαίον ος εστι διάβολος και ο σατανάς
[[2]serpent [1]ancient], who is *the* devil and Satan,

3588 4105 3588 3611 3650 2532 1210
ο πλανών την οικουμένην όλην και έδησεν
the one misleading the [[2]inhabitable world [1]entire], and bound

1473 5507 2094 2532 906 1473 1519 3588
αυτόν χίλια έτη 20:3 και έβαλεν αυτόν εις την
him a thousand years; and he cast him into the

12 2532 2808 2532 4972 1883 1473 2443
άβυσσον και έκλεισε† και εσφράγισεν επάνω αυτού ίνα
abyss, and locked, and set a seal upon him, that

3361-4105 2089 3588 1484 891 5055
μη πλανά έτι τα έθνη άχρι τελεσθή
he should not mislead [[3]anymore [1]the [2]nations] until [[4]be fulfilled

---

19:17 †*CP* **συναγεσθε** - pres. pass. impv. 2pl.

19:17 ††*Ald.* **μεγαλου θεου** - great God.

19:20 †*CP* **μετ' αυτου** - with him.

19:21 †*Ald.* **εκπορευομενη** - going forth.

20:3 †*Ald. reads* **εδησεν** - bound.

3588 5507 2094 2532 3326 3778 1163
τα χίλια ετη και μετά ταύτα δει
[1]the [2]thousand [3]years]. And after these *things* it is necessary

1473-3089 3397 5550
αυτόν λυθήναι μικρόν χρόνον
to loose him a little time.

The Thousand Year Reign

2532 1492 2362 2532 2523 1909 1473
20:4 και είδον θρόνους και εκάθισαν επ' αυτούς
And I saw thrones, and they sat upon them,

2532 2917 1325 1473 2532 3588 5590 3588
και κρίμα εδόθη αυτοίς και τας ψυχάς των
and judgment was given to them – even the souls of the ones

3990 1223 3588 3141 * 2532
πεπελεκισμένων διά την μαρτυρίαν Ιησού και
hewn with an axe on account of the testimony of Jesus, and

1223 3588 3056 3588 2316 2532 3748 3756
διά τον λόγον του θεού και οίτινες ου
on account of the word of God, and whoever *did* not

4352 3588 2342 3777 3588 1504-1473 2532 3756
προσεκύνησαν τω θηρίω ούτε τη εικόνι αυτού και ουκ
do obeisance to the wild beast, nor *to* his image, and *did* not

2983 3588 5480 1909 3588 3359-1473 2532 1909 3588
έλαβον το χάραγμα επί το μέτωπον αυτών και επί την
take the imprint upon their forehead, and upon

5495-1473 2532 2198 2532 936 3326 3588 5547
χείρα αυτών και έζησαν και εβασίλευσαν μετά του χριστού
their hand. And they lived and reigned with the Christ

5507 2094 2532 3588 3062 3588 3498 3756
χίλια έτη **20:5** και οι λοιποί των νεκρών ουκ
a thousand years. And the rest of the dead ones *did* not

2198 891 5055 3588 5507 2094 3778
έζησαν† άχρι τελεσθή τα χίλια έτη αύτη
live until [[4]should be fulfilled [1]the [2]thousand [3]years]. This

3588 386 3588 4413 3107 2532 39 3588
η ανάστασις η πρώτη **20:6** μακάριος και άγιος ο
is the [[2]resurrection [1]first]. Blessed and holy *is* the one

2192 3313 1722 3588 386 3588 4413 1909 3778 3588
έχων μέρος εν τη αναστάσει τη πρώτη επί τούτων ο
having part in the [[2]resurrection [1]first]; over these the

1208 2288 3756-2192 1849 235 1510.8.6 2409
δεύτερος θάνατος ουκ έχει εξουσίαν αλλ' έσονται ιερείς
second death has not authority, but they will be priests

3588 2316 2532 3588 5547 2532 936 3326 1473
του θεού και του χριστού και βασιλεύσουσι μετ' αυτού
of God and of the Christ, and shall reign with him

5507 2094
χίλια έτη
a thousand years.

Satan Loosed

2532 3752 5055 3588 5507
20:7 και όταν τελεσθή τα χίλια
And whenever [[4]should be fulfilled [1]the [2]thousand

2094 3089 3588 4567 1537 3588
έτη λυθήσεται ο σατανάς εκ της
[3]years], [[2]shall be loosed [1]Satan] from out of

5438-1473 2532 1831 4105 3588 1484
φυλακής αυτού **20:8** και εξελεύσεται πλανήσαι τα έθνη
his prison, and shall come forth to mislead the nations,

3588 1722 3588 5064 1137 3588 1093 3588 * 2532
τα εν ταις τέσσαρσι γωνίαις της γης τον Γωγ και
in the four corners of the earth – Gog and

3588 * 4863-1473 1519 3588 4171 3739 3588
τον Μαγώγ συναγαγείν αυτούς εις τον πόλεμον ων ο
Magog, to gather them together for the war, which the

706 5613 3588 285 3588 2281 2532 305
αριθμός ως η άμμος της θαλάσσης **20:9** και ανέβησαν
number *is* as the sand of the sea. And they ascended

1909 3588 4114 3588 1093 2532 2944 3588 3925
επί το πλάτος της γης και εκύκλευσαν την παρεμβολήν
upon the width of the earth, and encircled the camp

3588 39 2532 3588 4172 3588 25 2532 2597
των αγίων και την πόλιν την ηγαπημένην και κατέβη
of the holy ones, and the city being loved. And [[2]came down

4442 1537 3588 3772 575 3588 2316 2532 2719
πυρ εκ του ουρανού από του θεού και κατέφαγεν
[1]fire] from out of the heaven from God, and it devoured

1473 2532 3588 1228 3588 4105 1473 906
αυτούς **20:10** και ο διάβολος ο πλανών αυτούς εβλήθη
them. And the devil misleading them was cast

1519 3588 3041 3588 4442 2532 2303 3699 3588 2342 2532
εις την λίμνην του πυρός και θείου όπου το θηρίον και
into the lake of fire and sulphur where the wild beast and

3588 5578 2532 928 2250 2532
ο ψευδοπροφήτης και βασανισθήσονται ημέρας και
the false prophet *are*. And they shall be tormented day and

3571 1519 3588 165 3588 165
νυκτός εις τους αιώνας των αιώνων
night into the eons of the eons.

The Great White Throne

2532 1492 2362 3173 3022 2532 3588
20:11 και είδον θρόνον μέγαν λευκόν και τον
And I saw [[3]throne [1]a great [2]white], and the one

2521 1909 1473 3739-575 4383 5343 3588
καθήμενον επ' αυτόν ου από προσώπου έφυγεν ο
sitting upon it, from whose face [[6]fled [1]the

3772 2532 3588 1093 2532 5117 3756-2147 1473
ουρανός και η γη και τόπος ουχ ευρέθη αυτοίς
[2]heaven [3]and [4]the [5]earth]. And a place was not found for them.

2532 1492 3588 3498 3588 3173 2532 3588 3397
20:12 και είδον τους νεκρούς τους μεγάλους και τους μικρούς
And I saw the dead ones, the great and the small,

2476 1799 3588 2362 2532 975 455 2532
εστώτας ενώπιον του θρόνου† και βιβλία ανεώχθησαν†† και
standing before the throne, and scrolls were opened. And

243 975 455 3739 1510.2.3 3588 2222 2532
άλλο βιβλίον ανεώχθη ο εστι της ζωής και
another scroll was opened, which is the one of life. And

2919 3588 3498 1537 3588 1125
εκρίθησαν οι νεκροί εκ των γεγραμμένων
[[3]were judged [1]the [2]dead ones] from out of the *things* being written

1722 3588 975 2596 3588 2041-1473 2532
εν τοις βιβλίοις κατά τα έργα αυτών **20:13** και
in the scrolls, according to their works. And

1325 3588 2281 3588 1722 1473 3498 2532 3588
έδωκεν η θάλασσα τους εν αυτή νεκρούς και ο
[[3]gave up [1]the [2]sea] the [[2]in [3]her [1]dead ones], and

2288 2532 3588 86 1325 3588 1438 3498 2532
θάνατος και ο άδης έδωκαν τους εαυτών νεκρούς και
death and Hades gave up the ones of their dead ones. And

2919 1538 2596 3588 2041-1473 2532
εκρίθησαν έκαστος κατά τα έργα αυτών **20:14** και
they were judged each according to their works. And

3588 2288 2532 3588 86 906 1519 3588 3041 3588
ο θάνατος και ο άδης εβλήθησαν εις την λίμνην του
death and Hades were thrown into the lake

4442 3778 1510.2.3 3588 2288 3588 1208 3588 3041 3588
πυρός ούτός εστιν ο θάνατος ο δεύτερος η λίμνη του
of fire. This is the [[2]death [1]second] – the lake

4442 2532 1536 3756-2147 1722 3588 976 3588
πυρός **20:15** και ει τις ουχ ευρέθη εν τη βίβλω της
of fire. And if any should not be found [[2]in [3]the [4]book

2222 1125 906 1519 3588 3041 3588 4442
ζωής γεγραμμένος εβλήθη εις την λίμνην του πυρός
[5]of life [1]written] he was cast into the lake of fire.

CHAPTER 21

The New Jerusalem

2532 1492 3772 2537 2532 1093 2537
21:1 και είδον ουρανόν καινόν και γην καινήν
And I saw [[2]heaven [1]a new] and [[2]earth [1]a new],

3588-1063 4413 3772 2532 3588 4413 1093 3928
ο γαρ πρώτος ουρανός και η πρώτη γη παρήλθε
for the first heaven and the first earth passed away;

2532 3588 2281 3756-1510.2.3 2089 2532 3588 4172
και η θάλασσα ουκ έστιν έτι **21:2** και† την πόλιν
and the sea is not any longer. And the [[2]city

3588 39 *-2537 1492 2597 575
την αγίαν Ιερουσαλήμ καινήν είδον καταβαίνουσαν από
[1]holy], new Jerusalem, I saw coming down from

20:5 †*CP* **ουκ ανεζησαν** - revived not.

20:12 †*Ald.* **θεου** - of God.

20:12 ††*Ald.* **ηνεωχθησαν** - aor. pass. ind. 3pl.

21:2 †*Ald. adds* **εγω Ιωαννης ειδον** - I John saw.

3588 2316 1537 3588 3772 2090 5613 3565
του θεού εκ του ουρανού ητοιμασμένην ως νύμφην
God from out of the heaven, being prepared as a bride

2885 3588 435-1473 2532 191 5456
κεκοσμημένην τω ανδρί αυτής 21:3 και ήκουσα φωνής
being adorned *to* her husband. And I heard [2voice

3173 1537 3588 3772 3004 2400 3588 4633
μεγάλης εκ του ουρανού λεγούσης ιδού η σκηνή
1a great] from out of the heaven saying, Behold, the tent

3588 2316 3326 3588 444 2532 4637 3326
του θεού μετά των ανθρώπων και σκηνώσει μετ'
of God *is* with men, and he shall pitch a tent with

1473 2532 1473 2992-1473 1510.8.6 2532 1473-3588-2316 1510.8.3
αυτών και αυτοί λαός αυτού έσονται και αυτός ο θεός έσται
them, and they [2his people 1will be], and God himself will be

3326 1473 2532 1813-3588-2316 3956 1144 575
μετ' αυτών† 21:4 και εξαλείψει† παν δάκρυον από
with them. And he shall wipe away every tear from

3588 3788-1473 2532 3588 2288 3756-1510.8.3 2089
των οφθαλμών αυτών και ο θάνατος ουκ έσται έτι
their eyes; and death will not be anymore,

3777 3997 3777 2906 3777 4192 3756-1510.8.3 2089
ούτε πένθος ούτε κραυγή ούτε πόνος ουκ έσται έτι
nor mourning, nor crying, nor misery – it shall not be anymore;

3754 3588 4413 565 2532 2036 3588 2521
ότι τα πρώτα απήλθον 21:5 και είπεν ο καθήμενος
for the first *things* departed. And said the one sitting

1909 3588 2362 2400 2537 4160 3956 2532 3004
επί του θρόνου ιδού καινά ποιώ πάντα και λέγει
upon the throne, Behold, [3new 1I make 2all *things*]. And he says

1473 1125 3754 3778 3588 3056 228 2532 4103
μοι γράψον ότι ούτοι οι λόγοι αληθινοί και πιστοί
to me, Write! for these words [2true 3and 4trustworthy

1510.2.6 2532 2036 1473 1096 3588 1
εισι 21:6 και είπέ μοι γέγονα †το Α
1are]. And he said to me, It has taken place. The alpha

2532 3588 5598 3588 746 2532 5056 1473 3588
και το Ω η αρχή και τέλος εγώ τω
and the omega, the beginning and end. I [2to the one

1372 1325 1537 3588 4077 3588 5204 3588
διψώντι δώσω εκ της πηγής του ύδατος της
3thirsting 1will give] from out of the spring of the water

2222 1431 3588 3528 2816
ζωής δωρεάν 21:7 ο νικών κληρονομήσει
of life without charge. The one overcoming shall inherit

3956 2532 1510.8.1 1473 2316 2532 1473 1510.8.3 1473 5207
πάντα και έσομαι αυτώ θεός και αυτός έσται μοι υιός
all, and I will be to him God, and he will be to me a son.

3588-1161 1169 2532 571 2532 268
21:8 τοις δε δειλοίς και απίστοις και αμαρτωλοίς
But to the timid ones, and unbelieving ones, and sinful ones,

2532 948 2532 5406 2532 4205 2532
και εβδελυγμένοις και φονεύσι και πόρνοις και
and ones being abhorrent, and murderers, and fornicators, and

5333 2532 1496 2532 3956 3588 5571 3588
φαρμακοίς και ειδωλολάτραις και πάσι τοις ψευδέσι το
dealers in potions, and idolaters, and to all the liars,

3313-1473 1722 3588 3041 3588 2545 4442 2532 2303
μέρος αυτών εν τη λίμνη τη καιομένη πυρί και θείω
their part *is* in the lake burning *with* fire and sulphur,

3739 1510.2.3 3588 2288 3588 1208
ο εστιν ο θάνατος ο δεύτερος
which is the [2death 1second].

The Bride of the Lamb

2532 2064 1520 1537 3588 2033 32 3588
21:9 και ήλθεν εις εκ των επτά αγγέλων των
And [2came 1one] from out of the seven angels

2192 3588 2033 5357 1073 3588 2033 4127
εχόντων τας επτά φιάλας γεμούσας των επτά πληγών
having the seven bowls being full of the seven [2calamities

3588 2078 2532 2980 3326 1473 3004 1204 1166
των εσχάτων και ελάλησε μετ' εμού λέγων δεύρο δείξω
1last] and spoke with me, saying, Come, I will show

1473 3588 1135 3588 3565 3588 721 2532
σοι την γυναίκα την νύμφην του αρνίου 21:10 και
to you the wife, the bride of the lamb. And

667-1473 1722 4151 1909 3735 3173
απήνεγκέ με εν πνεύματι επ' όρος μέγα
he carried me away in spirit upon [4mountain 1a great

2532 5308 2532 1166 1473 3588 4172 3588 3173
και υψηλόν και έδειξέ μοι την πόλιν την μεγάλην
2and 3high], and showed to me the [2city 1great],

39 * 2597 1537 3588 3772
αγίαν Ιερουσαλήμ καταβαίνουσαν εκ του ουρανού
holy Jerusalem, coming down from out of the heaven

575 3588 2316 2192 3588 1391 3588 2316 3588
από του θεού 21:11 έχουσαν την δόξαν του θεού ο
from God, having the glory of God.

5458-1473 3664 3037 5093 5613 3037
φωστήρ αυτής όμοιος λίθω τιμιωτάτω ως λίθω
Her luminescence *was* likened [2stone 1to precious], as [2stone

2393 2929 2192 5038 3173 2532
ιάσπιδι κρυσταλλίζοντι 21:12 έχουσαν τείχος μέγα και
1to jasper], sparkling; having a wall great and

5308 2192 4440 1427 2532 1909 3588 4440
υψηλόν έχουσαν πυλώνας δώδεκα και επί τοις πυλώσιν
high, *and* having [2gatehouses 1twelve], and upon the gatehouses

32 1427 2532 3686 1924 3739 1510.2.3
αγγέλους δώδεκα και ονόματα επιγεγραμμένα α εστι
[2angels 1*were* twelve], and names being inscribed, which is

3588 1427 5443 3588 5207 * 575-395
των δώδεκα φυλών των υιών Ισραήλ 21:13 από ανατολών
of the twelve tribes of the sons of Israel. From *the* east

4440 5140 2532 575-1005 4440 5140 2532
πυλώνες τρεις και από βορρά πυλώνες τρεις και
[2gatehouses 1three], and from *the* north [2gatehouses 1three], and

575-3558 4440 5140 2532 575-1424 4440
από νότου† πυλώνες τρεις και από δυσμών πυλώνες
from *the* south [2gatehouses 1three], and from *the* west [2gatehouses

5140 2532 3588 5038 3588 4172 2192 2310
τρεις 21:14 και το τείχος της πόλεως έχον θεμελίους
1three]. And the wall of the city had [2foundations

1427 2532 1909 1473 1427 3686 3588 1427
δώδεκα και επ' αυτών δώδεκα ονόματα των δώδεκα
1twelve], and upon them twelve names of the twelve

652 3588 721 2532 3588 2980 3326
αποστόλων του αρνίου 21:15 και ο λαλών μετ'
apostles of the lamb. And the one speaking with

1473 2192 3358 2563 5552 2443 3354
εμού είχε μέτρον κάλαμον χρυσούν ίνα μετρήση
me had [3measure 2reed 1a golden] that he should measure

3588 4172 2532 3588 4440-1473 2532 3588 5038-1473
την πόλιν και τους πυλώνας αυτής και το τείχος αυτής
the city, and her gatehouses, and her wall.

2532 3588 4172 5068 2749 2532 3588 3372-1473
21:16 και η πόλις τετράγωνος κείται και το μήκος αυτής
And the city [2four-cornered 1lies], and her length

3745 3588 4114 2532 3354 3588 4172 3588
όσον το πλάτος και εμέτρησε την πόλιν τω
is as much as the width. And he measured the city by the

2563 1909 4712 1427 5505 3588 3372 2532 3588
καλάμω επί σταδίους δώδεκα χιλιάδων το μήκος και το
reed unto [3stadiums 1twelve 2thousand]. The length, and the

4114 2532 3588 5311 1473 2470-1510.2.3 2532 3354
πλάτος και το ύψος αυτής ίσα εστί 21:17 και εμέτρησε
width, and the height of her *were* equal. And he measured

3588 5038-1473 1540 5062 5064 4083
το τείχος αυτής εκατόν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχών
her wall a hundred forty four cubits,

3358 444 3739 1510.2.3 32 2532
μέτρον ανθρώπου ο εστιν αγγέλου 21:18 και
the measure of a man, which is, of an angel. And

1510.7.3 3588 1739 3588 5038-1473 2393 2532 3588
ην η ενδόμησις του τείχους αυτής ίασπις και η
[4was 1the 2edifice 3of her wall] jasper, And the

4172 5553 2513 3664 5194 2513 2532
πόλις χρυσίον καθαρόν όμοιον υέλω καθαρώ 21:19 και
city [2gold 1*was* pure], likened [2glass 1to pure]. And

3588 2310 3588 5038 3588 4172 3956
οι θεμέλιοι του τείχους της πόλεως παντί
the foundations of the wall of the city [2with every

3037 5093 2885 3588 2310 3588 4413
λίθω τιμίω κεκοσμημένοι ο θεμέλιος ο πρώτος
4stone 3precious 1were adorned]. The [2foundation 1first]

2393 3588 1208 4552 3588 5154 5472 3588
ίασπις ο δεύτερος σάπφειρος ο τρίτος χαλκηδών ο
was jasper, the second sapphire, the third chalcedony, the

21:3 †*Ald. adds* **θεος αυτων** - their God.

21:4 †*Ald. adds* **ο θεος** - God.

21:6 †*Ald. adds* **εγω ειμι** - I am.

21:13 †*Ald.* **μεσημβριας** - south.

5067 4665 3588 3991 4557 3588 1622
τέταρτος σμάραγδος **21:20** ο πέμπτος σαρδόνυξ ο έκτος
fourth emerald, the fifth sardonyx, the sixth

4556.1 3588 1442 5555 3588 3590 969 3588
σάρδιος ο έβδομος χρυσόλιθος ο όγδοος βήρυλλος ο
carnelian†, the seventh chrysolite, the eighth beryl, the

1766 5116 3588 1181 5556 3588 1734
ένατος τοπάζιον ο δέκατος χρυσόπρασος ο ενδέκατος
ninth topaz, the tenth chrysoprase, the eleventh

5192 3588 1428 271 2532 3588 1427
υάκινθος ο δωδέκατος αμέθυστος **21:21** και οι δώδεκα
hyacinth, the twelfth amethyst. And the twelve

4440 1427 3135 303 1520 1538 3588
πυλώνες δώδεκα μαργαρίται ανά εις έκαστος των
gatehouses *were* twelve pearls, *while* [2one 1each] of the

4440 1510.7.3 1537 1520 3135 2532 3588 4113
πυλώνων ην εξ ενός μαργαρίτου και η πλατεία
gatehouses was from out of one pearl. And the square

3588 4172 5553 2513 5613 5194 1306.1
της πόλεως χρυσίον καθαρόν ως ύελος διαυγής†
of the city [2gold 1*was* pure], as [2glass 1transparent].

2532 3485 3756-1492 1722 1473 3588-1063 2962 3588
21:22 και ναόν ουκ είδον εν αυτή ο γαρ κύριος ο
And [2a temple 1I saw not] in her, for the Lord

2316 3588 3841 3485 1473-1510.2.3 2532 3588 721
θεός ο παντοκράτωρ ναός αυτής εστί και το αρνίον
God almighty [2temple 1is her], and the lamb.

2532 3588 4172 3756 5532 2192 3588 2246 3761
21:23 και η πόλις ου χρείαν έχει του ηλίου ουδέ
And the city [2not 3a need 1has] of the sun, nor

3588 4582 2443 5316 1722 1473 3588-1063
της σελήνης ίνα φαίνωσιν εν αυτή η γαρ
of the moon, that they should shine forth in her, for the

1391 3588 2316 5461-1473 2532 3588 3088-1473 3588
δόξα του θεού εφώτισεν αυτήν και ο λύχνος αυτής το
glory of God gives her light, and her lamp *is* the

721 2532 4043 3588 1484 1223 3588
αρνίον **21:24** και περιπατήσουσι τα έθνη διά του
lamb. And [3shall walk 1the 2nations] by

5457-1473 2532 3588 935 3588 1093 5342 3588 1391
φωτός αυτής και οι βασιλείς της γης φέρουσι την δόξαν
her light, and the kings of the earth shall bring the glory

2532 3588 5092-1473 1519 1473 2532 3588 4440-1473
και την τιμήν αυτών εις αυτήν **21:25** και οι πυλώνες αυτής
and their honor unto her. And her gatehouses

3766.2 2808 2250 3571-1063 3756-1510.8.3 1563
ου μη κλεισθώσιν ημέρας νυξ γαρ ουκ έσται εκεί
in no way should be locked by day, for night shall not be there.

2532 5342 3588 1391 2532 3588 5092 3588 1484
21:26 και οίσουσι την δόξαν και την τιμήν των εθνών
And they shall bring the glory and the honor of the nations

1519 1473 2532 3766.2 1525 1519 1473 3956
εις αυτήν **21:27** και ου μη εισέλθη εις αυτήν παν
unto her. And in no way should enter into her anything

2839 2532 4160 946 2532 5579 1508
κοινόν και ποιούν βδέλυγμα και ψεύδος ει μη
common, and committing an abomination, and a lie, *only*

3588 1125 1722 3588 975 3588 2222 3588 721
οι γεγραμμένοι εν τω βιβλίω της ζωής του αρνίου
the ones being written in the scroll of the life of the lamb.

CHAPTER 22

The River of Life

2532 1166 1473 4215 2513 5204
22:1 και έδειξέ μοι ποταμόν καθαρόν ύδατος
And he showed to me [2river 1a pure] of water

2222 2986 5613 2930 1607 1537
ζωής λαμπρόν ως κρύσταλλον εκπορευόμενον εκ
of life, bright as crystal, going forth from out of

3588 2362 3588 2316 2532 3588 721 1722 3319
του θρόνου του θεού και του αρνίου **22:2** εν μέσω
the throne of God and of the lamb. In *the* midst

3588 4113-1473 2532 3588 4215 1782
της πλατείας αυτής και του ποταμού εντεύθεν
of her square, and of the river, from *this side* here

2532 1782 3586 2222 4160 2590
και εντεύθεν ξύλον ζωής ποιούν καρπούς
and from *that side* there, *was* a tree of life producing [2fruits

1427 2596 3376 1538 591 3588 2590-1473
δώδεκα κατά μήνα έκαστον αποδιδούς τον καρπόν αυτού
1twelve], [2by 3month 1each] rendering its fruit;

2532 3588 5444 3588 3586 1519 2322 3588 1484
και τα φύλλα του ξύλου εις θεραπείαν των εθνών
and the leaves of the tree *were* for treatment of the nations.

2532 3956 2652 3756-1510.8.3 2089 2532 3588
22:3 και παν κατάθεμα ουκ έσται έτι† και ο
And every great curse shall not be any longer. And the

2362 3588 2316 2532 3588 721 1722 1473 1510.8.3 2532
θρόνος του θεού και του αρνίου εν αυτή έσται και
throne of God and of the lamb [2in 3her 1will be], and

3588 1401-1473 3000 1473 2532 3708
οι δούλοι αυτού λατρεύσουσιν αυτώ **22:4** και όψονται
his bondmen shall serve to him. And they shall see

3588 4383-1473 2532 3588 3686-1473 1909 3588
το πρόσωπον αυτού και το όνομα αυτού επί των
his face; and his name *is* upon

3359-1473 2532 3571 3756-1510.8.3 1563 2532
μετώπων αυτών **22:5** και νυξ ουκ έσται εκεί και
their foreheads. And night shall not be there. And

5532-3756 2192 3088 2532 5457 2246 3754
χρείαν ουκ έχουσι λύχνου και φωτός ηλίου ότι
[2not a need 1they have] of a lamp, and *the* light of *the* sun, for

2962 3588 2316 5461 1473 2532 936
κύριος ο θεός φωτιζεί αυτούς και βασιλεύσουσιν
the Lord God enlightens them. And they shall reign

1519 3588 165 3588 165 2532 3004 1473
εις τους αιώνας των αιώνων **22:6** και λέγει μοι
into the eons of the eons. And he said to me,

3778 3588 3056 4103 2532 228 2532 2962
ούτοι οι λόγοι πιστοί και αληθινοί και κύριος
These words *are* trustworthy and true. And *the* Lord

3588 2316 3588 4151 3588 4396 649
ο θεός των πνευμάτων των προφητών απέστειλε
God of the spirits of the prophets sent

3588 32-1473 1166 3588 1401-1473 3739 1163
τον άγγελον αυτού δείξαι τοις δούλοις αυτού α δει
his angel to show *to* his bondmen what must

1096 1722-5034 2400 2064 5036 3107
γενέσθαι εν τάχει **22:7** ιδού έρχομαι ταχύ μακάριος
take place quickly. Behold, I come quickly. Blessed *is*

3588 5083 3588 3056 3588 4394 3588
ο τηρών τους λόγους της προφητείας του
the one giving heed to the words of the prophecy

975-3778 2504 * 3588 191
βιβλίου τούτου **22:8** καγώ Ιωάννης ο ακούων
of this scroll. And I, John, *am* the one hearing

2532 991 3778 2532 3753 191 2532 991
και βλέπων ταύτα και ότε ήκουσα και έβλεψα
and seeing these *things*. And when I heard and saw,

4098 4352 1715 3588 4228 3588 32
έπεσα προσκυνήσαι έμπροσθεν των ποδών του αγγέλου
I fell to do obeisance before the feet of the angel

3588 1166 1473 3778 2532 3004 1473
του δεικνύοντός μοι ταύτα **22:9** και λέγει μοι
showing to me these *things*. And he says to me,

3708 3361 4889-1473 1063 1510.2.1 2532 3588
όρα μη σύνδουλός σου γαρ ειμι και των
See *that you do* not! [3your fellow-servant 1For 2I am], and

80-1473 3588 4396 2532 3588 5083 3588
αδελφών σου των προφητών και των τηρούντων τους
of your brothers the prophets, and of the ones giving heed to the

3056 3588 975-3778 3588 2316 4352 2532
λόγους του βιβλίου τούτου τω θεώ προσκύνησον **22:10** και
words of this scroll – *to* God do obeisance! And

3004 1473 3361 4972 3588 3056 3588
λέγει μοι μη σφραγίσης τους λόγους της
he says to me, You should not set a seal upon the words of the

4394 3588 975-3778 3754 3588 2540 1451-1510.2.3
προφητείας του βιβλίου τούτου ότι ο καιρός εγγύς εστιν
prophecy of this scroll, for the time is near.

3588 91 91 2089 2532 3588 4510 4508
22:11 ο αδικών αδικησάτω έτι και ο ρυπαρός
The one wronging, let him wrong still! And the filthy one,

4510 2089 2532 3588 1342 1343 4160
ρυπαρευθήτω έτι και ο δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω
let him be filthy still! And the just one, [2righteousness 1let him do]

21:20 †*or* sardius.

21:21 †*Ald.* **διαφανης** - transparent.

22:3 †*CP* **εκει** - there.

2089 2532 3588 39 37 2089 2400
έτι και ο άγιος αγιασθήτω έτι 22:12 ιδού
still! And the holy one, let him be sanctified still! Behold,

2064 5036 2532 3588 3408-1473 3326 1473 591
έρχομαι ταχύ και ο μισθός μου μετ' εμού αποδούναι
I come quickly, and my wage *is* with me, to render

1538 5613 3588 2041 1510.8.3 1473
εκάστω ως το έργον έσται αυτού
to each as [2work 3will be 1his].

Alpha and Omega

1473 3588 1 2532 3588 5598 746 2532 5056
22:13 εγώ το Α† και το Ω αρχή και τέλος
I *am* the alpha and the omega, *the* beginning and end,

3588 4413 2532 3588 2078 3107 3588 4160
ο πρώτος και ο έσχατος 22:14 μακάριοι οι ποιούντες
the first and the last. Blessed *are* the ones observing

3588 1785-1473 2443 1510.8.3 3588 1849-1473 1909 3588
τας εντολάς αυτού ίνα έσται η εξουσία αυτών επί το
his commandments, that [2will be 1their authority] unto the

3586 3588 2222 2532 3588 4440 1525 1519 3588
ξύλον της ζωής και τοις πυλώσιν εισέλθωσιν εις την
tree of life, and by the gatehouses they should enter into the

4172 1854 3588 2965 2532 3588 5333
πόλιν 22:15 έξω οι κύνες και οι φαρμακοί
city. Outside *are* the dogs, and the administers of potions,

2532 3588 4205 2532 3588 5406 2532 3588 1496 2532
και οι πόρνοι και οι φονείς και οι ειδωλολάτραι και
and the fornicators, and the murderers, and the idolaters, and

3956 5368 2532 4160 5579 1473 *
πας φιλών και ποιών ψεύδος 22:16 εγώ Ιησούς
every *one* being fond of and committing a lie. I, Jesus,

3992 3588 32-1473 3140 1473 3778 1909
έπεμψα τον άγγελόν μου μαρτυρήσαι υμίν ταύτα επί
sent forth my angel to testify to you these *things* unto

3588 1577 1473 1510.2.1 3588 4491 2532 3588 1085 3588
ταις εκκλησίαις εγώ ειμι η ρίζα και το γένος του
the assemblies. I am the root and the race

* 3588 792 3588 2986 4407 2532
Δαβίδ ο αστήρ ο λαμπρός πρωϊνός† 22:17 και
of David, the [3star 1bright 2early morning]. And

3588 4151 2532 3588 3565 3004 2064 2532 3588
το πνεύμα και η νυμφή λέγουσιν έρχου και ο
the spirit and the bride say, Come! And the one

191 2036 2064 2532 3588 1372 2064 3588
ακούων ειπάτω έρχου και ο διψών ερχέσθω ο
hearing let say, Come! And the one thirsting let come! The one

2309 2983 5204 2222 1431 3140-1473
θέλων λαβέτω ύδωρ ζωής δωρεάν 22:18 μαρτυρώ εγώ
wanting, let take water of life without charge! I bear witness

3956 191 3588 3056 3588 4394 3588
παντί ακούοντι τους λόγους της προφητείας του
to every *one* hearing the words of the prophecy

975-3778 1437 5100 2007 1909 1473 2007
βιβλίου τούτου εάν τις επιτιθή επ' αυτά επιθήσει
of this scroll. If anyone should add upon these, [2will place

1909 1473 3588 2316 3588 4127 3588 1125 1722 3588
επ' αυτόν ο θεός τας† πληγάς τας γεγραμμένας εν τω
3upon 4him 1God] the calamities being written in

975-3778 2532 1437 5100 851 575 3588
βιβλίω τούτω 22:19 και εάν τις αφέλη από των
this scroll. And if anyone should remove from the

3056 3588 975 3588 4394-3778 851-3588-2316
λόγων του βιβλίου της προφητείας ταύτης αφέλοι ο θεός
words of the scroll of this prophecy, may God remove

3588 3313-1473 575 3588 3586 3588 2222 2532 1537
το μέρος αυτού από του ξύλου† της ζωής και εκ
his part from the tree of life, and from out of

3588 4172 3588 39 3588 1125 1722 3588
της πόλεως της αγίας των γεγραμμένων εν τω
the [2city 1holy], of the *things* having been written in

975-3778 3004 3588 3140 3778 3483
βιβλίω τούτω 22:20 λέγει ο μαρτυρών ταύτα ναι
this scroll. [4says 1The one 2testifying 3these *things*], Yes,

2064 5036 281 3483 2064 2962 *
έρχομαι ταχύ αμήν ναι έρχου κύριε Ιησού
I come quickly. Amen. Yes, come O Lord Jesus!

3588 5484
22:21 η χάρις
The favor

3588 2962-1473 * 5547 3326 3956 3588 39
του κυρίου ημών Ιησού χριστού μετά πάντων των αγίων†
of our Lord Jesus Christ *be* with all the holy ones.

281
αμήν
Amen.

22:13 †*CP* **αλφα** - alpha.

22:16 †*Ald*. **ορθρινος** - early morning.

22:18 †*CP adds* **επτα** - seven.

22:19 †*Ald*. **βιβλου** - book.

22:21 †*Ald*. **υμων** - of you.